༄༅།།བོད་ཀྱི་རང་བསྐྱེན་དཔེ་ཆོག་ལྷེ་གན།།

Tibetan Buddhist Resource Center

Text Scan Input Form - Title Page

Work:	W00EGS1016962	***ImageGroup:***	I01JW190
LCCN:	2005322572	***ISBN:***	n/a

Title:	མདོ་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་ཆེན་མོའི་ཚིག་མཛོད་རིས་མེད་མཁས་པའི་ཞལ་ལུང mdo sngags kyi gzhung chen mo'i tshig mdzod ris med mkhas pa'i zhal lung
Author:	
Descriptor:	n/a
Original Publication:	n/a;n/a
Place:	delhi
Publisher:	bod gzhung shes rig pas khang nas par skrun dang 'grem spel zhus
Date:	2005
Volume:	1
Total Volumes:	1
TBRC Pages:	2
Introductory Pages:	n/a
Text Pages:	n/a
Scanning Information:	Scanned at M/S Satluj Infotech Images, E-45, Sector 27 Noida, District Gautam Buddha Nagar, U.P. 201301 via New Delhi, IN for the Tibetan Buddhist Resource Center, 150 17th st., New York, NY 10011, U.S.A 2006.

མདོ་སྡེགས་ཀྱི་གཞུང་ཆེན་མོའི་ཚིག་མཇོད་
རིས་མེད་མཁས་པའི་ཞལ་ལུང་
ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་
སོ།།

རྒྱ་མ་སྒྲིག་པ།

❀❀❀

སྒོམ་སྟེ་ཐུབ་བསམ་པ་དག་འཚེས་
ཐུབ་བསྟན་བསམ་གྲུབ།

མདོ་སྡེགས་ཀྱི་གཞུང་ཆེན་མོའི་ཚིག་མཇོད་རིས་མེད་

མཁས་པའི་ཞལ་ལུང་ཞེས་བྱ་བ་

བཞུགས་སོ། །

ཇོམ་སྒྲིག་པ།

སྒོམ་སྟེ་ལྷ་རམས་པ་དགེ་བསྐེས་

ཕུབ་བསྟན་བསམ་གྲུབ། །

ཕྱི་ལོ།	དཔར་ཞིངས།	དེབ་གྲངས།
༢༠༠༤	༡	༡༠༠༠

བོད་ཀཁྲང་ཤེས་རིག་པར་ཁང་ནས་པར་སྐྲུན་དང་འགྲེམས་སྤེལ་ཞུ།

SHERIG PARKHANG (TCRPC)
R - 28, RAMESH PARK
LAXMI NAGAR, DELHI - 92
TELEFAX: 22455634, 22453672
EMAIL: tcrpc@rediffmail.com

རྩོམ་པ་པོའི་ལོ་རྒྱུས་སྐྱེང་བསྡུས།

ངེད་རང་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༦ ཕྱི་ཟླ་གསུམ་པའི་འགོ་སྟོད་ཙམ་ལ་ས་ཞེག་པ་ཆེན་པོའི་ཕྱིང་གི་ཡ་གྱལ་སེར་བྱེས་མཁས་སྟན་གྲ་ཚང་དུ་སྦྱིག་ཞུགས་བྱས། གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོའི་ཞལ་སྔ་ནས་དགེ་སློང་པ་དང་མདོ་སྡགས་ཀྱི་ཚོས་བཀའ་མཐའ་ཡས་པ་ཞིག་གི་བཀྲེན་ཞུས་ཤིང་། ངེད་རང་འཛིན་དབུ་མ་ཡིན་སྐབས་ནས་བརྒྱང་རྒྱལ་དབང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་བོང་བ་གསེར་གཟིགས་ཀྱིས་བྱམས་གཟིགས་ཆེན་པོ་མངོད་དེ་ལན་གཉིས་ཆེད་འགྲུགས་ཀྱིས་གཟིམས་ཆུང་མཇལ་ཁ་ཕྱག་སྐྱེས་གསོལ་རས་དང་། གཞན་ཡང་ཉེ་སྡོན་ཕྱི་ལོ་ ༡༠༠༩ ལོར་རྒྱལ་དབང་མཆོག་ཁེ་ན་ཥའི་གྲོང་ཁྱེར་ཀྱོ་རན་ཀྱོ་རྡུ་དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ཡོའི་དབང་ཆེན་བཀྲེན་ཆེ་སྐབས་ཆོག་མངོད་ཀྱི་དཔར་ཕྱད་སྦྱན་སྐར་ཞུས་པར་ཐུགས་དགེས་མཉེས་ཆེན་པོས་དཔར་སྐྲུན་མཐུན་འགྱུར་ཁ་སྣོར་གསུམ་སྟོང་གསོལ་རས་བརྒལ་བ་སོགས་ཆོས་དང་ཟང་ཟིང་གི་བཀྲེན་གྱི་ཕྱང་པོ་ནི་ཚ་རབས་མང་པོར་ཡང་གཞལ་བར་དཀའོ། །སྐྱབས་རྗེ་ཡོངས་འཛིན་གྱི་སྤྱལ་རྟེ་ཇེ་འཚང་ཆེན་པོ་ལས་དགེ་ཚུལ་གྱི་བསྟབ་སྡོམ་མནོས་ཏེ་ཐེབ་བཙན་དབང་ཕྱུག་རིན་པོ་ཆེ་དང་། ཡོངས་འཛིན་དམ་པ་བྱ་བློ་ལྡན་ཤེས་རབ་མཇུག་ཏུ་སྐབས་ཀྱི་ཁྲིད་ཡིག་ཆེན་པོ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཀུན་དགའ་བཟང་པོ་ལ་སོགས་པ་ཟབ་ཁྲིད་ཀྱི་ཆོས་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཉི་ཟླ་ལྟར་གསལ་བར་བཀྲལ་ཞིང་། ཁོང་ཚོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐུགས་ལ་ཡིད་ཆེས་དད་པ་ཆེ་བ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ཏེ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཉམས་ཁྲིད་ཀྱང་ཡིད་ཆེས་ཤིང་ཐོག་མཐའ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཞིག་ཏུ་ཡང་མི་ཤེས་པ་ཁོ་ནས་ཁོང་ཚོའི་ཐུགས་ལ་ཡིད་ཆེས་ཤིང་ཐོག་མཐའ་ཕྱིན་ཅི་ལོ

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༦ ལོར་ཞོང་སྐྱབས་མཁོན་ཆེན་པོའི་བཀའ་ལུང་བཞིན་རྒྱ་བོས་སུ་འབྱོར་ནས་སྔོན་བྱུང་མཚོང་བའི་ལྟ་རམས་རྒྱུགས་སྤྲོད་ཏ་ཅང་དམངས་ཀྱི་ཆེ་བ་ཞེག་དག་ལྡན་བསྟན་པའི་མཛེས་རྒྱན་ལས་ཤོར་རེན་པོ་ཆེ་དང་། ཤར་བྱང་གི་ཚོས་རྗེ་རམ་གཉིས། གྲྭ་ཚང་དྲུག་གི་མཁན་པོ་ལས་ཐོག་བཅས་གདན་འཛོམས་པའི་དབུས་སུ་ཉིན་ཅི་ལོ་བཅུ་གཉིས་རིང་རྩོད་རྒྱུགས་སྤྱན་འཕེབས་ཡམ་སྒོང་གིས། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༧ ལོར་ཟོང་ངོའི་ཤུ་རྩ་གཅིག་སོང་བ་གཉེར་བགྱིས་རྗེས་གདན་ས་ཆེན་པོ་སེ་འབྲས་དགའ་གསུམ་གྱི་དགེ་འདུན་ཁྲི་ཁྲག་བཏལ་བའི་དབུས་སུ་ཕྱ་རམས་དགེ་བཤེས་འཛོག་རྒྱའི་སྐལ་བཟང་ཐོབ། དེ་སྔ་ནི་འཛིན་གྲྭ་འཚོས་རིམ་བཞིན་དགེ་བཤེས་གཏེར་འགྲོ་བ་མ་གཏོགས་རྒྱུགས་འཕྲོད་མ་འཕྲོད་ཀྱི་ཐ་སྙད་མེད། རེད་ཚོ་ནི་ཐེངས་དང་ཡོར་སོང་གཤེས་རྒྱུགས་སྤྲོད་དམ་དོག་ཏ་ཅང་ཆེས་པས་རྒྱུགས་འབྱུལ་མཁན་གྱི་དགེ་བཤེས་ཉི་ཤུ་ལས་དཔེ་ཆ་དྲག་གས་འགའ་རེ་དང་བཅས་མི་བརྒྱད་རྒྱུགས་མ་འཕྲོད་པས་ཕྱི་རའཐེན་བྱས། རྗེས་ལོ་རྣམས་སུ་ཞེ་རེད་ཚོ་ལ་གནང་བའི་དམ་དོག་གི་རྒྱ་དེ་ཕྱོད་དུ་སོང་སྟེ། ཅོ་ཅིའི་མཇུག་མ་ཕྱར་གྱུར་འདུག། དེང་སང་ནི་དགེ་ལུགས་རྒྱུགས་སྤྲོད་འཕྲོད་མ་འཕྲོད་ཀྱི་ས་མཚམས་འབྱེད་ཀྱི་ཡོད་འདུག

དགེ་བཤེས་ཕྱ་རམས་པའི་ཚོད་རྒྱུགས་ཀྱི་བྱང་བ་མདོ་ཙམ་བརྗོད་ན། དེ་སྔ་བོད་དུ་རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པ་ཆེན་པོའི་སྐབས་གཞུང་ས་མཆོག་ནས་ནོར་བུ་ཐྲིང་ཁའི་ཡོ་བྱང་གི་གཟིམས་ཆུང་ཉི་འོད་འཁྱིལ་དུ་དགེ་བཤེས་ཕྱ་རམས་པའི་ཚོད་རྒྱུགས་བཞེས་སྤྲོལ་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༡༨ ལོར་གསར་གཏེད་མཛད་ཅིང་། དེ་ཡང་སྐྱབས་རྗེ་བྱང་རིན་པོ་ཆེ་དགེ་བཤེས་ཕྱ་རམས་པའི་ཚོད་རྒྱུགས་བཞེས་པའི་སྔ་ལོ་དེ་ཡིན་འདུག དེ་ལོར་ཚོད་རྒྱུགས་ཟིན་མཚམས་གདན་ས་སོ་སོའི་མཁན་པོ་རྣམས་བཀའ་འགྱུགས་ཀྱིས་འདི་ལོའི་དགེ་བཤེས་ཐུས་ནས་འཁོ་ནས་ཕྱ་རམས་མི་འོས་པ་ཕྱ་བུ་འདུག་རུང་། དཔལ་ཚོད་རྒྱུགས་ཐོག་ནས་ཀུན་ཁྱབ་ཡིན་ཞིང་། ཕྱི་ལོ་ནས་བཟུང་དགེ་བཤེས་སྒོ་བ་གཉར་བཟང་ཐུས་གོ་འཕེར་ཤ་སྟག་མ་བྱུང་ཚེ་དོ་བདག་དགེ་བཤེས་ཕྱི་ར་འཐེན་བྱ་རྒྱུ་སྒོས་མེད་ཐོག བྱ་ཚང་སོ་སོའི་མཁན་པོར་ཡང་ཉེས་བགོད་གནང་རྒྱུ་ཡིན་ཞེས་བཀའ་ནན་ཁལ་ཕེབས་འདུག དེའི་ཉིང་ལོར་སྐྱབས་རྗེ་བྱང་རིན་པོ་ཆེ་མཚན་རྟགས་བཞེས་སྐབས་སྒོ་མང་ཙུ་སུ་ཅིན་སོག་པོ་ཏོ་ཐོག་ཐུར་བཀའ་ཉེས་གསེར་སྡང་བཅུ་དང་། སེར་བྱེས་ལྕན་མ་སྤྱལ་སྐུར་གསེར་སྡང་ལྕ། སེར་སྦྱངས་ར་ལྟག་དང་། དགའ་ཤར་འབའ་ཐར་གཉིས་ལ་གསེར་སྡང་རེ་བཅས་བཀའ་ཉེས་ཕབ་ནས་དགེ་བཤེས་རང་འཇགས་གནས་ཙམ་བྱུང་འདུག ཚོག་རྒྱུགས་སྐབས་རྒྱལ་དབང་མཆོག་ཀྱང་སྐབས་རེར་

གཟེམས་ཆུང་ཉི་འོད་ཀྱི་གདེངས་ཚའི་གཟེམ་སྒོའི་ཡོལ་བའི་ཐག་ཏུ་ཏྲོན་ནས་མངོན་ཆུང་གིས་གསན་གཟེགས་བསྐྱངས་ཀྱི་ཡོད་འདུག གནའ་བོར་གྱ་ཚང་སོ་སོའི་མཁན་པོས་དགེ་བཤེས་བསྐོ་གཞག་མཛད་ཅིང། ཆུ་གར་དུའང་དགེ་བཤེས་མིང་རྐགས་མཁན་པོས་གནང་རུང་ཡུ་རམས་པའི་ཞང་རིམ་ནི་ཚོང་ཞུས་ཡུར་སེར་བྱེས་གྱ་ཚང་ཡུ་བུ་ཡིན་ན་རིགས་ཆེན་ཆོགས་ལང་ནས་ཐག་ཆོད་འགྲོ་བ་རེད། ཞོར་འཕྲོས་ཀྱི་ལོ་ཆུས་འདི་དག་བརྗེད་པར་ཞང་ནས་བཀོད་དོ། །

དཀི་དཀྱུས་ལ་འཇུག་པར་བྱ་སྟེ། དཔལ་ལྡན་ཆུད་སྐྱོད་གྱ་ཚང་དུ་གདིང་ཆུག་སྦྲི་ཞུགས་ཀྱི་སྤྱི་མཚུངས་ལྟར་གསང་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་ལ་ཐོས་བསམ་གང་ནུས་བྱས་ཤེང། ལྷག་པར་ཆོ་གྲུག་ལེན་ཀྱི་སྐོར་དཔལ་ལྡན་ཆུད་སྐྱོད་གྱ་ཚང་གི་མཆོད་གཡོག་བཟེས་པ་ཏན་བསམ་གཏན་མཐའ་ཡིན་ལགས་མདུན་བར་གསེང་ཡོད་ཚད་ལ་སྦྱངས་ཤིང་ཁ་གཏད་དགེ་བཤེས་ཀྱང་རྣ་བ་དྲུག་རིང་བྱས། སྐབས་དེར་ཆུད་ཀྱི་ཆུལ་ཁོ་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་བདག་བསྐྱེད། མདུན་བསྒྲུབ། སྦྱིན་སྲེག་དང་བཅས་པའི་ཆོ་ག་དང་འབྲེལ་བའི་ཕྱག་ཆུ་སོགས་ཀྱི་སྐོར་དཔལ་ལྡན་ཆུད་སྐྱོད་གྱ་ཚང་གི་ཕྱག་བཞེས་ཉར་གསལ་བར་བཀོད་པ་ཟླ་བའི་འོད་སྣང་ཞེས་བྱ་བའི་ཟིན་བྲིས་ཤོག་ལྡེ་བས་ ༤༥ ཅན་ཞིག་ཀྱང་བཏབ། སྲོན་དང་དུ་ལྟར་ཀྱི་མེ་རབས་དྲིན་ཅན་དེ་རྣམས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་པའི་ཐུགས་ཀར་ཐལ་བར་ཕེབ་ཅིང་ཕྱག་ཚུལ་ཁྲིམས་ལྟར་ཞུས་ཏེ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་བཞག་པ་འདི་དག་ལ་བལྟས་ཚེ་སྙིང་ཁོང་རྣམས་པའི་གཏིང་ནས་བཀའ་དྲིན་རྗེས་སུ་དྲན་ཏེ་མིག་ནས་མཆི་མ་འབྲུག་པ་དང་ལུས་ཀྱི་བ་སྤུ་ལྟར་བའི་དགའ་སྐྱོ་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་ཚོར་བ་དོས་དྲག་པ་ཡང་འབྱུང་ངོ། །

ཆུད་སྐྱོད་ཀྱི་ཆོས་ཐོག་ཟིན་ནས་སེ་རར་ཕྱི་ཡོག་བྱས་རྗེས་གྱ་ཚང་མང་ཆོགས་ནས་འོས་འདེ་མས་ཀྱིས་སྒོང་གཉེར་དགེ་ཚན་དུ་བསྐོ་གཞག་གནང། ཕྱི་ལོ་ ༡༨༥༤ ལོར་བླ་མ་བཟོད་པ་རིན་པོ་ཆེ་སེ་རར་ཕེབས་སྐབས་ཤེག་ལ་གཟེམས་ཤག་ཏུ་ཆེད་འགྲུགས་ཀྱིས་ཕྱི་ཆུལ་དུ་འགྲོ་བློ་ཡོད་མེད་བཀའ་བཙུད་གནོད་ཁྱེ་ཞེས་ཁྲེན་དུ་འགྲོ་ཐུབ་ན་ཡག་པོ་ཡོད་སྐོར་གསུངས་བྱུང་ཀྱང། སྐབས་དེར་ཞེ་བོད་གཉེས་དབར་སྲིད་དོན་ཀྱི་རྩྭ་གླེང་ཡོད་མྱུས་ཡིན་སྐབས་མ་ཕྱིན། དེ་ནས་ལོ་གསུམ་རིང་ཨ་རིར་བཏང་གནང་བྱུང། ཕྱི་ཆུལ་དུ་བསྒྲིད་དགོས་པའི་ཆུ་མཚན་གཅོ་བོ་ནི་སྒོམ་སྡེ་ཁང་ཚན་ཀྱི་གླ་ཆུན་གསར་བུ་བ་རྣམས་ལ་སྡོད་གནས་དང་འདུ་ཁང་གསར་ཆུག་བཅས་ལ་བུ་ལོན་ཏིན་སྒོར་ལྷ་འབུམ་ཕྱག་ཙམ་ཡོད་པ་དེ་བས་ལ་བའི་ཆེད་དང། ཞར་ཞོར་དབྱིན་རིའི་སྐད་ཡིག་སྒྲོང་ཆུའི་ཚོ་སྐབས་བཟང་ཡོ་ཡོད་པ་དེ་ཡིན།

ཕྱི་ལོ་ ༡༨༨༩ ལོ་ནས་འཕོ་བརྒལས་ནས་ལོ་ངོ་བདུན་ཙམ་རིང་། ཆུང་མ་དྲིན་ཅན་འདི་ཙམ་ལས་གཞན་མཐུན་སྤྱོར་སྤྱིན་བདག་སོགས་དམིགས་བསལ་གང་ཡང་མེད་པར་འཚོ་བ་ངན་ངོན་ཙམ་ཀྱིས་ཚོགས་ཤེས་པར་བྱས་ཏེ། དཔལ་འབྱོར་འདུ་འཕོད་དང་དག་འདུ་ལ་གཉེན་སྤྱོང་སོགས་རེ་ཞིག་སྒོས་བཏང་སྟེ། འདོད་ཆུང་ཚོག་ཤེས་ཀྱི་བརྟུལ་ཞུགས་བཟུང་ནས། །རང་རེའི་ཚོས་དང་རིག་གཞུང་བཟང་པོའི་ཞབས་འདེ་བས་སུ་ལྷག་བསམ་གྱིས་ཞེན་པ་དཀར་པོས་‘‘མདོ་སྡེགས་ཀྱི་གཞུང་ཆེན་མོའི་ཚིག་མཛོད་རིས་མེད་མཁས་པའི་ཞལ་ལུང་ཞེས་བྱ་བ’’འདི་ཉིད་བརྩམས། གཞན་ཡང་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་རྟོགས་རིམ་གྱི་ཁྲིད་ཡིག་སྒལ་བཟང་དགའ་སྟོན་ཞེས་བྱ་བ་ཤོག་ཉེ་བས་ ༩༤ ཙན་(རྩོམ་འཕྲོ)དང་། མཆོལ་གྱི་ཁྲིད་ཡིག་ཕན་བདེའི་ཆར་འབེབས་ཞེས་བྱ་བ་ཤོག་ཉེ་བས་ ༡༡ ཙན་དང་། ཤེས་རབ་སྙིང་པོའི་འགྲེལ་པ་ཡང་དག་ལྡེ་བའི་མིག་འབྱེད་ཅེས་བྱ་བ་ཤོག་ཉེ་བས་ ༡༦ ཙན་རྣམས་བརྩམས་སོ། །

མདོར་ན་གཏན་སར་ལོ་ཉར་གཅིག་སྒོ་བ་གཉེར་བྱས་ཤིང་དལ་ལྡེ་ཡང་དཔེ་ཆ་ལྟ་སྐུས་ཀྱི་མི་ལོ་སོ་གསུམ་ཙམ་རིང་ནང་ཚོས་ལ་སྦྱངས་པ་བྱས། ཞེ་རར་དགེ་ཕུག་བཙུ་སྐོར་ཞིག་ལ་ལོ་བཅུ་བཞེར་དཔེ་ཆ་སྒོ་བཞིད་དང་ཕྱི་རྒྱལ་གཉིས་བསྡོམས་ལོ་ཉེར་གཉིས་ཙམ་གཞན་ལ་སྒོ་བཞིད་དུར་ཐག་བྱས་དང་ཉེད་སུས། དལ་ལྡེ་སྒེ་ཚེའི་ཚོར་ཐོག་ཏུ་ཕྱི་ལོ་ཤོ་ཤོ་གསུམ་ཙམ་རིང་ཁྱིམ་ཚང་དུ་ཡང་ཐུགས་ཁོངས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་ཉི་ཟླ་ཤར་བ་ཙམ་ཞིག་ཏུ་ཡང་ཐོན་ཐུབ་པ་ཅི་ཡང་མེད་ཅིང་། ཆུ་ལ་རབས་ཆོས་འབྱུང་། ནང་ཆོས་བཅས་གང་ཤེས་སྒོ་སྐུས་ལགས་ཤིང་། ཁོང་ཐུགས་དེ་དག་ནི་རྣམ་རིག་ཏ་ཅང་བཀྲ་བས་མ་འངེས་པོད་ཀྱི་སོན་རྩར་སྒན་ངེས་ཤེས་པ་ཡོང་རྒྱུའི་རེ་བ་ཡོད་པ་བཅས་སོ། །

སྒྲས་པ། བསྒྲབ་ཚུལ་ལང་ཚོ་ཉམས་ན་ཡང་། །ཤེས་རབ་ལང་ཚོ་གི་ལ་ཉམས། །ཐུབ་ཆེན་ཤེ་བའི་མཆེ་བ་ལ་འང་། །བ་སོར་ཆེས་ཆེར་བསྟན་ལ་སྐྱོས། །ཞེས་རང་ལ་གཟེངས་བསྐྱེད་པའི་ཚོགས་ཀི་མཐུག་སྤྱད་དང་བཅས་རང་གི་ལོ་རྒྱས་མདོར་བསྡུས་སུ་བཀོད་པ་རྫོགས་སོ། །

དཀོད་བྱེའི་གནས་ཚུལ།

སྡེ་ན་སེ་རར་ཡོད་དུས་ཤེག་ལ་ཁོ་བོས་བྱ་སྟོམ་ (འདུ་ལ་བའི་སྟོམ)ཀྱི་བར་བར་དུ་ཁ་སྐོང་གི་ཚུལ་དུ་ཤོག་ཉེ་བས་གཉིས་ཙམ་ཞིག་ཅོམ་སྦྱིག་བྱས་ཏེ་དེ་ཀྱི་འཛིན་གྲོགས་བློ་བཟང་ཤེས་རབ་ལ་བསྟན་ནས་འདི་ཅོམ་པ་

ལེགས་ཉེས་རྣ་འདྲ་འདྲུག་ཅེས་སྐད་ཆ་དྲིས་པར། ལམ་སེང་སུས་བརྙམས་པ་རེད་ཅེས་དྲིས་བྱུང་། དེད་ཀྱིས་བརྙམས་བྱས་ན་སྒྲོ་སྐུར་བྱེད་ཀྱིས་དོགས་ནས་དྲང་པོ་མ་བཤད་པར་སྒྲོ་གསལ་སྟེང་གི་སྟོམ་ཚེན་རེད་ཅེས་སྨྲས་པས། ཐེངས་འགའ་ཤས་ཤེག་བཏགས་ཏེ་རྩོམ་པ་དང་སྟེ་བ་སྒྲིར་གཅའ་འདུ་ཤི་འདུག་གམ་ཞེས་སྨིན་མ་གཟེངས་གཟེངས་ཀྱིས་བསྟོད་ར་བྱས་སོང་། ཁོ་བོ་ནི་བསྒན་མི་ཐུབ་པ་ལྟ་བུའི་གད་མོ་ཤོར་གྱབས་བྱས་ཀྱང་ངས་བརྙམས་ཞེས་རྩ་བ་ནས་མ་བཤད། ཉ་ཉ་ཉ།

copyright © 2002 Gomde Lharampa
Geshe Thubten Samdup
All rights reserved.

རྩོམ་པ་པོའི་ཚོག་མཆན་མེད་པར་དཔར་འདེབས་དང་
དཔར་ཁྱས་སྐུལ་མི་ཆོག

སྒྲིག་སྦྱངས།

སྔེ་ཚན་དང་པོ།

❶ ཐོག་མར་སྔོན་འཇུག་མེད་པའི་མིང་གཞིའི་ཡི་གེ། དཔེར་ན། <ཀ་དག> <ཀརྨ> <ཀིང་ཀུ་ཀ>
<ཀུན> <ཀེ་རེ> <ཀོས> ལྟ་བུ།

❷ ལྷ་རྩར་ཅན། <ཀྱ> ལྷ་རྩར་ཅན་རྣམས་བལྟ་འཆོལ་བདེ་ཆེད་རང་དང་སྒྲ་གདངས་མཐུན་པའི་ཡི་གེའི་རྗེས་སུ་བཀོད་ཡོད། དཔེར་ན། <ཀ་ཡི> དེའི་རྗེས་སུ། <ཀྱ་ཡི> ཞེས་བཀོད་ཡོད།

❸ འ་ཆུང་བཏགས་པ། <ཀྱྃ> འ་ཆུང་བཏགས་པ་ལའང་གོང་མཚུངས་ཡིན།

❹ ཡ་བཏགས་བརྟེགས་མེད། <ཀྱང> <ཀྱོང་མོ> ལྟ་བུ།

❺ ར་བཏགས་བརྟེགས་མེད། <ཀྲང> <ཀྲོང་ངེ> ལྟ་བུ།

❻ ལ་བཏགས་སྔོན་འཇུག་མེད་པ། <ཀླ་ཀློ> <ཀློང་ཡངས> ལྟ་བུ།

❼ བརྟེགས་མེད་སྔོན་འཇུག་ཅན། <དཀར> <དཀྱིལ> <བཀྲལ> <དཀྲི> <བཀླག་པ> ལྟ་བུ།

❽ རའི་མགོ་ཅན་སྔོན་འཇུག་མེད་པ། <ཀཱ> <ཀཱུང> ལྟ་བུ།

❾ ལའི་མགོ་ཅན་སྔོན་འཇུག་མེད་པ། <ཀྵུག> <ཀྵོག་ཤལ> ལྟ་བུ།

❿ ཟའི་མགོ་ཅན་སྔོན་འཇུག་མེད་པ། <ཀྶ་རཐས> <ཀྶུ> <ཀྶི་བ> <ཀྶོད> ལྟ་བུ།

11 བརྩེགས་ཅན་དང་འདོགས་ཅན་སྔོན་འཇུག་ཅན། <བཀམ> <བཀུ་བ> <བསྐ་བ> <བསྐྱེན>
<བསྐྱོགས> ལྟ་བུའོ། །

སྔེ་ཚན་གཉིས་པ།

ཆོག་གཅིག་ལ་དོན་མི་འདྲ་བ་ཡོད་པ་རྣམས་ལ་ ❶ ❷ ❸ ❹ དབྱེ་རྟགས་འདི་འདྲ་བརྒྱབ་ཡོད། དཔེར་ན། ཀླ། ❶ <སྐྱ> ཚུ་ལ་གནས་པའི་དུད་འགྲོའི་རེགས་ཤིག ❷ གྲངས་བརྒྱད་ཀྱི་མིང་། ❸ ཡན་ལག་གི་རྣྱང་ལྟའི་ནང་ཚན་ཀླའི་རྣྱང་གི་མིང་། ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

སྤྱིར་དོན་འདྲ་ལ་ནང་གསེས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཅུང་ཟད་ཡོད་པ་རྣམས་ལ་ ① ② དབྱེ་རྟགས་འདི་འདྲ་བརྒྱབ་ཡོད། དཔེར་ན། ཀུན་པོ། ① ཀུན་མ། ② མཐུས་འཕྲོག་པར་བྱེད་པ། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཆོག་དེ་ལེགས་སྦྱར་དང་། དུས་གསུམ་སོགས་གསལ་བར་མཆོན་ཆེད་ 〔 〕 ཤད་སྦོམ་གྱི་ནང་དུ་བཀོད་དེ་ཁྱད་པར་ཕྱེ་ཡོད། དཔེར་ན། ཀུན། 〔ལེགས་སྦྱར〕 ❶ ཁ་དོག་དཀར་ལ་དྲི་ཤིན་དུ་བཟང་བའི་མེ་ཏོག་ཆུང་ངུ་ཞེས །❷ ཁ་དོག་དཀར་བའི་དཔེ། དཔེར་ན། ཁམས་དཀར་པོ་ལ་ཀུན་ལྟ་བུའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་སྐད་དུ། Jasmine ཟེར། ❸ ཁམས་དཀར་པོ། དཔེར་ན། ཀུན་མི་འབྱིན་ཚངས་སྤྱོད་བསྟེན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

མཆན་བུ་དེ་ཆོག་ལྟག་ཏོག་གང་གི་ཡིན་ཏོགས་སུ་བའི་ཕྱིར་ ◂ དབྱེ་རྟགས་འདི་འདྲ་བཀོད་ཡོད། དཔེར་ན། ཕྱད་རང་དབང་ཅན་མ་ཡིན་པ། 〔བརྡ་སྤྱད〕 སྐར་བསྡུ། ◂〔ཐོ་ངོ་དོ་ནོ་བ་མོ་ཁོ། །རོ་ལོ་སོ་ཏོ〕 ལ་དོན། ◂〔སྐྱ་རྒྱ་དུ་ན་ལ་ཏུ〕 ཨི་ལྷན་ཏེ་བྱིད་སྤྲ་དང་འབྲེལ་སྤྲ། ◂〔གི་ཀྱི་གྱི་འི་ཡི། །གིས་ཀྱིས་གྱི་ཡིས་ཡིས〕 རྒྱན་སྤྲུད། ◂〔ཀུང་ཡང་འང〕 ལྷག་བཅས། ◂〔ཏེ་དེ་སྟེ〕 འབྱིད་སྤྲུད། ◂〔གམ་ངམ་དམ་ནམ་བམ་མམ་འམ། ། རམ་ལམ་སམ་ཏམ〕 འབྲུང་ཁྲུངས། ◂〔ནས་ལས〕 བོད་སྤྲ་བཅས་སོ། । ◂〔ཀྱི་ཀྱ་ཡི་ཡ་ཡི〕 ལྟ་བུའོ། ।

མཆོད་བརྗོད།

སྨ་ཆོགས་གདུལ་བྱའི་མོས་ཁམས་བསམ་པ་ཀུན། །ཇི་བཞིན་གཟིགས་ཤིང་གང་ལ་གང་འདུལ་གྱིས།།
རྣམ་མང་ཆོས་ཀྱི་དགའ་སྟོན་འགྱེད་མཛད་པའི། །རྣམ་འདྲེན་ཀློག་སེང་གེར་མགོས་ཕྱག་འཚལ།།

རྒྱལ་བསྟན་ཉག་ཕྱ་སྨུམ་ཟད་མར་མེའི་ཚུལ། །སྤྲར་ཡང་གསོས་ཏེ་ཆེས་ཆེར་དར་མཛད་པའི།།
བསྟན་པའི་སྐང་བྱེད་ས་གསུམ་འགྲོ་བའི་མིག །ཞེ་བདེའི་དེད་དཔོན་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོར་འདུག།

བསྟུས་གྲྭ་ནས་བཟུང་གཞུང་ལུགས་ཆེན་པོའི་བར། །སྒོབ་ཁྲིད་ལམ་སྟོན་མཛད་པའི་དྲིན་ཅན་རྗེ།།
མཁས་བཙུན་བཟང་པོས་ཐུགས་རྒྱུད་ཡོངས་ཕྱུག་པ། །ཡོངས་འཛིན་བཤེས་གཉེན་རྣམས་ལ་སྐྱིང་ནས་འདུད།།

འཕགས་བོད་མཁས་པའི་ཞལ་གྱི་བུམ་བཟང་ལས། །ལེགས་པར་འོངས་པའི་མན་ངག་བདུད་རྩིའི་བཏུད།།
ཐོས་བསྒོམ་གཟུར་གནས་བློ་གསར་བྱེ་བའི་ཚོགས། །མགུ་བ་བསྐྱེད་ཕྱིར་རྩོམ་པའི་ལས་ལ་སྦྱོ།།

རང་རྒྱུད་གྲོང་པོའི་ཉ་ལྷིབས་ལྟོ་བ་རྣ། །ཡོངས་སུ་འཁྲུངས་པའི་ལེགས་བཤད་མཁྱེ་ཀ།།
ལྷག་བསམ་སྤྲད་བུར་བསྒྲུས་པའི་ཕྱིང་བ་འདི། །དཔྱོད་ལྡན་གཡོན་མིག་མ་ཡི་མགུལ་བར་སྦྱིན།།

སྐར་ཚོགས་ལ་འགྲན་མཁས་པའི་དེ་ཡོ་རྣམས། །རྩོམ་པ་སྐད་སྟན་མི་འབྱིན་བཏང་སྟོམས་བཞུགས།།
ཀུན་མཁྱེན་ཤེས་རབ་བྲལ་བའི་བོང་བུ་ཡིས། །ལེགས་བཤད་མགྲིན་ཌ་འཁྲིལ་ལ་བཟོད་པར་གསོལ།།

རང་གིས་ཀྱང་ནི་ཤེས་པར་མི་རྣས་ལ། །གཞན་ལ་འདྲི་བའི་ཡུལ་ཡང་མི་རྟེད་པའི།།
དུས་ངན་དག་ཀྱང་མི་འཆར་རྩོལ་མེད་པའི། །དེ་ཚེ་འདི་ཡིས་སྨོན་དཔོན་བྱེད་པར་ཤོག།

རིགས་ལམ་འགྲོས་ཀྱི་གོམ་སྟབས་མི་བརྟན་ཅིང་། །ལེགས་ཉེས་འབྱེད་པའི་བློ་ཡི་མཐུ་དབེན་པ།།
ཕྱག་དོག་མྱོས་ཆུས་བཟེ་བའི་མི་རྣམས་ལ། །ལེགས་བཤད་གཏམ་གྱིས་མགུ་བ་ག་ལ་སྐྱེད།།

འདི་སྙང་འགྲུལ་པའི་འགོར་བའི་འོབས་ཆེན་པོར། །དབང་མེད་ལས་ཀྱིས་ཚུད་ཀྱང་བླ་མ་ལྷས།།
བྱིན་ཆབས་ཐུགས་རྗེའི་ཐེམ་སྐས་བཀྲངས་པ་ལས། །དབུགས་དབྱུང་ཆོག་མཛོད་རྩོམ་པའི་སྐལ་བཟང་རྣེད།།

བསྒབ་པར་སྐྱེན་ཚགས་མིག་ནི་མཆི་མས་གང་། །ཡི་ཆད་སྲོ་ཤི་སེམས་ནི་བློང་བློང་པོར།།
གྱུར་ཀྱང་རྒྱན་ངན་སྒོགས་སུ་ཤར་བ་ལས། །ཇེ་མ་བདག་གི་དལ་འབྱོར་དོན་ཡོད་གྱུར།།

རིས་མེད་གྲུབ་མཐའི་བློ་གས་ར་ཀང་དུག་ཆོགས། །རབ་འབྱམས་གཞུང་ལུགས་འདུས་པའི་པད་མཆོ་འདི་ར།།
ཞུགས་ཏེ་ཐོས་བསམ་འཕྲུར་ལྷིང་རོལ་པ་ལས། །གཞུང་དོན་བདུད་རྩིའི་རོ་མངར་མྱོང་བར་ཤོག།

ཅེས་མཆོད་པར་བཪོད་པའི་ཆོག་གིས་བཀྲ་ཤིས་པར་བྱས་ཏེ། བཪོད་དོན་དངོས་ནི། མདོ་སྡེགས་ཀྱི་གཞུང་ཆེན་མོའི་ཆོག་མཪོད་རིས་མེད་མཁས་པའི་ཞལ་ལུང་ངམ། མཁས་པའི་ཞལ་ལུང་བློ་མའི་ཡིན་རླབས་ཞེས་བྱ་བ་འདིའི་བྱང་བ་མདོ་ཙམ་བཪོད་པ་ལ། གཞུང་ཆེན་མོའི་ཆོག་མཪོད་ཅིག་ཡོད་ན་སྣམ་པའི་ཀུན་སློང་ནི་ངེད་རང་གྱ་པ་གས་ར་བྱའི་སྐབས་ནས་ཡོད་ཅིང་། ཆོག་འགྲེལ་དང་སྦྱ་བཤད་ལ་དམིགས་གསལ་གྱི་དགའ་མོས་དང་དོ་སྣང་ཆེ་རབ་ཡོད་པས། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩ར ལོ་ནས་རང་གི་ལྷ་དཔེར་རིང་མོ་ཞིག་ནས་བསགས་པའི་ཟིན་ཐོ་རྣམས་དང་། དྲན་ཡུལ་དུ་ཡོད་པ་རྣམས་གཞིར་བཟུང་སྟེ། བཪོད་བྱང་ཞིག་ཀམ་ཡུའི་ཀུར་ནང་འཪྲག་འགོ་བཙུམས།

ཤོག་ལྷེབ་རིམ་འཕེལ་གྱིས་ལྷ་བཙུ་ལྷག་ཙམ་ལོན་པ་ན། དཔར་འདེབས་ཤིག་བྱ་ཐུབ་ན་སློབ་བྱ་རྣམས་ཀྱི་གཙོས་གྲུབ་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་དོན་གཉེར་ཅན་མང་པོ་ཞིག་ལ་རྗོ་ཐོགས་རེ་དང་། ལྷག་པར་གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོའི་ཚེས་ལུགས་རིས་མེད་ཀྱི་ཚུལ་ལ་ཐུགས་གཙོགས་ནན་ཏན་ཆེན་པོ་མཛད་པའི་རྒྱབ་རྟེན་གྱི་ཚུལ་དང་། གཞན་ཡང་ཐ་མ་དང་ཕ་མའི་དྲིན་ལན། བསྒབ་སྡོམ་ཉམས་པའི་སྡེག་བཤགས། སློབ་བྱ་རྣམས་ལ་གདུང་འཚོབ། སྡུན་བདག་གི་དགོར་ལན། ཚོས་དང་རིག་གཞུང་གི་ཞབས་འཕྲལ་ཕུགས་ཀྱི་དགེ་མཚན་མང་པོ་ཞིག་ལ་དམིགས།

ཟིན་ཐོ་མང་དག་ཅིག་ནི་བདག་གཉེར་ལེགས་པོ་མ་བྱས་པའི་ཉེར་ལེན་གྱིས་བར་མ་དོར་ཆུད་ཟོས་སུ་སོང་ཞིང་། འགའ་ཞིག་ནི་ད་ལྟའང་སེ་རའི་རང་ཤག་ཏུ་ལུས་ནས་ཡོད། གསར་བུའི་སྐབས་སྒྲ་ཚང་དང་ཆོགས་ཆེན་ལ་ཆོས་འདོན་སྐབས། ཞམ་ཕྲག་ནང་སྐྱུ་གུ་ཞིག་དང་དེབ་ཆུང་ཞིག་འཁྱེར་ཏེ། དགེ་བསྐོས་སོགས་ཀྱིས་མ་མཐོང་བ་བྱས་ནས་ཆོག་ཡ་མཆན་པ་དང་ཕན་ཐོགས་ཆེ་བ་རེ་མཐོང་ན་ཟིན་ཐོ་འགོད་ཀྱི་ཡོད།

ཀུ་རིའི་བྱའི་སྒྲ་བཤད་ཡང་ཕྲན་གཞུང་གསར་རྙེང་གི་སྐབས། ཆོས་འདོན་ཞིག་ཐོ་མཐོང་སྟེ་ཟེན་ཐོ་བཀོད་ཀྱང་། བདག་སྤྲོད་ལེགས་པོ་མ་བྱེད་པའི་ཆེན་གྱིས་བོར་བཏགས་སུ་སོང་ཡང་། བཀའ་འགྱུར་ཁྲིད་བཞུགས་ཡོད་པ་གསལ་པོ་དྲན་པས། ཕྱིས་སྤར་ཡང་རྙེད་སོན་གྱིས་ཆོག་མཛོད་ནང་འགོད་འཛུག་བྱས།

སྒྲ་བཤད་ནི་གལ་འགངས་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན་ངེས་ཏེ། སྒྲ་བཤད་ཤེས་ན་ཆེག་དེ་དང་དེའི་དོན་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་ཤེས་པ་དང་། ཆོག་དོན་དོན་བདེ་བླག་ཏུ་རྟོགས་པ་དང་། ནམ་ཡང་མི་བརྗེད་པ་སོགས་ཀྱི་དགེ་མཚན་ཤེན་ཏུ་ཆེ་བས་བློ་གྲོས་དང་ལྡན་པ་དག་གིས་དེ་ལ་མཐོང་ཆུང་དུ་མི་མཛད་པར་གསུང་རབ་ཀྱི་དགོངས་དོན་གཞལ་བའི་ཐབས་ཀྱི་དོན་པོར་ཟུངས་ཤིག

ཆོག་མཛོད་ཀྱི་ཞལ་བྱང་ལ་རིས་མེད་མཁས་པའི་ཞལ་ལུང་ཞེས་པའང་། དག་སྣང་ཕྱོགས་ལྷུང་བྱལ་བ་ཞིག་དགོས་གལ་ཆེ་བར་མཆོན་པའི་ཆེད་ཡིན། དག་སྣང་ཕྱོགས་ལྷུང་བྱལ་བ་ཞིག་བྱུང་ན། བྱ་མ་ཞིག་ཡིན་ན་འགྲོ་དོན་ཆེ་བ། ཕལ་པ་ཞིག་ཡིན་ན་རང་སེམས་སྐྱིད་པ། མཁས་པ་ཞིག་ཡིན་ན་བློ་རྒྱ་ཆེ་བ། བླུན་པོ་ཞིག་ཡིན་ནའང་ཆོས་གྲྭགས་མང་བ་སོགས་དགེ་མཚན་བློ་ཡུལ་ལས་འདས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་ནི་མཐོང་ཆོས་ཡིན།

གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོས་སྐབས་གང་ཡོད་དུ། ཞེན་ཁོག་བྱེད་མི་ཉན། གལ་ཏེ་བྱེད་ན་རྣམ་དཔྱོད་ལྡན་པའི་ཞེན་ཁོག་གྱིས། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རྣམ་དཔྱོད་ལྡན་པའི་ཞེན་ཁོག་ཅེས་པ། ཆགས་སྡང་དང་ཕྱོགས་རིས་ཀྱི་བློ་དོར་ཏེ། ཆོས་བརྒྱད་སོ་སོའི་སྡུར་སྤྱིལ་དང་ལྡ་གྲྭབ་རྣམས། བཤད་སྒྲུབ་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་མི་ཉམས་གོང་འཕེལ། ཉམས་པ་སོར་ཆུད་བྱེད་པ་ལ་གསུང་བ་ནི། གོ་རྒྱུ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས་དེ་ལྟ་བུའི་རྣམ་ཐར་ལ་བརྩོན་པའང་དཔྱོད་ལྡན་གྱི་ཚུལ་ལུགས་ཡང་དག་པ་ཞིག་གོ། རྣམ་དཔྱོད་ལྡན་པའི་ཞེན་ཁོག་ཅེས་པའི་ཆོག་འདི། གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོས་གསར་གཏོད་མཛད།

གྲུབ་མཐའ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཁྲིད་དུ་ཕྱོགས་རིས་ཅན་གྱི་ཀླ་མ་དང་སྐུ་སེར་ནི་བྱུང་དང་འབྱུང་མུས་ཡིན་མོད། ངེད་ཚོ་དེང་རབས་ཀྱི་གཞོན་སྐྱེས་རྣམས་ཀྱིས་སྤྱད་ལམ་གྱི་སྐད་ཆ་དང་ངག་རྒྱུན་ཅམ་ལས། དངོས་ཡོད་གང་བྱུང་རྗེན་པ་རང་གིས་ཚད་མས་ནི་མ་ངེས། ལར་ནས་ཐལ་མོ་བརྡབ་པ་ལ་ལགས་པ་གཉིས་དགོས་པའི་དཔེ་ལྟར། སྐྱོན་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ལ་ཡོད་ངེས་པས། མཐའ་གཅིག་ཏུ་རང་ཕྱོགས་བཟང་བ་དང་གཞན་ཕྱོགས་ངན་པས་ངེས་པ་ག་ལ་ཡོད།

སྡུར་གྱི་འདས་པའི་ལོ་རྒྱས་རྣིང་པ་རྣམས་རྒྱབ་ཏུ་བསྐྱུར་ནས། ཕྱིན་ཆད་གཞོན་སྐྱེས་རྣམས་ནས་དག་སྣང་ཕྱོགས་ལྷུང་བྱལ་བ་ཞིག་བྱེད་ཐུབ་ན། གོང་ཁུས་ཀྱི་དགེ་མཚན་རྣམས་དང་། ལྷག་པར་སྟོན་མཆོག་དགྱེས་པའི་མཆོད་སྤྲིན་རྒྱ་ཆེན་པོར་འགྱུར་ངེས་པས། ཕྱོགས་ལྷུང་མཚན་མོའི་མུན་རྩུབ་ནས་ཐོན་ཏེ། དག་སྣང་གི་རྒྱུ་རིངས་ཤར་བ་ཞིག་འོང་བར་རང་གཞན་གྱན་གྱིས་ཅི་ནས་ཀྱང་འབད་པར་རེགས་སོ། །གང་ཟག་གཅིག་ལའང་ཚུལ་འདིའི་སྐང་བྱང་འཇུག་ལྟོག་གི་མིག་ཕྱེ་ཐུབ་པ་བྱུང་ན་ངོས་ཀྱི་དེབ་འདི་བརྩམས་པའི་དགོས་པ་གྲུབ་པ་ཡིན། རིས་མེད་ཀྱི་བརྩལ་ཞུགས་བཟང་པོ་ལ་གནས་བཞིན་དུ་རང་ལུགས་གཏད་སོ་ཡོད་པ་བྱེད་ཚུལ་ཡང་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན།

མདོར་ན་བོན་དང་བཅས་པའི་བོད་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་ཆེན་པོ་ལྟ་པོ་འདི་ཐམས་ཅད་ཀྱང་བོད་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཙོ་ཆེའི་ཁྱད་ནོར་ཡིན་པས་དེ་དག་ལས་ཆ་ཤས་གཅིག་ཙམ་ཡང་ཉམས་བརླགས་སུ་སོང་ན་ཆེས་ཕངས་པས། ཁྱིམ་ཚང་གཅིག་གི་ཁྱད་ནོར་ལྟར་གཅེས་སྐྱས་དང་སྲུང་སྐྱོབ་བྱེད་ཀྱི་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་བར་སྣང་ངོ། །

ཕྱོགས་ལྷུང་ཅན་དང་འགྲོགས་འདྲིས་མང་ན། སྙིང་ན། སྟོད་འཚང་། སེམས་མི་སྐྱིད། དགེ་རྩ་དཀྱུག་པ་སོགས་ལུང་རིགས་ཀྱིས་བསྟན་མི་དགོས་པར་མྱོང་བས་གྲུབ་པས། རང་གིས་རང་ལ་གཅེས་པ་དག་གིས་དེ་ལྟ་བུའི་གྲོགས་ངན་ཅི་ནས་ཀྱང་སྤང་བར་བྱའོ། །དབུ་མ་སྙིང་པོ་ལས་ཀྱང་། ཕྱོགས་སུ་ལྷུང་བས་སེམས་གདུངས་པས། །ཞི་བ་ནམ་ཡང་རྟོགས་མི་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

སྒྲས་པ།

རང་གཞན་ཕུང་ལ་སྡུག་བའི་བློ་ངན་འདི། །འདི་དང་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀར་གནོད་ཚབས་ཆེ།།

ཆེ་དགུས་འདི་ཀོ་སྒོངས་ཞེས་ཡང་ཡང་གདམས། །གདམས་པ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་དུས་ལ་བབ།།

ཅེས་ཀྱང་བྱའོ། །

བོད་ཀྱི་ཆོས་བརྒྱུད་གྲུབ་མཐའ་ཐམས་ཅད། སྟོན་པ་གཅིག་གིས་གསུངས། པཊ་གྲུབ་ཀྱིས་བཀླལ། ཚད་ལྡན་གྱི་ལོ་ཙྪ་བ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་བསྒྱུར། མཁས་པའི་དབང་པོ་རྣམས་ཀྱིས་གཏན་ལ་ཕབ། གྲུབ་ཐོབ་དང་རྣལ་འབྱོར་པ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཉམས་མྱོང་ཚད་མས་གྲུབ་པ་ཤ་སྟག་ཡིན་པས། ཀུན་ལ་ཡིད་ཆེས་པར་བྱེས་ཤིག །

ཁོ་བོ་ཡང་ཆོས་བརྒྱད་ཐམས་ཅད་ལ་སྙིང་ནས་མོས་ཤིང་སྨོན་གཉེར་ཡང་བྱ་བློ་ཡོད་མོད། སྤྱབས་འཚིག་དུས་ཁོམ་མ་བྱུང་ཞིང་། དུས་ཕྱིས་ཕྱི་རྒྱལ་དུ་སྒེབས་ནས་རྒྱན་ངན་གྲོགས་ཤར་ལྟ་བུས། ས་དགེ་བཀའ་རྩེང་སྤྱི་དང་ལྷག་པར་བཀའ་བརྒྱད་ཀྱི་གྲྭབ་མཐའ་ལ་ཐོས་བསམ་གང་འཚམ་ཞིག་བྱེད་རྒྱའི་སྐལ་བཟང་ཐོབ།

ངེད་རང་བོད་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་གྲུབ་མཐའ་ཐམས་ཅད་ལ་མོས་གུས་ཡོད་ཅིང་། ལྷག་པར་མར་པ་ལོ་ཙྪ་བ་ནི་ལུས་སྦྱིན་ལ་འཛེམ་མེད་དུ་དཀའ་སྤྱད་དུ་མས་རྒྱ་གར་དུ་ལན་གསུམ་དང་བལ་པོར་ལན་བཞི་བྱོན། རྒྱ་གར་དུ་ཕེབས་ཐེངས་དང་པོར་ལོ་བཅུ་གཅིག། གཅིག་པར་ལོ་དྲུག་དང་། གསུམ་པར་ལོ་གསུམ་སྟེ་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག་གི་རིང་རྒྱ་གར་དུ་སློབ་གཉེར་མཛད་དེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ཁ་བའི་ལྷོངས་འདིར་ཉིན་མོ་ལྔར་གསལ་བར་མཛད་པའི་སྐོན་བོད་གངས་ཅན་པ་རྣམས་ལ་སྐུ་དྲིན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་ཡིན་ནོ། །རྗེ་མར་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་དད་པའི་སྤུ་ལོང་གཡོས་ཤིང་མིག་ཆུ་དབང་མེད་དུ་ཤོར་བའང་ལན་མང་པོ་བྱུང་། འཇམ་མགོན་ཀོང་སྤྲུལ་ལའང་དད་གུས་ཀྱི་ཆོར་སྣང་དེ་དང་ཕྱོགས་མཐུན་པ་བྱུང་། དལ་དགེ་ལྡན་པས་ངོམ་རྒྱའི་གསང་བ་འདུས་པ་ཞེས་སྟན་གྲགས་ཆེ་བའི་ཆོས་སྐོར་འདི་ཡང་རྗེ་མར་འགོས་གཅིག་ཀྱི་བཀའ་དྲིན་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་རྗེ་ཅོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་ནན་གྱིས་གསུངས་ཤིང་གུས་གཅིགས་ཆེན་པོ་མཛད་འདུག་པས། ཆོས་ལུགས་གཞན་ལ་དག་སྣང་དང་བཀའ་དྲིན་རྗེས་དྲན་བྱ་རྒྱའི་ཚབ་ཏུ་ཕྱོགས་ལྟུང་དང་སྡང་ཞུགས་བྱས་ན་ལས་འབྲས་དང་ཡང་མི་འཚམ་མོ། །

ཡང་ཁོ་བོས་དགེ་ལུགས་པ་ངན་པ་དང་ཆོས་བརྒྱད་གཞན་རྣམས་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་ལེགས་པོ་ཡིན་པ་ཡང་བརྗོད་ཀྱི་མེད། གཅུ་བོར་གནས་པའི་བློས་ལོ་རྩྭ་བ་གཞོན་ནུ་དཔལ་གྱི་དེབ་ཐེར་རྣམས་དང་སྐྱེས་ཆེན་དམ་པའི་རྣམ་ཐར་སོགས་ལ་རྟོག་ཞིབ་བྱས་ཚེ། བོད་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་གྲུབ་མཐའ་ཕལ་མོ་ཆེ་རྣམས་རང་རང་མངའ་ཐང་དུ་དུས་ཆོས་བརྒྱད་གཞན་ལ་དབང་ཤེད་བྱང་ཐུབ་ཆོད་བྱས་པ་གཅིག་མཚུངས་སུ་འདུག

མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་ཀོང་སྤྲུལ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པའི་གཞུག་འདིར་ལུང་གི་བསྟན་པ་ལ་རྗེ་བཙུན་ཅོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ་འདི་ཁོ་ན་བཀའ་དྲིན་ཆེ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། གཞན་ཡང་བཀའ་བརྒྱད་ཀྱི་མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་འགོས་ལོ་ཙྪ་བ་གཞོན་ནུ་དཔལ་གྱི་དེབ་ཐེར་ལས། རྗེ་བཙུན་ཅོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་སྤྱན་ལྟོས་ལ་བརྟེན་ནས་བོད་ཀྱི་ཁམས་འདིར་འདུལ་བའི་བསྟན་པ་ཉི་མ་ཤར་བ་ལྟར་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། དེ་ལ་རྗེ་ཅོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་ནི། ཐུགས་མཆན་ཉིད་ཀྱི་གསུང་རབ་སྤྱི་དང་། བྱི་བྱག་ཏུ་འདུས་པའི་རྩ་བཤད་ཀྱི་རྒྱུད་དང་། རྒྱ

གར་ནས་བྱུང་བའི་འགྲེལ་པ་ཆེན་པོ་རྣམས་དང་། བོད་ཀྱི་ལུགས་རྣམས་ལའང་ལེགས་པར་བརྟགས་ཤིང་དཔྱད་ནས་རིམ་ལྟའི་ཁྲིད་ཡིག་དང་། དེའི་དོན་ཆུས་པར་འཆད་པ་རིམ་ལྟ་གསལ་བའི་སྒོན་མེ་མཛད་དེ། འདུས་པའི་ལུགས་ཉམས་པ་རྣམས་གསོ་བར་མཛད་དོ། །ཞེས་དང་། མཁས་མཆོག་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ་ལ་“ཐུབ་དབང་གཉིས་པ”་ཞེས་པའི་གཟུ་བོར་གནས་པའི་ཚེ་བསྟོད་མཛད་པའང་དོན་ལ་གནས་པས་དག་སྣང་སྒྲོང་བ་ཉིད་བསོད་ནམས་གསོག་པ་དང་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེའི་དཔལ་དུ་ཆེའོ། །

སྔར་འབྲས་སྤུངས་སུ་ལྷ་རམས་དམ་འཛོག་སྐབས། ས་སྐྱ་དང་རྩེང་མ་དགོན་གཉིས་ཀ་ལ་མང་འགྱེད་ཀྱི་བསྟེན་བཀུར་ཡང་འཁོས་བསྟན་ཞུས། ངེད་ལ་སེ་རར་བཀའ་བཙུད་ཀྱི་དགེ་ཕུག་འགའ་ཞིག་ཀྱང་ཡོད། ཁོང་ཅག་གི་མཆོད་གཤོམ་ཁྲིད་ཆུལ་དབང་ཀཱམ་པ་དང་འཇམ་མགོན་ཀོང་སྤྲུལ་སོགས་ཀྱི་སྐུ་བརྙན་འགྲེམས་གཤོམ་ཀྱི་རིགས་ལའང་། དགག་བྱ་དང་སྟེང་མི་དགེ་བ་དང་མ་རངས་པའི་རྣམ་འགྱུར་སོགས་གཏན་ནས་བྱས་མ་མྱོང་། འདི་ཀུན་ཀྱང་ཆུལ་མཆོག་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དང་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་བཀྲ་ཤིས་འབྱམ་ལ་སོགས་པའི་བླ་མ་དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་ཐུགས་རྗེའི་བྱིན་རླབས་ཟུང་ཞིག་སྟེང་ལ་ཞུགས་པའི་རྟགས་སུ་ཁྱམས་སོ། །

བཀའ་བཙུད་པའི་དགེ་ཕུག་གཅིག་ནི་གཞུང་འདུལ་བའི་བར་སློབ་གཉེར་བྱས་ཏེ། དེང་སྐབས་བཀའ་སྩུག་ཏུ་འཇམ་མགོན་ཀོང་སྤྲུལ་གྱི་དགོན་པར་ཕུག་དཔེ་ཁྲིད་མཁན་ཡིན་འདུག། གཞན་ཡང་བལ་ཡུལ་བཀའ་དགོན་ཞིག་ནས་ཀྱང་། ཐོ་གསར་བ་འགའ་ཞིག་འཇང་དགུན་སྐབས་ཕྱན་ས་རར་དཔེ་ཁྲིད་ལ་ཡོང་གི་ཡོད།

མདོར་ན་སྔོན་གྱི་ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་རིས་མེད་ཕྱོགས་མེད་ཀྱི་སྐྱེས་ཆེན་དམ་པ། པཊ་ཆེན་ཐོ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་ཆུལ་མཚན། ཆུལ་མཆོག་ལྡེ་པ་ཆེན་པོ། བཀའ་བཙུད་ཀྱི་མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་འཇམ་མགོན་ཀོང་སྤྲུལ་ཐོ་བོས་མཐའ་ཡས་སོགས་དང་། དེང་གི་ཆར་འཇམ་སྤྲིང་ཞེ་དེའི་དེད་དཔོན་ཆེན་པོ་ཆུལ་མཆོག་བསྟན་འཛིན་ཆུ་མཆོ། ས་སྐྱ་ཁྲི་འཛིན་རིན་པོ་ཆེ། རྩེང་མའི་གཅེར་སྟོན་ཆེན་པོ་འཇིགས་མེད་ཕུན་ཚོགས་རིན་པོ་ཆེ་ནི། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༤ ལོར་སེར་ཆོགས་ཆེན་དུ་ཆོས་འབྱེལ་ཡང་གནང་འདུག། ཆོགས་ཆེན་དུ་གྲུབ་མཐའ་གཞན་གྱི་བླ་མ་ལྟ་ཞེག་དགེ་ལྡན་པའི་བླ་མ་སྐྱེས་ཆེན་དམ་པ་ཡང་། ཆུལ་བ་ཡབ་སྲས་གསུམ་དང་། སྐྱབས་རྗེ་རྫོང་རིན་པོ་ཆེ་ཙམ་ལས་གཞན་གདན་འདྲེན་ཞུས་པ་མི་དྲན། དག་སྣང་ཕྱོགས་ལྟུང་བྱུང་བ་ཞིག་གནང་ཐུབ་ན་བསྟན་འགྲོར་ཡང་ཕན་རླབས་ཆེ་བ་ནི་འདིས་གསལ་བར་མཆོན་ནུས་པས། དེ་ལྟ་བུའི་རྣམ་ཐར་ལ་ཚང་མས་ཅིས་ཀྱང་འབྱངས་བར་རིགས་སོ། །

སྒོས་པ།

སྒྲ་བ་མང་ན་དམ་པའི་ཆོས་ལ་མང་། །བསམ་རྒྱ་མང་ན་དམ་པའི་ཆོས་ལ་སོམས། །

འགྲོ་རྒྱ་མང་ན་ཆོགས་དང་ཆོས་གྲྭར་རྒྱགས། །ཅི་མཛད་ཆོས་སུ་བྱེད་ལ་འབྱང་ས་ཤིག་ཚང་། །

ཞེས་ཀྱང་སྒོས་སོ། །

ཆེག་མཛོད་ཀྱི་མཚན་གྱི་རྒར་དུ་བླ་མའི་བྱིན་རླབས་ཞེས་པ་ནི། ཆེག་མཛོད་འདིའི་རྩོམ་སྒྲིག་གི་བྱིན་མཐུ་ལས། བསྒབ་སྡོམ་ལ་བར་ཆད་བྱུང་བའི་མུ་ངན་ཡང་ཕལ་ཆེར་བསལ་ཐུབ་པ་བྱུང་། དེ་ནི་བླ་མ་དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་ཐུགས་རྗེ་དང་བྱིན་རླབས་ཡིན་པ་ལ་ངེས་པ་གཏིང་ནས་རྟེན་ཅིང་། དུས་དུ་ལྟ་ཡང་བླ་མའི་ཐུགས་རྗེའི་ནུ་ཞོས་སྐྱོང་བ་ནི་སྐུ་དྲིན་རེ་ཆེ་སྟམ་དུ་བསམས་ཏེ། ཡིད་སྐྱོ་ཞིང་བླ་མ་དྲན་པའི་སེམས་གདུང་གིས་མིག་ནས་མཆི་མའི་ཐིགས་པ་རྒྱུན་མི་ཆད་དུ་བྱུལ་བཞིན་དུ་མཆིས་པའི་ཚེ། ཕྱན་ལ་བསྟུས་གྱི་ནས་བཟུང་གཞུང་ཆེན་མོའི་བར་སྐོབ་ཁྲིད་བཀྲིན་བསྐྱངས་ཞིང་། ཕན་ལན་ལ་སྐད་ཅིག་ཀྱང་རེ་བ་མི་མཛད་པའི་བླ་མ་དམ་པ་མཆན་བརྗོད་པ་དཀའ་བ་ཡོངས་ཀྱི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་བཀྲ་ཤིས་འབྱམ་གྱི་ཞལ་ཐུ་ནས་ཀྱི་ཞལ་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་མངོན་སུམ་དུ་བསྟན་སྲིད། བྱིན་གྱིས་བརླབས་པའི་ཉམས་སྐང་ཡ་མཚན་པ་ཞིག་བྱུང་། དེ་ནས་བཟུང་ཉིན་རེ་བཞིན་བློ་སེམས་སྐྱིད་ལ་གུ་ཡངས་པ། བག་ཕེབས་ལ་སྤོབས་པ་བསྐྱེད་པ། ཅི་བྱེད་དོན་དུ་འགྱུར་བ་སོགས་བཀྲ་ཤིས་པའི་མེ་ཏོག་གི་ཆར་ཆེན་པོ་བབ་བོ། །འདི་ནི་བླ་མ་ཁོ་ནའི་ཐུགས་རྗེ་དང་བྱིན་རླབས་ཡིན་པས་དེབ་ཆུང་འདི་བླ་མ་དང་རྒྱུལ་བ་དགྱེས་པའི་མཆོད་སྤྲིན་དུ་འབུལ་ལོ། །

མདོར་ན་དེབ་ཆུང་འདི་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༨ སྤྲིག་འགོ་བརྩམས་ཤིང་། ལྷག་པར་བསྒབ་པ་ལ་སྐྱོན་བྱུང་ནས་ལོ་ངོ་བདུན་ཙམ་རིང་། མཐུན་སྤྱོར་སྤྲིན་བདག་སོགས་དམིགས་བསལ་གང་ཡང་མེད་པར་འཆོ་བ་ངན་ངོན་ཙམ་ཞིག་གིས་ཆོག་ཤེས་པར་བྱས་ཏེ། བསྟེན་མཚམས་བསྒམས་པ་ལྟ་བུས་གཞན་ལ་འགྲུག་འཕྲད་དང་ཡིག་འབྲེལ། རྣམ་གཡེང་དང་རོལ་རྩེད། དཔལ་འབྱོར་འདུ་འགོད་དང་དགྲ་འདུལ་གཉེན་སྐྱོང་སོགས་རེ་ཞིག་བློས་བཏང་སྲིད། འདོད་ཆུང་ཆོག་ཤེས་ཀྱི་བརྟུལ་ཞུགས་བཟུང་ནས། རང་རེའི་ཆོས་དང་རིགས་གཞུང་བཟང་པོའི་ཞབས་འདེབས་སུ་ལྷག་བསམ་གྱི་ཞིན་པ་དཀར་པོས་རྩོམ་སྒྲིག་ཞུས་པའོ། །

འབྱུང་འགྱུར་འཆར་གཞི།

ཆོས་གི་རྒྱུན་མ་ནུབ་ཀྱི་བར་ཆེག་མཛོད་འདི་བཞིན་འཕྲོ་མཐུད་དེ་འཕར་སྟོན་རྩོམ་སྒྲིག་ཞུ་རྒྱུ་དང་། མཐུན་འགྱུར་བྱུང་ན་ཆེག་མཛོད་འདི་བཞིན་དབྱིན་སྐད་དང་རྒྱའི་སྐད་སོགས་སྐད་རིགས་གཞན་དུ་བསྒྱུར་ཐུབ་རྒྱུའི་རེ་འདུན་ཡྱགས་ཆེ་ཡོད།

གང་ལས་བཏུས་པའི་གཞུང་གི་ཁྲིར་ནི།

འདུལ་བ་ལུང་སྟེ་བཞི་སོགས་བཀའ་འགྱུར། དེའི་འགྲེལ་པ་སྡོད་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ། འཕགས་པ་ལྷ། ཐོགས་མེད། དབྱིག་གཉེན། ཕྱོགས་བླང་། ཆོས་གྲགས། ཡོན་ཏན་འོད་དང་། ཤཱཀྱ་འོད་དེ་རྒྱན་དྲུག་མཆོག་གཉིས་ཀྱི་གཞུང་རྣམས་དང་། སྡོབ་དཔོན་ཀ་དབྱངས། སྡོབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས། སྡོབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད། དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ། དགེ་ལེགས་བཤེས་གཉེན། ཚུལ་ཁྲིམས་བསྐྱངས། སྡོབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་སྡེང་པོ། སྡོབ་དཔོན་ཞེ་བ་འཚོ། སྡོབ་དཔོན་ཀ་མ་ལ་ཤྲཱི་ལ། ཀླུའི་བཤེས་གཉེན། སྡོབ་དཔོན་ཇ་ན་ཀུམྦྷ། རྒྱལ་སྲས་ཞི་བ་ལྷ་སོགས་རྒྱ་གར་མཁས་པའི་གཞུང་མི་ཉུང་བ་ཞིག

བྱ་སྤྱོད་རིན་ཆེན་གྲུབ་ཀྱི་གསུང་འགའ་ཞིག། བྱ་སྤྱོད་རིན་པོ་ཆེ་ནི་ས་དགེ་བཀའ་རྒྱུད་མཐའ་གང་གིའང་ཁོངས་སུ་མ་གཏོགས་ཤིང་། བོད་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་ཉི་ཚེ་བ་གྲགས་ཅན་འགའ་ཞིག་བྱུང་བའི་ནང་གསེས་ཡིན་ཞིང་། ཁོང་གི་གྲུབ་མཐའ་ལ་ཞུ་ལུ་བའི་གྲུབ་མཐའམ་བྱ་ལུགས་པ་ཞེས་གྲགས། ས་དགེ་བཀའ་རྒྱུད་གི་གྲུབ་མཐའ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཚད་མར་བྱེད་པའི་སྐྱེས་ཆེན་དམ་པ་ཞིག་གི།

དགེ་ལྡན་པའི་གཞུང་། ཚུལ་བ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་གསུང་འདི་བྱིན་རླབས་ཆེ་ལ་ཁྱད་བཙུན་པ། དོན་ཟབ་ལ་རྩོམ་པ་ལེགས་པ། སེམས་རྒྱུད་འདུལ་བ་ལ་མཆོག་ཏུ་བསྟན་ཟླ་བྱལ་བའི་ལེགས་བཤད་ཀྱི་པོད་བཅོ་བཅུད་པོ་རྣམས་ནི་གལ་འགངས་ཆེ་ཤོས་དང་རྩ་བ་ཆེ་ཤོས་སུ་བརྩེས་ཏེ་གཅོ་འདོན་ཞུས། དེ་ནས་ཚུལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན། མཁས་གྲུབ་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་། ཚུལ་བ་དགེ་འདུན་གྲུབ། གཉལ་སྡེན་དཔལ་འབྱོར་ལྷུན་གྲུབ། སེ་ར་རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་ཚུལ་མཚན། མཁོན་སྡེན་མཁས་པ་དཔལ་འབྱོར་ལྷུན་གྲུབ། པཊ་ཆེན་ཐོ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་ཚུལ་མཚན། ལྷང་སྐྱང་ག་དབང་ཆོས་ལྡན། ཀུན་མཁྱེན་འཇིགས་མེད་དབང་པོ། ལྷང་སྐྱ་རོལ་པའི་རྗོ་རྗེ། ཁྲོང་རྗོལ་ཁྲ་མ་ངག་དབང་ཐོ་བཟང་། ཐུབ་བཀྲག་ཐོ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མ། དཔལ་ལྡན་ཆོས་རྗེ། གུང་ཐང་ཐུབ་བསྟན་པའི་སྒོན་མེ། བསྟན་དར་ལྷ་རམས་པ། དཀྱལ་ཆུ་རྡོམ་ཐ་དྲ། དབྱངས་ཅན་གྲུབ་པའི་རྗོ་རྗེ། རྗེ་ཤེས་རབ་ཀུ་མཆོ། ཁྲི་ཚུལ་མཚན་སེང་གེ། ཡོངས་འཛིན་ཁྲི་བྱང་རྗོ་རྗེ་འཆང་། འཇིགས་མེད་དམ་ཆོས་ཀུ་མཆོ། མཁས་དབང་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ། ལོ་ཆུས་དང་ཚུལ་རབས་ལ་རྣམ་དབྱོད་ཀྱི་སྤྱན་དཀྱུས་ཡངས་པ་ཞྭ་སྨད་པ་དབང་ཕྱུག་བདེ་ལྡན་སོགས་དགེ་ལྡན་གྱི་མཁས་པའི་ལེགས་བཤད་རྣམས་སོ། །

བཀའ་བརྒྱད་ཀྱི་གཞུང་། མཉམ་མེད་དག་པོ་ལྷ་རྣམས། ཀརྨ་པ་གསུམ་པ་རང་བྱུང་རྡོ་རྗེ། འགོས་ལོ་ཙྪ་བ་གཞོན་ནུ་དཔལ། (འདི་དེབ་ཐེར་སྐོན་པོ་མཛད་པ་པོ་དང་། རྗེ་ཚོང་ཁ་པའི་དངོས་སྲོལ་སྐད་གཉིས་སྦ་བའི་ལོ་ཙྪ་བ་གཉིས་ཀྱི་ཡ་གྱལ་ཡིན) ཀརྨ་པ་བརྒྱད་པ་མི་བསྐྱོད་རྡོ་རྗེ། ཀརྨ་པ་དགུ་པ་དབང་ཕྱུག་རྡོ་རྗེ། དག་པོ་བཀྲིས་རྣམ་རྒྱལ། ཀརྨ་པ་མི་བསྐྱོད་རྡོ་རྗེའི་སྐོབས་མ་དཔའ་བོ་གཙུག་ལག་ཕྲེང་བ། ཁོ་བོའི་དད་མོས་ཆེ་ཤོས་ཀྱི་བཀའ་བརྒྱད་བསྟན་པའི་སྒོན་མེ་ཕྱོགས་མེད་རིས་མེད་ཀྱི་མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་འཇམ་མགོན་ཀོང་སྤྲུལ་བློ་གྲོས་མཐུའ་ཡས་ཁམ། མཚན་གཞན་ཀོང་སྤྲུལ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོའི་གསུང་རྣམས་ནི། རྗེ་ཚོང་ཁ་པའི་ལེགས་བཤད་ལྟར་ཕྱོགས་ལྷུང་རྩེ་རིགས་དྲི་ཙམ་ཡང་མེད་པར་བློ་བདེ་པོ་བྱེད་ནས་བཀག་ཆོག་ཅིང་། མཁས་པ་དགའ་བ་བསྐྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་དང་། ཡ་རབས་དང་རྣམ་དཔྱོད་ཅན་གྱི་མེག་དཔེར་འོས་པའི་རྣམ་དུ་བྱུང་བའི་གསུང་རབ་རྣམས་གཅོ་འདོན་བྱས་ཡོད།

རྟེང་མའི་གཞུང་། བློ་བ་དཔོན་པཎ་ཆེའི་གསུང་ཐར་ཐོར། ཀློང་ཆེན་རབ་འབྱམས་པའི་གསུང་འགའ། ཀུན་མཁྱེན་འཇིགས་མེད་གླིང་པའི་གསུང་འགའ། འཇུ་མི་ཕམ་པའི་གསུང་འགའ། ཇ་དཔལ་སྤྲུལ་འཇིགས་མེད་ཆོས་ཀྱི་དབང་པོའི་གསུང་སོགས་ཉང་ཤས་ཤིག

ས་སྐྱའི་གཞུང་ནི། ས་སྐྱ་པཎ་ཀུ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་གསུང་འགའ་རེ་དང་། གཡག་སྒོན་སངས་རྒྱས་དཔལ་གྱི་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་འགྲེལ་པ། ས་སྐྱའི་ལམ་འབྲས་དང་། ས་སྐྱ་ལེགས་བཤད་སོགས་འགའ་ཞིག་མཐའ་ཡང་། དུས་ཕྱིས་ཡུལ་ཁད་ཀྱི་དབང་གིས་ཕྱག་དཔེ་ལག་སོན་མ་བྱུང་ཡང་། རིང་མིན་ལེགས་བཤད་དེ་དག་ལ་ཐོས་པའི་བག་ཆགས་འཛོག་ཐུབ་པའི་སློན་འདུན་ཤུགས་དྲག་ཡོད་ལགས།

མདོར་ན་ཆོག་མཛོད་འདིའི་འབྱུང་ཁུངས་ནི་རྒྱལ་བའི་བཀའ་དང་། འཕགས་བོད་ཀྱི་མཁས་པའི་ལེགས་བཤད་ཚད་ལྡན་ཤ་སྟག་ཡིན་པས། ཅིས་ཀྱང་ཡིད་ཆེས་པའི་གནས་སུ་རིགས་སོ། །

རྩོམ་སྒྲིག་པ་ཤེས་རབ་དང་མཐོང་རྒྱ་ཆུང་བས་ནོར་འཁྲུལ་མང་དག་ཅིག་ཡོད་ངེས་པས། ཆད་ལྡག་ཀྱི་ནོངས་པར་གྱུར་པ་ཅི་མཆིས་མཁས་པ་རྣམ་དཔྱོད་ཀྱི་ནོར་དང་ལྡན་པ་དག་གིས་འཕྲལ་སྒོང་ཀྱི་གནས་སུ་མི་མཛད་པར་ལེགས་བཅོས་བསྟན་པའི་ཞབས་འདེབས་སུ་སྒན་པ་གཤམ་གསལ་ཁ་བྱང་ཐོག་གནང་རོགས་ཞེས་ཤུལ་ཞུ་རྒྱུ་ལགས།

To
Gomde Lharmapa Geshe Thubten Samdup
Sera-je University,House No 108,
P.O. Bylakuppe: 571104,
Dist. Mysore, KS-(INDIA)

མདོ་སྡེགས་ཀྱི་གཞུང་ཆེན་མོའི་ཚིག་མཛོད་རིས་མེད་
མཁས་པའི་ཞལ་ལུང་བླ་མའི་བྱིན་རླབས་
ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

ཀ

ཀ། ❶ ཁོ་ན། རང་། དཔེར་ན། དེ་ཀ། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དང་། དེ་རྟ་ཀ་འགྲོ་དགོས། ཞེས་པ་དང་། ཅི་མཛད་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་འགྱུར་བ་ཞིག་བྱུང་ན་སྐམ་པ་ཀ་དགོངས། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། དཔལ་འབྱོར་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་བསྟགས་པ་ཀ་གསུང་། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་རྣམས་སོ། །❷ མིང་གི་ཆ་ཤས་སུ་གྱུར་པའི་ཡི་གེ་ཞིག་སྟེ། རྟགས་མཚུངས་འདྲེན་སྐབས། ཀ་དང་བ་ས་སྟེ། རྗེས་འཇུག་ཕོས་དྲངས་པའི་མིང་གི་ཆ་ཤས་ཤིག དཔེར་ན། ཐོག་ཀ། དཔྱིད་ཀ། ❸ མིང་མཐར་སྡུར་ན། ཐམས་ཅད་ཅོས་པའི་དོན་སྟོན་པའི་ཡིག་འབྲུ་ཞིག། དཔེར་ན། སྐྱེ་གཙེས་ཀ། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །❶ དང་པོ། གདོད་མ། ཐོག་མ། དཔེར་ན། ཀ་ནས་དག་པ། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཀ་ཀ་ནི། མ་ཤ་ཀ་གཅིག་གི་རིན་ཐང་གི་མིང་སྟེ། འགྲོན་བུ་ཉེ་ཤུའི་རིན་ཐང་གི་ཚད། པོ་ཏི་ཡང་རེར།

ཀ་ཀོ་ལ། (ལེགས་སྦྱར) ཀཪྻ་ལ་དང་འདྲ།

ཀ་ཆེན་བཞི། བཀའ་བབས་ཀྱི་སློབ་མ་བཞི་དང་དོན་གཅིག བཀའ་བབས་ཀྱི་སློབ་མ་བཞི་ལ་གཟེགས།

ཀ་བསྟོད། ཆུ། ཀུ་ལ་རྩྭ་ར་བ་བཇིད་དྲག་པོའི་སྐུ། །ཀ་ནས་ཁྲག་འཛག་མི་མཚོའི་ཕྱེང་བ་ཡི། །ཀ་ཤ་ར་བ་འཕྱང་མི་བཟང་བདུད་དཔུང་གི། ང་རྒྱལ་དྲིགས་པ་འཇོམས་པ་ཁྱོད་ལ་བསྟོད། །ཅིས་སོགས་ཀྱི་དམ་ཅན་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་བསྟོད་པ་འདི་ལ་ཟེར། རྗེ་དགེ་འདུན་གྲུབ་ཀྱིས་མཛད།

ཀ་བསྟོད་མ་བསྟོད། དམ་ཅན་ཆོས་རྒྱལ་ཡབ་ཡུམ་གྱི་བསྟོད་པ་རྗེ་དགེ་འདུན་གྲུབ་ཀྱིས་མཛད།

ཀ་དག སྟོང་ཉིད། སྒྲ་བཤད་ནི། ཀ་ནས་དག་པ་སྟེ་གདོད་མ་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་དག་པའམ་སྟོང་པས་ན་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། ।

ཀ་དམ་པ། (ལེགས་སྦྱར) བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ན། ཆུ་སྐུར། ཤིང་ཆོགས་ཅན། རྒྱལ་མཆོག་ལྷ་པས་མཐིལ་རིལ་གྱི་མིང་དུའང་གསུངས་ཞེས་སྣང་།

ཀ་དྲུ། ཆོན་གྱི་བྱེ་བྲག་ཅིག་གི་མིང་ཡིན་པར་རྒྱ་གར་གྱི་སློབ་དཔོན་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྒྲུངས་གསུང་།

ཀ་ན་ཀཱ། (རྒྱ་གར་གྱི་སྐད) པྲ་ལྷ་ཧ་དང་འདྲ།

ཀ་ཉ་ཡ། (ལེགས་སྦྱར) ❶ གདུང་ཕྱེད་པའི་རྣམ་པར་བཤད་པ་ཡོད་ཀྱང་། ངོ་རྗེ་རྩེ་གཅིག་པའི་རྣམ་པའོ། །ཞེས་རྗེའི་འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་ཕྱག་མཚན་སོགས་ཀྱི་བཤད་པའི་ཟེན་བྱིས་ལས་གསུངས་སོ། །❷ ཡང་། ཀ་ཉ་ཡ་ནི་གདུང་ལ་ཞགས་པ་བཏགས་པའི་ཞགས་གདུང་དུ་གྲགས་པ་དེའོ། ।

ཀ་ཉི། (ལེགས་སྦྱར) མཁས་པ་མང་པོས་མཆོད་རྟེན་གྱི་མིང་ཡིན་པར་བཤད། ཀ་ཉི་ཞེས་པའི་སྐོར་ལ། དགེ་བཤེས་བསྟན་འཛིན་རྒྱལ་མཚན་རིན་པོ་ཆེས་ཐུར་མཆོད་རྟེན་ནས་སྒོ་ལམ་ཡོད་པ་དེ་ཚོའི་ཡས་སྒོ་ལ་མི་འགྲུགས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་། གཟུངས་ཐུགས་ཀྱ་ཀ་ཉི་བྱིས་ཡོད་པ་དག་ལས། ཕྱི་མཆོད་རྟེན་སྒོ་ལམ་ཡོད་པ་ཚང་མར་མིང་དེ་འཇགས་པ་མིན་ནམ་གསུངས་པ་དང་། སྐུབས་རྗེ་བདུད་འཛིན་པོ་ཆེས་རྒྱ་གར་བས་མཆོད་རྟེན་རྣམས་ལ་ཀ་ཉི་ཟེར་ཅེས་གསུངས། ཞེས་ཞྭ་སྣབ་པའི་རྒྱལ་རབས་ནང་གསལ།

ཀ་པྱ་ལ། (ལེགས་སྦྱར) མིའི་ཐོད་རུས། ངེས་ཚིག་ནི། བདེ་སྐྱོང་སྟེ། ཀཱ་དང་པྱ་ལ་གཉིས་སོ་སོར་བཤད་ན། ཀཱ་བདེ་བ། པྱ་ལ་སྐྱོང་བ་ལ་བཤད་ས་ཡོད་པ་རྗེའི་སྡེགས་རིམ་ཆེན་མོར་གསལ།

ཀ་ཤུ་ར། (ལེགས་སྦྱར) ❶ ག་བུར། ❷ ཐེག་ལེ། ཁམས་དཀར་པོ། ཐེག་ལེ་ལ་ཀ་ཤུ་ར། ཞེས་པ་ནི་ཁ་དོག་དཀར་པོའི་ཚ་ནས་བཏགས་སོ། ।

ཀ་མ་བ། བཀའ་གདམས་པའི་དགེ་བཤེས་ཀ་མ་བ་ཤེས་རབ་འོད། རྗེ་དེ་ཉིད་རྣལ་འབྱོར་གྱི་དབང་ཕྱུག་དཔལ་ལྡན་དགོན་པ་བའི་དང་སྤྲོབ་གཉིས་ཀྱི་ཡོད་པའི་ཡ་གྱལ་ཡིན་ཞེང། (དགོན་པ་བའི་དང་སྤྲོབ་བཞི་ནི། ཞང་

སྣེའུ་རུར་པ་ཡི་ཤེས་འབབ། དགེ་བཤེས་ཀ་མ་བ་ཤེས་རབ་འོད། གཉན་སྣ་མོ་གཅ དགེ་བཤེས་འབན་གྱང་ཆུལ་དང་བཞིའོ།] ཇོ་བོ་རྗེ་ལན་པ་སྤྱིལ་བུར་ཕེབས་དུས། ཡུམ་དེས་ཇོ་བོ་ལ་ཅིན་རླབས་ཞུས་པས། འདི་ལ་བུ་བཟང་པོ་ཞིག་འོང་གསུངས་ནས་ལུང་བསྟན་པ་བཞིན་ལན་པ་མདར་མེ་མོ་བྱ་ལ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་མཚན་ཤེས་རབ་འོད། ཕྱིས་དགོན་པ་བ་དང་མཇལ་དུ་བྱོན་པས་དགོན་པ་བས་ཆོས་དང་ཟང་ཟིང་གཉིས་ཀས་བསྐུངས། མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ཡང་ཚད་མེད་པ་དང་ལྡན་པ་ཡིན། ཐུགས་རབ་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་ཆེ། རྟོག་གེ་འབར་བ་ནག་ཆོས་བསྒྲུར་བ་ལས་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་བའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཏན་ལ་དབབ་པའི་ལེའུ་ལ་འགྱུར་བཅོས་མཛད་པ་པོའི་མཁས་བཙུན་ཤེས་རབ་འོད་གསལ་གཉིས་ཀྱིས་བསྒྲུར་ཟེར་བའི་ཡ་གཅིག་ཀྱང་ཁོང་ཡིན་པ་འདྲའོ། །དེས་ཀ་མ་དགོན་པ་བཏབ། གླ་པ་ཡང་བདུན་བཏུ་ཙམ་འཆོགས། ཕྱི་རོལ་གྱི་དངོས་པོ་ངན་པ་རྣམས་བཟང་པོར་བསྒྱུར་ནུས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་བཏུན་པོ་ཡང་མངའ། དགུང་ལོ་བདུན་ཐུ་རྩ་ལྔ་པ་ལྷགས་མོ་ཕག་ལ་སྐུ་གཤེགས། ཞེས་དེབ་སྔོན་དུ་གསལ་བ་ལྟར་བཀོད། འཁྲུངས་འདས་ལོ་ཆེགས་(1057-1131) ཡིན། འགའ་ཞིག་གིས་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་སོགས་སུ་ཀ་བ་ཞེས་འབྱུང་བ་ངེས་དོན་དུ་ཀཱམ་པ་ལ་ཞུ་བ་ཡིན་ཀྱང་ཀ་མ་བ་ཞེས་ཆེག་ལ་བཅོས་བསྒྲུར་བྱས་པ་རེད་ཅེས་ཟེར་བ་ནི་མོངས་བཤད་དེ། དེའི་སྐོར་ལམ་རིམ་ཀླ་མ་བཀྱུད་པའི་རྣམ་ཐར་དང་། གཞན་ཡང་བཀའ་བཀྱུད་ཀྱི་མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་འགོས་ལོ་ཙྪ་བ་གཞོན་ནུ་དཔལ་ [འདི་ཤེ་ཅོང་ཁ་པའི་དངོས་སྤོབ་གྲགས་ཆེ་བའི་གྲས་ཤེག་ཡིན] གྱི་དེབ་སྔོན་སོགས་ལ་བལྟས་ན་ཤེས་སོ། ।

ཀླ་མ་རྩྭ་པ། [ལེགས་སྦྱར] འདོད་པའི་གཟུགས་ཏེ་གཉལ་གྱི་ལྷོ་ཐད་ཀུ་གར་ཤར་ཡྱོགས་ཆུ་བོ་ལོ་ཏེ་ཏ་དཀྱིལ་ན་འབབ་པའི་ས་ཡྱོགས་ན་གྲོང་ཁྱེར་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད་པའི་ཡྱོགས་ཤིག་ན་སྒྲུབ་གནས་རྣོའི་ལིང་ག་མཆན་ཁྲང་ལྟ་བུས་མཚན་པའི་ཆོས་འབྱུང་མི་གང་ཙམ་གྱིས་མཐོ་བ་ཡོད་པ་ལ་བཞེད།

ཀླ་ཡ། [ལེགས་སྦྱར] སྐུ། ལུས།

ཀ་ར། [ལེགས་སྦྱར] ལི་ཁར་ཏེ། བུ་རམ་རྩོག་པོར་བྱས་པ་ལ་ཟེར།

ཀ་ར་པི་རའི་མེ་དོག ཀླ་ར་ཕྱི་རའི་མེ་དོག་དང་འདྲ།

ཀླ་ར་ཕྱི་རའི་མེ་དོག ❶ མེ་དོག་དམར་པོའི་ཕྲེང་བ་ཡང་ཟེར། དེ་ནུ་གར་ན་ར་མཆོད་པའི་མེ་དོག་དང་ཆུལ་པོས་གསོད་པ་ན་དེའི་ཕྲེང་བ་མགུལ་བར་འཆིང་བས་གསོད་རྟགས་ཞེས་བྱ་ལ་དེའི་ཕྱིར་མེ་དོག་དེའི་ཕྲེང་བ་འཛིན་པ་སོགས་རྣིས་ན་འཆི་ལྟས་སུ་བཤད། ❷ རྟུལ་གྱི་ཁམས་རབ་ཏུ་ཆུས་པ་མཆོག ❸ ཁྲོང་དོལ་བ་

མས། མེ་དོག་ཀ་ར་པི་ར། ཞེས་པ་ཤོག་བུ་བཟོ་རྒྱའི་རེ་ལྷག་མེ་དོག་ཅེས་གསུངས། བོད་ཀུ་ཆོག་མཛོད་ཆེན་མོར་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་གསལ། འདུལ་བ་ལུང་གཞི་པོད་གསུམ་པའི་ནང་། ཀ་ར་པྲི་ར་ཞེས་དག་ཆ་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་བ་ཡང་སྣང་།

ཀླ་ངུ་ཏ། [ལེགས་སྦྱར] ❶ སྙིང་རྗེ། ངེས་ཚིག་ནི། བདེ་འགྲོག་སྟེ། ཀླ་སྐུ་ཁ་སྟེ་བདེ་བ་དང་། ངུ་ངུ་ཏ་འགྲོག་པ་སྟེ་བདེ་འགྲོག་ཅེས་བྱའོ། །ཡང་ན། ངེས་ཚིག་ནི། སྙིང་རྗེའི་སྐད་དོད་ཀླ་ངུ་ཏ། ཞེས་པ་ཀ་ལ་ཐྭེག་ལེ་བྱིན་ནས་ཀོ་ཞེས་པ་ནི་བདེ་བ་དང་། ངུ་ཏ་འགྲོག་པ་སྟེ་བདེ་འགྲོག་ཅེས་བྱའོ། །རང་གཅིག་པུ་བདེ་བར་འདུག་པའི་བློ་འགྲོག་པས་ན་བདེ་འགྲོག་ཅེས་ཀྱང་ཟེར་རོ། །❷ [སྒྲགས] བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་ལ་ཟེར། འཇིག་བདེ་འགྲོག་པས་ན་སྙིང་རྗེའམ་བདེ་འགྲོག་ཅེས་བྱའོ། །

ཀ་ལ་པི་ཀྐ། [ལེགས་སྦྱར] བསྒྲུར་ན་སྐན་སྒོགས། སྐད་ཤིན་ཏུ་སྐན་པའི་བྱ་རིགས་ཀུ་མཆོའི་གྲོང་ན་གནས་པ་ཞེག། འཕགས་བོད་སྐད་གཉིས་ཤན་སྦྱར་ན་གསལ།

ཀ་ལ་པི་ཀྐཱ། [ལེགས་སྦྱར] མཆིལ་བའམ་ཁང་བྱིལ། འདི་ཀུ་མཆོའི་གྲོང་གི་བྱ་སྐད་སྐན་པ་དེ་དང་མི་འདྲ། ཞེས་འཕགས་བོད་སྐད་གཉིས་ཤན་སྦྱར་ན་གསལ།

ཀ་ལན་ད་ཀ། [ལེགས་སྦྱར] བྱིའུ་ཆུང་ཆུང་ཞེག་གི་མིང་། འདུལ་བ་ལུང་གཞིའི་ཀུ་ཆེར་བཤད་པ་ལས། ཀ་ལན་ད་ཀའི་གནས་ན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཀ་ལན་ད་ཀ་ཞེས་བྱ་བ་སྲོག་ཆགས་བྱ་ཕྲ་མོ་དག་གི་གནས་ན་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཀ་ལན་ད་ཀའི་གནས། བྱིའུ་ཆུང་ཆུང་ཀ་ལན་ད་ཀ་ཞེས་བྱ་བ་རྩེ་ཞིང་འབབ་པའི་གནས་ལ་ཟེར།

ཀླ་ལ་རུ་པ། [ལེགས་སྦྱར] དམ་ཅན་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་མིང་།

ཀ་ལི། ཀ་ཕྲེང་། གསལ་བྱེད། སྒྲ་བཤད་ནི། ཀ་ནི་གསལ་བྱེད་ཀྱི་ཡི་གེའི་སྟེ་ཚན་རྣམས་ཡིན་ལ། ལི་ཞེས་པ་ནི། མྱ་ལི་ནྲི་སྟེ་ཕྲེང་བའི་སྐད་དོད་དོ། །དེས་ཡ་ལི་ལའང་རིགས་འགྱི།

ཀླ་ལི། ཀ་ལི་དང་འདྲ།

ཀ་ལིཀྐ། [ལེགས་སྦྱར] ❶ མང་ནང་གི་རྒྱབ་ངོ་རྩེ་གདན་ནས་དཔག་ཚད་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཚུ་རོལ་ན་བྱང་པོ་ཆེ་འཛིན་པའི་ས་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲུབ་གནས་ཡོད་པ་ལ་བཞེད། ❷ འགའ་ཞིག་ལྷོ་ཕྱོགས་ཀྱི་མཚོའི་འགྲམ་གྱི་ཀ་ལིང་ཀ་དང་ཉེ་བའི་ཡུལ་འཁོར་ལ་བཞེད། ❸ ཁ་ཅིག་དོ་རྩེ་གདན་ནས་དཔག་ཚད་བཅུ་དྲུག་ལྷོ་ནུབ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ན་ཡོད་པ་ལ་བཞེད།

ཀཀོ་ལ། (ལེགས་སྦྱར་) ❶ ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་སྐད་དུ། berry ཞེས་པའི་ཤིང་འབྲས་ཅན་གྱི་ལྟང་སྡོང་ཞེས། ❷ མོ་མཚན་གྱི་གལ་མིང་། དཔེར་ན། ཀུ་དོར་གྱི་རྒྱུད་བརྟག་གཉིས་ལས། །ནུ་མ་སྤྲངས་པ་བཟློར་འགྱུར།། ཀཀོ་ལ་དབུས་ཡང་དག་གནས། །འགྲམ་གཉིས་དྲིལ་བུ་ཉིད་དུ་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །རྒྱུད་བརྟག་གཉིས་ཀྱི་ཚེགས་བཅད་འདི་རྣལ་འབྱོར་མའི་བདག་བསྒྲིད་རྒྱས་པའི་ཁྲིད་དུའང་བཞུགས། ❸ རྩེ་ཤིང་ཞེས་གི་འབྲས་བུའི་མིང་། ཆེ་བ་སྟར་ཁ་ཙམ། དབྱིབས་འཛོངས་ཏྲུམ་དང་ཀུན་པར་གཉེར་མ་མང་ཞིང་ནང་ལ་སོ་བོན་གྱིས་གང་ནས་ཡོད། རྒྱ་ནག་གི་སྐད་དུ། "ཆོ་ཀོ" ཟེར་ཞིང་། ཟས་ཀྱི་བྱོ་བ་འབྱིན་བྱེད་དང་སྨན་བྱེད་ཆོག་ཅེས་དག་ཡིག་གསར་བསྒྲིགས་ན་གསལ།

ཀང་ཀོང་། ཀང་ངེ་ཀོང་ངེའི་བསྡུས་ཚིག་སྟེ། ཀུང་ཀྱོང་དང་དོན་གཅིག

ཀང་ངེ་ཀོང་ངེ། འབར་འབུར་ཏེ། ཀུང་ངེ་ཀྱོང་ངེ་དང་དོན་གཅིག

ཀཇི། (ལེགས་སྦྱར་) རྒྱ་གར་ལྷོ་ཕྱོགས་ཆོས་གྲགས་ཀྱི་ཡུལ་དང་ཉེ་བ་ན་གྲོང་ཁྱེར་མཆོག་ཅེས་གྲགས་པ་དྲུ་རེ་ཀ་པ་གྲུབ་པ་བརྟེས་པའི་ས་ཕྱོགས་སྦྱུག་གནས་གསེར་གྱི་ལིང་ག་ལྟ་བུས་མཚན་པ་ཡོད་པ་ལ་བཞེད། ཀད་དེ་བ། (ཕྱག་ཆེན་) ❶ ཞེན་པ་ཆུང་ངུ། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་རེད་སྙམ་དུ་ཞེན་པའི་ཞེན་པ་ཆུང་ངུ་དེ་ཡང་སྒོང་དགོས་པར་གསུངས་པའི་དོན་ཡིན། ཞེས་བཀའ་བཅུད་པའི་མཁན་ཆེན་ཁྲ་འགུ་རིན་པོ་ཆེ་གསུང་། ཁ་ན་ཥའི་གྲོང་ཁྱེར་ཏེ་ལ་ཕེག་སི་ནུ་༡༠༠༡་༧་༧ ཉིན་ཁྲ་འགུ་རིན་པོ་ཆེར་བཅར་འདྲི་ཞུས་ཏེ་ཇི་ལྟར་གསུངས་པ་ལྟར་བཀོད། ❷ (ཁོ་བོའི་བསམ་ཚོད་ལ) ཀད་དེ། ཞེས་པ་ཡུལ་སྐད་འགའ་ཞིག་ལ། ཤད་དེ། ཚང་མ་ཡོངས་རྫོགས་བཅས་ལ་ཟེར་བས། འདི་ནི་འདི་ཁོ་ན་ལྟར་ངེས་སོ་སྐམ་པའི་བློ་ཐག་ཤད་བཅད་ཀྱི་ཞེན་པ་ཞིག་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་ནམ་སྐམ། འདི་ཡང་གཞུང་གི་ལྟག་ཅོག་གི་དོན་རྣམས་ལ་མང་དུ་དཔྱད་ཅིང་གསྒྲིགས་ཏེ་བཀོད། ཀད་དེ་བ། ཞེས་པའི་ཚིག་འདི་བཀའ་བཅུད་པའི་ཕྱག་ཆེན་གྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་བརྡ་ཞིག་ཡིན་ཞེང་། ཀཱམ་པ་དབང་ཕྱུག་རྡོ་རྗེའི་ཕྱག་ཆེན་ཁྲིད་ཡིག་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོའི་ནང་ཐེངས་འགའ་ཤས་དང་། ཕྱག་ཆེན་གྱི་ཁྲིད་ཡིག་དེ་ལས་ཅུང་ཟད་བསྡུས་པ་མ་རིག་མུན་སེལ་ནང་ལན་མང་དུ་སྣང་ངོ་། །(སྐད་དེ་བ) དང་། (ཀད་དེ་བ) གཉིས་དོན་གཅིག་ཡིན་མིན་ལ་དཔྱད། དེབ་ཐོན་སྟོད་ཚ། ཤོག་གྲངས་༦༡༩ ལས། (རྗེ་སྐམ་པོ་བས་དཔལ་ཕག་མོ་གྲུ་པ་ལ) དང་ལ་ཡང་དེ་བས་ལྷག་པ་བསྟན་ཏུ་མེད། འོ་ན་ཡང་ང་རང་གི་ལུགས་ཁྲིགས་སྐད་དེ་བ་ཞེག་ཡོད་པ་དེ་བྱ་དགོས་གསུངས་ནས། ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཀཆུ་ཀ་རི། (ལེགས་སྦྱར) ཆེར་མ་ཅན་དེ་ཤིང་སྨན་གྱི་རེགས་ཤིག། རོ་མངར་ལ་ཁ་ཞིང་ཆ་བ། ཞུ་རྡེས་སྟོམས། ནུས་པས་ཏླང་ཚད་དང་བད་ཀན་སྐྱོ་བོ། གློ་ནད་བཅས་ལ་ཕན། འདི་བྱ་མེད་ཀྱི་བུམ་རྫས་ཉར་ལྡའི་གྲས་ཤིག་ཡིན།

ཀམ་པོ་གནས། ཀམ་པོ་གནས་ཞེས་ཀརྨ་པ་སྐུ་ཕྲེང་དང་པོ་དུས་གསུམ་མཁྱེན་པ་ཡུན་རིང་བཞུགས་དེ་རྟོགས་པ་བརྟེས་ཤིང་། རྗེས་སུ་ཆོས་བརྒྱུད་ལའང་ཀམ་ཚང་བཀའ་བརྒྱུད་ཅེས་མཚན་ཐོགས། གནས་དེ་ནི་དཔལ་འཁོར་ལོ་བདེ་མཆོག་གི་གནས་ཆེན་ཞེག་ཡིན་པ་དང་། དེའི་ཕུར་ཀམ་པོ་གནས་ཞེས་ཐ་སྙད་གདགས་གཞིའི་རྟ་བ་ཕ་བོང་ཆེན་པོ་ཡི་གེ་ཀ་ར་བྱོན་ཅན་ཞེག་ཡོད་པ་སྐྱབས་རྗེ་ཁྱིུང་རིན་པོ་ཆེའི་ར་ངུ་རྣམ་ན་གསལ།

ཀམ་ཚང་། ཀམ་པོ་གནས་དང་འདྲ།

ཀར་ནི་ཀུ་ར། (ལེགས་སྦྱར) མེ་དོག་ཅིག

ཀར་པི་སའི་ཚལ་གསེབ། ཀར་པི་སའི་ཚལ་གསེབ་ཅེས་བྱ་བ་ནི་ཤིང་ལྗོན་པ་ཞེས་མང་པོའི་མིང་ཡིན་ནོ།། ཞེས་འདུལ་བ་ལུང་གཞིའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་ལས་གསུངས།

ཀར་བྱིས། ཀརྨ་པ་བརྒྱད་པ་མི་བསྐྱོད་རྡོ་རྗེས་རི་མོའི་ཐིག་རྩ་ཉི་མ་ཆེན་པོ་ཞེས་པ་མཛད་པ་དང་། ལྷག་པར་ཀརྨ་པ་བཅུ་པ་ཆོས་དབྱིངས་རྡོ་རྗེ་རི་མོ་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་ཤིང་ཕྱག་བདེ་བས་རྗེ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱག་བཟོའི་རྒྱུན་ལ་ཀརྨ་སྣར་བྱིས་སམ། ཀར་བྱིས་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་འདྲག རྒྱས་པར་གཟིགས་འདོད་ན་ཞུ་སྣབ་པའི་རྒྱལ་རབས་དེབ་དང་པོ་༡༡༠ ལ་གཟིགས།

ཀར་བྱིས་དང་གཞུང་བྱིས་ཀྱི་ཁྱད་པར། ཀར་བྱིས་ཀྱི་ལྷ་ཞི་བ་རྣམས་ཞལ་དང་། སྤྱན་རྒྱང་བས་ཞི་ཉམས་ཆེ་ཞིང་། གཞུང་བྱིས་ཀྱི་ལྷ་ཞི་བ་རྣམས་ཞལ་དང་། སྤྱན་ཆེ་བས་ཁྲོ་ཉམས་ཅུང་ཟད་ཡོད་རྒྱལ་བརྗོད་སྒོལ་ཡོད་པར་བཤད། རྒྱས་པར་གཟིགས་འདོད་ན་ཞུ་སྣབ་པའི་རྒྱལ་རབས་དེབ་དང་པོ་༡༡༡ ལ་གཟིགས།

ཀར་ཀྱཱ། (ལེགས་སྦྱར) ❶ སྤལ་པ། ❷ དབྱར་གྱི་དུས། དབྱར་གྱི་དུས་ལ་ཀར་ཀྱཱ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། ཀར་ཀྱཱ་ནི་སྤལ་པ་ཡིན་ལ་དེས་སྐད་འབྱིན་པའི་དུས་ཡིན་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བརྗོད།

ཀཱམ། (ལེགས་སྦྱར) འཕྲིན་ལས། ལས།

ཀཱམ་བཀའ་བརྒྱད། དྲུགས་པོ་བཀའ་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་གསེས་ཤིག་སྟེ། མཉམ་མེད་དྲུགས་པོ་ལྷ་རྗེའི་སྒོབ་མ་ཀཱམ་པ་དུས་གསུམ་མཁྱེན་པ་ལས་བརྒྱུད་པའི་བཀའ་བརྒྱུད་པའི་གྲུབ་མཐའ་ཞིག

ཀཨ་སྒར་བྱེས། ཀར་བྱེས་དང་དོན་འདྲ། ཀར་བྱེས་ལ་གཅིགས།

ཀཨ་པ་སྐྱེ་ཤྲེང་རིམ་བྱོན། ༡ ཀཨ་པ་དུས་གསུམ་མཁྱེན་པ། ༢ ཀཨ་པཎྜི་ཆོས་ཀྱི་བློ་མ། ༣ ཀཨ་པ་རང་བྱུང་དོ་ཤེ། ༤ ཀཨ་པ་རོལ་པའི་དོ་ཤེ། ༥ ཀཨ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ། ༦ ཀཨ་པ་མཐོང་བ་དོན་ལྡན། ༧ ཀཨ་པ་ཆོས་གྲགས་རྒྱ་མཚོ། ༨ ཀཨ་པ་མི་བསྐྱོད་དོ་ཤེ། ༩ ཀཨ་པ་དབང་ཕྱུག་དོ་ཤེ། ༡༠ ཀཨ་པ་ཆོས་དབྱིངས་དོ་ཤེ། ༡༡ ཀཨ་པ་ཡེ་ཤེས་དོ་ཤེ། ༡༢ ཀཨ་པ་བྱང་ཆུབ་དོ་ཤེ། ༡༣ ཀཨ་པ་བདུད་འདུལ་དོ་ཤེ། ༡༤ ཀཨ་པ་ཐེག་མཆོག་དོ་ཤེ། ༡༥ ཀཨ་པ་མཁའ་ཁྱབ་དོ་ཤེ། ༡༦ ཀཨ་པ་རང་བྱུང་རིག་པའི་དོ་ཤེ། ༡༧ ཀཨ་པ་ཡོ་རྒྱན་འཕྲིན་ལས་དོ་ཤེ།

ཀཀློ་པ་ཏ། (ལེགས་སྦྱར) འགྲོན་བུ་ཆེག་སྟོང་དྲུག་རྒྱའི་རིན་ཐང་གི་མིང་། ལྷང་གཞིའི་འགྲེལ་པ་ལ་གཞི་བྱས་ཏེ་བཀོད།

ཀཀློ་པ་ཏའི་བཞི་ཆ། མ་ཤ་ཀ་ལ་སྟེ། འགྲོན་བུ་བཞི་བརྒྱའི་རིན་ཐང་གི་མིང་ངོ་། །

ཀཁྲ (ལེགས་སྦྱར) བསྐལ་པ།

ཀྱ་ཀྱ། བྱ་ཁྱ་བྱག་གི་སྐད།

ཀྱ་ཀྱ་ཏ་ཡ། (ལེགས་སྦྱར) ཀྱ་ཀྱ་ཞེས་སྦྲ་འབྱིན་པར་བྱེད་པ་སྟེ། ཁྱ་བྱག་རབ་ཏུ་དགའ་བ་སྐྱེས་པ་ན་སྦྲའི་བྱེ་བྲག་མི་གསལ་བར་ཀྱ་ཀྱ་ཞེས་སྒྲོག་པར་བྱེད་པ་ལ་ཟེར།

ཀྱ་ཀྱ་ར། (ལེགས་སྦྱར) ཁྱི།

ཀྱ་བེ་ར། (ལེགས་སྦྱར) ལུས་ངན་ཏེ། རྣམ་སྣས་ཀྱི་མིང་།

ཀྱ་མུ་དྲ། (ལེགས་སྦྱར) མེ་ཏོག་པདྨའི་བྱེ་བྲག་ཅིག་སྟེ། མཚན་མོའི་ཁ་འབྱེ་བའི་པདྨ་དཀར་པོའི་མིང་། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ལ། སྟེང་འགྱང་དཀར་པོ། མཚན་མོ་བཞད་སོགས་མིང་མང་པོ་ཡོད།

ཀྱ་མུད། (ལེགས་སྦྱར) ཀྱ་མུ་ད་དང་འདྲ།

ཀྱ་རུ་ཀུཎྜི། (ལེགས་སྦྱར) སྒྲོལ་མ་ཀྱ་རུ་ཀུཎྜི་སྟེ། རེགས་བྱེད་མའི་མིང་། ངེས་ཚིག་ནི། ཀྱ་རུ་བྱེད། ཀུཎྜི་ནི་རེགས་མའོ། །

ཀྱ་རེ། (བང་རྩིང) རྩེད་མོ།

ཀྱ་རེ་བྱེད་པ། (བང་རྩིང) ཕན་ཚུན་རྩེད་མོ་རྩེ་བ།

ཀུ་ལུ་ཏ། [ལེགས་སྦྱར] ❶ གར་ཤའི་རྒྱབ་ཉང་ཏིའི་ཕུག་ན་སྦྲུབ་གནས་ཕུག་པ་འཐུར་དུ་བཏོས་པའི་རིང་མོ་ཞིག་ན་རྡོའི་ལིང་གུ་པུས་མོ་ལྟ་བུས་མཚན་པ་ཡོད་པ་ལ་བཞིད། ❷ འགའ་ཞིག་ལྟོ་ནུབ་ན་རྡོ་པུས་མོ་འདུ་བ་ཡོད་པ་ལ་འཆད་དོ། ।

ཀུ་སྤུ་ལི། [ལེགས་སྦྱར] ❶ མཁས་པ། ❷ དགེ་བ་ཅན། ❸ མ་བཅོས་པ་སོགས་ལ་འཇུག་པར་བསྟན་དར་ལྟ་རམས་པ་གསུང་། ❹ སྤྲང་པོ།

ཀུ་སྤུ་ལིའི་ཚོགས་གསོག ཀུ་སུ་ལུའི་མཆོད་སྦྱིན་དང་འབྲ།

ཀུ་སུ་ལུའི་མཆོད་སྦྱིན། ལུས་སྦྱིན་པར་གཏོང་བའི་གཅོད་ཀྱི་ཉམས་ལེན།

ཀུ་སུམ་པ། [ལེགས་སྦྱར] མེ་དཀྱག་དམར་པོ་ཞིག

ཀུ་ཤ་སྦྱིན་པ། དབང་གི་སྐ་གོན་གྱི་སྐབས་རྟུ་ཀུ་ཤ་སྦྱིན་པ་ནི། བཀུ་ཤིས་པའི་རྫི་ལམ་མི་འཁྲུལ་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པར་རྗེའི་སྐུགས་རེམ་ཆེན་མོ་དང་། དབང་དོན་དེ་ཉིད་རབ་གསལ་ན་གསལ།

ཀུ་ཤ་ལ། [ལེགས་སྦྱར] ❶ བདེ་བ། ❷ དགེ་བ།

ཀུ་ཤའི་བྱིངས། རྟུ་ཀུ་ཤའི་འབྱུང་གནས།

ཀུན་དཀྱིས། ཉོན་མོངས། སྤྲ་བཤད་ནི། སེམས་ལ་ཀུན་ནས་འཁྲི་ཤིང་ཐམས་ཅད་དུ་དཀྱིས་ནས་གནས་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །ཞེས་དཔལ་ལྡན་ཀླ་བའི་མཛད་པར་གྲགས་པའི་ཕུང་པོ་ལྔའི་རབ་བྱེད་ལས་གསུངས།

ཀུན་མཁྱེན་བློ་གྲོས་རིན་ཆེན་སེང་གེ། མུས་སྡད་པ་བློ་གྲོས་རིན་ཆེན་སེང་གེ་ནི། སེར་བྱས་གྲྭ་ཚང་ཕུག་འདེབས་པ་པོ་ཡིན། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་དངོས་སྐྱབ་རྣམ་དཔྱད་ཕུལ་དུ་བྱུང་བའི་མཁས་པ་གཅིས་ཞེས་གྲགས་པའི་ཡ་གྱལ་དང་། རྣམ་དཔྱད་ཕུལ་དུ་བྱུང་བའི་མཁས་པ་གཅིས་ནི། མུས་སྡད་པ་བློ་གྲོས་རིན་ཆེན་སེང་གེ་དང་། ཞང་ཞུང་བ་ཆོས་དབང་གྲགས་པ་གཅིས་སོ། །འབྲས་སྤུངས་ཕུག་འདེབས་པ་པོ་འཇམ་དབྱངས་ཆོས་རྗེའི་དངོས་སྐྱབ་ཡང་ཡིན།

ཀུན་དཀྱིས་བཞི། ༡ ཉེས་དམིགས་མི་བལྟ་བ། ༢ ཉེས་སྤྱོད་ལ་དུད་སྤྱོད་འདོད་མ་ལོག་པ། ༣ དེ་ལ་དགའ་ཞིང་མགུ་བ། ༤ ངོ་ཚ་ཁྲིལ་མེད།

ཀུན་དགའ་ར་བ། ❶ གཙུག་ལག་ཁང་། ❷ ནགས་ཀྱི་ལྷུམ་རའི་མིང་། མཚོ་ཇི་ཀ་ཡིག་ཆུང་ལས། སྐབས་གཞན་དུ་ནི་གཙུག་ལག་ཁང་ལ་ཀུན་དགའ་ར་བ་ཞེས་བརྗོད་ཅིང་། སྐབས་འདི་ར་ནི་ནགས་ཀྱི་ལྷུམ་རའི་མིང་ལ་ཀུན་དགའ་ར་བ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །ཞེས་གསུངས། ཡབ་སྲས་མཇལ་བའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། སེར་སྐྱའི་གནས་

འདི་ཉིད་ན་ཤིང་ཆུ་གློ་ཆའི་ཀུན་དགའ་ར་བ་ན་བཞུགས་སོ། །ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། སེར་སྐྱ་ཞེས་བྱ་གློང་ཁྱེར་དམ་པ་ཡི། །ཆུ་གློ་ཆའི་ར་བ་ཉམས་དགའ་བར། །རྒྱལ་པོ་ཟས་གཙང་དེ་དང་གང་གི་ཚེ། །འཇིག་རྟེན་མགོན་པོ་ཕྱད་པ་དེ་ཡི་ཚེ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །❸ དགེ་འདུན་གྱི་ཚོས་ར། ❹ དཀའ་ཐུབ་ཀྱི་གནས། རྗེའི་འགྲེལ་པ་བཞི་སྦྲགས་ལས། ཀུན་དགའ་ར་བ་ནི་དཀའ་ཐུབ་ཀྱི་གནས་སོ། །ཞེས་གསུངས།

ཀུན་འགྱོ། (མངོན་བརྗོད) ❶ ནམ་མཁའ། ❷ སྤྲུལ། ❸ གཙོ་སེམས་ཀུན་གྱི་འཁོར་དུ་འགྱོ་བའི་སེམས་བྱུང་། དཔེར་ན། ཚོར་སོགས་ཀུན་འགྱོ་ལ། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❹ ཀུན་འགྱོའི་རྒྱུ། ❺ ཀུན་ཏུ་འགྱོ་དང་དོན་འདྲ། ཀུན་འགྱོའི་རྒྱུ། རྒྱུ་དྲུག་གི་ལྟ་པ་ནི། རང་དང་སེ་གཅིག་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་ཕྱི་མ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་དེ་ལ་ཟེར། དཔེར་ན། འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་ཀྱིས་རང་སའི་འདོད་ཆགས་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་བཞིན་ནོ། །ཀུན་འགྱོ་ལྟ ཚོར་བ། འདུ་ཤེས། སེམས་པ། རེག་པ། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་ལྡབོ། །སྒྲ་བཤད་ནི། གཙོ་སེམས་ཀུན་གྱི་འཁོར་དུ་འགྱོ་བས་ན་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་བ། ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་བ་ཤེས་རབ་རྒྱལ་མཚན་ནི། ཇོ་ནང་པའི་གྲྭབ་མཐའི་བརྒྱུད་འཛིན་གྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་པར། ལྷང་སྐྱ་རོལ་པའི་རྗེ་རྗེ་སོགས་མཁས་པ་མང་པོ་གསུང་ངོ། । (1292- 1361)

ཀུན་ཏ། (ལེགས་སྦྱར) ཀུན་ནང་། ཀུན་དང་འདྲ་སྟེ། ཞལ་ལུང་སྡགས་རིམ་ཆེན་མོར་དྲངས་པ་ལས། ཁམས་ཞུ་ནས་ནི་བཏུ་དྲུག་ཆར། །གྲུར་པ་མེ་དོག་ཀུན་ཏ་འདྲ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ।

ཀུན་ཏུ། (ལེགས་སྦྱར) ❶ དྲི་ཞིམ་ལ་ཁ་དོག་དཀར་བའི་མེ་དོག་ཆུང་ངུ་ཞིག། རྒྱ་གར་གྱི་ཡུལ་སྐད་ལ། ཅ་མེ་ལྕི་དང་། ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་སྐད་དུ། Jasmine ཟེར། འདི་ལ་རིགས་མི་འདྲ་བ་ཉིས་བརྒྱ་ཙམ་ཡོད་པར་བཤད། རྒྱ་གར་ལྷོ་ཕྱོགས་ཀྱི་གློང་ཁྱེར་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཁྲིམ་ལམ་དུ་ཉོ་ཚོང་བྱེད་ཅིང་ཤིན་ཏུ་འབོལ། འདིའི་ཤྲེང་བ་བཟོས་ནས་ལྟའི་མཆོད་ཕྱས་དང་། བུད་མེད་རྣམས་ཀྱི་སྐྲའི་ལན་བུ་ལ་འདོགས་པར་བྱེད། ❷ (སྒྲགས) སྒྲགས་ཀྱི་གབ་མིང་ཞེས་སྨོ། ཁ་དོག་དཀར་བའི་དཔེ། དཔེར་ན། ཁམས་དཀར་པོ་ལ་ཀུན་ལྟ་བུའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❸ (སྒྲགས) སྒྲགས་ཀྱི་གབ་མིང་ཞེས་སྨོ། ཁམས་དཀར་པོ། ཐེག་ལེ། ཁྲ་བ། དཔེར་ན། ཀུན་མི་འབྱེད་ཚངས་སྤྱོད་བསྟེན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ।

ཀུན་མི་འབྱེད་པའི་ཆུ་མཆུ་ན། ཀུན་འམ་ཁྲ་བ་ནོར་བུའི་ཕྱི་རོལ་ཏུ་འབྱེད་ཏུ་མི་རུང་བའི་ཆུ་མཚན་ནི། ཡབ་ཡུམ་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ནི། བདེ་ཆེན་བསྒྱེད་ནས་བདེ་སྟོང་སྒོམ་པའི་ཚེད་ཡིན་ལ། བདེ་བའི་རྟེན་ཕྱི་རོལ་ཏུ་

ཕྱུང་ན་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་གཞི་སྟོར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་འགྲེལ་པ་བཞི་སྦྲགས་ན་གསལ་བ་ལྟར་རོ། །

ཀུཌྜ། (ལེགས་སྦྱར) ཀུརྐྟ་དང་འདྲ།

ཀུན་ཏུ། ❶ ཐམས་ཅད་དུ། ❷ འབད་པས་སོ། །

ཀུན་ཏུ་འགྲོ། ❶ ཕྱོགས་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བ། ❷ ཆུ་བོ། ❸ ཤུང་། ❹ (མངོན་བརྗོད) ནེ་ཙོ། ❺ ཀུན་འགྲོ་དང་དོན་འདྲ།

ཀུན་ཏུ་ཚུལ། ① མུ་སྟེགས་པའི་རབ་བྱུང་། འདུལ་བ་གཞིའི་ཆུ་ཆེར་འགྲེལ་ལ་གཞི་བྱས། ② མུ་སྟེགས་ཁྱེད་ཅག་ཅི་གཞུང་འཛིན་པའི་གང་ཟག ཅེས་མའི་སོ་ཐར་གྱི་མདོའི་འགྲེལ་པར་གཞི་བྱས།

ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ། ❶ བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ། ❷ དོ་རྗེ་འཆང་། རྗེའི་འགྲེལ་པ་བཞི་སྦྲགས་ལས། ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་ནི་དོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་ས། ❸ སངས་རྒྱས། ❹ དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བྱེ་བྲག་ཅེག། རྗེའི་སྒགས་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་ནི། དཀར་སྔོ་དམར་བའི་ཞལ་གསུམ་ཕྱག་དང་པོ་གཉིས་འཁྱུད་པའི་ཕྱག་རྒྱ་རྣམས་འོག་མ་གཉིས་རྡོ་རྗེ་དང་རལ་གྲི་དང་། གཡོན་འོག་མ་གཉིས་རིན་པོ་ཆེ་དང་པདྨ་འཛིན་པ། དར་དང་རིན་པོའི་རྒྱན་གྱིས་བརྒྱན་པར་སྒྲུབ་ཐབས་ཀུན་བཟང་གི་འགྲེལ་པ་གཉིས་སུ་བཤད་པ་ལྟར་རམ། གཞུང་ཁྲིད་མ་གཞན་ནས་བཤད་པའི་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་བསྒྲིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །❺ ཆ་ཐམས་ཅད་ནས་ལེགས་པ། ❻ (བཀའ་རྩིང) ཆོས་ཉིད། ཆོས་སྐུ། དཔེར་ན། ཡེ་ཤེས་གྲུབ་པ་ལས། ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་ཞེས་བཤད་ཅིང་། །ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཞེས་ཀྱང་བྱ། །མེ་ལོང་ཡེ་ཤེས་ཞེས་བྱ་སྟེ། །འདི་ནི་ཆོས་སྐུར་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་ཡིད་བཞིན་མཛོད་འགྲེལ་པར། དཀར་པོ་ན་གསལ། ❼ སྤྱོད་པ་ལྟའི་ནང་གསེས། དེ་ལ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའམ། ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་སྤྱོད་པ་ཟེར།

ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་སྤྱོད་པ། (བཀའ་བརྒྱུད) ལྷག་མཐོང་གི་ཉམས་དང་མ་བྲལ་བ་སྤྱོད་ལམ་རྣམ་བཞིར་རྣམ་རྟོག་ཐམས་ཅད་རྫོགས་ཆེན་ལ་ཁ་བ་བབ་པ་ལྟར་གཉེན་པོ་བསྟེན་མི་དགོས་པར་ཆོས་ཉིད་ཀྱིང་དུ་ལྷན་གྱིས་ཞི་ཞིང་ཡང་ཡལ་དུ་འགྲོ་བའི་སྤྱོད་པ་ཞིག་གོ། ཀརྨ་པ་དབང་ཕྱུག་རྡོ་རྗེའི་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ་ལ་གཞི་བྱས།

ཀུན་ཏུ་སྤྱོར་བ། ཀུན་སྤྱོར་དང་འདྲ།

ཀུན་རྟོག་གཡོ་བའི་ཚུལ། རང་བཞིན་བརྒྱད་ཅུའི་རྣམ་རྟོག་གི་བཞོན་པའི་ཚུལ།

ཀུན་འདར་མ། རྩ་དབུ་མ། ཀུན་སྤངས་མ་རྣམས་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན། སྒྲ་བཤད་ནི། རྩ་ཀུན་ལ་ཁྱབ་ཅིང་། བདེ་བས་གཡོ་བར་བྱེད་པས་ཀུན་འདར་མ་ཞེས་རབ་ཏུ་གྲགས་སོ། ।

ཀུན་འདུས་ནོར་བུའི་ལུགས། ❶ ཏིལ་མ་སྐྱབས་གནས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡིན་པས། སྐྱབས་ཡུལ་གཞན་གསལ་མི་འདེབས་པར་ཏིལ་མ་གཅིག་པུ་གསལ་འདེབས་པ་ལ་ཟེར། ❷ ཏིལ་མ་སྐྱབས་གནས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ངོ་བོར་མོས་ནས་གསལ་འདེབས་པ་ལ་ཟེར།

ཀུན་ནས་ལྡུགས་པ། ❶ ཤིན་ཏུ་ཁྲོས་པ། ❷ འདྲེས་པར་གྱུར་པ། ❸ སེམས་ཤིན་ཏུ་མི་བདེ་བར་གྱུར་པ། ❹ འཐབ་རྩོད་ཆེན་པོ་ཤོར་བ།

ཀུན་སྤངས་མ། རྩ་དབུ་མའི་མིང་། སྒྲ་བཤད་ནི། གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་རྣམ་རྟོག་རྣམ་པར་སྤངས་པས་ཀུན་སྤངས་མ་ཞེས་བྱ།

ཀུན་སྤྱོར། ཉོན་མོངས། སྒྲ་བཤད་ནི། སྤྱག་བསྡལ་སྡུ་ཚོགས་ལ་ཀུན་ཏུ་སྤྱོར་བའི་ཕྱིར་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ། ཕུང་པོ་ལྔའི་རབ་བྱེད་ལས་གསུངས།

ཀུན་རྫོབ། <སམ་གྲི་ཏ> ❶ ཡང་དག་སྒྲིབ་བྱེད། སྒྲིབ་བྱེད། ཚེག་གསལ་ལས། ཀུན་ནས་སྒྲིབ་པས་ཀུན་རྫོབ་སྟེ། ཞེས་གསུངས། ངེས་ཚིག་ནི། སམ་ཞེས་པ་ནི། ཉེ་བར། ཀུན་ནས། ཡང་དག་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཚིག་ཕྲད་དང་། པྲ་ཏ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། རྫོབ་པ། (བརྫབ་པ། རྫོབ་པ། བརྫབས་པ།) སྒྲིབ་པ། བཅིངས་པ་བཅས་ལ་འཇུག་པར་བཤད། སྒྲ་བཤད་ནི། ཀུན་ནས་རྫོབ་པ་སྟེ་སྒྲིབ་པར་བྱེད་པས་ན་ཀུན་རྫོབ་བོ། ❷ ཕན་ཚུན་བརྟེན་པའི་དོན། ཚེག་གསལ་ལས། ཡང་ན་ཕན་ཚུན་བརྟེན་པས་ན་ཀུན་རྫོབ་སྟེ། ཕན་ཚུན་བརྟེན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ན་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ནོ། ། ཞེས་གསུངས། ❸ འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁ་སྐད། ཚེག་གསལ་ལས། ཀུན་རྫོབ་ནི་བརྫུ་སྟེ། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁ་སྐད་ཅེས་བྱ་བའི་ཁ་ཚིག་གོ། ཡང་ན་རྫོད་པ་དང་བརྫོད་བྱ། ཤེས་པ་དང་ཤེས་བྱ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ནོ། ། ཞེས་གསུངས། (གོང་གི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སྒྲིབ་དོན་གསུམ་པོ་དེ་དག་དཔལ་ལྡན་ཟླ་བའི་ཚིག་གསལ་དང་། རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆུང་ངུར་གསུངས།) ❹ རྣམ་པར་འབྱེད་པ། རྟོག་གེ་འབར་བ་ལས། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་ཀུན་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་དོན་གྱིས་ན་ཀུན་རྫོབ་སྟེ། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❺ དཔྱད་མི་བཟོད་པ། སྒོམ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོས། རྣམ་པར་དཔྱད་པའི་དཔྱང་མི་བཟོད་པས་ན་ཀུན་རྫོབ། ཅེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ། ❻ ཇུན་བཀ (ཕྱི་མ་གསུམ་པོ་འདི་ཀོང་སྤྲུལ་ཡོན་ཏན་ཆུ་མཚོའི་ཤེས་བྱ་མཛོད་འགྲེལ་ན་གསལ།)

ཀུན་རྫོབ་བསྒྲུབ་པ། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་དང་དོན་གཅིག་སྟེ། དཔེར་ན། ཆོ་གོས་མི་ཟད་པས་བསྟན་པ་ལས། མདོ་སྡེ་གང་དག་ཀུན་རྫོབ་བསྒྲུབ་པ་བསྟན་པ་དེ་དག་ནི་དྲང་བའི་དོན་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ།

ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པ། ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པ། ཡོད་པ། ཆོ་ལ་སྣང་བའི་དབང་གིས་བཞག་པའི་ཡོད་པ་དེ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པའི་དོན་ཡིན།

ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ། དོན་དམ་བདེན་པ་ལས་གཞན་པའི་ཆོས། སྒྲ་བཤད་ནི། གཅི་ཟུག་བདེན་འཛིན་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་ལ་དེའི་ངོར་བདེན་པས་ན་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སྒྲ་བཤད་ཆུས་པ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཐད་དུ་གཟེགས། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ། ཐ་སྙད་བདེན་པ། འཛིག་རྟེན་གྱི་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ། སྐུ་བའི་ཆོས། ཀུན་རྫོབ་པ། སྣང་ཚུལ་དང་གནས་ཚུལ་མི་མཐུན་པའི་ཆོས་རྣམས་དོན་གཅིག

ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད། གཞན་གྱི་དོན་དུ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དོན་གཉེར་གྱི་འདུན་པ་དང་། མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་ཁྱད་པར་ཅན་ཞེས་ཀ། ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད། ཐེག་ཆེན་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད། སེམས་བསྐྱེད། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རྣམས་དོན་གཅིག །སྒྲ་བཤད་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་པའི་སྐུ་ལ་དམིགས་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། ।

ཀུན་གཞི། [སེམས་ཙམ] ❶ ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས། ❷ ཀུན་གཞིའི་སྟེང་གི་ས་བོན།

ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས། ❶ [སེམས་ཙམ] དཀྱི་མི་དཀྱི་ཀུན་གྱི་བག་ཆགས་བསྡོམ་བའི་གཞིར་གྱུར་པའི་རྣམ་ཤེས། དེ་ཡང་ཆོགས་དྲུག་ལས་དོན་གཞན་ཞིང་། བདག་ཏུན་དབང་པོ་ལ་མ་མི་ལྟོས་པའི་རྣམ་ཤེས་ཤིག། སྒྲ་བཤད་ནི། འགྲོ་བ་ལྷའི་སེམས་ཅན་ཀུན་ཉོན་ཡིད་ཀྱིས་བདག་ཏུ་ལྟ་བ་ལ་སྤྲོར་བའི་གཞི་ཡིན་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ། ❷ [བཀའ་བརྒྱད] སེམས་ངོ་མ་ཤེས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སེམས་ལ་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ཟེར། དེ་ཡང་འཁོར་བའི་དངོས་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་ལ་མྱང་འདས་རྒྱུ་མ་ཡིན་པར་བཞེད།

ཀུན་གཞིའི་ཡི་ཤེས། [བཀའ་བརྒྱད] འཁོར་འདས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞིར་གྱུར་པའི་ཆོས་ཉིད་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་ཟེར། དེ་དང་གདོད་མའི་མི་ཤེགས་པའི་ཐེག་ལེ་ཆེན་པོ། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཕྱིན་མ། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ། གཉུག་མའི་ཡེ་ཤེས། ཐ་མལ་གྱི་ཤེས་པ་སོགས་མིང་དུ་མས་བསྟན་པ་དེ་ཡིན་ལ། ཞེས་ཟབ་མོ་ནང་དོན་གྱི་འགྲེལ་པར་གསལ། དེ་ནི་མྱང་འདས་ཀྱི་རིགས་འདྲའི་རྒྱུ་དང་འཁོར་བའི་དབང་ངམ་བདག་པོའི་རྒྱུ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ལ་ཆུ་དང་འོ་མ་འདྲེས་པའི་ཚུལ་དུ་གནས་པར་གསུང་ངོ། ।

ཀུན་བཟང་མཆོད་སྤྲིན། (མདོ་ལུགས) (དགེ་ལུགས) མདོ་ལུགས་ཀྱི་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་མཆོད་པ་འབུལ་ཚུལ་ནི། པདྨ་འདབ་མ་སྥོང་དང་ལྡན་པའི་ལྟེ་བར་རང་ཉིད་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ། འདབ་མ་སྥོང་ལ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་སྥོང་། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལག་པ་ཐལ་མོ་སྦྱར་བའི་བར་དུ་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་རེ། དེ་དག་ལས་མཆོད་པའི་སྤྲིན་ཕུང་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་འཕྲོས་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་རབ་འབྱམས་འགེངས་པར་བསམས་ནས་འབུལ་བ་ལ་བྱེད་དོ། །ལས་དང་པོ་པ་ལ་འདི་ཕན་ཚིན་ཏུ་ཆེའོ། །ཞེས་རྗེ་གྱང་ཐང་པ་གསུང་། (རྒྱུད་མ) བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་མཐུ་ལས། རང་གི་ཐུགས་ཀ་ནས་འོད་ཟེར་ཁ་དོག་མི་འདྲ་བ་བྱེ་བ་བརྒྱ་སྥོང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་གངས་མེད་པའི་རྒྱལ་དང་མཉམ་པར་སྤྲོས། འོད་ཟེར་དེ་རེ་རེའི་རྩེར་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་རང་འདྲ་བ་རེ་རེ་སྤྲུལ། དེ་རེ་རེའི་ཐུགས་ཀ་ནས་སྔུལ་པ་སོགས་གྲངས་མེད་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་བར་དུ་སྤྲོས་ཏེ། དེ་དག་རེ་རེས་ཀྱང་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་མཆོད་ཕྱོགས་རྣམ་གྲངས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པས་ཕྱོགས་བཅུའི་རྒྱལ་བ་སྲས་དང་བཅས་པ་ལ་མཆོད་པ་ནི། འཕགས་པ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་མཆོད་པའི་སྤྲིན་ཕུང་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་ཀུན་བཟང་བློ་མའི་ཞལ་ལུང་ན་གསལ། (སྒྲགས་ལུགས) (དགེ་ལུགས) སྒྲགས་ཀྱི་སྐབས་ཀུན་བཟང་མཆོད་སྤྲིན་ཞེས་པ་བདེ་སྥོང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཡི་ཤེས་དེ་ཉིད་མཆོད་པའི་ཡོ་བྱད་མཐའ་ཡས་པའི་རྣམ་པར་ཤར་བ་ལ་ཟེར།

ཀུན་བཟང་བློ་མའི་ཞལ་ལུང་། རྣིང་མའི་བསྟན་བཅོས་ཤིག་སྟེ། པ་དཔལ་སྤྲུལ་འཇིགས་མེད་ཆོས་ཀྱི་དབང་པོས་མཛད། འདི་དག་ལྟན་པའི་ལམ་རིམ་དང་། སངས་རྒྱུའི་ལམ་འབྲས། བཀའ་བཅུད་པའི་དག་པོ་ཐར་ཆུན་དང་འབྲ་བར་ཉམས་ལེན་གྱི་སྙིང་པོ་འདུས་ལ་ལག་ཏུ་བྱང་བསྟན་བཅོས་ཤིག

ཀུན་ཤེས་གཅིག་དྲུགས། ཐམས་ཅད་ཤེས་ཁུལ་བྱེད་ཀྱང་། གཅིག་ལའང་ཐོགས་པ། ཡང་ན། རྣམ་གྲངས་མང་པོ་ཞིག་ཤེས་ཁུལ་བྱེད་ཀྱང་། ཁྱད་ཆོན་བྱོ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་ཆུལ་མཚན་གྱི་རང་རྣམ་ལས། ཟག་དོན་གྱི་ཉམས་ལེན་བྱེད་འདོད་ཀྱང་། །རྣེད་གྲགས་ཀྱི་མི་མགོ་བསྐོར་ཕྱེར་དུ། །ཆོས་ཆུང་གི་རྣམ་གྲངས་གསོག་གསོག་ནས། །ཀུན་ཤེས་ཀྱི་གཅིག་དྲུགས་འབྱུང་ཉེན་གདའོ། ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དྲུགས་པ་ནི་འདིར་ཐོགས་པའི་དོན་ནོ། །

ཀུན་སློང་གི་དགེ་བ། ཀུན་སློང་དགེ་བའི་དབང་གིས་དགེ་བར་གྱུར་པ་གང་ཡིན་པ། མཚན་གཞི་ནི། དད་པས་ཀུན་ནས་བསླངས་པའི་ལུས་ངག་གི་ལས་ལྟ་བུ།

ཀུན་སློང་གི་མི་དགེ་བ། ཀུན་སློང་གི་དབང་གིས་མི་དགེ་བར་གྱུར་པ། མཚན་གཞི་ནི། ཞེ་སྡང་གིས་ཀུན་ནས་བསླངས་པའི་ལུས་ངག་གི་ལས་ལྟ་བུ།

ཀུན་སློང་གི་ལུང་མ་བསྟན། ཀུན་སློང་ལུང་མ་བསྟན་གྱིས་ཀུན་ནས་བསླངས་པའི་ལུས་ངག་གི་ལས་ལྟ་བུ།

ཀུན་སློང་གི་གཡོ། མཆོད་པ་འབུལ་དུས་གཏམ་འདོད་དང་། མཇེས་ཆོས་ལྟ་བུའི་ཀུན་སློང་ངན་པས་བསླད་པ།

ཀི། (ལེགས་སྦྱར) འགྲེང་བྱ་ཉིས་བརྩེགས་ཅན་གྱི་ཡི་གེ་རྣམས་ལ་ཀི་ཤ་ཅན་ཟེར། དེའི་བཀག་ཚུལ་ནི། ཀི་ཞེས་ཞེས་བཀག་དགོས་པར་སྣར་ཐང་ལོ་ཙྪ་བ་སོགས་བོད་ཀྱི་ལོ་ཙྪ་བ་ཆེན་པོ་རྣམས་གསུང་ངོ་། །

ཀི་ཏ་ཀ། (ལེགས་སྦྱར) ❶ བསྒུང་ཟིན་དམ་དྲངས་བྱེད། ཚུའི་རྟོག་མ་དྲངས་བྱེད་ཀྱི་ཤིང་ཏོག་གི་རིགས་ཤིག་སྟེ། ཤིང་ཀི་ཏ་ཀའི་འབྲས་བུའོ། །དཔེར་ན་ལུང་ཕྲན་ཆེགས་ལས། གལ་ཏེ་ཚུ་དེ་དྲལ་ཅན་ཡིན་ན། ཤིང་ཏོག་ཀི་ཏ་ཀ་ལ་སོགས་པས་དྲངས་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །❷ ཀི་ཏ་ཀའི་ཤིང་སྟོང་།

ཀི་ལ། (རྒྱ་གར་སྐད) ཀུ་གར་ལྟ་བུའི་ཚ་བ་ཆེ་བའི་ཡུལ་དུ་སྐྱེ་བའི་ཤིང་ཏོག་ཅིག་གི་མིང་། བོད་སྐད་དུ། ངང་ལག་ཟེར། ཐ་སྙད་འདི་ཞྭ་སྔ་པའི་རྒྱལ་རབས་ན་གསལ། ཀི་ལ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་འདི། དྲུ་ར་ནུ་ཐའི་རྒྱ་གར་ཆོས་འབྱུང་ལེའུ་བཅུ་དགུ་པའི་ནང་ཡང་གསལ། ཀི་ལ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་འདི་རྒྱ་གར་ཡུལ་སྐད་དུ་ནི་རྒྱུང་ལྡར་གྱགས།

ཀི་ལ་ཀ། (ལེགས་སྦྱར) གང་ཟི།

ཀིའུ། སྨོག་པ་ཐྱིའི་མིང་།

ཀིར་རེ། ཀིར་རེ་བ་དང་འདྲ།

ཀིར་རེ་བ། ❶ ཡ་ཡོ་མེད་པར་ལངས་པ། ❷ གཞན་ལ་མ་བརྟེན་པར་ཚུགས་ཐུབ་ཏུ་འགྲེང་བ།

ཀོ་ཀ་ལ། (ལེགས་སྦྱར) ཀོ་ས་ལ་སྐེ་དགེ་བ་ཅན། མཉན་ཡོད་ན་རྒྱལ་པོ་གསལ་རྒྱལ་གྱི་ཡུལ་སྟོན་རྒྱལ་པོ་དགེ་བ་ཞེས་བྱ་བས་བརྩེགས་པ་དེའི་རྒྱང་གྲགས་གཅིག་གི་ཕ་རོལ་ན་ངོའི་བྱིང་གི་སྣ་ལྟ་བུས་མཚན་པ་ཡོད་པ་ལ་བཞིད།

ཀོཾ། (ལེགས་སྦྱར) ན་རོ་ཉིས་བརྩེགས་ཅན་གྱི་ཡི་གེ་རྣམས་ལ་ཀི་ཤ་ཅན་ཟེར། དེའི་བཀག་ཚུལ་ནི། ཀོ་ཞུ་ཞེས་བཀག་དགོས་པར་སྣར་ཐང་ལོ་ཙྪ་བ་སོགས་བོད་ཀྱི་ལོ་ཙྪ་བ་ཆེན་པོ་རྣམས་གསུང་།

ཀོ་ཀ། (ལེགས་སྦྱར) མེ་ཏོག་ཀོ་ཀ་སྐེ་པརྒྱའི་མིང་། ལུང་ཕྲན་ཆེགས་ཀྱི་འགྲེལ་པར་གསལ།

ཀོ་ཀོ་ནོར། མཆོ་ཁྲི་ཙོར་རྒྱལ་མོ། ཞེས་པ་དཔལ་ཡོངས་གྲགས་བོད་ནང་གི་མཆོ་སྟོན་པོ་ཞེས་པ་དེའི་མིང་ཡིན་པར་བཤད།

ཀོ་ཏི། (ལེགས་སྦྱར) ❶ མཐའི་སྐད་དོད། དེ་རྩེ་མོ་དང་སྦོ་ལའང་འཇུག་པར་འགྱེལ་བཞི་སྦྲགས་ན་གསལ། ❷ ཐྱི་བ། རབ་དང་རྩེ་མོ་སོགས་ལ་འཇུག་པར་རྗེ་གྱང་ཐང་པ་གསུང་།

ཀོ་ཤམྦྷི། (ལེགས་སྦྱར) རྒྱ་གར་གྱི་གྲོང་ཁྱེར་ཞེག་གི་མིང་སྟེ། ཀོ་ཤལ་པྲི་ཞེས་བྱ་བའི་གང་ཟག་གིས་བརྩེགས་པའི་གྲོང་ཁྱེར་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་དུ་བཏགས་སོ། །ཀོ་ཞེས་པའི་ཡི་གེའི་བཀག་རྒྱལ་ནི། ཀོ་ཡུ་ཞེས་བཀག་དགོས་པར་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་རོ། ।

ཀོ་ཤལ་པྲི། (ལེགས་སྦྱར) ཀོ་ཤམྦྷི་དང་འདྲ།

ཀོ་ཤི་ཀཱ། (ལེགས་སྦྱར) ❶ མཁས་པ་དང་། ❷ པཎ་ཅན་དང་། ❸ བྱ་འུག་པ་དང་། ❹ མཛོད་ལྷན་དང་། ❺ ཀུ་ཤ་ཐོགས་པ། དེའི་བཀག་རྒྱལ་ནི། ཀོ་ཡུ་ཤི་ཀ་ཞེས་བཀག་དགོས།

ཀོས ❶ རྒྱུར་དུའམ་གློ་བུར་དུ་ཞེས་པའི་དོན། ཆོས་ཐམས་ཅི་ལུང་རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོར་དྲངས་པ་ལས། ཀོག་ཅེས་ལངས་ཏེ་བོས་བྱས་ཀྱང་། །སྲུག་བསྔལ་ལས་ནི་ཐར་མི་འགྱུར། །གང་དུ་གནས་ན་ལས་ཀྱིས་མི་ཚུགས་པའི། །ས་ཕྱོགས་དེ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། །བར་སྣང་ལ་མེད་ཚུ་མཆོའི་ནང་ན་མེད། །རི་བོ་རྣམས་ཀྱི་གསེབ་ཏུ་ཞུགས་ཀྱང་མིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ། ❷ ཕྱི་ཤུན་གྱོང་པོའི་མིང་། དཔེར་ན་ཤུན་ཀོག་ཅེས་པ་ལྟ་བུ།

ཀོག་ཀོག ཟླུར་བ་ཟླུར་བར། རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། ཐང་ལ་འདུག་པ་ཀོག་ཀོག་ལང་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

ཀོང་ཀ་ན། (ལེགས་སྦྱར) ❶ ལྷོ་ནུབ་ན་མ་དུ་སྲ་སྦ་ལྷ་ཞེས་པ་རང་བྱུང་གི་མཆོད་རྟེན་ཡོད་པ་ལ་བཞེད། ❷ ཁ་ཅིག་མཐའ་ཐམས་ཅད་ཆུས་འཁོར་བ་སྐུ་མཆོག་བཞིའི་ཡ་གྱལ་གྱིབ་མའི་སྐུ་བཞུགས་པའི་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་བྱི་བྱག་བདུན་ཡོད་པ་ལ་ཟེར།

ཀོང་ཇོ། (ཆུ་རན) གོང་མའམ་རྒྱལ་པོའི་སྤུས་མོ། ཆུ་བཟའ་ཀོང་ཇོ་ལ་གཟིགས།

ཀོང་སྤྲུལ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ། རིས་མེད་ཀྱི་མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་འཇམ་མགོན་ཀོང་སྤྲུལ་བློ་གྲོས་མཐའ་ཡས་ནི། ཕྱི་ལོ་ ༡༨༡༣ རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཆུ་མོ་བྱའི་ལོའི་ཟླ་བ་བཅུ་པའི་ཚེས་བཅུ་ལ། མདོ་ཁམས་འབྲི་ཟླ་ཟབ་མོ་སྦང་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཞེ་ཆེན་པཊ་ཆེན་འགྱུར་མེད་མཐུ་སྟོབས་རྣམ་རྒྱལ། དཔལ་སྤུངས་ས་ཀུ་པཎ་ཨིན་

བྱེད་དགང་པོ། འཇམ་དབྱངས་མཁྱེན་བརྩེའི་དབང་པོ་སོགས་རིས་མེད་ཀྱི་སྐྱེ་ཆེན་ལྟ་བུ་ཙམ་བྱ་མར་བསྟེན་ནས། ཐུན་མོང་བའི་རིག་གནས། སྒྲ་དང་ཚད་མ། བཟོ་དང་གསོ་བ། སྨན་ངག །མངོན་བརྗོད། སྐྱེབ་སྦྱོར། ཆོས་གར། སྐར་རྩིས་བཅས་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་རིག་གནས་ཡོད་དོ་ཅོག་དང་། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་མདོ་སྡེགས་ཀྱི་ནང་དོན་རིག་པའི་གནས་མཐའ་དག་ལ་མཁས་པ་དང་གྲུབ་པའི་རྟོགས་པ་མངོན་དུ་མཛད། ཁོང་གིས་རིན་ཆེན་གཏེར་མཛོད་དང་། གདམས་ངག་མཛོད། བཀའ་བཀྲུད་སྡེགས་མཛོད་རྣམས་བསྒྲིགས་པར་མཛད། ཤེས་བྱ་མཛོད་དང་། ཐུན་མོན་གསང་བའི་མཛོད་བརྩམས། མདོར་ན་གཏེར་ནས་བཏོན་པ་དང་བརྩམས་པ་བཅས་ཀྱི་མཛོད་ཆེན་ལྟ་དང་། ཟབ་མོ་ནང་དོན་གྱི་འགྲེལ་པ། བརྟག་གཉིས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ཁག་གཉིས། དེ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའི་གསུང་རྩོམ་སྣན་རྩིས་ཀྱི་གཞུང་། འབེལ་གཏམ། བསྡུད་ཚོགས་ནས་བསྡོ་སྨོན་ཤིས་བརྗོད་སོགས། ཆུ་ཆེན་བཀའི་མཛོད་པོ་ཏི་བཅོ་ལྟ་བཅས་ཏེ། མདོར་ན་དམ་པ་འདི་ཉིད་ཀྱི་ཕྱོགས་སྒྲིག་དང་ལྡགས་རྩོམ་གནང་བའི་གསུང་ར་བ་སྒེགས་བམ་དག་བཏུ་ཙམ་གྱིས་རྗེས་འཇུག་རྣམས་ལ་བསྟན་ཆུད་ལེགས་པར་བཞག །གསུང་ལས་སྐྱེས་པའི་སྨོན་བྱ་ཡང་། ཐུགས་སྲས་ཀམྤ་པ་སྐུ་ཕྲེང་བཏུ་བཞི་པ་དང་བཅོ་ལྔ་པ། འཇམ་དབྱངས་བློ་གཏེར་དབང་པོ། འཇུ་མི་ཕམ་འཇམ་དབྱངས་རྣམ་ཆུལ། བྱག་གཡབ་གདོང་སྤུལ་ངག་དབང་དམ་ཆོས་ཆུ་མཆོ་སོགས་དབུས་གཙང་དང་། མདོ་ཁམས་སྨོད་སྨད་བར་གསུམ་གྱི་ས་དགེ་བཀའ་ཆྃད་གི་མཁས་གྲུབ་ཤེན་ཏུ་མང་པོ་བྱུང་། དམ་པ་གང་གི་ལེགས་བཤད་ཀྱི་གསུང་རྩོམ་དེ་དག་ནི། ཆོག་གསལ་ལ་དོན་ཟབ་པ། རྩོམ་པ་ལེགས་ལ་ཐག་ཆོད་པ། རིགས་ལམ་དཔང་པོར་བཞག་པའི་དགག་སྒྲུབ་ཙམ་ལས་གྲུབ་མཐའ་གཞན་ལ་ངན་སྨས་ཟུར་ཟའི་རིགས་ཟུར་ཙམ་ཡང་མ་མཐོང་། གསུང་རྩོམ་དེ་དག་ནི་ས་དགེ་བཀའ་ཆྃད་གི་གྲུབ་མཐའ་སུས་བཤུས་ཀྱང་། མཁས་པ་དགའ་བ་བསྐྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་ཀྱི་གཏེར་ཆེན་པོར་སྣང་ངོ་། །དམ་པ་དེ་ཉིད་ནི་ས་དགེ་བཀའ་ཆྃད་གི་གྲུབ་མཐའ་ཐམས་ཅད་ལ་སྙིང་ནས་མོས་ཤིང་གསན་བསམ་ཡང་ཆུ་ཆེར་མཛད་པ་ཞིག་སྟེ། དགེ་ལྡན་གྱི་ཕྱོགས་ལའང་། རྗེ་བཙུན་ཚོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་རིམ་ཆེ་འབྲིང་སོགས་དང་། སྒས་དོན་ཀུན་གསལ། ཆུལ་དཊང་བསོད་ནམས་ཀུ་མཆོའི་ལམ་རིམ་གསེར་ཞུན་མ། དེའི་འགྲེལ་པ་ལྟ་བུར་ཆུལ་མཆོག་ལྡེ་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་རིམ་འཇམ་དཔལ་ཞལ་ལུང་། པཾ་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་ཀུན་གྱི་བདེ་ལམ་སོགས་ལ་ཞིབ་ཕྲེད་དང་། གཞན་ཡང་ཆུལ་མཆོག་ལྡེ་པ་ཆེན་པོའི་དག་སྣང་སྟན་བཅུད་ཀྱི་སྐོར་ཡང་མང་དུ་གསན་པ་རྗེ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཞང་རྣམ་ན་གསལ། སྤྱི་བོད་ལ་རིས་མེད་ཀྱི་སྐྱེས་ཆེན་དམ་པ་ནམ་མཁའི་སྐར་ཆོགས་ལྟ་བུ་ཞིག་བྱུང་དང་འབྱུང་མུས་ལ། འོན་ཀང་གྲགས་ཆེ་ཤོས་ནི། པཾ་ཆེན་སྐུ་ཕྲེང་དང་པོ་བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་ཆུལ་མཆན། ཆུལ་མཆོག་ལྡེ་པ་

ཆེན་པོ། བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་འཇམ་མགོན་ཀོང་སྤྲུལ་བློ་གྲོས་མཐའ་ཡས། རྒྱལ་མཆོག་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་བཞི་པ་ཆེན་པོ་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ་ཞལ་ཐུབ་སྲས་བཞི་པོ་འདི་རྣམས་ནི། རིས་མེད་ཀྱི་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོར་མཁས་བྱན་ཀུན་གྱིས་ཡོངས་གྲགས་སུ་ཆེས་ཆེར་བསྟོད་པར་མཛད་དོ། །དཀྱང་གྲངས་བརྒྱད་ཅུ་གྱ་བདུན་པ་ཕྱི་ལོ་ ༡༨༡༢ ར་བྱང་བཅོ་ལྔ་པའི་ས་མོ་ཕག་ལོ་ཟླ་བ་བཅུ་གཅིག་པའི་ཚེས་ཉིར་བརྒྱད་ཉིན་གཟུགས་སྐུའི་བཀོད་པ་ཚོས་སྐུ་ཞི་བའི་དབྱིངས་སུ་བསྟུས་པར་མཛད་དོ། ། (1812-1899)

ཀོར་ལེ་རེ། ཀོར་ཀོར་པོ་ཕྱན་ཆེགས་རེ།

ཀོལྐ་གི་རེ། (ལེགས་སྦྱར) ཤར་ཕྱོགས་སྟོག་ལའི་ལྷོ་ན་མཚོ་མ་ཡའི་ཆུ་ཀླུང་གི་གནས་ལ་རྡོའི་ལིང་ག་མགོ་ལྟ་བུས་མཚན་པ་ཡོད་པ་ལ་བཞིད། ཁ་ཅིག་ཆུ་གར་ལྷོ་ནུབ་ན་ཀོ་ལ་པུ་རི་ཞེས་པའི་གྲོང་ཁྱེར་ཡོད་པར་གྲགས་པ་ལ་འཆད། དེ་དང་པུལྷི་རི་མ་ལ་ཡ་དང་། པུརྞ་གི་རི་དང་། རྡོ་རྗེའི་གནས་རྣམས་དོན་གཅིག་ཡིན་པར་བཤད།

ཀོསྟུ་ལྦ། (ལེགས་སྦྱར) ས་ལྷན་ཞེས་བྱ་བའི་ནོར་བུ་ཞིག་གི་མིང་དུ་བཤད།

ཀྱི་ཏུད། ❶ སྒྲིང་གཅ ❷ གྲང་དམྱལ་བཅུད་ཀྱི་ལྟ་པ་ནི། གྲང་ངར་གྱིས་ཙ་ཆུ་ཞེས་པ་ཡང་སྒྲ་མི་ནུས་པར་ཀན་ཕུག་ནས་ཀྱི་ཏུད་རེར་བའི་སྒྲ་ཆུང་ཙམ་འབྱིན་པའི་གྲང་དམྱལ་ཞེས

ཀྱེ་རྡོ་རྗེ། <ཉ་བཏ> ཀྱེ་རྡོ་རྗེ། དགྱེས་པ་རྡོ་རྗེ། རོལ་པའི་རྡོ་རྗེ་ཞེས་མཚན་མི་འདྲ་བ་གསུམ་བྱུང་བ་ནི། སྐད་དོད། ཧེ་བཛྲ་ལ། དོན་མི་འདྲ་བ་གསུམ་དང་། དེ་ལ་བརྗེན་ནས་འགྲུར་མི་འདྲ་བ་གསུམ་བྱུང་བའི་གནད་ཀྱིས་ཡིན་ཏེ། ཧེ་ནི། འབོད་ཅིང་བསྐུལ་བའམ། དགྱེས་པའི་དོན་དུ་འགྲུར་ཞིང་། ཡང་ན། ཧེ་ལ་ལ་བསྟན་པས་ཧེ་ལ་རོལ་པ་སྟེ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལ་རོལ་པའི་སྐུར་སྟོན་པས་ན་རོལ་པ་ཞེས་སྒྲ་འཇུག་པར་བཤད།

ཀྱེ་རྡོ་རྗེའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྐོར། ཙ་བའི་རྒྱུད་བཅུག་པ་གཉིས་པ། (རྒྱུད་བཅུག་པ་གཉིས་པ་འདི་ཀྱེ་རྡོ་རྗེའི་རྒྱུད་འབྱམ་ཕུག་ལྟ་པ་བོད་དུ་མ་འགྱུར་བ་ཞིག་ཡོད་པ། དེ་ལས་ཕྱུང་པར་མཁས་པ་འགའ་ཞིག) བཤད་པའི་རྒྱུད་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་མཁའ་འགྲོ་མ་རྡོ་རྗེ་གུར། རྒྱུད་མང་པོའི་བཤད་རྒྱུད་ཐུན་མོང་བ་དཔལ་སཱན་ཏ་རྒྱུད་ཕྱི་མ་དང་བཅས་པ་རྣམས་སོ། །འགྲུ་ཡི་ཤེས་ཀྱི་འགྲུས

ཀྱེ་རྡོ་རྗེའི་རྒྱུད་འབྱམ་ཕུག་ལྟ་པ། བོད་དུ་མ་འགྱུར་བའི་ཀྱེ་རྡོ་ཕྱི་རྒྱུད་ཅིག། རྒྱུད་བཅུག་པ་གཉིས་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ། དེ་ལས་ཕྱུང་པར་མཁས་པ་འགའ་བཞིད།

ཀྱེ་མ། ❶ ཡིད་སྐྱོ་བའི་ཚོག། རྒྱལ་མཆོག་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོས། ཀྱེ་མ་དམ་ཚོས་ཉེ་མ་འོད་རེ་རོ་བའི་ཕུག་ཏུ་ནུབ་ལ་ཉེ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❷ ཕུགས་བརྩེ་བ། སྙིང་རྗེ་བ། དཔེར་ན། ཀྱེ་མ། འཇིག་རྟེན་འདི་ནི་ཤིན་ཏུ་

སྦྱག་བསྟལ་བའོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ཕྱི་མ་འདི་ལྟང་གཞིའི་འགྲེལ་པ་ལས་གསུངས། ❸ ངོ་མཚར་ཆེ་བ། དཔེར་ན། ཀྱེ་མ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མ་ཆོས། །ཀྱེ་མ་དགེ་འདུན་འཕགས་པའི་ཚོགས། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

ཀྱེད། (བོད་སྒྲོད) “ ” འགྲེང་བྱ་དང་། “ ” ན་རོ་གཅིག་ཀྱི་མིང་།

ཀྱོ་ས་ར། (ལེགས་སྦྱར) ཏིལ་ནག་དང་མ་ཤ་དང་འབྲས་བསྡེས་ནས་བཅོས་པའི་ཐུག་པ། སྔགས་རིམ་ཆེན་མོར་གསལ།

ཀྱོ་ཀྱིའི་མི་ལྟས་བཅུ། སངས་རྒྱས་འོད་སྲུང་གི་སྤྱིན་བདག་རྒྱལ་པོ་ཀྱོ་ཀྱོ་ལ་བྱུང་བའི་མི་ལྟས་བཅུ་ནི། ༡ ཐྲང་པོ་ལུས་ཐོན་ནས་མཌུག་མ་ཐོགས་པ། ༢ ཆུའི་ཁྲོན་པས་སྐོམ་པའི་གང་ཟག་གི་རྗེས་སུ་རྒྱུག་པ། ༣ ཕྱེ་དང་མུ་ཏིག་བརྗེ་ཆོང་བྱེད་པ། ༤ ཙན་དན་དང་ཤིང་ཕལ་པ་རིན་མཉམ་པར་བྱེད་པ། ༥ ཀུན་དགའ་ར་བ་མེ་ཏོག་དང་འབྲས་བུ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་མ་བྱིན་པར་ལེན་པས་ཕྱོགས་པ། ༦ ཐྲང་པོ་ཕྱུ་གུས་སྤྱོས་ཀྱི་ཐྲང་པོ་འཇིགས་པར་བྱེད་པ། ༧ སྤྲིའུ་མི་གཙང་བས་གོས་པས་གཞན་ལ་སྐུད་པ། ༨ སྤྲིའུ་རྒྱལ་པོར་དབང་བསྐུར་བ། ༩ རས་ཡུག་གཅིག་མི་བཙོ་བརྒྱད་ཀྱིས་བགོས་པ་ལས་རེ་རེའི་ལག་ཏུ་ཡང་རས་ཡུག་ཆ་ཚང་བ་རེ་ཐོབ་པ། ༡༠ སྐྱེ་བོའི་ཚོགས་ཆེན་པོ་འདུས་ནས་འཐབ་ཅིང་རྩོད་པ་མཐོང་བ་སྐྱེ། མི་ལམ་བཅུ་མིས་པས་རྒྱལ་པོ་ལ་མི་ཤིས་པའི་ལྟས་ཞེ་ཡིན་སྙམ་དུ་དོགས་ནས། བཅོམ་ལྡན་འདས་འོད་སྲུང་ལ་ཞུས་པ་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས། དེ་དག་རྒྱལ་པོ་ཁྱོད་ལ་ཉེས་དམིགས་སུ་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་གྱི། མ་འོངས་པ་ན་ཚེ་ལོ་བརྒྱ་པའི་ཚེ། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པའི་བསྟན་པ་ལ་མ་སྤྱངས་པའི་དགེ་སློང་རྣམས་ཁྱིམ་ནས་ཁྱིམ་མེད་པར་རབ་ཏུ་བྱུང་ཡང་གཙུག་ལག་ཁང་དང་རྩེད་པ་ལ་ཆགས་པ་འབྱུང་བས། ཐྲང་པོ་ལུས་ཐོན་ནས་མཌུག་མ་ཐོགས་པ་དེ་ནི། དེའི་ལྟས་སོ། །ཁྲོན་པས་སྐོམ་པའི་ཕྱི་རོལ་སྟེགས་པ་ནི། གཙུག་ལག་ཁང་ན་གནས་པ་ལ་གཞན་གྱིས་ཆོས་བཤད་པ་ན་ཉན་པར་མི་བྱེད་པའི་ལྟས་སོ། །ཕྱེ་དང་མུ་ཏིག་བརྗེ་བ་ནི། དེའི་ཚེ་ཉན་ཐོས་རྣམས་མུ་སྟེགས་ཀྱི་གཞུང་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་མཉམ་པར་འཛིན་པ་འབྱུང་བ་དེའི་ལྟས་སོ། །ཀུན་དགའ་ར་བའི་མེ་ཏོག་ལ་སོགས་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཆོམ་པོས་ཕྱོགས་པ་ནི། དེའི་ཚེ་ཉན་ཐོས་མ་བསྒོམས་པ་རྣམས་དགེ་འདུན་གྱི་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱིས་ཁྱིམ་པའི་ངོ་བསྟུང་བ་འབྱུང་བས་དེའི་ལྟས་སོ། །ཐྲང་པོ་ཕྱུ་གུས་སྤྱོས་ཀྱི་ཐྲང་པོ་འཇིགས་པར་བྱེད་པ་ནི། དགེ་སློང་སྨིག་པ་ཅན་གྱིས་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྡན་པའི་དགེ་སློང་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པ་འབྱུང་བས་དེའི་ལྟས་སོ། །མི་གཙང་བས་གོས་པའི་སྤྲིའུ་གཞན་ལ་སྐུད་པ་ནི། ཚུལ་ཁྲིམས་ཉམས་པས་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྡན་པ་ལ་སྐུར་བ་འདེབས་པ་དེའི་

ལྷས་སོ། །སྲིའུ་རྒྱལ་པོར་དབང་བསྐུར་བ་ནི། དེའི་དུས་སུ་ཆོས་པ་རྣམས་རྒྱལ་པོར་དབང་བསྐུར་བ་འབྱུང་བས་དེའི་ལྷས་སོ། །མི་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱིས་རས་ཡུག་གཅིག་བགོས་པས་སོ་སོའི་ལག་ཏུ་མ་ཉམས་པར་བྱུང་བ་ནི། ཤྲཱུ་ཐུབ་པའི་བསྟན་པ་སྡེ་པ་བཅོ་བརྒྱད་དུ་གྱིས་ཀྱང་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་སྐལ་བ་ཅན་ཡིན་པས་དེའི་ལྷས་སོ། །སྐྱེ་བོའི་ཚོགས་འདུས་ན་འཐབ་རྩོད་བྱེད་པ་ནི། ཤྲཱུ་ཐུབ་པའི་བསྟན་པ་རྩོད་པས་ནུབ་པར་འགྱུར་བས་དེའི་ལྷས་སོ། །མི་ལྷས་དེ་རྣམས་མ་ག་ན་ཆེ་བཟང་མོའི་རྟོགས་བརྗོད་ལས་གསུངས།

ཀླ་མ། ལ་བ་འཐུག་པོ། མཆོ་སྦ་བ་གསུང་།

ཀླ་མ་མོ། ཀླ་མ་དང་འདྲ།

ཀྱད་ཆུ། ཐོད་པའི་འོག་ཀྱད་ཀྱན་རྩས་སྦྱིལ་བ་ལ་ཀྱད་ཆུ་ཟེར།

ཀྱད། ❶ འགོའམ། ཐོག་མ། དཔེར་ན། ཀྱད་ཀྱི་དོན་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❷ མགོའི་ཀྱད་པ། ❸ མགོ། དཔེར་ན། ཐྱོད་འཇུག་ལས། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཀྱད་ནད་ཅོམ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

ཀྱད་ཀྱི་དོན། བསྟན་བཅོས་ཀྱི་འགོའམ་ཐོག་མའི་དོན་ཏེ། མཆོད་བརྗོད་དང་རྩོམ་པར་དམ་བཅའ་སོགས།

ཀྱད་ནད། ❶ ཀྱད་པའི་ནད། ❷ མགོ་ནད།

ཀྱད་པ་འགེམས། མགོ་བོ་བཅོམ་པ། མགོ་བོ་ཚལ་པ་མང་པོར་བཅོམ་པ།

ཀླུ། ❶ <སྐད> ཆུ་ལ་གནས་པའི་དུད་འགྲོའི་རིགས་ཤིག ❷ གྲངས་བརྒྱད་ཀྱི་མིང་། ❸ ཡན་ལག་གི་ཟླུང་ལྟའི་ནང་ཚན་ཀླའི་ཟླུང་གི་མིང་།

ཀླུ་སྒྲུབ། <སྐ་གཞུ་ན> འཛམ་གླིང་མཛེས་པར་བྱེད་པའི་ཆུན་དུག་གི་ཡ་གྱལ་ཏེ། བདག་ཅག་གི་སྨོན་པ་སྐུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་ནས་ལོ་བཞི་བརྒྱ་ལོན་པ་ན། ཆུ་གར་ལྷོ་ཕྱོགས་དཀྱའི་ཡུལ་དུ་བྲམ་ཟེ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཞེས་གི་ཁྱིམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། མཚན་མཁན་ལ་བསྟན་པས་ཞག་བདུན་གྱི་ཚེ་ལས་མེད་པར་བཤད། ཅི་ཕན་དྲེས་པས་བྲམ་ཟེ་བཆུ་ལ་ཆོས་སྟོན་དྲངས་ན་ཟླ་བ་བདུན། དགེ་སློང་བཆུ་ལ་ཆོས་སྟོན་དྲངས་ན་ལོ་བདུན་ཐུབ་དེ་ནས་ཐབས་མེད་ཟེར། དེ་བཞིན་དུ་བྱས་ཏེ་ལོ་བདུན་དུ་ཉེ་བ་ན། ཕ་མ་གཡོག་འཁོར་དང་བཅས་པ་དཔལ་ལྡན་ལེན་རྩར་སོང་སྟེ། གྲུབ་ཆེན་ས་ར་ཧ་དང་མཇལ། ཐུར་གྱི་ལོ་ཆུས་ཞུས་པས་རབ་ཏུ་བྱུང་ན་ཐབས་ཡོད་གསུངས་པས་རབ་ཏུ་བྱུང་། ཚེ་དཔག་མེད་འཆི་བདག་འཇོམས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་དབང་བསྐུར་ནས་གཟུངས་འདོན་ཏུ་བཅུག། ཁྱད་པར་ལོ་བདུན་པའི་ནུབ་མོ་མཚན་ཐོག་ཐག་ཏུ་ཚེ་དཔག་མེད་ཀྱི་

གཟུངས་བཏོན་པས་འཆི་བདག་ལས་ཐར་ཏེ་ཕ་མ་དང་ཕྲད་པས་ཤིན་ཏུ་དགའོ། །གླུབ་ཆེན་ས་ར་ཏ་ལས་གསང་བ་འདུས་པ་ལ་སོགས་པའི་གཞུང་གདམས་པ་དང་བཅས་པ་ཞུས། ནུ་ལེ་རྡའི་མཁན་པོ་སྒྲ་གཅན་འཇོན་བཟང་པོ་ལ་མཁན་པོ་ཞུས་ཏེ་བསྟེན་པར་རྗོགས་ཏེ་མཚན་དགེ་སློང་དཔལ་ལྡན་ཞེས་གསོལ། བསྟན་བཅོས་ཀྱང་། དབུ་མ་རིགས་ཚོགས་དྲུག །བསྡོད་ཚོགས། མདོ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ། ཐེག་ཆེན་བློ་སྦྱོང་། ཁྱིམ་པ་རྣམས་ལ་བཤེས་སྤྲིངས། རབ་བྱུང་རྣམས་ལ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཚོགས། སྡེགས་ཀྱི་སྐོར་ལ། རྒྱད་ཀུན་ལས་བཏུས། བྱང་ཆུབ་སེམས་འགྲེལ། བསྐྱེད་རིམ་སྦྱོན་པ་འདུས་པའི་སྒྲུབ་ཐབས། མདོར་བྱས། མདོ་བསྡུ། དཀྱིལ་ཆོག་ཉུ་པ། རྫོགས་རིམ་སྦྱོན་པ་རིམ་ལྔ་ལ་སོགས་པ་མཛད། གསོ་བ་རིག་པའི་བསྟན་བཅོས་སྒྲུར་བ་བརྒྱ་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། ལུགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་དམངས་ལ་གདམས་པ་སྐྱེ་བོ་གསོ་ཐེག་དང་། ལྷན་པོ་ལ་གདམས་པ་ཤེས་རབ་བརྒྱ་པ། རྒྱལ་པོ་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལྟ་སྤྱོད་རྒྱང་འབྲེལ་དུ་སྦྱོན་པ་དབུ་མ་རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ། གཞན་ཡང་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རྟོག །སྤོས་སྒྲུར། གསེར་འགྱུར་ལ་སོགས་པ་མང་དུ་བརྩམས་སོ། །སློབ་དཔོན་འདིས་དགེ་འདུན་གྱི་ཞལ་ཏ་ཡང་མཛད། མཆོད་རྟེན་མང་པོ་བཞེངས། རྗེ་རྗེ་ཐད་ལ་རྗོའི་དྲ་མིག་གི་རྩ་བས་བསྐོར། དཔལ་འབྱས་སྤུངས་ཀྱི་མཆོད་རྟེན་གྱི་བཀོད་པ་བཞེངས་པ་སོགས་བསྟན་འགྲིའི་བྱ་བ་རྒྱ་ཆེན་པོ་མཛད་དོ། །སྒྲ་བཤད་ནི། ཀླུའི་ཡུལ་དུ་ཕེབས་ཏེ་ཀླུ་རྣམས་ལ་ཆོས་གསུངས་པ་ན། དེ་རྣམས་ཀྱིས་མཆོད་ཅིང་བསྟུབས་པས་ཀླུ་སྟུབ་བམ། ཡང་ན་ངེས་ཚིག་གིས་སྒོ་ནས་བཤད་ན། ནུ་གླང་ནའི་ནུ་གྲ་ནི་ཀླུ་སྟེ། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་སྐྱེས་པ་རྟག་ཆད་གཉིས་ཀྱི་མཐའ་ལ་མི་གནས་པ། གསུང་རབ་རིན་པོ་ཆེའི་བང་མཛོད་ལ་མངའ་བཞེས་པ། སྡེག་ཅིང་གསལ་བའི་ལྟ་བ་དང་ལྡན་པས་ཀླུའོ། །ཤཱཀྱ་ནི་སྤྲིད་སྟུབ་སྟེ། ཆོས་ཀྱི་ཆུལ་སྤྲིད་སྐྱོང་བ་དང་། ཉེས་པའི་དགྲ་ཆོགས་འདུལ་བས་སྤྲིད་སྟུབ་སྟེ། བསྟུས་པས་ཀླུ་སྟུབ་བོ། །ཞེས་བྱ་སྟོན་གསུང་ངོ་། །སློབ་མ་ཡང་ཆེས་མང་དུ་བྱུང་ཡང་། གྲགས་ཆེ་བ་འགའ་ཞིག་བཤད་པོ་ཆེ་ཤ་སྟག་ཡིན་ཞེང་། མ་ཏྃ་གི་ནི་གསང་འདུས་མར་ལུགས་པ་རྣམས་འཕགས་པའི་སློབ་མར་བཞེད། རྒྱ་བ་གྲགས་པ་ནི་རྗེ་འཁོར་ལོ་སྡོམས་པ་ཀླ་མ་སྟ་མ་རྣམས་ནི་སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྟུབ་ཀྱི་སློབ་མར་བཞེད། བོད་ཀྱི་ཀླ་ཀ་ཅེག་གིས་རྒྱ་བ་གྲགས་པས་སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྟུབ་ཀྱི་ཞབས་མ་ཟེན་པར་བཞེད་ཀྱང་། བོད་ཀྱི་མཁས་པ་དག་དཔལ་ལྡན་ཨ་ཏི་ཤས། ཀླུ་སྟུབ་ཀྱི་སློབ་མ་རྒྱ་གྲགས་སུ་བཤད་པ་ལྟར། {ཇོ་བོའི་གསུང་སྒོས་རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོར་དྲངས་པ་ལས། འདིའང་ཇོ་བོས། སྒོང་ཉིད་གང་གིས་རྟོགས་ཤེ་ན། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ལུང་བསྟན་ཅིང་། །ཆོས་ཉིད་བདེན་པ་གཟིགས་པ་ཡི། །ཀླུ་སྟུབ་སློབ་མ་རྣམ་གྲགས་ཡིན། །དེ་ལས་བརྒྱུད་པའི་མན་ངག་གིས། །ཆོས་ཉིད་བདེན་པ་རྟོགས་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས།}

རྗེ་ཅོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་ཀྱང་ཟླ་བ་གྲགས་པ་སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་སློབ་མར་ཞལ་གྱིས་བཞེད་པར་རྗེའི་རིམ་ལྟ་གསལ་སྒྲོན་ན་གསལ་ལོ། །སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་མིའི་ཡུལ་དུ་སྐུ་ཚེ་ཇི་ཙམ་བཞུགས་པ་ལ་བཤད་ཚུལ་མི་མཐུན་པ་མང་ནའང་། ལོ་དྲུག་བཅུར་བཞུགས་པ་ནི་ལུང་བསྟན་གྱི་མདོ་དང་མཐུན་ཞིང་། བུ་སྟོན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དང་རྗེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་ཀྱང་འཐད་ཕྱོགས་སུ་མཛད་པར་ལྷུང་རོལ་པའི་རྗོ་རྗེ་གསུང་།

ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྟོད་ཚིགས། སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་མཛད་པའི་བསྟོད་པ་སྡུ་ཚིགས་པའི་བསྟན་བཅོས། ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པ། དཔེ་མེད་པར་བསྟོད་པ། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པར་བསྟོད་པ། སེམས་ཀྱི་རྗོ་རྗེའི་བསྟོད་པ། དོན་དམ་པར་བསྟོད་པ། སྐུ་གསུམ་ལ་བསྟོད་པ། བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པར་བསྟོད་པ། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་བསྟོད་པ། སེམས་མཁུ་བར་བྱ་བའི་བསྟོད་པ། བསྟོད་པ་ལས་འདས་པར་བསྟོད་པ། རྗེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་གྱི་དོན་དམ་པའི་བསྟོད་པ། འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གྱི་སྙིང་རྗེ་ལ་བསྟོད་པ། གནས་ཆེན་པོ་བཅུད་ཀྱི་མཆོད་རྟེན་ལ་བསྟོད་པ། ཡང་གནས་ཆེན་པོ་བཅུད་ཀྱི་མཆོད་རྟེན་ལ་བསྟོད་པ། མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་ལ་བསྟོད་པ། ཕུག་འཚལ་བའི་བསྟོད་པ། དཀྱུལ་བ་ནས་འདོན་པའི་བསྟོད་པ་རྣམས་སོ། །

ཀླུ་སྒྲུབ་ཡབ་སྲས། ཡབ་དཔལ་[illegible]ཐོན་འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་དང་། སྲས་སློབ་དཔོན་ཛཱ་དེ་ལྷ་གཉིས་ལ་ཟེར། དེ་གཉིས་ལ་གཞུང་ཕྱི་མོའི་དབུ་མ་པ་ཡང་ཟེར་རོ། །

ཀླུ་བཅུད། ཤར་གྱི་ཆུ་རོན་རྒྱས་དཀར་པོ། ལྷོར་པདྨ་དཀར་པོ། ནུབ་ཏུ་ཀ་ཀི་ཏ་སྦོན་པོ། བྱང་དུ་འཛོག་པོ་དམར་པོ། བྱང་ཤར་དུ་པདྨ་ཆེན་པོ་དཀར་པོ། ཤར་ལྷོར་དུང་སྐྱོང་སེར་པོ། ལྷོ་ནུབ་ཏུ་རིགས་ལྡན་དཀར་པོ། ནུབ་བྱང་དུ་མཐའ་ཡས་སྦོན་པོ། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་པ། སྐོད་ལྟའི་ལུས་དང་སྣང་སྲིད་མཛེས་ཅན། དབུ་ལ་སྦྲུལ་མགོའི་གདིའི་ཀ་བདུན་དང་ལྡན་པའོ། །

ཀླུ་ཆེན་པོ་བཅུད། ཀླུ་བཅུད་དང་འདྲ།

ཀླུང་། ❶ ལུང་གཤོང་། ❷ ཆུ་བོ་ཆེན་པོའི་མིང་སྟེ། བཤེས་སྤྲིངས་ལམ་རིམ་དུ་དྲངས་པ་ལས། ལྷོན་ཤིང་འབྲས་བུ་མེད་འགྱུར་འདི་དག་གིས། །བལྟས་པ་ཙམ་གྱིས་ཀླུང་ཡང་སྐོམ་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཀླུང་ཀ། བོད་ཀྱི་ལོ་གསར་ཆེས་གཉིས་སམ་གསུམ་ཉིན་བོད་མིའི་གྲོང་ཁྱིམ་ཚང་མས་རང་རང་གི་ཁང་ཐོག་ཏུ་བསྒོད་ནས་བསངས་གསོལ་བྱེད་ཅིང་། དར་ལྕོག་རྩེ་པ་རྣམས་མར་ཕབ་ནས་གསར་པ་བརྗེ་བ་ཡིན། དར་ལྕོག་ནི་གོང་ཞུས་ལྟར་ཁང་པའི་ཡང་ཐོག་དང་། རི་མཐོན་པོ། ལ་ཚད། བྱག་གཡང་གཟར་པོ། ཤིང་མཐོན་

པོ་སོགས་ལ་འཇུགས་ཤིང་། ལྷག་པར་རྟེན་འབྲེལ་ཆེན་པོ་བྱེད་པའི་ཚེ་ཁམས་མཐུན་གྱི་དར་ལྟོག་འཇུགས་པ་དང་། དར་གྱི་ལྟ་ལྟི། བཀྲ་ཤིས་ཁྲ་རིང་འཕྱང་བ། སྒོ་འགྲམ་དུ་དར་ཆེན་འཇུགས་པ་སོགས་བྱེད། དར་ལྟོག་འཇུགས་པ་ནི་བོན་པོའི་ལུགས་ཡིན་པར་གྲགས། དར་ལྟོག་ལ། དར་ལྟི་དང་། བ་དན། དར་ཆེན་བཅས་ཡོད། ཞེས་གྱི་ལྟ་ལྟི་ནི་ཤིང་སྟོང་ཕན་ཚུན་གྱི་བར་དུ་ཐག་སྐུད་རིང་པའི་ངོས་ཆོན་སྣ་ལྟ་ལྟན་གྱི་དར་ལྟོག་ཕྱིད་སྐབས་སུ་བཏགས་པ་དེ་ལ་ཟེར། ཞེས་ལྟེ་ནི། དར་ལྟོག་དངོས་གཞིའི་མཐའ་རྟེར་གྱི་རས་ལྟེབ་ཆུང་ཆུང་དེ་ལ་ཟེར། ཞེས་ནི། གོང་གི་ཆོས་གཞི་ལྟའི་ནང་ནས་གང་ཟུང་གི་ཆོས་གཞི་གཅིག་རང་ཡིན་པའི་རས་གྲུ་བཞི་དཀྱུས་སུ་རིང་ལ་མཐའ་འགྲིལ་དང་ལྡན་པ་ཞིག་ལ་རྟེར་བཞིར་སྦྱག་སེང་ཁྱུང་འབྲུག་གི་རེ་མོ་དང་། དབུས་སུ་རྟ་མཆོག་ཅང་ཤེས་ཀྱིས་ནོར་བུ་མེ་འབར་འཁྲུར་བའི་རི་མོ་དང་ལྡན་པ། དེའི་སྟོང་ཆ་རྣམས་སུ་རྒྱལ་མཚན་རྩེ་མོའི་དཔུང་རྒྱན་སོགས་རྒྱལ་བའི་བཀའ་དཔར་དུ་བཏབ་པ་དེ་ལ་བ་དན་ཟེར། ཞེས་རྒྱང་རྟེའི་སྲོག་ཆགས་རྣམས་ཀྱི་མཆོན་དོན། དཀྱིལ་གྱི་ནོར་བུ་མེ་འབར་འཁྲུར་བའི་རྟ་མཆོག་ཅང་ཤེས་ཀྱིས་བྱ་བ་གང་ཡང་འགྲུབ་ནུས་པའི་བརྩོན་འགྲུས་མཆོག། སེང་གེས་མི་ཞུམ་པའི་སྟེང་སྟོབས་དང་གཟེ་བརྡེད། འབྲུག་གིས་སྲོང་པོར་སྣ་བའི་ཆོག་བཙུན་པ། སྐྱ་གིས་ཀློ་རྒྱ་ཆེ་བའི་ལྟག་བསམ། བྱ་ཁྱུང་གིས་བྱ་དེ་དག་འགྲུབ་པའི་སྟོབས་དང་ནུས་པ་མཆོན་པ་བཅས་སོ། །སྲོག་ཆགས་ཀྱི་མཆོན་དོན་ལ་འགྲེལ་བཤད་བྱེད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་མང་དུ་སྣང་ཡང་མ་བཀོད། ཁམས་མཐུན་གྱི་དར་ལྟོག་འཇུགས་ཞེས་པ། རང་གི་འབྱུང་བའི་ཁམས་དང་བསྟུན་ནས་དར་ལྟོག་བཟོ་དགོས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་རང་གི་ཁམས་ལྟགས་ཡིན་ན། བ་དན་ཆོས་གཞི་དཀར་པོ། ཁམས་ས་ཡིན་ན་ཆོས་གཞི་སེར་པོ། ཁམས་ཤིང་ཡིན་ན་ལྗང་ཁུ། ཁམས་མེ་ཡིན་ན་དམར་པོ། ཁམས་ཆུ་ཡིན་ན་སྔོན་པོ་བཅས་བཟོ་དགོས་པ་ཡིན། བ་དན་གྱི་མཐའ་འགྲིལ་གྱི་ཆོས་གཞི་ནི། བོད་ཀྱི་འབྱུང་ཚིས་ནས་བསྟན་པའི་མ་བུ་དགུ་གོགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གཞི་རང་བཟུང་། སྐབས་འདིར་མ་བུ་འཕྲོད་པ་གཅོ་བོར་བཟུང་ནས་ཆོས་གཞི་བསྒྲིག་དགོས། དཔེར་ན་རང་གི་འབྱུང་ཁམས་ཤིང་ཡིན་པའི་བ་དན་གྱི་གཞི་ལྗང་ཁུ་ལ་མཐའ་འགྲིལ་སྔོན་པོ་དགོས་པ་དང་། འབྱུང་ཁམས་མེ་ཡིན་པའི་བ་དན་གྱི་གཞི་དམར་པོར་མཐའ་འགྲིལ་ལྗང་ཁུ། འབྱུང་ཁམས་ས་ཡིན་པའི་བ་དན་གྱི་གཞི་སེར་པོར་མཐའ་འགྲིལ་དམར་པོ། འབྱུང་ཁམས་ལྟགས་ཡིན་པའི་བ་དན་གྱི་གཞི་དཀར་པོར་མཐའ་འགྲིལ་སེར་པོ། འབྱུང་ཁམས་ཆུ་ཡིན་པའི་བ་དན་གྱི་གཞི་སྔོན་པོ་ལ་མཐའ་འགྲིལ་དཀར་པོ་བྱེད་དགོས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་སྐྱལ་པའི་མཚན་དོན། དར་ལྟི་དང་བ་དན་གྱི་ཆོས་གཞི་སོ་སོར་མཆོན་དོན་རེ་ཡོད་པས་ཞིབ་

པར་ཁྲས་ནས་དར་ལྷིའི་ཚོས་གཞི་སྟོན་པས་ནམ་མཁའ། དཀར་པོས་ཟླུང་ངམ་སྤྲིན། དམར་པོས་མེ། ལྗང་ཁུས་ཆུ། སེར་པོས་ས་མཚོན་པ་བཅས་སོ། །དེ་དག་གི་གོ་རིམ་མ་འཁྲུགས་པ་བྱེད་དགོས། བཅོ་དན་གྱི་ཚོས་གཞི་ནི་ཁྲིམ་བདག་གི་འབྲུང་ཁམས་གང་ཡིན་པ་དང་བསྟུན་ནས་བཟོ་དགོས། ‹‹དར་ཆེན་ནི›› དར་ཤིང་འདྲོང་ལ་རིང་ཁིང་སྟོམ་པ་ཞིག་གི་ངོས་དར་ལྷོག་བཏགས་པ་དེ་ལ་ཟེར། དེ་ནི་གཅོ་བོ་གཙུག་ལག་ཁང་དུང་དགོན་པ་གླ་ཚང་གི་མདུན་དུ་འཕྲུགས་པ་ལས་སྐར་སོ་སོར་འཕྲུགས་སྟོལ་མེད། ཀླད་ཀའི་སྐོར་འདི་བཀའ་བསྩུད་ཀྱི་གཏེར་སྟོན་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེ་སྐུ་ཕྲེང་དང་པོས་གཏེར་ནས་བཞེས་པའི་གཏེར་ཆོས་ཤིག་ནང་ཚུས་པར་གསུངས་ཡོད་ཅིང་། དུས་འགོར་གྱི་ཚུད་ནས་ཀྱང་བཀའ་ཅེས་བཀའ་བསྩུད་པའི་མཁན་ཆེན་ཁྲ་འགུ་རིན་པོ་ཆེས་གསུངས་པ་རྒར་ཙམ་ཞེས་མཛོང། ཀླད་ཀའི་དག་ཆ་ལ། ཀླད་ཀ་དང་ཟླུང་ཀ་ཞེས་གཉིས་འབྱུང་། དེ་གཉིས་ཀ་ཡང་འཐད་པར་སེམས་ཏེ། ཟླུང་གིས་བསྒྱོད་པས་ཆ་ནས་ཟླུང་ཀ་དང་། རེ་ཀླད་སོགས་གནས་མཐོན་པོར་འདོགས་ཤིང་། སྤྱི་ཆགས་ཀ་སོགས་ཀྱི་རི་མོའི་མཚན་མ་ཡོད་པས་ཀླད་ཀ་ཞེས་བཏགས་པ་ཡིན་འདུ། དེ་ཡང་ནང་གི་འབྲུང་བ་ལྔ་པོ་དར་ཁྲུད་ཀྱི་དབང་གིས་ཁམས་བདེ་མིན་སོགས་འབྱུང་ཞིང་། དེ་དག་དར་བའི་རྟེན་འབྲེལ་དུ་རི་ཀླད་སོགས་གནས་མཐོན་པོར་དར་ལྷོག་འཕྲུགས་པའི་ལུགས་སྟོལ་དར་བར་མངོན། དར་ལྷོག་སོགས་དུས་ཆོད་ནམ་ཡིན་ལ་འཕྲུགས་མི་རྟུང་བར། བ་དན་ཁྲ་བོ་ཤར་མིན་བརྟག་དགོས་པ་གཤམ་གསལ།

སྐ་བདག་བ་དན་ཁྲ་བོ་ཟླ་ཆེས་སོ་སོར་འཆར་ཚུལ་བཅད་དཀར་ཚོག་གྲངས་༡༦༧ ནས་བཤད་པ་ལྟར་འགོད་པ་ནི།

ཟླ་བའི་གྲངས	༡	༣	༣	༥	༨	༦	༧	༤	༩	༡༠	༡༡	༡༣
ཡར་ངེའི་ཆེས་གྲངས	༡༠	༧	༥	༡	༡༠	༧	༥	༡	༡༠	༧	༥	༡
མར་ངེའི་ཆེས་གྲངས	༣༣	༡༩	༡༦	༡༣	༣༣	༡༩	༡༦	༡༣	༣༣	༡༩	༡༦	༡༣
མར་སྐད་ཆེས་གྲངས			༣༤	༣༤			༣༤	༣			༣༤	༣

གོང་གསལ་ཆེས་གྲངས་རྣམས་ལ་བ་དན་ཁྲ་བོ་ཤར་བའི་སྐབས་འཁིལ་བས་དར་ལྷོག་འཕྲུགས་མི་རྟུང་བར་བཤད། བ་དན་ཁྲ་བོ་ཤར་མིན་གོང་གི་རེའུ་མིག་ལ་བལྟ་དགོས་པ། དཔེར་ན་བོད་ཟླ་དང་པོའི་ཆེས་བཅུ་ལ་བ་དན་ཁྲ་བོ་ཤར་བས་དེ་ཉིན་དར་ལྷོག་འཕྲུགས་མི་རྟུང་། དེས་དུས་ཆེས་གཞན་ལ་རིགས་འགྱི། བ་དན་ཁྲ་བོ་ཤར་ཆེ་དར་ལྷོག་བཏུགས་ན་ཕན་ལས་གནོད་པ་ཆེ་བ་བཅི་དགར་ལས་གསུངས་པར་བཤད། ཀླད་ཀའི་སྐོར་

འདི་གཞན་གྱི་ངག་འགྲོས་ཀྱི་ཕྱིང་བ་བསྒྲིགས་པ་ཙམ་ལས་ཁྲངས་ཐུབ་ཀྱི་གཞུང་ཞིག་མིག་ལམ་དུ་མ་གྱུར་རུང་། མེད་པ་ལས་དྲག་ཙམ་ལ་བསམས་ནས་བཀོད།

སྐྱའི་བྱང་ཆུབ། སྐྱའི་སྒོ་ཡང་ཟེར། སྒོབ་དཔོན་གྱི་སྒོབ་མ་སྐྱའི་བྱང་ཆུབ་ནི། ཕྱི་ནང་གི་གྲུབ་མཐའ་ཐམས་ཅད་ལ་མཁས་པ། ཡི་དམ་གྱི་ལྷའི་ཞལ་གཟིགས་ཤིང་དངོས་གྲུབ་བརྙེས་པས། དེང་སང་གི་བར་དུ་ཡང་ལྷོ་ཕྱོགས་དཔལ་གྱི་རི་ལ་བཞུགས་པར་གྲགས། བསྟན་བཅོས་ཀྱང་། གསང་འདུས་ཀྱི་དཀྱིལ་ཆོག་དང་རིམ་ལྔའི་འགྲེལ་པ་ལ་སོགས་པ་མང་དུ་མཛད་དོ། །

སྐྱའི་བློ། སྐྱའི་བྱང་ཆུབ་དང་འདྲ། ཇེ་ཙོང་ཁ་པ་དང་། བུ་སྟོན་གྱི་གསུང་ལ་གཞི་བྱས།

སྐྱའི་ཟླུང་། ཡན་ལག་གི་ཟླུང་ལྔའི་ཡ་གྱལ་ཏེ། མིག་ལ་གནས་ཤིང་། བྱིད་ལས་མིག་གིས་གཟུགས་མཐོང་བ་དང་ལུས་སྐེགས་པ་སོགས་ཀྱི་བྱ་བ་བྱེད་པའི་ཟླུང་ཞེས། སྒྲ་བཤད་ནི། ཟླུང་དེ་ཀུ་སྟེ་སྒྲུལ་གྱི་དབྱིབས་དང་འདྲ་བའི་གཉེ་མ་ལས་བྱུང་བས་དེ་ལྟར་དུ་བཏགས་པའོ། །གཉེ་མ་ནི་རྒྱུ་མའི་བྱེ་བྲག་ཅེག་སྟེ། དེ་ཡང་ཡར་སྟེ་ལོང་ག་དང་འབྲེལ་ཞིང་། མར་སྟེ་ཀུབ་དང་འབྲེལ་བའི་རྒྱུ་མ་ཞེག་གོ།

དཀའ་བཅུ་པ། དབུ་ཕར་འདུལ་མཛོད་བཞི་དང་། རྩ་འཇུག་བཞི་གསུམ། རྒྱད་ཀྱ་མ། ཆོས་མངོན་པ། དཔལ་ལྡན་འདུས་པ་སྟེ་གཞུང་ཆེན་བཅུ་ལ་གྲྭ་སྐོར་རམ་བཤད་པ་མཛད་པའི་དགེ་བཤེས། དེ་ཡང་རྒྱལ་ཚབ་ཆོས་རྗེས་པུ་ཏི་བཅུ་ལ་བཤད་པའི་སྒོལ་བཏོད་པ་ནས་བཀའ་བཅུ་པ་ཞེས་སྒོལ་བྱུང་བར་གསུང་ངོ་། །

དཀའ་གྲྭ། ❶ ཆོས་ཀྱི་ཕྱིར་སྡུག་བསྔལ་སྣ་ཚོགས་དང་དུ་ལེན་པའི་བརྩལ་ཞུགས། སྒྲ་བཤད་ནི། དཀའ་བ་ནི་གདུང་བའམ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་མིང་ཡིན་ལ། གྲྭ་པ་བཟོད་པའི་དོན་ནོ། །སྒོབ་དཔོན་ཤཱཀྱ་འོད་ཀྱི་གསུང་ལ་གཞི་བྱས། ❷ བསླབ་པ་གསུམ། སྒྲ་བཤད་ནི། དཀའ་བ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཡིན་ལ་དེ་གྲྭ་པའམ་གདུང་བར་བྱེད་པས་དཀའ་གྲྭ་བོ། །སྒོབ་དཔོན་ཤཱཀྱ་འོད་ཀྱི་གསུང་ལ་གཞི་བྱས། ❸ མུ་སྟེགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རང་གི་ལུས་ཉོན་མོངས་ཤིང་གདུང་བར་བྱེད་པའི་བརྩལ་ཞུགས་ཤིག ❶ ཉོན་མོངས་པའམ་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་མནར་བ། ❺ དཀའ་གྲྭ་ཅེས་པའི་དཀའ་བ་བྱ་དཀའ་བའི་སྒོ་ནས་པ་ལ་བྱས་ཏེ། དེར་འཇུག་ཡོད་ཅིང་སྒྲུབ་ནུས་པ་གྲུབ་པའི་དོན་དུ་བཤད་པའང་མི་རྟུང་བ་མེད་ཀྱང་། ཁྱད་པར་འཕགས་བསྟོད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་སོགས་སྔོན་གྱི་གཞུང་མང་པོའི་ཚིག་གི་ནུས་པར་བརྟགས་ན་ཆགས་སྡང་སོགས་ཉོན་མོངས་སྐྱེ་བའི་ཏིན་དྲག་པོས་གདུང་ས་ཏེ་བཟོད་དཀའ་བ་ནི་འདིའི་དཀའ་བའི་དོན་དང་། དེའི་དབང་དུ་མི་འཆོར་བས་དྲན་ཤེས་བཞིན་བག་ཡོད་དང་བཟོད་པ་ལ་སོགས་པས་དེ་ཉིད་ཕར་ཕྱིན་གྱི་ལམ་ནི་གྲུབ་པའི་དོན་དུ་བྱས་ན་

ལེགས་ཏེ། རྗེ་བླ་མའི་ཉམས་མགུར་དུ། ཉོན་མོངས་གདུང་བའི་དཀའ་ཐུབ་ཀུན་གྱི་ཕུལ། ཞེས་ལུང་ལས་བཟོད་པ་དཀའ་ཐུབ་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་གསུངས་པའི་དོན་དེ་ལྟར་བཀླལ་ཞིང་། ཞེས་རྗེ་གྱང་ཐང་པ་གསུང་།

དཀའ་བཞི་པ། དབུ་ཕར་འདུལ་མཛོད་བཅས་གཞུང་ཆེན་བཞིའི་དམ་བཅའ་བཞག་པའི་དགེ་བཤེས། ཐ་སྙད་འདི་དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱ་པ་ནས་དར། རྒྱལ་ཚབ་ཆོས་རྗེ་ནས་བཀའ་བཅུ་པ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་ཆགས།

དཀར་ཆའི་དྲྭངས་མ། ཁམས་དཀར་པོའི་དྲྭངས་མ་སྟེ། རྩ་དབུ་མའི་ཡར་སྣ་ན་གནས་ཤིང་། རྣམ་པ་ཉི་ཐུང་དུ་ལྟ་བའི་ཚང་བཞིན། ཆེ་ཆུང་ཡུངས་ཀར་ཙམ། ཁ་དོག་དཀར་ལ་སྨུག་པ་དྲྭངས་ཤིང་འཆེར་ལ་གཟི་མདངས་ཆེ་བ། དཔེར་ན་ཤེལ་གོང་གཡའ་དག་པ་དང་མཚུངས་པར་འོད་འཕྲོ་བ་ཞིག

དཀར་པོ་ཆིག་ཐུབ། (བཀའ་བརྒྱད) ❶ ཕུག་ཆེན་གྱི་གདམས་པ། ❷ ཕུག་ཆེན་བསྒོམ་པ་ལ་ཟེར། ཕུག་ཆེན་བསྒོམ་པ་གཅིག་པུས་མཐར་ཐུག་གི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་ལ་དགོངས་ནས་དེ་ལྟར་དུ་བཏགས། དཀར་པོ་ཆིག་ཐུབ་ཅེས་པའི་ཐ་སྙད་ཞང་ཚལ་པ་ཡན་ལ་དེ་འདྲའི་ཐ་སྙད་གྲགས་མི་ཆེ་ཞིང་། ཞང་གིས་(ཞང་འགྲོ་བའི་མགོན་པོ་གཡུ་བྲག་པས) དཀར་པོ་ཆིག་ཐུབ་ལ་གཙོ་བོར་བྱས་པའི་བསྟན་བཅོས་མཛད་ནས་དེ་ཕྱིན་ཆད་ལ་གྲགས་ཆེ་བར་གྱུར་ཏོ། ❸ སྟོ་སྣན་གྱི་རིགས་ཤིག་སྟེ། རོ་མངར་ཞིང་བསྐ། ཞུ་རྩིས་བསིལ། ནུས་པས་སྲིན་ནད་སེལ། དུག་ནད་སྲུད། གག་ལྟོག་དང་། ཤི་བའི་སྐང་ཐབས་འཛོམས་པར་བཤད།

དཀར་འཛིན། དཀར་འཛིན་བུམ་པ་དང་འདྲ།

དཀར་འཛིན་བུམ་པ། ནུ་མ། སྣ་བཤད་ནི། དཀར་པོ་ནི་འོ་མའི་མིང་དང་། དེ་འཛིན་པའི་སྟོང་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་དཀར་འཛིན་བུམ་པའོ། །

དཀར་ཟླ། གཞི་དཀར་པོ་ལ་ནག་པོ་དང་དམར་པོ་སོགས་ཀྱི་ཐིག་ལེ་སྣ་ཚོགས་ཡོད་པ་ལ་ཟེར། དཔེར་ན། བ་ལང་དཀར་ཟླ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

དཀོན་མཆོག་དཔལ། (སྡེགས) རིན་ཆེན་དཔལ་ཀྱི། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སམ་ཀུ་བའོ། །སྐྱ་བཤད་ནི། དཀོན་མཆོག་གི་སྐད་དོད་ནི་རཏྣ་དང་། དེ་ཡང་རིན་པོ་ཆེ་ཡིན་པས་ཀྱ་རྟ་ལྟ་བུའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱིས་ཀྱང་། འདོད་དོན་ཇི་ཞེས་པར་བྱེད་པས་ན་རིན་པོ་ཆེའོ། །ཀེ་ཀུ་དཔལ་དང་ཆུལ་མཚན་གཉིས་ཀ་ལ་འཇུག་པས། ཆུལ་མཚན་བཙུགས་པས་དགའ་བ་བསྐྱེད་པ་བཞིན་དུ། བྱང་སེམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཡིད་དགའ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དཀོན་མཆོག་དཔལ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་རྗེའི་འགྲེལ་པ་བཞི་སྒྲགས་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་བཀོད།

དཀོན་མཆོག་རིན་པོ་ཆེ་རྣམ་པ་གསུམ། དཀོན་མཆོག་གསུམ། སྒྲ་བཤད་ནི། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དཀོན་མཆོག་རིན་པོ་ཆེ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཚུལ་མཚན་ཡོད་དེ། ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཆོས་མཐུན་རྣམ་པ་དྲུག་ཡོད་པས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། ཆོས་མཐུན་དྲུག་ཡོད་དེ། འཇིག་རྟེན་དུ་འབྱུང་བ་དཀོན། དེ་མ་མེད། མངོན་ཤེས་ལ་སོགས་པའི་མཐུ་དང་ལྡན། བསམ་པ་དགེ་བའི་རྒྱུན་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་དང་། ཡོན་ཏན་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་དང་། ཆགས་སྡང་གིས་གཞན་དབང་དུ་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུད་བླ་མ་ལས། འབྱུང་བ་དཀོན་ཕྱིར་དེ་མེད་ཕྱིར། །མཐུ་ལྡན་ཕྱིར་དང་འཇིག་རྟེན་གྱི། །རྒྱན་གྱུར་ཕྱིར་དང་མཆོག་ཉིད་ཕྱིར། །འགྱུར་བ་མེད་ཕྱིར་དཀོན་མཆོག་ཉིད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་བདག་སྐྱབས་མཆི། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་བདག་སྐྱབས་མཆི། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐྱབས་འགྲོའི་ཚིགས་བཅད་གསུམ་པོ་འདི་ཀྱི་ངོར་གྱི་བཤད་རྒྱུད་ལས་གསུངས་པར་བཤད།

དཀོར། ❶ དད་ཤེས། དད་པས་ཕུལ་བའི་ཤེས་ལ་ཟེར། དད་སེམས་མེན་པར་སྟོང་ཤེས་བྱེན་ན་སློང་མ་ཟད་ཕྱིན་པ་ཟེར། དགའ་སྤྲོའི་རྣམ་པས་སྟེར་ན་ངཾ་པ་ཞེས་བྱ་ཡང་དཀོར་ཞེས་མི་ཟེར། ❷ ནོར་གྱི་ཞེ་སྡ།

དགྱིལ་འཁོར། ❶ ལྷ་ཡི་གཞལ་ཡས་ཁང་རྟེན་བརྟེན་པ་དང་བཅས་པ། འདི་ལ་མཆོན་བྱེད་དཔེའི་དགྱིལ་འཁོར་ཟེར། ❷ སྟེང་པོ་ལེན་པ། འདི་ལ་མཆོན་བྱ་དོན་གྱི་དགྱིལ་འཁོར་ཟེར། ཀྱེ་ཧོ་ཆུ་རྒྱུད་ལས། དགྱིལ་ནི་སྟེང་པོ་ཞེས་བརྗོད་དེ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་ནི་བདེ་ཆེན་པོ། །ལེན་པར་བྱེད་པས་དགྱིལ་འཁོར་ཉིད། །འདུས་པ་དགྱིལ་འཁོར་ཉིད་དུ་བརྗོད། །ཅེས་གསུང་། ❸ རྒྱམ་པོའམ་ཆ་ཤས་རྫོགས་པའི་མིང་། དཔེར་ན། ཉི་ཟླའི་དགྱིལ་འཁོར་དང་། ཞལ་གྱི་དགྱིལ་འཁོར་ལྟ་བུ། ❹ དཔུང་ཆོགས། ཆོགས་པ་དང་སྡེ་བཅས་ཀྱི་མིང་། དཔེར་ན་འདུལ་བ་ལུང་གཞི་ལས། ཤེས་ལྡན་དག་ཆོལ་བའི་དགྱིལ་འཁོར་ཤོགས་ཤིག་ཅེས་པ་ལྟ་བུ། ❺ ཁམས་དང་། འཇིན་པའམ་གཞི་རྟེན་བྱེད་པ། སའི་དགྱིལ་འཁོར། ཆུའི་དགྱིལ་འཁོར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། སྒྲ་བཤད་ནི། དགྱིལ་ནི་སྟེང་པོ། འཁོར་ནི་ལེན་ཅིང་འཇིན་པ་ཡིན་པས་དགྱིལ་འཁོར་ཏེ། སྟེང་པོ་ནི་བདེ་སྟོང་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ལ། དེ་ལེན་པས་ན། སྟེང་པོ་ལེན་པའོ། །རྗེའི་འཕྲིལ་པ་བཞི་སྒྲགས་ལ་གཞི་བྱས་ཏེ་བཀོད། སྒྲ་བཤད་ལ་དོགས་གཅོད། བོད་སྐད་རང་གི་དབང་དུ་བྱས་ན། དགྱིལ་སྟེང་པོ་དང་། འཁོར་ལེན་པ་ལ་འཇུག་པ་དགའ་བས། རྗེ་གྱང་ཐང་པས། མཆན་ནི་སྟེང་པོའོ། །ལེ་ནི་ལེན་པའོ། །ཞེས་སྐད་དོད་རང་སོར་བཞག་ན་ཚེག་དོན་གཅི་གལ་འཕྲིག་པར་སྣང་ངོ་། །འོ་ན་རྣམ་སྣང་མངོན་བྱང་ལས། དགྱིལ་ནི་སྟེང་པོའོ། །འཁོར་ནི་ལེན་པའོ། །ཞེས་འབྱུང་བ་ཅི་ཡིན་ཞེ་

ན། འདི་དག་ནི་ལོ་ཐུ་བ་རྣམས་ཀྱིས་གོ་བདེའི་ཐབས་ཤམ་དུ་དགོངས་ནས་ཅང་བསྒྲུར་ཆེས་པར་སྣང་སྟེ་ཞེས་གསུངས་སོ། །འདི་དག་གི་སྐོར་དོགས་གཅོད་ཀུས་པ་ཕྱག་ཏུ་ཆེན་པོ་ལ་གཟིགས།

དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག ལྷ་ཡའ་ཡུམ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལས་སྤྲུལ་པའི་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་གྱུར་པ་ལ་ཟེར། རྗེའི་སྐུགས་རིམ་ཆེན་མོ་ལ་གཞི་བྱས་ཏེ་བཀོད།

དཀྱིལ་འཁོར་དམ་པ་བཞད་དུ་གསོལ། རྩ་རྒྱུད་ལས། དཀྱིལ་འཁོར་དམ་པ་བཞད་དུ་གསོལ། ཞེས་པའི་དོན་ནི། དཀྱིལ་འཁོར་ནི་སྟེང་པོ་ལེན་ཞིང་འཇིན་པ་ཡིན་པས་སྟེང་པོ་ལེན་པའི་མཆོག་བཞད་དུ་གསོལ། ཞེས་པའི་དོན།

དཀྱིལ་འཁོར་བ། (འདུལ་བ) ① གདིང་བ་བཞི་བཅུ་ཤོང་བའི་གནས། ② བསྟེན་པར་རྫོགས་པར་བྱེད་པའི་ལས་ཀྱི་གནས།

དཀྲུ་སྐ། དཀྲུས་སའི་འབྲི་ཚུལ་གཞན།

དཀྲུས། ❶ (གཅང་སྐད) རྒྱག་པ། འབྲོས་པ། (གཅང་སྐད་དུ) རྒྱག་ཤོག འབྲོས་ཤོག་ཅེས་པ་ལ། དཀྲུས་ལེ་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ། ❷ སྲིད་དམ། གཞུང་། དཔེར་ན། དཀྲུས་ཞིང་། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❸ དཔེ་ཆའི་གཞུང་དངོས་གཞི། དཔེར་ན། དཀྲུས་མའི་དོན་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

དཀྲུས་སྐ རྒྱག་སྐ རྐ་རྒྱག་སྐ དཀྲུས་ལ་གཟིགས།

དཀྱི། ཞོ་མཆན་གྱི་ཏོག་གི་མིང་། ལྷང་སྐྱ་རོལ་པའི་རྗོ་རྗེ་གསུང་། དེ་ལ་ནོར་བུ་ཡང་ཟེར།

དཀྱོང་། ❶ ཀེར་རེ། ❷ ཡུད་ཙམ། གློ་བུར།

དཀྱོང་བསྐྱེད། ཡུད་ཙམ་གྱིས་བསྐྱེད་པ། དཔེར་ན། སྐད་ཅིག་དཀྱོང་བསྐྱེད། ཅེས་པ་ལྟ་བུ།

བཀད་སྐ ❶ ཟས་གཡོས་ཁང་། ❷ རང་ཉིད་སྤྲོད་སའི་མིང་།

བཀའ་གཟར་ལ་མི་ཐལ། བཀའ་གཟར་བ་ནི་གྱིན་འཐུར་གྱི་གཡང་གཟར་བ་ཡིན་ལ་དེར་མི་ལྷུང་བར་བྱེད། ཅེས་པའོ། །

བཀའ། ❶ སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་། སོ་སྐྱོ་ཏའི་སྐད་ལ། སུ་ཆ་ཀི་ཏ། སུ་ཞེས་པ་དོན་ལྟ་ལ་འཇུག་ཀྱང་ལེགས་པ། ཆ་ཀི་ཏ་ཞེས་པ་གསུངས་པ་སྟེ། ལེགས་པར་གསུངས་པས་ན་བཀའོ། །ཞེས་བྱ་སྟོན་གསུང་། ❷ སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་རབ། ❸ གསུང་།

བཀའ་བརྒྱད་པ། བོད་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་ཆེན་པོ་ལྟའི་ཡ་གྱལ་ཞིག་སྟེ། རྒྱལ་བ་དོ་ཇེ་འཆང་ནས་ཏེ་ལོ་ན་རོའི་བར་དུ་བྱོན་པའི་བཀའ་བབས་ཀྱི་གདམས་པའི་ཆོས་བརྒྱད་འཇིན་པ་རྣམས་ལ་ཟེར། དེ་ལ་གཉིས། ❶ མཁས་གྲུབ་ཁྱང་པོ་ལས་བརྒྱད་པ་ཤང་པ་བཀའ་བརྒྱད་དང་། ❷ མར་པ་ལོ་ཙྪ་བ་ཆོས་ཀྱི་བློ་གྲོས་དང་དྭགས་པོ་ལྷ་རྗེ་ནས་བརྒྱད་པའི་དྭགས་པོ་བཀའ་བརྒྱད་གཉིས། དྭགས་པོ་བཀའ་བརྒྱད་ལ་ནང་གསེས་ཀྱིས་ཕྱེ་ན། ❶ ཀམ་བཀའ་བརྒྱད། ❷ ཕག་གྲུ་བཀའ་བརྒྱད། ❸ ཚལ་པ་བཀའ་བརྒྱད། ❹ འབྲི་གུང་བཀའ་བརྒྱད། ❺ འབྲུག་པ་བཀའ་བརྒྱད། ❻ སྐྱག་ལུང་བཀའ་བརྒྱད། ❼ འབའ་རོམ་བཀའ་བརྒྱད། ❽ གཡའ་བཟང་བཀའ་བརྒྱད། ❾ ཁྲི་ཕུའི་བཀའ་བརྒྱད་རྣམས་སོ། །སྒྲ་བཤད་ནི། དོ་ཇེ་འཆང་ནས་ཏེ་ལོ་ན་རོའི་བར་དུ་བྱོན་པའི་བཀའ་བབས་བཞིའི་གདམས་པ་རྣམས་ཇེ་མར་པ་དང་མཁས་གྲུབ་ཁྱང་པོ་ལ་མངའ་བས། དེའི་ཆོས་བརྒྱད་འཇིན་པ་རྣམས་ལ། བཀའ་བརྒྱད་པ་ཞེས་བྱའོ། །

བཀའ་བཅུ་པ། དཀའ་ཐུབ་པ་དང་འདྲ།

བཀའ་གདམས་པ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ལས་ཡིག་འབྲུ་གཅིག་ཀྱང་མ་ལུས་པར་ཚང་མ་གདམས་ངག་ཏུ་གོ་བའི་གྲུབ་མཐའ་ཞིག་སྟེ། ཇེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་དཀའ་བཅུ་རིན་ཆེན་འཕེལ་ལ་བཀའ་གདམས་ཞེས་པའི་དོན་གང་ཡིན་བཀའ་འདྲི་གནང་བར། རྒྱལ་བའི་བཀའ་ལས་ཡི་གེ་ན་གཅིག་ཀྱང་འདོར་དུ་མེད་པར་གདམས་ངག་ཏུ་འཆར་བ་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་ཞུས་པས། ཇེ་རིན་པོ་ཆེ་ཐུགས་ཤིན་ཏུ་དགྱེས་ནས་བསྟགས་བརྗོད་མཛོད་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱང་ཡོད།

བཀའ་གདམས་ཚུ་བོ་གཅིག་འདྲེས། བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་གཞུང་ཆེན་མོའི་སྟེང་ནས་འཆད་པ་པོ་པོ་ཏོ་བ་ནས་ཤར་བ་ལ་བརྒྱད་པའི་བཀའ་གདམས་གཞུང་པ་བ། དེ་ལས་ཅུང་ཟད་བསྡུས་པའི་ལམ་རིམ་བསྟན་རིམ་དང་སྦྱར་ནས་འཆད་པ་དགོན་པ་ཏ་ནས་སྟེའུ་ཟུར་པར་བརྒྱད་པ་བཀའ་གདམས་ལམ་རིམ་པ་བ། དེ་ནས་ཅུང་ཟད་ཞུས་པས་ཐུབ་ཆེན་ཏོག་ཏུ་འདྲེས་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བཤད་དོ། །

བཀའ་གདམས་གདམས་ངག་པ། འབྲོམ་རིན་པོ་ཆེ་ནས་དཔལ་ལྡན་དགོན་པ་བ་དང་། སྟེའུ་ཟུར་པ་སོགས་ནས་བརྒྱད་པ་དེ་ལ་བཀའ་གདམས་གདམས་ངག་པའམ་ལམ་རིམ་པ་ཞེར། དེའི་རྒྱུ་མཚན་གཞུང་རྒྱ་ཆེན་པོའི་སྒྲོས་བཤད་མ་མཛད་པར། ལམ་སྒྲོན་གཞིར་བཟུང་ལམ་རིམ་དང་། བསྟན་རིམ་སོགས་དང་སྦྱར་ཏེ་

འཆད་ཅིང་། དེ་ཡང་སློབ་མ་རྣམས་ཐོག་མར་རིགས་དང་། རྟེན་འབྲེལ་བཟུ་གཉིས་ཀྱིས་འཁོར་ཚུལ་སོགས་འཁོར་བར་འཇུག་ལྟོག་གི་ཚུལ་ནས་ཁྲིད་པ་དེ་ཡིན།

བཀའ་གདམས་མན་ངག་པ། འབྲོམ་ནས་དགེ་བཤེས་སྤྱན་སྔ་བ། བྱ་ཡུལ་བ་སོགས་ནས་བཙུད་པ་ལ་མན་ངག་པ་ཞེས་ཟེར། དེའི་ཚུ་མཚན་སློབ་མ་རྣམས་ལ། ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཚུ་ལས་བྱུང་། །ཞེས་སོགས་རྟེན་འབྲེལ་སྟིང་པོའི་མདོ་དོན་སྤྱར་ཏེ་བདེན་བཞིའི་ཚུལ་ནས་རིམ་གྱིས་ཁྲིད་ཅིང་། དེ་ཡང་བླ་མའི་སྟན་བཙུད་མན་ངག་གཅོ་བོར་བྱས་ནས་འཆད་པ་དེ་ལ་མན་ངག་པར་གྲགས།

བཀའ་གདམས་གཞུང་དུག ས་ཆུན་གཉིས། སྒྱིས་ཆོམས་གཉིས། བསྒབ་སྦྱོད་གཉིས་ཏེ་དུག་གོ། རེ་རེ་བཞད་ན། བྱང་ས་དང་མདོ་སྡེ་ཆུན་གཉིས། སྒྱིས་རབས་དང་ཆེད་དུ་བརྗོད་པའི་ཆོམས་གཉིས། བསྒབ་བཏུས་དང་སྦྱོད་འཇུག་སྟེ་དུག་གོ།

བཀའ་གདམས་གཞུང་པ་བ། ཇོ་བོ་ཡབ་སྲས་ནས་དགེ་བཤེས་པོ་ཏ་བ། ཤ་ར་བ་སོགས་ནས་བཙུད་པ་ལ་བཀའ་གདམས་གཞུང་པ་བར་གྲགས། དེའི་ཚུ་མཚན། མདོ་སྡེ་ཆུན་དང་། བྱང་ས། སྒྱིས་རབས་དང་ཆོམས། བསྒབ་བཏུས་དང་སྦྱོད་འཇུག་བཅས་གཞུང་དུག་གཅོ་ཆེར་གཞི་བཟུང་ཐོག །རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ། སློབ་སྦྲིང་། བཤེས་སྦྲིང་། ཀ་མ་ལ་ཤྲཱི་ལའི་སྒོམ་རིམ་སོགས་གཞུང་ཆུ་ཆེན་པོ་དང་སྦྱར་ཏེ་འཆད་ནས་གདུལ་བྱ་བཀྲི་བས་ཡིན།

བཀའ་བསྡུ། སངས་རྒྱས་ཞལ་བཞུགས་དུས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་རྣམས་བླིགས་བམ་དུ་བཀོད་པ་མེད་ཀྱང་། སངས་རྒྱས་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་ཕྱི་ལོ་ནས་བརྩམས་ཏེ། ཀུན་དགའ་བོ་ལ་སོགས་པའི་བཀའ་བསྡུ་མཛད་པ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་རྣམས་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྡིགས་ནས་ཡི་གེར་གསལ་བར་བཀོད་ཅིང་བླིགས་བམ་དུ་བྱས་ནས་བཞག་པ་ལ། བཀའ་བསྡུ་ཞེས་བྱའོ། ।

བཀའ་བསྡུ་གཉིས་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་མྱ་ངན་ལས་འདས་ནས་ལོ་བརྒྱ་དང་བཅུ་ལོན་པ་ན། དགོས་པ་རྣང་མིན་གྱི་གཞི་བཅུ་བསལ་བའི་ཕྱི་། གནས་ཡངས་པ་ཅན་གྱི་ཀུམྦྷ་པ་རིའི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ། སྤྱིན་བདག་ཆོས་རྒྱལ་མྱ་ངན་མེད་ཀྱིས་མཛད་དེ། དགྲ་བཅོམ་པ་གྲགས་པ་ལ་སོགས་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་བདུན་བརྒྱ་བསྡུ་བ་གཉིས་པ་བྱས་སོ། ।

བཀའ་བསྡུ་དང་པོ། སྟོན་པ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་ཕྱི་ལོ་དེར་གནས་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཀྱི་བདེ་ཅན་མའི་ཕུག་ཏུ་རྒྱལ་པོ་མ་སྐྱེས་དགྲ་སྤྱིན་བདག་བྱས་ནས། འཕགས་པ་འོད་སྲུངས་ཆེན་པོས་དགེ་འདུན་གྱི་གནས་བརྟན་

མཛད་དེ་དགྲ་བཅོམ་པ་ལྟ་བཅས་དབྱར་གནས་པར་ཁས་ླབངས་སོ། །དེའི་ཚེ་སེང་གེའི་ཁྲི་ལ་དགྲ་བཅོམ་པ་ལྟ་བཅས་སྣམ་སྦྱར་བཏེང་བའི་སྟེང་དུ་འཕགས་པ་ཀུན་དགའ་བོས་བཞུགས། ཞལ་མཉམ་ཡོད་དུ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཐལ་མོ་སྦྱར་གདོང་མཆི་མས་གང་བཞིན་དུ་སྐྱན་པའི་གདངས་དང་ བཅས། འདི་སྐད་བདག་གིས་ཐོས་པ་དུས་གཅིག་ན། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་མདོ་སྡེའི་སྡེ་སྣོད་བསྡུས་སོ། །དེ་ནས་ཀུན་དགའ་བོ་སྐྱན་ལས་བཟས་ཏེ་འཁོད་པ་དང་། འཕགས་པ་ཉེ་བར་འཁོར་གྱིས་སྐྱ་མ་བཞིན་དུ་བྱས་ཏེ་འདུལ་བའི་སྡེ་སྣོད་བསྡུས་སོ། །འཕགས་པ་འོད་སྲུངས་ཆེན་པོས་མངོན་པའི་སྡེ་སྣོད་བསྡུས་སོ། ।

བཀའ་བསྩོ་གསུམ་པ། སྨོན་པ་མྱ་ངན་ལས་འདས་ནས་ལོ་བཅུ་དང་དུག་ཅུ་ལོན་པ་ན་གྲོང་ཁྱེར་མེ་ཏོག་གིས་རྒྱས་པ་ཞེས་བྱ་བར་དགེ་འདུན་གྱི་གནས་བརྟན་བཞི་སྐད་རིགས་མི་མཐུན་པ་ལེགས་སྦྱར་དང་། ཟུར་ཆག་དང་། ཡུལ་གྱ་རང་བཞིན་པ་དང་། ཀ་ཅའི་སྐད་ཀྱིས་ལུང་འདོན་པ་ན་སློབ་མ་རྣམས་མི་མཐུན་པར་གྱུར་ཏེ་རྩ་བའི་སྡེ་བཞིར་གྱེས་སོ། །དེ་དག་ཀྱང་ནང་གསེས་ཀྱི་དབྱེ་བས་སྡེ་པ་བཅོ་བརྒྱད་དུ་གྱེས་ནས་ཕན་ཚུན་རྩོད་པར་གྱུར་ཏེ། ནམ་ཞིག་ན་རྒྱལ་པོ་ཀྲི་ཀྲིའི་རྗེ་ལྷས་ལུང་བསྟན་པའི་མདོ་རྣེད་ནས་བལྟས་པས་སྡེ་པ་བཅོ་བརྒྱད་དུ་གྱུར་ཀྱང་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་འབྲས་བུ་ཉམས་པ་མེད་པར་གསུངས་པ་མཐོང་ནས་ཕན་ཚུན་མཐུན་པར་གྱུར་ཅིང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པར་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་པ་ལ་བསྩོ་བ་གསུམ་པ་ཞེས་བྱའོ། །བཀའ་བསྩོ་གསུམ་པའི་ལོ་ཆེགས་ནི་བྱ་སྐོན་ཆོས་འབྱུང་དུ། འདི་ལ་ཁ་ཅིག་ཤིས་ལོ་བཅུ་དང་སུམ་ཅུ་རྩ་བདུན་ལོན་པ་ན་བསྡུས་ཟེར་བ་དང་། ཡང་གཞན་དག་གིས་ལོ་བཅུ་དང་དུག་ཅུ་ན་བསྡུས་ཟེར། ཡང་ཁ་ཅིག་གིས་སུམ་བཅུ་ལོན་པ་ན་ཞེས་གཞན་ལུགས་བསྒྲུར་བ་མ་གཏོགས་བྱ་སྐོན་རང་ལུགས་ཀྱིས་ཐག་ཆོད་པའི་གསལ་ཁ་མ་མཛད་དོ། ।

བཀའ་པོད་ལྷ། གཞུང་ཆེན་པོ་ཏི་ལྟ་དང་དོན་འདྲ། གཞུང་ཆེན་པོ་ཏི་ལྟ་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

བཀའ་བབས། ❶ ཏྲ་མས་སློབ་མ་ལ་གཏད་པའི་མན་ངག་གི་བཅུད་པ། ❷ གོང་རིམ་གྱིས་འོག་རིམ་ལ་བཏང་བའི་མཛུབ་སྟོན་མིང་། དག་ཡིག་གསར་བསྒྱིགས་ན་གསལ། ❸ སྐབས་རེར་མན་ངག་གཏད་ཡུལ་གྱི་སློབ་མ་ལའང་གོ། སྒྲ་བཤད་ནི། བཀའ་ནི་མན་ངག་ཡིན་ལ། བབས་ཞེས་པ་ནི་ཐོབ་པའམ་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བཅུད་པ་ལ་ཟེར།

བཀའ་བབས་ཀྱི་སློབ་མ། མན་ངག་གཏད་ཡུལ་གྱི་སློབ་མ།

བཀའ་བབས་ཀྱི་སྒོབ་མ་བཞི། ཀ་ཆེན་བཞི་ཡང་ཟེར། ལྷོ་བྱག་མར་པ་ཆོས་ཀྱི་བློ་གྲོས་ཀྱི་སྒོབ་མ་མཆོག་གྱུར་བཞི་སྟེ། ངོག་ཆོས་སྐུ་ངོ་ཇེ། (རྗེ་ཆོས་སྐུ་ངོ་ཇེ། དཀྱིས་ངོར་ཕྱི་བཀའ་བབས།) མཚུར་སྨོན་དབང་གི་ངོ་ཇེ། (མཚུར་སྨོན་དབང་ངེ། ཇེ་མར་པའི་འཛི་བའི་བཀའ་བབས། ཇེ་མར་པའི་འདུས་པའི་གདམས་ངག་གི་བཀའ་བབས་ཡིན་པའང་ཇེའི་རིམ་ལྟ་གདན་ཇོགས་ན་གསལ། གཞན་ཡང་། མཚུར་སྨོན་དབང་གི་ངོ་ཇེ་ལས་བཙུད་པའི་གསང་བ་འདུས་པའི་དབང་དང་ཚུད་ཀྱི་བཤད་པ་བྱ་སྨོན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དང་། ཆུལ་བ་ཚོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ་ལ་བྱོན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཐུབ་བཀྲན་བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མ་གསུང་། མཚུར་ཞེས་པ་ནི་རིགས་ཤེགས་གི་མིང་སྟེ། དེབ་ཐེར་ཐྱོན་པོ་ལས། དོལ་གྱི་མདའ་ན་འཆེས་དང་མཚུར་ཞེས་བྱ་བའི་རིགས་གཉིས་ཡོད་པ་ལས་མཚུར་གྱི་རིགས། ཞེས་འབྱུང་། དེབ་ཐྱོན་དུ་འཚུར་ཞེས་བྱེས་སྣང་ངོ་།) མེས་སྨོན་ཚོན་པོ། (གཙང་རོང་གི་མེས་སྨོན་ཚོན་པོ་འོད་གསལ་གྱི་བཀའ་བབས) མི་ལ་རས་པ་(མི་ལ་རས་པ་གཏུམ་མོའི་བཀའ་བབས)སྟེ་བཞི་འོ། ।

བཀའ་བབས་བཞི། ❶ ཇེ་མར་པ་ལ་མངའ་བའི་མན་ངག་གི་བརྒྱུད་པ་བཞི་ནི། ༡ གསང་འདུས། གདན་བཞི། ཆོས་དྲུག་གི་སྒྱུ་ལུས། འཕོ་བའི་བཀའ་བབས། ༢ སྒྱུ་མ་ཆེན་པོ། ཆོས་དྲུག་གི་རྨི་ལམ་གྱི་བཀའ་བབས། ༣ བདེ་མཆོག་མ་རྒྱུད་མཐའ་དག་དང་། ཆོས་དྲུག་གི་འོད་གསལ་གྱི་བཀའ་བབས། ༤ དགྱེས་པ་ངོ་ཇེ་དང་། ཆོས་དྲུག་གི་གཏུམ་མོའི་བཀའ་བབས་རྣམས་སོ། །བཀའ་བབས་བཞིའི་ངོས་འཛིན་དང་གོ་རིམ་སོགས་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་བ་འགའ་ཞེ་ཡང་སྣང་ངོ་། །ཐུབ་བཀྲན་གྱིན་མཐའ་ལ་གཞི་བྱས། ❷ ཇེ་མར་པའི་མན་ངག་གཅད་སའི་སྒོབ་མ་བཞི་ནི། ཤྲ་མ་ཇོག་པ་ལ་དགྱེས་རྡོར་གྱི་བཀའ་ཕབ། དོལ་གྱི་ཚུར་སྨོན་དབང་ངེ་ལ་འཕོ་བའི་བཀའ་ཕབ། གཙང་རོང་གི་མེས་སྨོན་ཚོན་པ་ལ་འོད་གསལ་གྱི་བཀའ་ཕབ། མི་ལ་རས་པ་ལ་གཏུམ་མོའི་བཀའ་ཕབ་པ་བཅས་སོ། །ཇེ་མི་ལའི་རྣམ་མཐུར་ལ་གཞི་བྱས། བཀའ་བབས་ཞེས་པ་མན་ངག་དང་དེ་གཅད་ཡུལ་གཉིས་ཀ་ལ་གོར་ཙང་བར་སེམས།

བཀའ་བློ་མི་བདེ་བའི་ལྷག་མ། ལྷག་མ་བཅུ་གསུམ་གྱི་ཐ་མ་ནི། དགེ་སློང་གིས་དགེ་སློང་གཞན་ལ་ཆོས་མཐུན་གྱི་ལྷུང་བ་སྐྱེས་པ་ལ་བདག་ལ་ཅང་མ་སྨྲ་ཞེས་དང་དུ་མ་བླངས་པ་ལ་བླུགས་པ་ལྟས་བཟློག་ཀྱང་མ་བཏང་བའོ། ।

བཀའ་བཞི་པ། དཀའ་བཞི་པ་དང་འདྲ།

བཀའ་ཡི་འཁོར་ལོ། ཁྲོ་བོ་བཅུ། སྒྲ་བཤད་ནི། གཙོ་བོས་ཁྲོ་བོ་བཅུ་ལ་བཞེགས་རྣམས་བཟུང་ལ་ཚར་ཆོད་ཅིག་ཅེས་བཀའ་བསྩལ་བའི་གནས་ཡིན་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ། ཇེའི་གསང་འདུས་བསྒྱིད་རིམ་གྱི་ཟེན་བྱེས་ལས། འདི་དག་ལ་བཀའ་འཁོར་ཞེས་པ་ནི་གཙོ་བོའི་བཀའ་བསྩལ་བ་སྒྲུབ་པའི་འཁོར་ཡིན་པས་སྒྲུབ་པ་པོའི་ཕྱི་ནང་གི་བཞེགས་གཞོམ་པའི་བཀའ་བསྩལ་བ་ཡིད་ཀྱིས་བྱའོ། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། ।

བཀར་བཏགས། ① ཁྲིམས་བསྒྲགས་པ། ལྷང་སྐྱ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེ་སོགས་མཁས་པ་མང་པོ་གསུང་། ② བཀས་ཆེན་པ། དཔེར་ན། ཐུགས་ཀྱིས་ཆེན་པ་ལ་ཐུགས་ལ་བཏགས་ཞེས་ཆེར་བ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་བསྟན་དར་ལྟ་རམས་པ་གསུང་།

བཀས་སྩ། (བང་རྩིང) ཟས་བཟའ་བའི་གནས། བཤོས་གསོལ་བའི་གནས།

བཀུས་ཏེ་བོར་བ། ཁུ་བ་བཅོར་ནས་སྙིགས་མ་དོར་བ། སྦྲ་བཤད་ནི། བཀུས་པ་ནི་བསྐོལ་བའི་དོན་ཡིན་ལ། བོར་བ་ནི་ཕྱི་རོལ་དུ་དོར་བའོ། །

བཀུར་བསྟི། བསྟེན་བཀུར།

བཀུར་བསྟིར་བྱས། སེམས་ཀྱིས་ཆེན་པོ་ཉིད་དུ་འཛིན་པ།

བཀོད་པ། (འདས་པ) འགོད་པའི་འདས་པ། ❶ བཞག་པ། དཔེར་ན་ཐར་པ་ལ་བཀོད། ཅེས་པ་ལྟ་བུ། ❷ དབྱིབས་དང་རྣམ་འགྱུར། སྒྲིགས་སྟངས། དཔེར་ན་འཇིག་རྟེན་གྱི་བཀོད་པ་ཞེས་དང་། བཀོད་པ་མཛེས་པར་བཤམ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❸ བརྗོད་པ། དྲངས་པ། དཔེར་ན་རྟགས་སུ་བཀོད། ཅེས་པ་ལྟ་བུ་དང་། ལུང་བཀོད། ཅེས་པ་ལྟ་བུ། ❹ ཕལ་ཆེ་བ། ❺ སྤྲས་པ། ❻ སྐ་ཚོགས་པ། རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། བཀོད་པ་ནི་གོང་མ་ཀུན་གྱི་མཐར་སྒྲུར་བ་སྟེ་ཕལ་ཆེ་བ་དང་སྤྲས་པ་དང་སྐ་ཚོགས་པ་ལ་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས། ཕལ་ཆེ་བ་ནི། ཕལ་མོ་ཆེ་སྟེ་མང་པོ་དང་རུ་ཆེ་བའི་དོན་ཡིན། སྤྲས་པ་ནི། རྒྱན་གྱིས་སྤྲས་པ་སྟེ་མཛེས་པར་བྱེད་པའི་དོན་ཡིན། སྐ་ཚོགས་པ་ནི། སྐ་འཛོམ་གྱི་དོན་ཡིན། ❼ བྱེས་པ། ཡི་གེར་བཀོད་པ། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❽ བཀའ་བཀོན། ཚོགས་གཏམ། འགྲེག་པོ་ཡོ་བསྟང་གི་བསྟབ་བྱ། དཔེར་ན། བཀོད་པ་བཤད། ཅེས་པ་ལྟ་བུ། ❾ ཐབས། འཆར་གཞི། དཔེར་ན། ཐབས་བྱུས་ལ། བཀོད་བྱུས། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❿ དམིགས་ཡུལ། དཔེར་ན། བཀོད་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། མཁས་པ་ཁ་ཅིག་གསུང་། [11] གསལ་བཏབ་པ། དཔེར་ན། བཀོད་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ། བཀོད་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་གཟིགས།

བཀོད་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས། ཐེག་ལེ་དཀར་དམར། ཁུ་ཁྲག སྦྲ་བཤད་ནི། བཀོད་པ་ནི་གསལ་བཏབ་པའི་དོན་དང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ནི་འདིར་ཐེག་ལེ་དཀར་དམར་གྱི་མིང་ངོ་། །ཐེག་ལེ་དཀར་དམར་ལ་བཀོད་པ་ཞེས་པའི་ཚུ་མཚན་ནི་ཇོགས་རིམ་གྱི་སྐབས་དེ་གཉིས་ལྷས་ཀྱི་སྟེང་ཀ་དང་ལྟེ་བ་སོགས་སུ་བཀོད་པའམ་གསལ་བཏབ་ནས་དེ་ལ་གནད་དུ་བསྟུན་པའི་ཚུ་མཚན་གྱིས་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་རྗེའི་རིམ་ལྟ་གསལ་སྒྲོན་

ལས། སྟིང་ཁར་པདྨ་འདབ་མ་བཞི་པའི་ལྟེ་བར་ཐིག་ལེ་དཀར་དམར་བཀོད་པ་ལ་དམིགས་ནས་གཉིད་ཀྱི་སྟོང་པ་འཇིན་པར་བprevious་པ་ཡང་། ཞེས་གསུངས་པ་དང་འདྲའོ། །དེ་གཉིས་ལ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཚུལ་མཚན་ནི། ལྟེ་བའི་གཏུམ་མོ་འབར་བ་དང་སྲོ་བོའི་ཉོ་ཡིག་ཞུ་བ་ལས་དོན་དམ་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་འོད་གསལ་གྱི་རྟོགས་པ་ཆུང་ལ་སྐྱེ་བའི་གྲོགས་བྱེད་པས། བྱང་སེམས་ཞེས་འབྱས་མིང་ཚུལ་བཏགས་པའོ། །

བཀྲ་མི། ❶ བཀོད་པ་ལེགས་པ། ❷ བཀྲ་ཤིས་པ།

བཀྲ་ཤིས། ❶ ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ། སྟེགས་པ་ཉམས་པར་བྱེད་པ། ❷ འདོད་པའི་དོན་འགྲུབ་པའི་རྒྱུ།

བཀྲ་ཤིས་རྟུ་མཆོ། བཀྲ་ཤིས་མ་ཚང་བ་མེད་པ་སྟེ། བཀའ་གདམས་གླེགས་བམ་ལས། བཀྲ་ཤིས་གཅིག་ཏུ་བཀྲ་ཤིས་ཀྱན། །འདུས་པ་བཀྲ་ཤིས་རྟུ་མཆོ་སྟེ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

བཀྲ་ཤིས་རྟགས་བརྒྱད། གདུགས། གསེར་ཉ། ཐུམ་པ། པདྨ། དུང་དཀར། དཔལ་བེའུ། རྒྱལ་མཚན། འཁོར་ལོ་དང་བརྒྱད་དོ། །དེ་དག་གི་མཚོན་དོན་ནི། རིན་ཆེན་གདུགས་ཀྱིས་ནི། ཆོ་འཕྲིའི་ནད་རིམས་གདོན་བཞིགས་སོགས་བར་ཆད་མི་མཐུན་འགལ་རྐྱེན་དང་། ཕྱི་མ་ངན་སོང་གསུམ་དང་། ལྷ་མིའི་སྡུག་བསྔལ་སོགས་འཕྲལ་དང་ཡུན་གྱི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཚ་གདུང་མཐའ་དག་ལས་སྐྱོབ་ཅིང་། ཕན་བདེའི་གྲིབ་བསིལ་གྱི་དགའ་སྟོན་ཡངས་པོར་འབེབས་པའི་རྟེན་འབྲེལ། གསེར་ཉས་ནི། ཉ་རྣམས་ཆུ་མཚོར་འཇིགས་མེད་ཅི་དགར་འཕྱོ་ཞིང་ཆུ་བ་ལྟར་རང་གཞན་རྣམས་སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཆུ་མཚོར་བྱིང་བའི་འཇིགས་པ་མེད་ཅིང་། བདེ་ནས་བདེ་བར་ཐོགས་མེད་དུ་རང་དབང་གིས་ཆུ་ཞིང་པའི་རྟེན་འབྲེལ། གཉེར་ཆེན་བུམ་པས་ནི། ཆོ་དཔལ་ལོངས་སྤྱོད་སོགས་ཁམས་གསུམ་གྱི་སྲིད་དང་ཞི་བའི་ཕྱི་གཡང་གི་འདོད་ཆུ་མཐའ་དག་རྣད་མི་ཤེས་པ་འཇོ་བའི་རྟེན་འབྲེལ། པདྨས་ནི། ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་གྱི་མི་དགེའི་ཉེས་སྐྱོན་གྱི་དྲི་མ་མཐའ་དག་དང་བྲལ་ཞིང་། རྣམ་དཀར་དགེ་བའི་འདབ་བཅུ་ལྡུག་པར་བཞད་དེ་གཉན་བདེ་ངེས་ལེགས་སྦྱང་རྩིའི་བཅུད་བཟང་ལྡུག་པར་འཇོ་བའི་རྟེན་འབྲེལ། དུང་དཀར་གཡས་འཁྱིལ་གྱིས་ནི། གདུལ་བྱའི་ཁམས་དབང་མོས་པ་དང་འཆམས་པའི་ཟབ་རྒྱས་ཆོས་ཀྱི་སྒྲ་དབྱངས་སྙན་པོར་སྒྲོག་པས། འགྲོ་བ་རྣམས་མ་རིག་པའི་རྨིངས་གཉིད་ལས་སློང་ཞིང་། རང་གཞན་གྱི་ཕན་བདེ་སྒྲུབ་པའི་བྱ་བར་བསྐུལ་བ། དཔལ་བེའུས་ནི། ཆོས་དང་སྲིད་གཉིས་གཅིག་གྲོགས་སུ་གཅིག་འཁྱར་ཏེ་ཕན་ཚུན་ལུ་གུ་རྒྱུད་དུ་སྒྲིལ་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ལམ་གྱི་དུས་སུ་ཐབས་དང་ཤེས་རབ་ཟུང་སྒྲིལ། སྟོང་པ་དང་རྟེན་འབྲེལ་འགལ་མེད་ཟུང་དུ་

འབྲེལ་བ། འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དུས་སུ་མཁྱེན་དང་བརྩེ་བ་རྒྱང་འཕྲོག་བཅས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ། རྒྱལ་མཚན་གྱིས་ནི། རང་གཞན་ཀུན་གྱི་སྒོ་གསུམ་བྱ་བ་དང་བཅས་པ་བར་ཆད་མི་མཐུན་པའི་ཆེན་གྱིས་བཏེ་བ་མེད་པར་རྒྱལ་བ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་ནག་ཕྱོགས་བདུད་རིགས་ཀྱི་གཡུལ་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་རྟེན་འབྲེལ། གསེར་གྱི་འཕོར་ལོས་ནི། རྒྱལ་བའི་ལུང་དང་རྟོགས་པའི་དམ་ཚོས་ཀྱི་འཕོར་ལོ་རིན་པོ་ཆེ་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་དུ་རྒྱུན་མི་ཆད་པར་འཕོར་ཞིང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་གྱུ་རྣམས་རྣམ་གྲོལ་དགེ་བའི་དཔལ་ཡོན་ལ་སྤྲོར་བའི་རྟེན་འབྲེལ་བཅས། རྟགས་བརྒྱད་ཀྱི་གཟུགས་བརྙན་གང་དུ་མཆིས་པ་དེར་བཀྲ་ཤིས་ཀྱི་དགེ་མཚན་འཕེལ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་མཆིས་པ་ལགས་སོ། །ཞེས་སྨྲས་ཛེ་ཁྲིར་བྱང་ངོ་ཛེ་འཆང་གི་གསུང་ལྟར་བགོད།

བཀྲ་ཤིས་སྟ་ནག་མ། བཀྲ་ཤིས་པ་དང་མི་ཤིས་པ། སྐྱ་བཤད་ནི། བཀྲ་ཤིས་པ་ནི་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང་། སྟ་ནག་མ་ནི་བཀྲ་མི་ཤིས་པ་ལ་ཟེར།

བཀྲ་ཤིས་ཛ་ས་བརྒྱད། མཐུ་སྟོབས་གྲུབ་པ་ཡུངས་དཀར་དང་། ཤེན་ཏུ་གཙང་བའི་རྩྭ་མཆོག་དང་། ཡོན་ཏན་སྦྱད་པའི་ལི་ཁྲི་དང་། བཅུད་ཀྱི་དམ་པ་གི་ཤྭ་དང་། དོན་རྣམས་གསལ་བའི་མེ་ལོང་དང་། ཆོས་སྐྱོན་སྤོག་པའི་དུང་མཆོག་དང་། གཅེ་མདངས་བསྐྱེད་པའི་ཟས་མཆོག་དང་། འབྲས་བུ་སྨིན་པའི་ཞིལ་པ་དང་། ཤེ་ཡང་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་ཟིལ་གྱིས་གཏུག་དགྱེ་དགྱིལ་ཆོག་ལས་གསུངས་པར་བཤད།

བཀྲ་ཤིས་གསོ་སྦྱོང་། གསོ་སྦྱོང་གི་བྱེ་བྲག་ཅིག་སྟེ། དགེ་འདུན་ལ་བཀྲ་མི་ཤིས་པའི་ལྷས་ངན་པ་བྱུང་ན་དེ་ཞེ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དགེ་འདུན་འདུས་ནས་དུས་ངེས་མེད་དུ་བྱེད་པའི་གསོ་སྦྱོང་ཞིག

བཀྲབ་པ། (མ་ཁངས་པ་དང་དཔྱར་བ) བཀྲབས་ནི་འདས་ཚེགས་དང་སྐུལ་ཚེག །མང་པོའི་ནང་ནས་འདེམ་པའི་དོན་ཡིན། དཔེར་ན། འདུལ་བ་ལས། རྒྱལ་པོས་བཀྲབས་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

བཀྲིན་པ། ❶ དབུལ་ཞིང་ཕོངས་པ། དཔེར་ན། ནོར་མེད་དབུལ་ཕོངས་དང་། ཡོན་ཏན་གྱིས་དབུལ་ཞིང་ཕོངས་པ། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❷ དམན་པ། ❸ སེར་སྣ་ཅན། དཔེར་ན། མི་ལག་པ་བཀྲིན་པའམ་བཀྲིན་པོ། ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ།

བཀྲིས་ངབ། བཀྲིས་ནད། ལྟོགས་ཌམ། ལྟོགས་སྨང་།

བཀྲིས་པ། ❶ འབྲུང་འགྱུར་གྱི་རེག་བྱ་བདུན་གྱི་ཡ་གྱལ། འབྲུང་བ་རླུང་ཤས་ཆེ་བ་ལས་བྱུང་བའི་ལྟོ་བའི་ནང་གི་ལུས་ཀྱི་དབང་པོའི་རེག་བྱ། བཀྲིས་པ་སྟེ་བཟའ་བ་མངོན་པར་འདོད་པའི་བྱེད་ལས་ཅན་ནོ། །དེ་ནི་རྒྱུ་རེག་

བྱ་ལ་འབྲས་བུ་བཀྲེས་པའི་མིང་གིས་བཏགས་པའོ། །རྒྱ་གར་གྱི་སློབ་དཔོན་ཨ་ཙརྻ་གནས་ལ་གཞི་བྱས་ཏེ་བཀོད། ❷ བཟའ་བ་མངོན་པར་འདོད་པའི་ལུས་ཀྱི་ཚོར་བ།

ཀང་གཅིག་པ། ཆུ་སྐྱུར།

ཀང་གཉིས། མི།

ཀང་གཉིས་པ། ཀང་གཉིས་དང་འདྲ།

ཀང་པ་ཉིས་འཇུགས། མགོ་གཉིས་མ་བྱིད་པའམ། ཐོ་ཐག་མ་ཆོད་པའི་དཔེ།

ཀང་མང་། འབྱ་སྲིན་གྱི་མིང་།

ཀང་མར། རྟས་པའི་དཀྱིལ་གྱི་བཏུད།

ཀང་བཞི། དུད་འགྲོ་སྤྱིའི་མིང་།

ཀུ་ཐབས་སུ་གནས་པ། ❶ བསྟེན་རྫོགས་ཀྱི་སྟོམ་པ་སྐྱེ་བའི་བར་ཆད་ཅིག་སྟེ། བདག་ཉིད་བསྟེན་པར་མ་རྫོགས་པའམ་རྫོགས་ཀྱང་མ་ཆགས་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་ལ། ལན་གཉིས་སུ་དགེ་འདུན་དང་ལྷན་ཅིག་འདུལ་བའི་ལས་ཉམས་སུ་ལྷོང་བ་གང་ཡིན་པའོ། །སྤྱིབ་དཔོན་དགེ་ལེགས་བཤེས་གཉེན་གྱི་འདུལ་བ་གཞིའི་ཆུ་ཆར་བཤད་པ་ལས་ཀྱང་། ཀུ་ཐབས་སུ་གནས་པ་ནི་འདི་ར་ང་གིས་ཏྲགས་བླངས་པ་སྟོམ་པ་མ་ཐོབ་པའོ། །ཞེས་གསུངས། ❷ ཕྱི་རོལ་པ་ནང་པའི་ཉམས་ཆོད་ལེན་པའི་ཕྱིར། ནང་པའི་རབ་བྱུང་མ་ཡིན་ཀྱང་དེའི་གྲལ་དུ་ཞུགས་ཏེ་ཡིན་པའི་ཟོལ་གྱིས་གནས་པའོ། ।

ཀུན་པོ། ① ཀུན་མ། ② མཐུས་འཕྲོག་པར་བྱེད་པ།

ཀུན་མ་དང་ལྷན་ཅིག་ལམ་དུ་འགྲོ་བའི་ལྷང་བྱེད། འབའ་ཞིག་པ་དགུ་བཅུའི་དོན་གཅིག་པ། ཀུན་མ་དང་ལྷན་ཅིག་ལམ་དུ་རྒྱང་གཏོགས་འདས་པ་ཕྱིན་པའོ། ।

ཀུང་པ། ❶ ལྷད་མེད་པ། དཔེར་ན། དཏུལ་དཏུལ་ཀུང་། བལ་བལ་ཀུང་། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❷ གཅིག་པུ། ཁེར་ཀུང་། གྲྭ་ཀུང་། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❸ (བར་སྐྱེད) གྲུག་ཀྱིད་བཅེགས་འདོགས་བཞི་པོ་རྣམས་གང་ཡང་མེད་པའི་མིང་གཞིའི་ཡི་གེ་ཀུང་པ། དཔེར་ན་མདའ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

ཀུང་མ། རྩ་ཀུང་མ་དང་དོན་འདྲ། རྩ་ཀུང་མ་ལ་གཟིགས།

ཀུང་ལ་ཞོན། རྟེད་དཀའ་བའི་དཔེ། དེ་ནི་འཕན་ཡུལ་དུ་གྱུ་གུ་ཞ་བ་ཞེས་པའི་མི་ཞེག་ཡོད་པ་དེ་གློག་རོང་གི་ཉེ་འགྲམ་ཞིག་ཏུ་བསྡད་ཡོད་པ་ལ། དེའི་འོག་ཏུ་ཀུང་ཞིག་ཡོད་པ་མཐོང་སྟེ་དེ་ལ་བཞོན་སྐམ་སྟེ་མཆོངས་པས་སྟེས་དབང་གིས་ཀུང་ལ་བཞོན་ཐུབ་པའི་དཔེ་ཞེག

ཀུན་རྟོགས། <པ་ཏྲིཀཱ་བྱ།> རང་སངས་རྒྱས་དང་འདྲ། རང་སངས་རྒྱས་ལ་གཟིགས།

སྐ་བ། རོ་དྲུག་གི་ནང་ཚན། བསྐ་བའང་འཐད། མཚན་གཞི་ནི། ཙ་རུ་རའི་རོ་ལྟ་བུ།

སྐར་རགས། སྐེད་རགས། ལུས་འཆིང་བྱེད།

སྐད་ཅིག་དགྱོང་བསྐྱེད། ལྷ་བསྐྱེད་ཚུལ་ཞིག་སྟེ། ལྷ་ཡི་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དགྱིལ་འཁོར་གློ་བུར་དུ་གསལ་འདེབས་པ་ལ་ཟེར། འདི་ལ་བཀའ་རྟེང་གི་གཞུང་དུ་སྐད་ཅིག་དག་ཇོ་གསོ་ཀྱི་ཐ་སྙད་བྱེད།

སྐད་ཅིག་དག་ཇོ་གསོ། (བཀའ་རྟེང་) སྐད་ཅིག་དགྱོང་བསྐྱེད་དང་འདྲ།

སྐད་ཅིག་མ། ❶ རང་གྲུབ་པའི་དུས་ལས་དུས་གཅིས་པར་མི་སྡོད་པ་ལ་ཟེར་ཏེ། རྡེ་ཙོང་པ་ཆེན་པོའི་རྩ་ཤེ་ཀྲིཀ་ལས། མི་རྟག་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་གསུངས་པའི་སྐད་ཅིག་མ་ནི་རང་གྲུབ་པའི་དུས་གཅིས་པར་མི་སྡོད་པ་ཡིན་གྱི་ཡུད་ཙམ་ཞིག་ལས་མི་སྡོད་པ་ནི་སྐད་ཅིག་མའི་དོན་མིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་ལོ་རྩོགས་པ་ལ་ཟླ་བ་བཅུ་གཅིས་རྩོགས་དགོས་ཤིང་དེའི་འོག་ལོ་དེ་མི་གནས་པས་ཆུན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རང་གྲུབ་པའི་དུས་ལས་དུས་གཅིས་པར་མི་སྡོད་པའི་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །❷ ཡུད་ཙམ་ཞིག

སྐད་དེ་བ། ཀད་དེ་བ་ལ་གཟེགས།

སྐད་པ། མ་རངས་པ་དང་ཟུར་ཟའི་ཚེག་སྟེ། ལོ་གྲག་ཟེར་གསུམ་དང་དོན་འདྲ། དཔེར་ན་རྡེ་མི་ལའི་རྣམ་མགུར་ལས། (ཉ་མའི་ཐུ་མོ་གཞོན་ནུ་མ་ལྷས་རྡེ་བཙུན་ལ་ཟུར་ཟ་དང་བཅས་མཐིན་གཅིག་ཏུ་འདི་སྐད) གང་ས་དཀར་ཏེ་སེ་སྐད་པ་དེ། །མ་མཐོང་ཀུང་ནས་སྣུ་ཆེ་བ། །གང་ཤེལ་གྱི་མཆོད་རྟེན་འདྲའོ་སྐད། །མཐོང་ནས་དྲུང་དུ་བསྒེབས་ཙ་ན། །རི་མགོ་ཁ་བས་གཏུམས་པ་གཅིག། ཅེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ།

སྐད་འབྱིན་པ། སྐད་ཀྱག་པ། སྒྲ་སྒྲོག་པ།

སྐབས་ཕྱི། སྐབས་དབྱེ་དང་འདྲ། སྐབས་དབྱེ་ལ་གཟེགས།

སྐབས་དབྱེ། ❶ གོ་སྐབས་སྦྱིན་པ། གནང་བ་སྦྱིན་པ། མདོ་རྩ་བ་ལས། དང་པོའི་མཁན་པོ་ཉིད་ཀྱིས་བར་ཆད་དྲིས་ནས་ཡོངས་སུ་དག་པ་ལ་སྐབས་དབྱེའོ། །ཞེས་དང་། པཊ་ཆེན་བྱོ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་ཀུལ་མཚན་གྱིས་ཀྱང་། དེ་ཕྱིར་མི་དགེ་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་མོ་ལའང་། །བག་དང་ལྡན་པས་སྐབས་དབྱེ་མི་བྱ་སྟེ། །ཅམ་མཁའི་ཁམས་

ཀུན་འགེངས་འདྲའི་ཆུ་གློ་ཆ། །ས་བོན་ཏིལ་འབྲུ་ཙམ་གྱིས་བསྐྱེན་པ་ལགས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ། ❷ ཁས་བླངས་པའི་དོན་ལའང་འཇུག ལུང་ཕྲན་ཚེགས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལས། སྐབས་ཕྱིའོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བཀག་པར་བཀྱིའོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཁས་བླངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

སྐབས་དབྱི་བ། སྐབས་དབྱི་དང་འདྲ། སྐབས་དབྱི་ལ་གཅིགས།

སྐབས་འབྱིད་པ། སྐབས་དབྱི་དང་དོན་འདྲ། སྐབས་དབྱི་ལ་གཅིགས།

སྐབས་འཆོལ་བ། ཆུན་དུ་གནོད་པ་བྱེད་པའི་དུས་སྐབས་འཆོལ་བའོ། །བླགས་འཆོལ་བ་དང་སྐབས་འཆོལ་བའི་ཁྱད་པར་ནི། བླགས་འཆོལ་བ་ནི་ཐོག་མར་བླགས་ལྟ་བའོ། །སྐབས་འཆོལ་བ་ནི། ཆུན་དུ་གོ་སྐབས་འཆོལ་བའོ། །

སྐབས་གསུམ་པ། ❶ ལྟ་སྤྱིའི་མིང་། སྒྲ་བཤད་ནི། ཐོག་མར་སྐྱེས་པའི་ཚེ་སྐྱེས་སོ་སྐམ་པ་དང་། བར་དུ་གནས་པ་དང་། ཐ་མར་འཆི་བའི་ཚེ་འཆིའོ་སྐམ་པའི་འདུ་ཤེས་ཙམ་ལས། སྐབས་གཞན་ཐམས་ཅད་དུ་འདོད་པའི་རྣམ་གཡེངས་ཀྱིས་སེམས་རབ་ཏུ་གཡེངས་ཏེ་ཆོས་བྱ་བ་ལ་ལོང་དང་སྐལ་བ་མེད་པས་ན་སྐབས་གསུམ་པ་ཞེས་བྱ། ❷ སྟོན་པ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་ལ་བསྟོད་པ་བྱིན་ཆབས་ཉར་འཇུག་ཅེས་བྱ་བ་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་མཛད། ཡོངས་གྲགས་སུ་འདི་ལ་སྐབས་གསུམ་པའམ་སྐབས་གསུམ་མ་ཟེར། ❸ ལེའུ་གསུམ་པ། དཔེར་ན། མངོན་རྟོགས་ཆུན་སྐབས་གསུམ་པ། ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

སྐབས་གསུམ་མ། སྟོན་པ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་ལ་བསྟོད་པ་བྱིན་ཆབས་ཉར་འཇུག་ཅེས་བྱ་བ་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་མཛད། འདི་ལ་སྐབས་གསུམ་པའང་ཟེར།

སྐབས་གསུམ་མའི་ཉྀ་ཀ། ལྷང་སྐྱེ་ཌ་དབང་བློ་བཟང་ཆོས་ལྡན་གྱིས་མཛད་པའི་སྐབས་གསུམ་མའི་ཉྀ་ཀ།

སྐལ་ངན། ❶ བསོད་ནམས་དམན་པ། ❷ དབང་པོ་དམན་པ། རྗེའི་འགྲེལ་པ་བཞི་སྒྲགས་ལས། སྐལ་ངན་ཏེ་དབང་པོ་དམན་པ་ཙན་དན་ལྟ་བུ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱུ། ཆུ་དུག་གི་གསུམ་པ་ནི། རང་གི་འབྲས་བུ་ཕྱི་མ་རང་དང་འདྲ་བར་སྐྱེད་བྱེད། དཔེར་ན། ནས་ལས་ནས་དང་། དགེ་བ་ལས་དགེ་བ། ཉོན་མོངས་ལས་ཉོན་མོངས་སྐྱེ་བ་ལྟ་བུ།

སྐལ་ཆད། བསོད་ནམས་ཆུང་བ།

སྐལ་བ་ཆུང་བ། བསོད་ནམས་ཆུང་བ།

སྐལ་བ་མེད་པ། བསོད་ནམས་མེད་པ།

སྐུ་སྐྱི། སྤྱལ་སྐུ། ཡང་སྲིད། དཔེར་ན། རྗེ་གུང་ཐང་པས། སྐུ་སྐྱེ་བསྒྲུབ་དོན་དུ་བྱོན་ན། །བཤད་སྒྲུབ་ལག་ཇེས་ཤེག་ཡོད་དགོས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ།

སྐུ་བཞི། ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ། ལོངས་སྐུ། སྤྱལ་སྐུ་དང་བཞི། (བཀའ་བརྒྱད) རྣམ་ཀུན་མཆོག་ལྡན་ཟུང་འཇུག་གི་སྐུ་ཉིད་གདུལ་བྱ་དག་མ་དག་སྣ་ཚོགས་ལ་བཀོད་པ་སྣ་ཚོགས་སུ་སྣང་བ་སྤྱལ་སྐུ་དང་། དག་པའི་གདུལ་བྱ་ལ་འགན་མེན་ལ་སོགས་པའི་ཕྱུ་འཕྲུལ་གྱི་བཀོད་པར་སྣང་བ་ལོངས་སྐུ་དང་། སྤྲོས་པ་མེད་པའི་དབྱིངས་རྣམ་ཅིར་འབྱལ་འབྱུང་གི་བདག་ཉིད་ཆོས་སྐུ་དང་། སྟོང་ཉིད་སྙིང་རྗེ་དབྱེར་མེད་པའི་བདག་ཉིད་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐུའོ། །

སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན། སྐུའི་རྟེན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་བརྟན་པོས་འབུལ། གསུང་གི་རྟེན་གསུང་རབ་གླེགས་བམ། ཐུགས་ཀྱི་རྟེན་མཆོད་རྟེན་དང་ཕུག་མཆན་རྡོར་དྲིལ་ལ་སོགས་པ་རྣམས།

སྐུ་གསུམ་ལ་འཇུག་པ། རྒྱ་གར་གྱི་སྒོབ་དཔོན་ཀླུའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་མཛད་པའི་བསྟན་བཅོས་ཤེག །ཡེ་ཤེས་སྙིའི་འགྲེལ།

སྐུ་གསུམ་ལ་འཇུག་པའི་སྒོ། སྐུ་གསུམ་ལ་འཇུག་པ་དང་འདྲ།

སྐུ་གསུམ་ལ་འཇུག་པའི་འགྲེལ་པ། སྒོབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་བས་མཛད། ཡེ་ཤེས་སྙིའི་འགྲེལ།

སྐུད་པ་སེ་རལ་ཁ། སེ་རལ་ཁ་དང་། ཚངས་སྐད། མཆོད་ཕྱིར་ཐོགས་རྣམས་དོན་འདྲ། མཆོད་ཕྱིར་ཐོགས་ལ་གཟིགས།

སྐུམ་པ། (དཔྱར་བ) ❶ ཚུར་སྡུད་པ། ❷ སྦ་བ།

སྐུའི་གསང་བ་གསུམ། གསང་བ་གསུམ་དང་དོན་གཅིག་སྟེ། སྐུའི་གསང་བ། གསུང་གི་གསང་བ། ཐུགས་ཀྱི་གསང་བ་དང་གསུམ། གསང་བ་གསུམ་ནི་གསང་བ་བཤམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་མདོ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར། ནམ་མཁའི་མཐས་ཁྱབ་ཚད་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐུས་ཁྱབ་ཅིང་། དག་པ་དང་མ་དག་པའི་གདུལ་བྱའི་སྣང་བ་དང་མཐུན་པར་སྟོན་པ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐུའི་གསང་བའོ། །གདུལ་བྱའི་བསམ་པ་དང་མཐུན་པའི་སྐད་མཐའ་ཡས་པས་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་མོ་བཀྲད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་མ་ལུས་པར་འཆད་པ་ནི། གསུང་གི་གསང་བའོ། །སྟོབས་བཅུ་དང་མི་འཇིགས་པ་བཞི་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཅོ་བརྒྱད་ལ་སོགས་སྣང་པ་དང་ཐོབ་པས་བསྟུས་པའི་ཡོན་ཏན། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ལས་འདས་པ་ནི་ཐུགས་ཀྱི་གསང་བའོ། །སྤྲུ་བཤད་ནི། སྐུ་ནི་འདི་ར་ཞེ་སའི་ཚོག་ཡིན་གྱི། སྐུ་གསུང་ཐུགས་

གསུམ་གྱི་རྒྱས་པྱེ་བའི་སྐྱེ་དོན་ནི་མིན་ནོ། །སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་དང་། ཉན་ར་ས་གས་ཀྱི་བློའི་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་མ་གྱུར་པས་ན་གསང་བའོ། །སྐུ་ཞེས་པ་ཞེ་ས་ལ་འཇུག་པ་ནི། ཡོན་ཏན་ལ་སྐུ་ཡོན་དང་། རྟེན་མོ་ལ་སྐུ་རྟེན་ཅེས་པ་ལྟ་བུ། གསང་བ་ནི། མངོན་དུ་མ་གྱུར་པ། ཕྱོགས་ཏུ་གྱུར་པ། རྟོགས་པའམ་དཔོག་པར་དཀའ་བ། བློའི་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་མ་གྱུར་པ་སོགས་ལ་འཇུག་གོ།

སྐུར་འདེབས་ཀྱི་ལྷུང་བྱེད། འབའ་ཞིག་པ་དག་བཅུའི་དགུ་པ་ནི། དགེ་སློང་གིས་དགེ་འདུན་གྱི་རྟེད་པ་གང་ཟག་ལ་ལོག་པར་བསྟོས་སོ་ཞེས་སྐུར་བ་བཏབ་པ་དོན་གོ་བའོ། །

སྐུལ་བྱེད་མ། <ཐུན> ལྟ་མོ་ཐུན། རེག་པ་ཅན་མ་རྣམས་དོན་གཅིག་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་པར་གསུང་།

སྐེད་མེད། བྱད་མེད་སྤྱིའི་མིང་། སྐྲ་བཤད་ནི། སྐེད་པ་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བས་སྐེད་པ་མེད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བཏགས།

སྐེད་མེད་མ། མཛེས་མ། ལུས་ཕྲ་མ།

སྐོན་པ། ལྷག་མ་ལས་བྱས་པའི་ཕྱི་ལྟི་བ་དང་སས་ཞལ་ཞལ་བྱས་པའི་རིམ་པ་གཅིག་པ་དང་། ཉེས་བརྩེགས་སམ་སུམ་བརྩེགས་ཅན་འབྲས་ལ་སོགས་པ་གཞུག་པའི་གནས་ལ་ཟེར།

སྐོན་བུ་ཁ་སྤྲུར། ལྷག་མ་ལས་བྱས་པའི་ལྷུང་བཟེད་བཞག་པའི་གནས།

སྐོམ་པ། ❶ འབྲུང་འགྱུར་གྱི་རེག་བྱ་བདུན་གྱི་ཡ་གྱལ། མེ་དང་ཆུང་ཤས་ཆེ་བ་ལས་བྱུང་བའི་ལུས་ཀྱི་དབང་པོའི་རེག་བྱ། སྐོམ་པ་སྟེ་བཏུང་བ་མངོན་པར་འདོད་པའི་བྱེད་ལས་ཅན་ནོ། །ཆུ་རེག་བྱ་ལ་འབྲས་བུ་སྐོམ་པའི་མིང་གིས་བཏགས་པའོ། །ཆུ་གར་གྱི་སྤོབ་དཔོན་ཨ་ཙ་ཡ་ཀ་རའི་གསུང་ལ་འཕྲི་སྟོན་ཐུང་ཟད་ཅིག་ཀྱིས་བཀོད།

❷ བཏུང་བ་མངོན་པར་འདོད་པའི་ལུས་ཀྱི་ཚོར་བ།

སྐྱུ་བཅོས། མཁྲིས་ནད་ཅན་གྱི་ནད་པ་ལྟ་བུར་དང་པོར་ཞག་ཆོ་མེད་པའི་ཟས་སྤྱིན་ཏེ་ནད་གསོ་བའི་བཅོས་ཐབས་ཤེས། སྤྲུ་བཤད་ནི། སྐྱུ་ནི་སྐྱུ་ཟན་གྱི་བསྡུས་ཚིག་དང་། བཅོས་ནི་བཅོས་ཐབས་སོ། །དཔེར་ན། སྐྱུ་བཅོས་དང་། སྨུམ་བཅོས་ཟེར་བ་ལྟ་བུའོ། །

སྐྱུ་ཤབ། ལུས་ཀྱི་པགས་པའི་མདོག་ཐམས་ཅད་སྐྱུ་བོར་གྱུར་པ་ལ་ཟེར།

སྐྱུ་རེངས་དང་པོ། སྐྱུ་རེངས་འཆར་དུས་འདི་སྤྱིར་ནམ་རེང་ཐུང་དང་། ལྷག་པར་གྱིང་སོ་སོར་ཉེ་མ་འཆར་སྟེ་ཕྱིའི་དབང་གིས། དེང་དུས་ཀྱི་ཚུ་ཚོད་དང་སྤྱར་ནས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ཁ་ཚོན་བཅད་ནས་བཞག་པར་དཀའ་ན་ཡང་། ནམ་གྱི་ཆ་ལ་སྦོད་དང་གྱང་དང་ཐོ་རངས་གསུམ་དུ་བྱས་པའི་ཐོ་རངས་ཀྱི་དུས་ལ་འཆར་ལ། དེ་

གསུམ་རེ་རེ་ལ་ཡང་ཆ་གསུམ་གསུམ་སྟེ་ཆ་དགུར་བྱས་པའི་ཆ་བདུན་པའི་ཕྱིད་ན་སྐུ་རེངས་དང་པོ་འཆར་རོ། །མདོར་ན། ཐོ་རངས་ལ་ཆ་གསུམ་དུ་བྱས་པའི་ཆ་དང་པོའི་ཕྱིད་ན་འཆར་རོ། །འོན་ཀྱང་ནམ་རིང་ཐུང་གི་དབང་གིས་སྐུ་རེངས་འཆར་དུས་ཀྱང་མི་འདྲ་བ་འོང་སྟེ། དཔེར་ན། ནམ་ཐུང་དུས་ནི་ནམ་གྱི་སྐུམ་ཆ་ཉེ་བ་ལུས་པ་ན་སྐུ་རེངས་དང་པོ་འཆར་ལ། ནམ་རིང་དུས་ནི་ནམ་གྱི་ལྟ་ཆ་ལུས་པ་ན་སྐུ་རེངས་དང་པོ་འཆར་བ་གསུངས་སོ། །ནམ་མཁའི་ཁ་དོག་གི་སྔོན་ནས་སྐུ་རེངས་འཆར་དུས་ངོས་བཟུང་བ་ནི། སྐར་མའི་གདོང་གི་འོད་ཉམས་ནས། ནམ་མཁའ་སྔོ་སྐུར་གྱུར་པ་ན་སྐུ་རེངས་དང་པོ་ཤར། ཚུ་སྐར་འོད་ཆུང་བ་དང་། ནམ་མཁའ་སེར་སྐུར་གྱུར་པ་ན་སྐུ་རེངས་བར་པ་ཤར་བ་ཡིན། ཚུ་སྐར་འོད་ནི་མེད་པ་དང་། ནམ་མཁའ་དམར་པོར་གྱུར་ནས་ཉི་མ་ཤར་བའི་བར་དུ་ནི། སྐུ་རེངས་ཐ་མའི་དུས་སོ། །

སྐྱོང་ནུལ། ཞལ་བ་སྟེ་ཆག་ཆག་བཏབ་པའི་མིང་པར། བསྟན་དར་ལྟ་རམས་པ་གསུང་།

སྐྱབས་འགྲོ་དྲུག་སྐོར། ཐུ་མ་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆི་འོ། །སངས་རྒྱས་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆི་འོ། །ཆོས་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆི་འོ། །དགེ་འདུན་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆི་འོ། །ཡི་དམ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྷ་ཆོགས་འཁོར་དང་བཅས་པ་རྣམས་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆི་འོ། །དཔལ་མགོན་དམ་པ་ཆོས་སྐྱོང་བའི་སྲུང་མ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱན་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆི་འོ། །ཞེས་པ་འདི་ལ་སྐྱབས་འགྲོ་དྲུག་སྐོར་ཟེར།

སྐྱབས་འགྲོ་བདུན་ཐུ་པ། དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པས་མཛད་པའི་བསྟན་བཅོས་ཤིག།

སྐྱབས་འགྲོ་བཞི་སྐོར། ཐུ་མ་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆི་འོ། །སངས་རྒྱས་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆི་འོ། །ཆོས་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆི་འོ། །དགེ་འདུན་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆི་འོ། །ཞེས་པའི་ཚེག་ཀང་བཞི་པའི་སྐྱབས་འགྲོ་ལ་ཟེར།

སྐྱབས་འགྲོའི་ཏྲི་ཀ། རྒྱལ་བ་དབེན་ས་པ་བློ་བཟང་དོན་གྲུབ་ཀྱི་སྐྱབས་འགྲོའི་ཁྲིད་ཡིག་ཁག་གཉིས། འཁོན་སྐྱེན་དཔལ་འབྱོར་ལྷུན་གྲུབ་ཀྱི་སྐྱབས་འགྲོའི་ཁྲིད་ཡིག། ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་སྐྱབས་འགྲོའི་ཁྲིད་ཡིག། གང་ཐང་བསྟན་པའི་སྒྲོན་མེའི་སྐྱབས་འགྲོའི་ཁྲིད་ཡིག་སོགས་མང་ངོ། །

སྐྱབས་གསུམ་ཀུན་འདུས། མཆོག་གསུམ་ཀུན་འདུས་དང་དོན་གཅིག

སྐྱབས་འགྲོའི་དགེ་བསྙེན། སྐྱབས་འགྲོ་ཙམ་ལ་གནས་པའི་དགེ་བསྙེན་བཏགས་པ་བ་ཞེག་སྟེ། མཆོ་ཀྱེ་ལས། དེ་ལ་སྐྱབས་གསུམ་འཇིན་པའི་དགེ་བསྙེན་ནི། སྔོན་པ་མ་བློང་ཀྱང་གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་ལ་གནས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

སྐབས་འགྲོའི་རྒྱུ་གཉིས། འཇིགས་དང་གཉིས་ཏེ། འཁོར་བ་སྤྱི་དང་ཉེ་བྱག་གི་སྡུག་བསྔལ་དུན་ནས་འཇིགས་པ་དང་། དེ་ལས་སྒྲོབ་པའི་ནུས་པ་དཀོན་མཆོག་ལ་ཡོད་པར་ཡིད་ཆེས་པའི་དད་པ་གཉིས།

སྐྱེད་ཁྱག རང་ལ་འབྱོར་བ་དང་ཕུན་ཚོགས་ཕུན་བུའི་བྱང་བ་ན། ང་རྒྱལ་དང་། རྒྱས་པ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུན་དུ་མི་གཏོང་བར་རང་ཚུགས་ཟིན་ཐུབ་པ་ལ་ཟེར། དཔེར་ན། ཏོ་སྦྱོང་ལས། སྐྱིད་ན་སྐྱིད་ཁྱག །སྡུག་ན་སྡུག་ཁྱག་པ་ཞིག་དགོས་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

སྡུག་ཀྱང་ཀྱང་བ། སྐྱུག་ལོག་ལོག། ཞི་ལོག་ལོག། རྗེའི་ལམ་རིམ་ཚེན་མོར། རང་ཅག་ཀྱང་འཇིག་རྟེན་གྱི་བདེ་བ་གང་མཐོང་བ་དང་ཐོས་པ་དང་དྲན་པ་ཐམས་ཅད་ལ་དེ་ཡང་འཇིག་རྟེན་ཡིན། དེ་ཡང་འཇིག་རྟེན་ཡིན། དེ་ཡོ་སྡུག་བསྔལ་ཡིན། ཅིས་ཀྱང་བྱར་མེད་སྙམ་ནས་སྐྱུག་ཀྱང་ཀྱང་བ་དགོས་གསུང་བ་ལྟར་རོ། །ཞེས་གསུངས།

སྐྱེ་དགུ། ❶ སྤོག་ལྡན་ཡིན་ནོ་ཅོག ❷ བྱ་ཕྲུག དཔེར་ན། ཙ་མ་ལ་སྐྱེ་དགུའི་བདག་མོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ། སྤྲ་བཤད་ནི། གཟུགས་མེད་ནས་གཟུགས་མེད་དང་། དེ་ནས་ཁམས་གཞན་གཅིས་སུ་སྐྱེ་བ་གསུམ། གཟུགས་ཁམས་ནས་གཟུགས་ཁམས་དང་། དེ་ནས་ཁམས་གཞན་གཅིས་སུ་སྐྱེ་བ་གསུམ། འདོད་ཁམས་ནས་འདོད་ཁམས་དང་། དེ་ནས་ཁམས་གཞན་གཅིས་སུ་སྐྱེ་བ་གསུམ་སྟེ་སྐྱེ་བ་དགུ་ལེན་པས་སྐྱེ་དགུ་ཞེས་བྱའོ། །པཊ་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་རྒྱན་དང་། ཀུན་མཁྱེན་འཇིགས་མེད་དབང་པོའི་གསུང་གཅིས་ཀར་གསལ། ཡང་ན་ཕུང་པོ་ལྔ་དང་ཁམས་བཞི་ལྡན་ལ་བྱེད་པའི་ཚུལ་ཡང་ཡོད་དོ། །ཞེས་པཊ་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་རྒྱན་གསུང་།

སྐྱེ་དགུའི་བདག་མོ། ❶ ཆུང་མ། ❷ བཙུན་མོ། ❸ ཁྱིམ་དེའི་མ་ཏན། ❹ ཡུམ་སྐྱུ་མ་ལྟ་མཛེས། སྤྲ་བཤད་ནི། སྐྱེ་དགུ་ནི་བྱའི་ཚོགས་ཡིན་ལ། དེའི་བདག་མོ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་དུ་བཏགས། དགེ་ལེགས་བཤེས་གཉེན་གསུང་།

སྐྱེས་དགུ་བདག་མོའི་རྟོགས་བརྗོད། ཡུམ་སྐྱུ་མ་ལྟ་མཛེས་ཀྱི་ཚེ་བརྗོད་རྣམ་ཐར།

སྐྱེ་མཆེད། ❶ <ཞུ་ཡ་ཏ་ན> མིག་སོགས་སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་ལྟ་བུ། སྤྲ་བཤད་ནི། སེམས་སེམས་བྱུང་རྣམས་སྐྱེ་ཞིང་མཆེད་པ་སྟེ་རྒྱ་ཆེར་ཁྱབ་པའམ་འཕེལ་བའི་སྒོ་ཡིན་པས་ན་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །དེ་ཡང་མིག་སོགས་དབང་པོ་རྣམས་ཀྱིས་བདག་ཉིན་བྱས་པའི་སྒོ་ནས་སྐྱེ་ཞིང་འཕེལ་བར་བྱེད་ལ། གཟུགས་སོགས་ཀྱིས་དམིགས་ཉིན་བྱས་པའི་སྒོ་ནས་སེམས་སེམས་བྱུང་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། ❷ རྒྱ།

སྐྱེ་དང་སྐྱེ་བ། སྐྱེ་བ་འདི་དང་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་རྣམས།

སྐྱེ་གནས། ❶ གང་དུ་སྐྱེ་བའི་གནས། དཔེར་ན། དུད་འགྲོའི་སྐྱེ་གནས། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❷ མའི་མངལ། ❸ མོ་མཚན། དཔེར་ན། ཤེས་རབ་མའི་སྐྱེ་གནས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❹ འབྱུང་ཁུངས། དཔེར་ན། ཡི་གེའི་སྐྱེ་གནས། ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

སྐྱེ་བ་གཅིག་པོགས་ཀྱི་བྱང་སེམས། བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པ་ལ་སྐྱེ་བ་གཅིག་ངེས་པར་བླང་དགོས་ཀྱི་བྱང་སེམས།

སྐྱེ་བ་སྤྲུལ་སྐུའི་རྣལ་འབྱོར། སྐྱེ་བ་སྤྲུལ་སྐུའི་ལམ་ཁྱེར་དང་འདྲ།

སྐྱེ་བ་སྤྲུལ་སྐུའི་ལམ་ཁྱེར། ལོངས་སྐྱ་གནས་གྱུར་ཏེ་སྤྲུལ་སྐུ་རྣོར་སེམས་སུ་སྒོམ་པ་ལ་ཟེར། འཇིགས་བྱེད་ལྟ་བུ་ལ། རྒྱུ་དོན་རྗེ་འཇོམ་པ་འཇམ་དཔལ་གནས་གྱུར་ཏེ། ཞལ་ཕྱག་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་དོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་དུ་བསྒྱིད་ནས་སྒོམ་པ་ལྟ་བུའོ། །འདི་ནི་གཞིའི་སྐྱེ་བ་སྒྲོང་བྱེད་དང་། འབྲས་བུའི་སྤྲུལ་སྐུ་འགྲུབ་བྱེད་དོ། །

སྐྱེ་བ་སྤྲུལ་སྐུའི་ལམ་འཁྱེར་གྱིས་སྐྱེ་བ་སྒྲོང་ཚུལ། བསྒྱིད་རིམ་པའི་སྤྲུལ་སྐུས་སྐྱེ་བ་སྒྲོང་བའི་ཚུལ་ནི། ཐ་མལ་པ་ལ་སྐྱེ་བ་རང་དགའ་བ་འབྱུང་བའི་དོད་ལ། བསྒྱིད་རིམ་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་ལ་དང་པོའི་མཚོན་པོ་སྤྲུལ་སྐུ་རྣོར་སེམས་སུ་བསྒྲུར་བའི་སྤྲུལ་སྐུ་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་རྗེའི་གསང་འདུས་བསྒྱིད་རིམ་ཟློ་གསལ་བྱང་བའི་རེ་སྐོང་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

སྐྱེ་བ་སྤྲུལ་སྐུའི་བསྡེ་བ། བསྡེ་བ་སྐོར་དགུའི་དགུ་པ་དང་འཆི་དུས་ཀྱི་བསྡེ་བ་གསུམ་གྱི་གསུམ་པ་ནི། སྐྱེ་བ་སྤྲུལ་སྐུ་དང་བསྡེ་བ་ནི། མངལ་དུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པར་རྟོམ་པ་ནི། སྐྱེ་བ་ལེན་ཚུའི་རྣམ་སྨིན་གྱི་ལུས་དེ་སྤྲུལ་སྐུ་རྣོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་འམ། སྤྲུལ་སྐུ་རྣོ་རྗེ་འཇོམ་པ་དཔལ་རྡོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་སྐུར་བསྒོམ་པའི་སྟེང་གའི་དབུས་སུ་ཤེན་ཏུ་ཕྲ་མོའི་རླུང་སེམས་ཙམ་ལས་གྱུབ་པའི་ལོངས་སྐུ་དེ་ཉིད་བཞུགས་པར་བསྒོམ་སྟེ། སྐྱེ་གནས་སུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་ནི་སྐྱེ་བ་སྐུ་དང་བསྡེ་བ་ཡིན་ཏེ། འདི་ནི་བསྡེ་བ་སྐོར་དགུའི་དགུ་པ་ཡིན་ནོ། །

སྐྱེ་བ་མེད་པ། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཏེ། སྒྲ་བཤད་ནི། རྒྱུ་ལས་འབྲས་བུ་དོན་དམ་པར་མི་སྐྱེ་བས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ཞེས་བྱའོ། །

སྐྱེ་བོ། མི་སྲིའི་མིང་། སྒྲ་བཤད་ནི། ལས་དང་ཉོན་མོངས་དག་གིས་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་ན་སྐྱེ་བོ་ཞེས་བྱའོ། །

སྐྱེ་མེད་ཟང་ཐལ་དུ་ལ་བཟླ་བ། (བཀའ་བསྒྱུར) ཕུག་ཆེན་གྱི་བདེ་ཞེག་སྐེ། རང་གི་སེམས་སྐྱེ་འགག་གནས་གསུམ་དང་དུས་གསུམ་ལ་སོགས་པའི་སྤྲོས་པ་བཅད་དེ་སྐྱེ་མེད་ཟང་ཐལ་ཆེན་པོར་བློ་ཐག་གཅོད་པ་ལ་ཟེར། ཟང་

ཐལ་ནི་ཐོག་རྟགས་མེད་པའམ་ཐོག་པ་མེད་པ། ལ་བརྟ་བ་ནི་སོམ་ཉི་མི་བྱེད་པར་ཐག་གཅོད་པའི་དོན་ནོ། །

སྐྱེ་སྲིད། སྲིད་པ་ལ་བཞིར་ཕྱེ་བའི་སྐྱེ་སྲིད་ནི། སྐྱེ་བ་ཟློང་སེ་པའི་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལ་ཟེར།

སྐྱེངས། (བདད་རྩིང) ❶ ངོ་ཚ་བ། ❷ རྣམ་པར་ཞུམ་པ་སྟེ། བྱ་བ་ལ་རྨོངས་པར་གྱུར་པ།

སྐྱེད་མོས་ཚལ། ལྷུམ་ར། རྩེད་འཛོའི་གནས།

སྐྱེད་ཚལ། སྐྱེད་མོས་ཚལ་གྱི་བསྡུས་མིང་།

སྐྱེད་ཚལ་ར་བའི་རྩིང་བུའི་འགྲམ། རྒྱལ་པོ་མ་སྐྱེས་དགྲས་བྱས་པའི་རྩིང་བུའི་ནང་དུ་སྐྱེད་མོས་ཚལ་ཀན་ཏ་ཞེས་པ་ཡོད་པའི་ས་ཕྱོགས་ལ་བཞེད།

སྐྱེལ་སོ། དོན་གྱི་སྙིང་པོ། འགག་རྩ། མཐར་ཐུག་གི་དོན།

སྐྱེས་ནས་མ་ནིང་། ❶ མ་ནིང་ལྡའི་ཡ་གྱལ་ཏེ། སྐྱེས་ཙམ་ནས་ཡོ་མོ་གང་གི་ཡང་མཚན་དང་མི་ལྡན་པ། ❷ མཚན་གཉིས་པ།

སྐྱེས་ནས་མྱོང་འགྱུར་གྱི་ལས། ཆོ་གཉིས་པ་ལ་འབྲས་བུ་མྱོང་བའི་ལས། རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེ་ཆུང་དུ་གསལ།

སྐྱེས་བུ། ❶ མིའི་མིང་སྟེ། སྤྱོད་འཇུག་ཟིན་བྱེས་ལས། སྐྱེས་བུའི་སྐད་དོད་པུ་རུ་ཁ་ཞེས་ནུས་ལྡན་ལ་འཇུག་པས་ཕྱི་མའི་དོན་བསྟུབ་པ་ལ་ནུས་པ་དང་ལྡན་པའི་དོན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། དག་པོ་ཐར་ཆུན་དུའང་དེ་བཞིན་དུ་གསལ། ❷ འདུལ་བ་ནས་བཤད་པའི་གྲིབ་ཆོད་འཇལ་བྱེད་ཀྱི་ཤེང་བུ་སོར་བཞི་པའི་ཐུར་མའམ། དེའི་གྲིབ་མ་སོར་བཞི་པ་ལ་ཟེར།

སྐྱེས་བུ་ཆུང་ངུ། མངོན་མཐོ་ལྡ་མིའི་གོ་འཕང་ཙམ་དོན་དུ་གཉེར་ནས་དེ་འཐོབ་པའི་ཐབས་མི་དགེ་བཅུ་སྤོང་གི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་ཚུལ་བཞིན་དུ་སློབ་པའི་གང་ཟག་དེ། སྐྱེས་བུ་ཆུང་ངུམ་སྐྱེས་བུ་ཐ་མ་ཞེས་བྱའོ། །

སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་དོན་དུ་གཉེར་ཞིང་། དེ་ཐོབ་པའི་ཐབས་ཀྱི་གཙོ་བོ་རྒྱུ་འབྲས་མན་ངག་བདུན་སོགས་ཐབས་ཀྱི་ཆ་དང་། ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་ལ་ཚུལ་བཞིན་དུ་སློབ་པའི་གང་ཟག་དེ་ལ། སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའམ་སྐྱེས་བུ་མཆོག་ཅེས་བྱའོ། །

སྐྱེས་བུ་དམ་པ། ① བསྟན་འགྲོའི་དོན་རྒྱ་ཆེན་པོ་མཛད་པའི་མཁས་གྲུབ་གཉིས་ལྡན་གྱི་སྐྱེས་བུ་ལ་ཟེར་ཏེ། ལྷང་སྐུ་རོལ་པའི་རྗེ་རྗེས། །མཁས་པས་གྲུབ་པ་མ་བཅོམ་ཞིང་། །གྲུབ་པས་མཁས་པ་མ་བཅོམ་པར། བསྟན་ལ་ཕན་པ་སྤྲུབ་པ་ལ། །སྐྱེས་བུ་དམ་པ་ཞེས་ཀྱང་ཟེར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །② ཡང་ན། འཇམ་མགོན་

སེམས་པའི་ཐིག་ བསྟོད་པས་དགའ་བར་མི་འགྱུར་ལ། །སྨད་པས་མི་དགའ་མི་འགྱུར་ཞིང་། །རང་གི་ཡོན་ཏན་ལེགས་གནས་པ། །རྒྱས་བྱ་དམ་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན། །ཞེས་གསུངས།

སྒྲིབ་བྱ་འདུལ་བ། གདུལ་བྱ། སྦྱ་བཤད་ནི། འདུལ་བར་འོས་པའི་སྒྲིབ་བྱ་ཡིན་པས་ན་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ། སློབ་དཔོན་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྒྲུངས་གསུང་ལ་གཞི་བྱས།

སྒྲིབ་བྱ་འབྲིང་། སྲིད་པའི་བདེ་བ་ལ་ཆགས་ཀྱིས་ཡོངས་ནས་རང་ཉིད་གཅིག་པུའི་དོན་དུ་ཞི་བའི་བདེ་བ་ཙམ་དོན་དུ་གཉེར་ལ། དེ་བསླུབ་པའི་ཐབས་དགེ་སྦྱིག་གི་སྒང་ལྟུང་སྤྱི་དང་བྱ་བྲག་ཏུ་ལྷག་པའི་བསླབ་པ་གསུམ་ལ་ཚུལ་བཞིན་དུ་སློབ་པའི་གང་ཟག་དེ་ལ། སྒྲིབ་བྱ་འབྲིང་ཞེས་བྱའོ། ।

སྒྲིབ་བྱ་གསུམ་གྱི་ལམ་གྱི་སྟུང་མ། སྒྲིབ་བྱ་ཆེན་པོའི་སྟུང་མ་མྱུར་མཛད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མགོན་པོ། སྒྲིབ་བྱ་འབྲིང་གི་སྟུང་མ་རྣམ་སྣས། སྒྲིབ་བྱ་ཆུང་ངུའི་སྟུང་མ་ལས་གཤེན་དང་གསུམ་མོ། །དེ་གསུམ་སྒྲིབ་བྱ་གསུམ་གྱི་སྟུང་མར་འཛོག་པའི་ཆུ་མཚན་ནི། མྱུར་མཛད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མགོན་པོ་ཆུལ་ཀུན་སྦྱིང་རྗེའི་རང་གཟུགས་སྤྲུན་ར་སྣ་གཟེགས་དངོས་ཡིན་པས་དེ་ཉིད་ཆོས་སྐྱོང་དུ་བསྟེན་ན་སྒྲིབ་བྱ་ཆེན་པོའི་སྐབས་བྱམས་སྦྱིང་རྗེ་སྐྱེ་མྱུར་བ་ལ་གནད་ཆེ་བ་དང་། འབྲིང་གི་སྐབས་བསླབ་པ་གསུམ་དང་། ལྷག་པར་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསླབ་པ་གཅོ་བོར་ཉམས་སུ་ལེན་དགོས་ཤེང་། ཆུལ་ཆེན་རྣམ་ཐོས་སྲས་ཀྱིས་སྨོན་པའི་སྤྱན་སྔར་འདུལ་བ་དང་དེའི་བརྗོད་བྱ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསླབ་པ་སྟུང་བར་ཞུལ་གྱིས་བཞེས་པས་དེ་ཉིད་བསྟེན་ན་དེ་ལྟ་བུའི་ལམ་ཆུང་ལ་སྐྱེ་བ་གནད་ཆེ། ཆོས་ཆུལ་གཤེན་རྗེ་ནི་སྐྱེ་འགྲོ་ཀུན་ལ་མི་རྟག་པ་སྨོན་ཅིང་དགེ་སྦྱིག་གི་སྤྱང་འཇིན་ལས་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་སྨོན་པ་པོ་ཡིན་པས་འདི་ཉིད་ཆོས་སྐྱོང་དུ་བསྟེན་ན་མི་རྟག་ལས་འབྲས་སོགས་སྐྱེས་བུ་ཆུང་ངུའི་རྟོགས་པ་རང་ཆུང་ལ་སྐྱེ་སྤྲ་བའི་དགོས་པ་ཡོད་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བཏགས་སོ། ।

སྒྲིབ་རབས་ཀྱི་སྡེ། གསུང་རབ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་དགུ་པ་སྐྱེས་རབས་ཀྱི་སྡེ་ནི། འདས་པའི་དུས་ལ་བརྟེན་ཏེ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་སྐུ་སྐྱེས་དེ་དང་དེ་དག་ཏུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་དང་དཀའ་བ་སྤྱད་པ་བསྟན་པའི་སྡེ་སྣོད་དོ། ।

སྐྱོ་སྔོགས། ཐར་འཁོན་པ་བར་སྐབས་སུ་ཞི་བ་སྤར་སློང་བའོ། །ཞེས་བསྟན་དར་ལྟ་རམས་པ་གསུང་། དཔེར་ན། འདུལ་བ་ལས། སྐྱེ་སྔོགས་བྱེད་པའི་ལྟུང་བྱེད་ཅེས་པ་ལྟ་བུ།

སྐྱོ་སྔོགས་བྱེད་པའི་ལྟུང་བྱེད། འབའ་ཞིག་པ་དགུ་བཅུའི་བཞི་པ་ནི། དགེ་སློང་གཉིས་ཡན་ཆད་རྩོད་པ་བཞི་པོ་གང་ཟུང་དགེ་འདུན་གྱིས་ཆོས་ཕྱོགས་སུ་ཞི་བར་བྱས་ཟེན་པ་ལ་སྤར་སློང་བའོ། །སྐྱེ་སྔོགས་ནི། ཐར་འཁོན་

པ་བར་སྐབས་སུ་ཞི་བ་སྤར་སློང་བའོ། །རྩོད་པ་བཞི་ནི། ལྷང་ཕྱིར་རྩོད་པ། འགྱེད་ཕྱིར་རྩོད་པ། མི་བསྟམས་ཕྱིར་རྩོད་པ། བྱ་བ་ལས་ཕྱིར་རྩོད་པ་དང་བཞིའོ། །

སྐྱོ་བ། ❶ མྱ་ངན། སེམས་སྐྱོ་ལྟ་བུ། ❷ ངེས་པར་འབྱུང་བ། ཞེན་པ་ལོག་པ། འཁོར་བ་ལ་སྐྱོ་བའམ་སྐྱོ་ཤས་བསྐྱེད་ལྟ་བུ། ❸ དཀའ་སྤྱད་དམ། ངལ་བ། སེམས་ཤུགས་ཆག་པ། ཡང་ཡང་འཆད་པས་ངལ་བའི་སྐྱོ་བ་སྤངས་ལྟ་བུ།

སྐྱོང་བྱེད། ❶ ཕ། ❷ སྐྱང་རྡེ། ❸ མི་ཤེས་པ། བྱིས་པ། དཔེར་ན། ཀློང་ཆེན་རབ་འབྱམས་པའི་ཡིད་བཞིན་མཛོད་རྩ་བ་ལས། མི་ཤེས་པ་དག་ཐམས་ཅད་སེམས་ཡིན་ལོ། །སྣང་བ་རྣམ་གསུམ་དོན་ལ་ཤིན་ཏུ་མོངས། །སྐྱོན་མང་ཕན་ཚུན་འཆོལ་ཞིང་ཉ་ཅང་ཐལ། །སྐྱོང་བྱེད་དག་གི་ལུགས་ངན་དེ་སྤོངས་ཤིག། ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

སྐྱོན་སྨྲའི་ལྷང་བྱེད། འབའ་ཞིག་དགུ་བཅུའི་གཉིས་པ་ནི། དགེ་སློང་ལ་སྐྱོན་གང་ཡང་རུང་བ་སྨས་པ་ཡུལ་དེས་དོན་གོ་བའོ། །

སྤྲ་དཀར་སྐྱེས་པ། ཁས་པ།

བཤམ་པ། ཆགས་པ། ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་དུ། ཀུ་མ་ནི་འདོད་ཆགས་དང་། ཀམ་ཞེས་པ་ནི་ཆགས་པའི་མིང་ཡིན་པས་དེ་ལས་མཆེད་པར་སེམས་སོ། །དཔེར་ན། བསྐལ་པ་ནི། ལེགས་སྦྱར་གྱི་ཀལྤ་ལས་མཆེད་པ་ལྟ་བུའོ། །རྗེའི་ལམ་གཅོ་རྣམ་གསུམ་ལས། རྣམ་དག་ངེས་འབྱུང་མེད་པར་སྲིད་མཆོ་ཡི། །བདེ་འབྲས་དོན་གཉེར་ཞི་བའི་ཐབས་མེད་ལ། །སྲིད་ལ་བཤམ་པ་ཡིས་ཀུང་ལུས་ཅན་རྣམས། །ཀུན་ནས་འཆིང་ཕྱིར་ཐོག་མར་ངེས་འབྱུང་བཙལ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

བཀྲུང་བ། ཁྲབ་པའམ་ཡངས་པར་བྱས་པ། ལུང་ཕུན་ཚེགས་ཀྱི་འགྲེལ་པར་གསལ།

བཀྲུངས་བསྒྱམས་མ། ཆོས་ཀུལ་ནང་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྟོད་པ་བཀྲུང་བསྒྱམ་མ་འདི། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་གསུངས།

བཀྲུངས་ཁྲི། སོར་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞིའི་ཚད། དེ་ནི་གླུ་མོའི་སྟེ་ནས་གྱང་མཛུབ་ཀྱི་རྩེ་མོའི་བར་གྱི་ཆ་ཤས་ལ་བཀྲུངས་ཁྲུ་གང་ཟེར།

བསྐ་བ། སྐ་བ་དང་དོན་འདྲ།

བསྐལ་ཚུང་། བར་བསྐལ་དང་འདྲ།

བསྐལ་ཆེན། བར་བསྐལ་བཅུད་ཙུ་ལ་བསྐལ་ཆེན་ཟེར།

བསྐལ་པ། <ཀཁ> ① དུས་ཡུན་ཤིན་ཏུ་རིང་བའི་ཚད་ཅིག །འདི་ཡི་གེ་འབྲི་ཚུལ་ཙམ་ལས་རྟུ་སྐད་སོར་བཞག་ཡིན། ② ཡུལ་དུས་ངོ་བོ་གསུམ་གྱིས་ལྷོག་གྱུར་ཏུ་སོང་བ།

བསྐལ་པ་སྐར་མ་ལྟ་བུ། སྣོན་ལམ་དང་དགེ་བའི་རྩ་བའི་དབང་གིས་བར་བསྐལ་དང་བསྐལ་ཆེན་རྣམས་ལས་ཀྱང་དུས་ཡུན་ཤིན་ཏུ་རིང་བའི་བསྐལ་པ་ཞེག་སྟེ། དེའི་འགྲིབ་པའི་དུས་ཡུན་གཅིག་པུ་ལའང་བར་བསྐལ་སྟོང་ཕྲག་ཉི་ཤུ་ཡོད་པར་རྟུ་གར་གྱི་སྣོབ་དཔོན་ཨ་ཙྪ་ཡ་ཀ་རས་གསུངས། བསྐལ་པ་སྐར་མ་ལྟ་བུ་ཞེས་བྱ་བ་འབྱུང་བའི་དུས་ནི། བསྐལ་པ་བཟང་པོ་འདིའི་འོག་ཏུ་སངས་རྒྱས་མེད་པའི་བསྐལ་པ་དྲུག་ཐུ་འབྱུང་ངོ་། །དེའི་འོག་ཏུ་བསྐལ་པ་སྟོན་པ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བ་འབྱུང་སྟེ། བསྐལ་པ་དེ་ལ་སངས་རྒྱས་ཁྲི་འབྱུང་ངོ་། །དེའི་འོག་ཏུ་སངས་རྒྱས་མེད་པའི་བསྐལ་པ་བརྒྱད་ཁྲི་འབྱུང་ངོ་། །དེའི་འོག་ཏུ་བསྐལ་པ་སྐར་མ་ཞེས་བྱ་བ་འབྱུང་ཞིང་། དེ་ལ་སངས་རྒྱས་བརྒྱད་ཁྲི་འབྱུང་ངོ་། །དེ་ནས་མུན་བསྐལ་སུམ་བརྒྱ། དེ་ནས་སྒྲོན་བསྐལ་ཡོན་ཏན་བཀོད་པ་ལ་སངས་རྒྱས་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་འབྱུང་བར་མདོ་སྡེ་བསྐལ་བཟང་ལས་འབྱུང་བར་བཤད་དོ། །

བསྐལ་པ་བར་མ། ❶ བསྐལ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཐམས་ཅད་དཔག་ཚད་ཕྱེད་ཕྱེད་པ་ལ་ཀ་ཤི་ཀའི་རས་ཀྱིས་ལོ་བརྒྱ་བརྒྱ་ན་ཕྱོགས་རེ་ཕྱོགས་པས་ནམ་ཟད་པར་འགྱུར་བ་དེ་ཙམ་ན་བསྐལ་པ་བར་མའོ། །ཞེས་རྒྱ་གར་གྱི་མཁས་པ་བོ་ར་ཙ་ན་ར་སཱི་ཏའི་སྤྱོད་འཇུག་འགྲེལ་པར་གསལ་བ་ལྟར་བགོད། བར་བསྐལ་དང་དོན་གཅིག། ❷ བར་གྱི་བསྐལ་པའི་རྩེས་གཞི་ལོ་ཡི་བྱེད་པ་མིན། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། བཅུད་ཀྱི་སེམས་ཅན་གྱི་བྱེད་སྤྱོད་བཟང་ངན་གྱིས་བསྐལ་བཟང་གི་སངས་རྒྱས་ཆེ་དང་སྨོན་ལམ་གྱིས་ཀྱང་མ་ངེས་ཤིང་། བར་གྱི་བསྐལ་པ་ཡང་ཀ་ཅང་རྒྱུན་རིང་བས་ལོ་དང་ཟླ་བས་བགྲང་མི་རྟུས་སོ། །འགའ་ཞིག་གིས་བར་བསྐལ་གཅིག་ལ། མི་ལོ་དཀྲིགས་ཆེན་པོ་གསུམ། དཀྲིགས་ཆུང་བ་གསུམ། གཏམས་ཆེན་དགུ། གཏམས་ཆུང་བདུན། རབ་བཀྲམ་ཆེན་པོ་བདུན། ཁྲག་ཁྲིག་ཆེན་པོ་དྲུག ཁྲག་ཁྲིག་ཆུང་བ་གཅིས། ཐེར་འབྱམ་ཆེན་པོ་བཞི་ཡོད་གསུངས་སོ། ཁ་ཅིག་གིས་བར་བསྐལ་མི་ལོ་དཀྲིགས་ཁྲག་དགུ་ཡོད་གསུངས་སོ།། ཞེས་ཀློང་རྡོལ་བ་མ་གསུང་། ❸ བོད་ཀྱི་ཆོག་མཛོད་ཆེན་མོར། བསྐལ་པ་ཆུང་བ་སྟེ། ཆོས་མངོན་པའི་བཤད་སྒོལ་ལྟར་ན་མིའི་ཚེ་ལོ་བཅུ་པ་ནས་བཟུང་ལོ་བཀུ་རེར་ལོ་རེ་འཕེལ་ཏེ་མིའི་ཚེ་ལོ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་བར་ཡར་འཕེལ་བའི་དུས་ཡུན་ལ་བསྐལ་པ་ཆུང་བ་གཅིག་དང་། དེ་ནས་ལོ་བཀུ་རེར་ལོ་རེ་འགྲིབ་སྟེ་མིའི་ཚེ་ལོ་བཅུ་པའི་བར་མར་འགྲིབ་པའི་དུས་ཡུན་ལ་ཡང་བསྐལ་པ་ཆུང་བ་གཅིག་ཅེར། དེ་ལ་མི་ལོ་ཁྲི་བརྒྱད་བརྒྱ་སོ་དགུ་དང་དགུ་སྟོང

ཐམ་པ་ཡོད། ཞེས་འདུག་ཀྱང་བསྐལ་ཚུང་དང་བར་བསྐལ་དོན་གཅིག་པས་བར་བསྐལ་གྱི་རྩིས་གཞི་ལོ་ཡིས་བྱེད་པ་མིན་ཞེས་གོང་དུ་གསུངས་པ་ལྟར་ན་འདི་ལ་དུང་དཀྱད་དོ། །

བསྐལ་པ་བཟང་པོ། བསྐལ་པ་འདི་ཚགས་པའི་སྔོན་རོལ་དུ་སྟོང་གསུམ་ཐམས་ཅད་ཆུའི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་གཅིག་ཏུ་གྱུར་ཏེ་ཡོད་པ་ལ་མེ་ཏོག་པད་མ་འདབ་མ་སྟོང་ལྔན་སྟོང་སྐྱེས་ནས་འདུག་པ་གཙང་རིས་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡིན་ཞེས་མངོན་ཤེས་ཀྱིས་བརྟགས་པས། དེ་རིས་ཀྱི་བསྐལ་པ་འདི་ལ་སངས་རྒྱས་སྟོང་འབྱོན་པར་དེའི་དོན་གྱིས་ཡིན་པར་ཤེས་ཏེ། དེ་རིས་ཀྱི་བསྐལ་པ་འདི་ནི་བསྐལ་པ་བཟང་པོ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྐལ་པའི་མིང་བཟང་པོར་བཏགས།

བསྐུ་ཞིང་བྱུག་པ། ཕྱོགས་གཅིག་ཞལ་ཞལ་བྱས་པ་ནི་བསྐུས་པའོ། །ཕྱོགས་ཀུན་ཞལ་ཞལ་བྱས་པ་ནི་བྱུགས་པ། བསྐུམ་པ། བསྡུས་པ། ལུང་ཕྲན་ཚེགས་ཀྱི་འགྲེལ་པར་གསལ། སྐུམ་པའི་མ་འོངས་པ།

བསྐུམས་ཁྲུ་གང་། སོར་ཉི་ཤུའི་ཚད། དེ་ནི་གླུ་མོའི་སྣེ་ནས་མཐེབ་ཆུང་གི་རྩ་བའི་བར་གྱི་ཆ་ཤས་ལ་ཟེར། མཛོད་ལས་ཁྲུ་གང་ཞེས་པ་ནི་བཀྲངས་ཁྲུ་ལ་ཟེར་བ་ཡིན།

བསྐུར་བའི་སྦུང་ལྷུང་། སྦུང་ལྷུང་སྙམ་ཅུའི་བཅུ་པ་ནི། སྤྱིན་བདག་ཁྱིམ་པས་ཚོ་ཉ་ཁྱིམ་པ་ལ་དགེ་སློང་གི་ཆོས་གོས་ཀྱི་རིན་བསྐུར་བ་ཞལ་ཏ་བ་ཁྱིམ་པ་ལ་སྦུད་ཞལ་ཏ་བ་དེ་ལ་དགེ་སློང་གིས་བསྐུལ་བསྡད་དུག་ལས་ལྷག་པའམ་མ་ལྷག་ཀྱང་ཞལ་ཏ་བས་སྤྱིན་བདག་གི་སེམས་བསྡུ་བ་ཁས་མ་བླངས་པར་དེ་འདྲའི་རིན་པོ་ཆེ་བསྐྱངས་པའོ། །

བསྐྱེད་རྫོགས། བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ་གྱི་བསྡུས་མིང་།

བསྐྱེད་རིམ། བསྒོམས་སྟོབས་ཀྱིས་རླུང་དབུ་མར་ཞུགས་གནས་ཐིམ་གསུམ་བྱས་པ་ལས་མ་བྱུང་ཞིང་། རང་འབྱས་རྫོགས་རིམ་གྱི་རྒྱུད་སྨིན་བྱེད་གང་ཞིག །སྐྱེ་ཤི་བར་དོ་གསུམ་པོ་ཅི་རིགས་དང་རྣམ་པ་མཐུན་པར་བྱོས་གཞར་དུ་བཏགས་ནས་སྒོམ་པའི་རྣལ་འབྱོར་དེ། བསྐྱེད་རིམ་གྱི་མཚན་ཉིད་དུ་པཊ་ཆེན་བྱོ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གསུང་ངོ། །དཔལ་ལྡན་ཆོས་རྗེས་མཚན་ཉིད་འདི་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་གཙོ་བོའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གསུང་། གཞན་ཡང་། དངོས་གནས་ལ་གྲུབ་པ་མེད་ཅིང་བྱོས་ཡི་གེ་དང་ཉི་མཚན་མ་སོགས་གང་རུང་ལས་ཤང་ཉིད་ལྟར་བསྐྱེད་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་པས་བསྐྱེད་རིམ་སྟེ། རིམ་པ་ནི་རྣམ་པའི་དོན་ནོ། །ཞེས་མཁས་གྲུབ་ཆོས་རྗེའི་དངོས་སྨོབ་འདུལ་འཛིན་དཔལ་ལྡན་བཟང་པོའི་གསང་འདུས་རྩ་བཤད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་རིན་ཆེན་གཏེར་མཛོད་ལས་གསུངས། རྗེའི་སྐུགས་རིམ་ཆེན་མོར་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་གསུངས།

དབྱེ་ན། རགས་པ་དྲན་པ་གཅིག་པའི་རྣལ་འབྱོར་དང་། ⇦ (བསྒྲིད་རིམ་རགས་པ་དང་དོན་གཅིག) ཕྱ་བ་རྟོག་པའི་རྣལ་འབྱོར་གཉིས། ⇦ (བསྒྲིད་རིམ་ཕྱ་མོ་དང་དོན་གཅིག) སྒྲ་བཤད་ནི། ཆོས་བསྒྲིད་ཅིང་བརྟགས་ལ་བཅོས་པའི་རིམ་པའམ་རྣམ་པ་ཡིན་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ནི། རིམ་པ་དང་པོ། བསྒྲིད་པའི་རིམ་པ། རྟོག་པའི་རྣལ་འབྱོར། བརྟགས་པའི་རིམ་པ། བཅོས་མའི་རྣལ་འབྱོར་ཞེས་བྱའོ། །རྗེའི་སྐུགས་རིམ་ཆེན་མོར་གཞི་བྱས་ཏེ་བཀོད།

བསྒྲེད་རིམ་གྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྒང་བྱ། ཐ་མལ་གྱི་སྣང་བ་དང་ཞེན་པ་གཉིས་ལ་ཟེར་ཏེ། རྗེའི་སྐུགས་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། བསྒྲིད་རིམ་གྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྒང་བྱ་ནི། རྟེན་དང་བརྟེན་པ་ཐ་མལ་པའི་སྣང་བ་དང་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་ཐ་མལ་པར་ཞེན་པའི་ང་རྒྱལ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

བསྒྲེད་རིམ་དུ་གྱུར་པའི་ལུས་དབེན། རླུང་དབུ་མར་ཞུགས་གནས་ཐིམ་གསུམ་བྱས་པ་དང་མ་འབྲེལ་བའི་ཕུང་སོགས་ལྟར་སྣོམ་པ་ཙམ་ལ་ཟེར། རྒྱས་པར་བཤད་ན། རླུང་དབུ་མར་ཞུགས་གནས་ཐིམ་གསུམ་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བའི་བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་སྐྱེས་པའི་སྣོ་ནས་ཕུང་སོགས་ལྟར་སྣོམ་པ་མིན་པར། བསྒྲིད་རིམ་ཕྱ་རགས་མཐར་ཕྱིན་པ་ན་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕུག་རྒྱ་ལ་བརྟེན་ནས། བྱང་སེམས་སྤྲུལ་བོ་ནས་གསང་གནས་ཀྱི་རྟེའི་བར་དུ་འབེབས་ནུས་ཤིང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དགའ་བ་བཞི་སྐྱེས་ནུས་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་བདེ་བ་དང་སྟོང་པ་སྤྲུར་བའི་སྣོ་ནས་ཕུང་སོགས་ལྟར་སྣོམ་པ་ལ་བསྒྲིད་རིམ་པའི་ལུས་དབེན་ཞེས་ཟེར་རོ། །རྗེའི་རིམ་ལུགས་ཤེས་སྣོན་ལ་གཞི་བྱས།

བསྒྲེད་རིམ་རྣལ་འབྱོར་བཏུ་གཅིག རྗེ་བཙུན་རྗེ་རྗེ་རྣལ་འབྱོར་མའི་བསྒྲིད་རིམ་རྣལ་འབྱོར་བཏུ་གཅིག་ནི། ཆོས་རྗེ་ས་པཊ་གྲིས། ཉལ་དང་ལྡང་དང་བདུད་རྩི་མྱང་། །ཚད་མེད་བྱ་མ་བདག་ལྟར་བསྒྲིད། །འགྲོ་བ་དག་པའི་རྣལ་འབྱོར་དང་། །དཔའ་བོ་དཔའ་མོས་བྱིན་གྱིས་བརླབས། །ངག་བརྒྱས་ཡིད་བརྒྱས་གཉིས་གཅིག་ཡིན།། བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་རྣལ་འབྱོར་དང་། །སྤྱོད་ལམ་གྱི་ནི་རྣལ་འབྱོར་ཏེ། །དེ་ལྟར་རྣལ་འབྱོར་བཏུ་གཅིག་གོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཏེ། དང་པོ་ཉལ་བའི་རྣལ་འབྱོར། གཉིས་པ་ལྡང་བའི་རྣལ་འབྱོར། གསུམ་པ་བདུད་རྩི་མྱོང་བའི་རྣལ་འབྱོར། བཞི་པ་ཚད་མེད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར། ལྔ་པ་བྱ་མའི་རྣལ་འབྱོར། དྲུག་པ་བདག་ལྟར་བསྒྲིད་པའི་རྣལ་འབྱོར། བདུན་པ་འགྲོ་བ་དག་པའི་རྣལ་འབྱོར། བརྒྱད་པ་དཔའ་བོ་དཔའ་མོས་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པའི་རྣལ་འབྱོར། དགུ་པ་ངག་བརྒྱས་དང་ཡིད་བརྒྱས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར། བཏུ་པ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་རྣལ་འབྱོར། བཏུ་གཅིག་པ་སྤྱོད་ལམ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་དང་བཅས་སོ། །

བསྒྱེད་རིམ་པའི་འཆི་བ་ཆོས་སྐུའི་ལམ་འཁྱེར། འཆི་བ་ཆོས་སྐུའི་ལམ་འཁྱེར་དང་འདྲ།

བསྒྱེད་རིམ་ཕྱི་རགས། རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་ང་རྒྱལ་འཛིག་ཅིང་གསལ་སྣང་འདོན་པ་ནི། བསྒྱེད་རིམ་རགས་པའོ། །བསྒྱེད་རིམ་རགས་པ་དང་། རགས་པ་དྲན་པ་གཅིག་པའི་རྣལ་འབྱོར་གཉིས་དོན་གཅིག །སྔོང་འོག་གི་སྣ་རྩེར་ཕྱི་ཐིག་སྒོམ་པ་ནི། བསྒྱེད་རིམ་ཕྱི་མོའོ། །བསྒྱེད་རིམ་ཕྱི་མོ་དང་། ཕྱ་བ་རྟོག་པའི་རྣལ་འབྱོར་གཉིས་དོན་གཅིག

བསྐྱོད་པ། ❶ བསླལ་བ། དཔེར་ན། ཆུང་གིས་བསྐྱོད་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❷ འགྲོ་བ།

བསྐྲད་པའི་ལྷུང་བྱེད། འབའ་ཞིག་པ་དགུ་བཅུའི་བཅུ་དྲུག་པ་ནི། དགེ་སློང་གཞན་དགེ་འདུན་གྱི་གནས་ནས་བསྐྲད་དེ་ཉེ་འཁོར་འདས་པའོ། ।

ཁ

ཁ་ཆེ། <ཀཱཤེར> ❶ བོད་ཀྱི་ནུབ་ཕྱོགས་སུ་ཡོད་པའི་རྒྱ་གར་གྱི་ཡུལ་ཞིག་སྟེ། ཀ་ཤི་སྨིར་ཟེར། ཁ་ཆེ་ནི་Khache ཀཱཤེར་ Kashmir ཞེས་པ་རྒྱར་ཆག་པ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་བའང་སྣང་ངོ་། ❷ ཁ་ཆེན་པོ། དཔེར་ན། བྱམ་ཟེའི་ཁྱིའུ་ཁ་ཆེ་སྣ་ཉག་ཅེས་པ་ལྟ་བུ།

ཁ་ཆེམས། འཆི་ཁའི་བསླབ་བྱ་ལ་ཟེར།

ཁ་ཏ། ❶ བསླབ་བྱ། དཔེར་ན། ཁ་ཏ་བསླབ་བྱ། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❷ གཅེས་པར་འཛིན་པ། དཔེར་ན། སྤྱོད་འཇུག་ལས། དལ་ཅིའི་ཕྱེར་ཁ་ཏ་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །བསྟན་དར་ལྟ་རམས་པའི་གསུང་ལ་གཞི་བྱས།

ཁ་ཏྭཾ་གཱ། (ལིགས་སྣྲུར) བོད་སྐད་དུ་བསྒྲུར་ན་ཡན་ལག་དྲུག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་ཡི་ཕུག་མཚན་ཞེག། ལུས་གཅིག་ལ་ཡན་ལག་དྲུག་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། ཡུ་བ་ལུས་ལྟ་བུ་ལ། རྡོ་རྗེ་རྩེ་ལྔ་པ། མི་མགོ་གསུམ་ཡན་ལག་རེ་རེ། སྣ་ཚོགས་རྡོ་རྗེ། བྱམ་པ་སྟེ་ཡན་ལག་དྲུག་གོ། རྒྱས་པར་བཤད་ན། ཤིང་གི་ཡུ་བ་དཀར་པོ་ཟུར་བརྒྱད་པས་དུར་ཁྲོད་བརྒྱད། ཡུ་བའི་མར་རྩེ་རྡོ་རྗེ་རྩེ་གཅིག་པས་སྤུང་འཁོར་མེ་རི་དང་བཅས་པ། གསེར་གྱི་བྱམ་པས་གཞལ་ཡས་ཁང་། བྱམ་པའི་རྩ་བར་བཏགས་པའི་སྣ་ཚོགས་པའི་བ་དན་གྱིས་ཐུགས་ཀྱི་གསང་བ། དྲིལ་ཆུང་གིས་གསུང་གི་གསང་བ། དེ་དག་གང་ལ་ལྟན་པའི་ཁ་ཏྭཾ་གས་སྐུའི་གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ། བྱམ་པའི་སྔོང་གི་སྣ་ཚོགས་རྡོ་རྗེས་དམ་ཚིག་གི་འཁོར་ལོའི་སྒོ་མཚམས་མ་བཅུད། དེའི་སྔོང་གི་མི་མགོ་

རྟོན་པ་ནག་པོས་ཐུགས་འཁོར་གྱི་དཔའ་བོ་དཔའ་མོ་བཅུ་དྲུག། དེའི་སྟེང་གི་མི་མགོ་རྟེང་པ་དམར་པོས་གསུང་འཁོར་གྱི་དཔའ་བོ་དཔའ་མོ་བཅུ་དྲུག། དེའི་སྟེང་གི་མི་མགོ་སྐམ་པོ་དཀར་པོས་སྐུ་འཁོར་གྱི་དཔའ་བོ་དཔའ་མོ་བཅུ་དྲུག། (རྗེའི་འདོད་འཇོ་ལས། དཀར་དམར་གནག་པའི་མི་མགོ་གསུམ་གྱིས་རིམ་བཞིན་རྒྱལ་བའི་སྐུ་གསུང་ཐུགས་གསུམ་མཚོན་པར་གསུངས།) དེའི་སྟེང་གི་རྡོ་རྗེ་ནག་པོ་རྩེ་ལྔ་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་སྟེང་མ་བཞེས་བདེ་ཆེན་གྱི་འཁོར་ལོའི་ཡུམ་བཞི་དང་འོག་མ་བཞེས་ཡབ་བཞི། དབུས་ཀྱི་སྟེང་མས་ཡབ། འོག་མས་ཡུམ་སྟེ། མདོར་ན་བདེ་མཆོག་ལྔ་དྲུག་ཏུ་རྩ་གཉིས་པའི་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཐམས་ཅད་མཚོན། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་གཙོ་བོའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆ་ལས་གྲུབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་གཙོ་བོ་ལ་འདུས་པས་ན་ཡབ་མཚོན་ཞིང་སྒས་པའི་རྒྱལ་གྱིས་འཇིན་ཅིང་ཐབས་ཤེས་སྦྱོར་བ་མཚོན་ནོ། །རིང་བྱང་གི་ཚད་ནི་ཁྲུ་གང་རྣས་ལུས་ཚད་ཀྱི་བར་གང་བྱས་ཀྱང་རུང་བར་བཤད། དབུལ་ཆུའི་གསུང་རྣལ་འབྱོར་མའི་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་ཟེན་བྱེས་དང་། རྗེའི་འདོད་འཇོ། ཀློང་རྡོལ་བ་མའི་གསུང་བཅས་ལ་གཞི་བྱས།

ཁ་དོ་ཆད། ཁ་དང་མཉམ་པ་ཞེས་པའི་དོན། དཔེར་ན་འབྲུ་རེགས་ཀྱིས་བང་མཛོད་ཁ་དོ་ཆད་དུ་གང་ལྟ་བུ།

ཁ་དུམ་པའི་ཆུང་མ། ཆུང་མ་དུག་གི་ཡ་གྱལ་ཏེ། ངས་ཁྱོད་ཀྱི་ཉེ་གནས་སམ་འཁོར་བྱེད་དོ་ཞེས་ཆུང་མར་གྱུར་པའོ། །

ཁ་དོག་འཆང་བ། གྱར་གྱམ་དང་། གཅུར་ལ་སོགས་པས་རང་གི་ལུས་ལ་རི་མོ་བྱེད་པ།

ཁ་དྲག་པ། ཞུམ་པ་མེད་པར་སྨྲ་བ།

ཁ་ན་མ་ཐོ་བ། སྨིག་པ། མི་དགེ་བའི་ལས། ཉེས་ལྟང་། སྨྲ་བཤད་ནི། དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱན་སྔར་ཁ་ནས་སྨྲ་མི་རུས་པའི་ལས་ཡིན་པས་ན་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །

ཁ་ན་མ་ཐོ་བའི་ཟས། གཞན་ལ་གནོད་པ་བྱས་སམ་བྱེད་དུ་བཅུག་པ་ལ་བྱུང་བའི་ཤ་ལ་ཟེར།

ཁ་ཡོ། འབོར་ཤོག འདུ་ཤོག དཔེར་ན། ཟབ་ཁྱད་ཀྱི་ཁ་ཡོ་འབྱུག་ལྟར་སྒོག་ཅེས་པ་ལྟ་བུ།

ཁ་འཕངས་པ། གཞུང་གཞན་དུ་ཡོད་ཚུལ་བཤད་པ། དཔེར་ན་རྒྱས་པར་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ལ་ཁ་འཕངས་པ་ཟེར།

ཁ་བའི་རི། ❶ རྟེ་མ་ལ་ཡ་ཞེས་པ་གང་ས་ཅན་ཏེ། རྟེ་སེ་ན་རྡོའི་ལིང་གི་ཁྱུ་གང་ཙམ་ཞིག་ལ་ཆུ་འབབ་པ་ལ་བཞིད། ❷ ཁ་ཅིག་བོད་སྤྱི་ལ་འདོད་དོ། །

ཁ་སྦྱོར། ❶ ཁ་དང་ཁ་སྦྱར་བ། ལོ་བྱེད་པ། ❷ དངོས་པོ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་སྦྱར་བ། ❸ ཚུང་ཁ་སྦྱར་ཏེ། ཚུང་བུམ་པ་ཅན་དང་འདྲའོ། །

ཁ་སྦྱོར། དབྱིར་མེད་དུ་བྱེད་པ། དཔེར་ན། ལྷག་མོས་ལུས་ལ་སྡུད་པའི་སྐབས་སུ་ཁ་སྦྱོར་ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་གཉིས་སུ་མེད་པར་སྦྱོར་བ་སྟེ་དབྱིར་མེད་དུ་བྱེད་པའི་དོན་ཡིན་ལ། དབྱིར་མེད་ཚུལ་ནི་རང་གི་ཕུང་ཁམས་བསྐྱེད་མཆེད་དང་ལྡན་མས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་རང་གི་གཟུགས་ཕུང་དང་རྣམ་སྨང་གཉིས་ཁ་སྦྱོར་བ་སྟེ་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་དུ་མོས་པའོ། །

ཁ་སྦྱོར་ཡན་ལག་བདུན། སྤོབ་དཔོན་ངག་གི་དཀང་ཕུག་གྲགས་པས། ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་དང་ཁ་སྦྱོར་བདེ་ཆེན་རང་བཞིན་མེད། །སྟིང་རྗེ་ཡོངས་གང་ཚུན་མི་ཆད་དང་འགྲོག་པ་མེད། །ཡན་ལག་བདུན་བཤད་དོན་དང་ལྡན་པ་བསྡུབ་བྱ་འདུ། །བདག་འདོད་ཆད་མས་ཡོངས་སྤོམ་ཀློ་ཆེན་གྱིས་ཀྱང་སྟགས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ༡ མཆན་དཔེས་བཀྲམ་པའི་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུའི་ཡན་ལག་དང་། ༢ རང་སྣང་གི་ལྷ་མོ་དང་མཉམ་པར་སྦྱོར་བའི་ཁ་སྦྱོར་གྱི་ཡན་ལག་དང་། ༣ གྱ་ནོམ་པ་དང་། ཟག་པ་མེད་པ་དང་། འཁོར་བ་རྗེད་པའི་བདེ་བ་སྟེ་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡན་ལག་དང་། ༤ ནམ་མཁའི་བརྒྱ་ལྟར་ཡེ་མེད་ཀྱི་སྟོང་པ་མ་ཡིན། བྱམ་པ་བདེན་སྟོང་ལྟར་ཐབས་དང་བྲལ་བའི་སྟོང་པ་མ་ཡིན་པའི རང་བཞིན་མེད་པའི་ཡན་ལག་དང་། ༥ དམིགས་པ་མེད་པའི་བརྩེ་བ་ཆེན་པོས་རྣམ་པར་མི་རྟོག་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པའི་སྟིང་རྗེས་ཡོངས་སུ་གང་བའི་ཡན་ལག་དང་། ༦ སྲིད་ཞིའི་མཐའ་ལ་མི་གནས་པས་ཚུན་མི་ཆད་པའི་ཡན་ལག་དང་། ༧ སྐུ་གཅིག་པུ་དེའི་རྣམ་པ་ནམ་མཁའ་རྗེ་སྲིད་གནས་ཀྱི་བར་དུ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་ཚུལ་མི་སྟོན་པར་བཞུགས་པའི་འགྲོག་པ་མེད་པའི་ཡན་ལག་བདུན་དང་ལྡན་པའི་གོ་འཕང་མངོན་དུ་བྱེད་པའོ། །

ཁ་བྱན་པ། ཁ་བསྡུར་བ།

ཁ་བྱན་དཀའ་བ། ① ཁ་བསྡུར་བར་དཀའ་བ། ② གདུལ་བར་དཀའ་བ།

ཁ་མ། ཚབ།

ཁ་མ་བསྡུར་བར་གོས་གྱོན་པའི་ལྷུང་བྱེད། འབའ་ཞིག་པ་དགུ་བཅུའི་ང་བརྒྱད་པ། རང་གི་གོས་ཁ་མ་བསྡུར་བ་དཀར་པོ་སོགས་ལ་ལོངས་སྤྱད་པའོ། །

ཁ་མི་དལ་བ། ཁ་མང་པོ། སྐད་ཆ་མང་པོ་ཤོད་མཁན། གཞན་ལ་ཁ་གཏོང་མཁན།

ཁ་ཙོ་ར། <ཁཆར> བོད་པ་དང་བལ་པོ་འདྲས་པ་ལས་བྱུང་བའི་མི་རིགས་ལ་ཟེར། རྒྱ་གར་ཡུལ་སྐད་དུ་ Kachchar, ཞེས་པ་དེལ་གྱི་མིང་ཡིན་ལ། དེལ་ནི་རྟ་དང་བོང་བུ་འདྲས་པ་ལས་བྱུང་བའི་དུད་འགྲོའི་རིགས་ལ་ཟེར་བས། དེ་དང་འདྲ་ང་མི་རིགས་མི་འདྲ་བ་གཉིས་འདྲས་ལའང་། དེའི་མིང་གིས་བཏགས་པ་འདྲའོ། །དེབྱིན་སྐད་དུ་དེལ་ལ། mule ཟེར།

ཁ་ཆ་ར། ཁ་ཙ་དང་འདྲ། བོད་རྒྱ་ཆོག་མཛོད་ཆེན་མོར་ཁ་ཆ་ར་ཞེས་བྱིས་སྦྱང་།

ཁ་ཆོན་གཅོད་པ། ཐག་གཅོད་པ། ངེས་པར་བྱེད་པ།

ཁ་ཆོན་ཆོད་པ། ཐག་ཆོད་པ། ངེས་པ། དཔེར་ན་ཤེས་བྱ་ལ་རྟག་མི་རྟག་གཉིས་སུ་ཁ་ཆོན་ཆོད། ཅེས་པ་ལྟ་བུ།

ཁ་འཛིན། ❶ ཡོན་གས་འཛིན། དཔེར་ན། ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཁ་འཛིན། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❷ འཆོ་འཛིན། ཁྱིམ་གྱི་ཁ་འཛིན། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❸ སྡོང་གྲོགས། དཔེར་ན། གཡུལ་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་ཁ་འཛིན་མཛོད།། ཅེས་པ་ལྟ་བུ། ཁ་ཟིན་དང་དོན་འདྲ།

ཁ་ཟིན། ཁ་འཛིན་དང་འདྲ། དཔེར་ན། བུ་སྟོན་གྱིས། ཆོས་ཁ་ཟིན་གྱིས་ཕུང་། ར་ཆེལ་གྱིས་ཕུང་བ་ལགས། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཆོས་ཀྱི་ཁ་ཟིན་ནི། ངེད་ཀྱི་ཆོས་འདི་ཟབ། ཁྱེད་ཀྱི་དེ་མི་ཟབ། ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཁ་ཟེར་བ། ཁ་གཏོང་བ། འཕྲོ་སྒྲོད་བྱེད་པ།

ཁ་གཟར། ལུགས་ཁིམ་མམ་ཐུར་མའོ། །

ཁ་ཁོ་སྒྲུར་བ། ① ཁ་ཡོན་གས་སྒྲུར་བ། ② འདུལ་བར་མཛད་པ།

ཁ་སའཇའི། (ལེགས་སྦྱར) ❶ མཁའ་སྤྲོད། ❷ སྦྱན་ར་ས་གཟེགས་ཀྱི་མཆན། ཞེས་འཕགས་བོད་སྐད་གཉིས་ཤན་སྦྱར་ན་གསལ། ཁ་སའཇའ་ཞེས་ཀྱང་སྨང་།

ཁ་སྤུ། ཁ་སྤུར་ལ་གཟེགས།

ཁ་སྤུར། <ཁཕུར> རྒྱ་གར་གྱི་ཤིང་དོག་ཅིག་སྟེ། ཁཕུ་ར་རྩེ་ར་ཆག། བོད་སྐད་དུ་བསྒྲུར་ན། གཟེར་བྱེད་དམ་དབྱ་གོ་ཞེས་བྱ། བོད་མིས་"ཁ་སྤུ"ཞེས་འབོད་པ་དང་། རྒྱ་གར་བའི་ཡུལ་སྐད་ལ་ཁ་ཌུར། ཕྱི་རྒྱལ་བས། date ཟེར་བ་དེའོ། །

ཁ་གསག ❶ ལོག་འཆོ་ལྟའི་ཡ་གྱལ་ཞིག །རྟེད་བཀུར་གྱི་ཕྱིར་གཞན་གྱི་མདུན་དུ་ཆོག་སྟན་པོ་སྤྲ་བའོ། །❷ འདུལ་བ་ལུང་ཕུན་ཆེགས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལས། ཁ་གསག་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། རྟེད་པ་དང་བཀུར་སྟིའི་བསམ་པ་ཅན་གྱིས་སྟན་པར་སྤྲ་བ་དང་། བདག་གི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པ་དང་། ཆོས་སྤྲ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།།

ཁང་ཆེན་གྱི་ལྷག་མ། ལྷག་མ་བཅུ་གསུམ་གྱི་བདུན་པ་ནི། ས་གཞི་མ་དག་པར་དག་འདུན་ལ་གནང་བ་མ་གསོལ་བར་དཀོན་མཆོག་གི་ཆེད་དུ་ཁང་ཆེན་རྩེགས་སྟེ་ཕལ་ཆེར་ཟིན་པའོ། །

ཁང་ཆེན། ❶ ཁང་པ་ཆེན་པོ། ❷ ལྷ་ཁང་། དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་ཆེད་དུ་བརྩེགས་པའི་གནས་ལ་ཟེར།

ཁང་པ་དང་ཁང་ཆེན། ཁྱིམ་པའམ་རབ་བྱུང་གང་ཟག་གི་དོན་དུ་བྱེད་པའི་གནས་ནི་ཁང་པ་དང་། དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་ཆེད་དུ་བརྩེགས་པའི་གནས་ལ་ཁང་ཆེན་ཟེར།

ཁང་པ་བརྩེགས་པའི་གནས། གཙུག་ལག་ཁང་།

ཁང་པའི་ལྷག་མ། ལྷག་མ་བཅུ་གསུམ་གྱི་དྲུག་པ་ནི། ཆུ་དང་སྤོག་ཆགས་རྩོད་པ་དང་ལྡན་པའི་ས་གཞི་མ་དག་པ་ལ་དག་འདུན་ལ་གནང་བ་མ་གསོལ་བར་སྲིད་དུ་ཁྲུ་བཅོ་བརྒྱད། ཞེང་དུ་ཁྲུ་ཕྱེད་དང་བཅུ་གཅིག་བཅས་ཀྱི་ཚད་ལས་ལྷག་པའི་ཁང་པ་རྩེག་སྟེ་ཕལ་ཆེར་ཟིན་པའོ། །

ཁད། ❶ བར་ཐག ས་ཁད་རིང་བ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❷ དལ་བུའམ་གལ། རིམ་གྱིས། ❸ དུས་ཐག་ཉེ་བ། འགྲོ་ལ་ཁད། ཉེ་མ་འཆར་ལ་ཁད། ཅེས་པ་ལྟ་བུ།

ཁད་ཀྱིས་ཁད་ཀྱིས། རིམ་གྱིས་རིམ་གྱིས། གལ་གལ་ཏེ་ན། བཀའ་གདམས་པའི་དགེ་བཤེས་ཀ་མ་བའི་ཞལ་ནས། ཚས་པ་ཁད་ཀྱིས་ཁད་ཀྱིས་འོང་བ་དྲགས། དུས་གཅིག་ལ་འོང་ན་བསྟན་ཐབས་མེད། ཅེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཁཊྭ་ངོ་ཀྱི། (ལེགས་སྦྱར) དུམ་སྐྱེས་མ།

ཁབ་རལ་འཆོས་པའི་ལྟང་བྱེད། འབའ་ཞིག་པ་དག་བཅུའི་གྲ་བཞི་པ། རང་དོན་དུ་ཁབ་རལ་བྱེད་དམ་བྱེད་དུ་བཅུག་པའོ། ཁབ་རལ་ནི་ཁབ་ཟླུག་སའི་ཤུབས་ལ་ཟེར།

ཁམ་གྱི་ནགས། ནས་ཀྱི་ཞིང་།

ཁམ་ཟས། ལུས་ཀྱི་སྟོབས་གསོ་བར་བྱེད་པའི་ཡོངས་གྲུགས་ཀྱི་ཟས་སྦྱིའི་མིང་ངོ་། །དཔེར་ན། ཤ། རྩམ་པ། འབྲས། ཕྱུ་ར་དང་། མར། སྦྲང་རྩི་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའོ། །སྦྲ་བཤད་ནི། ཁམ་དུ་བཅད་ཅིང་ཟ་བའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་བཏགས་སོ། །

ཁམ་ཟས་ཕྱ་བ། བཤང་གཅི་འཐོན་རྒྱུ་མེད་པའི་ཟས་ལ་ཟེར། དཔེར་ན། བར་སྲིད་པས་ལོངས་སྤྱོད་བྱ་དྲི་དང་། འདོད་ལྷ་དང་། བསྐལ་པ་དང་པོའི་མི་རྣམས་ཀྱིས་ལོངས་སྤྱོད་བྱ་ཕྱི་བའི་བདུད་རྩི་ལྟ་བུ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་ལོངས་སྤྱོད་པ་ན། ཞིང་ལ་ཆུ་སིམ་པ་ལྟར་ལུས་ལ་ཐིམ་ནས་བཤང་གཅི་སོགས་མི་འབྱུང་བར་བཤད་དོ།།

ཁམ་ཟས་རགས་པ། བཤང་གཅི་འཐོན་རྒྱུ་ཡོད་པའི་ཟས་ལ་ཟེར། དཔེར་ན། ཤ་དང་། རྩམ་པ། འབྲས་སོགས་ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་ཟས་རགས་པ་ཐམས་ཅད་དོ། །

ཁམས། <རྒྱ་ཀ> ❶ རང་གི་མཚན་ཉིད་འཛིན་པ། འབྱུང་བ། དཔེར་ན། མེའི་མཚན་ཉིད་འཛིན་པས་ན། མེ་ཁམས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ཡང་། མེའི་འབྱུང་བ་ལ་མེའི་ཁམས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❷ རེས་སམ་རེགས། གནས། དཔེར་ན། ཁམས་གསུམ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❸ རང་བཞིན། དཔེར་ན། ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་ཅེས་པ་ལྟ་བུ། ❹ རྒྱུ། འབྱུང་ཁུངས། དཔེར་ན། ཁམས་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❺ བསམ་པ། དེ་ལ་འཇུག་པ་ནི། ཁམས་སྣ་ཚོགས། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། སྒྲ་བཤད་ནི། རང་གི་མཚན་ཉིད་འཛིན་པས་ན་ཁམས་ཞེས་བྱའོ། །དཔེར་ན། སའི་མཚན་ཉིད་འཛིན་པས་ན་སའི་ཁམས། ཆུའི་མཚན་ཉིད་འཛིན་པས་ན་ཆུའི་ཁམས་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཕུང་པོ་ལྔའི་རབ་བྱེད་ལ་གཞི་བྱས་ཏེ་བཀོད། ཁམས་ཀྱི་སྐད་དོད། རྒྱ་ཀ་ལ་རྒྱ་ར་ཆ་འཛིན་པ་སྟེ། རང་གི་མཚན་ཉིད་འཛིན་པ་སྟེ། ཞེས་དང་། རྒྱལ་ཆེན་རེས་བཞི་ལ་སོགས་པ་འདོད་པའི་ལྷ་རྣམས་སོ། །དེ་རྣམས་འཛིན་པས་ཁམས་ཏེ་གནས་སོ། །ཞེས་འགྲེལ་པ་བཞི་སྦྲགས་ན་གསལ། ❻ ཆོལ་ཁ་གསུམ་གྱི་ཡ་གྱལ། ཁམས་པའི་ཡུལ། ❼ ཁམས་དང་ཞ་མདོ་བསྡོམས་པའི་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་ཡུལ་བྱིངས་ལ་ཁམས་ཞེས་གྲགས། ཁམས་ནི་ས་མཐའ་ལ་བྱེད་པ་སྟེ། མཐའི་རྒྱལ་ཁྲི་ཁམས་ཀྱི་རྒྱལ་ཕྱན་དུ་འབོད་པ་ལྟ་བུའོ། །རྒྱལ་རབས་དེབ་ཐེར་དཀར་པོར་གསལ།

ཁམས་དཀར་ཆའི་དྲྭངས་མ། དཀར་ཆའི་དྲྭངས་མ་དང་འདྲ།

ཁམས་བཅོ་བརྒྱད། རྟེན་དབང་པོའི་ཁམས་དྲུག བཞེན་པ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་དྲུག དམིགས་པ་ཡུལ་གྱི་ཁམས་དྲུག་སྟེ་བཅོ་བརྒྱད་དོ། །སྒྲ་བཤད་ནི། ཁམས་ནི་འདི་ར་རང་བཞིན་ལ་འཇུག་པས་རང་བཞིན་མི་འདྲ་བ་བཅོ་བརྒྱད་ཅེས་པའི་དོན་ནོ། །

ཁམས་འཆོས་སྤུའོང་། ནད་འཆོས་སྤུའོང་། སྨན་བཅོས་བྱེད་དུ་འོང་།

ཁམས་དང་མོས་པ་སྟ་ཚོགས། བསམ་པ་དང་འདོད་པ་མི་འདྲ་བ་ཞེས་པའི་དོན།

ཁམས་དུག ❶ རྒྱུད་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་འབྱུང་བ་བཞི་དང་། རྩ་དང་ཐིག་ལེ་སྟེ་དུག ❷ འབྱུང་བ་བཞི་དང་། ནམ་མཁའ་རྣམ་ཤེས་དང་དུག ❸ ཡང་ན། ཕ་ལས་ཐོབ་པའི་རུས་པ་ཤུང་ཁུ་བ་གསུམ་དང་། མ་ལས་ཐོབ་པའི་ཤ་པགས་ཁྲག་གསུམ་སྟེ་ཁམས་དུག། ཅེས་དབྱངས་ཅན་དགའ་བློའི་བརྡེད་བྱང་ན་གསལ། ❶ (བཀའ་བསྒྱུར) འབྱུང་བ་བཞི། ཁུ་བའི་ཁམས། ནམ་མཁའི་ཁམས་དང་དུག་ལ་འཇོག

ཁམས་སྣ་ཚོགས། བསམ་པ་དང་རང་བཞིན་སྣ་ཚོགས། སྲོག་དཔོག་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྒྲུངས་གསུང་།

ཁམས་མ་འཚོ། ཤི་བའི་མིང་།

ཁམས་དམར་ཆའི་དྲྭངས་མ། དམར་ཆའི་དྲྭངས་མ་དང་འདྲ།

ཁམས་གསུམ། འདོད་ཁམས། གཟུགས་ཁམས། གཟུགས་མེད་ཁམས་དང་གསུམ། སྣ་བཤད་ནི། ཁམས་ནི་འདི་རར་རིགས་སམ་རིས་ལ་འཇུག་པས་སེམས་ཅན་གྱི་རིས་མི་འདྲ་བ་གསུམ་ཞེས་པའི་དོན།

ཁས་ལེན། (མིང་ཚིག) ❶ དམ་བཅའ། ❷ ངོས་ལེན་བྱེད་པའི་མིང་། དཔེར་ན། སྐྱོན་ལ་ཁས་ལེན་བྱེད། ཅེས་པ་ལྟ་བུ། ❸ བསྐུལ་བ་དང་དུ་ལེན་པའི་མིང་།

ཁས་ལེན་དང་དམ་བཅའི་ཁྱད་པར། སྤྱིར་ཁས་ལེན་དང་དམ་བཅའ་དོན་གཅིག་ཀྱང་། ནང་གསེས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི། ཚེག་ཏུ་ཐོན་པ་ལ་ཁས་ལེན། མ་ཐོན་པ་ཡིད་ངོར་ཡོད་པ་ལ་དམ་བཅའ་ཟེར།

ཁས་ལེན་པ། ❶ དམ་བཅའ་བ། ❷ ངོས་ལེན་བྱེད་པ། ❸ བསྐུལ་བ་དང་དུ་ལེན་པ། ❹ དང་བླང་པ། ཁས་ལེན་པ་པོ། དཔེར་ན། ཁས་ལེན་པ་དོན་ཤེགས་ཅེས་པ་ལྟ་བུ།

ཁུ་ངོག་འབྲོམ་གསུམ། ཪ་བོ་རྗེའི་སྲོབ་མ་གྲགས་ཆེ་བའི་གྲས། ཁུ་སྟོན་བཙོན་འགྲས་གཡུང་དྲུང་། ངོག་ལེགས་པའི་ཤེས་རབ། འབྲོམ་སྟོན་རྒྱལ་བའི་འབྱུང་གནས་དང་གསུམ་ལ་ཟེར།

ཁུ་འཕྲིག དོགས་པཉམ་རྣམ་རྟོག

ཁུ་བ་འབྱིན་པའི་ལྷག་མ། ལྷག་མ་བཏུ་གསུམ་གྱི་དང་པོ། རང་གི་ཡན་ལག་ལ་དབྱུང་སེམས་ཀྱིས་འབྱིན་བྱེད་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པས་རེག་ཅིང་བཙལ་བས་ཁུ་བ་དང་པོའི་གནས་ནས་འཕོས་པའི་ལྟུང་བ་དངོས་གཞིའོ། །མཆོ་ཏྲིག་ལྷར་བཀོད། བཙལ་བ་ནི། མཉེ་བ། མཉེས་པ། འཕྲུར་འཕྲུར་གཏང་བཅམ། འཕྲུར་འཕྲུར་བཏང་བའི་དོན་ཡིན། ཁུ་བ་དང་པོའི་གནས་ནས་འཕོས་ཞེས་པའི་དོན་ནི། ཁུ་བཅམ་སྦིག་ལེ་ནི་འབྲུ་དང་འབྲུ་མར་བཞིན་དུ་ལུས་ཀྱི་ཆ་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་སྟེ་གནས་ལ། ཁུ་བ་ལུས་ཀྱི་ཆ་དེ་དག་ལས་རིམ་བཞིན་འདུས་ཏེ་རྩའི་སྤྱབས་སུ་འོངས་པ་ལ་དང་པོའི་གནས་ནས་འཕོས་པ་ཟེར། མཆོ་ཏྲིག་ལྷར་ན་ཁུ་བ་

འབྱིན་པའི་ལྷག་པ་འབྱུང་བ་ལ་ཁྱབ་བ་དབང་པོའི་ཕྱི་རོལ་ཏུ་ཕྱུང་དགོས་པའི་ངེས་པ་མེད། མཚོ་ཇི་ཀ་ལས་གསུངས་པ་འདི་འདུལ་བའི་ཐྲིམས་དོག་མཐའི་ཕྱོགས་བརྒྱད་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན། འོ་ན། ཁྱབ་དང་པོའི་གནས་ནས་ཕྱུང་བ་ཇི་ལྟར་ཤེས་ཤེ་ན། འདོད་ཆགས་ཤེས་ཆེར་རྒྱས་པ། བདེ་བའི་ཉམས་མྱོང་ཆེན་པོ་སྐྱེ་བ། སྙིང་འདར་བ་ལ་སོགས་པ་ལུས་ཀྱི་རེག་བྱའི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ནའོ། ། འདུལ་བའི་ཕུག་ལེན་གྱ་ཡངས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། ཁྱབ་དབང་པོའི་ཕྱི་རོལ་དུ་ཕྱུང་བ་ན་འབྱིན་པའི་ལྷག་མ་འབྱུང་གི་དང་པོའི་གནས་ནས་འཕོས་པ་ཙམ་གྱིས་མི་ཆོག་སྟེ། དངུལ་ཆུའི་གསུང་དྲི་ལན་ལས། དབང་གསུམ་པ་དང་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ཇི་ཚགས་སྐབས། དངོས་སུ་ལུས་སེམས་ལ་འགྱུར་བ་ཐོན་པའི་བདེ་བ་བསྐྱེད་ནས་འདུལ་བའི་སྐབས་ཀྱི་ཉེས་པ་བསྐྱེད་མིན་ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། འཕྲལ་གྱི་བདེ་བ་ལ་སྲེད་ཞེན་མེད་ཅིང་། བྱང་སེམས་དབང་པོའི་ཕྱིར་མ་འཐོན་ན་ཉེས་པ་མི་འབྱུང་སྟེ། དོན་འདི་ལ་དགོངས་ནས་ཡིད་ལ་ཆོས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་བྱ་བ་དང་། བྱང་སེམས་འཇིན་དཀའ་ན་མཐོ་ས་ནས་བཟློག་འགྲེམས་བྱེད་པར་གསུངས་སོ། །

ཞེས་གསུངས། དང་པོའི་གནས་ལ་གཟེགས།

ཁྱོ་བོ། ཨའི་ཐུན།

ཁྱེ་ལེ་རེ་མོ། སྡང་མདའི་ངོས་ཀྱི་གྲངས་ཚད་རེ་མོ། ཏོ་སྦྱོང་ལས། འདི་ནི་ཆོས་པ་སྡང་ལ་འཇལ་བའི་ཁྱེ་ལེ་རེ་མོ་བྱ་བ་ཡིན་གསུངས་པ་ལྟ་བུ།

ཁྱར་དུ་མི་འགྲོ་བར་རྒྱན་དུ་འཇེན་པ། འཚེར་སྣང་མེ་བྱེད་པར་དགའ་བཞིན་དུ་འཇུག་དགོས་པའི་དཔེ་སྟེ། རྒྱན་དང་ཆས་གོས་སོགས་ཇི་ཙམ་ལྷི་ཡང་རྒྱན་གྱི་འདུ་ཤེས་ལས་ཁྱར་གྱི་འདུ་ཤེས་མེད་པས། ངལ་དུབ་ཀྱི་སྐྱག་བསྟལ་བཟོད་ནུས་པ་ཙམ་དུ་མ་ཟད་ཀྱི་དང་དུ་ལེན་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་དཔེའོ། །ཐ་སྙད་འདི་ཇིའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོའི་ནང་བཞུགས།

ཁེ་ཙ་རྭ། (ལེགས་སྦྱར) མཁའ་སྤྱོད།

ཁེངས་བསྐྱེད་བ། ང་རྒྱལ་སྤོང་བ། སྐྱ་བཤད་ནི། ཁེངས་ནི་ཁེངས་པ་སྟེ་ང་རྒྱལ། བསྐྱེད་བ་ནི་སྤོང་བའི་དོན་ཡིན་ཏེ། ལུང་ཕྱན་ཆེཐས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལས། འཁོར་བསྐྱེས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཆོགས་སྣངས་པ་སྟེ། གཅིག་པུ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་དུའོ། །ཞེས་གསུངས། རྗེ་གྱང་ཐང་པའི་གསུང་ཟིན་བྲིས་ན་བསྐྱེད་བ་ནི་མགོ་གཆོན་པའམ་ཉམས་སྣང་པའི་དོན་ཡིན་པར་གསུངས།

ཁོ་བོའི་མ་མོ་གཤམ་མོ། རང་ཆེག་ཐུ་ཕྱི་འགལ་བའི་དཔེའམ། འགལ་འདུའི་དཔེ། རང་གི་མ་མོ་གཤམ་ཡིན་པ་དང་། རང་ཉིད་དེའི་བུ་ཡིན་པ་གཉིས་དངོས་སུ་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

ཁོང་ཁྲི། ཙ་ཉོན་དུག་གི་གཉིས་པ་ནི། ཆོས་གསུམ་གང་རུང་ལ་དམིགས་ནས་མི་བཟོད་ཅིང་གནོད་པ་བྱ་བར་འདོད་པ་ཀུན་ནས་མནར་སེམས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱི་བའི་རིག་པ། བྱེད་ལས་ནི། མི་འདོད་པ་ལ་དངོས་སུ་སྒྲུབ་བ་དང་། དེའི་རྒྱུ་ལ་རྒྱུད་ནས་སྒྲུབ་བའོ། །

ཁོན་འཛིན། འཁོན་འཛིན་དང་འབྲ།

ཁོབ་བལ། ལུག་གི་མགོ་དང་། ཤང་པ། ལྟོ་བ་བཅས་ཀྱི་བལ།

ཁོལ་འདོན། རྒར་འདོན། རྒར་དུ་འདོན་པ། རྒར་བཀོལ་རྣམས་དོན་འབྲ།

ཁྱད་དུ་གསོད་པའི་ལྟང་བྱེད། འབའ་ཞིག་པ་དག་བཅུའི་བཅུ་པ། འདུལ་བའི་ཆེག་ཁྱད་དུ་གསོད་པའི་ངག་དགེ་སློང་གཞན་ལ་སྨས་པ་དོན་གོ་བའོ། །

ཁྱད་པར། ❶ རྣམ་དབྱེ། ❷ ལྷག་པར། དཔེར་ན། རྗེའི་བྱམས་པའི་བསྟོད་ཆེན་ལས། བདེ་བར་འདོད་ནས་དེ་ཡི་ཐབས་བསྒྲུབས་པས། །བདེ་བ་ཐོབ་པ་དེ་ལས་ཆེས་ལྷག་པའི། །ལུས་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་སེམས་ཀྱི་ཡིད་མི་བདེ། །རྣམ་པ་དུ་མས་ཁྱད་པར་མནར་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དཔེ་ཁ་ཅིག་ཏུ། རྣམ་པ་དུ་མས་ཀུན་ནས་མནར་བར་འགྱུར། །ཞེས་འབྱུང་།

ཁྱད་པར་གྱི་སེམས་བསྐྱེད། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་འཐོབ་པར་བྱའོ་སྙམ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཙམ་དུ་མ་ཟད། དེ་ཡང་མྱུར་བར་མྱུར་བ་སྟེ་སྟོགས་དུས་ཀྱི་ཚེ་ཐུང་འདི་ཉིད་དམ་ལོ་གསུམ་ཕྱོགས་གསུམ་ལྟ་བུར་ཐོབ་ན་ཅི་མ་རུང་། ཐོབ་པ་བདག་གིས་ཅིས་ནས་ཀྱང་བྱའོ་སྙམ་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ཁྱད་པར་བ་ཞིག

ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་སྤྱོད་པ་ལྟ་ གུས་པའི་བྱ་བ་བདག་གིར་མི་བྱེད་པ། མཉམ་པ་དང་ལྷག་པའི་བསམ་པ་སྤྱོང་བ། དགེ་སྦྱོང་ཟླ་མའི་གནས་ལྟ་བུ་སྤྱོང་བ། ཚད་ལས་སུ་གཏོགས་པའི་བྱ་བ་སྤྱོང་བ། རྟེན་ཁྱད་པར་ཅན་སྤྱོང་ཞིང་ཉེས་པ་རྣམས་སྤྱོང་བའོ། །

ཁྱད་པར་འཕགས་བསྟོད། སློབ་དཔོན་མཐོ་བཙུན་གྲུབ་རྗེས་མཛད།

ཁྱད་པར་འཕགས་བསྟོད་ཀྱི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། སློབ་དཔོན་ཤེས་རབ་གོ་ཆས་མཛད།

ཁྱབ་འཇུག་མོ། ཁྱབ་འཇུག་གི་ཚུང་མ་ལ་ཟེར།

ཁྱབ་བདག ཆུལ་བ་ངོ་རྡེ་འཆང་། སྒྲ་བཤད་ནི། རེཏས་བཆུ་རེཏས་ལྟ་ལ་སོགས་པའི་རེཏས་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པས་ན་ཁྱབ་བདག་ཅེས་བྱ།

ཁྱབ་བདག་འཁོར་ལོའི་མགོན་པོ། ཆུལ་བ་ངོ་རྡེ་འཆང་།

ཁྱབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ། ① སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཆུ་ཉོན་མོངས་པ་དང་བཅས་པའི་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕུང་པོ་ལྔ་ལ་ཟེར། རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། ཕུང་པོ་འདི་ལ་སྡུག་བསྔལ་དང་ཉོན་མོངས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་བརྟན་ཆགས་པར་ཡོད་པས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་དེ་ཡོད་ན། ཚོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་དལ་ལྟ་མེད་པའི་སྐབས་རེ་བྱུང་ཡང་དེ་མ་ཐག་ཡང་སྒོ་སྣ་ཚོགས་ནས་སྡུག་བསྔལ་དུ་མ་བསྒྲེད་པས་ན། འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ནི་སྡུག་བསྔལ་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་གཞན་གཉིས་ཀྱི་རྩ་བ་ཡིན་པས་འདི་ལ་སྒྲོ་བ་མང་དུ་བསྒོམ་མོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ནི་བྱིས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྡུག་བསྔལ་དུ་རྟོགས་པར་དཀའ་བ་ཡིན་ཏེ། མཛོད་འགྲེལ་ལས། ལག་མཐིལ་གྱུ་ཉག་གཅིག་འདུག་པ། །དེ་ནི་མིག་ཏུ་སོང་བ་ན། །མི་བདེ་བ་དང་སྡུག་བསྔལ་སྐྱེད། །བྱིས་པ་ལག་མཐིལ་འདྲ་བ་ཡིས། །འདུ་བྱེད་སྡུག་བསྔལ་གྱུ་མི་རྟོགས། །འཕགས་པ་མིག་དང་འདྲ་བ་ཡིས། །འདུ་བྱེད་ལ་ནི་སྡུག་བསྔལ་གཟེགས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །སྒྲ་བཤད་ནི། སྲིད་རྩེ་ནས་མནར་མེད་ཀྱི་བར་ཁྱབ་པས་ན་ཁྱབ་པ། ཡང་ན་བདེ་སྡུག་བཏང་སྙོམས་ཀྱི་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་འབྱུང་བས་ན་ཁྱབ་པ། སྡུག་བསྔལ་གཞན་གཉིས་འདུ་བྱེད་པ་སྤྲེ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པས་འདུ་བྱེད། ཚོར་བ་སྡུག་བསྔལ་དངོས་མིན་ཡང་དེའི་རང་བཞིན་དུ་གནས་པས་སྡུག་བསྔལ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །ཚོར་བ་སྡུག་བསྔལ་ནི་འདོད་ཁམས་ཁོ་ནར་ཡོད་ལ། ཚོར་བ་བདེ་བ་ནི་བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་བར་ཡོད་ཅིང་། ཚོར་བ་བཏང་སྙོམས་ནི་ཁམས་གསུམ་གར་ཡོད་པས་སྲིད་རྩེ་ནས་མནར་མེད་ཀྱི་བར་ཁྱབ་པ་ཞེས་བརྗོད་ཀྱང་རེགས། ② ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། ལས་ཉོན་སྡུམའི་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་པའི་འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དོན་ཕལ་ཆེར་གོང་དང་འདྲ་བ་ལ་ཆོག་རིས་ཀྱང་མི་འདྲ་བར་ཡང་གསུངས།

ཁྱབ་པའི་དམིགས་པ། རྣལ་འབྱོར་པའི་དམིགས་པ་བཞིའི་དང་པོ། དེ་ལ་དབྱེ་ན། རྣམ་རྟོག་དང་བཅས་པའི་གཟུགས་བརྟན། རྣམ་རྟོག་མེད་པའི་གཟུགས་བརྟན། དངོས་པོའི་མཐའ། དགོས་པ་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་དམིགས་པ་སྟེ་བཞིའོ། །གཟུགས་བརྟན་ནི་གང་ལ་དམིགས་པའི་དམིགས་པ་རང་མཚན་པ་དེ་དངོས་མིན་

པར་དེའི་རྣམ་པ་བློ་ལ་སྣང་བའོ། །༡ དེ་ལ་དམིགས་ནས་ལྷག་མཐོང་གིས་དཔྱོད་པར་བྱེད་པའི་ཚེ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་རྟོག་ཡོད་པས་རྣམ་རྟོག་དང་བཅས་པའི་གཟུགས་བརྙན་ནོ། །༢ ཡང་དེ་ལ་དམིགས་ནས་ཞི་གནས་ཀྱིས་མི་དཔྱོད་པར་སེམས་འཇོག་པའི་ཚེ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་རྟོག་པ་མེད་པས་རྣམ་རྟོག་མེད་པའི་གཟུགས་བརྙན་ཞེས་བྱའོ། །གཟུགས་བརྙན་དེ་དམིགས་པ་གང་གི་གཟུགས་བརྙན་ཡིན་སྟམ་ན། སྤྱོད་པ་རྣམ་སྤྱོང་གི་དམིགས་པ་ལྟ་དང་མཁས་པའི་དམིགས་པ་ལྟ་དང་ཉོན་མོངས་རྣམ་སྤྱོང་གི་དམིགས་པ་གཉིས་ཀྱི་གཟུགས་བརྙན་ནམ་རྣམ་པ་ཡིན་ནོ། །༣ དངོས་པོའི་མཐའ་ནི། ཕུང་པོ་ལྔར་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་དང་། བདེན་པ་བཞི་ཡོལ་བ་དོན་གཉིར་གྱི་བླང་དོར་གྱི་གཞི་གྱུར་པའི་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་འདུས་ལུགས་བསམས་ནས། དེའི་རྗེས་སུ་དེར་གྲངས་ངེས་པར་ཐག་བཅད་ནས་དེ་ལ་སེམས་འཇོག་པ་ལྟ་བུའོ། །ཅ དགོས་པ་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་ནི། དམིགས་པ་དེ་གོམས་པས་འདོད་བྱའི་དགོས་པའམ་འབྲས་བུ་ཤིན་སྦྱངས་སྐྱེ་བ་སོགས་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའོ། །སྒྲ་བཤད་ནི། ཁྱབ་པའི་དམིགས་པ་བཞི་པོ་འདི་ཡང་། སྤྱད་པ་རྣམ་སྦྱོང་དང་། མཁས་པ་དང་། ཉོན་མོངས་རྣམ་སྦྱོང་གི་དམིགས་པ་ལས་ལོགས་ན་མེད་ཅིང་དེ་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པས་ན་ཁྱབ་པའི་དམིགས་པ་ཞེས་བྱའོ། །

ཁྱབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱང་། རྩ་བའི་རྒྱང་ལྟའི་ཡ་གྱལ་ཏེ། ལུས་ཀྱི་ཆོགས་ཐམས་ཅད་ན་གནས་ཤིང་། བྱེད་ལས་འགྲོ་འོང་བརྩུང་བསྐུམ་སོགས་བྱེད་པའི་རྒྱང་ཞེག། སྒྲ་བཤད་ནི། ལུས་ཀྱི་ཆོགས་ཀུན་ལ་ཁྱབ་པས་ན་ཁྱབ་བྱེད་ཅེས་བྱའོ། །རྒྱུད་དོ་རྗེ་འཛིང་བ་ལས། ཁྱབ་བྱེད་ཡན་ལག་ཀུན་ལ་ཁྱབ། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཁྱི་གཡུ། ཁྱི་ཕྲུག

ཁྱི་ངོ་། གཡན་པ་དང་འདྲ།

ཁྱི་ལྷེ་འབྲུག ཆུལ་ཁབས་བཞི་བཅུ་ཞེ་གཅིག་པ་ཁྲི་རལ་ཅན་གྱི་སྐུ་དུས་སུ་བྱོན་པའི་བོད་ཀྱི་ལོ་ངྷ་བ་ཞེས། བོད་ཀྱི་ལོ་ངྷ་བ་གྲགས་ཅན་བཙུ་དང་གོ་གཉིས་ཀྱི་ནང་གསེས་ཡང་གྲངས་ཉི་ཤུ་རྩ་དགུ་པ་དེ་ཡིན། སྤྱི་ལོ། ཨཿཨ ཡས་མས་ལ་བྱུང་། དེས་(སྒྲའི་བསྟན་བཅོས) གནས་བཙུད་རྩ་འགྲེལ་མཛད་པར་བུ་སྟོན་ཆོས་འབྱུང་ན་གསལ།

ཁྱིམ་གྱི་བྱ་བ་ཆེ་ཆུང་། ཁྱིམ་གྱི་བྱ་བ་ཆེ་བ་ནི། ནོར་དང་། འབྲུ་དང་། དཔྱིག་དང་། གསེར་དང་དངུལ། རྟ་དང་བ་ལང་། གླང་པོ་ཆེ་ལ་སོགས་པ་མང་པོ་དག་གོ། བྱ་བ་ཆུང་བ་ནི། དེ་དག་ཉུང་བའོ། །

ཁྱིམ་བཙུ་གཉིས། བྱམ་པ་དང་། ཉ། ལྷག (དཔྱིད་ཀྱི་དུས) སྒང་། འབྲིག་པ། ཀཀའ། (དབྱར་ཀྱི་དུས) སེང་གེ། བྱ་མོ། སྤང་། (སྟོན་ཀྱི་དུས།) སྡིག་པ། གཞུ། ཆུ་སྲིན་དང་། (དགུན་ཀྱི་དུས།) ཁྱིམ་བཙུ་གཉིས་སོ། །གཞན་ཡང་། ཁྱིམ་བཙུ་གཉིས་དུས་བཞིར་བགོ་ཚུལ་སེ་ར་བྱེས་པའི་བྱ་སྤོམ་ནང་གོང་དང་ཐུང་མི་འདྲ་བ་འདི་ལྟར། གཞུ་དང་ཆུ་སྲིན་བྱམ་པ་དགུན། །ཉ་ཁྱིམ་ལྷག་ཁྱིམ་སྒང་ཁྱིམ་དཔྱིད། །འབྲིག་པ་ཀར་ཀྐ་སེང་གེ་དབྱར། །བྱ་མོ་སྤང་དང་སྡིག་ཁྱིམ་སྟོན། །ཞེས་ཀྱང་གསུངས་སོ། །ཁྱིམ་བཙུ་གཉིས་ལ་མིང་དེ་ལྟར་བཏགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། ༡ འཛམ་བུའི་གླིང་ན་གཞུ་སྤ་བའི་དུས་དང་། ༢ ཆུ་སྲིན་གྱི་ཁ་ཉེ་མ་ལ་བསྟན་ནས་འདུག་པའི་དུས་དང་། ༣ བྱམ་པའི་ནང་གི་ཚང་རོ་ནུས་དང་ལྡན་པའི་དུས་དང་། ༤ ཉ་རྣམས་ཆུ་ལ་རྒྱུ་བའི་དུས་དང་། ༥ ལྷ་གུ་སྐྱེ་བའི་དུས་དང་། ༦ སྒང་རྣམས་ཀྱིས་ཞིང་རྩི་བའི་དུས་དང་། ༧ དྲུད་འགྲོ་རྣམས་འདོད་ཆགས་ལངས་པའི་དུས་དང་། ༨ ཀཀའ་ནི་སྤལ་པ་ཡིན་པས་སྤལ་པས་སྐད་འབྱིན་པའི་དུས་དང་། ༩ སེང་གེས་ཆགས་པ་སྤྱོད་པའི་དུས་དང་། ༡༠ བྱ་མོ་རྣམས་མདངས་བཟང་བའི་དུས་དང་། ༡༡ སྤང་ངམ་ཉ་ག་ལ་ཐ་མར་འདེགས་པའི་དུས་དང་། ༡༢ སྡིག་པ་རྣམས་ཁྲང་དུ་འགྲོ་བའི་དུས་དང་། ཁ་ཅིག་འདི་མི་རྣམས་དུད་འགྲོ་གསོད་པས་སྡིག་པའི་དུས་ཡང་ཟེར།

ཁྱིམ་ཐབ། ཁྱོ་ཤུག་ བཟའ་བ།

ཁྱིམ་པ་ཆོས་དྲུག་ལྡན། ཆོས་དྲུག་ནི། ཁྱིམ་པ་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པ། ཐ་སྙད་ལྟ་དང་ལྡན་པ། རང་དང་ནོར་ཐ་དད་ཡིན་པ། ལུས་ཐ་མལ་དུ་གནས་པ། ཅི་བདེར་སྤྱོད་པ་མ་ཡིན་པ། ཉེ་དུ་མ་ཡིན་པ་སྤྱི་དྲུག

ཁྱིམ་པ་རྟོ་རྗེ་འཛིན་པ། གསང་སྔགས་ཉམས་སུ་ལེན་མཁན་གྱི་ཁྱིམ་པ།

ཁྱིམ་པ་མོ་ལ་ཆོས་སྤྱོད་པའི་ལྷུང་བྱེད། འབའ་ཞིག་པ་དག་བཙུའི་ལྟ་པ་ནི། ཁྲིམས་གློག་མེད་པར་ཁྱིམ་པ་མོ་ལ་ཆོས་ཆོག་ལྟའམ་དྲུག་ལས་ལྷག་པ་བསྟན་ཏེ་དོན་གོ་བའོ། ।

ཁྱིམ་བྱ། ❶ བྱ་དེ། ❷ འཛེགས་བྱེད་ཀྱི་ཞབས་གཅོན་ཏུ་ཡོད་པའི་ཁྱིམ་བྱ་ཞེས་པ་ནི། ལུས་ནག་ལ་ཤའི་སྐེ་སྐོར་ཅན་མི་སྐད་སྨྲ་བའི་བྱ་ཞེག་ལ་ཟེར། པཊ་ཆེན་ཐོ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གསུང་།

ཁྱིམ་ཞག ཉི་མ་ཁྱིམ་རེར་འཚོ་བའི་ཡུན་ཚད་སྐམ་ཅུར་བགོས་པའི་ཆ་ཤས་གཅིག །སྤྲ་བཤད་ནི། ལོ་གཅིག་ལ་ཁྱིམ་བཙུ་གཉིས་སུ་ཕྱེ་ཞིང་། ཁྱིམ་རེ་རེ་ལ་ཞག་སྐམ་ཅུར་ཕྱེ་བའི་ཞག་གཅིག་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་བརྗོད།

ཁྱིམ་སྐུན་འབྱིན་པའི་ལྷག་མ། ལྷག་མ་བཙུ་གསུམ་གྱི་བཙུ་གཉིས་པ་ནི། དགེ་སློང་གིས་ཁྱིམ་པ་སྐུན་འབྱིན་པའི་ཚེ་དགེ་འདུན་གྱིས་གནས་དབྱུང་བྱས་པ་ལ་སྐྱོད་བྱེད་དགེ་འདུན་རྣམས་ལ་སྐུར་བ་འདེབས་པ་ན་

བཞམས་བསྒོ་དང་གསོལ་བཞེའི་ལས་ཀ་རྒྱག་པ་ལ་སོགས་བརྒྱག་ཀྱང་མི་གཏོང་བ་ནའོ། །

ཁྱིའུ། ཤིང་གཤག་པ་དང་། ཡོ་བྱད་དམ་པོར་བྱེད་པའི་ཤིང་བྱ།

ཁྱུ་མཆོག ❶ གཅོ་བོ། དཔེར་ན། ཁྱིམ་ན་གནས་པའི་རྣམས་ཀྱི་ཁྱུ་མཆོག ནགས་ན་གནས་པ་རྣམས་ཀྱི་སེང་གེ། དགོན་པར་གནས་པ་རྣམས་ཀྱི་སྐང་པོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❷ བ་ལང་གི་མཆོག དཔེར་ན། རྗེའི་སྐབས་གསུམ་མ་ལས། བ་ལང་ཁྱུ་ཡི་ཐོག་མར་ཁྱུ་མཆོག་བཞིན། ཞེས་པ་ལྟར་དང་། སོ་ཐར་གྱི་མདོའི་འགྲེལ་པ་ལས། སྐྱེ་བོ་མ་རབས་བསྟེན་ན་ནི། །མིག་གིས་བཟང་པོ་མཐོང་མི་འགྱུར། །སེང་གེ་ཁྱུ་མཆོག་མཛའ་བ་ལ། །ལྟ་ཡིས་ཐ་དད་ཕྱེ་ལ་ལྟོས། །ཞེས་དང་། ཡང་འདུལ་བ་ལུང་གཞི་ལས། ཁྱུ་མཆོག་བ་སྐང་གི་ཚོགས་ཀྱིས་བསྐོར་བ་ལྟ་བུ། སྐང་པོ་ཆེ་སྐང་པོ་ཆེའི་ཕྱུགའི་ཚོགས་ཀྱིས་བསྐོར་བ་ལྟ་བུ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཁྱུ་རྡུ་ཀྱ། ཀུ་ཀྱུ་དང་འཇམ་ཤུག་ཤུག་ཏུ་འགྲོ་ཚུལ་ཞེག་སྟེ། དཔེར་ན། སྤྲུལ་ཆུ་ནང་དུ་ཁྱུ་རྡུ་རྡུ་འགྲོ། ལྟ་བུ། ཁྱུར་ཁྱུར། ཁྱུ་རྡུ་རྡུ་དང་འདྲ།

ཁྱུང་པོ་ལྷས་པ། བྱ་སྟོན་ཞབས་ཀྱི་སྐོབ་མ་དང་། རྗེ་ཅོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་གསང་འདུས་འཕགས་ལུགས་ཀྱི་ཆོས་འཁོར་གསན་ཡུལ་གྱི་ཐུ་མ་གལ་ཆེན་གསུམ་གྱི་ཡ་གྱལ་ཞེག་སྟེ། ཐུ་མ་གསུམ་ནི། རྗེའི་མཁའ་དབྱིངས་རིན་པོ་ཆེའི་མྱུ་གུ་ལས། རྗེ་བཙུན་དམ་པ་ཀུ་མྱ་ར་མ་ཏྲིའི་ཞལ་སྔ་ནས་དང་། བྱ་སྟོན་ཞབས་ཀྱི་སྐོབ་མ་རྗེ་བཙུན་དམ་པ་ཁྱུང་པོ་ལྷས་པའི་ཞལ་སྔ་ནས་དང་། རྗེ་བཙུན་དམ་པ་ཆོས་ཀྱི་དཔལ་བ་གསུམ་གཅ་བསྡོམས་པ་ལ་བཅིན་ནས་འཕགས་སྐོར་གྱི་ཆོས་འཁོར་རྣམས་བདག་གིས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་མནོས། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཁྱིའུ། མིའི་ཕྱག་གུ་ཆུང་ཆུང་། དཔེར་ན། བྱམ་རེ་ཁྱིའུ་ཁ་ཆེ་སྣ་ཉག། ཅེས་པ་ལྟ་བུ།

ཁྱིད་མཁྱིན། ཁྱིད་ཤེས་དང་དོན་གཅིག

ཁྱིད་ཤེས། ཕུར་ཚུགས་སུ་གསོལ་འདེབས་བྱེད་པ། ཁྱིད་ཤེས། ཁྱིད་མཁྱིན་ནོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

ཁྱིད་ཤེས་ཀྱི་བསམ་པ། སྐུབས་ཡུལ་ལ་བློ་ལིངས་འཛིལ་གྱི་བསམ་པ།

ཁྱོགས། ❶ འདེགས་པའི་ཁྲི་སྟེ། ཁྲི་སྟེང་གཡོགས་དང་ལྡན་པ་སྐྱེས་བུ་བཞིས་བཏེགས་པར་གྱུར་པ་གང་ཡིན་པ། ❷ ལས་ཁྲི། འགྱོགས་ཁྲི་ཡང་ཟེར།

ཁྱོགས་ཀྱི་བརྟན་པ། ཁྱོགས་ཀྱི་བརྟན་པའམ་དོ་ལིའི་བརྟན་པ་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་ངང་རྟུལ་གྱིས་རྣ་སྤྲགས་རང་གི་ཞལ་དུ་ཞུགས། སྐྱེའི་དབྱིབས་བརྒྱད་དོ་རྗེའི་ལམ་ནས་ཡུམ་གྱི་པདྨར་འཐོན། ཡུམ་གྱི་

དབུ་མའི་ལམ་ནས་བརྒྱུད་དེ་ཞལ་ནས་བྱུང་། རང་གི་ཞལ་དུ་ཞུགས་པར་བསྒོམས་ནས་ཡི་གེ་ལྔོད་ཅིང་ཞི་བའི་རྣམ་པར་བརྟུ་བའོ། །ཞེས་པཾ་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་རྒྱན་གསུང་།

ཁྱོར་ཚུ་སྦྱིན་པ། དབང་གི་སྐབས་དྲི་བཟང་གི་ཁྱོར་ཚུ་སྦྱིན་པ་ནི། ངག་གི་ཉེས་པ་དག་པའི་དོན་དུ་ཡིན་པར་རྗེའི་སྐུགས་རིམ་ཆེན་མོར་གསལ། ཁྱོར་ཚུ་ལན་གསུམ་དུ་འཐུང་དུ་བཅུག་པ་ནི། ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་གྱི་སྒྲིག་པ་དག་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པར། རྗེའི་དབང་དོན་དེ་ཉིད་རབ་གསལ་ན་གསལ།

ཁྱོར་བ། ལག་པ་ཡ་གཅིག་ཅུང་ཟད་འཁྱམས་པའི་མིང་། དེ་ལ་ཡ་ཁྱོར་ཡང་ཟེར།

ཁྲི་ལམ། (བང་རྩེང) ཤིང་རྟ་བསྒྱོད་དུ་རུང་བའི་ལམ་ཡོ་ཆ།

ཁྲིད་ཆེན་བཅུད། (བཀའ་བཅུད) སྟོད་འབྲུག་གི་ཁྲིད་ཆེན་བཅུད་དུ་གྲགས་པ་ནི། འགྲོ་མགོན་གཙང་པ་རྒྱ་རས་ཀྱིས་ཕྱག་ཆེན་འཁྲིད་ལུགས་ཀྱི་གདམས་པ་ཞེག་སྟེ། ཏིལ་མ་སྐུ་གསུམ་གྱི་ཁྲིད། བྱམས་སྟེང་རྗེའི་ཁྲིད། རྒྱ་འབྲས་རྔེན་འབྲེལ་གྱི་ཁྲིད། ལྷ་ལྡན་བདུད་རྩི་ཐིགས་པའི་ཁྲིད། ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་སྒྲོར་གྱི་ཁྲིད། ནུ་རོ་ཆོས་དྲུག་གི་ཁྲིད། ཆོས་བཅུད་མགོ་སྟེམས་ཀྱི་ཁྲིད། གསང་སྒྲུབ་ལྷོམ་གྱི་ཁྲིད་རྣམས་སོ། །

ཁྲི་ཀང་འཆོས་པའི་ལྷུང་བྱེད། འབའ་ཞིག་པ་དག་བཅུའི་གུ་ལྟ་པ། དགེ་འདུན་དབང་བའི་ཤིང་གི་ཁྲིའི་ཀང་པ་ཁྲུ་གང་ལས་ལྷག་པ་བྱེད་དམ་བྱེད་དུ་བཅུག་སྟེ་ཟིན་པའོ། །

ཁྲུ་གང་། སོར་མོ་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞིའི་ཚད། མཛོད་ལས་ཁྲུ་གང་ཞེས་པ་བཀྲངས་ཁྲའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན། བསྐྱམས་ཁྲུ་ནི་སོར་ཉི་ཤུའི་ཚད་དོ། །

ཁྲུས་བྱེད་པའི་ལྷུང་བྱེད། འབའ་ཞིག་པ་དག་བཅུའི་དྲུག་ཅུ་པ། ཚ་བའི་དུས་མ་ཡིན་པར་ཟླ་ཕྱེད་ནང་དུ་ཁྲུས་བྱས་ཏེ་ལུས་ཕྱེད་ཁྲབ་པའོ། །

ཁྲེལ་མེད་པ། ❶ གཞན་ལ་འཇེམ་མེད་དུ་སྨིག་པ་ལ་འཇུག་པ། ❷ ཉེ་ཉོན་ཉི་ཤུའི་བཅུ་གཉིས་པ་ནི། དུག་གསུམ་གང་རུང་གི་ཆར་གཏོགས་གང་ཞེག། ཁ་ན་མ་ཐོ་བས་གཞན་ལ་མི་འཇེམས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་རིག་པའོ། །བྱེད་ལས་ནི། ཉོན་མོངས་དང་ཉེ་ཉོན་ཐམས་ཅད་སྐྱེད་པའི་ལས་ཅན་ནོ། །

ཁྲེལ་ཡོད་པ། དགེ་བ་བཅུ་གཅིག་གི་གསུམ་པ་ནི། གང་ཞིག་གཞན་ནམ་ཆོས་ཀྱི་མཆན་དུ་བྱས་ནས། ཉེས་སྤྱོད་ལ་འཇེམ་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་སེམས་བྱུང་ཞིག་ལ་ཟེར། བྱེད་ལས་ནི། སྒོ་གསུམ་ཉེས་སྤྱོད་ལས་སྡོམ་པའི་ལས་ཅན་ནོ། །གཞན་ནམ་ཆོས་ཀྱི་མཆན་དུ་བྱས་ཞེས་པ་ནི། དེ་འདྲ་བྱས་ན་བླ་མ་དཀོན་མཆོག་སོགས་གཞན་གྱིས་ཤེས་ན་མི་རུང་། ཆོས་དང་འགལ་ན་མི་རུང་སྙམ་དུ་བསམས་ནས་ཉེས་སྤྱོད་ལས་ལྡོག་པའོ།།

ཁོ་བཏུ། ཁོ་བོ་བཏུ་དང་འདྲ།

ཁོ་ཕུ་བཀའ་བཀྲུད། དྲུགས་པ་བཀའ་བཀྲུད་ཀྱི་ནང་གསེས་ཤེག་སྟེ། ཕག་མོ་གྲུ་པའི་སྤོབ་མ་རིན་པོ་ཆེ་རྒྱལ་ཚ་དང་ཀུན་ལྡན་རས་པ་སྐུ་མཆེད་ལས་བཀྲུད་པའི་བཀའ་བཀྲུད་པའི་གྲུབ་མཐའ་ཞེག

ཁོ་བ། ཉེ་ཉོན་ཉེ་ཤའི་དང་པོ་ནི། ཁོང་ཁྲའི་ཆར་གཏོགས་གང་ཞེག། གནོད་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་ཀུན་ནས་མནར་སེམས་ཀྱི་གཞི་དགུ་གང་རུང་ཉེ་བར་གནས་ན་གནོད་པར་བྱ་བར་འདོད་པའི་ཀུན་ནས་མནར་སེམས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་རིག་པའོ། །བྱེད་ལས་ནི། དངོས་སུ་གནོད་པར་བྱེད་པ་དང་། གནོད་པའི་ཐབས་ལ་སྦྱོད་པ་སོགས་ཀྱི་ལས་ཅན་ནོ། །ཀུན་ནས་མནར་སེམས་ཀྱི་གཞི་དགུ་ནི། བདག་ལ་གནོད་པ་བྱས་སོ། །བྱེད་དོ། །བྱེད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་བདག་ལ་སྡུར་བ་གསུམ། བདག་གི་གཉེན་ལ་གནོད་པ་བྱས་སོ། །བྱེད་དོ། །བྱེད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གཉེན་ལ་སྡུར་བ་གསུམ། བདག་གི་དགྲ་ལ་ཕན་བདེགས་སོ། །འདོགས་པར་བྱེད་དོ། །འདོག་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དགྲ་ལ་སྡུར་བ་གསུམ་སྟེ་དགུའོ། །

ཁོ་བོ་བཏུ། ༡ གཤིན་རྗེའི་གཤེད། ༢ གཞན་གྱིས་མི་ཐུབ་པ། ༣ རྟ་མགྲིན། ༤ བདུད་རྩི་འཁྱིལ་བ། ༥ འདོད་རྒྱལ། ༦ དབྱུག་སྟོན་ཅན། ༧ སྟོབས་པོ་ཆེ། ༨ མི་གཡོ་བ། ༩ གཏུག་ཏོར་འཁོར་ལོས་བསྐྱེར་བ། ༡༠ རོ་རྗེ་ས་འོག་བཅས་སོ། །བགེགས་རྣམས་ཕྱོགས་བཅུར་འདུ་བས་ཁྲོ་བ་ཡང་བཅུ་ཡིན་གསུང་།

ཁོ་བོ་བཅུ་གཅིག ༡ གནོད་མཛེས། ༢ གཤིན་རྗེའི་གཤེད། ༣ གཞན་གྱིས་མི་ཐུབ་པ། ༤ རྟ་མགྲིན། ༥ བདུད་རྩི་འཁྱིལ་བ། ༦ འདོད་རྒྱལ། ༧ དབྱུག་སྟོན་ཅན། ༨ སྟོབས་པོ་ཆེ། ༩ མི་གཡོ་བ། ༡༠ གཏུག་ཏོར་འཁོར་ལོས་བསྐྱེར་བ། ༡༡ རོ་རྗེ་ས་འོག་བཅས་སོ། །

ཁོ་བོ་འཇིག་རྟེན་གསུམ་རྒྱལ། ཏྲི་མཛད་དང་འདྲ།

ཁོ་བོ་བཞི། གསང་འདུས་ལྷ་སོ་གཉིས་ཀྱི་ཡ་གྱལ་ཏེ། ༡ གཤིན་རྗེའི་གཤེད། ◂ <ཡ་མཚན་ཀྱིད> ༢ གཞན་གྱིས་མི་ཐུབ་པ། ◂ <ཁྲོ་རྟག་ཀྱིད> ༣ རྟ་མགྲིན། ◂ <ཡན་ལག་ཀྱིད> ༤ བགེགས་མཐར་བྱེད་བཅས་སོ། །◂ <བཅུ་ཐམ་ཀྱིད>

ཁོ་བོའི་དོ་རྗེ། དོ་རྗེ་ནག་པོ་ཟུ་རྩེ་རྣམས་སོ་སོར་གདིངས་པའི་དོ་རྗེ། དེ་ལ་རྩེ་གཅིག་པ་ནས་དགུ་པའི་བར་ཡོད་པར། པཊ་ཆེན་བྱོ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གསུང་།

ཁོ་བོའི་བཟླས་པ། ཁོ་བོའི་བཟླ་ཚིག་ནི། སྔགས་རྣམས་དྲག་ཏུ་བཟླ་བའོ། །

ཁོན་པ། ཆུ་དོང་།

ཁྲོས་པའི་བརྒྱས་པ། ཁྲོས་པའི་བརྒྱས་པའམ་དྲག་པོའི་བརྒྱས་པ་ནི། རྩ་སྤྲགས་རང་གི་ཞལ་དུ་ཞུགས། སྐྱའི་དབྱིབས་བརྒྱད་དོ་རྗེའི་ལམ་ནས་ཡུམ་གྱི་པད་ལ་འཕོན། ཡུམ་གྱི་དབུ་མའི་ལམ་ནས་བརྒྱད་དེ་ཞལ་ནས་བྱུང་། རང་གི་ཞལ་དུ་ཞུགས་པར་བསྒོམས་ནས་ཡི་གེ་རྒྱབ་ཅིང་དྲག་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་སྒོམ་པའོ། པཾ་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་རྒྱན་གྱི་གསུང་ལ་གཞི་བྱས།

མཁན་སློབ་ཆོས་གསུམ། མཁན་ཆེན་ཞི་བ་འཚོ་བ། སློབ་དཔོན་པདྨ་འབྱུང་གནས། ཆོས་རྒྱལ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེའུ་བཙན་གསུམ་ལ་ཟེར།

མཁན་པོ། <ཡུ་པ་ཆ> སོ་སྐྱོ་ཏའི་སྐད་དུ། ཡུ་པ་ཆ་ཞེས་པ་སྐད་ཀྱི་བྱིངས་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་མཁན་པོ་ཙམ་ལ་འཇུག་གོ། ཡུ་པ་ཆ་ཞེས་པ་དེ་ལ་སྦྲའི་ཀྱེན་བྱིན་པས། ཡུ་པ་ཆ་ར། ཡུ་པ་ཡ་ཏ་སྟེ། ཡུ་པ་དེ་ཤ་ཏི་ཞེས་པ་སྟེ། རིམ་པ་བཞིན། ཉེ་བར་འཛིན་པ། ཉེ་བར་སྒྲུབ། ཉེ་བར་ལུང་འབོགས་པའི་དོན་གྱིས་ན་མཁན་པོ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་མཚོ་ཀྱེཀ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་བཀོད།

མཁའ་འགྲོ་གདོང་། ❶ བྱ་ལེ། སྒྲ་བཤད་ནི། མཁའ་འགྲོ་ནི་བྱ་སྤྱིའམ་བྱ་རོག་གི་མིང་ཡིན་ལ། དེའི་གདོང་ངམ་མཚུ་དོ་དང་འདྲ་བས་དེ་ལྟར་དུ་བཏགས། ❷ བྱ་ཡི་མཚུ་དོ།

མཁའ་མཉམ་མ། རྒྱན་དྲུག་མཆོག་གཉིས་ཀྱི་བསྟོད་པ་མཁའ་མཉམ་མ་ཞེས་བྱ་བ། ས་སྐྱའི་མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས་ཀྱིས་མཛད།

མཁའ་སྡང་། མཁའ་སྡང་མི་ཁྱིར་དང་འདྲ།

མཁའ་སྡང་མི་ཁྱིར། སྲིན་བུ་མི་ཁྱིར། ལུས་ལས་འོད་དམར་ཆེམ་ཆེམ་འཕྲོ་ཞིང་འཕུར་ཏེ་འགྲོ་བའི་སྲིན་འབུ་ཞིག། འདི་རྒྱ་གར་ལྷོ་ཕྱོགས་ན་མང་པོ་ཡོད།

མཁའ་དབྱིངས། ❶ ནམ་མཁའི་དབྱིངས། ནམ་མཁའི་དཀྱིལ། ནམ་མཁའི་ཀློང་། ནམ་མཁའི་མཐོང་ཆ་རྣམས་དོན་འདྲ། ❷ མོ་མཚན་ནམ། མོ་མཚན་གྱི་སྤྱབས་སྟོང་། རྗེའི་གསང་འདུས་སྒོམ་ལམ་ལས། མཁའ་དབྱིངས་རྗེ་རྗེ་སྤྱར་བས་སྤར་བ་ཡིས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ།

མཁས་གྲུབ། རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ཀྱི་དོན་ལ་ཐོས་བསམ་གྱིས་སྒོ་འདོགས་ལེགས་པར་ཆོད་ཅིང་། རང་རྒྱུད་དུལ་ལ་ལྟ་སྒོམ་འགྲུལ་བའི་གྱི་གདེངས་དང་ལྡན་པའི་སྐྱེས་བུ་ལ་ཟེར་ཏེ། ལྷང་སྐུ་རོལ་པའི་རྗེ་རྗེས། ཐོས་བསམ་ཕྱོགས་སུ་མ་སོང་ཞིང་། །གཞུང་ལུགས་གདམས་པར་ཤར་བ་ཡིས། །མཉམ་འོས་རིགས་པའི་ལམ་སྣ་

བ། །དེ་ཉིད་ལ་ནི་མཁས་པ་ཟེར། །ཉོན་མོངས་དབལ་ནི་ཆོག་པ་དང་། །རང་དང་གཞན་རྒྱུད་འདུལ་བར་
རུས། །ལྟ་སྨོམ་འཕྲལ་བྱལ་གདེངས་ལྡན་པ། །དེ་ཉིད་ལ་ནི་གྲུབ་པ་ཟེར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །
མཁས་གྲུབ་ཁྱུང་པོ་ལྟས་པ། ཁྱུང་པོ་ལྟས་པ་དང་དོན་གཅིག ཁྱུང་པོ་ལྟས་པ་ལ་ལྷོས།
མཁས་གྲུབ་སྨྲ་བའི་ཉི་མ་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་པོའི་གསུང་འབུམ་དཀར་ཆག <ཀ་པར> ཚད་མ་རྣམ་
འགྲེལ་གྱི་ཀུ་ཀ་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ། ཚད་མ་སྡེ་བདུན་ཡིད་ཀྱི་མུན་སེལ། ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་བཤད་ཆེན་
མོ། <ཁ་པར> ཕར་ཕྱིན་རྟོག་གེའི་སྣང་བ། དབུ་མ་སྟོང་ཐུན་ཆེན་མོ་སྐལ་བཟང་མིག་འབྱེད། འདུས་པའི་
བསྐྱེད་རིམ་ཟུར་བཤད། ཀྱེ་རྡོར་ལ་ལུས་དཀྱིལ་མེད་པ་ལས་འཕྲོས་པའི་རྩོད་ལན་གནམ་ལུགས་འགོར་ལོ་
ངོར་ལེན། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་རྣམ་ཐར་དད་པའི་འཇུག་ངོགས། གསང་བའི་རྣམ་ཐར་རིན་ཆེན་སྙེ་མ།
མཁས་གྲུབ་པ་རང་གི་རྣམ་ཐར་གཟེགས་པ་ལྟ་ལྟན། མཁས་གྲུབ་པའི་སློབ་མ་གསང་མདའ་བ་ཆོས་ལྡན་རབ་འབྱོར་
ཉིས་མཛད། <ག་པར> སྡོམ་གསུམ་རྣམ་གཞག་ཐུབ་བསྟན་ཉི་ངོ་ར། རྒྱ་སྡེ་སྤྱི་ཡི་རྣམ་གཞག། གསང་འདུས་
བསྐྱེད་རིམ་དངོས་གྲུབ་ཆུ་མཚོ། གསང་འདུས་ཀྱི་ཞི་ཆུས་སྒྲིན་སྒེག། གསང་འདུས་འཇམ་དཔྱོད་རམ་ཡེ་
ཤེས་ཞབས་ལུགས་སུ་གཏགས་པའི་སྒྲུབ་ཐབས་རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་མཛད་པ་འཇམ་དབྱངས་དགོངས་གསལ་གྱི་
ལྷན་ཐབས། གསང་འདུས་འཕགས་ལུགས་ཀྱི་ཆོ་གའི་ལྷན་ཐབས། གསང་འདུས་རྩོགས་རིམ་དྲིས་ལན།
བདེ་མཆོག་ལྷུ་ཏེ་པའི་ལུགས་ཀྱི་དཀྱིལ་ཆོག་བདེ་ཆེན་རོལ་མཆོ། འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་བསྐྱེད་རིམ་ཆེན་མོ་
མཇུག་རྗེ་བློ་གྲོས་ཆོས་སྐྱོང་གིས་ཁ་བསྐང་བ། ཡང་འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་བསྐྱེད་རིམ་ཉུང་ངུ་ཟེན་པྲིས་སུ་མཛད་
པ། འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུད་རྟོག་པ་གསུམ་པའི་འགྲེལ་པ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་ཁམས་གསུམ་རྣམ་རྒྱལ། དེ་ལ་ཉེ་
བར་མཁོ་བའི་ཞ་ལོའི་ཡིག་ཆུང་སོགས་ལེ་ཚན་བཞི། འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་སྒྱུང་འཁོར་བསྡུས་པ་དང་སྒྲིན་སྒེག་
བསྡུས་པ་དང་། འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་ཕྱོགས་སྒྱུར་གི་དབྱེ་བ། སྒྲུབ་འདྲིན་འཇམ་དཔལ་རང་བཞིན་མའི་འགྲེལ་
པ། དམ་ཅན་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་ལུགས་གསུམ་རྣམ་གཞག། དེ་ཡི་གཏོར་ཆོག་བཅས་སོ། །<ང་པར> ཀྱེ་རྡོ་རྗེའི་
རྒྱུད་བཅུག་པ་གཉིས་པའི་འགྲེལ་པ་མཁའ་འགྲོའི་གསང་མཛོད། ཀྱེ་རྡོ་རྗེའི་སྒྲུབ་ཐབས་དང་དཀྱིལ་ཆོག་
སྒྲགས་པ་བདེ་ཆེན་འཇུག་ངོགས། དེ་ཡི་མཆོད་འཕྲེང་། སྒོན་ཤིས་དང་བཅས་པ། <ཅ་པར> དཔལ་དུས་
ཀྱི་འཁོར་ལོའི་འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད་ཀྱི་ཀུ་ཀ་ཆེད་རྟོགས་སྣང་བ་མཇུག་ཁམས་ནག་ཤོད་སྒྲུབ་མདའ་
དགོན་ཆགས་འདེབས་པ་པོ་མངའ་རིས་ཞང་ཞུང་པ་ཆོས་དབང་གྲགས་པས་ཁ་བསྐང་བ་ཚར་གཅིག། ཡང་
རྗེ་བློ་གྲོས་ཆོས་སྐྱོང་གི་ཁ་བསྐང་བ་ཚར་གཅིག་དང་གཉིས་ཡོད། དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་སྐུ་གསུང་

ཐུགས་ཡོངས་རྫོགས་སྐྱབ་ཐབས་པད་དཀར་ཞལ་ལྟང། མཆོད་པའི་ཆོ་ག་ཀུན་བཟང་མཆོད་སྤྲིན། དཀྱིལ་
མཆོག་དགོངས་པ་རབ་གསལ། ཐེག་ཆ་དང་བཅས། <ཆ་པར> དུས་འཁོར་ལུགས་ཨདྷི་སྟགས་བསྟན་
ཅེས། རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད་འཇམ་དཔལ་གསང་ལྷན་གྱི་སྐྱབ་དཀྱིལ། གསུང་ཐོར་བུ་རྣམས་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་
དྲིལ་བ་མཇུག་ཏུ་རྣལ་འབྱོར་རོལ་པའི་དགའ་སྟོན་ཞེས་པ་རྡོར་དྲིལ་སོགས་ཀྱི་ཆ་ཚད་བཤད་པ། གསུང་
ཐོར་བུ་པར་མའི་ནང་དུ་མ་ཆུང་པ་མཁས་གྲུབ་རང་གིས་དམ་བཅའ་མཛད་པ་བཏུ་པ་སོགས་ཤོག་བུ་སོ་
གཉིས་ཙམ་ཡོད། ཡང་པར་ལ་མེད་པར་སྦགས་རིམ་ལྷན་ཐབས་རྒྱུད་སྡེ་བཞིའི་རྣམ་གཞག་སྟོན་པ་རྣམས་
སོ། །དཔལ་མྱུར་མཛད་ཡེ་ཤེས་མགོན་པོ་ཕྱག་དྲུག་པའི་བེའུ་བུ་གསར་བསྒྲིགས་གནང་ཞིང་མན་ངག་ཐུན་
མོང་མ་ཡིན་པ་ཤོག་དྲིལ་བཏུ་གསུམ། མགོན་པོ་ཕྱག་དྲུག་པའི་བསྟེན་སྐྱབ་ལས་གསུམ་ཆེ་ཆུང་གཉིས། དེ་
ཡི་གཏོར་ཆོག་བསྟོད་བསྐུལ་དང་བཅས་པའོ། །དེར་མ་ཆུད་པ་ཤོག་དྲིལ་རིམ་གཉིས་གསོ་ཐབས། གཙོད་
སྤྲིན་ཉི་ཏ་པ་ལ་སྦགས་སྐྱབ། ཕྱག་དྲུག་པའི་བཀྲུད་འདེབས་རྣམས་སོ། །དཔལ་མགོན་ཞལ་བཞི་པའི་མཆོད་
གཏོར་འབུལ་ཚུལ་ཐུགས་དམ་བསྐང་བའི་རིམ་པ་དང་། དེ་ཡི་བསྟོད་པ་ཀུ་སྐྱབ་ཀྱིས་མཛད་པ་ལ་མཆན་བུ་
དང་བཅས་པའོ། །

མཁས་གྲུབ་རིན་པོ་ཆེའི་དམ་བཅའ་བཏུ། ། ཆོས་ལྡན་གྱི་དམིགས་བསལ་རེ་རེ་ཙམ་མ་གཏོགས་པའི་སྐབས་
གང་དུ་ཡང་། དམག་དང་། ཆོམ་རྐུན། རྒྱལ་པོའི་གཏམ་ལ་སོགས་པའི་འདུ་འཛིའི་གཏམ་གྱི་སྒྲོར་བ་ཅུང་
ཟད་ཀྱང་མི་བགྱི་བ་ནི། དམ་བཅའ་དང་པོའོ། །༢ ཀུན་སློང་སྐྱོན་ཆགས་པའམ། ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་རྣམ་
པར་མ་བརྟགས་པའི་སེམས་ཀྱིས་བསྒང་བ་ཡང་རུང་སྟེ། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཉེས་པ་སེལ་བའི་ཆོས་ལྡན་གྱི་ཆེད་དུ་
ཕན་པར་འདོད་པ་འབའ་ཞིག་གིས་བརྗོད་རིགས་པའི་ཆོག་གིས་བརྗོད་པ་མ་གཏོགས། རང་ལས་རྒྱུད་ཐ་
དད་པའི་གང་ཟག་དམིགས་ཀྱིས་བསལ་བའི་མིང་གིས་སྨོས་ཏེ། དེའི་སྐོ་གསུམ་གྱི་སྐྱོན་ཕྱ་མོ་ཙམ་ཡང་ཆོག
ཏུ་བརྗོད་པ་མི་བགྱི་བ་ནི། དམ་བཅའ་གཉིས་པོའོ། །༣ གལ་ཏེ་རང་ལ་སེམས་རྒྱུད་ཅུང་ཟད་ཙམ་ཡང་
འགྲུག་པའི་ཉེས་པ་མི་འདྲེན་ཞིང་། གཞན་ལ་ཐབས་དེས་ངེས་པར་ཕན་ཞིང་ཡིད་ཆེས་པའི་སྐབས་མ་
གཏོགས་པ་རང་ལས་རྒྱུད་ཐ་དད་པའི་སེམས་ཅན་དང་། དེ་ལས་གཞན་སེམས་ཅན་མ་ཡིན་པ་ཡུལ་དུ་
བྱས་པའང་རུང་སྟེ། རྩོམ་མོའི་ཆོག་ཅུང་ཟད་ཙམ་ཡང་སྨྲ་བར་མི་བགྱིད་པ་ནི། དམ་བཅའ་གསུམ་པའོ། །
๔ གང་གི་ཚེ་ཆོས་ལྡན་གྱི་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་དྲན་ཤེས་ཉེ་བར་བཞག་སྟེ་ངེས་པར་བརྟག་དགོས་པའི་གནས་ལ་
སེམས་པ་མ་གཏོགས་པ། གཉེན་བཤེས་དང་རྟེད་བཀུར་འདུ་འཛི་ཆགས་སྡང་སོགས་ཀྱི་གནས་ལ་ཅུང་ཟད་

ཀུང་ཉོན་མོངས་པ་དང་འདྲེས་པའི་སེམས་ཀྱིས་བརྟག་པར་མི་བགྱི་བ་ནི། དམ་བཅའ་བཞི་པའོ། །༣ གང་གི་ཚེ་ནད་ལམ་ལ་སོགས་པ་ཉ་ཅང་དུབ་པའི་སྐབས་མ་གཏོགས་པར་དགེ་བའི་སྦྱོར་བའི་སྐབས་གང་གི་ཚེ་ཡང་། ཉལ་བ་དང་། འཁྲིས་པ་དང་། སྲེ་མོའི་གཏམ་དང་། བཟའ་བཏུང་ཉ་ཅང་བསྟེན་པ་སོགས་ཀྱིས། ཚོས་ལྡན་གྱི་དགོས་པ་མེད་ཅིང་ལེ་ལོ་སྐྱེ་བ་མཐོང་བཞིན་དུ་འཕྲོ་མི་གཅོད་ཅིང་། དང་དུ་ལེན་པ་ཙུང་ཟད་ཀུང་མི་བྱ་བ་ནི། དམ་བཅའ་ལྔ་པོའོ། །༤ བདག་ལ་ཕ་དེ་བདོག་ཅིང་དེ་གང་ཟག་དེ་ཉིད་ལ་བྱིན་ན་བདག་གི་དགེ་བའི་བྱ་བ་ཉམས་པའི་ཀུན་དང་། འཕེལ་བའི་གེགས་སུ་འགྱུར་བའམ། ཡུལ་དེ་ལ་གནོད་པར་འགྱུར་བར་ངེས་པའམ་ཚོས་ལྡན་གཞན་དང་ཡུལ་གཞན་ལ་བསྟོས་ཟེན་པ་མ་གཏོགས། གང་ཡང་རུང་བས་ཡོ་བྱད་བཟང་ངན་ཅི་འདྲ་ཞིག་སྦྱིང་ཡང་སེར་སྣའི་ཏློས་མི་སྟེར་བ་སྦྱངས་ཏེ། དེ་མ་ཐག་ཏུ་དགའ་བའི་སེམས་ཀྱིས་བྱིན་ནས་ཇོ་གོས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བསྟོ་བ་ནི། དམ་བཅའ་དྲུག་པའོ། །༥ གང་གི་ཚེ་བདག་གམ་གཞན་བཤེས་ལོངས་སྤྱོད་འཕོར་གཡོག་སོགས་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་སྡུ་ཡང་རུང་བས་ཅི་ཡང་རུང་བའི་གནོད་པ་དང་། མི་སྐན་པ་བཙོད་པ་དང་། མཚང་འབྱུ་བ་དང་། སྡིག་གཅོད་པའི་བར་དུ་བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་ལ་དང་པོ་ཁོང་འཐུག་པ་དང་། རྗེས་སུ་འཁོན་དུ་འཛིན་པ། ལུས་ངག་གི་རྣམ་པར་འགྱུར་བ་ཕྲ་མོ་ཡན་ཆད་འབད་པས་འགག་ཅིང་། ཅུང་ཟད་ཀུང་དང་དུ་མི་ལེན་པ་ལ་ཅི་ནས་ཀུང་དེ་ཉིད་ལ་ལན་དུ་དཀོས་བཙུད་ཀང་ཡང་རུང་བའི་སྒོ་ནས་ཕན་གདགས་པའི་ཐོ་བཀྲིད་ཅིང་སྒོན་ལམ་གདབ་པ་ནི། དམ་བཅའ་བདུན་པའོ། །༦ བདག་ཉིད་ཀྱིས་དབང་ཁྲིད་ལུང་མན་ངག་བསྟན་པ། མདོ་རྒྱུད་སོགས་བཤད་པ། བདུན་ཚོགས་རབ་གནས་སྒྲིམ་སྡིག་རྣམས་ཀྱི་ཡོན་དང་། ཚོས་ལ་དམིགས་ཏེ་གཞན་གྱིས་བྱིན་པ། འཕྲལ་དུ་ལོངས་སྤྱོད་ལ་ཉེ་བའི་སྐ་གོན་བྱས་པ། བཅོམས་ཤིང་དྲྭས་པའི་ཚོས་གོས་དང་། གཡོས་སུ་བྱས་སམ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཚེ་གཡོས་སུ་བྱེད་པར་ཆས་པ་ལྟ་བུའི་ཟས་གོས་མ་གཏོགས་པ། ཡོ་བྱད་ཆེ་ཆུང་གང་བྱུང་ཡང་། བདག་ཉིད་ཀྱིས་ཅུང་ཟད་ཀུང་བདག་གིར་མི་འཛིན་ཅིང་། བསོད་ནམས་གསོག་པའི་ཐབས་འབའ་ཞིག་ལ་གཏོང་པ་དང་། ཚོས་ཀྱི་སྒྲིན་པ་ཆོག་བཞི་པ་གཅིག་ཡན་ཆད་ཀུང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱིས་ཟེན་པར་བྱ་བ་ནི། དམ་བཅའ་བརྒྱད་པའོ། །༩ བསྟན་པ་འབའ་ཞིག་བསམས་པའི་བློས་གསུང་རབ་ཀྱི་དོན་ལ་ཚོགས་པར་རྟོག་པ་འགོག་པའི་ཡན་ལག་མ་གཏོགས་པར། བཤེས་གཉེན་སྡུ་ལ་ཡང་མི་བསྟགས་པ་ཙུང་ཟད་ཀུང་མི་སྒ་ཞིང་། ཡོན་ཏན་སྒོམ་པ་ལྷུར་ལེན་པ་དང་། གང་ཟག་མཚོག་དམན་སྡུ་ལའང་། ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་རྣམ་པ་ཆེ་ཆུང་ཅི་འདུག་པ་དང་། ཡོན་ཏན་གྱི་ཁྱད་པར་ཆོས་དང་མཐུན་པ་ཅི་འདུག་པ་མཐོང་ངམ་ཐོས་པ་ན་ཡིད་ལ་ཟུག་དྲུ་ཙུང་ཟད་མི་སྐྱེད་ཅིང་དེ་མ་ཐག་ཏུ་སྟིང་ནས་དགའ་བའི་བློ་སྤྲོང་བ་ནི། དམ་བཅའ་དགུ་པའོ།། ༡༠

ནད་དང་ཆོམ་རྐུན་སོགས་དག་པོས་གཅེས་པས་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་པས་སྤྲུལ་པར་མི་རྟག་པའི་སྐབས་བྱང་ན་མ་གཏོགས་པར། ཇི་སྲིད་འཚོའི་བར་དུ་ཉེན་ཞག་རེའི་ནང་དུ་དགེ་སློང་བཅུ་པོ་ཆག་ཉེད་དུ་བགྱི་བ་སྟེ། དེ་ཡང་འདི་ལྟར་སེམས་བསྐྱེད་ཆོག་ཉང་ངས་ཐུན་དུག་ཏུ་ལེན་ཅིང་། ཁྱད་པར་ཐུ་དྲོ་སྨོན་སེམས་དང་། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྡོམ་པ་རང་གིས་བླང་བའི་ཆོག་རྟགས་པ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་གཉིས་སྦྱོང་པའི་དམིགས་རྣམ་དངོས་གཞི་ཐུན་བཞིའམ་གསུམ་དུ་ལེན་པར་བསྒོམས་ནས་སྤྱོད་ལམ་ཐམས་ཅད་དེ་ཉིད་ཀྱི་རྩེས་ཟིན་པའི་དུན་ཤེས་རྒྱ་ཡན་དུ་མ་ཤོར་བར་ནར་མར་བསྟེན་པ་ལ་འབད་པ། འཁོར་བའི་སྡུང་ཤས་ཆེལ་གྱིས་གནོན་པའི་གཉེན་པོར། སྐྱེས་བུ་ཆུང་འབྲིང་གི་དམིགས་རྣམ་གཅོ་བོ་གང་སྐབས་དང་འཚམ་པར་ཐུན་གསུམ་མམ་བཞིར་བསྒོམས་ནས་སྔ་མ་ལྟར་དུན་ཤེས་བསྟེན་པ། སྔགས་བླ་མེད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་བཅས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཐུན་བཞིའི་རྣལ་འབྱོར་རྣམས་སོ། །

མཚན་པ། ❶ ལེགས་ཉེས་འབྱེད་པའི་རྣམ་དཔྱོད་དང་ལྡན་པ། རྣམ་དཔྱོད་ཅན། ❷ ཡོན་ཏན་གྱིས་ཕྱུག་པ། ❸ བྱང་བ། ལེགས་པར་ལོབས་པ། ❹ གྲུང་པོ།

མཚན་པ་སྒོ་དྲུག སྔར་ཆུ་གར་གྱི་པི་ཀྱ་མ་ཤྲི་ལའི་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཕུལ་དུ་བྱུང་བའི་མཁས་པ་དྲུག་གི་མཚན། གཙུག་ལག་ཁང་དེ་ལ་མུ་སྟེགས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཚོལ་བ་རིགས་པ་དང་ནུས་པས་སྤྱང་བ་པོ་སྟེ། ༡ དེའང་ཤར་སྒོ་སྤྱང་བ་རྩོད་དུས་ཀྱི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་རཏྣ་ཀ་ར་ཤྲཱནྟི་པ། ༢ ལྷོ་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒོ་སྤྱང་བ་ཤེས་རབ་འབྱུང་གནས། ༣ ནུབ་སྒོ་སྤྱང་བ་ངག་གི་དབང་ཕྱུག་གྲགས་པ། ༤ བྱང་སྒོ་སྤྱང་བ་ནྷ་རོ་པ། ༥ དབུས་ཀྱི་ཀ་ཆེན་དང་པོ་བྷམ་ཟེ་རིན་ཆེན་རྡོ་རྗེ་དང་། ༦ གཉིས་པ་ཕྱོགས་མི་དུ་རྣམས་སོ། །མཁས་པ་དེ་དག་གི་མདོ་སྡེགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་མང་པོ་རྩོམ་པ་དང་། ཆེས་ངོ་མཚར་བའི་མཛད་པ་མང་པོས་དེ་སྐབས་ཀྱི་སྐྱེ་བོ་དག་ཆོས་ལ་བཀྲད་དེ་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་བསྟན་པ་སྤྱི་དང་། ཁྱད་པར་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་བསྟན་པ་ཉི་མ་ལྟར་གསལ་བར་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །

མཁས་པ་དག་གིས་ཡོངས་བཀང་སྟེ། ཞིང་འདིར་འཁོར་ལོ་རིན་པོ་ཆེས། །མཁས་པ་དག་གིས་ཡོངས་བཀང་སྟེ། །དངོས་གྲུབ་འདོད་པ་སྦྱིན་པའི་ཕྱིར། །ཉེན་རེ་ཤེས་རབ་ཅན་གྱིས་དབུལ། །ཞེས་པའི་མཁས་པ་ཞེས་པ། བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གསོག་པ་ལ་མཁས་པས་ན་མཁས་པ་ཞེས་བརྗོད་དེ། རྗེའི་འགྲེལ་པ་བཞི་སྦྲགས་ལས། མཁས་པ་སྟེ་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་གསོག་པ་ལ་མཁས་པས་ཉེན་རེ་བཞིན་དབུལ་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས།

མཁས་པར་བགྲང་བ། མཁས་པར་གྱུར་པ། མང་དུ་ཐོས་པར་གྱུར་པ། ཞེས་དགེ་ལེགས་བཤེས་གཉེན་གསུང་།

མཁས་པའི་དམིགས་པ། རྣལ་འབྱོར་པའི་དམིགས་པ་བཞིའི་གསུམ་པ་ནི། ཕུང་པོ་དང་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་དང་རྟེན་འབྲེལ་དང་གནས་དང་གནས་མ་ཡིན་པ་ལ་མཁས་པའོ། །འདི་དག་ལ་མཁས་པའི་དམིགས་པ་ཞེས་པ་ནི། འདི་དག་བསྟོམས་པས་མཁས་པར་འགྱུར་བ་ལ་དགོངས་ནས་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི། དེ་ལྟ་འདི་དག་བསྟོམ་པ་པོའི་གང་ཟག་དེ་ནི་གཏི་མུག་ཤས་ཆེ་བ་ཡིན་གྱི་མཁས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །འདི་དག་ལ་མཁས་ཚུལ་སོགས་རྒྱས་པར་ལམ་རིམ་ཆེན་མོར་གཟིགས་པར་བྱའོ། །

མཁས་པའི་བྱ་བ་རྣམ་གསུམ། འཆད་རྩོད་རྩོམ་གསུམ།

མཁས་པའི་དམིགས་པ་ལྟ་ལ་མཁས་ཚུལ། ཕུང་པོ་ལྔའི་སྟེང་དུ་དེ་ལྟ་པོ་དེར་མ་གཏོགས་པའི་བདག་ཡོད་པ་འགོག་པ་དང་། དེ་ལ་མེད་ཀྱང་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་རྒྱུའི་ཁྲིད་ན་རང་དབང་བའི་བདག་ཡོད་དམ་སྟམ་པ་ལ། མིག་ལ་སོགས་པའི་ཁམས་རྣམས་རང་རང་གི་ས་བོན་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་གྱི། དེ་ལས་དོན་གཞན་པའི་བདག་མེད་པར་ཤེས་པ་དང་། དེ་ལྟར་མེད་ཀྱང་རྒྱུན་གྱི་ཁྲིད་ན་བདག་ཡོད་དམ་སྟམ་པ་ལ་མིག་སོགས་སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་པོ་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱུན་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་ཤེས་ནས་དེ་ལས་དོན་གཞན་པའི་བདག་མེད་པར་ཤེས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་རྟེན་འབྲེལ་བཅུ་གཉིས་ལ་མི་རྟག་སྐྱག་བསྔལ་སོགས་སུ་ཤེས་ཀྱི། གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་མེད་པ་དང་རྒྱུ་དགེ་སྡིག་ལས་འབྲས་བུ་བདེ་སྐྱག་འབྱུང་གི་དེ་ལས་དོན་གཞན་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པར་ཤེས་ནས་དེ་དག་ལ་སེམས་འཛིན་པ་ལ་དེ་དག་ལ་མཁས་པ་ཞེས་བྱའོ། །

མཁས་པའི་ཞལ་ལུང་། ❶ མཁས་པའི་ཞལ་ལས་བྱུང་བའི་མན་ངག ❷ སྐབས་རེར་མཁས་པའི་ཞལ་ལུང་ཞེས་བྱ་བ། མཁས་པའི་ཞལ་ལས་བྱུང་བ་བཞིན་བཀོད་ཀྱི་རང་སྣོབས་ཀྱིས་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཁེངས་སྐྱུང་པའི་ཚེག་ཏུའང་འགྲོ་སྟེ། དཔེར་ན། ཀུན་བཟང་ཀློ་མའི་ཞལ་ལུང་། མཁས་པའི་ཞལ་ལུང་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

མཁས་བཙུན་བཟང་གསུམ། རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ལ་གློལ་བ་དོན་གཉེར་གྱི་བསམ་པས་ཐོས་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་བཙལ་བས་ན་མཁས་པ། ཐོས་པ་ཐོས་ཀྱང་དུ་མ་སོང་བར་ཐོས་དོན་རང་རྒྱུད་ལ་སྦྱར་བས་བཙུན་པ། དེ་ལྟར་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ལ་ཐོས་བསམ་བསྒོམ་གསུམ་བྱེད་པའི་དགེ་རྩ་གང་ཡོད་གཞན་དོན་འབའ་ཞིག་ཏུ་བསྟོ་བས་བཟང་པོ་ཞེས་བྱ་སྟེ། རྗེ་གྱང་ཐང་པས། མང་དུ་ཐོས་པ་རྒྱ་ཆེར་བཙལ་བས་མཁས། །ཐོས་དོན་ཇི་བཞིན་རྒྱུད་ལ་སྦྱར་བས་བཙུན། །ཀུན་ཀྱང་བསྟན་འགྲིའི་དོན་དུ་བསྟོ་བས་བཟང་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

མཁོས་སུ་ཕབ། བཞག་པ། སོ་སོའི་གནས་སུ་བཞག་པ། དཔེར་ན། ལྷང་བཟེད་དང་ཆོས་གོས་མཁོས་སུ་ཕབ། ཅེས་པ་ལྟ་བུ།

མཁོས་སུ་བབ་པ། མཁོས་སུ་ཕབ་དང་དོན་འདྲ།

མཁྱེན་པའི་གཏེར། རྗེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཀྱི་མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས་ཤེས། རྗེའི་སྐུགས་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། རྒྱུན་མི་ཆད་དུ་ལྷག་པའི་ལྷར་བསྟེན་ཅིང་། །དུ་དུང་ཁྱོད་ཀྱི་ཞབས་པད་གྲངས་ནས་ནི། །ནམ་ཡང་སྐྱབས་གཞན་མེད་དོ་མཁྱེན་པའི་གཏེར། །བདག་གི་རེ་བ་འབྲས་བུ་མཆིས་པར་མཛོད། །ཅེས་གསུངས།

མཁྲང་ཐང་། གྲོང་པོའམ་མཁྲགས་པོ།

མཁྲང་ཐེང་། མཁྲང་ཐང་དང་འདྲ།

མཁྲིག་མ། མཁྲིག་མའི་དོན་ལ། བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོ་དང་དག་ཡིག་གསར་བསྒྲིགས་སོགས་སྤུ། ལག་མགོ་དང་ལག་ངར་འབྲིལ་བའི་ཆོགས་མཚམས། ཞེས་གསལ་ཡང་། དེ་ནི་ཁྱབ་ཆུང་པས་སྐྱོན་ཏེ། ཀང་པའི་མཁྲིག་མ་ཡང་ཡོད་པ་ནི། མཆོ་ཏྲིག་སྨད་ཆ་དགེ་སློང་མའི་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་ཐད་ཀྱི་མཆན་བུར། སྒྲིད་པ་ལ་འཁྱུད་པའི་ཕུག་ནི། མདུན་དུ་ཅོག་པོར་འདུག་སྟེ་ཐལ་མོ་སྦྱར་ནས། ཕ་རོལ་པོའི་ཀང་པའི་མཁྲིག་མ་གཉིས་ལ་ལག་མཐིལ་གཉེས་འཁྱུད་དེ་ཀང་པ་ལ་སྤྱི་བོས་གཏུགས་པའོ། །ཞེས་དང་། རྗེའི་འཇམ་དབྱངས་བསྟོད་སྤྲིན་ཆུ་མཆོ་ལས། བཀས་ཀྱིས་ཕྱ་ཞིང་རྒྱུམ་པའི་བྱིན་པ་ལེགས། །ཞབས་ཀྱི་མཁྲིག་པ་ལོང་བུའི་འབུར་གྱིས་དབེན། །ཞེས་དང་། གང་དེར་སྤྲུལ་གདུ་བུས་མཁྲིག་མའི་ཕྱོགས། །མཇེས་པའི་ཞབས་གཉེས་རོ་རྗེ་སྐྱིལ་ཀྲུང་མཛད། །ཅེས་གསུངས་པས། ལག་མགོ་དང་ལག་ངར་དང་། ཀང་མགོ་དང་རྗེ་ངར་འབྲིལ་བའི་ལྟ་ཚིགས་ཞེས་སྨྲ་དགོས།

འཁྱམ་པ། ❶ ཁྱམ་པ། ❷ རྨོངས་པ།

འཁར་གསིལ་གྱི་མཆོད་དོན། འཁར་གསིལ་གྱི་ཡས་མས་ཀྱི་ལྷགས། བར་གྱི་ཤིང་སྟེ་གསུམ་གྱིས་བགླབ་པ་གསུམ། སྟོད་རྩར་བཙུད་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བཙུད། སྨད་རྩར་བདུན་བྱང་ཆུབ་ཡན་ལག་བདུན། རྟ་བཞི་བདེན་པ་བཞི། རྟ་རེ་ལ་ཞལ་ལོང་གསུམ་གསུམ་གསུང་རབ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས། རྟ་ནང་ཆེ་མོའི་མཆོད་རྟེན་གཉིས་ཀྱིས་ཆོས་སྐུ་གཟུགས་སྐུ། རྟིང་པའི་ཚུ་མདུད་ངན་སོང་གི་སྒོ་འགེགས། བར་གྱི་ལྷགས་ཀྱུས་ངན་སོང་གནས་ནས་འདྲེན་པ་མཆོད་པར་གསུང་།

འཁྲུ་བ། (ཐ་མི་དད་པ།) ❶ སྡང་ཞིང་ཁྲོ་བ། གནོད་ཅིང་འཚེ་བ། རྣོལ་བ། ལམ་རིམ་ཆེན་པོ་ལས། བརྡེག་པ་དང་བསད་ན་ཅི་མ་རུང་སྙམ་པ་འཁྲུ་བའི་སེམས་དང་། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ། ❷ འདོད་ཧམ། དཔེར་ན། བརླབ་སེམས་བཤད་པའི་སྐབས་ཀྱི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། གཞན་དག་གི་གང་ཡིན་པ་དེ་བདག་གིར་གྱུར་ཅིག་སྙམ་པ་འཁྲུ་བའི་སེམས་དང་ལྡན་པ་དང་། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ།

འཁོན་དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་པོ། དཔལ་ས་སྐྱ་པའི་གྲུབ་མཐའི་སྲོད་གཅོད་པ་པོའམ་ཕུག་འདེབས་པ་པོ་ཡིན་ཞིང་། རབ་བྱུང་དང་པོའི་ཤིང་ཁྱི་ལོ་ལ་འགྲུབས། འབྲོག་མི་ལོ་ཙྪ་བ་ཤཱཀྱ་ཡེ་ཤེས། འགོས་ལོ་ཙྪ་བ་ཁྲག་པ་ལྷས་བཙས། (འདི་ལ་རྗེ་འགོས་ཀྱང་ཟེར་) ཁ་ཆེའི་པཎ་ཏྲ་ཀ་དང་ངུ་དཀར་པོ། རྒྱ་ལོ་ཙྪ་བ་རིན་ཆེན་མཆོག། འཛིམ་པ་ལོ་ཙྪ་བ་སོགས་མཁས་གྲུབ་བླ་མ་མང་དུ་བསྟེན། ས་དཀར་དབུས་ཀྱི་ལོགས་སུ་དགོན་པ་བཏབ་པས་དེ་ནས་བརྒྱད་དཔལ་ས་སྐྱ་པ་ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་སོ། །རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ཆུ་རྟ་ལོར་འདས། འབྲུང་འདས་ལོ་ཆེགས། (1034-1102)

འཁོན་སྟོན་དཔལ་འབྱོར་ལྷུན་གྲུབ། སེར་བྱིས་ཞེ་པ་འཁོན་སྟོན་མཁས་པ་དཔལ་འབྱོར་ལྷུན་གྲུབ་ནི། ཆུལ་མཆོག་ལྡེ་པ་ཆེན་པོའི་ཡོངས་འཛིན་མཛད། ལྡེ་པ་ཆེན་པོས་ཁོང་ལས་རྫོགས་ཆེན་གྱིས་གཙོས་པའི་གསང་སྒགས་རྣིང་མའི་ཆོས་འཁོར་སོགས་མང་དུ་གསན། ལྡེ་པ་ཆེན་པོའི་རང་རྣམ་ནང་། རྗེ་ཕ་བོང་ཁ་པ་ཞེས་ཡང་ཡང་གསུང་བ་ཡང་རྗེ་དེ་ཉིད་ལ་ཞུ་བ་ཡིན། ཁོང་གིས་མཛད་པའི་འཛིགས་བྱེད་ཆོས་འབྱུང་དང་། ཕར་ཕྱིན་གྱི་ཀྲི་ཀཱ་འཁོན་སྟོན་འགྲེལ་ཀྲིཀཱ་ཞེས་པ་ཤིན་ཏུ་ལེགས་པ་ཞེས་ཀྱང་ཡོད། འགྲེལ་ཀྲིཀཱ་འདི་བཞིན་ཁོ་བོའི་རྩ་བའི་སྐྱ་མ་མཆན་བརྗོད་པར་དཀའ་བ་དག་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་བཀྲ་ཤིས་འབྱམ་གྱི་ཞལ་སྔ་ནས་ཡང་ཡང་ལུང་འདྲེན་དང་བསྟགས་བརྗོད་མཛད་ཀྱི་ཡོད།

འཁོན་འཛིན། ❶ ཅི་ཅོན་ཅི་ཤུའི་གཉིས་པ་ནི། ཁོང་ཁྲིའི་ཆར་གཅོགས་གང་ཞིག །གནོད་ལེན་བྱེད་འདོད་པ་མི་གཅོང་བས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་རིག་པའོ། །བྱེད་ལས་ནི། མི་བཟོད་པའི་ལས་ཅན་ནོ། །❷ ཁྲོས་པའི་ཡུལ་སེམས་ལ་མང་དུ་བྱེད་པའོ། །ཕུང་པོ་ལྔའི་རབ་བྱེད་ལས་གསུངས། སྒྲ་བཤད་ནི། མདུད་པ་ལྟར་འཁོན་པའམ་ཐོགས་ཏེ་མི་བཏང་པར་ཞེ་ར་འཛིན་པས་ན་འཁོན་འཛིན།

འཁོར་ལྡེ་སྡེ་བཟང་པོ། སྟོན་པ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་སངས་རྒྱས་ནས། གནས་མཆོག་ལྡར་ཏ་སིར་བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་ཐོག་མར་བསྐོར་སའི་གདུལ་བྱ་ལྡེ་ནི། ཀུན་ཤེས་ཀོ་ཎྜི་ཉ། རྟ་ཐུལ། ཆུངས་པ། མིང་ཆེན། བཟང་ལྡན་དང་ལྔ།

འཁོར་གཏན། སྒོ་གཉིས་ཕྱིར་མི་ཕྱེད་པའི་ཐབས་སུ་གྱུར་པ་སྟེ། སྒོ་གཉིས་ཀྱི་དབུས་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་ཁྲུ་གང་གི་ཚད་ཀྱི་ཤིང་གཟེར་བུས་སྦྱར་བ་དེ་འཛིན་པའི་ཤིང་དེ་འཁོར་ལོ་བཞིན་ཡོངས་སུ་བསྐོར་ནས་གཟུང་བར་བྱ་བ་དེ་ལ་འཛོག་པར་བྱེད་པའོ། །

འཁོར་དག་པ། ཚུལ་ཁྲིམས་དག་པ། བཤེས་གཉེན་ལ་གུས་པ། དབང་པོ་རྣོ་བ། དྲིན་ལན་ལོག་སྤྱད་མི་བྱེད་པ་ཞེས་ལ་འཁོར་ཡོངས་སུ་དག་པ་ཟེར། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་བྱམས་པའི་བསྟོད་ཆེན་ལས། ཐུབ་པས་བཅས་པའི་མཚམས་ལས་མི་འདའ་ཞིང་། །རྒྱལ་བའི་གདུང་འཛོད་དགེ་བའི་བཤེས་ལ་གུས། །དབང་པོ་རབ་རྣོ་ལོག་སྤྱད་སྐྱེན་དང་བྲལ། །ཡོངས་སུ་དག་པའི་འཁོར་དང་ལྡན་པར་ཤོག། ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

འཁོར་དག་པ་རྣམ་བཅུད། རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་དངོས་སྐོབ་བཅུད་དེ། ཐུ་མ་འཇམ་དཀར་བ། གནས་བརྟན་བཟང་སྐྱོང་བ། གནས་བརྟན་རིན་ཆེན་ཆུལ་མཚན། གནས་བརྟན་བྱང་ཤེང་བ་སྟེ་དབུས་པ་བཞི། རྟོགས་ལྡན་འཇམ་དཔལ་ཆུ་མཆོ། དགེ་བཤེས་ཤེས་རབ་གྲགས། དགེ་བཤེས་འཇམ་དཔལ་བཀྲ་ཤིས། དགེ་བཤེས་དཔལ་སྐྱོང་བ་སྟེ་མདོ་སྨད་པ་བཞི་དང་བཅུད་དོ། །དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ལུང་རྟོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མཐའ་ཡས་ཤིང་ཡི་དམ་ལྷས་རྗེས་སུ་བཟུང་བ་ཤ་སྟག་གོ།

འཁོར་འདབ། སྤོབ་མ། གཉེའ་ཉེ་དུ། ས་སྐུ་ལེགས་བཤད་ལས། དམ་པ་ཆུང་ན་གནས་ན་ཡང་། །འཁོར་འདབ་ཕན་པས་རིང་ནས་སྐྱོང་། །མཁའ་ལ་སྤྲིན་ཆོགས་འཕྲིགས་པ་ཡིས། །ས་ཡི་ལོ་ཏོག་ཁྱད་པར་འཕེལ། །ལྟ་བུ།

འཁོར་འདབས། ཉེ་འདབས།

འཁོར་རྣམ་བཞི། སྟོན་པའི་འཁོར་རྣམ་པ་བཞི་ནི། དགེ་བསྟེན་ཕ་མ་གཉེས། དགེ་སློང་ཕ་མ་གཉེས་ཏེ་བཞི།

འཁོར་བ། ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་སྐྱེ་འཆི་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱུད་པའི་ཕུང་པོ། ཟག་བཅས་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ལྟ་ལྟ་བུ།

འཁོར་བ་ལས་སྒྲོལ་ཏུ་རེ་མ། འདི་པཉྩེ་ཏ་ངེ་གི་དབང་ཕྱུག་གྲགས་པས་མཛད་པར་གསུངས།

འཁོར་མོ་འཇིག ལྟ་ངུ་ཆ་སྟེ། ཀུན་གཟིགས་ལྟ་པ་ཆེན་པོའི་གསུང་རྗེ་གྱང་ཐང་བསྟན་པའི་སྒྲོན་མེའི་དྲང་ངེས་རྟོམ་འཕྲོ་ར་དྲངས་པ་ལས་གསུངས།

འཁོར་ལོ་བཞི། ཐེག་མཆོག་འཁོར་ལོ་བཞི་དང་དོན་གཅིག། དགེ་བ་འཕེལ་བའི་ཡུལ་ན་གནས་པ། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་བརྟེན་པ། བདག་ཉིད་ལས་དང་སྨོན་ལམ་བཟང་པོའི་འབྲས་བུར་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་

དགེ་བ་ལ་སྦྱོར་བཞིན་དུ་འཇུག་པ། ཚེ་སྔོན་མར་བསོད་ནམས་བགྱིས་པས་མཐོ་རིས་ཀྱི་ཡོན་བདུན་དང་ལྡན་པ་སྐྱེ་བཞིའོ། །འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་བཤེས་སྤྲིང་ལས། མཐུན་པར་གྱུར་པའི་ཡུལ་ན་གནས་པ་དང་། །སྐྱེས་བུ་དམ་པ་ལ་ནི་བརྟེན་པ་དང་། །བདག་ཉིད་ལས་སྨོན་སྔོན་ཡང་བསོད་ནམས་བགྱིས། །འཁོར་ལོ་ཆེན་པོ་བཞི་ཡང་ཁྱོད་ལ་མངའ། །ཞེས་གསུངས། དཔུལ་ཆུའི་གསུང་ལ་གཞི་བྱས།

འཁོར་ལོ་གསུམ། ❶ བཀའ་དང་པོ་བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར། བར་པ་མཚན་ཉིད་མེད་པའི་ཆོས་འཁོར། ཐ་མ་ལེགས་པར་རྣམ་པར་ཕྱེ་བའི་ཆོས་འཁོར་དང་གསུམ། ❷ ཀློག་པ་ཐོས་བསམ་གྱི་འཁོར་ལོ། སྒོང་བ་བསམ་གཏན་གྱི་འཁོར་ལོ། བྱ་བ་ལས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་སྟེ་གསུམ།

འཁོར་ལོའི་ལག་པ། ཁྱབ་འཇུག

འཁོར་གསུམ། ❶ སྦྱིན་པ་ལྟ་བུ་ལ་སྦྱར་ན། སྦྱིན་བྱའི་ཇ་སོ། སྦྱིན་པ་གཏོང་བའི་ཡུལ། སྦྱིན་པ་གཏོང་བ་པོ་དང་གསུམ་ལ་སྦྱིན་པའི་འཁོར་གསུམ་ཟེར་ཏེ། དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་ལས། སྦྱིན་པ་སྦྱིན་བྱ(ཇ་སོ)ལེན་པོ(སློང་མ་བ)གཏོང་པོས(སྦྱིན་པ་པོ)སྟོང་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །❷ ཁས་ལྷངས་ནང་འགལ་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་རྟགས་གསལ་ཁྱབ་གསུམ་གང་ལའང་ལན་འདེབས་མི་ནུས་པར་གྱུར་པ་ལ་ཟེར་ཏེ། དཔེར་ན། སྒྲ་བྱས་པར་ཁས་ལེན། བྱས་ན་མི་རྟག་པས་ཁྱབ་པ་ཁས་ལེན། སྒྲ་རྟག་པར་ཁས་ལེན་པའི་གང་ཟག་དེ་ལ། སྒྲ་ཆོས་ཅན། མ་བྱས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་བཀོད་ན། ཚོལ་བ་དེས་སྒྲ་བྱས་པར་ཁས་ལྷངས་པས། གསལ་བ་ལ་འདོད་ལན་འདེབས་མི་ནུས། རྟག་ན་མ་བྱས་པས་ཁྱབ་པ་ཁས་ལྷངས་པས། ཁྱབ་པ་མ་གྲུབ་ཀྱི་ལན་འདེབས་མི་ནུས་པས། སྒྲ་རྟག་པར་ཁས་ལྷངས་པས། རྟགས་མ་གྲུབ་ཀྱི་ལན་འདེབས་མི་ནུས་པས་འཁོར་གསུམ་ཁས་ལྷངས་ཟེར་བ་དེ་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་ནོ། །❸ མཚན་ཉིད་ཀྱི་རྩོད་གྲྭའི་སྐབས་འཁོར་གསུམ་ཞེས་པ་རྩོད་པ་ལ་ལན་འདེབས་མི་ནུས་པར་མགོ་རྩོངས་ནས་འདུག་ཅེས་པའི་དོན། ❶ འཁོར་གསུམ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ལྟེ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་པུས་མོའི་ལྟ་ངའི་ཆོགས་གཉིས་སོ། །ཞེས་མདོ་རྩ་རང་འགྲེལ་ལས་གསུངས། ❷ མཆོད་ཆ་མདའ་གྲི་གདུང་གསུམ། དགེ་བཤེས་འབའ་ཞིག་གསུང་གྲོས་ལམ་རིམ་རྣམ་གྲོལ་ལགས་བཅངས་སུ་དྲངས་པ་ལས། ང་མི་སྐྱའི་དུས་འཁོར་གསུམ་ཆེར་མ་འདྲ་བ་བཏགས་ཀྱང་དགྲ་མང་གཉེན་ཉུང། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ།

འཁོར་གསུམ་ཁེབས་པའི་གོས། ལྟེ་བ་དང་པུས་མོའི་ལྟ་ངའི་ཉེས་དེ་གསུམ་ཁེབས་པའི་གོས།

འཁྲིག་ཁྱིམ། དབྱར་ཀྱི་དུས། སྒྲ་བཤད་ནི། དུད་འགྲོ་རྣམས་འཁྲིག་པ་སྤྱོད་པའི་དུས་ཡིན་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བརྗོད།

འཁྲིག་པ། ཕོ་མོ་ཕན་ཚུན་ཆགས་སྦྱོར།

འཁྲིག་པ་དང་མི་ཚངས་སྤྱོད་ཀྱི་ཁྱད་པར། སྤྱིར་དེ་གཉིས་དོན་གཅིག་ནའང་། ནང་གསེས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི། གཞན་ལ་མི་ཚངས་པར་སྤྱོད་པ་ལ་འཁྲིག་པ། མཚན་རིང་ལྟ་བུས་རང་གིས་རང་ལ་འདོད་པ་སྤྱོད་པ་ལ་མི་ཚངས་སྤྱོད་ཟེར་གྱི་འཁྲིག་པ་ཞེས་མི་ཟེར།

འཁྲིག་ཆེག་སྨྲ་བའི་ལྷག་མ། ཆགས་སེམས་ཀྱིས་བྱད་མེད་ལ་འཁྲིག་པའི་ཆེག་རང་གིས་སྨྲ་བའམ། གཞན་གྱིས་སྨྲ་བ་ལ་རང་གི་ཆེག་གིས་དང་དུ་ལྡངས་པ་ཡུལ་དེས་དོན་གོ་བའོ། །

འཁྲིད་བཀའ། འཁྲིད་པའི་བཀའ་སྩལ་དང་དོན་གཅིག། ཏྲ་མ་གོང་མ་གོང་མས་འོག་མ་འོག་མ་རྣམས་ལ་གཞུང་དོན་གྱི་སྟེང་པོ་རྣམས་དམར་ཁྲིད་དུ་བསྟན་ནས་ཉམས་མྱོང་མ་མཐའ་རེ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་སྐྱེས་ཀྱི་བར་དུ་གེགས་སེལ་བོག་འདོན་དང་བཅས་ཏེ་ཉམས་སུ་ལེན་དུ་འཇུག་པའི་འཁྲིད་སྩལ་བཟང་པོ་ཞེག

འཁྲུག་པ། ❶ འཐབ་རྩོད། ❷ འཆོལ་བའམ་ནོར་བ། ❸ མྱ་ངན་དང་བཅས་པའི་བྱང་བརྟུང་བ་ལ་སོགས་པའི་ལུས་ཀྱི་རྣམ་འགྱུར། རྒྱ་གར་གྱི་སློབ་དཔོན་དགེ་ལེགས་བཤེས་གཉེན་གསུང་། ❹ སེམས་མི་བདེ་བར་གྱུར་པ།

འཁྱུད་ལྡང་མ་ནིང་། མ་ནིང་ལྟའི་ཡ་གྱལ་ཏེ། གཞན་ལ་འཁྱུད་པའི་ཚེ་དབང་པོ་ལས་སུ་རུང་ལ། དུས་གཞན་གྱི་ཚེ་མི་རུང་བའི་མ་ནིང་ཞེག

འཁྱར་འཇུག་གི་སྒང་ལྷུང་། སྒང་ལྷུང་སུམ་ཅུའི་བཞི་པ་ནི། དགེ་སློང་མ་ཐ་སྙད་བརྒྱད་ལྡན་ལ་རང་གི་ཚོས་གོས་བྱིན་ཆབས་ཅན་ཆེང་པ་འཁྱར་བཅུག་སྟེ་བྱ་བ་རྫོགས་པའོ། །ཐ་སྙད་བརྒྱད་ནི། བསྟེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་དང་ལྡན་པ། ལྟ་བ་མཐུན་པ། མཚན་མི་མཐུན་པ། ལུས་སྟེན་དུ་རུང་བ། ལུས་ཐ་མལ་དུ་གནས་པ། ཐ་སྙད་གསུམ་དང་ལྡན་པ། ཉེ་དུ་མ་ཡིན་པ། ཕྱུ་འཕྲལ་གྱི་ཚོས་ཅན་མ་ཡིན་པ་སྟེ་བརྒྱད་དོ། །

འཁྱལ་བ་བསྐྱེད་ནུས་པ། ར་བཟེ་བའི་ནུས་པ་དང་ལྡན་པ།

འཁྱལ་ཞིག སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་བློའམ་གང་ཟག། དེ་དང་གཞི་མེད། ཞིག་པོ། ཆོ་བློ་རྣམས་དོན་གཅིག

ག

གག་ཆོལ། ཙི་ཏེ་གུ་ལྷ།

གཏོར་བྱིད་པའི་ལྷུང་བྱེད། འབའ་ཞིག་པ་དགུ་བཅུའི་རེ་གསུམ་པ། སྐྱེ་གཡའ་བར་འདོད་པའི་སེམས་ཀྱིས་དགེ་སློང་གི་ལུས་ལ་རེག་པའོ། །

གཞི། ❶ ཞ་ཉེ་ནག་པོ། ❷ ཉང་མ། ❸ རྣམ་འགྲེལ་ཏྲི་ཀ་ཆེན་རེགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས། གཞོན་ནི་ཤིང་ཏོག་འབྲས་བུ་ཆེན་པོ་སྨིན་པ་ན་ར་སྐྱུར་ཞིང་ནང་ན་ཁུ་བ་མང་བ་འདུ་བའི་ནད་ཕལ་བ་ལ་གནོད་པའོ་ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །ཞེས་བསྟན་དར་ལྟ་རམས་པ་གསུང་།

གཅད། དོན་མེད་དུ་ཐང་ཆད་པ། སྤྱོད་འཇུག་ལས། བྱེ་མའི་ཁང་བུ་རྡེབ་གྱུར་ན། །བྱིས་པ་རྣམས་ནི་གཅད་དུ། །དེ་བཞིན་བསྟོད་དང་གཞན་ཉམས་ན། །རང་གི་སེམས་ནི་བྱིས་པ་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཞེས་བསྟན་དར་ལྟ་རམས་པ་གསུང་།

གཉིས། (ལེགས་སྦྱར) ཆོགས་བདག་སྟེ། དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོའི་བུ་ཆོགས་བདག་གྲུང་སྐའི་མིང་ངོ། །

སྤྲུལ་ཕྱི། (ལེགས་སྦྱར) བ་ལང་།

གལ། གང་དུ། དཔེར་ན། ཡུལ་སྐད་དུ་གལ་འགྲོ། ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

གལ་བ། གང་དུ་གཤེགས་པའམ་བཞུགས་པའི་གནས། དཔེར་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་གལ་བ་དེར་ཕྱིན་ཏོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

གལ་ཞེག། གལ་སྲིད་དེ་མི་སྲིད་ཅེས་པའི་དོན། རྗེའི་འཇམ་དབྱངས་བསྟོད་སྤྲིན་ཀྱི་མཆོ་ལས། སྐྱོབ་པ་ཁྱོད་ལ་ནམ་མཁའ་ཇི་སྲིད་དུ། །ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ལས་གཡོ་བ་གལ་ཞེག། ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

གལས་འཇིགས་མེད། དབུ་མ་རྩ་བ་ཤེས་རབ་ཀྱི་འགྲེལ་པ་གལས་འཇིགས་མེད། སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་མཛད། མདོ་སྡེ་འབའ་ཞིག་ཐུབ་པ། སྒྲ་བཤད་ནི། གང་ལའང་འཇིགས་པ་མེད་པས་ན་དེ་སྐད་ཅེས་ཞེས་བྱ་སྟེ། གལས་འཇིགས་མེད་ཀྱི་མཚུག་དུ་རང་དང་གཞན་གྱི་གྲུབ་པའི་མཐའ་སྣ་བའི་ཡོགས་གལས་ཀྱང་འཇིགས་པ་མེད་པ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཁམས་སྒྲོན་གྱི་རང་འགྲེལ་ལས། སློབ་དཔོན་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པའི་གལས་འཇིགས་མེད། ཅེས་པ་ལྟར་བུ་སྟོན་རིན་ཆེན་གྲུབ་སོགས་བོད་སྐད་རབས་པ་དག་གལས་འཇིགས་མེད་རྩ་ཤེའི་རང་འགྲེལ་དུ་བཤད་ཀྱང་། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་དེ་རྩ་ཤེའི་རང་འགྲེལ་མིན་པར་གསུངས་ཏེ། ཁེགས་བཤད་སྙིང་པོ་ལས། རབ་འབྱེད་ཉེར་བདུན་པའི་འགྲེལ་པ་གལས་འཇིགས་མེད་ལས། བཙུན་པ་འཕགས་པ་ལྷས་ཀྱང་། ཉན་པ་པོ་དང་མཉན་བྱ་ལ། །སྨྲ་པོ་འབྱུང་བ་ཤིན་ཏུ་དཀོན། །དེ་ཕྱིར་མདོར་ན་འཁོར་བ་ནི། །མཐའ་ཡོད་མ་ཡིན་མཐའ་མེད་མིན། །ཞེས་བཤད་དོ། । ཞེས་བཞི་བརྒྱ་པའི་ལུང་ཤེས་

ཐྱེད་དུ་དྲངས་པས་རང་འགྲེལ་གྱི་དོན་མེད་དོ། །སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་དང་ལེགས་ལྡན་འཐྱེད་དང་ཟླ་བ་གཏགས་པའི་འགྲེལ་པར་འགྲེལ་པ་དེའི་ཟུར་ཙམ་ཡང་མ་བྱུང་བས་ཀྱང་ཤེས་སོ། །ཞེས་གསུངས།

གཏགས་ཤིང་ཉུང་བ། ཉེ་དུའི་ཚོགས་ཉུང་བ།

གཏགས་ཤིང་སྨོམ་པོ། ཕ་མ་དང་། ཉེ་དུ། མཛའ་བཤེས། གཡོག་འཁོར་སོགས་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བས་རང་གིས་བསྐྱབ་ཏུ་མེད་པས་ཤིང་གི་གཏགས་ཤིང་སྨོམ་པོས་གཉའ་བར་བསྟགས་པ་འདྲ་བའོ། །

གང་གི་ཚེ། ❶ དུས་གང་གི་ཚེ། ❷ རྒྱུ་མཚན། རྟ་ཤེ་ཏྲེཀ་ཆེན་ལས། གང་གི་ཚེ་སྟེ་གང་གི་ཕྱེར། ཞེས་གསུངས།

གང་ཆེན་མཆོ། རྒྱ་མཆོ། སོ་ཐར་གྱི་མདོའི་འགྲེལ་པར་གསལ།

གང་ཟག ❶ སྲོག་ལྡན་སྤྱིའི་མིང་། བདག་དང་། སེམས་ཅན། སྲོག། གསོ་བ། སྐྱེས་བུ། ཤེད་ལས་སྐྱེས། ཤེད་བུ། ཐྱེད་པ་པོ། ཚོར་བ་པོ་རྣམས་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན། སྒྲ་བཤད་ནི། ཤེས་རྒྱུད་ཉོན་མོངས་པས་གང་ཞེང་། རྟ་སྒོ་ཐམས་ཅད་ནས་ཟག་པས་ན་གང་ཟག་ཅེས་པ་དང་། ཡང་ན། ཤེས་རྒྱུད་ཉོན་མོངས་པས་གང་ཞེང་ཟག་པ་དང་བཅས་པས་ན་གང་ཟག། སྒྲ་བཤད་འདི་སེ་ར་རྩེ་བཙུན་པའི་སྐབས་བརྒྱད་པའི་སྤྱི་དོན་ནང་ཡོད། ཡང་ན། སྐྱེ་གནས་རྣམས་སུ་ཡང་དང་ཡང་དུ་གང་ཞེང་ཟག་པར་བྱེད་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བཏགས། ཕྱི་མ་འདི་རྒྱལ་ཚབ་ཆོས་རྗེའི་ཀུན་བཏུས་དང་རྒྱས་བཤད། དེ་དག་སོ་སོའི་སྒྲ་དོན་ནི། ཉར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་རྣམས་ལ་བདག་དང་བདག་གིར་ལྟ་བས་བདག། ཆོས་རྣམས་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མ་ཤེས་པ་དང་དེ་དག་ལ་ཆགས་པས་སེམས་ཅན། ཆེ་དང་ལྡན་ཅིག་གསོན་ཞིང་གནས་པས་སྲོག །ཡང་འབྱུང་བའི་སྲིད་པའི་ལམ་གྱིས་རྒྱས་པར་བྱས་པས་གསོ་བ། སྐྱེས་བུའི་རྟོག་བྱེད་པས་སྐྱེས་བུ། སྐྱེ་གནས་རྣམས་སུ་ཡང་དང་ཡང་དུ་གང་ཞེང་ཟག་པར་བྱེད་པས་གང་ཟག །ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པ་སྟེ་བསྐལ་བ་དང་པོའི་མི་རྣམས་ཁུ་ཁྲག་ལ་མ་ལྷོས་པར་ཡིད་ཙམ་གྱིས་སྐྱེས་པས་ཤེད་ལས་སྐྱེས། ང་རྒྱལ་ལ་བརྟེན་ནས་མཐོ་དམན་དུ་འགྱུར་བས་ཤེད་བྱ་དང་། ལས་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་པས་བྱེད་པ་པོ། རྣམ་སྨིན་གྱི་ཚོར་བ་མྱོང་བ་པོ་ཡིན་པས་ཚོར་བ་པོ་ཞེས་བྱའོ། །❷ བཞི་གྲྭ་མ་ལོངས་པའི་དགེ་སློང་།

གང་ཟག་ཁྱད་པར་ཅན། ❶ (འདུལ་བ) སྡེ་སྣོད་གསུམ་ཤེས་ཤིང་བག་ཡོད་དང་ལྡན་པའི་དགེ་སློང་། ❷ སྐྱེས་བུ་དམ་པ།

གང་ཟག་ཁྱད་པར་ཅན་མ་ཡིན་པ། ❶ (འདུལ་བ) སྡེ་སྣོད་གསུམ་ཤེས་ཤིང་བག་ཡོད་དང་ལྡན་པའི་དགེ་སློང་ལས་ལྡོག་པ། ❷ གང་ཟག་དམན་པ།

གང་ཟག་གི་བསམ་པ་ལ་དགོངས་པ། དགོངས་པ་ཅན་བཞིའི་ནང་གསེས། གང་ཟག་གི་བསམ་པ་ལ་དགོངས་པ་
ནི། སྤྱིན་པ་ཙམ་གྱིས་ཆོག་པར་འཛིན་པའི་གཉེན་པོར་སྤྱིན་པ་ལ་སྨད་ནས་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་བསྟགས་པ་ལྟ་བུ། དགོངས་ལྡེམ་དགོངས་གཉིས་མདོ་གཅིག་ལའང་ཚང་བ་ཡོད་པས་དེ་གཉིས་འགལ་བ་མིན་པར་གསུངས།

གང་ཟག་བརྒྱད་པའི་བློ་མ། (བཀའ་བརྒྱད) རྒྱལ་བ་དོ་ཌེ་འཆང་ནས་རང་གི་རུ་བའི་བློ་མའི་བར་དུ་བྱོན་པའི་མན་ངག་སྒོམ་སྒོལ་མ་ཉམས་ཤིང་། སྐྱབས་མའི་རྒྱུད་ལ་ཉམས་རྟོགས་ཁྱད་པར་ཅན་བསྒྲུབ་ནུས་པ། རང་གིས་ལྟ་བ་ཇི་ལྟར་རྟོགས་པ་བཞིན་གཞན་ལ་ཤེས་རབ་ཀྱི་གོ་འབྱེད་ནུས་པ། རྣམ་རྟོག་སྐུ་ངྲིན་ཅན་དུ་ཤེས་ཏེ་གང་བྱང་ཤེས་རབ་ཀྱི་གྲོགས་སུ་བསྒྱུར་ཏེ་གསོས་འདེབས་པ། མི་མཐུན་པའི་ཆེན་འགལ་ཕྱོགས་དག་ཀྱང་མཐུན་ཆེན་ཡོན་ཏན་དུ་བསྒྱུར་ནུས་པ། འཁྲུལ་པ་ཐམས་ཅད་རྣམ་རྟོག་ངོ་མ་ཤེས་པས་འཁྲུལ་པ། ཡང་རྣམ་རྟོག་སེམས་སུ་ཤེས་པས་རྟོག་པ་ལམ་དུ་བྱེད་པ་ནི་མ་འཁྲུལ་པ་ཡིན་ལ། རྣམ་རྟོག་དེ་ལྟར་དུ་ཤེས་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་མཁའ་ལ་གདུང་བསྐོར་བ་ལྟར་ཐོགས་རྣགས་མེད་པར་ཤེས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་གོ་འབྱེད་ནུས་པ་སྟེ་དེ་དག་དང་ལྡན་པའི་དགེ་བཤེས་གཉེན་རྣམས་སོ། ।

གང་ཟག་རང་དབང་ཅན། (འདུལ་བ) བསྟེན་པར་རྫོགས་ནས་སྡོམ་རྒྱུད་བར་མ་ཆད་པར་ལོ་བཅུ་ལོན་པའི་བརྟན་པའི་ཡན་ལག་དང་ལྡན་ཞིང་། འདུལ་བ་ཤེས་ན། གང་ཟག་རང་དབང་ཅན་ཞེས་བྱའོ། །སྒྲ་བཤད་ནི། གནས་ཀྱི་ཐ་མ་ལ་བརྟེན་མི་དགོས་པར་རང་དབང་དུ་འདུག་ཏུ་རུང་བའི་གང་ཟག་ཡིན་པས་ན་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། ।

གང་ཟག་རང་དབང་ཅན་མ་ཡིན་པ། (འདུལ་བ) བསྟེན་པར་རྫོགས་ནས་ལོ་བཅུ་མ་ལོན་པའམ་འདུལ་བ་མི་ཤེས་པའི་རབ་བྱུང་། སྒྲ་བཤད་ནི། གནས་ཀྱི་ཐ་མ་ལ་མ་བརྟེན་པར་རང་དབང་དུ་འདུག་ཏུ་མི་རུང་བའི་གང་ཟག་ཡིན་པས་ན་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ།

གང་ལ་ལ། གང་ཞིག། སུ་ཞིག། འགའ་ཞིག། སུ་ཡང་རུང་བ་ཞིག། ཁ་ཅིས།

གངས་དཀར་ཏེ་སེ། སྟོད་མངའ་རིས་ཡོད་གསུམ་སུ་ནང་པ་དང་། ཅིན་དུ་གཉིས་ཀའི་རྩ་ཆེར་འཛིན་པའི་གངས་རི་ཞེས་སྨོ། ལེགས་སྦྱར་དུ། ཀཻ་ལ་ཤ་དང་། ཕྱི་རྒྱལ་བས་(Mount Kailash) ཟེར། ཏེ་སེའམ། ཏི་སི་ནི་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ལ་གངས་རིའི་མིང་ཡིན་པར་བཤད། སྤྱི་ལོ་བརྒྱ་ཕྲག་བཅུ་གཅིག་པའི་ནང་གངས་དཀར་ཏེ་སེའི་རྩེ་མོར་རྡེ་བཙུན་མི་ལ་བཞད་པ་ངོ་རྡེས་ཕྱུ་འཕྱལ་གྱིས་ཕེབས་པ་མགུར་འབུམ་༡༩༦་ན་༡ པོར་གསལ། ཞེས་དང་། གངས་དཀར་ཏེ་སེ་དང་། མཆོ་མ་ཕམ་གྱི་གནས་བཤད་ཞིབ་པ་འབྲི་གུང་གདན་

རབས་སོ་བཞི་པ་དཀོན་མཆོག་བསྟན་འཛིན་གྱིས་མཛད་པའི་ཤེལ་དཀར་མེ་ལོང་ནང་གསལ་ཡོད། ཅེས་ཁྱོ་སྐབ་པའི་རྒྱལ་རབས་ན་གསལ།

གངས་སེང་། སེང་གེ་དཀར་པོ་དང་འདྲ། སེང་གེ་དཀར་པོ་ལ་གཟིགས།

གད་རྒྱངས། སྐད་གསང་མཐོན་པོས་དགོད་པ།

གབ། གབ་པ་དང་འདྲ།

གབ་པ། ❶ ཡིབ་པ། ❷ མཉམ་པའམ། འདྲ་བ། ཚུ་ཞིང་གབ་ཅིས་པ་ལྟ་བུ།

གའུ། ❶ བྱིན་རྟེན་སོགས་འཇུག་ཡུལ་གྱི་རྟེན་སྐམ་ཆུང་ངུ། ❷ འབྲུས་ཁྲིས་པའི་ཤུན་ལྷགས་སྦུབས་མོ། རྐིལ་གྱི་གང་བུ་ལ་གའུ་ཟེར།

གའུ་ཁ་སྦུར། སྤན་མའི་གང་བུའི་ཤུན་ལྷགས་ཕན་ཚུན་ཁ་སྦུར་ནས་ཡོད་པའི་དཔེའམ། ཡང་ན། བྱིན་རྟེན་སོགས་འཇུག་ཡུལ་གྱི་རྟེན་སྐམ་ཆུང་ངུ་ཁ་སྦུར་ནས་ཡོད་པ་དཔེར་བརྗོས་པ་སྟེ། ཁ་སྦུར་ནས་ཡོད་པའི་དཔེའམ། དབྱེར་མེད་ཟུང་དུ་འབྲེལ་བའི་དཔེའོ། ।

གུའུ། གའུ་དང་འདྲ།

གུའུ་ཁ་སྦྱོར། གའུ་ཁ་སྦུར་དང་དོན་འདྲ།

གུའུ་མ། (བཀའ་བཅུད) ཕུག་ཆེན་གུའུ་མ་དང་འདྲ།

གཉེ་བརྡུང་ཚུལ། གཉེ་ལ་ཡུམ་ཤེར་ཕྱེན་དུ་མོས། བརྡུང་བ་ལ་ཆོས་འཁོར་བསྐོར་བར་བསྐུལ་བ་དང་། སྒྲ་ལ་སྙོང་ཅིད་དང་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་ཆོས་སྙོན་པའི་སྒྲ་མོས་ཏེ། བསྟན་པ་དང་སེམས་ཅན་ལ་ཕན་པའི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས། དང་པོར་ཡུམ་ཤེར་ཕྱིན་དང་། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སོགས་པར་མོས་ནས། དེ་ལ་ཕུག་འཚལ་ཏེ། ཤང་ཚ་ལན་གསུམ་ཕྱོན་དུ་བཏང་ནས། རྒྱུད་རེ་རེ་ལ་སུམ་ཅུ་སོ་ལྔ་སོ་ལྔ་དང་། མཇུག་ཏུ་དོག་གསུམ་བྱས་ཏེ་བརྒྱ་རྩ་བརྒྱད་བྱའོ། །རྒྱུད་དེ་ཡང་གཅིག་ནས་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་བར་ལ་ཇི་ཙམ་དང་། དེ་ནས་བཅུ་བདུན་ཇི་ཙམ་དུ་སོང་བ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ལའཁེལ་འགྲིབ་ལྷར་བརྡུང་ངོ། །

གན་རྩོ་ལ། (ལེགས་སྦྱར) གཏོར་ལ་དང་འདྲ།

གཏོར་ལ། (ལེགས་སྦྱར) ① གཙུག་ལག་ཁང་མཆོད་རྟེན་གྱི་བཟོ་དབྱིབས་ཅན་ལ་ཟེར། དོ་རྗེ་གདན་གྱི་མཆོད་རྟེན་ཆེན་མོ་ལ། དོ་རྗེ་གདན་གྱི་གཏོར་ལ་ཟེར་བ་ལྟ་བུ། ② དྲི་གཙང་ཁང་། དྲི་འཇེན་ཁང་། གཏོར་ལ་ཞེས་པ་དྲིན་འཇེན་གྱི་སྐད་དོད་དེ་གཙུག་ལག་ཁང་གི་མིང་ཡིན་པར་བསྟན་དར་ལྟ་རམས་པ་སོགས་ཀྱིས་གསུངས། རྒྱལ་

མཆོག་ལྡ་པ་ཆེན་པོའི་རྣམ་ཐར་དུ་ཀུ་ལའི་གོས་བཟང་ལས་ཀྱང་། དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་རྟེན་གྱི་བཞུགས་གནས་གཙོ་ལ། ཞེས་གསལ། གཙོ་ལ། ཞེས་པ་དེ་ཚབ་ལ་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་དུ་གཙོ་ཞེས་པའི་ཚིག་དེ་དང་འབྲེལ་བར་མངོན་ནོ། །གཙོ་ལ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་འདི་དེང་དུས་ཀྱི་ལེགས་སྦྱར་དང་དབྱིན་སྐད་ཤན་སྦྱར་གྱི་ཚིག་མཛོད་རྣམས་སུ་མེད།

གཉིའི་བསྟོད་པ། སློབ་དཔོན་རྟ་དབྱངས་ཀྱིས་མཛད། སུམ་པ་ལོ་སྟ་བའི་འགྲུར།

གར་གྱི་ཉམས་དགུ། གར་སྣབས་ཀྱི་རྣམ་འགྱུར་དགུ། གར་འཁྲབ་སྐབས་ཀྱི་རྣམ་འགྱུར་ལ། ༡ སྒེག་པ་དང་། ༢ དཔའ་བ། ༣ མི་སྡུག་པ། ༤ དྲག་ཤུལ་དང་། ༥ བཞད་གད། ༦ འཇིགས་རུང་། ༧ སྙིང་རྗེ་དང་། ༨ ཇམ་པ། ༩ ཞི་བ་སྟེ་དགུ་སྟེ། རྒྱན་མདངས་ཀྱིས་སྒེག་པ། འགྱིང་ལ་རོལ་པས་དཔའ་བ། སྤྱན་ལོག་ཁྲོ་གཉེར་གྱིས་མི་སྡུག་པ། ཉི་ཉི་དང་ཟླ་སྒྲོག་པས་དྲག་ཤུལ་དང་ལྡན་པ། འཇུམ་ཞིང་ཉ་ཉའི་སྒྲས་བཞད་གད། སོ་ཐམ་པ་དང་མགོ་གུག་ཅིང་མཆོན་ཆ་ཕྱར་གདེངས་ཀྱིས་འཇིགས་སུ་རུང་བ། སྤྱན་དམར་ཟེམ་ཟེམ་དང་གཞོན་ཤས་སྟིང་རྗེ། ཞལ་གདངས་ཀྱན་རྣབ་པའི་ཇམ་པ། མཉེན་ལྷག་འཇམ་པའི་མིག་སྔ་རྩེར་བལྟས་པས་ཞི་བ་སྟེ་དགུའོ། ।

གལ་ཏེ། ❶ བརྟག་པ་མཐའ་བཟུང་གི་ཚེགས། ཅི་ཏེ་དང་དོན་གཅིག ❷ རྒྱུ་མཚན་གྱི་སྒྲ། གང་གི་ཕྱིར། སྤྱོད་འཇུག་ལས། གལ་ཏེ་[གལ་ཏེའམ་གོང་དུ་བཤད་པའི་རྒྱུ་མཚན་དེའི་ཕྱིར] བདག་གིས་དེ་རྟོགས་ནས། །སྡིང་སར་པས་ཕྱིས་ཀྱང་སྐྱིད་ལྷག་ན། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་ཏེ། དེའི་ཐད་ཀྱི་བཅོ་ནོ་ཙ་ན་ར་སྒྲི་ཏའི་འགྲེལ་པ་ལས། གལ་ཏེ་ནི་གང་གི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས།

གར་དགུའི་ཉམས། གར་གྱི་ཉམས་དགུ་དང་དོན་འདྲ།

གུ་ཆ་མ་ཏེ། [ལེགས་སྦྱར] ❶ དབུ་མ་རྩ་བ་ཤེས་རབ་ལ་རྒྱ་འགྲེལ་གྲགས་ཆེ་བ་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ནང་གསེས། སློབ་དཔོན་ཡོན་ཏན་བློ་གྲོས་ཀྱིས་མཛད། འདི་བོད་དུ་མ་འགྱུར། རྩ་ཤེའི་རྒྱ་འགྲེལ་གྲགས་ཆེན་བརྒྱད་ལ་གཅིགས། ❷ རྒྱ་གར་གྱི་སློབ་དཔོན་ཡོན་ཏན་བློ་གྲོས།

གུ་ཆ་ཀྱི། [ལེགས་སྦྱར] ❶ དབུ་མ་རྩ་བ་ཤེས་རབ་ལ་རྒྱ་འགྲེལ་གྲགས་ཆེ་བ་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ནང་གསེས། སློབ་དཔོན་ཡོན་ཏན་དཔལ་གྱིས་མཛད། འདི་བོད་དུ་མ་འགྱུར། རྩ་ཤེའི་རྒྱ་འགྲེལ་གྲགས་ཆེན་བརྒྱད་ལ་གཅིགས། ❷ རྒྱ་གར་གྱི་སློབ་དཔོན་ཡོན་ཏན་དཔལ།

གུ་ངུ། (ཡིགས་སྒྲ་) ❶ བྷ་མ། ❷ ཏཾངས་པ། ❸ ཕྱི་བ་སོགས་ལ་འཇུག །སེམས་ཅས་སྤྱོད་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་མེ་ གཡོ་བར་གནས་ཐབ་པས་ན་ཕྱི་བ་ཞེས་སམ། ཡང་ན། ཡོན་ཏན་གྱི་ཁུར་གྱིས་ཕྱི་བས་ཕྱི་བ་ཞེས་བརྗོད།

གུག (བརྡ་སྤྲོད) “ ◌ྀ ” གི་གུ་དང་། “ ◌ཱུ ” ཞབས་ཀྱུ་གཅིས་ཀྱི་མིང་།

གུག་ཀྱིད་བརྟེགས་འདོགས། (བརྡ་སྤྲོད) གུག་ནི་གི་གུ་དང་། ཞབས་ཀྱུ་གཅིས། ཀྱིད་ནི་འགྲེང་བུ་དང་། ན་རོ་ གཅིས། བརྟེགས་ནི་ར་མགོ། ལ་མགོ། ས་མགོ་གསུམ། འདོགས་ཞེས་པའི་ཡ་བཏགས། ར་བཏགས། ལ་ བཏགས། ཤ་བཏགས་བཅས་ཀྱི་སྣད་འདོགས་རྣམས་སོ། །

གུད། དེ་ལས་གཞན། ལོགས། ལོགས་པ།

གུད་ན། ལོགས་སུ། ལོགས་པ་ཞིག་ཏུ། དེ་ལས་གཞན་དུ།

གུས་རྟག་སྤྱོར་བ། གུས་སྤྱོར་ནི་དོན་གཅིར་གྱི་འདུན་པ། རྟག་སྤྱོར་རམ་རྒྱུན་སྤྱོར་ནི་བརྩོན་འགྲུས་སོ། །མཆིམས་མཛོད་ལས། དེ་ལ་འདུན་པ་ནི་ཞི་གནས་དོན་དུ་གཅིར་བས་གུས་པར་སྤྱོར་བའོ། །བརྩོན་འགྲུས་ནི་དེ་ལ་སྤྲོ་བས་རྒྱུན་དུ་སྤྱོར་བའོ། །ཞེས་གསུངས།

གུས་པའི་བྱ་བ་བདག་གིར་བྱེད་པ་སྤོང་བ། ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་སྤྱོད་པ་ལ་སྤོང་བའི་ཡ་གྱལ། སྤོ་མགུ་སྤྱོད་པའི་ཆད་ལས་ལ་གནས་པའི་དགེ་སློང་གིས། ས་རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་དགེ་སློང་དག་ལས་མངོན་དུ་ལྡང་བ་དང་། ཕྱག་དང་ཐལ་མོ་སྦྱར་བ་སོགས་གུས་པའི་ལས་ཐམས་ཅད་བདག་གིར་མི་བྱ་བའི་སྤྱོད་པའོ། །

གུས་སྤྱོར། དོན་གཅིར་གྱི་འདུན་པ།

གོ། (ཡིགས་སྒྲ་) ❶ བ་ལང་། ❷ རུས། ❸ ཆོག ❹ ཕྱོགས། ❺ སེ། ❻ འོད། ❼ རྟོ་རྗེ། ❽ མཐོ་རིས་ སོགས་དུ་མ་ལ་འཇུག་པར་བཤད། དེའི་བཀག་ཚུལ་ནི། གོ་ཡུ་ཞེས་བཀག་པར་བྱའོ། །

གོ་ཀ་མ། (ཡིགས་སྒྲ་) དྲང་སྲོང་གོ་ཀ་མའི་རིགས་རྒྱུད།

གོ་དོན་མ་ཁྲིལ་བ། དགོངས་པའམ་གོ་བ་མ་ལོན་པ།

གོ་འཕང་། ཡོན་ཏན་གྱི་གནས།

གོ་བ། (ཡིགས་སྒྲ་) བ་ལང་།

གོ་མི་དགེ་བསྙེན། བསྙེན་གནས་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་ཇི་སྲིད་འཚོའི་བར་དུ་བསྲུང་བར་ཁས་བླངས་ཤིང་། བཙུན་ པའི་ཚ་ལྷགས་འཆང་བའོ་དགེ་བསྙེན་བཏགས་པ་བ་ཞིག་ལ་ཟེར། ངེས་ཚིགས་ནི། གོ་མི་ཞེས་པ་བཙུན་པའི་

མིང་སྟེ་བསྟེན་གནས་ཀྱི་སྡོམ་པ་ནི་ཁྱིམ་པའི་སྡོམ་པ་ཡིན་ཡང་། སྡོམ་པ་བརྟན་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་བཙུན་པའི་ཆ་ལུགས་བྱས་པས་གོ་མི་ཞེས་བཏགས་ཏེ། བཙུན་པ་བཏགས་པ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །མཆོ་ངྷི་ཀ་ལྟར་བགོད། རྗེ་ཅོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་འདུལ་བ་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོར། དགེ་བསྟེན་དྲུག་མ་གཏོགས་གོ་མིའི་དགེ་བསྟེན་ཞེས་པ་མ་གསུངས། ཡིག་ཆ་མང་པོར། གོ་མི་དགེ་བསྟེན་དགེ་བསྟེན་མཚན་ཉིད་པར་གསུངས་པའང་ཡོད་དོ། །

གོ་མྱོང་རྟོགས་གསུམ། (ཕྱག་ཆེན) གོ་བ་དང་། ཉམས་མྱོང་། རྟོགས་པ་དང་གསུམ་སྟེ། ལྟ་བ་ལ་ཐོས་བསམ་གྱི་གོ་བ། སྒོམ་བྱུང་གི་ཉམས་མྱོང་། མྱོང་བ་མཐར་སོན་པའི་མངོན་སུམ་གྱི་རྟོགས་པ་དང་གསུམ་ལ་ཟེར། དེ་ཡང་དཔེར་ན། ཆུ་གར་དོ་རྗེ་གདན་ལྟ་བུའི་ལོ་རྒྱུས་ཐོས་པས་དེའི་དོན་སྤྱི་ཤར་བ་གོ་བ། དེ་ཉིད་མིག་ལམ་དུ་གྱུར་ནས་བགོད་པ་རགས་རིམ་མཐོང་བ་ཉམས་མྱོང་། དེའི་གནས་ཚུལ་ཞིབ་ཏུ་ངེས་ནས་བློ་ཁོག་ཏུ་ཚུད་པ་རྟོགས་པ་དང་མཚུངས་པར་གསུངས་སོ། །

གོོ་རྟེ། (ལེགས་སྦྱར) ❶ དཀར་མོ། ❷ ལྟ་དབང་ཕྱག་ཆེན་པོའི་ཡུམ། ཡུ་མ། དཀར་བཟློག་མ། རི་སྐྱེས་རྣམས་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན། ❸ ཀྱེ་རྡོར་གྱི་ཡུམ།

གོ་ལ། རི་རབ་ཀྱི་ཁོར་ཡུག་གི་བར་སྣང་སྲིད་པ་ཁོར་ཡུག་ལ་གནས་པ་ལ་ཟེར། དེ་ལ་རྣམ་མཁའི་གོ་ལ་དང་། ཉི་ཟླ་རྒྱུ་བས་ཉི་ཟླའི་གོ་ལ་དང་། རྒྱུ་སྐར་རྣམས་རྒྱུ་བས་རྒྱུ་སྐར་གོ་ལ་དང་། དེ་ཡི་ཐད་ཀའི་ས་ལ་ས་ཡི་གོ་ལ་ཞེས་བཤད། འདིའི་སྐོར་མཁས་གྲུབ་ཆོས་རྗེའི་དུས་འཁོར་འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད་ཀྱི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་ནའང་གསལ།

གོང་བུའི་བཟླས་པ། ཐུགས་ཀའི་ས་བོན་ལ་བཟླ་རྒྱའི་སྔགས་མགོ་གྱེན་བསྣན་ཟླུམ་པོར་བསྐོར་བར་འོད་ཟེར་འབར་བའི་རྣམ་པ་ཅན་ལ་དམིགས་ནས་སྔགས་བཟླ་བ།

གོར་མ། རྡོ། དཔེར་ན་དབུ་སྐྱེ་གནང་བའི་གོར་མ་དེ། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། (དབུ་སྐྱེ་ནི་མནའ་དང་། གོར་མ་ནི་རྡོའི་མིང་ཡིན་པས། སྔོན་དུས་གོད་དུ་མནའ་བསྐྱེལ་བའི་ཚེ་རྡོ་བ་རེ་ལགཱ་ཏུ་ལེན་སྟེལ་ཡོད་པ་དེའི་མིང་སྟེ། དེ་ཁམས་དང་འབྲས་ལྗོངས་སོགས་ན་ཉེ་དུས་བར་དུ་ཡོད་པར་མཁས་དབང་དགེ་འདུན་ཚོས་འཕེལ་གསུང་)

གོལ་བ། ནོར་བའམ། འཁྲུལ་བ།

གོལ་སྐ། ནོར་སྐ། ལོག་པ། ལྷོག་ཕྱོགས། མི་མཐུན་ཕྱོགས།

གོལ་ས་གཅོད་པ། ནོར་ས་ཤེས་པ། ནོར་ས་ངོས་འཛིན་པ། ནོར་ས་ལ་སྐྱོ་འདོགས་གཅོད་པ།

གོལ་སྐ་ཆོད་པ། རོར་སྐ་ཤེས་པ། རོར་སྐ་ངོས་བཟུང་བ། རོར་སྐ་ལ་སྦྱོ་འདོགས་ཆོད་པ།

གོས་ཀྱི་རྒྱུ། (འདུལ་བ) ཆོས་གོས་བཟོ་རྒྱའི་རྒྱུ་རས་ཡུགལ་ལྟ་བུ་ལ་རེར།

གོས་ཀྱི་རྒྱུ་རྩང་བ་བདུན། (འདུལ་བ) ཆོས་གོས་ཀྱི་རྒྱུ་རྩང་བའི་གོས་བདུན་ནི། བལ་གོས། ཤ་ནའི་གོས། ཅར་མའི་གོས། དུ་གུ་ལའི་གོས། རས་བལ་གྱི་གོས། ཀོ་དམ་པའི་གོས། ཉེ་འགག་གི་གོས་ཞེས་འདུལ་བ་ལུང་རྣམ་འབྱེད་ལས་གསུངས། (རིན་ཕྲེང་ལས་སྒིན་བལ་ཡང་རྩང་བར་གསུང་)

གོས་ཞག་ཐུ་འཆང་སྐང་། སྐང་ལྟང་སྐམ་ཐུའི་དང་པོ་ནི། གོས་དངོས་དང་དེའི་རིགས་ཁྱུགང་ཡན་ཆད་དུ་ལོངས་པ་བྱིན་གྱིས་མ་བརླབས་པར་རང་སྟོབས་སམ། ཤན་སྟོབས་ཀྱི་ཞག་བཐུ་འདས་པ་འཆང་བ་ནའོ།།

གོས་བྱིན་པའི་ལྟུང་བྱེད། འབའ་ཞིག་དགུ་བཐུའི་ཉར་ལྟ་པ་ནི། དགེ་སློང་མ་ཉེ་དུ་མ་ཡིན་པ་ལ་གོས་བྱིན་པ་དེས་ཐོབ་པའོ། ।

གོས་བྱེད་པའི་ལྟུང་བྱེད། འབའ་ཞིག་པ་དགུ་བཐུའི་ཉར་བཞི་པ་ནི། དགེ་སློང་མ་ཉེ་དུ་མ་ཡིན་པའི་གོས་བཟོ་བྱས་ཏེ་རེན་པའོ། ।

གུ་ཆོམ། ཆེད་དུ་མ་བསམ་པའི་སྒོ་བྱར་བ།

གུ་ནོམ་པ། བཟང་པོ། དཔེར་ན། མཆོད་པའི་དངོས་པོ་གུ་ནོམ་པ། ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

གུ་ནོམ་སྣང་བ། གཟུགས་ཁམས་གནས་རིས་བཐུ་བདུན་གྱི་བཅོ་ལྔ་པ་སྟེ། སྐྲ་བཤད་ནི། མཆེམས་མཛོད་ལས། ཆོས་མཐོང་བ་བཟང་བའི་ཕྱེར་གུ་ནོམ་སྣང་བ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ।

གུ་བ། ཉམས་པ། དཔེར་ན། ལམ་རིམ་ཆེན་མོར་ཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་དྲངས་པ་ལས། འགྲོ་བ་གུ་ཞིང་མགོན་མེད་པ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ।

གྱི་ན། ཕལ་པ། དཀྱུས་མ། ཐ་མལ། རང་དགའ། རང་གི དཔེར་ན། གྱི་ནའི་ཟས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

གྱི་ནར། རང་དགར། རང་གིར། ཐ་མལ་དུ།

གྱི་ནར་བོར། ཅི་བདེར་བོར་བ། རང་དགར་བོར་བ། ཕལ་སྐད་དུ། དེ་གི་སེ་བཞག་ཅེས་པ་རྣམས་དོན་འདྲ། རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། གྱི་ནར་བོར་བ་ནི་ཅི་བདེར་བོར་བའོ། །ཞེས་གསུངས།

གྱེན་རྒྱུ། རྩ་བའི་རྒྱུང་ལྟའི་ཡ་གྱལ་ཏེ། གནས་མཚམས་པ་དང་། བྱེད་ལས་བཟའ་བཏུང་མིད་པ་ལ་སོགས་པའི་ལས་ཀུན་བྱེད་པའི་རྒྱུང་ཞིག །ཁ་དོག་ནི་དམར་པོ་ཡིན་པར་རྗེའི་རིམ་ལྟ་གསལ་སྒྲོན་ན་གསལ། སྐྲ་བཤད་ནི།

གྱེན་དུའམ་ལྷས་ཀྱི་སྟོང་དུ་རྒྱུ་བས་ན་གྱེན་རྒྱའམ་སྟོང་དུ་རྒྱུ་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། རྒྱུད་དོ་རྗེ་འཛིན་བ་ལས། སྟོང་དུ་རྒྱུ་བ་ལྟོགས་མར་གནས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ।

གཏོད་སྣ་བ། སྣུ་བར་རེ་བ།

གོ་མོ། ཁམ་ཕོར་ལ་སོགས་པའི་དུམ་བུ།

གྱེན་ཅན། ངོ་སྤྲད་པའི་ཤུན་མ།

གྱོས་པོ། ཁྱོ་དང་ཆུང་མའི་ཕ། མཆོ་ཏྐེ་ལས། བྱད་མེད་འདི་ཅིའི་ཕྱིར་གྱོས་པའི་གན་དུ་ཚུར་ལ་མི་བཀྲ་ཞེས་ཟེར་བ་དག་ཀྱང་ཉེས་བྱས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ། ཡང་། སོ་ཐར་གྱི་མདོའི་འགྲེལ་པ་ལས། མཛའ་ན་མོ་བཅུ་གང་ཞེ་ན། མས་བསྲུངས་པ་དང་། ཕས་བསྲུངས་པ་དང་། མིང་པོས་བསྲུངས་པ་དང་། ནུ་མོས་བསྲུངས་པ་དང་། སྐྱག་མོས་བསྲུངས་པ་དང་། གྱོས་པོས་བསྲུངས་པ་དང་། ཉེ་དུས་བསྲུངས་པ་དང་། རིགས་ཀྱིས་བསྲུངས་པ་དང་། རུས་ཆགས་ཀྱིས་བསྲུངས་པ་དང་། རྣམ་པར་འཇྲུག་པ་མེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། ।

གྲྭ། ❶ རྩར། རྩར་བཞི་ལ་གྲྭ་བཞི་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❷ ར་བ། ཆོས་ར་ལ་ཆོས་གྲྭ་རེར་བ་ལྟ་བུ། སྒོ་བ་གྲྭ་ལྟ་བུ། ❸ སྡེ་ཚན། ཆོགས་པ། བློན་པོའི་ཆོགས་ལ་བློའི་གྲྭ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

གྲྭག། ❶ ལོ་གྲྭ་རེར་སྐད་བཞིའི་གྲྭག། རྩར་ཅ་དང་། མ་རངས་པ་དང་། ཡིད་མ་ཆེས་པའི་དོན་སྟོན་པའི་བརྡ་ཞེག། ཕལ་སྐད་དུ། རེར་གིས། ཞེས་པ་དང་དོན་འདྲ། ❷ སྒྲ་སྐད་ཐོན་པ། སྒྲ་གྲྭ་ཅེས་པ་ལྟ་བུ། ❸ ཐོས་པ་དང་ཤེས་པ། དེང་སང་གི་མཁས་པར་ློམ་པ་དག་གི་རྣ་ལམ་དུ་གྲྭ་མ་མྱོང་བ་ཐུགས་སུ་མངའ་ཞིང་། ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

གྲྭག་པ། ❶ སྒྲ་སྐད་ཐོན་པ། སྒྲ་གྲྭ་པ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❷ ཐོས་པ་དང་ཤེས་པ། དེང་སང་གི་མཁས་པར་ློམ་པ་དག་གི་རྣ་ལམ་དུ་གྲྭ་མ་མྱོང་བ་མང་དག་ཅིག་ཐུགས་སུ་མངའ་ཞིང་། ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

གྲྭགས་པ། ❶ མི་ཡོངས་ཀྱི་ངག་ལམ་ནས་ཐོན་པ། སྐན་པའི་ན་དན་འཇིག་རྟེན་གསུམ་ན་གྲགས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❷ སྐན་པ། མིང་། ཡོངས་ལ་ཁྱབ་པ། སྐན་པའི་གྲགས་པ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❸ གྲུབ་པ། སྣང་ཞིང་མྱོང་བ། ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་ལ་གྲགས་པ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

གྲྭགས་པ་རྣམ་གསུམ། དཔལ་ལྡན་རྩ་བ་གྲགས་པ། པ་ཚབ་ཉི་མ་གྲགས་པ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་བློ་བཟང་གྲགས་པ་དང་གསུམ་ལ་རེར། འདི་སི་ར་ཀུན་མཁྱེན་བློ་གྲོས་རིན་ཆེན་སེམ་དཔོའི་བསྟོད་པ། དགེ་ལེགས་དཔལ་འབར་མར།

རྒྱུ་བ་ཀུན་ཏུ་ཁྱོད་གསུང་ལྷགས་ཀྱུ་ཡིས། ལེགས་པར་དྲངས་ཏེ་བདག་ཡིད་གྲང་པོ་ཆེ།། གྲགས་པ་རྣམ་གསུམ་གཙུང་གི་ལམ་བཟང་ནས། །ཐར་པའི་གོང་མཆོག་འཇུག་པར་བྱིན་གྱིས་རློབས།། ཞེས་པའི་གྲགས་པ་རྣམ་པ་གསུམ་ཡང་ཁོང་རྣམ་པ་གསུམ་ལ་ཞུ་བ་ཡིན།

གྲགས་འཛིན་མ། རྒྱལ་བ་གཞོན་ནུ་དོན་གྲུབ་ཀྱི་བཙུན་མོའི་གཙོ་མོ་དང་། སྲས་སྦྲ་གཅན་འཛིན་གྱི་རྒྱུད་མར་གྱུར་པ་དེའི་མིང་།

གྲང་། ❶ འབྱེད་སྤྱད་ཀྱི་སྒྲ་"གམ""ངམ" "དམ" "ནམ" སོགས་དང་ཆ་འདྲ་བའི། བཟློག་སྟེ་བའི་ཚིག་དང་ཐེ་ཚོམ་བཅས་ལ་འཇུག་པའི་ཚེག་ཕྲད་ཅིག །དཔེར་ན། ཡོངས་འཛིན་ཁྲི་བྱང་རིན་པོ་ཆེས། འོན་ཏེ་ཆོས་པ་དག་ལས་ཟོག་པོ་བྱིན། །དྲང་པོའི་མི་བས་གཡོ་ཅན་དཔྱང་པ་དར། །སྟེག་ཅན་སོག་ལེའི་སེམས་ལྡན་བྷ་ག་རུགས་འགས། །ཕན་བདེའི་འབྲི་ཤིང་གཅོད་པ་མི་འགྱུར་གྲང་། །"རམ" ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཡང་། གཞོན་ནུ་ཟླ་མེད་ལས། ཉེ་དུ་འགོར་བཅས་མངོན་སུམ་སྐུག་བསྔལ་གྱིས། །མནར་ལ་སྙིང་རྗེའི་ཡུལ་རྣམས་བོར་བཞིན་དུ། །མཐའ་ཡས་འགྲོ་དོན་སྒྲུབ་ཅེས་རི་གླང་དུ། །གཤེགས་བཞིད་ཐུགས་ནི་འགལ་བར་མ་གྱུར་གྲང་། །"ཏམ" ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །❷ ཚ་པོའི་ལྷོག་ཕྱོགས། དཔེར་ན། ཚ་གྲང་། ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

གྲང་དམྱལ་བཅུད། ༡ ཆུ་བུར་ཅན། (ལུས་ཐམས་ཅད་ཆུ་བུར་བྱུང་བ་བཞིན་དུ་འཁྱམས་པའོ།) ༢ ཆུ་བུར་རྩོལ་བ། (ཆུ་བུར་རྩོལ་བ་བཞིན་དུ་འཁྱམས་པའོ།) ༣ སོ་ཐམ་ཐམ་པ། (ཁ་དང་སོ་དག་ལས་སྐྲ་ཐམ་ཐམ་ཅེར་བ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།) ༤ ཀྱི་ཀྱད་ཅེར་བ། (ཀྱི་ཀྱད་ཅེས་པའི་སྒྲིང་གི་འདོན་པ།) ༥ ཨ་ཆུ་ཅེར་བ། (ཨ་ཆུ་ཅེར་བཞིན་སྒྲིང་གི་འདོན་པ།) ༦ ཨཱུཏྤལ་ལྟར་གས་པ། (ཨཱུཏྤལ་གྱི་ཁ་དོག་ལྟར་ཤ་མདོག་སྔོན་པོར་གྱུར་ཅིང་ལྟ་དྲུག་ཙམ་དུ་གས་པའོ།) ༧ པདྨ་ལྟར་གས་པ། (པདྨ་དམར་པོའི་ཁ་དོག་ལྟར་ཤ་མདོག་དམར་བར་གྱུར་ཅིང་བཅུ་ཙམ་དུ་གས་པའོ།) ༨ པདྨ་ཆེན་པོ་ལྟར་གས་པ་དང་བཅུད་དོ། །(ཤ་མདོག་ཤིན་ཏུ་དམར་བར་གྱུར་ཅིང་བཅུའམ་དེ་ལས་མང་བར་གས་པའོ།)

གྲངས་གནས་དྲུག་ཐུ། ༡ གཅིག ༢ བཏུ། ༣ བཀུ། ༤ སྟོང་། ༥ ཁྲི། ༦ འབུམ། ༧ ས་ཡ། ༨ བྱེ་བ། ༩ དུང་ཕྱུར། ༡༠ ཐེར་འབུམ། ༡༡ ཐེར་འབུམ་ཆེན་པོ། ༡༢ ཁྲག་ཁྲིག ༡༣ ཁྲག་ཁྲིག་ཆེན་པོ། ༡༤ རབ་བཀྲམ། ༡༥ རབ་བཀྲམ་ཆེན་པོ། ༡༦ གཉམས། ༡༧ གཉམས་ཆེན་པོ། ༡༨ དཀྱིགས། ༡༩ དཀྱིགས་ཆེན་པོ། ༢༠ མི་འཁྱགས་པ། ༢༡ མི་འཁྱགས་པ་ཆེན་པོ། ༢༢ ཁྱད་ཕྱེན། ༢༣ ཁྱད་ཕྱེན་ཆེན་པོ། ༢༤ པང་སྟེང་། ༢༥ པང་སྟེང་ཆེན་པོ། ༢༦ དེད་འདྲེན། ༢༧ དེད་འདྲེན་ཆེན་པོ། ༢༨ མཐའ་སྡང་། ༢༩ མཐའ་སྡང་ཆེན་པོ། ༣༠ རྒྱུ་རིག ༣༡ རྒྱུ་རིག་ཆེན་པོ། ༣༢ ལོད་མཛེས། ༣༣ ལོད་མཛེས་ཆེན་པོ།

༣༤ དབང་པོ། ༣༥ དབང་པོ་ཆེན་པོ། ༣༦ ལེགས་ཕྱེན། ༣༧ ལེགས་ཕྱེན་ཆེན་པོ། ༣༨ རྟོགས་འགྲྀ། ༣༩ རྟོགས་འགྲྀ་ཆེན་པོ། ༤༠ འབྱིང་དུལ། ༤༡ འབྱིང་དུལ་ཆེན་པོ། ༤༢ ཆུ་རྟགས། ༤༣ ཆུ་རྟགས་ཆེན་པོ། ༤༤ སྟོབས་འཕོར། ༤༥ སྟོབས་འཕོར་ཆེན་པོ། ༤༦ བརྡ་ཤེས། ༤༧ བརྡ་ཤེས་ཆེན་པོ། ༤༨ རྣམ་འབྱུང་། ༤༩ རྣམ་འབྱུང་ཆེན་པོ། ༥༠ སྟོབས་མིག ༥༡ སྟོབས་མིག་ཆེན་པོ། ༥༢ གྲངས་མེད་པ་སྟེ་ལྔ་བཅུ་ཐཻས་སོ། །བར་གྱི་གྲངས་གནས་གཞན་བཏུད་ཆད་ཅེས་གསུང་ངོ་ཞེས་བྱ་སྟོན་གསུང་།

གྲངས་མེད། ❶ གྲངས་ཀ་བགྲང་དུ་མེད་པ། བགྲང་ཡས། ❷ གྲངས་ཀྱི་གནས་དྲུག་ཅུ་པ། བསྐལ་ཆེན་གྲངས་མེད་གསུམ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

གྲི་ཀ་དེ་ལྟ། (ལེགས་སྦྱར) ཁྱིམ་གྱི་ལྟ་སྟེ་ལི་ཡུལ་ལྷང་ར་སྐུག་པོ་ན་སྐྱབ་གནས་རྡོའི་ལིཙ་སྟིང་ལྟ་བུས་མཚན་པ་ཡོད་པ་ལ་བཞེད།

གྲིབ་སྐམ། གྲིབ་ནག་ཏུ་སྐམ་པ། རིལ་བུ་སོགས་གྲིབ་སྐམ་བྱེད་པ་ནི་སེར་གྱ་མི་གས་པ་དང་ནུས་པ་མི་ཉམས་པ་སོགས་ཀྱི་ཆེད་ཡིན།

གྲིམས་ལྷོད་རན་པའི་མཚམས། ཞེ་གནས་སྐྱབ་སྐབས། རང་གིས་བརྟགས་པ་ན་རིག་པའི་འཛང་འདི་ཙམ་ཞེག་བསྟོད་ན་ཚོད་པ་སྐྱེ་ངེས་པར་འདུག་སྟམ་པའི་ཚད་དེ་ལས་ནི་ལྷོད་ལ། འདི་ཙམ་ཞེག་ལ་བཞག་ན་བྱིང་བ་སྐྱེ་སྐྱ་བར་འདུག་སྟམ་པའི་ཚད་དེ་ལས་ཀྱང་འཛང་མཐོ་བའི་འཇོག་ཚུལ་ལ་བྱའོ། །སེམས་གནས་སྐྱབ་སྐབས། འབད་པས་བསྒོམས་ཏེ་བརྩོན་པ་བསྟེན་ན་ནི་ཚོད་པ་འབྱུང་ལ། སེམས་གློད་ཅིང་རྩོལ་བ་སྤངས་ན་ནི་སེམས་ནང་དུ་ཞུམ་པའི་བྱིང་བ་སྐྱེ་བས། གྲིམས་ལྷོད་རན་པའི་ས་མཚམས་ཤེས་པ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེའོ། །

གྲུ་ཆར། ཆར་འཇམ་པོ། ཆར་ཟིམ། ལོ་ཐོག་སོགས་ལ་མི་གནོད་པའི་ཆར་པ་འཇམ་པོ།

གྲུབ་མཐའ། ❶ སེན་རྒྱུ་ཞེས་པའི་སྐད་ཀྱི་བྱེད་ལས་བསྟན་བཅོས་དང་། དམ་ཆོག་དང་། ཡང་དག་པ་རྟོགས་པ་སོགས་ལ་འཇུག་པར་བཤད་ཀྱང་། འདི་ར་ནི་རང་གི་བློ་ངོར་ཡང་དག་པའི་གནས་ལུགས་སམ་དོན་གྱི་གནས་ཚུལ་ནི་འདི་ཉིད་ལས་གཞན་དུ་མེད་དོ་སྟམ་དུ་རེགས་པས་གྲུབ་པའམ་ཐག་བཅད་པའི་ཚ་ལ་བྱ་སྟེ། སེངརྒྱི་གྲུབ་པ་དང་། ཨརྒ་མཐའ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ལྷང་སྐྱའི་གྲུབ་མཐའ་གསུང་། ② དེས་ན་ཀུན་མཁྱེན་རོང་སྟོན་ཆེན་པོས། གྲུབ་མཐའི་དོན་ནི། ཤུང་དོར་གྱི་དོན་ལ་རྣམ་པར་དཔྱོད་པ་ཞུགས་པའི་གང་ཟག་རང་རང་གི་འདོད་པས་ཡོངས་སུ་དཔྱད་པའི་དོན་ཡིན་ལ། སྒྲ་བཤད་ནི། རང་རང་གི་ལུགས་ཀྱི་ལུང་རིགས་

ཀྱིས་གླབ་པ་དེ་ལས་ཕར་ནམ་ཡང་འགྲོ་སེམས་པའི་དོན་ལ་བཤད་དོ། །ཞེས་ཤེས་བྱ་མཛོད་འགྲེལ་ན་གསལ། ❷ ཆོས་ལྷགས། ས་དགེ་བཀའ་རྒྱུད་གཞན་རིས་སུ་མ་ཕྱེ་བ། ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

གླུབ་པའི་གཙོ། དྲང་སྲོང་བདེན་ཚིག་གླུབ་པའི་གཙོ་བོ་དྲང་སྲོང་ཆེན་པོ་མཆོག་བརྒྱད་ལ་སོགས་པ། དེ་ཡང་རྗེའི་སྐབས་གསུམ་མ་ལས། སྐབས་གསུམ་པ་དང་དབང་པོའི་དགྲ། །དྲི་ཟ་གདེངས་ཅན་གླུབ་པའི་གཙོ། ། ཀུན་གྱི་གཙུག་རྒྱན་ནོར་བུ་ཡིས། །གང་གི་ཞབས་པད་མཉེས་བྱས་པ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

གླུལ་བྱམ། <ཀུམྦྷཱཎྜ> གླུལ་བྱམ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཡི་དྭགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཉིད་དོ། །དེ་དག་གི་ཡན་ལག་གི་རྣམ་པ་འབྲས་བུ་བྱམ་པ་འདྲ་བ་སྟེ། བྱམ་སྣ་ལ་སོགས་པ་དག་གོ། ཞེས་རྒྱ་གར་གྱི་སློབ་དཔོན་དག་ལེགས་བཤེས་གཉེན་གསུང་། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་རྩ་བའི་ཟིན་བྲིས་ལས་ཀྱང་། ཡན་ལག་གི་འབྲས་བུ་བྱམ་པ་བཞིན་དུ་གྱུར་པ་བྱམ་སྣ་ལ་སོགས་པ། ཞེས་གསུངས།

གྲོ་གཅ ཤིང་སྐག་པའམ་དེའི་ཤུན་པའི་མིང་། དཔེར་ན། རྣ་བའི་དབང་པོ་གྲོ་གཅུས་ནས་བཅད་པ་ལྟ་བུ། ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

གྲོགས་པོ། སྙིང་དུ་སྐྱག་པ། སྙིང་ཉེ་པོ་བྱེད་སའི་མི།

གྲོགས་ཚངས་པར་མཚུངས་པར་སྤྱོད་པ། ཐར་པ་དོན་དུ་གཉེར་བར་མཚུངས་པའི་ཆོས་གྲོགས། སྤྲ་བཤད་ནི། ཚངས་པ་ནི་ཐར་པ་ཡིན་ལ་དེ་དོན་དུ་གཉེར་བར་མཚུངས་པའི་གྲོགས་ཡིན་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ།

གྲོང་། ❶ ཆོང་ཁང་དང་བཟའི་གནས་མེད་པ་སྐྱེ་བོའི་ཚོགས་གནས་པ་ནི་གྲོང་ཡིན་ལ། ཞེས་ལུང་ཕྱན་ཆེགས་ཀྱི་འགྲེལ་པར་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །

གྲོང་ཁྱེར། གྲོང་ཁྱེར་ནི་བཟའི་བྱ་བྱག་བཅོ་བརྒྱད་ཡོད་པའི་གནས་ཀྱི་མིང་པར་མཆོ་ཏྟི་ལས་གསུངས།

གྲོང་ཁྱེར་ཆེན་པོ་དྲུག ཀྲ་གར་གྱི་གནའ་བོའི་གྲོང་ཁྱེར་ཆེན་པོ་དྲུག་ནི། འདུལ་བ་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་ལས། མཉེན་ཡོད་གནས་བཅས་ཙམ་པ་ཀ། །ལྷ་རྟ་རྩ་སྟེ་ཡངས་པ་ཅན། །ཆུལ་པོའི་ཁབ་ནི་དྲུག་པ་སྟེ། །འདི་དག་གྲོང་ཁྱེར་ཆེན་པོར་ཤེས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ༡ གཉན་ཡོད་ལ། ཀླུ་བསྟེ་ཟེར། Srâvastì, ༢ གནས་བཅས། [སེར་སྐྱ་དང་འདྲ] ཀླུ་ཀེ་དྷ། Sâketa, ༣ ཙམ་པ་ཀ། [ཐ་གལ་པུར་དང་འདྲ། Bhagalpur] Campaka, ༤ ལྷ་རྟ་རྩ་སྟེ། Vârânasi, ༥ ཡངས་པ་ཅན། བྱཱ་ལི། Vaisâli, ༦ ཆུལ་པོའི་ཁབ། རྒྱལ་གྲི་དྷ། Rajagrha

གྲོང་ཁྱེར་གྱི་སྐ། ❶ ཁ་ཆེ་གྲི་བསྟན་ཞེས་པ་གྲོང་ཁྱེར་འབུམ་ཕྲག་སོ་དྲུག་ཡོད་པར་གྲགས་པ་ལ་བཞེད། ❷ གྲོང་ཁྱེར་པ་ཏ་ལི་པུ་ཏྲ་ཞེས་ཀྱཻ་པས་བཞེད། པ་ཏ་ལི་པུ་ཏྲ་ Pataliputra ཞེས་པ་དེང་སང་པཊ་ན་(modern Patna) ཞེས་པ་བི་ཧར་གྱི་མངའ་སྡེའི་རྒྱལ་ས་དེ་ཡིན་པར་སེམས། པ་ཊ་ལི་པུ་ཏྲ་ཞེས་བྱེས་དགོས་སམ་སྙམ་ཡང་མ་དཔེ་ཕྱར་རང་འཇགས་བཞག

གྲོང་ཁྱེར་ལྟ་ན་སྡུག རེ་རབ་ཀྱི་རྩེ་མོ་ན་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་པའི་ལྟའི་གནས་ཡོད། དེའི་དབུས་ན་གྲོང་ཁྱེར་ལྟ་ན་སྡུག་ཅེས་བྱ་བ་ཡོད། དེའི་སྐོར་རྒྱས་པ་མཆིམས་མཛོད་༣౦౫ ན་གསལ།

གྲོང་ཁྱེར་ཙམ་པ། ཙམ་པ་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

གྲོང་ཁྱེར་ཙམ་པ་ཀ། གྲོང་ཁྱེར་ཙམ་པ་དང་འདྲ།

གྲོང་མཐར་གནས་པ། ❶ གྲོང་གི་ཕྱི་རོལ་ཏུ་གནས་པ། ❷ མོན་ཡུལ་གྱི་ཀྱེ་བྲག་ཅིག་ཏུ་བཞེད།

གྲོང་དུ་རྒྱུ་བའི་ལྷུང་བྱེད། འབའ་ཞིག་པ་དག་བཙུའི་གྱ་གཅིག་པ། རང་གི་ཚེག་གིས་དགེ་འདུན་ཟས་ལ་སྦྱན་དྲངས་པའི་ཚེ་ཟས་བྲིམས་པ་ཡོལ་བར་མ་བྱེད་ཅེས་སྨྲེན་བདག་ལ་མ་བསྒོ་བར་ཁྱིམ་གསུམ་དུ་རྒྱུ་བའོ། །

གྲོལ་ལམ། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་བློ་ལ་ཟེར། དེ་ལས་གཞན་མི་རྟག་སོགས་རྟོགས་པའི་བློ་ནི་གྲོལ་ལམ་མིན་པར་རྒྱུད་སྨྱོང་བྱེད་དུ་གསུངས་སོ། །ཇི་ཞེ་སྡགས་རིམ་ཆེན་མོ་ལ་གཞི་བྱས།

གྲོང་རྡལ། ❶ གྲོང་ཁྱེར་དང་འདྲ་བ་ཆུང་ངུ་ཟོང་བཀམ་པ་དང་བཅར་བ་དང་ལྡན་པའོ། །དགེ་ལེགས་བཤེས་གཉེན་གསུང་། ❷ ཚོང་པ་མང་པོ་ཡོད་པའི་གནས་ཀྱི་མིང་ཡིན་པར་མཆོ་ཏྟི་གསུང་། བཅར་བ་ནི་སྤྱངས་པའི་དོན་ཡིན།

གྲོལ་བའི་ཐེག་ལེ། ཇོ་གས་རིམ་གྲོལ་བའི་ཐེག་ལེ་དང་འདྲ། སྐོབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཞབས་ཀྱིས་མཛད།

སྐ་བོ་དྲིན་ད་གཅགས་པ། ❶ དྲིན་གྱིས་བསྐྱངས་པ་ལ་གཞན་གྱིས་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞེས་ལེགས་སོ་སྐྱེར་བ་ལ་ཟེར། དགེ་བཤེས་པོ་ཏོ་བས། སྐ་བོ་དྲིན་དུ་གཅགས་པ་རེ་ཡང་མེད། ཅེས་པ་ལྟ་བུ། ❷ ཡང་ན། སྐ་བོ་ནི་གྲིང་མོའམ་བསྐབ་བྱ། དྲིན་དུ་གཅགས་པ་ནི། དྲིན་བྱས་པ་སེམས་ལ་བཞག་པའི་དོན་ནོ། །

སྐ་རྡན་མི་སྐྱེར་བའི་སྡང་ལྟང་། ཐུང་ལྟང་སུམ་ཅུའི་ཉེར་གསུམ་པ་ནི། ཐག་པ་ཁྱིམ་པ་ལ་གོས་འཐག་བཅུག་སྐྱེ་སྐ་རྡན་མི་སྐྱེར་བར་ཐགས་བཅད་པ་ནའོ། །

– སྐགས་བལྟ་བ། སྐགས་འཆོལ་བ་དང་དོན་འདྲ། སྐགས་འཆོལ་བ་ལ་གཟིགས།

སྒགས་འཆོལ་བ། ཕ་རོལ་པོ་ལ་གནོད་པ་བྱེད་ཐུབ་མི་ཐུབ་ཆོད་བལྟ་བའི་དོན། སྒགས་འཆོལ་བ་དང་སྐབས་འཆོལ་བའི་ཁྱད་པར་ནི། སྒགས་འཆོལ་བ་ནི་ཐོག་མར་སྒགས་ལྟ་བའོ། །སྐབས་འཆོལ་བ་ནི། རྒྱུན་དུ་གོ་སྐབས་འཆོལ་བའོ། །སྤོབ་དཔོན་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྐྱངས་གསུང་།

སྒང་ཁྱིམ། དཔྱིད་ཀྱི་དུས། སྤྲ་བཞད་ནི། སྒང་རྣམས་ཀྱིས་ཞིང་མི་བའི་དུས་ཡིན་པས་དེ་སྐད་བརྗོད།

སྒང་དུལ། ལུག་དུལ་བདུན་གྱི་ཚད།

སྒང་པོ་ཆེའི་ལྟ་སྟངས། སྐྱེས་བུ་དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་ལྟ་སྟངས་སམ། ཞི་དུལ་གྱི་ལྟ་ཚུལ་ཞེག། དེ་ཡང་སྟེང་ན་འདུག་པ་ལ་བཀྱེད་དེ་མི་ལྟ། འོག་ན་འདུག་པ་ལ་བཏུད་དེ་མི་ལྟ། གཡས་གཡོན་ན་འདུག་པ་ལ་ནི་མིག་བཟུར་ཏེ་མི་ལྟ། རྒྱབ་ན་འདུག་པ་ལ་ནི་མཇིང་པ་བསྐྱུར་ཏེ་མི་ལྟ། ཐག་རིང་པོ་ན་འདུག་པ་ལ་བསྒྲིམས་ཏེ་མི་ལྟ། ཐག་ཉེ་བ་ན་འདུག་པ་ལ་བསྒྲིམས་པ་མེད་པར་མི་ལྟའི། ཇི་ལྟར་འདུག་པའི་སྤྱོད་ལམ་དང་། ཇི་ལྟར་ལྟ་བའི་མིག་གིས་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་དུ་སེམས་ཅན་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་ལྟ་བ་ནི་སྒང་པོའི་ལྟ་སྟངས་ཞེས་འཆད་དོ། །ཞེས་སྤོབ་དཔོན་དཱིཔྐ་སེ་ནའི་ཡུམ་གསུམ་གྱི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་ན་གསལ།

སྒེ་འདམས། བཤང་བ་དང་གཅི་བའི་ལམ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པ་གང་ཡིན་པ།

སྒེགས་བམ། པོ་ཏི། དཔེ་ཆ།

སྒེང་དྲན། (འདུལ་བ) ལྟུང་བ་སྒེང་དྲན་དང་དོན་འདྲ།

སྒེང་གཞི། མདོ་རྒྱུད་ཀྱི་གཞུང་དངོས་གཞིའི་སྟོན་དུ་དེ་དག་གསུངས་པའི་དུས་དང་། སྟོན་པ། གནས། འཁོར་རྣམས་སྟོན་པའི་ཐོག་མའི་གཞུང་ཚན། སྤྲ་བཞད་ནི། སྒེང་ཞེས་པ་ནི་གསུང་པའི་དོན་ཡིན་ལ། གཞི་ནི་རྒྱའོ། །མདོ་ར་ན་མདོ་རྒྱུད་གསུངས་པའི་རྒྱ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། སྟོན་པ། གནས། འཁོར་དང་གསུམ་སྟེ། དེ་ཡང་སྟོན་པ་གང་ལས་ཐོས། གནས་གང་དུ་ཐོས། འཁོར་གང་དང་ལྡན་ཅིག་ཏུ་ཐོས་པ་སྟེ་རྒྱ་གསུམ་པོ་དག་བསྟན་པའི་ཕྱིར་སྒེང་ཞེས་བྱའོ། །རྗེའི་གསུང་ལ་གཞི་བྱས། དཔེར་ན། ཤེས་རབ་སྟེང་པོ་ལས། འདི་སྐད་བདག་གིས་ཐོས་པ་དུས་གཅིག་ན་ཞེས་པས་དུས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཞེས་པས་སྟོན་པ། རྒྱལ་པོའི་ཁབ་བྱ་རྐོད་ཕུང་པོའི་རི་ཞེས་པས་གནས། དགེ་སློང་གི་དགེ་འདུན་ཆེན་པོ་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དགེ་འདུན་ཆེན་པོ་དང་ཐབས་གཅིག་ཏུ་བཞུགས་ཏེ་ཞེས་པས་འཁོར་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་བསྟན་པ་ལྟ་བུའོ། ।

སྒེང་གཞིའི་སྟེ། གསུང་རབ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་བརྒྱད་པ་སྒེང་གཞི་ནི། མཆེམས་མཛོད་ལས། གང་ཟག་གི་མིང་དང་རིགས་བརྗོད་ནས་བསྟན་ཅིང་བཞད་པ་དང་གང་གི་ཚེད་དུ་གསུངས་པ་དང་འདུས་པ་དང་ལྡན་

པའི་བྱང་བ་དང་བཅས་གྲིང་གཞི་དང་བཅས་པའི་སོ་སོར་ཐར་པ་གསུངས་པ་གྲིང་གཞིའི་སྟེ་དང་། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

བྱོ་སྐར། སྐར་ཁྲུང་དྲྭ་བ་ཅན།

བྱོ་བ་ཉེ་བ། སྟིང་ཉེ་བ་དང་ཤ་ཚ་བའི་དོན།

བྱོ་བ་ལ་གཅགས་པ། ཡིད་ལ་གཅགས་པ། ཞེས་བརྒྱད་སྟོང་པའི་དཀའ་འགྲེལ་སྟིང་པོ་མཚོག་ན་གསལ།

བྱོ་བྱར་གྱི་གསོ་སྦྱོང་། གསོ་སྦྱོང་གི་ཏྲི་བྱག་ཅིག གནོད་པ་བཟློག་པའི་གསོ་སྦྱོང་དང་འདྲ།

བྱོ་བྱར་བ། ❶ མ་བསམམས་པར་འཕལ་དུ་བྱུང་བ། དཔེར་ན། མགྲོན་པོ་གློ་བུར་དུ་སྤེབས། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❷ གཏན་དུ་མི་གནས་པ། དེ་མ་གྲོ་བྱར་བ། ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

བྱོ་བྱར་གྱི་འགྲུལ་རྒྱུ། འཕལ་གྱི་འགྲུལ་རྒྱུ་དང་དོན་འདྲ།

བྱོ་བྱར་ལས་གཅོལ། དུས་ལ་མ་ལྷོས་པར་དགོས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་དུས་སུ་འབྱུལ་བའི་གདོར་མ་ལ་ཟེར།

བྱོག་འགྱུ་བ། བྱོག་འཕྲོ་བ།

བྱོད་ལ་བཞག ❶ བཅོས་བསྟད་མེད་པར་རང་གར་བཞག་པ། ❷ (ཕྱག་ཆེན) སེམས་གང་ཤར་ཅི་འདུག་དེ་ཀའི་ཐོག་ཏུ་ཞེ་འདོད་ཅི་ཡང་མི་བྱ་བར་རང་ལུགས་སུ་ལྷོད་དེ་བཞག་པ། དེ་ལོ་པས། མ་བཅོས་གཉུག་མའི་ངང་ཏུ་བྱོད་ལ་ཞོག །བཅིངས་པ་བྱོད་ན་གྲོལ་བར་ཐེ་ཚོམ་མེད། །ཅེས་དང་། ཇི་སྐམ་པོ་པས། བྱོད་པ་རབ་ལ་སྐོམ་པ་རབ། །བྱོད་པ་འབྲིང་ལ་སྐོམ་པ་འབྲིང་། །བྱོད་པ་ཐ་མ་ལ་སྐོམ་པ་ཐ་མ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། ।

དགག་པ། ཚོག་གིས་ཟེན་པར་དགག་བྱ་བཅད་པའམ། དེའི་རྣམ་པ་བློ་ལ་འཆར་བ་ན་དགག་བྱ་བཀག་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་དངོས་སུ་ཤར་ནས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ལ་ཟེར། བདག་མེད་ལྟ་བུ་དང་པོ་དང་། ཆོས་ཉིད་ལྟ་བུ་གཉིས་པའི་མཚན་གཞིའོ། ।

དགག་པའི་བསྟབ་བྱ། སངས་རྒྱས་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བས་འཇིག་རྟེན་པའི་ལྷ་དབང་ཕྱུག་དང་ཁྱབ་འཇུག་སོགས་ལ་སྐྱབས་སུ་མི་འགྲོ་བ། ཆོས་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བས་སེམས་ཅན་ལ་གནོད་འཚེ་སྤོང་བ། དགེ་འདུན་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བས་མུ་སྟེགས་ཅན་དང་དགོས་མེད་དུ་མི་འགྲོགས་པ་དང་གསུམ་མོ། ।

དགག་བྱ་ངོས་འཛིན། ལྷག་མཐོང་ལ་དགག་བྱ་དེའི་ཚད་འཆར་ཚུལ་ནི། ཐོག་མར་བློ་ལྷན་སྐྱེས་ལ། ང་ཙམ་དེ་ཇི་ལྟར་འཆར་ལྟ། དེ་ངེས་ནས། ང་ཙམ་དེ་ངའོ་སྙམ་པའི་བློ་ལ་ཇི་ལྟར་སྣང་བ་ལྟར། སྣང་ཚུལ་ངེས་ནས་

ངའོ་སྐམ་པའི་བློ་འདིས་ང་དེ་ཇི་ལྟར་བཟུང་ངེས་པར་བྱེད་པ་སྟེ། དེ་ལ་ཡང་སྔོན་དུ་སྣང་བའི་འཆར་ཚུལ་དང་། དེ་ནས་ཞེན་པའི་འཆར་ཚུལ་གཉིས་ལ་རིམ་པ་བཞིན་ཐ་དད་དུ་གཉེན་པོ་བསྟེན་དགོས། ལྟ་ཚུལ་ཡང་ངའོ་སྐམ་པའི་བློ་མ་ཤོར་བར་བྱས་ནས། བློ་གཞན་ཞེག་གིས་ཟུར་ནས་བལྟ་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་བལྟས་པ་ན་ཐོག་མར་ཕུང་པོ་འཆར་བ་དང་། མི་འཆར་བ་གཉིས་དང་། འཆར་བ་ལ་ཡང་ང་དེ་ཕུང་པོའི་དཀྱིལ་ན་གནས་པ་ལྟར་དུ་འཆར་བ་དང་། ཕུང་པོ་ལས་གཞན་མི་འཆར་བ་དང་། མི་འཆར་བ་ལ་ཡང་ཅང་མེད་ཀྱི་སྟོང་ས་བ་ལྟ་བུ་དང་། ཁ་དོག་གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ལྟ་བུ་འཆར་བ་ནི་འཆར་ཚུལ་རྣམ་དག་མིན། དེས་ན་བློ་ལྷན་སྐྱེས་འདི་ལ་ང་དེ་ཡུལ་གང་ལ་ཡང་ལྷོས་པ་མེད་པ་འདྲ་བའི་རང་ངོས་ནས་ལྟང་ངེ་འཆར་བ་ཞེག་འཆར་ལ། དེ་ཉིད་ཐ་སྙད་ཟྲང་ངེ་བ་དང་། ཡོད་ཡོད་པ་དང་། ནུས་པ་ལྟང་ངེ་བ་དང་། ལམ་མེ་བ་དང་། གང་དང་སྤྲུར་ཡང་འཆར་བ་འདྲ་བ་ཞེག་འོང་ངོ་། །སྣང་བ་དེ་ཡང་ཡུན་ཐུང་བས་ཝྀང་ཙམ་རེ་ལས་མི་འཆར། དེ་ཡང་བློ་དེ་དང་མཉམ་དུ་སྔོན་ནས་གྱུབ་གྱུབ་པ་ཅིག་དྲན་པ་ལྟར་དུ་འཆར་ཞེང་། འཆར་ཚུལ་དེ་ལ་ཡང་ཕུང་པོ་དང་གཅིག་ཐ་དད་གཉིས་ཀའི་འཆར་ཚུལ་འབྱུང་ངོ་། །དེ་ཡང་ང་ན་ཞེས་པ་དང་། ངའི་ལག་པ་ན་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་སྣང་བ་དེ་མ་དོར་བར་ང་བྱ་བ་བྱེད་དོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ནི་ངར་ཞེན་པ་ཡིན་ནོ། །ངའོ་སྐམ་པའི་བློ་ནི་ང་འགྲོ་ང་སྔོད་སྐམ་པ་རྣམས་སོ།། དེ་ལྟར་འཆར་ཚུལ་ངེས་ནས་དེ་ལྟར་གྱུབ་ན། ཕུང་པོ་ལས་གཅིག་ཐ་དད་གང་ཟུང་ལས་མི་འདའ་བའི་ཚུལ་དང་། གཅིག་ཐ་དད་གཉིས་ཀ་ལ་གནོད་པ་ཡོད་པའི་ཚུལ་བསམ་སྟེ། ང་སྣང་བ་དེ་ལྟར་གྱུབ་པ་མི་འདུག་པར་ལྟང་ཞེས་ངེས་པ་ན་ངེས་ཤེས་ལྟང་ངེ་བ་བར་མ་ཆད་དུ་སྐྱོང་བ་ནི་སྐྱོང་ཚུལ་གྱི་གནད་དམ་པའོ། །དེ་ཚེ་དགག་བྱ་གསར་དུ་གསལ་བཏབ་ནས། དེ་ལྟར་དུ་མེད་སྐམ་དུ་བྱེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དང་པོར་དགག་བྱ་གསལ་བཏབ་སྟེ། དེ་ལྟར་མེད་པར་ངེས་པའི་ངེས་ཤེས་ལྟང་ཞེས་སྐྱེས་པའི་མེད་དགག་དེ་ཉིད་ལ་རྟེ་གཅིག་ཏུ་འཛོག་པའོ། །དེ་ལ་གནད་བཞིར་བྱས་ན། དང་པོ་དགག་བྱ་ངེས་པ། གཉིས་པ་ཁྱབ་པ་ངེས་པ། གསུམ་པ་ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་ཟུར་དང་པོ་ངེས་པ། བཞི་པ་ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་ཟུར་གཉིས་པ་ངེས་པ་དང་བཞི་ཡིན་ལ། དེ་ལ་བོགས་འདོན་པ་ནི། མཉམ་རྗེས་ཀྱི་སྐྱོང་ཚུལ་གཉིས་ལ་མཁས་པས་འདོན་པ་ཡིན་ལ། གེགས་སེལ་ཆད་ལྡ་ནི། གནད་དང་པོའི་ཚད་མ་ངེས་ན་མི་འབྱུང་ཡང་། བདག་ཆད་ཀྱིས་དོགས་པའི་འཇིགས་པ་ནི། རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་སྣང་བ་སྐྱོན་མེད་འདི་ཀས་སེལ་ནུས་སོ། །སྟོང་ཉིད་ཆུང་ཆད་དུ་བསྒོམས་ན་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་རྟག་མཐའ་བསྒོམ་པར་འགྱུར་བའི་ཐོ་དང་བསྲེས་ནས་དབྱེར་མེད་དུ་བསྒོམ། ང་ཡི་བའི་འཆར་ཚུལ་ནི། ངའོ་སྐམ་པའི་ཐོ་སྤྲི་འདིའི་འཆར་ཚུལ་ང་ཡིའོ་སྐམ་དུ་བསམས་པ་ན། ཐོ་དེ་དང་མཉམ་དུ་ཡིང་ཆད་དུ་ཆར་ཆར་བ་འདྲ་བ་

ཞིག་འཆར་ལ། དེ་ཉིད་སྣང་བ་ལྟར་དུ་གྱུར་ན། མིག་ནུ་སོགས་དང་གཅིག་ཐ་དད་གང་དུ་གྱུར་ངེས་ལ། གཅིག་ཏུ་གྱུར་ན་ཐ་དད་གཏན་མེད་དུ་འགྱུར་བས་མིག་གིས་ཀྱང་སྣ་ཐོས་པར་འགྱུར་ལ། ནུ་བས་ཀྱང་གཟུགས་མཐོང་བ་སོགས་སུ་འགྱུར་རོ། །ཐ་དད་དུ་གྱུར་ན། ང་ཡིའོ་སྙམ་པའི་བློ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཡུལ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ་དང་། ང་ཡི་བ་ནུམས་ང་ཡི་བདེ་བ་སྣུབ་བྱེད་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བས། དེ་ལྟར་ངེས་པ་དྲངས་ནས་སྐྱོང་ཚུལ་སྔར་ལྟུང་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནས་ཤེས་པའི་འཆར་ཚུལ་ལ་བལྟས་ཏེ། དེ་ཡང་ཡུལ་རང་དབང་དུ་སྤྱོད་པ་དང་འདྲ་བའི་ཚུགས་ཐུབ་ཏུ་འཆར་རོ། །དེ་ཡང་ངེས་པ་འདྲེན་ཚུལ་དང་། སྐྱོང་ཚུལ་མཉམ་རྗེས་སོགས་ཐམས་ཅད་སྔར་དང་འདྲའོ། །དེ་ནས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཕུང་པོའི་སྟེང་དུ་གཏན་ལ་ཕབ་སྟེ་བསྒོམ་མོ། །དེ་ནས་གང་ཟག་གཞན་དང་རང་རྒྱུད་ཀྱིས་མ་བསྡུས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟེང་དུ་བསྒོམ་མོ། །དེའི་ཆར་ཚུལ་ནི། ཀ་བ་ལྟ་བུ་དེ་སྔར་ནས་གྲུབ་གྲུབ་པ་འདྲ་བ་བརྟན་ཚུགས་པའི་རྣམ་པར་འཆར་རོ། །ཞེས་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ་གསུང་ངོ། །

དགག་བྱ་ངོས་འཛིན་ཁྱབ་ཆེས་པ། འགོག་མཚམས་མ་རེན་པར་ཐལ་ཆེས་པ་ལ་རེར། དེ་ཡང་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པ་དང་ཡོད་པ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཕྱེ་ཐུབ་པར། བུམ་པ་ལྟ་བུ་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པ་བཀག་པ་ན་དེ་ཉིད་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པ་འཛིན་མ་ཤེས་པར་ཡེ་མེད་དུ་སོང་ན། དགག་བྱ་ངོས་འཛིན་ཁྱབ་ཆེས་པ་ཡིན། དེ་ལ་ཆད་མཐར་ལྟུང་བ་ཞེས་ཀྱང་བྱའོ། །

དགག་བྱ་ངོས་འཛིན་ཁྱབ་ཆུང་བ། རང་བཞིན་ཁྱད་པར་གསུམ་ལྡན་ལྟ་བུ་དགག་བྱར་ངོས་བཟུང་ན། དགག་བྱ་ངོས་འཛིན་ཁྱབ་ཆུངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། འདི་དག་བཀག་ཀྱང་ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པའི་དབུ་མའི་ལྟ་བ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་བ་མེད་པས་སོ། །རང་བཞིན་ཁྱད་པར་གསུམ་ལྡན་ནི། ། ངོ་བོ་རྒྱུ་རྐྱེན་གྱིས་མ་བསྐྱེད་པ། ། གནས་སྐབས་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བ། ། རྣམ་འཇོག་གཞན་ལ་མི་ལྟོས་པ་དང་གསུམ་མོ། །རྒྱུ་གལ་ལ་སྟེང་རང་བཞིན་ཁྱད་པར་གསུམ་ལྡན་ཁེགས་ཀྱང་རྒྱུ་གུ་རང་བཞིན་མེད་པ་རྟོགས་མི་དགོས་པ་ནི། སེམས་ཙམ་པ་ལྟ་བུའོ། །རང་བཞིན་ཞེས་པ་འདིར་དགག་བྱ་ལ་ཟེར། གཞི་རྒྱུ་ལྟ་བུ་ ། རྒྱུ་རྐྱེན་གྱིས་བསྐྱེད་པ། ། སྐད་ཅིག་གིས་འཇོག་པ། ། ཚུ་རོལ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཕ་རོལ། རིང་པོ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཐུང་ངུ་འཇོག་པ་ལྟ་བུའི་ཐ་སྙད་རྣམ་འཇོག་གི་རྟེན་འབྲེལ་དུ་རྟོགས་པ་ཙམ་གྱིས་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་རྟོགས་པར་མི་འཇོག་ཅེས་བྱ་བའི་དོན་ནོ། །

དགག་དབྱེ། དབྱར་གནས་པར་ཁས་ལྷངས་པའི་དགེ་འདུན་ལ་ལྷུང་བ་གཉིང་དྲན་སོགས་ཀྱི་གོ་སྐབས་སྦྱིན་པ། སྒྲ་བཤད་ནི། དབྱར་ཞྭ་ནང་དུ་ལྷུང་བ་གཉིང་དྲན་བྱེད་པ། ནན་ཏུར་བྱེད་པ། དབྱར་ཞྭ་རྩེད་པ་བགོ་བ། མཚམས་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་དུ་མཚན་མོ་འདའ་བ་སྟེ་བཞི་པོ་རྣམས་བཀག་པ་འབྱེད་པར་བྱེད་པས་དགག་དབྱེ་ཞེས་བྱའོ། །

དགག་དབྱེ་བཞག་པ། གསོ་སྦྱོང་བཞག་པས་མ་དུལ་བ་ལ་དགེ་འདུན་དང་ལྷན་ཅིག་དགག་དབྱེ་བྱེད་དུ་མི་འཇུག་པའི་ཚད་ལས་ཞིག

དགག་དབྱེ་བཞག་པའི་ནན་ཏུར། དགག་དབྱེ་བཞག་པ་དང་དོན་འདྲ།

དགག་དབྱེ་སྐབས་རྫུ་དུར་བའི་མཚོན་དོན། རྫུ་དུར་བ་ལ་རྩེ་མོ་ཕན་ཚུན་དུད་དེ་ཡོད་པས། དགེ་འདུན་རྣམས་ཕན་ཚུན་སེམས་དང་ཞིང་འདུད་པ་དེ་མཚོན་པར་ལུང་གཞིའི་འགྲེལ་པ་ལས་གསུངས། བོད་ཀྱི་འདུལ་འཛིན་ཁ་ཅིག །དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། རྫུ་དུར་བའི་འདབ་མ་དེ་རྩྭ་རྩྭ་འདྲ་ཡང་རེག་ན་འཇམ་པ་བཞིན་དུ། དགེ་འདུན་རྣམས་ཀྱང་ལྷུང་བ་གཉིང་དྲན་བྱས་པས། རྩྭ་རྩྭ་འདྲ་ཡང་། ལྷུང་བ་གཉིང་དྲན་བྱས་པས་ལྷུང་བ་དག་ནས་ཕན་ཚུན་སེམས་མཐུན་པར་གྱུར་པ་དེ་མཚོན་པར་གསུང་ངོ་། །

དགང་བླུགས། དགང་གཟར་བླུགས་དང་འདྲ།

དགང་གཟར། སྦྱིན་སྲེག་འབྱལ་བྱེད་ཀྱི་གཟར་བུ་མགོ་གྲུ་བཞི་མ། སྦྱིན་སྲེག་རྫུས་དགའ་བར་བྱ་བའི་གཟར་བུ་ཆེན་པོའོ། །

དགང་གཟར་བླུགས། དགང་གཟར་དང་། བླུགས་གཟར་གྱི་བསྟུས་མིང་།

དགའ་ཆེན། རོ་རྗེ་འཆང་གི་མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་པར། རྗེའི་སྲིགས་རིམ་ཆེན་མོར་གསུངས།

དགའ་ལྡན། ❶ འདོད་ལྷ་རིགས་དྲུག་གི་ནང་གསེས། ❷ དགའ་ལྡན་ཡིད་དགའ་ཆོས་འཕེན། སྒྲ་བཤད་ནི། རྒྱལ་བ་མི་ཕམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་དགའ་བ་དང་ལྡན་པས་དགའ་ལྡན་ཞེས་བྱ།

དགའ་མགུར་སྒྲོད་པ། འཁྲིག་པའི་བདེ་བ་ལ་སྒྲོད་པ།

དགའ་མགུ་རངས་པ། བཞིན་དང་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དགའ་བ། ཡིད་དང་བར་འགྱུར་བ་ནི་མགུ་བའོ། །དགེ་གམ་སྐད་དང་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རངས་པའོ། །

དགའ་བ་བཅུ་དྲུག དགའ་བ་བཞི་པོ་རེ་རེར་བཞི་བཞེར་ཕྱེ་སྟེ་བཅུ་དྲུག། དང་པོ་དགའ་བ་ལ་བཞེར་ཕྱེ་བ་ནི། དགའ་བའི་དགའ་བ། དགའ་བའི་མཆོག་དགའ། དགའ་བའི་ཁྱད་དགའ། དགའ་བའི་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་དགའ་

བ་དང་བཞིའོ། །དེས་མཚོག་དགའ་དང་། ཁྱད་དགའ། ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་དགའ་བ་རྣམས་ལའང་དབྱི་ཚུལ་རིགས་འགྲེའོ། །དགའ་བ་བཅུ་དྲུག་ཡོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། ཐེག་ལེ་སྤྱི་བོ་ནས་མགྲིན་པའི་བར་འབབ་པ་ལ་ཆ་མཉམ་བཞིར་བགོས་ནས། སྟེང་ནས་རིམ་པ་ལྟར་བཞི་ཆ་དང་པོའི་དུས་སུ་དགའ་བའི་དགའ་བ། ཆ་གཉིས་པའི་དུས་སུ་དགའ་བའི་མཚོག་དགའ། ཆ་གསུམ་པའི་དུས་སུ་དགའ་བའི་ཁྱད་དགའ། ཆ་བཞི་པའི་དུས་སུ་དགའ་བའི་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་དགའ་བའོ། །དེས་གཞན་རྣམས་ལའང་རིགས་འགྲེའོ། །རྗེའི་གསུང་ཅེན་པྲེས་མ་རྒྱུད་ཀྱི་རྗེགས་རིམ་དཔྱིད་ཐེག་ལ་གཞི་བྱས་ཏེ་བཀོད།

དགའ་བ་བཞི། ① ། དགའ་བ། ། མཚོག་ཏུ་དགའ་བ། ། ཁྱད་དགའ། ། ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་དགའ་བ་དང་བཞིའོ། །དགའ་བ་བཞིའི་ཐ་སྙད་དང་གོ་རིམ་འདི་རྗེ་གསུང་རིམ་ལྟ་གདན་རྗེགས་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་བཀོད། ② ཡང་ན། རྒྱུད་རྩོ་རྗེ་འཕྲེང་བ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར། ། དགའ་བ། ། མཚོག་ཏུ་དགའ་བ། ། དགའ་བྱལ་གྱི་དགའ་བ། ། ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་དགའ་བ་དང་བཞིའོ། །དེ་ཡང་རྒྱུད་རྩོ་རྗེ་ཕྲེང་བ་ལས། དེ་རྗེས་ལྷགས་འབྱུང་བཤད་བྱ་སྟེ། །བདེ་ཆེན་འཁོར་ལོ་སྤྱི་བོ་ལ། །འདི་ནི་དགའ་བར་བཤད་པ་ཡིན། །ལོངས་སྤྱོད་འཁོར་ལོ་མཚོག་དགའ་དང་། །དགའ་བྱལ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཐན་རྣམས། །སྤྲུལ་པའི་འཁོར་ལོ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས། །དགའ་བ་ཉམས་སུ་མྱོང་བར་བྱེད། །ཅེས་རྗེའི་ཞལ་གྱི་གདམས་པ་རིམ་གཉིས་སྒོམ་ཚུལ་སྦ་བི་ར་སྤྲ་ཆུ་ཆུ་དྲས་རེན་པྲེས་སུ་བཀོད་པ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གོང་འོག་གི་ཐ་སྙད་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་ཡང་དོན་གཅིག་ཡིན་ལ། ཐ་སྙད་དེ་གཉིས་ལས་དག་ལྡན་པའི་ཕྱོགས་ལ་སྟ་མ་དེ་གྲགས་ཆེ་བ་ཡིན་ནོ། ।

དགེ་རྒྱས་སམ་བདེ་རྒྱས། གཟུགས་ཁམས་གནས་རིས་བཅུ་བདུན་གྱི་དགུ་པ། སྦ་བཤད་ནི། མཆིམས་མཛོད་ལས། བདེ་བ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་བདེ་རྒྱས་ཏེ། ཞེས་གསུངས།

དགེ་ཆུང་ངམ་བདེ་ཆུང་། གཟུགས་ཁམས་གནས་རིས་བཅུ་བདུན་གྱི་བདུན་པ། སྦ་བཤད་ནི། གོང་མ་བས་སེམས་ཀྱི་དགེ་བ་སྟེ་བདེ་བ་ཆུང་བས་དགེ་ཆུང་ངམ་བདེ་ཆུང་ཞེས་བྱའོ།

དགེ་བསྟེན། སློབ་དཔོན་དགེ་བསྟེན་གྱི་སྔོན་ལྷན་ཡན་ཆད་ཀྱི་མདུན་དུ་སྐྱབས་འགྲོ་སྔོན་དུ་འགྲོ་བས། རྩ་བཞི་ཆང་དང་བཅས་པའི་བསླབ་པའི་གཞི་ལྟ་ཇི་སྲིད་འཆི་བར་དུ་སྲོང་བར་ཁས་ལྷངས་པའི་ཁྱིམ་པ་ལ་ཟེར། སྦ་བཤད་ནི། ལེགས་སྦྱར་དུ་ཕུ་པ་སི་ཀཱ། ཞེས་པ་སྟེ་ཕུ་པ་ཉེ་བའམ་བསྟེན་པ་ཡིན་ལ། སི་ཀཱ་ནི་དགེ་བ་ཡིན་པས་དགེ་བསྟེན་ཞེས་བྱ་སྟེ། དགེ་བའི་ཚོས་ལ་བསྟེན་བཀུར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། བསླབ་པའི་གཞི་ཇི་སྐད་གསུངས་པ་དག་སྤྱང་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །ཞེས་མཚོ་ཏིཀ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེའི་

ན། རྒྱབས་འགྲོའི་དགེ་བསྟེན། སྣ་གཅིག་སྤྱོད་པ། སྣ་འཐུང་སྤྱོད་པ། ཕལ་ཆེར་སྤྱོད་པ། ཡོངས་རྫོགས་སྤྱོད་པ། (མིང་ཆེན་ཉིས་ཁྲས་པའི་མདོ་དང་། མཛོད་འཁྲིལ་ལས་ལྟ་གསུངས། མིང་ཆེན་ནི་འཕོར་ལྟ་སྐྱེའི་ཡ་ཁྱལ་ལོ།) ཚངས་སྤྱོད་དགེ་བསྟེན་དང་དྲུག་གོ། (རྗེའི་འདུལ་བ་ཆུ་མཆོའི་སྟེང་པོ་ལས་དྲུག་ཏུ་གསུངས་ཏེ།) སྣ་གཅིག་སྣ་འཐུང་ཕལ་ཆེར་སྤྱོད། ।ཡོངས་རྫོགས་སྤྱོད་དང་ཚངས་སྤྱོད་དང་། ।རྒྱབས་འགྲོའི་དགེ་བསྟེན་རྣམ་པ་དྲུག། ཅེས་གསུངས། (མཆོ་ཏྲིཀ་ལས) དེ་སྟེང་དུ་གོ་མིའི་དགེ་བསྟེན་དང་བདུན་དུ་གསུངས་ཀྱང་། དེ་ནི་བསྟེན་གནས་ཡིན་པས་དགེ་བསྟེན་དུ་བཏགས་པ་ཙམ་ཡིན་པར་གསུངས་སོ། ।

དགེ་འདུན། ❶ ཚོགས། ངེས་ཚིག་ནི། འདུས་པས་ན་དགེ་འདུན། ཞེས་རྗེའི་གསང་སྔགས་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་རྣམ་བཤད་དངོས་གྲུབ་སྟེ་མ་ལས་གསུངས། ཡང་ན་མི་ཕྱེད་པས་ན་དགེ་འདུན། བཅུད་སྟོང་པའི་དཀའ་འཕྲལ་སྟེང་པོ་མཆོག་ལས། དགེ་འདུན་ནི་ཚོགས་ཏེ། དེ་ཇི་ལྟར་དགེ་འདུན་ཡིན་ཞེ་ན། མི་ཕྱེད་པས་ན་དགེ་འདུན་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཆོས་དང་དགེ་འདུན་ནི། །བདུད་རྣམས་བྱེ་བ་བཅུ་ཡིས་ཀྱང་། །གང་ཕྱིར་དབྱེ་བར་མི་ནུས་པས། །དེ་ཕྱིར་དགེ་འདུན་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས། ཡང་ན་དབྱེར་མེད་གཅིག་ཏུ་འཆོགས་པའི་ཕྱིར། མི་ཕྱེད་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། བི་མ་ལི་མི་ཏའི་ཤེས་སྟེང་འགྲེལ་པ་ལས། དེ་དག་མང་པོ་འཆོགས་པས་དབྱེར་མེད་པའི་ཕྱིར་དགེ་འདུན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། ❷ འཕགས་པའི་གང་ཟག ❸ སོ་སྐྱེའི་དགེ་སློང་བཞི་གྱུ་གཅིག་གམ་དེ་ཡན་ཆད་ལ་དགེ་འདུན་ཟེར། སྒྲ་བཤད་ནི། དོན་དམ་པའི་དགེ་བ་ནི་ཐར་པ་ཡིན་ལ་དེ་ལ་འདུན་པའམ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་གང་ཟག་ཡིན་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། ।

དགེ་འདུན་གྱི་དབྱེན་གྱི་ལྟག་མ། ལྟག་མ་བཅུ་གསུམ་གྱི་བཅུ་པ་ནི། དགེ་འདུན་ཕྱོགས་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་ན་དགེ་འདུན་གྱིས་བཞམས་བསྒོ་གསོལ་བཞིའི་ལས་ཏེ་ཆོག་པ་ལྟས་བཟློག་ཀྱང་མི་གཏོང་ནའོ། ।

དགེ་འདུན་མཐུན་པ། དགེ་འདུན་ཕན་ཚུན་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། ལྟ་བ། ཆོ་ག། འཆོ་བ་མཐུན་པའམ་མཚུངས་པའོ། ।

དགེ་འདུན་ལྟག་མ། ལྟང་བ་དངོས་གཞི་རྫོགས་པ་ཡིན་ཞིང་རང་གི་ངོ་བོའི་ཆ་ནས་ཆོ་ག་བརྗོད་ཚུལ་དགེ་འདུན་ལྟག་མའི་མིང་རིགས་བརྗོད་པས་ཚུལ་བཞིན་དུ་ཕྱི་རབ་ཏུ་སྡུད་པའི་ཡ་ཁྱལ་ལོ། །སྒྲ་བཤད་ནི། ལྟང་བ་དེ་དགེ་འདུན་ལས་ལྡང་བའམ་འདག་པར་འགྱུར་གྱི་གང་ཟག་ལས་མ་ཡིན་པས་ན་དགེ་འདུན་ཞེས་བྱ་ལ། གསོར་རྩང་ཙམ་གྱིས་ལྟག་མར་ལུས་པས་ན་ལྟག་མའོ། ।

དགེ་བ། ❶ བཟང་པོ། ལེགས་པ། འདུལ་བ་གཞིའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས། དགེ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བཟང་བའོ། །ཞེས་གསུངས། ❷ རང་འབྲས་རྣམ་སྨིན་ཡིད་འོང་འབྱིན་བྱེད། སྡིག་པའི་ལྡོག་ཕྱོགས། ❸ བཀྲ་ཤིས་པ། ❶ བདེ་བ། ཕུང་པོ་ལྔའི་རབ་བྱེད་ལས་གསུངས། དཔེར་ན་གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་གནས་དགེ་ཚུང་ལ། བདེ་ཚུང་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

དགེ་བ་ལྟ། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་དགེ་བ། མཚུངས་ལྡན་གྱི་དགེ་བ། རྗེས་འབྲེལ་གྱི་དགེ་བ། ཀུན་སློང་གི་དགེ་བ། དོན་དམ་པའི་དགེ་བ་དང་ལྟ།

དགེ་བ་བཅུ། མི་དགེ་བ་བཅུའི་ལྡོག་ཕྱོགས།

དགེ་སྦྱོང་། ❶ སོ་སྐྱེའི་དགེ་སློང་ཕ་མ། ❷ རབ་བྱུང་སྤྱིའི་མིང་། འདུལ་བ་ལུང་གཞིའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་ལས། དགེ་སྦྱོང་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རབ་ཏུ་བྱུང་བའམ་སྡིག་པ་ཞི་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས། ❸ འཕགས་པའི་དགེ་འདུན། ❶ སྣ་བཤད་ནི། དགེ་ནི་དོན་དམ་པའི་དགེ་བ་སྟེ་ཐར་པའོ། །དེའི་དོན་དུ་ཡོངས་སུ་སྤྱོང་བས་ན་དེ་ལྟར་དུ་བརྗོད་དོ། །ལུང་ཕུན་ཚོགས་ཀྱི་འགྲེལ་པར་གསུངས་པ་ལྟར་བཀོད། ཡང་ན། དགེ་བ་སྟེ་སྡིག་པ་ཞི་བ་ལ་སྤྱོད་ཅིང་ལེགས་པར་སྤྱོང་བས་ན་དགེ་སྦྱོང་ངོ་། །མའི་སོ་ཐར་གྱི་མདོ་ལ་གཞི་བྱས།

དགེ་སྦྱོང་མགོ་རེག ནང་པའི་དགེ་སྦྱོང་གི་མིང་། ཕྱི་རོལ་པས་ནང་པའི་དགེ་སྦྱོང་ལ་ངན་སྨས་སམ་འཕྱ་སྨོད་ཀྱི་ཚུལ་དུ་བཏགས་པའི་ཚིག་ངན་ཞེག

དགེ་སྦྱོང་དུ་བྱེད་པའི་ཆོས་བཞི། གཞན་ལ་གནོད་པ་མི་བྱེད་པའི་ཆོས་བཞི། གཤེ་ཡང་སྨར་མི་གཤི། ཁྲོས་ཀྱང་སྨར་མི་ཁྲོ། བརྡེགས་ཀྱང་སྨར་མི་བརྡེག། མཚང་བྱས་ཀྱང་སྨར་མཚང་མི་འབྱུ་བ་དང་བཞི། སྣ་བཤད་ནི། གནོད་པ་མི་བྱེད་པས་ན་དགེ་སྦྱོང་དུ་བྱེད་ཅེས་བྱ། ལུང་གཞིའི་འགྲེལ་པར་གཞི་བྱས། ཡང་ན། རང་ཉིད་དགེ་སྦྱོང་དུ་མཆོག་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་བཞི་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཡིན། གཤེ་ནི། གཤེ་གཤེ་གཉིད་བ། ཁྲོས་ནི། ཁྲོས་ཏེ་ཚིག་ངན་སྨས་པའོ། །བརྡེགས་ནི། ལུས་ཀྱིས་བརྡེགས་པའོ། །མཚང་འབྱུ་བ་ནི། སྐྱོན་ནས་བརྗོད་པའོ།།

དགེ་སྦྱོང་བྱ་མའི་གནས་ལྟ་བུ་སྤྱོང་བ། ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་སྤྱོད་པ་ལྟ་སྤྱོང་བའི་ཡ་གྱལ་ཏེ། རབ་ཏུ་དབྱུང་བ་དང་། བསྙེན་པར་རྫོགས་པ། གནས་ཀྱི་བྱ་མ་བྱེད་པ་སོགས་སྤྱོང་བའོ། །

དགེ་ཚུལ། མཁན་སློབ་དགེ་འདུན་དང་བཅས་པའི་དབུས་སུ་ངེས་འབྱུང་གི་བསམ་པས་ཀུན་ནས་བསླངས་ཏེ། སྤྱི་གཙོད་པ་སོགས་རྩ་བ་བཞི་དང་། གར་སོགས་ཡན་ལག་དྲུག་སྟེ་སྤང་བྱ་བཅུ་ཪེ་སྲིད་འཆི་བར་དུ་སྤོང་བར་ཁས་བླངས་པའི་གང་ཟག། སྣ་བཤད་ནི། བྱ་མའི་བྱ་བ་ལ་ངལ་ཞིང་དུབ་པར་བྱེད་པས་དགེ་

ཚུལ་ལམ། ཡང་ན་དགེ་བ་མྱང་འདས་ཀྱི་ཚུལ་ཏེ་ལམ་ལ་ཞུགས་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ།

དགེ་ཚུལ་བསྟེལ་བ་སྟུད་པའི་ལྷུང་བྱེད། འབའ་ཞིག་པ་དག་བཅུའི་ང་བདུན་པ། དགེ་འདུན་གྱིས་བསྟེལ་བའི་དགེ་ཚུལ་དང་ལྡན་ཅིག་ཆོས་དང་ཟང་ཟིང་གི་ལོངས་སྤྱོད་པའོ། །

དགེ་ལུགས་པ། རྗེ་བཙུན་ཚོང་ཁ་པ་བློ་བཟང་གྲགས་པའི་དཔལ་གྱིས་སྲོལ་བཏོད་པའི་མདོ་སྡགས་བཤད་སྒྲུབ་རྒྱང་འབྲེལ་གྱི་རིང་ལུགས་འཛིན་མཁས་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པ། སྒྲ་བཤད་ནི། དགེ་ལྡན་པའམ་དགའ་ལྡན་པ་ཞེས་པ་ནི་གདན་སའི་མིང་གིས་བཏགས་པ་སྟེ། རྗེ་ཚོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་འབྲོག་རི་བོ་དགའ་ལྡན་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་གྲིང་བཏབ་ནས་སྐུ་ཚེའི་སྐད་དུ་དེར་རྟག་ཆགས་པར་བཞུགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། རྗེའི་རིང་ལུགས་ལ་ཆོས་རྗེ་དགའ་ལྡན་པའི་ལུགས་ཞེས་འབོད་པ་བྱུང་། དེ་ཆེག་སྐྱ་བསྟུས་ནས་བརྩོད་པའི་ཚེ་དགའ་ལུགས་པ་ཞེས་ཟེར་བ་བརྩོད་པ་མ་བདེ་བས། དགེ་ལུགས་པ་ཞེས་འབོད་པ་རྒྱུན་ཆགས་པ་ཡིན། ཏླ་ཆེན་དགོངས་པ་རབ་གསལ་གྱིས་ཀླུ་མེས་དབུས་སུ་འབྱོན་ཁར་དབུ་ཞྭ་སེར་པོ་བཞེས་འཕྲོ་ཞིག་གནང་ནས་འདི་གྱོན་ལ་ང་རྗེས་སུ་དྲན་པར་གྱིས་གསུང་བར་བཀའ། རྗེ་བླ་མས་ཀྱང་འདུལ་བའི་བསྟན་པ་ཉམས་པ་གཞི་ནས་གསོ་བའི་རྐེན་འབྱེལ་དུ་དབུ་ཞྭའི་ཁ་དོག་སྔོན་གྱི་འདུལ་འཛིན་རྣམས་དང་མཐུན་པར་སེར་པོར་མཛད་པར་བཀའ། རྗེའི་རིང་ལུགས་ལ་ཞུ་སེར་ཅོད་པན་འཆང་བའི་རིང་ལུགས་ཞེས་གྲགས་སོ། །

དགེ་ལུགས་པའི་གྲུབ་ཐོབ་ཚད་ལྡན་སུམ་ཅུ། དགེ་ལྡན་པའི་ཕྱོགས་ལ་གསང་སྔགས་ཀྱི་གྲུབ་ཐོབ་རྩོད་མེད་སུམ་ཅུ་བྱུང་བ་འདི་ལྟར། ༡ གྲུབ་ཆེན་འཁོར་ལོས་བསྒྲུར་བ་ཅོང་ཁ་པ། ༢ གྲུབ་ཆེན་རྟོག་ལྡན་འཇམ་དཔལ་རྒྱམཚོ། ༣ གྲུབ་ཆེན་ཆོས་རྗེ་རྗེ། ༤ གྲུབ་ཆེན་བ་སོ་ཆོས་རྗེ། ༥ གྲུབ་ཆེན་དབེན་སོ་པ། ༦ གྲུབ་ཆེན་ཆོམ་རྡེའུ། ༧ གྲུབ་ཆེན་ཆོས་དབང་གྲགས་པ། ༨ གྲུབ་ཆེན་ཐོད་ཕུག་གྲགས་འབྱུང་། ༩ གྲུབ་ཆེན་མདུང་རྩེ་རལ་པའི་བྱམ་པ་ཅན། ༡༠ གྲུབ་ཆེན་ཤེས་རབ་སེང་གེ། ༡༡ གྲུབ་ཆེན་སྤྱིན་པ་དཔལ་བ། ༡༢ གྲུབ་ཆེན་འདུལ་ནག་པ། ༡༣ གྲུབ་ཆེན་འདུལ་དཀར་བ་ཐོག་གྲགས་སྒས་པ། ༡༤ གྲུབ་ཆེན་བརྩོན་འགྲུས་འཕགས། ༡༥ གྲུབ་ཆེན་དཀོན་མཆོག་ཡར་འཕེལ། ༡༦ གྲུབ་ཆེན་ཐང་སག་པ། ༡༧ གྲུབ་ཆེན་དོན་ཡོད་མཁས་གྲུབ། ༡༨ གྲུབ་ཆེན་འཇམ་དབྱངས་བའི་རྡོ་རྗེ། ༡༩ གྲུབ་ཆེན་དགེ་འདུན་ཀུ་མཆོ། ༢༠ གྲུབ་ཆེན་བསྐལ་བཟང་ཀུ་མཆོ། ༢༡ གྲུབ་ཆེན་ལྷང་སྐུ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེ། ༢༢ གྲུབ་ཆེན་ན་ཁ་ཐ་ཐར་པའི་ཀུལ་མཆོག ༢༣ གྲུབ་ཆེན་རོང་པོ་སྐལ་ལྡན་ཀུ་མཆོ། ༢༤ གྲུབ་ཆེན་གནས་བཅུ་དགེ་འདུན་ཀུལ་མཆོག ༢༥ གྲུབ་ཆེན་བཀའ་ཆེན་ནམ་མཁའ་རྡོ་རྗེ། ༢༦ གྲུབ་ཆེན་སྨོ་སྡེ་ནམ་མཁའ་ཀུལ་མཆོག ༢༧ གྲུབ་ཆེན་

འཇམ་དབྱངས་བཞིད་པ། ༢༨ གྲུབ་ཆེན་ངག་དབང་བློ་གྲོས། ༢༩ གྲུབ་ཆེན་བཟོད་པ་རྒྱ་མཚོ། ༣༠ གྲུབ་ཆེན་པཎ་ཆེན་དཔལ་ལྡན་ཡེ་ཤེས་བཅས་སོ། །རྒྱལ་བ་ཅོང་ཁ་པའི་བསྟན་པ་ལ། གསང་སྒགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་གྲུབ་པ་བརྟེས་པ་སྣམ་ཏུ་ཐམ་པ་ཇོགས་སོ། །བློང་དོལ་བ་མའི་གསུང་འབུམ་དུ་བཞུགས་པ་ལྟར་བཀོད། དགེ་ལུགས་པའི་ཡིག་ཆ་གཏགས་ཆེ་བ་བཞི། ❶ རིགས་པའི་དབང་ཕྱུག་སེ་ར་རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་ཀྱི་ཡིག་ཆ། སེ་ར་བྱེས་དང་བྱང་རྩེ་གྲྭ་ཚང་གི་ཡིག་ཆ་ཡིན་ཞིང་། ཡིག་ཆ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ནས་རྩོམ་པ་སྟ་ཚོས་ཡིན། ❷ མདོ་སྡེགས་རབ་འབྱམས་པ་ཆེན་པོ་པཊ་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པའི་ཡིག་ཆ། ཁྲི་གསལ་སྒྲིང་དང་ཤར་རྩེ་གྲྭ་ཚང་གི་ཡིག་ཆ། ❸ མཁས་ཤིང་གྲུབ་པ་ཆེན་པོ་བསྟན་པ་དར་རྒྱས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་ནི་སེར་སྐྱ་དགུ་ཚང་གི་ཡིག་ཆ། ❹ ཀུན་མཁྱེན་ཆེན་པོ་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་རྗེ་རྗེའི་ཡིག་ཆ་ནི་མང་གྲྭ་ཚང་གི་ཡིག་ཆ་ཡིན་པ་བཅས་སོ། །

དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པ། གཙས་རིམ་མཐོ་ཤོས་ཀྱི་དགེ་བཤེས། སྔར་བོད་ལ་ལྷ་སར་སྒྲིན་ལམ་ཆེན་མོའི་སྐབས་གདན་ས་གསུམ་མཁྱམ་འཛིམས་ཀྱི་འདུས་ཚོགས་སུ་གཞུང་ཆེན་ཀ་པོད་ལྟ་བ་བྱོ་སྒྲིང་དམ་འཛོག་མཛད་པའི་མཐོ་རིམ་ཉི་དགེ་བཤེས། སྒྲ་བཤད་ནི། ལྷ་ནི་ལྷ་ས་དང་། རམས་ནི་རབ་འབྱམས་ཀྱི་བསྡུས་ཚོགས་སྟེ། ལྷ་སའི་རབ་འབྱམས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ནོ། །

དགེ་སློང་། མཁན་སློབ་དགེ་འདུན་དང་བཅས་པའི་དབུས་སུ་ངོས་འཛུང་གི་བསམ་པས་ཀུན་ནས་བསླངས་ཏེ། དལ་ཕུ་ཚོ་གཅིག་མེད་ཕུན་ཚོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བསྟེན་པར་ཇོགས་ཏེ། ཁྱིམས་ཉིས་བཅུ་དང་ལྡ་བཅུ་རྩ་གསུམ་རྣམས་ཇི་སྲིད་འཚོའི་བར་དུ་གློང་བར་ཁས་ལྡངས་ནས་ཚུལ་བཞིན་སྦྱང་བར་བྱེད་པའི་གང་ཟག་གོ །སྒྲ་བཤད་ནི། སྡིག་ཉེས་པའི་སྒྲ་ལས་དྲངས་ན་དགེ་བ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་བསོད་སྙོམས་སློང་བས་ན་དགེ་སློང་ཞེས་མཁས་པའི་དོན་འཆོལ་ཞིང་ཆོས་དང་ལྡན་པའི་བསོད་སྙོམས་སློང་བས་ན་དགེ་སློང་ཞེས་མཁས་པའི་དོན་མི་དུ་ལ་སོགས་པ་བཞིད་
དོ། །ཞེས་མཆོ་ཀྲིག་གསུང་།

དགེ་སློང་དོ་རྗེ་འཛིན་པ། གསང་སྒགས་ཉམས་སུ་ལེན་མཁན་གྱི་དགེ་སློང་།

དགེ་སློང་མ། མཁན་སློབ་དགེ་འདུན་གྱི་སྟེ་གཉིས་དང་བཅས་པའི་དབུས་སུ་ངོས་འཛུང་གི་བསམ་པས་ཀུན་ནས་བསླངས་ཏེ། གསོལ་བཞིའི་ཆོ་གའི་སྒོ་ནས་ལྷུང་བ་སྲམ་བཙུ་དང་དྲུག་ཏུ་ཉམ་བཞི་རྣམས་ཇི་སྲིད་འཚོའི་བར་དུ་སྒོང་བར་ཁས་ལྡངས་ནས་ཚུལ་བཞིན་སྦྱང་བར་བྱེད་པའི་བུད་མེད།

དགེ་སློང་མ་ཡིས་སྒྲུར་བཏུག་པ་ཟ་བའི་ལྷུང་བྱེད། འབའ་ཞིག་པ་དག་བཙུའི་སྲམ་ཏུ་ཐམ་པ་ནི། དགེ་

སློང་མས་དགེ་སློང་བདག་ཉིད་ཀྱི་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཡོན་ཏན་ཁྱིམ་པ་ལ་བརྗོད་ནས་སྨྲོར་བཅུག་པའི་ཟས་ཟོས་པའོ། །

དགེ་སློང་མ་ཡི་ཕམ་པ་བཅུད། སྐོག་གཅོད་པ། མ་བྱིན་པར་ལེན་པ། མི་ཚངས་པར་སྤྱོད་པ། བརྫུན་དུ་སྨྲ་བ་དང་བཞི་ནི་དགེ་སློང་དང་འདྲ་ལ། དེའི་སྐྱེང་། རེག་ཕམ། ལུས་བཀག། འཆབ་ཕམ། བརླག་ཕམ་དང་ བཞི་སྟེ་བཅུད་དོ། ।༢ དེ་ལ་རེག་ཕམ་ནི། དགེ་སློང་མས་ཆགས་པའི་དབང་གིས་སྐྱེས་པའི་ལུས་རིལ་པོ་ལ་རེག་པའོ། ।༣ ལུས་བཀག་ནི། སྐྱེས་པ་དང་མཉམ་དུ་གནས་ཀྱལ་དུ་ཉལ་བའོ། ।༤ འཆབ་ཕམ་ནི། རང་གི་ གོགས་དགེ་སློང་མ་ལ་ཕམ་པ་བྱང་ན་སྦས་ནས་གཞན་ལ་གསང་བའོ། ।༥ བརླག་ཕམ་ནི། དགེ་སློང་གནས་དབྱང་བྱས་པ་ལ་ཕྱག་དང་བསྟེན་བཀུར་མ་བྱེད་ཅེས་དགེ་སློང་མ་ཡི་དགེ་འདུན་གྱིས་བརླག་པ་མ་ཉན་པའོ།།

དགེ་སློང་མ་དང་ལྡན་ཅིག་གྲུར་འཇུག་པའི་ལྟུང་བྱེད། འབའ་ཞིག་པ་དག་བཅུའི་ཉིར་བདུན་པ་ནི། དགེ་སློང་མ་དང་ལྡན་ཅིག་གྲུར་ཞུགས་ནས་ཆུང་གསལ་འདས་པའོ། ।

དགེ་སློབ་མ། མཁན་མོ་དང་སློབ་དཔོན་མ་དང་དགེ་འདུན་དང་བཅས་པའི་དབུས་སུ་ངེས་འབྱུང་གི་བསམ་པས་ཀུན་ནས་བསླངས་ཏེ། ཐུར་བཤད་པའི་དགེ་ཚུལ་མའི་སྡོམ་པ་རྣམ་པར་དག་པ་ཐོབ་པའི་ཤེས་སུ། ཆུ་བའི་ཆོས་དུག་དང་ཤེས་མཐུན་གྱི་ཆོས་དུག་སྟེ་གྲང་བ་བཅུ་གཉིས་ལ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་སློང་བར་ཁས་ལྷངས་པའི་གང་ཟག་གོ །ཆུ་བའི་ཆོས་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཚུ་མཚན་ནི། གྲང་བ་གཉིག་མ་ཡིན་པས་ཆུ་བའི་ཆོས། གྲང་བ་ཉོན་བ་ཡིན་པས་ཤེས་མཐུན་གྱི་ཆོས་ཞེས་བྱ།

དགེ་སློང་མའི་ཆོས་གོས་ལྟ། སྐམ་སྦྱར། ཐུ་གོས། མཐང་གོས། ཌུལ་གཟན། ཤིང་ང་དཔྱང་ཆད་དང་ལྡའོ། ।

དགེ་སློང་མའི་ཡོ་བྱད་བཅུད། སྐམ་སྦྱར། ཐུ་གོས། མཐང་གོས། ཌུལ་གཟན། ཤིང་ང་དཔྱང་ཆད། ལྷུང་བཟེད། ཆུ་ཚགས་དང་བཅུད་དོ། ।

དགེས་པ། (བདེ་རྟེང) དགྱེས་པའི་བད་རྟེང་ཡིན་པར། ཤེ་གང་ཐང་པའི་གསུང་ཟེན་བྱིས་ན་ཡོད། དགའ་བ། དགྱེས་པ། དགེ་བ། དགེས་པ་རྣམས་དོན་འདྲ།

དགོངས་ཀར་ཀྱི་དུས་སུ་སྨྲ་པའི་དམན་སྤྱོད། དགོང་མོ་ཆུས་དགེ་སློང་རྣམས་ཀྱི་ཞབས་བཀུ་བ། ཞབས་ལ་སྐུམ་བསྐུ་བ་སོགས་ཀྱི་དམན་སྤྱོད་དོ། ।

དགོངས་བཅུད་བླ་མ། (རྟེང་མ) དང་པོའི་སངས་རྒྱས་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་དུས་པ་ངོ་རྫེ་འཆང་ལ་རྒྱལ་བ་རིགས་ལྔ་ཡབ་ཡུམ་སེམས་དཔའ་སེམས་མ་སོགས་ཉིད་ལས་མི་གཞན་པའི་སྤྲུལ་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་བཅས་པ་

ཐུགས་རྒྱུད་དགོངས་པ་གཅིག་གི་བརྒྱུད་པ་ཡིན་ཕྱིར་དགོངས་བརྒྱུད་བླ་མ་ཞེས་གསུངས། ཞེས་རིག་འཛིན་འདུས་པའི་རྟེན་བྱེས་རིག་འཛིན་ཞལ་ལུང་ན་གསལ།

དགོངས་པ་རྫོ་མེད་པ། དགོངས་པ་འཁྲུལ་མེད། དགོངས་པ་སྐྱོན་མེད་དམ་དྲི་མ་མེད་པའོ། །སྔེ་བདུན་གྱི་དགོངས་པ་རྫོ་མེད་པའོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

དགོངས་པ་ལུང་སྟོན། དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་བཤད་རྒྱུད་ཀྱི་གྲས་ཤིག། ལོ་ཙྪ་བ་རིན་ཆེན་བཟང་པོའི་འགྲེལ།

དགོངས་སུ་གསོལ། ① རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་དང་བཅས་པས་བདག་ལ་བྱིན་གྱིས་རློབ་ཅིང་བདག་དགེ་བར་མཛོད། ཅེས་པ་ལ་སྔ་བ་སྟ་དུས་བཤད་དོ། །ཞེས་རྗེའི་རྩལ་ཁྲིམས་རྣམ་བཤད་དངོས་གྲུབ་སྙི་མ་ལས་གསུངས། ② ཞུ་བ་འབྱལ་བ། ③ སྐྱན་གསན་ཞུ་བ།

དགོངས་གསོལ། དགོངས་སུ་གསོལ་དང་འདྲ།

དགོན་ཁང་། ཆོས་སྒྲུབ་གི་རྟེན་ཁང་། གྲྭ་ཚང་དང་ཆོགས་ཆེན་སོགས་སུ། མགོན་ཁང་ཞེས་ཟུར་དུ་ཡོད་པ་དེ། ཆོས་སྒྲུབ་རྣམས་རྟེན་གྱི་གཙོ་བོར་མི་འགྱུར་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པར་བྱ་མ་གོང་མ་རྣམས་གསུང་ངོ། ।

དགོན་པ། ❶ དགེ་འདུན་གྱི་བཞུགས་གནས། ❷ གོང་ལས་རྒྱང་གྲགས་གཅིག་གིས་ཆོད་པའི་དབེན་པའི་གནས། ❸ ཆུ་སོགས་མེད་པའི་མྱ་ངམ་གྱི་ཐང་། རྗེ་གྱང་ཐང་པ་གསུང་།

དགོན་པ་ཆེན་པོ། གོང་ལས་དཔག་ཚད་བཅོ་ལྔ་འདས་པའི་བས་མཐའི་ས་ཕྱོགས། རྗེའི་གསུང་ལྟར་བཀོད།

དགོན་པ་བ། ❶ གནས་དབེན་པར་སྡོད་པའི་གང་ཟག། ❷ ཇོ་བོ་རྗེའི་དངོས་སྐོབ་གཉའ་གདམས་པའི་དགེ་བཤེས་དཔལ་ལྡན་དགོན་པ་བ།

དགོན་པ་བའི་འབྲལ་སྐང་། སྐང་ལྟུང་སུམ་ཅུའི་ཉེར་བདུན་པ་ནི། དགོན་པ་བ་ལ་འཇིགས་པ་དང་བཅས་པའི་སར་སྨན་སྦྱར་དང་ཞག་འབྲལ་བ་ལ་ལྟུང་མེད་དུ་གནང་ཡང་ཞག་བདུན་པའི་སྐུ་རེངས་ཤར་བའོ། ।

དགོས་པ་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་དམིགས་པ། ཁྱབ་པའི་དམིགས་པ་བཞིའི་ཐ་མ་ནི། དགོས་པ་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་ནི། དམིགས་པ་དེ་གོམས་པས་འདོད་ཆྱའི་དགོས་པའམ་འབྲས་བུ་ཤིན་སྦྱངས་སོགས་སྐྱེ་བའམ་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའོ། །སྒྲུ་དོན་ཡང་དེས་ཤེས་སོ། ।

དགོན་པར་གནས་པའི་ཡོན་ཏན་བཅུ། དགོན་པ་སྟེ་དབེན་པར་གནས་པའི་ཡོན་ཏན་བཅུ་ནི། འདུ་འཛི་སྤྲོང་བ། དབེན་པ་ལ་བརྟེན་པ། སེམས་བསམ་གཏན་ལ་དམིགས་པར་འགྱུར་བ། བྱ་བ་ཉུང་བ་ལ་སྨྲེན་པ། ལུས་ལ་དགའ་བའི་སྐྱེ་བ། བར་ཆད་མེད་པ། ཚོགས་ཇི་ལྟར་ཤེས་པ་བཞིན་དུ་དོན་ཡང་རྒྱ་ཆེར་ཤེས་པ། ཞི་གནས་

འཐོབ་པ། ལྷག་མཐོང་འཐོབ་པ། ཤུར་དུ་ཡོངས་སུ་ཤུང་ལས་འདའ་བར་འགྱུར་བ་དང་བཅུའོ། ।

དགྲེས་པ། (བང་གསར) དགེས་པའི་བང་གསར་ཡིན་པར། རྗེ་གྱང་ཐང་པའི་གསུང་ཟིན་བྲིས་ན་ཡོད།

དག་བཅོམ་རྟུན་ཅན། གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་གྲོལ་གྱི་དག་བཅོམ་པ་དང་འདྲ། མཆོ་ཀྱིག་ལས། དག་བཅོམ་པ་རྟུན་ཅན་གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ནི་དག་བཅོམ་པའི་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

དག་བཅོམ་རྟུན་མེད། ཤེས་རབ་རྒྱང་གྲོལ་གྱི་དག་བཅོམ་དང་འདྲ། མཆོ་ཀྱིག་ལས། དག་བཅོམ་པ་རྟུན་མེད་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཆ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དང་ལྡན་པ་ཙམ་ཡིན་ཡང་། རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྟོམས་འཇུག་གི་སྒྲིབ་པ་ལས་མ་གྲོལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ।

དག་བཅོམ་བདེན་སྨྲའི་ལྟང་བྱེད། འབའ་ཞིག་པ་དག་བརྟའི་བརྒྱད་པ་ནི། དགེ་སློང་གིས་མི་ཚོས་ཟ་མ་ཐོབ་པ་དེ་བསྟེན་པར་མ་རྟོགས་པ་ལ་སོགས་ལ་དགོས་མེད་དུ་བརྗོད་པ་དོན་གོ་བའོ། ।

དག་སྐ། སྐ་གྲིའི་རྣམ་པ་རྣོ་ཞིང་སྟེང་དུ་ཕྱིད་ཀྱི་རྡོ་རྗེ་དང་ཡུ་བའི་རྩེ་རྡོ་རྗེ་ཕྱེད་པས་མཚན་པའོ། ।

དག་ནག་གི་རྒྱུད། གཤིན་རྗེ་གཤིད་ཀྱི་རྒྱུད་ཅིག ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱལ་བ། དར་མ་གྲགས། རྡོ་རྗེ་གྲགས་ཀྱི་འགྲེལ།

བགོ་སྐལ་ལ་སྦྱད་པ། སྐལ་བ་བྱེན་པའི་རོར་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ།

མཁུ་བ། ❶ སེམས་སྤྲོ་བའམ་དཁའ་བ། ❷ དགེ་འདུན་ལྷག་མའི་དབྱུང་བ་ཆགས་པའི་རྟེན་དུ་རུང་བའི་སྣད་དུ་དགེ་འདུན་གྱི་ཐུགས་མཁུ་བར་བྱེད་པའོ། ।

མཁུ་བ་ནོད་པ། མཁུ་བའི་ཆད་ལས་དང་དུ་ཟླངས་པ།

མཁུ་བ་སྤྱོད་པ། དགེ་འདུན་ལྷག་མའི་དབྱུང་བ་ཆགས་པའི་རྟེན་དུ་རུང་བའི་སྣད་དུ་དགེ་འདུན་གྱི་ཐུགས་མཁུ་བར་བྱེད་པའི་ཆད་ལ་སྤྱོད་པ་སྟེ་ཞུགས་པ།

མཁུལ་དུ་ཐོགས། ❶ གཅའ་བར་འཆེར་བ། དགེ་ལེགས་བཤེས་གཅེན་གསུང་། ❷ ཟས་མཉེན་པའི་ནང་འཁྲིག་པ།

མགོ་སྟོམས། ① སྟོམས་པ། ཆ་སྟོམས་པ། བཏང་སྟོམས། འཕགས་པ་ཀུ་སྤྲུབ་ཀྱིས། འཇིག་རྟེན་མཆེན་པ་རྣེད་དང་མ་རྣེད་དང་། །བདེ་དང་མི་བདེ་སྐན་དང་མི་སྐན་དང་། །བསྟོད་སྨད་ཅིས་བགྱི་འཇིག་རྟེན་ཆོས་བརྒྱད་

པོ། །བདག་གི་ཡིད་ཡུལ་མིན་པར་མགོ་སྐྱེམས་མཛོད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ། ཆོས་བཞིད་མགོ་སྐྱེམས་ལ་གཅིག་ལ། ② མཚུངས་པ། ཁྱད་མེད་པ། འདྲ་བ། སྤྱོད་འཇུག་ལས། དུར་ཁྲོད་སོང་ནས་གཞན་དག་གི། རུས་གོང་དག་དང་བདག་གི་ལུས། །འཇིག་པའི་ཆོས་ཅན་དག་ཏུ་ནི། །ནམ་ཞིག་མགོ་སྐྱེམས་བྱེད་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ། ③ རྒྱུ་མཚན་མཚུངས་པའི་སྒོ་ནས་རིགས་འདྲ་གཅིག་བ། དཔེར་ན། རྒྱུ་མཚན་མཚུངས་པའི་མགོ་སྐྱེམས་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

མགོ་རེག ● མགོ་རིགས ● འཇིག་རྟེན་ན་སྐད་པ་སྟེ། གཙུག་ཕུད་བྱེགས་པས་ཉེ་དུ་རྣམས་ཀྱིས་ཉེ་དུའི་གྲལ་ནས་ཕྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་འདུལ་བའི་གཞུང་རྣམས་སུ་འབྱུང་། དཀྱེ་རྒྱུང་མགོ་རེ་ལ་གཅིག་པ།

མགོ་གླ་ཐོག་གི་རྣམ་པ། མགོ་གླ་བའི་མེ་ཏོག་བཞིན་དུ་དཀར་པོར་གྱུར་པ།

མགྲོགས་ཀྱི་རྟེ་གདོད། སུ་མགྲོགས་བསྡུར་བ། སུ་མགྲོགས་ལྟ་བ། སུ་མགྲོགས་ལ་ཆོ་རྟེ་གདོད་པ།

མགྲོགས་ཀྱི་རྟེ་མི་གདོད། ཉ་ཆུགས་པའི་ཚེ་སུ་མགྲོགས་ལ་ཆོ་རྟེ་གདོད་པ་བཞིན། ཆོས་པ་འདྲ་འདྲའི་ནང་དུ་རྟེད་བཀུར་སྟན་གྲགས་སོགས་རང་ལ་ལྷག་པར་ཡོང་དུ་རེ་བ་དང་། དེ་ཐོབ་པའི་ཐབས་སྟ་ཚོགས་ལ་བརྩོན་པ་བྱེད་མི་རུང་ཞེས་པའི་དོན།

མཁྱེན་པའོང་ས་སྤྱོད་ཀྱི་འཁོར་ལོ། ① (དགེ་ལུགས།) མཁྱེན་པའོང་ས་སྤྱོད་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྩ་འདབ་བཅུ་དྲུག་པ་གདུགས་རྟེན་དུ་བཞུང་བ་ལྟ་བུ། དེ་ནི་མཁྱེན་པའི་ཡོན་མདུད་ཀྱི་ཐད་ཀྱི་དབུ་མ་ལས་ཕྱོགས་བཞི་རར་བཞི། དེ་ལས་བཅུད། དེ་རེ་རེ་ལས་གཅེས་གཅེས་བྱེས་པས་རྩ་འདབ་བཅུ་དྲུག་པའོ། །སྤྲུ་བཤད་ནི། ལུས་ཀྱི་མཁྱེན་པ་ན་གནས་ནས་ཟས་སྐོམ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་ཅིང་རྩའི་དབྱིབས་འཁོར་ལོ་ལྟ་བུར་ཡོད་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །ཡང་ན་སྐུང་བྱ་མི་མཐུན་པྱོགས་འཛོམས་པས་འཁོར་ལོ་ཞེས་བྱའོ། །② (བཀའ་བཞུག།) སྤྲུ་བཤད་ནི། གནད་དུ་བསྡུན་པས་རྩི་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུར་འཆར་ཞིང་སྐང་བྱ་མི་མཐུན་པྱོགས་འཛོམས་པར་བྱེད་པའི་དོན་ཉིས་ན་མཁྱེན་པ་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཞེས་བྱའོ། །

མཁྱེན་བཟང་། (མངོན་བརྗོད) ❶ སྐད་བཟང་། **❷** བོང་བུའི་མིང་། ལྷང་སྐྱ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེ་གསུང་།

མཁྱེན་གཉིར་རིང་འདུག་གི་ལྷུང་བྱེད། འབའ་ཞིག་པ་དགུ་བཅུའི་དོན་བཞི་པ། ཁྱིམ་པས་མཁྱེན་དུ་བོས་པ་དུས་ཆེགས་སུ་བཅས་པ་ལས་ལྷག་པའམ་དུས་མེད་ཀྱང་རྟག་ཏ་བཞི་ལས་ལྷག་པ་ཟོས་པའོ། །

འགལ་རྟེན་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར། མྱ་ཐུ་ཆོས་ཅན། སྣར་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་པར་ཐལ། རང་གི་རྒྱུའི་དུས་ན་རྟོགས་པར་གྱུར་ཟེན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། དེ་ནི་གཞན་ལ་ཁས་བླངས་ནང་འགལ་གྱི་གནོད་བྱེད་བརྟེན་པའོ། །

འགལ་བའི་ཁྱད་ཆེན་བཅོ་བརྒྱད། སྐག་ཚང་ལོ་ཙྪ་བའམ་སྒྲ་པ་ཤེས་རབ་རིན་ཆེན་གྱིས། རྟེ་ཅོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་ལུ་བའི་ཕྱོགས་ལ་ནང་འགལ་གྱི་ཁྱད་ཆེན་པོ་བཅོ་བརྒྱད་འདུག་ཅེས་ནོལ་བ་འདི་ལྟར། གང་དག་དཔལ་ལྡན་ཤཱ་བའི་རྗེས་འབྲང་ས་ཆད་གྱུར་ཏེ། །མ་དག་འགྲུལ་བའི་སྣང་བ་ཚད་གྱུར་ཏོ། །རིགས་པ་དུ་མས་དཔྱད་ནས་ཁས་ལེན་པ། །འདི་ལ་འགལ་བའི་ཁྱད་ཆེན་འདི་ལྟར་ཡོད། ༡ ཡུལ་ཀུན་བརྟན་དང་ཡུལ་ཅན་བསྡུ་མེད་འགལ། ༢ །ཡུལ་དེར་འགྲུལ་དང་དེ་ལ་ཚད་མ་འགལ། ༣ །རྗེས་དཔག་ཡོད་དང་སྒྲུབ་ངག་མེད་པ་འགལ། ༤ མཐུན་སྣང་མེད་དང་ཆོས་ཅན་ཚད་གྱུབ་འགལ། ༥ །ཕྱི་དོན་ཚད་གྱུབ་དུལ་ཕྱན་ཆ་བཅས་འགལ། ༦ རིགས་དྲུག་ཚད་མ་དོས་བཅས་ཚད་གྱུབ་འགལ། ༧ །སྐྱེ་ཁད་མེད་དང་ཀུང་རྟག་ཡོད་པ་འགལ། ༨ ཇས་གྱུབ་མེད་དང་དངོས་པོ་ཡོད་པ་འགལ། ༩ །གཞན་སྐྱེ་མེད་དང་ས་མུག་ཇས་གཞན་འགལ། ༡༠ བདེན་བཟློག་ཡོད་དང་ཡང་ལོག་མེད་པ་འགལ། ༡༡ །ཡན་ལག་ལ་དཔྱད་བྱམ་པ་མི་རྟེད་དང་། །སྐད་ཅིག་ལ་དཔྱད་ཞིག་པ་རྟེད་པ་འགལ། ༡༢ །རང་ཙྪུད་སྒྲ་བས་རང་བཞིན་སྒྲས་པ་དང་། །རང་བཞིན་མེད་བློ་དེ་ངོར་གྱུབ་པ་འགལ། ༡༣ །ཏོན་མོངས་ཅན་མིན་མ་རིག་ཡོད་པ་དང་། །ཤེས་པར་གྱུར་པའི་ཤེས་སྒྲིབ་མེད་པ་འགལ། ༡༤ །གཞུང་གཞན་ནས་བཤད་ཀུན་གཞི་རང་རིག་སོགས། །འགོག་ན་དེ་དག་རང་ལུགས་མི་འདོད་དང་། །སྡེ་བདུན་ནས་གསུངས་ཚད་མ་མི་འདོད་ཀྱང་། །རང་ལུགས་ཚད་མའི་རྣམ་གཞག་ཤེས་པ་འགལ། ༡༥ །མི་རྟག་སོགས་རྟོགས་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་དང་། །དེ་ཡིས་སྒྲོར་ལམ་རྟོགས་པར་མི་སྲིད་འགལ། ༡༦ །གཞན་སེམས་ཤེས་པ་ཡིད་མངོན་ཡིན་པ་དང་། །བདེན་བཞི་ཤེས་པ་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་འགལ། ༡༧ །ཀུན་མཁྱེན་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཀུན་འཇལ་བ་དང་། །ཤེས་བྱ་ཕྱེད་ལ་ཚད་མ་མིན་པ་འགལ། ༡༨ །རྗེས་ཡོད་བདག་སྒྲ་གཞན་མ་བྱར་ངེས་དང་། །རྣམ་ཤེས་བདག་སྒྲའི་དབུ་སེམས་ཡོད་པ་འགལ། །དེ་ལྟར་འགལ་བའི་ཁྱད་ཆེན་ཡོད་པའི་སྐུ། །རྣམ་དཔྱད་མེད་པར་འཇིག་རྟེན་ཀེའི་ལས་ཞེས། །ཡང་ཡང་སྒྲས་ཀྱང་རྟོག་གེར་གོམས་པས་མཐུས། །འཕྲད་པ་བཅུག་ནས་དཔྱད་ཅིང་བསྒྲུབས་པས་སོ། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །འགལ་བའི་ཁྱད་ཆེན་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱིས་རྟེའི་ལུ་གྲུབ་ལ་ལུང་རིགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཆོལ་བའི་གཞུང་འདི་ཐོག་གཟུ་བོར་གནས་ཤིང་། རྣམ་དཔྱོད་ཅན་གྱི་རྩོད་ཡིག་ཏུ་སྣང་བས་འདིར་བཀོད་པ་ཡིན། གཞན་དུ་ན་མཁས་

པ་གཞན་དག་གིས་རང་གི་ཏླ་མ་དང་གྲྭབ་མཐའ་ལ་ལྷང་རེགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཆོལ་བ་ཙམ་ལ། སྟིང་མི་དགའ་བ་བྱེད་ན་ཏོ་སྐྱེད་འབྱུང་བའི་སྒོ་འགེགས་ཤིང་རེགས་པ་སྣ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་གྲངས་སུའང་མི་འགྲོའོ། །དེའི་གྲངས་སུ་འགྲོ་བ་ལ་ནི་ཏོ་གཟུ་བོར་གནས་པ་ཞིག་རྣང་གཞིར་དགོས་ལ། རྣམ་དཔྱོད་ཀྱི་རྩལ་ལས་ཐོན་ཞིང་རེགས་ལམ་དཔང་པོར་བཞག་པའི་རྩོད་ཡིག་དང་རྩོད་ལན་སོགས་ནི་ཇི་ཙམ་མང་ཡང་ཏོ་སྐྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་དང་བསྟན་པའི་བྱེ་དོར་དུ་སྣང་ངོ་། །དེ་མིན་གྲྭབ་མཐའ་ཕན་ཚུན་ངན་མཚང་འདོན་རེས་བྱེད་པ་ལྟ་བུའི་རྩོད་པ་དང་རྩོད་ལན་དག་ནི་བསྟན་པའི་ཞབས་འདེབས་སུ་རློམ་ཡང་ཞབས་འདྲེན་དུ་གྱུར་པ་ཤ་སྟག་གོ། སྟག་ཚང་པའི་རྩོད་ལན་པཾ་ཆེན་ཏོ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་དང་། ཕུར་ལྷོག་ངག་དབང་བྱམས་པ། ལི་ཐང་མཁན་པོ་ཉག་རེ་ཆོས་གྲགས་སོགས་དགེ་ལྡན་པའི་མཁས་པ་མང་པོས་མཛད་འདུག་པས་དེ་དག་ལ་བལྟ་བར་བྱའོ། །

འགལ་ཚབས། ལྟུང་བ། བཅས་པ་དང་འགལ་བའམ་འདས་པ་དང་བཅས་པ།

འགལ་ཚབས་ཅན་དུ་འགྱུར་རོ། ལྟུང་བ་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་རོ། །འདས་པ་དང་བཅས་པར་འགྱུར་རོ། །ལྟུང་བ་སྤོམ་པོའམ། ཉེས་བྱས་སུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པའི་དོན།

འགེད་པ། བཀམ་པ་དང་གཏོང་བའི་དོན། འགྱེད་པ་དང་དོན་གཅིག། དཔེར་ན་དགྱེས་པ་དང་དགེས་པ་དོན་གཅིག་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །བསྟན་དར་ལྟ་རམས་པའི་གསུང་ལ་གཞི་བྱས།

འགེམ། བྱེད་འབྲེལ་ལས་ཆོག་མ་ངོངས་པ་དང་དུ་ལྟ་བ། ཚལ་པ་མང་པོར་འཛོམས་པར་བྱེད་པ།

འགེམས། འགེམ་པའི་འདས་པ། འགེམ་ལ་གཟིགས།

འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག (སེམས་ཙམ) ཚོར་འདུ་རགས་པ་འགོག་པའི་ཞི་བ་ལ་གནས་པར་བྱའོ་སྟམ་པའི་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་ཀུན་ནས་བསླངས་ཏེ། ཅི་ཡང་མེད་པ་མན་ཆད་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་ཞིང་། སྲིད་པའི་རྩེ་མོ་ལས་གྱེན་དུ་བསྐྱོད་པ་གང་ཞིག (འཇུག་ཤེས་དྲུག་འཁོར་བཅས་དང་། ཉོན་ཡིད་མངོན་གྱུར་འགགས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་ཀུན་གཞིའི་གནས་སྐབས་ལ་བཏགས་པའི་འདུ་བྱེད་དོ། །སྲིད་པའི་རྩེ་མོ་ལས་གྱེན་དུ་བསྐྱོད་པ་ཞེས་པའི་འཕགས་ལམ་ཐོབ་པར་བསྟན་ཏོ། །འཕགས་པ་རྣམས་ནི་མཐོང་ལམ་ཐོབ་མ་ཐག །སྲིད་རྩེའི་མཐོང་སྤང་ཟད་པར་སྐྱོང་བས་སྲིད་རྩེ་ལས་གྱེན་དུ་བསྐྱོད་པ་ཞེས་བྱའོ། ।(རང་རྒྱུད་པ) དགག་གཞི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཕྱི་མོའི་སྐྱེ་དུ། དགག་བྱ་ཚོར་འདུ་རགས་པ་བཀག་པས་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་ལྟན་མིན་འདུ་བྱེད་ལ་

འཇོག [ཐལ་འགྱུར་བ] ཆོས་ཉིད་ལ་རྟེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་མཉམ་གཞག་ཡི་ཤེས་ལ་འགོག་སྟེམས་སུ་བཞིད་དོ། །

འགོག་བརྒྱས། ཏུང་བསྟམས་ནས་ཡིད་ཀྱིས་བརྒྱ་བ་འགོག་བརྒྱས།

འགོང་བ། ❶ [ཉིད་མེད་ལས་ཆོག་མ་འོངས་པ་དང་དུ་ལྟ་བ] [འཁོར་པ་ནི་འདས་པ] སྐྱ་པ། ཞུམ་པ། དཔེར་ན་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ལས། སེམས་མི་འགོང་བ་ཉིད་ལ་སོགས། །ཞེས་དང་། དེའི་ཐད་ཀྱི་རྒྱལ་ཚབ་ཆོས་རྗེའི་རྣམ་བཤད་སྙིང་པོའི་རྒྱན་ལས་ཀྱང་། སྟོང་ཉིད་ཟབ་མོའི་དོན་ལ་སེམས་མི་འགོང་ཞིང་མི་སྐྱ་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་དང་། ཞེས་གསུངས། ❷ སྐད་པ། ཀློག་ཀ། རྗེའི་རྣམ་འབྲེལ་བསྟོད་པ་ལས། འདི་ལ་སྡུ་ཡིས་འགོང་བར་རྣམ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

འགོས་ཁྲག་པ་ལྟ་བཅས། རྗེ་འགོས། རྣ་ནག་འགོས། རྣ་ནག་འགོས་ཁྲག་པ་ལྟ་བཅས། འགོས་ལོ་རྩྭ་བ། འགོས་ལོ་རྩྭ་བ་ཁྲག་པ་ལྟ་བཅས་ཀྱང་རེར། མཚན་དངོས་ནི་ལྟ་བཅས་ཞེས་བྱ། དེ་ཡང་འགོས་ནི་གདུང་གི་མིང་ཡིན་ལ། ལྟ་བཅས་ནི་ལྷས་སྐྱབས་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་དང་། ཁྲག་པ་ནི་རྣ་ནག་ཕུའི་ཁྲག་པ་ཞེས་བྱ་བའི་སའི་ཚར་འཁྲུངས་པས་དེ་ལྟར་དུ་བཏགས་པར་དེབ་སྔོན་དུ་བཤད། སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་ནང་བྱོན། མར་པ་ལོ་ཙྪ་བ་ཆེན་པོ་དང་སྐུ་དུས་མཚུངས་པར་བྱོན་ཞིང་། རྗེ་མར་པའི་འཁྲུངས་ཆོས་དང་འདས་ལོ་ནི། (1012-1097) ཡིན་པས་དེའི་ཡས་མས་ལ་བྱུང་བར་མངོན། དཔལ་ས་སྐྱ་པའི་གྲུབ་མཐའི་སྤྱལ་གདོད་པ་ཡི། འཁོན་དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་པོའི་བློ་མའི་གཅོ་བོ་ཞེག་དང་། གྲུབ་ཆེན་ནག་པོ་པ་དང་ཇོ་བོ་རྗེ་དཔལ་ལྡན་ཨ་ཏི་ཤའི་དངོས་བློབ་གྲགས་ཆེ་བ་ཞེག་ཀྱང་ཡིན། རྗེ་འདིས་རིམ་པ་གཉིས་ཀའི་མན་ངག་རྒྱས་པར་བཤད་པ་སྟོང་ཐུན་ཆེན་མོ་ཞེས་བྱ་བ་གྲགས་པར་མཛད། འདུས་པ་འཕགས་ལུགས་ཀྱི་མན་ངག་གི་ཁྲངས་གཏུགས་ས་གལ་ཆེ་བ་ཞེག་ཡིན། རྗེ་དེ་ཉིད་རྒྱ་གར་དུ་ལན་བཅུ་གཉིས་བྱོན་ནས་སྤྱི་ར་པཉྩི་ཏའི་མཁའ་འགྲོ་མ་གཉིས་ཀྱི་འདུས་པ་རྫུད་གཅོད་པ་ལ། ཆུ་རྨལ་འདི་མཁས་པ་མངོན་ཤེས་ཅན། ཟ་ཧོར་གྱི་མཁས་པ་བཅུན་མོ་ཅན། ཀོ་རྩ་ནའི་མཁས་པ་སྤྱིན་གྱི་ཤཱཀ་ཅན། ཁ་ཆེ་ཁྱི་བཅུན་གྱི་མཁས་པ་ཙཏྟ་ཀ་རི། འཇམ་དབྱངས་ཀྱིས་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པ་ཆྱེ་ན་ཀ་ར། བལ་པོ་མཁྱེན་གྱི་ཙ་ཀ་དུ། བལ་པོ་ཇོ་ངོ་གི་ནུ་གཀོ་ཀེ། པཎྜི་ཏ་ས་ར་ཧ་པ། ཇོ་ཇེ་གདན་གྱི་མཁས་པ་ནག་པོ་དམ་ཆོག་རྡོ་རྗེ། བི་ཀྲ་མ་ལ་ཤྱི་ལའི་མཁས་པ་དེ་པཾ་ཀ་ར་ཤྱི་ཆྱེ་ན་[ཇོ་བོ་རྗེ་དཔལ་ལྡན་ཨ་ཏི་ཤ] རྣམས་བསྟེན་ཏེ་ཕྱི་མ་གཉིས་ལ་བོད་དུ་གསན་ནོ། །བྱ་མ་དེ་རྣམས་ལ་

འཕགས་སྐར་ལྟའི་གཞུང་ལ་བརྟེན་པའི་གཞུང་བཤད། དབང་མན་ངག་གི་སྐར་རྣམས་ལེགས་པར་གཏན་ལ་འབེབས་པར་མཛད་ལ། མངོན་ཤེས་ཅན་དང་བཅུན་མོ་ཅན་དང་ནགས་པོ་གསུམ་ལ་མཆོག་གི་ཐུབ་མར་མཛད་ཅིང་། གཞུང་བཤད་དང་གདམས་པ་ཡང་དེ་གསུམ་གྱི་ལུགས་ལ་གཅོ་བོར་མཛད་དོ། །བོད་དུ་བྱུང་བའི་གསང་འདུས་འཕགས་ལུགས་ལ་རྣུལ་ཀྱི་བཤད་སྲོལ་གཞན་མང་དུ་སྣང་ནའང་། རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་འགོས་ཀྱི་བཤད་པ་ཉིད་དེ་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་ཉིད་དུ་མཐོང་ངོ་། །ཞེས་རྗེ་ཅོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་རིམ་ལྟ་གསལ་སྒྲོན་ན་གསལ་ཞེང་། རྗེ་འགོས་ནི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྩྭ་བ་ཐུགས་ཆེན་བཀྲ་དང་དགུ་བཅུ་གོ་གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཐོ་བུ་སྐོན་ཆོས་འབྱུང་དུ་འགྲོད་ཡོད་པའི་ནང་ནས། ཡང་གྲངས་བཀྲ་བ་ཞི་བཞི་པ་ཤཿ པ་འགོས་ཁྲག་པ་ལྟ་བཅས་ཞེས་པ་དེ་ཡིན་ཞིང་། དོགས་གཅོད། རྗེ་ཅོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ་རིམ་ལྟ་གསལ་སྒྲོན་དུ་ཡང་ཡང་འབྱུང་བའི་རྗེ་འགོས་ནི། འགོས་ཁྲག་པ་ལྟ་བཅས་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་ཏེ། འགོས་ལོ་རྩྭ་ཆོས་གྲྭ་ཅིས་པ། ཆོས་རྒྱལ་ཁྲི་རལ་པ་ཅན་ (877-896) དང་སྐུ་དུས་མཚུངས་པར་བྱོན་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རྗེ་འགོས་ཇོ་བོ་རྗེའི་ཟིལ་མ་ཡིན་པ་རྗེ་ཅོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་ཟིམ་ལྟ་གསལ་སྒྲོན་དང་། ལམ་ཟིམ་ཆེན་མོར་གསལ་བར་གསུངས་ལ། ཇོ་བོ་རྗེ་དེའི་རྗེས་སུ་སྲིལ་ལོ་(982-1054) བྱོན་པའི་ཕྱིར། ཡང་རྗེ་ཅོང་ཁ་པའི་དངོས་སྐོབ་སྐད་གཉིས་སྐྱ་བའི་ལོ་རྩྭ་བ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཆན། འགོས་ལོ་རྩྭ་བ་གཞོན་ནུ་དཔལ་བ་ཞེས་བྱ་བ། (དེབ་ཐེར་སྐོན་པོ་མཛད་པ་པོ་བཀའ་བཅུད་ཀྱི་ལོ་རྩྭ་བ་ཐུགས་ཅན་ཞེས།) དེ་ནི་སྲིལ་ལོ་(1392-1481) ལ་བྱོན་པས་ཇོ་བོ་རྗེ་དང་སྐུ་དུས་མི་མཚུངས་པས་ཇོ་བོའི་དངོས་སྐོབ་ཡིན་པ་འགའ་ལོ། །རྗེ་འགོས་ཀྱི་འགྲུར་ཆོས་ནི་ཤིན་ཏུ་མང་སྟེ། ༡ “སེང་གེ་སྒའི་ཆུད” ༢ “ངོ་རྗེ་མཁའ་འགྲོ་དང་རྣལ་འབྱོར་མའི་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པ་གཉིས” ༣ “ངོ་རྗེ་གདན་བཞི་ཙ་བའི་ཆུད” ༤ “བཤད་པའི་ཆུད” ༥ “མཆུ་ཤཱ་པ” ༦ “གདན་བཞི་སྒོར་བའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ” ༧ “མ་དཀྱུ་མུ་ཡའི་ཆུད” ༨ “འཇིག་རྟེན་དབང་ཕྱུག་ལ་བསྟོད་པ” ༩ “སྒྲུན་རས་གཟིགས་ཀྱི་བསྟོད་པ” ༡༠ “སྒྲུན་རས་གཟིགས་དབང་ཕྱུག་གི་བསྟོད་པ” ༡༡ “ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ལ་བསྟོད་པ” ༡༢ “དོན་ཡོད་ཞགས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྷ་བཅུ་བདུན་ལ་བསྟོད་པ་དྲི་མ་མེད་པའི་འོད” ༡༣ “ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ལ་བསྟོད་ཅིང་བསྐུལ་བ” ༡༤ “ཤིས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཚུལ་བཅུ་ལྔ་བཅུ་པའི་འགྲེལ་པ” ༡༥ “རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཚོ་གཞིབ་མོ” ༡༦ “དགེ་བ་འདོད་འཇའི་རྣམ་བཤད” ༡༧ “གསང་འདུས་ཀྱི་སྒྲིང་གཞིའི་བཤད་པ” ༡ཨ “བདེ་བ་ཆེན་པོའི་སྐུབ་ཐབས” ༡༩ “གསང་འདུས་ཀྱི་དཀྱིལ་ཆོག་དང་རབ་གནས” ༢༠ “ངོ་རྗེ་སེམས་དཔའི་མཆོད་ཆོག” ༢༡ “གསང་བ་འདུས་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་པ” ༢༢ “སྒོམ་གསལ་གྱི་འགྲེལ་བཤད” ༢༣ “གསང་འདུས་ཀྱི་

གཏོར་ཆོག” ༣༤ “བདག་གྲུབ་པ་ལ་འཇུག་པ” ༣༥ “གསང་འདུས་བཤད་སྒྲུར་སྨོམ་པའི་མེ་ཏོག” ༣༦ “གཤིན་རྗེ་གཤིད་ནག་པོའི་སྒྲུབ་ཐབས” ༣༧ “མུ་ཏིག་ཕྲེང་བ” ༣༨ “དཀའ་འགྲེལ་དྲན་པའི་འབྱུང་གནས” ༣༩ “ཀྱེ་རྡོ་རྗེ་དཔའ་བོ་གཅིག་པའི་སྒྲུབ་ཐབས” ༤༠ “ནག་པོ་པའི་སྒྲིན་སྲེག” ༤༡ “དུར་ཁྲོད་ཀྱི་བཤད་པ” ༤༢ “དཀྱིལ་ཆོག་གཞུང་འགྲེལ” ༤༣ “ནག་པོ་པ་ཆུང་བས་མཛད་པའི་རོ་སྲེག་གི་ཆོ་ག” ༤༤ “སྒྲིན་སྲེག་གི་ཆོ་ག” ༤༥ “རབ་ཏུ་གནས་པའི་ཆོ་གའི་ཚུལ” ༤༦ “ཆོག་ཀྱི་འཁོར་ལོ” ༤༧ བདེ་མཆོག་གི་སྐོར་ལ། “ལྷ་ག་པའི་འགྲེལ་པ་སྒྲུབ་ཐབས་གྲྭིང་གཞི” ༤༨ “དཔལ་རྡོ་རྗེ་མཁའ་འགྲོའི་རྒྱུད་ལས་བཏུས་པའི་སྒྲུབ་ཐབས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀུན་ཏུ་གཟིགས་པའི་ཕྲེང་བ” ༥༠ ཆོས་བྱུང་གི་སྐོར་ལ། “དཔྱིད་ཀྱི་ཐིག་ལེ” ༥༡ “གསང་བའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད” ༥༢ རྡོ་རྗེ་མཁའ་འགྲོའི་སྐོར་ལ། “རྡོ་རྗེ་མཁའ་འགྲོའི་འགྲེལ་པ” ༥༣ གདན་བཞེའི་སྐོར་ལ། “རྒྱུད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་དྲན་པའི་རྒྱུ་མཚན” ༥༤ “གདན་བཞིའི་དཀྱིལ་ཆོག་སྙིང་པོ་མདོར་བསགས” ༥༥ “གདན་བཞིའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བཞི་པ་དང་གསུམ་པ” ༥༦ མ་དྲ་མ་ཡའི་སྐོར་ལ། “རྒྱུད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ཡོན་ཏན་ལྡན” ༥༧ “འགྲེལ་པ་དྲན་པ” ༥༨ “དཀའ་འགྲེལ” ༥༩ “དཀའ་འགྲེལ་སྒྲུ་མ་ཅན ” ༦༠ “སྒྲུ་འཕྲུལ་ཆེན་མོའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པའི་ཉེ་རྒྱའི་སྒྲུབ་ཐབས” ༦༡ “རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའི་སྒྲུབ་ཐབས་ཆེ་ཆུང་གཉིས” ༦༢ “གཏོར་ཆོག” ༦༣ “མོར་ཁ་གསོལ་བའི་བརྟག་པ” ༦༤ “བྱམ་པའི་ཆོ་གའི་རྣམ་པར་ཕྱེ་བ” ༦༥ “དབང་བཞི་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ” ༦༦ “ཐབས་དང་ཤེས་རབ་གཏན་ལ་དབབ་པ་གྲུབ་པ” ༦༧ “དངོས་པོ་གསལ་བའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲུབ་པ” ༦༨ “ཕིན་པའི་རྡོ་རྗེའི་ཚིག་ཀོང” ༦༩ “དཀོག་ཅེ་པའི་བསམ་མི་ཁྱབ” ༧༠ “སློབ་དཔོན་དཔལ་སྒས་ཀྱིས་མཛད་པའི་དབུ་མ་ཤེས་རབ་ལ་འཇུག་པ” ཁོ་བོའི་མིག་ལམ་དུ་སོན་པ་ནི་དེ་ཙམ་མོ། །རྗེ་འདིས་ནི་སྟག་ལོག་སུན་འབྱིན་པ་དང་བསྟན་བཅོས་བསྒྲུར་བ་སོགས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་ཕྱག་བྱས་གཟིངས་ཐོན་པ་འཛོག་པར་མཛད་དོ། ।

འགོས་ལོ་ཙྪ་བ་ཁྲག་པ་ལྷ་བཙས། འགོས་ཁྲག་པ་ལྷ་བཙས་དང་དོན་འདྲ། འགོས་ཁྲག་པ་ལྷ་བཙས་ལ་གཟིགས། འགོས་ལོ་ཙྪ་བ་ཆོས་གྲྭ། ཆོས་རྒྱལ་ཁྲི་རལ་པ་ཅན་ (877-896) དང་སྐུ་དུས་མཚུངས་པར་བྱོན་པའི་བོད་ཀྱི་ལོ་ཙྪ་བ་ཆེན་པོ་ཞིག། བོད་ཀྱི་ལོ་ཙྪ་བ་གྲགས་ཅན་བརྒྱ་དང་དགུ་བཅུ་གོ་གཅིས་ཀྱི་མཚན་ཐོ་བུ་སྟོན་ཆོས་འབྱུང་དུ་གསལ་བའི་ནང་ནས། ཞ་གྲངས་སོ་གསུམ་པ། འགོས་ཆོས་གྲུབ་ཅེས་པ་དེ་ཡིན།

འགོས་ལོ་སྟ་བ་གཞོན་ནུ་དཔལ་བ། བཀའ་བཀྲུད་ཀྱི་ལོ་སྟ་བ་གྲགས་ཅན་ཞེས་དང་། རྗེ་ཚོང་ཁ་པའི་དངོས་སྤོབས་སྐད་གཅིས་སྣ་བའི་ལོ་སྟ་བ་གཅིས་ཀྱི་ནང་ཚན། འགོས་ལོ་སྟ་བ་གཞོན་ནུ་དཔལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་དེབ་ཐེར་སྤྲོན་པོ་མཛད་པ་པོ་དེ་ཡིན། (སྐད་གཅིས་སྣ་བའི་ལོ་སྟ་བ་གཅིས་ནི། འགོས་ལོ་སྟ་བ་གཞོན་ནུ་དཔལ་བ་དང་། སྐག་ལྗང་ལོ་སྟ་བ་གཅིས་སོ།) (1392-1481)

འགྱུར་མཆན། རྗེའི་འགྲེལ་པ་བཞི་སྦྲགས་ནང་འགྱུར་དེ་གང་གི་ཡིན་པ་སྨོན་བྱེད་ཀྱི་མཆན་བྱ། པ་ཚབ་དང་། ཆག་ཅེས་བཀོད་པ་དེ་ལ་འགྱུར་མཆན་ཟེར།

འགྱུར་ཏ་རེ། ཡོང་ངོ། །འགྱུར་རོ། །དཔེར་ན། མདོ་ལས། ངའམ་ངང་འདྲ་བའི་གང་ཟག་གིས་གང་ཟག་གི་ཚོད་གཟུང་བར་བྱའི། གང་ཟག་གིས་གང་ཟག་གི་ཚོད་གཟུང་བར་མི་བྱ་སྟེ། ཉམས་པར་འགྱུར་ཏ་རེ། ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

འགྱུར་ཕྱག ལོ་སྟ་བས་བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བའི་ཚེ་བར་ཆད་ཞི་བ་དང་འགྱུར་ཐར་ཕྱིན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཕྱག་འཚལ་བའི་གཞུང་སྟེ། མངོན་པའི་སྡེ་སྣོད་ལ། འཇམ་དཔལ་གཞོན་ནུར་གྱུར་པ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ་ཞེས་པ། མངོན་པའི་སྡེ་སྣོད་ཀྱི་བཤོད་བྱ་ལྟག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྟབ་པའི་ཡུལ་རང་སྟྲིའི་མཚན་ཉིད་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་འབྱེད་པའི་ཤེས་རབ་ནི་འཇམ་པའི་དབྱངས་ལ་རག་ལས་པས་དེ་ལ་འགྱུར་ཕྱག་བྱ་བ་དང་། འདུལ་བའི་སྡེ་སྣོད་ལ། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །ཞེས་འདུལ་བའི་སྡེ་སྣོད་ཀྱི་བཤོད་བྱ་ལྟག་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསྟབ་པའི་བཅས་པ་མཛད་པ་པོ་ཡིན་པ་དང་། དེའི་བླང་དོར་གྱི་གནས་ཕྱ་ཞིང་ཕྱ་བ་རྣམས་སངས་རྒྱས་ཁོ་ནའི་མངོན་སུམ་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ཡིན་པས་སྨོན་པ་སངས་རྒྱས་ལ་ཕྱག་འཚལ། མདོ་སྡེའི་སྡེ་སྣོད་ལས་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ་ཞེས་པ། མདོ་སྡེའི་སྡེ་སྣོད་ལས་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་སེམས་ཀྱི་མཛད་པ་དང་། ཉམས་ལེན་རྣལ་འབྱོར་གྱི་རིམ་པ་གཅོ་བོར་སྨོན་པ་དང་། དེ་རྣམས་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བསྟབ་པ་ལ་མངའ་བཏེགས་པའི་གང་ཟག་གི་གཅོ་བོ་ཡིན་པས་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་སེམས་ལ་ཕྱག་འཚལ་བ་སྟོན་གྱི་ཚོས་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱི་བཀས་བཅད་པ་དང་མཐུན་པར་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །

འགྲེལ་པ། བཀྲམ་པ་དང་གཏོང་བའི་དོན། འགེད་པ་དང་དོན་གཅིག། དཔེར་ན་དགྲེས་པ་དང་དགེས་པ་དོན་གཅིག་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །

འགྱོད་པ། གཞན་འགྱུར་བཞིའི་གཉིས་པ་ནི། བྱ་བ་དང་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་གང་རུང་གིས་བསམས་པའམ། གཞན་གྱི་ནན་གྱིས་བྱེད་དུ་བཅུག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མི་འདོད་བཞིན་དུ་ཡིད་ལ་གཅགས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་སེམས་བྱུང་གང་ཞིག །གཏི་མུག་གི་ཆར་གཏོགས་སོ། །ཡིད་ལ་གཅགས་པའི་དོན་ནི། བྱ་བ་དེ་བདག་གིས་མ་བྱས་ཀྱང་ཅི་མ་རུང་སྙམ་པའོ། །བྱེད་ལས་ནི། དེ་ཡོད་ན་ཡིད་བདེ་བ་ལ་རེག་པར་མི་གནས་པའི་སེམས་སོ། ।

འགྱོད་པ་བསྐྱེད་དུ་བཅུག་པའི་ལྷུང་བྱེད། འབའ་ཞིག་པ་དག་བཅུའི་རེ་གཉིས་པ། དགེ་སློང་ལ་ཁྱིད་ནམ་དག་མ་ཡིན་ཞེས་འགྱོད་པ་བསྐྱེད་དུ་བཅུག་པའོ། ।

འགྲམ་ཆུ་ལྟང་བ། གཞན་ལ་སྨོན་པ།

འགྲམ་ཆུ་ལྟང་མི་དགོས་པ། གཞན་ལ་སྨོན་མི་དགོས་པ།

འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ། ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་སྲིད་ལེན་སྲིད་པ་གསུམ་ལ་ཟེར་ཞིང་། རྒྱུ་མཚན་ནི། འདུ་བྱེད་ཀྱིས་རྣམ་ཤེས་ལ་བསྒོས་པའི་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་དེ་ནུས་པ་མཐུ་ཅན་དུ་བྱེད་པའི་རྒྱུ་ལ་འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ཞེས་བྱའོ། ।

འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ལས། ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་སྲིད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ལ་ཟེར་ཞིང་། རྒྱུ་མཚན་ནི། འདུ་བྱེད་ཀྱིས་རྣམ་ཤེས་ལ་བསྒོས་པའི་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་དེ་ནུས་པ་མཐུ་ཅན་དུ་བྱེད་པའི་ལས་ལ་འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཞེས་བྱའོ། ।

འགྲུས་པ། བརྩོན་པ། འབད་པ་བཅས་ལ་འཇུག

འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མ་མེད་པའི་འོད་ཟེས་བྱ་བ་འཕགས་མཆོག་ཕྱག་ན་པདྨའི་རྣམ་འཕྲུལ་རིགས་ལྡན་པད་དཀར་པོས་མཛད།

འགྲེལ་པ་ཆོག་གསལ། དབུ་མ་རྩ་བའི་འགྲེལ་པ་ཆོག་གསལ། སློབ་དཔོན་ཟླ་བ་གྲགས་པས་མཛད། པ་ཚབ་ཀྱི་འགྱུར།

འགྲེལ་པ་བཞི་སྦྲགས། རྒྱུད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་སྨོན་མ་གསལ་བའི་ཆོག་དོན་ཇི་བཞིན་འབྱེད་པའི་མཆན་ཕྱི་ཡང་འགྲེལ་ཞེས་བྱ་བ། ཇི་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་འབྲོག་རི་བོ་དགེ་ལྡན་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་གྲིང་དུ་མཛད། འགྲེལ་པ་བཞི་སྦྲགས་ཞེས་པའི་འགྲེལ་པ་བཞི་བརྩི་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་ཡོད་དེ། ❶ རྩ་རྒྱུད་རྩ་བ། ❷ དཔལ་ལྡན་ཀླ་བའི་སྨོན་གསལ། ❸ དཀྱུས་མཆན་ཟུར་མཆན་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བརྩི་ས། ❹ ཇེའི་ས་བཅད་བསྡུས་དོན། ❺ ཇེའི་མཐའ་དཔྱོད་མྱུ་གུ་དང་བཞི་ལ་ཟེར་བ་

ཞིག་དང་། ❷ ཡང་། རྩ་རྒྱུད་སྨིན་གསལ་གཉིས་རྩ་བ། ༡ དཀྱུས་མཆན། ༢ རྒྱར་མཆན། ༣ ས་བཅད་བསྡུས་དོན། ༤ མཐའ་དཡོད་ཚུ་གུ་དང་བཞི་ལ་རེར། (རྗེ་གྲང་ཐང་པས་འགྲེལ་པ་བཞིའི་ངོས་འཛིན་ཡིག་ལྟར་མཛད་པ། གྲན་མཁྱེན་འཇིགས་མེད་དབང་པོའི་རྣམ་ཐར་ན་གསལ། འགྲེལ་པ་བཞིའི་བརྡ་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་ཡིག་ཆུང་བ་ཤོས་ཀྱི་མ་འདི་གྲགས་ཆེ་བར་སྣང་ངོ་།) སྤྱིར་ན་དཀྱུས་མཆན་རྣམས་དཀྱུས་མའི་དོན་དང་། རྒྱར་མཆན་རྣམས་འཕྲོས་དོན་ལས་དཀྱུས་མའི་དོན་མིན། དཀྱུས་མཆན་དངོས་གཞི་དཀྱུས་མའི་དོན་དུ་མ་ཟད། ཆོག་གོང་འོག་གཉིས་ཀར་འགྲིག་པ་དགོས་ཤིང་། རྒྱར་མཆན་ལ་ངེས་པ་མེད་རུང་། རེ་གཉིས་ལ་དོན་དཀྱུས་མཆན་དུ་ཐོབ་པ་འདྲ་བ་ཞིག་བྱུང་ཡང་། དཀྱུས་མཆན་དུ་བྱས་ན་འགྲེལ་པའི་འཇུག་ཡུལ་གོང་འོག་གང་རུང་རེ་མ་འབྲེལ་པ་ཆེན་པོར་གྱུར་པ་དག་རྒྱར་མཆན་དུ་བཀོད། གཞན་ཡང་། སྐྱེ་མཆན་དང་། འོག་མཆན་གཉིས་ཐ་སྙད་མི་འདྲ་བ་ཙམ་ལས། དོན་ལ་རྒྱར་མཆན་ལས་གཞན་མིན་པར། ཐུལ་མཆོག་བདུན་པ་ཆེན་པོས་རྩལ་བའི་དཔར་བྱང་དུ་གསལ་བར་གསུངས་ཞེས་གསལ། སྒྲ་བཤད་ནི། གོང་དུ་བཤད་པའི་འགྲེལ་པ་བཞི་པོ་དེ་དག་དང་སྦྲགས་ནས་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་རྩ་རྒྱུད་ཀྱི་དོན་འཆད་པས་ན་འགྲེལ་པ་བཞི་སྦྲགས་ཞེས་བྱ། འགྲེལ་བཤད། འགྲེལ་པའི་ཡང་འགྲེལ་པ། ཡང་འགྲེལ།

འགྲོ་མགོན་གཙང་པ་རྒྱ་རས། འབྲུག་པ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་སྒོལ་འབྱེད། རྗེ་བཙུན་གཙང་པ་རྒྱ་རས་ནི། ཉང་སྟོད་ཁྲུ་ལེའི་ཆར་འཁྲིངས། མཚན་གཡུང་དྲུང་དཔལ་དུ་བཏགས། དགུང་གྲངས་བཅུ་གཉིས་པ་ལ། ཡབ་ཀྱིས་གཅེན་པོའི་སར་བཞག་ནས་སློབ་གཉེར་མང་དུ་མཛད། བཅུ་གསུམ་པ་ལ་སྐུ་བཅད་དེ་མཚན་ཤེས་རབ་དཔལ་དུ་བཏགས། ཕྱིས་བླ་མ་ཞང་དུ་བྱུང་སྟེ་མཚན་ཡེ་ཤེས་རྡོ་རྗེ་ཞེས་བཏགས། ཉི་ཤུ་རྩ་གཉིས་པ་ལ་རྗེ་བཙུན་གྲིང་རས་པ་ར་ལུང་ན་བཞུགས་པ་དང་མཇལ་ནས་གདམས་པ་མང་དུ་གསན། དེ་ནས་དབུས་སུ་བྱོན། སྐ་ཕུར་གྲིང་རས་པ་ལ་བླར་ཡང་མཇལ་ནས་ཆོས་དྲྭ་བཅད་ཅིང་། ལྷན་ཅིག་སྐྱིས་སྒྲུར་ལ་སོགས་པའི་གདམས་པ་གསན་པས་ཞུགས་པ་བྱུང་། དགུན་འདབ་སྒྲུར་མཇད་དེ་བསྒོམས་པས་རྟུང་ཕྱི་ནང་བསྲེ་ནུས་པ་དང་། རྩེ་ཐོག་པ་ལ་ཐོགས་པ་མེད་པ་དང་། ཏིང་ངེ་འཛིན་གསལ་སྟོང་ནམ་མཁའ་དང་མཉམ་པར་འཁྱུད། རས་ཆུང་པས་གཏེར་དུ་སྤྲས་པའི་རོ་སྟོམས་སྐོར་དུག་བཏོན། ཀྱ་ཞང་གི་ལུང་བསྟན་ལྟར་ཀློང་རྡོལ་གྱི་དགོན་པ་བཏབ། ཡི་དམ་གྱིས་ལུང་བསྟན་པ་ལྟར་ར་ལུང་བཏབ། གྲིང་རས་པས་ལུང་བསྟན་པ་ལྟར་འབྲུག་དགོན་བཏབ་བོ། ।

འགྲོ་འཆག་ཉལ་འདུག་གི་སྟྲོད་ལམ་བཞི། འགྲོ་བ་ནི་ཐག་རིང་དུ་འགྲོ་བ། འཆག་པ་ནི་ཉེ་འཁོར་དུ་འཆམ་འཆམ་བྱེད་པ། (འཆག་པ་ཞེས་པ་ཉེ་འཁོར་དུ་འཆམ་འཆམ་བྱེད་པ་ལ་རེར་བར། རྗེའི་ལམ་རིམ་དང་། རྗེ་གྲང་ཐང་པའི་

གསུང་ཟིན་བྱིས་ལ་གཟིགས་ན་ཤེས།) ཉལ་བ་ནི་གཉིད་ལོག་པ། འདུག་པ་ནི་གདན་སོགས་ཀྱི་སྟེང་དུ་འདུག་པ་དང་བཞི། འགྲོ་འཆག་ཉལ་འདུག་གི་སྤྱོད་ལམ་བཞིའི་ཟླས་ཕྱེ་བའི་འགྲོ་འཆག་གཉིས་ལ་ཁྱད་པར་ཅུང་ཟད་ཡོད་ཀྱང་། སྤྱིར་འགྲོ་བ་དང་འཆག་པ་གཉིས་དོན་ཕལ་ཆེར་འདྲའོ། །

འགྲོ་འཆག་ཉལ་འདུག། འགྲོ་འཆག་ཉལ་འདུག་གི་སྤྱོད་ལམ་བཞི་དང་དོན་འདྲ།

འགྲོ་བ། ❶ གོམ་པ་བརྒྱག་པ། ཆས་པ། ❷ སེམས་ཅན། སྐྱ་བཤད་ནི། ལས་དང་ཉོན་མོངས་ཀྱི་དབང་གིས་ཁམས་གསུམ་འཁོར་བའི་གནས་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་འགྲོ་བས་ན་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ། སྒོག་དཔོག་ཤུག་འོད་ཀྱི་སོ་ཐར་གྱི་མདོའི་འགྲེལ་པ་ལ་གཞི་བྱས། ཡང་ན། ཚེ་སྟ་མ་ནས་འདིར་འགྲོ་བས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ། ❸ སྐད་ཅིག་མ། དེ་ལ་འགྲོ་བ་ཞེས་པ་ནི། རང་གྲབ་དུས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་མི་སྟོང་པར་འགྲོ་བས་ན་འགྲོ་བ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །❶ ཆོས་ཐམས་ཅད། རྒྱུད་བླ་མ་ལས། འགྲོ་བ་ཞི་བའི་ཆོས་ཉིད་དུ། ཞེས་པའི་འགྲེལ་པར། ཆོས་དང་གང་ཟག་གི་འགྲོ་བ་འདི་དག། ཅེས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་འགྲོ་བ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་། གཞན་ཡང་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ། མཐའ་དག་འགྲོ་བ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། པཊ་ཆེན་བླ་བཟང་ཆོས་རྒྱན་གྱི་གསུང་ལ་གཞི་བྱས། ❺ འདའ་བ། དཔེར་ན། ཞི་སྡང་གིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དཀའ་ལས་འདའ་བ་ལ། ཞི་སྡང་གིས་འགྲོ་བ། ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། །སྒོག་དཔོག་ཤུག་འོད་ཀྱི་སོ་ཐར་གྱི་མདོའི་འགྲེལ་པ་ལ་གཞི་བྱས། ཡང་འགའ་ཞིག་གིས་འགྲོ་བ་ཞེས་པ་བརྗོད་པའམ་སྨྲ་བའི་དོན་ཡིན་པར་ཡང་བཤད་དོ། །

འགྲོ་བ་བཞི། ❶ འདུན་པས་འགྲོ་བ། ཞི་སྡང་གིས་འགྲོ་བ། གཏི་མུག་གིས་འགྲོ་བ། འཇིགས་པས་འགྲོ་བ་དང་བཞི་སྟེ། འདུན་པ་སྟེ་འདོད་ཆགས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ལས་འདའ་བ། ཞི་སྡང་སྟེ་འཁོན་འཛིན་གྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ལས་འདའ་བ། གཏི་མུག་སྟེ་མི་ཤེས་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ལས་འདའ་བ། འཇིགས་པ་སྟེ་སྐྲག་པ་སྟོན་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ལས་འདའ་བ་དང་བཞིའོ། །སྨྲ་བཤད་ནི། འགྲོ་བ་ཞེས་པ་ནི་འདིར་འདའ་བའི་དོན་ཡིན་པས། བཅས་པའི་མཚམས་ལས་འདའ་བས་ན་འགྲོ་བ་ཞེས་བྱ་བའོ། །སྒོག་དཔོག་ཤུག་འོད་ཀྱི་སོ་ཐར་གྱི་མདོའི་འགྲེལ་པ་ལ་གཞི་བྱས། དབུ་མ་རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་ལས་ཀྱང་། འདུན་དང་ཞེ་སྡང་འཇིགས་པ་དང་། །རྨོངས་པས་གང་ཞིག་ཆོས་མི་འདའ། །འདི་ནི་དད་པ་ཅན་ཞེས་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་མཐུན་ནོ། །ཡང་འགའ་ཞིག་གིས་འགྲོ་བ་ཞེས་པ་བརྗོད་པའམ་སྨྲ་བའི་དོན་ཡིན་པར་ཡང་བཤད་ཡོད། ❷ (འདུལ་བ) འདུལ་བ་ལས་འགྲོ་བ་བཞི་ཞེས་པ་ནི། འགྲོ་བ་བཞིའི་སྐུར་བ་འདེབས་པ་ལ་ཟེར།

འགྲོ་བ་བཞི་དང་བྲལ་བ། ❶ འདོད་ཆགས་ཀྱི་དབང་དུ་མི་འགྲོ་བ། ཞེ་སྡང་གི་དབང་དུ་མི་འགྲོ་བ། འཇིགས་པའི་དབང་དུ་མི་འགྲོ་བ། རྨོངས་པའི་དབང་དུ་མི་འགྲོ་བ་དང་བཞི་ཡིན་ཏེ། དབུ་མ་རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་ལས་ཀྱང་། འདུན་དང་ཞེ་སྡང་འཇིགས་པ་དང་། །རྨོངས་པས་གང་ཞིག་ཆོས་མི་འདའ། །འདི་ནི་དད་པ་ཅན་ཞེས་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །❷ (འདུལ་བ) འདུན་པས་འགྲོ་བ། ཞེ་སྡང་གིས་འགྲོ་བ། གཏི་མུག་གིས་འགྲོ་བ། འཇིགས་པས་འགྲོ་བ་དང་བཞིས་སྐྱར་བ་མི་འདིའམ་པ་ལ་ཟེར། འགྲོ་བའི་སྐྲ་བཤད་གོང་དུ་འགྲོ་བཞིའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

འགྲོ་བའི་དེད་དཔོན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཆོག་གྱི་རྣམ་གྲངས་ཤིག

འགྲོ་བའི་མར་མེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཆོག་གྱི་རྣམ་གྲངས་ཤིག

འགྲོན་ཐོད། འགྲོན་བུ་ལས་བཟོས་པའི་མགོ་རྒྱན་ཞེས་ལེར་བ་ཡིན་འདུག། རྗེ་མི་ལའི་རྣམ་མགུར་ལས། སྐྱེ་ཡི་རོར་བུ་རིན་ཆེན་དང་། །མགོ་ལ་གྱོན་པའི་འགྲོན་ཐོད་འདི། །རྗེ་རས་པ་ཁྱིད་ལ་འབུལ་ལགས་ཀྱིས། །བཀའ་དྲིན་ལྟ་ཆོས་གནང་བར་ཞུ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

ཁ་བའི་ཆོས་ཅན། གདོན་མི་ཟ་བར་ཁ་བར་འགྱུར་བ།

ཁས་པས་རིད་པ། ཁས་ཤིང་འཁོགས་པ། སྨྲིར་རིད་པ་ནི་ཆོན་པོའི་ལྷོག་ཕྱོགས་ཏེ་ཤ་སྐམ་པོར་གྱུར་པའི་དོན།

ཁས་ཞུགས། ❶ ཁན་ཆོས་བྱེད་པ། ན་ཆོད་ཁས་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་བ། ❷ ཤིན་ཏུ་ཁས་པར་གྱུར་པ།

ཁོད་པ། ཁོད་པ་ནི་ཡུལ་ཡིད་འོང་སོགས་ལ་འཕྲོ་ཞིང་རྒྱུ་པར་བྱེད་པའི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཆར་གཏོགས་པའི་སེམས་བྱུང་ངོ་། །ཞེས་རྗེའི་གསུང་མཁས་གྲུབ་ཆོས་རྗེས་རེན་བྱེས་བཏབ་པ་ལས་གསུངས། ཉོན་ཉི་ཤུའི་བཅུ་བཞི་པ་ནི། འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཆར་གཏོགས་པ་གང་ཞིག །སྲོག་ཁོད་ཁོད་པ་དང་། རྩེ་རེ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་དུན་པའི་སྨོ་ནས་དེ་ལ་སེམས་རྣམ་པར་འཕྲོ་བར་བྱེད་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་རིག་པའོ། །བྱེད་ལས་ནི། བྱེང་ཁོད་དང་བྲལ་བའི་ཞི་གནས་སྐྱེ་བ་ལ་བར་ཆད་བྱེད་པའི་ལས་ཅན་ནོ། །ཀུན་བཏུས་ལམ་རིམ་དུ་དྲངས་པ་ལས་ཀྱང་། ཁོད་པ་གང་ཞེན་སྤྲུག་པའི་མཆན་མའི་རྟེས་སུ་འཇུག་པའི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཆར་གཏོགས་པའི་སེམས་རྣམ་པར་མ་ཞི་བ་སྟེ་ཞི་གནས་ཀྱི་བར་དུ་གཅོད་པའི་ལས་ཅན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

ཁོད་པ་རགས་པ། ❶ ལྟ་སྐུ་ལྟ་བུ་བསྒོམ་པ་ན་དམིགས་རྟེན་ཡིད་ཀྱི་ཡུལ་ནས་ཤོར་ཏེ་བརྟེད་ན་ཁོད་པ་རགས་པའོ། །❷ (བཀའ་བརྒྱད) ཡུལ་ལ་ཏ་ཅང་ཆགས་པས་གཉེན་པོས་ཀྱང་མི་ཟོན་པར་འགྲོ་བ།

གོང་པ་ཕྱི་མོ། ❶ འཁྲུགས་འོག་ནས་ཆུ་རྒྱུགས་པ་ལྟར། དམིགས་རྟེན་ཡིད་ཀྱིས་མ་ཤོར་བར། སེམས་ཀྱི་རྒྱར་ཆ་ཞིག་ནས་རྟོག་པ་འོག་འགྱུའི་ཚུལ་དུ་ཡུལ་ཡིད་དུ་འོང་བའི་རྣམ་པ་འཆར་ལ་ཁད་ལྡུ་བྱའི་ཚོད་པ་བྱུང་བ་ནི། གོང་པ་ཕྱི་མོའོ། ❷ (བཀའ་བསྒྱུར) གཡོ་མེད་དུ་མི་གནས་པར་རྟུང་ཟད་འཕྲོ་བའོ། །

གོང་བག ❶ མ་དུལ་བ་དང་རྟེང་པོ། མཆོ་ཏྟི་ལས། ཆོས་གོས་ལེགས་པར་མ་བགོས་ཤིང་སྦྱ་ཆེན་པོ་དང་། གོང་བག་གི་སྤྱོད་ལམ་གྱིས་བསོད་སྙོམས་སྐྱོང་བར་བྱེད་པ་ན། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ། ❷ རྩོད་མོ་རྣམ་གཡེང་། རྩེད་མོ་བཞད་གད། དཔེར་ན། མདོ་རྩ་རང་འགྲེལ་ལས། གནས་ངན་ལེན་གྱིས་ཐ་ན་ཆོད་བག་ཙམ་གྱིས་སྨས་ན་ཡང་ཐམས་ཅད་དུ་སྤྲོམ་པོར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །❸ འབད་རྩོལ་ཆེན་པོ། རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། དབྱགས་ནི་ཕྱི་ནང་དུ་རྒྱུ་བ་སྤྲ་ཅན་{ཕར་རྒྱུ་ཚུར་རྒྱུ་ཐོས་པའི་སྤྲ་ཅན}དང་ཌམ་པ་{ཤིན་ཏུ་བྱེལ་བ}དང་ཆོད་བག་{འབད་རྩོལ་དང་ཕྱུ་ཆགས} ཅན་དུ་མི་གཏང་གི། །ཅི་ནས་ཀྱང་ཕར་རྒྱུ་ཚུར་རྒྱུ་མི་ཚོར་བར་དལ་བུ་དལ་བུས་འབད་པ་མེད་པར་འཇུག་པ་དེ་ལྟར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ། ❶ བོད་ཀྱི་ཆེག་མཛོད་ཆེན་མོར། ཡོན་ཏན་མེད་ཅིང་སེམས་དཔངས་མཐོ་བ། ཞེས་ཀྱང་སྨོང་།

གོང་བག་གི་སྤྱོད་ལམ། ཉེ་བར་མ་ཞི་བའི་འགྲོ་འདུག་གི་སྤྱོད་ལམ།

གོང་མ་ཁའི་མེ། གོང་མ་ཁའི་མེ་ནི་རྒྱ་མཚོའི་མཐའ་ལ་བྱག་རི་རྟ་གོང་མའི་གདོང་པ་འདྲ་བའི་ཁ་ལས་འབར་བའི་མེ་ཤིན་ཏུ་དམར་ཞིང་ཚ་བ་ཡོད་པ་དེ་ལ། གོང་མ་ཁའི་མེའམ་རྟ་གདོང་གི་མེ་ཞེས་བྱགས། དབྱིན་སྐད་དུ། volcano ཞེས་པ་དེའི་མེ་ཤིན་ཏུ་ཚ་བ་དེའོ། །

རྒྱ་སྐད། ❶ རྒྱ་གར་གྱི་སྐད། ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད། ❷ འགའ་ཞིག་གིས་རྒྱ་ནག་གི་སྐད་ལ་རྒྱ་སྐད་ཅེས་སྤྱོར་བར་མཛད་ཀྱང་འདི་འཁྲུལ་གཞི་ཆེ་བས། རྒྱ་ནག་གི་སྐད་ལ་རྒྱའི་སྐད་ཅེས་བརྗོད་ན་ལེགས་པར་སེམས།

རྒྱ་གར། འཕགས་ཡུལ། དབྱིན་ཇི་ཡ། ཐྲ་རུ་ཀ། ཅིན་དུ་སྤྱན། སྤྱ་བཤད་ནི། ཡུལ་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་གོས་དཀར་པོ་གྱོན་པས་ན་རྒྱ་གར་ཞེས་བྱ། འོ་ན་འབྱི་བའི་ཚེ་རྒྱ་དཀར་ཞེས་མི་འབྱི་བར་རྒྱ་གར་ཞེས་འབྱེ་བ་ནི། ཐུབ་བཀའ་བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མས། ཕལ་སྐད་ལ་དཀར་པོ་ལ་གར་པོ་ཞེས་ཀློག་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུན་ལས་ཡིན་གསུང་། ཡང་མཁས་པ་འགའ་ཞིག་གིས། དུ་འཕུལ་ཕྱིས། ཀ་ཡང་མིང་མཐའ་འདྲེན་ཚུལ་གྱི་དབང་གིས་ག་ཟུམ་དུ་བསྡུར་བར་བཤད། ཡང་མཁས་པ་མང་པོས་འདོད་རྒྱལ་གྱི་བཙན་ཡིན་པར་ཡང་ཞེད་དེ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་ལེགས་བཤད་གསེར་ཕྲེང་ལས་ཀྱང་། རྒྱ་གར་ཞེས་པ་འདུལ་བ་ཚོག་ལེ་ལས། མཁྱེན་ཡོད་གནས་བཅས་ཙམ་པ་ཀ། །ཡུ་རུ་ཀ་སྤྱི་ཡངས་པ་ཅན། །རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ནི་དྲུག་པ་སྟེ། ། འདི་

དག་གྲོང་ཁྱེར་ཆེན་པོར་ཤེས། །ཞེས་པ་ལྟར་གྲོང་ཁྱེར་ཆེན་པོ་དྲུག་གནས་པའི་ཕྱོགས་ལ་འདོད་ཆུལ་དུ་བདད་བྱས་པ་སྟེ། ཞེས་སོགས་སྔ་ཚོགས་ཤིག་སྣང་ངོ། །

ཀུ་གར་མཁའ་འགྲོའི་ཁྲད་འཕགས་ཀྱི་གདམས་པ་བཅོ་ལྔ (བཀའ་བསྒྱུར) ། སྔོན་འགྲོ་དག་བྱེད་སྐྱོང་ར། ། ཐབས་ལམ་བདེ་དྲོད་རང་འབར། ། སྐུ་ལུས་ཆགས་སྡང་རང་གྲོལ། ། ཚེ་ལམ་འཁྲུལ་བ་རང་དག། ། ཁྲད་པར་འཁོར་ལོ་རྣམ་དྲུག ། བསྲེ་འཕོ་ཤེས་རབ་རྣམ་བཞི། ། འཕྲུག་མེད་ལམ་ཁྱེར་རྣམ་གསུམ། ། དག་སྣང་ལྷ་སྐུ་རང་ཤར། ། ཡུལ་སྣང་གང་བསམ་གསལ་མཐོང་། ། བོད་གསལ་གཏི་མུག་རང་སངས། ། འཕོ་བ་མ་བསྒོམས་སངས་རྒྱས། ། བར་དོ་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་སྐུ། ། ཀུན་རྫོབ་སྒྱུ་མ་མི་ལམ། ། དོན་དམ་ཕན་མེད་གནོད་མེད། ། གཞན་དོན་གཅུགས་སྐུ་རང་ཤར་དང་བཅོ་ལྔའོ། །

ཀུ་གར་མ། རྩོམ་པ་པོ་ཀུ་གར་ཀྱིས་མཛད་པའི་བསྟན་བཅོས།

ཀུ་གར་མར་གྲགས་པའི་འགྲེལ་པ་ཉིར་གཅིག ཀུ་འགྲེལ་ཉིར་གཅིག། བསྟན་བཅོས་མངོན་རྟོགས་ཀུན་ལ་ཀུ་གར་ན་འགྲེལ་པ་ཆེས་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་། གྲགས་ཆེ་བ་ཉིར་གཅིག་ཡོད། མདོ་ཀུན་སྡུད་བའི་འགྲེལ་པ་བཏུ་གཉིས་དང་། མ་སྡུད་བའི་འགྲེལ་པ་དགུའོ། །མདོ་ཀུན་སྡུད་བའི་འགྲེལ་པ་བཏུ་གཉིས་ནི། ཉི་ཁྲི་དང་སྡུད་བ་བཞི། བཀྲད་སྟོང་པ་དང་སྡུད་བ་གསུམ། མདོ་སྡུད་པ་དང་སྡུད་བ་གསུམ། འབུམ་ཀྱང་པ་དང་སྡུད་བ་གཅིག། ཡུམ་གསུམ་ག་དང་སྡུད་བ་གཅིག་སྟེ་བཏུ་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ཉི་ཁྲི་དང་སྡུད་བ་བཞི་ནི། འཕགས་པ་གྲོལ་སྟེས་མཛད་པའི་ཉི་ཁྲི་སྟོང་བ། བཏུན་པ་གྲོལ་སྟེས་མཛད་པའི་ཉི་ཁྲི་རྣམ་འགྲེལ། སྒོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོས་མཛད་པའི་ཉི་ཁྲི་ལེའུ་བཀྲད་མ། ཤྲཱི་ཧ་པས་མཛད་པའི་ཉི་ཁྲི་དག་ལྡན་ཏེ་བཞིའོ། །གཉིས་པ་བཀྲད་སྟོང་པ་དང་སྡུད་བ་གསུམ་ནི། སྒོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོས་མཛད་པའི་བཀྲད་སྟོང་འགྲེལ་ཆེན། ཤྲཱི་ཧ་པས་མཛད་པའི་སྟིང་པོ་མཆོག། ཙ་ན་ཀ་རས་མཛད་པའི་གནད་ཀྱི་ཟླ་འོད་དེ་གསུམ་མོ། །གསུམ་པ་མདོ་སྡུད་པ་དང་སྡུད་བ་གསུམ་ནི། སྒོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོས་མཛད་པའི་སྡུད་འགྲེལ་རྟོགས་སྒྲ། སངས་རྒྱས་ཡི་ཤེས་ཞལས་ཀྱིས་མཛད་པའི་སྡུད་པའི་དཀའ་འགྲེལ། ཁ་ཆེ་ཆོམ་རྒྱས་ཤྲཱི་མཛད་པར་གྲགས་པའི་ཤེར་ཕྱིན་མིག་སྟེ་གསུམ་མོ། །བཞི་པ་འབུམ་ཀྱང་པ་དང་སྡུད་བ་གཅིག་ནི། ཁ་ཆེ་ཆོམ་རྒྱས་ཤྲཱི་མཛད་པར་གྲགས་པའི་སྟོང་ཕྲག་བཅུ་པའི་བཤད་པ་དེ་དེ་ཡིན་ནོ། །ལྔ་པ་ཡུམ་གསུམ་ག་དང་སྡུད་བ་གཅིག་ནི། ཪ་བོ་སྒོམ་ཉིས་མཛད་པར་གྲགས་པའི་ཡུམ་གསུམ་དོན་བཅུད་ཀྱིས་མཐུན་པར་བསྟན་པ་དེ་དེ་ཡིན་ནོ། །མདོ་ཀུན་མ་སྡུད་བའི་འགྲེལ་པ་དགུ་ནི་སྒོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོས་མཛད་པའི་འགྲེལ་པ་དོན་

གསལ། ཆོས་ཀྱི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་མཛད་པའི་འགྲེལ་བཤད་ཆོག་གསལ། གསེར་གླིང་པས་མཛད་པའི་འགྲེལ་བཤད་རྟོགས་དཀའི་སྣང་བ། ཤེར་འབྱུང་བློ་གྲོས་ཀྱིས་མཛད་པའི་བསྡུས་དོན། ཁ་ཆེ་གཞོན་ནུ་དཔལ་གྱིས་མཛད་པའི་བསྡུས་དོན། ཪོ་བོས་མཛད་པར་གྲགས་པའི་བསྡུས་དོན། རིན་ཆེན་གྲགས་པས་མཛད་པའི་འགྲེལ་པ་གྲགས་ཆེ། བྱང་སྤྱི་ཀློས་མཛད་པའི་ཤེས་རབ་སྒྲོན་མེའི་ཕྲེང་བ། ཞ་སྡུས་མཛད་པའི་ཐུབ་པ་དགོངས་རྒྱན་དེ་དགུའོ། །དེ་དག་ལ་རྒྱ་གར་མར་གྲགས་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། མདོ་རྒྱན་སྣར་བའི་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་ཤེར་ཕྱིན་མཛོད་ཀྱི་ལྟེ་མིག་དང་། ཡུམ་གསུམ་དོན་བརྒྱད་ཀྱིས་མཐུན་པར་བསྟན་པ་གཉིས་དང་། མ་སྣར་བའི་འགྲེལ་པ་དགུ་ལས་ཛོ་བོས་མཛད་པར་གྲགས་པའི་བསྡུས་དོན་དང་། རིན་ཆེན་གྲགས་པའི་འགྲེལ་པ་གྲགས་ཆེ་རྣམས་རྩོམ་པ་པོ་རྒྱ་གར་མཁས་པ་ཡིན་མིན་ཐག་མ་ཆོད་པས་རྒྱ་གར་མར་གྲགས་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། །

རྒྱ་འགྲེལ་ཉར་གཅིག རྒྱ་གར་མར་གྲགས་པའི་འགྲེལ་པ་ཉར་གཅིག་དང་འདྲ།

རྒྱ་ཅང་། སྐྱེང་འོག་ནས་སྐུད་པ་མང་པོ་དང་ལྡས་པ།

རྒྱ་ཅང་། སྐེ་རགས་སྦུབ་ཅན་གྱི་མིང་།

རྒྱ་རྣ་རྒྱ། འདུལ་བའི་གཙ་ཆོག་ཅིག་སྟེ། རྒྱ། རྒྱ་ན་རོ་ཡང་འཐད།

རྒྱ་མཆོ། ❶ ཆུའི་ཕྱང་པོ་ཆེན་པོ། ❷ མང་པོ། དབྱངས་ཀྱི་ཡན་ལག་རྒྱ་མཆོའི་སྒྲ་ཀུན་གྱིས། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

རྒྱ་མཆོའི་འགྲམ། ❶ ཡི་དྭགས་དང་ངོ་སྣ་རྒྱ་བའི་ས་ཕྱོགས་རྒྱ་མཆོའི་འགྲམ་ན་ཡོད་པ་ལ་བཞེད། ❷ ཁ་ཅིག་ལྷོ་ལང་ཀའི་གླིང་གི་འགྲམ་ན་ཡོད་ཟེར།

རྒྱ་མཆོ་སྤྲིན་གྱི་བཀོད་པ། ནམ་མཁའི་མཐའ་ཁྱབ་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་དེ་ཉིད་ཆེ་གཞིར་བྱས་ནས་གཅིག་བཏུ་བརྒྱ་སྟོང་ནས་གྲངས་མེད་ཀྱི་བར་དང་། རྒྱལ་མཚན་རྩེ་མའི་དཔུང་རྒྱན་དང་། རབ་འབྱམས་རྒྱ་མཆོ་སོགས་ཀྱི་གྲངས་མདོ་ལས་འབྱུང་བ་ལྟར། རྒྱ་མཆོ་སྤྲིན་གྱི་བཀོད་པ། ཞེས་པ་ཡང་དེ་དག་ལས་བརྒལ་བའི་གྲངས་ཀྱི་གནས་ཤིག་གི་མིང་ཡིན།

རྒྱ་བཟའ་ཀོང་ཪོ། ཆོས་རྒྱལ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོ་ལ་རྒྱ་བཟའ་དང་བལ་བཟའ། བོད་པའི་བཙུན་མོ་གསུམ་སྟེ་ལྷ་ཡོད་པའི་ནང་གསེས་ཤིག་སྟེ། Wen Ch'eng ཞེས་ཆིང་ཀོང་ཪོ་དང་། བོད་སྐད་དུ་བསྒྱར་ན་ཆུ་ནང་གི་པདྨ་ཞེས་བྱའོ། །དཔལ་ལྡན་ལྷ་མའི་ཪོ་བོ་ཤྲཱ་ཛ་དགེ་ཅག་གི་སྟོན་པ་དགུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་པའི་སྐུ་ཚད་རྒྱལ་བ་ར་ང་ཉིད་བཞུགས་པ་དང་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཪོ་བོ་རིན་པོ་ཆེ་གདན་དྲངས། ལྷ་སའི་ར་མོ་ཆེ་བཞེངས། དེ་

ཉིད་ཧི་བཙུན་སྒྲོལ་མའི་སྤྲུལ་པར་གྱུར་པ་ལ། འཕགས་པའི་གནས་བརྟན་བཅུ་དྲུག་དང་ས་གདན་
དང་པའི་སྒྲིན་བདག་ཆུ་ནག་གི་ཆུལ་པོ་ཐལ་ཇུའི་སྐས་མོ་ཡིན།

ཆུ་རིམ་པ་བདུན་གྱིས་གདབ་པ། ཚེག་མི་འཁྱགས་པ་ཆེག་གི་ཆུ། ཚེག་ཀང་མི་འཁྱགས་པ་ཤད་ཀྱི་ཆུ། ཚེག་དོན་
མི་འཁྱགས་པ་ལེའུའི་ཆུ། ཤོ་ལོ་ཀ་མི་འཁྱགས་པ་བམ་པོའི་ཆུ། བམ་པོ་མི་འཁྱགས་པ་བམ་གྲངས་ཀྱི་ཆུ།
མཐའ་མི་འཆོལ་བ་སྟེ་ཐེག་གི་ཆུ། ཀློགས་བམ་མི་འཁྱགས་པ་གདོང་ཡིག་གམ་སྤུན་ཁྲར་གྱི་ཆུ་དང་བདུན་
ནོ། །སྤུན་ཁྲར་ནི་དཔེ་ཆ་འགའ་ཞིག་གི་གྲངས་ཡིག་ཕན་ཚུན་ལ་དཔེ་སོ་སོའི་མིང་བྲིས་པ་ལ་ཟེར་གསུང་ས་
སོ། །ཞེས་ཀློང་དོལ་ཀླ་མའི་གསུང་ལ་གཞི་བྱས།

ཆུ་ལམ། ལམ་པོ་ཆེ།

ཆུ་ལུ། ཚེག་མཛོད་ཆེན་མོར་ཆུལ་པོའི་སྐས་ཀྱི་མིང་དང་། ཞྭ་སྐབ་པས་མི་དྲག་གི་མིང་དུ་བཤད།

ཆུ་ཤུག་ཆེ་གླ། ཆུ་ཤུག་གི་འབྲུ་རྩོག

ཆུགས་ཚུ། ཆུགས་ནི་བཟའ་བ་ཚུ་ནི་བཏུང་བའོ། ।

ཆུགས་པ། ❶ ལུས་ཀྱི་ཤ་ཆུས་པ། སྐུ་ཤ་ཆུགས་པ་ཆགས་འདུག་ཅེས་པ་ལྟ་བུ། ❷ ངོམས་པའམ་འགྲངས་པ།
གྲོད་ཁོག་ཆུགས། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❸ ངོམ་པ། ཁེངས་པ། དྲེགས་པ། ❶ ཉེ་ཉོན་ཉེ་ཤུའི་དགུ་པ་ནི། འདོད་
ཆགས་ཀྱི་ཆར་གཏོགས་གང་ཞིག ནད་མེད་པ་སོགས་ལ་བརྟེན་ཅིང་ཕུན་ཚོགས་ཀྱི་མཚན་མ་གང་རུང་
མཐོང་ནས་དགའ་ཞིང་ཡིད་བདེ་བས་རབ་དུ་ཕྱེ་བའི་རིག་པའོ། །བྱིད་ལས་ནི། ཉོན་མོངས་དང་ཉེ་བའི་
ཉོན་མོངས་མཐའ་དག་སྐྱེ་བ་དང་རྟེས་སུ་མཐུན་པའི་ཆུ་བྱིད་པའི་ལས་ཅན་ནོ། ।

ཆུང་གྲགས། གཞུ་འདོམ་མམ་འདོམ་པ་ལྟ་བཅུ་ལ་ཆུང་གྲགས་གཅིག་ཟེར།

ཆུན་གྱི་དོ་རྗེ། ཆུན་གྱི་ཅི་མཛེས་སུ་བྱས་པའི་དོ་རྗེ། དེ་ལ་དོ་རྗེ་ཆེ་གསུམ་པ་ནས་དགུ་པའི་བར་ཡོད་པར་མངོན།
པཊ་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་ཆུན་གྱི་གསུང་ལ་གཞི་བྱས།

ཆུན་དུག་མཆོག་གཉིས། ཆུན་དུག་ནི། ཀླུ་སྒྲུབ། འཕགས་པ་ལྷ། ཐོགས་མེད། དབྱིག་གཉེན། ཕྱོགས་གླང་། ཆོས་
གྲགས་བཅས་དུག་གོ། མཆོག་གཉིས་ནི། དབྱིག་གཉེན་གྱི་སློབ་མ་འདུལ་བ་རང་ལས་མཁས་པ་ཡོན་ཏན་
འོད་དང་། དེའི་སློབ་མ་ཤཱཀྱ་འོད་དོ། ।

ཆུན་དུག་མཆོག་བཅུད། (རྟིང་མ) ཆུན་དུག་ནི། ཀུ་སྤྲུབ་སྟིང་པོ། ཐོགས་མེད། དབྱིག་གཉེན། ཕྱོགས་ཀྱི་སྐང་པོ། ཆོས་ཀྱི་གཙུག་པ། ཡོན་ཏན་འོད་དོ། །མཆོག་བཅུད་ནི། དེ་རྣམས་ཀྱི་སྟེང་དུ། འཕགས་པ་ལྷ། ཙཱ་ཏུ་ཀ་མི། དཔའ་བོ་བསྟན། ཕྱོགས་སྐང་ཕྱི་བའོ། །སྐོང་ཆེན་རབ་འབྱམས་པའི་གྲུབ་མཐའ་མཛོད་དུ་གསལ།

ཆུན་སྤུད། (བར་སྟོང) ཕྱད་གཞན་དབང་ཅན་ཞེག་སྟེ། ཀུང་ཡང་འང་གསུམ་མོ། །❶ མཐུན་པའི་ཆོག་ཆུན་ལ་འཇུག་པ། དཔེར་ན། མཁས་“ཀུང”མཁས་ལ་སྒོབས་པ་ཡང་ཆེ། ལྷ་བྱ། མཛེས་“ཀུང”མཛེས་ལ་འདྲ་ཡང་ཆགས། ལྷ་བྱ། གཏམ་འདོད་བཞད་“ཀུང”བཞད་པ་ཡིན་ལ་བཞད་རིན་ཡང་ཆོག་པ་ཡོད། ལྷ་བྱ། ❷ མི་མཐུན་པའི་ཆོག་ཆུན། དཔེར་ན། བལྷས་“ཀུང”མ་མཐོང་། བདུད་“ཀུང”ཁྲེ། བཞད་“ཀུང”མི་ཉན། ལྷ་བྱ། ❸ སྤྲུད་པའི་དོན་ལ་འཇུག་པ། དཔེར་ན། མིར་མ་ཟད་ལྷས་“ཀུང”བདུད། ལྷ་བྱ། ང“འང” འགྲོ་རྒྱུ་ཡིན། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། ।

ཆུབ་ཆོས། ❶ གཤེན་པོའི་འདས་མཆོད། ❷ ཁ་སྐོང་། སྟོན་མའམ། འགྲེལ་པ།

ཆུའི་སྐད། ཆུ་ནག་གི་སྐད།

ཆུལ་པོ། ① གཞན་ལས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ། དཔེར་ན་རིའི་ཆུལ་པོ་རི་རབ་ཅེས་པ་ལྟ་བུ། ② གསལ་བ། ③ གཞན་གྱིས་མི་བརྗེ་བ། ④ མི་མཐུན་ཕྱོགས་འཛོམས་པའི་སྟོབས་དང་ལྡན་པ། ⑤ ཆུལ་སྦྱིད་ལ་དབང་སྒྲུར་བར་བྱེད་པ། ⑥ འཁོར་ཚོགས་མང་པོ་དང་ལྡན་པ་བཅས་ལ་འཇུག་པར་བཞད། ཆུལ་པོའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ནི། བཙན་པོ། རྗེ། མངའ་བདག། བླ། མི་དབང་། ལྷ། ས་སྐྱོང་རྣམས་སོ། ।

ཆུལ་པོའི་ཁབ། ❶ སྔར་ཆུ་གར་གྱི་གྲོང་ཁྱེར་ཆེན་པོ་དུག་གི་ནང་གསེས། སྒྲ་བཞད་ནི། གྲོང་མི་རྣམས་ཀྱིས་ཀླུ་གནས་པའི་ཕྱོགས་སུ་གྲོང་ཁྱེར་བཙུགས་པས་བཙུགས་སོ་ཅོག་ཀླའི་ཆུལ་པོས་བཤིག་ཅེང་། ཆུལ་པོའི་མིང་དུ་བྱས་པ་འགའ་ཞིག་མ་བཤིག་པར་རིག་རས། ཏོན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་གྲོང་ཁྱེར་ཐམས་ཅད་ལ་ཆུལ་པོའི་མིང་དུ་བྱས་པས་དེའི་ཕྱིར་ཆུལ་པོའི་ཁབ་ཅེས་བརྗོད་དོ། །ཞེས་འདུལ་བ་ལུང་གཞིའི་ཆུ་ཆེར་བཤད་པ་ལས་བཤད་དོ། །❷ ཆུལ་པོའི་ཚེ་བྱང་ངམ་ཁྱིམ།

ཆུལ་པོས་བཀྲབས་པ། མང་པོའི་ནང་ནས་འདམས་པའི་ཆུལ་པོའི་འཁོར་གྱི་ནང་མ།

ཆུལ་བ་ཆུ་མཆོའི་མཆོད་ཇས་ཞེས་སོགས། ཆུལ་བ་ཆུལ་མཆོའི་མཆོད་ཇས་ཞེས་སོགས་ཀྱི་མཆོད་ཕྲེང་འདི་གཞོན་ནུ་ནོར་བཟང་གིས་གསུངས་པར་བཤད།

རྒྱལ་བ་རིགས་ལྟ། རྣམ་སྣང་། རིན་འབྱུང་། འོད་དཔག་མེད། དོན་གྲུབ། མི་བསྐྱོད་པ་སྟེ་ལྟ། དེ་ཡང་རྣམ་སྣང་ནི་གཏི་མུག་དག་པའི་དག་ཆ་ལྟར་ཤར་བ་དང་། གཟུགས་ཕུང་དག་ཆ་ལྟར་ཤར་བ་ཡིན། དེ་བཞིན་དུ་རིན་འབྱུང་ང་རྒྱལ་རྣམ་དག་དང་། ཚོར་ཕུང་རྣམ་དག། འོད་དཔག་མེད་འདོད་ཆགས་རྣམ་དག་དང་། འདུ་ཤེས་རྣམ་དག། དོན་གྲུབ་ཕྲག་དོག་རྣམ་དག་དང་། འདུ་བྱེད་རྣམ་དག། མི་བསྐྱོད་པ་ནི་ཞེ་སྡང་རྣམ་དག་དང་། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོ་རྣམ་དག་ཡིན་པ་བཅས་སོ། །

རྒྱལ་བུ་གཞོན་ནུ་དོན་གྲུབ་ཀྱི་བཙུན་མོའི་གཙོ་མོ་གསུམ། གཐས་འཇིན་མ། སྤེད་མ། རི་དྭགས་སྐྱེས་དང་གསུམ།

རྒྱལ་དབང་སྐུ་ལྷོང་རིམ་བྱོན། ༡ རྒྱལ་དབང་དགེ་འདུན་གྲུབ། ༢ དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོ། ༣ བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ། ༤ ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ། ༥ བློ་བཟང་རྒྱ་མཚོ། ༦ ཚངས་དབྱངས་རྒྱ་མཚོ། ༧ བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོ། ༨ འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོ། ༩ ལུང་རྟོགས་རྒྱ་མཚོ། ༡༠ ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱ་མཚོ། ༡༡ མཁས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ། ༡༢ འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོ། ༡༣ ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོ། ༡༤ རྒྱལ་དབང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ་བཅས་སོ། །

རྒྱལ་དབང་ལྷ་པའི་རྣམ་ཐར་གླེགས་བམ་བཏུ་གཅིག ཕྱིའི་རྣམ་ཐར་དུ་ཀུ་ལའི་གོས་བཟང་ལ་གླེགས་བམ་དྲུག (དུ་ཀུ་ལའི་གོས་བཟང་གླེགས་དང་པོ་གསུམ་རང་རྣམ་དང་། ཕྱི་མ་གསུམ་སྟེ་སྒོང་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོས་བརྩམས) ནང་གི་རྣམ་ཐར་གསན་ཡིག་གཟུའི་ཚུ་རྒྱན་ལ་གླེགས་བམ་བཞི། གསང་བའི་རྣམ་ཐར་རྒྱ་ཅན་གླེགས་བམ་གཅིག་དང་བཏུ་གཅིག་ཡིན་ཞེས་སྟེ་སྒོང་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོས་གསུངས།

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན་ཀྱི་གསུང་འབུམ་དཀར་ཆག <ཀ་པར> གཉས་རྟེང་པ་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་བསྐུལ་བ་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་ཀྲིཀྐ་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད། འདི་ལ་སྔ་རྩོམ་ཞེས་ཡོད་པར་གསུངས། ལྷ་དབང་བློ་ཡི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་རྣམ་འགྲེལ་ས་བཅད་ཆེན་མོ། ཕྱོགས་སྒྲ་འཇུག་ཚུལ་ཁྲིད་དུ། <ཁ་པར> འབྲོང་རྩེ་ལྷ་བཙུན་གྱིས་བསྐུལ་བ་རིན་ཆེན་གཏེར་མཛོད། འདི་ཡི་སྔ་རྩོམ་གཉས་རྟེང་མཁན་པོས་ཞུས་པ་ཆུས་པ་ཞེས་ཡོད་གསུངས། ཚད་མའི་ལམ་བསྒྲིགས། ལྷང་སྐུ་རོལ་པའི་རྗེ་རྗེས་འདི་ཡི་བཤད་ལུང་གནང་ཞེས་གསུངས། <ག་པར> སྤྲོབ་དཔོན་ཕྱོགས་གྲང་གི་ཚད་མ་ཀུན་ལས་བཏུས་པའམ་ཚད་མ་མདོ་ཞེས་གྲགས་པའི་ཀྲི་ཀ་མཐར་འཛིན་གདུང་སེལ། ས་པཊ་ཀྱིས་མཛད་པའི་ཚད་མ་རིགས་གཅིར། འབྲེལ་པ་བརྟག་པའི་རྣམ་བཤད། རྩ་བ་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྒྲོར་ཀྲིཀྐ་ངག་འདོན་ཡིད་ཀྱི་མགུལ་རྒྱན། དབུ་མ་འཇུག་པའི་སྒྲོར་ཀྲིཀྐ། <ང་པར> རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་

ཆེན་པོས་བྱང་ཤུ་སྦྲེང་ཆུལ་བའི་དབེན་གནས་སུ་ཕར་ཕྱིན་གྱི་གསུང་བཤད་ཆུས་པ་གནང་ཚེ་དར་མ་རིན་ཆེན་ལ་བཀའ་གནང་ནས་རྩོམ་པར་མཛད་པ་ཕར་ཕྱིན་ཀྱི་ཀ་རྣམ་བཤད་སྟིང་པོའི་ཆུན། ཕར་ཕྱིན་ལམ་གྱི་རིམ་པར་བསྒོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་སྒོ་འབྱེད། དཀའ་བཞི་པ་སངས་ཆུས་འཕེལ་གྱིས་བསྐུལ་བ་ཕར་ཕྱིན་དོན་བདུན་ཐུ་རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ། རྗེ་བློ་གྲོས་པཎྜི་པས་བསྐུལ་བ་མངོན་པ་གོང་མ་ཀུན་ལས་བཏུས་པའི་ཀྱེ་ཀ་ཆོས་མངོན་ཆུ་མཆོ། མངའ་རིས་ཆོས་ཆུལ་གདུང་བཙུད་ཀྱིས་བསྐུལ་བ་དབུ་མ་རིན་ཆེན་འཕྲེང་བའམ་གཏམ་བྱ་རིན་ཆེན་འཕྲེང་བའི་ཀྱེ་ཀ་སྟིང་པོའི་དོན་གསལ། དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པའི་སྒོབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་སྟིང་པོས་མཛད་པའི་དབུ་མ་བདེན་གཉིས་ཀྱི་ཀྱེ་ཀ། དབུ་མ་བཞི་བཅུ་པའི་ཀྱེ་ཀ་ལེགས་བཤད་སྟིང་པོ། <ཅ་པར> གྱང་ཟུ་ཆུལ་མཚན་བཟང་པོས་བསྐུལ་བ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཀྱེ་ཀ། ཆུལ་སྡོམ་ཞི་བ་ལྟའི་སྤྱོད་འཇུག་ཀྱེ་ཀ་ཆུལ་སྡོམ་འཇུག་ངོགས། ཆུལ་ཚབ་རྗེའི་ཤེས་རབ་ལེའུའི་རིན་བྱིས་རྗེ་ཡི་གསུང་འབུམ་དུ་བཞུགས། དབུ་མ་རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པའི་ཀྱེ་ཀ་སྣ་བ་ངན་པ་རྣམ་པར་འཐག་པ། ལྷུང་བཤགས་ཀྱེ་ཀ། གསང་འདུས་བླ་བརྒྱད་གསོལ་འདེབས་མདོ་རྒྱུད་མ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསང་འདུས་འཇམ་དཔལ་སྤྱན་ཐབས་འཇམ་དབྱངས་དགོངས་གསལ་ལ་མཁོ་བ་འཇམ་དཔལ་དགྱིལ་ཆོག། འཇམ་དཔལ་སྤྱན་ཐབས་རྒྱུ་གཞུང་ཀུན་བཟང་གི་རྣམ་བཤད་བསྡུས་པ། དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་རྗོགས་རིམ་སྒོམ་དུག་དང་རིམ་པ་དང་པོའི་རྣམ་བཤད་བདེ་ཆེན་མྱུར་འཇུག དབུ་མའི་ལྟ་ཁྲིད་ཉུང་ངུ། དགེ་སློང་གི་བསླབ་བྱ་གནམ་རྩེ་ལྗོང་མ་དང་། དགེ་ཚུལ་གྱི་བསླབ་བྱ་གནམ་རྩེ་ལྗོང་མ། ཚད་མའི་བརྗེད་བྱང་ཆེན་མོ། མངོན་སུམ་ལེའུའི་བརྗེད་བྱང་། དབུ་མ་རྩྭ་གྱི་བརྗེད་བྱང་སོགས་རྗེ་ཡི་གསུང་ཞིག་རྣམས་རྗེ་ཡི་གསུང་འབུམ་དུ་བཞུགས་སོ། ।

ཆུལ་མཚན། ❶ ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་ལས་རྣམ་པར་ཆུལ་བ་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་མཆོད་པའི་ཇ་ས་ཤིག ❷ ཀླ་ཆེས་དང་རིན་པོ་ཆེ་དང་རོ་རྗེ་དང་ལྡན་པའི་རྩེ་མོ་ཅན་གྱི་རིན་པོ་ཆེའི་དབུགཔ་ལ་བཅིངས་ཤིང་། དྲིལ་བུ་འཁྲོལ་བ་བཅིངས་པའི་དར་ལྗེ་གསུམ་པ་རྩེ་མོ་ལ་རི་དྭགས་ཀྱི་ཆུལ་པོ་དང་ངང་པའི་ཆུལ་པོ་དང་ཀླུ་ཟ་བ་དང་ཀ་སྦུ་ཆུས་པ་དང་། ཆུ་སྲིན་གྱིས་མཚན་པ་རླུང་གིས་བསྐྱོད་པས་སུམ་ཁྲགས་སུ་འཁྱོག་ཅིང་འགྱིང་བའི་ཆ་བྱད་ཅན་ནོ། །སྒོག་ཆགས་ཀྱི་མཚན་མ་བྱིད་པའི་རྩེ་མོ་ནི་དར་ལྗེའི་རྩེ་མོའོ། །ཐུགས་རིམ་ཆེན་མོ་གསུང་། འདུལ་བ་མདོར་ཡང་སེང་གེ་ཀང་པ་བཆུད་པ་དང་། ཀ་སྦུ་ཆུས་པ་སོགས་སྒོག་ཆགས་གཀྱེས་འདུས་ཀྱི་གཟུགས་ཁྲད་པར་བས་མཚན་པའི་ཆུལ་མཚན་གསུང་ས་བཞིན་ཡིན་པས། མཚན་མ་དེ་འདྲ་ཡོད་པ་ཆུལ་མཚན་དང་། མེད་པ་བ་དན་དུ་འཛོག་ལ། གཀྱེས་ཀའང་དར་ལྗེ་གསུམ་པ་ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་འཕན་ལྟ་

བྱ་ཞིག་ཡིན། །འདི་ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་བོད་པའི་ཆུལ་མཚན་དང་བཟོ་དབྱིབས་མི་འདྲའོ། །སྒྲ་བཤད་ནི། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་པར་ཆུལ་བའི་ཤེས་རབ་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་མཚན་མ་ཡིན་པས་ཆུལ་མཚན་ཞེས་སྨོས། ❸ རྟགས་སམ་ཚས་གོས། མུ་སྟེགས་ཀྱི་ཆུལ་མཚན་འཆང་བ། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཆུལ་རབས་གསལ་བའི་མེ་ལོང་། ས་སྐྱ་པ་བསོད་ནམས་ཆུལ་མཚན་གྱིས་བརྩམས། ཆུལ་རབས་འདི་བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་བརྩམས་ཤིང་། ལོ་ཆུས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་གྲགས་ཅན་ཞེས་འཛིན་བྱེད། ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོ་ (1312) ལོར་ཞ་ལྷ་ཁང་གསར་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། བུ་སྟོན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ། ཆུལ་སྤས་ཐོག་མེད་བཟང་པོ། དཔང་ལོ་བློ་གྲོས་བརྟན་པ་སོགས་ཀྱི་མ་མང་པོ་བསྟེན་ནས་འཆད་རྩོད་གསུམ་གྱིས་ཆུལ་བསྟན་སྤེལ་བར་མཛད། བརྩམས་ཆོས་ཀྱང་། ཚད་མ། ཕར་ཕྱིན། དབུ་མ། གསང་སྔགས་སོགས་རིག་གནས་དང་ཆོས་འབྱུང་ཡང་བརྩམས་སོ། །

ཆུལ་སྤས་སྐུ་མཆེད་གསུམ། འབྲོམ་གྱི་སྤྲོབ་མ་སྐུ་མཆེད་གསུམ་ནི། པོ་ཏ་བ་རིན་ཆེན་གསལ། སྤྱན་སྔ་བ་ཚུལ་ཁྲིམས་འབར། ཕུ་ཚུང་བ་གཞོན་ནུ་ཆུལ་མཚན་དང་གསུམ་མོ། །དེ་གསུམ་ལ་སྐུ་མཆེད་ཅེས་པ་ནི། ཆུལ་པོ་དད་པ་བརྟན་པོའི་སྤས་སུ་འཁྲུངས་པའི་ཚེ་སྐུ་མཆེད་ཡིན་པ་དང་། དཔལ་འབྲོམ་གྱི་སྤྲོབ་མ་ཡིན་པ་ཡིན་པས་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་མཆེད་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ཞེས་མཁས་པ་རྣམས་གསུང་ངོ་། །ཇི་སྐད་དུ། ལོང་མེད་ཐུགས་ལ་འཁྲུངས་པའི་པོ་ཏ་བ།། བདག་པས་གཞན་གཅེས་སྤྲོམ་པའི་སྤྱན་སྔ་བ། །སྤྲུལ་པ་སྟེང་པོར་མཛད་པའི་ཕུ་ཚུང་བ། །ཆུལ་སྤས་སྐུ་མཆེད་གསུམ་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཆུལ་སྤྲིད། ཆུལ་སྤྲིད་ཅེས་བྱ་ནི། རྗེ་དཔོན་དང་། བློན་པོ། ཡུལ་འཁོར། རྫོང་། མཛོད། དཔུང་། མཛའ་བཤེས་དགེ་ཡན་ལག་བདུན་དང་ལྡན་པ་ནི་ཆུལ་སྤྲིད་ཡིན་ཏེ། ཞེས་འདུལ་བ་ལུང་གཞིའི་ཆུ་ཆེར་བཤད་པ་ལས་གསུངས་སོ།

ཆུས་གདབ་པ། (མ་ཉོང་པ) ཆུས་བཏབ་པ་དང་དོན་འདྲ།

ཆུས་བཏབ་པ། (འདས་པ) ❶ དམ་ཕྲག་བཅུབ་པ། ❷ བཙན་ཏུ་བཏང་བ། བརྟན་པར་བྱས་པ། དགེ་རྩ་རྣམས་བསྡོ་བ་དང་སྨོན་ལམ་གྱིས་ཆུས་བཏབ། ཅེས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། བསྡོ་སྨོན་གྱིས་ཆུས་བཏབ་པའི་དགེ་རྩ་ནི་ཁོང་ཁྲོ་སོགས་ཀྱིས་བཅོམ་མི་ནུས་པར་བརྟན་པའམ་བཙན་པར་བྱས་པའི་དོན་ནོ། །❸ ཡིད་བྱེད་བསྟམས་པ། མི་གདའ་བར་བྱས་པ། དཔེར་ན་ཡུལ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པའི་ཚེ་བདེ་སྟོང་གིས་ཆུས་བཏབ་སྟེ། དེ་དང་མི་མཐུན་པའི་ཡིད་བྱེད་བསྟམས་ཏེ་གནས་ན་ཡུལ་སྣང་ཀུན་བདེ་བར་འཆར་ཞིང་། ཞེས་རྗེའི་རིམ་ལྟ་གསལ་

སྒོན་ན་གསལ་བ་ལྟར་རོ། ། ❶ ཐ་མི་དད་པའི་དོན། བསྟན་དར་ལྟ་རམས་པས། རྒྱ་ཡིས་བཏབ་པ་ནི་ཐ་མི་དད་པའི་དོན་ཡིན་པས་རིགས་བདག་གིས་རྒྱས་བཏབ་པ་ནི་རིགས་ཀྱི་བདག་པོ་དང་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་སོང་བའི་དོན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

རྒྱས་བཏབ་སྟེ་གཏམས་པ། ❶ དམ་པྱག་བརྒྱབ་སྟེ་བཞག་པ། ❷ བཅོལ་ཏེ་བཞག་པ།

རྒྱུ། ❶ སྐྱེད་བྱེད། འབྲས་ཅན། རྩ་བ། རྟེན། གཞི། གཞི་རྟེན། རྟེན་གཞི། གདན་རྣམས་མིང་གི་རྣམ་གྲངས། ❷ ནོར་ཡུས།

རྒྱུ་ཀྱེན། འབྲས་བུའི་ངོ་བོ་སྐྱེད་བྱེད་ལ་རྒྱུ་དང་། འབྲས་བུའི་ཁྱད་པར་སྐྱེད་བྱེད་ལ་ཀྱེན་ཞེས་བྱའོ། །དཔེར་ན། ས་བོན་ནི་རྒྱུ་དང་། ཆུ་ལུད་ནི་ཀྱེན་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་མདོ་སྡེ་པ་ཡན་ཆད་འདོད་ལ། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་ནི་རྒྱུ་དང་ཀྱེན་ལ་ངོ་བོ་ཐ་དད་མེད་ཅིང་མིང་ཐ་དད་དུ་བརྗོད་པ་ཙམ་དུ་འདོད་དོ་ཞེས་མཚོ་ཏྲི་ཀ་ཡིས་ཆུང་གསལ།

རྒྱུ་ཀྱེན་ཆོགས་པ། རྒྱུ་ཀྱེན་ཚང་བ། སྨྲ་བཤད་ནི། རྒྱུ་ནི་ཉེར་ལེན། ཀྱེན་ནི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་ཀྱེན། ཆོགས་པ་ནི་ཚང་བའི་དོན་ནོ། ।

རྒྱུ་ཅན། ❶ འབྲས་བྱ། ❷ ཕུག་པོ།

རྒྱུ་དོ་རྗེ་འཛིན་པ། (དཔེ་ལྟགས) ❶ མངོན་བྱང་དང་པོ་བཞི་རྒྱུ་དོ་རྗེ་འཛིན་པར་འཛོག ❷ རྣལ་འབྱོར་མའི་སྐབས་སུ་ཡང་། ཟླ་བའི་དཀར་ཆ་མེ་ལོང་ཡེ་ཤེས། དམར་ཆ་དང་སྤྲགས་འཕྲེང་མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས། ཕྱོགས་བཅུ་ཐམས་པ་སོར་རྩོག་ཡེ་ཤེས། འོད་ཟེར་གྱི་སྒྲོ་བསྡུ་བྱ་གྱུབ་ཡེ་ཤེས་ཏེ། དེ་བཞི་རྒྱུ་དོ་རྗེ་འཛིན་པ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །(ཞེས་པར་རྒྱུ་འབྲས་དོ་རྗེ་འཛིན་པར་གཟེགས) ❸ (བཀའ་བརྒྱུད) ཁྱད་ཆོས་གསུམ་ལྡན་གྱི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད། ཁྱད་ཆོས་གསུམ་ནི། རང་བཞིན་འགྱུར་བ་མེད་པ། སོ་སོར་རང་གི་རིགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན། མཆོག་ཏུ་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་སྟེ་གསུམ་མོ། ।

རྒྱུ་ནོར་ལོངས་སྤྱོད། གསེར་དངུལ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུ། སྒོ་ཕྱུགས་ཀྱི་ནོར། གློ་དང་འབྲུ་ལ་སོགས་པའི་ལོངས་སྤྱོད་དོ། ।

རྒྱུ་འབྲས་དོ་རྗེ་འཛིན་པ། ❶ མངོན་བྱང་དང་པོ་བཞི་རྒྱུ་དོ་རྗེ་འཛིན་པ་དང་། ལྟ་པ་འབྲས་བུ་དོ་རྗེ་འཛིན་པར་འཛོག་པ་ཡིན་ཏེ། མན་སྐྱེ་ལས། འདི་ར་རྒྱའི་ཡི་ཤེས་བཞིའི་ར་ང་བཞིན་ཉིད་ལ་ཡང་བདེ་བ་ཆེན་པོ་མོས་པ་བ་ཡོད་པ་ཁོ་ན་སྐེ། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་འདི་རྒྱུ་དོ་རྗེ་འཛིན་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོགས་དང་། སྤྲགས་

རིམ་ཆེན་མོ་ལས། ཞུ་བ་གླས་བསླུལ་མེད་ན་མངོན་བྱང་དང་པོ་བཞི་རྫུ་དོ་རྗེ་འཛིན་པ་དང་། ལྟ་པ་འབྲས་བུ་དོ་རྗེ་འཛིན་པ་དང་། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །མངོན་བྱང་ལྟ་ལ་གཅིགས། ❷ རྣལ་འབྱོར་མའི་སྐབས་སུ་ཡང་། བྱ་བའི་དཀར་ཆ་མེ་ལོང་ཡེ་ཤེས། དམར་ཆ་དང་སྒྲས་འཕྲོང་མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས། ཚོ་ཡིག་བྱ་སྐྱང་དུ་ཞུགས་པ་སོར་རྟོག་ཡེ་ཤེས། འོད་ཟེར་གྱི་སྤྲོ་བསྡུ་བྱ་གྲུབ་ཡེ་ཤེས་ཏེ། དེ་བཞི་རྫུ་དོ་རྗེ་འཛིན་མ། བྱ་བའི་ཚོ་ཡིག་སྒྲས་འཕྲོང་དང་བཅས་པ་ཡོངས་སུ་གྱུར་ནས་རྟེན་བརྟེན་པ་རྫོགས་པ་ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་ལས་བྱང་ཆུབ་པ་འབྲས་བུ་དོ་རྗེ་འཛིན་མར་འཛོག་དགོས་སོ། །ཞེས་དངུལ་ཆུ་ཆོམ་ཐ་དུ་གསུང་།

རྫུ་འབྲས་མན་ངག་བདུན། མར་ཤེས། དྲིན་དྲན། དྲིན་གཟོ། ཡིད་འོང་གི་བྱམས་པ། སྙིང་རྗེ། ལྷག་བསམ་རྣམ་དག །བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཏེ་བདུན་ནོ། །དེ་ཡང་མར་ཤེས་ནས་ལྷག་བསམ་གྱི་བར་དུག་ནི་རྫུ་དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ནི་འབྲས་བུའོ། །རྫུ་འབྲས་མན་ངག་བདུན་མ་འདི། སློབ་དཔོན་ཟླ་བ་གྲགས་པ་དང་། ཙཱརྻ་གོ་མི་དང་ཞི་བ་འཚོ་སོགས་ཀྱི་ལུགས་ཡིན་ཞིང་། འདི་དབང་པོ་རྣལ་པོའི་སེམས་བསྐྱེད་ཚུལ་ལོ།།

རྫུ་མེད། ❶ སྐྱེད་བྱེད་མེད་པ། ❷ རྫུ་མཚན་མེད་པ།

རྫུ་མཚན་མཚུངས་པའི་མགོ་སྟེམས་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར། སྒྲ་འཛིན་ཉན་ཤེས་ཀྱིས་གཟུགས་མཐོང་བར་ཐལ། གཟུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱིས་དོན་དམ་པར་གཟུགས་ལ་ལྟ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། སྒྲ་བཤད་ནི། འདི་ཁས་ལེན་ན་འདི་ཁས་ལེན་ཞེས་རྫུ་མཚན་མཚུངས་པ་སྟེ་ཁྱད་པར་མེད་པའི་སྒོ་ནས་མགོ་སྟེམས་པ་སྟེ་རིགས་འདྲ་བའི་སྒྲུབ་བྱེད་འགོད་པའོ། །ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལ་གཞི་བྱས།

རྫུ་གཟུགས། ས་ཆུ་མེ་རླུང་གི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་ལ་ཟེར། སྒྲ་བཤད་ནི། དབང་པོ་ལྟ ཡུལ་ལྟ ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་གཟུགས་ཏེ་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་ལ་ཟེར། གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་གི་རྫུ་ཡིན་ལ་གཟུགས་ཀྱང་ཡིན་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བརྗོད།

རྫུད། ❶ རྫུན། རྫུན་ཆགས་པ། འབྲེལ་བའམ། འབྲེལ་ཆགས་པ། ❷ (བཀའ་བསྒྱུར) ཐོག་མཐའ་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀླན་ཀ་བཟང་པོ་ར་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བ་གང་ཡིན་པའོ། །སྒྲ་བཤད་ནི། འདི་ཉིད་ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བར་དུ་རྫུན་མི་འཆད་པས་རྫུད་དམ་རྫུན་ཆགས་པ་ཞེས་བྱའོ།། ཞེས་གསུང་ངོ། །❸ (དགེ་ལུགས) གཞི་ལམ་འབྲས་བུའི་རྒྱུད་གསུམ་ནི་བརྗོད་བྱ་དོན་གྱི་རྒྱུད་དང་། དེ་དག་བརྗོད་བྱར་བྱེད་པའི་གཞུང་རྣམས་རྗོད་བྱེད་ཆིག་གི་རྒྱུད། རྗེའི་སྤྱན་རིམ་ཆེན་མོར་གསུངས་པ་ལྟར་

བགོད། གཞི་ལམ་འབྲས་བྱའི་རྒྱུད་གསུམ་ནི། གཞིའི་རྒྱུད་རྩ་ཤུང་ཞེག་ལེའི་རྣམ་གཞག ལམ་གྱི་རྒྱུད་བསྒྲེད་རྫོགས་ཀྱི་ལམ། འབྲས་བྱའི་རྒྱུད་ཟུང་འཇུག་གི་གོ་འཕང་དང་གསུམ་ལ་བྱའོ། །

རྒྱུད་ཀྱི་ཚེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ལྟ། ཞུཊ་ལ་ལྟ་བུའི་གང་ཟག ཡད་དཀར་ལྟ་བུའི་གང་ཟག ཡན་ལྟ་བུའི་གང་ཟག ཙན་དན་ལྟ་བུའི་གང་ཟག རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་དང་ལྡོའོ། །དེ་དག་ལས་རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་ནི་གདུལ་བྱ་མཆོག་ཡིན་ལ། གཞན་རྣམས་ནི་ཕལ་པ་ཡིན་པར་གསུངས། གཞན་ཡང་། དང་པོ་བཞི། བསྒྲེད་རིམ་གྱི་སྟོང་ཉང་དང་། ཕྱི་མ་རྫོགས་རིམ་གྱི་སྟོང་དུ་གསུངས་སོ། །གང་ཟག་གི་རིགས་ཀྱི་ཤེས་པའི་དབྱེ་བ་ཡིས། རྫོགས་རིམ་གྱི་སྟོང་དང་སྟོང་མིན་ཡོངས་སུ་བརྟགས་ནས། དོ་རྗེ་སློབ་དཔོན་མཁས་པས། ཆོགས་དང་སྤྲོབ་མ་ལ་བཤད་པ་རྣམ་པ་གཉིས་བྱའོ། །ཞེས་འགྲེལ་པ་བཞི་སྦྲགས་ན་གསལ།

རྒྱུད་ལྟ འགྲོ་བ་རིགས་ལྔ་སྟེ། དམྱལ་བ། ཡི་དྭགས། དུད་འགྲོ། ལྷ། མིའོ། །

རྒྱུད་སྡེ། སྡགས་ཀྱི་གཞུང་། དོ་རྗེ་ཐེག་པའི་གཞུང་། རིག་པ་འཛིན་པའི་སྡེ་སྟོང། སྒྲ་བཤད་ནི། གཞི་ལམ་འབྲས་བུའི་རྒྱུད་གསུམ་ནི་བརྗོད་བྱ་དོན་གྱི་རྒྱུད་དང་། དེ་དག་བརྗོད་བྱར་བྱེད་པའི་གཞུང་རྣམས་རྗོད་བྱེད་ཆོག་གི་རྒྱུད་ཡིན་ལ། སྡེ་ནི་རྒྱུད་དེའི་ཚོགས་སམ་རིས་ཡིན་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །རྗེའི་སྡགས་རིམ་ཆེན་མོར་གཞི་བྱས་ཏེ་བགོད། ཡང་ན། གསང་སྡགས་ངོ་རྗེ་ཐེག་པའི་ས་ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག །དབང་དང་ལས་ཚོགས། སྒྲུབ་ཐབས་སོགས་ཅི་རིགས་སྟོན་པའི་ཚོས་ཀྱི་སྡེ་ཚན་ཡིན་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །

རྒྱུད་སྡེ་གཉིས། རྒྱུད་སྡེ་གོང་འོག་གཉིས་དང་དོན་འདྲ།

རྒྱུད་སྡེ་གོང་འོག རྒྱུད་སྡེ་གོང་མ་རྣལ་འབྱོར་དང་རྣལ་འབྱོར་བླ་མེད། འོག་མ་བྱ་སྤྱོད་གཉིས་སོ། །ཕྱི་ནང་གི་རྒྱུད་སྡེ་གཉིས་དང་དོན་འདྲ།

རྒྱུད་སྡེ་ལྟ ❶ ཥ རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད། [འདིའི་རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད་བླ་མེད་ལ་ངོས་འཛིན།] ཅ གཉིས་ཀའི་རྒྱུད། [གཉིས་ཀའི་རྒྱུད་སྤྱོད་རྒྱུད་ལ་གཞས་ཆེ་ཡང་འདིར་རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད་ལ་ངོས་འཛིན།] ཅ སྤྱོད་པའི་རྒྱུད། ཅ བྱ་རྒྱུད། ཨ རྩོག་པའི་རྒྱུད། [དེ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི། མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་གཙོ་བོར་སྤྲུལ་པའི་བྱ་རྒྱུད་རྣམས་ལ་བྱ་རྒྱུད་ཀྱི་ཐ་སྙད་དང་། ཐུན་མོང་གི་དངོས་གྲུབ་གཙོ་བོར་སྤྲུལ་པའི་བྱ་རྒྱུད་རྣམས་ལ་རྩོག་པའི་རྒྱུད་ཅེས་ཐ་སྙད་བཏགས་སོ།] དབྱེ་སྒོ་འདི་སྤོབ་དཔོན་ཀུ་སྒྲུབ་བཞེད་པར་གསུང་། ❷ བྱ་རྒྱུད། སྤྱོད་རྒྱུད། རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད། རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོ། [ཕ་རྒྱུད་ལ་རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོ་དང་] རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོ་ཁ་ན་མེད་པ་དང་ལྡའོ། །[མ་རྒྱུད་ལ་རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོ་ཁ་ན་མེད་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐ་སྙད་སྤྱོར་

བར་མཛད།] དབྱེ་སྒོ་འདི་མཁའ་འགྲོ་མཆོའི་རྒྱུད་དང་། ཤྲཱི་པའི་ཐེག་གསུམ་རྣམ་གཞག་སོགས་ལས་གསུངས་པར་བཞེད།

རྒྱུད་སྡེ་དྲུག ❶ བྱ་བའི་རྒྱུད། རྟོག་པའི་རྒྱུད། སྤྱོད་རྒྱུད། རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད། རྣལ་འབྱོར་ཕ་ཡི་རྒྱུད། རྣལ་འབྱོར་མ་ཡི་རྒྱུད་དང་དྲུག་གོ །དེ་རྣམ་རྗེ་གྱར་ལས་གསུངས་པར་བཞེད། ❷ བྱ་བའི་རྒྱུད། [ཕྱིའི་བྱ་བ་གཙོ་བོར་བྱས་པ་ལ་བྱ་རྒྱུད་དང་] རྩ་བའི་རྒྱུད། [ཕྱིའི་བྱ་བ་གཙོ་བོར་མི་བྱེད་པའི་བྱ་རྒྱུད་ལ་རྩ་བའི་རྒྱུད་དུ་བཞག] སྤྱོད་པའི་རྒྱུད། རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད། རྣལ་འབྱོར་བླ་མ། [ཕ་རྒྱུད] རྣལ་འབྱོར་བླ་མེད་དང་དྲུག་ཏུ་དབྱི། [མ་རྒྱུད་ལ་བཞེད] གསུམ་ཚུལ་སྒྲོན་མ་ལས་བཤད་པར་བཞེད།

རྒྱུད་སྡེ་བདུན། བྱ་བའི་རྒྱུད། སྤྱོད་པའི་རྒྱུད། རྟོག་པའི་རྒྱུད། [རིལ་བུ་མིག་སྨན་སོགས་སྒྲུབ་པའི་ཆོ་ག་ཞིབ་མོ་རྣམས་ཤས་ཆེར་སྒྲོན་པའི་རྟོག་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ་སོགས་ལ་བཞེད] གཉིས་ཀའི་རྒྱུད། [སྤྱོད་རྒྱུད་མན་དང་རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད་གཉིས་ཀའི་ཆ་ཤས་དང་ལྡན་པ་རྣམ་འཕྲལ་དུ་བ་དང་པན་གར་དབང་སོགས་ལ་གཉིས་ཀའི་རྒྱུད་དུ་མཛད།] རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད། རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོའི་རྒྱུད། [རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོའི་རྒྱུད་ནི་ཕ་རྒྱུད] རྣལ་འབྱོར་བླ་ན་མེད་པའི་རྒྱུད་དང་བདུན་ནོ། । [རྣལ་འབྱོར་བླ་ན་མེད་པའི་རྒྱུད་ནི་མ་རྒྱུད] འདི་ཇོ་བོ་རྗེའི་ལམ་སྒྲོན་ཞང་འགྲེལ་ལས་གསུངས།

རྒྱུད་སྡེ་རྣམས་སུ་ཐོག་མར་ལུས་ལ་གནད་དུ་བསྟན་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར། བདེ་མཆོག་ལྟ་ཅི་པ། རྗེ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད། ནུ་རོ་ཆོས་དྲུག་ལྟ་བུ་དང་པོར་ལྟེ་བར་གནད་དུ་བསྟན། གསང་འདུས་འཇམ་རྗེར་སྙིང་ཁ་དང་། བདེ་མཆོག་དྲིལ་བུ་པ་ལྟ་བུ་དང་པོ་སྙིང་ཁ། དེ་རྣས་དབུ་མའི་ཡར་སྙེ་དང་མར་སྙེ། དུས་འཁོར་དང་པོ་དབུ་མའི་ཡར་སྙེ། གསང་འདུས་འཕགས་ལུགས་དབུ་མའི་མར་སྙེ་དང་། དེ་རྣས་སྙིང་ཁར་གནད་དུ་བསྟན་པའོ། ।

རྒྱུད་སྡེ་བཞི། བྱ་རྒྱུད། སྤྱོད་རྒྱུད། རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད། རྣལ་འབྱོར་བླ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་དང་བཞིའོ། ।ཁ་སྤྱོར་ལས། དགོད་དང་ལྟ་དང་ལག་བཅངས་དང་། ।གཉིས་གཉིས་འགྲུབ་དང་རྣམ་པ་བཞི། ।སྲིན་བུའི་ཚུལ་གྱིས་རྒྱུད་བཞི་གནས། ཞེས་ཤིང་ལས་བྱང་བའི་སྲིན་བུས་ཤིང་ཟ་བ་བཞེན་དུ། འདོད་ཆགས་ལས་བྱང་བའི་ལམ་གྱིས་འདོད་ཆགས་ཟད་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུད་བཞི་གསུངས་ཤིང་། དེ་ཡང་། བྱ་རྒྱུད་དགོད་པའི་རྒྱུད་དང་། སྤྱོད་རྒྱུད་ལྟ་བའི་རྒྱུད། རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད་ལག་བཅངས་སམ་འགྲུབ་པའི་རྒྱུད། རྣལ་འབྱོར་བླ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་གཉིས་གཉིས་སྤྱོར་བའི་རྒྱུད་ཅེས་བྱའོ། ।མདོར་ན། དེ་ནི་འདོད་ཡོན་ལ་ཆགས་པ་ལམ་དུ་བྱེད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་བཞི་ཡོད་པས་རྒྱུད་སྡེ་བཞིར་བཞག་པའོ། ।རྒྱུད་སྡེ་འོག་མ་གསུམ་ལ་ནི། བསྒོམས་པའི་རིག་མ་ཁོ་

ནའི་འདོད་ཡོན་ལ་དམིགས་པའི་དགའ་བ་ལམ་ཟེད་ཙམ་བཞག་གོ། བྱ་རྒྱུད་སོགས་ཀྱི་སྒྲ་བཤད་ནི། བྱ་བ་ཤས་ཆེ་བས་ན་བྱ་རྒྱུད། བྱ་བ་དང་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཆ་མཉམ་པར་སྤྱོད་པས་ན་སྤྱོད་རྒྱུད། ནང་གི་རྣལ་འབྱོར་ཤིན་ཏུ་གཙོ་བོར་གྱུར་པས་ན་རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད། རྣལ་འབྱོར་དེ་ལས་གོང་ན་མེད་པས་ན་རྣལ་འབྱོར་བླ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་དོ། །རྗེའི་མཐའ་གཅོད་རིན་པ་ཆེའི་མྱུ་གུ་ལ་གཞི་བྱས་ཏེ་བཀོད།

རྒྱུད་སྡེ་གསུམ། བྱ་བའི་རྒྱུད། གཉིས་ཀ་སྤྱི་སྤྱོད་པའི་རྒྱུད། རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད་དང་གསུམ། རྣལ་འབྱོར་བླ་མེད་གཉིས་ཀ་ནང་སེམས་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གཙོ་བོར་སྟོན་པར་གཅིག་པས་རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད་དུ་བསྡུས་པར་གསུངས། དབྱི་སྐོ་འདི་ནི་སྤོབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་གསང་བ། སྐེག་པའི་རྡོ་རྗེ། ཀུན་སྙིང་རྣམས་ཀྱིས་བཞེད་པར་གསུང་། ཞེས་ཤེས་བྱ་མཛོད་འགྲེལ་གསུང་།

རྒྱུད་བླ་མ། བྱམས་ཆོས་སྡེ་ལྷའི་ནང་གསེས། མཚན་དངོས་ནི། རྒྱ་གར་སྐད་དུ། མཧཱ་ཡ་ན་ཨུཏྟ་ར་ཏནྟྲ་ཀཱ་ཤ། བོད་སྐད་དུ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རྒྱུད་བླ་མའི་བསྟན་བཅོས་ཞེས་བྱའོ། །བོད་སྐད་ཀྱི་ཚུལ་མཚན་བཀའ་བར་པའི་དགོངས་འགྲེལ་དང་། ལྟ་བ་རང་རྒྱུད་སྤྱོད་པར་བཞེད། ཇི་བཙུན་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན། མཉམ་མེད་དྲགས་པོ་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དབུ་མའི་གཞུང་དུ་བཞེད་ཅིང་། བྱ་སྤྱོད་རིན་པོ་ཆེས་བཀའ་ཐ་མའི་དགོངས་འགྲེལ་དང་། ལྟ་བ་དབུ་སེམས་གང་རུང་བསྟན་པར་གསུངས། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལྟ་བ་སྤྱོད་པར་བཞེད། ཅེས་ཀོང་སྤྲུལ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོའི་ཤེས་བྱ་མཛོད་འགྲེལ་ན་གསལ། སྒྲ་བཤད་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རྒྱུད་ཀྱི་མ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་སྡེ་ཕྱི་མ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རྒྱུད་ཅེས་པ་མདོ་སྡེ་དང་། ཀླ་མ་ནི་ཕྱི་མའི་དོན་ཏེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་སྡེ་ཕྱི་མ་ཞེས་བྱ་མ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོའི་མདོ་ལ་ཟེར་ཞིང་། དེ་ལ་ཕྱི་མཐམ་ཐ་མ་ཞེས་པ་ནི་གཟུངས་རྒྱལ་ནས་གསུངས་པའི་འགྲོ་ལོ་ཐ་མ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཐོགས་ཡིན། དེ་ལྟ་བུའི་མདོའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བའི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་པས། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རྒྱུད་ཀླ་མའི་བསྟན་བཅོས་ཞེས་བྱའོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་མདོ་དེ། གཟུངས་རྒྱལ་ནས་གསུངས་པའི་འགྲོ་ལོ་ཐ་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུད་ཀླ་མ་ལས། ཤར་ཡང་ཀླ་མའི་རྒྱུད་འདི་ན། །ཉེས་པ་ལྟ་དག་སྤངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐད་ཀྱི་རྒྱུད་ཀླ་དར་ཏུགས་ལས། ཤར་ཡང་ཀླ་མའི་རྒྱུད་དེ་རྒྱུད་ཕྱི་མ་འགྲོ་ལོ་ཐ་མ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་མདོ་འདི་ན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱ་སྤྱོད་རིན་པོ་ཆེ་ལྟར་ན། རྒྱུད་ཕྱི་མ་ཞེས་པ་འགྲོ་ལོ་མཐའ་མ་མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་ལ་ངོས་འཛིན་པར་མཛད་དོ། །འདིའི་རྒྱུད་ཅེས་པ་མདོ་དང་རྒྱུད་ཅེས་པའི་གསང་སྔགས་

ཀྱི་ཆོས་སྟོན་པའི་གཞུང་ལ་གོ་རྒྱུ་མེན་པར། སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ལ་བརྗོད་བྱ་དོན་གྱི་རྒྱུད་དང་། དེ་སྟོན་པའི་གཞུང་ལ་རྗོད་བྱེད་ཆེག་གི་རྒྱུད་ཅེས་པའི་རྗོད་བྱེད་ཆེག་གི་རྒྱུད་ལ་གོ་དགོས། །འོ་ན་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ལ་རྒྱུད་ཅེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ནི་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་རང་རྒྱུད་ལ་རང་ཆས་སུ་རྒྱུན་ཆགས་པར་ཡོད་པས་རྒྱུད་ཅེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། །

རྒྱུད་བློ་མ་ལས་གསུངས་པའི་རྗེ་རྗེའི་གནས་བདུན། ༡ སངས་རྒྱས། ༢ ཆོས། ༣ དགེ་འདུན། ༤ ཁམས། ༥ བྱང་ཆུབ། ༦ ཡོན་ཏན། ༧ འཕྲིན་ལས་དང་བདུན་ནོ། །དེ་དག་རེ་རེ་ལ་དོན་དམ་དང་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཆ་གཉིས་རེ་ཡོད་པ་ནི། ༡ དོན་དམ་པའི་སངས་རྒྱས། [གཞན་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་སྐུ་] ཀུན་རྫོབ་པའི་སངས་རྒྱས། [གཞན་རྒྱུད་ཀྱི་གཟུགས་སྐུ] ༢ དོན་དམ་པའི་ཆོས། [འཁོར་ལམ] ཀུན་རྫོབ་པའི་ཆོས། [དེ་བརྗོད་བྱར་བྱེད་པའི་གསུང་རབ་] ༣ དོན་དམ་པའི་དགེ་འདུན། [རིག་གྲོལ་གྱི་ཡོན་ཏན་] ཀུན་རྫོབ་པའི་དགེ་འདུན། [འཕགས་པའི་གང་ཟག] ༤ དོན་དམ་པའི་ཁམས། [རང་བཞིན་གནས་རིགས་] ཀུན་རྫོབ་པའི་ཁམས། [འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཆོས་སྐྱེ་རྩང་གི་ནུས་པ་] ༥ དོན་དམ་པའི་བྱང་ཆུབ། [རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་སྐུ] ཀུན་རྫོབ་པའི་བྱང་ཆུབ། [རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཟུགས་སྐུ་] ༦ ཡོན་ཏན་དོན་དམ། [སྟོབས་བཅས་བྱལ་བའི་ཡོན་ཏན་གསུམ་ཐུ་རྟ་གཉིས།] ཀུན་རྫོབ་པའི་ཡོན་ཏན། [རྣམ་སྨིན་གྱི་ཡོན་ཏན་གསུམ་ཐུ་རྟ་གཉིས།] ༧ འཕྲིན་ལས་དོན་དམ། [བྱ་གྲུབ་ཡེ་ཤེས་] ཀུན་རྫོབ་པའི་འཕྲིན་ལས། [དེ་བརྗོད་བྱར་བྱེད་པའི་གསུང་རབ] སྐྲ་བཤད་ནི། གོང་དུ་བཤད་པའི་དོན་རྣམ་པ་བདུན་ནི། རྟོགས་དཀའ་བའི་ཕྱིར་རྗེ་རྗེ་དང་། ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་གནས་ཏེ། རྟོགས་དཀའ་བའི་གནས་བདུན་ཞེས་པའོ། །

རྒྱུད་སྨིན་པ། སེམས་རྒྱུད་དུལ་བ། སེམས་རྒྱུད་ལས་རྩང་དུ་གྱུར་པ། ❶ ལམ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པ། ❷ འཕགས་ལམ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པ། ❸ གསང་སྔགས་ཀྱི་སྐབས་རྒྱུད་སྨིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། སྨོན་མའི་རྒྱུད་རྗེ་རྗེ་ཐེག་པའི་དངོས་ཀྱི་སྙོད་ཤུང་དུ་ལེགས་པར་དུལ་ཞིང་ཡེ་ཤེས་སྐྱེ་ངེས་སུ་བྱས་པ་ཞེས་ལ་ཟེར།

རྒྱུད་ཆོད་དེར་མ་ཕྱིན་པ། ཉམས་རྟོགས་ཀྱི་རྟོགས་པའི་ཆུ་ཚད་མ་ལོངས་པ།

རྒྱུད་གསུམ། [དགེ་ལུགས] གཞིའི་རྒྱུད། ལམ་གྱི་རྒྱུད། འབྲས་བུའི་རྒྱུད་དང་གསུམ་མོ། །[བཀའ་བརྒྱུད] རྒྱུའི་རྒྱུད། ཐབས་ཀྱི་རྒྱུད། འབྲས་བུའི་རྒྱུད་དང་གསུམ་མོ། །གོང་གི་དེ་གཉིས་ལ་ཆོག་གི་བརྗོད་ཚུལ་ཙམ་ལས་དོན་ལ་ཁྱད་པར་མེད།

རྒྱུད་གསུམ་པ། སངས་རྒྱས་སམ་དཀོན་མཆོག་གི་བསྟོད་པ་ནི་རྒྱུད་གཅིག། གཞུང་གི་ཚོས་བཤད་པ་ནི་རྒྱུད་གཉིས་པ། མདོའི་དོན་རྣམ་པར་བཤད་པའི་གཏམ་རྒྱུད་ནི་རྒྱུད་གསུམ་པ་ཡིན། ལུང་ཕྲན་ཆེགས་ཀྱི་འགྲེལ་པར་གསལ།

རྒྱན་སྒྲོར། རྟག་སྒྲོར་དང་དོན་འདྲ།

རྒྱའི་རྒྱུད། (བཀའ་བརྒྱད) འགྱུར་མེད་སེམས་ཀྱི་ཚོས་ཉིད། སྒྲ་བཤད་ནི། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཉར་ལེན་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་རྒྱུ་ཞེས་བྱ་ལ། ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་སེམས་ཀྱི་ངང་བཞིན་ལ་གནས་ཏེ། སེམས་ཅན་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བར་རྒྱུན་ཆགས་པར་འཇུག་པས་ན་རྒྱུད་ཅེས་བྱའོ། ।

རྒྱའི་ཐེག་པ། མདོ་སྡེགས་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བའི་མདོ་ཡི་ཐེག་པ། ཕར་ཕྱིན་ཐེག་པ། སྒྲ་བཤད་ནི། འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གནས་ལུས་ལོངས་སྤྱོད་མཛད་པ་ཡོངས་སུ་དག་པ་བཞི་པོ་དེ་དག་དང་རྣམ་པ་རྣེས་སུ་མཐུན་པའི་ལམ་མི་སྣོམ་པར་དེ་དག་གི་རྒྱུ་ཙམ་སྣོམ་པའི་ལམ་ཡིན་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །རྣེའི་སྡེགས་རིམ་ཆེན་མོར་གཞི་བྱས་ཏེ་བཀོད། ཡང་ན། བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་སོགས་རྗོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པའི་རྒྱུ་ལམ་དུ་བྱེད་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། ।

རྒྱའི་མཚན་མ། ❶ རྒྱུ་དང་དོན་གཅིག། རྒྱའི་མཚན་མ་ཞེས། རྒྱུ་དང་མཚན་མ་ལོགས་སུ་གོ་བར་མི་བྱ་སྟེ། རྒྱའི་མཚན་མ་ཞེས་པ་ནི། མཚན་མའི་སྒྲ། རྒྱུ་དང་། ཁྱད་པར། རྟགས་སོགས་ལ་འཇུག་ཀྱང་། སྐབས་འདིར་གཞན་ལ་གོ་བ་སྒྲུབས་ནས་རྒྱུ་ལ་གོ་བ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། རྒྱའི་མཚན་མ་ཞེས་སྨོས་སོ། །❷ སྤུ་རིས་འབྱེད་པའི་རྣམ་རྟོག་ལ་རྒྱའི་མཚན་མ་ཞེས་རྣ་རོ་པས་བཤད་དོ། །ཞེས་པཾ་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་དུས་འཁོར་གྱི་ཏྲི་ཀར་གསུངས།

རྒྱའི་གཡོ། མཆོད་པའི་རྒྱ་ལ་སྐྱོན་ཞུགས་པ་སྟེ། རབ་བྱུང་ཡིན་ན་ལོག་འཆོས་བསྒྱུབས་པ་དང་། ཁྱིམ་པ་ཡིན་ན་གཡོ་སྒྱུ་ཁྲམ་གསུམ་དང་། དམར་ཁྲ་སོགས་ཀྱིས་བསྒྱུབས་པའི་རྒྱ་ནོར་ལ་ཟེར།

ཕྱ་ན་ལེ་ཤམ། ཕྱ་ནི་ཕྱ་སྒྱུ་དང་། ན་ལེ་ཤམ་ནི་ཥ་རིས་ཀྱི་མིང་ཡིན་པར་གསུང་།

སྒམ་པོ་བ། མཉམ་མེད་དྲུགས་པོ་ལྷ་རྣམས་དང་འདྲ། མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས་ནི། དྲུགས་པོ་ལྷ་རྣམས། མཉམ་མེད་དྲུགས་པོ་ལྷ་རྣམས། སྒམ་པོ་བ། རྣ་སྒམ་པོ་བ། དྲུགས་པོ་རིན་པོ་ཆེ། དྲུགས་པོ་ལྷ་རྣམས་བསོད་ནམས་རིན་ཆེན་རྣམས་སོ། །མཉམ་མེད་དྲུགས་པོ་ལྷ་རྣམས་ལ་གཟིགས།

སྒེགས་པའི་དོ་རྗེ། ❶ འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཀྱིས་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པ་ཆུ་གར་གྱི་སློབ་དཔོན་སྒེགས་པའི་དོ་རྗེའམ་དཔལ་སྦ་ཚོགས་གཟུགས་ཞེས་བྱ་བ། བོད་དུ་བསྒྲན་པ་བྱུང་བའི་སྔོན་དུ་བྱོན་པ་དམ་ཚིག་གསལ་བཀྲ་མཛད་པ་དེ་ཡིན། འདི་ལ་སྒེགས་པའི་དོ་རྗེ་སྐུ་མ་ཞེས་གྲགས། ❷ སྒེགས་པའི་དོ་རྗེ་ཕྱི་མ་ནི། ཇེ་ཀ་རིའི་སློབ་མ། མ་གཅིག་ན་མ་ཅིའི་ཕྱིར་བོ་ལོ་བཙུད་ཐུ་ལོན་པ་ཕྱིས་འཇམ་དབྱངས་དཀར་པོ་བསྒྲུབས་ནས་པཎྜི་ཏ་ཉར་གྱུར་ཏེ། ཆོས་བཤད་ནམ་པཎྜི་ཏ་མ་རྟི་ཞེས་གྲགས་པར་གྱུར་པ་དེའོ། །ཆུས་པ་ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་སོགས་ལ་བཤུ་བར་བྱའོ། ।

སྐོ། ❶ ཐབས། དཔེར་ན། རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྐོ་གསུམ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❷ རྒྱུན་མ་འབྱུང་ཁྲུངས། དཔེར་ན། ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་ལ་སྐོ་གསུམ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❸ ཁང་པ་སོགས་ཀྱི་ནང་དུ་གཞུག་སེ། ❹ ཕྱོགས་སམ། ཆ། དཔེར་ན། སྐོ་ཀུན་ནས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དང་། སྐོ་ཙམ་ཞིག་བསྟན་གྱི་རྒྱས་པར་གཞན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། । ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❺ ལེའུའི་མིང་སྟེ། དཔེར་ན། ཕྱན་ཆེགས་ཀྱི་ཆོག་རྣམ་པར་བཤད་པ་སྟེ་སྐོ་གཉིས་པའོ། । ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

སྐོ་ཀུན་ནས། ❶ ཆ་ཐམས་ཅད་དམ་ཡོངས་ཐམས་ཅད་ནས། དཔེར་ན། སྐོ་ཀུན་ནས་མཚུངས་སོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❷ ཐབས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས། དཔེར་ན། སྐོ་ཀུན་ནས་བཅོམ་པ་བྱིད། ཅེས་པ་ལྟ་བུ།

སྐོ་ཁང་། སྐོ་སྐེང་གི་སྐེང་གི་ཁང་པ་ལས་ཁང་པ་གཅིག་པའམ་ཉེས་བཅུ་གསོག་གཅིག་གིས་ཤིན་ཏུ་མཐོ་བ་རླུང་འཇུག་པ་དང་འབྱུང་བ་དང་ལྡན་པའི་ཁང་པ་ལ་སྐོ་ཁང་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་སྨོས་དགོས་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྐྱངས་ཀྱི་ལུང་ཕྱན་ཆེགས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལས་གསལ་ངེས།

སྐོ་སྒེགས། སྐོ་འཕར་དང་དོན་འདྲ། སྐོ་སྒེགས་ནི་སྐོའི་ཆ་ཤས་དཀྱུས་རིང་ལ་ཞེང་དོག་པའི་ཐུང་ལེབ་ལ་ཟེར། སྒེགས་ཞེས་པ་སྤྱིར་དཀྱུས་རིང་ལ་ཞེང་དོག་པའི་དངོས་པོའི་མིང་སྟེ། དཔེར་ན། སྐམ་སྤྲུར་གྱི་སྒེགས་བྱ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

སྐོ་གཅིག་པུ། ཐབས་གཅིག་པུ།

སྐོ་གཉིས། འཕྲིང་གཉིས་དང་དོན་གཅིག འཕྲིང་གཉིས་ལ་གཅིགས།

སྐོ་ནས། ❶ ཆ་ནས། དཔེར་ན། ངོ་བོའི་སྐོ་ནས་དབྱི་ན། ཅྱིད་ལས་ཀྱི་སྐོ་ནས་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། ।❷ ཐོག་ནས། དཔེར་ན། ཐབས་དུ་མའི་སྐོ་ནས། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། ।❸ ངང་ནས། དཔེར་ན། སྐོ་གསུམ་གྱས་པས་སྐོ་ནས་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། ।

སྒོ་ཕག སྒོ་རྒྱབ། སྒོའི་རྒྱབ་ལོགས། སྒོ་དང་རྩིག་པའི་བར།

སྒོ་འཕར། ❶ སྒོའི་ཆ་ཤས་ཀྱི་དཀྱུས་རིང་ལ་ཞེང་དོག་པའི་སྦུང་ལེབ་ལ་ཟེར། སྒོ་གྲིགས་དང་དོན་འདྲ་ཞིང་། སྒོའི་མེ་ལོང་ཡང་ཟེར། ❷ སྒོ་འཕར་ཞེས་བྱ་བ་ཏི་སྒོ་དྲུང་གི་ཐེམ་པའི་མིང་དུའང་བཤད་པའང་ཡོད།

སྒོ་ཙམ་ཞིག རྒྱར་ཙམ། ཡོགས་ཙམ། རོབ་ཙམ། དཔེར་ན། སྒོ་ཙམ་ཞིག་བསྟན་གྱི་རྒྱས་པར་གཞན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

སྒོ་གསུམ། ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ། སྒྲ་བཤད་ནི། དགེ་སྦྱིག་གི་ལས་སྡུ་ཚོགས་གསོག་པའི་རྒྱུའམ་འབྱུང་ཁུངས་ཡིན་པས་ན་སྒོའོ། ।

སྒོང་ང་ཡྱིད་ཚལ་པ། ❶ ཤེས་པ་གཅིག་ལ་རྣམ་པ་ཡང་གཅིག་ཁོ་ན་འཆར་བར་ཁས་ལེན་པའི་སེམས་ཙམ་རྣམ་བདེན་པའོ། །❷ དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་པའི་མདོ་སྡེ་པ་རྣམས་སོ། ।

སྒོམ། ❶ ཐོས་བསམ་གྱིས་སྒྲུབ་འདོགས་བཅད་པའི་དོན་ལ་ཡང་ཡང་གོམས་འདྲིས་བྱེད་པ་ལ་སྒོམ་ཞེས་ཟེར། སྒོམ་པ་དང་གོམས་པ་གཉིས་དོན་གཅིག་པར་ལམ་རིམ་ཆེན་མོར་གསུངས། སྤྱིར་བཏང་སྒོམ་ལ། དཔྱད་སྒོམ་དང་། འཇོག་སྒོམ་གཉིས་ཡོད། དཔྱད་སྒོམ་ནི། ལུང་རིགས་དཔེ་དང་གཏན་ཚིགས་སོགས་མང་པོ་བསམས་ནས་བསྒོམ་པ་ལ་ཟེར། དེ་ཤེས་རབ་བམ་ལྔག་མཐོང་གི་ཡོགས་སུ་བསྡུ། འཇོག་སྒོམ་ནི། དཔྱད་སྒོམ་གྱིས་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་དོན་དེ་ཉིད་ལ་སེམས་རྩེ་གཅིག་ཏུ་གནས་པ་ལ་ཟེར། དེ་ནི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ནམ་ཞི་གནས་ཀྱི་ཡོགས་སུ་བསྡུ། ཡང་སྒོམ་ལ། དམིགས་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་བསྒོམ་པ་དང་། དད་པ་དང་སྙིང་རྗེ་བསྒོམ་པ་ལྟ་བུ་བུ་དེ་དང་དེའི་ངོ་བོར་བསྒྲིད་ནས་བསྒོམ་པ་གཉིས་ཡོད་དོ། ། ❷ ཡིད་ལ་ཡང་ཡང་དྲན་པ། དཔེར་ན། དགའ་བ་སྒོམ། སྙིང་རྗེ་སྒོམ། ❸ བཟོད་བསྟན་བྱེད་པ། རྟག་དྲི་སྒོམ། སྐུག་རྔས་སྒོམ།

སྒོམ་ཁུལ། ❶ སྒོམ་པའི་ལད་མོ། ❷ གནད་དུ་མ་ཁྱེལ་བའི་སྒོམ་ལ་བརྟོན་པ།

སྒོམ་ཐོག་ནས་ལྟ་བ་འཆོལ་བ། སྤྱོད་འཇུག་ལས། ཞི་གནས་རབ་ཏུ་ལྡན་པའི་ལྷག་མཐོང་གིས། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར། དང་པོར་ཞི་གནས་བསྒྲུབས། དེ་རྗེས་མཚན་ཉིད་སོ་སོར་རིག་པ་ཡིད་བྱེད་ཀྱིས་དཔྱད་ནས་ལྟ་བ་འཆོལ་བ་ལ་ཟེར།

སྒོམ་གྲྭ། ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་ལས་སྒོམ་པ་གཅོ་བོར་བྱེད་སའི་བསྟི་གནས། སྒྲུབ་གྲྭ། སྒོམ་སྡེ་རྣམས་དོན་འདྲ།

སྒོམ་དོན། ❶ སྒོམ་རྒྱག་པའི་དགོས་པ། ❷ བློ་ཡིས་བཅོས་ཏེ་སྒོམ་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཡོད་སྣང་། སྒོམ་དོན་གྱི་རྟ་དབྱ་མ་དང་གནས་ཚོད་ཀྱི་རྟ་དབྱ་མ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

སྒོམ་སྟེ། སྒོམ་གྱི་དང་དོན་འདྲ། སྒོམ་གྱི་གཅིགས།

སྒོམ་སྟེ་ནམ་མཁའ་ཆུལ་མཚན་གྱི་གསུང་འབུམ་དཀར་ཆག ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོའི་སྤྱི་དོན་མཐོང་བ་དོན་ལྡན་ལ་བཀུ་དང་དགྱུ། དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་དགོངས་འགྲེལ་ཐར་འདོད་འཇུག་ངོགས་ལ་བཀུ་ཐམ་པ། ཐལ་བྱོག་རྒྱར་ཏུ་བཀོལ་བ་ལ་བཅོ་ལྔ ངང་ངེས་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོའི་རྣམ་བཤད། ཅ(འདིའི་སྐོར་རྒྱར་ཅམ་ཀྱན་མཁྱེན་འཇིགས་མེད་དབང་པོའི་རྣམ་ཐར་ན་གསལ) དགེ་བྱོང་གི་བསླབ་བྱ་ཆེགས་བཅད་མ་ལ་བཅོ་ལྔ གདུགས་དཀར་གྱི་ཏྲི་ཀ་ལ་བཅོ་བཀུད། འབྲུག་པ་པད་དཀར་བའི་དགག་ལན་ལ་ཉར་བདུན། བྱང་ཆུབ་སེམས་འགྲེལ་གྱི་ཏྲི་ཀ་ལ་ཉེར་གསུམ། འཇིགས་བྱེད་ལྷ་གསུམ་མའི་བསྐྱེད་རྫོགས་རིག་འཛིན་ཀུན་དགའི་དགའ་སྟོན་ལ་སོ་བདུན། དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ཕྱི་ནང་གསང་གསུམ་སྒྲོར་ཆུལ་ལ་ལྔ གསང་བ་འདུས་པའི་རྫོགས་རིམ་དམར་ཁྲིད་ལ་བཅོ་ལྔ ཏླ་མ་དང་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ཀྱི་བསྟོད་པ། ཆབ་ཤོག་སྐྱན་ངག་བཅས་ལ་བཅུ་བདུན་བཅས་སོ། །

སྒོམ་མེད། ❶ བསྒོམ་བྱའི་དངོས་པོ་དོན་དམ་པར་མི་དམིགས་པས་སྒོམ་མེད། དཔེར་ན། གསང་འདུས་ལས། དངོས་པོ་མེད་པས་སྒོམ་པ་མེད། ཅེས་པ་ལྟ་བུ་དང་། ❷ བསྒོམ་བྱ་སྒོམ་བྱེད་གཉིས་སུ་མེད་པས་སྒོམ་མེད། ❸ སྒོམ་གྱི་བྱ་རྩོལ་དང་བྲལ་བས་སྒོམ་མེད། དཔེར་ན། བཀའ་བཅུད་ཀྱི་ཕུག་ཆེན་སྐབས། སྒོམ་མེད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

སྒོམ་མེད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར། (བཀའ་བཅུད) ཕུག་ཆེན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་བཞིའི་ཡ་གྱལ་ཏེ། རོ་གཅིག་གི་སྐབས་སུ་བསྒོམ་བྱ་སྒོམ་བྱེད་ཀྱི་བློ་ཕྲ་མོ་ཞེག་ཡོད་པ་དེ་ཡང་དག་ཅེང་མཉམ་རྗེས་དང་དྲན་མ་དྲན་མེད་པར་རྟོགས་པ་འབའ་ཞེག་ཏུ་གྱུར་ནས་སྒོམ་གྱི་བྱ་རྩོལ་དང་བྲལ་བའི་རྣལ་འབྱོར་རོ། །དེ་ལ་ཆུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་ཡོད་པར་གསུང་།

སྒོམ་རིམ་རྣམ་པ་གསུམ། སྤྲོས་དཔོན་ཀ་མ་ལ་ཤྲཱི་ལས་མཛད། ཡེ་ཤེས་སྙིའི་འགྲེལ།

སྒོམ་ལོ། སྒོམ་ཁྲལ།

སྒོས་ཁྲལ། ཤེས་བྱ་དང་། ཡོད་པ་གཉིས་ལ་སྤྱི་ཁྲབ་གྱུབ། སྒོས་ཁྲབ་མ་གྱུབ་ཅེས་སྨྲ་དགོས་ཏེ། དེ་གཉིས་གཅིག་ཡིན་ན་གཅིག་ཤོས་ཡིན་པས་ཁྲབ་པས་སྤྱི་ཁྲབ་གྱུབ་ལ། སྒོས་སམ་བྱེ་བྲག་ལ་སྤྱར་ན་ཁྲབ་པ་མ་གྱུབ་པ་ནི། ཆོས་དེའི་ཡུལ་ཡིན་ན། ཆོས་དེའི་ཤེས་བྱ་ཡིན་མི་དགོས་པ། དཔེར་ན། བུམ་པ་རྫོད་བྱེད་ཀྱི་སྤྱ་ཡི་ཡུལ་ཡིན་ཀྱང་། དེའི་ཤེས་བྱ་མ་ཡིན་པས། དེ་ལ་སྒོས་ཁྲབ་མ་གྱུབ་ཅེས་སྨྲ་དགོས་སོ། །

སྒོས་མཛད། སྐིར་རམ་དམིགས་བསལ་གྱི་མཛད་པ་སྟེ། དཔེར་ན། མི་བསྒོད་པ་ཞེ་སྡང་རྣམ་དག་གི་ལྷ་ཡིན་པས་སེམས་ཅན་གྱི་ཞེ་སྡང་རྒྱུད་བཅས་པ་སྤྱངས་པ་ལྟ་བུ་ལ་སྒོས་མཛད་ཟེར།

སྒྲིད་པ་ལ་འཁྱུད་པའི་ཕྱག། སྐྱིད་པ་ལ་འཁྱུད་པའི་ཕྱག་ནི། མདུན་དུ་ཙོག་པོར་འདུག་སྟེ་ཐལ་མོ་སྦྱར་ནས། ཕ་རོལ་པོའི་ཤང་པའི་མཐིག་མ་གཉིས་ལ་ལག་མཐིལ་གཉིས་འཁྱུད་དེ་ཤང་པ་ལ་སྤྱི་བོས་གཏུགས་པའོ། །མཆོ་ཀྲྀག་སྨད་ཆ་དག་སྐོང་མའི་རྣམ་འགྱེད་ལ་གཞི་བྱས།

སྐུ། ཉེ་ཉོན་ཉི་ཤུའི་བདུན་པ་ནི། འདོད་ཆགས་དང་གཏི་མུག་གི་ཆར་གཏོགས་གང་ཞེག། རྟེད་བཀུར་ལ་ཆགས་ནས་གཞན་བསྐུ་བའི་བསམས་པས་རང་ལ་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་སྟོན་འདོད་པས་རབ་ཏུ་ཕྱི་བའི་རིག་པའོ།། བྱེད་ལས་ནི། ལོག་འཆོ་ལྟས་འཆོ་བར་བྱེད་པའི་ལས་ཅན་ནོ། །

སྐུ་འཕྲལ་དུ་བ། ❶ སྐུ་འཕྲལ་གྱི་དུ་བ་ནི། སྐུ་འཕྲལ་གྱི་བཀོད་པའམ་རྣམ་འགྱུར་རོ། ❷ གསང་སྒགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཆེན་ཞེག ❸ སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་སྤྲུལ་པ་ཞེག

སྐུ་མ། ❶ སྒགས་ཇ་ས་ཀྱིས་བསྐད་པའི་མིག་འབྲུལ་པ་ལ་སྣང་བའི་འབྲུལ་སྣང་ཞེག ❷ རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་བཞིན་དུ་གཟུགས་སོགས་སུ་སྣང་བ་ལ་སྐྱེ་མ་ཟེར། དཔེར་ན་གཟུགས་སོགས་སྐྱེ་མ་ལྟ་བུ་ཞེས་བཤོད་པ་ལྟ་བུ། ❸ ཡོད་ཀྱང་བདེན་གྲུབ་ཁེགས་པ་ལ་སྐྱེ་མ་ཟེར་བ་ཞེག་ཀྱང་ཡོད་དེ། དཔེར་ན་དོན་དམ་བདེན་པ་སྐྱེ་མ་ལྟ་བུ་ཟེར་བ་ལྟ་བུའོ། །ཕྱི་མ་གཉིས་རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེ་ཆུང་དུ་གསལ།

སྐུ་མ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན། (མདོ་སྒགས་ཐུན་མོང་ན) བདེན་སྟོང་སྐྱེ་མ་ལྟ་བུར་རྟོགས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན། (སྒགས་ཐུན་མོང་མིན) ཆུང་སེམས་ཙམ་ལས་གྲུབ་པའི་སྐྱེ་མའི་སྐུ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན། (སྒགས་ཐུན་མོང་མིན) བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན། རྗེའི་རིམ་ལྟ་གསལ་སྒྲིན་ལས། འཁོར་བར་འཁྱམས་པ་དང་། འཁོར་བའི་བག་ཆགས་ཀུན་མི་འཆད་དུ་འཇུག་པ་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ལྟོག་པ་ལ་སྐྱེ་མ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དགོས་པ་ནི། སྒགས་དང་ཕར་ཕྱིན་ཐུན་མོང་བའི་སྐྱེ་མ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ནོ། །ཕྱི་མ་ལྟོག་པ་ལ་དགོས་པའི་སྐྱེ་མ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་ཡང་ཐུན་མོང་ཡིན་མིན་གཉིས་དང་། ཐུན་མོང་མིན་པ་ལ་ཡང་བདེ་སྟོང་སྦྱར་བ་དང་། སྐྱེ་ལུས་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་འདིར་ནི་ཕྱི་མའོ། །ཞེས་གསུངས། མཁས་གྲུབ་རྗེའི་དུས་འཁོར་འབྱེལ་ཆེན་སོགས་ལ་བལྟ་བར་བྱའོ། །

སྐུ་མ་ལྟ་བུའི་སྟོང་ཉིད། རྗེས་ཐོབ་སྐྱེ་མ་ལྟ་བུའི་སྟོང་ཉིད་དང་དོན་འདྲ། རྗེས་ཐོབ་སྐྱེ་མ་ལྟ་བུའི་སྟོང་ཉིད་ལ་གཟིགས། སྐུ་མ་ལྟ་མཇེས། ཡུམ་སྐྱེ་མ་ལྟ་མཇེས་དང་འདྲ། ཡུམ་སྐྱེ་མ་ལྟ་མཇེས་ལ་གཟིགས།

སྒྲུབ་རྩལ་དྲུག་ཏུ་རྫོ་བཞི། ❶ ཐུར་རྒྱ་གར་དུ་དར་བའི་བཟོ་རིག་ལ་སོགས་པར་གདོགས་པའི་སྒྲུ་རྩལ་སུམ་ཏུ་ནི། ཡི་གེ་ལག་རྩེས། གྲངས། རྩེས་ཆེན། ཐོར་ཚུགས། གོམ་སྟབས། ལུགས་ཀྱོས་བསྒྱར་ཐབས། རལ་གྲིའི་འཐབ། ཞགས་པ་གདབ་པ། མདའ་བོ་ཆེ་འཕེན་པ། མདུན་དུ་བསྒྱར་བ། ཕྱིར་བསྒྱར་བ། བཅད་པ། དྲལ་བ། དབྱག་པ། རྒྱང་ནས་འཕོག་པ། སྒྲ་གྲགས་པར་འཕོག་པ། གནད་དུ་འཕོག་པ། མི་ཚོར་བར་འཕོག་པ། ཚབས་ཆེ་བར་འཕོག་པ། མཆོངས་པ། གྱད་ཀྱི་འཛིན་སྐངས། བང་། རྐུལ། བཟློལ་བ། གྲང་པོ་ཆེའི་གཉར་ཞོན་པ། རྟ་ལ་ཞོན་པ། ཤིང་རྟའི་འཐབ། མདའ་གཞུ། གྱད་སྐོབས་དང་སུམ་ཅུའོ།། རོལ་མོའི་སྒྲུ་རྩལ་བཅོ་བརྒྱད་ནི། གར་མཁན། པྲི། ང་པོ་ཆེ། ཙ་ངྲ། ང་ཕྱེན། ང་ཆེན། འཁར་ངྲ། པི་ཝང་རྒྱུད་གཅིག་པ། ཙ་ངྲ་ཁ་གཅིག་པ། ལུགས་ཀྱི་སིལ་ཁྲིལ། འཁར་བའི་སིལ་ཁྲིལ། པི་ཝང་རྒྱུད་གསུམ་པ། ང་མུ་ཀྲན། སིལ་སྙན་གླུ་དབྱངས་དང་བསྟུན་པ། ཕེག་རྡོག རོལ་མོའི་སྒྲ། པི་ཝང་། གླིང་བུ་དང་བཅོ་བརྒྱད་དོ། །གླུ་དབྱངས་ཀྱི་ངེས་པ་བདུན་ནི། བར་མ། དྲང་སྲོང་། ས་འཇིག། དྲུག་ལྡན། ལྕ་པ། ཐྲི་གསལ། འཁོར་ཉན་དང་བདུན་ནོ། །གར་གྱི་ཆ་བྱད་དགུ་ནི། སྐེག་པ། དཔའ་བ། མི་སྤྱག་པ། དྲག་ཤུལ། བཞད་གད། འཇིགས་རུང་། སྐྱིང་རྗེ། ཌམས་པ། ཞི་བ་དང་བཅས་དྲུག་ཏུ་རྫོ་བཞིའོ། །❷ འདོད་པའི་སྒྲུ་རྩལ་དྲུག་ཏུ་རྫོ་བཞི་དང་དོན་འབྲ།

སྒྲུ་ལུགས། [དགེ་ལུགས] སེམས་དཔའ་མཐར་ཐུག་དཔེའི་ཁོད་གསལ་ལས་རླུང་རྩང་ཟད་གཡོས་ཏེ་ལུགས་ལྔ་གི་ཉེར་ལོབ་གྱབ་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ། སེམས་དཔའ་མཐར་ཐུག་དཔེའི་ཁོད་གསལ་གྱིས་ལྷན་ཅིག་བྱེད་ཀྱིན་དང་དེའི་བཞོན་པར་གྱུར་པའི་གཉུག་རླུང་གིས་ཉེར་ལེན་བྱས་ནས་མཚན་དཔེའི་སྤྱས་པའི་ལྟའི་སྐུ་དངོས་གནས་ལ་གྱབ་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། དོན་གྱི་ཁོད་གསལ་གྱི་ཉེ་བའི་རྩ་རྣམས་མ་སྐྱེས་རྫུན་ཆད་ཀྱི་ཇོ་གས་རིམ་གི། སྒྲུ་ལུགས་ཀྱི་རིམ་པའི་ངོ་བོའོ། །[བཀའ་བརྒྱད] རྣམ་པ་མེད་ཀྱང་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་འཇིན་པའམ། སྣང་ཡང་རང་བཞིན་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་སྒྲུ་མའི་ལུགས་ཞེས་བྱའོ། །[སྡུ་རབས་པ] རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་ཡང་ཐ་སྙད་ཙམ་དུ་སྣང་བ་བདེན་སྟོང་སྒྲུ་མ་ལྟ་བུ་ཞེག་ལ་ཟེར། ཞེས་གྱང་ཁང་བསྟན་པའི་སྒོན་མེ་གསུང་། སྒྲུ་ལུགས་ལ་དབྱེ་ན། མ་དག་པའི་སྒྲུ་ལུགས་དང་། དག་པའི་སྒྲུ་ལུགས་གཉིས། གཞན་ཡང་། དཔེའི་སྒྲུ་མ། སྣང་བ་སྒྲུ་མ། རྨི་ལམ་སྒྲུ་མ། བར་དོ་སྒྲུ་མ། འོད་གསལ་སྒྲུ་མ། སྤྲུལ་པ་སྒྲུ་མ། ཡེ་ཤེས་སྒྲུ་མ་སྟེ་བདུན་སོགས་དབྱེ་ཚུལ་མང་དུ་ཡོད། ཤེས་བྱ་མཛོད་འགྲེལ་དུ་བལྟ་བར་བྱའོ། ।

སྒྲུ་ལུགས་ཀྱི་དཔེ་བཏུ་གཉིས། སྒྲུ་མ་ཆུ་ཟླ་མིག་ཡོར་གསུམ། །རྨི་ལམ་སྨིག་སྒྲུ་བྱག་ཆ་དྲུག། དྲི་ཟ་མིག་འཕྲུལ་

འཇའ་ཚོན་དཀྲ །ཆུ་བུར་གྱོག་དང་སྐུ་བརྙན་ཏེ། །སྒྱུ་མའི་དཔེ་ནི་བཅུ་གཉིས་སོ། །འགྲེལ་བཤད་ནི་ཇི་ལྟོང་ཁ་པའི་རིམ་པ་གསལ་སྒྲོན་ལས། ། ཤུང་སེམས་ཙམ་ལས་ངོ་རྗེ་འཆང་གི་སྐུར་སྐྱེད་པ་ན། ཡན་ལག་དང་ཉིང་ལག་ཚང་ཡང་ཤུང་སེམས་ལས་མེད་པས་སྒྱུ་མའི་མི་ལྟ་བུའོ། །༢ གར་ཡང་ཁྱབ་པ་ནི་ཆུ་ཟླ་ལྟ་བུའོ། །༣ ཀ་རུས་ལ་སོགས་པ་དང་བྲལ་བས་མིག་ཡོར་ཏེ་མིའི་གྲིབ་མའི་ལུས་ལྟ་བུའོ། །༤ སྐད་ཅིག་གིས་གཡོ་བ་ནི་སྒྱིག་ཆུ་ལྟ་བུའོ། །༥ ཤུང་སེམས་ཙམ་ལས་གྲུབ་པས་ཤུང་ཡིན་པ་ནི་རྨི་ལམ་དུ་ལུས་རགས་པ་ལས་རྒྱར་དུ་བྱེ་བའི་རྨི་ལམ་གྱི་ལུས་ལྟ་བུའོ། །༦ རྣམ་སྨིན་གྱི་ལུས་དང་ཆུད་གཅིག་ཏུ་གདོགས་ཀྱང་གཞན་དུ་སྣང་བ་ནི་བྲག་ཆ་ལྟ་བུའོ། །༧ སྐུ་དེའི་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དགྱིལ་འཁོར་པ་ནི་དེ་ཟའི་གྲོང་ཁྱེར་ལྟ་བུའོ། །༨ གཅིག་ཡིན་ཀྱང་དུ་མར་སྣང་བ་ནི་མིག་འཕྱལ་ལྟ་བུའོ། །༩ སྐུ་ཁ་དོག་རྣམ་པ་ལྟ་བུ་གསལ་པ་མེད་ཅིང་མ་འདྲེས་པར་སྣང་བ་ནི་འཇའ་ཚོན་ལྟ་བུའོ། །༡༠ རྣམ་སྨིན་གྱི་ཕུང་པོའི་ནང་ན་གནས་པ་ནི་སྤྲིན་གྱི་གསེབ་ན་ཟླ་གཟུགས་ལྟ་བུའོ། །༡༡ སྟོང་པའི་ངང་ལས་ཐོག་གྱིས་བཞེངས་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་དྲངས་པའི་ཆུ་ལས་ཆུ་བུར་རྟོལ་པ་ལྟ་བུའོ། །༡༢ ཡན་ལག་དང་ཉིང་ལག་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ནི་མེ་ལོང་ལ་དོ་རྗེ་འཆང་གི་གཟུགས་བརྙན་ཤར་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

སྒྱུ་མ་མོ། ཁྱོ་དང་ཆུང་མའི་མ།

སྒྱུ་རུ་བ། (དཔྱར་བ།) ❶ སྐད་རིགས་ཕན་ཚུན་བརྗེ་བ། སྒྱུ་ལུ། དོན་སྒྱུ། སྒྱ་སྒྱུ་རམ་ཐད་སྒྱུ། ལོག་སྒྱུ། དཔེར་ན། ཚུལ་ཁྲིམས་ནི་ལེགས་སྤྱུ་གྱི་ཤིལ་ཞེས་པའི་དོན་སྒྱུ་དང་། བསེལ་ཐོག་ནི་དེའི་སྒྱ་སྒྱུ་རམ་ཐད་སྒྱུ། ལོག་སྒྱུ་ནི། ཆོག་འགའ་ཞིག་ལྟག་འོག་གོ་ལོག་སྟེ་བསྒྱུ་བ་ལ་ཟེར། དཔེར་ན། གང་ཡིན་ཞེས་པའི་ཆོག་འདི་སོ་སྐྱོ་དའི་སྒྱ་ལ་ཆོ་གའི་ཆོག་གི་དང་པོ་ན་ཡོད་ཀྱང་། སྒྱ་ལོག་འགྱུར་དུ་བསྒྱུ་བས་བོད་དཔེ་ལ་ཆོ་གའི་ཆོག་གི་ཐ་མར་སོང་བར་ལྟ་བུའོ། །མཆོ་ངྟིག་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་བཀོད། ❷ གཞི་ཕར་ཆུར་ཐོ་བ། ཆོས་ལུགས་སྒྱུར་བ། མདོག་སྒྱུར་བ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

སྒྱེད་བ། སྦེད་པ། དཔེར་ན། རང་གི་ཉེས་པ་སྒྱེད་བ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། རྗེའི་ལམ་རིམ་ན་གསལ།

སྒྲ་བསྒྱུར་བ། ཅ་ཅོ་མི་འབྱིན་པ།

སྒྲ་སྒྲོག ❶ སྦྱིན་པའི་རྒྱལ་པོ་འབོད་སྒྲོག་མཁྱེན་པ་བཅུ་པ་སྟེ། ལང་ཀ་མཁྱེན་བཅུའི་མིང་། ❷ གྲངས་བཅུའི་མིང་། ❸ ཁྲག་རྟ། ❹ ཁྱིམ་བྱ། ❺ བཅུ་ཐྱིན། ❻ ངང་པ། ❼ ནམ་མཁའ། ❽ སྦྱིན། ❾ བྱ་སྟྭི། ❿ བྱ་རོག 11 འབྲུག 12 རི་དྭགས་ངུ་རུ།

སྒྲ་དོན། ❶ རྟོག་པའི་སྣང་བཅམ་དོན་སྤྱི། དཔེར་ན། བུམ་པའི་དོན་སྤྱི་ལ་བུམ་པའི་སྒྲ་དོན་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། སྒྲ་བཤད་ནི། རྗེད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་ཡི་དོན་ཏེ་ཡུལ་ལམ་བརྗོད་བྱ་ཡིན་པས་སྒྲ་དོན་ཞེས་བྱའོ། །❷ སྒྲ་བཤད། སྒྲ་དོན། ཚིག་དོན། ངེས་ཚིག་རྣམས་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན།

སྒྲ་དོན་འདྲེར་རྟུང་དུ་འཇིན་པའི་ཐོབ། རྟོག་པ། སྒྲ་བཤད་ནི། སྒྲ་ཐྱི་དང་དོན་ཐྱི་གང་རུང་སྣང་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་འཇིན་པའི་ཐོབ་ཡིན་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །སྔེ་བདུན་ཡིད་ཀྱི་མྱན་སེལ་ལས་གསུངས།

སྒྲ་མཐས་ཐར་པ་སྣེར་བའི་དེ་ཉིད། སྒྲ་མཐས་ཐར་པ་སྣེར་བའི་དེ་ཉིད་དམ་བསམ་གཏན་ནི། བྱ་རྒྱུད་ཀྱི་བསམ་གཏན་གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ནང་གསེས་ཤེག་སྟེ། སྒྲ་གནས་ཀྱི་སྡུགས་ཀྱི་སྒྲ་དེ་ལ་རེགས་པས་དཔྱད་ཅིང་གཞིགས་པས་སྒའི་རྒྱུན་ཇི་ཕྱེ་ཕྱར་སོང་ནས་མཐར་མི་རྟག་པའི་ངང་དུ་མཉམ་པར་འཇོག་པ་སྟེ། དེ་ལས་ལྷག་མཐོང་གི་ཡེ་ཤེས་འཆར་ཞིང་ཐར་པའི་དངོས་ཀྱི་ཉར་ལེན་དུ་འགྱུར་བར་བྱེད་པའི་བསམ་གཏན་ཞེས་

སྒྲ་གནས་ཀྱི་དེ་ཉིད། སྒྲ་གནས་ཀྱི་དེ་ཉིད་དམ་བསམ་གཏན་ནི། བྱ་རྒྱུད་ཀྱི་བསམ་གཏན་གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ནང་གསེས་ཤེག་སྟེ། སྟེང་གར་ཟླ་དཀྱིལ་གྱི་སྟེང་མེ་ལྕེའི་དབུས་སུ་ལྷའི་གཞིའམ། ཟླ་དཀྱིལ་སྤྲུལ་ཞྭེང་གིས་བསྐོར་བ་ལ་གསལ་བར་དམིགས་ལ། དེ་ནས་དེ་ཡང་སྤང་ས་ལ་དྲིལ་བའི་སྒྲ་ལྟ་བུའི་རང་བྱུང་གི་སྤྲུལ་ཞྭེང་དབྱངས་ཙམ་གྱགས་པ་འབའ་ཞིག་ལ་བསམས་ལ་སྒོག་རྩོལ་བསྒོམས་ཏེ་བསྒོམ་པའི་བསམ་གཏན་ནོ། །

སྒྲ་རྣམ་གྲངས་པ། མིང་རྣམ་གྲངས་པ། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་རྣམས་དོན་འདྲ།

སྒྲ་ཐྱི། ❶ གཞན་གྱི་སྒྲའམ་ཚིག་གི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ཏེ་བྱུང་བའི་རྟོག་པའི་འདྲ་རྣམ། དཔེར་ན། ལྷ་སའི་གནས་བཤད་བྱས་ཏེ། རྟོག་ངོར་འཆར་བའི་ལྷ་སའི་འདྲ་རྣམ་ལྟ་བུའོ། །❷ སྒྲ་འཇིན་རྟོག་པ་ལ་སྒྲ་མ་ཡིན་བཞིན་དུ་སྒྲ་ལྟ་བུར་སྣང་བའི་སྒྲོ་བཏགས་ཀྱི་ཚ། དཔེར་ན། དྲན་ལམ་དུ་གྱུར་པའི་རང་གི་ཏླ་མ་དང་ཕ་མ་སོགས་ཀྱི་གསུང་གི་འདྲ་རྣམ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལ་སྒྲ་ཐྱི་ཟེར་གྱི་སྒྲ་ཡི་དོན་ཐྱི་ཞེས་མི་ཟེར།

སྒྲ་ཐྱི་རྒྱང་པ། རང་གིས་དངོས་སུ་ཉམས་མྱོང་གིས་གྲུབ་པ་མིན་པར། གཞན་གྱི་སྒྲའམ་ཚིག་ཁོ་ནའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ཏེ་བྱུང་བའི་རྟོག་པའི་འདྲ་རྣམ་ལ་ཟེར། དཔེར་ན། ལྷ་སར་འགྲོ་མ་མྱོང་པའི་གང་ཟག་ཞིག་ལ་ལྷ་སའི་གནས་བཤད་བྱས་ཏེ། རྟོག་ངོར་འཆར་བའི་ལྷ་སའི་འདྲ་རྣམ་ལྟ་བུའོ། །

སྒྲ་མི་སྐྱེ། བློང་བཞིའི་ཡ་གྱལ་ཏེ། རེ་རབ་ཀྱི་བྱང་ངོས་སུ་ཡོད་པའི་བློང་ཆེན། སྒྲ་བཤད་ནི། དེར་སྐྱེས་པའི་སེམས་ཅན་དེ་དག་འཆི་བའི་ཞག་བདུན་གྱི་གོང་དུ་ཆྱོད་འཆིའོ་ཞེས་པའི་སྒྲ་མི་སྐྱེ་པ་ནམ་མཁའ་ལས་ཐོས་པའི་ཕྱིར་རམ། པི་ཀ་ཙི་ཏ་འདྲེའི་སྐད་དུ་སྒྲ་བའི་ཕྱིར་སྒྲ་མི་སྐྱེ་ནོ། །ཞེས་མཆེམས་མཛོད་གསུང་།

སྒྲ་ལོག་སྒྲུར། ཆོག་འགའ་ཞིག་ལྷག་འོག་གི་ལྟོག་སྟེ་བསྒྲར་བ་ལ་ཟེར། དཔེར་ན། གང་ཡིན་ཞེས་པའི་ཆོག་འདི་སོ་སྐྱེ་ཏའི་སྒྲ་ལ་ཆོ་གའི་ཆོག་གི་དང་པོ་ན་ཡོད་ཀྱང་། སྒྲ་ལོག་འགྱུར་དུ་བསྒྲར་བས་བོད་དཔེ་ལ་ཆོ་གའི་ཆོག་གི་ཐ་མར་སོང་བར་ལྟ་བུའོ། །མཆོ་ངྷེཀ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་བཀོད།

སྒྲ་ཡི་ལྟ། ལྟ་ཡི་དེ་ཉིད་དུག་གི་ཡ་གྱལ་ཏེ། རང་སེམས་ཀྱི་ཉིད་སྟེང་དུ་རིགས་གསུམ་གྱི་ལྟ་གང་ཉེ་བར་བསྟེན་པའི་བཀྲ་བྱའི་སྐབས་རང་སྒྲ་སྒོག་པར་བསྒོམ་པའོ། །

སྒྲིབ་པ། ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་གཉིས་ལྟ་བུའོ། །སྒྲ་བཤད་ནི། ཡོན་ཏན་གོང་མ་སྐྱེ་བ་ལ་སྒྲིབ་པས་ན་སྒྲིབ་པ་ཞེས་བྱའོ། །

སྒྲིབ་པ་ལྟ། འདོད་པའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ལྟ་སྟེ། ༡ ཚོད་འགྱོད་གཉིས། ༢ གཉིད་རྒྱུགས་གཉིས། ༣ འདོད་པའི་འདོད་ཆགས། ༤ གཟོད་སེམས། ༥ ཐེ་ཚོམ་དང་ལྔའོ། །

སྒྲུབ་ངག མཐའ་གཉིས་སུ་དོགས་པའི་ཐེ་ཚོམ་གཅོད་པ་དང་། ཚུལ་གསུམ་ཅིག་ཅར་དུ་དྲན་པའི་དྲན་ཤེས་སྐྱེ་བའི་དོན་དུ་འགོད་པའི་ངག །དཔེར་ན། གང་བྱས་ན་མི་རྟག་པསཔྱག་དཔེར་ན་ལུམ་པ་བཞིན། སྒྲ་ཡང་བྱས་སོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

སྒྲུབ་ཐབས་ཀུན་བཟང་། རྒྱ་གར་གྱི་སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་ཡི་ཤེས་ཞབས་ཀྱིས་མཛད་པའི་བསྟན་བཅོས་ཤིག་སྟེ། གསང་འདུས་འཇམ་དཔལ་རྩ་རྒྱུད་ཀྱི་རྗེས་གཅོ་བོར་མཛད་པའི་ལྟ་བ་དཀྱིལ་འཁོར་སོགས་སྟོན་པའི་བསྒྲེད་རིམ་གྱི་གཞུང་ཞེས། རྗེའི་རིམ་ལྟ་གསལ་སྒྲོན་ལ་གཞི་བྱས།

སྒྲུབ་ཐབས་མདོར་བྱས། འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་མཛད་པའི་གསང་འདུས་འཕྲིལ་པ་ཞེས། །རིན་ཆེན་བཟང་པོའི་འགྲེལ།

སྒྲུབ་པའི་མཆྭལ། སྟེགས་ཀྱི་ཁར་མཆྭལ་གྱི་ཚོམ་བུ་ལྟ་བཀོད་པའི་དབུས་སུ་བླ་མ། ཤར་དུ་ཡི་དམ། ལྷོར་སངས་རྒྱས། ནུབ་ཏུ་ཆོས། བྱང་དུ་དགེ་འདུན་གསལ་བཏབ་པ་ལ་ཟེར། དགོས་པ་ནི་སྐུ་གསུང་ཐུགས་དང་ཡེ་ཤེས་སུ་འབྱོར་ནི། དེའི་ཚབ་ལྟ་བུར་སྒྲུབ་པའི་མཆྭལ་གསལ་འདེབས་པ་ཡིན།

སྒྲུབ་པའི་བསླབ་བྱ། སངས་རྒྱས་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་བའི་སྒྲུབ་པའི་བསླབ་བྱ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་གཟུགས་རི་མོར་བྱིས་པ་ཡན་ལེགས་ཉེས་ཅི་འདྲ་ཞིག་ལའང་སྐྱོན་མི་གདགས་ཤིང་འོ་བརྒྱལ་སར་མི་གཞག །གཏའ་མར་འཇོག་པ་སོགས་མི་གུས་པ་དང་བཟློས་ཐབས་སྤངས་ནས། སྟོན་པ་དངོས་ལྟར་བཀུར་བའི་གནས་སུ་བཟུང་དགོས་པའོ། །ཆོས་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་བའི་སྒྲུབ་པའི་བསླབ་བྱ་ནི། ཆོས་ཆོག་བཞི་པ་ཡན་ཆད་ལ་ཡང་མ་

གུས་པ་སྤོང་ཞིང་སྐྱེས་བམ་གཏའ་མར་འཛོག་པ། དཔེ་ཚོང་བྱེད་པ། དཔེ་རས་མེད་པར་གཅེར་བུར་བཞག་པ། འོ་བཆུལ་སར་འཛོག་པ། ལག་པར་མཆེལ་མ་བསྐུས་ཏེ་ལྷིག་འགྱུར་བྱེད་པ། ཀང་པ་སོགས་ལ་འཆང་བཞིན་དུ་དཔེ་ཀློག་བྱེད་པ། ལྷམ་དང་སྦྲགས་ཏེ་འཁུར་བ་དང་འགོམ་ཡུགས་སོགས་མི་བྱེད་པར་ཆོས་དཀོན་མཆོག་དང་ཚེས་ལྡན་ནས་ཐུབ་པར་བྱེད་པའོ། །དགེ་འདུན་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་བས་སྐྱབ་པའི་བསླབ་བྱ་ནི། དགེ་འདུན་ནམ་རབ་བྱུང་གི་རྣགས་ཙམ་འཛིན་པ་ལ་མི་གཤེ་ཞིང་མི་བརྙས་པ་དང་། ངེད་ཚོ་དང་ཁྱོད་ཚོ་ཞེས་རིས་སུ་བཅད་ནས་དགྲར་ལྟ་བ་སོགས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་བྱ་བར་དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་དང་ལྡར་གུས་པར་བྱེད་དགོས་པའོ། །

 གཟུགས་ཕུང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་ཐལ། ཚོར་ཕུང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཞེ་ན། ཚོར་ཕུང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་རྟགས་ཀྱིས་གཟུགས་ཕུང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་བསྐྱབ་མི་ནུས་པར་ཐལ། སྐྱབ་བྱེད་ཚོར་ཕུང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དང་། བསྐྱབ་བྱ་གཟུགས་ཕུང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་གཉིས་བསྐྱབ་དགའ་སྐྱ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

 སྐྱབ་ཁུལ།

 ❶ གཅེར་བུ། ❷ ཚུའི་ནང་དུ་ཁྱུས་བྱེད་པ།

 འཛིན་བྱེད་ཀྱི་ཐབས།

 གང་གིས་འཛིན་པ། འཛིན་བྱེད།

 སངས་རྒྱས་འཇིག་རྟེན་དུ་འབྱོན་དུས་ཀྱི་བསྐལ་པ་ལ་སྐྱོན་མེའི་བསྐལ་པ་ཟེར། སྐྱོན་བསྐལ་ལ་དབྱི་ན། སྐྱོན་བསྐལ་བསྐལ་པ་བཟང་པོ་ལ་སངས་རྒྱས་སྐྱོང་ངམ་སྐྱོང་དང་ལྡ། (གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་ལ་སོགས་པའི་མདོ་རྣམས་ལས་སངས་རྒྱས་སྐྱོང་འབྱོན་ཚུལ་གསུངས་ལ། སྐྱོང་རྗེ་པད་མ་དཀར་པོའི་མདོ་ལས་སངས་རྒྱས་སྐྱོང་དང་ལྡ་འབྱོན་པར་གསུངས་སོ།) སྐྱོན་བསྐལ་སྐྱན་པ་ཆེན་པོ་ལ་སངས་རྒྱས་ཁྲི། བསྐལ་པ་སྐར་མ་ལྟ་བུ་ལ་སངས་རྒྱས་བརྒྱད་ཁྲི། སྐྱོན་བསྐལ་ཡོན་ཏན་བཀོད་པ་ལ་སངས་རྒྱས་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྐྱོང་འབྱུང་བར་མདོ་སྡེ་བསྐལ་བཟང་ལས་བཤད་དོ། །

 སྐྱོན་བསྐལ་བསྐལ་པ་བཟང་པོ་ལ་སངས་རྒྱས་སྐྱོང་ངམ་སྐྱོང་དང་ལྡ། འདིའི་འོག་ཏུ་སངས་རྒྱས་མེད་པའི་བསྐལ་པ་དྲུག་ཅུ་འབྱུང་ངོ་། །དེའི་འོག་ཏུ་བསྐལ་པ་སྐྱན་པ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བ་འབྱུང་སྟེ། བསྐལ་པ་དེ་ལ་སངས་རྒྱས་ཁྲི་འབྱུང་ངོ་། །དེའི་འོག་ཏུ་སངས་རྒྱས་མེད་པའི་བསྐལ་པ་བརྒྱད་ཁྲི་འབྱུང་

ངོ་། །དེའི་འོག་ཏུ་བསྐལ་པ་སྐར་མ་ཞེས་བྱ་བ་འབྱུང་ཞིང་། དེ་ལ་སངས་རྒྱས་བཅུད་ཕྲི་འབྱུང་ངོ་། །དེ་ནས་མུན་བསྐལ་སུམ་བཅུ། དེ་ནས་སྒྲོན་བསྐལ་ཡོན་ཏན་བཀོད་པ་ལ་སངས་རྒྱས་བཅུད་ཕྲི་བཞི་སྟོང་འབྱུང་བར་མདོ་སྡེ་བསྐལ་བཟང་ལས་འབྱུང་བར་བཤད་དོ། །

སྒྲོན་མ་གསལ་བ། སྒྲོན་གསལ་དང་འདྲ།

སྒྲོན་མེ་ལྟ་ ༡ དྲི་ཆེན། (རྒྱགས་པ) ༢ རབ། (ཁྲག) ༣ བྱང་སེམས་དཀར་པོ། (ཁུ་བའམ་ཐིག་ལེ) ༤ ཀོང་མར། (བརླ་ཀོང་དང་དཔྱང་ཀོང་ནང་གི་མར།) ༥ དྲི་ཆུ་དང་ལྡའོ། །(གཅིན་པ) དེ་རྣམས་ཀྱིས་དངོས་གྲུབ་རྒྱུར་དུ་གསལ་བར་བྱེད་པས་སྒྲོན་མེ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །བདུད་རྩི་ལྟ་ཡང་ཟེར་རོ། །

སྒྲོན་གསལ། སྒོབ་དཔོན་ཀླ་བ་གྲགས་པས་མཛད་པའི་གསང་འདུས་འགྲེལ་པ། རིན་ཆེན་བཟང་པོའི་འགྱུར།

སྒྲོལ་དཀར་གྱི་ཕྱག་ཞབས་ཀྱི་སྤྱན་བདུན་གྱི་མཆོན་དོན། ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་སྤྱན་གཅིས་ལ་འགྲེལ་བཤད་དམིགས་བསལ་མ་མཐོང་། དཔལ་བའི་དབུས་ཀྱི་སྤྱན་ནི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱན་དང་། ཕྱག་ཞབས་ཀྱི་མཐིལ་གྱི་སྤྱན་བཞི་མ་རྟོག་ཏུ་རྗེ་བཙུན་སྒྲོལ་མ་དཀར་མོའི་སྐུའ་ཐབས་ན་གསལ། རྣམ་ཐར་སྒོ་བཞི་ལ་གཟིགས།

སྒྲོལ་མའི་ཀློ་ཀྱ། རྒྱལ་བ་དགེ་འདུན་གྲུབ་ཀྱི་སྒྲོལ་ཀློ་རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་སྒྲོལ་ལྗང་སྐུབ་ཐབས་དང་བཅས་པ་ཞེས། རྗེ་བཙུན་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་སྒྲོལ་མའི་ཀློ་ཀྱ། རྒྱལ་བ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོས་མཛད་པའི་སྒྲོལ་མའི་ཀློ་ཀྱ། དྲུ་ར་ནུ་ཐའི་སྒྲོལ་མའི་ཀློ་ཀྱ། དངུལ་ཆུ་ཆོམ་ཐ་དའི་སྒྲོལ་མར་ཕྱག་འཚལ་ཉེར་གཅིག་གིས་བསྟོད་པའི་རྣམ་བཤད་ཡིད་འཕྲོག་ཞུ་ཐུབ་པའི་ཆུན་པོ།

བརྒྱ་ཉི་ཤུ། བརྒྱ་དང་ཉི་ཤུ།

བརྒྱ་པ། ❶ གྲངས་བརྒྱ། ❷ གྲངས་བརྒྱ་དང་ལྡན་པ། དཔེར་ན། ཡི་གེ་བརྒྱ་པ། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❸ མང་པོ། སོ་སོར་ཐར་པའི་མདོ་ལས། །རྟག་ཏུ་འབད་པས་བདའ་བ་ཡི། །སེམས་རྟ་ཁྲ་བློན་དཀའ་བ་ལ། །མཐུན་པའི་གཟེར་རྩོན་བརྒྱ་པ་ཡི། །སྤབ་ནི་སོ་སོར་ཐར་འདི་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

བརྒྱ་ཙོ། བརྒྱ་ཕྲག་དང་དོན་གཅིག བརྒྱ་རྩ་ཞེས་པའི་རྩ་ནི་ལྷག་པའི་དོན་ཡིན་པར་མཁས་པ་འགའ་གསུང་། དཔེར་ན་བརྒྱད་ཀྱིས་ལྷག་པའི་བརྒྱ་ལ་བརྒྱ་རྩ་བརྒྱད་ཅེས་པ་ལྟ་བུ།

བརྒྱ་ལ། གལ་ཏེ། རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། བརྒྱ་ལ་ཐོས་པ་དང་བསམ་པ་དང་བསྒོམ་པ་སོགས་ལ་ཞུགས་ཀྱང་ཆེ་འདི་པ་ཙམ་གྱི་ཆེད་དུ་སོང་ནས་དགེ་བ་ཅི་བྱས་མཐུ་ཆུང་ཞེང་། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ།

བརྒྱ་ལམ། ❶ མང་པོ་འགྲོ་བའི་ལམ། རྒྱ་ལམ་དང་འདྲ། སྒྲ་བཤད་ནི། བརྒྱ་ནི་མང་པོའི་དོན་ཡིན་པས་མང་པོ་འགྲོ་བའི་ལམ་ཡིན་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། ❷ དཀོན་པའི་དཔེ་སྟེ། སྲིད་མཐའ་ཙམ། དཔེར་ན། སྤྱོད་འཇུག་ཆེན་མོར། དེ་བཞིན་སངས་རྒྱས་མཐུ་ཡིས་བརྒྱ་ལམ་ན། །འཇིག་རྟེན་བསོད་ནམས་ཀློ་གོས་ཐང་འགའ་འབྱུང་། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ཡང་སྒྲ་བཤད་ནི། སྐྱེ་བོ་མང་པོ་འགྲོ་བའི་ལམ་པོ་ཆེར་ནོར་སོགས་རྣེད་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་དཀོན་པའམ་སྲིད་མཐའ་ཙམ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་དུ་བརྗོད་དོ། །

བརྒྱད་བཀག བཀའ་བཀྱོན།

བརྒྱད་གཉིས། བཅུ་དྲུག། རྗེའི་རྣམ་རྒྱལ་མའི་བསྟོད་པ་འཆི་མེད་གྲུབ་པར། མི་ཕྱེད་སྐྱིལ་ཀྲུང་མཆོག་གིས་ལེགས་གནས་ཤེང་། །བརྒྱད་གཉིས་ལང་ཚོའི་དཔལ་འཇིན་རྒྱལ་བའི་ཡུམ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

བརྒྱད་སྟོང་། སྟོང་ཕྲག་བརྒྱ།

བརྒྱད་སྟོང་པ། ❶ བརྒྱད་སྟོང་དང་ལྡན་པ། སྟོང་ཕྲག་བརྒྱད་དང་ལྡན་པ། ❷ འཕགས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བརྒྱད་སྟོང་པ་ཞེས་བྱ་བ། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་བསྡུས་པ་ཤོ་ལོ་ཀ་བརྒྱད་སྟོང་དང་ལྡན་པ་ཞེས

བརྒྱའི་ཆར་ཡང་མི་ཤོད། ❶ གང་ཞེས་དུམ་བུ་བརྒྱར་ཕྱེ་བའི་དེའི་ཆ་གཅིག་གི་དོ་ཟླར་ཡང་མི་འོས། ཞེས་པའི་དོན་ཡིན། ❷ བརྒྱའི་ཆ་སྟེ་བརྒྱའི་གྲངས་སུ་མི་འགྲོ་བའི་དོན་ཏེ། དམན་པའི་དོན་ནོ། །དཔེར་ན། ཁོ་ནི་སློབ་ཕྱག་བརྒྱའི་གྲངས་སམ་གྲས་སུ་མ་སྤྲིབས། སྟོང་གི་གྲས་སུ་ཡང་མ་སྤྲིབས་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

བརྒྱད་འདི་བས། ཏྲ་བརྒྱད་གསོལ་འདི་བས།

བརྒྱད་མ། རྒྱན་མི་ཆད་པ། བར་མ་ཆད། རྗེའི་བྱམས་པའི་བསྟོད་ཆེན་ལས། གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་ལྟ་ཡི་གནས་ཐོབ་ཀྱང་། །འདུ་བྱེད་སྐྱག་བསྟལ་འཆིང་ལས་མ་གྲོལ་བས། །སྲོན་གྱི་ཏིང་འཛིན་འཕེན་པ་ཟད་པ་ན། །ཕྱི་ཡང་འོག་ཏུ་ལྟུང་ནས་བརྒྱད་མར་འཁོར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

བསྒོ་བ། ❶ བསྔོ་བྱ། ❷ ནང་འཁོར་དང་ཆོས་གྲོགས་ལ་སོགས་པའོ། །

བསྒོ་བ་རྣ་ལ་གཟེན་པའི་ལྟུང་བྱེད། འབའ་ཞིག་པ་དག་བཅུའི་བཅུ་གསུམ་པ་ནི། དགེ་སློང་གིས་རང་ལ་ཆོས་ལྟན་གྱིས་བསྒོ་བ་ལ་ལན་ལོག་པར་སྨྲ་བ་དོན་གོ་བའོ། །

བསྒོམ། ❶ སྒོམ་གྱི་མ་འོངས་པ། ❷ བསམ་པ། ཏིང་སྟོང་དོན་བདུན་མར། ཀུན་ལ་བཀའ་དྲིན་ཆེ་བར་བསྒོམ། ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

བསྒྲུར་བ་ལྷེམ་དགོངས། ❶ ལྷེམ་དགོངས་བཞིའི་ཐ་མ། མཚན་གཞི་ནི། རབ་ཏུ་གཞགས་པའི་ཡེ་གེ་ངན་པ་མ་གཏགས་པའི་དོན་ཟབ་མོ་སྟོན་བྱེད་དུ་བསྒྲུར་བ་སྟེ། སྟིང་པོ་མེད་ལ་སྟིང་པོར་ཤེས། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །❷ (བཀའ་བསྒྱུར) བསྒྲུར་བ་ལྷེམ་པོ་དགོངས་པ་ནི། ཆོས་འདི་གོ་སྟ་བའི་ཕྱིར་གཞན་ལས་དམན་པ་ཞེག་གོ་སྟམ་པའི་ཉེས་པ་ཞི་བའི་ཕྱིར་ཤིན་ཏུ་རྟོགས་དཀའ་བར་བསྟན་པ་རྣམས་ཏེ། དཔེར་ན། ཆེད་དུ་བརྗོད་པའི་ཚིམས་ལས། ཕ་དང་མ་ནི་བསད་བྱ་ཞིང་། །རྒྱལ་པོ་གཙང་སྦྲ་ཅན་གཉིས་དང་། । ཡུལ་འཁོར་སྐོར་བཅས་བཅོམ་པ་ན། །མི་དེ་དག་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། ।

བསྒྲུར་རོ། བསྒྲུར་བར་བྱའོ། །ཞེས་པའི་དོན་ཡིན།

བསྒྲིམས་ཏེ་འཇུག་པའི་ཡིད་བྱེད། ཡིད་བྱེད་བཞིའི་དང་པོའོ། །སྒྲ་བཤད་ནི། སེམས་གནས་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་དུས་སུ་འབད་པས་བསྒྲིམ་དགོས་པས་བསྒྲིམས་ཏེ་འཇུག་པ་ཞེས་བྱ།

བསྒྱེན་དུ་མེད་པ། འགྲན་དུ་མེད་པ། རྗེའི་སྐབས་གསུམ་མ་ལས། དྲི་ཟའི་དབྱངས་ཀྱིས་བསྒྱེན་དུ་མེད་པའི་གསུང་། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

ང

ང་ཙམ། བདག་ཙམ།

ང་རྒྱལ། ❶ ཁྱོད་སེམས། ང་རྒྱལ་གྱི་ངོ་བོ་ནི། གཞན་ལ་མི་གུས་པའི་སེམས་ཁྱོད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སེམས་བྱུང་ཞིག་ལ་ཟེར། ❷ མོས་པ་བརྟན་པོ། ལྷའི་ང་རྒྱལ་དང་གསལ་སྣང་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། དེ་ཡང་རང་དང་རྫོད་གཅིག་པའི་གསང་བ་འདུས་པ་ལྟ་བུར་ང་རྒྱལ་བཞག་སྟེ། རྒྱ་ཡོངས་དག་སོགས་ཡོངས་དག་བཞི་ལ་ང་རྒྱལ་འཇོག་པར། རྒྱལ་ཚབ་རིན་པོ་ཆེས་གསུངས་ཞེས་མཁས་པ་དག་གསུང་། ❸ སྤོབས་པའམ་བློའི་བརྟན་པ་བསྐྱེད་པ། ལམ་རིམ་དང་སྦྱོད་འཇུག་ལས། ལས་དང་ཉོན་མོངས་དང་ནུས་པ་སྟེ། །གསུམ་པོ་དག་ལ་ང་རྒྱལ་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ། ང་རྒྱལ་གསུམ་ལ་གཅིགས།

ང་རྒྱལ་དག། བདག་མཆོག་ཡིན་ནོ། །བདག་དང་འདྲའོ། །བདག་དམན་ནོ། །ཞེས་གཞན་ལ་ལྷོས་ནས་བདག་ལ་སྐྱབ་པར་རློམ་པ་གསུམ། བདག་པས་མཆོག་ཡོད་དོ། །བདག་དང་མཉམ་པ་ཡོད་དོ། །བདག་པས་དམན་པ་ཡོད་དོ། །ཞེས་པ་བདག་ལ་ལྷོས་ནས་གཞན་ལ་སྐྱབ་པར་རློམ་པ་གསུམ། བདག་པས་མཆོག་མེད་དོ།།

བདག་དང་མཉམ་པ་མེད་དོ། །བདག་པས་དམན་པ་མེད་དོ། །ཞེས་བདག་ལ་ལྟོས་ནས་གཞན་ལ་དགག་པ་
གསུམ་སྟེ་དགུའོ། །འདི་ནི་བསྟན་བཅོས་ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་པ་ལས་བཤད་པའི་ཚུལ་དགུ་ཡིན་ནོ། །
ང་ཚུལ་བདུན། ང་ཚུལ། ལྷག་པའི་ང་ཚུལ། ང་ཚུལ་ལས་ཀྱང་ང་ཚུལ། ངའོ་སྙམ་པའི་ང་ཚུལ། མངོན་པའི་ང་
ཚུལ། ཐུང་ཟད་སྙམ་པའི་ང་ཚུལ། ལོག་པའི་ང་ཚུལ་དང་བདུན་ནོ། །༡ ང་ཚུལ་ནི། ཚུང་ངུ་བས་བདག་
ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའམ། མཉམ་པ་དང་མཉམ་མོ་སྙམ་དུ་སེམས་པ་ནི་ང་ཚུལ་ལོ། །༢ མཉམ་པ་བས་
བདག་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་སོ་སྙམ་པ་ནི་ལྷག་པའི་ཚུལ་ལོ། །༣ ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་བས་ཀྱང་བདག་
ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་སོ་སྙམ་པ་ནི་ང་ཚུལ་ལས་ཀྱང་ང་ཚུལ་ལོ། །༤ ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕུང་པོ་ལྔ་ལ་བདག་
གམ་བདག་གིར་སེམས་པ་ནི་ངའོ་སྙམ་པའི་ང་ཚུལ་ལོ། །༥ ཁྱད་པར་ཐོབ་པར་བྱ་བ་མ་ཐོབ་པར་བདག་
གིས་ཐོབ་པོ་སྙམ་པ་ནི་མངོན་པའི་ང་ཚུལ་ལོ། །༦ ཆེས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་བས་བདག་ཅུང་ཟད་ཅིག་
གིས་དམན་ནོ་སྙམ་པ་ནི་ཐུང་ཟད་སྙམ་པའི་ང་ཚུལ་ལོ། །༧ ཡོན་ཏན་མ་ཡིན་པ་དང་ལྡན་པ་ལ་བདག་ཡོན་
ཏན་དང་ལྡན་ནོ་སྙམ་པ་ནི་ལོག་པའི་ང་ཚུལ་ལོ། །ཞེས་མཛོད་རང་འགྲེལ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །
ང་ཚུལ་ལ་སྤྱོད་པའི་གཉེན་པོར་ཁམས་ཀྱི་རབ་དབྱེ། དེ་བཟློག་ཚུལ་ནི། ས་དང་ཆུ་དང་མེ་དང་རླུང་དང་ནམ་
མཁའ་དང་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་དྲུག་གི་ཆ་རྣམས་སོ་སོར་ཕྱེ་སྟེ་དེ་རྣམས་ལ་དམིགས་ནས་སེམས་འཇིག་པ་
ལ་བཤད།

ང་ཚུལ་གསུམ། ❶ སྤྱོད་འཇུག་ལས། ལས་དང་ཉོན་མོངས་ནུས་པ་སྟེ། །གསུམ་པོ་དག་ལ་ང་ཚུལ་བྱ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ང་ཚུལ་གསུམ་ནི། ངས་ཀྱི་ང་ཚུལ། ནུས་པའི་ང་ཚུལ། ཉོན་མོངས་གཙོན་པའི་ང་ཚུལ་དང་
གསུམ་ལ་ཟེར། དེ་ཡང་ལས་ཀྱི་ང་ཚུལ་ནི། གཞན་ལ་རེ་བ་མི་བཅོལ་བར་རང་གཅིག་པུས་བྱེད་པར་གོ་
བགོ་བ་ལ་ཟེར། ནུས་པའི་ང་ཚུལ་ནི། གཞན་གྱིས་མ་ནུས་ཀྱང་ཡིས་ནུས་སོ་སྙམ་པའི་སྤྲོབས་པ་བསྐྱེད་
པ་ལ་ཟེར། ཉོན་མོངས་གཙོན་པའི་ང་ཚུལ་ནི། དེ་ལྟར་སྤྲུབ་པའི་ཚེའང་ཉོན་མོངས་ཕར་ལ་གཞོམ་གྱི།
དེས་ཚུར་ལ་ནམ་ཡང་འཇོམས་པར་མི་ནུས་པར་བྱེད་པའི་བརྟན་པ་བསྐྱེད་པ་ལ་ཟེར། འདི་ནི་སྤྱོད་
འཇུག་དང་རྗེའི་ལམ་རིམ་ནས་གསུངས་པའི་ང་ཚུལ་གསུམ་མོ། །❷ མཛོད་ནས་གསུངས་པའི་ང་ཚུལ་
གསུམ་ནི། ང་ཚུལ། ལྷག་པའི་ང་ཚུལ། ལོག་པའི་ང་ཚུལ་དང་གསུམ་ལ་ཟེར།

ང་ཡི་བ། བདག་གི་བ་དང་དོན་གཅིག། སྤྲོར་ང་ཡི་བ་ཞེས་པ་བདག་གིར་བརྟུང་བའི་ཕྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་
ལ་ཟེར། ང་ཡི་བ་སྤྱི་ལྟོག་ནས་གང་ཟག་ཀྱང་མིན་ལ། ཆོས་དང་གང་ཟག་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བའི་ཆོས་ཀྱང་མིན།

མཚན་གཞི་ནི། མིག་སྣ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུ། སྒོ་མང་ཡིག་ཆར། ང་ཡི་ཐ་ལ་གང་ཟག་གིས་ཁྱབ་པར་གསུངས་པའང་ཡོད་དོ། །

ངག་དབེན། ལུགས་འདིའི་རྣལ་འབྱོར་པས་སྙིང་གའི་སྣ་རྩེར་སྒོམས་ཀྱི་ཐེག་ལེ་བསྒོམས་པས་སྙིང་འོག་རྣམས་སྙིང་གའི་རླུང་དུ་ཞུགས་གནས་ཐེམ་གསུམ་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བའི་སྣང་བའི་ཡེ་ཤེས་སྐྱེས་པ་ནས་བསྒོམས་སྟོབས་ཀྱིས་སྙིང་གའི་རྩ་མདུད་ཇོགས་པར་གྱེལ་ཏེ་ཆུང་སྙིང་གའི་མི་ཤིགས་པ་ལ་ཞུགས་གནས་ཐེམ་གསུམ་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བའི་སྣང་བའི་ཡེ་ཤེས་མ་སྐྱེས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཇོགས་རིམ་ནི། འཕགས་ལུགས་ཀྱི་ཇོགས་རིམ་ལ་རིམ་པ་དྲུག་ཏུ་བྱས་པའི་རིམ་པ་གཉིས་པའི་ངོ་བོའོ། །ལུས་དབེན་ཀྱི་<དབེན་གཞི་ནི།> ཐ་མལ་པའི་ཆུང་གི་ལྟང་འཇུག་གནས་གསུམ་མོ། । <དབེན་རྒྱུའི་དགག་བྱ་ནི།> ཆུང་སྐུགས་ཐ་དད་དུ་ཞེན་པ་སྟེ། ངག་དང་ཡི་གེ་གསུམ་གྱི་གདངས་ཐ་དད་དུ་ཞེན་པ། <དབེན་པའི་དོན་ནི།> ཆུང་གི་གདངས་དང་ཡི་གེ་གསུམ་གྱི་གདངས་དབྱེར་མེད་དུ་འཆར་བ་ལ་ཟེར།

ངག་མཚན་ཉིད་ལྟ་ལྟན། ངག་ཡིན་པ། རང་གི་ཡིན་པ། བདག་ཉིད་འབྱེལ་བ། མ་ནོར་བ། གསལ་པོར་སྨྲ་བ་དང་ལྡ

ངང་པའི་རྒྱལ་པོ། <རྨུ་ཧ་ཏྃ་སཿ> མདོག་དཀར་ལ་མཁྲིན་པ་དང་ཤང་པ་རིང་བའི་སྐེག་ཉམས་ཅན་གྱི་བྱ་ཞེས། ཕྱི་རྒྱལ་བས། Swan ཞེར་བ་དེའོ། ।

ངང་ཚུལ། ❶ རང་བཞིན། དཔེར་ན་པདྨའི་ངང་ཚུལ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ② གཤེས་ཀྱི། སྤྱོད་ཚུལ། སྤྱོད་པ། དཔེར་ན། རང་གི་ངང་ཚུལ་གསལ་བར་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། དམ་པ་འདི་ནི་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་བྱེས་པ་ཕལ་པའི་ངང་ཚུལ་ལས་འདས་ཤིང་། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❷ སྣང་ཚུལ། དག་ཡིག་འགར་སྣང་།

ངང་ལག ཀུ་གར་སྐད་དུ། ཀེ་ལ་ཞེས་པའི་ཤིང་འབྲས་དང་དེའི་ཤིང་གི་མིང་པ་ཞྭ་སྦག་པའི་རྒྱལ་རབས་ནང་གསལ།

ངན་འགྲོ། དམན་པའི་འགྲོ་བ། མཚན་གཞི་ནི། དམྱལ་བ། ཡི་དྭགས། དུད་འགྲོ་གསུམ་ལྟ་བུ།

ངན་འགྲོའི་ལམ། མི་དགེ་བ།

ངན་དུ་ཟེར་བ། ❶ ཐ་རོལ་པོའི་སྐྱོན་ནས་སྨྲས་པ། ❷ དེའི་སྐྱོན་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་འདྲི་བ་ལ་སྨྲོར་བ།

ངན་པ། དམན་པ། ཡོན་ཏན་དང་བྲལ་བ།

ངན་སྨྲས། ཚིག་ངན་སྨྲས་པ།

ངན་སོང་ཤུལ། ❶ ངན་སོང་གི་རྒྱུ་སྟེ། ངན་སོང་དུ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་ལས་དང་ཉོན་མོངས་གཉིས་ལ་ཟེར། ངན་འགྲོའི་ལམ་དང་དོན་འདྲ།

ངར། ❶ ཤུགས། དཔེར་ན། གསལ་ཆའི་ངར་དང་ལྡན་པ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❷ ནུས་པ། དཔེར་ན། གྲང་ངར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

དྲུ་འབོད། ཚ་དམྱལ་བཅུད་ཀྱི་བཞི་པ། དྲུ་འབོད་ནི། སེམས་ཅན་དེ་དག་གནས་འཚོལ་ཞིང་ལྷགས་ཀྱི་ཁང་པའི་ནང་དུ་འཇུག་གོ། ཞུགས་པ་དང་མེ་ཀུན་ཏུ་འབར་ནས་སྲེག་པའི་ཚ་དམྱལ།

དྲུ་འབོད་ཆེན་པོ། ཚ་དམྱལ་བཅུད་ཀྱི་ལྔ་པ། དྲུ་འབོད་ཆེན་པོ་ནི། སེམས་ཅན་དེ་དག་གནས་འཚོལ་ཞིང་ལྷགས་ཀྱི་ཁང་པ་གཉིས་རིམ་གྱི་ནང་དུ་འཇུག་གོ། ཞུགས་པ་དང་མེ་ཀུན་ཏུ་འབར་ནས་སྲེག་པའི་ཚ་དམྱལ་ཞིག། ལམ་རིམ་ཆེ་ཆུང་གི་དགོངས་པ་ལྟར་བཀོད། དྲུ་འབོད་དང་དྲུ་འབོད་ཆེན་པོའི་ཁྱད་པར་ནི། ལམ་རིམ་དུ་གསལ་བ་ལྟར་ལྷགས་ཁང་གཉིས་རིམ་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་རོ། ।

དྲུར་སྐྱིགས་ དམར་སེར། སྐྱ་བཞད་ནི། སྤྱ་དྲུར་པའི་མདོག་འདྲ་བས་དྲུར། སྙིགས་མའམ། བཙོག་པ། ནོག་བག་དང་ལྡན་པས་སྐྱིགས་ཅེས་བྱ་སྟེ། དགེ་སློང་མའི་སོ་ཐར་གྱི་མདོའི་འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་། དྲུར་སྐྱིགས་ཅེས་བྱ་བ་ནི། སྐར་གཅད་ཤིང་ཤུན་ལ་སོགས་པ་ལས་བཙོས་པ་སྟེ། ཁ་དོག་ནོག་བག་ཆགས་པའོ།། ཞེས་གསུངས།

ངེས་དོན་གྱི་མདོ། གང་གི་དངོས་བསྟན་གྱི་དོན་དེ་ཉིད་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཡིན་པས་དེ་ཕན་ཆད་དུ་དྲང་མེད་པ་དང་། དེ་ལས་གཞན་དུ་གང་ཟག་གཞན་གྱིས་དྲང་མི་ཟུང་བ་དང་། དེ་ལ་སྒྲུབ་བྱེད་ཚད་མ་དང་ལྡན་པས་ངེས་པའི་དོན་ནམ་དོན་ངེས་པའི་མདོ་ལ་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་ཞེས་བྱའོ། ।

ངེས་དོན་གྱི་རྟོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད། བདེ་སྐྱོང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཡི་ཤེས།

ངེས་དོན་གྱི་ལྷ། བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡི་ཤེས།

ངེས་པ། ❶ རྟོགས་པ། གཞལ་བ། ❷ གདོན་མི་ཟ་བ། དཔེར་ན། སོ་སོར་ཐར་པའི་མདོ་ལས། འདི་ནི་བཟང་འགྲོར་འགྲོ་བ་ཡི། ངེས་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་པ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། ❸ དོན་ལ་གནས་པ། བདེན་པ། མི་བསླུ་བ། དཔེར་ན། ངེས་དོན། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❹ ཐག་ཆོད་པ། གཏན་ཁེལ་བ། ཁ་ཆོན་ཆོད་པ། དཔེར་ན། རྗེའི་གསུང་མཁྱེན་སྤྲིད་མ་ལས། འཆི་བར་ངེས་ཤིང་ནམ་འཆི་ཆ་མེད་པ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ། ❺ ཐར་པ། དཔེར་ན། ངེས་པ་དོན་དུ་གཉེར་ལ་ལྷག་པར་འཚེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ། དངུལ་ཆུ་ཆུམ་ཐུ་དེས་ངེས་པ་བདེན་པ་མཐོང་བ་ལ་སྦྱར་ནས་གསུངས།

ངེས་པ་ལྟ། སྟོམ་པ་ལེན་པའི་ཀུན་སློང་གི་སྐྱོན་ལྟ་སྟེ། སེམས་ཅན་ངེས་པ། སྡིག་གཅོད་ལྟ་བུ་སེམས་ཅན་འཁའ་ཞིག་ལ་སྡོང་ལ། གཞན་ལ་མི་སྡོང་སྐམ་པ་ནི་སེམས་ཅན་ངེས་པ། ཡན་ལག་ངེས་པ། ཆང་འཐུང་བ་སྡོང་ལ་ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་མི་སྡོང་སྐམ་པ་ནི་ཡན་ལག་ངེས་པ། ཡུལ་ངེས་པ། རྒྱ་གར་ལྟ་བུའི་ཡུལ་དུ་སྟོམ་པ་སྡུང་ལ། ཨི་རྒྱལ་དུ་མི་སྡུང་སྐམ་པ་ནི་ཡུལ་ངེས་པ། དུས་ངེས་པ། ལོ་གཅིག་ཙམ་གྱི་རིང་སྟོམ་པ་སྡུང་ལ། དེ་ནས་མི་སྡུང་སྐམ་པ་ནི་དུས་ངེས་པ་དང་། ཚེ་ངེས་པ་སྨྲོར་བཏང་སྟོམ་པ་སྡུང་ལ། དམག་འཁྲུག་དང་མུ་གེ་ལྟ་བུའི་ཚེ་མི་སྡུང་སྐམ་པ་དང་ལྡབ་ཅིང་། །

ངེས་པ་ལྟ་དང་བྲལ་བ། སྟོམ་པ་ལེན་པའི་ཀུན་སློང་གི་སྐྱོན་ལྟ་དང་བྲལ་བ། སྐྱོན་ལྟ་ནི་ངེས་པ་ལྟ་ལ་གཅིགས།

ངེས་པ་ཡིད་ཀྱིས། རང་བཞིན་གྱིས་ཡིན་གྱི། བཅོས་མའི་སེམས་ཀྱིས་མ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བའི་དོན།

ངེས་པར། ① གདོན་མི་ཟ་བར། དཔེར་ན། ངེས་པར་དུ་འགྲོ་དགོས། ལྟ་བུ། ② རྩེ་གཅིག་གིས། དཔེར་ན། ཇི་ལྟར་དུས་གསུམ་མགོན་པོ་རྣམས། །བྱང་ཆུབ་ཏུ་ནི་ངེས་མཛད་པའི། །བྱང་ཆུབ་སེམས་ནི་ཏ་མེད། །དམ་པ་བདག་གིས་བསྐྱེད་པར་བགྱི། །ཞེས་པའི་ཐབས་ཀྱི་རྗེའི་གསང་སྔགས་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་རྣམ་བཤད་དངོས་གྲུབ་སྟེ་མ་ལུས། བྱང་ཆུབ་ཏུ་ནི་སྟེ་དོན་གཉིས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཆེད་དུ་སྦྱིན་སོགས་ཀྱི་ཚོགས་མ་ལུས་པ་སྦྱང་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཐུགས་ངེས་པར་ཏེ་རྩེ་གཅིག་གིས་བསྐྱེད་པར་མཛད་པ་དང་། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ངེས་པར་འབྱུང་བ། ① གདོན་མི་ཟ་བར་ཐོབ་པ། ② མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཐོབ་པ། ངེས་པ་ནི། སོ་སྐྱེ་ཏའི་སྐྱ་ལས་ཕྱུང་ཞེས་ཏེ། དེའི་དོན་ནི་རྟག་པ་དང་ཐེ་ཚོམ་མི་ཟ་བ་གཉིས་ལ་འཇུག་པར་བཤད། འབྱུང་བའི་སྐྱ་ནི། ཐོབ་པ། འགྲོ་བ། གནས་པ། ལམ་བཅས་ལ་འཇུག་པར་བཤད་པ་ལས། འདིར་ངེས་པར་ཞེས་པའི་སྐྱ་དང་འབྲེལ་བས་ཐོབ་པ་ལ་འཇུག་པར་མཚོ་ངེའི་གསུང་།

ངེས་པར་འབྱུང་བའི་བསམ་པ། ངེས་འབྱུང་གི་བསམ་པ་དང་འདྲ།

ངེས་པར་འབྱེད་པ། ❶ ངེས་པར་རྟོགས་པ། སོ་སོར་འབྱེད་པ། གཅིག་ཏུ་ངེས་པའི་དོན་ཡིན་པར། བརྒྱད་སྟོང་པའི་དཀའ་འགྲེལ་སྟིང་པོ་མཚོགས་ལས་གསུངས། ❷ མཐོང་ལམ།

ངེས་འབྱུང་། འཁོར་བ་ལ་ཉེས་དམིགས་སུ་མཐོང་ནས་ད་ལས་ཐར་འདོད་ཀྱི་བློའམ། ཐར་པ་དོན་གཉེར་གྱི་བློ། ཇི་སྐད་དུ། ཇེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས། དེ་ལྟར་གོམས་པས་འཁོར་བའི་ཕུན་ཚོགས་ལ། །ཡིད་སྨོན་སྐད་ཅིག་ཙམ་ཡང་མི་སྐྱེ་ཞིང་། །ཉིན་མཚན་ཀུན་ཏུ་ཐར་པ་དོན་གཉེར་བློ། །བྱུང་ན་དེ་ཚེ་ངེས་འབྱུང་སྐྱེས་པ་ལགས།། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །སྒྲ་བཤད་ནི་ངེས་པར་འབྱུང་བ་དང་འདྲ།

ངེས་འབྱུང་གི་བསམ་པ། ངེས་འབྱུང་དང་དོན་འདྲ།

ངེས་འབྱུང་སྤུ་སྲུད། མི་བརྟན་ཞིང་ཡུད་ཙམ་པའི་ངེས་འབྱུང་།

ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན། སྟོར་ལམ། སྐྱ་བཤད་ནི། (མཆིམས་མཛོད) ① ངེས་འབྱེད་ནི་མཐོང་ལམ་ཡིན་ཞིང་། དེའི་ཚ་ནི་དེའི་ཕྱོགས་གཅིག་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་སྟོར་ལམ་དྲོད་སོགས་བཞིས་དང་ངོས་བཟུང་ནས་འདྲེན་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་ལ་ཕན་འདོགས་པའི་ཕྱིར་མཐུན་པ་ཞེས་བྱའོ།། མཐོང་ལམ་ལ་ངེས་འབྱེད་ཅེས་པ་ནི། བདེན་པ་བཞི་པོ་རྣམས་ངེས་ཤིང་། སོ་སོར་རྟོག་པར་འབྱེད་པའི་ཕྱིར་ངེས་འབྱེད་དོ་ཞེས་གསུང་། ② (སེར་རྩེ་བཙུན་པ) མཐོང་ལམ་གྱིས་སྤང་བྱ་མཐོང་སྤང་ལས་ངེས་པར་འབྱེད་པས་ན་ངེས་འབྱེད་ཅེས་བྱ་ལ། སྟོར་ལམ་ནི་དེ་ཐོབ་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའམ་འདྲ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ་ཞེས་གསུང་།

ངེས་ཚིག སྐྱ་བཤད། སྐྱ་དོན། ཚིག་དོན་རྣམས་དོན་འདྲ།

ངེས་བརྟུང་གི་སྒྲ། ① དམིགས་སུ་དགར་བའི་ཚིག། ནི་སྒྲ། ལ་སྐྱ་ལྟ་བུ། དཔེར་ན། དབྱི་ན་བཙུ་ཡོད་པ་ལས་དང་པོ་ནི། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ལ་སྐྱ་ནི། ལམ་སྟོན་ལས། དམིགས་པ་གང་ཟུང་གཅིག་དག་ལ། །ཡིད་ནི་དགེ་ལ་གཞག་པར་བྱ། །ཞེས་གཅིག་དག་ལ་ཞེས་པ་ངེས་གཟུང་གི་ཚིག་ཏུ་ལམ་རིམ་འབྲིང་པོར་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །② ཤན་ཏན་བརྟན་པའི་སྒྲ། དཔེར་ན། ཁྱོད་ནི་བློ་མ་ཁྱོད་ནི་ཡི་དམ་ཁྱོད་ནི་མཁའ་འགྲོ་ཆོས་སྐྱོང་སྟེ། །ལྟ་བུ།

ངེས་བརྟུང་གི་ཚིག ངེས་བརྟུང་གི་སྒྲ་དང་དོན་འདྲ།

ངེས་ལེགས། ཐར་པ། དེ་ནི་ངེས་པར་ལེགས་པ་ཡིན་ཏེ། སྐང་བྱ་སྤར་མི་ལྡོག་པའི་ཆོས་ཅན་གྱི་སྐངས་པའམ་བྱལ་བ་ཡིན་པས་སོ། །

ངོ་དགའ། ངོ་བསྟོད། ངོ་ཤེས་གཏོང་བ། སྤྲིལ་ལད་བཤད་པ། (སྤྲིལ་ལད་ཅེས་ར་བཏགས་སྐངས་ཏེ་བཙོད)

ངོ་དགའ་རྫོལ་འཛོག སྤྲིག་ཁྲིམས་སོགས་རང་གི་དགའ་ཉེ་སོགས་ཀྱིས་བཤིག་པ་ཤེས་བཞིན་དུ་མ་ཤེས་པའི་རྫོལ་གྱིས་སྐྱང་མེད་དུ་བཞག་པ་ལ་རེར།

ངོ་ཀྱི། (འདུལ་བ) ❶ ངོ་ཐོག ❷ ངོ་བོ།

ངོ་བོ། རང་བཞིན། མཚན་ཉིད་རྣམས་དོན་འདྲ།

ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ལས། ཐུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་ནི། །ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་གང་དག། ཐོབ་གྱུར་རྣམ་ཀུན་རྣམ་དག་པ། །དེ་དག་ར་བ་ཐིན་མཚན་ཉིད་ཅན། །ཞེས་འབྱུང་། ངོ་བོ་ཉིད་སྐུའི་མཚན་ཉིད་ནི། དག་པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་དབྱིངས་མཐར་ཐུག་གོ། དེ་ལ་དབྱེ་ན། ར་བ་ཐིན་རྣམ་དག་གི་ཆར་གྱུར་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་དང་། ཚོགས་རྣམ་དག་གི་ཆར་གྱུར་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་གཉིས་ཡོད། དང་པོ་ནི། སངས་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་བདེན་ལྟ་བུ།

ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་དགེ་བ། ཀུན་སློང་སོགས་ལ་མ་ལྷོས་པར་ར་བ་གྲུབ་ཙམ་ནས་རྣམ་པར་དཀར་བའི་ཆོས་སུ་གནས་པའོ། །དཔེར་ན། ཀུན་སློང་ལ་མི་ལྷོས་པའི་ཕྱིར་ཕན་པའི་སྨན་ལྟ་བུའོ། །མཚན་གཞི་ནི། དད་སོགས་དགེ་བ་བཅུ་གཅིག་ལྟ་བུའོ། །

ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་མི་དགེ་བ། སྡིག་པའི་ཆོས་ཀུན་ནས་སློང་ཞིང་། ཡང་སྲིད་ཕྱི་མ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་པར་གནག་པའི་ཆོས་སོ། །འདོད་པའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་དང་ཉེ་ཉོན་ལྟ་བུའོ། །

ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ལུང་མ་བསྟན། དགེ་མི་དགེ་གང་དུ་ཡང་ལུང་བསྟན་དུ་མེད་ཅིང་། ར་བ་གྲུབ་ཙམ་ནས་དེ་ལྟར་དུ་གནས་པ་དང་། རྣམ་སྨིན་ཞེས་བསྡུས་པའོ། །དཔེར་ན། མིག་སོགས་དབང་པོ་ལྟ་བུའོ། །

ངོ་བོ་ཉིད་འཆོལ་བ། འདུལ་བའི་ཆད་ལས་གནས་པའི་དགེ་སྦྱོང་ཞིག་སྟེ། ལྷུང་བ་བྱུང་བ་བརྗེད་པའི་སྐོ་ནས་ཁས་མི་ལེན་ན། དེ་ལ་ལྷུང་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་འཆོལ་བ་སྟེ་དྲན་ཏུ་གཞུག་པའི་དགེ་འདུན་གྱི་ཆད་ལས་ལ་གནས་བའི་དགེ་སྦྱོང་།

ངོ་བོ་ཉིད་འཆོལ་བ་སྤྲིན་པ། ངོ་བོ་ཉིད་འཆོལ་བ་དང་དོན་འདྲ།

ངོ་ཚ་བ། སེམས་ཞུམ་ནས་ཅི་བྱ་གཏོལ་མེད་དུ་གྱུར་པའི་ལུས་སེམས་ཀྱི་ཚོར་སྣང་ཞིག། ལུང་ཕྲན་ཚེགས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལས། ངོ་ཚ་བནི་ཞུམ་པས་ཇི་ལྟར་བྱ་བ་ལ་མཁོང་པར་གྱུར་པའོ། །ཞེས་གསུངས།

ངོ་ཚ་མེད་པ། ཅེ་ཉོན་ཅེ་ཤུའི་བཏུ་གཅིག་པ་ནི། དུག་གསུམ་གང་རུང་གི་ཆར་གཏོགས་གང་ཞིག། བདག་གི་ཆོས་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ལ་མི་འཛེམས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་རིག་པའོ། །ཞེད་ལས་ནི། ཉོན་མོངས་དང་ཅེ་བའི་ཉོན་མོངས་རྣམས་སྐྱེད་པའི་ལས་ཅན་ནོ། །

ངོ་ཚ་ཤེས་པ། རང་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་ཏེ་ངོ་ཚ་ཞེས་པ་ལྟར། རང་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ལ་འཛེམ་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་སེམས་བྱུང་ངོ་། །ཞེད་ལས་ནི། སྡིག་གསུམ་གྱི་ཉེས་སྤྱོད་སྡོམ་པའི་ལས་ཅན་ནོ། །རང་རྒྱུ

མཚན་དུ་བྱས་ཞེས་པ་ནི། ང་ཆོས་པ་ཞེག་ཡིན། ང་དག་སློང་ཞེག་ཡིན་དེ་འདྲ་བྱས་ན་མི་རྟང་སྐམ་དུ་བསམས་ནས་ཉེས་སྤྱོད་ལ་འཇེམ་པའོ། །

ངོ་ཚ་ཁྲིལ་ཡོད། གཞན་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་ཏེ་ཁྲིལ་ཡོད་པ་ཞེས་པ་ལྟར། བྱ་བ་མ་རྟང་པ་དེ་འདྲ་བྱས་ན་ཏླ་མ་དཀོན་མཆོག་སོགས་གཞན་གྱིས་ཤེས་ན་མི་རྟང་སྐམ་དུ་བསམས་ནས་ཉེས་སྤྱོད་ལས་ལྡོག་པ་ཁྲིལ་ཡོད་པའོ། །

ངོ་མཚར། ངོ་མཚར་བ་དང་འདྲ།

ངོ་མཚར་བ། ཡ་མཚན་ཏེ། བློ་མཆོག་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱང་དགའ་བ་ཆེན་པོས་ཡིད་འཕྲོག་པ་ལ་ཟེར། རྗེའི་འགྲེལ་པ་བཞི་སྦྲགས་ལྟར་བཀོད།

ངོ་མཚར་རྨད་དུ་བྱུང་བ། ❶ རྒྱན་སྣང་ལྟར་ན་རྒྱ་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པས་ངོ་མཚར། འབྲས་བུ་ཕུལ་དུ་བྱུང་བས་རྨད་བྱུང་། ❷ སྟོན་ཚད་དེ་འདྲ་མཐོང་བས་ངོ་མཚར། དེ་འདྲ་མ་ཐོས་པས་རྨད་བྱུང་། ཞེས་དགེ་ལེགས་བཤེས་གཉེན་གྱི་ལུང་གཞིའི་འགྲེལ་པར་གསལ། སྒོ་མང་གྱུབ་མཐའ་ཆེན་མོར་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་གསལ། འདི་ལ་སྒོན་གསལ་གྱི་གསུང་ཚུལ་ཞེག་ཡོད་ཀྱང་མ་བཀོད། སྤྱིར་ངོ་མཚར་ནི་ཡ་མཚན་དང་རྨད་དུ་བྱུང་བ་ནི་ཕུལ་དུ་བྱུང་བའི་དོན་ནོ། །

ངོགས། ❶ གོ་སའམ་གཞི། ❷ འགྲམ།

ངོས་ཀྱང་། གཙུག་ལག་ཁང་དང་ཁང་ཁྱིམ་སོགས་ཀྱི་ཅ་ལག་འཛོག་སའི་ཁྱད་བྱ།

དངངས་པ་བྱེད་པའི་ལྟང་བྱེད། འབའ་ཞིག་པ་དགུ་བཅུའི་རེ་དྲུག་པ། དགེ་སློང་ལ་སྐྱག་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་སྡུད་དོན་གོ་བའོ། །

དངན་འཐེན། གཞན་གྱི་ཇ་ས་ཁྱེར་ནས་ཚུར་མི་སྟེར་བ།

དངོས་རྟོགས་ཤུགས་རྟོགས། དང་པོ་ནི། ཚད་མ་དེ་ཡུལ་དེ་ལ་བློ་ཁ་ཕྱོགས་ཤིང་རྣམ་པ་ཤར་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་ཤེས་རྗེས་ཀྱི་བློ་གཞན་ལ་བལྟོས་མེད་དུ་འདྲེན་པ་ནི། ཡུལ་དེ་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་དོན་ཡིན་ལ། ཡུལ་དེ་ལ་ད་ལྟ་བློ་ཁ་མ་ཕྱོགས་ཀྱང་། ཚད་མ་དེས་རང་གི་གཞལ་བྱ་དངོས་སུ་གཞལ་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཡུལ་དེ་ལ་སྐབས་དང་མཐུན་པར་སྒྲོ་འདོགས་བཅད་ཚར་བས་ཕྱིས་བློ་ཁ་ཕྱོགས་པ་ཙམ་གྱིས་ཚད་མ་གཞན་ལ་བལྟོས་མེད་དུ་ངེས་པ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་ནི། ཤུགས་རྟོགས་ཀྱི་དོན་ནོ། །ཞེས་སྟེ་བདུན་ཡིད་ཀྱི་མུན་སེལ་ཏུ་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

དངོས་དང་དངོས་མེད། དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་དང་འདྲ།

དངོས་པོ། ❶ དོན་བྱེད་ནུས་པའི་ཚོས། ❷ ཚོས། ཡོད་པ། ❸ ནོར་ཇས། ཅ་ལག ཡོ་བྱད། ❹ ངོ་མ་དང་རང་ཉིད། དཔེར་ན། ཚོགས་འདུ་ལ་མི་དངོས་པོ་ཡོང་དགོས། ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ། ❶ འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས། ❷ དངོས་པོ་ནི། འཁོར་བ། དངོས་པོ་མེད་པ་ནི། མྱ་ངན་ལས་འདས་པའོ། །སྒྲ་བཤད་ནི། སྐྱ་བསྟལ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དངོས་པོ། འཁོར་བ་ལས་ལྡོག་པའི་མཚན་ཉིད་དེ་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དངོས་པོ་མེད་པའོ། །

དངོས་པོ་བྱས་པ་ཅན། ❶ དགག་བྱའི་དོན་སྤྱི། དོན་སྤྱི། ❷ བཏགས་པའི་དངོས་པོ། དཔེར་ན། བཏགས་པའི་དངོས་ལ་མ་རེག་པར། །དེ་ཡི་དངོས་མེད་འཇིན་མ་ཡིན། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། སྒྲ་བཤད་ནི། དངོས་པོ་ནི་རང་བཞིན་དང་། བྱས་པ་ཅན་ནི་བཅོས་མའི་ཚོས་ཏེ། རང་བཞིན་བཅོས་མའི་ཚོས་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །

དངོས་པོའམ་བསམ་པའི་སྒོ་ནས་ནར་སོན་པ། དངོས་པོའི་སྒོ་ནས་ནར་སོན་པ་ནི། དཔེར་ན། དགེ་ཚུལ་ལྟ་བུ་ལ་མཚོན་ན། མངལ་དང་རྟ་བཤོལ་བཅས་ཏེ་ལོ་བདུན་ལོན་ཞིང་བྱ་རོག་སྐྲོད་ནུས་པའོ། །

བསམ་པའི་སྒོ་ནས་ནར་སོན་པ་ནི། ལོ་བདུན་ལོན་པ་ལ་ལོན་པར་འདུ་ཤེས་པའོ། །

དངོས་པོ་གཅོ་བའི་ལྟང་བ། འདུ་ཤེས་ཀྱིས་བསམ་པའི་དོན་དང་ཕྲད་ན་ལྟང་བ་དངོས་གཞི་བསྟེད་པ་མ་ཟད་ཀྱི། མ་བསམ་པའི་དོན་དང་ཕྲད་ཀྱང་ལྟང་བ་དངོས་གཞི་བསྟེད་པའོ། །དཔེར་ན། བཟང་མོ་ལ་མི་ཚངས་པར་སྤྱོད་འདོད་ཀྱིས་ནོར་ཏེ་ལྟ་སྟེད་ལ་མི་ཚངས་པར་སྤྱད་པ་ལྟ་བུ།

དངོས་པོའི་མཐའ། ཁྱབ་པའི་དམིགས་པ་བཞིའི་གསུམ་པ་ནི། ཕུང་པོ་ལྔར་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་དང་། བདེན་པ་བཞིར་གྲོལ་བ་དོན་གཅིར་གྱི་བླང་དོར་གྱི་གཞིར་གྱུར་པའི་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་འདུས་ལུགས་བསམས་ནས། དེའི་རྗེས་སུ་དེར་གྲངས་ངེས་པར་ཐག་བཅད་ནས་དེ་ལ་སེམས་འཛོག་པ་ལྟ་བུའོ། །

དངོས་འཛིན། བདེན་འཛིན། སྒྲ་བཤད་ནི། དངོས་པོ་བདེན་གྱབ་ཏུ་འཛིན་པའམ་འཛིན་པའི་བློ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་བརྗོད།

མངའ་རིས། ❶ ཆུལ་པོའི་འབངས། ཆབ་འབངས། ཆུལ་པོ་ལ་མངའ་བདག་དང་། འབངས་ལ་མངའ་རིས་སུ་གྱུར། ❷ སྟོད་མངའ་རིས། སྟོད་མངའ་རིས་སྐོར་གསུམ་ལ་གཅིག

མངལ་སྐྱེས་ཁམས་དྲུག་ལྡན། ❶ ཆུད་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་འབྱུང་བ་བཞི་དང་། རྫ་དང་ཐིག་ལེ་སྟེ་དྲུག་དང་ལྡན་པ། ❷ འབྱུང་བ་བཞི་དང་། ནམ་མཁའ་རྣམ་ཤེས་དང་དྲུག་དང་ལྡན་པ། ❸ ཡང་ན། ཕ་ལས་ཐོབ་པའི་རྒས་པ་ཤང་ཁྲ་བ་གསུམ་དང་། མ་ལས་ཐོབ་པའི་ཤ་པགས་ཁྲག་གསུམ་སྟེ་ཁམས་དྲུག་དང་ལྡན་པ་ལ་ཟེར།

ཞེས་དབྱངས་ཅན་དགའ་བློའི་བརྡེད་བྱང་ན་གསལ། ❹ (བཀའ་བསྩལ) འབྱུང་བ་བཞི། ཁུ་བའི་ཁམས། ནམ་མཁའི་ཁམས་དང་དྲུག་གོ།

མངལ་གྱི་གནས་སྐབས་ལྟ། མེར་མེར་པོ་དང་། ལྷར་ལྷར་པོ། གོར་གོར་པོ། འཁྲང་འགྱུར། ཤང་ལག་འགྱུས་པའི་སྐབས་དང་ལྡབ་ལ། དང་པོ་མེར་མེར་པོ་ནི། ཕྱི་སྤྱིས་མ་ཚགས་པ་ལྷར་ནང་ཤིན་དུ་སྐྱ་བའོ། གཉིས་པ་ལྷར་ལྷར་པོ་ནི། ཕྱི་ནང་གཉིས་ཀ་ཞོ་ལྷར་བསྐ་བ་དང་། གསུམ་པ་གོར་གོར་པོ་ནི། ཤར་གྱར་ཀྱང་མནན་ན་མི་བཟོད་པ་དང་། བཞི་པ་འཁྲང་འགྱུར་ནི། མནན་ཀྱང་བཟོད་པ་དང་། ལྔ་པ་ཤང་ལག་འགྱུས་པ་ནི། འབྱར་པོ་ལྔ་དོད་པའི་གནས་སྐབས་ཡིན་ནོ། །རྗེའི་གསུང་ཅིན་བྱིས་གསང་འདུས་བསྒྲིད་རིམ་བློ་གསལ་བྱང་བའི་རེ་སྐོང་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་བགོད། མངལ་གྱི་གནས་སྐབས་ལྔ་གྲངས་འདྲེན་ཚུལ་འདི་ལ། འགྱར་མི་འབྱ་བའི་དབང་གིས་ཆོག་རིས་མི་འབྱ་བ་འགའ་ཞིག་སྣང་ཡང་། དོན་ལ་ཁྱད་པར་མེད།

མངོན་གྱུར་བཅུ། (འདུལ་བ) བསྟེན་རྫོགས་ཀྱི་སྒོམ་པ་སྐྱེ་བ་ལ་ཚང་དགོས་པའི་མངོན་གྱུར་བཅུ་ནི། ༡ སངས་རྒྱས་མངོན་གྱུར། ༢ ཆོས་མངོན་གྱུར། ༣ སྟེན་པ་མངོན་གྱུར། ༤ མཁན་པོ་མངོན་གྱུར། ༥ སློབ་དཔོན་མངོན་གྱུར། ༦ ཡོ་བྱད་མངོན་གྱུར། ༧ གསོལ་བ་འདེབས་པ་མངོན་གྱུར། ༨ བསྟེན་པར་རྫོགས་འདོད་མངོན་གྱུར། ༩ ཡོངས་སུ་དག་པ་མངོན་གྱུར། ༡༠ ལས་མངོན་གྱུར་ཏེ་བཅུའོ། །དེ་ཡང་ཞེབ་ཏུ་བཤད་ན། སངས་རྒྱས་མངོན་གྱུར་ནི་སྟེན་པའི་སྐུ་འདྲ་བཞུགས་པ། ཆོས་མངོན་གྱུར་ནི་འདུལ་བའི་ལས་ཆོག་ཤེས་པ་དང་དེ་ཡི་གླེགས་བམ་བཞུགས་པ། སྟེན་པ་མངོན་གྱུར་ནི་དགེ་འདུན་མངོན་དུ་གྱུར་པ་སྟེ་མཐའ་འཁོབ་ཏུ་ལྷ་ཆོགས་དང་དབུས་སུ་བཅུ་ཆོགས་ཀྱི་དགེ་འདུན་གྲངས་ཚང་བ། མཁན་པོ་མངོན་གྱུར་ནི་བསླབ་བྱས་ལན་གསུམ་གསོལ་བ་བཏབ་པས་ཁས་ལླངས་པ་ན་མཁན་པོ་མངོན་གྱུར། སློབ་དཔོན་མངོན་གྱུར་ནི་གསང་སྟེན་དང་ལས་སློབ་ཚང་བ། ཡོ་བྱད་མངོན་གྱུར་ནི་ཆོས་གོས་གསུམ་གདིང་བ་ཆུ་ཚགས་ལྟུང་བཟེད་དང་དྲུག་དང་། དགེ་སློང་མ་ཡིན་ན་ཡོ་བྱད་བཀྱད་ཚང་བ། (དགེ་སློང་མ་ཡི་ཡོ་བྱད་བཀྱད་ནི། ཟླ་གོས། མཐང་གོས། སྣམ་སྦྱར། ངུལ་གཅན། ངུལ་གཅན་གྱི་གཅན། ཤིང་ང་དཔུང་ཆད། ལྟུང་བཟེད་ཆུང་ཚད། ཆུ་ཚགས་དང་བཀྱད།) གསོལ་བ་འདེབས་པ་མངོན་གྱུར་ནི་བསླབ་བྱས་ལན་གསུམ་གསོལ་བ་བཏབ་པ། བསྟེན་པར་རྫོགས་འདོད་མངོན་གྱུར་ནི་ཞེ་ཐག་པ་ནས་བསྟེན་པར་རྫོགས་འདོད་ཡོད་པ། ཡོངས་སུ་དག་པ་མངོན་གྱུར་ནི་བར་ཆད་ཀྱི་ཆོས་བཞི་དང་མི་ལྡན་པ། ལས་མངོན་གྱུར་ནི་གསོལ་བ་གཅིག་དང་བརྗོད་པ་གསུམ་སྟེ་གསོལ་བཞིའི་ལས་ཆོག་ཕྱིད་ཀྱང་མ་འཁྲུལ་བ་བློ་ལས་ཐོན་པ་དང་བཅུའོ། ।

མངོན་བརྗོད། སྒྲ་རིག་པའི་ཡན་ལག་དང་རིག་གནས་ཚུང་བ་ལྟའི་ཡ་གྱལ་ཏེ། དོན་གཅིག་ལ་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་མང་པོ་འཇུག་པར་སྟོན་པའི་རིག་གནས་ཤིག། དཔེར་ན་པདྨ་ལ། ཆུ་སྐྱེས། འདབ་སྐྱེས། ཉི་མས་བཞད། མཆོ་ལས་སྐྱེས་སོགས་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་མང་པོ་ཡོད་པར་སྟོན་པ་ལྟ་བུ། མངོན་བརྗོད་ཀྱི་གཞུང་ནི། པཎྜི་ཏ་འཆི་མེད་སེང་གེས་མཛད་པའི་མངོན་བརྗོད་འཆི་མེད་མཛོད། དེ་ཡི་འགྲེལ་པ་རབ་འབྱོར་ཟླ་བས་མཛད་པའི་འདོད་འཛིའི་བ་མོ་དང་། བོད་ཀྱི་མངོན་བརྗོད་མཁས་པའི་རྣ་རྒྱན་སོགས་ཤིན་ཏུ་མང་། སྒྲ་བཤད་ནི། དོན་གཅིག་ལ་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་དུ་མའི་སྒོ་ནས་མངོན་པར་ཏེ་མ་ནོར་བར་གསལ་བར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་མངོན་བརྗོད་ཅེས་བྱ།

མངོན་མཐོའི་རྒྱུ་བཅུ་དྲུག དབུ་མ་རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་ནས་བཤད་པའི་མངོན་མཐོའི་རྒྱུ་བཅུ་དྲུག་ནི། ༡༠ དཀྱི་བ་བཅུ། ༡༡ ཆང་མི་འཐུང་བ། ༡༢ བྱ་སྤང་སོགས་ལ་གཡོ་སྒྱུ་སྤྱངས་པ། ༡༣ ལོག་འཆོ་སྤྱངས་པའི་ཡང་དག་པའི་འཆོ་བ་དང་། ལུས་ངག་གིས་གཞན་ལ་རྣམ་པར་མི་འཚེ་བ། ༡༤ གུས་པས་སྦྱིན་པ། ༡༥ མཆོད་འོས་མཆོད་པ། ༡༦ ཚད་མེད་བཞི་དང་བཅུ་དྲུག་གོ།

མངོན་མཐོའི་རྐེན། མངོན་མཐོ་ནི་ལྷ་མིའི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་བདེ་བ་དང་བཏང་སྙོམས་ཅི་རིགས་ལ་ཟེར་ལ། དེ་གང་ལ་ལྟན་པའི་རྐེན་ལ་མངོན་མཐོའི་རྐེན་ཟེར་ཏེ། རིན་ཆེན་འཕྲེང་བའི་དར་ཏྲིག་ལས། དེ་ལ་མངོན་མཐོ་ནི་བདེ་བ་སྟེ། ལྷ་དང་མིའི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་བདེ་བ་དང་། བཏང་སྙོམས་ཅི་རིགས་པ་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ।

མངོན་དུ། མངོན་སུམ་དུ། ཞེས་འདུལ་བ་ལུང་གཞིའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས་གསུངས་སོ། ।

མངོན་དུ་ཕྱོགས། ❶ དེར་གཞོལ་བའམ་བརྩོན་པ། དེ་ལ་འཇུག་པ། ❷ སྐྱེ་ལ་ཁད། འབྱུང་བ་ལ་ཉེ་བ། དཔེར་ན་སྐྱེ་བ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

མངོན་དུ་བྱས། ❶ ཐོབ་པ། བསྒྲུབ་པ། རང་རྒྱུད་ལ་མངོན་དུ་གྱུར་པ། ❷ མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ།

མངོན་པ་གོང་འོག མངོན་པ་གོང་མ་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་མངོན་པ་ཀུན་བཏུས་དང་། འོག་མ་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་མཛད་པའི་མངོན་པ་མཛོད་ལ་ཟེར།

མངོན་པའི་ང་རྒྱལ། གོང་མའི་ཡོན་ཏན་མ་ཐོབ་པ་ལ་ཐོབ་བོ་སྙམ་དུ་འགྲུལ་ཏེ་སེམས་ཁྲིངས་པའོ། །སྒྲ་བཤད་ནི། ཡོན་ཏན་ཅུང་མངོན་པའམ་མཐོང་བ་ལས་ཡོན་ཏན་ཐོབ་པར་ང་རྒྱལ་བྱེད་པའོ། ।

མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་ཅན། ཡོན་ཏན་མ་ཐོབ་པ་ལ་ཐོབ་བོ་སྙམ་དུ་འགྲུལ་ཏེ་ང་རྒྱལ་བྱེད་པའི་གང་ཟག །དཔེར་

ན། མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་ཅན་གྱིས་ཡོན་ཏན་མ་ཐོབ་པ་ལ་ཐོབ་བོ་ཞེས་སྨྲས་ཀྱང་ལྟུང་བ་མེད་པ་ནི། འདུལ་བ་ལུང་ལས། མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་མ་གཏོགས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པ་དང་འདྲའོ། །

མངོན་པའི་སྡེ་སྣོད། ལྷག་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྟན་པ་གཅོ་བོར་སྣོན་པའི་གསུང་རབ། སྒྲ་བཤད་ནི། རྒྱུ་འདས་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པའི་བདེན་པ་ལ་སོགས་པ་སྣོན་པའི་སྡེ་སྣོད་ཡིན་པས་ན་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ།

མངོན་པར་སྐབས་ཡོད་ཀྱི་གཟུགས། བར་གྱི་སྣང་བ་སྐྱེ་སེང་བ་ལྟ་བུ་ལ་ཟེར། དེ་ཡང་མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་ཡུལ་ཁོ་དོག་གིས་བསྟུས་པའོ། །སྒྲ་བཤད་ནི། ཕ་རོའི་གཟུགས་མངོན་པར་ཅི་མིག་ཤེས་ཀྱིས་མཐོང་བ་ལ་གོ་སྐབས་འབྱེད་པའམ་ཕན་འདོགས་པའི་གཟུགས་ཡིན་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བརྗོད། མདོར་ན། ཕ་རོའི་གཟུགས་མཐོང་བ་ལ་བར་གྱི་སྣང་བ་ལ་ངེས་པར་བརྟེན་དགོས་པ་ལྟ་བུའོ། །མངོན་པར་སྐབས་ཡོད་ཀྱི་གཟུགས་ལ་མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་ཡིན་མི་དགོས་པ་ནི། ཡིད་ཤེས་ཁོ་ན་ལ་སྣང་བའི་བར་གྱི་སྣང་བ་སྐྱེ་སེང་བ་ལྟ་བུའང་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་གཟུགས་དང་མངོན་པར་སྐབས་ཡོད་ཀྱི་གཟུགས་སུའང་ཀུན་བཏུས་དང་ཉྀཀ་ལས་གསུངས་སོ། །

མངོན་པར་འགྲུབ་པ། ① སྐྱེ་བ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ། ② བར་དོའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཤེས། །མངོན་གྱུར་ཀྱི་སྲིད་པ་དང་དོན་འདྲ། སྒྲ་བཤད་ནི། སྐྱེ་བ་འགྲུབ་པ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པས་ན་མངོན་པར་འགྲུབ་པ་ཞེས་བྱའོ། །རྗེའི་རྣམ་གཞག་རིམ་པའི་རྣམ་བཤད་ལ་གཞི་བྱས།

མངོན་པར་འདུ་མི་བྱེད་པ། སྡོང་པ་ཉིད་ཀྱི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཤེས་སྟེ། མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་མེད་པ་དང་དོན་གཅིག །མ་འོངས་པའི་སྐྱེ་འགྱུར་གྱི་ལས་དོན་དམ་པར་མངོན་པར་འདུ་མི་བྱེད་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །

མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པ། ❶ ཐུགས་སུ་ཆུད་ཟིན་དགེ་ལེགས་བཤེས་གཉེན་གསུང་། ཞེབ་པར་བཤད་ནི། མངོན་དུ་ཕྱོགས་པར་ཡང་དག་པར་ཐུགས་སུ་ཆུད་པ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། རྗེའི་འགྲེལ་པ་བཞི་སྒྲུབ་ལས། མངོན་པར་ཏེ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པར་རྫོགས་པར་ཏེ་ཡང་དག་པར་བྱང་ཆུབ་པ་སྟེ་ཐུགས་སུ་ཆུད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །❷ མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པ་དང་དོན་འདྲ།

མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པ། ❶ སངས་རྒྱས་དང་དོན་གཅིག། སྒྲ་བཤད་ནི། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དེ་བཞིན་ཉིད་མངོན་པར་ཏེ་མངོན་སུམ་དུ་རྫོགས་པར་ཏེ་མ་ལུས་པར་སངས་རྒྱས་པ་སྟེ་སྒྲིབ་པ་མཐའ་དག་ཟད་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཐུགས་སུ་ཆུད་པས་ན་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །❷ མངོན་པར་རྫོགས་པར་

བྱང་ཆུབ་པ།

མངོན་བྱང་ལྟ། ❶ [དགེ་ལུགས་] ཟླ་བ། ཉེ་མ། སྟ་བོན། ཕུག་མཚན། སྐུ་རྩོགས་པ་ལས་བྱང་ཆུབ་པ་དང་ལྡ། མངོན་བྱང་ལྟ་ལ། དེ་བཞིན། [འཆི་ཁ་ཆོས་སྐྱེའི་ལམ་ཁྱིར་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལས་བྱང་ཆུབ་པ] ཉེ་ཟླ་གང་རུང་། སྟ་བོན། ཕུག་མཚན། སྐུ་རྩོགས་པ་དང་ལྡ་ཞེས་གོང་དུ་བཤད་པ་དང་ཐུང་ཟད་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ཡོད། མངོན་བྱང་ལྟ་བསྐྱེད་ལ་གཅིགས། ❷ [རྟེང་མ] སྐྱབས་སེམས་སོགས་སྟོན་དུ་སོང་ནས་སྟོང་པའི་ངང་ལས། ཞིང་དང་གནས་ཕུན་ཚོགས་པ་འགྲུབ་པའི་རྒྱུ་གདན་པད་ཟླ་ལས་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པ་དང་། ཆོས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་གསུང་ཡིག་འབྲུ་ལས་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པ། དུས་ཕུན་ཚོགས་རྟག་པ་བསམ་མི་ཁྱབ་པར་གནས་པའི་རྒྱུ་ཐུགས་ཕུག་མཚན་ལས་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པ། འཕོར་དང་སྟོན་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་རྒྱུ་སྐུ་ཡོངས་རྫོགས་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་ལོ་དང་བཅས་པ་ལས་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པ། སྐུ་ཡི་ངོ་བོའམ་ཡེ་ཤེས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་རྒྱུ་ལྟ་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ་ལས་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པ་སྟེ་ལྟོ། ।

མངོན་བྱང་ལྟ་བསྐྱེད། ལྟ་བསྐྱེད་ཚུལ་ཞིག་སྟེ། ཟླ་བ། ཉེ་མ། ཉ་བོན། ཕུག་མཚན། སྐུ་རྩོགས་པ་ལས་བྱང་ཆུབ་པ་དང་ལྡ། དེ་ཡང་མེ་ལོང་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཟླ་བ་ལས་བྱང་ཆུབ་པ། མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉེ་མ་ལས་བྱང་ཆུབ་པ། སོར་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉ་བོན་ལས་བྱང་ཆུབ་པ། བྱ་གྲུབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཐུགས་ཕུག་མཚན་ལས་བྱང་ཆུབ་པ། ཟླ་བ་དང་དེའི་སྟེང་གི་ཉེ་མ་རྩ་རྡེ་རྡོ་ཡིག་དང་བཅས་པ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས། རང་ཉིད་འབྱས་བུ་རྡོ་རྗེ་འཛིན་པ་དཔལ་རྡོ་རྗེ་འཛིགས་བྱེད་ཆེན་པོར་བསྐྱེད་པ་ནི། ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ་སྐུ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ལས་བྱང་ཆུབ་པ་དང་ལྡོལ། །འདིའི་སྐོར་ཆུས་པ་པཊ་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་ཀུན་གྱི་འཛིགས་བྱེད་ཀྱི་བསྐྱེད་རིམ་དངོས་གྲུབ་སྟེ་མ་དང་། ཁྱོད་རྟོལ་བྲ་མ་སོགས་ཀྱི་གསུང་ལ་བལྟ་བར་བྱའོ། །མངོན་བྱང་ལྟ་བསྐྱེད་ལ། དེ་བཞིན། [འཆི་ཁ་ཆོས་སྐྱེའི་ལམ་ཁྱིར་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལས་བྱང་ཆུབ་པ] ཉེ་ཟླ་གང་རུང་། ཉ་བོན། ཕུག་མཚན། སྐུ་རྩོགས་པ་དང་ལྡ་ཞེས་གོང་དུ་བཤད་པ་དང་ཐུང་ཟད་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ཡོད།

མངོན་མཚན། ❶ རྟགས་མཚན། རྟགས་དང་མཚན་མ། མི་ལ་སོགས་པའི་མཚན་མའམ་རྟགས་དང་རི་མོ་ལ་མངོན་མཚན་ཞེས་བྱ། ❷ བྱན་སྐྱེད་ཀྱི་མིང་དུ་བཤད་པའང་མཐོང་།

མངོན་མཚན་ཅན། རེ་མོ་ཡོད་པའི་གསེར་དངུལ་ལ་སོགས་པའི་དོང་ཅོའམ་ཏོ་ཀ། ཕྱི་རྒྱལ་བས་ coin རེར། སྐྱབས་བཤད་ནི། མི་ལ་སོགས་པའི་མཚན་མའམ་རྟགས་དང་རེ་མོ་ལ་མངོན་མཚན་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་གང་ལ་ལྟན་པ་དེ་ལ་མངོན་མཚན་ཅན་ཞེས་བྱའོ། །བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོར། "མངོན་ཚན" ཞེས་འབྱུང་བ། ཀོང་སྤྲུལ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོའི་ཤེས་བྱ་མཛོད་འགྲེལ་ལ་གཞི་བྱས་པར་སྣང་ཡང་། ཡི་གེ་མ་དག་པར་སེམས་ཏེ། འདུལ་བ་ལུང་གཞི་དང་། ལུང་གཞིའི་འགྲེལ་པ་དང་། མཚོ་ཏེག་སོགས་འཕགས་བོད་ཀྱི་གཞུང་ཆེན་མོ་རྣམས་སུ། མངོན་མཚན་ཅན་ཞེས་འབྱུང་གི་མངོན་ཚན་ཞེས་མི་འབྱུང་ལ། ལར་ནས་མངོན་མཚན་ཅན་ཞེས་པའི་ཚིག་ཟུར་གྱི་མཚན་ནི་རྟགས་དང་མཚན་མ་ལ་གོ་དགོས་པས། མངོན་ཚན་ཞེས་བརྗོད་ན་གོ་རྒྱུ་ཡང་ཞེ་ཡོད་ལྟ་ཅི་ཙམ་ཞེག་དང་སྔོ་ཚན་ལ་འཇུག་པ་ཅམ་ལས་རྟགས་ལ་འཇུག་པར་བཤད་པ་མི་སྣང་ངོ། །

མངོན་མཚན་ཅན་ཀྱི་སྒང་པ། ཐུང་ལྷང་སྲམ་ཅུའི་བཅུ་དགུ་པ་ནི། རང་གི་ཇས་ཁྱིམ་པ་སོགས་ལ་བྱན་སྐྱེད་བཏང་སྟེ་ཁེ་ཐོབ་པའོ། །

མངོན་སུམ་འགྲོས་གསུམ་པ། ཡིད་མངོན་སྐྱེ་བ་ན་མངོན་སུམ་མི་འདྲ་བ་ཇི་ཙམ་ཞེག་དུས་མཉམ་དུ་སྐྱེ་བ་ཡིན་ཞེ་ན། དང་པོར་དབང་མངོན་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་སྐྱེ་ལ། དེའི་རྗེས་སུ་དབང་མངོན་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་དང་ཡིད་མངོན་སྐད་ཅིག་དང་པོ་གཉིས་དུས་མཉམ་དུ་སྐྱེ་བས་ཕྱིར་ལྟ་དོན་རིག་གི་འགྲོས་གཉིས་དང་། དེ་གཉིས་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་ནང་ལྟ་རང་རིག་གི་འགྲོས་གཅིག་སྟེ་མངོན་སུམ་མི་འདྲ་བ་གསུམ་དུས་མཉམ་དུ་འགྲོ་བའམ་སྐྱེའོ། །མངོན་སུམ་འགྲོས་གསུམ་པའི་ཐ་སྙད་འདི། ཆོས་རྗེ་ས་པཊ་གྲི་རིགས་གཉིར་ལས་གསུངས་པ་ལ། མཁས་གྲུབ་ཆོས་རྗེས། སྒེ་བདུན་ཡིད་ཀྱི་མུན་སེལ་དང་། ཏྲི་ཆེན་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་གཉིས་ཀར་འཐད་ཕྱོགས་སུ་མཛད། མདོར་བསྡུས་ཏེ་བརྗོད་ན། ཡིད་མངོན་སྐྱེ་བ་ན། དབང་ཡིད་གཉིས་དང་། དེ་གཉིས་ཉམས་མྱོང་གི་རང་རིག་སྒེ་གསུམ་དུས་མཉམ་དུ་སྐྱེའོ་ཞེས་པའོ།། འོན་ཀྱང་རྗེ་དགེ་འདུན་གྲུབ་པས་དབང་མངོན་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ཕན་ཆད་ཡིད་མངོན་ཡིན་པ་དང་། སྒེལ་མར་སྐྱེ་བ་དང་། འགྲོས་གསུམ་པ་དང་། ཚུན་མཁན་པོའི་ལུགས་ཀྱི་ཡིད་མངོན་སྐྱེ་ཚུལ་རྣམས་མི་འཐད་པར་བསྒྲུབས་ནས། མཐའ་གཞན་འགྲོག་པའི་རིགས་པས། ཡིད་མངོན་དེ་དབང་མངོན་གྱི་ཚུན་མཐར་སྐྱེ་བར་བཞེད་དོ། །འདིའི་འགྲོས་གསུམ་པ་ཞེས་པ། དང་པོ། གཉིས་པ། གསུམ་པ་ཞེས་པའི་གྲངས་ཀྱི་རིམ་པ་སྟོན་པའི་ཚིག་མ་ཡིན་གྱི། གསུམ་དང་ལྡན་པ་ཞེས་པའི་དོན་ཏེ། དཔེར་ན། ཤིང་ལོ་མ་བདུན་པ་ཞེས་པ་དང་འདྲའོ། །

མངོན་སུམ་དུ་བྱས། མངོན་དུ་བྱས་དང་དོན་འདྲ།

ཌ་ཡབ། གཡག་གི་ཌ་མ་ལས་བྱས་པའི་རྒྱང་གཡབ། སྒྲ་བཤད་ནི། ཁས་ར་དང་ནོར་བུས་སྒྲས་པའི་ཡུ་བ་ཅན་གཡག་ཌ་ལས་བྱས་པའི་རྒྱང་གཡབ་ཡིན་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ།

ཌན་ཅན། ཌན་ཆེན་དང་དོན་གཅིག ཌན་ཆེན་ལ་གཟིགས།

ཌན་ཆེན། དངོས་སུ་གཞན་ལ་བཞད་གད་མི་བྱེད་ཀྱང་སེམས་ཀྱི་གདེང་ནས་བྱེད་པ་ལ་ཟེར། ཌན་ཅན་དང་དོན་གཅིག བཆུད་སྟོང་པ་ལས། གཞན་དག་ལ་བརྟས་པར་བྱེད་ཌན་ཅན་བྱེད་སྟོང་པར་བྱེད་པར་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་པའི་ཐད་ཀྱི་བཆུད་སྟོང་པའི་འགྲེལ་པ་གནད་ཀྱི་རྒྱ་འོད་ལས། ཌན་ཆེན་ནི་ནང་དུ་བཞད་གད་བྱེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཌན་པ། ❶ དགའ་བཞིན་དུ་སྟེར་བའི་དངོས་པོ། སྦྱོབ་དཔོན་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསྟུངས་གསུང་ལ་གཞི་བྱས། ❷ ཀླ། དཔེར་ན། ཀླ་ཌན་སྟེར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

ཌམས་པ། ཌམ་པའི་འབྲི་སྦྱོལ་གཞན།

ཌམ་པ། ❶ ཟ་འདོད་ཆེར་ལངས་པའམ། འདོད་པ་ཆེན་པོ་བྱེད་པ་ལ་ཟེར། དཔེར་ན། ཟས་ལ་ཌམ་ཞེས་པ་དང་། འདོད་ཌམ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❷ བཌེད་པ། དཔེར་ན་བཌེད་ཌམ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❸ འཌིགས་སུ་རྩང་བ། དཔེར་ན་འཌིགས་ཌམ་ལྟ་བུ། ❹ ཤིན་ཏུ་བྱེལ་བ། དཔེར་ན། ཌེའི་ཞམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། དབུགས་ནི་ཕྱི་ནང་དུ་རྒྱུ་བ་སྐྱ་ཅན་{ཕར་རྒྱུ་ཚུར་རྒྱ་ཐོས་པའི་སྐྱ་ཅན}དང་ཌམ་པ་{ཤིན་ཏུ་བྱེལ་བ} དང་ཚོད་བག་{འབད་རྩོལ་དང་ཞུ་ཚུགས} ཅན་དུ་མི་གཏང་གི། །ཅི་ནས་ཀྱང་ཕར་རྒྱུ་ཚུར་རྒྱུ་མི་ཚོར་བར་དལ་བུ་དལ་བུས་འབད་པ་མེད་པར་འཇུག་པ་དེ་ལྟར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཌོ་ཅི་ཐོགས་པས། ནུས་པ་གང་ཡོད་ཀྱིས། ཅི་ནུས་ཀྱིས། ཅི་ནུས་པས། དེ་ཡང་འདུལ་བ་ལུང་གཞིའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་ལས། ཌོ་ཅི་ཐོགས་པས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཅི་ནུས་པས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཌོ་ཐོགས་པ། ① ཕན་ཐོགས་པ། ② ནུས་པ། དཔེར་ན། ནུས་པ་གང་ཡོད་ཀྱིས་ཞེས་པ་ལ། ཌོ་ཅི་ཐོགས་པས་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཌོག་འགྱུར། ཌོག་ལོ་སྟ་བ་བློ་ལྡན་ཤེས་རབ་ཀྱི་འགྱུར་ལ་ཟེར། ལོ་སྟ་བ་འདི་ལ་ཌོག་ལོ་བསྟན་པའི་ཉི་མ་བློ་ལྡན་ཤེས་རབ་ཡང་ཟེར།

ཌོག་ལོ་ཆེན་པོ། ལོ་སྟ་བ་ཌོག་བློ་ལྡན་ཤེས་རབ་ལ་ཟེར།

ཌོག་ལོ་བསྟན་པའི་ཉི་མ། ལོ་སྟ་བ་ཌོག་བློ་ལྡན་ཤེས་རབ་ལ་ཟེར།

རྗོག་ལོ་བསྟན་པའི་ཉི་མ་ཀུ་དབོན། ཀུ་བོ་རི་ཨ་ཀུ་སྐེ། ལོ་ཙྪ་བ་རྗོག་ལེགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་། དབོན་རི་ཚ་བོ་སྐེ། ལོ་ཙྪ་བ་རྗོག་བློ་ལྡན་ཤེས་རབ་གཉིས་ལ་ཟེར། ལོ་ཙྪ་བ་བློ་ལྡན་ཤེས་རབ་ནི། ལོ་ཙྪ་བ་ལེགས་པའི་ཤེས་རབ་ལ་གཏུང་པོ་ཆེ་ཆུང་བཞི་ཡོད་པའི་ནང་ནས་གསུམ་པ་ཆོས་སྐྱབས་ཀྱི་སྒས་ཡིན།

རྗོག་ལོ་བསྟན་པའི་ཉི་མ་བློ་ལྡན་ཤེས་རབ། ལོ་ཙྪ་བ་བློ་ལྡན་ཤེས་རབ་ནི། རྗོག་རི་རུས་ཀྱི་མིང་ཡིན། བོད་རབ་བྱུང་དང་པོའི་ས་ཕག་སྤྲི་ལོ་༡༠༥༩ ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། ཆུལ་བས་ལུང་བསྟན་པར་ཡང་གྲགས་ཤིང་། ཪོ་བོ་རྗེའི་སློབ་མ་རྗོག་ལེགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་དབོན་དུ་འཁྲུངས། དེ་ཡང་ལོ་ཙྪ་བ་ལེགས་པའི་ཤེས་རབ་ལ་གཏུང་པོ་ཆེ་ཆུང་བཞི་ཡོད་པའི་ནང་ནས་གསུམ་པ་ཆོས་སྐྱབས་ཀྱི་སྒས་ཡིན། ཤེས་རབ་ཀྱི་རྩལ་ཕུལ་དུ་བྱུང་། ཀ་ཆེར་ལོ་བཅུ་བདུན་ཙམ་བཞུགས་ནས་མདོ་སྡེགས་ལ་གསན་པ་རྒྱ་ཆེར་མཛད། འགྱུར་མཛད་པ་ཡང་ཤིན་ཏུ་མང་ཞིང་དག་ཅིང་དོན་བཟང་བས་ཀུན་གྱི་ཚད་མར་བྱེད། བཤད་གྲྭ་མང་དུ་མཛད་པས་སྒས་ཀྱི་ཐུ་བོ་བཞི་སོགས་སློབ་མ་ཉིས་ཐྲིས་སུམ་སྟོང་བྱུང་བར་གྲགས། གསང་ཕུའི་གདན་ས་སོང་ཆེན་བརྒྱད་སོགས་རིམ་པར་བྱོན་ཅིང་། ཕྱིས་སྤྲིང་སྟོད་ཀྱི་གདན་རབས་ཀྱང་བྱོན་ཏེ་བཤད་གྲྭའི་ཚུ་འགོ་ཡོངས་གྲགས་སུ་གྱུར་པར་བཤད། འདིའི་རྣམ་ཐར་རྒྱང་ཟད་རྒྱས་པ་ཉི་ཐང་སྤྲུལ་སྐུ་ངག་དབང་གཞོན་ནུས་མཛད་པའི་གསང་ཕུའི་དཀར་ཆག་ཏུ་ཡོད་པར་བཤད། རྗོག་ལོ་ཆེན་པོ། རྗོག་ལོ་བསྟན་པའི་ཉི་མ། རྗོག་ལོ་ཙྪ་བ་བློ་ལྡན་ཤེས་རབ། ལོ་ཙྪ་བ་བློ་ལྡན་ཤེས་རབ་རྣམས་མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས་ཡིན།

རྗོག་ལོ་ཡབ་སྲས། རྗོག་ལེགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་། རྗོག་བློ་ལྡན་ཤེས་རབ་གཉིས་ལ་ཟེར།

རྗོད། ❶ འབྲུ་སོགས་སྐང་ངར་བཞག་ནས་ཆོས་པར་བྱེད་པའི་དོན། ཡོས་རྗོད། ཆོད་མ་རྗོད་ཅེས་པ་ལྟ་བུ། [རྗོད་དང་ལྡན] [བརྗོས་འདས་པ] [བརྗོད་མ་འོངས་པ] [རྗོད་སྐུལ་ཆོག] ❷ འདྲིད་པའམ་སྐུ་བར་བྱེད་པའི་དོན། [རྗོད་དང་ལྡན] [བརྗོད་འདས་པ] [བརྗོད་མ་འོངས་པ] [རྗོད་སྐུལ་ཆོག] ལུང་ཕུན་ཆོགས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལས། སྐུ་བར་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྗོད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པ་གཞན་དུ་སྟོན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས།

ལྷ་བརྒྱ་ཐ་མ། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པའི་བསྟན་པ་ལོ་ལྷ་སྟོང་གི་བར་དུ་གནས་པར་བཤད་ལ། ལྷ་སྟོང་ལ་ལྷ་བརྒྱ་པ་ཕྱག་བཏུ་ཡོད་པའི་དེའི་ཐ་མ་སྟེ། ལྷ་བརྒྱ་པ་བཏུ་པ་ནི། རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་རྟགས་ཙམ་ལས་ལྷ་སྲིན་རྣལ་མ་དང་མི་ལྡན་པས་རྟགས་ཙམ་འཛིན་པའི་ལེའུ་སྟེ། འདི་ཉིད་ལ་ལྷ་བརྒྱ་ཐ་མ་ཞེས་བྱའོ། ।

ལྟ་ལྟན། ❶ འབྲི་གུང་འཇིག་རྟེན་མགོན་པོའི་ཕྱག་ཆེན་འཁྲིད་ལུགས་ཀྱི་གདམས་པ་ཞིག་སྟེ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྒོམ་པ། རང་ལུས་ལྷར་བསྒོམ་པ། ཏིང་མ་ལ་མོས་གུས་བསྒོམ་པ། མི་རྟོག་པའི་ལྷ་བ་བསྒོམ་པ། བསྟོད་སྒྲིགས་རྒྱས་འདེབས་པ་དང་ལྡའོ། །ཐགའ་བརྒྱད་པའི་ཕྱོགས་ལ་གདམས་པ་འདི་ཤིན་ཏུ་འཕྲིན་ལས་དང་དར་ཁྱབ་ཆེ་བར་གསྱང་། ❷ ལྟ་དང་ལྡན་པ། ལྟ་ཡི་སྡེ་ཚན།

ལྟ་ཕྱུགས། ལྟ་ཡི་སྡེ་ཚན།

ལྟ་ཕྱུགས་རང་དབང་ཅན། [འདུལ་བ] ལྟ་ཚན་གཅིག་ཚང་བར་བྱེད་པ་ལ་ལྟ་ཚན་གཞན་གྱི་ཡན་ལག་རྒྱ་བོར་ངེས་གཟུང་དུ་དགོས་པའི་ལྟ་ཕྱུགས་ལ་ཟེར། མཚན་གཞི་ནི། གསལ་བའི་ལྟ་ཕྱུགས། འཛིན་དུ་འཚུག་ནུས་པའི་ལྟ་ཕྱུགས། ལྷག་པའི་བསླབ་པ་གསུམ་ལ་འཛིན་དུ་འཚུག་ནུས་པ། ལྷག་པའི་སྤྱོད་པ་ལ་སློབ་ཏུ་འཚུག་ནུས་པ་སྟེ་བཞིའོ། ।

ལྟ་པ། ❶ གྲངས་གནས་ལྟའི་ཐད་ལ་གནས་པ། དཔེར་ན། དང་པོ། གཉིས་པ། གསུམ་པ། བཞི་པ། ལྟ་པ། ལྷ་བྱ། ❷ ལྟ་དང་ལྡན་པ། དཔེར་ན། རིམ་པ་ལྟ་དང་ལྡན་པ་ལ། རིམ་པ་ལྟ་པ། རྩོགས་རིམ་རིམ་པ་ལྟ་པ། ཞེས་པ་ལྷ་བྱ། ❸ འཆི་བ། ❹ [བརྡ་རྙིང] མཐང་གོས།

ལྟ་པ་ཁྱད་པར་ཅན། [འདུལ་བ] ལྟ་ཕྱུགས་ཁྱད་པར་ཅན་དང་དོན་གཅིག

ལྟ་པ་ཁྱད་པར་ཅན་མ་ཡིན་པ། [འདུལ་བ] ལྟ་ཕྱུགས་ཁྱད་པར་ཅན་མ་ཡིན་པ་དང་དོན་གཅིག

ལྟ་པ་རང་དབང་ཅན། [འདུལ་བ] ལྟ་ཕྱུགས་རང་དབང་ཅན་དང་དོན་གཅིག

ལྟ་པ་རང་དབང་ཅན་མ་ཡིན་པ། [འདུལ་བ] ལྟ་ཕྱུགས་རང་དབང་ཅན་མ་ཡིན་པ་དང་དོན་གཅིག

ལྟ་ཕྱུགས་ཁྱད་པར་ཅན། [འདུལ་བ] འདུལ་བ་ཤེས་པའི་སྟེང་དུ་སྡེ་སྣོད་གཞན་གཅིས་ཤེས་པའམ་འཕགས་ཆོས་ཐོབ་པ་ལ་སོགས་པ་ཁྱད་པར་གྱི་ཡོན་ཏན་ཡར་ལྡན་དུ་ཡོད་པའི་ལྟ་ཕྱུགས་ལ་ལྟ་པ་ཁྱད་པར་ཅན་ཞེར། བྱུང་ཤེས་ལྟུང་ཤེས་གཅིས་མ་གཏོགས་པའི་ལྟ་ཕྱུགས་ལྷག་མ་བཅུ་དགུ་ནི་ཁྱད་པར་ཅན་ཡིན་ནོ། ।

ལྟ་ཕྱུགས་ཉིར་གཅིག [འདུལ་བ] ལུང་གཞིའི་བར་སྡོམ་ལས། །ལོ་བཅུ་ལོན་དང་འཛིན་དང་མཁས། །རིག་དང་གསལ་དང་འཛིན་འཚུག་དང་། །སྤྲོབ་དང་སྤྲོབ་འཚུག་རྣམ་པ་གཉིས། །ཕུན་སུམ་ཚོགས་གཉིས་རྣམ་པ་གསུམ། །སྤྲོབ་དང་མི་སྤྲོབ་བྱང་ཤེས་དང་། །གནས་འཆའ་འཆར་འཚུག་ལྟུང་བ་ཤེས། །ཞེས་པ་ལྷར་ཉིར་གཅིག་གོ།

ལྷ་ཕྱགས་ཁྱད་པར་ཅན་མ་ཡིན་པ། (འདུལ་བ) འདུལ་བ་འབའ་ཞིག་ཤེས་པའི་ལྷ་པ་ལ་ཟེར། མཚན་གཞི་ནི། བྱང་ཤེས་ཀྱི་ལྷ་པ་དང་། ལྷུང་ཤེས་ཀྱི་ལྷ་པ་གཉིས་སོ། །

ལྷ་ཕྱགས་རང་དབང་ཅན། (འདུལ་བ) ལྷ་པ་རང་དབང་ཅན་དང་དོན་འདྲ། ལྷ་ཚན་གཅིག་ཚང་བར་བྱེད་པ་ལ་ལྷ་ཚན་གཞན་གྱི་ཡན་ལག་རྫི་བོར་ངེས་གཟུང་དུ་མི་དགོས་པའི་ལྷ་ཕྱགས་ལ་ཟེར། མཚན་གཞི་ནི། གསལ་དང་འཛིན་འཇུག་སྤོབ་འཇུག་གཉིས་ཀ་བཞི་ལས་གཞན་པའི་ལྷ་ཕྱགས་བཅུ་བདུན་པོ་རྣམས་ནི་ལྷ་ཕྱགས་རང་དབང་ཅན་ཡིན་ནོ། །

ལྷས་མ། ཁྲི་དང་ཁྲིའུ།

ལྷས་རྟེན་ཀྱི་རིགས། བྱ་རྒྱུད་རིགས་དྲུག་གི་ནང་གསེས། མཚན་གཞི། གཙོད་སྦྱིན་ལྷས་རྟེན། འཕྲོག་མ། བྱ་དགའ་བྱེད་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུ།

སྡ་ཚོལ་ཕྱི་ཚོལ། ❶ རྟགས་འགོད་པ་པོ་ལ་སྡ་ཚོལ། རྟགས་འགོད་ཡུལ་ལ་ཕྱི་ཚོལ། ❷ རང་གཞུང་བསྐུར་ཏེ་དམ་འཆའ་བ་པོར་ཕྱོགས་སྡ་མའམ་སྡ་ཚོལ། དེ་འགོག་པ་པོ་ལ་ཕྱོགས་ཕྱི་མའམ་ཕྱི་ཚོལ་ཞེས་བྱའོ། །དཔེར་ན། སེ་ར་བའི་རིགས་ཆེ་ཆུང་གི་ཚོགས་ལང་སྐབས། ལན་དང་བཞད་པ་སྐྱོར་བ་པོ་ལ་སྡ་ཚོལ། རྟགས་གསལ་གཏོང་བ་པོ་ལ་ཕྱི་ཚོལ་གྱི་ཐ་སྙད་བྱེད་པ་དང་འདྲའོ། །སྤྲུ་བཞད་ནི། སྡར་ཆུ་གར་དུ་མཁས་པ་རྣམས་རྩོད་པ་ན། ཡུལ་གྱི་ཆུལ་པོ་ལ་སོགས་པ་དཔང་པོར་གདན་དྲངས་ཏེ། ཕྱོགས་སྡ་མས་རང་གི་དམ་བཅའ་འདི་དང་འདི་ཡིན་ཞེས་རང་གཞུང་བསྐུར་ཏེ་དམ་འཆའ་བ་པོར་དང་པོར་ཚོལ་བའམ་སྡ་ཚོལ་ཞེས་བྱ་ལ། དེའི་རྗེས་མཁས་པ་གཞན་ཞིག་གིས་དེ་ལ་གཙོད་བྱེད་འདི་དང་འདི་འདུག་ཅེས་ཚོལ་བ་ན་རྗེས་སུ་ཚོལ་བའམ་ཕྱི་ཚོལ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །དེ་གཉིས་ལ་ཕྱོགས་སྡ་ཕྱིའི་ཐ་སྙད་ཀྱང་བྱེད་དོ། །

སྡགས། <མཐུ> ❶ ཡིད་སྐྱོབ། སྙོད་མིན་ལ་གསང་ཞིང་སྡས་པས་འགྲུབ་པ་དང་། ཐབས་ཤེས་ཁྱད་པར་ཅན་གྱིས་ཡིད་ཐ་མལ་གྱི་སྣང་ཞེན་ལས་སྐྱོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་ལམ། ངེས་ཚིག་ནི། མྱ་ན་ནི་ཡིད་དང་། དུ་ཡ་ནི་སྐྱོབ་པ་ཡིན་པས་ངན་འགྲོ་སོགས་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ལས་ཡིད་སྐྱོབ་པས་ན་སྡགས་ཞེས་བྱའོ། །རྗེའི་འགྲེལ་པ་བཞི་སྦྲགས་ན་གསལ། ཡང་ན། ཡིད་ཐ་མལ་གྱི་སྣང་ཞེན་ལས་སྐྱོབ་པས་ཡིད་སྐྱོབ་ཅེས་ཀྱང་བྱའོ། །❷ སྡགས་ཞེས་བྱ་བ་ནི། ཐབས་དང་ཤེས་རབ་ཟུང་དུ་འབྲེལ་བའི་བདག་ཉིད་ལ་བྱའོ། །ཞེས་རོང་ཟོམ་ཆོས་བཟང་གསུང་ངོ་། །❸ ཡི་གེའི་གཟུངས། ❹ (འདུལ་བ) འདུལ་བའི་གཞུང་དུ་སྡགས་སམ་སྡགས་ཆོག་ཅེས་འབྱུང་བ་ནི། གསོལ་བ་འདེབས་པའི་ཆོག་གམ། ཞུ་འབུལ་གྱི་ཆོག་གི་དོན། ❺ ཆོག། དཔེར་ན་སྐྱག་

བསྟལ་བའི་ཚེག་ལ་སྦྱི་སྟགས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། སྒྲ་བཤད་ནི། ཡང་ཡང་བྱོས་ཤིང་འདོན་པས་ན་སྟགས་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཇེའི་འགྲེལ་པ་བཞི་སྒྲགས་ལས། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བྱོས་ཤིང་འདོན་པས་ན་སྟགས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

སྟགས་ཀྱི་ཐིག་ལེ། རང་གི་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བའི་བྱང་སེམས་མི་ཤིགས་པའི་ཐིག་ལེ་རྣམ་པ་ཐ་ཡ་ཐུང་ཤད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་བཅོས་ཐིག་ལེ་ནུ་དང་བཅས་པའམ། སྟེང་གའི་སྟགས་འཁོར་ལ་རེར། ཇེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་གསང་འདུས་སྨོན་ལམ་ལས། ཐིག་ལེ་རྒྱལ་པོ་སྟགས་ཀྱི་ཐིག་ལེ་མཆོག །ཅེས་སྟེང་གའི་སྟགས་ཐིག་ལ་ཐིག་ལེའི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། འདི་ལ་གནད་དུ་བསྡུན་པ་ལས་འོད་གསལ་འཆར་སྤྲ་ཞིང་། གཟུང་འཛིན་གྱི་རྣམ་རྟོག་གིས་མི་བསྐྱོད་པའི་འོད་གསལ་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་འཆར་བའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཡིན་པར་མཁས་པ་དག་གསུང་ངོ། །

སྟགས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སེམས་བསྐྱེད། རྒྱང་འཇུག་ལ་གོ་བ་ཆགས་ནས་དེ་ཐོབ་བྱར་བྱེད་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ལ་རེར། སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་གཞན་དོན་ཕྱིར། །ཡང་དག་རྫོགས་པའི་རྒྱང་འཇུག་འདོད། ཅེས་ཞལ་སྔར་མཛད་པའང་མཐོང་།

སྟགས་སྐྱེས། ལམ་ཐུན་མོང་བའི་རྒྱུད་སྡུངས་ནས་ཏིལ་མེད་ཀྱི་དབང་བཞི་ལེགས་པར་ཐོབ་ཅིང་། དམ་ཚིག་དང་སྡོམ་པ་ལ་གནས་པ། བསྐྱེད་རིམ་གྱི་རྟོགས་པའི་སྟེ་ཅེན་པའི་གསང་སྟགས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་མའམ་ཕུག་རྒྱ་མའོ། །དེའི་ཡོན་ཏན་ནི། མཛེས་ཤིང་ཡིད་དུ་འོང་བ། རོ་སྣད་རྒྱས་ཤིང་འདོམ་སྐུག་པ། ནུ་འབུར་རྒྱས་ཤིང་ནུ་བར་དོག་པ། ལུས་ལས་དྲི་བཟང་པོ་འཕྲོ་བ། འཁྱུད་པ་དང་འོ་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱེ་རྩལ་དུག་ཅུ་རྩ་བཞི་ལ་མཁས་པའི་བྱད་མེད་དོ། །འདོད་དོན་མྱུར་དུ་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ཕོ་ཉའི་བང་ཆེན་ཞེས་པ་ལྟར། འདིས་ཀྱང་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེ་སྟོང་མྱུར་དུ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ཕོ་ཉ་ཞེས་ཀྱང་བྱའོ། །

སྟགས་སྐྱབ་པའི་རྟེན་ལ་མི་ཉིད་བསྟགས་པའི་རྒྱུ་མཚན། ཐེག་པ་འདིའི་གདུལ་བྱའི་གཙོ་བོ་རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་དེས། ཕོ་མོ་གཉིས་ཀྱི་དབང་པོ་གཉིས་མཉམ་པར་སྐྱར་ནས་ཁམས་དཀར་དམར་གྱི་འདུ་འཕྲོད་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བའི་བདེ་བ་ལམ་དུ་བྱེད་ནུས་པ་ཞིག་ཡིན་ལ། དེ་འདྲ་བའི་གང་ཟག་ནི། འཇམ་བུ་གླིང་པ་མ་གཏོགས་པའི་འགྲོ་བ་གཞན་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཟུགས་མེད་ཁམས་པའི་ལྷ་ལ་ནི། བཞིན་ལག་གི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་གཟུགས་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། གཟུགས་ཁམས་དང་འདོད་ལྷ་གོང་མ་ལ་ནི། གཟུགས་ཡོད་ཀྱང་ཕོ་མོའི་དབང་པོ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། འདོད་ལྷ་འོག་མ་གཉིས་ལ་ཕོ་མོའི་དབང་པོ་ཡོད་ཀྱང་། མཚན་

སྒོར་རླུང་ཉེ་ཆེ་བ་དེ་རྣུ་བ་མ་གཏོགས་ཁམས་དཀར་དམར་གྱི་འདུ་འཕྲོད་མེད་པ་དང་། ངན་སོང་གསུམ་ལ་ཁམས་དཀར་དམར་གྱི་འདུ་འཕྲོའི་བདེ་བ་ཡོད་ཀྱང་། དེ་རྣམས་ཆོས་སྐྱབ་པའི་རྐེན་དུ་མིང་རྟང་བ་དང་། སྐྱིང་གཞན་གསུམ་གྱི་མི་ལ་ཁམས་དཀར་དམར་གྱི་འཕྲོ་འདུའི་བདེ་བ་ཡོད་ཀྱང་། དེ་རྣམས་ཆེ་སྟམར་བསགས་པའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཆེ་འདིར་མྱོང་བའི་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་ས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཆེ་འདིར་ལམ་སྐོམ་པའི་འབྲས་བུ་ཆེ་འདིར་ཐོབ་པའི་ལས་ཀྱི་ས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཛམ་བུ་སྐྱིང་པའི་མི་ཉིད་གསང་སྔགས་ཀྱི་ལམ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་རྐེན་དུ་ངེས་སོ། །

སྔགས་པ། ① གསང་སྔགས་ཉམས་སུ་ལེན་མཁན། ② བཤེས་གཉེན་རིང་དུ་བསྟེན་པ། གཞུང་ལུགས་གདམས་པར་ཤར་བ། རྣམ་དཔྱོད་དང་ལྡན་པ། ཐོས་དོན་ཉམས་སུ་ལེན་པ། གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་ལ་མ་རྨོངས་པའི་སྨོན་ནས་གསང་སྔགས་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ཞིག་ལ་སྔགས་པ་ཞེས་ཟེར་ཏེ། རྗེའི་སྐུགས་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། བཤེས་གཉེན་དམ་པ་རིང་དུ་བསྟེན་པ་ཡིས། །ཐུགས་རེས་མ་ཆོམས་གཞུང་ལུགས་གདམས་པར་ཤར། །ལུང་དོན་རིགས་པ་ཕུ་མོས་འབྱེད་ནུས་ཤིང་། །ཐོས་པའི་དོན་ལ་སྐྱབ་པ་སྟིང་པོར་བྱེད། །སྨིན་བྱེད་དབང་དང་གྲོལ་བྱེད་ལམ་དང་ནི། །བསྐྱབས་པའི་འབྲས་བུ་ཀུན་ལ་མ་རྨོངས་པས། །དོ་རྗེ་ཐེག་པའི་ལམ་གྱིས་བགྲོད་བྱེད་པ། །དེ་ལ་མཁས་རྣམས་གསང་སྔགས་པ་ཞེས་སྨྲ། ཞེས་གསུངས། ③ ཡང་བྱ་སྤྱོད་རིན་པོ་ཆེས། མཚན་ལྡན་རྗེ་ལ་གསོལ་བ་ཐོབ། །ལུས་ནི་ལྷ་སྐུ་ངག་ནི་སྔགས། །ཡིད་ནི་ཕུག་རྒྱ་ཆུ་ཆེན་པོར་བསྒོམ། །འདི་བཞི་ལྡན་ན་སྔགས་པ་འོ། །ཞེས་གསུངས།

སྔགས་བླ་མེད་ཀྱི་ཡི་བྱད་བཅུ་གཉིས། བླ་མེད་རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ལ། །དགོས་པའི་ཡི་བྱད་བཅུ་གཉིས་ནི། །རྗེ་རྗེ་དྲིལ་བུ་དང་པོ་དང་། །ཅང་ཅིའང་གཉིས་པ་ཐོད་པ་གསུམ། ।।ཁ་ཟླ་བཞི་པ་རུས་རྒྱན་ལྔ། །རིན་ཆེན་རྒྱན་བརྒྱད་དྲུག་པ་དང་། །གཙུག་ཏོར་པྲག་ཞུ་བདུན་པ་ཡིན། །དགང་ཟླུག་བརྒྱད་པ་བུམ་པ་དག། ཕྱིང་བ་བཅུ་པ་རོ་གདན་དང་། །སྐྱ་ལྟགས་ཤམ་ཐབས་བཅུ་གཅིག་པ། །སྟོང་གཡོགས་སྐད་གཡོགས་བཅུ་གཉིས་པ། །འདི་རྣམས་འབྱོར་ན་དངོས་སུ་ཉན། །ཡུལ་དུས་དགོས་པ་དགག་བྱ་དང་། མ་འབྱོར་ན་ཡང་བྱིས་པ་ཡི། དམ་ཆོག་ཇས་སུ་ཉན་དགོས་སོ། །ཞེས་ཀློང་རོལ་ཟླ་མ་གསུང་།

སྔགས་ཆོག (འདུལ་བ) སྔགས་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟེགས།

སྔགས་རིམ་ཆེན་མོ། རྒྱལ་བ་ཁྲག་བདག་རྗེ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་གསང་བ་ཀུན་གྱི་གནད་རྣམ་པར་ཕྱེ་བ་ཞེས་བྱ་བ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་མཛད། འདིས་རྒྱུད་སྡེ་བཞི་ཀའི་རྣམ་གཞག་རྒྱས་པར་བསྟན།

སྒོགས་ལ་ཞུགས་པ་དང་སྒོགས་ལམ་ལ་ཞུགས་པའི་ཁྱད་པར། གསང་སྒགས་འཇུག་སྡེ་མཚན་ལྡན་ལྷོབ་དཔོན་
ལས། །སྨིན་བྱེད་དབང་བསྐུར་མནོས་ཚེ་སྒགས་ལ་ཞུགས། །ཐེག་པ་རང་རང་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་འདོད་ལྟོ། །
བཅོས་མིན་སྐྱེས་ཚེ་སོ་སོའི་ལམ་ཞུགས་ལྟར། །ཐེག་འདི་གཞན་ལས་ཁྱད་པར་འཕགས་པའི་ཚོས། །འབྲས་
བུ་ལམ་བྱེད་ཆུལ་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་པ། །གཟུགས་སྐུར་རྟམ་མཐུན་ལྟ་ཡི་རྟལ་འབྱོར་ལ། །ཚུང་བ་ཐོག་མར་
སྐྱེས་ཚེ་སྒགས་ལམ་ཞུགས། །ཞེས་ཀེརྟི་ལྷོ་བཟང་འཕྲིན་ལས་སྒགས་སྒོམ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

སྒགས་ལོག་སུན་འབྱིན་པའི་སྒྲིངས་ཡིག་སོགས་ཇི་བྱུང་། བོད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་སྒགས་ལོག་སུན་འབྱིན་པའི་སྒྲིངས་
ཡིག་སོགས་ཇི་ལྟར་བྱུང་བ་ནི། ལོ་ངྷ་བ་རིན་ཆེན་བཟང་པོའི་སྒགས་ལོག་སུན་འབྱིན་ལ་ཞེ་བརྒྱད། བོད་ཀྱི་
ཆོས་རྒྱལ་བཀའ་དྲིན་ཅན་ལྷ་ཟ་མ་ཡེ་ཤེས་འོད་ཀྱི་སྒགས་ལོག་སྒྲིངས་ཡིག་ལ་གཉིས། དེའི་སྟས་ཆུང་བ་ཙོ་
བྱང་ཞེ་བ་འོད་ཀྱི་སྒྲིངས་ཡིག་ལ་གཉིས། ལྷ་ཟ་མ་བྱང་ཆུབ་འོད་ཀྱི་སྒྲིངས་ཡིག་ལ་དཀྱུ། རྟ་ནག་འགོས་ཁྲག་
པ་ལྷ་བཅས་ཀྱི་སྒྲིངས་ཡིག་ལ་བཞི། ཆག་ལོ་ངྷ་བ་ཆོས་རྗེ་དཔལ་གྱི་སྒགས་ལོག་སུན་འབྱིན་ལ་བདུན། ཞང་
སྐྱེན་བསོད་ནམས་གཐགས་ཀྱི་སྒྲིབ་མ་འབྱི་གུང་དཔལ་འཛིན་གྱི་སྒགས་ལོག་སུན་འབྱིན་མགོར་རྒྱ་གར་སྐད་
ཡོད་པ་ལ་ཉར་གཉིས། འབྱི་གུང་དཔལ་འཛིན་གྱིས་མཛད་པའི་རྒྱ་སྐད་མེད་པ་ལ་བཅོ་བརྒྱད། དཔལ་
འཛིན་སྒྲིངས་ཡིག་ལ་བརྒྱ། དཔལ་འཛིན་སྒྲིབ་མ་གཉིས་ཀྱིས་མཛད་པ་ལ་དྲུག། ཇེ་ས་པཾ་གྱི་སྐྱེས་བུ་དམ་
པ་ལ་སྒྲིངས་ཡིག་ལ་བདུན། ཞྭ་ལུའམ་ཁྲོ་ཕུ་བྱ་སྐྱེན་རིན་ཆེན་གྲུབ་ཀྱིས་སྒགས་ལོག་སུན་འབྱིན་ལ་བཞི།
བག་སྐོ་ཕུན་ཚོགས་རྒྱལ་མཚན་དོ་བག་པ་པདྨ་འཕྲེན་ལས་དང་རྩོད་པ་རྩོད་ལན་དང་དེའི་མཆན་བུ་ཕུར་བུ་
ལྷོག་པ་བྱམས་པས་མཛད་པ་བཅས་ལ་གྱ་བཞི། ཡང་བག་སྐོ་པའི་རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་བཀའ་འབུམ་ལ་བསྲེ་
ལྡན་ཡོད་ཚུལ་ལྷག་བསམ་བརྗ་བཏང་ལ་བཅུ་གསུམ་བཅས་སོ། །

སྤྱན། མདུན་ནམ་སྔོན་གྱི་མིང་པར་བཤད། དཔེར་ན་སྤུན་བསུ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

སྔོ་བ། བསྔོ་བ་དང་དོན་འདྲ། བསྔོ་བ་ལ་གཟིགས།

སྔོ་བསངས། <ཀླུ་མ> ❶ དཀར་ཤས་ཆེ་བའི་སྔོན་པོ། དཔེར་ན་ནམ་མཁའི་མདོག་ལྟ་བུ་ལ་ཟེར་ཏེ། རྗེའི་འགྲེལ་
པ་བཞི་སྦྲགས་ལས། ཀླུ་མ་ཞེས་པ་ལྕང་ཁུ་དང་། སྔོ་བསངས་གཅིས་ལ་འཇུག་ཀྱང་ནམ་མཁའ་ལྟར་སྔོ་
བསངས་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །❷ [བདེ་རྩེང] ནག་པོ། མཚན་མོ། ཞེས་བསྟན་
དར་ལྟ་རམས་པ་སོགས་མཁས་པ་མང་པོ་གསུང་།

སྔོན་གྱི་མཐའ། སྐྱེ་བ་སྔོན་མ། འདས་པའི་དུས། སྔོན་གང་དུ་སྐྱེས་པའི་གནས།

སྟོན་གྱི་མཐའ་ལ་མཁས་པ། རང་གཞན་གྱི་སྟོན་གྱི་ཚེ་རབས་དུ་མ་སྐད་ཅིག་ཙམ་གྱིས་ཁོང་དུ་ཆུད་ནུས་པ་ལ་རེར་རྗེའི་འཇམ་དབྱངས་བསྟོད་སྨོན་ཏུ་མཆི་ལས། ཐོག་མེད་འཁོར་བར་ཡོངས་སུ་འདྲིས་བགྱིས་པའི། །རང་གཞན་ཚེ་རབས་དྲན་ཏགས་དང་བཅས་པར། །སྐད་ཅིག་ཙམ་གྱིས་ཁོང་དུ་ཆུད་པས་ན། ། ཁྱོད་ནི་སྟོན་གྱི་མཐའ་ལ་མཁས་པ་ལགས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ।

སྟོན་གྱི་གནས། སྟོན་གང་དུ་སྐྱེས་པའི་གནས།

སྟོན་འགྲོ་ཁྱིད་ཆེན་བཞི། སྐྱབས་འགྲོ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཁྱིད། ངོར་སེམས་སྒོམ་བརྒྱས་ཀྱི་ཁྱིད། མཆུལ་གྱི་ཁྱིད། ཏིམའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ཁྱིད་དང་བཞི་ལ་ཅར་ཏེ། གང་ཐང་བསྟན་པའི་སྒྲོན་མེའི་མཆུལ་གྱི་ཁྱིད་ཡིག་དཔག་བསམ་སྟེ་མ་ལས། བསྟན་པ་སྤྱིའི་འཇུག་སྒོ་སྐྱབས་འགྲོ་དང་། ཐེག་ཆེན་ལམ་གྱི་འཇུག་སྒོ་སེམས་བསྐྱེད་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྟོམས་པ་སྐྱབས་འགྲོ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཁྱིད། སྔོག་པ་སྤྱོང་བ་ངོར་སེམས་བསྒོམ་བརྒྱས་ཀྱི་ཁྱིད། ཆོགས་གསོག་པ་མཆུལ་གྱི་ཁྱིད། བྱིན་རླབས་འཇུག་པ་བློ་མའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ཁྱིད་བཞི་ལ་སྟོན་འགྲོ་ཁྱིད་ཆེན་བཞིའམ། སྟོན་འགྲོ་འབྲེལ་བ་ཅན་བཞི་གསུངས། ཞེས་གསུངས་སོ། ।

སྟོན་ཆོག སྒོན་པ་སངས་རྒྱས་ནས་ལོ་དྲུག་གི་བར་རབ་བྱུང་དང་བསྙེན་རྫོགས་ཅིག་ཅར་དུ་སྒྲུབ་བྱེད་གསོལ་བཞི་ལས་ཀྱི་ཆོ་ག་ལ་ཅེར། སྒྲ་བཤད་ནི། དཀོན་གི་སྟོན་རོལ་དུ་བྱུང་བས་ན་སྟོན། སྟོམ་པ་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་ཡིན་པས་ན་ཆོ་གའོ། ।

སྟོན་དུས་ཀྱི་སྤྱིད་པ། སྤྱིད་པ་བཞིའི་ནང་གསེས། སྐྱེ་བ་བླང་སའི་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་པ་ནས་འཆི་སྤྱིད་སྐད་ཅིག་མ་ཐ་མའི་སྟོན་རོལ་གྱི་སྤྱིད་པ་ལ་ཅེར། སྒྲ་བཤད་ནི། འཆི་སྤྱིད་ལ་ལྷོས་ནས་སྟོན་དུ་བྱུང་བའི་སྤྱིད་པ་ཡིན་པས་ན་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། ।

སྟོན་བྱུང་། སྟོན་གྱི་བྱུང་བ་སྟེ། སྟོན་གྱི་ལོ་རྒྱུས།

བརྗོད། ཇོད་དང་དོན་འདྲ། ཇོད་ལ་གཅིགས།

བསྟགས་པ་ཀ། བསྟགས་པ་རང་། བསྟགས་པ་ཁོ་ན། དཔེར་ན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་བསྟགས་པ་ཀ་གསུང་། ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

བསྟགས་འོས་བསྟགས་བསྟོད། སློབ་དཔོན་མ་ཏི་ཅི་ཏ་མཛད།

བསྟོ་བསྔང་། གང་ག་བཤེར་བྱེད་པ། དཔེར་ན་དགོང་མོ་ཉལ་ཁར་དང་ནངས་ནམ་ལངས་ནས་དལ་ཉེ་བར་དགེ་བ་གང་བྱས། སྔོག་ལྟུང་ཇི་བྱུང་གི་ཆོས་བཤེར་བྱས་ཏེ། དགེ་བ་བྱས་པར་རྗེས་སུ་ཡི་རང་དང་། སྔོག་པ་བྱས་

པར་འགྱོད་སེམས་དང་སྡོམ་སེམས་བསྟེན་ཏེ་སང་དེ་རིང་བས་དྲག་པ་ཞིག་བྱ་སྟམ་པའི་དམ་བཅའ་དང་ཐོ་སྐོབས་བསྐྱེད་པ་ལ་ཟེར། བསྡོ་བགྱང་། ཞེས་པའི་བསྡོ་བ་དང་བགྱང་བ་གཉིས་ཀ་གྲངས་ཀ་བགྱང་བ་དང་རྩེས་བཤེར་བྱེད་པའི་དོན་ཏེ། འདུལ་བ་གཞིའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་ལས། བསྡོས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བགྱངས་པ་ནའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

བསྡོ་བ། ❶ གཏོང་བ། སྤྱིན་པ། བགོ་བཤའ་བྱེད་པ་བཅས་ཀྱི་དོན་ཡིན། དཔེར་ན་ཐམས་ཅད་གཞན་ལ་གཏོང་བ་ལ། ཡོངས་སུ་བསྡོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དང་། གཞན་ལ་བགོ་བཤའ་བྱེད་པ་ལ། གཞན་དང་ཐུན་མོང་བསྡོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ལུང་ཕྱན་ཆེགས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལས། བསྡོ་བ་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ལས་ཡང་དག་པར་བྱང་བའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཀུན་ཏུ་བགོ་བཤའ་བྱེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས། ② དམིགས་པ། སངས་རྒྱས་རྣམ་གཟེགས་ཀྱི་ཆེད་དུ་བསྡོས་པའི་མཆོད་རྟེན་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། འདུལ་བ་གཞིའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་ལ་གཞི་བྱས། ③ བསྒྲུར་བར་བྱེད་པ། བསྡོས་བསྒྲུར་གྱི་སྒྲ་པ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དང་། དགེ་འདུན་གྱི་ཇ་སར་ལ་སྡོ་བར་བྱེད་ཅེས་པ་ལྟ་བུ། ④ དགེ་རྩ་རྣམས་གཞན་དོན་དུ་འདུན་པ་དྲག་པོས་སྒྲུར་བར་བྱེད་པ་ལ་ཟེར། ཕན་ཡོན་ནི། དགེ་རྩའི་འབྲས་བུ་རྣམ་ཡང་མི་འཛད་པ་སྟེ། བསྡོ་སྨོན་གྱིས་རྒྱས་བཏབ་པའི་དགེ་རྩ་ནི་དངུལ་ཁང་དུ་བཙོལ་བའི་དངུལ་དང་འདྲ་བ་ཡིན། དེ་དག་གིས་མ་བརྒྱན་པའི་དགེ་རྩ་ནི་རང་ཤག་ཏུ་ཉར་བའི་དངུལ་དང་འདྲ་བར་རྣམ་ཞིག་རྣོན་ཁྲིའི་ཆོམ་རྐུན་གྱིས་ཕྲོགས་ཏེ་ཆུད་ཟ་བའི་ཉེན་ཁ་ཡོད། ❷ མདོག་སྡོན་པོའམ་ནག་པོར་འགྱུར་བ། འདུལ་བ་གཞིའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་ལས། རྣམ་པར་བསྡོས་པའི་འདུ་ཤེས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ལུས་རྒྱལ་ཞིང་སྡོན་པོར་གྱུར་པ་ལ་དམིགས་པའོ། །ཞེས་གསུངས། ❸ ཡིད་ཀྱིས་བགྱང་བཤེར་བྱེད་པ། དཔེར་ན་བསྡོ་བགྱང་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

བསྡོ་བ་དང་སྨོན་ལམ། བསྡོ་བྱའི་ཇ་ས་ཡོད་ཚེ་ཀྱི་སྐོ་ནས་འཇོག་སྟེ། བསྡོ་བྱའི་ཇ་ས་དམིགས་རྟེན་དུ་བཟུང་ནས། དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་འདི་དང་འདི་ལྟར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་སྨོན་པ་ནི་བསྡོ་བ་དང་། བསྡོ་བྱའི་ཇ་ས་མེད་པར། འདི་དང་འདི་ལྟ་བུར་འགྱུར་བར་ཤོག་ཅིག་ཅེས་སྨོན་པ་ནི་སྨོན་ལམ་མོ། །སྤྱོད་འཇུག་དར་ཏིཀཱ་ལས། བསྡོ་བ་དང་སྨོན་ལམ་ཁྱད་པར་ཆེར་མེད་མོད་ཀྱི། འདོད་བྱའི་འབྲས་བུ་དོན་གཉེར་གྱི་འདུན་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་སྨོན་ལམ་དང་། རྒྱའི་དགེ་བ་རྣམས་འབྲས་བུ་དེའི་རྒྱུར་འགྱུར་བའི་འདུན་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་བསྡོ་བའོ། །ཞེས་གསུངས། རྒྱབ་ཚབ་ཆོས་རྗེས། བསྡོ་སྨོན་གཉེས་ཕལ་ཆེར་འདྲ་བ་ལྟར་གསུངས་ལ། རྗེ་གུང་ཐང་པས་ཕལ་ཆེར་སྤྱི་བྲག་ལྟ་བུར་གསུངས། འགའ་ཞིག་གིས། གང་གིས་བསྡོ་བའི་རྒྱལ་པོ་འདི་

ཐོས་ནས། །ཞེས་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་གཉིས་དོན་གཅིག་ཏུ་བཤད་པར་ཡང་སྣང་ངོ་། །རྒྱས་པར་རྗེ་གྱང་ཐང་པའི་བསྟན་འབར་མའི་ཀྲིཀྐར་གཟེགས།

བསྟོ་བས་རྒྱས་གདབ། བསྟོ་བས་རྒྱས་བཏབ་པ་དང་འདྲ།

བསྟོ་བས་རྒྱས་བཏབ། དགེ་བ་རྩོགས་བྱང་དུ་བསྟོས་པ་ལ་ཟེར། རྒྱས་བཏབ་ཅེས་པ་ནི་དམ་པྲུག་བརྒྱབ་པ། བཙན་དུ་བཏང་བ། བརྟན་པར་བྱས་པ་ལ་ཟེར་བས། བསྟོ་སྨོན་གྱིས་བརྒྱན་པའི་དགེ་རྩ་ནི་དམ་པྲུག་བརྒྱབ་པའི་ཡིག་ཆ་ལྟར་ཁོང་ཁྲོ་སོགས་ཀྱིས་བཅོམ་སྟེ་བར་མ་དོར་ཆུད་མི་ཟ་བར་བརྟན་པའམ་བཙན་པར་བྱས་པའི་དོན་ནོ། །

བསྟོས་བསྔོ་གྱི་སྒང་པ། སྒང་ལྟང་སུམ་ཅུའི་ཉར་དགུ་པ་ནི། སྟེན་བདག་གི་ཇས་དགེ་སློང་གཞན་ལ་བསྟོས་ཟེན་པ་རང་ལ་བསྔོ་ཏེ་ཐོབ་པའོ། །

ཅ

ཅ་ཅོ། སྤྲ་མཐོ་ལ་མི་གསལ་བ། སྐྱེ་བོ་མང་པོའི་སྤྲ་མི་གསལ་བ། སློབ་དཔོན་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྐྱངས་ལ་གཞི་བྱས།

ཅ་ཅོ་འདོན་པ། སྤྲ་མཐོ་ལ་མི་གསལ་བ་འདོན་པ། སློབ་དཔོན་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྐྱངས་ལ་གཞི་བྱས།

ཅང་ཀེའུ། <ཀྱི་ཀ> ཆོམ་བྱེད་དེ། ཥ་མ་རུའི་བྱེ་བྲག་དཔངས་མཐོ་ལ་ངོས་གཉིས་ཀྱི་པགས་པའི་བར་སྐུད་པས་ཕན་ཚུན་སྦྲེལ་བ་ཞེག

ཅང་ཤེས། ❶ ཅི་ཡང་ཤེས་པའི་བསྟུས་ཆོག་སྟེ། ཀུན་ཤེས་པ། གང་ཡང་ཤེས་པ། ❷ འཇིགས་པ་མེད་པ་ལ་ཟེར། བརྒྱད་སྟོང་པའི་དཀའ་འགྲེལ་སྟིང་པོ་མཆོག་ལས། ཅང་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འཇིགས་པ་མེད་པ་སྟེ། ཅང་ཤེས་རྣམ་པ་ལྔའོ། །འདི་ལྟར་ཐོག་འབབ་པ་ལ་སོགས་པའི་གནོད་པའི་དོགས་པ་མེད་པས་ཁྱུ་མཆོག་ཅང་ཤེས་པའོ། །འཐབ་མོའི་འཇིགས་པ་མེད་པས་རྟ་ཅང་ཤེས་དང་། གླང་པོ་ཅང་ཤེས་པའོ།། ཕ་རོལ་གྱི་གནོད་པའི་འཇིགས་པ་མེད་པས་སེང་གེ་ཅང་ཤེས་སོ། །འཆི་བའི་འཇིགས་པ་མེད་པས་དགྲ་བཅོམ་ཅང་ཤེས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཅི་སྟེ། ❶ གལ་ཏེ། དེ་ལ་འཇུག་པ་ནི། སྤྱོད་འཇུག་ལས། བདག་དང་སྐལ་པ་མཉམ་པ་གཞན་གྱིས་ཀྱང་། །ཅི་སྟེ་འདི་དག་མཐོང་ན་དོན་ཡོད་འགྱུར། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །❷ ཅིའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་འདུལ་བ་ལུང་གཞི་ལས། འཕགས་པ་ཅི་སྟེ་དེ་སྐད་གསུང་། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ། གལ་ཏེ་ལ་གཟེགས།

ཅི་མ་རུང་། དེ་འདྲ་བྱུང་ན་སྙམ་དུ་ཡིད་ཀྱིས་ཤས་ཆེར་སྨོན་པའོ། ।

ཅི་ཞིག་ལྟར། ❶ ཇི་ལྟར། ❷ འབད་རྩོལ་མེད་པ། ལྷང་སྐྱེ་རོལ་པའི་དོ་རྗེ་གསུང་།

ཅི་ཙམ་ ཅི་འདྲ། ཇི་ལྟར། གཅིག་ཏུ། རྗེའི་ལམ་རིམ་ལས། དེར་སྐྱེས་ན་དེ་ཙ་ན་དཀའ་ཅི་ཙམ་བྱེད། ཅེས་པ་ལྟ་བུ།

ཅི་ཞིག་ན། ཇི་ཞིག་ན་དང་དོན་འདྲ།

ཅི་ལ་ཡང་མ་རག་པ། གང་ལ་ཡང་རག་མ་ལས་པ། གཞན་དྲིང་མི་འཛོག་པ། གཞན་ལ་རག་མ་ལས་པ།

ཅིག (བརྡ་སྤྲོད) ཆིག་ཆིག་གི་ཚོད་དུ་འཇུག་པ་དང་། སྐུལ་ཆིག་ལ་འཇུག་པ་དང་། སྨོན་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱད་གཞན་དབང་ཅན་ཞིག ❶ ཆིག་ཆིག་གི་ཚོད་དུ་འཇུག་པའི་“ཅིག” སྐྱ་ནི། གྲངས་ཀ་“གཅིག”གི་དོན་དང་མི་འདྲ་བས། གྲངས་ཀྱི་“གཅིག” དང་མ་ནོར་བར་བྱེད་དགོས། དཔེར་ན། མང་དག་ཅིག་ཅེས་པ་ལྟ་བུ། ❷ སྐུལ་ཆིག་ལ་འཇུག་པ། ཉོན་ཅིག་ཅེས་པ་ལྟ་བུ། ❸ སྨོན་པ་ལ་འཇུག་པ་ནི། ཞབས་པད་སྲིད་མཐའི་བར་དུ་གནས་གྱུར་ཅིག ।ཅེས་པ་ལྟ་བུ། སྦྱོར་ཚུལ་ནི། ལྷོན་དབང་ལས། གཅིག་ཏུ་ཡང་དང་དུག་མཐར། । ཅིང་ཅེས་ཅེའོ་ཅེ་ན་ཅིག ।ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ।

ཅིག་ཅར་བ། (ཕྱག་ཆེན) དབང་པོ་རྣོན་པོའམ་སྟོན་སྦྱངས་ཀྱི་གོམས་པ་ཆེ་བའི་གང་ཟག་གིས་གོ་མྱོང་རྟོགས་གསུམ་དང་རྣལ་འབྱོར་བཞི་དུས་གཅིག་ལ་སྐྱེ་བའི་ཚུལ་ཞེག་སྟེ། དཔེར་ན། གཅོང་རོང་གི་ལུང་པར་ཉེ་མ་ཤར་བ་ན་མུན་པ་སངས་པ་དང་ས་རྡོ་དྲོས་པ་སོགས་དུས་མཉམ་དུ་འབྱུང་བ་འདྲ་བར་བཤད་དོ། ।

ཅིག་ཤོས། ལྷོག་ཏུ།

ཅིང་། (བརྡ་སྤྲོད) མཚམས་སྦྱོར་གྱི་དོན་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱད་གཞན་དབང་ཅན་ཞིག ❶ གཞི་མཐུན་པའི་མཚམས་སྦྱོར་ལ་འཇུག་པ། དཔེར་ན། འདོད་ཅིང་ཆགས། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❷ དུས་གཅིག་ཅར་གྱི་མཚམས་སྦྱོར་ལ་འཇུག་པ། དཔེར་ན། དུད་ཅིང་འགྲོ། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❸ གཞན་འདྲེན་ཙམ་གྱི་མཚམས་སྦྱོར་ལ་འཇུག་པ། དཔེར་ན། རྗེའི་སྐུགས་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། རྒྱུན་མི་ཆད་དུ་ལྷག་པའི་ལྷར་བསྟེན་ཅིང་། ।ད་དུང་ཁྱོད་ཀྱི་ཞབས་པད་སྒང་ས་ནས་ནི། ।ནམ་ཡང་སྐྱབས་གཞན་མེད་དོ་མཁྱེན་པའི་གཏེར། ।བདག་གི་རེ་བ་འབྲས་བུ་མཆེས་པར་མཛོད། ।ཅེས་པ་ལྟ་བུ་དེ་དེ་སྟེ་གསུམ་དང་འཇུག་པ་མཚུངས། སྦྱོར་ཚུལ་ནི། ལྷོན་དབང་ལས། གང་བ་དང་དུ་དུག་མཐར། ।ཅིང་ཅེས་ཅེའོ་ཅེ་ན་ཅིག། ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ।སྒྲ་སྒོ་ལས། ཀུང་ཡང་སོགས་དང་འཇུག་པ་མཐུན་པའི་བསྟུ་བའི་དོན་ལ་འཇུག་པ་ཡང་བཤད་དེ། དེ་ཉིད་ལས། ཅིང་ལ་སོགས་པ་བསྟུ་བ་དང་། ।མཚམས་སྦྱོར་དག་ཏུ་འདོད་པ་ཡིན། ।ཞེས་གསུངས་སོ། ।

ཅིར་ཡང་མི་རྟོག་པ། གནས་ཚ་རྔེད་པ་ན་ཡིན་འདི་མིན་གྱི་རྟོག་དཔྱོད་མི་བྱེད་པར་དམིགས་པ་ལ་སེམས་ལྡན་ནི་འཇོག་པ་ལ་ཟེར། འདི་ནི་བདེ་གསལ་མི་རྟོག་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཞེས་པའི་མི་རྟོག་པ་དང་དོན་གཅིག

ཐུང་ཡིང་། ❶ སྐྱར་རྩིས་སྤལ་བ། ཕྱིས་སྨན་ཞེས་གྲགས་པ་དེ་ཡིན་པར་གསུང་། ❷ ཚང་བྱ།

ཅི་ན། ཟེར་ན། ཞེ་ན། ཤེ་ན་རྣམས་དོན་འདྲ།

ཅེའོ། ཟེར་རོ། །ཞེའོ། །ཤེའོ། །དེ་འདྲ་ཟེར་རོ་རྣམས་དོན་འདྲ། དཔེར་ན། རི་རྣམས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་ན་རིའི་རྒྱལ་པོ་ཞེའོ་སྙམ་བྱ།

ཅེས། ཞེས་དང་དོན་གཅིག སྨོར་ཚུལ་ནི། ལྷོན་དབང་ལས། གཅིག་ཅང་ཅི་ཡང་ཅིའོ་ཅེ་ན་ཅིག །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཞེས་ལ་ལྷོས།

ཅེས་པ། ཟེར་བ།

ཅོལ་ཆུང་། འགོས་ཆུང་། ཏྲིའི་མཐུ་ཞན་པ། ཏྲི་རྒྱ་ཆུང་བ། ཀུད་མེད་བྱབ་ཆུང་། ཀུད་ཆུང་། དཔེར་ན། བྱ་སྨོན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས། དམ་པའི་ཆུལ་བཟུང་ཆུལ་འཆོས་མཁན་པོ་སྟེ། །སྟན་པར་སྨྲ་ན་མི་ཆོས་ཁ་གསག་ཅན། །ཀུན་དང་བསྟན་ན་ཅོལ་ཆུང་ཏྲི་སྣ་མང་། །རང་ཆུགས་བཟུང་ན་གྱོང་པོ་ཤིང་ལག་ཅན། །བདག་གི་སྨྱོད་ལམ་ཇི་ལྟར་བྱས་གྱུར་ཀྱང་། །ངན་པའི་བསྟད་པ་མ་བཏགས་མ་བྱུང་ཞིང་། ། ཐམས་ཅད་དགའ་བའི་སྨྱོད་པ་མ་ཤེས་པས། །གཅིག་པུར་དབེན་པར་གནས་ན་མི་ལེགས་སམ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ।

གཅགས་པ། འཆང་བའམ་བཞག་པ། དཔེར་ན། ཡིད་ལ་གཅགས་པ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

གཅད་དོ། (མ་འོངས་པ) གཅད་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའི་དོན་ཡིན།

གཅམ་གསས་གི་ཚིག གཅམ་བུ་དང་ཁ་གསས་གི་ཚིག་སྟེ། བསྟེན་བཀུར་གྱི་ཕྱིར་སྨས་པའི་ངོ་བསྟོད་དང་འཇམ་པོའི་ཚིག

གཅེའུ། ལྷགས་ལས་བྱས་པའི་དུ་ཁྲང་སྐ།

གཅེར་བུ་ལ་ཟས་བྱིན་པའི་ལྷུང་བྱེད། འབའ་ཞིག་དགུ་བཙུའི་ཞེ་བཞི་པ། དགོས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་མེད་པར་མུ་སྟེགས་ཀྱི་རབ་བྱུང་ལ་ཟས་བྱིན་ཞིང་དེས་ཐོབ་པའོ། ।

གཅེས། ❶ རྩ་བ་ཆེན་པོའམ་སྟིང་དུ་སྤྱག་པ། དཔེར་ན། གཅེས་ཕྱུག་ཅེས་པ་ལྟ་བུ། ② བརྩེ་དུང་། དཔེར་ན། གཅེས་མིང་། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❷ གལ་ཆེ་བའམ་གནད་འགག་ཆེ་བ། དཔེར་ན། རྒྱུན་དུ་སྦོཏས་བཞི་ཚང་བར་བསྟེན་པ་གཅེས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་དང་། ཞལ་འདོན་གཅེས་བཏུས། ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

གཅོད། (དཔྱར་བ) ❶ གཏུབ་པ་དང་། འབྲེག་པ། ❷ གཅོད་ཀྱི་གདམས་པ།

གཅོད་ཀྱི་གདམས་པ། རྒྱ་གར་གྱི་གྲུབ་ཆེན་ཕ་དམ་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་སྤྲལ་གཏོད། དེས་གཙང་གི་སྐྱོ་སྐྱེན་བསོད་ནམས་བླ་མ་ལ་གནང་། དེས་མ་གཅིག་ལབ་སྟོན་སོགས་ལ་གནང་། དེ་དག་ལས་བརྒྱུད་པའི་རང་ལུས་སྦྱིན་པར་གཏོང་བའི་གདམས་པ་ཞེག་གི། སྒྲ་བཤད་ནི། གདམས་པའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བཏགས་པ་སྟེ། བྱམས་སྟིང་རྗེ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱིས་རང་དོན་ཡིད་བྱེད་གཅོད། སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བས་འཁོར་བའི་རྩ་བ་གཅོད། དེ་དག་ཐུན་མོང་གིས་བདུད་བཞི་གཅོད་པས་དེ་སྐད་དུ་བཏགས་སོ། །ཡང་སྤྱོད་ཅེས་ཀྱང་བྱ་སྟེ། རྒྱལ་བ་སྲས་བཅས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་ཐབས་ཤེས་ཀྱི་ལམ་ལ་སྤྱོད་པས་དེ་ལྟར་དུ་གྲགས་སོ། ། ཕྱིས་སུ་གཏེར་ནས་བཏོན་པའི་གཅོད་ཀྱི་གདམས་པ་འགའ་ཞེས་ཀྱང་བྱུང་འདུག་ཅེང། རྒྱལ་ཐང་བ་བསམ་གཏན་འོད་ཟེར་གྱི་དགྱངས་དུ་མ་ཅིག་ལབ་སྟོན་དང་འཇལ་ནས་གནང་བ་རྒྱལ་ཐང་ལུགས་དང། རྟོགས་ལྡན་སྒྲ་ཆོགས་རང་གློལ་ལ་གནང་བ་སྙན་བརྒྱུད་ལམ་ཟབ་སོགས་མང་པོ་ཞེག་དར་རོ། །རྒྱལ་བ་ཅོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ་ལ་རྗེ་བཙུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱིས་བསྟལ་བའི་འཇམ་དབྱངས་ཆོས་སྐོར་དུ་བྱོས་ནག་གི་ཁྱིམ་རྩྭས་དང་གཅོད་ཀྱི་མན་ངག་བཞུགས་པ་རྒྱལ་བ་དབེན་ས་པ་ནས་རེམ་པར་བརྒྱུད་དེ་དེང་སང་ཡང་དགེ་ལྡན་པའི་ཕྱོགས་སུ་དར་རྒྱས་ཆེ་བ་ཡོད་པར་ཐུབ་བཀྲན་བྱོ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མ་གསུང་། གཅོད་ལ་ཞོ་གཅོད་དང་། མོ་གཅོད་གཉིས་ཡོད།

གཅོད་དོ། (དཔྱར་བ) གཅོད་པར་བྱེད་དོ། ཞེས་པའི་དོན།

བཅད་དོ། (འདས་པ) བཅད་ཟིན་ཏོ། །ཞེས་པའི་དོན།

བཅད་ཤེས། བློ་རིག་བདུན་གྱི་ཡ་གྱལ། རྟོགས་ཟིན་རྟོགས་པའི་རིག་པ། མཚན་གཞི་ནི། །བྱམ་འཇིན་མངོན་སུམ་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་དང་། སྒྲ་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ལྟ་བུ། སྒྲ་བཤད་ནི། ཚད་མ་སྔ་མས་སྒྲོ་འདོགས་བཅད་ཟིན་ལ་སྙར་ཡང་འཇུག་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ། དཔྱད་ཤེས་ཀྱང་ཟེར།

བཅའ་བ། ❶ གཏན་ལ་འབེབས་པ། བཙོ་བ། དཔེར་ན། ཁྲིམས་བཅའ་བ། མལ་བཅའ་བ། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❷ ཁས་ལེན་པ། དཔེར་ན། དམ་བཅའ་བ་ལྟ་བུ། ❸ སོ་ཡིས་ལྟད་པ། ❹ འདུལ་བ་ལས་བཟའ་བ་དང་བཅའ་བ་ཞེས་འབྱུང་བའི་བཅའ་བ་ནི། རྟ་བ། སྟོང་བུ། ལོ་མ། མི་དཀྱ །འབྲས་བུའི་བཅའ་བ་ལྟ་བུ་ལ་རེར། བཟའ་བཅའ་ལ་གཅིག །

བཅའ་བ་ལྟ། འདུལ་བ་ལས་བཟའ་བ་དང་བཅའ་བ་ཞེས་འབྱུང་བའི་བཅའ་བ་ནི། རྟ་བ། སྟོང་བུ། ལོ་མ། མི་དཀྱ། འབྲས་བུའི་བཅའ་བ་དང་ལྡོན། །རྟ་བའི་བཅའ་བ་ནི། ལ་ཕུག་དང་ཉང་མ་ལྟ་བུ། སྟོང་བུའི་བཅའ་བ་ནི། བུར་ཤེང་ལྟ་བུ། ལོ་མའི་བཅའ་བ་ནི། ལ་ཕུག་གི་ལོ་མ་ལྟ་བུ། མི་དཀྱ་གི་བཅའ་བ་ནི། ཡུ་རྒྱལ་ལྟ་བུ། འབྲས་བུའི་བཅའ་བ་ནི། ཏུན་འབྲུམ་དང་ཁམ་སྦར་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་སེ་ར་རྩེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་འདུལ་བྱེད་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་བཀོད།

བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ། ❶ གང་གི་གཞི་ལ་ཞུགས་ན་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ཁོ་ན་ལ་ཉེས་པར་འགྱུར་བའི་ལྟུང་བ་དེ་ལ་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཟེར། ❷ རྒྱུའི་ཁྱད་པར་དགེ་བའམ་ལུང་མ་བསྟན་གྱིས་ཀྱན་ནས་བསླངས་པ། ངོ་བོའི་ཁྱད་པར་ལུང་མ་བསྟན་དང་བདག་གཅིག་པ། འབྲས་བུའི་ཁྱད་པར་རྣམ་སྨིན་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་འབྱིན་པའི་ནུས་པ་དང་མི་ལྡན་པའི་ལྟུང་བ་ནི་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཡིན་ནོ། །མཚོ་ཏློག་ལ་གཞི་བྱས་ཏེ་བཀོད།

བཅིངས་གྲོལ། འཁོར་འདས།

བཏུ་ཕྱག་བཏུ་དང་བཏུ་གཉིས་རྒྱན་སྦྱས། མཚན་བཟང་པོ་སྡུམ་ཏུ་རྟ་གཉིས་དང་དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་བརྒྱད་ཅུའི་རྒྱན་གྱིས་སྦྱས་ཞེས་པའི་དོན། དེ་ཡང་བཏུ་ཕྱག་བཏུ་ནི་བརྒྱ་དང་། བཏུ་གཉིས་ནི་གྲངས་པ་བཏུ་གཉིས་ཏེ་བརྒྱ་དང་བཏུ་གཉིས་སོ། ।

བཅོམ་ལྡན་འདས། སངས་རྒྱས། སྒྲ་བཤད་ནི། ཉོན་མོངས་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་བཅོམ་པའམ་བདུད་བཞི་བཅོམ་ཞིང་། ལེགས་པ་དྲུག་དང་ལྡན་པས་ན་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ། ཆ་གལ་ལྟན་ཞེས་པ་འཇིག་རྟེན་པའི་ལྷའང་འཇུག་པས། དེ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འབྱེད་པའི་ཕྱིར། སྐད་དོད་ལ་འདས་པ་མེད་ཀྱང་། བོད་ཀྱི་ལོ་རྩྭ་བ་རྣམས་ཀྱིས། འདས་ཞེས་བླ་ཐབས་སུ་བསྟན་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་སུ་བསྒྲུར་ཏེ། །ལེགས་པ་དྲུག་ནི། (རྟ་རྒྱུད་ལས) དབང་ཕྱུག་དང་ནི་གཟུགས་བཟང་། །དཔལ་དང་གྲགས་དང་ཡེ་ཤེས་དང་། །བརྩོན་འགྲུས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་སྟེ། །དྲུག་པོ་རྣམས་ལ་སྐལ་ཞེས་བྱ། །(ཐོང་ཁ་ཆེག་བཅད་འདི་རྟ་རྒྱུད་ཀྱི་གཞུང་ཆོག་ཡིན་པར་མཁས

གྱུབ་ཆོས་རྗེའི་དུས་འཁོར་འགྲེལ་པར་གསལ། འོན་ཀྱང་ཤང་པ་བཞི་པ་དེ་ཐུང་ཟད་མི་འདུ། རྗེ་གྱང་ཐང་པའི་བསྟན་འབར་མའི་ཉིཀྵར་སཁྱུ་ཀའི་ཡིན་པར་དྲངས་འདུག་པས། གོང་གི་ཟ་ཚུད་དང་དོན་གཅིག་པར་སེམས།] [དབང་ཕྱུག] སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་གྲངས་པའི་ཕྱིར་རང་དབང་དང་ལྡན་པས་ན་དབང་ཕྱུག [གཟུགས་བཟང] སྐུ་མཚན་དཔེས་བརྒྱན་པས་ན་གཟུགས་བཟང་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཏེ་གཞན་དབང་མ་ཡིན་པའོ། ।[དཔལ] ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་མང་པོ་དང་ལྡན་པས་ན་དཔལ། [ཐུགས་པ] སྙིན་པའི་གྲགས་པས་ཕྱོགས་ཀུན་ཏུ་གྲགས་པའི་ཕྱིར་གྲགས་པ། [ཨ་ཤེས] ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་ཆགས་ཐོགས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཡེ་ཤེས་ཕུན་ཚོགས། [བཅོམ་འཐུས] གཞན་གྱི་དོན་རྒྱུན་མི་འཆད་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་བཅོམ་འཐུས་སོ། ।སྒྲིབ་གཉིས་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་སྤང་སྟ་པའི་ཕྱིར་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཞེས་བྱའོ། ।བརྒྱད་སྟོང་པའི་འགྲེལ་པ་སྟོང་པོ་མཚོག་ལ་གཞི་བྱས་ཏེ་བཀོད། ཡང་ན་རྗེའི་ལེགས་བཤད་གསེར་ཕྲེང་ལས། དེ་བཞིན་ཉིད་རྣམ་རྟོག་གི་བག་ཆགས་མ་ལུས་པས་དབེན་པའི་དབང་ཕྱུག་དང་། མེ་ལོང་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་གཟུགས་བཟང་བ། མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་དཔལ་དང་གྲགས་དང་། སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། བྱ་སྤྱོད་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་བཅོམ་འཐུས་ཏེ། །ཞེས་ཀྱང་གསུངས་སོ། ।[ས་སྐྱ] དེ་བཞིན་དུ་འཇམ་མགོན་ས་སྐྱ་པཎྜི་ཏའི་སྡོམ་གསུམ་རབ་དབྱེ་དང་། དེའི་འགྲེལ་ཏྲིཀ་བྱམས་ཆེན་རབ་འབྱམས་པ་ཀུན་མཁྱེན་ཤཱཀྱ་མཆོག་ལྡན་སོགས་ཀྱིས་མཛད་པའི་སྡོམ་གསུམ་གྱི་སྒྱི་དོན་དང་། དཔལ་བསམ་ཡས་པ་བཤེས་གཉེན་བསོད་ནམས་དཔལ་ལྡན་ཆེས་མཛད་པའི་འགྲེལ་ཏྲིཀ་ལས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་བཤད་ཡོད་འདུག [བཀའ་བརྒྱད] བཅོམ་ལྡན་འདས་ཞེས་ཅིའི་སླད་དུ་བརྗོད་ཅེ་ན། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་འདི་ལ། ཆ་གའི་སྒྲ་སྐལ་བ་དང་བཅོམ་པ་གཉིས་ཀ་ལ་འཇུག་པའི་ཡོན་ཏན་མ་ཚང་བ་མེད་པ་མངའ་བས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཞེས་བརྗོད། ཆ་གའམ་སྐལ་བ་ནི་རྣམ་པ་དུག་ཏུ་བརྗོད་དེ། དཔལ་དང་གྲགས་དང་ཡེ་ཤེས་དང་། །དབང་ཕྱུག་དང་ནི་གཟུགས་བཟང་དང་། །བཅོམ་འཐུས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་ལྡན་པ། །དུག་རྣམས་ཆ་གའི་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཞེས་བརྗོད། ཞེས་གསུངས་པའི་ཡོན་ཏན་ཀུན་དང་ལྡན་པ་ཉིད་དོ། །ཡང་ན། ཆ་གཅིག་བཅོམ་པ་སྟེ། ཉོན་མོངས་པ་དང་འཆི་བདག་དང་ལྡའི་བུ་དང་ཕུང་པོའི་བདུད་བཞི་པོ་འཇོམས་པའི་ཕྱིར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱ་ཞིང་། འདས་ཞེས་ལོ་སྟོ་བས་བསྟན་པ་ཁོ་ན་མ་ཡིན་ཏེ། སྲིད་པ་ལས་འདས་ཞེས་འབྱུང་བས་ཆ་སྲིད་པ་དང་། གང་ཟ་འདས་པ་ཡིན་པས། འདིར་གཡོག་གིས་འདས་པའི་ཟླ་སྟོན་པ་འགོས་ལོ་ཆེན་པོས་བཞེད། ཡང་། ཀོང་སྤྲུལ་བློ་གྲོས་མཐའ་ཡས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དཔལ་བརྟག་གཉིས་ཀྱི་སྒྱི་དོན་ལས། འདས་ཞེས་པ་ནི་སྲིད་པའི་སྐྱོན་ལས་རིང་དུ་འདས་པའམ། སྲིད་ཞིའི་

མཐའ་གཉིས་ལས་འདས་པ་སྟེ་འཇིག་རྟེན་པའི་ལེགས་ལྡན་སོགས་ལས་ཁྱད་པར་དུ་བྱ་བའི་ཕྱིར་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་བཀས་བཅད་པའི་ཚེག་གོ། ཞེས་གསུངས་སོ། །

བཅོམ་ལྡན་བསྐལ་པ་གྲངས་མེད་ཅེས་སོགས། བཅོམ་ལྡན་བསྐལ་པ་གྲངས་མེད་ཅེས་སོགས་སནས། མཆོག་རྣམས་ལེགས་པར་བསྡུལ་དུ་གསོལ། ཞེས་པའི་བར་འདི་རྒྱལ་པོ་ཕེཏྟ་སྟ་ཀི་ཚེ་བས་གསུངས་པར་བཤད། བཅོམ་ལྡན་རིག་རལ། བཅོམ་ལྡན་རིག་པའི་རལ་གྲི་དང་སྟར་ཐང་ལོ་ཙྪ་བ་ཡང་ཟེར། བཅོམ་ལྡན་རིག་པའི་རལ་གྲི་དེ། ཡུལ་ཕུ་ཐང་བ་ཡིན་པ་ཞེག་བསམ་ཡས་མཚོད་རྟེན་དཀར་པོ་བའི་བཙུན་པ་བྱས། དགའ་བ་གདོང་དུ་དབྱར་ཉི་མ་བརྒྱན་འགྲས་ལ་ཕར་ཕྱིན་སྐོབ་གྱིན་བཞུགས་པའི་ཚེ་མཛེ་ནད་ཀྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཞེག་བྱུང་ནས། སྐར་ཐང་སྐྱོ་སྟོན་པ་ལ་ཁམས་འཆོས་སྲུ་འོངས་པ་ན། (སྐྱེན་སྟོན་པ་དེ་ནི་ཕུག་ན་རོ་རྗེ་ལ་ཉི་མ་མིག་གིས་མི་མཐོང་བའི་བསྟེན་པ་ལོ་བཅུ་གཅིག་ཏུ་མཛད་པ་ཞེག་ཡིན) བཅོམ་ལྡན་རིགས་རལ་གྱིས་སྐར་ཐང་གི་ཐེམ་པ་ལ་ཞབས་བཞག་པ། དབུ་ལ་ཉི་མ་ཤར་བ། སྐར་ཐང་གི་ཆོགས་དང་འབྲད་པ་རྣམས་དུས་མཚུངས་སུ་བྱུང་བས་རྟེན་འབྲེལ་བཟང་བར་ཡང་གོ། སྐྱོ་སྟོན་པས་བཀས་བསྐུལ་བ་བཞིན་སྐར་ཐང་ཕྱི་གླ་ཕུག་ཅེག་ཏུ་རྣམ་ངེས་ཚར་སྟོང་བཤད། དེས་མཛེ་ནད་ལས་ཐར། དེ་ནས་སྐར་ཐང་གི་ཆོས་གྲྭར་བཞུགས་ནས་གཞུང་ཆེན་མོར་སྦྱངས་པ་མཛད་ཅིང་མི་གཡོ་བའི་བསྟེན་པ་ཡང་དུང་ཕྱིར་བཏུ་གསུམ་དུ་བསྐུལ་བས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ནམ་ལངས། ཆོས་སྐྱོང་ཞལ་བཞི་པས་ཀྱང་ཞབས་བསྒྲུབས་ཏེ་བཤད་ཉན་མཛད་པས། སློབ་མ་ཡང་དབུས་པ་བློ་གསལ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པ་མང་པོ་བྱུང་ཞིང་། སྡེ་སྟོད་འཇོན་པའི་སྡུམ་གཉིས་སྐར་ཐང་དུ་འདུས་པར་གྲགས། བཅོམ་ལྡན་པས་བསྟན་བཅོས་ཀྱང་ཕྱ་སྟེ་བཏུ་དྲུག་ཙམ་བརྩམས། བཀའ་བསྟན་གྱི་ཕྱི་མོ་ཁང་ཡོད་བསྲས་ཏེ་དཀར་ཆག་ཉེ་མའི་འོད་ཟེར་ཞེས་བྱ་བ་འགོད་པར་མཛད། ཁ་བའི་ལྷོངས་འདིར་བཀའ་བསྟན་གྱི་མ་ཕྱི་ཐོག་མ་ནི་བཅོམ་ལྡན་རིག་རལ་དང་། དེའི་སློབ་མ་དབུས་པ་ཞེ་གསལ་བྱང་ཆུབ་ཡེ་ཤེས་དང་། ལོ་ཙྪ་བ་བསོད་ནམས་འོད་ཟེར། རྒྱང་རོ་བྱང་ཆུབ་འབུམ་གསུམ་གྱིས་འབད་པ་ཆེན་པོས་བསྲུས་པའི་སྐང་ཐོག་གྲངས་ཀྱི་ཡིན་པར་དེབ་སྡེན་དུ་གསལ། ལོ་རྒྱུས་ཅུང་ཟད་རྒྱས་པ་དེབ་སྡེན་སྟོང་ཆ་ཤོག་གྲངས་༡༠༥ ན་གསལ།

བཅོས་པའི་ཚང་། ཀུན་འབྱུམ་གྱི་ཁུ་བ། བུ་རམ་གྱི་ཁུ་བ། མེ་ཏོག་ལ་སོགས་པ་ལས་བསྒྲུབས་པའི་ཚང་ལ་ཟེར། ལྷགས་ཀྱ་ལྲ་བ་ལང་གི་ཤ། ཁྱིའི་ཤ། གླང་པོ་ཆེའི་ཤ། རྟའི་ཤ། མིའི་ཤ་དང་ལྡའོ། །སྐྱ་བཤད་ནི། དེ་ལྟས་དངོས་གྲུབ་མྱུར་དུ་འགྲུབས་པར་བྱེད་པས་ལྷགས་ཀྱ་དང་འདྲ་བས་དེ་སྐད་ཅེས་བརྗོད།

ལྷགས་ཀྱི་འཕྲུག་བྱེད། ཤེག་ཟ་བ་འཕྲུག་བྱེད་ཅིག

ལྷགས་རྟུལ། རྟུལ་ཕྲན་བདུན་ལ་ལྷགས་རྟུལ་གཅིག

ལྷགས་པའི་བྱང་། ཀརྨ་པ་ථཀ་ཞེས་དང་། ལས་ཀྱི་བྱང་ཞེས་ཀྱང་འབྱུང་བ་སིང་གཀྵིང་སྐྱེ་སྲིན་མོས་བཟུང་བ་དེད་དཔོན་སེང་གེས་བཏུལ་ནས་བཟུང་བའི་ཡུལ་ལོ། །

ལྷང་སྐུ་ཡེ་ཤེས་བསྟན་པའི་སྒོན་མེ། ལྷང་སྐུ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེའི་མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས་ཤེགས། ལྷང་སྐུ་ཡེ་ཤེས་བསྟན་སྒོན་ཞེས་ཀྱང་བྱ།

ལྷང་སྐུ་གོང་འོག་གཉིས། ལྷང་སྐུ་སྐུ་གོང་མ་ངག་དབང་བློ་བཟང་ཆོས་ལྡན་(ཉཿཏཟཱ་ཉམཉཿ)དང་། ལྷང་སྐུ་སྐུ་འོག་མ་ལྷང་སྐུ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེ་(ཉམཉམ་ཉམཤཿ) གཉིས་ལ་ཞུ་བ་ཡིན།

ལྷང་ལོ། སྐུ་སིལ་བུ་རིང་པོ། སྐྲའི་ལན་བྱ། སྐྲའི་ལྷས་མ།

ལྷི་ཕྱི། ལྷི་བ་སྐམས་པའི་ཕྱེ་མ།

ལྷིབས། ཤུན་ལྷགས། ཤུབས། ཕྱེ་ཐུམ། དཔེར་ན། ཉ་ལྷིབས། ལག་ལྷིབས། ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

ལྷུག་མ། ཤིང་སོགས་ཀྱི་ཡལ་ག་ཕྲ་ཞེང་མཉེན་པའི་མིང་།

ལྷེའུ་ཆུང་། ཀན་ཐུག་ལྷའི་རྩའི་མཇུག་གི་ལྷེའུ་ཆུང་།

ལྷེའི་དབང་པོ། རྒྱའི་ཁྱད་པར་རང་རྒྱུ་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་ལས་བྱུང་བ། བྱེད་ལས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལྷེ་ཤེས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་ཉིན་བྱེད་པ། ངོ་བོའི་ཁྱད་པར་ནང་གི་གཟུགས་ཅན་དྲྭངས་པ། དབྱིབས་ནི་ཆེས་གསུམ་གྱི་ཟླ་བ་ལྟ་བུ་གཡས་གཡོན་གཉིས་ནས་བསྐོར་ཙམ་ཡོད་པ་རྟ་ངྀ་ཙམ་གྱིས་དེ་གཉིས་མ་ཕྲད་པ། དེ་གཉིས་ཕྲད་ན་ཟས་ཀྱི་བྲོ་བ་མི་ཚོར་བར་བཤད།

ཚ

ཚ་གཉིས་བསྲེས་པའི་སྦྱང་པ། སྦྱང་ལྟུང་སུམ་ཅུའི་ཚུ་གསུམ་པ་ནི། བལ་དཀར་ནག་བསྲེས་ཀྱང་ནག་པོ་དཀར་པོ་ལས་ཕྱེད་ཀྱིས་ལྷག་པའི་སྣན་བྱེད་དེ་ཟེན་པ་ན་ཚ་གཉིས་བསྲེས་པའི་སྦྱང་པའོ། །

ཚ་མཐུན་གྱི་རྒྱུད། ཚ་མཐུན་ནམ་ཡན་ལག་གི་རྒྱུད་ནི། བཤད་རྒྱུད་དུ་གཏོགས་པའི་མཚན་ཉིད་དེ་དག་མ་ཚང་ཡང་། ཕ་རྒྱུད་མ་རྒྱུད་སོགས་སུ་ཕྱེ་བ་ན། ཙ་རྒྱུད་དེ་དང་དེ་དག་གི་ནང་ནས་རྒྱུད་གང་ཡིན་པ་དེའི་སྟེར་

གཏོགས་ཤིང་། དེ་དང་བརྟེན་ཏུ་ཕྱོགས་མཐུན་དུ་གྱུར་པའི་རྒྱུད་ལ་ཟེར། དཔེར་ན། རྡོ་རྗེ་སྙིང་པོ་རྒྱན་གྱི་རྒྱུད་དང་། སྒྲུ་འཕྲལ་དྲ་བ་དང་། གཤིན་རྗེ་གཤེད་དམར་ནག་གི་རྒྱུད་ལ་སོགས་པ་གསང་འདུས་ཀྱི་ཆ་མཐུན་གྱི་རྒྱུད་ཡིན་པ་ལྟ་བུ་དང་། མཁའ་འགྲོ་རྒྱ་མཚོ་ལ་སོགས་པ་བདེ་མཆོག་གི་ཆ་མཐུན་གྱི་རྒྱུད་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཆ་མེད་ཀྱི་དངོས་པོ། ① རྟུལ་ཕྲན་ཆ་མེད། ② ཤེས་པ་སྐད་ཅིག་ཆ་མེད། རྗེའི་ལམ་རིམ་ན་གསལ།

ཆ་ལ་བརྟེན་པའི་ཉེས་བྱས་བརྒྱད། ལག་ཉ་དང་། མཚམས་བཅོས། ཞག་ལོན། བརྗེན་བཅོས་དང་བཞི་དང་། ཟས་དེ་བཞི་ཟོས་པའི་ཉེས་པ་བཞི་དང་བརྒྱད་དོ། །འདི་ལ་གསོག་འཛོག་གི་ཆ་ལ་བརྟེན་པའི་ཉེས་བྱས་ཀྱང་ཟེར།

ཆ་གསུམ་གཏོར་མ། ཕྱོགས་སྐྱོང་། འབྱུང་པོ། བགེགས་རྣམས་ལ་འབུལ་རྒྱའི་གཏོར་མ་དུམ་པོ་གསུམ་པ་ཞིག་སྟེ། དེ་ཡང་། ཆ་དང་པོ་ཕྱོགས་སྐྱོང་བཅུ་ལ་འབུལ། གཉིས་པ་འབྱུང་པོ་རྣམས་ལ་འབུལ། གསུམ་པ་བགེགས་རྣམས་ལ་འབུལ་བ་ཡིན། ཞེས་སྐྱའི་ཆོས་སྒྲུབ་ཞལ་འདོན་ལས་འབྱུང་།

ཆགས་པ། ❶ འདོད་ཆགས། ❷ རྗེས་སུ་ཆགས། སྙིང་བརྩེ་བ། དེ་ལ་འཇུག་པ་ནི། འཕྲལ་པ་དོན་གསལ་ལས། འགྲོ་ལ་ཆགས་པས་ཀུན་ཆགས་མཛད། ཅེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཆགས་པ་ལམ་བྱེད། ཆགས་པ་ལམ་གྱི་གྲོགས་སུ་བསྟར་བ་ལ་ཟེར།

ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་ལྡའི་གཉེན་པོ། འདོད་ཆགས་ལ་ཤས་ཆེར་སྤྱོད་པའི་གཉེན་པོར་མི་སྡུག་པ། ཞེ་སྡང་ལ་ཤས་ཆེར་སྤྱོད་པའི་གཉེན་པོར་བྱམས་པ། གཏི་མུག་ལ་ཤས་ཆེར་སྤྱོད་པའི་གཉེན་པོར་རྟེན་འབྲེལ། ང་རྒྱལ་ལ་ཤས་ཆེར་སྤྱོད་པའི་གཉེན་པོར་ཁམས་ཀྱི་ངོ་བོ་དབྱི། རྣམ་རྟོག་ལ་ཤས་ཆེར་སྤྱོད་པའི་གཉེན་པོར་དབུགས་འབྱུང་དྲུབ་སྟེ་ལྟའོ། །

ཆང་འཐུང་བའི་ལྟུང་བྱེད། འབའ་ཞིག་པ་དག་བཏུའི་དོན་དག་པ། ཆང་མཆན་ཉིད་པ་མགུལ་དུ་མིད་པའོ། །འདི་ལ་མྱོས་འགྱུར་འཐུང་བའི་ལྟུང་བྱེད་ཀྱང་ཟེར།

ཆད་ཅིང་འཇུག་པའི་ཡིད་བྱེད། ཡིད་བྱེད་བཞིའི་གཉེས་པ། སྒྲ་བཤད་ནི། སེམས་གནས་གསུམ་པ་ནས་བདུན་པའི་བར་གྱི་སེམས་གནས་ལྔའི་སྐབས་སུ་བྱིང་རྒོད་ཀྱིས་བར་དུ་བཅད་ནས་ཐུན་རིང་པོ་སྐྱོང་མི་ནུས་པས་སྐབས་སུ་ཆད་ཅིང་འཇུག་པའི་ཡིད་བྱེད་ཅེས་བྱའོ། །

ཆད་པ་མེད་པར་འཇུག་པའི་ཡིད་བྱེད། ཡིད་བྱེད་བཞིའི་གསུམ་པ། སྒྲ་བཤད་ནི། སེམས་གནས་བརྒྱད་

པ་ལ་ནི་བྱིང་ཚོད་ཀྱིས་བར་གཅོད་མི་ནུས་པར་ཐུན་རེང་པོ་སྐྱོང་ཐུབ་པས་སྐབས་སུ་ཆད་པ་མེད་པར་འཇུག་པའི་ཡིད་བྱེད་ཅེས་བྱའོ། །

ཆད་པའི་མྱང་འདས། ཐེག་དམན་གྱི་མྱང་འདས་སམ། ཁྱབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ཉེ་བར་ཞི་བའི་ཉར་ཞིའི་དབྱིངས་ལ་ཅེར། སྒྲ་བཤད་ནི། ཁྱབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་རྒྱུན་ཆད་པའམ་འཕོར་བ་རྒྱུན་ཆད་པའི་མྱང་འདས་ཡིན་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །དེ་ཡང་། རྟག་པ་འཕོར་བ་དང་། ཆད་པ་མྱང་འདས་ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །

ཆད་ལས་སུ་གཏོགས་པའི་བྱ་བ་སྤོང་བ། ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་བྱ་བ་ལྟ་སྤོང་བའི་ཡ་གྱལ་ཏེ། དགེ་སློང་གཞན་ལ་ལྟུང་བ་གཟིང་དྲན་བྱ་བ་སྤོང་བ་སོགས་སོ། །

ཆབ། ❶ ཆུའི་ཞེ་སྡ། གཅིན་པའི་ཞེ་སྡ། དཔེར་ན་ཆབ་རྟགས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❷ མིང་འགོར་སྦྱར་ན་ཞེ་སྡའི་ཚོགས་ཏུ་སྦྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཚོག་ཕྲད་ཅེག། དཔེར་ན་ཆབ་འབངས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

ཆབ་ཤོག གཏོང་ཡིག། བཀའ་ཤོག

ཆམ་ལ་ཕབ། ཆམ་ལ་དབབ་དང་དོན་འདྲ།

ཆམ་ལ་དབབ། ❶ ཞེ་བར་བྱེད་པ། དཔེར་ན་ཚུང་ཆམ་ལ་དབབ་ཅེས་པ་ལྟ་བུ། ❷ ཉམས་པར་བྱེད་པ། དགྲ་བོ་ཆམ་ལ་དབབ་ཅེས་པ་ལྟ་བུ།

ཆམ་ལ་འབེབ། ཆམ་ལ་དབབ་དང་དོན་འདྲ།

ཆས། ❶ ཚོག་མཛོད་རྣམས་སུ་ཆས་ཞེས་འགྲོ་བའི་དོན་དུ་བཤད་འདུག་ཀྱང་། དེ་ནི་རང་དགར་འགྲོ་བ་ཙམ་ལ་ཟེར་བ་མིན་པར། གྲ་སྒྲིག་དང་བཅས་ཏེ་འགྲོ་བ་ལ་ཟེར། གནས་སྐོར་ལ་ཆས། དམག་ལ་ཆས། ཆོང་ལ་ཆས་ལྟ་བུ། ❷ འཇུག་པ། དཔེར་ན་གཞན་དོན་དུ་ཆས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

ཆེངས། ❶ སྤྱིའི་མིང་སྟེ། གཞུང་གི་གནད་འགག་རྣམས་དྲིལ་བའི་སྡོམ་མམ་ས་བཅད་ལྟ་བུ་ལ་ཟེར་ཏེ། དཔེར་ན། གསང་འདུས་བསྒྲིད་རིམ་སྐབས། ༢ དེ་ཉིད་ཞེ་དགུའི་ཆེངས། ༣ རོ་རྗེ་བཞིའི་ཆེངས། ༤ རྣལ་འབྱོར་དྲུག་གི་ཆེངས། ༥ ཏིང་འཛིན་གསུམ་གྱི་ཆེངས། ༦ བསྟེན་སྤྱད་ཡན་ལག་བཞིའི་ཆེངས་དང་ལྡའོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །❷ ཁ་དན་གྱི་ཡི་གེ། དཔེར་ན། ཆེངས་ཡིག་ཅེས་པ་ལྟ་བུ། ❸ འཆིང་བའི་སྐུལ་ཆོག

ཆུ་སྐྱེས། མེ་ཏོག་པདྨ། སྒྲ་བཤད་ནི། ཆུ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་བཏགས།

ཆུ་གྲི། རྩེ་མོ་རྩོ་ཞིང་རྩེ་མོ་ནས་ཐུང་ཟད་འོང་བའི་དཔྱང་མགོ་རྒྱས་པ་སྐིད་པ་ནས་མར་ཕྱ་བ་ཡུ་བའི་རྩ་བ་རྒྱས་པ་ཞིག་གོ།

ཆུ་གཉིས། མཆོད་ཡོན་དང་། [ལྷ་ཡི་ཞལ་ལ་གསོལ་རྒྱའི་ཆུ] ཞབས་བསིལ་ལ་ཟེར། [ལྷ་ཡི་ཞབས་འཁྱད་ཐྱེད་ཀྱི་ཆུ]

ཆུ་གཉིས་ཉར་སྤྱོད། ཆུ་གཉིས་ནི། མཆོད་ཡོན་དང་། ཞབས་བསིལ་ལོ། །ཉར་སྤྱོད་ལྟ་ནི། མེ་དོག །བདུག་སྤོས། མར་མེ། དྲི་ཆབ། ཞལ་ཟས་དང་ལྟོའོ། །ཡོན་ཆབ་ལ་བདུན་ཚར་རམ་བདུན་ཚན་དུ་བྱེད་པ་ཡང་། ཆུ་གཉིས་དང་། ཉར་སྤྱོད་ལྟ་སྟེ་བདུན་མཆོན་བྱེད་ཡིན།

ཆུ་དྲུལ། ལྷགས་དྲུལ་བདུན་ལ་ཆུ་དྲུལ་གཅིག་ཟེར།

ཆུ་བུར། ཆུའི་ནང་ནས་གློ་བུར་དུ་ཐོན་ནས་ཡལ་འགྲོ་བའི་ལུས་ཀྱི་ཆུ་ཕྱང་དང་འདྲ་བའི་ཇས་ཤིག། ཕྱི་རྒྱལ་བས། bubble ཟེར།

ཆུ་བུར་ཅན། གང་དམྱལ་བརྒྱད་ཀྱི་དང་པོ། །གྲང་ངར་གྱིས་ལུས་ཆུ་བུར་འབུས་པའི་རྣམ་པ་ལྟར་སྐྱེས་པའོ། །དགེ་ལེགས་བཤེས་གཉེན་གསུང་།

ཆུ་བུར་རྗེལ་བ་ཅན། གང་དམྱལ་བརྒྱད་ཀྱི་གཉིས་པ། གང་ངར་གྱིས་ཆུ་བུར་རྣམས་རྗེལ་བའམ་གས་པར་གྱུར་པའོ། །

ཆུ་བོ་བཞི། ❶ རྒྱ་གར་གྱི་ཆུ་བོ་ཆེན་པོ་བཞི་སྟེ། གཙུ། པཏྲ། སི་ཏྟ། སིཏྟུ་དང་བཞིའོ། །❷ འདོད་པའི་ཆུ་བོ། སྲིད་པའི་ཆུ་བོ། ལྟ་བའི་ཆུ་བོ། མ་རིག་པའི་ཆུ་བོ་བཞི། སྒྲ་བཤད་ནི། ཁམས་གསུམ་འཁོར་བའི་སྐྱེ་གནས་རྣམས་སུ་རང་དབང་མེད་དུ་ཁྱེར་བར་བྱེད་པའི་དོན་གྱིས་ཆུ་བོ་ཞེས་བྱ།

ཆུ་བོ་རབ་མེད། ཁྲོ་ཆུ་ཁོལ་བའི་དམྱལ་བའི་ཆུ་བོ་ཆེན་པོ། ཡང་ན། ཐལ་ཆན་ནམ་ཐལ་ཆུ་ཁོལ་མའི་དམྱལ་བའི་ཆུ་བོ་ཆེན་པོ་ལ་ཟེར་ཏེ། དབྱིག་གཉེན་གྱི་མཛོད་རང་འགྲེལ་ལས། ལྷག་མ་བཞི་པ་ནི་ཆུ་བོ་རབ་མེད་ཐལ་ཆུ་ཁོལ་མས་གང་བ་སྟེ། གང་དུ་སེམས་ཅན་དེ་དག་གཉེས་ནས་སྐྱེས་བུ་ལག་ན་རལ་གྲི་དང་། མདུང་ཐུང་དང་། ཐག་གདུང་ཐོགས་པ་དག་གིས་འགོག་ཅིང་། དཔེར་ན་ཕྱུ་བ་ཆུ་མང་པོས་བཀང་བའི་ཐབ་ཏུ་བཅུག་པའི་ནང་དུ་ཉིལ་དང་འབྲས་ཐུག་པོ་ཆེ་ལ་སོགས་པ་ཟླུགས་པ་བཞིན་དུ། སྟེང་དུ་འགྲོ་ན་ཡང་གྲུ་ཞིང་འཆོད་ལ། འོག་དང་ཐད་ཀར་འགྲོ་ན་ཡང་གྲུ་ཞིང་འཆོད་པར་བྱེད་པའོ། །དེས་ཀྱང་དམྱལ་བ་ཆེན་པོ་འོན་ཏེ་བས་བཞིན་དུ་བསྐོར་རོ། །ཞེས་གསུངས། མཆིམས་མཛོད་ལས་ཀྱང་། དེའི་ཕ་རོལ་ན་ཐལ་ཆན་གྱི་ཆུ་བོ་རབ་མེད་ཡོད་དེ། དེར་དམྱལ་བ་དག་འབྲས་འཆོད་པ་བཞིན་དུ་འཆོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོར། ཆུ་གླང་རབ་མེད་ཅེས་བྱ་བ་འགྱུར་བྱེད་ཀྱི་ཆུ་བསྐོལ་བས་གང་བ་ཡོད་དེ། དེར་སེམས་ཅན་གནས་འཆོལ་བ་དེ་དག་ལྷུང་ནས་སྡིང་འོག་ཏུ་འགྲོ་ཞིང་འཆད་པ་ནི། དཔེར་ན། ཟངས་ཆུས་བཀང་བ་མེ་ཆེན་པོ་སྤར་བའི་ནང་དུ་སྡན་མ་ལ་སོགས་པ་ཟུགས་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

ཆུ་རྫུ། ཆུའི་ནང་དུ་སྐྱེས་པའི་ཉ་ལྟིབས་དང་འདྲ་བའི་རྫུ་རིགས་ཤིག

ཆུ་ཚགས་གྲུ་གསུམ། ཆུ་ཚགས་གྲྭ་གྲུ་གསུམ།

ཆུ་ཚགས་ལྟ། ཆུ་ཚགས་རིལ་ཚགས། ཆུ་ཚགས་གྲུ་གསུམ། སྒྲང་ཚགས། རིལ་བ་ཞབས་ཚགས་ཅན། བསལ་ཚགས་དང་ལྡའོ། །

ཆུ་ཚགས་རིལ་ཚགས། ཆུ་ཚགས་རྒྱམ་པོ་ཁ་གཉིས་པ།

ཆུ་ཆེགས་ཀྱིས་བྱིན་པའི་ཆུང་མ། ཆུང་མ་དྲུག་གི་ཡ་གྱལ། བྱམ་ཟེས་དམ་ཆོག་གི་ཆུ་འགྲོར་བའི་ནང་ནས་བྱིན་ཞིང་འཐུང་དུ་བཅུག་ནས། བྱམ་ཟེའི་རིལ་པ་སྤྱི་བླུགས་ཀྱི་ཆུའི་རྒྱུན་གྱིས་དེ་གཉིས་ལ་བསྐོར་ཞིང་བྱམ་ཟེས་ཆོ་ག་བྱས་ནས་ཆུང་མར་གྱུར་པའོ། །

ཆུ་ཆོད་གཅིག ❶ གནའ་བོ་རྒྱ་གར་དུ་དུས་ཆོད་བརྩེ་ཆུལ་ཞིག་སྟེ། སྐྱེས་བུ་ནད་མེད་གཅིག་གི་དབུགས་ཁྲག་པ་དྲུག་ལ་ཆུ་སྡང་གཅིག་ཅེས་བྱ་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་ཆུ་སྡང་དྲུག་ཏུ་ལ་ཆུ་ཆོད་གཅིག་ཅེས་བྱ། ཆུ་སྡང་དྲུག་ཏུ་ལ། ཆུ་ཆོད་གཅིག ཆུ་ཆོད་དྲུག་ཏུ་ལ་ཉིན་ཞག་ཅེས་གོང་ནས་གོང་དུ་དྲུག་ཏུར་འགྱུར་བར་བྱའོ། । ❷ དེང་དུས་ཀྱི་ཆུ་ཆོད་བརྩེ་ཆུལ་ནི། སྐར་མ་དྲུག་ཏུ་ལ་ཆུ་ཆོད་གཅིག་ཅེས་བྱ།

ཆུ་བཞི། མཆོད་ཡོན། (ལྟ་ཡི་ཕུག་འཁྲུད་བྱེད) ཞབས་བསིལ། (ལྟ་ཡི་ཞབས་འཁྲུད་བྱེད) ཞལ་བསིལ། (ལྟ་ཡི་ཞལ་འཁྲུད་བྱེད) བསངས་གཏོར། (ལྟ་ཡི་སྐུ་སྤྱི་ལ་གཏོར་རྒྱའི་ཆུ) བསངས་གཏོར་ནི་ཀུ་གར་ཚ་བ་ཆེ་བས་བསིལ་བ་སྟེར་བའི་ཕྱིར་སྐུ་སྤྱི་ལ་ཆུ་གཏོར་བའི་ལུགས་སྦོལ་ཡོད་པ་དེ་ཡིན།

ཆུ་ལ་ཆུ་བཞག ❶ ཆུའི་ནང་ཆུ་བླུག་པ། ❷ ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་དུ་སོང་བའི་དཔེ།

ཆུ་ལ་རྩེ་བའི་ལྟུང་བྱེད། འབའ་ཞིག་པ་དག་བཅུའི་རེ་བཞི་པ། ཆུ་ལ་རྩེ་བའམ་རྩེར་བཅུག་པ།

ཆུ་ཞིང་གབ། ❶ སྡིད་ཞིང་མཉམ་པ། སྒྲ་བཤད་ནི། ཆུ་ནི་སྡིད་དམ་དཀྱུས། དབྱིན་སྐད་དུ། lenghth ཟེར། ཞིང་ནི་ཞིང་ཁ། width ཟེར། གབ་ནི་མཉམ་པའམ་འདྲ་བ་ལ་ཟེར། ❷ སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཚན་བཟང་ཞིག་སྟེ། ཕུག་གཉིས་བཏུང་བའི་ཞིང་གི་ཆ་ཇི་ཙམ་ཡོད་པ་དེ། ཞབས་མཐིལ་ནས་སྤྱི་བོའི་བར་དཀྱུས་སྡུའང་དེ་ལྟར་ཡོད་པས་ཆུ་ཞིང་གབ་པའོ། །

ཆུ་ལས་ཉ་ལྡང་བ་ལྟར། ཆུ་ལས་ཉ་འཕར་བའི་ཚུལ་ལྟར་ཏེ། སྐད་ཅིག་མའམ། བྱོ་བྱར་གྱི་དོན། རྗེའི་གསུང་འགྲེལ་པ་བཞི་སྦྱགས་ལ་གཞི་བྱས།

ཆུ་ཤིང་། ❶ ཆུ་གར་གྱི་ཤིང་ཐོག་ཀེ་ལ་ཞེས་པ་དེའི་སྡོང་པོ་སྟེ། ལོ་མ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་ལ་འབྲས་བུ་ལན་མང་པོ་མི་སྡུག་པར་ཐེངས་གཅིག་སྐྱེས་པས་སྐམ་འགྲོ་བ་ཞེག་སྟེ། སྤྱོད་འཇུག་ཆེན་མོར་ཡང་། དགེ་བ་གཞན་ཀུན་ཆུ་ཤིང་རྗེ་བཞིན་དུ། །འབྲས་བུ་སྤྱད་པས་ཟད་པར་འགྱུར་བ་ཉིད། །བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་ལྷོན་ཤིང་རྟག་པར་ཡང་། །འབྲས་བུ་སྤྱད་པས་མི་ཟད་འཕེལ་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དབྱིན་སྐད་དུ། banana tree ཟེར། ❷ ཆུ་ཤིང་འོམ་བུ།

ཆུ་ཤིང་གི་འབྲས་བུ། ཤིང་ཐོག་ཅིག་སྟེ། ཀུ་གར་གྱི་སྐད་དུ་ཀེ་ལ་ཟེར། དབྱིན་སྐད་དུ། banana ཟེར།

ཆུ་སྲང་གཅིག སྐྱེས་བུ་ནད་མེད་གཅིག་གི་དབུགས་ཁྲག་པ་དུག་ལ་ཆུ་སྲང་གཅིག་ཟེར། ཆུ་སྲང་དུག་ཅུ་ལ་ཆུ་ཆོོད་གཅིག། ཆུ་ཆོོད་དུག་ཅུ་ལ་ཞག་གཅིག། ཡང་ན་སྐྱེས་བུ་ནད་མེད་ཀྱི་དབུགས་ཁྲག་པ་སུམ་བརྒྱ་ལ་ཆུ་ཆོོད་གཅིག། ཆུ་ཆོོད་དུག་ཅུ་ལ་ཞག་གཅིག་ཟེར་ཞིང་། ཉིན་ཞག་གཅིག་ལ་སྐྱེས་བུའི་དབུགས་ཁྲག་པ་ཉིས་ཁྲི་ཆིག་སྟོང་དུག་བརྒྱ་རྩྭ་བ་དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ལས་བཤད་དོ། ।

ཆུ་སྲིན་ཕྱི་ཁྱིམ། དགུན་ཕྱི་དུས། སྤྲ་བཤད་ནི། ཆུ་སྲིན་ཕྱི་ཁ་ཉི་མ་ལ་བསྟན་ནས་འདུག་པའི་དུས་ཡིན་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བཏགས།

ཆུ་སྲིན་མ་གཉ་ར། ལུས་ནི་དུང་དང་ཆུ་སྲིན་ཕྱི་མགོ་ཅན་ཕྱི་སྲོག་ཆགས་ཤིག

ཆུང་མ་དྲུག ཆུ་ཆོགས་ཀྱིས་བྱིན་པ། རིན་ཆས་ཉོས་པ། བཙན་འཕྲོགས་སུ་ཐོབ་པ། དང་སམ་དུ་འདུས་པ། ཟས་གོས་ཀྱིས་འཚོ་བ། ཁ་དུམ་པ་དང་དྲུག་གོ། དང་པོ་གསུམ་ཆུང་མ་དམ་པ་དང་། ཕྱི་མ་གསུམ་ཆུང་མ་དམན་པར་གསུངས།

ཆུང་མ་བདུན། ཆུང་མ་དྲུག་གི་སྟེང་དུ་ཐང་འགའ་ཞིག་པའི་ཆུང་མ་དང་བདུན་ནོ། །དང་པོ་གསུམ་ཆུང་མ་དམ་པ་དང་། ཕྱི་མ་བཞི་ཆུང་མ་དམན་པར་གསུང་།

ཆུ་ར། ❶ ཆུ་ལ། དཔེར་ན་ཆུ་རྩེ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❷ དཀྱུས་སམ་རིང་ཚད་ལ། དཔེར་ན། གཏུར་བུ་ནི་རས་གང་ཆུར་ཁྲུ་གསུམ། ཞེང་དུ་ཁྲུ་ཕྱེད་དང་དོ་པ་ཉིས་བཟླབས་སུ་དྲུབ་པའོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❸ ཆུས་ཡོངས་སུ་བཀང་བའི་སྟོང་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཅིག

ཆུར་ཤོང་བ། དཀྱུས་སུ་ཤོང་བ།

ཆེ་བ། ❶ རྒྱང་བའི་ལྷོག་ཕྱོགས། ❷ ཡོན་ཏན། དཔེར་ན་ཆེ་བ་བཞི་ལྡན་གྱི་ཆོས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❸ བསྟབ་བྱ་ལ་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྟབ་པར་འདོད་པའི་སྐྱེས་བུ། དཔེར་ན་སོ་སོར་ཐར་པའི་མདོ་ལས། ཆེ་བ་གང་དག་ངག་ཙམ་གྱིས། །ལྷོག་པའི་མཚམས་ལས་མི་འདའ་བ། །དེ་དག་མི་རྟ་བཟང་པོ་སྟེ། །ཉོན་མོངས་གཡུལ་ལས་ཐར་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ།

ཆེ་བ་བཞི་དང་ཁྱད་ཆོས་ཆེན་པོ་གསུམ། བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་ཆེ་བ་བཞི་དང་ཁྱད་ཆོས་ཆེན་པོ་གསུམ་ལས། ཆེ་བ་བཞི་ནི། བསྟན་པ་ཐམས་ཅད་འགལ་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་ཆེ་བ། གསུང་རབ་མ་ལུས་གདམས་ངག་ཏུ་འཆར་བའི་ཆེ་བ། རྒྱལ་བའི་དགོངས་པ་བདེ་བླག་ཏུ་རྟེན་པའི་ཆེ་བ། ཉེས་སྤྱོད་ཆེན་པོ་རང་འགགས་སུ་འགྲོ་བའི་ཆེ་བ་སྟེ་བཞི་དང་། ཁྱད་ཆོས་གསུམ་ནི། མདོ་སྡེགས་ཀྱི་གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་བསྟུས་ནས་བསྟན་པས་བརྗོད་བྱ་མ་ཚང་བ་མེད་པ། སེམས་འདུལ་བའི་རིམ་པ་གཅོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་པས་ལེགས་ཏུ་བླང་བདེ་བ། ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་གཉིས་ཀྱི་ལུགས་ལ་མཁས་པའི་བླ་མ་གཉིས་ཀྱི་གདམས་པས་བརྒྱན་པས་ལུགས་གཞན་ལས་ཁྱད་པར་འཕགས་པ་གསུམ་མོ། །ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་གཉིས་ཀྱི་ལུགས་ལ་མཁས་པའི་བླ་མ་གཉིས་ནི། ཀློ་སྒྲུབ་ཀྱི་ལུགས་ལ་མཁས་པའི་བླ་མ་རིགས་ལྡན་ལྷུག་དང་། ཐོགས་མེད་ཀྱི་ལུགས་ལ་མཁས་པའི་བླ་མ་གསེར་གླིང་པ་གཉིས་ལ་ཟེར།

ཆེ་ལོང་། ❶ གཅོ་བོ། ❷ རགས་པ། རགས་རིམ།

ཆེ་ལོང་ཆེ་ལོང་། གཅོ་བོ་དག་པས་ཀྱང་གཅོ་བ།

ཆེད་གཏད། ཆེད་དུ་གཏད། ཆེད་གཉེར། ཆེད་དུ་གཉེར། ཤང་གཏད། དམིགས་བཀར། དམིགས་སུ་བཀར།

ཆེད་དུ་བརྗོད་པའི་སྒྲ། གསུང་རབ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ལྟ་པ་ཆེད་དུ་བརྗོད་པའི་སྒྲ་ནི། མཆིམས་མཛོད་ལས། གང་ཟག་གི་མིང་དང་རིགས་མ་བརྗོད་པར་དམ་པའི་ཆོས་དང་བསྟན་པ་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡི་རང་ནས་གསུངས་པ་ཆེད་དུ་བརྗོད་པའི་སྒྲ་དང་། ཞེས་གསུངས།

ཆེད་དུ་བརྗོད་པའི་ཆེད་དུ་རྗེད་པར་བྱེད། མཁུ་བའི་ཆོག་རྗོད་པར་བྱེད་པ།

ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ། གདུལ་བྱའི་གཅོ་བོ།

ཆེན་པོ། ཆུང་ཆུང་གི་ལྷོག་ཕྱོགས། ཆེན་པོའི་སྒྲ་འཇུག་གཞི་བཏུད་ཡོད་དེ། ❶ མཆོག། དཔེར་ན། ཐེག་པ་མཆོག་ལ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། རིམ་པ་གསལ་སྒྲོན་ལས་ཀྱང་། སྟོག་ནི་སྟོག་ཆུང་དང་། ཆེན་པོ་ནི་མཆོག་གི་དོན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ། ❷ ཚད་མེད་པ། དཔེར་ན། བྱམས་པ་ཚད་མེད་ལ་བྱམས་པ་

ཆེན་པོ། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❸ མང་དུ་ཤེས་པ། དཔེར་ན། རིག་པའི་གནས་མང་དུ་ཤེས་པ་ལ་མཁས་པ་ཆེན་པོ། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❶ འབར་བ། དཔེར་ན། བསྟོན་འགྱུས་འབར་བར་གྱུར་པ་ལ་བསྟོན་འགྱུས་ཆེ་བ། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❺ ལྷག་པར་གྱུར་པ། དཔེར་ན། སྤྲོ་ཤཱཀས་ལྷག་པར་གྱུར་པ་ལ་སྤྲོ་བ་ཆེ་བ། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❻ ལས་ཤིན་དུ་བྱ་བར་དཀའ་བ་བསྒྲུབ་པ། དཔེར་ན། ལས་ཤིན་དུ་བྱ་བར་དཀའ་བ་བསྒྲུབ་པ་ལ་ལས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❼ ཤིན་དུ་རྣད་དུ་བྱུང་བ། དཔེར་ན། ཤིན་དུ་རྣད་དུ་བྱུང་བ་ལ་ངོ་མཚར་ཆེ། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❽ ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་པོ། དཔེར་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་པོ་ལ་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོ། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །རྗེའི་འགྲེལ་པ་བཞི་སྒྲགས་ལ་གཞི་བྱས།

ཆེམ་མེ། མི་གཡོ་བ། ལྷན་ལྷན་རྣམས་དོན་གཅིག། ལྷན་ལྷན་མི་གཡོ་བ་ལ་འཇུག་པ་ནི། རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། དེས་ན་སེམས་དམིགས་པ་ལས་མི་གཡེང་བར་གར་བཞག་ཏུ་ལྷན་ལྷན་སྔོད་པ་ནི་ཞི་གནས་ཀྱི་ལག་རྗེས་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ།

ཆེམ་མེ་ཆེམས་སེ། ཡོངས་སུ་གཡོ་བ་དང་བྲལ་བ། དཔེར་ན་ཕ་རོལ་གྱི་དམག་ཚོགས་འོངས་པ་ན་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་མི་རྣམས་མི་གཡོ་བར་ཆེམ་མེ་ཆེམས་སེར་གནས་པར་གྱུར་ཏོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ། འདུལ་བ་ལུང་གཞིའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་སོགས་ན་གསལ།

ཆེམ་མེ་བས་ཀྱང་ཆེས་ཆེམས་སེ། ཆེམ་མེ་ཆེམས་སེ་དང་དོན་འདྲ།

ཆེས། ཤིན་ཏུ། ཉ་ཅང་།

ཆེས་ཆེར། ཆེས་ཆེ་བ།

ཆོ་གཱ <ཀཱཡ> ❶ ཐབས། བཟང་པོའི་བྱ་བ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས། མཆོ་ཏྟི་ཀ་ལས། ཆོ་གཱ་ཡིན་ཏེ། རིགས་པ་རྣམས་སུ་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས། དཔེར་ན་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་ཐབས་ལ་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་ཆོ་གཱ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❷ བྱ་བ། དཔེར་ན་གནས་མལ་བཤམས་པའི་བྱ་བ་ལ། གནས་མལ་གྱི་ཆོ་གཱ། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❸ ལེའུ་དང་། རྟོག་པ། རབ་བྱེད་བཅས་ལ་འཇུག། རྗེའི་འགྲེལ་པ་བཞི་སྒྲགས་ལས། ཆོ་གའི་སྐད་དོད་ཀཱཡ་ཞེས་པ་རྟོག་པ་ལ་ཡང་འགྲོ་བས། རྟོག་པ་བཅུ་བདུན། དུམ་བུ་བཅུ་བདུན། རིམ་པར་ཕྱེ་བ་བཅུ་བདུན་ཏེ། མདོར་ན་གཞུང་ལ་ལེའུ་དུ་ཡོད་པའི་ཚད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་མཐུན། ཆོ་གའི་སྒྲ་འཇུག་ཡུལ་གཞན་ཡང་མང་དུ་ཡོད་པ་གཞན་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། ।

ཆོ་གཱ་མཐུན་པ། ❶ བྱ་བ་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་བསྒྲུབ་པའི་ཐབས་མཐུན་པ། ❷ ལུས་དང་ངག་དང་ཡིད་

བསྟམས་པར་མཐུན་པའམ་མཚུངས་པ།

ཆོ་ག་གསུམ་བསྒྲིད། ལྷ་བསྒྲིད་ཚུལ་ཞེག། ཆོ་ག་ནི་ཐབས་ཀྱི་དོན་ཡིན་པས་ཐབས་མི་འདྲ་བ་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་ལྷ་བསྒྲིད་པའི་དོན། ཀློང་རྟོལ་བ་མས་ཀྱང་། ས་བོན་ཕྱག་མཚན་སྐུ་རྟོགས་པ། །ཆོ་ག་གསུམ་བསྒྲིད་བྱེད་ཚུལ་ཡིན། །ཞེས་དང་། པཊ་ཆེན་བོ་བཟང་ཆོས་རྒྱན་གྱི་རྟོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་བསྒྲིད་རིམ་དངོས་གྲུབ་སྟེ་མ་ལས། དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་གི་ལྷ་རྣམས་ཆོ་ག་གསུམ་བསྒྲིད་ཀྱི་སྒོ་ནས་བསྒྲིད་པ་ཡིན་ཏེ། ཡབ་ཡུམ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པའི་ཐུགས་ཀའི་དཀྱིལ་རིར་གྱིས་མཁའ་ཁྱབ་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་བཀུག་ནས་རང་གི་ཞལ་དུ་བཅུག། ཐུགས་ཀར་རྗེས་ཆགས་ཀྱི་མེས་ཞུ་བའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཡུམ་གྱི་པདྨར་ཕབ་པའི་ཐིག་ལེ་གཉིས་ལས། ཆ་གཅིག་གཞལ་ཡས་ཁང་གདན་བཅས་དང་། ཆ་གཅིག་གདན་རྣམས་ཀྱི་སྟེང་དུ་ཆ་བཅུ་བདུན་དུ་གྱུར་པའི་ཆ་བཅུ་གསུམ་ལས་ས་བོན་བཅུ་གསུམ་དང་། དེ་ལས་ཕྱག་མཚན་བཅུ་གསུམ་དང་། དེ་རྣམས་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས་ལྷ་བཅུ་གསུམ་དུ་བསྒྲིད་པ་ཡིན་ལ། ཐིག་ལེ་ཆ་བཞི་ལས་རྟ་ཡི་རྟའི་ཡི་གེ་བཞི་དང་། དེ་བཞི་ལས་ཐོད་པ་བཞིར་བསྒྲིད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས།

ཆོ་འཕྲུལ། ཡ་མཚན་བསྒྲིད་པའི་སྒོ་ནས། གཞན་གྱི་ཡིད་འཕྲོག་པ་དང་དབང་དུ་སྡུད་པར་བྱེད་པ།

ཆོ་འཕྲུལ་མཆོད་རྟེན། མཆོད་རྟེན་ཆ་བཅུད་ཀྱི་བཞི་པ་སྟེ། འདི་ལ་མུ་སྟེགས་ཕམ་བྱེད་ཀྱི་མཆོད་རྟེན་ཡང་ཟེར། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་མཉན་ཡོད་ཏེ་བླུའི་ཚལ་དུ་མུ་སྟེགས་སྟོན་པ་དྲུག་ཆོ་འཕྲུལ་གྱིས་ཕམ་པར་མཛད་པའི་ཚེ་བཞིངས་པས་དེ་སྐད་བརྗོད། དེའི་དབྱིབས་གྲུ་བཞི་བང་རིམ་བཞི་པ་ཕྱོགས་རེ་རེར་གློ་འབུར་དང་བཅས་པའམ། ཟླུམ་པོ་བང་རིམ་བཞི་པ་པད་འདབ་ཅན་གྱི་མཆོད་རྟེན་ཞེས།

ཆོ་འཕྲུལ་དུས་ཆེན། ཆོ་འཕྲུལ་དུས་ཆེན་འདི་དུས་ནམ་གྱི་ཚེ་བྱུང་བ་ནི། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་དགུང་ལོ་ང་བདུན་པ་མི་ཕོ་འབྲག་གི་ལོར་བྱུང་། ཇི་ལྟར་བྱུང་བའི་ཚུལ་ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་འཁོར་དཔག་ཏུ་མེད་པ་དང་བཅས་ཏེ་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཀྱི་འོད་མའི་ཚལ་ན་བཞུགས་པའི་ཚེ། མུ་སྟེགས་ཀྱི་སྟོན་པ་རྟོགས་བྱེད་སོགས་དྲུག་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་རྒྱལ་བློན་ཁྱིམ་བདག་ཡུལ་མི་རྣམས་ཀྱིས་དད་པ་དང་བསྟེན་བཀུར་བྱེད་པ་ཇི་མང་དང་། དེ་རྣམས་ལ་ཇི་ཉང་དུ་འགྲོ་བའི་ཕྱིར་དོག་གིས་ཡིད་སྐྱོད་དེ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་འགྲན་སེམས་ཀྱིས་ཆོ་འཕྲུལ་འགྲན་པར་ཞུས་པའི་མཐར་ཞལ་གྱི་བཞེས་ཏེ། ཁོར་ཟླ་དང་པོའི་ཚེས་གཅིག་ནས་བཅོ་ལྔའི་བར་ཉིན་རེར་ཆོ་འཕྲུལ་མི་འདྲ་བ་རེ་རེ་བསྟན་ཏེ་ཕྱི་ནང་གི་གདུལ་བྱ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་སྨིན་གྲོལ་གྱི་ལམལ་འགོད་པར་མཛད། འདི་དག་གི་ཚེ་མུ་སྟེགས་ཀྱི་སྟོན་པ་དྲུག་ཆོ་འཕྲུལ་སྟོན་པར་འདོད་

ཀུང་ཡན་ལག་རེངས། ཁ་འཐམས། སེམས་ཁྲང་དུ་ཆུད་ཅུང་ཟད་ཀུང་སྐྱེན་པའི་མཐུ་མེད་པར་གྱུར་ཏེ་ཕམ་པར་མཇད། དེ་ལྟར་ཆོ་འཕྲུལ་ཆེན་པོ་བསྟན་ཟིན་པ་དང་མཉན་ཡོད་དུ་ཆོ་འཕྲུལ་མཆོད་རྟེན་ནམ་མུ་སྟེགས་ཕམ་བྱེད་ཀྱི་མཆོད་རྟེན་བརྩེགས་ཤིང་། དེའི་ཕྱི་ལོ་ནས་ཆོ་འཕྲུལ་མཆོད་པ་ཚུགས་ཏེ་རྒྱ་གར་གྱི་པཉྩ་གྱུད་དང་རྒྱལ་བློན་དང་། ཁྱིམ་བདག་དང་པ་ཅན་ལ་སོགས་པས་ཡུལ་སོ་སོར་ཆོ་འཕྲུལ་དུས་ཆེན་ལ་མཆོད་པ་དང་དུས་སྟོན་བྱེད་པ་དར་བར་གྱུར། དེའི་རྒྱུན་གྱིས་བོད་དུ་ཡང་ཆོས་རྒྱལ་གོང་མ་ནས་བཟུང་སྟེ་བ་དང་སྦྱིན་བདག་སྟོབས་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱིས་དུས་ཆེན་ལ་མཆོད་པ་མཇད་པ་མང་དུ་བྱུང་ཞིང་། ལྷག་པར་འཇམ་མགོན་བླ་མ་ཚོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་ལྷ་ལྡན་སྤྱལ་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་ཇོ་བོ་ཤཱཀྱ་མུ་ནེས་གཅོ་མཇད་པའི་རྟེན་གསུམ་ཁྲད་པར་ཅན་གྱི་དྲུང་དུ། མཆོད་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་བཤམས་ཏེ་དགེ་འདུན་ཁྲི་ཕྲག་ལྷག་དང་བཅས་པས་ཆེས་གཅིག་ནས་བཅོ་ལྔའི་བར་ལྷ་ལྡན་སྨོན་ལམ་ཆེན་མོར་གྲགས་པའི་ཆོ་འཕྲུལ་མཆོད་པ་མཇད་ཅིང་། དེའི་རྒྱུན་དེང་སང་གི་བར་དུ་ཡང་ ཟམ་མ་ཆད་པར་ཡོད། འདི་དག་གི་སྐོར་རྒྱས་པར་གཟིགས་འདོད་ན་མདོ་འཇངས་ཤུན། རིན་ཆེན་གཏེར་མཛོད། ལྷང་སྐྱང་དབང་ཆོས་ལྡན་གྱི་གསུང་སོགས་ལ་བལྟ་བར་བྱའོ། །

ཆོ་འཕྲང་། ཞ་མའི་ཁྱིམ་རྒྱུད། མ་ཡི་ཕྱོགས་ཀྱི་གཉེན་གྱི་མིང་། ཞང་པོ། ཞ་ཞང་གི་མིང་པར། བསྟན་དར་ལྟ་རམས་པ་གསུང་།

ཆོ་རིགས། ❶ ཕའི་ཁྱིམ་རྒྱུད། ❷ རིགས་མཐོན་པོ། བསྟན་དར་ལྟ་རམས་པ་གསུང་།

ཆོ་རིགས་བཙུན་པ། རྒྱལ་རིགས་དང་བྲམ་ཟེའི་རིགས།

ཆོག ❶ ཆོ་གའི་བསྡུས་མིང་སྟེ། དཔེར་ན། སྔོན་ཆོག ད་ཆོག སྒྲིལ་ཆོག་ཅེས་པ་ལྟ་བུ། ❷ ལོང་བ་དང་། ལྷང་བ། ❸ རྒྱང་བ་དང་། འགྲིག་པ། ❹ གཅོག་པའི་སྐྱེལ་ཆོག

ཆོལ་ཟངས། ཀང་པ་བཀྲ་བའི་སྟོང་ཀྱི་མིང་།

ཆོས། <དཔེ> འཛིན་པ། ཆོས་ཀྱི་སྒྲ་དོན་བཅུ་ལ་འཇུག་པ་ནི། ❶ ཤེས་བྱ། ཆོས་ཀྱི་སྒྲ་ཤེས་བྱ་ལ་འཇུག་པ་ནི་མདོ་ལས། ཆོས་གང་ལ་ལ་འདུས་བྱས་སམ། འདུས་མ་བྱས་སམ། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའོ། ། ❷ ལམ། ལམ་ལ་འཇུག་པ་ནི། དགེ་སློང་དག་ལོག་པའི་ལྟ་བ་ནི་ཆོས་མ་ཡིན་ལ་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་ནི་ཆོས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❸ མྱང་འདས། དེ་ལ་འཇུག་པ་ནི། ཆོས་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་བ། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❹ ཡིད་ཀྱི་ཡུལ། དེ་ལ་འཇུག་པ་ནི། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད། ཅེས་པ་ལྟ་བུ། ❺ བསོད་ནམས། དེ་ལ་འཇུག

པ་ནི། བཙུན་མོའི་འཁོར་དང་གཞོན་ནུ་མ་རྣམས་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་ཆོས་སྨྲོད། ཅེས་པ་ལྟ་བུ། ❻ ཚེ། (ཆེ་འདི་ཕྱི་ཞེས་པའི་ཆེ་ལ་གོ་དགོས) དེ་ལ་འཇུག་པ་ནི། བྱིས་པ་ནི་མཐོང་བའི་ཆོས་གཅིས་པར་འཛིན་པ་ཡིན། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❼ གསུང་རབ་བམ། དམ་པའི་ཆོས། དེ་ལ་འཇུག་པ་ནི། དགེ་སློང་དག་ཆོས་ཞེས་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། མདོའི་སྡེ་དང་། དབྱངས་ཀྱིས་བསྙད་པའི་སྡེ་དང་། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❽ འབྱུང་འགྱུར། དེ་ལ་འཇུག་པ་ནི། ང་ཡང་འཆི་བའི་ཆོས་དང་འཆི་བའི་ཆོས་ཉིད་ལས་མ་འདས་སོ།། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❾ ངེས་པ། དེ་ལ་འཇུག་པ་ནི། དགེ་སློང་གི་ཆོས་བཞི། ཞེས་དང་། དགེ་སློང་དག་སྡོག་གཅོད་པ་ནི་ཆོས་མ་ཡིན་ལ། སྡོག་གཅོད་སྤང་པ་ནི་ཆོས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་འབྱུང་བ་ལྟ་བུ། ❿ ཆོས་ལུགས། དེ་ལ་འཇུག་པ་ནི། ཡུལ་ཆོས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། དོན་བཅུ་པོ་དེ་དག་འཇིན་པའི་སྒྲ་དོན་དང་འབྲེལ་ཚུལ་ནི། ཤེས་བྱས་རང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་འཇིན་པ་དང་། ལམ་དང་མྱང་འདས་ཀྱིས་ནི་འཁོར་བར་ལྟུང་བ་ལས་འཇིན་པ་དང་། ཡིད་ཡུལ་གྱིས་ནི་ཡིད་འཇིན་པ་དང་། བསོད་ནམས་ཀྱིས་ནི་ངན་འགྲོར་ལྟུང་བ་ལས་འཇིན་པ་དང་། ཆོའམ་སྡོག་གིས་ནི་ལུས་སམ་རིས་མཐུན་འཇིན་པ་དང་། གསུང་རབ་ཀྱིས་ནི་དོན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་འཇིན་པ་དང་། འབྱུང་འགྱུར་གྱིས་ནི་འབྱུང་རྒྱའི་ཆོས་དེ་འཇིན་པ་དང་། ངེས་པས་ནི་ངེས་པར་བྱ་བའི་གཞི་འཇིན་པ་དང་། ལུགས་ཀྱིས་ནི་རང་དང་མཚུངས་པའི་སྤྱོད་པ་འཇིན་པ་བཅས་སོ། །དེ་ཡང་རྣམ་བཤད་རིག་པ་ལས། ཆོས་ནི་ཤེས་བྱ་ལམ་དང་ནི། །མྱ་ངན་འདས་དང་ཡིད་ཀྱི་ཡུལ། །བསོད་ནམས་ཆེ་དང་གསུང་རབ་དང་། །འབྱུང་འགྱུར་ངེས་དང་ཆོས་ལུགས་ལའོ། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །[།།] རིགས་པ། དཔེར་ན། ཆོས་ཀྱིས་ཆོས་འཆོལ་བར་བྱེད་དེ། ཆོས་མ་ཡིན་པས་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །བྱ་སྨོན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་སོགས་ཀྱི་གསུང་ལ་གཞི་བྱས་ཏེ་བཀོད།[།།] ཁྱད་ཆོས་ཀྱི་བསྟུས་ཆེགཿནི། དཔེར་ན། ལུས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་ལ་ལུས་ཀྱི་ཆོས། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཆོས་ཀྱི་སྒྲ་བཤད་ནི། རང་གི་ངོ་བོ་འཛིན་པས་ཆོས་ཞེས་སམ། ཡང་ན་ཆོས་ཀྱི་སྐད་དོད་ཆུམ་ཞེས་པ་འཛིན་པ་ལ་འཇུག་པས་འཁོར་བ་དང་ངན་སོང་གི་གཡང་ས་ཆེན་པོར་ལྟུང་བ་ལས་འཛིན་པར་བྱེད་པས་ཆོས་སམ། ཡང་ན། སེམས་ཀྱུན་ཉོན་མོངས་དུག་གསུམ་ལས་འཆོས་པར་བྱེད་པས་ཆོས་ཞེས་ཀྱང་བྱའོ། །

ཆོས་ཀྱི་ཆུལ་པོ་ཞེས་སོགས། ཆོས་ཀྱི་ཆུལ་པོ་ཅོང་ཁ་པའི་ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཆེགས་བཅད་འདི་པཾ་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པ་དགའ་ལྡན་ཁྲི་ལ་ཞེབས་སྐབས་གསུངས་པར་བཤད།

ཆོས་ཀྱི་ཆུལ་མཚན་ཅན། རབ་བྱུང་པོ་མོ། རྗེའི་ལམ་རིམ་ལ་གཞི་བྱས།

ཆོས་ཀྱི་རྗེ། ❶ སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས། སྒྲ་བཤད་ནི། དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་མངའ་བདག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་རམ། ཡང་ན་ལུང་རྟོགས་ཀྱི་ཆོས་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་མངའ་བའི་སྒོ་ནས་དེའི་བདག་པོར་གྱུར་པའི་ཕྱིར་ཆོས་ཀྱི་རྗེ་ཞེས་བྱའོ། །❷ ཆོས་སྣ་བ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་གཙོ་བོ།

ཆོས་ཀྱི་སྐོམ་བཞི། ལྟ་བ་བཀའ་རྟགས་ཀྱི་ཕུག་རྒྱ་བཞི་དང་དོན་གཅིག ། འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པ། ། ཟག་བཅས་ཐམས་ཅད་སྡུག་བསྔལ་བ། ། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་ཞིང་བདག་མེད་པ། ། མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཞི་བ་དམ་པའོ། །སྒྲ་བཤད་ནི། ནང་སངས་རྒྱས་པའི་གྲུབ་མཐའི་གནད་ཐམས་ཅད་དེར་འདུས་པས་ན་སྐོམ་ཞེས་བྱ།

ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས། ཆོས་ཀྱི་རྣམ་པ་མང་པོ། ཆོས་ཀྱི་དབྱེ་བ། ཆོས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གམ་ཁྱད་པར། རྣམ་གྲངས་ནི། རྣམ་དབྱེ། རྣམ་པའི་དབྱེ་བ། དབྱེ་བ། རབ་དབྱེ་ལ་ཟེར། བརྒྱད་སྟོང་པའི་དཀའ་འགྲེལ་སྟོང་པོ་མཆོག་ན་གསལ། སྒྲ་བཤད་ནི། རང་རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མཚན་ཉིད་འཛིན་པས་ན་ཆོས། རྣམ་ནི་རྣམ་པ། གྲངས་ནི་གྲངས་མང་པོའི་བསྡུས་ཚིག་སྟེ། ཆོས་ཀྱི་རྣམ་པ་མང་པོ་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །འདུལ་བ་ལུང་གཞིའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་ལས་ཀྱང་། ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་པའམ་གོ་རིམས་སོ། །ཞེས་གསུངས།

ཆོས་ཀྱི་མིག ཟག་མེད་ཀྱི་ཤེས་རབ།

ཆོས་ཀྱི་སྣང་མ་ལོག་པ། ཆོས་ཀྱི་འཇུག་སྒོ་མ་རྙེད་བ་ལ་ཟེར།

ཆོས་སྐུ། <ཌམ་ཀ་ཡ> (དགེ་ལུགས) ཆོས་སྐུ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཆ་ནས་ཆོས་སྐུ་དང་། ཆོས་ཉིད་ཡིན་པས་ཆ་ནས་ཆོས་སྐུར་བཞག་པ་གཉིས་ཏེ། དང་པོ་ནི། དྲི་མ་མཐའ་དག་གིས་དབེན་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་ཟག་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ལྟ་བུ། གཉིས་པནི། དེའི་ཆོས་ཉིད་ལྟ་བུ། (བཀའ་བསྟུན) གདོད་མ་ནས་རང་ཆས་སུ་ཡོད་པའི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ལ་ཟེར། ཡོན་ཏན་ནམ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འབྱུང་ཁུངས། རང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་དྲི་མ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་ཡེ་གདོད་མའི་སངས་རྒྱས་སོ། ། ངེས་ཚིག་ནི། ཌམཿཀཱ་ཡ། ཀཱ་ཡའི་དབྱིངས་ནི། ཊཾ་ཡེ་ཤེས་པ་བསགས་པ་སྟེ། ཟག་མེད་ཀྱི་ཆོས་བསགས་པས་ན་ཆོས་སྐུ་ཞེས་པའོ། ।

ཆོས་སྐོར། ཆོས་ཚན། ཆོས་ཀྱི་སྡེ་ཚན། ཆོས་ཀྱི་རིགས། དཔེར་ན་འཕགས་སྐོར་གྱི་ཆོས་སྐོར་རྣམས་བདག་གིས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་མཛོས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

ཆོས་འཁོར་མཆོད་རྟེན། མཆོད་རྟེན་ཆ་བཀྱད་ཀྱི་གསུམ་པ་སྟེ། སྟོན་པ་ཐུབ་པའི་དབང་པོས་ཡུལ་ལྷ་རྩ་ཏ་སྪིར་ཆོས་འཁོར་བསྐོར་བའི་ཚེ་བཞེངས་པ། གྲུ་བཞི་བང་རིམ་བཞི་གློ་འབྱར་དང་བཅས་པ་སྐོ་རབ་བཀུ་རྩ་བཀྱད། འགྲེང་ང་དྲུག། ཐ་མ་བཅུ་དྲུག་དང་ལྡན་པའི་མཆོད་རྟེན། དེ་ལ་ཡེ་ཤེས་མཆོད་རྟེན་ཡང་ཟེར།

ཆོས་འཁོར་བསྐོར་བར་བསྒུལ་བ། ཕྱོགས་བཅུའི་ཞིང་དུ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་མངོན་པར་སངས་རྒྱས་ཏེ་རིང་པོར་མ་ལོན་པ་རྣམས་ལ་ཆོས་སྟོན་པར་སྐུལ་མའམ་གསོལ་བ་གདབ་པ།

ཆོས་གོས་ཀྱི་ཟ་མ་ཏོག། རྟ་འདམ་བུའི་སྐང་པོ་ཕྱ་ཞིང་མཉན་པ་ལ་སོགས་པ་ལས་བཟོས་པའི་ཆོས་གོས་བཞག་སའི་སྟོང་ཐུམ་པོ་ཞིག

ཆོས་གོས་རྣམ་གསུམ། ཏླ་གོས། མཐང་གོས། (མཐང་ཞེས་པ་སྐད་དང་ནང་གཉིས་ཀ་ལ་འཇུག་པར་བཤད) སྣམ་སྦྱར་དང་གསུམ་ལ་ཟེར། གཞུང་ཆེན་མོ་རྣམས་སུ་ཆོས་གོས་རྣམ་གསུམ་གྱི་གྲངས་འདྲེན་པ་ན། ཏླ་གོས། ཏླ་གོས་ནི་ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་ཆོས་གོས་དང་། མཐང་གོས། མཐང་གོས་ནི་ཤམ་ཐབས། ཆོས་གོས་དང་གསུམ་ཞེས་འབྱུང་། ཆོས་གོས་རྣམ་གསུམ་གྱི་ནང་ཚན་གྱི་ཆོས་གོས་ཞེས་པ་སྣམ་སྦྱར་ལ་ཟེར།

ཆོས་གྲྭས། <ཟླམ་ཀཉེ> སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་བཅུ་གི་སློབ་མ། རིགས་པའི་དབང་ཕྱུག་དཔལ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ་ནི། ཀུ་གར་ལྗོངས་ཕྱོགས་ཀྱལ་དབང་གཙུག་གི་ནོར་བུ་ཞེས་བྱ་བའི་མུ་སྟེགས་ཀྱི་བྱམ་ཟེའི་རིགས་སུ་འཁྲུངས། ཆུང་ངུ་ནས་སྒྲ་ལེགས་པར་འབྱོངས། ནང་པའི་བསྟན་པ་ལ་རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་སྦྱངས་པ་མཛད་ཅིང་། སློབ་དཔོན་དབང་ཕྱུག་སྡེ་ལ་ཚད་མ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ་ལན་གསུམ་གསན། དེ་ནས་སློབ་དཔོན་གྱིས་གྲངས་ཅན་གྱི་གླུབ་མཐའི་གསང་ཆོག་རྟོགས་པའི་དོན་དུ་བྱན་དུ་བརྟུས་ཏེ། ཞང་པོའི་ཆུང་མའི་གཡོག་བྱས་ནས་མཁུ་བར་བྱས་ཏེ། གླུབ་མཐའི་གནད་ལ་འདི་འདྲ་འདི་དགོས་པས། འདོད་པ་སྤྱོད་པའི་ཚེ་དྲི་ཡི་ཁྱོད་རང་ཡིད་ལ་རྒྱངས་ཤིག་ཟེར་ནས། མོའི་ཤང་པ་ལ་ཐག་པ་བཏུགས་ནས་གང་དཀའ་བ་དེ་ལ་ཐག་པ་འཐེན་ནས་ལེགས་པར་ཤེས་པར་བྱས་ཏེ། ཇོད་པས་མུ་སྟེགས་ཐམས་ཅད་ཚར་བཅད་དེ་ཆོས་ལ་བཀོད། བསྟན་བཅོས་ཀྱང་། ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ། རྣམ་ངེས། རིགས་ཐེག། གཏན་ཚིགས་ཐེགས་པ། འབྲེལ་པ་བརྟག་པ། རྒྱུད་གཞན་གྲུབ་པ། ཇོད་པའི་རིགས་པ་བཅས་ཚད་མ་སྡེ་བདུན་དང་། རྣམ་འགྲེལ་ལེའུ་དང་པོའི་རང་འགྲེལ་བཅས་བརྒྱམས་སོ། །བསྟན་བཅོས་རྣམས་མཁས་པའི་གྲྭར་འགྲེམས་པས་ཕལ་ཆེར་གྱིས་མ་ཤེས་སོ། ལ་ལས་ཤེས་ཀྱང་ཕྱག་དོག་གིས་ཉེས་སོ་ཞེས་བསྒྲགས་ཏེ་ཁྱིའི་མཇུག་མ་ལ་བཏགས་པས། སློབ་དཔོན་གྱིས། ཁྱི་གྲོང་དང་སྦང་ལམ་ཀུན་ཏུ་རྒྱུ་བ་བཞིན་བསྟན་བཅོས་ཀྱང་དར་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་ནས་

རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགོར། སྐྱེ་བོ་ཕལ་ཆེར་ཕལ་ལ་ཆགས་ཤིང་ཤེས་རབ་རྩལ་མེད་པས་ན་ལེགས་བཤད་རྣམས། །དོན་དུ་མི་གཉེར་ཁོ་ནར་མ་ཟད་ཕྱག་དོག་དྲི་མ་དག་གིས་སྐང་བར་ཡང་། །ཡོངས་སྒྲུར་དེས་ན་བདག་ལ་འདི་ནི་གཞན་ལ་ཕན་པ་ཡིན་ཞེས་བསམ་པའང་མེད། ། སེམས་ནི་ཡུན་རིང་ལེགས་བཤད་གོམས་པ་ལྟར་ལེན་བསྐྱེད་ཕྱིར་འདི་ལ་དགའ་བ་བསྐྱེད། །ཅེས་པ་བཅུག་གོ་ཞེས་གྲགས་སོ།

ཆོས་རྒྱལ་ནང་སྒྲུབ། ཆོས་རྒྱལ་ནང་སྒྲུབ་ནི་སྲིན་པོའི་གདོང་ཅན་དེ་ལ་ཟེར། འོ་ན་རྗེ་ཅོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་རྒྱལ་ནང་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྟོད་པ་བརྒྱངས་བསྒྲུམས་མར། གཏུམ་དྲག་མ་ཉིའི་ཞལ་ནི་རབ་ཏུ་གདངས་པས། ཞེས་གསུངས་པ་གང་ཡིན་སྙམ་ན། དེ་ནི་རྗེ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་ལ་གསུངས་པ་མཇུག་གི་ཚེག་ཀང་ལྟག་མ་ རྣམས་ལ་བལྟས་ན་ཤེས་སོ། །བརྒྱངས་བསྒྲུམས་མའི་ཚིགས་བཅད་དང་པོ་དེའི་དོན་ནི། མ་ཉིའི་གདོང་ཅན་གྱི་རྗེ་ཇིགས་བྱེད་ཆེན་པོ་ལ་བསྟོད་ནས། དེ་ནས་གཤེན་རྗེ་ཆོས་རྒྱལ་ལ་བསྟོད་དོ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན།

ཆོས་རྒྱལ་ཕྱི་སྒྲུབ། མ་ཉིའི་མདོང་ཅན་གྱི་ཆོས་རྒྱལ། ཀླ་ལ་རྟུ་པ་ཡང་ཟེར། ཆོས་རྒྱལ་ནང་སྒྲུབ་ཀྱི་འཁོར་ལ་ཞི་རྒྱས་དབང་དྲག་གི་གཤེན་རྗེ་བཞི་ཡོད་པའི། བྱང་གི་དྲག་པོའི་གཤེན་རྗེ་དང་ཆོས་རྒྱལ་ཕྱི་སྒྲུབ་གཉིས་དོན་གཅིག་ཅིང་། དམྱལ་བའི་གནས་ཀྱི་དགེ་སྲིག་ཤན་འབྱེད་གཤེན་རྗེ་ཆོས་རྒྱལ་དང་དོན་གཅིག་ཡིན་པར་གཙུག་ཏོར་རྣམ་རྒྱལ་མ་ལ་བཤད་ཅིང་། རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོའི་གསུང་ལས་ཕྱོགས་སྐྱོང་བཅོ་ལྔའི་ནང་གི་ལྷོ་ཕྱོགས་གཤེན་རྗེ་དང་། ཆོས་རྒྱལ་ཕྱི་སྒྲུབ་གཉིས་དོན་གཅིག་ཡིན་གསུངས་པའང་ཐོས། ཞེས་ཀློང་རྫོལ་བ་མ་གསུང་།

ཆོས་རྒྱལ་གསང་སྒྲུབ། ཆོས་རྒྱལ་གསང་སྒྲུབ་ནི་ལྷ་དབང་སྐུད་ཅེས་བྱ་བ། ཆོས་རྒྱལ་ནང་སྒྲུབ་ཀྱི་འཁོར་ལ་ཞི་རྒྱས་དབང་དྲག་གི་གཤེན་རྗེ་བཞི་ཡོད་པའི། ནུབ་ཀྱི་དབང་གི་གཤེན་རྗེ་དང་དོན་གཅིག་ཡིན་པར་ཀློང་རྫོལ་བ་མ་གསུང་།

ཆོས་སྒྲ་ཆེན་པོ་ལན་གསུམ། སློབ་དཔོན་ཀུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་ཆོས་སྒྲ་ཆེན་པོ་ལན་གསུམ་དུ་བསྒྲགས་པར་བཤད་པའི་དང་པོ་ནི། དགེ་སློང་བདེ་བྱེད་ལ་སོགས་པའི་ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་ཁ་ཅིག་ཚར་བཅད་པ་དང་། ཆོས་སྒྲ་གཉིས་པ་ནི་དབུ་མ་རིགས་ཚོགས་དུག་ལ་སོགས་པའི་ཟབ་མོ་སྟོང་ཉིད་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་བརྙམས་པ་དང་། ཆོས་སྒྲ་གསུམ་པ་ནི་ཇ་བོ་ཆེ་ལ་སོགས་པའི་མདོ་ལ་བརྟེན་ནས་བདེ་ར་གཤེགས་སྙིང་པོ་ཁམས་ཆོས་དབྱིངས་རྟག་པ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པར་སྟོན་པའི་ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པ་སོགས་བརྩམས་པ་

ལ་བྱེད་པར་ཕྱོགས་གཞན་གྱིས་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་གིས་བཤད་པ་ལ་ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པས་དེ་འགྲེལ་ཕྱོགས་སུ་མཛད་ཅེས་ལྷུང་རོལ་པའི་རྟོ་རྗེས་གསུངས།

ཆོས་རྒྱལ་བྲ་བ་བཟང་པོ། དུས་འཁོར་རྩ་རྒྱུད་ཞུ་བ་པོ་སྟེ། ཤཱཀྱ་ལའི་རྒྱལ་པོ་ཉི་མའི་འོད་ཀྱི་སྣས་སུ་འཁྱུངས་ནས་དགུང་ལོ་དགུ་བཅུ་རྩ་དགུ་བཞེས་པའི་སྐབས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་སྤྱན་སྔར་འཁོར་དཔག་ཏུ་མེད་པ་དང་བཅས་འཕགས་ཡུལ་ལྷོ་ཕྱོགས་དཔལ་ལྡན་འབྲས་སྤུངས་ཀྱི་མཆོད་རྟེན་དུ་ཇུ་འཕྲུལ་གྱིས་བྱོན་ནས། རྩ་རྒྱུད་སྟོན་པར་གསོལ་བ་བཏབ་པས། འོག་ཏུ་ཆོས་དབྱིངས་གསུང་གི་དབང་ཕྱུག་དང་། སྟེང་དུ་དཔལ་ལྡན་རྒྱ་སྐར་གྱེ་དཀྱིལ་འཁོར་སྤྲུལ་ནས་དཔལ་ལྡན་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་རྩ་རྒྱུད་སྟོང་ཕྲག་བཅུ་གཉིས་པ་བསྟན། རྒྱུད་གཞན་རྣམས་ཀྱི་རྩ་རྒྱུད་ཀྱང་ཞུ་བ་པོ་ས་སོའི་ངོར་གསུངས། ཟླ་བ་བཟང་པོས་སྤྱིར་རྒྱུད་ཐམས་ཅད་དང་། ཁྱད་པར་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་རྩ་རྒྱུད་ཀྱི་འགྲེལ་ཆེན་སྟོང་ཕྲག་དུག་ཅུ་པ་མཛད། གོང་ཁྲིར་བྱོན་བ་དག་བཅུ་རྩ་དུག་གི་སྐྱེ་བོ་སྐལ་ལྡན་རྣམས་ལ་དབང་བསྐུར་ཅིང་རྒྱུད་བཤད། ཀ་ཡྻཿཨའི་གྲོང་གི་ལྷོ་ཕྱོགས་མ་ལ་ཡའི་སྐྱེད་མོས་ཚལ་དུ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཆེན་པོ་བཞེངས། སྡས་ལྟ་དབང་སེང་གེ་ཁྲིར་བཀོད་ནས་ཆོས་སྟོན་པར་དབང་བསྐུར་ཏེ་ལོངས་སྤྱོད་བཞེངས་སོ། །ཀོང་སྤྲུལ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོའི་གསུང་ལ་གཞི་བྱས།

ཆོས་བརྒྱད། འཇིག་རྟེན་ཆོས་བརྒྱད་དང་འདྲ།

ཆོས་བརྒྱད་དཀར་ནག་ཁྲ་གསུམ། མི་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཅན་གྱི་ཆོས་བརྒྱད་ནི་ནག་པོ། རང་གཅེས་འཛིན་དང་བཅས་པའི་ཆོས་བརྒྱད་ནི་ཁྲ་བོ། མངོན་ཞེན་གྱི་བག་ཆགས་དང་བཅས་པའི་ཆོས་བརྒྱད་ནི་ཆོས་བརྒྱད་ཁྲ་བོའམ་ཕྱ་མོ་ཞེས་བྱ། རྗེ་གྲུང་ཐང་པ་སོགས་ཀྱི་གསུང་ལ་གཞི་བྱས།

ཆོས་བརྒྱད་མགོ་སྟོམས། ཆོས་བརྒྱད་གང་བྱུང་ཡང་རྣམ་རྟོག་དང་དགའ་སྡུག་གི་འཕོ་འགྱུར་ཆེར་མེད་པར་སེམས་སྟོམས་པའམ་བརྟན་པོར་གནས་པ་ཞེག་བྱུང་ན། དེ་ལ་ཆོས་བརྒྱད་མགོ་སྟོམས་ཟེར། ཡང་ན་རྗེ་གུང་ཐང་པའི་བསྟབ་བྱ་ལས། སྤྱིད་ཀྱང་མི་རློམ་དཀོན་མཆོག་དྲིན་དུ་ལྟ། །སྡུག་ཀྱང་མི་འཁང་རང་གི་ལས་སུ་བསམ། །བསྟོད་ལ་མི་དགའ་བསོད་ནམས་ཉམས་བྱེད་དང་། །སྨད་ལ་མི་ཁྲོ་སྡིག་པའི་ཕུགས་མར་བསྒོམ། །འདི་ནི་ཆོས་བརྒྱད་མགོ་སྟོམས་གདམས་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བྱས་ན་གོ་རྒྱུ་ཤིན་ཏུ་ཆེའོ། །རྟེད་མ་རྟེད། སྐན་མི་སྐན་ཏེ་བཞི་ནི་གོང་དུ་བཤད་པ་དེའི་ཤུགས་ལས་ཐོན་ནོ། །དེ་ལ་ཆོས་བརྒྱད་རོ་སྟོམས་ཡང་ཟེར། ཆོས་བརྒྱད་ནི། འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས། འཇིག་རྟེན་མཁྱེན་པ་རྟེད་དང་མ་རྟེད་

དང་། །བདེ་དང་མི་བདེ་སྐན་དང་མི་སྐན་དང་། །བསྟོད་སྨད་ཅིས་བགྱི་འཇིག་རྟེན་ཆོས་བརྒྱད་པོ། །བདག་གི་ཡིད་ཡུལ་མིན་པར་མགོ་སྟོམས་མཛོད། །ཅིས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཆོས་བརྒྱད་རོ་སྟོམས། ཆོས་བརྒྱད་མགོ་སྟོམས་དང་དོན་འདྲ།

ཆོས་མངོན་པ། ཟག་མེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་རྗེས་འབྱང་དང་བཅས་པ་ལ་དོན་དམ་པའི་ཆོས་མངོན་པ་ཟེར་ལ། དེ་བཤྲེད་བྱར་བྱེད་པའི་བསྟན་བཅོས་ལ་བརྟེར་བཏགས་པའི་ཆོས་མངོན་པ་ཟེར་རོ། །སྒྲ་བཤད་ནི། རང་གི་མཚན་ཉིད་འཇིན་པས་ན་ཆོས་དང་། དོན་དམ་པའི་ཆོས་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་མངོན་དུ་བྱེད་པའམ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པས་ན་མངོན་པ་ཞེས་པའོ། །

ཆོས་ཅན་བཤེད་པའི་སྒྲ། ཁྱད་གཞི་བཤེད་པའི་ངག། ཁྱད་པར་གཞན་མི་སྲོང་བའི་སྒྲ། དཔེར་ན་སྒྲའི་མི་རྟག་ཅེས་པའི་ངག་ལྟ་བུ། སྒྲའི་མི་རྟག་ཅེས་པཤྲེད་པ་ན། མི་རྟག་པ་ཁྱད་གཞི་དང་། སྒྲ་ཁྱད་ཆོས་སུ་གོ་བར་བྱེད་དོ། །

ཆོས་ཅན་མཐུན་སྣང་བ། ཕྱི་ཆོལ་དངོས་སྒྲ་བ་དང་ཐུ་ཆོལ་དབུ་མ་པ་གཉིས་ཀའི་ཞེ་འདོད་ཀྱིས་བཞག་པའི་ཆོས་ཅན་ཞེས་མཐུན་སྣང་ངམ་མཐུན་གྱུབ་ཏུ་འཛོག་རྒྱུ་ཡོད་ན་དེ་ལ་ཆོས་ཅན་མཐུན་སྣང་བ་ཟེར་ཏེ། ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོ་ལས། མཐུན་སྣང་དུ་གྱུབ་པའི་དོན་ཡང་། ཕྱི་ཆོལ་ལ་ཚད་མ་ཅི་འདྲ་བ་ཞེས་གིས་གྱུབ་པའི་ཚད་མ་དེ་འདྲ་བ་ཞེས་གིས་ཐུ་ཆོལ་ལའང་གྱུབ་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཆོས་འཆད་དང་མཉམ་བཞག་གི་ཕུག་རྒྱའི་མཆོག་དོན། ཕུག་གཡས་ཆོས་འཆད་ཀྱིས་གདུལ་བྱ་ཐོས་པ་ལ་བསྒུལ་བ་དང་། ཆོས་སྟོན་པས་རྗེས་སུ་འཛིན་པ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་མཆོག །གཡོན་མཉམ་བཞག་ནི་ཐོས་དོན་སྒྲུབ་པ་ལ་བསྒུལ་བའི་བརྡ་ཡིན། ཡང་ན་མཉམ་གཞག་དང་ཆོས་འཆད་ཀྱིས་ཆོས་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་བཞག་བཞིན་དུ་ཆོས་སྟོན་པ་མཆོད་ཞིང་དེ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་ཡིན་པས་སངས་རྒྱས་ཡིན་པ་མཆོག

ཆོས་འཆད་ཀྱི་ཕུག་རྒྱ་དང་ཆེ་བུམ་གྱི་མཆོག་དོན། ཆོས་འཆད་ཀྱིས་གདུལ་བྱ་ཐོས་པ་ལ་བསྒུལ་བ་དང་། ཆོས་སྟོན་པས་རྗེས་སུ་འཛིན་པ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་མཆོག ཆེ་བུམ་གྱིས་འཆི་མེད་བདུད་རྩིས་འཆི་བདག་འཇིག་པ་མཆོག

ཆོས་རྗེ། ཆོས་ཀྱི་རྗེའི་བསྟུས་ཚིག

ཆོས་རྗེ་རྣམ་གསུམ། རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ། ལོ་ཆེན་སྒྲབས་མཆོག་དཔལ་དང་གསུམ།

ཆོས་བརྗོད་ཀྱི་སྒྲ། ཆོས་བརྗོད་པའི་སྒྲ་དང་དོན་གཅིག ཆོས་བརྗོད་པའི་སྒྲ་ལ་གཉིས།

ཆོས་བརྗོད་པའི་སྒྲ། ཁྱད་ཆོས་བརྗོད་པའི་ངག། འདི་ལ་ཁྱད་པར་གཞན་སྤོང་གི་སྒྲ་ཟེར། དཔེར་ན་མི་དོག་དཀར་པོ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཚེ། མི་དོག་དེ་ཁྱད་གཞི་དང་། དཀར་པོ་ཁྱད་ཆོས་སུ་གོ་བར་བྱེད་པ་ལྟ་བུ། དེ་ཁྱད་པར་གཞན་སྤོང་གི་སྒྲ་ཡིན་ཚུལ་ནི། དཔེར་ན་མི་ཞིག་གིས་དཀར་པོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ན། ཁྱད་གཞི་གང་གི་དཀར་པོ་ཡིན་སྙམ་དུ་ཐེ་ཚོམ་དུ་གྱུར་པ་ན། མི་དོག་གི་དཀར་པོ་ཞེས་བརྗོད་ན། དཀར་པོ་དེ་ཁྱད་གཞི་གཞན་གྱི་ཡིན་པ་སྟངས་ན་མི་དོག་གི་ཡིན་པར་བདེ་བླག་ཏུ་གོ་སྐབས་ཤིན་པར་གཞན་སྤོང་གི་སྒྲ་ཞེས་བརྗོད་དེ།

ཆོས་ཉིད། ❶ སྟོང་ཉིད། སྒྲ་བཤད་ནི། ཆོས་དེའི་སྟོང་ལུགས་ཁོ་ན་ཡིན་པས་ཆོས་ཉིད། ❷ མཚན་ཉིད། རང་བཞིན། དཔེར་ན། མི་བརྗེད་པའི་མཚན་ཉིད་དམ་རང་བཞིན་ལ། བསྟེལ་བ་མི་མངའ་བའི་ཆོས་ཉིད། ཅེས་པ་ལྟ་བུ། རྗེའི་ལམ་རིམ་ལས། ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ལུས་ལྟོད་པར་མི་འགྱུར་བ་དང་། གཉིད་ལོག་ནའང་དྲན་པ་མི་བརྗེད་པ་དང་། གཉིད་སྤྱག་པོར་མི་འགྱུར་བ་དང་། རྨི་ལམ་སྟེག་པའམ་ངན་པ་མི་རྨི་བ་ཡིན་གྱི། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ།

ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རིགས་པ། མི་ཚ་བ་དང་ཆུ་རླན་པ་སོགས་ལ་དེ་དག་གི་ཆོས་ཉིད་དུ་འཇིག་རྟེན་ན་གྲགས་པའི་ཆོས་ཉིད་དང་། བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་ཆོས་ཉིད་དང་། གནས་པའི་ཆོས་ཉིད་ལ་མོས་པར་བྱེད་ཅིང་། དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གཞན་སེམས་པར་མི་བྱེད་དེ། དེ་ལྟར་ཆོལ་བའོ། །ཞེས་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ན་གསལ་བ་ལྟར་རོ། །

ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སེམས། (བཀའ་བརྒྱད) སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དང་དོན་འདྲ།

ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་འགྱུར་ཡིན་པའི་དོན། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་སྟོང་ཙམ་དེ་ཉིད་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཆོས་ཅན་སྣ་ཚོགས་སུ་ཤར་བ་ལ། སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་འགྱུར་ཞེས་བྱ་སྟེ། རྗེའི་རིམ་ལྟ་གསལ་སྒྲོན་ལས། ཐམས་ཅད་གདོད་མ་ནས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པའི་རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་བདག་ཉིད་དུ་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ན། རང་བཞིན་མེད་པའི་སྟོང་ཉིད་དེ་ཉིད་ཆོས་ཅན་དེ་རྣམས་སུ་ཤར་བར་ངེས་ཏེ། དེ་ནི་ཆོས་རྣམས་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་འགྱུར་ཡིན་པའི་དོན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པ། སློབ་པའི་གནས་སྐབས་སུ། ཆོས་ཉིད་དང་ཆོས་ཅན་གཉིས་གཅིག་སྣང་ན་གཅིག་མི་སྣང་བའི་རྣམ་པ་རེས་འཛིག་པ་ཡིན་ལ། སངས་རྒྱས་པ་ན་དེ་ལྟར་མིན་པར། བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་མ་ལུས་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་པའི་ཕྱིར་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ།

ཆོས་མཐུན་སྤྱོར་གྱི་སྒྲབ་ངག ཏགས་དེ་དེ་སྒྲབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་མཐུན་དཔེ་དང་སྤྱོར་ཞིང་དངོས་སུ་སྟོན་པའི་ངག་གི། དཔེར་ན། གང་བྱས་ན་མི་ཏག་པས་ཁྱབ། དཔེར་ན་བྱམ་པ་བཞིན། སྐྱ་ཡང་བྱས་སོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ། སྟེ་བདུན་ཡིད་ཀྱི་མུན་སེལ་ན་གསལ།

ཆོས་དག་པ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་དག་པ། ཉོན་མོངས་མངོན་འགྱུར་བ་དག་པ་ལ་ཆོས་དག་པ། ལྷང་བ་དག་པ་ལ་ཚུལ་ཁྲིམས་དག་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ཡང་གསོ་སྦྱོང་གི་དགོས་པ་ནི། ཉོན་མོངས་མངོན་འགྱུར་བའི་ཆོས་དག་པར་འགྱུར་བ་དང་། ལྷང་བ་བཤགས་པ་དང་། བསྡམས་པ་དང་། བྱིན་གྱིས་རླབས་པའི་སྒོ་ནས་ཚུལ་ཁྲིམས་དག་པར་འགྱུར་ཞེས་པའོ། །

ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོགས་དོན། བསྒྲུབ་བྱ། སྒྲ་བཤད་ནི། ཆོས་ནི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་དང་། ཆོས་ཅན་ནི་རྩོད་གཞི་སྟེ། བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་དང་རྩོད་གཞིའི་ཆོགས་པ་ལ་ཟེར། དཔེར་ན། སྐྱ་མི་ཏག་པ་ལྟ་བུ། བྱས་པའི་ཏགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཏགས་ཀྱི་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོགས་དོན་ནམ་བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་པ་ལྟ་བུ།

ཆོས་དང་ཆོས་ཉིད་རྣམ་འབྱེད། བྱམས་ཆོས་སྟེ་ལྷའི་ཡ་གྱལ། སྐྱ་བཤད་ནི། ཆོས་ཞེས་པ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་འཁོར་བའི་ཆོས། །ཆོས་ཉིད་ནི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་ཆོས་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་སྟོན་པས། ཆོས་དང་ཆོས་ཉིད་རྣམ་འབྱེད་ཅེས་བྱ།

ཆོས་འདི་པ། ནང་པ་སངས་རྒྱས་པ།

ཆོས་འདུལ་བ། སེམས་རྒྱུད་འདུལ་བའམ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་དོན་དུ་ཉེ་བར་བསྟན་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་རབ།

ཆོས་སྤྱོད། ❶ རྣམ་དཀར་གྱི་བྱ་བ། དགེ་བའི་བྱ་བ། འདུལ་བ་གཞིའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས། ཆོས་སྤྱོད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་ལུས་དང་ངག་དང་ཡིད་ཀྱི་ལས་ལེགས་པར་སྤྱོད་པའོ། །ཞེས་གསུངས། ❷ འདོན་ཁ་ཁྱབ།

ཆོས་སྤྱོད་བཅུ། ❶ དབུས་མཐའ་ལས། ཡི་གེ་འབྲི་མཆོད་སྦྱིན་པ་དང་། །ཉན་དང་ཀློག་དང་ལེན་པ་དང་། །འཆད་དང་ཁ་དོན་བྱེད་པ་དང་། །དེ་སེམས་པ་དང་སྒོམ་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བཅུ་ལ་བཞེད། ❷ གསེར་ཕྲེང་དང་ཤར་ཕྱོགས་རྩོགས་གཙེའི་སྡང་བ་ལས། སྦྱིན་སོགས་ཤར་ཕྱོགས་བཅུ་ལ་གསུངས། ❸ རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན་ལས། སེམས་བསྐྱེད་སོགས་ཆོས་བཅུ་ལ་གསུངས། ❶ སྡ་པཉྩ་ཀྱིས། ཡན་ལག་བདུན་པའི་སྙིང་དུ། རྒྱབས་འགྲོ་དང་སྒོན་འཇུག་གི་སེམས་བསྐྱེད་གཉིས་དང་བཅུ་ལ་བཞེད།

ཆོས་སྤྱོད་རབ་གསལ། འགོ་སྐྱབས་འགྲོ་ཁྲུས་གསོལ་ནས་མཎྜ་བསྟོ་སྟོན་ཤིས་བརྗོད་བར་གྱི་འདོན་ཆོག་ཆ་ཚང་བ་ལ་ཟེར།

ཆོས་དབྱིངས། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་མིང་སྟེ། སྒྲ་བཤད་ནི། སྟོང་བཅུད་ཀྱི་ཆོས་ཀུན་གྱི་དབྱིངས་སམ་ཁམས་ཏེ། རྟ་བ་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ་སྟེ། ཇི་ལྟ་འགྲེལ་པ་བཞིན་སྒྲགས་ལས། ཆུམ་ནི་ཆོས་ཏེ། ཐར་བཤད་པ་དང་སྟོང་བཅུད་ཀྱི་ཆོས་ཀུན་གྱི་ཆ་ཏུ་དབྱིངས་སམ་ཁམས་ཏེ། མཐར་གཏུགས་པའི་རྟ་བའོ། ཞེས་གསུངས། ཡང་ན། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་གང་ཟག་གི་ཐུགས་རྒྱུད་ཀྱི་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་དབྱིངས་ཏེ་རྒྱུ་ཡིན་པས་ན་ཆོས་དབྱིངས་ཞེས་བྱའོ། །བཅུད་སྟོང་པའི་དཀའ་འགྲེལ་སྟིང་པོ་མཆོག་དང་། རྟེ་གྲང་ཐང་པའི་གསུང་གཉིས་ཀ་ན་གསལ།

ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པ། སྒོབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་མཛད། ནག་ཚོའི་འགྱུར།

ཆོས་དབྱིངས་རྣམ་འབྱེད། ཆོས་དང་ཆོས་ཉིད་རྣམ་འབྱེད་དང་འདྲ།

ཆོས་མི་མཐུན་སྤྱོར་གྱི་སྒྲུབ་ངག། རྟགས་དེ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་ཁོ་ནར་མི་མཐུན་དཔེ་དང་སྤྱོར་ཞིང་དངོས་སུ་སྟོན་པའི་ངག་གོ། དཔེར་ན། རྟག་ན་མ་བྱས་པས་ཁྱབ། དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་བཞིན། སྒྲ་མི་བྱས་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཆོས་འབྱུང་གི་མཆོན་དོན། ཕྱི་དཀར་བ་དེས་བདེ་བ་ཆེན་པོ་མཆོན། ནང་དམར་བ་དེས་སྟོང་པ་ཉིད། ཆོས་འབྱུང་གི་གདངས་ཀ་ཆེ་བ་གཅིག་དུ་ཕྱོགས་པ་དེས། མོས་སྤྱོད་ཀྱི་ས་ནས་བཟུང་སངས་རྒྱས་སའི་བར་གྱི་ཡོན་ཏན་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་ཞིང་རྒྱས་པ། ཆོས་འབྱུང་གི་རྩེ་མོ་ཕྲ་བ་ཐུར་དུ་ཟུག་པ་དེས་ལས་དང་པོ་བའི་སྐབས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རྒྱ་ཆུང་བ། ཆོས་འབྱུང་ཟུར་གསུམ་དེས་སྐུ་གསུང་ཐུགས་གསུམ་མམ་རྣམ་པར་སྒོ་གསུམ། ཆོས་འབྱུང་ལྟ་གའི་རྣམ་པའམ་ཤེས་རབ་མའི་སྐྱེ་གནས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཡོད་པ་དེས་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས། ཆོས་འབྱུང་གི་ནང་དུ་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཡོངས་རྫོགས་ཚུད་པ་དེས་རྟེན་དང་དཀྱིལ་འཁོར་སོགས་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་རོལ་ལས་མ་འདས་པ་དང་། ལམ་འབྲས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་བསྒོམ་པ་ལས་འབྱུང་བ་ཤེས་པ་མཆོན། སྒྲ་བཤད་ནི། རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འབྱུང་གནས་སུ་གྱུར་པས་ན་ཆོས་འབྱུང་ཞེས་བྱའོ། །

ཆོས་སྤྲིན། ཆོས་ཀྱི་སྤྲིན་པ་སྟེ་གཞན་ལ་ཆོས་འཆད་པ།

ཆོས་སྐྱ་བ་འདུལ་བ་སྐྱ་བ། ཆོས་སྐྱ་བ་ནི་རིགས་པ་སྐྱ་བའོ། །འདུལ་བ་སྐྱ་བ་ནི་ལུང་གི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའོ།། སོ་ཐར་གྱི་མདོའི་འགྲེལ་པར་གསལ།

ཆོས་བཟང་ལྷའི་མདུན་སա། རི་རབ་ཀྱི་རྩེ་མོའི་དབུས་ན་གློང་ཁྱེར་ལྷ་ན་སྤྱན་ཅས་བྱ་བ་ཡོད་ལ། དེའི་ཕྱི་རོལ་གྱི་ལྷོ་ནུབ་ཀྱི་མཚམས་ན་ལྷ་རྣམས་འཁོད་ནས་ཆོས་ཀྱི་བགྲོ་གླེང་བྱེད་སའི་འདུ་ཁང་ཞིག

མཆད་པ། དུར་ཁང་མིང་། དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གསུང་།

མཆན་དུ་བྱོས། མཆན་ཁུང་འོག་བྱོས་པ། དཔེར་ན་མདོ་ལས། དེ་ཐོས་པས་བུ་གཉིས་རྒྱལ་བྱའི་མཆན་དུ་བྱོས་ནས་དུས་ཏེ་དེ་སྐད་ཅེས་སྨོས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ।

མཆི་བ། ❶ འགྲོ་བ། ཏ་མ་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆིའོ། །ལྟ་བྱ། འདུལ་བ་གཞིའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས། རྗེས་སུ་མཆིའོ་སྙམ་པས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འགྲོའོ་སྙམ་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། । ❷ ཡོད་པ། ལྡན་པ། དཔེར་ན་བུ་སྟོན་རྣམ་ཐར་ལས། ཆོས་དང་གང་ཟག་ལ་སྟེ་རིས་སུ་ཕྱི་ནས་སྨོད་པ་འདི་འཇིགས་སུ་རུང་། དམྱལ་བ་ཟེར་བ་ཞེག་ཀ་ལས་གཞན་ཏ་མི་མཆི་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ।

མཆི་གྱུ། ❶ རང་འཐག་གི་ཡས་རྩོ། ② མཆིག ❷ གཏུན་ཤེང་ལ་མཆི་གུ་ཞེས་ལི་ཤིའི་གུར་ཁང་ན་གསལ། ② གཏུན།

མཆིག ❶ ཚུ་འཁོར། ② རང་འཐག ③ མཆི་གྱུ ❷ མཆིག་དང་དབྱིབས་དང་འདྲ་བའི་ཚུའི་སྲོག་ཆགས་ཤིག

མཆིག་གྱུ། མཆི་གུ་དང་འདྲ།

མཆི་མ་ཕྱུང་བ། སྐྲ་མེད་པར་དུ་གཏ

མཆིལ་པ། ལྷགས་ཀྱུ།

མཆིས་པ། ❶ ཡོད་པ། དཔེར་ན། ཅི་མཆིས་པ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ལྡན་པ། བཤེས་སྤྲིངས་ལས། དམ་ཆོས་སྐྱེད་པས་དེ་འབྲས་མཆིས་པར་མཛོད། ❷ མཆི་བའི་འདས་ཆོག ཕྱིན་པ། སྐྱེས་པ། རེག་པ། ཇི་སྲིད་བྱང་ཆུབ་སྙིང་པོ་ལ་མཆིས་ཀྱི་བར་དུ། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❸ ཐོབ་པ། རྗེའི་གསང་སྔགས་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་རྣམ་བཤད་དངོས་གྲུབ་སྙེ་མ་ལས། མཆིས་པ་ནི་དེ་ཐོབ་པ་དང་། ཞེས་གསུངས།

མཆིས་བྱང་། ❶ ཁྱིམ་གྱི་མིང་། ❷ ཚུང་མ་ལའང་འཇུག་པར། དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གསུང་།

མཆེད་པ། སྡང་བ་མཆེད་པ་དང་དོན་འདྲ། མཆེད་པ་དམར་ལམ་པ་ཡང་ཟེར། སྡང་བ་མཆེད་པ་ལ་སྨོས།

མཆེད་པ་དམར་ལམ་པ། སྔང་བ་མཆེད་པ་དང་དོན་འདྲ། སྔང་བ་མཆེད་པ་ལ་གཟིགས།

མཆོག ❶ རབ། ཕུལ་དུ་བྱུང་བ། ❷ ཆེན་པོ། དེ་ལ་འཇུག་པ་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཐེག་པ་མཆོག་ཅེས་པ་ལྟ་བུ།

མཆོག་གི་སྤྲུལ་སྐུ། སྐུ་མཆན་དཔེ་གསལ་རྟོགས་ཀྱིས་སྤྲས་པ་དང་། གསུང་གདུལ་བྱ་རིགས་ཅན་གསུམ་ཀར་ཆོས་འཁོར་རྟོགས་པར་བསྐོར་བ། མཛད་པ་འཕྲིན་ལས་ཀྱང་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་རྟོགས་པར་སྟོན་པས་ མཆོག་གི་སྤྲུལ་སྐུ་ཞེས་བྱ། སྤྲ་བཤད་ནི། སྤྲུལ་སྐུ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ནས་མཆོག་ཡིན་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ། སྤྲུལ་སྐུ་གཞན་ལས་མཆོག་ཡིན་ཚུལ་ནི་སྐུ་དང་གསུང་མཛད་པ་བཅས་ཀྱི་སྟོ་ནས་ཡིན།

མཆོག་ཏུ། ❶ ཡུལ་མཆོག་ལ། ❷ ཤིན་ཏུ། ཆེས། དཔེར་ན་ཤིན་ཏུ་རྟོགས་དཀའ་བ་ལ། མཆོག་ཏུ་རྟོགས་དཀའ་བ། ཞེས་པ་དང་། ཤིན་ཏུ་དགའ་བ་ལ། མཆོག་ཏུ་དགའ་བ། ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

མཆོག་དང་ཐུན་མོང་གི་དངོས་གྲུབ། མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ངོ་། །ཐུན་མོང་གི་དངོས་གྲུབ་བརྒྱད་ནི། མཁའ་སྤྱོད་རལ་གྲི་རི་ལྟ་དང་། །ཀོང་མགྱོགས་བྱམ་པ་གཉིད་སྤྱི་ཁོལ། །བཅུད་ལེན་དང་ནི་མིག་སྨན་ནོ། །༢ མཁའ་སྤྱོད་ནི། མ་འཆི་བར་ནམ་མཁའ་ལ་གནས་ནུས་པའོ། །༣ རལ་གྲི་ནི། དེ་དགྲའི་དཔུང་དུ་མ་འཛོམས་ནུས་པའོ། །༤ སྨན་འགའ་ཞིག་བསྒྲུབས་པ་དེ་ལགས་ཏུ་ཐོགས་པས་ལུས་མི་སྨང་བའོ། །༥ ཀོང་མགྱོགས་ནི། མཆིལ་ལྷམ་གྱུབ་སྟེ་གྱོན་པས་ཡུད་ཙམ་ལ་རྒྱ་མཚོའི་མཐའ་འཁོར་བའོ། །༦ བྱམ་པ་ནི། དེའི་ནང་དུ་ཟས་ནོར་གོས་ལ་སོགས་པ་ཡོ་བྱད་ཟད་མི་ཤེས་པ་འབྱུང་ངོ་། ། ༧ གཉིད་སྤྱི་ཁོལ་པོ་ནི། དེས་བྱན་བྱེད་པས་ཅི་བསོ་བ་སྐྱབ་ཅིང་། མི་འབྱམ་ཕུག་གི་བསྐྱབ་དགོས་པའི་བྱ་བ་ཉིན་གཅིག་ལ་འགྱུབ་པའོ། །༨ བཅུད་ལེན་ནི། ཆེ་ཉེ་རྒྱ་དང་མཉམ། སྟོབས་གླང་པོ་དང་མཉམ། མདངས་པདྨ་དང་མཉམ། ལྷང་ཁ་ཤིང་བཞལ་ལས་ཡང་བའོ། །༩ མིག་སྨན་ནི། མིག་ལ་བྱུག་པས་ས་འོག་གི་གཏེར་ལ་སོགས་པ་མཐོང་བའོ། །

མཆོག་གསུམ་ཀུན་འདུས། (རྟེང་མ) ཏྲ་མ། དེ་མཆོག་གསུམ་མམ་སྐུབས་གསུམ་ཀུན་འདུས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡིན་ཚུལ་ནི། ཏྲ་མའི་སྐུ་དགེ་འདུན། གསུང་དམ་ཆོས། ཐུགས་སངས་རྒྱས་ཡིན་པའི་ཚུལ་གྱིས་སོ། །ཞེས་རིག་འཛིན་འདུས་པའི་རྟེན་བྱིས་རིག་འཛིན་ཞལ་ལུང་ལ་གཞི་བྱས་ཏེ་བཀོད།

མཆོད་བརྗོད་དང་བརྩམ་པར་དམ་བཅའ། མཆོད་བརྗོད་ནི། བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པའི་ཐོག་མར་སངས་རྒྱས་སོགས་རང་གི་ལྷག་པའི་ལྷ་ལ་གུས་པས་བསྟོད་པའོ། །བརྩམ་པར་དམ་བཅའ་ནི། བསྟན་བཅོས་བརྩམ་པར་དམ་བཅའ་བའམ་ཁས་ལེན་པའོ། །བསྟན་བཅོས་ཚད་ལྡན་ཡིན་ཚད་ལ། མཆོད་བརྗོད་དང་བརྩམ་པར་

དམ་བཅའ་དངོས་སུ་ཡོད་དགོས་པའི་ངེས་པ་མེད་དེ། དཔེར་ན། བརྒྱམ་པར་དམ་བཅའ་ཡོད་ལ། མཆོད་བརྗོད་མེད་པ། བཤེས་སྦྱིངས་ལྟ་བུ། མཆོད་བརྗོད་ཡོད་ལ། བརྒྱམ་པར་དམ་བཅའ་དངོས་སུ་མེད་པ། རྫ་བ་ཤེས་རབ་ལྟ་བུ། གཉིས་ཀ་ཡོད་པ་ནི། ཤིན་ཏུ་མང་ངོ་། །གཉིས་ཀ་མེད་པ་ནི། མངོན་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ་ལྟ་བུའོ། །རྗེའི་གསུང་བཞིན་བཀོད།

མཆོད་རྟེན་བརྒྱད། ❶ (དངུལ་ཆུ) ལས་ཀྱི་མཐའ་བརྗོད་པའི་མདོ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་སྨོན་པའི་མཛད་པ་ཁྱད་པར་ཅན་གཅོ་བོར་གྱུར་པ་དག་བསྟན་པའི་ཚེ་ཡུལ་ལྷོངས་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་མཆོད་རྟེན་བརྩིགས་ཏེ་དུས་སྨོན་གྱི་སྒོལ་ཚུགས་པ་ལས། མཆོད་རྟེན་བརྒྱད་དུ་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་སྟེ། དང་པོ་བདེ་གཤེགས་མཆོད་རྟེན། ༢ བྱང་ཆུབ་མཆོད་རྟེན། ༣ ཆོས་འཁོར་མཆོད་རྟེན་ནམ་ཡེ་ཤེས་མཆོད་རྟེན། ༤ ཆོ་འཕྲུལ་མཆོད་རྟེན་ནམ་མུ་སྟེགས་ཕམ་བྱེད་ཀྱི་མཆོད་རྟེན། ༥ ལྷ་བབས་མཆོད་རྟེན་ནམ་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་ལྷའི་མཆོད་རྟེན། ༦ དབྱེན་རྒྱམ་མཆོད་རྟེན་ནམ་འོད་ཟེར་ཅན་ནམ། བྱམས་དངོས་མཆོད་རྟེན། ༧ རྣམ་རྒྱལ་མཆོད་རྟེན་ནམ་བྱིན་རླབས་མཆོད་རྟེན། ༨ མྱང་འདས་མཆོད་རྟེན་དང་བརྒྱད་དོ། །❷ (ཀླུང་རྩལ་ཐལ་མ) མཆོད་རྟེན་བརྒྱད་ཀྱི་ངོས་འཛིན་མི་འདྲ་བ་སྣ་ཚོགས་ཡོད་ཀྱང་། དང་པོ། ལུམྦིའི་ཚལ་དུ་སྐུ་བལྟམས་པའི་ཚེ་བཀུ་ཤེས་སྒོ་མང་ངམ་པད་སྤུངས་མཆོད་རྟེན། གཉིས་པ། རྒྱལ་པོའི་ཁབ་མ་གཏུན་དོ་རྗེ་གདན་དུ་སངས་རྒྱས་པའི་ཚེ་བྱང་ཆུབ་མཆོད་རྟེན། གསུམ་པ། ལྷ་ར་རྩ་སྒྲིར་ལྷ་སྲེ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཆོས་འཁོར་བསྐོར་བའི་ཚེ་ཆོས་འཁོར་མཆོད་རྟེན་ནམ་བདུད་འདུལ་མཆོད་རྟེན། འཕགས་ཞེག་འདི་ལ་བཀྲ་ཤིས་སྒོ་མང་ཟེར། བཞི་པ། མཉན་ཡོད་དུ་ཡུམ་ལ་ཆོས་བསྟན་ནས་མི་ཡུལ་དུ་བབས་པའི་ཚེ། ལྷ་བབས་མཆོད་རྟེན་ཐེམ་སྐས་གསུམ་གཤེགས་ཅན། དྲུག་པ། རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཏུ་ལྷས་བྱིན་གྱིས་དགེ་འདུན་དབྱེན་བྱས་པས་དབྱེན་སྐུམ་མཆོད་རྟེན་རྩར་བཞི་བཅད་པ། བདུན་པ། ཡང་པ་ཅན་དུ་སྐུ་ཚེ་བྱིན་གྱིས་བརླབས་ནས་རྣམ་རྒྱལ་མཆོད་རྟེན་བང་རིམ་བཞི་རྒྱམ་པོར་བསྐོར་བ། བརྒྱད་པ། མུ་ངན་ལས་འདས་པའི་མཆོད་རྟེན་བང་རིམ་བཞི་མེད་པ་གདན་ཁྲིའི་སྟེང་དུ་བུམ་པ་གདན་གསུམ་པ་བཞུགས་པའོ། །མཆོད་རྟེན་འདི་དག་རྒྱ་གར་ན་ཡུལ་སོ་སོར་གནས་ཀྱང་། དེ་ལ་འདྲ་བཅོས་བྱས་པའི་མཆོད་རྟེན། དགེ་འདུན་གནས་མལ་གར་ཡོད་དང་། གླང་དང་གླང་ཁྱུ་གྱི་གཞི་མདོར་སྐྱེ་བའི་འདུ་ལོངས་གར་ཆེ་སར་བྱ་དགོས་པར་གསུངས་སོ། །བ་ལང་ལ་སོགས་པས་གཙོད་ན་མཆོད་རྟེན་གྱི་ཕྱི་རོལ་ནས་ལན་ཀན་ཏུ་བབས་དང་བཅས་པས་བསྐོར་བར་བྱ་ཞིང་། མདུན་དུ་མར་མེའི་ཁང་བུ་ཆུང་ངུ་ཡང་བྱའོ་གསུང་ངོ་། །ཞེས་གསལ། ❸ བསྐྱེད་རིམ་གྱི་སྐབས་སུ་འབྱུང་བའི་མཆོད་རྟེན་བརྒྱད་ནི། ངོ་རྡེ་དཀར་པོ། ངོ་རྡེ་ནག་པོ། ངོ་རྡེ་ཆགས་པ། ངོ་རྡེ་འདུས་བྱས།

ཐུགས་དོ་ཇེ། སྐུ་དོ་ཇེ། རིན་ཆེན་དོ་ཇེ། ཆོས་དོ་ཇེ་ཞེས་མིང་སོ་སོར་བཏགས་པ་ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་བསྐྱེད་རིམ་དུ་སྟང་ངོ། །ཞེས་དཀྲལ་ཆུ་གསུང་།

མཆོད་རྟེན་ཆ་བརྒྱད། མཆོད་རྟེན་བརྒྱད་དང་འདྲ།

མཆོད་སྐྱེན་ལ་སོགས་པའི་དུས་སུ་སྐྱབ་པའི་དམན་སྡུད། དམན་སྡུད་ལྟའི་ཡ་གྱལ་ཏེ། གསོལ་སྐྱེན་བཞམས་ཟེན་ནས་དགེ་འདུན་འདུ་བའི་ཕྱིར་གཏྲྀ་བདྲུང་བ། གསོལ་སྐྱེན་ཀྱི་ཚེ་ཚ་བ་ཡོད་ན་བསིལ་ཡབ་བྱ་བ། མཇུག་ཏུ་སྐྱབ་བསྡུ་བ་སོགས་སོ། ।

མཆོད་པ་བཞི། ཕྱི་ནང་གསང་བ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་མཆོད་པ་དང་བཞི། ༡ སྤྲིང་སོགས་རྒྱུད་ཀྱིས་མ་བསྡུས་པའི་མཆོད་རྫས་འབུལ་བ། <ཕྱིའི་མཆོད་པ> ༢ ཤ་ལྤ་བདུད་རྩི་ལྤ་འབུལ་བ། <ནང་གི་མཆོད་པ> ༣ སྐྱབས་ཡུལ་ལ་ཕྱག་རྒྱ་མ་ཕུལ་ཏེ། དེ་དང་སྟོམས་པར་ཞུགས་ནས་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་ཟག་མེད་ཀྱི་བདེ་བས་ཚོམ་པར་མཛད་པ། <གསང་བའི་མཆོད་པ> ༤ དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དམ་བདེ་སྟོང་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་མཉམ་པར་བཞག་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་མཉམ་བཞག་གི་རྟོགས་པ་སྐྱབས་ཡུལ་ལ་འབུལ་བ། <དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཆོད་པ> བྱ་མཆོད་ལྔར་བྱས་ན། བྱ་བ་ཕྲག་བརྒྱའི་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཕྱིའི་མཆོད་པ། ལྷགས་ཀྱུ་ལྤ་དང་སྦྲེན་མེ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ནང་གི་མཆོད་པ། ཡིད་འོང་ལང་ཚོའི་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་གསང་བའི་མཆོད་པ། སྦྲིབ་བྲལ་ལྷན་སྐྱེས་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་མཆོད་པ་བསྟན་ཏོ། ।

མཆོད་པ་གཡོ་མེད། མཆོད་པའི་རྒྱུ་གཡོ་སྐྱའི་སྒོ་ནས་བཙལ་བ་མ་ཡིན་པ་ལ་ཟེར།

མཆོད་པའི་སྒྲིག། མཆོད་སྒྲིག་དང་འདྲ། མཆོད་སྒྲིག་ལ་གཟེགས།

མཆོད་པར་བྱ་བ། རི་མོར་བྱ་བ། བསྟེན་བཀུར་བྱ་བ་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར། སྒྲིར། ཇེད་པར་བྱ་བ། མཆོད་པར་བྱ་བ། རི་མོར་བྱ་བ། བསྟེན་བཀུར་བྱ་བ། བཀུར་སྟི་བྱ་བ། ཏྲ་མར་བྱ་བ་རྣམས་དོན་འདྲ། ནང་གསེས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི། བཅུད་སྟོང་འཕེལ་ཆེན་ལས། ཇེད་པར་བྱ་བ་ནི། ཡོན་ཏན་ཇེས་སུ་དྲན་པའི་སྒོ་ནས་ཕུ་དུད་བྱེད་པའོ། །མཆོད་པར་བྱ་བ་ནི། མཆོད་པ་ཆུང་ངུ། རི་མོར་བྱ་བ་ནི། མཆོད་པ་འབྲིང་། བསྟེན་བཀུར་བྱ་བ་ནི། མཆོད་པ་ཆེན་པོ་དང་། བཀུར་སྟི་བྱ་བ་ནི། དར་དཔྱངས་ལ་སོགས་པ་བཅིངས་ནས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་གནས་ལ་འཇོག་པ་དང་། ཏྲ་མར་བྱ་བ་ནི། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་འདའ་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་རོ། ।

མཆོད་སྒྲིག། མཆོད་པའི་ཚོགས། སྒྲིན་ནི་འདིར་ཚོགས་སམ་མང་པོའི་དོན།

མཆོད་ཕྱིར་ཐོག་སེ། ཕྱག་པ་ནས་མཆན་ཁུང་བར་རྒྱ་གྱམ་དུ་འཆིང་རྒྱའི་མི་རུས་ཀྱི་ཕྲེང་རྒྱན་ཞེག། རྗེའི་འདོད་འཇོ་ལས། མཆོད་ཕྱིར་ཐོག་ནི་མི་རུས་ལས་བྱས་པར་འཁྲུལ་སྐོང་དང་། ཁྱད་པར་གསལ་བྱེད་ལས་བཤད་ལ། ཞེས་གསུངས། དཔུལ་ཆུའི་གསུང་རྣལ་འབྱོར་མའི་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་རིམ་པྲིས་ལས། རྒྱབ་མདུན་གྱི་སྟེང་གའི་ཐད་དུ་རྡོ་རྗེ་རྩེ་ཅེ་གསུམ་པས་མཚན་པས་འཁོར་ལོ་རྩེ་བས་བརྒྱད་པ་ཕྱི་དབྱིབས་གྱུ་བཞི་པའི་རྒྱར་བཞི་ལས་ཐོན་པའི་རུས་ཕྲེང་ཉིས་གཤིབས་སམ་སུམ་གཤིབས་ཕྱག་གོང་གཉིས་ནས་མཆན་ཁུང་གཉིས་སུ་བསྡོལ་མར་བཏང་བའི་ཚངས་སྐུད་དོ། །ཞེས་གསུངས། སེ་རལ་ཁ། ཚངས་སྐུད། སྐད་པ་སེ་རལ་ཁ། མཆོད་ཕྱིར་ཐོགས་རྣམས་དོན་གཅིག་སྟེ། རྗེའི་འདོད་འཇོ་ལས། མཆོད་ཕྱིར་ཐོགས་ནི་མི་རུས་ལས་བྱས་པར་འཁྲུལ་སྐོང་དང་། ཁྱད་པར་གསལ་བྱེད་ལས་བཤད་ལ། མིང་གཉིས་པ་ཚངས་སྐུད་ཅེས་ཀྱང་འབྱུང་སྟེ། སེ་རལ་ཁ་ཐོགས་པའོ། །ཞེས་གསུངས།

མཆོད་སྦྱིན། དཀོན་མཆོག་མཆོད་པ་སྟེ་མཉེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ངན་སྤྲོང་ལ་སྦྱིན་པ་གཉིང་བ།

མཆོད་ཡོན། ① ཆུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་གྱི་མཆོད་ཡོན་ནི། ལྷ་ཡི་ཞལ་ལ་འབྱལ་ཆུའམ་གསོལ་ཆུའི་ཆུ། ② ཆུ་བཞིའི་ནང་མཚན་གྱི་མཆོད་ཡོན་ནི། ལྷ་ཡི་ཕྱག་འཁྱད་བྱེད་ཀྱི་ཆུ་ལ་ཅེ་ར། དཔེར་ན། མཆོད་ཡོན་གྱིས་ཕྱག ཞབས་བསིལ་ཞབས། ཞལ་བསིལ་ཞལ། བསང་གཉོར་སྐུ་སྤྲི། མེ་དོག་དབུ། བདུག་སྤོས་ཤང་སེ། མར་མེ་སྤྱན། དྲི་ཚབ་ཐྲག་སེ། ཞལ་ཟས་ལྷགས། རོལ་མོ་སྐན་གྱི་ཡུལ་དུ་ཟག་མེད་ཀྱི་བདེ་བ་སྟེར་བར་བསམ། ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །③ མཆོད་གནས་དང་ཡོན་བདག་གི་བསྡུས་ཚིག

མཆོད་ཡོན་སྦྱིན་བདག མཆོད་ཡུལ་བླ་མ་དང་དེའི་སྦྱིན་བདག

འཆག་པ། [དཔྱ་བ] བཅགས། [འདས་པ] བཅག་གམ་གཅག [མ་འོངས་པ] ཆོགས། [སྐུལ་ཚིག] ❶ འགྲོ་བ། ཀུང་པས་མནན་པའམ་གོམ་པ་སྤོས་པ། ❷ ཉེ་འཁོར་དུ་འཆམ་འཆམ་བྱེད་པ། དཔེར་ན། པཊ་ཆེན་བྱོ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་ཆུལ་མཚན་གྱི་རང་རྣམ་ལས། མེ་དོག་རྣམ་པར་བཀྲ་ཞིང་ནགས་ཀྱི་ཐུལ་ཁུངས་ཀུས་པའི་སྤང་ལྗོངས་སུ་འཆག་པར་སོང་བའི་ཚེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ།

འཆགས་པ། [དཔྱ་བ] བཤག [མ་འོངས་པ] བཤགས། [འདས་པ] ཤོག [སྐུལ་ཚིག] ཉེས་སྤྱོད་འདག་པར་བྱེད་པ་ལ་ཟེར། བོད་ཆུ་ཚོག་མཛོད་ཆེན་མོར། འཆགས་པའི་དོན་ལ། རང་སྐྱོན་མི་གསང་བར་ཤོད་པའམ་རྗོད་པ་ཞེས་གསལ་ཡང་། དེ་ནི་མཐོལ་བའི་དོན་ཡིན་གྱི། འཆགས་པའི་དོན་མིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་མཐོལ་བ་དང་བཤགས་པ་གཉིས་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །

འཆང་བ། ❶ གཟུང་བའམ་འཛིན་པ། རྟོ་རྩེ་འཆང་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❷ སེམས་ལ་འཛོག་པ། སྙིང་ལ་འཆང་། ❸ གྱོན་པ། ངུར་སྨིག་གོས་འཆང་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

འཆད་དེ་སྐད། མ་རངས་པའམ་ཟུར་ཟ་བའི་ཚེགས་སྐེ། ཨལ་སྐད་དུ། ཁོས་སྐད་ཆ་དེ་འདྲ་ཤོད་ཀྱི་ཟེར་བ་དང་འདྲ། འཆད་དེ་སྐད་ཅེས་པ་མ་རངས་པའི་ཚེག་ཡིན་པར། རྗེའི་རིམ་ལྟ་གསལ་སྒྲོན་ན་གསལ།

འཆབ་པ། ཉེ་ཉེན་ཉེ་ཤའི་གསུམ་པ་ནི། གཉི་མུག་གི་ཆར་གཉིགས་གང་ཞེག །གཞན་གྱིས་ཕན་པར་འདོད་པའི་བསམ་པ་འགྲོ་བ་བཞི་པོ་གང་རུང་གི་སྒོ་ནས་མ་ཡིན་པར་ཉེས་པ་གཉིས་པ་ན། ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་འཁྱུད་པར་འདོད་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་རིག་པའོ། །བྱེད་ལས་ནི། དངོས་སུ་འགྲོད་པ་དང་བཙུན་ནས་ལུས་སེམས་བདེ་བ་ལ་རེག་པར་མི་གནས་པར་བྱེད་པའོ། །འགྲོ་བ་བཞི་ནི། འདུན་པ་སྐེ་འདོད་ཆགས་ཀྱིས་འགྲོ་བ། ཞེ་སྡང་སྐེ་འཁོན་འཛིན་གྱིས་འགྲོ་བ། གཉི་མུག་སྐེ་མི་ཤེས་པས་འགྲོ་བ། འཇིགས་པ་སྐེ་སྐྲག་པ་སྨོན་པས་འགྲོ་བ་དང་བཞིའོ། །སྒྲ་བཤད་ནི། འགྲོ་བ་ཞེས་པ་འདུ་བའི་དོན་ཡིན། ཡང་འགའ་ཞིག་གིས་འགྲོ་བ་ཞེས་པ་བརྗོད་པའམ་སྨྲ་བའི་དོན་ཡིན་པར་ཡང་བཤད།

འཆལ་བའི་ཤེས་རབ། ཤེས་རབ་འཆལ་བ་དང་དོན་འདྲ། ཤེས་རབ་འཆལ་བ་ལ་གཟེགས།

འཆི་དུས་ཀྱི་འབྱུང་བ་ཐིམ་རིམ་དང་དེ་དག་གི་ཕྱི་ནང་གི་རྟགས། ཐ་མལ་པ་འཆི་བའི་ཚེ། ས་ཆུ་ལ་ཐིམ། ཆུ་མེ་ལ། མེ་རླུང་ལ། རླུང་རྣམ་ཤེས་ལ། རྣམ་ཤེས་སྣང་བ་ལ། སྣང་བ་མཆེད་པ་ལ། མཆེད་པ་ཉེར་ཐོབ། ཉེར་ཐོབ་འོད་གསལ་ལ་ཐིམ་པ་དང་བཙུད་དང་དེའི་ཕྱི་ནང་གི་རྟགས་རྣམས་ནི། ། ས་ཆུ་ལ་ཐིམ་པའི་ཕྱི་རྟགས་སུ་ལུས་ཀྱི་སྟོབས་ཤོར། ཡན་ལག་ཕྲ་རུ་འགྲོ། ལུས་ས་འོག་ཏུ་བྱིང་བ་ལྟ་བུའི་སྣང་བ་འབྱུང་། ནང་རྟགས་སུ་ཡིད་ངོར་སྨིག་ཟུག་ལྟ་བུའི་སྣང་བ་འབྱུང་། སྨིག་ཟུག་ཞེས་པ་ནི་བྱི་ཚན་ལ་ཉི་འོད་ཀྱི་ཁོག་པ་ན་ཆུ་བོ་ཆེན་པོའི་སྣང་བ་འབྱུང་བ་དེ་ལ་ཟེར། ། ཆུ་མེ་ལ་ཐིམ་པའི་ཕྱི་རྟགས་སུ་ཁ་སྣ་སྐམ་ཞིང་བཙེས། ནང་རྟགས་དུ་བ་དྲག་འཕྱུར་བ་མ་ཡིན་པར་གྲོང་ཁྱེར་ཆེན་པོའི་སྟེང་དུ་དུད་ཁགས་འཁྱིལ་བའམ། ཁང་པའི་ནང་དུ་དུ་བ་འཁྲིགས་པའི་རགས་པ་ཡལ་ཏེ་དུ་བ་སྣབ་མོས་ཁྱབ་པ་འདྲ་བའི་སྣང་བ་འབྱུང་། ། མེ་རླུང་ལ་ཐིམ་པའི་ཕྱི་རྟགས་སུ་ལུས་ཀྱི་དྲོད་མཐའ་ནས་འདུས་པས་ལུས་གྲང་། ནང་རྟགས་སྲིན་བུ་མེ་ཁྱེར་གྱི་དཔག་ཏུ་མེད་པ་མཉམ་དུ་ཚོགས་པའམ། ཡོས་སྦོད་སའི་སྐུ་ངའི་རྒྱབ་ཀྱི་མེ་སྐག་དམར་ཆོག་ཆོག་དཔག་ཏུ་མེད་པ་འཕོར་བ་ལྟ་བུའི་སྣང་བ་འབྱུང་། ๔ རླུང་རྣམ་ཤེས་ལ་ཐིམ་པའི་དུས་སུ་ཕྱི་རྟགས་སུ་དབུགས་ཕྱི་ནང་དུ་རྒྱུ་བ་ཆད། ནང་རྟགས་སུ་རླུང་གིས་མ་གཡོས་པའམ་རླུང་མེད་པའི་མར་མེ་འབར་བ་ལྟ་བུའི་སྣང་

བ་འབྱུང་། འདིའི་སྐབས་སུ་ཕྱི་རྒྱལ་བའི་སྨན་པས་མི་དེ་ཤི་ཟིན་པར་ངོས་འཛིན་བྱེད། འོན་ཀྱང་ནང་པ་ལྟར་ན་འདི་སྐབས་སུ་ལྟ་ཞོག་འཆི་བ་རིམ་བཞུད་པ་འཆི་བ་འོད་གསལ་གྱི་སྐབས་སུའང་རྣལ་འབྱོར་པ་དེ་ཉིད་འཆི་བ་འོད་གསལ་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་ནས་ཡོད་པས་ཐུགས་དམ་གྱིལ་བའི་རྟགས་བྱང་སེམས་དཀར་དམར་འབབ་པ་སོགས་མ་བྱུང་གི་བར་སྐུར་སྡོང་སོགས་བྱས་ན་མི་བསད་པའི་ཉེས་པ་འབྱུང་བར་བཤད་དོ། །མར་མེ་འབར་བ་ལྟ་བུའི་སྨྲ་བ་ཞེས་པ་འདི་ལ་མཁས་པ་སོ་སོའི་གསུང་ཚུལ་ཕྱན་བྱའི་མི་འདྲ་བ་ཡོད་ནའང་། ཁོ་བོས་རྗེའི་གསུང་རིམ་ལྟ་གདན་རྗེགས་དང་། ནུ་རོ་ཆོས་དྲུག་གི་ཁྲིད་ཡིག་སོགས་ལ་གཞི་བྱས་ཏེ་བཀོད། རྗེའི་གསུང་ནུ་རོ་ཆོས་དྲུག་གི་ཁྲིད་ཡིག་དང་། རིམ་ལྟ་གདན་རྗེགས་ཀྱི་དམར་ཁྲིད་སོགས་མང་པོར་ཤུང་རྣམ་ཤེས་ལ་ཐིམ་པ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་སྤྱར་བ་ལྟར་བྱས་ན་གོ་བདེ་བར་སྣང་ངོ་། །གཞུང་འགའ་ཞིག་ཏུ་ཤུང་སྣང་བ་ལ་ཐིམ་པར་རྩོམ་པ་ན་ཞེས་ཀྱང་སྣང་ངོ་། །ཤུང་སྣང་བ་ལ་ཐིམ་པར་རྩོམ་ཞེས་པ་དང་། ཤུང་རྣམ་ཤེས་ལ་གཉིས་པ་གཉིས་དོན་འདྲ་བ་ཡིན་ནོ། །ཤུང་རྣམ་ཤེས་ལ་ཐིམ་པ་ན་ཤུང་རབ་གསལ་རྣམ་པ་རྣམས་རྣམ་ཤེས་ལ་ཐིམ་པ་ཡིན་ཞིང་། རང་བཞིན་བརྟུན་ཐུའི་རྟོག་པའི་སེམས་དང་། དེའི་བཞིན་པར་གྱུར་པའི་ཤུང་གཉིས་སྣང་བ་དཀར་ལམ་པའི་སྐུ་རོལ་ཏུ་ཐིམ་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཨ འདི་ནས་བཟུང་ནང་གི་རྟགས་མ་གཏོགས་ཕྱིའི་རྟགས་རྣམས་མེད། རྣམ་ཤེས་སྣང་བ་ལ་ཐིམ་པའི་དུས་སུ་སྟོན་གནམ་གཡའ་དག་ལ་ཟླ་འོད་ཀྱིས་ཁྱབ་པ་ལྟ་བུའི་སྟོང་ཁང་དཀར་ལམ་པའི་སྣང་བ་འབྱུང་། སྣང་བ་དཀར་ལམ་པ་འཆར་བའི་ཤུན་ནི། སྟེང་གི་ཡན་ཆད་ཀྱི་རོ་ཤུང་གི་ཤུང་ཐམས་ཅད་དབུ་མའི་ཡར་སྐྱེས་ཐུགས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱེ་བོའི་རྟ་མདུད་གློལ་བའི་དབུས་ན་ཕ་ལས་ཐོག་པའི་ཐིག་ལེ་དཀར་པོ་ཅི་ཡིག་མགོ་ཐུར་བསྐྱེན་གྱི་རྣམ་པར་ཡོད་པ་ཆུའི་ཨང་བཞིན་ཅན་ཡིན་པས་ཐུབ་ཅིང་འཇིག་ཅེས་ཀྱི། སྟེང་གའི་རོ་ཤུང་གི་མདུད་པ་དུག་སྐོར་གྱི་སྟེང་དུ་སྐྱེས་པའི་བར་ལ་དེ་འདྲའི་སྣང་བ་འབྱུང་བ་ཡིན་གྱི། ཕྱི་རོལ་ནས་རྐྱེད་སོགས་ཀྱི་སྣང་བ་ཤར་བ་མི་མཉེན་ནོ། །དེ་ལ་སྣང་བ་དང་སྟོང་པ་ཞེས་བྱའོ། །༧ སྣང་བ་མཆེད་པ་ལ་ཐིམ་པའི་དུས་སྟོན་གནམ་གཡའ་དག་ལ་ཉི་ཟླ་ཀྱིས་ཁྱབ་པ་ལྟ་བུའི་སྣང་བ་དམར་ལམ་པའམ་མར་སེར་གྱི་སྣང་བ་འབྱུང་། སྣང་བ་དམར་ལམ་པའམ་དམར་སེར་འབྱུང་བའི་ཤུན་ནི། སྟེང་གི་མན་ཆད་ཀྱི་རོ་ཤུང་གི་རྐྱེད་སྐུ་ཐུགས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་རོའི་ཤུང་གི་མདུད་པ་དང་ལྡེ་བའི་རྟ་ལགོར་གྱི་མདུད་པ་རྣམས་རིམ་གྱིས་གློལ་ཏེ། ལྡེ་བའི་རྟ་ལགོར་གྱི་དབུས་སུ་མལས་ཐོག་པའི་ཐིག་ལེ་དམར་པོ་ཨ་ཐུང་ཚད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཡོད་པ་མེའི་རང་བཞིན་ཅན་ཡིན་པས་ཐུབ་ཅིང་འཇིག་ཅེས་ཀྱི། སྟེང་གི་རོ་ཤུང་གི་མདུད་པ་དུག་སྐོར་གྱི་སྟེང་དུ་སྐྱེས་པའི་བར་ལ་དེ་འདྲའི་སྣང་བ་འབྱུང་བ་ཡིན་ལ། ཕྱི་རོལ་ནས་ཉི་ཟླ་ཀྱིས་ཁྱབ་པ་ལྟ་བུའི་སྟོང་ཁང་ཆ་རིམ་པ་ཟེར་བ། ། ༨ མཆེད་པ་ཉེར་ཐོབ་ལ་ཐིམ་པའི་དུས་སུ་སྟོན་གནམ་གཡའ་དག་ལ་སྲོད་ཀྱི་སྨག་འཐུག་པོས་ཁྱབ་པ་ལྟ་བུའི་སྟོང་ཁང་ནག་ལམ་པའི་སྣང་བ་འབྱུང་། སྣང་བ་ནག་ལམ་པ་འཆར་བའི་ཤུན་ནི། དབུ་མའི་ནང་གི་ཡས་རྒྱང་མས་རྒྱང་རྣམས་སྟེང་གི་དབུ་མའི་ནང་དུ་འདུས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྟེང་གའི་རོ་ཤུང་གི་མདུད་པ་དུག་སྐོར་གྱི་སྟེང་ཐམས་ཅད་ཀྱི། སྟེང་གི་ཐིག་ལེ་དཀར་པོ་མཁའ་མཉམ་པར་ཡོད་པ་ཟླ་ཁའི་རང་བཞིན་ཅན་ཡིན་ལ། ཕྱི་རོལ་ནས་ཉི་ཟླ་ཀྱིས་ཁྱབ་པ་ལྟ་བུའི་ཁང་ཁྱིམ་ཆེན་པོ་ཟེར་རོ། ། ༩ མཆེད་པ་ཉེར་ཐོབ་ལ་ཐིམ་པའི་དུས་སུ་སྟོན་གནམ་གཡའ་དག་ལ་སྲོད་ཀྱི་སྨག་འཐུག་པོས་ཁྱབ་པ་ལྟ་བུའི་སྟོང་ཁང་ནག་ལམ་པའི་སྣང་བ་འབྱུང་། སྣང་བ་ནག་ལམ་པ་འཆར་བའི་ཤུན་ནི། དབུ་མའི་ནང་གི་ཡས་རྒྱང་མས་རྒྱང་རྣམས་སྟེང་གའི་རོ་ཤུང་གི་མདུད་པ་དུག་སྐོར་གྱི་སྟེང་ཐམས་ཅད་ཀྱི། སྟེང་གི་ཐིག་ལེ་དཀར་དམར་གཉིས་ཀྱི་སྐུ་ཐུགས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཕྱི་རོལ་ནས་ཉི་ཟླ་ཀྱིས་ཁྱབ་པ་ལྟ་བུའི་ཁང་ཁྱིམ་ཆེན་པོ་ཟེར་རོ། སྟེང་གི་ཐིག་ལེ་དཀར་པོ་མཁའ་མཉམ་པར་ཡོད་པ་ཟླ་ཁའི་རང་བཞིན་ཅན་ཡིན་ལ། ཕྱི་རོལ་ནས་ཉི་ཟླ་ཀྱིས་ཁྱབ་པ་ལྟ་བུའི་ཁང་ཁྱིམ་ཆེན་པོ་ཟེར་རོ། སྟེང་གི་ཐིག་ལེ་དཀར་པོ་མཁའ་མཉམ་པར་ཡོད་པ་ཟླ་ཁའི་རང་བཞིན་ཅན་ཡིན་ལ། ཕྱི་རོལ་ནས་ཉི་ཟླ་ཀྱིས་ཁྱབ་པ་ལྟ་བུའི་ཁང་ཁྱིམ་ཆེན་པོ་ཟེར་རོ། སྟེང་གི་ཐིག་ལེ་དཀར་དམར་གཉིས་ཀྱི་སྐུ་ཐུགས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་

དབུས་སུ་ཆུད་ནས་ཕྱད་པའི་ཏིན་གྱིས་དེ་འདྲའི་འབྱུང་བ་ཡིན། དེ་ལ་ཉོར་ཐོག་དང་ཤིན་ཏུ་སྟོང་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཉོར་ཐོག་ལའང་དྲན་བཅས་དང་དྲན་མེད་གཉིས་ལས། ཉོར་ཐོག་ཀྱི་སྟོང་དྲན་བཅས་དང་། སྐད་ནི་གང་ཡང་མི་དྲན་པར་དྲན་མེད་དུ་བཏུལ་བ་ལྟར་ནག་འཐོམས་ཀྱིས་འགྲོ་བར་གསུངས་སོ། །འབྱུང་བ་ཐིམ་རིམ་སྐབས་སྐང་བ་དཀར་ལམ་པ་དང་། དམར་ལམ་པའམ་དམར་སེར་ནག་ལམ་པ་གསུམ་འབྱུང་བའི་ཏིན་བཤད་པ་འདིའི་ཁྲུས་ཡང་། རྗེའི་གསུང་རིམ་ལྟ་གདན་ཇོ་གསས་ཀྱི་ཁྲིད་ཡིག་ལས། འདི་ནི་སྐང་བ་གསུམ་རིམ་ཐིམ་ནས་རྟུང་རྣམས་སྟིང་གའི་མི་ཤིགས་པ་ལ་ཐིམ་པ་དང་། སྤྲི་བོའི་ཐིག་ལེ་དཀར་པོ་མར་བབས། ལྟེ་བའི་དམར་པོ་ཡར་འོངས་ཏེ་སྟིང་གའི་ཐིག་ལ་ལ་འདུས་པའི་སྐབས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཨ ཉོར་ཐོག་འོད་གསལ་ལ་ཐིམ་པའི་དུས་སུ་སྤྲོད་བྱེད་ཀྱི་སྐྱོན་རྣ་ཉི་སྐག་གསུམ་དང་བྲལ་བའི་ཐོ་རངས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་གཡའ་དག་ལྟ་བུའི་སྟོང་ སང་འཆར་རོ། །དེ་ལ་འོད་གསལ་དང་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ཐ་མལ་པའི་འཆི་བ་འོད་གསལ་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པ་ལ་ཐུགས་དམ་ལ་བཞུགས་པའི་ཐ་སྙད་བྱེད་དོ། །འོ་ན་འཆི་བ་འོད་གསལ་དེ་སྤྱིར་འོད་གསལ་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་ནམ་མིན་ཞེ་ན། རྣལ་འབྱོར་པས་འོད་གསལ་མ་བྱས་ཏེ་ལྟ་ཐོག་ཏུ་འཛོག་པ་ནི་འོད་གསལ་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་ཀྱང་། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་ཐ་མལ་པ་ལ་རང་ཤུགས་ཀྱིས་ཤར་བའི་འཆི་བ་འོད་གསལ་ནི་གཉིས་སྣང་རགས་པ་འགགས་པ་ཙམ་ལ་འོད་གསལ་ཞེས་བཏགས་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི་མཚན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་མཁས་པ་འགའ་གསུང་ངོ་། །འོད་གསལ་མ་བྱ་བསྒོམས་ཞེས་པ་ནི། ལམ་དུས་སུ་བསྒོམས་སྟོབས་ཀྱིས་ཤར་བའི་འོད་གསལ་ལ་བྱའི་འོད་གསལ་དང་། འཆི་དུས་ཀྱི་འོད་གསལ་ལ་མའི་འོད་གསལ་ཟེར་བས། དེ་གཉིས་འཆི་བ་འོད་གསལ་གྱི་དུས་སུ་ངོ་ཤེས་ནས་བསྒོམས་པ་ལ་འོད་གསལ་མ་བྱ་བསྒོས་པ་ཟེར། ས་ཆུ་ལ་ཐིམ་ཞེས་བརྗོད་ཀྱང་། ས་ཁམས་ཡི་མེད་དུ་སོང་བ་མིན་ལ། སས་ཤེས་པའི་རྟེན་བྱེད་པའི་ནུས་པ་ཉམས་པ་ལ་ས་ཆུ་ལ་ཐིམ་ཞེས་སོ། །ཆུ་མེ་ལ་ཐིམ་ཚུལ་སོགས་ཡང་དེ་དང་འདྲ། རླུང་རྣམ་ཤེས་ལ་ཐིམ་ཞེས་སོགས་ནི། སྐ་སྒོར་རྩུ་བའི་རླུང་རགས་པས་ཤེས་པའི་རྟེན་མི་བྱེད་པའམ། ཡང་ན་རླུང་རགས་པ་དེ་སྟིང་གའི་རྩ་མདུད་ཀྱི་ནང་གི་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་རླུང་ཕྱ་བ་ལ་ཐིམ་པ་ཡིན་གྱི། ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་རླུང་ཕྱ་བ་ཐིམ་པ་ནི་མིན་པར་གསུངས་རྗེའི་གསུང་ཟིན་བྱིས་རྗོགས་རིམ་དཔྱིད་ཀྱི་ཐེག་ལེ་ལས་གསུངས་སོ། །དེ་དུས་རླུང་རགས་པས་ཤེས་པའི་རྟེན་མི་བྱེད་ཀྱང་། ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་རླུང་ཕྱ་མོས་ཤེས་པའི་རྟེན་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་། རྗེའི་རིམ་ལྟ་གསལ་སྒོན་ལས། དེས་ན་ཤུ་མ་ཡི་མ་ལ་ཐིམ་ཞེས་པ་ནི་ཤུ་མའི་ནུས་པ་བསྡུས་ནས་མི་གསལ་དུ་སོང་བ་ན། ཡི་མ་ལ་ནུས་པ་འཕོས་པ་འདྲ་བ་ཞིག་བྱུང་བ་དེར་བཏགས་པ་ཙམ་མོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་དེ་དང་འདྲའོ། །འབྱུང་བ་ཐིམ་རིམ་འདི་རང་བཞིན་གྱིས་འཆི་བ་ལ་མ་གཏོགས་ཆུར་བྱེད་ནས་གློ་བུར་དུ་འཆི་བ་ལྟ་བུ་མེད་པར་བཤད།

འཆི་བདག་སྟེ། ❶ འཆི་བདག་གཤིན་རྗེའི་ཚོགས། ❷ མ་རིག་པ་ནི་གཙོ་བོའམ་རྒྱལ་པོ་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་འཆི་བདག་ཅེས་བྱ་ལ། སྡེ་ནི་འཁོར་དེ་དེའི་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བ་སོགས་པའི་ཡན་ལག་ལྔག་མ་བཅུ་གཅིག་གོ། དཔེར་ན་སོ་སོར་ཐར་པའི་མདོ་ལས། འདམ་བུའི་ཁྲིམ་ལ་གྲང་ཆེན་བཞིན། །འཆི་བདག་སྡེ་རྣམས་གཞོམ་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །མའི་སོ་ཐར་གྱི་མདོའི་འགྲེལ་པ་ལ་གཞི་བྱས།

འཆི་འཕོ་བ། འཆི་བ། སྐྱ་བཤད་ནི། འཆི་བ་ནི་སྲོག་གི་དབང་པོ་འགག་པ་དང་། འཕོ་བ་ནི་བར་དོ་ལ་ཟེར་བ་མཆིམས་མཛོད་ན་གསལ།

འཆི་བ་དགུ་ཕྲུགས་སུ་བསམ་པ། རྒྱུ་མཚན་དགུའི་སྟོབ་ནས་འཆི་བའི་ཚུལ་བསམ་པ་ལ་ཟེར། ཕྲུགས་ཞེས་པ་འདིར་སྡེ་ཚན་གྱི་མིང་ཡིན། དེ་ཡང་རྒྱས་པར་བཤད་ན། རྒྱ་བ་གསུམ། རྒྱ་མཚན་དགུ། ཐག་བཅད་པ་གསུམ་གྱི་སྟོབ་ནས་བསམ་པ་ལ་བྱ་སྟེ། རྒྱ་བ་གསུམ་ནི། ངེས་པར་འཆི་བ་བསམ་པ། ནམ་འཆི་ངེས་མེད་བསམ་པ། འཆི་བའི་ཚེ་ཆོས་མ་གཏོགས་པ་གང་གིས་ཀྱང་མི་ཕན་པ་བསམ་པ་དང་གསུམ་མོ། །རྒྱུ་མཚན་དགུ་ནི། དང་པོ་ངེས་པར་འཆི་བའི་རྒྱུ་མཚན་གསུམ་ནི། འཆི་བདག་ངེས་པར་འོང་ལ་ཀུན་གང་གིས་ཀྱང་བཟློག་ཏུ་མེད་པ། ཚེ་ལ་སྟོན་པ་མེད་ཅིང་འབྲིད་བྱེད་བར་མ་ཆད་དུ་ཡོད་པ། གསོན་པའི་ཚེའང་ཆོས་བྱ་ལོང་མེད་པར་ངེས་པར་འཆི་བ་བསམ་པ་དང་གསུམ་མོ། །གཉིས་པ་ནམ་འཆི་ངེས་མེད་བསམ་པ་ལ་རྒྱུ་མཚན་གསུམ་ནི། སྤྱིར་འཛམ་བུ་གླིང་པ་དང་བསྟོས་སྐྱེགས་དུས་ཀྱི་ཚེ་ལ་ངེས་པ་མེད་པ། འཆི་བའི་ཀུན་མང་ཞིང་། གསོན་པའི་ཀུན་ཉུང་བས་ཀྱང་ནམ་འཆི་ལ་ངེས་པ་མེད་པ། ལུས་ཤིན་དུ་ཉམ་ཆུང་བས་ཀྱང་ནམ་འཆི་ལ་ངེས་པ་མེད་པ་དང་གསུམ་མོ། །གསུམ་པ་འཆི་བའི་ཚེ་ཆོས་མ་གཏོགས་པ་གང་གིས་ཀྱང་མི་ཕན་པ་ལ་རྒྱུ་མཚན་གསུམ་ནི། ལུས་ལོངས་སྤྱོད་གཉེན་གང་གིས་ཀྱང་མི་ཕན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གསུམ་དང་དགུའོ། །ཐག་བཅད་པ་གསུམ་ནི། ངེས་པར་འཆི་བ་བསམ་པའི་སྒོ་ནས་ཆོས་བྱེད་དགོས་པ་ཐག་བཅད། ནམ་འཆི་ངེས་མེད་བསམ་པའི་སྒོ་ནས་དལ་ཉེད་ནས་ཆོས་བྱེད་དགོས་པར་ཐག་བཅད། འཆི་བའི་ཚེ་ཆོས་མ་གཏོགས་པ་གང་གིས་ཀྱང་མི་ཕན་པར་བསམ་པའི་སྒོ་ནས་ཆོས་ཁོ་ན་བྱེད་དགོས་པར་ཐག་བཅད་པ་དང་གསུམ་མོ། ।

འཆི་བ་ཆོས་སྐྱའི་རྣལ་འབྱོར། འཆི་བ་ཆོས་སྐྱའི་ལམ་ཁྱེར་དང་འདྲ།

འཆི་བ་ཆོས་སྐྱའི་ལམ་ཁྱེར། རང་དང་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྷ་རྣམས་སྟོང་པར་སྒྲུབས་ནས་དེ་ལ་རྟེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པ་ལ་ཟེར། འདི་གཞིའི་འཆི་བ་སྒོང་བྱེད་ཡིན། དེ་ལ་འཆི་བ་ཆོས་སྐྱར་འཁྱེར་བའི་ལམ་འཁྱེར་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་ལས་བྱང་ཆུབ་པ་དང་། ལྷག་མོས་འོད་གསལ་དུ་སྤྲུད་པའི་དེ་ཉིད་དང་། དོན་དམ་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཞེས་བྱའོ། । རྗེའི་གསུང་ལ་གཞི་བྱས་ཏེ་བཀོད།

འཆི་བ་ཆོས་སྐྱེའི་ལམ་འཁྲིར་གྱིས་འཆི་བ་སྤྱོང་ཚུལ། བསྐྱེད་རིམ་པའི་ཆོས་སྐྱས་འཆི་བ་སྤྱོང་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཡིན་སྟམ་ན། ཐ་མལ་པའི་འཆི་བ་རང་དགའ་བ་འབྱུང་བའི་དོད་ལ། རྣལ་འབྱོར་པ་ལ་ལྟག་མོས་འོད་གསལ་དུ་བསྟས་པའི་ཆོས་སྐྱ་འབྱུང་བ་སྟེ། བསྐྱེད་རིམ་པའི་ཆོས་སྐྱས་འཆི་བ་སྤྱོང་བའི་ཚུལ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསང་འདུས་བསྐྱེད་རིམ་བློ་གསལ་བྱང་བའི་རེ་སྐོང་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་བཀོད།

འཆི་བ་ཆོས་སྐྱའི་བསྟེ་བ། བསྟེ་བ་སྐོར་དགུའི་བདུན་པ་དང་འཆི་དུས་ཀྱི་བསྟེ་བ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་ནི། འཆི་བའི་འོད་གསལ་ཆོས་སྐྱ་དང་བསྟེ་བ་ནི། འཛམ་བུ་གླིང་པའི་མི་ཁམས་དུག་ལྟན་ཞིག་རིམ་གྱིས་འཆི་བའི་ཚེ་སྙིང་གར་རང་ཤུགས་ཀྱི་རླུང་འདུ་བའི་གནད་ཀྱིས། འཆི་བའི་ཚེ་སྣང་མཆེད་ཐོབ་འོད་གསལ་དང་བཅས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འཆར་ཞིང་། དུས་དེར་ཤར་བའི་འོད་གསལ་ནི་མའི་འོད་གསལ་ཡིན་ལ། སྙིང་གི་ལོ་གས་པའི་གནས་རྣམས་སུ་གནད་དུ་བསྟན་པ་ལ་བརྟེན་ནས། སྣང་མཆེད་ཐོབ་འོད་གསལ་དང་བཅས་པ་ཤར་བའི་འོད་གསལ་ནི་བྱའི་འོད་གསལ་ཡིན་ཞིང་། འཆི་བའི་ཚེ་རླུང་སྡུད་པར་རྩོམ་པ་ན་སྙིང་གའི་སྡུད་རིམ་ལེགས་པར་བསྒོམས་ཏེ། འོད་གསལ་མ་བྱ་འདྲེས་པའི་འོད་གསལ་ཤར་བའི་ཚེ། ལྷ་ཐོག་ཏུ་ལེགས་པར་བཞག་སྟེ། འོད་གསལ་ལ་ཇི་ཙམ་གནས་གནས་ཀྱི་བར་འཛོག་པ་ནི་འཆི་བ་ཆོས་སྐྱའི་བསྟེ་བའོ། །རྗེའི་གསུང་ལྟར་བཀོད།

འཆི་བ་འོད་གསལ། འཆི་དུས་ཀྱི་འོད་གསལ། དེ་ལ་མའི་འོད་གསལ་ཡང་རེར། ཉར་ཐོག་འོད་གསལ་ལ་ཐེམ་ཞིང་། ཉར་ཐོག་ཀྱི་སྣང་དྲན་མེད་དེ་སངས་ནས། གཉིས་སྣང་རགས་པ་ཟུང་རང་ཀུང་མེད་པར། སྟོན་གྱི་ནམ་མཁའ་གཡའ་དག་པ་ལ་རླ་འོད་ཉི་འོད་མུན་པ་སྟེ། སྤོད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུན་གསུམ་དང་བྲལ་བའི་ཐོ་རངས་ཀྱི་ནམ་མཁའི་རང་མདོག་ཇི་ལྟ་བཞིན། སྟོང་སང་ཤེན་ཏུ་དྭངས་པའི་སྣང་བ་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཉམ་གཞག་གི་སྣང་བ་འབྲ་བ་དེ་ལ་རེར། དེ་ལྟར་འཆར་བའི་རྒྱུན་ཡང་། ཐེག་ལེ་དཀར་དམར་གཉིས་མི་ཤེགས་པའི་ཐེག་ལེ་དཀར་དམར་ལ་ཐེམ། དབུ་མའི་ནང་གི་རླུང་ཐམས་ཅད་ཀུང་ཤེན་ཏུ་ཕྱ་བའི་སྒོག་འཇོན་གྱི་རླུང་ལ་ཐེམ་པས། དང་པོ་ནས་ཡོད་པའི་ཤེན་ཏུ་ཕྱ་བའི་རླུང་སེམས་མངོན་དུ་གྱུར་པས་ན། དེ་འབྲའི་སྣང་བ་ཤར་གྱི། ཕྱི་རོལ་ནས་ནམ་མཁའི་སྟོང་སང་སྣང་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །འཆི་བ་འོད་གསལ་ལ། འོད་གསལ་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་མིན་གཉིས་ཡོད་པར་གསུངས་ཏེ། རྣལ་འབྱོར་པས་འོད་གསལ་མ་བྱ་བསྒེས་ཏེ་ལྷ་ཐོག་ཏུ་འཇོག་པའི་འོད་གསལ་ནི། འོད་ཉར་མ་ཡིན་པར་ཐ་མལ་པ་ལ་རང་ཤུགས་ཀྱིས་ཤར་བའི་འཆི་བ་འོད་གསལ་ནི་གཉིས་སྣང་རགས་པ་འགགས་པ་

ཙམ་ལ་འོད་གསལ་ཏུ་བཏགས་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི་མཚན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་སྟོང་པ་བཞིའི་སྐབས་སུ་སྟ་མ་སྟ་མ་ཡུལ་སྣང་དང་བཅས་པ་ལས་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་རྣམས་ཡུལ་སྣང་དང་བཅས་ཇེ་ཕུ་ཇེ་ཕུར་སོང་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཡིད་ངོར་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སྣང་བ་རགས་པ་ལོག་ནས་སྟོང་སང་ངེ་བ་ཞིག་ཤར་བ་ཡིན་གྱི་སྟོང་ཉིད་མཚན་ཉིད་པ་ཤར་བ་མིན་པར་གསུང་ངོ། །

འཆི་མེད། ❶ ཆེ་ལ་མངའ་བཟེས་པ། ② ལྷ། ❷ ཐར་པ།

འཆི་མེད་གནས། ❶ ཐར་པའམ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གོ་འཕང་། ཇི་སྐད་དུ། རྒྱུད་ཀྱང་དར་ཏེ་ཀཱ་ལས། ཕུལ་དུ་བྱུང་བའི་དམ་ཆོས་བདུད་རྩིའི་རོ། །གང་ཞེག་མྱངས་པས་འཆི་མེད་གནས་སྟེར་བ། །འཕོར་ལོ་བར་མཐའི་གསུང་གི་གཅེས་པའི་དོན། །ཇི་བཙུན་ཀླ་མའི་གསུང་བཞིན་བཤད་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །❷ མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་གོ་འཕང་། སྒྲ་བཤད་ནི། འཆི་མེད་ནི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཡིན་ལ། གནས་ནི་གོ་འཕང་ངོ། །

འཆི་མེད་བུ་མོ། ལྷའི་བུ་མོ།

འཆི་མེད་མཛོད། མངོན་བརྗོད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་འཆི་མེད་མཛོད། པཉྩ་ཀ་འཆི་མེད་སེང་གེས་མཛད། གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་འགྲུར།

འཆི་སྲིད། སྲིད་པ་ལ་བཞིར་ཕྱེ་བའི་འཆི་སྲིད་ནི། འཆི་བའི་སྐད་ཅིག་ཐ་མའོ། །

འཆུན་པ། ❶ [ཐ་མི་དད་པ] [ཆུན་པའི་དཔྱར་བ་དང་མ་འོངས་པ] བཀུལ་ནས་འཐུལ་བ། དཔེར་ན། ཀ་ཐོད་བཅུན་ནས་འཆུན་པ། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❷ ཕྱོགས་པ། ཐུབ་པ། ནུས་པ། [ཕལ་སྐད] འབ་སྟུ་འདུ་བ། དཔེར་ན། རང་གི་ཏློ་གོས་ཀྱིས་མ་འཆུན་པའི་ཆོག་དོན་གྱི་ཆ་ལ་ནོར་འཐུལ་ཤོར་པ་ཡོད་པ་གོར་མ་ཆག་པས། རྣམ་དཔྱོད་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ཞིབ་ཏུ་དཔྱད་དེ་གང་བདར་གྱི་ཚུལ་དུ་ལྟད་ཞུགས་སེལ་བར་རིགས་ཤིང་། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ།

འཆུམ་པ། [ཐ་མི་དད་པ] [འཆུམས་པའི་དཔྱར་བ་དང་མ་འོངས་པ] ཆགས་པ། ཆགས་སེམས། སྲིད་པ། སྲིད་ཞིན། ཆགས་ཞེན། ཞེན་ཆགས། ཆགས་སེམས། བརྐམ་ཆགས་ཀྱི་སེམས། འཆུམ་པའི་སེམས། འདོད་ཇམ། འཁུ་བའི་སེམས་རྣམས་དོན་ཕལ་ཆེར་འདྲའོ། །ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། གཞན་གྱི་ནོར་ལ་སོགས་པ་བཟང་པོ་ལ་ཡོངས་སུ་རྟོག་ཅིང་རོ་མྱང་བར་བྱེད་པས་འཆུམ་པའི་སེམས་དང་ལྡན་པ་དང་། ལྟ་བུ།

འཆུམས་པ། འཆུམ་པའི་འདས་པ།

འཆེལ་བ། ❶ ཞེན་པའམ་ཆགས་པ། དཔེར་ན། ཆོག་ཙམ་ལ་འཆེལ་བ། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❷ བསྟེན་པ། གང་པ་དང་ཡིབ་པ། དཔེར་ན། པཊ་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་རང་རྣམ་ལས། དམ་པའི་སྟེང་ལ་འཇིགས་པ་སྤྱིན་བྱེད་པ། །དུག་གསུམ་ཆང་གིས་རབ་ཏུ་མྱོས་པ་ཡིས། །བྲོས་གར་མངོན་པར་བསྐྱར་ཀྱང་ཚུལ་བསྟན་ཞེས། །ཡོལ་བའི་ཕག་ཏུ་འཆེལ་ལའང་བདག་མི་དེད། །ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ། ।

ཇ

ཇ་ཏོར། རས་ལས་བྱས་པའི་སྦྲ་གུར།

ཇ་ནས་འདྲ་མ། དགེ་འདུན་དང་སྐུ་མགོན་སོགས་ལ་གསོལ་ཇ་ཞུ་ཚུལ་ཞེག་སྟེ། ཐོག་མཐའ་གཉིས་ཕྲ་ཞིང་དགྱིལ་སྡོམ་པ་ནས་འབྱུའི་རྣམ་པ་ལྟར་འབྱལ་བའི་དོན། དཔེར་ན་ཇ་ནས་འདྲ་མ་ཞུ་དགོས་ལྟ་བུ།

ཇི་ལྟར་ཁྱད་ཞུགས་ཀྱང་། ཇི་ལྟར་ལེགས་ཀྱང་། ཕལ་སྐད་དུ། གཅོད་ཡག་ནའང་ཞེས་པ་དང་འདྲ།

ཇི་ལྟར་རུ་མཆོ་ཆེ་ནང་ཆུ་ཐིགས་ལྟང་། མདོ་ལས། ཇི་ལྟར་རུ་མཆོ་ཆེ་ནང་ཆུ་ཐིགས་ལྟང་། །རུ་མཆོ་མ་ཟད་བར་དུ་དེ་མི་འཛད། །དེ་བཞིན་བྱང་ཆུབ་ཡོངས་བསྔོས་དགེ་བ་ཡང་། །བྱང་ཆུབ་མ་ཐོབ་བར་དུ་དེ་མི་འཛད། །ཅེས་པའི་ལུང་འདི་བློ་གྲོས་རུ་མཆོས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས་འབྱུང་བར་གསུངས་ཆེའང་། བོད་དུ་འགྱུར་བའི་མདོ་དེར་མི་སྣང་ལ། བློ་གྲོས་མི་ཟད་པའི་མདོར་དོན་དེ་ཇི་ལྟ་ཆོག་ལྟག་ཏུ་འབྱུང་བས་བརྟག་དགོས། ཞེས་རྗེ་གྱང་ཐང་པའི་བསྟན་འབར་མའི་ཉིམ་རང་གསལ།

ཇི་ལྟར་ནད་པ་ནད་པ་ལ། ལང་གཤེགས་ཀྱི་ལུང་། རྗེའི་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར་དྲངས་པ་ལས། ཇི་ལྟར་ནད་པ་ནད་པ་ལ། །སྨན་པས་སྨན་རྣམས་གཏོང་བ་ལྟར། །སངས་རྒྱས་དེ་བཞིན་སེམས་ཅན་ལ། །སེམས་ཙམ་དུ་ཡང་རབ་ཏུ་གསུངས། །ཞེས་ནད་པ་ནད་པ་ཞེས་སྡུག་གཉིས་འབྱུང་བ་ནི། ནད་པ་ཐ་དད་པའམ་སོ་སོ། ཞེས་པའི་དོན་ཏེ། ནད་པ་ཞེས་པའི་ཚིག་སྡུ་མས་མཁྱིས་ནད་ཀྱིས་ན་བའི་ནད་པ་ལྟ་བུ་དང་། ནད་པ་ཞེས་པའི་ཚིག་ཕྱི་མས་ཆུང་ནད་ཀྱིས་མནར་བའི་ནད་པ་ལྟ་བུའི་ནད་པ་སོ་སོ་ལ་སྨན་པས་སྨན་སྟེར་བ་ནི། སྨན་པའི་རང་དབང་ཞེས་མ་ཡིན་པར་ནད་པའི་ནད་ཀྱི་ཚུལ་དང་བསྟུན་དགོས་པ་དེ་བཞིན་དུ། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་དོན་ནོ། །དེའི་ཁ་ཅིག་ཏུ། ཇི་ལྟར་ནད་པ་ན་བ་ལ། །ཞེས་འབྱུང་བ་ནི་བརྗོད་བདེ་བ་ལྟར་སྣང་ཡང་གོང་དུ་བཤད་པ་ཉིད་དེའི་དག་པར་སེམས་སོ། ।

ཇི་ཞིག ❶ ཇི་ལྟ་བུ་ཞིག། ཇི་འདྲ་ཞིག། གང་ཞིག། དཔེར་ན། འདི་ལ་འདྲི་བར་བྱ་ཇི་ཞིག་ཡོད་དེ། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❷ ནམ་ཞིག

ཇི་ཞིག་ལྟར། ① རང་དགར། དོན་མེད། (ཚལ་སྐད) དེ་གི་སེ། སྨྲོད་འཇུག་ལས། ཞེ་སྡང་སྲིད་སོགས་དག་རྣམས་ནི། །ཀང་ལག་ལ་སོགས་ཡོད་མེན་ལ། །དཔའ་མཛངས་མིན་ཡང་ཇི་ཞིག་ལྟར། །དེ་དག་གིས་བདག་བྱན་བཞིན་བྱས། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །② སྐེས་དབང་། སྐབས་ལེགས་པ། འབད་རྩོལ་མེད་པ། དཔེར་ན། སྨྲོད་འཇུག་ཆེན་མོ་ལས། ཇི་ཞིག་ལྟར་རྟེད་སྐྱེ་བ་ནི། །བདག་གིས་དོན་མེད་བྱས་པ་མཚར། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཇི་ཞིག་ལྟར་སྐེས། ① རང་དགར་སྐེས་དབང་གིས། སྐབས་ལེགས་ནས། དཔེར་ན་སྨྲོད་འཇུག་ལས། ལོང་བས་ཕུག་དར་ཕུང་པོ་ལས། །ཇི་ལྟར་རེན་ཆེན་རྟེད་པ་ལྟར། །དེ་བཞིན་ཇི་ཞིག་ལྟར་སྐེས་ནས། །བྱང་ཆུབ་སེམས་འདི་བདག་ལ་སྐྱེས། །② ཆེ་འདི་ར་འབད་རྩོལ་བ་མ་བྱས་ཀྱང་སྐར་གྱེ་བསོད་ནམས་ཀྱི་དབང་གིས། དཔེར་ན། ཀུ་གར་གྱི་སྤོབ་དཔོན་བི་ར་ཙ་ན་རཀྵི་ཏའི་སྨྲོད་འཇུག་གི་འགྲེལ་པ་ལས། ཇི་ཞིག་ལྟར་སྐེས་ཞེས་པ་ནི་བསོད་ནམས་ཀྱིས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཇི་ཞིག་ན། ནམ་ཞིག་ན།

ཇི་སྲིད་འཚོ་བཅང་གི་སྣན། སྣན་བཞིའི་ཡ་གྱལ་ཏེ། ཙ་རུ་བ་རུ་སྐྱུ་རུ་སོགས་འཇིག་རྟེན་ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་སྣན་གྱི་རིགས་ཐམས་ཅད་དོ། །ཇི་སྲིད་འཚོའི་བར་བསྟེན་རུང་བས་དེ་ལྟར་དུ་བཤད་དོ། །དེ་ལ་སྣན་ཞེས་བཤད་པ་ནི་ཟུང་མཁྲིས་བད་ཀན་གསུམ་འདུས་པའི་ནད་བད་ཀན་སྐྱེ་གཡོ་ལྟ་བུ་སེལ་བར་བྱེད་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བཤད་དོ། །

ཇེ། འཕེལ་འགྱེབ་ཀྱི་ཁྱད་པར་སྟོན་པའི་སྒྲ་ཞིག

ཇེ་ཀྱང་། ཀྱང་དུ།

ཇེ་ཀྱང་ཇེ་ཀྱང་། ཀྱང་དུ་ཀྱང་དུ།

ཇེ་ཤྱ་ཇེ་ཤྱར། ཤྱ་ཟུ་ཤྱ་ཟུ།

ཇོ་ནང་པ། ཇོ་མོ་ནང་པར་གྲགས་པའི་ལྷ་བའི་ཁྲུངས་གཏུག་ས་ནི་གངས་ཀ་སའི་འགྲམ་དུ་གྲུབ་ཆེན་ཡུ་མོ་ཞེས་བྱ་བ་ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་མངོན་ཤེས་ཐར་ཐོར་ཡོད་པ་ཞིག་བྱུང་འདུག་པ་དེ་ཡིན་པར་གྲགས་ཤིང་། དེས་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ཡིག་ཆ་འགའ་ཞིག་ཀྱང་མཛད། ལུགས་དེ་རྒྱས་པར་བྱེད་པ་པོ་ནི་ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་བ་ཤེས་རབ་རྒྱལ་མཚན་ཡིན་པར་འདུག་ཅིང་། ཕྱི་ས་ཐུ་ཇོ་ནང་དགའ་གྲོལ་མཆོག་དང་། ཁྱད་པར་དུ་གྲོལ་

མཆོག་གི་སྐྱེ་བ་ཀུ་ར་ནུ་ཐས་གཞན་སྟོང་གི་ལྟ་བ་སྐུར་གསོ་མཛད་ནས་འཆད་སྒེལ་དང་ཡིག་འཛོག་ཀྱང་མང་དུ་བརྩམས། རྒྱ་བརྒན་ཕུན་ཚོགས་ཀྱིང་ཕྱག་བཏབ། ཪོ་ནང་ལུགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་དུ་མའི་དཔར་བསྐྲུན་སོ། །གཞན་སྟོང་གི་ལྟ་བ་ནི་དོན་དམ་བདེན་པ་སྐྲག་པ་རང་དབང་བའི་རྒྱ་པ་ཡིན་པར་འདོད་ཅིང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཁམས་བདེ་བར་གཤེགས་སྙིང་པོ་རྒྱ་བརྒན་ཐེར་ཟུག་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་ཀྱིས་མཚན་པ་རང་ཆས་སུ་ཡོད་པ་ཞིག་ཏུ་འདོད་དོ། །འདི་ནི་དབུ་སེམས་ཀྱི་ཤེང་རྟ་ཆེན་པོ་མཐའ་དག་གི་ལུགས་ལས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་གྱུར་པ་ཞིག་སྟེ། ཡར་འབྱོག་པ་རིན་ཆེན་ཏོག། ཪེ་རེད་གདའ་བ། ཪེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ཡབ་སྲས་སོགས་གང་ས་ཅན་གྱི་མཁས་པའི་ཡང་རྩེ་རྣམས་ཀྱིས་ལུང་རིགས་བརྒྱ་ཕྲག་གིས་འགོག་པར་མཛད་དོ། །ཅེས་དང་། ཪོ་ནང་པའི་ལྟ་བ་ནི་རང་མལ་ནས་གློ་བུར་དུ་བརྗོལ་བའི་ལྟ་བ་ཞིག་ཡིན་པར་འདུག་ཅིང་མཁས་གྲུབ་ཀྱི་ཁྲིར་གཏུག་ས་ཅིང་ཡང་མེད་དོ། །ཡྱང་སྐུ་རོལ་པའི་རྗོ་ཪེ་དང་ཐུབ་བཀའ་བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མའི་གསུང་ལ་གཞི་བྱས།

ཪོ་བོ། ❶ གཅོ་བོ། ཪེ་བོ། རྒྱལ་པོ། དཔེར་ན། འདི་ལ་ཁོ་བོ་ཅག་གི་ཪོ་བོ་བྱའོ་ཞེས་མིང་ཡང་གཉའ་ཁྲི་བཙན་པོར་བཏགས། ཞེས་བྱ་སྟོན་ཆོས་འབྱུང་དུ་གསལ་བ་ལྟར་རོ། །❷ ཚན་པའི་ཞེ་ས་སྟེ། རང་ལས་ལོ་ཚད་ཆེ་བའི་སྐྱེས་པའི་ཞེ་ས། བྱ་ཐུན་ཚན་པ་ལ་ཡ་ཪོ་དང་ཪོ་ཪོ་ཞེས་པའང་དེ་ལས་དྲས་པར་སེམས། ❸ སྟྲིན་བདག་ལའང་འཇུག་པར་མཆོ་ངྷི་སྟོང་ཆ་ན་གསལ། ❹ ལྟ་སའི་ཪོ་བོ་སྟེ། སྟོན་པ་ཐུབ་པའི་དབང་པོ་ལོངས་སྤྱོའི་ཆ་བྱད་དུ་བྱས་པའི་སྐུ་བརྟན།

ཪོ་བོ་ཪེ་དཔལ་ལྡན་ཡ་ཀེ་ཀ། མཚན་གཞན་དུ་པཾ་ཀ་ར་ཨྱི་ཎྜ་ན་ཞེས་བྱ། རྒྱ་གར་ཤར་ཕྱོགས་ཟ་ཧོར་རམ་སྦྱིས་གླའི་ཡུལ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཪོ་བོ་ཆེན་པོ་ནི་རྒྱལ་སྲིད་སྟོབས་འབྱོར་མངའ་ཐང་འགྲན་ཟླ་མེད་པའི་རྒྱལ་པོའི་སྲས་སུ་འཁྲུངས་ཀྱང་སྲིད་པའི་ཕུན་ཚོགས་དེ་རྣམས་འཆིལ་མའི་ཐག་དོར་ནས་དགྱུད་ལོ་ཉེ་ཤུ་རྩ་དྲུག་ལ་རབ་ཏུ་བྱུང་། ཏ་མ་བཀྭ་དང་ལྡ་བཅུ་རྩ་བདུན་བསྟེན་ནས་རིག་གནས་མཐའ་དག་དང་། མདོ་སྡེགས་ཀྱི་གསུང་རབ་གདམས་པ་དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་ལེགས་པར་སྦྱངས། ཁྱད་པར་ཏ་མ་ཆམ་རྫི་ཁའི་སྤྱན་སྔར་བམ་པོ་བཀྲད་བཀྭ་ཙམ་ཡོད་པའི་བསྟན་བཅོས་བྱེ་བྲག་བཤད་མཛོད་ཆེན་མོ་ལོ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་གསན་ནས་མཐའ་ཆོད་པར་སྦྱངས། ལྟ་ཏ་ཡི་ཤེས་འོད་དང་བྱང་ཆུབ་འོད་ཀྱིས་འབད་པ་དུ་མས་གདན་དྲངས་ནས་བོད་དུ་བྱོན་ཏེ་མདོ་སྔགས་ཐམས་ཅད་བསྒྱས་ནས་ལམ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་རིམ་པར་དྲིལ་བ་བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་སྒྲོན་མེས་གཅོར་བྱས་པའི་གཞུང་ཉེ་ཤུ་ལྷག་ཙམ་མཛད་པའི་སྒོ་ནས་བསྟན་པ་

ཆུས་པར་སྒེལ་བས་བསྟན་པ་ཕྱི་དར་དང་བཀའ་གདམས་པའི་སྒོལ་བཏོད། གཞན་ཡང་གསོ་རིག་ཀེ་གཞུང་ཡན་ལག་བཅུད་པ་བརྩམས། མངའ་རིས་སུ་ལོ་གསུམ། སྟེ་ཐང་དུ་ལོ་དགུ། དབུས་གཙང་དུ་ལྔ་བཅས་ལོ་བཅུ་བདུན་བོད་དུ་བཞུགས། སྒོག་དཔོན་འདི་ལ་ཆུ་གར་ཁ་ཆེ་ཡུ་ཆུན་བལ་པོ་བོད་རྣམས་ན་སྒོག་མ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་། གཙོ་བོ་ནི་ཆུ་གར་ན་ཇོ་བོ་དང་མཁྱེན་པ་མཉམ་པའི་པཉྩ་ཀ་ཆེན་པོ་བི་ཀ་པ། ཆོམ་ཨ་ཀྱ་ར་མ་ཏི། དབུ་མ་སེང་གེ། སའི་སྙིང་པོ། བཤེས་གཉེན་གསང་བ་དང་ལྡ། མངའ་རིས་སུ་ལོངས་པ་རིན་ཆེན་བཟང་པོ། ནག་ཆོ་ལོངས་བ། ལྷ་ཐུ་མ་བྱང་ཆུབ་འོད། གཙང་དུ་འགར་དགེ་བ་དང་འགོས་ཁུག་པ་ལྷས་བཙས། ལྷོ་བྱག་ནས་ཆག་པ་ཁྲི་མཆོག་དང་དགེ་བ་སྐྱོང་། ཁམས་ནས་རྣལ་འབྱོར་པ་ཆེན་པོ། དགོན་པ་པ། ཤེས་རབ་རྡོ་རྗེ། ཕུག་དར་སྨོན་པ། དབུས་ནས་ཁྱུ་རྡོག་འབྲོམ་གསུམ་བྱུང་ངོ་། །དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ནས་ཐུ་མ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིན་ལས་ཆུས་པར་བྱེད་པའི་བཙུད་འཛིན་ཆེན་པོ་ནི་སྒྲིལ་མས་ལྷང་བསྟན་པའི་འབྲོམ་སྟོན་ཆུལ་བའི་འབྱུང་གནས་ཡིན་ནོ། །ཕྱི་དར་ལ་བོད་དུ་ཆུང་སྲིའི་དོན་ལ་ལོག་པར་བཟུང་བའི་པཉྩ་ཏ་དང་རྣལ་འབྱོར་པར་སྨྲ་པ་འགའ་ཞིག་གིས་བསྟན་པའི་རྩ་བ་ཚངས་པར་སྤྱོད་པ་ལ་གནོད་པ་ཆེན་པོ་བྱས་པ། སྐྱེས་བུ་དམ་པ་འདིས་ལེགས་པར་བཀག་ཅིང་། དག་ཐེར་ལེགས་པར་མཛད་དེ་ཆུལ་བའི་བསྟན་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་འཕེལ་བར་མཛད་པས་ཁ་ཐམས་ཅད་ལ་སྐུ་དྲིན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས་གང་ས་ཅན་པས་ཇོ་བོ་རྗེ་ཞེས་ཞེ་བར་བརྗོད། དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་རྩ་གསུམ་པ་ཤིང་རྟ་ལོ་ལ་སྟེ་ཐང་དུ་མུ་ངན་ལས་འདས་པའི་ཚུལ་མཛད་དོ། ། ཕྱི་ལོ་༩༨༢ ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། ༡༠༥༤ ལོར་འདས། (982-1054)

ཇོ་བོ་སྒྲི་ཀ་སྟ་ན། པཉྩ་ཀ་སྒྲི་ཀ་སྟ་ན་དང་འདྲའོ། །

ཇོ་མོ། ❶ བཙུན་མོའི་མིང་། ❷ ལྷ་མོ། དཔེར་ན་ཇོ་བཙུན་སྒྲོལ་མ་ལ། ཇོ་མོ་སྒྲོལ་མ་ཞེར་བ་ལྟ་བུ། (ཇོའི་ལམ་ཟེམ་དང་། ཆུལ་ཟབས་གསལ་བའི་མེ་ལོང་ན་གསལ།) གཞན་ཡང་། ཇོ་མོ་གླང་མ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❸ ཚུང་མའི་ཞེ་སྡ། ཇོ་མོ་ཞེས་ཀྱང་ཁས་ཀུ་བཞེས་ལྟ་བུ། ❹ བཙུན་མ། ❺ གཙོ་མོ། སྒྲ་བཤད་ནི། མི་རྣམས་ཀྱི་གཙོ་མོ་ཡིན་པས་ཇོ་མོ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ནི་མིའི་གཙོ་བོ་ལ་ཇོ་བོ་ཞེས་བཇོད་པ་ལྟར། ཇོ་མོ་ནི་མོའི་རྟགས་སྦྱར་བ་ཙམ་ལས་དོན་ལ་ཇོ་བོ་དང་འདྲ།

ཇོ་མོ་གླང་མ། ཇོ་མོ་གངས་དཀར་ཡང་ཟེར། བལ་བོད་ཀྱི་ས་མཚམས་སུ་གངས་ཆུལ་མོ་མཐོན་མཐིང་ངམ། མཁར་རྟའི་ཇོ་མོ་གླང་མ་(Mount Everest) ཞེས་འཇམ་གྲིང་གི་གངས་རི་མཐོ་ཤོས་སུ་བརྩེས་པ་དེ་ལ། ནེ་པུ་ལིས། (Sagarmatha) ཟེར། རི་འདིའི་མཐོ་ཚད་ནི་ཕི་ཀྱི་ཞེས་གོམ་ཚད་(29,035) (8850m) ཡོད་

ཅིང་། དེའི་རྗེ་མོར་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༥༣ ཟླ་བ་༥ ཚེས་༢༩ ཉིན་བོད་རིགས་ཀར་པ་བསྟན་འཛིན་ནོར་རྒྱས་ (Tenzin Norgye) དང་། སྤུར། ཨེ་གྱི་མན། ཇེ་ལ་རི་(Sir Edmund Hillary) གཉིས་ཀྱིས་ཐོག་མར་འཛེགས་གྲུབ་པ་དང་། དེ་རྗེས་མི་རིགས་ཁ་ཤས་ཀྱིས་འཛེགས་ཡོད་ཀྱང་། སྤྱི་ལོ་ ༡༩༨༤ ཟླ་༤ ཚེས་༡༥ ཉིན་ཇི་ཅོང་གི་བྱད་མེད། འཇུན་ཀོ་ཐབྱི་(Junko Tabei) ཟེར་བས་འཛེགས་ནས་རྒྱལ་སྤྱིའི་བྱད་མེད་ཀྱི་ལོར་གང་ས་དེའི་རྗེར་བྱད་མེད་ཀྱིས་འཛེགས་པར་ཐེངས་དང་པོ་ཡིན་པར་བརྗེན་འཛམ་གླིང་ཆེ་རྒྱ་མང་པོ་དང་། གསར་ཤོག་མང་པོས་བསྟགས་བརྗོད་བྱས། གངས་རི་འདི་འབྱུང་བའི་ཤུགས་དབང་གིས་ལོ་རེ་བཞིན་མཐོ་རུ་འགྲོ་གི་ཡོད་ཅིང་། སྤྱི་ལོ་༡༩༩༩ ལོར་སྐར་ལས་ཕེ་ཀྱི་དྲུག་(found to be 6' higher in 1999) མཐོ་རུ་ཕྱིན་ཡོད་པར་བཤད། རི་འདི་ལོ་ས་ཡ་དྲུག་ཅུ་ཙམ་གྱི་གོང་ནས་ཐོག་མར་ཆགས་པའི་འགོ་ཚུགས་པར་བཤད། ཨེ་ཝེ་རེ་སི་(Everest)ཞེས་པའི་མིང་ཐོགས་ཚུལ་ནི་(Sir George Everest in 1865, British surveyor-general of India) ཞེས་པའི་དབྱིན་ཇིའི་མི་དེས་གངས་རི་དེའི་མཐོ་ཚད་དང་ས་གནས་གར་ཡོད་ཀྱི་ཡིག་ཆ་གསལ་བར་གཏན་འབེབས་བྱས་པ་ནས་བརྒྱང་མིང་ཆགས་པར་བཤད། ཞྭ་སྣབ་པའི་རྒྱལ་རབས་སོགས་ལ་གཞི་བྱས།

འཇན་ཕོ། སྐྱེས་པ།

འཇན་མོ། བྱད་མེད།

འཇམ། ཐུག་པའི་མིང་སྟེ། མདོ་སྟེ་བསྒལ་བརྗང་ལས། ང་ནི་སྟོན་ཆེ་དམན་པར་གྱུར་པའི་ཚེ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཤྲཱི་ཐུབ་ཆེན་ལ། །འཇམ་གང་ཞེག་གིས་དབུལ་བ་བྱས་ནས་ཀྱང་། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་བསྟན་དར་ལྟ་རམས་པ་གསུང་།

འཇམ་དཔལ། གསང་འདུས་འཇམ་དཔལ་དོ་ཇེ་དང་འདྲ།

འཇམ་དཔལ་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སྐོར། འཇམ་དཔལ་རྩ་རྒྱུད། ཤྲཱི་ཐོ་ཁོས་ཀྱི་འགྲེལ། དཔའ་བོ་གཅིག་གྲུབ། དགེ་ཐོ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱལ་བའི་འགྲེལ། འཇམ་དཔལ་གྱི་ཞལ་ནས་གསུངས་པ་ཤེ་ལོ་ཀ་ཉི་ཤུ། ཀུའི་དབང་པོའི་འགྲེལ། འཇམ་དཔལ་གྱིས་དམོད་བཙུགས་པ་འཇམ་དཔལ་ཤེས་རབ་ཐོག་འཕེལ་ཤེ་ལོ་ལྟ། འཇམ་དཔལ་ཡི་གེ་འབྲུ་གཅིག་པ། འཇམ་དཔལ་གྱིས་དམ་བཅས་པ། འཇམ་དཔལ་རྩེན་པོ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བསྟོད་པ་སྟེ་བརྒྱད་དོ། །འཇམ་དཔལ་གྱི་མཚན་བརྒྱ་རྩ་བརྒྱད་པ་ཤེ་ལོ་ཀ་བཞི་བཅུ། འཇམ་དཔལ་གྱིས་ཤེས་རབ་བསྟོད་པ། མཐུན་སྐྱོབ། ལྷ་གྱི་ཤུ་ར། འཇམ་དཔལ་གྱི་སྡུག་བསྔལ་ཞི་བྱེད། འཇམ་དཔལ་ལ་ལྷ་མོ་བརྒྱད་ཀྱིས་བསྟོད་པ་

བཅས་སོ། །འདི་འཇམ་དཔལ་ལ་བྱ་མོ་བཀྲད་ཀྱིས་བསྟོད་པ་དང་གཅིག་མི་གཅིག་བརྟག་སྟེ། དེ་དག་མ་རྟེད་དོ། །ཞེས་བྱ་སྟོན་གསུང་།

འཇམ་དཔལ་ཞལ་ལུང་། ❶ ཇི་བཙུན་འཇམ་དབྱངས་ཀྱི་ཞལ་ལས་བྱུང་བའི་མན་ངག་གམ་གསུང་རྒྱུན། ❷ སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོའི་སློབ་མ་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཞབས་ཀྱི་འཇམ་དཔལ་གྱི་གསུང་ལ་ཟིན་བྲིས་སུ་མཛད་དེ་སྤྱར་བའི་གཞུང་། ཞལ་ལུང་ཡང་ཟེར། ཇི་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་རིམ་ལྟ་གསལ་སྒྲོན་སོགས་གསང་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་མང་པོར་ཞལ་ལུང་ཞེས་འབྱུང་བ་དེ། འཇམ་དཔལ་ཞལ་ལུང་ལ་གསུང་བ་ཡིན། འདི་གསང་འདུས་འཇམ་དཔལ་རྡོ་རྗེའི་རྗེགས་རིམ་བསྟན་པའི་གཞུང་ཡིན། འདི་འཇམ་དཔལ་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་གྲས་སུ་བཞུགས། ❸ རྒྱལ་མཆོག་ལྷ་པ་ཆེན་པོས་མཛད་པའི་ལམ་རིམ་འཇམ་དཔལ་ཞལ་ལུང་།

འཇམ་དཔལ་གཞོན་ནུར་གྱུར་པ། ཇི་བཙུན་འཇམ་པའི་དབྱངས། སྒྲ་བཤད་ནི། སྒྲིབ་གཉིས་ཀྱི་རྩུབ་རིག་དང་བྲལ་བས་ན་འཇམ། ཚོགས་གཉིས་ཀྱི་དཔལ་དང་ལྡན་པས་ན་དཔལ། ན་ཚོད་བཙུ་དྲུག་ལོན་པའི་ཉམས་དང་ལྡན་པས་ན་གཞོན་ནུར་གྱུར་པའོ། ।

འཇམ་དབྱངས། ཤེས་རབ་ཀྱི་ལྷ། སྒྲིབ་གཉིས་བག་ཆགས་དང་བཅས་པའི་རྩུབ་རིག་དང་བྲལ་བས་ན་འཇམ། གསུངས་དབྱངས་ཡན་ལག་དྲུག་ཏུ་དང་ལྡན་པས་ན་དབྱངས།

འཇམ་དབྱངས་ཀྱི་ཕྱག་མཚན་རལ་གྲི་དང་གླིགས་བམ་གྱི་མཆོག་དོན། རལ་གྲིས་དངོས་འཛིན་འཁྲི་ཤེང་གཅོད་པ་དང་། གླིགས་བམ་གྱིས་ཟབ་མོའི་དོན་སྟོན་པར་མཆོན། རྗེའི་འཇམ་དབྱངས་བསྟོད་སྒྲིན་ཏུ་མཆོ་ལས། དཔྱང་རྩུན་གདུ་བུས་མཛེས་པར་བྱས་པ་ཡི། །གཡས་པའི་ཕྱག་ན་དངོས་འཛིན་འཁྲི་ཤེང་གི། ལྷོན་པ་དྲུངས་ནས་གཅོད་པའི་རལ་གྲི་ནི། །འབར་བའི་འོད་ཀྱི་དྲ་བ་འགྱེད་པ་བསྣམས་ས། །ཞི་སྐྲ་གཉིས་སུ་མེད་པའི་རྣེན་འབྲེལ་ལམ། །མ་ལུས་གསལ་བར་སྟོན་པའི་གླིགས་བམ་མཆོག། ཡུག་རྩལ་སྟོན་པོའི་ལྷ་བར་གནས་པ་ཡི། །སྟོང་བུ་གཡོན་པའི་ཕྱག་གིས་ཐུགས་ཀར་འཛིན། །ཞེས་གསུངས།

འཇམ་དབྱངས་བསྟོད་སྒྲིན་ཏུ་མཆོ། འཇམ་པའི་དབྱངས་ལ་བསྟོད་པའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་བསྟོད་སྒྲིན་ཏུ་མཆོ་ཞེས་བྱ་བ་ཇི་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་མཛད།

འཇམ་དབྱངས་བསྟོད་སྒྲིན་ཏུ་མཆོའི་ཀྲི་ཀ། འཇམ་དབྱངས་བསྟོད་སྒྲིན་ཏུ་མཆོའི་ཀྲི་ཀ་རྒྱལ་མཚན་བསྒལ་བཟང་ཏུ་མཆོས་མཛད་པ།

འཇའ་ལུས། རླུང་སེམས་ཙམ་གྱིས་བསྒྲུབས་པའི་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་ལྷའི་སྐུ་ལ་འཇའ་ལུས་ཀྱི་སྐུ་ཞེས་བྱའོ། །ཇི་

གསུང་ཟེན་བྱིས་ཇོ་གས་རིམ་དཔྱིད་ཀྱི་ཐེག་ལེ་ན་གསལ།

འཇའ་ལུས་ཀྱི་སྐུ། འཇའ་ལུས་དང་འདྲ།

འཇིག་རྟེན། ❶ ཁམས་གསུམ་འཁོར་བའི་གནས། ❷ ཁམས་གསུམ་པའི་འགྲོ་བ།

འཇིག་རྟེན་མཁྱེན་པ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས་ཤིག །སྨྲ་བཤད་ནི། ཉེན་མཚན་དུས་དྲུག་ཏུ་གདུལ་བྱའི་འཇིག་རྟེན་ལ་གཟིགས་ནས་ཆོས་ཀྱི་སྐལ་པ་དང་ལྡན་མི་ལྡན་མཁྱེན་པར་མཛད་པའོ། །

འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་བྱེ་བ་ཕྲག་བརྒྱ། སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས།

འཇིག་རྟེན་གྱི་མ་མོ་བདུན། ༡ ཚངས་པ་མོ། (ཚངས་པའི་ཆུང་མ) ༢ ཁྱབ་འཇུག་མོ། (ཁྱབ་འཇུག་གི་ཆུང་མ) ༣ དྲག་མོ། (དྲག་པོ་དབང་ཕྱུག་གི་ཆུང་མ) ༤ དབང་མོ། (བརྒྱ་བྱིན་གྱི་ཆུང་མ) ༥ གཞོན་ནུ་མོ། (གཞོན་ནུ་གདོང་དྲུག་གི་ཆུང་མ) ༦ ཕག་མོ་དང་། ༧ ཏཱན་བྱད་མ་སྟེ་བདུན་ནོ། །ཞེས་རྗེའི་འགྲེལ་པ་བཞི་སྦྲགས་ལྟར་བཀོད།

འཇིག་རྟེན་ཆོས་བརྒྱད། རྙེད་པ་བྱུང་ན་དགའ་ལ། མ་བྱུང་ན་མི་དགའ་བ། བདེ་བ་བྱུང་ན་དགའ་ལ། སྡུག་བསྔལ་བྱུང་ན་མི་དགའ་བ། སྙན་གྲགས་བྱུང་ན་དགའ་ལ། མ་བྱུང་ན་མི་དགའ་བ། བསྟོད་ན་དགའ་ལ་སྨད་ན་མི་དགའ་བའི་ཚགས་སྡུད་གི་བློ་བརྒྱད་པོ་རྣམས་སོ། །དེ་ལ་ཆོས་བརྒྱད་ཀྱང་ཟེར། དེ་ཡང་ཀུ་སྤྲུབ་ཀྱིས། འཇིག་རྟེན་མཁྱེན་པ་རྙེད་དང་མ་རྙེད་དང་། །བདེ་དང་མི་བདེ་སྙན་དང་མི་སྙན་དང་། །བསྟོད་སྨད་ཅེས་བཀྱི་འཇིག་རྟེན་ཆོས་བརྒྱད་པོ། །བདག་གི་ཡིད་ཡུལ་མིན་པར་མཐོ་སྟོམས་མཛོད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཆོས་བརྒྱད་མཐོ་སྟོམས་ལ་གཟིགས།

འཇིག་རྟེན་ན་གྲགས་པའི་ཏན་པ་བཞི། ཆུལ་པོ་ལ་སོགས་པ་རིགས་ཀྱིས་ཏན་པ། ནོར་ཕྱུག་པ་ནོར་གྱིས་ཏན་པ། ནོར་གྱིས་ཏན་པ་དང་རིགས་མཉམ་ན་ཡང་ན་ཆོད་ཀྱིས་ཏན་པ། ཐོས་པ་ཆེ་བ་སོགས་ཡོན་ཏན་གྱིས་ཏན་པ་དང་བཞིའོ། །

འཇིག་རྟེན་པའི་མེ་ལྕེ་རིགས་མི་འདྲ་བ་བཅུ་གཉིས། ༡ དབང་ཆེན་སེར་པོའི་མེ་ལྕེ། ༢ འཇོན་བྱེད་དཀར་པོའི་མེ་ལྕེ། ༣ ཆུང་ནག་པོའི་མེ་ལྕེ། ༤ དམར་པོ་ནུབ་ཁའི་ཉི་མདོག ༥ ལྗོན་ཤིང་ཚོགས་ཀྱི་ཁྲི་པོ་དུད་ཁ། ༦ ལྷ་བ་སྣ་ཚོགས་མདོག ༧ བྲང་བ་གློག་འོད་འབྲུ་བ། ༨ ཡིད་ལས་སྐྱེས་ཚོགས། ༩ འཇིག་རྟེན་འཇོན་པ། ༡༠ ཤ་ཀྱི་མེ། ༡༡ མུགས་བྱེད་མེ་ལྕེ་སྟེ་བཅུ་གཉིས་སོ། །སྐབས་འདིའི་མེ་ལྕེ་ནི་འཇོན་བྱེད་མེ་ལྕེ་དཀར་པོ་དེ་ཡིན།

འཇིག་རྟེན་པའི་ཤེས་པར་གྱུར་པ། ❶ འཇིག་རྟེན་པ་སྟེ་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པའི་ངོར་ཡོད་པའི་ཆོས་རྣམས་ལ་རེར། དེ་ལ་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པར་གྱུར་པ་ཞེས་ཀྱང་བྱའོ། །❷ ཡང་གྲུབ་མཐའ་ལ་མ་སྦྱངས་པའི་འཇིག་རྟེན་ཁོན་ཏོན་པོའི་བློས་འཛིགས་ནུས་པའི་ཆོས་ལ་ཡང་འཇིག་རྟེན་པའི་ཤེས་པར་གྱུར་པ་ཞེར།

འཇིག་རྟེན་ཕལ་པའི་རིགས། བྱ་རྒྱུད་རིགས་དྲུག་གི་ནང་གསེས། མཚན་གཞི་ནི། ཚངས་པ། དབང་པོ། ཁྱབ་འཇུག མཁའ་ལྡིང་། ཉི་ཟླ་སོགས་སོ། །

འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པར་བསྟོད་པ། སྐོབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་མཛད། ནག་ཚོའི་འགྱུར།

འཇིག་རྟེན་གསུམ་མགོན། འཕགས་པ་ཐུན་རས་གཟིགས་ཀྱི་མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས་ཤིག །ས་འོག་ཀླུའི་འཇིག་རྟེན། ས་སྟེང་མིའི་འཇིག་རྟེན། ས་ཐལ་ལྟའི་འཇིག་རྟེན་ཏེ། འཇིག་རྟེན་གསུམ་གྱི་མགོན་སྐྱབས་ཡིན་པས་ཡིན་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ།

འཇིག་ལྟ། འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་དང་དོན་གཅིག

འཇིག་པའི་ཆོས་ཅན། འཇིག་པའི་རང་བཞིན།

འཇིག་པའི་ཆོས་ཉིད། འཇིག་པའི་ཆོས་ཅན་དང་འདྲ། འཇིག་པའི་ཆོས་ཅན་ལ་གཟིགས།

འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ། ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕུང་པོ་ལ་དམིགས་ནས་ང་དང་ངའི་ཞེས་བདག་དང་བདག་གིར་ལྟ་བའི་ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་ནོ། །དེ་ལ་འཇིག་པ་ནི་མི་རྟག་པ་དང་ཚོགས་པ་ནི་དུ་མ་ཡིན་པས་འདིས་གང་ལ་ལྟ་བའི་གཞི་ནི་མི་རྟག་པ་དང་དུ་མའི་ཆོས་ཅན་ཙམ་ཡིན་གྱི། རྟག་པ་དང་གཅིག་པུའི་གང་ཟག་ནི་མེད་དོ། །ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དུ་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་ཞེས་མིང་བཏགས་སོ། །ཞེས་རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོར་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

འཇིགས་བྱེད་ནག་པོ། འཇིག་རྟེན་པའི་ལྷ་ཕྱོགས་སྐྱོང་བཅུའི་ནང་གི། ལྷ་དབང་ཕྱུག་གདོང་གཅིག་པ་ལག་གཡས་ཀྱི་མ་རུ་དང་། གཡོན་རལ་གྲི་འཛིན་པ་དེའི་མིང་། དབང་ལྡན་གྱི་དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོ་གླང་ལ་ཆིབས་ཤིང་། རྟེ་གསུམ་ཐོགས་པ་དེ་ལ། ཞི་རྒྱས་དབང་དྲག་གི་རྣམ་འཕྲུལ་བཞི་ཡོད་པ་ལས། དྲག་པོ་འཇིགས་བྱེད་ནག་པོ། ཆུང་མ་དུས་མཚན་མ་དམར་མོ་དང་ལྡན་པ་དེ་ལ་ཞེར། འདི་ནུ་རོ་མཁའ་སྤྱོད་མའི་ཞབས་གཡོན་དུ་ཡོད་པའི་འཇིགས་བྱེད་ནག་པོ་ཞེས་པ་དེ་ཡིན། ཞི་བ་ལྟ་བཀྲ་བྱིན་དཀར་པོ། ཆུང་མ་གོ་རི། རྒྱས་པའི་ལྟ་ཚངས་པ་སེར་པོ། ཆུང་མ་རལ་གཅིག་མ། དབང་གི་ལྟ་གཞན་འཕྲུལ་དབང་བྱེད་ཀྱི་བདག་པོ་དགའ་རབ་དབང་ཕྱུག ཆུང་མ་དམར་མོ།

འཇིགས་བྱེད་སྨོན་ལམ་གྱི་ཏྲི་ཀཱ། སྨོམ་སྡེ་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་འཇིགས་བྱེད་བསྒྲུངས་རྫོགས་ལས་འཇིགས་བྱེད་སྨོན་ལམ་འབྲུ་འགྲེལ་ཟུར་དུ་ཕྱུང་བའི་སྨོན་ལམ་ཏྲི་ཀཱ་དང་། ཡང་དེའི་འཇིགས་བྱེད་སྨོན་ལམ་ཏྲི་ཀཱ་གཉིས་སོ། །

འཇིངས་བཀལ་བ། དབུས་སམ་དགྱིལ་དུ་ཞུགས་པ། འཇིངས་ནི་དབུས་སམ་དགྱིལ། བཀལ་བ་ནི་ཞུགས་པའོ།།

འཇུག་ལྟོག་གནས། ཏླང་དོན་གནས། རྗེའི་བྱམས་པའི་བསྟོད་ཚིག་ལས། འཇུག་ལྟོག་གནས་ནི་ཤིན་ཏུ་རགས་པ་ལའང་། །བདག་གི་ཏློ་མིག་ཆེས་ཆེར་གསལ་མ་གྱུར། །ཅེས་པ་ལྟ་བུ།

འཇུག་ངོགས། ❶ ལམ། ལམ་རིམ་བསྟུས་དོན་ལས། །རབ་འབྱམས་གསུང་རབ་ཀུན་ལ་ལྟ་བའི་མིག །སྐལ་བཟང་ཐར་པར་བགྲོད་པའི་འཇུག་ངོགས་མཆོག །བརྩེ་བས་བསྐྱོད་པའི་ཐབས་མཁས་མཛད་པ་ཡིས།། གསལ་མཛད་བཤེས་གཉེན་རྣམས་ལ་གུས་ཕྱག་འཚལ། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །❷ འགྲམ། དཔེར་ན། རྒྱ་མཚོའི་འཇུག་ངོགས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

འཇུད་མཐུན་མ། སྐད་ཆོང་མ། སྐྲ་བཤད་ནི། འཇུད་ནི་འཇུད་པར་བྱེད་པ་སྟེ། མོ་མཚན་གྱི་མིང་ཡིན་ལ། མཐུན་མ་ནི་མཐུན་པ་སྟེ་དེ་ལ་ཕོ་མཚན་གཞུག་པར་རྟུང་བའི་དེ་སྐད་ཅེས་བཏགས། ལུང་ཕྲན་ཆེགས་ཀྱི་འགྲེལ་པར་གཞི་བྱས། འདོད་འགྲོ་མ། གཟུགས་ཅན་མ། གཟུགས་ཆོང་མ། ནམ་མཁའི་གོས་ཅན་མ། འཕྲོན་མ། ཆོགས་ཅན་མ་རྣམས་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་སུ་བཤད།

འཇོ་སྒེག ❶ མཛེས་ཉམས། ② བཀོད་པའམ་རྣམ་འགྱུར། ❷ རྩེ་འཇོ།

འཇོག་མཁན། རྟོ་བཟོ་བ། ལུང་ཕྲན་ཆེགས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལས། འཇོག་མཁན་ནི་རྟོ་མཁན་ལ་བྱ་བ་སྟེ། རྟོ་ལ་མཁས་པའམ། འཇོག་པའི་ལས་ལ་མཁས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། འདིའི་འཇོག་ཅེས་པ་གཤག་པའི་དོན་ཡིན།

འཇོག་སྐོམ། དམིགས་པ་གཅིག་ཉིད་ལ་སེམས་བརྟང་ནས་བསྐོམ་པ་ལ་ཟེར། ཡང་ན། དཔྱད་སྐོམ་གྱིས་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་དོན་དེ་ཉིད་ལ་སེམས་རྩེ་གཅིག་ཏུ་གནས་པ་ལ་ཟེར། འདི་ཅིང་ངེ་འཛིན་ནམ་ཞེ་གནས་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་བསྡུ། སྐོམ་ལ་གཅིགས།

འཇོག་བྱལ། ཚུལ་འཆལ། ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་བ། སྐྲ་བཤད་ནི། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱིས་སེམས་ཞེ་བ་ལ་འཇོག་པར་བྱེད་ཅིང་དེ་དང་བྱལ་བས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ་སྟེ། སོ་སོར་ཐར་པའི་མདོ་ལས། འཇོག་བྱལ་རྣམ་པར་འཁྱམ་པར་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

འཛོང་རྒྱམ། དབྱིབས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཅིག་སྟེ། སྐོང་ངའི་དབྱིབས་ལྟ་བུ་ལ་རེར། སྐུ་བཤད། འཛོང་ནི་འཛོང་འཛོང་། རྒྱམ་ནི་རྒྱམ་པོའམ་སྐོར་མོའི་མིང་།

རྗེ། ❶ རྒྱལ་པོ། ❷ གཙོ་བོ།

རྗེ་འགོས། འགོས་ཁྲག་པ་ལྟ་བཙས་དང་དོན་འདྲ། འགོས་ཁྲག་པ་ལྟ་བཙས་ལ་གཟིགས།

རྗེ་ཕ་བོང་ཁ་པ། ཕ་བོང་ཁ་པ་དང་འདྲ། ཕ་བོང་ཁ་པ་ལ་གཟིགས།

རྗེ་ཅོང་ཁ་པ་བློ་བཟང་གྲགས་པ། བོད་ཀྱི་རི་བོ་དགེ་ལུགས་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྤྱལ་གདོད་པ་པོ་ཡིན་ཞིང་། ཤར་ཕྱོགས་ཅོང་ཁའི་ཡུལ་དུ་ཡབ་ཀུ་འབུམ་དགེ་དང་། ཡུམ་ཤིང་བཟའ་ཚ་ཆོས་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་གསུམ་བཞིས་པ་ན་ཀརྨ་པ་རོལ་པའི་ངོ་རྗེས་ཡོངས་རྫོགས་དགེ་བསྟེན་དུ་བསྒྲུབས་ཏེ་མཚན་ཀུན་དགའ་སྙིང་པོར་གསོལ། དགུང་ལོ་བརྒྱད་པའི་དུས་ཆོས་རྗེ་དོན་གྲུབ་རིན་ཆེན་ལས་བར་མ་རབ་བྱུང་གི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས་ཏེ་བློ་བཟང་གྲགས་པའི་དཔལ་ཞེས་མཚན་གསོལ་བར་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་བཞེས་པའི་ཚེ། ཕྱི་ལོ་ ༡༤༨༣ ལོར་དབུས་གཙང་དུ་བྱོན། སྐབས་ཤིག་ན་ཡར་ལུང་རྣམ་རྒྱལ་དུ་ཚོགས་ཆེན་པོའི་མཁན་པོ་ཚུལ་ཁྲིམས་རིན་ཆེན་པས་མཁན་པོ། བྱི་རྗིང་མཁན་པོ་ཤེས་རབ་མགོན་པོས་ལས་སྦྱོག སྡོམ་བརྩོན་བསོད་ནམས་རྡོ་རྗེས་གསང་སྔོན་མཛད་ཅིང་། གྲངས་ཚང་བའི་དགེ་འདུན་ལས་བསྟེན་པར་རྫོགས། བསྟེན་པར་རྫོགས་པའི་སྡོམ་རྒྱུན་ཡང་། འགོས་ལོའི་དེབ་སྡོན་ལས། ཐུབ་པའི་དབང་པོ་གཉིས་པ་རྗེ་བཙུན་ཅོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་ཡང་དགེ་སློང་གི་དངོས་པོ་ནི་པཾ་ཆེན་གྱི་བརྒྱད་པ་ལས་བརྩེས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །བྱ་མ་དམ་པ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན། རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ། ལྷོ་བྱག་གྲྭབ་ཆེན་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཚན། བྱ་མ་དབུ་མ་བ་སོགས་མཁས་གྲུབ་ཀྱི་བྱ་མ་མང་དུ་བསྟེན་ཏེ་མཁས་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་སོན། གསང་བདེ་འཇིགས་གསུམ། རྗེ་བཙུན་འཇམ་དབྱངས་སོགས་ཡི་དམ་ཐུགས་ལྟ་དང་། རྒྱུན་དུག་མཆོག་གཉིས་སོགས་རྒྱ་གར་གྱི་པཎ་གྲུབ་དུ་མའི་ཞལ་གཟིགས། བྱིན་གྱིས་བརླབས། གསུང་གི་གནང་བ་ཐོབ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༠༥ ལོར་ཆོ་འཕྲུལ་སྐོན་ལམ་ཆེན་མོ་དང་། དགའ་ལྡན་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་གྲྭ་ཚང་བཏབ་ཅིང་། དགེ་ལྡན་ཕྱོགས་བཅུ་ནས་ཚོགས་ཆེ་བ་ལྟ་ཞོག། བྱམས་བཅོས་ཆེ་བ་ལྟ་ཞོག། བྱམས་བསྟོད་ཚངས་པའི་ཅོད་པན་དང་། རིན་ཆེན་

གསལ་བའི་སྒོན་མེ། བདེ་བ་ཅན་གྱི་སྒོན་ལམ་རྣམས་ཀྱང་དོན་གྱི་ངོ་བོ་གོ་རིམ་སོགས་འཇམ་དབྱངས་ཀྱིས་གསུངས་པ་བཞིན་མཛད་པར་གསུང་། རྗེའི་གསུང་ནང་ངན་སྒྲས་ཟུར་ཟ་ལྟ་ཞོག །ཕ་རོལ་པོའི་མིང་གིས་དངོས་སུ་སྒྲས་ཏེ་དགག་བཞག་མཛད་པའང་ཕལ་ཆེར་མི་སྣང་། གསུང་རབ་འདི་དག་ས་དགེ་བཀའ་སྩིང་སུས་བཟློས་ཀྱང་རྣམ་དཔྱོད་དང་དད་པ་རང་ཤུགས་ཀྱིས་འཕེལ་ལོ། །མདོར་ན། རྗེའི་ལེགས་བཤད་འདི་དག་བཤད་ཤེས་པ་ཞེག་གིས་བཤད། ཉན་ཤེས་པ་ཞེག་གིས་མཉན་ན། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཀློང་རྒྱལ་བ་དང་། རྣམ་དཔྱོད་ཅན་དགའ་བ་སྐྱིད་པའི་གནས་འབའ་ཞིག་ཏུ་ཡོད། གང་ཟན་གྱི་སྐྱེ་བོ་དམ་པ་མཁས་པ་དང་གྲུབ་པ་གྲགས་པ་དོན་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་འདིའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་པའམ། བསྟོད་པའི་མེ་ཏོག་གིས་མངོན་པར་མ་མཆོད་པ་མེད་དེ། འབྲི་གུང་ཆོས་རྗེ་གུ་ཤྲི་དོན་གྲུབ་རྒྱལ་པོ། སྐག་ལུང་ཆོས་རྗེ་བཀྲ་ཤིས་འོད་འབར། སྤྱན་ཐུ་བསོད་ནམས་བཟང་པོ་སོགས་དང་། བྱང་བའི་ཞལ་ངོ་དགེ་ཚུལ་ནམ་མཁའ་དཔལ་སོགས་མི་ཆེན་དང་། ཏཱ་མ་ངོག་པ་རིན་ཆེན་བྱང་ཆུབ་དཔལ་བ་དང་། ཚོད་ཕྱུག་གྲགས་པ་འབྱུང་གནས། ཀུན་ཚོར་རྟོགས་ལྡན་ལ་སོགས་བཀའ་བཀྱད་ཕྱོགས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོ་རྣམས་དང་། ས་སྐྱ་པའི་བསྟན་པའི་རྩ་ལག་རོང་སྨོན་ཀློག་རྒྱལ་མཚན། ངོར་པ་ཀུན་དགའ་བཟང་པོ་སོགས་ཆོས་ཀྱི་རྒྱད་འཛིན་ཆེན་པོར་གྲགས་པ་ཕལ་མོ་ཆེ་ས་ཆོས་ཀྱི་བཀའ་དྲིན་ཞུས་ཤིང་། ཁྱད་པར་དུ་མཁས་པའི་དབང་པོ་ཡིད་བཟང་རྩེ་པ། སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་གཞོན་ནུ་རྒྱལ་མཚོག །ཆོས་ཀྱི་རྗེ་བྱམས་པ་གྲྭིང་པ་སོགས་དེ་དག་གིས་ནི་རིགས་ཀྱི་ཅོད་པན་དུ་འཛིན་པར་མཛད་ལ། བླ་མ་རྗེ་བཙུན་རེད་གདའ་བ། བླ་མ་དབུ་མ་པ། ལྷོ་བྱག་ཕུག་ན་རྡོ་རྗེ་སྐེ། རང་གི་བླ་མ་དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཆོས་ཀྱི་བཀའ་དྲིན་ཞུས་ཤིང་། ཀུན་མཁྱེན་བོ་དོང་པ་ཆེན་པོས་ཀྱང་དངོས་མཐའ་མ་ཐུབ་ཀྱང་། མཁས་པ་ངང་པའི་དེད་དཔོན་བློ་བཟང་ཞེས། །ཐུགས་པ་མཁྱེན་པའི་རྗེ་ཇ་སྒྲོག་པ་ཅན། །ལེགས་བཤད་གཤོག་རྩབས་དབང་པོ་དེའི་དྲུང་དུ། །འཇིགས་མེད་བུང་བ་གཞོན་ནུས་འདི་སྐད་ཞུ། །ཞེས་བྱ་བ་སོགས་པ་སྙན་ངག་གི་ལམ་ཤས་འོངས་པའི་ཞུ་ཡིག་དུ་མ་ཕུལ་ཞིང་། ལོ་རྩྭ་བ་ངག་དབང་གྲགས་པས་ཀྱང་། ཐུབ་དབང་ཞིང་དུ་ཁྱོད་ཉིད་འཁོད་ནས་ནི། །ཐུབ་བསྟན་གསལ་བའི་འཕྲིན་ལས་འདི་འབྲུ་ན། །ཐུབ་པའི་རྒྱལ་ཚབ་བདག་གིས་ཅི་བྱ་ཞེས། །མི་ཕམ་མགོན་དེས་ཕྱག་དོག་མི་མཛད་དམ། །ཞེས་དང་། སི་ཏུ་རྣམ་རྒྱལ་གྲགས་པས་ཀྱང་། ཀུ་ཐྲུབ་ཡབ་སྲས་ཞིང་གཞན་གཤེགས་པ་ན། །དབུ་མའི་ལམ་འདི་སྟོན་པ་གཞན་མེད་ཅེས། །ཐྲི་སྐུར་བྱག་རིའི་ཕུང་པོ་གཞོན་ནུར་གྱུར། །མགོན་ཁྱོད་རྗེའི་མེ་ཆར་ལྟ་བུར་གྱུར། །ཅེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟོད་དོ། །གཞན་ཡང་སྐག་ཚང་ལོ་ཙྪ་བས་སྐུ་ཆེའི་སྟོད་ལ་དགག་པ་དུ་མ་མཛད་ཀྱང་། ཕྱིས་ནི་རྗེ་ཀླ་མའི་ལེགས་བཤད་ལ་ཐུགས་ངེས་

འདྲོངས་ཏེ། ཁྱོད་བློའི་ཉི་མ་གཞོན་ནུའི་དུས་ཀྱི་ཚེ། །མདོ་དང་རྒྱན་གྱི་པད་ཚལ་རྒྱས་མཐོང་ནས། །བདག་བློ་ཁེངས་པའི་ཀུ་མུད་ལྷག་པར་རྒྱམ། །རབ་ཡངས་མཁྱེན་བརྩེའི་གཏེར་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །བྱང་ཕྱོགས་འདི་ན་ཚོག་ལ་མཁས་པ་ཉུང་། །དོན་ལ་སྨྲ་འདོགས་ཆོད་པ་དེ་བས་དཀོན། །བསྟན་དོན་ཉམས་སུ་ལེན་པ་སྲིད་མཐའ་ཙམ། །དེ་གསུམ་མཐར་ཕྱིན་ཁྱོད་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །ཅེས་དང་། གསུང་རབ་མཐའ་དག་ཁྱད་པར་དོ་རྗེ་ཐེག །རྒྱུད་སྡེ་མཐའ་དག་ཁྱད་པར་འདུས་པ་དང་། །རིམ་གཉིས་མཐའ་དག་ཁྱད་པར་སྒྲུ་ལུས་ལ། །སྟོན་མེད་ལེགས་བཤད་གཉར་ཆེན་ཁྱོད་ལ་འདུག །ཅེས་པ་ལ་སོགས་པས་བསྟོད་དོ། །མདོར་ན་དཔལ་ཡིད་བཟང་རྟེ་པ་ཆེན་པོའི་ཞལ་ནས། དེའི་དུས་སུ་ས་ཆེན་པོ་འདི་རྗེ་བཙུན་ཚོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་གདུགས་དཀར་པོ་གཅིག་གིས་ཁྱབ་པར་མཛད་དེ་ཡོད་པ་ཡིན་གསུང་ངོ་། །བཀའ་བཅུད་ཀྱི་མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་ཀོང་སྤྲུལ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོས་ཀྱང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པའི་གཞུག་འདིར་ལུང་གི་བསྟན་པ་ལ་འདི་ཁོ་ན་བཀའ་དྲིན་ཆེ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གཟུ་བོར་གནས་པའི་མཁས་གྲུབ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་མགྲིན་གཅིག་ཏུ་སྨྲའོ། །མ་ཅིག་ལབ་སྨྲེན་གྱིས་ཀྱང་ཐུབ་པའི་བསྟན་པ་ཇི་སྲིད་གནས་ཀྱི་བར་དུ་རྒྱལ་བ་ཅོང་ཁ་པ་དང་ཀརྨ་པ་ལྟ་བུའི་སྐྱེས་མཆོག་གཞན་མི་འབྱུང་བར་ལུང་གིས་གསལ་བར་བསྟན་པར་སྨྲང་ཞེས་མཁས་མཆོག་དེ་ཉིད་ཀྱི་གསུང་ན་གསལ། དེང་དུས་ཀྱི་སྨོབ་གཉེར་བ་མང་པོ་ཞིག་དང་། ལྷག་པར་རྟགས་གསལ་ཁྱབ་འཁོར་རེ་གཉེས་ཀྱིས་མཁས་པར་རློམས་པའི་སྨྲ་ཚུང་བྱེས་པ་རྣམས། གཞུང་དོན་ལ་གོ་རྒྱ་ཚུང་བ་ཡང་། ལེགས་བཤད་འདི་དག་ལ་ཐུགས་གཅིག་དེ་ཙམ་མེད་པར། རང་རང་སོ་སོའི་ཡིག་ཆ་ཁིར་ཀྱང་ལ་དབུ་འཁོར་བས་ལན། རྩེའི་གསུང་རབ་རྣམས་སྤྱི་དོན་གྱི་ཚུལ་དང་། གྲྭ་ས་གྲྭ་ཚང་སོ་སོའི་ཡིག་ཆ་རྣམས་མཐའ་དཔྱོད་ཀྱི་ཚུལ་དུ་བལྟ་དགོས་པ་ཡིན་ཆོད་གདའ། འོན་ཀྱང་ཐོག་མར་ཡིག་ཆ་རྣམས་ཀྱང་ཤིན་དུ་གལ་ཆེ་བས་ལེགས་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱས་ཏེ། རང་ལུགས་གཏད་སོ་ཡོད་པར་བཀྱིས་ལ། དེ་ནས་རྗོག་འདྲིལ་ས་རྩེ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་ལེགས་བཤད་ཀྱི་ཐོག་ཏུ་དྲིལ་ཐུབ་པ་ཞིག་དགོས། རྩེའི་གསུང་ནི་ཤིང་སྟོང་ཚན་ལ་མེ་འབར་བ་ལྟར་ཤིན་ཏུ་བརྨེར་ཞིག་ལ་མེ་འབྱུང་བའི་གོ་བ་སྟེར་ཕུལ་ཆེ་བ་ཞིག་ཀོ། བོད་དུ་མདོ་སྡེགས་གཉིས་ཚ་གྲང་ལྟར་འགལ་བ་འཛེན་པ་ཤས་ཆེ་ནའང་། རྩེ་འདི་ཉིད་ཀྱི་མདོ་སྡེགས་གཉིས་འགལ་མེད་གཅིག་གྲོགས་གཅིག་ཏུ་འཁྱིར་ཤིས་པའི་སྲོལ་བཟང་པོ་ཡང་བཀོད་པར་མཛད་དེ། རྩེ་སྐད་དུ། སྐྱ་ཚང་ལོ་ཙྪ་བས། ཁ་ཅིག་འདུལ་བ་གཙོར་བྱས་གསང་སྔགས་སྲོང་། །གཞན་དག་སྡེགས་ལ་མོས་བློས་འདུལ་བ་འགོག། ཆུལ་བའི་བསྟན་པ་མཐའ་དག་འགལ་མེད་དུ། །ལེགས་པར་ཉམས་སུ་ལེན་མཁས་ཁྱོད་ལ་འདུག། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །བཀའ་བཅུད་ཀྱི་མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་འགོས་ལོ་

སྟོ་བ་གཞོན་ནུ་དཔལ་གྱི་དེབ་ཐེར་སྐོན་པོ་ལས་ཀྱང་། རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ནི་ཇི་བཙུན་དམ་པ་བློ་བཟང་གྲགས་པའི་དཔལ་གྱིས་དང་པོ་སྐྱར་མོ་ལུང་དུ་མཁན་ཆེན་བློ་གསལ་བ་ལ་འདུལ་བ་ལེགས་པར་བསྒྲགས། ཕྱིས་དབེན་པའི་གནས་རྣམས་སུ་སྒྲུབ་པ་སྙེང་པོར་མཛད་པ་ན་ཡང་འདུལ་བའི་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པ་ལས་མ་འདས། ཕྱིས་འཁོར་སྐྱོང་བའི་ཚེ་ན་ཡང་དྲང་ན་འཁོད་པ་ཐམས་ཅད་འདུལ་བ་ནས་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་ཚོར་གོས་རྣམ་གསུམ་གདིང་བ་དང་ལྡུང་བཟེད་ལ་སོགས་པ་མན་ངག་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་བུ་གསུམ་ལ་བློ་སྦྱངས་ནས་འཁོར་བ་མཐའ་དག་ལ་ཡིད་འབྱུང་བའི་བློས་སྟོམ་པ་ཐམས་ཅད་སོ་སོར་ཐར་པ་མཚན་ཉིད་པ་ལ་བཀོད། དེ་དག་གི་སྤྱན་ལྟོས་ལ་བརྟེན་ནས་བོད་ཀྱི་ཁམས་འདིར་འདུལ་བའི་བསྟན་པ་ཉི་མ་ཤར་བ་ལྟར་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། ཡང་དེབ་སྟོན་ལས། དེ་ལ་ཇེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་ནི། བྱ་རིན་པོ་ཆེས་མཛད་པའི་རིམ་པ་ལྟའི་མན་ངག་དང་། དེ་གང་ལ་བརྟེན་པའི་གསེར་སྟེངས་པའི་མན་ངག་རྣམས་དཔྱད་གཞིར་མཛད། ཐུགས་མཚན་ཉིད་ཀྱི་གསུང་རབ་སྤྱི་དང་། བྱ་བྲག་ཏུ་འདུས་པའི་ཙ་བཤད་ཀྱི་ཚུལ་དང་། ཆུ་གར་ནས་བྱུང་བའི་འགྲེལ་པ་ཆེན་པོ་རྣམས་དང་། བོད་ཀྱི་ལུགས་རྣམས་ལའང་ལེགས་པར་བརྟགས་ཤིང་དཔྱད་ནས་རིམ་ལྟའི་ཁྲིད་ཡིག་དང་། དེའི་དོན་རྒྱས་པར་འཆད་པ་རིམ་ལྟ་གསལ་བའི་སྒོན་མེ་མཛད་དེ། འདུས་པའི་ལུགས་ཉམས་པ་རྣམས་གསོ་བར་མཛད་དོ། །གཞན་ཡང་། མཁས་མཆོག་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཇེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ་ལ་“ཐུབ་པའི་དབང་པོ་གཉིས་པ”་ཞེས་གཟུ་བོར་གནས་པའི་ཆེ་བསྟོད་མང་དུ་མཛད་དོ། །མདོར་ན། མཁས་གྲུབ་ཆོས་རྗེས། ཆོག་སྤྲིའི་བཀའ་སྩལ་རྣགས་ཀྱི་དགེ་སྦྱོང་གིས། །ཐུབ་བསྟན་མིང་ཙམ་ལྷག་མར་གྱུར་པའི་ཚེ། །བསྟན་གསུམ་ལུང་རྟོགས་རྒྱལ་བའི་དམ་ཆོས་ཀུན། །ཁྱོད་ཀྱིས་ཉིན་མོར་མཛད་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་བཀའ་སྩལ་གཉིས་ཀྱིས་སྐོ་ནས་ཉི་མ་ལྟར་གསལ་བར་མཛད་པའི་སྐོ་ནས་བོད་གང་ས་ཀུན་ཏུ་ཆེ་བ་ཡིན་ནོ། །མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས་ནི། ཇེ་ཙོང་ཁ་པ་བློ་བཟང་གྲགས་པ། ཇེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ། ཇེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ། ཇེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ། ཇེ་བླ་མ། ཇེ་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་མང་དུ་མཆིས། (1357–1419)

ཇེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་རྣམ་ཐར་རིགས་ཇི་ཡོད། <1> ཇེ་ཙོང་ཁ་ཆེན་པོ་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པའི་རྟོགས་པརྗེད་འདུན་ལེགས་མ། <2> མཁས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་མཛད་པའི་ཇེའི་རྣམ་ཐར་དང་པའི་འཇུག་ངོགས། <3> མཁས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་མཛད་པའི་ཇེའི་རྣམ་ཐར་དཔལ་ལྡན་ས་གསུམ་མ། <4> འཇམ་དབྱངས་ཆོས་ཇེ་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་ལྡན་གྱིས་མཛད་པའི་ཇེའི་གསང་བའི་རྣམ་ཐར། <5>

འཇམ་དཔལ་རྩེ་མཆོག་མཛད་པའི་རྗེའི་རྣམ་ཐར་ལ་བཏུ་གཅིག <།།> གནས་རྣིང་པ་ཀུན་དགའ་བདེ་ལེགས་ཀྱིས་མཛད་པའི་རྗེའི་རྣམ་ཐར་ལ་དྲུག་ཅུ་རེ་གཉིས། <།།> པཊ་ཆེན་བློ་གྲོས་ལེགས་བཟང་གིས་མཛད་པའི་རྗེའི་རྣམ་ཐར་ལ་བཅུ་དགུ། <།།> མངའ་རིས་ཞབས་དྲུང་བསྟན་པའི་རྩལ་མཚན་ཉིས་མཛད་པའི་རྗེའི་རྣམ་ཐར་ལ་བཅུ་གསུམ། <།།> ནེ་རིངས་པ་འཆི་མེད་རབ་རྩལ་ཀྱི་རྗེའི་རྣམ་ཐར་གསེར་གྱི་མཆོད་སྟོང་ལ་བཅོ་ལྔ <།།> ནེ་རིངས་པའི་གསེར་གྱི་མཆོད་སྟོང་ཁ་སྐོང་གསེར་གྱི་མྱུ་གུ་ལ་གསུམ། <།།> ནེ་རིངས་པས་འཆད་ཆོད་གསུམ་གྱི་བསྟོད་པ་ལ་བདུན། (ནེ་རིངས་པ་འཆི་མེད་རབ་རྩལ་ནི། དཔལ་བཀའ་བཅུད་པའི་མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་རྩལ་བ་ཚིད་ཚང་བའི་སྐོབ་མ་ནེ་རིངས་པའི་དབོན་བཅུད་ཡིན་པར། ཕུའུ་བཀྲན་གྲུབ་མཐར་གསལ།) <།།> རྗེ་དྲང་ངག་དབང་ཆོས་རྗེས་མཛད་པའི་རྗེའི་རྣམ་ཐར་ངོ་མཚར་རྨད་དུ་བྱུང་བའི་གཏམ་བཅུ་པ་ལ་སྡམ་ཏུ་སོ་དྲུག <།།> གྱང་ར་རྩལ་མཚན་བཟང་པོས་རྗེའི་རྣམ་ཐར་མདུན་ལེགས་མའི་འགྲེལ་པ་ལ་ཞེ་བདུན། <།།> རྣམ་ཐར་ཆོང་ཁ་བཅུད་ཅུའི་རྟ་འགྲེལ་ལ་སྡམ་ཏུ། <།།> རྗེའི་རྣམ་ཐར་གསོལ་འདེབས་མི་འགྱུར་མཆོག་ཡངས་མའི་འགྲེལ་པ་ལ་ཉེར་བཅུད། <།།> པཊ་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྩལ་མཚན་གྱི་སྤྲོབ་མ་སྨར་ཁམས་ཁོད་ཟེར་བ་མ་དཀོན་མཆོག་རྩལ་མཚན་གྱིས་མཛད་པའི་རྗེའི་རྣམ་ཐར་ལ་བཞི་བཅུ། <།།> རྗེ་བློ་བཟང་བསྟན་པས་མཛད་པའི་རྗེའི་རྣམ་ཐར་ལ་ཞེ་བདུན། <།།> རྩལ་དབང་ཆོས་རྗེ་བློ་བཟང་འཕྲེན་ལས་རྣམ་རྩལ་གྱིས་མཛད་པའི་རྗེའི་རྣམ་ཐར་ཐུབ་བསྟན་མཛེས་པའི་རྩལ་གཅིག་ངོ་མཚར་ནོར་བུའི་ཕྲེང་བ་ཞེས་བྱ་བ་རྣམས་སོ། །དེ་དུང་རྣམ་ཐར་ཐར་ཐོར་མང་དུ་སྣང་ཡང་མ་བཀོད།

རྗེ་ཆོང་ཁ་པ་བློ་བཟང་གྲགས་པའི་དཔལ་གྱི་གསུང་འབུམ་དཀར་ཆག <།།པར> རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་རྣམ་ཐར་དང་པའི་འཇུག་ངོག་ཤོག་གྲངས་བདུན་ཙུ་དོན་གཉིས། རྣམ་ཐར་རྒྱར་འདིལས་ལེགས་བཤད་ཀུན་འདུས་ལ་བཅུ་གཉིས། གསང་བའི་རྣམ་ཐར་རིན་ཆེན་སྙེ་མ་ལ་བཅོ་བརྒྱད། གསང་བའི་རྣམ་ཐར་གསོལ་འདེབས་ལ་ལྔ། ལྷོ་བྱག་གྲུབ་ཆེན་རྣམ་གཡུ་ཆོས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་བཅས། མཁས་གྲུབ་རྗེ་ལ་ཆིག་བརྒྱད་དུ་གནང་བའི་བླ་མའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་བཞི། རྗེ་བ་སོ་བ་ལ་ཆིག་བརྒྱད་དུ་གནང་བའི་བླ་མའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་གསུམ། གསན་ཡིག་དུམ་བུ་ལ་སོ་གཅིག ।ལྷོ་བྱག་གྲུབ་ཆེན་དང་ཞུས་ལན་སྨན་མཆོག་བདུན་ཅིའི་འཕྲིང་བ་ལ་བཅུ་གསུམ། བཤེས་གཉེན་བསྟེན་ཚུལ་བླ་མ་ལྔ་བཅུ་པའི་རྣམ་བཤད་བློའ་མའི་རེ་བ་ཀུན་སྐོང་ལ་ཉེར་དགུ། གསང་སྒགས་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་བཤད་དངོས་གྲུབ་སྟེ་མ་ལ་

བདུན་ཐུ་དོན་ལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཚུལ་ཁྲིམས་སྡུང་ཚུལ་བྱང་སའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལེའུ་རྣམ་བཤད་བྱང་ཆུབ་གཞུང་ལམ་ལ་བརྩུ་དང་དགྱུ། འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ་ཆེན་པོ་རྣེ་ཡི་གསུང་བཞིན་རྒྱལ་ཚབ་རྗེས་ཟིན་བྲིས་མཛད་པ་གནམ་རྩེ་ལྷིང་མར་གྲགས་པ་ལ་བརྩུད་ཐུ་གུ་བཞི། དགེ་ཚུལ་གྱི་བསླབ་བྱ་གནམ་རྩེ་ལྷིང་མར་བརྩུད། ཁྱོན་ཀོག་གྲངས་བཞི་བརྩུ་དང་དྲུག་ཐུ་རེ་བརྩུད་བཞུགས་སོ། །འདི་ཡི་ཡོད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུང་ཡོད། <ཀ་པར> འདུལ་བ་མདོ་རྩ་བའི་ཟིན་བྲིས་རྣེ་ཉིད་ཀྱི་མཛད་པ་ལ་བརྩུ་དང་དྲུག །གསུང་ཐོར་བྱ་རྣམས་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་དྲིལ་བ་ལ་སྡུམ་བརྩུ་ཉེར་དགུ། རོ་རྣེ་རྩེ་མོའི་ཟིན་བྲིས་ལ་བཅུ་དྲུག །འདི་ཡི་ལུང་མེད། ཡེ་ཤེས་མཁའ་འགྲོའི་སྤྲུལ་ཐབས་འཕོ་བ་བཀའ་བསྩོ་བཅས་པ་ལ་ལྟ། འདི་ཡི་ལུང་མེད། སྤྲ་མི་སྙན་པའི་ཚེ་སྤྲུལ་ལ་ལྟ། སྔོམ་པ་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་ཕྱིར་བཅོས་རྣེ་ཡི་ཕྱག་ལེན་བཞིན་བཀོད་པ་ལ་བདུན། འདི་ཡི་ལུང་མེད། གཏོར་མ་བརྩུ་རྩའི་རིམ་པ་རྣེ་ཡི་ཕྱག་ལེན་བཞིན་བཀོད་པ་ལ་བཅུ། འདི་ཡི་ལུང་མེད། ཁྱོན་བཞི་བརྩུ་དང་གྱ་གཅིག <གཅ་པར> སྔགས་རིམ་ཆེན་མོ་ལ་ལྟ་བརྩུ་དང་བཅུ་གཉིས། <ང་པར> སྒྲོན་གསལ་མཆན་བུ་འགྲེལ་པ་བཞི་སྒྲགས་སུ་གཏགས་པ་ལ་ལྟ་བརྩུ་དང་ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག <ཅ་པར> སྒྲོན་གསལ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པས་འཆད་པའི་ས་བཅད་བསྡུས་དོན་ལ་སྡུམ་ཐུ་སོ་གཉིས། སྒྲོན་གསལ་གྱི་དཀའ་གནད་གསལ་བར་བྱེད་པ་མཐའ་གཅོད་རིན་ཆེའི་མྱུ་གུ་ལ་བརྩུ་དང་ཞེ་གསུམ། འདུས་པའི་བཤད་རྒྱུད་ལྟ་མོ་བཞིས་ཞུས་ཀྱི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་སྒོག་རྩོལ་གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གསལ་བར་བྱེད་པ་ལ་ལྟ་བཅུ། འདུས་པའི་བཤད་རྒྱུད་ཀུན་ལས་བཏུས་པའི་ཉིཾ་ལ་དྲུག་ཐུ་རེ་དགུ། འདུས་པའི་དགྱིལ་ཆོག་དབང་དོན་དེ་ཉིད་རབ་གསལ་ལ་བདུན་ཐུ་དོན་དྲུག །རྣེ་ཡི་གསུང་བཞིན་འདུས་པའི་བསྒྱེད་རིམ་འབའ་ཞིར་དཀའ་བཅུའི་ཟིན་བྲིས་ལ་བཞི་བཅུ་ཐམ་པ། འདི་ཡི་ལུང་མེད། གསང་འདུས་དཀའ་གནད་ཟིན་བྲིས་ལ་ཉེར་ལྔ། ཁྱོན་བཞི་དང་སྡུམ་ཐུ་སོ་ལྟ། <ཆ་པར> འདུས་པའི་བསྒྱེད་རིམ་རྣམ་གཞག་རིམ་པའི་རྣམ་བཤད་གནད་དོན་གསལ་བ་ལ་དགུ་བཅུ་ཐམ་པ། བཤད་རྒྱུད་ངོ་རྣེ་ཕྱེང་བའི་ཟིན་བྲིས་ལ་དྲུག། ངོ་རྣེ་བརྒྱས་པའི་ཟིན་བྲིས་ལ་གོ་བརྩུད། དགོངས་པ་ཀླ་ན་མེད་པའི་ཟིན་བྲིས་ལ་སྡུམ་ཐུ་སོ་གཅིག། མན་ངག་མཐར་ཐུག་བདག་ཉིད་རྫབས་ལ་བཅུ་གཅིག། མན་ངག་མཐར་ཐུག་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་རིམ་པའི་རྣམ་བཤད་ལ་བཅོ་ལྟ། རིམ་ལྟ་བསྡུས་པའི་ཟིན་བྲིས་ལ་ཉེར་དྲུག། གཤེན་རྣེ་གཤེད་ཀྱི་རྣམ་འབྱོར་བཞི་རིམ་ལ་བཅོ་ལྟ། འདུས་པའི་དཀའ་གནད་ཟིན་བྲིས་ལ་གཉིས། རྒྱལ་བས་ཉིན་གྱིས་མཛད་པའི་གསང་འདུས་ལེའུ་དང་པོའི་ཟིན་བྲིས་བརྩུད། ཁོ་བོ་བཅུའི་ཟིན་བྲིས་ལ་བཞི། ལྷག་པ་ཡི་ནི་ལྷ་གཅིག་གིས་བཤད་པ་ལ་གཉིས། འདུལ་བ་

འཇོག་པའི་གསང་འདུས་དཀྱིལ་ཆོག་ངག་འདོན་རིམ་པའི་ལྷན་ཐབས་ལ་བཅོ་བརྒྱད། ཁྱོན་སྡུམ་བརྒྱ་དང་སྡུམ་ཙུ་སོ་གཅིག འདི་ཡི་ཡོད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུང་རྒྱན་ཡོད། <ཇ་པར> གསང་འདུས་རྩོགས་རིམ་རིམ་པ་གསལ་སྒྲོན་ལ་སྡུམ་བརྒྱ་ཞེ་བཞི། འདུས་པའི་བདག་བསྒྲིད་ཆོ་ག་རྣལ་འབྱོར་དག་རིམ་ལ་སྡུམ་ཙུ་སོ་གཉིས། བསམ་གཏན་ཕྱི་མ་སོགས་གྲུབ་ཆེན་བརྒྱད་ཀྱི་བཞུགས་ཚུལ་བཅས་ལ་གསུམ། གསང་འདུས་བསྒྲིད་རིམ་རྩི་ཡི་གསུང་བཞིན་ཟིན་བྲིས་བློ་གསལ་བྱང་བའི་རེ་སྐོང་ལ་ཉར་དགུ། འདི་ཡི་ལུང་མེད། བཞི་བརྒྱ་ལྔ་བཅུའི་སྐོར་གྱི་ཟིན་བྲིས་ལ་དྲུག །འདི་ཡི་ལུང་མེད། ངོ་རྩེ་འཕྲེང་བ་ནས་གསུངས་པའི་དྲང་ངེས་ཀྱི་སྡེགས་བཏུ་ཞིང་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པའི་ཆོ་ག་ནམ་མཁའ་དཔལ་བའི་ཟིན་བྲིས་ལ་བཅུ་གསུམ། འདི་ཡི་ལུང་མེད། ཁྱོན་བཞི་བརྒྱ་དང་ཉེར་བདུན། <ཉ་པར> ངོ་རྩེ་འཆང་གི་གོ་འཕང་བརྟེས་པར་བྱེད་པའི་ལམ་ལ་སློབ་ཚུལ་ལ་ཉེར་དགུ། ཞལ་ཤེས་གནད་ཀྱི་ཐིམ་ཡིག་ལ་ཉེར་ལྔ། འདི་ཡི་ལུང་མེད། གསང་འདུས་ངོར་སེམས་བརྟེས་པར་བྱེད་པའི་ངག་འདོན་རིམ་པ་ལ་བཅུ་གཉིས། འདི་ཡི་ལུང་མེད། གསང་འདུས་འཇམ་ངོར་སྒྲུབ་ཐབས་འཇམ་དབྱངས་དགོངས་གསལ་ལ་ཉེར་གཉིས། ཆོ་ག་ཉི་ཤུའི་ཁྲུངས་འགོད་པ་ལ་བརྒྱད། ཇི་ཡི་ཞལ་གདམས་རིམ་གཉིས་སྒོམ་ཚུལ་སྦྲར་བི་ར་པ་སྒྲུ་སྟ་དྲའི་ཟིན་བྲིས་ལ་བཅོ་ལྔ། འདི་ཡི་ལུང་མེད། དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་ཇོ་གསར་རིམ་པ་ལྔ་པོ་ནས་ཀྱི་དམར་ཁྲིད་ལ་དྲུག་ཙུ་རེ་དྲུག། གསང་འདུས་ཀྱི་སྒོ་ནས་རབ་གནས་བྱ་ཚུལ་ལ་སྡུམ་ཙུ་སོ་དགུ། འདི་ཡི་ལུང་མེད། དཔལ་འཁོར་ལོ་བདེ་མཆོག་གི་རྩ་རྒྱུད་ཀུ་ཆེར་བཤད་པ་སྦས་དོན་ཀུན་གསལ་ལ་ཉེས་བརྒྱ་དང་གཅིག། ཁྱོན་བཞི་བརྒྱ་དང་ལྔ་བཅུ་ང་བདུན། <ཏ་པར> ནུ་རོ་ཆོས་དྲུག་གི་ཁྲིད་ཡིག་ཡིད་ཆེས་གསུམ་ལྡན་ལ་དྲུག་ཙུ་རེ་གཉིས། ནུ་རོ་ཆོས་དྲུག་གི་དམིགས་སྐོར་བསྡུས་པ་རྗེ་ཡི་གསུང་བཞིན་སེམས་དཔའ་ཀུན་བཟང་གིས་བཀོད་པ་ལ་ཉེར་གཉིས། འདི་ཡི་ལུང་མེད། བདེན་མཆོག་ལྷུ་ཏེ་པ་མངོན་རྟོགས་ངག་འདོན་གྱི་རིམ་པ་ཡོངས་གྲགས་ལྟར་མ་ཡིན་པ་ལ་བཅོ་ལྔ། དཔལ་འཁོར་ལོ་སྡོམ་པའི་མངོན་རྟོགས་ཀུ་ཆེར་བཤད་པ་འདོད་འཇོ་ལ་བརྒྱ་དང་དགུ་བཅུ་གོ་ལྔ། དཔལ་བདེ་མཆོག་གི་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་འཁྲིལ་པ་ཁྲད་པར་གསལ་བྱེད་ལས་ཟུར་དུ་ཕྱུང་བ་ལ་བདུན། འདི་ཡི་ལུང་མེད། མཁའ་འགྲོ་རྒྱ་མཚོའི་སྐོར་གྱི་ཟིན་བྲིས་ལ་བཅུ་གཅིག། སྒྲུབ་ཆེན་ལྷུ་ཏེ་པའི་ལུགས་ཀྱི་བདེ་མཆོག་སྒྲུབ་ཐབས་བདེ་ཆེན་གསལ་བ་ལ་སྡུམ་ཙུ་སོ་བརྒྱད། དྲིལ་བུའི་ལུགས་དཀྱིལ་གྱི་སྒྲུབ་ཐབས་ལྷན་ཐབས་ལ་བཅུ་གཉིས། ཁྱོན་སྡུམ་བརྒྱ་དང་དྲུག་ཙུ་རེ་བརྒྱད། <ད་པར> སྒྲུབ་ཆེན་དྲིལ་བུ་པའི་ལུགས་ཀྱི་བདེ་མཆོག་ལུས་དཀྱིལ་མངོན་རྟོགས་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལ་ཉེར་བདུན། དྲིལ་བུ་ལུགས་ཀྱི་བདེ་མཆོག་ལུས་དཀྱིལ་དབང་ཆོག་རིན་

ཆེན་བང་མཛོད་ལ་ཉར་བདུན། བདེ་མཆོག་དྲིལ་བུ་པའི་རིམ་ལྔའི་རྣམ་བཤད་སྦས་དོན་ལྟ་བའི་མིག་འབྱེད་ལ་སྐམ་ཙུ་སོ་བརྒྱད། དྲིལ་བུ་རྩོགས་རིམ་རིམ་ལྔའི་ཁྲིད་རྗེ་ཡི་ཞལ་ཤེས་བཞིན་སེམས་དཔའ་ཀུན་བཟང་གིས་བཀོད་པ་ལ་བཙུ་གསུམ། མཁའ་སྤྱོད་མ་དམར་མོའི་སྒྲུབ་ཐབས་ལ་གསུམ། རྡོ་རྗེ་མཁའ་འགྲོའི་ཟིན་བྲིས་ལ་གསུམ། རྡོ་རྗེ་རྣལ་འབྱོར་མའི་འགྲེལ་པའི་ཟིན་བྲིས། ཆོས་བཅུའི་མཆོད་པའི་ཆོ་ག་དུ་རེ་ཀ་པས་མཛད་པའི་ཟིན་བྲིས་ལ་གསུམ། མན་ངག་སྙེ་མའི་ཟིན་བྲིས་ལ་ཉེར་གསུམ། ངན་སོང་སྤྱོང་རྒྱུད་མཆན་དང་བཅས་པ་ལ་དགུ་བཙུ་གོ་གསུམ། འདི་ཡི་ལུང་མེད། ཀུན་རིག་ཆོ་གའི་ཟིན་བྲིས་ལ་བཞི། འདི་ཡི་ལུང་མེད། རྡོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་ལྷ་བཙུ་གསུམ་མའི་སྒྲུབ་ཐབས་ཟ་མ་ཏོག་བཀོད་པ་ལ་བཙུ་དགུ། རྡོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་སྒྲུབ་ཐབས་བདུད་ལས་རྣམ་རྒྱལ་ལ་བཅོ་བརྒྱད། གཤིན་རྗེ་དགྲ་ནག་སྒྲུབ་ཐབས་རིན་ཆེན་འབར་བ་ལ་བཅོ་བརྒྱད། བཙུ་གསུམ་མ་གསུམ་གྱི་དཀྱིལ་ཆོག་རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ་ལ་ལྟ་བཙུང་གཉིས། ཁྲོན་སྡུམ་བརྒྱ་དང་བཞི་བཙུའོ། ། <དཔར> ཞེ་དགུ་མའི་ཟིན་བྲིས་ལ་ལྟ། ལུང་མེད། འཇམ་དཔལ་ཞི་དྲག་གི་སྒྲུང་བ་ལ་གསུམ། འཇིགས་བྱེད་ཕྱག་མཆན་སོགས་ཀྱི་བཤད་པའི་ཟིན་བྲིས་ལ་བཙུ། ལུང་མེད། འཇིགས་བྱེད་སྒྱིན་སྲེག་དངོས་གྲུབ་ཆུ་མཆོ་ལ་སྐམ་ཙུ་སོ་གཅིག །དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ནང་ལེའུ་རྣམ་གཞག་མཁས་གྲུབ་རྗེས་ཟིན་བྲིས་མཛད་པ་འཕྲོ་ཅན་ལ་དྲུག་ཙུ་རེ་བདུན། ཙ་ཙ་ལ་སྦ་རྡོག་དོན་ཚན་བདུན་དུ་བྱེད་པ་ལ་གསུམ། ཀྱེ་དོ་རྗེའི་ཚུལ་བཅུད་པ་གཉིས་པའི་ཟིན་བྲིས་ལ་བརྒྱད་ཅུ་གྱ་དྲུག། སྒྲོར་དྲུག་དོ་རྗེའི་ཆོགས་བཅད། དེ་ཡི་བཤད་པ། དུས་འཁོར་གྱི་ཟིན་བྲིས། དུས་འཁོར་མངོན་རྟོགས། དབང་གི་ཟིན་བྲིས། སྒྲོར་དྲུག་ཉེར་མཁོའི་ཟིན་བྲིས། འཆི་ཁ་དང་ཆེ་ལྷག་ཇི་ཡོད་དཔྱད་པ་རྣམས་ལ་ཉུ་རྩ་བཞི། སྒྲོར་དྲུག་རྩོགས་རིམ་ལྔའི་ཟིན་བྲིས་པ་ལས་མཛད་པ་ལ་ཉེར་བཞི། ལུང་མེད། མཁས་པ་གཞོན་ནུ་ལྷན་གྱི་གཟུགས་ཀྱི་ཚུང་མཐའ་དུས་ཀྱི་ཐུང་མཐའ་ལས་བརྩམས་པའི་དྲིས་ལན་ལ་གསུམ། ལུང་མེད། དཔལ་མཆོག་གི་ཟིན་བྲིས་ལ་ཉུ། ཀྱི་རོ་གྱི་ཟིན་བྲིས་དང་ཡང་ཐུང་དེའི་ཟིན་བྲིས་ལ་བདུན། རྗེ་བདུན་བདག་མེད་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་སྒྲུབ་ཐབས་ཟིན་བྲིས་ལ་ལྟ། སངས་རྒྱས་ཐོད་པའི་འཇིགས་མེད་གཞུང་འགྲེལ་ཟིན་བྲིས་ལ་དགུ། ཐུང་བརྩེགས་པ་བཅུད་པའི་རབ་བྱེད་གསུམ་པ་ལ་བཞི། དེ་ཡི་འགྲེལ་པ་འཕོ་ཁྲིད་གསེར་གྱི་སྒོ་འབྱེད་ལ་སྐམ་ཙུ། ཕུག་རོན་འཁོར་ཆེན་མངོན་རྟོགས་རྗེ་ཡི་གསུང་བཞིན་བགོད་པ་ལ་བཙུ་གཅིག། སྒོམས་པོ་ཆེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཚར་འབེབ་ལ་བཞི། སྒྲིན་བྱལ་མན་ངག་དང་། རྟ་མགྲིན་ཀུ་ན་བཞིའི་སྐོར་ལ་བཞི། ལུང་མེད། རི་ཁྲོད་ལོ་མ་ཅན་གྱི་སྒྲུབ་ཐབས་ལ་གཉིས། དབྱངས་ཅན་མ་དང་སྒེ་བརྩེགས་སྒྲུབ་ཐབས་ལ་གསུམ། སངས་རྒྱས་སོ་ལྔའི་སྐུ་མདོག་ཕུག་མཚན་ལ་བརྟེན་པ་གནས་བརྟན་བཟང་

སྐྱོང་གིས་བཀོད་པ་ལྟ་སྐྱའི་ཕྱག་ཚད་གཟུགས་བརྟན་བལྟ་བའི་མེ་ལོང་ལ་ཉེར་དགུ། ལུང་མེད། རྟལ་འབྱོར་རྒྱུད་དེ་ཉིད་བསྡུས་པའི་ཟིན་བྱིས་ལ་གསུམ། རྡོར་དབྱིངས་ཀྱི་ཚོ་གའི་ཟིན་བྱིས་ལ་བཞི། འཁོར་ལོ་བསྒྱུར་རྒྱལ་གྱི་བསྟེན་པའི་རིམ་པ་ལ་བཅུ་བཞི། ལུང་མེད། ཁྱོན་བཞི་བཅུ་དང་དགུ། <ན་པར> རྗེ་བཙུན་འཇམ་དཔའི་དབྱངས་ཀྱི་གསུང་རྗེ་ཚོང་ཁ་པས་ཕྱག་བྱེས་སུ་མཛད་པ་ལ་བརྩུད། མཁས་གྲུབ་པས་གསང་འདུས་སྒྲུབ་ཐབས་ཚོ་ག་ལྟན་ཐབས་ལ་བཅུ་བདུན། གསང་འདུས་མངོན་རྟོགས་དང་བསམ་གཏན་སྒྲུབ་མཆོད་ངག་འདོན་ལྟན་ཐབས་ལ་བཅུ་གཉིས། ལུང་མེད། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་གར་འཕྲེང་བའི་དགོངས་པ་ལྟར་རྗེ་ཡི་ཞལ་ལྟ་ནས་གསུངས་པ་བཞིན་འདུལ་འཛིན་དཀའ་བཞི་པ་གྲགས་པ་རྣལ་མཚན་གྱིས་བཀོད་པ་ལ་བརྩུད། ལུང་མེད། དུས་འཁོར་འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད་ཀྱི་དཀའ་གནད་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་བཤེད་བྱང་གི་ཡི་གེ་མཁས་གྲུབ་རྗེས་རྗེ་ཡི་གསུང་བཞིན་བཀོད་པ་ལ་བརྩུ་དང་བཅུ། བདེ་མཆོག་གི་ཕྱི་རོལ་མཆོད་པ་ལགས་མཆོད་དང་། དཔྱིད་ཀྱི་རྣལ་མོའི་གླུ་དང་བཅས་པ་ལ་བཅོ་ལྔ འཇིགས་ཏྲེད་དག་སྦྱོར་ལ་བཞི། རྗེ་ཡི་གསུང་བཞིན་སྒྲུབ་ཐབས་ཀུན་བཟང་གིས་ཆོག་དོན་ཆུང་ཟད་པར་འབྱེད་པའི་བཤད་པ་རྣམས་ཀྱི་ཚུལ་ཆབ་པས་བརྗེད་བྱང་དུ་བཀོད་པ་ལ་སོ་བདུན། ལུང་མེད། ཀུན་རིག་ཆོ་ག་ངན་སོང་ཡོངས་སུ་སྤྱོང་བ་རྣམས་དོན་གསལ་བ་ལ་དྲུག་ཅུ་རེ་དགུ། བྱ་སྤྱོད་སྤྱི་ཡི་ཆོ་ག་རྣམ་པར་གཞག་པ་རིགས་གསུམ་སྤྱོང་ཚུལ་ལ་རྗེ་ཡི་གསུང་བཞིན་འདུལ་འཛིན་པས་བཀོད་པ་ལ་སུམ་ཅུ་ཐམ་པ། འཕགས་མ་འོད་ཟེར་ཅན་མའི་སྒྲུབ་ཐབས་ལ་གསུམ། ཁྱོན་ཉིས་བརྩུ་དང་བཞི། <པ་པར> བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེན་མོར་བཞི་བརྩུ་དང་གཅིག་གོ། <ཕ་པར> ལམ་རིམ་ཆུང་བར་ཉིས་བརྩུ་དང་བཅུ་དགུ། བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེན་མོའི་ས་བཅད་ལ་བཅོ་ལྔ ཞི་ལྷག་གཉིས་ཀྱི་དཀའ་གནད་ལ་ལྔ་ དྲང་བ་དང་འཕྲོས་པའི་དོན་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་བསྟན་བཅོས་ལེགས་པར་བཤད་པའི་སྟིང་པོ་ལ་བརྩུ་དང་བཅུ་དགུ། རྗེ་བཙུན་འཇམ་དབྱངས་ཀྱིས་རྗེ་ལ་ལྟ་བའི་གནད་འགག་མདོ་བསྡུས་ནས་གནང་བའི་གདམས་པ་རྗེ་རིད་གདའ་བ་ལ་ཤོག་དྲིལ་དུ་ཕུལ་བ་ལ་དྲུག། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་བསླབ་བཏུས་ཆུས་པར་གསུངས་དུས་བསྡུས་དོན་འཇམ་དབྱངས་ཆོས་རྗེས་ཟིན་བྱིས་སུ་མཛད་པ་ལ་ཉི་ཤུ། ལུང་མེད། ཆུལ་ཚབ་པས་རྗེ་ཡི་དྲུང་དུ་གསན་པའི་སྒྲོན་འཇུག་ཤེར་ལེའི་ཟིན་བྱིས་ལ་ལྟ་བཅུ་ཐམ་པ། ཚད་མའི་བརྗེད་བྱང་ཆེན་མོ་ལ་བཞི་བཅུ་ཞེ་བདུན། ཁྱོན་བཞི་བཅུ་དང་གྱ་གཅིག <ན་པར>དབུ་མ་རྩ་བ་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་རིགས་པའི་ཆུ་མཆོ་ལ་ཉིས་བཅུ་དང་གྱ་གསུམ། དཀའ་གནད་བཅུད་ཀྱི་ཟིན་བྱིས་བརྗེད་བྱང་དུ་བཀོད་པ་ལ་བཅོ་བཅུད། ལུང་མེད། རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པའི་ཟིན་བྱིས་རྗེ་ཡི་གསུང་བཞིན་ཆུལ་ཚབ་རྗེས་བཀོད་པ་ལ་བཅུ་གསུམ། ཚད་མ་མངོན་

སྡུམ་ལེའུའི་བརྗེད་བྱང་ཆེན་མོ་རྒྱལ་ཚབ་རྗེས་བཀོད་པ་ལ་ལྟ་བཅུ་ང་ལྟ། ལུང་མེད། དབུ་མའི་ལྟ་ཁྲིད་ལ་ཉེར་དྲུག། ལུང་མེད། སྟན་ངག་སྒོ་རྒྱན་ལ་གསུམ། ལུང་མེད། རྗེ་ཉིད་ཀྱི་ཕུག་བྱེས་སུ་མཛད་པའི་དབུ་མ་རྒྱན་གྱི་བརྗེད་བྱང་ལ་བཅུ་བདུན། ཁྱོན་བཞི་བརྒྱ་དང་བཞི་བཅུ་ཞེ་ལྟ། <མ་པར> དབུ་ལ་འཇུག་པའི་རྣམ་བཤད་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལ་ཉེས་བརྒྱ་དང་གྱ་བརྒྱད། [འདི་ལ་འཇུག་པའི་ཀྲིཀ་ཆེན་ཡང་རེར] རྗེ་ཡི་གསུང་བཞིན་རྒྱལ་ཚབ་རྗེས་བཀོད་པའི་དབུ་མ་རྒྱན་གྱི་བརྗེད་བྱང་ལ་བཅུ་གཉིས། ཚད་མ་མངོན་སུམ་ལེའུའི་ཀྲིཀ་རྗེ་ཡི་གསུང་བཞིན་བཀོད་པ་ལ་བརྒྱ་དང་གཉིས། སྤྱོད་འཇུག་ཤེས་རབ་ལེའུའི་རེན་བྱེས་ལ་སུམ་ཅུ་སོ་བདུན། ཁྱོན་བཞི་བརྒྱ་དང་སུམ་ཅུ་སོ་དགུ། <ཙ་པར> ཕར་ཕྱིན་ལེགས་བཤད་གསེར་ཕྲེང་སྐབས་གསུམ་པ་ཡན་ལ་ཞི་བརྒྱ་ཉེར་གཅིག། <ཚ་པར> ཕར་ཕྱིན་ལེགས་བཤད་གསེར་ཕྲེང་སྐབས་བཞི་པ་མན་ལ་ཉེས་བརྒྱ་དང་གྱ་བརྒྱད། དགེ་འདུན་ཉི་ཤུ་བོ་གསལ་བསྒོད་པའི་ཐེམ་སྐས་ལ་བཞི་བཅུ་ཞེ་བདུན། ཡིད་དང་ཀུན་གཞིའི་དཀའ་འགྲེལ་ཆུ་ཆེར་བཤད་པ་ལེགས་བཤད་ཆུ་མཆོ་ལ་དྲུག་ཅུ་ཐམ་པ། འདུལ་བ་གཞི་ནས་བྱུང་བའི་བསླབ་བྱའི་རེན་བྱེས་ལ་བཅུ་ཐམ་པ། སྡེ་བདུན་ལ་འཇུག་པའི་སྒོ་དོན་གཉིར་ཡིད་ཀྱི་མུན་སེལ་ལ་ཉེར་ལྔ། ལུང་མེད། བསམ་གཟུགས་རེན་བྱེས་ལ་བཅུ་གཅིག། ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ཀྱི་དབུ་མའི་ལྟ་ཁྲིད་མཁས་གྲུབ་པས་རྗེ་ཡི་གསུང་བཞིན་རེན་བྱེས་སུ་མཛད་པ་ལ་བརྒྱད། དབུ་མའི་ལྟ་ཁྲིད་བསྡུས་པ་ལ་བདུན། དགེ་འདུན་ཉི་ཤུའི་རེན་བྱེས་ལ་བརྒྱད། ཁྱོན་བཞི་བརྒྱ་དང་དྲུག་ཅུ་རེ་གསུམ། རྗེ་ཡི་གསུང་འབུམ་ཆོས་སྡེ་ཆེན་པོ་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོའི་པར་མ་གྲིགས་བམ་བཅོ་བརྒྱད་ཇོ་གས་སོ། །བཀྲིས་ལྷུན་པོའི་པར་མའི་རྗེ་ཅོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ་བཀའ་བརྒྱ་མ་ནི། རྗེ་ཅོང་ཁ་པའི་རྣམ་ཐར་ངོ་མཚར་རྨད་དུ་བྱུང་བའི་གཏམ། གསང་འདུས་ཡིག་ཆུང་ཉེར་གཅིག། བདེ་མཆོག་ལྷུ་ཏི་པའི་ཇོ་གས་རིམ་རྣམ་བཞི་དང་ཟབ་གྲུབ་སྙེ་མ། བདེ་མཆོག་ལྷུ་ཏི་པའི་ཇོ་གས་རིམ་རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོ། བདེ་མཆོག་ཇོ་གས་རིམ་དཔྱིད་ཐེག་གི་རེན་བྱེས། ཡང་བདེ་མཆོག་རེན་བྱེས། འཇམ་དབྱངས་ཞི་ཁྲོ་སྒྲུབ་སྐྱབ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ། འཇམ་དཔལ་གསང་ལྷན་གྱི་དཔྱད་པ་ཡོངས་སུ་ཇོ་གས་པའི་རེན་བྱེས་ཇེ་ཉིད་ཀྱིས་གནང་བ། ཏ་མ་ཡི་དམ་དབྱེར་མེད་དུ་སྒྲུབ་ཚུལ་ཤིན་ཏུ་རབ་པ། འཇིགས་བྱེད་སེར་པོ་ལ་བརྟེན་པའི་མན་ངག་ཤིན་ཏུ་རབ་པ། ཡི་གེ་བཞི་པའི་སྡུང་བའི་མན་ངག། ཙ་གསུམ་དང་གཤིན་ཇེ་སྡོར་ཚུལ། དུས་འཁོར་སྡོར་བ་ཡན་ལག་གི་རབ་ཁྲིད་དམིགས་རིམ་ལག་ཇེས། གསང་འདུས་མན་ངག་ཡིག་ཆུང་སྐོར། དུས་འཁོར་འཕོ་བ་ཡན་ལག་དྲུག་གི་རེན་བྱེས་པུན་ཆེས་མཇད་པ། བདེ་མཆོག་ཇོ་གས་རིམ་དཔྱིད་ཐེག། དུས་འཁོར་སྒྲུབ་ལེའི་ཕུག་ཆུ་བཞི་ཞིབ་ཏུ་གསུངས་པ་རྒྱལ་

ཚབ་རྟེས་ཅིན་བྱིས་སུ་མཛད་པ་རྣམས་སོ། །བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོའི་པར་མར་གསུང་འབྱམ་བཀའ་རྒྱ་མ་གཅིག་ལོགས་སུ་བཞག་ཀྱང་། འབྲས་སྤུངས་པར་མར་རྒྱལ་དབང་ལྷ་པའི་སྐུ་དུས་སུ་བཀའ་རྒྱས་བསྟམས་པ་མ་མཛད་པར་བཀའ་རྒྱའི་ངེས་པར་སོང་བའོ། །ཞེས་བློང་རྡོལ་བ་གསུང་ངོ། །

རྗེ་བཙུན། <ཐུང་ངུ> ❶ དད་སྤྲོལ་ཏེ། དད་པ་ཅན་འཁོར་བ་ལས་སྤྲོལ་བའོ། །❷ རྗེ་ནི་རྒྱལ་པོ་དང་། གཙོ་བོ་སོགས་ཀྱི་དོན་ཡིན་པས། འགྲོ་བ་ལྷ་དང་བཅས་པའི་གཙུག་གི་ནོར་བུར་གྱུར་པས་ན་རྗེའམ། ཡང་ན་ལུང་རྟོགས་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་སྲིད་ལ་དབང་བསྒྱུར་བས་ན་རྗེའོ། །སྒོ་གསུམ་ཉེས་སྤྱོད་མཐའ་དག་ལས་སྡོམ་པས་ན་བཙུན། སྤ་མི་ཞེས་པ་རྗེ་དང་། བཟླ་ཞེས་པ་བཙུན། ཞེས་མཁས་པ་རྣམས་གསུང་།

རྗེ་བཙུན་གྱི་ཞལ་ལུང་། འཇམ་དཔལ་ཞལ་ལུང་དང་འདྲ།

རྗེ་བཙུན་བརྟན་པའི་འཁོར་ལོ། རྗེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཀྱི་མཆན་གྱི་རྣམ་གྲངས་ཤིག

རྗེ་བཙུན་གཙང་པ་རྒྱ་ར་སྐ། འགྲོ་མགོན་གཙང་པ་རྒྱ་ར་སྐ་དང་འདྲ།

རྗེ་ཡབ་སྲས་གསུམ། ཡབ་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ་དང་། སྲས་ཀྱི་ཐུ་བོ་གཉིས་ཀྱི། རྒྱལ་ཚབ་རྗེ་དང་མཁས་གྲུབ་རིན་པོ་ཆེ་རྣམ་པ་གཉིས་སོ། །

རྗེ་ཡི་མགུར་ལྟ། རྗེ་ཡི་མགུར་ལྟ་ཞེས་པ་ནི། བོད་རྗེ་ཆོས་རྒྱལ་སྲིད་བཙན་སྐམ་པོ། ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན། མངའ་བདག་ཁྲི་རལ་ཏེ། ཆོས་རྒྱལ་མེས་དབོན་རྣམ་གསུམ་གྱི་རིགས་བརྒྱུད་ལ་འགོ་བར་བྱེད་པའི་སྒྲུང་མ་ཡིན་པས་དེ་སྐད་བརྗོད་དོ། །འགོ་བ་ཞེས་པ་ལུས་དང་གྲིབ་མ་བཞིན་འགྲོགས་ནས་སྒྲུང་སྐྱོབ་བྱེད་པ་ལ་ཟེར།

རྗེད་པ། གུས་པའི་མིང་ཡིན་པར་བཤད།

རྗེད་པར་བྱ་བ། ཡོན་ཏན་རྗེས་སུ་དྲན་པའི་སྨོན་ནས་ཕུ་དུད་བྱེད་པ་ལ་ཟེར། སྤྱིར་རྗེད་པར་བྱ་བ། མཆོད་པར་བྱ་བ། རི་མོར་བྱ་བ། བསྟེན་བཀུར་བྱ་བ། བཀུར་སྟི་བྱ་བ། ཐུ་མར་བྱ་བ་རྣམས་དོན་འདྲ། ནང་གསེས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི། བཙུད་སྨོང་འཕེལ་ཆེན་ལས། རྗེད་པར་བྱ་བ་ནི། ཡོན་ཏན་རྗེས་སུ་དྲན་པའི་སྨོན་ནས་ཕུ་དུད་བྱེད་པའོ། །མཆོད་པར་བྱ་བ་ནི། མཆོད་པ་ཆུང་ངུ། རི་མོར་བྱ་བ་ནི། མཆོད་པ་འབྱིང་། བསྟེན་བཀུར་བྱ་བ་ནི། མཆོད་པ་ཆེན་པོ་དང་། བཀུར་སྟི་བྱ་བ་ནི། དར་དཔྱངས་ལ་སོགས་པ་བཅིངས་ནས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་གནས་ལ་འཛོག་པ་དང་། ཐུ་མར་བྱ་བ་ནི། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་འདའ་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །

རྗེན་པ། ❶ སྒྲིག་གཡོག་མེད་པ། མངོན་སུམ། དཔེར་ན་རྗེན་པར་གཟིགས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❷ མ་བཅོས་པའི་ཟ་བའི་རིགས།

རྗེན་བཅོས། ཆ་ལ་བརྟེན་པའི་ཉེས་བྱས་བརྒྱད་ཀྱི་བཞི་པ་ནི། དགེ་སློང་གིས་ཟས་རྗེན་པ་རྒྱང་ཁང་སོགས་གནས་གང་ཡང་རུང་བར་འཚོང་པར་བྱེད་པའོ། །

རྗེའི་སྙས། ❶ རྒྱལ་པོའི་སྙས། སྒྲ་བཤད་ནི། རྒྱལ་པོ་ལ་རྗེ་བོ་ཟེར་ཞིང་། དེའི་བྱ་ཡིན་པས་རྗེའི་སྙས་ཟེར། ❷ ཀླ་མ་རྩ་ཆེན་གྱི་སློབ་མ། ❸ ཁྱིམ་བདག་གི་བྱ། ཁྱིམ་བདག་གི་ཕ་ལ་རྗེ་བོ་དང་དེའི་བུ་ལ་སྙས་ཞེས་ཟེར་བའང་ལྷང་ཕྱན་ཆེགས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ན་གསལ།

རྗེའུ་རིགས། <ཞི་ཕྱུ།> སྤར་རྒྱ་གར་གྱི་མི་རིགས་བཞིའི་ཡ་གྱལ་ཞིག་སྟེ། ཁྱིམ་ན་གནས་ཏེ་ཡོ་བྱད་འབྱོར་བས་ཕམ་མཆོང་པ་ལ་གཅོ་བོར་བྱེད་པ་དེ་དག་ལ་རྗེའུ་ཞེས་བྱ་ལ། དེའི་རྒྱུད་དུ་གཏོགས་པ་ལ་རྗེའུ་རིགས་ཟེར།

རྗེས་ཆགས། ❶ སྐྱེ་བཙེ་བ། དགའ་བ། ❷ འདོད་ཆགས།

རྗེས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ནས་བ་ལང་གི་རྗེས་མཆོག་གོ། ཁྱུ་མཆོག་གི་རྗེས་སུ་ཞུགས་ཏེ་སོང་ན་གཡང་ལ་ཟག་པ་སོགས་ཀྱི་གནོད་པ་མི་འབྱུང་ཞིང་། རྟ་ཆུ་སོགས་དང་ལེགས་པར་འཕྲད་ཅིང་། རང་འདོད་པའི་ཕྱོགས་སུ་དགའ་ཚེགས་མེད་པར་སྐེམས་འགྲོ་བ། བརྟན་པ་དང་ཡིད་ཆེས་འོས་པ་དང་མི་བསྐུ་བ་བཅས་ཀྱི་དོན་ཡིན། ཏ་དང་བོང་བུ་ར་ལུགས་སོགས་ཀྱི་རྗེས་སུ་ཞུགས་ན་དེ་ལྟ་མིན་ནོ། །

རྗེས་ཐོབ་སྐྱ་མ་ལྟ་བུའི་སྟོང་པ། མཉམ་བཞག་ཏུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་བཀག་ཅམ་གྱི་མེད་དགག་ལ་མཉམ་པར་བཞག་སྟོངས་ཀྱི། རྗེས་ཐོབ་ཏུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་ཡང་རང་བཞིན་དུ་སྣང་བའི་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་སྣང་བ་འཆར་བ་ལ་ཟེར་ཏེ། རྗེའི་ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོ་ལས། རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་ཡང་རང་བཞིན་དུ་སྣང་བའི་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་སྣང་བ་འཆར་བ་ལ་སྐྱ་མ་ལྟ་བུའི་སྟོང་ཉིད་ཅེས་སྟོན་གྱི་མཁས་པ་རྣམས་གསུང་ངོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེས་ན་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་ཡང་ཐ་སྙད་ཙམ་དུ་སྣང་བ་དང་། བདེན་སྟོང་སྐྱ་མ་ལྟ་བུ་རྣམས་དོན་འདྲའོ། །

རྗེས་དཔག རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་དོན་མཐོང་བའི་བློ། སྒྲ་བཤད་ནི། རྟག་མཐོང་ཞེང་འབྲེལ་བ་དྲན་པའི་རྗེས་སུ་བསྒྲུབ་བྱ་དཔོག་པས་ན་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །ཡང་ན་རྒྱུ་མཚན་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ཏེ་དོན་དཔོག་པར་བྱེད་པས་ན་རྗེས་དཔག་གོ། ཕྱི་མ་འདི་རྒྱལ་དབང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་གསུངས།

རྗེས་འབྲེལ་གྱི་དགེ་བ། འཛོག་བྱེད་དགེ་བས་བཞག་ཅིང་། འབྲས་བུ་དགེ་བ་སྐྱེད་པའི་རྣམ་པར་དཀར་བའི་རྟགས་པ། མཚན་གཞི་ནི། དགེ་བའི་བག་ཆགས་ལྟ་བུ།

རྗེས་འབྲེལ་གྱི་མི་དགེ་བ། རྒྱུ་མི་དགེ་བས་བཞག་ཅིང་། འབྲས་བུ་ཡང་མི་འདོད་པ་བསྐྱེད་པ། མཚན་གཞི་ནི། མི་དགེ་བའི་བག་ཆགས་ལྟ་བུ།

རྗེས་འབྲེལ་གྱི་ལུང་མ་བསྟན། རྒྱུ་ལུང་མ་བསྟན་གྱིས་བཞག་པའི་མངོན་བརྗོད་ཀྱི་བག་ཆགས་ལྟ་བུ།

རྗེས་གཞིག དང་པོར་སྨོད་བཅུད་འོད་གསལ་དུ་བསྡུས་པ་དེའི་རྗེས་སུ་ཉིད་འོད་གསལ་དུ་སྡུད་པ། རིམ་ལྟ་གདན་རྗེགས་ན་གསལ།

རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྟོག ❶ རགས་ལས། ལྟོས་གྱུག ཤེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་བ། དཔེར་ན། རྒྱུ་དེ་ཡོད་ན་འབྲས་བུ་དེ་འབྱུང་བ་ནི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ། རྒྱུ་དེ་མེད་ན་འབྲས་བུ་དེ་མི་འབྱུང་བ་ནི་ལྟོག་པའོ། །❷ རྟགས་དེ་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པ་ནི། རྗེས་སུ་འགྲོ་བ། རྟགས་དེ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་ནི། ལྟོག་པའོ། །

རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྟོག་གི་ཁྱབ་པ། རྗེས་ཁྱབ་དང་ལྟོག་ཁྱབ།

རྗེས་སུ་ཆགས། རྗེས་ཆགས་དང་དོན་འདྲ། རྗེས་ཆགས་ལ་གཟིགས།

རྗེས་སུ་སྨོན་པ། སྨོན་སྨོན་བྱེད་པ། སྒྲ་བཤད་ནི། ངང་ཉིད་བསྒབ་བྱ་ལ་ཚུལ་བཞིན་དུ་གནས་པའི་རྗེས་སུ་གཞན་ལ་སྨོན་པ་ལ་ཟེར།

རྗེས་སུ་མཐུན་པ། འདྲ་བ། མཚུངས་པ། སྒྲ་བཤད་ནི། རྗེས་སུ་རིང་མིན་དེ་དང་མཐུན་པའམ་འདྲ་བར་འགྱུར་བས་ན་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །

རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལ་མོས་པ། ཁོང་དུ་ཆུད་པར་འདོད་པ། ཤེས་པར་འདོད་པ། རྟོགས་པར་བཞེད་པ། དོན་གཉིར་ཅན། ཤེས་རབ་སྒྲོན་མེའི་འགྲེལ་བཤད་ལ་གཞི་བྱས་ཏེ་བཀོད།

རྗེས་སུ་དཔག་པ་གཅོར་འཇོག། རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལ་མོས་པ་དང་དོན་འདྲ།

རྗེས་སུ་དཔག་པ་གཅོ་བོར་འཇོག། རྗེས་སུ་དཔག་པ་གཅོར་འཇོག་དང་འདྲ།

རྗེས་སུ་བརྟང་། ❶ རྗེས་སུ་བརྩེ་བ། བརྩེ་བས་ཡོངས་སུ་བསྐྱངས་པ། ❷ བརྩེ་བས་བསྐྱངས། ཟབ་མོའི་གདམས་ངག་བསྟན། སྤང་བྱང་གི་མིག་ཕྱེ་སྟེ། ཐར་པའི་ལམ་ལ་ཞུགས་པ་ལ་ཟེར།

རྗེས་སུ་ཡི་རང་། རང་གཞན་གྱི་དགེ་བ་ལ་དགའ་བ་བསྒོམ་པ་ལ་ཟེར།

བརྗེད་ངས། དགེ་བའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་སེམས་གཡེང་ཞིང་དགེ་བ་ལ་སེམས་མི་གསལ་བར་བྱེད་པས་ཆ་ནས་བཞག་པའི་སེམས་བྱུང་ཞིག་ལ་ཟེར། སྒྲ་བཤད་ནི། ཏོ་ངོར་མི་གསལ་བས་ན་བརྗེད། ཐལ་བའམ་ཐལ་ཆེས་པས་ན་ངས་ཞེས་དག་ཡིག་འགར་གསལ།

བརྗེད་བྱང་། བརྗེད་ཐོ། སྒྲ་བཤད་ནི། བརྗེད་པ་བྱང་བ་སྟེ་སེལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བྱེས་པའི་ཐོ་ཡིག་ཡིན་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བརྗོད།

བརྗེད་བྱེད། ཆུང་མཁྱེས་བད་ཀན་གསུམ་འཁྲུགས་པ་ལས་དྲན་པ་ཉམས་པའི་ནད་དམ། གདོན་གྱིས་བརླམས་པའི་རྣམ་པར་འགྱུར་བའོ། །

བརྗོད་པ་གསུམ། (འདུལ་བ) གསོལ་གཞིའི་ལས་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟེགས།

བརྗོད་བྱ། སྟོང་ཉིད་ཀྱི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཤེགས། སྒྲ་བཤད་ནི། བུ་ར་མ་གྱི་ར་མང་ར་བ་ལྷེ་ཤེས་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་མྱོང་བ་བཞིན་ཆོག་གིས་བརྗོད་དུ་མེད་པ་བཞིན། འདི་ཡང་མཉམ་གཞག་གི་བློས་ཇི་ལྟར་གཟེགས་པ་བཞིན་ཆོག་གི་ལམ་ནས་བརྗོད་དུ་མེད་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ།

ལྡོངས། ❶ རང་བཞིན་གྱིས་ཆགས་པའི་ས་ཆའི་མིང་། ཡུལ་ལྡོངས། སྨན་ལྡོངས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❷ མི་རིགས་བཞི་ཡོད་པའི་ས་ཕྱོགས་ཀྱི་མིང་པར་མཆོ་ཏྟི་ཀ་ལས་གསུངས།

ཉ

ཉ། ❶ ཆུ་ལ་གནས་པའི་སྲོག་ཆགས་ཤེས ❷ ཆེས་བཅོ་ལྔ

ཉི། ཉ་ཡིག་དང་རྣམ་པ་འདྲ་བའི་ལེགས་སྦྱར་གྱི་ཡི་གེ་གསུམ་འཁྱོག་ཅན་འདི་ལ། ཤུ་ཀ་ཟེར། ཤེན་ཏུ་རིང་བའི་ཡི་གའི་གྲས་ཤེག་སྟེ། མིག་འཛུམ་པ་གསུམ་གྱི་ཡན་ལྟ་བུར། སྐད་གདངས་རིང་ཐོར་བཀག་དགོས་པའི་དོན་ཏེ། དཔེར་ན། ཀུརྡྷཉ་ཀྵཉི། ཞལ་ཀཉཀྵཉི། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཉ་ཁྱིམ། དཔྱིད་ཀྱི་དུས། སྒྲ་བཤད་ནི། ཉ་རྣམས་ཆུ་ལ་རྒྱུ་བའི་དུས་ཡིན་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བརྗོད།

ཉ་ལྷིབས། ཉ་ཕྱེས། ལྷིབས་ཞེས་པ་ཤུན་ལྷགས། ཤུབས། ཕྱེ་ཐུམ་ལ་ཟེར། དཔེར་ན། ལག་ལྷིབས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

ཉ་ལྟར་བརྟུང་བ། གཉྫི་བརྟུང་ཚུལ་ཞིག་སྟེ། ཏི་བའི་འཕེལ་འགྲིབ་ཀྱི་ཚུལ་ལྟར་བརྟུང་པའི་དོན་ཏེ། རྒྱུད་གཅིག་ནས་བཅོ་བརྒྱད་བར་ཇི་ཚོད་དང་། དེ་ནས་བཅུ་བདུན་ཇི་ཚུང་དུ་བརྟུང་བའི་དོན་ཡིན། གཉྫི་བརྟུང་ཚུལ་སྐོར་རྒྱས་པར། གོང་དུ་གཉྫི་བརྟུང་ཚུལ་ཞེས་པར་གཟེགས།

ཉ་སྤུ་རྒྱས་པ། མགོ་ལྗས་ཉ་ལ་སྐམ་གྱི་མཆེ་བ་དང་མཉན་མ་དང་ལྡན་པའི་སྒོག་ཆགས་ཤིག

ཉ་བཞི། ❶ མིའི་ཀང་ལག་གི་ཉ་རིལ་བཞི། དཔེར་ན། ཆུང་བུམ་པ་ཅན་བཟློམ་པའི་སྐབས། འོག་སྟོ་བསྡམས། ཉ་བཞི་བསྡེམས་ཏེ་སྐད་ཀྱི་ཕྱིད་བཅིངས་བསྡམས་ནས་འོག་ཆུང་ཡར་དྲངས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །❷ ཕྱུགས་རྟག་གི་ཀང་ལག་བཞིའི་ཆེགས་དཀྱིལ་མ་དང་རྨིག་པའི་བར་གྱི་ལྟའི་མིང་།

ཉན་ན། ཁྱོག་ཉན།

ཉན་ན་བྱེད་པའི་ལྟང་བྱེད། འབའ་ཞིག་པ་དག་བཅུའི་དོན་དྲུག་པ། དགེ་སློང་གཉིས་ཡན་གོས་བྱེད་པ་ལ་རྩོད་པ་སྤེལ་བའི་ཚེད་དུ་ཉན་པ་རང་གིས་གོ་བའོ། །

ཉན་ཐོས། <ཤྭ་ཀ> ❶ ཡང་དག་པའི་གདམས་ངག་གཞན་ལས་ཉན་ནས་བསྒོམས་པའི་འབྲས་བུ་ཉན་ཐོས་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པ་ན། དོན་དེ་གཞན་ལ་ཐོས་པར་བྱེད་པས་ན་ཉན་ཐོས་ཏེ། ཡང་ན་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྐད་དོད་སྲ་བ་ཀ་ནི་ཐོས་སྒྲུག་ལ་ཡང་འཇུག་པ་ལྟར་ན། འབྲས་བུ་མཆོག་གམ་སངས་རྒྱས་སུ་བགྲོད་པའི་ལམ། སངས་རྒྱས་རྣམས་ལས་ཐོས་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཅན་ལམ་དེ་དོན་དུ་གཉེར་བ་རྣམས་ལ་སྒྲུག་པར་བྱེད་པས་ན་ཉན་ཐོས། ❷ གུས་པས་ཉན་པ་སྟེ། སློབ་མའི་མིང་ངོ་། །དཔེར་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སློབ་མ་ལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཉན་ཐོས་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཉན་ཐོས་རྫ་བའི་སྟེ་པ་བཞི། ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྨྲ་བ། དགེ་འདུན་ཕལ་ཆེན་པ། གནས་བརྟན་པ། མང་པོས་བཀུར་བ་དང་བཞིའོ། །སངས་རྒྱས་ཞལ་བཞུགས་པའི་དུས་སུ་གཞི་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྨྲ་བའི་སྟེ་པ་གཅིག་ཏུ་ཡོད་པ་ལ། ཕྱིས་སུ་སྟེ་པ་བཞིར་གྱེས། ཞེས་རིགས་པའི་དབང་ཕྱུག་མི་རང་རྟེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གསུང་། བོད་ཀྱི་ས་ཐར་ཀྱི་སྟོམ་རྒྱུན་ཡང་གཞི་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྨྲ་བའི་སྟེ་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པར། འགོག་ལོ་ཙྪ་བ་གཞོན་ནུ་དཔལ་གྱི་དེབ་ཐེར་སྟོན་པོ་ན་ གསལ།

ཉན་ཐོས་སྟེ་པ་བཅོ་བརྒྱད། ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྩ་བའི་སྟེ་བཞི་ལས་གྱེས་པ་སྟེ་པ་བཅོ་བརྒྱད་ནི། ཕལ་ཆེན་པ་ལས་གྱེས་པ་ལྟ་སྟེ། སློབ་དཔོན་དུལ་བ་ལྟས། ཤར་ནུབ་རི་དང་གང་ས་རིར་གནས། །འཇིག་རྟེན་འདས་པར་སྨྲ་བ་དང་། །བཏགས་པར་སྨྲ་བའི་སྟེ་རྣམས་ནི། །ལྟ་ཚན་དགེ་འདུན་ཕལ་པའི་སྟེ། ཞེས་པ་ལྟའོ།། གཞི་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྨྲ་བ་ལས་གྱེས་པ་བདུན་ཏེ། གཞི་ཀུན་ཡོད་དང་འོད་སྲུང་སྟེ། །ས་སྟོན་སྟེ་དང་ཆོས་སྲུང་སྟེ། །མང་ཐོས་གོས་དམར་སློབ་མར་བཅས། །ཕྱེ་སྟེ་སྨྲ་བའི་སྟེ་རྣམས་ནི། །གཞི་ཀུན་ཡོད་པར་སྨྲ་བ་ཡིན། །ཞེས་པ་ལྟར་དང་། གནས་བརྟན་པ་ལས་གྱེས་པ་གསུམ་སྟེ། ཆུལ་བྱེད་ཚལ་གནས་འཇིགས་མེད་གནས། །གཙུག་ལག་ཁང་གནས་གནས་བརྟན་པ། །ཞེས་སོ། །མང་བཀུར་བ་ལས་གྱེས་པ་གསུམ་སྟེ།

སྡ་སྦྲོག་རི་དང་སྡུང་བ་པ། །གནས་མ་བྱ་བའི་སྡེ་རྣམས་ནི། །མང་པོས་བཀུར་བའི་སྡེ་པ་ཡིན། ཞེས་པ་ལྟར་རོ། ।

ཉམ་ང་། ❶ ཡིད་སྐྱོ་བའི་ནད། ❷ སྡུག་པ་དང་བྲལ་བའི་སྡུག་བསྔལ། ❸ བསྒོད་པར་དཀའ་བ། ཏལ་བར་དཀའ་བ།

ཉམ་ང་བ། ཉམ་ང་དང་དོན་འདྲ།

ཉམ་ཆུང་བ། ❶ བརྩོན་འགྲུས་ཞན་པ། ❷ བྱ་བ་བྱེད་པའི་ནུས་པ་ཆུང་བ། ❸ ནུས་པ་དང་བྲལ་བ།

ཉམ་ཐག་ང་རོས་འི་འདོད་འབོད་པ། སྡུག་བསྔལ་བའི་སྐད་གདངས་ཀྱིས་སྡར་བཞིན་དུ་འབོད་པ་ལ་ཟེར།

ཉམས། ❶ སྟོབས་སམ་ནུས་པའི་མིང་། ❷ ཉམས་སྣང་དང་དོན་འདྲ།

ཉམས་ཁྲིད། ཏ་མས་ཉམས་མྱོང་གི་ཐོག་ནས་སློབ་མའི་རྒྱུད་ཐོག་གང་ཁེལ་དུ་འཆད་པ་ལ་ཟེར།

ཉམས་དགའ་བ། ཡིད་དུ་འོང་བ། རྗེའི་གསུང་ལྟར་བགོད།

ཉམས་དག། སྐུ་གསུང་ཐུགས་གསུམ་གྱི་ཉམས་དག། སྐུའི་ཉམས་གསུམ་ནི། ཟློག་པ། དཔའ་བ། མི་སྐྱག་པ་སྟེ་གསུམ། གསུང་གི་ཉམས་གསུམ་ནི། ཚོད་པ། དྲག་ཤུལ། འཇིགས་སུ་རུང་བ་སྟེ་གསུམ། ཐུགས་ཀྱི་ཉམས་གསུམ་ནི། སྟིང་རྗེ། ངམ་ཡ། ཞི་བ་སྟེ་གསུམ་དང་བཅས་ཉམས་དགུའོ། །རྗེའི་གསུང་ལྟར་བགོད།

ཉམས་ངན་པ། ཡིད་དུ་མི་འོང་བ། མདོག་ངན་པ། དཔེར་ན། ཉམས་ཤིན་ཏུ་ངན་པ་སྟོ་སངས་སངས་པོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

ཉམས་སྣང་། འཆར་གཞི་དང་ལྡན་པའི་སྒོ་ནས་བྱུང་བ་མེན་པར་གློ་བུར་དུ་བྱུང་བའི་ཚོར་སྣང་ཞེག་ལ་རེ་རེ་སྐབས་རེམ་ཆེན་མོ་ལས་ཀྱང་། སྣང་བ་དང་ང་རྒྱལ་གཉིས་ཀ་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དཔྱད་ནས་བསྒྲུངས་པས་རེམ་གྱིས་སྒྱིས་པ་དགོས་ཀྱི། ཉམས་ལ་བརྟེན་ནས་གློ་བུར་དུ་བྱུང་བ་ལ་ཡིད་བརྟན་མི་བྱ་སྟེ། ཞེས་གསུངས།

ཉམས་པ་རྣམ་གསུམ། མཁན་པོར་གསོལ་བ་གདབ་ལས་ཉམས་པ། ཁྱིམ་པའི་རྟགས་སྤྱོང་བ་ལས་ཉམས་པ། རབ་བྱུང་གི་རྟགས་ལེན་པ་ལས་ཉམས་པ་སྟེ་གསུམ།

ཉམས་པ་མ་མོ་རིང་། མ་མོ་ལྷའི་ཡ་གྱལ་ཏེ། ཡོའི་དབང་པོ་མཆོག་སོགས་ཀྱིས་བཅད་པའི་མ་མོ་རིང་།

ཉམས་འོག་ཏུ་ཆུད་པ། སྤྱོང་བ་ཐོན་པ་དང་གདེངས་ཐོབ་པའི་དོན།

ཉལ་འགྲོ། རྒྱག་ཚུ། འབབ་ཚུ། དཔེར་ན། པཊ་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་རང་རྣམ་ལས། པན་ཆེན་དྲྭ་བས་ཁིབས་པའི་ཉལ་འགྲོའི་རྒྱུན། །ཡོངས་མཛེས་ཚུ་བྱའི་ཆོགས་རྣམས་སྟན་སྒྲིག་ཅིང་། །རྡ་བྱ་གཞོན་ནུ་དགའ་བའི་གར་བྱེད་པའི། །གནས་དེར་དལ་འབྱོར་དོན་ལྡན་བྱས་ན་སྙམ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཉལ་པོ་བྱེད་པར་གཤེམ་པའི་ཁྱིམ་ན་འདུག་པའི་ལྟུང་བྱེད། འབའ་ཞིག་པ་དག་བཅུའི་ཞེ་གཅིས་པ། ཁྱིམ་པ་ཕོ་མོ་ཉལ་པོ་བྱེད་པ་གཤེམ་པའི་ཁྱིམ་ན་མངོན་སུམ་འདོམ་གང་གི་ནང་དུ་འདུག་པ་ཕོ་མོ་གཅིས་གོ་བའོ། །

ཉལ་པོ་བྱེད་པར་གཤེམ་པའི་ཁྱིམ་ན་འགྲེང་པའི་ལྟུང་བྱེད། འབའ་ཞིག་དག་བཅུའི་ཞེ་གསུམ་པ། ཁྱིམ་པ་ཕོ་མོ་ཉལ་པོ་བྱེད་པར་གཤོམ་པའི་ཁྱིམ་ན་སྐྱབས་ཡོད་པར་འགྲེང་བར་བྱེད་པའོ། །

ཉལ་ཕྱག་ལངས་ཕྱག མཚན་མོར་ཉལ་ཁ་དང་། སྐྱེད་ལངས་པའི་སྐབས་ཏླ་མ་དང་དཀོན་མཆོག་ལ་གུས་པས་ཕྱག་འཚལ་བ།

ཉལ་བའི་ཀུན་སྤྱོད། མཚན་མོ་ལ་ཆ་གསུམ་དུ་བྱས་པའི་ཆ་བར་པའི་ཚེ། ཏླ་གཡས་པ་ཕབ་སྟེ་ཀང་པ་གཡོན་པ་གཡས་པའི་སྟེང་དུ་བཞག་ནས་སེང་གེ་ལྟར་ཉལ་བའོ། །སེང་གེ་ལྟར་ཉལ་བའི་དགོས་པ་ནི། ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ལུས་ལྟོད་པར་མི་འགྱུར་བ་དང་། གཉིད་ལོག་ནའང་དྲན་པ་མི་བཟློད་པ་དང་། གཉིད་སྐྱ་པོར་མི་འགྱུར་བ་དང་། ཆུ་ལམ་སྟིག་པའམ་ངན་པ་མི་ཆུ་བར། རྟེའི་ལམ་རིམ་དུ་གསུངས།

ཉལ་བའི་རྣལ་འབྱོར། (སྒྲགས) སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་ལྟན་ཅིག་སྐྱེས་དགའི་ངོ་བོར་བདག་ཉིད་ཀྱང་འོད་གསལ་བའི་རང་བཞིན་དུ་ལྟག་པར་མོས་ནས་ཤེས་རབ་དང་ཐབས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་ཉལ་བའོ། །ཞེས་རྟེའི་སྒྲས་རིམ་ཆེན་མོ་ལྟར་རོ། །

ཉི་མའི་གཉེན། གྲུ་འཛིན་དུ་རྒྱལ་པོ་བཀྲ་ཐམ་པ་བྱུང་བའི་ཐ་མ་ནུ་བ་ཅན་གྱི་བུ་གཅོ་ཏམ་དང་ཆུ་རུ་ཆུ་ཪ་གཉིས་ལས། སྔོན་མས་རབ་ཏུ་བྱུང་སྟེ་ལེ་མའི་སྤྱིལ་པོ་ཡིད་དུ་འོང་བའི་བསམ་གཏན་གྱི་ཁང་བུར་གནས་པའི་ཚེ། གཡོན་ཅན་པཎ་ཆུ་ལས་ཡོལ་བས། བཟང་མོ་བསད་པའི་རལ་གྲི་ཁྲག་ཅན་ལེ་མའི་སྤྱིལ་བོའི་ཉེ་འདབས་སུ་བོར་བའི་ཏྲན་གྱིས་གཅོ་ཏ་མ་གསལ་ཤིང་ལ་བསྒོམ་པའི་དུས། དང་སྔོང་མདོག་ནག་གི་ཪྭ་འཕྲལ་གྱི་གྲུ་ཆར་གྱི་ཐིག་པ་དང་། དྲི་བཞིན་ལྟས་ལ་རེག་པའི་ཏྲན་གྱིས་འདོད་པའི་གནས་རྟེས་སུ་དྲན་པའི་ཡིད་ཀྱི་ཤིང་རྟས་དྲངས་ཏེ། ཁམས་ཀྱི་དྲངས་མ་གཉིས་ལྷན་ཅིག་ཏུ་ལྷུངས་པ་ལས་སྒོང་གཉིས་སུ་གྱུར་པ་ཉེ་འདོད་ཀྱིས་བསྒྲངས་ཤིང་ཁྱེའུ་གཉིས་བུ་རམ་གྱི་ཤིང་གསེབ་ཏུ་ཞུགས་པས་མིང་དེ་ལྟར་དུ་གྲགས།

ཉེ་མ་ནུབ་ཀྱི་བར་ཆོས་སྐྱེན་པའི་ལྟང་བྱེད། འབའ་ཞིག་པ་དགུ་བཅུའི་ཉར་གཉིས་པ་ནི། དགེ་སློང་མ་ལ་ཉེ་མ་ནུབ་ཀྱི་བར་དུ་ཆོས་སྟོན་པའོ། །

ཉེ་ཆེ་བ། ❶ རེས་འགའ་བ། སྐབས་རེ། མཚམས་རེ་ཡོད་ལ། མཚམས་རེ་མེད་པ། ❷ ཆ་མ་ཚང་བ། ཕྱོགས་རེ་བ། རེ་འགའ་བ། ཕྱོགས་འགའ་རེ་ན་ཡོད་ལ། འགའ་རེ་ན་མེད་པ།

ཉེ་ཆེའི་སྟོང་པ། དགག་བྱ་ཉེ་ཆེ་བ་བཀག་པའི་སྟོང་པ། དཔེར་ན་བྱད་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་བྱད་བཞིན་དུ་བདེན་པར་སྣང་ཡང་དེར་གྲུབ་པའི་སྟོང་པ་ལྟ་བུ་དང་། སྒྲུ་མའི་རྟ་བྱང་རྟ་བྱང་དུ་བདེན་པར་སྣང་ཡང་དེས་སྟོང་པ་ལྟ་བུ་ལ་ཟེར་ཏེ། ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོ་ལས། སྒྲུ་མ་མཁན་གྱིས་རྟ་བྱང་བརྫུན་པར་ཤེས་པ་ཡང་ཉེ་ཆེ་བའི་སྟོང་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །རང་རྒྱུ་ཐུབ་པའི་རྗེས་ཡོད་ཀྱིས་སྟོང་པའི་བདག་མེད་ལྟ་བུ་ཡང་དེའི་མཚན་གཞིར་འཐད་དོ། །རྗེའི་ལྷག་མཐོང་ཆེ་ཆུང་དང་། གུང་ཐང་བསྟན་པའི་སྒོན་མེའི་གསུང་ལ་གཞི་བྱས་ཏེ་བཀོད།

ཉེ་ཆེ་བའི་ཐེག་པ། ཐེག་པ་ཆུང་ངུ་དང་དོན་གཅིག སྒྲ་བཤད་ནི། ཉམས་ལེན་གྱི་དུས་སུ་རྩུ་ཆོགས་མཐའ་ཡས་པ་ལ་མི་སློབ་པར་ཉེ་ཆེ་བའམ་ཕྱོགས་རེ་བ་ཙམ་ལ་སློབ་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བརྗོད།

ཉེ་ཆེ་བའི་དམྱལ་བ། ཚ་དམྱལ་དང་གྲང་དམྱལ་གྱི་ཉེ་འཁོར་ན་ཡོད་ཅིང་མིའི་ཡུལ་ནའང་ཡོད་པར་སའི་དངོས་གཞིར་གསུངས་ཤིང་། མཆོ་ཆེན་པོའི་འགྲམ་དང་ཉེ་བ་ན་ཡོད་པར་ཡང་ལུང་གཞི་ལས་གསུངས་ཏེ། དགེ་འདུན་སྡུངས་ཀྱི་རྟོགས་བརྗོད་ལས་འབྱུང་བ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་ལམ་རིམ་ཆེ་ཆུང་དུ་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཉེ་ཟེར་རྡུལ། ཐུང་རྡུལ་བདུན་གྱི་ཚད། སྒྲ་བཤད་ནི། ཉེ་ཟེར་ལས་མཐོང་ནུས་པའི་རྡུལ་ཡིན་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བརྗོད།

ཉེ་ཤུ་མ་ལོན་པར་བསྟེན་པར་རྫོགས་པའི་ལྟང་བྱེད། འབའ་ཞིག་པ་དགུ་བཅུའི་དོན་གཉིས་པ། བསླབ་བྱ་ལོ་ཉེ་ཤུ་མ་ལོན་པ་ཤེས་བཞིན་དུ་བསྟེན་རྫོགས་ཀྱི་མཁན་པོ་བྱས་པའོ། །

ཉེ་ལྷགས་ཀྱིས་གཟེར། ཉེ་མ་དང་ལྷགས་པས་གདུང་བ།

ཉིང་། ❶ ཡང་། དཔེར་ན། ཡན་ལག་གི་ཡང་ཡན་ལག་ལ། ཉིང་ལག་ཅེས་པ་ལྟ་བུ། ❷ ཡང་ཡང་། དཔེར་ན། ཡང་ཡང་མཚམས་སྦྱོར་བ་ལ། ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བ། ཡང་ཡང་སྐྱེ་སྲིད་དུ་མཚམས་སྦྱོར་བ།

ཉིང་དགོས། དགོས་པའི་ཡང་དགོས་པ།

ཉིང་ལག ཡན་ལག་གི་ཡན་ལག། ལག་པ་ནི་ལུས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཡིན་ལ། མཐུམ་མོ་ནི་ལག་པའི་ཡང་ཡན་ལག་ཡིན་པས། ཉིང་ལག་ཅེས་བྱ།

ཉིན་བར། ཉིན་མོ། ལྷང་གཞིའི་འགྲེལ་པར་གསལ།

ཉིན་མཚན་གྱི་ཐ་མའི་ཆ། སྲོད་དང་ནམ་ཕྱེད། སྐུ་ཐལ་ནི། ཉིན་གྱི་ཐ་མའི་ཆ་སྲོད་དང་། མཚན་མོའི་ཐ་མའི་ཆ་ནི་ནམ་ཕྱེད་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་དུ་བརྗོད།

ཉིན་མཚན་དུས་དྲུག ཉིན་ལན་གསུམ་ནི། ཐ་དོ། གུང་། ཕྱི་དྲོ་ཉི་གསུམ་དང་། མཚན་ལན་གསུམ་ནི། སྲོད། ནམ་གུང་། ཐོ་རངས་ཏེ་གསུམ།

ཉིན་ལན་གསུམ་མཚན་ལན་གསུམ། ཐ་དོ། གུང་། ཕྱི་དྲོ་ཉི་ཉིན་མོའི་དུས་གསུམ་གསུམ་དང་། སྲོད། ནམ་གུང་། ཐོ་རངས་ཏེ་མཚན་མོའི་དུས་གསུམ་ལ་ཟེར།

ཉི། ❶ ཐག་རིང་པོའི་བཟློག་ཕྱོགས། ❷ ཡང་། ཡང་སྐྱར། ཉིང་པོའི་ཡང་ཉིང་པོ་ལ། ཉི་ཉིང་ཟེར་བ་ལྟ་བུ། རྗེའི་གསུང་ལྟ་གཞི་བྱས།

ཉི་འཁོར་བའི་དམྱལ་བ། ༡ མི་མ་མུར་གྱི་འོབས། ༢ རོ་མྱགས་ཀྱི་འདབས། ༣ ཐུ་གྲིའི་ལམ་སོགས་དང་། སོགས་ཁོངས་ཀྱིས་བསྡུས་པ་རལ་གྲི་ལོ་མའི་ནགས་ཚལ་དང་། ཤལ་མ་ལིའི་ཚལ་གཉིས་ཡོད། འདི་དག་མཚོན་ཆས་གནོད་པ་འདྲ་བས་གཅིག་ཏུ་བསྡུང་ངོ། །ཅི ཚུ་གླུང་རབ་མེད་དང་བཞིའོ། །དེ་དག་ཚ་དམྱལ་བརྒྱད་པོའི་ཉི་འཁོར་དུ་ཡོད་པས་ཉི་འཁོར་བའི་དམྱལ་བ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ཡང་ལམ་རིམ་ཆེ་ཆུང་དུ། དམྱལ་བ་བརྒྱད་པོ་རེ་རེ་ལ་ཡང་ཉིང་ཚེག་ངོས་བཞི་བཞི་དང་སྦྲ་བཞི་བཞི་ཡོད་ལ། དེ་དག་གི་ཕྱི་རོལ་ཏུ་ནི་ལྷགས་ཀྱི་རྩ་བས་བསྐོར་ཞིང་རྩ་དེ་ལ་ཡང་སྦྲ་བཞི་བཞི་ཡོད་དོ། །སྦྲ་དེ་རེ་རེ་ན་སེམས་ཅན་དམྱལ་བ་ལྷག་པ་བཞི་བཞི་ཡོད་དེ། མི་མ་མུར་གྱི་འོབས། རོ་མྱགས་ཀྱི་འདམ་མམ་ཕྱི་སའི་འདམ་རོ་ལྟར་མནམ་པ། ཐུ་གྲིའི་ལམ་སོགས་དང་། ཚུ་གླུང་རབ་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས།

ཉི་ཚུང། ❶ ཉི་རིང། ཐག་ཉི་པོ་དང་རིང་པོ། ❷ མཐའ་བཤེས་དང་མཐའ་བཤེས་མིན་པ།

ཉི་ཉིང། ལྷ་དེའི་ཐུགས་ཆུད་བསྐུལ་བ་ལ་ཉི་བར་བྱེད་པའི་སྔགས། སྐུ་བཤད་ནི། ཉི་ཞེས་པ་ནི་ཡང་དང་། ཡང་སྐྱར་གྱི་དོན་དང་། ཉིང་ནི་ཉིང་པོའོ། །མདོར་ན། ཉི་ཉིང་། ཡང་ཉིང་། ཉིང་པོའི་ཡང་ཉིང་པོ་རྣམས་དོན་འདྲ། རྗེའི་འགྲེལ་པ་བཞི་སྒྲགས་ལ་གཞི་བྱས།

ཉི་གནས། ❶ ནྲོབ་མ། ❷ འཁོར།

ཅི་བའི་ལྟ་སྲེ། གྲགས་པ། ལྷག་བཟང་། བ་ལང་བདག། དྲི་མེད། གང་པོ་དང་ལྡའོ། ।

ཅི་བར། ❶ (ཆོག་ཙམ) ཁད་ཅི་བའམ། ཐག་ཅི་པོར། རང་དང་ཅི་བར་འཛོག་པ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❷ ཡང་ཡང་ཞེས་པའི་དོན་ལའང་འཇུག་སྟེ། ཅི་བར་ལེན་པ། དྲན་པ་ཅི་བར་འཛོག་པ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❸ འཕྲལ་དུམ་ངེས་པར། ཅི་བར་མཁོ་བ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❶ ཡང་དག་པར། ལེགས་པར། རྫོགས་པར། སྐུག་བསྔལ་ཅི་བར་ཞི་བ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དང་། གཞན་ཡང་། སྔགས་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། དེའི་ཕྱིར་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་དང་། དེས་ཅི་བར་བསྟན་པ་དང་། དེ་ལ་ཚུལ་བཞིན་དུ་སློབ་པ་རྣམས། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། གཞན་ཡང་། སློབ་དཔོན་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྐྱངས་ཀྱིས་ཅི་བར་སྐྱར་བ་ཕྱན་ཆེགས་ཀྱི་ཆོག་གི་རྣམ་པར་བཤད་པ་ལས་སྐྱོ་དང་པོ་རྫོགས་སོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། ।

ཅི་བར་ལེན་པའི་ཕུང་པོ། ཅི་ར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་དང་དོན་འདྲ།

ཅི་དབང་སྒྲུབ་ཤིང་། ཇ་སོགས་དཀྱུག་བྱེད་ཀྱི་ཤིང་ཞིག། ཇ་དཀྱུགས་སམ། ཐུག་སྐུ་ལྟ་བུ་ཞིག་ལ་བཤད།

ཅི་ཚིག བསླབ་པ་ཁྲན་པ་ལ་འབོད་པའི་ཚིག་ཅིག། དཔེར་ན་བསླབ་པ་ཁྲན་པ་ལ་བརྟུན་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ། །སྒྲ་བཤད་ནི། ཏློ་ཅི་བའམ་གཅེས་པའི་ཚིག་ཡིན་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ།

ཅི་ཞོ་མེད་པ། སྐྱོན་མེད་པ། བར་ཆད་མེད་པ།

ཅི་རིག [ཁྱེས་ཀྱི་མིང་། དེའི་ཚུལ་ནི། གསང་བ་འདུས་པའི་མདུན་བསྐྲེད་ཀྱི་སྐབས་ལྟ་བུར། དྲིལ་བུ་དང་བཅས་ཏེ། ཕྱག་གཡོན་པར་དུང་ཆུ་ཟླངས་ཏེ། གཡས་པའི་གུང་མོ་དང་། སྲིན་ལག་ཟུང་ཟད་བཀུག་ནས་ཆུ་ཟླངས་ཏེ། དང་པོར་ཁ། གཉིས་པར་རྡ་བྱག་གཉིས། གསུམ་པར་མིག་གཉིས། བཞི་པར་སྣ་གཉིས། ལྔ་པར་ཡང་ཁ། དྲུག་པར་ཕྱག་པ་གཉིས། བདུན་པར་ལྟེ་བ། བརྒྱད་པར་མགོ་བོ། དེ་ནས་ཏུབ་གསུམ་བྱས་པའི་མཐར། དྲིལ་བུའི་སྒྲ་དང་བཅས་ཏེ། ཕྱིར་དོར་བའི་སྐྱངས་ཀ་བྱའོ། ।

ཅི་ར་ཐོབ། ཅི་ར་ཐོབ་དང་། སྐང་བ་ཅི་ར་ཐོབ། ཅི་ར་ཐོབ་ནག་ལམ་པ། སྐྱང་པ་ཆེན་པོ་ཡང་ཟེར། མཆེད་པ་ཅི་ར་ཐོབ་ལ་ཐེམ་ཞིང་། སྐྱེན་གནམ་གཡའ་དག་པ་ལ་མཚམས་ཀྱི་སྐག་འཐུག་པོས་ཁྱབ་པ་ལྟ་བུའི་སྐྱང་སང་ནག་ལམ་པའི་སྐང་བ་འཆར་ཐྱི། དེ་ལས་གཞན་པའི་གཅིས་སྐང་རགས་པ་གཞན་གང་ཡང་མི་འཆར་བའི་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་ལ། ཅི་ར་ཐོབ་ཟེར། འཆར་བའི་རྒྱུན་ནི། དབུ་མའི་ཡས་མས་ཀྱི་རླུང་རྣམས་སྐྱིང་གའི་དབུ་མའི་ནང་དུ་འདུས་པའི་སྐྱབས་ཀྱིས་སྐྱིང་གའི་རོ་རྒྱུང་གི་མདུད་པ་དྲྭ་སྐོར་གྲོལ་ཏེ། སྐྱིང་གི་ཐིག་ལེ་དཀར་པོ་མར་བབས། འོག་གི་ཐིག་ལེ་དམར་པོ་ཡར་འོངས་ཏེ། སྐྱིང་གའི་རྩ་དྲྭའི་ནི་མེ་ཤིགས་པའི་ཐིག་ལེ་

དཀར་དམར་གའུ་ཁ་སྦྱར་གྱི་ཚུལ་དུ་ཡོད་པའི་དབུས་སུ་ཆུད་ནས་ཕྱད་པའི་ཆེན་གྱིས་དེ་འདྲའི་སྣང་བ་བྱུང་བ་ཡིན་གྱི། ཕྱི་རོལ་ནས་མུན་པ་སོགས་ཀྱི་སྣང་བ་ཤར་བ་མ་ཡིན་ནོ། །

ཅེར་ལེན། ❶ ཟག་བཅས་ཀྱི་ཕུང་པོ། ❷ འདོད་ཆགས། རྒྱལ་ཚབ་ཆོས་རྗེའི་གསུང་ལ་གཞི་བྱས་ཏེ་བཀོད། སྒྲ་བཤད་ནི། སྐྱེ་སྲིད་ཕྱི་མའི་ཕུང་པོ་དོན་དུ་གཅེར་ཞིང་ཡང་ལེན་པར་འདོད་པས་ན་ཅེར་ལེན་ཞེས་བྱའོ། །

ཅེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ། ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་སོ་སྐྱེའི་ཕུང་པོ། སྒྲ་བཤད་ནི། སྐྱེ་སྲིད་ཕྱི་མའི་ཕུང་པོ་དོན་དུ་གཅེར་བའི་འདོད་ཆགས་ནི་ཅེར་ལེན་ཡིན་ལ། དེ་ལས་ཕྱུང་བའི་ཕུང་པོ་ལ་ཅེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན་རྩ་ལས་བྱུང་བའི་མེ་ལ་རྩའི་མེ་ཞེས་བརྗོད་ནོ། །ཡང་ན། ཅེ་བར་ལེན་པ་ཅོན་མོང་པ་ལ་རག་ལས་པའི་ཕུང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་རྒྱལ་པོ་ལ་རག་ལས་པའི་མི་ལ་རྒྱལ་པོའི་མི་ཞེས་པ་བཞིན་ནོ། །ཡང་ན། ཁྱོད་ལས་ཅེ་བར་ལེན་པ་ཅོན་མོང་པ་འབྱུང་བའི་ཕུང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སྨན་དང་མེ་རྩ་འབྱུང་བའི་ཤིང་ལ་སྨན་དང་མེ་རྩ་གཡོ་ཤིང་ཞེས་པ་བཞིན་ནོ། །སྒོམ་དཔོན་དབྱིག་གཅེན་གྱི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་། རྒྱལ་ཚབ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གསུང་ལ་གཞི་བྱས་ཏེ་བཀོད།

ཅེས་པ་ལས་སྔར་ལྟོག་པའི་སྟོབས། ཕྱིན་ཆད་སྤོག་ལ་བབས་ཀྱང་མི་བྱེད་སྐམ་པའི་སྟོམ་སེམས།

ཅེས་བྱས། ཚམ་ལྷག་དང་སྟོམ་པ་ལྟུང་བྱེད་སོ་སོར་བཤགས་པར་བྱ་བ་གང་གིའང་དངོས་གཞི་རྫོགས་པ་ཅིད་མ་ཡིན་པའོ། །གོས་བགོ་བའི་ཚུལ་བཅུ་ལ་སོགས་པའི་ཅེས་བྱས་བཀུ་དང་བཅུ་གཅིས་སོ། །སྒྲ་བཤད་ནི། བྱ་བ་ལེགས་པར་མ་བྱས་པས་ན་ཅེས་བྱས།

ཅོ་ཚོང་བྱེད་པའི་སྒང་པ། སྒང་ལྟུང་སྐམ་ཙའི་ཅི་ཤུ་པ་ནི། རང་གི་རྫས་ཁྱིམ་པ་སོགས་དང་ཅོ་ཚོང་བྱས་ཏེ་ཁ་ཐོན་པའོ། །

ཅོན་མོང་པ། ཅོན་མོང་པ་དང་འདྲ།

ཅོན་མོང་རྣམ་སྨོང་གི་དམིགས་པ། རྣལ་འབྱོར་པའི་དམིགས་པ་བཞིའི་ཐ་མ། དེ་ལ་གཅིས་ཏེ། ཅོན་མོང་ཀྱི་ས་བོན་ཉམས་སྤང་པར་བྱེད་པ་ཙམ་གྱི་དམིགས་པ་ཁམས་འོག་མ་རགས་པ་དང་གོང་མ་ཞི་བའི་རྣམ་པ་ལྟ་བུ་དང་། ཅོན་མོང་རྩད་ནས་སྤོང་བའི་དམིགས་པ་བདེན་བཞི་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་ལྟ་བུ། སྒྲ་བཤད་ནི། ཅོན་མོང་མངོན་གྱུར་བ་དང་ས་བོན་རྣམ་པར་སྤོང་བ་སྟེ་སྤོང་བའི་དམིགས་པ་ཡིན་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །

ཉོན་མོངས་པ། ❶ གང་ཞིག་རང་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པ་ན་སེམས་རྒྱུད་རབ་ཏུ་མ་ཞི་བའམ་གདུང་བར་བྱེད་པའི་བྱེད་ལས་ཅན་གྱི་སེམས་བྱུང་ཞིག ❷ སྤྲུག་བསྟལ་བ། ❸ ངལ་བའམ་ཐང་ཆད་པ། དཔེར་ན། མདོ་ལས། ཁྱོད་ལམ་དུ་ཉོན་མོངས་པ་དང་ངལ་བར་མ་གྱུར་ཏམ། ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

ཉོན་ཡིད། (སེམས་ཅམ) དམིགས་པ་ཀུན་གཞི་ལ་དམིགས་ནས་རྣམ་པ་རང་སྐུ་ཐུབ་པའི་ཇ་ས་ཡོད་ཀྱི་ངར་འཛིན་པའི་རྣམ་ཤེས།

གཉན་པོ་གསང་བ། བོད་དུ་དམ་པའི་ཆོས་འབྱུང་བའི་སྐབས་སུ་བོད་རྒྱལ་ཉེར་བདུན་པ་ལྷ་ཐོ་ཐོ་རི་སྣན་ཤལ་དགུང་ལོ་བརྒྱད་རྩ་ཕེབས་པའི་ཚེ་ཡོ་བྱད་ཡུམ་བུ་ཐུབ་མཁར་གྱི་སྟེང་དུ་རྣམ་མཁའ་ནས་འོད་ཟེར་དང་འགྲོགས་ཏེ་ཟ་མ་ཏོག་ཅེག་བབས་པ་ཁ་ཕྱེ་བའི་ནང་། མདོ་སྡེ་ཟ་མ་ཏོག། སྟེང་པོ་ཡི་གེ་དྲུག་མ། ཐུང་སྐོང་ཕྱག་བརྒྱ་པ། (དཔེ་འགའ་ཞིག་ཏུ་དཔང་སྐོང་ཕྱག་བརྒྱ་པ་ཞེས་ཀྱང་སྣང་། འདི་གཟུངས་བསྟས་ན་བཞུགས་ཤིང་དེ་ལ་ཚོག་ལྷེབ་དཔེ་རིང་ལྟ་ལྟག་ཅམ་ཞིག་ཡོད) གསེར་གྱི་མཆོད་རྟེན་ཁྲུ་གང་བ། ཅ་རྟན་མ་ཏིའི་སྣྲན་ཆའི་བཤོས་པོར། (ཅ་རྟན་མ་ཏིའི་སྣྲན་ཆའི་པོར་བཏུ་གཅིག་ཞལ་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུའི་གཟུངས་ཀྱི་བཤོས་པོར་ཞེས་སྣྲན་དཔར་འདེབས་བྱེད་ཅིག) མུ་དྲའི་ཕུག་རྩ། (ཞེས་ཆད་ཁྲུ་གང་ཅམ་གྱི་ནོར་བུའི་རིགས་ཀྱི་ཛོ་ལ་ཡིག་དྲུག་རང་བྱོན་ཡོད་པ) རྣམས་བྱུང་བ་རྒྱལ་པོས་ངོ་མཚར་ཆེ་བར་དགོངས་ཀྱང་དོན་གང་ཡིན་མ་མཐྱེན་ཏེ། གཉན་པོ་གསང་བ་ཞེས་མཆན་གསོལ། དེ་ནས་བཟུང་བོད་དུ་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་དབུ་བརྙེས་པར་གསུངས་སོ། །རྒྱལ་པོས་རིན་པོ་ཆེའི་ཁྲི་ལ་བཞུག་ནས་མཆོད་པ་ཕུལ་བས། དེའི་ཕན་ཡོན་གྱིས་རྒྱལ་པོ་སྐར་གཞོན་ཤ་ཅན་དུ་གྱུར་ནས། དགུང་ལོ་བརྒྱ་དང་ཉི་ཤུ་བྱས་སྟེ། སྐུ་ལུས་གཅིག་ལ་སྐུ་ཚེ་གཉིས་ཐུབ་ཅེས་གྲགས་སོ། །གཉན་པོ་གསང་བ་བསམ་ཡས་མཆོད་རྟེན་དཀར་པོའི་གཟུངས་སུ་ཕུལ་ཡོད་པར་བཤད།

གཉའ་བ། ཕྱག་པ། དཔུང་པ།

གཉའ། གཉའ་བ་དང་འདྲ།

གཉའ་ལྷག གཉའ་བ་དང་འདྲ།

གཉལ་སྟོན་དཔལ་འབྱོར་ལྷུན་གྲུབ། སེར་བྱེས་གཉལ་སྟོན་དཔལ་འབྱོར་ལྷུན་གྲུབ། འདི་ཡིས་སྐྱ་པཉ་ཆེན་ཀློག་མཆོག་དང་རྩོད་པས་ཐབ་འགྱུར་གྱིས་བཅོམ་པར་གྱུར་ཞེས་ཀློང་རྩོལ་བྱ་མ་གསུང་། གཉལ་སྟོན་དཔལ་འབྱོར་ལྷུན་གྲུབ་ཀྱིས་མཛད་པའི་རྗེའི་དྲང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལེགས་བཤད་སྟེང་པོའི་

དཀའ་འགྲེལ་ཞེས་བྱ་བ། ལེགས་བཤད་ངོ་མཚར་ཅན་ཞིག་ཡོད། སེར་བྱེས་གླུ་ཚང་གི་ཡིག་ཆའི་ཁོངས་སུ་བཞུགས།

གཉལ་སྟོན་དཀའ་འགྲེལ། དྲང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོའི་དཀའ་འགྲེལ་ཞེས་བྱ་བ་གཉལ་སྟོན་དཔལ་འབྱོར་ལྷུན་གྲུབ་ཀྱིས་མཛད།

གཉིད། གཞན་འགྱུར་བཞིའི་དང་པོ་ནི། ཉོན་མོངས་ཅན་ནམ། ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མི་ཤེས་པའི་ཆར་གཉོགས་གང་ཞེག། ལུས་ཉམས་ཆུང་བ་དང་ངལ་བ་དང་། ལྷི་བ་དང་མུན་པའི་མཚན་མ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་སོགས་གང་རུང་གི་ཆུ་ལ་བརྟེན་ནས་དབང་ཤེས་ཡུལ་ལ་འཇུག་པ་རང་དབང་མེད་པར་སྣང་པར་བྱེད་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་རིག་པའོ། ।

གཉིད་ཆོས་སྐུ་དང་བསྟེ་བ། བསྟེ་བ་སྐོར་དགུའི་བཞི་པ་དང་གཉིད་དུས་ཀྱི་བསྟེ་བ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་ནི། སད་དུས་སུ་སྙིང་གར་ཞུགས་གནས་ཐེམ་གསུམ་བྱེད་པ་ལ་གོམས་པའི་གང་ཟག་གིས། གཉིད་དུ་འགྲོ་ཁར་ཆུང་སྣང་པའི་དམིགས་པ་བྱེད་ན། གཉིད་དུ་འགྲོ་བའི་ཚེ། ཡན་ལག་གི་ཆུང་རྣམས་རང་ཤུགས་ཀྱིས་སྙིང་གར་འདུ་བའི་གནད་ཀྱིས་སྙིང་གར་ཆུང་གཞན་པས་འདུ་ཚབས་ཆེ་བ་ཅིག་འོང་ཞིང་། དེའི་དུས་སུ་རྨི་ལམ་གྱི་ལུས་གནས་ལ། དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་གཉིད་དུ་སོང་བ་ན་སྣང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་འོད་གསལ་དང་བཅས་པ་འཆར་ལ། དེའི་འོད་གསལ་གྱི་དུས་སུ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ལྷ་བ་དྲན་པར་བྱས་ནས་འོད་གསལ་ལ་ཇི་ཙམ་གནས་གནས་ཀྱི་བར་དུ་འཛིན་པ་ནི། གཉིད་ཀྱི་འོད་གསལ་ཆོས་སྐུ་དང་བསྟེ་བའོ། ।

གཉིས་ཀའི་ཆུང་། ❶ ཐོུད་ཆུང་། ❷ ཐོུད་ཆུང་མན་དང་རྣལ་འབྱོར་ཆུང་གཉིས་ཀའི་ཆ་ཤས་དང་ལྡན་པ་སྟུང་འཕྱལ་བ་དང་པའམ་གར་དབང་སོགས་ལ་གཉིས་ཀའི་ཆུང་དུ་ཇོ་བོའི་ཇེས་ཐ་སྙད་མཛད། ❸ རྣལ་འབྱོར་ཆུང་ལའང་འཇུག་སྟེ། དཔེར་ན་ཆུང་སྡེ་ལ་ལྟར་དབྱེ་བའི་ཚེ། རྣལ་འབྱོར་ཆུང་། གཉིས་ཀའི་ཆུང་། ཐོུད་པའི་ཆུང་། བྱ་བའི་ཆུང་། རྟོག་པའི་ཆུང་ཅེས་པའི་རྣལ་འབྱོར་ཆུང་རྣལ་འབྱོར་བློ་མེད་དང་། འདིའི་གཉིས་ཀའི་ཆུང་ཅེས་བྱ་བ་རྣལ་འབྱོར་ཆུང་ལ་ངོས་འཛིན་པར་བྱེད་དོ། ।

གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་གྲོལ། ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་ཐར་གྱི་སྒྲིབ་པ་གཉིས་ཀ་ལས་གྲོལ་བའི་དགྲ་བཅོམ་པ་ལ་ཟེར། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་འགོག་སྙོམས་ཐོབ་པའི་དགྲ་བཅོམ་པ། དགྲ་བཅོམ་རྩུབ་ཅན་རྣམས་དོན་གཅིག། སྒྲ་བཤད་ནི། ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པ་ལས་གྲོལ། ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱིས་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒྲིབ་པ་ལས་གྲོལ་བས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒྲིབ་པ་ནི། ལེ་ལོ་

དང་། དམིགས་པ་བརྗོད་པ། བྱིང་བ་དང་ཚོད་པ། རྟོལ་བ་དང་མི་རྟོལ་བའི་ཉེས་པ་ལྟ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། ཏིཀཱ་བྱིད་དགེ་གིས་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒྲིབ་པ་ནི་གང་གིས་རྣམ་པར་ཐར་པ་དང་། བསམ་གཏན་དགེ་སྦྱིད་པར་མི་རྟུས་པ་སྟེ་ལུས་དང་སེམས་ལས་སུ་མི་རུང་བ་ཉིད་དོ། །ཞེས་མཆིམས་མཛོད་ན་གསལ།

གཉིས་སྣང་། ❶ ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་ཐ་དད་ཀྱི་སྣང་བ། ❷ ཀུན་ཇོག་ཀྱི་སྣང་བ། ❸ བདེན་གྲུབ་ཀྱི་སྣང་བ།

གཉིས་མེད་ཀྱི་རྒྱུད། ཐབས་ཤེས་གཉིས་སུ་མེད་པའི་རྒྱུད། ❶ རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ་ནི། ཕ་རྒྱུད་དང་མ་རྒྱུད་ལས་རྒར་དུ་གཉིས་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་ཅེས་ཞལ་གྱིས་མི་བཞེས་ཏེ། སྒ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་ཐམས་ཅད་དོན་དུ་གཉིས་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་ཡིན་པས། གཉིས་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་ནི་ཕ་མའི་རྒྱུད་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་གཞི་ཡིན་གྱི་ཕྱི་ཕྱེ་བའི་ཡ་གྱལ་མ་ཡིན་པར་གསུངས་ཏེ། རྗེའི་འགྲེལ་པ་བཞི་སྦྲགས་ལས། སྒ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་ཐམས་ཅད་རང་གི་ངོ་བོའི་གནས་ཚུལ་ནི་གཉིས་སུ་མེད་པའི་རྒྱུད་ཉིད་དུ་གནས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་ཐབས་ཤེས་དེ་གཉིས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཐབས་ཤེས་ཡོགས་རེ་བའི་རྒྱུད་དུ་འཛིག་པ་མིན་པས། གཉིས་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་ནི་ཕ་རྒྱུད་དང་མ་རྒྱུད་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་གཞིར་བྱའི་ཕྱེ་བའི་ཡ་གྱལ་དུ་མི་གཟུང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས། ❷ བུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེ་ནི། གཉིས་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ། འཇམ་དཔལ་མཚན་བརྗོད་དང་། དུས་འཁོར་གྱི་རྒྱུད་སོགས་མང་པོ་ཞིག་མཚན་གཞིར་མཛད་དོ། །

གཉིས་སུ་མེད་པ། ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་མེད་པ། མཁས་གྲུབ་ཆོས་རྗེས་གསུངས། ཡང་ན་ཆོས་གཉིས་གཞི་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་འབྱལ་མི་རུང་གི་ཚུལ་དུ་འཆོགས་པའམ་གནས་པ་ལཱའང་ཟེར་ཏེ། བདེ་སྟོང་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

གཉིས་སུ་མེད་པའི་རྒྱུད། གཉིས་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་དང་དོན་འདྲ། གཉིས་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་གཟེགས།

གཉིས་སུ་མེད་པའི་བློ། ❶ རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་དང་བྲལ་བའི་ཤེས་རབ། ❷ གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ།

གཉུག་མ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་ཡེ་ཤེས། གཉུག་སེམས་ཕྱ་མོ་དང་དོན་འདྲ།

གཉུག་མར་གནས་པ། རྒྱུན་པར་རམ་རྒྱུན་དུ་གནས་པ། རྟག་པར་གནས་པ།

གཉུག་མའི་ལུས། ཤིན་ཏུ་ཕྱ་བའི་སེམས་ཀྱི་བཞེན་པར་གྱུར་པའི་རླུང་ཕྱ་མོ། དེ་ལ་ཤིན་ཏུ་ཕྱ་བའི་ལུས་ཞེས་ཀྱང་བྱ། ཐུབ་བཅད་ནི། གངོད་མ་ནས་རང་དང་རང་ཆས་སུ་གྲུབ་པའི་ལུས་ཡིན་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ།

གཉུག་མའི་སེམས། གཉུག་སེམས་ཕྱ་མོ་དང་འདྲ།

གཉུག་ལུས། གཉུམ་མའི་ལུས་དང་འདྲ།

གཉུམ་སེམས། གཉུག་སེམས་ཕྱ་མོ་དང་འདྲ།

གཉུག་སེམས་ཕྱ་མོ། དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་ཚེ་ཡང་དྲི་མའི་རང་བཞིན་དུ་མ་སྐྱེས་ཤིང་། དྲི་མ་དང་འབྲལ་རྗང་དུ་གནས་ལ། འཆི་ཀ་འོད་གསལ་གྱི་དུས་སུ་མངོན་དུ་འགྱུར་བའི་སེམས་ཤིན་ཏུ་ཕྱ་བ་ཞིག། དཔེར་ན་གསེར་བཟང་པོ་ནི་གཡའ་དང་བཅས་པའི་ཚེ་ཡང་རང་གི་ངོ་བོ་གཡའ་དང་མ་འདྲེས་ཤིང་དེ་དང་འབྲལ་རྗང་དུ་གནས་པ་དང་། ཆུ་ནི་རྩོག་པ་དང་བཅས་ནའང་འབྲལ་རྗང་དུ་གནས་པ་བཞིན་ནོ། ।

གཉེ་མ། ཆུ་མའི་བྱེ་བྲག་ཅིག་སྟེ། མར་སྟེ་བཀང་ལམ་དང་འབྲེལ་ཞིང་ཡར་སྟེ་ལོང་ག་དང་འབྲེལ་བའི་ཆུ་མ་ཞེས། རྩོགས་རིམ་གྱི་སྐབས་ཡན་ལག་གི་རླུང་ལྟ་བཀྲད་པའི་སྐབས་སུ། གཉེ་མ་སྤྲུལ་དང་འདྲ་བ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

གཉེན་པོ་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པའི་སྨོན་སེམས། མདོ་སྡེ་ཟབ་མོ་ཀློག་པ་དང་། སྟོང་ཉིད་སྒོམ་པ། སྙིང་རྗེ་དང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྒོམ་པ་སོགས་དགེ་བའི་ཉམས་ལེན་ཡིན་ནོ་ཅོག་ལ་ཟེར།

གཉེན་པོ་སྨོན་སེམས་བཞི། རྟེན་གྱི་སྨོན་སེམས། (སྐྱབས་སེམས་གཉིས) རྣམ་པར་སྣང་འབྱིན་པའི་སྨོན་སེམས། (འགྲོད་སེམས) ཉེས་པ་ལས་སྤང་ལྡོག་པའི་སྨོན་སེམས། (སྡོམ་སེམས) གཉེན་པོ་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པའི་སྨོན་སེམས། (ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་གྱི་དགེ་སྒྱོར་ཐམས་ཅད་དོ) སྤྱ་བཤད་ནི། སྔོག་སྒྲིབ་འཛོམ་བྱེད་ཡིན་པས་ན་གཉེན་པོ། དེ་འཛོམ་པ་ལ་ནུས་མཐུ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས་ན་སྨོན་སེམས་ཞེས་བྱའོ། ।

གཉེན་པོ་ལྡེམ་དགོངས། ❶ གཉེན་པོ་ལ་ལྡེམ་པོར་དགོངས་པ་ནི་དགོངས་པ་ཅན་བཞི་སྟེ། མཉམ་པ་ཉིད་གསུམ་ལ་དགོངས་ནས། སྟོན་པས་ང་དེའི་ཚེའི་སངས་རྒྱས་རྣམ་གཟེགས་སུ་གྱུར་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་དང་། དོན་གཞན་ལ་དགོངས་པ་ནི། ཕ་དང་མ་ནི་གསད་བྱ་ཞེང་། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་དང་། དུས་གཞན་ལ་དགོངས་པ་ནི། ལེ་ལོ་ཅན་གྱི་གཉེན་པོར་བདེ་བ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བར་སྨོན་ལམ་བཏབ་པ་ཙམ་གྱིས་སྐྱེ་བར་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་དང་། གང་ཟག་གི་བསམ་པ་ལ་དགོངས་པ་ནི་སྦྱིན་པ་ཙམ་གྱིས་ཆོག་པར་འཛིན་པའི་གཉེན་པོར་སྦྱིན་པ་ལ་སྨད་ནས་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་བསྟོད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་རྣམ་བཞད་སྟིན་པོའི་ཁྲིན་ལས་གསུངས། ❷ ལྡེམ་དགོངས་བཞིའི་གསུམ་པ། དམ་པའི་ཆོས་བརྟས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཉེས་པ་བཙུད་འདུལ་བའི་ཕྱིར་དུ་ཐེག་ཆེན་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། ।❸ (བཀའ་བཞུད) གཉེན་པོ་ལྡེམ་པོར་དགོངས་པ་ནི། ཁ་ཅིག་ཤྲཱི་ཐུབ་པ་སྐུ་བོང་ཚུང་ཞིང་སྐུ་ཆེ་ཐུང་བ་ལ་སོགས་པས་སྟོན་པ་གཞན་ལས་དམན་པ་ཞེག་གོ་སྙམ་པ་ལ་དགོངས་ཏེ། ང་དེའི་ཚེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམ་པར་སྣང་མཛད་དུ་གྱུར་ཏོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། ।ཉན་པ་

པོས་གཟུགས་སྐུར་མཉམ་པར་གོ་ཞིང་། འཆད་པ་པོས་ཚོགས་རྫོགས་པར་མཉམ་པ། ཆོས་སྐུ་ཐོབ་པར་མཉམ་པ། འགྲོ་དོན་མཛད་པ་མཉམ་པ་གསུམ་ལ་དགོངས་སོ། །

གཉིན་བཤེས། ཉེ་དུའི་མིང་།

གཉེར། ❶ ཡོན་ཏན་སོགས་ཐོབ་དོན་དུ་འབད་པ་བྱེད་པ། དཔེར་ན། བྱང་ཆུབ་དོན་དུ་གཉེར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❷ བོས་པ། དཔེར་ན། བྱང་ཆུབ་མཆོག་གི་སེམས་ནི་བསྒྲིད་བགྱིས་ནས། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བདག་གིས་མགོན་དུ་གཉེར། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❸ ཁྲི་ཉམས་སྟོན་པ། འཇིགས་རྟམ་སྟོན་པ། དཔེར་ན། སྟག་གིས་ཁ་གཉེར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❹ གཉེར་མའི་ཚིག་བསྡུས་པ། ཁྲི་གཉེར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

མཉན་ཡོད། སྔར་རྒྱས་གྱི་གློང་ཁྱེར་ཆེན་པོ་དྲུག་གི་ཡ་གྱལ་ཏེ། སྒྲ་བཤད་ནི། དྲང་སྲོང་མཉན་པ་དང་། ཡོད་པ་གཉིས་ཀྱིས་བརྩེགས་པས་གློང་ཁྱེར་ཡིན་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བཏགས།

མཉམ་གནས། ❶ ལྷན་ཅིག་ཏུ་གནས་པ། ❷ མཉམ་གནས་ཀྱི་ཚུང་དང་དོན་འདྲ།

མཉམ་གནས་ཀྱི་ཚུང་། མེ་མཉམ་དང་འདྲ། མཉམ་གནས་ཀྱི་ཚུང་ནི། ལྷ་བ་ན་གནས་ཤིང་། བྱེད་ལས་ནི། དྲོད་དང་ཟས་དྲངས་སྟིགས་འབྱེད། ཁ་དོག་ནི་ནག་པོ་ཡིན་པར་རྗེའི་གསུང་ན་གསལ། སྒྲ་བཤད་ནི། ལྷ་བའི་གཏུམ་མོ་དང་མཉམ་དུ་གནས་པས་ན་མཉམ་གནས་ཞེས་བྱའོ། །རྗེའི་རིམ་ལྟ་གསལ་སྒྲོན་ན་གསལ།

མཉམ་པ་ཉིད་ལ་དགོངས་པ། དགོངས་པ་ཅན་བཞིའི་དང་པོ། སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཆོས་སྐུར་མཉམ་པ་ཉིད་ལ་དགོངས་ནས་ང་དེའི་ཚེ་སངས་རྒྱས་རྣམ་གཟེགས་སུ་གྱུར་ཏོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

མཉམ་པར་བཞག་པ། བྱིང་རྒོད་དང་བྲལ་བའི་སྒོ་ནས་སེམས་དམིགས་པ་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་བཞག་པ། སྒྲ་བཤད་ནི། བྱིང་རྒོད་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་དང་བྲལ་ནས་སེམས་ཚ་མཉམ་པར་བཞག་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ། ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལ་གཞི་བྱས་ཏེ་བཀོད། དཔེ་དང་སྦྱར་ནས་བཤད་ན། སྤང་གདའ་མཐོ་དམའ་མེད་པར་དབུས་ན་དྲང་པོར་གནས་པ་ལ་མཉམ་པར་གནས་པའམ་མཉམ་པར་བཞག་ཅེས་བྱའོ། །སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དང་དོན་གཅིག

མཉམ་པར་བཞག་པའི་ས་པ། ཞི་གནས་ཐོབ་པ་ནས་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ས་པ་ཞེས་བྱ། དེ་ནི་འགྲོད་པ་མེད་པ་དང་། མཆོག་ཏུ་དགའ་བ་དང་ཤིན་སྦྱངས་དང་བདེ་བས་མངོན་པར་བསྒྲུབས་པ་ཡིན་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ། འདོད་སེམས་རྩེ་གཅིག་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ནི་དེ་ལས་ལྷོག་སྟེ་མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་ས་པ་ཞེས་བྱའོ། །

མཉམ་མེད་དྲུགས་པོ་ལྷ་རྣམས། རྣ་བཙུན་མི་ལའི་སྒོབ་མ་དྲུགས་པོ་ལྷ་རྣམས་ནི། མདོ་ཏིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ཞུ་མཁན་གྱི་ཐུན་འོད་གཞོན་ནུ་ཡིན་པར་བཤད། གཞོན་ནུའི་དུས་སྐབས་པ་བསྟབས་ནས་མཁས་པར་གྱུར་པས་ལྷ་རྣམས། ཇོ་མོ་ཞེག་ཀྱང་ཁབ་ཏུ་བཞེས་པ་ལ་དགྱང་ལོ་ཉི་ཤུ་འགའ་བཞེས་དུས་ཇོ་མོ་དེ་འདས་པས་ཐུགས་སྐྱོ་སྣེ་དགྱང་ལོ་ཉར་དྲུག་ལ་ཆོས་སྒོར་ཞུགས་ཏེ། བཀའ་གདམས་པའི་དགེ་བཤེས་ཀ་བ་སྒྲིང་པ་ལས་བསྟེན་པར་ཇོ་གས། བྱ་ཡུལ་བ། སྐྱམ་རྩམ་པ། ལྷགས་རེ་གོང་ཁ་ན་རྣམས་ལ་བཀའ་གདམས་ཀྱི་ཆོས་མང་དུ་གསན། དགྱང་ལོ་སོ་གཉིས་པར་ཇེ་མི་ལའི་སྐན་པས་ཐུགས་འཕྲོག་སྟེ་མཇལ་དུ་བྱོན་པས་དགྱེས་བཞིན་དུ་ཇེས་སུ་བཟུང་སྟེ་གདམས་ངག་ཐམས་ཅད་ཇོ་གས་པར་གནང་ཞིང་བསྒོམས་པས་རྟོགས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་ཐུགས་ལ་འཁྲུངས། བཀའ་གདམས་ཀྱི་ལམ་རིམ་དང་། མི་ལའི་ཕུག་ཆེན་གྱི་གདམས་པ་གཉེག་ཏུ་དྲིལ་ནས་ལམ་རིམ་ཐར་ཆུན་མཛད། འདི་ནས་བཟུང་བཀའ་ཕུག་ཆུ་བོ་གཉིག་འདྲེས་སུ་གྱུར། ཕུག་ཆུ་ཆེན་པོ་ལྟན་ཅིག་སྐྱེས་སྒྲོར་བྱ་བའི་ཁྲིད་རིམ་གྱིས་སྒོབ་མ་བཀྱོ་བར་མཛད། དགྱང་ལོ་དོན་ལྔ་པ་ཆུ་བྱ་ལོར་འདས། (།೧೦೫೯—།།೫೩) མཉམ་མེད་དྲུགས་པོ་ལྷ་རྣམས་ཀྱང་རྣམས་ལ་དྲུགས་པོ་བཀའ་བཀྱུད་པ་ཞེས་ཟེར་ཞིང་། དེ་ལ་ཡང་ནང་གསེས་ཀྱིས་ཕྱེ་ན། ཀམ་བཀའ་བཀྱུད། ཕག་གྲྭ། ཚལ་པ། འབྲི་གུང་། འབྲུག་པ། སྐྱ་ལུང་། འབའ་རོམ། གཡའ་བཟང་། ཁྲི་ཕུའི་བཀའ་བཀྱུད་རྣམས་སོ་སོར་བྱུང་ངོ་། །ཐུབ་བཀྲན་གྲུབ་མཐར་གཞི་བྱས། མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས་ནི། དྲུགས་པོ་ལྷ་རྣམས། མཉམ་མེད་དྲུགས་པོ་ལྷ་རྣམས། སྐམ་པོ་བ། རྩེ་སྐམ་པོ་བ། དྲུགས་པོ་རིན་པོ་ཆེ། དྲུགས་པོ་ལྷ་རྣམས་བསོད་ནམས་རིན་ཆེན་བཅས་སོ། །

མཉམ་བཞག <སམཱདྷི> མཉམ་པར་བཞག་པ་དང་དོན་འདྲ།

མཉམ་བཞག་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུའི་སྟོང་ཉིད། སྟོང་པ་ཉིད། རྩེའི་ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོ་ལས། རིགས་པའི་ཤེས་པས་ཆོས་ཅན་སྣང་བ་ལ་སྐྱེ་འགག་སོགས་ཀྱི་རང་བཞིན་རྣམ་པར་བཅད་པ་ཙམ་གྱི་སྟོང་པ་ལ་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུའི་སྟོང་ཉིད་དང་། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །སྒྲ་བཤད་མི། མཉམ་བཞག་གི་ཡུལ་ཡིན་པ་དང་། ནམ་མཁའ་དེ་ཐོགས་རིག་བཅགས་ཙམ་གྱི་མེད་དགག་ཡིན་པ་ལྟར་འདི་ཡང་དགག་བྱ་བདེན་གྲུབ་བཅག་ཙམ་གྱི་མེད་དགག་ཡིན་པས་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུའི་ཐ་སྙད་བྱས་སོ། །

མཉེལ་བ། (ཞི་ས) ཐང་ཆད་པ། སྐུ་མཉེལ་བ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

མཉེས་པ་གསུམ། ཏླ་མ་མཉེས་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་གསུམ་སྟེ། ༡ ཟང་ཟིང་འབྱུལ་བ། ༢ ལུས་ངག་གིས་བསྟེན་བཀུར་བ། ༣ བཀའ་བཞིན་བསྒྲུབ་པའི་སྒོ་ནས་མཉེས་པར་བྱེད་པ་དང་གསུམ་མོ། །མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས།

བཀུར་སྟི་རྟེད་པ་དག་དང་རིམ་གྱི་དང་། །སྒྲུབ་པའི་སྐོ་ནས་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །རྗེའི་ལམ་རིམ་ན་གསལ།

རྟེད་བཀུར། རྟེད་པ་དང་བཀུར་སྟིའི་བསྟུས་མིང་། རྟེད་པ་ནི། མཁོ་བའི་ཡོ་བྱད། བཀུར་སྟི་ནི། ལུས་ངག་གིས་གོང་དུ་བཀུར་བ་སྟེ། ན་བཟའ་སོགས་མཁོ་རྒྱའི་ཡོ་བྱད་འབྱལ་བ་དང་། གུས་པར་སྒྲ་བ་དང་ཕྱག་འཚལ་བ་སོགས་ཀྱིས་གོང་དུ་བཀུར་བའོ། །བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། རྟེད་པ་དང་བཀུར་སྟིའི་མཆོད་པ་ནི། ན་བཟའ་དང་ཞལ་ཟས་དང་གཅིམས་ཆ་དང་གདན་དང་བསྟན་གྱི་གསོས་སྐན་དང་ཡོ་བྱད་དང་བདུག་པ། ཕྱེ་མ། བྱག་པའི་སྒོས་དང་མེ་ཏོག་གི་ཕྲེང་བ་དང་རོལ་མོའི་སྒྲ་དང་མར་མེ་སྣ་ཚོགས་འབུལ་བ་དང་། གུས་པར་སྒྲ་བ་དང་ཕྱག་འཚལ་བ་དང་མངོན་དུ་ལྟང་བ་དང་ཐལ་མོ་སྦྱར་བ་དང་བསྟོད་པ་སྣ་ཚོགས་བརྗོད་པ་དང་ཡན་ལག་ལྔས་ཕྱག་བྱ་བ་དང་གཡས་ཕྱོགས་སུ་བསྐོར་བ་དང་། ཞེས་གསུངས་སོ། ।

རྟེད་པ། ❶ ནོར། ❷ ནོར་རྟེད་པའམ་ཐོབ་པ། འབུལ་བ། (འདིའི་འབུལ་བ་ཞེས་པ་བྱ་ཚེགས་ལ་སྦྱོར་རྐྱ་མིན་པར་མིང་ལ་གོ་དགོས)

རྟེད་པས་རྟེད་པ་འཆོལ་བ། གཞན་ལས་རྟེད་པའི་རྟེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་རྟེད་པ་གཞན་གྱི་དོན་དུ་སྤྱིན་པར་བྱེད་པའམ། ཟང་ཟིང་ལ་སོགས་པ་རྟེད་པའི་དོན་དུ་སྟོབས་པར་བྱེད་ཅིང་། ཇི་ལྟར་ན་རྟེད་པ་རྟེད་པར་འགྱུར་ཞེས་རྟེད་པས་རྟེད་པ་བསྒྲུབ་པར་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འདུལ་བ་ལུང་ཕྲན་ཆེགས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ।

རྟེད་བཅོས། གཏའ་མའི་ཚུལ་གྱིས་བྱིན་པ།

སྟན་བརྒྱུད་སྒྲུལ་པའི་སྒེགས་བམ། ཇི་བཙུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་དང་ཇེ་བཙ་མ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ་གཉིས་ཞལ་འཛོམས་ནས། རྟོགས་ལྡན་འཇམ་དཔལ་རྩ་མཆོ་ལ། ཇེ་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་སྐྱེ་ཐུ་ཕྱི། ཇེ་ཉིད་ཀྱི་བསྟན་པ་ཇི་ཙམ་གནས། བསྟན་པ་འཛིན་པའི་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་ཇི་ཙམ་འབྱུང་། དེ་རྣམས་ཀྱི་སྐུ་ཚེ་ཐུ་ཕྱི་དང་། སྐུ་ཚེ་རིང་ཐུང་། བསྟན་པ་འཕེལ་འགྲིབ། བསྟན་པ་བསྟན་འཛིན་དང་བཅས་པ་ལ་དགྱེ་ལྟར་འབྱུང་། དེ་གང་ཟག་ཇི་ལྟ་བུ་ཞིག་གིས་ཐབས་གང་གིས་འདུལ། བསྟན་པ་བསྟན་འཛིན་དང་བཅས་པ་ལ་དད་ཅིང་མཐུན་རྐྱེན་བར་བྱེད་པའི་སྤྱིན་བདག་ཇི་ལྟ་བུ་འབྱུང་བ་ལ་སོགས་པའི་ལུང་བསྟན་སྟན་ནས་སྟན་དུ་བརྒྱུད་པའི་མན་ངག་གི་ཚུལ་པོ་ལ། དགེ་ལྡན་སྟན་བརྒྱུད་སྒྲུལ་པའི་སྒེགས་བམ་ཟེར། དེ་དག་གི་དོན་ཇགས་པ་འགའ་ཞིག་མཁས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ལ་མངའ་ཞིང་། ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་རྟོགས་ལྡན་འཇམ་དཔལ་རྩ་མཆོ་ལ་

མངའ་བར་གསུངས། ❶ བརྒྱད་རིམ་ནི། ༡ ཇི་བཞིན་འཇམ་པའི་དབྱངས། ༢ ཇི་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ། ༣ རྣོགས་ལྡན་འཇམ་དཔལ་རྟ་མཆོག ༤ བ་སོ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན། ༥ གྲུབ་ཆེན་ཆོས་དོ་རྗེ། (ཇི་བཞིན་ཆོས་ཀྱི་དོ་རྗེ་ཡང་ཟེར།) ༦ ཇི་དབེན་ས་པ་ཆེན་པོ་ཀློ་བཟང་དོན་གྲུབ། (རྒྱལ་བ་ཀློ་བཟང་དོན་གྲུབ་ཡང་ཟེར།) ༧ མཁས་གྲུབ་སངས་རྒྱས་ཕེ་ཤེས། ༨ པཾ་ཆེན་ཀློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན། (པཾ་ཆེན་ཀློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་ཉིས་སྟན་བརྒྱད་ཕལ་ཆེར་ཡི་གེར་འགོད་པར་མཛད་པར་གསུང་) ❷ དོ་རྗེ་འཇིགས་པ་དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་མཚན། ༡༠ ཇི་བཞིན་ཀློ་བཟང་ཡེ་ཤེས། ༡༡ དོ་རྗེ་འཇིགས་པ་ཀློ་བཟང་རིག་གྲོལ། ༡༢ གྲུབ་དབང་ཀློ་བཟང་རྣམ་རྒྱལ། ༡༣ ཡོངས་འཛིན་པན་ཆེ་ཀུ་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན། ༡༤ ཇི་ཀློ་བཟང་བསྐལ་བཟང་ཆོས་རྒྱལ། ༡༥ དངུལ་ཆུ་ཆིམ་སྦ་དྲ་བཅས་སོ། ། ❷ ༡ ཇི་བཞིན་འཇམ་པའི་དབྱངས། ༢ ཇི་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ། ༣ རྣོགས་ལྡན་འཇམ་དཔལ་རྟ་མཆོག ༤ བ་སོ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན། ༥ གྲུབ་ཆེན་ཆོས་དོ་རྗེ། (ཇི་བཞིན་ཆོས་ཀྱི་དོ་རྗེ་ཡང་ཟེར།) ༦ ཇི་དབེན་ས་པ་ཆེན་པོ་ཀློ་བཟང་དོན་གྲུབ། (རྒྱལ་བ་ཀློ་བཟང་དོན་གྲུབ་ཡང་ཟེར།) ༧ མཁས་གྲུབ་སངས་རྒྱས་ཕེ་ཤེས། ༨ པཾ་ཆེན་ཀློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན། ༩ དོ་རྗེ་འཇིགས་པ་དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་མཚན། ༡༠ ཇི་བཞིན་ཀློ་བཟང་ཡེ་ཤེས། ༡༡ ལྷོ་པ་སྤྲུལ་སྐུ་ཀློ་བཟང་འཕྲིན་ལས། ༡༢ ཇི་ཀློ་བཟང་རྣམ་རྒྱལ། ༡༣ ཡོངས་འཛིན་པན་ཆེ་ཀུ་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན། ༡༤ ཇི་ངག་དབང་བྱམས་པ་རིན་པོ་ཆེ། ༡༥ ཇི་དཔལ་ལྡན་ཡེ་ཤེས། ༡༦ ཇི་ངག་དབང་དོ་རྗེ། ༡༧ དངུལ་ཆུ་ཆིམ་སྦ་དྲ་བཅས་སོ། །བརྒྱད་པ་ཕྱི་མ་འདི་ཕུག་ཆེན་དང་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་བརྒྱད་པར་གསུང་ངོ་། །དེ་ཇེས་ཀྱི་སྟན་བརྒྱད་ཀྱི་གདམས་པ་འཛིན་པའི་དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་བརྒྱད་རིམ་མ་མཐོང་། འདི་དངུལ་ཆུ་ཆིམ་སྦ་དྲ་སོགས་ཀྱི་གསུང་ལ་གཞི་བྱས་ཏེ་བཀོད། བརྒྱད་རིམ་གྱི་གྲངས་འདྲེན་ཚུལ་ཅུང་ཟད་མི་མཐུན་པ་གཞན་ཡང་སྣང་ངོ་། །

སྟན་བརྒྱད་ཚད་མ་བཞི་ལྡན། དབང་གི་ཆུ་བོ་མ་ནུབ་པ། བྱིན་རླབས་ཀྱི་བརྒྱད་པ་མ་ཉམས་པ། གདམས་ངག་གི་སཏྭ་མ་ལོག་པ། མོས་གུས་ཀྱིས་བསམ་པ་ཆོམ་པ་སྟེ་སྟན་བརྒྱད་བཞིའོ། །

སྟན་ངག་མེ་ལོང་། པཉྩ་ཀ་དབྱུག་པ་ཅན་ཀྱིས་མཛད། ཤོང་སྟོན་ཀྱི་འགྱུར།

སྟན་པའི་བ་དན། ❶ སྟན་གྲགས་བ་དན་གྱི་གཟུགས་སུ་བཀོད་པ། ❷ དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཐུགས་རྒྱུད་ཀྱི་སྤྲང་རྟོགས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ལ་སྟན་པ་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་ཉིད་སྤྲུལ་བསྟལ་གྱི་ཚ་གདུང་ལས་སྐྱོབ་པའི་བ་དན་དང་འདྲ་བས་སྟན་པའི་བ་དན་ཞེས་བྱའོ། །

སྙམ་པ་ཀ། སྙམ་པ་རང་། སྙམ་པ་ཁོ་ན། བསམ་པ་ཁོ་ན། དཔེར་ན་ཅི་མཛད་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་འགྱུར་བ་ཞིག་བྱུང་ན་སྙམ་པ་ཀ་དགོངས།

སྙམ་བྱེད་པ། མྱོང་ཚོར་བྱུང་བའི་དོན།

སྟེགས་མ་ལྔ ། དུས་སྟེགས་མ། ། ཚེ་སྟེགས་མ། ། ལྟ་བ་སྟེགས་མ། ༤ སེམས་ཅན་སྟེགས་མ། ༥ ཉོན་མོངས་སྟེགས་མ་དང་ལྡབོ། ।། དུས་སྟེགས་མ་ནི། དགྲ་ངན་དཔུང་ཚོགས་བཅུ་གཉིས་དང་། སྐུ་སེར་བྱ་ལྟ་བཅུ་འཐབ་པ་ནས་བཟུང་རྩོད་པའི་དུས་ཏེ་དུས་ཀྱི་སྟེགས་མ། ། ཚེ་སྟེགས་མ་ནི། ཚེ་ལོ་མར་འགྲིབ་སྐབས་ཀྱི་ཚེ་ལོ་བཅུ་པ་མན་ཆད་ཚེ་སྟེགས་མ། ། ཕྱེ་ཅི་ལོག་གི་བློ་བསྒྲུར་དཀའ་བས་ལྟ་བ་སྟེགས་མ། ༤ རྒྱུད་དང་དབང་པོ་འདུལ་བར་དཀའ་བ་སེམས་ཅན་སྟེགས་མ། ༥ ཤུགས་དྲག་ལ་རྒྱུན་རིང་བ་དང་ལྡན་པའི་ཉོན་མོངས་ཡིན་པས་ཉོན་མོངས་སྟེགས་མ་དང་ལྡབོ། །འདི་ལ་རྩོད་དུས་ཀྱི་སྟེགས་མ་ལྟ་ཞེས་ཀྱང་བྱའོ། ।

སྟེང་ཁ། སྟེང་གཤེ་འབྱི་ཚུལ་གཞན། བྱིར་བཏང་རྟགས་མཚུངས་འདྲེན་ཚུལ་ལྟར་བྱས་ན། རྗེས་འཇུག་གི་མོ་ཡིག་ང་ཡི་རྗེས་སུ་མིང་གཞིའི་མོ་ཡིག་ག་འཇུག་དགོས་པ་ཡིན་ཀྱང་། སྟེང་ཁ་ཞེས་མོ་ཡིག་གིས་མ་ནིང་འདྲེན་པ་ནི་བརྗོད་བདེ་འདྲེན་པའི་ཕྱིར་ཡིན་པས་དམིགས་བསལ་དུ་བྱས་ཀྱང་རུང་ངོ་། ।སྟེང་གལ་གཅིགས།

སྟེང་ཁ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ། ① (དགེ་ལུགས) སྟེང་གི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྩ་འདབ་བཅུད་པ་གདུགས་ཁ་སྦུབས་པ་ལྟ་བུ། དེ་ནི་སྟེང་གའི་བྱང་གི་རུས་པ་སྐམ་ཕྱག་གི་ཐད་ཀྱི་དབུ་མ་ལས་གྲིས་པས་སྟེང་གི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྩ་འདབ་བཅུད་པའོ། ।སྒྲ་བཤད་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་ཤེན་ཏུ་ཕྱ་བའི་རླུང་སེམས་མི་ཤིགས་པའི་ཐིག་ལེ་སྟེང་གར་གནས་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། ।(བཀའ་བརྒྱད) ② སྟེང་གའི་ཐད་ན་གནས་ཤིང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཆོས་རྣམས་ལ་སྐྱེ་ཞིང་མཆིད་པའི་གནས་དང་རྩའི་དབྱིབས་འཁོར་ལོ་ལྟ་བུར་ཡོད་པས་སམ། དེ་ལ་གནད་དུ་བསྟན་པས་གཉིད་མཆོག་གི་གནས་སྐབས་འོད་གསལ་ཆོས་ཀྱི་སྐུའི་དགོངས་པ་འཆར་ཞིང་སྤང་བྱ་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་འཛིན་པས་བྱེད་པས་སྟེང་གི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ལ། ཞེས་ཟབ་མོ་ནང་དོན་གྱི་འགྲེལ་པར་གསལ།

སྟེང་ཁམས། ❶ སྟེང་སྟོབས། ཏིང་ཁོག སྤྱོད་ངན་བྱེད་པ་ལ་མི་འཇེམ་ཞིང་དཔའ་བ། ཕལ་སྐད་དུ། རྟམ་པ་ཚ་པོ་ཞེས་པ་དང་དོན་ཕལ་ཆེར་འདྲ། འབྲོམ་སྟོན་པའི་ཞལ་ནས། སྟེང་ཁམས་ཆེར་མི་རུང་རྟེན་འབྲེལ་འདི་(ལས་འབྲས་འདི) ཕྱ་གསུང་བ་དང་། ཞེས་རྗེའི་ལམ་རིམ་དུ་གསལ་བ་ལྟ་བུ། ❷ སྟེང་།

སྙིང་གའི་པད་འདབ་བརྒྱད་ཀྱི་མཚོན་དོན། (སྔགས) སྙིང་གའི་རྩ་འདབ་བརྒྱད་མཚོན།

སྙིང་ག ❶ སྙིང་ཡོད་སའི་ཐད། ❷ སྙིང་ག་ཡང་འཇིག་རྟེན་ན་གྲགས་པའི་སྙིང་དང་བྱང་ཁོག་གི་དབུས་ལ་མི་བྱེད་ཀྱི། ནུ་མ་གཉིས་ཀྱི་དབུས་ཐད་ཆོགས་པའི་ནང་ངོས་ན་སྤྲོག་རྩ་དང་ལྡན་ཅོག་ཏུ་རྩ་དབུ་མ་གནས་པ་དེའི་རྩ་འཁོར་གྱི་(ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་)མདུད་པའི་དབུས་ལ་ཟེར། རྗེའི་རྩའི་སྐོར་གྱི་གསུང་ཟེན་བྱིས་ལ་གཞི་བྱས།

སྙིང་གའི་པད། ❶ སྙིང་གའི་གནས་སུ་གསལ་བཏབ་པའི་མེ་དོག་པད། ❷ སྙིང་གའི་རྩ་འདབ།

སྙིང་གའི་པདྨ། སྙིང་གའི་པད་དང་འདྲ།

སྙིང་གའི་སྣ་རྩེ། སྙིང་གའི་རྩ་འཁོར་གྱི་དབུས།

སྙིང་གའི་མི་ཤིགས་པའི་ཐིག་ལེ། ❶ སྙིང་གའི་མི་ཤིགས་པའི་བྱང་སེམས་དཀར་དམར། ❷ གཞིའི་འོད་གསལ། ❸ སྤྲོག་འཇིན་གྱི་རླུང་ཕྱ་མོ་སོགས་མང་དུ་ཡོད་པར། རྗེའི་རིམ་ལྟ་གསལ་སྒྲོན་ན་གསལ་ཤིང་། རྒྱས་པར་མི་ཤིགས་པའི་ཐིག་ལེ་ལ་གཟིགས།

སྙིང་གའི་རྩ་མདུད་ཀྱི་དབུས། རྣམ་ཤེས་གང་དུ་གནས་པའི་གནས། སྙིང་ག་ཡང་འཇིག་རྟེན་ན་གྲགས་པའི་སྙིང་དང་བྱང་ཁོག་གི་དབུས་ལ་མི་བྱེད་ཀྱི། ཆོགས་པའི་ནང་ངོས་ན་སྤྲོག་རྩ་དང་ལྡན་ཅོག་ཏུ་རྩ་དབུ་མ་གནས་པའི་ཆོས་འཁོར་གྱི་མདུད་པའི་དབུས་ནུ་མ་གཉིས་ཀྱི་བར་ལ་ཟེར་རོ། །རྗེའི་རྩའི་སྐོར་གྱི་གསུང་ཟེན་བྱིས་ལས་གསུངས།

སྙིང་གར་དང་པོར་འཆགས་པའི་རྩ་བརྒྱད། རོ་རྒྱང་དབུ་མ་གསུམ། སུམ་སྐོར་མ། འདོད་ལྡན་མ། ཁྱིམ་མ། གཏུམ་མོ། བདུད་བྱལ་མ་སྟེ་བརྒྱད་དོ། །ཞིབ་པར་བཤད་ན། མངལ་དུ་དང་པོར་རྩ་འཆགས་པའི་ཚེ། སྙིང་གར་ལྷི་བ་ལ་རོ་རྒྱང་དབུ་མ་གསུམ། ཤར་དང་ལྷོའི་འདབ་མ་གཉིས་ལ། རིམ་པ་ལྟར་སུམ་སྐོར་མ་དང་། འདོད་ལྡན་མ་གཉིས་ལྟ་དུས་མཉམ་དུ་འཆགས་སོ། །དེ་ནས་ནུབ་ཏུ་ཁྱིམ་མ་དང་། བྱང་དུ་གཏུམ་མོ། དབུ་མ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་བདུད་བྱལ་མ་སྟེ་གསུམ་འཆགས་སོ། །དེ་རྣམས་ནི་སྙིང་གར་དང་པོར་འཆགས་པའི་རྩ་བརྒྱད་ཡིན་ནོ། ।

སྙིང་གར་གནས་པའི་མི་ཤིགས་པའི་རླུང་། ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བའི་སྤྲོག་འཇིན་གྱི་རླུང་། རྒྱད་དོ་རྗེ་འཛིང་བ་ལས། སྙིང་གི་པདྨའི་སྦུབས་མཁའ་ལ། །ཡེ་ཤེས་དོ་རྗེ་རྟག་ཏུ་བཞུགས། །ཞིས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །རྒྱས་པར་རྗེའི་རིམ་ལྟ་གསལ་སྒྲོན་ན་གསལ།

སྟོང་རྗེ། <ཀུ་རུ་ཀ> ❶ སེམས་ཅན་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་མནར་བ་ལ་མི་བཟོད་པའི་བརྩེ་སེམས། ངེས་ཚིག་ནི། སྟོང་རྗེའི་སྐད་དོད་ཀུ་རུ་ཀ། ཞེས་པ་ཀ་ལ་ཐིག་ལེ་བྱིན་ནས་ཀྀ་ཞེས་པ་ནི་བདེ་བ་དང་། རུ་ཀ་འགོག་པ་སྟེ་བདེ་འགོག་ཅེས་བྱ། རང་ཉིད་གཅིག་པུ་བདེ་བར་སྔོད་པའི་ཏིང་འཛིན་བསམ་གཏན་ལས་བདེ་འགོག་ཅེས་བྱ། ❷ [སྒྲས] བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས། འཛག་བདེ་འགོག་པས་ན་སྟོང་རྗེའམ་བདེ་འགོག་ཅེས་བྱའོ། །

སྟོང་རྗེ་སྒོམ། སྟོང་རྗེ་དམིགས་ཡུལ་ལ་བཞག་ནས་དེ་སྒོམ་པའི་དོན་མིན་གྱི་བློ་དེ་སྟོང་རྗེའི་ངོ་བོར་བསྒྱིད་པ་ལ་སྟོང་རྗེ་སྒོམ་ཞེས་ཟེར། དད་པ་སོགས་ལ་ཡང་རིགས་འགྲེའོ། །

སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ། བྱ་གཅིག་པའི་མས་རང་གི་བུ་ལ་ཇི་ལྟར་བཅུ་བའི་ཚོད་ཙམ་ཞིག་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་རང་གི་ངང་གིས་སྐྱེ་བའི་བརྩེ་བ་དེ། སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོའི་མཚན་ཉིད་ཡིན། སྒོམ་སྟེ་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་དུ་གསུངས་ཤིང་། རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོར་ཡང་། བྱ་ཆུང་ངུ་སྟོང་དུ་ཆེས་སྡུག་པ་སྡུག་བསྔལ་བར་གྱུར་པ་ལ་མ་དེ་སྟོང་རྗེ་ཇི་ཙམ་སྐྱེ་བ་དེ་ཙམ་པའི་བློའི་ཚོད་ཅེག་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སྟོང་རྗེ་རང་གི་ངང་གིས་སྐྱེ་བ་ན་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོའི་མཚན་ཉིད་ཚང་བར་གསུངས་སོ། །ཞེས་གསུངས། སྟོང་རྗེ་སྒོམ་པའི་གོ་རིམ་ནི། རྗེའི་ལམ་རིམ་ལས། ཐོག་མར་མཛའ་བཤེས་དང་དེ་ནས་བར་མ་དང་དེ་ནས་དགྲ་ལ་བསྒོམ་སྟེ། མཛའ་བཤེས་དང་འདྲ་བར་དགྲ་ལའང་སེམས་སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་ཚེ། རིམ་གྱིས་ཕྱོགས་བཅུའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལའང་བསྒོམ་མོ། །ཞེས་གསུངས།

སྟོང་པོ། ❶ རྩུ་དང་ནུས་པ། དཔེར་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟོང་པོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❷ མཆོག་དང་། རབ། གཙོ་བོ། ཕུལ་དུ་བྱུང་བ། ཡང་རྟེ་བཅས་ལ་འཇུག་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྟོང་པོ། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❸ ལྟ་དེ་དང་དེའི་ཐུགས་རྒྱུད་བསྒྲལ་བར་བྱེད་པའི་སྐུགས།

སྟོང་པོ་ལྟ། ཏིལ། ལན་ཚྭ། མར། བུ་རམ། སྦྲང་རྩི་དང་ལྟ། རྗེའི་སྐུགས་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། སྟོང་པོ་ལྟ་ནི། ཡེ་ཤེས་ངོ་རྗེའི་རྣམ་འཛོམས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལས། སའི་སྟོང་པོ་ཏིལ་དང་། ཆུའི་སྟོང་པོ་ལན་ཚྭ་དང་། རྩི་ཐོག་གི་སྟོང་པོ་མར་དང་། ཤིང་ཏོག་གི་སྟོང་པོ་བུ་རམ་དང་། མེ་ཏོག་གི་སྟོང་པོ་སྦྲང་རྩིའོ་ཞེས་བཤད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

སྟོང་པོ་དོན་གསུམ། ཆེ་འདིར་ཡི་དམ། འཆི་ཁར་འཕོ་བ། བར་དོར་བསྒེ་བ་དང་གསུམ། ཡང་ན། ཆེ་འདིར་གདམས་ངག་གི་སྟོང་པོ། འཆི་ཁའི་གདམས་ངག་གི་སྟོང་པོ། བར་དོའི་གདམས་ངག་གི་སྟོང་པོ་དང་གསུམ།

སྟེང་པོའི་སྐབས། ལྷ་དེ་དང་དེའི་ཐུགས་རྩུད་བསྒོལ་བར་བྱེད་པའི་སྐབས། རྗེའི་རིམ་ལྟ་གསལ་སྒྲོན་ལས། བརྒྱས་པའི་སྐབས་འབྲུ་གསུམ་གྱིས་ལྷ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐུགས་ཀྱི་སྟེང་པོ་སྐྱེལ་བར་བྱེད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས།

སྟེང་རིངས་པ། བློ་འཆབ་པ། ཡིད་ཀྱི་བརྟན་པ་འཇོམས་པར་བྱེད་པ། སྒྲ་བཤད་ནི། སྟེང་ནི་ཡིད་དང་རིངས་པ་ཉེ་བྱེལ་བའམ་འཆབ་པའི་དོན་ནོ། །

སྟེམ་པའི་མེ་ཏོག ཤནྟི་པས་མཛད་པའི་གསང་བ་འདུས་པའི་འགྲེལ་པ་ཞེག། འདི་གསང་འདུས་ཡེ་ཤེས་ཞབས་ལུགས་ཡིན་པར་བཤད།

སྟེག ❶ འཇུག་པ། དཔེར་ན་གཞོའི་སྒྲ་བ་ལང་དང་། མཐོ་རིས་སོགས་རྣམ་པ་དུ་མ་ལ་སྟེག་མོད་ཀྱི། སྐབས་འདིར་རུས་ལ་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ། ❷ ལག་པ་བརྐྱངས་ནས་ལེན་པའམ་འཇོན་པ། ❸ རེ་བ་བྱེད་པ། དཔེར་ན། མཐོན་པོར་སྟེག་ཅེས་པ་ལྟ་བུ། ❹ འདེད་པ། རྗེས་སུ་འབྲང་བ། རྗེས་སུ་འགྲོ་བ། དཔེར་ན། ཕྱི་བཞིན་སྟེག་ཅེས་པ་ལྟ་བུ། ❺ རེག་པ། པཊ་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་རྒྱན་གྱིས། སྤང་སྟོ་ལྡང་རི་བོ་མཁའ་ལ་སྟེག་ཅེས་པ་ལྟ་བུ།

སྟོམས་འཇུག་གི་སྒྲིབ་པ། ❶ བྱེད་ཚོད། སྒྲ་བཤད་ནི། འདི་སྟོམས་འཇུག་གམ་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཡང་དག་འགྲོབ་པ་ལ་སྒྲིབ་བྱེད་ཡིན་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ་སྟེ། རྒྱུད་ལྟ་མ་ལས། ཉོན་མོངས་ཤེས་བྱ་སྟོམས་འཇུག་གི། སྒྲིབ་པ་གསུམ་ལས་ངེས་གྲོལ་ཏེ། །ཞེས་པའི་ཐད་ཀྱི་རྒྱུད་ལྟ་དང་ཉྀཀ་ལས། སྟོམས་འཇུག་གི་སྒྲིབ་པས་བསྟུས་པའི་བྱེད་ཚོད་གཉིས་མེད་པས་ཏིང་ངེ་འཛིན་བསྒོམ་པ་ལ་ལས་སུ་རུང་བའི་ཕྱིར་ལུས་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པའི་བདེ་བ་སྐྱེ་བའི་གེགས་སུ་གྱུར་པ་བྱེད་ཚོད་ཀྱིས་ལུས་སེམས་ལས་སུ་མི་རུང་བའི་རྟུབ་རེག་དང་བྲལ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །❷ སྟོམས་འཇུག སྒྲ་བཤད་ནི། སྟོམས་འཇུག་ཀྱང་ཡིན་ལ་ལམ་གོང་མ་ཐོབ་པ་ལ་སྒྲིབ་བྱེད་ཀྱང་ཡིན་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བཏགས་ཏེ། རྣམ་སྨིན་གྱི་སྒྲིབ་པ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་སྟོམས་འཇུག་ཉིད་སྟོམས་འཇུག་གི་སྒྲིབ་པ་ཡིན་ནོ། །

སྟོམས་པར་འཇུག་པ། ❶ ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་མཉམ་པར་འཇོག་པ། མཉམ་པར་བཞག་པ་དང་དོན་འདྲ། སྒྲ་བཤད་ནི། བྱེད་ཚོད་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་དང་བྲལ་ནས་སེམས་སྟོམས་པ་སྟེ་ཆ་མཉམ་པར་འཇུག་པས་ན་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །❷ འཕྲིག་པ། དཔེར་ན་ལྷ་ཡབ་ཡུམ་སྟོམས་པར་འཇུག་ཅེས་པ་ལྟ་བུ། སྒྲ་བཤད་ནི། ཡོ་མོའི་དབང་པོ་གཉིས་སྟོམས་པར་ཏེ་མཉམ་དུ་འཇུག་པར་བྱེད་པས་ན་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ།

སྟོམས་ལས་སུ་ལུས། ལེ་ལོའི་དབང་གིས་འགོར་འགྱངས་སུ་སོང་བ།

བསྟེན་བཀུར་བསྟེགས་པའི་ལྷག་མ། ཚགས་སེམས་ཀྱིས་བུད་མེད་ལ་འཁྲིག་པའི་བསྟེན་བཀུར་ན་བསྟེན་བཀུར་གྱི་མཚོག་ཅེས་སྨོ་བའམ་གཞན་གྱིས་སྨོ་བ་དང་དུ་ལེན་པའི་ཚོག་སྨོས་པ་ཡུལ་དེས་དོན་གོ་བའོ། །

བསྟེན་སྐྱབ་ཡན་ལག་བཞི། བསྟེན་པ། ཉར་སྐྱབ། སྐྱབ་པ། བསྐྱབ་ཚེན་གྱི་ཡན་ལག་སྟེ་བཞི། ❶ (དགེ་ལུགས) གསང་འདུས་ལྟ་བུ་ལ་སྐྱར་ན། (བསྟེན་པའི་ཡན་ལག) དེ་ཉིད་ཞེ་དགུའི་གནས་ཀྱི་དེ་ཉིད་ནས། དེ་བཞིན་ཉིད་ལས་བྱང་ཆུབ་པའམ་འཆི་བ་ཚེས་སྐུར་འཁྱིར་བའི་ལམ་འཁྱིར་ལྟག་མོས་འོད་གསལ་དུ་འཇུག་པའི་དེ་ཉིད་ཀྱི་བར་རོ། །སྐྱ་བཤད་ནི། ཅིའི་ཕྱིར་བསྟེན་པ་ཞེས་བྱ་ན། ཡུལ་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་ཡུལ་ཅན་ཡེ་ཤེས་དེས་ཡང་དང་ཡང་དུ་བསྟེན་ཅིང་དམིགས་པས་ན་བསྟེན་པ་ཞེས་བྱ། (ཉར་སྐྱབ་ཀྱི་ཡན་ལག) ཉེ་མ་ལ་སོགས་ལའང་དམིགས་ཏེ་ལྷང་བའི་དེ་ཉིད་ནས་ཡན་ལག་ཁོ་བོར་བསྒྲིད་པའི་བར་ནི། ཉར་སྐྱབ་ཀྱི་ཡན་ལག སྐྱ་བཤད་ནི། ཅིའི་ཕྱིར་ཉར་སྐྱབ་ཅེ་ན། གང་ལ་ཉེ་བར་བྱ་རྒྱའི་ཡུལ་ནི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ཁད་ཀྱིས་ཉེ་བར་བྱེད་པའི་སྤགས་ཀྱི་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུ་སྐྱབ་པས་ན་ཉར་སྐྱབ་ཅེས་བྱ། (སྐྱབ་པའི་ཡན་ལག) སྐུ་བྱིན་རླབས་ནས་མཚོད་བསྟོད་ཀྱི་བར་ནི། སྐྱབ་པའི་ཡན་ལག་ཡིན་ལ། སྐྱ་བཤད་ནི། ཅིའི་ཕྱིར་སྐྱབ་པ་ཞེ་ན། སྐྱབ་པ་པོའི་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྟེ་རྗེ་གསུམ་དབྱེར་མེད་དུ་བསྐྱབ་པས་ན་སྐྱབ་པ་ཞེས་བྱ། (བསྐྱབ་པ་ཚེན་པོའི་ཡན་ལག) མཚོད་པ་ནས་དགྱིལ་འཁོར་ཉར་བསྟུའི་བར་ནི་སྐྱབ་པ་ཚེན་པོའི་ཡན་ལག སྐྱ་བཤད་ནི། ཅིའི་ཕྱིར་སྐྱབ་པ་ཚེན་པོ་ཞེ་ན། གཞན་དོན་རྒྱ་ཚེན་པོ་ལ་འཇུག་པས་ན་སྐྱབ་པ་ཚེན་པོ་ཞེས་བྱ། དེ་ཉིད་ཞེ་དགུ་ལ་གཟིགས། ② ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ས་བསྡོམ་པ་ནས་ལྷག་མོས་འོད་གསལ་དུ་སྐྱད་པའི་བར་ནི་བསྟེན་པ། འོད་གསལ་ལས་ཉེ་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་ལངས་ཏེ་ལུས་དཀྱིལ་སྡོམ་པའི་བར་ནི་ཉར་སྐྱབ། སྐུ་གསུང་ཐུགས་བྱིན་རླབས་ནས་རིག་བདག་གིས་རྒྱས་འདེབས་པའི་བར་ནི་བསྐྱབ་པ། རིག་མ་འདུ་བྱ་བ་ནས་བསྐྱེད་རིམ་མཐར་ཕྱིན་ཏེ་ལས་རབ་འབྱམས་སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་ཚེན་གྱི་ཡན་ལག་སྟེ་བཞི། ❷ (བཀའ་བཅུད) རྟེན་གཞལ་ཡས་ཁང་བསྐྱེད་པ་བསྟེན་པ། བརྟེན་པ་ལྷ་བསྐྱེད་པ་ཉར་སྐྱབ། སྐུ་གསུང་ཐུགས་སོགས་བྱིན་གྱིས་ཆློབ་པ་བསྐྱབ་པ། དབང་བསྐུར་སོགས་བསྐྱབ་པ་ཚེན་པོའོ། །

བསྟེན་སྐྱབ་ལས་གསུམ། བསྟེན་པ་ནི་ལྷ་དེ་དང་དེའི་རྟེས་གནང་ཐོབ་པས། རང་རང་གི་ཚོ་ག་ནས་བཤད་པའི་གྲངས་བསྟེན་ལ་ཟེར། སྐྱབ་པ་ནི་ལྷ་གང་ཡིན་ལ་ཞེ་རྒྱས་དབང་དུག་གི་ལས་གང་བཅོལ་རུང་ཡིན་རུང་བཅོལ་

བའི་སྐབས་དེ་ཁ་ཟུམ་པ་ཡང་སྐྱོར་བྱེད་པ་ལ་ཟེར། ལས་ནི་ལས་ཚོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཞི་རྒྱས་དབང་དྲག་གི་ལས་དངོས་གཞི་བྱེད་པ་ལ་བཏགས།

བསྟེན་གནས། ཡུལ་དགེ་བསྟེན་བསྟེན་གནས་ལ་གནས་པ་ཡན་ཆད་གང་ཡང་ཟུང་བའི་མདུན་དུ། མི་ཚངས་སྤྱོད་སོགས་རུ་བ་བཞི་དང་། མལ་ཆེ་མཐོ་སོགས་ཡན་ལག་བཞི་སྟེ་སྤང་བྱ་བརྒྱད་ཅི་ནས་ཀྱང་ཕུགས་གཅིག་གི་རིང་སྤོང་བར་ཁས་བླངས་པའི་གང་ཟག། སྒྲ་བཤད་ནི། ཐར་པའི་གོ་འཕང་ལ་བསྟེན་པ་སྟེ་ཅི་བར་གནས་པས་ན་བསྟེན་གནས།

བསྟེན་པ། (བྱ་ཚིག) ཐག་གམ་བློ་ཐག་ཅི་བར་བྱེད་པ། བསྟེན་པ་དང་དོན་འདྲ། བསྟེན་པ་ལ་གཅིགས། (མིང) ཡི་དམ་གྱི་ལྷ་བསྒྲུབ་ཅིང་དེ་དང་ཅི་བར་བྱེད་པའི་སྒོམ་བཟླས་ཀྱི་མིང་།

བསྟེན་པར་མ་རྫོགས་པ་དང་ལྷན་ཅིག་ཅལ་བའི་ལྷུང་བྱེད། འབའ་ཞིག་པ་དགུ་བཅུའི་ལྟ་བཞི་པ། བསྟེན་པར་མ་རྫོགས་པ་དང་གནས་གཅིག་ཏུ་ཅལ་སྟེ་མཚན་མོ་གསུམ་འདས་པའོ། ।

བསྟེན་རྫོགས། དགེ་སློང་ཕ་མའི་སྡོམ་པ། སྒྲ་བཤད་ནི། བསྟེན་པ་ནི་ཅི་བ་དང་། རྫོགས་པ་ནི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་དོན་ཡིན་པས། མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་ཅི་བར་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ནོ། །མྱ་འདས་ལ་རྫོགས་པ་ཞེས་པ་ནི། གནོད་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ། ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ།

བསྟེལ་བ། (ཞི་མ) བརྗེད་པ། གཡེལ་བ་དང་དོན་འདྲ། དཔེར་ན་ཚང་མས་མ་བསྟེལ་བ་གནང་རོགས། ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

བསྟེལ་བ་མི་མངའ། བརྗེད་པ་མེད་པ། མི་བརྗེད་པ། མི་འདའ་བ།

བསྟེལ་བ་མི་མངའ་བའི་ཚོས་ཉིད། ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་སྟེ་ཚན་ཉར་གཅིག་གི་ཡ་གྱལ། མི་བརྗེད་པའི་རང་བཞིན་ཏེ། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་པའི་དུས་ལས་ནམ་ཡང་མི་འདའ་བའི་མཚན་ཉིད་དམ། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་དྲན་པ་ཉི་བར་གནས་པའི་ཡེ་ཤེས།

ཏ

ཏ་ཏྭ། (ཡིག་སྒྲུང) དེ་ཁོ་ཉིད།

ཏྲཱསྙཱི། སིརྒ་ལ་དང་དོན་གཅིག སེ་ཏྲལ། ལཀྵ་དང་། ཤྲཱི་ལཀྵ། ཟངས་གྲིང་། ཙམར་དྲྭ་ཞེས་བྱ་བ་རྣམས་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན། སིརྒ་ལའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

ཏ་ལ། (ལེགས་སྦྱར) ❶ ཤིང་ཏ་ལ་སྐེ། ཤིང་སྡོང་རིང་ལ་མཐིགས་ཤིང་། ལོ་མ་རླུང་གཡབ་འདྲ་བ། རོ་མང་ཅན་གྱི་རྩ་འཐོན་པ། མགོ་བཅད་ན་མི་སྐྱེ་བའི་ཤིང་སྡོང་ཞེག དབྱིན་སྐད་དུ། palmyra tree ཟེར། ❷ ཐལ་མོ་བརྡབ་པ། ❸ ཀླང་ཆེན་གྱི་རྣ་འདབ་ཐན་ཚུན་དུ་གཡོབ་པ་སོགས་དོན་མང་པོ་ལ་འཇུག་པར་བཤད།

ཏ་ལ་ལ། ❶ སྤྲོན་མེ། མར་མེ། ❷ མར་མེ་འབར་ཚུལ་ཞེག

ཏུ་ལའི་བྷ་མ། སོག་པའི་ཆུལ་པོ་ཨལ་ཐན་ཁྲན་གྱིས་ཆུལ་དབང་སྐུ་ཕྲེང་གསུམ་པ་བསོད་ནམས་ཀུ་མཆོར་ཆོས་ཞུས་པའི་ཡོན་དུ་ནོར་བུ་སོགས་རིན་པོ་ཆེའི་འབུལ་བ་གྱ་ནོམ་པ་དང་བཅས། ཏུ་ལའི་བྷ་མ་བཙུ་རྣ་ཞེས་པའི་མཚན་བསྟོད་ཕུལ། དེ་ནས་བཟུང་ཆུལ་དབང་སྐུ་ཕྲེང་རིམ་བྱོན་ཐམས་ཅད་ལ་ཏུ་ལའི་བྷ་མ་ཞེས་པའི་མཚན་གྱིས་བསྟགས། ཆུལ་པོར་ཡང་ཆོས་ཆུལ་ལྷའི་ཚངས་པ་ཞེས་པའི་མཚན་ཕར་ཕུལ་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད།

དི་ཕུ་བ། ཆུ་གར་གྱི་གྲུབ་ཆེན་ནཱ་རོ་པ་དང་མི་དཻ་པ་གཉིས་ཀའི་དངོས་སྤོབ་ཡིན་ཞིང་། ར་ས་ཆུང་པའི་བྷ་མ་ཡིན་པར་ཐུབ་བཀྲན་བྷ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མའི་གསུང་ན་གསལ།

དི་ཐྲད། ཡུལ་གྱ་ཕལ་མོ་ཆེས་བོད་ལ་དེ་ཐྲད་ཟེར། ཆུ་ནག་པ་རྣམས་སྡོན་དུས་ཏུའུ་ཕན་དང་། དེང་སང་སི་ཙང་ངམ་ཤི་ཙང་ཞེས་འབོད། སོག་པོས་ཐུ་ཐྲད་ཅེས་འབོད།

དི་སི། (ལེགས་སྦྱར) གང་ས་རི། གངས་དཀར་དེ་སི་ལ་གཟིགས།

དིང་། ❶ སྤྲའི་ཁྲད་པར་ཞིག མཆོད་དིང་ལ་དབྱུག་གུས་བསྟུན་པའམ་ཕུ་བཏབ་པའི་སྤྲ་ལྟ་བུ། ❷ ཡོན་ཆབ་འབུལ་སའི་སྡོད་ཀྱི་མིང་། (མཆོད་དིང་བདུན་ཚར་དུ་ཉིད་པནི། ཆུ་གཅིས་དང་། ཅེར་སྤྲོད་ལྟེ་བདུན་མཆོན་ཉིད་ཡིན། ཆུ་གཅིས་ནི། མཆོད་ཡོན་དང་། ཞབས་བསིལ་ལོ། །ཅེར་སྤྲོད་ལྟ་ནི། མེ་དཀྱ་བདུག་སྤོས། མར་མེ། དྲི་ཆབ། ཞལ་ཟས་དང་ལྟབོ། །མདོར་ན་ཆུ་གཅིས་དང་ཅེར་སྤྲོད་ལྟ་བསྟོམས་པས་བདུན་ནོ།) སྤྲ་བཤད་ནི། དིང་ཞེས་པ་ནི་སྤྲའི་ཁྲད་པར་ཞེག་སྟེ། ལི་དིང་ལྟ་བུ་ལ་དབྱུག་གུས་བསྟུན་པའམ་ཕུ་བཏབ་ན་དིང་ཞེས་པའི་སྤྲ་འབྱུང་བས་དེའི་ཚ་ནས་བཏགས་པར་སེམས།

དིང་ངེ་བ། ❶ བརྟན་ཞིང་མི་འགྱུར་བ། སྟོབ་དཔོན་ཆུལ་ཁྲིམས་བསྐྱངས་གསུང་། ❷ ཚོར་བ་མྱོང་ཆུལ་ཞེག། ཚ་དིང་ངེ་བ། ན་དིང་ངེ་བ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ཇེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོར་ཡང་། ཕུ་ཆུང་བའི་ཞལ་ནས། ངས་

དང་པོ་སྤང་སྒོས་སྣ་ཚ་ཀིང་ངེ་བ་ཕྱལ། དེ་ནས་རེང་བྱ་བཞི་སྒྲོར་མངར་སིང་བ་དབྱལ་རྒྱུ་བྱུང་། ཞེས་གསུངས།

ཀིང་ངེ་འཛིན། <སམ་སྐྱེངས> སམ་སྐྱེངས་ཞེས་པ་ནི་ཡང་དག་པར་འཛིན་པའི་དོན་ཡིན་པར་བཤད་ལ། དེའི་ངོ་བོ་ནི། བརྟགས་ཟིན་པའི་དངོས་པོ་ལ་དམིགས་ནས་རྣམ་རྟོག་ལྡན་དུ་འཛིན་པའི་སེམས་རྟེ་གཅིག་པར་བྱེད་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་སེམས་བྱུང་ཞེག་སྟེ། ཡུལ་ངེས་ལྡའི་བཞི་པའོ། །[ངོ་བོ་འདི་རྣལ་ཚབ་ཆོས་རྟེའི་ཀུན་བཏུས་དང་ཏྲི་ཀ་ཡ་བཀོད] (བཀའ་ཆེན་ཡེ་ཤེས་རྣལ་མཚན་གྱི་སེམས་སེམས་བྱུང་གི་འགྲེལ་པར། བརྟགས་པའི་དངོས་པ་ལ་དམིགས་ནས་ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དགོས་པ་ནི། ཀིང་ངེ་འཛིན་སྒོམ་པའི་ཆ་ལྟོས་བཏགས་པའི་དམིགས་པ་ལ་སེམས་འཛིན་པ་ཡིན་པས་བཏགས་པ་གསུངས་སོ་ཞེས་ཀྱང་གསལ།) སྒྲ་བཤད་ནི། ཀིང་ངེ་ནི་རྒྱུན་ཆགས་པ། འཛིན་ནི་མི་གཏོང་བའོ། །དེས་ན་སེམས་དམིགས་པ་ལ་རྒྱུན་ཆགས་པར་དམ་དུ་བཟུང་ནས་མི་གཏོང་བས་ན་ཀིང་ངེ་འཛིན་ནོ། །དེ་ཡང་ཀིང་ངེ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། སྒྲིང་ངེ། ཚུགས་གེ། སྙར་ཆགས་པ། རྒྱུན་ཆགས་པ། བར་མ་ཆད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཡིན་པར་བྱ་ཀི་དགེ་བཤེས་རིན་ཆེན་གྲྭ་གསུང་བ་ནི། རྒྱལ་ཚབ་ཆོས་རྟེའི་ཀུན་བཏུས་དང་ཏྲི་དང་ཡང་མཐུན་ནོ། །ཡང་ན། ཐུགས་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། རྟེ་གཅིག་ཏུ་བྱེད་ཅིང་སེམས་ལ་འཛོག་པས་ན་ཀིང་ངེ་འཛིན་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དང་། ཡང་འགའ་ཞིག་གིས། ཀིང་ངེ་ནི་མི་གཡོ་བ། འཛིན་ནི་མི་གཏོང་བའོ། །ཞེས་ཀྱང་སྨོང་། ཁོ་བོ་ལྟར་ན། ཀིང་ངེ་ནི་བརྟན་པ། འཛིན་ནི་མི་གཏོང་བའི་དོན་ཡིན་པས། སེམས་དམིགས་པ་ལ་བརྟན་པོར་བཟུང་ནས་མི་གཏོང་བས་ན་ཀིང་ངེ་འཛིན་ཞེས་སྒྲ་བཤད་ཀྱང་མི་རུང་བ་མེད་པར་སེམས་ཀེ། བརྟན་ཞིང་མི་འགྱུར་བ་ཀིང་ངེ་བའི་དོན་དུ་ལུང་ཕྱན་ཚེགས་ཀྱི་འགྲེལ་པར་གསུངས་པས་སོ། །

ཀིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཕུང་པོ། ཀིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཚོགས་ཀེ། རྟོག་བཅས་དཔྱོད་བཅས་ལ་སོགས་པའི་ཀིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རང་བཞིན་རྣམས་སོ། །

ཀིང་ངེ་འཛིན་སེམས་དཔའ། ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའི་ཐུགས་ཀའི་ཡིག་འབྲུའི་ས་བོན་ཏྲཱུ་དང་ཀཾ་སོགས་ལ་ཟེར། སྒྲ་བཤད་ནི། གནས་འདི་ལ་རྟེ་གཅིག་ཏུ་དམིགས་ནས་བསྒོམས་པས་ཀིང་ངེ་འཛིན་གྱི་མཚོག་ལྡན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་ཡེ་ཤེས་སྐྱེས་ནས་སྒྲུབ་པ་པོ་ངེས་པར་ལེགས་པ་ལ་སྒྲོར་བས་དེ་ལྟར་བརྟེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པཾ་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་ཀུལ་མཚན་གྱི་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་རྣམ་བཤད་དངོས་གྲུབ་ཀུ་མཆོའི་སྙིང་པོ་ལས་གསུངས།

ཀིལ་གྱི་གང་བ། ཀིལ་འབྲུས་ཁེངས་པའི་ཤུན་ལྟགས་སྒྲུབས་མོ།

ཀེལ་གྱི་ཕུབ་མ། ཀེལ་གྱི་ཤུན་པ།

ཀེལ་སྦྱང་། ཀེལ་འཛོག་སའི་མཛོད་ཁང་། དཔེར་ན། མཛོད་ལས། ཀེལ་སྦྱང་ནས་ནི་ལོ་བཅུ་ཞིང་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ།

ཏུའུ་ཕན། རྒྱ་ནག་པ་རྣམས་སྔོན་དུས་བོད་ལ་ཏུའུ་ཕན་དང་། དེང་སང་སི་ཙང་ངམ་ཤི་ཙང་ཞེས་འབོད། ཡུལ་གྱུ་ཕལ་མོ་ཆེས་བོད་ལ་ཏི་ཚད་ཟེར། སོག་པོས་ཐུ་ཚད་ཅེས་འབོད།

ཅེ་པོར། ཤིན་ཏུ། རབ་ཏུ། དཔེར་ན། ཤིན་ཏུ་མཛའ་བ་ལ། ཅེ་པོར་མཛའ་བ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ཅེ་བོར་དང་དོན་གཅིག

ཅེ་བོར། ཅེ་པོར་དང་དོན་འདྲ།

ཅི་ལོ་པ། (ལེགས་སྦྱར) ཀེལ་བརྟུང་། རྣམ་ཐར་ལོ་རྒྱུས་གཞན་དུ་གཟེགས།

ཅེ་སེ། (ལེགས་སྦྱར) གང་ས་དཀར་ཅེ་སེ་ལ་གཟེགས།

ཆོག ❶ རྩེ་མོ། དཔེར་ན། ཞྭའི་ཆོག །ཁང་པའི་ཆོག་ཅེས་པ་ལྟ་བུ། ❷ གཙོ་བོ། མཆོག། དམ་པ། དཔེར་ན། འདྲེན་མཆོག་ཤཱཀྱའི་ཆོག་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❸ རྩི་ཤིང་གི་འབྲས་བུ། དཔེར་ན། ཤིང་ཆོག་ཅེས་པ་ལྟ་བུ།

ཆོན་བྱིད་པ། (བརྡ་རྙིང) དགེ་བ་ལ་འབད་འབྱུངས་དང་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་མིང་ཡིན་པར་བཤད།

གཅང་རས ❶ ཆོས་ཀྱི་བྱ་བའི་མཐུག་གི་ཐུགས་རྗེ་ལེགས་འབྱུལ། ❷ སྒྲའི་ཡོན་ཏན་སྙན་པ་ལ་སོགས་པའོ། །ཞེས་དགེ་ལེགས་བཤེས་གཉེན་གསུང་།

གཏད་པ། ❶ སྤྲད་པ། སྤྱིན་པ། ལག་ཏུ་གཏད་ཅེས་པ་ལྟ་བུ། ❷ ཡིད་ཆེས་པ། བློ་ཕུགས་ཆོས་ལ་གཏད། ཅེས་པ་ལྟ་བུ། ❸ བཅོལ་བ། དགེ་ཚན་ལ་གཏད་ཅེས་པ་ལྟ་བུ། ❹ ཁ་བསྐྱན་པ། ལྷོ་ཕྱོགས་སུ་ཁ་གཏད། ཅེས་པ་ལྟ་བུ། ❺ གཞག་པ། དཔེར་ན་ཡིད་ཆེ་གཅིག་ཏུ་འཛོག་པ་ལ། ཡིད་གཏད་ཅེས་པ་ལྟ་བུ།

གཏད་པ་བཞི། གཏད་ས་བཞི་དང་འདྲ།

གཏད་པའི་སྒང་ལྷུང་། བརྟད་པའི་སྒང་ལྷུང་། བོད་ཀྱི་ཆོག་མཛོད་ཆེན་མོར་“གཏད་པའི་སྒང་ལྷུང”ཞེས་འབྱུང་བ། ཀོང་སྤྱལ་ཡོན་ཏན་ཀྱི་མཆོའི་གསུང་ཤེས་བྱ་མཛོད་འགྲེལ་ལ་གཞི་བྱས་པར་སྣང་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། གཏད་པ་ལས་བྱུང་བའི་སྒང་པ་ནི། སྤྱིན་བདག་གིས་གཏད་པའི་དབྱར་གྱི་རྟེད་པ་དབྱར་མཚམས་ཀྱི་ནང་དུ་

ལོངས་སྤྱད་པའོ། །ཞེས་འབྱུང་ཡང་། འདི་ལ་“བརྟག་པའི་སྤང་ལྷུང”ཞེས་སྨྲ་དགོས་ཏེ། མདོ་རྩ་བར། དབྱར་གྱི་རྟེན་པ་ནི་བྱིད་པ་པོ་ཉིད་དོ། །ཞེས་པའི་སྐབས་ཀྱི་སྤང་ལྷུང་ཉར་དྲུག་པ་ནི་དབྱར་ནང་གློ་བུར་དུ་བྱུང་བའི་རྟེན་པ་ལ་བརྟེན་པའི་སྤང་ལྷུང་ལ་ཟེར་བས་བརྟག་པའི་སྤང་ལྷུང་ཞེས་བརྗོད་ན་གློ་བུར་བའི་དོན་དང་འབྲོར་ཞིང་། མཚོ་ཀླུ་ལས་ཀྱང་། བརྟག་པའི་དབང་གིས་ཞེས་གློ་བུར་གྱི་དབང་གིས་ཏེ་ཉམ་དབང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས། འདུལ་བ་ལུང་རྣམ་འབྱེད་དང་། སྐོབ་དཔོན་ཡོན་ཏན་འོད་ཀྱི་མདོ་རྩ་རང་འགྲེལ་ཀྱན་མཁྱེན་མཆོ་སྦྱ་བ་ཆེན་པོའི་འདུལ་ཀྱི་ཉི་ཤུ་ཞེས་བྱ་བའི་ཟེན་བྱེས་སོགས་རྒྱལ་བའི་བཀའ་དང་འཕགས་པོད་ཀྱི་གཞུང་ཕལ་མོ་ཆར་བརྟག་པའི་སྤང་ལྷུང་ཞེས་འབྱུང་བས་“བརྟག་པའི་སྤང་ལྷུང”ཞེས་པ་ལེགས་པར་སེམས། བརྟག་པའི་སྤང་ལྷུང་ལ་གཟེགས།

གཏད་སྣ། ཐོ་གཏད་བཅོལ་སྣ། ཐོ་གཏད་སྣ།

གཏད་ས་བཞི། བཀའ་གདམས་པའི་གཏད་ས་བཞི་སྟེ། ཆེ་འདི་ཐོས་གཏོང་བའི་ཐབས་བཞི་ནི། ཐོ་ཕུགས་ཆོས་ལ་གཏད། ཆོས་ཕུགས་སྒང་ལ་གཏད། སྒང་ཕུགས་ཤི་ལ་གཏད། ཤི་ཕུགས་གྲོག་པོ་སྟོང་པ་ལ་ཁཏད་པ་དང་བཞི།

གཏད་སོ། ① དམིགས་ཡུལ། ཐོ་ངོར་ཐག་བཅད་པའི་དམིགས་ཡུལ། ཞེན་ཡུལ། ལམ་གཅོ་རྣམ་གསུམ་ལས། གང་ཞིག་འཁོར་འདས་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །རྒྱུ་འབྲས་ནམ་ཡང་བསྟུ་བ་མེད་མཐོང་ཞིང་། ། དམིགས་པའི་གཏད་སོ་གང་ཡིན་ཀྱན་ཞིག་པ། །དེ་ནི་རྒྱལ་བ་དགྱེས་པའི་ལམ་ལ་ཞུགས། ཞེས་གསུངས། ② ཐོ་རྩེ་གཏད་ཡུལ། ཆ་འཛོག་ས། གཏད་སོ་མེད་པའི་མི་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

གཏན་གྱི་འདུན་མ། ① ཕུགས་ཀྱི་བསམ་དོན། ② སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་།

གཏན་པ། ❶ སྨིའི་ནང་ངོས་ནས་གནོན་བྱེད་ཀྱི་ཚ་ཤིང་། ❷ གོས་སོགས་འཁྱམས་པ་བརྒྱངས་ཏེ་བཞག་སའི་པང་ལེབ་ཅིག

གཏན་པ་མེད་པའི་མཆོད་སྦྱིན། རྒྱུན་ཆད་མེད་པའི་མཆོད་སྦྱིན། བསྟན་དར་ལྟ་རམས་པ་གསུང་།

གཏན་པ་མེད་པའི་སྦྱིན་བདག། འཛད་མེད་དམ་རྒྱུན་ཆད་མེད་པར་གཏོང་བའི་སྦྱིན་བདག། གཏན་པ་ནི་རྒྱུན་དང་དེ་ཆད་པ་མེད་པའི་སྦྱིན་བདག་ཅེས་པར་གོ་དགོས།

གཏན་ཚིགས་རིག་པ། ཐུང་དོར་གྱི་གནས་རྒྱུ་མཚན་ཡང་དག་གི་སྒོ་ནས་རིག་པར་བྱེད་པའི་ཐབས།

གཏན་ལ་དབབ་པའི་སྡེ། གསུང་རབ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་བཅུ་གཉིས་པ་ནི། མཆོམས་མཛོད་ལས། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་དང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་བསྟན་པས་མདོ་སྡེའི་དོན་འཆད་ཅིང་གསལ་བར་བྱེད་པ་དང་གཏན་ལ་འབེབས་པར་བྱེད་པ་མ་ལྟ་བུའི་ཆོས་མངོན་པ་ཐམས་ཅད་ནི་གཏན་ལ་དབབ་པར་བསྟན་པའི་སྡེ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས།

གཏམ་འདྲི་བ། གཏམ་ལ་སོགས་པ་འདྲི་བ།

གཏམས། ❶ བཅོལ་བ། དཔེར་ན་བཅོལ་ཏེ་བཞག་པ་ལ། རྒྱས་བཏབ་སྟེ་གཏམས་པ། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❷ གཞག་པ། གཏད་པ། དཔེར་ན་ཡིད་རྟེ་གཅིག་ཏུ་འཛེག་པ་ལ། ཡིད་གཏད་ཅེས་པ་ལྟ་བུ། ❸ འགེངས་པ། ནོར་གྱིས་གཏམས། ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

གཏམས་པ་ཀུ་བ། གཞན་གྱིས་རང་ལ་བཅོལ་བའི་ཇ་ས་ཀུ་བ།

གཏའ་གཏོར། གཏོར་མ་བཟང་བར་བཤམས་ཤིང་བྱིན་གྱིས་བརླབས་ཏེ་ལས་མ་གྲུབ་བར་དུ་མི་འབྱལ་བར་གཏའ་མ་ལྟ་བུར་འཛེག་པའི་གཏོར་མ།

གཏི་མུག་ཐབས་རྒྱུད། གཏི་མུག་ཐབས་རྒྱུད་རྡོ་རྗེ་ཤ་ར་ལི།

གཏི་མུག་མེད་པའི་སེམས་བྱུང་། དགེ་བ་བཅུ་གཅིག་གི་དྲུག་པ་ནི། སྐྱེས་ཐོབ་དང་། ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་གང་རུང་གི་རྒྱུ་ལ་བརྟེན་ནས། གཏི་མུག་གི་གཉེན་པོ་བྱེད་ཅིང་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་བརྟེན་པ་དང་བཅས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་རིག་པ། རྟེན་ནི་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་དང་། བརྟེན་པ་ནི་བརྟེན་འགྱུས་དང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་ནོ། །

གཏི་མུག་ལ་སྤྱོད་པའི་གཉེན་པོར་རྟེན་འབྲེལ། བསྒོམ་རྒྱལ་ནི། དུས་གསུམ་དུ་འབྱུང་བའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཆོས་ཙམ་ལ་བརྟེ་ན་ཆོས་ཙམ་གྱི་འབྲས་བུ་འབྱུང་བ་ཙམ་དུ་ཟད་ཀྱི་དེ་དག་ལས་མ་གཏོགས་པའི་ལས་བྱེད་པ་པོ་དང་འབྲས་བུ་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་པོའི་བདག་མེད་པའི་དོན་ལ་དམིགས་ཏེ་སེམས་འཛིན་པ།

གཏུན། ཇས་སོགས་བཏགས་སུ་རུང་བའི་རྟོའི་ཁྲུད་པར་ཞིག

གཏུན་ཤིང་། འབྲས་སོགས་དྲང་བྱེད་ཀྱི་ཤིང་སྟེ། མགོ་མཇུག་གཉིས་སྒོམ་ཞིང་ཤད་ཀྱིས་ཁེངས་པ་ཅུང་ཟད་ཕྱ་བ་འཆང་བཟུང་གི་རྣམ་པ་ཅན་ནོ། །ལྷ་ཡི་ཕུག་མཚན་དུའང་ཡོད།

གཏུམ་པོ། དྲག་པོ། ལྷག་པར་ཁྲོ་བའི་ཕྱིར་གཏུམ་པོ་ཞེས་བྱ།

གཏུམ་མོ། རང་གི་ལུས་ཀྱི་ལྟེ་བའི་གནས་སུ་མ་ལས་ཐོབ་པའི་ཁམས་དམར་པོའི་དྭངས་མ། དབྱིབས་ཨ་ཐུང་ཀད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་ལྟ་བུ། ཁ་དོག་དམར་བ། དྲོད་ཀྱི་རང་བཞིན། རེག་བྱ་ཚ་བ་ཞིག། དེ་ནི་སྤྲིར་བཏང་ངོ་། །དེ་ལ་དབྱེ་ན། གཙོ་བོ་ལྟེ་གསང་གི་གཏུམ་མོ་གཉིས་ཡོད་དེ། རྩེའི་རིམ་ལྟ་གསལ་སྒོམ་ལས། ཐུར་རྒྱུའི་མེ་རྲལ་གྱི་ངོ་བོའི་ཁྲག་ནི་ལུས་ཀྱི་ཆ་མང་པོ་ན་གནས་ཀྱང་། གཙོ་བོ་ནི་ཨ་ཐུང་གིས་མཚོན་པའི་ལྟེ་བའི་ཁྲག་དང་། ཀླ་ཡིག་གིས་མཚོན་པའི་ཚངས་པའི་མེ་ཞེས་པ་ལྟེ་འཁྲིག་གི་གསང་གནས་ལ་གནས་པ་གཉིས་ཏེ། དེ་ཡང་རྟུ་ཏྲིའི་ནང་ན་གནས་པའོ། །ཞེས་གསུངས། གཏུམ་མོའི་དགོས་པ་ནི། རྩེའི་སྟགས་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། ལྟ་བ་དེས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཁོང་དུ་ཆུད་ཀྱང་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱད་པས། ཡུལ་དེ་ལ་ཡུལ་ཅན་དེ་ཆུ་ལ་ཆུ་བཞག་པ་བཞིན་དུ་རོ་མཉམ་དུ་འཇུག་མི་རྟོག་པར་གཉིས་སྣང་གིས་སོ་སོ་བར་རིང་དུ་རྒྱང་ཆད་པར་བྱེད་པས་དེས་ན་གཏུམ་མོའི་མེས་བྱང་སེམས་བཞུས་པ་ཕྱིར་མ་འཁོར་པར་བརྒྱང་པ་ནི་དེའི་ཚེ་ལྟ་བ་དྲན་པར་བྱས་ནས་ཞི་གནས་བསྒོམ་ནས་ཞི་བར་འགྱུར་ལ། དེའི་ཚེ་ལྟ་བ་དྲན་པར་བྱས་ནས་ལྟ་ཐོག་ཏུ་བཞག་ནས་བསྒྲེས་ན་ཤེས་རབ་དེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་ཇི་ཉིར་སོང་ནས་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་རོ་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། སྒྲ་བཤད་ནི། འཇིག་རྟེན་ན་ཁྲོ་གཏུམ་ཆེ་བས་གཞན་སྡེ་འཇོམས་ཤིང་དྲག་རྩལ་ཆེ་བས་རང་དོན་སྒྲུབ་པ་བཞིན་དུ། སྤང་བྱ་ཉོན་མོངས་པའི་ཚོགས་འཇོམས་པ་ལ་དཔའ་ཞིང་གཏུམ་པ་དང་། བདེ་སྟོང་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སྣེར་བར་བྱེད་པས་ན་མོ་ཞེས་བྱད་མེད་ཀྱི་སྒྲ་སྒྲུར་རོ། །ཡང་ན། སྒྲ་བཤད་ནི། གང་ལ་གནད་དུ་བསྟན་པས་ཕུང་ཁམས་མ་དག་པ་རྣམས་སྤེལ་ཅིང་ཉོན་མོངས་རྣམ་རྟོག་ཐམས་ཅད་ཟད་ཅིང་ཚུད་ནས་གཅོད་པའི་དོན་ག

གཏེའུ། རྩོད་པའི་གཞི་སྤོང་མཁན།

གཏེར། མི་ཟད་པའི་མཛོད་དམ། ཟད་པ་མེད་པ།

གཏེར་ཚོས། གཏེར་མ་ནི། སློབ་དཔོན་པདྨ་འབྱུང་གནས་ལ་སོགས་པ་ཚད་མའི་སྐྱེས་བུ་འགའ་ཞིག་གིས་མ་འོངས་པའི་གདུལ་བྱའི་དོན་དུ་མཆོག་ཐུན་འགྲུབ་པའི་གདམས་པ་མང་པོ་གཏེར་དུ་སྤས་ཏེ་ཆུང་མི་ཟ་བར་བྱིན་གྱིས་བརླབས་ཤིང་གཏེར་སྐུང་ལ་གཉེར་དུ་གཏད། སྐལ་ལྡན་ལས་འཕྲོ་དང་འཕྲད་པའི་སློན་ལམ་བཏབ། དུས་ནམ་གྱི་ཚེ་འདོན་པ་དང་དེར་འདོན་རན་པའི་ལྷས་མཚན་འབྱུང་ཚུལ། གཏེར་སྟོན་གང་གིས་འདོན་པ་དེའི་མིང་རྒས་མཚན་རྟགས་དང་བཅས་པ་གཏེར་གྱི་ཁ་བྱང་དུ་བཏབ། ནམ་ཞིག་གནས་དུས་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་འཕེམས་པ་ན་གཏེར་དེ་བཏོན་ནས་སྐལ་ལྡན་མང་པོ་ལ་སྤེལ་བས་གཏེར་ཚོས་ཞིས་གྲགས་སོ། །སྤྱིར་གཏེར་ཚོས་ཀུ་གར་དུའང་བྱུང་ཞིང་། བོད་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་གཞན་ལའང་ཡོད་པར་གསུང་། གཏེར་སྟོན་ཚད་ལྡན་གཅོ་ཆེར་ཐང་ཡིག་ནས་ལུང་བསྟན་པའི་སངས་རྒྱས་བཞུང་། བདེ་ཆེན་གླིང་བའི་བར་དང་། ལུང་གིས་དངོས་སུ་མ་ཟིན་པའི་རྩོད་མེད་ཀྱི་གཏེར་སྟོན་ཡང་མང་ཙམ་བྱུང་བ། ཕྱིས་སུ་ཚོས་རྒྱལ་དབང་པོའི་སྲིས་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྒྲིགས་ནས་གཏེར་སྟོན་བརྒྱ་རྩའི་གསོལ་འདེབས་བརྩམས། དེ་དག་ནི་ཚོས་དང་གང་ཟག་གཉིས་ཀ་རྣམ་པར་དག་པའི་ཞིས་ཆེན་པོ་རྣམས་གསུངས་སོ། །ཞིས་མཁས་པ་རྣམས་གསུང་།

གཏེར་ཆེགཿ (ཿ) ཚོས་དེ་གཏེར་ཚོས་ཡིན་པ་གོ་བྱེད་ཀྱི་བརྡ་མཚོན་ཞིག

གཏེའུ་འཇུགས་པ། རྒྱལ་བཙུགས་པ། གཏེའུ་ནི་གཏའ་མའི་མིང་དང་། འཇུགས་པ་ནི་བཞག་པའི་དོན་ནོ། །

གཏོང་བ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ། སྦྱིན་པ་ཚོས་གསུམ་ལྡན། ཁྱད་ཚོས་གསུམ་ནི། ཡུལ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་ལ་གཏོང་བ། དངོས་པོ་ཡིད་དུ་འོང་བ་གཏོང་བ། ཁམ་གང་ལུས་གང་ཙམ་ལས་ཕྲི་ནས་གཏོང་བའོ། །

གཏོང་ལེན། རང་གི་ལུས་ལོངས་སྤྱོད་དགེ་རྩ་དང་བཅས་པ་གཞན་ལ་གཏོང་བ་དང་། གཞན་གྱི་ཕྲིག་སྨིའ་སྐུག་བསྔལ་ཐམས་ཅད་རང་ཐོག་ཏུ་ལེན་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་བློ་སྦྱོང་གི་ཉམས་ལེན་ཞིག། དེ་ཡང་གཏོང་བའི་ཉམས་ལེན་གྱིས་གཅོ་བོར་བྱམས་པའི་རྣས་པ་གོང་འཕེལ་དུ་བྱེད་པ་དང་། ལེན་པས་སྙིང་རྗེ་གོང་ནས་གོང་དུ་འགྱུར་བར་བྱེད་དོ། །གཏོང་ལེན་གྱི་དམིགས་པ་བྱེད་ཚུལ། གཏོང་ལེན་རླུང་ལ་བསྒོམ་པ་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟེགས།

གཏོང་ལེན་ཚུང་ལ་བསྐྱེན་པ། ཚུང་ངམ་དབྱུག་འབྱུང་རྟག་དང་འབྲེལ་ནས་གཏོང་ལེན་བསྒོམ་པ་ལ་ཟེར། དེ་ཡང་རང་གི་སྡ་གཡས་ནས་ཚུང་ཕྱེར་འབུད་པ་དང་མཉམ་དུ་རང་གི་བདེ་དགེ་རྣམས་འོད་དཀར་པོའི་རྣམ་པར་སོང་བ། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སྡ་གཡོན་པ་ནས་ཞུགས་ཏེ་བདེ་བ་དང་ལྡན་པར་བསམ་ལ་གཏོང་བའི་ཉམས་ལེན་གྱིས་བྱམས་པ་བསྒོམ་པ་དང་། ཡང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཁོར་བ་དང་ངན་སོང་གི་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་མནར་ཚུལ་བསམ་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་སྡུག་བསྔལ་དང་སྡེག་པ་རྣམས་འོད་ནག་པོའི་རྣམ་པར་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སྡ་གཡས་ནས་ཐོན། ཚུང་ནང་དུ་དྲུབ་པ་དང་མཉམ་དུ་རང་གི་སྡ་གཡོན་ནས་ཞུགས་ཏེ། སྙིང་གའི་བདག་འཛིན་བཅོམ་པར་བསམ་ལ་ལེན་པའི་ཉམས་ལེན་གྱིས་སྙིང་རྗེ་བསྒོམ་པ་ལ་ཟེར།

གཏོར་མ། མཆོད་སྤྲིན་དུ་འབུལ་རྒྱའི་ཟན་གྱི་གོང་བུ། སྦ་བཤད་ནི། ཅིའི་ཕྱིར་གཏོར་མ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། སེམས་ལ་འཛིན་ཆགས་མེད་པར་གཏོང་བས་ན་གཏོར། མགོན་རྣམས་ཀྱི་སྤྱན་ལམ་དུ་ཁྱབ་པས་ན་མ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་སྒོ་དཔོན་པད་མས། །མི་འཛིན་གཏོང་བས་གཏོར་ཞེས་བྱ། །ཡོངས་ལ་ཁྱབ་པས་མ་ཞེས་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཡང་ན་སྤྲ་བཤད་ནི། གཏོར་མ་ནི་འབྱུང་པོ་སོགས་ཀྱི་ཆེད་དུ་ས་ཡོགས་གཙང་མར་གཏོར་བའམ་དོར་བའི་བཟའ་བ་ཡིན་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བཏགས། ལུང་ཕྲན་ཚེགས་ལ་གཞི་བྱས།

གཏོལ་མེད་པ། རྟོལ་མེད་པ་དང་འདྲ། ཆ་མེད་པ། རྒྱས་མེད་པ། རྩོངས་ཏེ་ཅི་བྱ་འདི་བྱེད་མེད་པར་གྱུར་པ། དཔེར་ན། བྱ་སྨོན་ཆོས་འབྱུང་ལས། ཆོས་རྗེ་འོད་སྨོང་ལྷན་པ་གཞན་དུ་གཤེགས། །ལོག་སྤྱ་འབྱུང་པོ་འདི་དག་རང་དགར་སྤྱོད། །མ་རིག་མུན་པའི་ཀློང་འཁྱམས་བདག་ཅག་རྣམས། །ཀྱེ་མ་ཀྱི་ཏུད་ཅི་བྱ་གཏོལ་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །བསྟན་དར་ལྟ་རམས་པས། རྒྱས་མེད་དམ་ཐབས་མེད་དང་གདེངས་མེད་ཅེས་ཀྱང་གསུངས།

གཏོས་ཆེ་བ། ཕོན་ཆེ་བ། འབོར་ཆེ་བ། ཐུམ་མཐོ་བ།

བཏགས་ཡོད། ❶ གང་གཞན་གཞི་གཞན་ལ་བཏགས་པའི་བཏགས་ཡོད། དཔེར་ན་བདག་དང་སེམས་ཅན་ལྟ་བུ། ❷ སྤྲོ་བཏགས་པའི་བཏགས་ཡོད། རེ་བོང་གི་རྭ་དང་། བདག་གཉིས་ལྟ་བུ། ❸ རྟོག་པས་བཏགས་ཙམ་གྱི་བཏགས་ཡོད། ཐལ་འགྱུར་བས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྟོག་པས་བཏགས་ཙམ་གྱི་བཏགས་ཡོད་དུ་བཞེད་པ་ལྟ་བུ། ❹ རང་ཉིད་བློ་ཡུལ་དུ་བཟུང་བ་ཆོས་གཞན་བཟུང་བ་ལ་ལྡོག་པའི་བཏགས་ཡོད། སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་ལ། ཀུན་གཞིའི་བག་ཆགས་ལྟ་བུ། བཏགས་ཡོད་ཕྱི་མ་འདི་གྲགས་ཆེ།

བཏང་སྙོམས། བར་མའི་དོན་ཡིན། ❶ ཆགས་སྡང་དང་བྲལ་བའི་བར་མ། ཚད་མེད་བཏང་སྙོམས། ཚད་མེད་བཞིའི་ནང་ཚན་གྱི་བཏང་སྙོམས་ཚད་མེད་ལྟ་བུ། སྒྲ་བཤད་ནི། ཆགས་སྡང་གི་བློ་བཏང་ནས་སེམས་སྙོམས་པ་བསྒྲུབ་པས་ན་བཏང་སྙོམས་ཞེས་བྱའོ། ། ❷ ཚོར་བ་བར་མ། ཚོར་བ་བཏང་སྙོམས། དཔེར་ན་བདེ་སྡུག་གང་ཡང་མིན་པའི་ཚོར་བ་ལྟ་བུ། ❸ བྱ་རྩོལ་བྲལ་བའི་བར་མ། འདུ་བྱེད་བཏང་སྙོམས། དེ་ནི་དུག་གསུམ་མེད་པ་བརྩེན་འགྲས་དང་བཅས་པ་ལ་བཏགས་པའི་བཏགས་ཚོས་གང་ཞེག། བྱིང་རྒོད་འགོག་པའི་རྩོལ་བ་ཆེན་པོས་བསྒོམ་མི་དགོས་པར་སེམས་བྱིང་རྒོད་ཀྱིས་མི་ཉམས་པར་བྱེད་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་སེམས་བྱུང་དེ། དགེ་བ་བཅུ་གཅིག་གི་བཅུ་པ་བཏང་སྙོམས་ཀྱི་ངོ་བོའོ། །བྱེད་ལས་ནི། བྱིང་རྒོད་སོགས་ཀྱི་སྐབས་འབྱེད་པའོ། །བྱིང་རྒོད་ཀྱི་སྐབས་འབྱེད་ཅེས་པ་ནི་དེ་གཉིས་བསྒྲེམས་ཏེ་མི་འགོག་པའི་དོན་ནོ།། འདི་ལ་འདུ་བྱེད་བཏང་སྙོམས་ཀྱང་ཟེར། སྒྲ་བཤད་ནི། བྱིང་རྒོད་འགོག་པའི་འདུ་བྱེད་དམ་རྩོལ་བ་བཏང་ནས་སེམས་སྙོམས་པ་སྟེ་རྣལ་དུའམ་རང་བབས་སུ་བཞག་པས་ན་དེ་སྐད་ཅེས་བརྗོད། ❹ བར་མ་དོར་བཞག་པ། ཡལ་བར་དོར་བ། སྡང་མེད་དུ་བཞག་པ། རྗེའི་སྐབས་གསུམ་མ་ལས། མ་བརྟགས་བཏང་སྙོམས་ཅུང་ཟད་མི་མངའ་ཡང་། །སྐལ་ངན་བདག་གི་ཉེས་པ་ཁོ་ན་ར་ཟད། །ལྟ་བུ་དང་། རྗེའི་བྱམས་པའི་བསྟོད་ཚེན་ལས། ངེས་པར་ལེགས་པའི་གོ་འཕང་སྨོས་ཅི་དགོས། །ལམ་གྱི་རྟེན་དུ་ཐུབ་པས་བསྟན་པ་ཡི། །མཐོ་རིས་ཙམ་ཡང་ཐོབ་པའི་གདེང་མེད་པ། །བདག་ལ་ཁྱེད་ཀྱིས་བཏང་སྙོམས་མཛད་ལགས་སམ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ། ❺ ཁ་ཡ་མི་བྱེད་པ། དཔེར་ན་བཏང་སྙོམས་སུ་བཞག་ན་མཇེས་སོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

བཏང་སྙོམས་ཚད་མེད། ཚད་མེད་བཞིའི་ཡ་གྱལ། སྒྲ་བཤད་ནི། དམིགས་ཡུལ་སེམས་ཅན་ཚད་མེད་པ་ལ་དམིགས་ནས་ཆགས་སྡང་གི་བློ་བཏང་སྙོམས་པ་བསྒྲུབ་པས་ན་དེ་སྐད་ཅེས་བརྗོད།

བཏང་བསྙུང་དག་སྒྲིལ་བཞི། བཏང་ཞེས་པ་ནི། སྡུར་ཡོད་ཀྱི་དགེ་བ་རྣམས་སེམས་ཅན་ལ་གཅོང་བ་དང་། བསྙུང་ནི། དགེ་བ་འཇོམས་པའི་རྒྱུ་འགྱོད་པ་དང་ཁོང་ཁྲོ་སོགས་བསྙུང་བ་དང་། དག་ཅེས་པ་ནི། དགེ་བ་གསར་དུ་གསོག་པའི་ཚེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱིས་ཀུན་ནས་བསྔངས་ནས་བསགས་ཏེ་དག་པར་བྱེད་པ་དང་། སྒྲིལ་ཞེས་པ་ནི། དགེ་བ་བགྱིས་པ་ལ་དགའ་བ་བསྒོམ་པ་དང་བསྟོ་བས་རྒྱས་བཏབ་སྟེ་དགེ་རྩ་སྒྲིལ་བ་བཅས་སོ། །ལུས་དང་ལོངས་སྤྱོད་ལའང་བཏང་བསྙུང་དག་སྒྲིལ་བཞི་བཞི་སྦྱོར་རྒྱུ་ཡོད་པ་ལམ་རིམ་ཆེན་མོར་གསུང་ངོ། །

རྟ་ཐོག་གདུང་བཟུང་། རྗོག་བདེ་པོ་དང་། སྐབས་བདེ་པོ་བྱེད་པའི་དོན། ཕལ་ཆེར་སྐ་ཆོས་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་ལ་གོ

རྟ་གདོང་གི་མེ། ཚོད་མ་ཁའི་མེ་དང་འདྲ། ཚོད་མ་ཁའི་མེ་ཤ་གཟེགས།

རྟ་ནག་འགོས། རྗེ་འགོས། རྟ་ནག་འགོས་ཁྲག་པ་ལྟ་བཙས། འགོས་ཁྲག་པ་ལྟ་བཙས། འགོས་ལོ་ཙྪ་བ། འགོས་ལོ་ཙྪ་བ་ཁྲག་པ་ལྟ་བཙས་བཅས་ཀྱང་ཟེར། རྗེ་ཅོང་ཁ་པའི་རིམ་ལྟ་གསལ་སྒྲིན་ལས། རབ་འབྱམས་གཞུང་ལ་མཁས་པའི་སྒྲ་སྒྱར་མཆོག །རྟ་ནག་འགོས་ཀྱི་ཞབས་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའང་འགོས་ལོ་ཙྪ་བ་ཁྲག་པ་ལྟ་བཙས་ལ་ཞུ་བ་ཡིན། འགོས་ཁྲག་པ་ལྟ་བཙས་ལ་གཟེགས།

རྟ་ནག་འགོས་ཁྲག་པ་ལྟ་བཙོས། རྟ་ནག་འགོས་དང་འདྲ།

རྟ་བབས། ཞོ་བྱང་སོགས་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་གྱི་རྒྱལ་སྒོ་ཆེན་པོ། དེ་ལ་སྒོ་དང་པོ་ཡང་ཟེར། སྒྲ་བཤད་ནི། ཐུར་སྤེལ་ལ་རྒྱལ་པོ་དང་མི་ཆེན་སོགས་ལ་གུས་ཞབས་མཆོན་པའི་ཆེད་ཕྱི་རོལ་གྱི་རྒྱལ་སྒོ་ཆེན་པོ་དེ་ནས་རྟ་ལས་བབས་ཏེ་འགྲོ་བས་དེ་སྐད་ཅེས་བཏགས།

རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱི་བདག ཤུ་སྟེགས་པས་བཏགས་པའི་བདག་སྟེ། གཏན་ནས་མི་འཇིག་པའི་རྟག་པ། ཆ་ལ་མ་ལྟོས་པའི་གཅིག་པུ། རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་མ་ལྟོས་པའི་རང་དབང་བའི་བདག་ཅིག་ལ་ཟེར།

རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱི་བདག་གིས་སྟོང་པའི་བདག་མེད། གཏན་ནས་མི་འཇིག་པའི་རྟག་པ། ཆ་ལ་མ་ལྟོས་པའི་གཅིག་པུ། རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་མ་ལྟོས་པའི་རང་དབང་བ་སྟེ་གསུམ་གྱིས་སྟོང་པའི་རགས་པའི་བདག་མེད་ལ་ཟེར།

རྟག་གཏེར། རྒྱུན་པར་མ་ཆགས་པར་འབྱལ་རྒྱའི་གཏེར་མ།

རྟག་སྒྲོར། བརྟེན་འགྲེས། རྒྱུན་སྒྲོར་དང་དོན་གཅིག

རྟག་ཞི་བ། ལྟ་དབང་ཕྱག་ཆེན་པོ། རྟག་ཞི་བ་ཞེས་པ་གཞན་ལ་སྒྲོར་ཚུལ་འདུག་ཀྱང་མ་བཀོད།

རྟགས་གསལ་ཁྱབ་གསུམ། སྒྲ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་སྒྲོར་བ་ལྟ་བུར་མཆོན་ན། བྱས་པ་རྟགས། མི་རྟག་པ་གསལ་བའམ་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས། བྱས་པ་ཡིན་ན་མི་རྟག་པ་ཡིན་དགོས་པ་ནི་ཁྱབ་པའོ། །

རྟགས་ཆོས་དོན་གསུམ། རྟགས་ནི་སྒྲུབ་བྱེད། ཆོས་ནི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས། དོན་ནི་ཆོད་གཞི་སྟེ་གསུམ།

རྟགས་ཆོག་ཡང་དག ཐུབ་ངག་ཡང་དག་ལ་ཟེར། ཐུབ་ངག་ཡང་དག། རྟགས་ཆོག་ཡང་དག། གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་རྣམས་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་སུ་སྟེ་བདུན་ཡིད་ཀྱི་མྱན་སེལ་དུ་གསུངས།

རྟགས་མཚུངས་འདྲེན་ཚུལ། (བདཔ་སྒྲོད) དེ་ནི། <རྟགས་འཇུག་རྩ་བ་ལས> ཐོ་ཡིས་ཐོ་ཡི་མིང་མཐའ་དྲང་། । མོ་ཡིས་མོ་ཡི་མིང་མཐའ་དྲང་། །མ་ནིང་གིས་ནི་མ་ནིང་ངོ་། །ཞེས་པ་ལྟར། རྗེས་འཇུག་བཏུའི་ཐོ་ཡིག་གིས་མིང་གཞིའི་ཐོ་ཡིག་གི་མིང་མཐའ་འདྲེན། རྗེས་འཇུག་བཏུའི་མོ་ཡིས་མིང་གཞིའི་མོ་ཡི་མིང་མཐའ་འདྲེན། རྗེས་འཇུག་བཏུའི་མ་ནིང་གིས་ནི་མིང་གཞིའི་མ་ནིང་གི་མིང་མཐའ་འདྲེན་ནོ་ཞེས་པའི་དོན། <དཀའ་གནད་གསལ་བའི་མེ་ལོང་ལས> རྗེས་འཇུག་ཡི་གི་བཏུ་པོ་ཡི། །གི་དུ་བ་ས་བཞི་རྣམས་ཐོ། །ཞེས་པ་ལྟར། <རྗེས་འཇུག་གི་ཐོ་ཡིག> གི་དུ་བ་ས་བཞིའི་རྗེས་སུ། <མིང་གཞིའི་ཐོ་ཡིག> ཀ་ཅ་ཏ་པ་ཙ་རྣམས་ཅི་རིགས་པར་འཇུག་པ་དཔེར་ན། ཅིག་ཅར། ཐད་ཀཱ། སྐྱབ་པ། གཉིས་ཀ། མཁྱེན་པ། འབྱོར་པ། བསྐལ་པ། ཐུགས་ཀཱ། བསྒྲུབས་པ། དགོངས་པ། གོམས་པ། ལྟ་བྱའོ། । <དཀའ་གནད་གསལ་བའི་མེ་ལོང་ལས> ང་མ་འགསུམ་མོ་ཡིན་ཅིང་། །ཞེས་པ་ལྟར། <རྗེས་འཇུག་གི་མོ་ཡིག> །ང་མ་འགསུམ་གྱི་རྗེས་སུ། <མིང་གཞིའི་མོ་ཡིག> གཱ་ཌ་ད་བ་ཛ་ཕ། ཟ་འ་ཡ་ཤ་ས། ང་ཉ་ན་མ། ར་ལ་ཤ་ཁ་རྣམས་ཅི་རིགས་པར་འཇུག་པ་དཔེར་ན། སྙིང་གཱ །ཐམ་གཱ། དགའ་བ། ལྟ་བྱའོ། །<དཀའ་གནད་གསལ་བའི་མེ་ལོང་ལས> ན་ར་ལ་གསུམ་མ་མིང་སྙི། །ཞེས་པ་ལྟར། <རྗེས་འཇུག་གི་མ་ནིང་> ན་ར་ལ་གསུམ་གྱི་རྗེས་སུ། <མིང་གཞིའི་མ་ནིང> ཁ་ཆ་ཐ་ཕ་ཚ། རྣམས་ཅི་རིགས་པར་འཇུག་ དཔེར་ན། དགུན་ཁ། དབྱར་ཁ། གསལ་ཁ། ལྟ་བྱའོ། །བརྗོད་བདེ་འདྲེན་པའི་ཕྱིར་དུ་དམིགས་བསལ་ནི། ཐོས་མོ་དྲངས་པ། ཐོག་མ། ཚད་མ། ལྷས་མ། མོས་ཐོ་དྲངས་པ། ཁང་པ། དམ་པ། མདའ་པ། མ་ནིང་གིས་མོ་དྲངས་པ། ཐལ་མོ། སྙིན་མོ། རྒྱལ་བ། མ་ནིང་གིས་ཐོ་དྲངས་པ། མོན་པ། གསེར་ཏོག། ཐེལ་ཅེ། ལྟ་བྱ། བདུ་རྩིང་གི་རྟགས་མཚུངས་དྲངས་པ་ནི། བྱག་ཅ། དཀོན་ཅོག། རིན་ཅེན། བདུ་གསར་ལ། བྱག་ཆ། དཀོན་མཆོག། རིན་ཆེན། ལྟ་བྱའོ། ।

རྟགས་གཞན་བཞི་པ། རྟགས་ཡང་དག་ལ་གསུམ་དུ་མ་འདུས་པའི་བཞི་པ་ཞེག་ཡོད་མེད་རྩོད་པའི་གཞུང་ཚན། **རྟེང་པ་ཡང་པ།** སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཚན་བཟང་ཞེག་སྟེ། ཞབས་དང་འཚམ་པའི་རྟེང་པ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། རྟེང་པ་ཡང་པ་ཞེས་བྱ། ཞབས་མཐིལ་ཐམས་ཅད་ལ་ཆ་བཞིར་བྱས་པ་ལས། ཆ་གསུམ་ནི་ཞབས། ཆ་གཅིག་ནི་རྟེང་པ་ཡིན་པས་རྟེང་པ་ཡང་པ་བའོ། །ཡང་པ་ནི་འདིར་ཚད་དང་ལྡན་པ། འཚམ་པ། རབ་པ་བཅས་ལ་འཇུག་གི། ཀ་ཅང་ཡང་པ་ལ་གོ་བར་མི་བྱ། སྤོབ་དཔོན་དཱིཔྐ་ཞི་ནའི་ཡུམ་གསུམ་གྱི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་ལ་གཞི་བྱས། རྗེའི་འཇམ་དབྱངས་བསྟོད་སྤྲིན་རྒྱ་མཚོ་ལས། ཞབས་ཀྱི་བཞི་ཆ་ཕྱིར་འཕགས་རྟེང་པ་

ཡང་སེ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་མཐུན། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ལས། སོར་མོ་རིང་དང་རྐིང་ཡང་སྐུ་ཆེ་བྱང་། །ཞེས་འབྱུང་།

རྐིང་ཡང་སེ། རྐིང་པ་ཡང་པ་ལ་གཟིགས།

རྟུལ། (བརྟུལ་བའི་དལ་བ) ❶ འདུལ་བ། ❷ བཙོན་འགྲུས། རྩོལ་བ། དཔེར་ན། སོ་སོར་ཐར་པའི་མདོ་ལས། ཚེ་དང་ལྡན་པ་ཁྱོད་དགེ་འདུན་མཐུན་པ་དབྱེ་བའི་ཕྱིར་རྟུལ་བར་མ་བྱེད་ཅིག་ལྟ་བུ། ❸ ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་སྤྱད་པ། གནས་མལ་རྣམས་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་རྟུལ་བར་བྱེད་ཅེས་པ་ལྟ་བུ། ❹ སྟེང་སྟོབས། ❺ རྣོན་པོ་མ་ཡིན་པ། དབང་རྟུལ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། བརྟུལ་ལ་གཟིགས།

རྐེན་ཁེབས། ① ཐོད་པ་དང་ནང་མཆོད་སོགས་ལ་གཡོག་རྒྱའི་ཁེབས། ② རྐེན་ལ་གཡོག་རྒྱའི་དར་གོས་ཀྱི་ཁེབས་སྟུ་བཞི་ཞེག

རྐེན་ཁྱད་པར་ཅན་སྒོང་ཞིང་ཉེས་པ་རྣམས་སྒོང་བ། ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་སྒྲུབ་པ་ལྟ་སྒོང་བའི་ནང་གསེས་ཏེ། ས་རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་དགེ་སློང་གཞན་ལ་འདྲེས་ཤིང་བརྐེན་པ་སྒོང་ལ། ཆད་པའི་རྒྱུ་ལྟག་མ་སོགས་ལ་སྐར་ཡང་བག་མེད་དུ་འཇུག་པ་སྒོང་བ་སོགས།

རྐེན་གྱི་སྟོབས། གཉེན་པོ་སྟོབས་བཞིའི་ནང་ཚན་རྐེན་གྱི་སྟོབས་ནི་སྐྱབས་འགྲོ་དང་སེམས་བསྐྱེད་བསྟེམ་པ་ལ་ལམ་རིམ་ཆེ་ཆུང་དུ་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །སྐྱབ་བཤད་ནི། སྐྱབས་ཡུལ་ནི་རྐེན་ཡིན་ལ། དེ་ལ་སྐྱབས་འགྲོ་དང་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་སྟོབས་སོ། །

རྐེན་གཏོར། ལོ་མང་པོ་དང་མི་རབས་སོགས་ཀྱི་བར་ཆུན་པར་འཛོག་པའི་གཏོར་མ།

རྐེན་འབྱུང་། རང་གི་རྒྱུ་ཀྱེན་ལ་བརྐེན་ནས་བྱུང་བ་ལ་རྐེན་འབྱུང་དང་། རང་གི་ཆ་ཤས་ལ་བརྐེན་ནས་བྱུང་བའམ་སྣུབ་པ་ལ་རྐེན་འབྱུང་། རང་གི་གདགས་གཞི་ལ་བརྐེན་ནས་བཏགས་ཙམ་གྱིས་གྲུབ་པ་ལ་རྐེན་འབྱུང་ཞེས་འཁྲིལ་ཆུལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་གྲུབ་མཐའ་འགེ་མ་དང་ཐུང་མོང་བ། གཉེན་པ་རང་རྒྱུད་པ་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་ཆོས་ཡིན་ནོ། །

རྐེན་འབྲེལ་བསྟོད་པའི་ཀློ་ཀ། རྒྱལ་བ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོས་མཛད་པའི་རྐེན་འབྲེལ་བསྟོད་པའི་ཀློ་ཀ། ལྷང་སྐྱེ་རེལ་པའི་རྡོ་རྗེའི་རྐེན་འབྲེལ་བསྟོད་པའི་ཀློ་ཀ། དངུལ་ཆུ་ཆོམ་རྐྱ་དྲའི་རྐེན་འབྲེལ་བསྟོད་པའི་ཀློ་ཀ། ཕུར་ལྷོགས་ངག་དབང་བྱམས་པས་མཛད་པའི་རྐེན་འབྲེལ་བསྟོད་པའི་ཀློ་ཀ། དྲུགས་པོ་ངག་དབང་གྲགས་པའི་

རྐེན་འབྲེལ་བསྟོད་པའི་ཀྱི་ཀ། ཞ་ལག་ཤ་བསྟན་དར་ལྷ་རམས་པའི་རྐེན་འབྲེལ་བསྟོད་པའི་དོན་འགྲེལ་རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ། རིགས་སྨོན་ཚན་བྱོ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་མཆོག་གིས་མཛད་པའི་རྐེན་འབྲེལ་བསྟོད་པའི་ཀྱི་ཀ།

རྐེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས། ༡ མ་རིག་པ། ༢ འདུ་བྱེད་ཀྱི་ལས། ༣ རྣམ་ཤེས། [དེ་གསུམ་ལ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་ཅེས།] ༤ མིང་གཟུགས། ༥ སྐྱེ་མཆེད། ༦ རེག་པ། ༧ ཚོར་བ། [དེ་བཞིར་འཕངས་པའི་ཡན་ལག་ཅེས།] ༨ སྲིད་པ། ༩ ལེན་པ། ༡༠ སྲིད་པ། [དེ་གསུམ་ལ་འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་ཅེས།] ༡༡ སྐྱེ་བ། ༡༢ རྒ་ཤི་བཅས་སོ། །[དེ་གཉིས་ལ་གྲུབ་པའི་ཡན་ལག་གཉིས་ཅར་རོ།]

རྐེན་འབྲེལ་བཤིག་པའི་སྟོང་པ། བློས་བྱས་ཀྱི་སྟོང་པ་ལ་ཅེར། འདི་ལ་ཐ་སྙད་བཤིག་པའི་སྟོང་པ་ཡང་ཅེར། དེ་ཡང་བྱམ་པ་ལྟ་བུའི་ཆ་ཤས་རེ་རེ་ནས་བསིལ་ནས་མཐར་བྱམ་པ་མི་རྟེན་པའི་སྟོང་པ་ཙམ་པོ་དེ་ལ་ཅེར་ཏེ། རྗེའི་ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོ་ལས། ཡུལ་དཔྱད་དེ་རིགས་པས་བསིལ་བ་ན་མི་འདུག་སྙམ་པ་དང་པོར་འབྱུང་ཞིང་། དེ་ནས་དཔྱོད་མཁན་ལ་ཡང་དེ་དང་འདྲ་བར་མཐོང་ནས་མེད་པར་ངེས་མཁན་ཡང་ཡོད་པ་མིན་པས་གང་ལ་ཡང་འདི་ཡིན་འདི་མིན་གྱི་ངེས་པ་བྱ་ས་མེད་པར་སོང་ནས་སྣང་བ་བན་བྱན་དུ་སོང་བའི་སྣང་བ་འཆར་བ་ཡང་། རང་བཞིན་ཡོད་མེད་དང་ཡོད་མེད་ཙམ་མ་ཕྱེད་པར་རིགས་པས་ཐམས་ཅད་བཀག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་བ་ཡིན་པས་དེ་འདྲའི་སྟོང་པ་ཡང་རྐེན་འབྲེལ་བཤིག་པའི་སྟོང་པ་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །བློས་བྱས་ཀྱི་ཆེའི་སྟོང་པ་ལ་གཟེགས།

རྐེའུ་ལོ། ཉེ་ལོ་ཡང་ཅེར། སྲེ་མོང་ལས་ཆེ་ཙམ་གྱི་སྲོག་ཆགས་དྲི་ངན་ཅན་ཞེས་ཞེག་གི་མིང་། དེ་ནི་ཚད་འགོག་སྐབས། དཔེར་ན་དགུན་གྱི་དུས་སུ་བས་ལུས་ལ་རྒྱས་པ་ན། ཁྱི་དུག་ཞུགས་ཡོད་ཀྱང་རྒྱས་པ་མྱོང་གི་དུག་མ་མྱོང་ངོ་། །དེ་ལས་ཕྱིས་འབྱུག་གི་སྐྲ་ཐོས་པ་ན་རྒྱས་པའི་ཚེ་དུག་ཞུགས་པར་འདུག་སྙམ་དུ་དྲན་ཀྱང་། སྔར་གྱི་ཚེ་དུག་མ་མྱོང་བ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཁྱི་བས་རྒྱས་ཡུལ་གྱི་ལུས་ནི། འགའ་ཞིག་གིས་དོམ་གྱི་ལུས་ཡིན་ཅེར། འགའ་ཞིག་གིས་གོང་དུ་བཤད་པའི་རྐེའུ་ལོ་ཅེར་བའི་སྲོག་ཆགས་དེའི་ལུས་ཡིན་པར་བཤད། ཡང་འགའ་ཞིག་གིས་ཁྱི་བ་རྒྱས་ཡུལ་བཞག་ནས་རྒྱས་མཁན་ནི་རྐེའུ་ལོ་ཅེར་བའི་སྲོག་ཆགས་དེ་ཡིན་པར་ཡང་བཤད་དོ། །

རྐོག་གི། ❶ ཕྱི་རོལ་པའི་སྟོན་པ་དྲང་སྲོང་བྲིང་སྐྱེས་ལ་སོགས་པས་རྐོག་པས་བཏགས་ཙམ་གྱིས་བཞག་པའི་གྲུབ་མཐའ། ❷ དངོས་པོའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་དུ་རྐོགས་པའི་བློ་ལ། རྐོག་པའམ་རྐོག་གི་ཞེས་བྱ།

རྟོག་གེའི་བསྟན་བཅོས། ❶ ཕྱི་རོལ་པའི་སྟོན་པ་དྲང་སྲོང་གྲིང་སྐྱེས་ལ་སོགས་པས་རྟོག་པས་བཏགས་ཙམ་གྱིས་བཞག་པའི་གྲུབ་མཐའ་ལ་རྟོག་གེ་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་གྲུབ་མཐའ་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་ལ། རྟོག་གེའི་བསྟན་བཅོས་ཟེར། ❷ ཡང་། དངོས་པོའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་དུ་རྟོགས་པའི་བློ་ལ་རྟོག་པཉམ་རྟོག་གེ་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་བཤེད་བྱར་བྱེད་པའི་བསྟན་བཅོས་ལ་རྟོག་གེའི་བསྟན་བཅོས་ཞེས་བྱའོ། །སྔེ་བདུན་ཡིད་ཀྱི་མྱན་སེལ་ལ་གཞི་བྱས་ཏེ་བཀོད།

རྟོག་གེ་པ། ① རིགས་པས་དཔྱོད་པ་ལྟར་ལེན་པའི་གང་ཟག ② རྩོད་པ་ཙམ་ལྟར་ལེན་པའི་གང་ཟག ③ དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་ཇི་བཞིན་མ་མཐོང་བར་རྟོག་དཔྱོད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་མཁན་གྱི་རིགས་པ་སྨྲ་བ།

རྟོག་གེ་འབར་བ། དབུ་མ་སྟེང་པའི་འགྲེལ་པ་རྟོག་གེ་འབར་བ་ནི། སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱིས་མཛད། ལོ་ངྷ་བ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱལ་བའི་འགྲུར།

རྟོག་གེའི་ཚུལ། རིགས་པས་དཔྱོད་པ་ལྟར་ལེན་པ།

རྟོག་སྐོམ། དཔྱད་སྐོམ།

རྟོག་ལྡན། མཁས་པ། སློ་གྲོས་དང་ལྡན་པ། སྐྱ་བཤད་ནི། སྤྱིར་རྟོག་པ་ཞེས་པ་ནི་བརྟག་དཔྱད་བྱེད་པའི་དོན་ཡིན་ལ། འདིར་ནི་ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་ལ་ཟེར་བས་དེ་དང་ལྡན་པས་ན་རྟོག་ལྡན་ནོ། །དཔེར་ན་དེ་ནི་རྟོག་ལྡན་ལ་སྐྱེ་བའི་དོགས་པའོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

རྟོག་པ། ❶ སྐྱ་དོན་འདྲེས་རྩང་དུ་འཛིན་པའི་ཞེན་རིག་ སྐྱ་བཤད་ནི། ཡུལ་ལ་རྟོག་པར་བྱེད་པས་ན་རྟོག་པ་ཞེས་བྱ། རྟོག་ བརྟགས། བརྟག་ཅེས་པ་དུས་གསུམ་གྱི་ཁྱད་པར་ཙམ་ལས་བརྟག་དཔྱད་བྱེད་པའི་དོན་ཡིན། ངེད་ཚོ་རིགས་ལམ་པས་རྟོག་པ་ཞེས་པ་ངན་པ་ཞེས་དང་མཐོང་ཆྲང་བཅོ་ཡུལ་ཞེས་ཏུ་བྱེད་ཀྱང་། དེའི་སྐྱོ་དོན་ལ་ཞེབ་ཏུ་བརྟགས་ན་ཤེས་རབ་དང་ཕལ་ཆེར་འདྲ་བ་ཞེས་ཏུ་སྣང་ངོ་། །❷ ཡུལ་ལ་དཔྱོད་པ། དཔེར་ན། སོ་སོར་རྟོག་ཅེས་པ་ལྟ་བུ། ❸ ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར་ཞེབ་པར་མི་དཔྱོད་པར་རགས་པ་ཙམ་ཞེས་བཏགས་པའི་སེམས་བྱུང་། རྟོག་པ་དང་དཔྱོད་པ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❶ རྟོག་པ་དང་། བརྟག་པ། ཞེས་པ་ལེའུའི་དོན་ལའང་འཇུག

རྟོག་པ་ངོས་འཛིན་པ། (ཕྱག་ཆེན) རྣམ་རྟོག་ངོས་འཛིན་པ་དང་འདྲ།

རྟོག་པའི་རྒྱུད། ❶ ཐུན་མོང་གི་དངོས་གྲུབ་གཅོ་བོར་སྨྲས་པའི་བྱ་རྒྱུད་རྣམས་ལ་རྟོག་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐ་སྙད་མཛད། ❷ ས་སྐྱ་པའི་རྗེ་བཙུན་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས། མདོ་སྡེ་རྟོག་པའི་རྒྱུད་ཅེས་བྱ་བ་རྒྱུད་ལས་ཟུར་དུ་དབྱེ་ཞིང་།

དེའི་མཚན་གཞི་བཅུ་རྩ་འདི་ཀྱི་མདོ་གཟུངས་ལྟ་བུ་གཟུངས་དང་འབྲེལ་བའི་ཚེ་གཅིག་བསྟན་པའི་མདོ་སྡེ་རྣམས་ལ་མཛད་དོ། །❸ རིལ་བུ་མིག་སྨན་སོགས་སྨྱུག་པའི་ཚོ་གཅིག་ཞེས་མོ་རྣམས་ཤས་ཆེར་སྨོན་པའི་རྟོག་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ་སོགས་ལ་རྟོག་པའི་རྒྱུད་དུ་བཞེད།

རྟོགས། རྟོགས་པ་དང་འདྲ། རྟོགས་པ་ལ་གཅིགས།

རྟོགས་ལྡན། གྲུབ་ཐོབ། ས་ལམ་གྱི་ཡོན་ཏན་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་འཁྲུངས་པའི་སྐྱེས་བུ། ཆོས་ཀྱི་ཉམས་མྱོང་ཚད་ལྡན་རྒྱུད་ལ་འཁྲུངས་པའི་སྐྱེས་བུ། སྒྲ་བཤད་ནི། རྟོགས་པ་ནི་ས་ལམ་གྱི་ཡོན་ཏན་ཡིན་ལ། དེ་དང་ལྡན་པས་ན་རྟོགས་ལྡན་ནོ། །བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོར། རྟོགས་ལྡན་ཞེས་པ་མཁས་པ་ལ་འཇུག་པར་གསུངས་ཤིང་འདུག་ཀྱང་དེ་མཁས་པ་ལ་འཇུག་པར་དཀའ། རྟོག་ལྡན་དང་ནོར་བ་འདྲའོ། ।

རྟོགས་པ། ❶ (བྱ་ཚིག) གཞལ་བ། ངེས་པ། ཤེས་པ། ❷ (མིང) མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས། ❸ སྐྱེར་བར་བྱེད་པ། དཔེར་ན། ཐུགས་བདུད་རྩིར་རྟོགས་པར་བྱས། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། ། ❹ ཐོབ་པ། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ལས། རྗེགས་པའི་བྱང་ཆུབ་རྣོན་པོ་ཡིས། །རྟོགས་སྟ་(ཐོབ་སྟ)རྟུལ་པོས་རྟོགས་དཀར་(ཐོབ་དཀར) བཤད། །ཅེས་པ་ལྟ་བུ་དང་། གཞན་ཡང་། དབུ་མ་སྟིང་པོ་རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོར་དྲངས་པ་ལས། ཕྱོགས་སུ་ལྷུང་བས་སེམས་གདུངས་པས། །ཞི་བ་ནམ་ཡང་རྟོགས་(ཐོབ)མི་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། ।

རྟོགས་པ་བརྗོད་པའི་སྒྲ། གསུང་རབ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་དྲུག་པ་རྟོགས་པ་བརྗོད་པའི་སྒྲ་ནི། མཆོམས་མཛོད་ལས། དཔེས་དོན་གསལ་བར་བྱེད་པ་དཔེ་དང་བཅས་པར་གསུངས་པ་རྟོགས་པ་བརྗོད་པའི་སྒྲ་དང་། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ।

རྟོགས་པ་འབྱལ་བ། རང་རྒྱུད་ལ་ཉམས་རྟོགས་གང་སྐྱེས་རང་གི་ཏླ་མ་སོགས་ཡུལ་གོང་མ་ལ་ཞུ་བ།

རྟོག་པའི་རྣལ་འབྱོར། ཕྱ་བ་རྟོག་པའི་རྣལ་འབྱོར་དང་འདྲ།

རྟོགས་ཕུལ་མཛད། རྟོགས་པ་འབྱལ་བ་དང་དོན་གཅིག

རྟོན་པ། ཡིད་གཏོད་པའམ། ཡིད་བརྟན་པར་བྱེད་པ། བརྒྱད་སྟོང་པ་ལས། ཆོག་འདི་དག་ཐོས་ནས་ཀྱང་མི་འཁྲག་མི་གཡོ་ཞིང་དེ་ཆོས་ཉིད་ལ་རྟོན་ཏེ། ཞེས་དང་། དེའི་ཐད་ཀྱི་བརྒྱད་སྟོང་པའི་འགྲེལ་པ་གནད་ཀྱི་རྒྱ་འོད་ལས། རྟོན་པ་ནི་བརྟན་པར་བྱེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས།

རྟོན་པ་བཞི། གང་ཟག་ལ་མི་རྟོན་ཆོས་ལ་རྟོན། ཆོག་ལ་མི་རྟོན་དོན་ལ་རྟོན། དྲང་དོན་ལ་མི་རྟོན་ངེས་དོན་ལ་རྟོན། རྣམ་ཤེས་ལ་མི་རྟོན་ཡེ་ཤེས་ལ་རྟོན་པ་དང་བཞིའོ། །ཞེས་བློ་གསོས་མི་ཟད་པའི་མདོ་ལས་གསུངས།

དེ་ཡང་མདོ་ཚན་དང་པོ་དེས་བསྟན་པ་སྐྱོན་མེད་དུ་རྟོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྟོན་པ་སྐྱོན་མེད་དུ་རྟོགས་དགོས་ཀྱི་སྟོན་པ་སྐྱོན་མེད་དུ་རྟོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བསྟན་པ་སྐྱོན་མེད་དུ་རྟོགས་མི་ནུས་ཞེས་བསྟན། གཉིས་པས་སྟོང་ཉིད་སྟོན་པའི་ཚེགདེ་གནས་ལུགས་མིན་གྱི། བསྟན་དོན་སྟོང་ཉིད་དེ་གནས་ལུགས་ཡིན་ཞེས་བསྟན། གསུམ་པས་དྲང་དོན་ཀུན་རྫོབ་པ་གནས་ལུགས་མ་ཡིན། ངེས་དོན་དོན་དམ་པ་གནས་ལུགས་ཡིན་ཞེས་བསྟན། བཞི་པས་རྣམ་ཤེས་འཁྲུལ་བའི་སྣང་ཚུལ་མི་བདེན། ཡི་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བའི་གཟིགས་ཚུལ་བདེན་ཞེས་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་རིགས་པའི་དབང་ཕྱུག་སེ་ར་རྩེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་དྲང་ངེས་རྣལ་ངན་ཚར་གཅོད་ལས་གསུངས།

རྟོལ་མེད། རྟོལ་མེད་པ་དང་འདྲ།

རྟོལ་མེད་པ། གཏོལ་མེད་པ་དང་འདྲ། ཆ་མེད་པ། རྒྱས་མེད་པ། རྩོངས་ཏེ་ཅི་བྱ་འདི་བྱེད་མེད་པར་གྱུར་པ། ལྷ་སྨོམ་སྤྱོད་གསུམ། ① (དགེ་ལུགས) བསླབ་པ་གསུམ་དོན་གཅིག། དེ་ཡང་ལྷ་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསླབ་པ། སྨོམ་པ་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བསླབ་པ། སྤྱོད་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསླབ་པ་དང་འདྲ། ཇི་གྱང་ཐང་པས། ལྷ་བ་རྣམ་དག་རྟག་ཆད་ལྡ་ལས་གྲོལ། །སྨོམ་པ་རྣམ་དག་བྱིང་རྒྱས་མྱན་པ་སངས། །སྤྱོད་པ་རྣམ་དག་ཆུལ་བའི་བཀའ་བཞིན་བསྒྲུབས། །ཏྲི་བཟང་ཆུལ་བའི་བསྟན་པ་རྩོས་གྱུར་ཅིག། ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཡང་ཆོག་རིས་ཟུང་ཟད་མི་འདྲ་བ་འདི་ལྟར། གནས་ལུགས་ཇི་བཞིན་ངེས་པ་ལྟ་བ། དེ་ཉིད་ལ་སེམས་རྩེ་གཅིག་ཏུ་འཇོག་པ་སྨོམ། སྨོམ་གསུམ་དང་མི་འགལ་བའི་སྨོ་གསུམ་གྱི་ཉམས་ལེན་ལ་སྤྱོད་པ་དང་གསུམ་ལ་ཟེར་ཏེ། པཊ་ཆེན་ཏྲི་བཟང་ཆོས་ཀྱི་ཆུལ་མཚན་གྱི་ཞང་རྣམ་ལས། གཞི་འཁོར་འདས་ཆོས་རྣམས་ཇི་སྙེད་པ། །ཞང་ཏྲི་ལ་སྐང་ཙམ་མ་གཏོགས་པ། །དོན་ལོགས་སུ་གྱུབ་པ་མ་མཆིས་པའི། །དབྱིངས་ཇི་བཞིན་ངེས་པ་ལྟ་བ་ཡིན། །སྡོམ་ཐོག་མེད་དུས་ནས་ཇེས་འཛིན་ལ། །ཆོས་ཀུན་གྱི་ཞང་བཞིན་སྐྱོང་ཉིད་ལ། །སེམས་རྩེ་གཅིག་འཇོག་པ་སྨོམ་པ་ཡིན། །ཐབས་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་རྩེས་ཟིན་པའི། །ཇེས་སུ་མར་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས། །དཔལ་སྡོམ་པ་གསུམ་དང་མི་འགལ་བ། །སྨོ་གསུམ་གྱི་ཉམས་ལེན་སྤྱོད་པའི་མཆོག །ཅེས་གསུངས། ② (བཀའ་བཅུད) གནས་ལུགས་མཐོང་བས་ན་ལྟ་བ། དེ་ཉིད་མ་ཡེངས་པར་ཡང་ཡང་གོམས་པས་ན་སྨོམ། དེ་ལ་ཆུབ་དུ་སྤྱོད་པས་ན་སྤྱོད་པ་ཟེར་བ་ཡིན་ཏེ། ཅེར་གྱིས་བལྟ་བ་ལྟ་བ་ཡིན། །དེ་ལ་མ་ཡེངས་སྨོམ་པ་ཡིན། །ཆུབ་དུ་སྤྱོད་པས་སྤྱོད་པ་ཡིན། །ཞེས་དང་། ཀཱམ་པ་རང་བྱུང་ཞབས་ཀྱི་ཕྱག་ཆེན་སྨོན་ལམ་ལས་ཀྱང་། གཞི་ལ་སྤྲོ་འདོགས་ཆོད་པ་ལྟ་བའི་གདེངས། །དེ་ལ་

མ་ཡིངས་སྐྱོང་བ་སྒོམ་པའི་གནད། །སྒོམ་དོན་ཀུན་ལ་རྩལ་སྦྱོང་སྦྱོད་པའི་མཆོག། ལྟ་སྒོམ་སྦྱོད་པའི་གདེངས་དང་ལྡན་པར་ཤོག། ཅེས་དང་། རྣལ་འབྱོར་གྱི་དབང་ཕྱུག་རྗེ་བཙུན་མི་ལའི་རྣམ་མགུར་ལས་ཀྱང་། ལྟ་བ་སྟོང་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན། །སྒོམ་པ་འོད་གསལ་འཇིན་མེད་ཡིན། །སྤྱོད་པ་ཆགས་མེད་རྒྱུན་ཞིག་ཡིན། །འབྲས་བུ་དྲི་མེད་གཅེར་བུ་ཡིན། །ལྟ་བ་སྟོང་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ། ॥ཁ་ལྟ་རྒྱང་པར་ཤོར་ཉིན་གདའ། ། དོན་ལ་ངེས་ཤེས་མ་སྐྱེས་ན། །ཆོག་གིས་བདག་འཇིན་གྱེལ་བ་མེད། །དེས་ན་ངེས་ཤེས་དྲག་པོ་གཅེས། ། སྒོམ་པ་འོད་གསལ་འཇིན་མེད་དེ། །གནས་པ་རྒྱང་པར་འཆོར་ཉིན་གདའ། །ཡེ་ཤེས་ནང་ནས་མ་ཤར་ན། །གནས་པ་བརྟན་ཀང་གྱེལ་ཆ་མེད། །ཁྱིང་ཆོད་ལ་ཡེ་ཤེས་མི་སྐྱེ་བས། །དེས་ན་མ་ཡིངས་དྲན་པ་གཅེས། །སྤྱོད་པ་ཆགས་མེད་རྒྱུན་ཞིག་དེ། །ཐོ་ཅོ་རྒྱང་པར་འཆོར་ཉིན་གདའ། །ལྟ་སྒོམ་གྱེགས་སུ་མ་ཤར་ན། । བརྟུལ་ཞུགས་སྤྱོད་པ་ཆོས་བརྒྱད་གྱེགས། །དེས་ན་ཞེན་མེད་སྒྲིབ་མེད་གཅེས། །འབྲས་བུ་དྲི་མེད་གཅེར་བུ་དེ། །མཆན་མའི་ན་བཟའ་གསོལ་ཉིན་གདའ། །འཁྲུལ་བ་ནང་ནས་མ་ཞིག་ན། །ཡིད་སྐོན་བསྐོམས་ཀྱང་དོན་གོ་ཆུང་། །དེས་ན་འཁྲུལ་བ་ཞིག་པ་གཅེས། །ཞེས་གསུངས།

ལྟ་ཐོག་ནས་སྒོམ་འཆོལ་བ། ཐོག་མར་ཡིད་དཔྱོད། དེ་ནས་གཏན་ཆོགས་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་པའི་ཇེས་དཔག་སོགས་ཐོས་བསམ་གྱི་སྐོ་ནས་རིམ་གྱིས་སྒོམ་པ་ལ་འཇུག་པ་ལ་ཟེར།

ལྟ་བ་བཀའ་ཏགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་བཞི། ལྟ་བ་བཀར་བཏགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་བཞི་དང་དོན་འབྲ།

ལྟ་བ་བཀར་བཏགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་བཞི། ནང་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྣ་ཚོགས་མིན་གྱི་ས་མཚམས་འབྱེད་བྱེད། ཆོས་ཀྱི་སྐོམ་བཞི་དང་དོན་གཅིག ༡ འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པ། ༢ ཟག་བཅས་ཐམས་ཅད་སྡུག་བསྔལ་བ། ༣ ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་ཞིང་བདག་མེད་པ། ༤ མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཞི་བ་དམ་པའོ། ।

ལྟ་བ་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ། འཇིག་ལྟ་དང་མཐར་ལྟ་དང་ལོག་ལྟ་གསུམ་གང་རུང་དང་དེ་དག་གང་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བའི་ལྟ་བ་པོའི་ཕུང་པོ་ལ་དམིགས་ནས་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པའི་ཤེས་རབ་ཅིན་མོང་ཅན་ནོ། །ཞེས་རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོར་གསུངས།

ལྟ་བ་མཆོག་འཛིན། ལྟ་བ་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་དང་དོན་འབྲ། ལྟ་བ་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་ལ་གཟིགས།

ལྟ་བ་མཐུན་པ། ❶ བསམ་ཚུལ་མཐུན་པ། ❷ མི་རྟག་པ་དང་། སྡུག་བསྔལ་བ། སྟོང་པ། བདག་མེད་པར་ལྟ་བར་མཐུན་པའམ་མཚུངས་པའོ། །འདི་ནི་འདྲུལ་བའི་སྐབས་མཚན་དང་ལྟ་བ་མཐུན་པ་ཞེས་པའི་ལྟ་བ་དེ་ཡིན།

ལྷ་བ་མཚུངས་པ། ལྷ་བ་མཐུན་པ་དང་དོན་འདྲ།

ལྷ་བ་འཆོལ་ཚུལ་གཉིས། སྤྱིར་ལྷ་བ་འཆོལ་ཚུལ་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། ལྷ་ཐོག་ནས་སྒོམ་འཆོལ་བ་དང་། སྒོམ་ཐོག་ནས་ལྷ་བ་འཆོལ་བའི་ཚུལ་གཉིས་ཏེ། ཐོག་མར་ཡིད་དཡོད། དེ་ནས་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་སོགས་ཐོས་བསམ་གྱི་སྒོ་ནས་རིམ་གྱིས་སྒོམ་པ་ལ་འཇུག་པ་ལྷ་ཐོག་ནས་སྒོམ་འཆོལ་བ་དང་། སྤྱོད་འཇུག་ལས། ཞེ་གནས་རབ་ཏུ་ལྡན་པའི་ལྷག་མཐོང་གིས། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར། དང་པོར་ཞེ་གནས་བསྒྲུབས་ཏེ། དེ་རྗེས་མཚན་ཉིད་སོ་རིག་གིས་དཔྱད་ནས་ལྷ་བ་འཆོལ་བ་ལ་སྒོམ་ཐོག་ནས་ལྷ་བ་འཆོལ་བ་ཟེར།

ལྷ་བའི་དཔྱད་པ་རྗེགས་པའི་ཚད། རྗེའི་གསང་རྣམ་རིན་པོ་ཆེའི་སྐེ་མ་ལས། ལྷ་བའི་དཔྱད་པ་རྗེགས་པའི་ཚད་ནི། ལུང་རིགས་ཀྱི་ལམ་ནས་དྲངས་པའི་ངེས་པ་རྣེད་དེ་ཐ་ཤད་ནས་བླས་དོན་དེ་ཉ་ཐག་བཅད་ཀྱང་གཏིང་ནས་མི་བདེ་བའི་རྣམ་པ་མེད་པ་ཞིག་འོང་། དེ་དུས་དོན་དེ་ལ་དཔྱད་པ་རྗེགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་རྗེའི་བསྟོད་པ་དོན་ལྡན་མའི་འགྲེལ་པ་ལས་གསུངས། རྗེ་ཚོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་གཅོ་རྣམ་གསུམ་ལས་ཀྱང་། སྣང་བ་རྟེན་འབྲེལ་བསྟུ་མེད་པ་དང་། །སྟོང་པ་ཁས་ལེན་བྱལ་བའི་གོ་བ་གཉིས། །ཇི་སྲིད་སོ་སོར་སྣང་བ་དེ་སྲིད་དུ། །དེ་དུང་ཐུབ་པའི་དགོངས་པ་རྟོགས་པ་མེད། །ཤམ་ཞིག་རེས་འཇོག་མེད་པར་ཅིག་ཅར་དུ། །ངེས་ཤེས་ཡུལ་གྱི་འཇིན་སྐངས་ཀྱན་འཇིག་ན། །དེ་ཚེ་ལྷ་བའི་དཔྱད་པ་རྗེགས་པ་ལགས། །ཞེས་གསུངས། དེས་ན་ལྷ་བ་རྟེན་ནས་ལྷ་བའི་དཔྱད་པ་རྗེགས་པས་མ་ཁྱབ་ཅེས་སྨྲ་དགོས་སོ། ।

ལྷུང་བ། ❶ ལྷུང་བ། ❷ སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཅས་པ་མཚན་ཉིད་པ་ལས་འདས་པའི་ཚ་ནས་ཁ་ན་མ་ཐོ་བར་གྱུར་པ། ལྷུང་བ་གཉིང་དྲན། གྲིང་བ་ནི། ཡོན་གས་གཅིག་གྲིང་བ་དང་། དྲན་པ་ནི། ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་དྲན་པར་བྱེད་པ། ལྷུང་བ་དག་པའི་རྒྱུ་ལྟ། ཕྱི་བཅོས། མཐར་བརྩལ་བའི་ཀྱེན་མ་འབྱོར་བ། མཚན་གྱུར་པ། དག་བཅོམ་པ་ཐོབ་པ། སྟོང་ཉིད་སྒོམ་པ་དང་ལྟ།

ལྷུང་བ་སྡེ་ལྟ། ཕམ་པའི་སྡེ། ལྷག་མའི་སྡེ། ལྷུང་བྱིད་ཀྱི་སྡེ། སོར་བཤགས་ཀྱི་སྡེ། ཉེས་བྱས་ཀྱི་སྡེ་དང་ལྔོ། ། ལྷུང་བ་སྡེ་ལྔའི་སྐད་དོད་མཁས་དབང་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱི་སིརྒྱ་ལའི་ལོ་རྒྱུས་ན་གསལ།

ལྷུང་བ་འབྱུང་བའི་སྒོ་བཞི། བག་མེད་པ། མ་གུས་པ། མི་ཤེས་པ། ཉོན་མོངས་མང་བ་དང་བཞི།

ལྷུང་བྱེད། ལྷུང་བྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ནི། ལྷུང་བ་དང་ངོས་གཞི་རྫོགས་པ་ཡིན་ཞིང་རང་གི་ངོ་བོའི་ཆ་ནས་ཆོ་ག་བརྗོད་ཚུལ་ལྷུང་བྱེད་ཀྱི་མིང་རིགས་བརྗོད་པས་ཚུལ་བཞིན་དུ་ཕྱིར་བཅོས་ན་འདག་ཏུ་རུང་བའོ། །མཆོ་ཉྐ་གསུང་། སྒྲ་བཤད་ནི། བྱེད་པ་པོ་ངན་འགྲོར་ལྷུང་བར་བྱེད་པས་ན་ལྷུང་བྱེད་ཅེས་བྱ།

ལྷུང་བཤགས་ཀྱི་འགྲེལ་པ། རྒྱལ་ཚབ་དུར་མ་རིན་ཆེན་གྱིས་མཛད་པའི་ལྷུང་བཤགས་ཀྱི་རྣམ་བཤད། ལྷོ་བྲག་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་མཛད་པའི་ལྷུང་བཤགས་ཀྱི་རྣམ་བཤད། མཁས་གྲུབ་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མཛད་པའི་ལྷུང་བཤགས་ཀྱི་རྣམ་བཤད།

ལྷེ་བ་སྤྱལ་པའི་འཁོར་ལོ། ① (དགེ་ལུགས) ལྷེ་བ་སྤྱལ་པའི་འཁོར་ལོ་རྩ་འདབ་ར་བཞི་པ་གདུགས་ཁ་གྱེན་དུ་བསྐང་བ་ལྟ་བུ། དེ་ནི་ལྷེ་བའི་བྱག་པའི་ཐད་ཀྱི་རྩ་དབུ་མ་ལས་ཕྱོགས་བཞིར་བཞི། དེ་ལས་བརྒྱད། དེ་ལས་བཅུ་དྲུག །དེ་ལས་སོ་གཉིས། དེ་རེ་རེ་ལས་གཉིས་གཉིས་གྱེས་པས་ལྷེ་བ་སྤྱལ་པའི་འཁོར་ལོ་རྩ་འདབ་ར་བཞི་པའོ། །སྒྲ་བཤད་ནི། བདེ་ཆེན་སྤྱལ་པའི་གཞི་གཏུམ་མོ་ལྷེ་བར་གནས་ཤིང་དབྱིབས་འཁོར་ལོ་ལྟར་ཡོད་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །② (བཀའ་བརྒྱད) ལུས་ཀྱི་ལྷེ་བའི་ཐད་ན་གནས་ཤིང་། ལུས་བསྐྱེད་ཅིང་སྤྱལ་པ་དང་། རྩའི་དབྱིབས་འཁོར་ལོ་ལྟ་བུར་ཡོད་པས་སམ། རྩ་དེ་ལ་གནད་དུ་བསྡུན་པས་སད་པའི་གནས་སྐབས་སྤྱལ་པའི་སྐུའི་དགོངས་པ་འཆར་ཞིང་། སྤང་བྱ་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་འཇོམས་པར་བྱེད་པས་འཁོར་ལོའོ། །

ལྷེ་བ་སོགས་སྤུ་ཡ་ཐུང་སོགས་བསྒོམ་པའི་རྒྱུ་མཚན། ལྷེ་བ་སོགས་སྤུ་ཡ་ཐུང་སོགས་བསྒོམ་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། ❶ སྤོབ་དཔོན་ཡ་ཆུས་ནང་གི་སྒྲ་འདོན་ལུགས་ལ་བརྟགས་ནས་བྱེད་དོ། །གསང་གནས་ནས་ཟུང་སྦྱོང་ལ་འགྲོ་བའི་ཚེ་ལྷེ་བར་སྤེབས་པ་ན་ཡ་ཐུང་གི་སྒྲ་སྒྲོག་པ་དང་། སྙིང་གར་སྤེབས་པ་ན་ཉྀ་རིང་ཆ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲ་སྒྲོག་པ་དང་། མགྲིན་པར་སྤེབས་པ་ན་ཨོཾ་ལ་རིང་ཆ་གསུམ་དང་ལྡན་པའི་སྒྲ་སྒྲོག་པས་དེའི་ཆ་ནས་ལྷེ་བར་ཡ་ཐུང་། སྙིང་གར་ཉྀ་རིང་པོ། མགྲིན་པར་ཨོཾ་རིང་ཆ་གསུམ་དང་ལྡན་པར་བསྟན་པའི་དོན་དེ་ཡིན་ནོ། །མདོར་བསྡུ་ན། སྐད་ནས་སོང་བའི་ཟུང་དེ་ལྷེ་བར་ཡ་ཐུང་གི་ཡུན་དང་། སྙིང་གར་ཉྀ་གི་སྒྲ་སྒྲོག་པའི་ཚེ་ཡ་ཐུང་ཉེས་འགྱུར་གྱི་ཡུན་དང་། མགྲིན་པར་ཨོཾ་གྱི་སྒྲ་སྒྲོག་དུས་ཡ་ཐུང་གསུམ་འགྱུར་གྱི་ཡུན་ཡོད་པས་ཉྀ་ལ་རིང་ཆ་གཉིས་དང་། ཨོཾ་ལ་རིང་ཆ་གསུམ་ཡོད་དོ། །❷ ནུ་རོ་པཱ་ཆེན་གྱི་སྤོབ་མ་ཁ་ཅིག །སྲོ་བོ་ནས་བྱང་སེམས་འབབ་པའི་ཚེ། དེ་ནས་འབབ་པའི་བྱང་སེམས་ལ་ཆ་བཞིར་བགོས་པའི་ཆ་གཅིག་མགྲིན་པར་འབབ་པའི་ཚེ་བསྐམས་ཤིང་མགྲིན་པར་ཆ་གསུམ་ཡོད་པས། དེ་ནས་བསྟན་ནས་མགྲིན་པར་ཟླུཿལ་རིང་

ཆ་གསུམ་འགྱུར་དང་། སྟེང་གར་འབབ་པའི་ཚེ་ན་ཆ་གསུམ་དུ་བགོས་པའི་ཆ་གཅིག་བསྐམས་པས་སྟེང་ཁའི་ཏྲི་ལ་རིང་ཆ་གཉིས་དང་ལྡན་པ་དང་། ལྟེ་བར་སྦྲེབས་པའི་ཚེ་ན་ཆ་གཅིག་བསྐམས་པས་ལྟེ་བའི་ཞ་ལ་རིང་ཆ་མི་འོངས་བའི་རྒྱུ་མཚན་དེ་ཡིན་ནོ་གསུང་ངོ་། །ཞེས་རྗེའི་གསུང་མི་བསྒྲུབ་རྟོ་རྗེས་ཟེན་བྱེས་བཏབ་པ་མ་རྒྱུད་ཀྱི་ཇོགས་རིམ་དཔྱིད་ཀྱི་ཐེག་ལེ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་གཞི་བྱས་ཏེ་བཀོད།

ལྷོ་འཕྲེ། ① ཀླུ། ② སྦྲུལ། སྦྲ་བཞད་ནི། ལྷོ་བས་འཕྲེ་བ་སྟེ་འགྲོ་བས་ན་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །བསྟན་དར་ལྷ་རམས་པ་ལ་གཞི་བྱས།

ལྷོ་འཕྲེ་ཆེན་པོ། <མཉོར་ཁ> དཔའ་བོ་ལ་སོགས་པ་ཀླུ་ཆེན་པོ་རྣམས། རྗེའི་གསུང་ལ་གཞི་བྱས།

སྐག་ཐྲག་ཀྱི་མཚོན་དོན། ① སྐག་ཐྲག་ནི་སྲིད་གསུམ་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ཉོན་མོངས་པ་སྐག་དང་འདྲ་བས་ཟེས་པ་དེ་ཉིད་འཛིམས་པའི་མཚོན་བྱེད་དུ་ནླ་རོ་པས་བཤད་ཅིང་། ② འཇིགས་པ་མེད་ཅིང་རྣམ་རྟོག་དང་བྲལ་བའི་དོན་དུ་ཀརྨ་པ་རང་བྱུང་ཞབས་བཞིད་པར་གསུང་ངོ་། །

སྐག་ཚང་ལོ་ཙྪ་བ་རྩོད་ལན། སྐག་ཚང་ལོ་ཙྪ་བས་རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་ལྟ་བ་ལ་མི་འཐད་པའི་འགལ་བའི་ཁུར་ཆེན་བཙོ་བརྒྱད་ཡོད་ཚུལ་གྱི་རྩོད་ཡིག་གྲུབ་མཐའ་ཀུན་ཤེས་ཞེས་བྱ་བ་དེའི་རྩོད་ལན། པཾ་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་ཆུལ་མཚན་དང་། ཕུར་ལྕོག་ངག་དབང་བྱམས་པ། ལི་ཐང་མཁན་པོ་ཉག་རེ་ཆོས་གྲགས་སོགས་དགེ་ལྡན་གྱི་མཁས་པ་མང་པོས་དགག་ལན་མཛད་འདུག

སྐག་ལྷང་བཀའ་བརྒྱད། དྲུགས་པོ་བཀའ་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་གསེས་ཤིག་སྟེ། སྐག་ལྷང་ཐང་པ་ཆེན་པོ་ལས་བརྒྱད་པའི་བཀའ་བརྒྱད་པའི་གྲུབ་མཐའ་ཞེག་གོ།

སྐན་གཅིག ❶ སྐན་ཐོག་གཅིག་དང་འདྲ། ❷ གདན་གཅིག

སྐན་ཐོག་གཅིག མཉམ་གཞག་ཐུན་གཅིག

སྟེང་བ། (དཔྱ་ན) བརླས་ཐབས་ཀྱིས་རྒྱར་གྱིས་འཕྱི་བ། དཔེར་ན། བརྒྱད་སྟོང་པ་ལས། གཞན་དག་ལ་བརླས་པར་བྱེད་ཧན་ཅན་བྱེད་སྟེང་བར་བྱེད་སྨོད་པར་བྱེད་པར་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ།

སྟེང་ན་ཞྭ་ལྟར་ལྷིང་བའི་ཡི་གེ་གསུམ། གེ་གཱ། འགྲེང་པོ། ན་རོ་དང་གསུམ། ངོག་ན་གདན་ལྟར་མཛེས་པའི་ཡི་གེ་གསུམ་ལ་གཟིགས།

སྟེན་པ། (དཔྱར་བ) བསྟེན་པའི་དཔྱར་བ། བསྟེན་པ་ལ་གཟིགས།

སྟེས། སྟེས་དབང་དང་འདྲ།

སྟེས་དབང་། རང་གིས་འབད་རྩོལ་མ་བྱས་ཀྱང་གཞན་ཞིག་གི་མཐུ་ཡིས་གློ་བུར་དུ་གྲུབ་པ། སྐབས་ལེགས། སྐབས་ཡག་བྱུང་། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། གཞན་ཡང་། སྤྱིད་འཇུག་ཆེན་མོ་ལས། ལོང་བས་ཕུག་དང་ཕུང་པོ་ལས། །རྗེ་ལྟར་རིན་ཆེན་རྟེད་པ་ལྟར། །དེ་བཞིན་རྗེ་ཞིག་ལྟར་སྟེས་ནས། །བྱང་ཆུབ་སེམས་འདི་བདག་ལ་སྐྱེས། །ཞེས་གསུངས།

སྒོང་བརྒྱད་བརྒྱ། ཆིག་སྒོང་བརྒྱད་བརྒྱ། (१५००)

སྒོང་ཉིད། ❶ ཆོས་རྣམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག ❷ སྒོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ། སྔགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། སྒོང་ཉིད་ཅེས་པ། ཡུལ་སྒོང་པ་ཉིད་དང་། ཡུལ་ཅན་སྒོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་གཉིས་ཀ་ལ་འཇུག་སྟེ། ཀྱི་རྟོ་རྗེའི་རྒྱུད་ལས། སྒོང་ཉིད་སྙིང་རྗེ་དབྱེར་མེད་པ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་ཞེས་རབ་ཏུ་བརྗོད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་དང་། རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་སྒས་དོན་ལྟ་བའི་མིག་འབྱེད་ལས། དེ་ལ་སྒོང་པ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བའམ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ནི། ཀ་དག། ཀུན་གཞི། ཀུན་བཟང་། ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ། སྐྱེ་མེད། སྐྱེ་བ་མེད་པ། ངེས་དོན། ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ། མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་མེད་པ། མངོན་པར་འདུ་མི་བྱེད་པ། ཆོས་ཉིད། ཆོས་དབྱིངས། བརྗོད་བྲལ། གཉིས་མེད། མཉམ་ཉིད། རྣེད་དོན་མཐར་ཐུག བསྟན་པའི་སྙིང་པོ། སྒོང་ཉིད། མཐར་ཐུག་དཔྱོད་པའི་རིགས་ཤེས་ཀྱི་རྣེད་དོན། མཐའ་བྲལ། འདུས་མ་བྱས། (གང་གིས་ཀྱང་འདུ་མ་བྱས་པར་གདོད་མ་ནས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་སུ་གནས་པའི་ཕྱིར་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ) དེ་ཁོ་ན་ཉིད། དེ་ཉིད། དེ་བཞིན་ཉིད། བདེན་པ། བདེན་སྒོང་། བདེན་མེད། བདེན་འཛིན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་མེད་པ། དོན་དམ་བདེན་པ། དོན་དམ་པའི་བཙུན་མོ། འདུག་ལུགས། འདུག་སྟངས། འདུག་ཚུལ། སྔོད་ལུགས། ནམ་མཁའ། (ནམ་མཁའ་ཞེས་པ་སྐབས་འགར་སྒོང་ཉིད་ལ་འཇུག་པའང་ཡོད་དེ། རྗེའི་འགྲེལ་པ་བཞི་སྦྲགས་ལས། ནམ་མཁའ་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་དོ་འོད་གསལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས) གནས་སྟངས། གནས་ལུགས། རྣམ་དག། རྣམ་དག་ལམ་གྱི་དམིགས་པ་མཐར་ཐུག སྤྲོས་བྲལ། ཕུག་ཆེན། ཐོ་འདས། (ཐོ་འདས་ནི། བོད་ཕྱམ་དག་གིས་སྒོང་ཉིད་ཀྱི་མིང་དུ་བཤད།) དབུ་མ། མ་སྐྱེས་པ། མ་འགག་པ། མ་བཅོས་གཉུག་མའི་གཤེགས་ལུགས། ཤུང་ངན་ལས་འདས་པ། ཤུང་འདས། (ལང་གཤེགས་ཀྱི་མདོ་ལས། སྒོང་པ་ཉིད་དང་། མཚན་མ་མེད་པ་དང་། ཤུ་ངན་ལས་འདས་པ་ཞེས་སོགས་ཤུ་ངན་ལས་འདས་པ་སྒོང་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་སུ་གསུངས།) དམིགས་མེད། སྨོན་པ་མེད་པ། སྨྲ་བསམ་བརྗོད་མེད། མཚན་མ་མེད་པ། རྗོགས་ཆེན། ཞི་བ། ཟབ་པ། ཟབ་མོའི་དོན། གཟོད་མ་ནས་ཞི་བ། (གཟོད་མ་ནས་ཞི་བ་ནི། བོད་ཕྱམ་དག་གིས་སྒོང་ཉིད་དུ་མིང་དུ་བཤད།) འོད་གསལ། ཡང་དག། ཡང་དག་མཐའ། ཡིན་ལུགས། ཡེ་འབྱམས། (ཡེ་འབྱམས་ནི། བོད་ཕྱམ་དག་གིས་སྒོང་ཉིད་

ཀྱི་མིང་དུ་བཤད།) ཡོངས་གྲུབ། ཡོད་ལྟགས། རང་སྟོང་། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་རྫོང་ལས་འདས་པ། རང་བཞིན་རྣམ་དག། རང་བཞིན་མེད་པ། རང་བཞིན་མྱང་འདས། རང་བཞིན་ཤེར་ཕྱིན། གཤེས་ལྟགས། སེམས་ཀྱི་ངོ་རྡེ། (སེམས་ཀྱི་ངོ་རྡེ་ནི། སྒཱས་ལྟགས་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཤེས།) གསང་བ། ཨ་མ། (བཀའ་བཀྱད་པའི་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་འགའ་ཞིག) གཉན་ཏུ་བཟང་པོ། གཉན་ཏུ་བཟང་པོའི་སེམས། གཉན་གཞིའི་ཡེ་ཤེས། མཁའ་ཁྱབ་ནམ་མཁའི་ངོ་རྡེ། རྒྱའི་རྒྱད། རྒྱ་ངོ་རྡེ་འཛིན་པ། ཆོས་ཀྱི་སྐུ། ཆོས་སྐུ་གཉན་ཏུ་བཟང་པོ། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སེམས། མཆོག་ཏུ་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ། གཉུག་མའི་ཡེ་ཤེས། ཐ་མལ་གྱི་ཤེས་པ། དང་པོའི་སངས་རྒྱས། བདག་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད། བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད། བདེ་བ་ཆེན་པོ། གདོད་མའི་མགོན་པོ། གདོད་མའི་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ། གདོད་མའི་མི་ཤིགས་པའི་ཐེག་ལེ་ཆེན་པོ། གདོད་མའི་སངས་རྒྱས། ནུ་དེ། ནང་གི་རིག་པ། རྣམ་ཀུན་མཆོག་ལྡན། སྣང་སྟོང་དབྱེར་མེད། རྣམ་གྲོལ་ཆེན་པོ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པ། དབང་པོ་ཐམས་ཅད་པ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ། གཞན་སྟོང་། གཞིའི་ལྷན་སྐྱེས། གཞོམ་མེད་ཀྱི་ཏོ་དང་ཐེག་ལེ། ཡིད་བྱེད་བྲལ་བ། ཡིད་བཞིན་ནོར་འདྲའི་སེམས། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆ་དང་ཚུང་། རིག་སྟོང་དབྱེར་མེད། རང་རིག། རང་རིག་པ། རང་གིས་རང་རིག། རང་བྱུང་ཡེ་ཤེས། རང་རིག་ཡེ་ཤེས། སེམས་ཉིད། སེམས་ཉིད་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པ། གསལ་སྟོང་དབྱེར་མེད། ལྷན་སྐྱེས་ཡེ་ཤེས། ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པ། ཞེ་ལྷེ། ཞེ་ལྷེ་ཟུང་འཇུག་སོགས་དང་དུང་ཡང་བརྗོད་ཀྱིས་མི་ལང་བ་ཞེག་ཡོད་ཀྱང་འདི་ར་ཐམས་ཅད་བཀོད་མ་བཏུབ། (གོང་གི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་དེ་དག་ལས་བཀའ་རྟེང་ཐུན་མོང་བའི་ཐ་སྙད་ཡང་མང་དུ་སྣང་ངོ་།)

སྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག རང་སྟོང་པ་ཉིད། ཕྱི་སྟོང་པ་ཉིད། ཕྱི་ནང་སྟོང་པ་ཉིད། སྟོང་པ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད། ཆེན་པོ་སྟོང་པ་ཉིད། དོན་དམ་པ་སྟོང་པ་ཉིད། འདུས་བྱས་སྟོང་པ་ཉིད། འདུས་མ་བྱས་སྟོང་པ་ཉིད། མཐའ་ལས་འདས་པ་སྟོང་པ་ཉིད། ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད། དོར་བ་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད། རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད། རང་གི་མཚན་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད། མི་དམིགས་པ་སྟོང་པ་ཉིད། དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་དོ། ।

སྟོང་ཉིད་སྙིང་རྗེའི་སྙིང་པོ་ཅན། (བཀའ་བཀྱད) སྟོང་ཉིད་སྙིང་རྗེའི་སྙིང་པོ་ཅན་གྱི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རྣམས་དོན་འདྲ། (སྒྲགས) བདེ་སྟོང་ཟུང་འཇུག་གི་ཡེ་ཤེས། ཟུང་འཇུག་གི་སྙིང་རྗེ། མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་རྣམས་དོན་འདྲ། སྒྲ་བཤད་ནི། སྟོང་ཉིད་ནི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་རང་བཞིན་འགྱུར་བ་མེད་པ་དང་། སྙིང་རྗེ་ནི་འདི་ར་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་མིང་སྟེ། རང་གཞན་གྱི་སྡུག་བསྔལ་འཇོམས་པའི་ཕྱིར་སྙིང་རྗེ་དང་བྱེད་ལས་

མཚུངས་པས་དེའི་མིང་གིས་བཏགས། སྟིང་པོ་ཅན་ནི་བདག་ཉིད་ཅན། མདོར་ན། སྟོང་ཉིད་སྟིང་ཪེ་སྡེ་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ནོ། །

སྟོང་ཉིད་སྟིང་ཪེའི་སྟིང་པོ་ཅན་གྱི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས། ❶ [མདོ་ལུགས] སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་སྟིང་ཪེ་ཆེན་པོས་ཟིན་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས། ❷ སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་། སྟིང་ཪེའི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས། ❸ [བཀའ་བརྒྱད] སེམས་ཅན་གྱི་སྡུག་བསྔལ་ལ་མི་བཟོད་པའི་སྟིང་བརྩེའི་གདངས་མ་འགགས་བཞིན་དུ། དེའི་ངོ་བོའམ་རང་བཞིན་ཅེར་ཡང་གྲུབ་པ་མེད་པའི་སྟོང་ཉིད་དུ་རིག་པ། ཞེས་ཕྱག་ཆེན་ཟུང་འཇུག་གི་ངོ་ཪེའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་ཟེར། མདོར་ན། སྟོང་ཉིད་སྟིང་ཪེ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་རམ། ཐབས་ཤེས་ཟུང་འཇུག་གི་ངོ་ཪེའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་ཟེར།

སྟོང་ཉིད་སྟིང་ཪེ་ཟུང་འཇུག ❶ [སྡོམས] སྟོང་ཉིད་སྟིང་ཪེ་དབྱེར་མེད་དང་དོན་འདྲ། ② [བཀའ་བརྒྱད] [སྡོམས] བདེ་སྟོང་ཟུང་འཇུག་དང་དོན་གཅིག །བདེ་བ་ཆེན་པོ་ནི་རང་གཞན་གྱི་སྡུག་བསྔལ་འཛོམ་པའི་ཕྱིར། བྱིད་ལས་སྟིང་ཪེ་དང་ཆོས་མཚུངས་པས་སྟིང་ཪེ་ཞེས་མིང་གིས་བཏགས་པའོ། །ཟུང་འཇུག་གི་སྟིང་ཪེ་དང་འདྲ། ❷ སེམས་ཅན་གྱི་སྡུག་བསྔལ་མི་བཟོད་པའི་སྟིང་བརྩེའི་གདངས་མ་འགགས་བཞིན་དུ། དེའི་ངོ་བོའམ་རང་བཞིན་ཅེར་ཡང་གྲུབ་པ་མེད་པའི་སྟོང་ཉིད་དུ་རིག་པ།

སྟོང་ཉིད་སྟིང་ཪེ་དབྱེར་མེད། [དགེ་ལུགས] [སྡོམས] རྣམ་ཀུན་མཆོག་ལྡན་གྱི་སྟོང་ཉིད་དང་མཆོག་ཏུ་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ལ་བྱ།ོ། །ཞེས་ཪེའི་སྤྲས་རིམ་ཆེན་མོར་གསལ། གཞན་ཡང་ཪེའི་སྤྲས་དོན་ལྡ་བའི་མིག་འབྱེད་ལས། དེ་ལ་སྟོང་པ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ལྡ་བའམ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དོ། །སྟིང་ཪེ་ནི། མངོན་བརྗོད་དང་དྲིལ་བ་པའི་ལུས་དཀྱིལ་ལས། བདེ་ཆེན་ཐུགས་ཪེའི་བདག་ཉིད་ཅན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བདེ་བ་ཆེན་པོའོ། །དེ་གཉིས་དབྱེར་མེད་དུ་སྤྲོད་པ་ལ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཞེས་གསུངས་ཤིང་། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །[བཀའ་བརྒྱད] [སྡོམས] བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད། སྟོང་ཉིད་སྟིང་ཪེ་ཟུང་འཇུག ཐབས་ཤེས་ཟུང་འཇུག་གི་ངོ་ཪེའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་ཟེར།

སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པའི་རང་འགྲེལ། སློབ་དཔོན་ཀུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་མཛད།

སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པ། དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པས་མཛད།

སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པའི་རྣམ་བཤད། སློབ་དཔོན་གཞན་ལ་ཕན་པས་མཛད། གཞོན་ནུ་མཆོག་གི་འགྱུར།

སྟོང་ཉིད་ལ་བཞིར་དབྱེ་བ། སྟོང་ཉིད་ལ་འབྱེང་དུ་ཕྱེ་ན། དངོས་པོ་སྟོང་པ་ཉིད། དངོས་པོ་མེད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད། རང་གི་ངོ་བོ་སྟོང་པ་ཉིད། གཞན་གྱི་ངོ་བོ་སྟོང་པ་ཉིད་དེ་བཞི།

སྟོང་སྟོང་པོ། སྟོང་པ་བས་ཀྱང་སྟོང་པ། (ཐ་སྙད་འདི་ཕྱག་ཆེན་གྱི་ཁྲིད་ཡིག་རྣམས་སུ་འབྱུང)

སྟོང་པ་ཁས་ལེན་བྱལ་བ། སྟོང་ཉིད་ཀྱི་མིང་སྟེ། ཁས་ལེན་བྱལ་བའི་སྟོང་ཉིད་དང་དོན་གཅིག་ བརྡག་དོན་བཙལ་བའི་ཚེ་ཁས་ལེན་ནམ་གང་དུ་ཡང་ངོས་བཟུང་དང་བྱལ་བས་དེ་སྐད་ཅེས་ཟེར། དཔེར་ན། རྡེའུ་ལམ་གཅོ་ལས། སྐང་བ་རྣེན་འབྲེལ་བསྐུ་བ་མེད་པ་དང་། །སྟོང་པ་ཁས་ལེན་བྱལ་བའི་གོ་བ་གཉིས། །རྡེ་སྲིད་སོ་སོར་སྐང་བ་དེ་སྲིད་དུ། །ད་དུང་ཐུབ་པའི་དགོངས་པ་རྟོགས་པ་མེད། །ཅེས་གསུངས།

སྟོང་པ་ཉིད། སྟོང་ཉིད་དང་འདྲ། སྒྲ་བཤད་ནི། སྟོང་པ་ནི་མེད་པའམ་དབེན་པའི་དོན་ཡིན་ལ། གང་མེད་ན། ཆོས་དང་གང་ཟག་གི་བདག་གཉིས་སོ། །ཉིད་ནི་ཁོ་ནའམ་ཙམ་ཞེས་པའི་དོན་ཏེ། བདག་གཉིས་བཀག་ཙམ་མམ་མེད་ཙམ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཆོ། །སྤྲོས་སྟོང་པ་ཞེས་པ་མིན་པ་ལའང་འཇུག་སྟེ། དཔེར་ན་བུམ་པ་མིན་པ་ལ་བུམ་པས་སྟོང་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

སྟོང་པ་དང་བདག་མེད་གཉིས། སྟོང་བདག་མེད་གཉིས་དང་འདྲ།

སྟོང་པ་བཞི། (སྤྲགས) སྐང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་འོད་གསལ་དང་བཞི་སྟེ། སྐང་བ་དཀར་ལམ་པ། མཆེད་པ་དམར་ལམ་པ། ཉར་ཐོབ་ནག་ལམ་པ། འོད་གསལ་དང་བཞི་ལ་ཅེར། ཡང་ན། ༡ སྟོང་པ། (ཀུན་རྟོག་བཆུད་ཟུའི་རྟུང་དང་བཅས་པས་སྟོང་པས་སྟོང་པ) ༢ ཤིན་ཏུ་སྟོང་པ། (སྐང་བ་རྟུང་དང་བཅས་པས་སྟོང་པས་ཤིན་ཏུ་སྟོང་པ) ༣ སྟོང་པ་ཆེན་པོ། (མཆེད་པ་རྟུང་དང་བཅས་པས་སྟོང་པས་སྟོང་པ་ཆེན་པོ) ༤ ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་དང་བཞིའོ། །རྡེའུ་རིམ་ལྟ་གསལ་སྒྲོན་ལྟར་བཀོད། སྤྲགས་ཀྱི་སྐབས་སྟོང་པ་མདོ་ལུགས་ལྟར་ཡུལ་གཅིག་པུ་ལ་གོ་རྒྱུ་མིན་པར་ཡུལ་ཅན་ཤེས་པ་ལའང་གོ་བར་བྱའོ། ।

སྟོན་པ་རིན་པོ་ཆེ། འབྲོམ་སྟོན་རྒྱལ་བའི་འབྱུང་གནས།

སྟོང་པ་གསུམ། (སྤྲགས) སྐང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་སྟེ། སྐང་བ་དཀར་ལམ་པ། མཆེད་པ་དམར་ལམ་པ། ཉར་ཐོབ་ནག་ལམ་པ་དང་གསུམ། ཡང་ན། ༡ སྟོང་པ། ༢ ཤིན་ཏུ་སྟོང་པ། ༣ སྟོང་པ་ཆེན་པོ་དང་གསུམ་མོ། །རྡེའུ་གསང་འདུས་སྒོན་ལམ་ལས། སྲོག་རྩོལ་བསྒོམས་པས་སྤྲིན་མེད་ནམ་མཁའ་ལ། །ཟླ་ཉིའི་འོད་དང་སྐག་གིས་ཁྱབ་འདྲ་ཡི། །སྟོང་པ་གསུམ་གྱི་སེམས་དབེན་སྐྱེ་བར་ཤོག །ཅེས་གསུངས།

སྒོང་པའི་ངང་ལས། གསང་སྒགས་ཀྱི་ཚོ་གཅིག་སུ་སྒོང་པའི་ངང་ལས་ཞེས་མང་དུ་འབྱུང་བ་དེའི་གོ་དོན་ནི། སྒོང་ཉིད་ཀྱི་དམིགས་པ་མ་ཤོར་བའི་ངང་ནས་རང་ཉིད་ཡི་དམ་གྱི་ལྷའི་སྐུར་ལངས་དགོས་པའི་དོན་ཏེ། དཔེར་ན་ཤེལ་གོང་ཤིན་ཏུ་དྭངས་པ་ལ་རས་ཁ་དོག་སྔ་ཚོགས་པས་ཉེ་བ་ན། ཤེལ་དེའི་དྭངས་ཆ་མ་ཤོར་བའི་ངང་ནས་རས་དེའི་གཟུགས་སྔ་ཚོགས་པ་ཤེལ་དེའི་ནང་དུ་འཆར་བ་བཞིན་དུ། རང་གི་སེམས་སྒོང་ཉིད་དང་གཉིས་སྣང་ཕྱ་མོས་ཀུང་མ་ཆོད་པར་སྒོང་སྐམ་པའི་འཛིན་སྐུར་བསྒོམ་དགོས་པ་ཡིན་ཞེས་པའི་བརྡའོ། །རྗེའི་གསུང་ཅིན་བྱིས་ལ་གཞི་བྱས།

སྒོང་པའི་ལྷ། ལྷ་ཡི་དེ་ཉིད་དྲུག་གི་ཡ་གྱལ་ཏེ། བདག་དང་ལྷ་ཡི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྒྲིས་བྱལ་དབྱེར་མེད་དོན་དམ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་སྒོང་པ་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་འཇོག་པ་ལ་ཟེར།

སྒོང་ཕྱག་བརྒྱ། འབྱམ་ཕྱག་གཅིག། འབྱམ་གཅིག

སྒོང་ཕྱག་བརྒྱ་པ། ❶ སྒོང་ཕྱག་བརྒྱ་དང་ལྡན་པ། འབྱམ་དང་ལྡན་པ། ❷ ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་རྒྱས་པ་ཡུམ་འབྱམ་པའི་མིང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་སྒོང་ཕྱག་བརྒྱ་པ་ཡང་ཟེར། ཤེ་ལོ་ཀ་འབྱམ་གཅིག་དང་ལྡན་པས་སྒོང་ཕྱག་བརྒྱ་པའམ་ཤེར་ཕྱིན་འབྱམ་པ་ཟེར།

སྒོང་ཕྱག་ཉི་ཤུ་ལྔ ཉི་ཁྲི་ལྔ་སྒོང་།

སྒོང་ཕྱག་ཉི་ཤུ་ལྔ་པ། ❶ སྒོང་ཕྱག་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔ་དང་ལྡན་པའམ། ཉི་ཁྲི་ལྔ་སྒོང་དང་ལྡན་པ། ❷ ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་འགྲེལ་པ་ཡུམ་འབྱམ་པའི་ཚིག་ཏུ། པོ་ཏི་ཁྲི་ཞེས་བྱ་བ། ཤེ་ལོ་ཀ་ཉི་ཁྲི་ལྔ་སྒོང་དང་ལྡན་པ་ཞེས།

སྒོང་བདག་མེད་གཉིས། བདེན་བཞིའི་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་གི་སྒོང་པ་དང་བདག་མེད་གཉིས་ནི། ཕྱི་རོལ་པས་ཀུན་བཏགས་པའི་བདག་ཙམ་བཀག་པའི་སྒོང་པ་དང་བདག་མེད་ལ་ཟེར་ཏེ། རྗེའི་སྒགས་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་གི་སྐབས་ཀྱི་སྒོང་པ་དང་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ནི་ཕྱི་རོལ་པས་ཀུན་བཏགས་པའི་བདག་ཙམ་ཞེག་མེད་པར་ངེས་པ་ཡིན་པས། གང་ཟག་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་གཉེན་པོར་མི་རུང་ངོ་། །དེའི་ཕྱིར་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་པོའི་ལམ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་གྲོལ་ལམ་མིན་པར་རྒྱུད་སྒོང་བྱིད་ཙམ་དུ་མཚུངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། ।

སྒོང་འབྱམ། གཉིད་སྤབ་པ་ལ་སྒོང་འབྱམ་ཟེར།

སྟོང་གཟུགས། (དུས་འཁོར) དགག་བྱ་དུལ་ཕྱ་རབ་ཀྱིས་སྟོང་པའི་གཟུགས། དཔེར་ན། མེ་ལོང་ནང་གི་གཟུགས་བརྙན་དང་། ལྟ་ཡི་སྐུ་ལྟ་བུའོ། །ཕྱ་ཕབ་པའི་རང་བཞིན་ཅན་ནོ། །ཞེས་པ་དང་དོན་གཅིག། དཔེར་ན། ཕྱ་ཕབ་པའི་ཚེ་མེ་ལོང་གི་ནང་དུ་ཤར་བའི་སྟོད་བཅུད་ཀྱི་སྣང་བ་དེ་དག་དུལ་ཕྱ་རབ་བསགས་པའི་གཟུགས་སུ་མ་གྱུར་པ་ལྟར་སྟོང་གཟུགས་ཀྱང་ཚུལ་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞེས་པའོ། །

སྟོང་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ། (དུས་འཁོར) ལྟ་ཡི་སྐུ། སྒྲ་བཤད་ནི། དགག་བྱ་དུལ་ཕྱ་རབ་ཀྱིས་སྟོང་པའི་ལྟ་ཡི་སྐུ་ཡིན་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །

སྟོང་གཟུགས་ཕུག་རྒྱ་ཆེན་པོ། (དུས་འཁོར) དུལ་ཕྱ་རབ་འདུས་པ་ལས་འདས་པས་བེམ་པོའི་སྐུ་ཡང་མ་ཡིན་ཞིང་། བསྒྲིད་རིམ་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུ་དང་ཟུང་ནས་ལ་མ་གྲུབ་པར་རྣམ་པར་རྟོག་པས་བརྟགས་ནས་བསྒོམ་པའི་གོམས་པ་ཙམ་གྱིས་ཡིད་ངོར་ཤར་བའི་ལྷའི་སྐུ་དང་བྲལ་བ་སྟེ། དེ་འདྲའི་སྐུ་ལས་འདས་པ་དངོས་གནས་ལ་སྟོང་གཟུགས་ཀྱི་སྐུར་གྱུར་པའི་ཕུག་རྒྱ་ཆེན་པོའོ། །ཞེས་མཁས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད་ཀྱི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་ན་གསལ།

སྟོང་ར་བསྒོམ་པ། རང་ཡི་དམ་དུ་གསལ་བཏབ་པའི་སྤྱི་གཙུག་ནས་ཀང་མཐིལ་གྱི་བར་དུ་ཕྱ་མ་ཕུས་བཏབ་པ་ལྟར་སྟོང་སང་ངེ་བ་ལ་དམིགས་པ་གཏད་ནས། དེ་ལ་སེམས་བརྟན་བརྟན་དུ་སྒོམ་པ་ཡིན། སྟོང་ར་འདི་ལུས་ཐོགས་རྣགས་ཅན་མེད་པའི་འཇའ་ཚོན་བཞིན་དུ་ཡིད་ངོར་སྒོམ་པ་ཡིན་གྱི། འདི་ནང་དངོས་སུ་ལུས་དེ་ལྟར་བྱ་མི་ནུས་ཀྱང་། དམིགས་པ་དེ་ལ་སེམས་བརྟན་ན། ཙ་ཏུང་དག་པོ་སྒོམ་པ་ལ་ཙ་རྒྱ་དང་ཏུང་དག་པོ་མི་འབྱུང་བ་དང་། གལ་ཏེ་བྱུང་ཡང་དམིགས་པ་དེ་བསྒོམས་པས་ཞི་བར་བྱེད་ནུས་པ་ལ། ཁྱད་ཆེ་བས་སྒོམ་པ་ཡིན་པར་རྗེའི་ཆོས་དྲུག་གི་ཁྲིད་ཡིག་ཡིད་ཆེས་གསུམ་ལྡན་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ཕྱུ་མ་ནི་བྱ་སྟོད་དམ། གཙང་གི་ཡུལ་སྐད་ལ་ཤ་མ་ཟེར།

སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོ། གྲིང་བཞི། ཉི་ཟླ། རིའི་རྒྱལ་པོ་རི་རབ། འདོད་ལྷ། ཚངས་པའི་འཇིག་རྟེན་དེ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་བར་གྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་སྟོང་ལ་ནི། སྟོང་ཐྱི་ཕུད་སྟོང་ལ་སྟོང་གཉིས་པ་བར་མའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས། བར་མའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་སྟོང་ལ་ནི། སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཞེས་བྱའོ། །བར་མའི་འཇིག་རྟེན་ལ་གྲིང་བཞི་སོགས་ས་ཡ་གཅིག་དང་། སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོ་ལ་གྲིང་བཞི་སོགས་ཐེར་འབུམ་གཅིག་གོ། ཐེར་འབུམ་གཅིག། དུང་ཕྱུར་བཅུ། བྱི་བ་བརྒྱ་རྣམས་དོན་གཅིག་གོ།

སྟོང་མངའ་རིས་སྐོར་གསུམ། ❶ ཟངས་དཀར་མཆོ་ཡིས་བསྐོར། ཐུ་རངས་གང་ས་ཀྱིས་བསྐོར། གུ་གེ་གཡའ་ཡིས་བསྐོར་བ་དང་གསུམ་མོ། ། ❷ ཐུ་རངས་མང་ཡུལ་ཟངས་དཀར་གསུམ་སྐོར་གཅིག། ལི་མ། བྱ་ཀ། ཐ་ཀི་གསུམ་སྐོར་གཅིག། ཞང་ཞུང་། ཁྲི་ཏེ་སྟོང་སྐད་གསུམ་སྐོར་གཅིག་ཏུ་བྱེད་དེ་སྐོར་གསུམ་མོ། །རྗེ་གུང་ཐང་པའི་མཛད་པའི་སྒོ་མང་མཁན་པོ་བློ་བཟང་ཆོས་དར་བའི་རྣམ་ཐར་དང་། མདོ་སྨད་ཆོས་འབྱུང་ན་གསལ།

སྟོང་འདུལ། བྱང་དར་གྱིས་བསྟན་པ་བསྡུབས་ནས་ཕྱིས་སུ་སྟོང་མངའ་རིས་ཕྱོགས་ནས་ལྷ་བྲག་མ་ཡི་ཤེས་འོད་ཀྱིས་དར་བར་མཛད་པའི་སྒོམ་རྒྱུན་རྣམ་འདུལ་བའི་བསྟན་པ་ལ་སྟོང་འདུལ་ཟེར་ཏེ། དེ་ཡང་ལྷ་བྲག་མས་རྒྱ་གར་ཕར་ཕྱོགས་ཀྱི་པཊྚི་ཏ་ཆོམ་པྲ་ལ་བོད་དུ་སྤྱན་དྲངས། དེའི་སྒོ་མའི་གཙོ་བོ་སུ་ཀྲ་པྲ་ལ། གུ་ཏ་པྲ་ལ། པྲ་ཛྙ་པྲ་ལ་གསུམ་ལ་སོགས་པའི་སྒོ་མ་མང་དུ་བྱུང་སྟེ། དེ་རྣམས་ལས་བརྒྱུད་པ་ལ་སྟོང་འདུལ་ཞེས་གྲགས་སོ། །འདི་དག་གི་སྐོར་རྒྱས་པར་དེབ་ཐེར་ཕྱོན་པོ། ཐུབ་བཀྲན་གྲྭ་མཐའ། བུ་སྟོན་ཆོས་འབྱུང་རྣམས་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། ।

སྟོང་འབྲུག་གི་ཁྲིད་ཆེན་བརྒྱད། ཁྲིད་ཆེན་བརྒྱད་དང་དོན་གཅིག། ཁྲིད་ཆེན་བརྒྱད་ལ་གཟིགས།

སྟོན་འཁོར། ❶ སྟོན་པ་དང་། དེའི་འཁོར། ❷ ཀླ་མ་དང་། དེའི་འཁོར།

སྟོན་ཉིད་བདུན་ཐུ་པ། སྒོབ་དཔོན་ཀུ་སྦྲུབ་ཀྱིས་མཛད།

སྟོན་པའི་གཏད་རབས་བདུན། འོད་སྲུངས། ཀུན་དགའ་བོ། ཤ་ནའི་གོས་ཅན། ཉེར་ཐོས། ཆོ་ཆོ་ཀཱ། ནག་པོ། ལེགས་མཐོང་ཆེན་པོ་སྐྱེ་བདུན། བསྟན་པའི་གཏད་རབས་བདུན་དང་འདྲ། བསྟན་པའི་གཏད་རབས་བདུན་ལ་གཟིགས།

སྟོབས་ལྔ། ❶ བྱང་ཕྱོགས་སྡེ་ཚན་བདུན་གྱི་ལྟ་པ་སྟོབས་ལྟ་ནི། དད་པའི་སྟོབས། (བདེན་བཞི་ལ་ཡིད་ཆེས་པའི་དད་པ) བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་སྟོབས། (ཐུང་དོར་བྱེད་པར་སྨྲོ་བའི་བརྩོན་འགྲུས) དྲན་པའི་སྟོབས། (དམིགས་རྣམ་མ་བཟློད་པའི་དྲན་པ) ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྟོབས་སོ། །(སེམས་རྩེ་གཅིག་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན) ཤེས་རབ་ཀྱི་སྟོབས་དང་ལྡབོ།། (བདེན་པའི་གནས་ལུགས་འབྱེད་པའི་ཤེས་རབ་རྣམས་སོ།) བྱང་ཕྱོགས་སྡེ་ཚན་བདུན་གྱི་སྟོབས་ནི། རང་གི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱིས་བཙོ་བར་མི་ནུས་པའི་མཁྱེན་པ་ལ་ཟེར། སྒྲ་བཤད་ནི། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱིས་རྫོ་བར་མི་ནུས་པས་སྟོབས་ཞེས་བྱའོ། །དབང་སྟོབས་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི། རྣམ་བྱང་གི་དབང་པོ་དེ་མ་དད་པ་དང་། ལེ་ལོ། བརྩེད་ངས། རྣམ་གཡེང་། ཤེས་བཞིན་མ་ཡིན་པ་རྣམས་སྐབས་སྐབས་སུ་འབྱུང་བས་མི་མཐུན་

ཕྱོགས་ཀྱིས་རྫོ་བའི་ཕྱེར་ནུས་པ་ཆུང་ལ། སྟོབས་ནི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱིས་ནམ་ཡང་བཏོ་བར་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །❷ ཏིལ་སྦྱོང་གི་སྐབས་སུ་གསུང་ས་པའི་སྟོབས་ལྟ་ནི། འཕེན་པའི་སྟོབས། དཀར་པོ་ས་བོན་གྱི་སྟོབས། སུན་འབྱིན་པའི་སྟོབས། སྨོན་ལམ་གྱི་སྟོབས། གོམས་པའི་སྟོབས་དང་ལྡབོ། །དང་པོ་འཕེན་པའི་སྟོབས་ནི། ཉོན་མོངས་ཀྱི་དབང་དུ་སྐད་ཅིག་ཀྱང་མ་སོང་བ་བྱ་སྟམ་པའི་འཕེན་པ་དྲག་པ་བཏང་བ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་གོམས་པར་བྱའོ། །བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་ཡེ་མ་བྲལ་བར་བྱའོ་སྟམ་པའི་འཕེན་པ་དྲག་པོ་གཏོང་བ་ལ་ཟེར། གཉིས་པ་དཀར་པོ་ས་བོན་གྱི་སྟོབས་ནི། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རིན་པོ་ཆེ་མ་སྐྱེས་པ་སྐྱེ་བ་དང་། སྐྱེས་པ་གནས་པ། གནས་པ་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བའི་ཆུར་སྦྱིན་སོགས་དཀར་པོའི་ཆོས་ལ་བརྩོན་པ་ལ་ཟེར། གསུམ་པ་སུན་འབྱིན་པའི་སྟོབས་ནི། ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཉེས་དམིགས་དྲན་པར་བྱས་ནས་དུས་ནམ་དུའང་དེ་དག་གི་དབང་དུ་མི་འགྲོ་བར་གོ་བགོ་བ་ལ་ཟེར། བཞི་པ་སྨོན་ལམ་གྱི་སྟོབས་ནི། གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་མི་འབྲལ་ཞིང་། བདག་འཛིན་སོགས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་དབང་དུ་མི་འགྲོ་བའི་སྨོན་ལམ་དྲག་ཏུ་གདབ་པ་ལ་ཟེར། རང་གཞན་གྱི་དགེ་རྩ་ཐམས་ཅད་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་མ་སྐྱེས་པ་སྐྱེ་བ། སྐྱེས་པ་གནས་པ། གནས་པ་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བའི་ཆུར་བསྟོ་བ་ལ་ཟེར། ལྟ་པ་གོམས་པའི་སྟོབས་ནི། དུས་ཐམས་ཅད་དུ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་གོམས་པ་དང་མ་བྲལ་བ་ལ་ཟེར།

སྟོབས་བཞི། གཉིན་པོ་སྟོབས་ལ་གཟེགས།

སྟོབས་དྲུག ཞི་གནས་བསྒྲུབ་པའི་ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་སྟོབས་དྲུག་ནི། ཐོས་པའི་སྟོབས། བསམ་པའི་སྟོབས། དྲན་པའི་སྟོབས། ཤེས་བཞིན་གྱི་སྟོབས། བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་སྟོབས། ཡོངས་སུ་འདྲིས་པའི་སྟོབས་དང་དྲུག་གོ། དེ་དག་སོ་སོའི་དོན་རང་རང་གི་སྐབས་སུ་བལྟ་བར་བྱའོ། །

བརྟགས་པ་མཐའ་བཟུང་། ❶ དངོས་གནས་ལ་མ་གྲུབ་ཀྱང་སྐོས་ཚོད་དཔག་བྱས་ནས་བཞག་པའི་དོན་ལ་ཟེར། ❷ ཚོད་ཚོད་བྱས་ནས་འཆར་བ་ལས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ཁ་ཚོན་གཅོད་མི་ནུས་པའི་དོན།

བརྟད་པ། ① གློ་བུར་བའི་དོན་ཏེ། དཔེར་ན། བརྟད་པ་ལས་བྱུང་བའི་སྒང་ལྟང་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། བརྟད་བྱུང་བགོ་སྟ་དང་བགོ་ཕྱིས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ② (ཚལ་སྐད་དུ) ཚ་གི་ཚེ་གི་ཞེས་པ་དང་དོན་འདྲ། ཚུར་བ་ཚུར་བ། མཁོགས་པོ་མཁོགས་པོ། རིངས་པ་རིངས་པ། བྲེལ་བ། དཔེར་ན། འདུལ་བ་ལུང་གཞིའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་ལས། གཞོགས་སྐྱེགས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཏ་ཅང་བརྟད་པར་མི་འཇུག་ཅིང་བཙུན་སྟུ་མ་ཉམས་པར་འཛོ་སྐེ་དང་ཀུན་ཏུ་རྩེ་བ་ལ་སོགས་པ་ལུས་དང་ངག་གི་ལས་སོ། །ཞེས་དང་། འཕུར་གཡེང་ནི་ཞེས་བྱ་བ་ནི། ཤེན་ཏུ་

བརྟད་པར་འཇུག་ཅིང་འཁྱུད་པ་དང་ལོ་བྱིད་པ་ལ་སོགས་པའི་རྟག་བག་བྱིད་པའོ། །ཞེས་འདུལ་བ་ལུང་གཞིའི་འགྲེལ་པ་ལས་གསུངས་སོ།། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། མྱུར་བ་མྱུར་བ་ཁོ་ནར་ཞེས་བྱ་བ་ནི། རིངས་པ་རིངས་པ་ཁོ་ནར་ཏེ། བརྟད་པའི་ཕྱིར་ཚེག་ལན་གཉིས་སུ་སྨོས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། ।

བརྟད་པའི་སྒང་ལྷུང་། སྒང་ལྷུང་སྐམ་ཙའི་ཉེར་དུག་པ་ནི། དབྱར་ནང་དུ་བཟའ་བཏུང་ལས་གཞན་པའི་དབྱར་གྱི་རྟེན་པ་བདག་གིར་བྱིད་དེ་བགོས་སམ་དགག་དབྱེའི་ཕྱི་ཉིན་དེར་མ་བགོས་ནའོ། །མཚོ་ཏྲིག་ལས་འདི་ལ། དབྱར་རྟེན་བདག་གིར་བྱ་སྟས་པ། བགོ་སྟས་པ། བཞག་འཕྱེས་པ་དང་ནང་གསེས་ཀྱི་དབྱེ་བ་གསུམ་གསུངས། སྤྲ་བཤད་ནི། དབྱར་ནང་བརྟད་པ་སྟེ་བློ་བུར་དུ་བྱུང་བའི་རྟེན་པ་ལ་བརྟེན་པའི་སྒང་ལྷུང་ཡིན་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །བརྟད་པ་ནི་བློ་བུར་གྱི་དོན་ཡིན་པར་མཚོ་ཏྲིག་ལས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། བརྟད་པའི་དབང་གིས་ཞེས་བློ་བུར་གྱི་དབང་གིས་དེ་རྒྱུན་དབང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །འདིའི་སྐོར་དོགས་གཅོད་གཏད་པའི་སྒང་ལྷུང་ལ་གཟེགས།

བརྟན་གཡོ། སྡོད་བཅུད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན། སྤྲ་བཤད་ནི། བརྟན་པ་སྡོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་དང་། གཡོ་བ་བཅུད་ཀྱི་སེམས་ཅན་ལ་བྱའོ། ।

བརྟུལ། (རྟུལ་བའི་འདས་མ་འོང་) ❶ བཏུལ་བ། གདུལ་བ། བརྟུལ་ཞུགས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❷ བཅོན་འགྱུས། རྩོལ་བ། དཔེར་ན། མའི་སོ་ཐར་གྱི་མདོའི་འགྲེལ་པ་ལས། སྡོམ་དགའ་མོས་དེ་ལ། སང་དག་འཆི་འམ་སྲུས་ཤེས་ཀྱིས། །དེ་རིང་ཉིད་དུ་བརྟུལ་ཏེ་བྱ། ।འཆི་བདག་སྡེ་ཚན་དེ་དང་ནི། ।བདག་དང་བཤེས་པ་མ་ཡིན་ནོ། ।ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❸ ཡོ་གས་གཅེག་ཏུ་བསྲུས་པ། འདུལ་བའི་གཞུང་རྣམས་སུ། གནས་མལ་བརྟུལ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དང་། བརྟུལ་བ་བྱས་སམ་བྱེད་དུ་བཏུག་པ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❹ སྟེང་སྟོབས། དཔེར་ན། བརྟུལ་བ་བརྟན་པ་ཞེས་པ་དང་། དཔའ་བརྟུལ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❺ རྣོན་པོ་མ་ཡིན་པ་ལའང་འཇུག །རྟུལ་གྱི་ཐད་དུ་ལ་གཟེགས།

བརྟུལ་ཞུགས། སྤྱོད་པའི་མིང་ཡིན། སྤྲ་བཤད་ནི། སྔར་གྱི་རྩོང་སྤྱོད་ཆམས་བརྟུལ་ནས་བཟང་པོའི་སྤྱོད་པ་ལ་ཞུགས་པས་ན་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། ।

བརྟེན་པ་ས་བོན་གྱི་ཀུན་གཞི། (སེམས་ཙམ) ཚོགས་བདུན་གྱིས་བཞག་པའི་ཀུན་གཞིའི་སྟེང་གི་དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་གསུམ་གྱི་ས་བོན་ནོ། ।

བལྟ་བས་ཆོག་མི་ཤེས་པ། བལྟ་བས་ངོམས་པར་མི་འགྱུར་བ། མཇེས་པའི་དོན་ཡིན།

བལྟོས་ཅི་འཚལ། བལྟོས་ཅི་དགོས་ཏེ། བལྟོས་མི་དགོས། ཞེས་པའི་དོན་ནོ། ।

བལྟོས་པའི་རིགས་པ། འབྲས་བུ་རྣམས་འབྱུང་བ་རྒྱུ་དང་ཅུན་ལ་བལྟོས་པའོ། །འདི་ཡང་། ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་དང་དེ་དག་གི་གཞི་རྣམས་སོ་སོའི་སྒོ་ནས་ཚོལ་བའོ། །ལམ་རིམ་ཆེན་མོར་གསལ།

བསྟང་བ། མགོན་ནམ་གྱོགས་བྱེད་པའི་མིང་། མངོན་རྟོགས་ཅུན་ལས། བསྟང་བས་ཡོངས་སུ་མ་བཟུང་དང་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

བསྟན་བཅོས། འཆོས་སྐྱོབ་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གཉིས་དང་ལྡན་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་རབ། སྒྲ་བཤད་ནི། ཏིབ་དཔོན་གྱིས་ཆོས་བསྟན་ནས་སྤོབ་མའི་ཏིང་བཅོས་པས་ན་བསྟན་བཅོས་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་མཁས་པ་འགའ་གསུང་།

བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པའི་རྒྱུ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་གསུམ། ཤེས་བྱ་རིག་པའི་གནས་ལྔ་ལ་མཁས་པ། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་བཟུང་སྟེ་དམ་པ་བར་མ་ཆད་པའི་མན་ངག་དང་ལྡན་པ། ཡི་དམ་ལྷའི་ཞལ་གཟིགས་ཤིང་གསུང་གི་གནང་བ་ཐོབ་པ་དང་གསུམ། འདི་གསུམ་ནི་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་ཡན་ལག་དང་དེ་གསུམ་ག་མ་ཚང་ཡང་དེ་གསུམ་རེ་རེས་ཀྱང་གཞུང་རྩོམ་པར་ནུས་པ་ཡིན་ནོ། །

བསྟན་པ་ཐམས་ཅད་གྱུ་བཞི་ལམ་གྱིས་འགྲིར་ཤེས་པ། མདོ་སྡེགས་ཀྱི་གནད་ཐམས་ཅད་གང་ཟག་གཅིག་འཚང་རྒྱ་བའི་ལམ་དུ་བསྡུས་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་ཤེས་པ་ལ་ཟེར། དེའི་དོན་ལ། (མཁས་པ་འགའ་ཞིག) ཁོའི་རྗེའུ་ཇི་ལྟར་འཕང་ཡང་གྱུབ་བཞི་ལམ་གྱིས་འབབ་པ་བཞིན། ཉམས་ལེན་གྱི་སྒོ་གང་ནས་བརྩམས་ཀྱང་བསྟན་པའི་གནད་ཐམས་ཅད་དེའི་ནང་དུ་ཁྱིག་ཁྱིག་འདུས་ནས་འོང་བ་ལ་བཞེད། (ལ་ལ) སྡེ་སྣོད་གསུམ་དང་རྒྱུད་སྡེ་བཞི། བསླབ་པ་གསུམ་དང་སྡེགས་ཀྱི་ལམ་སྟེ་ལྔ་རྟོགས་ཀྱི་གྱུ་བཞི་བཞིར་བྱས་ནས་དེ་ཐམས་ཅད་ཚང་བའི་དོན་དུ་བཞེད། (རྗེ་ངག་དབང་བྱམས་པ) ལམ་གྱི་གཅོ་བོ་རྣམ་པ་གསུམ་དང་གསང་སྡེགས་དང་བཅས་པ་ལ་ཟེར་ཏེ། ངེས་འབྱུང་བསམ་པ་རྣམ་དག་འཁོར་བཅས་གྱུ་གཅིག། མན་ངག་བདུན་དང་བསླབ་བྱ་ཕར་ཕྱིན་དང་པོ་ལྟ་དང་བཅས་པ་གྱུ་གཅིག། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་མཐའ་བྲལ་ལྟ་བའི་སྐོར་གྱུ་གཅིག། གསང་སྡེགས་རྡོ་རྗེ་ཐེག་པའི་སྐོར་གྱུ་གཅིག་ཏུ་འཛོག། རྗེའི་ལམ་རིམ་དང་བསྟོད་པ་དོན་ལྡན་མའི་འགྲེལ་པ་ལ་གཞི་བྱས། ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། དཀོ་བའི་བཤེས་གཉེན་སྟོན་པ་རིན་པོ་ཆེའི་ཞལ་ནས་ཀྱང་། བསྟན་པ་ཐམས་ཅད་གྱུ་བཞི་ལམ་གྱིས་འགྲིར་ཤེས་པ་ངའི་བླ་མ། (རྗེ་བོ་རྗེ) ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཆོག་འདི་དཔྱད་གཞི་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

བསྟན་པ་ཕྱོགས་མཐར་སྐྱོང་བའི་དར་ཆེན་དུག ཇི་ཙོང་ཁ་པའི་བསྟན་པ་ཕྱོགས་མཐར་སྐྱོང་བའི་སྨོན་མ་དུག་སྟེ། སྔོད་ཤེར་བཟང་། སྐད་ཤེར་བཟང་། གུ་གེ་ངག་དབང་གྲགས་པ། ལྷོ་པ་རྒྱལ་མཚན་སེང་གེ། ཏྲ་མ་དཔལ་ལྡན་ཤེས་རབ། ཏྲ་མ་ཡོན་ཏན་དཔལ་བ་རྣམས་སོ། །

བསྟན་པ་ལ་དགྲ་ལན་གསུམ་བྱུང་ཚུལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་དགྲ་ལན་གསུམ་བྱུང་ཚུལ་ནི། དང་པོ་མུ་སྟེགས་པའི་ཚན་མོ་ཞེག་གིས་ནང་པའི་གཉེའི་སྒྲ་ལས་འགེམས་ཞེས་པའི་སྒྲ་ཞིག་ཐོས་ཏེ། དེ་འི་སྐལ་ལ་གནོད་མི་གནོད་བརྟགས་པར་རིགས་སོ་སྙམ་ནས་བརྟགས་པ་ན། ལྷ་དང་ཀླུ་དང་གནོད་སྦྱིན་གྱིས་མཆོད་པས། །དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་ཏོག་སྟེ་འདི་བརྗོད་པས། མུ་སྟེགས་འཆལ་བའི་ཀུད་པ་རྣམ་པར་འགེམས། །ཞེས་པར་རིག་ནས་དམག་དྲངས་ཏེ་བསྲུབས་སོ། །དེ་ནས་ཐུང་ཟད་འཕེལ་ནས་ཡོད་པའི་ཚེ། དབུས་ཀྱི་རྒྱལ་པོས་ཏ་ཟེག་གི་རྒྱལ་པོ་ལ་རས་ཀྱི་ན་བཟའ་སྤྲུབས་མེད་པ་ཞིག་སྐྱེས་སུ་བསྐུར་ཏེ། དེའི་སྙིང་གར་ཀང་རྩེས་འདུ་བ་ཞིག་ཡོད་པས། ངན་སྤྲགས་བྱས་སོ་ཞེས་དམག་དྲངས་ཏེ་བསྲུབས་སོ།། དེ་ནས་ཡང་ཐུང་ཟད་འཕེལ་ནས་ཡོད་པའི་ཚེ། ནང་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་ཞིག་ཏུ་ཕྱི་རོལ་པའི་སྤྲང་པོ་གཉིས་སློང་དུ་འོངས་པ་ལ། ཁྱོས་ཁུ་གཏོར་བས་ཁྱོས་ཏེ་ཉི་མ་བསྲུབས་ནས། ནང་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་དང་གསུང་རབ་མང་པོ་མེར་བསྲེགས་ནས་བསྲུབས་སོ། །རྒྱས་པ་ཏུ་རུ་ནུ་ཐའི་རྒྱ་གར་ཆོས་འབྱུང་སོགས་སུ་གཟེགས།

བསྟན་པ་ལ་ཞུགས་པ་མ་ཇོགས་པ། སྤང་བྱ་ཡོད་ཚད་སྤོང་བ་མ་ཡིན་པར་རང་གིས་ནུས་ཆོད་ཙམ་ཞིག་སྤོང་བའི་ནང་པའི་རབ་བྱུང་། དཔེར་ན། དགེ་ཚུལ་ཕ་མ་གཉིས། དགེ་སློབ་མ་རྣམས་ལྟ་བུའོ། །

བསྟན་པའི་སྙིང་པོ། ❶ (མདོ་ལུགས) སྤོང་པ་ཉིད། ❷ (མདོ་སྡེགས་ཐུན་མོང་སྐབས) གསང་བ་འདུས་པ།

བསྟན་པའི་གཏད་རབས་བདུན། སྟོན་པའི་གཏད་རབས་བདུན་དང་འདྲ། བྱ་སྟོན་ཆོས་འབྱུང་དང་། པཊ་ཆེན་ཐོག་བཟང་ཆོས་ཀུན་སོགས་མཁས་པ་མང་པོའི་གསུང་ནང་(བསྟན་པའི་གཏད་རབས་བདུན་) ཞེས་སྣང་། སྟོན་པའི་གཏད་རབས་བདུན་ལ་གཟེགས།

བསྟན་འབར་མ། བསྟན་འབར་མ་འདི་ཀླ་བ་སྦྲོན་མའི་མདོ་ཡི་སྣད་ཆ་བོད་དུ་མ་འགྱུར་བའི་ནང་ནས་ཀུ་སྤྲུབ་ཀྱིས་བཏུས་པ་ཡིན་ཞེས་ཀློང་དོལ་ཐུ་མ་གསུང་།

བསྟན་མ་བཅུ་གཉིས། ༡ དོ་རྗེ་ཀུན་གྲགས་མ་སྨོན་མོ། (བྱང་གི་གནམ་མཚོ་ཕུག་མོ་ན་གནས། གཡས་ཕུར་པ། གཡུ་འབྲུག་ལ་ཆིབས་པ།) ༢ དོ་རྗེ་གཡའ་མ་སྐྱོང་སྨོན་མོ། (ལྷ་བོད་ལྷ་རི་ན་གནས། གཡས་ཟངས་ཀྱི་ཕུར་པ། དྲིལ་ཏ་ཀུང་སེར་ལ་ཆིབས་པ།) ༣ དོ་རྗེ་ཀུན་བཟང་དཀར་མོ། (ལ་ཕྱི་གངས་ཀྱི་རྩ་བ་ན་གནས། གཡས་དོ་རྗེ་ཆེ་ལྟ་པ། སེང་གེ་ལ་ཆིབས་པ།)

๔ རོ་རྗེ་བཤེགས་ཀྱི་གཙོ་མོ་སྒོན་མོ། (ཡར་འབྲོག་གངས་ཀྱི་མཆོ་ན་གནས། གཡས་ལྷགས་ཕྱར། གཤིར་ཤ་ཡུ་མོ་ལ་ཆིབས་པ།) འདི་བཞི་ལ་བདུད་མོ་བཞི་ཟེར། ๕ རོ་རྗེ་སྤྲུན་གཅིག་མ་དཀར་མོ། (ལྷ་ཕུ་གངས་ཀྱི་རི་ལ་གནས། གཡས་ནད་ཆུལ། དུང་ཤ་དཀར་མོ་ལ་ཆིབས་པ།) ๖ ཁ་རག་ཁྱུང་བཙུན་རོ་རྗེ་དཔལ་གྱི་ཡུམ་སེར་མོ། (གཙང་དབུས་ཀྱི་མཚམས་ཧོ་མོ་ཁ་རག་ན་གནས། གཡས་མདའ། ཁྱུང་ལ་ཆིབས།) ๗ རོ་རྗེ་ཀླུ་མོ་དཀར་མོ། (བྱང་སྐོད་གཤིར་ཆེན་དྲངས་དམར་མཆོ་ན་གནས། གཡས་དབྱུག་ཐོ། ཕག་ལ་ཆིབས་པ།) ๘ རོ་རྗེ་དྲག་མོ་ཆུལ་ལྡང་ཁྲུ། (རྒྱ་རི་རབ་འབྱམས་སམ། རྒྱ་ཆེན་སྤོམ་ར་ན་གནས། གཡས་ཕུར་པ། ཤ་བའམ་འབྲོང་ལ་ཆིབས་པ།) འདི་བཞི་ལ་གཙོད་སྦྱིན་མོ་བཞི་ཟེར། ๙ ཀོང་བཙུན་དེ་མོ་དཀར་མོ། (ཀོང་ཡུལ་བྱེ་སྨ་རི་གདོང་ན་གནས། གཡས་བྱམ་པ། ཀོང་རྟ་དཀར་པོ་ལ་ཆིབས་པ།) ๑๐ བཙན་ལ་ལོ་རོལ་བའི་རྡོ་རྗེ་སྨན་གཅིག་མ་དམར་མོ། (གཉའ་མོ་རོའི་གནས་ན་གནས། གཡས་ཕུར་པ། དྲིལ་ནག་ཁ་སེར་ལ་ཆིབས་པ།) ๑๑ སྨན་བཙུན་རོ་རྗེ་གཡར་མོ་སི་ལ་དམར་ནག། (གཙང་སྐོད་ཧོ་མོ་ནག་ཆུལ་ན་གནས། གཡས་ཕུར་པ། ཤ་བ་ཡུ་མོ་ལ་ཆིབས་པ།) ๑๒ རོ་རྗེ་གཡུ་སྒྲོན་མ་སྒོན་མོ། (ཤ་འཁྲ་སྐག་གོའམ་མདོ་ཁམས་གཡུ་རིའི་གནས་མཆོག་ན་གནས། གཡས་ཅང་ཏེའུ། གཡུ་ཡི་སེང་གེ་ལ་ཆིབས་པའོ།) འདི་བཞི་ལ་སྨན་མོ་བཞི་ཟེར། ཀློང་རོལ་ཀླ་མའི་གསུང་འབུམ་ན་བསྟན་མ་བཏུ་གཉིས་ལ་རིགས་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ཡོད་པར་བཤད།

བསྟན་རིམ། ལོ་ངྷ་བ་བློ་ལྡན་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཧོ་བའི་ཆོས་རྣམས་ཁུ་བོ་རྗེ་ལོ་ངྷ་བ་ལེགས་པའི་ཤེས་རབ་ལས་གསན་ནས་བསྟན་རིམ་མཛད།

བསྟན་རིམ་ཆེ་ཆུང་། ལོ་ངྷ་བ་བློ་ལྡན་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྒོབ་མའི་གཙོ་བོ་གྲོ་ལུང་པ་བློ་གྲོས་འབྱུང་གནས་ཀྱིས་མཛད། འདི་ཧོ་བའི་ལམ་སྒྲོན་གྱི་དགོངས་འགྲེལ་ཡིན་ཞིང་། ཆུལ་བ་ཅོང་ཁ་པས་འདིའི་སྐྱེགས་བམ་གཅིགས་དུས་སུ་མཆོད་པ་སྐ་ཆོགས་ཀྱིས་བསུ་བ་མཛད་ཅིང་། ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ཡང་ཕལ་ཆེར་འདི་དང་མཐུན་པར་མཛད་པར་བཤད།

བསྟན་བཤད། མདོར་བསྟན་དང་ཆུས་བཤད་ཀྱི་བསྡུས་མིང་།

བསྡི་སྡུང་། ལུས་ཀྱི་གུས་འདུད།

བསྡི་བ། (མ་འོངས) ངལ་གསོ་བའི་དོན་ཡིན་པར། བསྟན་དར་ལྡ་རམས་པ་སོགས་གསུང་། དཔལ་བར་སྡི་དང་། འདས་པར་བསྡིས། སྐུལ་ཆོག་ལ་སྡིས་འབྲི་ཞེས་གསུངས།

བསྡི་གནས། ❶ ཆུན་དུ་སྒོད་སའི་གནས་ཀྱི་མིང་། ❷ ངལ་གསོ་བའི་གནས།

བསྡིང་བ། (མ་འོངས) བརྟས་པ་ཐབས་ཀྱིས་ཟུར་གྱིས་འཕུ་བ། སྡིང་བ་ལ་གཟེགས།

བསྟིང་ཚེག ① རྒར་གྱིས་འཕྱ་བའི་ཚེག། འཕྱ་སྐོད་དམའ་འབེབ་ཀྱི་ཚེག། དཔེར་ན། རྒྱལ་མཆོག་ལྷ་པ་ཆེན་པོས། དེང་དུས་སྐོ་གསུམ་མི་དགེའི་དོ་ར་ན། །གྱ་གྱའི་གར་མཁན་ཚུལ་འཆོས་གོས་གྱོན་པའི། །ཆེར་རྨེམ་མང་པོའི་རྣམ་ཐར་འཁྱོག་པོའི་ཚེག །མཐོང་ཚེ་དཔྱོད་ལྡན་ཕལ་ཆེར་བསྟིང་ཆོག་སྟ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །② སུན་འབྱིན་པའི་ཚེག། བསྟན་དར་ལྟ་རམས་པ་གསུང་།

བསྟེན་པ། (འདས་མ་འོང) ❶ བསྟེན་པ། གང་ཞེག་ལ་བློ་ཉེ་ཞིང་དེའི་ཡོན་ཏན་འཐོབ་དོན་དུ་བརྩོན་པ། དཔེར་ན། ཟླ་མ་བསྟེན། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ཡང་ན། ཡོན་ཏན་སྒོབ་པའི་ཚེད་དུ་རེ་བ་ཞུ་བ། སྒྲ་བཤད་ནི། བསྟེན་པའམ་བློ་ཐག་ཉེ་པོ་བྱེད་པས་ན་བསྟེན་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེབ་སྔོན་ལས། ཕྱི་ནས་རྗེ་བཙུན་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས་ཀྱི་ཞབས་དུང་དུ་ཡང་དག་པར་བསྟེན་ཏེ་སྒེ་སྒོང་ཕལ་མོ་ཆེ་དང་། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ། ❷ ཉམས་སུ་མྱོང་བའམ་སྤྱོད་པ། དཔེར་ན། འཕྲིག་པ་བསྟེན། སྨན་བསྟེན། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། འདུལ་བ་ལུང་ཕུན་ཚོགས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལས། བསྟེན་པར་བྱ་བ་ནི་ཉམས་སུ་མྱོང་བར་བྱ་བའོ། །ཞེས་གསུངས། ❸ གཏུགས་པ། དཔེར་ན། སྨན་པ་བསྟེན། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❹ སེམས་གནད་དུ་ཕབ་པ། དཔེར་ན། དྲན་ཤེས་བསྟེན་ལྟ་བུ།

བསྟེན་པར་བྱ་བ། ཉམས་སུ་མྱོང་བར་བྱ་བ།

བསྟོད་ཆེན་བཞི། ཙཱན་ཐོ་མིས་མཛད་པའི་འཇམ་དབྱངས་མཛིང་ཡོན་མའི་བསྟོད་པ། ཙཱན་ཐོ་མིས་མཛད་པའི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་མཉུ་གཅར་གྱི་བསྟོད་པ། མཐོ་བཙུན་གྲུབ་རྗེས་མཛད་པའི་ཐུབ་དབང་གི་བསྟོད་པ་ལྟ་ལས་ཕུལ་བྱུང་། སྒོབ་དཔོན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་མཛད་པའི་སྒྲིལ་མའི་བསྟོད་པ་མེ་དོག་ཝྲེང་འཇིན་དང་བཞིའོ། །

བསྟོད་ཚོགས། ཀུ་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྟོད་ཚོགས་དང་འདྲ།

ཧ

ཧ་གཅིའི་ལྷོ། ཁྱབ་འཇུག་གི་མིང་སྟེ། བྱིས་པའི་དུས་ཧ་གཅིའི་སྐེ་རགས་བཅིངས་པས་ན་དེ་སྐད་ཅེས་བརྗོད་པའམ། ཡང་ན། ཁྱབ་འཇུག་གི་ཚུང་མ་ལྷ་མོ་བཀག་ཅན་མས་ཁྱབ་འཇུག་གི་མགོ་ལ་མེ་དོག་འཛོག་པར་འདོད་པ་ལ་མ་བསྟབས་ནས་ལྷོ་བ་ལ་བཞག་པས་མེ་དོག་ལྷོ་བར་བཏགས་སོ། །

ཧ་སྟད། ❶ མིང་། བཏུ། ❷ ཧ་སྟད་འདོགས་མཁན་གྱི་བློའམ་འདུ་ཤེས། བཅུད་སྡོང་པའི་དཀའ་འགྲེལ་སྟིང་པོ་མཆོག་ལས། ཧ་སྟད་ནི་འདུ་ཤེས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པ། ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་ལ་གྲགས་པ། (གྲགས་པ་ནི་འདི་རང་སྣང་ཞིང་ཚུར་བཟམ་གྱུར་པ་ལ་ཟེར།) དེ་ལ་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མ་གཞན་གྱིས་མི་གནོད་པ། དོན་དམ་དཔྱད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པས་མི་གནོད་པ་སྟེ་ཁྱད་པར་གསུམ་ལྡན་ཞིག་ལ། ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ཡང་རྟེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་ལ་གྲགས་པ་ཡིན་པ་དང་ཇི་ལྟར་གྲགས་པའི་དོན་དེ་ལ་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མ་གཞན་གྱིས་གནོད་པ་མེད་པ་དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལའང་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་ཚུལ་བཞིན་དུ་དཔྱོད་པའི་རིགས་པས་གནོད་པ་མི་འབབ་པ་ཞིག་ནི་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པར་འདོད་ལ། དེ་ལས་ལྡོག་པ་ནི་མེད་པར་འདོད་དོ། །ཞེས་གསུངས། ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པ་དང་ཡོད་པ་གཉིས་དོན་གཅིག

ཐ་སྙད་བརྒྱད་ལྡན། དགེ་སློང་མ་ཐ་སྙད་བརྒྱད་ལྡན་ནི། བསྟེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་དང་ལྡན་པ། ལྷ་བ་མཐུན་པ། མཚན་མི་མཐུན་པ། ལུས་སྟེན་དུ་རུང་བ། ལུས་ཐ་མལ་དུ་གནས་པ། ཐ་སྙད་གསུམ་དང་ལྡན་པ། ཉེ་དུ་མ་ཡིན་པ། ཕུ་འཕྲལ་གྱི་ཆོས་ཅན་མ་ཡིན་པ་སྟེ་བརྒྱད་དོ། །

ཐ་སྙད་ལྷ་ལྡན། མི་ཡིན་པ། སྨྲ་ཤེས་པ། དོན་གོ་བ། ཤེས་པ་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ། མ་ནིང་མ་ཡིན་པའོ།།

ཐ་སྙད་དང་ལྡན་པ། སྒྲོ་བ་མ་ཡིན་པ།

ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ། ཡུལ་དེའི་ཡིན་ལུགས་ལ་མི་དཔྱོད་པར། ཡུལ་དེ་ཇི་ལྟར་སྣང་བ་ལྟར་གྱི་རྗེས་སུ་འཇུག་པའི་ཤེས་པ་ལ་ཟེར། འདི་ལ་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ། མ་དཔྱད་པའི་ཤེས་པ། འཇིག་རྟེན་པའི་གྲགས་པའི་ཤེས་པ་ཞེས་ཀྱང་བྱ། མ་དཔྱད་པའི་ཤེས་པ་ཞེས་པ་དཔྱད་པ་ཡི་ནས་མི་བྱེད་པའི་དོན་མིན་པར་ལམ་རིམ་ཆེན་མོར་གསུངས་པ།

ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པར་གྲགས། ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་ལ་གྲུབ་པ་སྟེ། དེ་ལ་སྣང་བཞམ་དེས་མྱོང་བའི་ཡུལ་རྣམས་ལ་ཟེར། དེ་ལ་འཇིག་རྟེན་པའི་ཤེས་པར་གྲགས་ཞེས་ཀྱང་བྱའོ། །

ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མ་གཞན་གྱིས་མི་གནོད་པ། ཐག་པ་སྤྲུལ་ཡིན་པ་ལ་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མ་གཞན་ཐག་པ་སྤྲུལ་མིན་པར་རྟོགས་པའི་ཚད་མས་གནོད་པ་ལྟར་མ་སོང་བའོ། །

ཐ་སྙད་ཚད་གྲུབ། ❶ ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མས་ཇི་ལྟར་བཞག་པ་ལྟར་གྲུབ་པ། ② བྱམ་པ་ལ་བྱམ་པ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་དེ་ཚད་མཐམ་ཡང་དག་པ་ཡིན་པ་དང་། དེས་ཇི་ལྟར་བཞག་པ་ལྟར་གྲུབ་པའོ། ། ❷ དོན་དམ་པར་མེད་ཀྱང་། ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་བྱ་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འགྲུབ་པ། ❸ ཐ་སྙད་བདེན་པ་ཚད་མས་གྲུབ་པ། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཚད་མས་གྲུབ་པ།

ཐ་སྙད་བཤིག་པའི་སྟོང་པ། རྟེན་འབྲེལ་བཤིག་པའི་སྟོང་པ་དང་དོན་འདྲ། རྟེན་འབྲེལ་བཤིག་པའི་སྟོང་པ་ལ་གཟིགས།

ཐ་མལ། ❶ དཀྱུས་མ། ཕལ་པ། དམན་པ། ❷ མ་བཅོས་པ། རང་བཞིན།

ཐ་མལ་གྱི་སྣང་ཞེན། རང་དང་སྟོང་བཅུད་སོགས་ཐ་མལ་དུ་སྣང་ཞིང་དེར་ཞེན་པའི་བློ། བསྒྲིད་རིམ་གྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྒང་བྱའོ། །འདིའི་ཐ་མལ་པའི་སྣང་བ་ནི། དབང་པོའི་ཤེས་པ་ལ་སྣང་བའི་སྟོང་བཅུད་མིན་གྱི་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་ལ་ཐ་མལ་གྱི་སྟོང་བཅུད་དུ་སྣང་བ་ཡིན་ལ། ཞེས་རྗེའི་སྲགས་རིམ་ཆེན་མོར་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཐ་མལ་གྱི་ཤེས་པ། (བཀའ་བརྒྱུད) ❶ བཀའ་བརྒྱུད་པའི་ཕྱག་ཆེན་གྱི་བདེ་ཞེག །མ་བཅོས་རང་བབས་སུ་བཞག་པའི་ཤེས་པ། ཐ་མལ་གྱི་ཤེས་པ་ཞེས་པའི་ཐ་མལ་ནི་དམན་པ་ལ་ཐ་མལ་གྱི་སྒྲ་སྒྲུར་བའི་ཐ་མལ་མ་ཡིན་པར། བཅོས་བསྒྲུབ་མེད་པར་རང་བབས་སུ་བཞག་པ་ལ་ཐ་མལ་དུ་བཞག་ཅེས་པ་དང་དོན་འདྲའོ།། དེ་དང་འཁོར་འདས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞིར་གྱུར་པའི་ཆོས་ཉིད་དེ་བཞིན་ཉིད། གདོད་མའི་མི་ཤིགས་པའི་ཐེག་ཆེན་པོ། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཕྱིན་མ། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ། གཉུག་མའི་ཡེ་ཤེས། བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་རྣམས་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་སུ་གསུངས་པ། སྒྲ་བཤད་ནི། མ་བཅོས་རང་བབས་སུ་བཞག་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པས་ན་ཐ་མལ་གྱི་ཤེས་པ་ཞེས་བྱའོ། ། ❷ བློ་རང་དགའ་བ། བློ་ཕལ་པ།

ཐ་མལ་གྱི་ཤེས་པ་མངོན་དུ་བྱས། (བཀའ་བརྒྱུད) དབུ་མའི་ལྟ་བ་རང་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པ་ན། ཐ་མལ་གྱི་ཤེས་པ་མངོན་དུ་མཛད་ཅེས་པ་དང་། ཆོས་སྐུ་མངོན་སུམ་དུ་བྱས། རྣམ་རྟོག་ཆོས་སྐུར་ཤར་ཞེས་ཐ་སྙད་མཛད་དོ། །

ཐ་མལ་པ། ཐ་མལ་དང་འདྲ།

ཐ་མལ་བ། ཐ་མལ་པ་དང་འདྲ།

ཐ་མལ་དུ་བཞག མ་བཅོས་པར་བཞག རང་བབས་སུ་བཞག རང་ལུགས་སུ་བཞག རང་གར་བཞག རང་མལ་དུ་བཞག རང་སར་བཞག སོར་བཞག སོ་མར་བཞག བཅོས་བསྒྲུབ་མེད་པར་བཞག་པ། བློད་ལ་བཞག ལྷུག་པར་བཞག ཕལ་སྐད་དུ་རང་འཇགས་བཞག་ཅེས་པ་རྣམས་སྦྱོར་དོན་འདྲ།

ཐ་ཆེག ❶ ཆེག་གི་དོན། ❷ མིང་། ཆེག ❸ དམ་བཅའི་ཆེག ❹ རྩ་བ་ལའང་འཇུག་ཅེས་ཁ་ཅིག་ཟེར།

ཐགས་མཁན་གྱི་ཀང་སྐབས་བཞིན། རེ་འཛོག་གི་དཔེ།

ཐང་ཅིག དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་བརྒྱ་དང་ཉི་ཤུ་ལ་དེའི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཅེས་བྱ་ལ། དེའི་སྐད་ཅིག་མ་དྲུག་ཐུའི་ཡུན་ལ། ཐང་ཅིག་ཅེས་བྱའོ། ।

ཐང་འགའ་ཤུད་པའི་ཚུང་མ། ཚུང་མ་བདུན་གྱི་ཡ་གྱལ་ཏེ། སྐད་འཆོང་མ།

ཐང་མ། བཀྲམ་པའི་ཕུང་པོ།

ཐབས་ཀྱི་རྒྱུད། སྨིན་བྱེད་ཀྱི་དབང་དང་། གོལ་བྱེད་བསྒྲུབ་རྩོགས་ཀྱི་ལམ་ཡན་ལག་དང་བཅས་པ་རྣམས་སོ། །སྒྲ་བཤད་ནི། བྱང་ཆུབ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཐབས་ཡིན་པས་ཐབས་དང་། སྨིན་བྱེད་ཀྱི་དབང་། གོལ་བྱེད་ཀྱི་ལམ། གོལ་བ་འབྲས་བུ་རྣམས་འབྲེལ་ཆགས་སུ་འབྱུང་བས་རྒྱུད་ཅེས་བྱའོ། ।

ཐབས་ཀྱི་ཐེག་པ། ཐུགས་ཀྱི་ཐེག་པ། སྒྲ་བཤད་ནི། ཕ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་ཐེག་པ་ལས་ཐབས་མཁས་དུ་མས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་ཐེག་པ་ཡིན་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། ।

ཐབས་ཅིག ལྷན་ཅིག། ཆབས་ཅིག། སྐབས་ཅིག། མཉམ་དུ། དཔེར་ན། ཤེས་རབ་སྙིང་པོ་ལས། དགེ་སློང་གི་དགེ་འདུན་ཆེན་པོ་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དགེ་འདུན་ཆེན་པོ་དང་ཐབས་ཅིག་ཏུ་བཞུགས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། ।

ཐབས་གཅིག ཐབས་ཅིག་གི་འབྲི་ཚུལ་གཞན་ཡིན་པ། དག་ཡིག་གསར་བསྒྱིགས་ན་གསལ་ཡང་དཔྱད།

ཐབས་ཡིན་ནོ། ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་ལྟར་བྱས་པ་ནི་དོན་དེ་བསྒྲུབ་པའི་ཐབས་ཏེ་རྒྱུ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན། ལུང་གཞིའི་འགྲེལ་པར་གཞི་བྱས།

ཐབས་ཤེས། ❶ (མདོ) ཐབས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་སོགས། ཤེས་རབ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ། ❷ (སྔགས) ཐབས་ལྷའི་རྣལ་འབྱོར། ཤེས་རབ་རང་བཞིན་མེད་རྟོགས་ཀྱི་ཤེས་རབ། ❸ (སྔགས) སྔགས་བླ་མེད་ཀྱི་སྐབས་སྐུ་མའི་སྐུ་ཐབས་དང་། དོན་དམ་འོད་གསལ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཆ་ཡིན། ❹ (སྔགས) ལྷ་ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ལ་ཟེར། དཔེར་ན། རྗེའི་གསང་འདུས་སྟོན་ལམ་ལས། ཐབས་ཤེས་གསང་བའི་རྩ་མཆོག་གཉིས་ཀྱི་རྩེར། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ། ཆོག་འདིའི་དོན་ནི། ལྷ་ཡབ་ཡུམ་གྱི་གསང་གནས་ཀྱི་རྩ་མཆོག་སྟེ་རྩ་དབུ་མ་གཉིས་ཀྱི་རྩེར། ཞེས་པའི་དོན་ཡིན། ❺ (སྔགས) ཡང་ན། ཐབས་ཡབ་ཀྱི་རྗེ་རྗེ་དང་། ཤེས་རབ་ཡུམ་གྱི་པད་ཉི། ཞེས་བྱའོ། ।

ཐམས་ཅད་དང་ཀུན་གྱི་ཁྱད་པར། སྤྱིར་ཐམས་ཅད་དང་ཀུན་ཞེས་པ་དོན་འདྲ་ཡང་། ནང་གསེས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི། ཐམས་ཅད་ཅེས་པ་སྐབས་རེར་ཕྱོགས་རེ་བ་ལའང་འཇུག་ཅིང་། ཀུན་ནི་མ་ལུས་པའི་དོན་ནོ།། ཐམས་ཅད་

ཅེས་པ་ཕྱོགས་རེ་བ་ལ་འཇུག་པ་ནི། སྒེལ་མར་བསྟོད་པ་སྔགས་རིམ་ཆེན་མོར་དྲངས་པ་ལས། གང་ལ་ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀུན། །གཏན་ནས་ཡོང་ཡེ་མི་མངའ་ཞིང་། ཞེས་དང་། བཟང་པོ་སྤྱོད་པའི་སྨོན་ལམ་ལས། ཐམས་ཅད་མ་ལུས་མངོན་དུ་འགྱུར་བར་ཤོག །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་རྣམས་སོ།།

ཐམས་ཅད་ནམ་མཁའ། ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་སྟེ་འོད་གསལ།

ཐར་པ། ❶ བཅིངས་པ་ལས་གྲོལ་བ་ལ་ཟེར། ❷ ལས་ཉོན་གྱི་འཆིང་བ་ལས་གྲོལ་བ་ལ་ཐར་པ་ཟེར། སྒྲ་བཤད་ནི། ལས་ཉོན་གཉིས་ནི་འཁོར་བར་འཆིང་བྱེད་ཡིན་ལ་དེའི་དབང་གིས་ཁམས་གསུམ་འཁོར་བའི་སྐྱེས་གནས་རྣམས་སུ་རང་དབང་མེད་པར་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བ་ནི་བཅིངས་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་པས་དེ་ལ་གྲོལ་བ་ནི་ཐར་པའོ། །རྒྱ་བ་ཤེས་རབ་ལས། ལས་དང་ཉོན་མོངས་ཟད་པས་ཐར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ནི། མ་ལུས་པར་སྤངས་པ། ངེས་པར་སྤངས་པ། བྱང་བར་གྱུར་པ། ཟད་པ། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ། འགོག་པ། རྣམ་པར་ཞི་བ། ནུབ་པ་ལ་སོགས་པ་ཀུན་བཏུས་སུ་གསུངས་ལ། སའི་དངོས་གཞི་ལས་ནི། རྟག་པ། བརྟན་པ། ཐེར་ཟུག་པ། མི་འགྱུར་བའི་ཆོས་ཅན། གནས། བླུང་། སྐྱབས། སྐྱབས། དཔུང་གཉིས། བདེ་བ། ཞི་བ། ལེགས་པའི་གཞི། བདེ་ལེགས་སུ་འགྱུར་བ། མི་གཡོ་བ། མི་གཞལ་བ། བལྟར་དཀའ་བ། འཆི་བ་མེད་པ། ཤུ་ངན་མེད་པ། འཆི་འཕོ་མེད་པ། རིམས་ནད་མེད་པ། ཡོངས་སུ་གདུང་བ་མེད་པ། ནད་མེད་པ། གཡོ་བ་མེད་པ། ཤུ་ངན་ལས་འདས་པ། སྤྲོས་པ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་བཤད་དོ། །ཞེས་མཆོམས་མཛོད་ན་གསལ།

ཐར་པ་ཆ་མཐུན། ཚོགས་ལམ། སྒྲ་བཤད་ནི། ① (མཆོམས་མཛོད) ཐར་པ་ནི་ཤུ་ངན་ལས་འདས་པ་ཡིན་ཞིང་། དེའི་ཆ་ནི་དེ་འཐོབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་སྤྱོར་ལམ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ཕན་འདོགས་པས་ན་མཐུན་ཞེས་བྱའོ། །མཆོམས་མཛོད་ལ་གཞི་བྱས་ཏེ་བཀོད། མདོར་ན་སྤྱོར་ལམ་ལ་ཕན་འདོགས་པའི་ལམ་ཡིན་པས། ཐར་པ་ཆ་མཐུན་ཞེས་བྱའོ། །② (ཁེ་ར་རྡེ་བཙུན་པ) ཉོན་སྤྲིམ་སྤངས་པའི་འགོག་བདེན་ནི་ཐར་པ་ཡིན་ཞིང་། ཉོན་སྤྲིམ་ཀུན་བཏགས་སྤངས་པའི་འགོག་བདེན་ཐར་པའི་ཆ་ཡིན་ལ། ཁྱོད་དེ་ཐོབ་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ལམ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སེ་ར་རྡེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གསུང་།

ཐལ་སྐད། ཐལ་མོ་བརྡབས་པའི་སྒྲ་སྐད། མཚན་ཉིད་ཀྱི་རྩོད་གླའི་སྐབས་ཐལ་ལུག་བརྡབས་པའི་སྒྲ་སྐད། རྒྱལ་མཆོག་ལྷ་པ་ཆེན་པོའི་རང་རྣམ་དུ་ཀུ་ལའི་གོས་བཟང་ལས། ཆོས་སྤྱོད་ཀྱི་གདངས་དང་ཐལ་སྐད་ཀྱི་སྒྲ་ཐོས་ཚེ་སྙིང་ཁོང་བདེ་སང་སང་ཡོང་བའི་ཆོས་པའི་ཡང་རྩེར་ཡོད་དོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

ཐལ་གོང་། དཔུང་མགོ། ཕྱག་པཉམ། ཕྱག་གོང་།

ཐལ་གོང་རྒྱས་པ། དཔུང་མགོ་ཕན་ཚུན་གྱི་བར་རྒྱས་པ།

ཐལ་འགྱུར། ཐལ་བཉམ་སྐྱེན་འཕེན་པའི་ངག། མདོའི་ཁྲུངས་ནི། སེན་རིངས་ཀྱིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་བདག་ནི་ཐམས་ཅད་མི་བཟོད་དོ་ཞེས་གསོལ་པ་ལ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས། གང་མི་བཟོད་པ་དེ་ཡང་མི་བཟོད་དམ། ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

ཐལ་འགྱུར་བའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དཀའ་གནད་བརྒྱད། ཀུན་གཞི་དང་། རང་རིག། རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་ཞལ་གྱིས་མི་བཞེད་པ་གསུམ། ཕྱི་དོན་དང་། ཉན་རང་ལ་ཆོས་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པ་ཡོད་པ། ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཉོན་མོངས་སུ་འཛོག་པ། ཞེས་པ་དང་ཚེ་མཚན་གྱིས་དུས་གསུམ་གྱི་འཛོག་ཚུལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་རྣམས་སོ། །དཀའ་གནད་བརྒྱད་གྲངས་འདྲེན་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་ཡོད་ཀྱང་འདི་ནི་ཇི་བཙུན་ཆོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་འཇུག་པའི་རྣམ་བཤད་ཆེན་མོར་གསུངས་པ་ལྟར་བཀོད།

ཐལ་འགྱུར་བའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དཀའ་གནད་ཀྱི་ཀུ། ། རང་རིག་འགོག་ལུགས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ། ། སྐྱ་རྐོལ་ཕྱི་རྐོལ་གཉིས་ཀ་ལ་རྩོད་གཞི་ཆོས་ཅན་མཐུན་སྣང་དུ་གྲུབ་པའི་སྟེང་བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་མི་དགོས་པས། རྣམ་འགྲེལ་སོགས་ལས་བཤད་པའི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱི་རྟགས་སྒྲུབ་མི་འདོད་ཅིང་། ཐལ་འགྱུར་བ་རང་ལུགས་ལ་གཞན་གྲགས་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་རང་གྲགས་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ཟེར་བ་དོན་གཅིག་པས། གཞན་གྱི་ཁས་ལྡང་ལ་འཕྲིས་ནས་བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་པའི་སྒྲུབ་ཚུལ་ཡིན་ཏེ་ཇི་ལྟར་ཐལ་འགྱུར་ཏེ་ཁྱོད་ཅག་གིས་ཁས་ལེན་པའི་ཐེ་ཚོམ་ཟད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཕྱི་དོན་དམ་དཔྱོད་པའི་རིགས་ངོར་མི་དམིགས་ཤིང་ཐ་སྙད་དཔྱོད་པའི་བློ་ངོར་ཡོད་པར་འདོགས་ཙམ་གྱི་ཕྱི་དོན་ཡོད་པར་འདོད་པ། ། ཐེག་པ་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་རང་གི་ཆོས་ལམ་འཁྲིང་ཐོག་ནས་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་ལྟ་བའི་ལྟ་བ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་ཤིང་། རང་རང་གི་འཕགས་ལམ་ཐོག་ནས་གང་ཟག་དང་ཆོས་གཉིས་རང་བཞིན་མེད་པ་སྟེ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཅེག་ཅར་མངོན་དུ་བྱས་པ་ཞིག་འདོད་པ། བློ་ལ་མངོན་དུ་བྱས་པ་ནི་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ལ་ཟེར། ། རང་རྒྱུད་པ་མན་ཉིས་མི་འདོད་ཀྱང་ཐལ་འགྱུར་བས་དུག་གསུམ་ཆར་གྱི་ངོ་བོ་བདེན་འཛིན་ཡིན་པས་ཉོན་མོངས་ཕྱི་མོ་དང་གྲུབ་མཐའ་ཤེས་སྒྲིབ་ཏུ་འདོད་པའི་བདེན་འཛིན་གང་ཡིན་ཉོན་སྒྲིབ་ཏུ་འདོད་པ། ། ཞེས་པ་རྒྱས་སྐྱེད་པས་ཞེས་པ་དངོས་པོར་འདོད་པ།

།ལ མདོ་སྡེ་སེམས་ཙམ་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་རྣམས་ཀྱིས་འདས་མ་འོང་གཉིས་འདུས་མ་བྱས་དང་མེད་
དགག་ཏུ་འདོད། དལྡན་བསྟན་པ་དང་དངོས་པོ་འདོད། བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་དང་། ཐལ་འགྱུར་བས་ཞེག་པ་
དངོས་པོར་འདོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་འདས་མ་འོང་ས་གཉིས་འདུས་བྱས་དང་མ་ཡིན་དགག་དང་། དལྡན་བསྟན་པ་དང་དངོས་པོར་འདོད་པ། ར མཐའ་ཡི་སོགས་ཁོང་ནས་ཐོན་པ་ནི་བདག་མེད་གཉིས་སྟོང་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་རང་རྒྱུད་པ་མན་ཉིས་འཇོག་པས་གང་ཟག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཕྱ་མོར་འདོད་པ། འདི་ཡན་གྱི་འདོད་ཚུལ་བརྒྱད་ནི་ཇི་ཙོང་ཁ་པའི་ཏིཀ་ཆེན་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ནང་བཞིན་ཡིན། དགག་ཕྱོགས་གསུམ་དང་། སྒྲུབ་ཕྱོགས་ནས་ལྟ་སྤྱི་ཐལ་འགྱུར་བའི་གྲུབ་མཐའ་ཆེན་པོ་བརྒྱད་ཟེར་ཡང་། ཅ མངོན་པ་གོང་འོག་གཉིས་ནས་བཤད་པའི་ཉོན་མོངས་རྣམས་རགས་པ་ཡིན་པས་རེ་ཞིག་སྤངས་པའི་ལམ་མ་ཞུགས་དང་ལམ་ཞུགས་ཚོགས་ལམ་པ་གང་ཟུང་ཡོད་ཀྱང་། ཚོགས་ལམ་འབྲིང་ཡན་གྱི་ལམ་བགྲོད་མི་ནུས་པས་མངོན་པ་གཉིས་ནས་བཤད་པའི་དགྲ་བཅོམ་དགྲ་བཅོམ་མ་ཡིན་པར་འདོད་པ། ༡༠ ཐལ་འགྱུར་བས་མི་རྟག་པ་རྟོགས་པའི་བློ་ལ་གྲུབ་མཐའ་འོག་མས་འདོད་པ་ལྟར་མ་གཏོགས་ཕྱ་རགས་གཉིས་མི་འབྱེད་ཀྱང་མི་རྟག་སོགས་བཏུ་དྲུག་གི་བཅོ་ལྔ་ལ་ཕྱ་རགས་གཉིས་ཕྱེ་བའི་རགས་པའི་མི་རྟག་སོགས་བཏུ་དྲུག་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ། ལམ་མ་ཞུགས་དང་ལམ་བཞུགས་ཚོགས་ལམ་འབྲིང་མན་ཆད་ལ་ཡང་ཡོད་པར་འདོད་པ། ༡༡ སངས་རྒྱས་ཕལ་པོ་ཆེ་ཡི་མདོ་ཚན་མདོ་སྡེ་ས་བཏུ་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ཏེ། དམན་ལམ་སྟོན་དུ་མ་སོང་བས་ས་བརྒྱད་པ་ནས་ཉོན་སྤྲིས་སྤང་བ་དང་། ཤེས་སྒྲིབ་ཉོན་སྒྲིབ་ཀྱིས་བཞག་པའི་བག་ཆགས་ལྡན་མེན་འདུ་བྱེད། ཀུན་བཏགས་དང་ལྡན་སྐྱེས་གཉིས་མེད་པ་སྒྲིབ་ལུང་མ་བསྟན་དུ་འདོད་པ། ༡༢ མངོན་སུམ་ལ་རྟོག་པ་དང་བྲལ་མི་དགོས་ཏེ། སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་ཇོག་ཀྱི་ཆོས་དངོས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཡིད་ཤེས་ཆོར་བ་བདེ་སྐྱག་བཏང་སྙོམས་གསུམ་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིན། སྐྱེ་འཇིག་མིག་ཤེས་ཀྱིས་དྲངས་པའི་སྐྱེ་བོ་དོན་མཐུན་ངེས་པའི་ངེས་ཤེས་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིན། འདི་གཉིས་ནི་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིན། སོ་སྐྱེའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྟོག་མེད་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ནི། གཞན་སེམས་ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས་དང་མངོན་པ་གཉིས་ནས་བཤད་པའི་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་མི་རྟག་སོགས་བཏུ་དྲུག་རྟོགས་པའི་བློ་ལྟ་བུར་འདོད་པ། ༡༣ རྗེས་དཔག་ཚད་མས་དྲངས་པའི་རྟོག་པ་བཅད་ཤེས་དང་། མངོན་སུམ་ཚད་མས་དྲངས་པའི་མངོན་སུམ་བཅད་ཤེས་གཉིས་ཀ་ཚད་མར་འདོད་པས་བཅད་ཤེས་ཚད་མར་འདོད་པ། ༡༤ ཕྱི་རོལ་པ་ནས་བརྒྱང་རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་སྣང་བས་ཆད་མཐའམ་མེད་མཐའ་སེལ། སྟོང་པས་རྟག་མཐའམ་ཡོད་མཐའ་

སེལ་ཟེར་བ་ཡིན་ཀྱང་། ཐལ་འགྱུར་བའི་སྐབས་སུ་སྦྱ་མ་དེ་གོ་ས་བཟེས་ནས། སྣང་བས་རྟག་མཐའམ་
ཡོད་མཐའ་སེལ། སྟོང་པས་ཆད་མཐའ་འམ་མེད་མཐའ་སེལ་བར་འདོད་པ། ༡༤ འགོག་བདེན་གང་
ཡིན་ཐམས་ཅད་དང་། འདུས་བྱས་འདུས་མ་བྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དབྱིངས་སམ་ཆོས་ཉིད་གང་ཡིན་དོན་
དམ་བདེན་པར་འདོད་པ། ༡༥ ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་སྟོང་ཉིད་ལ་རྟེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་
པར་བཞག་པའི་ཚེ་ལྷག་མེད་པ་དང་། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་མྱང་འདས་ནི་ལྷག་མེད་མྱང་འདས་དང་། མཉམ་
བཞག་ལས་ལྡང་ཚེ་ལྷག་བཅས་པ་དང་། དེ་ཡི་རྒྱུད་ཀྱི་མྱང་འདས་ལྷག་བཅས་མྱང་འདས་ཡིན་པ། ཀུ་རིའི་
བུ་ལ་རྗེས་སུ་རྟོས་པའི་མདོ་ཡི་རྗེས་སུ་འབྲང་ནས་ཐལ་འགྱུར་བས་འདོད་པའོ། ༡༧ ཁ་ནང་ལྟའི་ཤེས་པ་
དང་ཁ་ཕྱི་ལྟའི་ཤེས་པ་གཉིས་པ་མི་འདོད་དེ། རང་མྱོང་རང་རིག་མི་འདོད་པས། གཞན་མྱོང་གཞན་རིག་
གི་ཤེས་པ་མི་འདོད་པ། བློ་རིག་ཤེས་གསུམ་མངོན་འགྱུར་དུ་སྒྲུབ་བ་དང་། དེས་ཡུལ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
ཀྱང་། བློ་གང་ཡིན་མངོན་ལྡོག་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་ལྡོག་གྱུར་དུ་འདོད། ༡ཅ རྟོག་པས་ཕར་བཏགས་ཙམ་མ་
ཡིན་པའི་ཡོད་པ་གཅིག་བྱང་ཕྱིན་ཆད་དེ་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་དོན་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་དོན་
དང་། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་དོན་ཡིན་པས། སྟོང་ཉིད་གཏན་ལ་འབེབས་བྱེད་ཀྱི་དགག་བྱ་ཕྱོ་
མོར་འདོད་པའོ། ༡༩ བྱས་བསགས་ཀྱི་ལས་ཞིག་ནས་ལས་བསྒལ་པ་དུ་མ་སོང་བས་ཀྱང་འབྲས་བུ་
འབྱིན་པ། ༣ཀ ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ཀྱི་བདེན་པ་གཉིས་ནི། མཐར་ཐུག་དཔྱོད་པའི་རིགས་ཤེས་ཚད་མ་
དེ་ཁྱོད་ལ་མཐར་ཐུག་དཔྱོད་པའི་རིགས་སུ་སོང་བའི་རྟེན་པའི་དོན། དོན་དམ་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད།
མཚན་གཞི་ནི། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཕྱ་མོ་དང་། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཕྱ་མོ། སྟོང་ཉིད་བཅོ་བརྒྱད་རྣམས་
སོ། །ཐ་སྙད་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མས་རྟེན་དོན་གང་ཞེས། །དེ་ཁྱོད་ལ་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མར་སོང་བ། ཀུན་
རྫོབ་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི་ནི། དོན་དམ་བདེན་པ་མ་ཡིན་པའི་རྟག་པ་དང་དངོས་པོ་ཐམས་
ཅད་ཡིན་ནོ། །ལྷོང་རྡོལ་བ་མ་གསུང་།

ཐལ་ཆེན། མི་རྟག་ཀྱི་ཐལ་བ།

ཐལ་ཆེན་གྱི་བྱུག་པ། ལུས་ལ་བྱུག་རྒྱའི་མི་རྟག་ཀྱི་ཐལ་བ། དེའི་མཚོན་དོན་ནི། ཐལ་ཆེན་གྱི་བྱུག་པས་ལུས་ཀྱི་
ཆ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུག་པ་ནི་ཕྱི་བོ་ནས་བྱང་སེམས་ཞུ་བ་ལས་ལུས་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པའི་ཐབས་ཁྱད་པར་
ཅན་མཚོན་པར་གསུངས། བདེ་མཚོག་གི་ཡུམ་ལ་ཕྱག་རྒྱ་བྱ་གི་ནང་ནས་ཐལ་ཆེན་གྱི་བྱུག་པ་མེད་པའི་རྒྱུ་
མཚན་ཡང་དེ་ཡིན། རྗེའི་འདོད་འཛོ་ལ་གཞི་བྱས།

ཐལ་མོ་བཀག་པ། ལག་མཐིལ་གྱེན་དུ་བསྟན་པ།

སྦྱི་ར་མ་ཏི། [ལེགས་སྦྱར] ❶ དབུ་མ་རྩ་བ་ཤེས་རབ་ལ་རྒྱ་འགྲེལ་གྱགས་ཆེན་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ནང་གསེས་ཏེ། སློབ་དཔོན་ཟླ་གྲགས་བརྩན་པས་མཛད། འདི་བོད་དུ་མ་འགྱུར། རྩ་ཤེའི་རྒྱ་འགྲེལ་གྱགས་ཆེན་བརྒྱད་ལ་གཟེགས། ❷ རྒྱ་གར་གྱི་སློབ་དཔོན་ཟླ་གྲགས་བརྩན་པ།

ཐེག་ནག ཚ་དམྱལ་བརྒྱད་ཀྱི་གཉེས་པ་ནི། ཐེག་ནག་ཏུ་སྐྱེས་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་དམྱལ་སྡུང་རྣམས་ཀྱིས་ལུས་ལ་ཐེག་ནག་པོས་བཏབ་སྟེ་མཆོད་གྱིས་གཤེག་ཅིང་འཛོག་པར་བྱེད་པའི་སྡུག་བསྔལ་ཉམས་སུ་མྱོང་བར་བྱེད་པའི་སེམས་ཅན་དམྱལ་བའོ། ।

ཐེག་ལེ། ❶ ཕོ་མོའི་ལུས་བཅུད་དྲངས་མ། དཔེར་ན། ཐེག་ལེ་དཀར་དམར། ཐེག་ལེ་ཞེས་པ་སྤྱིར་ཕོའི་ཁམས་དཀར་པོ་ལ་གྱགས་ཆེ། ❷ ཀླད་ཀོར། རི་མོ་གོར་གོར་ཆུང་ངུ། མཐུག་རྗེས་གོར་མོ་ཆུང་ངུ། ❸ ཉིང་ཁྲའམ་བཅུད། དཔེར་ན། སྙིང་གི་ཐེག་ལེ། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❹ ཆ་ཤས། དཔེར་ན། ས་ཡི་ཐེག་ལེ། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། སྒྲ་བཤད་ནི། ཟླམ་པོའམ་གྱ་ཟུར་མེད་པས་ན་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ་བའམ། ཡང་ན་སྡུགས་རིམ་ཆེན་མོར་གསྲངས་པ་ལྟར། མ་སྤྲོས་པས་ན་ཐེག་ལེ་ཞེས་བྱའོ། ।

ཐེག་ལེ་གསུམ། སྡུགས་ཐེག [རང་གི་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བའི་ཟུང་སེམས་མི་ཤེགས་པའི་ཐེག་ལེ་ཙ་ཐུང་ཤད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་ཟླ་ཆེས་ཐེག་ལེ་ནུ་དང་བཅས་པའམ། སྙིང་གའི་སྡུགས་ཁཚོར] ।འོད་ཐེག [ཙ་ཐུང་ཤད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་ཐེག་ལེ་ནུ་དང་བཅས་པ་དེའི་ནུ་དང་ལས་འཕྲོས་པའི་འོད་དཀར་པོ་གྲོས་རིང་གི་དུ་བ་འདྲ་བ་ཞེག་ཡོད་པ་དེ་ལ་ཟེར] ।རྩེས་ཐེག [ཁམས་དཀར་དམར་གཉུ་ཁ་སྤྱིར་གྱི་ཚུལ་དུ་གནས་པ་ཆེ་ཆུང་ཡུངས་འབྲུ་ཙམ་པ་དེའོ] དང་གསུམ་མོ། ।ཐེག་ལེ་ཞེས་པ་ནི། ཟླམ་པོའམ་གྱ་ཟུར་མེད་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་དམིགས་ནས་བདེན་འཛིན་བག་ཆགས་དང་བཅས་པའི་གྱ་ཟུར་འཛོམས་པས་སོ། ।

ཐུ། མཆིལ་མ་གཏོར་བ།

ཐུ་བ། ❶ གོས་ཀྱི་བྱི་བག་ཅིག ❷ ལྷག་པའམ། ངན་པ། དཔེར་ན། ཁྱི་ཐུ་བོ། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❸ ཟླ་གོས་ཀྱི་གླ།

ཐུ་ན་དག། སོག་པོས་བོད་ལ་ཐུ་ན་ཅེས་འབོད། ཡུལ་གླ་ཕལ་མོ་ཆེས་བོད་ལ་དེ་ན་ཅེས་རེར། རྒྱ་ནག་པ་རྣམས་སྔོན་དུས་ཏུའུ་ཕན་དང་། དེང་སང་ས་ཙང་ངམ་ཤི་ཙང་ཞེས་འབོད།

ཐུ་མི་སཾ་སྐྲོ་ཀ། བོད་ཀྱི་ཡི་གེ་དང་བརྡ་དག་གི་སྒོལ་གཏོད་པ་པོ། འཇམ་དབྱངས་རྣམ་སྤྲུལ་ཆོས་རྒྱལ་སྒོང་བཙན་སྐམ་པོའི་ནང་བློན་ཞིག་སྟེ། གཞོན་ནུའི་དུས་སུ་རྒྱལ་པོའི་བཀའ་བཞིན་འཕོར་བཅུ་དྲུག་དང་བཅས་པ་རྒྱ་

གར་དུ་བྱོན་ནས་པཊྚི་ཀ་ལྟ་རིག་པའི་སེང་གེ་ལས་སྦྱངས་ཏེ། བོད་ཀྱི་ཡི་གེ་དང་བད་དག་གི་གཞུང་གི་སྒོལ་བཏོད། མདོ་སྡེ་ཟ་མ་ཏོག་བཀོད་པ་དང་། དཔང་སྐོང་དང་། མདོ་སྡེ་དཀོན་མཆོག་སྤྲིན་ལ་སོགས་པ་བསྒྲུབ། དཔལ་ཁཀའ་འགྱུར་བསྟན་འགྱུར་སོགས་བྱིགས་བམ་ཁྲི་ཆོགས་བཞལ་བར་ཡོད་པ་དང་། གཞན་ལ་འགྲམ་ཆུ་ལྟང་མི་དགོས་པའི་བོད་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རིག་གཞུང་བཟང་པོ་ཡོད་པ་ཡང་། སྨོབ་དཔོན་འདིའི་ཐུགས་རྗེ་ཉག་གཅིག་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་ཡིན་པས། བོད་གང་ས་ཅན་སོགས་ཉི་མ་ལ་ཡའི་རི་བཙུད་པ་རྣམས་ལ་སྐུ་དྲིན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་ཡིན་ནོ། །ཐུ་མི་ཉིད་ཀྱི་ཞལ་ནས། ང་དྲིན་ཅན་གྱི་བློན་པ་ཐོན་མི་ངས། །ལམ་བགྲོད་པར་དཀའ་བའི་ཚུ་གར་དུ། །ལུས་ཚ་གྲང་ཆེ་ཡང་དཀའ་བ་སྤྱད། །ཁོང་མཁས་པ་བྱམ་རེ་ལི་བྱིན་ལ། །ཡིད་གུས་པའི་ཚུལ་གྱིས་མོས་གུས་བྱས། །ཞེས་སོགས་དང་། ཡུལ་མཐའ་འཁོབ་བོད་ཀྱི་ཚུལ་ཁམས་འདི་ར། །མི་མཁས་པ་སྤེའུས་པའི་སྡུ་མ་ཡིན། །ང་མུན་པ་སེལ་བའི་སྒྲོན་མེ་ཡིན། །རྗེ་ཚུལ་པོ་ཉི་ཟླའི་ཚུལ་དུ་བཞུགས། །གྲོགས་བློན་པོའི་ཁྲོད་ན་ང་ཙམ་མེད། །བོད་ཁ་བ་ཅན་པའི་མི་རྣམས་ལ། །ང་ཐོན་མི་བཀའ་དྲིན་མི་ཆེའམ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །སྒྲ་བཤད་ནི། ཐུ་མི་ནི་རུས་ཀྱི་མིང་དང་། སཾ་ནི་ཡང་དག་པའམ་བཟང་པོ། སྒོ་ཏ་ནི་བོད་དེ། བོད་བཟང་པོ་ཞེས་ཚུ་གར་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཆེས་ཆེར་བསྔགས་པར་མཛད་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །ཐོན་མི་སཾ་སྒོ་ཏ་ཡང་ཟེར།

ཐུགས་རྗེ་དམ་པ། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ།

ཐུགས་གཉིར། ❶ དོན་གཉིར། ❷ སྨོབ་གཉིར།

ཐུགས་དམ། ❶ དམ་བཅའ། དཔེར་ན། ཐུགས་དམ་བརྟན་པོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❷ དགེ་སྦྱོར། ཉམས་ལེན། དཔེར་ན། ཐུགས་དམ་གྱི་མཐིལ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❸ ཉིང་ངེ་འཛིན། སྙོམ། དཔེར་ན། ཐུགས་དམ་ལ་བཞུགས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❹ མོ། བརྟག་པ། དཔེར་ན། ཐུགས་དམ་ཞུ་བ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❺ རེ་བ། འདོད་པ། དཔེར་ན། ཐུགས་དམ་སྐོང། ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

ཐུགས་དམ་གྱི་མཐིལ། ཉམས་ལེན་གྱི་རྩ་བ། ཉམས་ལེན་བྱེད་རྒྱུའི་མཐར་ཐུག་གམ་གཅོ་བོ།

ཐུགས་དམ་ལ་བཞུགས། སྐྱེས་ཆེན་དམ་པ་རྣམས་སྐུ་གཤེགས་དུས་འཆི་བ་འོད་གསལ་གྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་སྙོམས་པར་ཞུགས་པ་ལ་ཟེར། འདི་ལ་དོགས་གཅོད། རྗེ་ཤེས་རབ་ཀྱི་མཚོའི་འཇིགས་རྟེན་ལས། སྐར་རྒྱུད་སྐོད་དུ་རགས་པ་ཉིར་ལྷའི་གྲངས་འདྲེན་ཙམ་མི་ཐོན་པ་མང་པོ་འདའ་དུས་ཐུགས་དམ་ལ་སྐོད་པ་དང་། ཡུར་ལ་འཇའ་ཟུག་པ་སོགས་འདུག་པ་ཅི་ཡིན་ཞེས་ཀུན་གཡིན་གོང་མས་སྤད་རྒྱུད་དོ་རྗེ་འཆང་ལ་

ཞུས་པར། དེ་དག་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ཐུགས་དམ་ལ་སྙོད་མི་ནུས་ཀྱང་རྒྱུ་ཀྱི་རྟོ་རྗེའི་ཚེག་ཟབ་མོ་ངག་འདོན་ཚུད་ཆད་ཀྱིས་བསླགས་པས་དཔའ་བོ་མཁའ་འགྲོས་འོད་གསལ་བཙན་ཐབས་སུ་འཇིན་འཇུག་པ་བདེ་མཆོག་སྟོན་ལམ་དུ། དེར་ནི་འཆི་བའི་འོད་གསལ་ཟིན་མཛད་ཅིང་། །ཞེས་པ་ལྟར་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པས་སྔགས་ཀྱི་དམ་ཚིག་དག་པ་གཞིར་བཟུང་ནས་ཉམས་ལེན་ལ་ཅི་ནུས་ཀྱིས་འབད་ན་དེ་འདྲའང་སྲིད་པ་རེད། ཅེས་གསུངས་པའི་ལོ་རྒྱུས།

ཐུགས་ནང་ཉེ་པོ། ཕན་ཚུན་བློ་ཐག་ཉེ་པོ། དཔེར་ན་ཁོང་གཉིས་ཐུགས་ནང་ཤིན་ཏུ་ཉེ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

ཐུགས་ནང་མཐུན་པོ། ཕན་ཚུན་བློ་སེམས་མཐུན་པོ།

ཐུགས་མ་ཆེས། (ཞི་ས) ཡིད་མ་ཆེས།

ཐུགས་བརྩེ་བ་ཅན། སྡུག་བསྔལ་གྱི་འདབ་དུ་བྱིང་བ་རྣམས་ཡོངས་སུ་སྐྱོབ་པར་མཛད་པ་ཞེས་པའི་དོན།

ཐུགས་བརྩེ་བའི་སྤྲད་དུ། ལན་དུ་རེ་བའི་བློས་མ་ཡིན་པར། ཐུགས་བརྩེ་བ་དང་ཕན་སེམས་ཀྱིས་སྐོ་ནས། ཞེས་པའི་དོན།

ཐུགས་ལས། ❶ འཕྲིན་ལས། ལས། ❷ སེམས་ཁྲལ། ཐུགས་ཁྲལ། རྒྱ་ཆེར་རོལ་པའི་མདོ་ལས། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་བཞི་རྒྱལ་པོ་ཟས་གཙང་མའི་དྲུང་དུ་འོངས་ཏེ་འདི་སྐད་ཅེས་སྨྲས་སོ། །ལྷ། ཐུགས་ལས་མ་མཛད་པར་བཏང་སྙོམས་སུ་བདེ་བར་བཞུགས་ཤིག། བདག་ཅག་གིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཚོ་བྱང་བཤམ་མོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཐུགས་ལས་ཆུང་ངུ་ར། ❶ ལས་ཀ་ཉུང་ངུ་སོང་བ། འདུལ་བ་ལུང་ཕྱན་ཆེགས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལས། ཐུགས་ལས་ཆུང་ངུར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཕྱིན་ལས་ཆུང་བར་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་སེམས་ཅན་ལ་ཕན་གདགས་པའི་མཛད་པ་ནི་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཕྱིན་ལས་ཡིན་ལ། སེམས་ཅན་ལ་ཕན་གདགས་པ་ཡང་དགེ་སློང་ཀུ་རིའི་བུས་བསྒྲུབས་པ་དེའི་ཕྱིར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཐུགས་ལས་ཆུང་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །❷ (ཕལ་སྐད་དུ) ཐུགས་ལྷོད་ལྷོད་བྱས་ན་བཞུགས། ཞེས་པ་དང་འདྲ། དམ་ཚོས་པདྨ་དཀར་པོའི་མདོ་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཚོགས་དེས་སྐྱ་སྐད་གཅིག་ཏུ་ཚིག་འདི་སྐད་ཅེས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་ཐུགས་ལས་ཆུང་ངུར་ཅི་བདེར་བཞུགས་སོ་གསོལ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཐུན་མོང་བའི་བསྙབ་བྱ། སྐྱབས་འགྲོའི་བསྙབ་བྱ་ལ་སྐྱབས་གསུམ་སོ་སོའི་བསྙབ་བྱ་དང་། ཐུན་མོང་བའི་བསྙབ་བྱ་གཉིས་ལས། ཐུན་མོང་བའི་བསྙབ་བྱ་ལ་དྲུག་ནི། དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་ཁྱད་པར་དང་ཡོན་ཏན་དྲན་

པའི་སྒོ་ནས་ཡང་དང་ཡང་དུ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ། བཀའ་དྲིན་དྲན་པའི་སྒོ་ནས་ཅི་བཟའ་ཅི་འཐུང་གི་ཕུད་ཀྱིས་མཆོད་པ། གཞན་སྐྱབས་འགྲོ་ལ་འགོད་པ། བྱ་བ་གང་བྱེད་ཀྱང་དཀོན་མཆོག་ལ་བློ་བཀལ་ནས་བྱེད་པ། ཕན་ཡོན་དྲན་པའི་སྒོ་ནས་ཉིན་ལན་གསུམ་མཚན་གསུམ་དུ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ། དཀོན་མཆོག་གསུམ་སྤྲོག་གམ་ཐ་ན་བཞད་གད་ཀྱི་ཕྱིར་ཡང་མི་གཏོང་ཞིང་སྲུང་བའོ། །

ཐུན་མོང་ལམ་སྦྱངས། ངེས་འབྱུང་བྱང་སེམས་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་གསུམ་ཉམས་འོག་ཏུ་ཆུད་པ་ལ་ཟེར། སྐྱབས་བཤད་ནི། མདོ་སྡེགས་གཉིས་ཀྱི་ཐུན་མོང་བའི་ལམ་ལམ་གཅོ་རྣམ་གསུམ་ལ་བློ་སྦྱངས་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །

ཐུན་ཚོད་དུ་རུང་བའི་སྨན། སྨན་བཞིའི་ཡ་གྱལ་ཏེ། རྒྱ་དུས་རུང་། སྨན་ཞག་བདུན་པ། འཚོ་བཅང་གི་སྨན་ལས་བྱུང་བའི་ཁུ་བ་ཤིན་ཏུ་སྐ་བ་རྣམས་སོ། །དེ་ལེ་ར་ན་དུས་རུང་ལས་བྱུང་བ། རྩམ་ཐང་ཤིན་ཏུ་སྐ་བ་ལྟ་བུ། སྨན་ཞག་བདུན་པ་ལས་བྱུང་བ། བྱ་རམ་གྱི་ཁུ་བ་ཤིན་ཏུ་སྐ་བ་ལྟ་བུ། འཚོ་བཅང་གི་སྨན་ལས་བྱུང་བ། ཙ་དུ་བ་དུ་སྐྱུ་དུ་གསུམ་གྱི་ཁུ་བ་ཤིན་ཏུ་སྐ་བ་རྣམས་ལྟ་བུའོ། །སྐྱ་བཤད་ནི། དེ་དག་ལས་འགའ་ཞིག་ནི་ཉིན་མོའི་ཐུན་ཚོད་ཀྱི་མཐའ་རུ་སྐར་འཆར་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པའི་དུས་ཚུན་དང་། འགའ་ཞིག་ནི་མཚན་མོའི་ཐུན་ཐ་མ་སྐྱ་རེངས་འཆར་བ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པའི་གནས་སྐབས་ཚུན་ཆད་དུ་ལོངས་སྤྱོད་དུ་རུང་གི། དེ་ལས་འདས་ན་མི་རུང་བས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ། དེ་ལ་སྨན་ཞེས་བརྗོད་པ་ནི། དེ་དག་གིས་སྐོམ་ནད་སེལ་བར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་དུ་བཏགས།

ཐུབ་པ་དགོངས་རྒྱན། ❶ སྤྲོབ་དཔོན་ཨ་ཐུང་ཀ་རས་མཛད་པའི་བསྟན་བཅོས་ཤིག ❷ ཤེ་ལོ་ཀ་སྟོང་ཕྲག་ཕྱེད་དང་དུག་པ་ཞིག་སྟེ། སྤྲོབ་དཔོན་འཇིགས་མེད་འབྱུང་གནས་སྦས་པས་མཛད།

ཐུབ་པའི་དབང་པོ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས་ཤིག། ཐུབ་པའི་སྒྲ་ནི་ཅན་རང་དག་བཅོམ་ལྡན་འདུག་མོད་ཀྱང་། ཐུབ་པའི་དབང་པོ་མིན་པས་སངས་རྒྱས་ཉིད་ལ་ཐུབ་པའི་དབང་པོ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཅན་རང་དང་བྱང་སེམས་རྣམས་ལས་ཀྱང་གོང་ར་མེད་པའི་ཆོས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་དམ་པ་བརྙེས་པ་དང་། གང་ཟག་གསུམ་པོ་དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀས་ཆོས་ཀྱི་སྲིད་ལ་མངའ་སྐྱར་བའི་ཕྱིར་རོ། །

ཐུབ་དབང་གཉིས་པ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས་ཤིག བཀའ་བརྒྱད་ཀྱི་མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་འགོས་ལོ་ཙྪ་བ་གཞོན་ནུ་དཔལ་གྱིས་ཆེ་བསྟོད་མཛད་ནས་བཏགས་པ་ཞིག་ཡིན། མཁས་གྲུབ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པའི་དེབ་སྡེན་དུ་གསལ།

ཐུར་སེལ། རྩ་བའི་རླུང་ལྟའི་ཡ་གྱལ་ཏེ། འདོམས་སམ་གསང་གནས་ན་གནས་ཤིང་། བྱིད་ལས་བཤང་གཅེ་ཁུ་ཁྲག་སོགས་འཕེན་འཛིན་བྱེད་པའི་རླུང་ཞེས་བྱ། ཁ་དོག་ནི་སེར་པོ་ཡིན་པར་རྟེའི་རིམ་ལྟ་གསལ་སྒྲོན་ན་གསལ། ཐུར་སེལ་ལྟེ་བ་ནས་བཤང་ལམ་དང་རྐགས་ཀྱི་རྩེའི་བར་དུ་འབྱུང་འཇུག་བྱེད་པར་གསུང་། སྐྲ་བཤད་ནི། བཤང་གཅེ་ཁུ་ཁྲག་སོགས་ཐུར་དུ་སེལ་བའམ་འཕེན་པར་བྱེད་པས་ན་ཐུར་སེལ་ཞེས་བྱའོ། ।

ཐེ་ཚོམ། མཐའ་གཉིས་སུ་དོགས་པ། ཡིད་གཉིས། ནེམ་ནུར། འཕྱང་མོ་ཉག། སོམ་ཉི། སོམ་ཉིའི་དྲ་བ་རྣམས་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་སུ་བཤད།

ཐེ་ཚོམ་ཉོན་མོངས་ཅན། རྩ་ཉོན་དྲུག་གི་ལྟ་པ་ནི། བདེན་བཞི་དང་ལས་འབྲས་སོགས་གང་ཟུང་ལ་དམིགས་ནས་མཐའ་གཉིས་སུ་དོགས་པའི་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་སེམས་བྱུང་གང་ཞེག། དགེ་བ་ལ་བར་དུ་གཅོད་བྱེད་དོ།། བྱིད་ལས་ནི་ཐེ་ཚོམ་ཟེས་ནས་མི་འཇུག་པར་བྱེད་པའོ། ।

ཐེ་ར་བ་དྲ། (ལེགས་སྦྱར) གནས་བརྟན་སྒྲ་བ། རྒྱ་གར་གྱི་ཉན་ཐོས་སྡེ་པའམ། གནས་བརྟན་སྡེ་པ་རྣམས་ལ་ཐེ་རབད་ཞེས་འབོད་པ་ལས། ཉིན་ལྟན་སྐྱེ་ཐེག་པ་དམན་པ་ཞེས་འབོད་ན་དམའ་འབེབས་སུ་འགྲོ་བས་དེ་དག་ལ་བག་ཟེན་བྱེད་དགོས། དེའི་སྐོར་ཟུར་ཙམ་ཞིག་སིལ་ལའི་ལོ་རྒྱུས་ན་གསལ།

ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད། གཞན་དོན་དུ་ཇོགས་བྱང་ཐོབ་པར་འདོད་པའི་སེམས།

ཐེག་ཆེན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྐྱབས་འགྲོ། གཞན་སྐུག་བསྔལ་གྱིས་མནར་བ་ལ་མི་བཟོད་པའི་སྙིང་བརྩེ་བས་རྗེན་པའི་སྐྱབས་འགྲོ་ལ་རེར།

ཐེག་མཆོག་འགྲོར་ལོ་བཞི། འགྲོར་ལོ་བཞི་དང་དོན་འདྲ། འགྲོར་ལོ་བཞི་ལ་གཟིགས།

ཐེག་པ། ❶ ཁྱག་པ། ཡར་འདེགས་ནུས་པ། ❷ ཁྱོགས། འདེགས་ཁྲི། རྟ་སོགས་བཞོན་པའི་རེགས་ལ་ཟེར། འདུལ་བའི་གོས་ཀྱི་གཞིར་གསུངས། ❸ ལམ། དཔེར་ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། སྐྲ་བཤད་ནི། བགྲོད་པས་ན་ཐེག་པའོ། །ཞེས་སྟགས་རིམ་ཆེན་མོ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར། འགྲོ་བའམ་བགྲོད་པར་བྱེད་པས་ན་ཐེག་པའོ། །དཔེར་ན་འཇིག་རྟེན་ན་རྟ་དང་གླང་པོ་ཆེ་སོགས་ལ་ཐེག་པ་ཞེས་གྲགས་པ་ཡང་ཁྱར་ཁྱེར་ནས་བགྲོད་པར་བྱ་བའི་དོན་གྱིས་ཡིན་ལ། དེ་དང་མཐུན་པར་ར་ཐག་གཞི་དོན་གྱི་ཁྱར་ཁྱེར་ནས་གོ་འཕང་མཆོག་ལ་བགྲོད་པར་བྱེད་པས་ཐེག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། ।

ཐེག་པ་ལྔ། ལང་ཀར་གཤེགས་པའི་མདོ་ལས་གསུངས་པའི་ཐེག་པ་ལྔ་ནི། ༡ ལྷ་ཡི་ཐེག་པ། (འདོད་པའི་མངོན་མཐོ་སྐྱེས་བྱེད་ཀྱི་ལམ་དགེ་བཅུའི་ལས་ལམ་ལྷ་བུ།) ༢ ཚངས་པའི་ཐེག་པ། (ཁམས་གོང་མའི་གོ་འཕང་སྐྱེས་བྱེད་གཟུགས་

གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་ལྔ།) ཟ ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ། ཅ རང་རྒྱལ་གྱི་ཐེག་པ། ཡ སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པ་དང་ལྡབ་བོ། །

ཐེག་པ་ཐུན་མོང་། ❶ ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་ཐུན་མོང་བ། ❷ (བཀའ་རྙིང་) རྒྱུའི་ཐེག་པ་དང་འབྲས་བུའི་ཐེག་པ་ཐུན་མོང་བའི་འདོད་ཚུལ་དེ། མདོ་སྡེགས་ཐུན་མོང་བའི་འདོད་ཚུལ་ལོ། །

ཐེག་པ་ཐུན་མོང་བ། ཐེག་པ་ཐུན་མོང་དང་འདྲ།

ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་སྦྱོ་བ། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པར་སྦྱོ་བ།

ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་སད་པ། བརྩེ་བ་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་རང་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པ་ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་སད་པར་འཇོག། འཚོང་རྒྱ་རྩུང་གི་རིགས་སམ་ནུས་པ་དེ་ཉིད་སད་པའམ་བརྟས་པར་བྱེད་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །

ཐེག་པ་མཆོག་གིས་འགྲོ་བ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་འགྲོ་བ།

ཐེག་པ་སྣ་ཚོགས་སུ་སྦྱོ་བ། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་གྲུབ་པར་སྦྱོ་བ།

ཐེག་པ་གསུམ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ། རང་རྒྱལ་གྱི་ཐེག་པ། ཐེག་ཆེན་ཐེག་པ་དང་གསུམ།

ཐེར་འབྱམ། དུང་ཕྱུར་བཙུ། བྱ་བ་ཕྲག་བཅུ་རྩམས་དོན་གཅིག

ཐོ་ཆོར་མ་ཤོར་བ། འཇེམ་མེད་དུ་གང་བྱུང་མི་བྱེད་པའི་དོན།

ཐོ་ལོག ❶ ཁ་ཏ་ལ་མ་བོང་བུ་ཡིན་ན་ཐོ་ལོག་ཟེར་ཞེས་པའང་མཐོང་། རྟེལ་ལ་གཅིག་སེ། ❷ རྟ་དང་དྲེའུ་སོགས་གཟུགས་བོངས་ཐུང་བ་དང་ཆུང་ངུ་རྣམས་ལ་ཐོ་ལོག་ཅེས་ཟེར་བ། བོད་རྒྱ་ཆོག་མཛོད་ཆེན་མོར་གསལ། རྟ་ཐོ་ལོག་དང་དྲེའུ་ཐོ་ལོག་ཟེར་བ་ལྟ་བུ།

ཐོག་ཐག ཐམས་ཅད། རྟིལ་པོ། འདུལ་བ་གཞིའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་ན་གསལ། མཚན་ཐོག་ཐག་རྟ་བསྒོམས་ལྟ་བུ།

ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་དགེ་བ། དམ་པའི་ཆོས་ལ་ཟེར། ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་བཟང་བ། དཔེར་ན། དམ་པའི་ཆོས་ལྟ་བུ་ཐོག་མར་ཉོན་ལ་འཇིན་པའམ་ཐོས་པའི་དུས་ན་དགེ་བ། བར་དུ་དེའི་དོན་སེམས་པ་ན་དགེ་བ། ཐ་མར་དེའི་དོན་བསྒོམ་པ་ན་དགེ་བ། ཞེས་པའི་དོན་ཏོ། །ཞེས་འདུལ་བ་ལུང་ཕྲན་ཆེགས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་གསུང་།

ཐོགས་མེད། འཇམ་གྲིང་མཇེས་པར་བྱེད་པའི་རྒྱན་དུ་གི་ཡ་ཀྱུལ། སེམས་ཙམ་པའི་ཤིང་རྟའི་སྒོལ་འབྱེད་ཆེན་པོ་སྤྲོབ་དཔོན་ཐོགས་མེད་ནི། སྟོན་པ་མྱ་ངན་ལས་འདས་ནས་ལོ་དགུ་བརྒྱ་ཙམ་ལོན་པ་ན། བྱམ་ཅེ་མོ་

གསལ་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཞེས་པའི་སྒས་སུ་སྐྱེ་འཁྲུངས། རེ་བྱ་ཀོང་གི་ཕུག་ཏུ་རྡེ་བཙུན་བྱམས་པ་བསྒྲུབ་ཏུ་བྱོན་ཏེ་ལོ་གསུམ་བསྒྲུབས་པས་མཚན་མ་ཅམ་ཡང་མ་བྱུང་བས། ཡིད་སྐྱོ་སྡུག་ཕྱིར་ཐོན་པ་ན། ཁན་མོ་ཞེག་གིས་ཤིང་བལ་གྱི་འདབ་མས་ལུགས་ཀྱི་སྟོང་པོ་ལ་ཁབ་བྱེད་པ་མཐོང་། ཁབ་རྡེ་ལྟར་བྱུང་ཞེས་དྲིས་པས། སྟེང་སྟོབས་ལྡན་པའི་སྐྱེས་བུ་ཡིས། །བསྒྲུབས་ན་མི་འགྲུབ་གང་ཡང་མེད། །དཀའ་ཡང་བརྟག་པ་མ་དོར་ན། །རེ་བོ་རྣམས་ཀྱང་ཐལ་བར་ཆྱོག །ཅེར་བས་ལོ་དྲུག་དང་དགུ་བསྒྲུབས་ཏེ་ཐོན་པ་ན། ཆུ་ཐེགས་ཀྱིས་ཀྱང་བྱག་ཅད་པ། བྱ་སྒྲོས་ཀྱང་བྱག་ཅད་པར་མཐོང་སྟེ་ལོ་བཅུ་གཉིས་སུ་བསྒྲུབས་ཀྱང་མཚན་མ་ཅམ་ཡང་མ་བྱུང་བས། སྐྱོ་སྟེ་ཕྱིན་པ་ན་ཁྱི་མོ་རོ་སྐད་འབྱས་གཞིག་པ། རོ་སྟོད་རྒྱག་ཅིང་ཟ་བ་ཞིག་མཐོང་ནས་སྟིང་རྡེ་ལྟག་པར་སྐྱེས་ཏེ། བསལ་བ་ན་འབྱ་འཆི། མ་བསལ་ན་ཁྱི་མོ་འཆི་བར་སྣང་བས། རང་གི་ལུས་ལས་ཀ་བཅད་དེ་དེར་འབྱ་བསལ་སྟམ་སྟེ། སྤུ་གྲིས་རང་གི་ལུས་ལས་ཀ་བཅད། ལག་པས་བླང་ན་ཤི་ཡིས་དོགས་ཏེ་སྤྱན་བཙུམ་སྟེ་ལྷགས་ཀྱིས་བླང་སྟམ་པ་ན། ཁྱི་མེད་པར་རྡེ་བཙུན་བྱམས་པ་འོད་དང་བཅས་པ་མཐོང་ནས། ཀྱེ་མ་ཡབ་ཅིག་བདག་གི་སྐུབས། །ངལ་བཀྱས་འབད་ཀྱང་འབྲས་མ་མཆི་སས།། ཅེ་ཕྱིར་ཆར་སྤྲིན་ཀུ་མཆོའི་དཔྱང་། །གདུང་བས་བསྡིགས་ཏེ་སྐོམ་ཚད་འབབ། བདག་གིས་དེ་ཙམ་བསྒྲུབས་ཀྱང་རྟགས་ཙམ་མ་བྱུང་ན། ཐུགས་རྡེ་རེ་ཆུང་ཞེས་འཁངས་{འཁངས་ཞེས་པ་ཡིད་ཆད་པའམ་མ་མགུ་བའི་དོན་ཡིན།} པས་རྡེ་བཙུན་གྱིས། ལྷ་ཡིས་རྒྱལ་པོས་ཆར་ཕབ་ཀྱང་། །ས་བོན་མི་རྟུང་མི་འཁྱུངས་ལྟར།། སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི་བྱོན་གྱང་ཀང་། །སྐལ་བ་མེད་པས་བཟང་མི་མྱོང་། །ང་དང་པོ་ནས་ཡོད་དེ་ཁྱོད་རང་གི་སྒྲིབ་པས་མ་མཐོང་ལ། དལ་སྟེང་རྡེ་ཆེན་པོ་སྐྱེས་པས་སྒྲིབ་པ་དག་སྟེ་མཐོང་བ་ཡིན་གསུངས། ཡིད་མ་ཆེས་ན་ང་ཕྱག་གོང་དུ་ཁྱེར་ལ་གཞན་ལ་སྟོན་ཅེག་གསུངས། བསྟན་པས་སུས་ཀྱང་མ་མཐོང་བས་ཡིད་ཆེས་སོ། །ཁྱོད་ཅི་འདོད་གསུང་བ་ལ་ཐེག་ཆེན་དར་བ་ཞུ་འཚལ་བྱས་པས། ངའི་ཆོས་གོས་ལ་འཇུས་ཤིག་གསུངས་ནས་དགའ་ལྟན་དུ་བྱོན་ཏེ་ལྷའི་དྲོ་སྐད་གཅིག་གམ། མི་ལོ་ལྟ་བཙུའི་བར་ཆོས་གསན། སྒས་དོན་མངོན་རྟོགས་རིམ་པ་གསལ་བར་སྟོན་པའི་བྱམས་ཆོས་སྡེ་ལྟ་མི་ཡུལ་དུ་གདན་དྲངས། དེའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་པའི་བསྟན་བཅོས་ས་སྡེ་ལྟ་དང་། སྡོམ་རྣམ་གཉིས་སོགས་མང་དུ་མཛད། ལོ་བརྒྱ་དང་ལྟ་བཅུར་བཞུགས་ནས་ཐེག་ཆེན་གྱི་བསྟན་པ་དར་བར་མཛད་དོ། ।

ཐོད་རྒལ། རིམ་པ་འཆོལ་བ། སྟེལ་ཞི་ཡང་རེར། སྟེལ་ཞི་ནི་འཕྲེད་གཞུང་གཉིས་སུ་ཕྱི་བའི་འཕྲེད་ཀྱི་མིང་དུའང་བཤད།

ཐོད་ཁལ་བ། ❶ ལམ་ལ་གོ་རིམ་ངེས་མེད་དུ་བགྲོད་པའི་གང་ཟག། དཔེར་ན་ཐོད་ཁལ་བའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་དགེ་འདུན་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❷ (ཕུག་ཆེན) དབང་པོ་འབྱིང་ངམ་སྟོན་སྦྱངས་འབྱིང་ལ་གོ་ཚུར་རྟོགས་དང་རྣལ་འབྱོར་བཞི་པོ་སྟེ་མ་སྟ་མ་མ་བརྟན་པར་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་ཐོལ་གྱིས་སྐྱེ་བའི་ཚུལ་ཞིག་སྟེ། དཔེར་ན། སྤྲིན་བར་གྱི་ཉེ་མ་འཆར་ནུབ་གོ་རིམ་ངེས་མེད་དང་འདྲ་བར་བཤད།

ཐོད་པ། <གསལ།> ❶ མགོའི་ཐོད་རུས། གསང་སྔགས་ཀྱི་ཡི་བྱད་ཅིག་སྟེ། རྒྱ་ནི་མིའི་ཐོད་པ་དངོས་སམ། ཡང་ན་ལྷགས་ཟངས་གསེར་དངུལ་སོགས་ལས་བཟོས་པ་ཡང་རུང་། མི་ཐོད་དེ་ཡང་དུམ་བུ་གཅིག་ནས་ལྟའི་བར་ཡོད་ན་བཟང་བ་ཡིན། ཁ་དོག་ནི་དཀར་ལ་དམར་མདངས་ཆགས་པ། མཁྲིགས་ཤིང་ལྷི་བའི་རིགས་ནི་བཟང་པོར་བཤད། ཐོད་པའི་ནང་གི་དབུས་སུ་མཐེབ་རྡེས་འདྲ་བ་བཞི་ཡོད་ཅིང་། དཔྱལ་བའི་ནང་གི་དབུས་སུ་ཡང་མཐེབ་རྡེས་འདྲ་བ་གཅིས་དང་ལྡན་པ། སྐྱེས་པ་དར་མ་ཙོ་ཆང་བའི་ཐོད་པ་བྱུང་ན་ལེགས་ཤིང་། བྱད་མེད་དང་ནལ་བུའི་ཐོད་པ་འཆང་མི་རུང་བར་ཀློང་དོལ་ཏུ་མ་གསུང་། ཐོད་པའི་སྣུ་བཤད་ནི། ལུས་ཀྱི་ཐོད་ལ་ཡོད་པས་ན་ཐོད་པ་ཟེར། ❷ ཕལ་སྐད་དུ་བསོད་ནད་ལའང་འཇུག་སྟེ། བསོད་བདེ་སྐམ་པོ་ལ་ཐོད་པ་སྐམ་པོ་ཟེར་བ་ལྟ་བུ།

ཐོད་པའི་མཆོག་དོན། ཐོད་པ་ཕྱི་དཀར་བས་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཤེས། ནང་དམར་བས་སྟོང་ཉིད། གཉིས་ཀ་ཐོད་པ་གཅིག་ལ་ཚང་བས་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་མཆོག

ཐོད་དབྱུག ཁ་ཏྭཾ་གའི་མིང་ཡིན་པར་བཤད།

ཐོད་ཚལ། ཐོད་པ་ལ་སྐྱ་དང་བཅས་པའི་པགས་པ་འབྱར་བ།

ཐོབ་ཀྱིས་འཇལ་བ། རྟེད་པའི་བསམ་པ་ཅན་གྱིས་སེར་སྣ་ཅན་ལ་སོགས་པ་ལ་གཏོང་བ་ལ་རྒྱ་ཆེར་བསྒྲགས་པ་བྱེད་པ་ནི་ཐོབ་ཀྱིས་འཇལ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འདུལ་བ་ལུང་ཕྱན་ཚེགས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལས་གསུངས།

ཐོལ་སྐྱེས། ཐྲོ་བུར་དུ་སྐྱེས་པའི་ཚོས།

ཐོལ་གྱིས་སྐྱེས་པ། ཐོལ་གྱིས་བྱུང་བ་དང་འདྲ།

ཐོལ་གྱིས་བྱུང་བ། ཐྲོ་བུར་དུ་བྱུང་བ། ཆུ་ལས་ཆུ་བུར་རྡོལ་བ་ལྟར་ཐྲོ་བུར་དུ་བྱུང་བ།

ཐོས་སྒྲོག ཉན་ཐོས། སྒྲ་བཤད་ནི། འབྲས་བུའི་མཚོག་གམ་སངས་རྒྱས་སུ་བགྲོད་པའི་ལམ། སངས་རྒྱས་རྣམས་ལས་ཐོས་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཅན་ལམ་དེ་དོན་དུ་གཉེར་བ་རྣམས་ལ་སྒྲོག་པར་བྱེད་པས་ན་ཉན་ཐོས་སམ་ཐོས་སྒྲོག་ཞེས་བྱའོ། །

ཐོས་པ། ❶ རྣ་བས་གོ་བ། ❷ ཐོས་བྱུང་གི་ཤེས་རབ། ཡོན་ཏན། དཔེར་ན། སྐྱེས་རབས་ལས། ཐོས་པ་གཏི་མུག་མུན་སེལ་སྒྲོན་མེ་ཡིན། །ཀུན་པོ་ལ་སོགས་མི་འཁྲུར་ཆོར་གྱི་མཆོག །ཀུན་ཏུ་རྫོངས་པའི་དགྲ་འཇོམས་མཆོག་ཆ་ཡིན། །ཐབས་ཚུལ་མན་ངག་སྟོན་པས་གྲོགས་ཀྱི་མཆོག །ཕོངས་པར་གྱུར་ཀྱང་མི་འགྱུར་མཛའ་བོ་ཡིན། །གནོད་པ་མེད་པ་མྱ་ངན་ནད་ཀྱི་སྨན། །ཉེས་པ་ཆེན་པོའི་དཔུང་འཇོམས་དཔུང་གི་མཆོག །གྲགས་དང་དཔལ་དང་གཏེར་གྱི་མཆོག་ཀྱང་ཡིན། །ཡ་རབས་རྣམས་དང་ཕྲད་ན་སྐྱེས་ཀྱི་མཆོག །ཆོགས་ཀྱི་ནང་ན་མཁས་པ་མགུ་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས། ཆུ་གར་གྱི་སློབ་དཔོན་ཀླད་པར་བཤེས་གཉེན་གྱིས་ཀྱང་། ཐོས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཆོག་དང་དོན་རྣ་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་། དེའི་ཇི་ལས་བྱུང་བའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པས་ཡོངས་སུ་བཅད་པའོ། །ཞེས་གསུངས།

ཐོས་པ་བྱེད་དགོས་པའི་ཆུ་མཚན། ཐོས་པ་བྱེད་དགོས་པའི་ཆུ་མཚན་ནི། སངས་རྒྱས་ཐོབ་པ་ལ་འཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ལམ་ལ་སློབ་དགོས། སློབ་པ་ལ་ཤེས་དགོས། ཤེས་པ་ལ་ཐོས་དགོས་པར་ལམ་རིམ་འབྲིང་པོར་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཐོས་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ། ❶ མང་པོ་ཐོས། མང་པོ་ལ་ཐོས། མང་པོ་དང་ཐོས་པ་སྟེ། ཁྱད་ཆོས་གསུམ་ལྡན་གྱི་ཐོས་པ་ཞེག་ལ་ཟེར། དེ་ཡང་ཆོས་གསུང་རབ་ཀྱི་ཚིག་དོན་མང་པོ་ཐོས་པ། དགེ་བའི་བཤེས་མང་པོ་ལས་ཐོས་པ། ཚངས་སྤྱོད་ཀྱི་གྲོགས་མང་པོ་དང་མཉམ་དུ་ཐོས་པ་དང་གསུམ། འདི་འདུལ་བའི་ལྟ་ཕྱུགས་ཀྱི་སྐབས་བཤད། ❷ ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱིས་ཟིན་པའི་ཐོས་པ་ལ་ཟེར་ཏེ། ཐོས་པའི་ཆོམས་ལམ་རིམ་དུ་དྲངས་པ་ལས། གལ་ཏེ་ཐོས་པ་མང་གྱུར་ཀྱང་། །ཚུལ་ཁྲིམས་ལེགས་པར་མི་སྟོམ་ན། །དེ་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཕྱིར་སྨད་ཅིང་། །དེ་ཡི་ཐོས་པ་ཕུན་སུམ་མིན། །གལ་ཏེ་ཐོས་པ་ཉུང་གྱུར་ཀྱང་། །ཚུལ་ཁྲིམས་ལེགས་པར་སྟོམ་བྱེད་ན། །དེ་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཕྱིར་བསྟགས་ཤིང་། །དེ་ནི་ཐོས་པ་ཕུན་སུམ་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཐོས་པ་འཇིན་པ། ཚིག་མི་བཟློད་པ།

ཐོས་པ་བསགས་པ། ❶ ཐོས་པ་མང་དུ་བྱས་པ། ❷ དོན་མི་བཟློད་པ།

ཐོས་པའི་སྟོབས། རང་གིས་ཡང་ཡང་བསམས་ནས་གོམས་པ་མིན་པར། སེམས་དམིགས་པ་ལ་འཇོག་པའི་གདམས་ངག་གཞན་ལ་ཐོས་པ་ཙམ་གྱི་ཇེས་སུ་འབྲངས་ནས་དང་པོར་དམིགས་པ་ལ་བཏགས་ནུས་པ་ཙམ་

གྱི་ཐོས་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་སྐྱེབས་ཆེ་བ་ཞེག་ལ་ཟེར། ཞེ་གནས་བསྒྲུབ་པའི་སྐོབས་དུག་གི་དང་
པོའོ། །འདིས་ནི་སེམས་གནས་དང་པོ་སེམས་འཇོག་པ་འགྲུབ་པར་བྱེད་དོ། །

ཐོས་པའི་ཕན་ཡོན་བཞི། ཆོས་ཐོས་པའི་ཕན་ཡོན་བཞི་སྟེ། ཤུང་དོར་གྱི་གནས་ཤེས་པ། སྟོག་པ་ལས་ལྡོག་པ།
ཆགས་ཡུལ་སྤོང་པ། མྱ་འདས་ཐོབ་པ་དང་བཞིའོ། ཇི་སྐད་དུ་ཐོས་པའི་ཆོམས་ལས། ཐོས་པས་ཆོས་
རྣམས་ཤེས་པར་འགྱུར། །ཐོས་པས་སྟོག་ལས་ལྡོག་པར་འགྱུར། །ཐོས་པས་དོན་མ་ཡིན་པ་སྤོང་། །ཐོས་
པས་མྱ་ངན་འདས་པ་ཐོབ། །ཅེས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་དག་གི་དོན་ཡང་། ཆོག་ཀང་དང་པོས། གྲུབ་མཐའ་
ཤེས་པས་བློང་དོར་གྱི་གནས་ཤེས་པ། ཆོག་ཀང་གཉིས་པས། ཆུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསླབ་པ་ཐོབ་ནས་ཉེས་སྤྱོད་
ལས་ལྡོག་པ། ཆོག་ཀང་གསུམ་པས། ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བསྒོམ་པ་ཐོབ་ནས་དོན་མེད་པའི་ཆགས་པ་སྤོང་བ།
ཆོག་ཀང་བཞི་པས། ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྒོམ་པ་ཐོབ་ནས་ཟག་ཟད་མངོན་དུ་བྱས་ཏེ་མྱ་ངན་འདས་ཐོབ་བོ་ཞེས་
པའི་དོན་ནོ། །རྣམ་བཤད་རིགས་པར་གསུངས། མདོར་ན། ཐོས་པས་བསླབ་གསུམ་རང་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་ཏེ་
མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཐོབ་བོ། །ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །

ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་གྱི་ཤེས་རབ། གསུང་རབ་མཉན་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཤེས་རབ་ཐོས་བྱུང་། དེའི་དོན་
རིགས་པས་བརྟགས་པ་ལས་ངེས་པ་རྟེན་པའི་ཤེས་རབ་ནི་བསམ་བྱུང་། ངེས་པ་རྟེན་པ་དེ་ཉིད་རྟེ་གཅིག་
པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱིས་བསྒོམས་པ་ལས་བྱུང་བ་ནི་སྒོམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ཀུ་འདོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་རྗེའི་
ལེགས་བཤད་གསེར་ཕྲེང་ལས་གསུངས།

མཐའ། མཐའི་སྐྲ་འཇུག་ཡུལ་མང་དུ་ཡོད་དེ། རྣམ་བཤད་རིགས་པ་ལས། མཐའ་ནི་ཟད་དང་འཇུག་ཆ་དང་།
ཉེ་དང་ཕྱོགས་དང་སྐད་པ་ལའོ། །ཞེས་གསུངས།

མཐའ་འཁོབ། ❶ སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཁོར་རྣམ་བཞི་མི་རྒྱུ་བའི་ཡུལ། ❷ རྒྱ་གར་རྡོ་རྗེ་གདན་དབུས་སུ་བྱས་ཏེ།
ཤར་དུ་ལི་ཁ་ར་ཤིང་འཕེལ་གྱི་མདུན་གྱི་ནགས་ལི་ཁ་རའི་ཚང་ཚིང་ཅན་ནས་བྱ་བ་དང་། ལྷོར་གྲོང་ཁྱེར་
འདབ་བུ་ཅན་གྱི་ལྷོ་ན་ཚུ་གླང་འདམ་བུ་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་དང་། ནུབ་ཏུ་བྱམ་ཟེའི་གྲོང་ཀས་དང་ཉེ་བའི་ཀས་
ཅེས་བྱ་བ་གཉིས་དང་། བྱང་དུ་ཡུ་ཤི་རའི་རི་ཞེས་བྱ་བའི་ཡུལ་དེ་དག་ཕན་ཆད་ཀྱི་ཡུལ་ལོ། །

མཐའ་གཅོད་རིན་པོ་ཆེའི་མྱུ་གུ། རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་སྒྲོན་མ་གསལ་
བའི་དཀའ་བའི་གནས་ཀྱི་མཐའ་གཅོད་རིན་ཆེན་མྱུ་གུ་ཞེས་བྱ་བ། ཇི་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་མཛད།

མཐའ་ཟེགས་པ། མཐའི་ཡོགས་ནས་ཟད་པར་གྱུར་པ།

མཐར་ལྷ། མཐར་འཛིན་པར་ལྷ་བ་དང་དོན་འདྲ། མཐར་འཛིན་པར་ལྷ་བ་ལ་གཅིག་ས།

མཐར་གནས་སྟོམས་འཇུག་དགུ། བསམ་གཟུགས་བཙུད་དང་། འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་སྟེ་དགུའོ། །

མཐར་བྱེད། ❶ གཤེན་རྡེ། དཔེར་ན། ཁྲི་བྱང་རིན་པོ་ཆེས། ཏི་གཞོན་ལང་ཚོར་སྐེག་པའི་རི་དྭགས་མིག། དྲན་པའི་མོད་ལ་མཐར་བྱེད་དཔུང་འཛིམས་ཀྱིང་། །ཚེ་དཔལ་འདོད་ཀུར་འཛོ་བའི་བཅོམ་ལྡན་མ། །ཡིད་བཞིན་འགོར་ལོས་དེང་འདིར་དགེ་ལེགས་སྩོལ། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །❷ གསོད་བྱེད། དཔེར་ན། ཁྲི་བྱང་རིན་པོ་ཆེས། ཚུལ་མིན་བཏང་པོར་སྤྲོད་པའི་ཚང་ཚིང་ཁྲིད། །བག་མེད་ཡོན་པོར་འགྱུག་པའི་ལྟ་འགྲིའི་ཁུ། །ཁྲིམས་གཉིས་བཙན་པོའི་གཤེག་རྒྱབས་འབར་བའི་གཟེས། །མཐར་བྱེད་མཁའ་ལྡིང་དབང་པོ་ཞབས་བརྟན་ཤོག །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །❸ གསོད་པ། མེད་པར་བྱེད་པ།

མཐར་འཛིན་པར་ལྷ་བ། འཇིག་ལྟས་གང་བཟུང་བའི་བདག་དེ་ལ་དམིགས་ནས་རྟག་པ་ཐེར་ཟུག་པའམ་འདི་ནས་ཕྱི་མར་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བ་མེད་པའི་ཚད་པར་ལྷ་བའི་ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་ནོ། །ཞེས་རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོར་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

མཐུག་འབྱམ། འཐུག་འབྱམ་དང་དོན་འདྲ།

མཐུན་པ་སྤུན་བཞི། སྡོམ་ཡུལ་ཀ་ཤིའི་ནགས་སྐྱག་པོ་ཞིག་ན། བྱ་གོང་མ་སྟེག་དང་། རི་བོང་དང་། སྤྲེའུ་དང་། སྐང་པོ་ཆེ་བཞི་གནས་པ་དེ་དག་ཐན་ཚུན་ཡིད་གཅུགས་པས་མཐུན་ལ་རྩོད་པ་མེད་པར་དགའ་བས་དུས་འདའ་ཞིང་གནས་སོ། །དུས་ཞིག་ན་དེ་དག་བགོས་ཏེ་གང་ལ་བསྟེན་བཀུར་བྱ་བའི་ཚན་རིམ་ཤེས་པར་འདོད་ནས་དྲིས་པ་དང་། དེར་ཤིང་ཅུ་གོ་རྡ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་བསྐན་ནས། གོང་མ་སྟེག་གིས་སྐྱས་པ། ཤེས་ལྡན་དག་སྡོན་ཤིང་འདིའི་ཚད་ཅི་ཙམ་མཐོང་། སྐང་པོ་ཆེས་སྐྱས་པ། བདག་ཅག་ལམ་འདིར་འགྲོ་བ་ན་ཁོ་བོའི་ལུས་དང་མཉམ་པ་ཙམ་སྐྱེས་པ་དེ་དུས་ནས་མཐོང་ངོ་། །སྤྲེའུས་སྐྱས་པ། ཁོ་བོ་ཀྱུ་དང་ལྡན་ཅིག་འགྲོ་ཆེ་འདི་ཁོ་བོའི་ལུས་དང་མཉམ་པ་ཙམ་སྐྱེ་བའི་སྐབས་སོ། །དེ་དག་གིས་སྐང་པོ་བས་ཁྱོད་ཀྱང་ཆོ་ཞེས་སྐྱས་སོ། །རི་བོང་གིས་སྐྱས་པ། ཁོ་བོས་འདིའི་ལི་མ་གཉིས་སྐྱེས་པ་ན་དེར་ཆགས་པའི་ཟིལ་པ་ལྡེས་བལྟགས་སོ། །དེ་དག་གིས་འདི་བས་ཀྱང་ཁྱོད་ཀྱང་ནོ། །གོང་མ་སྟེག་གིས་སྐྱས་པ། ཁྱེད་ཅག་གིས་ཤིང་ཆེན་པོའི་རྣམ་པར་མཐོང་གིས། ཁོ་བོས་ས་བོན་རྣམས་ཟོས་ནས་ཡོག་ན་ཤིང་འདི་སྐྱེས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་གིས་སྐྱས་པ། བདག་ཅག་ཐམས་ཅད་ལས་ཁྱོད་ཀྱན་པས་གསུམ་པོས་དེ་ལ་བསྟེན་བཀུར་བྱ་བ་དང་། སྤྲེའུས་རི་བོང་དང་། གོང་མ་སྟེག་ལའོ། །རི་བོང་གིས་ནི་གོང་མ་སྟེག་ཁོ་ན་དང་། སྐང་པོ་

ཆེས་ཐམས་ཅད་ལ་བསྟེན་བཀུར་བྱ་བར་དམ་བཅས་ཏེ། དེ་ལྟར་ཚན་ཉམ་བཞིན་བསྟེན་བཀུར་བྱེད་ཅིང་། ཕན་ཚུན་རྒྱ་ཁྱིར་གང་གི་ཚེ་གཟར་པོའི་ཕྱོགས་སུ་འགྲོ་བ་ན། ཀླང་པོ་ལ་སྦྲིའུ། སྦྲིའུ་ལ་རི་བོང་། རི་བོང་ལ་གོང་མ་སྣེགཁོན་ཏེ་འགྲོའོ། །དེ་ལྟར་གཅིག་ལ་གཅིག་བྱམས་ཤིང་མཐུན་པར་གནས་པའི་ཚེ། དེ་དག་གིས་དགེ་བའི་བརྩལ་ཞུགས་གཞན་ཡང་བླང་པར་བགྲོས་མཐུན་ཏེ། སྒོག་གཅོད་པ་དང་། མ་བྱིན་ལེན་དང་། ལོག་གཡེམ་དང་། རྫུན་དང་། མྱོས་པར་འགྱུར་བའི་འབྲས་བུ་དང་ཚང་སོགས་སྐང་སར་པའི་བརྩལ་ཞུགས་ཀྱི་གཞི་ལྟ་ར་ངང་ཡང་གནས་ལ། གཞན་ཡང་དེ་ལ་བཀོད་དེ། གཅིག་ལ་གཅིག་གནོད་པ་མི་བྱེད་པར་ནགས་སྐྱག་པོ་དེར་ཤེས་བཞིན་གྱིས་གནས་པའི་མཐུས་ལྷས་དུས་སུ་ཆར་ཕབ་པས་ལོ་འབྲས་དང་མེ་ཏོག་རྒྱས་པར་གྱུར་ཏོ། །དེ་ནས་མི་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་བརྩལ་ཞུགས་ཀྱི་གཞི་ལྟ་སྤྱད་པས། ཚེ་འདིར་བདེ་སྐྱིད་དང་ཤི་ནས་ཀྱང་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་པའི་ལྷར་སྐྱེས་སོ། །དེའི་དུས་ཀྱི་བྱ་གོང་མ་སྣེགནི། དཔལ་ལྡན་པ་སྐེ་ཐ་དད་ཀྱི་ཁམས་གཅིག་པས་དེ་སྐད་ཅེས་སྨྲས་སོ། །སོ་སོར་ཐར་པའི་མདོ་ལས། མཆོག་གཅིག་འདོན་པ་གཅིག་ཅིང་། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །(མཆོག་གཅིག་ཅེས་བྱ་བ་ནི། འབྲས་བུ་གཅིག་པ་སྟེ། མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་འབྲས་བུ་མཆོག་གཅིག་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། འདོན་པ་གཅིག་ཅིང་ཞེས་བྱ་བ་ནི། གསོ་སྦྱོང་མཐུན་པ་སྟེ། ཕན་ཚུན་བརྗོད་དུ་རུང་བ་དེ་སོ་སོར་ཐར་པ་འདོན་པ་ཐ་དད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སོ་ཐར་གྱི་མདོའི་འགྲེལ་པར་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།)

མཐོ་གང་གི་སྒང་པ། སྒང་ལྟུང་སུམ་ཅུའི་བཅོ་ལྔ་པ་ནི། གདིང་བ་གསར་པ་ལ་གདིང་བ་རྙིང་པ་ནས་བདེ་གཤེགས་མཐོ་གང་གིས་མ་གླན་པར་ལོངས་སྤྱོད་ན་མཐོ་གང་གི་སྒང་པའོ། །

མཐོ་རིས། བདེ་འགྲོ།

མཐོ་རིས་ལམ། དགེ་བ་བཅུ།

མཐོ་རིས་ཀྱི་ལམ། མཐོ་རིས་ལམ་དང་འདྲ།

མཐོང་ཆོས་མྱོང་འགྱུར། མཐོང་ཆོས་ལ་མྱོང་བ་ནི་ལས་དེའི་འབྲས་བུ་ཚེ་དེ་ལ་མྱོང་བའོ། །ཞེས་ལམ་རིམ་ཆེ་ཆུང་དུ་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

མཐོང་ན་མི་མཐུན་པ་མེད་པ། རྒྱལ་བའི་སྐུ་མཐོང་བ་ན་དེ་ལ་སྡུག་བསྔལ་དང་ཉོན་མོངས་སོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀང་ཡང་བསྐྱེད་པ་མེད་ཅིང་མཐུན་ཕྱོགས་བདེ་བ་དང་དད་ཀུས་སོགས་བསྐྱེད་པའོ། །ལྷང་གཞིའི་འགྲེལ་པ་ལ་གཞི་བྱས།

མཐོང་རེ་སྐན། མཐོང་བར་མི་འགྱུར་ཞེས་མནའ་སྐྱེལ་བའི་ཚིག

མཐོལ་བ། བསྒྲག་པའི་མིང་། རང་ཉེས་མི་གསང་བར་དྲང་པོར་བརྗོད་པ། རྒྱལ་ཚབ་ཆོས་རྗེའི་སངས་རྒྱས་སོ་ལྔའི་མཚན་གྱི་ཕན་ཡོན་ལས། སྔར་སྡིག་པ་བྱས་པ་རྣམས་ངག་ཏུ་བརྗོད་པའི་སྒོ་ནས་མཐོལ་བ་དང་། ཞེས་གསུངས། ཕན་ཡོན་ནི། མཆོ་ཏྟི་ལས། ཉེས་པ་མཐོལ་བས་འཆབ་པའི་ཉེས་པ་མི་འབྱུང་ཞིང་། འཆབ་པའི་ཉེས་པ་འཕེལ་བ་རྒྱུན་འཆད་པར་འགྱུར་བ་སྟེ། ལྷང་གཞི་ལས། བཅབས་པ་ཆར་པ་བཞིན་དུ་འབབ།། མ་བཅབས་ཆར་བཞིན་དེ་མི་འབབ། །ཅེས་གསུངས་སོ། །ཞེས་འབྱུང་།

མཐོལ་ཞིང་བཤགས། རང་ཉེས་མི་གསང་བར་དྲང་པོར་བརྗོད་ཅིང་། སྔར་བྱས་ལ་འགྱོད་སེམས་དང་ཕྱིན་ཆད་མི་བྱེད་སྙམ་པའི་སྒོམ་སེམས་ཤུགས་དྲག་བསྐྱེད་པའི་སྒོ་ནས་སྡིག་ལྟང་འདག་པར་བྱེད་པ་ལ་ཟེར།

འཐག་པ་བསྐྱེད་པའི་སྤང་ལྟང་། སྤང་ལྟང་སུམ་ཅུའི་ཉར་བཞི་པ་ནི། རང་ལ་ཁྱིམ་པས་བསྡོས་པའི་གོས་རྣུ་ཐག་པ་ལ་འཐག་ཏུ་བཅུག་སྟེ་བསྡོས་ཚད་ལས་ཞེང་དཀྱུས་ཆེར་བསྐྱེད་བཅུག་པའམ་འཐགས་བཟང་བ་བྱེད་དུ་བཅུག་སྟེ་ཐོབ་པའོ། །

འཐད་པས་བསྒྲུབ་པའི་རིགས་པ། ཚད་མ་དང་མི་འགལ་བར་དོན་བསྒྲུབ་པའོ། །འདི་ཡང་། ཅི་འདི་ལ་མངོན་སུམ་དང་རྗེས་དཔག་དང་ཡིད་ཆེས་པའི་ལུང་གི་ཚད་མ་གསུམ་པོ་ཡོད་དམ་མེད་སྙམ་དུ་འཆོལ་བའོ། །

འཐབ་བྱ། <ཡུམྷཿ> འདོད་ལྷ་རིགས་དྲུག་གི་ནང་གསེས། རེ་རབ་ཀྱི་སྟེང་གི་ནམ་མཁར་གནས་ཤིང་། ལྷ་མིན་གྱི་འཐབ་རྩོད་དང་བྱེ་བའི་འཐབ་བྱེ། འདི་ལ་ལྷ་གཅིས་ལྷན་ཅིག་ཏུ་ཇུས་ཏེ་སྐྱེ་བས་མཆེ་མ་ཞེས་ཀྱང་བྱ།

འཐབ་ཆོགས་བདུན། ཁྱོ་དང་ཆུང་མ་ཕན་ཚུན་འཐབ་མོ་བྱུང་སྟེ་ཁ་བྱེ་ལས་ཆུང་མ་མ་ཡིན་པར་ཐག་བཅད་པ་ལ་འཐབ་ཆོགས་ཞེས་བྱ། དེ་ལ་དབྱེ་ན། འཐབ་པ་ཉིད་ཀྱི་མོད་དང་། འཐབ་པའི་འོག །དུམ་པ་བཅད་པ། རྗེའུ་གསུམ་གཏོར་བ། ཆོ་ག་བཏང་བ། ཆུང་མ་མ་ཡིན་པར་བསྒྲགས་པ། དྲིལ་བསྒྲགས་པ་དང་བདུན་ནོ། །

འཐུག་འབྱམ། གཉིད་འཐུག་པོ་ལ་འཐུག་འབྱམ་ཟེར།

འཐོན་ཀ། སེར་བྱེས་མཁས་སྙན་གྲྭ་ཚང་གི་ལྷ་རམས་འཛིན་གྲྭའི་སློབ་གཉེར་ཟེན་ཏེ་འཛིན་གྲྭ་ནས་འཐོན་སྐབས། འཛིན་གྲོགས་རྣམས་ལ་ལེགས་འབྱལ་དང་དགའ་སྟོན་མཆོག་བྱིད་དུ་གསོལ་ཀ་སོགས་ཀྱི་བསྟེན་བཀུར་ཞུ་བ་ལ་ཟེར། འགའ་ཞིག་གིས་འཐེན་ཀ་ཟེར་བ་ནི་ནོར།

ད

ད་ཆོག སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཏེ་ལོ་དྲུག་ནས་དལ་ཕྱིའི་བར་རབ་བྱུང་གི་རྗེས་སུ་བསྟེན་རྫོགས་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་གསོལ་བཞིའི་ལས་ཀྱི་ཆོ་ག་ལ་ཟེར།

ད་གདོད། རྗེས་མ། ད་གཟོད།

དྲྭ་ཆེན་པོ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དྲུན་ཤྲིའི་ཡིན། ཞེས་དེབ་སྟོན་སྟོང་ཆ་༣༤༣ དུ་གསལ། བོད་དུ་དམ་པའི་ཆོས་དར་བར་མཛད་པའི་རྒྱ་གར་གྱི་པཉྩེ་ཏ་བྱ་སྟོན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གོང་ཁ། བྱོན་འདུག་པའི་གྲངས་༣༣ དེ་ཡིན། དྲྭ་ཤྲིའི་ཞེས་པ་ཇོ་བོ་རྗེའི་དབོན་པོ། (ཨའི་ཤྲན) ཡིན་པར་བྱ་སྟོན་ཆོས་འབྱུང་དུ་གསལ།

དྲྭ་ཀ། (ལེགས་སྦྱར) སྦྱིན་པ།

དྲྭ་ན་ཤྲི། དྲྭ་ཆེན་པོ་དང་དོན་གཅིག དྲྭ་ཆེན་པོ་ག་ནཱིགས།

དཀའ་བོད། ① དཀའ་དོད་དང་འདྲ། ② དཀའ་ཆོད། དེ་རིང་གི་དུས་ཆོད། དཔེར་ན། སང་ཕོད་དཀའ་ཅེས་པ་ལྟ་བུ།

དྲྭ་རི་ཀཱ་པ། གྲྭབ་ཆེན་དྲྭ་རི་ཀ་པ་སྐྱེ། གྲྭབ་ཆེན་ལྷུ་ཡི་པའི་དངོས་སྲིད་ཡིན། ཡུལ་ཨོ་རྒྱ་བི་ཤའི་རྒྱལ་པོ་ཡིན་ཞིང་ལྷུ་ཡི་པས་བཏུལ། ཕྱིས་གྲྭབ་པ་བརྙེས་ནས་མཚན་དྲྭ་རི་ཀ་པར་གྲགས།

དྲྭ་ཀི་ནྱི། (ལེགས་སྦྱར) མཁའ་འགྲོ་མ།

དྲྭ་ཀི་མ། ཌཱ་ཀི་ནྱི་དང་འདྲ།

དགག་པ་གསུམ། ཆོས་འཆད་ཚུལ་ཞིག་སྟེ། དཔལ་ནྷ་ལེན་དྲའི་མཁས་པ་རྣམས་ནི་སྲིད་དཔོན་གྱི་ངག་དགག་པ། སྲིད་མའི་རྒྱུད་དགག་པ། བཤད་བྱའི་ཆོས་དགག་པ་སྟེ། དགག་པ་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་ཆོས་འཆད་པར་བྱེད་དོ། ।

དགག་པའི་སྒྲུབ་ལུགས། ❶ (དགེ་ལུགས) མ་དགག་པའི་སྒྲུ་ལུས་དེ་འོད་གསལ་གྱིས་སྤྱངས་པའི་ཟུང་འཇུག་གི་ཡ་གྱལ་གྱི་སྒྲུ་ལུས་ལ་དགག་པའི་སྒྲུ་ལུས་ཞེས་བྱ། སྤྲུ་བཤད་ནི། ཉོན་སྒྲིབ་ཀྱིས་དགག་པའི་སྒྲུ་མའི་ལུས་ཡིན་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ། ❷ (བཀའ་བཅུད) སྟོང་བཅུད་མ་དགག་པའི་སྟང་བ་རྣམས་དགག་པ་ལྟའི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་བསྒྲུར་ནས་

ཉམས་སུ་ལེན་པའི་རྣལ་འབྱོར། སྒྲ་བཤད་ནི། མ་དག་པའི་སྣོད་བཅུད་དེ་ཉིད་དག་པ་ལྟའི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་བསྒོམ་ནས་གཏན་ལ་འབེབས་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །

དག་ཡིག་ངག་སྒོན། ཐོན་ཐ་ཤོས་ཀྱི་དག་ཡིག་ཅིག། དཔལ་ཁང་ལོ་ཙྪ་བའམ། (རྒྱལ་དབང་ལྷ་པ་ཆེན་པོའི་རང་རྣམ་དུ་གྱུར་ཚོས་བཟང་དུ་དཔལ་སྦང་ལོ་ཙྪ་བ་ཞེས་དག་ཆ་མི་འདྲ་བ་སྟང) མཚན་གཞན་དཔལ་ཁང་ཆོས་མཛད་དམ། མཚན་དངོས་ངག་དབང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོ་དབྱངས་ཅན་སྟེམས་པའི་སྡེ་ཞེས་བྱ་བས་མཛད། རྒྱལ་དབང་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ་དང་། ཀཱམ་པ་མི་བསྐྱོད་དོ་རྗེ་རྣམ་གཉིས་དང་སྐུ་དུས་མཚུངས་པར་བྱོན། (དུས་མཚུངས་པར་བྱོན་སྐོར་རྒྱལ་དབང་ལྷ་པ་ཆེན་པོའི་རང་རྣམ་དུ་ཀུ་ལའི་གོས་བཟང་དུའང་ཟུར་ཅམ་གསལ) དག་ཡིག་ངག་སྒོན་རྩ་འགྲེལ་ནི། དག་ཡིག་གསར་བསྒྱགས་དང་། བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོ་གཉིས་མ་བརྒམས་གོང་། སྟན་གྲགས་དང་དར་ཁྲབ་ཆེ་ཤོས་ཀྱི་དག་ཡིག་ཅིག། ཁུ་ནུ་བླ་མ་བསྟན་འཛིན་རྒྱལ་མཚན་མཆོག་ནས། ཐོན་ཐ་བའི་དག་ཡིག་ཅིག་ལ་བརྟེན་བྱ་འདི་ལྟ་བུ་ཐོན་པ་ནི་ངོ་མཚར་དང་རྩ་བ་ཆེན་པོ་རེད་ཅེས་བསྟོགས་བརྟེན་མཛད་ཚུལ། བདག་གི་བླ་མ་དམ་པ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་བཀྲ་ཤིས་འབྱམ་གྱི་ཞལ་ཐ་ནས་ཡང་ཡང་ཐོས། བློང་རྟོལ་བླ་མ་རིན་པོ་ཆེ་དང་། མཁས་དབང་བསྟན་དར་ལྟ་རམས་པས་ཀྱང་། འོན་ཀྱང་རྩོད་བྱལ་གཞུང་ཆེན་ཟ་མ་ཏོག །ངག་སྒོན་མཆོག་པའི་དག་ཡིག་བརྡའི་བསྟན་བཅོས། ། བཅུ་ཕྲག་གཉིས་ལས་བཏལ་བའི་གཞུང་མང་ལ། །གཟུ་དཔང་བཅོལ་ཏེ་དེ་ཙམ་སྒྲ་ལ་སྒོ། །ཞེས་ངག་སྒོན་འདི་མཁས་པ་ཀུན་གྱིས་རྩོད་བྱལ་གྱི་གཞུང་དུ་འཛིན་པར་མཛད་དོ། ।

དང་སྒྲ། (བར་སྒྲོད) དང་ནི་སྡུད་འབྱེད་ཚུམ་མཚན་དང་། །ཚེ་སྐབས་གདམས་ངག་ལྟ་ལ་འཇུག །ཅེས་པ་ལྟར་དོན་ལྟ་སོགས་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱད་རང་དབང་ཅན་ཞེས་ཞེས། །དེ་འཇུག་ཡུལ་ནི། <སྡུད་པ་ལ་འཇུག་པ> དཔེར་ན། མིག་དང་། རྣ་བ་དང་། སྣ་དང་། ལྕེ་དང་། ལུས་རྣམས་ནི་དབང་པོའོ་ལྟ་བུ། <འབྱེད་པ་ལ་འཇུག་པ> དབང་པོ་རྣམས་ནི། མིག་དང་། རྣ་བ་དང་། སྣ་དང་། ལྕེ་དང་། ལུས་སོ་ལྟ་བུ། <ཚུམ་མཚན་ལ་འཇུག་པ> དུ་བ་མཐོང་བ་དང་མེར་ཤེས་སོ་ལྟ་བུ། <ཚེ་སྐབས་ལ་འཇུག་པ> ཉི་མ་ཤར་བ་དང་འགྲོ། ལྟ་བུ། <གདམས་ངག་གམ་གཞན་ལ་སྐུལ་མ་གཏོང་བ་ལ་འཇུག་པ> དཔེ་ཆ་ལྟོས་དང་། གོ་ཆ་གྲོན་དང་། ལྟ་བུའོ། । <སྡུད་འབྱེད་ཚུམ་མཚན་ཚེ་སྐབས་གདམས་ངག་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་བྱ་ཆིག་སོགས་དང་སྦྱར་བ> དཔེར་ན། ས་བོན་བཏབ་དང་མ་བཏབ་མི་འདུག །འགྲིག་དང་མི་འགྲིག། ཆུན་ངན་དང་འཕྲད་པ། སྡོག་དང་བྲལ་བ། གོང་དང་མཚུངས་པ། བྱོགས་པོ་དང་འགྲོགས་པ། ཞེས་སོགས་ཤིན་ཏུ་མང་ངོ། ।

དང་པོའི་མཁན་པོ། དགེ་སློལ་གྱི་མཁན་པོ། དཔེར་ན། མདོ་རྩ་བ་ལས། དང་པོའི་མཁན་པོ་ཉིད་ཀྱིས་བར་ཆད་དྲིས་ནས་ཡོངས་སུ་དག་པ་ལ་སྐབས་དབྱིའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །སྒྲ་བཤད་ནི། དགེ་སློལ་གྱི་མཁན་པོ་ནི་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་མཁན་པོ་ལ་བལྟོས་ཏེ་དང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་པོའི་མཁན་པོ་ཞེས་བྱའོ། །འོ་ན་དེའི་ཚེ་མཁན་པོར་གྱུར་མ་རེན་པས་མཁན་པོ་ཡིན་པ་འགལ་ལོ་སྙམ་ན། དེ་ནི་རྒྱུ་ལ་འབྲས་བུའི་མིང་གིས་བཏགས་པས་སྐྱོན་མེད་དེ། མཁན་པོ་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་ལ་མཁན་པོ་ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་གསུངས། དང་པོའི་མགོན་པོ། ① ལོངས་སྤྱོ། སྒྲ་བཤད་ནི། དང་པོ་ནི་རྩ་བའི་དོན་ཡིན་པས་རིགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱི་བསྡུའི་རྩ་བར་གྱུར་པའི་སངས་རྒྱས་ཡིན་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ་སྟེ། མཁས་གྲུབ་རྗེའི་དུས་འཁོར་འགྲེལ་ཆེན་ལས། རིགས་ཐམས་ཅད་སྤྱི་བ་པོ་དང་གང་དུ་སྡུད་པའི་རྩ་བར་གྱུར་པའི་སངས་རྒྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོའི་སངས་རྒྱས་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས། ཡང་རྗེ་ཤེས་རབ་ཀྱི་མཚོས། འོག་མིན་དུ་དང་པོར་སངས་རྒྱས་པས་དང་པོ་མགོན་པོ་ཞེས་ཀྱང་བཤད། ② རྒྱལ་བ་རྣོ་རྗེ་འཆང་། རྗེའི་འགྲེལ་པ་བཞི་སྦྲགས་ལས། དངོས་གྲུབ་མཆོག་ནི་བདེ་ཆེན་གྱིས་འཐོབ་པའི། །ཚུལ་འདི་བསྟན་ཕྱིར་རེག་མའི་མཆོག་དང་ནི། །མཉམ་སྦྱོར་བྱ་མ་དང་པོའི་མགོན་པོ་ཡི། །ཞེས་གཞུང་གྱི་པབྻོར་སྤྱི་བོས་ཕུག་འཚལ་ཏེ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ། དང་པོའི་སངས་རྒྱས་དང་དོན་འདྲ། དང་པོའི་སངས་རྒྱས་ལ་གཉིས། དང་པོའི་རྣོ་རྗེ། སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱ་བའི་ཐོག་མར་དོན་དམ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་རྣོ་རྗེ་རྟེ་ལྟ་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལ་དང་པོའི་རྣོ་རྗེ་ཞེས་རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད་ལས་བཤད། ཅེས་རྗེ་ཤེས་རབ་ཀྱི་མཚོའི་གསང་རྗེས་ན་གསལ།

དང་པོའི་གནས། (འདུལ་བ) སྤྱི་ཁྲབ་ཀྱི་ལུས་ཀྱི་ཆ། སྒྲ་བཤད་ནི། ཁུ་བ་ཐོག་མར་གང་དུ་གནས་པའི་གཞི་ཡིན་པས་དང་པོའི་གནས་ཞེས་བྱའོ། ।

དང་པོའི་གནས་ནས་འཕོས་པ། (འདུལ་བ) དང་པོའི་གནས་ནི་སྤྱི་ཁྲབ་ཀྱི་ལུས་ཀྱི་ཆ་ལ་རེར། དེ་ནས་འཕོས་པ་ནི་ཁུ་བ་ལུས་ཀྱི་ཆ་དེ་དག་ལས་རིམ་གྱིས་རྩ་སྦྲབས་སུ་འངས་པ་ལ་རེར། ཁུ་བ་ནི་འབྱུང་དང་འབྱུ་མར་བཞིན་དུ་ལུས་ཀྱི་ཆ་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྲབ་སྟེ་གནས་པར་བཤད། ཁུ་བ་འབྱིན་པའི་ལྷག་མ་འབྱུང་བ་ལ་ཁུ་བ་དབང་པོའི་ཕྱི་རོལ་ཏུ་ཕྱུང་དགོས་མི་དགོས་ཀྱི་དོགས་གཅོད་"ཁུ་བ་འབྱིན་པའི་ལྷག་མ"ལ་གཟེགས།

དང་པོའི་སྤྱོར་བ། ❶ དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྷ་ཚོགས་སྤྱལ་པ་པོ་གཅོ་བོ་ཡབ་ཡུམ་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་རེར། སྒྲ་བཤད་ནི། གང་གིས་སྤྱལ་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་དང་། ལས་རྒྱལ་མཆོག་གི་ཐོག་མར་བྱུང་བས་ན་དང་པོ་

དང་། ཐབས་ཤེས་དབྱེར་མེད་དུ་སྦྱོར་བས་ན་སྦྱོར་བའོ། །རྗེའི་སྐུགས་རིམ་ཆེན་མོ་ལ་གཞི་བྱས་ཏེ་བཀོད། ❷ གཅོ་བོ་ཡབ་ཡུམ་བསྐྱེད་པ་ལ་ཟེར། ཀོང་སྤྲུལ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོའི་རྒྱུད་བརྟག་གཉིས་ཀྱི་སྤྱི་དོན་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་བཀོད།

དང་པོའི་སངས་རྒྱས། ❶ ལོངས་སྐུ། སྤྲུ་བཞད་ནི། དང་པོ་ནི་རྩ་བའི་དོན་ཡིན་པས་རིགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གསྤྱིའི་རྩ་བར་གྱུར་པའི་སངས་རྒྱས་ཅེས་བྱ་སྟེ། མཁས་གྲུབ་རྗེའི་དུས་འཁོར་འགྲེལ་ཆེན་ལས། རིགས་ཐམས་ཅད་སྤྲོ་བ་པོ་དང་གང་དུ་སྤྲུད་པའི་རྩ་བར་གྱུར་པའི་སངས་རྒྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོའི་སངས་རྒྱས་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས། ཡང་མཁས་པ་གཞན་གྱིས། འོག་མིན་དུ་དང་པོར་སངས་རྒྱས་པའི་ལོངས་སྐུ་ཡིན་པས་དང་པོའི་སངས་རྒྱས་ཞེས་ཀྱང་བཤད། ❷ རྒྱལ་བ་རྗེ་རྗེ་འཆང་། ❸ (བཀའ་བརྒྱད) ཁྱད་ཆོས་གསུམ་ལྡན་གྱི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད། ཁྱད་ཆོས་གསུམ་ནི། རང་བཞིན་འགྱུར་བ་མེད་པ། རང་རིག་པའི་མཚན་ཉིད། མཆོག་ཏུ་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་དང་གསུམ་མོ། །

དང་བ། དད་པ། དཀའ་བ། དཔེར་ན་དཀའ་བཞིན་དུ་བྱེད་པ་ལ་དང་དུ་ལེན་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ། སྤྲུ་བཞད་ནི། ཆུ་དང་བྱེད་ཀྱི་ནོར་བུས་ཆུའི་རྟོག་པ་དང་བར་བྱེད་པ་ལྟར་འདིས་ཀྱང་མ་དད་པའི་རྟོག་པ་བསལ་ཏེ་ཡིད་དང་བར་བྱེད་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ། ཕུང་པོ་ལྔའི་རབ་བྱེད་ལ་གཞི་བྱས་ཏེ་བཀོད། བུ་སྨོན་ཆོས་འབྱུང་དུའང་། དང་བ་ནི་ཆོས་སྣང་བའི་སྒོ་སྣེ་སེམས་རྟོག་མ་ཅན་དང་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས། བཆུད་སྟོང་པའི་དཀའ་འགྲེལ་སྟིང་པོ་མཆོག་ལས་ཀྱང་། དང་བ་ནི་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བའོ། །ཞེས་གསུངས། གཞུང་འདི་དག་ལ་བལྟས་ན་དང་བ་དང་དྲྭས་པ་གཉིས་ལ་དོགས་པ་གཅོད་དགོས་པ་མང་དུ་འདུག་གི།

དང་སམ་འདུས་པའི་ཚུང་མ། (འདུལ་བ) ཚུང་མ་དྲུག་གི་ཡ་གྱལ་ཏེ། ནོར་གྱི་ཆེད་དུ་ཚུང་མར་གྱུར་པ་གང་ཡིན་པའོ། །འདུལ་བ་མེ་དོག་ཕྲེང་རྒྱུད་ལས། གང་དག་ཁྱོད་ནོར་ང་ཡི་ནོར། །དེ་ཡི་སྒོག་ནི་འཚོ་བྱ་ཞེས། །དེ་སྐད་བཤེད་ནས་ཞུགས་པ་ནི། །དེ་ནི་དང་སམ་འདུས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ། དྲྭས་པ། ❶ རྟོག་པ་དང་བྲལ་བ། ❷ གསལ་བར་གྱུར་པ། དཔེར་ན། ཐུ་དྲོ་རིག་པ་དྲྭས། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❸ ཞི་གནས་བསྒྲུབ་སྐབས་དྲྭས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཡུལ་ཅན་གྱི་དྲྭས་པ་ནི། དྲི་མ་མེད་པའི་ཤེལ་གྱི་སྟོང་དུ་ཆུ་གཅིང་མས་བཀང་སྟེ། ཉེ་འོད་ཀྱིས་ཕོག་པ་ལས་ཀྱང་དྲྭས་པའི་ཚུལ་ཆོར་བྱུང་བ་ལ་ཟེར། ཡུལ་གྱི་དྲྭས་པ་ནི། ཀ་བ་སོགས་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བ་ན་དེ་དག་གི་རྟུལ་ཕྲ་རབ་ལ་ཐུག་གི་བར་བསྒང་ཐུབ་པའི་ཆོར་

སྣང་བྱེད་བ་ལ་ཟེར། དེ་གཉིས་ཀའང་བྱིང་བ་ཕྱ་མོ་ནས་བཅད་པའི་གསལ་ཚའི་ངར་བསྐྱེད་དེ་བསྐྱེས་པ་ལས་འབྱུང་བར་ལམ་རིམ་དུ་གསུངས།

དད་གུས། ཏྲ་མ་དང་སྐྱབས་ཡུལ་སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དྲན་པའི་སྨོན་ནས་དད་པ་དང་། བཀྲིན་དྲན་པའི་སྨོན་གུས་པའོ། །

དད་པ། ❶ གཞན་གྱི་ཡོན་ཏན་མཐོང་ནས་སེམས་ལ་སྤྲོ་སེམས་ཆེན་པོ་འཕེལ་བ་ལ་དད་པ་ཟེར། དེ་ཡང་གཙང་པའི་སྐད་དུ། ཪ་ལ་དགའ་བའི་མི་ལ་ཪ་ལ་དད་པོ་ཞེས་བརྗོད་པ་དང་། ཕྱུག་ཪ་དང་ཆེན་པོ་ཟེར་བ་ལྟ་བུས་ཤེས་ནུས། སྤྱིར་དད་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། དཀོན་མཆོག་གི་ཡོན་ཏན་མཐོང་ནས་སེམས་ལ་སྤྲོ་སེམས་འཕེལ་བ་ལ་དང་བའི་དད་པ། དེ་ལ་ཡིད་ཆེས་བསྐྱེད་པ་ལ་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་དད་པ། ཡོན་ཏན་དེ་དག་ཇང་གིས་ཐོབ་ན་སྙམ་པ་ལ་མངོན་འདོད་ཀྱི་དད་པ་ཟེར་བ་ཡིན་ནོ། །❷ (མངོན་པ་ལས) དགེ་བ་བཅུ་གཅིག་གི་དང་པོ་ནི། ལས་འབྲས་སོགས་ཪ་ལྟར་གནས་པ་དེ་ལྟར་ཡོད་སྙམ་དུ་ཡིད་ཆེས་པ་དང་། དང་བ་དང་མངོན་འདོད་གང་ཟུང་གི་རྣམ་པ་ཅན་གང་ཞིག །བྱིད་ལས་མ་དད་པའི་དངོས་ཀྱི་གཉེན་པོ་བྱེད་པའི་སེམས་བྱུང་ངོ། །

དད་པ་འབྱུང་པ། ❶ འདུན་པ་འབྱུང་བ་དང་དོན་འདྲ། ❷ དད་པ་བྱེད་པ།

དད་སོགས་ཡུལ་ལྟ་ལ་མཁས་པ། ❶ དད་པ་ལ་མཁས་པ། ❷ བརྩོན་འགྲུས་ལ་མཁས་པ། ❸ བྱན་པ་ལ་མཁས་པ། ❹ ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་མཁས་པ། ❺ ཤེས་རབ་ལ་མཁས་པ་དང་ལྡའོ། །

དཀྲི། (ལེགས་སྦྱར) སོ་ལྡན་ཏེ་བྱང་པོ་ཆེའི་མིང་།

དཔྲ། (ལེགས་སྦྱར) དབྱུག་པ།

དཔྲི། (ལེགས་སྦྱར) དབྱུག་པའམ་དབྱུག་པ་ཅན། ཞེས་འཕགས་པོད་སྐད་གཉིས་ཤན་སྦྱར་ན་གསལ།

དམ་ཅན་ཆོས་རྒྱལ། ཀུ་ལ་རྩྭ་པ་ཡང་ཟེར། སྐྱོ་ལྷགས་པ་དག་རྒྱུད་དུ་བཞེད་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་རྟོགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་འཇམ་དཔལ་ཤིན་ཏུ་ཁྲོས་པའི་འཇིགས་བྱེད་ཆེན་པོའི་སྐུར་སྤྲུལ་ཏེ། འཇམ་དཔལ་གྲོང་གིས་ལྷོ་ཕྱོགས་རིམ་པ་བདུན་གྱི་ས་འོག་ཏུ་ཞུགས་ཏེ། ཁྱིམ་བདག་ཀུ་ལ་ཞེས་བྱ་བ་ཞིག་ཏུ་ཡུལ་ཁ་ཅིག་ཏུ་

བར་ཁས་བླངས་པར་གསུངས། འཇམ་དཔལ་གཤིན་རྗེ་གཤིད་དམར་ནག་འཇིགས་གསུམ་གྱི་རྒྱུད་ཐམས་ཅད་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་གཤིན་རྗེ་གཤིད་ཀྱི་སྒོ་ནས། མ་རྟོགས་པ་ཚར་གཅོད་པའི་འཕྲིན་ལས་བསྒྲུབ་པ་ཕལ་ཆེ་བ་ལ། འཇམ་དཔལ་གཤིན་རྗེ་གཤིད་པོ་རང་ཉིད་ཀྱིས། བཀའ་བསྩལ་པའི་ལས་ཀྱི་མཐོན་པོར་ཡང་དུ་ཡང་དུ་བསྐུགས་པར་གསུངས། དགེ་ལྡན་པའི་བསྟན་སྲུང་གི་གཙོ་བོ་མཐོན་པོ། ཆོས་རྒྱལ། དཔལ་ལྡན་ལྷ་མོ། རྣམ་སྲས་དང་བཞི་ཡོད་པའི་ཡ་གྱལ། ཆོས་རྒྱལ་ཕྱི་སྐྱབ་དང་། ཆོས་རྒྱལ་ནང་སྐྱབ་ལ་གཅིགས།

དམ་བཅའ་ལྷག་བཅས་ཀྱི་སྐྱ། (བཙན་སྤྲོད) ཚེག་ཐུ་མ་དམ་བཅས་པ་དེའི་དོན་གསལ་བྱེད་དུ་ཕྱི་མ་འདྲེན་པའི་ལྷག་བཅས་ཀྱི་སྐྱ་ལ་ཟེར། དཔེར་ན། ཏེ་ལོ་ན་ར་མར་པ་སོགས་“ཏེ”བྱ་མ་གྲུབ་ཐོབ་གོང་མ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་རང་རང་གི་རྣམ་ཐར་གསུངས། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ཡང་ན། དངོས་པོ་ནི་གསུམ་“སྐྱེ།” བེམ་པོ་དང་། ཤེས་པ་དང་། ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་དོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ། དེ་ལ་ནང་གསེས་ཀྱི་དབྱེ་ན། དབྱེ་བ་འདྲེན་པ། གཏན་ཚེགས་འདྲེན་པ། ངེས་ཚིག་འདྲེན་པ། རྒྱས་བཤད་འདྲེན་པ་དང་བཞི་ཡོད། དབྱེ་བ་འདྲེན་པ་ནི། བདེན་པ་ནི་བཞི་“སྐྱེ།” སྡུག་བསྔལ་བ་དང་། ཀུན་འབྱུང་བ་དང་། འགོག་པ་དང་། ལམ་གྱི་བདེན་པའོ།། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། གཏན་ཚེགས་འདྲེན་པ་ནི། བྱས་པ་ཡིན་“ཏེ”མི་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ངེས་ཚིག་འདྲེན་པ་ནི། སངས་རྒྱས་“ཏེ”མ་རིག་པའི་གཉེད་ལས་སངས་པ་དང་། ཤེས་བྱ་ལ་བློ་གྲོས་རྒྱས་པའོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ། རྒྱས་བཤད་འདྲེན་པ་ནི། རྒྱལ་སྲས་ཀྱི་སྤྱོད་པ“སྐྱེ།” ཕ་རོལ་ཀུ་ཕྱེན་པ་དྲུག་གམ་བཅུ་པོ་ཐམས་ཅད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། ।

དམ་ཚོས་འཛིན་པའི་སྒོན་ལམ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་རྒྱས་པའི་སྒོན་ལམ། སྒྲ་བཤད་ནི། འདུན་པ་ཤུགས་དྲག་པོས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་བཤད་སྐྱབ་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་མི་ཉམས་པར་གཟུང་བར་དམ་བཅས་ཤིང་སྒོན་ལམ་འདེབས་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ། རྗེའི་རྟོགས་བརྗོད་འདུན་ལེགས་མ་ལས་ཀྱང་། རྒྱལ་སྲས་སྒོན་ལམ་གཟློའི་ཀློང་རྣམས་ནི། །དམ་ཚོས་འཛིན་པའི་སྒོན་ལམ་ནང་འདུས་པར། །གསུངས་ཕྱི་ར་དགེ་རྩ་རྗེ་སྟེང་བསགས་པ་ནི། །ཀུན་ཀྱང་སྤྱབ་བསྟན་རྒྱས་པའི་རྒྱུ་ར་བསྟོས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། । འདིའི་སྐོར་རྒྱས་པ་རྗེ་གྱང་ཐང་པའི་བསྟན་འབར་མའི་ཀྲིཀྐ་ལ་གཟེགས།

དམ་དུམ། དུམ་བུ།

དམ་པ། ❶ རབ། མཚོག། ཕུལ་དུ་བྱུང་བ། གཙོ་བོ། ❷ ཚེན་པོ། དེ་ལ་འཇུག་པ་ནི། ཐུགས་རྗེ་ཚེན་པོ་ལ་ཐུགས་རྗེ་དམ་པ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

དམ་པ་དྲུག་ལྡན། སྦྱིན་པ་གཏོང་ཚུལ་ཞིག་སྟེ། རྟེན་དམ་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱིས་ཀུན་ནས་བསླངས་ནས་གཏོང་བ། དངོས་པོ་དམ་པ་དངོས་པོ་མ་ལུས་པར་གཏོང་བ། ཆེད་དུ་བྱ་བ་དམ་པ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་གཏོང་བ། ཐབས་མཁས་དམ་པ་རང་བཞིན་མེད་རྟོགས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སྒོ་ནས་གཏོང་བ། བསྟོ་བ་དམ་པ་རྫོགས་བྱང་དུ་བསྟོ་བ། རྣམ་པར་དག་པ་དམ་པ་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་ཟད་པའི་སྒོ་ནས་གཏོང་བ་དང་དུ། ཞེབ་པར་ལམ་རིམ་ཆེན་མོར་གཟིགས།

དམ་པ་རིགས་བརྒྱ། རིགས་བརྒྱ་དང་དོན་འདྲ།

དམ་པ་གསུམ་ལྡན། སྒྲོར་བ་དམ་པ་སེམས་བསྐྱེད། དངོས་གཞི་དམ་པ་དམིགས་པ་མེད་པ་སྟེ་སྟོང་ཉིད། མཇུག་དམ་པ་བསྟོ་སྨོན་གྱིས་བརྒྱན་པ་དང་གསུམ།

དམ་པའི་ཆོས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས། སྒྲ་བཤད་ནི། དམ་པ་ནི་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཡིན་ལ། དེས་བསྟན་པའི་ཆོས་ཡིན་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ་བའམ། ཡང་ན། སྐྱེས་བུ་དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཡིན་པས་སམ། ཡང་ན། དམ་པ་ནི་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན་ལ་ཆོས་ཀྱང་ཡིན་པས་དམ་པའི་ཆོས་སོ། །

དམ་པས་བསྟགས་པའི་ལས། དགེ་བའི་ལས། མཆིམས་མཛོད་ལས། དགེ་མི་དགེའི་མཚན་ཉིད་ནི་རིམ་པ་ལྟར་དམ་པས་བསྟགས་ཤིང་གནོད་མེད་ཀྱི་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པ་དང་། དེ་ལས་བརྒྱུད་པའོ། །ཞེས་གསུངས།

དམ་པས་སྨད་པའི་ལས། མི་དགེ་བའི་ལས།

དམ་ཚིག ❶ མི་འདའ་བའམ་འདའ་བར་མི་བྱ་བའི་དོན་གྱིས་ན་དམ་ཚིག་ཅེས་བྱ་སྟེ། དམ་ཚིག་གི་སྐད་དོད་ས་མ་ཡམ་ཞེས་པ་འདའ་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པའི་དོན་དུ་བཤད་པ་ལྟར། རྗེ་ལྟར་བཅས་པ་ལྟར་འདའ་བར་མི་བྱ་བར་ཉམས་སུ་ལྡངས་པ་ལ་དམ་ཚིག་ཅེས་བྱའོ། །རྗེའི་གསང་སྔགས་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་དངོས་གྲུབ་སྟེ་མ་ལ་གཞི་བྱས། འོན་ཀྱང་འགྲེལ་པ་བཞི་སྦྲགས་ལས། བོད་སྐད་ཀྱི་དམ་ཚིག་གི་ཚིག་དོན་ལ་མི་འདའ་བ་མེད་ཀྱང་། དེའི་སྐད་དོད་ས་མ་ཡའི་སྒྲའི་དོན་ལ་དེ་ལྟར་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསལ། ❷ ཏིང་ངེ་མེམས་མཉམ་མཐུན། དམ་ཚིག་མཐུན་པོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

དམ་ཚིག་དང་སྟོམ་པ། དམ་ཚིག་གི་སྐད་དོད་ས་མ་ཡ་ཞེས་པ་འདའ་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པའི་དོན་དུ་བཤད་པ་ལྟར། རྗེ་ལྟར་བཅས་པ་ལྟར་འདའ་བར་མི་བྱ་བར་ཉམས་སུ་ལྡངས་པ་ལ་དམ་ཚིག་ཅེས་བྱ་ལ། བྱ་རྒྱུ་མི་བྱེད་པ་དང་མི་བྱ་རྒྱུ་བྱེད་པ་འགོག་ཅིང་སྟོམ་པ་ལ་སྟོམ་པ་ཟེར། རྗེའི་གསང་སྔགས་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་དངོས་གྲུབ་སྟེ་མ་ལ་གཞི་བྱས། གཞན་ཡང་། སྟོམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་སོ་ཐར་དང་། བྱང་སྟོམ་གྱི་བསླབ་པ་བསྡུ་བ་གཉིས་ལ་སྒོ་གསུམ་ཉེས་སྤྱོད་ལས་སྟོམ་པའི་བྱེད་པ་གཙོ་ཆེ་བས་སྟོམ་པ་ཞེས་བརྗོད་ལ། རིག་

འཇིན་གྱི་སྒོར་ཞུགས་ནས་དེའི་བཅས་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་གཉན་པས་ས་མ་ཡ་ཞེས་པ་ནམ་ཡང་མི་འདའ་བར་བྱ་བས་ན་དམ་ཚིག་ཅེས་བཤྱེད་དེ། དེས་ན་སྔགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་དང་དམ་ཚིག་གནད་གཅིག་ཀྱང་གཅོ་བོར་དམ་ཚིག་ཅེས་གྲགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཀོང་སྤྲུལ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོའི་གསུང་ལྟར་བཀོད།

དམ་ཚིག་གི་བཟླས་པ། དམ་ཚིག་གི་བཟླས་པའམ་སྤྱི་བསྡུའི་བཟླས་པ་ནི། ཐུགས་གའི་ས་བོན་ལས་རྒྱང་འབྱུང་བ་ན་ལྟ་རྣམས་སྤྱོས། འགྲོ་དོན་བྱས་ནས། རྒྱང་འཇུག་པ་ན་སྣར་ས་བོན་ལ་བསྡུ་ཞེང་དེའང་སྔགས་མགོ་བརྗོད་པ་ན་སྤྱི་བ་དང་བརྗོད་པ་རྗོགས་པ་ན་བསྡུ་བའོ། །

དམ་ཚིག་སེམས་དཔའ། རང་ཉིད་ཡི་དམ་གྱི་ལྷར་གསལ་བཏབ་པའི་ཡི་དམ་གྱི་ལྷ་དེ་ལ་དམ་ཚིག་སེམས་དཔའ། ཡང་ན་སྤྱལ་སྐུ་རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་འམ། སྤྱལ་སྐུ་རྡོ་རྗེ་འཆང་ལ་དམ་ཚིག་སེམས་དཔའ་ཞེས་བྱའོ། །དེའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། དམ་ཚིག་གི་སྐད་དོད་ས་མ་ཡ་ལ་ངེས་ཚིག་གིས་བཤད་པས། ས་མ་ཏི་ཡང་དག་པར་འགྲོ་བ་དང་། མྱ་ལི་ཏི་འདུ་བ་ལ་འཇུག་པས་ཡེ་ཤེས་པ་རྣམས་ཡང་དག་པར་འགྲོ་བ་དང་འདུ་བའི་གནས་ཡིན་པས་དམ་ཚིག །སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལ་སེམས་པས་སེམས་དཔའ། ཡང་ན་རྣམ་པར་དག་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་ཐ་སྙད་གདགས་བར་བྱ་བ་ཡིན་པས་ན་སེམས་དཔའ་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མན་སྐྱེ་ལས། ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ་ཡང་དག་པར་འགྲོའོ་འདྲའོ་ཞེས་པ་དམ་ཚིག་གོ། ཞེས་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་པར་དག་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་ཐ་སྙད་ཀྱི་ཡུལ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པཉ་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་བསྟེན་རིམ་གྱི་རྣམ་བཤད་དང་ཆོས་གྲྭ་མཚོའི་སྙིང་པོ་ལས་གསུངས་པ་གཞི་བྱས་ཏེ་བཀོད། (བཀའ་བརྒྱད) དམ་ཚིག་གི་སྐད་དོད་ས་མ་ཡ་མི་འདའ་བའི་དོན་ཏེ། དུས་རྟག་ཏུ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལས་མི་འདའ་བར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པ་ལ་སྤྱོད་པའམ། རྟག་ཏུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་དམ་ཚིག་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་བྱེད་པ་ལ་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་དམ་ཚིག་སེམས་དཔར་བརྗོད་པར་བྱའོ།། ཞེས་གསལ།

དར་གྱི་ཆས་གོས་ལྷ། (རྩིང་མ) ❶ ། དར་དཀར་པོའི་སྟོད་གཡོག ། ཁ་དོག་སྔ་ཚོགས་པའི་སྨད་དཀྱིས། ། ཅོད་པན། ང ཟི་ལྗིར། (དར་མཐིང་ཁའི་ཅོད་པན་ལྟག་པ་ནས་ཕྱི་རའམ་གྲ་) ཨ གར་གྱི་ཕུ་དུང་དང་ལྡའོ།། (བྱིས་ཆ་རྩིང་པ་རྣམས་སྤུ་འབྱུང་བའི་སྟོད་ཁྲབས་ལྟ་བུ་ལ་ཕུ་དུང་ཐུང་ངུ་ཡོད་པའོ།) ❷ ། ཟི་ལྗིར། ། ཅོད་པན། ། གར་གྱི་ཕུ་དུང་། ང གསང་ཁྲབས། ཚེ་གུའི་སྨད་དཀྱིས་རྣམས་སོ། །

དལ་འབྱོར་མ། འབབ་ཆུའི་མིང་། དཔེར་ན། རྡེ་གུང་ཐང་པས། གཟུར་གནས་རིག་པར་ལྡན་པ་དེས། །གཞན་གྱི་ཡོན་ཏན་ལེན་པར་བྱེད། །སྒང་ལྗོངས་གཙང་མའི་དལ་འབྱོར་མ། །ལྷུང་ལྷུང་རེར་ཞིང་མེ་དོག་འགྱུ། །ཞིས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

དུ། ❶ ལ་དོན་གྱི་སྒྲ། ❷ གཅོད། དཔེར་ན། རྟེན་འབྲེལ་ཡག་ལག་བཅུ་གཉིས་ཚེ་དུ་ལ་རྫོགས་པ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དང་། དུ་ཞིག་ཅེས་པ་ལྟ་བུ་རྣམས་སོ། །❸ དུ་མའི་བསྡུས་ཚིག། གཅིག་དུ་བྱལ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

དུ་ཀུ་ལའི་གོས། ཕྱི་གསལ་ནང་གསལ་གྱི་ལྟ་ཡི་གོས་ཡང་ཞིང་སྐབ་པ་ཞིག་ལ་བཤད།

དུ་གུ་ལའི་གོས། (འདུལ་བ) རྩྭ་ལས་བྱས་པའི་གོས་ཀྱི་རིགས་ཤིག་ལ་ཟེར་ཏེ། རྩྭའི་རྣམ་པ་ལས་བྱས་པའི་གོས་ནི་དུ་གུ་ལའི་གོས་ཡིན་ཏེ། གཙང་བ་དང་ཡང་བ་བགོས་ན་རང་གི་འདོད་པའི་ལྟ་མཆོད་པ་སྦྱིན་པར་བྱེད་པ་དེའི་ཕྱིར་དེ་ཡང་མལ་གྱི་གམ་དུ་གཞག་པར་འོས་པ་རིགས་པ་ཡིན་གྱི་ཆེན་པོ་ལ་འོས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འདུལ་བ་ལུང་ཕྱན་ཚེགས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལས་གསུངས། ཆོས་གོས་ཀྱི་རྒྱུར་རྩང་བའི་གོས་བདུན་གྱི་ནང་དུ་འང་། དུ་གུ་ལའི་གོས་ཞེས་སྨོས་སྟེ། བལ་གོས། ཤ་ནའི་གོས། ཟར་མའི་གོས། དུ་གུ་ལའི་གོས། རས་བལ་གྱི་གོས། ཀོ་དམ་པའི་གོས། ཉི་འོག་གི་གོས་ཞེས་འདུལ་བ་ལུང་རྣམ་འབྱེད་ལས་གསུངས།

དུག་གསུམ། འདོད་ཆགས། ཞེ་སྡང་། གཉི་ག་དང་གསུམ། སྐྱ་བཤད་ནི། དུག་གིས་རང་གཞན་སྡུག་བསྔལ་ལ་སྐྱོར་བ་དང་མཐར་སྲོག་གཅོད་པར་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་འདིས་ཀྱང་རང་གཞན་ཀུན་སྡུག་བསྔལ་ལ་སྐྱོར་བ་དང་ཐར་པའི་སྲོག་རྩ་གཅོད་པར་བྱེད་པས་དེ་ལྟར་དུ་བཏུགས་སོ། །

དུང་དཀར་གཡས་འཁྱིལ། བཀྲ་ཤིས་རྟགས་བརྒྱད་ཀྱི་ཡ་གྱལ་ཞིག་སྟེ། རིན་པོ་ཆེའི་བྱེ་བྲག་ཅེག། གང་ན་ཡོད་པ་དེར་དཔལ་དང་འབྱོར་བ་ལ་རྟག་ཏུ་གནས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞིས་ཀྱ་གར་གྱི་སློབ་དཔོན་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྐྱངས་གསུང་། གཡས་སུ་འཁྱིལ་བ་ཡང་ཟེར།

དུང་ཆེན། འདི་ལ་རགས་དུང་ཡང་ཟེར། རགས་བཟོས་པའི་དུང་ཆེན་པོ་དེང་སང་དགོན་པ་ཁག་གིས་བེད་སྤྱོད་བྱེད་པ་དེའོ། །འདི་ལྟགས་ཕོ་འབྲུག་ ༡༠༠ ལོར་ཛོ་བོ་རྗེ་བོད་དུ་བྱོན་སྐབས་ཕེབས་བསུའི་སྐད་ཆེད་མངགས་ཀྱིས་སྤར་མེད་གསར་དུ་བཟོས་པར་བཞད་དེ། ཞུ་སྐབ་པས། ཛོ་བོ་རྗེ་སྤྲོན་འཕོར་རྣམས་ལ་ལྟ་བཙུན་བྱང་ཆུབ་འོད་ཀྱིས་བསུ་བའི་བཀོད་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་བཅས་ལྷགས་ཕོ་འབྲུག་ ༡༠༠ ལོར། ཞང་ཞང་མཐོ་ལྷོང་གསེར་གྱི་ལྟ་ཁང་དུ་ཕུག་ཕེབས། དཔལ་བོད་པ་ཆོས་རག་དུང་རིང་པོ་གཏོང་བ་འདི་དེ་དུས་

ཆེད་གཏད་བཟོས་པར་གྱུགས་ཤིང་། མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་དུ། རག་དུང་ཡང་ཐུར་མེད་པ་ལ་ཧོ་བོ་སྦྱན་འདྲེན་པའི་ཕྱིར་བཅོས་ཏེ་ལོ་པཾ་སྦྱན་འདྲེན་གྱི་དུང་ཞེས་གྲགས་གསུངས་འདུག། ཅེས་གསལ།

དུད་འགྲོ། <ཀེཏུ་ཀ> དུད་པ་སྐེ་སྐྲར་ཏེ་འགྲོ་བའི་སེམས་ཅན་སྤྱིའི་མིང་། མཆིམས་མཛོད་ལས། དུད་ཅིང་འགྲོ་བས་ན་དུད་འགྲོ་སྟེ། ཏིཏྟ་ཀ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ནོ་ཞེས་གསུངས། ཡང་ཏིར་སྤའི་སྐྲ་ཐུར་གསེག་གམ་ཐད་ཀའམ། འཁྱོག་པོ་ལ་འཇུག་པས་འགྲོ་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཤས་ཆེ་བ་ལས་བཏགས་པར་སྣང་ཞེས་མཁས་པ་འགའ་གསུང་།

དུད་འགྲོ་འདེབས་པའི་ལྷུང་བྱེད། འབའ་ཞིག་པ་དགུ་བཅུའི་བཅུ་དགུ་པ་ནི། གཞན་དོན་དུ་ཚུ་དང་ཤིང་སོགས་ལ་སྦྱད་དེ་དུད་འགྲོ་ཤི་བའོ། །

དུད་འགྲོ་སྤྱོད་པའི་ལྷུང་བྱེད། འབའ་ཞིག་པ་དགུ་བཅུའི་ཞི་གཅིག་པ། རང་ཁོ་ནའི་དོན་དུ་ཚུ་སོགས་ལ་མ་བརྟགས་པར་ལོངས་སྤྱོད་དེ་སྤྱོད་འགྲོ་ཤི་བའོ། །

དུད་འགྲོ་གསོད་པའི་ལྷུང་བྱེད། འབའ་ཞིག་པ་དགུ་བཅུའི་རེ་གཅིག་པ། གསོད་སེམས་ཀྱིས་དུད་འགྲོ་རང་གིས་གསོད་དམ་གསོད་དུ་བཅུག་སྟེ་ཤི་བའོ། །

དུག། ལུས་ངལ་བའམ་ཐང་ཆད་པ།

དུར་ཁྲོད་ཀྱི་རས། རོ་རས།

དུར་ཁྲོད་ཀྱི་ཆས་བཀུད། ཁྲོ་བོ་སྤྱིའི་ཆས། བསོ་བའི་གོས་གསུམ་ནི། ༡ མི་ལྤགས་ཀྱི་གཡང་གཞི། ༢ སྐང་ཆེན་གྱི་ཀོ་ཆོན། ༣ སྤྲག་ལྤགས་ཀྱི་གཤམ་ཐབས་ཏེ་གསུམ་མོ། །གངས་པའི་རྒྱན་གཉིས་ནི། ༤ སྤྲུལ་རྒྱན། ༥ ཐོད་པའི་རྒྱན་ནོ། ཏུག་པའི་ཇ་གསུམ་ནི། ༦ སྤྱིན་མཆམས་ལ་ཐལ་ཆེན་གྱི་ཆོམ་བུ། ༧ མཁུར་ཆོས་ལ་རྟགའི་ཐེག་ལེ། ༨ ཁྲོག་མར་ཞག་གི་ཟོ་རིས་རྣམས་སོ། །སྤྲུལ་རྒྱན་ཡང་རྒྱལ་རིགས་ལ་སྤྲུལ་དཀར་ཁྲའི་དབུ་རྒྱན། རྗེའུ་རིགས་ལ་སེར་ཁྲའི་སྐྱན་རྒྱན། བྲག་ཟེའི་རིགས་ལ་དམར་ཁྲའི་མགུལ་རྒྱན། དམངས་རིགས་ལ་ནག་ཁྲའི་སྐ་རགས། གདོལ་རིགས་ལ་ལྕང་ཁྲའི་ཕྱག་གདུབ་དང་ཞབས་གདུབ་བྱས་པའོ། །ཐོད་པའི་རྒྱན་ལའང་། ཐོད་པ་སྐམ་པོའི་དབུ་རྒྱན་དང་། རྨོག་པའི་སེ་རལ་ཁ། ཚལ་བུས་དཔུང་རྒྱན་བྱས་པའོ། །

དུར་ཁྲོད་བཀུད། རོར་ར་མེ་རི་དང་བཅས་པའི་ཕྱི་རོལ་ཀྱི་དུར་ཁྲོད་བཀུད་ནི། ཤར་ཏུ་གཏུམ་དྲག །ལྷོར་ཀེང་རུས་ཅན། ནུབ་ཏུ་རོ་ཇེ་འབར་བ། བྱང་དུ་ཚང་ཆིང་འཕྲིགས་པ། བྱང་ཤར་དུ་ཉ་ཉ་དགོད་པ། ཤར་ལྷོར་

བཀྲ་ཤིས་ཚལ། ལྷོ་ནུབ་དུ་མུན་པ་དྲག་པོ། ནུབ་བྱང་དུ་ཀི་ལི་ཀི་ལིའི་ཐྲ་ཐྲོག་པ་རྣམས་སོ། །དུར་ཁྲོད་ཀྱིས་བདག་མེད་པ་མཚོན་པར་གསུང་།

དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས། དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ། ཐོག་མའི་མཐོན་པོ། དང་པོའི་སངས་རྒྱས། གདོང་མའི་མཐོན་པོ། རིགས་མེད་པ། རྣམ་ཀུན་མཚོག་ལྡན། གཉིས་མེད་སྟོན་པ། བཞི་ལྡན་པ། ཤིས་ལྡན། ཤེས་བྱའི་བདག་ཉིད་མཆོག འཕོ་མེད། བདེན་དོན་རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་ཅན། ཕྱི་ནང་གཞན་གསུམ་བདག་ཉིད་ཅན། དཔལ་ལྡན་ཐུབ་སྐར་དཀྱིལ་འཁོར་གཙོ་བོ་རྣམས་སོ། །

དུས་ཀྱི་ཆོས་དང་ལྡན་པར་གྱུར་པ། འཆི་གཤ་གཤ་བཤགས་ནི། དུས་ནི་འཆི་བའི་དུས་དང་། ཆོས་ཞེས་བྱ་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་དེ། འཆི་བའི་ངོ་བོའམ་འཆི་བ་དང་ལྡན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན། འདུལ་བ་གཞིའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་དང་། ལུང་ཕྲན་ཆེགས་ཀྱི་འགྲེལ་པར་གཞི་བྱས། ཤི་བ་ལ་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཤིན་ཏུ་མང་། ཤི་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཅིགས།

དུས་ཀྱི་སྒྲང་ཆར། དུས་སུ་འབབ་པའི་སྒྲ་རྙེ་ལྟ་བུའི་ཆར་བསིལ།

དུས་ཀྱི་གསོ་སྦྱོང་། དུས་དྲན་གསོ་སྦྱོང་དང་འདྲ།

དུས་གཅིག རབ་རྒྱུད་རྣམས་སུ། འདི་སྐད་བདག་གིས་ཐོས་པ་དུས་གཅིག་ན། ཞེས་པའི་དུས་གཅིག་གི་དོན་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། དུས་གཅིག་གི་ཚེ་ན་རྒྱུད་འདི་ཐོས་ལ་གཞན་དུ་ནི་རྒྱུད་གཞན་དག་ཐོས་པའོ།། ཞེས་པ་འདིས་ནི་སྡུད་པ་པོ་བདག་ཉིད་ཐོས་པ་མང་བར་བསྟན། ཡང་ན་ལན་ཅིག་གི་ཚེ་འདི་ཐོས་ཀྱི་དུས་གཞན་དུ་ནི་འདི་མ་ཐོས་པའོ། །ཞེས་པ་འདིས་ནི་རྒྱུད་རྣེད་པར་དཀའ་བར་བསྟན། ཡང་ན་དུས་གཅིག་སྟེ། སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་འདི་ཐོས་པའོ་ཞེས་པ་སྟེ། འདིས་ནི། སྡུད་པ་པོ་ཤེས་རབ་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་ཡིན་པར་རབ་དུ་སྟོན་ནོ། །རྗེའི་འགྲེལ་པ་བཞི་སྒྲགས་ལེ་གཞི་བྱས་ཏེ་བཀོད།

དུས་གཅིར། དུས་ཉིར་དགུ་ལྟ་བུ་ལ་རྩེར་དུ་འཕངས་པ་ལ་གདབ་གཅིར་རམ་སྡེབ་གཅིར་རེར།

དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ། དུས་ཀྱི་ཐུང་བའི་མཐར་ཐུག་པ། ❶ (དགེ་ལུགས) སྐྱེས་བུ་དར་མ་ཞིག་གིས་སེ་གོལ་གཅིག་གཅིགས་པའི་ཡུན་ཆོད་ལ་ཆ་དྲུག་ཏུ་རྩ་ལྔར་ཕྱེ་བའི་ཆ་གཅིག་ལ་རེར། འདི་ཆོས་མངོན་པའི་གཞུང་དང་མཐུན་པར་རྒྱ་གར་གྱི་སློབ་དཔོན་ཞ་ནས་ཡ་ཀ་རའི་ཐུབ་པའི་དགོངས་རྒྱན་དུའང་དེ་བཞིན་དུ་གསལ། ❷ (བཀའ་རྙིང) སྐྱེས་བུ་སྟོབས་དང་ལྡན་པས་སེ་གོལ་གཅིགས་པ་ལ་སྐད་ཅིག་མ་དྲུག་ཏུ་རྩ་བཞི་འདའ་བས་དེའི་ཆ་གཅིག་ལ་བཞེད།

དུས་སྐོན། ལྷ་མཆོད་པའི་དགའ་སྐོན།

དུས་དུས་སྡུ། སྐབས་སྐབས་སྡུ།

དུས་བྱེག ❶ ཉིན་མཚན་དུས་བྱེག་དང་འདྲ། ཉིན་མཚན་དུས་བྱེག་ལ་གཅིག་ས། ❷ དཔྱིད། སོས་ཀྱ། དབྱར། སྐྱེན། དགུན། དགུན་སྐད་བཅས་དུས་ཆེགས་བྱེག

དུས་བྱན་གསོ་སྐྱོང་། དགེ་ཚུལ་སྐྱོང་གིས་དུས་ཆོད་ངེས་ཅན་ལ་སྐོམ་པ་གསོ་ཞིང་ལྷུང་བ་སྐྱོང་བའི་ཆོ་ག་ཞིག

དུས་མ་ཡིན་པར་གྲོང་དུ་འཇུག་པའི་ལྷུང་བྱེད། འབའ་ཞིག་པ་དག་བཅུའི་བརྒྱད་ཅུ་པ། ཉིན་གྱང་ཡོལ་ནས་སྐུ་རེངས་མ་ཤར་བར་རབ་བྱང་སྐེ་ལྟ་གང་རུང་ལ་མི་སྐྱ་བར་ཁྱིམ་པའི་གནས་སུ་ཕྱིན་པའོ། །

དུས་མ་ཡིན་པར་ཟས་ཟ་བའི་ལྷུང་བྱེད། འབའ་ཞིག་པ་དག་བཅུའི་སོ་བདུན་པ་ནི། རང་གནས་པའི་གྲོང་གི་ཉི་མ་ཕྱེད་ཡོལ་ནས་སྐུ་རེངས་མ་ཤར་བར་དུས་རུང་གི་ཟས་ཟོས་པའོ། །

དུས་མཚན་མ་དམར་མོ། དབང་ལྡན་གྱི་དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོ་གླང་ལ་ཆིབས་ཤིང་། རྩེ་གསུམ་ཐོགས་པ་དེའི་རྣམ་འཕྲུལ་འཇིགས་བྱེད་ནག་པོ་ཞེས་པ་དེའི་ཚུང་མའི་མིང་། འཇིགས་བྱེད་ནག་པོ་ལ་གཅིག་ས།

དུས་གཞན་ལ་དགོངས་པ། དགོངས་པ་ཅན་བཞིའི་གསུམ་པ། བདེ་བ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བར་སྨོན་ལམ་བཏབ་པ་ཙམ་གྱིས་དེར་སྐྱེའོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དུས་གཞན་ལ་དགོངས་པ།

དུས་གཞན་ལ་དགོངས་པ། དགོངས་པ་ཅན་བཞིའི་ནང་གསེས། ལེ་ལོ་ཅན་གྱི་གཉེན་པོར་བདེ་བ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བར་སྨོན་ལམ་བཏབ་པ་ཙམ་གྱིས་དེར་སྐྱེ་བར་གསུངས་པ་ལྟ་བུ།

དུས་རུང་གི་སྨན། སྨན་བཞིའི་ཡ་གྱལ་ཏེ། དགེ་སློང་གིས་སྲ་དྲོའི་དུས་སུ་བཟའ་རུང་བའི་ཟས། དཔེར་ན་ནས་དང་འབྲུ། ཤིང་ཏོག ཞོ་འོ་མ་དང་བ་སོགས་སོ། །སྲ་བཤད་ནི། དགེ་སློང་གིས་སྲ་དྲོའི་དུས་སུ་ལོངས་སྤྱོད་དུ་རུང་ལ། ཕྱི་དྲོར་མི་རུང་བས་ན་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །དེ་ལ་སྨན་ཞེས་བརྗོད་པ་ནི། དེ་དག་གིས་བཀྲེས་པའི་ནད་སེལ་བར་བྱེད་པས་སྨན་ཞེས་བཏགས་སོ། ।

དེ་སྐད། དེ་ལྟར། དེ་འདྲ།

དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ལ། དབང་བཞི་པའི་རྟོགས་པ་བདེན་གཉིས་དབྱེར་མེད་ཟུང་འཇུག་གི་རྟོགས་པ་ཏུཾ་ཡིག་གི་རྣམ་པར་སྤྲོས་པ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས་རི་རབ་གྲིང་བཞི་མཁོ་དགུའི་དཔལ་འབྱོར་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པར་བསྒྲུར་ནས་འབྱལ་བ་ལ་ཟེར། ཏུལ་མཆོག་བདུན་པ་ཆེན་པོས། བདེ་ཆེན་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་རྣམ་རོལ་གྱི། །མཆོད་སྤྲིན་ཅིར་ཡང་སྣང་བའི་སྒྲུབ་མ་རྣམས། །གདོད་ནས་རང་བཞིན་སྟོང་པར་ངེས་རྟེན་པའི། །ཟུང་འཇུག་བྱ་མེད་མཆོད་པས་མཉེས་གྱུར་

ཅིག །ཅེས་སོ། །གཞན་ཡང་། ཀུན་གཟིགས་ལྟ་པ་ཆེན་པོས། དྲི་བྱལ་རང་སེམས་དག་པའི་ས་གཞི་ལ། །རང་བཞིན་གདོད་ནས་སྐྱང་པའི་ས་འཛིན་ཆེ། །མེད་ཀྱང་ཇུན་པར་སྐང་བའི་གྲིང་བཞི་སོགས། །རྫི་ལམ་ཡུལ་གྱི་རོལ་པ་ཇི་བཞིན་དབྱུག །ཇེ་གྱང་ཐང་པའི་གསྱང་ན་གསལ།

དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གསལ་བའི་སྒོན་མེ། སྒོབ་དཔོན་ནག་པོ་སྤྱོད་པས་མཛད་པའི་བསྟན་བཅོས་ཤིག

དེ་སྐུ་སོགས། ཉེ་རིང་གི་ཁྱད་པར་སོགས་སྐྱེན་པའི་ཕྱད་རང་དབང་ཅན་ཞེས་ཀྱི། “དེ” “འདི” རང་དང་ཉེ་བ་ལ། “འདི” ཐག་རིང་བ་ལ། “དེ” སྤྱི་བ་དང་། དུས་འདས་མ་འོངས་ལ། “དེ” སྤྱི་བ། དཔེར་ན། ན་ནིང་གི་ལོ་དེ། ཞེས་པ་དང་། སང་ཕོད་ཀྱི་ལོ་དེ། ལྟ་བུ། ད་ལྟར་བ་ལ། “འདི” སྤྱི་བ། དཔེར་ན། དཔལ་ལྡན་ལོ་འདི། ལྟ་བུའོ། །སུམ་ཅུ་པའི་རྩ་བ་ལས། ཐ་སྙད་དབང་དུ་གསུམ་ཡིན་ཏེ། । དངོས་པོའི་དབང་དུ་བཞི་རྣ་འགྱུར། །དུས་ཀྱི་དབང་དུ་གཉིས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ।❶ ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་གསུམ་ནི། ① སྤྱི་ལ་མ་ཡིན་པར་ཐད་ཀར་གྱི་ཐ་སྙད་སྦྱོན་པ། དཔེར་ན། བུད་མེད་མཛེས་མའོ།། དེ་གཟུགས་བཟང་ངོ་། །དེ་མདོག་ལེགས་སོ། །དེ་ནུ་མ་འཁྲང་ལ་རྒྱམ་མོ། །དེ་སྐད་སྙན་ཆོ་ལྟ་བུ། ② ཐ་སྙད་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་གཞན་སྦྱོན་པ། དེ་ལ་ཡི་གེ་བྲིས་ཤིག་ལྟ་བུ་འབྲི་གཞི་དངོས་སུ་མི་གསལ་ཡང་། དེ་སྐྲའི་ཤུལ་དུ་ཤོག་བུ་ལྟ་བུ་ཐ་སྙད་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་གཞན་ཞེས་སྦྱོར་རྒྱུ་ཡོད་པ་དོན་གྱིས་སྐྱེན་པ་ལྟ་བུ། ③ ལྷག་བཅས་ཀྱི་སྐྲའི་ཐ་སྙད་སྦྱོན་པ། དཔེར་ན། ཤིང་བཅད་དེ་མེ་ལ་འབུད། ལྟ་བུ། ❷ དངོས་པོའི་དབང་དུ་བྱས་ན་བཞི་ནི། ① བདེན་པའི་དངོས་པོ་ལ་འཇུག་པ། དཔེར་ན། དེ་རང་ཡིན་ནོ། །ལྟ་བུ། ② གསང་བའི་དངོས་པོ་ལ་འཇུག་པ། དེ་མ་སྐྱེན་ཅིག་ཅེས་པ་ལྟ་བུ། ③ བདག་གི་བའི་དངོས་པོ་ལ་འཇུག་པ། དཔེར་ན། ཁོ་བོའི་སྤྲིགས་བམ་དེ་ཀློགས་ཤིག་ཅེས་པ་ལྟ་བུ། ④ ཕ་རོལ་གྱི་དངོས་པོ་ལ་འཇུག་པ། དཔེར་ན། དོ་བ་དེ་འདིགས་ནུས་སམ། ལྟ་བུ། ❸ དུས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་གསུམ་ནི། ① འདས་པ་ལ་འཇུག་པ། དཔེར་ན། ན་ནིང་གི་ལོ་དེ། ལྟ་བུ། ② མ་འོངས་པར་འཇུག་པ། དཔེར་ན། སང་ཉི་མ་ཤར་བའི་དུས་དེར་འགྲོའོ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ཐམས་ཅད་བསྟས་ན་གཉིས་སུ་འདུས་ཏེ། ལེགས་བཤད་ལྷོན་དབང་ལས། ཐ་སྙད་འདས་མ་ཐག་པ་དང་། །རྣམ་གྲངས་གཞན་ཅན་གཉིས་ལ་འཇུག ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་གཉིས་སུ་འདུས། དེ་རྗེས་ཡོན་གྱི་ལྟག་མ། ལྟག་མ་བཏུ་གསུམ་གྱི་བཏུ་གཅིག་པ་ནི། དགེ་འདུན་གྱི་དབྱེན་བྱེད་པ་དེའི་གོང་ས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཁྱོད་ཀྱི་ཚུལ་ལ་བཞམས་བཟོད་དང་གསོལ་བཞིའི་ལས་ཏེ་བླུགས་པ་ལྟར་བཟོད་ལ་ཁ་ཏོན་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱི་ཚུལ་ལ་ཡང་ཞེས་ཀྱང་མི་གཏོང་བ་ནའོ། ।

དེ་ཉིད། ① དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་བསྟན་ཚོགས །དེའི་ངོ་བོ་ཉིད། དེ་ཁོ་ན། གནས་ཚུལ། ཤེས་བྱའི་གནས། ཕྱེ་ཅེ་མ་ལོག་པ། ཡང་དག་པ། ཇི་བཞིན། ② དེ་ཁོ་ཉིད་དེ། སྐྱེ་ཉིད་ཀྱི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཤིག

དེ་ཉིད་བཅུ་རྩྭང་། ཤེས་བྱའི་གནས་ཉི་ཤུ་ལ་མཁས་པ་ནི། རྣལ་འབྱོར་ཐུབ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་ངོ་རྗེ་སྟིང་པོ་རྒྱན་གྱི་ལེའུ་ཐམ་ལས། ཕྱིར་རྒོག་གཉིས་ཀྱི་ཆོ་གར་དང་། །གསང་དང་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་དང་། ।।ཁ་སྦྱོར་འབྱེད་པའི་ཆོ་གར་དང་། །གཏོར་མ་རྗོ་རྗེའི་བཟླས་པ་དང་། །དྲག་ཤུལ་སྒྲུབ་པའི་ཆོ་གར་དང་། །རབ་ཏུ་གནས་དང་དཀྱིལ་འཁོར་སྒྲུབ། །གསང་བའི་དེ་ཉིད་བཅུ་ཡིན་ནོ། །དཀྱིལ་འཁོར་ཏིང་འཛིན་ཕུག་རྒྱ་དང་། །སྐང་སྟབས་འདུག་སྐང་བཟླས་བརྗོད་དང་། །སྦྱིན་སྲེག་མཆོད་པ་ལས་སྦྱོར་དང་། །ཟླར་སྡུད་པ་ཡི་རྣམ་པ་ནི། །ཕྱི་ཡི་དེ་ཉིད་བཅུ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། (དང་པོ་ནང་གི་དེ་ཉིད་བཅུ་ནི།) ཕྱིར་རྒོག་གཉིས་ཀྱི་ཆོ་གར་དང་།། (ཕྱིར་རྒོག་པ་གཉིས་ནི་ཕ་རོལ་ཀྱི་མཐུ་གཏད་སོགས་ཁྲོ་བོ་བཅུ་ལྟ་བུ་ལ་བསྒོམས་ནས་ཕྱིར་རྒོག་པ་དང་། བྱིས་པའི་སྡུང་འཁོར་འདོགས་པ་སོགས་བྱས་པས་ཕྱིར་རྒོག་པ་ལ་མཁས་པ།) གསང་དང་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་(གསང་དབང་དང་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དབང་སོགས་དབང་བཞི་བསྐུར་བ་ལ་མཁས་པའོ།) དང་། །ཁ་སྦྱོར་འབྱེད་པའི་ཆོ་ག་(མངོན་སྤྱོད་ཀྱི་ལིངྒ་ལ་དགྲ་བོའི་རྣམ་ཤེས་དགུག་པ་ཁ་སྦྱོར་དང་། འདས་མ་འདས་ཀྱི་ལྷ་དང་སྡུང་འཁོར་སོགས་ཀྱི་རྣས་པ་ཇ་སྦ་སྤྲུལ་དཀྱིལ་འཁོར་གསུམ་གྱིས་ཉམས་པར་བྱེད་པ་ནི་དབྱེ་བ་སྣ་དེ་ལ་མཁས་པའོ།) དང་། །གཏོར་མ་(གཏོར་མའི་རྒྱུ་དང་། དབྱིབས་དང་། འབྲལ་རྫུལ་སོགས་ལ་མཁས་པའོ།) རྗོ་རྗེའི་བཟླས་པ་(བསྒྲིད་རིམ་གྱི་ཚེ་ལྷ་དང་མཚུ་མི་འགྱུལ་བར་སྤྲུལ་བཟླ་བ་དང་། ཇོ་གསར་རིམ་གྱི་ཚེ་རླུང་ངག་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཁཏྶ་གནས་ལྟང་གསུམ་སོགས་ལ་མཁས་པའོ།) དང་། །དྲག་ཤུལ་སྒྲུབ་པའི་ཆོ་ག་(དབང་ཐོབ་ཅིང་དམ་ཚིག་དང་སྡོམ་པ་དང་ལྡན་པས་སྒྲུབ་ཐབས་ནས་འབྱུང་བ་བཞིན་ཟླ་བ་བཅོ་བརྒྱད་ལ་སོགས་པར་བསྒྲུབས་ཀྱང་མ་གྲུབ་ན་ལྷ་ལ་དྲག་པོའི་སྒོར་བས་ཕུར་བུས་འདེབས་པ་ལ་མཁས་པའོ།)དང་། །རབ་ཏུ་གནས་(དཀྱིལ་འཁོར་བཞིངས་ནས་ལྷ་བཅུག་སྟེ་དབང་བསྐུར་བ་སོགས་ལ་མཁས་པའོ།)དང་དཀྱིལ་འཁོར་སྒྲུབ། (མདུན་བསྐྱེད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་བསྒྲུབ་པ་དང་། དེ་ལ་མཆོད་ཅིང་བསྟོད་པ་དང་དེར་ཞུགས་ནས་དབང་ལེན་པ་ལ་མཁས་པའོ།) །གསང་བའི་(ནང་གི་)དེ་ཉིད་བཅུ་ཡིན་ནོ། ।(ཕྱིའི་དེ་ཉིད་བཅུ་ནི།) དཀྱིལ་འཁོར་(གཟུགས་ཅན་དང་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་རོ། གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ནི་ཟབ་གསལ་གཉིས་སུ་མེད་པའི་རྣལ་འབྱོར་རོ། གཟུགས་ཅན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ནི་དེ་ཉིད་གྲུ་བཞི་སྒོ་བཞི་སོགས་སུ་ཤར་ནས་བསྒོམ་པ་ལ་མཁས་པའོ།) ཉིང་འཛིན་(ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་ཉིད་དང་པོ་སྦྱོར་བ་སོགས་ལྟ་བསྒོམ་པ་ལ་མཁས་པའོ།) ཕྱག་རྒྱ་(ཕྱག་རྒྱ་བཞི་རྣམ་པ་ལ་མཁས་པའོ།)དང་། །སྐང་སྟབས་(ས་གར་དང་མཆོད་གར་སོགས་ཀྱི་གར་སྟབས་ལ་མཁས་པའོ།) འདུག་སྐང་(རྗོ་རྗེའི་རྒྱིལ་ཀྲུང་། སེམས་དཔའི་རྒྱིལ་ཀྲུང་། པདྨའི་རྒྱིལ་ཀྲུང་། བཟང་པོའི་འདུག་སྐང་སོགས་སོ།) བཟླས་བརྗོད་(ཁྲོ་བོ་དང་། ཁྲོས་པ་དང་། གོང་བུ་དང་། ཁྱུགས་ཀྱི་དང་། དམ་ཚིག་གི་བཟླས་པ་སོགས་འབྲལ་བ་ལ་མཁས་པའོ།) དང་། །སྦྱིན་སྲེག་(ཞི་རྒྱས་དབང་དྲག་བཞི་དང་ཕྱི་མདང་གི་སྦྱིན་སྲེག་ལ་མཁས་པའོ།)མཆོད་པ་(ཕྱི་མདང་གསང་བ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་མཆོད་པ་སོགས་ལ་མཁས་པའོ།) ལས་སྒྲུབ་(ཞི་རྒྱས་སོགས་ཀྱི་ལས་རབ་འབྱམས་སྒྲུབ་པ་ལ་མཁས་

པའོ།)དང་། །སྐར་སྤུད་པ་ཡི་རྣམ་པ་ནི། (མཆོད་བསྟོད་སོགས་སྔོན་དུ་འགྲོ་བས་གཤེགས་སུ་གསོལ་བ་སྟེ། བསྟུ་ཚོག་ལ་མཁས་པ་སྟེ་)། ཕྱི་ཡི་དེ་ཉིད་བཅུ་ཡིན་ནོ། །རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ་དང་དབུལ་ཆུ་ཆོམ་ཐུབ་དེའི་གསུང་ལྟར་བཀོད། དེ་ཉིད་ཞེ་དག། དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ཆོངས་དེ་ཉིད་ཞེ་དགུ་ནི། ༡ གང་དུ་བསྒོམ་པ་གནས་ཀྱི་དེ་ཉིད། ༢ ཚོགས་ཞིང་སྦྱན་དྲངས་ནས་སྤྱོམ་པ་བཟུང་བ་སྟིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ལ་དམིགས་པའི་དེ་ཉིད། ༣ སྡུང་འཁོར་གྱི་གཙོ་བོ་བསྐྱེད་པའི་དེ་ཉིད། ༤ འཁོར་གྱི་ཁྲོ་བོ་བསྐྱེད་པའི་དེ་ཉིད། ༥ བཞེགས་ལ་ཕྱར་བུ་གདབ་པའི་དེ་ཉིད། ༦ རང་བ་སོགས་བསྡུང་བའི་དེ་ཉིད། ༧ ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ས་བསྒོམ་པའི་དེ་ཉིད། ༨ རྡོ་རྗེའི་ས་ཡི་ཆ་བསྐྱེད་པའི་དེ་ཉིད། ༩ རྟེན་གཞལ་ཡས་ཁང་བསྐྱེད་པའི་དེ་ཉིད། ༡༠ བརྟེན་པ་ལྷག་མོས་ཀྱི་ལྷ་ཡི་འཁོར་ལོ་འགོད་པའི་དེ་ཉིད། ༡༡ ལྷག་མོས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ལུས་ལ་སྦྱད་པའི་དེ་ཉིད། ༡༢ འཆི་བ་ཆོས་སྐུར་འཁྱིར་བའི་ལམ་འཁྱིར་ལྷག་མོས་འོད་གསལ་དུ་འཇུག་པའི་དེ་ཉིད། ༡༣ ཉི་མ་སོགས་ལ་དམིགས་པ་ལྟང་བའི་དེ་ཉིད། ༡༤ ཏིང་བ་ལ་ང་རྒྱལ་འཇིན་ནས་ཏིང་བ་དམིགས་པའི་དེ་ཉིད། ༡༥ ཡེ་ཤེས་ཅམ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་དེ་ཉིད། ༡༦ ཏིང་ཉི་སོ་བོན་ཕུག་མཚན་སྐུ་རྩོགས་པ་སྟེ་མངོན་བྱང་ལྟ་ལས་བར་དོ་ལོངས་སྐུར་འཁྱིར་བ་དང་པོའི་མཚོན་པོ་བསྐྱེད་པའི་དེ་ཉིད། ༡༧ སྐྱེ་བ་སྤྲུལ་སྐུར་འཁྱིར་བའི་ལམ་འཁྱིར་དང་པོའི་མཚོན་པོ་སྤྲུལ་སྐུ་རྩོལ་སེམས་སུ་བསྒྲུར་བའི་དེ་ཉིད། ༡༨ ལུས་རྟེན་གཞལ་ཡས་ཁང་དུ་བསྒོམ་པའི་དེ་ཉིད། ༡༩ ཕུང་པོ་ལྔ་གཤེགས་པར་བསྒོམ་པའི་དེ་ཉིད། ༢༠ ཁམས་བཞི་གཤེགས་མར་བསྒོམ་པའི་དེ་ཉིད། ༢༡ མིག་སོགས་སེམས་དཔར་བསྒོམ་པའི་དེ་ཉིད། ༢༢ གཟུགས་སོགས་སེམས་མར་བསྒོམ་པའི་དེ་ཉིད། ༢༣ ཡན་ལག་ཁྲོ་བོར་བསྒོམ་པའི་དེ་ཉིད། ༢༤ སྐུ་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པའི་དེ་ཉིད། ༢༥ གསུང་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པའི་དེ་ཉིད། ༢༦ ཐུགས་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པའི་དེ་ཉིད། ༢༧ སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཐུན་མོང་དུ་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པའི་དེ་ཉིད། ༢༨ དམ་ཚིག་སེམས་དཔའི་ཐུགས་ཀར་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ་བསྒོམ་པའི་དེ་ཉིད། ༢༩ དེ་ཡི་ཐུགས་ཀར་ཏིང་ངེ་འཛིན་སེམས་དཔའ་བསྒོམ་པའི་དེ་ཉིད། ༣༠ རིག་མ་འདུ་བྱ་བའི་དེ་ཉིད། ༣༡ རྡེས་སུ་ཆགས་པའི་དེ་ཉིད། ༣༢ མཆོད་པའི་དེ་ཉིད། འདི་ཡན་དེ་ཉིད་སོ་གཉིས་དང་པོ་སྦྱོར་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ནོ། ། ༣༣ བསྐྱེད་པའི་སྒོ། སྤྲོ་བའི་སྒོ། སྤྱི་སྒོས་ཀྱི་མཛད་པ་མཛད་པའི་སྒོ། བསྡུ་བའི་སྒོ། དབྱེར་མེད་དུ་འདྲེས་པའི་སྒོ། དབང་བསྐུར་བའི་སྒོ། རང་གནས་སུ་འགྲོད་པའི་སྒོ་སྟེ་སྒོ་བདུན་གྱིས་གཤེགས་པ་དབྱུང་བའི་དེ་ཉིད། ༣༤ གཤེགས་མ་དབྱུང་བའི་དེ་ཉིད། ༣༥ སེམས་མ་དབྱུང་བའི་དེ་ཉིད། ༣༦ སེམས་དཔའ་དབྱུང་བའི་དེ་ཉིད། ༣༧ ཁྲོ་བོ་དབྱུང་བའི་དེ་ཉིད། འདི་ཡན་དེ་ཉིད་ལྟ་དཀྱིལ་འཁོར་རྩོལ་མཆོག་གི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ནོ། ། ༣༨ སྟེང་སྒོར་ཕུག་མཚན་བསྒོམ་པའི་དེ་ཉིད། ༣༩ འོག་སྒོར་

ཐེག་ལེ་ཕྲ་མོ་བསྒོམ་པའི་དེ་ཉིད། ৩০ ཡིད་བརྟས་ཀྱི་དེ་ཉིད། ৩১ ངག་བརྟས་ཀྱི་དེ་ཉིད། ৩২ གཙོ་བོ་འོད་གསལ་དུ་ཞུགས་པའི་དེ་ཉིད། ৩৩ འོད་གསལ་ལས་ལྡང་བའི་དེ་ཉིད། ৩৪ མཆོད་བསྟོད་ཀྱི་དེ་ཉིད། ৩৫ ཉིར་བསྟུའི་དེ་ཉིད། ৩৬ ཁ་ཟས་ཀྱི་དེ་ཉིད། ৩৭ ལུས་བརྟན་པར་བྱེད་པའི་དེ་ཉིད། དངོས་གྲུབ་ཆུང་ངུ་ཞི་རྒྱས་དབང་དྲག་གི་ལས་བཞི་བསྒྲུབ་པའི་དེ་ཉིད། ৩৮ དངོས་གྲུབ་འབྲིང་གྲུབ་པ་ཆེན་པོ་བརྒྱད་བསྒྲུབ་པའི་དེ་ཉིད་དང་ཞེ་དགུའོ། ། འདི་ཡན་དེ་ཉིད་བཅུ་གཉིས་ནི་ལས་རྒྱལ་མཆོག་གི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ནོ། ། དངོས་གྲུབ་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་སྒྲུབ་པའི་ཐབས་ནི་གསང་འདུས་རྗེགས་རིམ་ཡོངས་རྫོགས་ལ་བྱེད་པ་ཡིན། ཞེས་བློང་རོལ་ཏུ་མ་གསུང་།

དེ་ཉིད་བཞི། བྱ་རྒྱུད་ཀྱི་བསྟེན་པའི་དེ་ཉིད་བཞི་ནི། བདག་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད། ལྷའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད། བརྟས་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད། བསམ་གཏན་གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དང་བཞི།

དེ་ཉིད་གསུམ། དེ་ཉིད་དམ་བསམ་གཏན་གསུམ་ནི། བྱ་རྒྱུད་ཀྱི་བསམ་གཏན་གྱི་དེ་ཉིད་ཀྱི་ནང་གསེས་ཤེགས་སྤྲི། མེར་གནས་ཀྱི་དེ་ཉིད། སྤྲ་གནས་ཀྱི་དེ་ཉིད། སྤྲ་མཐས་ཐར་པ་སྟེར་བའི་བསམ་གཏན་དང་གསུམ།

དེ་ལྟ་བུ་བྱུང་བའི་སྤྲི། གསུང་རབ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་བདུན་པ་དེ་ལྟ་བུ་བྱུང་བའི་སྤྲི་ནི། མཆིམས་མཛོད་ལས། སྤྲོན་གྱི་གཏམ་རྒྱུད་ཀྱི་སྤྲོར་བ་དང་ལྡན་པར་གསུངས་པ་དེ་ལྟ་བུ་བྱུང་བའི་སྤྲི་དང་། ཞེས་གསུངས།

དེ་དེ། ❶ དེ་དང་དེའི་བསྟུས་ཚིག་སྟེ། ངེས་བརྟུད་གི་སྒྲ་ཞེག། དཔེར་ན་མི་དེ་དང་དེ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❷ དེ་ནི་དེའོ། །མེ་ནི་མེའོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ཞེས་མཐས་པ་འགའ་གསུང་།

དེ་དེ་བཞིན་ནོ། ཡོངས་སུ་མཐུ་བའི་ཚིག་སྟེ། དེ་དེ་གར་རང་རེད་ཅེས་པའི་དོན། བརྒྱད་སྟོང་པའི་འགྲེལ་པ་གནད་ཀྱི་རྒྱ་འོད་ལ་གཞི་བྱས།

དེ་དེ་བཞིན་ནོ་དེ་དེ་བཞིན་ཏེ། དེ་དེ་གར་རང་རེད། ཅེས་ལན་གཉིས་སྒྲས་པའི་ཚིག་གོ། གུས་པར་མཛད་པའི་སྐད་དུ་ལན་གཉིས་སུ་བརྟས་སོ། །ལྷང་གཞིའི་འགྲེལ་པར་གཞི་བྱས་ཏེ་བཀོད།

དེ་དྲང་བའི་ཚུལ་གྱིས། བྱ་བའི་བྱེ་བྲག་དེ་ལྟ་བུས་སོ་ཞེས་པའི་དོན།

དེ་བ་ཤཱཀ། ❶ དབུ་མ་རྩ་བ་ཤེས་རབ་ལ་རྒྱ་འགྲེལ་གྲགས་ཆེ་བ་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ནང་གསེས་ཏེ། རྒྱ་གར་གྱི་སློབ་དཔོན་ལྷའི་དགེ་སློང་ངམ། དགེ་བའི་ལྷས་མཛད། ❷ རྒྱ་གར་གྱི་སློབ་དཔོན་ལྷའི་དགེ་སློང་ངམ། དགེ་བའི་ལྷའོ། །འདི་བོད་དུ་མ་འགྱུར། ཥ་ཤེའི་རྒྱ་འགྲེལ་གྲགས་ཆེན་བརྒྱད་ལ་གཟིགས།

དེ་ཚེ། ❶ ཚེ་སྐབས། ❷ རྒྱུ་མཚན། དེ་ལ་འཇུག་པ་ནི། རྟེན་འབྲེལ་བསྟོད་པ་ལས། དེ་ཚེ་བློ་དང་ལྡན་པ་ཡིས། །རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་ལམ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། དེ་ཚེ་སྟེ་རྒྱུ་མཚན་དེའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །

དེ་ལྟོ་ཀོ་ཏ། (ལེགས་སྦྱར) ལྟ་མོའི་ཇོང་སྟེ་ཤར་ཕྱོགས་ཏེ་རེཏྟའི་ས་ཕྱོགས་གྲོ་མོའི་ལྟོ་ཐད་ན་གྲོང་ཁྱེར་པཊྚ་ཞེས་བྱ་བ་རྒྱང་གྲགས་བཞི་འདས་པ་ན་རྗེའི་ཆོས་འབྱུང་མིག་འདྲ་བས་མཚན་པ་དང་དེ་ལྟོ་ཀོ་ཏའི་ལྟ་ཁང་ཡོད་པ་དེ་ལ་ཟེར།

དེ་བཞིན་ཉིད། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་མིང་། སྒྲ་བཤད་ནི། གནས་སྐབས་ཀུན་ཏུ་བདག་གཉིས་རྣམ་པར་བཅད་ཙམ་དེ་བཞིན་དུ་གནས་ཀྱི་དེ་ལས་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །

དེ་བཞིན་ཉིད་ལས་བྱང་ཆུབ་པ། བསྒྲིད་རིམ་པའི་འཆི་བ་ཆོས་སྐུའི་ལམ་འཁྱེར། འཆི་བ་ཆོས་སྐུའི་ལམ་འཁྱེར། ལྷག་མོས་འོད་གསལ་དུ་སྣང་པའི་དེ་ཉིད། དོན་དམ་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་རྣམས་དོན་འདྲ། རྗེའི་གསང་འདུས་བསྒྲིད་རིམ་བློ་གསལ་བྱང་བའི་རེ་སྐོང་ལ་གཞི་བྱས་ཏེ་བཀོད།

དེ་བཞིན་གཤེགས་པ། <ཏཐཱ་གཏ> ❶ (དགེ་ལྡན་གསེག) སངས་རྒྱས། སྒྲ་བཤད་ནི། གནས་ལུགས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དེ་བཞིན་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་ཐུགས་སུ་ཆུད་པའི་ཕྱིར་གཤེགས་པ་ཞེས་བྱ་བའམ། (རྒྱ་གར་མཁས་པ) མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ནི་མི་བསྟུ་བའི་ཕྱིར་དེ་བཞིན་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་ཐུགས་སུ་ཆུད་པའི་ཕྱིར་གཤེགས་པ་ཞེས་བྱའོ། །རྒྱ་གར་གྱི་སྐོབ་དཔོན་སུམ་རར་གཟེགས་བཅུལ་ཞུགས་གཞན་དང་། སྐོབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་སོགས་ཀྱི་གསུང་ལ་གཞི་བྱས་ཏེ་བཀོད། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་འགྲེལ་ཚུལ་གཞན་ཡང་མང་དུ་བཤད་དོ། །❷ (བཀའ་བསྟུན) ཆོས་སྐུ་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་གཤེགས་ཤིང་། གཟུགས་སྐུ་དེ་བཞིད་ཉིད་ལས་སྣར་ཡང་གཤེགས་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའོ། །

དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད། སྒྲ་བཤད་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་སྟེ་རྒྱུ་ཡིན་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ། འདིའི་རྒྱུ་ཞེས་པ་སྐྱེད་བྱེད་ལ་མི་གོ་བར་སྐབས་རེར་སྟོང་ཉིད་རྒྱུའི་ཐ་སྙད་བྱས་པ་ལྟར་གོ་བར་བྱའོ། །

དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དྲིལ་བྱ། ཆུ་སྲིན་གྱི་ཁའི་མུ་དེགས་ཕྲེང་བ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ། འཁོར་ལོ། རིན་པོ་ཆེ། པདྨ། རལ་གྲིའི་ཕྲེང་བས་བསྐོར་བའི་དྲིལ་བུ་རྩེ་མོ་ལྟ་པ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དྲིལ་བུ་ཟེར། དེ་ལ་དབྱི་ནི། ཆུ་སྲིན་གྱི་ཁའི་མུ་དེགས་ཕྲེང་བ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ། འཁོར་ལོ་གཅིག་པུས་བསྐོར་བ་ལ་རྣམ་སྣང་གི་དྲིལ་བུ།

རིན་པོ་ཆེས་བསྐོར་བ་ལ་རིན་འབྱུང་གི་དྲིལ་བུ། པདྨས་བསྐོར་བ་ལ་འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་དྲིལ་བུ། རལ་གྲིས་བསྐོར་བ་ལ་དོན་གྲུབ་ཀྱི་དྲིལ་བུ་ཟེར། འཁོར་ལོ་ས་གསས་པ་ལྟའི་མཚན་མ་རེ་རེ་ཁོ་ནའམ། བཞི་གཅིག་ཏུ་ལྡན་པའི་དྲིལ་བུ་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དྲིལ་བུ་ཡིན་ནོ། །ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྩེ་ལྔ་པ་ཤ་སྟག་ཡིན་པར་པཊ་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གསུང་ངོ། །

དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རྟོག་རྗེ། རྟོ་རྗེ་སེར་པོ་རྩེ་ལྔ་པ་ལ་ཟེར། རྗེའི་རྟོ་རྗེ་འཆང་གི་གོ་འཕང་བརྙེས་པར་བྱེད་པའི་ལམ་ལ་སློབ་ཚུལ་ལས་གསུངས།

དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས། བྱ་རྒྱུད་རིགས་དྲུག་གི་ནང་གསེས། མཚན་གཞི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཐུབ་པ་དམ་ཚིག་གསུམ་བགོད་ལྟ་བུ།

དེ་ཡི། དེ་ཐམས་ཅད། རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོར། རང་ཅག་ཀྱང་འཇིག་རྟེན་གྱི་བདེ་བ་གང་མཐོང་བ་དང་ཐོས་པ་དང་དྲན་པ་ཐམས་ཅད་ལ་དེ་ཡང་འཇིག་རྟེན་ཡིན། དེ་ཡང་འཇིག་རྟེན་ཡིན། དེ་ཡི་སྡུག་བསྔལ་ཡིན། ཅིས་ཀྱང་བྱར་མེད་སྙམ་ནས་སྐྱེ་ཁྱིང་ཁྱིང་བ་དགོས་གསུང་བ་ལྟར་རོ། །ཞེས་གསུངས།

དེ་རྟ་ཀ། དེ་རྟ་རང་། དཔེར་ན། དེ་རྟ་ཀ་འགྲོ་དགོས། ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

དྲི་ཆ་ར་ཀི། (ལེགས་སྦྱར) ཞེ་སྡང་དགའ་མ་སྟེ། མུ་མ་ཀྱིའོ། །སྒྲ་བཤད་ནི། ཞེ་སྡང་ནི་རང་གི་ཡབ་མི་བསྐྱོད་པའོ། །དེ་ལ་དགའ་བས་ན་ཞེ་སྡང་དགའ་མ་སྟེ། དྲང་དོན་ནོ། །ཉོན་མོངས་པ་ཞེ་སྡང་རྣམ་པར་དག་པ་འོད་གསལ་ལ་དགའ་བ་ནི་ཞེ་སྡང་དགའ་མ་སྟེ། ངེས་དོན་ནོ། །འགྲེལ་པ་བཞི་སྒྲགས་ན་གསལ།

དེད་དཔོན། གང་གིས་མི་རྣམས་ཡུལ་གཞན་ནས་གཞན་དུ་འཁྲིད་པར་བྱེད་པ་པོ།

དེའི་སྐད་ཅིག་མ། དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་བརྒྱ་དང་ཉི་ཤུའི་ཡུན་ཚད། དེའི་སྐད་ཅིག་མ་ཞེས་པའི་དེ་སྒྲ་བསྟེགས་ས་ནི་དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན།

དོ་ཤེར། ❶ སྒྲ་གཅུག་ཏོར་ལྟར་བཅིངས་པ། ❷ ཅོད་པན། ལུང་ཕུན་ཚོགས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལས། དོ་ཤེར་ནི་སྤྱི་བོའི་དབུས་ན་འདུག་པའི་སྤྱི་བཅིངས་ཏེ། གཅུག་ཏོར་གྱི་རྣམ་པ་ཉིད་དམ། ཅོད་པན་ལ་དོ་ཤེར་གྱི་སྒྲས་བརྗོད་དོ། །ཞེས་གསུངས།

དོ་ཤེར་ཅན། སྐུ་གྱེན་དུ་གཅུག་ཏོར་ལྟར་བཅིངས་པའི་མི་ལ་ཟེར། ལུང་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལས་གསུངས།

དོ་ར། རྩེ་ཤིང་གི་རྩ་བ་དང་། གར་མཁན་གྱི་རྩ་བ། བསྟན་དར་ལྟ་རམས་པ་གསུང་།

དོ་ལི། འདེགས་པའི་ཁྲི། ཁྲོགས། ཁྲོགས་ཁྲི། བྱམས། ཕེབས་བྱམས། འགྲོགས། འགྲོགས་ཁྲི་སྟེ། དངོས་པོ་ལྷི་བའི་རིགས་ཡར་འདེགས་པའི་ཐབས་ཤེག

དོ་ལིའི་བརླས་པ། ཁྲོགས་ཀྱི་བརླས་པ་དང་འདྲ།

དོ་ཤལ། ལྷེ་བ་སྤྲིབས་ཙམ་དུ་འཕྱང་བའི་མུ་ཏིག་གི་ཕྲེང་བ། སྒྲ་བཤད་ནི། དོ་ནི་གཡས་གཡོན་མཉམ་པ་དང་། ཤལ་ནི་མར་དཔྱང་བ་ལ་ཟེར། དོ་ཤལ་དང་སེ་མོ་དོའི་ཁྱད་པར་ནི། མུ་ཏིག་གི་ཕྲེང་བ་ལྷེ་བ་སྤྲིབས་ཙམ་དུ་འཕྱང་བ་ནི་དོ་ཤལ་དང་། ནུ་མ་སྤྲིབས་ཙམ་དུ་འཕྱང་བ་ནི་སེ་མོ་དོའོ། །མདོར་ན་དེ་གཉིས་ནི་རིང་ཐུང་གི་ཁྱད་པར་རོ། །འདུལ་བ་རྣམ་འབྱེད་འགྲེལ། ཕྱན་ཆེགས་འགྲེལ། ལུང་གཞིའི་འགྲེལ་པ། མཆོ་ཀྲྀ་ཥོགས་རྒྱ་བོད་ཀྱི་གཞུང་མང་པོར་ལེགས་པར་བརྟགས་ཏེ་བཀོད།

དོགས་པ། ❶ ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ། ❷ ཐེ་ཚོམ།

དོགས་པ་བསྟུ་བ། ❶ དོགས་པ་འགོད་པའམ་སློང་བ། ❷ ཡང་སྐབས་རེར་དོགས་པ་སྤོང་བ་གཅིག་ཕུ་མིན་པར། དོགས་པ་བསླངས་ནས་དེ་ལ་ལན་འདེབས་པ་ལ་ཡང་གོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་ལ་གཟེགས་ན་ཤེས།

དོགས་མེད། ❶ ཐེ་ཚོམ་མེད་པ། ❷ བྱ་ཚེག་སོགས་ཀྱི་མཐར་སྦྱར་རྒྱའི་ཕྲད་ཅིག །མི་རུང་བ་དང་། མི་འགྲིག་པ། ཡོང་མི་སྲིད་པའི་དོན་ཡིན། དཔེར་ན། དེ་འདྲ་བྱེད་དོགས་མེད། སྐད་ཆ་དེ་འདྲ་བཤད་དོགས་མེད་ཅེས་པ་ལྟ་བུ།

དོན། ❶ མཚན་ཉིད་དང་། ངོ་བོ། མཚན་མཚོན་ལ་དོན་དང་ཐ་སྙད་ཅེས་པ་ལྟ་བུ། ❷ དགོས་ཆེད། དེ་ལ་འཇུག་པ་ནི། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་པ་ལྟ་སྟེ། ❸ བརྗོད་བྱ། དེ་ལ་འཇུག་པ་ནི། བརྗོད་བྱ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་བསྟན་པ་ལ་དོན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་བསྟན་པ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❹ ཤེས་བྱའི་ཚོས། དེ་ལ་འཇུག་པ་ནི། ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཚོས་དམ་པ་ལ་དོན་དམ་པ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❺ ཡུལ། དེ་ལ་འཇུག་པ་ནི། ཡི་ཤེས་དམ་པའི་ཡུལ་ལ་དམ་པའི་དོན་ནམ་ཡི་ཤེས་དམ་པའི་དོན་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དང་། དབང་པོ་ལྟ་དང་དོན་ལྟ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❻ གོ་དོན། དེ་ལ་འཇུག་པ་ནི། ཚིག་འདིའི་དོན་གང་ཡིན་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❼ ཞེ་ཕུགས་ཀྱི་བསམ་ཚུལ། དེ་ལ་འཇུག་པ་ནི། དགོངས་དོན་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❽ དངོས་པོའི་གནས་ཚོད་དམ་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ། དེ་ལ་འཇུག་པ་ནི། དོན་ལ་གནས། དོན་དང་མཐུན། དོན་དངོས་པོའི་གནས་ཚོད་ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཀ་ནས་བཤད་ཀྱང་དོན་ལ་མེད་ཅེས་པ་ལྟ་བུ། ❾ རྩོད་གཞི།

དེ་ལ་འཇུག་པ་ནི། རྟགས་ཆོས་དོན་གསུམ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ⑩ ལས་ཀྱི། དེ་ལ་འཇུག་པ་ནི། ལས་དོན་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

དོན་གྱི་མཆོག དོན་མཆོག་དང་འདྲ།

དོན་གྱི་འདོད་གསལ། ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བའི་སེམས་ཀྱིས་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ན་དེ་ལྟ་བུའི་བློ་ལ་དོན་གྱི་འདོད་གསལ་ཟེར། སྒྲ་བཤད་ནི། དཔེའི་འདོད་གསལ་གྱིས་མཆོན་བྱའི་དོན་ཡིན་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །

དོན་གྱིས། ཀུགས་ཀྱིས། དཔེར་ན། དོན་གྱིས་གོ། ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

དོན་ཉང་བ་བྱ་བ་ཉང་བ། ❶ འདོད་པ་ཆུང་བ་དང་ཡོ་བྱད་མང་པོ་མི་འཛེན་པའི་དོན། རྗེའི་བྱང་ཆུབ་གཞུང་ལམ་དུ་གསུངས། ❷ སྲིག་ལྟང་སྐར་ནས་ཡིད་ཀྱིས་བཤགས་ཟེན་པས་དོན་ཉང་བ། ལུས་ངག་གིས་བཤགས་ཟེན་པས་བྱ་བ་ཉང་བའོ། །ཞེས་པའང་སྣང་ངོ་། །

དོན་མཆོག ཚུ་ངན་ལས་འདས་པ།

དོན་ཆེན་པོ་གསུམ། བཤེས་གཉེན་ལ་མ་གུས་པ་སོགས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་བློ་སྣ་མཐའ་དག་འགག་པ། ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་བློ་མཐའ་དག་སྐྱེ་བ། ཀུན་ཕྱི་ནང་གི་བར་ཆད་ཐམས་ཅད་ཞི་བ་དང་གསུམ་མོ། །སྟག་དང་སྦྲུར་ན། བཤེས་གཉེན་ལ་མ་གུས་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་སྣང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་གྱི་གཉེས་སྣང་ཕྱ་མོའི་བར་གྱི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་བློ་སྣ་མཐའ་དག་འགག་པ། ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་བློ་མཐའ་དག་སྐྱེ་བ། ཀུན་ཕྱི་ནང་གི་བར་ཆད་ཐམས་ཅད་ཞི་བ་དང་གསུམ།

དོན་དམ། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཤེས། སྒྲ་བཤད་ནི། ཤེས་པར་བྱ་བའི་དོན་གྱི་མཆོག་ཡིན་པས་ན་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ།

དོན་དམ་བསྒྲུབ་པ། དོན་དམ་བདེན་པ་དང་དོན་གཅིག། བློ་གྲོས་མི་ཟད་པས་བསྟན་པ་ལས། མདོ་སྡེ་གང་དག་དོན་དམ་བསྒྲུབ་པ་བསྟན་པ་དེ་དག་ནི་ངེས་པའི་དོན་ཞེས་བྱ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ།

དོན་དམ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་བྷ་མ། (བཀའ་བསྒྱུར) བྷ་མ་དམ་པས་རང་གི་སེམས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པར་ངོ་སྤྲོད་པ་དེ་མངོན་སུམ་མཐོང་རྟོགས་གཉན་ལ་ཕབ་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་རྟོགས་པ་དེའང་བྷ་མའོ།། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

དོན་དམ་བདེན་པ། ཆོས་ཉིད། སྒྲ་བཤད་ནི། དོན་ནི་ཤེས་བྱ། དམ་པ་ནི་མཆོག་གོ། ཤེས་བྱའི་མཆོག་ཡིན་པས་ན་དོན་དམ་མོ། །ཡང་ན། དམ་པ་ནི་ཡུལ་ཅན། དོན་ནི་ཡུལ་ཏེ། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་མཉམ་བཞག་ཟག་

མེད་ནི་དམ་པ་དང་། དེའི་ཡུལ་ཡིན་པས་ན་དོན་ནོ། །ཡང་ན། དམ་པ་ཡུལ་ཅན། དོན་ནི་ཆེད་དུ་གཉེར་བྱ་སྟེ། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་དཔག་ལྟ་བུ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པས་ན་དམ་པ། གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་རྣམས་ཀྱི་ཆེད་དུ་གཉེར་བྱ་ཡིན་པས་ན་དོན་ནོ། །བདེན་པའི་སྒྲ་བཤད་ནི། སྟང་ཚུལ་དང་གནས་ཚུལ་མཐུན་པའི་མི་བསྒུ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བདེན་པའོ། ।

དོན་དམ་པ། གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག །སྒྲ་བཤད་ནི། རྟོགས་བྱ་ཡིན་པས་དོན་དང་། ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ཡིན་པས་དམ་པའོ། །ཡང་ན། འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དམ་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་གྱི་དོན་ཡིན་པས་དོན་དམ་པ།

དོན་དམ་པའི་དཀྱིལ་འཁོར། བསྒྲེད་རིམ་པའི་འཆི་བ་ཆོས་སྐུའི་ལམ་འཁྱེར་ལ་ཟེར། འཆི་བ་ཆོས་སྐུའི་ལམ་འཁྱེར། དེ་བཞིན་ཉིད་ལས་བྱང་ཆུབ་པ། ལྷག་མོས་འོད་གསལ་དུ་སྤྲུལ་པའི་དེ་ཉིད་རྣམས་དོན་འདྲ། ཇི་ཙམ་འདུས་བསྒྲེད་རིམ་བློ་གསལ་བྱང་བའི་རེ་སྐོང་ལ་གཞི་བྱས་ཏེ་བཀོད།

དོན་དམ་པའི་མཁའ་སྤྱོད། ནང་གི་མཁའ་སྤྱོད་དང་འདྲ།

དོན་དམ་པའི་དགེ་བ། ཁྱོད་ལ་མངོན་སུམ་དུ་དམིགས་ཏེ་བསྒོམས་པས་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མཐའ་དག་ཟད་པར་ནུས་པའི་དམིགས་པ་མཐར་ཐུག། མཚན་གཞི་ནི། ཆོས་ཉིད་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། ཤུང་འདུས་ལྟ་བུ། དམ་པའི་དོན་དུ་གྱུར་པ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་བྱང་ཡིན་པས་དོན་དམ་པའི་དགེ་བ་ཞེས་བྱའོ། །

དོན་དམ་པའི་འགོག་པ། རང་གི་ངོ་སྐལ་གྱི་སྐང་བྱའི་ས་བོན་སྐང་པའི་བྱལ་བ། སྒྲ་བཤད་ནི། རང་གི་ངོ་སྐལ་གྱི་སྐང་བྱའི་ས་བོན་སྐང་པའི་འགོག་པ་སྤྲི་བྱལ་བ་ཡིན་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ།

དོན་དམ་པའི་མི་དགེ་བ། འཁོར་བ་ལྟ་བུ། འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དང་བཅས་ཤིང་། ཡིད་འབྱུང་བའི་གནས་སུ་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པས་དེ་ལྟར་བཏགས།

དོན་དམ་པའི་ལུང་མ་བསྟན། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་རྣམ་མཁའ་ལྟ་བུ། དེ་ནི་དགེ་མི་དགེ་གང་དུ་ཡང་གཞག་ཏུ་མེད་པས་དེ་ལྟར་བཏགས།

དོན་དམ་པའི་བཙུན་མོ། (གསང་སྔགས) སྟོང་ཉིད།

དོན་དམ་པར་མེད། ❶ ཐྲོའི་དབང་གིས་བཞག་ཙམ་མིན་པར་དོན་གྱི་སྟོང་ལུགས་སུ་ཡོད་པ་ལ་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་དང་དེར་མེད་པ་ལ་དོན་དམ་པར་ཅེས་བཞག་པ་དང་། ❷ སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་དཔག་ལ་དོན་དམ་དུ་བྱས་ནས་དེའི་ངོར་མེད་པ་ལ་དོན་དམ་པར་མེད་ཅེས་བཞག་པའི་དོན་དམ་པར་མེད་ཚུལ་གཉིས་

ཡོད་དེ། རྗེའི་འཇུག་པའི་ཏིཀྐ་ཆེན་ལས། དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་གྱི་ཁྱད་པར་སྤྲར་བའི་དོན་དམ་ལ་གཉིས་ཤེས་དགོས་ཏེ། ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་གྱི་རིགས་ཤེས་ལ་དོན་དམ་དུ་བྱས་ནས། དེས་སྟར་བཤད་པ་ལྟར་མ་གྲུབ་པ་གཅིག་དང་། ཁྱའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མིན་པར་དོན་གྱི་སྟོང་ལུགས་སུ་ཡོད་པ་ལ་དོན་དམ་དུ་ཡོད་པར་བཞག་པ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོའི་དོན་དམ་དང་དེའི་ངོར་གྲུབ་པ་ཡང་ཡོད་ལ། ཕྱི་མའི་དོན་དམ་དང་དེར་ཡོད་པ་གཉིས་ཀ་ཡང་མི་སྲིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད། རྗེགས་བྱང་གི་དོན་དམ་པའི་གནས་ལུགས་འབའ་ཞིག་ལ་ཆུ་ལ་ཆུ་བཞག་གི་ཚུལ་དུ་སེམས་པའི་གཙོ་བའི་རྣམ་རིག་ཅིག་ལ་རེར། རྗེགས་བྱང་གི་དོན་དམ་པའི་གནས་ལུགས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པས་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་དུ་བཞག་གོ། མཐོང་ལམ་ཐོབ་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད།

དོན་རྣམ་གྲངས་པ། དོན་གཅིག། དོན་གཅིག་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་རྣམས་དོན་གཅིག

དོན་པོ། དོན་གྱི་སྟིང་པོ། གལ་འགངས་ཆེན་པོ། དཔེར་ན། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་ལེགས་བཤད་སྟིང་པོ་ལས། མདོར་ན་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ལྟན་སྐྱེས་འདི་ངོས་ཟིན་པར་བྱས་ལ་ཆོས་བདག་འགོག་པའི་རིགས་པ་ཐམས་ཅད་འགོག་པ་དངོས་དང་དེའི་ཡན་ལག་ཏུ་ཤེས་པར་བྱས་ཏེ། མཉམ་པ་དང་བཤད་པ་དང་བསམ་པས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་འཛིན་པ་དེ་ལ་ཅི་ཙམ་ཞིག་གནོད་དུ་སོང་བ་ཡང་ཡང་བརྟག་པ་ནི་གདམས་པའི་དོན་པོར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། རང་སྟེའི་བདག་མེད་འཆད་པའི་སྐབས་གཞན་དུ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་བལྟའོ།། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

དོན་སྤྱི། དོན་དེ་མ་ཡིན་བཞིན་དུ་དོན་དེ་ལྟ་བུར་སྣང་བའི་རྟོག་པའི་འདྲ་རྣམ།

དོན་སྤྱི་ཚུང་པ། གཞན་གྱི་འགྲེལ་བཤད་ལ་མ་བརྟེན་པར། རང་གི་ཉམས་མྱོང་ཁོ་ནས་གྲུབ་པའི་རྟོག་པའི་འདྲ་རྣམ་ལ་ཟེར། རང་གི་ཚ་མ་དྲན་པའི་ཚེ་རྟོག་ངོར་འཆར་བའི་ཚ་མའི་འདྲ་རྣམ་ལྟ་བུ།

དོན་སྤྱོད། རང་གཞན་གྱི་དོན་འགྲུབ་པར་བྱེད་པ།

དོན་བྱེད་ནུས་པ། དངོས་པོའི་མཚན་ཉིད། སྐྱ་བཤད་ནི། རང་གི་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པའི་དོན་ནམ་བྱ་བ་བྱེད་པའི་ནུས་པ་དང་ལྡན་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ།

དོན་སྤྱོར་རྟོག་པ། ཁྱད་གཞི་ཁྱད་ཆོས་སྦྱར་ནས་འཛིན་པའི་རྟོག་པ། དཔེར་ན་སྐྱེས་བུ་འདི་ནི་དབྱུག་པ་ཅན་ནོ་སྙམ་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ལྟ་བུ།

དོན་སྣ་སྟེ་གཉིས། ཕྱི་དོན་ཁས་ལེན་པའི་ར་ངང་སྟེ་ somewhat ཀྱི་སྣ་བ་དང་མདོ་སྟེ་པ་གཉིས། སྣ་བཤད་ནི། ཕྱི་དོན་བདེན་གྱུབ་ཏུ་སྣ་བའི་སྟེ་རིས་སུ་གཏོགས་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ།

དོན་གཞན་ལ་དགོངས་པ། ❶ དགོངས་པ་ཅན་བཞིའི་གཉིས་པ། དོན་གཞན་ལ་དགོངས་པ་ནི། ཆེད་དུ་བརྗོད་པའི་ཚོམས་ལས། ཕ་དང་མ་ནི་གསད་བྱ་ཞེང་། རྒྱལ་པོ་གཙང་སྤྱ་ཅན་གཉིས་དང་། །ཡུལ་འཁོར་སྐོར་བཅས་བཅོམ་པ་ན། །མི་དེ་དག་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ། [དེ་ཡང་འཁོར་བར་འདུ་བྱེད་པས་སྲིད་པ་དང་ལེན་པ་གཉིས་ནི་ཕ་མའོ། །ཀུན་གཞི་ནི་བག་ཆགས་སྤྱ་ཚོགས་པའི་རྟེན་ནམ་གཞིར་གྱུར་པས་ཀུལ་པོའོ། །བྱམ་ཟེ་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བདུལ་ཞུགས་མཆོག་འཇིན་གྱི་ལྟ་བ་སྟེ་གཙང་སྤྱ་ཅན་གཉིས་སོ། །ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་གཟུང་འཇིན་དང་བཅས་པ་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་བཏུད་ནི་ཡུལ་འཁོར་གྱི་སྐོར་དང་བཅས་པའོ། །དེ་དག་བཅོམ་པ་སྟེ་དག་པ་ནི་འཚང་རྒྱ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ། །ཤེས་བྱ་མཛོད་འགྲེལ་ལྟར་བཀོད།] ❷ ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ཅེས་པ་ལྟ་བུ་སྤྲོ་ཐབ་པ་མ་ཡིན་པའི་དོན་གཞན་ལ་དགོངས་པ་ལྟ་བུ།

དོས་དྲག ཤུགས་དྲག ཏོ་སྦྱོང་ལས། ཐུན་དོས་དྲག་ལ་ཡུན་ཐུང་བར་བྱས་ཏེ། སྒོམ་ཐུན་གཅིག་ལ་ཐུན་དུ་མར་གཅད་དོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

དོས་དྲགས་པོ། དོས་དྲག་དང་འདྲ།

དྲག་ཏུ་བབས་པ། ཤུགས་ཆེན་པོར་བབས་པ། མྱུར་བར་བབས་པ།

དྲག་པོའི་བཟློས་པ། དྲག་པོའི་བཟློས་པའམ་ཁྲོས་པའི་བཟློས་པ་ནི། རྩ་སྦྲགས་རང་གི་ཞལ་དུ་ཞུགས། སྐྱའི་དབྱིབས་བཙུད་ཏོ་རྡེའི་ལམ་ནས་ཡུམ་གྱི་པརྒྱར་འཕོན། ཡུམ་གྱི་དབུ་མའི་ལམ་ནས་བཙུད་དེ་ཞལ་ནས་བྱུང་། རང་གི་ཞལ་དུ་ཞུགས་པར་བསྒོམས་ནས་ཡི་གེ་རྩུབ་ཅིང་དག་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་སྒོམ་པའོ། །པཊ་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་རྒྱན་གྱི་གསུང་ལ་གཞི་བྱས།

དྲག་མོ། ❶ བུད་མེད་གཏུམ་མོ། ❷ ལྟ་དབང་ཕྱུག་གི་ཆུང་མ། ལྟ་མོ་ཕུ་མ།

དྲང་ངེས་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་ཆུང་བ། རྟེན་འབྲེལ་བསྟོད་པ། སྟོན་པ་བླ་ན་མེད་པ་ལ་ཟབ་མོ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་གསུང་བའི་སྒོ་ནས་བསྟོད་པ་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་ཞེས་བྱ་བ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་མཛད།

དྲང་དོན་གྱི་མདོ། གདུལ་བྱ་ཁྱད་དྲང་བ་དང་། དེའི་དགོངས་པ་བཤད་ནས་དོན་གཞན་དུ་དྲང་དགོས་པའམ། ཡང་ན་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པར་བཟུང་བས་ཆོག་ཀྱང་དེ་ཙམ་ཞིག་དེ་དག་གི་ཡིན་ལུགས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མ་ཡིན་པས་དེ་དྲུང་དེའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དེ་ལས་གཞན་དུ་བཤལ་དགོས་པའི་མདོ་ལ། དྲང་དོན་གྱི་མདོ་ཟེར། གདུལ་བྱ་ཁྱད་དྲང་བ་

ནི། གདུལ་བྱ་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་ཁ་དྲང་བའི་ཕྱིར་དུ་གང་ཟག་གི་བདག་ཡོད་པར་བསྟན་པའི་མདོ་ལྟ་བུ། དངོས་ཟིན་གྱི་དོན་གཞན་དུ་དྲང་དགོས་པ་ནི། ཕ་མ་གསད་བྱར་གསུངས་པའི་དངོས་ཟིན་གྱི་དོན་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པར་གཟུང་དུ་མི་རུང་བས་དེ་ལས་གཞན་དུ་ལས་དང་སྦྱོར་པ་གཉིས་ལ་དྲང་དགོས་པ་ལྟ་བུའོ། །མཐར་ཐུག་གི་དོན་ལ་དྲང་དགོས་པ་ནི། སྤྱིན་པ་བཏང་བ་ལས་ལོངས་སྤྱོད་འབྱུང་བར་སྨོན་པ་ལྟ་བུ། དེའི་དོན་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པར་བཟུང་བས་ཆོག་མོད་ཀྱང་སྤྱིན་པས་ལོངས་སྤྱོད་རྒྱ་ཆེན་པོ་བསྒྲུབ་པ་དེ་དེའི་ཡིན་ལུགས་ཡིན་གྱི་དེ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིན་པའི་ཡིན་ལུགས་མེད་དོ་ཞེས་སྨྲ་བ་ལ། སྤྱིན་པས་ཡིན་ལུགས་ནི་དེ་ཙམ་མ་ཡིན་གྱི་དེ་ལས་གཞན་དུ་དེའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཅཆོལ་དགོས་སོ་ཞེས་འཆད་པ་ལྟ་བུའོ། །

དང་དོན་གྱི་ངེ་ཤེ་འཇིགས་བྱེད། བདེ་སྐྱོང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་ཞལ་ཕྱག་གི་རྣམ་པར་ཤར་བའི་ངོ་ཤེ་འཇིགས་བྱེད།

དང་སྲོང་། ཁྱིམ་གྱི་འདུ་འཛི་དང་གཡེང་བ་སྤངས་ཏེ་དབེན་པར་སོང་ནས་ཏིང་ངེ་འཛིན་བསྒོམས་པས་བསམ་གཏན་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་གོང་མ་ཐོབ་པ། སྨོན་པའི་ཚེ་གཅིག་ཀྱང་གཞན་གྱི་དགོས་པ་སྒྲུབ་ནུས་ལ། ངན་པའི་སྤྱོད་པ་གཡོ་སྒྱུ་སོགས་མེད་པར་ཤེས་རྒྱུད་དང་པོར་སྲོང་བའི་རྣལ་འབྱོར་པ་ལ་ཟེར། ཇི་སྐད་དུ། འཕོར་བས་སྐྱོ་སྟེ་ནགས་སུ་སོང་། །བསམ་གཏན་ཐོབ་སྟེ་མངོན་ཤེས་འཆར། །དེ་ལ་མི་ཡི་དྲང་སྲོང་ཟེར། །བསམ་གཏན་མ་ཐོབ་གྱོང་དུ་བབས། །སྟན་ངག་སོགས་འཆོ་བྱམ་ཟེའི་རིགས། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་རོ། །ཞེས་ཇི་གུང་ཐང་པ་གསུང་། དང་སྲོང་གི་ཟླ་ནི་ཕྱེ་རལ་པའི་དང་སྲོང་བདེན་ཚོགས་གྱབ་པ་དང་། སངས་རྒྱས། ཉན་ཐོས། རང་རྒྱལ། ཐེག་ཆེན་འཕགས་པ་སྟེ་འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག། སངས་རྒྱས་ལ་འཇུག་པ་ནི། རྒྱུད་ཟློ་ར། དེ་ནི་དང་སྲོང་གསུང་ཡིན་ལྟོག་པ་གཞན། །ཞེས་དང་། དེ་ཡང་དང་སྲོང་བཀའ་བཞིན་སྤྱི་བོས་བླང་། །ཞེས་སོགས་ཤིན་ཏུ་མང་ངོ། །

དང་སྲོང་ཆེན་པོ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས་ཤིག། དམ་ཆོས་པདྨ་མ་དཀར་པོའི་མདོ་ལས། བསྐལ་པ་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་འདས་པར་ཡང་། །རྒྱལ་བ་དང་སྲོང་ཆེན་པོ་རྣེད་པར་དཀའ། །ཞེས་གསུངས།

དང་སྲོང་མཆོག སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས་ཤིག། དམ་ཆོས་པདྨ་མ་དཀར་པོའི་མདོ་ལས། བདེ་བར་གཤེགས་པའི་ཉན་ཐོས་རྣམས། །འདི་ན་ཇི་སྙེད་མཆོས་པ་ཀུན། །དེ་ཡི་ནང་ན་བདག་མཆོག་ཅེས།། དང་སྲོང་མཆོག་གིས་བསྟན་པ་ལགས། །ཞེས་གསུངས།

དྲང་སྲོང་སྐྱ་བའི་རི་དྭགས་ཀྱི་ནགས། དྲང་སྲོང་མཆོག་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་འཁོར་ཐོག་མར་བསྐོར་བའི་གནས་ཡིན་པའི་ཚ་ནས་དྲང་སྲོང་སྐྱ་བ་ཞེས་བྱ་ལ། རི་དྭགས་ཀྱི་ནགས་ཞེས་པ་ནི། རི་དྭགས་ རྣ་རྡུ་མང་པོ་གནས་པ་དང་། ཤ་བ་སྐྱམ་མའི་དོན་དུ་རི་དྭགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོས་སྲོག་བཏང་བའི་ཆེན་གྱིས་རྒྱལ་པོས་དེ་རྣམས་ལ་མི་འཇིགས་པ་བྱིན་པ་དང་། ཆོས་འཁོར་བསྐོར་བའི་ཚེ་རི་དྭགས་ཤ་བ་གསུམ་རྟག་པར་ཆོས་ཉན་དུ་འོངས་པ་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་རི་དྭགས་ཀྱི་ནགས་དང་། རི་དྭགས་བྱིན་པའི་ཚལ་དང་། རི་དྭགས་རྒྱུ་བའི་གནས་སོགས་དུ་མར་བོད་ཀྱི་ལོ་ཙྪ་བ་རྣམས་ཀྱིས་བསྒྱུར་རོ། །འདུལ་བ་གཞིའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ན་འདིའི་སྐོར་ཟུར་ཙམ་གསལ།

དྲང་སྲོང་ལྷུང་བའི་རི་དྭགས་ཀྱི་ཚལ། བཀོད་པ་ཆེན་པོ་བསྟན་པའི་མདོ་ལས། ཆེ་གཅིག་གིས་ཐོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནམ་ལྟམས་སུ་འཇུག་པར་དགོངས་པ་ན། ལྷའི་བུ་དག་འཛམ་བུའི་གླིང་དུ་བབས་ནས་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་འཕགས་པ་དག་ཞིང་འདི་ཡོངས་སུ་སྤངས་པའི་རིགས་སོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ལོ་བཅུ་གཉིས་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡུམ་གྱི་ལྟམས་སུ་འཇུག་པར་འགྱུར་རོ། ། ཞེས་སྨོས་པ་དང་། དེའི་ཚེ་ཡུལ་ལྷ་ར་ཆ་སིར་རང་སངས་རྒྱས་ལྟ་བརྒྱས་ལྷའི་བུའི་ཆོག་ཐོས་པས་འདུག་པའི་སྟན་ལས་ལངས་ནས་ནམ་མཁའ་ལ་ཏུ་ལ་བདུན་ཙམ་དུ་འཕགས་ཏེ། མེས་རང་གི་ཕུང་པོ་བསྲེགས་ནས་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་ལངས་འདས་ཀྱི་ཤྲ་རི་རཱ་འབའ་ཞིག་ནམ་མཁའ་ལས་བབས་པས། དེའི་ཕྱིར་གནས་འདི་དང་སྲོང་ལྷུང་བའི་གནས་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་ལ། རྒྱུད་སྡེ་སྤྱི་རྣམ་ལས་སངས་རྒྱས་འོད་སྲུང་འཇིག་རྟེན་དུ་འབྱོན་པའི་གོང་དུ་དེ་ལྟར་བྱུང་བར་བཤད་དོ། །ཅྱི་བྱག་བཤད་མཛོད་དུ་སྡོམ་དང་སྲོང་ལྟ་བརྒྱ་རྣམ་མཁའ་ལ་འགྲོ་བ་ན་རྩུ་འཕྱལ་ཉམས་ཏེ་གནས་འདིར་ལྷུང་བས་དེ་ལྟར་བཏགས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་རི་དྭགས་རྣ་རྡུ་མང་པོ་གནས་པ་དང་། ཤ་བ་སྐྱམ་མའི་དོན་དུ་རི་དྭགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོས་སྲོག་བཏང་བའི་ཆེན་གྱིས་རྒྱལ་པོས་དེ་རྣམས་ལ་མི་འཇིགས་པ་བྱིན་པ་དང་། ཆོས་འཁོར་བསྐོར་བའི་ཚེ་རི་དྭགས་ཤ་བ་གསུམ་རྟག་པར་ཆོས་ཉན་དུ་འོངས་པ་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་རི་དྭགས་ཀྱི་ནགས་དང་། རི་དྭགས་བྱིན་པའི་ཚལ་དང་། རི་དྭགས་རྒྱུ་བའི་གནས་སོགས་དུ་མར་བསྒྱུར་རོ། །

དྲངས། (འདས་པ) འདྲིན་པའི་འདས་ཚེག ❶ འཐེན་པ། ཤིང་རྟས་དྲངས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❷ ཁྲིད་པ། ཐར་པའི་ལམ་དུ་དྲངས། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❸ བསྒྱེད་པ། སྟོན་བསགས་དགེ་བའི་ལས་ཀྱིས་དྲངས། ལུང་རིགས་ཀྱི་ལམ་ནས་དྲངས། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❹ རྒྱུ་བྱས་པ། སྟོན་འཇིན་མིག་ཤེས་ཀྱིས་དྲངས་ནས་སྒྲིས་པའི་སྟོན་པོ་

ངེས་པའི་ངེས་ཤེས། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❺ བསྒྲུར་བ། ལུང་དྲངས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❻ བཟའ་བཏུང་སོགས་ཕུལ་བ། གསོལ་སྦྱོན་དྲངས། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❼ ཚགས་པའམ། ཡིད་ཕྱོགས་པ། དབེན་པའི་ཡོན་ཏན་མཐོང་བས་ཡིད་དྲངས་པའི་ཕྱི་ནང་གི་གཡེང་བ་ཀུན་རེ་ཞིག་དོར་བའི་རྣལ་འབྱོར་པ། ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

དྲན་པ། ① དམིགས་པ་གང་ཡིན་དེ་ལ་སེམས་མ་ཡེངས་པར་རྟེ་གཅིག་ཏུ་འཇོག་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན། རྗེའི་གསུང་མཁས་གྲུབ་ཆོས་རྗེས་ཟིན་བྱིས་བཏབ་པ་ལས་གསུངས། ② ཡུལ་ངེས་ལྟའི་གསུམ་པ་ནི། ཐར་འདྲིས་པའི་དངོས་པོ་ལ་དམིགས་ནས་སེམས་ཀྱི་བརྗེད་པ་མེད་པར་བྱེད་པས་རབ་ཏུ་ཕྱི་བའི་སེམས་བྱུང་ཞེག་ བྱེད་ལས་ནི། དམིགས་པ་ལ་སེམས་མི་གཡེང་བའི་བྱེད་ལས་ཅན་ནོ། །དྲན་པ་ནི་ཐག་པ་དང་འདྲ་བར་སེམས་དམིགས་པ་ལ་རྒྱུན་ལྡན་དུ་འདོགས་བྱེད་དུ་གསུངས་སོ། ।

དྲན་པ་གཅིག་པའི་རྣལ་འབྱོར། བསྒྲིད་རིམ་རགས་པ་དང་དོན་གཅིག །དེ་ལ་རགས་པ་དྲན་པ་གཅིག་པའི་རྣལ་འབྱོར་ཡང་ཟེར།

དྲན་པ་ཉེར་བཞག དྲན་པ་ཉེར་གཞག་དང་དོན་གཅིག། དཔེ་མང་པོར་དྲན་པ་ཉེར་བཞག་ཅེས་ཀྱང་སྣང་བས་ གཉིས་ཀའང་དག་པར་སེམས།

དྲན་པ་ཉེར་གཞག དྲན་པས་སེམས་དམིགས་པ་ལ་ཡང་ནས་ཡང་དུ་གཏོད་པར་བྱེད་པ་ལ་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་ ཅེས་ཟེར། སྒྲ་བཤད་ནི། མི་བརྗེད་པར་བྱེད་པས་ན་དྲན་པ། སེམས་དམིགས་པ་ལ་ཡང་ཡང་འཛོག་པར་ བྱེད་པས་ན་ཉེར་གཞག། ཉེ་བར། ཞེས་པ་དོན་མང་པོ་ལ་འཇུག་ཀྱང་འདིར་ཡང་ཡང་གི་དོན། ཉེ་བར་ལ་ གཟིགས།

དྲན་པ་ཉེར་གཞག་བཞི། བྱང་ཕྱོགས་སྡེ་ཚན་བདུན་གྱི་དང་པོ་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་བཞི་ནི། ༡ ལུས་དྲན་པ་ཉེར་ གཞག [ལུས་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་གིས་ལུས་སྡུག་བདེན་དུ་བསམས་ནས་དེ་ལ་འབྲལ་འདོད་ཀྱི་ཐོབ་སྐྱེད་པར་བྱེད] ༢ ཚོར་བ་ དྲན་པ་ཉེར་གཞག [ཚོར་བ་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་གིས་ཚོར་བས་སྲིད་པ་འདྲེན་པར་མཐོང་ནས། སྲིད་པའམ་ཀུན་འབྱུང་ལ་སྡོང་ འདོད་ཀྱི་ཐོབ་སྐྱེད་པར་བྱེད] ༣ སེམས་དྲན་པ་ཉེར་གཞག [སེམས་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་གིས་བདག་དང་བྲལ་ཞི་སེམས་སྐད་ ཅིག་གིས་སྐྱེ་འགག་བྱེད་པར་རྟོགས་ནས། བདག་ཆད་ཀྱི་དོགས་པའི་འཇིགས་པ་མེད་པས་འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱ་འདོད་སྐྱེད་པར་ བྱེད] ๔ ཆོས་དྲན་པ་ཉེར་གཞག [ཆོས་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་གིས་ཀུན་ཉོན་སྤང་བྱ་དང་། རྣམ་བྱང་བསྒོམ་བྱར་རྟོགས་ནས་ ལམ་བདེན་བསྒོམ་འདོད་སྐྱེད་པར་བྱེད་དོ།] །དྲན་པ་ཉེར་གཞག་ལ་གཟིགས།

དྲན་པ་བཞི། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཕ་མར་དྲན། ཏ་མ་སངས་རྒྱས་སུ་དྲན། རང་ལུས་ལྟ་སྐྱར་དྲན། ཆོས་ ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་དྲན་པ་དང་བཞི།

དྲན་པའི་སྟོབས། དམིགས་པ་ལས་ཡིངས་ན་གཡིངས་པ་ན་སྐར་གྱི་དམིགས་པ་དྲན་ནས་ནང་དུ་སྡུད་པ་དང་། དང་པོ་ནས་དྲན་པའི་ཤུགས་བསྐྱེད་དེ་དམིགས་པ་ལས་གཡེང་བར་མི་བྱེད་པའི་དྲན་པ་སྟོབས་ཆེ་བ་ཞིག་ལེར། ཞི་གནས་བསྒྲུབ་པའི་སྟོབས་དྲུག་གི་གསུམ་པའོ། །འདིས་ཏན་ཏེ་འཛོག་པའི་སེམས་དང་ཉེ་བར་འཛོག་པའི་སེམས་གཉིས་འགྲུབ་པར་བྱེད་དོ། །

དྲལ། ལྷམ་དྲལ་ཞེས་པའི་དྲལ་ནི་མིང་པོའི་མིང་ཡིན་པར་བཤད།

དྲུ་གུ་ཤབ་ལ་བཏང་བ་ལྟར། ཆོས་དེ་དང་རྒྱང་ཇེ་རིང་དུ་སོང་བའི་དཔེ།

དྲག་ལྡན་གྱི། ཕྱ་སྒོམ་འགྱུར་ཁུགས་འདེགས་འཛོག་སྟེ་ཡན་ལག་དྲུག་དང་ལྡན་པའི་གྱི། ཞེས་དངུལ་ཆུ་གསུང་།

དྲི་བཅས་རྣམ་ཀྱེན། ཀུན་ཇོབ་ཀྱི་སྣང་བ་ཐམས་ཅད་མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱིས་དབང་གིས་སྣང་བ་ཡིན་པས། སངས་རྒྱས་ལ་ཀུན་ཇོབ་ཀྱི་སྣང་བ་མེད་པར་འདོད་པའི་རྣམ་ཀྱེན་པ་རྣམས་སོ། །

དྲི་མ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སྤུ་དག་པ། སངས་རྒྱས་པ་ན་རང་བཞིན་རྣམ་དག་དང་། དྲི་མ་དང་བྲལ་བའི་གྲོ་བྱར་རྣམ་དག་གཉིས་འདྲེས་ནས་སེམས་ཀྱི་ངོ་བོས་རང་བཞིན་ཆོས་ཉིད་ལ་ཤར་མི་ལྡང་བའི་ཚུལ་གྱིས་སྟོམས་པར་ཞུགས་པས་ཉོན་མོངས་ཆོས་དབྱིངས་སུ་ཟད་པ་འགོག་བདེན་ལ་འཇོག་པའང་འདི་ལ་ཐུག་སྟེ། སྤྲིན་རྣམ་མཁའ་ལ་ཟད་པ་ན་དགག་བྱ་ཐོག་རེག་བཀག་ཙམ་གྱི་སྟོང་སང་ལས་གཞན་མེད་པ་ལྟར་དྲི་མ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་ཟད་པ་ན་ཆོས་ཉིད་ལས་ཟད་ཆ་གཞན་མེད་པས་སོ། །ཞེས་གསང་བསྐྱེད་མི་བསྐྱོད་མགོན་པོའི་ཞལ་ལས་གསུངས།

དྲི་མ་དང་བྲལ་བ། ❶ སྐྱོན་དང་བྲལ་བ། ཡང་དག་པ། ❷ ཟག་པ་མེད་པ། ཟག་མེད།

དྲི་མ་མེད་པ། དྲི་མེད་དང་དོན་འདྲ།

དྲི་མེད། ❶ ཡང་དག་པའམ་སྐྱོན་མེད་པ། རིང་ལུགས་དྲི་མ་མེད་པ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❷ ཟག་མེད། མཛོད་ལས། ཆོས་མངོན་ཤེས་རབ་དྲི་མེད་རྗེས་འབྲང་བཅས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

དྲི་མེད་རྣམ་ཀྱེན་པ། ཀུན་ཇོབ་ཀྱི་སྣང་བ་མ་རིག་པ་དང་འབྲེལ་བ་གང་ཡང་མེད་པས། སངས་རྒྱས་ལ་ཀུན་ཇོབ་ཀྱི་སྣང་བ་ཡོད་པར་འདོད་པའི་རྣམ་ཀྱེན་པ་རྣམས་སོ། །

དྲི་གཙང་ཁང་། <གཙོ་ལ> ལྷ་ཁང་སྤུག་མའི་མིང་། ལྷ་ཁང་། གཙུག་ལག་ཁང་སྤྱིའི་མིང་དུའང་འབོད། སྤུ་བཤད་ནི། ཤིན་ཏུ་གཙང་ཞིང་དད་པ་ཅན་དག་གིས་ཇས་དྲི་ཞིམ་པོ་དག་གིས་བྱུགས་པའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་དུ་བཏགས། ཡང་ན་མཁས་དབང་དག་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་གསུངས་པ་ལྟར། སྤྱིར་གཙང་ནི་ཕུ་དང་གཙོ་བོ་སོགས་

ལ་འཇུག་པས། འདི་ར་ཕུའམ་སྦུག་མ་ལ་སྦྱར་ནས། ལྷ་ཁང་སྦུག་མ་ཡིན་པས་གཙང་ཁང་ཞེས་བྱའོ། །གཙང་གི་སྐོར་ཞིབ་པ་གཙང་པ་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཅིགས།

དྲི་ཟ། <སྒ་སྟོན> ❶ ལྷའི་རོལ་མོ་མཁན། ལྷའི་ཕྱོགས་གཅིག་སྐུ་སྤྲིང་ལ་དགའ་ཞིང་། མཁྱེན་པ་བདེ་བ། ཟས་སུ་དྲི་ཟ་བ། ཞེས་རྗེའི་གསུང་མདོ་རྩའི་རྟེན་བྱེས་ལས་གསུངས། མཚན་གཞི་ནི། ལྷའི་སྐུ་དབྱངས་མཁན་གྱི་གཙོ་བོ་དྲི་ཟའི་ཆུལ་པོ་རབ་དགའ་ལྟ་བུ། ❷ བར་སྣོད་པ། དགེ་ལེགས་བཤེས་གཉེན་གསུང་། མ་རྟོ་མཚན་དང་ལྡན་པ། དྲི་ཟ་ཉེ་བར་གནས་ཤིང་འཇུག་འདོད་པའོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། སྒྲ་བཤད་ནི། ཟས་སུ་དྲི་བཟའ་བས་ན་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ།

དྲིན་དྲན། ཆུ་འབྲས་མན་ངག་བདུན་གྱི་གཉེས་པ་སྟེ། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་རང་གི་ཚ་མ་བྱས་པའི་སྐབས་ཀྱི་དྲིན་བསམ་པའོ། །

དྲིན་དྲན་ཁྱད་པར་བ། སེམས་ཅན་རྣམས་རང་གི་ཚ་མ་བྱས་པའི་སྐབས་སུ་དྲིན་ཆེ་བ་ཙམ་དུ་མ་ཟད་ཚ་མ་མ་བྱས་པའི་གནས་སྐབས་སུའང་དྲིན་ཆེ་ཚུལ་བསམ་པ་ལ་ཟེར།

དྲིལ་བསྒྲགས། ཁྱབ་བསྒྲགས། སྒྲ་བཤད་ནི། ཆུལ་པོའི་བཀས་དམ་བཅས་པ་དྲིལ་བུ་དཀྱིལ་བཞིན་དུ་སྒྲིག་པར་བྱེད་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ།

དྲིལ་བསྡོད། (ཆོ་ག) དྲིལ་བསྡོད་ནི། ཆོག་ཤང་དང་པོར་རྡོ་རྗེ་གསོར། གཉིས་པར་དྲིལ་བུ་གསིལ། གསུམ་པར་ཕུག་ཆུ་བྱ། བཞི་པར་ཐལ་མོ་སྦྱོར་བའི་ཕུག་ཆུ་ལ་ཟེར།

དྲིལ་བུ། ❶ སྟོང་ཉིད་རྣགས་པའི་ཤེས་རབ་མཚོན་པའི་མཚོད་ཕྱས་ཀྱི་རོལ་ཆ་ཞེག ❷ མོ་མཚན། ❸ ཕོ་རྟགས་ཀྱི་འབྲས་བུ། དཔེར་ན། ཀུ་རོར་གྱི་ཆུད་བརྟག་གཉིས་ལས། ནུ་མ་སྦུངས་པ་བོལ་འགྱུར། །ཀྱོལ་ལ་དབུས་ཡང་དག་གནས། །འགྲམ་གཉིས་དྲིལ་བུ་ཉིད་དུ་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དྲིལ་བུ་ལ་དབྱི་ན། རོ་རྗེ་སེམས་དཔའི་དྲིལ་བུ། དཔའ་བོའི་དྲིལ་བུ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དྲིལ་བུ་རྣམས་སུ་ཡོད། དྲིལ་བུའི་མཚོན་དོན་ནི། རོར་དྲིལ་གྱི་མཚོན་དོན་དང་། མཐུག་ཏུ་དྲིལ་བུའི་འགྲེལ་བཤད་ཀྱི་དཔེ་རིས་བཅས་ལ་གཅིགས།

དྲིལ་བུ་པ། ཆུ་གར་གྱི་གྲུབ་ཆེན་དྲིལ་བུ་པ་སྟེ། མཚན་གཞན་རོ་རྗེ་དྲིལ་བུ་པ། དགྲ་ལས་རྣམ་རྒྱལ། ཟླ་གོས་སྙིང་པོའི་དཔལ་ཞེས་བྱ། སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་རོ་རྗེ་དྲིལ་བུ་པ་ནི། སློབ་དཔོན་ལྷུ་ཨི་པའི་དངོས་སྲོབ་རྣམས་ཀྱི་ཐུགས་སྲས་ཏེ་ཤ་སུ་སྟེ་མཁུར་བའི་གྲོང་ཁྱེར་ཞེས་པ་ན། རོ་རྗེ་རྣལ་འབྱོར་མ་སྒྲུབ་འཚོང་མའི་ཚ་བྱད་འཛིན་པ་ཞིག་ཡོད་པས་དེའི་དྲུང་དུ་སོང་ལ།

ཉིན་མོ་ཞིང་ལས་གྱིས། ནུབ་མོ་ཀང་པ་ལཁྱད་པ་དང་སྐུ་མཉེ་སོགས་ཀྱིས། དེར་ཆང་ཉོ་དང་ཉལ་པོ་ལ་
འོངས་པའི་སྐྱེས་པ་ཀུན་གྱི་ཀང་པ་བཀུ་བ་ལ་སོགས་གྱིས། ནུབ་མོ་སྨྲས་པ་གྱིས། དེ་ལྟར་བྱས་ན་ལོ་བཅུ་
གཉིས་ན་བྱད་མེད་སྟོང་ཕྱག་བཅུ་བཞི་དང་བཅས་པ་གྲུབ་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་ནས་བཏང་
ངོ་། །ཇི་ལྟར་གསུངས་པ་ལྟར་བསྒྲུབས་པས་གྲུབ་པ་ཐོབ་པ་ཞེག་བྱུང་སྟེ། བླ་མ་རྗེ་རྗེ་གདན་པས་ཀྱང་། རྒྱལ་
རིགས་ཐ་མལ་སྤྱོད་པ་མཛད། །སྨད་འཚོང་ལྟ་བུའམ་མཁའ་ལ་གཤེགས། །ཀུ་རི་ཀ་པ་ཞེས་བྱའི། །ཟླ་མ་དེ་
ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །རྗེ་རྗེ་དྲིལ་བུ་པ་ནི། རྒྱ་གར་ཤར་ཕྱོགས་ནུ་ལེབྲའི་རྒྱལ་པོ་ཞེག་གི་
སྲས་སུ་འཁྲུངས་ཏེ། ཡབ་འདས་པ་དང་བློན་པོ་ལ་སོགས་པས་རྒྱལ་ཚབ་ཏུ་མངའ་གསོལ་བས། རྒྱལ་
སྲིད་ལ་སྟིང་པོ་མེད་པར་གཟེགས་ནས། རིམ་གྱིས་དཔལ་ནུ་ལེབྲར་ཕྱིན་ནས་མཁན་པོ་རྒྱལ་བའི་ལྟ་རབ་ཏུ་
བཟང་པོ་ལ་རབ་ཏུ་བྱུང་སྟེ། མཚན་བློ་གྲོས་སྟིང་པོའི་དཔལ་ཞེས་བཏགས། རིག་པའི་གནས་ལ་སྦྱངས་པ་
མཛད་པས། རིག་པའི་གནས་དང་སྔོ་སྦྱོད་ཐམས་ཅད་ལ་མཁས་པའི་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་པཎྜི་ཏར་གྱུར་
ཏོ། །དེའི་ཚེ་མུ་སྟེགས་རལ་པ་ཅན་ཞེག་རྒྱལ་པོ་ལ་དབང་དུ་གསོལ་ནས། བསྟན་པ་རྒྱལ་དུ་བཙུགས་ནས་
རྩོད་པ་བྱེད་དུ་བྱུང་བ་ལ་པཎྜི་ཏ་ཞེན་གྱིས་མ་ནུས་ཏེ། སྤོབ་དཔོན་གྱིས་དེ་ཕམ་པར་བྱས་ཏེ་ནང་པའི་
བསྟན་པ་ལ་བཙུག་པས། སྤོབ་དཔོན་དགྲ་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བ་ཞེས་གྲགས་སོ། །དེའི་ཚེ་རྒྱལ་པོའི་མཚོད་
གནས་སུ་བཟུང་ནས་སྔོ་སྦྱོད་གསུམ་ལ་ཐོས་བསམ་ཉམས་ལེན་བཤད་མཛད་དོ། །དེའི་ཚེ་ཟླ་མ་དུ་རི་ཀ་པ་དང་
མཇལ་ནས་གུས་པས་བཏུད་དེ། རྗེས་སུ་འཛིན་པར་ཞུས་པས་དཔལ་འཁོར་ལོ་སྡོམ་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་
དབང་བསྐུར་ཏེ། གདམས་པ་དང་རྗེས་སུ་བསྟན་པ་མཐའ་དག་གནང་སྟེ་དབེན་པར་སོང་ལ་སྒྲུབས་ཤིག་
ཅེས་ལུང་བསྟན། དེར་སྟོག་ལའི་ནགས་ཁྲོད་དབེན་པ་ཞེག་ཏུ་སྒྲུབ་པ་མཛད་པ་ན། རེ་ཞེག་ཁྱེད་ཙེ་ཡོན་དུ་
སོང་ཞིག་དེར་ཕག་རྗེ་མོ་གཅིག་གིས་རྗེས་སུ་འཛིན་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་ནམ་མཁའ་ལས་སྒྲ་བྱུང་ནས།
དེར་ཕྱིན་ཏེ། ཕག་རྗེ་མོ་མཐོང་ཚད་ལ་ཕྱག་ཕྱལ་གསོལ་བ་བཏབ་པ་དང་། ལན་ཅི་ཡང་མ་བྱུང་བས་ཐུགས་
ཆད་པ་དང་། ཕག་རྗེ་མོ་ཤན་མོ་མདོག་ཤིན་ཏུ་མི་སྡུག་པ་གོས་ཏྲལ་བ། རེས་ཆོད་རེས་ངུ་བ་ཞིག་བྱུང་བ་ལ་
ཕྱག་དང་མཆོད་པ་བྱས་ཏེ་ཆུ་མཚན་དྲིས་པས། སྔགས་དར་ཡང་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ཉང་བས་སོ་གསུངས།
དེ་མཁའ་འགྲོ་མར་ཤེས་ཏེ་ཞབས་སྤྱི་བོར་བླངས་རྗེས་སུ་འཛིན་པར་ཞུས་པས། དེར་རང་གཟུགས་དངོས་
སུ་བསྟན། དཔལ་འཁོར་ལོ་སྡོམ་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་དབང་བསྐུར། གདམས་པ་གནང་ནས་ལྷོ་ཕྱོགས་སུ་
སྐོམས་ཤིག་ཅེས་ལུང་བསྟན། དེ་ནས་སྤོབ་དཔོན་གྱིས་རིམ་གྱིས་བྱོན་པས་ལྷོ་ཕྱོགས་ཨོ་རྒྱ་བི་ཤ་ཞེས་བྱ་བའི་
ཡུལ་ཕྱོགས་ཀྱི་ནགས་ཁྲོད་དབེན་པ་ཞེག་ན་སྐྱབ་པ་སྟེང་པོར་མཛད་ཅང་བཞུགས་པ་དེའི་ཚེ། ཡུལ་དེའི་རྒྱལ་

པོ་སོས་ཀའི་དུས་སུ་སྐྱེ་བ་བསང་ཞིང་རེ་དྲགས་ལ་འཕོང་བཤབ་པའི་དོན་དུ། ནགས་གསེབ་འཐུག་པོར་བྱོན་པ་དང་། རྒྱལ་པོ་དེས་བློབ་དཔོན་མཐོང་སྟེ་དགེ་སློང་དེ་གཟུགས་ཤིན་ཏུ་རིད་པ། ལུས་ཉི་ལྟགས་ཀྱིས་གཟིར་བ། འཚོ་བར་བྱ་བའི་དངོས་པོ་གང་ཡང་མེད་པ་མཐོང་ནས་སྟིང་རྗེ་སྐྱེས་ཏེ། ངས་ཟས་སྦྱིན་གྱིས་གློང་ཁྱེར་དུ་འདོང་ངོ་ཞེས་སྨས་སོ། །དེའི་ཚེ་སློབ་དཔོན་རིམ་ལྟ་ལ་བློ་སྟོང་བའི་རིམ་པ་གསུམ་པའི་ལས་ཀྱི་ཕུག་རྒྱ་སྐྱབ་པར་བཞེད་པའི་སྐབས་སུ་བབ་སྟེ། མངོན་པར་ཤེས་པས་གཟིགས་པས་ཕུག་རྒྱ་འགྱུབ་པར་གཟིགས་ནས། དངོས་རྣམས་ཡོངས་སུ་ཤེས་པའི་མཁས་པ་རྣམས་ལ་བརྟས་པར་མི་བྱ་སྟེ། །དེ་ནི་རྩ་རྩེ་ཆུང་བ་བས་ཀྱང་ཆུང་བའི་འབྱོར་བ་ལ་ནི་ཆགས་པ་མིན། །རྒྱུན་མི་འཆད་པར་ཆང་འཛོག་པ་ཡིས་འགྲམ་ལང་ནག་པོར་གྱུར་པ་ཡིས། །ཁྲང་ཆེན་རྣམས་ནི་པརྦའི་སྐད་པ་ཕྱ་མོས་འཁྱིག་པར་མི་རུས་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲོས་ནས། ངས་འདི་གྲོང་ཁྱེར་དུ་དམའ་དབབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་གྲོང་ཁྱེར་དུ་ཕྱིན་ནས་ནགས་གསེབ་ཀྱི་བཙུན་པ་འདི་གྲོང་ཁྱེར་དུ་དམའ་དབབ་པར་སུ་ཡིས་རུས་པ་དེ་ལ་བྱ་དགའ་ཆེན་པོ་སྟེར་རོ་ཞེས་དྲིལ་བསྒྲགས་སོ། །དེའི་ཚེ་སྐད་འཆོང་མ་ཞིག་ལ་བུ་མོ་མཛེས་མ་པབྻ་ཅན་གྱི་རིགས་སུ་གྱུར་པ་ཞིག་ཡོད་པ་ན་རེ། ངས་གྲོང་དུ་འདི་དམའ་དབབ་པར་བྱའོ་ཞེས་ཁས་ལྲངས་སོ། །དེ་ནས་དགོས་པའི་ཡོ་བྱད་ཐམས་ཅད་ནི་རྒྱལ་པོས་གྲོང་ཁྱེར་ནས་བསྡིས། བུ་མོ་དེས་སློབ་དཔོན་གྱི་ཞབས་དོག་བྱེད་པར་ཞུས་པས། སྐལ་བ་དང་ལྡན་པར་གཟིགས་ནས་གནང་སྟེ། དེ་ལ་དབང་དང་དམ་ཚིག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྙོད་དུ་རྫང་བར་བྱས་ཏེ། ཕུག་རྒྱ་མ་བྱས་ནས་རིམ་པ་ལྟ་པ་མཐར་མ་ཕྱིན་གྱི་བར་དུ། ལོ་བཅུ་གཉིས་སུ་སྒྲུབ་པ་མཛད་དོ། །དེ་ནས་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་སྤྱོད་པས་ཡོ་བྱ་ཁ་ན་གནས་པ་རྣམས། རྡོ་རྗེ་ཐེག་པ་ལ་གཟུངས་པར་འདོད་པ་དང་། མ་འངེས་པའི་སེམས་ཅན་དམན་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་དུ། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་སྤྲུལ་པ་སྤྱན་དྲངས་པའི་དགོངས་པ་དང་། ལོག་པར་ལྟ་བ་ཐམས་ཅད་ཟློག་ཅིང་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཞུགས་པར་འདོད་པ་དང་། མ་འོངས་པའི་སེམས་ཅན་དམན་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་དུ། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་སྤྲུལ་པ་སྤྱན་དྲངས་པའི་དགོངས་པ་དང་། ལོག་དཔོན་བདག་ཉིད་ལ་འགྲོ་བ་རྣམས་མི་མོས་པ་བརྟུག་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ། གྲོང་ཁྱེར་དུ་བཞུད་པར་བཞེད་ནས་སྤྲུལ་པའི་བུ་དང་བུ་མོ་གཉིས་ཤིག་ཀྱང་སྤྲུལ་ཏོ། །དེ་ནས་རྒྱལ་པོས་ཆང་འཆོང་མ་ལ་མངགས་ཏེ། དེ་རིང་ནགས་གསེབ་ནས་དགེ་སློང་ཁྱིད་ལ་ཤོག་ཅོས་སྨས་སོ། །ཐམས་ཅད་སྨོ་བྱང་དུ་འཆོག་ཏུ་བཙུག་སྟེ། ལམ་དུ་རིམ་པ་བཞིན་ཆང་གི་བུམ་པ་བསྒྲིག་ཏུ་བཙུག་སྟེ། སྤྱན་དྲངས་པའི་ཚེ། སྤྲུལ་པའི་བུ་ནི་གཡས་ནས་རྒྱུག །བུ་མོ་ནི་གཡོན་ནས་རྒྱུག །སྲོག་དཔོན་གྱིས་ར་ཅོའི་སྙོད་ཅིག་ཞལ་དུ་བཙུག་པ་ལ། ཪ་མོས་ཆང་གི་བུམ་པ་བཏེག་ཅིང་བླུགས་ཏེ། རིམ་པ་བཞིན་དུ་བྱོན་ནས་གློང་ཁྱེར་དུ་སྐེབས་པའི་ཚེ། རྒྱལ་པོས་དབུ་བྱས་གློང་ཁྱེར་པ་རྣམས་ཀྱིས། སྲོག་དཔོན་རིམ་ལྟ་ལ་བློ་སྟོང་བའི་ཚེ་མི་འངོ་བར། ཆང་འཆོང་མའི་བུ་

མོས་བོས་པའི་ཚེ་དེ་ལ་འབབ་པ་ཞེས་ཐལ་མོ་བརྡབས་ཤིང་གད་མོའི་སྒྲ་བྱས་པས། སློབ་དཔོན་གྱིས་ཐུར་དཁོངས་པ་དང་རང་གི་ནུས་པ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། རྟ་སྐྱོད་དེ་ས་ལ་བརྡབས་པས། ས་འོག་རིམ་པ་བདུན་དུ་ཕུག་སྟེ། འོག་གི་ཚུ་ཚེན་པོ་གྱེན་དུ་ཕྱུང་ངོ་། །དེ་མ་ཐག་སློབ་དཔོན་རང་ཉིད་ཉེ་རྟ་ཀར་བྱས། བཙུན་མོ་རྡོ་རྗེ་ཕག་མོར་བྱས། སྤྲུལ་པའི་བུ་ནི་རྡོ་རྗེར་བྱས། བུ་མོ་ནི་དྲིལ་བུར་བྱས་ཏེ། བདེ་མཆོག་ལྷན་ཅིག་སྐྱིས་པའི་རྣམ་པར་བྱས་ནས་ནམ་མཁའ་ལ་གཤེགས་སོ། །རྒྱལ་པོ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱེས་བོ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སློབ་དཔོན་ལ་བཟོད་པར་གསོལ་བས། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ལ་གསོལ་བ་ཐོབ། ཅེས་གསུངས་ནས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ན་མོ་ལོ་ཀ་ཤྲ་ནྱ་ཡ་ཞེས་གསོལ་བ་བཏབ་པས། ཆུའི་དབུས་ནས་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་སྐུ་རང་བྱུང་ཞིག་བྱུང་སྟེ། དེ་ལ་ཆུ་རྣམས་སྐོར་བ་ལན་བདུན་བྱས་ས་འོག་ཏུ་སོང་ངོ་། །ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་སྐུ་ནི་དེང་སང་ཡང་བྱིན་ཆློས་ཆེ་ཞིང་། འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་སྐུབས་པར་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ། །ཨོ་ཏེ་བི་ཤ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྟོ་རྗེ་ཐེག་པ་ལ་ཚུད་ནས་དངོས་གྲུབ་ཐོབ་པ་མང་དུ་བྱུང་ངོ་། །རྟོ་རྗེ་གདན་པས་ཀྱང་། བུ་སྨད་བཅས་ཤིང་དངོས་གྲུབ་བརྙེས། སྟོ་ག་ལ་ཏྲ་ལུང་བསྟན་ཐོབ། །རྟོ་རྗེ་དྲིལ་བུ་ཞེས་བྱ་བའི། ཆུ་མ་དེ་ལ་ཕུག་འཚལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གྲུབ་ཆེན་དེས་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱི་དོན་དུ་དགོངས་ནས། ལུས་དཀྱིལ་དུ་དབང་བསྐུར་བའི་ཚོ་གང་། ལུས་དཀྱིལ་གྱི་སྐྱབ་ཐབས་ཆེ་ཆུང་གཉིས། ལྟ་ལྟའི་སྐྱབ་ཐབས་ཏེ། བསྐྱེད་རིམ་གྱི་སྐྱབ་ཐབས་གསུམ། ཇོགས་རིམ་ལ་རིམ་པ་ལྔ་པ་དང་། སློབ་མ་གྲུབ་ཐོབ་དུ་མ་བྱོན་ཀྱང་གཅོ་བོ་རྣམ་སྐལ་ཞབས། དེས་ཕྱོགས་ལྷུང་རི་པ། དེས་ནག་པོ་པ་སོགས་རིམ་གྲུབ་པའི་གནས་སུ་བཀོད་དོ། །ཇི་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་གསུང་ལྟར་བཀོད། སྐྱ་བཤད་ནི། ཁྱེའུ་ངོ་ཇར་བྱས། བུ་མོ་དྲིལ་བུར་སོང་བ་དེ་གཉིས་ཕྱག་ཏུ་བསྟམས། སློབ་དཔོན་ཡབ་ཡུམ་བདེ་མཆོག་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་རྣམ་པར་གྱུར་ནས་ནམ་མཁའ་ལ་གཤེགས་པའི་ཐུགས་བསྟམས་པས་མཚན་ཡང་ངོ་ཇེ་དྲིལ་བུ་པར་གྲགས་སོ། ।

དབུ་ལྟེན་གྲུ། ཕྱ་སྒོམ་འགྱུར་ཁྲགས་འདེགས་འཇོག་སྟེ་ཡན་ལག་དབུ་དང་ལྟེན་པའི་གྲུ།

དབུ་པོ་འདས་མ་ཐག་པ་ཡི། །རྣམ་ཤེས་གང་ཡིན་དེ་ཡིད་དོ། ① དབུ་པ་ཡིད་ཤེས་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་དུ་གྱུར་པའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་དེ་ཡིད་ཀྱི་ཁམས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་དོན་ཏེ། རྣམ་ཤེས་ཚོགས་དྲུག་པོ་དེ་དག་རང་རང་གི་དུས་སུ་འདས་པའམ། འགག་མ་ཐག་པའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཡིད་དོ་སྙེ་ཡིད་ཀྱི་ཁམས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའོ། །དཔེར་ན་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་དུས་སུ་འགགས་མ་ཐག་པའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་ཡིད་ཀྱི་ཁམས་ཞེས་བཏོད་པ་ལྟ་བུའོ། །མཁས་པར་རློམ་པ་མང་པོས་ཀྱང་ཆོག་འདི་འི་

དོན་ལ་རྟོངས་པར་སྣང་བས་གསལ་བར་བཀོད་ཡོད་དོ། ། ② ཡང་ན། མཛོད་ཀྱི་ཚིག་འདིའི་དོན་ནི། རྣམ་ཤེས་ཆོགས་དྲུག་པོ་འགགས་ནས། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཕྱི་མ་སྐྱེ་བའི་གོ་འབྱེད་པའི་ནུས་པ་ཉིད། ཡིད་དབང་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་དོན། མཁས་གྲུབ་ཆོས་རྗེའི་སྡེ་བདུན་ཡིད་ཀྱི་མུན་སེལ་གྱི་དགོངས་པའོ། །

དྲིགས་པའི་ལྟ་བརྒྱད། ༡ བདེ་འབྱུང་སྟེ་དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོ། ༢ སྤྲིན་ལ་བཞིན་ཉེ་བརྒྱ་ཐྱིན། ༣ གསེར་གྱི་མངལ་ཉི་ཚངས་པ། ༤ ལུས་མེད་བདག་པོ་སྟེ་བདུད་དགའ་རབ་དབང་ཕྱུག ༥ ཉི་ཟླ་གཉིས། ༦ ཆོགས་བདག་བྱང་སྐ ༧ གཞིན་ནུ་གདོང་དྲུག་དང་བརྒྱད་དོ། །དྲིགས་པའི་ལྟ་བརྒྱད་གྱངས་འདྲིན་ཚུལ་ཡིག་ཆ་སོ་སོར་མི་འདྲ་བ་ཡོད་པས་འདི་ཁོ་ནར་མ་ངེས།

དྲིལ། ཕ་བོང་བུ་ལ། མ་རུ་ཡིན་ན་དྲིལ་དང་། ཕ་རུ་ལ་མ་བོང་བུ་ཡིན་ན་ཐོ་ལོག་ཟེར་ཞེས་པའང་མཐོང་།

ཆོམ་ཙཀྲ། (ལེགས་སྦྱར) ཆོས་འཁོར། ངེས་ཆིག ཆུམ་འཛིན་པ་དང་། ཙཀྲ་འཕོ་བ་དང་ཆོགས་པ་ལ་འཇུག། ཤེས་བྱ་མཛོད་འགྲེལ་གསུང་།

ཆོམ་ཀྱལླ། (ལེགས་སྦྱར) ❶ ཆོས་སྨོན་པའི་མདུན་ཁང་ཞེས་བསྒྲུར། ❷ ཆུ་རམ་ས་ལ་ཞེས་བྱ་བ་ཆོམ་ཀྱལླ་རྒྱར་ཆག། རི་ལྷེབས་སུ་ཆགས་པའི་ཆུ་གར་བྱང་ཕྱོགས་ཁུལ་གྱི་ཁྲོང་ཁྱེར་ཆུང་ངུ་ཞེག་སྟེ། གོང་ས་སྐུབས་མགོན་ཆེན་པོའི་བཞུགས་སྒར་དང་། བཙན་བྱོལ་བོད་གཞུང་གི་གལ་ཆེའི་བསྟི་གནས་ཤེག། འདི་ལ་ཕྱི་རྒྱལ་བས། བོད་ཆུང་ངུ་ཞེས་ཀྱང་བཏགས། ❸ ཆུ་གར་བས། ཆོམ་ཀྱལླ་ཞེས་པ་དབུལ་ཕོངས་ཉམ་ཐག་གི་རིགས་ལ་སྤྱིན་གཏོང་གི་ཚུལ་དུ་རིན་མེད་དུ་སྦྱོད་ཆོག་སའི་གནས་ཁང་ལྟ་བུ་ཞེས་ལེ་བཞི་བཅུ་ ལྷག་ཙམ་གྱི་སྡོན་ལ་རྒྱ་གར་གྱི་ས་གནས་སིམ་ལ་ཞེས་པར་ཆོམ་ཀྱལླ་ཞེག་ཡོད། དེར་གནས་ཚང་གཡར་ནས་བསྡད་པ་དལ་ལྟ་ཡང་ལྷང་ངེར་དྲན།

ཆྱིཿ (ལེགས་སྦྱར) ❶ ཏོ་གོས། ཤེས་བྱ་མཛོད་ན་གསལ། ❷ འཇམ་དབྱངས་ཀྱི་ས་བོན།

ཆྱིཿཇི་ལྟར་ཆོས་འཆད། རྒྱལ་བའི་དགོངས་པ་ཇི་ལྟ་བཞིན་དུ་ཆོས་བཤད་བྱེད་ཅེས་པར་གོ་རྟང་ཞེས་སྐུབས་རྗེ་ཁྱིད་བྱང་དོ་རྗེ་འཆང་གསུང་།

ཆྱུ་ཀྱི། (ལེགས་སྦྱར) སྡོག་གི་དབྱིག་པ་སྟེ། ཙ་བ་ཆྱུ་ཀྱིའམ། ཙ་དབུ་མའི་མིང་ངོ་། །རྗེའི་རིམ་ལྟ་གསལ་སྒོན་ལ་གཞི་བྱས།

གདགས་གཞི། མིང་འདོགས་པའི་གཞི། དཔེར་ན་ལྷོ་ཕྱིར་ཞབས་ཞུམ་ཆུ་སྐྱོར་གྱི་དོན་བྱེད་ནུས་པ་དེ། བུམ་པ་ཞེས་པའི་མིང་འདོགས་གཞི་ཡིན་པ་ལྟ་བུ།

གདངང་། ཆོས་གོས་ལ་སོགས་པ་གཟེར་སའི་ཕུར་པ་གླང་པོ་ཆེའི་མཆེ་བ་ལྟ་བུ་རྩེག་པ་ལ་བཙུགས་པ་ཞིག། དགེ་ལེགས་བཤེས་གཉེན་ལ་གཞི་བྱས།

གདན་ས། ཆོས་རྒྱུད་སོ་སོའི་ལྟ་གྲུབ་ཉམས་ལེན་དང་སྦྱོང་གཉེར་བྱེད་སའི་བསྟི་གནས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ལ་ཟེར།

གདན་ས་ཆེན་པོ་གསུམ། སེ་ར། འབྲས་སྤུངས། དགའ་ལྡན་དང་གསུམ།

གདན་གསུམ། (ས་སྐྱ) གཤེགས་པ་གཤེགས་མ་ཕྱང་ཁམས་དག་པའི་གདན། སེམས་དཔའ་སེམས་མ་སྐྱེ་མཆེད་དག་པའི་གདན། ཁོ་བོ་ཁོ་མོ་ཡན་ལག་དག་པའི་གདན། ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་རོ། །སྒྲ་བཤད་ནི། གདན་གྱི་སྐད་དོད་སི་ཐ་ཞེས་པ། གདན། གནས། རིགས་སོགས་དུ་མ་ལ་འཇུག་པ་ལས། གཤེགས་པ་གཤེགས་མའི་རིགས་ཞེས་པར་བསྟུར་ན་བདེའོ། འབྲོག་མི་གསང་སྔགས་ལ་དམ་དོག་ཆེ་བས་གོ་དཀའ་བར་བྱས་པ་ཡིན་པར་གསུངས་སོ། །ཞེས་རྗེ་གྱང་ཐང་པ་གསུང་ངོ་། །ཐ་སྙད་འདི་ས་དགེ་བཀའ་གསུམ་གྱི་གཞུང་ནང་མཐོང་།

གདམས་ངག་བརྗེད་པ། ཞི་གནས་ཀྱི་སྐབས་གདམས་ངག་བརྗེད་ཅེས་པ། སེམས་དམིགས་པ་ལ་བཏགས་པ་དེ་རྒྱུན་ལྡན་དུ་དྲན་ནས་གནས་མི་ཐུབ་པར་ཡིངས་ན། དེ་ལ་གདམས་ངག་བརྗེད་པའམ་དམིགས་རྟེན་བརྗེད་པ་ཟེར།

གདས་པ། སྐྱན་གསན་ཞུ་བ། གོ་བར་བྱེད་པ། དཔེར་ན། ཏླ་མ་ལྟ་བཙུ་པ་ལས། ཏླ་མས་བསྒོ་བ་མཉན་པར་བྱ།། ཚོད་དང་ལྡན་པ་ལ་སོགས་ལ། །ལག་པས་ཁ་ནི་དགབ་པར་བྱ། །བྱ་བ་ཟེན་ནས་འཇམ་པ་ཡི། །ཆོག་དག་གིས་ནི་གདས་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཏླ་མའི་བྱ་བ་བསྒྲུབས་ཟེན་ནས། ཤིན་ཏུ་འཇམ་པའི་ཆོག་དག་གིས་འདི་ལྟར་བགྱིས་ལགས། ཞེས་ཏླ་མ་ལ་སྐྱན་གསན་ཞུས་ཏེ་གོ་བོར་བྱེད་པ།

གཏིང་ཚད་ལྷག་བྱེད་པའི་ལྟང་བྱེད། འབའ་ཞིག་པ་དག་བཙུའི་གྲ་བདུན་པ། གཏིང་བ་སྟིད་དུ་ཐུག་གསུམ། ཞེང་དུ་ཐུ་དོ་སོར་དྲུག་ལས་ལྷག་པ་བྱས་པའོ། ।

གདུག་པ། མ་རུང་པ། ལུས་ངག་གིས་གཞན་ལ་གནོད་པ་བྱེད་པ་ལ་དགའ་བའམ་ཁོན་འཛིན་དམ་པ། རྗེའི་གསུང་ལྟར་བགོད།

གདུགས། ❶ ཉི་ཆར་སྐྱོབ་བྱེད། ❷ ཉི་མའི་བདུད་རྩིང་། བཙུ་ལྟ་བཙུ་པ་ལམ་རིམ་དུ་དྲངས་པ་ལས། ཡང་དང་ཡང་དུ་མི་ཤེས་པའི། །རབ་རིབ་འཛིན་པས་གདུགས་དང་འདྲ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ། ❸ ཉིན་དགུང་གི་མིང་། གདུགས་ཆོད་ཅེས་པ་ལྟ་བུ། གདུགས་ཆོད་ནི་ཉིན་དགུང་གི་ཁ་ལག་ལའང་གོ།

གདུགས་དཀར་ཏྲི་ཀ། སྒོམ་སྟེ་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་མཛད་པའི་གདུགས་དཀར་ཏྲི་ཀ།

གདུང་བ། ❶ སྡུག་བསྔལ། དཔེར་ན་ཚོར་བ་གདུང་བ་ལྟ་བུ། ❷ མནར་བ། དཔེར་ན་ཉི་མས་གདུང་། མྱ་ངན་གྱིས་གདུང་ལྟ་བུ། ❸ ཀ་ཚ། དཔེར་ན་བཅེ་གདུང་ལྟ་བུ། རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས་ཀྱང་། དེའི་ཚེ་གཉིན་ནམ་བཤེས་ཇི་ལྟར་བརྩེ་ཞིང་གདུང་བ་ཆེ་བས་མཐའ་བསྐོར་ཡང་གཅིག་ཀྱང་ཁྲིད་ས་མེད། ཅེས་པ་ལྟ་བུ། ❹ འདུན་པ། དཔེར་ན། བདག་ཅག་གདུང་ཤུགས་དྲག་པོས་གསོལ་འདེབས་ན། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

གདུར་བུ། ཆོས་གོས་ཀྱི་སྟོད།

གདེངས་ཀ། ❶ སྤྲུལ་མགོའི་གདུགས། དཔེར་ན། སྤྲུལ་བདུན་གྱི་གདེངས་ཀ། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❷ སྤྲུལ་གྱི་མགོ་གཤེགས་ཆུས་ཏེ་གདུགས་ལྟར་གྱུར་པ། དཔེར་ན། སྤྲུལ་གྱི་གདེངས་ཀ་ཆུས། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❸ ཁ་ཆུ་ཆེ་བ། དཔེར་ན། རྟེ་མོ་ཕྱ་བ་ཐུར་དུ་ཟུག་ཅིང་གདེངས་ཀ་ཆེ་བ་གྱེན་དུ་བསྟན་པ། ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

གདེངས་ཀ་ཆེ་བ། ཁ་ཆུ་ཆེ་བ། དཔེར་ན། རྟེ་མོ་ཕྱ་བ་ཐུར་དུ་ཟུག་ཅིང་གདེངས་ཀ་ཆེ་བ་གྱེན་དུ་བསྟན་པ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

གདེངས་ཅན། ❶ ཀླུ། མཚན་གཞི་ནི། ཀླུའི་གཙོ་བོ་དགའ་བོ་དང་འཇོག་པོ་ལྟ་བུ། སྐྱ་བཞད་ནི། མགོ་ལ་སྤྲུལ་གྱི་གདེངས་ཀ་ཡོད་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ། ❷ སྤྲུལ།

གདེངས་མེད་དུ་སྨོད་པའི་ལྟང་བྱེད། འབའ་ཞིག་པ་དག་བཅུའི་རེ་བཏུད་པ། དག་སྨོང་ལ་བྱིན་པའི་གོས་སམ་ལྟང་བཟེད་ལ་གནང་བ་མེད་པར་ལོངས་སྤྱོད་པའོ། ।

གདོང་གི་སྐ་རྩི། ❶ དབུ་མའི་ཡར་སྐ་སྐེ། སྨིན་མཚམས། (སྐ་དང་། སྐ་རྩི། སྐེ་མོ། མཐའ་རྣམས་འདིར་དོན་འབྲ།) ❷ སྐ་བྱག

གདོང་ལྟ་ སེམྦྷ། སྤྲ་བཞད་ནི། ཀང་ལག་བཞི་ཁ་དང་ལྟ་ཆར་གྱིས་རེ་དྲགས་འཇོན་པ་སོགས་གདོང་གི་བྱ་བ་བྱེད་ནུས་པའི་ཆ་ནས་བཞད་ཚུལ་གཅིག་དང་། གདོང་གི་ཤ་ཚུགས་ལ་འབྱར་ལྟ་ཡོད་པས་དེ་ལྟར་དུ་བཞད་དོ། །རྗེ་གྱང་ཐང་པའི་ཕྱག་ཆེན་གྱི་ཁྲིད་ཡིག་ན་གསལ། ཡང་། དེ་དང་འདྲ་བར། ཁ། སྐ། ཁྱར་ཆོས་གཉིས། མ་ལི་སྟེ་ལྟ་ཡོད་པས་གདོང་ལྟའོ། །དངུལ་ཆུའི་གསུང་ཟིན་བྱིས་ན་གསལ།

གདོང་ལྟ་པ། གདོང་ལྟ་དང་དོན་འདྲ།

གདོང་དམར་གྱི་ཡུལ། བོད་ཡུལ། དཔེར་ན། ལྷ་མོ་དྲི་མ་མེད་པའི་འོད་ལྡང་བསྟན་པ་ལས། ང་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་ནས་ལོ་ཉིས་སྟོང་ལྟ་བཏུ་ན་གདོང་དམར་གྱི་ཡུལ་དུ་དམ་པའི་ཆོས་ཆུས་པར་འགྱུར་

རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་གདོང་དམར་གྱི་ཡུལ་བོད་ཡིན་པར། མཁས་གྲུབ་ཆོས་རྗེའི་དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མ་མེད་པའི་འོད་ཀྱི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་ལས་གསུངས།

གདོང་གཡོགས། (བཀའ་རྩིང) དབང་གི་སྐབས་སྐྱབ་མ་རྣམས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་གསང་རྫས་མཐོང་བ་རེ་ཞེག་སྤྲིན་བྱེད་ཀྱི་མིག་དར་དམར་པོ་དཔྲལ་བར་བཅིང་བ་དེའོ། །དགེ་ལུགས་པས་དེ་ལ་སྤྱན་དར་ཟེར།

གདོད་མ། དང་པོ། གཟོད་མ། སྔོན་མ།

གདོད་མའི་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ། (བཀའ་བཅུད) ཕུག་ཆེན་བརྡ་ཞེག་སྟེ། སེམས་ཀྱི་ཚོས་ཉིད། སྤྲ་བཤད་ནི། གདོད་མའི་གཤེས་ལུགས་དེ་གལས་འདི་ལ་སྐྱོན་གྱི་ཆ་སེལ་ཆུ་དང་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆ་སྤྲུས་ཆུ་གང་ཡང་མེད་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །ངེས་དོན་ཆུ་མཚོ་ལ་གཞི་བྱས་ཏེ་བཀོད།

གདོད་མའི་མི་ཤེགས་པའི་ཐེག་ལེ་ཆེན་པོ། (བཀའ་བཅུད) འཁོར་འདས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞིའམ་རྩ་བར་གྱུར་པའི་སེམས་ལ་ཟེར། སེམས་ཅན་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བར་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པའི་སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ། ཐོག་མ་དང་མཐའ་མེད་ཅིང་། རྟག་ཆད་དང་མཐའ་དབུས་སོགས་ཀྱི་ཆུར་མ་ཆད་ལ། ཐུང་གཉིན་དང་ངེས་བཟུང་གི་ཕྱོགས་སུ་ལྷུང་བ། མཚན་མ་དང་རྣམ་པར་རྟོགས་པས་མ་བསླད་པའི་གཤེས་བའས་མ་བཅོས་པ་འདུས་མ་བྱས་ཤིང་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པ་འདི་ཉིད་ཡིན་ནོ། །མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཕུག་ཆུ་ཆེན་པོ། བདེ་བ་ཆེན་པོ། ནུ་དེ། མཁའ་ཁྱབ་ནམ་མཁའི་རྡོ་རྗེ། ཐ་མལ་གྱི་ཤེས་པ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྩ་དང་ཤུང་། གཞོམ་མེད་ཀྱི་ཏིང་ངེ་ཟིན་ལེ། བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ། ཤེས་རབ་ཕར་ཕྱིན་སོགས་སོ། །སྤྲ་བཤད་ནི། ཐོག་མའི་མཐའ་མེད་པའི་དོན་གྱིས་ན་གདོད་མ་དང་། མི་ཕྱེད་པའི་དོན་གྱིས་ན་མི་ཤེགས་པ། སྣང་བ་དུ་མར་ཁྱབ་པར་གདལ་བའི་དོན་གྱིས་ན་ཐེག་ལེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་མ་ཁྱབ་པ་མེད་པའི་དོན་གྱིས་ན་ཆེན་པོའོ། ।

གདོད་མའི་སངས་རྒྱས། (བཀའ་བཅུད) གདོད་མའི་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་དང་འདྲ།

གདོན་བཞེགས། ཨན་གཟོད་གཉིས་ཀ་བྱེད་པས་གདོན་དང་། གཟོད་པ་འབའ་ཞིག་བྱེད་པས་བཞེགས་ཞེས་བྱ་ཞིང་། དབང་བསྐུར་སོགས་ཀྱི་ཚེ་བཞེགས་གཏོར་ངེས་གྲུབ་ཤོག་ཅེས་བསྐུལ་ཞིང་། ཕྱི་ནང་གསང་རྫས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆུ་མཚན་ཡང་དེ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བླ་མ་རྣམས་གསལ་ངོ། ।

གདོན་ཆེན་བཅོ་བརྒྱད། གདོན་ཆེན་བཅོ་བརྒྱད་ནི། འབྲུང་པོའི་གདོན་ལ། ལྷ། ལྷ་མ་ཡིན། དྲི་ཟ། ཀླུ། གཟོད་སྦྱིན། ཚངས་པ། སྲིན་པོ། ཤ་ཟ། ཡི་དྭགས། གྲུལ་བུམ། བྱད་ཤེམས། གཡེང་བྱེད། རོ་ལངས། མཚན་ལྡ། ཟླ་མ། དྲང་སྲོང་། ཏན་པོ། གྲུབ་པ། འདི་ཐམས་ཅད་འབྲུང་པོ་ཟེར། ཞེས་ཀློང་དོལ་ཟླ་མ་གསུང་།

གདོལ་པའི་རིགས། དམངས་རིགས་དང་འདྲ།

གདོས་བྱ། བསམ་གཏན་པ་གཉིད་བློ་ན་སྒོང་བྱེད་ཅིག། མཆོ་ཏྟི་ལས། ① གདོས་བྱ་ནི་བྱང་བུའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་ཤིང་གཞོགས་པ་མཐོ་གང་གི་ཚད་དུ་བྱས་པ་དེ། སྐུད་པས་རྣ་བ་ལ་དཔྱངས་པའམ་མགོའི་སྟེང་དུ་བཞག་ན་རབ་ཏུ་གཉིད་ཡུར་ཏེ་གཡོ་བའི་ཚེ། དེ་ཡན་ལག་གི་ཕྱོགས་ལ་ཡོག་པས་གཉིད་སངས་པའི་ཐབས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། ② གདོས་བྱ་ནི་རང་གི་རྣམ་བཞད་ལས་ཤིང་ལ་སོགས་པ་ལས་བྱས་པའི་གདོས་བྱ་ཚུ་ཚོད་ཀྱི་སྟོང་འདྲ་བ་ཚུང་ངུ་བྱས་ཏེ། དེའི་ལུང་མིག་ནས་སྐུད་པས་བཏགས་ཏེ། བསམ་གཏན་པ་རྣམས་གཉིད་བྱོན་གདོས་བྱ་དེ་རྣ་བ་ལ་བཏགས་ཏེ་དཔྱང་བར་བྱའོ་ཞེས་བཞད་དེ། ཞེས་དང་། ③ གདོས་བྱ་འདི་ལ་བཞད་པའི་རྣམ་གྲངས་གཞན་ཡང་དེ་ཉིད་ལས། ཤིང་ལས་བྱས་པའི་རིལ་བ་ཆུང་ངུ་ཆུས་བཀང་བ་སྐེ་ལ་སྐུད་པས་བཏགས་པ་རྣ་བ་ལ་དཔྱངས་པ་གཉིད་ལོག་པས་གཡོས་པ་ན་ཆུ་ཡོངས་སུ་བོ་བ་གདོང་པ་ལ་བབས་པས་གཉིད་སངས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཀྱང་བཞད་དོ། །ཞེས་གསུངས།

བདག ❶ བདག། ང། གང་ཟག་རྣམས་དོན་གཅིག ❷ དགག་བྱའི་བདག། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་བདག་ལྟ་བུ་སྟེ། བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། དེ་ལ་བདག་ཅེས་བྱ་བ་ནི་གང་ཞིག་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་གཞན་ལ་རག་མ་ལས་པའི་ངོ་བོའི་རང་བཞིན་ཏེ། དེ་མེད་པ་ནི་བདག་མེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

བདག་གི་བ། ང་ཡི་བ་དང་དོན་གཅིག

བདག་གིར་བྱས་པ། ❶ དང་དུ་ལེན་པ། ❷ རོ་མྱོང་བ། ཉམས་སུ་མྱོང་བ། དཔེར་ན་བཏུག་རེག་མྱོང་བ་བདག་གིར་བྱས་པ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

བདག་ཉིད་ཆེན་པོ། སྤང་རྟོགས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་གང་ཟག

བདག་ཏུ་ཞེན་པ་བཏང་བ། (བཀའ་བསྩལ) ཆེ་འདི་ལ་ཞེན་པ་སྤོང་བ།

བདག་དང་གཞན་གྱི་ཞེས་སོགས། བདག་དང་གཞན་གྱི་དུས་གསུམ་དང་འབྲེལ་བའི་ཞེས་སོགས་པཉ་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པ་ལྟ་ལྷན་སྒོན་ལམ་ཆེན་མོའི་གྲལ་དབུར་ཕེབས་སྐབས་སུ་གསུངས་པར་བཞད།

བདག་མདུན་ཐ་དད། བདག་མདུན་ཐ་དད་ཅེས་པའི་གོ་དོན་ནི། བདག་བསྒྲིད་ཚུར་རོལ་དང་། མདུན་བསྒྲིད་ཕ་རོལ་ཏུ་སྒྲུབ་ཅིང་མཚོད་པ་སོགས་ལ་ཟེར།

བདག་མདུན་གྱི་མཚོད་པ་བཞམ་ཚུལ། རང་གི་མདུན་དུ་སྟེགས་ཀྱི་ཁར་ཆུ་གཅིས་ཅར་སྒོད་རང་གི་གཡས་ངོས་ནས་འགོ་བརྒྱམས་ཏེ་བཞམས། དེའི་ཕར་ཆུབ་ཏུ་སྟེགས་ཀྱི་ཁར་ཆུ་གཅིས་ཅར་སྒོད་དང་བཅས་པ་འབུལ་

ཡུལ་གྱི་གཡས་དང་རང་གི་གཡོན་ནས་འགོ་བརྩམས་ཏེ་ལེགས་པར་བཤམས། ཕ་རྒྱུད་ལ་བདག་བསྒྲིད་ཀྱི་མཆོད་པ་རང་གི་གཡས་དང་། མདུན་བསྒྲིད་ཀྱི་མཆོད་པ་འབྱལ་གྱི་གཡས་ནས་འགོ་རྩོམ་པ་ནི། གཡས་ཀྱིས་ཐབས་མཆོན་པས་སྡུག་ལུས་རྩལ་ཏུ་འདོན་པ་དང་། མ་རྒྱུད་ལ་དེ་ལས་བརླག་པ་གཡོན་པས་ཤེས་རབ་མཆོན་པས་འོད་གསལ་སྨིན་བྱེད་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་བསྒྲུབ་པ་ཡིན། མདུན་བསྒྲིད་ལ་མཆོད་པ་ཚར་མང་པོ་ཡོད་ན་ཕ་རྒྱུད་ལ་ལྷའི་ཕྱོགས་ལ་མཆོད་ཡོན་དང་། རང་ཕྱོགས་སུ་ཞལ་ཐས་ལྷ་གྲངས་ཐད་བསྒྲུགས་དང་། མ་རྒྱུད་ལ་དེ་ལས་བརླག་པ་གསུང་བཤད་ཀྱི་རྒྱུན་ལ་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུང་ངོ། །

བདག་མདུན་འཇུག་པ་གཅིག་པ། བདག་བསྒྲིད་དང་མཉམ་དུ་དཀྱིལ་འཁོར་སྒྲུབ་པ་ལ་ཟེར། དཔེར་ན་རྡོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་ལྟ་བུ།

བདག་མདུན་འཇུག་པ་ཐ་དད། བདག་བསྒྲིད་སྔོན་དུ་བཏང་ནས་དཀྱིལ་འཁོར་སྒྲུབ་པ་ལ་ཟེར། དཔེར་ན་གསང་འདུས་བདེ་མཆོག་ལྟ་བུ།

བདག་མདུན་ཐ་མི་དད། བདག་མདུན་གྱི་གཙོ་བོ་རང་ཉིད་གཅིག་པུས་བྱེད་པ་ལ་ཟེར། དཔེར་ན་གསང་བདེ་འཇིགས་གསུམ་ལྟ་བུ།

བདག་བྱིན་རླབས། ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བའི་རླུང་ལྟ་སྐུར་སྒྲུར་བར་བྱེད་པ་ལ་ཟེར། སྒྲ་བཤད་ནི། བདག་ཏུ་འདོགས་པའི་གཞི་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བའི་རླུང་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་སྐུར་སྒྲུར་བར་བྱེད་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ།

བདག་མེད་མ། ❶ དཔལ་དགྱེས་པ་རྡོ་རྗེའམ་ཀྱེ་རྡོ་གྱི་ཡུམ་གྱི་མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས་ཤིག། རྡོ་རྗེ་བདག་མེད་མ་ཡང་ཟེར། ❷ མར་པ་ལོ་ཙྪ་བ་ཆོས་ཀྱི་བློ་གྲོས་ཀྱི་གསང་ཡུམ།

བདག་འཛིན་བློས་བཏང་བ། ❶ རང་གཅིས་འཛིན་གྱི་བློ་བཏང་སྟེ། གཞན་གཅིས་པར་འཛིན་པ། ❷ [བཀའ་བཅུད] རྟོག་པ་ངོས་ཟིན་ནས་གང་ཤར་བའི་རྟོག་པ་དེ་ཉིད་ལ། ཐུང་བློ་དགག་སྒྲུབ་བཅོས་བསལ་སོགས་ཀྱི་འཛིན་པ་མེད་པར། གསལ་ལེ་ཡི་རེ་གུ་ཡངས་སང་ངེ་འཛིན་མེད་དུ་སྐྱོང་བ་ལ་ཟེར།

བདག་གཞན་མཉམ་བཛེ། རང་གཅིས་འཛིན་དང་། གཞན་ཡལ་བར་འདོར་བའི་བློ་གཉིས་གོ་ས་བཟེས་ཏེ། གཞན་ལ་རང་ལྟར་གཅིས་པར་འཛིན་ཞིང་། རང་ལ་གཞན་ལྟར་ཡལ་བར་འདོར་བའི་བློ་སྐྱེད་པ་ལ་ཟེར། བདག་གཞན་མཉམ་བཛེའི་སྒོ་ནས་སེམས་བསྒྱིད་ཚུལ་འདི་རང་གི་མ་དང་གཉེན་སོགས་ཡིན་པ་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་སྙིང་རྗེ་དང་སེམས་བསྐྱེད་པ་མིན་གྱི། རང་གཞན་ཀུན་བདེ་བ་འདོད་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་མི་འདོད་པ་འདྲ་བ་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་སེམས་བསྐྱེད་པས་དབང་པོ་རྣོན་པོའི་སེམས་བསྐྱེད་ཚུལ་ལོ། །

བདག་ལེགས་སུ་འདོད་པ། རང་གིས་རང་ལ་གཅེས་པའམ་ཤ་ཚ་བ།

བདུད་རྩི། <ཨ་མྲི་ཏ> འཆི་མེད་དམ་འཆི་བ་འཇོམས་བྱེད་ཀྱི་ཇ་སྣ། སྒྲ་བཤད་ནི། འཆི་བདག་གི་བདུད་འཇོམས་བྱེད་ཀྱི་རྟེ་ཡིན་པས་ན་བདུད་རྩི་ཞེས་བྱའོ། །

བདུད་རྩི་ལྔ ༡ དྲི་ཚེན། (སྐུགཔ) ༢ རཀྟ། (ཁྲག) ༣ བྱང་སེམས་དཀར་པོ། (ཁུ་བའམ་ཐིག་ལེ) ༤ ཤཀང་མར། (བཙན་ཤཀང་དང་དཔྱང་ཤང་ནང་གི་མར།) ༥ དྲི་ཚུ་དང་ལྡའོ། །(གཅེན་པ) དེ་རྣམས་ལ་སྒྲོན་མེ་ལྟ་ཡང་ཅེར།

བདུད་རྩི་ལྡའི་དོད། དྲི་ཚེན་གྱི་དོད་ལ་ཇ་ཏེ། རཀྟའི་དོད་ལ་ཙཱ་རྡན་དམར་པོ། བྱང་སེམས་དཀར་པོའི་དོད་ལ་ཐུ་གང་། དྲི་ཚུའི་དོད་ལ་ཁྲོས་ཚུ། ཤཀང་མར་གྱི་དོད་ལ་ཨ་དུ་གསེར་མདོག་གམ་བུ་རམ་བཅས་སོ། །

བདུད་རྩིའི་སྒྲུན་རྫ་གཉིས་པ། ❶ དམ་པའི་ཆོས་ལ་ཅེར། བདུད་རྩི་ནི་ནད་འཇོམས་པ་ལ་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་ལྟར། ཆོས་འདི་ཡང་ཉོན་མོངས་པའི་ནད་འཇོམས་པ་ལ་ཕུལ་དུ་ཕྱིན་པ་ཡིན་པས། བདུད་རྩིའི་དོ་རྫར་འོས་པ་ཞེས་བརྗོད། ❷ ཀླ་རྩིའི་མིང་ཡིན་པར་ཡང་བཤད།

བདུད་བཞི། ཕུང་པོའི་བདུད། ཉོན་མོངས་པའི་བདུད། འཆི་བདག་གི་བདུད། ལྷའི་བུའི་བདུད་དང་བཞི།

བདུད་བཞི་ཕྲ་རགས། བདུད་བཞི་ནི། ཕུང་པོའི་བདུད། ཉོན་མོངས་པའི་བདུད། འཆི་བདག་གི་བདུད། ལྷའི་བུའི་བདུད་དང་བཞིའོ། །(ཕུང་པོའི་བདུད་ཕྲ་རགས) ཕུང་པོའི་བདུད་རགས་པ་ནི། ཤ་རུས་མདོག་བཅས་ཀྱི་ད་ལྟའི་རང་རེའི་ཕུང་པོ་རགས་པ་འདིའོ། །ཕུང་པོའི་བདུད་ཕྲ་མོ་ནི། མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་དང་། ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་ལུས་ལ་ཅེར། (ཉོན་མོངས་པའི་བདུད་ཕྲ་རགས) ཉོན་མོངས་པའི་བདུད་རགས་པ་ནི། རྩ་ཉོན་དྲག །ཉེ་ཉོན་ཉེ་ཤུ་ལྔ་བྱའོ། । ཉོན་མོངས་པའི་བདུད་ཕྲ་མོ་ནི། དགྲ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པའི་བག་ཆགས་ལྟ་བུ་ལ་ཅེར། (འཆི་བདག་གི་བདུད་ཕྲ་རགས) འཆི་བདག་གི་བདུད་རགས་པ་ནི། ལས་ཉོན་གྱིས་དབང་གིས་འཆི་བ་ལ་ཅེར། འཆི་བདག་གི་བདུད་ཕྲ་མོ་ནི། འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་འཆི་འཕོ་བ་ལྟ་བུ་ལ་ཅེར། (ལྷའི་བུའི་བདུད་ཕྲ་རགས) ལྷའི་བུའི་བདུད་རགས་པ་ནི། གཞན་འཕྲུལ་དབང་བྱེད་ཀྱི་བདག་པོ་དགའ་རབ་དབང་ཕྱུག་གོ། དེས་མདའ་ལྟ་འཕངས་ཏེ། སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཆོས་ཀྱི་ཚུལ་ལས་ཉམས་པར་བྱེད་དོ། །ལྷའི་བུའི་བདུད་ཕྲ་མོ་ནི། བདུད་གཞན་གསུམ་གང་རུང་ལས་མི་འདའ་བར་བྱེད་པའི་རྣམ་གཡེང་ལ་བཤད།

བདུན་མཐོ་བ། ① སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཚན་བཟང་ཞིག་སྟེ། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ལས། འདི་ཡི་སྐུ་ནི་བདུན་དག་མཐོ་བ་དང་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཕུག་ཞབས་ཀྱི་རྒྱབ་བཞི། ཕུག་པའི་བར་གཉིས། ལྟག་པ་སྟེ་བདུན་མཐོ་བ་

སྟེ་ཤས་ཁིངས་པའོ། །མཐོ་བ་ནི་འདི་ར་ཀང་ཀོང་མེད་པར་ཤ་ཡིས་ཁིངས་ནས་ཡོད་པ་ལ་ཟེར། ཇེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་འཇམ་དབྱངས་བསྟོད་སྒྲིན་རྒྱ་མཚོ་ལས་ཀྱང་། ཕྱག་ཞབས་བོལ་དང་ཕྱག་ཁོང་ལྷག་པའི་ཕྱོགས། །ཡོངས་སུ་གང་བས་མི་མཉམ་མེད་པའི་སྐུ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །(རྒྱ་གར་མཁས་པའི་གཞུང་དང་རྒྱལ་ཚབ་ཇེའི་རྣམ་བཤད་སྙིང་རྒྱན་སོགས་ཀྱི་དགོངས་པ་ལྟར་རོ།) ② གཡག་སྟོན་སངས་རྒྱས་དཔལ་གྱིས། ཕྱག་མཐིལ་གཉིས། ཞབས་མཐིལ་གཉིས། ཕྱག་པ་གཉིས། ལྟག་པ་སྟེ་བདུན་མཐོ་བ་ཞེས་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་བ་སྣང་ངོ་། །(ཕྱག་ཞབས་ཀྱི་མཐིལ་ཞེས་གསུངས་པ་གོ་བདེ་བ་ལྟར་སྣང་ཡང་། དེ་ལྟར་ན་གོང་དུ་རྟགས་སྒལ་ཞབས་ཞེས་པའི་མཚན་བཟང་དང་རྒྱས་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་བར་དོགས་སོ།)

བདུན་རྣམ་དག། སྡུགས་ལྷགས་ལ་མདོ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཡན་ལག་བདུན་པའི་དོད་ལྟ་བུ་ཡིན། བདུན་ནི། དང་པོ་མཆོད་པ་འབུལ་བ། གཅིས་པ་ཕྱག་འཚལ་བ། གསུམ་པ་སྟེག་པ་བཤགས་པ། བཞི་པ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ། ལྔ་པ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ། དྲུག་པ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ། (སྒོན་འཇུག་གི་སེམས་གཅིས་བསྐྱེད་པ།) བདུན་པ་ལམ་ལ་བརྟེན་པ་དང་བདུན་ནོ། །(ལམ་ནི་སྤྱིན་སོགས་ཕར་ཕྱིན་བཅུའོ།) འདི་རྗེའི་གསང་འདུས་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ཟེན་བྱེས་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་བཀོད། སྒྲ་བཤད་ནི། འཁོར་གསུམ་མི་དམིགས་པ་བདེན་པའི་སྟོང་པ་སྤྲུ་མ་ལྟ་བུར་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟེན་པའི་སྒོ་ནས་སྤྲོར་བ་མཆོད་པ་སོགས་བདུན་པོའི་ཚོགས་བསགས་ལ་འཇུག་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་ན་བདུན་རྣམ་དག་ཅེས་བྱ་སྟེ། རྗེའི་གསང་འདུས་སྤྲོན་ལམ་ལས། ཞིང་གི་ཕུལ་བྱུང་ཐུགས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ། །བརྟེན་ནས་འཁོར་གསུམ་དག་པའི་མཆོད་སྤྲིན་སོགས། །སྤྲོར་བ་ཚོགས་བསགས་ཚོ་གཅིན་བྱས་པས། །རང་གི་རྒྱུད་ནི་ཡོངས་སུ་དག་པར་ཤོག། ཅེས་པའི་འཁོར་གསུམ་དག་པའི་མཆོད་སྤྲིན་སོགས་ཟེར་བ་བདུན་རྣམ་དག་ལ་གསུངས་པ་ཡིན་ཟེར་བའང་ཡོད།

བདེ་མཆོག་གི་རྒྱུད་འགྲེལ་རྒྱ་གཞུང་། བདེ་མཆོག་གི་སྐོར་ལ་རྩ་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱ་འགྲེལ་ཇི་ཙམ་ཡོད་པ་ནི། ༡ ཕྱག་ན་རྡོ་རྗེས་མཛད་པའི་བདེ་མཆོག་རྩ་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོད་འགྲེལ། ༢ སྒོབ་དཔོན་ཀང་ཀ་རྒྱལ་བ་བཟང་པོས་མཛད་པའི་དཀའ་འགྲེལ། ༣ སྒོབ་དཔོན་སྐལ་ལྡན་གྲགས་པས་མཛད་པའི་དཀའ་འགྲེལ་དཔའ་བོ་ཡིད་འོང་། ༤ སྒོབ་དཔོན་སྐར་རྒྱལ་རྩི་བས་མཛད་པའི་དཀའ་འགྲེལ་རིན་པོ་ཆེའི་ཚོགས། ༥ སྒོབ་དཔོན་ལྷ་སྲས་ཀྱིས་མཛད་པའི་སྒྲུབ་ཐབས་གནས་པའི་མན་ངག་ཐམས་ཅད་རྒྱལ་བའི་ཞལ་ལུང་ཏུ་བསྡུས་པ། ༦ ཀ་སྒྲ་གཱ་ཀ་རཱཛཱི་ཏས་མཛད་པའི་གཅིས་ཀའི་བཤད་སྒྲུབ། ༧ སྒོབ་དཔོན་ལྷ་བ་པས་མཛད་པའི་འགྲེལ་པ་སྒྲུབ་ཐབས་སྒྲིང་གཞི། ༨ སྒོབ་དཔོན་སུ་མ་ཏི་ཀཱིརྟིས་མཛད་པའི་སྔོམ་པ་འབྱུང་བའི་རྒྱུད་ཉུང་ངུའི་མཚམས་སྦྱོར། ༩ སྒོབ་དཔོན་ཆུ་ལུ་ཌྷ་ཆུ་དྲས་མཛད་པའི་འགྲོར་ལོ་སྔོམ་པའི་དཀའ་འགྲེལ། ༡༠ སྒོབ་དཔོན་དཔའ་བོ་རྡོ་རྗེས་མཛད་པའི་

འཁོར་ལོ་སྟོམ་པའི་རྣམ་འགྲེལ་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་གནས་པ། ༎ སྒོབ་དཔོན་ངོ་ཇེས་མཛད་པའི་འགྲེལ་པ་དང་བཅས་བདེ་མཆོག་རྩ་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱ་འགྲེལ་བཏུ་གཅིག་ཡོད་པར་བྱ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེ་གསུང་། གོང་དུ་བཤད་པ་དེ་དག་ནི་རྩ་རྒྱུད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ཡིན་ལ་སྤྱིར་བདེ་མཆོག་གི་རྒྱ་གཞུང་ནི་ཆེས་མང་པོ་ཡོད་པ་བྱ་སྟོན་ཆོས་འབྱུང་དུ་གསལ་ལོ། །

བདེ་མཆོག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་སྐོར། བདེ་མཆོག་ཅ་རྒྱུད། རིན་ཆེན་བཟང་པོའི་འགྱུར། བཤད་རྒྱུད་ཚ་རྩྭ་ན། རིན་ཆེན་བཟང་པོ་དང་། ཆོས་ཀྱི་བརྩེན་འགྲུས་ཀྱི་འགྱུར། དོ་ཇེ་མཁའ་འགྲོ་དང་། རྣལ་འབྱོར་མའི་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པ་གཉིས། ཇེ་འགོས་ཀྱི་འགྱུར། མཁའ་འགྲོ་རྒྱ་མཚོ། ཆོམ་ཡོན་ཏན་ཀྱི་འགྱུར། སྟོམ་པ་འབྱུང་བའི་རྒྱུད། སྨིན་ལམ་གྲགས་དང་། ཐོ་བརྡན་ཀྱི་འགྱུར། ཁྲག་འཐུང་མངོན་པར་འབྱུང་བ། ལ་ཆིངས་ཡོན་ཏན་འབར་ཀྱི་འགྱུར། བདེ་མཆོག་ནམ་མཁའ་དང་མཉམ་པ། ཡེ་ཤེས་སྙིའི་རང་འགྱུར། གྲགས་པ་ནམ་མཁའ་དང་མཉམ་པ་ཆུང་ངུ། བྱང་ཆུབ་ཤེས་རབ་ཀྱི་འགྱུར། ཕག་མོ་མངོན་པར་འབྱུང་བ་རྩ་བའི་རྒྱུད་དང་། རྒྱུད་ཕྱི་མ་གཉིས། ཀྱེ་ཇོ་བའི་འོད་ཟེར་ཀྱི་འགྱུར། ཕག་མོ་མངོན་པར་འབྱུང་བ་བཤད་པའི་རྒྱུད། ཁ་དོར་གྲུབ་ཀྱི་འབྱུར། རྣལ་འབྱོར་མ་བཞི་ཁ་སྦྱོར། ཡོན་ཏན་འབར་ཀྱི་འགྱུར། འབྱམ་ཕྲག་གསུམ་པ་ལས་འབྱུང་བ་རབ་པ་ཀུན་དུ་བརྗེས་པའི་སྒྲུབ་ཆེན་མོ།། ཆོམ་ཡོན་ཏན་ཀྱི་འགྱུར།

བདེ་མཆོག་སྒྲུབ་ཐབས་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ། སྒོབ་དཔོན་ངོ་ཇེ་དྲིལ་བུ་པས་མཛད།

བདེ་མཆོག་ར་ལིའི་རྒྱུད། དཔལ་གསང་བ་ངོ་རྗེ། གསང་བ་གཅོད་པ། གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ། ནམ་མཁའ་དང་མཉམ་པ། ནམ་མཁའ་ཆེན་པོ། མཁའ་འགྲོ་མ་དྲྭ་བའི་སྟོམ་པ། རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ། དམ་ཚིག་ཆེན་པོ། སྟོབས་པོ་ཆེ། ཡེ་ཤེས་གསང་བ། ཡེ་ཤེས་ཕྲེང་བ། ཡེ་ཤེས་འབར་བ། རྒྱ་བའི་ཕྲེང་བ། རིན་ཆེན་འབར་བ། ཉི་མའི་འཁོར་ལོ། ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་པོ། མཁའ་འགྲོ་གསང་བ། གསང་བ་མེ་འབར། གསང་བ་བདུད་རྩི། དུར་ཁྲོད་རྒྱན། ངོ་ཇེ་རྒྱལ་པོ། ཡེ་ཤེས་བསམ་པ། ཆགས་པའི་རྒྱལ་པོ། མཁའ་འགྲོ་སྟོམ་པ། མཁའ་འགྲོ་གསང་བ། འཇིགས་བྱེད་རྣམ་འཇོམས། མེའི་ཕྲེང་བ། ངོ་ཇེ་གྲུབ་པ། དྲ་བ་སྟོམ་པ། སྟོབས་ཆེན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་པོ། དུར་ཁྲོད་ཀྱི་རྒྱན་རྨད་དུ་བྱུང་བ་རྣམས། ཤྲཱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འགྱུར། ར་ལི་གསུམ་ཐུ་རྩ་གཅིག་སྡུ་གཉིས་ན་ཡང་འདི་ལས་གཞན་སྨོས་པ་མི་སྣང་ལ། འདི་དག་གི་ཡ་རྟ་འབྲི་མི་དང་། གཅིས་ལོ་ཐུ་གཅིས་ཀ་ལ་བཤད་པའི་ཐུ་དཔེ་ཅན་ཡིན་པས་བོད་ཀྱིས་བྱས་ཟེར་བ་མི་བདེན་ནོ། །ཞེས་བྱ་སྟོན་གསུང་།

བདེ་སྟོང་གི་རྣམ་འགྱུར། བདེ་སྟོང་གི་རྣམ་པ་ལ་ཟེར།

བདེ་སྟོང་སྦྱར་བ། བདེ་བ་དང་སྟོང་པ་ཞེས་ཡོགས་སུ་མེད་པར། བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་ཉིད་ལ་རྟེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པ་ལ་ཟེར།

བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད། བདེ་བ་དང་པོར་བསྒྲིད་ནས་དེ་ལ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྒྱས་འདེབས་པ་དང་། ཡང་ཤེས་རབ་དེ་ཉིད་ལ་བདེ་བས་རྒྱས་འདེབས་པ་དང་། དེ་གཉིས་ཀ་གཅོ་ཙོ་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་གཅིག་གི་འཁོར་དུ་མཚུངས་ལྡན་དུ་སྒྲིད་པ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་གྱི། ལྟེ་བའི་ཨ་ཐུང་འབར་ནས་སྤྱི་བོའི་ཀུ་ཡིག་ཞུ་བའི་འདུ་འཕྲོད་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་བདེ་བས་སྟོང་པ་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་འཛིན་པ་ནི་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཡིན་དོན་ནོ། །ཞེས་རྗེའི་གསུང་གསལ་འདུས་དཀའ་གནད་ཟིན་པྲིས་ལས་གསུངས།

བདེ་བདེ་པོ། བདེ་པོ་བས་ཀྱང་བདེ་པོ། བདེ་པོ་ལས་ཀྱང་བདེ་པོ།

བདེ་བ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས། (བཀའ་བསྒྱུར) ཁྱ་བ་ལྟུང་བའི་བདེ་བའམ་འཛག་བདེ།

བདེ་བ་ལ་རེག་པ། (འདུལ་བ) ལྟུང་བ་དག་པའི་གནས་སྐབས་ཐོབ་པ། སྒྲ་བཤད་ནི། ལྟུང་བ་དང་བྲལ་བའི་རྒྱུས་ཡིད་ཡོངས་སུ་དག་འགྲུབ་ནས་ན་བདེ་བ་ལ་རེག་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་འདུལ་བ་གཞིའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ་ལ་གཞི་བྱས།

བདེ་བར་གཤེགས་པའི་ཆོས་གོས་ཀྱི་ཚད་ལས་གྱུར་པའི་ལྟུང་བྱེད། འབའ་ཞིག་པ་དགུ་བཅུའི་ཐ་མ། ཆོས་གོས་ཀྱི་ཚད་བདེ་གཤེགས་ཆོས་གོས་དང་མཉམ་པའམ་དེ་ལས་ལྷག་པར་བྱས་པའོ། ।

བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྐྱེང་པོ། (དགེ་ལྷགས) སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད། (བཀའ་བསྒྱུར) དབྱིངས་དང་ཡེ་ཤེས་དབྱེར་མེད་པའི་རང་བཞིན་ཆུ་ཟླ་ལྟར་བདེན་བརྫུན་དང་བྲལ་ཞིང་ངོས་བཟུང་དང་མཚན་མ་ལས་འདས་པའི་ཐ་མལ་གྱི་ཤེས་པ་ཉིད་ལ་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྐྱེང་པོར་བཞེད། ཟབ་མོ་ནང་དོན་གྱི་འགྲེལ་པ་དང་ཤེས་བྱ་མཛོད་འགྲེལ་གཉིས་ཀར་གསལ། (སྐྱེ་མ) ཡེ་ནས་འདུས་མ་བྱས་པའི་སོ་སོ་རང་ཞི་ཡེ་ཤེས་སྟོང་གསལ་སྤྲོས་པ་དང་བྲལ་བ་ལ་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྐྱེང་པོར་བཞེད། (དཔལ་ས་སྐྱ་པ) སེམས་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་ལ་འཛིག

བདེ་འབྱུང་། ལྷ་དབང་ཕྱག་ཆེན་པོའི་མིང་། སྒྲ་བཤད་ནི། མཆོག་ཏུ་དགའ་བའི་གཟུགས་འཆང་བས་གཞན་གྱི་སེམས་ལ་དགའ་བདེ་འབྱུང་བས་དེ་སྐད་ཅེས་བརྗོད། དེ་ལ་སྒྲ་བཤད་ཚུལ་གཞན་ཡང་ཡོད།

བདེ་གཤེགས། ❶ བདེ་བ་ནི་ལེགས་པ་སོགས་དང་། གཤེགས་པ་ནི་དེའི་བདག་ཉིད་དུ་སོན་པའོ། ।❷ བདེ་བའི་སྒྲ་ནི་མཇེས་པ་ལ་འཇུག་སྟེ། མཇེས་པར་གཤེགས་པས་ན་བདེ་བར་གཤེགས་པ་སྟེ། ཡང་ཕྱིར་མི་ལྡོག་

པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་རྒྱ་གར་གྱི་སློབ་དཔོན་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྐྱངས་གསུང་། གཞན་ཡང་། ཉོན་མོངས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱབ་པ་སྤངས་པས་མཛེས་པར་གཤེགས་པས་ན་བདེ་བར་གཤེགས་པ་སྟེ། བྱ་མོ་གཟུགས་མཛེས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མི་གསལ་བར་བྱེད་པའི་མ་རིག་པ་ལ་སོགས་པ་རབ་ཏུ་བསལ་ནས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པར་གཤེགས་པའི་ཕྱིར་ན་ཡང་སྟེ། རིམས་ནད་ལེགས་པར་བྱང་བ་བཞིན་ནོ།། བག་ཆགས་ཐམས་ཅད་རབ་ཏུ་བསལ་ནས་ཇི་སྲིད་དུ་འགྲོ་བར་བྱ་བའི་མཐར་ཕྱིན་པས་ཡང་སྟེ། བྱམ་པ་ལེགས་པར་གང་བ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་རྒྱ་གར་གྱི་མཁས་པ་བཅོ་ཉོ་ཙ་ན་རཱཛ་ཏའི་སློབ་འཇུག་འགྲེལ་པར་གསལ། ❸ བདེ་བར་གཤེགས་པ་སྟེ། ལམ་བདེ་བ་ནས་འབྲས་བུ་བདེ་བ་སྤངས་རྟོགས་ཏེད་པར་གསུམ་ལྡན་གྱི་གནས་སུ་གཤེགས་པའོ། །སྤངས་པའི་ཏེད་པར་གསུམ་ནི། ལེགས་པར་སྤངས། མི་ལྡོག་པར་སྤངས། མ་ལུས་པར་སྤངས་པའོ། །རྟོགས་པའི་ཏེད་པར་གསུམ་ནི། དེ་ཉིད་མཁྱེན་པ། མཁྱེན་པ་བརྟན་པ། མ་ལུས་པར་མཁྱེན་པའོ། །

བདེ་གཤེགས་མཆོད་རྟེན། མཆོད་རྟེན་ཆ་བརྒྱད་ཀྱི་དང་པོ་སྟེ། བདག་གི་སྟོན་པ་སྐུ་བལྟམས་པའི་ཚེ་གྲོང་ཁྱེར་སེར་སྐྱར་བཞེངས་པ། བཀྲིས་འཕྲུང་བའི་མཆོད་རྟེན་ཟླུམ་པོ་པདྨའི་འདབ་མ་ཅན་གྱི་བང་རིམ་བཞིའམ། བདུན་བརྩེགས་པ་པད་འདབ་ཀྱིས་སྤྲས་པའི་མཆོད་རྟེན།

བདེ་གསལ་མི་རྟོག་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན། ཞེ་གནས་ཀྱི་མིང་སྟེ། ཤིན་སྦྱངས་ཀྱི་བདེ་བས་ཟིན་པས་ན་བདེ། སེམས་གསལ་ཆ་དང་ལྡན་པས་ན་གསལ། རྟོག་དཔྱོད་མི་བྱེད་པར་དམིགས་པ་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་གནས་པས་ན་མི་རྟོག་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། འདི་ནི་ལམ་རིམ་ཆེ་ཆུང་དུ་གསུངས་པ་ལ་འཕྲི་སྟོན་ཟུང་ཟད་བགྱིས་ཏེ་བཀོད། དེ་ལ་བློས་མ་བཅོས་པ་དང་། འཛིན་མེད་ཅེས་བྱ་བའི་མིང་གིས་བཏགས་པ་ཡང་དེ་ཉིད་ལས་གསུངས་སོ། །ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་བདེ་གསལ་མི་རྟོག་པ་ཡིན་མི་དགོས་པ་ནི། འདོད་སེམས་རྩེ་གཅིག་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལྟ་བུ་སྟེ། དེ་ལ་གསལ་བ་དང་མི་རྟོག་པའི་ཆ་ཚང་ཡང་བདེ་བ་མ་ཚང་ངོ་། །རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་འཕྲུལ་ནས། བདེ་གསལ་མི་རྟོག་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་དགོས་སམ་སྟམ་ན། དེ་ནི་མི་དགོས་ཏེ། ལམ་རིམ་ཆུང་ངུར། དེས་ན་དྲན་པ་མེད་པ་དང་། ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པའི་སྒོམ་ལ་བློས་མ་བཅོས་པ་དང་། འཛིན་མེད་དུ་མིང་བཏགས་པའི་བདེ་གསལ་མི་རྟོག་པ་ལ་ནི། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་སྒོམ་ཡིན་མིན་གཉིས་ཡོད་པས་ལེགས་པར་ཕྱེད་པ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་སོ། །

བདེ་གཤེགས་བཀའི་སྐྱ་མ། (བཀའ་བསྒྱུར) སྐ་མའི་ངོ་སྤྲོད་ཐོབ་པར་གྱུར་པས་ནང་དུ་རང་གི་སེམས་ལ་ངེས་ཤེས་སྐྱེས་ཏེ་རྒྱལ་བའི་བཀའ་ལ་གུས་པ་དང་ལྡན་པས་ལེགས་པར་བརྟག་གཞིག་དཔྱད་པས་གདམས་ངག་སྣོམ་པ་འདི་དང་མཐུན་ནམ་མི་མཐུན་བརྟགས་པས་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་གདམས་ངག་གང་དང་ཡང་མི་འགལ་བའི་ཉམས་ལྷོང་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བས་གསྲུང་རབ་གདམས་པར་འཆར་བས་སྐ་མ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་ཕྱག་ཆེན་ཁྲིད་ཡིག་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོར་གསལ།

བདེན་གཉིས། ❶ ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་གཉིས། ❷ བདེན་པ་གཉིས་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཚེག་ལེའུར་བྱས་པ་ནི། སྒོབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་སྡེང་པོས་མཛད། ཡེ་ཤེས་སྡེའི་འགྱུར།

བདེན་གཉིས་རང་འགྲེལ། བདེན་པ་གཉིས་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་འགྲེལ་པ་ནི། སྒོབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་སྡེང་པོས་མཛད། ཡེ་ཤེས་སྡེའི་འགྱུར།

བདེན་གཉིས་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད། སྒོབ་དཔོན་ཞི་བ་འཚོས་མཛད། ཡེ་ཤེས་སྡེའི་འགྱུར།

བདེན་གཉིས་ཀྱི་བྱང་སེམས། ཀུན་རྫོབ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་། དོན་དམ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས།

བདེན་གཉིས་དར་ཏིག། རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན་གྱིས་མཛད་པའི་བདེན་གཉིས་ཀྱི་འགྲེལ་པ།

བདེན་པ་བཞི། སྡུག་བསྔལ་གྱི་བདེན་པ། ཀུན་འབྱུང་གི་བདེན་པ། འགོག་པའི་བདེན་པ། ལམ་གྱི་བདེན་པ་དང་བཞིའོ། །རྒྱལ་ཚབ་ཆོས་རྗེའི་ཀུན་ཀུན་དར་ཏིག་ལས། སེམས་ཞི་བ་ནི་འགོག་བདེན་ཡིན་ལ། དེ་ཐུབ་པ་ནི་ལམ་བདེན་དང་། སེམས་རྒྱུད་རབ་ཏུ་མ་ཞི་བ་ནི་སྡུག་བསྔལ་བདེན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཐུབ་པའི་གཙོ་བོ་ནི་ཉོན་མོངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ་ལེགས་བཤད་བློ་ན་མེད་པར་སྣང་ངོ་། །ཞེས་རྗེ་གྱང་ཐང་བསྒོམས་བརྗོད་མཛད་དོ། །སྒྲ་བཤད་ནི། རྗེའི་ལེགས་བཤད་གསེར་ཕྲེང་ལས། དོན་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་མི་རྟག་སོགས་སུ་ཇི་ལྟར་བསྟན་པ་དེ་ལྟར་དུ་གནས་པས་བདེན་པ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

བདེན་པར་གྲུབ་པ། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་བློའི་དགག་བྱ་ལ་ཟེར། དེ་དང་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ། ཡང་དག་པར་གྲུབ་པ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་གྲུབ་པ། གཤེས་ལུགས་སུ་གྲུབ་པ་རྣམས་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན།

བདེན་བྱལ། ❶ སྲིན་པོའི་མིང་། (སྲིན་པོ་སྟོན་པོ་མི་མཐོའི་ཕྱེང་བའི་ཅོད་པན་ཅན་རོ་ལངས་ལ་ཞོན་པའོ།) ❷ ལྷོ་ནུབ་ཀྱི་མིང་། ལྷོ་ནུབ་ལ་བདེན་བྱལ་ཞེས་པ་ནི། བདེན་བྱལ་ནི་སྲིན་པོའི་མིང་ཡིན་ལ། དེ་གང་དུ་གནས་པའི་ཡོགས་ཡིན་པས་བདེན་བྱལ་ཞེས་བྱའོ། །

བདེན་རྟོག་དང་བལ་བ། ❶ བདེན་རྟོག་གང་ཡང་མེན་པ། ❷ རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་བདེན་པ་ཡང་མ་ཡིན། ཐ་སྙད་དུ་མེད་པའི་རྟོག་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཞེས་པའི་དོན་ཏེ། ཀཱམ་པ་རང་བྱུང་ཞབས་ཀྱིས་ཀྱང་། ཐམས་ཅད་བདེན་མེན་རྟོག་མེན་ཏེ། །ཆུ་ཟླ་བཞིན་དུ་མཁས་རྣམས་འདོད། །ཐ་མལ་ཤེས་པ་འདི་ཉིད་ལ། །ཆོས་དབྱིངས་རྒྱལ་བའི་སྲིང་པོ་རེར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

བདོ་བ། དགའ་ཏུ་སྐྱེས་པ། དར་བ། རྒྱས་པ། འཕེལ་བ། སྟེགས་མ་ལུ་བདོ་བ། ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

མདངས། ❶ ཁ་དོག། གཟི་བརྗིད། དཔེར་ན་བཞིན་གྱི་མདངས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❷ སྲིང་པོའམ་བཅུད། དཔེར་ན་སའི་སྲིང་པོ་ལེན་པའམ་ཟ་བར་བྱེད་པ་ལ་སའི་མདངས་འཕྲོག་ཅེས་པ་ལྟ་བུ། ❸ ཏུ་སྨོག་ཆེ་གསུམ་གྱི་ནང་ཚན་གྱི་བྱའི་མིང་། ལུང་ཕྲན་ཆེགས་ཀྱི་རྣམ་བཤད་ལས། མདངས་ཞེས་བྱ་བ་ནི། སྲིང་གི་ཕྱོགས་ན་གནས་པ་སྨོག་འཇིན་པར་བྱེད་པའི་ཇས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཡིན་ལ། དེ་འཕྲོག་པ་ནི་གནས་ནས་བསྐྱོད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་བསྐྱོད་པ་ནི་སྐྱེ་བོ་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས།

མདངས་འཕྲོག་པ། ❶ ཏུ་སྨོག་འཕྲོག་པ། ལུང་ཕྲན་ཆེགས་ཀྱི་རྣམ་བཤད་ལ་གཞི་བྱས། མདངས་ལ་གཟིགས། ❷ སྲིང་པོའམ་བཅུད་ལེན་པའམ་ཟ་བར་བྱེད་པ། ལུང་ཕྲན་ཆེགས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལས། སའི་མདངས་འཕྲོག་པ་ནི་སྲིང་པོ་ལེན་པའམ་ཟ་བར་བྱེད་པ་ནམོ། །ཞེས་གསུངས།

མདའ་ལྟ (དཀའ་ལྡོག) གཞན་འཕྲལ་དབང་བྱེད་ཀྱི་བདག་པོ་བདུད་དགའ་རབ་དབང་ཕྱུག་གི་གདའ་ལྟ་ནི། དྲེགས་བྱེད་ཀྱི་མདའ། རྨོངས་བྱེད་ཀྱི་མདའ། ཀུན་ཏུ་རྨོངས་བྱེད་ཀྱི་མདའ། བརྒྱལ་བྱེད་ཀྱི་མདའ། སེམས་མེད་པར་བྱེད་པའི་མདའ་སྟེ་ལྔའོ། །དྲེགས་པར་བྱེད་པའི་མདའ་ནི། འདོད་ཆགས་རྒྱས་ཤིང་མྱོས་པར་བྱེད་པའོ། །རྨོངས་བྱེད་ཀྱི་མདའ་ནི། འདོད་པའི་དགའ་བས་མྱོས་ནས་རྨོངས་པར་བྱེད་པའོ། །ཀུན་ཏུ་རྨོངས་པར་བྱེད་པའི་མདའ་ནི། ཆགས་པའི་དབང་གིས་དྲན་པ་མེད་པར་བྱེད་པའོ།། བརྒྱལ་བྱེད་ཀྱི་མདའ་ནི། ཡུལ་དབང་རྣམ་ཤེས་ཉམས་པས་ཤིང་བཞིན་ས་ལ་ལྷུང་བར་བྱེད་པའོ།། སེམས་མེད་པར་བྱེད་པའི་མདའ་ནི། མི་གཡོ་བས་རོ་བཞིན་དུ་བྱེད་པའོ། །རྗེའི་འགྲེལ་པ་བཞི་སྦྲགས་ལ་གཞི་བྱས་ཏེ་བཀོད། སྒྲ་བཤད་ནི། དེ་དག་གི་བྱེད་པ་སེམས་ལ་ཞུགས་པ་ལ་མདའ་ཞེས་ཐ་སྙད་བཏགས་སོ། །(སྙིང་མ) འདོད་ལྷ་བདུད་སྡིག་ཅན་ཆུང་མ་པརྒྱའི་ཕྲེང་བ་དང་བཅས་པའི་སྐྱེ་བོ་ན་མེ་ཏོག་གི་མདའ་ལྟ་ཡོད་པ་འདི་ལྟ་སྟེ། དྲེགས་པར་བྱེད་པ་དང་། རྨོངས་པར་བྱེད་པ་དང་། ཀུན་ཏུ་རྨོངས་པར་བྱེད་པ་དང་། བརྒྱལ་བར་བྱེད་པ་དང་། སེམས་པར་བྱེད་པ་སྟེ་ལྔའོ། །ཀུན་མཁྱེན་འཇིགས་མེད་གླིང་པའི་ཡོན་ཏན་མཛོད་འགྲེལ་ན་གསལ།

མདའ་བོ་ཆེ། གདུང་རྩེ་ཅན་ཐུང་ལ་ཡུ་ག་སྒོམ་པ་ཞིག

མདའ་ཡབ། པད་མ་འདབ་ཕྱེད་པ་བསྐང་པ་ལྟ་བུ་བསྒྲིགས་པ་པུ་ཀྱའི་དོད་དེ། རྒྱའི་མཁར་ལ་དེའི་འཁྲིས་སུ་ཡིན་ནས་མཆོན་འཕེན་པས་མདའ་ཡབ་ཟེར།

མདུད་པ་བོར་བ། མདུད་པ་བརྒྱབ་པ། ཕུག་ཆེན་གྱི་ཁྲིད་ཡིག་རྣམས་སུ། སྒྲུལ་ལ་མདུད་པ་བོར་བ་ལྟར་ཤར་གྱོལ་དུས་མཉམ་པར་ངེས་པས་ལྷན་གྱུབ་རང་གྱོལ་དུ་ངོ་འཕྲོད་པ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ।

མདུན་དུ་བདར། མདུན་དུ་འགྱོ་བ། མདུན་དུ་བསྐྱོད་པ། རྗེའི་སྐབས་གསུམ་མ་ལས། བ་ལང་ཁྱུ་ཡི་ཐོག་མར་ཁྱུ་མཆོག་བཞིན། །དགྲ་བཅོམ་འཕོར་གྱི་ཆོགས་ཀྱིས་(ཡོངས་སུ་བསྐོར་ཞིང་དེ་དག་གི)མདུན་དུ་བདར། །(བསྟེ་བསྐྱོད་དོ)ཞེས་དང་། ཡབ་སྲས་མཇལ་བའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་ཡུལ་འཕོར་སྡུང་ཡང་དྲྭ་ཐ་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་བརྒྱ་སྟོང་དུ་མས་ཡོངས་སུ་བསྐོར་ཞིང་མདུན་དུ་བདར་ནས་སྔ་མ་བཞིན་དུ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་སྤྱན་སྔར་འདུག་པར་གྱུར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གོང་གི་ཆོག་ཀང་གཉིས་པའི་ཆོག་འགྲེལ་དེ་དཀའ་ཅམ་ཡོད་ཀྱང་། མདོའི་ཁྲུངས་དང་བཅས་ཏེ་གསལ་བར་བཀོད་ཡོད་དོ། ।

མདུན་མ། འདུན་མ་དང་འདྲ། འདུན་མ་ལ་གཟིགས།

མདུན་ན་འདོན། <པུ་ཏི་ཏི་ཏ> ❶ རྒྱལ་པོའི་མདུན་དུ་སྐར་བཅོས་དང་རིག་བྱེད་སོགས་འདོན་པའི་བྲམ་ཟེ་བྱ་མ། འདུལ་བ་གཞིའི་ཆུ་ཚེར་འགྲེལ་ལས། མདུན་ན་འདོན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བསོད་ནམས་བྱ་བ་ལ། རྒྱལ་པོའི་བྱ་མའོ། །ཞེས་གསུངས། ❷ བློན་པོའི་མིང་། ཆོག་མཛོད་མང་པོར་བློན་པོའི་མིང་དུ་བཤད་འདུག་ཀྱང་། མཁས་དཔང་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱིས། མདུན་ན་འདོན་ནི་པུ་ཏི་ཏི་ཏ་བྱ་བའི་ཆུ་སྐད་བསྒྱུར་བ་སྟེ། ཆུ་གར་གྱི་རྒྱལ་པོའི་ལས་ཚན་ཙམ་ཡིན་ཞེང་། དེ་ཡང་རྒྱལ་པོའི་མདུན་དུ་སྐར་བཅོས་དང་རིག་བྱེད་སོགས་འདོན་པའི་བྱམ་ཟེ་བྱ་མཆོད་རེ་ཞེས་ཀྱང་། ཕྱིས་ཀྱི་མཁས་པ་རྣམས་དེ་བཀའ་བློན་ལྟ་བུ་ཞེས་གི་མིང་དུ་འཁྲུལ་ནས་སྣང་། དེས་ན་སྔོན་དུས་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་སྐུ་བོན་བྱ་བ་ཞེས་འདུག་པ་དེ་མདུན་ན་འདོན་གྱི་ཚོད་ཙམ་ཡིན། ཞེས་བཤད། འདུལ་བ་གཞིའི་ཆུ་ཚེར་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་གསུངས། ❸ ནང་འཁོར་རམ་གསོལ་དཔོན། བསྟན་དར་ལྟ་རམས་པ་གསུང་།

མདོ། <སྡུ་ཏ> ❶ ཐུགས་དང་མ་འགྲེལ་བའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་། སྒྲ་བཤད་ནི། དོན་མང་པོ་ཉུང་ངུར་བསྡུས་པས་ན་མདོའོ། །དཔེར་ན་འདུལ་བ་ལུང་སྡེ་བཞིའི་དོན་ཐམས་ཅད་སོ་ཐར་གྱི་མདོའི་ནང་དུ་འདུས་པས་ན་དེ་ལ་མདོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཀུཀྱ་འོད་ལ་གཞི་བྱས། ❷ སྡེ་སྣོད་གསུམ་གྱི་ནང་ན་ས་མདོ་སྡེ། ❸

མང་པོ་གཅིག་ཏུ་འདུས་པའམ་ཚོགས་པ། དཔེར་ན་ལམ་གྱི་གསུམ་མདོ་དང་བཞི་མདོ་ལྟ་བུ། ❶ ཁང་པ་སོགས་ཀྱི་ཕྱིའམ་མདའ། དཔེར་ན་ཁང་པ་མདོ་སྤུག་གཉིས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

མདོ་ཀུན་ལ་བཏུས་པ། ཟབ་མོའི་དོན་ལུང་གིས་སྒྲུབ་པའི་ཀུ་སྒྲུབ་ཀྱི་གཞུང་།

མདོ་ཁམས་སྒང་དྲུག མདོ་ཁམས་སྒང་དྲུག་ནི། ཟའ་མོ་སྒང་། ཆ་ཏ་སྒང་། སྨར་ཁམས་སྒང་། ཐྲི་འབོར་སྒང་། དམར་ཛ་སྒང་། མི་ཉག་རབ་སྒང་དང་དྲུག་ལ་བྱེད། ཅེས་མདོ་སྨད་ཆོས་འབྱུང་ན་གསལ།

མདོ་སྡེ། <སྡུ་5> དོན་གྱི་སྡོམ་སྨོས་པའོ། ❶ མདོ་སྡེའི་སྡེ་སྨོད། ❷ མདོ། ❸ གསུང་རབ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་མདོ་སྡེ་ནི། གསུང་རབ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་ནི་གདུལ་བྱ་མདོར་བསྡུས་པ་ལ་དགའ་བ་རྣམས་ཀྱིས་རྣམ་པར་བཞག་ཟུག་པ་དང་། བརྒྱ་ཟུག་བས་ཆོས་ལ་གུས་པས་ཆོགས་རྫོགས་པ་དང་། ཚུར་དུ་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པ་དང་། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་ཤེས་རས་དད་པ་འཐོབ་པ་དང་། མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་བདེ་བར་རེག་པར་གནས་པ་དང་། འཕེལ་གཏམ་ལ་མཁས་པར་བྱ་བའི་དགོས་པ་བཅུའི་ཕྱིར་གདུལ་བྱའི་ཉོན་མོངས་པའི་སྤྲིན་པ་ལ་བརྩམས་ནས་མདོར་བསྡུན་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཕུང་པོ་དང་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་དང་རྟེན་འབྲེལ་དང་ཟས་དང་བདེན་པ་དང་ཐེག་པ་གསུམ་དང་མི་སྡུག་པ་དང་དབྱུགས་འབྱུང་ངུ་བ་དང་བསྐལ་པ་གསུམ་དང་ཤེས་ནས་དང་པ་དང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སུམ་ཅུ་རྩ་བདུན་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པས་གསུངས་པ་མདོའི་སྡེ་དང་། ཞེས་མཆིམས་མཛོད་ལས་གསུངས་སོ། །

མདོ་སྡེའི་སྡེ་སྨོད། ལྷག་པ་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བསྟན་པ་གཙོ་བོར་སྨྲོན་པའི་གསུང་རབ། སྒྲ་བཤད་ནི། མདོ་ནི་མདོར་བསྡུས་པའི་དོན་ཡིན་པས་དོན་གྱི་སྡོམ་སྨོས་པས་མདོ་སྡེ་ཞེས་བྱ་ལ། བརྗོད་བྱ་དོན་གྱི་སྡེའམ་ཚོགས་སམ་རིགས་མང་པོ་འདུས་པའི་ཕྱིར་སྡེ་སྨོད་ཅེས་བྱ།

མདོ་སྡེའི་སྡོད་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ། དབང་པོའི་ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱི་དམིགས་རྒྱན་ནི་རྣལ་ཕྱ་རབ་བསགས་པའི་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དུ་བཞེད་པས་ཐ་སྙད་དུ་མདོ་སྡེ་པ་དང་མཐུན་པའི་དམིགས་རྒྱུན་བཞེད་པས་དེ་ལྟར་བཏགས་སོ། །སྒྲ་དོན་ཡང་དེས་ཤེས་སོ། །

མདོ་བསྡུ། འཕགས་པ་ཀུན་སྒྲུབ་ཀྱིས་མཛད་པའི་གསང་འདུས་ཀྱི་རྒྱུད་འགྲེལ་ཞེས །རིན་ཆེན་བཟང་པོའི་འགྲུར།

མདོགས་ཏུ་རུང་བ། ཁ་དོག་གི་མཚན་ཉིད། མདོག་ཏུ་བསྟན་དུ་རུང་བའི་བསྡུས་མིང་། སྒྲ་བཤད་ནི། དཔེར་ན། འདི་ནི་སྡོན་པོའི་ཞེས་མིག་ཤེས་ལ་བསྟན་དུ་ཡོད་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ།

འདུག་སྟུ། བྱང་བའི་སྐད། བྱང་བའི་སྒྲ།

འདུབ་ཆགས་པ། ཉེ་འཁོར་དུ་ཆགས་པ། ཉེ་འགྲམ་དུ་ཡོད་པ། བར་མཚམས་མེད་པར་འབྲེལ་ཆགས་པ། པཊ་ཆེན་བྱོ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་ཀུལ་མཚན་སོགས་མཁས་པ་མང་པོའི་གསུང་ནང་ས་མཐའ་མེད་པ་སྟང་། འདུབས་ཆགས་པ་དང་འདྲ།

འདུབས་ཆགས་པ། འདུབ་ཆགས་པ་དང་འདྲ།

འདམ་གྱི་ཕུར་པ་བཞིན། མི་བརྟན་པ་དང་། སོ་མི་ཟིན་པའི་དོན།

འདུའ་བ། ཡོལ་བ།

འདས་པ་དང་བཅས་པར་འགྱུར། (འདུལ་བ) ཉེས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དང་བཅས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པའི་དོན། སྒྲ་བཤད་ནི། བསྟབ་པའི་མཚམས་ལས་འདས་པ་སྟེ་ཤིན་ཏུ་བཀལ་བར་བྱེད་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ།

འདི་སྐད། (ཞི་གཉེ) འདི་ལྟར། འདི་འདྲ།

འདི་ན། ❶ ཐག་ཉེ་བ་ན། ❷ ཚེ་འདི་ལ།

འདིང་བ་མ་བསྟུས་པར་འགྲོ་བའི་ལྷུང་བྱེད། འབའ་ཞིག་པ་དག་བཅུའི་བཅོ་ལྔ་པ་ནི། དགེ་འདུན་གྱི་རྫྭམ་ལོ་མའི་འདིང་བ་མ་བསྟུས་པར་ཕན་ཚུན་དུ་གྱུར་པའམ་འདོམ་བཞི་བཅུ་རྩ་དག་འདས་པའོ། །

འདུ་བའི་དུས་སུ་སྒྲུབ་པའི་དམན་སྤྱོད། དམན་སྤྱོད་ལྟའི་ཡ་གྱལ་ཏེ། དགེ་འདུན་འདུ་བའི་དུས་སུ་སྐན་བཤམས་པ། བདུག་སྤོས་དང་པོག་ཥོར་གཞག་པའི་སྤྱོད་པ་སོགས།

འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྒྲུག་བསྡལ། སྡུག་བསྔལ་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་ཅིང་སྡུག་བསྔལ་གཞན་གཅིས་ཀྱི་རྩ་བ་བྱེད་པའི་འཁོར་བས་བསྟུས་པའི་ཚོར་སོགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལ་ཟེར། རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། ཕུང་པོ་འདི་ལ་སྡུག་བསྔལ་དང་ཉོན་མོངས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་བརྟན་ཆགས་པར་ཡོད་པས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་དེ་ཡོད་ན། ཚོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་ད་ལྟ་མེད་པའི་སྐབས་རེ་བྱང་ཡང་དེ་མ་ཐག་ཡང་སྐྱོ་སྐྱ་ཚོགས་ནས་སྡུག་བསྔལ་དུ་མ་བསྐྱེད་པས་ན། འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ནི་སྡུག་བསྔལ་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་གཞན་གཅིས་ཀྱི་རྩ་བ་ཡིན་པས་འདི་ལ་སྐྱོ་བ་མང་དུ་བསྒོམ་མོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

འདུ་བྱེད་བཏང་སྙོམས། སེམས་བྱོང་ཐོད་དང་བྲལ་བའི་ཚེ་གཉེན་པོ་མངོན་པར་འདུ་མི་བྱེད་པར་བཏང་སྙོམས་སུ་འཛོག་པར་བྱེད་པའི་སེམས་བྱུང་དགེ་བ་ཞིག་ལ་ཟེར། འདུ་བྱེད་བཏང་སྙོམས་དང་སེམས་གནས་དགུ་པ་གཉིས་གནད་གཅིག་པར་ལམ་རིམ་ཆེན་མོར་གསུངས་ཏེ། དབུས་མཐའ་ནས་སྒོང་བའི་འདུ་བྱེད་བཞུད་པའི་བཏང་སྙོམས་ནི་འདིའི་སེམས་དགུ་པ་དང་གནད་གཅིག་ཡིན་ལ། ཞེས་བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས་གསུངས་སོ། །སྒྲ་བཤད་ནི། བྱིང་ཐོད་འགོག་པའི་འདུ་བྱེད་དམ་རྟོལ་བ་བཏང་ནས་སེམས་

སྟོམས་པ་སྟེ་རྣལ་དུའམ་ར་བསས་སུ་བཞག་པས་ན་དེ་སྐད་ཅེས་བརྗོད། འདུ་བྱེད་བཏང་སྟོམས་ནི་སེམས་བྱུང་ངོ་གཅིག་གི་ནང་ཚན་དགེ་བ་བཅུ་གཅིག་ལས་བཏང་སྟོམས་ཞེས་པ་དེ་ཡིན།

འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོ། གཟུགས་དང་། ཚོར་བ། འདུ་ཤེས། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལས་གཞན་པའི་འདུས་བྱས་ཀྱི་ཆོས་ལ་ཟེར་ཏེ། མཛོད་ལས། འདུ་བྱེད་ཕུང་པོ་བཞི་ལས་གཞན། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །སྒྲ་བཤད་ནི། རང་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྣམ་ཤེས་དགེ་མི་དགེའི་ཡུལ་ལ་གཡོ་བའི་བྱ་བ་བྱེད་པས་འདུ་བྱེད་དང་། དུ་མ་སྤྱངས་པས་ན་ཕུང་པོའོ། །འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཞེས་པ་འདི་གཙོ་བོར་སེམས་བྱུང་སེམས་པའམ་ལས་ལ་གོ་དགོས།

འདུ་བྱེད་པ། ❶ བྱ་བ་བྱེད་པ། ❷ རྩོལ་བ་བྱེད་པ། ❸ སྐྱེད་པར་བྱེད་པ།

འདུ་འབྱལ། འཚོགས་པ་དང་ཁ་འཇོས་པ།

འདུ་འབྱལ་མེད་པ། (བཀའ་རྟིང) དབྱར་མེད། བསལ་བཞག་མེད་པ། ཟུང་དོར་མེད་པ། དགག་སྒྲུབ་མེད་པ་འཚོགས་པ་དང་ཁ་འཇོས་པ་མེད་པ་རྣམས་འདྲ། པཊ་ཆེན་ཟླ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་ཉིས་ཀྱང་། དབྱིངས་རིག་པ་དབྱེར་མེད་ཐབས་ཤེས་འབྱེལ། །འདི་འདུ་འབྱལ་མེད་པའི་གྲོགས་སུ་བཟང་། །ཞེས་གསུངས།

འདུ་ཤེས། ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར་རམ་སྤུ་རིས་རྣམས་མ་ནོར་བར་སོ་སོར་འབྱེད་ནས་འཇིན་པའི་སེམས་བྱུང་ངོ་།། དེ་ལ་མཚན་མར་འཛིན་པ་ཞེས་ཀྱང་བྱ་སྟེ། ཡུལ་གྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མཚན་མའམ་ཁྱད་པར་མ་ནོར་འབྱེད་ནས་འཛིན་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ་སྟེ། མཛོད་རྩ་བ་ལས། ཚོར་བ་མྱོང་བའོ་འདུ་ཤེས་ནི། མཚན་མར་འཛིན་པའི་བདག་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །མཚན་མར་འཛིན་ཞེས་པ་ནི། ཁྱད་པར་འཛིན་ཞེས་པ་དང་དོན་གཅིག

འདུ་ཤེས་དྲྭ་ཚོས་ཉན་ཐོས་སྟེ། རང་ལ་ནད་པ་ལྟ་བུའི་འདུ་ཤེས། དམ་པའི་ཆོས་ལ་སྨན་གྱི་འདུ་ཤེས། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་སྨན་པ་མཁས་པའི་འདུ་ཤེས། ནན་ཏན་ཉམས་སུ་ལྡང་པ་ལ་ནད་འཆི་བའི་འདུ་ཤེས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་སྐྱེས་བུ་དམ་པའི་འདུ་ཤེས། ཆོས་ཀྱི་ཆུལ་ལ་རིང་དུ་གནས་པའི་འདུ་ཤེས་དང་དྲུག་གོ།

འདུ་ཤེས་མེད་པ། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྟོམས་འཇུག་གི་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པས་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་གནས་གཞན་འབྱས་བུ་ཆེ་བའི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་འཇུག་ཤེས་ཆོགས་དྲུག་འགོར་བཅས་མངོན་གྱུར་འགགས་

པའི་ཀུན་གཞིའི་གནས་སྐབས་ལ་བཏགས་པའི་འདུ་བྱེད་དོ། །མངོན་པ་མཛོད་ལྔར་ན་འདི་དང་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྟོམས་འཇུག་གི་ཁྱད་པར་ནི། འདི་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྟོམས་འཇུག་བསྒོམས་པའི་རྣམ་སྨིན་གྱི་འབྲས་བུར་བཤད་དོ། །

འདུ་ཤེས་མེད་པ་བ། ❶ འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྟོམས་འཇུག་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་ལ་རེ་ནི་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་གནས་འབྲས་བུ་ཆེ་བའི་ཕྱོགས་གཅིག་ན་གྲོང་ལས་དགོན་པའི་ཚུལ་དུ་ཡོད་ཅིང་དེར་སྐྱེས་མ་ཐག་དང་འཆི་བའི་ཚེ་མ་གཏོགས་པ་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གི་རྒྱུ་བ་འགགས་ནས་བསྐལ་ཆེན་མང་པོར་གནས་པར་མངོན་པ་ནས་གསུངས་སོ། །ཞེས་ལམ་རིམ་ཆེན་མོར་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །❷ མཛོད་འགྲེལ་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་དུ། འདུ་ཤེས་མེད་པ་ན་ནི། འདུ་ཤེས་མེད་པར་སྐྱེས་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་སེམས་སེམས་བྱུང་རྣམས་འགོག་པར་བྱེད་པའི་ཐ་སྙད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཀྱང་གསུངས་སོ། །

འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྟོམས་འཇུག ❶ [མངོན་པ་ཀུན་གཏུས] འཇུག་ཤེས་དུག་འགགས་པའི་གནས་སྐབས་ལ་ཐར་པར་འདུ་ཤེས་ནས་འགོར་བས་ཡིད་འབྱུང་བའི་ཡིད་འབྱུང་གིས་ཀུན་ནས་བསླངས་ཏེ། བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་ལ་བཞི་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བའི་རྟེ་གཅིག་པ་གང་ཞེག་ཆོགས་དྲུག་འགོར་བཅས་མངོན་གྱུར་འགགས་པ་ཙམ་གྱིས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་ཀུན་གཞིའི་གནས་སྐབས་ལ་བཏགས་པའི་འདུ་བྱེད་དོ། །[འདི་ནི་མངོན་པ་ཀུན་བཏུས་ལས་བཤད་པ་ལྟར་རོ།] [མངོན་པ་མཛོད་] ❷ མངོན་པ་མཛོད་ལས་ནི། སྟོམས་པར་ཞུགས་ནས་མ་ལྷང་གི་བར་དུ་སེམས་སེམས་བྱུང་འགོག་པར་བྱེད་པའི་རྣམ་པ་ཅིར་ཡང་རུང་ངོ།།

འདུ་ཤེས་གཅོ་བའི་ལྷུང་བ། ལྷུང་བ་དེ་སྐྱེད་པ་ལ་འདུ་ཤེས་འཕྲལ་མ་འཕྲལ་པ་གང་རུང་ངོས་བཟུང་དུ་དགོས་པའི་ལྷུང་བ་ལ་བཤད་དོ།

འདུ་ཤེས་གསུམ་ [ཐུགས] རང་དང་རིག་མའི་ལུས་ལྟར་སྣོམ་པ་ལྟའི་འདུ་ཤེས། མཁའ་གསང་བྱིན་གྱིས་བརླབས་ཏེ་ཡི་གེ་བགོད་པ་ཐུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས། ཐབས་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་ཟག་མེད་ཀྱི་བདེ་བ་མངོན་དུ་བྱའོ་སྙམ་པ་ཆོས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་ཏེ་གསུམ་མོ། །

འདུ་ཤེས་གསུམ་པ། ❶ འདུ་གསུམ་པ་ཡང་ཟེར། ཟ་ཉལ་འགྲོ་གསུམ་ལས་གཞན་གང་ཡང་མི་ཤེས་པའམ་མི་སྐྱེད་པའི་སྐྱེས་བུ་ལ་ཟེར། ལེགས་སྦྱར་དུ་སྐྱ་སྐ་ཀྱ་ཞེས་བྱ། སྐ་ཀ་ཀ་ཟ་བ། སྐ་ཀ་ཀ་ཉལ་བ། ཀ་ཆ་བ་འཆགས་པ་སྐེ་འགྲོ་བའི་དོན་ཡིན། ❷ ཁིང་སྐྱང་པའི་ཚིག་ཅིག

འདུ་གསུམ་པ། འདུ་ཤེས་གསུམ་པ་དང་འདྲ།

འདུགྱ་གནས་སུ་ཟས་ཟ་བའི་ལྷུང་བྱེད། འབའ་ཞིག་པ་དགུ་བཅུའི་སོ་གཉིས་པ་ནི། མུ་སྟེགས་པའི་འདུགྱ་གནས་སུ་ཞགྱ་གཅིག་གནས་ཏེ་ཟས་གཉིས་ཟོས་པ།

འདུན་ཁང་། སྤྱད་གནས།

འདུན་པ། ཡུལ་ངེས་ལྟའི་དང་པོ་ནི། བསམ་པའི་དངོས་པོ་ལ་དམིགས་ནས་དོན་དུ་གཉེར་བས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་སེམས་བྱུང་ཞིག་ལ་ཟེར། བྱེད་ལས་ནི། བརྩོན་འགྲུས་རྩོམ་པའི་རྟེན་བྱེད་པའོ། །དེ་ལ་དབྱེ་ན། སྡུག་པ་དང་ཕྲད་པར་འདོད་པའི་འདུན་པ། དེ་དང་མི་འབྲལ་བར་འདོད་པའི་འདུན་པ། དོན་དུ་གཉེར་བའི་འདུན་པ་དང་གསུམ་མོ། །

འདུན་པ་ཕྱིར་བསྒྲུར་གྱི་ལྷུང་བྱེད། འབའ་ཞིག་པ་དགུ་བཅུའི་ལྟ་གསུམ་པ། དགེ་འདུན་ལས་ལ་འདུས་པ་ལ་འདུན་པ་ཕུལ་ནས་རྗེས་སུ་ཕྱིར་བསྒྲུར་བའི་ཚིག་སྦྱས་པའི་དོན་གོ་བའོ། །

འདུན་པ་འབྱུལ་བ། དགེ་སློང་ནད་པ་དང་ལས་བྱེད་སོགས་གསོ་སློང་དང་དགག་དབྱེར་འདུར་མ་བཏུབ་པ་རྣམས། དེ་དག་མ་བྱས་པའི་ཉེས་པ་ཁེགས་པ་དང་། དགེ་འདུན་གྱི་ལས་འཆགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། དགེ་འདུན་གྱིས་བསྐོས་པའི་དགེ་སློང་ལ་འདུན་པ་འབྱུལ་བའི་ཐུགས་ཚོག་ལན་གསུམ་བརྗོད་པའོ། །དེ་ལ་དད་པ་འབྱུལ་བ་ཞེས་ཀྱང་བྱ། སྐུ་བཤད་ནི། འདུན་པ་ནི་དད་པ་དང་འབྱུལ་བ་ནི་བྱེད་པ་སྟེ། དད་པ་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ནོ། །དེ་ཡང་དགེ་འདུན་ཚོས་བཞིན་མཛད་པ་ལ། ཇེས་སུ་ཡི་རང་བ། དེ་ལ་ཉེ་བར་ཕྱོགས་པ། ཁས་ལྷངས་པ། ཁས་ལེན་པར་བྱེད་པས་འདུན་པའམ་དད་པ་འབྱུལ་བ་ཞེས་བྱའོ། ། སྤྱིར་འདུན་པ་དང་ཡོངས་དག་དུས་གཅིག་ཏུ་འབྱུལ་ཡང་སྔ་ཕྱིར་ཡང་འབྱུལ་དུ་རུང་བར་སོ་ཐར་མདོའི་རྒྱ་འགྲེལ་རྣམས་སུ་གསུངས།

འདུན་མ། ❶ ཐབས་ཇུས། འཇིག་རྟེན་གྱི་འཚོ་ཐབས། འཇིག་རྟེན་གྱི་བྱ་གཞན། དཔེར་ན། ཤ་དམ་པ་དེ་འདུན་མ་མཁས་ཤིང་རང་བཞིན་དང་ཐ། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❷ བསམ་དོན། འདོད་དོན། གོ་འཕང་། དམིགས་ཡུལ། འཐོབ་བྱ། དཔེར་ན་རྟེ་བཙུན་མི་ལའི་རྣམ་མཐུར་ལས། མ་བལྟས་པར་ཆོས་སྐུ་དེ་དུས་མཐོང་། །མ་བསྒྲུབས་པར་འདུན་མ་ལྟན་གྱིས་གླུབ། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ། གཞན་ཡང་། རྟེའི་ལམ་གཅོ་རྣམ་གསུམ་ལས། གཏན་གྱི་འདུན་མ་མྱུར་དུ་སྒྲུབས་ཤིག་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །❸ གོས་ཀྱི་མིང་།

འདུམ་པའི་གསོ་སྦྱོང་། གསོ་སྦྱོང་གི་བྱེ་བྲག་ཅིག་སྟེ། དགེ་འདུན་སྡེ་གཉིས་སུ་གྱེས་པ་འདུམ་བྱེད་ཀྱི་གསོ་སྦྱོང་།

འདུལ་བ། ❶ འདུལ་བའི་སྡེ་སྣོད། ❷ སྡེ་སྣོད་གསུམ། སྐབས་མང་པོར་འདུལ་བ་ཞེས་པ་འདུལ་བའི་སྡེ་སྣོད་ཙམ་མིན་པར་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་སེམས་རྒྱུད་འདུལ་བའི་ཐབས་སུ་གསུངས་པའི་སྡེ་སྣོད་གསུམ་གལ་ལོ་དགོས་པ་ཡོད། ❸ སེམས་རྒྱུད་འདུལ་བ། ལྷུང་བ་འདུལ་བ། ཉོན་མོངས་འདུལ་བ།

འདུལ་བ་མདོར་བསྡུས། འདུལ་བའི་བསྟབ་པ་རྣམ་པར་བཞག་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་གང་ཞེག། ལུང་ལས་བྱ་བ་ཉེ་བྱག་གི་གསལ་ཀ་མ་གཏོད་པ། འདི་ལ་འདུལ་བ་རྒྱང་མཐུན་གྱི་མདོ་ཡང་ཟེར། སྒྲ་བཤད་ནི། ཚུལ་ཁྲིམས་སྡོམ་པས་ན་འདུལ་བ། གསལ་ཀ་བཏོད་པ་ལ་ལྷོས་ནས་ཆེག་མདོར་བསྡུས་པས་ན་མདོར་བསྡུས་ཞེས་བྱའོ། །འདུལ་བ་མདོར་བསྡུས་ནི། ལུང་ཕྲན་ཆེགས་ལས། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀུ་ཤའི་གྲོང་ཁྱེར་ན་གྱད་ཀྱི་ཉེ་འཁོར་ཤིང་སྨ་ལ་རྒྱང་གི་ཚལ་ན་བཞུགས་སོ། །དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བའི་དུས་ཀྱི་ཚེ་ན་དགེ་སློང་རྣམས་ལ་བཀའ་སྩལ་པ། དགེ་སློང་དག་ངས་འདུལ་བ་རྒྱས་པར་བསྟན་ན། མདོར་བསྡུས་ཏེ་མ་བསྟན་པས་ལེགས་པར་རབ་ཏུ་ཉོན་ལ་ཡིད་ལ་རྒྱས་ཤིག་དང་ངས་བཤད་དོ། །དགེ་སློང་དག་ཁྱེད་ཀྱིས་ངས་སྡོམ་གནང་བ་ཡང་མེད་བཀག་པ་མེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ། གལ་ཏེ་མི་རྟུང་བ་བསྟན་ཅང་རྟུང་བ་དང་མི་མཐུན་ན། རྟུང་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྐྱེད་པར་མི་བྱའོ། །གལ་ཏེ་རྟུང་བ་བསྟན་ཅང་མི་རྟུང་བ་དང་མི་མཐུན་ན། རྟུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྐྱེད་པར་བྱ་སྟེ་འདི་ལ་འགྱོད་པར་མི་བྱའོ། །ཞེས་པ་འདི་ཡིན།

འདུལ་བ་ལུང་སྡེ་བཞི། སོ་སོར་ཐར་པའི་མདོའི་འགྲེལ་པ་བཞི་སྟེ། ལུང་རྣམ་འབྱེད། ལུང་གཞི། ལུང་ཕྲན་ཆེགས། གཞུང་དམ་པ་སྟེ་བཞི།

འདུལ་བའི་སྡེ་སྣོད། ལྷག་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསྟབ་པ་གཅོ་བོར་སྟོན་པའི་གསུང་རབ།

འདུལ་བའི་རྩ་བ་ཤད་ཕྱོགས་མཐུན་གྱི་མདོ། འདུལ་བའི་མདོ་ལ། རྩ་བའི་མདོ། བཤད་པའི་མདོ། ཕྱོགས་མཐུན་གྱི་མདོ་དང་གསུམ། རྩ་བའི་མདོ་ནི། དགེ་སློང་ཁ་མའི་སོ་ཐར་གྱི་མདོ་ལྟ་བུ། བཤད་པའི་མདོ་ནི། ལུང་རྣམ་འབྱེད། ལུང་གཞི། ལུང་ཕྲན་ཆེགས། གཞུང་དམ་པ་སྟེ་འདུལ་བ་ལུང་སྡེ་བཞི་ལྟ་བུ། ཕྱོགས་མཐུན་གྱི་མདོ་ནི། དགེ་སློང་ལ་རབ་ཏུ་གཅེས་པའི་མདོ། ཚུལ་ཁྲིམས་ཡང་དག་པར་ལྡན་པའི་མདོ། ལྷུང་བ་སོ་སོའི་ལྟི་ཡང་སྐྱེན་པའི་མདོ། ཚུལ་ཁྲིམས་ལས་ཉམས་པའི་ལྷུང་བའི་ལྟི་ཡང་སྐྱེན་པའི་མདོ། སྤྱངས་པའི་ཡོན་ཏན་སྐྱེན་པའི་མདོ། འཕར་བསིལ་དང་དེ་འཚང་བའི་མདོ། གཉྫིའི་མདོ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སོ། ।

འདུས་པ། ❶ ཚོགས་པ། ❷ གསང་བ་འདུས་པའི་བསྡུས་ཚོག ❸ དགེ་འདུན། ❶ ཟླུང་མཁྲིས་བད་ཀན་གསུམ་འཁྲུགས་པ།

འདུས་པ་འཕགས་ལུགས། གསང་འདུས་འཕགས་ལུགས་དང་དོན་འདྲ། གསང་འདུས་འཕགས་ལུགས་ལ་གཟིགས།

འདུས་བྱས། ཅིན་ལས་སྐྱེས་པའི་ཚོས། སྒྲ་བཤད་ནི། མཛོད་རང་འགྲེལ་ལས་བཤད་པ་ལྟར། ཅིན་རྣམས་འདུས་ཤིང་ཕྲད་ནས་བྱས་པ་ཡིན་པས་འདུས་བྱས་ཞེས་བྱ།

འདུས་བྱས་ཀྱི་མཐའ་བཞི། བསགས་པའི་མཐར་འཛད་པ། མཐོན་པོའི་མཐར་ལྡང་བ། འདུས་པའི་མཐར་འབྲལ་བ། སྐྱེས་པའི་མཐར་འཆི་བ་སྟེ་བཞིའོ། །འདུལ་བ་ལུང་ལས། བསགས་པ་ཀུན་གྱི་མཐའ་འཛད་ཅིང་། །མཐོན་པོ་རྣམས་ཀྱི་མཐའ་ལྡང་འགྱུར། །ཕྲད་པའི་མཐའ་ནི་འབྲལ་བ་སྟེ། །གསོན་པའི་མཐའ་ནི་འཆི་བ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ।

འདུས་ཤིང་ཟ་བའི་ལྷུང་བྱེད། འབའ་ཞིག་དགུ་བཅུའི་སོ་དྲུག་པ་ནི། དགེ་འདུན་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་ཟ་དགོས་པའི་ཟས། ན་བ་སོགས་ཀྱི་ཅིན་མེད་པར་ལོགས་ཤིག་ཏུ་དགེ་སློང་བཞི་ཡན་འདུས་ཤིང་ཟོས་པའོ། ।

འདུས་བསགས། རིགས་མི་མཐུན་པའི་རྣལ་ཕྱ་རབ་འཆོགས་པ་ལ་འདུས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན། ཙན་དན་དང་ཨ་ཀ་རུ་དང་སྐྱེར་པ་དང་སེང་ལྡེང་ལ་སོགས་པའི་གཞི་ཐ་དད་པ་འདུས་པ་ལ་ནགས་ཚལ་ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ། །རྣལ་ཕྱ་རབ་རིགས་མཐུན་པ་དག་གཞི་གཅིག་ལ་བརྟེན་པ་ནི་ཚོགས་པཉམ་བསགས་པ་ཞེས་བྱའོ། ।

འདོགས། འདོགས་པ་དང་འདྲ།

འདོགས་པ། (དཔྱར་བ) ❶ འཆིང་བ། དཔེར་ན། རྟ་དེ་སྒོ་རའི་ནང་དུ་འདོགས་ཀྱིན་འདུག་ཅེས་པ་ལྟ་བུ། ❷ སྤྱིན་པ། དཔེར་ན། ཕྱུག་ལ་མིང་འདོགས་པ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❸ ཡ་བཏགས། ར་བཏགས། ལ་བཏགས། ལྟ་རྒྱར་བཅས་ཀྱི་སྐད་འདོགས་བཞི་ལྟ་བུ།

འདོད་ཁམས། ཁམས་གསུམ་གྱི་ཡ་ཐུལ་འདོད་ལྟ་རྣམས་དུག་དང་མི་སོགས་ཀྱི་ཁམས། སྒྲ་བཤད་ནི། ཁམ་ཟས་དང་འཁྲིག་པ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པའི་ཁམས་ཏེ་རྣམས་ཡིན་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། । ཁམས་ལ་གཟིགས།

འདོད་ཆགས། ཙ་ཅོན་དུག་གི་དང་པོ་ནི། ཟག་བཅས་ཀྱི་དངོས་པོ་ལ་རང་གི་ང་བོའི་སྐོ་ནས་ཡིད་འོང་དུ་མཐོང་ནས་དོན་དུ་གཉེར་བས་རབ་ཏུ་ཕྱི་བའི་སེམས་བྱུང་། བྱིད་ལས་ནི། སྐུག་བསྔལ་བསྐྱེད་པའོ། །སྒྲ་བཤད་ནི།

འདོད་ཆགས་ནི་འདི་ར་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལྔ་ལ་འདུན་ཞིང་ཆགས་པ་ཡིན་པས། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །འདོད་ཆགས་ནི་རས་ལ་སྔོམ་ཞུགས་པ་བཞིན་དུ་དབྱུང་དཀའ་བ་ཡིན་པ་གསུང་།

འདོད་ཆགས་ཐབས་རྣམས། འདོད་ཆགས་ཐབས་རྣམས་ནི། གསང་འདུས་འཕགས་ལུགས་དང་། འཇམ་དཔལ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུ།

འདོད་ཆགས་ལ་སྤྱོད་པའི་གཉེར་པོར་མི་སྡུག་པ། སྐྱ་དང་སྤུ་ལ་སོགས་པ་སོ་དྲུག་ནི་ནང་གི་མི་སྡུག་པ་དང་རྣམ་པར་སྦྱོས་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཕྱི་མི་སྡུག་པ་སྟེ་མི་གཙང་བའི་རྣམ་པ་བློ་ལ་ཤར་བ་ལ་སེམས་འཇིག་རྟེན་བསྟོམ་པའོ། །ཞེས་ལམ་རིམ་ཆེན་མོར་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

འདོད་འཇོ། ❶ གང་འདོད་སྐྱེར་བ། ❷ དཔག་བསམ་ཤིང་། ❸ རྣམ་ཐོས་སྲས། ❹ བཅོམ་ལྡན་འདས་དཔལ་འཕོར་ལོ་བདེ་མཆོག་གི་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་འདོད་པ་འཇོ་བ་ཞེས་བྱ་བ། ཇི་ཙོང་ཁ་ཆེན་པོས་མཛད། ❺ མངོན་བརྗོད་འཆི་མེད་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་འདོད་འཇིའི་ཐ་མོ་ཞེས་བྱ་བ། རབ་འབྱོར་ཀླུ་བའི་མཛད།

འདོད་འཇིའི་ཐ་མོ། མངོན་བརྗོད་འཆི་མེད་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་འདོད་འཇིའི་ཐ་མོ་ཞེས་བྱ་བ། པཉྩ་ཀ་སུ་ལྷ་ཏི་ཙརྱཱའམ་རབ་འབྱོར་ཀླུ་བས་མཛད། འདི་བསྡུར་འཕྲོ་ཡིན་པར་བྱ་སྟོན་ཆོས་འབྱུང་ན་གསལ།

འདོད་པ། ❶ འདོད་ཆགས། རེ་བ། དགའ་བ། ❷ འདོད་བྱའམ། ཆགས་ཡུལ། འདོད་པ་ཞེས་པ་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གཉིས་ཀ་ལ་གོར་ཤུང་སྟེ། རྗེའི་རིམ་ལྟ་གསལ་སྒོན་ལས། དེ་ལྟ་སྟེར་འདོད་པ་ནི། འདིས་འདོད་པ་དང་། འདི་འདོད་པ་གཉིས་ལས། འདིར་ནི་ཕྱི་མ་སྐྱེ་འདོད་ཅིང་ཆགས་པར་བྱ་བས་ན་འདོད་པ་སྟེ། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་ལྔའོ། །ཞེས་གསུངས། གཞན་ཡང་དཔེར་ན་རིག་པ་ཞེས་པ་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གཉིས་ཀ་ལ་གོར་ཤུང་བ་དང་འདྲའོ། །❸ ཆགས་སྤྱོད་ཀྱི་མིང་། འདོད་པ་བསྟེན་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❹ ཁས་ལེན་པ། འདོད་མི་འདོད་ཅེས་པ་ལྟ་བུ། ❺ འདོད་ཁམས། འདོད་པ་དང་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་ཅེས་པ་ལྟ་བུ།

འདོད་པ་ལ་འདུན་པ། འདོད་པའི་འདོད་ཆགས།

འདོད་པའི་ཚུ་བོ། འདོད་པའི་ཉོན་མོངས།

འདོད་པའི་ཟག་པ། འདོད་པའི་ཉོན་མོངས།

འདོན་པའི་ལྷུང་བྱེད། འབའ་ཞིག་པ་དག་བཅུའི་དུག་པ་ནི། བསྟེན་པར་མ་རྫོགས་པ་དང་མཉམ་པོའམ་མཇུག་ཏུ་གསུང་རབ་ཀྱི་ཚེགས་འདོན་པར་བྱས་པའོ། །

འདོད་པའི་སྐྱུ་རྩལ་དུག་ཅུ་རྩ་བཞི། འོ་བྱེད་པ། འཁྱུད་པ། སོ་འདེབས་པ། སེན་མོ་འདེབས་པ། ཡང་དག་པར་བསྐྱོད་པ། སིད་ཀྱི་སྐྱ་སྐྱེག་པ། རྐྱེས་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པ། སྟེང་ན་འདུག་པ། དེ་བཅུད་པོ་རེ་རེ་ལའང་བཅུད་བཅུད་ཕྱེ་བས་དུག་ཅུ་རྩ་བཞིའོ། །ཞེས་གསུངས།

འདོད་ལྷ་རིགས་དྲུག རྒྱལ་ཆེན་རིགས་བཞི། སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ། འཐབ་བྱལ། (འཐབ་བྱལ་ལ་མཆེ་མའི་ལྷའང་ཅེར།) དགའ་ལྡན། འཕྱུལ་དགའ། གཞན་འཕྱུལ་དབང་བྱེད་དང་དྲུག་གོ།

འདོད་ལྷ་རིས་དྲུག འདོད་ལྷ་རིགས་དྲུག་དང་འདྲ།

འདྲིན་པ། (དཔྱད) དྲངས་པའི་དཔྱར་བ། ❶ འཐེན་པ། དཔེར་ན། སྡོན་ཤིང་ཏ་འདྲེན་པའི་གྱད་དུ་འཁྲུངས་པའི་ཚེ། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❷ འཁྲིད་པ། ཐར་པའི་ལམ་ལ་འདྲེན་པ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❸ སྐྱེད་པ། ངེས་པ་འདྲེན་པ། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❹ སྐྱོར་བ། འགོད་པ། དཔེར་ན། ལུང་འདྲེན་པ། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❺ བཟའ་བཏུང་སོགས་འབུལ། གསོལ་སྟེན་འདྲེན་པ། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❻ ཚགས་པའམ། འཕྲོག་པ། འདུ་འཛིས་ཡིད་འདྲེན་པ། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❼ བསྒང་བ། དཔེར་ན། མ་རྟེ་འདྲེན་པ། སྒངས་འདྲེན་པ། ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

འདྲིས་པའི་སྟོབས། ཐུ་མ་རྣམས་ལ་གོམས་པ་ཆེས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་འབད་མེད་དུ་ངང་གིས་འཇུག་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཞེས་ལ་ཟེར། སྟོབས་དྲུག་གི་ཐ་མའོ། །འདིས་མཉམ་པར་འཛོག་པའི་སེམས་འགྲུབ་པར་བྱེད།

རྟགས་པ། ❶ ཐོགས་པ། དཔེར་ན། ཐོགས་རྟགས། ཞེས་པ་དང་། ཀུན་ཤེས་གཅིག་རྟགས། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❷ ཟད་པའམ་མེད་པ། དཔེར་ན། ཐབས་ཟད་པ་ལ། ཐབས་རྟགས་ཞེས་པ་དང་། རྟོ་ཟད་པ་ལ། རྟོ་རྟགས་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །❸ སྐྱོད་ཚུལ་ངན་པ། དཔེར་ན། ལས་ཀ་ཐབས་རྟགས། ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

རྟུལ་ཕྲ་རབ། རྟུལ་ཕྲ་བའི་མཐར་ཐུག་པའམ་གཟུགས་ཀྱི་ཆུང་མཐའ་ལ་རྟུལ་ཕྲ་རབ་ཟེར། འདི་ལ་བྱེ་མངོས་རྟུལ་ཕྲན་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆ་མེད་དམ་རྟུལ་ཆ་མེད་ཀྱང་ཟེར།

རྟུལ་ཕྲན། རྟུལ་ཕྲ་རབ་བདུན་ལ་རྟུལ་ཕྲན་ཟེར།

རྟུལ་བྱལ། ❶ ནག་ནོག་གི་དྲི་མ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ། འགྲེལ་པ་བཞི་སྦྱགས་ན་གསལ། ❷ སྐྱོན་བྲལ། ❸ སངས་རྒྱས།

རྟུལ་མེད་པ། རྟུལ་བྲལ་དང་དོན་འདྲ།

རྟུལ་མཐུན་སྟོང་སྟོབས་གསུམ། ❶ (ཕྱི་རོལ་གྲངས་ཅན) རྟུལ་དང་སྦྱག་བསྡལ་དོན་གཅིག །དེ་ནི་གཡོ་བ་དང་འཇུག་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཡིན་ནོ། །མྱུན་པ་དང་བཏང་སྙོམས་དང་གཏི་མུག་རྣམས་དོན་གཅིག། དེ་ནི་ཕྱི་བ་དང་གཡོགས་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་ནོ། །སྟོང་སྟོབས་དང་བདེ་བ་དོན་གཅིག །དེ་ནི་ཡང་བ་དང་རབ་ཏུ་གསལ་བའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། རངས་དང་མགུ་དང་ཀུན་དགའ་དང་། །བདེ་ཞིང་ཞི་བའི་སེམས་ཉིད་དག །རེས་འགའ་ཡང་ནི་སྣང་གྱུར་བ། །དེ་དག་སྟོང་སྟོབས་ཡོན་ཏན་ནོ། །མི་དགའ་ཡོངས་སུ་གདུང་བ་དང་། །མྱ་ངན་འདོད་དང་མི་བཟད་དག །གང་དུ་སྣང་བའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི། །དེ་དག་རྟུལ་ནི་རྟགས་སུ་འདོད། །སྡུག་དང་དེ་བཞིན་གཉི་མུག་དང་། །བག་མེད་གཉིད་དང་ཐེམ་བ་དག །ཉན་འགའ་ཡང་ནི་སྣང་གྱུར་བ། །དེ་དག་མྱན་པའི་ཡོན་ཏན་འདོད། ཅེས་ལྷང་སྐྱའི་གྲུབ་མཐར་གཞི་བྱས་ཏེ་བཀོད་བའོ། མཁས་གྲུབ་ཀྱིག་ཆེན་རེགས་པའི་ཚུ་མཆོ་ལས། རྟུལ་མུན་སྟོང་སྟོབས་གསུམ་ནི་བདེ་དང་བཏང་སྙོམས་དང་སྦྱག་བསྡལ་གསུམ་མོ། །ཞེས་ཀྱང་སྨོང་། ❷ (སྟོབས) འདུས་པའི་བཤད་ཚུལ་ལྟ་མོ་བཞིས་ཞུས་ཀྱི་བཤད་པ་ལས། མུན་པ་ནི་སྐུ་དོ་རྗེའོ། །རྟུལ་ནི་གསུང་དོ་རྗེའོ། །སྟོང་སྟོབས་ནི་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཐུགས་སོ། །འོ་ན་རྟུལ་མུན་སྟོང་སྟོབས་གསུམ་རང་གང་ཡིན་སྟམ་ན། རྟུལ་ནི་རཀྟ་ཁམས་དམར་པོ་དང་། བྱང་སེམས་དཀར་པོ་ནི་མུན་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྟོང་སྟོབས་ནི་ཆོས་ཀུན་སྐྱེད་པ་སེམས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །❸ སྟོང་སྟོབས་ལུས། རྟུལ་ངག །མུན་པ་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནོ། །ཞེས་རྗེའི་གསུང་ཅིན་བྱིས་རྗོགས་རིམ་དཔྱིད་ཀྱི་ཐེག་ལེ་ལས་བཤད། ❶ སྟོང་སྟོབས་ཁུ་བ། རྟུལ་ཁྲག། མུན་པ་ཡིད་ཡིན་པར་རྗེའི་གསུང་ཅིན་བྱིས་རྗོགས་རིམ་དཔྱིད་ཀྱི་ཐེག་ལེ་ལས་བཤད།

རྟོག་རྗེ། ❶ མི་ཆོད་པ། ② མི་ཕྱེད་པ། ③ སྤ་བ། ④ བརྟན་པ། ⑤ མི་ཤིགས་པ། ⑥ གཞོམ་དུ་མེད་པ། ⑦ ཁོང་སྟོང་མིན་པ་རྣམས་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་སུ་གསུང་། ❷ བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སམ། བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས། ❸ བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་མཆོན་པའི་དཔེའི་རྟོག་རྗེ་སྟེ། ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་རྟོག་རྗེ། ❶ པོ་དབང་པོ། <རྟོག་ལ་དབྱེ་ན> རྟོག་རྗེ་རྩེ་གཅིག་པ། རྩེ་གཅིས་པ། རྩེ་གསུམ་པ། རྩེ་ལྔ་པ། རྩེ་དགུ་པ། སྣ་ཚོགས་རྟོག་རྗེ། ཆུན་གྱི་རྟོག་རྗེ་རྣམས་སུ་ཡོད། ཡང་རྟོག་རྗེ་ལ། ཁྱོ་བའི་རྟོག་རྗེ་དང་། ཞི་བའི་རྟོག་རྗེ་གཉིས་ཡོད་པར་གསུང་། རྟར་དྲིལ་གྱི་མཚོན་དོན་ལ་གཟིགས།

རྟོག་རྗེ་མཁའ་འགྲོ་མ། དཔལ་འཁོར་ལོ་སྡོམ་པའམ་བདེ་མཚོག་གི་ཡུམ་གྱི་མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས་ཤིག

རྟོག་རྗེ་ཅན། ཕུག་ན་རྟོ་རྗེའོ། ।

རོ་རྗེ་འཆང་། ① <བཤད་རྒྱུ་> རྒྱུད་ཀྱི་སྟོན་པ་སྟེ། སྟོན་པ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པས་གསང་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་གསྲང་སྐབས་ཀྱི་སྐའི་རྣམ་འགྱུར། སྐུ་མདོག་སྔོན་པོ། ཞལ་གཅིག། ཕྱག་གཉིས་པ། ཡུམ་དང་བཅས་པའི་ཡི་དམ་ཞིག ② <བཤད་རྒྱུ> མི་བསྐྱོད་པ་ལ་ཡང་རོ་རྗེ་འཛིན་པའམ། རོ་རྗེ་འཆང་ཟེར། [མི་བསྐྱོད་པ་ལ་རོ་རྗེ་འཆང་ཞེས་པ་ནི་སྒྲ་འཇུག་པའི་ཚུལ་མཚན་ཡོད་པ་ཙམ་མོ། །ཞེས་འགྲེལ་པ་བཞི་སྒྲགས་ན་གསལ།] སྐུ་མདོག་སྔོན་པོ། ཞལ་གསུམ་ཕྱག་དྲུག་པ། ཡུམ་བཅས་ཞིག། སྒྲ་བཤད་ནི། ཡེ་ཤེས་ལྟ་མཆོག་པའི་རོ་རྗེ་རྩེ་ལྟ་པ་ཕྱག་མཚན་དུ་འཛིན་པར་མཛད་པས་ན་རོ་རྗེ་འཆང་སྟེ། དྲང་དོན་གྱི་བཤད་པའོ། །བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་ཟབ་གཏེར་ཡེ་ཤེས་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་འཛིན་པར་མཛད་པས་རོ་རྗེ་འཆང་སྟེ། དེས་པའི་དོན་ནོ། །འགྲེལ་པ་བཞི་སྒྲགས་ལ་གཞི་བྱས།

རོ་རྗེ་འཆང་ཕ་བོང་ཁ་པ། ཕ་བོང་ཁ་པ་དང་དོན་འདྲ། ཕ་བོང་ཁ་པ་ལ་གཟིགས།

རོ་རྗེ་སྙིང་པོ་རྒྱན་གྱི་རྒྱུད། དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་རྒྱུད། ལྷ་ཡི་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་འགྱུར།

རོ་རྗེ་ཏ་སྐད། སྒྲ་སྐད་དྲག་པོ།

རོ་རྗེ་དང་དྲིལ་བུའི་མཚོན་དོན། རྡོར་དྲིལ་གྱི་མཚོན་དོན་ལ་གཟིགས།

རོ་རྗེ་གདན། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་མངོན་པར་རྫོགས་པ་སངས་རྒྱས་པའི་ཡུལ། སྒྲ་བཤད་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཐམས་ཅད་བཞུགས་ནས་རོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྐྱེད་པར་བྱེད་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ།

རོ་རྗེ་གདེངས་པ། ❶ རོ་རྗེ་འཕྱར་བ། ❷ རྡེ་མོ་ཁ་ཕྱེ་བའི་རོ་རྗེ་ལ་ཟེར། རོ་རྗེ་གདེངས་པ། དབུ་པོའི་རོ་རྗེ། ཁྲོ་བོའི་རོ་རྗེ་རྣམས་དོན་གཅིག

རོ་རྗེ་བདག་མེད་མ། ❶ དཔལ་དགྱེས་པ་རོ་རྗེའམ་ཀྱི་རོ་རྗེ་ཕྱི་ཡུམ།

རོ་རྗེ་རྣམ་པར་སྣང་མཛད་མ། བདེ་མཆོག་གི་ཡུམ་གྱི་མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས་ཤིག

རོ་རྗེ་སྲུན། རོ་རྗེ་སློབ་དཔོན་གཅིག་ལས་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་དབང་བསྐུར་བ་ཐོབ་པའི་ཆོས་གྲྭགས། སྲུན་ཞེས་པ་ནི། ཏ་མ་གཅིག་གི་གསྲང་ལས་སྐྱེས་པས། སྐྱེ་གནས་གཅིག་པས་སྲུན་ཞེས་བྱའོ། །རྗེའི་གསང་སྔགས་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་རྣམ་བཤད་དང་རྗེས་གྲུབ་ཀྱི་སྙིམ་ལ་གཞི་བྱས་ཏེ་བཀོད།

རོ་རྗེ་སྲུན་གྲྭགས། རོ་རྗེ་སྲུན་དང་འདྲ།

རོ་རྗེ་ཕག་མོ། ❶ དཔལ་འཁོར་ལོ་སྡོམ་པའམ་བདེ་མཆོག་གི་ཡུམ། དེ་ལ་རོ་རྗེ་མཁའ་འགྲོ་མ། རོ་རྗེ་རྣམ་པར་སྣང་མཛད་མ་ཞེས་ཀྱང་བྱ། ❷ [བཀའ་བརྒྱད] ཀྱེ་རྡོར་གྱི་ཡུམ། རོ་རྗེ་ཕག་མོའི་མཚན་དོན་བཙུ་ཕྲུ་དུ་ཉི་སྙི།

གྱུབ་ཆེན་ནག་པོ་པས། ལྷ་གཤིན་སྐྲ་ནི་ངག་ལས་འདས། །རྟ་ནི་དྲི་མ་རྣམ་པར་སྤང་ས། །ཉི་ནི་རྒྱུ་ནི་རྣམ་འཇིག་པ། །ཕག་མོའི་སྐར་ནི་རབ་ཏུ་འཇུག །དེ་ཡང་ལྷ་གཤིན་དོན་ནི་སྔར་དང་འདྲ་ལ། རྟ་ཉི་ཏ་དྲི་མ་དང་བྲལ་བ། ཉི་ཏ་རྒྱའི་ངེས་ཚིག་དང་ལྡན་པའོ། །ཞེས་ཀྱི་རོར་ཕྱི་འགྲེལ་པར་གསུངས་ས།

རོ་རྗེ་པོ་ཉ་མོ་དྲུག་ཅུ་རྩ་བཞི། གཙུག་ཏོར་གདུགས་དཀར་ལས། རོ་རྗེ་པོ་ཉ་མོ་དྲུག་ཅུ་རྩ་བཞེས་ཀྱང་རྟག་པར་ཡོངས་སུ་སྐྱོང་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པའི་རོ་རྗེ་པོ་ཉ་མོ་དྲུག་ཅུ་རྩ་བཞི་ནི། ཕྱོགས་སྐྱོང་གི་འཁོར་ན་དབུ་གུ་དྲུག་ཅུ་རྩ་བཞི་ལ་དབང་བའི་མོ་མོ་དྲུག་ཅུ་རྩ་བཞི་ཡོད་པ་དེ་ལ་ཟེར། ཞེས་མཁས་པ་འགའ་གསུང་།

རོ་རྗེ་ཕྲེང་བ། ❶ དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་བཤད་རྒྱུད། བཤད་རྒྱུད་རོ་རྗེ་ཕྲེང་བ་དང་དོན་འདྲ། ལྷ་བྱ་མ་ཡི་ཤེས་འོད་ཀྱི་འགྱུར། ❷ རོ་རྗེ་མང་པོ་གྲལ་བསྒྲིགས་ནས་ཡོད་པ།

རོ་རྗེ་དབྱིངས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་མ། ❶ རོ་རྗེ་འཆང་གི་ཡུམ་སྟེ། ཤེས་རབ་མ་དང་དོན་གཅིག Vajradhatvishvari ❷ ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་ཡུམ། ❸ ཞི་ཁྲམས་ཅན་ལ་རོ་རྗེ་དབྱིངས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་མའོ། །

རོ་རྗེ་རྩེ་ལྔ་པ། ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་རོ་རྗེ་ལ་ཟེར། དེ་ལ་ཕྱོགས་རེར་རྩ་ལྔ་ལྔ་སྟེ། བཅུ་ཡོད་ཀྱང་རྩེ་ལྔ་པ་ཞེས་པ་ནི། ལྔ་ཚན་དུ་འདུ་བས་གཅིག་ཏུ་བཀྲངས་སོ། །དཔེར་ན་ཤིང་ལོ་མ་བདུན་པ་བཞིན་ནོ། །རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་སྒོགས་རིམ་ཆེན་མོ་དང་། མཁས་གྲུབ་རིན་པོ་ཆེའི་རྣལ་འབྱོར་རོལ་པའི་དཀའ་སྡོམ་སོགས་མཁས་པ་མང་པོའི་གཞུང་དུ་རོ་རྗེ་ལྔ་པ་དང་རྩེ་དགུ་པ་གཅིས་ཆོག་གིས་བརྗོད་ཚུལ་ཙམ་ལས། དོན་གཅིག་ཡིན་པར་གསུངས་ཀྱང་། པཊ་ཊོ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་དང་ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་ {འཇིགས་ཉེད་བསྒྲེད་རིམ} སོགས་མཁས་པ་གཞན་དག་གིས་རྩེ་རྗེ་རྩེ་ལྔ་པ་ལས་གཞན་པའི་རྩེ་དགུ་པ་ཡོད་པར་གསུང་།

ཏོ་རྒན་དྲིལ་གྱི་མཆོན་དོན་ལ་གཅིག་ས།

རོ་རྗེ་རྩེ་དགུ་པ། ❶ {རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ} ཕྱོགས་གཅིས་ཀྱི་ཤུ་བརྒྱད་དང་དབུས་ཤུ་སྟེ་དགུ་དང་ལྡན་པའི་རོ་རྗེ་ལ་ཟེར་ཏེ། རྗེའི་སྐུགས་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། རོ་རྗེ་ཆེན་པོ་རྩེ་དགུ་པ། ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི། རྩེ་ལྔ་པ་ཡིན་ཡང་སྟེང་འོག་གི་རྩེ་བརྒྱད་དང་དབུས་མ་དང་བཅས་པས་རྩེ་དགུ་པའོ་ཞེས་བཤད་དོ། །ཞེས་གསུངས། ཆོག་གིས་བརྗོད་ཚུལ་ཙམ་ལས་རོ་རྗེ་རྩེ་ལྔ་པ་དང་དོན་གཅིག་པར་བཞེད། ❷ {མཁས་པ་འགའ་ཞེག} ཕྱོགས་གཅིག་ལ་དབུས་ཤུ་དང་བཅས་ཏེ་རྩེ་མོ་དགུ་དང་ལྡན་པའི་རོ་རྗེ་ལ་བཞེད། ཕྱོགས་གཅིས་ཀ་བསྡོམས་ན་བཅོ་བརྒྱད་ཡོད་ཀྱང་། རྩེ་དགུ་པ་ཞེས་པ་ནི་དགུ་ཚན་དུ་འདུ་བས་དགུ་པ་ཞེས་བཏགས་ཏེ། ཤིང་ལོ་མ་བདུན་པ་བཞིན་ནོ། །རོ་རྗེ་དྲིལ་གྱི་མཆོན་དོན་ལ་གཅིག་ས།

རོ་རྗེ་བརྒྱས་པ། རོ་རྗེ་ནི་མི་ཕྱེད་པའི་དོན་ཡིན་པས། ཡི་གེ་གསུམ་གྱི་གདངས་དང་ལྡུང་གི་གདངས་གཉིས་དབྱེར་མེད་དུ་སྦྱར་ནས་ཟླ་བས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ།

རོ་རྗེ་སེམས་དཔའ། ཕྱག་གཡས་རྡོ་རྗེ་སྟེང་གར་གསོར་ཤིང་། གཡོན་པའི་དྲིལ་བུ་དཀྱུ་ལ་བརྟེན་པ། ཞབས་གཉིས་སྐྱིལ་མོ་ཀྲུང་གིས་བཞུགས་པ། སྐུ་མདོག་དཀར་གསལ་ཟླ་བའི་མདོག་ཅན། སྤྱི་གསྲིབ་སྤྲོང་བ་ལ་སོ་ཕྱོད་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བའི་ཡི་དམ་ཞེག །དེ་ལ་ལྷ་ཡབ་ཀྱང་དང་། ཡུམ་བཅས་གཉིས་ཡོད། སྐུ་བཞད་ནི། བདེ་སྟོང་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དཔལ་དང་ལྡན་པའི་ཟུང་འཇུག་ནི་ངེས་དོན་གྱི་རོ་རྗེ་དང་། དེ་ཉིད་གཟུགས་སྐུའི་རྣམ་པར་ཤར་བས་ན་སེམས་དཔའོ། །

རོ་རྗེ་སེམས་དཔའི་ཏིང་ངེ་འཛིན། ཐབས་ཤེས་དབྱེར་མེད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར། དེ་ལ་སྤྲུལ་ཀྱི་སྐབས། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཞེས་ཀྱང་བྱའོ། །རྗེའི་སྤྲུལ་རིམ་ཆེན་མོ་སོགས་ལ་གཞི་བྱས།

རོ་རྗེ་སེམས་དཔའི་དྲིལ་བུ། བ་ལང་ཁའམ་ཆུ་སྲིན་གྱི་ཁའི་མུ་ཏིག་ཕྲེང་བ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་རོ་རྗེ་ཕྲེང་བས་བསྐོར་བའི་དྲིལ་བུ། རོར་དྲིལ་གྱི་མཚོན་དོན་ལ་གཅེས།

རོ་རྗེ་སེམས་དཔའི་རོ་རྗེ། རོ་རྗེ་དམར་པོ་རྩེ་ལྔ་པ་ལ་རེར། རྗེའི་རོ་རྗེ་འཆང་གི་གོ་འཕང་བརྟེས་པར་བྱེད་པའི་ལམ་ལ་སློབ་ཚུལ་ན་གསལ། རོར་དྲིལ་གྱི་མཚོན་དོན་ལ་གཅེས།

རོ་རྗེ་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར། རོ་རྗེ་སེམས་དཔའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་དོན་འདྲ། རོ་རྗེ་སེམས་དཔའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་གཅེས།

རོ་རྗེ་གསུམ། རྒྱལ་བའི་སྐུ་གསུང་ཐུགས་གསུམ། སྐུ་རོ་རྗེ། གསུང་རོ་རྗེ། ཐུགས་རོ་རྗེ་དང་གསུམ། སྤྲུ་བཞད་ནི། དབྱེར་མི་ཕྱེད་པའི་དོན་གྱིས་ན་རོ་རྗེ་སྟེ། རྒྱང་འཇུག་པའི་སྐུ་དང་ཐུགས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེ་ཕྱེད་པའི་དོན་ནོ།།

རོ་རྗེའི་སྐུ། ① (དཁིལ་ལུགས) ཟག་མེད་ཀྱི་ཏ་ལུང་འོད་ཟེར་ལྔ་པས་ཉེར་ལེན་བྱས་ཏེ་ཤིན་ཏུ་པུ་བའི་ཏ་ལུང་སེམས་ཙམ་ལས་གྲུབ་པའི་དག་པའི་སྒྲུ་ལུས་ལ་ཟེར། དངུལ་ཆུ་ཆོམ་ཐ་དྲའི་གསུང་ལྟར་བགོད། ② (བཀའ་བཀྱད) ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ལུས་ཉིད་དྲངས་མའི་ཁམས་སུ་རིམ་པར་སྦྱངས་པ་ལས་ཟག་མེད་ཀྱི་སྐུ་བྱང་བ་ཉིད་ལ་རོ་རྗེའི་སྐུ་ཞེས་བྱ། ཡང་ན། ཏྟུང་སེམས་ཙམ་ལས་གྲུབ་པའི་ལྷ་སྐུ་ལ་ཟེར།

རོ་རྗེའི་ཐེག་པ། ཐུགས་ཀྱི་ཐེག་པ། སྤྲུ་བཞད་ནི། ཐབས་ཤེས་དབྱེར་མི་ཕྱེད་པའི་ལྷ་ཡི་རྣལ་འབྱོར་ལ་རོ་རྗེ་ཞེས་བྱ་ལ། དེའི་སྤྲོབས་ཀྱིས་རོ་རྗེ་གསུམ་མངོན་དུ་བྱེད་པས་རོ་རྗེའི་ཐེག་པ་ཞེས་བྱའོ། །

དོ་རྗེའི་གཏམ་བདུན། རྒྱུད་ཐུབ་མ་ལས་གསུངས་པའི་དོ་རྗེའི་གཏམ་སམ་རྟོགས་དཀའ་བའི་གཏམ་བདུན་ནི། ། སངས་རྒྱས། ། ཆོས། ། དགེ་འདུན། ། ཁམས། ། བྱང་ཆུབ། ། ཡོན་ཏན། ། འཕྲིན་ལས་དང་བདུན་ནོ། ། དེ་དག་རེ་རེ་ལ་དོན་དམ་དང་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཆ་གཉིས་རེ་ཡོད་དེ། ། དོན་དམ་པའི་སངས་རྒྱས། {གཞན་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་སུ} ཀུན་རྫོབ་པའི་སངས་རྒྱས། {གཞན་རྒྱུད་ཀྱི་གཟུགས་སུ} ། དོན་དམ་པའི་ཆོས། {འགོག་ལམ} ཀུན་རྫོབ་པའི་ཆོས། {དེ་བཞིན་བྱར་ཅུང་པའི་གསུང་རབ} ། དོན་དམ་པའི་དགེ་འདུན། {རིག་གྲོལ་ཤེ་ཡོན་ཏན} ཀུན་རྫོབ་པའི་དགེ་འདུན། {འཕགས་པའི་གང་ཟག} ། དོན་དམ་པའི་ཁམས། {རང་བཞིན་གནས་རིགས} ཀུན་རྫོབ་པའི་ཁམས། {འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཆོས་རྣྀ་རྒྱུ་གི་ནུས་པ} ། དོན་དམ་པའི་བྱང་ཆུབ། {རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་སུ} ཀུན་རྫོབ་པའི་བྱང་ཆུབ། {རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཟུགས་སུ} ། ཡོན་ཏན་དོན་དམ། {སྟོབས་བཅུགས་བྱལ་བའི་ཡོན་ཏན་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས།} ཀུན་རྫོབ་པའི་ཡོན་ཏན། {རྣམ་སྨིན་གྱི་ཡོན་ཏན་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས།} ། འཕྲིན་ལས་དོན་དམ། {བྱ་གྲུབ་ཡེ་ཤེས་} ཀུན་རྫོབ་པའི་འཕྲིན་ལས། {དེ་བཞིན་བྱར་བྱེད་པའི་གསུང་རབ} སྒྲ་བཤད་ནི། གོང་དུ་བཤད་པའི་དོན་རྣམ་པ་བདུན་ནི། རྟོགས་དཀའ་བའི་ཕྱིར་དོ་རྗེ་དང་། ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་གཏམ་ཏེ། རྟོགས་དཀའ་བའི་གཏམ་བདུན་ཞེས་པའོ། །

དོ་རྗེའི་རྣལ་འབྱོར། བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ལ་ཟེར། བཀའ་བརྒྱུད་པའི་གཞུང་དུ་འདི་ལ་སྟོང་ཉིད་སྙིང་རྗེ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ཞེས་ཀྱང་བྱ།

དོ་རྗེའི་དཔྱལ་བ། ❶ མདོ་ནས་བཤད་པའི་དཔྱལ་བ་མན་ཆད་མེད་དང་། སྡུགས་ཀྱི་དོ་རྗེའི་དཔྱལ་བ་དོན་གཅིག་ཡིན་ལ། འོན་ཀྱང་གསང་སྔགས་ཐབས་མི་ཤེས་པའི་གནས་མཆོག་པའི་ཕྱིར་ཐམས་ཅད་དོ་རྗེའི་ཐ་སྙད་ཀྱིས་འཆད་པས་དཔྱལ་བ་ལ་འབང་དོ་རྗེའི་དཔྱལ་བ་ཞེས་བཏགས་པའོ། །ཞེས་པའི་འཆད་ཚུལ་ཞེག་དང་། ❷ ཡང་དུས་འཁོར་ལས་ནི་ས་དགྱིལ་གྱི་སྟོད་དུ་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་གནས་ཤིང་། སྨད་དུ་སངའི་དཔྱལ་བ་གནས་ལ། དེའི་འོག་ཏུ་ཆུ་མེ་རླུང་གསུམ་གྱི་དགྱིལ་འཁོར་ལ་རང་རང་གི་དཔྱལ་བ་གཉིས་ཤིང་། དོ་རྗེའི་གཞི་ལ་དོ་རྗེའི་ཁམ་རྩེའི་དཔྱལ་བ་གནས་པར་བཤད་དོ། །སྒྲ་བཤད་ནི། དོ་རྗེའི་གཞིར་གནས་ཤིང་། དོ་རྗེའི་ཁམ་རྩེ་ཕྱ་མོའི་ཚོགས་ཀྱིས་ལུས་འབིག་པའི་སྐུ་བསྟལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དོ་རྗེའི་དཔྱལ་བ་ཞེས་བྱ་ཞིང་འཇིག་རྟེན་ཆགས་པ་ནས་མ་ཞིག་གི་བར་གནས་པས་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཉེ་བར་སྐྱེད་པའི་ཚེ་ཚད་དུ་བཤད་དོ། །

དོ་རྗེའི་བཙུན་མོ། ❶ སྤྱན་མ་ལ་སོགས་པའི་ལྷ་མོ་རྣམས་ལ་གསང་སྔགས་ཀྱི་སྐད་དུ་དོ་རྗེའི་བཙུན་མོ་ཟེར། ❷ གསང་སྔགས་ཀྱི་སྒོང་པ་ཉིད་ཀྱི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཤིག ❸ སྒོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ། རྗེའི་གསྲུང་བཞད་རྒྱུད་དོ་རྗེ་ཕྲེང་བའི་ཟེན་བྱེད་ལས། དོ་རྗེའི་བཙུན་མོ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །❹ རྣལ་འབྱོར་མའི་མཚན་ཉི་རྣམ་གྲངས་ཤིག

དོ་རྗེའི་བརྒྱས་པ། དོ་རྗེ་བརྒྱས་པ་དང་དོན་འདྲ། དོ་རྗེ་བརྒྱས་པ་ལ་གཟིགས།

དོ་རྗེའི་རིགས། བྱ་རྒྱུད་རིགས་དྲུག་གི་ནང་གསེས། མཚན་གཞི། དོ་རྗེའི་རིགས་ཀྱི་གོང་བོ་ཕུག་རྩོར་ལྟ་བུ།

དོ་རྗེའི་ལུས། ❶ དྲང་མའི་མི་ཤིགས་པའི་ཐིག་ལེ། དེ་ལ་དོ་རྗེ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། དོ་རྗེ་ཞེས་པ་མི་ཕྱེད་པའམ་སོ་སོར་འབྱེད་དུ་མེད་པ་དང་། བརྟན་པ་སོགས་ལ་འཇུག་པས། དྲང་མའི་མི་ཤིགས་པའི་ཐིག་ལེ་ནི་ལས་དབང་གིས་འཆི་དུས་མ་གཏོགས་སུས་ཀྱང་བཤིག་ཏུའམ་སོ་སོར་འབྱེད་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །❷ རང་ཡི་དམ་གྱི་ལྷར་བསྒོམས་པའི་ལྷ་སྐུ། སྤྲ་བཤད་ནི། དོ་རྗེ་ནི་མི་ཕྱེད་པའི་དོན་ཡིན་པས། བདེ་བ་དང་སྟོང་པ་མི་ཕྱེད་པའམ་དབྱེར་མེད་པའི་རང་བཞིན་གྱི་ལུས་ཡིན་པས་དེ་སྐད་བརྗོད། ❸ ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བའི་ཟ། ཟླུང་། ཐིག་ལེ་གསུམ། ❶ ཕུང་ཁམས་སོ་དྲུག་གི་ཚོགས་པ་ལ་དོ་རྗེའི་ལུས་ཟེར། ཕུང་ཁམས་སོ་དྲུག་ནི། ཕུང་པོ་དྲུག ཁམས་དྲུག དབང་པོ་དྲུག ཡུལ་དྲུག ཁ་དང་ལག་པ་སོགས་ལས་ཀྱི་དབང་པོ་དྲུག སྤྲ་བ་དང་ལེན་པ་དང་འགྲོ་བ་སོགས་ལས་ཀྱི་དབང་པོའི་བྱ་བ་དྲུག་སྟེ་སོ་དྲུག་གོ།

དོ་རྫས་གཏུག་པ། གནད་དུ་འཁྲིལ་བར་བྱེད་པ། གནད་འགག་ཐོག་འཁྲིལ་བར་བྱེད་པ། ནན་ཏན་བྱེད་པ། སྤྲ་བཤད་ནི། རྫས་ཀང་གཅོག་པའི་ཚེ་དོ་དང་རྫས་པ་གཏུག་དགོས་པ་ལྟར་གནད་དུ་འཁྲིལ་བར་བྱེད་དགོས་པའི་དོན་ནོ། །

དོ་རྫས་ཐུག་པ། གནད་དུ་ཁྲིལ་བ། པཊ་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ཞལ་སྔ་ནས་སྐྱེས་རབས་ཀྱི་ཆོས་ཐུན་ཡང་དོ་རྫས་ཐུག་པ་ཞེའི་ཏུ་རྒྱུས་པར་བཤད། ཅེས་གསྲུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཇེ་བློ་མའི་ཇེ་བཙུན་རེད་མདའ་བའི་གསྲུང་ལན་ལས་ཀྱང་། འདི་ན་དོ་རྫས་ཐུག་པ་ཡོད་པའི་གདམས་ངག་དུ་ལྟ་གཅིག་ཀྱང་མི་གདའ། ཞེས་གསྲུངས་པ་ལྟར་རོ། །

དོ་ལེབ་བཟང་པོ། དྲི་བཟང་པོའི་ཤ་ཟས་འཐག་སའི་དོ་ལེབ།

དོན་སྒྲིང་པོ། ❶ ཀུ་མཆོ་ནས་ཐོན་པའི་དོ་རྒྱུ་པོ་ཞེག་ཡོད་པར་གྲགས། དངུལ་ཆུ་ཆོམ་སྐ་དྲ་གསྲུང་། ❷ མཁའ། བོད་ཀུ་ཆེག་མཛོད་ཆེན་མོར་གསལ།

དོ་ཞི་ཡོལ། དོ་ལས་བསྒྲུབས་པའི་ཟས་ཟ་བའི་སྡོད།

དོ་ར་དྲིལ་གྱི་མཚོན་དོན། དོ་རྗེས་ཐབས་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས། དྲིལ་བུས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་མཚོན། ཆུས་པར་བཤད་ན། དོ་ར་དྲིལ་གྱིས་བསྒྲིད་རྗེགས་ཀྱི་ལམ་ཡོངས་རྫོགས་མཚོན། ❶ བསྒྲིད་རིམ་གྱི་ལྷ་ཡི་དཀྱིལ་འཁོར་མཚོན་ཚུལ་ལ། <ཐོག་མར་དོ་རྗེའི་མཚོན་དོན་ནི> དོ་རྗེས་དོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་དང་། དྲིལ་བུས་དོ་རྗེ་དབྱིངས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་མ་མཚོན། ཞེས་ཏུ་བཤད་ན། དོ་རྗེ་ལྷེ་བས་དོ་རྗེ་སེམས་དཔའ། སྟེང་ཏུ་ལྷས་རྣམ་སྣང་སོགས་ལྷ་སྟེ། དབུས་ཏུས་རྣམ་སྣང་། ཤར་ཏུས་མི་བསྐྱོད་པ། ལྷོ་ཏུས་རིན་འབྱུང་། ནུབ་ཏུས་འོད་དཔག་མེད། བྱང་ཏུས་དོན་གྲུབ་བཅས་མཚོན། [རྗེགས་རིམ་གྱི་མཚོན་ཚུལ་དང་སྦྱར་ན། དོ་རྗེའི་རྩེ་མོ་ལྷས་ཡི་ཤེས་ལྷ་ཡང་མཚོན་པར་གསུངས་ཏེ། རྗེའི་འཕྲིལ་པ་བཞི་སྦྲགས་ལས། ཡི་ཤེས་ལྷ་མཚོན་པའི་དོ་རྗེ་རྩེ་ལྷ་པ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།] སྟེང་གི་པད་འདབ་བཅུད་ཀྱིས་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བཅུད་ཀྱི་ངང་བཞིན་བྱམས་པ་སོགས་སེམས་དཔའ་བཅུད། འོག་ཏུ་ལྷས་མཁའ་འགྲོ་སྟེ་ལྷ། འོག་གི་པད་འདབ་བཅུད་ཀྱིས་སྒོ་མ་བཞི། སྐུལ་བྱེད་མ་སོགས་བཞི་སྟེ་བཅུད་མཚོན། <དོ་རྗེ་ལ་དབྱེ་ན> དོ་རྗེ་རྩེ་གཅིག་པ། རྩེ་གཉིས་པ། རྩེ་གསུམ་པ། རྩེ་ལྔ་པ། རྩེ་དགུ་པ། སྣ་ཚོགས་དོ་རྗེ། ཆུན་གྱི་དོ་རྗེ་རྣམས་སུ་ཡོད། [ཆུན་གྱི་དོ་རྗེ་ནི། ཆུན་གྱིས་ཅི་མཛེས་སུ་བྱས་པའི་དོ་རྗེ་ལ་ཟེར།] ཡང་དོ་རྗེ་ལ། ཁྲོ་བོའི་དོ་རྗེ་དང་། [ཁྲོ་བོའི་དོ་རྗེ་ནི། དོ་རྗེ་ནག་པོ་རྡུ་རྩེ་རྣམས་སོ་སོར་གདིང་བའི་དོ་རྗེ་ལ་ཟེར།] ཞི་བའི་དོ་རྗེ་གཉིས་ཡོད་པར་གསུང་། [ཞི་བའི་དོ་རྗེ་ནི། ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་དོ་རྗེ་ལ་ཟེར།] <དྲིལ་བུའི་མཚོན་དོན་ནི> དྲིལ་བུའི་སྟེང་གི་རྡུལ་ཞི་མཚོན་དོན་ནི་དོ་རྗེ་དང་འབྲལ་ན། དྲིལ་བུའི་ཞལ་གྱིས་བཏེ་སྐད་ཅིག་ཀྱང་ཐོས་ཏེ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་ཀྱི་ངང་ཁོ་ནར་ཤར་བ་ཙམ་ལས་ཐ་དད་པ་མེད་པ་ལྟ་བུའོ། དེའི་ཚེ་སྐད་ཅིག་ཀྱང་ཐོས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཚེ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངང་ཁོ་ནར་ཤར་བ་ཙམ་ལས་ཐ་དད་པ་མེད་པ་ལྟ་བུའོ། [དེ་ཙམ་ཞིག་ཏུ་ཐོས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཚེ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངང་ཁོ་ནར་ཤར་བ་ཙམ་ལས་ཐ་དད་པ་མེད་པ་ལྟ་བུའོ།] དེའི་ཚེ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངང་ཁོ་ནར་ཤར་བ་ཙམ་ལས་ཐ་དད་པ་མེད་པ་ལྟ་བུ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། ཐོས་པ

ཀའི་འགྲེལ་པ་ཡིན་ཞིང་སློབ་དཔོན་འཇིགས་མེད་འབྱུང་གནས་སྦས་པས་མཛད་ཅེས་བྱ་སྟོན་ཚོས་འབྱུང་ན་གསལ།) ས་བོན་བཏུད་པོ་རྣམས་གཡས་སྐོར་དང་། ཤེས་རབ་མའི་གདོང་སྟེ་དེའུ་བྱའི་ཞལ་དང་། ལྟོ། དེའི་འོག་གི་འཁོར་ལོ་རྣམས་ཐད་ཀར་འགེལ་བ་དགོས། (རྒྱ་མཚན་ནི་དེ་དག་ཡབ་ཡུམ་དུ་གོ་བའི་ཚེད་དུ་ཡིན་ནོ།) <སོ་བྱ་ཏའི་ལྷགས་ནི> (སོ་བྱ་ཏ་ནི། ཀྱེ་རྡོར་ཕྱི་རྒྱུད་དང་། གཞན་ཡང་རྒྱུད་མང་པོའི་བཤད་རྒྱུད་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་པས། ཀུན་མཁྱེན་བྱ་སྟོན་གསུང་། བདེ་དགྲེས་གཉིས་ཀའི་ཐུན་མོང་བའི་བཤད་རྒྱུད་ཡིན་པས། ཡང་སྐྱང་དབང་བླ་བཟང་ཆོས་ལྡན་གསུང་།) ས་བོན་བཏུད་རིམ་བཞིན་གཡོན་སྐོར་དང་། ཤེས་རབ་མ་ཡི་གདོང་པ་དང་། དཀྱིལ་འཁོར་ལོ་གསུམ་ཐད་ཀར་འགེལ་བ་དགོས། པད་འདབ་བཏུད་ཀྱི་འོག་ཏུ་རྡོར་ཕྲེང་། དེའི་འོག་ཏུ་ཚུ་སྟིན་གྱི་ཁ་ནས་ཐོན་པའི་དྲྭ་བའི་ཁྲུག་པའོ། །དྲྭ་བའི་ཁྲུག་པ་དང་པད་འདབ་གཉིས་ཐད་ཀར་བབས་པ་བྱ་དགོས་པར་གསུངས། བར་དུ་དྲྭ་བ་ཕྱེད་པས་བཏུན་པ། དྲ་ཁྲག་བཏུད་ལ་གཤེགས་པ་བཞི་དང་། (གཤེགས་པ་བཞི་ནི། རྣམ་སྣང་། རིན་འབྱུང་། འོད་དཔག་མེད། དོན་གྲུབ་དང་བཞིའོ། །དེ་དག་གི་མཚན་མ་བཞི་ནི། རིམ་པ་བཞིན་འཁོར་ལོ། རིན་པོ་ཆེ། པདྨ། རལ་གྲི་དང་བཞིའོ།) གཤེགས་མ་བཞི་ཡི་ཕྱག་མཚན་བགོད། (གཤེགས་མ་བཞི་ནི། སྤྱན་མ། མ་མྱ་ཀི། གོས་དཀར་མོ། སྒྲོལ་མ་དང་བཞིའོ། །དེ་དག་གི་མཚན་མ་བཞི་ནི། སྤྱན། ངོ་རྒྱ། ཕྱ་ཆོགས་ངོ་རྒྱ་དང་བཞིའོ།) དྲིལ་བུའི་ནང་ཆོས་འབྱུང་གཅིག་ཏིས་ན་ལེགས་ཤིང་། ཆོས་འབྱུང་སྒོལ་མ་འབྱི་བ་དང་ཙོ་ཙེ་རྡོ་རྗེ་ཆད་ལྡན་ཀྱི་གཞུང་གང་ནས་ཀྱང་མ་བཤད་པར་གསུངས། <དྲིལ་བུ་དབྱེན> སྒྲིར་དྲིལ་བུ་ལ་ཕྱི་དྲིལ་དང་ནང་དྲིལ་གཉིས་ཀྱི་ཐ་སྙད་སྔ་བཤས་པ་རྣམས་མཛད་ལ། ཕྱི་དྲིལ་ནང་དྲིལ་ཞེས་པ་ནི། ཙོ་གཉིས་ཀྱི་ཐུགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཡིན་ཏེ། དྲིལ་བུ་ལ་ཕྱི་དྲིལ་དང་། དུས་འཁོར། སྒོམ་འབྱུང་། སོ་བྱ་ཏ་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི། ཆེ་ལྟ་དང་ཆེ་དགུ་གང་ཡིན་ཀྱང་རྣ་རྣམས་ཆུ་སྟིན་གྱི་ཁ་ནས་ཐོན་པ་མ་ཡིན་པར་པན་ལ་གནས་པ་དང་། མཐར་རྣའི་ཆེ་རྣམས་དབུས་རྣ་དང་ངོས་ལ་མ་ཐུག་པར་དབུས་རྣའི་མཐར་པན་འཁོར་ལོ་ལ་སོགས་པའི་མཆོག་བྱེད་ཀྱིས་བསྐོར་བ་ལ་རྟགས་ཅིང་། རྣ་རྣམས་པ་དེ་རའི་ཚེར་མ་ལྟར་རྩོ་ཞིང་རྩ་དང་ལྡན་པ་མིན་པར་ཟླུམ་པོར་གནས་པ་དང་། དྲིལ་བུའི་ཚངས་མགོའི་འོག་ཏུ་བུམ་པའི་དོད་དུ་བུག་པ་ཡོད་པ་དང་། ཥ་མར་གྱགས་པའི་སྟེང་གི་པད་འདབ་ཀྱི་ཤར་དུ་སྤུན་མའི་སྐབས་མཐའ་ཡོད་པ་རྣམས་ཕྱི་དྲིལ་ཡིན་ལ། དེ་ལས་བཟློག་ཅིང་སྒྲོལ་མའི་སྐབས་མཐའ་ཡོད་པ་ནི་ནང་དྲིལ་ཡིན་པར། སྐྱ་ཚང་ལོ་ཙྪ་བས་གསུངས་པར་བཤད། ཡང་ན་ངོ་རྒྱ་སེམས་དཔའི་དྲིལ་བུ། (བ་ལང་ཁའམ་ཆུ་སྟིན་གྱི་ཁའི་མུ་ཏིག་ཕྲེང་བ་གཅིག་ཀྱི་བར་དུ་ངོ་རྒྱ་ཕྲེང་བས་བསྐོར་བའི་དྲིལ་བུ་ལ་ཟེར།) དཔའ་བོའི་དྲིལ་བུ། (དྲ་བ་དྲ་ཕྱེད་ཀྱི་ཆུན་མེད་པའི་དྲིལ་བུ་ལ་ཟེར།) དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དྲིལ་བུ་རྣམས་སུ་ཡོད། (ཆུ་སྟིན་གྱི་ཁའི་མུ་ཏིག་ཕྲེང་བ་གཅིག་ཀྱི་བར་དུ། འགོར་

ལ།། རིན་པོ་ཆེ། པན།། རལ་གྲིའི་ཕྲེང་བས་བརྒྱར་བའི་དྲིལ་བུ་རྩེ་མོ་ལྟ་པ་ཅན་ལ་རིམ་པ་བཞིན། རྣམ་སྨང་། རིན་འབྱུང་། འོད་དཔག་མེད། དོན་གྲུབ་བཅས་ཀྱི་དྲིལ་བུའམ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དྲིལ་བུ་ཅེར།) ❷ ཇོ་གས་རིམ་གྱི་ལམ་མཚོན་ཚུལ་ལ། <དོ་རྗེའི་མཚོན་དོན་ནི> དོ་རྗེས་སྒྲུབ་པ་པོ་དང་། དེའི་གསང་བའི་དོ་རྗེ་གཉིས་ཀ་མཚོན། དོ་རྗེའི་རྣ་ལྟས་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་ལྷོག་པས་ཕྱི་ན་ཡེ་ཤེས་ལྟ་ཡོད་པར་མཚོན། རྣ་དེ་རྣམས་ཆུ་སྲིན་གྱི་ཁ་ནས་ཐོན་པ་དེས་སྟིང་རྗེས་སེམས་ཅན་མི་གདོང་བ་མཚོན། དེའི་འོག་གི་ཀླ་གདན་གྱིས་གདུམ་མོ་འབར་བའི་བྱང་སེམས་ཞུ་བ་མཚོན། དེའི་འོག་གི་ཉེ་གདན་གྱིས་གདུམ་མོའི་མེ་འབར་བ་མཚོན། དེའི་འོག་གི་པདྨས་འཁོར་ལོ་བཞིའམ་དྲུག་གི་རྩ་འདབ་མཚོན། དེའི་སྟེང་འོག་གི་རིན་པོ་ཆེའི་ཕྲེང་བ་དང་འོད་ཟེར་གྱི་རི་མོས་གདུལ་བྱའི་ཉ་བ་བསྐོང་བའི་འཕྲིན་ལས་ཀྱས་པ་མཚོན། དོ་རྗེ་ལྷེ་བའི་ཟུར་བཏུད་ཀྱིས་ལུགས་འབྱུང་ལྟོག་གི་དགའ་བ་བཞི་བཞི་སྟེ་བཏུད་མཚོན། ཡང་ན། དོ་རྗེ་ལྷེ་བས་ཡབ་ཀྱི་དོ་རྗེའི་རྩྭ་ཏྲིའི་མར་སྐྲ། ལྷེ་བ་ཟུར་བཏུད་དུ་ཡོད་པ་དེས་ནོར་བུའི་དབུས་ཀྱི་རྩ་འདབ་བཏུད་མཚོན། (དེང་སང་ལྷེ་བ་རྒྱམ་པོ་རྒྱམ་རྩུང་མ་གཏོགས་ཟུར་བཏུད་མི་སྣང་ཡང་། ཟུར་བཏུད་ངེས་པར་དགོས) <དྲིལ་བུའི་མཚོན་དོན་ནི> དྲིལ་བུས་ཕྱག་རྒྱ་མ་དང་། དེའི་སྐུ་གཉིས་ཀ་མཚོན། དྲིལ་བུའི་ཡུ་བའི་ཤུ་ལྟ་དང་། ཏི་ཀྱི་པདྨ་སོགས་ཀྱི་མཚོན་དོན་ནི། དོ་རྗེ་དང་འདྲའོ། ། དྲིལ་བུའི་ལྷུས་ཡུམ་གྱི་གསང་གནས་མཁའ་འགྲོ་གདོང་ངམ་ཕལ་སྐད་དུ་བྱ་ལེ་ཞེས་པ་དེ་མཚོན། དྲིལ་ལྷེ་ཟུར་བཏུད་དུ་ཡོད་པ་དེས་ནང་གི་རྩ་འདབ་བཏུད་མཚོན། (དེང་སང་དྲིལ་ལྷེ་ཟུར་བཏུད་བྱས་པ་མི་སྣང་ཡང་། ཟུར་བཏུད་ངེས་པར་དགོས) དྲིལ་བུའི་སྟེང་དུ་དོ་རྗེ་ཕྱེད་པས་མཚན་པས་ནི་ཡབ་ཡུམ་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་མཚོན། མདོར་ན་དོ་རྗེ་ཕྱོགས་བཅུད་དུ་གསོར་ཞིང་། དྲིལ་ལྷེ་ཕྱོགས་བཅུད་དུ་བསྒོད་ནས་དགྱིལ་བས་སྒྲུབ་པ་པོའི་དོ་རྗེ་ནོར་བུས་ཕྱག་རྒྱའི་རྩྭ་ཏྲིའི་མར་སྐྲ་ཁ་འབྱེད་དེ་ནང་གི་རྩ་འདབ་བཅུད་བསྒོད་པ་དེ་མཚོན་པ་ཡིན་ནོ། ། <དོ་རྗེ་དྲིལ་འཛིག་ཚུལ> དོ་རྗེ་རང་གི་གཡས་སུ་ཞལ་རང་ལ་བསྟན་ཏེ་བཞག། <དོ་རྗེ་དྲིལ་ལག་ཏུ་ལེན་ཚུལ> ཁ་དང་ལག་པ་སོགས་ལེགས་པར་བཀྲུས་ཏེ་གཙང་སྦྲ་དང་ལྡན་ཞིང་། མཚོན་དོན་དྲན་པའི་སྐོ་ནས་གུས་པ་དང་བཅས་ཏེ། ཐོག་མར་ལག་གཡས་ཀྱིས་དོ་རྗེ་བླངས། དེ་ནས་ལག་པ་དེ་གས་དྲིལ་བུ་བླངས་ཏེ། ལག་པ་གཡོན་པ་ལ་གཏད་དགོས། དམིགས་བསལ་གྱི་སྐབས་རེ་གཉིས་མ་གདོགས། སྤྱིར་བཏང་ལག་གཉིས་ཀས་དོ་རྗེ་ལེན་པ་མི་མཛེས་པའི་སྐྱོན་ཡོད་པས་སྤང་བར་བྱའོ། །མཛུག་ཏུ་དྲིལ་བུའི་མཚོན་དོན་དང་འཛིལ་བཤད་ཀྱི་དཔེ་རིས་གསལ་བར་བཀོད་ཡོད་པ་དེ་ར་གཟིགས།

དོར་དྲིལ་དེ་ཁོ་ཉིད་ཀྱི་སྒོ་ནས་འཇིན་པ། རོར་དྲིལ་གྱི་མཚོན་དོན་ཤེས་ནས་དོ་རྗེ་འཇིན་ཅིང་། དྲིལ་བུ་དགྱིལ་བ་ལ་ཟེར། རྗེའི་གསང་སྔགས་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་རྣམ་བཤད་དང་ཉོས་གྱབ་སྟེ་མ་ལས་གསུངས།

རྣོར་བཟློས། རྣ་རྡེ་བཟློས་པ་དང་འདྲ། རྣ་རྡེ་བཟློས་པ་ལ་གཟིགས།

ལྷང་བའི་རྣལ་འབྱོར། ལང་བའི་ཉམས་ལེན། དེ་ནི་ཥ་མ་རཱའི་སྒྲ་གྲགས་པའི་རྣམ་པའམ་ལྷ་མོའི་གླུས་བསླུལ་བར་མོས་ནས་ལྷང་བའོ། །ཞེས་རྗེའི་སྟགས་རིམ་ཆེན་མོ་ལྟར་བཀོད།

ལྷན་མིན་འདུ་བྱེད། གཟུགས་ཤེས་གང་ཡང་མིན་པའི་འདུས་བྱས། མཚན་གཞི་ནི། སེམས་རྒྱུད་ཀྱི་བག་ཆགས་ལྟ་བུ། སྒྲ་བཤད་ནི། སེམས་བྱང་ལྟར་སེམས་དང་ལྷན་ཅིག་མཚུངས་ལྡན་རྣམ་པ་ལྟས་ཡུལ་ལ་དམིགས་པ་དང་མི་ལྡན་ཞིང་འདུས་བྱས་ཀྱི་ཆོས་ཡིན་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ།

ལྷེ་བ། སྤོ་བ་དང་། དྲོ་བར་བྱེད་པའི་མིང་། ཅི་མ་སྤོ་བ་ལ་ཅི་མར་ལྷེ་བར་བྱེད་ཅེས་པ་ལྟ་བུ།

ལྷེམ་དགོངས་བཞི། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དགག་དགོས་ཀྱི་དབང་གིས་ཐུགས་པར་ལྷེམ་པོ་སྟེ་འཁྱོག་པོར་གསུངས་པའི་མདོ་བཞི་ནི། ། མཚན་ཉིད་ལྷེམ་དགོངས། མཚན་གཞི་ནི། དགོངས་འགྲེལ་ལས། ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་ལ་བདེན་པར་གྲུབ་མ་གྲུབ་ཀྱི་ཁྱད་པར་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཀ གཞུག་པ་ལྷེམ་དགོངས། མཚན་གཞི་ནི། གཞན་སྡེ་དང་ར་སྡེ་ཁ་ཅིག་གི་དོན་དུ་གང་ཟག་གི་བདག་ཡོད་པར་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ།ཁ གཉེན་པོ་ལྷེམ་དགོངས། མཚན་གཞི་ནི། དགོངས་པ་ཅན་བཞི་སྟེ། མཉམ་པ་ཉིད་ལ་དགོངས་པ་ནི། སྟོན་པས་ང་དེའི་ཚེའི་སངས་རྒྱས་རྣམ་གཅིག་སུ་གྱུར་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ། དོན་གཞན་ལ་དགོངས་པ་ནི། ཕ་དང་མ་ནི་གསད་བྱ་ཞེང་། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ། དུས་གཞན་ལ་དགོངས་པ་ནི། ལེ་ལོ་ཅན་གྱི་གཉེན་པོར་བདེ་བ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བར་སྨོན་ལམ་བཏབ་པ་ཙམ་གྱིས་སྐྱེ་བར་གསུངས་པ་ལྟ་བུ། གང་ཟག་གི་བསམ་པ་ལ་དགོངས་པ་ནི། སྤྲིན་པ་ཙམ་གྱིས་ཆོག་པར་འཛིན་པའི་གཉེན་པོར་སྤྲིན་པ་ལ་སྨད་ནས་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་བསྟོགས་པ་ལྟ་བུ། ৩ བསླུར་བ་ལྷེམ་དགོངས། མཚན་གཞི་ནི། རབ་ཏུ་གྲགས་པའི་ཡི་གེ་ངན་པ་མ་གྲགས་པའི་དོན་ཟབ་མོ་སྟོན་བྱེད་དུ་བསླུར་བ་སྟེ། སྟིང་པོ་མེད་ལ་སྟིང་པོར་ཤེས། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། ।

ལྷོག་པ་གཅིག་པའི་དཔྱང་འཕྲལ། ལྷག་པ་རིགས་གཅིག་པ་སྟེ་རིགས་འགྲིའི་སྐྱབ་བྱེད་མང་པོ་དཔྱང་བསྟིགས་ནས་ཕྱོགས་འཕྲལ་བྱེད་པ་ལ་ཟེར།

ལྷོང་རོས། ❶ གྱར་གྱམ་གྱི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས། ❷ དྲི་བཟང་པོ་སྟ་ཚོགས་སྤྲར་བ།

ལྷོན་པ། ལན་འདེབས་པ། དཔེར་ན་དྲིས་ལན་ལྷོན་པ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

ལྷོབ་སྐྱེན་པ། སྐུར་བར་ལོབས་པ།

སྟེགས་སྒྲིབ་པ། སྟེགས་པ་དང་སྒྲིབ་པའི་བསྡུས་ཚོགས། སྒྲ་བཤད་ནི། རྣམ་སྨིན་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་འབྱིན་པས་སྟེགས་པ། ཡོན་ཏན་གོང་མ་སྐྱེ་བ་ལ་སྒྲིབ་པས་སྒྲིབ་པ་ཞེས་བྱ།

སྟེགས་ལྡུང་། སྟེགས་པ་དང་ལྡུང་བའི་བསྡུས་ཚོགས། སྒྲ་བཤད་ནི། རྣམ་སྨིན་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་འབྱིན་པའི་ཆ་ནས་སྟེགས་པ་དང་། བཅས་པ་ལས་འདས་པའི་ཆ་ནས་ལྡུང་བ་ཞེས་བྱ།

སྟེགས་ལྟ་མི་གཏོང་བའི་ལྡུང་བྱེད། འབའ་ཞིག་པ་དག་བཅུའི་ང་ལྟ་པ། སྟེགས་ལྟ་བསྐྱེད་པ་བཞམས་བསྒོམ་དང་གསོལ་བཞིའི་ལས་ཀྱི་རྗེས་པ་ལྟས་བཟློག་ཀྱང་མི་གཏོང་བའོ། །

སྟེགས་པའི་ཁྱིམ། སྟོན་དུས། སྒྲ་བཤད་ནི། སྟེགས་པ་རྟ་ཙ་ཁྲང་དུ་འགྲོ་བའི་དུས་དང་། ཁ་ཅིག་འདི་མི་རྣམས་དུད་འགྲོ་གསོད་པའི་དུས་ཡིན་པས་སྟེགས་པའི་དུས་ཀྱང་ཟེར།

སྟེགས་པ། ❶ མི་དགེ་བ། ❷ ངན་པ། ❸ སྟེགས་པ་རྟ་ཙ། སྒྲ་བཤད་ནི། རྣམ་སྨིན་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་འབྱིན་པས་ན་སྟེགས་པའོ། །ཡང་ན། སྐད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྟེགས་པའོ། །

སྟེགས་པའི་སེམས་ཅན། བག་མེད་པས་ཉེས་སྤྱོད་ལ་ཞུགས་པའི་སེམས་ལ་བཤད། ཡང་འགའ་ཞིག་གིས། སྟེགས་པའི་ལྟ་བ་ལ་ཞེན་པའི་སེམས་ཅན་ལ་བཤད།

སྟེགས་པ། (ཕྱིད་འཕྲལ་ལས་ཚོག) ཞེད་སྣང་སྐུལ་བ། གཤེ་བ་བཅས་པའི་ཚོག་གིས་ཕ་རོལ་ཅིའི་ཕྱིས་གནོན་པར་བྱེད་པ། "སྟེགས" དལ་བ། "བསྟེག" མ་འོངས་པ། "བསྟེགས" འདས་པ། "སྟེགས" སྐུལ་ཚིག

སྟེགས་མཛུབ། ❶ གདུག་པ་ཅན་རྣམས་ལ་སྟེགས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱག་རྒྱ་སྟེ། གྱང་མོ་དང་སྲིན་མཛུབ་མཐེ་བོས་མནན་ཏེ་མཛུབ་མོ་དང་མཐེ་ཚུང་གིར་བ། ❷ སྟེག་པ་ཞེ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱག་རྒྱ་སྟེ། རྡོ་རྗེ་ཁྲུ་ཚུར་ལས་མཛུབ་མོ་གིར་བའོ། །བྱང་ཆུབ་མཆོག་གི་ཕྱག་རྒྱ་ཡང་ཟེར། ❸ འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་ཕྱག་མཚན་དུ་བཏུ་བཞི་པ་ན་སྟེགས་མཛུབ། ཅེས་པ་ནི་ཕྱག་བཏུ་བཞི་པས་སྟེགས་མཛུབ་བྱེད་པའི་དོན་མིན་གྱི། མིའི་ལག་པ་སྟེགས་མཛུབ་བྱས་པ་འཁྲིག་མ་ནས་བཅད་པའོ། །ཞེས་པཾ་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་རྒྱན་སོགས་མཁས་པ་རྣམས་གསུང་།

སྨུག་ཁྲག ཆུན་ངན་ཁུད་ཆོགས་ཅི་བྱུང་ཡང་། ཡི་ཆད། སྡོ་ཤི། སྐྱིད་ལུག་པའི་དབང་དུ་མ་སོང་བར་རང་ཚུགས་བརྟན་པོ་ཟིན་པ་ལ་ཟེར། བློ་སྤྲོང་ལས། སྐྱིད་ན་སྐྱིད་ཁྲག སྨུག་ན་སྨུག་ཁྲག་པ་ཞེག་དགོས་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

སྨུག་གུ་མ། བྱད་མེད་མཛེས་མ།

སྦྱིན་བསྟལ། <དྲྭ།ཁ> ཆོར་བ་གདུང་བ། སྒྲ་བཤད་ནི། སྦྱིན་ནི་ཡིད་ལ་སྦྱིན་པ། བསྟལ་ནི་ངལ་བ་དང་འགལ་པའི་དོན་ཏེ། ལུས་དང་སེམས་བདེ་བར་གནས་པ་ནི་ཡིད་ལ་སྦྱིན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ངལ་བའམ་འགལ་པ་ནི་ནུས་པ་ཉམས་ཏེ་མི་མངོན་པར་གྱུར་པ་སྟེ། གདུང་བ་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་དོན་ཡིན་པར་མཁས་པ་འགའ་གསུང་། བྱ་ཏི་དགེ་བཤེས་རིན་ཆེན་གྲྭབ་ཀྱི་བསྟན་འབར་མའི་རྣམ་བཤད་ལས་ཀྱང་དེ་དང་འདྲ་བར་གསུང་། ཡང་ན། [རྗེ་གཙང་ཐང་པས] སྦྱིན་ནི་གདུང་བ། བསྟལ་ཞེས་པ་གདུང་བ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་བཅོམ་ཞིང་ཉམ་ཐག་པར་བྱས་པ་ལ་སྟེར་ན་ཆུ་སྐད་ཀྱི་ངེས་ཚིག་དང་ཡང་མཐུན་པས་ལེགས་སམ་སྟམ་སྙེ་དཔྱད་པར་བྱའོ་གསུངས། དྲྭ་ཁའི་ངེས་ཚིག་གི་སྐོར་ཆུས་པར། རྗེ་གཙང་ཐང་པའི་བསྟན་འབར་མའི་རྣམ་བཤད་དུ་བལྟ་བར་བྱའོ། །

སྦྱིན་བསྟལ་བ། ❶ སྦྱིན་བསྟལ་གྱིས་མནར་བ། སྦྱིན་བསྟལ་དང་ལྡན་པ། ❷ ལས་ཉོན་གྱིས་གཞན་དབང་ཅན། སྦྱིན་བསྟལ་དང་སྦྱིན་བསྟལ་བ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི། སྦྱིན་བསྟལ་ལ་ཆོར་བ་ཡིན་དགོས་པ་ནི་ཟག་བཅས་ཉེར་ལེན་གྱི་གཟུགས་ཕུང་ལྟ་བུའོ། །

སྦྱིན་བསྟལ་གསུམ། སྦྱིན་བསྟལ་གྱི་སྦྱིན་བསྟལ། འབྱུང་བའི་སྦྱིན་བསྟལ། ཁྱབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྦྱིན་བསྟལ་དང་གསུམ། ཆོར་བ་སྦྱིན་བསྟལ་ནི། སྦྱིན་བསྟལ་གྱི་སྦྱིན་བསྟལ། ཟག་བཅས་ཀྱི་ཆོར་བ་བདེ་བ་ནི། འབྱུང་བའི་སྦྱིན་བསྟལ། ཆོར་བ་བཏང་སྙོམས་ནི། འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྦྱིན་བསྟལ་ཡིན། སྦྱིན་བསྟལ་གསུམ་དང་ཆོར་བ་གསུམ་སྡུར་ཚུལ་འདི་བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེན་མོར་གསུངས། སྤྱིར་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྦྱིན་བསྟལ་གྱི་མཚན་གཞི་ཟག་བཅས་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕུང་པོ་ལྔ་ཀ་གཟུང་ངོ། །

སྦྱམ་པ། ཁང་ཁྱིམ་གྱི་མིང་།

སྦྱམ་ཆེས། ཁྱིམ་མཆེས་ཀྱི་མིང་།

སྲེ་སྐྱོད། <ཤ་ཀ> གསུང་རབ། གོང་བུ་དང་། ཟེ་བོ་ཆེ་ལ་འཇུག། དོན་མང་པོ་འདུས་པས་བྱི་བོ་ཆེ་ལྟ་བུ་སྟེ། བྱི་བོ་ཆེར་བྱེའུ་ཆུང་མང་པོ་འདུས་པ་བཞིན་ནོ། །སྒྲ་བཤད་ནི། བརྗོད་བྱ་དོན་གྱི་སྒེའམ་ཚོགས་སམ་རིགས་མང་པོ་འདུས་པའི་ཕྱིར་སྒེ་སྐྱོད་ཅེས་བྱ། ཡང་ན་ཤེས་བྱའི་དོན་ཐམས་ཅད་བརྗོད་བྱར་བསྡུས་པས་སྒེ་སྐྱོད་ཅེས་བྱ་སྟེ། འབྲུ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱོད་བཞིན་ནོ། །ཐུབ་བཀྲན་གྱུབ་མཐའ། བུ་སྟོན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དང་། འཇམ་མགོན་ཀོང་སྤྲུལ་སོགས་ཀྱི་གསུང་ལ་གཞི་བྱས།

སྲེ་སྐྱོད་གསུམ། འདུལ་བའི་སྒེ་སྐྱོད། མདོ་སྒེའི་སྒེ་སྐྱོད། མངོན་པའི་སྒེ་སྐྱོད་དང་གསུམ།

སྲེབ་སྦྱོར། ❶ ཆོག་མཛེས་ཤིང་འཇེབས་པར་དགོད་པ། ❷ ཆོས་གཉིས་གཞི་གཅིག་ཏུ་འདུམ་པར་བྱེད་པ།

སྒེབ་སྒྲོར་རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས། སྒེབ་སྒྲོར་གྱི་བསྟན་བཅོས། རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་ཞི་བས་མཛད། ར་ས་གཞོན་བཙོན་དང་། གྲགས་པ་ཆུལ་མཚན་གྱི་འགྱུར།

སྒོང་བུའི་བཅའ་བ། བཅའ་བ་ལྟའི་ནང་གསེས། བྱར་ཤིང་ལྷ་བྱ།

སྒོམ་པ། ❶ [དཔྱར་བ] འཕྲིག་པའམ་འཆིང་བ། ❷ [མིང་] ཚུལ་ཁྲིམས། བསྙབ་ཁྲིམས། སོ་ཐར་གྱི་སྒོམ་པ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❸ [དཔྱ་བ] འགོག་པ། བསྡུང་བར་བྱེད་པ། [འགོག་པ] ཉེས་སྤྱོད་སྒོམ་པ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དང་། [བསྡུང་བར་བྱེད་པ] ཉེས་སྤྱོད་ལས་སྒོམ་པ། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། སྒྲ་བཤད་ནི། གཞན་ལ་གནོད་པ་གཞི་དང་བཅས་པ་སྤོང་ཞིང་འཆལ་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་རྒྱུན་སྒོམ་ཞིང་འགོག་པས་ན་སྒོམ་པ་ཞེས་བྱའོ། །

སྒོམ་པ་གསུམ། ❶ སོ་ཐར། བྱང་སེམས། སྔགས་ཀྱི་སྒོམ་པ་དང་གསུམ། སྒོམ་གསུམ་རབ་དབྱེ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❷ དགེ་བསྙེན། དགེ་ཚུལ། དགེ་སློང་གི་སྒོམ་པ་དང་གསུམ། སྒོམ་གསུམ་རིམ་གྱིས་བླངས་པའི་གང་ཟག་ཅེས་པ་ལྟ་བུ། ❸ སོ་ཐར་གྱི་སྒོམ་པ། བསམ་གཏན་གྱི་སྒོམ་པ། ཟག་མེད་ཀྱི་སྒོམ་པ་དང་གསུམ། སྒྲ་བཤད་ནི། སྒོ་གསུམ་ཉེས་སྤྱོད་ལས་བསྡུང་བར་བྱེད་པས་ན་སྒོམ་པ། ཡང་ན། སྒོ་གསུམ་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་ལས་ཟློག་ཅིང་སྡུད་པས་ན་སྒོམ་པའོ། །རྗེའི་གསང་སྔགས་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་རྣམ་བཤད་དངོས་གྲུབ་སྙིང་མ་ལས་གསུངས།

སྒོམ་པ་འདོམ་གྲུག་པ། དམ་ཚིག་གི་ཇས་མ་བསྟེན་ན་སྔགས་དང་འགལ་ལ། བསྟེན་ན་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒོམ་པ་དང་འགལ་བ་ལྟ་བུ་ལྟོམ་པ་འདོམ་གྲུག་པ་ཟེར། སྤྱིར་འདོམ་གྲུག་པ་ནི། འཇོམས་ཏེ་འཕྲད་པའི་དོན་ཡིན། དཔེར་ན། འདོམ་གྲུག་ཆུག་ཅེས་པ་ལྟ་བུ།

སྒོམ་བརྩོན། ❶ རབ་བྱང་། ❷ སྒོམ་པ། སྒོམ་པ་དང་བརྩོན་འགྲུས། ❸ བག་ཡོད།

སྒོམ་བརྩོན་བརྟན་པ། བག་ཡོད་བརྟན་པོ། སྤྱོད་འཇུག་ལས། སྤྱོད་པ་འདི་འདྲས་གནས་བྱེད་ན། །སྐྱེ་བོ་ངན་པའི་ཁྲོད་གནས་སམ། །བྱད་མེད་ཁྲོད་ན་གནས་ཀྱང་རུང་། །སྒོམ་བརྩོན་བརྟན་པ་ཉམས་མི་འགྱུར། ། ཞེས་གསུངས།

བརྗོད་བྱ། མིང་། མིང་བརྗོ། ཐ་སྙད་རྣམས་དོན་གཅིག

བརྗོད་དོན་རྟགས་གསུམ། [རྟེང་མ] བརྗོ་ནི་སྨྲ་བཞི་སོགས་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་རྣམ་པ་དང་། དོན་ནི་རྒྱལ་བའི་ཐུགས་ཡེ་ཤེས་ཉིད་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་རྣམ་པར་ཤར་བ་དང་། རྟགས་ནི་བརྗོད་དོན་གཉིས་སྣང་བ་ལ་ཟེར་རོ། །རིག་འཛིན་འདུས་པའི་འཁྲིལ་པར་གསུངས་པ་ལྟར་བགོད།

བརྡ་ཡི་འགོག་པ། འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་བ་སྤངས་པའི་བྱལ་བ། དེ་ནི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ས་བོན་མ་སྤངས་པར་ས་བོན་ཉམས་སྐྱེད་པར་བྱས་པ་ཙམ་གྱི་འགོག་པ་ཡིན།

བདེག་པའི་ལྷུང་བྱེད། འབའ་ཞིག་དགུ་བཅུའི་ཞེ་བརྒྱད་པ། སེམས་རྟོག་པ་ཅན་གྱིས་དགེ་སྦྱོང་གཞན་ལ་བདེག་སྟེ་ཕོག་པའོ། །

བདེག་པར་གཟས་པའི་ལྷུང་བྱེད། འབའ་ཞིག་པ་དགུ་བཅུའི་ཞེ་དགུ་པ། སེམས་རྟོག་མ་ཅན་གྱིས་དགེ་སྦྱོང་གཞན་ལ་བདེག་པར་གཟས་པའོ། །

བསྡུ་བའི་དངོས་པོ་བཞི། སྤྱོབ་མ་བསྡུ་བའི་ཐབས་བཞི་སྟེ། མཁོ་བ་སྦྱིན་པ། སྙན་པར་སྨྲ་བ། དོན་སྤྱོད། དོན་མཐུན་དང་བཞིའོ། །མཁོ་བ་སྦྱིན་པ་ནི། ཐོག་མར་ཟང་ཟིང་གི་སྦྱིན་པས་འཁོར་དུ་བསྡུས། སྙན་པར་སྨྲ་བ་ནི། ཐབས་མཁས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཆོས་ཀྱི་གཏམ་བསྟད་དེ་སྙན་པར་སྨྲ། དོན་སྤྱོད་ནི། ཇི་ལྟར་བསྟན་པའི་དོན་དེ་རྣམས་ལ་གདུལ་བྱ་སྤྱོད་དུ་འཇུག །དོན་མཐུན་ནི། གཞན་རྣམས་དོན་གང་ལ་སྤྱར་བ་དེ་ལ་རང་ཡང་གནས་ནས་དང་མཐུན་པར་སྤོབ་པའོ། །སྦྱིན་པའི་གཡབ་མོས་ལེགས་བོས་ནས། །སྙན་པར་སྨྲ་བའི་གཏམ་བྱས་ནས། །དོན་སྤྱོད་པ་ཡིས་བག་ཕབ་སྟེ། །དོན་མཐུན་གྲོས་ཆེན་གདབ་པར་བགྱི། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གོང་གི་སྤོབ་དཔོན་རྟ་དབྱངས་ཀྱི་གསུང་འདི། བྱ་སྤྱོན་རིན་པོ་ཆེའི་དུས་འཁོར་གྱི་འཕྲིལ་པ་འདོད་འཇོ་དང་། རིགས་པའི་དབང་ཕྱུག་སེ་ར་རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ཕར་ཕྱིན་སྤྱི་དོན་གཉིས་ཀར་སྣང་།

བསྡུས་གྲྭ། ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་དོན་བྱོ་གསར་བ་རྣམས་ལ་གོ་བདེ་བའི་ཕྱིར་སྦྱིན་པའི་གཞུང་། སྒྲ་བཤད་ནི། ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་ཚིག་དོན་རྣམས་ཉུང་ངུར་བསྡུས་པས་ན་བསྡུས། བསླབ་པར་བྱ་བའི་གཞུང་གི་ཚོགས་སམ་སྡེ་ཚན་ཡིན་པས་གྲྭ་ཞེས་བྱའོ། །གྲྭ་ཞེས་པ་ཚོགས་ལ་འཇུག་པ་ནི་བླ་ཡི་གྲྭ་ཞེས་པ་བློན་པོའི་ཚོགས་ལ་འཇུག་པ་བཞིན་ནོ། །བསྡུས་གྲྭའི་རིགས་ལམ་གྱི་སྒོལ་ནི་གསང་ཕུ་ལ་སོགས་པའི་ཚོས་གྲྭ་ཆེན་པོར་སྤྲོབ་དཔོན་ཕྱོ་པ་ཚོས་སེང་སོགས་ཀྱིས་སྒོལ་བཏོད་པར་གྱུར་རྗེ་བཙུན་མི་ལ་སོགས་མཁས་པ་མང་པོ་གསུང་།

བསྡུས་འཛིན། ཚ་དམྱལ་བཏུད་ཀྱི་གསུམ་པ། བསྡུས་འཛིན་མས་ན་ནི། སེམས་ཅན་དེ་རྣམས་གཅིག་ཏུ་འདུས་ཤིང་འཚོགས་པའི་ཚེ་དམྱལ་སྲུང་རྣམས་ཀྱིས་ལྷགས་ཀྱི་རེ་རའི་གདོང་པ་ལྟ་བུ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་འཚང་བར་བྱེད་དོ། །དེ་ནས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་རེ་དེ་གཉིས་ཀྱི་འཚེར་ལ། དེའི་ཚེ་སྒོ་ཐམས་ཅད་ནས་ཁྲག་གི་ཀུང་རབ་

ཏུ་འབབ་བོ། །དེ་བཞིན་དུ་ལྷག་དང་རྟ་དང་གླང་པོ་ཆེ་དང་སེང་གེ་དང་སྦྲག་གི་གདོང་པ་ལྟ་བུས་ཀྱང་འཆོར་བར་བྱེད་དོ། །ཡང་འདུས་པ་ན་ལྷགས་ཀྱི་འཁྲུལ་འཁོར་ཆེན་པོའི་ནང་དུ་བཅུག་ནས་བུར་ཤིང་འཆོར་བ་བཞིན་དུ་འཆོར་རོ། །དེ་ནས་ཡང་འདུས་པ་ན་སྐྱེ་ནས་ལྷགས་ཀྱི་ཕ་བོང་ཆེན་པོ་ལྟུང་ནས་ལྷགས་ཀྱིས་གཞི་ལ་གཅོད་པ་དང་འབྱེད་པ་དང་བརྡུད་བ་དང་དམྱལ་བར་བྱེད་དོ། །དེ་དག་གི་ཚེ་ཡང་ཁྲག་གི་ཀླུང་རབ་ཏུ་འབབ་བོ། །ཞེས་ལམ་རིམ་ཚེ་རྒྱུད་ལས་པ་ལྟར་རོ། །

ན

ན། ❶ ལ་དོན། ❷ ལེགས་སྦྱར་གྱི་དགག་ཚིག་ཅིག། སྟོང་ཉིད་བདུན་ཏུ་པའི་རྣམ་བཤད་ལས། ཙ་དང་། མ་དང་། ན་དང་། རླ་དག་ནི་དགག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

ནླ། (ལེགས་སྦྱར) ལེགས་སྦྱར་གྱི་དགག་ཚིག་ཅིག། སྟོང་ཉིད་བདུན་ཏུ་པའི་རྣམ་བཤད་ལས་གསུངས།

ན་ཀ། (ལེགས་སྦྱར) ཚུ་སྨིན་གྱི་མིང་།

ན་གཱ་ར། (ལེགས་སྦྱར) ❶ གྲོང་ཁྱེར། ན་གཱ་ཁང་བཟང་ལ་འཇུག་པས་དེ་ལྟན་ནོ། །ཞེས་འཕགས་བོད་སྐད་གཉིས་ཤན་སྦྱར་ན་གསལ། ❷ ན་གཱ་རའི་ཡི་གེ་འབྲུང་བའི་ཡུལ་དབུས་ན་གཱ་ར་ས་གྲགས་པ་ཆུ་གར་ལྷོ་ཕྱོགས་ན་ཡོད་པར་བཤད།

ན་གཱ་རའི་ཡི་གེ། གྲོང་ཁྱེར་གྱི་ཡི་གེ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཡིན། དེ་ནི་ཐོན་མི་སོ་ཟླ་ཅས་བོད་ཡིག་གི་གཞི་བྱེད་སའི་ཆུ་གར་གྱི་ཡི་གེ་ཞིག་སྟེ། ཁུ་ནུ་བྷ་མ་བསྡན་འཇིན་ཆུལ་མཚན་མཚོག་ནས་སྡར་ཁ་ཆའི་ཡི་གེ་ལ་ནུ་གཱ་ར་ཞེར་ཞིང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སི་ཏུའི་འགྲེལ་ཆེན་དུའང་ཁ་ཆའི་ཡི་གེར་གཞི་བྱས་ཏེ་བོད་ཡིག་གི་གཟུགས་གསར་གཏོད་མཛད་གསུངས་ལ། དེང་དུས་དར་བའི་ཁ་ཆའི་ཡི་གེ་ཡུར་དུ་བྱ་བ་ནི་རྗེས་སུ་ཟ་ར་བའི་ཡུལ་ནས་དར་བ་ཞིག་ཡིན། ན་གཱ་རའི་ཡི་གེའི་ངེས་ཚིག་ནི། གྲོང་ཁྱེར་གྱི་ཡི་གེ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ལ། ཞེས་ཞྭ་སྔ་པའི་ཆུལ་རབས་ན་གསལ། དེང་དུས་ཀྱི་ཆུ་གར་གྱི་ཡུལ་སྐད་དུའང་། ཡུར་ Pur དང་། ན་གར་ Nagar ཞེས་པ་གྲོང་ཁྱེར་ལ་ཟེར་ཏེ། དཔེར་ན་ Kushalnagar (Khush-hal-nagar) སྐྱིད་པའམ་བདེ་བའི་གྲོང་ཁྱེར་ཟེར་བ་ལྟ་བུ། བུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་མཁས་པོ་མང་པོས་ན་གཱ་རའི་ཡི་གེ་ལ་གཞི་བྱས་པར་བཞེད་ལ། མཁས་དབང་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱི་དེབ་ཐེར་དཀར་ཞ་ ཅ་ ཉ། ན། གཡུའི་ཡི་གེ་ལ་དཔེ་བྱས་ཚུལ་ཆུ་མཚན་དང་བཅས་ཏེ་ཞེབ་པར་གསུངས་འདུག་པས་དེར་གཟིགས།

ནུ་དེ། [ལེགས་སྦྱར] ❶ དབང་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་མ་གྱུར་པའི་ཤེན་ཏུ་ཕྱ་བའི་ནང་གི་སྒྲིབ། །པཊ་ཆེན་ཁྲི་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་ཀྱང་། ནུ་དེ་ནི་སྒྲ་དང་། ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་དུ། སྐྱབས་རྗེ་ཁྲི་བྱང་རྡོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོས། དེའི་མཐུས་སྔང་བ་ལྟ་ཡི་འཁོར་ལོར་དེངས། །སྒྲ་གཏས་ཟུང་ལྟགས་དབྱེར་མེད་ནུ་དའི་དབྱངས།། དྲན་རྟོག་བདེ་ཆེན་ཡེ་ཤེས་ཆོན་པོས་ཆུབ། །རྒྱང་འཇུག་སྒྲུ་མའི་རྩེ་དགའ་འཇེན་པར་ཤོག། ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ❷ རིས་མོ་གསུམ་འཁྱོག་ཅན་ཞེག། འཁྱོག་གསུམ་གྱིས་སྔང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་མཆོན་པར་གསུང་། ❸ སྒོང་ཉིད་མཆོན་པའི་ཡི་གེ་ཞེག

ན་ན་ཀ། [ལེགས་སྦྱར] ཀུརྐུ་པ་ཉ་དང་འདྲ།

ན་མཱ། [ལེགས་སྦྱར] ❶ ཕུག་འཚལ་བ། ❷ འབྲུག་སྒྲ་ལྷིར་ཞིང་ཐོག་འོད་འཁྱུག་པ། ❸ སྦྱིན་པ་སོགས་དོན་མང་པོ་ལ་འཇུག་པར་བཤད། ཀུད་ཀོར་ཉིས་བཅུགས་ཅན་དེ་ལ། རྣམ་བཅད་ཟེར། [བཀའ་ཚུལ་གཉིས་ཏེ] ཕལ་ཆེར་ས་ཀུ་བཀའ་སྩི། དཔེར་ན། ན་མཱ་ཞེས་པ་ལ། ན་མས་ལྟ་བུ་དང་། ས་མ་ཡིན་པ་ལ་དྲག་པོར་ལྟམས་ལྟམས་བཅད་ནས་འདོན་དགོས་པར། དཔེར་ན། ཨཿ དང་། ཕཏཿ ལྟ་བུའོ། །

ནུ་མ། [ལེགས་སྦྱར] ❶ མིང་། ❷ ཞེས་བྱ་བ།

ན་མོ། ❶ ཕལ་ཆེར། དཔེར་ན། ན་མོ་བཏགས་ཟེན་ན་ཇི་ནོངས་ཞེས་གསོལ་བས། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། དེབ་ཐེར་དཀར་པོ་ན་གསལ། ❷ [ལེགས་སྦྱར] འདྲད་དོའམ་ཕུག་འཚལ་ལོ།

ན་ཆོད་སྨིན་པ། ན་ཆོད་ཏསས་པ།

ན་གཞོན། ན་ཆོད་གཞོན་པོ།

ན་ཨཿ [ལེགས་སྦྱར] མི།

ན་ར་ཀ། [ལེགས་སྦྱར] དམྱལ་བའི་མིང་། ན་རཀ། ན་རག་ཅེས་ཀྱང་འབྱུང་། ངེས་ཆོག་ནི། ན་དགག་ཆོག་དང་རྟ་དགའ་བའི་དོན་ཡིན་པས། དགའ་མེད་ཅེས་བྱའོ། །

ནུ་རོ་ཆོས་དྲུག ངོ་རྗེའི་ཆོག་ཤད་ལས། ༡ གཏུམ་མོ་བདེ་དྲོད་རང་འབར། ༢ སྒྱུ་ལུས་ཆགས་སྡང་རང་གྲོལ། ༣ རྨི་ལམ་གཉིད་འཕྲུལ་རང་དག། ༤ འོད་གསལ་གཉི་ཤུག་རང་སངས། ༥ འཕོ་བ་མ་བརྒྱལམས་སངས་ཆུས། ༦ བར་དོ་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་སྐུ་དང་དྲུག་གོ།

ནུ་རོ་དྲུག་སྐོར། འཕྲུལ་འཁོར་དྲུག་ཡང་ཟེར། དེ་དྲུག་ནི། ཏུམ་པ་ལྟར་བཀང་བ། འཁོར་ལོ་ལྟར་བསྐོར་བ། ལྷགས་ཀྱུ་ལྟར་དགུག་པ། ངོ་རྗེ་བསྟམ་པའི་ཕུག་ཆུ་གནམ་དུ་འཕང་ཞིང་འཁྱ་དུ་བསྐྱར་བ། ཁྱི་མོ་ལྟར་སྐྱུག་

སྟངས་ཀྱིས་མདའ་ལྟར་བསྒང་བ། མགོ་ལུས་ཚགས་ཆེགས་ཐམས་ཅད་ཕུར་ཞིང་གཡང་མི་ལྟར་སྤྲུག་པ་དང་དྲུག་གོ། <དང་པོ་བྱམ་པ་ལྟར་བཀང་བ་ནི།> ལྷེ་བའི་བྱམ་པ་ཅན་ཡིན་པས། ཌུ་དང་བཀང་དང་གཞིལ་བ་དང་། །མདའ་ལྟར་འཕང་དང་རྣམ་པ་བཞི། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་མཚན་ཉིད་བཞི་ལྡན་དུ་བསྟུང་དགོས་གསུངས་སོ། །དམིགས་པ་དངོས་ནི། ལག་པ་གཉིས་ཀྱི་མཐིབ་ཆེན་ནང་དུ་བཀུག་ནས་སྲིན་ལག་གི་རྩ་བར་བཞག་སྟེ་པུས་མོ་གཉིས་ལ་བཀལ། །ཐད་ཀ་ནས་ཀློང་དབལ་ཞིང་བ་སྟ་སྐོ་གཉིས་ནས་ནང་དུ་ཌུ་བ་སྟེ་དབྱ་མ་ནང་ནས་མར་སོང་བ། མཆིལ་མ་སྐྱ་མེད་ཅིག་མིད་པ་དང་མཉམ་དུ་ལྷེ་འགག་ཏུ་ཆི་ཤྱིས་མནན། འོག་སྐོ་གཉིས་ནས་ཀློང་ལྷེ་འགག་ཏུ་ཡར་དྲངས་ཏེ། དེ་ཁ་སྐྱོར་དུ་ཀློང་ཐུབ་ཚད་བཟུང་ཞིང་། མི་ཐུབ་ན་དབུ་མའི་ནང་ནས་ཡར་སོང་བའི་མོས་པ་བྱ་སྟེ་ཁ་ནས་མ་ཤོར་བར་སྟ་བཏུ་ནས་དལ་བུས་བཏང་བ་ནི་གོང་འོག་ཐམས་ཅད་ལ་འདྲ། འཕྱལ་འགོར་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞི་མ་འདི་ཡི་སྟེང་ནས་བྱ་དགོས་སོ། །དེ་ལྟར་ཡུན་རིང་དུ་བསྒོམས་པས་བུམ་པ་ཅན་ཀྱི་ཀློ་འབྱོང་བའི་ཚད་རབ་འབྱིང་ཐ་གསུམ་གང་བྱུང་འདུག་པ་སྐབས་སྐབས་སུ་ལྟ་འདོད་ན། གོང་ལྟར་ཀློང་བཟུང་སྟེ། ལག་པ་གནས་གསུམ་རེག་པ་དང་ལག་པ་ལན་གསུམ་མཉེ་བ་དང་། སེ་གོལ་ལན་གསུམ་གཏོག་པ་རབ་བརྒྱ་དང་བརྒྱད། འབྱིང་དོན་གཉིས། ཐ་མ་སོ་དྲུག་གོ། དེ་གསུམ་གང་རུང་བྱུང་མཚམས་ནས་འབྱོང་ཀྱིན་པའི་ཕྱིར། ཤ་ར་ཏེ་ལང་ནས་འབེབས་ཆེན་དང་། ཤང་པ་རྡོ་རྗེའི་སྐྱིལ་ཀྲུང་བྱ་སྟེ་དཔལ་འབེབས་སམ་བར་འབེབས། ཙོ་ཏ་ཏོ་དྷི་སྟྭ་དང་བཅས་ཏེ་འབེབས་ཆུང་རྣམས་རིམ་བཞིན་བྱའོ། །<གཉིས་པ་འགོར་ལོ་ལྟར་བསྒོར་བ་ནི།> ཤང་པ་སྐྱིལ་ཀྲུང་བྱས་པའི་ཤང་པ་གཡས་པའི་མཐིབ་ཆེན་ལག་པ་གཡས་པས་བརྒྱང་། ཤང་པ་གཡོན་པའི་མཐིབ་ཆེན་ལག་པ་གཡོན་པས་བརྒྱང་། ཤིད་པ་དྲང་པོར་བསྒང་ལ། ཞོ་བ་དང་ཤིད་པ་གཡས་སུ་ལན་གསུམ་བསྐོར། དེ་བཞིན་དུ་གཡོན་དུ་ཡང་བསྐོར། དེ་ནས་གཡོན་ནས་གཡས་སུ་ཀྱོག་པ་དང་། གཡས་ནས་གཡོན་དུ་ཀྱོག་པ་དང་། མདུན་ནས་ཀུབ་ཏུ་འཕྱལ་བ་རེ་དང་། ཀུབ་ནས་མདུན་དུ་འཕྱལ་བ་རེ་བྱའོ། །དེ་ནས་འབེབས་ཆེན། བར་འབེབས། འབེབས་ཆུང་རྣམས་རིམ་བཞིན་བྱ་བའམ་དེ་གང་རུང་བྱ་དགོས་སོ། །<གསུམ་པ་ལྷགས་ཀྱུ་ལྟར་དགུག་པ་ནི།> ལག་པ་གཉིས་ཀྱུ་ཚུར་བཅིངས་ཏེ་སྟིང་ཁ་ནས་ཐད་ཀར་གཤིབ་ལ་ཤུགས་ཆེ་བར་བཀྱང་ལ་དལ་བུས་ལག་གཉིས་འདོར་ལེན་གྱིས་རིམ་པ་བཞིན་དཔྱང་མགོ་བར་དུ་བཀུག་སྟེ་གྱུ་མོ་གཡས་པ་མཚན་ཁྲང་ས་གཡས་ལ་བརྡབ། གཡོན་པ་གཡོན་ལ་བརྡབ་བོ། ཡང་འབེབས་གསུམ་གང་རུང་བྱའོ། །<བཞི་པ་རྡོ་རྗེ་བསྟམ་པའི་ཕྱག་ཆུ་གནམ་དུ་འཕང་ཞིང་ཏུ་བསྒྲུར་བ་ནི།> པུས་མོ་གཉིས་ས་ལ་བཏུགས་ཏེ་མདའ་ལྟར་བསྒང་། ལག་པ་གཉིས་ཀྱི་སོར་མོ་རྣམས་ཕན་ཚུན་བསྟོལ་ནས་རིམ་གྱིས་སྟེང་དུ་དྲང་ཞིང་འོག་ཏུ་བསྒྲུར་བའོ། །ཡང་འབེབས་

གསུམ་གང་རུང་བྱའོ། །<ལྟ་པ་ཀྱི་མོ་ལྟར་སྐྱེ་བ་ནི།> ལུས་ཀྱི་སྟུབ་ཏུ་སེ་ལ་ཉལ་ཐབས་སུ་བྱས། ལག་པ་གཉིས་མགོ་བོའི་ཐད་ཀ་ནས་རིང་དུ་བཏུང་པའི་བར་དུ་མགོ་བོ་བཅུག་ནས་ཀ་གནམ་ལ་ཕྱོགས་ཤིང་འོག་ཏུ་ཁྱི་མོ་ལྟར་ལན་གསུམ་སྐྱེ་སྡང་བྱའོ། །ཡར་ཤར་ཏེ་ལང་ནས་ཤང་པ་གཡས་པ་གཡས་དང་། གཡོན་པ་གཡོན་ལ་ཤུགས་ཆེ་བར་སྟུག་པའོ། །ཡང་འབེབས་གསུམ་གང་རུང་བྱ། <དྲུག་པ་གཡང་མོ་ལྟར་མགོ་ལུས་མེད་པར་སྟུག་པ་ནི།> དཔུང་པ་གཡས་གཡོན་རེས་ཀྱི་ཤད་པར་བྱེད། ལག་པའི་སོར་མོ་ཕན་ཚུན་འཕེན་རེས་བྱེད། མགོ་དང་ལག་པ་རྣམས་འཁྱུ་བ་ལྟར་ལན་གསུམ་གསུམ་བྱེད། རྒྱབ་མདུན་རྣམས་ཤད་པར་བྱས་ནས་དངོས་གཞི་ལྷུ་ལ་བརྒྱལ་ནས་ངོས་ལ་མགོ་ལུས་མེད་པ་སྟུག་པ་ལྟར་ཤུགས་ཆེ་བར་ལུས་ཡོངས་རྫོགས་སྟུག །ཤང་པ་ཕོངས་ལ་བརྡེག །དེ་རྗེས་འབེབས་ཆེན། འབེབས་ཆུང་། བར་འབེབས་རྣམས་རིམ་བཞིན་བྱེད་པ། ནུ་རོ་དྲུག་སྐོར་གྱི་འཕྲལ་འཁོར་གྱི་རིམ་པའོ། །

ནུ་རོ་པ། (ལེགས་སྦྱར) དུས་ར་བས་བཅུ་གཅིག་པའི་སྐབས་སུ་བྱང་བའི་རྒྱ་གར་གྱི་གྲུབ་ཆེན་ཏི་ལོ་པའི་དངོས་སྲོག་བོད་ཀྱི་མར་པ་ལོ་ཙྪའི་ཟླ་མ་ཡིན་ཞིང་། མར་པ་ལོ་ཙྪ་ལ་བདེ་མཆོག་དང་ནུ་རོ་ཆོས་དྲུག་སོགས་ཀྱི་གདམས་པ་གནང་། ཀཱ་སྒྲིར་ཁ་ཆེའི་ཡུལ་དུ་འཁྲུངས། སྐྱ་བཤད་ནི། རོ་པའམ་རོ་ག་རྩོད་པའམ་ཟླ་ཞིས་པའི་དོན་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ནུའི་དགག་ཆོག་སྐྱར་བས། ནུ་རོ་སྐེ་རྩོད་མེད་དམ་ཟླ་མེད་ཅེས་བྱའོ། །མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས་ནི། ནུ་རོ་ཀ་པ། སྙན་གྲགས་བཟང་པོ། ཡེ་ཤེས་དངོས་གྲུབ། འཇིགས་མེད་གཙུག་པ། དུས་འཁོར་ཞབས། ནུ་རོ་པ། ཀུན་དུ་བཟང་པོ། ནམ་མཁའི་སྙིང་པོ། རྩ་ཤད་པ་ཞེས་ཀྱང་བྱའོ། །ནུ་ལེགས་སྐྱར་གྱི་དགག་ཆོག་སྐེ། སྐོང་ཉིད་བདུན་ཐུ་པའི་རྣམ་བཤད་ལས། ཙ་དང་། མ་དང་། ན་དང་། ནུ་རྣམས་ནི་དགག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ན་ལེ་ཤམ། ① ཕོ་བ་རི་ལྗའི་མིང་གཞན་ཡིན་པར་བཤད། ② འབྲས་བུའི་སྐན་ཞེག །ཁྱད་པར་བཤེས་གཉེན་གྱི་འདུལ་བ་བསྟུས་པ་ལས། འབྲས་བུའི་སྐན་ནི། སྐྱ་རྒྱ་ར་དང་། ཙ་རྒྱ་ར་དང་། ན་ལེ་ཤམ་དང་། པི་པི་ལིང་ལ་སོགས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ནུ་ལེབྲ། གནའ་བོའི་རྒྱ་གར་གྱི་ནང་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་སྙན་གྲགས་ཆེ་ཤོས་ཤིག། དགོན་ཕུལ་རྣམས་དལ་ལྟ་ཡང་མཐའ་རྒྱ་ཡོད། ངེས་ཚིག་ནི། ནུ་ཙ་ལམ་དང་Na-alam-da ཞེས་པ་ངོམ་མེད་དུ་སྦྱིན་པ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པར་བཤད། ཡང་ནུ་ལེབྲ་ཞེས་པ་རྒྱན་གྱི་དབང་པོ། ཞེས་པར་འཕགས་བོད་སྐད་གཅིག་ཤན་སྦྱར་ན་གསལ།

ནག་འགྲེས། ནག་པོ་འགྲི་ཤེས་དང་དོན་གཅིག །ནག་པོ་ནི་ཁ་དོག་གི་ཚ་ནས་བཏགས་པའི་ཡིག་འབྲུའི་མིང་ཡིན་ལ། ལྷག་འོག་གོ་རིམ་མང་པོ་དཀྲུགས་མི་དགོས་པར་ཡིག་འབྲུ་འདིད་ནས་ཤར་བསྒྲིད་འདོན་ཚོགས་པ་ལེ་རེ་ར་ན་ཚོ་གཅིག་འགྲེས་སུ་འགོད་པ། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

ནག་པོ་པ། སྒོག་དཔོན་ནག་པོ་སྤྱོད་པའམ་ནག་པོ་པ་ནི། དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་རྒྱུད་ཕྱི་མ་དང་། ནག་པོ་ཆེན་པོ་མགོན་པོ་མངོན་འབྱུང་གི་རྒྱུད་རྣམས་ལས་ལུང་བསྟན་ཅིང་། གླུབ་ཐོབ་སྟོང་དང་བཞི་བརྒྱའི་འཁོར་གྱིས་བསྐོར་བ། ཡུལ་གྱ་ཆེན་པོ་བཏུ་གསུམ་གྱི་སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་རྗེ་ཇེ་འཛིན་པའི་ས་ལ་བཀོད་ཅིང་མཁའ་འགྲོ་མ་སྐལ་པ་བཟང་མོའི་ཕུག་ནས་སཀྟ་ཏའི་རྒྱུད་སྤྱན་དྲངས་པ་སོགས་གླུབ་པའི་སྒོག་དཔོན་ཆེས་ཆེ་བ་དེ་ལ། དཔལ་ཉེ་རུ་ཀའི་བཀས་བསྐུལ་བ་བཞིན་དུ་འཁོར་ལོ་སྡོམ་པའི་སྒྲུབ་ཐབས། དབང་ཆོག སྒྲིན་སྲེག་སྐྱེ་བསྐྱེད་རིམ་གཉུང་གསུམ་དང་། དཔྱིད་ཀྱི་ཐེག་ལེ། རིམ་པ་བཞི་པ། གསང་བའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དེ་ཇོ་གསར་རིམ་གཉུང་གསུམ་སྐྱེ་ནག་པོ་གཉུང་དྲུག་ཏུ་གསལ་པ་མཛད་ཅིང་། བདེ་མཆོག་གི་ཆོས་སྐོར་ཁྲིད་མ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་ལུགས་འདི་རྒྱས་ཤོས་ཡིན། ཕྱིས་གླུབ་ཆེན་ནུ་རོ་པ་ཡང་ལུགས་འདི་ཁོ་ན་གཙོ་བོར་མཛད་དོ། །

ནག་པོ་སྤྱོད་པ། རྒྱ་གར་གྱི་གླུབ་ཆེན་ནག་པོ་པ།

ནག་པོ་གཉུང་དྲུག རྒྱ་གར་གྱི་གླུབ་ཆེན་ནག་པོ་པས་མཛད་པའི་གཉུང་དྲུག་སྟེ། དཔལ་ཉེ་རུ་ཀའི་བཀས་བསྐུལ་བ་བཞིན་དུ་འཁོར་ལོ་སྡོམ་པའི་སྒྲུབ་ཐབས། དབང་ཆོག སྒྲིན་སྲེག་སྐྱེ་བསྐྱེད་རིམ་གཉུང་གསུམ་དང་། དཔྱིད་ཀྱི་ཐེག་ལེ། རིམ་པ་བཞི་པ། གསང་བའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དེ་ཇོ་གསར་རིམ་གཉུང་གསུམ་སྐྱེ་གཉུང་དྲུག་ཏུ་གསལ་པ་མཛད་ཅིང་། བདེ་མཆོག་གི་ཆོས་སྐོར་ཁྲིད་མ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་ལུགས་འདི་རྒྱས་ཤོས་ཡིན་ཞིང་། ཕྱིས་གླུབ་ཆེན་ནུ་རོ་པ་ཡང་ལུགས་འདི་ཁོ་ན་གཙོ་བོར་མཛད་དོ། །

ནག་མ། (ཨུར་དུ) སྤར་མངའ་རིས་དང་། ལ་དྭགས་ཡོགས་ནས་དར་བའི་གཞས་དེ་ལ་ཁ་ཆེ་ཆོས་ནག་མ་ཟེར་བ་ཟེད། ཅིས་ཞུ་སྨན་པའི་རྒྱལ་རབས་ན་གསལ། དེང་སང་ཡང་(Urdu) ཨུར་དུའི་སྐད་དུ་གཞས་ལ་ནག་མ་ཟེར་བ་ནི་ཡོངས་གྲགས་ཡིན།

ནག་མོ། ❶ བྱད་མེད། སྤྲ་བཤད་ནི། མགོ་བོའི་ཕྱོགས་གནག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ནག་མོ་ཞེས་བྱའོ། །❷ ནག་མོ་ཞེས་པ་མོ་རྟགས་སྤྱར་བ་ཙམ་ལས་ནག་པོ་དང་དོན་འདྲ། དཔེར་ན་རྒྱ་གར་གྱི་པཉྩི་ཀ་ཀྱ་ལྷི་དུ་ས་ལ་ནག་མོ་ཁོལ། ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

ནག་འཚོའི་འགྱུར། ནག་འཚོ་ལོ་ཐུ་བ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱལ་བའི་འགྱུར། བུ་སྙོན་ཆོས་འབྱུང་ན་གསལ།

ནང་གི་མཁའ་སྤྱོད། བདེ་སྐྱོང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཡི་ཤེས། སྐུ་བཞག་ནི། ཤེས་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྒོས་པས་ན་ནང་དང་། སྐྱོང་པ་ཉིད་ལ་མཁའ་དང་། དེ་ལ་སྤྱོད་པ་ནི་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡི་ཤེས་ཏེ་བདེ་སྐྱོང་དབྱེར་མེད་ཟུང་འཇུག་པའི་ཡི་ཤེས་ནི་ནང་གི་མཁའ་སྤྱོད་དུ་གསུང་། དོན་དམ་པའི་མཁའ་སྤྱོད་དུ་གསུང་།

ནང་གི་མཆུལ། ངང་གི་སྒོ་གསུམ་རི་རབ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པར་བསྒྲུབ་བ་ལ་ནང་གི་མཆུལ་ཟེར། དེ་འབྱལ་བ་ལ་ནང་གི་མཆུལ་འབྱལ་ཞེས་ཟེར་ཏེ། །རྒྱལ་མཚོག་བདུན་པའི་འཇིག་ཉེན་སྐྱོབ་ཀའི་རྣལ་འབྱོར་ལས། བདག་ལུས་ངག་ཡིད་ཕྱང་ཁམས་རྣམས་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས། །ཡོངས་སུ་གྱུར་ལས་གྲངས་མེད་འཇིག་རྟེན་སྐོང་། །འདོད་དགུའི་ཕུན་ཚོགས་གཏེར་ཁྱེར་གྱིས་གང་བ་འདི། །ཟུམ་པ་ལྟ་ཡི་ཚོགས་ལ་གུས་པས་འབྱལ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།།

ནང་མཆོད་ཀྱི་བསྒྲུབ་གཞི། བསང་། སྣྲངས། བསྐྱེད། བྱིན་རླབས་བཞི་མ་བྱས་གོང་གི་ཇ་ཁྲའམ་ཆང་ལྟ་བུ།

ནང་མཆོད་ཀྱི་འོག་གཞི་རླུང་དཀྱིལ་གྱི་མཆོན་དོན། རྩ་བ་དང་ཡན་ལག་གི་ཟླུང་བཙུ་མཆོན།

ནང་མཆོད་ཀྱི་འོག་གཞི་མེ་དཀྱིལ་གྱི་མཆོན་དོན། གཏུམ་མོ་མཆོན།

ནང་མཆོད་འབྱལ་ཚུལ། ནང་མཆོད་འབྱལ་བའི་ཚེ་རང་གི་ལག་པ་གཡོན་པའི་མཐེ་བོང་རི་རབ་དང་། མིང་མེད་རྩ་མཆོར་མོས་ཏེ་དེའི་དབུས་ནས་བདུད་རྩི་བླུས་ནས་ཐིག་ལེ་གསུང་གཏད་བཞིར་པ་ལྟར་བྱེད་པའི་རྩུ་མཚན་ཡོད་དེ། སྔོན་ལྟ་རྣམས་ཀྱིས་རི་རབ་ལ་སྣུབ་ཤིང་བྱས་ནས་རྩ་མཆོར་བསྣུབས་པས་བདུད་རྩི་བྱང་བ་ལྟར་བསྒོམས་ནས་འབྱལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདེ་མཆོག་རྩ་རྩུད་ལས་ཀྱང་། སྤྱོམ་པོ་མཐའ་ལྟག་རྩེ་སྤྲུར་བས། །རླལ་འབྱོར་རིགས་པས་རྟག་ཏུ་སྤྲུད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་སྤྱོམ་པོ་ནི་མཐེ་བོང་དང་། མཐའ་ནི་མཐེའུ་ཆུང་། དེའི་ལྟག་མ་ནི་མིང་མེད་ཡིན་པས། མཐེ་བོང་དང་མིང་མེད་ཀྱི་རྩེ་སྤྲུར་ནས་འབྱལ་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། ། ནང་པ། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བའི་གང་ཟག། རང་སྡེ། ནང་པ། ཚོས་འདི་པ། སངས་རྒྱས་པ་རྣམས་མིང་གི་རྣམ་གྲངས། ། ནང་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྣ་ཚོགས་ལྔ་བའི་ཁྱད་པར། ། ཀྱེ་བྱག་དུ་སྣ་བས་རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱིས་སྐྱོང་པའི་བདག་མེད་ཀྱི་ལྟ་བ། ། མདོ་སྡེ་པས་རང་སྐུ་ཐུབ་པའི་ཇ་ས་ཡོད་ཀྱིས་སྐྱོང་པའི་བདག་མེད་པའི་ལྟ་བ། ། སེམས་ཙམ་པས་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སྐྱོང་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ། ། དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཐ་སྙད་དུ་རང་མཚན་གྱིས་ཡོད་ཀྱང་དོན་དམ་པར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་ལྟ་བ། ། དབུ་མ་ཐལ་

འགྱུར་པས་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཤུལ་ཅམ་ཡང་མེད་པའི་དེ་ཁོ་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་རྣམས་རང་རང་གི་ལྟ་བའི་གཙོ་བོར་བཞེད་དོ། །གྲུབ་མཐའ་འགའ་མ་འོག་མའི་ལྟ་བ་རྣམས་གོང་མ་གོང་མའི་ལམ་སྟེགས་སུ་གསུངས་སོ། །

ནང་བྱན་ཚུད་པ། བྱང་ཆུབ་པ། དོན་ཐམས་ཅད་རང་དབང་དུ་འདུ་བ་སྟེ་གཞན་དྲིང་མི་འཛོག་པ།

ནང་མཚམས་གཅོད་པ། ཕྱི་མཚམས་བཅད་ནས། སྣན་ལ་འཁོད་དེ་ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་གསལ་བདེབ། ཡུངས་ཀར་གྱིས་བགེགས་བསྐྲད། བསྡུང་འཁོར་བསྒོམ། སྒོ་གསུམ་བྱིན་གྱིས་བརླབས། སྣན་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པ་ལ་ནང་མཚམས་གཅོད་པ་ཟེར།

ནང་རིག་པའི་བསྟན་བཅོས། ཆགས་སྡང་སོགས་ནང་སེམས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་དང་དེ་དག་སྤོང་བའི་ཚུལ་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་ལ་ཟེར།

ནང་སོ། བོད་སྐྱེ་རང་གི་ནང་དུ་མེལ་ཚེ་དང་སོ་བྱེད་པའི་ཐྲོན་པོའམ་དཔོན་པོའི་གོ་གནས་ཤིག་གི་མིང་། ཕྱི་སོ་ལ་གཟིགས།

ནངས་པ། ❶ ཞོགས་པ། སྟ་དྲོ། ❷ ཟད་པ། དཔེར་ན་མཚན་མོ་ཟད་པ་སྟེ་ནམ་ལངས་པ་ལ། ནམ་ནངས་པ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

ནངས་པར་གྱི་དུས་སུ་སྒྲུབ་པའི་དམན་སྒོད། དམན་སྒོད་ལྟའི་ཡ་གྱལ་ཅི། སྟ་དྲོ་ལངས་ཏེ་གཙུག་ལག་ཁང་གི་སྒོ་དབྱེ་བ། མར་མེའི་གོང་བུ་གཅང་མ་བཟོ་བ། གཙུག་ལག་ཁང་དུ་ཆག་ཆག་དང་ཕུག་དར་བྱ་བ། སྣན་བཤམ་པ། གསང་སྒོད་དང་ཉེ་འཁོར་གཅང་བར་བྱེད་པ་སོགས་སོ། །

ནན་ཏུར། [འདུལ་བ] སྨད་པ་དང་འོག་ཏུ་བཞག་པའི་འདུལ་བའི་ཆད་ལས།

ནམ་མཁའ་ལྟ་བུའི་སྐོང་ཉིད། མཉམ་བཞག་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུའི་སྐོང་ཉིད་དང་དོན་འདྲ། མཉམ་བཞག་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུའི་སྐོང་ཉིད་ལ་གཟིགས།

ནམ་མཁའི་མཐའ་ཀློས་པ། ནམ་མཁའི་མཐས་གར་ཁྱབ། ཀློས་པ་ཞེས་པ་ནི་ཁྱབ་པའི་དོན་ཡིན།

ནམ་ནངས་པ། [བརྡ་རྙིང] ནམ་ལངས་པ། སྒྲ་བཤད་ནི། ནམ་ནི་འདི་ར་མཚན་མོའི་མིང་ཡིན་ལ། ནངས་པ་ནི་ཟད་པའི་དོན་ཡིན་པས་མཚན་མོ་ཟད་པ་སྟེ་སྟ་དྲོའོ། །

ནམ་ཞར། ནམ་ཡང་།

ནམ་ནམ་ཞ་ཞར། ནམ་ཞར་དང་དོན་འདྲ། དཔེར་ན་ཤེས་རབ་བརྒྱ་པར། དེ་དག་ནམ་ནམ་ཞ་ཞར་འཕྱང་། །
ཞེས་པ་ལྟ་བུ། འབྲུག་པའི་ཕལ་སྐད་ལ་ཡང་འདྲུག་ཅེས་དེའ་ཐེར་དཀར་པོར་གསལ།

ནམ་ནམ་ནམ་ནམ་ཞ་ཞ་ཞ་ཞར། ནམ་ཞར་དང་དོན་འདྲ། དེའ་ཐེར་དཀར་པོ་ན་གསལ།

ནམ་རྒྱས་པ། ཉི་མ་སྤྲིན་དང་བཅས་པར་གྱུར་པ། གནམ་འཐིབས་པ། ས་རྩའ་པ།

ནར་མའི་ཟས། རྒྱན་དུ་ཟ་རྒྱའི་ཟས། ཟས་དཀྱུས་མ། ཟས་ཕལ་པ།

ནས་སྐྱ། འབྲུང་ཁྲངས་ཀྱི་སྐྱ། ❶ འབྲུང་ཁྲངས་དངོས། དཔེར་ན། ས་ནས་སྐྱི། ལྟ་བུ། འབྲུང་ཁྲངས་ཆ་འདྲ་བ། དཔེར་ན། ཐོག་ཁ་ནས་ལྷུང་། ལྟ་བུ། ལྟ་ས་ནས་ཐོན། ལྟ་བུ། ❷ ནས་སྐྱ་རིགས་མཐུན་དགར་བར་འཛུག་པ། དཔེར་ན། བྱ་ཡི་ནང་ནས་རྨ་བྱ་ཀཟྒས་མཛེས། ལྟ་བུ། ❸ ནས་སྐྱ་སྡུད་པ་ལ་འཛུག་པ་ལ། ཡུལ་སྡུད་པ། ལྟ་ས་ནས་རྒྱ་གར་བར། ལྟ་བུ། དུས་སྡུད་པ། ཆེས་གཅིག་ནས་བཅུའི་བར། ལྟ་བུ། དངོས་པོ་སྡུད་པ། མགོ་ནས་ཀང་པའི་བར། ལྟ་བུ། གང་སྡུད་པ། གཅིག་ནས་བཅུའི་བར། ལྟ་བུའོ། ❹ ནས་སྐྱ་བྱེད་པ་པོའི་ཚུལ་དུ་འཛུག་པ། དཔེར་ན། སྤྲོབ་བུ་རྣམས་ནས་གསོལ་བ་ཆེ་གཅིག་ཏུ་བཏབ། ལྟ་བུ། དེད་གཉིས་ནས་ལས་དོན་ཐོག་གྲོས་བསྡུར་བྱས། ལྟ་བུ། རྒྱལ་པོ་ནས་འབངས་ལ་བཀའ་བཏང་། ལྟ་བུ། ❺ ནས་སྐྱ་བྱེད་པའི་ཚུལ་དུ་འཛུག་པ། ངང་ནས། ཐོག་ནས། སྐོ་ནས། ལྟ་བུ་ཕལ་ཆེར་བྱེད་སྐྱ་ཕལ་པའི་འཛུག་པ་དང་མཐུན་པར་བཤད། དཔེར་ན། སེམས་སྐྱོ་བའི་ངང་ནས་ཕྱིར་ལོག་ལྟ་བུ། དེད་རྣམས་མི་འགྲོ་དབང་མེད་ཀྱི་ཐོག་ནས་ཕྱིན། ལྟ་བུ། སྐོ་གསུམ་གྱས་པའི་སྐོ་ནས་གསོལ་བ་འདེབས། ལྟ་བུ། ❻ ནས་སྐྱ་མཚམས་སྐྱོར་ལྟག་བཅས་ལ་འཛུག་པ། ལེགས་སྐྱེས་ཀྱ་རྡོམ་པ་བྱིན་ནས་བཏང་། ལྟ་བུ།

ནས་འདྲ་མ། ནས་འབྲུ་དང་འདྲ་བ་སྐྱི། ཐོག་མཐའ་གཅིས་ཕྱ་ཞིང་དཀྱིལ་སྐོམ་པའི་དོན། དཔེར་ན་ཇ་ནས་འདྲ་མ་ཞུ་དགོས་ལྟ་བུ།

ནི་གྱ། ནི་གུ་མ་དང་འདྲ།

ནི་གུ་མ། ❶ བྱ་མོ་ན་ཆུང་། ❷ རྒྱ་གར་ཀྱི་གུག་ཆེན་ནུ་རོ་པའི་ལྷམ།

ནི་གུའི་ཆོས་དྲུག ནུ་རོ་ཆོས་དྲུག་དང་འདྲ། སྐྲ་བཤད་ནི། ནུ་རོ་པའི་ལྷམ་ནི་གུ་མ་ལས་བརྒྱད་པའི་ཆོས་བརྒྱད་ཡིན་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བཏགས།

ནི་སྐྱ། དགར་བ་དང་། ངེས་བཟང་ངམ་ནན་ཏན་བརྟན་པ་དང་། ཆོག་གི་ཁ་སྐོང་བཅས་ལ་འཛུག་པའི་ཕྱད་ར་དང་དབང་ཅན་ཞེས་ཞིག ❶ དགར་བ་ལ་འཛུག་པ། དཔེར་ན། དང་པོ་ནི། ལྟ་བུ། ❷ ངེས་བཟང་ངམ་ནན་ཏན་

བརྟན་པ་ལ་འཇུག་པ། དཔེར་ན། དལ་བའི་རྟེན་བཟང་པོ་ནི་ཐོབ། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དང་ནི་མཇལ། བྱོ་གོས་ཀྱི་མིག་དང་ནི་ལྡན། ལྟ་བུ། ❸ ཚོག་གི་ཁ་སྐོང་དུ་འཇུག་པ། དཔེར་ན། སྔོམ་པ་ཐམས་ཅད་ལྡན་པར་ནི། །ལྟ་བུ། སུམ་རྟགས་ཀྱི་འགྲེལ་བྱེད་ཁ་ཅིག་གིས། དགར་བའི་སྒྲ་དེ་ངེས་བརྟུང་གི་སྒྲ་ལ་བཞག་ཡོད།

ནེམ་པ། ❶ ཤིང་ཞིག ❷ ཤིང་འཚེ་བ་བསྐུ་བའི་ལོ་མ།

ནུར་རྩི། བཅོས་པའི་ཚང་གི་སྟེགས་མ།

ནི་པྲ་ལ། བལ་ཡུལ།

ནི་པྲ་ལི། བལ་ཡུལ་སྐྱེས་སམ། བལ་པོ།

ནི་ར་ཉན། (ལེགས་སྦྱར) གནས་མཆོག་རྡོ་རྗེ་གདན་གྱི་ཉེ་འགྲམ་གྱི་ཆུ་བོ་ཞིག་སྟེ། སྔོན་བདག་ཅག་གི་སྡོན་པ་ཤྲཱུ་ཐུབ་པས་འདིའི་ཉེ་འགྲམ་དུ་ལོ་དྲུག་དཀའ་ཐུབ། River Niranjana (phalgu)

ནེམ་ནུར། མི་བརྟན་པ་སྟེ། ཐེ་ཚོམ་གྱི་མིང་ངོ། །

ནེམ་ནུར་དུ་འགྲུར། ཐེ་ཚོམ་དུ་འགྱུར། བཅུད་སྡོང་པའི་དཀའ་འགྲེལ་སྟིང་པོ་མཆོག་ལས་གསུངས།

ནེའུ་ལྗངས། ① ན་ཚོད་མཉམ་ཞིང་སྟིང་དུ་སྦུག་པའི་གྲོགས་པོ། ② ན་ཚོད་མཉམ་པ།

ནེའུ་ཀུ། ལོ་མཉམ། ནེའུ་ལྗངས་དང་འདྲ།

ནེའུ་ལི། སྲི་མོང་། བཤད་སྒོལ་ལ་འདོས་ནོར་བུ་སྐྱུག་སྐད། བྱིས་བྱ་འཁའ་ཞིག་ལ་ནོར་བུ་སྐྱུག་པ་བྱིས་ཡོད། ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་སྐད་དུ་ mongoose ཟེར་བ་དེའོ། །

ནོམ་ཉག ནོམ་པ་ནི་དང་པོར་ལན་ཅིག་ལུས་ལ་སྒྲོར་བའོ། །ཉག་པ་ནི་ཡང་དང་ཡང་དུ་སྒྲོར་བའོ། །ཞེས་རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་མདོ་རྩ་བའི་ཟིན་བྱིས་ལས་གསུངས།

ནོར་ཆེ་བ། གནའ་པོ་རྒྱ་ར་ན་མ་ཉེ་ལ་སོགས་པའི་སྒོ་ཕྱོགས་མང་པོ་ལྷན་པ་ལ་ནོར་བ་ཆེ་བ་ཟེར།

ནོར་རྒྱལ་གྱི་རྫུང་། གཞུ་ལས་རྒྱལ་གྱི་རྫུང་དང་འདྲ།

ནོར་བྱ། ❶ རྡོ་རིགས་ཀྱི་རིན་པོ་ཆེ་སྒྲིའི་མིང་། ❷ པོ་རྟགས་ཀྱི་མཁྲན་པ་ཡན་ཆད། པོ་རྟགས་ཀྱི་ཏོག་ཀུང་ཟེར།

ནོར་བུ་ཆུ་ཤེལ། ཀླ་བའི་འོད་ཟེར་ཐོག་ན་ཆུ་འབྱུང་བའི་རིན་པོ་ཆེའི་རིགས་ཤིག

ནོར་བུ་མེ་ཤེལ། ཉེ་འོད་དང་ཕྲད་ན་མེ་འབྱིན་པའི་ཤེལ་ཞིག

ནོར་བུ་འཛིན་པའི་སྒྲས། ཚོ་ཡིག་ལ་ཟེར། ཚོ་ཀྱི་ཚ་ཚུ་མ་གསུམ་གྱིས་ངོ་རྟེ་གསུམ་མཆོན་ཞིང་། དེ་གསུམ་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཚོས་ངོ་རྟེ་གསུམ་དབྱར་མི་ཕྱེད་པ་དེ་མཆོན། སྐུ་བཤད་ནི། སྒགས་དེའི་མཆོན་དོན་དུན་པའི་སྐོ་ནས་ངག་ཏུ་བརྗོད་ན་བསོད་ནམས་མང་དུ་སྐྱེད་པས་ནོར་བུ་འཛིན་པའི་སྒགས་ཞེས་བརྗོད་དེ། རྒྱུད་ངོ་རྟེ་རྩེ་མོ་ལས། ཚོ་ནི་ཅི་ཞིག་ཡིན་པར་བརྗོད། །མཆོག་དང་ནོར་དང་དཔལ་དང་གཡང་། །སྐལ་བཟང་རྣམ་པ་དང་ལྡན་ཞིང་། །དམ་བཅའ་བ་དང་བཀྲི་ཤིས་དོན། །ནོར་བུ་འཛིན་པའི་སྒགས་སུ་བརྗོད། །ཅེས་གསུངས།

ནོར་བུའི་གཡབ། རིན་པོ་ཆེས་སྤྲས་པའི་གཡག་ཏྲ་ལས་བྱས་པའི་རྟ་གཡབ།

ནོར་བུའི་རིགས། བྱ་རྒྱུད་རིགས་དྲུག་གི་ནང་གསེས། མཚན་གཞི། གཤོད་སྦྱིན་ནོར་བུ་བཟང་པོ་ལྟ་བུ།

ནོར་ལས་རྒྱལ་གྱི་རླུང་། ནོར་རྟུལ་གྱི་རླུང་། གཞུ་ལས་རྒྱལ་གྱི་རླུང་དང་དོན་གཅིག

ནོར་ས་བཅུ། དད་པ་དང་འདོད་པ་ལ་ནོར་ས་ཡོད། །བྱམས་སྙིང་རྗེ་དང་ཆགས་པ་ལ་ནོར་ས་ཡོད། །ཤེས་བྱ་གཤེས་ཀྱི་སྙོང་པ་དང་བློས་བྱས་ཀྱི་སྙོང་པ་ལ་ནོར་ས་ཡོད། །ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་དང་ཆད་ལྡ་ལ་ནོར་ས་ཡོད། །ཉམས་མྱོང་དང་རྟོགས་པ་ལ་ནོར་ས་ཡོད། །བཙུན་པོ་དང་ཚུལ་འཆོས་ལ་ནོར་ས་ཡོད། །འཕྲལ་ཞིག་དང་བདུད་ཀྱི་ར་ལ་ནོར་ས་ཡོད། །གྲུབ་ཐོབ་དང་ཟོག་པ་ལ་ནོར་ས་ཡོད། །གཞན་དོན་བྱེད་པ་དང་རང་དོན་བྱེད་པ་ལ་ནོར་ས་ཡོད། །ཐབས་མཁས་པ་དང་གཡོ་སྒྱུ་ལ་ནོར་ས་ཡོད། །དེ་ནི་འདྲ་མིན་གྱི་ནོར་ས་བཅུའོ། །ཞེས་རྗེ་སྐམ་པོ་བའི་ཞལ་གདམས་ལམ་མཆོག་རིན་པོ་ཆེའི་ཕྲེང་བ་ལས་གསུངས། འདི་གོ་རྒྱ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས་འདིར་བཀོད།

ཀུ་གློ་རྟ། (ལེགས་སྦྱར) ཚུ་ཞིང་གབ་པ། འདམ་པ་དམན་འགོག་ཅེས་པའི་ཤིང་། བོད་དུ་ནི་གློ་ཏ་ཞིས་འབོད་ཅེས་འཕགས་བོད་ཤན་སྦྱར་ན་གསལ། ཡལ་ག་མང་པོ་འཕྱང་ཐག་ལྷར་འཕྱང་འཕྱལ་དུ་ཡོད་པ་རིམ་གྱིས་ས་ལ་རྒྱ་སྐེ། ཙ་བ་ཆགས་འགྲོ་བའི་ཡངས་ཤིང་རྐུ་ཆེ་བའི་ཁོ་མ་ཅན་གྱི་ཤིང་སྒོང་ཞིག །དེའི་གྲིབ་བསིལ་དུ་མི་བརྒྱ་ཕྲག་སྒོད་ཆོག་ཅེང། ཤིང་འབྲས་དམར་པོ་མཐེབ་རྡོག་གི་ཚོད་ཙམ་པ་བྱ་དང་བྱིའུ་རྣམས་ཀྱིས་ཟས་སུ་བྱེད། འདི་ནི་རྐུ་གར་ལྷོ་ཕྱོགས་སི་ར་དགོན་པའི་ཉེ་འཁོར་ཤིང་ནགས་ནང་ཤིན་དུ་མང། ཕྱི་རྐུལ་བས། Indian fig tree དང་ Banyan tree འམ་ Banian tree ཟེར། དེ་ཡང་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་དུ། Bani ཞེས་པ་ཚོང་ལ་འཇུག་པས། ཚོང་པ་རྣམས་ཀྱི་དེའི་གྲིབ་བསིལ་དུ་བསྡད་དེ་ཚོང་སྦྱར་བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ Banian ཞེས་དབྱིན་ཇིས་བཏགས། ཀུ་གློ་རྟ་ཤིང་སྡོང་ཆེན་པོ་ཞེག་སི་རའི་རྐུབ་ངོས་ཀྱི་སྤུང་ལྷོངས་ཀྱི་དཀྱིལ་

དུ་ཡོད་པ་དང་ལྡན་ཡང་ངེ་རང་དུན། པཊ་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་ཀྱང་། དེ་ཕྱིར་མི་དགེ་ཤིན་ཏུ་ཕྱོགས་སུ་ལའང་། །བག་དང་ལྡན་པས་སྐབས་དབྱེ་མི་བྱ་སྟེ། །ནམ་མཁའི་དབྱིངས་ཀུན་འགེངས་འདྲའི་ཐུ་གྲོ་ཆ། །ས་བོན་ཏིལ་འབྲུ་ཙམ་གྱིས་བསྐྱེན་པ་ལགས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ।

ཐུ་གྲོ་ཆེའི་ཀུན་དགའ་རབ་བ། ཐུ་གྲོ་ཆུའི་རྒྱུད་མོས་ཚལ་དུ་བརྩེགས་པའི་གཏུག་ལགས་ཁང་། འདུལ་བ་གཞིའི་ཚུ་ཆེར་འགྲེལ་ལས། ཐུ་གྲོ་ཆུའི་ཀུན་དགའ་རབ་ན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གཏུག་ལགས་ཁང་སྟེ། ཤིང་ལྗོན་པའི་ཐུ་གྲོ་ཆུས་མཆོད་པའི་རྒྱུད་མོས་ཚུལ་དུ་གཏུག་ལགས་ཁང་བརྩེགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས།

གནས ❶ ནག་པོ། དབུ་རྒྱ་བྱང་བ་ལྟར་གནག་ཅེས་པ་ལྟ་བུ། ❷ ངན་པ། སེམས་གནག་ཅེས་པ་ལྟ་བུ། ❸ ཕྱུགས་རིགས། ❹ མང་པོ་དང་ལྡན་པའམ། མཐུག་པོ། ཤུན་པ་རབ་ཏུ་གནག་པ། བློ་བ་དཔོན་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྐྱངས་གསུང་།

གནད་གཅོད་ཀྱི་སྒྲུག་བསྔལ། ❶ མཆོན་སོགས་ཀྱིས་གཅད་གཏུབ་ཀྱི་སྒྲུག་བསྔལ། དཔེར་ན་པཊ་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་རྒྱན་གྱི་རང་རྣམ་ལས། གནད་གཅོད་ཀྱི་མཆོན་རྣོན་དྲག་པོས་བསྐྱན། །ངན་སོང་གི་འཁྲུལ་སྣང་སྣ་ཚོགས་ཤར། །སྲིད་བྱས་ཀྱི་ལས་ལ་འགྱོད་ཅིང་མཆེར། །ཚ་ཅ་མ་ཅི་བྱ་བའོལ་མེད་གྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ། སྐྱ་བཤད་ནི། ལུས་ཀྱི་གནད་འགག་ཆེ་བའི་རྩ་རྣམས་གཅོད་པའི་སྟུག་བསྔལ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་བཏགས། ❷ འཆི་བའི་ཚེ་འཁྲུལ་སྣང་ཆོགས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་ལུས་སེམས་ཀྱི་སྒྲུག་བསྔལ་ལ་ཟེར། རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། མི་དགེ་བ་ཆེན་པོ་བྱེད་པ་རྣམས་ནི། མཚན་མ་མི་སྟུག་པ་དེ་དག་མཐོང་བས་ལུས་ལ་སྒྲུག་བསྔལ་འབྱུང་ཞིང་ཞེས་བྱེད་པ་དང་། ཏིང་ལག་གཡོབ་པ་དང་བཤང་གཅི་འབྱུང་བ་དང་རྣམ་མཁའ་ལ་རྟོབ་པ་དང་མིག་ལྡོག་པ་དང་ཁ་ནས་དབུ་བ་འབྱུང་བ་དང་དེ་འདྲ་བ་རྣམས་འབྱུང་ངོ་། ། གལ་ཏེ་མི་དགེ་བ་འབྲིང་བྱེད་པ་ཡིན་ན་དེ་དག་ལས་ཁ་ཅིག་འབྱུང་ལ། ཁ་ཅིག་མི་འབྱུང་བས་རྗེགས་པར་མི་འབྱུང་ངོ་། །ལས་ཉེས་པ་བྱེད་པ་རྣམས་ལ་གནད་གཅོད་ཤིན་ཏུ་ཚབས་ཆེའོ། །གནད་གཅོད་ནི་ལྟ་དང་དམྱལ་བ་མ་གཏོགས་པའི་སྐྱེ་གནས་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །སྒྲུ་བཤད་ནི། ལུས་ཀྱི་གནད་འགག་ཆེ་བའི་རྩ་རྣམས་གཅོད་པའི་སྟུག་བསྔལ་དང་འདྲ་བས་དེ་ལྟར་བཏགས། ཡང་རྗེའི་གསུང་ལས། དེའི་ཚེ་ཆུལ་བ་འཁོར་བ་དང་བཅས་པ་ལ་དམིགས་པའི་རབ་ཏུ་དང་པ་དྲག་པོ་སྐྱེས་ཏེ། **གནད་གཅོད་ཀྱི་སྟུག་བསྔལ་མེད་པ་དང་།** ཞེས་གསུངས།

གནད་དུ་བསྡུན། ① ལུས་ཀྱི་གནད་ཆེ་སར་དམིགས་པ་དྲག་ཏུ་གཏད་དེ་སེམས་མ་ཡེངས་པར་བསྒོམ་པ་ལ་ཟེར། ལུས་ལ་གནད་དུ་བསྡུན་པ་དང་དོན་འདྲ། ② དམིགས་པ་གཏད་པ། དམིགས་པ་གཏད་པའི་གཞི་ལ་གནད་དུ་བསྡུན་པའི་གཞི་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

གནད་དུ་འབེབ། ཆོག་རྫུབ་སྣུ་བ། གཞན་གྱི་ཞི་ལ་ཡོག་པའི་ཆོག་སྣུ་བ། ས་སྐྱ་ལེགས་བཤད་ལས། ཕ་རོལ་གནད་དུ་འབེབ་པའི་ཆོག །དགྲ་བོ་ལ་ཡང་སྙིང་རྗེ། །བྱག་ཆ་བཞིན་དུ་རང་ཉིད་ལ། །དེ་མ་ཐག་ཏུ་ལེ་ལན་འཁོར། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །

གནད་དུ་ཕབ། གནད་དུ་འབེབ་དང་དོན་འདྲ། གནད་དུ་འབེབ་ལ་གཟེགས།

གནད་ལ་དབབ། གནད་དུ་འབེབ་དང་དོན་འདྲ། གནད་དུ་འབེབ་ལ་གཟེགས།

གནམ་པོ། བཞད་གད།

གནམ་པོར། བཞད་གད་དུ། རྗེའི་གསུང་ལྟར་བཀོད། དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་ལས། རང་ཁྱིམ་རྩེག་ཕུགས་སྤྲུལ་གནས་མཐོང་བཞིན་དུ། །འདི་ན་སྐང་ཆེན་མེད་ཅེས་དོགས་བསལ་ཏེ། །སྤྲུལ་གྱི་འཇིགས་པའང་སྤོང་བར་བྱེད་པ་ནི། །ཀྱེ་མ་གཞན་གྱི་གནམ་པོར་འགྱུར་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

གནམ་གཟེར། སྤྲའི་ཡ་ཕྱབས་ལ་ཉེ་བར་བཏགས་པའི་ཕྱར་པ་ལ་སོགས་པའོ། །

གནམ་ལ་ཉི་ཟླ་གཉིས། ས་ལ་གསལ་བ་གཉིས། རྒྱ་གར་ན་གནམ་ལ་ཉི་ཟླ་གཉིས། ས་ལ་གསལ་བ་གཉིས། ཞེས་པའི་གསལ་བ་གཉིས་ནི། སྤྲོན་གསལ་དང་ཆོག་གསལ་གཉིས་ལ་ཟེར།

གནས། ❶ ས་ཆ། ས་གནས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❷ རྒྱུ། དེ་ལ་འཇུག་པ་ནི། ཚང་ལ་བག་མེད་ཀྱི་གནས། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །དགའ་བ་ཅན་གྱིས་ཞུས་པའི་མདོ་ན་གསལ། ❸ ཡུལ་ཁམས། གནས་མཆོག་རྡོ་རྗེ་གདན་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❹ སྤོད་སྐ། དཔེར་ན་སྤོད་གནས། གནས་ཁང་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❺ སྐྱབས་ཡུལ། སྐྱབས་གནས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❻ གོ་འཕང་། མཐོ་རིས་ཀྱི་གནས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❼ ཚབ། གོ་སྐ འཇམ་དབྱངས་ཀྱི་གནས་སུ་འོད་དཔག་མེད་གསལ་གདབ། ཅེས་པ་ལྟ་བུ། ❽ ཤེས་པར་བྱ་བའམ། ཤེས་པར་བྱ་བའི་གཞི། བསླབ་པར་བྱ་བའམ། བསླབ་པར་བྱ་བའི་གཞི། དཔེར་ན། རིག་གནས། རིག་པའི་གནས། ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

གནས་སྐབས་གསུམ། (བཀའ་བརྒྱད) ། མ་དག་པའི་གནས་སྐབས། (རྡེ་མ་རྩང་རུང་ཀྱང་མ་དག་པའི་གནས་སྐབས་ནི། སེམས་ཅིད་བློ་བུར་གྱི་དྲི་མ་མ་དག་པ་འཆིང་བ་ཀུན་ལྡན་སེམས་ཅན་གྱི་གནས་སྐབས།) ། གཅིག་ལྡན་གྱི་གནས་སྐབས།

[རིམ་གཉིས་གཉེན་པོའི་སྨོན་ལམ་གྱིས་དྲི་མ་ཕྱ་བ་མ་དག་ཀྱང་རགས་པ་དག་པ་ནི། སྤྲོང་བའི་གནས་སྐབས་ཆོགས་ལམ་ནས་ས་བཅུ་རྣམས་མཐའི་བར་གྱི་ལམ།] ཅ ཤིན་ཏུ་རྣམ་དག་གི་གནས་སྐབས། [ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས།]

གནས་ཆེན་པོ་བརྒྱད་ཀྱི་མཆོད་རྟེན་ལ་བསྟོད་པ། སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་མཛད། པ་ཚབ་ཀྱི་འགྱུར།

གནས་ངན་ལེན། ❶ ལྷང་བ། ཉེས་སྤྱོད། དགེ་སློང་གཞན་གྱི་ཕམ་ལྷག་གི་ལྷང་བའི་ཉེས་པ་བརྗོད་པ་ལ། གནས་ངན་ལེན་བརྗོད། ཅེས་དང་། དགེ་སློང་གཞན་གྱི་ལྷང་བའི་ཉེས་པ་འཆབ་པ་ལ། གནས་ངན་ལེན་འཆབ་ཅེས་དང་། ལུས་ངག་གི་སྤྱོད་ལ་ལུས་ངག་གི་གནས་ངན་ལེན་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❷ སེམས་ཀྱི་འཇིན་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གོང་ནས་གོང་དུ་བསྒྱིད་པའི་ནུས་པའམ་བག་ཆགས་ལ་ཟེར། ❸ སྤྲུག་བསྔལ་གྱི་རྒྱུ་ལ་འཇུག་པའི་མིང་། སྤྲ་བཤད་ནི། གནས་ངན་པ་ནི། ཉེས་པའི་དོན་ཡིན་ལ། ལེན་པ་ནི་སྒྱིད་པར་བྱེད་པ་སྟེ། ཉེས་པ་སྒྱིད་བྱེད་ཅེས་བྱ་བའི་དོན་ནོ། །དགེ་ལེགས་བཤེས་གཉེན་གྱི་གསུང་ལ་གཞི་བྱས། ཡང་ན། སྤྲུག་བསྔལ་གྱི་རྒྱུ་ནི་ཤིན་ཏུ་ལྷང་བར་དཀའ་བའི་ཕྱིར་གནས་ངན་ལེན་བྱ་ལ། དེ་ཁས་ལེན་པའམ་དེ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་གནས་ངན་ལེན་ཞེས་བྱའོ། །

གནས་ངན་ལེན་གྱི་འཆིང་བ། གནས་ངན་ལེན་དང་དོན་འདྲ།

གནས་ངན་ལེན་གྱི་ས་བོན། འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྡང་སོགས་རྩ་ཉོན་དང་ཁྲོ་བ་དང་འཁོན་འཛིན་སོགས་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཀྱི་ས་བོན་ནོ། །

གནས་ངན་ལེན་འཆབ་པའི་ལྷང་བྱེད། འབའ་ཞིག་པ་དག་བཅུའི་ལྟ་བཅུ་པ། མཐོལ་ཡུལ་ཚད་ལྡན་ཡོད་པའི་གནས་སུ་དགེ་སློང་གཞན་གྱི་ཕམ་ལྷག་གང་རུང་བཅའས་ཏེ་མཚན་མོ་འདས་པའོ། །

གནས་ངན་ལེན་བརྗོད་པའི་ལྷང་བྱེད། འབའ་ཞིག་པ་དག་བཅུའི་བདུན་པ་ནི། བསྟེན་པར་མ་རྫོགས་པ་ལ་དགེ་སློང་གཞན་གྱི་ཕམ་ལྷག་གི་ལྷང་བ་བརྗོད་པ་དོན་གོ་བའོ། །

གནས་ཉེར་བཞི། སྐྲ་མཚམས། སྤྱི་བོ། ཆ་བ་གཡས་གཡོན་གཉིས། ལྟག་པ། སྨིན་མཚམས་མིག་གཉིས་དང་། ཕྲག་པ་གཉིས་དང་བཅུད་ནི་ཐུགས་ཀྱི་གནས་སོ། །མཆན་ཁུང་གཉིས། ནུ་མ་གཉིས། ལྟེ་བ། སྐ་ཅོ། ཁ་མཉིན་པ། སྙིང་ཁ། འབྲས་བུ་གཉིས་དང་བཅུད་གསུང་གི་གནས་སོ། །རྐགས་ཀྱི་རྩེ། བཤང་ལམ། བཏུ་གཉིས། ཁྱིན་པ་གཉིས་དང་བཞི། སོར་མོ་བཅུ་དྲུག བོལ་གོང་གཉིས། མཐེ་བོང་བཞི། ཕུས་མོ་གཉིས་དང་བཞི་སྙེ་བཅུད་ནི་སྐུ་ཡི་གནས་སོ། །དེ་དག་ལ་སྙིང་ཁའི་རྩ་འདབ་བཅུད་ལས་རྩ་གྲིས་ཏེ་གནས་དེ་དག་ཏུ་རྟག་པས་གནས་ཉར་བཞིའི་རྩ་ཞེས་རེ་རེ་ལ་སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་རྩ་གསུམ་གསུམ་

སྟེ་ཉར་བཞི་ཚན་པ་གསུམ་དུ་ཕྱེ་བས་རྩ་བདུན་ཐུ་དོན་གཉིས། དོན་གཉིས་པོ་རེ་རེ་ལའང་སྟོང་ཕྲག་རེ་རེ་ཕྱེ་བས་རྩ་སྟོང་ཕྲག་བདུན་ཐུ་དོན་གཉིས་སོ། །དེ་ལྟར་ཤེས་ནས་བསྒོམ་དགོས་སོ། །

གནས་བརྟན། ❶ དགེ་སློང་བསྙེས་སོང་། ❷ རང་ལས་བསྒབ་པ་ཚན་གཞིན་ཐམས་ཅད་ལ་ཐུང་མོང་དུ་སྤྱར་ཚོག་པའི་འདུལ་བའི་ཉེ་ཆོག་ཅིག། ཉེ་ཆོག་ཅེས་པ་བློ་ཉེ་བའམ་གཅེས་པའི་ཆོག་གོ། སྒྲ་བཤད་ནི། གནས་ཀྱི་བྱམ་ལ་མ་བརྟེན་པར་གནས་སུ་རུང་བས་གནས། བསྟེན་པར་རྗོགས་ནས་སྟོམ་རྒྱུན་བར་མ་ཆད་པར་ལོ་བཅུ་ལོན་པས་ན་བརྟན་ཞེས་བྱའོ། །

གནས་དང་ཉེ་བའི་གནས། ❶ སྤྱིར་དཔའ་བོ་མཁའ་འགྲོ་བཞུགས་པའི་གནས་ལ་གནས་དང་། ལྷག་པར་བཞུགས་པ་ཉེ་བའི་གནས་སུ་བྱ་སྟེ། ཉེ་ཆོག་གི་སྒྲ་ལྷག་པའི་དོན་དུ་སྤྱར་བ་ནི། སྔགས་ཀྱི་ཉེ་སྟེང་སོགས་དང་མཚུངས་སོ། །❷ ཁ་ཅིག་མཁའ་འགྲོ་གནས་པས་གནས་དང་། དེ་དང་ཆ་མཐུན་པས་ཉེ་གནས། ❸ འགའ་ཞིག་མཁའ་འགྲོ་རྟག་ཏུ་གནས་པས་གནས་དང་། རེས་འགའ་ཙམ་གནས་པས་ཉེ་གནས་སུ་འཆད།

གནས་དང་གནས་མ་ཡིན་པ། རྒྱུ་དང་རྒྱུ་མ་ཡིན་པ། དཔེར་ན་དགེ་བ་ནི་བདེ་བའི་གནས་ཡིན་ཀྱང་སྡུག་བསྔལ་གྱི་མ་གནས་ཡིན། མི་དགེ་བ་ནི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་གནས་ཡིན་ཀྱང་བདེ་བའི་གནས་མིན་པ་ལྟ་བུ་ལ་ཟེར། རྟེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་འཇམ་དབྱངས་བསྟོད་སྒྲིན་རྒྱ་མཚོ་ལས། སྒྲུབ་ལས་འབྱོར་ལྡན་གནས་ཡིན་དབྱལ་པོ་མིན།། སེར་སྣས་དབྱལ་པོའི་གནས་ཡིན་འབྱོར་ལྡན་མིན། །དེ་སོགས་རྟེན་འབྲེལ་མི་སླུའི་གནས་ཀུན་མཁྱེན། །དེ་ཕྱིར་ཁྱོད་ནི་སྤྲ་བའི་གཙོ་བོ་ལགས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དང་། ས་སྐྱའི་མཁས་པ་གཡག་སྟོན་སངས་རྒྱས་དཔལ་གྱིས། དཔེར་ན་སེར་སྣ་ནི་དབྱལ་བའི་གནས་དང་ལོངས་སྤྱོད་ཆེ་བའི་གནས་མ་ཡིན། སྤྱིན་པ་ནི་ལོངས་སྤྱོད་ཆེ་བའི་གནས་དང་དབྱལ་བའི་གནས་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟ་བུའོ། །གནས་ནི་རྒྱུའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །སྒྲ་བཤད་ནི། གནས་ནི་རྒྱུ་དང་། གནས་མིན་པ་ནི་རྒྱུ་མིན་པའོ། །

གནས་པ་རྟ། ལུས་ཀྱི་རྟ། སྒྲ་བཤད་ནི། གནས་པ་ནི་འདིར་རྟེན་ལ་ཟེར་ཏེ། རླུང་དང་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གནས་མལ་གྱི་ཆོ་ག གནས་མལ་བཤམས་པའི་བྱ་བ། ཆོ་ག་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཐབས་དང་བྱ་བ་གཉིས་ཀ་ལ་འཇུག་ཀྱང་འདིར་བྱ་བའོ། །

གནས་མལ་མ་བསྒྲས་པར་འགྲོ་བའི་ལྷུང་བྱེད། འབའ་ཞིག་པ་དག་བཅུའི་བཅུ་བཞི་པ་ནི། དགེ་འདུན་གྱི་གནས་མལ་མ་བསྒྲས་པར་ཕན་ཕྱན་དུ་གྱུར་པའམ་འདོམ་བཞི་བཅུ་རྩ་དག་འདས་པའོ། །གོང་གི་ལྷུང་བྱེད་དེ་ལ་གནས་མལ་ཕན་ཕྱན་དུ་གྱུར་པའི་ལྷུང་བྱེད་ཀྱང་ཟེར།

གནས་ལ་དད། སྡེ་སྣོད་གསུམ་ལ་དད་པ་ལ་ཟེར། རང་འབྱོར་ལྡའི་ཐ་མའོ། །དེ་ཡང་ཉན་ས་ལས། མི་ཉིད་དབྱས་སྐྱེས་དབང་པོ་ཚང་། །ལས་མཐའ་མ་ལོག་གནས་ལ་དད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །སྒྲ་བཤད་ནི། འཇིག་རྟེན་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་དཀར་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བའི་གནས་སྡེ་རྣུ་སྡེ་སྣོད་རིན་པོ་ཆེ་རྣམ་པ་གསུམ་ལ་དད་པས་ན་གནས་ལ་དད་ཅེས་བྱའོ། ।

གནས་གསུམ། ཕྱིའི་གནས་གསུམ། ནང་གི་གནས་གསུམ། གསང་བའི་གནས་གསུམ་དང་གསུམ་ལས། ❶ དང་པོ་ཕྱིའི་གནས་གསུམ་ནི། འདས་ལོག་མ་བསྟན་འཇིག་ཚོས་སྒྲོན་གྱི་རྣམ་ཐར་དུ། གང་ས་རི་སེང་གདོང་དཀར་པོ་སྐུ་ཡི་གནས། ལུ་ཕྱི་སྟག་གདོང་ཕུ་མོ་གསུང་གི་གནས། །རྩ་རི་ཕག་གདོང་ནག་མོ་ཐུགས་ཀྱི་གནས། ཞེས་པ་ལྟར་དང་། ② བདེ་མཆོག་གི་སྐོར་ནས། ས་འོག་སྐུའི་གནས། ས་སྟེང་གསུང་གི་གནས། ས་ཐུ་ཐུགས་ཀྱི་གནས་སོ། །❷ ནང་གི་གནས་གསུམ་ནི། སྤྱི་བོ་སྐུའི་གནས། མགྲིན་པ་གསུང་གི་གནས། སྙིང་གཱ་ཐུགས་ཀྱི་གནས་གསུམ་མོ། །❸ གསང་བའི་གནས་གསུམ་ནི། སྐུགས་སྐྱེས། ཞིང་སྐྱེས། ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་མཁའ་འགྲོ་མ་གསུམ་ལ་ཟེར་ཏེ། རྒྱལ་བ་དགེ་འདུན་རྣམས་མཆོས། ཞིང་སྐྱེས་ལྟན་ཅོག་སྐྱེས་དང་སྐུགས་སྐྱེས་ཀྱི། །གནས་གསུམ་མཁའ་འགྲོའི་ཆོགས་ལ་དབང་བསྒྲུར་ཞིང་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། བསྐྱེད་རིམ་དང་། སོ་སྐྱེའི་རྗེགས་རིམ་དང་། འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་རྗེགས་རིམ་ཀྱི་རྟོགས་པ་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་མ་ལ་རིམ་པ་ལྟར། སྐུགས་སྐྱེས་དང་། ཞིང་སྐྱེས་དང་། ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་མཁའ་འགྲོ་མར་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཞེས་དཏུལ་ཚུ་ཆོམ་ལྡ་དཔེ་གསུང་ལྟར་བཀོད།

གཞོད་སྤྲིན། <ཡཁ> ① རྣམ་ཐོས་ཀྱི་འཁོར་དུ་གཏོགས་པའི་རི་རབ་བྱང་ན་གནས་པའོ། །རྗེའི་མདོ་རྩ་བའི་ཟེན་ལས་གསུངས། ② ལྟའི་གནས་སུ་མཆོད་པར་བྱ་བ་གཏོར་མ་ལེན་པ་རྣམས་སོ། ।

གཞོད་བཏོག་གསོ་སྦྱོང་། གསོ་སྦྱོང་གི་བྱེ་བྲག་ཅིག་སྟེ། ནད་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་མི་མ་ཡིན་གྱིས་གཞོད་པ་བྱུང་ན་དེ་ཞེ་བྱེད་ཀྱི་གསོ་སྦྱོང་ངོ་། །བློ་བུར་གྱི་གསོ་སྦྱོང་ཞེས་ཀྱང་བྱའོ། ।

གཞོན་སེམས། ❶ མི་དགེ་བ་བཅུའི་ནང་གསེས། གཞན་ལ་འཆེ་བའི་བསམ་པ། ❷ ཁོང་ཁྲོ། དཔེར་ན་འདོད་པ་ལ་འདུན་པ་དང་གཞོན་སེམས་གཉིས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། གཞོན་སེམས་ནི་ཞེ་སྡང་ལ་ཅར་བར། བཅུད་སྡོང་པའི་དཀའ་འགྲེལ་གནད་ཀྱི་རྣ་འོད་དང་། སྙིང་པོ་མཆོག་གཉིས་ཀ་ན་གསལ།

མན་ངམ། ཚ་དམྱལ་བཅུད་པ། མན་ངམ་ནི། ཤར་ཕྱོགས་ནས་ས་གཞི་དཔག་ཚད་བཅུ་ཕྲག་དུ་མ་ཡོད་པ་ཀུན་ཏུ་འབར་ཞིང་མཆེད་པ་ལས་མི་འབར་བའི་ཤུགས་འོང་སྟེ། དེས་སེམས་ཅན་དེ་དག་གི་པགས་པ། ཀུ་རྒྱས་པ། ར་ཁམས་རིམ་གྱིས་བཤིག་ནས་ཀང་ལ་ཐུག་པར་བྱེད་དོ། །མར་མེའི་སྙིང་པོ་བཞིན་དུ་ལུས་ཐམས་ཅད་མེ་ལྟ་འབར་བས་ཁྱབ་བོ། །ཕྱོགས་གཞན་གསུམ་ཡང་དེ་དང་འདྲ་སྟེ། ཕྱོགས་བཞི་ནས་མེ་འོངས་ཏེ་དེར་འདྲེས་པས་སྐུག་བསྔལ་བར་མ་ཚད་དུ་མྱོང་བས་ཅི་ཡང་ཟ་ཞིང་པ་ཙམ་མོ། །ལྷག་ཚོད་ཀྱི་ཞི་ཐོ་ཆེན་པོ་རྣམས་ལ་འབབ་འཇེག་བྱེད་དུ་འཇུག་ཅིང་། ཁ་ནས་ལྕི་ཕྱང་སྐྱེ་ཕྱར་པ་བཅུས་བཅུངས་ནས་གླང་གི་ཀོ་བ་ལ་བྱེད་པ་བཞིན་ཐང་བཅད་དེ་གཅེར་མ་དང་ཁམ་ཁྲམ་མེད་པར་བྱེད་དོ། །ཡང་ལྷག་ཚོད་ཀྱི་ས་གཞི་ལ་གན་རྒྱལ་དུ་བཞག་ནས་ལྷག་ཚོད་བྱེད་ཀྱིས་ཁ་ཕྱེ་ནས་ལྷག་ཚོད་ཀྱི་ཐུ་ལྕམ་འབར་བ་ཁར་འཇུག་ཅིང་། ཅངས་བསྐོལ་བ་ཁར་བླུག་ནས་ཁ་དང་ལྟོག་མ་དང་རྐུ་མ་རྣམས་འཚོག་སྟེ་རོ་སྨད་ནས་འབྱུང་ངོ་། །ལྷག་མ་གཞན་ནི་རབ་ཏུ་ཚ་བ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་ལམ་རིམ་ཆེ་ཆུང་དུ་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །སྤྲུ་བཤད་ནི། སྡུག་བསྔལ་དྲག་པོས་མནར་བ་ལ་བར་མཚམས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པས་མནར་མེད་དོ། ।

མཚོག་ཆུང་བ། མཁྲ་ཆུང་བ། ཕན་ཐོགས་ཆུང་བ། རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ནི་མཚོག་ཆུང་ལ་ཉེན་ཆེ་བ་སྤྲུལ་གདུག་པའི་ལུས་ཀྱི་ཁྱིབ་མ་དང་འདྲ་བ་དང་། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ।

མཚོས་པ། [ཆོད་པའི་འདས་པ] ❶ བླང་པ། མཚོ་ཀྱེཀ་ལས། ནམ་འཚོའི་བར་གྱི་ཁྱིམས་མ་མཚོས་ཀྱང་། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❷ ཞུས་པ། ཐོབ་པ། དཔེར་ན་གདམས་ངག་མཚོས། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❸ དང་དུ་བླངས་པའམ། བཟོད་པ། སྤྱོད་འཇུག་ལས། དེ་ལྟར་སོམས་ཏེ་བདེ་བར་མཚོས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ।

ཆ་བ་བྱེ་བ་རི། ཆ་བ་ལ་རིན་ཐང་དང་བྲལ་བ་ཞེས་ཆེ་བཤྱོད་ཀྱི་ཚིག་ཅིག། ཙ་མཚོག་ལ་གསེར་སྟན་ཞེས་བཤྱོད་པ་དང་འདྲ། སྤྲ་བཤད་བྱེ་བ་རི་ཞེས་པར་གཟིགས།

རྣ་བའི་དབང་པོ། དབང་པོ་ལྷའི་ཡ་གྱལ། རྒྱའི་ཁྱད་པར་རང་རྒྱ་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་ལས་བྱུང་བ། བྱེད་ལས་རྣ་ཤེས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་ཉིད་བྱེད་པ། ངོ་བོའི་ཁྱད་པར་ནང་གི་གཟུགས་ཅན་དུ་དས་པའོ།། དབྱིབས་ཤིང་ཐྲི་ཁ་གཅུས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེའི་དོན་ནི་ཤིང་སྐག་པའི་ཤུན་པ་སྦྲིམ་པ་ལྟ་བུའི་དབྱིབས་སུ་ཡོད་ཅེས་པའོ། །

རྣ་བར་འཇེབས་པ། སྐན་པོ། སྒྲ་བཤད་ནི། འཇེབས་ཞེས་པ་ནི་འཐད་པའི་དོན་ཡིན་པས་རྣ་བར་འཐད་པས་ན་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ།

རྣམ་ཀུན་མཚོག་ལྡན་གྱི་སྙོང་པ་ཉིད། (དཀི་ལྷགས) ❶ སྨྱན་སོགས་ཐབས་ཀྱི་ཚ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པས་ཟེན་པའི་སྙོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ལ་ཟེར་ཏེ། གཙུག་ན་རིན་པོ་ཆེའི་མདོ། རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོར་དྲངས་པ་ལས། དེ་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཚོག་དང་ལྡན་པའི་སྙོང་པ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། གང་སྨྱན་པ་དང་མ་བྱལ་བ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་མ་བྱལ་བ་དང་། བཟོད་པ་དང་མ་བྱལ་བ་དང་། བརྩོན་འགྲུས་དང་མ་བྱལ་བ་དང་། བསམ་གཏན་དང་མ་བྱལ་བ་དང་། ཤེས་རབ་དང་མ་བྱལ་བ་དང་། ཐབས་དང་མ་བྱལ་བ་དང་། ཞེས་ཆུས་པར་བཀའ་བསྩལ་ཅིང་དེའི་དོན་རྒྱུད་ཀླ་མར་ཡང་། དེ་རྣམས་འབྱི་བྱེད་གང་དག་ཡིན། །སྨྱན་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་བཟོད་ལ་སོགས། །རྣམ་པ་ཀུན་གྱི་མཚོག་ལྡན་པ། །སྙོང་པ་ཉིད་ནི་གཟུགས་སུ་བརྗོད། །ཅེས་ཀ་ཅིག་གིས་མགོ་འབྱི་ཤེས་ཀྱི་གཞན་མི་ཤེས། ཀ་ཅིག་གིས་ལག་པ་ཤེས་ཀྱི་གཞན་མི་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པའི་རི་མོ་མཁན་མང་པོ་འཆོགས་ནས་རྒྱལ་པོའི་གཟུགས་འབྱི་ན། རི་མོ་མཁན་གཅིག་མ་ཚང་ནའང་ཡོངས་སུ་མི་རྫོགས་པ་དཔེར་བྱས་ནས་རྒྱལ་པོའི་གཟུགས་ནི་སྙོང་ཉིད་དང་རི་མོ་མཁན་རྣམས་ནི་སྨྱན་སོགས་དང་འདྲ་བར་གསུངས་ཏེ། སྨྱན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཐབས་རྣམས་མ་ཚང་ན་མགོ་དུམ་དང་ལག་དུམ་ལ་སོགས་པའི་གཟུགས་དང་འདྲ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།། གོང་གི་མདོའི་ལུང་དེ་ས་རྣ་བཙུན་པའི་སྨྱི་དོན་རོལ་མཚོ་ནའང་གསལ།❷ (བཀའ་བསྒྱུར) དག་མ་དག་ལ་སོགས་པའི་སྣང་བའམ་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་པ་ཅན་གྱི་ཚོས་ཉིད་ཀྱི་སེམས། ② (བཀའ་བསྒྱུར) བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ལ་བྱལ་སྨིན་གྱི་ཡོན་ཏན་དྲུག་ཅུ་རྩ་བཞི་དང་ལྡན་པ་ནི་རྣམ་ཀྱན་མཚོག་ལྡན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

རྣམ་གྲངས། རྣམ་དབྱེ། རྣམ་པའི་དབྱེ་བ། དབྱེ་བ། རབ་དབྱེ་ལ་ཟེར། བཅུད་སྙོང་པའི་དཀའ་འགྲེལ་སྙིང་པོ་མཚོག་ན་གསལ། སྒྲ་བཤད་ནི། རྣམ་ནི་རྣམ་པ། གྲངས་ནི་གྲངས་མང་པོའི་བསྡུས་ཚིག་སྟེ། རྣམ་པ་མང་པོ་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །

རྣམ་གྲངས་གཅིག་ཏུ་ན། རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་ན་དང་དོན་འདྲ། རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་ན་གཅིག་ས།

རྣམ་གྲངས་དུ་མ། རྣམ་དབྱེ་དུ་མ། རྣམ་པའི་དབྱེ་བ་དུ་མ། དབྱེ་བ་དུ་མ།

རྣམ་འགྲེལ་གྱི་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོ། སྟོན་པ་དང་དེའི་བསྟན་པ་སྐྱོན་མེད་པར་བསྒྲུབ་པའི་ཚུལ་ནི་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཉིད་བསྒྲུབ་པ་ལ་ལེའུ་གཉིས་པ་ཚད་མ་གྲུབ་པའི་ལེའུ་དང་། དེ་ཡང་གཉན་ཚིག་ཡང་དག་གི་སྒྲ་ནས་བསྒྲུབ་དགོས་པས། དེ་གཉན་ལ་འབེབས་པ་ལ་ལེའུ་དང་པོ་རང་དོན་གྱི་ལེའུ། གཉན་ཚིགས་སྐྱོན་མེད་དུ་འགྱུར་བ་ཡང་ཚུལ་གསུམ་མཐར་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པ་ལ་རག་ལས་པས། དེའི་ཕྱིར་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་གཙོ་བོར་གཉན་ལ་འབེབས་པ་ལ་ལེའུ་གསུམ་པ་མངོན་སུམ་གྱི་ལེའུ། རང་གིས་ངེས་པ་དེ་གཞན་ལ་སྟོན་པའི་ཐབས་གཉན་ལ་འབེབས་པ་ལ་གཞན་དོན་ལེའུ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །སྔེ་བདུན་ཡིད་ཀྱི་མྱན་སེལ་ལ་གཞི་བྱས་ཏེ་བཀོད།

རྣམ་འགྲེལ་ལེའུ་བཞི། རང་དོན་ཇེས་དཔག་གི་ལེའུ། ཚད་མ་གྲུབ་པའི་ལེའུ། མངོན་སུམ་གྱི་ལེའུ། གཞན་དོན་གྱི་ལེའུ་སྟེ་བཞིའོ། །དེ་ཡང་འདུ་ན་རང་དོན་གྱི་ལེའུ། མངོན་སུམ་གྱི་ལེའུ། གཞན་དོན་གྱི་ལེའུ་སྟེ་གསུམ་དུ་འདུས་པར་གསུངས་སོ། །ཚད་མ་གྲུབ་པའི་ལེའུ་རང་དོན་གྱི་ལེའུར་འདུས།

རྣམ་རྒྱལ་གྲྭ་ཚང་། སྒུ་བཅར་ཕན་བདེ་ལེགས་བཤད་ཁྲིང་ཞེས་བྱ་བ་རྒྱལ་བ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོས་ཕྱི་ལོ་ཀཀ།ཅ་ལ་ཕྱག་བཏབ།

རྣམ་རྒྱལ་མཆོད་རྟེན། མཆོད་རྟེན་ཆ་བརྒྱད་ཀྱི་བདུན་པ་སྟེ། ཡང་ས་ཅན་དུ་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་སྐྱ་ཚེའི་འདུ་བྱེད་ཟླ་བ་གསུམ་དུ་བྱེན་ཀྱིས་བརླབས་པའི་ཚེ་བཞེངས་པ། ཀུམ་པོ་བང་རིམ་གསུམ་པ་ཅན་གྱི་མཆོད་རྟེན་ཞེས་ཀང་ཁ་ཅིག་ཏུ་ཡང་ཤེས། །དེ་ལ་བྱིན་ཆློགས་མཆོད་རྟེན་ཡང་ཟེར།

རྣམ་བཅུ། ❶ ཁ ཀུད་ཀོར་ཉིས་བརྩེགས་ཅན་དེ་ལ། རྣམ་བཅད་ཟེར། [བཀག་ཚུལ་གཉིས་ཏེ] ཕལ་ཆེར་ས་རྡུ་བཀག་སྟེ། དཔེར་ན། ན་མཿ ཞེས་པ་ལ། ན་མས་ལྷ་བྱ་དང་། ས་མ་ཡིན་པ་ལ་དྲག་པོར་ལྷམས་ལྷམས་བཅད་ནས་འདོན་དགོས་པར། དཔེར་ན། ཨཿ དང་། ཕཏཿ ལྟ་བུའོ། །❷ མཚམས་མ་ནོར་བར་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་རྟགས་ཤིག །མཆོན་རྟགས་འདི་ཇི་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་འགྲེལ་པ་བཞི་སྦྲགས་ན་མང་དུ་སྣང་།

རྣམ་བཅུ་དབང་ལྡན། རྣམ་བཅུ་དབང་ལྡན་གྱི་ཡི་གེ་བཅུ་པོ་འདིས། ཕྱི་ནང་གཞན་གསུམ་མམ། གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་མཆོན་ཏེ། སྣང་གཞི་ཕྱིའི་སྲིད་པ་བཅུ། ནང་སྒྲུབ་པ་པོའི་ངོ་རྟེའི་ལུས། དེ་གཉིས་སྒོང་བྱེད་བསྒྱིད་རྩོགས་གཉིས། སྣང་པའི་འབྲས་བུ་ཡི་ཤེས་རྣམས་མཆོན་པར་བྱེད་ཅིང་། ཡིག་འབྲུ་རྣམས་གཅིག་སྟེང་

གཅིག་བརྩེགས་པ་ནི། ཕྱི་ནང་གི་སྣོད་བཅུད་ཚགས་ཚུལ་གྱི་རམ་པ་སོགས་སྟོན་པའི་ཚེད་དུ་ཡིན། དེར་བརྟེན་འདིའི་སྐབས་སུ་སྔགས་ཀློག་པ་ན་འོག་ནས་སྐྱེང་དུ་བཀླགས་ནས་འགྲེལ་བཤད་བྱེད་དགོས།

<ཕྱོའི་སྒྲིད་པ་མཚོན་ཚུལ་ནི>

(ཆུ་དས) བདེ་སྐྱོང་གི་དེ་བཞིན་ཉིད།

(རྣམ་བཅད་དང་ཐིག་ལེས) ཏཱ་ཉི་གཉིས་མཚོན།

(ཅ) གཟུགས་མེད་ཀྱི་གནས་མཚོན།

(ཁ) འདོད་གཟུགས་ཀྱི་ལྷའི་གནས།

(མ) ལྷུན་པོ།

(ལ) པདྨ།

(ཛ) ཚུའི་དཀྱིལ་འཁོར་མཚོན།

(ཤ) མེ།

(ཡ) ཤྲུང་།

(སྒོག་ཏུ་ཞུགས་པའི་ཚས) ནམ་མཁའ།

<ནང་སྐྱབ་པ་པོའི་ཏོ་རྗེའི་ལུས་མཚོན་ནི> འདིས་ནི་གང་ལ་གནད་དུ་བསྟན་པའི་ཏོ་རྗེའི་ལུས་ཀྱི་གནད་ཆེ་ས་དག་ཀྱང་མཚོན་པར་བྱེད་དོ། ।

(ཆུ་དས) གཞི་དུས་ཀྱི་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས།

(ཀཱ) དེས་རྟ་དབུ་མ་དང་རོ་ཀྱང་གཉིས་མཚོན།

(ཁཱ) གསང་གནས་ཀྱི་པདྨ།

(མ) ཕྱི་བ་ནས་གསང་གནས་ཀྱི་བར་གྱི་ལུས་སམ། སྐལ་ཆེགས།

(ལ) ཕྱི་བའི་འཁོར་ལོ།

(ཛ) སྙིང་གཱ

(ཤ) མགྲིན་པ།

(ཡ) དཔལ་གཱ

<སྒྲོང་བྱེད་བསྒྱེད་རིམ་མཚོན་ཚུལ་ནི> ཡི་གེ་རྣམས་བརྟེགས་པའི་གོ་རིམ་གྱིས་བསྒྱེད་རིམ་གྱི་རྣེན་དང་བརྟེན་པ་བསྒྱེད་པའི་གོ་རིམ་ཀྱང་མཚོན།

(ཆུ་དས) དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་གཙོ་བོ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་དང་། འཁོར་གྱི་ལྷ་ཐམས་ཅད་མཚོན།

(ཀཱ) དེས་རྟ་ཉི་སྲུ་གཅན་གྱི་གདན་དང་། གཞལ་ཡས་ཁང་མཚོན།

(ཁཱ) པདྨ།

(ལ) ས་དཀྱིལ།

(ཕ) ཆུ་དཀྱིལ།

(ར) མེ་དཀྱིལ།

(ཡ) རླུང་དཀྱིལ།

(ཡ་ཡིག་གི་སྡོག་ཏུ་ཞུགས་པའི་ཚེས) ཆོས་འབྱུང་།

<རྫོགས་རིམ་མཆོད་ཚུལ་ནི>

(དཱོཾ) དེས་ཡས་རིམ་བཞིན་གཏུམ་མོ། ཁུ་བ། སེམས་བདེ་བའི་ངོ་བོར་སྒྱེས་པ་མཆོད།

དེ་ཡང་རྣམ་བཅད་ཀྱིས་གཏུམ་མོ་འོག་ནས་འབར་བ་མཆོད། ཐེག་ཚིས་ཁུ་བ་སྟེང་ནས་འབབ་པ་དང་།

(ནྲཱུ་དས)སེམས་བདེ་བའི་ངོ་བོར་སྒྱེས་པ་མཆོད།

(ཨཱ) གསང་བའི་རྩ་འཁོར་གྱི་པདྨ།

(ཨ) ལྷེ་བ་ནས་གསང་གནས་ཀྱི་བར་གྱི་ལུས་སམ། སྐལ་ཆོགས།

(ལ) ལྷེ་བའི་རྩ་འཁོར།

(ཕ) སྟིང་གའི་རྩ་འཁོར།

(ར) མགྲིན་པའི་རྩ་འཁོར།

(ཡ) དབུལ་བའི་རྩ་འཁོར།

<འབྲས་བུ་ལ་སྦྱར་ན>

(དཱོཾ) དེས་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས།

(ཨཱ་མ་ལ་ཕ་ར་ཡ) རྣམས་ཀྱིས་ཁམས་དྲུག་པོ་ཐམས་ཅད་སྒྲིབ་བྱལ་དུ་གྱུར་པའི་སྟོང་ཆེན་ཡི་གེ་ལྟ་དང་། ཡིག་དྲུག་མཆོན། མདོར་ན་དུས་འཁོར་གྱི་སྐུགས་འདིས་ཕྱི་ནང་གཞན་གསུམ་མམ། ཡང་ན། གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་ཇོགས་པར་མཆོད་པའི་ལུགའི་ཡི་གེ་མོད་དུ་བྱུང་བ་ཞིག་གོ། མཁས་གྲུབ་ཆོས་རྗེའི་གསུང་ལ་གཞི་བྱས་ཏེ་རགས་རིམ་ཙམ་ཞིག་བཀོད།

ནོམ་རྟོག་ངོས་འཛིན་པ། (བཀའ་བཅུད) ཕུག་ཆེན་གྱི་བརྡ་ཞིག་སྟེ། རྟོག་པ་ངོས་འཛིན་པ་དང་དོན་འདྲ། ཡིད་ལ་དགེ་མིར་དགེའི་རྟོག་པ་ཕྱ་རགས་ཅི་རིགས་པ་ཤར་དུ་བཏུག་ལ། དེའི་དབང་གིས་ཀློ་ལ་དགའ་མི་དགའི་རྣམ་རྟོག་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་ལྟང་ངེ་བྱུང་བ་ན། དེ་ཉིད་རང་ཡན་དུ་མི་བཏང་བར་དྲན་པས་ཅིར་གྱིས་ངོས་བཟུང་བ་ལ་ཟེར།

ནོམ་རྟོག་ལམ་ཁྱེར། (བཀའ་བཅུད) ཕུག་ཆེན་གྱི་ལམ་ཁྱེར་དུག་གི་ནང་གསེས། ནོམ་རྟོག་ལམ་ཁྱེར་ལྷས་ངན་གཡང་དུ་ཟུང་པའི་གདམས་པ་ནི། རྟོག་པ་ངོས་ཟིན་ནས་གང་ཤར་བའི་རྟོག་པ་དེ་ཉིད་ལ། སྐྱོན་ཡོན་དགག་སྒྲུབ་བཅོས་བསལ་སོགས་མི་བྱེད་པར། གསལ་ལེ་ལྷོད་དེ་གུ་ཡངས་སང་ངེ་འཛིན་མེད་དུ་སྐྱོང་བ་ལ་ཟེར།

རྣམ་རྟོག་ལམ་དུ་སློང་བ། (བཀའ་བསྒྱུར) རྟོག་པ་ངོས་ཟིན་ནས་གང་ཤར་བའི་རྟོག་པ་དེ་ཉིད་ལ། སྤང་བླང་དགག་སྒྲུབ་བཅོས་བསལ་སོགས་མི་དགོས་པར་རྟོག་པ་དེ་ཀ་སྐོམ་དུ་ལྷང་གིས་འཆར་བ་ལ་ཟེར།

རྣམ་རྟོག་ཆོས་སྐུར་ཤར། (བཀའ་བསྒྱུར) དབུ་མའི་ལྟ་བ་ར་ཚུད་ལ་སྐྱེས་པ་དང་དོན་གཅིག །ཆོས་ཅན་ཟུང་གི་དང་རྣམ་རྟོག་སོགས་དེ་དག་དེའི་ཆོས་ཉིད་ལས་གཞན་དུ་མ་གྲུབ་པར་རྟོགས་པ་ན། རྣམ་རྟོག་ཆོས་སྐུར་ཤར་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་འབྱུང་། ཀཱམ་པ་དབང་ཕྱུག་རྡོ་རྗེའི་འཇུག་ངོགས་བཙུད་གྲུབ་པའི་ཤིང་རྟ་ལས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་གསུངས།

རྣམ་རྟོག་དང་བཅས་པའི་གཟུགས་བརྙན། ཁྱབ་པའི་དམིགས་པ་བཞིའི་དང་པོ་ནི། དེ་ལ་དམིགས་ནས་ལྷག་མཐོང་གིས་དཔྱད་པར་བྱེད་པའི་ཚེ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་རྟོག་ཡོད་པས་རྣམ་རྟོག་དང་བཅས་པའི་གཟུགས་བརྙན་ཞེས་བྱའོ། །འདིའི་གཟུགས་བརྙན་ཞེས་པ་ནི། གང་ལ་དམིགས་པའི་དམིགས་པ་རང་མཚན་པ་དེ་དངོས་མིན་པར་དེའི་རྣམ་པ་ཏླ་ལ་སྣང་བའོ། །

རྣམ་རྟོག་མེད་པའི་གཟུགས་བརྙན། ཁྱབ་པའི་དམིགས་པ་བཞིའི་གཅིས་པ་ནི། ཞི་གནས་ཀྱིས་རང་གི་དམིགས་པ་དེ་ལ་དམིགས་ནས་མི་དཔྱོད་པར་སེམས་འཇོག་པའི་ཚེ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་རྟོག་པ་མེད་པས་རྣམ་རྟོག་མེད་པའི་གཟུགས་བརྙན་ཞེས་བྱའོ། །

རྣམ་རྟོག་ལ་སྤྲོད་པའི་གཅིན་པོར་དབུགས་འབྱུང་ཏུ་བ། དེའི་ཚུལ་ནི། ཟླུང་ཕྱེ་ནང་དུ་འགྲོ་བ་ལ་བགྲང་བ་དང་ལྷ་བའི་སྒོ་ནས་སེམས་གཞན་དུ་མི་གཡེང་བར་དམིགས་པའོ། །

རྣམ་པར། ❶ སྐྱེས་བུ་དམ་པའི་སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན། ❷ དེ་དག་བརྗོད་བྱར་བྱེད་པའི་བསྟན་བཅོས། ❸ རྣམ་པར་ཐར་པ་སྟེ། བཅིངས་པ་ལས་གྲོལ་བ། སྤྱོད་འཇུག་ལས། ཐོག་མེད་འཁོར་བར་བསགས་སྡིག་གིས། །བདེ་འགྲོར་མི་འགྲོ་སྤྱོས་ཅི་དགོས། །དེ་ཙམ་ཁོ་ན་མྱོང་ཐུར་ནས། །དེ་ནི་(ངན་འགྲོ་ལས) རྣམ་ཐར་མི་འགྱུར་ཏེ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །❶ (མིང) ཐར་པ་མྱང་འདས། སྒྲ་བཤད་ནི། རྣམ་ནི་རྣམ་པར་ཏེ། ཡང་དག་པར། ལེགས་པར། ཇོགས་པར་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ལ། ཐར་ནི་ཐར་པའོ། । སྐྱེས་བུ་དམ་པ་གང་གི་སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རྣམས་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱིས་མཐོང་ན་ཡིད་འཕྲོག་ཅིང་། ཐོས་ན་དད་པ་སྐྱེ་བ་སོགས་ཀྱིས་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ལ་རྣམ་ཐར་ར་མ་ཐར་པའི་བག་ཆགས་འཇོག་པར་བྱེད་པས་ན་རྣམ་ཐར་ཞེས་བྱའོ། །ཡང་ན། སྐྱེས་པ་དམ་པ་གང་གིས་རྣམ་གྲོལ་ཐར་པ་བསྒྲུབ་པ་ལ་དཀའ་སྤྱད་དང་སྙིང་རྗེ་མཛད་ཚུལ་ལས་བརྩམས་ཏེ་བྱིས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཡིན་པས་ན་རྣམ་ཐར་ཞེས་བྱའོ། །ཡང་བཀའ་བསྒྱུར་ཀྱི་

སྐྱེས་ཆེན་དམ་པ་ཀོང་སྤྲུལ་ཡོན་ཏན་ཀུ་མཆོའི་ངང་རྣམ་དྲའང་རྣམ་ཐར་གྱི་སྒྲ་བཤད་གཞན་ཞིག་ཡོད་པས་དེར་བལྟ་བར་བྱའོ། །རྣམ་ཐར། རྣམ་པར་ཐར། རྣམ་གྲོལ། རྣམ་པར་གྲོལ་ཞེས་པ་རྣམས་དོན་འདྲ། སྤྱིར་རྣམ་པར་ཞེས་པའི་སྒྲ་འཇུག་གཞི་མང་དུ་ཡོད། རྣམ་པར་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཅིག་ས།

རྣམ་ཐར་སྒོ་བཞི། སྟོང་པ་ཉིད་དང་། མཚན་མ་མེད་པ། སྨོན་པ་མེད་པ། མངོན་པར་འདུ་མི་བྱེད་པ་དང་བཞིའོ། །བྱ་སྟེན་རིན་པོ་ཆེའི་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ཏྲི་ཀ་འདོད་འཇོ་ལས། སྟོན་པ་ཉིད་དང་མཚན་མ་མེད། །སྨོན་མེད་མངོན་པར་འདུས་མ་བྱས། །རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་བཞི་ཡིས། །རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་བསྟན་པར་བགྱི། །ཞེས་ལུང་འདྲེན་མཛད་འདུག། ལུང་འདི་གང་གི་ཡིན་པ་མི་གསལ་ཡང་། ཕལ་ཆེར་སྨོབ་དཔོན་ཀ་དབྱངས་ཀྱི་ཡིན་པར་སེམས་ཏེ། སྤྱིན་པའི་གཡབ་མོས་ལེགས་བོས་ནས། །ཞེས་སོགས་ཀྱང་དེའི་གོང་ཙམ་དུ་དབང་འདུག་ཅིང་། ཆོགས་བཅད་དེ་ནི་སྨོབ་དཔོན་ཀ་དབྱངས་ཀྱི་ཡིན་པར། རིགས་པའི་དབང་ཕྱུག་སེ་ར་རྗེ་བཙུན་པའི་ཕར་ཕྱིན་སྤྱི་དོན་ན་གསལ། ཞར་བྱུང་། སྨྲ་དཀར་ཡིད་བཞིན་འགོར་ལོའི་ཕྱག་ཞགས་ཀྱི་སྒྲུབ་བཞིས་རྣམ་ཐར་སྒོ་བཞི་མཚོན་ཞེས། པཾ་ཆེན་བྱ་བཅང་ཆོས་ཀུན་ཕྱི་རྗེ་བཙུན་སྨྲ་མ་དཀར་མོའི་སྒྲུབ་ཐབས་ལས་གསུངས་ཏེ། དཔལ་བའི་དབུས་ན་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤུན་དང་། ཕྱག་ཞགས་ཀྱི་མཐིལ་ན་རྣམ་ཐར་སྒོ་བཞི་མཚོན་པའི་སྤུན་བཞི་མངའ་བ་ཞེས་གསུངས།

རྣམ་ཐར་སྒོ་གསུམ། རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་ (ངོ་བོ) སྟོང་པ་ཉིད། (རྒྱུ) མཚན་མ་མེད། (འབྲས་བུ) སྨོན་པ་མེད་པ་དང་གསུམ། རྣམ་ཐར་སྒོ་གསུམ་པོ་རྣམས་རིམ་པ་བཞིན། ངོ་བོ་རྒྱུ་འབྲས་གསུམ་ལ་སྦྱར་བ་དང་། ཏྲ་བྱེད་ལས་གསུམ་ལ་སྦྱར་ནས་བཤད་ཚུལ་གཉིས་ཡོད། འདིའི་སྐོར་རྗེ་གྲང་ཐང་པའི་རྣམ་ཐར་སྒོ་གསུམ་གྱི་འགྲེལ་པ་དང་། དྲྭ་བྱེད་ལས་གསུམ་ལ་སྦྱར་ནས་བཤད་ཚུལ་གཉིས་ཡོད། འདིའི་སྐོར་རྗེ་གྲང་ཐང་པའི་རྣམ་ཐར་སྒོ་གསུམ་གྱི་འགྲེལ་པ་དང་། དབུ་བྱེད་ལས་ཀྱང་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་པ་ལྟར། རྣམ་ཐར་སྒོ་གསུམ་ཡང་ཞེས་ཀྱི་ཐ་ཚིག་ཏུ་ཡོད་ཀྱང་། ཐ་ཚིག་ཏུ་ཡོད་པ་ཙམ་ཞིག་ལ་ཐུག་ཏུ་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། ཐ་ཚིག་ཏུ་ཡོད་པ་ཙམ་ཞིག་ལ་ཐུག་ཏུ་ཡོད་པ་ཡིན་ན་

པའི་ཁྱད་པར་མ་བརྟགས་པར་གསལ་བར་སྣང་བ་ཡུ་ཕབ་པ་ལྟ་བུར་མཐོང་བ། ཁ ངོ་བོའི་ཁྱད་པར་རྣལ་ཕྱ་རབ་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ལས་འདས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྣང་བ་རྣམ་པ་ཀུན་གྱི་མཆོག་དང་ལྡན་པ་ཡིན་པ་སྟེ་ལྷའོ། །སྔགས་ལྟ་མེད་ཐུན་མོང་མིན་པའི་སྒས་དོན་གྱི་སྒྲུ་ལུས་རླུང་སེམས་བདག་ཏྱིན་གྱིས་བརླབས་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་དངོས་དེ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །བཀའ་བཏུང་པའི་ལུགས་ལ། རྣམ་དག་སྒྲུ་ལུས་དང་། དག་པའི་སྒྲུ་ལུས་གཉིས་ལ་ཁྱད་པར་ཆེ་སྟེ། རྣམ་དག་སྒྲུ་ལུས་ནི་གོང་ལྟར་དང་། དག་པའི་སྒྲུ་ལུས་ནི། ཐ་མལ་གྱི་སྣང་བ་བསལ་ཏེ་ལྷར་བསྒོམ་པ་ཙམ་གྱི་དག་པར་བཞག་ཀྱང་ངོ་བོ་རྟོག་པས་བརྟགས་པའི་སྒོམ་པ་ཡིན་པས་ཤིན་ཏུ་རྣམ་དག་གམ་རྣམ་དག་སྒྲུ་ལུས་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདོད་དོ། །

རྣམ་བདུན་གྱི་རིགས་པ། ཤིང་ཏ་རང་གི་ཡན་ལག་དང་། གཅིག་དང་། ཐ་དད། ། རྟེན་དང་ཅ བརྟེན་པ། ཁ ལྡན་པ། ང ཚོགས་པ། ཅ དབྱིབས་དང་བདུན་དུ་བཤལ་བས་མི་རྟེད་ཀྱང་བཏགས་ཙམ་དུ་ཡོད་པར་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པའོ། །འདི་གང་ཟག་གི་བདག་འགོག་པའི་རིགས་པའི་གཙོ་བོར་རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་དང་དྲང་ངེས་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་སོགས་སུ་གསུངས། རིགས་པ་དང་པོ་བཞི། མདོ་ལས་ཕྱི་རོལ་མུ་སྟེགས་པ་འགོག་བྱེད་དུ་གསུངས། ལྡན་པའི་རིགས་པ་ནི། མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་བྱེ་མདོ་སོགས་འགོག་བྱེད་དུ་ཙ་ཧ་ཤེས་རབ་ལས་གསུངས། ཚོགས་པ་དང་དབྱིབས་སུ་མེད་ཚུལ་གྱི་རིགས་པ་ནི། དཔལ་ལྡན་ཟླ་བས་སེམས་ཙམ་པ་དང་རང་རྒྱུད་པ་འགོག་བྱེད་དུ་དབུ་ལ་འཇུག་པར་གསུངས་ཞེས་ཀློང་རྩོལ་བ་མའི་གསུང་འབུམ་ན་གསལ།

རྣམ་འདྲེན། ❶ འཁྲིད་པའམ་འཐེན་པ། ❷ སངས་རྒྱས། སྒྲ་བཤད་ནི། ངན་སོང་གསུམ་ལས་འདྲེན་ཞིང་བདེ་བ་ལ་འཇོག་པས་དེ་ལྟར་དུ་བརྗོད།

རྣམ་སྣང་གི་ཆོས་བདུན་ནམ་བརྒྱད། རྟང་ལག་ཤིད་མཆུ་མགོ་མིག་ཕྲག །དབུགས་བསྒང་པ་དང་བརྒྱད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ། རྟང་པ་རྡོ་རྗེ་སྐྱིལ་ཀྲུང་ངམ་ཕྱེད་སྐྱིལ། ། ལག་གཉིས་མཉམ་གཞག ། ཤིད་པ་མདའ་ལྟར་བསྲང་། ཅ མཆུ་སོ་རང་བབས་སུ་བཞག ཁ མགོ་བོ་ཅུང་ཟད་དགུག ང མིག་སྣ་རྩེར་ཕབ། ཆ ཕྲག་པ་གཉིས་མཐོ་དམའ་མེད་པར་དྲང་པོར་བསྲང་། ། དབུགས་བསྒང་པ་དང་བརྒྱད་དོ། །སྒྲ་བཤད་ནི། ལུས་ཀྱི་འདུག་ལུགས་དེ་དག་སངས་རྒྱས་རྣམ་པར་སྣང་མཛད་ཀྱི་བཞུགས་སྐང་ས་ཚང་དང་མཐུན་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བཏགས་པའོ། །། རྟང་པ་རྡོ་རྗེ་སྐྱིལ་ཀྲུང་ངམ་ཕྱེད་སྐྱིལ། [རྟང་པ་རྡོ་རྗེ་སྐྱིལ་ཀྲུང་བྱེད་པ་ནི། རྡོ་རྗེ་ནི་མི་ཆོད་པ་དང་མི་ཤིགས་པའི་དོན་ཡིན་པས། བར་གཅོད་ཀྱིས་མི་ཤིགས་པའི་དགོས་པ་དང་རྟེན་འབྲེལ་ཡོད། གཞན་ཡང་། རྡོགས་རིམ་སྐབས་སྐྱིལ་ཀྲུང་བཞི་ལྡན་བསྒྲུབ་པའི་རྟེན་འབྲེལ་འཇོག་ གཞན་ཡང་། ཀུམ་པ་དབང་ཕྱུག་རྡོ་རྗེའི་ངེས་

དོན་ཆུ་མཆོ་ལས། ཤང་པ་སྐྱིལ་ཀྲུང་བཅས་པས་ཐུར་སེལ་གྱི་རླུང་དབུ་མར་ཚུད་ཅིང་ཉིན་མོར་པ་ཕྱག་དོག་ཞི་བ་དང་། བར་གཅོད་ཀྱིས་མི་ཚུགས་པའི་དགོས་པ་ཡོད་པར་གསུངས། ཕྱེད་སྐྱིལ་ནི་ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་སྐྱིལ་ཀྲུང་ལ་ཟེར།] ཟ ལག་གཉིས་མཉམ་གཞག་སྟེ་གཡས་པ་སྟེང་དང་གཡོན་པ་འོག་ཏུ་བྱས་ནས་མཐེ་བོང་གཉིས་རྩེ་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་ཏེ། [དཔྱང་པ་གཡས་གཡོན་གྲོང་མི་སྣང་བར་རླུང་འགྱུ་འོང་ཁྱིད་ས་ཡོད་ཅམ་གྱི་བར་སྟོང་བཞག་ན་ལུས་སེམས་གྱུང་པོར་གྱུར་པའི་དགོས་པ་ཡོད། མཐེ་བོང་རྩེ་སྙད་དེ་ལྟེ་བའི་ཐད་དུ་བཟུང་བ་ནི། ཇོགས་རིམ་གྱི་སྐབས་ལྟེ་བའི་གཏུམ་མོ་འབར་བའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡོད་པར་བདག་གི་དྲིན་ཅན་རྩ་བའི་བླ་མ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་བཀུ་ཤིས་འབྱམ་ཡང་ཡང་གསུང་།] ཟ ཤིད་པ་གདའ་ལྟར་བསྡང་། [དགོས་པ་ནི། ལུས་དྲང་ན་རྩ་འདྲོང་། རྩ་དྲང་ན་རླུང་འདྲོང་། རླུང་དྲང་ན་སེམས་ལས་ངང་དུ་གྱུར་པའི་དགོས་པ་ཡོད།] ཅ མཚུ་སོ་རང་བབས་སུ་བཞག། [ལྷུ་རྩེ་ཤན་ལ་སྦྱར་བའི་དགོས་པ་ནི། ཁ་རྩུ་མི་འཛེག་པ་དང་། ཁ་ལྟེ་མི་བསྐམ་པའི་དགོས་པ་ཡོད།] ཨ མགོ་བོ་རྩུང་ཟད་དགུག། [དགོས་པ་ནི། ཚོད་པ་སེལ་བའི་ཆེད་ཡིན།] ཉ མིག་སྨུ་རྩེ་ཤད། [མིག་སྨུ་རྩེ་ཤད་ཅེས་པ་མང་པོ་ཞེག་གིས་ཀོ་བ་ནོར་ཏེ་མིག་སྨུ་རྩེ་བལྟ་བ་སོགས་བྱེད་པ་ནི་ནོར། དེ་ནི་མིག་འབྱེད་འཇུམ་རན་པོའི་སྐོ་ནས་ཐུར་དུ་ཤད་པ་ཙམ་ལ་ཟེར། མིག་རྩུང་ཟད་ཕྱེ་བ་དེས་བྱེད་བ་དང་། མིག་སྨུ་རྩེ་ཤད་པས་ཚོད་པ་སེལ། དེ་ལ་དགོས་པ་གཞན་ཡང་ཡོད་པ་འདི་ལྟར། ལོ་ཤས་སྔོན་ཞི་གནས་ཀྱི་སྐོར་སློབ་ཁྲིད་བྱེད་སྐབས། ཀུ་མོ་ལོ་གཞོན་ཞེག་ནས། བསྒོམ་ཆུག་སྐབས་མགོ་བོ་རང་ཤུགས་ཀྱིས་གཡས་ཕྱོགས་སུ་འགྱུར་བའི་སྣང་བ་ཡོང་གི་འདུག་པ་དེ་གང་ཡིན་ནམ་ཞེས་བྱོང་། དེ་མིག་བཏུམ་པའི་སྐྱོན་རེད་ཅེས་བརྗོད་ནས་སྐྱོན་དེ་བསལ་ཐུབ་པ་བྱུང་།] ཊ ཕྱག་པ་གཉིས་མཐོ་དམའ་མེད་པར་དྲང་པོར་བསྡང་། ཋ དབུགས་བསྒང་པ་དང་བཏུད་དོ། ।[དབུགས་བསྒང་པ་ནི་སྔགས་ཀྱི་སྐབས་ཡིན་ན། རླུང་རོ་དག་ཕྱགས་སུ་བསལ་བ་དེ་ཡིན། འདིར་ནི་དབུགས་འབྱུང་ཌུ་མ་སྟེ་དབུགས་ཤར་གདོང་བ་དང་ཚུར་ཌུ་པ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བསྒངས་པ་ཉིར་གཅིག་གི་ཡུན་ལ་སེམས་མི་གཡེངས་པར་གནས་པ་དེ་ལ་ཟེར། དགོས་པ་ནི། ཆགས་སྡང་གི་ཤུགས་པ་ཞི་ནས་དགེ་སེམས་དང་། མ་མཐར་ཡང་བདང་སྙོམས་སུ་སོང་ནས་སེམས་དགེ་སྦྱོར་བསྒྲུབ་པའི་ལས་རུང་དུ་གྱུར་པའི་དགོས་པ་ཡོད། འདི་ལ་དོགས་ཕྱན་སུམ་ཆོགས་པ་འབྱུང་བ་ལ་ཞིང་ས་ལས་རུང་དུ་བྱེད་པ་དང་འདྲ།] མདོར་ན། བོད་ཀྱི་གྲུབ་ཆེན་རྣམས་ཀྱིས། རྟེན་འབྲེལ་ལུས་ལ་བསྒྲིགས་པས་རྩོགས་པ་སེམས་ལ་འཆར། ཞེས་པ་ལྟར་ན་དུ་རྩོགས་པ་སྐྱེ་བ་ལ་ཕྱིའི་ལུས་གནད་ཤིན་དུ་གལ་ཆེ་བ་ཡིན་ནོ། ।

རྣམ་པ། ❶ རིགས་དང་དབྱེ་བ། དཔེར་ན། རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❷ དབྱིབས་དང་བཟོ་ལྟ། རྣམ་འགྱུར། དཔེར་ན། གྲུ་བཞིའི་རྣམ་པ་ཅན། ❸ རབ་ཏུ། ཡོངས་སུ། ཤིན་ཏུ། ཏ་ཅང་བཅས་ཀྱི་དོན་ཏུ་གོ་བའི་ཚིག་ཆུན་ཞེག། དཔེར་ན། རྣམ་པར་བཀྲ་བ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❶ ངོ་བོ། རང་བཞིན། མཚན་ཉིད་རྣམས་དོན་འདྲ་བར་བཤད་དེ། མན་ངག་ལས། དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ནི་རང་བཞིན་དང་རྣམ་པ་ཞེས་པ་དོན་གཞན་མ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་ངོ་བོ་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །ཞེས་པ་ལྟར་དང་། ས་སྐྱའི་མཁས་པ་བྱགས་ཅན་གཡག་སྟོན་སངས་རྒྱས་དཔལ་གྱི་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་། རྣམ་པ་ནི་ངོ་བོ།

དཀགས་ནི་འབྲས་བུ། མཚན་མ་ནི་རྒྱུའོ། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །❺ མང་ཆོག་གི་ཞེ་སའི་ཆོག་ཅེས། །དཔེར་ན། ཁོང་རྣམ་པ་གཉིས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་ན། ① འཆད་ཚུལ་གཞན་ཞིག་ལ། རྣམ་གྲངས་གཞན་ཡང་ཞེས་པའི་དོན། ② ཡང་ན། ཞེས་པའི་དོན།

རྣམ་པར། (ཚིག་རྒྱན) ❶ རབ་ཏུའམ། ཆེས་ཆེར་ལ་འཇུག་པ། དཔེར་ན་རབ་ཏུ་བཀྲ་བ་ལ་རྣམ་པར་བཀྲ་བ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❷ ཡང་དག་པར། ཇོགས་པར། དཔེར་ན། རྣམ་པར་གྲོལ། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །❸ ཚིག་རྒྱན་ཙམ་ལ་སྦྱར་བ། དཔེར་ན། རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་མང་། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❶ རྣམ་པ་ལ། རྣམ་པ་ར། ཞེས་པའི་བསྡུས་ཚིག །དཔེར་ན། དཔལ་ངོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་པར་སྐྱན་དྲངས། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❺ སྤྱིར་རྣམ་པར། རབ་ཏུ། ཅི་བར་ཞེས་པ་རྣམས་དོན་ཡལ་ཆེར་འདུ་བ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པར་ལྟ། རབ་ཏུ་ལྟ། ཅི་བར་ལྟ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་རྣམས་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པ་བཞིན་ནོ། །

རྣམ་པར་བསྟོས་པ། རྒྱལ་ཞིང་སྟོན་པོར་གྱུར་པ།

རྣམ་པར་བསྟོས་པའི་འདུ་ཤེས། ལུས་རྒྱལ་ཞིང་སྟོན་པོར་གྱུར་པ་ལ་དམིགས་པའི་འདུ་ཤེས།

རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒྲིབ་པ། སྙོམས་འཇུག་གི་སྒྲིབ་པ་དང་དོན་གཅིག། ལེ་ལོ་དང་། དམིགས་པ་བརྗོད་པ། བྱིང་བ་དང་ཞོད་པ། རྩོལ་བ་དང་མི་རྩོལ་བའི་ཉེས་པ་ལྟ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། ཏིང་ངེ་འཛིན་དག་གིས་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒྲིབ་པ་ནི་གང་གིས་རྣམ་པར་པ་དང་། བསམ་གཏན་དག་སྐྱེད་པར་མི་ནུས་པ་སྟེ་ལུས་དང་སེམས་ལས་སུ་མི་རུང་བ་ཉིད་དོ། །ཞེས་མཆིམས་མཇོད་ན་གསལ། མཆིམས་མཇོད་དུ་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒྲིབ་པ་དང་། སྙོམས་འཇུག་གི་སྒྲིབ་པ་གཉིས་ཁྱད་པར་ཕྱན་ཐུའི་ཡོད་པ་ལྟ་བུར་གསུངས་པས་དཔྱད་དོ། །

རྣམ་པར་འཐོར་བ། ཡན་ལག་དང་ཉིང་ལག་ཕྱོགས་དང་ཕྱོགས་མཚམས་སུ་འཐོར་བ།

རྣམ་པར་འཐོར་བའི་འདུ་ཤེས། ཡན་ལག་དང་ཉིང་ལག་ཕྱོགས་དང་ཕྱོགས་མཚམས་སུ་འཐོར་བ་ལ་དམིགས་པའི་འདུ་ཤེས།

རྣམ་པར་དག་པའི་ལྷ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས་ཤིག། སྒྲ་བཤད་ནི། སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ནི་རབ་ཏུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་དག་པའི་ལྷ་ཞེས་བྱའོ། །མའི་སོ་ཐར་གྱི་མདོ་ལས་གསུངས།

རྣམ་པར་རྟགས་པ། རྟག་འཛིག་པ།

རྣམ་པར་རྟགས་པའི་འདུ་ཤེས། རྟག་འཛིག་པ་ལ་དམིགས་པའི་འདུ་ཤེས། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་གཟིགས།

རྣམ་པར་བམ་པ། རོའི་ལུས་སྐྱེས་ཤིང་སྦོས་པ།

རྣམ་པར་བམ་པའི་འདུ་ཤེས། རོའི་ལུས་སྐྱེས་ཤིང་སྦོས་པ་ལ་དམིགས་པའི་འདུ་ཤེས།

རྣམ་པར་འབྱས་གཞིགས་པ། སྲིན་བུས་རྩེས་ནས་གཞིགས་པ།

རྣམ་པར་འབྱས་གཞིགས་པའི་འདུ་ཤེས། སྲིན་བུས་རྩེས་ནས་གཞིགས་པའམ་འབྱས་གང་ག་ལ་དམིགས་པའི་འདུ་ཤེས། ལུས་ཕྱན་ཆེགས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལས། རྣམ་པར་འབྱས་གཞིགས་པའི་འདུ་ཤེས་ནི་འབྱས་གང་བར་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། གཞིགས་པ་ནི་ཞིག་པའི་འགྲི་རྒྱལ་གཞན།

རྣམ་པར་དམར་བ། རོ་མདོག་དམར་བར་གྱུར་པ།

རྣམ་པར་དམར་བའི་འདུ་ཤེས། རོ་མདོག་དམར་བར་གྱུར་པ་ལ་དམིགས་པའི་འདུ་ཤེས།

རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ། ❶ ཅིར་ཡང་མི་རྟོག་པའམ་མི་དཔྱོད་པར་བཞག་པ། ❷ སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས།

རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་ཟེར། སྒྲ་བཤད་ནི། སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ལྟ་བའི་ཕྱུ་ཐག་བཅད་ནས། དེ་ནས་དེའི་སྟེང་དུ་མི་རྟོག་པ་སྟེ་མི་དཔྱོད་པར་བཞག་པ་ལ་ཟེར། རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལ་གཞི་བྱས། མི་རྟོག་པར་བཞག་པ་ཞེས་པ་བརྟག་དཔྱད་མི་བྱེད་པར་བཞག་པའི་དོན་ནོ། ।

རྣམ་པར་མི་འཚེ་བ། དགེ་བ་བཅུ་གཅིག་གི་ཐ་མ་ནི། ཀུན་ནས་མནར་སེམས་མེད་པའི་ཚ་ཤས་གང་ཞིག། སྡུག་བསྔལ་ཅན་ལ་དེ་དང་བྲལ་ན་སྐམ་དུ་མི་བཟོད་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་སེམས་བྱུང་ཞིག་གོ། །བྱེད་ལས་ནི། སེམས་ཅན་ལ་གསོད་པ་དང་། བදེག་པ་སོགས། ཐོ་མི་འཚམས་པའི་ལས་ཅན་ནོ། ।

རྣམ་པར་འཚེ་བ། ① སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་གང་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་ན་ཁོ་བའི་ཀུན་གྱིས་ཀུ་ཚུར་དང་ཐལ་ལྷགས་ལ་སོགས་པས་གཞན་ལ་རྣམ་པར་ཐོ་འཚམས་པར་བྱེད་པ་ལ་ཟེར། ཕུང་པོ་ལྔའི་རབ་བྱེད་ལྟར་རོ། །② ཉེ་ཉོན་ཉི་ཤུའི་བཅུ་པ་ནི། ཁོང་ཁྲོའི་ཆར་གཏོགས་གང་ཞིག །གཞན་ལ་སྟེང་བརྩེ་བ་སོགས་མེད་ཅིང་མཐོ་འཚམས་པར་འདོད་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་རིག་པའོ། །རང་གིས་མཐོ་འཚམ་པར་འདོད་པས་སྟེང་བརྩེ་བ་མེད་པ། གཞན་བྱེད་དུ་འཇུག་འདོད་པས་སྟེང་ཤེ་བ་མེད་པ། གཞན་གྱིས་བྱེད་པ་མཐོང་ངམ། ཐོས་ན་ཤེས་སུ་ཡི་རངས་པས་བརྩེ་བ་མེད་པའོ། །བྱེད་ལས་ནི། གཞན་ལ་མཐོ་འཚམས་པའི་ལས་ཅན་ནོ། ། ཀུན་བཏུས་དར་ཏིག་ལྟར་རོ། ।

རྣམ་པར་རྟོག་པ། ལུས་ཀྱི་ཤ་དང་པགས་པ་བྱ་དང་གཅན་གཟན་སོགས་ཀྱིས་རྟོག་པ། ལུང་ཕྲན་ཚེགས་ཀྱི་འགྲེལ་པར་གཞི་བྱས།

རྣམ་པར་རྟོག་པའི་འདུ་ཤེས། ལུས་ཀྱི་ཤ་དང་པགས་པ་བྱ་དང་གཅན་གཟན་སོགས་ཀྱིས་རྟོག་པ་ལ་དམིགས་པའི་འདུ་ཤེས། ལུང་ཕྲན་ཚེགས་ཀྱི་འགྲེལ་པར་གཞི་བྱས།

རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས། ཁྱད་པར་ལྡན་ཐུ་གཟུགས་ཤིག །གནས་སྐབས་ཀྱི་ཁྱད་པར་སེམས་གཡེངས་པ་དང་། སེམས་མེད་པའི་སྨྱོམས་འཇུག་གཉིས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ན་ཡང་ཡོད་པ། ངོ་བོའི་ཁྱད་པར། དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་གང་རུང་ཡིན་པ། དུས་ཀྱི་ཁྱད་པར། ཆུན་མཚོག་རྗེས་སུ་འགྲེལ་བ། ཆུའི་ཁྱད་པར། འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་རྣམས་ཆུར་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བ།

རྣམ་པར་སྣང་འབྱིན་པའི་སྨྲ་བསམ། སྐར་བྱས་ཀྱི་སྒྲིག་པ་ལ་དུག་ཁོང་དུ་སོང་བ་ལྟ་བུའི་འགྲོད་སེམས་བྱེད་པ་ལ་རེར། སྒྲ་བཤད་ནི། སྒྲིག་པ་བྱེད་འདོད་ཀྱི་སེམས་དང་དེས་ཀུན་ནས་བསླངས་པའི་སྐར་བྱས་ཀྱི་སྒྲིག་པ་རྣམས་རྣམ་པར་སྣང་འབྱིན་པ་སྟེ་སེལ་བར་བྱེད་པའི་དགེ་སེམས་སྨྲ་བསམ་ཚེན་པོ་ཡིན་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །

རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཀྱི་གཟུགས། ཕྱེའི་རྣམ་འགྱུར་ལ་བརྟེན་ནས་ནང་གི་ཀུན་སློང་བཟང་ངན་སོགས་རིག་པའམ་དཔོག་པར་བྱེད་པའི་གཟུགས། དཔེར་ན་ཁོང་ཁྲོ་ལངས་ཏེ་གདོང་དམར་པོ་ཆགས་པའི་རྣམ་འགྱུར་ལྟ་བུ། སྒྲ་བཤད་ནི། རྣམ་པར་ནི་ཆོག་ཆུན་ཙམ་མམ། ཡང་ན་ཡང་དག་པར་རམ། ལེགས་པར་ཞེས་པའི་དོན་དང་། རིག་བྱེད་ཀྱི་གཟུགས་ནི་ཕྱེའི་རྣམ་འགྱུར་ལ་བརྟེན་ནས་ནང་གི་ཀུན་སློང་བཟང་ངན་སོགས་རིག་པའམ་དཔོག་པར་བྱེད་པའི་གཟུགས་ཡིན་པས་ན་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །

རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས། ཁྱད་ཆོས་དྲུག་དང་ལྡན་པའི་བསྡུན་མེད་ཐོགས་མེད་ཀྱི་གཟུགས་ཤིག །ཁྱད་ཆོས་དྲུག་ནི། གནས་སྐབས་ཀྱི་ཁྱད་པར་སེམས་གཡེངས་པ་དང་། སེམས་མེད་པའི་སྨྱོམས་འཇུག་གཉིས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ན་ཡང་ཡོད་པ། ངོ་བོའི་ཁྱད་པར་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་གང་རུང་ཡིན་པ། དུས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཆུན་མཚོག་རྗེས་སུ་འགྲེལ་བ་སྟེ་ཆུན་བར་མ་ཆད་དུ་གནས་པ། ཆུའི་ཁྱད་པར་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་ཆུར་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བ། མིག་ཤེས་ལ་བསྟན་དུ་མེད་ཅིང་ཐོགས་པ་མེད་པའི་ཁྱད་པར་དང་དུག་གོ།

རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་དུ་སྣང་བ། སེམས་ཙམ་པ། སྐྱབས་ཤཱཀྱ་ནི། ཕྱི་རོལ་མེད་ཅིང་ཚོས་རྣམས་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་ཙམ་དུ་སྣང་བས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན། རྨི་ལམ་ན་ཁང་ཁྱིམ་ལ་སོགས་པའི་དོན་མེད་ཀྱང་། ནང་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཉིད་ཁང་ཁྱིམ་དང་ནགས་ཚལ་དང་ས་དང་རི་ལ་སོགས་པའི་དོན་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྣང་བ་བཞིན་ནོ། །

རྣམ་པར་ཤེས། ❶ ཡང་དག་པར་ཤེས་པ། ❷ རྣམ་ཤེས་དང་དོན་གཅིག

རྣམ་དཔྱད་རྣམ་པ་བདུན། རྣམ་བདུན་ཕྱི་རིགས་པ་ལ་གཟིགས།

རྣམ་དཔྱོད་དང་ལྡན་པའི་ཞེན་ཁོག རྟོག་སྟང་གི་བློ་དོར་ཏེ། རང་རང་གི་རྟེས་ཞེན་ཆེན་པོ་བྱེད་རྒྱའི་ཚོས་བརྒྱད་གླབ་མཐའ་དེ་ཉིད། བཤད་སྒྲུབ་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་མི་ཉམས་གོང་འཕེལ་དང་ཉམས་པ་སོར་ཆུད་བྱེད་པ་ལ་ཟེར། ཆོག་འདི་གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོས་གསར་གཏོད་མཛད།

རྣམ་དཔྱོད་ཕུལ་དུ་བྱུང་བའི་མཁས་པ་གཉིས། ཇི་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་དངོས་སྒོབ་རྣམ་དཔྱོད་ཕུལ་དུ་བྱུང་བའི་མཁས་པ་གཉིས་ནི། མུས་སྤྱད་པ་བློ་གྲོས་རིན་ཆེན་སྡེང་གི་དང་། (མུས་སྤྱད་པ་བློ་གྲོས་རིན་ཆེན་སྡེང་གི་རི་སིར་བྱེས་མཁས་སྐྱན་གྱ་ཚང་ཕྱག་འདེབས་པ་པོ་ཡིན་ཞིང་། ཡོངས་གྲགས་སུ་ཀུན་མཁྱེན་བློ་གྲོས་རིན་ཆེན་སྡེང་གི་ཞེས་བྱ།) ཞང་ཞུང་བ་ཆོས་དབང་གྲགས་པ་གཉིས་སོ། །

རྣམ་སྨིན་གྱི་རྒྱུ། རྒྱུ་དུག་གི་ཐ་མ་ནི། མི་དགེ་བ་དང་དགེ་བ་ཟག་བཅས་གང་ཟུང་གིས་བསྡུས་པའི་ཚོས། དཔེར་ན། སྲོག་གཅོད་ཀྱི་ལས་ལྟ་བུ།

རྣམ་སྨིན་གྱི་རྒྱུ་བརྒྱད། ❶ སེམས་ཅན་ལ་མི་འཚེ་བ་དང་མི་འཚེ་བའི་བསམ་པ་བསྟེན་པ། ❷ མར་མེ་ལ་སོགས་པའི་སྣང་བ་དང་གོས་གསར་པ་སྦྱིན་པ། ❸ ང་རྒྱལ་བཅོམ་ནས་ཏླ་མ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཕྱག་ལ་སོགས་པ་དང་གཞན་ལ་བྱན་ལྟར་གུས་པར་བྱས་པ། ❹ ཟས་གོས་ལ་སོགས་པ་སྦྱིན་བ་ལ་དེ་དག་སྦྱིན་པ་དང་མི་སྦྱིན་ཡང་ཡན་འདོགས་པ་དང་། སྲུག་བསྡལ་བ་དང་ཡོན་ཏན་ཀྱི་ཞིང་ཡོ་བྱད་མེད་པ་ལ་ཕར་སྦྱིན་པ། ❺ ངག་གི་མི་དགེ་བ་བཞི་སྤོང་བ་ལ་གོམས་པ། ❻ ཕྱི་མ་ལ་རང་ལ་ཡོན་ཏན་སྣ་ཚོགས་བསྒྲུབ་པར་སྨོན་ལམ་འདེབས་ཤིང་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་མཆོད་པ་དང་ཕ་མ་དང་ཉན་རང་དང་མཁན་སློབ་དང་ཏླ་མ་ལ་མཆོད་པར་བྱེད་པ། ❼ སྐྱེས་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་དགའ་བ་དང་བྱད་མེད་ཀྱི་དངོས་པོ་ལ་མི་དགའ་ཞིང་ཉེས་དམིགས་སུ་ལྟ་བ་དང་བྱད་མེད་ཀྱི་ལུས་འདོད་པ་རྣམས་འདུན་པ་བརླག་པ་དང་ཡོའི་དབང་པོ་གཅོད་པ་རྣམས་ཐར་བར་

བྱེད་པ། ། གཞན་གྱི་གཏན་མི་ནུས་པ་རང་གིས་བྱེད་པ་དང་རང་དང་བསྟོམས་པས་ནུས་པ་ལ་གྲོགས་བྱེད་པ་དང་བཟའ་བ་དང་བཏུང་བ་སྦེར་བའོ། །ལམ་རིམ་ཆེན་མོར་གསུངས་པ་ལྟར་བགོད།

རྣམ་སྨིན་གྱི་སྨིན་པ། ① ཆོས་བྱེད་པའམ་ལམ་གོང་མ་ཐོབ་པ་ལ་བར་དུ་གཅོད་པའི་བདེ་བ། ② ཆོས་བྱེད་པའམ་ལམ་གོང་མ་ཐོབ་པ་ལ་བར་དུ་གཅོད་པའི་སྡུག་བསྔལ།

རྣམ་སྨིན་གྱི་འབྲས་བུ་བརྒྱད། ། རང་དང་གཞན་གྱི་དོན་ལས་བརྩམས་ནས་ཡུན་རིང་ཡོར་དགེ་བ་མང་པོ་གསོག་པར་བྱེད་པའོ། །མ་ཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་གདུལ་བྱ་དགའ་ནས་འདུལ། དེའི་ཚེག་མཉན་པ་དང་བྱ་བར་སེམས་པའོ། །བསྒོ་བ་ལས་མི་འདའ་བར་བསྒྲུབ་པའོ། ། སྤྱིན་པས་སེམས་ཅན་རྣམས་བསྡུས་ཏེ་སྨིན་པར་བྱེད་པའོ། །སྡ་སྦྱ་བ་དང་དོན་སྤྱོད་པ་དང་དོན་མཐུན་པས་སེམས་ཅན་རྣམས་སྡུད་ཅིང་སྨིན་པར་བྱེད་པའོ། །ཉ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གྲོགས་བྱས་ཏེ་ཕན་བདགས་པས་བྱས་པ་གཟོ་ཞིང་ཤུར་དུ་བསྒོ་བ་ཉན་པའོ། །ཨ ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟོང་དང་འདྲན་པ་དང་རྩོལ་བས་བྱ་བརྩལ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟོང་དང་ཤེས་རབ་ཡངས་པ་ཤེས་བྱ་རབ་ཏུ་འབྱེད་པའི་སྟོང་དུ་འགྱུར་ལ། གཞན་ཡང་འགྲོར་དུ་མི་འཇིགས་པ་དང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལྷན་ཅིག་འགྲོ་བའམ་སྣ་བའམ་ལོངས་སྤྱོད་པའམ་དབེན་པར་གནས་པ་ལ་བཟློག་པ་དང་གེགས་བྱེད་པ་མེད་པའོ། །ར་དང་དང་གཞན་གྱི་དོན་གང་ལ་ཡང་མི་སྐྱོ་ཞིང་སྤྲོ་ཤུགས་ཆེ་ལ་བརྟན་པས་སོ་སོར་རྟོག་པའི་སྟོབས་ཐོབ་ནས་མངོན་པར་ཤེས་པ་མྱུར་བའོ། །ལམ་རིམ་ཆེན་མོར་གསུངས།

རྣམ་སྨིན་གྱི་ཡོན་ཏན་བརྒྱད། ། ཚེ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ། ། ཁ་དོག་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ། ། རིགས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ། ། དབང་ཕྱུག་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ། ། ཚིག་བཙུན་པ། ། དབང་ཆེ་བར་གྱུར་པ། ། སྐྱེས་པ་ཉིད། ། སྟོབས་དང་ལྡན་པ་སྟེ་བརྒྱད་དོ། །ལམ་རིམ་ཆེན་མོར་གསུངས།

རྣམ་གཞག རྣམ་བཞག་དང་འདྲ། རྣམ་བཞག་ལ་གཅིགས།

རྣམ་གཞག་རིམ་པ། བསྐྱེད་རིམ་རྣམ་གཞག་རིམ་པ་ཡང་ཟེར། དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་གཙོ་བོར་སྟོན་ཞིང་ཇོ་གསར་རིམ་གྱི་གནད་འགའ་ཞིག་སྟོན་པའི་གཞུང་ཞེས་བཀའ་བམ། ཀུའི་ཐོག་མཛད།

རྣམ་གཞག་རིམ་པའི་རྣམ་བཤད། རྣམ་གཞག་རིམ་པའི་རྣམ་བཤད་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་གནད་ཀྱི་དོན་གསལ་བ་ཞེས་བྱ་བ། ཇེ་ཙོང་ཁ་ཆེན་པོས་མཛད།

རྣམ་བཞག ① གཏན་ལ་ཕབ་པ། ② སྐོར། དཔེར་ན་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་བཞག་ཅེས་པ་ལྟ་བུ། སྒྲ་བཤད་ནི། ཡང་དག་པར་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ཡིན་པས་རྣམ་བཞག་ཅེས་བྱ་སྟེ། རྣམ་ནི་རྣམ་པར་ཏེ་ཡང་དག་པ། བཞག་ནི་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་དོན་ནོ། །

རྣམ་གཡེང་། ཉེ་ཉོན་ཉེ་ཤུའི་ཐ་མ་ནི། དུག་གསུམ་གང་རུང་གི་ཚར་གཅོག་གང་ཞིག །དམིགས་པ་ལ་སེམས་འཕྲོ་བར་བྱེད་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་རིག་པའོ། །

རྣམ་ཤེས། ཡུལ་གྱི་ངོ་བོ་གཅོ་བོར་རིག་པའི་ཤེས་པ། མཛོད་རྩ་བ་ལས། རྣམ་ཤེས་སོ་སོར་རྣམ་རིག་པ། ཞེས་གསུངས། སེམས། ཡིད། རྣམ་ཤེས་རྣམས་དོན་གཅིག

རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཟས། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་དང་དོན་གཅིག སྒྲ་བཤད་ནི། དེས་ལུས་སྲོག་གནས་པར་བྱེད་པས་ཟས་དང་བྱེད་ལས་མཚུངས་པས་ཟས་ཞེས་བཏགས། དེ་ཡང་རྣམ་ཤེས་ལུས་ལས་ཐོན་ན་ལུས་ཀྱི་དྲོད་ཉམས་པ་དང་རྩལ་པ་ལ་སོགས་པས་ལུས་གནས་མི་ཐུབ་པ་ལྟ་བུའོ། །

རྣམ་ཤེས་གྲངས་མཉམ་པ། གཟུང་འཛིན་གྲངས་མཉམ་པ་དང་འདྲ།

རྣམ་ཤེས་ཚོགས་བཅུད། རྣམ་ཤེས་ཚོགས་དུག་གི་སྟེང་དུ། ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་དང་། ཉོན་ཡིད་བསྟན་པའི་བཅུད་དོ། །

རྣམ་ཤེས་ཚོགས་དྲུག། མིག་གི་རྣམ་ཤེས། རྣ་བའི་རྣམ་ཤེས། སྣའི་རྣམ་ཤེས། ལྕེའི་རྣམ་ཤེས། ལུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་དང་དྲུག་གོ།

རྣལ་འབྱོར། ❶ སེམས་མཉམ་པར་གཞག་པ། ཏིང་ངེ་འཛིན། ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན། སྒྲ་བཤད་ནི། རྣལ་ནི་རྣལ་མ་སྟེ་ཡང་དག་པ་དང་། འབྱོར་ནི་མཉམ་དུ་སྦྱོར་བའི་དོན་ཡིན་པས། ཡང་དག་པར་སྦྱོར་བ་སྟེ། ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གཉིས་ཡང་དག་པར་ཟུང་དུ་འབྲེལ་བའམ་སྦྱོར་བས་ན་རྣལ་འབྱོར་རོ། ❷ ལམ། ❸ ཉམས་ལེན། དཔེར་ན། ལྟའི་རྣལ་འབྱོར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད། རྒྱུད་སྡེ་འོག་མ་གསུམ་གྱི་ཡ་རྒྱལ་ཏེ། ཕྱི་ནང་གི་རྣལ་འབྱོར་གཉིས་ལས་ནང་གི་རྣལ་འབྱོར་གཅོ་ཞིང་བསྒོམ་པའི་ལྟ་མོ་དང་བལྟ་བ་དང་། ཚོད་པ་དང་། ལག་བཅངས་ཀྱི་བདེ་བ་ལམ་བྱེད་ནུས་ལ། དངོས་ཀྱི་རིག་མའི་བདེ་བ་ལམ་བྱེད་མི་ནུས་པ་ལ་དེ་ཙམ་གྱི་ཆགས་པ་ལམ་བྱེད་སྟོན་པ་རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད།

རྣལ་འབྱོར་པ། ❶ ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ནི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་ལ། དེ་གང་ལ་ལྡན་པ་ནི་རྣལ་འབྱོར་པའོ། །དེག་བ་ལྟའི་སྟོང་འཇུག་འབྲེལ་པ་ལ་གཞི་བྱས། རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། རྣལ་འབྱོར་པ་ནི་ཞི་

ལྷག་གང་རུང་རྟེན་པ་ཞིག་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས། ❷ ལམ་ཉམས་སུ་ལེན་མཁན། སྒྲ་བཤད་ནི་ གོང་དུ་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ཐད་དུ་གཟིགས།

རྣལ་འབྱོར་པའི་དམིགས་པ་བཞི། ཁྱབ་པའི་དམིགས་པ། སྤྱད་པ་རྣམ་སྤྱོང་གི་དམིགས་པ། མཁས་པའི་ དམིགས་པ། ཅོན་མོངས་རྣམ་སྤྱོང་གི་དམིགས་པ་དང་བཞིའོ། །

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ། ཐ་སྙད་དུ་ཕྱི་རོལ་དོན་གྱིས་སྟོང་པའི་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་གྱི་ཚུལ་ དང་མཐུན་པར་འདོད་པའི་དབུ་མ་པ་ཡིན་པས་ན་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་ཞེས་བྱའོ། །

རྣལ་འབྱོར་ཕའི་རྒྱུད། འོད་གསལ་འཆར་བའི་གནས་སྟེང་གར་ཏྲུང་རིམ་གྱིས་སྦྱད་པའི་རིམ་པ་ལས་ལུགས་ འབྱུང་གི་སྟོང་པ་བཞི་དང་། དེ་ནས་ཕྱི་ར་ལ་ལྟང་བའི་རིམ་པ་ལས་ལུགས་བཟློག་གི་སྟོང་པ་བཞིའི་སྟོ་ནས་ སྟོང་པའི་ཡི་ཤེས་སྐྱེ་རྫོགས་དང་། འོད་གསལ་གྱི་ཏྲུང་འོད་ཟེར་ལྟ་ལས་ཀུན་རྫོབ་སྐུ་སྤྲུལ་རྫོགས་གཙོ་ བོར་སྟོན་པས་རྣལ་འབྱོར་པའི་རྒྱུད་ཅིས་བྱའོ། །སྒྲ་བཤད་ནི། སྟོང་པའི་ཡི་ཤེས་དང་ཏྲུང་ལས་བསྒྲུབས་ པའི་སྐུ་གཉིས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་དུ་སྤྲོར་བའི་རྣལ་འབྱོར་ཡང་ཡིན་ལ། གཙོ་བོར་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་སྤྲུལ་བྱེད་ སྣང་ཕྱོགས་ཐབས་ཀྱི་ཆ་ཡིན་པས་ཕ་ཞེས་ཀྱང་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་རྗེའི་མཐའ་གཅོད་རིན་པོ་ཆེའི་མྱུ་ གུ་ལས་གསུངས།

རྣལ་འབྱོར་བླ་ན་མེད་པའི་རྒྱུད། བླ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་དང་དོན་གཅིག། ཐབས་ཤེས་གཉིས་སུ་མེད་པའི་དོན་སྟོན་ཞིང་། རྒྱུད་སྡེ་ཀུན་གྱི་རྩེ་མོར་གྱུར་པའི་རྒྱུད་སྡེ་ཞེས། སྒྲ་བཤད་ནི། ཐབས་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་དང་། སྟོང་ ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་གཉིས་དབྱེར་མེད་དུ་ཡང་དག་པར་སྦྱོར་བས་ན་རྣལ་འབྱོར། དེའི་གོང་ན་བླ་ མེད་ཀྱི་རྒྱུད་སྡེ་གཞན་མེད་པས་ན་བླ་ན་མེད་པའི་རྒྱུད་དོ། །མཁས་གྲུབ་ཆོས་རྗེའི་དུས་འཁོར་གྱི་འགྲེལ་པ་ ལ་གཞི་བྱས།

རྣལ་འབྱོར་མའི་རྒྱུད། ཀུན་ཏུ་ལྡ་བྱའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྤྱི་བོ་ནས་ནོར་བུའི་བར་དུ་བྱང་བའི་ཡས་བཞས་ དང་། དེ་ནས་སྤྱི་གཙུག་ཏུ་ལོག་པའི་མས་བཏན་གྱི་དགའ་བ་བཞི་སྐྱེ་ཚུལ་དང་། ཕུག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལྷན་ཅིག་ སྐྱེས་པའི་བདེ་བ་དང་སྟོང་པ་གཉིས་དབྱེར་མི་ཕྱེད་པར་སྤྱོར་བའི་སྒོ་ནས་དོན་དམ་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་རབ་ ཏུ་འཇུག་པའི་རྟོགས་པ་གོང་ནས་གོང་དུ་བསྒོམ་པའི་རིམ་པ་གཙོ་བོར་སྟོན་ཞིང་། བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་ ཀྱི་བཞོན་པའི་ཏྲུང་འོད་ཟེར་ལྟ་ལས་ཀུན་རྫོབ་སྐུ་སྤྲུལ་ཚུལ་གཙོ་བོར་མི་སྟོན་པ་ནི་རྣལ་འབྱོར་མའི་ རྒྱུད་ཅིས་བྱའོ། །སྒྲ་བཤད་ནི། ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ཤེར་ཕྱིན་ཆོས་སྐུ་སྤྲུལ་པའི་ཐབས་འདི་ནི་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་

དུ་སྦྱོར་བའི་རྣལ་འབྱོར་ཡང་ཡིན་ལ། གཅོ་བོར་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེའི་སྒྲུབ་བྱེད་སྦྱོང་ཐྱོགས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཆ་ཡིན་པས་མ་ཞེས་ཀྱང་བྱའོ། །རྗེའི་མཐའ་གཅོད་རིན་པོ་ཆེའི་ཕྱུག་ལ་གཞི་བྱས་ཏེ་བཀོད།

རྣལ་འབྱོར་བཞི། (ཕྱག་ཆེན) ། རྩེ་གཅིག་གི་རྣལ་འབྱོར། ། སྤྲོས་བྲལ་གྱི་རྣལ་འབྱོར། ། རོ་གཅིག་གི་རྣལ་འབྱོར། ། སྒོམ་མེད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་དང་བཞིའོ། ।

བརྟན་པ། ཟས་ཟོས་པའི་ཁམ་མཁྲིན་པའི་ཐྱོགས་སུ་ཐོགས་པ།

སྐྱ་མའི་མེ་ཏོག ཧ་ཅིའི་མེ་ཏོག། དེ་ལ་སྟོང་ཁཀར་དམར་གསུམ་ཡོད་པར། རྗེའི་འགྲེལ་པ་བཞི་སྦྲགས་ན་གསལ།

སྐྱ་ཆོགས་གཉིས་མེད་པ། ❶ ཤེས་པ་གཅིག་ལ་རྣམ་པ་དུ་མ་འཆར་བར་ཁས་ལེན་པའི་སེམས་ཙམ་རྣམ་བདེན་པ། ❷ དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་པའི་མདོ་སྡེ་པ། སྡེ་བདུན་ཡིད་ཀྱི་མུན་སེལ་གྱི་ཚུལ་ཁོ་ན་པ་ཡིན།

སྐྱ་ཆོགས་རྟོ་རྩེ། ཤར་དཀར། ལྷོ་སེར། ནུབ་དམར། བྱང་ལྗང་། ལྷ་བ་སྟོ་བའི་རྟོ་རྩེ་རྒྱ་ཚམ། སྒྲ་བཤད་ནི། ཁ་དོག་སྐྱ་ཆོགས་པ་ཅན་གྱི་རྟོ་རྩེ་ཡིན་པས་སྐྱ་ཆོགས་རྟོ་རྩེའོ། །དེ་ལ་སྐྱ་ཆོགས་རྟོ་རྩེ་ཤུ་ལྟ་པ་དང་། སྐྱ་ཆོགས་རྟོ་རྩེ་ཤུ་བཅུ་གཉིས་པ། སྐྱ་ཆོགས་རྟོ་རྩེ་ཤུ་ཉི་ཤུ་ཅན་པ་བཅས་ཡོད། སྐྱ་ཆོགས་རྟོ་རྩེ་ཤུ་ལྟ་པ་དཀར་ཟེར་དམར་ལྗང་སྟོ་བའི་ཁ་དོག་ལྟ་བུས་གཉན་གྱིས་བདེ་སྐྱིད་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་ལྟོག་ཚས་ཕྱེ་ན་ལྟ་ཡོད་པར་མཚོན། སྐྱ་ཆོགས་རྟོ་རྩེ་ཤུ་བཅུ་གཉིས་ཡོད་ཚེ། རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་དག་པ་མཚོན། སྐྱ་ཆོགས་རྟོ་རྩེ་ཤུ་ཉི་ཤུ་ཡོད་ཚེ། འཇིག་ལྟ་ཉི་ཤུ་དག་པ་མཚོན་ནོ། །སྐྱ་ཆོགས་རྟོ་རྩེ་རྩེ་མོ་གསུམ་པ་ཞེས་ཀྱང་ཡོད་པར་པཾ་ཆེན་བྱ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གསུང་ངོ་། ।

སྐྱ་ཆོགས་པབྱ། ❶ ཐྱོགས་བཞིའི་འདབ་མ་དམར། མེ་རླུང་སེར། བདེན་བྲལ་ལྗང་། དབང་ལྡན་ནག །ལྷེ་བ་ལྗང་། གེ་སར་སེར་བ་དང་བཅས་པའི་པབྱ་མའོ། །❷ ཁ་དོག་དཀར་སེར་དམར་ལྗང་འདབ་མ་རེ་བཞི་པའམ། སོ་གཉིས་སམ། བཅུ་དྲུག་པ་ལྷེ་བ་ལྗང་། གེ་སར་སེར་བ་དང་ལྡན་པའི་པབྱ་མའོ། །སྐྲ་བཤད་ནི། ཁ་དོག་སྐྱ་ཆོགས་པ་ཅན་གྱི་པད་མ་ཡིན་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །མཆོད་དོན་ནི། གཞལ་ཡས་ཁང་གི་འོག་གཞིའི་སྐྱ་ཆོགས་པབྱ་འདབ་ལས་སྐྱེས་ཀྱང་འདབ་ལས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལྔ་ལས་སྐྱེས་ཀྱང་ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་པའི་སྐྱོན་གྱིས་མ་གོས་པ་མཚོན། སྐྱ་ཆོགས་པབྱ་འདབ་མ་རེ་བཞི་བྱས་ཏེ་ལྷེ་བའི་རྩ་འཁོར་མཚོན་པ་སོགས་གཞན་ལའང་རེགས་འགྲེའོ། ।

སྐྱ་ཆོགས་ཡུམ། དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ཡུམ་གྱི་མཚན།

སྡུ་ཞགས། གླང་ཆེན་གྱི་སྡུ། གླང་པོ་ཆེའི་སྡུ་ཞགས་པའི་གཟུགས་སུ་བཀོད་པ། དཔེར་ན། རྗེས་སུ་བཅྱེ་བའི་སྡུ་ཞགས་རིང་པོ་ཡིས། །སྟན་ཆོག་ཙུཏྤལ་གསར་པའི་མཚིམ་ཀྱི། །འདི་ན་བློ་དམན་གཞོན་ནུའི་ཐོད་རྒྱན་དུ། བཅིངས་ཆེ་གུས་སྤྲིའི་རྒྱས་གར་ཅི་ཡང་བསྒྱུར། །ཅེས་སྐྱབས་རྗེ་ཁྲི་བྱང་དོ་རྗེ་འཆང་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།།

སྡུ་ཡི་ལག་པ། གླང་པོ་ཆེའི་མིང་། རྗེའི་འཇམ་དབྱངས་བསྟོད་སྦྱིན་རྒྱ་མཚོ་ལས། ཉོན་མོངས་གདུག་པའི་སྡུ་ཡི་ལག་པས་དགེ་བའི་ལྗོན་པ་ཀུན་ཏུ་འཛོམས། །སྲིད་པའི་ཞགས་པས་ཡིད་ནི་དྲངས་པས་རྣེའུ་གཡུར་གླང་མོའི་ཕྱིར་འབྱང་བ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ।

སྡུག་གི་གཉེན་མཚམས། ཞ་མ་གཅིག་པའི་སྤུན། བཙུད་སྟོང་པའི་འགྲེལ་པ་གནད་ཀྱི་ཟུར་འདེད་ལས། སྡུག་གི་གཉེན་མཚམས་ནི་མངལ་གཅིག་ནས་སྐྱེས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ।

སྡུག་གི་ཚ་བོ། ❶ སྲིང་མོའི་བུ་ལ་ཟེར། ཞེས་ལུང་ཕྱན་ཚེགས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ན་གསལ། nephew ② མིང་པོ་དང་སྲིང་མོའི་བུ་ལ་ཟེར། དབྱིན་སྐད་དུ། nephew ཟེར། ❷ རང་གི་བུ་མོའི་བུ་ལ་ཟེར། ཞེས་ལུང་ཕྱན་ཚེགས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལ་གཞི་བྱས། ② རང་གི་བུ་དང་བུ་མོའི་བུ། grandson

སྡུག་གི་ཚ་མོ། ❶ མིང་པོ་དང་སྲིང་མོའི་བུ་མོ། niece ❷ རང་གི་བུ་ཕྱུག་གི་བུ་མོ། granddaughter

སྡུང་བཏགས། སྡུང་བ་ནི་དོན་དངོས་དང་། བཏགས་པ་ནི་དེའི་སྒྲ་དོན་ནམ་འདྲ་རྣམ་ལ་ཟེར། དཔེར་ན། སྡུང་བ་ནི་བྱམ་པ་རང་མཚན་པ་དང་། བཏགས་པ་ནི་བྱམ་པའི་དོན་སྤྱི་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ། ।

སྡུང་མཐའ། སྡུང་བ་མཐའ་ཡས་དང་དོན་འདྲ།

སྡུང་བ། ❶ འཆར་བ། ❷ བློ་ལ་འཆར་རྒྱའི་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཚོར། ❸ ཉེ་མ། ཟླ་བ། སྐར་མ། མེ། ནོར་བུ་རྣམས་ཀྱི་འོད་ལ་ཟེར། ❶ དོན་དུ་གཉེར་བ། ཆགས་པ། སྲིད་ཞིན། དཔེར་ན། སྲིད་པ་ཤས་ཆེན་པོ་ལ་སྡུང་ཤས་ཟེར་བ་ལྟ་བུའོ། ।❻ བསམ་བློའམ། བློ། དཔེར་ན། སྡུང་བ་འགྲུལ་ཞིས་པ་ལྟ་བུ། ❻ སྡུང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་གྱི་སྡུང་བ། སྡུང་བ་དཀར་ལམ་པ་ཡང་ཟེར། སྒྲ་བཤད་ནི། ཀུན་རྟོག་གཡོ་བའི་ཟུང་ཐེམ་ནས་ཟླ་འོད་ལྟ་བུར་སྡུང་བའེ་སྐོ་ནས་སྡུང་བ་ཞིས་བྱ་ལ། ཞེས་རིམ་ལྟ་གསལ་སྒོན་ན་གསལ།

སྡུང་བ་དཀར་ལམ་པ། སྡུང་བ་དང་། སྟོང་པ་ཡང་ཟེར། རང་རྒྱུ་ལུགས་འབྱུང་གི་ཀུན་རྟོག་བཙུད་ཅུ་བཞིན་པའི་ཟུང་དང་བཅས་པ་དང་། ལུགས་ལྟོག་གི་མཆེད་པ་བཞིན་པའི་ཟུང་དང་བཅས་པ་གང་རུང་ལས་བྱུང་ཞིང་། རང་གི་ངོ་བོ་སྟོན་གནམ་གཡའ་དག་ལ་ཟླ་འོད་ཀྱིས་ཁྱབ་པ་ལྟ་བུའི་སྟོང་ས་དཀར་ལམ་པའི་སྡུང་བ་འཆར་གྱི། དེ་ལས་གཞན་པའི་གཉེས་སྡུང་རགས་པ་གཞན་གང་ཡང་མི་འཆར་བའི་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་ལ། སྡུང་བ་

དཀར་ལམ་པ་ཟེར། དཀར་ལམ་པའམ་ཁ་དོག་དཀར་པོ་འཆར་བའི་ཆུན་ནི། སྙིང་གི་ཡན་ཆད་ཀྱི་ར་རྒྱང་གི་རྩྭང་ཐག་ཅད་ཙད་དབྱ་མའི་ཡར་སྣ་ནས་ཞུགས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས། ཐྱི་བའི་རྩ་མདུད་གློལ་བའི་དབུས་ན་ཕ་ལས་ཐོབ་པའི་ཐིག་ལེ་དཀར་པོ་ཉི་ཧཱུྃ་ཡིག་མཐོ་ཐུར་བསྟན་གྱི་རྣམ་པར་ཡོད་པ་དེ་ཐུར་ལ་འོངས་ཏེ། སྙིང་གའི་ར་རྒྱང་གི་མདུད་པ་དྲུག་སྐོར་གྱི་སྙེང་དུ་ཤིབས་པའི་བར་ལ་དེ་འདྲའི་སྣང་བ་འབྱུང་བར་གསུངས་ཤིང་། ཉི་རོལ་ཀྱ་འོད་སོགས་ཀྱི་སྣང་བ་ཤར་བ་མ་ཡིན་ནོ། །

སྣང་བ་སྐྱུ་མ། ཆོས་ཐམས་ཅད་མི་ལམ་དང་སྐྱུ་མ་ལྟར་སྣང་བཞིན་དུ་བདེན་པར་མེད་པ། ཤེས་བྱ་མཛོད་འགྲེལ་གསུང་།

སྣང་བ་མཆེད་པ། མཆེད་པ་དང་། མཆེད་པ་དམར་ལམ་པ། ཤིན་ཏུ་སྟོང་པ་ཡང་ཟེར། སྣང་བ་མཆེད་པ་ལ་ཐེམ་ཞིང་། སྟོན་གནམ་གཡའ་དག་པ་ལ་ཉི་འོད་ཀྱིས་ཁྱབ་པ་ལྟ་བུའི་སྟོང་ཁང་དམར་ལམ་པའི་སྣང་བ་འཆར་གྱི། དེ་ལས་གཞན་པའི་གཉེས་སྣང་རགས་པ་གཞན་གང་ཡང་མི་འཆར་བའི་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་ལ། སྣང་བ་མཆེད་པ་ཟེར། དམར་ལམ་པ་འཆར་བའི་ཆུན་ནི། སྙིང་གི་མན་ཆད་ཀྱི་ར་རྒྱང་གི་ཟུང་ཐམས་ཅད་དབུ་མའི་མར་སྣ་ནས་ཞུགས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ནོར་བུའི་རྩ་འཁོར་གྱི་མདུད་པ་དང་ལྡེ་བའི་རྩ་འཁོར་གྱི་མདུད་པ་རྣམས་རིམ་གྱིས་གློལ་བས། ལྡེ་བའི་རྩ་འཁོར་གྱི་དབུས་སུ་མ་ལས་ཐོབ་པའི་ཐིག་ལེ་དམར་པོ་ཨ་ཐུང་ཤད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཡོད་པ་མེའི་ར་ང་བཞིན་ཅན་དེ་ཡར་འོངས་ཏེ། སྙིང་གའི་ར་རྒྱང་གི་མདུད་པ་དྲུག་སྐོར་གྱི་ཤྲིབ་པའི་བར་ལ་དེ་འདྲའི་སྣང་བ་འབྱུང་བར་གསུངས་ཤིང་། ཐྱི་རོལ་ནས་ཉི་འོད་སོགས་ཀྱི་སྣང་བ་ཤར་བ་མ་ཡིན་ནོ། །

སྣང་བ་ཉེར་ཐོབ། ཉེར་ཐོབ་དང་དོན་འདྲ། ཉེར་ཐོབ་ལ་གཟིགས།

སྣང་བ་མཐའ་ཡས། སངས་རྒྱས་འོད་དཔག་མེད། རྗེའི་འགྲེལ་པ་བཞི་སྦྲགས་ན་གསལ།

སྣང་བ་བརྙའི་ཐུ་མ། (བཀའ་བརྒྱད) སྣང་ཞིང་སྲིད་པའི་ཐྱི་ནང་གི་ཆོས་ཐམས་ཅད། སྒྲ་བཤད་ནི། དད་པ་འགྱུར་བ་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་གཞི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སོགས་དཔེས་སྟོན་པར་བྱེད་པས་ནི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན། བརྩོན་འགྲུས་རྒྱུན་ཆད་མེད་པའམ་སྙིང་རྗེའི་ཚུལ་རྒྱུད་བརླན་པ་སོགས་སྟོན་པས་ཚུ་ནི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན། ཤེས་རབ་ཀྱི་མེས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་བྱད་ཤིང་སྲིག་ཅིང་ཡི་ཤེས་ཀྱི་མེ་ལྟེས་མ་རིག་པའི་མུན་པ་སེལ་བ་སོགས་སྟོན་ཕྱིར། མེ་ནི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན། ཉམས་དྲོགས་ཀྱི་ཟུང་གི་ཤུགས་ཀྱི་སྒྲིབ་པའི་དངོས་པོ་གཏོར་བ་སོགས་སྟོན་པས། ཆུང་ནི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན། མཐའ་ཐམས་

ཅད་དང་བྲལ་ཞིང་ཀུན་ལ་ཁྱབ་པ་སོགས་སྟོན་ཕྱི་རྒྱ། ནམ་མཁའ་ནི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཏེ། དེ་ལྟར་འབྱུང་བ་དང་འབྱུང་འགྱུར་སོགས་ཕྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རྟག་མར་མ་གྱུར་པ་མེད། ཅེས་ཕུག་ཆེན་ཁྲིད་ཡིག་ངེས་དོན་ཀུ་མཆོར་གསལ་བ་ལྟར་བཀོད།

སྣང་བ་སེམས། སེམས་སྟོང་པ། སྟོང་པ་ལྷུན་གྲུབ། ལྷུན་གྲུབ་རང་གྲོལ། (བཀའ་བརྒྱད) ཕུག་ཆེན་གྱི་ངོ་སྤྲོད་ནམ་པ་བཞི། ཕུག་ཆེན་གྱི་གནད་ཐམས་ཅད་ངོ་སྤྲོད་ནམ་པ་བཞིའི་ནང་དུ་འདུ་བ་ཡིན། དེ་དག་ནི་དོན་ནི། ཡུལ་སྣང་ཐམས་ཅད་ཆུ་དང་རླབས་ལྟར་ཐམས་ཅད་སེམས་ཀྱི་ཆོ་འཕྲུལ་ལས་དོན་དུ་གང་ཡང་མ་གྲུབ་པར་རྟོགས་པ་སྣང་བ་སེམས་སུ་ངོ་འཕྲོད་པ་ཡིན། སེམས་དེའི་ངོ་བོ་འགྲོ་གནས་འབྱུང་གསུམ་ལ་དཔྱད་པས་གང་དུའང་མ་གྲུབ་པ་རྗེ་ལམ་གྱི་རྟ་བློང་ལྟར་དོན་ལ་མ་གྲུབ་པར་རྟོགས་པས་སེམས་སྟོང་པར་ངོ་འཕྲོད་པ་ཡིན། སྟོང་བཞིན་གསལ་དྭངས་ཀྱི་ངང་ནས་འགགས་མེད་དུ་སྣ་ཚོགས་ལྷུན་གྲུབ་ཏུ་འཆར་བ་ཆུ་ནང་གི་ཟླ་བ་ལྟར་རྟོགས་པས་སྟོང་པ་ལྷུན་གྲུབ་ཏུ་ངོ་འཕྲོད་པ་ཡིན། (སྟོང་པ་ལྷུན་གྲུབ་ཏུ་ངོ་འཕྲོད་ཅེས་པ་འདི། དགེ་ལྡན་པའི་བདེན་སྟོང་རྒྱ་མ་ལྟ་བུ་དང་། བདེན་པར་མེད་ཀང་བྱ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འཐད་པ། ཀུན་རྫོབ་ཕྱ་མོ་རྟོགས་པ་ཞེས་པ་དང་དོན་འདྲའོ།) དེ་ལྟར་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་ཙམ་ནས་གསལ་རིག་སྟོང་པ་ལྷུན་གྲུབ་སྤྲོས་བྲལ་འགྱུར་མེད་བདེ་བ་ཆེན་པོ་ལས་མ་གཡོས་པར། སྤྲུལ་ལ་མདུད་པ་བོར་བ་ལྟར་ཤར་གྲོལ་དུས་མཉམ་པར་ངེས་པས་ལྷུན་གྲུབ་རང་གྲོལ་དུ་ངོ་འཕྲོད་པ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

སྣང་བ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པ། (བཀའ་བརྒྱད) ཕུག་ཆེན་བདེ་ཞིག སེམས་ལ་འཆར་བའི་སྣང་བ་སྣ་ཚོགས་པ་ཐམས་ཅད་དོ། །སེམས་ཀྱི་རང་རྩལ་ལམ་མཚན་ཉིད་གོ་མ་འགགས་པར་འཁོར་འདས་ཀྱི་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་སུ་སྣང་བ་རྣམས་སོ། །

སྣང་ཞེན། སྣང་བ་དང་ཞེན་པའི་བསྡུས་མིང་། ཡུལ་དེ་ཇི་ལྟར་སྣང་བ་ལྟར་ཞེན་པའོ། །ཐ་མལ་གྱི་སྣང་ཞེན་ལྟ་བུ། སྣང་ཤས། སྣང་བ་ཤས་ཆེན་པོ། ཡུལ་ལ་སྲེད་ཞེན་ཆེ་བའི་དོན། ཆེ་འདིའི་སྣང་ཤས་ཟེར་བ་ལྟ་བུ།

སྣང་སེལ། ❶ ལྟ་བའི་མིང་ཡིན་པར་གསུང་། ❷ འཆི་བ་མི་རྟག་པ་བཟློམ་པ་ལ་ཟེར། དེ་ནི་ཆེ་འདི་སྣང་གི་ཏིལ་ཟྲིད་ཡིན་ཏེ། པོ་ཏི་བའི་གསུང་། རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེ་ཆུང་དུ་དྲངས་པ་ལས། པོ་ཏི་བའི་ཞལ་ནས། ངེད་ཀྱི་སྣང་སེལ་མི་རྟག་པ་བཟློམ་པ་འདི་རང་ཡིན་ཏེ། ཉི་འབྲིལ་དང་ཡོ་བྱད་ལ་སོགས་པ་ཆེ་འདིའི་སྣང་བ་ཀུན་བསལ་ནས་རང་གཅིག་པུ་གཉིས་སུ་མེད་པར་ཆེ་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱད་ཀྱིས་འགྲོ་བར་ཤེས་ནས་ཆོས་མིན་པ་ཅིས་ཀྱང་བྱར་མེད་སྣམ་ནས་ཆེ་འདི་ལ་མ་ཆགས་པ་ཞིག་གདོད་འོང་། འདི་ཟླ་ལ་མ་སྐྱེས་ཀྱི་བར་དུ་

ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལམ་འགགས་ནས་འདུག་པ་ཡིན་གསུང་། རྗེ་གུང་ཐང་པས་ཀྱང་། དོན་དེ་ཕྱིར་མི་རྟག་སེམས་པ་འདི། །དུས་ཐོག་མ་བར་དང་ཐ་མ་ཟུ། །ཏིལ་ཆོས་ལ་བསྐུལ་བར་བྱེད་པ་ཡི། །ལམ་དབུ་མ་སྟང་སེལ་ཆེན་པོར་གསུངས། ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །

སྟང་གསལ། ① འོད་སྟང་གསལ་པོ། ② མར་མེ། སྒྲོན་མེ།

སྟམ་ཕྱན། སྟམ་ཕྱན་གྱི་སྒྲ་ནི་ཚལ་བུ་ལ་བྱའི། ཀྲིགས་བུ་དང་ཀྲིགས་བུ་ཕྱེད་པ་དག་ལ་མི་བྱ།

སྟམ་བྱ། ❶ བལ་སྐུད་ཀྱིས་བཏགས་པའི་གོས་མཐུག་པོ། ❷ (བསྒྱེད་རིམ) ཅི་པའི་ཁར་ཐོག་ཁང་གི་རྡོ་ཡབ་གཤམ་མའི་དོད་ལྟ་བུ་པད་མ་རྣ་སོགས་རིན་པོ་ཆེ་དམར་པོ་ཤིང་ལེབ་ལྟ་བུ་ཡོད་པ་ལ་སྟམ་བུ་ཟེར། ③ སྐེགས་བུ།

སྟམ་སྦྱར། ཆོས་གོས་རྣམ་གསུམ་གྱི་ཡ་གྱལ་ཏེ། དགེ་སློང་སྟོད་དུ་བགོ་བའི་གོས་ཤིག །ཚད་ལ་ཆེ་ཚད་ནི། ཞེང་དུ་ཁྲུ་གསུམ། རྒྱ་ཁྲུ་ལྔའོ། །རྒྱང་ཚད་ནི། ཞེང་དུ་ཁྲུ་ཕྱེད་དང་གསུམ། རྒྱ་ཁྲུ་ཕྱེད་དང་ལྔའོ། ༎བསྡིང་ཚད་ནི། དེ་གཉིས་ཀྱི་བར་རོ། །སྦྱར་བཤད་ནི། སྟམ་ཕྱན་གྱི་སྒེགས་བུ་སྦྱར་བའི་སྟོད་དུ་བགོ་བའི་གོས་ཡིན་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ།

སྟའི་དབང་པོ། དབང་པོ་ལྔའི་ཡ་གྱལ། རྒྱའི་ཁྱད་པར་རང་རྒྱུད་བ་ཆེན་པོ་བཞི་ལས་བྱུང་བ། བྱེད་ལས་ཀྱི་ཁྱད་པར་སྟ་ཤེས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་ཉིད་བྱེད་པ། ངོ་བོའི་ཁྱད་པར་ནང་གི་གཟུགས་ཅན་དྲངས་པའོ། །དབྱིབས་ནི་མོ་ཁལ་ཀུང་ཟེར་ཕྲ་ཁལ་ཉིས་ཐཱིབ་ལྟ་བུ།

སྟའི་ལག་པ། ཀླང་པོ་ཆེའི་མིང་། སྟ་ཡི་ལག་པ་ལ་གཟེགས།

སྟུམ་བཅོས། རླུང་ནད་ཅན་གྱི་ནད་པ་ལྟ་བུར་ཤ་དང་མར་སོགས་ཞག་ཆེ་ཅན་གྱི་ཟས་སྦྱིན་ཏེ་ནད་གསོ་བའི་བཅོས་ཐབས་ཤིག སྟ་བཤད་ནི། སྟུམ་ནི་ཞག་ཆེ་དང་། བཅོས་ནི་བཅོས་ཐབས་སོ། །དཔེར་ན། སྐུ་བཅོས་དང་། སྟུམ་བཅོས་ཟེར་བ་ལྟ་བུའོ། །

སྟུམ་བག་གི་རྟེན་པ། འོ་མ། ཞེ། མར། ཉ་ཤ། ཤ་སྐམ་བཅས་སོ། །

སྟེལ་ཞི། འཕྲེད་གཞུང་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བའི་འཕྲེད་ཀྱི་མིང་། སྟམ་ལོགས་ཀྱལ་ལ་སྟེལ་ཞི་འཕྲེད། །ཅེས་དག་ཡིག་ཁ་ཅིག་ན་གསལ།

སྟོད་ཀྱི་སྐྱོན་གསུམ། སྲོལ་མའི་ཆོས་ཉན་ཚུལ་གྱི་སྐྱོན་གསུམ། སྟོད་ཁ་སྟུབ་པ་ལྟ་བུའི་སྐྱོན། སྟོད་དྲི་མ་ཅན་ལྟ་བུའི་སྐྱོན། སྟོད་ཞབས་རྡོལ་བ་ལྟ་བུའི་སྐྱོན་དང་གསུམ། མདོ་ལས། ལེགས་པར་རབ་ཏུ་ཉོན་ལ་ཡིད་ལ་རྩངས་

ཤིག། ཅེས་ལེགས་པར་ཞེས་པས་སྨོད་དེ་མ་ཅན། རབ་ཏུ་ཉོན་ལ་ཞེས་པས་སྨོད་ཁ་སྤྱད་པའི་སྐྱོན། ཡིད་ལ་རྟུང་ཤིག་ཅེས་པའི་སྨོད་ཞབས་རྗེལ་གྱི་སྐྱོན་གསུམ་སྤང་པའི་སྒོ་ནས་ཆོས་ཉན་དགོས་ཞེས་གདམས་པ་ལྟར་རོ། །སྒྲ་བཤད་ནི། སྨོད་ནི་འདིར་སློབ་མའི་མིང་ཡིན་ལ། དེའི་ཆོས་ཉན་ཚུལ་གྱི་སྐྱོན་གསུམ་མོ། །

ཁ

ཁ། ❶ མིང་གཞིའི་ཚོ་ཡིག་ཅིག ❷ ཚ་སྐྱེ་སྐྱེས་བུ་མཆོན་པར་བྱེད་པའི་བདག་སྒྲ་ཞེས། དཔེར་ན། ཞེང་ཁ། སྤགས་ཁ། བོད་ཁ། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❸ མིང་མཐའ་ཞེག། གང་དུ་ན་ཐ་མ་སེ། དཀྲགས་བཅས་ཀྱི་ཇེས་སུ་འཇུག་པ། དཔེར་ན། སྤུག་པ། ཀང་པ། འདུད་པ། འདུན་པ། ལབ་པ། དམ་པ། སྨས་པ། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❹ གྲངས་ཀྱི་རིམ་པ་སྟོན་པའི་མིང་ཚི་ཆ་ཤས་ཤིག །དཔེར་ན། གཅིས་པ། གསུམ་པ། བཞི་པ། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❺ ཡོད་པ། ལྡན་པ། ཅན་བཅས་ཀྱི་དོན་ལ་འཇུག་པ། དཔེར་ན། འགྲོས་གསུམ་དང་ལྡན་པ་ལ། འགྲོས་གསུམ་པ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དང་། ལོ་མ་བདུན་དང་ལྡན་པ་ལ་ལོ་མ་བདུན་པ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། འདུ་ཤེས་གསུམ་ཙམ་དང་ལྡན་པ་ལ། འདུ་ཤེས་གསུམ་པ། ཞེས་དང་། བཅུད་སྨོང་པ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

པ་ཏ་ལི་པུ་ཏྲ། (ལེགས་སྦྱར) པ་ཏ་ལི་པུ་ཏྲ་ Pataliputra ཞེས་པ་དེང་སང་པཊ་ན་ (modern Patna) ཞེས་པ་བི་ཧར་གྱི་མངའ་སྡེའི་རྒྱལ་ས་དེ་ཡིན་པར་སེམས། ཀླུ་རྒྱ་པས་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་ས་ཞེས་པ་པ་ཏ་ལི་པུ་ཏྲ་ཞེས་པ་འདི་ཡིན་པར་བཞེད། པ་ཊ་ལི་པུ་ཏྲ་ཞེས་འབྱི་དགོས་སམ་སྐྱམ་ཡང་མ་དེའི་ལྟར་རང་འཇགས་བཞག། གྲོང་ཁྱེར་གྱི་ས་ལ་གཟིགས།

པ་སྐྱམ། དཔལ་གཤམ། ཞེས་པ་སྒྲ་རྒྱུར་ཆག་པ་འདྲ། བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོ་དང་། རྒྱང་རྩེ་གཅིས་ཀྱི་བར་དུ་ཡོད་པའི་གྲོང་ཞེས་གི་མིང་ཡིན་པར་བཞད། ཡང་འགའ་ཞེག་གིས། པ་སྐྱམ་འདི་ལྟ་སྟེ་ནས་སྟོ་ནུ་མེ་ལེ་བཅུ་དང་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔ་ཙམ་དང་། གཞིས་ཀ་རྩེའི་ཤར་ཕྱོགས་སུ་མེ་ལེ་བཞི་བཅུ་ཞེ་ལྔ་མཚམས་ན་ཡོད་པར་བཞད།

པ་ཚབ་འགྱུར། པ་ཚབ་ཉེ་མ་གྲགས་ཀྱི་འགྱུར།

པ་ཚབ་ཉེ་མ་གྲགས། བོད་ཀྱི་ལོ་ཙྪ་བ་གྲགས་ཅན་ཞེས། ཀ་ར་བ་ཡོན་ཏན་གྲགས་དང་དུས་མཉམ་དུ་བྱོན་པའི་འཕན་ཡུལ་རྒྱལ་ཁྱིང་པ། ཞང་པ་ཚབ་ཉེ་མ་གྲགས་ཞེས་པ་ཁ་ཆེ་ན་ལོ་ཉེ་ཤུ་ཐསྐམ་སྦྱངས་ཏེ། པཎྜི་ཏ་ཀ་ཤྨཱི་ར་དང་། དབུ་མ་ཚོགས་དྲུག་དང་། གསང་འདུས་འགྲེལ་པ་སྦྱོན་གསལ་སོགས་ཀྱུ་སྦྱབ་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ཕལ་མོ་ཆེ་བོད་དུ་བསྒྱུར། དེའི་སྐབས་མ་བཀའ་བབས་བཞེན། ཆོག་ལ་མཁས་པ་ཤེའུ་

གང་སར་པ། དོན་ལ་མཁས་པ་གཙང་པ་འགྲེ་སྐྱར། ཆོག་དོན་གཉིས་ཀ་ལ་མཁས་པ་རྣ་བྱ་བྱང་བཙོན། ཞང་ཐང་ས་དང་བཞིའི། །སེ་ར་ཀུན་མཁྱེན་བློ་གྲོས་རིན་ཆེན་སེཊྛིའི་བསྟོད་པ། དགེ་ལེགས་དཔལ་འབར་མར། སྐྱེ་བ་ཀུན་ཏུ་ཁྱོད་ལྡན་ཤེས། །ལེགས་པར་ཡྲངས་ཏེ་བདག་ཡིད་གྲང་པོ་ཆེ། ། གྲགས་པ་རྣམ་གསུམ་གཞུང་གི་ལམ་བཟང་ནས། །ཐར་པའི་གྲོང་མཆོག་འཇུག་པར་བྱིན་གྱིས་བླབས། ། ཞེས་པའི་གྲགས་པ་རྣམ་པ་གསུམ་གྱི་ཡ་གྱལ་ཡིན། གྲགས་པ་རྣམ་གསུམ་ནི། དཔལ་ལྡན་ཀླ་བ་གྲགས་པ། པ་ཚབ་ཉི་མ་གྲགས་པ། ཇེ་ཙོང་ཁ་པ་བློ་བཟང་གྲགས་པ་དང་གསུམ་མོ། །

པལ་ལ་རྣམ་གསུམ། ལྷ་བླ་མ་ཡི་ཤེས་འོད་ཀྱིས་སྤྱན་དྲངས་པའི་བོད་དུ་འདུལ་བའི་བསྟན་པ་སྤར་ཡང་དར་བར་མཛད་པའི་ཆུ་གར་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་པཉྩི་ཏ་ཆམ་པལ་བའི་སློབ་མའི་གཙོ་བོ་གསུམ་སྟེ། སྤ་ཆུ་པལ་ལ། གྱ་ཅ་པལ་ལ། པ་ཎྜི་པལ་སྟེ་གསུམ།

པལ་ལ་ཤ། (ལེགས་སྦྱར) མེ་དོག་དམར་པོ་ཅན་གྱི་ཤིང་རིགས་ཤིག །ཆུ་གར་གྱིས། ཀ་ན་ཀ་ཡང་ཟེར། ཕྱི་ཆུལ་བ་རྣམས་ཀྱིས། Butea Frondosa ཟེར།

པལ་ལི། པལ་ལིའི་སྐད་དེ་ནི་ངོ་བོ་ལེགས་སྦྱར་ཏང་ལ་སྦྱ་འཇམ་དུ་སོང་བའི་ཚུ་མཚན་གྱིས་ར་སྦྱ་ཕལ་ཆེར་ཉམས་པ་དང་། ཀླ་ཡིག་ལ་སོགས་པའི་བརྗོད་དགའ་བ་དག་ཁ་ཡིག་ཏུ་བཀོགས་པ་སོགས་ཡིན། གནས་བརྟན་པའི་མདོ་སྡེ་ལ་སོགས་པ་དེ་ཀུན། པལ་ལིའི་སྐད་དུ་བཞུགས་ཡོད་པར་གསུངས་ཤིང་། གནས་བརྟན་པ་རྣམས་སྡོམ་པས་སྐད་འདི་ཉིད་ཀྱིས་ཆོས་གསུངས་པར་འདོད་ཅིང་། སྡོམ་པ་ཞལ་བཞུགས་དུས་སྐད་འདི་ཉིད་ཡུལ་དབུས་མཁའ་ཆུའི་སྐྱི་བོ་ཀུན་གྱི་སྐད་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གནས་བརྟན་པ་དག་བཞེད་དོ། །ཞེས་མཁས་དབང་དག་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གསུང་། རྒྱས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པའི་སིརྒྷ་ལའི་ལོ་རྒྱུས་ན་གསལ།

པཀྑི། (སོག་སྐད་) ཐོབ་དཔོན། བོད་ཀྱི་ཀླ་མ་སོག་ཡུལ་དུ་ཕེབས་ཏེ་ཆོས་བཤད་དེ་ཐོབ་པའི་གོ་སའི་མིང་ཞེག། ཅེས་ཐུབ་བཀྲན་ཐོབ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མ་གསུང་།

པཙྩལི་ཀཱ། (ལེགས་སྦྱར) ཁ་དོག་ལྡ་ལྡན།

པཙྩལི་ཀའི་ན་བཟའ། ཁ་དོག་ལྡ་ལྡན་གྱི་ན་བཟའ་སྟེ། ལྷ་ཡི་ན་བཟའི་མིང་། དབྱར་བསིལ། དགུན་དྲོ་བ། སྤྱལ་འཇམ་པ། ཚུར་བསྡུས་ན་སོར་མོའི་ནང་དུ་ཆུད་ཅིང་། ཕར་བཀྲམ་ན་སྟོང་གསུམ་ཁྱབ་པ་སོགས་ངོ་མཚར་བའི་ཡོན་ཏན་དུ་མ་དང་ལྡན་པའི་གོས་ཤིག་ལ་ངོས་འཛིན་བྱེད།

པཙྩལི་ཀའི་ཤམ་ཐབས། ཁ་དོག་ལྡ་ལྡན་གྱི་ལྷའི་སྐད་གཡོག་

པད་ཀོར། ལག་པའི་ཕྱག་རྒྱ་ཞེས་སྦྱི། ལག་པ་པདྨའི་དབྱིབས་ལྟར་སྒོར་མོར་བྱེད་པའི་ཕྱག་རྒྱ། སྒྲ་བཤད་ནི། དེ་ཡང་པད་ནི་མེ་དོག་པདྨའི་སྒྲ་ལས་དྲས་པ་དང་། ཀོར་ནི་སྒོར་མོའམ་རྒྱམ་པོའི་དོན་ཡིན།

པད་ཀོར་གྱི་ཕྱག་རྒྱའི་མཚོན་དོན། ཕྱག་རྒྱའི་སོར་མོ་བརྒྱད་ཀྱིས་སྟིང་གའི་རྩ་འདབ་བརྒྱད་མཚོན་པས་པད་ཀོར་གྱི་པདྨ་སྟིང་གའི་རྩ་འཁོར་ལ་བྱེད། ཕྱག་རྒྱ་སྟིང་གའི་ཐད་བྱེད་ཅིང་མཚོད་ལྟ་དེ་ནས་སྤྲོ་བས་འཁོར་འདས་ཐམས་ཅད་རྩ་བ་སེམས་དང་། མཚོད་པའི་འཁོར་གསུམ་སེམས་དེས་བཞག་ཏམ་ཡིན་པ་མཚོན་ཞིང་། རྩ་བ་དང་ཡན་ལག་གི་ཤུང་བཏུ་སྟིང་གའི་མི་ཤིགས་པ་ལ་སྡུད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་དུ་མཚོད་ལྟ་དེར་བསྟུ་བ་དང་། ཕྱག་གི་སྐབས་ཀྱང་སྟིང་གར་ཐལ་མོ་སྦྱོར། ཕྱག་རྒྱའི་ཚེ་སོར་མོའི་ཚིགས་དབུས་མ་མན་ཆད་མི་འཐོར་བས་ཕྱག་དང་ཞབས་སོར་དུ་བས་འབྲེལ་བ་འགྲུབ་པའི་རྟེན་འབྲེལ་དང་། མར་མེའི་ཕྱག་རྒྱ་ལྟ་བུར་མཐེ་བོང་གི་སྐེད་པའི་རི་མོའི་ཐད་སོར་མོ་ལྟག་མ་བཏུད་པ་ལ་རྩ་རླུང་གི་རྟེན་འབྲེལ་ཁྱད་པར་ཅན་ཡོད་ཅེས་གུང་ཐང་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱིས་གསུངས་པ་ལྟར། ཕྱག་རྒྱ་ཐམས་ཅད་ལ་གནད་ཁྱད་པར་ཅན་རེ་ཡོད་པས་རང་ཉིད་གཅིག་པུར་གནས་པས་ཀྱང་ཕྱག་རྒྱ་དང་རྟ་དབྱངས་སོགས་བྱས་ན་དགེ་ཚན་ཆེ་བས་ངེས་པར་བྱ་དགོས།

པད་དཀར་ལྟར་བསྟན་པ། བདག་ཅག་གི་སྙིན་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས་ཤིག་སྟེ། སྟོན་སངས་རྒྱས་རིན་ཆེན་སྟིང་པོའི་སྤྱན་སྔར་བསྐལ་བཟང་སངས་རྒྱས་སྙིང་གིས་རང་རང་གི་གདུལ་བྱའི་ཞིང་ཁམས་འདམ་ང་མཛད་པ་ན། མི་མཇེད་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདིའི་སེམས་ཅན་རྣམས་གདུལ་བར་དཀའ་བའི་ཕྱིར། གཞན་སྡུས་ཀྱང་འདུལ་བར་ཞལ་གྱིས་མ་བཞེས་པ་ན། སྙིན་པ་ཐུབ་པའི་དབང་པོས་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པས་སངས་རྒྱས་རིན་ཆེན་སྟིང་པོས་ཀྱང་པདྨ་དཀར་པོ་ལྟར་བསྟན་པ་རྒྱ་ཆེར་མཛད་པས་མཚན་དེ་ལྟར་དུ་བཏགས།

པད་དཀར་ལྟ་བུའི་གང་ཟག ཀུན་ཀྱི་ཆེད་དུ་བའི་གདུལ་བྱ་ལྟའི་ཡ་གྱལ་ཏེ། ཀུན་ཀྱི་ཆིག་དོན་མང་དུ་ཐོས་ནས་འཇིན་པར་ནུས་ཀྱང་། གཞན་ལ་སྨོན་པའི་ནུས་པ་མེད་པའི་གང་ཟག སྒྲ་བཤད་ནི། དཔེར་ན། བྱམ་པའི་ནང་དུ་ར་ས་བལ་གྱི་ས་བོན་གྱིས་བཀང་བ་འཕེལ་ནས་སྤར་མི་ཐོན་པ་དང་། པད་དཀར་རང་གི་དྲི་ལྟ་བའི་སྒྲབས་སུ་འགོར་ནས་གཞན་དུ་འགྲོ་བ་མེད་པ་དང་འདྲ་བས་དེ་སྐད་ཅེས་བཏགས། ཇི་འཕེལ་པ་བཞི་སྒྲགས་ལ་གཞི་བྱས་ཏེ་བཀོད།

པབྷ། (ལེགས་སྦྱར) མི་དོག་པབྷ། བརྗོད་ཚུལ་ཅམ་ལས་ཆུ་སྐད་སོར་བཞག་ཡིན། པབྷ་བོད་སྐད་དུ་བསྡུར་ན། ཚུ་སྐྱེ་འཕྲོ་ཞེས་པ་ཡིན་ཀྱང་གོ་མི་བདེ་བས་ལོ་ཙྪ་བ་དག་གིས་ཆུ་སྐད་སོར་བཞག་མཛད། ཅེས་དཔལ་དུས་ཀྱི་འགོར་ལོའི་ས་གར་དང་མཚོད་གར་གྱི་ཐུགས་དོན་བརྗོད་བཀྲིལ་ཁུངས་ལྟན་བདུད་རྩིའི་ཟེགས་མ་ལས་གསུངས།

པབྷ་ཀ་ར། (ལེགས་སྦྱར) ❶ སྒོབ་དཔོན་པབྷ་འབྱུང་གནས། ❷ པབྷ་ལྟ་བུའི་ཕུག ❸ ཅི་མ། ❶ དཔལ།

པབྷ་གར་གྱི་དབང་ཕྱུག གསུང་རྟོ་རྗེ་འོད་དཔག་མེད།

པབྷ་ཅན་གྱི་ཕུག་རྒྱ། ཕུག་རྒྱ་རིགས་བཞིའི་ཡ་གྱལ་ཞིག །དེའི་མཚན་ཅིད་ཆེ། ཀྱེ་རྟོ་རྗེའི་རྒྱུད་ལས། (ཕུག་རྒྱ་མ་འདིའི་ལུས་ཡོངས་རྫོ་) ཤིན་ཏུ་རིང་མིན་ཐུན་བ་མིན། (མདོག་ཀྱང་) །གནག་པ་མ་ཡིན་དཀར་བ་མིན།། (མིག) པབྷའི་འདབ་མའི་རྣམ་པ་འདྲ། (དཀྱུས་རིང་མདོག་ལེགས་པ) །དེ་ཡི་ (ཁ་ཡི) དབུགས་ནི་དྲི་ཞིམ་ལྡན། (ལུས་ཀྱི) །རྟུལ་ཀྱང་དྲི་ཞིམ་ལྡན་གྱུར་ཏེ། །དེ་དག (རི་དྭགས་ཀུ་བའི)ལྟེ་བའི་དྲི་དང་མཚུངས། (དེའི་ཟ་ཁ) །པབྷ་ལ་ཡང་དབང་མཆོག (སྐེ་ཙཛྫ་ས་མཆོག་གི་དྲི་དང་) ལྡན། (ཕྱི་རོལ་དུའང་) །སྐད་ཅིག (རེར)པབྷ་ (དཀར་པོའི་དྲི་བསུང་)ལྟ་བུ་འབྱུང་། །དེ་ཡི་ག་བྱར (དཀར་ཆ)སིལ་ཀྱུ (དམར་ཆ)དག །མཁས་པས་དྲི་བཟང་མཆོག་པར་བྱ།། ཞུབྱ་ལ་ཡི་དྲི (རར་སྣང་བར)འགྱུར་ཞིང་། །ཨ་ག་རུ་ནི་ནག་པོ (ཤིང་དྲི་དང་)མཆུངས། (སྤྱོད་ལམ) །དལ་ཞིང (སྐྱེན་གྱིས)མི་གཡོ་མ་ཉིད་དང་། །སྟན་པར་སྣ་ཞིང་ཡིད་ཁོང་མ། །སྐྱ་བཟང (དཔལ་བའམ་སྐྱེ་གནས་ཀྱི)དབུས་སུ་གཉེར་མ་གསུམ། །ཕལ་པས (ལངོ་བའི་བསྟན་བཅོས་ལས་བྱང་མེད་མཆོག) པབྷ་ཅན་དུ་བརྗོད། ।(དོ) ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ।

པབྷ་ཆེན་པོ་ལྟར་གསས་པ། གང་དམྱལ་བཏུང་ཀྱི་ཐ་མ་ནི། པབྷ་ལྟར་གས་པ་ལས་ཀྱང་ཆེས་ལྷགས་མདོག་དམར་ནག་ཏུ་གྱུར་ཏེ་ཁ་བཏུའམ་གྲངས་མེད་པར་གས་ཏེ་སྡུག་བསྔལ་དཔག་མེད་མྱོང་བའི་གྲང་དམྱལ་ཞེག། པབྷ་ལྟར་གས་པ་དང་། པབྷ་ཆེན་པོ་ལྟར་གས་པའི་ཁྱད་པར་ནི། པབྷ་ཆེན་པོ་ལྟར་གས་པར་ནི་པགས་པ་ཤིན་ཏུ་དམར་བར་གྱུར་ནས་ཁ་བཏུའམ་དེ་ལས་མང་བར་ཡང་གས་པའི་ཁྱད་པར་རོ། ।

པབྷ་ཅི་མ་ཟུ་བའི་གདན་གསུམ་གྱི་མཚོན་དོན། པད་ཅི་ཟུ་གསུམ་གྱིས་ངེས་འབྱུང་བྱང་སེམས་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་གསུམ་མཚོན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་པབྷ་ནི་འདམ་ལས་སྐྱེས་ཀྱང་འདམ་གྱིས་མ་གོས་པ་ལྟར་འཁོར་བའི་སྐྱོན་གྱིས་མ་གོས་པའི་ངེས་འབྱུང་མཚོན། ཅི་མ་ནི་མུན་པ་སེལ་ཞིང་གཟུགས་སོགས་གསལ་བར་བྱེད་པ་ལྟར། མ་རིག་པའི་མུན་པ་སེལ་ཞིང་གནས་ལུགས་དམ་པ་རྟོགས་པར་བྱེད་པའི་དོན་དམ་པའི་བྱང་ཆུབ

ཀྱི་སེམས་དེ་མཆོག། ཟླ་བ་མེ་ཚ་གདུང་སེལ་ཞིང་འོད་དཀར་བ་ལྟར་ཞེ་སྡང་གི་ཚ་གདུང་སེལ་ཞིང་ངོ་བོ་རྣམ་པར་དཀར་བའི་ཀུན་རྫོབ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དེ་མཆོག། དེ་གསུམ་གདན་དུ་བྱེད་པ་མེ་དེ་ལྟ་བུའི་ལམ་གཅོ་རྣམ་གསུམ་ལ་དབང་སྒྱུར་བ་མཆོག་བྱེད་ཡིན་ནོ། །

པབྻ་ལྟ་བུའི་གང་ཟག ཁྱུད་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ལྟའི་ཡ་གྱལ་ཏེ། དད་པ་དང་སྙིང་རྗེ་ཆེ་གཟ ཆོས་ཐོས་ན་བློ་ཡི་ཁ་འབྱེ་སྟེ་ཤེས་རབ་འཕེལ་ཀྱང་། ཐོས་དོན་རིང་དུ་མི་གནས་པར་བརྗེད་འགྲོ་བའི་གང་ཟག་ཞེས་ཞུ་བpreviously་ནི། དཔེར་ན། པབྻ་དེ་ཞིམ་པ་དགའ་བ་སྐྱེད་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་ཉི་མས་ཁ་འབྱེ་བ། པབྻའི་ལྟེ་བར་ཆགས་པའི་ཟིལ་པ་རྣམས་ཉི་མ་ཤར་བ་དང་མེད་པར་འགྱུར་བ་དང་འདྲ་བས་དེ་སྐད་ཅེས་བཀྲས་སོ། །རྗེའི་འཁྲིལ་པ་བཞི་སྦྲགས་ལ་གཞི་བྱས་ཏེ་བཀོད།

པབྻ་ལྟར་གས་པ། གང་དམྱལ་བཙུད་ཀྱི་བདུན་པ་ནི། གང་ངར་གྱིས་སྡུར་གྱི་ཤ་མདོག་སྔོན་པོ་ལས་འདས་ནས་དམར་པོར་གྱུར་ཏེ་ཁ་བཅུའམ་དེ་ལས་མང་བར་གས་ནས་སྡུག་བསྔལ་མྱོང་བའི་གང་དམྱལ་ཞེས་པ་དང་། པབྻ་ལྟར་གས་པའི་ཁྱད་པར་ནི། ཞུབྱལ་གྱི་ཁ་དོག་ལྟར་སྔོན་པོར་གྱུར་པ་ལས་འདས་ནས། པབྻ་དམར་པོ་ལྟར་ཤ་མདོག་དམར་བར་གྱུར་ཏེ་མང་དུ་གས་པའི་ཁྱད་པར་རོ། །

པབྻ་རྟ་གཱ [ལེགས་སྦྱར] ❶ པབྻའི་མདོག་ཅན། ❷ རིན་ཆེན་དམར་པོ་ཡང་ཟེར་ཏེ། རིན་ཐང་ཆེ་བའི་རྡོ་རིགས་དམར་པོ་ཞེག། སྨྲལ་བསྟོད་འཕགས་སྨྲལ་མ་ལས། པབྻ་རྟ་གའི་མདངས་ལྟན་འོད་དཔག་མེད། །མཉམ་བཞག་བདུད་རྩིས་གང་བའི་ལྷུང་བཟེད་བསྟམས། །འཆི་མེད་དངོས་གྲུབ་སྩོལ་བས་སྤྱི་བོར་བཙུན། །བདག་གི་འཆི་བདག་འཇོམས་པ་ཁྱོད་ལ་འདུད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཕྱི་རྒྱལ་བའི་སྐད་དུ། Ruby རུ་སྦྱི་ཟེར། ཕྱི་ལོའི་དུས་རབས་ལྔ་པ་ནས་བཅོ་ལྔའི་བར། མི་རྣམས་རིན་པོ་ཆེ་འདི་ལ་ནུས་པ་དམིགས་བསལ་ཅན་ཞིག་ཡོད་པར་ཡིད་ཆེས་བྱེད། Marco Polo ཞེས་པའི་ཁོ་རང་གི་བརྩམས་དེབ་ནང་། Kublai Khan [ཀུབ་ལལི་ཁྲན་ཞེས་པ་སོག་ཡུལ་གྱི་རྒྱལ་པོ། འགྲོ་མགོན་ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པའི་མཆོད་ཡོན་སྦྱིན་བདག་དང་སློབ་མར་གྱུར་ནས་པར་གྱུར] གྱི་བང་མཛོད་དུ་ཡོད་པའི་པབྻ་རྟ་གའི་དེར་གྲོང་ཁྱེར་ཆ་ཚང་ཞིག་སྤྲོད་མཁན་བྱུང་ཡང་བརྗེ་མ་ཡོད་པར་བཤད། དུས་རབས་བཅུ་དྲུག་པའི་རྩོམ་སྒྲིག་པ་ Camillus Leonardus ཞེས་པའི་བརྗོད་གསལ། འདིས་ནད་སེལ། བསམ་ངན་དང་འདོད་ངམས་ཞི། དུས་མིན་གྱི་འཆི་བ་འགོག །མི་མཐུན་པ་འདུམ་པར་བྱེད་པར་བཤད། འདིའི་ཐོག་མའི་ཐོན་སྐྱེད་འབྱུང་ཁུངས་ནི། Sri Lanka ཡིན། འདིའི་གཏེར་ཁ་སྟོག་འདོན་ Ratnapura ཞེས་པའི་ཅི་འགྲམ་དུ་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་ཞལ་བཞུགས་དུས་ནས་འགོ་ཚུགས།

འཇམ་གླིང་གི་པབ་རྟ་གཅན་གྱིགས་ཆེ་ཤོས་ Burma རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་སྒོང་ལྷོང་ Mogok ནས་དེ་ཐོན་པར་བཤད།

པབ་ཆ་ཀྱིཀ། (ལེགས་སྦྱར) པབ་མཐར་བྱིད་དེ། རྟ་མཁྱིན།

པབ་ལི་སྐུད་པ། པད་ཙ་དང་འདྲ།

པབ་ལི་སྐྱིལ་ཀྲུང་། ཀང་མཐིལ་གཉིས་སྦྱར་བའི་སྐྱིལ་ཀྲུང་།

པབ་ལི་འདུག་སྐངས། བྱིན་པ་གཡས་པར་གཡོན་པ་བཞག་སྟེ་པུས་མོ་གཉིས་སྦྱད་པའི་འདུག་སྟངས།

པབ་ལི་སྟོད། ❶ མོ་མཚན། ཡུམ་གྱི་པབ། ❷ ཐོད་པ་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པ།

པབ་ལི་སྦུབས་ལྟ་བུ། ཕྱི་གཙང་ནང་གཙང་གི་དཔེ།

པབ་ལི་ཙ་བ། པད་ཙ་དང་འདྲ།

པབ་ལི་ཙ་ལག ❶ པབ་ལི་ཙ་བ་དང་ཡན་ལག་སྟེ། པབ་ལི་མུ་གུ། དཔེར་ན་པབ་ལི་ཙ་ལག་ལྟར་དཀར་བ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། དགེ་ལེགས་བཤེས་གཉེན་ལ་གཞི་བྱས། ❷ པབ་ལི་གཉེན་དུ་ཉེ་མ།

པབ་ལི་ཟེའུ་འབྲུ། ❶ མེ་དོག་པད་མའི་ལྟེ་བའམ་དེའི་དཀྱིལ་དུ་ཆགས་པའི་རྩེ་སྒོ། ❷ བྱ་ལེ། བྱ་རོག་གདོང་།

པབ་ལི་རིགས། བྱ་རྒྱུད་རིགས་དུག་གི་ནང་གསེས། མཚན་གཞི། པབ་ལི་རིགས་ཀྱི་གཙོ་བོ་སྤྲུན་རས་གཟིགས་ལྟ་བུ།

པད་རྩ། པབ་ལི་ཙ་བ། པབ་ལི་སྐུད་པ་ཡང་ཟེར།

པཊ་ཆེན་སྡོམ་རྒྱན། བོད་དུ་དར་བའི་སོ་ཐར་གྱི་སྡོམ་རྒྱན་མི་འདྲ་བ་གསུམ་གྱི་ནང་ནས། ཁ་ཆེའི་པཎྜི་ཏ་ཤཱཀྱ་ཤྲཱི་ལས་བརྒྱད་པའི་སྡོམ་རྒྱན་ལ་ཟེར། བོད་ཀྱི་སྡོམ་རྒྱན་མི་འདྲ་བ་གསུམ་ལ་གཟེགས།

པཊ་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན། པཊ་ཆེན་སྐུ་ཕྲེང་དང་པོ་བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་ནི། གཙང་རོང་མཚམས། ལྷན་གྱི་ནང་དྲྭ་བཀྲ་ཞེས་བྱ་བའི་ཡུལ་དང་། རིགས་རི་སྤའི་རིགས་ཞེས་བྱ་བ་མཚུངས་མེད་གཡག་སྡེ་པཊ་ཆེན་དང་། མཁན་སློབ་ཆོས་གསུམ་གྱིས་ཁ་བ་རི་པ་རྣམས་ལ་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་རྣང་མི་རྣང་བརྟག་པའི་ཕྱིར། སད་མི་མི་བདུན་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་བསྙེན་པར་རྫོགས་པའི་ནང་ཚན། སྤ་ཡི་ཤེས་དབང་པོ་སོགས་དམ་པ་མང་པོ་ཉེ་བར་བྱོན་པའི་རིགས་བཀྲུད་དུ། ཕྱི་ལོ་ ༡༣༩༠ ལོར་ཡབ་གསོ་བ་རིག་པ་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་ཤིང་། བཀྲད་སྟོང་པ་རྒྱན་དུ་ཁ་འདོན་དུ་བྱེད་པ་དགེ་བའི་ངང་ཚུལ་ཅན་ཞེས་པོ་དྲང་འཚོ་བ་ཀུན་དགའ་འོད་ཟེར་ཞེས་བྱ་བ་དང་། ཡུམ་རང་བཞིན་དྲང་ཞིང་གཞན་ལ་ཕན་སེམས་ཆེ་བ་མཆོ་རྒྱལ་ཞེས་བྱ་

བའི་སྲས་སུ་སྐུ་འཕྲུངས། ཡབ་དྲང་འཚོ་བ་ཞག་རེ་བཞིན་མཚན་བརྗོད་ཞལ་འདོན་འཆག་མེད་མཛད་པ་
ཐོས་པས། མཐར་ལོ་གསུམ་པའི་སྐབས་མཚན་བརྗོད་བློ་ལ་གསལ་བ་ངག་ཏུའང་གཙང་སིང་བ་འདོན་
ནུས་པ་བྱུང་། བྱིས་པ་ཆུང་དུའི་གནས་སྐབས་ནས། རབ་ཏུ་འབྱུང་ཁའི་བར་རང་བཞིན་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཆེ་
བ་ལྟ་ཞོག །བསམ་བཞིན་དུ་སྒོག་ཆགས་གྲོག་སྦྱར་ཕྱ་མོ་བཀྱམས་པ་ཙམ་ཡང་དྲན་ལམ་དུ་མ་མཆིས་
གསུང་། གཞོན་ནུའི་དུས་ནས། གཏོང་ཕོད་ཡང་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བར་བཟའ་གཏུང་སོགས་དངོས་དང་། ཕྱོག་ཏུ་
བཀུས་ནས་སློང་མོ་བ་དང་། ཁྱི་དང་ཐ་བྱིའུ་སོགས་ལ་བྱིན་པར་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་བཞིས་པའི་
ཆེ་མཁས་གྲུབ་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མཁའ་སྤྱོད་ཟླ་བའྱིལ་དུ་མཛད་དེ་ཆོགས་སྡེ་མ་དགེ་ཚུལ་གྱི་རྫོམ་
པ་ལེགས་པར་ཕུལ་ཏེ། མཚན་བྱོ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་ཞེས་གསོལ། དེ་ནས་ཉི་མ་ཞེས་པ་ཆུ་ལུགས་ཟླ་
བ་གཉིས་པའི་ཆེས་གསུམ་གྱི་ཉིན། བསྟན་གསུམ་ལྷན་པའི་དགེ་སྦྱོང་རི་ཁྲོད་པ་འདུས་པའི་ཚོགས་ཀྱི་
དབུས་སུ་མི་འཇིགས་པའི་ཁྲི་ལ་བཙོག་དེ། རྒྱལ་བ་དབེན་ས་པ་བྱོ་བཟང་དོན་གྲུབ་ཀྱི་ཀླ་སྒྲིས་སུ་ངོས་འཛིན་
མཛད་ཅིང་། མཁས་གྲུབ་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཞལ་ལུང་ཁས་པ་རྒྱས་པར་བརྟེད་ཅིང་། མི་དཀོག་
གཏོར་ནས་བྱིན་གྱིས་བརླབས། དེའི་ཚེ་ནམ་མཁའ་ཤིན་དུ་དྭངས་པ་ལ་མེ་དཀྱིལ་དོག་ལྟ་པའི་ཆར་བབས་
པ། ཐོག་མར་དགེ་བཤེས་དཔལ་འབྱོར་སོགས་མཚམས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མཐོང་ནས། ཕྱིས་ཚོགས་པ་
ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ངེས་པ་ཞིག་བྱུང་། དགུང་གྲངས་བཅུ་བཞི་བཞེས་པའི་ཚེ། དབྱངས་ཅན་མའི་བསྟེན་པ་
ཞིག་མཛད་སྐབས། དབང་སྔོན་ཞུ་བ་འཁྱིལ་འདྲའི་ཡིད་བཞིན་མཆོ། ཞེས་སོགས་དབྱངས་ཅན་མའི་བསྒོམ་
པ་སྙན་ངག་གི་ལམ་ནས་དྲངས་པ་ཞིག་ཐོག་ཡིན་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་མཐོང་ཁྱད་པར་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཀྱི་ཡང་ཡང་གཟིགས་པས། དོན་ཁོང་དུ་ཆུད་
ཅིང་ཆོག་ཀྱང་ཕལ་ཆེར་ཐུགས་ལ་ཟིན་པ་བྱུང་། ཇི་དེ་ཉིད་རྣམ་རིག་ཤིན་ཏུ་བཀྲ་བས་ཟིགས་བམ་བདག་
ཉིད་ཀྱིས་བལྟས་པ་དང་། ཏ་མས་གསུངས་པ་སོགས་ལན་རེ་གཉིས་ཙམ་གྱིས་དོན་བློ་ལ་འཆར་བ་བྱུང་
གསུང་། དགུང་ལོ་བཅུ་བཞི་ནས་བཅོ་བཅུད་ཀྱི་བར། མཁས་གྲུབ་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དྲང་ནས་མདོ་
སྡེགས་ཀྱི་གཞུང་ཕལ་མོ་ཆེའི་དབང་ལུང་མན་ངག་རྣམས་ལེགས་པར་ཞུས། དགུང་གྲངས་བཅོ་ལྔ་བཞེས་པ
ན། ཆོས་གྲྭ་ཆེན་པོ་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོ་རྩ་སྤྲོབ་གཉིར་མཛད་དུ་ཕེབས། སྤྲོབ་གཉིར་དང་བསྟོ་གྲྭ་ལ་བཙུན་
པ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བར་མཛད་དེ་ཕུག་མཐིལ་ལ་སྐལ་པ་ཆགས་ཤིང་། སོར་མོའི་མཚམས་རྣམས་ཞུབྱུལ་ལྷར་

གས་པ་བྱུང་། ལྷགས་ཡོས་ལོའམ། ཕྱི་ལོ་༡༨༠༤ ལོར་དགུང་གྲངས་ཉར་བཅུད་དུ་ཕེབས་པ་ན་གཟིམས་
ཁང་ཆུལ་མཚན་མཐོན་པོར་པཉ་ཆེན་དམ་ཆོས་ཡར་འཕེལ་བའི་ཞལ་སྔ་ནས་མཁན་པོ་དང་། དཔལ་
འབྱོར་ཆུ་མཆོ་བའི་ལས་ཀྱི་སྒོབ་དཔོན། པཉ་ཆེན་ལྷ་དབང་བློ་གྲོས་ཀྱི་གསང་སྔོན་མཛད་དེ། དད་པའི་དགེ་
འདུན་གྲངས་ཚང་བའི་དབུས་སུ་བསྟེན་རྫོགས་ཀྱི་སྔོན་པ་བཞེས། བཅུད་ལེན་གྱི་རྣམ་གྲངས་དུ་མ་ལ་
གོམས་པ་ཉམས་ངོག་ཏུ་ཆུད་པར་མཛད། རྩ་རླུང་འཕྱལ་འཁོར་གཏུམ་མོའི་རྣལ་འབྱོར་སོགས་ལ་བརྩོན་
པ་དྲག་པོ་བསྟེན་ནས་གདིང་ཐོབ་པ་བྱུང་། ལྷགས་གླང་ལོའམ། ཕྱི་ལོ་༡༩༠༡ ལོར་དགུང་གྲངས་སོ་བཅུད་
བཞེས་པ་ན་ཆོས་གྲྭ་ཆེན་པོ་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོའི་ཁྲི་ཐོག་ཏུ་ཕེབས། སྐབས་ཤིག་ཏུ་ནག་ཏུ་ཇེ་འགོས་ཀྱི་བསྒྲུབ་
གནས་ཞལ་གཟིགས་ཕུག་པ་མཇལ་བས། ལྷས་མེ་དོག་གི་ཆར་ཕབ་ཅིང་། ཚེ་ཆུའི་རྒྱུན་བབས། དེའི་འོག་
མཁའ་སྤྱིད་ན་ཡང་། དཔལ་ལྡན་ལྷ་མོའི་ལོགས་བྱིས་བྱིན་རླབས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་ཞིག་ཡོད་པ་ལ་མེ་དོག་
གཏོར་བས་འདི་ཅར་ཁ་དོག་སྔ་ལྟ་འཕྲོ་ཞིང་། རྣམ་འགྱུར་སྔ་ཚོགས་སྟོན་པ་མཇལ། ཡང་དགུན་ཐོག་ཅིག་
ལ་ལྷ་མོའི་ཀླ་མཆོ་མཇལ་བར་ཕེབས། ནམ་དུས་སོགས་ཀྱིས་མཆོ་ཁ་མ་བྱེ་ཞིང་ཁ་ཆར་ལྷག་པར་ཆེ་
ནའང་། བཙོན་པ་བསྒྱིད་དེ་ཞབས་ཐང་ལ་ཕེབས་ཏེ། ཐམས་ཅད་ལས་སྐྱ་བར་སྤྲིབས། སྤྲིབས་འཕྲལ་མཆོ་
འཁྱགས་པས་ཁེབས་པ་དེ་སྐོ་མེར་གྱིས་ཞུ་ནས་ཞལ་ཁེབས་འདྲ་བ་རེམ་གྱིས་བསལ་ནས་ཕྱག་མཚན་སོགས་
སྐྱ་ཆོགས་འཆར་བའི་སྐབས། ཕྱག་རོགས་དོན་བཟང་ཞེས་བྱ་བས་ཅི་འདྲ་འདུག་ཟེར། མཆོ་ཞལ་ལེགས་
པོ་ཡོད་པ་འདུག་གོ་མགྱོགས་པོ་བྱོན་ཅིག་གསུངས། མི་དེས་གཡའ་མཆོ་འཁྱགས་འདུག་ཟེར་བས་ཀུན་བྱས་
ཏེ། སྐད་ཅིག་དེ་ཉིད་ལ་འཁྱགས་པས་དཀར་མེར་གྱིས་ཁེབས་ཞེས་གསུང་། ཇི་དེ་ཉིད་ཞབས་ཀྱིས་བཅགས་
པའི་ས་ཕྱོགས་དེར་ཐན་པའི་དུས་སུ་ཆར་འབབ་པ་དང་། དགུན་དུས་སུ་ཉི་མ་དྲི་བ། ནད་རིམས་དགོན་
ཞིང་ལོ་ལེགས་པ་སོགས་བྱུང་བའི་ལོ་ཀུས་ཡང་ཡོང་སུ་གྱགས། ཡང་ལྷེ་ལུང་དུ་མཁའ་སྤྱིད་པའི་མཁན་
སྤྲོབ་ཆེ་བཞིས་ཐམས་ཅད་འདུས་པའི་ཆིབས་བསུ་གཟབ་མོ་དང་བཅས་ཕེབས་དུས། ཀུན་མཁྱེན་ཆོས་
འབྱོར་དཔལ་བཟང་འཁྱང་པའི་ས་བཀའ་དྲིས་གནང་བས། ཀུར་ཐྱེ་ཟེར་བ་འདི་ལགས་ཞེས། ངོ་སྤྲོད་
ཞུས་པ་ན་སྐད་ཅིག་དེ་ཉིད་ལ་ཤེལ་ལྟར་འཆེར་བའི་འོད་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཆེན་པོ་ཞེག་ས་དེར་འདུག་པ་ཐམས་
ཅད་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང། དེ་ནས་བཟང་སྤྱི་ས་བཅུད་འཕེལ་ཞིང་བདེ་སྐྱིད་ལྡན་པ་བྱུང་ཞེས་ཡུལ་
ཕྱོགས་དེ་དག་གི་སྐྱེ་བ་མཐའ་དག་མཐུན་པར་སྨྲས་སོ། །ཆུལ་དབང་སྐུ་ཕྲེང་བཞི་པ་དང་ལྡ་པ་ཆེན་པོ་གཉིས་
ཀའི་ཡོངས་འཛིན་མཛད་ཅིང་། ཇི་དེ་ཉིད་སྐུ་དུས་ཀྱི་ཁྲི་གདན་ཟུར་སོགས་མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་ཐམས་ཅད་
ཁོང་གི་སྨིག་མར་མ་གྱུར་པ་གཅིག་ཀྱང་མེད། མདོར་ན་དམ་པ་འདི་ཉིད་ནི་རྣེག་པའི་གནས་ལྟ་ལ་མཁས་

ཤིང་གྲུབ་པ་ཐོབ་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོ་ཞེས་གོ། གསུང་འབུམ་ཡང་པོད་ལྟ་ཅམ་བཞུགས། ས་དགེ་བཀའ་རྩིང་བོན་དང་བཅས་པའི་ཆོས་ལུགས་གྲུབ་མཐའ་ཡོངས་ལ་དག་སྣང་ཕྱོགས་ལྷུང་བྱེད་ཡིན་སྐབས། རིས་མེད་ཀྱི་སྐྱེ་བོ་མཆོག་དམན་གནས་གྱི་ཅོད་པན་དུ་འཛིན་པར་མཛད། བོན་པོའི་དགོན་པ་རྣམས་ལ་ཡང་མང་འགྱེད་ཀྱི་བསྟེན་བཀུར་སོགས་ཐུགས་བརྩེ་ཆེན་པོ་གནང་བའི་ལོ་རྒྱུས་དང་། བོན་པོ་རྣམས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་མོས་ཤིང་དད་འདུན་ཆེ་བས། ཆོས་འབྱེལ་ཡང་ཞུས་པར་གསུང་། དགུང་ལོ་དགུ་བཅུ་གོ་གསུམ་བཞུགས། རྣམ་ཐར་རྒྱས་པ་རྗེ་ཉིད་ཀྱི་རང་རྣམ་དུ་གཟེགས་ན། ངོ་མཚར་བའི་ཡོན་ཏན་དུ་མ་ཞིག་ཡོད་དོ། ། (1570-1662)

པན་ཆེ་ཀ། (ལེགས་སྦྱར) རིག་པའི་གནས་ལྔ་ཤེས་པའི་མཁས་པའི་མིང་། དོན་འགྲུར་ལྔ་རིག་པ་ཞེས་བཤད་དེ། རིག་པའི་གནས་ལྔ་ཤེས་པའི་དོན། ཞེས་འཕགས་པོའི་རྣམ་གཞག་ལས་སུ་གསལ། བྱ་སྤྱོད་ཆོས་འབྱུང་རྣམས་སུ་གསལ། ཧཱུྃ་རིག་པ་ཞེས་པའི་དོན། ཞེས་འཕགས་པོའི་དོན། ཞེས་ཀྱང་ཤད་གཉིས་ཤན་སྦྱར་རྣམས་སུ་གསལ། དབྱངས་ལོ་དག་བཙུ་གོ་གསུམ་བཞུགས། རྣམ་ཐར་རྒྱས་པ་རྗེ་ཉིད་ཀྱི་རང་རྣམ་དུ་གཟེགས་ན། ངོ་མཚར་བའི་ཡོན་ཏན་དུ་མ་ཞིག་ཡོད་དོ། ། (1570-1662)

པན་ཆེ་ཀ། (ལེགས་སྦྱར) རིག་པའི་གནས་ལྔ་ཤེས་པའི་མཁས་པའི་མིང་། དོན་འགྲུར་ལྔ་རིག་པ་ཞེས་བཤད་དེ། རིག་པའི་གནས་ལྔ་ཤེས་པའི་དོན། ཞེས་འཕགས་པོའི་རྣམ་གཞག་ལས་སུ་གསལ། བྱ་སྤྱོད་ཆོས་འབྱུང་རྣམས་སུ་གསལ། ཧཱུྃ་རིག་པ་ཞེས་པའི་དོན། ཞེས་ཀྱང་ཤད་གཉིས་ཤན་སྦྱར་རྣམས་སུ་གསལ། དབྱངས་ལོ་དག་བཙུ་གོ་གསུམ་བཞུགས། རྣམ་ཐར་རྒྱས་པ་རྗེ་ཉིད་ཀྱི་རང་རྣམ་དུ་གཟེགས་ན། ངོ་མཚར་བའི་ཡོན་ཏན་དུ་མ་ཞིག་ཡོད་དོ། ། (1570-1662)

པན་ཆེ་ཀ། (ལེགས་སྦྱར) རིག་པའི་གནས་ལྔ་ཤེས་པའི་མཁས་པའི་མིང་། དོན་འགྲུར་ལྔ་རིག་པ་ཞེས་བཤད་དེ། རིག་པའི་གནས་ལྔ་ཤེས་པའི་དོན། ཞེས་འཕགས་པོའི་རྣམ་གཞག་ལས་སུ་གསལ། བྱ་སྤྱོད་ཆོས་འབྱུང་རྣམས་སུ་གསལ། ཧཱུྃ་རིག་པ་ཞེས་པའི་དོན། ཞེས་ཀྱང་ཤད་གཉིས་ཤན་སྦྱར་རྣམས་སུ་གསལ། དབྱངས་ལོ་དག་བཙུ་གོ་གསུམ་བཞུགས། རྣམ་ཐར་རྒྱས་པ་རྗེ་ཉིད་ཀྱི་རང་རྣམ་དུ་གཟེགས་ན། ངོ་མཚར་བའི་ཡོན་ཏན་དུ་མ་ཞིག་ཡོད་དོ། ། (1570-1662)

པན་ཆེ་ཀ། (ལེགས་སྦྱར) ❶ ཇོ་བོ་སྒྲི་ཏི་ཀྲྀ་ན། སྒྲི་ཏི་ཀྲྀ་ན་ཀིརྟི་ཡང་ཟེར། བོད་སྐད་དུ། དབུ་པའི་ཡི་ཤེས་གྲགས་པ་ནི། ཀུ་གར་གྱི་མཁས་པ་ཆེན་པོ་ཞེས་ཡིན། ལྷ་ཐུ་མ་ཡི་ཤེས་འོད་ཀྱི་དུས་སུ། པཊྚི་ཏི་ཀྲྀ་ན་དང་། ཕྱི་ལ་རིང་བ་ཞེས་བྱ་བ་གཉིས་བཀའ་བསྩལ་པོ་པད་མ་ར་ཙེ་བྱ་བས་གདན་དྲངས་འོངས་པས་ལོ་ཙྪ་བ་བཀའ་པོ་ཨ་ལོ་གཞི་ཤི་སྐྱེ། པཊྚི་ཏ་གཉིས་པོས་བོད་སྐད་མ་ཤེས་པས་དབུས་གཙང་ན་མར་འཁྱམས་ཏེ། པཊྚི་ཏི་ཀྲྀ་ནས་ཀ་ནག་ཏུ་ལུགས་རྗེ་མཛད། ཕྱིས་དཔྱལ་སེ་རྩ་བ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་སྐྱན་ལུང་དུ་གྱུན་དྲངས་ཏེ་ཆོས་ཞུས། ཁམས་སུ་བྱོན་ནས་འདན་ཀློང་ཐང་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པ་མཛད་ཀྱི་བཞད་པ་བཙུགས། ཕྱིས་བོད་སྐད་མཁས་པར་གྱུར་ཏེ་གདན་ཁའི་ཐད་ཀར་ཁང་། ཐུགས་དོན་རྣམ་གཟེགས་ལ་སོགས་པ་རང་འགྱུར་མང་པོ་མཛད། ཕྱིས་ལིང་ཆུ་གསེར་ཁང་དུ་བྱོན་ཏེ་སྒྲ་སྒོ་མཆོག་ཆ་བརྩམས་ཏེ་རང་འགྱུར་མཛད། ཀུ་གར་མར་གྱུགས་པའི་འཕེལ་པ་ཉེར་གཅིག་གི་ནང་ཚན་གྱི་ཡུམ་གསུམ་དོན་བཏུད་ཀྱིས་མཐུན་པར་བསྟན་པ་དེ་ཁོང་གི་མཛད་པར་གྱུགས། ❷ ཡང་བཀའ་ཚུལ་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་བ་ཞིག་ལ། ཁོང་གི་མ་བོད་དུ་ཉེ་འབྲེལ་བར་སྐྱེས་པའི་དོན་ལ་བྱོན་ཏེ། བར་སྐབས་སུ་ཁམས་སུ་འཁྱམས་ཏེ་སྐད་ཅད་མི་འཕྲོས་པས་ལུགས་རྗེ་ཡང་མཛད། མཐར་ཆོས་ཀྱི་འགྲོ་དོན་ཆེར་མ་བྱུང་བའི་ངང་ནས་གྲོངས། ཕྱིས་མཉམ་མེད་ཇོ་བོ་རྗེ་ལྷ་གཅིག་བོད་དུ་བྱོན་སྐབས་དེའི་ཚུལ་གསན་པས། ཚ་ཅ་མ་ཁྱིད་བོད་བསོད་ནམས་རི་ཚུང་། ངེད་ཀུ་གར་ཕར་ནུབ་གཉིས་ན་པཊྚི་ཏ་གཅིག་ལ་ཇོ་བོ་སྒྲི་ཏི་ཀྲྀ་ན་ལས་ལྷག་པ་

མེད་གསུངས་ཕྱག་ཐལ་མོ་སྤྱར་ཏེ་སྤྱན་ཆབ་ཕྱིང་བར་བཞུགས། ཞེས་ཀུན་བཟང་བླ་མའི་ཞལ་ལུང་དུ་
གསལ།

པར་ཏང་། པར་ཐང་དང་འདྲ།

པར་ཐང་། ས་གདན། མདོ་རྩ་ག་ལས། འཆག་སར་པར་ཏང་གདིང་ཐ་མནོ་བར་བྱའོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དང་།
གཞན་ཡང་། མདོ་རྩ་རང་འགྲེལ་ལས། ཀང་པ་གཉིས་ལ་རྟུལ་མི་འགོ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་པར་ཐང་འདིང་
བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས། ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་སྐད་དུ། rug ཞེས་པ་དེའོ། །

པར་ཐང་ཁྲ་བོ། ཁ་དོག་གི་ཆ་ནས་དགེ་སློང་གིས་འཆང་དུ་མི་རུང་བའི་སྐན་གྱི་བྱི་བྲག་ཅིག་སྟེ། སྐུད་པ་སྣ་བདུན་
པས་བཏགས་པའི་གདན་གྱམ་ཅེ་དང་འདྲ་བའི་སྐན་ཞེས། པར་ཐང་ནི་སྐན་གྱི་བྱི་བྲག་ཅིག་ཡིན་ལ། ཁྲ་བོ་ནི་
སྐུད་པ་སྣ་བདུན་པས་བཏགས་པ་ཡིན་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ་སྟེ། མཚོ་ཅིག་ལས། པར་ཐང་ཁྲ་བོ་ནི་སྐུད་པ་སྣ་
བདུན་པའོ། །ཞེས་མཚོ་སྣ་ཐ་གསུང་། པར་ཐང་ཁྲ་བོ་དེ་ཕལ་ཆེར་པར་སེག་གི་ཡུལ་ནས་ཐོན་པའི་གྱམ་
གདན་ནམ་ས་གདན་ཁྲོ་བོ་ལ་ཅེར་ཐ་ཡིན་ནམ་སྙམ། མདོ་རྩ་ག་ལས་ཀྱང་། པར་སེག་གི་ལྟ་བ་དང་བཅུ་
ཕྱུགས་དང་པར་ཐང་ཁྲ་བོ་གང་ཅག་གིས་བདག་གིར་མི་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས། པར་སེག་ལ་གཅིགས།

པར་པར་སིག་སིག ཝོག་པོའི་རིགས་ཤིག། དེའི་ཡུལ་ན་མ་བག་མར་ལེན་སྲོལ་ཡོད་པར་མཚོ་ཏྲེག་ན་བཤད།

པར་སིག ཀྱ་གར་གྱི་ནུབ་ཕྱོགས་སུ་ཡོད་པའི་ཁ་ཆེའི་ཀྱལ་ཁབ་ཅིག (Persia) པར་སི་
ཡ་ཅེར། དེང་སང་ (Iran) ཨི་རྟན་ཅེར་བའི་ལུང་པ་དེའི་མིང་ངོ་། །ཨི་རྟན་ཞེས་པའི་མིང་དེ་དམག་ཆེན་
གཉིས་པའི་གོང་ཙམ་ཕྱི་ལོ་༡୭୩୫ ལོར་གསར་དུ་བཏགས་པར་བཤད། [དམག་ཆེན་གཉིས་པ་ནི་ཕྱི་ལོ་ ༡୭୩୧-
୫୫ བྱུང་། མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱལ་ཁབ་ཏུ་ཨི་རཱན་ཞི། ཨ་རབ་སི། ཨུ་རུ་སྦྱ། ཨ་མི་རི་ཀ་སོགས། ཁ་གཏད། འཇར་མན། ཨི་ཏ་ལི།
འཇའ་ཡུན་སོགས།] པར་སིག་གི་སྐད་ལ་(Farsi) ཨར་སི་ཅེར། པར་སིག་ཅེས་པའི་མིང་འདི་འདུལ་བ་མདོ་
རྩ་བར་ཡང་གསལ། པར་ཐང་ཁྲ་བོ་ལ་གཅིགས།

པས། [བོད་སྒྲོད] ❶ རྒྱ་མཚན་གྱི་སྒྲ། དཔེར་ན། བྱས་པ་ཡིན་པས་མི་རྟག་པ་ཡིན། མ་ཤེས་པས་རྟོན་པ།
མེད་པས་ཀུན་གྱིས་བརྟེས། ལྟ་བུ། ❷ ཐ་ཤི་མཚམས་སྦྱོར་བ་ལས་རྒྱ་མཚན་གསལ་བར་མི་སྣོན་པ།
དཔེར་ན། ཁྱོད་སུ་ཡིན་དྲིས་པས་ང་བློ་བཟང་ཡིན་ཞེར། ལྟ་བུ། ❸ ལས། དཔེར་ན། གསལ་ཐ་དག་པས་
ཀྱང་གསལ་བ། ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

པས་ཀྱང་། ལས་ཀྱང་། དཔེར་ན་གསལ་ཐ་དག་པས་ཀྱང་གསལ་བ། ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

པེམྨལ། བྱང་ཆུབ་ཤིང་། བྱང་ཆུབ་ཤིང་ལ་གཟིགས།

པུ་ཏྲ་ཀཿ (ལིཁས་སྦྱར) སྐྱེས་བྱ། སྐྱེས་པ། ཤུས་ལྡན།

པུཏྲ་རྟྲི་ཀཱ (ལིཁས་སྦྱར) པད་མ་དཀར་པོ། དམ་ཚོས་པད་མ་དཀར་པོའི་མདོ་ལ། སངྒཱམ་པུཏྲ་རྟྲི་ཀཱ་སྡུད། ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ། །

པུར། སྤུར་དང་འདྲ།

པུར་ཁང་། སྤུར་ཁང་དང་འདྲ།

པོག་རེའམ་པ་གམ། ❶ ཐོག་གི་སྒེན་བད། ❷ ཁང་པ་གྱུ་བཞིའི་དབྱིབས།

པྲ་ཏི་མོཀྵ (ལིཁས་སྦྱར) ❶ སོ་སོར་ཐར་པ། ཚུལ་ཁྲིམས་བསྡུང་བའི་གང་ཟག་སོ་སོ་ངན་འགྲོ་དང་འཁོར་བ་ལས་ཐར་བར་འགྱུར་གྱི། གཞན་གྱིས་བསྡུངས་པས་གཞན་ཐར་པར་མི་འགྱུར་བས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ། ❷ དང་པོ་ཐར་པ། སྔོན་པ་ཐོབ་པའི་སྐད་ཅིག་དང་པོ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཚེ་ན། སྔར་རང་རང་གི་སྐབས་ཀྱི་སྡོམ་མིན་ལས་ཐར་པའི་ཕྱིར་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ། ❸ ཐར་པའི་ཐབས་ཀྱི་སྡོམ་པ།

པྲ་ཏྱེ་ཀ་བུདྡྷ (ལིཁས་སྦྱར) རང་སངས་རྒྱས། རང་རྒྱལ། ངེས་ཚིག་ནི། པྲ་ཏི་ཀྱེན། ཞེ་ཀ་གཅིག། བུདྡྷ་རྟོགས་པ་ལ་བྱས་ཏེ། དུར་ཁྲོད་ཀྱི་རུས་གོང་ལྟ་བུ་ལ་དམིགས་ནས་རྟེན་འབྲེལ་ལུགས་འབྱུང་ལྡོག་སོགས་ཀྱིས་ཀྱེན་རྣམས་རྟོགས་པས་ན་ཀྱེན་རྟོགས་ཞེས་ཀྱང་གསུངས་ཏེ། གཟུངས་རྒྱལ་གྱི་ཞུས་པའི་མདོ་ལས། རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ནི་ཀྱེན་ཁོང་དུ་ཆུད་པའོ། །ཞེས་སོ། །དགོངས་པ་ལྟང་སྟོན་ལས། ཀྱེན་དང་ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱི་དང་། །མདོ་དང་གསང་སྔགས་སྡུའི་རྣམས་ཀྱི། །ཞེས་དང་། ཀྱེན་དང་ཉན་ཐོས་ཀྱིས་གཞིག་དགའི། །བཤད་ནི་བཞི་པར་འགྱུར། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ་རང་རྒྱལ་ལ་ཀྱེན་གྱི་སྒྲ་ཙམ་སྒྲུར་ནས་གསུངས་པའང་མང་ངོ་། །ཞེས་རྗེ་གྲང་ཐང་པས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

པྲ་ཕབ་པ་ལྟར། རྟུལ་ཕྲ་རབ་བསགས་པའི་གཟུགས་སུ་མ་གྱུར་པའི་དཔེ། དཔེར་ན་པྲ་ཕབ་པའི་ཚེ་མེ་ལོང་གི་ནང་དུ་ཤར་བའི་སྣོད་བཅུད་ཀྱི་སྣང་བ་དེ་དག་རྟུལ་ཕྲ་རབ་བསགས་པའི་གཟུགས་སུ་མ་གྱུར་པ་ལྟར་འདི་ཡང་དེ་དང་འདྲའོ། །ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །མཁས་གྲུབ་ཆོས་རྗེའི་གསུང་ལ་གཞི་བྱས།

པྲཥྚྲ་ཀཱ (ལིཁས་སྦྱར) ཤེས་རབ་འཆང་སྐེ། དོན་ཡོད་གྲུབ་པའོ། །

པྲཥྚྲ་ཀཱ་ཀཱ (ལིཁས་སྦྱར) ཤེས་རབ་མཐར་བྱེད་དེ། ཁོ་བོ་གཞན་གྱིས་མི་ཐུབ་པའོ། །

ཀྱི་ཡང་ཀུ། (ལེགས་སྦྱར) བསྒྲུར་ན་དགའ་བྱེད་དམ་དགའ་འགྲོ། དྲི་བཟང་པོ་དང་ལྡན་པའི་སྡོ་སྦྱན་གྱི་རིགས་ཤིག། བྱད་མེད་ཀྱི་རིགས་ན་མེ་དོག་ཁ་འབྲི་བར་གྲགས། (དིའི་བཤགས་ཚུལ་ནི) པིར་ཡང་ཀུ་ཞེས་པ་ལྟ་བུར་བཤགས་ཀོ། རྒྱ་གར་གྱི་སྐད་དུ། Priyangu ཟེར། ཤིང་འབྲས་རོ་མངར་ལ་ཁ། རེག་བྱ་བསིལ། པགས་ནད་སེལ་བར་བཤད། ཀུ་མོ་གུར་ཀུམ་གྱི་མིང་ཡིན་པར། འཕགས་པོད་སྐད་གཅེས་ཤན་སྦྱར་ན་གསལ།

ཀྱི་ཀ། (ལེགས་སྦྱར) རབ་སོང་སྐེ་ཡི་དྲགས་ཀྱི་མིང་། ཟས་ཀྱི་ཕྱིར་ཕྱོགས་ཀུན་ཏུ་ཤིན་ཏུ་སོང་བས་རབ་སོང་ཞེས་བཏགས།

ཀྱི་ཏ་པུ་རི། (ལེགས་སྦྱར) པུ་ཎྜེར་ཀྱི་ལུང་པ་ཞེག་གི་དབུས་ན་རྡོའི་ཕོ་མཚན་མི་གཟུགས་ཆེ་བ་ཙམ་གྱི་དཀྱིལ་ནས་ཡར་ཆུ་ཚན་འཕྱུར་ནས་ཡོད་པ་ལ་བཞེད།

ཀྱོག་ཞུ། དབུ་རྒྱན། རྟེ་ཕྲན།

དཔག་ཚད། རྒྱང་གཞས་བརྒྱད་ལ་དཔག་ཚད་གཅིག་ཟེར།

དཔག་བསམ་གྱི་ཤིང་། དགོས་འདོད་ཐམས་ཅད་དཔག་པ་དང་བསམ་པ་ཙམ་གྱིས་འགྲུབ་པའི་རིན་པོ་ཆེའི་རིགས་ཀྱི་ཤིང་ཞེག །རྩ་བ་གསེར། སྡོང་པོ་དངུལ། ཡལ་ག་བཻཌཱུརྻ། ལོ་མ་ཤེལ། འདབ་མ་སྤུག །མེ་དོག་མུ་དེ་དམར་པོ། འབྲས་བུ་རྡོའི་སྙིང་པོ་སྐེ་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བདུན་ལས་གྲུབ་པ། རྩ་བ་སོགས་བདུན་ཚན་བདུན་ཚན་དུ་ཡོད་པ། ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་ལྟར་དགོས་འདོད་ཐམས་ཅད་དཔག་པ་དང་བསམ་པ་ཙམ་གྱིས་འབྱུང་བ། ཡལ་ག་སོགས་བསྒྲིད་པའི་སྤུ་ལས་མི་རྟག་པ་དང་བདག་མེད་སོགས་ཆོས་ཀྱི་སྒོམ་བཞིའི་སྤུ་འབྱིན་པའོ། །

དཔའ་བོའི་དྲིལ་བུ། དྲ་བ་དྲ་ཕྱེད་ཀྱི་རྩྭན་མེད་པའི་དྲིལ་བུ་ལ་ཟེར།

དཔའ་བ་དང་རྟུལ་ཕོད་པ། དཔའ་བ་ནི། འཇིགས་པ་མེད་པ། རྟུལ་ཕོད་པ་ནི། མཐུ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང་ལྡན་པ་ལ་བཤད།

དཔའ་བོའི་སྟོན་མོ། རྣལ་འབྱོར་པ་ཤ་སྟག་ལས་ཆང་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པའི་དོན་དུ་རྣལ་འབྱོར་མ་གཅིག་གཅོ་བོ་གཡོན་དུ་གནས་པ་ལ་ཟེར།

དཔའ་མོའི་སྟོན་མོ། རྣལ་འབྱོར་པ་ཤ་སྟག་ལས་ཤ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་དོན་དུ་རྣལ་འབྱོར་པ་གཅིག་གཅོ་མོའི་གཡས་སུ་གནས་པ་ལ་ཟེར། ཤེས་བྱ་མཛོད་འགྲེལ་ན་གསལ།

དཔལ། ❶ ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ། ❷ བསྟེན་པར་བྱ་བ།

དཔལ་གྱི་མགྲིན། དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོ་སྐེ། སྟོན་ཏུ་མཆོ་ལས་བྱང་བའི་དུག་བྱམ་པ་གང་མགྲིན་པར་བརྒྱང་བས་ཆེའུ་རྒྱའི་མདོག་ལྟ་བུའི་མགྲིན་པ་ཤིན་ཏུ་ལེགས་པར་གྱུར་པས་དཔལ་གྱི་མགྲིན་ནམ་མགྲིན་སྟོན་ཞེས་བྱ།

དཔལ་གྱི་ཆས་བརྒྱད། (རྟེང་མ) ༡ ཆུ་སྲིན་གྱི་ཆས། ༢ ཅི་ཀྲའི་ཆས། ༣ ཨེ་ཤེས་ཀྱི་མེ་ཡི་ཆས། ༤ ཀླ་ཆེས་ཀྱི་ཆས། ༥ གཤོགས་པའི་ཆས། ༦ བསེ་ཁྲལ་ཀྱི་ཆས། ༧ ཆུ་བྱེའུ་ལྟུགས་ཀྱི་ཆས་ཏེ་བརྒྱད་དོ། དེ་ཡང་ཇི་སྐད་དུ། གཅེ་བཇིད་འབར་བ་ཆུ་སྲིན་བཇིད་པའི་ཆས། །ཐབས་དང་ཤེས་རབ་རྟུང་འབྲེལ་ཅི་ཀྲའི་ཆས། །གདུག་པ་ཅན་སྲེག་ཡི་ཤེས་མེ་ཡི་ཆས། །སྐྱེ་ཤི་རྟོད་གཅོད་མཆེ་བ་ཀླ་ཆེས་ཆས། །ཁྲབ་མཛད་རེ་སྐོང་ངོ་ཇེ་གཤོགས་པའི་ཆས། །མངའ་ཐང་ཡོངས་རྫོགས་ངོ་ཇེ་གླག་པའི་ཆས། །སངས་རྒྱས་སར་བགྲོད་དབང་གི་བསེ་ཁྲལ་ཆས། །གཙོད་གདུག་རྩོག་བྱེད་རྒྱ་བྱེའུ་ལྟུགས་ཀྱི་ཆས། །འདི་ལ་མཁས་པའི་བཞེད་ཚུལ་ཅང་ཟད་མི་འདྲ་བ་ཡོད་པར་གསུངས།

དཔལ་གྱི་བདག་པོ། ཁྲབ་འཇུག་གི་མིང་སྐྱེ་ལྡ་མོ་དཔལ་མོའི་བདག་པོ་ཡིན་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ།

དཔལ་ངོ་ཇེ་འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་ཁྲད་ཆོས་ཆེན་པོ་ལྟ། ཡི་དམ་འདི་ལ་ཞི་ཁྲོ་སྒྲུབ་སྐྱུབ་ཀྱི་མན་ངག་ཁྲུད་པར་ཅན་ཡོད་ཚུལ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱུ་པོ་ཅོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས། མཁས་གྲུབ་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་ལ་ཡི་དམ་འདི་ཉིད་རྒྱུད་སྡེ་གཞན་ལས་ཁྲུད་ཆོས་ལྟས་ཁྲུད་པར་དུ་འཕགས་པར་གསུངས་པ་ན། མཁས་གྲུབ་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་གིས་ཁྲུད་ཆོས་ལྟ་པོ་དེ་གསུངས་དགོས་ཞེས་གསེར་གྱི་མཆུལ་དང་བཅས་ཏེ་གསོལ་བ་བཏབ་པའི་ངོར། དྲྭ་སྟེགས་མ་ལྟ་བདོ་བའི་དུས་སུ་སེམས་ཅན་རྣམས་ལེ་ལོ་ཆེ་བ། ཤེས་རབ་ཆུང་བ། དམ་ཆོག་མི་སྲུང་བ། སྟོམ་པ་དང་མི་ལྡན་པ། ལོག་ལྟ་ཆེ་བ། གསུང་རབ་ཀྱི་དོན་འབྱེད་པ་ལ་མཁྱེངས་པ། ཏླ་མ་དང་གྲོགས་ལ་མི་གུས་པ། སྙིང་རྗེ་ཆུང་བ། ངོ་ཚ་དང་ཁྲེལ་མེད་པ། ཆོས་སྤོང་ཞིང་ཁངས་པ་ཆེ་བ། འཇིག་ལྟས་ང་རྒྱལ་ཞིང་ལྟ་བུ་གཅོང་རོང་གི་ལྷུང་བ། འདོད་ཡོན་གྱིས་མྱོས་པ་སོགས་ནང་གི་ཉོན་མོངས་པ་འཕེལ་ཞིང་རགས། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྨོ་གསུམ་སྤྱི་པའི་ལས་ལ་ཤིན་ཏུ་དགའ་བ་དང་། དེའི་འབྲས་བུས་སྡུད་བཅུད་ཀྱི་ཕུན་ཚོགས་ཐམས་ཅད་རིམ་གྱིས་འཕེལ་ཞིང་རྒྱས་ཤིང་། ནག་པོའི་ཕྱོགས་ཀྱི་མི་དང་མི་མ་ཡིན་པས་ཆོས་སྤྱོད་པ་ལ་བར་དུ་གཅོད་པའི་སྐོབས་ཆེར་རྙེད་པའི་སྐབས་འདི་ར་སྤྲུལ་པ་པོའི་མགོན་དང་སྐུབས་མཛད་པ་དང་། གཙོད་བྱེད་རྣམས་འཕོ་མས་པ་ལ་མཐུ་སྟོབས་འགྲན་ཟླ་དང་བྲལ་བའི་ཡི་དམ་འདི་ལྟ་བུ་མེད་ན་ཆོས་འགྲོ་མི་ཐུབ་པས་ངེས་པར་བསྟེན་དགོས་པ་ནི་གནད་དང་པོ་དང་། ཕྱག་མཚན་དང་རྟུ་མ་དང་མེ་ཐབ་ཀྱིས་གསང་བ་འདུས་པ་རྣས་བཤད་པའི་སྤྲུལ་ལུས་དང་འོད་གསལ་གྱི་ཟབ

ལམ་ཡོད་པར་སྟོན་པ་ནི་གནད་གཅིག་པ་དང་། ཁ་ཏྲྀ་གས་པ་རྣུད་ལ་མེད་པའི་གཏུམ་མོ་འབར་འཇིག་གི་ཐབས་ཀྱང་པར་ཅན་དང་། བདེ་དགྱེས་སོགས་ནས་བཤད་པའི་བདེ་སྟོང་གི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྟོན་པ་ནི་གནད་གསུམ་པ་ཡིན་ཞིང་། སྐྱེས་བུ་གསལ་ཤིང་ལ་བསྒོམ་པས་མི་དགེ་བ་བཅུ་དང་། མཚམས་མེད་ལྔ་དང་ཆོས་སྤྱོང་བ་སོགས་ཀྱི་སྡིག་པ་བཅན་ཐབས་སུ་འཚང་རྒྱས་པ་ནི་ཀྱད་ཆོས་བཞི་པ་དང་། སྤྱིར་དམར་ནག་འཇིགས་གསུམ་རྣམ་པ་བཅུན་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཁྲོས་པའི་ཁྲོ་བོར་མཚུངས་ཀྱང་སྐུ་མ་གཉིས་ལ་རྟུ་རྡོ་རྗེ་འཇིན་པའི་སྐབས་སུ་འཇམ་དཔལ་ཞི་བའི་སྐུའི་རྣམ་པ་དང་། འབྲས་བུ་རྡོ་རྗེ་འཇིན་པའི་སྐབས་སུ་འཇམ་དཔལ་ཞི་བའི་ཞལ་གྱི་རྣམ་པ་དང་ངོས་ཅིང་། རྡོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་ལ་དེ་གཉིས་ཀ་དང་ངོས་སུ་ཡོད་པས་ཞི་ཁྲོ་སྦྱགས་སྦྱུག་ཀྱི་མན་ངག་ཁྱད་པར་ཅན་ཉམས་སུ་ལྷང་བར་བྱར་ཡོད་པ་ནི་ཁྱད་ཆོས་ལྔ་པར་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

དཔལ་ལྡན་འབྲས་སྤུངས་ཀྱི་མཆོད་རྟེན། རྒྱ་གར་ཤར་ཕྱོགས་ཆུང་གི་ལ་ཡི་ལྗོ་ཕྱོགས། རྒྱ་གར་རྒྱ་ནག་འདབ་འབྲིལ་བའི་རྒྱ་གར་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱ་མཆོག་བཅད་པའི་གྲྭང་ཕུག་པར་ཅན་ཉམ་ཐང་དུ་ཞགས་ཀ་ཡ་རེ་ཞེང་། (ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་ལས། རྒྱ་གར་ལྗོ་ཕྱོགས་འགྲོ་ལྗེ་བའི་ཡུལ་ཅད་མཚམས་གརྩ་དང་སྲི་ཏ་རྒྱ་མཚོར་འདྲེ་བའི་བར་ན་ཀྲི་རྒྱ་ཀ་ཏེ་ཅེས་པ་དཔལ་འབྲས་སྤུངས་ཀྱི་མཆོད་རྟེན་ཡོད་དེ། ཞེས་ཀྱང་སྨང་།) གྲོང་ཁྱེར་དཔལ་ཡོན་ཅན་ཞེས་པ་ཤིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེ་བ། འགྲམ་ན་དཔལ་ལྡན་འབྲས་སྤུངས་ཀྱི་མཆོད་རྟེན་ཆེན་པོ་ནི། ཐོན་སངས་རྒྱས་གཅིར་ཐུབ་ཀྱི་ཞབས་ཀྱི་ཕྱག་རྟེན་ཞེས་ཀྱང་གྲགས། ཤཱཀྱ་གཅིག་དུ་བྱོན་པའི་དུས་སུ། མུ་གེས་ཉམ་ཐག་པའི་སེམས་ཅན་ལ་ཕན་ཡོན་ཤིན་ཉམ་བཏུ་གཉིས་ཀྱི་སར་འབྲས་སོ་བའི་ཆར་པ་དག་ལྷོང་ཞིག་གིས་ཕབ་ནས་སེམས་ཅན་ཆོམ་པར་བྱས། འབྲས་ལྗགས་རྩུ་འཕྲུལ་གྱིས་བསྟུས་ཏེ། མཆོད་རྟེན་ཆེན་པོ་ཞིག་བཞེངས་པས་དེ་སྐད་ཅེས་གྲགས།

དཔལ་མོ། ཁྲབ་འཇུག་གི་ཆུང་མ།

དཔལ་མོ་ལེགས་བཟོད་མ་དང་རི་སྐྱེས། ཁྲབ་འཇུག་གི་ཆུང་མ་དཔལ་མོ། བཀུ་བྱེན་གྱི་ཆུང་མ་ལེགས་བཟོད་མ། དབང་ཕྱུག་གི་ཆུང་མ་རི་སྐྱེས་བཅས་སོ། །

དཔྱང་གི་ཡན་ལག་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་ལྟུང་བྱེད། འབའ་ཞིག་དགུ་བཅུའི་ཞེ་བདུན་པ། དམག་མཚན་ཉིད་པ་ལ་རེག་པའམ་དམག་བཤམས་པ་དགྱེས་པའམ་གཞན་གྱིས་བོས་པའི་ཆེན་ཡོད་ཀྱང་དམག་དེ་བལྟ་བའི་ཚེད་དུ་ཉེ་འཁོར་འདས་ཏེ་བལྟས་པའོ། །

དཔྱང་མགོ། གཉའ་ག། ཕྱག་པ།

དཔྱང་བྱ་ཆུང་། ཀང་དམག

དཔེ་མཁྱུད། ཆོས་དང་མན་ངག་ཤེས་ཀྱང་སེར་སྣས་ཁས་ངར་སྟེ་གཞན་ལ་མི་སྨོན་པ་ལ་ཅར། དཔེར་ན་སྒཊས་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། ཆོས་ལ་དཔེ་མཁྱུད་བྱེད་པའི་སེར་སྣ་ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ། སྒྲ་བཤད་ནི། དོན་སྨོན་ནས་དཔེ་མ་བསྟན་པར་སྒས་པས་ན་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །བསྟན་དར་ལྟ་རམས་པའི་གསུང་ལ་གཞི་བྱས།

དཔེ་ཆ་དང་འགལ་ཕྱག་དཔེ་དང་འགལ། སེ་ར་བའི་རྩོད་གྲྭའི་སྐབས་ལྟང་འདྲེན་བྱེད་ཚུལ་ཞེག། ལོ་རྒྱས་ནི། སྨོན་སེ་ར་བྱམས་ཆེན་ཆོས་རྗེ་དང་མཁས་གྲུབ་རིན་པོ་ཆེ་རྣམ་གཉིས་ཆོགས་ལང་ས་བགྲོ་གྲིང་མཛད་སྐབས། བྱམས་ཆེན་ཆོས་རྗེས་མཁས་གྲུབ་རིན་པོ་ཆེར་ཞེ་ས་མཛད་པར། ཁྱོད་ཀྱིས་བརྒྱམས་པའི་དཔེ་ཆ་དེ་དང་འགལ། རྗེ་རིན་པོ་ཆེས་མཛད་པའི་ཕྱག་དཔེ་དང་ཡང་འགལ། ཞེས་ལྟང་འདྲེན་མཛད་པས་དེའི་སྒོལ་རྒྱུན་ཆགས་པར་ངག་རྒྱུན་ལ་ཡོད།

དཔེ་ཉེར་འཇལ་གྱི་ཚད་མ། ❶ དཔལ་ལྡན་རྒྱ་བའི་ཆོག་གསལ་ལས་ཚད་མ་ལ་བཞི་གསུངས་པའི་ཡ་གྱལ་ཞེག་སྟེ། འདྲ་བ་ལས་ཉམས་སུ་ཚུད་བའི་དོན་རྟོགས་པ་ནི་ཉེ་བར་འཇལ་བ་སྟེ། བ་མེན་ནི་བ་ལང་དང་འདྲའོ་སྟམ་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དཔེར་ན་སྲར་བ་ལང་ཚད་མས་ངེས། ཕྱེས་བ་མེན་མཐོང་བ་ན་འདི་ནི་བ་ལང་དང་འདྲའོ་སྟམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་ལྟ་བུའོ། །❷ བ་མེན་མཐོང་བ་ལས་སྒོག་ཆགས་འདི་དང་འདྲ་བ་ནི་བ་ལང་ངོ་སྟམ་དུ་འཛིན་པའི་བློ་ལྟ་བུའོ། །ཇི་སྐད་དུ། ཞི་བ་འཚོས། གང་ལ་བ་མེན་ཅེ་འདྲ་ཞེས། །གློང་པ་དག་གིས་དྲིས་པ་ན། །བ་ལང་ཅི་འདྲ་དེ་འདྲ་ཞེས། །འབྲོག་པས་སྟན་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་བྱེ་ཀ་ཆེན་རིགས་པའི་ཐུ་མཚོའི་མངོན་སུམ་གྱི་ལེའུར་གསལ།

དཔེ་ཉེར་འཇལ་གྱི་ཇེས་དཔག དཔེ་ཉེར་འཇལ་གྱི་ཚད་མ་དང་དོན་འདྲ་སྟེ། དཔེ་ཉེར་འཇལ་ཚུལ་གསུམ་པའི་གཏན་ཚིགས་དང་ཐལ་འགྱུར་བཀོད་པ་མེད་ཀྱང་། ཐུ་མཚན་ལ་བརྟེན་ནས་འཇལ་བ་ཡིན་པས་རྟགས་ལ་བརྟེན་པར་བཞག་ཆོག་གོ །ཞེས་ལྟང་སྐུ་རོལ་པའི་རྗེ་ཇེ་གསུང་།

དཔེ་ཉེར་འཇལ་གྱི་གཞལ་བྱ། ཕན་ཚུན་འདྲ་བའི་ཆོས་ཡོོད་ཀ་གྱུར་པའོ། །ལྟང་སྐུ་རོལ་པའི་རྗེ་ཇེ་གསུང་།

དཔེ་བྱད། ནང་གི་ཡོན་ཏན་མཆོན་པའི་ཕྱིའི་རྟགས། མངོན་རྟོགས་ཐུན་ལས། ཐུབ་པའི་སེན་མོ་ཟངས་མདོག་དང་། ཞེས་སོགས་ལྟར་དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་བཀྲད་ཅུའོ། །སྒྲ་བཤད་ནི། ནང་ན་ཡོན་ཏན་ཡོད་པར་མཆོན་པའི་དཔེའམ་རྟགས་ཀྱི་བྱད་གཟུགས་ལ་ཟེར།

དཔེ་མེད་པར་བསྟོད་པ། སྒོབ་དཔོན་ཀུ་སྦྱན་ཀྱིས་མཛད། ནག་ཚོའི་འགྱུར།

དཔེའི་སྒྲུ་མ། (བཀའ་བསྒྱུར) ཇ་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་དེན་ལ་མེད་བཞིན་དུ་གློ་བུར་དུ་རྟ་སྣང་སོགས་འཆར་བ་ལ་ཟེར། ཤེས་བྱ་མཛོད་འགྲེལ་ན་གསལ།

དཔེའི་འོད་གསལ། ཤེན་དུ་ཕྱ་བའི་སེམས་ཀྱིས་སྟོང་ཉིད་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པའི་བློ་ལ་ཟེར། སྒྲ་བཤད་ནི། དོན་གྱི་འོད་གསལ་མཚོན་པའི་དཔེར་འགྲོ་བས་དཔེའི་འོད་གསལ་ཞེས་བྱ།

དཔོན་སློབ། ཆུ་སློབ། ཆུ་མ་དང་སློབ་མ། དཔོན་པོའམ་རྗེ་བོ་ནི་ཆུ་མ་དང་། སློབ་ནི་སློབ་མའོ། །

དཔྱད་སྒོམ། ལུས་རིགས་དཔེ་དང་གཏན་ཚིགས་སོགས་མང་པོ་བསམས་ནས་བསྒོམ་པ། འདི་ཤེས་རབ་བམ་ལྔག་མཐོང་གི་ཡོགས་སུ་བསྡུ། སྒོམ་ལ་གཟིགས།

དཔྱད་ཤེས། བཅད་ཤེས་དང་དོན་འདྲ། འོན་ཀྱང་རྟོགས་ཟིན་རྟོགས་པའི་རིག་པ་ལ་བཅད་ཤེས་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་འདི་ལིགས་པར་སེམས།

དཔྱད་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་། གང་གི་བརྗོད་བྱ་ལ་མངོན་སུམ་ཚད་མས་ཀྱང་གནོད་པ་མེད། རྗེས་དཔག་ཚད་མས་ཀྱང་གནོད་པ་མེད། རང་ཚིག་སྡེ་ཕྱི་འགལ་བ་སོགས་ཀྱིས་ཀྱང་གནོད་པ་མེད་པའི་ལུང་ལ། དཔྱད་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་ཞེས་བྱའོ། །

དཔྱིད་ཀྱི་ཐིག་ལེ། ❶ ནག་པོ་སྤྱོད་པ་པས་མཛད་པའི་བསྟན་བཅོས་ཤིག ❷ ཁམས་དཀར་ཆའི་དྲྭངས་མ་ལ་དཔྱིད་དང་། དམར་ཆའི་དྲྭངས་མ་ལ་ཐིག་ལེ་ཞེས་བྱའོ། །སྒྲ་བཤད་ནི། ལུས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་བདེ་བའི་དཔའ་སྟོན་བསྟན་པར་བྱེད་པའི་དཔའ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ཐིག་ལེ་ཞེས་བྱའོ། །❸ སྐྱིང་གའི་རྩ་མདུད་ཀྱིས་བཅིངས་པའི་དབུ་མའི་ནང་གི་བུ་གա་ཅུང་ཟད་ཙམ་དེའི་ནང་ན་གནས་པའི་ཉི་ཤུ་ཡེ་ཤེས་དཀར་ཕྱི་ཚད་ཙམ་འོད་དཀར་པོ་ཁ་བ་ལྟ་བུ་འཇག་པ་གནས་པ་ནི་གཏུམ་མོ་འབར་བ་ན་བདེ་བ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་དཔྱིད་ཅེས་བྱ་ལ། བདེ་བ་བསྐྱེད་པ་ལ་སྡུས་ཀྱང་གེགས་བྱར་མེད་པའི་ཕྱིར་མི་ཤིགས་པ་ཞེས་བྱའོ། །ལྷེ་བའི་མདུད་པས་བཅིངས་པའི་དབུ་མའི་ནང་གི་ཡ་ཐུང་ནི་ཐིག་ལེ་ཞེས་བྱའོ།། རྒྱལ་ཚབ་ཆོས་རྗེའི་དཔྱིད་ཐིག་ན་གསལ།

དཔྱིད་ཀྱི་ཐིག་ལེའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། སྒོབ་དཔོན་ནགས་ཀྱི་རིན་ཆེན་གྱིས་མཛད།

དཔྱིད་ཐིག ① ཁམས་དཀར་ཆའི་དྲྭངས་མ་ལ་དཔྱིད་དང་། དམར་ཆའི་དྲྭངས་མ་ལ་ཐིག་ལེ་ཞེས་བྱའོ། །སྒྲ་བཤད་ནི། ལུས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་བདེ་བའི་དཔའ་སྟོན་བསྟན་པར་བྱེད་པས་ན་དཔྱིད་དང་། བདེ་བ་བརྟན་

པར་བྱིད་པས་ན་ཐིག་ལེ་ཞེས་བྱའོ། །② སྟེང་གའི་རྩ་མདུད་ཀྱིས་བཅིངས་པའི་དབུ་མའི་ནང་གི་བུ་གա་རྩང་ཟད་ཙམ་དེའི་ནང་ན་གནས་པའི་ཉི་ཡི་གེ་སྔོན་པོ་ཡང་དཀར་གྱི་ཚད་ཙམ་འོད་དཀར་པོ་ཁ་བལྟ་བུ་འཕྲག་པ་གནས་པ་ནི་གཏུམ་མོ་འབར་བ་ན་བདེ་བ་བསྒྲིད་པའི་ཕྱིར་དཔྱིད་ཅེས་བྱ་ལ། བདེ་བ་བསྒྲིད་པ་ལ་སྙས་ཀྱང་གེགས་བྱར་མེད་པའི་ཕྱིར་མི་ཤིགས་པ་ཞེས་བྱའོ། །ལྟེ་བའི་མདུད་པས་བཅིངས་པའི་དབུ་མའི་ནང་གི་ཞ་ཐུང་ནི་ཐིག་ལེ་ཞེས་བྱའོ། །རྒྱལ་ཚབ་ཆོས་རྗེའི་དཔྱིད་ཐིག་ན་གསལ།

དཔྱོད་པ། གཞན་འགྱུར་བཞིའི་ཐ་མ་ནི། སེམས་པའམ་ཤེས་རབ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡུལ་ཞི་ལྷེ་ནས་དཔྱོད་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་སེམས་བྱུང་ངོ་། །

དཔྱལ་བའི་མཚམས། སྐྱ་མཚམས།

ཐུ་གོང་ཤ། (བར་སྟེང) དཔའ་ཞུམ་པ། ལན་སྦྱིན་པའི་ནུས་པ་མེད་པར་གྱུར་པ། རྗེའི་ལམ་རིམ་སོགས་ན་གསལ།

ཐུ་བ། མཇེས་པ། བརྒྱན་པ། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ལས། བདེ་སྐྱབ་ཡོན་ཏན་ཕུན་ཚོགས་ཀུན། །རྒྱ་མཚོ་ཆེ་ལ་ཆུ་བོ་བཞིན། །འབྲས་བུ་མཆོག་གིས་ཐུ་བ་ཡི། །སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་དེ་ལ་ནི། །རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་བརྟེན་པར་བྱེད། ། ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཐུགས་པ། ❶ གོས་པ། སྐྱོན་གོས་པ། ཐུགས་པ་དང་དོན་གཅིག ❷ ཟང་ཟེང་ལ་སོགས་པའི་སྐྱོན་གྱིས་ཉེ་བར་གོས་པ། དཔེར་ན། དགེ་སློང་ཐུགས་པ་ལ་ཕུག་མི་བྱ། ཞེས་པལྟ་བུ། སྐྱབས་དཔོན་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྐྱངས་གསུང་། ❸ བསྡོས་པ། གང་ཟགས་སོ་སོར་བསྡོས་ཏེ་གཞན་པ། སོ་སོར་ངེས་པའི་ངོ་བོར་གཞག་པ། དགེ་ལེགས་བཤེས་གཉེན་གསུང་། དཔེར་ན། ཐུགས་པ་སློང་བའི་ཐུང་ལྟང་། ཞེས་པལྟ་བུ། ❹ ཡོག་པ། དགེ་ལེགས་བཤེས་གཉེན་གསུང་། ❺ གནས་ནས་བསྒྱིད་པ། དཔེར་ན། རྒྱལ་པོ་ང་ལས་ནུས་ཐུགས་སོ་ཞེས་པལྟ་བུ། ❻ ཐྱོ་བ། དཔེར་ན། མ་བྱིན་ལེན་གྱི་ཕམ་པའི་སྐབས་སུ། ཇ་ས་གནས་ནས་གནས་སུ་ཐུགས་པ་ཟེར་བ་ལྟ་བུའོ། །

ཐུང་སྐོང་ཕུག་བརྒྱ་པ། དཔེ་ཉག་ཅིག་ན་དཔང་སྐོང་ཕུག་བརྒྱ་ཞེས་ཀྱང་སྨང་། འདི་གཟུངས་བསྡུས་ན་བཞུགས་ཤིང་དེ་ལ་ཤོག་ལྷེབ་དཔེ་རིང་ལྟ་ལྟག་ཙམ་ཞིག་ཡོད། བོད་དུ་དམ་པའི་ཆོས་འབྱུང་བའི་སྔ་ལྟས་སུ་བོད་རྒྱལ་ཉེར་བདུན་པལྟ་ཐོ་ཐོ་རེ་སྙན་ཤལ་གྱི་སྐུ་རིང་ལ་ཕོ་བྲང་ཡུམ་གྱ་ཀླ་མཁར་གྱི་སྟེང་དུ་ནམ་མཁའ་ནས་ཟ་མ་ཏོག་ཅེག་བབས་པ་ཁ་ཕྱེ་བའི་ནང་། མདོ་སྡེ་ཟ་མ་ཏོག། སྟེང་པོ་ཡི་གེ་དྲུག་མ། ཐུང་སྐོང་ཕུག་བརྒྱ་པ། གསེར་གྱི་མཆོད་རྟེན་ཁྲུ་གང་བ། ཙཻཏྱ་མ་ཉིའི་སྣུབ་ཏུའི་བཀོས་ཡོར། (ཙཻཏྱ་མ་ཉིའི་སྣུབ་ཏུའི་བཀོས་ཡོར་བཏུ་གཅིག

ཞལ་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུའི་གཟུངས་ཀྱི་བརྒྱས་པོར་ཞེས་སྨྲཆ་དཔར་འདེབས་ཟེར་ཅིག། ཤུ་དྲའི་ཕྱག་རྒྱ་[ཞེས་ཚད་ཐུབ་གང་ཙམ་གྱི་ནོར་བུའི་རིགས་ཀྱི་རྟོ་ལ་ཡིག་དྲུག་རང་བྱུན་ཡོད་པ། རྣམས་བྱུང་ནས་བོད་དུ་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་དབུ་བརྙེས། མི་རབས་ལྔ་[ཆོས་རྒྱལ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་དུས། ན་འདིའི་དོན་ཤེས་པ་འོང་ཞེས་ནམ་མཁའ་ནས་ལུང་བསྟན་པའི་གཉན་པོ་གསང་བ་ཞེས་གྲགས་པའི་ནང་ཚན་ཞིག

སྒང་ལྷུང་། <རིངས་ཤིག> འཆང་བ་འབྲལ་བ་འཛོག་པ་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྒང་ལྷུང་སྡམ་ཅུའོ། །སྒྲ་བཤད་ནི། ཉེས་པ་དེ་ཕྱིར་བཅོས་པ་ལ་སྒང་བྱལ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པས་ན་སྒང་ལྷུང་ཞེས་བྱའོ། །

སྒངས་པ་རྗེས་ཡོགས་ཀྱི་ལྷུང་བྱེད། འབའ་ཞིག་པ་དག་བཅུའི་ང་དུག་པ། དགེ་འདུན་གྱི་གནས་ནས་དབྱུང་བའི་དགེ་སློང་དང་ཆོས་དང་ཟང་ཟིང་གི་ལོངས་སྤྱོད་ལྷན་ཅིག་ཏུ་བྱས་པའོ། །

སྒང་པ་སྐྱོབ་པའི་ལྷུང་བྱེད། འབའ་ཞིག་པ་དག་བཅུའི་སོ་ལྟ་པ་ནི། ཟས་སྒངས་པའི་དགེ་སློང་ལ་དུས་ཐུང་གི་ཟས་ཁྱེར་བ་ཞིག་ཏུ་བྱས་པའོ། །

སྒང་པ་ཟ་བའི་ལྷུང་བྱེད། འབའ་ཞིག་པ་དག་བཅུའི་སོ་བཞི་པ་ནི། དུས་ཐུང་གི་ཟས་སྒངས་པ་ཉིན་མ་ཡོལ་ཀུང་ལྷག་པོར་མ་བྱས་པར་ཟོས་པའོ། །

སྒགས་པ་སློང་བའི་སྒང་ལྷུང་། སྒང་ལྷུང་སྡམ་ཅུའི་བཅུད་པ་ནི། ཁྱིམ་པ་ཆོས་དུག་ལྡན་གྱིས་གོས་བསྟོས་པ་དགེ་སློང་གིས་དེ་ལས་ལྷག་པ་བསྒངས་ཏེ་ཐོབ་པའོ། །

སྤུ་བསྟལ་བ། སྤུ་འཁྱམས་པར་བྱེད་པ། སྤུ་སྐྱེལ་བ། སྤུ་བསྟོལ་བ་རྣམས་དོན་འདྲ།

སྤུ་སྐྱེལ་བ། ① ཁོང་ཁྲོ་ཞེ་བར་བྱེད་པ། ② ཉེས་པ་བཤགས་པ། ③ གུས་ཞབས་བྱེད་པ། ④ ང་རྒྱལ་ལམ་རྒྱགས་པ་མེད་པར་བྱེད་པ། སློབ་དཔོན་ཡོན་ཏན་འདོད་ཀྱི་འདུལ་བ་མདོ་རྩ་བའི་རང་འགྲེལ་ལས། སྤུ་སྐྱེལ་བར་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། སྤུ་འཁྱམས་པར་བྱེད་པ་སྐྱེ། དེས་ནི་རྒྱས་པ་མེད་པར་བསྟན་ཏེ། ཞེས་གསུངས། ⑤ ཤིན་ཏུ་འོག་ཏུ་འཇུག་པར་བྱེད་པ། སློབ་དཔོན་ཕྱིམས་བསྐྱངས་གསུང་། སྐྱེལ་ནི་སྐལ་གྱི་སྐལ་ཆེ་གདང་། སྐལ་གྱི་དལ་བའི་འབྲི་རྒྱལ་གཞན་ཡིན་པར་བཤད།

སྤུ་བསྟོལ་བ། སྤུ་སྐྱེལ་བ་དང་དོན་འདྲ། བསྟོལ་བ་ནི་སྐལ་གྱི་འདས་པའི་འབྲི་རྒྱལ་གཞན་ཡིན་པར་བཤད།

སྤུར། རོའི་མིང་། པུར་དང་དོན་གཅིག

སྤུར་ཁང་། རོ་ཁང་། པུར་ཁང་དང་དོན་གཅིག

སྤུར་ཆུལ། གནའ་རབས་ཀྱི་དུས་སུ་བོད་ཀྱི་མིང་ལ་སྤུར་ཆུལ་ཅར་ཞིང་། ཕྱིས་བོད་ཅིས་འབོད་པ་བྱུང་སྐོར་དེབ་སྒྲིན་དུ་གསལ།

སྤྱི། (ཉིད་འཛིལ་ལས་ཚིག་དཔྱར་བ) ❶ རྗེ་བ། འགྲུར་བ། དཔེར་ན། གནས་གཞན་དུ་སྤྱི་ཞིས་པ་ལྟ་བུ། ❷ རྩེ་མོ། མཐོན་པོ། རི་བོའི་སྤྱི་ཞིས་པ་ལྟ་བུ། ❸ དཀྱིལ། དཔེར་ན། བདག་ཅག་གི་སྙིན་པ་རྡོ་རྗེ་གདན་ཀྱི་སྤྱི་ལ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་སོ་ཞིས་པ་ལྟ་བུ།

སྤྱི་མཐུ་དབྱུང་གསུམ། དགེ་འདུན་ལྷག་མའི་བཅའས་ཉེས་ཕྱིར་བཅོས་པའི་ཐབས་ཤིག །སྒྲ་བཤད་ནི། ས་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་ལས་དམན་པའི་ས་རང་མར་སྤྱི་བ་ཡིན་པས་ན་སྤྱི། དགེ་འདུན་ལྷག་མའི་ལྷང་བ་ཕྱིར་བཅོས་པའི་དོན་དུ་དགེ་འདུན་ཀྱི་ཐུགས་མཐུ་བར་བྱེད་པས་ན་མཐུ། དམན་པའི་ས་ནས་རང་བཞིན་གྱི་ས་ཡར་ཡང་དབྱུང་བས་ན་དབྱུང་།

སྤྱི་བ། (ཉིད་འཛིལ་ལས་ཚིག་དཔྱར་བ) ❶ སྤྱི་དང་དོན་འདྲ། ❷ ལྷག་མའི་བཅའས་ཉེས་འདག་པའི་ཚེད་དུ་ས་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་ལས་དམན་པའི་ས་རྣ་སྤྱི་བའི་དགེ་འདུན་གྱི་ཆད་ལས་ཤིག

སྤྱི་བ་ནོད་པ། སྤྱི་བའི་ཆད་ལས་དང་དུ་ཟླང་པ།

སྤྱི་བ་སྤྱོད་པ། སྤྱི་བའི་ཆད་ལས་ལ་སྤྱོད་པ་སྟེ་ཞུགས་པ།

སྤྱིང་ཁང་། མཚམས་ཁང་ངམ་སྒོམ་ཁང་། སྒྲ་བཤད་ནི། དངོས་སུ་གཉིད་ཟུགས་དང་རྣམ་གཡེང་སྤྱིང་ཞིང་། ཆུང་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མཐའ་དག་སྤྱིང་བར་བྱེད་པའི་ཁང་པ་ཡིན་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ། དེའི་རྣམ་པ་ནི། ཕྱོགས་གཉིས་ཀྱི་ངོས་རེ་རེར་གནས་ཁང་བཅིགས་པའི་གནས་ཁང་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་སྡང་དོད་པའོ། ।

སྤྱིང་བདུན་འགོར་བཅས་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས། སོ་ཐར་གྱི་སྡོམ་པའི་མིང་། གཙོ་བ་ནི་གང་འགོར་ནི་གང་ཞེ་ན། རང་བཞིན་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ལུས་ངག་གི་མི་དགེ་བ་བདུན་སྤྱོང་བ་ནི་གཙོ་བོ་ཡིན་ལ། ཆང་འཐུང་བ་ལ་སོགས་པ་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་སྤྱོང་བ་ཐམས་ཅད་འགོར་ཏེ། གཙོ་བོ་ཤིང་ཐོག་ཙམ་ལྟ་བུ་དང་། འགོར་སྤྱོང་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ཚལ་གྱི་ར་བ་ལྟ་བུའོ། ।

སྤྱོང་བའི་གཏྟི། འཁར་བསིལ།

སྤྱོང་བ་པའི་ཞལ་ཏ་བ། མཚམས་གཡོག

སྤྱོབས་པ། མི་འཇིགས་པ།

སྒོས་ཀུག་པ། སྒོས་ཀུག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཇས་དྲི་ཞིམ་པོ་དག་གིས་ལུས་ཐམས་ཅད་ཀུག་པའོ། །ཞེས་འདུལ་བ་གཞིའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་ལས་གསུངས།

སྒོས་ཀུག ཇས་དྲི་ཞིམ་པོའི་བྱུག་པ།

སྤྱད་པ་རྣམ་སྨྱོང་གི་དམིགས་པ། རྣལ་འབྱོར་པའི་དམིགས་པ་བཞིའི་ནང་ཚན། འདོད་ཆགས་སོགས་ལ་ཤས་ཆེར་སྤྱད་པ་རྣམ་པར་སྨྱོང་བའི་དམིགས་པ་སྐེ་མེ་སྤུག་པ་དང་བྱམས་པ་དང་ཉེན་འབྲེལ་དང་ཁམས་ཀྱི་རབ་དབྱེ་དང་དབུགས་འབྱུང་དུ་སྐེ་ལྟའོ། །སྐྱོན་ཡང་དེས་ཤེས་སོ། །འདི་དག་སོ་སོའི་དོན་ནི་སོ་སོའི་ཐད་དུ་གཟེགས།

སྤྱན་སྔར། མདུན་དུ། མིག་གི་མདུན་དུ།

སྤྱན་ར། སྤྱན་རྩ་ནི། ཅི་འདོད་དམ། མདངས་འོད་གཙོག་ཐྱེད་ཅིང་སྐུད་དམ། རྟ་ངོ་ནག་པོས་བཙས་པའི་མིག་ཁིབ་ཅིག

སྤྱན་རས། སྤྱན། མིག ཚོག་རྒར་གྱི་རས་ཞེས་པ་ནི་མིང་གི་ཚ་ཤས་ཙམ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། ཞལ་ལ། ཞལ་རས། ཞེས་པ་དང་། མིག་ལ། མིག་རས། ཞེས་པ་དང་། སྤྱན་གྱིས་གཟེགས་པ་ལ། སྤྱན་རས་གཟེགས། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

སྤྱན་རས་གཟེགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སྐོར། ཅ་བའི་རྒྱུད་པbecomeའོ་ཞེས་བ། སྤྱར་རྒྱལ་ཁྲིམས་འོད་ཟེར་གྱི་འགྱུར། བཤད་པའི་རྒྱུད་དོན་ཡོད་ཞགས་པའི་རྣོག་པ་ཆེན་པོ། བསྡུར་འཕྲོ་བམ་པོ་ཉི་ཤུ་རྩ་བྱུག་པ། དོན་ཡོད་ཞགས་པའི་སྙིང་པོ་ཤོ་ལོ་ཀ་བཅུ་སྡུམ་རྩ་པ། ཁ་ཅི་རིན་ཆེན་ཐྭགས་ཀྱི་འགྱུར། དོན་ཡོད་ཞགས་པའི་སྙིང་པོའི་གཟུངས། དོན་ཡོད་ཞགས་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བྱུག་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་གཟུངས། བླ་ལྡན་ཤེས་རབ་ཀྱི་འགྱུར། དོན་ཡོད་ཞགས་པའི་ས་བཏུ་པའི་གཟུངས། སྤྱན་རས་གཟེགས་ཕྱག་སྙིང་སྤྱན་སྙིང་ཐོགས་པ་མི་མངའ་བའི་གཟུངས། སྤྱན་རས་གཟེགས་ཡིད་བཞིན་འཁོར་ལོའི་སྙིང་པོ་ཤོ་ལོ་ཀ་ཉིས་བཅུ་པ་སྟེ། ཆོས་གྲྭབ་ཀྱིས་རྒྱལ་བསྡུར་བ། སྤྱན་རས་གཟེགས་ཞལ་བཏུ་གཅིག་པའི་གཟུངས་ཤོ་ལོ་ཀ་ལྔ་བཏུ་རྩ་བཞི། ཞལ་བཏུ་གཅིག་པའི་རིགས་སྔགས་ཀྱི་སྙིང་པོ། ཆོས་གྲྭབ་ཀྱིས་རྒྱའི་དཔེ་ལས་བསྡུར་བ། པདྨ་ཅོད་པན་གྱི་རྒྱུད། འགར་ཆོས་བཟང་གི་འགྱུར། འཇིག་རྟེན་དབང་ཕྱུག་གི་རྟོག་པ། བ་རིའི་འགྱུར། ཡི་གེ་དྲུག་པའི་རིགས་སྔགས་ཤོ་ལོ་ཀ་བཏུ་དགུ། སྤྱན་རས་གཟེགས་ཀུན་དུ་བཟང་པོའི་གཟུངས་ཤོ་ལོ་ཀ་ལྔ་བཏུ་རྩ་ཕྱེད་དང་གསུམ། ཡེ་ཤེས་སྙིའི་འགྱུར། ཏྲི་ལ་ཀཱརྨའི་གཟུངས་ཤོ་ལོ་ཀ་བཞི་བཏུ། ཀ་ཡ་གྷོ་པའི་གཟུངས་ཤོ་ལོ་ཀ་གསུམ་བྱ། མེ་ཏྲ་ལའི་གཟུངས་ཤོ་ལོ་ཀ་ཉིས་

བཙུ་ཉི་ཤུ་རྩ། སྤུན་རས་གཅེགས་ཀྱི་ཡུམ་ཨོ་ལོ་ཀ་གསུམ་ཐུ་རྩ་དྲུག་པ། ཡེ་ཤེས་སྙིའི་འགྲུབ། སྙིང་རྗེ་མི་བཤོལ་བའི་གཟུངས། སྤུན་རས་གཅེགས་ཀྱི་གཟུངས། སྤུན་རས་གཅེགས་ཀྱི་སྙིང་པོ། སེང་གེ་སྒྲའི་རྒྱུད། འགོས་ཀྱི་འགྲུབ། སེང་གེ་སྒྲའི་གཟུངས། འཁར་ཤེས་རབ་འབྱུང་གནས་ཀྱི་འགྲུབ། སེང་གེ་སྒྲས་དམ་བཅས་པའི་གཟུངས། ཤེས་རབ་བརྟེགས་ཀྱི་འགྲུར་དེ་ཉིད་བཞིའོ། །འདིར་སྤུན་རས་གཅེགས་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་འཕོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་གཟུངས་ཨོ་ལོ་ཀ་བཙུ་ཉི་ཤུ། ཅ་ལ་ཅ་ལའི་རྟོག་པ། སྤུན་རས་གཅེགས་ཀྱི་ཕན་ཡོན་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ། སྤུན་རས་གཅེགས་འཕོར་དང་བཅས་པའི་གཟུངས་རྣམས་བཅུལ་ལོ། །ཞེས་བྱ་སྐོན་གསུང་།

སྤྱི་ཁྱབ་དང་སྒོས་ཁྱབ། ཤེས་བྱ་དང་། ཡུལ་གཉིས་ལ་སྤྱི་ཁྱབ་གྱུབ། སྒོས་ཁྱབ་མ་གྲུབ་ཅས་སྐྱ་དགོས་ཏེ། སྤྱི་ར་དེ་གཉིས་དོན་གཅིག་ཡིན་པས་སྤྱི་ཁྱབ་གྲུབ་ལ། སྒོས་སམ་བྱེ་བྲག་ལ་སྐྱར་ན་ཁྱབ་པ་མ་གྲུབ་པ་ནི། ཆོས་དེའི་ཡུལ་ཡིན་ན། ཆོས་དེའི་ཤེས་བྱ་ཡིན་མི་དགོས་པ། དཔེར་ན། བུམ་པ་ལྟ་བུ་ཇོད་བྱེད་ཀྱི་སྐྱ་ཡི་ཡུལ་ཡིན་ཀྱང་། དེའི་ཤེས་བྱ་མ་ཡིན་པས། དེ་ལ་སྒོས་ཁྱབ་མ་གྲུབ་ཅས་སྐྱ་དགོས་སོ། །མཁས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས། སྤྱི་ཁྱབ་ནམ་མཁའི་འཕོར་ལོ་དང་། །སྒོས་ཁྱབ་ཅི་ཞེ་བྱ་གཅིག་ཅེས། །མཚུངས་པར་ཆོམ་པའང་མཁས་ཡིན་ན། །འདི་ན་མི་མཁས་སུ་ཞེག་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ।

སྤྱི་སྐྱ། (བཛ་སྒོད) བཛོད་བྱའི་དོན་བྱེ་བྲག་པ་དམིགས་སུ་མི་འཛིན་པར་སྤྱི་ཁྱབ་ཏུ་འཇུག་ཅིང་། མིང་ཚབ་ཀྱི་ནུས་པའང་ཐོན་པའི་ཚེག་ཕྲད་ཅིག "ཅི" "ཇི" "སུ" "གང" བཅས་ཀྱི་ཚེག་ཕྲད་བཞིའོ། །སྤྲའི་སྒྲོར་ཚུལ་ནི། ཅི་ཇི་སུ་གང་སྤྱི་སྐྱ་སྐེ། །ཞེག་སྡེ་སྣད་འདྲ་ཕྱི་རར་ལ་ཅི། །སྟེད་སྲིད་ལྟར་བཞིན་སྐད་ལ་ཇི། །སུ་ནི་གང་ཟག་གང་ཀུན་ལ་འོ། །ཞེས་པ་ལྟར་ཏེ། "ཅི" ཅི་ཞེག ཅི་སྐེ། ཅི་སྣད། ཅི་འདྲ། ཅི་ཕྱིར། "ཇི" ཇི་སྟེད། ཇི་སྲིད། ཇི་ལྟར། ཇི་བཞིན། ཇི་སྐད། "སུ" སུ་ཞེག སུ་གང་། སུ་སྟེ། སུ་དང་སུ་ཞེག "གང" གང་ཞེག གང་འདྲ། གང་ལྟར། གང་ཅིའི་ཕྱིར་ལྟ་བུ།

སྤྱི་དོན་གྱི་འོད་གསལ། (བཀའ་བརྒྱད) མདོ་སྡེགས་ཐུན་མོང་བའི་འོད་གསལ།

སྤྱི་སྡོམ་སྡོམ་བར་སྡོམ། སོ་སོར་ཐར་པའི་མདོའི་སྐབས་སྤྱི་སྡོམ་དང་། སྡོམ། བར་སྡོམ། ཞེས་གསུམ་བྱུང་བ་དེ་གསུམ་གྱི་ཁྱད་པར་ནི། ① འོག་ནས་འབྱུང་བའི་སྡོམ་གྱི་དོན་རྣམས་མདོར་བསྡུས་ཏེ་སྨོན་པ་ལ་སྤྱི་སྡོམ། སྤྱི་སྡོམ་གྱིས་བསྡུས་པའི་དོན་ཉིད་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་སྨོན་པ་ལ་སྡོམ། སྤྱི་སྡོམ་དང་སྡོམ་གྱིས་མ་བསྡུས་པའི་དོན་རྣམས་སྐབས་སྐབས་སུ་ཚེགས་སུ་བཅད་པར་བསྡུས་ནས་སྨོན་པ་ལ་བར་སྡོམ་ཞེས་བྱའོ། །སྤྲོ་བ་དཔོན་ཀུཀྐུ་ཊོད་ཀྱི་གསུང་ལ་གཞི་བྱས། ② སྤྱི་སྡོམ་ནི་སྤྱིའི་དོན་ཚེགས་སུ་བཅད་པར་བསྡུས་པའོ། །སྡོམ་ནི་

དངོས་ཀྱི་དོན་ཆོགས་སུ་བཅད་པར་བསྡུས་པའོ། །བར་སྟོམ་ནི་ཡན་ལག་གི་དོན་ཆོགས་སུ་བཅད་པར་བསྡུས་པའོ། །སྤྱིའ་དཔེན་དཔའ་བོ་གསུང་།

སྤྱི་བྱང་སེ། ❶ དགེ་འདུན་སྤྱིའི་གསོལ་སྟོན། དགེ་འདུན་སྤྱིའི་ཆེད་དུ་གཡོས་པའི་ཟས། མདོ་རྩ་བར། སྤྱི་བྱང་བཤམས་པ་ན་གཉྫི་བརྟུང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ། ❷ དགེ་འདུན་གྱི་སྤྱི་པྱེས།

སྤྱི་བོ། ① མགོའི་དཀྱིལ་ལམ། མགོའི་ཚ་མཐོ་ཤོས། ② རྩེ་མོ། རྩེའི་ལྟ་མོ་བཞིས་ཞུས་ཀྱི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་ལས། སྤྱི་བོའི་སྐད་དོད་རྩེ་མོ་ལ་ཡང་འཇུག་པས། དོད་རྩེའི་རྩེ་མོ་ཡང་སྤྱི་བོར་བསྡུར་བ་མང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ।

སྤྱི་བོ་བདེ་ཆེན་གྱི་འཁོར་ལོ། ① (དགེ་ལུགས) སྤྱི་བོ་བདེ་ཆེན་གྱི་འཁོར་ལོ་རྩ་འདབ་སོ་གཉིས་པ་རྩེ་མོ་ཅུང་ཟད་ཐུར་དུ་ཕྱོགས་པ་གདུགས་ཁ་སྐྱབས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ནི་སྤྱི་བོར་ཀུད་པའི་སྙིང་ཀུད་ཆུའི་འོག་དབུ་མ་ལས་ཕྱོགས་བཞིར་རྩ་འདབ་བཞི། དེ་རེ་རེ་ལས་གཉིས་གཉིས་གྱེས་པས་བཅུད། དེ་རེ་རེ་ལས་གཉིས་གཉིས་གྱེས་པས་བཅུ་དྲུག །དེ་རེ་རེ་ལས་གཉིས་གཉིས་གྱེས་པས་སྤྱི་བོ་བདེ་ཆེན་གྱི་འཁོར་ལོ་སོ་གཉིས་པའོ། ། སྐྱ་བཞད་ནི། བདེ་བའི་རྟེན་གཞི་བྱང་སེམས་སྤྱི་བོར་གནས་ཤིང་དབྱིབས་འཁོར་ལོ་དང་འདྲ་བས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །ཡང་ན་སྤང་བྱ་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་འཛིན་པའི་ཕྱིར་འཁོར་ལོ་ཞེས་བྱའོ། །② (བཀའ་བཅུད།) སྐྱ་བཞད་ནི། སྤྱི་བོར་གནས་ཤིང་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་རྟེན་ཐེག་ལེ་དཀར་ཆ་བརྒྱན་ལ་དབྱིབས་འཁོར་ལོ་འདྲ་བས་སམ། དེ་ལ་གནད་དུ་བསྡུན་པས་སྟོམས་འཇུག་གི་གནས་སྐབས་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་སྐུའི་དགོངས་པར་འཆར་ཞེང་། སྤང་བྱ་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་འཛིན་པས་འཁོར་ལོ་ཞེས་བྱའོ། ། ཞེས་ཀོང་སྤྲུལ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོའི་ཟབ་མོ་ནང་དོན་གྱི་འགྲེལ་པ་ན་གསལ།

སྤྱི་བོར་དབང་བསྐུར། སྤྱི་བོའི་སྙིང་དུ་གཞག་པ།

སྤྱི་གཙུག ཨགོའི་སྐུ་འཕྱིལ་ཡོད་ས་དེ་ལ་ཟེར།

སྤྱི་མཚན། རྟག་པ། སྤྱི་མཚན་གྱི་ངོ་བོ་ནི། ཡུལ་ཤང་ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་གནས་ལུགས་ཀྱི་ངོ་བོ་མ་ཡིན་པར་རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཙམ་གྱིས་ཆོས་སུ་གྲུབ་པའོ། །སྐྱ་བཞད་ནི། ཤང་གི་ངོ་བོའི་སྐོ་ནས་རྟོགས་པར་བྱ་མེད་པར་སྤྱིའི་སྐོ་ནས་རྟོགས་དགོས་པ་ཙམ་གྱིས་ཆོས་སུ་གྲུབ་པའོ། །

སྤྱི་མཛད། ཆོས་འཁོར་བསྐོར་བ་སོགས་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་ནི་མཆོག་གི་སྤྲུལ་སྐུ་སྤྱིའི་མཛད་པ་ཡིན་པས་སྤྱི་མཛད་ཟེར།

སྒྲིའི་མཚན་ཉིད། ཆོས་སྒྲིའི་རང་བཞིན། དཔེར་ན། འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་ནི་མི་རྟག་པའོ། །ཟག་བཅས་ཐམས་ཅད་ནི་སྡུག་བསྔལ་བའོ། །ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་སྟོང་ཞིང་བདག་མེད་པའོ། །མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ནི་ཞི་བ་དམ་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །

སྒྲིལ་བྱ། ཡལ་གར་དང་ལོ་མའི་གནས་ཁང་།

སྒོད་ཚུལ། ཕྱི་ནང་གི་རྣལ་འབྱོར་ཆ་མཉམ་དུ་སྒྲིད་ཅིང་བསྒོམ་པའི་ལྷ་མོ་དང་བལྟ་ཞིང་རྟེ་ཁྲ་ཚོད་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་ཆགས་པ་ལམ་བྱེད་ནུས་ཀྱང་དེ་ཡན་ཆད་མི་ནུས་པ་ལ་དེ་ཙམ་གྱི་ཆགས་པ་ལམ་བྱེད་སྟོན་པ་སྒྲིད་ཚུལ། གསང་བསྒྲིད་མི་བསྒྲིད་མཚོན་པོའི་ཞལ་ལུང་ན་གསལ།

སྒྲིད་འཇུག་ཆེན་མོ། རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷས་མཛད་པའི་ལེའུ་བཅུའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་བསྟན་བཅོས་ཤིག། ལེའུ་བཅུ་ནི། ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ཕན་ཡོན་གྱི་ལེའུ། ། སྟེགས་པ་བཤགས་པའི་ལེའུ། ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཡོངས་སུ་བཟུང་བའི་ལེའུ། ๔ བག་ཡོད་ཀྱི་ལེའུ། ๕ ཤེས་བཞིན་གྱི་ལེའུ། ๖ བཟོད་པའི་ལེའུ། ๗ བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་ལེའུ། ๘ བསམ་གཏན་གྱི་ལེའུ། ๙ ཤེས་རབ་ཀྱི་ལེའུ། བསྟོ་བའི་ལེའུ་དང་བཅུའོ། །འདི་ལ་ཆུ་གར་ན་འགྲེལ་པ་མི་འདྲ་བ་བཙུ་རྩ་ཡོད་པར་བུ་སྟོན་སོགས་མཁས་པ་རྣམས་གསུང་། འགྲེལ་པ་དེ་རྣམས་ལས་བོད་དུ་འགྱུར་བ་འགྲེལ་པ་བཅུད་ཡོད་པ་ཚང་མ་འགྲེལ་ལུགས་མི་འདྲ་བ་ཡོད་པར་གསུངས་ཤིང་། བོད་དུ་འགྱུར་བའི་འགྲེལ་པ་བཅུད་ནི། ། ཤེར་འབྱུང་བློ་གྲོས་ཀྱི་འགྲེལ་ཆེན། ། བི་ར་ཙ་ན་རཀྵི་ཏ། ། དགེ་བ་ལྷ། ๔ པི་སྐྱ་ཏི་ཙནྡྲས་མཛད་པའི་འགྲེལ་པ། ๕ ནག་པོ་བའི་འགྲེལ་པ། ๖ ལེའུ་དག་པའི་དཀའ་འགྲེལ་མཛད་བྱང་ཤེད་པ་ཞེས། ๗ གསེར་གྲིང་པས་མཛད་པའི་འགྲེལ་པ། ๘ ཇོ་བོ་རྗེའས་མཛད་པའི་འགྲེལ་པ་དང་བཅུད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཤེར་ལེའི་འགྲེལ་པ་ཏོག་ལོས་བསྒྱུར་བ་རྣམས་ཀྱང་ཡོད། བོད་འགྲེལ་ནི་ཤེན་ཏུ་མང་ངོ་། །

སྒྲོད་བསྡུས་སྒྲོན་མ། སྒོབ་དཔོན་ཛྙཱ་ན་ཤྲཱི་ཕྱས་མཛད།

སྒྲོད་པ་ལྟ། (བཀའ་བརྒྱད) ལྟ་སྒོམ་སྒྲོད་འབྲས་བཞིའི་ནང་གསེས་ཀྱི་སྒྲོད་པ་ལ་ལྟ་སྟེ། ། ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ། ། གསང་སྒྲོད། ། རིག་པ་བརྟུལ་ཞུགས། ๔ ཆོགས་སྒྲོད། ๕ ཕྱོགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་སྒྲོད་པ་དང་ལྟ

སྒྲོད་པ་བསྡུས་པའི་སྒྲོན་མ། སྒྲོད་བསྡུས་སྒྲོན་མ་དང་འདྲ།

སྒྲོད་པ་གསུམ། ❶ (དཔེ་ལྟགས) རིམ་གཉིས་ལ་བོགས་འདོན་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་རིག་མའི་འདོད་ཡོན་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པའི་སྒྲོད་པ་རྣམ་པ་གསུམ་ནི། རྗེའི་སྐུགས་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། དེ་ལ་སྒྲོས་བཅས་ནི། གནས་ཁྲད་པར་

ཅན་དུ་རིག་མ་ཉི་ཤུ་དང་ལྡན་ཅིག་ཏུ་ལག་པའི་ཕྱག་རྒྱ་དང་གྲུའི་མཆོད་པ་དང་གར་ལ་སོགས་པའི་སྒྲོར་བས་ཉིན་དང་མཚན་དུ་རབ་ནས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་གོ་འཕང་སྒྲུབ་པ་སྟེ་རྒྱལ་པོ་ཚེརྦ་ཏྲ་ཉིས་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་གྲུབ་པར་སྤྱོད་བསྟུས་ལས་གསུངས་སོ། །སྤྱོས་མེད་ནི། རིག་མ་ལྔའམ་ཡང་ན་གཅིག་དང་ཡང་རུང་སྟེ་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་འདོད་ཡོན་ལམ་དུ་བྱས་པས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་དངོས་གྲུབ་སྒྲུབ་པའོ། །ཤིན་ཏུ་སྤྱོས་མེད་ནི། སྟིང་གར་གནས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་དང་ལྡན་ཅིག་སྟོམས་པར་ཞུགས་ནས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་གོ་འཕང་རྫོགས་པར་བྱེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས། སྤྱོད་པ་བྱེད་པའི་སྐབས་ནི། ཐུན་མོང་གི་དངོས་གྲུབ་ཆེན་པོ་རྣམས་སྒྲུབ་ན་བསྒྲིད་རིམ་གྱི་སྐབས་སུ་བྱེད་པར་ཡང་བཤད་ལ། མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་སྒྲུབ་པས་རྣལ་འབྱོར་པས། རྫོགས་རིམ་གྱི་སྐབས་སུ་བྱེད་ལ་དེ་ཡང་སེམས་དཔའ་ཐོབ་ནས་བྱེད་པ་དང་། སྒྲུ་ལུས་ཐོབ་ནས་བྱེད་པ། སྤྲུལ་པའི་ཟྭང་འཛུག་ཐོབ་ནས་བྱེད་པ་དང་གསུམ་ཡོད་པར་གསུངས་སོ། །རྒྱས་པར་རྗེའི་སྡེགས་རིམ་ཆེན་མོ་དང་རིམ་ལྟ་གསལ་སྒྲིན་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། ། (བཀའ་བརྒྱད) ཀོང་སྤྲུལ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོའི་ཤེས་བྱ་མཛོད་རྩ་འགྲེལ་ལས། ཆས་དང་ཕྱག་རྒྱ་གླུ་གར་རོལ་རྩེད་སོགས། །རྒྱས་དང་ཆུང་ཟད་ཅིང་འཇིན་ཁོ་ན་བརྗེན། །རིམ་བཞིན་སྒྲོས་བཅས་སོགས་ཀྱི་ངོ་བོ་སྟེ། །ལྷའི་ཆས་སུ་འཇུག་པ་དང་། ཕྱག་རྒྱའི་གྲངས་ལྟ་དང་མཉམ་པར་ངེས་པ་དང་། དེ་དག་ངེས་པ་མེད་པ་ཆུང་ཟད་ཡོད་པ་དང་། ཕྱིའི་སྒྲོས་པ་དོར་ཏེ་ཉིང་ངེ་འཛིན་འབའ་ཞིག་ལ་བརྟེན་པ་རྣམས་ནི་རིམ་བཞིན་སྒྲོས་བཅས་དང་། སོགས་ཁོང་ནས་སྒྲོས་མེད་ཤིན་ཏུ་སྒྲོས་མེད་གསུམ་གྱི་ངོ་བོར་སྒྱུད་བསྟུས་ལས་བཤད་དོ། །ཞེས་གོང་དུ་བཤད་པ་དང་འདྲ་བར་བཤད་དོ། ། ❷ སྒྱུད་བསྟུས་སྒྲིན་མེར་གདུལ་བྱའི་མོས་པ་གསུམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྒྱུད་པ་གསུམ་དུ་བསྟུས་ནས་ཕྱི་སྟེ། དམན་པ་ལ་མོས་པ་ལ་ཆགས་བྲལ་གྱི་སྒྱུད་པ་དང་། ཆུ་ཆེན་པོ་ལ་མོས་པ་ལ་ས་དང་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་སྒྱུད་པ་དང་། ཟབ་མོ་ལ་ལྷག་པར་མོས་པ་ལ་འདོད་ཆགས་ཀྱི་སྒྱུད་པ་བསྟན་པའོ། །ཞེས་རྗེའི་སྡེགས་རིམ་ཆེན་མོས་གསུངས།

སྒྱུད་ཡུལ། ❶ བྲྀའི་ཡུལ། ❷ གཙུག་ལགས་ཁང་དང་ཉེ་བའི་གྲོང་། ལུང་གཞིའི་ཆུ་ཆེར་འགྲིལ་ན་གསལ། སྒྱུད་ལམ་བཞི་ཤོང་། ལུས་མ་བཏུད་པར་འགྲེང་བ། ཆུར་སྐྱིལ་མོ་ཀྲུང་བཅས་ཏེ་འདུག་པ། ཤང་པ་བཏུངས་པ་ལ་སོགས་པས་ཉལ་བ་དང་། གོམ་པ་ཐ་མལ་པ་གསུམ་འདོར་བའི་འཆག་པ་བྱར་རུང་བ་སྟེ་བཞི་པོ། །

སྒྱུད་ལམ་རྣམ་བཞི། འཆག་པ་སྟེ་འགྲོ་བ། འགྲེང་བ་དང་། འདུག་པ་དང་། ཉལ་བ་སྟེ་བཞི། སྒྱུད་ལམ་བཞིའི་སྟོང་། སྒྱུད་ལམ་བཞི་ཤོང་དང་འདྲ།

སྤྱོམ་པ། གཞན་ལ་ངོམ་པ། རྗེའི་བླ་མ་ལྟ་བཏུ་པའི་རྣམ་བཤད་ལས། རང་གི་ཡོན་ཏན་ཐུང་ཟད་ཙམ་ཡང་གཞན་ལ་ངོམ་པའོ། །ཞེས་གསུངས།

སྤྲུ། སྤྲིའུ་ལས་ལུས་སྟོབས་ཆེ་ཞིང་མདོག་སྐུ་བ། གདོང་དང་ཕོངས་ཆོས་གནག་ལ་ངང་ཆུད་བཟང་བའི་དུད་འགྲོ་ཞིག་སྤུ་བའི་མེ་དོག མེ་དོག་དཀར་པོ་ཞེག་གི་མིང་། ལུང་ཕྲན་ཆེགས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལས། མགོ་སྤུ་ཐོག་གི་རྣམ་པ་ལྟ་བུ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྤུ་བའི་མེ་དོག་བཞིན་དུ་མགོ་དཀར་པོར་གྱུར་པའོ། །ཞེས་གསུངས། ཡར་ཀའི་མེ་དོག ཆེར་མའི་མེ་དོག ཐར་ནུའི་མེ་དོག་རྣམས་དོན་འདྲ།

སྤྲུ་མོ། སྤྲིའུ་ལས་ལུས་སྟོབས་ཆེ་ཞིང་མདོག་སྐུ་བ། གདོང་གནག་ལ་ངང་ཆུད་བཟང་བའི་དུད་འགྲོ་མོ་ཞིག

སྤྲིག ❶ ཆུ་འཇིག ❷ ཆོགས་སམ་མང་པོ། དཔེར་ན་མཆོད་པའི་ཚོགས་ལ། མཆོད་པའི་སྤྲིན་ལྟ་བུ།

སྤྲིན་གྱི་ངང་སྐྱ། འབྲུག་སྐྱ།

སྤྲིན་བཀྲད། སྤྲིན་ཆེན་པོ་བཀྲད་དང་འདྲ།

སྤྲིན་ཆེན་པོ་བཀྲད། ཤར་དུ་སྤྲོག་པ། ལྷོར་གཡོ་བ། ནུབ་ཏུ་དྲག་པོ། བྱང་དུ་ཆེར་སྤྲོག་པ། བྱང་ཤར་དུ་བརྟན་པ། ཤར་ལྷོར་གང་བ། ལྷོ་ནུབ་ཏུ་འབེབས་པ། ནུབ་བྱང་དུ་གཏུམ་པ་སྟེ་བཀྲད་དོ། །དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་བློག་འཕྲིང་འཁྲུག་ཅིང་འབྲུག་སྤྲ་སྤྲོག་པ། སེར་བ་དང་ཆར་འབེབ་པའོ། །

སྤྲིན་མེད། གཟུགས་ཁམས་གནས་རིས་བཅུ་བདུན་གྱི་བཅུ་པ། སྤྲ་བཤད་མེ། འོག་གཞི་སྤྲིན་ལྟར་འདབ་ཆགས་པར་གནས་པ་མེད་པས་སྤྲིན་མེད། །ཅེས་མཆིམས་མཛོད་གསུང་། ཡང་ན་དབུགས་འབྱུང་དུ་སོགས་ཀྱི་བར་ཆད་ཀྱི་སྤྲིན་མེད་པས་དེ་ལྟར་དུ་བརྗོད། འདུལ་བ་ལུང་གཞིའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས་གསུངས།

སྤྲིན་ལ་བཞོན། ལྷའི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་མིང་སྟེ། སྤྲིན་དང་འདྲ་བའི་གླང་པོ་ཆེ་དཀར་པོ་ལ་ཞོན་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ།

སྤྲིས་མ། འོ་མ་སོགས་ཀྱི་ཁ་སྤྲི། དཔེར་ན་འོ་མ་བསྐོལ་ཏེ་གྲང་བ་ན་ཁར་ཆགས་པའི་རྩེས་ཞག་ལྟ་བུ།

སྤྲུལ། བསྒྱར་བའི་དོན།

སྤྲུལ་སྐུ། <ཤེར་མཐའ་ཀ> ངེས་པར་འགྱུར་བའམ་རྒྱུན་མི་བརྟན་པའམ་ངེས་པར་གཞན་དུ་སྤྲུལ་ཞིང་བསྒྱར་བས་སྤྲུལ་སྐུ་ཞེས་བྱ། རྟ་བ་ལས། གང་གི་སྲིད་པ་ཇི་སྲིད་བར། །འགྲོ་ལ་ཕན་པ་སྟ་ཚོགས་དག། མཉམ་དུ་མཛད་པའི་སྐུ་དེ་ནི། །ཐུབ་པའི་སྤྲུལ་སྐུ་རྒྱ་མི་འཆད། །ཅེས་འབྱུང་། ངེས་པ་ལྟ་དང་མི་ལྡན་པའི་ཤབ་ཏུ་ཕྱི་

བའི་གཟུགས་སྐུ་མཐར་ཐུག་དེ། སྤྲུལ་སྐུའི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱི་ན། བཅོ་བོ་སྤྲུལ་སྐུ། སྐྱེ་བ་སྤྲུལ་སྐུ། (སེར་རྡེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་ཐུབ་བསྟན་བརྒྱད་པའི་སྤྱི་དོན་ནོ།) ཀྱང་ཚུལ་ཅེན་པོའི་སྤྲུལ་སྐུ། (དེའི་མཚན་གཞི་ནི། རྒྱལ་བ་ཅོད་དཔག་མེད་དང་། རྒྱལ་བ་མི་འཕྲུགས་པ་ལྟ་བུ་བཞག་ཡོད།) མཆོག་གི་སྤྲུལ་སྐུ་དང་བཞི་ཡོད།

སྤྲུལ་སྐུ་གསུམ། (དགེ་ལུགས།) ❶ བཅོ་བོ་སྤྲུལ་སྐུ། སྐྱེ་བ་སྤྲུལ་སྐུ། མཆོག་གི་སྤྲུལ་སྐུ་དང་གསུམ་མོ། །དྲི་ཟའི་རྒྱལ་པོ་རབ་དགའ་འདུལ་བའི་ཕྱི་ར་དུ་པི་ལྭང་མཁན་གྱི་གཟུགས་སུ་སྤྲུལ་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལྟ་བུ་དང་པོའི་མཚན་གཞི། ལྟ་ཡི་བྱ་དམ་པ་དོགས་དགར་པོ་ལྟ་བུ་གཉིས་པའི་མཚན་གཞི། ཡང་ན་རི་དྭགས་ཟུ་ཟུར་སྤྲུལ་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལྟ་བུ། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་ལྟ་བུ་གསུམ་པའི་མཚན་གཞི་ཡིན། (རྒྱུད་མ) ❷ བཅོ་བོ་སྤྲུལ་སྐུ་ནི། རས་སུ་བྱིས་པ་ལ་སོགས་པ་སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་རྟེན་འགྲོ་བའི་དཀར་པོ་རྣམ་པར་འཕེལ་བ་རང་བྱོན་དང་བཞིངས་པ་ཐམས་ཅད་དོ། །སྐྱེ་བ་སྤྲུལ་སྐུ་ནི། དེས་ས་ལ་སོགས་པ་སྤྲུལ་ནས་མུ་གེ་དང་ནད་ལ་སོགས་པ་སྐྱོབ་པའོ། །མཆོག་གི་སྤྲུལ་སྐུ་ནི། མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་སུ་སྤྲུལ་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པའོ། །

སྤྲུལ་པ། ❶ སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་སོགས་ཀྱི་རྣམ་འཕྲུལ། ❷ (འདུལ་བ) ཀླུ་ལ་སོགས་པ་མིའི་གཟུགས་སུ་བརྗོས་པ་གང་ཡིན་པ། ❸ (ཐུ་ཚེག) བསྟན་བའི་དོན།

སྤྲུལ་པ་སྒྲུབ་མ། (ཚགས་བཅུད) བསྐྱེད་རྫོགས་ལ་བརྟན་པ་ཐོག་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱིས་སྤྲུལ་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་སོགས། སྤྱི་ལུ། གདོང་དང་ལོངས་ཆོས་དཔལ་ཅེན་མདོག་སེར་སྐུག་ལ། ལུས་སྟོབས་སྤུ་ལས་ཅུང་ཟད་ཆུང་བའི་དུད་འགྲོ་ཞེག

སྤྲེའུ་ལུ། སྤྲེའུས་བརྐོས་པའི་ཆུའི་རྗེང་བུ།

སྤྲོ་བསྟུའི་བཟླས་པ། དམ་ཚིག་གི་བཟླས་པ་དང་འདྲ།

སྤྲོ་སིང་བ། དགའ་ལྡང་ངེ་བ། སེམས་སྐྱིད་ཉམས་དོད་པོ། རྗེའི་ལམ་རིམ་འབྱིང་པོར། ཐོས་པའི་ཕན་ཡོན་དྲན་པར་བྱས་ཏེ་སྤྲོ་སིང་བ་བྱས་ནས་སྟོང་ཀྱི་སྐྱོན་གྲོང་བ་སོགས་བྱས་ཏེ་མཉན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།།

སྤྲོག་མ། ཤིང་དང་སྐྱག་མའི་ལྷག་མ་ལས་བཅོས་པའི་མེ་དོག་ལ་སོགས་པའི་རྫས་གཙང་མ་ཟུག་སྟོང་།

སྤྲོས་པ། སྤྲོ་བའི་འདས་པ། ❶ གཅིག་ལས་མང་པོ་ཉིས་པ། ❷ རྣམ་གྲངས་མང་པོ། དཔེར་ན། རྣམ་གྲངས་མང་པོ་ལ་སྤྲོས་པ་ཅུས་པོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ཡང་ན། ནམ་མཁའ་ལྟར་སྐྱེ་འགག་གནས་གསུམ་གྱི་སྤྲོས་པ་དང་བྲལ་བ། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ཡི་དང་ནང་གི་སྤྲོས་པ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❸ འཆིང་བ། དཔེར་ན། བདེན་འཛིན་གྱི་འཆིང་

བ་ལ། བདེན་འཛིན་གྱི་སྤྲོས་པ། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❹ དགག་བྱ། དཔེར་ན། དགག་བྱའི་སྤྲོས་པ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དང་། དགག་བྱ་དང་བྲལ་བ་ལ་སྤྲོས་བྲལ། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❺ ཕྱུང་བ། ཕབ་པ། དཔེར་ན། རྗེའི་ལྟ་མོ་བཞེས་ཞུས་ཀྱི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་ལས། ཡུམ་གྱི་ཚོས་ཀྱི་འཕྱུང་གནས་པན་ཚ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཐེག་ཆེ་སྤྲོས་པ་སྟེ་ཕབ་ནས་ཞུ་བར་མཛད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

སྤྲོས་བྲལ། ❶ (དགེ་ལུགས) སྟོང་ཉིད། ཟླ་བཤད་ནི། སྤྲོས་པ་དགག་བྱ་ལ་བྱས་ནས་དེ་དང་བྲལ་བ་ལ། སྤྲོས་བྲལ་ཡང་ན། སྤྲོས་པ་བདེན་འཛིན་ལ་བྱས་ནས་དེ་མེད་པ་ལ་སྤྲོས་བྲལ་ཞེས་བྱ། ❷ (བཀའ་ཆེང་) རྣམ་རྟོག་གི་སྤྲོས་པ་ཡིད་ངོར་བཅད་ཙམ་གྱི་ཉད་དེ་བ། ཟླ་བཤད་ནི། རྣམ་རྟོག་གི་སྤྲོས་པ་དང་བྲལ་བས་ན་སྤྲོས་བྲལ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཀཱམ་པ་རང་བྱུང་ཞབས་ཀྱིས། གནས་ལུགས་སྤྲོས་བྲལ་ཕུག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ནི། །རྣམ་རྟོག་སྤྲོས་པའི་མཚན་མ་ཀུན་གྱིས་སྟོང་། །གསལ་ལ་འཛིན་མེད་དག་པའི་རང་བཞིན་ཏེ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ཞེས་ཀྱང་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །

སྤྲོས་བྲལ་གྱི་རྣལ་འབྱོར། (བཀའ་བརྒྱད) ཕུག་ཆེན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་བཞིའི་ནང་གསེས། སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ནམ་མཁའ་ལྟར་སྐྱེ་འགག་གནས་གསུམ་གྱི་སྤྲོས་པ་དང་བྲལ་བར་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར། འདི་དང་རྣལ་འབྱོར་བཞིའི་དང་པོ་ཅེ་གཅིག་གི་རྣལ་འབྱོར་གཉིས་ལ། ཅེ་གཅིག་གི་སྐབས་གཟུང་འཛིན་དངོས་པོ་ལ་བདེན་འཛིན་མ་ཞིག་པར་དངོས་འཛིན་ཟད་འགྲྀས་ཀྱི་སྟང་བ་འཆར་ལ། འདིའི་སྐབས་སུ་དེ་ལ་བདེན་འཛིན་མེད་པར་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུའི་སྟང་བ་འཆར་བའི་ཁྱད་པར་སོགས་མང་དུ་ཡོད་པར་གསུངས། དེ་ལ་ཆུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་ཡོད།

ཛ

ཛ་གྱ། ❶ མེར་བསྲེགས་ཏེ་སོ་བཏང་པའི་ས་ཛག ❷ བསྟེན་རྩོགས་བསྒྲུབ་སྐབས་ཡུན་རིང་ཚོགས་ཚོགས་པུར་འདུག་པ་སྟུག་བསྔལ་བས་དེའི་ཕྱིར་རྗེས་སུ་གནང་བའི་ཏིང་པའི་འོག་འཇོག་རྒྱུའི་ས་ཛག། ❸ རྟེག་པའི་ཁར་ཐོག་ཁང་གི་རྩ་ཡབ་གཡབ་མའི་དོད་ལྟ་བུ་པན་རྩ་གོ་སོགས་རིན་པོ་ཆེ་དམར་པོ་ཤིང་ལེབ་ལྟ་བུ་ལ་སྐམ་བུ་ཟེར་བས་དེ་འདྲ་གྲྭ་བཞིར་བཏང་པའི་ངོས་ཀྱི་ཐུག་བཞི། ཀླུམ་པོ། ཀླ་གམ། རྒྱར་གསུམ་ལ་སོགས་པས་ཕྱ་བཏབ་པའི་ཛ་གུ །ཞེས་གསང་བསྒྲིད་མི་བསྒོ་མགོན་པོའི་ཞལ་ལུང་ན་གསལ།

ཛ་གུ་རིམ་པ་གསུམ་ལས་ལྷག་པ་རྟེག་པའི་ལྟུང་བྱེད། འབའ་ཞིག་པ་དགུ་བཅུའི་ཉི་ཤུ་པ་ནི། གཏུག་ལག་ཁང་སོགས་རྟེག་ཚེ་ཉིན་གཅིག་ལ་ཛ་གུ་རིམ་པ་གསུམ་ལས་ལྷག་པ་རྟེག་པའོ། །

ཕ་རྒྱུད། རྗོགས་རིམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། སྒྲུ་ལུས་གཙོ་བོར་བཤད་པའི་རྒྱུད་ལ་ཕ་རྒྱུད་ཅེར། བསྒྱིད་རིམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། ཡས་བབས་མས་བརྟན་གྱི་དགཉའ་བཞི་ཚོག་ཅིན་ལ་མེད་ཅིང་། བར་དོ་ལམ་འཁྱིར་གྱི་ལྷ་སྐུའི་རྣལ་འབྱོར་ཡོད་པ་ལ་ཕ་རྒྱུད་ཅེར། ཞིབ་ཏུ་བཤད་ན། ཀུརྱ་ལྷ་བུའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྤྱི་བོ་ནས་ནོར་བུའི་བར་དུ་བྱང་བའི་ཡས་བབས་དང་། དེ་ནས་སྤྱི་གཙུག་ཏུ་ལོག་པའི་མས་བརྟན་གྱི་དགའ་བ་བཞི་སྐྱེ་རྫུལ་དང་། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་བདེ་བ་དང་སྟོང་པ་གཉིས་དབྱེར་མེད་པར་སྤྱོར་བའི་སྒོ་ནས་དོན་དམ་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་རབ་ཏུ་འཇུག་པའི་རྟོགས་པ་གོང་ནས་གོང་དུ་བསྒོད་པའི་རིམ་པ་གཙོ་བོར་སྟོན་ཞིང་། བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བཞེན་པའི་ཟུང་འབྲེལ་རང་ལ་ཏུ་འཇུག་པའི་རྟོགས་པ་གོང་ནས་གོང་དུ་བསྒོད་པའི་རིམ་པ་གཙོ་བོར་སྟོན་ཞིང་། བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བཞེན་པའི་ཟུང་འབྲེལ་ཏུ་ཤར་བ་ཙམ་ལ་ཐུག་རྗེ་བ་སྐྱུབ་ཆུལ་གཙོ་བོ་མི་སྟོན་པ་ནི་རྣལ་འབྱོར་རིམ་རྒྱུད་ཅེས་བྱ་སྟེ། ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ཤེར་ཕྱིན་ཆོས་སྐུ་སྐྱབ་པའི་ཐབས་འདི་ནི་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་དུ་སྦྱོར་བའི་རྣལ་འབྱོར་ཡང་ཡིན་ལ། གཙོ་བོར་ཆོས་ཀྱི་སྐུའི་སྐྱབ་བྱེད་སྟོང་ཕྱོགས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཆ་ཡིན་པས་མ་ཞེས་ཀྱང་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་རྗེའི་རིམ་ལྟ་གསལ་སྒྲོན་ན་གསལ།

ཕ་སྒྲུབ་མ་སྒྲུབ། ཕ་སྒྲུབ་ནི་ཕ་བྱ་གཉིས། མ་སྒྲུབ་ནི་མ་བྱ་གཉིས་སམ། མ་དང་བྱ་མོ། [ཐ་སྙད་འདི་དེད་ཀྱི་ཕ་མའི་སྐབས་ཞེད་སྤྱོད་ཡང་ཡང་བྱེད་པ་དེ་ལྟར་ནའང་། དེང་སང་ནི་སྡུས་ཀྱང་ཞེད་སྤྱོད་བྱེད་པ་མཐོང་ཐོས་མ་བྱུང་། འདི་ལྟ་སྟེ་བའི་ཡུལ་སྐད་ཁྱོད་སྣང་། བརྡོད་ཚེ་ཕའི་སྒྲ་མའི་སྒྲ་ལྟ་བུར་བརྡོད་ཀྱི་འདུག ཨོ་ཕམ་གྱི་རང་བཞིན་ཞེས་པ་ཐ་སྙད་འདི་ཡང་ཡུལ་སྐད་ཀྱི་ཁྱོད་ནས་ཡལ་ཚེར་མེད་དུ་འགྱོ་ཉེར་འདུག]

ཕ་བ་དགོ་དགོ། ཤ་མོང་གི་རིགས་ཤིག་སྟེ། འབྲུག་གྲགས་པའི་ཚེ་འབྱུང་བ་ཕུམ་འདུ་བའི་ཇད་ཅིག་གི་ཞེས་མདོ་རྩ་རང་འགྲེལ་གསུང་།

ཕ་བོང་ཁ་པ། ❶ འཁོན་སྟོན་དཔལ་འབྱོར་ལྷུན་གྲུབ། མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས་ནི། འཁོན་སྟོན་མཁས་པ་དཔལ་འབྱོར་ལྷུན་གྲུབ། རྗེ་ཕ་བོང་ཁ་པ། རྗོ་རྗེ་འཆང་ཕ་བོང་ཁ་པ་ཡང་ཟེར། རྒྱལ་མཚོག་ལྗ་པ་ཆེན་པོའི་ཡོངས་འཛིན་དང་། སེ་ར་བྱེས་པའི་མཁན་རབས་བླ་རྒྱུད་ནང་། འཁོན་སྟོན་མཁས་པ་དཔལ་འབྱོར་ལྷུན་གྲུབ་རྗེ། ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་། རྗེ་དེ་ཉིད་ལ་ཞུ་བ་ཡིན། རྒྱལ་མཚོག་ལྗ་པ་ཆེན་པོའི་རང་རྣམ་དུ་རྗེ་ཕ་བོང་ཁ་པ་ཞེས་ཡང་ཡང་བྱུང་བ་ཡང་། རྗེ་དེ་ཉིད་ལ་ཞུ་བ་ཡིན། ❷ ཕ་བོང་ཁ་པ་བདེ་ཆེན་སྟིང་པོ།

ཕ་མའི་རྒྱུད་གཉིས། ① རྗོགས་རིམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། སྒྲུ་ལུས་གཙོ་བོར་བཤད་པའི་རྒྱུད་ལ་ཕ་རྒྱུད་དང་། འོད་གསལ་གཙོ་བོར་བཤད་པའི་རྒྱུད་ལ་མ་རྒྱུད། བསྒྱིད་རིམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། ཡས་བབས་མས་བརྟན་གྱི་དགའ་བཞི་ཚོག་ཅིན་ལ་མེད་ཅིང་། བར་དོ་ལམ་འཁྱིར་གྱི་ལྷ་སྐུའི་རྣལ་འབྱོར་ཡོད་པ་ཕ་རྒྱུད་དང་། ཡས་བབས་མས་བརྟན་གྱི་དགའ་བཞི་ཁྱད་པར་ཅན་ཚེག་ཅིན་ལ་ཡོད་ཅིང་། བར་དོ་ལམ་འཁྱིར་ཡི་གེ་རྣ་

དའི་གཟུགས་ཡོད་པའི་རྒྱུད་ལ་མ་རྒྱུད་ཟེར་རོ། །② རླུང་དང་གཏུམ་མོ་བསྒོམ་པ་སོགས་ཀྱི་ཐབས་ལས་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་བདེ་བ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཚ་གཅོ་བོར་གཏན་ལ་འཞེབས་པ་དེ་ལ་མའི་རྒྱུད་དང་། ཤེས་རབ་དེ་ཉིད་ལྷའི་རྣམ་པར་བཞེངས་པའི་ཐབས་ཀྱི་ཚ་གཅོ་བོར་སྨོན་པ་ལ་ཕའི་རྒྱུད་ཅེས་བྱའོ། །ཞེས་རྗེའི་གསུང་གསང་འདུས་དཀའ་གནས་ཟེན་པྲེས་ལས་གསུངས།

ཕ་རྒྱུད་མ་རྒྱུད་གཉིས་མེད་ཀྱི་རྒྱུད། རྒྱུད་ལ་ཕ་རྒྱུད་མ་རྒྱུད་གཉིས་མ་གཏོགས། གཉིས་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་ཅེས་རྟར་དུ་མི་འབྱེད་དེ། ཐུ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་ཐམས་ཅད་དོན་དུ་གཉིས་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་ཡིན་པས། གཉིས་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་ནི་ཕ་མའི་རྒྱུད་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་གཞི་ཡིན་ཏེ་ཕ་ཆེན་པོས་གསུངས་ཏེ། འགྲེལ་པ་བཞི་བསྟན་ལས། ཐུ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་ཐམས་ཅད་ཨ་གི་ངོ་བོའི་གནས་སྐབས་ནི་གཉིས་སུ་མེད་པའི་རྒྱུད་ཉིད་དུ་གནས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་ཐམས་ཅེས་དེ་གཉིས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཐམས་ཅེས་ཕྱོགས་རེ་བའི་རྒྱུད་དུ་འཛོག་པ་མིན་པས། གཉིས་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་ནི་ཕ་རྒྱུད་དང་མ་རྒྱུད་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་གཞིར་བྱའི་ཕྱི་བའི་ཡ་གྱལ་དུ་མི་གཟུང་ངོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཕ་དམ་པ་སངས་རྒྱས། དུས་ཐམས་བཅུ་གཉིས་པའི་འགོར་བྱོན་པའི་རྒྱ་གར་གྱི་གྲུབ་ཐོབ་ཆེན་པོ་ཞིག་སྟེ། ཞི་བྱེད་ཀྱི་གྲུབ་མཐའི་སྲོལ་གཏོད་པ་པོ་དང་། ཁོང་བོད་དུ་ལན་ལྔ་བྱོན་པ་ལས་ལན་གསུམ་པའི་དུས་གཙང་དུ་སྐྱོས་བསོད་ནམས་ཟླ་མ་དང་། དེས་མ་གཅིག་ལའང་སྨྲེན་སོགས་ལ་གནང་སྟེ་གཅོད་ཀྱི་གདམས་པའི་སྲོལ་ཡང་གཏོད་པར་མཛད། འདི་ནི་རྒྱ་གར་ལྷོ་ཕྱོགས་ཀྱི་རེ་སེང་གེའི་བྱི་བྲག་ཁྲོན་པའི་གླིང་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཆུང་ངུ་ནས་སྐྱེ་རིག་པ་སོགས་རིག་གནས་མཐའ་དག་ལ་མཁས་པར་སྐྱངས། བི་ཀྲ་མ་ལ་ཤྲི་ལའི་མཁན་པོ་དག་བའི་ལྷ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་། ཟླ་མ་གསེར་གླིང་པ་ལས་སེམས་བསྐྱེད། ཟླ་མ་མང་པོ་ལས་དབང་མཆོག་བསྙེམ་པ་གསུམ་དང་ལྡན། མཚན་ཉིད་དང་སྐྱ་དང་རིག་པའི་ཟླ་མ་བཅུ་གཅིག །ཨ་རྒྱུད་བདེ་བ་ཉམས་ཀྱི་ཟླ་མ་བཅུ་གཅིག །ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་བརྡའི་ཟླ་མ་བཅུ་གཅིག །རིག་པ་ངོ་བྱོད་ཀྱི་ཟླ་མ་བཅུ་གཅིག་སྟེ་གྲུབ་ཐོབ་ཨ་མོ་ལྔ་བཅུ་རྩ་བཞི་ལས་གདམས་པ་མཐའ་དག་མཆོག །ཁོང་པ་ངོ་བྱོད་ཀྱི་ཟླ་མ་བཅུ་གཅིག་སྟེ་གྲུབ་ཐོབ་ཨ་མོ་ལྔ་བཅུ་རྩ་བཞི་ལས་གདམས་པ་མཐའ་དག་མཆོག ཁོང་གི་ཟླ་མའི་གྲངས་འདྲེན་དུ། ཙོཏྟ་སྦྲུ་ཏི། ཀུ་སྦྲུ་ཏ་སོགས་ཆེས་སྔ་བར་བྱོན་པ་དང་། དུས་ཕྱིས་སུ་བྱོན་པ་ཡང་ཅི་རིགས་ཤིག་བགྲངས་འདུག་པ་དུས་ཐོག་མི་མཉམ་པར་སྣང་བ་ནི། དམ་པ་སྐུ་ཆེ་ཤིན་ཏུ་རིང་བར་བཞུགས་པས་ཡིན་པ་འདྲ་ཞིང་། དམ་པ་མགོན་པོ་ཀུ་སྦྲུ་ཏི་ཐོག་མ་ཡིན་ཚུལ་ཅུ་ནག་གི་ལོ་རྒྱུས་འགའ་ཞིག་ནའང་སྣང་བས་བདེན་པ་འདྲ་ཞེས་ལྷང་རོལ་པའི་རྗེ་རྗེས་གསུངས་པ་ཐུའུ་བཀྲ་གྲུབ་མཐར་གསལ། ལོ་དྲུག་

ཐུ་རེ་ལྟའི་ཡུན་ལ་ཡུལ་ཐ་དད་དུ་བཟློམས་པས། ཡི་དམ་གྱི་ལྷ་བཏུ་གཉིས་སོགས་ཀྱི་ཞལ་གཟིགས། ངོ་མཚར་མཁའ་སྤྲོད་ཀྱི་ཏཱ་མ་སུམ་ཏུ་རྟ་དུག་གི་ཞལ་གཟིགས། མིག་སྐན། ཀང་མགོགས། རིལ་བུ། ས་འཁོག་གནོད་སྦྱིན་མོ། རལ་གྲི། མཁའ་སྤྲོད་རྣམས་ཀྱི་དངོས་གྲུབ་འགྲུབ། མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་མཐོང་ལམ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་བརྙེས། ཡུལ་ཉི་ཤུ་བཞི་ལ་སོགས་པའི་གནས་སུ་སྤྲོད་པ་མཛད་ནས་གྲུབ་ཐོབ་ཀྱི་སྟན་པས་མཆན་ཡང་སྨ་ཆོགས་སུ་སྤྲོགས་སོ། །

ཕ་མེས། རང་གི་ཕ་དང་དེའི་ཕ་སོགས་ཚན་རབས། སྲོན་གྱི་ཚན་རབས།

ཕག་གྲའི་བཀའ་བཀྱོད། དྲགས་པོ་བཀའ་བཀྱོད་ཀྱི་ནང་གསེས་ཤིག་སྟེ། མཉམ་མེད་དྲགས་པོ་ལྷ་རྗེའི་སྲས་ཀྱི་ཐུ་བོ་བཀའ་བཀྱོད་ཀྱི་བདག་པོར་དབང་བསྐུར་བ་ཆུལ་བ་ཕག་མོ་གྲ་པ་ལས་བཀྱོད་པའི་བཀའ་བཀྱོད་པའི་གྲུབ་མཐའ་ཞིག

ཕག་མོ་གྲུ་པ། ཕག་གྲའི་བཀའ་བཀྱོད་སྒོལ་གདོད་པ་པོ་ཡིན་ཞེང་། མཉམ་མེད་དྲགས་པོ་ལྷ་རྗེའི་སྲས་ཀྱི་ཐུ་བོ་བཀའ་བཀྱོད་ཀྱི་བདག་པོར་དབང་བསྐུར་བ་ཆུལ་བ་ཕག་མོ་གྲ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། མདོ་ཁམས་ལྗོངས་དུ་སྐུ་འཕྲུངས། དགུང་ལོ་དགུ་པ་ལ་རབ་ཏུ་བྱུང་། ཡི་གེ་དང་ལྡ་བྱིས་མ་བཟུབས་པར་མཁྱེན། དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་དང་ཕྱི་ལོ་ ༡༡༩༩ ལོར་དབུས་སུ་བྱོན། སྟོད་ལུང་དུ་དགེ་བཤེས་ཆུ་དམར་བ་དང་། ཕྱ་པ་ཆོས་ཀྱི་སེང་གེ་ལ་ཆོས་གསན། དགུང་གྲངས་ཉི་ཤུ་ལྔ་པ་ལ་བསྟེན་པར་རྫོགས། ཕྱི་ལོ་ ༡༡༣༡ ལོར་མཉམ་མེད་དྲགས་པོ་ལྷ་རྗེ་དང་མཇལ། དེ་ནས་དྲགས་ལྷ་སྨམ་པོར་བྱོན་ནས་མཉམ་མེད་དྲགས་པོ་ལྷ་རྗེའི་སྡུང་དུ་གདམས་ངག་གསན་པས་ཕུག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་རྟོགས་པ་མཆོག་ཏུ་འགྲུབས་ཏེ། ཐུར་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཕྱི་ཤུན་དང་སྦུན་པ་ལྷར་གྱུར་ཏོ་ཞེས་གྲགས། ལོ་རྒྱུས་ནི། འགྲོ་མགོན་ཕག་མོ་གྲུ་པ་དེ་ཉིད་དང་པོར་གཞུང་ལུགས་ལ་སྦྱངས་པ་མཛད་པའི་ཚེ། འཁོར་བའི་རྩ་བ་འདི་གང་ལ་ཐུག་པ་ཡིན་སྙམ་དུ་དགོངས་པའི་ཚེ་ཐག་ཆོད་པ་ཞེས་བཤད་ཅིང་། ཐུབ་པ་ལྷ་རྗེ་ཉིད་ཀྱི་ཞལ་ནས་ཀྱང་། ཁྱོད་ཀྱི་ཐུགས་ཀྱི་ཐུག་པ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན། ཐུགས་ལ་གཉིད་ནས་འཕྱོད་པ་ཞིག་བྱང་སྐྱེ་སྟོན་གྱི་བག་ཆགས་སད་པའི་བྱིན་རླབས་དང་

དགའ་སྤྲོ་མོས་གུས་སྨྲ་མི་ཤེས་པ་ལྟ་བུས་ཡིད་གཡོས་ཏེ་དྲན་མེད་དུ་བཏུལ་ཞིང་། དེ་ཀ་རང་ལ་ཕྱག་ཆུ་ཆེན་པོའི་རྟོགས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་འཁྲུངས་པར་བཤད། ཕག་མོ་གླུ་པར་ཀུན་བཟང་ནགས་ཁྲོད་དུ་གདན་ས་མཛད་པས་འགྲོ་མགོན་ཕག་པོ་གླུ་པ་དང་། རིན་ཆེན་སྒྲུངས་པའི་བྱག་རྩར་བཞུགས་པས་མཐའ་རྩ་བར་ཡང་གྲགས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཤྲཱི་ཐུབ་པ་དང་ངོ་བོ་གཅིག་པར་ཡང་ཞལ་གྱིས་བཞེས། སློབ་མ་བསྐྱངས་པས་གྲུབ་པའི་སྐྱེས་བུ་མང་དུ་བྱོན། ཁོང་གི་གཅེན་ས་ཀུ་བྱང་ཆུབ་ཀྱལ་མཚན་གྱིས་དབུས་གཙང་གི་བདག་པོ་བྱས། ཇེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་ནུ་ར་དུག་སྐོར་གྱི་ལུགས་སྒྲུང་འཕྲུལ་འཁོར་གྱི་གདམས་པ་འདི། ཀུལ་བ་ཕག་མོ་གླུ་པ་ལས་བཀྱུད་པའི་གདམས་པ་ཡིན་པར་གསུང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༡༥༨ ལོར་གདན་ས་མཐིལ་ཕུག་བཏབ་པ་བཅས་སོ། །

ཕངས་པ། ❶ སྟེང་ལ་སྦུག་པ། གཅེས་པ། སྟེང་ལ་དཀའ་བ། དཔེར་ན། གཅེས་ཤིང་ཕངས་པ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❷ རང་གི་གཅེས་པོ་བྱེད་ཀྱའི་ཀུ་དངོས་སོགས་བོར་བ་ཟློག་ཏུ་སོང་བའི་སེམས་ཀྱི་ཚོར་སྣང་།

ཕཏ། ❶ ཕཏ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གསོད་པ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་ས་བོན་ནོ། །ཞེས་རྗེའི་འཁྲིལ་པ་བཞི་སྦྲགས་ན་གསལ། ❷ ཕཏ་ནི་ཁོས་ཤིག་ཅེས་པའོ། །ཞེས་རྗེའི་སྡུགས་རིམ་ཆེན་མོར་གསལ། ❸ འཛོམས་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་སྟེ། མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་འཛོམས་པར་བྱེད་པའི་སྒྲའོ། །ཞེས་པཊ་ཆེན་བློ་བཟང་ཚོས་ཀྱི་ཀུལ་མཆན་གསུང་།

ཕན་པའི་ས། དལ་འབྱོར་གྱི་རྟེན་བཟང་། སྤྱོད་འཇུག་ལས། ཤིན་ཏུ་རྟེན་དཀའ་ཕན་པའི་ས། །[དལ་འབྱོར་གྱི་རྟེན] ཇི་ཞིག་ལྟར་སྟེས་རྟེན་གྱུར་ནས། །བདག་ཉིད་ཤིས་དང་ལྡན་བཞིན་དུ། །ཕྱི་ར་ཡང་དམྱལ་བ་དེར་ཁྲིད་ན།། སྡུགས་ཀྱིས་རྨོངས་པར་བྱས་པ་བཞིན། །བདག་ལ་འདི་ར་སེམས་མེད་དུ་ཟད། །ཞེས་གསུངས།

ཕན་བདེ། ཕུན་ཚོགས། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་མ་འདས་ཀྱི་ཕུན་ཚོགས། སྒྲ་བཤད་ནི། ཕུགས་སུ་ཕན་པ་དང་། འཕྲལ་དུ་བདེ་བས་ན་ཕན་བདེའོ། །རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལ་གཞི་བྱས།

ཕམ་འདྲ། ཕམ་འདྲའི་ཉེས་བྱས། རབ་བྱུང་བསྟེན་པར་མ་རྫོགས་པས་མི་ཚངས་སྤྱོད་སོགས་རྩ་བ་བཞིའི་གཞི་ལ་ཞུགས་པའི་ལྟུང་བའོ། །དེ་ཡིར་ན་དགེ་ཚུལ་ཀྱིས་མི་ཚངས་པར་སྤྱོད་པའི་གཞི་ལ་ཞུགས་པའི་ལྟུང་བ་ལྟ་བུ། སྒྲ་བཤད་ནི། ཉིད་ལས་ཕམ་པ་དང་འདྲ་ལ་སྡེ་ཚན་ཉེས་བྱས་སུ་གཏོགས་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ། དགེ་ཚུལ་སོགས་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་རྣམ་པ་གསུམ་ནི། བསྟན་པ་ལ་ཞུགས་པ་མ་ཇོགས་པས་ལྟུང་བ་ཉེས་བྱས་ལས་ཆེ་བ་མི་བསྐྱེད་དོ། །

ཕམ་འདྲའི་ཉེས་བྱས། ཕམ་འདྲ་དང་དོན་གཅིག

ཨམ་པ། <པར་རྟེ་ཀླ> ❶ བསྟེན་རྩོགས་ཀྱི་བཅས་པ་ལས་འདས་པའི་ལྷང་བ་དངོས་གཞི་རྩོགས་པ་ཡིན་ཞིང་། རང་གི་ངོ་བོའི་ཚ་ནས་དགེ་འདུན་ལྷག་མ་མན་ཆད་ལ་ལྷོས་ནས་ཆད་པ་ལྷིར་རུང་དང་ལྡན་པའོ།། མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཆོག་རྒྱར་གྱི་དངོས་གཞི་ཞེས་པས་དགེ་ཚུལ་གྱི་ཨམ་འདྲའི་ཉེས་བྱས་དང་། ཨམ་པའི་སྤྱོར་བའི་སྤྱོར་བའི་ཉེས་བྱས་སོགས་ཨམ་པ་ཡིན་པ་སེལ། མན་ཆད་ཞེས་པས་ལྷག་མ་མན་ཆད་སྡེ་བཞི་པོ་ཨམ་པ་ཡིན་པ་སེལ། ལྷིར་རུང་ཞེས་པས་ལྷག་མའི་བཅས་པ་མ་མཛད་པའི་དུས་ཀྱི་ཨམ་པ་ཡང་ཨམ་པ་ཡིན་པར་སྡུད་པར་བྱེད་དེ། དུས་གསུམ་རྫས་སུ་གྱུར་པའི་གྱུབ་མཐའི་དབང་གིས་སོ། །སྒྲ་བཤད་ནི། ཨ་རོལ་ཉེན་མོང་པས་ཅང་ཨམ་པར་བྱས་པས་ན་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །❷ རྒྱལ་བའི་ལྷོག་ཕྱོགས།

ཨམ་པ་བཞི། རྩ་བ་བཞི་དང་འགལ་བའི་ལྷང་བའོ། །མི་ཚངས་པར་སྤྱོད་པ། མ་བྱིན་པར་ལེན་པ། སྲོག་གཅོད་པ། མི་ཚེས་ཀླ་མའི་རྫུན་སྨྲ་བའི་ཨམ་པ་དང་བཞིའོ། །

ཨར། ❶ ཨ་རོལ་གྱི་བསྡུས་ཚིག ❷ ཚུ་རོལ་གྱི་ལྷོག་ཕྱོགས།

ཨར་ཕྱིན་ཐེག་པ། མདོ་ཡི་ཐེག་པ། རྒྱ་ཡི་ཐེག་པ། སྨྲ་བཤད་ནི། ཐེག་པ་གང་ལ་སྤྱོད་པའི་རྟེན་སེམས་བསྐྱེད་དང་སྤྱོད་པ་ཨར་ཕྱིན་དྲུག་གིས་བསྡོད་ཅིང་དེ་ལས་གཞན་པའི་བསྐྱེད་རྩོགས་ལ་སོགས་པའི་ལམ་མེད་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །རྗེའི་སྲུགས་རིམ་ཆེན་མོར་གཞི་བྱས་ཏེ་བཀོད།

ཨར་ཕྱིན་དྲུག་ཏུ་གྲངས་ངེས་ཚུལ། ཅང་ཅིང་བཏང་བས་ཕ་རོལ་པོའི་ཕོངས་པ་སེལ་བའི་སྦྱིན་པ། སེམས་ཅན་གང་ལ་ཡང་ཨར་འཚེ་བ་མི་བྱེད་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས། ཚུར་གཞོད་པ་བྱེད་པ་ལ་མི་ཁྲོ་བའི་བཟོད་པ། གཞན་དོན་བྱེད་པ་ལ་མི་སྐྱོ་བའི་བརྩོན་འགྲུས། ཇུ་འཕྲུལ་དང་མངོན་ཤེས་སོགས་ཀྱིས་གཞན་གྱི་ཡིད་ཆོས་ལ་དང་བ་དང་འདྲུན་པར་བྱེད་པའི་བསམ་གཏན། སྟོང་ཉང་དུ་སོང་བ་ན་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་ལེགས་པར་བཤད་དེ་ཐེ་ཚོམ་ཟམས་ཅད་བཅད་པས་གྲོལ་བར་བྱེད་པའི་ཤེས་རབ་སྟེ་ཨར་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་དྲུག་ཏུ་གྲངས་ངེས་སོ། །

ཨར་ཕྱིན་དྲུག་ལྡན་དུ་བྱ་ཚུལ། ། སྦྱིན་པ་ལ་སྦྱར་ན། ཆོས་དང་ཟང་ཟིང་གི་དངོས་པོ་གཞན་ལ་གཏོང་བའི་སྦྱིན་པ། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཚེ་ཉན་རང་གི་ཡིད་བྱེད་སྒོམ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཆོས་ལ་མོས་ཤིང་བཟོད་ལ་གཞན་གྱིས་གཤེ་བ་བཟོད་པ་དང་། དེ་ཉིད་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བའི་ཡིར་འདྲུན་པ་བསྒྲིད་པའི་བརྩོན་འགྲུས་དང་། ཐེག་དམན་དང་མ་འདྲེས་པའི་སེམས་རྩེ་གཅིག་པས་དགེ་བ་རྒྱས་བྱང་དུ་བསྡོ་བའི་བསམ་གཏན་དང་། སྦྱིན་བྱ་སྦྱིན་བྱེད་ལེན་པ་པོ་རྣམས་ལ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་ཤེས་པའི་ཤེས་རབ་སྟེ་དྲུག་གོ། ❸

ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་སྦྱར་ན། རང་ཉིད་གཞན་གཙོད་ཀྱི་ཕྱིར་དང་བཅས་པ་ལས་སེམས་སྐྱང་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་གནས་ནས་གཞན་དེ་ལ་འགོད་པ་ནི་སྦྱིན་པ། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཆོས་ལ་མོས་ཤིང་བཟོད་ལ་གཞན་ཉིས་ཀ་ལ་བཟོད་པ་དང་། དེ་ཉིད་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བའི་ཕྱིར་འདུན་པ་བསྒྲུབ་པའི་བཀོན་འབྱུས་དང་། ཐེག་དམན་དང་མ་འདྲེས་པའི་སེམས་ཅེ་གཅིག་པས་དགེ་བ་རྣོན་ཏུ་བསྟོ་བའི་བསམ་གཏན་དང་། འཁོར་གསུམ་སྟུམ་ལྟ་བུར་ཤེས་པའི་ཤེས་རབ་སྐྱེ་དྲུག་གོ། ༣ བཟོད་པ་ལ་སྦྱར་ན། གཞན་ཉིས་ཀ་ལོག་གནས་ནས་གཞན་དེ་ལ་འགོད་པ་སྦྱིན་པ། རང་ཉིད་བཟོད་པ་ལ་གནས་ནས་གཞན་དེ་ལ་འགོད་པ་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཆེ་ཅན་རང་གི་ཡིད་ཉིད་སྟོམ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། ཐེག་དམན་དང་མ་འདྲེས་པའི་སེམས་ཅེ་གཅིག་པས་དགེ་བ་རྣོན་ཏུ་བསྟོ་བའི་བསམ་གཏན་དང་། འཁོར་གསུམ་སྟུམ་ལྟ་བུར་ཤེས་པའི་ཤེས་རབ་སྐྱེ་དྲུག་གོ། ཅ བཟོད་པ་ལ་སྦྱར་ན། གཞན་དོན་ཉིད་པ་ལ་མི་སྐྱོ་བའི་བཀོན་འབྱུས། རང་བཀོན་འབྱུས་ལ་གནས་ནས་གཞན་དེ་ལ་འགོད་པ་ནི་བཀོན་འབྱུས་ཀྱི་སྦྱིན་པ། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཆོས་ལ་མོས་ཤིང་བཟོད་ལ་གཞན་ཉིད་ཀྱི་ཆེ་ཅན་རང་གི་ཡིད་ཉིད་སྟོམ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། ཐེག་དམན་དང་མ་འདྲེས་པའི་སེམས་ཅེ་གཅིག་པས་དགེ་བ་རྣོན་ཏུ་བསྟོ་བའི་བསམ་གཏན་དང་། འཁོར་གསུམ་སྟུམ་ལྟ་བུར་ཤེས་པའི་ཤེས་རབ་སྐྱེ་དྲུག་གོ། ཆ བསམ་གཏན་ལ་སྦྱར་ན། ཐེག་དམན་དང་མ་འདྲེས་པའི་སེམས་ཅེ་གཅིག་པས་དགེ་བ་རྣོན་ཏུ་བསྟོ་བའི་བསམ་གཏན་དང་། རང་ཉིད་བསམ་གཏན་ལ་གནས་ནས་གཞན་དེ་ལ་འགོད་པ་ནི་སྦྱིན་པ། དེ་ཉིད་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བའི་ཕྱིར་འདུན་པ་བསྒྲུབ་པའི་བཀོན་འབྱུས། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཆོས་ལ་མོས་ཤིང་བཟོད་ལ་གཞན་ཉིད་ཀྱི་ཆེ་ཅན་རང་གི་ཡིད་ཉིད་སྟོམ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། ཐེག་དམན་དང་མ་འདྲེས་པའི་སེམས་ཅེ་གཅིག་པས་དགེ་བ་རྣོན་ཏུ་བསྟོ་བའི་བསམ་གཏན་དང་། འཁོར་གསུམ་སྟུམ་ལྟ་བུར་ཤེས་པའི་ཤེས་རབ་སྐྱེ་དྲུག་གོ། ཇ ཤེས་རབ་ལ་སྦྱར་ན། འཁོར་གསུམ་སྟུམ་ལྟ་བུར་ཤེས་པའི་ཤེས་རབ། རང་ཉིད་ཤེས་རབ་ལ་གནས་ནས་གཞན་དེ་ལ་འགོད་པ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྦྱིན་པ། ཉན་རང་གི་ཡིད་ཉིད་སྟོམ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཆོས་ལ་མོས་ཤིང་བཟོད་ལ་གཞན་ཉིད་ཀྱི་ཆེ་ཅན་རང་གི་ཡིད་ཉིད་སྟོམ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། ཐེག་དམན་དང་མ་འདྲེས་པའི་སེམས་ཅེ་གཅིག་པས་དགེ་བ་རྣོན་ཏུ་བསྟོ་བའི་བསམ་གཏན་དང་། འཁོར་གསུམ་སྟུམ་ལྟ་བུར་ཤེས་པའི་ཤེས་རབ་སྐྱེ་དྲུག་གོ། སྦྱིན་པའི་སྦྱིན་པ། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས། བཟོད་པའི་བཟོད་པ། བཀོན་འབྱུས་ཀྱི་བཀོན་འབྱུས། བསམ་གཏན་གྱི་བསམ་

གཏན། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཤེས་རབ་བཅས་ཀྱི་ཐ་སྙད་རླུང་ལྟར་གྲགས་མོད་ལམ་རིམ་ཆེ་ཆུང་དུ་དི་འདྲའི་ཐ་སྙད་དངོས་སུ་གསུངས་པ་མི་མེད་དོ། །

ཕུ་ཐག་ཆོད་པ། ① ཐག་ཆོད་པ། ② དབྱིས་ཕྱིན་པར་གོ་བ། བསྟན་དར་ལྟ་རམས་པ་གསུང་། སྒྲ་བཤད་ནི། དཔེར་ན་ལུང་པ་དེར་ཧ་ལྟག་སོགས་བརྟགས་པ་ན། ལུང་པ་དེའི་ཕུ་ཇི་ཙམ་ཡོད་པ་མ་རྟོགས་ཀྱི་བར་དུ་བཅའ་ནས་མེད་པར་ཐག་ཆོད་པ་ན་ཕུ་ཐག་ཆོད་པ་བཅའ་ཞེས་པ་དང་འདྲ་བས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ།

ཕུགས་ཀྱི་འཁྲུལ་རྒྱུ། མ་རིག་པ་དང་དེའི་བག་ཆགས་ལྟ་བུ་ལ་རེ་ར།

ཕུང་ཀློག ● ཉེས་པ་མང་པོའི་རྩ་བ། རང་གཞན་ཕུང་ལ་སྡུག་བའི་ལས། རྩོད་གླེང་སྨྲ་བའི་བྱ་སྤྱོད། འགལ་ཚབས་ཅན། ● དོན་མེད་པ། ལུང་རྒྱ་རོལ་པའི་ཛོ་ཇེ་གསུང་། དོན་མེད་ཀྱི་བྱ་བའི་མིང་པར་དགེ་ཡིག་ཁ་ཅིག་བཀག། ● ཆུལ་པོས་ཆད་པ་བཅད་པས་གསར་བྱ་གསོད་བྱེད། མཆོ་ཏྐཱ་ལས་གསུངས། གསོད་པའམ་རེགས་ཀྱང་རློག་པར་བྱེད། ཅེས་དཔུང་བཟང་གིས་ཞུས་པའི་འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་གསུངས། ● ཀུན་པོའི་བྱེ་བྲག ཅེས་ཆུ་ཆེར་འགྲེལ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་ཏེ། སྟིང་ཇེ་མེད་པར་ཇ་ས་བདག་བསད་ནས་མ་ཏྱིན་པར་ལེན་པའི་དོན་ཡིན།

ཕུང་ཁྲིལ། ཕུང་ཀློལ་དང་འདྲ།

ཕུང་སྒྲིལ། ཕུང་ཀློལ་དང་འདྲ། དག་ཡིག་གསར་བསྒྲིགས་སུ་ “ཕུང་སྒྲིལ” ཞེས་ཀྱང་སྣང་།

ཕུང་ཁམས་སོ་དྲུག (བཀའ་བསྟུན) གཟུགས་ཆོར་བ་འདུ་ཤེས་འདུ་བྱེད་རྣམ་ཤེས་ཡིད་ཤེས་ཏེ་ཕུང་པོ་དྲུག། སངས་རྒྱས་སྐྱེ་རོ་རེག་བྱ་ཆོས་ཏེ་ཡུལ་དྲུག །ཁ་དང་ལག་པ་དང་ཀང་པ་དང་བཤང་ལམ་དང་གཅི་བའི་ལམ་དང་ཁྲ་བ་འབབ་པའི་དབང་པོ་སྐེ་ལས་ཀྱི་དབང་པོ་དྲུག །སྐྱེ་བ་དང་ལེན་པ་དང་འགྲོ་བ་དང་བཤང་གཅི་དང་ཁྲ་བ་འཕོ་བའི་བྱ་བ་སྐེ་ལས་ཀྱི་དབང་པོའི་བྱ་བ་དྲུག་རྣམས་སོ། །

ཕུང་པོ། <སངས> དུ་མ་སྡུད་པས་ན་ཕུང་པོའོ། ། སངས་ཞེས་པ་ཕུང་པོ་དང་ཕྲད་པ་གཅིས་ལ་འཇུག་པར་བྱ་སྟེན་རིན་པོ་ཆེའི་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་དང་སྐྱབས་སུ་འདོད་ན་གསལ།

ཕུང་པོ་ལྔ གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ། ཚོར་བའི་ཕུང་པོ། འདུ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོ། འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོ། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དང་ལྡའོ། །ཕུང་པོ་ལྔའི་ཐོ་རེམ་དེ་ལྟར་འཇོག་པ་ཡང་། ཐོག་མར་གཟུགས་མཇེས་མི་མཇེས་མཐོང་། དེ་ལས་ཚོར་བ་བདེ་སྡུག །དེ་ལས་འདུ་ཤེས་ཕྱིན་ཅི་ལོག །དེ་ལས་འདུ་བྱེད་ཆགས་སྡང་འབྱུང་། དེ་ལས་

སེམས་སམ་རྣམ་ཤེས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་དོ། །སྒྲ་བཤད་ནི། དུ་མ་སྐྱེས་པའི་དོན་གཅིག་ཏུ་ཕྱང་པོ་ཞེས་བྱའོ། །

ཕུང་པོ་ལྔའི་རབ་བྱེད། ❶ དཔལ་ལྡན་རྒྱ་གྲམ་པས་མཛད་པར་གྲག །ཤཱཀྱ་ཆོགི་འགྱུར། (རྗེ་བཙུན་ཀ) དབུ་མ་ཕུང་པོ་ལྔའི་རབ་བྱེད་འདི། རྗེ་བཙུན་ཀ་པ་ཆེན་པོས་དེ་དཔལ་ལྡན་རྒྱ་བས་མཛད་པ་མིན་པར་གསུངས་ཏེ། རྗེའི་འགྲེལ་པ་བཞི་སྦྲགས་ལས། གང་སྒྲར་གྲགས་པ་སེམས་ཀྱིས་རིན་འབྱུང་བ་ལས་བྱུང་བ་ངག་སྒྲ་བ་ལྟ་བུ་དང་། སེམས་ཀྱིས་མ་རིག་པ་ལས་བྱུང་བ་ཆུའི་སྒྲ་སོགས་དང་། རིན་མ་རིན་གཅིག་ཏུ་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་ལས་བྱུང་བ་ལག་པས་ཇ་ལ་བརྡབས་པའི་སྒྲ་ལྟ་བུ་ཇི་སྙེད་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ནི་འཁོར་བཞི་མངོན་མཐོང་ཤེས་དེ་ཇུ་འཕྲལ་གྱིས་ཐོས་པར་འགྱུར་རོ། །འོ་ན་དེ་སྐོབ་དཔོན་འདིས་མཛད་རིས་བའི་དབུ་མ་ཕུང་པོ་ལྔ་པར། རིན་མ་རིན་གཅིག་ཀ་ལས་བྱུང་བའི་སྒྲ་མེད་པར་བཤད་པ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། སྐོབ་དཔོན་འདི་ལ་ཁ་གཡར་བྱས་པའི་ཁཞུང་མང་དུ་སྣང་བ་བཞིན། འདི་ཡང་དེ་རྣམས་དང་འདྲ་བ་ཡིན་པས་སྐྱོན་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འོན་ཀྱང་ཉོན་མོངས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཤེས་པ་ལ་ཆོས་མངོན་པ་དང་། མ་མཐའ་ན་འང་ཕུང་པོ་ལྔའི་རབ་བྱེད་མཉན་དགོས་པར་ཇེའི་ལམ་རིམ་དུ་གསུངས་སོ། །(བྱང་ཐས) བྱ་སྐྱེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་དེ་སྐོབ་དཔོན་རྒྱ་བ་གྲགས་པས་མཛད་པར་ཞལ་གྱིས་བཞེས། ❷ ཡང་སྐོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་མཛད་པའི་ཕུང་པོ་ལྔའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ཞེས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཤིག་ཀྱང་ཡོད།

ཕུང་པོ་གསུམ་པའི་མདོ། ལྷུང་བཤགས། དེ་ལ་འཕགས་པ་ཕུང་པོ་གསུམ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་ཞེས་ཅེར། ཕུང་པོ་གསུམ་ནི། ཆོགས་གསོག་པ། སྨིན་པ་སྨྱོང་བ། དགེ་རྩ་སྒེལ་བ་སྟེ་བརྗོད་བྱ་དང་གསུམ་མོ། །

ཕུད་དུག། གུས་འདུག།

ཕུན་ཚོགས་སྟེ་བཞི། ནོར་ཀྱི་སྟེ། འདོད་པའི་སྟེ། ཆོས་ཀྱི་སྟེ། ཐར་པའི་སྟེ་དང་བཞི་སྟེ། ནོར་ལོངས་སྤྱོད། འདོད་པ(འདོད་ཡོན)བདེ་སྐྱིད། ཆོས་དགེ་བ། ཐར་པ་མྱང་འདས་བཞིའོ། །དེ་ཡང་བདེ་སྐྱིད་འདོད་ནས་ནོར་བསྟུབ་པ་འགོར་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་། ཐར་པ་འདོད་ནས་ཆོས་བསྟུབ་པ་མྱང་འདས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་གཅིག་སོ། །འདི་ལ་ཚངས་པ་སྟེ་བཞིའང་ཅེར།

ཕུབ་མ། ཤུན་པ། སྨུན་པ།

ཕུར་པ། (ཐུགས) ❶ གདོན་བཟེགས་འདུལ་བྱེད་ཀྱི་མཆོན་ཆ་ཞེག། རྩུ་ནི། སེང་ལྡེང་དང་རུས་པ་དང་ལྕགས་གསུམ་གང་རུང་ལས་བྱས་པ། སྲིད་ཚད་ནི། སོར་བཅོ་བརྒྱད་པ་བཅུ་གཉིས་པ་དང་བརྒྱད་པ་གསུམ་གང་རུང་། སྤྱོམས་ཚད་ནི། རང་རང་གི་སྲིད་ཚད་ཀྱི་གསུམ་ཆའོ། །དབྱིབས་ནི། སྟོད་ཁྲོ་པོ་ལ། སྨད་དོ་རྗེ་རྩེ་གཅིག་པའམ་ཕུར་བུའི་རྣམ་པའོ། །ཐུགས་རིམ་ཆེན་མོ་ལྟར་བཀོད། ❷ དུད་འགྲོ་སོགས་འདོགས་བྱེད་ཀྱི་ལྟགས་བྱའམ་ཤིང་བུ་རྩེ་མོ་རྗེ་བ་ཞེག

ཕུར་བུ། ❶ གཟའ་ཕུར་བུ། ❷ ཕུར་པ་ཆུང་ངུ།

ཕུར་མ། ཐུམ་བུའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་སུ་མཆོ་ཉེག་གསུང་། དཔེར་ན། སྨན་ཕྱེའི་ཐུམ་བུ་ལ་ཕྱེ་མའི་ཕུར་མའམ་ཕྱེ་མ་ཕུར་མ་དང་། འབྲུའི་ཐུམ་བུ་ལ་འབྲུའི་ཕུར་མ་རེར་བ་བཞིན་ནོ། །

ཕུལ་གང་། ཐུར་བོད་དུ་འབྲུ་དང་ནས་སོགས་ཚད་འཇལ་བྱེད་ཅིག་སྟེ། ཁྱོར་བ་ཉིར་གཅིག་ཙམ་ལ་བྱི་གང་དུ་བྱས་པའི་དེའི་དྲུག་ཆ་ལ་ཕུལ་གང་ཞེས་བྱའོ། །ཁྱོར་བ་ནི་ལག་པ་ཡ་གཅིག་ཅུང་ཟད་འཁྱམས་པའི་མིང་ངོ་། །དེ་ལ་ཡ་ཁྱོར་ཡང་ཟེར།

ཕུལ་ཉམས། སྟོམ་པ་གཏོང་བའི་ཚུལ་ཞེས། ① སྟོམ་པ་ཕུལ་བ་དང་ཉམས་པའི་ཁུངས་པར་ནི། ལུས་ངག་གི་རིག་བྱེད་ཀྱིས་སྟོམ་པ་དངོས་སུ་གཏོང་བ་གོ་བར་བྱེད་པ་ནི་ཕུལ་བ་ཡིན་ལ། བརྒྱུད་ནས་གོ་བར་བྱེད་པ་ནི་ཉམས་པའོ། །ཞེས་རྣམ་འབྱེད་འགྲེལ་པ་ལ་བཤད་ཅེས་གསུངས་པ། ② ལུས་ལ་བསླུང་བའི་ནུས་པ་ཡོད་ཀྱང་བསམ་པས་བསླང་མི་འདོད་ནས་བཏང་བ་ནི་ཕུལ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ལས་ལྡོག་པ་ནི་ཉམས་པའོ། །

ཕེབས་པར་སྣང་བ། བག་ཕེབས་པའམ་འཇམ་པོའི་སྒོ་ནས་གཞན་གྱི་ཡིད་ལ་འཐད་པའི་གཏམ་སྣང་བའོ། །

ཕོ་ཀ་རའི་སྐྱ། མཁའ་འགྲོ་དབང་དུ་སྡུད་པའི་སྐྱ། སྐྱ་པཎ་ནི། ཕོ་མཁའ་འགྲོ་འབོད་པ། ཀ་ར་བྱེད་པའོ། །ཞེས་འབྱུང་།

ཕོ་གཅོད། གཅོད་ཀྱི་གདམས་པའི་བྱེ་བྲག་ཅིག་སྟེ། ཕ་དམ་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་སྐྱོ་སྟོན་བསོད་ནམས་ཀྱ་མ་དང་། ཡར་ལུང་སྐྱ་ར་སེར་པོ་གཉིས་ལ་གནང་། སྐྱ་ར་སེར་པོས་རང་ཉིད་ཀྱི་ཉེ་གནས་སྐྱོན་པ་སེ་རོང་། དེས་རྩེ་སྟོན་སུམ་སྟོན་གཉིས། རྩེ་སྟོན་གྱིས་གཉའ་སྟོན་སྟོན། སུམ་སྟོན་གྱིས་སྐལ་སྦྱན་སྲས་མོ། དེས་གཙང་སྟོན། དེས་གཉན་སྟོན་སོགས་ལ་གནང་། དེ་དག་ལས་མཆེད་པ་ལ་ཕོ་གཅོད་ཅེས་བྱའོ། །

ཕོ་ཉ། འཕྲིན་སྐྱེལ། སྤྲགས་པ།

ཡོ་བྱང་། ཆུལ་ཡོ་རྫོད་སའི་ཁང་པ། རྒྱ་བཤད་ནི། བཙན་ཡོའི་བྱང་སའམ་རྫོད་ས་ཡིན་པས་ན་ཡོ་བྱང་ཞེས་བྱ་སྟེ། མཁས་དབང་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་ཐུ་དེབ་ཐེར་དཀར་པོ་ལས། ཡིག་རྟེང་དུ་བཙན་པོ་དང་བཙུན་མོ་ལ་བྱ་བ་ལ། བཙན་ཡོ་དང་བཙན་མོ་ཞེས་སྤྲིས་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་ཡོ་བྱང་བྱ་ཡང་བཙན་ཡོ་བཞུགས་པའི་བྱང་ས་དང་། དེ་བཞིན་ཀླུ་བྱང་བྱ་བ་ཀླ་མ་བཞུགས་པའི་བྱང་སའམ་དབུ་གུར་སོགས་ལ་བྱེད་དེ། དམག་སྡེ་བཏབ་པ་ལ་དམག་ཐི་བྱང་བཏབ་པ་སོགས་འདུལ་བ་ལ་ཡང་སྣང་བ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

ཡོ་བྱང་རྣམ་པར་ཆུལ་བའི་ཁང་བཅང་། ཕྱའི་དབང་ཡོ་བཙུ་ཁྲིན་ཐུ་ཡོ་བྱང་། ཕྱའི་དབང་ཡོ་བཙུ་ཁྲིན་ཐུ་ཡོ་བྱང་རྣམ་པར་ཆུལ་བའི་ཁང་བཟང་ལ་གཟིགས།

ཡོ་མོ་མ་ནིང་ཁེ་མིང་མཐའ་འདྲེན་རྫོལ། རྟགས་མཚུངས་འདྲེན་རྫོལ་ལ་གཟིགས།

ཡོ་ལོང་། སྐུད་པའི་ཚོགས་རྒྱམ་པོར་བྱས་པ།

ཡོའི་དབང་པོ་ལས་རྒྱང་དུ་བྱིད་པའི་ཆུ་ལུ་ནི། བཀང་བས་ཉེ་བར་ནོན་པ་དང་། གཅེ་བས་ཉེ་བར་ནོན་པ། རླུང་ཁེས་ཉེ་བར་ནོན་པ། སྐྱེ་ཆགས་ཙུཏཀིང་གས་ཟིན་པ། འདོད་ཆགས་ཀྱིས་གྱེན་ནས་དཀྲིས་པ་ལྟོས། །ལུ་ཡོ་འདི་ལྟང་རྒམ་འབྱེད་ལས་གསུངས་ཤེས་མཚོ་ཏེག་གསུང་།

ཡོལ་མིག འབྲུམ་བུའི་ཐོར་བ་ཕྱ་མོ་མང་པོ་ཡོད་པའི་ཟ་འཕྲུག་ཅན་ཁྱི་ནད་ཅིག

ཕྱག་རྒྱ། ● དམ་ཕྱག ཐེལ་རྡེ། ཐམ་ག་བཅས་ཀྱི་ཞེ་ས། ● ཆོ་གའི་ལས་བད། ● གསང་ཡུམ། གསང་སྔགས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་པས་བསྟེན་པའི་བུད་མེད། (དགེ་བུགས།) འདུ་བྱ་རྫའི་རིག་མ་ལ་ཕྱག་རྒྱ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ་ཐབས་ཀྱི་རྗེས་འཇུག་གིས་ཤེས་ཏེ་ཕྱག་རྒྱ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བཅུག་གཉིས་ལས། ངོ་རྗེ་འདིས་ནི་གདབ་པ་ཡིས། །དེས་ན་ཕྱག་རྒྱ་བརྗོད་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། (བཀའ་བརྒྱད) ཕྱག་རྒྱ་ཞེས་པའི་ངེས་ཚིག་ཏུ། གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་མི་ཕྱེད་པའི་ངོ་རྗེ་འདིས་ནི་ཐུགས་གདབ་པའི་ཕྱིར་ཕྱག་རྒྱའམ། ཡང་ན། རིགས་ལྔའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ཐུ་ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེ་བ་ཆེན་པོ། ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་མི་ཕྱེད་པའི་ངོ་རྗེ་འདིས། རྣལ་འབྱོར་པའི་ཁྱད་ལ་ཐུགས་གདབ་པ་ཉིད་ཀྱམས་སུ་ཚུད་སྟེ། ཁྱ་མཚན་དེས་ན་ཕྱག་རྒྱ་བར་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། །

ཕྱག་རྒྱ་ལྔ ● དབུ་རྒྱན། སྐུན་རྒྱན། མགུལ་རྒྱན། གདུ་བུ། མཆོད་ཕྱིར་ཐོགས་དང་ལྡབས། །ཕྱག་རྒྱ་ལྔ་རྒྱལ་བ་རིགས་ལྔ་དང་སྦྱོར་རྫོལ་སོགས་འདིའི་སྐོར་ཞེབ་པར་གཟིགས་འདོད་ན། དཔུལ་ཆུའི་གསུང་རྣལ་འབྱོར་

མའི་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་རིམ་པྱིས་ན་གསལ་བས་དེར་གཟེགས། ❷ མགུལ་རྒྱན་དང་། གདུ་བུ། ནི་ཆ། དབུ་རྒྱན་ཁྱི་མོར་བུ། མཆོད་ཕྱིར་ཐོགས་དང་ལྡ། རྗེའི་འདོད་འཇོ་ལ་གཞི་བྱས་ཏེ་བཀོད། ཕྱག་རྒྱ་ལྟ་བུའི་གྲངས་འབྲེན་ཚུལ་ཆོག་རིས་མི་མཐུན་པ་མང་ཙམ་འདུག་པས་ཞིབ་ཏུ་བརྟག་པར་བྱའོ། །❸ (བཤད་བརྒྱད) ཕྱག་རྒྱ་ནི། སྤྱི་བོར་འཁོར་ལོ། སྙན་ལ་ནྀ་ཆ། མཁྲེན་པར་ནོར་བུ་སྤྱི་མགུལ་རྒྱན། ལག་པ་དང་ཀང་པར་གདུ་བུ་དག་དང་། སྐེད་པར་སྐེ་རགས་རྒྱས་ཏེ་དེ་དག་གིས་བཅུན་པ་ནི། མི་བསྒོམ་པ་དང་། འོད་དཔག་མེད། རིན་འབྱུང་། རྣམ་སྣང་། དོན་གྲུབ་སྤྱི་སངས་རྒྱས་ལྟ་ནི་རྣམ་པར་དག་པའོ། ། འདི་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱས་གདབ་པའི་ཕྱིར་ཕྱག་རྒྱ་རབ་ཏུ་གཏགས།

ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ། (དགེ་ལྡན་) ❶ རྒྱང་འཇུག་གི་གོ་འཕང་། རྗེའི་རིམ་ལྟ་གསལ་སྒྲོན་ལས། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ནི་རྒྱང་འཇུག་གོ། ཞེས་གསུངས། (དགེ་ལྡན་) ❷ ལྷའི་སྐུ། དངོས་གནས་ལ་གྲུབ་པའི་ཞལ་ཕྱག་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ལྷ་སྐུའམ་ཡི་དམ་གྱི་ལྷ། དཔེར་ན། ལྷ་སྐུ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། (བཤད་བཞྱད་) ❸ རང་བཞིན་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པ་རྗེ་ལྟ་བུ་རྟོགས་པ་དེ་ལ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཟེར། བཤད་བཞྱད་པའི་སྡོང་ཉིད་ཀྱི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཏིག ① ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་སྒྲ་བཤད་ནི། (ཀཱམ་པ་དགུ་པ་དང་ཕྱག་རྡོ་རྗེ) ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་སོ་སྐྱེ་དྲིའི་སྐད་དུ་མ་དུ་མུ་དྲའི་སྒྲ་ལས་དྲངས་པ་མི་འདའ་བའམ་མི་ཤྱོད་པའམ་མི་སྡོང་པ་ལ་འཇུག་སྟེ། སྡང་སྲིད་འཁོར་འདས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ས་རང་ས་ནས་ས་ནས་སོ་མ་ཉམས་མདོག་མ་བཟུང་བར་དུས་གསུམ་དུས་མེད་དུ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལས་མི་འདའ་བས་ཕྱག་རྒྱ། དེ་ལས་ལོག་ས་པའམ་དེའི་གོང་ན་གཞན་མེད་པས་ན་ཆེན་པོའོ། །ཞེས་ངེས་པ་མི་འདའ་བར་བྱེད་པའི་ཚུལ་དོད་ཡིན་པ་ལ་འགྲུལ་གཞི་གཞན་བསལ་བའི་ཕྱིར། ལོ་ཙྪ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཕྱག་གི་སྒྲ་བཤད་སུ་བསྟན་ནས་ཕྱག་ཆུ་ཞེས་པར་བསྒྲུབ་བ་སྟེ། འཁོར་བ་དང་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་འདི་ལས་མི་འདའ་བའི་དོན་དང་། ཆེན་པོ་ཞེས་པ་འདི་ཁོང་ན་ཆོས་གཞན་མེད་པཉམ་ལས་ཆོས་དཔེ་ཆོག་གི་ཕྱག་ཆུ་གསུམ་ལས་ཀྱང་པར་འཕགས་པའི་དོན་ནོ། །ཞེས་སོ་ཀུ་པཊ་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་འབྱུང་གནས་ཀྱི་ཕྱག་ཆེན་སྒོམ་ལམ་ཁྱི་འཁྲིལ་པར་གསལ། ③ སྒྲ་བཤད་གཞན་ཡང་། (ཀོང་སྤྲུལ་ཡོན་ཏན་ཆུ་མཆོ) རྒྱང་དུ་འཇུག་པས་ན་ཕྱག་ཆུ། དེའི་རང་བཞིན་ཐུགས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པས་ན་ཆེན་པོ་སྟེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་དེ་ལས་མི་འདའ་བའོ། །དེའི་ཚེ་ཕྱིའི་སྡང་པ་ཐམས་ཅད་སྡོང་རྒྱང་འཇུག། ནང་གི་རིག་པ་མཐའ་དག་རིག་སྡོང་རྒྱང་འཇུག །སྡང་རིག་ཕྱད་པའི་ཚོར་བ་མཐའ་དག་བདེ་སྡོང་རྒྱང་ཡིན་པ་ལས་དང་པོ་གཉིས་ལ་རྣམ་ཀུན་མཆོག་ལྡན་ཐུ་སྡོང་ཉིད་ཅེས་བྱ། ཐུ་མ་ལ་མཆོག་ཏུ་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་ཞེས

གསུངས་ཤིང་། ཞེས་ཤེས་བྱ་ཀུན་ཁྱབ་ན་གསལ། ④ སྐྲ་བཤད་གཞན་ཡང་། ཕྱག་ནི་སྐྱོང་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན། །རྒྱ་ནི་འགོར་བའི་ཚོགས་ལས་སྒྲོལ། །ཆེན་པོ་རྒྱང་དུ་འཇུག་པའོ། །ཞེས་གསུངས། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་སྐྲ་བཤད་དང་ངེས་ཚིག་ལ་དོགས་གཅོད། ཕྱག་རྒྱ་དང་། ཡེ་ཤེས་དང་། གོ་རིམ་ལ་སོགས་པ་ལ་རྒྱས་ན་ཡེ་དང་། ཕྱག་དང་། གོ་ལ་སོགས་པའི་སྐྲ་མེད་ཀྱང་། བོད་ལ་ཆིག་སྐྱར་བ་བདེ་བའི་དོན་དུ་བསྡན་ནས་བསྡུར་བ། མཁས་འཇུག་ཏུ་གསུངས་ཞེས་དང་། ཐུ་སྐད་ལ་ཡེ་དང་ཕྱག་སོགས་ཀྱི་སྐད་དོད་མེད་ན། ཕྱག་ཆེན་ཐེག་ལེ་ལས། ཕྱག་ནི་སྐྱོང་པའི་ཡེ་ཤེས་ཏེ། །ཐུབ་པའོ་ཅེས་ཆོས་ལས་སྒྲོལ། །ཞེས་འབྱུང་བ་ཅི་ཡིན་ཞེན་ན། འདི་དང་རྣམ་སྣང་མངོན་བྱང་ལས། དཀྱིལ་ནི་སྐྱེང་པོའོ། །འགོར་ནི་ལེན་པའོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དག་ལོ་རྟ་ན་རྣམས་ཀྱི་ཁ་གདེའི་ཐབས་ཙམ་དུ་དགོངས་ནས་ཅང་སྐྱར་ཆེས་པར་སྣང་སྟེ། འདི་འདྲའི་སྐབས། ཐུ་ནི་སྐྱོང་པའི་ཡེ་ཤེས་ཏེ། ད་ནི་འགོར་བའི་ཆོས་ལས་སྒྲོལ། །ཞེས་དང་། མཆན་ནི་སྐྱོང་པོའོ། །ལ་ནི་ལེན་པའོ། ། ཞེས་སྐད་དོད་རང་སོར་བཞག་ན་ཆོག་དོན་གཅེ་གལ་འཕྲིག་པར་སྣང་ངོ་། །ཞེས་ཇེ་གང་པ་གསུང་ངོ་། །

ཕྱག་རྒྱ་དྲུག ❶ (བདེ་མཆོག) ལྷའི་རྒྱན་ཆ་དྲུག། ཕྱག་རྒྱ་དྲུག་གིས་བརྒྱན་པ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱག་རྒྱ་དྲུག་ནི། མགུལ་རྒྱན་དང་། (མི་རྟག་ཀྱི་མགུལ་རྒྱན) གདུ་བུ། (མི་རྟག་ཀྱི་གདུ་བུ) ཆུ་ཚ། (མི་རྟག་ཀྱི་ཆུ་ཚ) དབུ་རྒྱན་དུ་ནོར་བུ། མཆོད་ཕྱིར་ཐོགས། (མི་རྟག་ཀྱི་མཆོད་ཕྱིར་ཐོགས) ཐལ་བ་ཆེན་པོ་དང་དྲུག་གོ། (ཐལ་བ་ཆེན་པོའི་མི་རྟག་ཀྱི་ཐལ་བ་ལ་རེར) སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཕ་རོལ་ཀུ་ཕྱེན་པ་དྲུག་རྣམ་པར་དག་པའི་ཕྱིར། སྐུ་ལ་ཕྱག་རྒྱ་དྲུག་གིས་རྒྱས་བཏབ་པའོ། །ཞེས་རྗེའི་འདོད་འཇོ་ལས་གསུངས། (ཀྱེ་རྡོར) མགུལ་རྒྱན་དང་། གདུ་བུ། ཆུ་ཚ། འཁོར་ལོ། ཤེད་རྒྱན། ཐལ་བ་ཆེན་པོ་དང་དྲུག་གོ། ❷ བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ལྷ་ཐོ་ཐོ་རེ་གཉན་བཙན་སྐབས། བོད་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་དར་བའི་རྟེན་འབྲེལ་ལ། ནམ་མཁའ་ནས་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་ལ་འགྲོགས་ཏེ། རྒྱལ་པོའི་ཐོ་བྱང་གི་སྟེང་དུ་བབས་པའི། མདོ་སྡེ་ཟ་མ་ཏོག། སྟེང་པོ་ཡི་གེ་དྲུག་མ། སྐུང་སྐྱོང་ཕྱག་རྒྱ་ལ། གསེར་གྱི་མཆོད་རྟེན་ཁྲུ་གང་པ། མུ་དྲའི་ཕྱག་རྒྱ། ཅོརྟྲམཊིའི་སལ་ཆུ་བསྐོས་ཐོར་བཅས་ཀྱི་མིང་པར་བཤད།

ཕྱག་རྒྱ་བ། བཀའ་བཅུད་པ། ལྷ་བའི་ཆ་ནས་མིང་བཏགས།

ཕྱག་རྒྱ་བཞི། ཆོས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ། དམ་ཚིག་གི་ཕྱག་རྒྱ། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ། ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་དང་བཞི། རྟུལ་སོགས་པ་སྔགས་ཀྱི་ཡིག་འབྲུ་རྣམས་(ཆོས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ) དེ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས་(དམ་ཚིག་གི་ཕྱག་རྒྱ) ཕྱག་མཆན། དེ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས་(ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ) ལྷའི་སྐུ་ཇོ་གས་པར་བསྒྲིད་དེ་(ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ) འགྲོ་བའི་དོན་མཛད་པའི་འཕྲིན་ལས་ཏེ་བཞིས་རྒྱས་བཏབ་ནས་ལྷའི་སྐུ་བསྒྲིད་པའོ། །ཇེའི་རྣམ་གཞག་རིམ་པའི་རྣམ་བཤད་ལ་གཞི་བྱས། ཕྱག་རྒྱ་བཞི་པོ་ནི་རྒྱལ་བའི་སྐུ་གསུང་ཐུགས་འཕྲིན་ལས་བཞི་ལ་ཟེར། ཕྱག་ཆེན་སྐུ། དམ་རྒྱ་ཐུགས། ཆོས་རྒྱ་གསུང་། ལས་རྒྱ་འཕྲིན་ལས། ཞེས་ཇེའི་སྟགས་རིམ་ཆེན་མོར་གསུངས།

ཕྱག་རྒྱ་རིགས་བཞི། པདྨ་ཅན་མ། དུང་ཅན་མ། ཀླང་པོ་ཅན་མ། རི་དྭགས་ཅན་མ། དེ་རེ་རེ་ལའང་ལྷན་སྐྱེས་
ཞིང་སྐྱེས་ཐགས་སྐྱེས་གསུམ་གསུམ་ཡོད་པས། ལྷན་སྐྱེས་ནི་སྐྱེ་ལུས་རང་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ཐོབ་པ་ལ་བྱེད།
ཞིང་སྐྱེས་ནི་ལུས་དབེན་ངག་དབེན་སེམས་དབེན་དཔེ་ཡི་འོད་གསལ་ཐོབ་པ་ལ་བྱེད། ཐུགས་སྐྱེས་ནི་བསྐྱེད་
རིམ་མཐར་ཕྱིན་པའི་རྣལ་འབྱོར་མའོ། །མི་བསྐྱོད་པའི་རིགས་ལ་མི་ཤ་ཅན། རྣམ་སྣང་བཙོ་ཐག་མཁན།
རིན་འབྱུང་འཕྲེང་བཀྲུད་མཁན། འོད་དཔག་མེད་གར་མཁན། དོན་གྲུབ་བཟོ་བྱེད་མཁན་གྱི་རིགས་དགོས་
པར་བཤད་དོ། །པདྨ་ཅན་ལ་སོགས་པའི་ཕྱག་རྒྱ་མ་བཞིའི་ཁྱད་པར་ནི། རྡུལ་ཏྲིའི་མར་སྣའི་རྩ་དབྱིབས་མི་
འདྲ་བ་བཞིའི་སྒོ་ནས་བཞག་པ་ཡིན་ཞིང་། བྱད་མེད་ཀྱི་རྡུལ་ཏྲིའི་མར་སྣ་ཞེས་པ། བྱ་ལེའི་རྩེ་མོ་ལ་ཟེར་བས།
མདོར་ན་བྱ་ལེའི་རྩེ་མོའི་དབྱིབས་མི་འདྲ་བ་བཞིའི་སྒོ་ནས་ཁྱད་པར་བཞག་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ཀླང་པོ་
ཅན་གྱི་རྩའི་མར་སྣ་ནི། རྩ་སྣ་གཡོན་ནས་གཡས་སུ་ཅུང་ཟད་འཁྱིལ་བའི་རྣམ་པར་ཡོད་ལ། དེའི་རྟགས་
རྩ་དེའི་ཡས་སྣ་ཡོད་སའི་ཕྱོགས་ཀྱི་བུད་མེད་དེའི་སྣ་གཡོན་ནས་གཡས་སུ་འཁྱིལ་བའི་རྣམ་པ་ཅན་ལ་
སོགས་པ་ལས། ཕྱག་རྒྱ་དེ་ཀླང་པོ་ཅན་གྱི་རིགས་སུ་གཏོགས་པ་ཡིན་ནོ། ། དུང་ཅན་མ་ནི་རྩ་དེའི་མར་སྣ་
དུང་དཀར་གྱི་ཁ་ལྟར་འཁྱིལ་ཞིང་། གུག་ལ་རིང་བ་ཞིག་ཡོད་པས། དེའི་རྟགས་ལ། རྩའི་མར་སྣ་ཡོད་སའི་
ཕྱོགས་ཀྱི་སྐྲ་དང་སྣ་ཡང་རིང་བ་ལ་སོགས་པ་དུང་ཅན་མའི་རིགས་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །རི་དྭགས་ཅན་མ་ནི་
རྩ་དེའི་མར་སྣ་རི་དྭགས་ཀྲ་བའི་ལྟེ་བ་འདྲ་བ་ཁ་བཙུམ་ཞིང་འགོར་ཡོའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་ཡོད་པས། རྩ་དེའི་
ཁ་ཤིན་ཏུ་ཆོལ་དཀའ་བས། དེ་ནི་རྣལ་འབྱོར་པས་སེ་མོས་བཙལ་དགོས་པ་སོགས་གསུངས་སོ། །མར་སྣ་
དེའི་རྟགས་ལ་ཡར་སྣའི་ཕྱོགས་ཀྱི་སྣ་ལ་རི་མོ་ཡོད་ལ་དེར་མ་ཟད་ལུས་གཞན་ལས་སྤྲོམ་པ་སོགས་ཡིན་
ནོ། །པདྨ་ཅན་ནི་མར་སྣ་མེ་རྐོག་པབྱའི་དབྱིབས་ལྟ་བུར་ཡོད་པས་རྩ་དེ་ཁ་བཙལ་སླ་ཞིང་། འབྱིད་པར་སྣ་
བས་ཕྱག་རྒྱའི་མཆོག་ཏུ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཕྱག་རྒྱ་བཞིའི་རྩ་ལ་མིའའདྲ་བའི་ཁྱད་པར་དེ་ལྟར་
ཡོད་པའི་སྤྲོ་ནས་པབྱ་ཅན་སོགས་སུ་བཞག་པའི་དོན་དེ་ཉིད། རང་གི་བླ་མ་ཁོ་ནའི་མན་ངག་ཡིན་པས།
རང་ཁོ་ནའི་སྙིང་ལ་བཅང་རྩྭ་ཡིན་གསུངས། དེའི་རྩྭ་མཚན་ཆགས་ལམ་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པར་གྲགས་པའི
བླ་མ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རྒྱུད་ནས་གསུངས་པའི་ཕྱག་རྒྱ་རིགས་བཞིའི་ཁྱད་པར་སྣ་གཡོན་གཡས་སུ་འཁྱིལ་བ་
དང་། ཞེས་སོགས་རྣམས་རྩའི་དབྱིབས་ལ་བརྟགས་པའི་དོན་ལ་བློ་ཁ་ཅམ་ཡང་མ་ཕྱོགས་ཤིང་། རྩ་ལ་མི
འདྲ་བ་བཞི་ཡོད་པའི་གནད་མ་རྟོགས་པ་ཤ་སྟག་ཡིན་པས། ཕྱོགས་འདི་ལ་ཁ་པོ་ཇི་ལྟར་ཆེ་ཡང་མཁས་
པའི་བཞད་གད་ཀྱི་གནས་འབའ་ཞིག་ཡིན་གསུང་ངོ་། །རྗེའི་གསུང་ན་གསལ།

ཕུག་རྒྱའི་ལྷ། ལྷ་ཡི་དེ་ཉིད་དྲུག་གི་ཡ་གྱལ་ཏེ། གཙུག་དོར་སོགས་བྱིན་གྱིས་ཐོུབ་པའི་ཆུ་བཅིངས་ནས་གནས་དེ་དག་ཏུ་སྐུགས་བཏོད་ཅིང་གཏུགས་པའམ་སོ་སོའི་དམ་ཚིག་གི་ཆུ་བཅིངས་པའོ། །

ཕུག་ཆེན། ཕུག་ཆུ་ཆེན་པོའི་བསྐུས་ཚིག

ཕུག་ཆེན་གཉུ་མ། ཤང་ས་བཀའ་བཆུད་ཀྱི་ཕུག་ཆེན་གྱི་ཆོས་བཞི། སྐྱ་བཤད་ནི། བདེ་བ་དང་སྐྱོང་པ་གཉུ་ཁས་བཞེན་དབྱིར་མེད་དུ་བསྒོམས་ནས་ངོད་གསལ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་གདམས་པ་ཡིན་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བཏགས། དུགས་པོ་བཀའ་བཆུད་ཀྱི་ཕུག་ཆེན་དང་གནད་གཅིག

ཕུག་ཆེན་གཉུ་མ། ཕུག་ཆེན་གཉུ་མ་དང་འདྲ།

ཕུག་ཆེན་དང་དབུ་མའི་ལྟ་བའི་ཁྱད་པར། མི་དཔེ་པ་ནས་བཆུད་པའི་ཕུག་ཆེན་གྱི་མེང་ཅན་གྱི་དབུ་མའི་བཀའ་དང་། ཪོ་བོ་ནས་བཆུད་པའི་དབུ་མའི་བཀའ་འདི་གཉིས་ཀྱི་ཆོས་ཚུལ་གཅིག་གམ་ཐ་དད་ཅི་ན། དོན་ལ་མི་གཅིག་པ་མེད་ཀྱང་(དབུ་མའི་ལུགས་) འདིར་ནི་རྟོག་དཔྱོད་ཀྱི་སྒོ་ནས་གཏན་ལ་ཕབ་སྟེ་མེད་དགག་གི་ཚ་ལ་གསལ་སྣང་ཅུང་ཟད་ཐོབ་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་མཉམ་པར་འཇོག་ལ། (ཕུག་ཆེན་གྱི་ལུགས་) དེར་ནི་བྱང་ཤིང་ཟད་པ་ན་མེ་ཞི་བ་ལྟར་རྟོག་དཔྱོད་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཉིད་ཀྱང་གཞི་མེད་ཙ་བྱལ་ཏེ་སྐྱེ་ནས་གཏན་ལ་ཕབ་སྟེ། དགག་སྒྲུབ་གང་ཕིའང་དོན་ཅན་མ་ཡིན་པ་ཞིག་ལ་མཉམ་པར་འཇོག་པ་ནི་ཁྱད་པར་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

ཕུག་བཏེག། ཐོན་པ།

ཕུག་བདར་རེ་ལྟེ་ཙམ་བྱས་པ། ཁྲུ་བཞི་ཙམ་ཕུགས་པ།

ཕུག་ཕེབས། ཕེབས་པ། ཐོན་པ། འབྱོར་བ།

ཕུག་ཕྱི། ཀཐས་ཕྱི།

ཕུག་འཚལ། ཡུལ་མཚོག་ལ་གུས་པས་འདུད་པ། སྐྱ་བཤད་ནི། ཕུག་ནི་ཤལ་མོ། འཚལ་བ་ནི་འབུལ་བ་སྟེ། ཕུག་འབུལ་ཞུ་བས་ན་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ། དེ་ལ་དབྱེ་ན། ལུས་ཀྱི་ཕུག། ངག་གི་ཕུག། ཡིད་ཀྱི་ཕུག་དང་གསུམ་མོ། །ངོན་ཀྱང་རྟེའི་ལེགས་བཤད་གསེར་ཕྲེང་ལས། ཁ་ཅིག་ཕུག་ཐལ་མོ་སྐྱོར་བ་དང་འཚལ་བ་འབུལ་བ་རྣམས་ནས་ཐ་དད་དུ་འཆད་པ་ནོར་བ་སྟེ། དེ་ལྟ་ན་ངག་དང་ཡིད་ཀྱི་ཕུག་མེད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་ཀྱང་གསུངས་པས་དཔྱད་པར་བྱའོ། །ཕུག་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ་ཡན་ལག་ལྔས་འཚལ་བ་དང་། སྐྱིད་པ་ལ་འཁྱུད་པས་འཚལ་བའོ། །ཡན་ལག་ལྔའི་ཕུག་ནི། ཕྱག་མོ་གཉིས་དང་ལག་མཐིལ་གཉིས་དང་མགོ་དང་ལྟ་སྟ་ལ་

གཏུགས་ཏེ་ཕྱག་འཚལ་བའོ། །ཞེས་པ་ལ་འཁྱུད་པའི་ཕྱག་ནི། མདུན་དུ་ཅོག་པོར་འདུག་སྟེ་ཐལ་མོ་སྦྱར་ནས། ཕ་རོལ་པོའི་ཤང་པའི་མཐིལ་མ་གཉིས་ལ་ལག་མཐིལ་གཉིས་འཁྱུད་དེ་ཤང་པ་ལ་སྤྱི་བོས་གཏུགས་པའོ། །མཆོ་ཀྲིག་སྐད་ཆ་དག་སྒོང་མའི་རྣམ་འགྱེད་ལ་གཞི་བྱས།

ཕྱག་གཡས་ས་གནོན་དང་བདུད་རྩིས་གང་བའི་ལྷུང་བཟེད་ཀྱི་མཆོག་དོན། དེ་གཉིས་ཀྱིས་བདུད་བཞི་བཅོམ་པ་མཆོག་ཏུ། གཡས་ས་གནོན་གྱིས་ལྷའི་བུའི་བདུད་བཅོམ་པ་དང་། ལྷུང་བཟེད་ནང་གི་བདུད་རྩི་དེ་ཡང་ན་བ་མེད་པ་སྨན་གྱི་བདུད་རྩིས་ཕུང་པོའི་བདུད། འཆི་བ་མེད་པ་ཆེའི་བདུད་རྩིས་འཆི་བདག་གི་བདུད། ཟག་པ་མེད་པ་ཡི་ཤེས་ཀྱི་བདུད་རྩིས་ཉོན་མོངས་པའི་བདུད་འཇོམས་པ་མཆོག་ནོ། །

ཕུང་ཕྲུལ་ཅན། གསེར་གྱི་ཕག་གའི་དབུས་སྒོག་མ་ལྟ་བུ་ཅན་ལ་གསེར་སྐུད་ཀྱིས་བརྒྱས་པ་མཐའ་ནས་གཡེར་ཀ་བཏགས་པ་ཅན་དག་ལས་བྱས་པའི་གསེར་གྱི་ངོག་པག་གང་ཡིན་པའོ། །

ཕྱད། ཐོག་བུར། ཇི་ཙམ་རིམ་རིམ་ཆེ་རྒྱང་ལས། པོ་དོ་བའི་ཞལ་ནས། ངེད་ཀྱི་སྡང་སེལ་མི་རྟག་པ་བསྒོམ་པ་འདི་རང་ཡིན་ཏེ། ཉེ་འཁྲིལ་དང་ཡོ་བྱད་ལ་སོགས་པ་ཆེ་འདིའི་སྡང་བ་ཀུན་བསལ་ནས་རང་གཅིག་པུ་གཉིས་སུ་མེད་པར་ཆེ་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་གཟོ་བར་ཤེས་ནས་ཆོས་མིན་པ་ཅིས་ཀྱང་བྱར་མེད་སྐམ་ནས་ཆེ་འདི་ལ་མ་ཆགས་པ་ཞེས་གདོད་འོང་། འདི་བློ་ལ་མ་སྐྱེས་ཀྱི་བར་དུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལམ་འགགས་ནས་འདུག་པ་ཡིན་གསུང་། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཕྱར་གཡེང་། རྒྱར་ཐྱིས་འཕྱ་བ་ལ་སོགས་པ་རྟེད་མོ་རྣམ་གཡེང་གི་མིང་། སྒྲ་བཤད་ནི། ཕྱར་ནི་ཕྱར་ཀ་གཏོང་བ། གཡེང་ནི་རྣམ་གཡེང་ངམ་རྟེད་མོའོ། །ཕྱར་ཀ་གཏོང་བ་ནི། འདུལ་བ་ལུང་གཞིའི་འགྲེལ་པ་ལས། ཕྱར་ཀ་གཏོང་བར་བྱེད་ཅེས་པ་ནི་གཞོགས་ཀྱིས་སྐད་འདོགས་པར་བྱེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །འདུལ་བ་ལུང་གཞིའི་འགྲེལ་པ་ལས། འཕྱར་གཡེང་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཤིན་ཏུ་བརྡར་པར་འཇུག་ཅིང་འགྲུབ་པ་དང་འོ་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣལ་བག་བྱེད་པའོ། །འཕྱར་གཡེང་དང་། ཕྱར་གཡེང་གཉིས་ཀ་འཐད་པར་སེམས།

ཕྱི་དང་གསང་བ་ཐེག་པ་གསུམ། (དགེ་ལྷགས) ཕྱི་བྱ་སྤྱོད། གསང་བ་རྣལ་འབྱོར་དང་རྣལ་འབྱོར་ཆེ་མེད། ཐེག་པ་གསུམ་ནི་ཉན་ཐོས། རང་སྒྱུ། ཐེག་ཆེན་ཕྱི་ཐེག་པ་སྤེ་གསུམ།

ཕྱི་དོན། ● དུལ་ཕྱན་ཆ་མེད་བསགས་པའི་རགས་པ་ལ་རེར། ● འཇིག་རྟེན་ཕྱི་ཁྲག་པ་དང་མཐུན་པར་རྒྱུད་ཀྱིས་མ་འདུས་པའི་ཕྱི་རོལ་ཕྱི་གཟུགས་ལ་ཕྱི་དོན་རེར། དེར་བརྟེན་ཐལ་འགྱུར་བས་ཕྱི་དོན་བཞིད་ཀྱང་

དུལ་ཕྱན་ཆ་མེད་བསགས་པའི་རགས་པ་ལ་ཅི་མདོས་ཕྱི་དོན་གྱི་ཐ་སྙད་བཏགས་པའི་ཕྱི་དོན་ནི་མི་བཞེད་དོ། །

ཕྱི་ནང་རྒྱུད་སྡེ་གཉིས། ཕྱི་ཀུ་སྤྱོད་དང་། ནང་རྣལ་འབྱོར་དང་རྣལ་འབྱོར་བླ་མེད་ལ་བཞེད་པ་མན་ངག་ལས་གསལ་ཞེས་འཇམ་མགོན་ཀོང་སྤྲུལ་གསུངས། སྐྱ་བཀའ་ནི། ཀུ་སྤྱོད་གཉིས་ཕྱི་ཁྲུས་སོགས་ལུས་ངག་གི་ལས་གཙོ་བོར་གསུངས་པས་ཕྱིའི་རྒྱུད་དང་། རྣལ་འབྱོར་དང་རྣལ་འབྱོར་བླ་མེད་དུ་དྲིང་ངེ་འཛིན་སོགས་ནང་སེམས་ཀྱི་ལས་གཙོ་བོར་གསུངས་པས་ནང་གི་རྒྱུད་དུ་གསུངས། ཞེས་ཤེས་ཀྱ་མཛོད་འགྲེལ་ན་གསལ།

ཕྱི་ནང་གསང་གསུམ་གྱི་བར་ཆད། ཕྱིའི་བར་ཆད་ནི་དམག་འཁྲུག་དང་འབྱུང་བ་བཞིའི་གནོད་པ་སོགས། ནང་གི་བར་ཆད་ནི་ལུས་ཀྱི་ན་ཚ་དང་སེམས་ཀྱི་སྐྱག་བསྡུལ་སོགས། གསང་བའི་བར་ཆད་ནི་བློ་སྣ་ཆོས་སུ་བཀོལ་དུ་མི་བཏུབ་ཅིང་ལས་སུ་མི་རུང་བ་རྣམས་སོ། །

ཕྱི་ནང་གསང་བ་ཐེག་པ་གསུམ། (འཁོར་བཞུད) ཕྱི་ཉན་ཐོས། ནང་ཐེག་ཆེན། གསང་བ་སྔགས་ཀྱི་ཐེག་པ་སྟེ་ཐེག་པ་གསུམ།

ཕྱི་ནང་གསང་བ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་མཆོད་པ་བཞི། མཆོད་པ་བཞི་ལ་གཅིག་

ཕྱི་པ། ནང་པ་ལས་གཞན་པའི་ཆོས་ལུགས་སྨྲ་བ། གཞན་སྟེ། ཕྱི་རོལ་པ། ཆོས་འདི་པ་མིན་པ། མུ་སྟེགས་པ། མུ་སྟེགས་བྱེད་རྣམས་མིང་གི་རྣམ་གྲངས།

ཕྱི་ཕྱི་ར། ཡང་ཡང་། ཡང་དང་ཡང་དུ། ལྷག་པར། སྤར་ཡང་། ལྷང་ཕྲན་ཆེགས་ཀྱི་ཉམྱེལ་པ་ལས། ཕྱི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཡང་དང་ཡང་དུའོ། །ཞེས་གསུངས། ཕྱིར་ཞིང་དང་དོན་འདྲ། རྗེའི་རྐེན་འབྱེལ་བསྟོད་པ་ལས། ཁྱོད་ཀྱི་བསྟན་ལས་ཕྱིར་ཕྱོགས་པས། །ཡུན་རིང་ངལ་བ་བསྟེན་ཏུས་ཀྱང་། །ཕྱི་ཕྱིར་སྐྱོན་རྣམས་བོས་པ་བཞིན། །བདག་ཏུ་ལྟ་བ་བརྟན་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ། དམ་ཆོས་པབྲ་དཀར་པོའི་མདོ་ལས། སྤྱིད་པས་བཅུལ་ཞིང་གཏི་མུག་ཚོས་པ་རྣམས། །དེ་དག་འདོད་ཆུས་ངན་འགྲོར་རབ་ཏུ་ལྷུང་། །འགྲོ་བ་བྱུག་ཏུ་ཀྱན་ཏུ་ཉོན་མོངས་སྐེ། །དུར་ཁྲོད་དེ་དག་ཕྱི་ཕྱིར་འཕེལ་བར་བྱེད། །ཅེས་གསུངས།

ཕྱི་མའི་མཐའ། ཆེ་རབས་ཕྱི་མ། སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ། མ་འོངས་པ།

ཕྱི་མའི་མཐའ་ལ་མཁས་པ། འཆི་བའི་དུས། གང་དུ་སྐྱེ་བའི་གནས། དེ་དག་གི་ཚུལམ་ལས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་རྣམས་རྗེ་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མཁྱེན་པ་ལ་རེར་དེ། རྗེའི་འཇམ་དབྱངས་བསྟོད་སྨྲིན་ཚུ་མཆོ་ལས། འདི་ཙམ་དུས་ན་

འདི་ནས་ཤི་འཕོ་ཞིང་། །ལེགས་སྤྱད་ཉེས་སྤྱད་ལས་རྣམས་ཇི་ལྟ་བར། །ཁང་དུ་སྐྱེ་བའི་གནས་ཀུན་ར་བ་མཐྱེན་པས། །ཁྱོད་ནི་ཕྱི་མའི་མཐའ་ལ་མཁས་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས།

ཕྱི་མཚམས་གཅོད་པ། ཕྱའི་བར་ཆད་ནང་དུ་མི་གཏོང་ཞིང་། ནང་གི་དངོས་གྲུབ་ཕྱིར་མི་འཆོར་བའི་འཕྲིན་ལས་བཅོལ་ཏེ་ཐོ་བཞག་པ་ལ་ཕྱི་མཚམས་གཅོད་པ་ཟེར།

ཕྱི་མོ། ❶ མ་མོའམ། མེས་མོའི་བདུན་ཏེང་། ❷ ཁྲངས་དང་། རྩ་བ། མཚན་མར་འཛིན་པའི་གནས་ཀྱི་མིང་སྡེ། བློབ་དཔོན་ཀུ་སྒྲུབ་དང་འཕགས་པ་ལྷ་གཅིས་ལ། གཞུང་ཕྱི་མོའི་དབུ་མ་པ་ལྟ་བུ། ❸ མ་དཔེ། མ་ཕྱི། ❶ དུས་འགྱངས་པ།

ཕྱི་མོ་ལགས། ❶ གྲྭ་ས་གྲྭ་ཚང་གི་དབུ་མཛད། ❷ བཟོ་པའི་དགེ་ཚན། ཕྱི་མོ་ཞེས་འདི་ར་གཙོ་བོའི་དོན་ཡིན།

ཕྱི་སཱ། བཤད་བ། སྐྱག་པ།

ཕྱི་སོ། སྔོན་དུས་ས་མཚམས་སུ་ཕྱའི་དགྲ་ལ་མེལ་ཚེ་དང་སོ་བྱེད་པའི་བློན་པོའམ་དཔོན་པོའི་མིང་། བོད་སྐྱ་རང་གི་ནང་དུ་སོ་བྱེད་པའི་ནང་ས་བྱ་བ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱི་མ་ནི་དཀྱང་ཡང་གོ་གནས་ཀྱི་མིང་དུ་ཡོད་ལ། དེ་དག་ལ་སོ་བློན་བྱ་བའི་ཐ་སྙད་ཀྱང་རྟོ་རིང་སོགས་ལ་གསལ་ལོ། །ཞེས་མཁས་དབང་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གསུང་།

ཕྱིའི་མཁའ་སྤྱོད། དག་པ་མཁའ་སྤྱོད་ཀྱི་ཞིང་ཁམས།

ཕྱིའི་གོ་རྒྱ་གཅོད་པ། བཤད་ཆོས། ནང་གི་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་ཕྱི་གནད་མི་སྡོམ་པར་བྱིར་བཏང་གི་ཤེས་བྱའི་ཡོན་ཏན་ཅམ་རྒྱ་བསྒྲིད་པའམ་གཏན་ལ་འབེབ་པ་ལ་ཟེར། ཆོག་འདི་རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོའི་ནང་མང་དུ་སྣང་།

ཕྱིའི་མཚན། ཕྱིའི་སྡོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་སོགས་བློས་བླང་དེ་འབྱུང་བ།

ཕྱིར། ❶ ཆེད་དུ། དཔེར་ན། དེའི་ཕྱིར་དུ། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❷ སྐབས། སྐར་ཡང་། དཔེར་ན། ཕྱིར་བཅོས། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❸ ཕྱི་ལ། དཔེར་ན། ཕྱིར་བསྐྲད། ཅེས་པ་ལྟ་བུ། ❹ རྒྱུ་མཚན་ཀྱི་སྒོ། སྒྲ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❺ ཚུར། དཔེར་ན། གཞན་ཕྱིར་སྟིང་ནི་བརྩེ་བ་འོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

ཕྱིར་བཅོས། སྔོན་པ་སྐར་ཡང་གསོ་བ། སྒྲ་བཤད་ནི། ཕྱིར་ནི་སྐར། བཅོས་ནི་གསོ་བའོ། །

ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་ཚོགས། ས་དང་པོ་ཐོབ་པ་ཡན་ཀྱི་དགེ་འདུན་དགོན་མཆོག །སྒྲ་བཤད་ནི། ས་དང་པོ་ནས་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་འཁོར་བར་ཕྱིར་ལྡོག་པ་མི་སྲིད་པ་དང་། རང་ཉིད་འབའ་ཞིག་གི་ཆེད་དུ་ཐར་པ་

དོན་གཉིར་བའི་བློ་མི་སྐྱེ་པས། བསམ་སྦྱོར་གང་གི་ཐོས་ནས་ཀྱང་རྟོགས་པའི་ཏང་ཆུབ་ལས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པས། དེ་སྐད་ཅེས་ཏུའོ། །

ཕྱིར་ཞེང་། ① སྐར་ཡང་། རྟེའི་བློ་མ་ལུ་བཏུ་པའི་རྣམ་བཤད་ལས། ཕྱིར་ཞེང་སྐེ་སྐར་ཡང་། ཞེས་གསུངས། དཔེར་ན། བློ་མ་ལུ་བཏུ་པ་ལས། དེས་ནི་རིམས་སོགས་གཟོད་པ་རྣམས། །ཕྱིར་ཞེང་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང་། དམ་ཚོས་པདྨ་དཀར་པོའི་མདོ་ལས། དེས་ན་དེ་ཡིས་སྨན་དག་རྟེད་པ་ནི། །ཤིན་ཏུ་སྐུར་ལེགས་མཁས་པས་བྱིན་ན་ཡང་། །དེས་ཀྱང་དེ་དག་ནད་ནི་ཕྱིར་སྐྱེ། །ཞེས་ཡང་དེ་ཡི་ནད་རྣམས་མཐར་མི་འབྱུང་། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ② ལྷག་པར། རྟེ་གང་ཐང་པས་ཀྱང་། ཤུག་པའི་ལོ་མ་མེར་བཏུག་ན། །ལྷག་པར་དྲི་ཞིམ་ཆུས་པ་བཞིན། །དམ་པ་རྣམས་ལ་གཟོད་བྱས་པས། །ཕྱིར་ཞེང་དེ་ཡི་ཆེ་བ་འདོན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཕྱིར་ཡང་། སྐར་ཡང་། རྟེའི་བྱམས་པའི་བསྒོམ་ཚེན་ལས། གཅུག་ས་དང་གཅུག་མེད་ལྷ་ཡི་གནས་ཐོབ་ཀྱང་།། འདུ་བྱེད་སྐུག་བསྔལ་འཆིང་ལས་མ་གྲོལ་བས། །རྟོག་ཐུ་ཅིང་འཇིག་འཕེན་པ་ཟད་པ་ན། །ཕྱིར་ཡང་འོག་ཏུ་ཡུང་ནས་བཅུད་མར་འགྲོ་ར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཕྱིར་གཙོ་བ། བུ་ཕུག་གེས་པ་མ་ལ་དྲིན་ལན་དུ་ཡན་འདོགས་ཤིང་ཚུར་གཙོ་སྐྱོང་བྱེད་པའོ། །

ཕྱིས་གཙོན་བྱེད་པའི་ལྟང་བྱེད། འབའ་ཞིག་པ་དག་བཅུའི་བཅུ་བདུན་པ་ནི། དགེ་འདུན་ཐུ་གནས་སུ་ཐུར་བཞུགས་པའི་དགེ་སློང་ལ་མཐོ་འཚམས་པའི་ཕྱིས་གཙོན་བྱེད་པའོ། །

ཕུག་པ། གནའ་བོ་ཆ་གར་ན་གཞེར་དཀྱུལ་ལ་སོགས་པ་མང་པོ་ལན་པའི་མི་ལ་ཕུག་པ་ཟེར།

ཕུག་པ་ནོར་ཚེ་བ་ལོངས་སྤྱོད་ཚེ་བ། གནའ་བོ་ཆ་གར་ན་གཞེར་དཀྱུལ་ལ་སོགས་པ་མང་པོ་དང་ལྡན་པ་ལ་ཕུག་པ། མ་ཉེ་ལ་སོགས་པ་སྤྲོ་ཕུག་མང་བ་ལ་ནོར་ཚེ་བ། སྤྲོ་དང་འབྲལ་ལ་སོགས་པ་མང་བ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་ཚེ་བ་ཞེས་ཏུའོ། །

ཕུག་ས། སྤྲོ་རོག། མིས་གསོ་སྐྱོང་བྱེད་པའི་ལུད་ཁུག་མཁན་ཕྱི་དུད་འགྲོ་སྐྱེའི་མིང་།

ཕྱེ་མ་ཕུར་མ། ཕྱེ་མའི་ཕུར་མ། ཕྱེ་མ་ནི་ཞིབ་མོར་བཏགས་པའི་དངོས་ཕྲས་ཀྱི་མིང་ཡིན་ལ། ཕུར་མ་ནི་ཐུམ་བུའི་མིང་། དཔེར་ན་ཕྱེ་སྐན་དང་རིན་པོ་ཆེའི་ཐུམ་པོ་ལ་ཕྱེ་མའི་ཕུར་མ་དང་། འབྲུའི་ཐུམ་པོ་ལ་འབྲུའི་ཕུར་མ་རེར་བ་བཞིན་ནོ། །

ཕྱེས། མང་པོས་"ཕྱི"ཞེས་པའི་ཚབ་ཏུ་ཕྱིས་ཞེས་བྱིས་སྟང་ཡང་། འཇུ་མི་ཡམ་རིན་པོ་ཆེས་ཀྱང་། ཐུ་ཡུལ་བྱིད་པོ་ཐུ་བའི་ཆོག་རྣམས་ལ། །དབྱི་བ་འབྱིད་བྱིད་ཕྱི་བ་ཞེས་དང་ནི། །གདེག་ཐུ་འདེག་བྱིད་བཏེག་པ་ལ་སོགས་པ། །བྱས་པ་རྣམས་ལ་ས་མཐའ་མི་ཐོབ་སྟེ། །ཞེས་ཀྱང་གསུངས།

ཕྱོགས། ● ཤར་ནུབ་སོགས་ཀྱི་ཡུལ་ཕྱོགས། ● ཤྀ་ཕྱེད། དཔེར་ན་ལོ་གསུམ་ཕྱོགས་གསུམ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ● བསྡུབ་བྱ་སྟེ། ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་ཐ་ཆོགས་དོན། ● རང་གི་གཞུང་ལུགས་དམ་འཆའ་བ། དཔེར་ན་ཕྱོགས་ཐུ་ཕྱི། ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

ཕྱོགས་ཀྱི་སྒང་པོ། དབྱིག་གཉེན་ཐ་ཚང་མཁས་ཀྱི་སྐོབ་མ་བཞེའི་ཡ་གྱལ། ཚད་མ་རང་ལས་མཁས་པ་སྐོབ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒང་པོ་ནི། ཁ་གར་ལྷོ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆུང་དུ་ཆུལ་རིགས་ཀྱི་སྡས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། སྐོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་བསྟེན་ནས་ཚད་མ་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པར་གྱུར། ཚད་མའི་མདོ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ་བཅུམ་པར་བྱའོ་སྙམ་དུ་དགོངས་ཏེ། ཕྱོགས་ཀྱི་སྒང་པོའི་ཕུག་ཅེས་པའི་བྱག་ངོས་ལ་རྟོ་ཐག་ཆིས། ཚད་མར་གྱུར་པ་འགྲོ་ལ་ཕན་བཞིད་པ། །སྟོན་པ་བདེ་གཤེགས་སྐྱོབ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ཏེ། །ཚད་མ་བསྡུབ་ཕྱིར་རང་གི་གཞུང་ཀུན་ལས། །བཏུས་ཏེ་སྟ་ཚོགས་འཕོར་རྣམས་འདིར་གཅིག་བྱ། ཞེས་མཚོད་བརྗོད་དང་བཅས་པར་དམ་བཅའ་བྱིས་པ་ན་ས་གཡོས་པ་ལ་སོགས་པའི་ལྷས་ཐུབ་པར་ཅན་བྱང་། དེའི་ཉེ་ལོགས་ན་མུ་སྟེགས་ཀྱི་སྟོན་པ་ནག་པོ་ཐུབ་ཆུལ་ཞེས་བྱ་ཞིག་ཡོད་པ་དེས། སྐོབ་དཔོན་བསོད་སྙོམས་ལ་བཞུད་པའི་ཀྱལ་དུ། ལན་གཉིས་བསྡུབས་པ་ན། གསུམ་པ་བྱིས་ནས་མཇུག་ཏུ་དེས་བྱིས་པའི་ཚེགས་སྐུ་བཅད་པ་འཕྱི་བ་སྐུ་ཡིན། ཀུ་རེ་དང་ཀུལ་ཀའི་ཕྱིར་ཡིན་ན་དགོས་པ་ཆུ་ཆེན་པོ་ཡོད་པས་མ་ཕྱི། ཕྱག་དོག་གིས་དབང་གིས་ཡིན་ན་སྐོལ་ཡོད་པས་དབྱི་བར་མི་རུས་སོ། །འདི་ལ་ནོར་བ་ཡོད་པས་རྩོད་པར་འདོད་ན། ལུས་སྐང་བར་ཕྱིས་ཤིག་བཅད་པར་བྱའོ་ཞེས་བྱིས་སོ། །སྐོབ་དཔོན་བསོད་སྙོམས་ལས་འཁོར་ཏེ་བྱོན་པ་དང་ཕྱད་ནས་བསྟན་པ་ཆུལ་དུ་བཙུགས་ཏེ་བཅད་པས་ལན་གསུམ་ཕྱི་བར་དུ་མུ་སྟེགས་པ་ཡམ་པར་མཛད། དཔྱོད་ནང་པའི་བསྟན་པ་ལ་ཞུགས་ཤེས་པས། ཁ་ཁྱེས་ཏེ་ཁ་ནས་མེ་སྣར་ཏེ་སྐོབ་དཔོན་ཕྱི་ཡོ་བྱད་ཐམས་ཅད་བསྲེགས། སྐོབ་དཔོན་ཡང་ཚོག་ལ་ཁད་བྱས་པར་ཐུགས་སྐྱོ་སྟེ། ངས་མུ་སྟེགས་པ་འདི་གཅིག་པུའི་དོན་ཡང་བྱ་མི་རུས་ན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་ལྟ་ཅི་སྨོས་སྙམ་དུ་དགོངས་ནས། རྗེ་ཐུབ་གཉམ་ལ་འཕངས་ཏེ་ས་ལ་བབ་མ་ཐག་སེམས་བསྐྱེད་གདང་ངོ་སྙམ་དུ་འཕངས་པས་ས་ལ་མ་བབ་པར་འཇམ་དཔལ་དང་ངོས་སུ་བྱོན་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་འདི་བསྟན་འགྲོ་ལ་ཕན་པ་དང་། ཕྱི་མའི་དུས་ན་བསྟན་བཅོས་ཀུན་གྱི་མིག་གཅིག་ཏུ།

འགྱུར་རོ། །ཞེས་རྗེས་སུ་བཟུང་ངོ་། །བསྟན་བཅོས་ཀྱང་། ཚད་མ་ཀུན་བཏུས་རྟ་འགྲེལ། དམིགས་བརྟག་རྟ་འགྲེལ། དུས་གསུམ་བརྟག་པ། རིགས་པ་ལ་འཇུག་པ། ཕྱོགས་ཆོས་འཁོར་ལོ་སོགས་མང་དུ་བརྩམས་ཏེ། ནང་པའི་ཚད་མ་རིག་པའི་སློབ་འབྲིད་པའི་སྐོབ་དཔོན་དུ་གྱུར་ཏོ། ।

ཕྱོགས་སྐྱོང་། ལྷའི་ཅྱེ་བྲག་ཅེག། དེ་ལ་ཀུ་དང་ཡི་དྭགས་སུ་གཏོགས་པའང་ཡོད་པ་མཆིམས་མཛོད་ལས་གསུངས་ཏེ། གནོད་སྦྱིན་དང་། ཕྱོགས་སྐྱོང་དང་། འཇིག་རྟེན་སྐྱོང་བ་དང་། བདུད་རྩམས་ནི་ཕལ་ཆེར་ལྷའི་སྡེར་གཏོགས་ལ། ཀུ་དང་ཡི་དྭགས་སུ་གཏོགས་པའང་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས། གཞན་ཡང་། སྤྱིར་ཕྱོགས་སྐྱོང་ལ། ཕུར་གདབ་བྱེད་སྐལ་བྱ་བགེགས་ཀྱི་ཁྲོངས་གཏོགས་དང་། སྔོན་འགྲོའི་གཏོར་མ་འབུལ་ས་ལྟ་བུ་དཀར་ཕྱོགས་པ། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་མཐར་ཡོད་པ་ཕྱི་འགྲོའི་གཏོར་མ་འབུལ་ས་ལྟ་བུ་གཅོ་བོའི་ཡི་ཤེས་ཀྱི་ཆ་ཡིན་པར་མཁས་པ་འགའ་གསུང་།

ཕྱོགས་སྐྱོང་བཅུད། ། ཤར་དུ་བཙུ་བྱིན་དཀར་པོ་གླང་ཆེན་ལ་ཞོན་པ། ལྷོར་གཤིན་རྗེ་སྔོན་པོ་མ་ཉི་ལ་ཞོན་པ། ནུབ་ཏུ་ཆུ་ལྷ་དཀར་པོ་གདུང་དང་ལྡན་པ་ཆུ་སྲིན་ལ་ཞོན་པ། བྱང་དུ་གནོད་སྦྱིན་སེར་པོ་མི་ལ་ཞོན་པ། བྱང་ཤར་དུ་དབང་ཕྱུག་དཀར་པོ་གླང་ལ་ཞོན་པ། ཤར་ལྷོར་མེ་ལྷ་དམར་པོ་ར་སྤྲེལ་ལ་ཞོན་པ། ལྷོ་ནུབ་ཏུ་སྲིན་པོ་སྔོན་པོ་མི་མགོའི་ཕྲེང་བའི་ཅོད་པཎ་ཅན་རོ་ལང་ལ་ཞོན་པ། ནུབ་བྱང་དུ་རླུང་ལྷ་དུད་ཁ་ཤ་བ་ལ་ཞོན་པ་དང་བཙུད་དོ། །ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་བཞི་པ། དང་པོ་གཉིས་ཐུགས་ཀར་ཐལ་མོ་སྦྱར་ནས། གཡས་འོག་མ་རྣམས་ཀྱིས་རིམ་པ་བཞིན་དོ་ཌེ་དབྱུག་པ་སྣུལ་ནོར་བ་སྐྱུགས་པའི་ཆེའུ་ལི་རྩེ་གསུམ་བཏང་འཕྲོང་ཟལ་གྱི་བ་དན་བསྟམས་པ་དང་། གཡོན་ཐམས་ཅད་ཐོད་ཁྲག་ཐུགས་ཀར་བརྒྱང་ནས་ཁ་གཡུམ་ལ་ཁྱུད་པའོ། །སྤྱིར་ཕྱོགས་སྐྱོང་དེ་ལ་བགེགས་ཀྱི་ཁྲོངས་གཏོགས་དང་། དཀར་ཕྱོགས་པ། གཅོ་བོའི་ཡི་ཤེས་ཀྱི་ཆ་གསུམ་ཡོད། ཕྱར་གདབ་བྱེད་ས་དེ་དང་པོ། སྔོན་འགྲོའི་གཏོར་མ་འབུལ་ས་དེ་གསུམ་པ་ཡིན་པར་གསུང་།

ཕྱོགས་སྐྱོང་བཅུ། དབང་པོ། གཤིན་རྗེ། ཆུ་བདག གནོད་སྦྱིན། མེ་ལྷ། སྲིན་པོ། ཀླུང་ལྷ། འབྱུང་པོ། ཚངས་པ། ས་ཡི་ལྷ་མོ་དང་བཅུའོ། ।

ཕྱོགས་སྐྱོང་བཅོ་ལྔ ཕྱོགས་སྐྱོང་བཅུའི་སྔོང་དུ། ཉི་དབང་། ཟླ་གཙང་གནོད་སྦྱིན། ཨ་ལྕ། ཐུབ་པ། ཁ་ཆེ་བ། ཚངས་པ། ཤ་ཡི་ལྷ་མོ་དང་བཅུའོ། ।

ཡོད་སྲིད། སྲ་ཆོལ་ཕྱི་ཚོལ་དང་དོན་འདྲ། སྒྲ་བཤད་ནི། ཡོད་པས་དེའི་ཤུལ་དུ་གཞུང་ལུགས་དམ་འཆའ་བའི་དོན་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་སྲ་མ་དང་ཕྱི་མ་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །

ཡོད་དང་ཡོད་ཅིག་ཤོས། ཡོད་སྲ་མ་དང་ཕྱི་མའོ། །

ཡོད་དུས་ཀུན་ནས་ཞེས་སོགས། ཡོད་དུས་ཀུན་ནས་ཞེས་པ་ནས། འགྲོ་བའི་དོན་ཕྱིར་ཞེས་པའི་བར་དང་། མཚུངས་མེད་ཅེས་པ་ནས་གནས་བརྟན་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་བཀླ་ཤིས་ཤོག་ཅེས་པའི་བར། ཁ་ཆེ་པཊ་ཆེན་ཀླུ་ཤྲིས་མཛད་པར་བཤད།

ཡོད་མདོག ཡོད་གང་དུ་ཡོད་པ་དེའི་མདོག་གམ་དེའི་མདོག་དང་ལྡན་པ།

ཡོད་མཐུན་ཕྱི་མདོ། རྟ་བའི་མདོ་དང་བཤད་པའི་མདོ་གཅིས་པོའི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པའི་འདུལ་བའི་མདོ་རྣམས་སོ། །དཔེར་ན་དགེ་སློང་ལ་རབ་ཏུ་གཅེས་པའི་མདོ་དང་། འཕར་བསིལ་ཕྱི་མདོ། ཚུལ་ཁྲིམས་ཡང་དག་པར་བསྟན་པའི་མདོ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུ་རྣམས་སོ། །

ཡོད་དང་རྟོ་བའི་རྣལ་འབྱོར། ཡོད་ནི་བཅུའི་མིང་ལ། རྟ་བ་ནི་གཅེག་གི་མིང་སྟེ། བཅུ་གཅིག་གི་རྣལ་འབྱོར་རམ། བསྒྲིད་རིམ་རྣལ་འབྱོར་བཅུ་གཅིག་གི་མིང་ངོ། །

ཡོད་མཚམས་བརྒྱད། ཡོད་བཞི་ནི། ཤར། ལྷོ། ནུབ། བྱང་བཞིའོ། །མཚམས་བཞི་ནི། ཤར་ལྷོ་མེ། ལྷོ་ནུབ་བདེན་བྱལ། ནུབ་བྱང་རླུང་། བྱང་ཤར་དབང་ལྡན་དང་བཞིའོ། །

ཡོད་འཇིན་པའི་དབུ་མ་པ། ཐལ་འགྱུར་བའི་ཡོད་འཇིན་པ་སངས་རྒྱས་བསྟུངས་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པ་དང་། རང་རྒྱུད་པའི་ཡོད་འཇིན་པ་ལེགས་ལྡན་འབྱིད་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པའི་དབུ་མ་པ་ལ་རེར། སྒྲ་བཤད་ནི། དེ་དག་གིས་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་དགོངས་པ་ཐལ་རང་གི་ཡོད་སོ་སོར་བཀལ་ཏེ་འཇིན་པས་ན་དེ་སྐད་ཅེས་བརྗོད།

ཡོད་ལས་རྣམ་རྟོག་གི་སྒྲོད་པ། (བཀའ་བརྒྱད) སྒྲོད་པ་ལྟའི་ཡ་གྱལ། བཟང་ངན་གྱི་རྟོག་པ་གང་ཤར་ཐམས་ཅད་དགེ་སྒྲོར་དང་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་གོགས་སུ་སོང་ན། དེ་ལ་ཡོད་ལས་རྣམ་རྟོག་གི་སྒྲོད་པ་ཞེས་བྱ། སྒྲ་བཤད་ནི། འགྲོ་འདས་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་རིས་མེད་པས་ཡོད་ལས་རྣམ་པར་རྟོག་བ་ཞེས་བྱའོ། །

ཡོད་ལྷུང་། རང་གི་ལུགས་ལ་ཆགས་པ་དང་གཞན་གྱི་ལུགས་ལ་ཞེ་སྡང་བའོ། །ཞེས་རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོར་གསུངས།

ཕྱ་བ། ❶ ཆ་ཤས་ཆུང་དུ། ཕྱན་ཆེགས། ཕྱ་མོ་དང་དོན་གཅིག ❷ ཕྱི་བ་དང་། གློང་དཀའ་བ། རྣམ་པར་འཐག་པ་ཐམས་ཅད་བསྟས་པའི་མདོ། ལམ་རིམ་དུ་བྱང་པ་ལས། འཇམ་དཔལ་དམ་པའི་ཚོས་གློང་བའི་ལས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་ནི་ཕྱོགས། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

ཕྱ་བ་རྟོག་པའི་རྣལ་འབྱོར། བསྒྲིད་རིམ་ཕྱ་མོ་དང་དོན་གཅིག །བརྟགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་ཡང་ཟེར། དེ་ནི། བསྒྲིད་རིམ་རགས་པ་ལ་ལོངས་པ་ན། ཐིག་ལེ་ཕྱ་མོའི་ནང་དུ་དཀྱིལ་འཁོར་སྒོམ་པ་ལ་སོགས་པའི་རྟོག་པའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་ཟེར། རྟོག་པའམ་བརྟགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་ནི། བསྒྲིད་རིམ་སྒྱིའི་མིང་ཡིན་ཀྱང་། འདི་ར་སྒྲི་མིང་བྱེ་བྲག་ལ་བརྟགས་པའོ། །རྗེའི་གསུང་ལ་གཞི་བྱས་ཏེ་བཀོད།

ཕྱ་མ་བྱེད་པའི་ལྷུང་བྱེད། འབའ་ཞིག་པ་དག་བཅུའི་གསུམ་པ་ནི། དགེ་སློང་ཕན་ཚུན་དབྱེ་བའི་བསམ་པས་ཕྱ་མའི་ཆོག་སྨས་པ་ཡུལ་དེས་དོན་གོ་བའོ། །

ཕྱག་དོག ཅི་ཅོན་ཅི་ཤུའི་ལྟ་པ་ནི། ཞེ་སྡང་གི་ཆར་གཅོགས་གང་ཞིག །རྟེད་བཀུར་ལ་ཆགས་ནས་གཞན་གྱི་ཕུན་ཚོགས་ལ་མི་བཟོད་པར་སེམས་ཁོང་ནས་འཕྲུགས་པའི་ཤག་དུ་ཕྱེ་བའི་རིག་པའོ། །བྱེད་ལས་ནི། ཡིད་མི་བདེ་འདྲེན་པའི་ལས་ཅན་ནོ། །

ཕྱག་དོག་མ་ནིང་། མ་ནིང་ལྟའི་ཡ་གྱལ་ཏེ། ཚོ་མོ་ཅལ་པོ་བྱེད་པ་མཐོང་བའི་ཚེ་ཕྱག་དོག་གིས་དབང་པོ་ལས་རྒྱང་དུ་འགྱུར་ལ། དུས་གཞན་གྱི་ཚེ་མི་རྒྱང་བའི་མ་ནིང་།

ཕྱད་ར་དབང་ཅན། (བོད་སྐྱོད) ནི་སྐ། དང་སྐ། དེ་སྐ། སྤྱི་སྐ། ◂(ཨི་ཌི་སྡ་གང་) བདག་སྐ། ◂ (པ་ཡི་ཁ་ཚ་མ་མོ) དགག་སྐ་རྣམས་སོ། ◂(མ་མི་མིན་མེད) ཆོག་ཕྱད་ལ་གཅིག་ས།

ཕྱད་ར་དབང་ཅན་མ་ཡིན་པ། (བོད་སྐྱོད) སྐར་བསྡུ། ◂(ཁོང་དོན་ནོ་ཚ་མོ་ལེ། །རོ་ལོ་སོ་ཏོ) ལ་དོན། ◂(སྡུ་ར་ཏུ་དུ་ན་ལ་ཏུ) ཞི་ལྷན་ཏེ་བྱེད་སྐྱ་དང་འབྲེལ་སྐ། ◂(ཁེ་ཀྱི་ཀྱི་ཤི་ཡེ། །ཁེས་ཀྱིས་ཀྱི་ཤིས་ཡིས) ཀྱན་སྡུད། ◂(ཀྱང་ཡང་འང) ཚུག་བཅས། ◂(རེ་དེ་ཀྱི) འབྱེད་སྡུད། ◂(ཁམང་ངམ་དམ་ནམ་བམ་མམ་འམ། །ར་མ་ལམ་སམ་དྷམ) འབྱུང་ཁྱུང་སྡ། ◂(ནས་ལས) བོད་སྐྱ་བཅས་སོ། །◂(ཀྱི་ཀུ་ཡི་ཤུ་ཡི) ཆོག་ཕྱད་ལ་གཅིག་ས།

ཕྱན་ཆེགས། ❶ ཉུང་དུ། ཟས་ཕྱན་ཆེགས་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཆོས་བསྟན་ཏོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❷ ཕྱ་མོ། ལྷུང་བ་ཕྱན་ཆེགས་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཕྱི་ལི་ལི། ཐུར་དུ་འདྲིལ་ནས་འགྲོ་བའི་མིང་སྟེ། དཔེར་ན་སྐྱེག་སྦྱབས་ཕྱ་མོའི་ནང་སྡུག་ངལ་འདྲིལ་ནས་འགྲོ་བ་ལྟར་རམ། ཡང་ན། ཀུད་པ་ལ་ཆུ་ཐིག་འཕྲིལ་ཏེ་འགྲོ་བ་ལྟ་བུ་ལ་ཟེར།

ཕྱུ་བ། ཇ་མའི་མིང་།

ཕྱུ་མ། ❶ བུ་སྟོང་དམ་ཀ་མ། ❷ ཆུལ་པོའི་ཚོ་བྱང་། ཡང་ན་དམག་སྣར།

ཕྱུ་མ་བཏབ། དམག་སྣར་བཙུབ་པ། ལུང་ཕྱན་ཆེཁས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལས། ཕྱུ་མ་བཏབ་པ་ནི་དམག་གི་བཀོད་པ་བྱས་ནས་སོ། །ཞེས་གསུངས།

ཕྱུག་སེ། ❶ འཕྱུག་པའི་སྐུལ་ཚིག ❷ ཆའམ་རྒྱང་། གཉིས། དཔེར་ན། ཉིན་ཞག་ཕྱུག་གཅིག་ཅེས་པ་ལྟ་བུ། ② སྡེ་ཚན། ལྷན་ཅིག་སྤྱར་བ། (ལྷན་ཅིག་སྤྱར་བ། སྡེ་ཚན། ཕྱུག་རྣམས་དོན་འདྲ་བར་འདུལ་བའི་ལུ་ཕྱུག་ཀྱི་སྐབས་ལས་ཤེས་སོ།) དཔེར་ན། (འདུལ་བའི་སྐབས) ལུ་ཕྱུག་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། (ལྟུག་ཀྱི་སྐབས) ཚུང་རོ་དག་ཕྱུག་སུ་བསལ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

ཕྱུམ་ཁུ། ཆུ་རལ་

འཕགས་པ། ❶ འཕག་པའི་འདས་པ། ❷ གོང་དུ་འཕར་བ། ❸ ཕུལ་དུ་བྱུང་བ། ❹ མཐོང་ལམ་ཐོབ་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་གང་ཟག ❺ ཟག་མེད་ཀྱི་ལམ། ཟག་མེད་ཀྱི་ལམ་ལ་འཕགས་པའི་ཐ་སྙད་ནི་མཪོད་འགྲེལ་རྣམས་སུ་འབྱུང་། ❻ མངོན་དུ་སོང་བའོ། །ཞེས་དགེ་ལེགས་བཤེས་གཉེན་གསུང་།

འཕགས་པ་དགྱེས་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས། ཟག་མེད་ཀྱི་སྡོམ་པའི་མིང་།

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། ཐོག་མེད་དང་དོན་འདྲ། ཐོགས་མེད་ལ་གཅིགས།

འཕགས་པ་རྣམ་གྲོལ་སྡེ། དབྱིག་གཉེན་གྱི་རང་མཚས་ཀྱི་སློབ་མ་བཞིའི་ཡ་གྱལ། ཕར་ཕྱིན་རང་ལས་མཚས་པ་འཕགས་པ་རྣམ་གྲོལ་སྡེ་ནི། གཙུག་ལག་ཁང་ཆུ་ཆེན་པོ་དུ་མའི་བདག་པོ། འཕགས་པ་ཀུ་རུ་ཀུལླེའི་སྡེ་པ། དེས་སངས་རྒྱས་ལ་མངོན་སུམ་དུ་མཉན་ནས་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་དོན་སྟོན་པ་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་པ་ཉིད་ཁྲིས་བ་མཛད་དོ། །

འཕགས་པ་བྱམས་པ། ཇེ་བཙུན་བྱམས་པ་མགོན་པོའི་མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས་ཡིན། སྐྱ་བཤད་ནི། སོ་སྐྱེའི་ས་ལས་རིང་དུ་སོང་བས་ན་འཕགས་པ། སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་བྱ་གཅིག་པ་ལྟར་བརྩེ་ཞིང་སྐྱོབ་པ་དང་མི་སྐྱབ་པའི་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་བྱམས་པའི་མཚན་མི་འདོར་བས་ན་བྱམས་པ།

འཕགས་པ་ཡབ་སྲས། དཔལ་མགོན་འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་དང་། སློབ་དཔོན་ཨརྱ་དེ་ལྟ་གཉིས། དེ་གཉིས་དབུ་མ་ཐལ་རང་གཉིས་ཀའི་ཁྲངས་འཛིན་ས་དང་རྩ་བ་དང་གཞི་མ་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་གཞུང་ཕྱི་མོའི་དབུ་མ་པ་ཡང་རེར།

འཕགས་པ་ལྷ། ཞར་དུ་བ་དང་འདྲ།

འཕགས་པའི་གང་ཟག ཐམ་པོ་ལམ་ཐོབ་པ་ཡན་ཆད་གང་ཟག །སྒྲ་བཤད་ནི། སྔོག་པ་ལས་རིང་དུ་སོང་བའམ། སོ་སྐྱེའི་ས་ལས་རིང་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་ཡིན་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །

འཕགས་པའི་བདེན་པ། གང་གི་གནས་ཚུལ་འཕགས་པ་ཁོ་ནས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྟོགས་པར་ནུས་པའི་ཚོས། དཔེར་ན་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་ལྟ་བུ། སྒྲ་བཤད་ནི། ཉན་ས་ལས། འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བདེན་པ་དེ་དག་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་ཡིན་པར་བདེན་པའི་སྒོམ་པ་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མཐོང་ཐོང་གཅིག་ཀྱི། བྱིས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མི་ཤེས་མི་མཐོང་བས་ན་དེའི་ཕྱིར་འཕགས་པའི་བདེན་པ་ཞེས་བྱའོ། །

འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི། བདེན་པ་བཞི་དང་དོན་འདྲ།

འཕགས་པའི་ནོར་བདུན། དད་པ། ཚུལ་ཁྲིམས། ཐོས་པ། གཅིང་གི ཤེས་རབ། ངོ་ཚ་ཤེས་པ། ཁྲེལ་ཡོད་པ་དང་བདུན་ནོ། །སྒྲ་བཤད་ནི། ནོར་ཞལ་པ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ་སྟེ། ནོར་ཞལ་པ་ནི་སྤྱན་བསྐལ་ཡི་ཆུ་ཡིན་ལ། འདི་ནི་བདེ་བ་དང་ཡོན་ཏན་མཐའ་ཡས་པའི་ཆུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།

འཕགས་པའི་རིགས་བཞི། ཆོས་གོས་ངན་ངོན་ཙམ་གྱིས་ཆོག་པ་འཕགས་པའི་རིགས། །གནས་མལ་ངན་ངོན་ཙམ་གྱིས་ཆོག་པ་འཕགས་པའི་རིགས བསོད་སྙོམས་ངན་ངོན་ཙམ་གྱིས་ཆོག་པ་འཕགས་པའི་རིགས། སྒོང་བ་དང་སྨོམ་པ་ལ་དགའ་བ་འཕགས་པའི་རིགས་དང་བཞིའོ། །སྒྲ་བཤད་ནི། བཞི་པོ་དེ་དག་འཕགས་པའི་རྟོགས་པའི་རིགས་ཏེ་ཆུ་ཡིན་པས་ན་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །

འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད། འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་དང་འདྲ།

འཕགས་ལམ། ❶ འཕགས་ཆྱུང་ཀྱི་ལམ། ❷ ཟག་མེད་ཀྱི་ལམ། སྒྲ་བཤད་ནི། སོ་སྐྱེའི་ས་ལས་རིང་དུ་སོང་བས་ན་འཕགས་པ།

འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད། བྱང་ཕྱོགས་སྡེ་ཚན་བདུན་གྱི་བདུན་པ་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་ནི། ❶ ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ། ◀ {འདིས་མཉམ་གཞག་ཏུ་རྟོགས་པའི་ཚོས་ཉིད་ཐོས་ཐོབ་ཏུ་ཡོངས་སུ་གཅོད་པར་བྱེད་} ❷ ཡང་དག་པའི་རྟོག་པ། ◀ {རྟོག་པ་ནི་འདིར་ཀུན་སློང་ལ་མེར་བས། གང་ཟག་རང་གིས་རྟོགས་པའི་ཚོས་ཉིད་དེ་གཞན་ལ་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་ངག་ཀུན་ནས་སློང་བར་བྱེད་} ❸ ཡང་དག་པའི་ངག ◀ {རང་གིས་ཇི་ལྟར་རྟོགས་པ་ལྟར་གཞན་ལ་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་ངག་རྣམ་པར་དག་པ།} ❹ ཡང་དག་པའི་ལས་ཀྱི་མཐའ། ◀ {སྟོག་གཅོད་སོགས་སྤོང་བས་ལུས་ཀྱི་ལས་རྣམ་པར་

དག་ལ།) ㅁ ཡང་དག་པའི་འཚོ་བ། ◂(ལོག་འཚོ་སྤོང་བས་འཚོ་བ་རྣམ་དག) ㅇ ཡང་དག་པའི་རྩོལ་བ། ◂(སྐོམ་སྤང་སྤོང་བའི་གཉེན་པོལ་རྩོལ་བས་ཡང་དག་པའི་རྩོལ་བ།) ㅅ ཡང་དག་པའི་དྲན་པ། ◂(ཞེས་གནས་དང་རས་དུ་འཇིན་པ་དང་བཅང་སྐོམས་ཀྱི་ཆུ་མཚན་མ་བཟློད་པའི་ཡང་དག་པའི་དྲན་པའོ།) ㅏ ཡང་དག་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་བཞུད་དོ། ། ◂(མངོན་ཤེས་སོགས་ཡོན་ཏན་ཁྱད་པར་ཅན་བསྒྲུབ་པའི་དོན་དུ་བསྒོམ་པས་ཡང་དག་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ནོ།)

འཕགས། ❶ ཞེང་དོག་ཅིང་སྲིད་དུ་རིང་པའི་དར་ཆའི་རིགས་ཤིག ཀ་འཕན་ལྟ་བུ། ❷ གས་ཆགས། སྐྱོན། འཕན་པ་དང་། འཕན་ཟེལ་དང་དོན་འདྲ་སྟེ། སྨོད་སྤྲིངས་ལས། བསྟན་པ་རིན་ཆེན་མཆོག་ལྟར་བཟང་ལ་ འཕན་མེད་པ། །ཞེས་དང་། མཛོད་ལས་ཀྱང་། འཆལ་ཁྲིམས་དེ་རྣམས་འཕན་མ་བྱུང་། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

འཕན་པ། འཕན་དང་དོན་འདྲ།

འཕན་ཟེལ། གས་ཆགས། སེར་ཁ། སྐྱོན། ཉམས་པ། འཕན། འཕན་པ་རྣམས་དོན་འདྲ། དཔེར་ན། ས་སྐྱ་ལེགས་བཤད་ལས། འཕན་ཟེལ་རིན་ཆེན་ལ་བལྟ་ཡི། །མཁལ་དུམ་ལ་ནི་སྡུ་ཞེག་དཔྱོད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

འཕུལ་མཚམས། རིགས་པས་འཕུལ་མཚམས་དང་དོན་འདྲ། རིགས་པས་འཕུལ་མཚམས་ལ་གཟེགས།

འཕེན་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ། རྐེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ལས་མ་རིག་པ་དང་འདུ་བྱེད་རྣམ་ཤེས་གསུམ་ལ་ཟེར་ ཞེང་། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། སྲིད་ལེན་སོགས་ཀྱི་འགྲུབ་བྱེད་ཡོད་ན་འབྲས་བུ་དེ་དག་འགྲུབ་རུང་དུ་བྱེད་པའི་རྒྱུ་ལ་ འཕེན་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ཞེས་བྱའོ། །

འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས། རྣམ་སྨིན་གྱི་ཡུང་པོ་འགྲུབ་རུང་དུ་ཚམ་དུ་བྱེད་པའི་ལས། འདི་ར་འཕེན་བྱེད་ཅེས་པ་ནི། འབྲས་བུ་དེ་དག་འགྲུབ་རུང་དུ་བྱེད་པ་ཙམ་ལས་འགྲུབ་པའི་ངེས་པ་མེད་པ་ནི། དཔེར་ན་མདའ་འཕངས་ན་ཡོད་རུང་ཙམ་ལས་ཡོད་པའི་ངེས་པ་བཞིན་ནོ། །འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ལས་ནི་དེ་ལས་ལྡོག་སྟེ་འབྲས་བུ་ངེས་པར་རམ་གདོན་མི་ཟ་བར་འགྲུབ་བྱེད་ཅེག་ལ་ཟེར་རོ། །མདོར་ན་འཕེན་བྱེད་དང་འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི། འབྲས་བུ་འགྲུབ་རུང་དང་ངེས་པར་འགྲུབ་པའི་ཁྱད་པར་རོ། །

འཕེན་ངེས་ཀྱི་ལས། རྣམ་སྨིན་གྱི་ཡུང་པོ་འགྲུབ་རུང་ཚམ་དུ་བྱེད་པའི་ལས་ལ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་དང་། རྣམ་སྨིན་གྱི་ཡུང་པོ་གྲུབ་ནས་དེ་ལ་ཡན་ལག་དང་ཉེ་ལག་བདེ་སྡུག་དབུལ་ཕྱུག་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་རྣམས་ངེས་པ་སྟེ་ཚང་བར་བྱེད་པའི་ལས་ལ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཟེར། དཔེར་ན་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ནི་འདྲ་སྐྱའི་

ཆུ་འཇིམ་པ་ལྟ་བུ་དང་། ཇོ་གསས་བྱིད་ཀྱི་ལས་ནི་ལྟ་བཟོ་ལྟ་བུ་ལ་ཟེར་ལ། ཇོ་གསས་བྱིད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ནི་འདུ་སྐྱེའི་དབྱིབས་དང་ཁ་དོག་བཟང་ངན་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་རྣམས་ལྟ་བུའོ། །

འཕོངས་པྱེས་པའི་རྟོ། ཤུབ་པྱེས་པའི་རྟོ་སྐེ། རིན་ཐང་ཅི་ཡང་མེད་པ་དང་། ཡལ་བར་དོར་བའི་དཔེའོ། །

འཕུ་བའི་ལྷུང་བྱེད། འབའ་ཞིག་པ་དགུ་བཅུའི་བཅུ་གཅིག་པ་ནི། དགེ་འདུན་གྱི་ལས་བྱེད་པའི་གང་ཟག་བཅུ་གཅིག་པོ་ལ་མིང་སྨོས་ཏེ་འཕུ་བའམ་མིང་མ་སྨོས་པ་རྣར་གྱིས་འཕུ་བའོ། །

འཕུ་སྨོད། གཞན་ལ་སྐྱོན་ཇོད་དང་དམའ་འབེབས་བྱེད་པ། སྨྲ་བཤད་ནི། མི་དེའི་མིང་སྨོས་པའི་སྐོ་ནས་སྐྱོན་བརྗོད་པ་ནི་འཕུ་བ། མིང་མ་སྨོས་པར་འགའ་ཞིག་འདི་ལྟར་བྱེད་དོ་ཞེས་སྐྱོན་བརྗོད་པ་ནི་སྨོད་པའོ། །

འཕུར་བ། ❶ གྲིམ་དུ་སྐྱོང་བའམ་སྨོང་བ། ❷ (བསྐྱེད་རིམ) འཕུར་བ་ཞེས་པའི་དོན་ལ་བསྐྱེད་རིམ་རྣམས་སུ་བཤད་པ་འདྲ་མིན་ཡོད་ཀྱང་། ངོས་གཅིག་ལ་སྨོ་ཡོད་པས་ཡབ་ཡུམ་སྟོམས་འཇུག་སྐབས་གཡས་གཡོན་དུ་འཕངས་ཏེ་ཕྱི་ཆོག་པའི་དོན་ཡིན་པར་བྱ་མ་རྣམས་གསུང་།

འཕུར་གཡེང་། ཕུར་གཡེང་དང་དོན་འདྲ། ཕུར་གཡེང་ལ་གཅིག

འཕྱི་བོ། ཤང་པ་ཞ་བོ། རྗེའི་རིམ་ལྟ་གསལ་སྨྲོན་ལས། དེ་བས་ན་འཕྱི་བོ་དང་ལོང་བ་བཞིན་དུ་འདི་གཉིས་ལ་འབྲེལ་པ་ཡོད་ན་དོན་གྱི་བྱ་བ་འགྲུབ་བོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ།

འཕྱོན་མ། སྨད་ཚོང་མ། པཊ་ཆེན་བྱོ་བཟང་ཆོས་ཅན་གྱི་ར་རྣམ་ལས། ཆགས་སྡང་བརླུང་པོའི་ཐུགས་རྩྭ་ཞོ་འཐུང་བུའི། །དུས་པར་འགྲན་ཀྱང་གསུང་འཇམ་ཞེ་དུལ་ཅན། །ངུ་སྨིག་གིས་མཛེས་ཆེར་མ་དར་གཏུམས་བཞིན། །འཕྱོན་མའི་རྣམ་ཐར་ཚུལ་ལའང་བདག་མི་དགའ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །

འཕྲལ་བ། (བད་རྟེང) ❶ དཔལ་བ། དཔེར་ན་འཕྲལ་བའི་དབྱིས་ཆེ་བ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། འདུལ་བ་ལུང་སོགས་ཀུ་གཞུང་མང་པོ་ན་གསལ། ❷ འཕྲི་བ།

འཕྲལ་གྱི་འཕྲུལ་ཀྱུ། སྐོ་བྱར་རམ་གནས་སྐབས་ཀྱི་འཕྲུལ་ཀྱུ་ནི། དཔེར་ན། རབ་རིབ་དང་། ཤུར་དུ་བསྐོར་བ། གྲུར་ཞུགས་པ། འཕྲིས་ནད་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའོ། །

འཕྲིག་ཚུད་པ། དོན་རགས་རིམ་ཤེས་པའི་དོན་ཡིན།

འཕྲིན་ལས་ནམ་མཁའ་དང་མཉམ་པའི་བྱ་ཆེན་བཞི། རྗེ་ཅོང་ཁ་པའི་དངོས་སྐོབ་བཞི་སྟེ། འཇམ་དབྱངས་ཆོས་རྗེ་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་ལྡན། མཚུངས་མེད་ཆོས་རྗེ་གྲང་ར་ཀུལ་མཚན་བཟང་པོ། རྗེ་བཙུན་ཤེས་རབ་སེང་གེ། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དགེ་འདུན་གྲུབ་པ་དང་བཞིའོ། །

འཕྲལ་འཁོར་དྲུག ཀུ་རུ་དྲུག་སྐོར་དང་འདྲ། ཀུ་རུ་དྲུག་སྐོར་ལ་གཅིག

འཕྲལ་དགའ། འདོད་ལྷ་རིགས་དྲུག་གི་ནང་གསེས། རང་གིས་སྤྲུལ་པའི་འདོད་ཡོན་ལ་ཅི་དགར་ལོངས་སྤྱོད་པས་ན་འཕྲལ་དགའ་ཞེས་བྱའོ། །

འཕྲལ་འདེགས། གྲིན་དུ་འདེགས་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་ཁྱད་པར་ཅན། དཔེར་ན། ཤིང་བཟོ་མཁས་པས་མཁར་སྐེང་འོག་དུ་མ་བཏེགས་པའི་འོག་ཁང་གི་ཀ་བར་འདེགས་བཏུབ་པའི་འཕྲལ་གྱིས་སྐེང་ཁང་རྣམས་ཀྱང་འདྲ་བ་ལྟ་བུའོ། །

འཕྲེད་གཏན། སྒོ་གཅོན་བྱེད་ཀྱི་ཤིང་རིང་པོ་འཕྲེད་དུ་བསྟལ་ཏེ་སྟེ་མོ་གཉིས་རྩེ་སྟེ་ཐུགས་སུ་གཞུག་པ་དེ་ལ་རེས། དེ་ལ་སྒོ་གཏན་དང་རེས།

འཕྲོ་བ། ཞེ་སྡང་བའི་ཡུལ་ལ་སེམས་འཕྲོ་བའི་སེམས་བྱུང་ངོ། །

འཕྲོ་ཚོད་ཀྱི་ཁྱད་པར། འཕྲོ་བ་ནི་ཞེ་སྡང་གི་ཡུལ་ལ་སེམས་འཕྲོ་བའི་སེམས་བྱུང་དང་། ཚོད་པ་ནི་ཆགས་ཡུལ་དང་བར་མའི་ཡུལ་ལ་སེམས་འཕྲོ་བའི་སེམས་བྱུང་ཞེས། མཁས་གྲུབ་ཆོས་རྗེའི་གསུང་ལ་གཞི་བྱས།

བ

བྱ་ཀ། (ལེགས་སྦྱར) གསུང་། ངག

བ་གམ། ཕུར་བུའི་རྣམ་པ་ལྟར་བྱས་པའི་གཙང་ཁང་།

བ་མཆོག བ་ལང་གི་མཆོག །བྱ་མཆོག་དང་འདྲ།

བ་དན། ① གོས་ཀ་དོག་སྡུ་ཚོགས་པ་ཅན་ལྟུག་མ་རིང་པོ་ལ་བཏགས་པ་ནི་བ་དན་ནོ། །ཞེས་ལུང་ཕྱན་ཆེགས་ཀྱི་འགྲེལ་པར་གསུངས། ② འདུལ་བ་མདོར། སེང་གེ་ཤང་པ་བཙུད་པ་དང་། ཉ་སྤུ་རྒྱས་པ་སོགས་སྤོག་ཆགས་གཉིས་འདུས་ཀྱི་གཟུགས་ཁྱད་པར་བས་མཚན་པའི་རྒྱལ་མཚན་གསུངས་པ་བཞིན་ཡིན་པས། མཚན་མ་དེ་འདྲ་ཡོད་པ་རྒྱལ་མཚན་དང་། མེད་པ་བ་དན་དུ་འཛོག་ལ། གཉིས་ཀའང་དར་ལྷི་གསུམ་པ་ཡོངས་གྲུགས་ཀྱི་འཕན་ལྟ་བུ་ཞེག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་མཁས་པ་རྣམས་གསུང་།

བ་བྱུང་ལྷ བ་སེར་སྐྱའི་ལྷི་བ། གཅིན། འོ་མ། ཞོ། མར་དང་ལྔའོ། །རྗེའི་འགྲེལ་པ་བཞི་སྦྲགས་ལྟར་བཀོད།

བ་མེན། སྐང་ཐོད་དང་ཡུལ་པའི་བ་གཅེས་འདུས་པའི་རི་དྭགས་ཀྱི་རེགས་ཤིག། སྤྲོབ་དཔོན་ཞི་བ་འཚོས། གང་ལ་བ་མེན་ཅི་འདྲ་ཞེས། །སྒོང་པ་དག་གིས་དྲིས་པ་ན། །བ་ལང་ཅི་འདྲ་དེ་འདྲ་ཞེས། །འབྲོག་པས་སྐས་པ་ལྟ་བུ་པོ། །ཞེས་བྱོག་ཆེན་རེགས་པའི་ཚུ་མཚོར་དྲངས་པ་ལྟར་རོ། །བ་མེན་ནི་རང་མཚམས་སུ་ནགས་ཀྱི་བ་མེན་རེར་བ། སྐང་ཐོད་དང་ཡུལ་པའི་བ་གཅེས་འདུས་པའི་རེགས་ལ་རེར། འདི་ནི་པན་བཀོད་དང་། སྤྱི་བོའི་ནང་ལ་མང་པོ་ཡོད། ཅེས་ཁྲ་སྐབ་པའི་སྲིད་དོན་ཚུལ་རབས་ནུ་གཡ་ཞེས་པ་སྟེ། བ་ལང་དང་དབྱིབས་འདྲ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པ་བསྟན་དར་ལྟ་རམས་པ་གསུང་ངོ། །

བ་བཞོན་དུས་མ། ཁོ་མ་བཞོ་ཚུ་ཡོད་པའི་བ་མོ། བ་བཞོན་མ། བ་དུས་མ་རྣམས་དོན་འདྲ།

བ་ཡི་མཆོག་སྤྱིན། <ཁོ་དཔལ་རི> བལ་ཡུལ་དུ་བ་དཀར་མོ་ཞེག་གིས་འི་མས་མཆོད་སྤྱིན་བྱས་པའི་ཁུལ་དུ་བཀོས་པས་དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོའི་ལིང་ག་ཞེག་བྱུང་། དེ་རི་འཕེགས་ཏེད་དང་ཉེ་བ་རྡོ་རྗེ་གདན་ནས་ཐུ་བ་ཕྱེད་གཅེས་ཕྱིན་པའི་སར་ཁྱེར་ཏེ་མཆོད་པས་གྲུབ་ཆུ་བྱུང་བའི་གནས་ཏེ། ལྷོ་ཕྱོགས་དཔལ་གྱི་རིའི་ངོགས་ཤིག་ན་ཡོད་པར་བཞེད།

བ་རིའི་འགྲུ་ར། བ་རི་རིན་ཆེན་གྲགས་ཀྱི་འགྲུར་ལ་ཟེར། བྱ་སྐོན་ཆོས་འབྱུང་ན་གསལ།

བ་རེག་ཐོས་པ་དགའ། བོད་ཀྱི་ལོ་རྟྭ་བ་གྲགས་ཆེ་བ་བརྒྱད་ཅང་གོ་གཅེས་ཀྱི་མཚན་ཐོ་བྱ་སྐོན་ཆོས་འབྱུང་དུ་གསལ་བའི་ནང་ནས། ཨང་གྲངས་ ༡༠༣ པ་དེ་ཡིན་ནོ། །ས་ར་ཇེ་བཙུན་པའི་སྐབས་དང་པོའི་སྤྱི་དོན་དུ་འདིའི་སྐོར་ཟུར་ཚམ་གསལ།

བ་ལ། (ལེགས་སྦྱར) ❶ སྐོབས། ❷ ཀ། ཀ་རོས་ན་སྐོབས་སྐྱེ་བས་བ་ལའམ་སྐོབས་ཞེས་ཐ་སྙད་བཏགས།

བ་ལང་སྤྱོད། སྤྲིང་བཞིའི་ཡ་ཐུལ་ཏེ། རི་རབ་ཀྱི་རྒྱབ་ངོས་སུ་ཡོད་པའི་སྤྲིང་ཆེན། སྤྲ་བཀད་ནི། སྤྲིང་དེ་ན་གཅོ་བོ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་བ་ལང་སྤྱོད་དོ། །མཆོམས་མཛོད་གསུང་།

བ་ལང་མིག སྐར་ཁུང་གི་མིང་། དེ་ལ་ཁོལ་མ་ཡང་ཟེར།

བ་སུ་རྟྭ་ར། (ལེགས་སྦྱར) ནོར་ཚུན།

བ་སུ་རྟྭ་བྱ། (ལེགས་སྦྱར) ནོར་ཚུན་མ། ནོར་སྤྱིན་མའི་མཚན་ཡིན་པར། འཕགས་པོད་སྐད་གཅེས་ཤན་སྦྱར་ན་གསལ།

བག་ཆགས། ❶ གོམས་པ། ❷ སེམས་སྟེང་དུ་བཞག་པའི་ནུས་པ། སྒྲ་བཤད་ནི། མི་མངོན་པར་བག་ལ་ཞ་བའི་ཚུལ་གྱིས་ཆགས་པའམ་གནས་པས་ན་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །

བག་ཆགས་ཀྱི་ལུས། རྨི་ལམ་གྱི་ལུས། དཔེར་ན། རྨི་ལམ་གྱི་རི་ར་བ་ཁང་ཁྱིམ་རྣམས་ལྟ་བུ། སྒྲ་བཤད་ནི། བག་ཆགས་སད་སྟོབས་ཀྱིས་བྱང་བའི་ལུས་ཡིན་པས་བག་ཆགས་ཀྱི་ལུས་ཞེས་བྱའོ། །

བག་ཆགས་དང་ས་བོན་གྱི་ཁྱད་པར། བདེན་འཛིན་ལྟ་བུར་སྣང་ན་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་སྣང་བ་ཕྱི་མ་སྐྱེད་བྱེད་ལ་བག་ཆགས་དང་། བདེན་འཛིན་ཕྱི་མ་སྐྱེད་བྱེད་ལ་དེའི་ས་བོན་ཞེས་བྱའོ། །གཞན་ཡང་། ས་བོན་ནི་ལྟགས་སྣམ་ནང་གི་གཡུར་དང་། བག་ཆགས་ནི་དེའི་ཤུལ་དུ་ལུས་པའི་དྲི་མ་ལྟ་བུ་ལ་ཟར་རོ། །

བག་ཕེབས། འཇིགས་སྐང་དང་དངངས་སྐྲག་མེད་པར་ཞི་བདེར་གནས་པ།

བག་ཕེབས་པ། བག་ཕེབས་དང་འདྲ།

བག་མེད་པ། ❶ ཉེ་ཉོན་ཉི་ཤུའི་བཏུ་བདུན་པ་ནི། དུག་གསུམ་གང་རུང་ལེ་ལོ་དང་བཅས་པ་ལ་གནས་ནས་དགེ་བ་མི་བསྒོམ་ཞིང་། ཟག་བཅས་ཀྱི་ཚོར་ལ་སེམས་མི་བསྲུང་བར་བག་ཡངས་སུ་གཏོང་བས་རབ་ཏུ་ཕྱི་བའི་རིག་པའོ། །བྱིད་ལས་ནི། དེ་ཡོད་ན་མི་དགེ་བ་ངང་གིས་འཕེལ་བའི་ལས་ཅན་ནོ། །❷ དགེ་བའི་ཚོས་རྣམས་མི་བསྒོམ་པ་སྟེ་མི་སྐྱབ་པའོ། །ཞེས་ཐུབ་པའི་དགོངས་རྒྱན་ལས་གསུངས། ❸ དགེ་བའི་ཚོས་མི་བསྒོམ་ཞིང་གཅེས་སྤྲས་སུ་མི་བྱེད་པའོ། །

བག་མེད་པའི་གནས། ཚང་། སྒྲ་བཤད་ནི། བག་མེད་པའི་གནས་ཏེ་རྒྱུ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་བརྗོད།

བག་ཙམ། ཅུང་ཟད་ཙམ།

བག་ཙམ་གྱི་ལྟག་མ། ལྟག་མ་བཅུ་གསུམ་གྱི་དགུ་པ་ནི། དགེ་སློང་རྣམ་དག་ལ་བྱ་བྱེད་མ་སྤྱར་བར་ཕམ་པའི་སྐྱར་བ་བཏབ་ན་འོ། །

བག་ཡོད། ① ཆོས་མ་ཡིན་པ་ལས་སེམས་སྡུང་ཞིང་དགེ་བའི་ཆོས་ལ་གཅེས་སྤྲས་སུ་བྱེད་པའི་སེམས་བྱུང་ཞེས། ② དགེ་བ་བཅུ་གཅིག་གི་དགུ་པ་ནི། དུག་གསུམ་མེད་པ་བཅོན་འགྲུས་དང་བཅས་པ་ལ་བཏགས་པའི་བཏགས་ཚོས་གང་ཞེས། དགེ་བའི་ཚོས་བསྒོམ་ཞིང་། ཟག་བཅས་ལས་སེམས་བསྡུང་བས་རབ་ཏུ་ཕྱི་བའི་རིག་པའོ། །

བགས། རིམ་གྱིས།

བཁས་ཀྱིས་ཕྱུ་བ། རིམ་གྱིས་ཕྱུ་བ། ཏིན་གྱིས་ཕྱུ་བ། རྗེའི་འཇམ་དབྱངས་བསྟོད་སྒྲིན་ཆུ་མཆོ་ལས། བཁས་ཀྱིས་ཕྱུ་ཞིང་རྒྱམ་པའི་ཏིན་པ་ལེགས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ།

བརྡེ། (ལེགས་སྦྱར་) ❶ བཏུན་པ། བན་དེ། གྲྭ་པ། ❷ བསྟེན་བཀུར་གྱི་ཡུལ། ཕུག་མཆོད་ཀྱི་གནས། ❸ ཕུག་འཚལ་བ། ཁོང་དུ་བཀུར་བ། བསྟེན་བཀུར།

བན་དེ། (ལེགས་སྦྱར་) བརྡེ་དང་འདྲ།

བཏྱེ། (ལེགས་སྦྱར་) ❶ རྡོ་རྗེ། ❷ མི་ཆོད་པ། ❸ མི་ཕྱེད་པ། ❹ སྡ་བ། ❺ བརྟན་པ། ❻ མི་ཤིགས་པ། ❼ གཞོམ་དུ་མེད་པ། ❽ ཁོང་སྟོང་མིན་པ་རྣམས་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་སུ་གསུངས།

བཏྱ་སྒོམ། (ལེགས་སྦྱར་) མི་བསྒོམ་པ། ངེས་ཚིག་ནི། བཏྱ་ནེ་ངོ་རྗེ། སྒོམ་ནི་འཇིན་པའམ་འཆང་བའི་དོན་ནོ། །ངོ་ན་མི་བསྒོམ་པ་ཡིན་ན་དེ་ཇི་འཆང་དུ་རྗེ་ལྟར་རིགས་སྐམ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། དེ་ལ་བཏྱ་སྒོམ་ངམ་ངོ་རྗེ་འཆང་ཞེས་པ་ནི་སྒྲ་བཤད་པའི་ཚུལ་མཚན་ཡོད་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི། རིགས་དྲུག་པ་ངོ་རྗེ་འཆང་ནི་མིན་ནོ། །དཔེར་ན། མཆོ་ནང་གི་སྒལ་པ་ལ་མཆོ་སྐྱེས་ཀྱི་སྒྲ་བཤད་པའི་ཚུལ་མཚན་ཡོད་ཀྱང་མཆོ་སྐྱེས་མིན་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་རྣམ་གཞན་རིམ་པའི་རྣམ་བཤད་དང་། འགྲེལ་པ་བཞི་སྒྲགས་ནའང་དེ་དང་འདྲ་བར་གསུངས། སྐུ་མདོག་སྔོན་པོ། ཞལ་གསུམ། (རྟ་ཞལ་ནག་པོ། གཡས་ཞལ་དཀར་པོ། གཡོན་ཞལ་དམར་པོ) ཕྱག་དྲུག་པ། ཡུམ་དང་བཅས་པ་ཞིག་གོ། སྒྲ་བཤད་ནི། ཡེ་ཤེས་ལྟ་མཆོད་པའི་ངོ་རྗེ་རྩེ་ལྟ་པ་ཕུག་མཚན་དུ་འཇིན་པར་མཛད་པས་ན་ངོ་རྗེ་འཆང་སྟེ། དང་དོན་གྱི་བཤད་པའོ། །བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་རྒྱང་འཇུག་གི་ངོ་རྗེའི་ཡེ་ཤེས་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་འཇིན་པར་མཛད་པས་ངོ་རྗེ་འཆང་སྟེ། ངེས་པའི་དོན་ནོ། །

བཏྱ་ལྟ་རྟུ་ཀྱི། (ལེགས་སྦྱར་) ངོ་རྗེ་ཕག་མོ། ❶ དཔལ་འཁོར་ལོ་སྡོམ་པའམ་བདེ་མཆོག་གི་ཡུམ་གྱི་མཚན། དེ་ལ་ངོ་རྗེ་མཁའ་འགྲོ་མ། ངོ་རྗེ་རྣམ་པར་སྣང་མཛད་མ་ཞེས་ཀྱང་བྱའོ། ❷ (བཀའ་བཀྱེད་) ཀྱེ་ངོ་བྱི་ཡུམ། ངོ་རྗེ་ཕག་མོའི་མཚན་དོན་བཏྱ་ལྟ་རྟུ་ཉི་སྟེ། གྲུབ་ཆེན་ནག་པོ་པས། ལྟ་གའི་སྒྲ་ནི་ངག་ལས་འདས། །རྟུ་ནི་དྲི་མ་རྣམ་པར་སྤྱངས། །ཀྱི་ནི་རྒྱུ་ནི་རྣམ་འཇིག་པ། །ཕག་མོའི་སྒྲར་ནི་རབ་ཏུ་འཇུག །དེ་ཡང་ལྟ་གའི་དོན་ནི་སྟར་དང་འདྲ་ལ། རྟུ་ཏི་དྲི་མ་དང་བྲལ་བ། ཏི་ཏུ་རྒྱའི་ངེས་ཚིག་དང་ལྡན་པའོ། །ཞེས་ཀྱི་ངོ་རྗེ་གྱི་འགྲེལ་པར་གསུངས།

བཙུ་ར་དྲི། (ལེགས་སྩར) རོ་ཇེ་དགའ་མ་སྟེ། སྒྲོལ་མའོ། །སྒྲ་བཤད་ནི། རོ་ཇེ་ནི་དོན་ཡོད་གྲུབ་པའོ། །དེ་ལ་དགའ་བས་ན་རོ་ཇེ་དགའ་མ་སྟེ། དྲང་དོན་ནོ། །རོ་ཇེ་ལྟར་མི་ཕྱེད་པའི་འོད་གསལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་དགའ་བས་ན་རོ་ཇེ་དགའ་མ་སྟེ། ངེས་དོན་ནོ། །ཞེས་རྗེའི་འགྲེལ་པ་བཞི་སྒྲུབས་ན་གསལ།

བར་བསྐལ། ❶ བསྐལ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཐམས་ཅད་ཕྱིད་ཕྱིད་པ་ལ་ཀ་ཤི་ཀའི་རས་ཀྱིས་ལོ་བཏུ་བཏུ་ན་ཕྱོགས་རེ་ཕྱོགས་པས་ནམ་ཟད་པར་འགྱུར་བ་དེ་ཙམ་ན་བསྐལ་པ་བར་མའོ། །ཞེས་ཆུ་གར་གྱི་མཁས་པ་བོ་རོ་ཙ་ན་རྟག་ཏུ། ཐུབ་པ་སྟོང་ཕྲག་འཇུག་འགྲེལ་པར་གསལ། ❷ བར་གྱི་བསྐལ་པའི་ཚེས་གཞི་ལོ་ཡི་བྱེད་པ་མིན་ནོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། བཅུད་ཀྱི་སེམས་ཅན་གྱི་བྱེད་སྤྱོད་བཟང་ངན་གྱིས་བསྐལ་བཟང་གི་སང་ས་ཆུས་དེ་དག་སྐུ་ཚེ་དང་སྤྱོན་ལམ་གྱིས་ཀྱང་མ་ངེས་ཤིང་། བར་གྱི་བསྐལ་པ་ཡང་ཉ་ཅང་ཆུང་རིང་གསུམ་ལས་ལོ་དང་ཟླ་བས་བགྱང་མི་ནུས་སོ། །འགའ་ཞིག་གིས་བར་བསྐལ་གཅིག་ལ། མི་ལོ་དཀྱིགས་ཆེན་པོ་གསུམ། དཀྱིགས་ཆུང་བ་གསུམ། གཉམས་ཆེན་དགུ། གཉམས་ཆུང་བདུན། རབ་བཀྱམ་ཆེན་པོ་བདུན། ཁྲག་ཁྲིག་ཆེན་པོ་དྲུག ཁྲག་ཁྲིག་ཆུང་བ་གཉིས། ཐེར་འབྱམ་ཆེན་པོ་བཞི་ཡོད་གསྱངས། ཁ་ཅིག་གིས་བར་བསྐལ་མི་ལོ་དཀྱིགས་ཁྲག་དགུ་ཡོད་གསྱངས་སོ། །ཞེས་སྨོང་རྗོལ་བ་མ་གསུང་། ❸ ཡང་བོད་ཀུ་ཆོག་མཛོད་ཆེན་མོར། བསྐལ་པ་ཆུང་བ་སྟེ། ཆོས་མངོན་པའི་བཤད་སྒོལ་ལྟར་ན་མིའི་ཚེ་ལོ་བཏུ་པ་ནས་བཟུང་ལོ་བཅུ་རེར་ལོ་རེ་འཕེལ་ཏེ་མིའི་ཚེ་ལོ་བཅུད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་བར་ཡར་འཕེལ་བའི་དུས་ཡུན་ལ་བསྐལ་པ་ཆུང་བ་གཅིག་དང་། དེ་ནས་ལོ་བཅུ་རེར་ལོ་རེ་འགྲིབ་སྟེ་མིའི་ཚེ་ལོ་བཏུ་པའི་བར་མར་འགྲིབ་པའི་དུས་ཡུན་ལ་ཡང་བསྐལ་པ་ཆུང་བ་གཅིག་ཅེར། དེ་ལ་མི་ལོ་ཁྲི་བཅུད་བཅུ་སོ་དགུ་དང་དགུ་སྟོང་ཐམ་པ་ཡོད་ཅེས་གསལ།

བར་ཆད་ཀྱི་ཚོར། ❶ ཡམ་ལྷག་ལ་སོགས་པའི་ལྷང་བ། འདུལ་བ་གཞིའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས་བཤད། ❷ ཐར་པའི་ལམ་གྱི་གེགས་སུ་གྱུར་པའམ། སྔོམ་པ་སྐྱེ་བའི་བར་ཆད་ཐམས་ཅད། ལུང་ཕུན་ཚོགས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལ་གཞི་བྱས།

བར་དོ། འབྱུང་ལྔས་རགས་པ་སྐངས་པའི་ཕུ་བའི་ལུས་ཅན་ཡིན་པ། དབང་པོ་ཀུན་ཚང་བ། རི་བོ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཐོགས་མེད་དུ་འགྲོ་བ། ལས་ཀྱི་རླུ་འཕུལ་སང་ས་ཆུས་ཀྱིས་ཀྱང་དགག་པར་མི་ནུས་པ་ཞེས་ཡིན་ལ་རེར། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ནི། ཡིད་ལས་བྱུང་བ། སྲིད་འཆོལ། སྲིད་པ་བར་མ་དོ། དྲི་ཟ། མངོན་གྱུར་ཀྱི་སྲིད་པ་རྣམས་ཡིན་ནོ། །སྒྲ་བཤད་ནི། ཤི་ནས་སྐྱེ་ག་མ་གྲུབ་པའི་བར་གྱི་སྲིད་པ་ཡིན་པའི་བར་མ་དོའམ་བར་དོ་ཞེས་བྱའོ། །

བར་དོ་སྐྱེ་མ། (ཐཽཀ་བཞུད) ཡིད་ལས་བྱུང་བའི་བར་དོའི་ལུས་དབང་པོ་ཀུན་ཚང་ཐོགས་མེད་དུ་སྐྱེ་བ་དེའོ། །

བར་དོའི་ཚེ་ཚད། བར་དོའི་ཚེ་ཚད་ནི་ཞག་བདུན་ཡིན། དེ་ཡང་ཕྱི་མ་གང་དུ་སྐྱེ་འགྱུར་ཐུན་འགྲོ་བ་དེའི་ཚེ་ཚད་ལ་བྱེད་དགོས་པ་གསུང་རྒྱུན་དུ་མཆིས།

བར་དོ་ལོངས་སྤྱོའི་རྣལ་འབྱོར།

བར་དོ་ལོངས་སྤྱོའི་ལམ་ཁྱིར། རང་ཉིད་ལོངས་སྤྱོར་བསྒྱིད་པ་ལ་དམིགས་ནས་ང་རྒྱལ་དང་གསལ་སྣང་ཤུགས་ཅན་དུ་སྒོམ་པ་ལ་རེར། འདི་གཞིའི་བར་དོ་སྒྲོང་བྱེད་དང་། འབྱས་བུའི་ལོངས་སྤྱོའབྱུང་བྱེད་ཡིན། རྟེའི་གསང་འདུས་བསྒྱིད་རིམ་བྱོ་གསལ་བྱང་བའི་རེ་སྐོང་ལས་ཀྱང་། ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་ནས། དང་པོའི་མགོན་པོའི་བར་ནམས་གདེ་སྐྱོང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ནམ་འགྱུར་དུ་བལྟ་བ་དང་། དང་པོའི་མགོན་པོའི་ང་རྒྱལ་དང་། གསལ་སྣང་ལ་བསྒབ་པ་དང་། དག་པའི་ཟླུང་སེམས་ཤིན་ཏུ་ཕྱ་བའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐུར་ཤར་བ་དེ་ངའོ་སྙམ་དུ་རྒྱལ་ལ་སྨོན་པར་བྱེད་པ་ནི། བར་དོ་ལོངས་སྤྱར་འཕྱིར་བའི་ལམ་འཕྱིར་ཡིན་ལ། དེ་དང་སྤྱི་རྟོགས་པ་ལས་བྱང་ཆུབ་པ་དང་། དང་པོའི་མགོན་པོ་དང་། བསྒྱིད་རིམ་པའི་ལོངས་སྤྱོ་ནམས་དོན་གཅིག་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ནོ། །

བར་དོ་སྒྲུང་ཚུལ། བར་དོ་ལོངས་སྤྱར་འཕྱིར་བའི་ལམ་འཕྱིར་ཐྱེས་བར་དོ་སྒྲོང་ཚུལ་ནི། ཐ་མལ་པ་ལ་བར་དོ་རང་དགའ་བ་འབྱུང་བའི་དོད་ལ། བསྒྱིད་རིམ་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་ལ། མངོན་བྱང་ལྷ་ལས་དང་པོའི་མགོན་པོ་འབྱུང་བ་དེ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་རྟེའི་གསང་འདུས་བསྒྱིད་རིམ་སྒོ་གསལ་བྱང་བའི་རེ་སྐོང་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

བར་དོ་ལོངས་སྤྱའི་བསྒེ་བ། བསྒེ་བ་སྐོར་དགུའི་བཀྱད་པ་དང་འཆི་དུས་ཀྱི་བསྒེ་བ་གསུམ་ཐུ་ཁྲིས་པ་ནི། བར་དོ་ལོངས་སྤྱ་དང་བསྒེ་བ་ནི། ཁོང་དུ་བཞག་པ་ལྟར་ཐུ་འཆི་བའི་ཚེད་གསལ་དེ་ལས་ལང་ས་ནས། བར་དོ་འཆར་བར་རྟོག་པ་ན་བར་དོའི་ལུས་ཤིན་ཏུ་ཕྱ་བའི་ཟླུང་སེམས་ཙམ་ལས་ལོངས་སྤྱ་དང་པོའི་མགོན་པོའམ། དོ་རྗེ་འཆང་ཐུ་སྐུ་ཁང་ཟུང་དུ་ཡུང་ཞིང་། འཇིག་རྟེན་བྱིད་ལྡར་ན་ལོངས་སྤྱ་རྟོ་དོ་རྗེ་འཛིན་པ་རྒྱང་འཛག་འཚེན་ལྟ་བུའི་སྐུར་ཡང་བར་བྱའོ། །འདི་ནི་ཐ་མལ་པ་ལ་བར་དོ་འོང་བའི་དོད་ལ། སྤྱ་མའི་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུར་ཡང་བ་ཡིན་པས། འདི་ནི་བར་དོ་ལོངས་སྤྱ་དང་བསྒེ་བའོ། །

བར་དབུས་གཙང་རྩ་བཞི། དབུས་གཙང་རྩ་བཞི་དང་འབྲེལ། དབུས་གཙང་རྩ་བཞི་ལ་གཉིས་ལས།

བར་མ་དོ། ❶ བར་དོ་དང་འབྲེལ། ❷ དབུས།

བར་མའི་དགེ་བ། བར་མ་རབ་བྱང་གི་སྔོན་པ་དང་འདྲ།

བར་མའི་ཚུལ་ཁྲིམས། བར་མ་རབ་བྱང་གི་སྔོན་པ་དང་འདྲ།

བར་མ་རབ་བྱུང་། བར་མ་རབ་བྱང་གི་སྔོན་པ་དང་ལྡན་པའི་གང་ཟག། བར་མ་རབ་བྱང་གི་སྔོན་པ་ལ་གཟིགས།

བར་མ་རབ་བྱུང་གི་སྔོན་པ། ❶ མཁའ་པོར་གཤོལ་བ་བཏབ་པ། ཁྱིམ་པའི་ཉགས་སྤངས་པ། རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་ཉགས་བླངས་པ་ཚོམ་ལས་ཐོབ་པའི་རབ་བྱུང་གི་སྔོན་པ་བཏགས་པ་བཅིག། འདི་ལ་ཉམས་པ་རྣམ་གསུམ་སྤངས་པའི་བར་མའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཞེས་ཀྱང་བྱའོ། །ཉམས་པ་རྣམ་པ་གསུམ་ནི། ཁྱིམ་པའི་ཉགས་སྤངས་པ་ལས་ཉམས་པ། རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་ཉགས་བླངས་པ་ལས་ཉམས་པ། བླ་མར་གཤོལ་བ་བཏབ་པ་ལས་ཉམས་པ་སྟེ་གསུམ་མོ། །❷ མཚོ་ཉེཀ་ལས་ནི། མཁའ་པོར་གཤོལ་བ་བཏབ་པ་ནི་སྔར་བཙུན་པ་བདག་གི་མཁའ་པོ་མཛད་དུ་གཤོལ་ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་སོང་ཟེན་པས། སྐར་ཡང་བཀྲངས་ན་བློས་སྐྱེན་དུ་འགྱུར་བས། ཀུཀྐི་ཆུལ་པོའི་རྗེས་སུ་འབྱུང་བར་ཁས་ལེན་པ། ཁྱིམ་པའི་ཉགས་སྤོང་བ། རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་ཉགས་ལེན་པ་དང་གསུམ་ལས་ཐོབ་པར་བཤད་དོ། །སྤྲུ་བཤད་ནི། སྔོན་པ་དང་སྔོན་མིན་གང་ཡང་མིན་པས་བར་མ་དང་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་དང་ཆ་ལུགས་ཙམ་འདྲ་བའི་ཕྱིར་རབ་བྱུང་ཞེས་བཏགས་པའོ། །བར་མ་རབ་བྱུང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་དགོས་པ་ནི། དགེ་ཚུལ་གྱི་སྔོན་པ་ལེན་པའི་སྨོད་རྒྱུ་བའི་ཆེད་དུ་དང་། དེ་ལེན་པའི་དུས་ནི། དང་པོ་དགེ་བསྙེན། བར་མ་རབ་བྱང་། དགེ་ཚུལ། དེ་ནས་དགེ་སློང་ངོ་། །

བར་སྲིད། སྲིད་པ་བཞིའི་ནང་གསིས། ཤི་ནས་སྐྱེ་བ་མ་བླངས་པའི་བར་གྱི་སྲིད་པ་ལ་ཟེར། བར་དོ་དང་འདྲ།

བལ་ཐོག་པའི་སྒང་པ། སྒང་ལྷུང་སྐམ་ཅུའི་བཙུ་དྲུག་པ་ནི། བལ་ལ་སོགས་པ་ཁུར་ཚད་དུ་ལོངས་པ་ཁུར་ཏེ་ཕྱིར་སྐྱས་འདུས་པའོ། །

བལ་ནག་འབའ་ཞིག་གི་སྒང་པ། སྒང་ལྷུང་སྐམ་ཅུའི་བཙུ་གཉིས་པ་ནི། བལ་ནག་པོ་འབའ་ཞིག་གིས་སྐྱན་བྱིད་དེ་ཟེན་པ་བལ་ནག་འབའ་ཞིག་གི་སྒང་པའོ། །

བསམ། (བང་སྤྲོད) ❶ ཆུ་མཚན་གྱི་སྐྱ། ❷ སྐ་ཕྱི་མཚམས་སྤྱོར་བ་ཙམ་ལས་ཆུ་མཚན་གསལ་བར་མི་སྣང་པའི་སྐྱ་ཞིག ❸ ལས། དཔེར་ན། གསལ་བ་བས་ཀྱང་གསལ་བ། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❶ བས་པ་དང་དོན་འདྲ། མཁས་གྲུབ་ཆོས་རྗེའི་སྡེ་བདུན་ཡིད་ཀྱི་མྱན་སེལ་ལས། དེ་བཞིན་བློ་གྲོས་གསལ་ལྟན་ཁོ་བོ་ཡིས། །ལེགས་པར་མ་དཔྱད་དེ་སྲིད་གནས་འདི་ལ། །ཁིང་ལྟན་མཁས་བློམ་བཙུ་ཡིས་རབ་དཔྱད་ཀྱང་། །ལོག་པའི་ཐ་སྙད་སྒེལ་བ་ཁོ་ནར་བས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

བསམ་ཀྱང་། ལས་ཀྱང་། དཔེར་ན། གསལ་བ་བས་ཀྱང་གསལ་བ། ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

བསམ་པ། རང་པ། དེ་ལ་འཇུག་པ་ནི། དཔེར་ན། འཛིན་སྐངས་ཐ་དད་པ་ཙམ་དུ་བས་པས། ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

བསམ་མཐའ། ❶ ཁྱོང་ལས་ས་ཐག་ཅིན་ཏུ་རིང་པའི་ས་ཡོན་གས་ལ་ཟེར། སྐྱ་བཤད་ནི། ཁྱོང་དང་ཁྱོང་ཁྱེར་སོགས་ཟད་པའི་མཐའ་ཡིན་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ་སྟེ་བས་པ་ནི་ཟད་པའི་དོན་ནོ། །❷ (བཀའ་བཞུད་) བས་མཐའ་ནི་ཁྱོང་ལས་དཔག་ཚད་དུ་སོང་བའི་དགོན་པ་ཟེར། ❸ (རྩེང་མ) ཆུང་ཁྲགས་ཕྱེད་ལ་བས་མཐའ་ཞེས་བྱའོ། །

པི་ཀྲ་མ་ཡུ་ར། (ལེགས་སྦྱར) ཪ་བོ་ཇེ་དཔལ་ལྡན་ཚ་ཏེ་ཤ་ལའྱུང་ས་ཡུལ་གྱི་ཁྱོང་ཁྱེར།

པི་ཀྲ་མ་ཤི་ལ། (ལེགས་སྦྱར) VikramaSila ནམ་གཅོད་ངང་ཚུལ་ཞེས་སྔར་ནུ་གར་ན་ཡོངས་སུ་གཏགས་པའི་ཚང་པའི་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་ཆེན་པོ་ཞེས། (དཔེ་མང་པོར། པི་ཀྲ་མ་ལ་ཤི་ལ། ཞེས་པ་དང་། ཐྲི་ཀྲ་མ་ལ་ ཤི་ལ་ཞེས་པ་དང་། ཡང་། པི་ཀ་མ་ལ་ཤི་ལ། ཞེས་སོགས་སྣ་ཚོགས་ཤིག་འབྱུང་བཅི་དཔེ་མ་དག་པ་ཡིན་པར་སེམས་སོ།) དེ་ནི་ཙཏྟའི་རིགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་རྟམས་ཇོ་ཐག་ཅིག་ཡང་ཐུབ་པའི་རིགས་ཅན་བཙུ་བཞི་བྱང་བའི་བཞི་པ་རྒྱལ་པོ་རྣམ་པ་ལ་ཞེས་མངའ་ཐང་ཤིན་དུ་ཆེ་བ་དེས་མ་ཁ་རྡོའི་བྱང་ཕྱོགས་ངོས་གཉའི་འཁྲབ་ཏུ། (རི་དེའུ་ཞེས་པ་རི་འཁྲབ་ཆུང་ངུ་) ཞེག་གི་རྩེར་བཞེངས་པར་བཤད། པི་ཀྲ་མ་ཤི་ལ་སྐྱེ་རྣམ་གཅོད་ངང་ཚུལ་ཞེས་པའི་མཚན་གྱིས་བསྟན་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་པོར་ཉི་ཤུ་ལྔར་ཡོངས་སུ་གཏགས་པའི་མཁས་གྲུབ་ཀྱི་སྐྱེ་བོ་བར་མ་ཆད་པར་བྱོན་པ་ལས་གཅོ་བོར་གྱུར་པ་ནི། སློབ་དཔོན་ཤེང་གི་བཟང་པོའི་སློབ་མ་ཤང་ས་ཀུས་ཡེ་ཤེས་ཞབས་སོགས་སྔགས་ཀྱི་སློབ་དཔོན་ཆེས་ཆེ་བ་མང་པོ་དང་། མཁས་པ་ཟླ་དྲག་ཏུ་གྲགས་པ་རྣམས་དང་། ཪ་བོ་ཇེ་དཔལ་ལྡན་ཨ་ཏི་ཤ། རྩོད་དགས་ཀྱི་ཤང་ས་ཀུས་གཉིས་པ་ཨ་སྐྱ་ཡུ་ཀ་ར་གུཔྟ། པཊ་ཆེན་ཤྲཱི་ཤྲི་ལ་སོགས་པ་རིམ་པར་བྱོན་ཏེ་མདོ་སྡགས་ཀྱི་བསྟན་པ་རྒྱ་ཆེར་འཕེལ་དུ་བསྒྲུབས་པའི་ཐུབ་པོ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་ཡང་ཐ་དད་པ་ཙམ་ཞིག་ཏུ་ཟད་པ་ཡིན་ཏེ། ཤ་སའི་གཙུག་ལག་ཁང་གི་བཀོད་པ་ཡང་། པི་ཀྲ་མ་ཤྲི་ལའི་ལྷ་ཁང་ལ་དཔེ་བྱས་པར་མཁས་པ་འགས་བཤད། དེང་སང་གསྐྱའི་འཁྲབ་ཀྱང་དགོན་རོ་ཞེག་མཇལ་རུང་ཡོད་པར་ཁ་ཤུ་ནུ་ཀླ་མ་བསྟན་འཇོན་རྒྱལ་མཚན་གསུང་། ཆག་ཆོས་ཇེ་དཔལ་རྒྱ་གར་དུ་ཕེབས་སྐབས་གར་ལོག་པས་དགོན་པ་དེའི་བཅིག་མང་གི་ངོ་རྣམས་བཏོན་ནས་གསྐྱར་བསྐྱར་ནས་མི་འདུག་གསུང་པས་ཕལ་ཆེར་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༠ ནས་ ༡༩༧ བར་ལ་མེད་པ་བཟོས་འདུག། ཅེས་ཞྭས་པ་གསུང་ཡང་། དུ་དུང་ཡང་དཔྱད་དགོས་པར་སྣང་སྟེ། འདིའི་སྐོར་རྩོམ་སྒྲིག་པ་མང་པོའི་བཤད་པ་སྣ

ཆོགས་ཤིག་འདུག་ཀྱང་། དེང་དུས་ཀྱི་སར་འོག་སྡོག་འདོན་པས་རྣེད་སོན་བྱུང་བའི། བི་ཀྲ་མ་ཤི་ལའི་དགོན་ཀུལ་ཡིན་པར་ཆོད་དཔག་བྱེད་སའི་ས་ཤུལ་དེ་ནི། Bhagalpur གྲི་ཇོང་ཁྲོངས་སུ་ཡོད་པའི་ཐྲོང་གསེབ་ Antichak ནང་ཡོད་པའི་འཁྲིལ་བཙོད་བྱེད་ཅིང་། ས་འོག་སྡོག་འདོན་གྱི་ལས་འགུལ་༡༩༦༠་༦༡ ཡས་མས་ནས་འགོ་བཙུམས་པ་ནས་བཟུང་། ཇོ་ལས་གྲུབ་པའི་སྐྱེན་པའི་སྐུ་བརྙེན་མང་དག་ཅིག། མཆོད་རྟེན། ཐེལ་ཅོ་སོགས་རྣེད་སོན་བྱུང་འདུག། འཁོར་ཡུག་གི་བཀོད་པ་ནི། མཐའ་རྡོ་ཡི་རྩ་བས་བསྐོར་བའི་དབུས་སུ་དགོན་སྡེ། དེའི་དབུས་སུ་གཙུག་ལག་ཁང་། དེའི་མཐོར་སྐོར་དུ་ལྷ་ཁང་ཆུང་ཆུང་བཙུ་རྩ་བཙུད་ཀྱིས་བསྐོར་བ་བཅས་སོ། །བི་ཀྲ་མ་ཤི་ལའི་གནས་མཧལ་ལམ་ཡིག་གི་འཛམ་གླིང་དུ་རྒྱའི་ནང་བརྟན་དཔར་ཡང་འགའ་ཤས་མཧལ་རྒྱུ་འདུག། མི་འཁོར་འབབ་ཚུགས་ཉེ་བོས་ནི་ Khalgaon ཡིན་པར་བཤད། ཞིབ་པར་བི་ཀྲ་མ་ཤི་ལའི་འཛམ་གླིང་དུ་རྒྱའི་ཁ་བྱང་

http://nic.in/Depts/Tourism/Vikramsila.htm ལ་གཟིགས།

བི་ཀ། (ལེགས་སྦྱར) བཤང་བ།

བི་ནྱ་ཡ་ཀྱ། (ལེགས་སྦྱར) ལོག་འདྲེན། ལྷ་དབང་ཕྱག་ཆེན་པོའི་བུ་ལོག་འདྲེན་ཏེ། ཆོགས་བདག་གླང་སྐའི་མིང་ངོ་། །བི་ནྱ་ཡ་ཀྱ་ཞེས་པ་ཐད་སྒྲུབ་བྱེད་ན། བི་རྣམ་པ། ནྱ་ཡ་ཀྱ་འདྲེན་པ་ཡིན་ཀྱང་། ལོ་རྩྭ་ཙམ་ཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས། སངས་རྒྱས་ལ་ཡང་རྣམ་འདྲེན་ཞེས་མང་དུ་གསུངས་པ་ཁྱད་པར་བསྟན་པའི་དོན་དུ་ལོག་འདྲེན་དུ་བསྒྲུབ་རོ། །དེ་ལ་བཞེགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་བི་ནྱ་ཡ་ཀྱ་ཡང་ཟེར། རྗེའི་འཁྲིལ་པ་བཞི་སྒྲགས་ལ་གཞི་བྱས་ཏེ་བཀོད།

བིཉྫཱ་ཀྲི། (ལེགས་སྦྱར) བཞེགས་མཐར་བྱེད།

བིཏྟ། (ལེགས་སྦྱར) རྒྱ་གར་ལྷོ་ཕྱོགས་ན་རི་བོ་འབིགས་བྱེད་ཅེས་བྱ་བ་སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་གླང་གི་སྒྲུབ་གནས་ཡོད་པ་བཞེད།

བིམ་པ། ❶ བིམ་པ་ལྕར་དམར་ཞེས་པ་ནི། རྒྱ་སྐྱེགས་མེ་ཏོག་ལ་ཤོང་བློ་གྲོས་བརྟན་པས་བཤད། ཅེས་གློང་རོལ་ཐ་མ་གསུང་། ❷ ཤིང་ཏོག་བིམ་པ་སྟེ། ཤིན་ཏུ་དྲྭངས་པའི་གཟུགས་བརྟན་ཤར་བའི་ཤིང་འབྲས་ལ་ཟེར། ❸ རྒྱའི་སྐད་དུ་“ཕིན་གོ”ཟེར་བའི་ཤིང་ཏོག་གི་མིང་ཡིན་པར་དག་ཡིག་གསར་བསྒྲིགས་ལས་བཤད།

བིཡ། བིམ་པ་དང་། བིམྦ་རྣམས་དོན་འདྲ།

བིམྦ། བིཡ་དང་། བིམ་པ་རྣམས་དོན་འདྲ།

བིལ་བ། (ལེགས་སྦྱར) བིལྦ་དང་འདྲ།

བིལྭ། (ལེགས་སྦྱར) ཤིང་རྩོག་བིལ་བ།

བྱ་ག་དགུ། ཁ། མིག་གཉིས། ཆ་ག་གཉིས། སྐ་ཁྲང་གཉིས། འོག་སྐོ་གཉིས་ཏེ་བཤང་ལམ་དང་། གཅིན་ལམ་གྱི་བྱ་ག་དང་དགུ།

བྱ་ག་བཅུ་གཉིས། བྱ་ག་དགུ་སྐྱེང་དུ་ལྷེ་ཆུང་གི་བྱ་ག ।དབུ་མའི་ཡར་སྟེ་མར་སྟེའི་བྱ་གི་སྟེ་བྱ་ག་བཅུ་གཉིས།

བྱ་ཆུང་གི་སེམས། (ཕྱག་ཆེན) གསལ་ལ་འཛིན་པ་མེད་པའི་སེམས།

བྱ་ཆུང་གིས་ལྷ་ཁང་མཐོང་བ་ལྟ་བུ། (ཕྱག་ཆེན) ཀསལ་ཆ་ཡོད་ལ་འཛིན་པ་མེད་པའི་དཔེ། ।

བྱ་སྐྱེན་ཁ་ཆེ། བྱ་སྐྱེན་རིན་ཆེན་གྲུབ། བྱ་སྐྱེན་ཆོས་འབྱུང་དུ། ནེ་ཙོ་ལྷ་བུས་བྱ་སྐྱེན་ཁ་ཆེས་བྱིས། ।ཞེས་གསུངས།

བྱ་སྐྱེན་རིན་ཆེན་གྲུབ། རྩོད་དུས་ཀྱི་ཀུན་མཁྱེན་ཆེན་པོ་བྱ་སྐྱེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ནི། ས་དགེ་བཀའ་རྩེང་གི་གྲྭབ་མཐའ་གང་གིའང་ཐོག་ཏུ་ཤེས་ཡོན་ཞིང་། བོད་ཀྱི་གྲྭབ་མཐའ་ཅི་ཆེ་བ་སྒགས་ཅན་འགའ་ཞིག་བྱུང་བའི་ནང་གསེས་ཡིན་ཞིང་། ཁོང་གི་གྲྭབ་མཐའ་ལ་ཞུ་ལུ་བའི་གྲྭབ་མཐའམ་བྱ་ལུགས་པ་ཞེས་གྲགས། ཕྱི་ལོ་ ༡༦༥༠་༡་༡༤ ཅིན་གཙང་རྫ་ལགས་གི་ཆར་གདོགས་པའི་ཡུལ་ཤག་སྐད་སྐོམ་གནས་དགོན་གསར་ཞེས་པར་སྐུ་འཕྲུངས་ཤིང་། ཁྲི་ཕུ་པ་བསོད་ནམས་སེང་གེ་དང་། ཐར་པ་ལོ་ཏྲ་བ། ཀུན་མཁྱེན་འཕགས་འོད་སོགས་བློ་མ་མང་པོ་བསྟེན་ནས་ཐོས་བསམ་རྒྱ་ཆེན་པོ་མཛད་པས་རིག་པའི་གནས་མཐའ་དག་ལ་མཁས་པའི་ཅེར་སོན་ཏེ། བོད་འདིར་མཁྱེན་རྒྱ་དང་རྩོམ་རྒྱ་ཁོང་ཐར་གྱགས་ཤིང་། བརྒྱས་ཆོས་ཀུང་པོད་ཀྱི་ཀུ་རྟ་དྲུག་ཡོད། ཞལ་ལྟ་ཆོས་སྟེར་རྒྱུད་སྟེ་བཞིའི་དབང་དང་རྒྱུད་ཀྱི་བཤད་པ་མན་ངག་དང་བཅས་པའི་འཆད་ཉན་ཡན་རིང་མཛད། སློབ་མ་ཁོང་གསུམ་པ་ཆོས་ཀྱི་དཔལ་བ། ཁྱུང་ལྷས་པ། སྒྲ་ཚད་པ་རྣམས་ལས་དུས་འཁོར། བདེ་མཆོག རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད་ཀྱི་སྒོར་རྣམས་རྒྱལ་བ་ཅོང་ཁ་པས་གསན། དེའི་བཀྱུད་འཛིན་ཤར་ཆེན་དང་ཟ་སོགས་རིམ་པར་བྱོན། རྗེ་དེ་ཉིད་གྲྭབ་མཐའ་མཐའ་དག་ལ་སྤྱངས་པའི་མཁས་པ་འགྲན་ཟླ་མེད་པ་ཡིན་ཞིང་། ལྷ་བའི་བཤད་པ་ནི་བཀའ་གདམས་པ་དང་མཐུན་ཤས་ཆེ་ཞིང་། ཟླ་བའི་གཞུང་ལ་གཅོ་བོར་མཛད་པར་བཤད། ས་དགེ་བཀའ་རྩེང་གི་གྲྭབ་མཐའ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཚད་མར་བྱེད། དགུང་གྲངས་བདུན་ཅུ་དོན་བཞི་པར་ཞི་བར་གཤེགས་སོ། । (1290-1364)

བྱ་ཕའི་གཟུགས་འཇིག། ཕའི་སྤྱོད་ཚུལ་ལེགས་པར་སྐྱོང་བའི་བྱ། མཆོ་ཏྐཱ་མཆན་བྱ་ལས། ཕའི་གཟུགས་འཇིག་ཞེས་པ་ཕ་ར་པང་གིས་བཏགས་སྟེ་སྤྱོད་པ་ལ་མི་ཟེར་གྱི་ཕའི་སྤྱོད་ཚུལ་ལེགས་པར་སྐྱོང་བ་ལ་ཟེར་རོ། །ཞེས་གསུངས།

བྱ་མོའི་ཁྱིམ། སྟོན་གྱི་དུས། སྤྲ་བཞད་ནི། བྱ་མོ་རྣམས་མདངས་བཟང་བའི་དུས་ཡིན་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བརྗོད།

བྱ་ཟན་མོ། སྲིན་མོ། སྤྲ་བཞད་ནི། བྱ་ཟ་བའི་ཕྱིར་དེ་སྐད་ཅེས་བརྗོད།

བྱ་ཡི་འོད་གསལ། ལམ་དུས་སུ་བསྒོམས་སྟོབས་ཀྱིས་ཤར་བའི་འོད་གསལ་ལ་བྱའི་འོད་གསལ་ཟེར། དཔེར་ན་སྙིང་གা་སོགས་སུ་གནད་དུ་བསྒོམ་པ་ལས་སྣང་མཚེད་ཐོབ་གསུམ་འོད་གསལ་དང་བཅས་པ་ཤར་བའི་འོད་གསལ་དེ་ལ་བྱ་ཡི་འོད་གསལ་ཞེས་བྱའོ། །འཆི་དུས་ཀྱི་འོད་གསལ་ལ་ནི་མའི་འོད་གསལ་ཟེར་རོ། །

བྱ་རམ་ཤིང་པ། སངས་རྒྱས་ཀླུ་གྲུབ་ཐའི་རིགས་བརྒྱད་ཀྱི་མིང་། ལོ་རྒྱུས་ནི། ཡུལ་གྱུ་འཇིན་དུ་རྒྱལ་རབས་ཅིས་བརྒྱ་འདས་པའི་ཇེས་སུ་རྒྱལ་པོ་རྣ་བ་ཅན་ཞེས་བྱ་བྱུང་། དེ་ལ་བྱ་གཅིས་ཡོད་པ། ཆེ་བའི་མིང་གཱི་ཀ་མ། ཆུང་བའི་མིང་སྐ་རཏ་ཀྲ་ཏུ། གཱི་ཀ་མ་རབ་ཀུ་བྱུང་། སྐ་རཏ་ཀྲ་ཪས་རྒྱལ་པོ་བྱས་པས། སྲས་མ་འཁྲུངས་པར། སྐ་རཏ་ཀྲ་ཪ་ལོག་ལྟ་སྐྱེས་ཏེ། ཕུ་པོ་གཱི་ཀ་མ་གསལ་ཤིང་གི་རྩེ་ལ་བསྐོན་ཏེ་བཀྲོངས་པ་ལས། འབངས་རྣམས་ཀྱིས་གསོལ་བ་བཏབ་པས། གཱི་ཀ་མས་ [སྲོན་གྱི་ལས་དབང་གིས་ཉེས་པའི་སྐྱོན་ཡོག། སྐྱབ་དཔོན་བྱམ་ཅེ་མདོག་ནག་གི་བདེན་ཚིག་གིས་གཱི་ཀ་མའི་ས་བོན་ཟག་པས་སྐྱོང་གཉེས་སུ་བྱུར། གཱི་ཀ་མའི་བདེན་ཚིག་གིས་སྐྱབ་དཔོན་གསེར་གྱི་མདོག་ཏུ་གྱུར།] གདན་ཁར་ས་བོན་ཟག་པ་ལ་སྐྱོང་གཉེས་སུ་གྱུར་ཏེ། སྐྱང་གཉེས་པོ་བྱ་རམ་ཤིང་ལ་ཞེའི་གསེབ་ཏུ་བཞག་པས། རིང་ཞིག་ན་ཁྱེའུ་གཉེས་སུ་གྱུར་ནས། གཅིག་གི་མིང་ཉི་མའི་གཉེན། གཅིག་གི་མིང་བྱ་རམ་ཤིང་པར་བཏགས་པར་གསུངས་སོ། །

བྱང་པ། ❶ སྐྱང་ཚེ་གསོག་ཤཱཀ་གྱི་སྐྱང་བྱའི་མིང་། ❷ རྟོ་ཤག་པོ་ཞིག་གི་མིང་སྟེ། དེ་ལ་སྐང་ཟེལ་ཟེར། དཔེར་ན། རྗེ་བཙུན་བྱམས་པའི་མངོན་རྟོགས་ཆུན་ལས། དབུ་སྐྲ་བྱང་བ་ལྟར་གནག་དང་། ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

བྱངས། ཚོམས་དག་གི་ཕུང་པོ་སྟེ། ཕུང་པོ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན།

བྱད། ❶ ཕྱིར་ཐོན་པའམ་དོན་པ། མི་གཙལ་ནས་བྱད། ལྷོ་ཐ་ཕྱི་ལ་བྱད། མཚན་མ་ཕྱི་ལ་བྱང་ལྟ་བུ། བྱང་དང་འབྱད་ལ་དོན་གཞན་ཡང་ཡོད་པ་ཆེག་མཚོད་རྟེན་མས་སུ་གཟིགས། ❷ མཚན་ཉིད་ཀྱི་གཞུང་དུ། བྱད་དང་། འབྱད་ཅེས་འབྱུང་བ་ནི། ཤོར་བ། འཆོར་བ། ཉམས་པ། ཁས་ལེན་དང་དམ་བཅའ་ཤོར་བ་དང་།

མཚན་ཉིད་རྟོད་དུས་ཚ་ཞེས་པ་རྣམས་དོན་འདྲ། དཔེར་ན་མཆོ་ཏྟི་ལས། དམ་བཅའ་བྱད། ཅེས་པ་ལྟ་བུ་དང་། རྟགས་མ་གྲུབ་ན་ངག་གིས་ལོག་རྟོགས་བསལ་ནུས་ཟེར་བ་བྱད་ཅིང་། ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

བྱད་ཆ། (ལེགས་སྦྱར) ❶ སངས་རྒྱས། ❷ པད་འདབ་རྒྱས་པ་དང་། ❸ གཉིད་སད་པ། ❹ དེ་ཁོ་ཉིད་ཁོང་དུ་ཆུད་པ། ❺ དེ་ཐམས་ཅད་རྟོགས་པ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་དང་གུང་ཐང་ཚང་གི་གསུང་ལ་གཞི་བྱས།

བྱད་པུ་ལི་ཀ། (ལེགས་སྦྱར) སངས་རྒྱས་བསྟུངས་ཀྱིས་མཛད། ཀླའི་རྒྱལ་མཆན་གྱི་འགྲུབ།

བྱད་མེད། མི་མོ། གཉེན་བསྟེགས་རེན་པའི་སྐྱེས་མ། སྐྱ་བཞད་ནི། མཆན་མ་ཕྱི་ལ་མ་བྱད་པས་བྱད་མེད། ཅེས་ཆོག་མཛོད་འགའ་ཞེག་ན་གསལ། འདི་ལ་སྐྱ་བཞད་འདྲ་མིན་སྐ་ཆོགས་ཤིག་སྣང་ཡང་མ་འདིར་མ་བཀོད།

བྱད་མེད་ཀྱི་སྐྱ་རྣམ་པ་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས། བཞིན་ཕྱེད་འགེབས་པ། ནུ་མ་མཁྲང་ཞིང་འབུར་བ་སྟོན་པ། ཐུང་ཟད་འཕྱམ་པས་སོ་ཕྱེང་བ་སྟོན་པ། ལག་པ་བཀྲང་སྟེ་བྱ་སྐྱང་བྱིད་ཅིང་མཆན་ཁྲང་སྟོན་པ། བིམ་པ་ལྟར་དམར་བའི་མཚུ་སྟོན་པ། མིག་ཕྱེད་བཙུམ་སྟེ་ལྟ་ཞིང་བལྟས་ནས་མྱུར་བ་མྱུར་བར་འཕྱམ་པ་དང་། ནུ་མ་ཕྱེད་གཡོགས་ཏེ་སྟོན་པ། གོས་སྟིལ་བར་བྱས་ཏེ། གསེར་གྱི་ཕག་སྐ་དང་བཅས་པའི་ཤིད་པ་སྟོན་པ། གོས་དྲུ་ཀུ་ལ་སྣབ་མོ་གྱོན་ཏེ། གསེར་གྱི་ཕག་སྐ་དང་བཅས་པའི་ཤིད་པ་སྟོན་པ། ཤང་གདུབ་སྐྲ་སིལ་སིལ་འབྱིན་པ། ནུ་མའི་བར་ནས་ཕྱེང་བ་གཅིག་ཏེ་བར་སྟོན་པ། མགོ་དང་ཕྱག་པ་དག་ལ་བྱ་འདབ་སྦྱིད་དང་། ནེ་ཙོ་དང་། རི་སྐེགས་འདུག་པ་ཏེ་བར་སྟོན་པ། མིག་རྔར་གྱིས་ལྟ་བ། གོས་ལེགས་པར་བགོས་ཀྱང་བགོ་མ་ལེགས་པ་ལྟ་བུར་བཅོས་པ། ཤིད་པ་དང་། གསེར་གྱི་ཕག་སྐ་བསྒོད་པ་དང་། འཁྲུལ་པ་ལྟར་འཆོས་ཤིང་སྐེག་སྟེ་ཕན་ཚུན་འཆག་པ་དང་། གར་བྱེད་པ་དང་། སྒུ་ལེན་པ་དང་། བསྐེགས་ཤིང་འཁྲུལ་པ་ལྟར་འཆོས་ཤིང་སྐེག་སྟེ་ཕན་ཚུན་འཆག་པ་དང་། གར་བྱེད་པ་དང་། སྒུ་ལེན་པ་དང་། བསྐེགས་ཤིང་ངོ་ཚ་བ་ལྟར་ཡང་འཆོས་པ་དང་། ཆུ་ཤིང་རླུང་གིས་བསྒྱོད་པ་ལྟར་བརླ་སྐུལ་བ། བཇེད་པའི་སྐྱ་འབྱིན་པ། སེང་རས་བགོས་ཏེ་གསེར་གྱི་ཕག་སྐ་དྲིལ་བུ་བཅིངས་ནས་དགོད་ཅིང་འཆག་པ་དང་། གོས་དང་ཆུན་རྣམས་ས་ལ་འདོར་ཞིང་ངོ་ཚ་བ་ལྟར་སྣར་ཡང་ལེན་པ། གསང་བ་དང་། གསལ་བའི་ཆུན་ཐམས་ཅད་ཅེ་བར་སྟོན་པ། ལག་པ་སྟོས་ཀྱིས་བསྐུས་པར་སྟོན་པ། མཁར་བ་བསྐུས་ཤིང་རྣ་ཆའང་སྟོན་པ། མགོའང་གཡོགས་ཤིང་བཞིན་ཡང་གཡོགས་ལ་སྐད་ཅིག་ཙམ་གྱིས་སྟོན་པ། ཚོད་ཚོད་པ། དགའ་དགའ་བ། རྩེ་རྩེ་བ་ཕན་ཚུན་དྲན་པར་བྱིད་ཅིང་ཡང་

ངོ་ཚ་བ་ལྟར་འདུག་པ། གཞོན་ནུའི་གཟུགས་དང་། བྱ་མ་བཙས་པའི་གཟུགས་དང་། ན་ཚུང་ཚད་ལ་བབ་པའི་གཟུགས་སྣོན་པ་དང་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་སོ། །རྒྱ་ཆེར་རོལ་པའི་མདོ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་བཀོད་དོ། །

བྱང་མེད་ཀྱིས་དུབ་པ། བྱང་མེད་ལ་ཆགས་པ་ཤས་ཆེར་སྤྱད་པས་སྐོབས་ཟད་པ་གང་ཡིན་པའོ། །

བྱང་མེད་ཀྱི་ཟེའུ་འབྲུ། བྱ་ལེ།

བྱང་མེད་དང་ལྡན་ཅེས་ཉལ་བའི་ལྷུང་བྱེད། འབའ་ཞིག་པ་དག་བཅུའི་རེ་ལྟ་པ། བྱང་མེད་དང་ལྡན་ཅེས་ཉལ་ཏེ་མཚན་མོ་འདས་པའོ། །

བྱང་མེད་དང་ལྡན་ཅེས་ལམ་དུ་འགྲོ་བའི་ལྷུང་བྱེད། འབའ་ཞིག་པ་དག་བཅུའི་བདུན་ཅུ་པ། ཁྲིམས་གྲོགས་མེད་པར་བྱང་མེད་དང་ལྡན་ཅེས་ལམ་དུ་རྒྱང་འདས་པ་ཕྱིན་པའོ། །

བྱམ་པའི་ཁྱིམ། དགྱན་གྱི་དུས། སྤྲ་བཤད་ནི། བྱམ་པའི་ནང་གི་ཚང་རོ་ནུས་དང་ལྡན་པའི་དུས་ཡིན་པས་དེ་སྐད་བརྗོད།

བྱམ་པ་གང་བྱེའི་ཚུལ། ཆ་ཚང་བ་གནང་བཉམ་ཐོབ་པའི་དོན་ཏེ། དཔེར་ན། ཆུ་བྱམ་པ་གང་སྟོང་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་ཟླུག་པ་བཞིན་དུ་ཆ་ཚང་བ་གནང་བཉམ་ཐོབ་པའི་དོན་ནོ། །གདམས་པ་བྱམ་པ་གང་བྱེའི་ཚུལ་དུ་གནང་། གདམས་པ་བྱམ་པ་གང་བྱེའི་ཚུལ་དུ་མངའ། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

བྱམ་དབང་། ① {དཀེ་ལྟགས} མི་བསྐྱོད་པ་ཆུའི་དབང་སོགས་རིག་པ་ཡི་ཤེས་ལྟའི་དབང་དང་། རྡོ་རྗེ་སློབ་དཔོན་གྱི་དབང་མཐའ་ཅིན་དང་བཅས་པའི་ལྷ་ཡི་ཆུ་བོའི་རྒྱུན་གྱིས། གཙོ་བོ་སྡོག་གཅོད་དང་། ལུས་ཐ་མལ་དུ་འཛིན་པའི་སྣང་ཞེན་གྱི་དྲི་མ་སྤྱངས་ཏེ། ལམ་བསྒྲིད་རིམ་ཡན་ལག་དང་བཅས་པ་བསྒོམ་པ་དང་། འབྲས་བུ་སྤྲུལ་སྐུ་འགྲུབ་པའི་ནུས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་འཛིག་པའི་དབང་ལ་ཟེར། ཁྲི་རྒྱལ་མཚན་སེང་གེའི་གསུང་ལ་གཞི་བྱས། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་གསང་འདུས་སྒོན་ལམ་ལས། བྱམ་དབང་གཉིའི་ཚུ་རྒྱན་བསྐུར་བ་ཡིས། །ཐ་མལ་སྣང་ཞེན་དྲི་མ་འཁྲུད་པར་ཤོག ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །② {འཁའ་བཀྲ་} འདོད་ལྷ་ཡབ་ཡུམ་འཁྲུད་པ་ལས་བྱང་བའི་བདེ་སྐྱོང་གི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་ཟེར། སྤྲ་བཤད་ནི། བྱམ་པའི་ལས་དང་བྱ་འཇུག་པས་སམ། ཤུགས་གཉིར་དག་པར་བྱས་ནས་རྒྱུད་སྐྱོང་བྱེད་པས་ན་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །བྱེད་ལས་ནི། གཙོ་བོར་ལུས་ཀྱི་དྲི་མ་འཁྲུད་ཅིང་ལུས་དག་པར་བྱས་ནས་སྐུ་རྡོ་རྗེའི་སྤྲུལ་སྐུ་མཛད་པ་དང་བཅས་པ་འགྲུབ་པའི་ནུས་པ་འཛིག་པའོ། །ཀོང་སྤྲུལ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོའི་རྒྱུད་བཤགས་ཀྱི་སྤྱི་དོན་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་བཀོད།

བྱའི་འོད་གསལ། བྱ་ཡི་འོད་གསལ་དང་འདྲ།

བེ་ཏ། (ལེགས་སྦྱར) ❶ ཀོ་ཀོ་ན་ཏེ། ནང་དུ་ཆུ་འཐུང་ཙུ་ཡོད་པའི་ཤིང་འབྲས་ཞག་ཆོ་ཅན་ཞེས། ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་སྐད་དུ། coconut དང་རྒྱ་གར་ཡུལ་སྐད་དུ་"ན་རེ་ཡལ"་ཟེར། ལྷོ་ཕྱོགས་ཀར་ཉ་ཅ་ཀའི་ཡུལ་སྐད་ནང་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ཆེས་མང་བས། དེང་སང་ཡང་ཡུལ་མི་འགས་ཀོ་ཀོ་ན་ཏེ་ལ། བེ་ཏ་ཞེས་འབོད་པ་རང་གིས་དངོས་སུ་ཐོས། ཤིང་འབྲས་དེ་ནི་མ་སྨིན་པའི་དུས་སུ་ནང་དུ་ཆུ་མང་འཐུང་ཙུ་ཡོད་ཅིང་། སྨིན་པ་ན་ཞག་ཆོ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བའི་འབྲས་བུ་ཞེས། ❷ བེ་ཏ་ནི་རྟ་འཇག་མའི་མིང་དུ་བཤད་པའང་མཐོང་། སྤྱི་ཏ་ཞེས་བྱིས་པའང་སྨད།

བེ་ཏའི་ཡུལ། ཀོ་ཀོ་ན་ཏེ་སྤྱི་བའི་ཡུལ་སྤེ་ཙུ་གར་ལྷོ་ཕྱོགས་ཀྱི་མིང་།

བཉ་བུམ་སྟོན་པོ། བཀའ་གདམས་པའི་ལམ་རིམ་དགེ་བཤེས་པོ་ཏོ་བའི་གསུང་སྒྲོས་དོལ་བ་ཤེས་རབ་ཙུ་མཆོས་བསྒྲགས་པ་ལ་ལྟ་འབྱི་སྐང་པས་འགྲེལ་པ་མཛད་པའི་བསྟན་བཅོས་ཤིག

བཻདཱུ་རྱ། (ལེགས་སྦྱར) ཤིན་ཏུ་དྲྭངས་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྤེ་རིན་ཐང་ཆེ་བའི་རྡོ་རིགས་སྟོན་པོ་ཞེས། །ཀ་དོག་སྟོན་པོ་གྲགས་ཆེ་ཡང་། དཀར་པོ་དང་། སེར་པོ་ཡང་ཡོད་པར་བཤད། ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་སྐད་དུ། Lapiz Lazuli ཟེར། Latin ལེ་ཏིན་གྱི་སྐད་དུ། Lapis ཞེས་པ་རྡོ་དང་། Arab ཨ་རབ་ཀྱི་སྐད་དུ། Azul ཞེས་པ་སྟོན་པོའི་མིང་ཡིན་པས་རྡོ་སྟོན་ཟེར། Roman རོ་མན་གྱིས་འདིས་ཆགས་སྤྱོད་རྒྱས་པར་བྱེད་པའི་ཡིད་ཆེས་བྱེད། དུས་རབས་ལྟ་པ་ནས་བཅོ་ལྔའི་བར་གྱི་མི་རྣམས་ཀྱིས། འདིས་ཀང་ལགས་ཀྱི་ཆོགས་ནད་སེལ། ཕྱག་དོག་དང་ཞེ་སྡང་སོགས་སེམས་ཀྱི་སྐྱོན་ཡང་ཞེ་ཐུབ་པར་བྱེད་ཅེས་བརྗོད། ཐོན་ཁྲུངས་ནི། Afghanistan, Chile, Siberia, Colorado, Myanmar བཅས་ནས་དལ་ཡང་ཐོན་གྱི་ཡོད་པར་བཤད།

བྱོ་ལ། (ལེགས་སྦྱར) བོལ་དང་འདྲ།

བོད། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལུང་གིས་ཅིན་ཅིང་འཕགས་པ་སྤྱན་ར་ས་གཟིགས་ཀྱི་གདུལ་ཞིང་བོད་ཁ་བ་གངས་ཅན་གྱི་ལྗོངས་ནི། རྒྱ་གར་འཕགས་པའི་ཡུལ་དང་། བལ་ཡུལ། འབྲུག་ཡུལ་སོགས་ནས་བཅིངས་ནས་བྱང་དུ་ཡོད་ཅིང་། གནའ་བོའི་རྒྱལ་རབས་རྣམས་སུ། སྤྲིད་མངའ་རིས་སྐོར་གསུམ། བར་དབུས་གཙང་ར་བཞི། སྨད་མདོ་ཁམས་སྐང་དྲུག་ཅེས་བཤད་པའི་ས་ཁྲལ་ཐམས་ཅད་དོ། །འགོས་ལོ་ཙྪ་བ་གཞོན་ནུ་དཔལ་གྱི་དེབ་སྟོན་དུ། བོད་ཀྱི་ཡུལ་འདི་ཡང་རྒྱ་གར་དང་འདྲ་བར། ཡུལ་དང་མི་ལ་སོགས་པ་གནས་པའི་བསྐལ་པ་ནས་བྱུང་བར་བྱས་ན་ཡང་ལུང་དང་རིགས་པའི་གཞོད་པ་མེད་ཅིང་། སྤྲོན་པ་ཐུབ་པ་བྱོན་པའི་དུས་ལས་སྔ་བ་

རྩོད་ལྡན་གྱི་ཐོག་མ་སྐྱེ་སེང་བྱ་ལྡས་དཔྱང་ཚོགས་ཡན་ལག་བཅོ་བརྒྱད་དམ་བཅུ་གཉིས་བཅོམ་པའི་ཚེ། རྟ་པ་ཏི་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱལ་པོ་དཔྱང་གི་ཚོགས་གཅིག་དང་བཅས་པ་གཡུལ་འགྱེད་པའི་ཚེ། བྱད་མེད་ཀྱི་ཆ་ལུགས་སུ་བྱས་ནས་བློས་ནས་རི་ཁ་བ་ཅན་གྱི་རི་ཁྲོད་དུ་ཞུགས་ཏེ་གནས་པའི་རིགས་ལས། དིང་སང་ན་ཡང་བོད་ཅེས་བྱ་བ་གླགས་པ་ཡིན་རོ་ཞེས་སློབ་དཔོན་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཚས་བཤད་དེ། སྔོན་གྱི་ཡི་གེ་རྣིང་པ་རྣམས་ལས་ཡུལ་འདི་ལ་སྔོན་མིང་ཐུར་རྒྱལ་ཞེས་རེ་ཞེས་པ། ཕྱིས་བོད་ཅེས་བྱ་བ་འཆད་པ་ཡང་སློབ་དཔོན་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཚའི་གསུང་དང་སྦྱར་ན་འབྱོར་རོ། །ཁྱད་པར་ཐུབ་པ་བཞུགས་པའི་དུས་ན་བོད་ཅེས་པ་ལྟང་རྣམ་འགྱེད་དུ་བཤད་ལ། དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོར་ཡང་། འཕགས་པ་བོད་ལ་སོགས་རྣམས་ལ། །ཞེས་གསུངས་སྣང་ངོ་། །ཞེས་གསལ། བོད་ཅེས་ཐ་སྙད་བྱུང་ཚུལ་ནི། རྒྱ་སྐད་ཀྱི་ཆོཏ་ལས་བོད་བྱུང་ཞེས་པ་དང་། བོད་ལས་ཆོཏ་བྱུང་ཞེས་སྨྲ་མཁན་གཅིས་འབྱུང་ཡང་། མཁས་དབང་དག་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱི་རྒྱལ་རབས་དེབ་ཐེར་དཀར་པོ་ལས། རང་རིའི་ཡུལ་འདི་ལ་ཆེས་སྔ་མོ་ཞེས་ནས། རང་སྐད་དུ་བོད་ཀྱི་ཡུལ་ཞེས་བྱ་བར་གསུངས། རྒྱ་གར་པ་རྣམས་རང་རེ་ལ་ཆོཏ་བྱ་བར་འབོད། དེ་ནི་གནའ་དུས་ཀྱི་ཀླུགས་ལ་བོད་ཅེས་བརྗོད་ཆེ་བོ་དང་དུ་སྦྱ་གཉིས་ཀ་གསལ་བར་འཐོན་པའི་དབང་གིས། བོད། ཆོཏ། ཞེས་རིམ་གྱིས་འགྱུར་ནས། དོན་ལ་བོད་བྱ་བའི་ཚེག་འདི་ག་རང་རྒྱ་སྐད་དུ་ཕར་ལ་ཟུར་ཆག་པ་ཡིན་གྱི། རྒྱ་གར་པས་ཚུར་བཏགས་པ་ཞེག་ནི་མིན་པར་སེམས། ཞེས་གསུངས། [གནའ་དུས་བོད་ཀྱི་ཀླིག་སྐད་ལ་འཇུག་སོགས་གསལ་བར་འདོན་ཚུལ་ཞེག་ཡོད་ངེས་ཏེ། དཔེར་ན་ལ་དྭགས་ཀྱི་ཡུལ་སྐད་དུ། སང་ཆུས་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཚེ། ཡང་འཇུག་གི་ས་དང་བཅས་པ་གསལ་བར་འདོན་པ་འདིས་ཀྱང་མཚོན་ནུས་ཤིང་། ལ་དྭགས་ཀྱི་ཡུལ་སྐད་སྦྱ་དག་པོ་བརྗོད་ན་དག་ཡིག་ལོགས་སུ་སློབ་མི་དགོས་པ་ལྟ་བུ་ཞེག་པས་ཡུལ་སྐད་ཅ་ཅོ་རྐྱ་བ་ཆེན་པོ་ཞེས་ཀྱ་སྣང་ངོ་། །] བོད་ཅེས་བྱ་བའི་ཚོག་གི་དོན་གང་ཡིན་ཟེར་ན། རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་ན་དོན་ཅི་ཡང་བཤད་དུ་མེད་པའི་འདོད་རྒྱལ་ཙམ་ཡིན་པ་ཡང་སྲིད། ཡང་ན་ནི་རྗེ་གཅའ་ཁྲི་སོགས་ལ་བོད་དེ་དང་སྤུར་རྒྱལ་ཞེས་འབོད་པ་དེ་ཡང་། ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་བསམ་འཁྲིར་ལྟར་ན། ཡུལ་གྱི་མིང་རྗེ་ཐོགས་པ་ལྟར་སྣང་མོད་ཀྱི། དོན་ལ་རྒྱལ་པོའི་མཚན་ཡུལ་ལ་ཐོགས་པ་སོགས་ཀྱང་སྲིད་དོ། །ཞེས་སོགས་དང་། དཔལ་རྒྱ་རྣམ་མ་གཏོགས་ཡུལ་ཆེན་ཀུན་ཏུ་བོད་ཀྱི་མིང་ལ་ཏི་ཐྲད་བྱ་བར་གྲགས། འདི་ནི་རྒྱ་རྣམ་པ་རྣམས་སྤྱོན་དུས་སུ་བོད་ཀྱི་མིང་ལ་ཏུའུ་ཕན་དུ་འབོད་པ་དང་། དེ་མཚུངས་སོག་པོའི་སྐད་དུ་ཐུ་ཐྲད་ཅེས་འབོད་པ་འདི་ར་ང་ཟུར་ཆག་པར་མངོན་ལ། ཞེས་གསུངས། འདིའི་སྐོར་ཞིབ་པ་མཁས་དབང་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་དང་ཞྭ་སྨན་པའི་རྒྱལ་རབས་སོགས་ལ་གཟེགས།

བོད་ཀྱི་རྒྱལ་དར། བོད་ཀྱི་རྒྱལ་དར་འཛིལ་བཤད་མདོར་བསྡུས། ཆོས་རྒྱལ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་སྐུ་དུས་ནས་བོད་ལ་དར་ཆ་མི་འདྲ་བ་གསུམ་ཙམ་ཡོད་ཅིང་། དེ་དག་ལ་གཞི་བྱས་ཏེ་རྒྱལ་མཆོག་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པ་ཆེན་པོས་དཔལ་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་དར་འདི་ཉིད་གསར་གཏོད་མཛད། མཆོག་དོན་ནི། ༡ ཉེ་མས་རང་དབང་དང་། འདྲ་མཉམ། བདེ་སྐྱིད། ༢ ཚལ་པ་དམར་པོ་དྲུག་གིས་མེས་པོ་མིའུ་གདུང་དྲུག མིའུ་གདུང་དྲུག་གི། སེ། རྣ། ལྕང་། སྐྱང་། དཔྱ། འདྲ་སྐྱེ་དྲུག ༣ ཚལ་པ་ཐྲོན་པོ་དྲུག་གིས་དེ་དག་ལས་མཆེད་པའི་བོད་ཀྱི་གདུང་རྒྱུད། ༤ ཚལ་པའི་ཁ་དོག་དམར་ཐྲོན་གཉིས་ཀྱིས་སྲུང་མ་དམར་ནག་གཉིས། སྲུང་མ་དམར་ནག་གཉིས་ནི། གནས་ཆུང་ཆོས་རྒྱལ་ཆེན་པོ་དང་། དཔལ་ལྡན་ལྷ་མོ་གཉིས། ༥ གང་ས་རིས་བོད་ཀྱི་ཡུལ། ༦ སེང་གེ་གཉིས་ཀྱིས་ཆོས་སྲིད་ཟུང་འབྲེལ། ༧ ནོར་བུ་ཆ་གསུམ་པས་དཀོན་མཆོག་གསུམ། ༨ ནོར་བུ་དགའ་འཁྱིལ་ཀྱིས་དགེ་བཅུའི་ཉམས་ལེན། ༩ མཐའ་ཁྱོར་ཀྱི་ཚལ་པ་སེར་པོས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་མཆོད་པ་བཅས་སོ། །

བོད་ཀྱི་སྤྲོམ་རྒྱུན་མི་འདྲ་བ་གསུམ། གང་ས་ཅན་གྱི་ཁྲོད་འདིར་བསྟེན་པར་རྫོགས་པའི་སྤྲོམ་པའི་བསྡུད་པ་གསུམ་བྱང་སྟེ། ༡ མཁའ་ཚེན་ཞི་བ་འཚོའི་ལུགས་ཀྱ་ཚེན་པོ་ནས་བསྡུད་པ་དང་། དེ་ལ་སྨད་འདུལ་ཟེར། ༢ རྒྱ་གར་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་པཉྩེ་ཏ་ཎྜམ་པྲ་ལས་མང་འ་རིས་སུ་པྲ་ལ་རྣམ་གསུམ་ལ་སོགས་པ་ལས་བསྡུད་པ་དང་། དེ་ལ་སྟོད་འདུལ་ཟེར། ༣ ཁ་ཆེའི་པཉྩེ་ཏ་ཀཱུ་ཤྲཱི་ལས་བསྡུད་པའི་སྡེ་གསུམ་དུ་ངེས། ཐ་མ་འདི་ལ་པཉྩ་ཚེན་སྤྲོམ་རྒྱུན་ཟེར། བོད་ཀྱི་འདུལ་བ་འཛིན་པ་ཐམས་ཅད་སྡེ་པ་གཞི་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྨྲ་བའི་ལུགས་གཅིག་པུ་ཡིན་ལ། ཞེས་འགོས་ལོ་ཙྪ་བ་གཞོན་ནུ་དཔལ་གྱི་དེབ་ཐེར་སྤྲོན་པོ་ལས་གསུངས་པས། སྤྲོམ་རྒྱུན་ཡང་། ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྨྲ་བ། དགེ་འདུན་ཕལ་ཆེན་པ། གནས་བརྟན་པ། མང་པོས་བཀུར་བའི་སྡེ་པ་སྟེ་བཞིའི་ནང་ནས། གཞི་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྨྲ་བའི་སྡེ་པའི་སྤྲོམ་རྒྱུན་ཁོ་ནར་ངེས་སོ། །

བོད་ཀྱི་ལོ་ཙྪ་བ་གྲགས་ཅན་བརྒྱད་གོ་གཅིག་ཀྱི་མཚན་ཐོ། ༡ ཐོན་མི་སཾ་སྐྱོ་ཀ ༢ ཆོམ་ཀོ་ཁཽ ༣ དོ་རྗེ་དཔལ། ༤ བྱན་ཀ་མུ་ལ་ཀོ་ཁཽ ༥ གཅགས་རྩེ་ན་ཀུ་མུ་ར། ༦ སྒུ་ཡི་ཤེས་དབང་པོ། ༧ ངན་ལམ་རྒྱལ་བ་མཆོག་དབྱངས། ༨ འབའ་ཁྲི་བཞིར་སང་ཤི་ཀ། ༩ སྒྲང་རྒྱར་ལེགས་གཟིགས། ༡༠ སེང་གོང་ལྷ་ལུང་གཟིགས། ༡༡ སྤ་མང་རྗེ་གསལ་སྒང་། ༡༢ སྤ་ནམ་དོ་རྗེ་བདུད་འཛོམས། ༡༣ ལྷོ་ཕྱོ་ན་སིདྡྷི། ༡༤ མཆིམས་ཀུཀུ་པ་ཎ། ༡༥ བྱང་ཀི་ཧ་ཡ་རཱི་ཀ། ༡༦ ཀུད་པ་དཔལ་གྱི་སེང་གེ ༡༧ དབའ་མཐུ་ཤྲཱི། ༡༨ རྩངས་དེ་ལེཥྚ་རཱི་ཀ། ༡༩ བྱན་ཀ་མུ་ཏི་ཀ། ༢༠ པ་གོར་བི་རོ་ཙ་ན་རཱི་ཀ། ༢༡ འཕོན་ཀུ་གཅིག་རཱི་ཀ།

རབ། ཅ་མི་སངས་རྒྱས་གྲུབ་པས། (ཀུ་གར་ལ་བྱོན།) ཅཁ ཁིའུ་གང་པ་འཁོར་ལོ་གྲུབས། ཅཅ སྒོང་ཁོ་རབ། ཅཆ ཙ་མི་སངས་རྒྱས་གྲུབ་པས། (ཀུ་གར་ལ་བྱོན།) ཅཇ ཁིའུ་གང་པ་འཁོར་ལོ་གྲུབས། ཅཉ སྒོང་ཁོ་རབ། ཅཊ ཡེ་ཤེས་སྡེ། ཆ༠ ཕ་ཡ་རཀྵི་ཏ། ཆ༡ མཚུ་ཀྱི་ཁྱམ། ཆཅ རཏྣ་རཀྵི་ཏ། ཆཆ བཟང་སྐྱོང་། ཆཇ ལྷའི་ཟླ་བ། ཆཉ དཔལ་གྱི་ལྷུན་པོ། ཆཊ ཡེ་ཤེས་སྡེང་པོ། ཆཋ རྒྱུ་བཤེས་གཉེན། ཇ༠ དགེ་བ་དཔལ། ཇ༡ ལེགས་ཀྱི་སྡེ། ཇཅ གནུབས་ནམ་མཁའི་སྙིང་པོ། ཇཆ ཡི་གེ་པ་དགོན་གྲིང་མ། ཇཇ གཞོན་ནུ་སྡུང་བ། ཇཉ ནམ་མཁའ་སྐྱོང་། ཇཊ རིན་ཆེན་བཟང་པོ། (ཐོ་རངས་སྐར་ཆེན་དུ་གསས།) ཇཋ གྲགས་འབྱོར་ཤེས་རབ། (ལྷས་མ་གྲངས་པར་མཁའ་སྐྱོད་ལ་གཤེགས།) ཇཡ འབྲི་སེང་དཀར་ཀྱུང་འོད། ཇཤ ཇོ་གླ་ལེགས་པའི་ཤེས་རབ། (གསང་ནེའུ་ཐེག་བཅས།) ཉཀ ཟླ་བ་ཤ་ཞེ་བ། (མངའ་རིས་ཆུལ་པོ) ཉཁ ཆུ་བརྩེན་འབྱུས་སེང་གེ (ཇོ་བོ་ཇེ་སྐུན་འདྲེན་པ་པོ་ཡིན།) ཉག ནག་འཚོ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཆུལ་བ། (ཇོ་བོ་ཇེ་སྐུན་འདྲེན་པ་པོ་དང་། ནག་འཚོའི་འགྱུར་ཞེས་པའི་ནག་འཚོ་དེ་ཡིན།) ཉང ཀུ་དངོས་གྲུབ། ཉཅ ཆོས་ཀྱི་ཤེས་རབ། ཉཆ མར་ཐུང་དད་པ་ཤེས་རབ། ཉཇ ཙི་དགེ་བའི་བློ་གྲོས། ཉཉ ཐ་རོད་ཚུལ་ཁྲིམས་འབྱུང་གནས། ཉཊ ཤྲཱི་བློ་གྲོས། ཉཋ འབྲོམ་ཀུལ་བའི་(དགེ་བསྙེན) འབྱུང་གནས། ཊ༠ ཁྱུང་པོ་ཆོས་ཀྱི་བརྩེན་འགྲུས། ཊཡ སྐག་ལོ་ཙྪ་བ། ཊཤ འགར་ཆོས་(རི་བོ་རྩེ་ལྷ་ལ་གཤེགས།) ཀྱི་བཟང་པོ། ཊཤ ཤེའུ་བཙོ་དེ་ལྷ། ཊཅ རབ་ཞི་བཤེས་གཉེན། ཊཆ ཇོ་གློ་ལྷན་ཤེས་རབ། ཊཇ ཟངས་དཀར་འཕགས་པ་ཤེས་རབ། ཊཉ གཉན་དཔའ་མ་གྲགས། ཊཊ གཉེན་དབའ་བ་ཇོ་ཇེ། ཊཋ གྲི་ལྷང་དབུ་དཀར། ཋ༠ ཆོས་ཀྱི་ཡོན་ཏན། ཋཡ ཆོས་ཀྱི་རིན་ཆེན། ཋཤ ལྷོ་བྲག་མར་པ་ཆོས་ཀྱི་བློ་གྲོས། (ཇེ་མི་ལའི་ཐ་མ། ཇེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་གསང་འདུས་ཀྱི་སྐོར་གྱི་མན་ངག་གི་ཁྲུངས་གཏུགས་སའི་བོད་ཀྱི་ཐ་མ་གཅིག་ཡིན། གཅིག་ཤོས་ནི་འགོས་ཁྲག་པ་ལྷ་བཙན་ཡིན།) ཋཤ འབྲོག་མི་ཀྱུང་ཡེ་ཤེས། ཋཅ འགོས་ཁྲག་པ་ལྷ་བཙན། (ཇེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་འདུས་པའི་མན་ངག་གི་ཁྲུངས་གཏུགས་སའི་ཡིན།) ཋཇ གྲི་ཙོ་ཀླ་བའི་ཁོད་རེར། ཋཉ ཀློག་ཀྱུ་ཤེས་རབ་བརྩེགས། ཋཊ མཉལ་ཀྱི་ཐོག་ཁྲུངས་གྲགས་ཤེས། ཋཋ སེ་རྩ་བ་བསོད་ནམས་ཆུལ་མཚན། (སྐབས་ལུང་བཏབ།) ཌཤ རོང་པ་ཆོས་བཟང་། ཌ༠ ཡོལ་ལྷགས་རྡོ་རྗེ་དབང་ཕྱུག ཌཡ མང་ཁོར་བྱང་ཆུབ་ཤེས་རབ། ཌཤ ཙ་མི་སངས་རྒྱས་ཆུས་གྲགས། (ཀུ་གར་ལ་བྱོན།) ཌཅ ཁིའུ་གང་པ་འཁོར་ལོ་གྲགས། ཌཆ སྒོང་ཁོ་

གསལ་བ་གྲགས། ๙๓ དེང་རི་ཆོས་གྲགས། ๙๔ ཆུས་སྒོན་ལམ་གྲགས། ๙๕ པ་ཚབ་ཉི་མ་གྲགས། ๙๖ བ་རི་རིན་ཆེན་གྲགས། ๙๗ འབྲོ་ཤེས་རབ་གྲགས། ๙๘ རྡུ་ལོ་ཐུ་བ་དོ་རྗེ་གྲགས། ๙๙ གྲི་པོ་ཤེས་རབ་དཔལ། ๑๐๓ བགྲེས་ཆུལ་མཚན། ๑๐๓ བ་རེག་ཐོས་པ་དགའ། ๑๐๔ རྒྱ་བན་ཆོས་འབར། ๑๐๔ མཚུར་དབྱིག་གི་ཆུལ་མཚན། ๑๐๖ མཚུར་དབང་ངེ། ๑๐๗ དཔལ་ཀུན་དགའ་དོ་རྗེ། ๑๐๙ དཔལ་དགའ་བ་གྲགས། ๑๐๙ མར་དོ་ཆོས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག ๑๑๐ ཆོས་ཀྱི་སྙིང་པོ། ๑๑๑ ཀམ་ཆོས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས། ๑๑๓ ཕྱུགས་མཚམས་དབང་ཕྱུག་ཆུ་མཚོ། ๑๑๓ ཚུལ་ཁྲིམས་ཡོན་ཏན། ๑๑๔ ཁྱིའུ་གར་པ་ཡོན་ཏན་དཔལ། ๑๑๔ བསོད་ནམས་བཟང་པོ། ๑๑๖ སྐམ་པ་དཔལ་མཆོག་དོ་རྗེ། ๑๑๗ ཀྱི་མ་དོ་རྗེ། ๑๑๙ ཁྲ་དགེ་བསྟེན་ནེ་ཙོ། ๑๑๙ ཀློག་སྐྱ་གཞོན་ནུ་འབར། ๑๒๐ ལྷ་ཡེ་ཤེས་ཆུལ་མཚན། ๑๒๑ བྱང་ཆུབ་འབྱུང་གནས། ๑๒๓ གྲན་ཆོས་ཀྱི་བློ་གྲོས། ๑๒๓ ཅོག་གྲུ་ཉིང་འཛིན་བཟང་པོ། ๑๒๔ ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས། ๑๒๔ རིག་པ་གཞོན་ནུ། ๑๒๖ གཞོན་ཆུལ། ๑๒๗ ཁྲ་རྡོ་རྗེ་འབར། ๑๒๘ ཤེས་རབ་བརྩོན་འགྲུས། ๑๒๙ གཡུང་དྲུང་འོད། ๑๓๐ བསོད་ནམས་ཆུལ་བ། ๑๓๑ ཅོག་གྲུ་ཤེས་རབ་བློ་མ། ๑๓๓ ཅོག་གྲུ་མྱང་ནས་མེད་པའི་དཔལ། ๑๓๓ ལ་ཆིངས་ཡོན་ཏན་འབར། ๑๓๔ བསོད་ནམས་མོས་པ། ๑๓๔ དགེ་ཆུལ་ཁྲུང་གྲགས། ๑๓๖ ཆུལ་ཁྲིམས་བརྩེགས། ๑๓๗ ལྷ་བཙུན་པ། ๑๓๙ ངོ་ཁ་བྱང་རྩེ། ๑๔๐ རྡུ་ལོ་ལྷུ། ๑๔๑ སྤལ་རྡོ་རྗེ་ཆུལ་པོ། ๑๔๓ ལྷ་རིན་པོ་ཆེ། ๑๔๓ ལྷ་ཆོས་ཀྱི་རིན་ཆེན། ๑๔๔ སྐྱར་ཆུལ་ཁྲིམས་རིན་ཆེན། ๑๔๔ དགེ་སློང་བྱའི་གདོང་ཅན། ๑๔๖ ར་ཁྱིད་ལོ་ཐུ་བ། ๑๔๗ ཕུར་བུ་འོད། ๑๔๙ པ་ཚབ་ཆུལ་ཆུལ། ๑๔๙ ཤེས་རབ་ལེགས། ๑๕๐ ནག་ཚོ་དར་མ་གྲགས། ๑๕๑ མར་པ་ཐྲོག་གོས་བཟང་པོ། ๑๕๓ སེ་ལོ་ཐུ་བ། ๑๕๓ ཐྲི་བ་གྲགས་པ། ๑๕๔ མཉལ་མི་ཡི་ཤེས་ཆོས། ๑๕๕ ཆོས་ཀྱི་ཤྲ་བ། ๑๕๖ དགེ་སློང་ཤེས་རབ་སྐྱབས། ๑๕๗ ནག་ཚོ་ཤེས་རབ་ཆུལ་མཚན། ๑๕๙ ཁ་ཞི་ཆུ་གར་བཙེགས། ๑๕๙ གཉན་བསོད་ནམས་དར། ๑๖๐ བ་རི་ཆོས་གྲགས། ๑๖๑ ཚོང་པོ་ལོ་ཐུ་བ། ๑๖๓ གཞོན་ནུ་ཤེས་རབ། ๑๖๓ ཁའར་ཤེས་རབ་འབྱུང་གནས། ๑๖๔ འཇམ་དཔལ་གཞོན་ནུ། ๑๖๕ ཤེས་རབ་འོད་ཟེར། ๑๖๖ ལྷེ་དགའ་བ་དཔལ། ๑๖๗ ཡེ་ཤེས་འབྱུང་གནས། ๑๖๙ ཀློག་བཙུན་འགྲུས། ๑๖๙ རྡ་ཆོས་རབ། ๑๗๐ ལོ་བཙུན་ཆུང་དོ་རྗེ་ཆུལ་མཚན། ๑๗๑ ཞ་མ་དགེ་བསྟེན་སེང་ཆུལ། ๑๗๓ ལྷེ་བཀྲིས། ๑๗๓ ཆག་དག་བཅོམ། ๑๗๔ དཔལ་ཆོས་བཟང་། ๑๗๕ གནུབས་བྱམས་པའི་དཔལ། (ཅི་མ་ལྷ་བར་གྲགས།) ๑๗๖ ས་སྐྱ་པཎྜི་ཏ། (ཐུ་བ་ལྷ་བར་གྲགས། ཐོག་མཁན་པ་ཉི་ཐུ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་གྲགས་སོ།) ๑๗๗ ཆག་ཆོས་རྗེ་དཔལ། ๑๗๙ དཔལ་ཤེས་རབ་ལེགས། ๑๗๙ ཞང་ཁྲི་ཆོས་གྲགས། ๑๘๐ ཐུ་ཚན་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མ། ๑๘๑ ཚེ་མ་རྗེ་རྗེ། ๑๘๑ ཁྲ་དགེ་བསྟེན་ནེ་ཙོ། ๑๘๒ ཀློག་སྐྱ་གཞོན་ནུ་འབར། ๑๘๓ ལྷ་ཡེ་ཤེས་ཆུལ་མཚན། ๑๘๔ བྱང་ཆུབ་འབྱུང་གནས། ๑๘๔ གྲན་ཆོས་ཀྱི་བློ་གྲོས། ๑๘๕ ཅོག་གྲུ་ཉིང་འཛིན་བཟང་པོ། ๑๘๖ ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས། ๑๘๖ རིག་པ་གཞོན་ནུ། ๑๘๘ ཁྲ་རྡོ་རྗེ་འབར། ๑๘๙ ཤེས་རབ་བརྩོན་འགྲུས། ๑๘๙ གཡུང་དྲུང་འོད། ๑๙๐ བསོད་ནམས་ཆུལ་བ། ๑๙๑ ཅོག་གྲུ་ཤེས་རབ་བློ་མ། ๑๙๓ ཅོག་གྲུ་མྱང་ནས་མེད་པའི་དཔལ། ๑๙๓ ལ་ཆིངས་ཡོན་ཏན་འབར། ๑๙๔ བསོད་ནམས་མོས་པ། ๑๙๔ དགེ་ཆུལ་ཁྲུང་གྲགས། ๑๙๖ ཆུལ་ཁྲིམས་བརྩེགས། ๑๙๗ ལྷ་བཙུན་པ། ๑๙๙ ངོ་ཁ་བྱང་རྩེ། ๒๐๐ རྡུ་ལོ་ལྷུ། ๒๐๑ སྤལ་རྡོ་རྗེ་ཆུལ་པོ། ๒๐๓ ལྷ་རིན་པོ་ཆེ། ๒๐๓ ལྷ་ཆོས་ཀྱི་རིན་ཆེན། ๒๐๔ སྐྱར་ཆུལ་ཁྲིམས་རིན་ཆེན། ๒๐๔ དགེ་སློང་བྱའི་གདོང་ཅན། ๒๐๖ ར་ཁྱིད་ལོ་ཐུ་བ། ๒๐๗ ཕུར་བུ་འོད། ๒๐๙ པ་ཚབ་ཆུལ་ཆུལ། ๒๐๙ ཤེས་རབ་ལེགས། ๒๑๐ ནག་ཚོ་དར་མ་གྲགས། ๒๑๑ མར་པ་ཐྲོག་གོས་བཟང་པོ། ๒๑๓ སེ་ལོ་ཐུ་བ། ๒๑๓ ཐྲི་བ་གྲགས་པ། ๒๑๔ མཉལ་མི་ཡི་ཤེས་ཆོས། ๒๑๕ ཆོས་ཀྱི་ཤྲ་བ། ๒๑๖ དགེ་སློང་ཤེས་རབ་སྐྱབས། ๒๑๗ ནག་ཚོ་ཤེས་རབ་ཆུལ་མཚན། ๒๑๙ ཁ་ཞི་ཆུ་གར་བཙེགས། ๒๑๙ གཉན་བསོད་ནམས་དར། ๒๒๐ བ་རི་ཆོས་གྲགས། ๒๒๑ ཚོང་པོ་ལོ་ཐུ་བ། ๒๒๓ གཞོན་ནུ་ཤེས་རབ། ๒๒๓ ཁའར་ཤེས་རབ་འབྱུང་གནས། ๒๒๔ འཇམ་དཔལ་གཞོན་ནུ། ๒๒๕ ཤེས་རབ་འོད་ཟེར། ๒๒๖ ལྷེ་དགའ་བ་དཔལ། ๒๒๗ ཡེ་ཤེས་འབྱུང་གནས། ๒๒๙ ཀློག་བཙུན་འགྲུས། ๒๒๙ རྡ་ཆོས་རབ། ๒๓๐ ལོ་བཙུན་ཆུང་དོ་རྗེ་ཆུལ་མཚན། ๒๓๑ ཞ་མ་དགེ་བསྟེན་སེང་ཆུལ། ๒๓๓ ལྷེ་བཀྲིས། ๒๓๓ ཆག་དག་བཅོམ། ๒๓๔ དཔལ་ཆོས་བཟང་། ๒๓๕ གནུབས་བྱམས་པའི་དཔལ། (ཅི་མ་ལྷ་བར་གྲགས།) ๒๓๖ ས་སྐྱ་པཎྜི་ཏ། (ཐུ་བ་ལྷ་བར་གྲགས། ཐོག་མཁན་པ་ཉི་ཐུ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་གྲགས་སོ།) ๒๓๗ ཆག་ཆོས་རྗེ་དཔལ། ๒๓๙ དཔལ་ཤེས་རབ་ལེགས། ๒๓๙ ཞང་ཁྲི་ཆོས་གྲགས། ๒๔๐ ཐུ་ཚན་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མ། ๒๔๑ ཚེ་མ་རྗེ་རྗེ། ๒๔๑ ཁྲ་དགེ་བསྟེན་ནེ་ཙོ། ๒๔๒ ཀློག་སྐྱ་གཞོན་ནུ་འབར། ๒๔๓ ལྷ་ཡེ་ཤེས་ཆུལ་མཚན། ๒๔๔ བྱང་ཆུབ་འབྱུང་གནས། ๒๔๔ གྲན་ཆོས་ཀྱི་བློ་གྲོས། ๒๔๕ ཅོག་གྲུ་ཉིང་འཛིན་བཟང་པོ། ๒๔๖ ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས། ๒๔๖ རིག་པ་གཞོན་ནུ། ๒๔๘ ཁྲ་རྡོ་རྗེ་འབར། ๒๔๙ ཤེས་རབ་བརྩོན་འགྲུས། ๒๔๙ གཡུང་དྲུང་འོད། ๒๕๐ བསོད་ནམས་ཆུལ་བ། ๒๕๑ ཅོག་གྲུ་ཤེས་རབ་བློ་མ། ๒๕๓ ཅོག་གྲུ་མྱང་ནས་མེད་པའི་དཔལ། ๒๕๓ ལ་ཆིངས་ཡོན་ཏན་འབར། ๒๕๔ བསོད་ནམས་མོས་པ། ๒๕๔ དགེ་ཆུལ་ཁྲུང་གྲགས། ๒๕๖ ཆུལ་ཁྲིམས་བརྩེགས། ๒๕๗ ལྷ་བཙུན་པ། ๒๕๙ ངོ་ཁ་བྱང་རྩེ། ๒๖๐ རྡུ་ལོ་ལྷུ། ๒๖๑ སྤལ་རྡོ་རྗེ་ཆུལ་པོ། ๒๖๓ ལྷ་རིན་པོ་ཆེ། ๒๖๓ ལྷ་ཆོས་ཀྱི་རིན་ཆེན། ๒๖๔ སྐྱར་ཆུལ་ཁྲིམས་རིན་ཆེན། ๒๖๔ དགེ་སློང་བྱའི་གདོང་ཅན། ๒๖๖ ར་ཁྱིད་ལོ་ཐུ་བ། ๒๖๗ ཕུར་བུ་འོད། ๒๖๙ པ་ཚབ་ཆུལ་ཆུལ། ๒๖๙ ཤེས་རབ་ལེགས། ๒๗๐ ནག་ཚོ་དར་མ་གྲགས། ๒๗๑ མར་པ་ཐྲོག་གོས་བཟང་པོ། ๒๗๓ སེ་ལོ་ཐུ་བ། ๒๗๓ ཐྲི་བ་གྲགས་པ། ๒๗๔ མཉལ་མི་ཡི་ཤེས་ཆོས། ๒๗๕ ཆོས་ཀྱི་ཤྲ་བ། ๒๗๖ དགེ་སློང་ཤེས་རབ་སྐྱབས། ๒๗๗ ནག་ཚོ་ཤེས་རབ་ཆུལ་མཚན། ๒๗๙ ཁ་ཞི་ཆུ་གར་བཙེགས། ๒๗๙ གཉན་བསོད་ནམས་དར། ๒๘๐ བ་རི་ཆོས་གྲགས། ๒๘๑ ཚོང་པོ་ལོ་ཐུ་བ། ๒๘๓ གཞོན་ནུ་ཤེས་རབ། ๒๘๓ ཁའར་ཤེས་རབ་འབྱུང་གནས། ๒๘๔ འཇམ་དཔལ་གཞོན་ནུ། ๒๘๕ ཤེས་རབ་འོད་ཟེར། ๒๘๖ ལྷེ་དགའ་བ་དཔལ། ๒๘๗ ཡེ་ཤེས་འབྱུང་གནས། ๒๘๙ ཀློག་བཙུན་འགྲུས། ๒๘๙ རྡ་ཆོས་རབ། ๒๙๐ ལོ་བཙུན་ཆུང་དོ་རྗེ་ཆུལ་མཚན། ๒๙๑ ཞ་མ་དགེ་བསྟེན་སེང་ཆུལ། ๒๙๓ ལྷེ་བཀྲིས། ๒๙๓ ཆག་དག་བཅོམ། ๒๙๔ དཔལ་ཆོས་བཟང་། ๒๙๕ གནུབས་བྱམས་པའི་དཔལ། (ཅི་མ་ལྷ་བར་གྲགས།) ๒๙๖ ས་སྐྱ་པཎྜི་ཏ། (ཐུ་བ་ལྷ་བར་གྲགས། ཐོག་མཁན་པ་ཉི་ཐུ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་གྲགས་སོ།) ๒๙๗ ཆག་ཆོས་རྗེ་དཔལ། ๒๙๙ དཔལ་ཤེས་རབ་ལེགས། ๒๙๙ ཞང་ཁྲི་ཆོས་གྲགས། ๓๐๐ ཐུ་ཚན་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མ། ๓๐๑ ཚེ་མ་རྗེ་རྗེ། ๓๐๑ ཁྲ་དགེ་བསྟེན་ནེ་ཙོ། ๓๐๒ ཀློག་སྐྱ་གཞོན་ནུ་འབར། ๓๐๓ ལྷ་ཡེ་ཤེས་ཆུལ་མཚན། ๓๐๔ བྱང་ཆུབ་འབྱུང་གནས། ๓๐๔ གྲན་ཆོས་ཀྱི་བློ་གྲོས། ๓๐๕ ཅོག་གྲུ་ཉིང་འཛིན་བཟང་པོ། ๓๐๖ ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས། ๓๐๖ རིག་པ་གཞོན་ནུ། ๓๐๘ ཁྲ་རྡོ་རྗེ་འབར། ๓๐๙ ཤེས་རབ་བརྩོན་འགྲུས། ๓๐๙ གཡུང་དྲུང་འོད། ๓๑๐ བསོད་ནམས་ཆུལ་བ། ๓๑๑ ཅོག་གྲུ་ཤེས་རབ་བློ་མ། ๓๑๓ ཅོག་གྲུ་མྱང་ནས་མེད་པའི་དཔལ། ๓๑๓ ལ་ཆིངས་ཡོན་ཏན་འབར། ๓๑๔ བསོད་ནམས་མོས་པ། ๓๑๔ དགེ་ཆུལ་ཁྲུང་གྲགས། ๓๑๖ ཆུལ་ཁྲིམས་བརྩེགས། ๓๑๗ ལྷ་བཙུན་པ། ๓๑๙ ངོ་ཁ་བྱང་རྩེ། ๓๒๐ རྡུ་ལོ་ལྷུ། ๓๒๑ སྤལ་རྡོ་རྗེ་ཆུལ་པོ། ๓๒๓ ལྷ་རིན་པོ་ཆེ། ๓๒๓ ལྷ་ཆོས་ཀྱི་རིན་ཆེན། ๓๒๔ སྐྱར་ཆུལ་ཁྲིམས་རིན་ཆེན། ๓๒๔ དགེ་སློང་བྱའི་གདོང་ཅན། ๓๒๖ ར་ཁྱིད་ལོ་ཐུ་བ། ๓๒๗ ཕུར་བུ་འོད། ๓๒๙ པ་ཚབ་ཆུལ་ཆུལ། ๓๒๙ ཤེས་རབ་ལེགས། ๓๓๐ ནག་ཚོ་དར་མ་གྲགས། ๓๓๑ མར་པ་ཐྲོག་གོས་བཟང་པོ། ๓๓๓ སེ་ལོ་ཐུ་བ། ๓๓๓ ཐྲི་བ་གྲགས་པ། ๓๓๔ མཉལ་མི་ཡི་ཤེས་ཆོས། ๓๓๕ ཆོས་ཀྱི་ཤྲ་བ། ๓๓๖ དགེ་སློང་ཤེས་རབ་སྐྱབས། ๓๓๗ ནག་ཚོ་ཤེས་རབ་ཆུལ་མཚན། ๓๓๙ ཁ་ཞི་ཆུ་གར་བཙེགས། ๓๓๙ གཉན་བསོད་ནམས་དར། ๓๔๐ བ་རི་ཆོས་གྲགས། ๓๔๑ ཚོང་པོ་ལོ་ཐུ་བ། ๓๔๓ གཞོན་ནུ་ཤེས་རབ། ๓๔๓ ཁའར་ཤེས་རབ་འབྱུང་གནས། ๓๔๔ འཇམ་དཔལ་གཞོན་ནུ། ๓๔๕ ཤེས་རབ་འོད་ཟེར། ๓๔๖ ལྷེ་དགའ་བ་དཔལ། ๓๔๗ ཡེ་ཤེས་འབྱུང་གནས། ๓๔๙ ཀློག་བཙུན་འགྲུས། ๓๔๙ རྡ་ཆོས་རབ། ๓๕๐ ལོ་བཙུན་ཆུང་དོ་རྗེ་ཆུལ་མཚན། ๓๕๑ ཞ་མ་དགེ་བསྟེན་སེང་ཆུལ། ๓๕๓ ལྷེ་བཀྲིས། ๓๕๓ ཆག་དག་བཅོམ། ๓๕๔ དཔལ་ཆོས་བཟང་། ๓๕๕ གནུབས་བྱམས་པའི་དཔལ། (ཅི་མ་ལྷ་བར་གྲགས།) ๓๕๖ ས་སྐྱ་པཎྜི་ཏ། (ཐུ་བ་ལྷ་བར་གྲགས། ཐོག་མཁན་པ་ཉི་ཐུ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་གྲགས་སོ།) ๓๕๗ ཆག་ཆོས་རྗེ་དཔལ། ๓๕๙ དཔལ་ཤེས་རབ་ལེགས། ๓๕๙ ཞང་ཁྲི་ཆོས་གྲགས། ๓๖๐ ཐུ་ཚན་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མ། ๓๖๑ ཚེ་མ་རྗེ་རྗེ། ๓๖๑ ཁྲ་དགེ་བསྟེན་ནེ་ཙོ། ๓๖๒ ཀློག་སྐྱ་གཞོན་ནུ་འབར། ๓๖๓ ལྷ་ཡེ་ཤེས་ཆུལ་མཚན། ๓๖๔ བྱང་ཆུབ་འབྱུང་གནས། ๓๖๔ གྲན་ཆོས་ཀྱི་བློ་གྲོས། ๓๖๕ ཅོག་གྲུ་ཉིང་འཛིན་བཟང་པོ། ๓๖๖ ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས། ๓๖๖ རིག་པ་གཞོན་ནུ། ๓๖๘ ཁྲ་རྡོ་རྗེ་འབར། ๓๖๙ ཤེས་རབ་བརྩོན་འགྲུས། ๓๖๙ གཡུང་དྲུང་འོད། ๓๗๐ བསོད་ནམས་ཆུལ་བ། ๓๗๑ ཅོག་གྲུ་ཤེས་རབ་བློ་མ། ๓๗๓ ཅོག་གྲུ་མྱང་ནས་མེད་པའི་དཔལ། ๓๗๓ ལ་ཆིངས་ཡོན་ཏན་འབར། ๓๗๔ བསོད་ནམས་མོས་པ། ๓๗๔ དགེ་ཆུལ་ཁྲུང་གྲགས། ๓๗๖ ཆུལ་ཁྲིམས་བརྩེགས། ๓๗๗ ལྷ་བཙུན་པ། ๓๗๙ ངོ་ཁ་བྱང་རྩེ། ๓๘๐ རྡུ་ལོ་ལྷུ། ๓๘๑ སྤལ་རྡོ་རྗེ་ཆུལ་པོ། ๓๘๓ ལྷ་རིན་པོ་ཆེ། ๓๘๓ ལྷ་ཆོས་ཀྱི་རིན་ཆེན། ๓๘๔ སྐྱར་ཆུལ་ཁྲིམས་རིན་ཆེན། ๓๘๔ དགེ་སློང་བྱའི་གདོང་ཅན། ๓๘๖ ར་ཁྱིད་ལོ་ཐུ་བ། ๓๘๗ ཕུར་བུ་འོད། ๓๘๙ པ་ཚབ་ཆུལ་ཆུལ། ๓๘๙ ཤེས་རབ་ལེགས། ๓๙๐ ནག་ཚོ་དར་མ་གྲགས། ๓๙๑ མར་པ་ཐྲོག་གོས་བཟང་པོ། ๓๙๓ སེ་ལོ་ཐུ་བ། ๓๙๓ ཐྲི་བ་གྲགས་པ། ๓๙๔ མཉལ་མི་ཡི་ཤེས་ཆོས། ๓๙๕ ཆོས་ཀྱི་ཤྲ་བ། ๓๙๖ དགེ་སློང་ཤེས་རབ་སྐྱབས། ๓๙๗ ནག་ཚོ་ཤེས་རབ་ཆུལ་མཚན། ๓๙๙ ཁ་ཞི་ཆུ་གར་བཙེགས། ๓๙๙ གཉན་བསོད་ནམས་དར། ๔๐๐ བ་རི་ཆོས་གྲགས། ๔๐๑ ཚོང་པོ་ལོ་ཐུ་བ། ๔๐๓ གཞོན་ནུ་ཤེས་རབ། ๔๐๓ ཁའར་ཤེས་རབ་འབྱུང་གནས། ๔๐๔ འཇམ་དཔལ་གཞོན་ནུ། ๔๐๕ ཤེས་རབ་འོད་ཟེར། ๔๐๖ ལྷེ་དགའ་བ་དཔལ། ๔๐๗ ཡེ་ཤེས་འབྱུང་གནས། ๔๐๙ ཀློག་བཙུན་འགྲུས། ๔๐๙ རྡ་ཆོས་རབ། ๔๑๐ ལོ་བཙུན་ཆུང་དོ་རྗེ་ཆུལ་མཚན། ๔๑๑ ཞ་མ་དགེ་བསྟེན་སེང་ཆུལ། ๔๑๓ ལྷེ་བཀྲིས། ๔๑๓ ཆག་དག་བཅོམ། ๔๑๔ དཔལ་ཆོས་བཟང་། ๔๑๕ གནུབས་བྱམས་པའི་དཔལ། (ཅི་མ་ལྷ་བར་གྲགས།) ๔๑๖ ས་སྐྱ་པཎྜི་ཏ། (ཐུ་བ་ལྷ་བར་གྲགས། ཐོག་མཁན་པ་ཉི་ཐུ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་གྲགས་སོ།) ๔๑๗ ཆག་ཆོས་རྗེ་དཔལ། ๔๑๙ དཔལ་ཤེས་རབ་ལེགས། ๔๑๙ ཞང་ཁྲི་ཆོས་གྲགས། ๔๒๐ ཐུ་ཚན་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མ། ๔๒๑ ཚེ་མ་རྗེ་རྗེ། ๔๒๑ ཁྲ་དགེ་བསྟེན་ནེ་ཙོ། ๔๒๒ ཀློག་སྐྱ་གཞོན་ནུ་འབར། ๔๒๓ ལྷ་ཡེ་ཤེས་ཆུལ་མཚན། ๔๒๔ བྱང་ཆུབ་འབྱུང་གནས། ๔๒๔ གྲན་ཆོས་ཀྱི་བློ་གྲོས། ๔๒๕ ཅོག་གྲུ་ཉིང་འཛིན་བཟང་པོ། ๔๒๖ ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས། ๔๒๖ རིག་པ་གཞོན་ནུ། ๔๒๘ ཁྲ་རྡོ་རྗེ་འབར། ๔๒๙ ཤེས་རབ་བརྩོན་འགྲུས། ๔๒๙ གཡུང་དྲུང་འོད། ๔๓๐ བསོད་ནམས་ཆུལ་བ། ๔๓๑ ཅོག་གྲུ་ཤེས་རབ་བློ་མ། ๔๓๓ ཅོག་གྲུ་མྱང་ནས་མེད་པའི་དཔལ། ๔๓๓ ལ་ཆིངས་ཡོན་ཏན་འབར། ๔๓๔ བསོད་ནམས་མོས་པ། ๔๓๔ དགེ་ཆུལ་ཁྲུང་གྲགས། ๔๓๖ ཆུལ་ཁྲིམས་བརྩེགས། ๔๓๗ ལྷ་བཙུན་པ། ๔๓๙ ངོ་ཁ་བྱང་རྩེ། ๔๔๐ རྡུ་ལོ་ལྷུ། ๔๔๑ སྤལ་རྡོ་རྗེ་ཆུལ་པོ། ๔๔๓ ལྷ་རིན་པོ་ཆེ། ๔๔๓ ལྷ་ཆོས་ཀྱི་རིན་ཆེན། ๔๔๔ སྐྱར་ཆུལ་ཁྲིམས་རིན་ཆེན། ๔๔๔ དགེ་སློང་བྱའི་གདོང་ཅན། ๔๔๖ ར་ཁྱིད་ལོ་ཐུ་བ། ๔๔๗ ཕུར་བུ་འོད། ๔๔๙ པ་ཚབ་ཆུལ་ཆུལ། ๔๔๙ ཤེས་རབ་ལེགས། ๔๕๐ ནག་ཚོ་དར་མ་གྲགས། ๔๕๑ མར་པ་ཐྲོག་གོས་བཟང་པོ། ๔๕๓ སེ་ལོ་ཐུ་བ། ๔๕๓ ཐྲི་བ་གྲགས་པ། ๔๕๔ མཉལ་མི་ཡི་ཤེས་ཆོས། ๔๕๕ ཆོས་ཀྱི་ཤྲ་བ། ๔๕๖ དགེ་སློང་ཤེས་རབ་སྐྱབས། ๔๕๗ ནག་ཚོ་ཤེས་རབ་ཆུལ་མཚན། ๔๕๙ ཁ་ཞི་ཆུ་གར་བཙེགས། ๔๕๙ གཉན་བསོད་ནམས་དར། ๔๖๐ བ་རི་ཆོས་གྲགས། ๔๖๑ ཚོང་པོ་ལོ་ཐུ་བ། ๔๖๓ གཞོན་ནུ་ཤེས་རབ། ๔๖๓ ཁའར་ཤེས་རབ་འབྱུང་གནས། ๔๖๔ འཇམ་དཔལ་གཞོན་ནུ། ๔๖๕ ཤེས་རབ་འོད་ཟེར། ๔๖๖ ལྷེ་དགའ་བ་དཔལ། ๔๖๗ ཡེ་ཤེས་འབྱུང་གནས། ๔๖๙ ཀློག་བཙུན་འགྲུས། ๔๖๙ རྡ་ཆོས་རབ། ๔๗๐ ལོ་བཙུན་ཆུང་དོ་རྗེ་ཆུལ་མཚན། ๔๗๑ ཞ་མ་དགེ་བསྟེན་སེང་ཆུལ། ๔๗๓ ལྷེ་བཀྲིས། ๔๗๓ ཆག་དག་བཅོམ། ๔๗๔ དཔལ་ཆོས་བཟང་། ๔๗๕ གནུབས་བྱམས་པའི་དཔལ། (ཅི་མ་ལྷ་བར་གྲགས།) ๔๗๖ ས་སྐྱ་པཎྜི་ཏ། (ཐུ་བ་ལྷ་བར་གྲགས། ཐོག་མཁན་པ་ཉི་ཐུ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་གྲགས་སོ།) ๔๗๗ ཆག་ཆོས་རྗེ་དཔལ། ๔๗๙ དཔལ་ཤེས་རབ་ལེགས། ๔๗๙ ཞང་ཁྲི་ཆོས་གྲགས། ๔๘๐ ཐུ་ཚན་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མ། ๔๘๑ ཚེ་མ་རྗེ་རྗེ། ๔๘๑ ཁྲ་དགེ་བསྟེན་ནེ་ཙོ། ๔๘๒ ཀློག་སྐྱ་གཞོན་ནུ་འབར། ๔๘๓ ལྷ་ཡེ་ཤེས་ཆུལ་མཚན། ๔๘๔ བྱང་ཆུབ་འབྱུང་གནས། ๔๘๔ གྲན་ཆོས་ཀྱི་བློ་གྲོས། ๔๘๕ ཅོག་གྲུ་ཉིང་འཛིན་བཟང་པོ། ๔๘๖ ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས། ๔๘๖ རིག་པ་གཞོན་ནུ། ๔๘๘ ཁྲ་རྡོ་རྗེ་འབར། ๔๘๙ ཤེས་རབ་བརྩོན་འགྲུས། ๔๘๙ གཡུང་དྲུང་འོད། ๔๙๐ བསོད་ནམས་ཆུལ་བ། ๔๙๑ ཅོག་གྲུ་ཤེས་རབ་བློ་མ། ๔๙๓ ཅོག་གྲུ་མྱང་ནས་མེད་པའི་དཔལ། ๔๙๓ ལ་ཆིངས་ཡོན་ཏན་འབར། ๔๙๔ བསོད་ནམས་མོས་པ། ๔๙๔ དགེ་ཆུལ་ཁྲུང་གྲགས། ๔๙๖ ཆུལ་ཁྲིམས་བརྩེགས། ๔๙๗ ལྷ་བཙུན་པ། ๔๙๙ ངོ་ཁ་བྱང་རྩེ། ๕๐๐ རྡུ་ལོ་ལྷུ། ๕๐๑ སྤལ་རྡོ་རྗེ་ཆུལ་པོ། ๕๐๓ ལྷ་རིན་པོ་ཆེ། ๕๐๓ ལྷ་ཆོས་ཀྱི་རིན་ཆེན། ๕๐๔ སྐྱར་ཆུལ་ཁྲིམས་རིན་ཆེན། ๕๐๔ དགེ་སློང་བྱའི་གདོང་ཅན། ๕๐๖ ར་ཁྱིད་ལོ་ཐུ་བ། ๕๐๗ ཕུར་བུ་འོད། ๕๐๙ པ་ཚབ་ཆུལ་ཆུལ། ๕๐๙ ཤེས་རབ་ལེགས། ๕๑๐ ནག་ཚོ་དར་མ་གྲགས། ๕๑๑ མར་པ་ཐྲོག་གོས་བཟང་པོ། ๕๑๓ སེ་ལོ་ཐུ་བ། ๕๑๓ ཐྲི་བ་གྲགས་པ། ๕๑๔ མཉལ་མི་ཡི་ཤེས་ཆོས། ๕๑๕ ཆོས་ཀྱི་ཤྲ་བ། ๕๑๖ དགེ་སློང་ཤེས་རབ་སྐྱབས། ๕๑๗ ནག་ཚོ་ཤེས་རབ་ཆུལ་མཚན། ๕๑๙ ཁ་ཞི་ཆུ་གར་བཙེགས། ๕๑๙ གཉན་བསོད་ནམས་དར། ๕๒๐ བ་རི་ཆོས་གྲགས། ๕๒๑ ཚོང་པོ་ལོ་ཐུ་བ། ๕๒๓ གཞོན་ནུ་ཤེས་རབ། ๕๒๓ ཁའར་ཤེས་རབ་འབྱུང་གནས། ๕๒๔ འཇམ་དཔལ་གཞོན་ནུ། ๕๒๕ ཤེས་རབ་འོད་ཟེར། ๕๒๖ ལྷེ་དགའ་བ་དཔལ། ๕๒๗ ཡེ་ཤེས་འབྱུང་གནས། ๕๒๙ ཀློག་བཙུན་འགྲུས། ๕๒๙ རྡ་ཆོས་རབ། ๕๓๐ ལོ་བཙུན་ཆུང་དོ་རྗེ་ཆུལ་མཚན། ๕๓๑ ཞ་མ་དགེ་བསྟེན་སེང་ཆུལ། ๕๓๓ ལྷེ་བཀྲིས། ๕๓๓ ཆག་དག་བཅོམ། ๕๓๔ དཔལ་ཆོས་བཟང་། ๕๓๕ གནུབས་བྱམས་པའི་དཔལ། (ཅི་མ་ལྷ་བར་གྲགས།) ๕๓๖ ས་སྐྱ་པཎྜི་ཏ། (ཐུ་བ་ལྷ་བར་གྲགས། ཐོག་མཁན་པ་ཉི་ཐུ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་གྲགས་སོ།) ๕๓๗ ཆག་ཆོས་རྗེ་དཔལ། ๕๓๙ དཔལ་ཤེས་རབ་ལེགས། ๕๓๙ ཞང་ཁྲི་ཆོས་གྲགས། ๕๔๐ ཐུ་ཚན་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མ། ๕๔๑ ཚེ་མ་རྗེ་རྗེ། ๕๔๑ ཁྲ་དགེ་བསྟེན་ནེ་ཙོ། ๕๔๒ ཀློག་སྐྱ་གཞོན་ནུ་འབར། ๕๔๓ ལྷ་ཡེ་ཤེས་ཆུལ་མཚན། ๕๔๔ བྱང་ཆུབ་འབྱུང་གནས། ๕๔๔ གྲན་ཆོས་ཀྱི་བློ་གྲོས། ๕๔๕ ཅོག་གྲུ་ཉིང་འཛིན་བཟང་པོ། ๕๔๖ ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས། ๕๔๖ རིག་པ་གཞོན་ནུ། ๕๔๘ ཁྲ་རྡོ་རྗེ་འབར། ๕๔๙ ཤེས་རབ་བརྩོན་འགྲུས། ๕๔๙ གཡུང་དྲུང་འོད། ๕๕๐ བསོད་ནམས་ཆུལ་བ། ๕๕๑ ཅོག་གྲུ་ཤེས་རབ་བློ་མ། ๕๕๓ ཅོག་གྲུ་མྱང་ནས་མེད་པའི་དཔལ། ๕๕๓ ལ་ཆིངས་ཡོན་ཏན་འབར། ๕๕๔ བསོད་ནམས་མོས་པ། ๕๕๔ དགེ་ཆུལ་ཁྲུང་གྲགས། ๕๕๖ ཆུལ་ཁྲིམས་བརྩེགས། ๕๕๗ ལྷ་བཙུན་པ། ๕๕๙ ངོ་ཁ་བྱང་རྩེ། ๕๖๐ རྡུ་ལོ་ལྷུ། ๕๖๑ སྤལ་རྡོ་རྗེ་ཆུལ་པོ། ๕๖๓ ལྷ་རིན་པོ་ཆེ། ๕๖๓ ལྷ་ཆོས་ཀྱི་རིན་ཆེན། ๕๖๔ སྐྱར་ཆུལ་ཁྲིམས་རིན་ཆེན། ๕๖๔

།ཨཀ་ མི་མཉམ་བཟང་པོ། །ཨཁ་ ཤོང་རྡོ་རྗེ་རྒྱལ་མཚན། །ཨང་ ཐོག་བྱོས་བརྟན་པ། །ཨཅ་ ཁམས་པ་བྱོས་རྒྱལ་པོ། །ཨཆ་ འདན་མ་ཚུལ་སེང་། །ཨཇ་ རས་གཞིན་བརྩོན། །ཨཉ་ ཤུད་ཀྱི་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན། །ཨཏ་ ཉི་མ་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོ། །ཨཐ་ དཔལ་བྱོས་བརྟན་པ། །ཨད་ སྒྲ་ཚད་པ་རིན་རྒྱལ། །ཨདྷ་ ལེགས་པའི་བྱོས་ལ་སོགས་པའོ། །གཞན་ཡང་འདིར་མ་ཚུད་པའི་ལོ་རྟ་བ་ཀུང་ཇི་ལྟར་རྟེད་པ་བསྟན་པར་བྱའོ། །ཞེས་བྱ་སྟོན་ཆོས་འབྱུང་དུ་གསལ་བ་ལྟར་བྱོན། དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དཀྱིལ་ནས་བཟུང་བོད་ལ་ནང་པའི་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་རྣམས་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་འགྲེལ་ཚུགས་པ་ནས་དུས་རབས་བཅོ་བརྒྱད་པའི་འགྲེ་བར་བོད་ལ་ལོ་རྟ་བ་སྲུམ་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་བྱུང་བ་མཁས་དབང་དུང་དཀར་བློ་བཟང་འཕྲིན་ལས་རིན་པོ་ཆེའི་ཆོག་མཛོད་དུ་གསལ།

བོད་དང་བོད་ཆེན་པོ། སྤྱི་ར་བོད་ཅིས་པ་ཆོལ་ཁ་གསུམ་ཡོངས་རྫོགས་ལ་ཟེར། བོད་དང་བོད་ཆེན་པོ་གཅིས་སུ་ཕྱི་བའི་བོད་ནི། སྨྱད་མངའ་རིས་སྐོར་གསུམ་ལ་ཟེར་ཞིང་། དེའི་ཕྱག་མ་རྣམས་ལ་བོད་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱའོ། ། འགའ་ཞིག་གིས་བོད་བྱ་བ་དབུས་གཙང་དང་། བོད་ཆེན་པོ་བྱ་བ་མདོ་ཁམས་ལ་བྱེད་ཟེར་བ་མི་བདེན་ཏེ། འབྲོམ་གྱིས་ཇོ་བོ་ལ་བོད་ཆེན་པོ་ན་བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་དང་དགེ་འདུན་གྲངས་མེད་པ་བཞུགས་པས་དེར་གཤེགས་པར་ཞུས་ཚུལ་རྣམ་ཐར་དུ་གསལ་བ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་མཁས་དབང་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གསུང་།

བོལྷ། (ལེགས་སྦྱར) ཨོ་རྒྱས། དཔེར་ན། ཀྱི་རོང་ཕྱི་རྒྱུད་བརྒྱ་གཉིས་ལས། ནུ་མ་སྤྲངས་པ་བོལྷར་འགྱུར། ། ཀཀྐི་ལ་དབུས་ཡང་དག་གནས། །འགྲམ་གཉིས་དྲིལ་བུ་ཕྱིད་དུ་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

བྱ་ཁྱུང་། <གཅུ་ཀཽ> མཁའ་ལྡིང་། འདབ་ཆགས་མི་གཟུགས་ཅན་ཆེན་པོ་ཞེག་སྐར་བོད་ལ་བྱུང་རྒྱལ་ཡིག་ཆ་ཁ་ཤས་ལ་གསལ་བ་ཙམ་མ་ཟད། དེའི་རིགས་བརྒྱུད་ཀྱང་ཡོད་པའི་ལོ་རྒྱས་ཀོང་སྤྲུལ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོའི་རང་རྣམ་ཆོར་བུ་སྐ་ཆོགས་མདོག་ཅན་གཤོག་གངས་ཁ་ཅ། ནང་གསལ་ཞེང་། དེ་གནས་པའི་བྱག་ཕུག་ཀྱང་གནས་བཤད་ཤོད་རྒྱན་ཞེག་ཀྱང་འདུག། དགོན་རྩེའ་འཁའ་ལ་བྱ་ཁྱུང་གི་སྐོང་ཡིན་ཟེར་བའི་སྐོང་ཆེན་པོ་རྟེན་ཁྲིད་ལ་བསྒྲིགས་པ་དག་འདུག་པ་དེ་ཚོ་ནི་ཨ་ཕེ་ཅའི་ནང་ཡོད་ཙོ་སེ་གའི་ཤ་ཀྱི་ཅེ་(Ostrich) ཟེར་བའི་བྱ་ཆེན་དེའི་སྐོང་ཡིན་པར་ངེས་ཤིང་། ཁྱུང་གི་ལོ་རྒྱས་ལྷར་བྱས་ན་སྐོང་དེ་ཚོ་ལས་བརྒྱ་འགྱུར་ཁ་ཤས་ཀྱི་ཆེ་བ་ཞིག་དགོས་ངེས་རེད། ཅེས་ཞྭ་སྐབ་པ་དབང་ཕྱུག་བདེ་ལྡན་གྱི་སྲིད་དོན་རྒྱལ་རབས་ནང་གསལ།

བྱ་རྒྱུད། དབང་པོ་རྣོ་རྐུལ་གྱི་རིམ་པས་ཕྱིའི་བྱ་བ་དང་ནང་གི་རྣལ་འབྱོར་གཉིས་ལས་ཕྱིའི་བྱ་བ་ཁྲུས་དང་ཉེ་རེག་སོགས་གཙང་སྦྲ་གཙོ་བོར་བྱེད་ཅིང་། བསྒོམ་པའི་ལྷ་མོ་དང་ཕན་ཚུན་བལྟ་བའི་ཚགས་པ་ལམ་བྱེད་ནུས་ལ་དེ་ཡན་ཆད་ལམ་བྱེད་མི་ནུས་པ་ལ་དེ་ཙམ་གྱི་ཚགས་པ་ལམ་བྱེད་སྐྱེན་པའི་ཆྱུད། སྐྱ་བཤད་ནི། བྱ་བ་ཤས་ཆེ་བའི་ཆྱུད་ཡིན་པས་བྱ་ཆྱུད་ཅེས་བྱའོ། །

བྱ་ཆྱུད་རིགས་དྲུག་གམ་སྒྲོ་དྲུག། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས། པདྨའི་རིགས། དོ་རྗེའི་རིགས་ཏེ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་རིགས་གསུམ་དང་། ནོར་བུའི་རིགས། ལྕས་རྟེན་གྱི་རིགས། འཇིག་རྟེན་ཕལ་པའི་རིགས་ཏེ་འཇིག་རྟེན་པའི་རིགས་གསུམ་སྟེ་བྱ་ཆྱུད་རིགས་དྲུག་གོ།

བྱ་ཁོད་ཕྱང་པོའི་རི། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཤེར་ཕྱིན་མདོ་གསུངས་པའི་ཆུ་གར་གྱི་གནས་ཆེན་ཞེས །སྒྲ་བཤད་ནི། ས་ལྷ་ལྡང་པའི་མདོར་བྱག་བྱ་ཁོད་ཀྱི་མགོའི་དབྱིབས་ལྟ་བུར་ཡོད་བས་དེ་ལྟར་བཏགས་པར་གསུངས་ལ། ལོ་ཆྱུས་ཁ་ཅིག་ཏུ་ཤེར་མདོ་གསུངས་པའི་ཚེ་ཞེང་གཞན་ནས་བྱང་སེམས་དུ་མ་བྱ་ཁོད་ཀྱི་གཟུགས་སུ་སྤྲུལ་ཏེ་ཆོས་ཉན་པར་འོངས་པས་ཡིན་པར་བཤད། ཅེས་རྗེ་གྱང་ཐང་པས་གསུངས། ཡང་། རིའི་རྩེ་མོ་བྱ་ཁོད་དང་འདྲ་བ་ཡོད་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བཏགས། དགེ་ལེགས་བཤེས་གཉེན་གསུང་། ཡང་ན། ཡུལ་ལྷོང་ངས་དེ་ཆུ་ཆེ་བས་བྱ་ཁོད་ཕྱང་པོའི་རི་སྐེ་མཐོ་ལ་བྱ་མང་པོ་འདུ་བའི་ཕྱིར་མིང་དུ་བཏགས་པའོ། །ཞེས་སྟོན་ན་མི་ཏྲཱཝ། ཡི་གེས་བཤེས་གཉེན་གྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་རྣམ་པར་བཤད་པ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

བྱ་ཆྱུད་བྱམ་ཛ་ཉེར་ལྷ། ཀཏྲ་ཀ་རེ། དབང་ལས། ཆུ་མཆོ་ལྷུ་བ། ཤུ་དག། ཟླ་ཉེས་ཏེ་སྨན་ལྷ་ཁས་དབྱུལ་གཡུ་བྱ་ཏུ་མུ་ཏེག་སྟེ་རིན་པོ་ཆེ་ལྷ། ནས་འབྲས་གློ་སྟན་མ་སོ་བ་སྟེ་འབྱུ་ལྷ། ཙན་དན་དཀར་དམར་གཅུར་གུར་གྱམ་ཛྭ་དེ་སྟེ་དྲི་ལྷ། སྒྲང་རྩི། ཀ་ར། ཞེ། ངོ་མ། མར་དེ་ཕྱི་ཡི་བདུད་རྩི་ལྔ་དང་། བྱ་ཆྱུད་བྱམ་ཛ་ཉེར་ལྔའོ། །

བྱ་ཆེན་པོ། ❶ བྱ་པིང་ཀྱར་མའི་མིང་སྟེ། ཇེ་རིན་པོ་ཆེའི་འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་ཡུག་མཚན་སོགས་ཀྱི་བཤད་པའི་ཟིན་བྲིས་ལས། བྱ་ཆེན་པོ་ནི། མགོ་བོ་དཀར་ལ་ལུས་པོ་ནག་པ། དེང་སང་གི་འོལ་བར་གྲགས་པ་འདིའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འོལ་བའམ་བྱ་འོལ་བ་ནི། བྱ་ནེ་ལེའམ་པིང་ཀྱར་མའི་མིང་ངོ་། །❷ དེང་སང་འགའ་ཞིག་གི་འོལ་བ་ཡང་ཡོད། བྱ་གོ་བོ་ནི། མགོ་སེར་མགོ་ནག་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བའི་བྱ་ཆེན་ཞིག་ཅེས་ཟེར་བའང་ཡོད།

བྱ་གཅོར། མི་རོ་བྱ་ཁོད་ལ་སྦྱིན་པ།

བྱ་འདོག། སྐེའུ་ཁུང་གི་གྲབ་ལྷོ་ཉིས་བརྒྱགས་ལྟར་ལྷམ་བཏང་ན་བྱ་འདོག་སྟེ། བྱ་འཕུར་བའི་མཛུག་སྦྲིའི་དབྱིབས་སུ་ཡོད་པས་མིང་དེ་ལྟར་བཏགས།

བྱ་འདུལ་བ་འཇིན་པ་བརྩོན་འགྲུས་འབར། འབྲི་ཤེས་རབ་འབར་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་བསྟེན་པར་རྫོགས། སོག་ཚུལ་ཁྲིམས་ལྡན་མ་ལས་འདུལ་བ་གསན། ཁོང་གཤེགས་ཏེང་ཚུ་འདུལ་དང་མི་ཚོ་ཀླ་རྩར་དུ་བྱས་པའི་དྲྭ་དུ་སྦྱངས་པས་མཁས་པར་མཁྱེན་ཏེ། འདུལ་བ་བྱ་ལ་ཐུག་ཅེས་པའི་ཁ་སྐད་ཀྱང་བྱུང་། གཞན་ཡང་ཞང་གཡེངས་ལས་དབྱ་ཚད། རང་དཀར་ལོ་རྩྭ་བ་དང་སྟོད་ལུང་པ་ཆེན་པོ་ལས་བཀའ་གདམས་རྣམས་གསན། དེ་རྗེས་རྒྱལ་ཕུར་བཤད་གྲྭ་བཙུགས། པེ་ཅར་གྱིས་བཙུན་ཚང་དུ་སྤྱལ་ནས་ཞབས་དོག་བྱས་པས་འདུལ་བ་དང་འགལ་བ། ན་བཟའི་སྤུ་ཕྱི་བསྟན་གཅིག་པུ་ལས་མ་མཐོང་བས་དད་དེ་བྱ་ཉིག་བསྒབ་གཉིར་བྱེད་པ་རྣམས་ཀྱི་གྲོགས་བྱེད་པར་ཁས་ཟྭངས། ལོ་དགུར་འཆོགས་པ་བསྡུངས་རྗེས་སྤྱབ་པ་ལ་བཞུགས། སྤོབ་མ་འགྲོ་དོན་རྒྱས་པ་བདུན་ཐུ་རྩ་དུག་ཙམ་བྱུང་བར་གསུང་ངོ། །ཀོང་སྤྱལ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོའི་གསུང་ལྟར་བཀོད།

བྱ་བ་ཉུང་བ། ❶ ལས་ཀ་ཉུང་ཉུང་། ❷ འཇིག་རྟེན་གྱི་བྱ་བ་མང་པོ་མི་བྱེད་པའི་སྤྱབས་བདེ། ❸ ཡོ་བྱད་མང་པོ་མི་འཛིན་པ།

བྱ་བ་བྱས་པ། ❶ ལས་ཀ་བྱས་ཟིན་པ། ❷ ཉོན་མོངས་སྤྲངས་པ། སྤྲ་བཤད་ནི། ཉོན་མོངས་སྤྲངས་པ་ནི་བྱ་བ་ཡིན་ལ། དེ་བྱས་པས་སོ། །

བྱ་བ་བྱེད་པའི་རིགས་པ། མེས་སྲིག་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པ་སོགས་ཆོས་རྣམས་ཀྱིས་རང་རང་གི་བྱ་བ་བྱེད་པའོ། །འདི་ཡང། འདི་ནི་ཆོས་སོ་འདི་ནི་བྱེད་པ་པའོ་ཆོས་འདིས་ནི་བྱ་བ་འདི་བྱེད་དོ་ཞེས་ཆོལ་བའོ། །

བྱ་མ་རྟ། ❶ ཕོ་ཉ། བང་ཆེན། ❷ བྱ་ར་བ། འདུལ་བ་གཞིའི་ཚུ་ཆེར་འགྲེལ་ལས། བྱ་མ་རྟ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་ཉེས་པ་ཅི་ཡང་མི་ཞེས་བྱ་བ་ཞེས་ཟབ་ཅིང་རྒྱས་པའི་ཚིག་གོ། ཞེས་གསུངས། སྤྲ་བཤད་ནི། བྱ་ལས་བྱལ་ཞིང་རྟ་ལས་མགྱོགས་ཙམ་དུ་འགྲོ་བས་ན་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །

བྱ་རོག་གིས་ཁང་བཟང་མཚོན་པ། ལྷས་བྱིན་གྱི་ཁང་པ་མི་ཤེས་པའི་མི་ཞིག་ལ། ལྷས་བྱིན་གྱི་ཁང་པ་གང་ན་ཡོད་སྟོན་པའི་ཚེ། བྱ་རོག་གང་དུ་བཞས་ཡོད་པའི་ཁང་པ་དེ་ལྷས་བྱིན་གྱི་ཁང་པ་རེད་ཅེས་བརྗོད་ན། ཁང་པ་དེ་སྡུའི་ཡིན་པ་མཚོན་པའམ་གོ་བར་བྱེད་ནུས་པའི་དོན་ནོ། །བྱ་རོག་གིས་ཁང་བཟང་མཚོན་པ་འདི་ལ་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་ཐ་སྙད་བྱེད་པར་རྗེའི་རིམ་ལྟ་གསལ་སྒྲོན་དུ་གསལ།

བྱ་རོག་གི་མཐོ། སོར་བཞིའི་ཚད་དེ། མཐེ་བོང་དང་ཉི་བའི་མཇུག་པོའི་ཆེགས་དབུས་མར་མཐེ་བོང་གི་ཆེགས་སྦྱར་བའི་ཚད། སྤྲ་བཤད་ནི། བྱ་རོག་གི་ཤང་པ་དང་འདྲ་བས་དེ་སྐད་ཅེས་བཏགས་སོ། །ལུང་ཕྱན་ཆེགས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལ་གཞི་བྱས།

བྱ་རོག་མཐོ། བྱ་རོག་གི་མཐོ་དང་འདྲ།

བྱ་རོག་གདོང་། ❶ མོ་མཚན་གྱི་བྱ་ལི། (གསང་སྒགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཅེག) ❷ བྱ་རོག་གི་མཆུ་ཀྱི།

བྱང་ཁོག བྱང་ཁོག་དང་དོན་གཅིག

བྱང་གྲོལ། ཐར་པ།

བྱང་གྲོལ་གྱི་ལམ། འཕགས་པའི་ལམ། ཐར་ལམ། ལམ།

བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྙིང་པོ། བྱང་ཆུབ་སྙིང་པོ་དང་དོན་འདྲ། བྱང་ཆུབ་སྙིང་པོ་ལ་གཅིགས།

བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པ། (མཛོད) ཅད་མི་སྲིལ་ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཞུ། མཚན་གཞི་ནི། བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་ལྟ་བུ།

བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་དྲུག བྱང་ཕྱོགས་རྣེ་ཚན་བདུན་གྱི་དྲུག་པ་བྱང་ཆུབ་ཡན་ལག་བདུན་ནི། དྲན་པ་ཡང་དག་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག །ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་འབྱེད་ཡང་དག་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག །བརྩོན་འགྲུས་ཡང་དག་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག །དགའ་བ་ཡང་དག་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག །ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་ཡང་དག་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག །ཉིང་ངེ་འཛིན་ཡང་དག་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག །བཏང་སྙོམས་ཡང་དག་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་དང་བདུན་ནོ། །བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཞུ་བྱེད་པའི་འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ་ལ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་ཅེས་བྱའོ། །སྤྲ་བཤད་ཀྱང་དེས་ཤེས་སོ། །ཡང་ན། བྱང་ཆུབ་ནི་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པ་ཡིན་ལ། ཡན་ལག་ནི་འདི་ར་ཆ་ཤས་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། དེས་ན་ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་དང་ཡན་ལག་གཉིས་ཀ་ཡིན་ལ། གཞན་དག་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་ཏེ་འགོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ལྷས་བྱིན་གྱི་རིལ་བ་ཞེས་བརྟེན་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་མཆིམས་མཛོད་དུ་ཁས་ལ་བ་ལྟར་རོ། །

བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས། ❶ གཞན་དོན་དུ་རྟོགས་བྱང་ཕོབ་པར་འདོད་པའི་སེམས། ❷ (སྒགས) ཐབས་ཤེས་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ལམ་མམ། ཐབས་ཤེས་དབྱེར་མེད་ཀྱི་རྟོ་རྗེ་སེམས་དཔའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་ལ་ཟེར། རྟེའི་སྒགས་རིམ་ཆེན་མོར་གཞི་བྱས་ཏེ་བཀོད། གཞན་ཡང་། རྟེའི་སྒས་དོན་ལྟ་བའི་མེག་འབྱེད་ལས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་གསུངས། ❸ (སྒགས) ཐིག་ལེ་དཀར་དམར། དཔེར་ན་བྱང་སེམས་དཀར་དམར་ཞེས་པ་ལྟ་

བྱ། ❶ (བཀའ་བརྒྱད) སེམས་ཉིད་དམ་ཐ་མལ་གྱི་ཤེས་པ་ལ་ཟེར། དེ་ལ་གདོད་མའི་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ། སྟོང་ཉིད་སྟིང་རྗེའི་སྟིང་པོ་ཅན་གྱི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས། གཞི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སོགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་བྱེད་དོ། །དེ་ཡང་འདུས་པའི་རྒྱུད་ཕྱི་མ་ལས། ཐོག་མ་ཐ་མ་མེད་ཞེ་བ། །དངོས་དང་དངོས་མེད་ཟད་པའི་གཅོ། །སྟོང་ཉིད་སྟིང་རྗེ་དབྱེར་མེད་པ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་ཞེས་བྱ་བར་བརྗོད། །དེ་ལ་གཞི་དང་། ལམ་དང་། འབྲས་བུ་གསུམ་གྱི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་གསུམ་ཡོད་པར་གསུངས།

བྱང་ཆུབ་མཆོད་རྟེན། མཆོད་རྟེན་ཆ་བཅུད་ཀྱི་གཉེས་པ་སྟེ། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཏུ་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པའམ་སངས་རྒྱས་པའི་ཚེ་བཞིངས་པའི་གྲུ་བཞི་བང་རིམ་བཞི་པ་ཅན་གྱི་མཆོད་རྟེན།

བྱང་ཆུབ་སྟིང་པོ། མི་གནས་པའི་མྱང་འདས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་། ཉན་རང་གི་བྱང་ཆུབ་སོགས་བྱང་ཆུབ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་ཡིན་པས་ན་བྱང་ཆུབ་སྟིང་པོ་ཞེས་བྱ་སྟེ། རྟེའི་གསང་སྔགས་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་རྣམ་བཤད་དངོས་གྲུབ་སྟེ་མ་ལས། སྟིང་པོ་ནི་བྱང་ཆུབ་རྣམས་ཀྱི་དམ་པ་དང་། ཞེས་གསུངས།

བྱང་ཆུབ་སྟིང་པོའི་གཞི། རྒྱ་གར་དོ་རྗེ་གདན།

བྱང་ཆུབ་གཞུང་ལམ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་རྣམ་བཤད་བྱང་ཆུབ་གཞུང་ལམ་ནི། རྗེ་ཙོང་ཁ་ཆེན་པོས་མཛད།

བྱང་ཆུབ་ཤིང་། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྒྱ་གར་དོ་རྗེ་གདན་དུ་ཐོག་མར་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པའི་ཚེ་ཤིང་གང་ལ་སྐུ་རྒྱབ་གཏད་དེ་བཞུགས་པར་མཛད་པའི་ཤིང་དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་ཤིང་ཟེར། འདི་ལ་ལེགས་སྦྱར་དུ། པིཔྤལ་ཟེར་ཏེ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཤིང་ནི་པིཔྤལའི་ཤིང་ཡིན་ཏེ། ཞེས་ལུང་ཕྱན་ཚེགས་ཀྱི་འགྲེལ་པར་གསུངས། ཡང་། ཨུ་ཤྭད་ཐ་ཞེས་ཀྱང་འབོད་པ་སྟང་སྟེ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་ཐུབ་དབང་ལ་བསྟོད་པ་ལས། མཁས་པའི་སྐྱེས་བོས་བསྟེན་པའི་མ་གཏྟ། །མི་མཇེད་ཞིང་གི སྟིང་པོ་རྟོ་རྗེའི་གདན། །ཁང་དེར་ལེགས་སྦྱད་བཀྲས་བསྐྱེད་བྱང་ཆུབ་ཤིང་། །ཨུ་ཤྭད་ཐ་ཞེས་གྲགས་པ་དེའི་དྲུང་དུ། །བྱམས་པའི་མཆོག་གྱིས་བདུད་སྡེའི་དཔུང་བཅོམ་ནས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ।

བྱང་ཆུབ་སེམས་འགྲེལ། ཆོག་བཅད་ལྷག་གཉིས་ཀ། སྒོབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་མཛད།

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ངང་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པའི་སྒོབ་པའི་གང་ཟག། སྒྲ་བཤད་ནི། བྱང་ཞེས་པ་སྤངས་པ་ཕུན་ཚོགས། ཆུབ་ཅེས་པ་རྟོགས་པ་ཕུན་ཚོགས་དང་། དེ་སེམས་པ་ལ་དཔའ་བས་ན་སེམས་དཔའ་ཞེས་བྱའོ། ।

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡེ་སྣོད། སྐྱེས་རབས། སྒྲ་བཤད་ནི། བདག་ཅག་གི་སྨོན་པ་ཐོན་ཏོག་པ་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ལ་སློབ་ཆུལ་སྨོན་པའི་སྡེ་སྣོད་ཡིན་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ལ་འཇུག་པ། སྤྱོད་འཇུག་ཆེན་མོ་དང་དོན་འདྲ། སྤྱོད་འཇུག་ཆེན་མོ་ལ་གཅིག་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས་ཀྱིས། སྒྲ་བཤད་ནི། རང་དོན་མཐར་ཐུག་ཏུ་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ལ་དམིགས་པས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་། གཞན་དོན་མཐར་ཐུག་པ་ལ་དམིགས་པས་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱའོ། །རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་འགྲེལ་པ་བཞི་སྦྲགས་ན་གསུངས། ཡང་ན། རང་དོན་ཆོས་སྐུ་ཐོབ་པ་ལ་སེམས་པས་ན། སེམས་དཔའ། གཞན་དོན་གཅིག་སྐུ་ཐོབ་པ་ལ་སེམས་པས་ན། སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ། ཞེས་བདག་གི་བློ་མ་དམ་པ་དག་བའི་བཤེས་གཉེན་པོ་ཆེན་པོ་བཀུ་ཤིས་འབྱམ་གྱི་ཞལ་སྔ་ནས་ཀྱིས་ཡང་ཡང་གསུང་བ་ཡང་། རྗེའི་གསུང་དང་མཐུན་ནོ། །ཡང་ན། ཕྱོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལ་སེམས་པའམ་དམིགས་པས་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ། དེ་ལྟ་བུའི་བསམ་པ་དེ་ཅུ་ཆེ་བས་ན་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོའོ། །འོ་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་པ་ཞེས་མི་ཟེར་བར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞེས་སྨོས་པའི་ཚུལ་མཚན་གང་ཡིན་སྙམ་ན། ལོ་ངོ་བ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་སེམས་དཔའ་ཞེས་བསྡུར་བ་ནི་དོན་ཐོབ་ཀྱི་འགྱུར་ཡིན་པར་མངོན་ཞེང་། དོན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་པ་སེམས་པ་ཆེན་པོ་ཞེས་བཏགས་པ་དང་འདྲ་སྙམ། འདི་བཅུད་སྡོང་པའི་ཚུ་འགྲེལ་རྣམས་ལ་གཞི་བྱས་ཏེ་བཀོད།

བྱང་འདྲེན། ① དབུ་མཛད། ② ཚུལ་གྲྭ་སྡོད་སྨད་ཀྱི་དབུ་མཛད་ལ་བྱང་འདྲེན་ཟེར། སྒྲ་བཤད་ནི། འདོན་པ་ལ་ཤིན་ཏུ་བྱང་ཞིང་དབུ་སྐུལ་བ་པོའམ་མགོ་འདྲེན་པ་པོ་ཡིན་པས་བྱང་འདྲེན་ཞེས་བྱའོ། །

བྱང་འདྲེན་པ། བྱང་ཆེན་དང་འདྲ།

བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན། དྲན་པ་ཉེར་བཞག་བཞི། ཡང་དག་སྤོང་བ་བཞི། རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་ཤང་པ་བཞི། དབང་པོ་ལྔ་སྟོབས་ལྔ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་བདུན། འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་དེ་སོ་བདུན་ནོ། །ཞེས་སྤོང་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱི་མཛོད་རང་འགྲེལ་ལྟར་རོ། །བྱང་ནི་སྤྱིས་པ་ཟད་པ། ཆུབ་ནི་རྟོགས་པ་སྟེ་ཕྱི་ཆད་ཚད་མི་སྐྱེ་བར་ཤེས་པའོ། །དེ་ལྟ་བུའི་བྱང་ཆུབ་དེ་དང་ཕྱོགས་མཐུན་པ་སྟེ་འདུ་བ་དེའི་ཆུ་ཡིན་པའི་ཕྱི་རབ། བྱང་ཆུབ་ཕྱོགས་མཐུན་ཞེས་བྱའོ། །

བྱང་སེམས་ཀྱི་རྩ་ལྟུང་བཅོ་བཅུད། ༡ བདག་བསྟོད་གཞན་སྨོད་ཀྱི་རྩ་ལྟུང་། ༢ ཆོས་ནོར་མི་སྦྱིན་བའི་རྩ་ལྟུང་། ༣ བཤགས་ཀྱང་མི་ཉན་པའི་རྩ་ལྟུང་། ༤ ཐེག་ཆེན་སྤོང་བའི་རྩ་ལྟུང་། ༥ དཀོན་མཆོག་གསུམ་

གྱི་དཀོར་འཕྲོག་པའི་རྩ་ལྟུང་། ༦ (ལུང་གི) ཆོས་(རྒྱལ་བས་མ་གསྲངས་ཞེས་) སྤྱོང་བའི་རྩ་ལྟུང་། ༧ དྲུར་སྨྲིག་འཕྲོག་པའི་རྩ་ལྟུང་། ༨ མཚམས་མེད་ལྟ་བུས་པའི་རྩ་ལྟུང་། ༩ ལོག་པར་ལྟ་བའི་རྩ་ལྟུང་། ༡༠ སྤྱོང་སོགས་འཇོམས་པའི་རྩ་ལྟུང་། ༡༡ བློ་མ་སྤྲུངས་པ་ལ་སྟོང་ཉིད་བསྟན་པའི་རྩ་ལྟུང་། ༡༢ རྫོགས་བྱང་ལས་བཟློག་ཏུ་འཇུག་སྟེ་ལོག་པའི་རྩ་ལྟུང་། ༡༣ སོ་ཐར་སྤོང་བའི་རྩ་ལྟུང་། ༡༤ ཉན་རང་གི་(རང་གི་རྟོགས་པའི) ཆོས་ལ་སློང་པའི་རྩ་ལྟུང་། (རྩ་ལྟུང་བཅུ་བཞི་པ་འདི་ཉན་རང་གི་རྟོགས་པའི་ཆོས་ཀྱིས་སྤྱིད་པའི་རྩ་བ་གཅོད་མི་རུས་པས་འཁོར་བ་ལས་སྒོལ་བར་བྱེད་མི་རུས་ཞེས་སློང་ངེད་བར་བྱེད་པས་རྩ་ལྟུང་བྱུང་པ་དང་མི་འདྲའོ།) ༡༥ ཟབ་བརྟུན་སློབ་བའི་རྩ་ལྟུང་། ༡༦ མཆོག་གསུམ་གྱི་དཀོར་ལེན་པའི་རྩ་ལྟུང་། ༡༧ ཁྲིམས་ངན་འཆའ་བའི་རྩ་ལྟུང་། ༡༨ བྱང་སེམས་གཏོང་བའི་རྩ་ལྟུང་དང་བཅོ་བརྒྱད་དོ། །

བྱང་སེམས་དཀར་དམར། ❶ སྐྱེས་པའམ་ཡོའི་ཐེག་ལེ་དཀར་པོ་དང་། བྱད་མེད་ཀྱི་ཟླ་མཚན་དམར་པོ་གཉིས་ལ་ཟེར། ❷ ཕ་ལས་ཐོབ་པའི་ཐེག་ལེ་དཀར་ཆའི་དྲྭངས་མ་ཀྱི་ཡིག་གི་རྣམ་པ་ཅན་དང་། མ་ལས་ཐོབ་པའི་དམར་ཆའི་དྲྭངས་མ་གཏུམ་མོ་ཙ་ཐྲང་གི་རྣམ་པ་ཅན་གཉིས། སྒྲ་བཤད་ནི། སྡུགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཐེག་ལེ་དཀར་མར་ལ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སམ་བྱང་སེམས་ཞེས་མིང་གིས་བཏགས་པ་ནི། ལྷ་བའི་གཏུམ་མོ་འབར་བ་དང་སྒྲི་བོའི་ཀྱ་ཡིག་ཞུ་བ་ལས་དོན་དམ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་འདོད་གསལ་གྱི་རྟོགས་པ་ཆུང་ལ་སྐྱེ་བའི་གྲོགས་བྱེད་པས། བྱང་སེམས་ཞེས་འབྱས་མིང་ཚུལ་བཏགས་པའོ། །

བྱམས་ཆོས་སྡེ་ལྷ། ཇེ་བཙུན་བྱམས་པས་གསྲངས་པའི་གཞུང་ལུ་སྡེ། ༡ མངོན་རྟོགས་ཆུན། (དབུ་མ་པའི་གཞུང་)༢ མདོ་སྡེ་ཆུན། (སེམས་ཙམ་པའི་གཞུང་)༣ དབུས་མཐའ་རྣམ་འབྱེད། (སེམས་ཙམ་པའི་གཞུང་)༤ ཆོས་དང་ཆོས་ཉིད་རྣམ་འབྱེད། (སེམས་ཙམ་པའི་གཞུང་)༥ ཆུལ་ཁྲིམ་དང་ལྡབས། །(དབུ་མ་པའི་གཞུང་) ཐེགས་མེད་ཞལས་ཀྱིས་དགའ་ལྡན་དུ་བྱམས་པ་ལས་གསལ་ཏེ་ཕྱིས་ཡི་གེར་བཀོད། འདི་དག་མཛད་པའི་གོ་རིམ་ནི། དང་པོར་མངོན་རྟོགས་ཆུན། དེ་ནས་མདོ་སྡེ་ཆུན། དབུས་མཐའ་རྣམ་འབྱེད། ཆོས་དང་ཆོས་ཉིད་རྣམ་འབྱེད། དེ་ནས་ཆུལ་ཁྲིམས་བསྟན་བཅོས་མཛད། དེ་ཡང་བར་པ་གསུམ་ལ་ནི་མཆོད་བརྗོད་དང་བསྟོ་བ་གང་ཡང་མེད་ཅིང་། དང་པོ་ལ་བསྟོ་བ། ཐ་མ་ལ་མཆོད་བརྗོད་མེད་པས་ལྟ་པོ་འདི་རྣམས་དཀྱུས་ཐོག་གཅིག་ཏུ་མཛད་པར་མཁས་པ་དག་བཞེད། སྡེ་ལྟ་ལས་མངོན་རྟོགས་ཆུན། མདོ་སྡེ་ཆུན། དབུས་མཐའ་རྣམ་འབྱེད་དང་ཐསྟུམ་ནི་ཐོག་མ་ནས་ཡོངས་གྲུགས་སུ་དར་བར་ཡིན་ལ། ཆུལ་ཁྲིམ་དང་ཆོས་དང་ཆོས་ཉིད་རྣམ་འབྱེད་གཉིས་ནི་དུས་ཕྱིས་མེ་ཏྲི་པས་མཆོད་རྟེན་གྱི་སེར་ཁ་ནས་འོད་འབྱུང་བ་འདུག་པ་གཟེགས་པས་དེ་

གཉིས་ཀྱི་དཔེ་བྱང་བར་གསུང་། མེ་ཏྡི་པས་ཇི་བཙུན་བྱམས་པར་གསོལ་བ་བཏབ་པས་སྨིན་གྱི་མཐོང་ས་གསལ་བར་བྱོན་ཏེ་ལེགས་པར་གནང་། དེས་པཉྩི་ཀ་དགའ་བའི་གྲགས་པར་གནང་། དེས་ཁ་ཆེ་ས་ཕྱོགས་ལ་གནང་ནས་རིམ་གྱིས་བཙུད་པ་ཡིན་པས། ཆོས་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོས་བཙུད་སྟོང་འགྲེལ་ཆེན་སོགས་སྡུའང་འདི་གཉིས་ཀྱི་ལུང་དྲངས་པ་མེད་པའི་ཚུ་མཚན་ཡང་དེ་ཡིན་པར་གསུང་ངོ། །

བྱམས་བསྟོད་ཚངས་པའི་ཅོད་པན། ཕྱེ་ཅོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་གསུང་བསྟོད་ཆེན་བཞི་རྒྱགས་པའི་ནང་གསེས། བྱམས་པའི་བསྟོད་ཆེན་ནམ་མཉེས་གཤེན་བྱམས་པའི་མ་ཞེས་བྱ་བ་དེའོ། །

བྱམས་པ། ❶ སེམས་ཅན་གཞན་བདེ་བ་དང་ལྡན་འདོད་ཀྱི་བློ། གཞན་དག་ལ་ཕན་འདོགས་པའི་སེམས། བརྩེ་བ་བརྩེ་གདུང་། གདུང་སེམས་རྣམས་ཕལ་ཆེར་དོན་འདྲ་ཡང་། ནང་གསེས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཙུང་ཟད་ཡོད་པ་ནི། ཕྱིའི་འགྲེལ་པ་བཞི་སྦྲགས་ལས། མ་ལྷར་བྱམས་པ། སྲིང་མོ་ལྷར་བརྩེ་བ། (རང་གི་) བུ་མོ་ལྷར་གདུང་སེམས་ཆེ་བ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ❷ རང་གི་དགའ་རོགས།

བྱམས་པ་གདན་འདྲེན། ཆོ་འཕྲུལ་སྨོན་ལམ་ཆེན་མོའི་སྐབས་སྐོར་ལམ་ལ་ཆུལ་བ་བྱམས་པའི་སྐུ་བརྙན་གདན་ཞུ་བྱེད་པ་ནི། འཛམ་བུ་གླིང་པའི་མིའི་ཚེ་ཚད་ལོ་བཅུའི་བར་དུ་མར་འགྱིབ་ཏེ། དེ་ནས་སྐར་རིམ་གྱིས་ཡར་འཕེལ་ནས་ཚེ་ལོ་བཅུད་ཁྲིའི་བར་གྱུར་པ་ན་ཆུལ་བ་བྱམས་པ་མགོན་པོ་འཇིག་རྟེན་དུ་འབྱོན་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ལ། དེའི་ཚེ་འཁོར་གྱི་ཐོག་མར་སྐྱེ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་འགྱེད་པའི་ཚེད་དུ་དལ་སྐུ་བཅུན་སྤྱན་འདྲེན་པ་དང་། དེ་ལ་ཕུག་མཚོད་སྨོན་ལམ་སོགས་ཚུལ་བཞིན་དུ་བྱས་ན་དོན་དེ་འགྲུབ་པའི་དགོས་པ་ཡོད་པས་ཇི་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་ཆོ་འཕྲུལ་མཚོད་པའི་དུས་སུ་བྱམས་པ་སྤྱན་འདྲེན་མཛད་པའི་སྤྱོལ་བདོག། དེའི་རྒྱུན་དལ་ལྡའི་བར་དུ་མ་ཉམས་པར་ཡོད། བདག་ཅག་གི་སྙིན་པ་ཤུགས་ཐུབ་པ་མྱ་ངན་ལས་འདས་ནས་སངས་རྒྱས་བྱམས་པ་འཇིག་རྟེན་ན་མ་བྱོན་པའི་བར། མི་ལོ་བྱེ་བ་ཕྲག་ལྔ་བཅུ་ང་བདུན་དང་། ས་ཡ་ཕྲག་དྲུག་ཡོད་པར་འགོས་ལོ་སྟུ་བས་བཞིད་པ་དང་གསུང་རབ་ལས་བྱུང་། ཞེས་ཀློང་རྡོལ་པ་མ་གསུང་།

བྱམས་པ་ལ་དམིགས། ཞེ་སྡང་ཤས་ཆེ་བ་ཞེག་ཡིན་ན་བྱམས་པ་ལ་དམིགས། བྱམས་པ་ལ་དམིགས་པ་ནི། མཛའ་བོ་དང་དགྲ་བོ་དང་བར་མ་གསུམ་ལ་དམིགས་ནས་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ས་པའི་ཕན་བདེ་སྒྲུབ་པའི་བསམ་པ་ནི་བྱམས་པ་སྟེ། བྱམས་པའི་འཇིན་སྡངས་དེའི་སྒོ་ནས་སེམས་དམིགས་པ་དེ་དག་ལ་འཇིན་པ་ལ་བྱམས་ལ་དམིགས་པ་ཞེས་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གཉིས་ཀ་ལ་བྱམས་པར་གསུངས་པའོ།། ཞེས་ལམ་རིམ་ཆེན་མོར་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

བྱའི་གདོན། བྱ་ཡི་གཟུགས་ཅན་གྱི་གདོན་ཞེས། ལུང་ཕྲན་ཚེགས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལས། བྱའི་གདོན་ནི་བྱའི་གཟུགས་ཅན་དེ་དུད་འགྲོའི་རིགས་སོ། །ཞེས་གསུངས།

བྱར། བྱ་རྒྱ། བྱེད་དུ་ཞེས་པའི་བསྟུས་ཚིག། བསྒྲུབ་ཀྱ། བཅོས་སུ།

བྱར་མེད། བྱར་མེད་པ་དང་འདྲ། རྗེའི་སྐུགས་རིམ་ཚེན་མོ་ལས། ཕྱིའི་ཚེར་མ་འདོན་པ་བཞིན་བྱར་མེད་ཀྱི། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ། བྱར་མེད་པ་ལ་གཅིགས།

བྱར་མེད་པ། བྱ་རྒྱ་མེད་པའི་བསྟུས་ཚིག། བཅོས་སུ་མེད་པ། བྱེད་དུ་མེད་པ། བསྒྲུབ་ཀྱ་མེད་པ།

བྱས་པ་ཤེས་པ། བཀའ་དྲིན་བསམ་ཤེས། བཀའ་དྲིན་རྗེས་དྲན།

བྱས་ལ་མ་བསགས་པའི་ལས། རྒྱ་ལམ་དུ་བྱས་པའི་ལས་ལྟ་བུ།

བྱས་བསགས་གཉིས་ཀ་ཚང་བའི་ལས། བསམ་བཞིན་དུ་དངོས་སུ་ཕ་རོལ་པོའི་སྡོག་བཅད་པའི་ལས་ལྟ་བུ།

བྱི་དྲི། རྣམ་སྣས་ཀྱི་ཤང་གསོའི་ནང་དུ་ཡོད་པའི། བྱི་དྲི་ནི་པཊྚི་ཀ་ར་སྟེ་ཤིང་རམ་གྱི་འབྲུའམ་ཡུངས་བ་གང་རུང་ངོ་ཞེས་མཁས་པ་དག་གསུང་།

བྱིང་ཚོད་བཅན་ཐབས་སུ་སེལ་ཚུལ། ཞི་ལྷག་གི་སྐབས་སུ་བྱིང་ཚོད་གཅོད་པ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་བས། བྱིང་ཚོད་བཅན་ཐབས་སུ་སེལ་ཚུལ་ནི། བྱིང་ཚོད་ཤས་ཆུང་ཞིང་ལན་རེ་ཙམ་ལས་མི་འབྱུང་ན། སྐབས་གཞན་ནས་འབྱུང་བ་ལྟར་དྲན་ཤེས་བསྟེན་ཚུལ་ལ་མཁས་པས་སེལ་ལ། བྱིང་ཚོད་ཤིན་ཏུ་ཆེ་ཞིང་ཡང་ཡང་འབྱུང་བ་ལ་ནི། འདི་ལྟར་བྱིང་དང་རྒྱགས་པ་ཡང་ཡང་བྱུང་བ་ན། རང་གི་སེམས་དང་ནམ་མཁའ་གསལ་སྟོང་གཉིས་དབྱེར་མེད་དུ་བསྒོམ་ནས་བསྒོམས་ན་སེམས་གསལ་ལ་དྲང་ཤིང་དམིགས་པ་ལ་འདོད་པ་བཞིན་གནས་པ་ཅིག་འོང་བ་ཡིན་ནོ། །ཚོད་པ་ལ་ནི་ཆུང་སྟོར་བྱས་ཏེ་ནང་དུ་བཟུང་བས། སེམས་ཡང་གནས་ཤིང་རིག་པ་དྲང་སྲིགས་ཕྱི་ནས་འོང་ནས་འོང་བ་ཡིན་ཏེ། །ཚོད་པ་ལ་ནི་ཆུང་སྟོར་བྱས་ཏེ་ནང་དུ་བཟུང་བས། སེམས་ཡང་གནས་ཤིང་རིག་པ་དྲང་སྲིགས་ཕྱི་ནས་འོང་ནས་འོང་བ་ཡིན་ཏེ། བྱིང་ཚོད་བཅན་ཐབས་སུ་གཅོད་པའི་ཞལ་ཤེས་སོ། །ཞེས་གསུངས།

བྱིང་བ། ① སེམས་ཀྱིས་དམིགས་པ་འཇིན་པའི་འཇིན་སྐང་ལྷོད་ནས་དམིགས་པ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བའམ་དམ་པར་མི་འཇིན་པའི་སེམས་བྱུང་ཞེས་བྱ་བ་ལ་ཟེར། དེ་ཡང་དྲང་ཚ་ཡོད་ཀྱང་། དམིགས་པའི་འཇིན་སྐང་ཤིན་ཏུ་གསལ་བ་མེད་ན་བྱིང་བར་འགྱོའོ། །སྐྱ་བཤད་ནི། དམིགས་པའི་འཇིན་སྐང་འཕང་དམའ་རུ་སོང་བས་ན་བྱིང་བ་ཞེས་བྱའོ། །ཇི་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས། བྱིང་བའི་མཚན་ཉིད་ལ་གང་ས་རིའི་ཁྲོད་ཀྱི་བསམ་གཏན་པ་ཕལ་མོ་ཆེ་རྣམས་ནི། ཡུལ་གཞན་ལ་འཕྲོ་བ་མེད་པར་གནས་ཤིང་གསལ་དྲང་ས་ནི་མེད་

པའི་སེམས་རྒྱུད་པ་ཞིག་ལ་བྱིང་བར་འདོད་པར་སྣང་ངོ། །དེ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། རྒྱུད་པ་ནི་བྱིང་བའི་རྒྱུ་གསྲུངས་པས་དེ་གཉིས་ས་ས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཞེས་གསྲུངས་སོ། །② པཾ་ཆེན་བློ་ཐཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་དྲིས་ལན་བློ་བཟང་བཞད་སྒྲ་ལས་ཀྱང་། བྱིང་བ་དྲུངས་གསལ་ཙམ་ཡོད་ཀྱང་། ངར་མེད་དམིགས་པ་ལྷོད་པ་ཡི། །ལུང་མ་བསྟན་ནམ་དགེ་བ་ནི། །ཅི་ཡང་རུང་བའི་ཤེས་པ་ཡིན། །ཞེས་གསྲུངས་སོ། །③ བཀའ་བརྒྱད་པའི་ཕྱག་ཆེན་གྱི་ཁྲིད་ཡིག་ཕྱག་ཆེན་བློ་བའི་འོད་ཟེར་ལས། ལུས་སེམས་ཅོག་ནས་དམིགས་པའི་གསལ་ཆ་ལྷོད་པར་གྱུར་པ་ཞིག་ལ། བྱིང་བར་འདོད་ཅིང་རྒྱུ་མི་འདྲ་བར་གསྲུངས་ཞེས་གསལ།

བྱིང་བ་འབྱིང་། ངར་མེད་ལ་དྲུངས་ཆ་ཡོད་པ་ནི་བྱིང་བ་འབྱིང་།

བྱིང་བ་ཕྱ་མོ། ❶ དམིགས་པའི་འཇིན་སྐྱངས་མ་ཤོར་བའི་གནས་ཆ་དང་གསལ་ཆ་ཡོད་ཀྱང་། འཇིན་སྐྱངས་ཀྱི་ཤུགས་ལྷོད་ནས་གསལ་ཆའི་ངར་མེད་པ་ནི་བྱིང་བ་ཕྱ་མོའོ། །ངར་མེད་པ་ཞེས་པ་ལ་སེམས་ལྷོད་ཤེག་ཏེ་བར་སོང་བ་ལ་ཟེར། གསལ་ཆའི་ངར་དང་ལྡན་པ་ནི་དམིགས་རྟེན་ལ་སེམས་གྲིམས་སོང་ངེར་གནས་པ་དེ་ཡིན། གནས་ཆ་དང་གསལ་ཆ་དང་གསལ་ཆའི་ངར་ཡོད་མེད་ནི་དཔེར་ན་ལག་པས་ཕྱེང་བ་དང་ཐོར་པ་འཇིན་པ་ན་ལྷོད་པོ་དང་དམ་པོར་བཟུང་བའི་ཁྱད་ཡོད་པ་བཞིན་ཡིན། གསལ་ཆ་དང་དྲུངས་ཆ་ནི། ཡུལ་ལ་མི་བྱེད་པར་ཡུལ་ཅན་ཤེས་པ་ལ་གསལ་ཆའམ་དྲུངས་ཆ་ཡོད་མེད་ལ་བྱ་དགོས་པ་ནི་རྗེའི་དགོངས་པའོ། །❷ (བཀའ་བརྒྱད) གསལ་ཆ་ཡོད་ཀྱང་འཇིན་སྐྱངས་ཀྱི་ཤུགས་ཞན་པ།

བྱིང་བ་ཕྱ་མོ་བསགས་པ། བྱིང་བ་ཕྱ་མོ་མ་ཚོད་པར་ལྷག་མ་ལུས་པ་ལ་ཟེར་ཏེ། རྗེའི་རིམ་ལྟ་གདན་རྩོགས་ལས། སྐྱ་བྱག་གི་རྒྱུ་བ་ཕྱ་མོ་ཡང་ལོག་པ་འདི་བྱིང་བ་ཕྱ་མོ་མ་ཚོད་པར་བསགས་པའམ་ལྷག་མ་ལུས་པའི་བྱིང་ཤས་ཆེ་བ་ཞེས་ལ་ཡང་ཡང་འོང་སྟེ། དེ་ནི་རྟ་ཀྱི་རྒྱང་ཕུད་པ་དང་དེར་ཐིམ་པ་གང་ཡང་མིན་པས་ཁྱད་པར་ཕྱེད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསྲུངས་པ་ལྟར་རོ། །

བྱིང་བ་རགས་པ། ❶ དམིགས་རྟེན་དུན་པས་ཟིན་པ་ན། གནས་ཆ་ཡོད་ཀྱང་གསལ་ཆ་མེད་པ་ནི་རགས་པ་ཡིན། ❷ (བཀའ་བརྒྱད) དམིགས་ཤེས་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཆ་ཤོར་ནས་དམིགས་རྟེན་མི་གསལ་བའི་ཐམ་ཐམ། ཞེས་ཤེས་བྱ་ཀུན་ཁྱབ་གསྲུང་།

བྱིང་བ་གསུམ། བྱིང་བ་ཕྱ་རགས་འབྱིང་གསུམ། ❶ པཾ་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་དྲིས་ལན་བློ་བཟང་བཞད་སྒྲ་ལས། ཉིང་འཇིན་གཡོ་མེད་བསྒྲུངས་པའི་ཚེ། །རྒྱུ་ཟད་དམིགས་པའི་ངར་ཤོར་ན།། བྱིང་བ་ཕྱ་

མོས་ཟེན་པ་ཡིན། །ངར་མེད་དྲངས་ཚ་ཡོད་པ་ནི། །བྱིང་བ་འབྱིང་ནི་སྤྲིགས་པ་ཡིན། །དྲྭངས་པའང་མེད་ན་བྱིང་བ་ཆེ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །❷ ངར་ཆ་ཞུམ་ལ་གསལ་ཆ་མ་ཞུམ་པ་ནི། བྱིང་བ་ཕྱ་མོ། གསལ་ཆ་ཞུམ་ལ་ངར་ཆ་མ་ཞུམ་པ་ནི། བྱིང་བ་འབྱིང་། གཉིས་ཀ་ཞུམ་པ་ནི། བྱིང་བ་རགས་པའོ་ཞེས་མཁས་པ་གཞན་དག་གསུང་ངོ་། །

བྱིངས། ❶ འབྱུང་གནས། དཔེར་ན་རྩྭ་ཀུ་ཤའི་བྱིངས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❷ མང་ཆེ་བའམ། ཕལ་ཆེ་བ། དཔེར་ན་མི་དམངས་བྱིངས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❸ སྤྲའི་བསྐྱབ་གཞི།

བྱིན་གྱིས་ཕྱི་བ། རིམ་གྱིས་ཕྱི་ར་སོང་བ། བཀས་ཀྱིས་ཕྱི་བའང་ཟེར། སོར་མོ་བྱིན་གྱིས་ཕྱི་བ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

བྱིན་གྱིས་བརླབས། བྱིན་རླབས་དང་དོན་འདྲ། ཐུན་རླབས་ལ་གཟེགས།

བྱིན་ཆགས་པ། འདྲ་ཆགས་པོ། ཉམས་དོད་པ། བགོད་པ་ལེགས་པ། གཟེ་བྱིན་ནམ་གཟེ་བཇེད་དང་ལྡན་པ།

བྱིན་ཕྲོགས་ཀྱི་སྒང་པ། སྒང་ལྟང་སྐམ་ཙའི་ཉར་ལ་པ་ནི། རང་གི་ཡོ་བྱད་དགེ་སློང་གཞན་ལ་བྱིན་པ་ཟར་ཡང་འཕྲོགས་ཏེ་ཐོབ་པའོ། །

བྱིན་ལེན་བྱ་ཚུལ། བསྟེན་པར་མ་རྀགས་པ་དང་ཁྱིམ་པ་སོགས་ཀྱིས་གུས་པའི་སྤྱོད་ལམ་གྱིས་ཟས་གྱིན་དུ་འདེགས་ཤིང་བསམ་པ་ཐག་པ་ནས་སྦྱིན་པར་འདོད་པའི་བསམ་པས་ལག་པས་བསྟབས་པ་སྟེ་ཕུལ་བ། ལེན་པ་པོས་ལག་གཡེས་བཀན་ཏེ་ལྟང་བཟེད་ལ་སོགས་པར་བླངས་པའོ། །

བྱིན་ལེན་མ་བྱས་པར་ཟ་བའི་ལྟང་བྱིད། འབའ་ཞིག་པ་དག་བཙུའི་སོ་དག་པ་ནི། བྱིན་ལེན་བྱ་དགོས་པའི་སྣན་ལ་བྱིན་ལེན་མ་བྱས་པར་ལོངས་སྤྱོད་པའོ། །

བྱིན་ཟ། ❶ མེ། ❷ མེ་ལྟའི་མིང་དུའང་བཤད།

བྱིན་ཟླས། ❶ གཟེ་བྱིན་སྐྱར་བའམ། ཤེས་རྒྱུད་ལས་རྫང་དུ་བྱེད་པ། སྐྱ་བཤད་ནི། བྱིན་ཞེས་པ་གཟེ་བྱིན་དང་། ཟླས་ཞེས་པ་སྐྱར་བའི་དོན་ཡིན་པས། སྐྱབས་ཡུལ་གྱི་གཟེ་བྱིན་གྱིས་གདུལ་བྱའི་ཤེས་རྒྱུད་སྐྱར་བའམ་ལས་རྫང་དུ་བྱེད་པའི་དོན་ཡིན། ❷ བྱིན་གྱིས་བརླབས་པའི་ཇ་སྐ།

བྱིའུ་རྨུལ། བྱིའུ་རྨུལ་དང་འདྲ།

བྱང་གནས་འགྲོ་གསུམ། (བཀའ་བརྒྱད) ཕྱག་ཆེན་ཀྱི་བརྡ་ཆད་ཞེག། རྣམ་རྟོག་སོགས་ཀྱི་བྱང་གནས་སོང་གསུམ་ལ་བརྟགས་པ་སྟེ། དཔེར་ན་དང་པོར་རྟོག་པ་དེ་རྒྱུ་གང་ལས་བྱུང་། བར་དུ་ངོ་བོ་ཇི་ལྟར་གནས། ཐ་མར་གང་དུ་སོང་བརྟགས་པའོ། །

བྱེ་བ་རེ། ❶ དངུལ་དང་ནོར་སོགས་བྱེ་བ་སྟེར་འོས་པའི་རྒྱུ་དངོས་སོགས། ❷ ནོར་སོགས་རིན་ཐང་འདི་ཙམ་རི་ཞེས་ཚད་གཟུང་དུ་མེད་པ་ལ་རྒྱ་གར་ན་བྱེ་བ་རི་ཞེས་འདོགས་པར་རྣ་བ་བྱེ་བ་རིའི་རྟོགས་བརྗོད་ལས་འབྱུང་བ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་རྗེ་གྱང་ཐང་པ་གསུང་།

བྱེ་མ་སྟེད། མཐའ་ཡས་པའི་དོན།

བྱེད་ཀྱི། རྒྱུ་དུགཿགི་དང་པོ་ནི། རང་ཉིད་སྐྱེ་བ་ལ་གེགས་མི་བྱེད་པར་གནས་པ་ཙམ་ལ་བྱེད་རྒྱུར་འཇོག་གི། དཔེར་ན། རྒྱལ་པོས་གནོད་པ་མ་བྱས་པ། བདག་ཅག་རྒྱལ་པོས་བདེ་བར་བྱས་སོ་ཞེས་ཟེར་བ་བཞིན་ནོ། །མཚན་གཞི་ནི། འདུས་བྱས་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དོ། །

བྱེད་སྤྲ། (བདུ་སྤྲོད) བྱེད་པ་པོ་སྟོན་པའི་ཕུང་གཞན་དབང་ཅན་ཞེག་སྟེ། “གེས་ཀྱིས་གྱིས་འིས་ཡིས།” སྟེ་ལྟོས། ། ❶ བྱེད་པ་པོ་སྟོན་པ་ནི། དཔེར་ན། ཏ་མས་ཆོས་གསུང་། ལུ་བྱ། ❷ བྱེད་པ་སྟོན་པ་ནི། དཔེར་ན། སྐ་རེས་ཤེང་གཅོད། ལུ་བྱ། ❸ རྒྱུ་མཚན་སྟོན་པ་ནི། དཔེར་ན། ལེ་ལོ་ཆེ་བས་ཡོན་ཏན་མ་ལོངས་སོ། །མ་ཤེས་པས་ནོངས། ལུ་བྱ། ❹ ཆོག་ཙ་ཕྱི་མཚམས་སྤྲོར་བ་ཙམ་ལས་རྒྱུ་མཚན་གསལ་བར་མི་སྟོན་པ་ནི། དཔེར་ན། ཁྱོད་སུ་ཡིན་དྲིས་པས་ང་བྷ་བཟང་ཡིན་ཟེར་བ་ལུ་བྱ།

བྱེད་པ་བཅིངས་པ། ① ཡུམ་གྱི་གསང་གནས་བུ་རོག་གདོང་ངམ། ཨལ་སྐད་དུ་བྷ་ལི་ཟེར་བ་དེ་ལས་དབྱུ་མའི་མར་སྣ་སོར་གང་ངམ་ཕྱེད་ཙམ་ཕྱེར་ཐོན་པ་ཡབ་ཀྱི་ནོར་བུའི་བུག་པའི་ནང་དུ་བཅུག་ནས་དམ་དུ་བཅིངས་པ་ལ་ཟེར། དེ་ལ་རྩ་རྡོ་རྗེ་སྐྱིལ་ཀྲུང་ཡང་ཟེར། ངག་དབེན་གྱི་སྐྱིལ་ཀྲུང་བཞིའི་ཡ་གྱལ་ཞེག། དེ་ལྟར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། ཕྱག་རྒྱའི་རྩ་ནང་ནས་ཟླུང་བྱུང་སྟེ། རང་གི་རྩའི་ནང་དུ་སྐྱེས་ན་སྟོམས་འཇུག་གི་བདེ་བ་སོགས་གང་བས་ཀྱང་ལྷག་པའི་བདེ་བ་སྐྱེ་ལ། ཟླུང་དེ་རང་གི་རྟྭ་ཏྲིའི་ནང་དུ་བསྡུས་པས་རང་གི་ཐུར་སེལ་གྱི་ཟླུང་གྱེན་དུ་ལོག་སྟེ་ཕྱག་རྒྱའི་ཟླུང་དེས་སྣ་འདྲེན་བྱས་ནས་དབུ་མར་ཞུགས་ཤིང་བསྡུས་པས་དོད་འབར་ནས་སྤྱི་བོའི་ཀྱ་ཡིག་བཞུ་ཞིང་། བྱང་སེམས་རྟྭ་ཏྲིའི་མར་སྣར་སྤྲིབ་པ་ན་ཕྱག་རྒྱའི་ཡང་ཁུ་བ་བཞུ་ནས་རྟྭ་ཏྲིའི་ལམ་ནས་བྱུང་སྟེ། རང་གི་རྩའི་ནང་དུ་ཕྱད་པ་ན་ཐབས་ཤེས་ཟུང་དུ་འབྲེལ་བའི་གནད་ཀྱིས་སྦུ་མའི་བདེ་བ་དེ་ལས་ཀྱང་ཆེས་ཆེ་བ་ཞེག་འབྱུང་ཞིང་། དེ་ནས་མན་ངག་གིས་གྱེན་དུ་བཟོག་པའི་སྟོར་བས་ཐིག་

ལེ་དེ་ལྟེ་བར་སྐྱེས་པ་ན་དགའ་བ། སྟེང་གར་སྐྱེས་པ་ན་མཆོག་དགའ། མཐྱེན་པར་སྐྱེས་པ་ན་ཁྱད་དགའ། གཅུག་ཏོར་དུ་སྐྱེས་པ་ན་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་དགའ་བ་སྟེ་ཤིན་ཏུ་རྣལ་འབྱོར་བསྒོམ་པའི་ཚེད་དུ་ཡིན་ནོ། །རྗེའི་གསུང་ལ་གཞི་བྱས། ② བྱེད་པ་ནི་མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་ལྔ་སྟེ། འཆིང་ཚུལ་ནི། དེ་རྣམས་རང་གི་ཡུལ་ལ་འཇུག་པ་ལོག་པ་སྟེ། མི་འཇུག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་སྟེང་དུ་སྡོག་གི་ཚུང་དང་། འོག་ཏུ་ཐུར་སེལ་བཅིངས་པའི་སྒོ་ནས་བཞོན་པའི་ཚུང་བཅིངས་ནས་འཆིང་བ་ཡིན་ལ། ཚུང་འཆིང་ཚུལ་ནི་རོ་ཀུང་ལ་རྩུ་བ་བཀག་ནས། དབུ་མར་འཇུད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

བྱེད་པ་འཆིང་བ། བྱེད་པ་བཅིངས་པ་དང་འདྲ། བྱེད་པ་བཅིངས་པ་ལ་གཅིགས།

བྱེ་མའི་བུམ་པ། བྱེ་མས་ཡོངས་སུ་བཀང་བའི་བུམ་པ།

བྱེད་པའི་བྱང་། <ཀར་ཆུ་པུཥ་ཀཾ> ལྷོ་ཕྱོགས་ཀུ་མཆོའི་གྲིང་ཕྲན་སྨན་མང་པོ་སྐྱེ་བ་ཞིག་ཡོད་པ་ལ་བཞེད་དོ། །

བྱེའུ་རྒྱལ། ཆུ་ལ་རྟེ་བའི་མིང་། བྱེའུས་ཆུ་ལ་རྟེ་བ་ལྟར། ཆུའི་གཏེར་དུ་འཇུག་པ། སྟེང་དུ་འབྱུང་བ། ཐག་རིང་དུ་འགྲོ་བ། སྟེང་དུ་མཆོང་བ། ཀུན་པ་ལ་སོགས་པའི་རྟེ་བའོ། །

བྱོལ་བ། ❶ གཡོས་པ། བྲོས་པ། དཔེར་ན་བྲོས་ནས་འགྲོ་བ་ལ་བྱོལ་སོང་ཟེར་བ་ལྟ་བུ། ❷ གཏེར་པ། དཔེར་ན་རྣ་བ་བྱོལ་བ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། ལུང་ཕྲན་ཚེགས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལས། རྣ་བ་བྱོལ་ཏེ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྒྲ་དེ་མཉན་པ་ལ་རྣ་བ་དང་སེམས་དག་རྣམ་པར་གཏོད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

བྱོལ་སོང་། དུད་འགྲོ། སྒྲ་བཤད་ནི། མི་ལ་འདྲོགས་ཏེ་བྱོལ་བ་སྟེ་བྲོས་ནས་འགྲོ་བས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ།

བྱ་ཏེ་དགེ་བཤེས། བྱ་ཏེ་སྡམ་འགྲེལ་མཛད་མཁན་གྱི་མཁས་མཆོག་བྱ་ཏེ་རིན་ཆེན་གྲུབ་ཀྱི་མཚན། བྱ་ཏེ་དགེ་བཤེས་རིན་ཆེན་གྲུབ་ལ་མཚན་གཞན། བྱ་ཏེ་འཇམ་དབྱངས་ཀུར་པོ་ཞེས་ཡོངས་ཀྱི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་མཚན་བརྗོད་ཅིང་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་བཅུ་དྲུག་ཏུ་བཅད་ཕྱག་མཆོག་གིས་ལོ་རྒྱུས་དང་བཅས་ཏེ་གསུངས་པ་ད་ལྟ་ཡང་ལྷང་ངེར་དྲན།

བྱ་སྐྱེ་དགེ་བཤེས། བྱ་ཏེ་དགེ་བཤེས་དང་འདྲ། དཔེ་ཁ་ཅིག་ཏུ་བྱ་སྐྱེ་དགེ་བཤེས་ཞེས་བྱིས་པའང་སྣང་།

བྱང་ཁང་། ཆུན་པར་སྡོད་སའི་མིང་ཡིན་པར་བཤད། ཁྱིམ།

བྱང་ཆིངས། ནུ་ཁེབས། ནུ་ཤུབས།

བྱམ་ཅེ། <བྱཱམཱ> ལེགས་སྦྱར་གྱི་བྱཱམཱ་ཞེས་པ་ལས་མཆེད་དོ། །བྱམ་ཅེའི་རིགས་དང་འདྲ།

བྱམ་ཟེའི་རིགས། <བྱཱམྲཱ> སྐར་རྩ་གར་གྱི་མི་རིགས་བཞིའི་ཡ་གྱལ་ཞིག་སྟེ། ཁྱིམ་ནས་ཡིད་ཕྱིར་ཕྱོགས་ཅི་ཚང་ས་སྤྱོད་གཙང་སྦ་ལྷུར་ལེན་པ་དེ་ལ་བྱམ་ཟེ་དང་དེའི་རྒྱུད་དུ་གདོགས་པ་ལ་བྱམ་ཟེའི་རིགས་ཞེས་བྱའོ། །

བྱལ་སྐྱེན་གྱི་ཡོན་ཏན་དུག་ཏུ་ཅི་བཞི། རྒྱུད་ཀུ་མ་ལས་གསུངས་པའི་བྱལ་སྐྱེན་གྱི་ཡོན་ཏན་དུག་ཏུ་ཅི་བཞི་ནི། སྟོབས་བཅུ། མི་འཇིགས་པ་བཞི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཅོ་བརྒྱད་དེ་བྱལ་བའི་ཡོན་ཏན་སུམ་ཅུ་ཅི་གཉིས་དང་། ཆུམ་སྐྱེན་གྱི་ཡོན་ཏན་སུམ་ཅུ་ཅི་གཉིས་ནི། མཚན་བཟང་ཡི་སུམ་ཅུ་ཅི་གཉིས་པོ་ཆུམས་སོ། །

བྱིང་ཆགས། རྒྱུན་ཆགས།

བྱིད་ཆགས། རྒྱུན་ཆགས། དཔེར་ན། བློའི་ངོ་བོ་རྒྱུན་ཆགས་སུ་བསྒྲིད་པ་ལ་བློའི་ངོ་བོ་བྱེ་ཆགས་སུ་བསྒྲིད་ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

བྱེས། ❶ བཏགས་པའི་མིང་། ཞེབ་ཏུ་བཤད་ན། ཁམ་ཁྲམ་མེད་པར་འཕེན་ནས་བཏགས་པའི་དོན་ཡིན། མཆོ་ཏྐི་ལས། སྡད་བྱ་བྱེས་པ་ལ་སྦྱ་གུ་བཅུག་ནས་དེ་ལ་འཇུས་ཞེས་ཏྐི་ལས་བཤད་དོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ། ❷ ཕྱུགས་རྟེག་གདོགས་སའི་ཐག་པ་འཕྲད་འཕེན་གྱི་མིང་། དང་དང་དོན་གཅིག། ཏ་དང་། མཛོ་དང་། ཞེས་དང་། ཏ་ཡོ་བྱེས་ལ་ཐོགས་དང་། གོང་ཐང་མིས་བཅུབ་ཡོང་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ཕྱིས་སྤྱ་རིམ་གྱིས་ཕྱུགས་རྟེག་འཇུག་སའི་ར་བ་ལའང་བྱེས་ཞེས་མིང་ཆགས་པ་ཡིན་འདུག

བྱོ་ཚབས་ཆེ་བ། ནད་ཚབས་ཆེ་བ།

བྱོ་འཚལ་བ། ནད་དང་ལྡན་པ།

བྱོ་གཡོག་པ། ནད་གཡོག

བྱ་གོས། ❶ ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་ཆོས་གོས། ❷ ཁྱིམ་པའི་བྱ་གོས་ཞེས་པ་ཞེག་ཀྱང་ཡོད་དེ། ཡབ་སྲས་མཇལ་བའི་མདོ་ལས། དེ་ནས་ཆུལ་པོ་ཟས་གཙང་མས་བྱ་གོས་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བགོས་ཏེ། པུས་མོ་གཡས་པའི་ལྟང་ས་ལ་བཙུགས་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཞབས་ལ་ཐྱི་བོས་ཕུག་འཚལ་ཏེ་འདི་སྐད་ཅེས་སྨོས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །བྱ་ནི་གོང་དང་སྟེང་གི་དོན་ཡིན་པས། སྟེང་དུ་བགོ་བའི་གོས་ཡིན་པས་ན་བྱ་གོས་ཞེས་བྱའོ། །

བྱ་ཐབས། འཕལ། བྱོ་བུ།

ཐུབ་ཐབས་སུ་བསྟན་པ། ཕྱིས་གསར་དུའམ་འཕེལ་དུ་སྨོན་པ་བཏུབ་པ་ལ་ཅེར། དཔེར་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་སྐད་དོད། ཆུ་གཡན་ཞེས་པ་འཇིག་རྟེན་པའི་ལྷ་ལའང་འཇུག་པས། དེ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འབྱིད་པའི་ཕྱིར། སྐད་དོད་ལ་འདས་པ་མེད་ཀྱང་། བོད་ཀྱི་ལོ་ཙྪ་བ་རྣམས་ཀྱིས། འདས་ཞེས་བཐུབ་སུ་བསྟན་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་སུ་བསྟར་ཏོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཐུབ་དྭགས། ❶ མིང་གི་རྣམ་གྲངས། ❷ ལ་དྭགས་ཀྱི་འབྲི་ཚུལ་གཞན། མཁས་དབང་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་དེབ་ཐེར་དཀར་པོར་ལ་དྭགས་ཀྱི་ཚབ་ཏུ་ཐུབ་དྭགས་ཞེས་བྱིས་འདུག

ཐུབ་ནས་ཐུབ། གོང་ནས་གོང་དུ།

ཐུབ་ན་མེད་པའི་མཆོད་པ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་སོགས་པ་མཐུ་ཆེན་རྣམས་ཀྱིས་བཟང་དགུ་སྤྲུལ་པའི་མཆོད་པ་ལ་ཅེར། དེ་ནི་བཟང་སྤྱོད་དུ། མཆོད་པ་གང་རྣམས་ཐུབ་མེད་ཆུ་ཆེ་བ། དེ་དག་ཆུལ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་མོས། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཚེགས་བཅད་གཅིག་གིས་བསྟན།

ཐུབ་ན་ཡོད་པའི་མཆོད་པ། འཇིག་རྟེན་པའི་མཆོད་པ་སྤེ་མཆོད་པ་ཕལ་པ་ལ་ཅེར། དེ་ནི་བཟང་སྤྱོད་ལས། མེ་དཀྱིལ་དམ་པ་ཕྱེང་བ་དམ་པ་དང་། །ཞེས་པ་ནས། ཆུལ་བ་དེ་དག་ལ་ནི་མཆོད་པར་བགྱི། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཚེགས་བཅད་གཉིས་ཀྱིས་བསྟན།

ཐུབ་པྲེ། ཐུབ་མ་སོགས་ཀྱི་བཞུགས་ཁྲིའི་སྟེང་གི་མཁའ་དབྱིངས་སུ་འདོགས་ཆུའི་མཆོད་རྟེས་ཀྱི་ཡོལ་བ་ཞེག། སྒྲ་བཤད་མི། ཐུབ་ནི་སྟེང་། བྱེ་ནི་འདོགས་པའི་དོན་ཡིན།

ཐུབ་མེད་བྱམ་རྟེས་ཉེར་ལྷ། སྐག་འཚེར་པའམ་ཀརྐ་ཀ་རི། གཞན་གྱིས་མི་ཐུབ་པ། དབྱུག་པའི་ཞུབྱུལ། དབང་ལག་སྟེ་སྐན་ལྷའོ། །གསེར་དངུལ་ལ་སྡུ་ཉི་བྱུ་ར་གཡུ་འམ་མུ་མེན་ཏེ་རིན་པོ་ཆེ་ལྔ ཏིལ་ལན་ཚྭ་མར་བྱ་རམ་སྐྱང་རྩི་སྟེ་སྟེང་པོ་ལྷའོ། །ནས་འབྲས་གློ་སྐན་མ་སོ་ག་སྟེ་འབྲུ་ལྷའོ། །ཙོན་དན་དཀར་དམར་གཅར་གྱར་གཡམ་བྱ་རྩི་ཤ་ལྔ་ཆེ་སྟེ་དྲི་ལྡ་བྱ་མེད་བྱམ་རྟེས་ཉེར་ལྷའོ། ।।ཀ་ཅིག་དེའི་སྟེང་དུ་ནང་གི་བདུད་རྩི་ལྷའི་དོད་བསྟན་པའང་ཡོད།

ཐུབ་མ། ❶ སྐོབ་དཔོན། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན། ❷ སྐྱབ་པས་མཉེས་ཀྱི་ཟང་ཟིང་ལ་ཆུང་ཟད་ཙམ་ལའང་མི་ལྟ་བ་ཞེག་ལ་བྱ་མ་ཟེར་བ་ཡིན། དེ་ལས་ལྷོག་པས་རྣམ་གྲོལ་སྐྱབ་པའི་བྱ་མ་མི་འོང་གསུང་ངོ་། །ཞེས་ཀ་ར་བའི་གསུང་སྐྱོས་ལམ་རིམ་དུ་དྲངས་པ་ལྟར་རོ། ❸ གོང་མ། (དགེ་ལྡོག) གང་ཟག་བྱ་མ། སྟང་བ་བྱ་མ། བདེ་སྟོང་བྱ་མ་དང་གསུམ་མོ། །བདེ་བ་ཆེན་པོས་ཞི་མཐའ་ལས་འཇིན་ཅིང་། སྟོང་པས་སྲིད་མཐའ་ལས་

འཇིན་པས་དེ་ལ་བྱ་མའམ་ཡོངས་འཇིན་ཅེས་བྱའོ། །དངུལ་ཆུའི་གསུང་ལ་གཞི་བྱས། (ཐགའ་བཏུད) བྱ་མ་ལ། ། གང་ཟག་བཏུད་པའི་བྱ་མ། (དངོས་སྐྱེད་ཀྱི་བྱ་མ་ལྟ་བུ)། ། བདེ་གཤེགས་བཀའི་བྱ་མ། (ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་རྣམས་འགལ་མེད་གདམས་ངག་ཏུ་འཆར་བ་ལྟ་བུ)། ། སྔང་བ་བདའི་བྱ་མ། (འབྱུང་བ་དང་འབྱུང་འགྱུར་སོགས་ཕྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལྟ་བུ)། ། དོན་དམ་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པ་ལྟ་བུའོ།)

བྱ་མ་ལྟ་བཅུ་པ། རྒྱ་གར་གྱི་བློ་བ་དཔོན་ཆེན་པོ་རྟ་དབྱངས་ཀྱིས་མཛད། ལོ་རྩྭ་བ་རིན་ཆེན་བཟང་པོའི་འགྱུར། བྱ་མ་ལྟ་བཅུ་པའི་རྣམ་བཤད། བྱ་མ་ལྟ་བཅུ་པའི་རྣམ་བཤད་བློ་མའི་རེ་བ་ཀུན་སྐོང་ཞེས་བྱ་བ། ཇེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་བྱང་ར་སྒྲིང་རྒྱལ་བའི་དབེན་གནས་ཀྱི་ཡང་དགོན་བྱག་སེང་གེའི་ཞོལ་དུ་སྒྲུབ།

བྱ་མ་མཆོད་པའི་ཀྱེ་ཀ། པཊ་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་མཛད་པའི་ཟབ་ལམ་བྱ་མ་མཆོད་པའི་ཀྱེ་ཀ་ལ། ། དཔོན་སློབ་བློ་བཟང་རིག་གྲོལ་གྱིས་མཛད་པའི་ཀྱེ་ཀ། ། ཇེ་དོན་ཡོད་མཁས་གྲུབ་པས་བློ་བཟང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གསུང་ཟེན་བྱིས་མཛད་པའི་ཀྱེ་ཀ། ། མཁར་རྡོ་བཟོད་པ་རྒྱ་མཆོས་མཛད་པའི་བྱ་མཆོད་ཀྱེ་ཀ། ། ཡོངས་འཇིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་མཛད་པའི་བྱ་མཆོད་ཀྱེ་ཀ། ། ཇེ་གཙང་ཐང་པས་ཟེན་བྱིས་སྡུ་མཛད་པའི་ཕྱག་ཆེན་དང་འབྲེལ་བའི་བྱ་མཆོད་ཀྱི་ཀྱེ་ཀ་མདོར་བསྡུས། ། དངུལ་ཆུ་ཆོམ་ཐ་དྲས་མཛད་པའི་བྱ་མཆོད་ཀྱེ་ཀ་བཅས་སོ། །དེ་དུང་རེ་གཉིས་འདུག་ཀྱང་རང་གིས་དངོས་སུ་ཡང་མ་མཐོང་ཡིན་མིན་མཁའ་གཅིག་ཏུ་ཡང་མ་ངེས་པས་འདིར་མ་བཀོད།

བྱ་མ་སྡེ་ལྔ། རང་གི་སྒོན་མཚམས་ཀྱི་ཐད་སེང་གི་ཆེན་པོ་བཅུད་ཀྱིས་བཏེགས་པའི་རིན་པོ་ཆེའི་ཁྲི་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ། དེའི་དབུས་དང་ཕྱོགས་བཞི་ཆུང་ལྟ་ཡོད་པའི་དབུས་མ་ཐུང་ཟད་མཐོ་བའི་སྟེང་ངོ་བོ་རང་གི་དྲིན་ཅན་རྩ་བའི་བླ་མ་ཡིན་པ་ལ། རྣམ་པ་སྣོན་པ་ཐུབ་པའི་དབང་པོ། དེའི་ཐུགས་ཀར་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ་རྡོ་རྗེ་འཆང་། དེའི་ཐུགས་ཀར་ཉང་ངེའི་སེམས་དཔའ་ཀུན་སྡུའ་པོ་སྟེ་སེམས་དཔའ་སུམ་བརྒྱ་ཐམ། དེའི་གཡས་ཀྱི་ཁྲི་ཆུང་ལ་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་ལ་ཆུ་ཆེན་སྤྱོད་བཙུད་ཀྱི་བླ་མ་རྣམས་ཀྱིས་བསྐོར་བ། གཡོན་གྱི་ཁྲི་ཆུང་ལ་རྗེ་བཙུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་ལ་རབ་མོ་ལྷ་བཙུད་ཀྱི་བླ་མ་རྣམས་ཀྱིས་བསྐོར་བ། ཞྭའ་ཀྱི་ཁྲི་ཆུང་ལ་ཆུལ་བ་ངོ་རྗེ་འཆང་ལ་ཉམས་ལེན་བྱེད་ཟློབས་ཀྱི་བཙུད་པའི་བླ་མ་རྣམས་ཀྱིས་བསྐོར་བ། མདུན་གྱི་ཁྲི་ཆུང་ལ་རང་གི་ཙ་བ་བླ་མ་ལ་ཆོས་འབྱེལ་དངོས་པོའ་ཀྱི་བླ་མ་རྣམས་ཀྱིས་བསྐོར་བ་དང་ལྡ་ལ་བླ་མ་སྡེ་ལྔ་རེར་རོ། །

བློ་མ་མནན་ཐང་། ཀུ་མ་ཀྱི་ཞེས་པའི་ཚལ་རིགས་ཤིག། ཕྱི་རྒྱལ་བས། Tomato ཟེར་བ་དེའོ། །ཁྲུ་སྐབ་པའི་རྒྱལ་རབས་ན་གསལ།

བློ་མའི་རྣལ་འབྱོར། རང་གི་རྩ་བའི་བློ་མ་སངས་རྒྱས་དངོས་སུ་ལྷ་བའི་སྒོ་ནས་དད་དམ་རྩེ་གཅིག་པའི་ཕྱག་མཆོད་གསོལ་འདེབས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་ལ་བློ་མའི་རྣལ་འབྱོར་ཟེར། <བློ་མའི་རྣལ་འབྱོར་བཟློམ་ན> སེམས་རྒྱུད་ལ་བྱིན་བརླབས་འཇུག་པའི་ཕྱིར་བློ་མ་མཁར་རིན་པོའི་ཆའི་ཁྲིས་ཐོས་གཏིག་པའི་སྟེང་ན་པད་ཉིའི་གདན་ལ། ང་བོ་རང་གི་བློ་མ་ཡིན་པ་ལ་རྣམ་པ་རིགས་དྲུག་པ་དོ་རྗེ་འཆང་སྐུ་མདོག་སྔོན་པོ་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་པ་གཡས་དོ་རྗེ་གཡོན་དྲིལ་བུ་འཛིན་པས་རང་འདྲའི་ཡུལ་ལ་འཁྱུད་པ། ལྟ་ཇས་ཀྱི་གོས་ཀྱི་སྟོད་གཡོགས་དང་། སྨད་གཡོགས་ཅན། རིན་པོ་ཆའི་རྒྱན་ཀྱིས་བརྒྱན་པ། ཞལ་དོ་རྗེའི་སྐྱིལ་ཀྲུང་ཀྱིས་བཞུགས་པ། འདི་ཟེར་རྣམ་པ་ལྟ་རབ་དུ་འབར་བར་བསྒོམས་པའི་སྤྱི་བོར་ཤ་ལ་ཙོ་དཀར་པོ། མགྲིན་པར་པདྨ་ལ་ཟླ་སྟེན་པ་འདི་བར་ཟེར་ཟེའུ་ཐ་བསྒོམ། དཀྱུ་ལས་འདི་ཟེར་ཟེའུས་པས་དོ་རྗེ་འཆང་ནས་བཟུང་སྟེ། སྐུ་མ་བཀྲུད་པ་རྣམས་དང་། ཡི་དམ་གྱི་ལྷ་ཚོགས་རྣམས་སྤྱི་བོར་དྲངས་ཏེ་བསྡིམས་ལ། སྐྱབས་གསུམ་ཀུན་འདུས་ཀྱི་ངོ་བོར་བསྒོམ། སྐྱེན་གྱི་ངོས་ནས་བརྟགས་ནས་དངོས་གྲུབ་ཀྱི་གེགས་བྱེད་ལ། ཡོན་ཏན་གྱི་ངོས་ནས་བརྟགས་ན་དངོས་གྲུབ་མྱུར་ཏུ་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ལྷ་མ་དེ་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་དད་པ་དང་། བཀའ་དྲིན་ཇེས་སུ་དྲན་ཏེ་གུས་པ་ཆེན་པོ་མང་དུ་སྐྱེ་ངོ་། །དེ་ནས་དངོས་བཟླམ་ཡིད་སྐྱལ་ཀྱི་མཆོད་པའི་དངོས་པོ་གྲུ་ནོམ་པ་དང་བཅས་མཆྱལ་རྒྱས་པར་དབུལ། གུས་པ་ཆེན་པོས་ས་ལམ་གྱི་རྟོགས་པ་རྣམས་རང་རྒྱུད་ལ་མྱུར་དུ་སྐྱེ་བ་དང་། དེ་དག་གི་འགལ་རྐེན་ཞི་ཞིང་མཐུན་རྐེན་ཡིད་བཞིན་དུ་འགྲུབ་པའི་གསོལ་བ་བཏབ་པས། དགེས་ཏེ་བློ་མའི་སྤྱི་བོའི་ཙོ་དཀར་པོ་ལས་འོད་དཀར་པོའི་ཆོགས་འཕྲོས། རང་གི་སྤྱི་བོ་ནས་ཞུགས་ཏེ་ལུས་ཀྱི་ནང་ཐམས་ཅད་འོད་ཟེར་དཀར་པོས་ཁེངས། ལུས་ཀྱི་སྤྲིན་པ་སྤྱངས། སྐུ་དོ་རྗེའི་དངོས་གྲུབ་དང་ལྡན་ནས་ཐོབ་པར་བསམ། ཡང་བློ་མའི་མགྲིན་པའི་ཨྃ་པོ་ལས་འོད་ཟེར་དམར་པོའི་ཆོགས་འཕྲོས། རང་གི་མགྲིན་པ་ནས་ཞུགས་ཏེ་ལུས་ཀྱི་ནང་ཐམས་ཅད་འོད་ཟེར་དམར་པོས་ཁེངས། ངག་གི་སྤྲིན་པ་སྤྱངས། གསུང་དོ་རྗེའི་དངོས་གྲུབ་དང་ལྡན་ནས་ཐོབ་པར་བསམ། ཡང་བློ་མའི་ཐུགས་ཀའི་ཧཱུྃ་སྟེན་པོ་ལས་འོད་ཟེར་སྟེན་པའི་ཆོགས་འཕྲོས། རང་གི་སྙིང་གར་ཞུགས་ཏེ་ལུས་ཀྱི་ནང་ཐམས་ཅད་འོད་ཟེར་སྟེན་པས་ཁེངས། ཡིད་ཀྱི་སྤྲིན་པ་སྤྱངས། ཐུགས་དོ་རྗེའི་དངོས་གྲུབ་དང་ལྡན་ནས་ཐོབ་པར་བསམ།

དེ་ནས་སྐྱེའི་གནས་ཐམས་ཅད་ལས་འོད་ཟེར་སྣ་ཚོགས་འཕྲོས། རང་གི་ལུས་ཀྱི་སྒོ་ཐམས་ཅད་ནས་ཞུགས་སྐོ་གསུམ་གྱི་སྒྲིབ་པ་ཕྱ་བ་སྤྱངས། ངོ་རྒྱ་གསུམ་དབྱེར་མི་ཕྱེད་པའི་དངོས་གྲུབ་ཐོབ་པར་བསམ་མོ། །དེ་ནས་མདུན་གྱི་ཀློ་མ་རང་གི་སྤྱི་བོར་ངོ་རྒྱ་བསྡུ་བའི་(ཨ་ཏྱཱ་པ་ན་ཏྱ།) སྤྲུལ་ཏྲུས་སམ། དམིགས་པས་སྤྱན་དྲངས་ཏེ། སྤྱི་བོ་ནས་ཐིམ་པས་རང་གི་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་དང་། ཏླ་མའི་སྐུ་གསུང་ཐུགས་དབྱེར་མི་ཕྱེད་པར་བསམས་ལ་ཡི་གེ་བཏུ་པས་བརྟན་པར་བྱའོ། །རྗེ་ཅོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་གསུང་ལ་གཞི་བྱས་ཏེ་བཀོད།

ཏླ་མའི་འཁོར་བ། འཁོར་བའི་གདམས་པ་དང་དོན་གཅིག ཐུབ་བཤད་ནི། ཏླ་མ་ནི་གོང་མའི་དོན་ཡིན་པས་རྟེན་གོང་མར་འཁོར་བར་བྱིད་པའི་གདམས་པ་ཡིན་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །

ཏླ་མར་བརྟས་སྨོད། སྤྲུལ་ཀྱི་རྩ་ལྟུང་ཞིག་སྟེ། རྗེ་ཅོང་ཁ་ཆེན་པོའི་ཏླ་མ་ལྟ་བཅུ་པའི་རྣམ་བཤད་ལས། འདུས་པའི་ལེའུ་ལྟ་པ་ལས་ཀྱང་། སེམས་ཅན་མཚམས་མེད་ལ་སོགས་པ། །སྡིག་པ་ཆེན་པོ་བྱེད་པ་ཡང་། །ངོ་རྗེ་ཐེག་པ་ཆུ་མཆོ་ཆེ། །ཐེག་པ་མཆོག་ནི་འདི་ལ་འགྲུབ། །སྙིང་ནས་སློབ་དཔོན་སྨོད་པ་དག །བསྐྱེལས་ཀྱང་འགྲུབ་པར་ཡོང་མི་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དེའི་འགྲེལ་པར་སྨྲོན་ཞིང་ཁྲིད་གསལ་ལས་ཕ་མ་དང་དགྲ་བཅོམ་གསོད་པ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐུ་འཇིག་པ། དམ་པའི་ཆོས་སྒོང་ཐ་སྙི། ཤི་མ་ཐག་དམྱལ་བར་ལྟུང་བའི་མཚམས་མེད་ལྟ་དང་། ཉེ་བའི་མཚམས་མེད་དང་། སྡིག་པ་ཆེན་པོ་ཆུ་ལྟུང་བཞི་སྤྱད་པ་རྣམས་ཀྱང་། ཏླ་མའི་དྲིན་གྱིས་ཇོ་གསར་རིམ་ཐོག་ནས་སངས་རྒྱས་འགྲུབ་པར་འགྱུར་ཡང་། སྙིང་ནས་སློབ་དཔོན་སྨོད་པ་དེ་དང་ལྡན་ཅིག་ཏུ་ཟང་ཟིང་གིས་དགའ་བར་བྱེད་པས་ཀྱང་མི་འགྲུབ་ན། དེས་མི་འགྲུབ་པ་སྨོས་ཅི་དགོས། ཞེས་ཆོས་སྒོང་དང་མཚམས་མེད་ལས་ཀྱང་སྡིག་ཆ་བར་གསུངས་སོ། །དེས་ན་ཉེས་སྤྱོད་དེ་དག་ནི་དངོས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་འགྲོ་ཅིང་ངན་འགྲོ་ཤིན་ཏུ་ཉམ་ང་བའི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྩ་བར་ཆུད་སྟེ་ལས་ཡང་ཡང་ནན་ཆེ་བར་གསུངས་པས་གནས་འདི་ལ་ཤིན་ཏུ་གཟབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། ཏླ་མ་ལ་བརྟས་པ་ལ་སོགས་པའི་ལྟུང་བ་རྣམས་ལ་ཇི་མི་སྙམ་པར་འཇུག་ཅིང་། བསྟུང་སྡོམ་ཡལ་བར་དོར་ནས་ལམ་བསྒོམ་པ་སྐད་བྱས་ཀྱང་། ངན་འགྲོའི་སྒོ་འབྱེད་པར་གསུངས་པས་ཁས་ལྡངས་པའི་དམ་ཚིག་དང་སྡོམ་པ་བསྟུང་བ་ཉིད་གཞི་ནས་ལམ་བསྒོམ་པ་དགོས་ཏེ། ངོ་རྗེ་སྙིང་པོ་ཆུན་གྱི་ལེའུ་བཅུ་བཞི་པ་ལས། གང་གིས་སྒོ་བ་དཔོན་ཡང་དག་སྨྲའ། །དེ་ཡིས་ཆུང་ཀུན་སྤྲུལ་པའི་མཚོག །གཉིད་དང་འདུ་འཛི་རྣམ་སྤངས་ཏེ། །བསྐལ་པ་སྟོང་དུ་ལེགས་བསྒྲགས་ཀྱང་།། དམྱལ་སོགས་སྤྲུལ་པར་བྱེད་པ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཏླ་མ་བསྟེན་ཚུལ་ཉེས་ན་འདི་ལས་སྟེགས་ཆེ་བ་མེད་པས། སྔར་མི་ཤེས་པ་དང་

རྣོང་པའི་དབང་གིས་བསྟེན་ཚུལ་ཉེས་ནའང་། འགྲོད་སེམས་དྲག་པོས་བླ་མ་ཞལ་བཞུགས་ཡོད་ན་དེའི་སྐུ་མདུན་དང་མེད་ཀྱང་བླ་མའི་སྐུའི་ན་བཟའ་ཚུན་ཆད་ཀྱི་དྲུང་དུ་བཤགས་སྡོམ་ལ་འབད་ན་དཀྱུ་ཡང་ཕྱིས་དྲགས་མེད་པས། སེམས་དང་ལྡན་པ་དག་གནས་འདི་ལ་ཤིན་ཏུ་གཟབ་པར་བྱའོ། །

བླ་མར་བྱེད། རིམ་གྲོར་བྱེད། མཆོད་པར་བྱེད། ཇེད་པར་བྱེད། བཀྲད་སྟོང་པའི་འཁྲིལ་པ་གནད་ཀྱི་ཟླ་འོད་ལས། བླ་མར་བྱེད་པ་ནི་གུས་པས་སོ། །རིམ་གྲོར་བྱེད་པ་ནི་དད་པར་བྱེད་པ། མཆོད་པར་བྱེད་པ་ནི་ཕྱག་དང་ཐལ་མོ་སྦྱར་བ་དང་བསྟོད་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སོ། །ཇེད་པར་བྱེད་པ་ནི་གཡས་ཀྱིས་བསྐོར་བ་རྣམས་ཀྱིས་སོ། །ཞེས་གསུངས།

བླ་མར་བྱེད་པ། ① སེམས་ཀྱིས་བླ་མར་འཛིན་པའི་སྒོ་ནས་བཀུར་སྟི་བྱེད་པ། བསྟན་དར་ལྟ་རམས་པ་གསུང་། ② ཡང་ན། བླ་མ་ནི་གོང་མའི་དོན་ཡིན་པས། གོང་དུ་བཀུར་བ། གུས་ཞབས་བྱེད་པ། བཀྲད་སྟོང་པའི་འཁྲིལ་པ་གནད་ཀྱི་ཟླ་འོད་ལས། བླ་མར་བྱེད་པ་ནི་གུས་པས་སོ། །ཞེས་གསུངས།

བླ་མར་བྱས། ① བླ་མར་བྱེད་པ་དང་འདྲ། ② ལུང་འབོགས་པའི་སྒོ་ནས་བླ་མའི་གནས་སྐུ་གཤེར་པ།

བླ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད། རྣལ་འབྱོར་བླ་ན་མེད་པའི་རྒྱུད་དང་དོན་གཅིག། དེ་ནི་ཕྱིའི་བྱ་བ་ལ་མི་ལྷོས་པར་ནང་གི་རྣལ་འབྱོར་ཁོ་ན་གཙོ་བོར་བྱེད་ཅིང་། བསྒོམ་པའི་ལྷ་མོ་དང་བལྟ་ཚོད་སོགས་ཀྱི་ཆགས་པ་ལམ་བྱེད་ནུས་པར་མ་ཟད། དངོས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་དང་དབང་པོ་གཉིས་སྒྲུབ་གཉེན་བྱེད་ནུས་པའི་གདུལ་བྱ་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་ཆགས་པ་ལམ་བྱེད་སྟོན་པ་དང་། རྣལ་འབྱོར་དེ་ལས་གོང་ན་མེད་པས་རྣལ་འབྱོར་བླ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་ཅེས་བྱའོ། །

བླ་སྒོག་ཆེ་གསུམ། མར་མེ་ལྟ་བུར་སྒྲུར་ན། བླ་ནི་སྐུམ་དང་། སྒོག་སྟོང་བྱ། ཆེ་མར་མེའི་འོད་ལྟ་བུའི་ཚུལ་གྱིས་གནས་སོ། །ཡང་གཞན་དག་ཆེ་སྐུམ། སྒོག་སྟོང་བྱ། བླ་མར་མེའི་མེ་ལྷི་ཅིར་བའང་སྣང་ཡང་། བླ་ནི་སྒོག་གི་རྟེན་དུ་གསུངས་པས་སྐུམ་དང་དཔེ་དོན་སྒྲུར་ན་ལེགས་པར་སེམས།

བླའི་གླེ། རྒྱལ་པོས་བཀོས་པའི་ལས་བྱེད་པའི་གླ་སྐེ། བློན་པོའི་ཚོགས་སོ། །བསྟན་དར་ལྟ་རམས་པ་གསུང་། གླ་ནི་འདི་ར་སྟེ་ཚན་ནམ་ཚོགས་པའི་མིང་ངོ་། །

བླུགས་གཅར། སྤྱིན་སྲིག་སྐབས་མར་ཁུ་བླུག་བྱེད་ཀྱི་གཅར་བུ་ཡུ་བ་རིང་པོ།

བློ། ❶ རིག་པ། ཤེས་པ། ❷ བློ་གྲོས།

བློ་གྲོས། ❶ ཤེས་རབ། ❷ བློ།

བློ་གསོས་བརྟན་པ། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱི་རང་མཚས་ཀྱི་སློབ་མ་བཞིའི་ཡ་གྱལ། མངོན་པ་རང་ལས་མཚས་པ་སློབ་དཔོན་བློ་གསོས་བརྟན་པ་མི། སྔོན་དབྱིག་གཉེན་ཆ་ག་པི་ཏྲ་རཿཞེས་བྱ་བ་ན། འབྲུ་མར་གྱིས་བཀང་བའི་རངས་ནང་བཞུགས་ཏེ། འབུམ་སྟེ་བཅུད་ཐུ་ཞལ་འདོན་མཛད་པའི་ཚེ། ཕུག་རོན་ཞིག་ཆུན་དུ་ཉན་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ཤི་སྟེ། མཐའ་ཁོབ་འདྲ་མ་ཞེས་བྱ་བར་དམངས་རིགས་ཀྱི་བུར་སྐྱེས་མ་ཐག་ངའི་སློབ་དཔོན་གང་ན་བཞུགས། ཞེས་འདྲི་བ་ལ་ཕས་ཁྱོད་ཀྱི་སློབ་དཔོན་སུ་ཡིན་བྱས་པས་དབྱིག་གཉེན་ཡིན་ཟེར། གཞན་ལ་དྲིས་པས་བཞུགས་པར་ཐོས་ཏེ། ཕྱིས་དབྱིག་གཉེན་དང་མཇལ་ནས་ཡི་གེ་ཕྱི་མོ་སློབ་པ་ནས་བརྒྱང་། རིག་པའི་གནས་ཐམས་ཅད་ལ་མཁས་པར་བསྒྲུབ། ཆུང་ངུའི་དུས་ནུ་ལེཥྚ་ན་སྒྲོལ་མའི་རྟེན་ཁང་ཞེས་ཏེ་ཕུག་ལ་སྡན་མའི་ཕུད་བརྒྱང་ནས་སྒྲོལ་མའི་ཞལ་ལ་ཕུལ་བས་འདྲིལ་ནས་བྱུང་། སྡན་མ་ཟད་ཟད་དུ་ཕུལ་ཡང་སྒྲོམ་མས་མ་གསོལ་བར་འདྲིལ་བས་བྱིས་པ་ངུས་སོ། །དེ་ནས་འཕགས་མས་ཞལ་དངོས་སུ་བསྟན་ཏེ་ངུ་མི་དགོས། ངས་ཁྱོད་ལ་བྱིན་གྱིས་བརླབས་ཀྱི་ཁྱིམ་དུ་སོང་གསུངས། དེ་ནས་མཁྱེན་རབ་ཐོགས་མེད་དུ་གྱུར་ཏེ་སྒྲོལ་མའི་རྟེན་དེ་ལ་སྡན་མའི་སྒྲོན་མ་ཞེས་གྲགས་སོ། །

བློ་ལྡོག་རྣམ་བཞི། (བཀའ་བསྒྱུར) ཚེ་འདི་ལས་བློ་ལྡོག་པ། འཁོར་བ་ལས་བློ་ལྡོག་པ། ཞི་བདེ་ལས་བློ་ལྡོག་པ། གཟུང་འཛིན་ལས་བློ་ལྡོག་པ་དང་བཞིའོ། །ཤེས་བྱ་ཀུན་ཁྱབ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་བཀོད། བློ་ལྡོག་ཅེས་པ་ཞེན་པ་ལོག་པ་དང་སྐྱོ་ཤས་སྐྱེས་པའི་དོན་ཡིན། དེ་ནི་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་ལམ་གྱི་གནད་ཐམས་ཅད་ཚང་བའི་ལམ་གྱི་སྒོམ་ཆེན་པོ་ཞེག་གོ། དཔལ་ས་སྐྱ་པས་དེ་ལ་ཞེན་པ་བཞི་བྱལ་གྱི་ཐ་སྙད་མཛད། རི་བོ་དགེ་ལྡན་པས་དེ་ལ་ལམ་གཅོ་རྣམ་གསུམ་མམ། སྐྱེས་བུ་གསུམ་གྱི་ལམ་རིམ་གྱི་ཐ་སྙད་མཛད་ཀྱང་དོན་ལ་འདྲ་སྟེ། དགེ་ལྡན་པའི་ལམ་གཅོ་རྣམ་གསུམ་དང་སྦྱར་ན། ཚེ་འདི་ལས་བློ་ལྡོག་ཅེས་པ་དང་། འཁོར་བ་ལས་བློ་ལྡོག་ཅེས་པས་ངེས་འབྱུང་། ཞི་བདེ་ལས་བློ་ལྡོག་ཅེས་པས་བྱང་སེམས། གཟུང་འཛིན་ལས་བློ་ལྡོག་ཅེས་པས་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་བསྟན་ཏོ། །སྐྱེས་བུ་གསུམ་གྱི་ལམ་རིམ་དང་སྦྱོར་ཚུལ་ནི། ཚེ་འདི་ལས་བློ་ལྡོག་ཅེས་པས་སྐྱེས་བུ་ཆུང་ངུའི་ལམ་རིམ། འཁོར་བ་ལས་བློ་ལྡོག་ཅེས་པས་སྐྱེས་བུ་འབྲིང་། ཞི་བདེ་ལས་བློ་ལྡོག་པ་དང་། གཟུང་འཛིན་ལས་བློ་ལྡོག་པ་ཞེས་པས་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་ལམ་རིམ་བསྟན་ཏོ། །

བློ་གཙོད་ཚེད། ❶ རང་གི་འཇུག་ཡུལ་ལ་ཚད་མས་གཙོད་པ་མེད་པའི་བློའམ། འཕྲལ་གྱི་འཕྲུལ་རྟགས་མ་བསྟད་པའི་ཤེས་པ། ❷ རང་མཚན་སྣང་བའི་ཆ་ལ་མ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པ།

བློ་རྩིང་བ། བློ་དམན་པ།

བློ་འབྱོངས་པའི་རྣམས། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་ལ་བློ་འབྱོངས་པའི་རྣམས་ནི། དཔེར་ན། རྟ་རྩལ་ཅན་ཡིངས་པའི་ཚེ་རྟ་འདྲོགས་ཀྱང་མི་ལྷུང་བ་བཞིན་དུ། སེམས་ཡིངས་པ་ནའང་། གཞན་གྱི་བདེགཅའཚོག་ངན་སྐྲ་སོགས་ལ་ཁོང་ཁྲོ་དང་མི་དགའ་བ་སོགས་མེད་པ་ནི་བློ་འབྱོངས་པའི་རྣམས་སོ། །

བློ་འབྱོངས་པའི་ཚད། ཆོས་ཀུན་དགོངས་པ་གཅིག་ཏུ་འདུས། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཅི་བྱེད་བདག་འཛིན་དམའ་འབེབས་པའི་གྲོགས་སུ་འདུག་ན་ཆོས་ལམ་དུ་སོང་བའི་རྣམས་ཡིན་པས་བློ་སྐྱོང་གི་རྟོགས་པ་གཞན་མ་རྙེད་ལ་སྐྱེས་པ་ཡིན་ཞེས་གསུངས།

བློ་རྟེང་པོ། བློ་རྟེང་བ་དང་འདྲ།

བློ་བཟང་། ❶ བློ་གྲོས་བཟང་པོ་སྟེ། ཤེས་རབ་ཆེ་བ། དབང་པོ་རྣོན་པོ། (ཨཱ་སྐྲ) རིག་པ་ཡག་པོ། ❷ འཕགས་པའི་གང་ཟག་གི་མིང་། དཔེར་ན་འཕགས་པའི་བདེན་པ་ལ་བློ་བཟང་བདེན་པ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། གྲུབ་མཐའ་ཆེན་མོའི་མཆན་འགྲེལ་ལ་གཞི་བྱས།

བློན་པོ། བློའི་གྲོགས་སུ་གྱུར་པའོ། །

བློས་བྱས་ཉི་ཚེའི་སྙིང་པ། (དཀེ་ལྷུགས) བློས་བྱས་ཀྱི་སྙིང་པ་ནི། རྟེན་འབྲེལ་བཤེགས་པའི་སྙིང་པ་ལ་ཟེར། (རྟེའི་ལྷག་མཐོང་ཚུང་ངུ་ལས། ཆོས་རྣམས་ཡེ་གདོད་མ་ནས་དེ་ལྟར་སྙིང་པ་ལ་སྙིང་པར་ཤེས་པ་ཙམ་ཡིན་པས་བློས་བྱས་ཀྱི་སྙིང་པའང་མིན་ཞིང་། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་དེ་ལྟར་འདོད་པས་ཉི་ཚེ་བའི་སྙིང་པའང་མིན་པས། ཞེས་གསུངས།) རྟེན་འབྲེལ་བཤེགས་པའི་སྙིང་པ་ཞེས་པ་ནི། བྱམ་པ་ལྟ་བུའི་ཚ་ཤས་རེ་རེ་ནས་བསིལ་ནས་མཐར་བྱམ་པ་མི་རྟེད་པའི་སྙིང་པ་ཙམ་པོ་དེ་ལ་ཟེར། དེ་ཡང་གཞུང་ཚད་ལྡན་ཁ་ཅིག་ནས་བྱམ་པ་ལ་སོགས་པ་རང་གི་ཡན་ལག་དང་གཅིག་དང་ཐ་དད་དུ་ཕྱད་པའི་རིགས་པས་རང་བཞིན་མེད་པ་གཏན་ལ་འབེབས་པར་གསུངས་པའི་དོན་ལ་འཁྲུལ་བར། རྟེའི་ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོ་ལས་གསུངས་སོ། །ཉི་ཚེའི་སྙིང་པ་ནི། དགག་བྱ་ཉི་ཚེ་བ་བཀག་པའི་སྙིང་པ་སྟེ། དཔེར་ན་བྱད་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་བྱད་བཞིན་དུ་བདེན་པར་སྣང་ཡང་དེར་གྲུབ་པའི་སྙིང་པ་ལྟ་བུ་དང་། སྒྱུ་མའི་རྟ་བྱང་རྟ་བྱང་དུ་བདེན་པར་སྣང་ཡང་དེས་སྙིང་པ་ལྟ་བུ་ལ་ཟེར་ཏེ། ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོ་ལས། སྒྱུ་མ་མཁན་གྱིས་རྟ་བྱང་བཙུན་པར་ཤེས་པ་ཡང་ཉི་ཚེ་བའི་སྙིང་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །རང་རྒྱུ་ཐུབ་པའི་ཇས་ཡོད་ཀྱིས་སྙིང་པའི་བདག་མེད་ལྟ་བུ་ཡང་དེའི་མཚན་གཞིར་འཐད། རྟེའི་ལྷག་མཐོང་ཆེ་ཆུང་དང་། གཉང་ཐང་བསྟན་པའི་ཇས་ཡོད་སྒོན་མེའི་གསུང་ལ་གཞི་བྱས་ཏེ་བཀོད། (བཀའ་བསྒྱུར) འཇོག

སྒོམ་ལ་མ་ལྟོས་པར་དཔྱད་གཞིག་སྟེ་ཇི་ས་དཔག་ཁོ་ནས་བཅལ་བའི་ལྟ་བ་ལ། ཐོས་བྱས་ཉི་ཚེའི་སྟོང་པ། ཞེས་དྲགས་པོ་བཀྲིས་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་ཕྱག་ཆེན་རྣམ་བཤད་ན་གསལ།

སྐ་གཏ (ལེགས་སྦྱར) མོ་མཚན།

སྐཊྚ་ར་ཀཱ། (ལེགས་སྦྱར) དད་སྒོལ། ཇེ་བཙུན། ངེས་ཚིགཽ། དད་པ་ཅན་འཁོར་བ་ལས་སྒྲོལ་བས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །

སྐྱེ་རྒྱ་པྲ་ལ། (ལེགས་སྦྱར) ལྷགས་དབྱུག་གི་རྩེ་མོ་ལ་ཟླ་བྱའི་སྒྲོ་མདོང་ཀྱི་ཆུན་པོ་བཅིངས་པ་ལ་བཤད་དོ།།

སྐྱུ་སྡུ་ཀྱུ། (ལེགས་སྦྱར) འདུ་ཤེས་གསུམ་པ་ཞེས་པ་དང་དོན་གཅིག་སྟེ། སྐྱུ་སྡུ་ཀུ་སྟེ། སྐྱུ་ཀ་ཏ་ཝ་བ། སྡུ་ཀ་ཏ་ཉལ་བ། ཀུ་ཚྭ་བ་འཆག་པ་ཞེས་འདུ་ཤེས་གསུམ་པར་གྲགས། འདི་ལ་ངེས་ཚིགཽ་གི་བཤད་པ་བྱེད་ཆུལ་རྩང་མི་འདྲ་བ་གཞན་ཡོད་པ་ནི་གཤམ་དུ་གསལ་བ་ལྟར་རོ། །

སྐྱུ་སྡུ་ཀྱའི་སྒྲོད་པ། ཇོ་གས་རིམ་གྱི་ཤིན་ཏུ་སྒྲོས་མེད་ཀྱི་སྒྲོད་པའི་མིང་། (སྐྱ) སྐྱ་ཡེ་སྡུ་ཀྱི་ཤ་ཟ་བ། (སྡུ) སྡུ་ཀྱ་ནི་གཅིད་ལོག་པའོ། །(ཀྱ) ཀྱ་ཏི་ས་ར་ནི་བཤང་བར་འགྲོ་བའོ། །དེ་གསུམ་ཙམ་ཞིག་བྱེད་པ་མིན་པ་ཡི་རྒྱུ་ལ་བརྟེན་ནས་བདེ་སྟོང་བསྒོམ་པའོ། །ཞེས་ཇེའི་འགྲེལ་པ་བཞི་སྦྲགས་ན་གསལ། ཟ་བ། གཅིད་ལོག་པ། བཤང་བར་འགྲོ་བ་ཙམ་མ་གཏོགས་བྱ་བ་གཞན་གང་ཡང་མི་བྱེད་པར་ཡི་རྒྱུ་ལ་བརྟེན་ནས་འོད་གསལ་བསྒོམ་པའོ། །ཀོང་སྤྲུལ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོའི་ཤེས་བྱ་མཛོད་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། སྐྱ་ནི་སྐྱེ་སྟེ་སྐྱེ་བཤང་གཅིའི་ཕྱིར་འཆག་པ་སྟེ་ལུས་འཚོ་བའི་ཟས་ཙམ་བཟའ་བ་དང་། འོད་གསལ་གྱི་གཅིད་ལོག་པ་དང་། འཆག་ས་འགྲོ་བ་ཙམ་མ་གཏོགས་གཞན་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་སྤང་པའི་དོན་ནོ། །ཞེས་པ་ནས། དེས་སྒྲོད་པ་གཞན་གཅིས་ལ་ཕྱིའི་ཕྱག་རྒྱ་བསྟེན་པའི་དོད་འདི་ར་གཅིད་གྱི་འོད་གསལ་སྒོམ་པ་ཡིན་པས་རྟག་ཏུ་གཅིད་ལོག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ནས་བསྒྱེད་རིམ་གྱི་ཤིན་ཏུ་སྒྲོས་མེད་ལ་ནི་སྐྱ་སྡུ་ཀྱའི་སྒྲོད་པ་ཞེས་མི་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས།

སྐྱེ་ཏཱ། (ལེགས་སྦྱར) བེ་ཏ་དང་འདྲ། བེ་ཏ་ལ་གཅིག་ས།

སྐྱེ་ཏའི་ཡུལ། བེ་ཏའི་ཡུལ་དང་འདྲ། བེ་ཏའི་ཡུལ་ལ་གཅིག་ས།

དབང་། (དགེ་ལུགས) སྔགས་བརྒྱ་བ་དང་ལྡ་བསྒོམ་པ་སོགས་ལ་དབང་བར་བྱེད་ཅིང་སྔགས་ཀྱི་འཇུག་སྒོར་གྱུར་པའི་རྒྱུད་སྨིན་བྱེད་ཅིག་ལ་དབང་ཟེར། མདོར་ན་དབང་ཞེས་པ་དབང་ཆ་སྨད་པ་ལ་ཟེར། དབང་ལ་སྨིན་བྱེད་རྒྱའི་དབང་། གོལ་བྱེད་ལམ་གྱི་དབང་། གོལ་བ་འབྲས་བུའི་དབང་དང་གསུམ་ཡོད་པར་བཤད། (རྣིང་མ)

དབང་གི་ངོ་བོ་ནི། ཐོབ་བྱ་རང་གནས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་མངོན་དུ་སྐྱེས་སམ་སྐྱེས་ངེས་ཀྱི་སྙོད་ར་དང་དུ་སྨིན་པར་བྱེད་པའོ། །སྐྲ་བཤད་ནི། ཞ་སྦྱིཀ་ཚྭའི་སྐྲ་ལས་མངོན་པར་གཏོར་བའམ་ཟླགས་པས་ན་དབང་སྟེ། སྐྱང་བྱའི་དྲི་མ་འཕྲུད་པའམ་གཏོར་ཞིང་ལམ་སྐྱོམ་ར་དང་འབྲས་བུ་ཐོབ་རྩུ་བ་ནས་པ་ཁྲད་པར་ཅན་འཛོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསལ།

དབང་གི་ཚུ་བོ་མ་ནུབ་པ། ཏ་མ་ལས་དབང་བཞི་ནོད་ཅིན་ནས་བརྩམས་ཏེ་ཅིན་རེ་བཞིན་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་དབང་བཞི་བྱིན་ཟློས་རེ་མ་ཆག་པར་བགྱིས་ན་དབང་གི་བྱིན་ཟློས་མི་ཡལ་བར་གནས་པའི་དོན། དཔེར་ན། ཆེས་གཅིག་ཅིན་དབང་བཞི་ནོད་ན་ཆེས་གཅིས་ཀྱི་སྐུ་རེངས་ཤར་བ་ནས་ཆེས་གསུམ་གྱི་སྐུ་རེངས་ཤར་ཁ་ཚུན་ལ་དབང་བཞི་རེ་མ་བྱང་ན་བྱིན་ཟློས་ཡལ་བར་འགྱུར་བས། ཅིན་རེ་བཞིན་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་དབང་བཞི་རེ་ཟློང་བར་བྱས་ན་དབང་གི་ཚུ་བོ་མི་ནུབ་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ཡང་དབང་བཞི་ཚུས་པར་མི་དགོས་པར་སྤྱི་འགྲེས་པ་དེ་གས་རྩང་བར་གསུང་ངོ། །

དབང་དོན་དེ་ཅིད་རབ་གསལ། དཔལ་གསང་བ་འདུས་པ་མི་བསྐྱོད་རྡོ་རྗེའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཚོ་ག་དབང་གི་དོན་གྱི་དེ་ཅིད་རབ་ཏུ་གསལ་བ་ཞེས་བྱ་བ། རྗེ་ཙོང་ཁ་ཆེན་པོས་མཛད།

དབང་ལྔན། བྱང་ཤར། སྐྲ་བཤད་ནི། དབང་ཕྱག་ཆེན་པོ་དཀར་པོ་གླང་པོ་ལ་ཆིབས་ཤིང་རྟེ་གསུམ་ཐོགས་པ་དེ་གང་དུ་བཞུགས་པའི་ཕྱོགས་ཡིན་པས་དབང་ལྔན་ཞེས་བྱའོ། །

དབང་པོ། ❶ གཙོ་བོ། དཔེར་ན། ཐུབ་པའི་དབང་པོ། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❷ རྒྱལ་པོ། དཔེར་ན། མིའི་དབང་པོ། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❸ རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྟེན་གཟུགས་ཅན་ཤིན་ཏུ་དྲྭངས་བའམ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས། ❹ ཡོ་མོའི་རྟགས། དཔེར་ན། ཡོའི་དབང་པོ། མོའི་དབང་པོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❺ རིག་པའམ་བློ་གསོས། དཔེར་ན། དབང་པོ་རྣོན་པོ། དབང་པོ་རྨུལ་པོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

དབང་པོ་ལྔ ❶ མིག་གི་དབང་པོ་ཟར་མའི་མེ་ཏོག་ལྟ་བུ། རྣ་བའི་དབང་པོ་གློ་གཅུས་ནས་བཅད་པ་ལྟ་བུ། སྣའི་དབང་པོ་མོ་ཁབ་ཀྱང་ཟེར་ཕྱ་ཁབ་ཅེས་གཤིབ་ལྟ་བུ། ལྕེའི་དབང་པོ་ནི། ཆེས་གསུམ་གྱི་ཟླ་བ་ལྟ་བུ་གཡས་གཡོན་གཅིག་ནས་བསྐོར་ཙམ་ཡོད་པ་རྣ་ཙེ་ཙམ་གྱིས་ཁྱབ་པ། (དེ་གཅིས་ཕྱད་ན་ཟས་ཀྱི་བོ་བ་མི་ཚོར) ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་ནི། བྱ་རིན་རྣ་འཇམ་གྱི་ཤ་ནུ་པ་ལྟ་བུ། ② མིག་གི་དབང་པོ་ནི་མིག་གི་ཟླུམ་སྐོར་ན་མིག་འབྲས་ཀྱི་ནང་ན་གནས་པ་མི་མཐོང་བ་ཤུན་འབྲུམ་གྱི་འབྲས་བུའི་ཚད་ཙམ་པ་ཟེ་རའི་མེ་དོག་དང་འདྲ་བར་གནས་པ་ཤིན་ཏུ་དྲྭངས་པའི་པགས་པས་གཡོགས་པའོ། །རྣ་བའི་དབང་པོ་ནི་གློ་གཅུ་

གཅུས་པ་ལྟ་བུ་རྣ་བའི་ནང་ན་གནས་པའོ། །སྣའི་དབང་པོ་ནི་དྲིལ་བུའི་ནང་གི་ལྷི་ལྟ་བུའོ། །ལྕེའི་དབང་པོ་ནི་ཟླ་བ་ཕྱེད་པ་ལྟ་བུའོ། །ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་ནི་ལུས་ལྟ་བུར་གནས་སོ། །ཞེས་རྒྱ་གར་གྱི་སློབ་དཔོན་ཙ་ན་ཀྱ་རས་གསུངས། ③ མིག་གི་དབང་པོ་ནི་མིག་གི་རྟེན་གྱི་འབྲས་བུའི་ནང་ནས་ཐུན་འབྲམ་གྱི་འབྲས་བུའི་ཚད་ཙམ། ཅི་རའི་མེ་རོག་ལྟ་བུ་ལྟར་མེད་པ་པགས་པ་དྲངས་བ་གཡོགས་པ་དང་བར་ན་གནས་པའོ། རྣ་བའི་དབང་པོའི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ནི་གོ་གའི་ཤདྨ་པ་ལྟ་བུར་གནས་སོ། །སྣའི་དབང་པོའི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ནི་མཚུལ་པའི་ནང་ལྟག་ཁྲང་གི་ཐད་ཀ་ན་མིག་སྐན་གྱི་ཐུར་མ་གཤེགས་པ་ལྟར་གནས། ལྕེའི་དབང་པོ་ནི་ཟླ་བ་ཁམ་པ་ལྟར་གནས། ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་ནི་ལུས་བཞིན་དུ་གནས་སོ། །ཞེས་ཕྱང་པོ་ལའི་རབ་བྱེད་ལས་གསུངས། ❷ བྱང་ཕྱོགས་སྟེ་ཚན་བདུན་གྱི་བཞི་པ་དབང་པོ་ལྟ་ནི། ། དད་པའི་དབང་པོ། (བདེན་བཞི་ལ་ཡིད་ཆེས་པའི་དད་པ) ། བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་དབང་པོ། (སྐང་དོར་བྱེད་པར་སྨྲོ་བའི་བརྩོན་འགྲུས) ། དྲན་པའི་དབང་པོ། (དམིགས་རྣམ་མ་བཟེད་པའི་དྲན་པ) ། ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་དབང་པོ། (སེམས་རྩེ་གཅིག་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན) ། ཤེས་རབ་ཀྱི་དབང་པོ་དང་ལྡའོ། །(བདེན་པའི་གནས་ལུགས་འབྱེད་པའི་ཤེས་རབ་རྣམས་སོ།) བྱང་ཕྱོགས་སྟེ་ཚན་བདུན་གྱི་དབང་པོ་ནི། འཕགས་ལམ་སྐྱེད་པ་ལ་རང་དབང་དུ་ལྡན་པའི་མཁྱེན་པ་ལ་ཟེར། སྐྱ་བཤད་ནི། འཕགས་ལམ་སྐྱེད་པ་ལ་རང་དབང་དུ་ལྡན་པས་ན་དབང་པོའོ། །དབང་སྟོབས་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི། རྣམ་བྱང་གི་དབང་པོ་དེ་མ་དད་པ་དང་། ལེ་ལོ། བརྩེ་དངས། རྣམ་གཡེང་། ཤེས་བཞིན་མ་ཡིན་པ་རྣམས་སྐབས་སྐབས་སུ་འབྱུང་བས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱིས་རྟེ་བའི་ཕྱིར་ནུས་པ་ཆུང་ལ། སྟོབས་ནི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱིས་བརྟེ་བར་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། ।

དབང་པོ་ཉིར་གཉིས། (མཛོད) དབང་པོ་ཉིར་གཉིས་ནི། མདོ་ལས། མིག་གི་དབང་པོ། རྣ་བའི་དབང་པོ། སྣའི་དབང་པོ། ལྕེའི་དབང་པོ། ལུས་ཀྱི་དབང་པོ། ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ། མོའི་དབང་པོ། ཕོའི་དབང་པོ། སྐྱེ་གཉི་དབང་པོ། བདེ་བའི་དབང་པོ། སྡུག་བསྔལ་གྱི་དབང་པོ། ཡིད་བདེ་བའི་དབང་པོ། ཡིད་མི་བདེའི་དབང་པོ། བཏང་སྙོམས་ཀྱི་དབང་པོ། དད་པའི་དབང་པོ། བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་དབང་པོ། དྲན་པའི་དབང་པོ། ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་དབང་པོ། ཤེས་རབ་ཀྱི་དབང་པོ། མི་ཤེས་པ་ཀུན་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དབང་པོ། ཀུན་ཤེས་པའི་དབང་པོ། ཀུན་ཤེས་དང་ལྡན་པའི་དབང་པོ་སྟེ་ཉིར་གཉིས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ।

དབང་པོའི་སྒོ་སྟོམ་པ། (མདོ) ❶ ཚགས་སྡང་སྐྱེ་བའི་ཡུལ་ལ་མིག་གིས་མི་བལྟ་བ་དང་། རྣ་བས་མི་མཉན་པ་སོགས་ལ་ཟེར། (སྡེགས) ❷ བདེ་སྟོང་གི་ཏིང་ངེ་འཛིན་བརྟན་པོ་བསྒྲིད་པའི་སྒོ་ནས་ཐ་མལ་གྱི་ཡིད་བྱེད་

སྟོམ་པ་ལ་ཟེར། རྟེའི་རིམ་ལྟ་གསལ་སྒོན་ལ་གཞི་བྱས་ཏེ་བཀོད།

དབང་པོའི་དག། ལྷ་མ་ཡིན། མཚན་གཞི་ནི། ལྷ་མ་ཡིན་གྱི་གཙོ་པོ་ཐགས་བཟང་རིས་ལྟ་བུ། སྒྲ་བཤད་ནི། ལྷའི་དབང་པོ་བཙུ་ཕྱེད་གྱི་དག་ཡིན་པས་དབང་པོའི་དག་ཞེས་བྱའོ། །

དབང་ཕྱུག ❶ རང་དབང་། འདུལ་བ་ལུང་གཞིའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་ལས་ལེགས་པ་དྲུག་འདིན་པ་ན། རང་དབང་དང་ནི་རབ་སྒྲུབས་དང་། ཐུབ་ཐགས་བཟང་བ་དང་གྲགས་པ་དང་། ངོམལ་དང་ཆེ་བ་ཉིད་ཚོགས་པ། རྟུག་པོ་རྣམས་ལ་ལེགས་ཞེས་བཤད། ཅེས་འབྱུང་བ་ལྟ་བུའོ། ཞེས་གསུངས། དབང་གི དབང་འབྱོར་གི དཔེར་ན། རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བདུན་གྱི་དབང་ཕྱུག ཅེས་པ་ལྟ་བུ། ❷ དཔལ་དང་ཕྱན་ཚོགས། ❸ འཇིག་རྟེན་པའི་ལྟ་དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོ།

དབང་ཕྱུག་བརྒྱད། དབང་ཕྱུག་བརྒྱད་ནི། སྐུ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་དང་། ཕྲུ་འཕྲལ་ཀྱན་འགྲོ་གནས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་དང་། ཅི་འདོད་བསྐྱེད་དང་ཡོན་ཏན་དབང་ཕྱུག་བརྒྱད། ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དབང་ཕྱུག་བརྒྱད་དང་དབང་ཕྱུག་གི་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་གཉིས་མི་འདྲ་སྟེ། དབང་ཕྱུག་བརྒྱད་ནི་འབྲས་བུའི་སྐབས་ཡིན་ལ། དེའི་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་ནི་སྒོམ་པའི་ཟྱང་འཛིན་གི་སྐབས་སུ་འབྱུང་བར་གསུངས་པས། ཞེས་རྟེའི་འགྲེལ་པ་བཞི་སྦྲགས་ན་གསལ།

དབང་ཕྱུག་གི་ཡོན་ཏན་བརྒྱད། དབང་ཕྱུག་གི་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་ནི།᾽ །ཕྲ་རབ་ ཅ ཡང་སྡ་ ཅ མཚོད་པར་ འོས། ᘐ །བདག་པོར་གྱུར་དང་ ᘑ དབང་དུ་གྱུར། ᘒ །གར་ཡང་ཕྱིན་དང་ ᘓ འདོད་ཀྱུར་ལྡན། ᘔ །དེ་བཞིན་དགའ་མགུར་གནས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །རྟེའི་འགྲེལ་པ་བཞི་སྦྲགས་ལས། དེ་ལ་དབང་ཕྱུག་གིས་སེམས་ཅན་གྱི་འཇིག་རྟེན་སྐྱེ་འཇིག་བྱེད་པ་ཕྲ་བ་དང་། སྟོང་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་སྐྱེད་པ་ཡང་བ་དང་། དེ་གཉིས་ཀ་སྐྱེ་འཇིག་བྱེད་པ་བདག་པོར་གྱུར་པ་ཡིན་ལ། འདི་ན་ནི་རྣལ་འབྱོར་པས་དེ་རྣམས་སྤྲུལ་པ་དང་སྡུད་པ་བྱེད་ནུས་པའོ། །ཕྱི་མ་ནི་ཡང་དག་ཐོབ་པས་བསྟན་ཏོ། །ཡིད་ལུས་ཀྱིས་གང་བསམ་པར་ཕྱིན་པ་ནི་གར་ཡང་ཁྱབ་པས་བསྟན་ཏོ། །འབྱུང་པོ་ཀུན་ཀྱིས་མཆོད་པ་བྱ་བ་ནི་འོད་དང་གཟི་བརྗིད་ཀྱིས་གཞན་རྣམས་ཟེལ་གྱིས་གནོན་པའི་རབ་ཏུ་གསལ་བའམ་སྣང་བས་བསྟན་ཏོ། །སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཚར་བཅད་དང་རྗེས་འཇིན་གྱི་དབང་ཡོད་པ་ནི་དབང་དུ་གྱུར་པའོ། །ཡོན་ཏན་ལ་འདོད་དགུར་དབང་བསྒྱར་བ་ནི་འདོད་དགུར་ལྡན་པའོ། །གང་ཐོབ་པར་འདོད་པའི་དོན་དེ་ལྟར་ཐོབ་ནུས་པ་ནི་དགའ་དགུར་གནས་པ་སྟེ་བརྟན་པས་བསྟན་ཏོ། །

དབང་པོ་དག་ཟློག་པ། སེམས་རྣམ་པར་གཡེང་བ་སྤོང་བའི་ཕྱིར་མིག་གི་དབང་པོ་སོགས་ནང་དུ་སྡུད་པ།

དབང་མོ། ❶ གཅོ་མོ། ❷ ལྟའི་དབང་པོ་བརྒྱ་ཕྲིན་གྱི་ཚུང་མའི་མིང་།

དབང་བཞི། བྱམ་དབང་། གསང་དབང་། ཤེར་དབང་། ཚིག་དབང་དང་བཞིའོ། ।

དབལ། རྩེ་མོ་དང་། དོག། མེའི་དྲོད་ལྟ་བུར་ཡང་འཇུག་པར་བཤད།

དབྱུ་སྐྱོང་། ❶ མགོ་ན་བའི་ཞེ་སྡ། ❷ མནའ། དཔེར་ན་དབྱུ་སྐྱོང་གནང་བའི་གོར་མ་དེ། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། (དབྱུ་སྐྱོང་ནི་མནའ་དང་། གོར་མ་ནི་ཛོའི་མིང་ཡིན་པས། སྔོན་དུས་བོད་དུ་མནའ་བསྐྱེལ་བའི་ཚེ་ཛོ་ཁ་རེ་ལགས་ཏུ་ལེན་སྤེལ་ཡོད་པ་དེའི་མིང་སྐེ། དེ་ཁམས་དང་འབྲས་སྤྱོངས་སོགས་ན་ཉེ་དུས་བར་དུ་ཡོད་པར་མཁས་དབང་དགེ་འདུན་ཚོས་འཕེལ་གསུང་)

དབྱུ་བ། བ་ལང་དང་ཆུ་མཚོ་སོགས་ཀྱི་ཁར་ཆགས་པའི་ཇས་དཀར་པོ་ཞེག །ཕྱི་རྒྱལ་བས། foam ཟེར།

དབྱུ་བ་དང་ལྷུ་ས་ཆུ་བུར་གསུམ་གྱི་ཁྱད་པར། དབྱུ་བ་དང་ལྷུ་བ་གཉིས་དོན་འདྲ། དབྱུ་བ་ནི། བ་ལང་དང་ཆུ་མཚོ་སོགས་ཀྱི་ཁར་ཆགས་པའི་ཇས་དཀར་པོ་ཞེག་ཡོད་པ་དེ་ལ་ཟེར། ཕྱི་རྒྱལ་བས། foam ཟེར། ཆུ་བུར་ནི། ཆུའི་ནང་གློ་བུར་དུ་ཐོན་ནས་ཡལ་འགྲོ་བའི་ལུས་ཀྱི་ཆུ་ཡུང་དང་འདྲ་བའི་ཚོས་ཉིད། །ཕྱི་རྒྱལ་བས། bubble ཟེར། ཉན་ཐོས་ལ་བསྟན་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། གཟུགས་ནི་དབྱུ་བ་ཏོས་པ་འདྲ།། ཚོར་བ་ཆུ་ཡི་ཆུ་བུར་འདྲ། །འདུ་ཤེས་སྨིག་རྒྱུ་ལྟ་བུ་སྟེ། །འདུ་བྱེད་རྨས་ནི་ཆུ་ཤིང་བཞིན། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྒྱུ་མ་ལྟར། །ཅི་མའི་གཉན་གྱིས་བཀའ་སྩལ་ཏོ། །ཞེས་དབྱུ་བ་དང་ཆུ་བུར་ཐ་དད་དུ་གསུངས་པས་ཀྱང་དེ་གཉིས་ཐ་དད་ཡིན་པ་ཤེས་ནུས་སོ། ।

དབྱུ་མ། ❶ སྐྱོང་པ་ཉིད། ❷ སྐྱོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ། ❸ དེ་གཉིས་བརྗོད་བྱར་བྱེད་པའི་བསྟན་བཅོས། ❹ སྐྱེང་པོ། ❺ མཆོག སྒྲ་བཤད་ནི། རྒྱ་ཆད་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་སྤངས་པས་དབྱུས་ཉིད་ལ་གནས་པས་དབྱུ་མ་ཞེས་བྱའོ། ।

དབྱུ་མ་ཆུན། སློབ་དཔོན་ཞི་བ་འཚོས་མཛད། ཡི་ཤེས་སྙིའི་འགྲེལ།

དབྱུ་མ་ཆུན་གྱི་དཀའ་འགྲེལ། དབྱུ་མ་ཆུན་གྱི་འགྲེལ་བཤད་ཡང་ཟེར། སློབ་དཔོན་ཀ་མ་ལ་ཤྲཱི་ལས་མཛད། ཡི་ཤེས་སྙིའི་འགྲུལ།

དབྱུ་མ་ཆུན་གྱི་རང་འགྲེལ། སློབ་དཔོན་ཞི་བ་འཚོས་མཛད། ཡི་ཤེས་སྙིའི་འགྲུལ།

དབྱུ་མ་སྐྱེང་པོ། དབྱུ་མའི་སྐྱེང་པོའི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ་ནི། སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱིས་མཛད། ཪོ་བོ་རྗེ་དང་། ལོ་ཙྪ་བ་ཆུལ་ཁྲིམས་རྒྱལ་བའི་འགྲུལ། དབྱུ་མ་རྩ་བ་ཤེས་རབ་ཀྱི་དོན་འགྲེལ་ཡིན་པས་ཆ་ནས་དབྱུ

མའི་སྙིང་པོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན། (དབུ་མ་རྩ་བ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཚིག་འགྲེལ་ཤེས་རབ་སྒྲོན་མ། སྒོ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱི་མཛད། ཀླུའི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་འགྲུར།)

དབུ་མ་རྩ་བ་ཤེས་རབ། སྒོ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་མཛད། ཀླུའི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་འགྲུར།

དབུ་མ་རྩ་བའི་འགྲེལ་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རི། སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱིས་མཛད། ཀླུའི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་འགྲུར།

དབུ་མ་རྩ་བའི་འགྲེལ་པ་ཚིག་གསལ། སྒོ་དཔོན་ཟླ་བ་གྲགས་པས་མཛད། པ་ཚབ་ཀྱི་འགྲུར།

དབུ་མ་རྩ་བའི་འགྲེལ་པ་ཤེས་རབ་སྒྲོན་མ། ཤེས་རབ་སྒྲོན་མེ་དང་འདྲ།

དབུ་མ་སྣང་བ། སྒོ་དཔོན་ཀ་མ་ལ་ཤྲཱི་ལས་མཛད། དཔལ་བརྟེགས་ཀྱི་འགྲུར།

དབུ་མ་པ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པའི་ཡོད་མཐའ་དང་། ཐ་སྙད་དུ་ཡང་མེད་པའི་ཆད་མཐའ་ལེགས་པར་འགོག་ཅིང་བདེན་མེད་དུ་གྲུབ་པར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པའི་རང་སྡེའོ། །དེ་ལ་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་དང་། ཐལ་འགྱུར་པ་གཉིས་ཡོད།

དབུ་མ་རྩ་བའི་འགྲེལ་པ་ཚིག་གསལ། སྒོ་དཔོན་ཟླ་བ་གྲགས་པས་མཛད། པ་ཚབ་ཀྱི་འགྲུར།

དབུ་མ་རྩ་བའི་འགྲེལ་པ་ཤེས་རབ་སྒྲོན་མ། སྒོ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱིས་མཛད། ཀླུའི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་འགྲུར།

དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ། ཚུལ་གསུམ་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པའི་དབུ་མ་པའོ། །སྒྲ་བཤད་ནི། རང་རྒྱུད་དམ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པས་དེ་ལྟར་དུ་བཏགས་སོ། ।

དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ། སྒོ་དཔོན་ཟླ་བ་གྲགས་པས་མཛད། ནག་ཚོ་དང་པ་ཚབ་ཀྱི་འགྲུར།

དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ། སྒོ་དཔོན་ཟླ་བ་གྲགས་པས་མཛད། པ་ཚབ་ཀྱི་འགྲུར།

དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་འགྲེལ་བཤད། པཎྜི་ཏ་ཇ་ཡ་ཙཱ་ནྟས་མཛད། ཀུན་དགའ་གྲགས་ཀྱི་འགྲུར།

དབུ་མའི་སྙིང་པོ། དབུ་མ་སྙིང་པོ་དང་འདྲ།

དབུ་མའི་སྙིང་པོའི་འགྲེལ་པ་རྟོག་གེ་འབར་བ། རྟོག་གེ་འབར་བ་ནི། སྒོ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱིས་མཛད། ཇོ་བོ་རྗེ་དང་། ལོ་ཙྪ་བ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱལ་བའི་འགྲུར། (འདི་དབུ་མ་སྙིང་པོའི་རང་འགྲེལ་ཡིན།)

དབུ་མའི་སྙིང་པོ་བསྡུས་པ། དབུ་མའི་དོན་བསྡུས་པ་ནི། སྒོ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱིས་བརྩམས། ནག་ཚོའི་འགྲུར།

དབུ་མའི་ལྟ་བ་རྟོགས་པར་དཀའ་ཚུལ། དབུ་མ་ལྟ་བ་ནི་ཤིན་ཏུ་རྟོགས་དཀའ་བ་ཡིན་ཏེ། རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། དེས་ན་རིགས་པས་རྟོགས་ཤིང་ཉམས་པར་དཔྱད་པ་ན། གང་ཟག་ལ་སོགས་པ་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་ཡུལ་སྟེང་དུ་སྔོན་ཚུལ་རྩང་ཟད་ཀྱང་མི་འདུག་སྟམ་པ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྣང་བ་འདི་རྣམས་བན་བྱན་དུ་འཆར་བ་ཙམ་དཀའ་བ་མིན་ཏེ། དེ་འདྲ་དེ་དབུ་མའི་གྲུབ་མཐའ་ལ་མོས་ཤིང་རང་བཞིན་མེད་པའི་ཚུལ་སྟོན་པའི་ཚོས་ཐན་ཐུན་ཐོས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་འོང་ཡང་། དཀའ་སྡིག་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་མ་ལུས་པར་ཁེགས་པ་དང་རང་བཞིན་མེད་པའི་གང་ཟག་ལ་སོགས་པ་དེ་ཉིད་ལས་གསོག་པ་པོ་དང་འབྲས་བུ་མྱོང་བ་པོ་ལ་སོགས་པར་འཛིན་པ་ལ་ངེས་པ་གཏིང་ནས་འདྲངས་ཏེ། དེ་རྣམས་སུ་འཛིན་གྱུར་པའི་གཉིས་ཚོགས་དེ་སྤྲིད་མཐའ་ཙམ་དུ་སོང་བས་དབུ་མའི་ལྟ་བ་ཤིན་ཏུ་རྩེད་དཀའ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

དབུགས་ཆོད་བག་ཅན་མིན་པ། བསྒོམ་པའི་ཚེ་དབུགས་འབད་རྩོལ་མེད་པར་རང་བབས་སུ་བཞག་ནས་གཏོང་བ་ལ་ཟེར།

དབུགས་རྒྱ་བ་སྐུ་ཅན་མིན་པ། བསྒོམ་པའི་ཚེ་དབུགས་ཕར་རྒྱུ་རྒྱུ་མི་ཚོར་བར་གཏོང་བ་ལ་ཟེར།

དབུགས་ཇམ་པའམ་ཀུགས་ཅན་མིན་པ། བསྒོམ་པའི་ཚེ་དབུགས་དལ་བུས་གཏོང་བ་ལ་ཟེར།

དབུགས་ཕྱུང་ཞིག ❶ དགའ་བ་སྐྱིད་ཅིག། དཔེར་ན་ལུང་ཕུན་ཚོགས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལས། དབུགས་ཕྱུང་ཞིག་ཅེས་བྱ་བ་ནི་དགའ་བ་སྐྱིད་ཅིག་པའོ། །ཞེས་གསུངས། ❷ ཡིད་ཆེས་སྐྱིད་ཅིག

དབུགས་ཕྱུང་བ། ❶ དབུགས་ཕྱི་རོལ་དུ་བཏང་བ། ❷ ཡིད་ཆེས་སྐྱེས་པ། དཔེར་ན་ལུང་ཕུན་ཚོགས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལས། དབུགས་ཕྱུང་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དེ་དག་ཡིད་ཆེས་སྐྱེས་པར་གྱུར་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ། ❸ དགའ་བ་བསྐྱིད་པ། དཔེར་ན་ལུང་ཕུན་ཚོགས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལས། དབུགས་ཕྱུང་ཞིག་ཅེས་བྱ་བ་ནི་དགའ་བ་སྐྱིད་ཅིག་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་མཐུན་ནོ། །❹ ངལ་གསོས་པ། སྡུག་བསྔལ་དང་བྲལ་བར་བྱས་པ། དགའ་བར་བྱས་པ། བྱ་སྐོན་རིན་པོ་ཆེའི་རྣམ་ཐར་ལས། ཆབ་འོག་ཏུ་གཏོགས་པའི་སྐྱེ་བོའི་ཚོགས་མང་པོ་བསྡུ་བ་རྣམ་པ་བཞིས་དབུགས་ཕྱུང་། ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

དབུགས་འབྱིན་པ། དབུགས་དབྱུང་བ་དང་དོན་འདྲ།

དབུགས་དབྱུང་བ། ❶ དབུགས་ཕར་གཏོང་བ། ❷ བསྒྲགས་པ། བསྐྱེད་པ། ཡོན་ཏན་བརྗོད་པ། དགའ་བའམ་སྤྲོ་བ་སྐྱེས་སུ་བཏུག་པ། གཟེངས་བསྐྱེད་པ་བཅས་ལ་ཟེར་ཏེ། རྗེའི་སྒྲགས་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། གང་གིས་

གདུལ་བྱ་རྣམས་དགའ་བ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ལ་དབུགས་དབྱུང་བ་ཞེས་ཀྱན་སྟིང་གིས་བཤད་ལ། ལྟ་བ་པས་དེ་དག་གི་གཟེངས་བསྟོད་དུ་ཡང་གསུངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །པཊ་ཆེན་ཐོབ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་ཀྱང་། དབུགས་དབྱུང་བ་སྟེ་ཐོ་བསྐྱེད་ཅིང་མཆོག་ཏུ་བསྟགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས། ❸ ངལ་གསོ་བ། ❶ སྐུག་བསྔལ་ལས་འབྱལ་བར་བྱེད་པ། ❺ འབོད་པ། ❻ གདམ་པ། གསུང་བ། དཔེར་ན། དེ་ངས་དེང་སྡིན་པར་བྱའོ། །ཁྱེད་ཀྱིས་ཀྱང་འདི་ལ་ནན་ཏན་དུ་བསླབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་པ་ནི་ཐོ་བ་མ་ལ་དབུགས་དབྱུང་བའོ། །ཞེས་རྗེའི་འགྲེལ་པ་བཞི་སྦྲགས་ན་གསལ། ❼ ལུང་བསྟན་པ། དབུགས་མ་ཕྱིན་པ། སྐུག་བསྔལ་དང་མ་བྲལ་བ།

དཐུས་མཐའ་རྣམ་འབྱེད། བྱམས་ཆོས་སྡེ་ལྷའི་ཡ་གྱལ། སྒྲ་བཤད་ནི། དབུས་དང་མཐའ་རྣམ་འབྱེད་ཅེས་པའི་མཐའ་ནི། ཡོད་མེད་དམ་རྟག་ཆད་གཉིས་ཀྱི་ལྟ་བ། དབུས་ནི་དེ་གཉིས་སྤངས་པའི་དབུ་མའི་ལམ། དེ་དག་རྣམ་པར་འབྱེད་པས་ན་དབུས་མཐའ་རྣམ་འབྱེད་ཅེས་བྱའོ། །

དབུས་གཙང་རྒྱ་བཞི། བར་དབུས་གཙང་རྒྱ་བཞི་ནི། ཐར་[ཆོས་རྒྱལ་སྲིང་བཅན་སྐམ་པོ་སྐབས]གཙང་ལ་གཡས་རྒྱངང་། རྒྱལ་གཉིས། དབུས་ལ་དབུ་རྒངང་། གཡོ་རྒྱ་གཉིས་ཞེས་གྲགས། ཕྱིས་ཆོས་རྒྱལ་གྱ་ཕྱི་ཉན་གྱིས་བོད་ཁྲི་སྐོར་བཅུ་གསུམ་དབང་དུ་བསྡུས་ཏེ་རྒྱལ་དབང་རིན་པོ་ཆེར་ཕུལ་ཕྱིན་ལ། གཡས་རྒྱ། གཡོན་རྒྱ། སྤུས་རྒྱ། གྱང་རྒྱ་བཞིར་བྱེད་དོ། །ཞེས་རྗེ་གྱང་ཐང་པས་མཛད་པའི་སྒོ་མང་མཁན་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་དར་བའི་རྣམ་ཐར་དང་། མདོ་སྡུད་ཆོས་འབྱུང་ནའང་གསལ།

དབེན་པ། ❶ ཉིན་མོ་སྐྱེ་བོའི་འདུ་འཛིས་དབེན་པ་དང་། མཚན་མོ་སྤྲ་དང་ཀུག་ཅོར་གྱིས་དབེན་པ་ལ་ཟེར། རྗེ་མི་ལས་གསུང་དཔའ་བོ་གཙུག་ལག་ཁྱིང་བའི་རྣལ་འབྱོར་མའི་ཁྲིད་ཡིག་རྒྱ་དྲངས་པ་ལྟར་བཀོད། དབེན་པའི་གནས་དང་དོན་གཅིག ❷ སེམས་སྟེག་པ་ཅན་གྱི་རྣམ་རྟོག་དང་བྲལ་བ། ❸ མེད་པ། བྲལ་བ། སྟོང་པ། རྣོར་འཁྲུལ་གྱིས་དབེན་པ། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

དབེན་པར་འགྲོང་པའི་ལྷུང་བྱེད། འབའ་ཞིག་པ་དག་བཅུའི་ཉར་དག་པ་ནི། ཁྲིམས་གློག་མེད་པར་དག་སྒོང་མ་དང་དབེན་པར་ལྷན་ཅིག་འགྲོང་པའོ། །

དབེན་པར་རྟུལ། དབེན་པར་བསྟུ་བཞམ་བཞག་པ། དཔེར་ན་མདོ་རྩ་བར། ཟས་ཀྱི་བྱ་བ་བྱས་ནས་སྟན་ཆ་དབེན་པར་རྟུལ་ལོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

དེའི་པར་འདུག་པའི་ལྷུང་བྱེད། འབའ་ཞིག་པ་དག་བཅུའི་ཉེར་བརྒྱད་པ་ནི། ཁྲིམས་སྒོགས་མེད་པར་བྱད་མེད་དང་ལྡན་ཅིག་དེའི་པ་སྐྱབས་ཡོད་དུ་འདུག་པའོ། །

དེའི་ས་སྟན་བརྒྱད་ནས་འབྱུང་བའི་རྗེ་བློ་མའི་གསོལ་འདེབས། དངོས་གྲུབ་ཀུན་འབྱུང་ཐུབ་དབང་རྗེ་རྗེ་ཉཆང་། །དམིགས་མེད་བརྩེ་བའི་གཉེར་ཆེན་སྙན་རས་གཟིགས། །དྲི་མེད་མཁྱེན་པའི་དབང་པོ་འཇམ་པའི་དབྱངས། །བདུན་དཔྱང་མ་ལུས་འཇོམས་མཛད་གསང་བའི་བདག། གང་ཟག་ཅན་མཁས་པའི་གཙུག་ཏོང་ཁ་པ། །སངས་རྒྱས་ཀུན་དངོས་བློ་བཟང་གྲགས་པ་ལ། །གསོལ་བ་འདེབས་སོ་མཆོག་ཐུན་དངོས་གྲུབ་སྩོལ། །ཞེས་པའི་གསོལ་འདེབས་འདིའོ། །

དབྱངས་ཀྱིས་བསྟད་པའི་སྒེ། གསུང་རབ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་གཉིས་པ་དབྱངས་ཀྱིས་བསྟད་པ་ནི། མཆིམས་མཛོད་ལས། གང་གི་དབྱས་དང་མཐར་ཆོགས་སུ་བཅད་དེ་གསུངས་པ་དང་དྲང་དོན་གྱི་མདོ་སྡེ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དབྱངས་ཀྱིས་བསྟད་པའི་སྡེ་དང་། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

དབྱངས་ཀྱི་ཡན་ལག ལྷེ། རྒྱ་བཀའ་ནི། འདིར་དབྱངས་ནི་བསྟོད་པ་ཡིན་ལ་དེའི་ཡན་ལག་ནི་ཅུ་སྡེ་ལྷེའོ།། བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་གསུང་། ཡང་ན། ཐུབ་བསྟན་ཆོས་ཀྱི་ཉེ་མའི་སྒོར་འཇུག་འཁྲིལ་པར། དབྱངས་ནི་སྐད་གསང་བསྟོད་པ་དང་། ཡན་ལག་ནི་འགྱུར་ཁུག་འདོགས་འཛོག་སོགས་རིགས་མང་པོ་ཡོད་ལ་དེའི་ཕྱིར་ཅུ་མཆོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ཞེས་འབྱུང་།

དབྱངས་ཅན་དགའ་བློ། དབྱངས་ཅན་དགའ་བའི་བློ་གྲོས་དང་འདྲ།

དབྱངས་ཅན་དགའ་བའི་བློ་གྲོས། རྗེ་གྱང་ཐང་བསྟན་པའི་སྒྲོན་མེའི་སྐྱབ་མ་ཞེས

དབྱངས་ཅན་གྱུབ་པའི་དོ་རྗེ། དཀྱུལ་ཆུ་རྡོམ་ཐ་དའི་སྐྱབ་མ་ཞེས། ལེགས་བཤད་ལྷོན་དབང་དང་། རྟགས་འཇུག་དཀའ་གནད་གསལ་བའི་མེ་ལོང་གཉིས་མཛད་པ་པོ་ཡིན།

དབྱངས་སྟན་པ། དབྱངས་མཛེས་པར་གྱུར་པ།

དབྱར་ཁང་། དགེ་སློང་མ་ཆུན་པར་སྒོང་སེ།

དབྱར་སྒོ་མ། བོད་ཟླ་དྲུག་པའི་ཚེས་བཅུ་དྲུག་ནས་འགོ་བཙམས་པའི་དབྱར།

དབྱར་སྒོ་མ་ཁས་ལེན། བོད་ཟླ་དྲུག་པའི་ཚེས་བཅུ་དྲུག་ཉིན་དབྱར་ཁས་ལེན་པ་ཡིན།

དབྱར་ཕྱི་མ། བོད་ཟླ་བདུན་པའི་ཚེས་བཅུ་དྲུག་ནས་འགོ་བཙམས་པའི་དབྱར།

དབྱར་ཕྱི་མ་ཁས་ལེན། བོད་ཀླ་བདུན་པའི་ཚེས་བཅུ་དྲུག་ཉིན་དབྱར་ཁས་ལེན་པ་ཡིན།

དབྱར་བྱིན་ཆབས་ཀྱི་ཆོ་ག ཐོག་མར་གནས་བརྟན་གྱི་མདུན་དུ་ཕྱག་གསུམ་འཚལ་ཏེ་སྐབས་གསན་ཞུ་བ་ནི། བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེའི་གསལ་བྱེད་དམ་པར་གྱུར་པ་གནས་བརྟན་འདུལ་བ་འཛིན་པ་དབྱར་བྱིན་ཆབས་ཀྱི་ཆོ་ག་ལ་ཐུགས་གཏད་པར་ཞུ། གནས་བརྟན་དགོངས་སུ་གསོལ། བདག་མིང་ (རང་མིང་ནས་སྨོས) འདི་ཞེས་བགྱི་བ་མཚམས་ཀྱི་ནང་དང་བཅས་པའི་གནས་འདིར་དབྱར་སྡུ་མ་ཆུ་བ་གསུམ་གནས་པར་ཁས་བླངས་པ་ལས་བདག་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བས་ཚེས་ལྟེན་གྱི་བྱ་བ་ཞེག་གི་སྐད་དུ། དགུང་བདུན་མཚམས་ཀྱི་སྟད་རོལ་དུ་མཆི་བ་དང་། དེ་ཙམ་ཆད་ཀྱིས་སྐད་མཆི་བར་བྱིན་གྱིས་བརླབ་བོ། །བདག་དབྱར་འདི་ན་མཆིས་ཤིང་བདག་གི་དབྱར་གྱི་གནས་ནི་འདི་ལགས་སོ། །ལན་གསུམ། ཐབས་ལེགས་བྱ། ཞག་གཅིག་སོགས་ལ་དགུང་གཅིག་ཞེས་སོགས་ཁ་བསྟར་བར་བྱའོ། །དབྱར་བྱིན་ཐུབ་བརླབས་པའི་དགོས་པ་ནི། དབྱར་རལ་པའི་ཉེས་པ་མི་འབྱུང་བ་དང་། ཆོགས་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པས་བཅས་པའི་སྐ་མཚམས་ཅིན་པའོ། །སྤྱིར་དབྱར་བྱིན་གྱིས་མ་བརླབས་པར་མཚམས་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་དུ་ཞག་གཅིག་ཀྱང་གནས་པར་མི་རུང་ལ། གནས་ན་དབྱར་རལ་བའི་ཉེས་པར་འགྱུར་ཞིང་། འོན་ཀྱང་ཆོས་ལྟེན་གྱི་བྱ་བའི་སྐད་དུ་ཞག་གཅིག་ནས་བདུན་གྱི་བར་གང་རུང་དུ་བྱིན་གྱིས་བརླབས་ནས་མཚམས་ལས་འདས་ཀྱང་ཉེས་པ་མི་འབྱུང་སྟེ། དེ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གནང་བའོ། །

དབྱར་མོ་ཁང་། དགེ་སློང་མའི་གཙུག་ལག་ཁང་།

དབྱིག་གཉེན། <ཞལ་བརྡ> འཇམ་གྲིང་མཛེས་པར་བྱེད་པའི་ཆུན་དུག་གི་ཡ་གྱལ། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱི་སྐུ་མཆེད་སྐོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་ནི། དུས་རབས་ལྔ་པ་ཙམ་ན་བྱམ་ཅེ་གསལ་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་སྡོམ་སྡུ་འཁྱུངས། ཁ་ཆེའི་སྐོབ་དཔོན་འདུས་བཅང་ལས་མངོན་པ་སྡེ་བདུན་གསན། ཕྱིས་ན་ལེན་རྡོར་བྱོན་ཏེ། གཅེན་གྱིས་བསྟན་བཅོས་མང་དུ་བརྩམས་པ་གསན་པས། ཀུ་མ་ཐོགས་མེད་ནགས་སུ་ལོ། །བཙུ་གཉིས་བར་དུ་ཏིང་འཛིན་བསྒྲུབས། །ཏིང་འཛིན་མ་གྲུབ་སྐང་ཆེན་གྱི། །ཆུབ་ཁལ་ལོངས་པའི་གྲུབ་མཐའ་བརྩམས། །ཞེས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོས་དང་གང་ཟག་ལ་བཏང་པ། གཅེན་གྱིས་གསན་པས་ལོག་སྤྱོད་དོན་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བར་གཟེགས་ཏེ་དེ་བཟློག་པའི་ཕྱིར། རང་གི་སྐོབ་མ་གཉིས་ལ་ས་བཙུ་པ་དང་། སློ་གྲོས་མི་ཟད་པས་བསྟན་པ་འདོན་བཙུག་སྟེ། སྤྱད་ལ་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་ཐེག་ཆེན་འདི་ཆུ་བཟང་བ་ལ་འབྲས་བུ་ཁ་གཡེལ་བ་འདྲ་གསུང་། ཕྱི་ཉིན་ཐོ་རངས་ཀྱི་དུས་ཆུ་འབྲས་གཉིས་ཀ་བཟང་བར་གཟེགས། བསྐུར་བ་བཏབ་པ་ལ་ཤིན་ཏུ་འགྲོད་ནས། ཕྱིས་གཅེན་ལས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོས་མང་དུ་གསན་ཏེ། སྡེ་གཅགས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་མངོན་པ་མཛོད་བརྩམས་ཏེ། སློབ་དཔོན་འདུས་བཟང་ལ་སྤྲིངས། འདི་སྡེ་གོ་བཅགས་སྤྱི་དང་ལྡག་པར་ཆོས་སྐོང་གི་

ལས་འདག་པ་ལ་ཆེས་ཆེར་བསྟགས་པ་ཡིན་ཞེས་སྨྲས་པའི་བཤེས་པ་དག་ལས་ཐོས། མ་ཟད་སེ་ར་བྱ་བྲལ་ཁང་ཚན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་པ། ངེས་པ་དོན་གྱི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཡི་ཤེས་ཡར་འཕེལ་ལགས་ནས། ཉིན་ལྔར་ཐུགས་ཐོག་ནས་མཛོད་ཙ་ཆགས་མེད་ཞལ་འདོན་དུ་མཛད་པའང་རྒྱུ་མཚན་གོང་སྨོས་ལྟར་ཡིན། བསྟན་བཅོས་ཀྱང་། མངོན་པ་མཛོད་ཙ་འགྲེལ། པྲ་ཀྲ་ཏ་རྣེ་བཅུད་སོགས་བསྟན་བཅོས་མང་དུ་བརྩམས། སྨོན་མ་ཡང་། རང་མཁས་ཀྱི་སྨོན་མ་བཞི་སྟེ། ཚད་མ་རང་ལས་མཁས་པ་སྨོན་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོ། མངོན་པ་རང་ལས་མཁས་པ་སྨོན་དཔོན་ཀླུ་གྲུབ་པ། ཤེར་ཕྱིན་རང་ལས་མཁས་པའཕགས་པ་རྣམ་གྲོལ་སྡེ། འདུལ་བ་རང་ལས་མཁས་པ་སྨོན་དཔོན་ཨཱརྱ་སོགས་སྨོན་མ་མཁས་པ་མང་དུ་བྱུང་། ཕྱིས་དབྱིག་གཉེན་བལ་ཡུལ་དུ་ཉང་ངུ་ཞེས་པར་རབ་བྱུང་གི་ཚ་བྱད་འཛིན་པ་སྟོམ་ཐྲིམས་ལ་མི་གནས་པ་ཆང་གི་བུམ་པ་ཐོགས་པ་གཟེགས་ནས། བསྟན་པ་ནུབ་འདུག་གསུངས་ནས་སྐྱོ་ག་སྐྱེས་ཏེ། རྣམ་རྒྱལ་ལྷོག་ནས་བཏོན་པས་སྐུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་ཏེ། མཚོད་རྟེན་བཅིགས་པ་དང་ལྡེ་ཡང་ཡོད་པར་གྲག་གོ། སྤྲུ་བཞད་ནི། ཤེས་རབ་ཀྱི་དབྱིག་དང་ལྡན་ཞིང་འགྲོ་བའི་གཉེན་དུ་གྱུར་པས་དབྱིག་གཉེན་ནོ། ।

དབྱིག་པ། འཕར་བའི་མིང་།

དབྱུག་གུ་སྐམ་ཁ། དབྱུག་གུ་ཤང་འདྲ་བ་ཁ་བྲག[ཁ་ཅིག]སྟེ་དེས་སྐར་ཁྲང་འཕྱེད་གཅིག་འཇྲད་པ་དང་འབྱིན་པར་ཤེད་དོ། །ཞེས་འདུལ་བ་གཞིའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ।

དབྱང་བ། ❶ འདོན་པ། ❷ སྤོ་མགུ་ཚུལ་བཞིན་དུ་སྦྱད་ཅིག་པའི་དགེ་སློང་དམན་པའི་ས་ནས་རང་བཞིན་གྱི་ས་རང་དབྱང་བའོ། ।

དབྱི་སྐོ། དབྱི་ཚུལ། དབྱི་བའི་ཚུལ་ལམ་ཐབས། དཔེར་ན་དབྱི་སྐོ་འདི་ནི་སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་སོགས་བཞེད་དོ།། ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

དབྱི་ཐང་ཀ། དགོན་པ་ལས་ཀྱང་ཐག་རིང་བའི་འབྲོག་དགོན་ལ་ཅེར། མི་མེད་ལྗང་སྟོང་། མཚོ་ཅིག་ལས། འོན་ཀྱང་དབྱི་ཐང་ཀ་ལ་གནས་ལ་བློ་མཐུན་མི་བྱ་སྟེ། སྐུབས་ཀྱི་ཞེན་པ་འབྱུང་རུང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །གཡེ་ཐང་ཀ་དང་འདྲ། གཡེ་ནི་དགོན་པ་ལས་ཀྱང་ཐག་རིང་བའི་འབྲོག་དགོན་ཏེ། སྐོ་མཐའ་ཡས་པའི་གཟུངས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལས། དགོན་པ་ནི་གྲོང་ལས་འདོམ་ལྔ་བཅུ་ཕན་ཆད་དོ། །གཡེ་ནི་དེ་བས་ཀྱང་རིང་བའོ་ཞེས་པ་ལྟར་རོ། ।

དབྱི་ཚོང་། འབྲོག་པ་འབྲོག་ན་གནས་པའི་གནས་ཆེན་པོར་ཉོ་ཚོང་བྱེད་པའི་གནས།

དབྱིན་སྐུམ་མཆོད་རྟེན། དབྱིན་རླུམ་མཆོད་རྟེན་དང་དོན་འདྲ།

དབྱིན་རླུམ་མཆོད་རྟེན། མཆོད་རྟེན་ཆ་བརྒྱད་ཀྱི་དྲུག་པ་སྟེ། རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཏུ་ལྷས་བྱིན་གྱིས་དགེ་འདུན་གྱི་དབྱིན་བྱས་པ་མཆོག་རྒྱང་གིས་འདུམས་པའི་ཚེ་བཞིངས་པ། བང་རིམ་བཞི་པ་གླུ་བཞི་རྒྱར་བཞི་མཉམ་པར་བཅད་པ་ལྟ་བུའི་མཆོད་རྟེན་ཞེས། དེ་ལ་བྱམས་དངོས་མཆོད་རྟེན་དུའང་གསུངས།

འབའ་རོམ་བཀའ་བསྒྱུར། དྲུགས་པོ་བཀའ་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་གསེས་ཤིག་སྟེ། བརྡུལ་ཞུགས་སྤྱོད་པ་ནག་པོ་བའི་སྐྱེ་བར་གྱུར་པ་འབའ་རོམ་པ་དར་མ་དབང་ཕྱུག་ལས་བརྒྱད་པའི་བཀའ་བརྒྱད་པའི་གླུབ་མཐའ་ཞེས།

འབར་བ། ❶ མེ་ལྕེ་ཕྱིན་ཏུ་འཕྱུར་བ། ❷ རྒྱས་པ། དཔེར་ན། ལུས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་བདེ་བའི་དཀའ་སྤྱོན་འབར་བར་བྱེད་པས་ན་དཔྱིད། ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ། ❸ ཟླུང་ལངས་པ། ཁོང་ཁྲོ་ཟ་བ། ❹ ཟླུང་ལངས་ནས་གཤེགས་པ། བཀའ་བཀྱོན་གཏོང་བ། དཔེར་ན་དེབ་སྔོན་ལས། མཚན་ཉིད་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་འཐའ་ཞིག་གིས། བློ་གསལ་མང་པོ་སྐམ་པོ་བས་ཆུད་ཟོས་སྤུ་བཏུག་ཅེས་འབར་བ་ལ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ།

འཕགས་བྱེད། ❶ རེ་བོ་འཕགས་བྱེད། རེ་ནག་པོ་འཕགས་བྱེད། བྱག་དམར་སྤྲོ་མཐོ་རྣམས་དོན་གཅིག ❷ རེ་བོ་འཕགས་བྱེད་ལ་གཅིགས། ❷ ཆེར་མ། ❸ མདའ། གཞན་ཡང་དོན་མང་པོ་ལ་འཇུག་པར་ཆོག་མཛོད་རྣམས་སུ་གསལ་བ་ལ་གཅིགས།

འབྱད། (ཕྱད་ཀྱི་མ་འོངས་པ་དང་དུ་ལྡན་པ) བྱད་དང་དོན་འདྲ། བྱད་ལ་གཅིགས།

འཕེབ། ཕབ་ཀྱི་དུ་ལྡར་བ། ❶ མཐོ་ནས་དམའ་ས་ར་འབབ་ཏུ་འཇུག་པ། ❷ ཐག་གཅོད་པ།

འཕེབས། འཕེབ་ཀྱི་འབྲི་ཚུལ་གཞན།

འཕེལ་གཏམ། ① ཡང་དག་པའི་གཏམ། ② བསྟབ་བྱ། དཔེར་ན། ཉམས་མྱོང་ཚན་པོའི་འཕེལ་གཏམ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

འབོག་ཆེན། ཞྭ་མོ་འབོག་ཆེན་ནི་ཐུར་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་གི་ཤོད་དུང་ཆོས་ཐྲིན་རྒྱའི་ཞྭ་མོ་ཞེག་ཏུ་འཐབ་ལ། འབོག་ངོ་ནི་སོག་པོའི་སྐད་དེ་གཙུག་ཞྭའམ། གཙུག་རྒྱན་ཅུའ་བ་རེད་ཅེས་ཞྭ་སྐབ་པ་རེར།

འབོག་དོ། འབོག་ཆེན་དང་འདྲ། འབོག་ཆེན་ལ་གཅིགས།

འབྱུང་འགྱུར་གྱི་རེག་བྱ་བདུན། འཇམ་པ། རྩུབ་པ། ལྕི་བ། ཡང་བ། གྲང་བ། བཀྲེས་པ། སྐོམ་པ་དང་བདུན་ནོ། །དེ་ཡང་རླུང་མེའི་ཁམས་ཤས་ཆེ་བའི་འབྱུང་བ་འདུས་ན་འཇམ་པ། ས་དང་རླུང་ཤས་ཆེ་ན་རྩུབ་པ། ས་དང་རླུང་ཤས་ཆེ་ན་ལྕི་བ། མེ་དང་རླུང་ཤས་ཆེ་ན་ཡང་བ། ཆུ་དང་རླུང་ཤས་ཆེ་ན་གྲང་བ། རླུང་ཤས་

ཆེ་ན་བཀྲིས་པའོ། །དེ་ནི་ལྷོ་བའི་ནང་གི་ལུས་ཀྱི་དབང་པོས་རེག་བྱ་བཀྲིས་པ་སྟེ་བཟའ་བ་མངོན་པར་འདོད་པར་བྱེད་པ་སྟེ་རྒྱ་ལ་འབྲས་བུ་བཀྲིས་པའི་མིང་གིས་བཏགས་པའོ། །མེ་དང་རླུང་ཤས་ཆེ་ན་སྐྱོམ་པ། དེ་ཡང་ལུས་ཀྱི་དབང་པོའི་རེག་བྱ་སྐྱོམ་པ་སྟེ་བཏུང་བ་མངོན་པར་འདོད་པ་སྟེ། རྒྱ་རེག་བྱ་ལ་འབྲས་བུ་སྐྱོམ་པའི་མིང་གི་བཏགས་པའོ། །ཆུ་གར་གྱི་སློབ་དཔོན་ཨ་རྱ་ཡ་རཱ་ཀ་རའི་ཐུབ་པ་དགོངས་རྒྱན་ལ་འཁྲི་སྟོན་ཐུང་ཟད་ཀྱིས་བཀོད།

འབྱུང་པོ། <སྐྱེ་ཁ> ❶ གདོན་འདྲི། གདུག་འདྲི། ཆུ་གར་གྱི་ཡུལ་སྐད་ལའང་“སྐྱེ་ཁ”ཞེས་པ་གདུག་འདྲི་ལ་ཟེར། “སྐྱེ་ཁ” ཞེས་པ་འབྱུང་པོའི་སྐད་དོད་དུ། བུ་སྟོན་གྱི་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ཏྲི་ཀ་འདོད་འཛོ་ན་གསལ། གཞན་ཡང་། འབྱུང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཡི་དྭགས་ལ་སོགས་པ་མི་སྣང་བའི་སྲོག་ཆགས་ཏེ། ཞེས་ཆུ་གར་གྱི་སློབ་དཔོན་དགེ་ལེགས་བཤེས་གཉེན་གྱི་ལུང་གཞིའི་ཚུ་ཆེར་བཤད་པ་ལས་གསུངས། ❷ གཟུགས་སུ་སྣང་ན་ས་གཞན་གྱི་མདངས་འཕྲོག་པར་བྱེད་པའི་དྭགས་ཀྱི་རིགས་ཤིག་སྟེ། སྲོག་དཔོན་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྐྱངས་ཀྱི་ལུང་ཕྲན་ཆེགས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལས། འབྱུང་པོ་ནི་གཟུགས་སུ་སྣང་བ་མདངས་འཕྲོག་པར་བྱེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས། ❸ གདོན་གྱི་རིགས་ཐམས་ཅད་ལ་འབྱུང་པོ་ཞེས་བྱ་བའང་སྣང་སྟེ། ཀློང་དོལ་ཕྱ་མས་འདི་ལྟར། གདོན་ཆེན་བཅོ་བརྒྱད་ནི། འབྱུང་པོའི་གདོན་ལ། ལྷ། ལྷ་མ་ཡིན། དྲི་ཟ། ཀླུ། གནོད་སྦྱིན། ཚངས་པ། སྲིན་པོ། ཤ་ཟ། ཡི་དྭགས། གྲུལ་བུམ། བྱད་ཤེམས། གཡེང་བྱེད། རོ་ལངས། མཚན་ལྡན། ཁྱ་མ། དྲང་སྲོང་། ཤན་པོ། གྲུབ་པ། འདི་ཐམས་ཅད་འབྱུང་པོ་ཟེར། ཞེས་འབྱུང་། ❹ སྲོག་ཆགས་སྤྱིའི་མིང་།

འབྱིད་སྤུད། (བར་སྣོད) དབྱེ་གཞི་གཅིག་ལས་དབྱེ་ཚོས་བྱ་བྱག་པ་མང་པོར་འབྱེད་པ་དང་། བྱ་བྱག་པ་མང་པོ་གཞི་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་སྤུད་པའི་དོན་སྟོན་པའི་ཕྱད་གཞན་དབང་ཅན་ཞེག་སྟེ། དེ་ལ། གམ། ངམ། དམ། ནམ། བམ། མམ། ཚམ། རམ། ལམ། ཟམ། ཏམ་བཅས་བཅུ་གཅིག་གོ། ❶ འབྱེད་སྤུད་ལ་འཇུག་པ་ལ་གཅིས་ལས། (འབྱེད་པ་ནི) དབང་པོ་ནི་ལྟ་སྟེ། མིག་གམ། རྣ་བའམ། སྣའམ། ལྕེའམ། ལུས་བཅས་སོ་ལྟ་བུ། (སྤུད་པ་ནི) མིག་གམ། རྣ་བའམ། སྣའམ། ལྕེའམ། ལུས་བཅས་ནི་དབང་པོ་ལྟའོ་ལྟ་བུ། ❷ དྲི་ཆེག་ལ་འཇུག་པ་ནི། སྐུ་ཁམས་བདེ་ལགས་སམ། ལྟ་བུ། ཐེ་ཚོམ་ལ་འཇུག་པ་ནི། བདེན་ནམ་མི་བདེན། ལྟ་ཡིན་ནམ་མི་ཡིན་ལྟ་བུ། ❸ འདམ་ང་ཅན་ལ་འཇུག་པ། ཚོས་སམ་ཡང་ན་སྲིད་ལ་མོས་ལྟ་བུ། ཕལ་སྐད་དུ། “ཡང་མིན་ན” ཟེར་བའི་ཚོད་དང་། “དང” “ཡང་ན” ཞེས་པའི་ཕྱད་འདུས་དང་འཇུག་པ་

མཚུངས་པར་བཤད། དཔེར་ན། ས་སྐྱ་ལེགས་བཤད་ལས། ཡོན་ཏན་ཀུན་རྫོགས་སྐྱེ་བོ་བསྟེན། །ཡང་ན་ཐ་མལ་འགྲོགས་པ་བདེ། །བྱམ་པ་ཆུ་ཡིས་གང་བ་འམ། །ཡང་ན་སྟོང་པ་ཁྱར་བ་བདེ། །ལྟ་བུ།

འབྲལ་བའི་སྒང་ལྟུང་། སྒང་ལྟུང་གཉིས་པ་ནི། རང་གི་གོས་བྱིན་ཟླས་ཅན་རྣམ་སྤྲུར། ཁྱ་གོས། མཐང་གོས་གསུམ་གང་རུང་དང་། གནས་ཐ་དད་དུ་སྐྱ་རེངས་ཤར་བ་ལས་བྱུང་བའི་ལྟུང་བའོ། །

འབྲས། ❶ འབྲའི་རིགས་ཤིག ❷ རྡ་ཡི་རིགས་ཤིག་སྟེ། འབྲམ་གུ་འབྲུ་ཆེན་པོ་དག་ཡོད་པའོ། །དེགེ་ལེགས་བཤེས་གཉེན་གསུང་།

འབྲས་ཅན། འབྲས་བུ་དང་ལྡན་པ་སྟེ། ཚྭའི་མིང་ངོ། །

འབྲས་རྟགས། འབྲས་བུ་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་གཏན་ཚིགས་ཏེ། དཔེར་ན། དུ་ལྡན་གྱི་ལ་ལ་ཆོས་ཅན། མི་ཡོད་དེ། དུ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཚང་མང་བཞིན། ཞེས་བཀོད་པའི་ཚེ་དུ་བ་ལྟ་བུ། འབྲས་རྟགས་སྨོན་པའི་མདོ་ནི། ཆོས་བཅུ་པའི་མདོ་ལས། དུ་བ་ལས་ནི་མེར་ཤེས་དང་། །ཚུ་སྐྱར་ལས་ནི་ཚུ་ཤེས་ལྟར། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བློ་ལྡན་གྱི། །རིགས་ནི་མཚན་མ་དག་ལ་ཤེས། །ཞེས་པའི་མདོ་ལྟ་བུ།

འབྲས་རྟོགས་གཉིས་པ། སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་ཀྱི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ལ་འབྲས་རྟོགས་གཉིས་པ་ཟེར་ཏེ། དཔེར་ན། གཟུང་རྣམ་གཞལ་བྱ། འཛིན་རྣམ་ཚད་མ། རང་རིག་འབྲས་བྱ། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

འབྲས་རྟོགས་དང་པོ། མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་ཀྱི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ལ་འབྲས་རྟོགས་དང་པོ་ཟེར་ཏེ། དཔེར་ན། སྡོམ་པ་གཞལ་བྱ། སྡོམ་པོའི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་སྒོ་ནས་དེ་ལ་གསར་དུ་མི་སྤུ་བའི་རིག་པ་ཚད་མ། སྡོམ་པོ་རྟོགས་པ་འབྲས་བྱ། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

འབྲས་རྟོགས་གསུམ་པ། འབྲས་རྟོགས་དང་གཉིས་གཉིས་ཀྱི་ཤུགས་ལ་ཐོན་པའི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཅིག་ལ་ཟེར་ཏེ། དཔེར་ན། མདོ་སྡེ་པས་ཕྱི་དོན་དུ་འདོད་པའི་གཟུགས་གཞལ་བྱ། དེ་ལ་རང་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་སྒོ་ནས་གསར་དུ་མི་སྤུ་བའི་རིག་པ་ཚད་མ། རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་སྡོམ་པོ་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་འབྲས་བྱ། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །འདི་ལ་སྒས་ཀྱི་ཐུ་བོ་གཉིས་ལ་གསུང་ཚུལ་ཅུང་ཟད་མི་མཐུན་པ་ཡོད་ཀྱང་འདིར་ནི་རྒྱལ་ཚབ་ཆོས་རྗེའི་དགོངས་པ་ལྟར་བཀོད།

འབྲས་བུ་ཅན། འབྲས་ཅན་དང་དོན་འབྲ།

འབྲས་བུ་ཆེ་བ། གཟུགས་ཁམས་གནས་རིས་བཅུ་བདུན་གྱི་བཅུ་གཉིས་པ་ནི། མཆོམས་མཛོད་ལས། གཟུགས་ཁམས་པའི་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱི་དགེ་བའི་འབྲས་བུ་ཤིན་ཅུ་ཆེ་ཤོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འབྲས་བུ་ཆེ་བ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

འབྲས་བུ་དོ་ཇེ་འཛིན་པ། ❶ མངོན་བྱང་ལྟ་པ་འབྲས་བུ་དོ་ཇེ་འཛིན་པར་འཛོག ❷ རྣལ་འབྱོར་མའི་སྐབས་སུ་ཡང་། ཏིང་འཛི་པོ་ཡིག་སྔགས་འཕྲེང་དང་བཅས་པ་ཡོངས་སུ་གྱུར་ནས་ཇེན་བཇེན་པ་རྗོགས་པ་ཚོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་ལས་བྱང་ཆུབ་པ་འབྲས་བུ་དོ་ཇེ་འཛིན་མར་འཛོག་དགོས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །[ཞེས་པར་རྒྱུ་འབྲས་དོ་ཇེ་འཛིན་པར་གཟིགས]

འབྲས་བུའི་རྒྱུད། ① རྒྱང་འཇུག་གི་གོ་འཕང་། ② [བཀའ་བརྒྱད] དག་པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ། སྣ་བཤད་ནི། འདོད་བྱའི་འབྲས་བུ་མཐར་ཐུག་ཡིན་པས་འབྲས་བུ་དང་། དེ་ཉིད་ཇི་སྲིད་ནམ་མཁའ་མ་ཟད་ཀྱི་བར་རྒྱུན་མི་འཆད་པར་འཇུག་པས་རྒྱུད་ཅེས་བྱའོ། །ཤེས་བྱ་མཛོད་འགྲེལ་ལ་གཞི་བྱས།

འབྲས་བུའི་བཅའ་བ། འདུལ་བ་ནས་གསུངས་པའི་བཅའ་བ་ལྟའི་ནང་གསེས། རྒྱན་འབྱམ་དང་ཁམ་སྦུར་ལྟ་བུ། སྒོག་དཔོན་ཀླུག་འོད་ཀྱིས། ཆུ་ཤིང་གི་འབྲས་བུ་ལ་སོགས་པའི་ཞེས་གསུངས།

འབྲས་བུའི་གཉེན། བུ་ཕུག་གི་མིང་སྤེ། སྣ་བཤད་ནི། འབྲས་བུ་ཡང་ཡིན་ལ་གཉེན་ཡང་ཡིན་པས་འབྲས་བུའི་གཉེན་ཞེས་བཏགས་སོ། །ཕ་མ་ལ་རྒྱུ་དང་བུ་ཕུག་ལ་འབྲས་བུའི་ཐ་སྙད་བྱེད་པའོ། །

འབྲས་བུའི་ཐེག་པ། སྤྲགས་ཀྱི་ཐེག་པ། འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གནས་ལུས་ལོངས་སྤྱོད་མཛད་པ་རྣམས་དང་རྣམ་པ་མཐུན་པའི་ལམ་དུ་ཉེ་ནས་སྒོམ་པས་ན་འབྲས་བུའི་ཐེག་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ཡང་གནས་ནི་གཞལ་ཡས་ཁང་། ལུས་ནི་ལྷའི་འཁོར་ལོ་སྟེ་སྐུ། ལོངས་སྤྱོད་ནི་མཆོད་པའི་ཡོ་བྱད། མཛད་པ་ནི་སྡོད་བཅུད་སྤྱོང་བ་སོགས་ཀྱི་མཛད་པ་ཅན་དུ་སྒོམ་པས་ན་འབྲས་བུའི་ཐེག་པ་ཞེས་བྱའོ། །རྗེའི་སྤྲགས་རིམ་ཆེན་མོ་ལེ་གཞི་བྱས་ཏེ་བཀོད།

འབྲས་བུའི་ལྷན་སྐྱེས། [བཀའ་བརྒྱད] གཞིའི་ལྷན་སྐྱེས་དེ་ཉིད་དག་པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་ལྷན་སྐྱེས་སུ་གྱུར་པ་ལ་ཟེར། ཕྱག་ཆེན་ཟླ་བའི་འོད་ཟེར་ལ་གཞི་བྱས་ཏེ་བཀོད།

འབྲས་གཟུགས་བཏུ་གཉིག ཨིག་སོགས་དབང་པོ་ལྔ གཟུགས་སོགས་ཡུལ་ལྔ ཚོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་གཟུགས་ཏེ་བཏུ་གཉིག་ལ་ཟེར། སྣ་བཤད་ནི། འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞིའི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་གཟུགས་ཡིན་པས་དེ་སྐད་བྱ། འདི་དག་ལ་འབྱུང་འགྱུར་གྱི་གཟུགས་ཀྱང་ཟེར།

འབྲི་གུང་བཀའ་བསྩུངས། དྲག་པ་བཀའ་བསྩུངས་ཀྱི་ནང་གསེས་ཤེག་སྟེ། སྐྱབས་པ་འཇིག་རྟེན་མགོན་པོ་ལས་བསྩུངས་པའི་བཀའ་བསྩུངས་པའི་གླུབ་མཐའ་ཞེག

འབྲུ་མར། ཏིལ་ལ་སོགས་པའི་འབྲུའི་རིགས་སམ། དེ་དག་ལས་བྱུང་བའི་སྐྱམ།

འབྲུ་གསུམ་གྱིས་མཆོད། སྐུ་རྡོ་རྗེ་གསུང་རྡོ་རྗེ་ཐུགས་རྡོ་རྗེའི་ངོ་བོ་ཚོ་ཚུངས་ཀྱི་གི་ཡིག་འབྲུ་གསུམ་ངག་ནས་བརྗོད་ཅིང་རྡོ་རྗེ་གསུམ་གྱི་ངོ་བོར་བྱིན་གྱིས་བརླབས་ཏེ་མཆོད། ཅེས་པའི་དོན་ནོ། །

འབྲུ་མར་ཚ་བ། ཡུངས་ཀར།

འབྲུག བོད་ཀྱི་ངག་རྒྱུན་དུ་ཡོད་པའི་སྒོག་ཆགས་ཡ་མཚན་ཞེག། ཀུ་སྐབ་པ་དབང་ཕྱུག་བདེ་ལྡན་གྱི་སྲིད་དོན་རྒྱལ་རབས་ནང་། འབྲུག་ཅེས་བྱིས་ཆའི་ནང་ཡོད་པའི་སེམས་ཅན་དེའི་སྐོར་ལ། བྱང་གནམ་མཚོ་ཁ་དང་། བྱ་དོ་དགོན་གྱི་ཐྲ་སྒྲ། གནམ་ར་ཁྲལ་གྱི་འབྲོག་པ་མང་པོ་བཅས་ཀྱིས་དབུར་དུས་གནམ་མཚོ་ཕྱུག་མོའི་ནང་ནས་སྐྱག་པ་དང་མཉམ་དུ་འབྲུག་ནམ་མཁར་འགྲོ་ཚུལ་དང་། སྐབས་རེ་རྒྱང་རིང་པོའི་སྤྱིན་གསེབ་ནས་འབྲུག་གི་མཛུག་མ་ཁྲ་ཤར་ཤར་བ་སྐར་ཏེ་བསྐུལ་བའི་ཚེ་ཆར་རླུང་འདྲེས་མ་རུགས་ཚུལ་མཐོང་མྱོང་མང་པོས་རྟེ་མཐུན་བརྟོད་ཀྱིན་དེ་སྐོར་ད་དུང་ཞིབ་རྩད་ཟིབ་མུས། ཉེ་དུས་དིལ་མགོ་མཁྱེན་བརྟེ་རིན་པོ་ཆེ་ཐེག་མཆོག་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་ལ་བཀའ་འདྲི་ཞུས་པར། ཇ་སྟོད་ཁུལ་ལ་རྒྱང་རིང་པོར་སྐྱག་པ་དང་མཉམ་དུ་འབྲུག་གཅིག་ས་ལ་བབས་པ་དང་། གཅིག་ནམ་མཁར་འགྲོ་བ་དུས་གཅིག་ལ་གཅིག་ས་རྒྱས་མྱོང་བ་མ་ཟད། རིན་པོ་ཆེ་རང་གི་ཡབ་དེས་དབུར་ཐན་པ་ཆེ་སྐབས་ཤིག་ཁྱིམ་གྱི་ཆུ་གསོག་ཟངས་ཆེན་ནང་འབྲུག་ཆུང་མཐེ་བོང་ཙམ་ཞིག་བསྐད་པ་གཅིག་ཤིང་། དེ་འབྲུང་བ་དང་འཐབ་སྟེ་སྐད་ཅིག་ལ་འུར་སྐྱ་དང་བཅས་ནམ་མཁར་འཕགས་འགྲོ་བ་གཅིག་པ་རེད་ཅེས་དང་། དེས་མ་ཚད་རིན་པོ་ཆེའི་ཡབ་ལ་འཇུ་མེ་ཕམ་རིན་པོ་ཆེས་ཀྱང་། རྒྱས་ཆུ་ཆུང་ཆུང་ཞིག་ནང་། དེང་དུས་རི་མོ་བྱིས་པ་ལྟར་གྱི་བཟོ་དབྱིབས་ཀྱན་ཚང་བ་ལ་ཆེ་ཆུང་ཆོན་གང་ཙམ་བྱས་པའི་འབྲུག་གཅིག་བསྐད་འདུག་པ། དེར་ཉིན་མོ་བྱིས་པ་དག་གིས་གཅོད་པ་བྱས་དོགས་སྐྱང་སྐྱིབས་གནང་སྟེ་ཆུ་ཁ་རང་ལ་བཞུགས་པ་དགོང་མཚམས་ཁོ་གཅུགས་ལྟབ་གཅིག་ཙམ་ཆེ་ར་ཕྱེན་པ་ཞིག་ལ་ཐུག་གསུངས་འདུག། འབྲུག་ནི་འབྲུང་བའི་རང་བཞིན་ཞིག་ལ་བརྟེན་ཆེ་ཆུང་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་སྤྲུལ་འགྱུར་ཐུབ་པ་ཡིན་ཆོད་འདུག། ཅེས་ང་རང་ལ་དངོས་སུ་གསུངས་བྱུང་བ། དེ་ལྟའི་སྒོག་ཆགས་ཁྱད་མཚར་དག་རང་རེའི་ཡུལ་དུ་ཡོད་པ་ནི་ཅ་ཙང་གི་ངོ་མཚར་བའི་ལོ་རྒྱུས་འདུག་པས་ད་དུང་ཞིབ་འཇུག་ངེས་པར་དགོས་སམ་སྟམ། ཞེས་གསལ།

འབྲས་སྐད། སྒྲིན་པ་དང་ཆར་ཤུང་དུག་ཏུ་ཐབས་པ་ལས་བྱུང་བའི་སྒྲ་ཆེན་པོ་ཞེས། མངའ་བདག་ཁྲི་སྲོང་ལྡེའུ་བཙན་སྐབས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་བཀའི་ཐང་ཡིག[ཡར་ཇེ་ཙོ་རྒྱན་སྒྲིང་པས་དགེ་བ་མཐར་རྒྱས་སྒྲིང་ནས་གཉིར་དུ་བཞེས་པའི་རྒྱལ་པོ་བཀའ་ཐང་ཟེགས་སྐང་ཅ་ན་ཀ] དཀའང་། མཆོ་ཡི་ཤུངས་པས་མཁའ་ལ་སྒྲིན་དུ་ཆགས། འབྱུང་བ་ཚ་གྲང་འཕྲད་པས་གློག་ཏུ་འཐུགས། དེ་ཉིད་འཐབ་པས་མཁའ་ལ་འབྲུག་སྒྲ་སྒྲོགས། དྲག་ཅིང་ངར་ན་བར་ནས་ཐོག་ཏུ་འབབས། དཔེར་ན་ཚེ་ལྷགས་རྡོ་ལ་བརྡབས་པ་བཞིན། བར་ནས་མེ་དང་རིན་ཅེན་འོད་ཟེར་འཕྲོ། ཞེས་གསལ་པོར་གསུངས་པས་འབྲུག་སྐད་ནི་སེམས་ཅན་འབྲུག་ཅེས་པ་དེའི་སྐད་མིན་པ་ཙམ་མཚན་གསལ་པོའི་ཐོག་ནས་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཐུབ། ཅེས་ཁྲ་སྒབ་པ་དབང་ཕྱུག་བདེ་ལྡན་གྱི་སྲིད་དོན་རྒྱལ་རབས་ནང་གསལ་ཞིང་། བོད་ཀྱི་མཁས་གྲུབ་དམ་པ་རྣམས་ནི་མཚན་རིག་མི་ཤེས་པའི་རྗེས་ལུས་ཀླད་ལྟང་མོང་ངས་དད་ཅན་ཞེས་མིན་པར། མཚན་རིག་པས་དེང་སང་ཉ་ལས་ཉོན་འགྲོས་འགྲེལ་བརྗོད་བྱ་རྒྱའི་རིག་པ་མང་པོ་ཞིག་ནི་མཚན་རིག་མ་བྱང་གོང་ལོ་ཆིག་སྟོང་ཉིས་བརྒྱ་ཙམ་གོང་ནས་བོད་གངས་ཅན་གྱི་ལྷོར་སུ་ཤུང་ལྟར་གྲགས་འདུག་གོ།

འབྲུག་པ་ཀུན་ལེགས། འབྲུག་སྒྲོན་ཀུན་ལེགས་ཀྱང་ཟེར། གནས་ངེས་མེད་དུ་བཞུགས་པའི་བོད་ཀྱི་འབྲུག་པ་བཀའ་བརྒྱུད་པའི་གྲུབ་ཐོབ་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་པ་ཆེན་པོ་ཞེས།

འབྲུག་པ་བཀའ་བརྒྱུད། དྲུགས་པོ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་ཡ་གྱལ་ཞེས་སྨེ། རྒྱལ་བ་ཕག་མོ་གྲུ་པའི་སྐོབ་མ་སྒྲིང་རས་པ་པབྐ་དོ་རྗེ་དང་། ཆོས་རྗེ་གཙང་པ་རྒྱ་རས་པ་གཉིས་ལས་བརྒྱུད་པའི་བཀའ་བརྒྱུད་པའི་གྲུབ་མཐའ་ཞེས་པ་འབྲུག་པ་ཞེས་པའི་མིང་ཆགས་ཚུལ་ནི། སྒྲིང་རས་པས་ལྷང་བསྟན་པ་ལྟར། ཆོས་རྗེ་གཙང་པ་རྒྱ་རས་ཀྱིས་གནམ་གྱི་ཕྱུར་འབྲུག་དགོན་པ་ཕུག་བཏབ། འདི་གསར་དུ་རྒྱག་དུས་འབྲུག་སྒྲ་དྲག་པོ་ཐང་འགའ་ཤས་གྲགས་པས་དགོན་པའི་མིང་འབྲུག་ཏུ་བཏགས། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱུད་འཛིན་རྣམས་ལ་འབྲུག་པ་ཞེས་ཐོགས་སོ། ।

འབྲུམ་ཕྲན། འབྲུམ་བུ་ཕུ་མོ་དག་ཡོད་པ་དེ་དག་གི་བར་བར་དུ་རྡོལ་ཅང་རྩུང་བ་ལ་ཟེར།

འབྲེལ་བཀོད་པ། ❶ ཆོས་གཉིས་ཕན་ཚུན་འབྲེལ་བའི་རྒྱུ་མཚན་བཏོད་པ། ❷ གཞུང་སྡུད་འབྲེལ་བའི་རྒྱུ་མཚན་བཏོད་པ།

འབྲེལ་བཀོད་པའི་མཚམས་སྦྱོར། གཞུང་གོང་འོག་འབྲེལ་བའི་རྒྱུ་མཚན་བཏོད་པའི་སྐོ་ནས་སྡུད་པའི་འགྲུབ་པ་ལ་ཟེར།

འབྲེལ་སྒྲ། [བར་སྒྲོད] འབྲེལ་གཞི་དང་འབྲེལ་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་གསལ་བར་སྟོན་པའི་ཕྱད་གཞན་དབང་ཅན་ཞེགས་སྐྱེ། གི་ཀྱི་གྱི་འི་ཡི་སྟེ་ཕྱད་ལྟོའོ། ❶ འབྲེལ་གཞི་སྟོན་པའི་སྒྲ་ལ་འཇུག་པ། དཔེར་ན། ཤིང་སྟོང་གི་ཡལ་གཅིག་ལྟ་བུ། ང་ཡི་ཆོས་གོས། ལྟ་བུ། ❷ མི་མཐུན་པའི་རྒྱུན་ལ་འཇུག་པ། དཔེར་ན། ས་སྐྱ་ལེགས་བཤད་ལས། ཤེས་རབ་ལྡན་པས་ཉེས་པ་དག །སེལ་བར་ནུས་ཀྱི་ཟླུན་པོས་མིན། །ནམ་མཁའ་ལྟོང་གིས་དུག་ཅན་སྤུལ། །བསད་པར་ནུས་ཀྱི་ཁྲ་ཏུས་མིན། ལྟ་བུ།

ཐད་ཀད་གཅོད། ཐག་ཐད་ཀྱིས་གཅོད་པ། པཊ་ཆེན་ཟླ་བཟང་ཆོས་རྒྱན་གྱི་ཕུག་ཆེན་ཁྲིད་ཡིག་ལས། ཡང་ན་རལ་སྐོར་མཁན་བཞིན་དུ། །རྣམ་རྟོག་ཅི་སྐྱེས་ཐད་ཀད་གཅོད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ།

ཏོད་གཏོང་། དམོད་མོ་རྒྱག་པ། མཐུ་དང་ངན་སྨྲགས་གཏོང་བ།

ལྟ་བ། དབུ་བ་དང་དོན་འདྲ།

སྟང་མ། སྟུར་བའི་ཚང་གི་སྟིགས་མ།

སྟར་བ། ❶ མེ་སོགས་འབར་བར་བྱེད་པ། ❷ རྒྱས་པའམ་སྲིལ་བའམ་འཕེལ་བའི་དོན་ལ་འཇུག་པ་ནི། དཔེར་ན་ནང་མཆོད་ཕྱིན་རླབས་སྐབས་མང་པོར་སྟར་ཞིང་སྲིལ་བར་གྱུར། ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

སྟས་དོན་ཀུན་གསལ། བདེ་མཆོག་བསྡུས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་སྟས་པའི་དོན་ཀུན་གསལ་བ་ཞེས་བྱ་བ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་མཛད།

སྟས་དོན་གྱི་འོད་གསལ། [བཀའ་བསྒྱུར] སྤྲུལ་པ་མེད་ནས་གསུངས་པའི་འོད་གསལ།

སྟུ་གྱུ། དཔྱིབས་རིང་ལ་ཁོག་སྟོང་གི་མིང་། སྟུག་མའི་སྟུ་གུ་དང་། འོད་ཀྱི་སྟུ་གུ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

སྟུན་པ་འཕྱར་བ་བཞིན། སྟུན་པ་ལོ་བརྒྱར་ཕྱར་ཡང་སྟིང་པོ་ལེན་རྒྱུ་མེད་པ་དང་འདྲ་བའི་དཔེ།

སྟེད་པའི་ལྟང་བྱེད། འབའ་ཞིག་དག་བཅུའི་རེ་བདུན་པ། ཆོས་འདི་པའི་རབ་བྱང་གི་འཆོ་བའི་ཡོ་བྱད་སྟེད་དམ་སྟེད་དུ་བཅུག་པའོ། །

སྟུང་། འབྱུ་སོགས་འཛོག་སའི་སྒོ་དང་སྐར་ཁུང་མེད་པའི་མཛོད་ཁང་། ལུང་གཞིའི་འགྲེལ་པ་ལ་གཞི་བྱས། དཔེར་ན། མཛོད་ལས། ཏིལ་སྟུང་ནས་ནི་ལོ་བརྒྱ་ཞིང་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

སྟུང་བ། ❶ སྒོག་པ། ཡོན་ཏན་སྟུང་བ་ལྟ་བུ། ❷ སྐྱོན་འདག་པར་བྱེད་པ། དྲི་མ་སྟུང་ལྟ་བུ།

སྒྲུབ་པའི་ཡི་དམ། སྒྲུབ་པའི་ཡོན་ཏན་དང་དོན་འདྲ། ཐུ་བཤད་ནི། དམ་བཅའ་བྱངས་པ་དང་ལྡན་པས་ཡི་དམ་ཞེས་ཀྱང་བྱའོ། །

སྒྲུབ་པའི་ཡོན་ཏན། སེམས་ལས་རྩང་དུ་བྱེད་པའི་ཡོན་ཏན། སྒྲུབ་པའི་ཡོན་ཏན་བཅུ་གཉིས་ལ་གཟིགས།

སྒྲུབ་པའི་ཡོན་ཏན་བཅུ་གཉིས། ༡ ཟས་བཟང་པོ་ལ་ཆགས་པ་སྤང་པའི་ཕྱིར་ཟས་བསོད་སྙོམས་པའོ། །༢ ཟས་མང་པོ་ལ་ཆགས་པ་སྤང་པའི་ཕྱིར་སྐན་གཅིག་པ་དང་། ༣ ཕྱིས་མི་ལེན་པའོ། །༤ གོས་འཇམ་པོ་ལ་ཆགས་པ་སྤང་པའི་ཕྱིར་ཆོས་གོས་གསུམ་པ་དང་། ༥ ཕྱིང་པ་བའོ། །༦ གོས་བཟང་པོ་ལ་ཆགས་པ་སྤང་པའི་ཕྱིར་ཕྱག་དར་ཁྲིད་པའོ། །༧ འདུ་འཛི་ལ་ཆགས་པ་སྤང་པའི་ཕྱིར་དགོན་པ་བའོ། །༨ གནས་ཁང་ལ་ཆགས་པ་སྤང་པའི་ཕྱིར་ཤིང་དྲུང་པ་དང་། ༩ ཆུ་གཏམ་མེད་པའོ། །༡༠ གནས་ཁང་ལ་ཆགས་པ་དང་སེམས་ཅན་ལ་ཆགས་པ་གཉིས་ཀ་སྤང་པའི་ཕྱིར་དུར་ཁྲོད་པའོ། །༡༡ ཆོས་ཕབ་སྟེ་ཉལ་བ་ལ་ཆགས་པ་སྤང་པའི་ཕྱིར་ཅོག་ཤུ་བའོ། །༡༢ རྩ་དང་ལོ་མ་བཏྱེང་པ་ལས་གཞན་འབོལ་སྐན་དང་རས་ལ་སོགས་པའི་སྐན་གཏིང་བ་ལ་ཆགས་པ་སྤང་པའི་ཕྱིར་གཞི་ཇི་བཞིན་པའོ། །སྒྲུབ་པའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པས་སྒྲུབ་པའི་ཡོན་ཏན་ཞེས་བྱའོ། །དམ་བཅའ་བྱངས་པ་དང་ལྡན་པས་སྒྲུབ་པའི་ཡི་དམ་ཞེས་ཀྱང་བྱའོ། །

སྒྲུབ་ཚུལ། ཚུ་ཚུལ་ཡུ་བ་ཡོད་པ།

སྒྲུབ་པའི་ཚེ། འབྱའི་ཚེ། དཔེར་ན་ནས་དང་འབྲས་ཆན་ལས་བྱས་པའི་ཚང་ལྷ་བུ།

སྒྲུབ་པའི་ཚུ། གང་ཞེག་རྫས་སྒྲུབ་བ་ལས་སྒྲུབ་པོར་གྱུར་ཅིང་ཉམས་པའོ། །

སྒྲིབ་པ། ① གཉོང་བའི་སེམས་པ། ② ཡང་ན་གཉོང་བའི་སེམས་པ་དང་དེའི་ཀུན་ནས་བསླང་པ་པའི་ལུས་ངག་གི་ལས་ལ་ཟེར། རྣའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལྟར་རོ། །

སྒྲིབ་པ་རྣམ་པ་གསུམ། ཟང་ཟེང་གི་སྒྲིབ་པ། ཆོས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ། མི་འཇིགས་པའི་སྒྲིབ་པ་དང་གསུམ།

སྒྲིབ་པའི་འགོར་གསུམ། སྒྲིབ་བྱའི་རྫས། ཉོང་མོ་བ། སྒྲིབ་པ་གཉོང་མཁན་དང་གསུམ།

སྒྲིབ་སྤྲིག་འབྱལ་རུང་མི་རུང་བརྟག་ཚུལ། སྒྲིབ་སྤྲིག་དུས་ཆོད་ནམ་ཡིན་ལ་འབྱལ་མི་རུང་བར་མེ་ལྟ་ཡོད་མེད་བརྟག་དགོས་པ་འདི་ལྟར། སྤྲིག་ཉུག་བྱེད་པར་འདོད་པ་ན། །མེ་ལྟ་དྲང་སྲོང་ས་གསུམ་དུ། །གང་བཞུགས་བཅུ་དགོས་པ། །གང་བཅོས་ཉིན་ཀྱི་ཉིན་གྲངས་ལ། །དེ་ཡི་རེས་གཟའི་གྲངས་ཀྱང་བསྟེས། །དེ་སྟེང་གཅིག་སྟོན་བཞིར་བགོས་པས། །གསུམ་དང་ཐེག་ཤར་ས་སྟེང་གནས། །སྤྲིག་ཉུག་བྱེད་ན་དངོས་གྲུབ

ཐོབ། །གཅིས་ཤར་སར་འོག་ལ་གནས་པས། །སྤྲིན་སྲིག་སྲིག་ཀློག་བྱ་མི་རུང་། །གཅིག་ཤར་གསུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་གནས། །དེ་ཡང་སྲིག་ཀློག་མི་རུང་ངོ་། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བརྟག་དགོས་པས། གོང་གི་ཚེག་དེ་དག་གི་འགྲེལ་བརྗོད་མདོར་བསྡུས་ནི། དཔེར་ན། བོད་ཟླ་དྲུག་པའི་ཚེས་ ༡ ཉིན་སྤྲིན་སྲིག་བྱའོངོ་ན། ཚེས་ ༡ ལ་གྲངས་གཅིག་བགྲང་། དེ་ཉིན་རེས་གཟའ་མིག་དམར་ཡིན་ན། ༡ ཉི་མ། ༣ ཟླ་གཟ། ༣ མིག་དམར། ཞེས་གསུམ་བགྲང་། དེའི་སྟེང་དུ་ཡང་འཕྲོང་བ་གཅིག་བསྣན་པས། བསྟོམས་པའི་གྲངས་ལྟར་གྱུར་ལ། དེ་ནས་བཞི་འཐེན་པས་གཅིག་ལྷག་གོ། གྲངས་གཅིག་ལ་མི་ལྷ་དྲང་སྲོང་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་དུ་བཞུགས་ཡོད་པས། སྤྲིན་སྲིག་འབུལ་མི་རུང་། ཞེས་པའི་དོན་དང་། དེས་གཞན་ལའང་རིགས་འགྲེའོ། །ཡང་། ཚེས་ ༣ ཆད་པའི་ ๐ བཞི་ལ་སྤྲིན་སྲིན་བྱ་འདོད་ན། ཚེས་གཅིག་ གཅིས། བཞི། ཞེས་གསུམ་བགྲང་། དེའི་ཉིན་རེས་གཟའ་སྤྲིན་པ་ཡིན་ན། ༡ ཉི་མ། ༣ ཟླ་བ། ༣ མིག་དམར། ๐ ལྷག་པ། ๕ ཕུར་བུ། ๖ པ་སངས། ๗ སྤྲིན་པ། ཞེས་གྲངས་བདུན་བགྲང་། དེ་སྟེང་གཅིག་བསྣན་པས། ཁྱོན་བསྡོམས་གྲངས་བཅུ་གཅིག་ཏུ་གྱུར། དེ་ནས་བཞི་ཚན་གཉིས་ཀྱི་བསྡུ་ཞིང་། བྱས་ན་ཕན་ཡོན་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ཐོབ་བོ། །གསུམ་དང་ཐེག་ཤར་སྟེང་གནས། །ཞེས་པའི་ཐེག་ནི་ཐེག་ལེ་སྟེ། སྟོང་པ་བབས་ནའང་རུང་ཞེས་པའོ། །ཚེས་ ๐ ལྷག་པ་ལྟ་བུ་ལའང་། ཚེས་གཅིག ༡ གཉིས། ༢ གསུམ། ༣ བཞི། ๐ བཞི། ๕ ཞེས་གྲངས་ལྟ་བའྱེན་དགོས། ཕྱོར་སྒྲོལ། ཪ་བ་རྗེ་དཔལ་ལྡན་ཨ་མི་ཏ་བོད་དུ་མ་བྱོན་གོང་། པཊྚི་ཀ་ཤམ་ཐབས་སྟོན་པ་ཅན་ལ་སོགས་པ་ཁགའ་ཞེག་བྱང་ནས། བྱད་མེད་ལ་ཁྲིགས་པ་སྤྱོད་པ་ལ་སྒྲུར་བ་དང་། དགྲ་ལ་སོགས་པའི་སེམས་ཅན་གསོད་པ་ལ་སྒྲོལ་བ་ཞེས་སྒྲོར་སྒྲོལ་དུ་གྲགས་པའི་ཚོས་ལོག་ཅིག

ཕྱོར་སྤྲོད་ཡན་ལག་བཅུ་ལྡན། བྱ་རྒྱུད་ཀྱི་བསྟེན་པའི་སྒྲུར་བའི་སྤྱོད་པ་བཅུ་ནི། སྒྲུར་བའི་སྤྱོད་པ་ལ་སྤྲགས་པ་སྒྲུབ་པ་པོ། རང་སྤྲགས་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ལྷ། གཡོག་སྒྲུབ་པའི་གྲགས་མཆོག །ལྷོང་རོས་ལ་སོགས་པའི་ཇ་སྒྲུར་བའི་བརྩོན་འགྲུས། དབུས་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་ཕྱོགས། རི་རྩེ་ལ་སོགས་པའི་གཞིའི་གནས། དཔྱིད་ཟླ་དང་ཐུ་ལ་སོགས་པའི་དུས། རིས་མོ་དང་བྲགས་སྐུ་ལ་སོགས་པའི་ཡན་ལག་ཇོགས་པའི་ལྷ། འཇིགས་པ་མེད་ཅིང་སྐན་ཚེ་བའི་སེམས་སྟོབས་ཉེ་ཡན་ལག་བཅུ་དང་ལྡན་པའི་སྒོ་ནས་བསྟེན་པ་བྱ་བར་དཔྱང་བཟང་ལས་གསུངས་སོ། །

སྒོར་བ། སྒར་བའི་དཀྱ་བ། ❶ ཐབས། རྒྱ། དཔེར་ན། སྒོར་དངོས་མཚུག་གསུམ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❷ སྒྲུབ་བྱེད། རྟགས། རིགས་པ། རྟགས་སྒོར་ལ་སྒོར་བ་ཞེས་པའི་སྒྲ་བཤད་ནི། རྟགས་སུ་སྒོར་བ་སྟེ་བཞིད་པའི་ཕྱིར་དེ་སྐད་ཅེས་བརྗོད། ❸ སྒྲུབ་བྱེད་འགོད་པའི་ངག །དཔེར་ན། ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། གཞན་གྱགས་ཀྱི་སྒོར་ངག་བཞིད་ནས་ལོག་རྟོག་བཟློག་ལུགས་འདི་གལ་ཆེ་བས་ཞིབ་ཏུ་བཤད་ན། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ❹ བསྟེབས་ནས་སྐྱེན་པ། ཕན་ཚུན་སྒྲིག་པ། ❺ རྩོལ་བ། དཔེར་ན། སྒོར་བྱུང་ཞེས་པ་དང་། ཡང་ན། དགེ་བ་མཐར་ཕྱིན་ཁྱོད་ལ་ནི། །སྒོར་བ་ལས་བྱུང་ཅི་ཡང་མེད། །ཅེས་པ་ལྟ་བུ། ❻ ཕན་ཚུན་སྒྲོད་པ། དཔེར་ན། ཐལ་མོ་སྒྱེར། མཚམས་སྒྱེར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❼ སྒྱེན་པ། དཔེར་ན། རྒྱལ་སྲས་ཞེ་བ་ལྷས། འགྲོ་བ་ཉང་ཟད་ནར་མའི་ཟས་སྒྱེར་བ། །སྐད་ཅིག་ཟས་ཙམ་སྒྱེན་པར་བྱེད་པ་དང་། །བརྟས་བཅས་ཉིན་ཕྱེད་འདྲངས་པར་བྱེད་པ་ཡང་། །དགེ་བ་བྱེད་པ་ཡིན་ཞེས་སྐྱེ་བོས་བཀུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །❽ སྒྱེད་ལམ། དཔེར་ན། སྒོར་བ་དམན་པ་བཀུར་སྟི་མི་བྱེད་པར་བརྟས་པ་དང་བཅས་པས་ཟས་སྒྱེན་པ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ། ❾ བྱ་བ། དཔེར་ན། བསམ་སྒོར་གཉིས། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❿ འཁྲིད་པའམ་སྐྱེལ་བར་བྱེད་པ། དཔེར་ན། སྡུག་བསྔལ་ལ་སྒོར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

སྒོར་བ་ཡན་ལག་དྲུག ས་སྡུད། བསམ་གཏན། སྒོག་རྩོལ། འཇིན་པ། རྗེས་དྲན། ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་དང་དྲུག་སྟེ། རྗེའི་གསང་འདུས་སྒོན་ལམ་ལས། ས་ས་སྡུད་དང་བསམ་གཏན་སྒོག་རྩོལ་དང་། །འཇིན་པ་རྗེས་དྲན་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཡན་ལག་དྲུག །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །སྒོར་བ་ཡན་ལག་དྲུག་ཅེས་པ་དང་། རྩོལ་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་གམ། ལྷའམ། བཞེར་གསུངས་པ་རྣམས་དབྱེ་བསྡུ་ཙམ་ལས་དོན་ལ་ཁྱད་པར་མེད་དེ། ས་ས་བསམ་གཏེས་ཟུང་འཇུག་གིས་བསྡུས་པའོ། །

སྒོར་བ་ཡན་ལག་དྲུག་རིམ་ལྟས་བསྡུས་ཚུལ། ས་བསམ་གཏེས་ལུས་དབེན་གྱིས་བསྡུས། སྒོག་རྩོལ་ངག་དབེན། འཇིན་པ་དོན་གྱི་འོད་གསལ། རྗེས་དྲན་ཏིང་ངེ་འཛིན་གཏེས་ཟུང་འཇུག་གིས་བསྡུས་པའོ། །

སྒོར་བའི་ཚོས་དྲུག ལམ་རིམ་བསྒོམ་པའི་སྔོན་འགྲོའི་སྒོར་ཚོས་དྲུག་ནི། དང་པོ་གནས་ཁང་བྱི་དོར་བྱས་ལ་སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་རྟེན་དབྱམ་པ། གཏེས་པ་མཚོད་པ་གཡོ་མེད་པར་བཙལ་ལ་བཀོད་པ་མཛེས་པར་བཤམ་པ། གསུམ་པ་སྤྲན་བདེ་བ་ལ་ལུས་རྣམ་སྨང་གི་ཚོས་བདུན་ལྡན་དུ་འགོད་དེ་དགེ་སེམས་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་ངང་ནས་སྐྱབས་སེམས་སོགས་བྱ་བ། བཞི་པ་ཚོགས་ཞིང་གསལ་འདེབས་པ། ལྔ་པ་བསགས་སྐྱང་གི་གནད་

འདུས་པ་ཡན་ལག་བདུན་པ་མཉམ་དང་བཅས་པ་འབྱུང་བ། དྲུག་པ་གསོལ་བ་འདེབས་པ་མན་ངག་བཞིན་རྒྱུད་དང་འདྲིས་ངེས་སུ་བྱ་བ་དང་དྲུག་གོ།

ཡུམ་ལྷོ་ བྱང་། རྩ་ལ་བྱང་།

ཡུམ་ལྷོ་ལམ་སྐྱན་གཅིག སྐྱན་ཐོག་གཅིག་གམ་མཉམ་གཞག་ཐུན་གཅིག་ལ་མཐོང་ལམ་མངོན་དུ་བྱེད་པར་ངེས་པའི་སྒོར་ལམ།

ཡུམ་ལྷོ་ལམ་སྐྱན་གཅིག་པ། སྐྱན་ཐོག་གཅིག་གམ་མཉམ་གཞག་ཐུན་གཅིག་ལ་མཐོང་ལམ་མངོན་དུ་བྱེད་པར་ངེས་པའི་སྒོར་ལམ་པ།

ཡུལ། ❶ གཡག་རྩེད་ལས་བཏགས་པའི་གོས་རྫུབ་ཅིག། ❷ ཐྲུག་ར། དཔེར་ན་འབྲོག་པའི་ཐྲུག་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། (བརྡོད་ཚེ་བཏགས་ཐུང་ས་ཏེ་བརྡོད)

ཡུལ་དུ་བཟློས། འགོར་ཚོ་དང་འཇུག་ཏུ་སྤྱད་ཡོད་པའི་སྡུགས་ཁྲིང་ལ་ཡུལ་ཞེས་བྱ་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་སྡུགས་བཟློ་བ་ལ་ཡུལ་བཟློས་ཟེར་ཏེ། རིམ་ལྟ་གསལ་ལ་སྒོམ་ཞེས་ཀྱི། དེ་ཡང་ཐོག་མར་ཚོ་དང་མཐར་སྤྲུལ་ཡོད་པའི་ཡུལ་ལ་སྤྲུལ་པའི་མཇུག་མེད་དང་། དེ་ལས་བཟློ་པའི་མགོ་མེད་དང་། གཉིས་ཀ་མེད་པའི་བཏུས་པ་ཞེས་བཞི། ཞེས་གསུངས། ཡུ་བཞད་ནི། ཐོག་མར་ཚོ་དང་མཐར་སྤྲུལ་ཡོད་པའི་གཟུངས་སྡུགས་ལ་ཡུལ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཚུལ་མཚན་ནི། རྗེའི་འགྲེལ་པ་བཞི་ཡུགས་ལས། ཐོག་མར་ཚོ་གདིངས་ཀ་དང་འདྲ་བ་དང་། བར་དུ་ཡུལ་གྱི་ལུས་ལྟ་བུ་དང་། མཐར་སྤྲུལ་མཇུག་མ་ལྟ་བུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཡུལ་པ། གཉེན་པོར་གྱུར་པ།

ཡུལ་ཞེས། བསྐོར་ཏེ་བསྡུང་བར་བྱེད་ཅེས་བྱ་བའི་དོན།

མ

མ་སྐྱེས་པ། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཤིག་སྟེ། ཡུ་བཞད་ནི། འབྲས་བུ་རང་གི་ངོས་ནས་མ་སྐྱེས་པས་མ་སྐྱེས་པ་ཞེས་བྱའོ། །

མ་བསྐོས་པར་ཆོས་སྟོན་པའི་ལྷུང་བྱེད། འབའ་ཞིག་དག་བཅུའི་ཉེར་གཅིག་པ་ནི། དགེ་སློང་མའི་སྟོན་པར་མ་བསྐོས་པར་དགེ་སློང་མ་ལ་ཆོས་སྟོན་པའོ། །

མ་གཏོ། (ལེགས་སྦྱར) ❶ སྟོན་པ་ཞལ་བཞུགས་དུས་མ་ག་ཌ་ཞེས་པའི་མིང་འདོགས་སའི་གཞིའི་གཙོ་བོ་ནི་དེང་སང་པི་ཧར་མངའ་སྡེའི་རྒྱལ་སར། པ་ཊ་ན Patna (མིང་རྩེང་པ Pataliputra ཟེར) དང་། ནཱ་ལེནྡྲ Nalanda, གཡ་ Gaya སོགས་རིམ་པ་བཞིན་དབུགས་དང་། ལྷོ་དང་ནུབ་ངོས་ཀྱི་ས་ཁུལ་འགའ་ཞིག་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་འདུག། འདི་ནི་ནང་པའི་གཞུང་དང་མཐུན་པའི་ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་མ་ག་ཌའི་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཚུལ་ཡིན། མ་ག་ཌའི་ངེས་ཚིག་ནི། དབུས་འགྱུར་འཚང་ཞེས་བྱ་སྟེ། རྒྱལ་མཆོག་ལྷ་པ་ཆེན་པོའི་ར་ངང་རྣམ་དུ་ཀྱུ་ལས་གོས་བཟང་དུ། མ་ག་ཌ་ཞེས་དབུགས་འགྱུར་འཚང་དུ་གྲགས་པའི་ཞེས་གསལ། ❷ བཤད་ཚུལ་གཞན་ཞིག་ཡོད་ཅིང་ཤོ་གའམ། ཨན་ཞེས་པ encyclopaedia Britannica 2002 ཞེས་པའི་སྐན་གྲགས་ཅན་གྱི་མཛོད་དེའི་ནང་ Anga ཞེས་པ་པི་ཧར་མངའ་སྡེའི་ཤར་ཕྱོགས་ས་ཁུལ་ལ་ཡོད་ཅེང། (ཤོ་གའམ། ཨན་ནི་དེང་སང་ Bhagalpur ཞེས་པའི་རྫོང་ district དེ་ཡིན་པར་འགའ་ཞིག་གིས་ངོས་འཛིན་བྱེད) སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་དང་དུས་མཚུངས་པར་བྱོན་པའི་རྒྱལ་པོ་གཟུགས་ཅན་སྙིང་པོའམ་ཡིམྦི་སྦ་ར་སཱ་རྫོང་དེ་མ་ག་ཌའི་མངའ་ཁོངས་སུ་བཏུད་ཅེས་གསལ། དེ་ལྟར་ན་མ་ག་ཌ་ཞེས་པ་གོང་དུ་བཤད་པའི་པི་ཧར་གྱི་དབུས་དང་ལྷོ་ནུབ་ཀྱི་ས་ཁུལ་དེ་ཙམ་མིན་པར་པི་ཧར་གྱི་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་ས་ཁུལ་ཡང་དེའི་ཁོངས་སུ་གཅིགས་པར་ཤོད་མཁན་ཡང་ཡོད། སྤུར་ཡང་ཕྱིས་སུ་ཆུ་གར་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཙཎྜ་གུཔྟ Chandragupta སྤྱི་ཀྲི་པ་སྤྲས་པ་དང་། དེའི་བུ་ཚ་ཚོས་རྒྱལ་མྱ་ངན་མེད་ Asoka སོགས་རྒྱལ་ནས་ཆེན་རིམ་པར་བྱོན་ཏེ་མ་ག་ཌ་ཞེས་པའི་རྒྱལ་སྡིད་ས་ཁོངས་དེ་བས་ཀྱང་རྒྱ་ཆེ་རུ་སོང་ཡོད་ཚོར་དཔག་བྱེད། མ་ག་ཌའི་སྐོར་ཆུ་མིའི་ནང་པའི་གནས་སྐོར་བ Fa-hsien and Hsuan tsang (4th-5th and 7th century AD) གཉིས་ཀྱི་ལམ་འགྲུལ་ཉིན་དེབ travel diaries ནང་འཁོད་ཡོད་ཚུལ་བཤད་ཡོད། རྒྱ་གར་གྱི་ཏིན་དུའི་རྩ་མ་ཡ་ཎའི་ Ramayana རྟོགས་བརྗོད་དང་། མ་ཧཱ་ཛཱ་ར་ཏའི་ Mahabharata དཔའ་བོའི་བྱང་རབས་གཉིས་སུའང་དེའི་མིང་འཁོད་ཡོད་པར་བཤད། ❸ ཡང་བཤད་ཚུལ་གཞན་ཞིག་ལ། མ་ག་ཌ་ནི་གནའ་བོའི་རྒྱ་གར་གྱི་རྒྱལ་སྡིད་ Kingdom ཅིག་ཡིན། དེང་སང་གི་ Bihar པི་ཧར་མངའ་སྡེ། འཇར་ཁན་དང་མངའ་སྡེ། Jharkhand ཝཱ་ར་ཎ་སཱི་ Varanasi སོགས་པི་ཧར་གྱི་ཤི་འདབས་སུ་ཡོད་པའི་བྱང་ཕྱོགས་མངའ་སྡེའི་ Uttar Pradesh ས་ཁུལ་རྣམས་ལ་མ་ག་ཌ་ཟེར་གྱི་ཡོད་པའི་ཚོད་དཔག་བྱེད་མཁན་འདུག་ཀྱང་འཐད་པར་དཀའ། མདོར་ན་མ་ག་ཌའི་འདོད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་གསུམ་ཙམ་འདུག་ནའང་དང་པོ་ཤིད་འཐད་པར་སེམས་ཏེ། འདུལ་བ་ལུང་གཞི་པོད་དང་པོའི་ནང་མ་ག་ཌའི་རྒྱལ་པོ་པན་ཆེན་པོས། གཞོན་ནུ་གཟུགས་ཅན་སྙིང་པོ་དཔུང་གྲོགས་སུ་བསྟེན་ནས། ཨང་གའི་རྒྱལ་པོ་

བསད་དེ་ཞང་གི་དང་དེའི་གོང་ཁྱེར་གཙོ་བོ་ཙམ་པ་ཡང་དེའི་མངའ་འགེ་ཏུ་བསྡུས་ཚུལ་བཤད་པ་དེ་གཞི་ཤུགས་ཀྱིས་ཞང་གི་དང་མ་གི་རྟ་གཉིས་ཐ་དད་ཡིན་པ་ཤེས་ནུས་སོ། །

མ་གཡོས་པའི་ལྷང་བྱིད། འབའ་ཞིག་པ་དག་བཅུའི་དོན་བརྒྱད་པ། སངས་རྒྱས་སམ་དགེ་འདུན་ནམ་དགེ་སློང་ཞལ་ཏུ་བྱིད་པས་རང་ལ་ཆོས་ལྟན་གྱིས་བསྒོ་བའི་ལན་ལ་ཤད་སྲུང་མེད་པར་འགལ་བར་བྱེད་པའོ། །

མ་རྒྱུད། འོད་གསལ་གཙོ་བོར་སྨོན་པའི་རྒྱུད་ལ་མ་རྒྱུད་རེར། ཞིབ་ཏུ་བཤད་ན། འོད་གསལ་འཆར་བའི་གནས་སྐྱེང་གར་རླུང་རིམ་གྱིས་སྡུད་པའི་རིམ་པ་ལས་ལུགས་འབྱུང་གི་སྨོང་བཞི་དང་། དེ་ནས་ཕྱི་རལ་ལྷང་བའི་རིམ་པ་ལས་ལུགས་ལྟོག་གི་སྨོང་པ་བཞིའི་སྒོ་ནས་སྨོང་པའི་ཡི་ཤེས་སྐྱེ་ཚུལ་དང་། འོད་གསལ་གྱི་རླུང་འོད་རེར་ལྟ་ལས་ཀུན་རྫོབ་རླུང་མའི་སྐུ་སྒྲུབ་ཚུལ་གཙོ་བོར་སྨོན་པ་ནི་རྣལ་འབྱོར་པའི་རྒྱུད་ཅེས་བྱ་སྟེ། དེ་ནི་སྨོང་པའི་ཡི་ཤེས་དང་རླུང་ལས་བསྒྲུབས་པའི་སྐུ་གཉིས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་དུ་སྒྲོར་བའིརྣལ་འབྱོར་ཡང་ཡིན་ལ། གཙོ་བོར་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་སྒྲུབ་བྱེད་སྣང་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་ཞིང་རིས་སུ་བསྒྲུབས་ཏེ་ཐུབ་པའི་སྐུ་ལྔ་ལྡན་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །

མ་བསྒྲལ་བ་རྣམས་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན། ❶ ཉོན་མོངས་ལས་མ་བསྒྲལ་བ་རྣམས་སྒྲོལ་བ། ཤེས་སྒྲིབ་ལས་མ་བསྒྲལ་བ་རྣམས་བསྒྲལ་བ། ངན་སོང་གསུམ་ལ་སོགས་པའི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་དབུགས་མ་ཕྱིན་པ་རྣམས་དབུགས་དབྱུང་བ། ཞེས་སྒྲོར། འདི་མན་སྟེང་དང་རྗེ་རྗེ་མཁའ་འགྲོའི་རྣམ་བཤད་གཉིས་ཀའི་དགོངས་པའོ། །རྗེའི་གསུང་གསང་འདུས་དཀའ་གནད་ཅིན་བྱིས་ལས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་གསུངས། ❷ ཡང་ན། རྗེ་སྐབས་པོ་བས། ངན་སོང་གི་སྡུག་བསྔལ་ལས་མ་བསྒྲལ་བ་རྣམས་དེ་ལས་བསྒྲལ་བ་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་འཆིང་བའི་ལུགས་སྒྲོག་ལྟ་བུ་ལས་མ་གྲོལ་བ་རྣམས་དེ་ལས་གྲོལ་བ་དང་། ཉན་རང་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་དབུགས་མ་ཕྱིན་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་དབུགས་དབྱུང་བ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་མ་འདས་པ་རྣམས་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བར་བགྱིའོ། །ཞེས་པའི་དོན་དུ་གསུངས་སོ། །

མ་ཆགས་པ། དགེ་བ་བཏུ་གཅིག་གི་བཞི་པ་ནི། སྲིད་པའི་ཡོ་བྱད་ལ་དམིགས་ནས་དེ་ལ་ཆགས་པའི་དངོས་ཀྱི་གཉེན་པོ་བྱིད་ཅིང་། དེ་ལ་ཡིད་འབྱུང་ནས་མ་ཆགས་ཤིང་། མི་ལེན་པའི་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་སེམས་བྱུང་ངོ།།

མ་ཆགས་པ་ཞེས་པས། ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་དང་སྐྱེས་བུ་གསུམ་གྱི་ལམ་རིམ་མཐའ་དག་གི་དོན་འདུས་པ་ཡིན་ཏེ། འགོར་བ་ལ་མ་ཆགས་ཞེས་པས་ཐེག་པ་ཆུང་ངུའི་ལམ་དང་། བདག་དོན་ལ་མ་ཆགས་པས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་བསྟན། ཡང་ཆེ་འདི་ལ་མ་ཆགས་པས་སྐྱེས་བུ་ཆུང་ངུའི་ལམ་རིམ། འགོར་བའི་སྐྱེ་བ་

མཐའ་དག་ལ་མ་ཚགས་པས་སྐྱེས་བུ་འབྲིང་། བདག་དོན་ལ་མ་ཚགས་པས་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་ལམ་རིམ་ཡང་བསྟན་ནོ། །

མ་ཚོགས་པ། ❶ མ་ཚང་བ། ❷ དམ་བསྒགས།

མ་འཚུན་པ། ❶ མ་སྡོམས་པ། མ་སྦྱངས་པ། མ་རྒུས་པ། གོ་མ་སྦྱངས་པ། (ཚལ་སྐད་དུ) འབ་སྦ་མ་འདུས་པ། དཔེར་ན། རྗེའི་འགྲེལ་པ་བཞི་སྒྲགས་ལས། རང་གི་བློ་གྲོས་ཀྱིས་མ་འཚུན་པའི་ཚེགཏོན་ཐུབ་ཆ་ལ་ནོར་འཁྲུལ་ཤོར་པ་ཡོད་པ་གོར་མ་ཆགས་པས། རྣམ་དཔྱོད་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ཞིབ་ཏུ་དཔྱད་དེ་གད་བརྡར་ཐུབ་ཚུལ་དུ་ལྷད་ཞུགས་སེལ་བར་རིགས་ཤིང་ཞིས་པ་ལྟ་བུ། ❷ མ་འཐུལ་བ།

མ་ཀོ་གི། སྐོབ་དཔོན་ཀུ་སྒྲུབ་ཀྱི་དངོས་སྐོབ་དང་། དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་མན་ངག་གི་བརྒྱུད་པ་འཛིན་པའི་ཆུ་གར་ཐུབ་ཆེན་ཞི་ཞིག་སྟེ། རྗེའི་རིམ་ལྟ་གསལ་སྒྲོན་ལས། གསང་འདུས་མར་ལུགས་པ་རྣམས་འཕགས་པའི་སྐོབ་མར་བཞེད། ཞིས་དང་། དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་ཀུན་བརྒྱུད་གསོལ་འདེབས་སུ། འཕགས་མཆོག་དེ་ཡིས་རྗེས་བཟུང་ཐུགས་ཀྱི་སུས། །ཤེ་གུ་རུ་ཡི་དུར་ཁྲོད་ཆེན་པོ་ར། ། བརྟུལ་ཞུགས་སྤྱོད་པས་མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་བརྙེས། །མ་ཀོ་གི་པའི་ཞབས་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ।

མ་བསྡོད། སྡུངས། མ་སྐྱེས་མ་འཁགས་ཆོས་དབྱིངས་ཀྱོང་ཡངས་ནས། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་དམ་ཅན་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་ཡུམ་གྱི་བསྡོད་པ་འདི། རྗེ་དགེ་འདུན་གྲུབ་ཀྱིས་མཛད།

མ་དུ་ན། (ལེགས་སྦྱར) སྤྱོས་ཡིད། ཚང་།

མ་དག་པའི་སྒྲུ་ལུས། (དགེ་ལུགས) དབེན་གསུམ་གྱི་མཐའི་སྒྲུ་ལུས། སྒྲ་བཤད་ནི། ཉོན་སྒྲིབ་ཀྱིས་མ་དག་པས་སྒྲུ་མའི་ལུས་ཡིན་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ། (བཤད་བརྒྱུད) ཁམས་གསུམ་སྨོད་བཅུད་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་ཕྱི་ཆང་གི་དངོས་པོ་འཁོར་འདས་ཀྱི་སྣང་བ་འདི་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཁམས་ཀྱི་དཔེས་གཏན་ལ་འབེབས་ཤིང་བསྟོམ་པ་ལ་ཟེར། སྒྲ་བཤད་ནི། མ་དག་པའི་སྨོད་བཅུད་ཀྱི་སྣང་བ་གང་ཟར་ཐམས་ཅད་སྒྲུ་མར་གཏན་ལ་འབེབས་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ।

མ་དད་པ། ཅི་ཉོན་ཅི་ཤའི་བཅོ་ལྔ་པ་ནི། གཅི་མྱག་གི་ཆར་གཅོགས་གང་ཞེག །དགེ་བའི་ཆོས་ལ་ཡིད་མི་ཆེས་པ་དང་། མ་དད་པ་དང་། མི་འདོད་པར་བྱེད་པས་རབ་ཏུ་ཕྱི་བའི་རེག་པའོ། ।

མ་དྲངས་དྲིལ་བ། ❶ སྐྱེ་བོ་ཚོད་བཞག་ཅན། ❷ ཕྱུག་རྒྱུ་རྙེད་མོ་རྟེ་བའི་གནས། སྒྲ་བཤད་ནི། མ་དྲངས་པ་ནི་མ་དུལ་བ་དང་། མཉམ་པར་མ་བཞག་པའམ་མ་བསྒམས་པ། དྲིལ་བ་ནི་བྱང་ཆུལ་བཞི་མེད་དམ། རང་ཡན་དུ་སོང་བ། དཔེར་ན། སྤྱོད་འཇུག་ལས། མ་དྲངས་དྲིལ་བའི་ཁྲིད་གནས་ན། །སྒྲིམས་དེ་རྣ་ཡི་བཞི་བྱིད་བཞིན། །སྐྱེ་བོ་ངན་ཁྲིད་གནས་པས་ཀྱང་། །སེམས་ཀྱི་རྣ་འདི་རྣ་དུ་བསྡུང་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

མ་འདྲིས་པའི་མཛའ་བཤེས་ཆེན་པོ། སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཆན་གྱི་རྣམ་གྲངས་ཤེག་སྟེ། སྤྱིར་འཇིག་རྟེན་ན་རང་དང་འགྲོགས་འདྲིས་ཆེ་བའི་ཕ་མ་དང་ཉེ་དུ་སོགས་ལ་བློ་ཉེ་བས་མཛའ་བཤེས་དང་། དེ་མིན་གྱི་མ་འདྲིས་པའི་བར་མའི་སེམས་ཅན་ལྟ་བུ་ཡལ་བར་དོར་ལ། སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ནི་འདྲིས་པ་དང་མ་འདྲིས་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཉེན་དང་མཛའ་བཤེས་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའོ། །

མ་འདྲིས་པ། ① གཞན་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་གནས་པ། ② གཞན་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ།

མ་ནིང་། ཕོ་མིན་མོ་མིན། ཕོ་ལིང་མོ་ལིང་། འདོད་པ་བསྟེན་པ་ལ་སྐྱོན་དང་ལྡན་པའི་གང་ཟག་ལ་ཟེར། མ་ནིང་ལ་རིགས་མི་འདྲ་བ་ལྟ་ཡོད་དེ། སྐྱེས་ནས་མ་ནིང་། ཟླ་ཕྱེད་མ་ནིང་། འཁྱུད་ལྡང་མ་ནིང་། ཕྱག་དོག་མ་ནིང་། ཉམས་པ་མ་ནིང་དང་ལྡའོ། །

མ་ནིང་གི་གོ་འཕང་། (སྒྲགས) མི་གནས་པའི་མྱང་འདས། སྒྲ་བཤད་ནི། ཉན་རང་གི་མྱང་འདས་ལྟ་བུ་ཤེས་རབ་དང་ལྡན་ཡང་ཐབས་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་བྲལ་བ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར། ཐབས་ཤེས་གཉིས་ཀ་ཚོགས་པས་མ་ནིང་གི་གོ་འཕང་ཞེས་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན། འཇིག་རྟེན་ན་མཚན་གཉིས་ཀ་རྟེན་གཅིག་ལ་མཉམ་དུ་ཚོགས་པ་ལ་མ་ནིང་ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ། །མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་ལ་གཞི་བྱས།

མ་ནིང་ལྟ སྐྱེས་ནས་མ་ནིང་། ཟླ་ཕྱེད་མ་ནིང་། འཁྱུད་ལྡང་མ་ནིང་། ཕྱག་དོག་མ་ནིང་། ཉམས་པ་མ་ནིང་དང་ལྡའོ། །

མ་དཔྱད་པའི་ཤེས་པ། ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་དང་དོན་གཅིག། འཇིག་རྟེན་པའི་གྲགས་པའི་ཤེས་པ་ཞེས་ཀྱང་བྱའོ། །

མ་ཕམ་གཡུ་མཚོ། མཚོ་མ་དོས་པ། མཚོ་མ་ཕམ། མ་ཕམ་གཡུ་མཚོ་རྣམས་དོན་གཅིག། མཚོ་མ་ཕམ་ལ་གཅིག་

མ་བག་མར་ལེན་པའི་བསྟན་བཅོས། དགོས་པ་ཡོད་ཀྱང་ཉེར་དགོས་གྱ་ནོམ་པ་མེད་པའི་བསྟན་བཅོས་ཤེས་སྟེ། སྒྲགས་བསྒྲགས་ནས་ཇོས་ལ་བཏབ་སྟེ་མེ་ལ་གཏོར་བས་མེའི་ནང་ནས་རྩང་ཞེས་པའི་སྒྲ་འབྱུང་བ་དང་། ཡང་ས་ཆ་འདིར་མི་རྩང་ཞེས་པའི་སྒྲ་འབྱུང་བ་ལྟ་བུའི་རེས་སྒྲགས་བསྒྲབ་ཚུལ་སྟོན་པའི་གཞུང་ཞེས་ཡིན་

པར་མཁས་པ་འགའ་གསུང་། མ་བག་མར་ལེན་པའི་ལུགས་སྲོལ་འདི་གནའ་པོ་སོག་པོ་པར་སིག་གམ་པར་པར་སིག་སིག་གི་ཡུལ་དུ་ཡིན་པར་མངོན།

མ་བྱིན་ལེན་གྱི་ཐམ་པ། མི་གཞན་གྱིས་བདག་ཏུ་བཟུང་བའི་ཇ་ས་ཞོ་གང་ཡན་ཆད་རིན་ཐང་ཆང་བ་ཀུ་བའམ་ཀུར་འཇུག་སྟེ་ཐོབ་བློ་སྐྱེས་པའོ།།

ལྷ་མ་ཀྱི། (ལེགས་སྦྱར) བདག་ཉིད་མ། སྐེམས་མ། འཇུ་མི་ཐམ་གསུང་ཞེས་འཕགས་པོད་སྐད་གཉིས་ཤན་སྦྱར་ན་གསལ།

ལྷ་མ་ཀྱིཿ (ལེགས་སྦྱར) བདག་གི་མ། འཕགས་པོད་སྐད་གཉིས་ཤན་སྦྱར་ན་གསལ།

མ་མ་བཅུད། པང་ན་འཚོ་བའི་མ་མ་གཉིས། ནུ་མ་སྨན་པའི་མ་མ་གཉིས། དྲི་མ་འཕྱི་བའི་མ་མ་གཉིས། རྟེན་གྲོགས་ཀྱི་མ་མ་གཉིས་དེ་བཅུད་དོ། །

མ་མོ། ❶ ཕའི་མ། ཕྱི་མོ། ཙ་བ། དཔེར་ན་གཙུག་ལག་ཀྱན་གྱི་མ་མོ་ལྔ་བྱ། ❷ ལུ་གུ་བཙའ་བའི་ལོ་ཚོད་ལོན་པའི་མོ་ལུགས། ❸ ཀ་ཟ་འབྱུང་པོ། ❹ ལྷ་མོ། དཔེར་ན་འཇིག་རྟེན་གྱི་ལྷ་མོ་བདུན་ལ། འཇིག་རྟེན་གྱི་མ་མོ་བདུན་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❺ ཚོས་མངོན་པའི་མིང་སྟེ། དེ་ལ་མ་མོ་ཞེས་པ་ནི་མདོ་སྡེ་དང་འདུལ་བའི་སྡེ་སྣོད་དག་གི་མ་ལྟ་བུའི་གནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མ་མོ་ཞེས་བྱའོ། །

མ་མོ་བདུན། འཇིག་རྟེན་གྱི་ལྷ་མོ་བདུན་ནི། ཚངས་པ་མོ་ཚངས་པའི་ཆུང་མ། ཁྱབ་འཇུག་མོ་ཁྱབ་འཇུག་གི་ཆུང་མ། དྲག་མོ་དྲག་པོ་དབང་ཕྱུག་གི་ཆུང་མ། དབང་མོ་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་ཆུང་མ། གཞོན་ནུ་མ་གཞོན་ནུ་གདོང་དྲུག་གི་ཆུང་མ། ཕག་མོ། ཚན་བྱིད་མ་དང་བདུན་ནོ། །རྗེའི་འགྲེལ་པ་བཞི་སྦྲགས་ན་གསལ།

མ་མོ་འཇིན་པ། ཚོས་མངོན་པ་ཁོང་དུ་ཆུད་པ། མ་མོ་ནི་ཚོས་མངོན་པ་ཡིན་ལ་དེ་འཇིན་པའམ་ཁོང་དུ་ཆུད་པའི་ཕྱིར་དེ་སྐད་ཅོས་བྱ། ཚོས་མངོན་པ་ལ་མ་མོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ནི། མདོ་སྡེ་དང་འདུལ་བའི་སྡེ་སྣོད་དག་གི་མ་ལྟ་བུའི་གནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདུལ་བ་ལུང་ཕྱན་ཚེགས་ཀྱི་འགྲེལ་པར་གསལ།

མ་མོའི་ཁྱིམ། ༡ མ་མོ་དྲག་མོ་དང་། ༢ ཚངས་མ། ༣ ཁྱབ་འཇུག་མ། ༤ དབང་མོ། ༥ ལུས་ངན་མོ། ༦ ཕག་མོ། ༧ ཚན་བྱིད་མ་སྟེ་རྣམ་པ་བདུན་གྱི་གཟུགས་ཡོད་པའི་ཁང་པའོ། །(བཀའ་བསྒྱུར་པའི་གཞུང་ན་གསལ།)

མ་མོའི་གནས། མ་མོའི་ལྷ་ཁང་། རྗེའི་འགྲེལ་པ་བཞི་སྦྲགས་ན་གསལ། མ་མོའི་ཁྱིམ་དང་དོན་འདྲ།

མ་དམིགས་པའི་རྟགས། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཚོས་ཅན། ཀ་ཟ་ལ་ཀ་ཟ་བསྒལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་ཀ་ཟ་ཡོད་ཅེས་དམ་བཅའ་མི་རིགས་ཏེ། ཀ་ཟ་ལ་ཀ་ཟ་བསྒལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་ཀ་ཟ་ཚད་

མས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། མདོའི་ཁྲིས་ནི། ངའམ། ང་དང་འདྲ་བས་གང་ཟག་གི་ཚོད་གཟུང་གི། ཞེས་གསུངས་པས་སྟང་ཤང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་དང་། གང་ཟག་གིས་གང་ཟག་གི་ཚོད་གཟུང་བར་མི་བྱ་སྟེ། ཉམ་པར་འགྱུར་ཏ་རེ། ཞེས་གསུངས་པས་མི་སྟང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་གསུངས་སོ། །

མ་སྨིན་པའི་སེམས་ཅན། དབང་གིས་རྒྱུད་སྨིན་དུ་ཤུང་བར་མ་བྱས་པའི་སེམས་ཅན། དེ་ལ་སྐལ་མེད་ཅེས་ཀྱང་གསུངས་སོ། །

མ་རྨོས་པའི་ལོ་ཏོག། ཞ་ཤོམ་ཟེར་བའི་འབྲུ་རིགས་ཤིག། ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་སྐད་དུ། maize ཟེར་བ་དེའོ། །

མ་གཟེགས་མེ་གཟེགས་གཟེགས་པར་མི་འགྱུར། སྔར་མ་གཟེགས། དཔལ་མེ་གཟེགས། མ་འོངས་པར་གཟེགས་པར་མི་འགྱུར་ཞེས་དུས་གསུམ་ལ་སྤྱར་རྒྱ་ཡིན། རྒྱད་རྣམ་སྣང་མངོན་བྱང་ལས། གསང་བའི་བདག་པོ། སེམས་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མ་གཟེགས་མེ་གཟེགས་གཟེགས་པར་མི་འགྱུར་ རོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ། དེས་གཞན་རྣམས་ལའང་རིགས་འགྲེ།

མ་ཡི་འོད་གསལ། ཐ་མལ་པའི་འཆི་བ་འོད་གསལ་ལ་ཟེར་ཏེ། དེ་ནི་འཆི་དུས་ཀྱི་སྣང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་འོད་གསལ་དང་བཅས་པའི་འོད་གསལ་དེ་ལ་མ་ཡི་འོད་གསལ་ཞེས་བྱ་སྟེ། འཇིམ་བུ་གྲིང་པའི་མི་ཁམས་དུག་ལྟན་ཞེམ་གྱིས་འཆི་བའི་ཚེ་སྙིང་གར་རང་ཤུགས་ཀྱིས་རླུང་འདུ་བའི་གནད་ཀྱིས། འཆི་བའི་ཚེ་སྣང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་འོད་གསལ་དང་བཅས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འཆར་ཞིང་། དུས་དེར་ཤར་བའི་འོད་གསལ་ནི་མའི་འོད་གསལ་ཡིན་པར་གསུངས་སོ། །

མ་ཡིག་དང་བུ་ཡིག མ་དཔེ་དང་དེ་ལ་དཔེ་བལྟས་ཏེ་བྲིས་པའི་ཡི་གེ་ལ་ཟེར།

མྱ་ར། (ལེགས་སྦྱར) བདུད།

མ་རངས་པ། མ་དགའ་བ། མ་མོས་པ།

མ་རངས་པའི་ཚོག མ་དགའ་བའི་ཚོག ཟུར་ཟའི་ཚོག སྨོན་བཛོད་ཀྱི་ཚོག མ་མོས་པའི་ཚོག མོས་མཐུན་མ་བྱུང་བའི་ཚོག་རྣམས་དོན་འདྲའོ། །

མ་རིག་པ། <ཨ་ཝིདྱཱ> ཥ་ཎྱ་དུག་གི་བཞི་པ་ནི། ❶ <རིགས་པའི་དབང་ཕྱུག་དཔལ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་ནི> རིག་པ་ཡི་ཤེས་ཀྱི་འགལ་རྐྱེ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་གྱུར་པའི་སེམས་བྱུང་རྫོང་པའོ། །ཞང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་འཇིག་ལྟ་ལ་བཞེད། བྱིད་ལས་ནི། ལོག་རྟོག་དང་། ཐེ་ཚོམ། ཉོན་མོངས། ལས། དེའི་འབྲས་བུ་འཁོར་

བའི་སྐྱེ་བ་རྣམས་སྐྱེད་པའི་ལས་ཅན་ནོ། །❷ <སྒོམ་དཀོན་ཐོགས་མེད་སྐུ་མཆེད་ནི།> ཡང་དག་པའི་དོན་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འཇིན་པ་དང་། ཡང་དག་པའི་དོན་ལ་རྨོངས་པ་ཙམ་གཉིས་ལས། ཕྱི་མ་ཡང་དག་པའི་དོན་ལ་རྨོངས་པ་ཙམ་ལ་མ་རིག་པར་བཞེད། མདོར་ན་ལོག་པར་རྟོག་པ་དང་། མ་རྟོགས་པའི་བློ་གཉིས་ལས། མ་རྟོགས་པའི་བློ་ལ་བཞེད་དོ། །རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོར་གསལ།

མ་རྨུ། (ལེགས་སྦྱར) ཪ་ལཆྪ་ར་དང་ཉེ་བའི་བྱང་ཕྱོགས་ན་སྦྲུ་གནས་བྱག་ཕུག་ཅིག་ན་རྟོའི་མཚན་མ་ཤང་པའི་མཐེབོང་ལྟ་བུ་ཡོད་པ་ལ་བཞེད།

མ་རྩངས་པ། ❶ མི་བསྒྲུབ་པ། ❷ ཤིན་ཏུ་མྱུར་བར་ཁྲོ་བ་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བོ།

མྱལ་བ། (ལེགས་སྦྱར) ཕྲེང་བ་ཅན་ཏེ་ཆུ་གར་ནུབ་ཕྱོགས་ཆུ་མཚོའི་གྲིང་ཕུན་ཞིག་ན་སྐྱབ་གནས་རེ་གཡས་གཡོན་མཐོ་བ་ཕྱག་པ་ལྟ་བུས་མཚན་པ་ཡོད་པ་ལ་བཞེད།

མ་ལ་ཡུ། (ཏ་མིལ་ཁྱི་སྐད) ❶ ཆུ་གར་ལྷོ་ཕྱོགས་པ་ཏ་མིལ་ཁྱི་སྐད་ལ་རིའི་མིང་ཙམ་ཡིན། ② སྟན་ངག་ལ་གྲགས་ཆེ་བའི་མ་ལ་ཡུ་ཞེས་པ་ཆུ་གར་ལྷོ་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པའི་སྐན་རི་ཁྲད་དུ་འཕགས་པ་ཞི་གཉའ་ངོ་འཕེན་བྱེད། སིརྒྷ་ལའི་ཡུལ་ཁྱི་ཀུལ་གཉྫ་འབབ་པའི་ཕྱོགས་ནུབ་ཆ་རྣམས་ལ་མ་ལ་ཡུ་[རིའི་ཡུལ]ཞེས་གྲགས། དེའི་ཕྱིར་དཔའ་བོ་གཏུག་ལགས་ཕྲེང་བ་སོགས་ཀྱིས་མ་ལ་ཡུ་སིརྒྷ་ལ་ན་ཡོད་པར་གསུངས་པ་ཡང་འདི་ལ་ཟེར། ཞེས་མཁས་དབང་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གསུང་།

མ་ལགས། ཅ་བ་དང་ཡན་ལག། ཅ་ལག་དང་དོན་གཅིག

མ་ལི་ཀ (ལེགས་སྦྱར) མཎྜི་ཀ་དང་འདྲ།

མ་ལུས་སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་མགོན་གྱུར་ཅིང་ཞེས་སོགས། མ་ལུས་སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་མགོན་གྱུར་ཅིང་ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཚིགས་བཅད་འདི་མ་ཀ་རྡ་བཟང་མོའི་རྟོགས་བརྗོད་ལས་གསུངས་པར་བཤད།

མ་ཀ། (ལེགས་སྦྱར) མ་ཀ་ཀ་དང་འདྲ།

མ་ཀ་ཀ། (ལེགས་སྦྱར) ❶ འགྲོན་བུ་བཙུད་ཟུའི་རིན་ཐང་གི་མིང་། ❷ སྟན་མ་ཞེག ❸ གསེར་གྱི་ལྷོད་ཚད་ཅིག

མ་ཀ་ཀ་ལྷ། ཀླརྟེ་པ་ཆའི་བཞི་ཚ་གཅིག་སྟེ། འགྲོན་བུ་བཞི་བཙུའི་རིན་ཐང་ངོ་། །

མ་གསོལ་བར་མི་བྱ། འདུལ་བ་ལུང་ལས། མ་གསོལ་བར་མི་བྱའོ་ཞེས་པའི་དོན་ནི། གཞན་གྱིས་རང་ལ་ཆོས་བཤད་རོགས་ཞེས་གསོལ་བ་མ་བཏབ་པར་ཁུ་ཚུགས་ཀྱིས་གཞན་ལ་སྡུན་པོ་བཟོ་བ་ལྟ་བུས་ཆོས་བཤད་པར་མི་བྱ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན། འདི་ནི་ནང་པའི་ཁྲད་ཆོས་ཤིག་ཡིན། གསོལ་བ་མ་བཏབ་ན་ལྟ་ཅི་སྨོས།

གསོལ་བ་འདེབས་པ་ལ་ཨང་སྟོང་བརྒྱ་པ་དང་། སྟོང་རྩང་དུ་ཤེས་ན་ནི་གསོལ་བ་མ་བཏབ་པར་ཡང་བཤད་དུ་རུང་སྟེ། ཅིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རྒྱུ་པོ་ལས། ཚོས་ཀྱི་སྐྱེན་པའི་ཆེད་ཀྱི་ཕྱིར། །གལ་ཏེ་ཁྱོད་ལ་གསོལ་འདེབས་ན། །རབ་རྒྱས་བདག་གིས་མ་བཤགས་ཞེས། །ཐོག་མར་ཚེག་དེ་བརྗོད་པར་བྱ། །ཁྱོད་ནི་ཤེས་ཤིང་མཁས་ཡིན་ན། །བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་མདུན་དུ་ནི། །བདག་གིས་ཇི་ལྟར་བཤད་ནས་ཞེས།། ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་སྐད་བརྗོད་པར་བྱ། །འཕྲལ་དུ་བརྗོད་པར་མི་བྱ་ཡི། །སྟོང་ལ་བརྒྱ་པ་བྱས་ནས་བྱ། །གལ་ཏེ་སྟོང་ནི་ཤེས་གྱུར་ན། །གསོལ་མ་བཏབ་ཀྱང་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །རྗེའི་ལམ་རིམ་ལ་སྟོན་འཕྲི་ཐུང་ཟད་ཀྱིས་བཀོད།

མ་དཀྱུ་པོ་རྩིས། (ལེགས་སྦྱར་) ❶ རྟོགས་པ་ཆེན་པོ་སྟེ། སངས་རྒྱས་སྐྱེའི་མེང་། ❷ བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བ་གནས་མཆོག་རྣ་ཇེ་གདན་གྱི་མཆོད་རྟེན་ཆེན་མོའི་ནང་གི་སྟོན་པ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པའི་སྐུ་བརྙན་ཕྱིན་ཅན་ངོ་མཚར་ཅན་དེའི་མེང་། འདིའི་ལོ་རྒྱུས་ནི། བཅོམ་ལྡན་ལྡན་འདས་མྱ་ངན་ལས་འདས་ནས་ལོ་བརྒྱད་ཐུར་ཞེ་བ་ན། ཡུལ་མ་གཏོ་རྡ། ཁྱིམ་བདག་བྲམ་ཟེ་མ་དཀྱུ་པ་ལ་ཟེར་བ་ཞེག་ལ་ཇོ་མོ་ཡི་ཤེས་ཀྱི་མཁའ་འགྲོ་མ་གཅིག་ཡོད། དེ་གཉིས་ལ་བུ་གསུམ་ཡོད་པ་ལས། བུ་ཆེ་བ་མ་དཀྱུ་མ་སེ་ཞེས་བྱ་བས་ལྷ་རྟ་རྐྱེར་ལྷ་ཁང་བཞེངས། བུ་འབྲིང་པོ་སི་བ་ས་མེ་ཞེས་བྱ་བས་ཇེ་དཀའ་ཚལ་དུ་ལྷ་ཁང་བཞེངས། བུ་ཆུང་བ་སྤྲ་ཏ་མེ་ཞེས་བྱ་བས་ངོ་ཇེ་གདན་དུ། ཕྱི་གཏོར་ལ། ནང་དུ་ལྷ་ཁང་བྱས་པ་བཅུགས་ཏེ། དེའི་ནང་བཅོམ་ལྡན་འདས་དཀྱང་ལོ་སྐམ་ཙུ་པའི་སྐུ་ཚད་ཅིག་བཞེངས་པར་འདོད་པའི་ཆུ་ཙཱ་རྡན་དང་རིན་པོ་ཆེའི་ཕྱེ་མ་བསྲེས་ནས་འཇིམ་པའི་ཕུང་པོར་བྱས་པ་དང་། ཞ་མ་ན་རེ། ལྷ་བཅོ་དང་། བུ་ཁྱོད་རང་དང་། ཆུགས་ཚུ་(བཟའ་བཏུང) དང་གསུམ་པོ་ནང་དུ་སྟོལ། སྒོ་ལ་ལྷགས་གཅེར་ཆོལ་ལ། ཀླ་བ་གསུམ་དང་ཞག་གསུམ་ལ་ཚར་བར་ཀྱིས་ཤིག་ཅེར་རོ། །དེར་ཀླ་བ་གསུམ་དང་ཞག་གཉིས་སོང་དུས་ཞ་མ་བྱུང་སྟེ། སྒོ་ཕྱེས་ཤིག་ཅེར་རོ། །བྱ་ན་རེ། ཀླ་བ་གསུམ་དང་ཞག་གཉིས་སོང་། དུས་ཞག་ཅིག་མ་ཐེམ་ཅེར་བས། ཞ་མ་ན་རེ། ཞག་གཅིག་མ་ཐེམ་ཀྱང་དབང་མེད། ང་ནི་སང་ཉིན་བར་ཉདུག། དུལ་སངས་ཀྱིས་ཀྱི་ཞལ་མཐོང་བ་ང་ལས་མི་ཉདུག། ངས་ཉྭ་མི་ཉྭ་མ་བལྟས་ན། གཞན་གྱིས་ཤན་མི་ཕྱེད་པས། སྒོ་ཕྱེས་ཤིག་ཅེར་བལྟ་དགོས་ཅེར་རོ། །དེར་སྒོ་ཕྱེས་པ་དང་། ལྷ་བཅོ་བ་དེ་སྤྲུལ་པར་ཉདུག་ནས་ཉཧཱ་ཡལ་བ་བཞེན་སོང་ངོ་། །དཀྱུང་ལོ་སྐམ་ཙུ་པའི་སངས་ཀྱས་ཀྱི་སྐུ་ཚད་དེ་ནི། མཚན་དང་དཔེ་བྱད་ཀྱིས་བཀྲན་པ། ངོ་མཚར་ཆེ་བ་ནི་ཉདེ་ལྟ་སྟེ། མི་རྣམས་ཀྱིས་རིན་དང་མཉལ་བའི་དུས་སུ། ལྷོགས་སྐོམ་བཇེད་ནས་བཟའ་བཏུང་གཞན་གྱིས་སྟེར་དགོས་པ་དང་། མཉལ་ནས་ཕྱེར་ཉོང་བའི་དུས་སུ་ཀྱབ་སྟོན་མི་ཡོད་པར་ཕྱེ་ཉགྲོས་པར་ཉཀྱོར་རོ། །མི་རྣམས་ཀྱི

བྱར་དུ་ན་བར་གྱུར་ན། རྟེན་དེའི་ཞལ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་ནད་སོས་པར་འགྱུར་རོ། །མི་རྣམས་འཐབ་རྩོད་ཀྱི་ཞེ་སྡང་རབ་དུ་འབར་བར་གྱུར་ན་ཡང་། རྟེན་དེའི་ཞལ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་ཞེ་སྡང་རབ་དུ་ཞི་ནས་སྙིང་རྗེ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་རོ། །ཞག་གཅིག་མ་ཐེམ་པ་ལ་སྐྱེས་ཅི་བྱང་བལྟས་པས། ཞབས་གཡས་པའི་མཐེབ་ཆུང་མ་ཐེམ་པར་ཡོད་པར་གྲགས་གི། མ་ཏཱན་དེ་ཡང་སྐུ་དེ་མཇལ་བའི་ཕྱི་ཉིན་འདས་སོ། །རྒྱལ་རབས་གསལ་བའི་མེ་ལོང་སོགས་ལ་གཞི་བྱས།

མ་དཀྲི་ཅི་ན། ཀུ་ནགཱ སྒྲ་བཤད་ནི། མ་དཀྲི་ནི་ཆེན་པོ། ཅི་ན་ནི་ཆོན་ཞེས་པའི་ཀུ་སྐད་རྒྱར་ཉམས་པའོ། །

མཉེ། སྐེགས་སམ་ཀང་གསུམ། ཞེས་བསྟན་དར་ལྟ་རམས་པ་གསུང་།

མཉེ་ར། (ལེགས་སྦྱར) གཡས་ཀྱིལ། ཐོ་སྐན་གྱི་རིགས་ཤིག ཞུ་རྗེས་བསིལ། ནུས་པས་རུས་ཆགས་སྦྱོར། རུས་པའི་ཚད་པ་སེལ།

མད་པ། ཡང་དག་པ། བདེན་པ། དཔེར་ན། རྗིའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། གསུང་སྒོས་ཀྱིས་བཀུན་ཏེ་མཐའ་དག་པར་འཆད་ཅིང་། ཆོས་འཆད་ཤེས་པ་ཞིག་གིས་ཉན་ཤེས་པ་ཞིག་ལ་བprevious་པ་ན། ཆོས་གྱིའི་བློའི་འགྲལ་འདྲ་བ་ལྟོག་ཏུ་བསམས་པ་ལ་འོང་དཀའ་གསུང་བ་ནི་ཤིན་ཏུ་ལེགས་ཤིང་མད་པས། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །

མན་ངག <ཞུཡ་དེཧ> བདེ་བླག་ཏུ་རྟོགས་པའི་ཐབས།

མན་ངག་སྟེ་མ། ཡང་དག་སྦྱོར་བའི་ཆུད་ཀྱི་ཆུལ་པོའི་ཆུ་ཆེར་འགྲེལ་པ། སྨོབ་དཔོན་འཇིགས་མེད་འབྱུང་གནས་སྐས་པས་མཛད། མར་པ་ལོ་ཙྪ་བས་བསྒྱུར། དེ་ལ་སངས་ཆུས་གྲགས་དང་། ཆོས་ཀྱི་བཟང་པོའི་འགྲུར་ཡང་ཡོད་པར་བྱ་སྟོན་ཆོས་འབྱུང་ན་གསལ། སོ་བྱ་ཏའི་འགྲེལ་པ་ལ་བཞི་ཡོད་པའི་གསུམ་པ་དེ་ཡིན་པར་བྱ་སྟོན་གསུང་།

མཆུ་ར། (ལེགས་སྦྱར) ❶ མེ་དོག་ཅིག་སྟེ། ཉེར་སྤྱོད་ལྔའི་ནང་ཚན་གྱི་པུཥྤེ་དང་འདྲ། ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་དུ། Pushpa ཟེར། ❷ མེ་དོག་ཁ་འབྲི་བ། ❸ སྨོབ་དཔོན་པདྨ་འབྱུང་གནས་ཀྱི་གསང་ཡུམ་ཞེས ❹ བྱ་རྒའི་རྩྭ་ཡོ། ❺ ལྟ་ཡུལ་སོགས་དོན་མང་པོ་ལ་འཇུག་པར་བཤད།

མཆུ་ར་བའི་མཚི་ཀ། མེ་དོག་གི་ཁྲེང་བ། སྐྱབས་རྗེ་བྱང་རིན་པོ་ཆེས། ལྷག་བསམ་མ་སྨད་རིན་ཆེན་ཡོལ་གོ་ལས། །འཕྲིན་ཡིག་མཆུ་ར་བའི་མཚི་ཀ། །རྟག་ཏུ་འཛོར་བའི་ཤེས་པ་དམ་པའི་དཔལ། །བདག་ཡིད་ཀུན་དག་པ་ཆུས་པའི་དཔྱིད་དུ་མཛོད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

མཆན་ལ། (ལེགས་སྦྱར) ❶ དཀྱིལ་འཁོར། ངེས་ཚིག་ནི། མཆན་ནི་སྟིང་པོ་སྟེ། བདེ་སྟོང་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་སོ། །ལྟ་ཏ། ལེན་པ་ཡིན་པས་དཀྱིལ་འཁོར་ཏེ། སྟིང་པོའི་ཡེ་ཤེས་ལེན་པ། དེ་དང་དེའི་རྣམ་པ་མཚོན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་རོ། །རྗེའི་འགྲེལ་པ་བཞི་སྦྱགས་ལ་གཞི་བྱས་ཏེ་བཀོད། ཡང་ན། སྟོད་བཅུད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་བློས་བླང་སངས་ནས་ཕུལ་སྟེ་བསོད་ནམས་རྒྱས་པོ་ཆེའི་སྟིང་པོ་ལེན་པ་ལ་སྦྱར་ཀྱང་རུང་། རྗེ་གྱང་ཐང་པས། མཆན་ཞེས་པ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་སྐད་དོད་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལ་མའི་སྒྲ་ལས་དྲངས་ནས་མ་ནུས་ར་ཞེས་པ་སྟིང་པོ་དང་། ལའི་སྒྲ་ལས་དྲངས་ཏེ་ལྟ་ལི་ཏ་བྱས་ན་འཇིན་པ་དང་རོལ་པ་སོགས་ལ་འཇུག། ལ་ཏི་ན་བྱས་ན་ལེན་པ་དང་འདུས་པ་སོགས་ལ་འཇུག་པས་བསྡོམས་ན་སྟིང་པོ་ལེན་ཅིང་འཇིན་པ་ཞེས་པ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡང་མཁས་པ་གཞན་གྱིས། མཆན་སྤུ་ར། སྟིང་པོ་དང་། ལ་ཏི། ལེན་པའོ།། སྟིང་པོ་ལེན་པ་སྟེ། དཀྱིལ་འཁོར་རོ། །<མཆན་གྱི་དབྱེ་བ།> བྱམ་དབང་དང་འབྲེལ་བ་ཡྱིའི་མཆན། གསང་དབང་དང་འབྲེལ་བ་ནང་གི་མཆན། ཤེར་དབང་དང་འབྲེལ་བ་གསང་བའི་མཆན། ཚིག་དབང་དང་འབྲེལ་བ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་མཆན་དང་བཞིའོ། । <དང་པོ་ཡྱིའི་མཆན་ནི།> ཡྱིའི་སྟོང་འཇིག་རྟེན་སོགས་བློས་བླངས་ཏེ་ཕུལ་བ་ལ་ཟེར། <གཉིས་པ་ནང་གི་མཆན་ནི།> རང་གི་ལུས་ཀྱི་ཚ་ཤས་ཕུང་ཁམས་ཕྲ་རགས་བསྒྲུབ་གཞིར་བྱས་ཏེ། དེ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས་རེ་རབ་གྲིང་བཞི་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པར་བྱས་ནས་དབུལ་བ་ལ་ཟེར། ཞུལ་མཆོག་བདུན་པའི་འཇིགས་ཉིད་རླབས་ཆུང་ལས། བདག་ལུས་ངག་ཡིད་ཕུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས། ཡོངས་སུ་གྱུར་ལས་གྲངས་མེད་འཇིག་རྟེན་སྟོང་། །འདོད་དགའི་ཕུན་ཚོགས་གཉིས་གང་བའདེ། །ཐུ་མ་སྐྱ་ཡི་ཚོགས་ལ་གསུངས་པས་འབྱུལ། ཞེས་གསུངས་པ་སྐྱར་རོ། । <གསུམ་པ་གསང་བའི་མཆན་ནི།> དབང་གསུམ་པའི་རྟོགས་པ་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པར་བསྒྲུབ་ནས་དབུལ་བ་ལ་ཟེར། ཞུལ་མཆོག་བདུན་པ་ཚེན་པོས། ཐབས་མཆོག་བདེ་ཚེན་དཔྱིའི་རོལ་རྩེད་ཀྱིས། །སྟོང་ཡྱིགས་ཤེས་རབ་པན་རང་རོལ་པ་ལས། །ཅག་མེད་ལྷན་སྐྱེས་དགའ་བའི་རང་བཞིན་གྱི། །སྟོད་བཅུད་དཀྱིལ་འཁོར་བགོད་པས་མཉེས་གྱུར་ཅིག །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གཞན་ཡང་། ཀུན་གཅིགས་ལུ་པ་ཚེན་པོས། དོ་རྗེའི་ལུས་ཀྱི་གསེར་ལྷན་ལྟ་བ་ན། །མཉམ་སྦྱོར་དོ་རྗེ་པདྨའི་ལུ་པ་མཆོག །འཕྲུལ་དྲྭ་དཀའ་བའི་རི་མཆོར་སྐྱིང་བཞིས་བསྐོར། །དབུ་མ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཀུན་ལུས་དབུ། །རོ་ཀུང་ཆུང་གི་ཉི་ཟླའི་དཀྱིལ་འཁོར་འཆར། །སྐྱུ་མའི་ལུས་སུ་ལྷང་བའི་རིན་ཚེན་བདུན། །རྩང་འཇུག་བྱམ་བཟང་ཡོངས་འདུ་ས་བརྟེལ་སོགས། །དཀྱིལ་འཁོར་མགོན་པོ་དཔལ་ལྡན་ཟླ་མར་འབྱུལ། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། । <བཞི་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་མཆན་ནི།> དབང་བཞི་པའི་རྟོགས་པ་བདེན་གཉིས་དབྱེར་མེད་རྩང་འཇུག་གི་རྟོགས་པ་ཀྱོ་ཡི་གི་གི་རྣམ་པར་སྐྱེས་པ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས་རེ་རབ་གྲིང་བཞི་མཚོན་དཔྱིའི་དཔལ་འབྱོར་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པར་བསྒྲུབ་ནས་འབུལ་བ་ལ་ཟེར། ཞུལ་མཆོག་བདུན་པ་ཚེན་པོས། བདེ་ཚེན་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་རྣམ་རོལ་གྱི། །མཚོད་སྤྲིན་ཡིར་ཡང་སྟོང་བའི་སྒྲུ་མ་རྣམས། །གདོད་ནས་

རང་བཞིན་སྐྱོང་པར་ངེས་རྟེད་པའི། །རྒྱང་འཇུག་ཐུ་མེད་མཆོད་པས་མཉེས་ཐུབ་ཅིག །ཅེས་སོ། །གཞན་ཡང་། ཀུན་གཟིགས་ལྷ་པ་ཆེན་པོས། དྲི་བཟལ་རང་སེམས་དགའ་པའི་ས་གཞི་ལ། །རང་བཞིན་གདོད་ནས་སྐྱོང་པའི་ས་འཇིན་ཆེ། །མེད་ཀྱང་ཇུན་པར་སྣང་བའི་སྐྱིང་བཞི་སོགས། །མྱི་ལམ་ཡུལ་གྱི་རོལ་པ་ཇི་བཞིན་དབྱུག །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཇེ་གྱང་ཐང་པ་སོགས་ཀྱི་གསུང་ལ་གཞི་བྱས། མཆུལ་འབྱུལ་བའི་ཚེ་དེ་ལ་ལྷགས་རི་གསུམ་མམ་བཞི་ཙ་བྱེད་པའི་རྒྱུ་མཚན། མཛོད་ལུགས་ལྟར་སྐྱོང་གསུམ་གྱི་རི་རེ་ལ་ལྷགས་རི་རེ་རེ་ཡོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ལྷགས་རི་གསུམ་དང་། ལྷགས་རི་བཞི་བྱེད་པ་ནི། ས་སྟེ་ལྟར་འོག་གཞི་རླུང་དཀྱིལ་ཆུ་དཀྱིལ་གསེར་དཀྱིལ་གསུམ་བརྟེགས་པའི་སྐྱིང་། གྲིང་བཞི་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་བྱེ་བ་ཕྲག་བརྒྱའི་མཐའ་འཁོར་ཡུག་ཆེན་པོ་གཅིག་གིས་བསྐོར་བའི་དབུས་སུ། སྐྱོང་གསུམ་ཆགས་པར་འདོད་པའི་ལུགས་ལྟར་བྱས་ནས་ལྷགས་རི་རེ་རེ་བཞིར་བྱས་པ་ཡིན། མདོར་ན་མཛོད་ལུགས་ཀྱི་གསུམ་གྱི་སྐྱིང་དུ་ས་སྟེ་ནས་བཤད་པའི་ལྷགས་རི་ཆེན་པོ་གཅིག་བསྡུན་ཏེ་བཞི་རྩ་མཛད་པ་ཡིན་པར་སེམས་སོ། ། ❷ ཐུ་གར་ན་སའི་སྟེགས་བུ་གྲུ་བཞིའམ་རྒྱམ་པོ་སོགས་ལ་ཀུང་ནུལ་དང་བ་བྱང་བྱུགས་ནས་ཏི་དོར་བྱས་ཏེ་མཆོད་པའི་སྟེགས་བུར་བྱེད་པ་དེ་ལ་མཆུལ་ཟེར། དེ་ལ་མི་ཏོག་གཅལ་དུ་བཀྲམས། བ་བྱང་གི་བྱུག་པ་བྱུགས་པས་བཞེགས་ཞི་བ་དང་། བདུད་རྩི་ལྟ་བུའོ་བས་དངོས་གྲུབ་མྱུར་བའི་དགོས་པ་ཡོད་པར་བཤད།

མྱགས་ངུ། (ལེགས་སྦྱར) སྐྱས། ངེས་ཚིག་ནི། མྱ་ན་ནི་ཡིད་དང་། ངུ་ཡ་ནི་སྐྱོབ་པ་ཡིན་པས་ངན་འགྲོ་སོགས་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ལས་ཡིད་སྐྱོབ་པས་ན་སྐྱས་ཞེས་བྱའོ། །རྗེའི་འགྲེལ་པ་བཞི་སྦྱགས་ན་གསལ། གཞན་ཡང་། ཡིད་ཐ་མལ་གྱི་སྣང་ཞེན་ལས་སྐྱོབ་པས་ཡིད་སྐྱོབ་ཅེས་ཀྱང་བྱའོ། །

མཆྱི། (ལེགས་སྦྱར) ཀང་མར།

མན་ཅེལ། རྡོ་ལས་བྱུང་བའི་དྲྭས་ཅེལ། ཆུ་ཅེལ། ཤ་བ་ནོར་བུ། ནོར་བུ་དཀར་པོ་སོགས་ཅེར། རིན་པོ་ཆེའི་ཁྱད་པར་ཞེག་སྟེ། ཁྱིམ་གང་ན་ཡོད་པ་དེར་འབྱོར་པ་རྣམས་ཆུས་པར་འགྱུར་བར་གྱུར། ཕྱི་ཆུལ་བས། Crystal ཅེར།

མའི་འོད་གསལ། མ་ཡི་འོད་གསལ་དང་འདྲ།

མཚོག། (ལེགས་སྦྱར) རིན་པོ་ཆེའི་རིགས་ཀྱི་རྡོ་རིགས་ལྟང་ཁུ་ཞེག། ཕྱི་ཆུལ་གྱི་སྐད་དུ། Emerald ཅེར། འདི་ལ་འདོད་པའི་དམྱ་ཞེས་གྱུར་ཏེ། Hungary ཆུལ་པོ་ Bela ཞེས་པས་རང་གི་ཆུང་མ་ལ་འགྱུད་པ་ན་མཆད་ཆ་ཤས་དུམ་བུ་གསུམ་དུ་གས་ཏེ་སིལ་བུར་གྱུར་པར་གྱུས། ཉར་ཚགས་ལེགས་པོ་མ་བྱས་ན་གས་ཆག་ཏུ་འགྱོ་སྟ། འདིའི་གས་ར་རྟེད་ངོ་སྤྲོད། ཡེ་ཤུ་མ་བྱོན་གོང་། ཕྱི་ལོ་ཆིག་སྐྱོང་སུམ་ཆུ་སྟོན་ནས་བྱུང་ཞིང་། ཕྱི་

ལོ་(500-1500) རྣང་འདིའི་སྐས་གཏེར་ཆེན་པོ་ཞིག་ Austria གློང་ཁྲིར་ Salzburg ཞེས་པར་རྟེད་སོན་བྱུང་། དུས་རབས་བཅུ་དྲུག་པའི་ནང་ Colombia ཞེས་པའི་རྒྱལ་ཁབ་དེ་བཞིན་ཐོན་སྐྱིད་འབྱུང་ཁྲུངས་སྐྱན་གྱགས་ཆེ་ཤོས་སུ་གྱུར།

མཚན། (ལེགས་སྦྱར) མཚན་དང་འདྲ།

མར་གད། མཚན་དང་འདྲ། དཔེར་ན། སྒྲིལ་བསྡོད་འཕགས་སྒྲིལ་མ་ལས། དབྱིངས་རིག་རྣམ་དག་པའླིའི་གདན་སྟེང་ན། །མར་གད་མདོག་ཅན་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་མ། །ལང་ཚོ་རབ་རྒྱས་གཡས་བཀྲངས་གཡོན་བསྐྱམ་ཞབས། །ཐབས་ཤེས་རྒྱང་འབྲིལ་མ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

མར་གྱི་ཉིང་ཁུ། ❶ མར་ཁྲའི་ཡང་ཞུན། ❷ བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཡའང་འཇུག་པ་ནི། སྒྲོད་འཇུག་ལས། དམ་ཆོས་འོ་མ་བསྡུབས་པ་ལས། །མར་གྱི་ཉིང་ཁུ་ཕྱུང་བ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །འདི་ལ་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྙིང་པོ་ཕྱུང་བ་ཡང་ཟེར་རོ། །

མར་པ་ལོ་ཙྪ་བ་ཆོས་ཀྱི་བློ་གྲོས། གངས་རིའི་ཁྲོད་ཀྱི་བསྟན་འཛིན་གྱི་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོ་ལྷོ་ཕྱོགས་མར་པ་ཆོས་ཀྱི་བློ་གྲོས་ནི་རྒྱ་གར་དུ་ལན་གསུམ། བལ་པོར་ལན་བཞི་བྱོན། པཊ་ཆེན་ནུ་རོ་པ་དང་། མངའ་བདག་མི་ཏྲི་པ། དཔལ་ཡེ་ཤེས་སྙིང་པོ། གྲྭ་ཆེན་ཞི་བ་བཟང་པོ་ལ་སོགས་པ་མཁས་གྲུབ་ཀྱི་ཐུ་མ་བཀུར་རྩ་བཀུད་བསྙེན། ཀུ་གར་དུ་ཕེབས་ཐེངས་དང་པོར་ལོ་བཅུ་གཉིས། གཉིས་པར་ལོ་བསྡུམ་སྙེ་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག་གི་རིང་ཀུ་གར་དུ་སྒོག་གཉིར་མཛད། ཀུ་གར་དུ་ལན་ཕྱི་མ་བྱོན་དུས་ཇོ་བོ་རྗེ་དང་མཇལ་ནས་གདམས་པ་མང་དུ་གསན། དཔལ་གསང་བ་འདུས་པ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུད་འབྱོར་ཁ་མའི་རྒྱུད་ཁལ་མོ་ཆེའི་རྒྱུད་ཀྱི་བཤད་པ་གདམས་ངག་ལག་ལེན་དང་བཅས་པ་ཞེབ་ཏུ་སྦྱངས། ཐུ་མ་མར་པ་ལ་གསང་འདུས་ཀྱི་བཤད་སྒྲིལ་བདུན་ཡོད་པར་གྲགས་ཤིང་། ནུ་རོ་པ་ལ་ཁ་ཆེ་ཞ་ཀ་ར་སིདྡྷི་དང་མཉམ་དུ་སྒྲོན་གསལ་བཤགས་སྒང་ནའང་བོད་དུ་སྒྲོན་གསལ་གྱི་བཤད་པ་མ་ཚུགས་ལ། རིམ་ལྔའི་གདམས་ངག་གི་དར་རྒྱས་ཆེ་བར་བྱུང་ངོ་། །བོད་དུ་བྱོན་ཏེ་བཀའ་བབས་ཀྱི་སྒོབ་མ་བཞི་ལ་སོགས་པའི་བཙུན་འཛིན་མང་དུ་བྱུང་ཞིང་། གསང་སྔགས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་ཁྱབ་གདལ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས་དལྡའི་བར་དུའང་གདམས་ངག་གི་བཙུད་པ་མང་དུ་འཕེལ། ལྷ་སྒོམ་སྒྲོད་པ་དང་རྒྱུད་ཀྱི་བཤད་པ་གང་གི་སྐབས་སུ་ཡང་ནུ་རོ་མི་ཏྲི་གཉིས་ལ་གཙོ་བོར་མཛད་ཅིང་། གྲྭ་ཆེན་མི་ཏྲི་པ་ནི་དབུ་མ་པ་ཡིན་པར་མ་ཟད་དཔལ་ལྡན་ཀླ་བའི་ལུགས་ཁོ་ན་གཙོ་བོར་མཛད་པ་ཞེག་ཡིན་པས། ལྷ་བ་ཡང་དབུ་མ་པ་ཆེན་པོ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལྷ་བ་ཡིན་པར། ལྷང་སྐུ་རོལ་པའི་

དོ་རྗེས་གསུངས། བཀའ་བརྒྱད་ཀྱི་བསྟན་པའི་སྒོལ་བཙུགས། གཞན་ཡང་། རྗེའི་རིམ་ལྟ་གདན་རྫོགས་ལས། བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་ལ་གནས་པ་དེས། རིམ་པ་གཉིས་པ་རྫོགས་པའི་རིམ་པ་ལ་བསླབ་པའི་གྲུབ་ཆེན་གྱི་མན་ངག་མཐར་ཐུག་པ་ནི། རིམ་ལྟ་དང་སྒྱུད་བསྡུས་དང་། རྣམ་གཞག་གི་ཡོན་གཅིག་དང་ལས་མཐའ་རྣམ་འབྱེད་དང་། རྒྱུད་འགྲེལ་གྱི་སྒྲོར་བ་ཡན་ལག་དྲུག་དང་། རྫོགས་རིམ་གྱི་རིམ་ལྟའི་བཤད་པ་མཛད་པ་རྣམས་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་ནའང་གཞུང་དེ་རྣམས་ཤིན་ཏུ་བརྗིང་བས་ཡྱི་རབས་ཀྱི་གདུལ་བྱས། དེ་རྣམས་ལས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བའི་བྷ་མ་དམ་པའི་མན་ངག་མེད་ན། མན་ངག་གི་གནད་རྫོགས་པར་མི་རྟེད་པས། འཕགས་ཡུལ་གྱི་མཁས་པ་དུ་མ་ལ་གཏུགས་ནས་ལེགས་པར་མནོས་པའི་ལོ་ཙྪ་བ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་མན་ངག་ཤིན་ཏུ་གསལ་ཆེའོ། །དེ་ལ་ནི་རྗེ་མར་པ་དང་རྗེ་འགོས་ཀྱི་ལུགས་གཉིས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན་ལ། འདིའི་མན་ངག་རྒྱུད་དང་འཕགས་སྐོར་གྱི་གཞུང་ལ་ལེགས་པར་གཏུགས་ནས་ངེས་པ་བསྒྲིད་པ་ལ་ནི། རྗེ་འགོས་ནས་བརྒྱུད་པའི་མན་ངག་གི་བཤད་པ་རྣམས་དགོས་ཤིང་། གཞུང་ནས་དངོས་སུ་རྗེན་པ་ཙམ་དུ་མ་རྙད་ཁོང་ན་གནས་པ་དུ་མ་གསལ་དུ་བཏང་ནས། དེ་ལྟར་གྱི་གང་རུགས་ཀྱི་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་དམིགས་རིམ་ཁྱད་པར་ཅན་མང་པོའི་སྒོ་ནས་ངེས་པ་རྣམ་པ་ལྔའི། རྗེ་མར་པའི་གདམས་ངག་ཨལ་མོ་ཆེ་ལ་རྒྱ་གཞུང་གི་རྟ་ཆོག་ར་ཡོད་ལ། རིམ་ལྟའི་མན་ངག་གི་རྟ་ཆོག་ནི་རིམ་ལྟ་བསྡུས་པ་གསལ་བ་ཉིད་ཡིན་གྱི། ཁ་གཡར་གཞན་འདུག་པ་ནི་སྒྱོད་བསྡུས་དང་འགལ་བ་ཆེན་པོ་ཡོད་པས་རྣམ་དག་མིན་ནོ། །ཞེས་རྗེ་ཙོང་པ་ཆེན་པོས་མར་འགོས་གཉིས་ཤིན་ཏུ་ཡིད་ཆེས་པའི་གནས་སུ་མཛད་དོ། །མཁས་གྲུབ་དེ་ཉིད་དགུང་གངས་བརྒྱད་ཅུ་གྱ་བརྒྱད་དུ་ཕེབས་པ་ན་ཞི་བར་གཤེགས་པར་གྱུར། (ཐུང་རོལ་ཏུ་མས་དགུང་གངས་ཀྱ་དྲུག་བཞུགས་པར་བཤད།) འཁྲུངས་འདས་ལོ་ཆོགས། (1012-1097) རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་རིམ་ལྟ་གསལ་སྒྲོན་དང་རིམ་ལྟ་གདན་རྫོགས་སོགས་ལ་གཞི་བྱས་ཏེ་བཀོད།

མར་རྩེ། མར་སྒྲིའི་རྩེ་མོ།

མལ། ❶ སྤྱོད་ས་དང་ཉལ་ས། ❷ གནས། ❸ ཚབ། གནས་དང་ཚབ་ལ་འཇུག་པ་ནི། གོང་མའི་སྐད་དོད་པ་ཐུའི་མལ་དུ་འགའ་ཞིག་ལ་པུ་ཏ་འབྱུང་བས། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། ।

མལ་ཆེ་མཐོ། རིན་ཐང་ཆེ་ཀ་དང་ཚད་མཐོ་བའི་མལ་ཏེ། ཆེ་བ་ནི་རིན་པོ་ཆེས་སྤྲས་པའོ། །མཐོ་བ་ནི་པུས་མོ་ལས་མཐོ་བའོ། །ལྷང་ཤྭན་ཆེགས་ཀྱི་འགྲེལ་པར་གསལ།

མལྲི་ཀཱ། (ལེགས་སྦྱར་) ❶ མེ་དོག་ཀུན་རྟེ་བྱེ་བྲག་ཅིག། ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་སྐད་དུ། Jasmine ཟེར་བ་དེའི་རིགས་ཤིག ❷ ཕྲེང་བ། ❸ གླལ་སྒྲིག་པ། སྐར་སྒྲིག ❹ གཞུ་མར་གྱི་སྟེགས་བུ། ❺ སྟོང་སྦུད། དཀར་ཡོལ།

མས་བརྟན། ལུགས་ལྡོག་སྟེ། འོག་ནས་རིམ་གྱིས་གྱེན་དུ་འདྲེན་ཅང་མཐར་སྤྱི་གཙུག་ཏུ་གཡོ་མེད་དུ་བརྟན་པར་བྱེད་པ་ལ་ཟེར།

མས་འདེད། འོག་ནས་སྟེང་དུ་འདེད་པ།

མས་རིམ། འོག་ནས་སྟེང་དུ་ཆགས་པའི་རིམ་པ།

མཀོར་གཡ། (ལེགས་སྦྱར་) ལྷོ་འཕྱེ་ཆེན་པོ། དགའ་བོ་ལ་སོགས་པ་ཀླུ་ཆེན་པོ་རྣམས་སོ། །

མི། <མ་རྟུབ> ❶ འགྲོ་བ་རིས་དྲུག་གི་ནང་གསེས་ཤིག། ངེས་ཚིག་ནི། མ་རྟུབ་ཀི་སྒྲ་ལས་ཤེད་བྱའམ་འགྲོ་བ་གཞན་ལས་ཡིད་རྟོག་དཔྱོད་ཀྱི་འཇུག་པ་ཤས་ཆེ་བས་མི་ཞེས་གྲགས། ❷ དགག་སྒྲ་ཞེག། ལྷོན་དབང་ལས། མ་མི་མིན་མེད་དགག་སྒྲ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

མི་བསྐྱོད་པ། ❶ མི་འགྲོ་བ། བདག་ནི་ཕྱོགས་དེར་མི་བསྐྱོད་དོ། །ལྟ་བྱ། ❷ མི་གཡོ་བ། ཆགས་སྡང་གིས་མི་བསྐྱོད་པའི་བཅང་སྟོམས་ལ་གནས་ན་ཅི་མ་རུང་། ཞེས་པ་ལྟ་བྱ། ❸ རྒྱལ་བ་རིགས་ལྔའི་ཡ་གྱལ་ཞིག

མི་དགེ་བ་བཅུའི་ལས་ཀྱི་ལམ་ཡང་དག་པར་བླང་བ་ལ་ཞུགས་པ། མི་དགེ་བ་བཅུ་ཆབས་ཆེན་པོས་ཞུགས་པའམ་ཡང་ཡང་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ནོ། །ལུས་ཀྱི་གསུམ། ངག་གི་བཞི། ཡིད་ཀྱི་གསུམ་སྟེ་མི་དགེ་བ་བཅུའི་ལས་ཀྱི་ལམ་ཡང་དག་པར་དུ་ཆབས་ཆེན་པོས་བླངས་པ་སྟེ་ཞུགས་པའམ་ཡང་ཡང་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ནོ། །ཞེས་མཁས་པ་འགའ་གསུང་ངོ། །

མི་མགོའི་སྐྱེད་བུ་གསུམ་གྱི་མཆོག་དོན། ❶ སྟང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་མཆོག། ❷ མཁས་པ་འགའ་ཞིག་གིས། བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་སྐྱབ་པ་པོའི་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་མཆོག་པར་གསུང་།

མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ། ❶ (དགེ་ལུགས) ཁམས་འཛམ་མེད་དུ་བཅིངས་པའི་བདེ་བ། སྐྱ་བཤད་ནི། མི་འགྱུར་བ་ནི་རྒྱ་ཀྱེན་གྱིས་བསྐྱེད་པར་མི་རྟག་པ་མིན་གྱི་ཁམས་ཕྱི་རོལ་དུ་འཕོ་བ་ནི་འགྱུར་བར་ལན་མང་པོར་གསུངས་པས། ཁམས་འཛིག་མེད་དུ་བཅིངས་པ་ནི་མི་འགྱུར་བའོ། །རྗེའི་སྲིགས་རིམ་ཆེན་མོ་ལས་གསུངས། ❷ (བཀའ་བརྒྱད) བདེ་སྟོང་རྩང་འཇུག་གི་ཡེ་ཤེས། སྐྱ་བཤད་ནི། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་རང་བཞིན་འགྱུར་བ་མེད་པས་མི་འགྱུར་བ་ཞེས་བྱ་ལ། བདེ་བ་ནི་ཐེག་ལེ་འཛིག་མེད་དུ་བཅིངས་པའི་བདེ་བའོ། །

མི་འཆི་བ་བཏུ་ཕྱེད། བདུད་རྩི་ལྔ་དང་དོན་གཅིག ཟླ་བཤད་ནི། མི་འཆི་བ་ནི་འཆི་མེད་དེ་བདུད་རྩིའི་མིང་དང་། བཏུ་ཡི་ཕྱེད་ནི་ལྟོའོ། །

མི་རྟུང་བ། ཆེན་པོ། འདུལ་བ་གཞིའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས། མི་རྟུང་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཆེན་པོའོ། །ཞེས་གསུངས།

མི་ཆེ་བ། ❶ རྟུང་རྟུང་། ❷ གཟུགས་ཁམས་གནས་རིས་བཏུ་བདུན་གྱི་བཏུ་གསུམ་པ། གནས་གཙང་མ་གོང་མ་དག་པས་དམན་པའི་ཕྱིར་མི་ཆེ་བ་དང་། མཆིམས་མཛོད་གསུང་། འདི་ལ་ཚ་ལྷེ་ཏ་ཞེས་པ་དང་། མི་འདོད་པ་ཞེས་པའང་མིང་དུ་སེམས་སོ། །

མི་ཆོས། ❶ མི་སྡེ་འདོད་པའི་རྒྱུན་ནམ་སྒྲིབ་པ་ལྟའོ། །❷ མིའི་འཐོབ་བྱའི་ཆོས་ཏེ། མྱང་འདས། མྱང་འདས་ལ་མིའི་ཆོས་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཚུལ་མཚན་ནི། མྱང་འདས་ནི་མི་རྣམས་ཀྱིས་འཐོབ་ཀྱི། ངན་སོང་བ་རྣམས་ཀྱིས་མི་འཐོབ་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །ཞེས་མཆོད་ཀྱིལ་གཞི་བྱས་ཏེ་བགོད། ❸ འཇིག་རྟེན་པའི་བསྟན་བྱ། མི་ནི་འཇིག་རྟེན་པའི་མིང་ཡིན་ལ། ཆོས་ནི་བསྟན་བྱའོ། །ལྷ་ཆོས་དགེ་བ་བཏུ། མི་ཆོས་གཙང་མ་བཏུ་དྲུག་ཅེས་པ་ལྟ་བུ།

མི་ཆོས་བློ་མ། ཁམས་གོང་མའི་ཡོན་ཏན། མཚན་གཞི་ནི། བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྙོམས་འཇུག་མངོན་ཤེས་དང་ཇུ་འཕྲུལ་ལ་སོགས་པའོ། །སྒྲ་བཤད་ནི། མིའི་ཆོས་ནི་མྱང་འདས་པ་ཡིན་ལ། བློ་མ་ཞེས་པ་གོང་མའི་སེམས་ལ་ཟེར་བས། མྱང་འདས་དང་གོང་མའི་སེམས་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ནོ། །ཡང་ན། མིའི་ཆོས་ནི་སྒྲིབ་པ་ལྟ་པོ་རྣམས་ཡིན་ལ། བློ་མ་ནི་དེ་དག་སྤངས་པ་ལ་ཟེར་བས། སྒྲིབ་པ་ལྟ་སྤངས་པ་ལས་ཐོབ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ནོ། །མཆོད་ཀྱིལ་གཞི་བྱས་ཏེ་བགོད། སྒྲིབ་པ་ལྟ་ནི། འདོད་པའི་ས་ས་བསྟས་པའི་ཉོན་མོངས་ལྟ་སྟེ། འདོད་འདུན། (འདོད་པ་ལ་འདུན་པ་སྟེ། འདོད་པའི་འདོད་ཆགས) གཉིད་སེམས། (ཞེ་སྡང) གཡེངས་རྒྱགས། ཁོང་འགྱོད། ཐེ་ཚོམ་དང་ལྟའོ། །

མི་ཆོས་བློ་མའི་ཇུན་གྱི་ཕམ་པ། ངག་མཚན་ཉིད་ལྟ་ལྡན་གྱིས་ཡུལ་ཐ་སྙད་ལྟ་ལྡན་ལ་མངོན་ཤེས་སོགས་གོང་མའི་ཡོན་ཏན་ཁྱད་པར་ཅན་མ་ཐོབ་པ་ཤེས་བཞིན་དུ་རང་གིས་ཐོབ་ཅེས་སྨྲས་པ་ཡུལ་དེས་དོན་གི་བའོ།། སྒྲ་བཤད་ནི་མི་ཆོས་བློ་མ་ལ་སོགས་པའོ།

མི་འཇིགས་པའི་སྟེན་པ། མི་འཇིགས་པ་སྐྱབས་ཀྱི་སྟེན་པ་དང་དོན་གཅིག དགྲ་དང་གཅན་གཟན་དང་འབྲུང་བའི་འཇིགས་པ་ལས་སེམས་ཅན་རྣམས་ཡོངས་སུ་སྐྱོབ་པའོ། །

མི་མཇེད། <སྡུག> བཟོད་པ། མི་འཕྲོག་པ། ནུས་པ། ལྷན་པ་རྣམས་ལ་འཇུག་པར་བཤད།

མི་མཇེད་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས། <སྐབས་༡> བདག་ཅག་གི་སྨོན་པ་མཉམ་མེད་ཀློའི་རྒྱལ་པོས་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་གང་དུ་བསྟན་པའི་འཛམ་བུའི་གླིང་འདི་དང་། གླིང་གཞན་གསུམ། འདོད་ལྷ་རིགས་དྲུག །བསམ་གཏན་དང་པོའི་བར་གྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ལ་མི་མཇེད་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཞེས་བྱའོ། །སྤྲོས་ན་སྣོང་གསུམ་གྱི་སྣོང་ཆེན་པོ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ལ་མི་མཇེད་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཞེས་བཤད་དོ། །སྤྲ་བཤད་ནི། བཅོད་པ། མི་འཕྲོག་པ། ལྷན་པ་དང་། ནུས་པ་རྣམས་ལ་འཇུག་པས། ཞིང་འདིར་སྐྱེས་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཉོན་མོངས་པ་དང་སྤྲུག་བསྔལ་ལ་མི་མཇེད་པའམ་དེ་དག་དང་ཤིན་ཏུ་ལྷན་པའམ། ཞིང་འདིའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱང་སྐྱིང་སྐྱེས་ལྷག་པར་བཅོད་ཅིང་དཔའ་བས་ཕུལ་དུ་བྱུང་བས་དེ་ལྟར་གྲགས་སོ། །འདིའི་སྐོར་ཆུས་པར་མངོན་པ་མཛོད་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། ।

མི་ཉུང་བ། ཉུང་ཉུང་མིན་པ། མང་པོ།

མི་རྟོག་སྐྱོང་བའི་གདམས་པ། ཞི་གནས་བསྒྲུབ་པའི་གདམས་པ། རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོར། མི་རྟོག་སྐྱོང་བའི་གདམས་པ་མིད་སྐམ་ནས། །ཡོད་པའི་གཞུང་དུ་མ་བཙལ་མེད་པའི་སར། །འབད་པ་དུ་མས་ཆོལ་ཞིང་རྟེན་པར་སེམས། །ཞེས་དང་། ཅི་ཡང་མི་རྟོག་འཛོག་པའི་ཞི་གནས་ལམ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ।

མི་རྟོག་པ། བརྟག་དཔྱད་མི་བྱེད་པ། སྐབས་རེར་ཞི་གནས་ལའང་གོ་སྐྱེ། མི་རྟོག་སྐྱོང་བ་ཞེས་དང་། ཅི་ཡང་རྟོག་འཛོག་པའི་ཞི་གནས་ལམ། ཞེས་ལམ་རིམ་དུ་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ।

མི་རྟོག་པར་བཞག་པ། སེམས་མི་རྟོག་པར་བཞག་པ་དང་འདྲ། སེམས་མི་རྟོག་པར་བཞག་པ་ལ་གཟེགས།

མི་སྐྱུག་པ། མི་མཛེས་པ། མདོག་ངན་པ།

མི་སྐྱུག་པ་ལ་དམིགས། འདོད་ཆགས་ཤས་ཆེ་བ་ཞིག་ཡིན་ན་མི་སྐྱུག་པ་ལ་སེམས་གཏོད་པར་བྱེད། ཅེས་པའི་མི་སྐྱུག་པ་ལ་དམིགས་ཚུལ་ནི། སྐྲ་དང་སྤུ་ལ་སོགས་པ་སོ་དྲུག་ནི་ནང་གི་མི་སྐྱུག་པ་དང་། རྣམ་པར་སྨོས་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཕྱི་རོལ་གྱི་མི་སྐྱུག་པ་སྟེ། མི་གཙང་བའི་མི་སྐྱུག་པའི་རྣམ་པ་བློ་ལ་ཤར་བ་ལ་སེམས་འཇིན་པའོ། །ཞེས་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ।

མི་སྐྱུག་པའི་མཚན་མ་བཏུ་གཉིས། མདོག་སོལ་བ་ལྟར་གནག་ལ། གདོང་ལ་འབུར་པོ་གསུམ་ཡོད་པ། སྐ་འགྲོལ་བ། མིག་གཉིས་ཤེལ་ལྟར་གཡོ་བ། གདོང་གཉིར་མ་ཅན། མཆུ་འཕྱང་བ། སྤྲ་མི་སྡུག་པ། གསུས་པ་ཆེ་བ། ཀུབ་འབུར་བ། ཀང་གཉིས་གྱོལ་བ། མགོ་ཀྱ་བ་ཅན་སྤྲ་མེད་པ། འདྲི་ལྟར་མི་སྐྱུག་པ་སྟེ་བཏུ་གཉིས་སོ། །འདི་མདོ་ལས་གསུངས། མཚན་མངན་པ་བཅོ་བརྒྱད་ལ་གཟེགས།

མི་གདུང་བ། གཟུགས་ཁམས་གནས་རིས་བཅུ་བདུན་གྱི་བཅུ་བཞི་པ་ནི། མཆོམས་མཛོད་ལས། ཉོན་མོངས་པས་གདུང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་མི་གདུང་བ། ཞེས་གསུངས།

སྨྲ་ན་ཀི་ད་ན། (ལེགས་སྦྱར) ཉའི་དོག་ཅན།

མི་གནས་པའི་མྱང་འདས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་མྱང་འདས། སྒྲ་བཤད་ནི། སྲིད་པ་འཁོར་བའི་མཐའ་དང་། ཞི་བ་མྱང་འདས་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་གང་དུའང་མི་གནས་པའི་མྱང་འདས་ཡིན་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ། རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལ་གཞི་བྱས།

མི་ཕམ་མགོན་པོ། རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་མགོན་པོའི་མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས་ཤིག། སྒྲ་བཤད་ནི། ལྷ་དང་མི་རྣམས་ཀྱི་དམ་པ་དང་འཇིག་རྟེན་གྱི་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་དང་། དབང་ཕྱུག་དང་ཁྱབ་འཇུག་ལ་སོགས་པས་ཀྱང་མི་ཐུབ་པའི་ཕྱིར་མི་ཕམ་སེམས་ཅན་གྱི་མགོན་ལ། ཞེས་རྗེའི་ལེགས་བཤད་གསེར་ཕྲེང་ན་གསལ་བ་ལྟར་རོ། །

མི་ཕྱེད་སྐྱིལ་ཀྲུང་། ངོ་རྗེ་སྐྱིལ་ཀྲུང་། རྗེའི་རྣམ་རྒྱལ་མའི་བསྟོད་པའི་འཆི་མེད་གྲུབ་པར། (སཀསྱམ་རེ་སྒོང་མ་ལས) མི་ཕྱེད་སྐྱིལ་ཀྲུང་མཆོག་གིས་ལེགས་གནས་ཤིང་། །བཅུད་གཉིས་ལང་ཚོའི་དཔལ་འཇིན་རྒྱལ་བའི་ཡུམ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །མི་ཕྱེད་པ་ནི་ཇོ་རྗེའི་དོན་ནོ། །

མི་ཕྱེད་མ། རྫ་རྐང་མ་ལས་སྐྱེས་པའི་རྫ་ཞིག་སྟེ། རྫ་ཉེར་བཞིའི་ནང་ཚན་ནོ། །སྒྲ་བཤད་ནི། ངོ་རྗེ་གསུམ་མི་ཕྱེད་པས་ན་མི་ཕྱེད་མ་ཞེས་བྱའོ། །འཇམ་མགོན་ཀོང་སྤྲུལ་ཀྱི་གསུང་ལ་གཞི་བྱས།

མི་དབང་། <ན་རེནྡ> རྒྱལ་པོའི་མིང་། བཅན་པོ། རྗེ། མངའ་བདག། ཟླ། མི་དབང་། ས་སྐྱོང་རྣམས་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན།

མི་གཙང་བའི་ཇས་སུམ་ཅུ་རྩ་དྲུག སྐྲ། སེན་པོ། བ་སྤུ། པགས་པ། ཕྱི་ཤུན། ཤ། རྒྱས་པ། ཁྲག། ར་ས་པ། རྐང་། མཁལ་མ། སྙིང་། ཐྲོ་བསྡུལ། མཆིན་པ། མཆེར་པ། ཐྲོ་བ། རྒྱུ་མ། བཞག ལོང་ཀ། གཅིན། ཕྱི་སེ། མཆིལ་མ། དུལ། ཆོལ། ལུད་པ། མཆི་མ། རྐག། མཁྲིས་པ། མཆིལ་སྦལས། ཞག། ཆུ་སེར། དྲི་མ། ཁུད་པ། ཁུད་རྒྱས། མིག་རྐག། རྣ་སྦུབས་དང་བཅས་སོ། །རྟོག་གེ་འབར་བ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་བཀོད།

མི་ཚངས་སྤྱོད། ① འཁྲིག་པ་སྤྱོད་པ། ② ཆོས་མིན་གྱི་བྱ་བ་སྤྱིའི་མིང་ངོ་། །སྒྲ་བཤད་ནི། ཚངས་པ་ནི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ། སྤྱོད་པ་ནི་འཕགས་པའི་ལམ་ཡིན་ལ། དེ་དང་མི་མཐུན་པའི་སྤྱོད་པ་ཡིན་པས་ན་མི་ཚངས་པར་སྤྱོད་པ་ཞེས་བྱའོ། །འཁྲིག་སྤྱོད་ལ་མི་ཚངས་སྤྱོད། ཅེས་བཏགས་པ་ནི་བྱ་བ་མི་རིགས་པ་བྱེད་

པའི་སྤྱི་མིང་བྱེ་བྲག་ལ་ཆགས་པའོ། །མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ནི། ལོག་པར་སྤྱོད་པ། ལོག་པར་ཞུགས་པ། འཁྲིག་པ། རྒྱ། སྙོམས་པར་འཇུག་པ་བཅས་སོ། །

མི་ཚངས་པར་སྤྱོད། མི་ཚངས་སྤྱོད་དང་འདྲ།

མི་ཚངས་སྤྱོད་ཀྱི་ཕམ་པ། བཅས་ལྡན་དགེ་སློང་གིས་ཁ་དང་བཤང་ལམ་བྱད་མིད་ཀྱི་མཚན་མ་བཅས་མ་ཐོགས་མ་སྐོགས་པ་གང་ཟུང་དུ་མི་ཚངས་པར་སྤྱད་པའི་བདེ་བ་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ལས་བྱུང་བའི་ལྷུང་བ་དང་ངོས་གཞིའོ། །

མི་བཟང་པ། ཤིན་ཏུ་གཟེར་བ། ཤས་ཆེན་པོའམ་ཤུགས་དྲགས་པོ།

མི་གཡོ་བའི་ལས། ཁམས་གོང་མའི་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས། སྐྱ་བཤད་ནི། རྣམ་སྨིན་གཞན་དུ་མི་གཡོ་བས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །

མི་རིགས་པ་བྱེད་པ། ❶ མི་འཚས་པ་བྱེད་པ། ❷ གཞོད་པ་བྱེད་པ།

མི་ལ་རས་པ། རྣལ་འབྱོར་གྱི་དབང་ཕྱུག་རྗེ་བཙུན་མི་ལ་རས་པ་ནི། རབ་བྱུང་དང་པོའི་ལྷགས་འབྲུག་ལོར་ལ་སྐྱོད་གྱང་ཐང་སྐྱང་རྩ་རྩེ་ལ་ཤེས་རབ་རྒྱལ་མཚན་དང་། ཡུམ་མྱང་ཚད་དཀར་རྒན་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སྲུ་འཁྲུངས། མཚན་གཞན་ཐོས་པ་དགའ་རེར། སྐྱ་བཤད་ནི། མི་ལ་ཞེས་པ་རིགས་རྒྱུད་ཀྱི་མིང་དང་། བོད་ཀྱི་ཡུལ་དེ་གྲང་ངར་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བའི་ཡུལ་ཞིག་ཡིན་ཀྱང་གཏུམ་མོའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་སྒོ་ཐས་ཀྱིས་རས་ཀྱང་གི་ན་བཟའ་བསྐྲགས་པས་རས་པ་ཞེས་བྱའོ། །རྗེ་མི་ལའི་རྣམ་མཐུར་༡༠༤༠ ལས་ཀྱང་། ན་བཟའ་རས་ཀྱང་དང་གཏུམ་མོའི་བདེ་དྲྭ་ཀྱིས་འཚོ་བ། ཞེས་འབྱུང་། གླུབ་ཆེན་འདིའི་སྐོར་རྗེ་དེ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་མཐུར་དང་། དེབ་སྒོན་སྐྱོང་ཚ་༡༡༣ན་གསལ། འཁྲུངས་འདས་ལོ་ཚེགས། (1040-1123)

མི་ཤེགས་པའི་ཐེག་ལེ། སྐྱེ་གཤེ་མི་ཤེགས་པའི་ཐེག་ལེ་དང་དོན་གཅིག ① སྐྱེ་གཤེ་ཐེག་ལེ་དཀར་དམར་གཉུ་སྒོར་གྱི་ཚུལ་དུ་ཡོད་པ་དེའོ། །② ཐེག་ལེ་དཀར་དམར་གཉུ་སྒོར་གྱི་ཚུལ་དུ་ཡོད་པ་དེའི་ནང་གི་ཆུང་སེམས་ཕྱ་མོ། ③ སྐྱེ་གཤེ་རྩ་དབུ་མའི་ནང་གི་རྣམ་ཤེས་དང་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་ཆུང་། ④ ཤིན་ཏུ་ཕྱ་བའི་ཆུང་སེམས། ⑤ ཤིན་ཏུ་ཕྱ་བའི་སྐྱེ་གཤེ་ཆུང་འོད་ཟེར་ལྟ་པ། ⑥ ཐེག་ལེ་ཁ་དོག་ལྟ་པ་ཙ་ན་ཀའི་འབྲུ་ཙམ་དུ་རྣམ་པར་གནས་པའོ། །སྟག་རི་མཁའ་ཆེན་མོ་ལྷར་བཀོད། རྗེའི་རིམ་ལྟ་གསལ་སྒྲོན་ལས་ཀྱང་། སྤྱི་ཐོག་སྐྱེ་ཤེ་མི་ཤེགས་པ་ལ། བྱང་སེམས་དཀར་དམར་དང་། གཞིའི་འོད་གསལ། སྲོག་འཛིན་ཕྱ་བ་

སོགས་མང་དུ་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །སྒྲ་བཤད་ནི། གང་གིས་ཀུང་དེ་མི་ཚོམས་པས་ན། མི་ཤིགས་པ་དང་། མ་སྤྲོས་པས་ན་ཐེག་ལེའོ། །ཞེས་རྗེའི་སྐུགས་རིམ་ཆེན་མོར་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

མི་ཤིགས་པའི་ཐེག་ལེ་ཆེན་པོ། (དགེ་ལུགས) མི་ཤིགས་པའི་ཐེག་ལེ་དང་འདྲ། (བཀའ་བརྒྱད) གདོད་མའི་མི་ཤིགས་པའི་ཐེག་ལེ་ཆེན་པོ་དང་དོན་འདྲ།

མི་ཤེས་ཀ་མེད། མི་ཤེས་ཐབས་མེད། དེ་མ་ཤེས་ན་ཐབས་གཞན་མེད་པ།

མིག ❶ ལྟ་བྱེད། འདྲེན་བྱེད། ❷ ཚེ་ཁྲང་། ❸ གྲངས་གཉིས་ཀྱི་མིང་། སྒྲ་བཤད་ནི། ཡུལ་ལ་དམིགས་པར་བྱེད་པས་ན་མིག་ཅེས་བྱའོ། །

མིག་གི་དབང་པོ། དབང་པོ་ལྔའི་ཡ་གྱལ་ཞེག། ཆུའི་ཁྲད་པར་རང་རྒྱུ་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་ལས་སྐྱེས་པ། བྱེད་ལས་ཀྱི་ཁྲད་པར་མིག་ཤེས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་ཉིན་བྱེད་པ། ངོ་བོའི་ཁྲད་པར་མེ་ལོང་ཤེན་དུ་དྲངས་པ་བཞིན་དུ་གཟུགས་བརྙན་སྣ་ཚོགས་འཆར་དུ་རུང་བའི་ནང་གི་གཟུགས་ཅན་ཤེན་དུ་དྲངས་པའོ། །དབྱིབས་ཟར་མའི་མེ་དོག་ལྟ་བུའོ། །གཟུགས་མཐོང་བ་ལ་ཐོག་མར་གཟུགས་དེ་ཉིད་མིག་གི་དབང་པོ་ལ་ཤར། དེའི་རྗེས་མིག་ཤེས་ཀྱིས་མཐོང་དགོས་པ་ནི། དཔེར་ན། མེ་ལོང་ནང་གི་གཟུགས་བརྙན་མཐོང་བ་ལ། ཐོག་མར་མེ་ལོང་དྲངས་པའི་ནང་གཟུགས་བརྙན་དེ་ཤར་ནས། དེའི་རྗེས་མིག་ཤེས་ཀྱིས་མཐོང་དགོས་པ་བཞིན་ནོ། །

མིག་གིས་ལྟ་སྟངས། མིག་གི་ལྟ་ཚུལ་ཏེ། སྐོམ་གྱི་སྐབས། མིག་འབྱེད་འཇུམ་རན་པར་བཞག་པ་ནི། བྱིང་ཚོད་གཅོད་སྟ་བའི་དགོས་པ་ཡོད། མིག་ཏ་ཅང་གདངས་ཆེ་ན་ཚོད་པ་དང་། བཙུམ་ན་བྱིང་བ་སྐྱེ་བས་དེ་གཉིས་འགོག་པའི་ཐབས་སུ་རན་པ་བཞག་པའོ། །

མིག་གཉན་དུ་ལྟ་བ། ❶ དེ་ནི་རིགས་སྔགས་ཀྱི་ཁྲོ་རྒྱལ་གཙུག་ཏོར་འཁོར་བསྡུར་གྱི་ལྟ་སྟངས་ཏེ། དེ་ཡང་མིག་གི་མས་ལྷིབས་ཀྱིས་མིག་ཕྱེད་བཀབ་སྟེ་ཕྱེད་མིག་ཏུ་བྱས་ལ། མིག་འབྲས་མི་བསྒུལ་བར་སྟེང་དུ་ལྟ་བའོ།། ལྟ་སྟངས་འདི་དུས་འཁོར་གྱི་སྐབས་ལྟ་བུར། སྟོང་གཟུགས་འཆར་སྣ་བའི་དགོས་པ་ཡོད་ཚུལ་རྗེའི་དུས་འཁོར་གྱི་གསུང་རིན་བྱིས་ལས་གསུངས། ❷ མཁས་པ་གཞན་གྱིས། མིག་གྱེན་དུ་བལྟ་བ་ནི་མིག་འཆིང་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་ཀྱིས་དབང་པོ་གཞན་ཡང་འཆིང་བར་འདོད་དོ། །

མིག་འབྱིད་འཇུམ་རན་པར་བཞག་པ། དེའི་དགོས་པ་ནི། བྱིང་ཚོད་གཅོད་སྟ་བའི་དགོས་པ་ཡོད། མིག་ཏ་ཅང་གདངས་ཆེ་ན་ཚོད་པ་དང་། བཙུམ་ན་བྱིང་བ་སྐྱེ་བས་དེ་གཉིས་འགོག་པའི་ཐབས་སུ་རན་པ་བཞག་པའོ། །

མིག་ཚུགས་སུ་ལྷུ་བ། ཤིན་ཏུ་རངས་པ་སྐྱེས་ནས་མིག་བསྒད་དེ་ལྷུ་བའོ། ।

མིག་བཟང་། ① བུད་མེད་ཀྱི་མིང་། ཕྱག་རྒྱ་མ། ཇེའི་གསུང་ལྟར་བགོད། སྒྲ་བཤད་ནི། བུད་མེད་རྣམས་མིག་ཤིན་ཏུ་བཟང་པོའམ་མཛེས་པ་དང་ལྡན་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བཏགས་སོ། ।② མིག་བཟང་པོ་དང་ལྡན་པ། མིག་གསལ་པོ་དང་མཛེས་པོ།

མིག་ཡངས། མིག་ཡངས་མ་དང་འདྲ།

མིག་ཡངས་མ། བུད་མེད། མིག་དཀྱུས་རིང་བས་དེ་སྐད་ཅེས་བཏགས།

མིག་ཡོར། གཟུགས་བརྙན། སྣང་བརྙན། མེའི་ལུས་ཀྱི་གྲིབ་མ། ཇེའི་འགྲེལ་པ་བཞི་སྦྲགས་ལས། མིག་ཡོར་ཏེ་སྣང་བརྙན། ཞེས་དང་། ཇེའི་རིམ་ལྟ་གསལ་སྒྲོན་ལས། མིག་ཡོར་ཏེ་མེའི་གྲིབ་མའི་ལུས་ལྟ་བུ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ।

མིག་རས་བཙའ། མིག་གིས་ཏུ་རེར་ལྟ་བ་དང་བྱ་ར་བྱེད་པ། སྒོག་དཔོན་དཔའ་བོས། ཁྱོད་ཀྱི་བསྟན་ལས་ཕྱིར་ཕྱོགས་པའི། །སྐྱེ་བོ་མ་རིག་གིས་ལྷོང་ངས་པ། །སྲིད་རྩེའི་བར་དུ་སོང་ནས་ཀྱང་། །སྡུག་བསྔལ་ཡང་འབྱུང་སྲིད་པ་འགྱུར། །ཁྱོད་ཀྱི་བསྟན་པའི་ཇེས་འབྱང་བ། །བསམ་གཏན་དངོས་གཞི་མ་ཐོབ་ཀྱང་། །བདུད་ཀྱི་མིག་རས་བཙའ་བཞིན་དུ། །སྲིད་པ་དག་ནི་ལྷོག་པར་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ।

མིང་གི་རྣམ་གྲངས། མིང་གི་དབྱེ་བ། དོན་གཅིག་ལ་མིང་མི་འདྲ་བ་སྟ་ཚོགས་པ། མིང་རྣམ་གྲངས་པ། སྒྲ་རྣམ་གྲངས་པ་རྣམས་དོན་གཅིག། སྒྲ་བཤད་ནི། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཏེ་རབ་དབྱེ་ཡིན་པས་ན་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །རྣམ་གྲངས་ལ་གཅིགས།

མིང་གི་ལྷག་མར་མཛད། བཅོམ་པ། བཅིག་པ། རྩ་མེད་བཟོས་པ། མིང་ཙམ་མ་གཏོགས་གཞན་གང་ཡང་ཤུལ་དུ་མ་ལྷག་པར་རྩ་མེད་བཟོས་པའི་དོན་ཡིན། ཇེའི་འཇམ་དབྱངས་བསྟོད་སྒྲིན་རྩ་མཆོ་ལས། སྒྲ་མ་ལུ་བུའི་ཏིང་འཛིན་རྡོ་རྗེ་ཡིས། །མཐར་འཛིན་རི་བོ་མིང་གི་ལྷག་མར་མཛད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།།

མིང་མཐའ། ❶ ཇེས་འཇུག ❷ མིང་གི་ཚ་ཤས་ཀྱི་ཡི་གེ་མཐའ་མ། ཀ་བ་ཞེས་པའི་མིང་མཐའི་བ་ཡིག་དང་། བྱམ་པ་ཞེས་པའི་མིང་མཐའི་པ་ཡིག་རྣམས་ལྟ་བུ།

མིང་དུ་ཆགས་པའི་སྒྲ། ཉེས་པ་ཆུང་ངུ། ཀླུཀྱུ་འོད་གསུང་།

མིང་བདེ། མིང་། མིང་གི་ཐ་སྙད། བད་ཚད་རྣམས་དོན་གཅིག

མིང་སྤྲོར་རྟོག་པ། བརྡ་དུས་ཀྱི་མིང་དང་ཐ་སྙད་ཀྱི་དུས་ཀྱི་དོན་སྤྲར་ནས་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ལྟ་བུ། དཔེར་ན་ དཀར་ཟལ་འདི་ནི་ཁ་ལང་ངོ་སྐམ་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ལྟ་བུའོ། །

མིང་ཆོག་ཡི་གེ་གསུམ། དོན་གྱི་ངོ་བོ་རྗེད་པས་མིང་། ཁྱད་པར་སྨོན་པས་ཆོག །དེ་གཉིས་ཀྱི་གཞིར་གྱུར་པའམ་ཆ་ཤས་ཡིན་པས་ཡི་གེ་ཞེས་བྱ་སྟེ། མཆེམས་མཛོད་ལས། མིང་ནི་དོན་གྱི་ངོ་བོ་རྗེད་པར་བྱེད་པ་སྟེ། གཟུགས་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །ངག་ནི་ཆོག་སྟེ་དོན་གྱི་ཁྱད་པར་སྨོན་པ་ཀུན་མ་འདུས་བྱས་རྣམས་མི་རྟག་ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའོ། །ཡི་གེ་ནི་མིང་དང་ཆོག་གི་གཞིར་གྱུར་པའམ་ཆ་ཤས་ཏེ་ཀ་ལ་སོགས་པའོ།། ངེས་ཆོག་ནི་ཨཀྵ་ར་ཞེས་བྱ་བ་མི་འགྱུར་བ་སྟེ། བརྗོད་དབང་གིས་རྣམ་གྲངས་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ་ཀ་ཞེས་བྱ་བའི་ཡི་གེ་ནི་བརྗོ་མི་མཐུན་པའི་སྐྱེ་བོ་དུ་མ་ལ་འགྱུར་བ་མེད་པ་བཞིན་ནོ། །མིང་དང་ཆོག་ནི་བརྗོད་དབང་གིས་གཞན་དང་གཞན་དུ་འགྱུར་ཏེ་ལྟོ་ལྟེར་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་བྱམ་པ་དང་སྐ་ཏ་ལ་སོགས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

མིང་གཞི། སྔོན་རྗེས་གཅིས་ཀྱི་འཇུག་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་ཡི་གེ། དཔེར་ན། <དཀར> ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ལ་མཆོན་ན། <ད>སྔོན་འཇུག <ཀ>མིང་གཞི། <ར> རྗེས་འཇུག་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ། །

མིང་གཞི་ཀུང་པ། སྔོན་རྗེས་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་གསལ་བྱེད་རྣམས་ཏེ། ཡི་གེ་“ཀ”ལྟ་བུ།

མིང་གཟུགས། མིང་ནི་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལས་གཞན་པའི་ཕུང་པོ་ལྔཀ་མ་བཞི་ཡིན་ལ་དེ་ལ་མིང་ཞེས་པ་ནི། ལས་ཉོན་གྱིས་བསྒོས་པས་སྐྱེ་བའི་གནས་དེ་དང་དེར་བཀྲི་བས་སམ་དོན་རྣམས་ལ་འདུ་ཤེས་ཀྱི་དབང་གིས་རྟོག་པས་ན་མིང་ངོ་། །གཟུགས་ནི་སྐབས་དེའི་མེར་མེར་པོ་ལ་སོགས་པའོ། །རྗེའི་རྩ་ཤེ་ཏྲི་ཆེན་ན་གསལ། དཔལ་ལྡན་ཀླ་བའི་ཆོག་གསལ་ལས་ཀྱང་། ཆོར་བ་ལ་སོགས་པ་གཟུགས་མ་ཡིན་པའི་ཕུང་པོ་བཞི་ནི་སྲིད་པ་དེ་དང་དེར་གཞོལ་བས་ན་མིང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས། ཡང་འགའ་ཞིག་གིས། ཆོར་བ། འདུ་ཤེས། འདུ་བྱེད། རྣམ་ཤེས་བཞི་ནི། མིང་ཙམ་གྱི་སྒོ་ནས་བློ་ཡུལ་དུ་གཟུང་དགོས་ཀྱི། གཟུགས་རགས་པ་ལྟར་བློ་ཡུལ་དུ་གཟུང་དུ་མེད་པས་མིང་ཞེས་བཏགས་པ་ཡིན་ཟེར།

མིང་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད། ཆོར་བ་ལ་སོགས་པའི་ཕུང་པོ་ལྔཀ་མ་བཞི་ནི་མིང་དང་། མེར་མེར་པོ་ལ་སོགས་པ་ནི་གཟུགས་སོ། །དེ་དག་ལ་ཆགས་ན་སྡུག་བསྔལ་འབྱུང་བའི་སྐྱེ་སྒོར་གྱུར་པས་སྐྱེ་མཆེད་དོ། །

མིའམ་ཅི། <ཀཆ་ར> དུད་འགྲོ་མིའི་རྣམ་པ་ཅན་ཤིན་ཏུ་གཟུགས་བཟང་པོ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་སོ། །ལྷུང་གཞིའི་འགྲེལ་པར་གསུངས། དུད་འགྲོའི་ཕྱོགས་གཅིག་འཕྲོག་མ་ལ་སོགས་པ། ཞེས་རྗེའི་གསུང་མདོ་རྩའི་ཟིན་

བྱིས་ལས་གསུངས། “ཀོ་ན་ར” ཞེས་པ་མིའམ་ཅིའི་སྐད་དོད་དུ། བུ་སྙེན་གྱི་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ཏྲི་ཀ་འདོད་འཇོ་ན་གསལ།

མིའམ་མིར་ཆགས་པ། མིར་ཆགས་པའི་གནས་སྐབས་ལྟ་ནི། མེར་མེར་པོ། ནུར་ནུར་པོ། ལྕར་ལྕར་པོ། འཁྲང་འགྱུར། ཀང་ལག་འགྱུས་པའི་གནས་སྐབས་ཏེ་ལྟའོ། །མིའི་གནས་སྐབས་ལྟ་ནི། བྱིས་པ། གཞོན་ནུ། དར་ལ་བབ་པ། དར་ཡོལ། ཆན་པོའི་གནས་སྐབས་རྣམས་ཡིན་ནོ། །དེ་རྣམས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི། ༡ མེར་མེར་པོ་ནི། ཕ་མའི་མི་གཙང་བ་གཉིས་ཚོགས་ཤིང་དེར་རྣམ་ཤེས་ཞུགས་ནས་བདུན་ཕྲག་དང་པོ་ལ་མེར་མེར་པོ་སྙེ་ཕྱི་སྲིས་མ་ལྟ་བུས་གཡོགས་ལ་ནང་རྩན་ཏེ་མེར་མེར་པོར་འདུག་པའོ། །༢ ནུར་ནུར་པོ་ནི། བདུན་ཕྲག་གཉིས་པ་ལ་ནུར་ནུར་པོ་སྙེ་ཞོ་ལྟ་བུར་འདུག་ལ་ཤར་མ་གྱུར་པའོ། །༣ ལྕར་ལྕར་པོ་ནི། བདུན་ཕྲག་གསུམ་པ་ལ་ལྕར་ལྕར་པོ་སྙེ་ཤར་ནི་གྱུར་ལ་སྤུ་བའོ། །༤ འཁྲང་འགྱུར་ནི། བདུན་བཞི་པ་ནས་འཁྲང་འགྱུར་ཏེ་བསྐ་བར་གྱུར་ཏེ་མནན་དུ་བཟོད་པའོ། །༥ ཀང་ལག་འགྱུས་པ་ནི། ཤ་ལྷག་ལྟ་བུར་གྱུར་ཏེ་ཡན་ལག་གི་མཚན་མ་བྱུང་བའོ། །༦ བྱིས་པ་ནི། ཕྱེ་སྐྱེས་ནས་འགྲོ་མི་ནུས་པ་ཡན་ཆད་དོ།། ༧ གཞོན་ནུ་ནི། འགྲོ་ནུས་ནས་འདོད་པ་སྤྱོད་མི་ནུས་པའོ། །༨ དར་ལ་བབ་པ་ནི་འདོད་པ་སྤྱོད་ནུས་པ་ནས་ལོ་སྐམ་ཐུ་མན་ཆད་དོ། །དར་ཡོལ་ནི། ལོ་སྐམ་ཐུ་ཐལ་ནས་ལྟ་བཅུ་མན་ཆད་དོ། །ཆན་པོ་ནི་ལོ་ལྟ་བཅུ་ཡན་ཆད་ལོན་པ་རྣམས་སོ། །ཀང་ལག་འགྱུས་པའི་གནས་སྐབས་ལ་མི་དང་མིར་ཆགས་པ་གཉིས་ཀ་ཡོད་པའང་མཚོ་ཏྲིཀ་ལས་གསུངས་སོ། །

མིའི་ཚོས། མི་ཚོས་དང་འདྲ།

མིའི་རིན་པོ་ཆེ་ལྟ། གསེར། དངུལ། མུ་ཏིག། མུ་མེན། བྱུ་རུ་དང་ལྡའོ། །ཆུལ་རབས་གསལ་བའི་མེ་ལོང་ན་གསལ།

མུ་ཁ། (ལེགས་སྦྱར་) གདོང་། ཁ། སྒོ་རྣམས་ལ་འཇུག་པར་འགྱེལ་པ་བཞི་སྦྲགས་ན་གསལ།

མུ་ཅོར་སྒྲ་བ། དོན་མེད་ཀྱི་ཚེག་མང་པོ་སྒྲ་བ།

མུ་ཏིག <མུཏྱི་ཀ> ལེགས་སྦྱར་གྱི་མུཏྱི་ཀ་རྒྱར་ཆག། ཆུ་མཚོའི་འགྲམ་གྱི་སྲོག་ཆགས་ཀ་ཕྱིས་ར་ཁས་པའི་ཁོག་ནས་ཐོན་པའི་རིན་པོ་ཆེའི་རིགས་ཤིག། ཁ་དོག་དཀར་པོ་གཅིག་ཆེ་ཡང་། ནག་པོ་དང་དམར་པོ་སོགས་ཡོད་པར་བཤད། མུ་ཏིག་ནག་པོ་འདི་དཀོན་པས་རིན་ཐང་ཆེ་བར་བཞེད། མུ་ཏིག་དམར་པོ་ནི་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ཀྱར་སྤྲུལ་པའི་ཁོག་པ་ནས་འབྱུང་བར་བཤད། དེ་ལ་རྟག་མུ་ཏིག་རེར།

མུ་དྲིག་བསྟར་ལ་བརྒྱས་པ་ལྟ་བུ། ① ཚར་དུ་དང་ར་བའམ། གྲལ་འགྲིག་པོ། ② གཅིག་རྗེས་གཅིས་མཐུད། རྗེའི་འགྲེལ་པ་བཞི་སྒྲགས་ལས། སྔགས་ཀྱི་ཕྲེང་བ་མུ་དྲིག་བསྟར་ལ་བརྒྱས་པ་བཞིན་བྱུང་ནས། རང་གི་སྡུག་བསྔལ་གཡོན་ནས་ཕྱུང་། བསྒྲབ་བྱའི་སྡུག་བསྔལ་ནས་བཏུག་ལ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ། ③ བར་མ་ཆད་པ་དང་། མང་པོའི་དོན། རྗེ་མི་ལའི་རྣམ་མཐུར་ལས། ཁྱ་མ་རྗོག་པ་ལ་མཐའ་དྲུག་ཚུལ་བཞིའི་སྒོ་ནས་ཆུད་བཤད་ཐབས་ཀྱི་མན་ངག་མུ་དྲིག་བསྟར་ལ་བརྒྱས་པ་ལྟ་བུ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ།

མུ་སྟེགས། ཕྱི་རོལ་པའི་མིང་། སྒྲ་བཤད་ནི། ཁྱད་པར་འཕགས་བསྟོད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལས། མུ་སྟེགས་ནི་ཐར་པ་དང་། མཐོ་རིས་ཀྱི་ལམ་སྟེ། དེ་སྐྱོན་པར་བྱེད་པའི་བསྟན་བཅོས་ལ་མུ་སྟེགས་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་བྱེད་པས་ན་མུ་སྟེགས་བྱེད་དོ། །ཞེས་རང་རང་ཐར་པ་དང་མཐོ་རིས་ཀྱི་ལམ་མམ་འཇུག་ངོགས་སམ་ཐབས་སུ་འདུ་ཤེས་པའི་ཚུལ་དེ་སྐྱོན་པའི་བསྟན་བཅོས་འཇིན་པ་དང་སྤེལ་བ་ལ་མུ་སྟེགས་བྱེད་དུ་བཤད་དེ་སྒྲ་བཤད་པ་ཡིན་གྱི་ཁྱབ་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ལྟང་སྐྱའི་གྲུབ་མཐའ་གསུངས། བཟང་སྤྱོད་འགྲེལ་པ་ལོ་ཚེན་ཡི་ཤེས་སྡེས་མཛད་པ་ལས། མུ་སྟེགས་ནི། དཔེར་ན་ཆུའི་ཇོང་བུའམ་མཆེའུར་འཇུག་པའི་མུར་ཐེམ་པ་བྱས་པ་ལྟ་བུའམ་རབ་བཏགས་བའི་རབ་ཏུ་མུ་སྟེགས་ཞེས་བྱའོ། །དེ་བཞིན་མུ་ངན་ལས་འདས་པའི་མཚོར་འཇུག་པའི་མུར་ཐེམ་པ་བྱས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། གང་སུ་དག་ལ་ལམ་དེ་ཡོད་ཅིང་དེ་སྤྱོད་ན་དེ་དག་ནི་མུ་སྟེགས་ཅན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། ཡང་ན་ལྟ་བ་ངན་པའི་མུ་ལ་སྟེགས་འཆའ་བས་ན་མུ་སྟེགས་ཞེས་ཀུན་མཁྱེན་འཇིགས་མེད་དབང་པོ་དང་། ཐུབ་བཀྲན་བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མ་གསུང་། འདིའི་སྐོར་ཆུས་པར་རྗེ་གྱང་ཐང་པའི་བསྟན་འཚར་མའི་རྣམ་བཤད་དུ་བལྟ་བར་བྱའོ། ।

མུ་སྟེགས་སྟོན་པ་དུག མུ་སྟེགས་ཀྱི་སྟོན་པ་རྣོགས་ཀྱིད། ཀུན་དུ་ཆུ་གནག་ལྷས་ཀྱི་བྱ། སྒྲ་འདོད་ཀྱི་བྱ་ཡང་དག་རྟུལ་བ་ཅན། མི་ཕམ་སྐྱའི་བུ་པ་བ་ཅན། ཀ་ཏྤའི་བུ་ནོག་ཅན། གཉེན་གྱི་བུ་གཅེར་བུ་དང་དུག་གོ།

མུ་སྟེགས་པས་བཏགས་པའི་བདག ཏྲག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་དུ་གྱུབ་པའི་བདག། རྗེའི་སྔགས་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། རྣམ་པ་བཅུ་དུག་གི་སྐབས་ཀྱི་སྟོང་པ་དང་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ནི་ཕྱི་རོལ་པས་ཀུན་བཏགས་པའི་བདག་ཅམ་ཞིག་མེད་པར་ངེས་པ་ཡིན་པས། གང་ཟག་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཇིན་པའི་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་གཉེན་པོར་མི་རུང་ངོ། །དེའི་ཕྱིར་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དུག་པོའི་ལམ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་གྲོལ་ལམ་

མིན་པར་རྒྱུད་སྨིང་བྱིད་ཅམ་དུ་མཚུངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཤང་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་ཡིན་ཕྱིན་དི་འདྲའི་བདག་གིས་སྨྲོང་པ་ངེས་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པ་ཡིན།

སྐུ་ཀ། (ལེགས་སྦྱར) གཅེན་པ།

སྐུ་མེད། མཐའ་མེད། སྣུ་བཤད་ནི། སྐུ་ནི་མཐའ་དང་དེ་མེད་པས་སྐུ་མེད་ཅེས་བྱ།

སྐུཀྵི་ཀཱ། (ལེགས་སྦྱར) སྐུ་ཏིག། ཕྱི་རྒྱལ་བས། pearl ཞེར།

སྐུན་བསྐལ། སངས་རྒྱས་འཇིག་རྟེན་དུ་མ་བྱོན་པའམ་མི་འབྱོན་པའི་བསྐལ་པ་ལ་ཞེར། སྒྲོན་བསྐལ་དང་སྐུན་བསྐལ་ལ་གཅིགས།

སྐུན་ནག་འདོམ་འཇལ། འོལ་ཆོད་བྱིད་པའི་དཔེ།

སྐུན་པ་རབ་ཏུ་གནག་པ་དང་ལྡན་པ། སྐུན་པ་མཐུག་པོ་དང་ལྡན་པར་གྱུར་པ། སྒོག་དཔོན་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྐྱངས་གསུང་།

སྐུན་སྒྲིལ། མི་ཤེས་བཞིན་དུ་སྨྲ་བ། གང་དུན་དུན་དུ་སྨྲ་བ། བྱང་རྒྱལ་དུ་སྨྲ་བ། གྱ་ཚོམ་དུ་སྨྲ་བ། བབ་ཅོལ་དུ་སྨྲ་བ། སྐུ་ཅོར་སྨྲ་བ། ཏྲ་ཧོལ་དུ་སྨྲ་བ། གཟུ་ལུམ་དུ་སྨྲ་བ། རང་བཟོར་སྨྲ་བ་རྣམས་ཕལ་ཆེར་འདྲ་བར་བཤད།

སྐུཀྵ་ཏི། (ལེགས་སྦྱར) ལྷ་ཕྱོགས་རྐུ་མཚོའི་འགྲམ་ན་རྐུལ་པོའི་ཁབ་ཅེས་བྱ་བ་ཡོད་པ་ལ་བཤད།

སྐུར་བྱག མཐར་བྱག

སྐུར་བྱག་པ། མཐར་བྱག་པ། རྗེའི་འགྲེལ་པ་བཞི་སྦྲགས་ན་གསལ།

སྐུས་སྣད་པ་བློ་སྨོས་རིན་ཆེན་སེང་གེ། ཀུན་མཁྱེན་བློ་གྲོས་རིན་ཆེན་སེང་གེ་དང་དོན་གཅིག ངེའི་ཐད་དུ་གཅིགས།

མེ། ❶ ཚ་ཞིང་བསྲེག་པ། ❷ ཤར་ཕྱོ། ཤར་ཕྱོ་ལ་མེ་ཞེས་པ་ནི། མེ་ལྟ་དམར་པོ་ར་སྒྲེས་ལ་ཞོན་པ་དེ་གང་དུ་བཞུགས་པའི་ཕྱོགས་ཡིན་པས་མེ་ཞེས་བྱའོ། །(ར་སྒྲེས་ནི་སྨོ་ཕྱུགས་ཀྱི་ར་ལ་ཞེར)

མེ་མཉམ། མཉམ་གནས་དང་འདྲ། རྩ་བའི་རླུང་ལྟའི་ཡ་གྱལ་ཏེ། ལྷེ་བར་གནས་ཤིང་། བྱིད་ལས་ནི། ཟས་སྐོམ་བཞུ་བ་དང་དྲངས་སྟེགས་འབྱིད་པ་དང་། དྲངས་མ་རྣམས་ལུས་ཀྱི་རྩ་གནས་ཀུན་ཏུ་འཁྱིར་ནས་ལུས་གསོས་ཏེ་སྨོ་བས་བསྐྱེད་ལ་སྟེགས་མ་འདོར་བར་བྱིད་པའི་རླུང་ཞིག་གོ། སྨྲ་བཤད་ནི། ལྷེ་བའི་གཏུམ་མོའི་མེ་དང་མཉམ་དུ་གནས་པས་ན་མེ་མཉམ་ཞེས་བྱའོ། །རྗེའི་རིམ་ལྟ་གསལ་སྨྲོན་ལ་གཞི་བྱས།

མེ་དོག ❶ མེ་དོག་སྤྱིའི་མིང་། ❷ བྱད་མེད་ཀྱི་ཏ་མཚན། ❸ མེ་དོག་པད། ཇེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས། མེ་དོག་གི་སྐྲ་ནི་པདྨ་ལ་ཡང་འཇུག་པས། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ། ❶ གཅིན་པའི་ལྷ་བ།

མེ་དོག་ཀུ་ར་ལྷི་ར། ཀུ་ར་ལྷི་རའི་མེ་དོག་དང་འདྲ།

མེ་དོག་ཀོ་ཀ། མེ་དོག་པདྨའི་མིང་། ལུང་ཕྲན་ཚེགས་ཀྱི་འགྲེལ་པར་གསལ།

མེ་དོག་གི་བཅའ་བ། བཅའ་བ་ལྟའི་ནང་གསེས་ཤིག་སྟེ། ཞུཊྚལ་ལྟ་བུ།

མེ་དོག་དང་ལྡན་པ། ❶ ཏ་མཚན་དང་ལྡན་པ། ❷ མེ་དོག་ཅན།

མེ་དོག་ཕྲེང་རྒྱུད། འདུལ་བ་མེ་དོག་ཕྲེང་རྒྱུད། དགྲ་བཅོམ་པ་ས་གལ་ལས་མཛད། བྱམས་པའི་དཔལ་གྱི་འགྱུར།

མེ་དོག་དམར་པོའི་ཕྲེང་བ། ❶ ཀུ་ར་ལྷི་རའི་མེ་དོག་སྟེ་དེ་རྒྱ་གར་ན་རོ་མཆོད་པའི་མེ་དོག་དང་རྒྱལ་པོས་གསོད་པ་ན་དེའི་ཕྲེང་བ་མགུལ་བར་འཆིང་བས་གསོད་རྟགས་ཅེས་བྱ་ལ་དེའི་ཕྱིར་མེ་དོག་དེའི་ཕྲེང་བ་འཛིན་པ་སོགས་ཚིས་ན་འཆི་ལྟས་སུ་བཤད། རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་ན་རྟུལ་གྱི་ཁམས་རབ་ཏུ་རྒྱས་པའང་མཚོན་ནོ། ། ❷ ཡང་བོད་རྒྱ་ཆེག་མཛོད་ཆེན་མོར། མེ་དོག་ཀ་ར་པི་ར། ཞེས་པ་ཤོག་བུ་བཟོ་རྒྱའི་སྡོ་རེ་ལྟག་པའི་མེ་དོག་ཅེས་ཀྱང་སྣང་ངོ་། །

མེའུ་ཡ། (ཤིག་སྣུར) ❶ བྱམས་པ། ❷ ཇེ་བཙུན་བྱམས་པའི་མཚན།

མེ་ཐབ། ① མེ་གཏོང་སའི་ཐབ། ② འཇིག་རྟེན་ཀྱི་ཕུག་མཚན་གྱི་མེ་ཐབ་ཅེས་པ་ནི། མེ་འབར་བའི་ཐབ་སྟ་གསུམ། པཊ་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་རྒྱན་གསུང་།

མེ་པ་རལ་པ་ཅན། བཅོམ་ཉདས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་དད་པའི་མུ་སྟེགས་པའི་རིགས་ཤིག སྐྱ་བཤད་ནི། མེ་ལ་དད་པས་ན་མེ་པ། སྐྱ་རལ་པར་འཛོག་པས་ན་རལ་པ་ཅན་ནོ། ।

མེ་མ་མུ་ར། མེ་མདག། མེའི་ཁོབས།

མེ་ལ་རེག་པའི་ལྟང་བྱེད། འབའ་ཞིག་པ་དག་བརྟུའི་ང་གཉིས་པ། དུས་དྲན་མ་བྱས་པར་མེ་ལ་རེག་པའམ་རེག་ཏུ་བཏུག་པའོ། ।

མེ་གསུམ། དུས་མཐའི་མེ། དམྱལ་བའི་མེ། ཡོངས་གྲུགས་ཀྱི་མེ་དང་གསུམ།

མེ་ལྷ། ཕྱོགས་སྐྱོང་བཙུད་ཀྱི་ཡ་གྱལ་ཏེ། མེ་ལྷ་དམར་པོ་ར་སྐྱེས་ལ་ཞེན་པ་དེའོ། ।

མེ་ལྷ་བཏུག་ཐབས། སྤྱིན་སྲེག་འབུལ་ཏུང་མི་ཏུང་བཏུག་ཚུལ་ཞེས་པར་གཟེགས།

མེད་མཐའ། ཐ་སྙད་དུ་མེད་པ། མེད་མཐའ་དང་། ཚད་མཐའ་དང་། སྐུར་འདེབས་ཀྱི་མཐའ་རྣམས་དོན་གཅིག

མེར་གྱིས་ཞུ། སྒོང་ཆམ་གྱིས་སོང་བ།

མེར་གནས་ཀྱི་དི་ཉིད། མེར་གནས་ཀྱི་དེ་ཉིད་དམ་བསམ་གཏན་ནི། བྱ་རྒྱུད་དུ་བསམ་གཏན་གྱི་དེ་ཉིད་ཀྱི་ནང་གསེས་ཤེག རང་ལྷར་གསལ་བའི་ཐུགས་ཀར་ཤེན་ཏུ་ཞི་བ་མེ་ལྟེ་འདྲ་བའི་མེ་འབར་བའི་ནང་དུ་ཏ་ལ་གནས་པའི་ཐུགས་ཁྲིང་ལ་དམིགས་ཏེ་སྒོམ་རྩོལ་བསྟོམ་པའི་སྟོང་བས་བསྒོམ་པའི་བསམ་གཏན་ནོ། ། འདི་ནི་ཞི་སོགས་ཀྱི་ལས་ཐམས་ཅད་སྒྲུབ་པའི་གཞི་ར་གསུངས་སོ། །

མེས་པོ། རང་གི་ཕ་མའི་ཕ། སྤྱིར་མེས་པོ་ནི་ཕའི་ཕ་ལ་གཅོ་བོར་འཇུག་པ་ལྟར་སྣང་ཡང་། མའི་ཕ་ལ་ཡང་འཇུག་སྟེ། འདུལ་བ་ལུང་གཞིའི་ཚུ་ཆེར་བཤད་པ་ལས། མེས་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མའི་ཕའོ། །ཞེས་གསུངས།

མེས་མོ། རང་གི་ཕ་མའི་མ།

མོག་ལ་གྱི་བྱ། སྟོན་པའི་མཆོག་ཟུང་གི་ཡ་གྱལ་ཏེ། མོག་ལ་གྱི་རིགས་ཀྱི་བྱ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་དུ་བརྗོད།

མོ་གཅོད། གཅོད་ཀྱི་གདམས་པའི་བྱེ་བྲག་ཅིག་སྟེ། ཕ་དམ་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་སྐྱེ་སྟོན་བསོད་ནམས་ཀླ་མ་དང་། དེས་མ་ཅིག་ལབ་སྟོན་ལ་གནང་སྟེ། དེ་དག་ལས་བཏུང་པ་ལ་མོ་གཅོད་ཅེས་བྱའོ། །

མོ་ཀ་ར་ཀི། (ལེགས་སྦྱར) གཀི་མུག་དགའ་མ་སྟེ། སྦུན་མའམ། སངས་རྒྱས་སྦུན་མའོ། །སྦྲ་བཤད་ནི། གཀི་མུག་ནི་རྣམ་པར་སྣང་མཛད་དེ་དེ་ལ་དགའ་བས་ན་གཀི་མུག་དགའ་མ་སྟེ། དྲང་དོན་ནོ། །གཀི་མུག་རྣམ་པར་དག་པ་འོད་གསལ་ལ་དགའ་བས་ན་གཀི་མུག་དགའ་མ་སྟེ། ངེས་དོན་ནོ། །ཞེས་འགྲེལ་པ་བཞི་སྒྲགས་ན་གསལ།

མོས་པ། ❶ ཡུལ་ངེས་ལྟའི་གཉིས་པ་ནི། ཚད་མས་ངེས་ཟེན་པའི་ཡུལ་ལ་འདི་ཁོ་ན་ལྟར་ཡིན་གྱི་གཞན་དུ་མ་ཡིན་ནོ་སྙམ་དུ་འཛིན་པའི་སེམས་བྱུང་ཞེག། བྱེད་ལས་ནི། མི་འཕྲོགས་པ་སྟེ་ཕ་རོལ་གྱི་ཚོལ་བས་རང་གི་གྲུབ་མཐའ་ལས་གཞན་དུ་བསྒྲུར་བར་མི་ནུས་པའོ། །❷ དགའ་བ། འདུན་པའམ་འདོད་པ། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་མོས་པ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

མོས་པ་ཡིད་བྱེད། མེད་བཞིན་དུ་ལྷོས་བཅོས་ནས་སྒོམ་པ།

མྱ་ངན་མེད། ❶ སྐྱ་གསལ་མེད་པ། ❷ ཆོས་རྒྱལ་མྱ་ངན་མེད་དང་དོན་གཅིག

མྱ་ངན་ལས་མི་འདའ་བར་གསོལ་བ་འདེབས་པ། ཕྱོགས་བཅུའི་ཞིང་དུ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་ཚུལ་སྟོན་པ་རྣམས་ལ། འགྲོ་བ་རྣམས་ལ་ཕན་པ་དང་བདེ་བ་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་དུ། ཞིང་གི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཀྱི་

གྲངས་དང་མཉམ་པའི་བསྐལ་པར་མྱ་ངན་ལས་མི་འདའ་བར་བཞུགས་པར་གསོལ་བ་གདབ་པའོ། །

མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་ཤུལ། འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད།

མྱང་འདས། ཐར་པ། སྒྲ་བཤད་ནི། མྱ་ངན་ནི་འཁོར་བ་ཡིན་ལ་དེ་ལས་འདས་པ་སྟེ་ཐར་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བརྗོད།

མྱང་འདས་མཆོད་རྟེན། མཆོད་རྟེན་ཆ་བརྒྱད་ཀྱི་ཐ་མ་སྟེ། སྟོན་པ་ཐུབ་པའི་དབང་པོ་གྲོང་ཁྱེར་རྩ་མཆོག་དྲུང་དུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་ཚེ་བཞེངས་པ། བང་རིམ་མེད་པ་གདན་ཁྲིའི་སྟེང་དུ་བྱམ་གདན་ཡན་ཆད་བཞུགས་པའི་མཆོད་རྟེན་ཞེས

མྱངས། ཞ་སྤུལ་སོགས་པའི་ཤིང་ཏོག་གི་ཁུ་བ་གཞིབས་པར་བྱེད་པ།

མྱི། (བད་རྟིང) དགག་ཚོགས་ཅིག་སྟེ། མི་དང་འདྲ། མངའ་བདག་ཁྲི་རལ་གྱི་གོང་གི་བඳ་རྟིང་ལ་མི་ལ་མྱི་ཞེས་འབྲི་སྲོལ་ཡོད་པ་དེའོ། །

མྱུར་བ་མྱུར་བར། ① མགྱོགས་པོ་མགྱོགས་པོར། ② སྟེགས་དུས་ཀྱི་ཚེ་ཐུང་གཅིག་ལ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པ་མྱུར་བ་དང་པོའི་དོན་དང་། མི་ལོ་བཅུ་གཉིས་ཙམ་ལ་ཐོབ་པ་མྱུར་བ་གཉིས་པའི་དོན་ཡིན་པར། དཔུལ་ཆུ་ཆེམ་ཐ་དད་གསུང་ངོ། །

མྱེད། (བད་རྟིང) མེད་དང་དོན་གཅིག། མངའ་བདག་ཁྲི་རལ་གྱི་གོང་གི་བඳ་རྟིང་ལ་མེད་ལ་མྱེད་ཅེས་འབྲི་སྲོལ་ཡོད་པ་དེའོ། །

མྱོང་ཁྱིད། སྤོབ་མ་སྨྲྭ་ཁང་གི་ཉི་སྐར་ཕན་ཚུན་དུ་བཞག་ནས་དམིགས་སྐར་རེ་རེ་བསྟན་ཅིང་དེའི་མྱོང་བ་མ་སྐྱེས་བར་དམིགས་སྐར་ཕྱི་མ་མི་སྟོན་པར་སྒོམ་དུ་འཇུག །དེ་སྐྱེས་པ་ན་དམིགས་སྐར་ཕྱི་མ་སྟོན་པ་ལ་ཟེར།

མྱོང་ངེས་ཀྱི་ལས། བསམས་བཞིན་དུ་བྱས་པ་དང་བསགས་པ་གཉིས་ཀ་ཚང་བའི་ལས་ལ་མྱོང་ངེས་ཀྱི་ལས་ཞེས་བྱའོ། །བྱས་པའི་ལས་ནི། བསམས་པའམ་བསམས་ནས་ཀྱང་ལུས་དང་ངག་གིས་ཀུན་ནས་བསྒྲུངས་པ་གང་ཡིན་པའོ། །བསགས་པ་ནི། ལས་རྣམ་པ་བཅུ་མ་གཏོགས་པའི་ལས་གང་ཡིན་པའོ།། ལས་རྣམ་པ་བཅུ་ནི། ༡ མི་ལམ་དུ་བྱས་པ་དང་། ༢ མ་ཤེས་པར་བྱས་པ་དང་། ༣ བསམས་བཞིན་མེན་པར་བྱས་པ་དང་། ༤ དྲག་པོ་དང་ཚུམ་ཆགས་མེན་པར་བྱས་པ་དང་། ༥ ནོར་ནས་བྱས་པ་དང་། ༦ བརྗེད་ནས་བྱས་པ་དང་། ༧ མི་འདོད་བཞིན་དུ་བྱས་པ་དང་། ༨ རང་བཞིན་གྱིས་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་དང་། ༩ འགྱོད་པས་བསལ་བ་དང་། ༡༠ གཉེན་པོས་བསལ་བ་སྟེ་བཅུའོ། །

མྱོང་བ་སྣ་ཅིག། ཡིད་འགྱུར་གྱི་མྱོང་བ་སྟེ། འབད་རྩོལ་དང་བཅས་ཏེ་སྒོམ་པའི་ཚེ་སྐྱེ་བའི་རྩོལ་བཅས་ཀྱི་མྱོང་བ་ལ་ཅེར། མྱོང་བ་སྣ་ཅིག། མྱོང་བ་ཐན་ཐུན། ཡིད་འགྱུར་གྱི་མྱོང་བ་རྣམས་དོན་འདྲ།

མྱོང་བ་ཐན་ཐུན། མྱོང་བ་སྣ་ཅིན་དང་འདྲ།

མྱོང་བའི་ངོ་བོར། གསལ་རིག་གི་ངོ་བོར། ཤེས་པའི་ངོ་བོར།

མྱོང་བར་མ་ངེས་པའི་ལས། བྱས་ལ་མ་བསགས་པ་གང་ཡིན་པའོ། །དཔེར་ན་རྨི་ལམ་དུ་བྱས་པ་ལྟ་བུ་ཀུན་སློང་ཡོད་ཀྱང་དངོས་སུ་མ་བྱས་པའོ། །

དམག་ནང་གནས་པའི་ལྷུང་བྱེད། འབའ་ཞིག་པ་དག་བཅུའི་ཞི་དྲུག་པ། དམག་ནང་དུ་དགོས་མེད་མཚན་མོ་གཉིས་འདས་པའོ། །

དམག་ལ་ལྟ་བའི་ལྷུང་བྱེད། འབའ་ཞིག་པ་དག་བཅུའི་ཞི་ལྟ་པ། གྲངས་བཞི་ལོངས་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་དམག་ལ་རྒྱལ་པོ་སོགས་ཀྱི་བོས་པའི་ཆེན་མེད་པར་རང་གི་ཉེ་འཁོར་འདས་ཏེ་བལྟས་པའོ། །

དམངས་རིགས། <ཤླཱདྡཿ> རྒྱ་གར་གྱི་རིགས་བཞིའི་དམན་ཤོས་ཏེ། ཕ་མ་དང་ཐན་རབས་ལ་མི་བཀུར་ཞིང་། ཀུ་བ་དང་ལོག་པར་གཡེམ་པ་སོགས་མི་དགེ་བ་ལ་གཅོ་བོར་སྤྱོད་པའི་རིགས་ཤིག་ཡིན་པར་བཤད།

དམན་པའི་སྤྱོད་པ་ལྟ། (འདུལ་བ) དམན་སྤྱོད་ལྟ་དང་དོན་འདྲ།

དམན་སྤྱོད་ལྟ། (འདུལ་བ) ནང་པར་གྱི་དུས་སུ་སྒྲུབ་པའི་དམན་པའི་སྤྱོད་པ། ཆོས་སྐྱེན་ལ་སོགས་པའི་དུས་སུ་སྒྲུབ་པའི་དམན་སྤྱོད། འདུ་བའི་དུས་སུ་སྒྲུབ་པའི་དམན་སྤྱོད། དགོང་མོའི་དུས་སུ་སྒྲུབ་པའི་དམན་སྤྱོད། དུས་ཐམས་ཅད་དུ་སྒྲུབ་པའི་དམན་སྤྱོད་དང་ལྡན་འདུ། །

དམར་ཁྲིད། སྨན་པའི་སྤོབ་དཔོན་གྱིས་སྤོབ་མ་ལ་མིའི་རོ་ཁ་ཕྱི་ནས་དོན་ལྡ་སྟོང་དྲུག་གི་ཆགས་ཚུལ་སོགས་རེ་རེ་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་ནས་ཁྲིད་པ་ལྟར། འདི་ལྟར་བསྒོམས་ན་འདི་བཞིན་འབྱུང་ངོ་ཞེས་པའི་ལུང་སྟོན་པ་ཙམ་མིན་པར། དངོས་སུ་མ་སྐྱེས་ཀྱི་བར་དུ་བླ་མས་ལག་ཁྲིད་བྱས་ནས་ཁྲིད་པ་ལ་ཅེར་བ་ཡིན། ཞེས་མཁས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་གསུང་། སྒྲ་བཤད་ནི། རོ་དམར་པོ་ཁ་ཕྱི་ནས་དེའི་ཆགས་ཚུལ་ཁྲིད་པ་ལྟར། རྐོགས་པ་མ་སྐྱེས་བར་བླ་མས་ལག་ཁྲིད་བྱས་ནས་ཁྲིད་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །

དམར་ཆའི་དྲྭངས་མ། ལྷེ་འོག་གི་རྩ་གསུམ་འདུས་པའི་མདོ་ན་གནས་ལ། ཁ་དོག་དམར་ཞིང་རབ་ཏུ་ཚ་ལ་འོད་གསལ་བ་དཔེར་ན་ཚོད་མ་ཁའི་མེ་དང་འདྲ་བ། དབྱིབས་ནི་ཤ་ཐུང་སྐེ་ཤ་ཤད་མགོ་གྱེན་ཏུ་ལོག་པ་དང་འདྲ་བ་ཞིག

དམར་ནག་འཇིགས་གསུམ། གཤིན་རྗེ་གཤིད་ལ། དགྲ་ནག་དང་། གཤེད་དམར་དང་། འཇིགས་བྱེད་དང་གསུམ་མོ། །དེ་ཡང་རྩང་ཟབ་ཁྲོས་པས་དགྲ་ནག །ཚེས་ཁྲོས་པས་གཤེད་དམར། ཤིན་ཏུ་ཁྲོས་པས་འཇིགས་བྱེད་དོ། །

དམར་པོ། ❶ ཁ་དོག་ཅིག། མཚན་གཞི་ནི། སངས་རྒྱས་ཚེ་དཔག་མེད་ཀྱི་སྐུ་མདོག་ལྟ་བུ། ❷ (ཡུལ་སྐད) ལག་ཐོགས་པོ། གནད་སྨིན་པོ། རྩམ་པ་འདི་དམར་པོ་ཞེ་དྲག་བྱུང་། ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

དམར་བ། ❶ དམར་པོ་དང་འདྲ། ❷ ཁྱད་ཐོན་པ། ནུས་པ་ཐོན་པ། བྱང་བ། དཔེར་ན་འཚད་ཉན་ཤིན་ཏུ་དམར་བ་མཇད། ཅེས་དང་། རིམ་གྱི་ས་གཞི་ལ་ཤིན་ཏུ་དམར་བ་མཇད་ལྟ་བུ།

དམར་གཡོ་གཙང་གསུམ། བསྟན་པའི་མེ་རོ་མདོ་ཁམས་སྨད་ནས་གསོ་བར་མཇད་པའི་མཁས་པ་མི་གསུམ་ནི། དམར་བན་ཀླུ་མུ་ནེ་དང་། གཡོ་དགེ་འབྱུང་། གཙང་རབ་གསལ་དང་གསུམ་མོ། །

དམར་ལམ་པ། དམར་པོ་འོད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཅན།

དམར་ལམ་མེ་བ། དམར་ལམ་པ་དང་འདྲ།

དམིགས་བཅས་ཀྱི་སྟོང་ཉིད། (འཁའ་བཞུད) སྟོང་ཉིད་དང་དོན་འདྲ། ཐུབ་བཤད་ནི། སྟོང་ཉིད་ལ་དམིགས་བཅས་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་ཅེས་གསུངས་པའི་དམིགས་བཅས་ནི་སྤྲོས་པ་དང་བཅས་པ་དང་། མཚན་མ་དང་བཅས་པ་དང་། རྟོག་པ་དང་བཅས་པ་དང་། རྩོལ་བཅས་རྣམས་མ་ཡིན་གྱི། དམིགས་པ་ནི་དངོས་སུ་མཐོང་ཞིང་མྱོང་བའི་དོན་ཡིན་པས་ཡེ་ཤེས་མ་འཁྲུལ་པ་ལ་མངོན་སུམ་དུ་སྣང་བའོ། །

དམིགས་རྟེན་མ་བརྗེད་པ། གཞན་གྱིས་དྲིས་པ་དང་། རང་གིས་བརྟགས་པ་ན་དམིགས་རྟེན་དེ་ནི་འདི་འདྲ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཀློ་མས་བསྟན་པ་དྲན་ཐུབ་པ་ཙམ་ལ་མི་ཟེར་གྱི། སེམས་དམིགས་པ་ལ་བདག་པ་དེ་ཐུབ་ཅེ་སྟེ་ཆུན་ལྡན་དུ་དྲན་ནས་ཅང་ཟད་ཀྱང་མི་ཡེངས་པར་གནས་ཐུབ་ན། དེ་ལ་ཞེ་གནས་ཀྱི་དམིགས་རྟེན་མ་བརྗེད་པ་ཞེས་བྱའོ། །

དམིགས་རྟེན་རྣེད་པའི་ཚད། ཞི་གནས་སྒྲུབ་པའི་སྐབས་དམིགས་རྟེན་རྣེད་པའི་ཚད་ནི། དབུ་དང་ཕྱག་གཉིས་དང་སྐུའི་ཁོག་གཞན་དང་ཞབས་གཉིས་རིམ་པ་བཞིན་ལན་འགའ་ཟུང་གསལ་གདབ་ལ། དེའི་མཐར་འོད་དང་བཅས་པའི་གསལ་པོ་མ་བྱུང་ཡང་། སྐུའི་སྤྱི་ཡིད་ལ་བྱས་པ་ན་ཡིད་ངོར་ཡན་ལག་རགས་པ་རྣམས་ཆ་ཤེད་ཙམ་འཆར་ཐུབ་པ་བྱུང་ན། དམིགས་རྟེན་རྣེད་པར་འཛོག་པ་ཡིན་ནོ། །

དམིགས་འབྱེད་པ། ཁྱད་པར་འབྱེད་པ། གསལ་ཁ་འབྱེད་པ།

དམིགས་ཕྱི་བ། ཁྱད་པར་ཕྱི་བ། གསལ་ཁ་ཕྱི་བ།

དམིགས་མེད། བདེན་འཛིན་གྱི་དམིགས་པ་སྟེ་དམིགས་ཡུལ་བདེན་གྲུབ་ཡིན་ལ་དེ་མེད་པ་ལ་ཟེར།

དམིགས་པ་གཏད་སོ། དམིགས་པའི་གཏད་སོ་དང་དོན་འདྲ།

དམིགས་པའི་གཏད་སོ། ① དམིགས་ཡུལ། བློ་ངོར་ཐག་བཅད་པའི་དམིགས་ཡུལ། ཞེན་ཡུལ། དཔེར་ན་ བདེན་འཛིན་གྱི་དམིགས་པའི་གཏད་སོ་ཞེས་པ་བདེན་འཛིན་གྱིས་གང་ལ་དམིགས་ནས་ཞེན་པའི་ཡུལ་ བདེན་གྲུབ་ལ་ཟེར། དེ་མེད་པར་རྟོགས་པ་ལ་དམིགས་པའི་གཏད་སོ་ཞེགས་བྱ་སྟེ། ལམ་གཅོ་རྣམ་ གསུམ་ལས། གང་ཞེག་འཕོར་འདས་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །རྒྱུ་འབྲས་ནམ་ཡང་བསྟུ་བ་མེད་མཐོང་ ཞིང་། །དམིགས་པའི་གཏད་སོ་གང་ཡིན་ཀུན་ཞེག་པ། །དེ་ནི་རྒྱལ་བ་དགྱེས་པའི་ལམ་ལ་ཞུགས། །ཞེས་ གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །② བློ་རྟེ་གཏད་ཡུལ། ཚ་འཇོག་ས། གཏད་སོ་མེད་པའི་མི་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

དམིགས་བརྟེ་མ། ཇི་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ་རིགས་གསུམ་གཅིག་འདུས་ཀྱི་ངོ་བོར་གསོལ་བ་འདེབས་པའི་གསོལ་ འདེབས་ཀྱིན་ཆགས་ཅན་ཞེས་ཞེག། ཐོག་མར་ཇི་ཉིད་ཀྱིས་རང་གི་བླ་མ་ཇི་བཞུན་རེད་མདའ་བ་ལ། དམིགས་ མེད་བརྟེ་བའི་གཏིར་ཆེན་སྤྱན་རས་གཟིགས། །དྲི་མེད་མཁྱེན་པའི་དབང་པོ་འཇམ་པའི་དབྱངས། ། གང་ཅན་ཞན་མཁས་པའི་གཙུག་ཏོར་རེད་མདའ་བ། །གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས་ཞེས་ཀ་གསོལ་བ་འདེབས། ། ཞེས་ གསོལ་འདེབས་བསྟོད་ཚིག་ཕུལ་བ་གཟིགས་ཏེ། དགྱེས་པ་ཆེན་པོས་འདི་ཤིན་དུ་ལེགས་ཀྱང་། ཁོ་པོ་ལ་ འོས་པ་མི་འདུག་ཀྱིད་ར་ལ་འོས། ཞེས་གསུངས་ནས་ཆོག་སྟ་བསྐྱར་ཏེ། དམིགས་མེད་བརྟེ་བའི་གཏིར་ ཆེན་སྤྱན་རས་གཟིགས། །དྲི་མེད་མཁྱེན་པའི་དབང་པོ་འཇམ་པའི་དབྱངས། །གང་ཅན་ཞན་མཁས་པའི་ གཙུག་ཏོར་ཙོང་ཁ་པ། །བློ་བཟང་གྲགས་པའི་ཞལས་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །ཞེས་བློ་མས་ཚུར་ཕུལ་བས་ ཁྱེན་ཆགས་ཀྱི་ཚན་ཁ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བར་གསུངས་སོ། ।

དམུ་ཁོད། མ་དུལ་བ། ཐོང་པོ། གཏུམ་པོ། དཔེར་ན། རྟ་དམུ་ཁོད། སེམས་དམུ་ཁོད། ཅེས་པ་ལྟ་བུ།

དམུས་ལོང་། སྐྱེས་ཙམ་ནས་ལོང་བར་གྱུར་པ་གང་ཡིན་པའོ། ।

དམྱལ་བ། <ན་རཀ> སྡུག་བསྔལ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བའི་ངན་སོང་གི་གནས་ཤིག། ངེས་ཚིག་ནི། ན་རཀ་ནི། ན་དགག་པ་ དང་རཀ་དགའ་བ་ལ་བྱེད་པས་དགའ་མེད་ཅེས་བྱའོ། ।

དམྱལ་བ་ཆེན་པོ། སེམས་ཅན་དམྱལ་བ་ཆེན་པོ་ནི་ཚ་དམྱལ་ལ་ཟེར། དེ་དམྱལ་ཁམས་གཞན་རྣམས་ལས་སྡུག་ བསྔལ་ཆེས་ཆེ་བས་ན་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱའོ། ।

ཨད་དུ་བྱུང་བའི་སྒེ། གསུང་རབ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་བཅུ་གཅིག་པ་ནི། མཆོམས་མཛོད་ལས། གང་ལས་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་ཉེན་ཐོས་རྣམས་ཀྱི་ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཡོན་ཏན་གཞན་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ངོ་མཚར་རྨད་དུ་བྱུང་བར་གྱུར་པ་བསྟན་པ་རྣམ་དུ་བྱུང་བའི་ཚོས་ཀྱི་སྒེ་དང་། ཞེས་གསུངས་སོ། །

རྒྱ་སྐོ་གསུམ། ཁ་དང་། བཤང་ལམ། མོ་མཚན་དང་གསུམ་ལ་ཟེར། སྐྱ་བཤད་ནི། རྒྱ་དང་འབྲ་རྣག་ཁྲག་སོགས་མི་གཙང་བ་འཛག་པའི་སྐྱོ་ཡིན་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ་བའམ། ཡང་ན་རྒྱ་ཞེས་པ་ནི་སྐྱོན་རྣམ་མི་གཙང་བའི་མིང་ཡིན་ལ། དེ་འབྱུང་བའི་སྐྱོ་ཡིན་པས་རྒྱ་སྐྱོ་ཞེས་བྱ་བའོ། །

རྒྱ་བྱ་བྱང་བརྩོན། པ་ཚབ་ཀྱི་སྤས་ཀྱི་ཐུ་བོ་ཞེག་ཡིན་པར་བཤད།

རྒྱ་མཚན། ❶ རྒྱ་རྩེས། ❷ ལུས་ལ་ཁལ་གཙག་བརྒྱབ་ནས་བྲིས་པའི་རི་མོ། འདུལ་བ་ལུང་གཞི་ལས། མཆུ་མེད་ལུས་ལ་རྒྱ་མཚན་ཅན། །ཞེས་པའི་ཐད་ཀྱི་འདུལ་བ་ལུང་གཞིའི་འགྲེལ་པ་ན་གསལ། དེང་སང་ཕྱི་རྒྱལ་བས། tattoo ཟེར་བ་དེའོ། །

རྒྱང་ལམ། (བདེ་རྩེང) རྒྱི་ལམ་གྱི་མིང་ཡིན་པར་མཆོམས་མཛོད་དུ་གསལ།

རྒྱངས་མོ། དམོད་མོ་དང་དོན་གཅིག གཞན་ལ་རྒྱངས་མོ་ཟེར་བ། ཞེས་པ་གཞན་ལ་དམོད་མོ་རྒྱ་པ་དང་དོན་གཅིག

རྒྱི་ལམ་སྒྲུ་མ། (བཀའ་བཀྱུད) བག་ཆགས་ལས་བྱུང་བའི་རྒྱི་ལམ་གྱི་ལུས་རྣུང་སེམས་ཕྱ་བ་ལས་གྲུབ་པ་གང་ལའང་ཐོགས་མེད་དེའོ། །

རྒྱི་ལམ་ངན་པ་བཟློག་ཐབས་རྣམ་པ་བདུན། རྒྱི་ལམ་ངན་པ་བཟློག་ཐབས་རྣམ་པ་བདུན་ཏེ། ཡོགས་སྒྲུང་ལ་གཏོར་མ་སྦྱིན་པ། མཁའ་འགྲོ་ལ་གཏོར་མ་སྦྱིན་པ། སྡུང་འཁོར་སྒོམ་པ། བཟློས་པ་བྱེད་པ། གོ་ཆའི་སྟགས་འགོད་པ། ལྷ་ལ་གསོལ་བ་འདེབས་པ། སྦྱིན་སྲེག་དང་བཅས་རྣམ་པ་བདུན་ནོ། །

རྒྱི་ལམ་ལོངས་སྤྱའི་བསྟི་བ། བསྟེ་བ་སྐོར་དགུའི་ལྟ་པ་དང་གཉིད་དུས་ཀྱི་བསྟེ་བ་གསུམ་གྱི་གཉེས་པ་ནི། རྒྱི་ལམ་ལོངས་སྤྱ་དང་བསྟེ་བ་ནི། གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་གཉིད་ཀྱི་འོད་གསལ་ལས་ལྷང་བར་རྟོམ་པ་དང་རྒྱི་ལམ་འཆར་བས། དེའི་དུས་སུ་རྒྱི་ལམ་གྱི་ལུས་དེ་རྣམ་སྨིན་གྱི་ལུས་ལས་ལོགས་སུ་བྱེ་བའི་ལོངས་སྤྱ་དང་པོའི་མགོན་པོའམ། འཇིགས་བྱེད་ལྷར་ན་ལོངས་སྤྱ་ཆུ་རྩོ་རྗེ་འཇིན་པ་འཇམ་དཔལ་གཞོན་ནུར་གྱུར་

པའི་སྐུ་འཇའ་ཚོན་ལྟ་བུར་སྐད་ཅིག་གིས་ལང་ངེ་ཇི་ཙམ་གནས་གནས་ཀྱི་བར་དུ་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་མཉམ་པར་འཇོག་པ་ནི་རྣི་ལམ་ལོང་ས་སྐུ་དང་བསྟེ་བའོ། །

རྣུགས་པ། ❶ གཏི་མུག་གི་ཆར་གཏོགས་གང་ཞེག། ལུས་སེམས་ལྷི་ཞེང་ལས་སུ་མི་རུང་བར་བྱེད་ལ་བྱིང་བའི་རྒྱུ་གྱུར་པའི་སེམས་བྱུང་ཞེག་ལ་རེ། ཇི་འིའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལ་གཞི་བྱས། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། གང་སེའི་ཁྲོད་ཀྱི་བསམ་གཏན་པ་ཕལ་མོ་ཆེ་རྣམས་ནི། ཡུལ་གཞན་ལ་འཕྲོ་བ་མེད་པར་གནས་ཤིང་གསལ་དྭངས་ནི་མེད་པའི་སེམས་རྣུགས་པ་ཞེག་ལ་བྱིང་བར་འདོད་པར་སྣང་ངོ་། །དེ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། རྣུགས་པ་ནི་བྱིང་བའི་རྒྱུ་གསུང་ངས་པས་དེ་གཉིས་སོ་སོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཞེས་སོགས་གསུངས།

རྣེ་ཤ་ཅན། ❶ རིགས་ངན་པ། ❷ ཤ་ལ་རྣེ་བ་ལྟ་བའི་ཤ་ལྟག་ཡོད་པ་ལ་རེར། ❸ བཤན་པ། ❹ སྲིག་པ་རྣ་ཙ་སོགས་ལ་འཇུག་པར་གསུང་།

རྣེག་ཞེད། གཏན་ཞེད། རྩ་ཞེད།

རྣེལ་འཇུག་གི་སྒང་པ། སྒང་ལྟང་སྡུམ་ཅུའི་བཅུ་བདུན་པ་ནི། དགེ་སློང་ཤ་ལ་བལ་རྣེལ་དུ་བཅུག་པའི་ལྟང་བྱིད་དོ། །

སྣེ་གབ། གསང་གནས་དགབ་པའི་ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་གོས། ལུང་ཕྲན་ཆེགས་ཀྱི་འགྲེལ་པར་གསུངས།

སྣེ་ཤ་ཅན། རིགས་ངན།

སྣེ་ཤ་ཅན་གྱི་བུ་མོ། རིགས་ངན་གྱི་བུ་མོ། ཇི་འིའི་འགྲེལ་པ་བཞི་སྒྲགས་ལས། སྣེ་ཤ་ཅན་གྱི་བུ་མོ་ནི་རིགས་ངན་གྱི་བུ་མོའོ། །ཞེས་གསུངས།

སྣང་ཆེར། སྣ་ལ་སོགས་པའི་སྤུ་བཏོག་པའི་ལག་ཆ།

སྣད་འདུལ། མདོ་ཁམས་སྣད་ཀྱི་ཡུལ་ནས་དར་བའི་སྔོན་རྒྱུན་ནམ་འདུལ་བའི་བསྟན་པ་ལ་རེར་ཏེ། ཀླུང་དར་མས་བསྟན་པ་བསྐྱེད་པའི་དུས་སུ་དཔལ་ཆེན་རྒྱ་ཡིའི་སྒྲོམ་གྱི་ནི། གཙང་རབ་གསལ། གཡོ་དགེ་འབྱུང་། དམར་བན་ཀུག་ཤུ་ནེ་གསུམ་གྱིས་ཀརྨ་ཤ་ཀྱ་ལ་སོགས་པའི་འདུལ་བ་དྲིལ་ཁལ་གཅིག་བཀལ་ཏེ་མདོ་ཁམས་སུ་བློས། གཙང་གིས་མཁན་པོ་མཛད། གཡོ་ཡིས་སློབ་དཔོན་བྱས་ཏེ། ཤུ་གཟུ་གསལ་འབར་ཐོག་མར་དགེ་ཚུལ་དུ་བསྐྲབས། དེ་ལ་མཁན་སློབ་ཀྱི་མིང་ཟུར་སྦྱར་ཏེ། དགེ་བ་རབ་གསལ་དུ་བཏགས། (གཡོ་དགེ་འབྱུང་གི་མཚན་ཟུར། དགེ། གཙང་རབ་གསལ་ཀྱི་མཚན་ཟུར། རབ་ཅིས་པ་གཉིས་བསྡོམས་པའི་དགེ་བ་རབ་གསལ་ཞེས་ཐོགས།) ཕྱིས་མཁྱེན་རབ་ཆེ་བས་ཀླ་ཆེན་དགོངས་པ་རབ་གསལ་དུ་བཏགས། ལོ་གཅིག་གི་ཇི་ཙམ་གཙང་

གཡོས་མཁན་སྐྱེ། དམར་བན་ཀུག་མུ་ནེས་གསང་སྔོན། རྒྱ་ནག་ཏུ་ཤང་ཀེ་བང་དང་། གྲི་བན་བྱ་བ་གཉིས་ཀྱིས་ཁ་སྐོང་བྱས་ཏེ་ལྟའི་ཚོགས་ཀྱིས་བསྟེན་པར་རྗེགས། དབུས་གཙང་མངའ་རིས་བཅས་ནས་ཀུ་མེས་ཚུལ་ཁྲིམས་ཤེས་རབ་སོགས་མི་བཙུ་འོངས་ནས་ཀླ་ཆེན་ལས་སྟོམ་པ་ལླངས། དེ་རྣམས་དབུས་སུ་བྱོན་ནས་དབུས་གཙང་གི་ཡུགས་ཐམས་ཅད་དགེ་འདུན་གྱི་སྡེས་བཀང་སྟེ་བཤད་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྟན་པ་དར་ཞིང་རྒྱས་པར་གྱུར་ཏོ། །

སྨན་ཁང་། ❶ ནད་བཅོས་ཐབས་ཁང་། ❷ (འདུལ་བ) སྨན་ལྷག་ར་རྣམས་བཞག་ས་ལ་ཟེར།

སྨན་བཞི། འདུལ་བ་ནས་བཤད་པའི་སྨན་བཞི་ནི། དུས་ཀྱང་གི་སྨན། བཟའ་བཅའི་རིགས་རྣམས་སོ། །ཐུན་ཚོད་དུ་ཟུང་བའི་སྨན། ཁུ་བ་ཤིན་ཏུ་སྐ་བའི་བཏུང་བའི་རིགས་རྣམས་སོ། །སྨན་ཞག་བདུན་པ། སྦྱ་རྩི། བུ་རམ་དང་མར་སོགས་སོ། །ཇི་སྲིད་འཚོ་བཅང་གི་སྨན། ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་སྨན་རིགས་ཐམས་ཅད་དོ། །

སྨན་ཞག་བདུན་པ། སྨན་བཞིའི་ཡ་གྱལ་ཏེ། དགེ་འདུན་ལས་བྱིད་སོགས་ལ་ཞག་བདུན་དུ་བྱིན་གྱིས་བཟླབ་ཏུ་ཟུང་བའི་སྦྱང་རྩི། བུ་རམ། ལི་ཁར། མར་གྱི་རིགས་རྣམས་སོ། །སྦྱ་བཤད་ནི། ཞག་བདུན་ཚུན་ཆད་བྱིན་གྱིས་བཟླབས་ནས་ལོངས་སྤྱོད་དུ་ཟུང་ཞིང་། དེ་ཕན་ཆད་དུ་མི་ཟུང་བས་དེ་ལྟར་དུ་བཤོད་དོ། །ད་དུང་སྨོན་པ་དགོས། དེ་དག་ལ་སྨན་ཞེས་བཤོད་པ་ནི། དེ་དག་གཉིས་པ་དང་འདུས་པའི་ནད་གཅིས་ཀ་སེལ་བ་ལ་གཅོ་བོར་ཞུགས་པས་དེ་དག་ལ་སྨན་ཞེས་བཤོད་དོ། །

སྨིན་པ་བཅུད། སྨིན་པའམ་སྨིན་བྱེད་བཅུད་ནི། ལུས་ཅན་བྱལ་བར་སྨིན་བྱེད། ཡོངས་སུ་སྨིན་བྱེད། མཐུན་པར་སྨིན་བྱེད། ལེགས་པར་སྨིན་བྱེད། རྣོགས་པར་སྨིན་བྱེད། རྟག་ཏུ་སྨིན་བྱེད། གོང་དུ་སྨིན་བྱེད་དང་བཅུད་དོ། །མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། ལུས་ཅན་བྱལ་བར་སྨིན་བྱེད་དེ་བཞིན་དུ། །ཡོངས་སྨིན་རབ་སྨིན་མཐུན་པར་སྨིན་བྱེད་གཞན། །ལེགས་པར་སྨིན་བྱེད་རྣོགས་པར་སྨིན་བྱེད་དང་། །རྟག་སྨིན་གོང་དུ་སྨིན་བྱེད་བཤད་པར་འདོད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །འདིའི་སྐོར་རྒྱས་པར་རྗེ་གྲུང་ཐང་པའི་མདོ་རྒྱན་སྡུར་བའི་རེན་བྱིས་སུ་གཟེགས།

སྨིན་མ། ❶ (གསུང་རབ) གསུང་རབ་ཀྱི་བརྡར་སྨིན་མ་ཞེས་པ། མིག་གི་རྩས་པའི་མཐའ་སྐོར་གྱི་སྡུ་དེ་ལ་ཟེར། ཕྱི་རྒྱལ་བས། eyebrow ཟེར། དཔེར་ན་མཛེད་སྡུ་ཡོད་སའི་སྨིན་མ་གཅིས་ཀྱི་བར་མཚམས་ལ། སྨིན་མཚམས་ཟེར་བ་ལྟ་བུ། ❷ (འཇིག་རྟེན) འཇིག་རྟེན་ན་སྨིན་མ་ཞེས་པ་གསུང་རབ་ནས་བཤད་པའི་རྗེ་མ་ལ་ཟེར།

སྤྲིན་མ་དང་རྡོ་མ། ❶ (གསུང་རབ) གསུང་རབ་ཀྱི་བརྡར་སྤྲིན་མ་ཞེས་པ། མིག་གི་རྩས་པའི་མཐའ་སྐོར་གྱི་སྐྱེ་དེ་ལ་ཟེར། ཕྱི་རྒྱལ་བས། eyebrow ཟེར། དཔེར་ན་མཛོད་སྤུ་ཡོད་སའི་སྤྲིན་མ་གཉིས་ཀྱི་བར་མཚམས་ལ། སྤྲིན་མཚམས་ཟེར་བ་ལྟ་བུ། རྡོ་མ་ནི། མིག་ལྟག་ཀྱི་མཐའ་ལ་ཡོད་པའི་སྐྱེ་དེ་ལ་ཟེར། ཕྱི་རྒྱལ་བས། eyelash ཟེར། ❷ (འཇིག་རྟེན) འཇིག་རྟེན་ན་སྤྲིན་མ་ཞེས་པ་གསུང་རབ་ནས་བཤད་པའི་རྡོ་མ་དང་། འཇིག་རྟེན་ན་རྡོ་མ་ཞེས་པ་གསུང་རབ་ནས་བཤད་པའི་སྤྲིན་མ་ལ་གོ་དགོས་ཏེ། དཔེར་ན་འཇིག་རྟེན་མིག་རྩས་ཀྱི་མཐའ་སྐོར་གྱི་སྐྱེ་མཐུག་པོ་ཡོད་པ་ལ། རྡོ་མ་མཐུག་པོ་ཟེར་བ་བཞེན་ནོ། །འདི་དག་གི་ཁྱད་པར་རྡོ་གུང་ཐང་པ་སོགས་མཁས་པ་འགའ་ཞིག་གིས་གསལ་བར་ཕྱི་ནས་གསུངས་པ་མ་གཏོགས། དག་ཡིག་དང་ཆོག་མཛོད་རྣམས་སྤྱའང་མ་མཐོང་ངོ་། །

སྤྲིའུ་ཟན། སྤྲིའུ་ཟན་ཞེས་པ་འཕན་ཡུལ་གྱི་ཟས་ཤིག་ཡིན་པར་བཤད། (སྤྲིའུ་ཟན་ནི་རྩམ་པ་དང་མར་གྱ་རམ་སོགས་བསྲེས་པའི་ཟས་ལ་བཤད) ཁྱམ་ཚང་ཞེག་ཏུ་སྤྲིའུ་ཟན་ནང་མི་ཚང་མར་ཆ་སྙོམས་སུ་བགོས་ནས་ཡོད་པ་ལ། བུས་དྲན་ཐུ་ཚོད་པོ་བྱས་ཏེ་ཕ་མ་གཉིས་ཀྱི་སྐལ་བ་ནས་ཟོས། རང་གི་སྐལ་བ་ཐུབ་ཏུ་སྤས་ནས་བཞག་པ་ཁྱིས་ཁྱེར་བར་ཤེས་པ་ན་ཕང་ཤེས་པ་ནི་འགྲོད་ཅིང་དུས་པའི་དཔེ་ཞེག་སྟེ། ངེད་ཅག་དགོས་པ་ཆུང་ཆེགས་ལའང་ཕངས་ཤིང་འགྲོད་ན། དལ་འབྱོར་ཆུད་ཟོས་སུ་གཏོང་བར་ཉེས་མི་ཕངས་ཏེ་ཕངས་རེགས་སོ་ཞེས་སྙིང་པོ་ལེན་པར་གདམས་པའི་དཔེའོ། །

སྤུན་བྱིད་པའི་ལྷག་མ། ལྷག་མ་བཏུ་གསུམ་གྱི་ལྟ་པ་ནི། འཕྲེན་ལན་གསུམ་གྱིས་སྐྱེས་པ་བྱད་མེད་གཉིས་ཕན་ཚུན་སྤུན་བྱིད་པའི་ཚིག་རང་གིས་སྨྲ་བའམ་གཞན་སྨྲར་བཏུག་སྟེ་དེ་གཉིས་འཁྲིག་པ་སྤྱད་པའི་ཚེ་ནའོ། །

སྤྱིགས་ཐབས། ཤེན་ཏུ་ཁྲོས་ཏེ་དེག་ཐབས་སུ་སྨྲ་བ།

སྤྱི་སྐོ་མཚོན་ཆ། པཉྩ་ཏ་སྨྲི་ཀྱི་ཧྲྀ་ནས་ལིང་ཆུ་གསེར་ཁང་དུ་བརྩམས། རང་འགྱུར་ཡིན།

སྤྱི་བའི་ཁྱུ་མཚོག། སྤྱི་བའི་དབང་ཕྱུག། སྤྱི་བའི་གཙོ་བོ། སྤྱི་བའི་དཔའ་བོ།

སྤྱི་ཏྲ། སྤྱི་ཏྲ་སོང་ན། སྤྱི་ན། འཚད་ན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན། དཔེར་ན། བུ་སྨྲིན་ཆོས་འབྱུང་ལས། བདག་གིས་ཆོས་མིན་སྤྱི་ཏྲ་ཆོས་དང་འགལ། །ཆོས་བཞིན་སྤྱས་ན་བོད་རྣམས་དག་ཏྲ་ལྟང་། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །

སྤྱི་ཀྱི་ཧྲྀ་ན། (ལེགས་སྦྱར) པཉྩ་ཀ་སྨྲི་ཀྱི་ཧྲྀ་ན།

སྤྱི་ཀྱི་ཧྲྀ་ན་ཀིརྟི། (ལེགས་སྦྱར) སྤྱི་ཀྱི་ཧྲྀ་ན་དང་འདྲ།

ཅ

ཅ་ན་ཀཱ། (ལེགས་སྦྱར) སྡན་མ་ཚང་ངུ་ཞིག་སྟེ། ཆུ་གར་ཡུལ་སྐད་དུ། ཅ་ན་ཟེར་བ་དེ་ཡིན་ནོ། ।

ཅ་མུན་ཇི། (ལེགས་སྦྱར) ❶ གཤིན་རྗེའི་ཚུང་མ། ❷ ཁ་ཅིག་གིས་འདི་དབང་ཕྱུག་གི་ཚུང་མ་ཡིན་པར་ཡང་སྨྲ། ཞེས་རྗེའི་འགྲེལ་པ་བཞི་སྦྲགས་ན་གསལ། ❸ དམ་ཅན་ཆོས་ཆུལ་གྱི་ཡུམ།

ཅ་རི་དྲ། (ལེགས་སྦྱར) ཆུ་གར་ལྷོ་ཕྱོགས་སམ་ཤར་ལྷོ་ན་འབྲས་སྤུ་ལུ་བཟང་པོ་སྐྱེ་བ་ཞིག་ཡོད་པ་ལ་བཞེད།

ཅཀྲ། (ལེགས་སྦྱར) མིག

ཅན་དན་འདམ། ཅན་དན་གྱི་ལྷེ་གུས་བསྒོམ་པ།

ཅན་དན་ལྷ་བུའི་གང་ཟག ཆུང་ཀྱི་ཚེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ལྷའི་ཡ་གྱལ་ཏེ། ཐོས་པ་ཉུང་ལ་ང་རྒྱལ་ཆེ་བ། ལུང་རིགས་ཀྱི་དོན་ལེགས་པར་མ་ངེས་ཤིང་རྟོད་པ་མང་བ། སྐྱོན་དེ་རྣམས་བསལ་ནས་ཇེས་སུ་གཟུང་བར་དཀའ་བའི་གང་ཟག་རིགས་ཤིག་གོ། སྒྲ་བཤད་ནི། དཔེར་ན། ཅན་དན་དེ་འབྲས་བུ་མེད་པ། ཆེར་མ་མང་བ། དུག་སྦྲུལ་གདུག་པ་ཅན་གྱིས་དཀྱིས་པས། དྲུང་དུ་ཉེ་བར་འགྲོ་མི་རུང་བ་དང་འདྲ་བས་དེ་སྐད་ཅེས་བཏགས་སོ། ཇེའི་འགྲེལ་པ་བཞི་སྦྲགས་ལ་གཞི་བྱས་ཏེ་བཀོད།

ཅན་དན་གྱི་ལྷེ་གུ། ཅན་དན་གྱི་ཁུ་བ་གར་པོ། ཅན་དན་སྦྲངས་པའི་ཆུ།

ཅན་ཏྲ། (ལེགས་སྦྱར) གཏུམ་པོ།

ཅན་ལྷི། (ལེགས་སྦྱར) གཏུམ་མོ།

ཅན་ཐོ་མི། (ལེགས་སྦྱར) དུས་རབས་བདུན་པའི་སྐབས་བྱང་བའི་ཆུ་གར་གྱི་སློབ་དཔོན་དགེ་བསྙེན་ཟླ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། ཤར་ཕྱོགས་སྣ་གར་འཁྲུངས་ཤིང་། གཞོན་ནུའི་དུས་ནས་མཁས་པར་གྱུར་ཏེ། བ་རེ་ཐྲའི་ཆུལ་པོའི་སྡས་མོ་ཏུ་ར་ཞེས་བྱ་བ་བག་མར་བཞེས་ཏེ་འདུག་པ་ན། སྐབས་ཤིག་ན་འཁོར་གཡོག་མོ་ཞིག་གིས་ཏུ་ར་ཞེས་འབོད་པ་ཐོས་ཏེ་བསམས་པ་ན། དེ་ཡི་དམ་གྱི་མཚན་དང་མཐུན་པས་མི་རུང་བར་དགོངས་ཏེ་བཟོད་པ་གསོལ་ཞིང་འབྲོ་བར་ཆས་པ་ན། འཁོར་རྣམས་ཀྱིས་བཟུང་སྟེ་ཅིའི་ཕྱིར་འབྲི་ཞིང་འདྲེ་བ་ལ་ཆུ་མཚན་བརྗོད་དོ། །དེ་ཆུལ་པོས་ཐོས་པ་ན་ཁྲོས་ཏེ་ངའི་བུ་མོ་དང་ལྡན་ཅིག་མི་འདུག་ན་གཟུ་ལུ་སྐྱེར་ཅིག་ཅེས་བཀའ་བཏང་། གཤེད་མ་དག་གིས་གཟུ་ལུ་བསྐྱེར་བ་ན། སློབ་དཔོན་གྱིས་སྒོལ་མ་ལ་གསོལ་བ་བཏབ་པས་སྒོལ་མས་ཆུ་དབུས་སུ་ཁྲིང་སྟུལ། ཞལ་མངོན་སུམ་དུ་བསྟན་ཏེ་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པས་དེང་སང་ཡང་

ཙཏྟའི་ཁྱིང་ཞེས་བྱགས་སོ། དེ་ནས་ཉ་པས་བསྟལ་ཏེ་ཐ་རེཏྟའི་རྒྱལ་པོའང་དད་ནས་མཆོད་གནས་མཛད། མཐར་ཐྱིས་ཀྱ་ལེཏྟར་ཕེབས་ཏེ་ཡོན་ཏན་ཅི་ཤེས་འདྲི་བ་ལ་སྐྱ་པ་ཉི་དང་། མཚན་བརྗོད། བསྟོད་པ་བརྒྱ་ལྷ་བཅུ་པ་གསུམ་ཤེས་ཞེས་བརྗོད་པས། མཁས་པ་ཆེན་པོར་ཤེས་ཏེ་བསུ་བ་དང་བཀུར་སྟི་རྒྱ་ཆེན་པོ་བྱས་སོ། །བསྟན་བཅོས་ཀྱང་། ཏྲ་བ་སྐྱོན་མེའི་འགྲེལ་པ་དང་། སྐུ་གསུམ་ལ་འཇུག་པ། རྟ་མཁྱིན་གྱི་སྐྱབ་ཐབས། སེང་གེ་སྐྱའི་སྐྱབ་ཐབས། རྣམ་འཛོམས་ཀྱི་སྐྱབ་ཐབས་མདོར་བསྡུས། འཇམ་དབྱངས་མཛིང་ཡོན་གྱི་བསྟོད་པ་བྱིན་ཆབས་ཅན། སྐྱོལ་མའི་བསྟོད་པ་མེ་ཏོག་ཕྲེང་འཛིན། བཤགས་པའི་བསྟོད་པ། སྐྱ་དང་སྨན་དཔྱད་ལ་སོགས་པའི་བསྟན་བཅོས་མང་དུ་མཛད་དོ། །དེའི་ཚེ་སློབ་དཔོན་ཀླ་ཀ་གཐགས་པས་སྐྱའི་བསྟན་བཅོས་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ལེགས་པ་ཞེག་གཟིགས་པ་ན། རང་གིས་བྱས་པའི་བསྟན་བཅོས་མི་ལེགས་པས་སྨྱད་པོ་སྙམ་དུ་དགོངས་ཏེ་ཁྲིན་པར་བསྒྱུར་བ་ན། འཕགས་པ་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱིས་ཁྱོད་ཀྱིས་ལྷག་བསམ་གྱིས་བྱས་པས་བསྟན་འགྲོར་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་འབྱུང་བར་འགྱུར་གྱི་ཐོན་ཅེག་ཅེས་གསུངས་ཏེ་བཏེན། ཁྲིན་པ་དེ་ལ་ཙཏྟ་ཁྲིན་པ་ཞེས་བྱགས་ཤིང་། དེ་ལས་ཆུ་འཐུང་ན་ཟླ་རྟོ་བར་འགྱུར་རོ་ཟེར། དེའི་ཚེ་སློབ་དཔོན་ཀླ་བ་བྱགས་པ་དང་རྩོད་པ་བྱས་ཏེ། དེ་རིང་གི་ལན་སྤྱན་རས་གཟིགས་ལ་ཞུས་ཏེ་ཕྱི་ཉིན་བཏང་སོ་ཟེར། དེའི་ཚེ་སློབ་དཔོན་ཀླ་བ་བྱགས་པ་དང་རྩོད་པ་བྱས་ཏེ། དེ་རིང་གི་ལན་སྤྱན་རས་གཟིགས་ལ་ཞུས་ཏེ་ཕྱི་ཉིན་བཏང་སོ་ཟེར། ཏྲ་བྱགས་ཐེ་ཚོམ་དུ་གྱུར་ཏེ་ཕྱི་བཞིན་བསྟེགས་པ་ན། འཇིག་རྟེན་དབང་ཕྱུག་གིས་སྲོག་པར་གཟིགས་པ་ན། འཕགས་པ་ཉི་ཟེར་མ་མཛད་ཅེས་གསོལ་བས། ཕྱག་མཛུབ་བསྐུམ་པ་མ་བྱུང་བར་ལུས་པས། དེང་སང་ཡང་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་མཛུབ་ཀེར་ཞེས་བྱགས་སོ། །

ཙམ་པ། གླིང་ཁྲིར་ཆེན་པོ་དྲུག་གི་ནང་གསེས། སྐྱ་བཞད་ནི། ཀླའི་རྒྱལ་པོ་ཙམ་པའི་གནས་ཀྱི་ཉེ་དྲུང་དུ་གླིང་ཁྲིར་བཏེགས་པས་ཙམ་པ་ཞེས་བྱ་བའམ། ཡང་ན་ཤིང་ཙམ་པའི་ཚལ་དུ་བཏེགས་པས་དེ་ལྟར་དུ་བཏགས་སོ། །ཞེས་འདུལ་བ་ལུང་གཞིའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་ལ་གཞི་བྱས། གླིང་ཁྲིར་ཙམ་པ་ནི་ཨང་གའི་གླིང་ཁྲིར་གྱི་གཙོ་བ་ཡིན་པ་འདུལ་བ་ལུང་གཞི་པོད་དང་པོའི་ནང་གསལ་ལ། ཨང་གི་བི་ཏ་ར་མངའ་སྡེའི་ཤར་ཕྱོགས་ཁྲལ་ལ་ཡོད་ཅིང་། Anga ཞེས་གའམ། ཨཱན་ནི་དིང་སང་ Bhagalpur ཞེས་པའི་རྗོང་ district དེ་ཡིན་པར་འགའ་ཞིག་གིས་ངོས་འཛིན་བྱེད།

ཙམ་པ་ཀ། [ལེགས་སྦྱར] ❶ མེ་ཏོག་ཙམ་པ་ཀ། ❷ གླིང་ཁྲིར་ཙམ་པ་ཀ་སྟེ། ཀུ་གར་གྱི་གླིང་ཁྲིར་ཆེན་པོ་དྲུག་གི་ཡ་གྱལ་ལོ།།

ཙམ་པོ། ཙམ་པོ་བ་དང་འདྲ།

ཚམ་པོ་བ། གོང་མའི་ཁྲད་པར་རམ་ཡོན་དུན་མ་ཐོབ་པ། ཁྱད་པར་རམ་ཡོན་དུན་ལྡག་པོ་མེད་པ།

ཚམར་དྲྭ་པ། སིརྐ་ལ་དང་དོན་གཅིག། སིཀ་ལ། ལཀྑ་དང་། ཤྲི་ལཀྑ། ཟངས་སྐྱིང་། དཔལ་སྲིལ་ཞེས་བྱ་བ་རྣམས་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན། སིརྐ་ལའི་ཐད་དུ་གཅིགས།

ཅི་རྟ། (ལེགས་སྦྱར) ① ཐུགས། སེམས། ② སྙིང་།

ཅི་ན། མ་དཀྱི་ཅི་ན་དང་འདྲ།

ཙུ་ཀ་ཀཱ (ལེགས་སྦྱར) བྱ་ཞེག་གི་མིང་། དཔེར་ན། དུས་འཁོར་རྩ་བཤད་ལས། ཐམས་ཅད་དུ་ནི་འཆོལ་བྱེད་ཙུ་ཀ་ཀཱ །སྨོམ་པར་གྱུར་ཀྱང་ས་ལ་གནས་པ་མིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། ।

ཙུཊྚ། (ལེགས་སྦྱར) སྐུལ་བྱེད་མ། ལྟ་མོ་ཙུཊྚ། རེག་པ་ཅན་མ་རྣམས་དོན་གཅིག་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན།

ཆོང་ཁ། ཇེ་ཆོང་ཁ་ལ་ཆེན་པོ་གང་དུ་འཁྲུངས་པའི་ཡུལ་ཏེ། བོད་ཀར་ཕྱོགས་ཀྱི་མཐའ་སྐད་མདོ་ཁམས་སྐང་གསུམ་གྱི་ནང་ཚན་ཆོང་ཆུ་འབབ་པས་ན་ཆོང་ཁ་སྐང་དུ་གྲགས་པ་དེའོ། ।

ཆོང་ཁ་ཀླུ་བཟང་གྲགས་པ། ཇེ་ཆོང་ཁ་ཀླུ་བཟང་གྲགས་པ། ཇེ་ཆོང་ཁ་ཀླུ་བཟང་གྲགས་པ་ལ་གཅིགས།

ཆོམ་འཇོམ། ཅར་ཡང་མི་རྟོག་པར་འཇོམ་པ། དཔེར་ན། ཇེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། ཇེ་ལྟར་ཁྱད་ཞུགས་ཀྱང་ཞི་གནས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཙམ་དུ་བསྟར་རུང་བའི་སེམས་ཆོམ་འཇོག་ཅེག་ལ་ལམ་གྱི་དམ་པར་བརྟུང་བའི་ལོག་ལྟ་རྣམས་ཀྱི་ཐ་ཆད་འདི་ནི། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ।

ཆོོར། (ལེགས་སྦྱར) ❶ ཀུན་མ། ❷ འབྲས་ཀྱི་ལྟང་པ།

གཅང་ཁང་། དྲི་གཅང་ཁང་དང་དོན་འདྲ། དྲི་གཅང་ཁང་ལ་གཅིགས།

གཅང་པ། གཅང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཡུལ་མི། སྒྲ་བཤད་ནི། གཅང་པོའི་ཉེ་འདབས་སུ་ཆགས་པའི་ཡུལ་མི་ཡིན་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ། སྤྱི་གཅང་ནི་ཡུལ་གྱི་ཕྱ་དང་གཅོ་བོ་སོགས་ལ་བྱ་སྟེ། ལུང་པའི་ཕྱ་མདོ་བྱ་བ་ལ། གཅང་མདའ་བྱ་བའམ། ལྟ་ཁང་སྒྲག་མ་ལ་གཅང་ཁང་དུ་འབོད་པ་དང་། མགོན་གྱི་གཅོ་བོར་འབྱལ་ཚུའི་བླ་སྟེར་ལ་གཅང་སྟེར་དུ་གྲགས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་མཁས་དབང་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱི་དེབ་ཐེར་དཀར་པོར་གསལ།

གཅང་པའི་ཉ། སྔར་གཅང་པ་ཞེག་གིས་ཉ་ཤ་ཞེམ་པོ་ཟོས་དྲགས་ཏེ་སྐྱག་གྲབས་བྱས་པ་ན། སྐྱག་པར་ཕངས་ཏེ་སྐི་ལྟམ་སྒྲོག་གིས་བསྟམས་པའི་གཏམ་དཔེ་ཞེག་སྟེ། ངེད་ཅག་དགོས་པ་ཚུང་ཆེགས་ལའང་ཕངས་ཤིང་འགྱོད་

ན། དལ་འབྱོར་ཚུད་ཟེས་སུ་གཏོང་བར་ཅིས་མི་ཕངས་ཏེ་ཕངས་རིགས་སོ་ཞེས་སྨིང་པོ་ལེན་པར་གདམས་པའི་དཔེའོ། །

གཙུག་ལག གསུང་རབ། གཞུང་། དཔེར་ན། བདུ་སྦྱོང་ཀྱི་གཞུང་ལ། བདུ་སྦྱོང་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཅེས་པ་ལྟ་བུ། སྒྲ་བཤད་ནི། གུས་པས་ལག་ཏུའམ་སྤྱི་གཙུག་ཏུ་ཟླང་བར་བྱ་བ་ཡིན་པས་གཙུག་ལག་ཅེས་བྱའོ། །

གཙུག་ལག་ཁང་། ལྷ་ཁང་། སྒྲ་བཤད་ནི། གཙུག་ལག་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་རབ་ཡིན་ལ་དེ་བཞུགས་སའི་གནས་ཡིན་པས་གཙུག་ལག་ཁང་ཞེས་བྱའོ། །

གཙུག་ལག་ཀུན་གྱི་མ་མོ། དབྱངས་གསལ་གཅིག

གཙུག་ཏོར། ❶ སྐྱ་བཅིངས་པའོ། །❷ མགོའི་སྐྱ་འཕྱིལ་ས་དེ་ལ་ཟེར། དཔེར་ན་གཙུག་ཏོར་གྱི་རྩ་འཁོར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

གཙུག་ཏོར་འཁོར་བསྡུར་གྱི་ལྟ་སྟངས། རིགས་སྔགས་ཀྱི་ཁྲོ་རྒྱལ་གཙུག་ཏོར་འཁོར་བསྡུར་གྱི་ལྟ་སྟངས་ནི། སྟེང་དུ་ལྟ་བའོ། །དེ་ཡང་མིག་གི་མས་ཕྱི་བས་མིག་ཕྱེད་བཀབ་སྟེ་ཕྱེད་མིག་ཏུ་བྱས་ལ། མིག་འབྲས་མི་བསྡུལ་བར་སྟེང་དུ་ལྟ་བའོ། །ལྟ་སྟངས་འདི་དུས་འཁོར་གྱི་སྐབས་ལྟ་བུར། སྟོང་གཟུགས་འཆར་སྐུ་བའི་དགོས་པ་ཡོད་ཚུལ་རྗེའི་དུས་འཁོར་གྱི་གསུང་ཟེན་བྱིས་ལས་གསུངས།

གཙུབ་སྟན། གཙུབ་པའམ་བདར་སའི་གཞི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་ཤིང་བྱ།

གཙུབ་ཤིང་། གཙུབ་པའམ་བདར་ནས་མེ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་སྟེང་གི་ཤིང་བྱ།

གཙོ་བོ། རྗེ་བོ། གལ་ཆེ་ཤོས།

གཙོ་མོ། བུད་མེད་མཆོག བུད་མེད་ཕུལ་དུ་བྱུང་བའམ་གལ་ཆེན་པོ།

བཅན་ཐབས། ཐབས་སམ་བཅན་ཁྱིད་ཀྱི་སྒོ་ནས་མྱུར་དུ་འཚང་རྒྱའི་རྟེན་གསང་སྔགས་སྡུད་པའི་ལུས་རྟེན་ཁྲད་པར་ཅན་འཕོ་བ་པར་བྱེད་པ་ལ་ཟེར། འཚང་རྒྱ་ཞེས་པ་འཕོ་བའི་ནུས་པས་སྐད་ཅིག་དེ་ཉིད་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ལ་སྐྱེལ་ནུས་པ་སྟོན་པ་མ་ཡིན་གྱི། མྱུར་དུ་འཚང་རྒྱ་བའི་རྟེན་སྔགས་སྡུད་པའི་ལུས་རྟེན་ཁྲད་པར་ཅན་འཕོ་བ་སྟོན། ཞེས་དངུལ་ཆུའི་གསུང་ལྟར་བཀོད།

བཅའ་བ། ❶ མའི་མངལ་ནས་སྐྱེ་བ། དཔེར་ན། ཕྱ་གུ་བཅའ་བ། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❷ མིག་གིས་ཏུ་རེར་ལྟ་བ་དང་བྱ་ར་བྱེད་པ། དཔེར་ན། སྤོ་བ་དཔོན་དཔའ་བོས། ཁྱོད་ཀྱི་བསྟན་ལས་ཕྱིར་ཕྱོགས་པའི། །སྐྱེ་བོ་མ་རིག་གིས་ལྷོངས་པ། །སྲིད་རྩེའི་བར་དུ་སོང་ནས་ཀྱང་། །སྡུག་བསྔལ་ཡང་འབྱུང་སྲིད་པ་འགྲུབ། །ཁྱོད་ཀྱི་བསྟན་པའི་

རྗེས་འབྲང་བ། །བསམ་གཏན་དངོས་གཞི་མ་ཐོབ་ཀྱང་། །བདུད་ཀྱི་མིག་རས་བཙའ་བཞིན་དུ། །སྲིད་པ་དག་ནི་ལྷོག་པར་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །❸ གཅེས་སྤྱང་། དཔེར་ན། བསླབ་སྡོམ་མིག་འབྲས་བཞིན་དུ་བཙའ་བ། ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

བཙས་པའི་གནས་སྐབས་ལྟ་བྱེས་པ། གཞོན་ནུ། དར་ལ་བབས། དར་ཡོལ། ཤན་པོའི་གནས་སྐབས་དང་ལྡོག །

བཅུན་པ། <འཇེ> ❶ སྤྱ་པའི་ཞེ་སྡ། ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་དུ་བརྗེ་ཞེས་པ་དེའོ། །❷ ཞེ་ཞིང་དུལ་བ། ❸ རང་ལས་བསླབ་པ་ཤན་པ་ལ་འབོད་པའི་འདུལ་བའི་ཉེ་ཆོག་ཅེག། བརྗེའི་ངེས་ཚིག་ནི། མཆོད་པ་དང་ཕྱག་འཚལ་བའི་གནས་ཡིན་པས་ན་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །

རྟུ་ཀུ་ཤའི་བྱིངས། རྟུ་ཀུ་ཤའི་འབྱུང་གནས།

རོ་རྒྱང་མ། རུ་གཙོ་མོ་གསུམ་གྱི་ཡ་གྱལ་ཞེག་སྟེ། དེ་ནི་ཁ་དོག་དཀར་པོ། ལྟེ་བ་ཡན་དུ་རུ་དབྱུ་མའི་གཡོན་དུ་གནས་ཤིང་། ལྟེ་འོག་ནས་དབྱུ་མའི་གཡས་སུ་འཁྱོགས་ཏེ་ཐོ་མོ་གང་ཡིན་གྱི་རྟགས་ཀྱི་རྩེ་ར་སོང་ནས་དྲི་ཚུ་དང་ཁུ་ཁྲག་འཕེན་འཇིན་བྱེད་ཅིང་། གཙོ་བོར་ཁྲག་དང་རྒྱུ་ཟད་ཟད་འདྲེས་པའི་ཁུ་བ་ཤས་ཆེར་འབབ་པའི་རྩ་ཞེག། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ནི། རུ་རྒྱང་མ། ལ་ལྟ་ན། གཟུང་བའི་རྩ། སྐུ་ཡི་རྩ། གཡོན་གྱི་རྩ། སྐྱེས་པའི་རྩ། ཟླ་བའི་རྩ། ཐབས་ཀྱི་རྩ། སྙིང་སྟོབས་ཀྱི་རྩ་རྣམས་སོ། །རྩ་རྒྱང་མ་ལ། སྐྱེས་པའི་རྩ་དང་། ཟླ་བའི་རྩ། ཐབས་ཀྱི་རྩ། སྙིང་སྟོབས་ཀྱི་རྩ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཚུ་མཚན་ནི། ཁུ་བ་གཙོ་བོར་འབབ་པའི་ཆ་ནས་ཡིན་པ་འདྲའོ། །ཞེས་རྗེའི་གསུང་ཅེན་ཁྱིས་མ་རྒྱུད་ཀྱི་རྗེགས་རིམ་དཔྱིད་ཐེག་ལས་གསུངས། རྒྱང་མ་ཁ་དོག་དཀར་པོ་ཡིན་པའི་ཚུ་མཚན་ནི། དེའི་ནང་ནས་ཁུ་བ་གཙོ་བོར་འབབ་པའི་ཚུ་མཚན་གྱིས་ཡིན་ནོ། །

རོ་རྒྱུད། རང་ཉིད་རྒྱུད་གཞན་འཆད་པའི་འགྲེལ་པ་ལྟ་བུར་གནས་པ་མ་ཡིན་པར། རང་ཉིད་འགྲེལ་པ་ལྟ་བུའི་རྒྱུད་གཞན་གྱིས་བཤད་པར་བྱ་བའི་གཞིར་གནས་པའི་རྒྱུད། དེ་ལ་བཤད་རྒྱུད་ལ་ལྟོས་པའི་རྗ་རྒྱུད་ཟེར། དཔེར་ན། གསང་འདུས་དང་བདེ་མཆོག་ལ་སོགས་པའི་རྗ་རྒྱུད་རྣམས་ལྟ་བུ། ཐོག་མར་སྟོན་པས་རྒྱས་པར་གསུངས་པའི་རྒྱུད་གང་ཞེག་ཕྱིས་དེ་ལས་བཏུས་པའི་བསྡུས་རྒྱུད་གང་ལས་འཐུ་བའི་གཞིར་གྱུར་ ཅིང་། རང་ཉིད་གང་ལ་ལྟོས་པའི་རྗ་རྒྱུད་གཞན་གྱི་འཆད་བྱེད་དུ་མ་སོང་བའི་རྒྱུད། དེ་ལ་བསྡུས་རྒྱུད་ལ་ལྟོས་པའི་རྗ་རྒྱུད་ཟེར། དཔེར་ན། དུས་འཁོར་རྗ་རྒྱུད་ལྟ་བུའོ། །མཁས་གྲུབ་ཆོས་རྗེའི་གསུང་ལ་གཞི་བྱས།

རྟ་འཁོར། ལུས་ཀྱི་རྟ་གནས་སྡེ་ཚན། སྒྲ་བཤད་ནི། རྟ་འདབ་ཀྱི་དབྱིབས་འཁོར་ལོ་ལྟ་བུར་ཡོད་པས་སམ་གནད་བཅིངས་ནས་དེ་ལ་གནད་དུ་བསྟན་པས་གནས་སྐབས་[སད་གཉིད་རྨི་ལམ་སྟོམས་འཇུག་གི་གནས་སྐབས་] བཞིའི་འཁྲུལ་པ་གཅོད་པས། རིམ་བཞིན་སད་པ་སྤྲུལ་སྐུའི་དགོངས་པར་འཆར། གཉིད་མཐུག་འོད་གསལ་ཆོས་སྐུའི་དགོངས་པར་འཆར། རྨི་ལམ་ལོངས་སྐུའི་དགོངས་པར་འཆར། སྟོམས་འཇུག་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་སྐུའི་དགོངས་པར་འཆར་ཞིང་། འཁོར་ལོས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཅོད་པ་དང་བྱེད་ལས་ཆོས་མཚུངས་པའི་དོན་གྱིས་འཁོར་ལོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། །

རྟ་འཁོར་བཞི། སྤྱི་བོ། མགྲིན་པ། སྙིང་གཱ། ལྟེ་བ་བཅས་ཀྱི་རྟ་འཁོར་དང་བཞིའོ། །དེ་ཡང་སྤྱི་བོ་བདེ་ཆེན་གྱི་འཁོར་ལོ་རྟ་འདབ་སོ་གཉིས། མགྲིན་པ་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྟ་འདབ་བཅུ་དྲུག སྙིང་གཱ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྟ་འདབ་བརྒྱད། ལྟེ་བ་སྤྲུལ་པའི་འཁོར་ལོ་རྟ་འདབ་དྲུག་ཏུ་རྟ་བཞི་བཅས་སོ། །

རྟ་འཁོར་ལྔ། སྤྱི་བོ། མགྲིན་པ། སྙིང་གཱ། ལྟེ་བ། གསང་གནས་བཅས་ཀྱི་རྟ་འཁོར་དང་ལྡན། །དེ་ཡང་སྤྱི་བོ་བདེ་ཆེན་གྱི་འཁོར་ལོ་རྟ་འདབ་སོ་གཉིས། མགྲིན་པ་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྟ་འདབ་བཅུ་དྲུག །སྙིང་གཱ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྟ་འདབ་བརྒྱད། ལྟེ་བ་སྤྲུལ་པའི་འཁོར་ལོ་རྟ་འདབ་དྲུག་ཏུ་རྟ་བཞི། གསང་གནས་བདེ་སྐྱོང་གི་འཁོར་ལོ་རྟ་འདབ་སོ་གཉིས། མགྲིན་པ་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྟ་འདབ་བཅུ་དྲུག །སྙིང་གཱ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྟ་འདབ་བརྒྱད། ལྟེ་བ་སྤྲུལ་པའི་འཁོར་ལོ་རྟ་འདབ་དྲུག་ཏུ་རྟ་བཞི། གསང་གནས་བདེ་སྐྱོང་གི་འཁོར་ལོ་ལ་རྟ་འདབ་སོ་གཉིས། ནོར་བུའི་དབུས་ཀྱི་རྟ་འཁོར་དང་དྲུག་གོ། དེ་ཡང་སྤྱི་བོ་བདེ་ཆེན་གྱི་འཁོར་ལོ་རྟ་འདབ་སོ་གཉིས། མགྲིན་པ་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྟ་འདབ་བཅུ་དྲུག །སྙིང་གཱ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྟ་འདབ་བརྒྱད། ལྟེ་བ་སྤྲུལ་པའི་འཁོར་ལོ་རྟ་འདབ་དྲུག་ཏུ་རྟ་བཞི། གསང་གནས་བདེ་སྐྱོང་གི་འཁོར་ལོ་ལ་རྟ་འདབ་སོ་གཉིས། ནོར་བུའི་དབུས་ན་རྟ་འདབ་བརྒྱད་དེ་བདུན་ནོ། །རྟ་འཁོར་དྲུག་གི་རྣམ་གཞག་འདི། བཤད་རྒྱུད་རྡོ་རྗེ་འཕྲེང་བ་ལས་བཤད་ཅེས། རྗེའི་གསུང་ཁེན་བྱེས་རྗོགས་རིམ་དཔྱིད་ཀྱི་ཐེག་ལེ་ལས་གསུངས་སོ། །

རྟ་འཁོར་བདུན། ༡ གཙུག་ཏོར། ༢ སྤྱི་བོ། ༣ མགྲིན་པ། ༤ སྙིང་གཱ། ༥ ལྟེ་བ། ༦ གསང་གནས། ༧ ནོར་བུའི་དབུས་ཀྱི་རྟ་འཁོར་དང་བདུན་ནོ། །གཙུག་ཏོར་ན་རྟ་འདབ་བཞི། [སྐབས་འདིར་གཙུག་ཏོར་ཞེས་པ་མགོའི་སྐྲ་འཕྱེལ་ས་དེ་ལ་ཅར་ཐྱེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་དབུའི་གཙུག་ཏོར་ལྟ་བུ་ལ་གོ་རྒྱུ་མིན།] སྤྱི་བོ་བདེ་ཆེན་གྱི་འཁོར་ལོ་རྟ་འདབ་སོ་གཉིས། [འདིའི་སྤྱི་བོ་ཞེས་པ་དཔྱལ་བའི་ཐད་ལ་གོ་དགོས] མགྲིན་པ་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྟ་འདབ་བཅུ་དྲུག སྙིང་གཱ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྟ་འདབ་བརྒྱད། ལྟེ་བ་སྤྲུལ་པའི་འཁོར་ལོ་རྟ་འདབ་དྲུག་ཏུ་རྟ་བཞི། གསང་

གནས་ལ་རྟ་འདབ་སོ་གཉིས། ནོར་བུའི་དབུས་ན་རྟ་འདབ་བཞུད་དེ་བདུན་ནོ། །རྗེའི་གསུང་ཟེན་བྱིས་མ་རྒྱུད་ཀྱི་རྩོགས་རིམ་དཔྱིད་ཐེག་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་བགོད། དེ་དང་མཐུན་པར་སྒྲོར་བ་ཡན་ལག་དྲུག་གི་ཁྲིད་ཟབ་མོའི་དམིགས་རིམ་ཀྱི་ལག་རྗེས་ཀྱང་ཇི་ལས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་གསུངས་སོ། །རྩ་འཁོར་བདུན་མ་འདི། མན་ངག་སྟེ་མ་ལས་བཤད་ཅེས། རྗེའི་གསུང་ཟེན་བྱིས་རྩོགས་རིམ་དཔྱིད་ཀྱི་ཐེག་ལེ་ལས་གསུངས་སོ། །

རྩ་བརྒྱ་ཉི་ཤུ། སྤྱི་བོ་བདེ་ཆེན་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྟ་འདབ་སོ་གཉིས། མགྲིན་པ་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྟ་འདབ་བཅུ་དྲུག སྙིང་གཚོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བརྒྱད། ལྟེ་བ་སྤྲུལ་པའི་འཁོར་ལོ་དྲུག་ཏུ་རེ་བཞི་རྣམས་ཡིན་ནོ། །

རྩ་བརྒྱད་ཁྲིག ལུས་ཀྱི་གཡས་གཡོན་གཉིས། མདུན་རྒྱབ་གཉིས་ཏེ་བཞིར་རྩ་ཉི་ཁྲི་ཉི་ཁྲི་སྟེ། ལུས་ལ་རྩ་བརྒྱད་ཁྲི་ཡོད་པར། མཚན་ཉིད་ཐེག་པ་ནས་དགཉའ་བོ་མངལ་འཇུག་གི་མདོར་གསུངས་པར། རྗེའི་གསུང་ཟེན་བྱིས་ན་གསལ།

རྩ་ཆེན་དྲུག ལྟེ་བ་ཡན་གྱི་རྩ་ར་ཀྱང་དབུ་མ་གསུམ་དང་། ལྟེ་བ་མན་གྱི་རྩ་ར་ཀྱང་དབུ་མ་གསུམ་སྟེ་དྲུག་ལ་ཟེར། ཞེས་པར་ཡྱེ་ན། ལྟེ་བ་ཡན་གྱི་དབུ་མ་ལ། སྤྲ་གཅན་དང་། གཉིས་སྤྲངས་དང་། ཙ་ལྷ་སྦྱི་རྐྱེ་ཟེར། ཁ་དོག་ལྗང་མ་མཁའི་ཁམས་པ། གཙོ་བོར་ཆུང་འབབ། གཡས་ཀྱི་རྩ་ལ་ར་མ་དང་། ར་སྐ་ནུ་དང་། ཉེ་མའི་རྩ་ཟེར། ཁ་དོག་དམར་པོ་མེའི་ཁམས་པ། གཙོ་བོར་ཁྲག་འབབ། གཡོན་གྱི་རྩ་ལ། ཀུང་མ་དང་། ལ་ལ་ནུ་དང་། ཟླ་བའི་རྩ་ཟེར། ཁ་དོག་དཀར་པོ་ཆུའི་ཁམས་པ། གཙོ་བོར་ཁུ་བ་འབབ། ལྟེ་བ་མན་གྱི་དབུ་མ་གཡས་སུ་འཁྱོགས་ཏེ། རྟགས་ཀྱི་རྩེར་ཟླུག་ཅིང་། དེ་ལ་ཀུན་འདར་མ་དང་། དུང་ཅན་མ་དང་། དུས་མེ་ཟེར། ཁ་དོག་སྔོན་པོ་ཡི་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་པ། གཙོ་བོར་ཁུ་བ་འབབ། གཡོན་གྱི་རྩ་དབུས་སུ་འཁྱོགས་ཏེ་རྟགས་ཀྱི་རྩེར་ཟླུག་ཅིང་། ལུག་ཅེས་བྱ་བ་ཁ་དོག་ནག་པོ་ཆུང་ཁི་ཁམས་པ། གཙོ་བོར་དྲི་ཆུ་འབབ། གཡས་ཀྱི་རྩ་གཡོན་དུ་འཁྱོགས་ཏེ། བཤང་བའི་སྒོར་ཟླུག་ཅིང་། དམར་སེར་ཞེས་བྱ་བ། ཁ་དོག་སེར་པོ་སའི་ཁམས་པ། གཙོ་བོར་བཤང་བ་འབབ་པའོ། །

རྩྭ་མཆོག ❶ རྩྭ་ཀུ་ཤ། ❷ རྩྭ་ཡི་མཆོག་མའི་བསྟོས་ཆོག །དཔེར་ན། འོད་ལྡན་ལས། མྱོས་འགྱུར་རྩྭ་མཆོག་གིས་ཀྱང་མི་བཏུང་ངོ་། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

རྩ་འཇུག་གི་རྣམ་བཤད། ❶ རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་རྩ་ཤེའི་ཏིཀ་ཆེན་དང་འཇུག་པའི་ཏིཀ་ཆེན་གཉིས་ལ་ཟེར། ❷ རྩ་བ་ཤེས་རབ་དང་དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་འགྲེལ་པ།

རྣ་ཉེར་བཞི། ① སྤྱི་བོར་རྣ་མི་ཕྱེད་མ་ནས། ཕྱོགས་བཞིར་རྣ་བཞི་གྱིས། དེ་བཞིའི་རྣ་མོ་གཉིས་གཉིས་སུ་གྱིས་པས་ཕྱོགས་མཚམས་ཀྱི་རྣ་བརྒྱད་དོ། །བརྒྱད་པོ་རེ་རེ་ལ་གསུམ་གསུམ་དུ་གྱིས་པས། རྣ་ཉེར་བཞིའོ།། ② ཀུང་མ་ལས་སྐྱེས་པའི་རྣ་བཏུ་བཞི་དང་། རོ་མ་ལས་སྐྱེས་པའི་རྣ་བཏུ་སྟེ་ཉེར་བཞིའོ། །ཀུང་མ་ལས་སྐྱེས་པའི་རྣ་བཏུ་བཞི་ནི། [1] དོ་རྗེ་གསུམ་མི་ཕྱེད་པས་ན་ མི་ཕྱེད་མ། [2] བེམ་པོས་བསྐུས་ཤིང་ཤིན་ཏུ་ཕྱ་བས་ཕྱ་གཟུགས་མ། [3] དགའ་བར་བྱེད་དམ་ཡིད་དུ་འོང་བས་ བརྟེ་བ་མ། [4] གཡོན་ཕྱོགས་ལ་བརྟེན་པས་ གཡོན་པ་མ། [5] ཆུམ་ཞིང་ཆད་ཐུང་བས་ ཐུང་ངུ་མ། [6] རུས་སྦལ་གྱི་དབྱིབས་འདྲ་བས་ རུས་སྦལ་སྐྱེས་མ། [7] སྲིད་པ་སྒོམ་པས་ སྒོམ་པ་མ། [8] དབང་བསྒྲུབ་སྦྱིན་པར་བྱེད་པས་ དབང་མ། [9] ཉོན་མོངས་པ་སུན་འབྱིན་པར་བྱེད་པས་ སྒྲོན་མའམ་སྐྱོན་བྱལ་མ། [10] ལུས་སྐྱོང་བའི་ལས་ལ་འཇུག་པས་འཇུག་མ། [11] མ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པས་ མ་མོ། [12] སྐང་བ་ནུབ་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཡིན་པས་ མཚན་མོ། [13] ཞི་བས་ན་ བསིལ་སྦྱིན་མ། [14] དྲོ་བར་བྱེད་པས་ ཚ་བ་མ་སྟེ་བཏུ་བཞིའོ། རོ་མ་ལས་སྐྱེས་པ་བཏུ་ནི། [1] བདེ་བ་ལ་གཞོལ་བས་ གཞོལ་མ། [2] བདེ་བས་ཆོམས་ཤིང་རངས་པར་བྱེད་པས་ རངས་མ། [3] བེམ་པོས་བསྐུས་པས་ ཤིན་ཏུ་གཟུགས་ཅན་མ། [4] ཐམས་ཅད་ལས་མཉམ་པས་ སྤྱི་མ། [5] རྒྱ་ཐམས་ཅད་སྦྱིན་པར་བྱེད་པས་ རྒྱ་སྦྱིན་མ། [6] རྡུག་བསྐལ་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་བྱལ་བས་ ཁྱུ་ཞེས་ཀང་པས་ རྡོག་རོལ་དུ་བཏང་སྟེ་འགྲོ་བ་དང་མཚུངས་པས་དེ་ལྟར་དུ་བཏགས། ཇི་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་དགེ་བཤེས་ཤེར་བཟང་ལ་གནང་བའི་ཆབ་ཤོག་ཏུ། དབུས་གཙང་དག་པའི་ཞིང་ཞེས་གྲགས་མོད་ཀྱི།། ལེགས་པར་བཏགས་ན་བསྟན་པའི་གཟུགས་བརྟན་ཙམ། །འདི་ཡང་སྨྲམ་ཟད་མར་མེ་ཇི་བཞིན་གྱུར།། ཐུབ་པའི་གཅེས་མཛོད་གང་ཡིན་རྣ་ལྟར་འདོར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

རྣ་ལྟང་བཏུ་བཞི། སྔགས་བླ་མེད་ཀྱི་རྣ་བའི་ལྟང་བ་བཏུ་བཞི་ནི། བླ་མར་བརྟས་སྨོད་བསྐབ་བྱར་ཁྱད་གསོད་ཅིང། །སྲུན་ལ་སྐྱོན་བརྗོད་འགྲོ་ལ་བྱམས་པ་སྤོང་། །སྨོན་འཇུག་སེམས་གཅོང་མདོ་སྔགས་ཆོས་ལ་སྨོད།། མ་སྨིན་གསང་སྨྲ་རང་གི་ཕུང་པོར་བརྟས། །སྟོང་པ་ཉིད་སྤོང་གདུག་ཅན་མཐའ་བོར་བསྟེན། །ལྟ་བ་མ་དྲན་

དད་ལྡན་སེམས་སྐྱན་འབྱིན། །དམ་ཆོག་མི་བསྟེན་བྱད་མེད་སྨོད་པ་སྟེ། །རྩ་ལྟུང་བཙུ་བཞི་སྡོམ་དང་བསྡོམ་
ཏེ་བསྟུང་། ཞེས་པ་ལྟར་བཙུ་བཞིའོ། །སྒྲ་བཤད་ནི། འདི་ལས་ལྷི་བའི་སྔགས་ཀྱི་ལྟུང་བ་མེད་པས་ན་རྩ་བ་
དང་། མ་བཤགས་ན་ངོ་ཇེ་དམྱལ་བར་ལྟུང་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ལྟུང་བ་ཞེས་བྱའོ། །

རྩ་སྐོང་ཕྲག་བདུན་ཏུ་རྩ་གཉིས། བྱི་བོར་རྩ་མི་ཕྱེད་མ་ནས། ཕྱོགས་བཞིར་རྩ་བཞི་གྱིས། དེ་བཞིའི་རྩེ་མོ་གཉིས་
གཉིས་སུ་གྱིས་པས་ཕྱོགས་མཚམས་ཀྱི་རྩ་བརྒྱད་དོ། །བརྒྱད་པོ་རེ་རེ་ལ་གསུམ་གསུམ་དུ་གྱིས་པས། རྩ་
ཉེར་བཞི། ཉེར་བཞི་པོ་རེ་རེ་ལ། རྩོ་མོ་གསུམ་གསུམ་དུ་གྱིས་པས། རྩ་བདུན་ཏུ་རྩ་གཉིས། དེ་རེ་རེ་ལ་
སྐོང་ཕྲག་གྱིས་པས་རྩ་བདུན་ཁྲི་ཉིས་སྐོང་ངོ། །

རྟྭ་དུར་བ། རྟྭ་རམ་པ། བསམ་གཏན་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྐན་འོག་ཏུ་རྟྭ་དུར་བ་འདིང་བའི་དགོས་པ་ནི། བཅོམ་ལྡན་
འདས་འཚང་རྒྱ་ཁར་རྩ་ཚོང་གི་ཁྱིའུ་བཀྲ་ཤིས་ལ། བཀྲ་ཤིས་རྟྭ་ནི་ང་ལ་མྱུར་དུ་བྱིན། །དེ་རིང་ང་ལ་རྟྭ་ནི་
དོན་ཆེན་འགྱུར། །དཔྱང་དང་བཅས་པའི་བདུད་ནི་བཅོམ་ནས་སྐྱ། །བྱང་ཆུབ་དམ་པ་ཞེ་བར་རེགས་པར་
འགྱུར། ཅེས་དང་། སྐན་འདིར་བདག་ནི་ལུས་ནི་བསྐམས་ཀྱང་རུང་། །པཱས་པ་རུས་པ་ཀ་རྩམས་ཞེག་
ཀྱང་རུང་། །བསྐལ་མང་རྩེད་དཀའི་བྱང་ཆུབ་མ་ཐོབ་པར། །སྐན་འདི་ལས་ནི་ལུས་བསྐྱོད་མི་བྱའོ། །ཞེས་
གསུངས་ནས་རྟྭ་བཞེས་ཏེ་འདིང་བར་མཛད་ནས་ཡི་དམ་བརྟན་པོས་བྱང་ཆུབ་མངོན་དུ་མཛད་པའི་རྩམ་
པར་དྲན་པའི་ཚེད་དུ་ཡིན། རྟྭ་གདིང་ཚུལ་ནི། རྟྭའི་རྩེ་མོ་ནང་དང་རྩ་བ་ཕྱི་རལ་གསལ་ནས་དགྲམ།

རྩ་བདུན་ཏུ་རྩ་གཉིས། བྱི་བོར་རྩ་མི་ཕྱེད་མ་ནས། ཕྱོགས་བཞིར་རྩ་བཞི་གྱིས། དེ་བཞིའི་རྩེ་མོ་གཉིས་གཉིས་སུ་
གྱིས་པས་ཕྱོགས་མཚམས་ཀྱི་རྩ་བརྒྱད་དོ། །བརྒྱད་པོ་རེ་རེ་ལ་གསུམ་གསུམ་དུ་གྱིས་པས། རྩ་ཉེར་བཞི། ཉེར་བཞི་པོ་རེ་རེ་ལ། རྩོ་མོ་གསུམ་གསུམ་དུ་གྱིས་པས། རྩ་བདུན་ཏུ་རྩ་གཉིས་སོ། །

རྩ་བདུན་ཁྲི་ཉིས་སྐོང་། རྩ་སྐོང་ཕྲག་བདུན་ཏུ་རྩ་གཉིས་དང་འདྲ།

རྩ་བ་དང་ཡན་ལག་གི་ལྟུང་བཏུ། རྩ་བའི་ལྟུང་ལྔ་དང་ཡན་ལག་གི་ལྟུང་སྐེ་བཏུའོ། །སྒོག་འཛིན། ཐུར་སེལ། མེ་
མཉམ། གྱེན་རྒྱུ། ཁྱབ་བྱེད་ཀྱི་ལྟུང་དང་ལྔ་སྐེ་རྩ་བའི་ལྟུང་ལྔ་དང་། ཀླུའི་ལྟུང་། དུས་སྦལ་གྱི་ལྟུང་། རྩངས་
པའི་ལྟུང་། ལྷས་སྦྱིན་གྱི་ལྟུང་། ནོར་ལས་རྒྱལ་ལམ་གཞུ་ལས་རྒྱལ་གྱི་ལྟུང་སྐེ་བཏུའོ། །

རྩ་བ་འབྱུང་བ་འདུག་པའི་ལྷུང་བྱེད། འབའ་ཞིག་པ་དག་བཏུའི་བཅོ་བརྒྱད་པ་ནི། མཐོ་འཚམས་པའི་བསམ་
པས་དགེ་འདུན་གྱི་གཙུག་ལག་ཁང་གི་སྐྱང་དུ་ཁྱིའི་ཀང་པ་བཙུགས་ཏེ་མནན་ནས་འདུག་པའོ། །

རྣ་བ་བཞི། སྒོག་གཅོད་པ། མ་བྱིན་པར་ལེན་པ། མི་ཚངས་པར་སྤྱོད་པ། མི་ཚེས་བྱ་མའི་རྗེན་སྦྱ་བ་དང་བཞིའོ། །སྦྱ་བཤད་ནི། སྲོམ་པ་ཉམས་པར་བྱེད་པའི་ཉེས་སྤྱོད་མཐར་ཐུག་ཡིན་པས་ན་རྣ་བ་ཞེས་བྱའོ། །

རྣ་བའི་ཁ་དོག ཡན་ལག་གི་ཁ་དོག་རྣམས་ཀྱི་རྣ་བའམ་འབྲུང་གཞིའི་ཁ་དོག །དེ་ལ་དབྱེ་ན། སྒྲ སེར་ར དཀར་ར དམར་བཞིའོ། །(ཁ་ཅིག) སྒྲ་སེར་དཀར་དམར་ནག་པོ་དང་ལྔ་རྣ་བཞིད། (ནུབ་ཕྱོགས་པ) སྲོན་པོ། སེར་པོ། དམར་པོ་གསུམ་ལ་འདོད། (ཀམ་པུའི་ཀུར་རིག་པ) ལྗང་ཁུ སྲོན་པོ། དམར་པོ་དང་གསུམ་ལ་བརྟེན་ནས་ཁ་དོག་གཞན་ཐམས་ཅད་འབྲུང་བར་འདོད་པས་རྣ་བའི་ཁ་དོག་ཏུ་འདོད། (ཀམ་པུའི་ཀུར་རིག་པའི་ཁ་དོག་དེ་ཐོག་ཉོད་ཀྱི་ཁ་དོག་ལ་བརྟེན།)

རྣ་བའི་བཅའ་བ། འདུལ་བ་ནས་བཤད་པའི་བཅའ་བ་ལྟའི་ནང་གསེས། ལ་ཕུག་དང་ཉང་མ་ལྷ་བུ།

རྣ་བའི་མདོ། དགེ་སློང་ཕ་མའི་སོ་ཐར་ཀྱི་མདོ།

རྣ་བའི་སྟེ་པ་བཞི། ཉན་ཐོས་རྣ་བའི་སྟེ་པ་བཞི་ལ་གཟེགས།

རྣ་བའི་བླ་མ། ❶ རང་གི་སེམས་ལ་ཕན་ཐོགས་ཆེ་ཤོས་ཀྱི་བླ་མ་དེ་ལ་འཛོག། ཅེས་རྒྱལ་དབང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ་གསུང་། ❷ ཡང་ན། རང་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བགྱིན་ཆེ་ཤོས་ཀྱི་བླ་མ་དེ་ལ་བཞག་ཀྱང་རུང་། ❸ (བཀའ་བརྒྱད) ཕུག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་རྟོགས་པ་གང་ལས་བརྟེས་པའི་བླ་མ་དེ་ལ་བཞེད།

རྣ་བའི་ཚུང་ལྟ སྒོག་འཛིན། (སྒོག་འཛིན་ཁ་དོག་དཀར་པོ) ཐུར་སེལ། (ཐུར་སེལ་སེར་པོ) མེ་མཉམ་མམ་མཉམ་གནས། (མཉམ་གནས་ནག་པོ) གྲིན་རྒྱ། (ཁྱེ་རྒྱ་དམར་པོ) ཁྲབ་བྱེད་ཀྱི་ཚུང་དང་ལྡའོ། །(ཁྲབ་བྱེད་ཀྱི་ཚུང་ལ་ཁ་དོག་གི་གསལ་ཁ་མེད་ཀྱང་། ཇེ་འགོས་སྔོ་སངས་སུ་བཞེད་པ་ལྟར་བྱའོ། །ཞེས་རྗེའི་རིམ་ལྟ་གསལ་སྒྲོན་ན་གསལ།) རྒྱུད་དོ་རྗེ་འཕྲེང་བ་ལས། སྒོག་གི་ཚུང་ནི་སྐྱིང་ཁར་གནས། །མི་བསྒྱིད་བྱེ་བྲག་རིགས་ལས་སྐྱེས། །འདོམས་ན་གནས་པའི་ཐུར་སེལ་ནི། །རིན་ཆེན་འབྱུང་ལྡན་བྱེ་བྲག་སྐྱེས། །སྐྱིད་དུ་རྒྱུ་བ་ལྟོག་མར་གནས། །འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་རང་བཞིན་ནི། །མཉམ་གནས་ལྟེ་བའི་པདྨར་གནས། །དོན་ཡོད་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ནོ།། ཁྲབ་བྱེད་ཡན་ལག་ཀུན་ལ་གནས། །རྣམ་སྣང་མཛད་ཀྱི་ངོ་བོའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

རྣ་དབུ་མ། རྩའི་གཙོ་མོ་གསུམ་གྱི་ཡ་གྱལ་ཏེ། མིའི་ལུས་ཀྱི་དབུས་དྲང་པོ་ན་སྐལ་ཆོགས་ལ་ཐུང་ཟད་ཉེ་བར་ཕྱི་སྟེ་ལ་ནང་དམར་བ། མར་སྣ་ཡོ་མོ་གང་ཡིན་གྱི་རྟགས་ཀྱི་རྣ་ར་ཡོད་ལ། ཡར་སྣེ་ཚངས་སྤུག་གམ་སྣིན་མཚམས་དང་སྣ་བྱག་གི་འཇོམ་མདོར་ཁ་ཕྱེ་ནས་ཡོད་པའོ། །ཚན་པའམ་ཆ་ཤས་རེ་ཤོང་མཐིལ་གཉིས་སྡུའང་ཡོད་པར་རྗེའི་གསུང་ཟིན་བྱིས་ན་གསལ། རྣ་དབུ་མ་དེ་ནི་སྒོམ་པའི་སྐབས་ཁྱད་ཆོས་བཞི་དང་ལྡན་

པ་ཞིག་ཏུ་བསྒོམ་པ་ཡིན་ཏེ། ༢ དྲང་ཞིང་བཀྲངས་པ་ཚུ་ཤིང་གི་སྡོང་པོ་ལྟ་བུ། ༣ ནང་དམར་ཞིང་སྣམ་པ་ཀུ་སྐྱིགས་ཀྱི་ཁ་བ་ལྟ་བུ། ༤ གསལ་ལ་དྲངས་པ་ཏིལ་དམར་གྱི་མར་མེ་ལྟ་བུ། ༥ འཇམ་ལ་མཉེན་པ་པད་མའི་འདབ་མ་ལྟ་བུའི་ཁྱད་ཆོས་བཞི་ལྡན་ནོ། །མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ནི། ཚ་བ་རྟྭ་ཏྲི། མ་ནིང་གི་རྩ། མུན་པའི་རྩ། [དེའི་ནང་ནས་མུན་པ་དང་ཁྲག་དང་ཚུང་འབྱུང་བས་ན་སྟེང་སྨོབས་དུལ་མུན་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་མུན་པའི་རྩ་དང་། སྐྱེས་པ་དང་བྱད་མེད་མ་ནིང་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་མ་ནིང་གི་རྩ་དང་། ཅི་ཟླ་སྦུ་གཅན་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་སྦུ་གཅན་གྱི་རྩ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་རྗེའི་གསུང་ཅེན་པྲིས་མ་ཀྱུད་ཀྱི་རྗེགས་འགྲེལ་དཔྱིད་ཐེག་ལས་གསུངས།] སྦུ་གཅན་ཀྱི་རྩ། ཀུན་སྤྱངས་མ། ཀུན་འདར་མ། ཕྱ་མོའི་གཟུགས། སུ་མ་ནི། ནང་གི་ཤིང་གཅིག །ཚངས་པའི་དབྱུག་པ་རྣམས་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན། གཞན་ཡང་། རྩ་དབུ་མ་ལ་གནས་ཆོད་ཀྱི་རྩ་དབུ་མ་དང་། སྒོམ་དོན་གྱི་རྩ་དབུ་མ་གཉིས་ཡོད།

རྩ་དབུ་མའི་ཡར་སྟ། ❶ སྤྱི་བོའི་ཚངས་པའི་བུ་གა ❷ སྤིན་མཚམས། ཁོ་ན་གཞུང་འགའ་ཞིག་ཏུ་རྩ་དབུ་མའི་ཡར་སྟ་སྤིན་མཚམས་སུ་ཡོད་པར་བཤད། འགའ་ཞིག་ཏུ་སྤྱི་གཏུག་ཏུ་ཡོད་པར་བཤད་པ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ནི་སྤྱི་བོའི་རྩ་འཁོར་གྱི་རྩ་དབུ་མ་ལས་གྲེས་ཏེ་དེའི་ཚན་པ་གཉིག་སྤྱི་བོའི་ཚངས་པའི་བུ་གར་དང་། དེའི་ཚན་པ་གཉིག་སྤིན་མཚམས་སུ་ཡོད་པར་བཤད་ཀྱང་འགལ་བ་མེད་དེ། དཔེར་ན་རོ་རྒྱང་དབུ་མ་གསུམ་སྤྱི་བོ་ནས་གསང་གནས་ཀྱི་སུམ་མདོའི་བར་དུ་ཡོད་ལ། དེ་ནས་གསུམ་དུ་གྲེས་ཏེ་ཚན་པ་གཉིས་ཀང་མཐིལ་གཉིས་དང་། ཚན་གཅིག་ཏུགས་ཀྱི་རྩེར་ཡོད་པར་རྗེའི་གསུང་ཅེན་པྲིས་མ་ཀྱུད་ཀྱི་རྗེགས་རིམ་དཔྱིད་ཐེག་ལས་གསུངས་པ་དང་མཐུན་ནོ། །ཡང་ན། དེ་ནི་རྩ་དབུ་མ་ཚངས་བུགས་ནས་སྤིན་མཚམས་སུ་ཁ་ཡོགས་ཏེ་ཡོད་པས་དེ་ལྟར་དུ་བཤད་པའོ། །

རྩ་དབུ་མའི་མར་སྟ། ཐོ་མོའི་གསང་གནས་སུ་ཡོད། དེ་ལ་དྲང་ཅན་མ་ཟེར།

རྩ་མི་ཕྱེད་མ། མི་ཕྱེད་མ་དང་དོན་འདྲ། མི་ཕྱེད་མ་ལ་གཟེགས།

རྩ་ཚྭ། ཤིང་ཐོག་ཀུ་ཤ།

རྩ་ཞལ། དབུས་ཞལ། ཞལ་གྱི་གཙོ་བོ།

རྩྭ་ཡི་མཆོག་མ། རྩྭའི་མཆོག་མ་དང་འདྲ།

རྩ་རོ་མ། རྩའི་གཙོ་མོ་གསུམ་གྱི་ཡ་གྱལ་ཏེ། དེ་ནི་ཁ་དོག་དམར་པོ། ལྷེ་བ་ཡན་དུ་རྩ་དབུ་མའི་གཡས་ན་གནས་ཀྱང་། ལྷེ་འོག་ནས་དབུ་མའི་གཡོན་དུ་འགྱེས་ཏེ་བཤང་བ་འཕེན་འཇིན་བྱེད་ལ། ཁྲག་གཙོ་བོར་འདབ་

པའི་རྩ་ཞེག། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ནི། རོ་མ། རྩ་རོ་མ། ར་སྟ། འཇིན་པའི་རྟ། ངག་གི་རྟ། གཡས་ཀྱི་རྟ། བྱད་མེད་ཀྱི་རྟ། ཅི་མའི་རྟ། ཤེས་རབ་ཀྱི་རྟ། དུལ་གྱི་རྩ་རྣམས་སོ། །རོ་མ་ལ་བྱད་མེད་ཀྱི་རྟ། ཅི་མའི་རྟ། ཤེས་རབ་ཀྱི་རྟ། དུལ་གྱི་རྩ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། ཁག་གཅོད་བོར་འབབ་པའི་སྒོ་ནས་ཡིན་པ་འདྲའོ། །ཞེས་རྗེའི་གསུང་ཅེན་ཐིས་མ་རྒྱུད་ཀྱི་རྗེགས་རེམ་དཔྱིད་ཐེག་ལས་གསུངས། རྩ་རོ་མ་ཁོ་དོག་དམར་པོ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། རྩ་དེའི་ནང་ནས་ཁག་གཅོད་བོར་འབབ་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཡིན།

རྩ་རླུང་ཐེག་ལེའི་རྣལ་འབྱོར། རྩ་གསུམ་འཁོར་ལོ་བཞིའམ་དྲུག་གསལ་བཏབ་ནས། དེ་ལ་གསལ་སྣང་འདོན་པ་རྩའི་རྣལ་འབྱོར། རླུང་བྱམ་པ་ཅན་ནམ། ངག་དབེན་གྱི་སྐབས་ལྟ་བུར་རྡོ་རྗེ་བཟློས་པ་སོགས་བསྒོམ་པ་རླུང་གི་རྣལ་འབྱོར། གདོང་དང་། མཁྲིག་པ། སྙིང་གི ལྟེ་བ། གསང་གནས། ནོར་བུའི་དབུས་ཀྱི་ཐིག་ལེ་ལ་གནད་དུ་བསྟན་ནས་བསྒོམ་པ་ཐིག་ལེའི་རྣལ་འབྱོར་རོ། །

རྩ་ལག ❶ རྩ་བ་དང་ཡན་ལག་གི་བསྡུས་ཚིག་སྟེ། མ་ལག་དང་དོན་གཅིག ❷ མེས་པོ་ལ་སོགས་པའི་གཉེན་ཉེ་དུ། སྐྱ་བཤད་ནི། མེས་པོ་ནི་རྩ་བ་དང་། དེའི་བུ་དང་བུ་མོ། ཡང་བུ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཡན་ལག་ཡིན་པས་རྩ་ལག་ཅེས་བྱའོ། །

རྩ་ལམ་སྦྱང་བ། རྩ་ལམ་རྣག་ཁྲག་ཆུ་སེར་ནད་ཚང་ཚིང་ལྟན་ལྡེན་སོགས་ཀྱིས་འགགས་པ་སེལ་བའི་རྗོགས་རིམ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་ཞེག། དེ་བསྒོམ་པའི་ཚུལ་ནི། རང་གི་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བའི་རླུང་སེམས་ཀླ་མ་ཡི་དམ་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཐིག་ལེ་དཀར་དམར་སྣན་མ་འབྱིང་པོའམ། ཡུངས་འབྲུ་ཙམ་སྙིང་གར་ཡོད་པ་དེས་སྤྱི་བོའི་རྩ་འཁོར་ཆགས་ལུགས་སོགས་ལ་བལྟ་བར་བྱའོ་སྙམ་པའི་འཕེན་པ་དང་ལྡན་པས་འོད་ཀྱི་ཐོང་བུར་འདྲིལ་ནས་དབུ་མའི་ནང་བརྒྱུད་དེ་སྤྱི་བོའི་རྩ་འཁོར་གྱི་དབུས་སུ་སོང་། ལུས་དང་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་རྩ་ལྟུང་ཐིག་ལེའི་གནས་ཚུལ་སྤྱི་དང་། ཁྱད་པར་སྤྱི་བོའི་རྩ་རྒྱས་གནས་ཚུལ་ལ་བལྟ་རྟོགས་དང་དཔྱད་པ་བྱས་པས་གསལ་བར་མཐོང་། ཞེས་ཀུ་དཔྱོད་པའི་ཕྱིར་ཤར་གྱི་རྩ་འདབ་ཀྱི་སྐྱོན་སྦྱངས་བར་བྱའོ་སྙམ་པའི་འཕེན་པ་དང་ལྡན་པས། དེའི་རྩེ་མོའི་བར་ཕྱེ་ལི་ལི་འདྲིལ་ནས་རྩེ་མོར་སྐྱེགས་པ་ན་ཐུང་ཟད་བསྡུད། སྐར་ཡང་དབུས་སུ་ཁོང་ནས་ངལ་བསོས། དེ་འདྲ་ཡང་ཡང་བྱས་པས་ཤར་གྱི་རྩ་ཆད་པ་མཐུད། ཡོ་བ་དྲང་པོར་བསྲངས། ཞར་བ་བསལ། འཁྱམ་པ་རེངས། རྣམ་ཁྲག་ཆུ་སེར་ནད་ཚང་ཚིང་ལྟན་ལྡེན་གྱིས་འགགས་པ་བསལ། གོང་བ་མཉེན། གྱམ་པ་ཐར་བཅད་ནས་ཆུ་ཤིང་གི་སྡོང་པོ་ལྟར་འདྲིང་བར་བྱས་ཏེ་རྩ་འདབ་ནས་རླུང་ཅི་ལྟར་བསྡུ་འདོད་ཀྱང་ཆེགས་མེད་པར་བསྡུས་ཆོག་སྙམ་པ་བྱས། དེ་ལྟར་རྩ་འཁོར་སོ་གཉིས་ལ་འགྲོ་

བོང་སོ་གཉིས་ཀྱིས་སྤྱི་བོའི་རྩ་འཁོར་སྦྱང་སེ། དེ་ནས་མཚིན་པ། སྙིང་གི། ལྟེ་བ། གསང་གནས། ནོར་བུའི་དབུས་ཀྱི་རྩ་འཁོར་རྣམས་ལའང་སྔར་བཞིན་སྦྱང་སེ། རྩོགས་རིམ་རྩལ་དུ་འདོན་ན་ཞག་སྒང་ས་མང་པོར་རྩའི་གསལ་སྣང་སྐྱབ་སྟེ། དབུ་མའི་ཡར་སྟེ་ནས་ཤུང་བུས་ན་རྩ་འཁོར་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩེ་མོ་ནས་ཤུང་སི་རི་རིའབྱུང་བའི་ཚོད་ལྟ་བུ་དང་། རྩ་གནས་ཐམས་ཅད་བུ་གར་ཏ་རི་གསལ་བར་མཐོང་བ་ལྟ་བུའི་དོན་སྤྱི་ཡིད་ངོར་འཆར་ངེས་ཀྱི་བར་སྦྱང་ན་ལེགས་པར་གསུང་ངོ། །

རྩ་ཤེའི་རྒྱ་འགྲེལ་སྒགས་ཆེན་བཀྲུད། གཅལས་འཇིགས་མེད། [བྱ་སྐོན་ཀྱིས་འདི་རྩ་ཤེའི་རང་འགྲེལ་དུ་གསུངས་ཏྲང་། ཇི་སྐད་ཁ་པ་ཆེན་པོས་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར་དེ་མིན་པར་གསུངས།] དེ་བ་ཀཱམ། [ལྷའི་དགེ་སློང་ངམ། དགེ་བའི་ལྷ།] གུ་རུ་མ་ཀི། [ཡོན་ཏན་ཐོབ་གྲོས། གུ་རུ་ཤྲཱི། [ཡོན་ཏན་དཔལ། སྒྲི་ར་མ་ཀི། [ཐོབ་གྲོས་བཙུན་པ། སངས་རྒྱས་བསྐྱངས། [སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱི་བྱང་སྤྱ་ལི་ཀ། ལེགས་ལྡན་འབྱེད། [ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་སྒྲོན་མེ།] ཐུ་བ་སྒགས་པའི་ [ཆོག་གསལ།]འགྲེལ་པ་དང་བཅས་དོ། །འགྲེལ་པ་བཅུད་པོ་དེ་དག་ལས། གཅལས་འཇིགས་མེད། བྱང་སྤྱ་ལི་ཀ། ཤེས་རབ་སྒྲོན་མེ། ཆོག་གསལ་བཅས་བཞི་ལས་གཞན་རྣམས་བོད་དུ་མ་འགྱུར། བྱ་སྐོན་ཆོས་འབྱུང་དུའང་རྩ་ཤེའི་འགྲེལ་པའི་གྲས་སུ་དེ་གསུམ་མ་བཤད།

རྩ་བཤད་ཀྱི་མདོ། དགེ་སློང་ཕ་མའི་སོ་ཐར་གྱི་མདོ་ནི་རྩ་བའི་མདོ། འདུལ་བ་ལུང་སྡེ་བཞི་ནི་བཤད་པ་སྟེ་དེའི་འགྲེལ་པའི་མདོ་གཉིས་སོ། ।

རྩ་བཤད་ཡོ་གས་མཐུན་གྱི་མདོ་གསུམ། དགེ་སློང་ཕ་མའི་སོ་ཐར་གྱི་མདོ་ནི་རྩ་བའི་མདོ། འདུལ་བ་ལུང་སྡེ་བཞི་ནི་བཤད་པ་སྟེ་དེའི་འགྲེལ་པའི་མདོ། དེ་གཉིས་དང་བརྗེད་བྱ་ཡོ་གས་ཙམ་འདྲ་ཡང་དེ་གཉིས་གང་གི་ཡང་ཁོང་ས་སུ་གཏོགས་པའི་མདོ་རྣམས་ནི་ཡོ་གས་མཐུན་གྱི་མདོ་ཡིན་ནོ། ।

རྩ་གསུམ་འཁོར་ལོ་བཞི། རྩ་གསུམ་ནི། རྩ་ར་ཀྱང་དབུ་མ་གསུམ་མོ། །འཁོར་ལོ་བཞི་ནི། སྤྱི་བོ། མགྲིན་པ། སྙིང་གི། ལྟེ་བ་བཅས་ཀྱི་རྩ་འཁོར་དང་བཞིའོ། །དེ་ཡང་སྤྱི་བོ་བདེ་ཆེན་གྱི་འཁོར་ལོ་རྩ་འདབ་སོ་གཉིས། མགྲིན་པ་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྩ་འདབ་བཅུ་དྲུག། སྙིང་གི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྩ་འདབ་བརྒྱད། ལྟེ་བ་སྤྲུལ་པའི་འཁོར་ལོ་རྩ་འདབ་དྲུག་ཏུ་རྩ་བཞི་བཅས་སོ། །[རྩ་གསུམ་འཁོར་ལོ་བཞིའི་རྣམ་གཞག་འདི། ཇོ་གསལ་རིམ་གྱིའི་ལུགས་ཡིན།]

རྩ་གསུམ་འཁོར་ལོ་དྲུག རྩ་གསུམ་ནི། རྩ་ར་ཀྱང་དབུ་མ་གསུམ། འཁོར་ལོ་དྲུག་ནི། སྤྱི་བོ། མགྲིན་པ། སྙིང་གི། ལྟེ་བ། གསང་གནས། ནོར་བུའི་དབུས་ཀྱི་རྩ་འཁོར་དང་དྲུག་གོ། དེ་ཡང་སྤྱི་བོ་བདེ་ཆེན་གྱི་འཁོར་ལོ་རྩ་

འདབ་སོ་གཉིས། མཐིན་པ་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྩ་འདབ་བཅུ་དྲུག །སྙིང་གི་ཚོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྩ་འདབ་བརྒྱད། ལྟེ་བ་སྤྲུལ་པའི་འཁོར་ལོ་རྩ་འདབ་དྲུག་ཏུ་རྩ་བཞི། གསང་གནས་བདེ་སྐྱོང་གི་འཁོར་ལོ་ལ་རྩ་འདབ་སོ་གཉིས། ནོར་བུའི་དབུས་ན་རྩ་འདབ་བརྒྱད་དེ་དྲུག་གོ། (རྩ་གསུམ་འཁོར་ལོ་དྲུག་གི་རྣམ་གཞག་འདི། གསང་འདུས་ཛོག་རིམ་གྱི་ལུགས་ཡིན)

རྩ་གསུམ་གྱི་ཡར་སྟེ་དང་མར་སྟེ། རོ་རྒྱང་དབུ་མ་གསུམ་གྱི་ཡར་སྟེ་དང་མར་སྟེའི་ཐད་དུ་གཅིགས།

རྟུ་ཞ་ལྷ། རྟུ་དེ་རིགས་ན་ར་ལྷག་གིས་ཀྱང་ངོ་ལ་རྨི་ཁ་རྣེས་འཇོག་ཐུབ་པའི་རྟུ་ཞིག་སྟེ། གང་ཐང་བསྟན་པའི་སྒོན་མེའི་རྣེའི་བསྟོད་འགྲེལ་ལས། རྟུ་ཞ་ལྷ་རིགས་པའི་ར་ལྷག་གིས་ཀྱང་ངོ་ལ་རྨི་ཁ་རྣེས་འཇོག་ཐུབ། ཅེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །

རྟུའི་མཆོག་མ། རྟུའི་རྩེ་མོ།

རྩང་པ། གཅང་པ་དང་དོན་གཅིག

རྩངས། ཤིང་ཕྲ་སྒོམ་རན་པ་སྲིད་དུ་འདོམ་དོ་པ་མང་པོ་ཕྱེང་དུ་བསྒྲིགས་པ་ལྟགས་རིའི་ཕྱི་རོལ་ཁོར་ཡུག་ཏུ་བཙུགས་པ་ནི་རྩངས་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཞེས་མཆོ་ཏྲིཀ་ན་གསལ། ཕ་རོལ་པོའི་གནོད་པ་ལས་སྐྱོབ་བྱེད་ཡིན།

རྩངས་པའི་ཆུང་། ཡན་ལག་གི་ཆུང་ལྟའི་ཡ་གྱལ་ཏེ། སྐ་ལ་གནས་ཤིང་། བྱེད་ལས་དྲི་འཛིན་པ་དང་ཁྲོ་བ་དང་འཁྲུགས་པ་སོགས་ཀྱི་བྱ་བ་བྱེད་པའི་ཆུང་ཞེག སྐུ་བཤད་མེ། ཆུང་དེ་ཀློ་བ་རྩངས་པ་སྐལ་རལ་གྱི་དབྱིབས་དང་འདྲ་བ་ལས་བྱུང་བས་དེ་སྐད་ཅེས་བཏགས།

རྩལ། ནུས་པ། དཔེར་ན། ལུས་རྩལ། ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

རྩལ་ཀུ་བཀོན། ❶ བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་པ། ❷ (ཡང་བཤད་ཚུལ་གཞན་ཞེག་ལ) བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་པ་ཪམ་ལ་མི་ཟེར་གྱི། ནུས་པ་བཀོན་ནས་འཆད་པ་ལ་ཟེར། དཔེར་ན་སྒྲུལུས་རྩལ་ཀུ་བཀོན་ལྟ་བུ།

རྩིག་པའི་དྲུང་། རྩིག་པའི་རྩ་བ། རྩིག་པའི་ཉེ་འགྲམ།

རྩིག་པའི་བུ་གཡུ། རྩིག་པའི་སེར་གཅ

རྩིས་རྟེན། ཤུགས་ཀྱིས་རྟེན་པའི་དོན་ཡིན། དཔེར་ན། ཐུན་འགོ་ལ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཤུགས་དྲག་པ་སྟོན་དུ་བཏང་ནས་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་དྲིང་ངེ་འཛིན་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཚེ། སེམས་དེ་དངོས་སུ་མེད་ཀྱང་དེའི་རྟེའམ་ཤུགས་ཀྱིས་རྟེན་ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ། །

རྟེ་གཅིག་གི་རྣལ་འབྱོར། (བཀའ་བསྒྱུར) ཕྱག་ཆེན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་བཞིའི་ནང་གསེས། རང་སེམས་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་ལ་མ་གཡེངས་པའི་དྲན་པ་རྟེ་གཅིག་པས་སམ། གནས་འགྱུའདྲེས་པའི་རིག་པ་རྟེ་གཅིག་པས་ན་རྟེ་གཅིག་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལ་དབྱེ་ན། མ་གོམས་པ་དང་། གོམས་པ་དང་། ཤིན་ཏུ་གོམས་པའི་དབང་གིས་ཆུང་འཕྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་ཡོད།

རྟེའུ་ཆུང་། རྡ་ཕྱ་མོའམ། རྡ་ལམ་ཕྱ་མོ།

རྟོད་དུས་ཀྱི་སྟེགས་མ་ལྷ། སྟེགས་མ་ལྟ་དང་དོན་གཅིག འདི་ལ་རྟོད་དུས་ཀྱི་སྟེགས་མ་ལྟ་ཞེས་པ་ནི། དགྲ་ངན་དཔུང་ཚོགས་བཏུ་གཉིས་དང་། སྐུ་མེར་བུ་ལྟ་འཐབ་པ་ནས་བཟུང་རྟོད་པའི་དུས་ཏེ་དུས་ཀྱི་སྟེགས་མ་ཞེས་ཀྱང་བྱའོ། །

རྟེ་ཕྱག། དབུ་རྒྱན། པྲ་ཀ་ཞྭ།

རྟོལ་བ། ❶ འབད་པ། ❷ བརྩོན་འགྲུས། ❸ མཉེན་པ། འཕུར་འཕུར་གཏོང་བ།

རྟོལ་བ་མེད་པར་འཇུག་པའི་ཡིད་བྱེད། ཡིད་བྱེད་བཞིའི་ཐ་མའོ། །སྒྲ་བཤད་ནི། སེམས་གནས་དགུ་པ་ལ་ནི་བྱང་ཆོད་ཀྱིས་བར་ཡང་མི་ཆད་ཅིང་རྟོལ་བ་ཡང་རྒྱུན་པར་བསྟེན་མི་དགོས་པས། རྟོལ་བ་མེད་པར་འཇུག་པའི་ཡིད་བྱེད་ཅེས་བྱའོ། །

བརྩལ་བ། ❶ རྟོལ་གྱི་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ། རྟོལ་ནི། འབད་པ། བརྩོན་འགྲུས། ❷ མཉེ་བ། མཉེས་པ། འཕུར་འཕུར་གཏང་བའམ། འཕུར་འཕུར་བཏང་བ། དཔེར་ན། འབྲིན་པའི་ལྷག་མའི་ཐད་དུ། རིག་ཅིང་བརྩལ་བས། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །

བརྩེ་བ། སེམས་ཅན་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་མནར་བ་ལ་མི་བཟོད་པའི་བློ། སྒྲ་བཤད་ནི། ལུས་བརྩེ་བ། སོ་བརྩེ་བ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་མི་བཟོད་པའི་ཚོར་སྐྱེ་སྐྱེས་པ་ལ་ཟེར། ཞེས་བདག་གི་བློ་མ་དམ་པ་དག་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་བཀླ་ཤིས་འབུམ་ཡང་ཡང་གསུང་བ་དྲན།

བརྩེགས། བརྩེགས་པ་དང་འདྲ།

བརྩེགས་པ། (འདས་པ) ❶ གཅིག་ཐོག་གཅིག་བཞག་པ། ❷ (བད་སྤྲོད) མིང་གཞིའི་ཡི་གེའི་སྟེང་དུ་བརྩེགས་ཚུའི་ཡི་གེ། ར་མགོ། ལ་མགོ། ས་མགོ་བཅས་སོ། །དབྱངས་ཅན་དགའ་བློའི་སུམ་རྟགས་ཀྱི་འགྲེལ་པར། དབྱངས་ཡིག་བཞེ་དང་བརྩེགས་པ་དང་། །ཡ་དང་ར་ཡི་འདོགས་ཅན་ལ། །མཐའ་རྟེན་འ་ཡིག་སྟང་བར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལས་ཤེས་སོ། །

བརྩོལ་བའི་ཚ་སྤྱད། རྩོལ་བ་གང་གིས་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་དེ་ནི་བརྩལ་བའི་ཚ་སྤྱད་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། ཇ་བོ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའོ། །

བརྩོན་འགྲུས། དགེ་བ་ལ་སྦྱོ་བའི་སེམས་པ།

བརྩོན་འགྲུས་རྣམ་པ་གསུམ། གོ་ཆའི་བརྩོན་འགྲུས། དགེ་བའི་ཆོས་སྡུད་པའི་བརྩོན་འགྲུས། སེམས་ཅན་དོན་བྱེད་ཀྱི་བརྩོན་འགྲུས་དང་གསུམ།

བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་སྟོབས། རྣམ་རྟོག་དང་ཉེ་ཉོན་བྱང་བ་ཕྱོགས་རྣོང་གསལ་བས་དང་དུ་མི་ལེན་ཞིང་། དེ་ལྟར་བྱས་པས་བྱིང་རྒོད་ལ་སོགས་པས་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་བར་དུ་གཅོད་པར་མི་ནུས་པར་རྒྱུན་ཆགས་སུ་སྐྱེ་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་འགྲུབ་པའི་བརྩོན་འགྲུས་སྟོབས་ཆེ་བ་ཞེས་ལེའུ། སྟོབས་དྲུག་གི་ལྟ་པའོ། །འདིས་སེམས་གནས་བདུན་པ་རྣམ་པར་ཞེ་བར་བྱེད་པ་དང་བརྒྱད་པ་རྟེ་གཅིག་ཏུ་བྱེད་པའི་སེམས་གཉིས་འགྲུབ་པར་བྱེད་དོ། །

སྟོབས། (བོད་ཡིག) སོགས།

བསྡུགས། (བོད་ཡིག) བསགས།

ཚ

ཚ། མཚན་ཉིད་ཀྱི་རྟོད་གྲྭའི་སྐབས་"ཚ"ཞེས་པ་ཁྱིད་ཀྱི་ཁས་ལྷངས་ཤོར་རོ་ཞེས་པའི་དོན་དང་། ཡང་ཁྱིད་ཀྱི་ཁས་ལེན་ཤོར་བར་ངོ་ཚ་ཞེས་པའམ། ཡང་ན། ཚྭ་དོ་ལྟ་བུའི་དངོས་འགལ་གྱི་ཁྱར་ཆེན་བསྐྱར་བས་དེ་ལྟར་དུ་བཤྲེད། མཚན་ཉིད་ཀྱི་གཞུང་མང་པོར། བྱད། འབྱད་ཅེས་འབྱུང་བ་ཡང་"ཚ"ཞེས་པ་དང་དོན་འདྲ།

ཚ་ཀམ་ཀམ་པ། ཆེར་མ་རྒྱག་པ་ལྟ་བུའི་ཚོར་བ་མྱོང་ཚུལ་ཞེས། ཀུད་པ་ཚ་ཀམ་ཀམ་པ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། རྗེའི་ལམ་རིམ་དུ་གསལ།

ཚ་ཁམ་ཁམ། ཚ་ཀམ་ཀམ་པ་དང་འདྲ། དེབ་སྟོན་དུ་རོ་སྟོད་ཚ་ཁམ་ཁམ་ཞེས་གསལ། བོད་ཀྱི་ཆོག་མཛོད་ཆེན་མོར། ཚ་སོབ་སོབ། ཅེས་གསལ།

ཚ་གི་ཆི་གི། ཚབ་ཚུག བྲེལ་བ།

ཚ་དྲག ཧ་དྲག་ རྒྱུན་མི་བརྟན་པའི་ཁྲོ་བུར་གྱི་བརྩོན་པ་དྲག་པོ། དཔེར་ན། རྡེ་གྲང་ཐང་པས། བརྩོན་འགྲུས་བྱེད་ལྷགས་ཀྱང་ཉིན་མ་ཁ་ཤས་ལ་ཟླ་བ་བཅུ་ཚ་དྲག་བྱས། སྐབས་སྐབས་སུ་བརྡེད་སོང་བ་བཞིན་བསྒྲུར་ནས་འགྲོ་བའི་འཕར་ལྟང་དེས་གར་ཡང་མི་ཕྱིན་པར་གཟེགས་ནས། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ།

ཚ་འདོན། དངངས་སྐྱག་བྱེད་ནས་འདོན་པ། ཧ་དྲག་གི་ངང་ནས་འདོན་པ། དཔེར་ན། འཆི་ཁར་མ་ཉི་ཚ་འདོན་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

ཚ་བ། ① དྲོད་ངར། དྲོད། དཔེར་ན། མེའི་ཚ་བ་ལྟ་བུ། ② དྲོད་ཁམས་འཕེལ་བའི་ནད། དཔེར་ན། ཚ་ནད་ལྟ་བུ། ③ ཚ་དམྱལ་བཅུད་ཀྱི་དྲུག་པ། ཚ་བ་ནི། སེམས་ཅན་དེ་དག་དམྱལ་སྡུང་རྣམས་ཀྱིས་ལྷགས་ཟངས་དཔག་ཚད་དུ་མ་ཡོད་པ་ཤིན་ཏུ་ཚ་ཞིང་འབར་བར་བཏུག་སྟེ་ཉ་བཞིན་བསྲེག་ཅིང་། ལྷགས་ཀྱི་གསལ་ཤིང་རབ་ཏུ་འབར་པས་འཕོངས་ནས་ཕུག་སྟེ་སྤྱི་བོར་འབྱིན་པ་དང་། ཁ་ མིག སྣ་ རྣ་བའི་བུ་གཅིག་གཅིག་དང་བ་སྤུའི་ཁུང་བུ་ཐམས་ཅད་ནས་མེ་རབ་ཏུ་འབར་བ་དང་། ལྷགས་ཀྱི་ས་གཞི་འབར་བ་ལ་གནོན་ཀྱལ་ལམ་ཁ་སྦུབ་ཏུ་བཞག་སྟེ་ལྷགས་ཀྱི་ཐོ་བ་མེ་རབ་ཏུ་འབར་བས་དྲང་ཞིང་དམྱལ་བར་བྱེད་དོ། ।④ རོ་དྲུག་གི་ནང་ཚན་ཚ་བའི་མཚན་གཞི་ནི། ས་པན་ཀྱི་རོ་དང་། སྐ་སྐྱའི་རོ་ལྟ་བུ།

ཚ་བོ། ❶ མིང་པོ་དང་སྲིང་མོའི་བུ་ལ་ཟེར། དབྱིན་སྐད་དུ། nephew ཟེར། ❷ རང་གི་བུ་དང་བུ་མོའི་བུ། grandson

ཚ་མོ། ❶ མིང་པོ་དང་སྲིང་མོའི་བུ་མོ། niece ❷ རང་གི་བུ་ཕྲུག་གི་བུ་མོ། granddaughter

ཚ་དམྱལ་བཅུད། ༡ ཡང་སོས། (ནམ་མཁའ་ལས་ཁྱེད་རྣམས་ཡང་སོས་པར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་པའི་སྒྲ་འབྱུང་བའོ།) ༢ ཐེག་ནག (ལུས་ལ་ཐེག་ནག་པོ་བཏབ་ནས་དེ་ནས་མཚོན་ཆིས་གཅེག་པའོ།) ༣ བསྡུས་འཛོམས། (རའི་གདོང་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའི་ལྷགས་ཀྱི་རིའི་བར་དུ་འཆར་བའོ།) ༤ དུ་འབོད། (སྐད་ཆེན་པོས་དུ་བའོ།) ༥ དུ་འབོད་ཆེན་པོ། (སྡུར་བས་ཀྱང་ཤས་ཆེར་དུ་བའོ།) ༦ ཚ་བ། (ཤིན་དུ་ཚ་བའི་ལྷགས་ཟངས་ཀྱི་ནང་བཅུག་པའོ།) ༧ རབ་ཏུ་ཚ་བ། (སྡུ་མ་བས་ཀྱང་ལྷག་པར་ཚ་བའོ།) ༨ མནར་མེད་དང་བཅུད་དོ། ।(སྡུག་བསྔལ་ཁྱིས་མ་མནར་བའི་སྐབས་རྩང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའོ།)

ཚོ་ཚ། ❶ འཇིམ་གོང་གིས་བཟོས་པའི་རྡེན་སྐུ་ཚུང་ཚུང་། ❷ མེ་ཚ་གཤེས་སྲིངས་ལམ་རིམ་དུ་དྲངས་པ་ལས། ཚ་ཚ་རྡོ་རྗེའི་ཕ་བོང་རྣམས་འཕྲོ་གསེར་མདོག་ལྟ་བུ་ཡི། བློག་ཕྲེང་དམར་སེར་འཁྱུ་བ་ལུས་ལ་ཆར་དུ་འབེབས། ।ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ।

ཚ་ཞིང་བསྒོག་པ། མེའི་མཚན་ཉིད། སྐྱ་བཤད་ནི། ཚ་ཞིང་ཞེས་པས་ངོ་བོ་ཚ་བའི་རང་བཞིན་དང་། བསྒོག་པ་ཞེས་པས་བྱེད་ལས་དངོས་པོ་གཞན་བསྒོག་པར་བྱེད་པས་ན་དེ་སྐད་ཅེས་བརྗོད།

ཚྭ་ཆུ། ❶ ཆུ་མཆོའི་ཆུ། ❷ ཆུ་མཆོ།

ཚངས་སྐྱེད། མཆོད་ཕྱིར་ཐོགས་དང་དོན་ འབྲ། མཆོད་ཕྱིར་ཐོགས་ལ་གཟིགས།

ཚངས་ཆེན། གཟུགས་ཁམས་གནས་རིས་བཅུ་བདུན་གྱི་གསུམ་པའོ། །སྐྱ་བཤད་ནི། ཆེ་དང་ཁ་དོག་ལ་སོགས་པ་ ཁྱད་པར་འཕགས་ཤིང་ཚངས་པའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཚངས་ཆེན་ནོ། ।

ཚངས་པ། ❶ ལྷ་ཚངས་པ། ❷ ཐར་པ། ཤུང་འདུས། དཔེར་ན། ཐོགས་ཚངས་པར་མཚུངས་པར་སྨྲོད་པ། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❸ ཁམས་ཞོང་མ་གཅིས། སྐྱ་ཡངས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། ཚངས་པའི་སྐྱ་ཁམས་ཞོང་མ་གཅིས་ལའང་འཇུག་པར་བཤད། དཔེར་ན། ཁམས་ཞོང་མར་བསྒོད་པར་བྱེད་པའི་ལམ་ལ། ཚངས་པའི་ཐེག་པ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། སྐྱ་བཤད་ནི། ཉོན་མོངས་པའི་དྲི་མས་དག་པས་གཙང་བཅམ་ཚངས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཚངས་པ་སྟེ་ཤིན་ཏུ་དག་པའི་ཤུང་འདུས། ཞེས་རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་འདོད་འཇོ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ।

ཚངས་པ་མདུན་ན་འདོན། གཟུགས་ཁམས་གནས་རིས་བཅུ་བདུན་གྱི་གཉིས་པའོ། །སྐྱ་བཤད་ནི། ཚངས་པའི་མདུན་ན་རིག་བྱེད་འདོན་པ་ལྟར་གནས་པས་ཚངས་པ་མདུན་ན་འདོན།

ཚངས་པ་སྟེ་བཞི། ཕུན་ཚོགས་སྟེ་བཞི་དང་དོན་གཅིག། འདི་རིག་སྔགས་གྲུབ་པའི་རྒྱལ་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་འབྱུང་ཞེས་བློང་དོལ་ཏུ་མའི་གསུང་འབྱམ་པོད་དང་པོ་༡༡༠ ན་གསལ།

ཚངས་པ་མོ། ཚངས་པའི་ཆུང་མ།

ཚངས་པའི་འཁོར་ལོ། (མངོན་པ) ❶ འཇིག་རྟེན་པའི་ལྷ་ཚངས་པའི་ཕྱག་མཚན་དུ་ཡོད་པའི་འཁོར་ལོ། ❷ ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ། སྐྱ་བཤད་ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་ནི་ཚངས་པ་ཡིན་ལ། དེའི་འཁོར་ལོ་སྟེ་དེས་བསྐོར་བའི་ཕྱིར་ཚངས་པའི་འཁོར་ལོའོ། ।

ཚངས་པའི་ཐེག་པ། ཁམས་ཞོང་མར་བསྒོད་པར་བྱེད་པའི་ལམ། སྐྱ་བཤད་ནི། འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་གཙང་པའམ་དག་པས་ན་ཚངས་པ་དང་དེར་བསྒོད་པར་བྱེད་པས་ན་ཐེག་པ་ཞེས་བྱའོ། །སྐྱ་ཡངས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཚངས་པའི་སྐྱ་ཁམས་ཞོང་མ་གཅིས་ཀ་ལའང་འཇུག་པར་གསུང་།

ཚངས་པའི་གནས་བཞི། ཚད་མེད་བཞི། སྒྲ་བཤད་ནི། ཚངས་པ་སྐེ་ཤིན་ཏུ་དག་པའི་མྱང་འདས་ཀྱི་གནས་ཏེ་རྒྱུ་ཡིན་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །ཡང་ན། ལྷ་ཚངས་པར་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་ལའང་བཤད་པ་ཡོད་དེ། ཚངས་པ་ཕལ་པའོ། །ཞེས་རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་འདོད་འཇོ་ལས་གསུངས།

ཚངས་པའི་གནས་བཞི་བསྒོམ་པ། ཚད་མེད་བཞི་བསྒོམ་པ།

ཚངས་པའི་དབྱུག་པ། རྩ་དབུ་མའི་མིང་།

ཚངས་པའི་མེ། ཀུ་ཡིག་གིས་མཚོན་པའི་ལྷ་བའི་འཁོར་གྱི་གསང་གནས་སུ་ཡོད་པའི་གཏུམ་མོའི་མིང་། སྤྱིར་གཏུམ་མོ་ལ་ལྷ་བ་དང་གསང་གནས་ཀྱི་གཏུམ་མོ་གཉིས་ཡོད། རྗེའི་རིམ་ལྟ་གསལ་སྒྲོན་ལ་གཞི་བྱས།

ཚངས་པའི་ཚུལ། {མངོན་པ} ❶ ཟག་མེད་བར་ཆད་མེད་ལམ། སྒྲ་བཤད་ནི། ཉོན་མོངས་སྤངས་པའི་མྱང་འདས་ནི་གཙང་བའམ་ཚངས་པ་ཡིན་ལ། ཚུལ་ནི་དེའི་ཐབས་སོ། །❷ ཚངས་པའི་སྤྱོད་པ། རྗེ་གཙང་ཐང་པའི་བསྟན་འབར་མའི་རྣམ་བཤད་ན་གསལ།

ཚངས་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས། བསམ་གཏན་དང་པོ། སྒྲ་བཤད་ནི། ལྷ་ཚངས་པ་བཞུགས་པའི་གནས་ཡིན་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བཏགས།

ཚངས་པར་སྤྱོད་པ། ཚངས་པ་ནི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་དང་། དེའི་ཕྱིར་སྤྱོད་པ་ནི་ཚངས་པར་སྤྱོད་པའོ། །

ཚངས་སྤྱོད་འཕེལ་བའི་གནས་བཞི། ཚངས་སྤྱོད་འཕེལ་བའི་གནས་ཏེ་རྒྱུ་བཞི་ནི། གོས་ཕྱག་དར་ཐྲེད་པ། ཟས་བསོད་སྙོམས། གནས་མལ་ཤིང་དྲུང་། སྨན་བཀྱས་ཏེ་བོར་བ་སྟེ་བཞིའོ། །རྗེའི་དགེ་སློང་གི་བསྒབ་བྱ་གནམ་རྩེད་ལྷོང་མར་གསུངས་པ་ལྟར་བཀོད།

ཚངས་དབྱངས། {རྣམ་བཤད་སྙིང་རྒྱན} མཚན་བཟང་སོ་གཉིས་ཀྱི་ནང་གསེས། གསུང་ཤེས་ཤིང་རྣམ་པར་ཤེས་པར་འགྱུར་བ་དང་། {གསུང་ཤེས་ཤིང་ཞེས་པས་ཐོས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་རྟེན་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཀུན་ཤེས་པར་བྱེད} {རྣམ་པར་ཤེས་པར་འགྱུར་བ་ཞེས་པས་བསམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་པ་ཕུན་ཚོགས་པའི་རྟེན་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རྣམ་པར་རིག་པར་བྱེད། རྗེའི་འཇམ་དབྱངས་བསྟོད་སྒྲིན་ཆུ་མཚོ་ལས། ཀུན་ཤེས་བྱེད་ཅིང་རྣམ་པར་རིག་པར་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།} མཉན་པར་འོས་ཤིང་མི་མཐུན་པ་མེད་པ་དང་། ཟབ་ཅིང་རྗེས་སུ་སྒྲིག་པ། བཏང་མི་བྱ་ཞིང་རྣམ་སྨན་པ། མི་འཁྲུགས་ཤིང་གསལ་བའི་ཡན་ལག་ལྟ་ལྡན་གྱི་ཚངས་པའི་དབྱངས་ཉིད་དང་ལྡན་ཏེ། གསུང་གཅིག་གིས་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སེམས་ཅན་ལ་རང་གི་སྐད་དང་མཐུན་པར་དམ་པའི་ཆོས་གོ་བར་བྱས་པས་སོ། །ཞེས་རྣམ་བཤད་སྙིང་རྒྱན་གསུང་། {ས་སྐྱའི་གཡག་ཐྲིག} འཁོར་དུ་གདོགས་པའི་

འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སེམས་ཅན་ལ་དམ་པའི་ཆོས་གོ་བར་བྱས་པས་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་མང་པོས་བར་དུ་ཆོད་པ་དང་། གམ་ན་གནས་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་རྣ་བའི་དབང་པོའི་ཡུལ་དུ་མཚུངས་པར་གྱུར་པའི་གསུང་མངའ་བའི་ཕྱིར། ཚངས་པའི་དབྱངས་དང་ལྡན་པ་དང་། ཞེས་གསུངས།

ཚངས་རིས། གཟུགས་ཁམས་གནས་རིས་བཅུ་བདུན་གྱི་དང་པོའོ། །སྒྲ་བཤད་ནི། ཚངས་པའི་སྡེར་གཏོགས་པས་ཚངས་རིས་ཞེས་བྱའོ། །

ཚད་འགོག ངང་རིག་ཚད་མ་ཡིན་པ་འགོག་པའི་དབུ་མའི་གཞུང་ཚན། སྒྲ་བཤད་ཀྱང་དེས་ཤེས་སོ། །

ཚད་མ། ❶ (ཐལ་འགྱུར་བ) མི་སླུ་བའི་རིག་པ། ❷ (རང་རྒྱུད་པ། སེམས་ཙམ་པ། མདོ་སྡེ་པས) གསར་དུ་མི་སླུ་བའི་རིག་པ། ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དུ་བཞེད། གསར་དུ་ཞེས་པས་བཅད་ཤེས་ཚད་མ་ཡིན་པ་གཅོད། མི་སླུ་བ་ཞེས་པས་ཡིད་དཔྱོད་ཚད་མ་ཡིན་པ་གཅོད། རེག་པ་ཞེས་པས་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་ཚད་མ་ཡིན་པ་གཅོད། ❸ བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲ་བས་ནི་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་ཚད་མ་ཡིན་པར་འདོད། ❹ བདེན་པའམ་མི་སླུ་བ། དཔེར་ན། སྐྱེས་བུ་ཚད་མ། ངག་ཚད་མ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

ཚད་མ་རྣམ་མ། ལོ་ངུ་བ་བློ་ལྡན་ཤེས་རབ་གོང་གི་མཁས་པ་རྣམ་དག་བའི་བློ་གསོས་དང་། ཁྱུང་པོ་གྲགས་སེ་ (ཁྱུང་པོ་དེ་པོ་ནོ་བ་དང་དུས་མཚུངས་པར་བྱོན་པར། དེབ་སྔོན་དུ་གསལ།) ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་འཆད་ཅན་གྱིས་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་ཚད་མའི་གཞུང་ལ་ཚད་མ་རྣམ་མ་ཟེར།

ཚད་མ་བཞི། དཔལ་ལྡན་རྒྱ་བའི་ཆོག་གསལ་ལས་ཚད་མ་ལ་བཞི་གསུངས་ཏེ། མངོན་རྟོགས་གཉིས། ལུང་གི་ཚད་མའམ་ཡིད་ཆེས་རྟོགས་དཔག་དང་བཞིའོ། །

ཚད་མ་གསར་མ། ཕྱིས་ལོ་ངུ་བ་བློ་ལྡན་ཤེས་རབ་ནས་བཟུང་འཆད་ཅན་གྱིས་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་ཚད་མའི་གཞུང་ལ་ཚད་མ་གསར་མ་ཟེར།

ཚད་མའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྟུས་པ། བློ་བ་དཔོན་ཞི་བ་འཆོས་མཛད་པའི་བསྟན་བཅོས་ཤེས

ཚད་མེད་དགེ། གཟུགས་ཁམས་གནས་རིས་བཅུ་བདུན་གྱི་བཅུད་པའོ། །འདི་ལ་ཚད་མེད་བདེ་ཞེས་ཀྱང་བྱ། སྒྲ་བཤད་ནི། བདེ་བ་ཚད་མེད་པ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཚད་མེད་བདེའམ་ཚད་མེད་དགེ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཀུ་ཤ་ལ་ཞེས་བྱ་བ་བདེ་བ་དང་དགེ་བ་གཉིས་ཀ་ལ་འཇུག་པས་ལོངས་བ་རྣམས་ཀྱིས་དགེ་བར་བསྟུར་ཏེ། དོན་ནི་ཡིད་ཀྱི་ས་པ་བདེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུང་ངོ། །

ཚད་མེད་བཞི། བྱམས་པ་ཚད་མེད། སྙིང་རྗེ་ཚད་མེད། དགའ་བ་ཚད་མེད། བཏང་སྙོམས་ཚད་མེད་དང་བཞིའོ། །གཞན་བདེ་བ་དང་ལྡན་འདོད་ཀྱི་བསམ་པའམ། གཞན་ལ་ཕན་འདོགས་པའི་བསམ་པ་ནི་བྱམས་པ་ཚད་མེད། གཞན་སྡུག་བསྔལ་དང་འབྲལ་འདོད་ཀྱི་བསམ་པ་ནི་སྙིང་རྗེ་ཚད་མེད། གཞན་བདེ་བ་དང་ལྡན་པ་ལ་དགའ་བ་སྐྱེམ་པའི་བསམ་པ་ནི་དགའ་བ་ཚད་མེད། གཞན་ཉེ་རིང་ཆགས་སྡང་དང་བྲལ་བའི་བཏང་སྙོམས་ལ་གནས་ན་ཅི་མ་རུང་སྙམ་པའི་བསམ་པ་ནི་བཏང་སྙོམས་ཚད་མེད། སྐྱ་བཞད་ནི། དམིགས་ཡུལ་སེམས་ཅན་ཚད་མེད་པ་ལ་དམིགས་པ་དང་། སྐོམ་ན་བསོད་ནམས་ཚད་མེད་པའི་ཕྱིར་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ།

ཚད་མེད་བཞིའི་ཆོགས་བཅད། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བདེ་བ་དང་བདེ་བའི་རྒྱུ་དང་ལྡན་པར་གྱུར་ཅིག། ཅེས་སོགས་ཀྱི་ཏིཀྟ་ཀ་གཅིག། ཡོ་གའི་རྒྱུད་ལས་གསུངས་པར་ཀློང་དོལ་ཏ་མ་གསུང་།

ཚད་མེད་འོད། གཟུགས་ཁམས་གནས་རིས་བཅུ་བདུན་གྱི་ལྟ་པའོ། །སྐྱ་བཞད་ནི། ལུས་ལ་འོད་ཚད་མེད་པས་ཚད་མེད་འོད་ཅེས་བྱའོ། ।

ཚན་པོ་ཆེའི་སྨོན་གསུ། ཐ་མལ་པའི་སྐང་པོ་ཆེ་བཅུའི་སྨོན་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྨོན་ཀྱི་སྐང་པོ་ཆེ་གཅིག་གི་སྨོན་ཡིན་ལ། སྨོན་ཀྱི་སྐང་པོ་ཆེ་བཅུའི་སྨོན་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཚན་པོ་ཆེའི་སྨོན་ཀྱི་ཚད་ཡིན་ནོ། ।

ཚམ་ངམ། ❶ འཇིགས་རྟམ་སྨོན་པ། འཇིགས་སྣང་བསྐྱལ་བ་ལ་ཟེར། རྗེའི་འདོད་འཇོ་ལུས། ཚམ་ངམ་སྨེ་བཞིགས་འཇིགས་པར་བྱེད་པའི་ཞལ་ཞིག་ཏུ་སྨེ་ཡང་དང་ཡང་དུ་བཇོད་པས་བསྡུང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །❷ འཇིགས་ཤིང་འཚབ་པ། བསྐྱན་དར་ལྟ་རམས་པ་གསུང་།

ཚམས་ངམ། ཚམ་ངམ་དང་འདྲ།

ཚམ་རྩམ། ཚམ་ངམ་དང་འདྲ།

ཚར། ❶ ཐེངས། ཚར་གཅིག་ཅེས་པ་ལྟ་བུ། ❷ གླལ། གླལ་འགྲིག་པ། ཕྱིང་བ། དཔེར་ན་མཆོད་མི་བཙུ་ཚར་ཞེས་པ་དང་། ཚར་དུ་དང་ར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

ཚར་ཕྱིན། དཔྱིས་ཕྱིན་པ། མཐར་ཕྱིན་པ། དཔེར་ན་ཆོས་རྣམས་ཚར་ཕྱིན་པར་ཞུས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

ཚལ། ❶ ཤིང་ལྗོན་པ་སྟ་ཆོགས་ཡོད་པའི་གནས། ❷ སྤྱོ་ཚལ་ཀྱི་ཅས།

ཚལ་པ་བཀའ་བཙུད། དྲུགས་པོ་བཀའ་བཙུད་ཀྱི་ནང་གསེས་ཤིག་སྟེ། ཞང་ཚལ་པ་ཡང་ཟེར། ཞང་འགྲོ་བའི་མགོན་པོ་གཡུ་བྲག་པ་ལས་བཙུད་པའི་བཀའ་བཙུད་པའི་གྲུབ་མཐའ་ཞེས

ཚལ་པ་ཚལ་པ། དུམ་བུ་དུམ་བུ།

ཆོ་གྱུ། ❶ ཤིང་འབྲས་ཀྱི་རུས་པ། དཔེར་ན། ཁམ་བུའི་ཆོ་གྱུ། ❷ ཤུག་པ་སོགས་ཀྱི་རྩེར་སྐྱེས་པའི་ཕྲེང་རྒྱལས་ཆེ་ཙམ་གྱི་ཤིང་འབྲུ། དཔེར་ན། རྒྱ་ཤུག་ཆོ་གྱུ། ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

ཆོག་གིས་སྦྱང་། ❶ ཆོག་གི་སྒོ་ནས་ཁྱོ་སྦྱོང་བ། དཔེར་ན། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སྡིག་པ་དང་སྦྱག་བསྟལ་ཐམས་ཅད་བདག་ལ་སྨིན་ཅིང་། བདག་གི་དགེ་བ་དང་བདེ་བ་ཐམས་ཅད་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་སྨིན་པར་གྱུར་ཅིག། ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཆོག་གིས་རང་གི་ཁྱོ་སྦྱོང་བའོ། །དེ་ཡང་ཁྱོ་སྦྱོང་དོན་བདུན་མ་ལས། སྦྱོད་ལམ་ཀུན་ཏུ་ཆོག་གིས་སྦྱང་། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❷ ཆོག་གིས་ཤད་སྦྱང་། ཤད་སྦྱང་རྣམས་དོན་འདྲ། ཏྲ་མ་ལྟ་བུ་པ་ལས། རིགས་པ་ཡིས་ནི་མི་ནུས་ན། །མི་ནུས་དེ་ལ་ཆོག་གིས་སྦྱང་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ། ཤད་སྦྱང་ལ་གཟེགས།

ཆོག་ཀྱུ། ཆོ་ག་དང་འདྲ།

ཆོག་ལྡོགས། (བད་སྒྲོད) ཆོག་ལ་ལྡོགས་སམ་རམ་འདེགས་བྱེད་པའི་མིང་ངམ་བྱ་ཆོག་གི་ཆ་ཤས་སམ་ཡན་ལག་སྐེ། ① མིང་གི་ཆོག་ལྡོགས་ནི། བདག་སྐྱ་ལས་གཞན་པའི། པ་པོ་བ་བོ་མ་མོ་རྣམས་སོ། །དཔེར་ན། ལག་པ། མཐྲེན་པོ། ཀ་བ། སྐུ་བོ། ཐ་མ། ཉ་མོ། ལྟ་བུ་བདག་སྐྱའི་དོན་མི་སྨྲེན་པའོ། །② བྱ་བའི་ཆོག་ལྡོགས་ནི། འདུག་བྱུང་། བཞག། ཡིན། ཡོད། རེད། སོང་རྣམས་སོ། །དཔེར་ན། “འདུག” ཀློག་གི་འདུག འགྲོ་གི་འདུག བཞག་འདུག “བྱུང” མཐོང་བྱུང་། གསུངས་བྱུང་། “བཞག” ཕྱེ་བཞག ཚར་བཞག བརྗེད་བཞག “ཡིན” ཀློག་གི་ཡིན། འགྲོ་གི་ཡིན། བཏང་བ་ཡིན། “ཡོད” བྱེད་ཀྱི་ཡོད། བཅོས་ཡོད། “རེད” ཡོང་གི་རེད། འབྱོར་བ་རེད། བྱས་པ་རེད། “སོང” ཕྱེ་སོང། ཤེས་སོང། སྐྱབས་སོང།

ཆོག་ངན་གྱི་བསྟན་བཅོས། མུ་སྟེགས་པའི་བསྟན་བཅོས་དང་ཐར་པའི་ལམ་དང་འགལ་བའི་བསྟན་བཅོས་རྣམས་ལ་རེ་རེ།

ཆོག་ཕྱད། (བད་སྒྲོད) རང་སྐོབས་ཀྱིས་དོན་མི་སྨྲེན་ཞིང་། མིང་ཆོག་གི་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་གང་རུང་དུ་སྒྲུར་ན་མཚམས་སྦྱོར་བ་དང་། དོན་གསལ་བ་ལ་ཕན་འདོགས་པའི་སྒྲའི་རྣམ་པ་ཞེག་སྟེ། དེ་ལ། <ཕྱད་གཞན་དབང་ཅན> སྐར་བསྡུ། ལ་དོན། ཏྲེད་སྒྲ། འབྲེལ་སྒྲ། ཅུན་སྡུད། ཕྱག་བཅས། འབྱེད་སྡུད། ཆོག་ཕྱད་ཞིང་སོགས། ཆོག་ཕྱད་གིན་སོགས། <ཕྱད་རང་དབང་དབང་ཅན> ནི་སྒྲ། དང་སྒྲ། དེ་སྒྲ། གང་སྒྲ། བདག་སྒྲ་རྣམས་དང་། འབྱུང་ཁུངས། བོད་སྒྲ་བཅས། <ཐོག་སོགས་ཀྱི་ཆོག་ཕྱད> ཐོག། ཁར། ཁ་རྟེ། <དེ་ནས་སོགས་

ཀྱི་ཆོག་ཕྱད> དེ་ནས། དེ་མཚུངས། དེ་བཞིན། <ཟད་སོགས་ཀྱི་ཆོག་ཕྱད> ཟད། མ་ཟད། ལྷ་ཅི། ལྷ་ཅི་སློས། ལྷ་སློས་ཀྱང་ཅི་དགོས། ལྷ་ཞོག <རྫང་སོགས་ཀྱི་ཆོག་ཕྱད> རྫང་སྒྲ། མོད་སྒྲ། འོན་ཀྱང་། ལྷ་བྱ། ཡང་ན་ཆོག་ཕྱད་ཀྱང་པ་དང་། འདུས་པའི་ཆོག་ཕྱད་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཀྱང་བྱ་རྫང་སྒྲི། <ཆོག་ཕྱད་ཀྱང་པ> གང་། ཅི། དེ། འདི། སྐྱ། ཡང་། ནམ། སྤར། འོ་ན། ལ་ལ། ཇི། ཞེས་པ་ལྷ་བུ་རྣམས་སོ། ། <འདུས་པའི་ཆོག་ཕྱད> འདི་ལྟར། འདི་སྐད། ཇི་སྐད། ཇི་སྙེད། ཇི་ལྟར། གང་དག། དེ་དག། གང་རྣམས། དེ་རྣམས། དེ་སྙེད། ཅི་ནས་ཀྱང་། ཞེས་པ་ལྷ་བུ་ཆོག་ཕྱད་འགའ་མཉམ་དུ་འདུས་པ་རྣམས་སོ། ། དུ་དུང་ཡང་ཆོག་ཕྱད་མཐའ་ཡས་པ་ཞིག་ཡོད་དོ། ।

ཆོག་འཕྲད། ཆོག་ཕྱད་དང་འདྲ།

ཆོག་དབང་། ① (དཁིལ་ལྷགས) རྒྱང་འཇུག་གི་དོན་ཆོག་གིས་ངོ་སྤྲོད་པ་ལ་རེར་ཏེ། དབང་བཞི་པའི་སྐབས་སུ་དབང་གསུམ་པ་དཔེར་བླངས་ཏེ། མཐར་རླུང་སེམས་ཙམ་ལས་གྲུབ་པའི་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུ་རང་སྣང་གི་རིག་མ་དང་ཁ་སྦྱོར་བའི་ལུས་ཅན་དང་། ཐུགས་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་དགའ་བས་སྟོང་པ་ཉིད་ངེས་པར་རྒྱུ་འབྲེལ་བའི་ཁ་སྦྱོར་བདུན་ལྡན་གྱི་སྐུ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཆོག་གིས་བངས་སྤྱད་པ་ལ་རེར། བྱེད་ལས་ནི། བདེན་གཉིས་དབྱེར་མེད་རྒྱང་འཇུག་གི་རྫོགས་རིམ་བསྒོམ་པ་ལ་དབང་། འབྲས་བུ་རྒྱང་འཇུག་དོ་རྗེ་འཆང་གི་གནས་ལུགས་ཇི་ལྟ་བཞིན་མངོན་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །རྗེ་ཅོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་གསང་འདུས་སྒོམ་ལམ་ལས། བཞི་པ་རྒྱང་འཇུག་དོན་ལ་ངོ་སྤྲད་པས། །མཐར་ཐུག་དོན་ལ་སྒོ་འདོགས་ཆོད་པར་ཤོག་ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །② (བཀའ་བསྒྲུབ) ཆོག་དབང་ནི། དབང་གསུམ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མཆོག་པའི་དོན་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཕུག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་རེར། མར་མེ་མཛད་ཀྱིས། རླུང་སེམས་ཙམ་ལས་གྲུབ་པའི་རང་ལུས་ལོངས་སྐུའི་རྣམ་པ་ཅན་རྒྱང་འཇུག་གི་སྐུ་ལ་བཤད་དོ། །སྒྲ་བཤད་ནི། ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བའི་སྐལ་བ་ཅན་ལ་ཆོག་ཙམ་གྱིས་བསྐུར་བའི་དབང་ཡིན་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །བྱེད་ལས་ནི། སྒོ་གསུམ་གའི་དྲི་མའི་བག་ཆགས་འཕྲོད་ཅིང་དོ་རྗེ་གསུམ་མམ་སྐུ་གསུམ་དབྱེར་མེད་པ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་འགྲུབ་པའི་ནུས་པ་འཛོག་པའོ། ।

ཆོག་ཟློ་དྲྭགས། མིང་།

ཆོག་མ། ཆོགས་མ་དང་དོན་འདྲ།

ཆོག་ཙམ་ལ་འཆེལ་བ། ཆོག་ཙམ་ལ་ཞེན་པ། འཆེལ་བ་ནི་ཞེན་པའི་བདུ་རྩིང་སྟེ། ཆོག་གཙོ་བོར་བཟུང་ནས་དོན་ལ་བརྟག་དཔྱད་མི་བྱེད་པའི་དོན།

ཆོག་བཙུན་པ། ལུས་ངག་གིས་གཞན་མི་སྐུ་བའི་ཡིད་བརྟན་དུ་རུང་ལ། རྩོད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དཔང་པོར་འོས་པའི་ཆོག་ལ་རེར།

ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ། ཏྲི་ཀ། ཆོགས་བཅད་རྣམས་དོན་གཅིག

ཆོག་བཞི་པའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ། ཆོགས་བཅད་དང་འདྲ།

ཆོག་གསལ། ❶ དབུ་མ་རྩ་བ་ཤེས་རབ་ཀྱི་འགྲེལ་པ། སློབ་དཔོན་ཟླ་བ་གྲགས་པས་མཛད། པ་ཚབ་ཀྱི་འགྱུར། ❷ འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་གྱི་འགྲེལ་བཤད་ཆོག་གསལ་ནི། སློབ་དཔོན་ཆོས་ཤེས་ཀྱིས་མཛད། ཆོས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་འགྱུར།

ཆོགས་བཅད། ཆོག་ཀང་བཞི་རེ་ལ་ཆོགས་བཅད་དམ། ཏྲི་ཀ། ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་ཟེར། རྒྱ་གར་གྱི་ཡི་གེའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཆོགས་བཅད་རེ་ལ་ཆེག་བར་ཙོ་གཉིས་དང་། བོད་ཡིག་གི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཉེར་བརྒྱད་ཡོད།

ཆོགས་སྡུ་ཕྲེ། རིམ་པ་སྡུ་ཕྲེ། དཔེར་ན་ཆོགས་སྡུ་མ་དག་ཚུལ་གྱི་སྒོམ་པ་དང་། ཆོགས་ཕྲེ་མ་དག་སྤོང་གི་སྒོམ་པ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

ཆོགས་མ། (འདུལ་བ) ① སྐྱེགས་རོ། དཔེར་ན་གུར་གྱམ་ཁུང་བ་ཕྱུང་སྟེ་ཆོགས་མ་བོར་བ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ② ཆོག་རོ། ③ སྦུང་མ།

ཆོགས་སུ་བཅད་པའི་སྟེ། ཏྲུང་པས་གསུངས་པ་མ་ཡིན་པ་རྣ་བ་གཉིས་པ་དང་། རྣ་བ་གཞན་པ་དང་། རྣ་བ་ལྟ་པ་དང་། རྣ་བ་དྲུག་པར་བསྟེགས་ནས་གསུངས་པ་ལ་ཆོགས་སུ་བཅད་པའི་སྟེ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས།

ཚུར་མཐོང་། སོ་སོའི་སྐྱེ་བོའི་མིང་སྟེ། སྐྱ་བཞད་ནི། ཚུ་རོལ་མཐོང་བ་སྟེ་ཆེ་འདིའི་ལྟོ་གོས་སོགས་ཀྱི་དོན་ཙམ་ཞིག་མཐོང་བ་སྟེ་བསྒྲུབ་ཤེས་ཀྱི་དེ་ལས་གཞན་ཕྱི་མ་ཕན་ཆད་ཀྱི་དོན་བསྒྲུབ་མི་ཤེས་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ།

ཚུལ། ❶ འདུ་བ། ཐ་མལ་གྱི་ཚུལ། ❷ སྨད་པ། མི་མཁས་ཀྱང་མཁས་པའི་ཚུལ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❸ སྨོ། སྨོ་ནས། དེ་ལྟ་བུའི་ཚུལ་གྱིས། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❹ སྒོམ་པ། དཔེར་ན། བསྒོམ་ཚུལ། ཚུལ་ཁྲིམས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❺ མཚན་ཉིད། རང་བཞིན། དཔེར་ན། ངང་ཚུལ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❻ ཐབས། ཐབས་ལ་འཇུག་པ་ནི། དཔེར་

ན། བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་སྦྱོན་པ་ལ། བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོའི་ཚུལ་སྦྱོན་པ། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❼ རིགས་པ། དཔེར་ན། ཚུལ་དང་ཚུལ་མིན་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❽ དོན། དོན་ལ་འཇུག་པ་ནི། དོན་བཞིའི་སྒོ་ནས་འཆད་པ་ལ། ཚུལ་བཞིའི་བཤད་པ། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❾ འདོད་པ། ❿ ལེགས་པ། ཚུལ་མཐུན། (11) བདེན་པ། (12) ལམ། ལམ་ནི་འདི་ལ་ལུགས་སྒོལ་ལ་རེར་བས། དེ་ལ་འཇུག་པ་ནི། དཔེར་ན། ལུགས་སྒོལ་དང་མཐུན་པ་ལ་ཚུལ་དང་མཐུན་པ། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། (13) རྣམ་འགྱུར། སྐྱེས་ཀ། སྐྱེས། དཔེར་ན། འགྲོ་ཚུལ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། (14) རྣམ་པ། དཔེར་ན། ཚུལ་སྐྱ་ཆོགས་པ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དང་། ལུང་ཕྱན་ཆེགས་ཀྱི་འགྲེལ་པར། རེའི་རྩེ་མོའི་ཚུལ་ལམ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རེའི་རྩེ་མོའི་རྣམ་པར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ། (15) སྤྱོད་པ། དཔེར་ན་ཚུལ་ཁྲིམས་ལྟ་བུ། ཚུལ་ནི་སྤྱོད་པ། ཁྲིམས་ནི་དེ་ལས་མི་འདའ་བ། ཡང་། ཚངས་པའི་སྤྱོད་ཅ་ལ། ཚངས་པའི་ཚུལ་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ། (རྗེ་གྱང་ཐང་པའི་གསུང་ལ་གཞི་བྱས) དེ་ཡང་སྒྲ་སྒོ་ལས། ཚུལ་ནི་འབྲ་དང་སྨད་པ་དང་། །སྒོ་དང་སྔོམ་པ་མཚན་ཉིད་དང་། །ཐབས་དང་རིག་པ་དོན་དང་འདོད། །ལེགས་པ་དག་ལ་འཇུག་པ་ལས། །ཞེས་དང་། རྣམ་བཞད་རིགས་པ་ལས་ཀྱང་། ཚུལ་གྱི་སྒྲ་ནི་བདེན་པ་དང་། །ལམ་དང་འབྲེལ་འབྱུང་རིག་པ་དང་། । ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། । ཚུལ་གྱི་སྒྲ་འཇུག་ཡུལ་ད་དུང་ཡང་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་ཡོད་པར་སྣང་ངོ། ।

ཚུལ་ཁྲིམས། <ཤེལ> ❶ སྤྱོང་བའི་སེམས་པ། སཾསྐྲི་ཏའི་སྐད་དུ། ཤཱི་ལ་ཞེས་པ་བསིལ་ཐོག་ཅེས་བྱ་སྟེ། ཁ་ན་མ་ཐོ་བའི་གདུང་བ་ལས་བསིལ་བ་ཐོབ་པས་ན་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ། ❷ སྡོམ་པ། དཔེར་ན། སོ་སོར་ཐར་པའི་སྡོམ་པ་ལ་ངེས་འབྱུང་གི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །སྒྲ་བཞད་ནི། ཚུལ་ནི་སྤྱོད་པ། ཁྲིམས་ནི་དེ་ལས་མི་འདའ་བ་ལ་ཟེར་ཏེ། ཇི་ཙམ་ཐང་པས། རྒྱུ་དོ་ཇི་རྟེ་མོ་ལས། ཚུལ་ཞེས་བྱ་བ་དོན་ཅི་ཡིན། । གང་དུ་དྲི་མ་མེད་གྱུར་པ། །དེ་ནི་དེ་ཡི་ཚུལ་དུ་བརྗོད། །ཅེས་དྲི་མ་ཟད་པའི་ཚུང་འདས་ཀྱི་གོ་འཕང་སྒྲུབ་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་སྤྱོད་པ་ལ་ཚུལ་ཞེས་བྱ་སྟེ། མངོན་པ་མཛོད་སོགས་སུ་ཚངས་པའི་ཚུལ་ཞེས་བཞད་པ་དང་དོན་གཅིག་གོ། ཁྲིམས་ནི་རྩུལ་པོའི་བཀའ་ཁྲིམས་ལས་ཡུལ་གྱི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་འདའ་མི་རུས་པ་བཞིན། ཐར་པ་དོན་དུ་གཉེར་པ་རྣམས་ཚུལ་དེ་ལས་འདར་མི་རྩང་བའི་དོན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། ཁོ་བོ་ལྟར་ན་སྒྲ་བཞད་ནི། ངང་ཚུལ་ཞེས་པ་ཚིག་སྟ་བསྟུས་ནས་"ཚུལ"་ཞེས་པ་ཡིན་ལ། "ཁྲིམས"་ནི་བཅས་མཚམས་ཀྱི་དོན་ཡིན་པས་ལོ་ཙྪ་བས་གོ་བ་ཁྱངས་ཏེ་ཤ་ཐབས་སུ་བསྟན་པ་ར་སེམས། ངང་ཚུལ་ལམ་གཤེས་ཀ་བཟང་དུ་གཏོང་བྱེད་ཀྱི་ཁྲིམས་སམ་བཅས་མཚམས་ཡིན་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་སྐད་དོད། ཤཱི་ལ་ཞེས་པ་ངང་ཚུལ་ལའང་འཇུག་སྟེ། ཀ་མ་ལ་ཤཱི་ལ་ཞེས་པ་བསྟུར་ན་པརྞའི་ངང་ཚུལ་ཞེས་

པ་དང་། བི་ཀྲ་མ་ཤི་ལ་ཞེས་པ་རྣམ་སྨོན་ངང་ཚུལ་ཞེས་པར་བསྒྲུར་བ་ལྟར་རོ། །དེས་ན་ཚུལ་ནི་ངང་ཚུལ། ཁྱིམས་ནི་བཅས་མཚམས་སོ། །

ཚུལ་ཁྱིམས་ཀྱི་ཡུང་པོ། ཚུལ་ཁྱིམས་ཀྱི་ཆོགས་ཏེ། སོ་སོར་ཐར་པ་དང་། བསམ་གཏན་དང་། ཟག་པ་མེད་པའི་སྡོམ་པའི་རང་བཞིན་ནོ། །

ཚུལ་ཁྱིམས་འཆལ་བ། ཚུལ་ཁྱིམས་ཆུད་པ།

ཚུལ་ཁྱིམས་མཐུན་པ། བསྟེན་པར་རྫོགས་ནས་ལོ་བཅུ་ལོན་པའི་དགེ་སློང་དང་། དེ་རིང་གསར་དུ་བསྟེན་པར་རྫོགས་པའི་དགེ་སློང་གཅིས་ལྷུང་བ་སྲེ་ལྡའི་ཉེས་པ་གྲངས་པར་མཐུན་པའམ་མཚུངས་པའོ། །

ཚུལ་ཁྱིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས། རང་བཞིན་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ལས་ལྡོག་པས་ན་ཚུལ་ཁྱིམས། བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ལས་ལྡོག་པས་ན་བརྟུལ་ཞུགས་སོ། །

ཚུལ་ཁྱིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་འཛིན། འཆལ་ཚུལ་སྤོང་བའི་ཚུལ་ཁྱིམས་དང་། ཆ་བྱད་དང་ཚུལ་དང་ལུས་དང་ངག་གི་འཇུག་པ་ངེས་པར་བྱེད་པའི་བརྟུལ་ཞུགས་དང་། གང་ལ་བཅིན་ནས་དེ་དག་འབྱུང་བའི་ཕུང་པོ་ལ་དམིགས་ནས་སྲེག་པ་འདག་པ་དང་ཉོན་མོངས་ལས་གྲོལ་བ་དང་འཁོར་བ་ལས་ངེས་པར་འབྱིན་པར་ལྟ་བའི་ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་ནོ། །ཞེས་རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོར་གསལ་བ་ལྟར་རོ། །

ཚུལ་ཁྱིམས་རྣམ་པ་གསུམ། ཉེས་སྤྱོད་སྡོམ་པའི་ཚུལ་ཁྱིམས། དགེ་བ་ཆོས་སྡུད་ཀྱི་ཚུལ་ཁྱིམས། སེམས་ཅན་དོན་བྱེད་ཀྱི་ཚུལ་ཁྱིམས་དང་གསུམ།

ཚུལ་ཁྱིམས་མཐུངས་པ། ཚུལ་ཁྱིམས་མཐུན་པ།

ཚུལ་འཆོས། ལོག་འཆོ་ལྷའི་ཡ་གྱལ་ཞེས་སྨི། རྟེད་བཀུར་གྱི་ཕྱིར་སྤྱོད་ཚུལ་ལེགས་པར་འཆོས་པ་སྟེ་སྡོམ་པར་བྱེད་པའོ། །

ཚུལ་བཞིའི་བཤད་པ། རྒྱུད་ཀྱི་དགོངས་པ་འགྲེལ་པའི་ཚུལ་བཞི་ནི། ། ཡིས་དོན་གྱི་བཤད་པ། ། སྤྱི་དོན་གྱི་བཤད་པ། ། སྒས་དོན་གྱི་བཤད་པ། ། མཐར་ཐུག་གི་བཤད་པ་དང་བཞིའོ། །

ཚུལ་གསུམ། ཡོགས་ཆོས། རྣེས་ཀྱབ། ལྷོག་ཀྱབ་སྟེ་གསུམ། སྒྲ་བཤད་ནི། བསྒྲབ་བྱ་དཔོག་པའི་ཚུལ་ལམ་ཐབས་གསུམ་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །

ཆེ་དང་ལྡན་པ། ❶ རབ་བྱུང་བསྒབ་པ་ཆན་པས་རང་ལས་བསྒབ་པ་གཞོན་པ་ལ་འབོད་པའི་ཉེ་ཆོག་ཅེག ❷ ཞི་སའི་ཆོག་ཅེག ❸ གཞན་དགའ་བར་བྱ་བའི་ཆོག་སྟེ། བཅུད་སྡོང་པའི་དཀའ་འགྲེལ་སྟིང་པོ་མཆོག་ལས།

ཆོ་དང་ལྡན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐུབ་པར་ནི་དགའ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། འཇིག་རྟེན་ན་ཆོ་འདི་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་དེ་དང་ལྡན་པ་ནི་དགའ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ।

ཆེ་མདོ་དང་ཆེ་གཟུངས་ཀྱི་དྲི་ཀ། དྲུ་ར་ན་ཐའི་ཆེ་གཟུངས་དང་ཆེ་མདོའི་དྲི་ཀ།

ཆེ་རིང་མཆེད་ལྷ། ༡ བཀྲ་ཤིས་ཆེ་རིང་མ། [སྐུ་མདོག་དཀར་མོ། གཡས་ངོ་རྡེ། གཡོན་བྱམ་པ་ཐོགས་པ། སེང་གེ་ལ་ཆེབས་པ།] ༢ མཐྱིང་གི་ཞལ་བཟང་མ། [སྐུ་མདོག་སྔོན་མོ། གཡས་ག་དན། གཡོན་མེ་ལོང་ཐོགས་པ། རྟུང་ལ་ཆེབས་པ།] ༣ མི་གཡོ་བློ་བཟང་མ། [སྐུ་མདོག་སེར་མོ། གཡས་བདུད་རྩིའི་གཞོང་པ། གཡོན་ཅེའུ་ལེ་བསྣམས་པ། སྤྲག་ལ་ཆེབས་པ།] ༤ ཅོད་པན་མཐིན་བཟང་མ། [སྐུ་མདོག་དམར་མོ། གཡས་ནོར་བྱ། གཡོན་གཏེར་སྣོམ་ཐོགས་པ། ཤ་བ་ཡུ་མོ་ལ་ཆེབས་པ།] གཏད་དཀར་(ཁྲི་དཀར་ཞེས་ཀྱང་སྨྲ་) འགྲེས་བཟང་མ་ [སྐུ་མདོག་ལྗང་ཁུ། གཡས་རྟ་དུར་བ། གཡོན་སྤྲུལ་ཞགས་ཐོགས་པ། འབྱུག་ལ་ཆེབས་པ།]དང་ལྡའོ། །པཊ་ཆེན་བྱི་བཟང་ཆོས་རྒྱན་གྱི་ཆེ་རིང་མཆེད་ལྟ་བསྟན་མ་བཏུ་གཉིས་དང་བཅས་པ་ལ་མཆོད་གདོར་འབུལ་ཚུལ་ལས་གསལ་བ་ལྟར་རོ། ।

ཆེགས་ཁྱིམ། ཆེགས་གཅིག་གི་ནང་དུ་གདོགས་པའི་ཡིག་འབྲུའམ་ཡིག་འབྲུའི་ཚོགས་པ། དཔེར་ན། <ཀ> <ཁྲིད> <འཕྲུལ> <བསྟན་བཅོས> ལྟ་བུ།

ཚོགས། <སཾ་ཛྙ་ར> ❶ དགེ་བའི་ལས། ངེས་ཚིག་ནི། ཡང་དག་པར་འཇིག་པར་བྱེད་པ། བྱང་ཆུབ་གསུམ་པོ་གང་ཟུང་རང་གི་འབྲས་བུར་ཡང་དག་པར་འཇིག་པའམ་ལྡན་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ། མཚན་གཞི། བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་གཉིས་ལྟ་བུ། ❷ མང་པོ་མཉམ་དུ་འཚོགས་པའི་མིང་། མི་ཚོགས་ཆེན་པོ་ལྟ་བུ། ❸ དཀོན་མཆོག་ལ་འབུལ་རྒྱའི་བཟའ་བཏུང་གི་རིགས། ཚོགས་རྫས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

ཚོགས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར། ❶ དཀྱིལ་འཁོར་པའི་ལྟ་གྲངས་དང་མཉམ་པའི་ལྷའི་ཆ་ལུགས་སུ་བྱས་པའི་རྣལ་འབྱོར་ཕོ་མོ་གནས་རྣམས་སུ་འཁོད་པ་ལ་ཟེར། རྡེའི་རིམ་ལྟ་གསལ་སྒོམ་ལ་གཞི་བྱས། ❷ རྣལ་འབྱོར་ཕོ་མོ་མཉམ་དུ་འཆོགས་ནས་འབུལ་རྒྱའི་ཟས་བཏུང་སོགས་ཀྱི་འབུལ་རྫས།

ཚོགས་ཀྱི་འཁོར་ལོ། ཚོགས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་འདྲ།

ཚོགས་ཆེན་མ། སྐད་འཆོང་མ། སྐྱ་བཞད་ནི། ཚོགས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་ལོངས་སྤྱོད་པར་བྱ་བ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ལྷང་ཕྱན་ཆོགས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ན་གསལ།

ཚོགས་བདག <ཀཱ་ཡ་ནཱ> ལྟ་དབང་ཕྱག་ཆེན་པོའི་བྱ་ཚོགས་བདག་གྲང་སྐྱ། སྐྱ་བཞད་ནི། ལྟའི་ཚོགས་རྣམས་ཀྱི་བདག་པོ་སྟེ་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ།

ཆོ་གས་སྒྲིབ། (བཀའ་བཅུད) སྒྲིབ་པ་ལྟའི་ནང་གསེས། ཁྲིམ་ཆེན་པོའམ་ཚོང་འདུས་སམ་རིགས་ངན་གྱི་ཁྲིམ་སོགས་སུ་ཕྱིན་ཏེ་གླུ་གར་ལ་སོགས་པས་བསྟོད་ཚོད་གཡེ་རྒའི་འཆོག་སོགས་བྱང་ན་ནགས་ལ་མེ་མཆེད་པ་ལྟར་དགེ་སྒྲིབ་དང་ཉིང་འཛིན་གྱི་གྲོགས་སུ་འགྲོ་བའི་སྒྲིབ་པ་ལ་ཟེར། ངེས་དོན་ཆུ་མཚོ་ན་གསལ།

ཆོ་གས་ཞིང་། སྐྱབས་ཡུལ། སྐྱ་བཤད་ནི། ཆོ་གས་གསོག་པའི་ཞིང་ངམ་ཡུལ་ཡིན་པས་ཆོ་གས་ཞིང་བྱ། དེ་ཡང་འཛིག་རྟེན་ན་ཞིང་ས་ལ་བརྟེན་ནས་ལོ་ཏོག་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་འབྱུང་བའི་དཔེ་ལྟར། འདི་ར་ཡང་ཆོ་གས་ཞིང་གི་སྐྱབས་ཡུལ་དེ་དག་ལས་བདེ་ལེགས་ཀྱི་ལོ་ཏོག་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་འབྱུང་བའི་ཆུ་མཚན་གཅིས་དེ་ལ་ཞིང་གི་ཐ་སྙད་བཏགས་པ་ཡིན།

ཆོ་གས་བཤད། སྨོན་མ་སྦྱིན་ཁུབ་ལ་འཆད་པ།

ཆོ་གས་སུ་མ་ལོངས། དགེ་སྦྱོང་ངམ་དགེ་སློང་མ་བཞི་གྲྭ་མ་ལོངས་པའོ། །

ཆོང་ཌལ། ཆོང་ར། ཆུ་ཀླུང་ཆེན་པོའི་འགྲམ་གྱི་གྲོང་ཁྱེར་དུ་ཉོ་ཚོང་བྱེད་པའི་གནས།

ཆོང་འདུས། ཆོང་གི་ཆེད་སྐྱེ་བོ་མང་པོ་འདུས་པའི་ཁྲིམ་ར།

ཆོང་དུས་ཀྱི་སྒང་། ཤིང་ཏ་བསྒོད་དུ་རྩང་བའི་ལམ་པོ་ཆེ།

ཆོན་ཆེན་བཅུད། འདུལ་བའི་སྐབས་མི་རྩང་བའི་ཆོན་ཆེན་བཅུད་ནི། མཚལ། ཆུ་སྐྱེགས། བཅོད། གུར་གུམ། མཐིང་ཤིང་། ལི་ཁྲི། རྡོ་ཤིང་། ལེ་བཙན་རྩི་དང་བཅུད་དོ། །

ཆོལ་ཀྱི། དོན་གཞན་དུ་བཤད་པ་ཡོད་མོད་ཀྱང་ཁོ་བོ་ནི་ཡི་བྱད་འཆོལ་བའི་ཕྱིར་དུ་འགྲེ་བྱེད་པ་ཡིན་ནམ་སྙམ་པ་ཡོད་དོ། །ཞེས་དཔྱལ་ཆུ་གསུང་།

ཆོས་མ། ཁྲུས་མཁན་མའི་མིང་།

མཆང་། ❶ ཉེས་སྐྱོན། ནོངས་པ། དཔེར་ན། མཆང་འབྲུ། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❷ གསང་གནད། གསང་བའམ་ཚིག་དུ་གྱུར་པའི་དོན། དེ་ལ་འཇུག་པ་ནི། འདི་ཉིད་མ་རྟོགས་འགྲོར་བའི་ཆུ་མཚོར་འགྲོར། །འདི་ཉིད་རྟོགས་ན་སངས་རྒྱས་གཞན་ན་མེད། །ཐམས་ཅད་འདི་ཡིན་འདི་མིན་གང་ཡང་མེད། །ཆོས་ཉིད་ཀུན་གཞིའི་མཚང་ནི་རིག་པར་བོཀ །ཅིས་ཀྱམ་པ་རང་བྱུང་ཞབས་ཀྱི་ཕུག་ཆེན་སྨིན་ལམ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཆོས་ཉིད་ཀུན་གཞིའི་མཚང་། ཞེས་པ་དང་། སྒྲོད་འཇུག་ལས། །གང་གིས་ཆོས་ཀྱི་གཙོ་བོ་མཆོག སེམས་ཀྱི་གསང་འདི་མ་ཤེས་ན། །འདི་ཐོབ་སྟུག་བསྔལ་གཞོམ་འདོད་ཀྱང་། །དེ་དག་དོན་མེད་ཀྱི་ནར་འཁྱམ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སེམས་ཀྱི་གསང་བ་དང་རྣམས་དོན་འདྲ། ❸ (བཀའ་བཅུད) གནད། ཕུག་

ཆེན་སྨོན་ལམ་གྱི་འགྲེལ་པ་སི་ཏུ་ཀུན་མཁྱེན་བསྟན་པའི་ཉིན་བྱེད་ཀྱིས་མཛད་པ་ལས། དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་ཀུན་གཞིའི་སྒར་གསུངས་པ་ཡིན་པས་དེའི་མཚང་སྤེ་གནད་ཐམས་ཅད་རིག་པར་ཤོག་ཅེས་པའོ། །ཞེས་གསུངས། བཀའ་བརྒྱད་པའི་མཁས་པ་གཞན་གྱིས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་གསུངས།

མཚན་བཅས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར། (སྒྲུབ་ཚུལ) སྟོང་ཉིད་བསྒོམ་པ་དང་བྲལ་བའི་ལྷའི་བསྒོམ་བརྟས། མཚན་མ་ནི་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་སོགས་ཏེ་ལྷའི་སྐུའོ། །

མཚན་ཉིད། ❶ དོན། དོན་ལ་འཇུག་པ་ནི། སྐད་ཅིག་མ་ནི་མི་རྟག་པའི་དོན་ནོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❷ ངོ་བོ་དང་རང་བཞིན། ངོ་བོ་དང་རང་བཞིན་ལ་འཇུག་པ་ནི། ཤེས་བཞིན་གྱི་ངོ་བོ་ལ་ཤེས་བཞིན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཅེས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། སྒྲོད་འཇུག་ལས། །ཤེས་བཞིན་བསྡུང་བའི་མཚན་ཉིད་དོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཐེག་པ། མདོ་ཡི་ཐེག་པ། ཕར་ཕྱིན་ཐེག་པ།

མཚན་ཉིད་ལྡེམ་དགོངས། ❶ ལྡེམ་དགོངས་བཞིའི་གཉིས་པ། ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་ལ་དགོངས་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །འདི་སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་ལྟར་ཡིན། ❷ (བཀའ་བརྒྱད) ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་གནས་ལུགས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ཅེས། མེད་པར་འདོད་པ་ལ་ཀུན་བརྟགས་ལ་དགོངས་ནས་མེད་ཅེས་དང་། ཡོད་པར་འདོད་པ་ལ་ཡོངས་གྲུབ་ལ་དགོངས་ནས་ཡོད་ཅེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །

མཚན་ཉིད་མེད་པ། ❶ རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པའི་བསྟུས་ཚིག ❷ རང་བཞིན་མེད་པ། ❸ འཇོག་བྱེད་དམ་མཚོན་བྱེད་མེད་པ།

མཚན་ཉིད་གསུམ། རང་བཞིན་གསུམ་སྟེ། གཞན་དབང། ཡོངས་གྲུབ། ཀུན་བཏགས་དང་གསུམ་མོ། །

མཚན་གཉིས་པ། མཚན་གཉིས་མ་ནིང་དང་འདྲ།

མཚན་གཉིས་མ་ནིང་། སྐྱེས་ནས་མ་ནིང་དང་འདྲ།

མཚན་པ། ❶ བརྒྱན་པའམ་སྤྲས་པ། ❷ ལྡན་པ། དཔེར་ན་ཡན་ལག་དང་ཉིང་ལག་ཐམས་ཅད་དང་ལྡན་པ་ལ། ཡན་ལག་དང་ཉིང་ལག་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མཚན་པ། ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ། རྗེའི་རྣམ་གཞག་རིམ་པའི་རྣམ་བཤད་ལ་གཞི་བྱས།

མཚན་བར་རྟོལ་བ། བཤང་བ་དང་གཅེ་བ་གཉིས་ལམ་གཅིག་ནས་འོང་བ་གང་ཡིན་པའོ། །

མཚན་མ། ❶ རྟགས། རྟགས་ལ་འཇུག་པ་ནི། མི་རོར་བའི་མཚན་མ་བཏབ་ཅེས་པ་ལྟ་བུ། ❷ ལྟས། ལྟས་ལ་འཇུག་པ་ནི། བཟང་པོའི་མཚན་མ་ཤར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❸ ཁྱད་པར། ཐུ་རེས། དེ་ལ་འཇུག་པ་ནི། སེམས་ཅན་གྱི་མཚན་མ་སྟེ་ཁྱད་པར་རམ་ཐུ་རེས་སོ་སོར་འབྱེད་པ་ནི་འདི་ནི་སྐྱེས་པའོ་འདི་ནི་བུད་མེད་དོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །❹ སྐུ། རྟུ་ལ་འཇུག་པ་ནི། ཚོད་པའི་རྟུ་ལ་ཚོད་པའི་མཚན་མ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། ། ❺ རྣམ་པ། དེ་ལ་འཇུག་པ་ནི། ཀུན་ལས་བཏུས་ལས། ཚོད་པ་གང་ཞེ་ན་སྡུག་པའི་མཚན་མའི་རྣེས་སུ་འཇུག་པའི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཆར་གཏོགས་པའི་སེམས་རྣམ་པར་མ་ཞི་བ་སྟེ་ཞི་གནས་ཀྱི་བར་དུ་གཅོད་པའི་ལས་ཅན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །❻ རྟུ་མཚན། རྟུ་མཚན་ལ་འཇུག་པ་ནི། ཆགས་ཡུལ་ལ་སྡུག་པའི་མཚན་མའི་སྒོ་འདོགས་པ་མངས་ན་འདོད་ཆགས་དྲག་པོ་སྐྱེ་བ་དང་། དགྲ་ལ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བའི་མཚན་མ་མང་དུ་བསམས་ན་ཞེ་སྡང་དྲག་པོ་སྐྱེ་བ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །མཁས་གྲུབ་ཆོས་རྗེའི་དྲི་མེད་འོད་ཀྱི་བརྗེད་བྱང་ལས་ཀྱང་། སྤྱིར་མཚན་མའི་སྒྲ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ངང་ཁང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་པར་དང་། རྟགས་དང་། རྟུ་ལ་སོགས་པ་ལ་འཇུག་པ་ལས། ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

མཚན་མ་ངན་པ་བཅོ་བརྒྱད། མགོ་སྐྲ་བྱི་བ། ངན་པ། དཔལ་བ་ཆུང་བ། མདོག་སེར་སྐྱ། མིག་སེར་སྐྱ། སྨིན་མཚམས་མ་འབྱོར་བ། སྣ་ལེབ་པ། སོ་སྐྱ་བ་སྟེ་ཕྱེ་ཟབ་བ། དིག་པ། མིག་རྒྱམ་པ། མིག་ཆུང་བ། ཕྱེ་ནང་དུ་སྐྱར་བ། ལྟོ་འཕྱེ་བ། དཔྱང་པ་དང་རྗེ་ངར་ཐུང་བ། ཐུ་ཅན། ལག་པ་དང་ཀང་པ་མི་མཉམ་པ། ཆོགས་སྐོམ་པ། ཁ་དང་ལུས་ལས་དྲི་ངན་བྱུང་བ་དང་བཅོ་བརྒྱད་དོ། །སློབ་དཔོན་ཆུལ་ཁྲིམས་བསྐྱངས་གསུང་།

མཚན་མ་གཅིག་པ། རྟུ་གར་ན་དབང་ཕྱུག་གི་རྣེན་ཡོད་པ་ལ་ཟེར།

མཚན་མའི་འཆིང་བ། ཉོན་མོངས་ཀྱི་ས་བོན་ལ་གསོས་འདེབས་བྱེད་དམ་སྡོམ་པ་རྟུག་མཁན་ཉོན་མོངས་མངོན་སུམ་བའི་མིང་ངོ། །

མཚན་མའི་ཕུག་རྟུ། ལྟའི་ཕུག་མཚན། རྣའི་རིམ་པ་གསལ་སྒྲོན་ན་གསལ།

མཚན་མའི་ལྟ། ལྟ་ཡི་དེ་ཉིད་དུག་གི་ཡ་གུལ་ཏེ། སྡོད་བཅུད་ཀྱི་སྣང་བ་ཐམས་ཅད་དག་པ་ལྟའི་གནས་ལུས་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་མཚན་མར་བསྒོམ་པའོ། །

མཚན་མར་འཇིན་པ། མཚན་འཇིན་དང་འདྲ།

མཚན་མེད། རྒྱ་བདེན་གྲུབ་ཀྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད། སྟོང་ཉིད་སྤྲིའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཤིག། སྒྲ་བཤད་ནི། མཚན་མའི་སྒྲ། རང་རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་པར་དང་། རྟགས་དང་། རྒྱ་སོགས་ལ་འཇུག་པས། འདི་ར་རྒྱ་ལ་འཇུག་པས་མཚན་མ་སྟེ་རྒྱ་བདེན་གྲུབ་ཀྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་ཡིན་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །

མཚན་མེད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར། (སྒོམ་རྒྱུད) སྟོང་ཉིད་སྒོམ་པ་དང་བཅས་པའི་ལྷའི་བསྒོམ་བརྟུས། དེ་ཡང་སྟོང་ཉིད་རྟོང་པ་སྒོམ་པ་ལ་མི་བྱ་སྟེ། སྟོང་ཉིད་རྟོང་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས་འཆང་རྒྱ་བར་མི་རྟོག་པར་གསྱངས་པས་སོ། །རྗེའི་སྐུགས་རིམ་ལྟར་བཀོད།

མཚན་མེད་སྒོན་མེད། རྒྱ་བདེན་པར་མེད་པ་མཚན་མེད་དང་། འབྲས་བུ་བདེན་པར་མེད་པ་སྒོན་མེད་དོ། །

མཚན་མོ་རྒྱལ་པོའི་ཁོ་བྱང་དུ་འགྲོ་བའི་ལྷུང་བྱེད། འཕའ་ཞིག་པ་དག་བཅུའི་གྲ་གཅིས་པ། འོད་དམར་ཐག་ཆད་ནས་སྐྱ་རེངས་ཐ་མ་སྟེ་ཉི་མ་ཤར་བར་རྒྱལ་པོའི་ཁོ་བྱང་དུ་ཕྱིན་པའོ། །

མཚན་མོའི་དང་པོ། ཉི་མ་རྒྱབ་སྟེ་འོད་དམར་པོའི་དམར་ཐག་ཆད་པ།

མཚན་མོའི་རྣལ་འབྱོར། དུས་འཁོར་གྱི་སྐབས་རྣལ་འབྱོར་ཞིག་སྟེ། སྟང་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་མུན་ཁང་ཤིན་ཏུ་ནག་པ་སྟེ། དེར་བསྒོམས་ན་སྟོང་གཟུགས་འཆར་ཏུ་བའི་དགོས་པ་ཡོད་པར་གསྱང་། དེ་ཡང་། འདི་ཁྱ་ཕབ་པ་དང་དཔེ་དོན་དུ་ཡང་ཡང་གསྱངས་ལ། ཁྱ་ཡི་རིགས་འགའ་ཞིག་ལ། མུན་པ་ཤིན་ཏུ་ནག་པར་མིག་འབྲས་མི་འགྱེལ་བར་བསྟད་ན། དེ་ཁས་མཐོང་སྟང་སྟ་ཚོགས་འཆར་བར་སྟང་ངོ་། །རྗེའི་དུས་འཁོར་གྱི་གསྱང་ཅིན་བྱིས་ལས་གསྱངས།

མཚན་འཛིན། ❶ བདེན་འཛིན། ❷ ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར་རམ་སྤྱི་རིས་སོ་སོར་འབྱེད་པ།

མཚན་ཞིང་། ❶ ཡི་དྭགས་ཀྱི་རིགས་འགའ་ཞིག་ལ་མཚན་མོ་ཁ་ར་མེ་འབར་ནས་ཡོད་པ་དེའི་མིང་། ཞེས་རྗེའི་ལམ་རིམ་ལ་གཞི་བྱས། བཤེས་སྤྲིང་ལམ་རིམ་དུ་དྲངས་པ་ལས། ཁ་ཅིག་མཚན་ཞིང་ཁ་ནས་འབར་བ་སྟེ། །ཅས་སུ་འབར་བའི་ཁར་བབས་བྱེད་པ་འཆལ། །ཞེས་གསྱངས་པ་ལྟ་བུ། ❷ མཚན་རི་བཞིན། མཚན་མོ་རི་རི་བཞིན། དཔེར་ན་ཉིན་རེ་བཞིན། མཚན་རི་བཞིན་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

མཚན་བཟང་པོ་གསུམ་ཐུ་རྟ་གཉིས། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ལས། ཕུག་ཞབས་འཁོར་ལོའི་མཚན་དང་རྟགས་སྤལ་ཞབས། ཞེས་སོགས་ལྟར་མཚན་སོ་གཉིས་དང་། སྒྲ་བཤད་ནི། རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་སྤྱིས་བུ་ཆེན་པོར་མཆོན་པས་མཚན་ཞེས་བྱའོ། །

མཚམས་མནན་པ། མཚམས་ཀྱི་བར་ཤིང་ལ་སོགས་པས་གཅིག་ཏུ་བྱས་པའོ། །མདོ་རང་འགྲེལ་གསྱང་།

མཚམས་པོ་ཆེ། དབྱས་ནས་མཐའ་རྟ་བཅིས་ན་དཔག་ཚད་ཕྱེད་དང་གསུམ་དང་། མཐའ་ནས་མཐའ་རྟ་རྩིས་ན་དཔག་ཚད་ལྔའི་ཚད་ཅན་གྱི་གནས།

མཚམས་སྤྱིན། ཉི་མ་འཆར་ཁ་དང་ས་རྟག་ཁའི་སྤྱིན་དམར་སེར། སྐུ་བཤད་ནི། ཉིན་མཚན་གྱི་མཚམས་ཀྱི་སྤྱིན་ཡིན་པས་ན་མཚམས་སྤྱིན་ཞེས་བྱ།

མཚམས་བྱ་རྩུང་། ① མཚམས་པོ་ཆེ་ལས་རྩུང་ཞིང་དཀྱིལ་འཁོར་བ་ལས་ཆེ་བའི་གནས། ② དཔག་ཚད་ཕྱེད་དང་གསུམ་མ་ལོངས་པའི་གནས་ཐམས་ཅད།

མཚམས་སྤྱོར། འབྲེལ་བཀོད་པའམ་གྲོང་སྡེང་བའི་སྒོ་ནས་གཞུང་ལུ་ཕྱི་འཐུད་པ་ལ་ཟེར། དེ་ལ་དབྱེ་ན། རྒྱ་མཚན་གྱི་སྒོ་ནས་དང་། རྩོད་པའི་སྒོ་ནས། དེ་བའི་སྒོ་ནས། དགོས་པའི་སྒོ་ནས་མཚམས་སྤྱོར་རྫུལ་ཡོད་པར་གསུངས། དེ་ནས་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད། །ཅེས་པའི་རྒྱན་གྱི་གཞུང་ཚོགའི་གཞུང་ལུ་ཕྱི་འབྲེལ་བཀོད་པ་དང་གྲོང་སྡེང་བའི་དོན་གང་མ་ཚང་བས་མཚམས་སྤྱོར་མིན་ནོ། ।

མཚམས་སྤྱོར་ལྷག་བཅས་ཀྱི་སྒྲ། (བར་སྒོད) བརྗོད་བྱའི་ལྷག་མ་འདྲེན་པའི་དོན་དུ་འགྱུར་བའི་“དང་” “ཅིང་” སོགས་དང་འཇུག་པ་མཐུན་པའི་ལྷག་བཅས་ཀྱི་སྒྲ་ཞེག་ལ་ཟེར། དེ་ལ་དབྱེ་ན། བྱ་བ་གཉིས་དུས་ཅིག་ཅར་དུ་འཇུག་པ་དང་། དུས་རིམ་གྱིས་འཇུག་པའི་མཚམས་སྤྱོར་ལྷག་བཅས་གཉིས་ཡོད། དུས་ཅིག་ཅར་དུ་འཇུག་ནི། འཕར་“ཏེ” འགྲོ། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། དུས་རིམ་གྱིས་འཇུག་པ་ནི། མདའ་འཕངས་“ཏེ”ཕོག། ཅེས་པ་ལྟ་བུ་དང་། ཧ་བསྐོལ་“ཏེ”འཁོལ། ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

མཚམས་མེད་ཀྱི་ལས། ཤིན་དུ་ཚབས་ཆེ་བའི་སྡིག་པའི་ལས། དེ་ལ་དབྱེ་ན། ཕ་བསད་པ། མ་བསད་པ། དགྲ་བཅོམ་པ་བསད་པ། དགེ་འདུན་གྱི་དབྱེན་འབྱེད་པ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ངན་སེམས་ཀྱིས་ཁྲག་འབྱིན་པ་སྡེ་ལྔའོ། །སྐུ་བཤད་ནི། སྐྱེ་བ་གཞན་གྱིས་བར་མཚམས་མ་བཅད་པར་རྣམ་སྨིན་གྱི་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་དེ་ཉིད་ལ་འབྱིན་ངེས་ཀྱི་ལས་ཡིན་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། ।

མཚམས་བཅོས། ཆ་ལ་བརྟེན་པའི་ཉེས་བྱས་བཅུད་ཀྱི་གཉེས་པ། རྩང་ཁང་མ་ཡིན་པའི་མཚམས་དང་། དེའི་ཉེ་འཁོར་དུ་དགེ་སློང་གིས་བཟའ་བཅའ་སོགས་རྟེན་པ་བཅོས་ན་མཚམས་བཅོས་ཀྱི་ཉེས་པའོ། ।

མཚུངས་ལྡན་གྱི་དགེ་བ། གོགས་མཚུངས་ལྡན་གྱི་དབང་གིས་རྣམ་པར་དཀར་བའི་ཆོས་སྡུག་གནས་པ། མཚན་གཞི་ནི། དད་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་སེམས་བྱུང་རྣམས་ལྟ་བུ།

མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྒྱུ། རྒྱུ་དུག་གི་བཞི་པ། ཕན་ཚུན་མཚུངས་ལྡན་རྣམ་པ་ལྔ་མཚུངས་ཀྱང་ཡིན། ཕན་ཚུན་སྐྱེ་བ་ལ་གེགས་མི་བྱེད་པ་ཙམ་ལ་ཟེར། དཔེར་ན་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་དེའི་འཕྲོ་གྱི་ཚོར་བ་ལྟ་བུ།

མཚུངས་ལྡན་གྱི་མི་དགེ་བ། གློག་མཚུངས་ལྡན་གྱི་དབང་གིས་མི་དགེ་བར་གྱུར་པ། མཚན་གཞི་ནི། ཁོང་ཁྲོ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་སེམས་བྱུང་ལྟ་བུ།

མཚུངས་ལྡན་གྱི་ལུང་མ་བསྟན། མཚུངས་ལྡན་གྱི་དབང་གིས་དགེ་མི་དགེ་གང་དུ་ཡང་གཞན་ཏུ་མིད་པའི་ཚོས། དཔེར་ན། དགེ་མི་དགེ་གང་གིས་ཀྱང་ཀུན་ནས་མ་བསླངས་པའི་སྒྲ་སྤྱི་སྣང་བའི་སེམས་སེམས་བྱུང་ལྟ་བུ།

མཚན། གཤིན་པོ་ལ་མཆོད་སྦྱིན་བྱེད་པ།

མཆེ་མའི་ལྟ། འདོད་ལྟ་རིགས་དྲུག་གི་ཡ་གྱལ་ཏེ། འཕགས་བྱལ་དང་དོན་གཅིག །སྒྲ་བཤད་ནི། མཆེ་མ་ནི་གཅེས་ཀྱི་དོན་ཡིན་པས། ལྟའི་བྱ་དང་བྱ་མོ་གཅེས་གཅེས་ལྟའི་བྱ་མོ་རེ་རེའི་པང་དུ་ཕྱེས་ཏེ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་མཆེ་མ་ཞེས་བྱའོ། །མཆིམས་མཛོད་ལ་གཞི་བྱས།

མཆེར་སྣང་། ❶ ངོ་ཚ་སྣང་། ངོ་ཚ་བ། ❷ སྐན་སྣང་། བྱ་བ་གང་ཞེག་ལ་གཞུག་སྟིང་མི་འདོད་པ།

མཆོ་ཁྲི་ཤོར་རྒྱལ་མོ། ཀཱ་ཀཱ་ནཱ། ཞེས་པ་དལ་ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་མཆོ་སྦྱོན་པ་ཞེས་པ་དེའི་མིང་ཡིན་པར་བཤད།

མཆོ་མ་དྲོས་པ། <ཨནཏདཏྟ> མཆོ་མ་དྲོས་པ། མཆོ་མ་ཕམ་པ། མ་ཕམ་གཡུ་མཆོ་རྣམས་དོན་གཅིག། མཆོ་མ་ཕམ་ལ་གཅེགས། སྒྲ་བཤད་ནི། མཆོ་ཆེན་པོ་མ་དྲོས་པ་ནི་ཀུན་ནས་གྲུ་བཞི་པ། ཆུ་དང་ཞིང་དུ་དཔག་ཚད་ལྷ་བཅུའི་ནང་ཆུ་བསིལ་བས་གང་བར་གནས་པས་ཚ་བ་མེད་པའམ་མ་དྲོས་པ་ཞེས་བྱའམ། ཡང་ན་མཆིམས་མཛོད་ལྟར། ཀླའི་རྒྱལ་པོ་མ་དྲོས་པའི་གནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མ་དྲོས་པ་ཞེས་བྱའོ། །མཆོ་མ་དྲོས་པའི་སྐོར་མཆིམས་མཛོད་དེབ་གཟུགས་ཤོག་གྲངས་༢༨༩ ན་གསལ།

མཆོ་མ་ཕམ། ནང་པ་དང་ཉིན་དུ་གཅིག་ཀས་རྩ་ཆེར་འཛིན་པ་སྤུ་ཅིང་རྩོང་གི་མཆོ་མ་ཕམ་པའམ། མ་ཕམ་གཡུ་མཆོ། མངོན་པའི་གཞུང་དུ་མཆོ་མ་དྲོས་པ། [མངོན་པའི་གཞུང་དུ་མཆོ་ཆེན་པོ་མ་དྲོས་པ་ནི་ཀུན་ནས་སྤྱད་བཞི་པ། ཆུ་དང་ཞིང་དུ་དཔག་ཚད་ལྷ་བཅུའི་ནང་ཆུ་བསིལ་བས་གང་བར་གནས་པས་ཚ་བ་མེད་པའམ་མ་དྲོས་པ་ཞེས་བཤད་ཡོད།] ཀྲི་གར་ཀྲིས་(Manasarowar) ཟེར། སི་ཏུ་བསྟན་པའི་ཉིན་བྱེད་ཀྱིས་རང་རྣམ་དྲི་བྱལ་ཤེལ་གྱི་མི་ལོང་ ༦༠ བ་ལ་ པོར་མཆོ་མ་ཕམ་ཟེར་བ་མིན། འདི་ནི་མ་ན་སོ་ལྷར་ཏེ་ཡིད་ཀྱི་མཆོ་མཆོག་ཟེར་བ་རེད། ཅེས་དང་། གང་ས་དཀར་ཏེ་སེ་དང་། མཆོ་མ་ཕམ་གྱི་གནས་བཤད་ཞིབ་པ་འབྲི་གུང་གདན་རབས་བཞི་པ་དཀོན་མཆོག་བསྟན་འཛིན་གྱིས་མཛད་པའི་ཤེལ་དཀར་མི་ལོང་ནང་གསལ་ཡོད། དེའི་ཤོག་གྲངས་ ༡༠་ན་༡

པར་མཆོ་མ་ཕམ་སྐོར་མི་ལའི་གསུང་མཁྱར་ལྡང་འདྲིན་གནང་སྟེ། མ་ཕམ་གཡུ་མཆོ་སྐད་པ་དེ། །མ་དྲོས་མཆོ་མོ་བྱ་བ་ཡིན། །ཞེས་སོགས་ས་པཾ་ལ་དགག་བཞག་ཀྱང་གནང་འདུག། ཁྱོ་སྐབ་པའི་རྒྱལ་རབས་ལ་གཞི་བྱས། དེ་མདོག་དབྱིབས་གཡུ་ཡི་མཚལ་ཁ་སྦུབ་པ་ལྟ་བུ་ཞེག་ཡོད་ཚུལ། རྗེའི་མི་ལའི་རྣམ་མཁྱར་དུ་གསལ་ཏེ། མ་ཕམ་གཡུ་མཆོ་སྐད་པ་དེ། །ཞེས་པ་ནས། སྔོན་བདེ་གཤེགས་ཉིད་ཀྱིས་ལུང་བསྟན་པའི། །མཆོ་མ་དྲོས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན། །སྤྱིར་ཆུ་བོ་བཞི་འདུས་ཀྱི་མགོ་བོ་ཡིན། །ཉ་སྲམ་རྣམས་ཀྱིས་འཕྱོ་སྟ་ཡིན། །མཆོ་གཡུའི་མཚལ་འདྲ་བ་དེ། །ཀུ་ཆེན་བཏུད་ཀྱི་ཡོ་བྱང་ཡིན། །ཞེས་དང་། དེ་མཐའ་སྡང་དང་བྲག་གིས་བཏུན། །ཀུ་ཕྱན་རྣམས་ཀྱི་བང་མཛོད་ཡིན། །ཤིང་འཛམ་བུ་ཏི་ཤའི་སྐྱེ་གནས་ཡིན། །ལྷོ་འཛམ་བུ་གླིང་ཞེས་དེ་ལ་དྲས། །ཞེས་སོགས་གསུངས། བོད་རྒྱ་ཆེགས་མཛོད་ཆེན་མོར། རྒྱའི་ལོ་རྒྱས་ནང་དུ་གསལ་བའི་ཡའོ་ཁྲི་སྐེ་གཡང་ཏིའི་མཆོ་ཟེར་བ་དེ་ཡིན་ཞེས་ཟེར། དེ་ལྟར་ན་ལོ་སྐབ་སྟོང་གི་སྔོན་ལ་ཀློའུ་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་མུ་དབང་ཞེས་པ་རྣལ་ཕྱོགས་གནས་སྐོར་དུ་ཕེབས་པའི་མཆོ་དེ་ཡིན་ཞེས་གསལ།

མཆོན་པ། ❶ གོ་བར་བྱེད་པ། དཔེར་ན། དེས་མཆོན་པར་རྟགས་སོ་ལྟ་བུ། ❷ སྟོན་པ། རྗེའི་འཇུག་པའི་ཀྱིག་ཆེན་ལགས། ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེའི་ལེགས་བཤད་ཀུན་གྱི་གཏེར། །འཇིག་རྟེན་ཀུན་གྱི་མ་འདྲེས་མཛའ་བཤེས་ཉེ། །ས་གསུམ་འགྲོ་ལ་ལམ་བཟང་མཆོན་པའི་མེག །ཐུབ་དབང་སྐྱ་བའི་ཉེ་མས་ཏག་ཏུ་སྐྱོང་ས། །ཞེས་པལ་ལྟ་བུ། ❸ དཔེར་སྟོན་པ། དཔེར་ན། དེ་ནི་མཆོན་པ་ཙམ་མོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❹ རྟེད་པ། ཐོབ་པ། རྗེའི་འདུས་པའི་དཀའ་གནད་བསྟན་པ་ལས། གང་ཞེག་ཐུན་མོང་ལམ་གྱིས་རྒྱུད་སྨིན་ཤེང་། །དབང་གིས་ལེགས་སྨིན་སྔོན་པ་ཡོངས་སུ་དག །དེན་པ་གཅིག་པའི་རྣལ་འབྱོར་མཐར་ཕྱིན་ཅིང་། །རྡོ་རྗེ་གསུམ་གྱི་ཉིང་འཛིན་རྟེད་པ་དེས། །སྐུ་མ་འོད་གསལ་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་ལམ། །ཆོས་དང་གཟུགས་སྐུ་གཉིས་ནི་མཐོང་ཆོས་ལ། །མངོན་དུ་འགྱུར་བའི་ཉེ་རྒྱུ་འཇུག་པ་ན། །ཕུག་རྒྱ་བཟང་ལས་བདེ་ཆེན་མཆོན་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །❺ འབྱུང་བ། གསལ་བ། འཕེན་པ། དཔེར་ན། མཉིན་པའི་ལམ་དུ་མཆོན་པ་འདི་ལྟར། ལྟ་བུ།

འཆོག་པ། ❶ ཉེ་ཉེན་ཉེ་ཤུའི་བཞི་པ་ནི། ཁོང་ཁྲིའི་ཆར་གཏོགས་གང་ཞིག །ཁྲོ་བ་དང་འགྲོན་འཛིན་སྔོན་དུ་སོང་བས་གཞན་གྱིས་ཉེས་པའི་སྐྱོན་པ་ནི་ཤ་ན་ཞེ་འགྲས་པར་གྱུར་ནས། ཆོག་རྟུབ་ཀུན་ནས་སྐྲོང་བའི་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་རིག་པའོ། །བྱེད་ལས་ནི། ཆོག་རྟུབ་དང་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའི་ལས་གསོག་པ་དང་དངོས་བཟུང་གིས་

མི་འདོད་པ་དང་དེའི་རྒྱུ་བསྡོར་བའོ། །❷ སྟོག་པ་ལས་མི་བཟློག་པར་ཞེན་པ། ཕུང་པོ་ལྔའི་རང་བྱིད་ལས་གསྲངས།

འཆོར་སྐང་། མཆོར་སྐང་དང་འདྲ།

འཆོ་ག་མཐུན་པ། དགེ་འདུན་རྣམས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གནང་བའི་ཡོ་བྱད་བཅུ་གསུམ་དང་། བསོད་སྙོམས་ཙམ་གྱིས་ཆོག་པར་འཛིན་ཅིང་། ལོག་འཆོ་སྐང་པས་མཐུན་པའམ་མཚུངས་པའོ། །

འཆོ་ག་མཚུངས་པ། འཆོ་ག་མཐུན་པ་དང་འདྲ།

ཇ

ཇཿ དགུག་པའི་དོན་ཡིན།

ཇ་ཡ་ཞུ་ནཌ། བོད་དུ་ཨེཏས་མྱོང་བའི་རྒྱ་ར་གྱི་པཎྜི་ཏ་ཞིག། བྱ་སྤྱོན་ཆོས་འབྱུང་དུ་བོད་དུ་བསྒྱུར་པ་དར་བར་བྱེད་པའི་པཎྜི་ཏ་གོ་གསུམ་དྲངས་པའི་ཙེ། ཞེ་དྲུག་པ་དེ་ཡིན།

ཇ་ཀྱཾ་མཾ་ཀོ། འགྲུགས་གཞུག་བཅིངས་མཉེས་བཞི་སྟེ། ཇ་ཞེས་བརྗོད་པས་མི་ཐོག་ཏུ་མི་བརྟགས་པ་ལྟར་ལྟ་ཟང་གི་སྤྱི་བོར་འགུགས། ཀྱཾ་ཞེས་བརྗོད་པས་དབྱུལ་ཆུ་ལ་དབྱུལ་ཆུ་བཅུག་པ་བཞིན་དམ་ཆོག་པ་ལ་ཞུགས། མཾ་ཞེས་བརྗོད་པས་ཆུ་ལ་ཆུ་བཞག་པ་བཞིན་དམ་ཆོག་པ་དང་དབྱེར་མེད་དུ་བཅིངས། ཀོ་ཞེས་བརྗོད་པས་རྒྱལ་པོ་རང་གི་བློན་འབངས་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་གང་ལ་ཐུགས་རྩེས་ཆེ་བ་དེའི་དབང་དུ་འགྱུར་བ་ལྟར་དགྱེས་པ་ཆེན་པོས་དམ་ཆོག་པ་དང་འབྲལ་མེད་དུ་བཞུགས་པར་བསམ་པའོ། །

ཇྣ་ལ། (ལེགས་སྦྱར) ❶ ཆོགས། ❷ ངུ་བ། ❸ སྐོ། ❹ མི་དཀྲི། ❺ ཕོན་པོ། ❻ ཀ་ཀྱ། ❼ སྐྱུ་མ། དེ་ཡང་མངོན་བརྗོད་ཀྱི་གཞུང་ལས། ཇྣ་ལ་ཆོགས་དང་ངུ་སྐོ་དགུ་ལ་སྐེ། །མི་དཀྲི་ཕོན་པོ་ཀ་ཀྱ་སྐྱུ་མ་ཡང་། །ཞེས་གསུངས།

ཇྣ་ལཀྵ་ར། (ལེགས་སྦྱར) ❶ ངུ་བཅམ་འབར་བ་འཇིན་ཞེས་བྱ། གུ་གེའི་ནུབ་བྱང་ན་མཐོ་ལིང་གི་གཙང་པོ་དང་གར་ཤིའི་གཙང་པོ་དང་ཤི་ལ་ཇེའི་གཙང་པོ་གསུམ་འདུས་མདོ་ན་གྲོང་ཁྱེར་ཆེན་པོ་གཅིག་ཡོད། དེའི་ཀྱི་ལོགས་ན་རྡོའི་ལིང་ག་ཐོད་པ་ཁ་སྦུབ་པ་ལྟ་བུའི་ཀྱ་འཁོར་ན་ཞིང་སྐྱོང་ལྟ་མི་ཪ་ལ་མྱ་ཁི་ཞེས་བྱ་བ་རྟོ་ལ་རང་འཁྱུངས་སུ་ཡོད་པ་ལ་གཙུག་ལག་ཁང་བཅུག་པ་ཡོད། དེ་ནས་རྒྱང་གྲགས་གཅིག་གི་ཕ་རོལ་ན་སྐྱབ་པའི་གནས་བྱག་ཕུག་བཙུ་ཆུ་མིག་བཙུ་ཤིང་དྲུང་བཙུ་ཡོད་པའི་ཐད་ཀའི་བྱག་དཀྱིལ་ནས་ཆུ་འབབ་པ་དེ་ལ་མྱ་

སྟེགས་པ་རྣམས་ཁྲུས་བྱེད་པ་ཡོད་པས་དེ་ཉིད་ཡིན་པར་བཞེད་ལ། ❷ འགའ་ཞིག་ཆུ་གར་དང་ཁ་ཆིའི་བར་དོ་རྗེ་གདན་གྱི་ནུབ་བྱང་དོ་ལ་མེ་འབར་བའི་གནས་ལ་བཞེད།

རྟྭ་ཤ། (ལེགས་སྦྱར) ❶ ཡེ་ཤེས། ངེས་ཚིག་ནི། རྟོགས་མེད་པ་སྟེ། རྟྭ་ནི་རྟོགས་པ་དང་། ན་ནི་དགག་ཚིག་ཡིན་པས། (སྡང་བ་གསུམ་གྱི་རྟོགས་པ་མེད་པ་ཉོད་གསལ་གྱི་ཡི་ཤེས) ཞེས་རྗེའི་འགྲེལ་པ་བཞི་སྦྲགས་ན་གསལ། ❷ ཤེས་པ། སེམས། རྟྭ་ན་ཞེས་པ་ཤེས་པ་ལའང་འཇུག་པར་མཁས་གྱུར་རྗེའི་དུས་འཁོར་འགྲེལ་ཆེན་ན་གསལ།

ཪམ་སྟ་ལ། རྒྱགས་འཇིན་ཏེ་ནོར་ལྟ་ཞེག། ཪམ་སྟ་ལའི་རེགས་ནི། གསང་འདུས་ཪམ་སྟ་ལ། ཪམ་སེར། ཪམ་སྟ་ལ་ནག་པོ། ཪམ་དམར་གྱ་པ་མངོན་ཤེས་ཅན་གྱི་ལུགས། ཪམ་དམར་སྒོག་སྐྱབ་ལུགས། ཪོ་ལུགས་ཪམ་དཀར་འབྲུག་ཞོན། ཪམ་སྟ་ལ་སྐན་གྲགས། འཁོར་ཀ་བདག་བཅུད་ནི། ཪམ་སྟ་ལ། གང་ཟ་བཟང་པོ། ནོར་བུ་བཟང་། ཀུ་བེ་ར། ཡང་དག་ཤེས། འབྲོག་གནས། ལྷ་རྩེན་སེར་སྐྱ། པེ་ཅོ་ཀྱན་དྲ་ཡིའམ་འཪམ་བུ་འཁྱིལ་བ་དང་བཅུད་དོ། །མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ལ། སྟོན་གྱི་གནོད་སྦྱིན་དང་། ཆུ་ཡི་དབང་པོ། ཆུ་ལ་གནས། ཆུའི་ཐུབ་པ། ནོར་གྱི་དབང་ཕྱུག་བཅས་སོ། །

ཇེ་ན་ཇེཀ། (ལེགས་སྦྱར) ཆུལ་བ་ཆུལ་ཁ། རྣམ་སྣང་། སྒྲ་བཤད་ནི། རྩེ་བས་བཏུ་གཉིས་པའི་ཚོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་དཀར་པོས་བདུད་བཞི་ལས་ཆུལ་བས་ན་ཆུལ་བ་ཆུལ་ཁ། དྲང་དོན་ནོ། །ཇེ་ཇེ་ལྟ་བུའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱིས་བདུད་བཞི་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པས་ན་ཆུལ་བ་ཆུལ་ཁ། ངེས་དོན་ནོ། །འགྲེལ་པ་བཞི་སྦྲགས་ན་གསལ།

ཇོ་གི། ཡོ་གི་སྟེ་རྣལ་འབྱོར་པའི་མིང་། མཁས་དབང་དགེ་འདུན་ཚོས་འཕེལ་གྱི་དེབ་ཐེར་དཀར་པོ་ལས། ཪ་དང་ཡ་གཉིས་ཀྱ་སྐད་ལ་སྒྲ་ཤིན་ཏུ་འདྲ་བས། ཡ་མྱ་ངེ་ལ་ཪ་མྱ་ངེ་དང་། ཡོ་གི་ལ་ཇོ་གི་སོགས་སྤུ་འབོད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན། ཞེས་གསུངས།

ཇོ་ཀི། ཇོ་གི་དང་འདྲ། དཔེ་མང་པོར་ཇོ་ཀི་ཞེས་སྣང་།

མཪད་པ་བཏུ་གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་ལ་བསྟོད་པ། སྟོབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་མཪད། པ་ཚབ་ཀྱི་འགྱུར།

མཪད་བཏུ་ཐབས་མཁས་ཐུགས་ཇེ་མ། ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་གསུང་ཡིན་ཟེར་ཡང་ཕལ་ཆེར་ཤིས་འབྱི་གུང་འཇིག་རྟེན་གསུམ་མགོན་གྱི་ཡིན་པར་བྱེད་ཅེས་ཀློང་དོལ་ཀླ་མ་གསུང་།

མཪའ་ན་མོ། དགའ་རོགས། མཐུན་ཞིང་ཡིད་གཏུགས་པའི་གྲོགས་མོ།

མཇུག་མོ་ལྷ། སོར་མོ་ལྷ་དང་དོན་གཅིག། སོར་མོ་ལྷ་ལ་གཟིགས།

མཛུབ་རིས་གསུམ། སེ་ཞགས་དཀར་པོས་དཔུལ་བའི་ཕྱོགས་སུ་རི་མོ་གསུམ་བྱས་པའོ། །ཞེས་ལུང་ཕྲན་ཚེགས་ཀྱི་འགྲེལ་པར་གསལ།

མཇེ་ཚོས། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཏིལ་སྦྱོང་ལ་ཅེར། སྒྲ་བཤད་ནི། དེའི་གདམས་པ་མཇེ་ནད་ཅན་མང་པོར་གནང་ནས་བསྒོམས་པས་ནད་ལས་གྲོལ་བས་མཇེ་ཚོས་སུ་གྲགས།

མཇོ་ཁལ་གྲང་ལ་མི་འབྱོ། མཇོ་ཁལ་གྲང་ལ་མི་འགེལ་བའི་དོན་ཏེ། རང་ཐོག་བབ་པའི་ལས་འགན་རྣམས་ཐབས་སུ་ཚོགས་ཀྱིས་གཞན་ལ་འགེལ་ཐབས་བྱེད་མི་རུང་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །

མཇོ་སྒྲིལ་གཡང་ལ་ལྷུང་བ། གཅུའ་སྒྲིལ་བའི་མཇོ་གཉིས་གཅིག་གཡང་དུ་ལྷུང་ན་ཅིག་ཤོས་ཀྱང་ལྷུང་བ་སྟེ། དུས་མཉམ་པའི་དཔེའོ། །

མཇོད་དྲུག (བཀའ་བཅུད) ཁུ་བ་ལས་བྱུང་བ། ཀང་དང་། ཤས་པ་དང་། ཆུ་རྒྱས་སམ་སྦུ་དང་གསུམ། རྟུལ་ལམ་ཁྲག་ལས་བྱུང་བ། པགས་པ། ཤ་དང་། ཁྲག་དང་དྲུག་གོ།

མཇོད་གནས་བཅུད། གནས་དང་པོ་ཁམས་བསྟན་པ། གཉིས་པ་དབང་པོ་བསྟན་པ། གསུམ་པ་འཇིག་རྟེན་བསྟན་པ། བཞི་པ་ལས་བསྟན་པ། ལྔ་པ་ཕྲ་རྒྱས་བསྟན་པ། དྲུག་པ་ལམ་དང་གང་ཟག་བསྟན་པ། བདུན་པ་ཡེ་ཤེས་བསྟན་པ། བརྒྱད་པ་སྟོམས་འཇུག་བསྟན་པ་བཅས་སོ། །

འཇག་བདེ། ཁུ་བ་ནོར་བུའི་ཕྱི་རོལ་དུ་འཕོ་བའི་བདེ་བ་ལ་ཟེར། དེ་ནི་འཕོར་བའི་རྩ་བར་གསུངས་ཏེ། དེ་ལྟར་འཇག་པར་བྱེད་པ་འདིས་ནི་དུག་གསུམ་གྱི་ཉོན་མོངས་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་དེ་ཁམས་འཕོ་ཁར་ཐེག་ལེ་འཕེལ་བས་ལུས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སྙིང་དགའ་བར་བྱེད་པས་ན་ཐོག་མར་འདོད་ཆགས་སྐྱེད་ཅིང་། ཆགས་པའི་དབང་གིས་རྩུབ་རྩོངས་པར་བྱས་ཏེ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་ཡེ་ཤེས་ངོ་མ་ཤེས་པས་གཏི་མུག་བསྐྱེད་ནས། འཇགས་པ་ན་ཆགས་པ་དང་བྲལ་ཏེ་ཞུང་བའི་སེམས་སྐྱེ་བར་བྱེད་དེ། དེ་ལྟར་དུག་གསུམ་གྱི་དབང་གིས་འཕོར་བར་འཕོར་བས་ན་འཇག་པ་འདི་ནི་འཕོར་བ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་གཞིར་གྱུར་པའོ། །

འཇམ་བུ་གླིང་། གླིང་བཞིའི་ཡ་གྱལ་ཏེ། རི་རབ་ཀྱི་ལྷོ་ངོས་སུ་ཡོད་པའི་གླིང་ཆེན། དེང་སང་ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་འཇམ་གླིང་འདིའོ། །སྒྲ་བཤད་ནི། ཪསྒུ་ཁྱོད་ཞེས་བྱ་བའི་ཤིང་གིས་ཉེ་བར་མཛེས་པས་འཇམ་བུ་ཞེས་བྱ་ལ། མཐའ་ཆུས་བསྐོར་ཞིང་རང་གི་ངོ་བོ་སྐམ་སར་གནས་པས་གླིང་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ཡང་མཆོམས་མཛོད་ལས། ཤིང་འཇམ་བུ་ཞེས་བྱ་བ་གང་ལ་འབྱས་བུ་མང་ར་པོ་ཪ་མ་ཙམ་དང་ལྡན་པ་དེ་སྨིན་པ་ཆུའི་ནང་དུ་ལྷུང་བ་ལས་འཇམ་བུ་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲ་འབྱུང་བ་ཡོད་དེ། དེ་ཀྱུའི་རྒྱལ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཉར་སྲུལ་ནས་ཟ་བར་བྱེད་

དོ། །མ་རིས་པ་ཚུའི་ནང་དུ་ལྷུང་བ་རྣམས་ནི་མ་དོས་པའི་ཚུ་དང་ཕྲད་པས་འཛམ་བུ་ཚུ་ཡོའི་གསེར་དུ་འགྱུར་རོ། །ཤིང་དེས་མཚོན་པའི་ཕྱིར་རམ། ཡང་ན་ཤིང་དེའི་འབྲས་བུའི་དབང་གིས་སྐྱིང་འདི་ནི་འཛམ་བུའི་སྐྱིང་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས།

འཇིན་གཏོར། ལོ་རེ་ཙམ་འཛོག་པའི་གཏོར་མ།

འཇིན་པ། <སྡེར་ཨ> གཟུང་བ།

འཇིན་པ་ཡན་གར་བ། རང་རིག། སྐྱ་བཤད་ནི། འཇིན་པ་ནི་ཤེས་པ་དང་། ཡན་གར་བ་ནི་གཅིག་པུའི་དོན་ཡིན་པས་ཤེས་པ་གཅིག་པུ་སྣང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཐྲི་ཡིན་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བརྗོད།། ཡང་ན། ཁྱོད་ནི་སེམས་སེམས་བྱུང་གང་དང་ཡང་མཚུངས་ལྡན་དུ་མི་འབྱུང་བས་ཡན་གར་བ་ཞེས་བྱའོ། །

འཇིན་མ། ས་གཞིའི་མིང་། སྐྱ་བཤད་ནི། འོག་ཏུ་མི་ལྷུང་བར་འཇིན་པར་བྱེད་པས་ཆ་ནས་དེ་སྐད་ཅེས་བཏགས།

འཇིན་མའི་མཐིལ། ས་གཞིའི་སྟེང་། དཔེར་ན་འཇིན་མའི་མཐིལ་དུ་ལྷུང་དུ་ཉེ་བ་ན། ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

ཇས་ཀྱི་ཐེག་ལེ། ཁམས་དཀར་དམར་གཉ་ཁ་སྦྱོར་གྱི་ཚུལ་དུ་གནས་པ་ཆེ་ཆུང་ཡུངས་འབྲུ་ཙམ་པ་དེའོ། །

ཇས་མཚུངས་པ། ❶ ཇས་སོ་སོ་བར་མཚུངས་པ་ཞེས་པའོ། །དེའི་དོན་ནི་གཙོ་སེམས་གཅིག་གི་འཁོར་དུ་ཚོར་བ་ལྟ་བུ་གཅིག་ཁོ་ན་འབྱུང་གི། རིགས་མཐུན་གཉིས་མི་འབྱུང་བའི་དོན་ནོ། །དེ་ཡང་དམིགས་པ་གཅིག་རྟོགས་པ་ལ་གཙོ་འཁོར་རིགས་མཐུན་རེ་རེ་ཁོ་ནས་འགྲུབ་ཀྱི་གཞན་མི་དགོས་པའི་དོན་ནོ། །❷ ཇས་མཚུངས་ནི། རིགས་འདྲ་གྲངས་མཉམ་པ་སྟེ་མིག་ཤེས་ཇས་གཅིག་ཡིན་པ་ན་དེའི་འཁོར་ཚོར་བའང་ཇས་གཅིག་ཁོ་ན་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཇས་ཡོད། ❶ ཡོད་པ་ཙམ་གྱི་ཇས་ཡོད། དཔེར་ན་ཡོད་ན་ནི་ཐམས་ཅད་ཇས་སུ་ཡོད་པ་ཁོ་ནའོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❷ དོན་བྱེད་ནུས་པའི་ཇས་ཡོད། དཔེར་ན་དངོས་པོ་ལྟ་བུ། ❸ བརྟན་པ་མི་འགྱུར་བའི་ཇས་ཡོད། དཔེར་ན་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་དང་འགོག་པ་གཉིས་ལྟ་བུ། ❶ རང་སྐྱ་ཐུབ་པའི་ཇས་ཡོད་དམ་ཆོས་གཞན་ཏོ་ཡུལ་དུ་འཆར་བ་ལ་མི་ལྟོས་པའི་ཇས་ཡོད་དང་བཞིའོ། །ཇས་ཡོད་ཕྱི་མ་འདི་གཟགས་ཆེ།

ཇེ་མ། སྨིན་མ་ལ་གཟིགས་ན་དེའི་ཁྱད་པར་གསལ་བར་ཕྱེ་ནས་བཤད་ཡོད།

ཇེ་མ་དང་སྨིན་མ། སྨིན་མ་དང་ཇེ་མ་ལ་གཟེགས་ན་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གསལ་བར་ཕྱེ་ནས་བཤད་ཡོད།

ཇེའུ། ❶ ཕུགས་ཇེ་ཆུང་ཆུང་། ❷ ཇ་མ་ཆུང་ཆུང་། ❸ ཉ་ཀུལ་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་གི་མིང་སྟེ། ཉའི་མཇུག་ཇེའུ། ཉའི་ལོག་ཇེའུ་ལྟ་བུ། ཞེས་དག་ཡིག་རྣམས་སུ་གསལ།

རྗེའུ་ཆོས། རྗེའུ་ཆོས་དང་འདྲ། རྗེའུ་ཆོས་ཞེས་དྲུལ་ཆུའི་གསུང་སོགས་ཚད་ལྡན་གྱི་གཞུང་དང་། དག་ཡིག་གསར་བསྒྲིགས་ལའང་ཞེབ་ཏུ་བརྟགས་ན་འཐད་པར་དོན་གྱིས་བཤད་འདུག་པས་འདམ་ག་ཅན་ནོ། །

རྗུ་འཕྲུལ། ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་མཐུས་སྤྲུལ་བསྐྱར་སྣ་ཚོགས་སུ་སྣང་བའི་ཆོས་ལ་རྗུ་འཕྲུལ་ཟེར། སྤྲ་བཤད་ནི།

❶ རང་གི་ལུས་ལྟ་བུ་སྐར་ཡོད་ཀྱི་ཆོས་ཤིག་གཞན་སྤྲུལ་སྐག་སོགས་སུ་སྐྱར་བར་བྱེད་པ་ལ་རྗུ་བ་ཞེས་བྱ་ལ། སྐར་མེད་གསར་དུ་སྤྲུལ་པ་ལ་འཕྲུལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། མཚམས་མཛོད་ལས། རྗུ་འཕྲུལ་ནི། མེད་པ་འཕྲུལ་བ་དང་ཡོད་པ་བསྐྱར་བ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ཡང་རྗུ་ཞེས་པའི་ཚིག་ལ་རྗེན་པའི་དོན་ཡང་ཚང་བས། རང་གི་ལུས་དེ་སྐག་གཅིག་སོགས་ཀྱི་ལུས་དང་ཟོས་མིན་ཡང་དེར་སྐྱར་བར་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་ལ་རྗུ་ཞེས་བྱ་ལ། འཕྲུལ་ནི་སྤྲུལ་པའི་དོན་ཡིན་པས། ཆུ་མཚོའི་དབུས་སུ་རི་བྲིང་སྤྲུལ་པ་དང་། གཅིག་ལས་མང་པོ་དང་མང་པོ་གཅིག་ཏུ་སྤྲུལ་པ་ལྟ་བུ་འཕྲུལ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཐོན་མོ་གལ་གྱི་བུ་མུ་སྟེགས་ཅན་ཀུན་ཏུ་ཆུ་དབྱུག་ཐོགས་སྤྱི་ཕྱུང་རྣམས་ཀྱིས་དབྱུག་པས་བརྡུངས་ཏེ་འཆི་བ་ལ་ཉེ་སྐབས། ཀླ་རིའི་བུས་ཁྱིད་རྗེ་འཕྲུལ་ལ་མཚོག་ཏུ་མངའ་བས་རྗེ་འཕྲུལ་མི་སྐྱོན་པ་ཅི་ཡིན་ཞེས་ཞུས་པར། ལས་ཀྱིས་རྣོན་པས་རྗེ་བ་ཙམ་ཡང་མ་དྲན་ནོ། འཕྲུལ་བ་ལྟ་ཡང་ཅི་སྨོས་ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་དེ་དང་མཐུན་ནོ། ། ❷ མཚོ་ཀླུ་ཀྱི་མཆན་བུ་ལས་ནི། རྗེ་བ་ལུས་ཀྱི་ཆོས། འཕྲུལ་བ་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཞེས་ཀྱང་སྣང་བས། རྗེ་བ་ནི་རང་གི་ལུས་སྤྲུལ་སྐག་སོགས་སུ་སྐྱར་བར་བྱེད་པ་ནི་ལུས་ཀྱི་ཆོས་དེ་ལུས་ཀྱི་བྱེད་ལས་སམ་ཁྱད་ཆོས་ཡིན་ལ། འཕྲུལ་བ་ནི་དེ་ལྟ་བུའི་སྤྲུལ་སྐྱར་སྣ་ཚོགས་སྐྱོན་རྣས་པའི་སེམས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་དེང་ངེ་འཛིན་ནམ། ཡང་ན་གཞན་གྱི་སེམས་ལ་ཡ་མཚན་སྐེར་བར་བྱེད་པས་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཞེར་བ་ཡིན་ནམ་སྙམ།

རྗུ་འཕྲུལ་གྱི་ཤང་པ། ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་ཟེར། ཟླ་བཤད་ནི། མེད་པ་འཕྲུལ་བ་དང་ཡོད་པ་བསྐྱར་བ་སོགས་ལ་རྗུ་འཕྲུལ་ཞེས་ཟེར་ལ། ཤང་པ་ནི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཏེ་དཀའ་རྒྱས་ཏེ་ཤེས་ཅན་ནོ། །

རྗུ་འཕྲུལ་གྱི་ཤང་པ་བཞི། བྱང་ཕྱོགས་སྐེ་ཚན་བདུན་གྱི་གསུམ་པ་རྗུ་འཕྲུལ་གྱི་ཤང་པ་བཞི་ནི། འདུན་པའི་རྗུ་འཕྲུལ་གྱི་ཤང་པ། བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་རྗུ་འཕྲུལ་གྱི་ཤང་པ། སེམས་པའི་རྗུ་འཕྲུལ་གྱི་ཤང་པ། དཔྱོད་པའི་རྗུ་འཕྲུལ་གྱི་ཤང་པ་དང་བཞིའོ། །འདུན་པའི་རྗུ་འཕྲུལ་གྱི་ཤང་པ་དང་། འདུན་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གཉིས་དོན་གཅིག་ཡིན། འདུན་པའི་རྗུ་འཕྲུལ་གྱི་ཤང་པའམ། འདུན་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཞེས་བྱ་བ་ནི། འདུན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་ཟེར་ཏེ། དཔེར་ན། ཇ་ལས་བྱང་བའི་སྦ་ལ་ཇ་སྦ་དང་། ནས་ལས་བྱང་བའི་མུ་གུ་ལ་ནས་ཀྱི་མུ་གུ་ཞེས་ཟེར་བ་ལྟ་བུའོ། །ཡང་ན། འདུན་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་ཏིང་

ང་འཛིན་ལ་འདུན་པའི་ཏིང་ང་འཛིན་ཞེས་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན། བ་ལང་དང་ལྡན་པའི་ཤིང་རྟ་ལ་བ་ལང་གི་ཤིང་རྟ་ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ། །དེས་གཞན་རྣམས་ལའང་རེགས་འདྲིའོ། །སྒྲ་བཤད་ནི། ཐུ་འཕྲལ་གྱི་སྒོ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞབས་སྟུ་འགྲོ་བར་ནུས་པའི་ཤང་པ་དང་ལྡན་པས་ན་ཐུ་འཕྲལ་གྱི་ཤང་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཡང་ན་མེད་པ་འཕྲལ་བ་དང་ཡོད་པ་བསྡུར་བ་སོགས་ལ་ཐུ་འཕྲལ་ཞེས་ཟེར་ལ། ཤང་པ་ནི་ཏིང་ང་འཛིན་ཏེ་དེའི་རྟེན་ནོ། །

ཐུང་པ། བྱ་བ་བྱེད་པའི་ནུས་པ་མེད་པ།

ཐུན། སྐུ་འབྲིད་ཀྱི་བསམ་པས་མི་བདེན་པའི་གཏམ་ལུས་ངག་གི་རྣམ་འགྱུར་རམ་འཕྲེན་ཡིག་ཚུན་གྱིས་སྦྲིངས་པ་ལ་ཐུན་ཞེས་ཟེར། ཐུན་དང་ཐུན་ཆོག་གཉིས་ལ་ཁྱད་འབྱེད་དགོས་སམ་སྙམ།

ཐུན་པ། བཐུན་པ་དང་དོན་འདྲ། བཐུན་པ་ལ་གཟིགས།

ཐུན་ཆོག ཐུ་འབྲིད་ཀྱི་བསམ་པས་མི་བདེན་པར་སྣང་པའི་ཆོག། སྤྱིར་ན་སྒྲ་ཚུའི་ཆོག་དེ་བདེན་པ་ཡིན་ཀྱང་ཀུན་སློང་གི་དབང་གིས་ཐུན་དུ་འགྲོ་བ་ཡོད་དེ། ཇའི་ལམ་རེམ་ཆེན་མོ་ལས། ནོར་བརྒྱས་པའི་མི་ཞེག་ལ་གཅིག་གིས་ནི་དེས་བརྒྱས་པར་མི་ཤེས་བཞིན་དུ་འདིས་བརྒྱས་སོ་ཞེས་བཐུན་གྱི་སྒོ་ནས་སྒྲ་ལ། གཅིག་གིས་ནི་ཀུན་མ་དེས་ནོར་ཀུ་བ་མཐོང་ནས་འདིས་བརྒྱས་སོ་ཞེས་སྒྲ་བ་ན་དེ་གཉིས་ཀས་ནོར་འདིས་བརྒྱས་སོ་ཞེས་སྒྲས་པ་ལྟར་དུ་ཀུན་མ་དེས་ཀྱང་བརྒྱས་མོད་ཀྱང་གཅིག་ནི་བཐུན་སྒྲ་ལ་ཅིག་ཤོས་ནི་བདེན་པར་སྒྲ་བས་མི་མཚུངས་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ།

ཐུན་པ་ཟླ་བའི་ཚོས་ཅན། འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཚོས། འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཚོས་རྣམས་རང་མཚན་གྱིས་མེད་བཞིན་དུ་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པར་སྣང་རྣམས་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་མཐོང་བ་ལ་སྒྲིབ་པའི་སྒོ་ནས་ཟླ་བས་ཐུན་པའམ་ཟླ་བ་ཟེར། དེ་ནི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཟླ་བྱིད་བཞིན་ནོ། །དེ་ལ་སྣང་གནས་མེ་མཐུན་པ་ཡང་ཟེར།

ཐུན་སྒྲ་བའི་ལྷུང་བྱེད། འབའ་ཞིག་པ་དག་བཅུའི་དང་པོ་ནི། མི་ཐ་སྙད་ལྟ་ལྟན་ལ་ཐུན་བཞི་ལས་གཞན་པའི་ཐུན་ངག་མཚན་ཉིད་ལྟ་ལྟན་གྱིས་སྒྲས་པ་ཡུལ་དེས་དོན་གོ་བའོ། །ཐུན་བཞི་ནི། ཁམ་པའི་ཐུན། ལྷག་མའི་ཐུན། སྒོམ་པོའི་ཐུན། ཉེས་བྱས་ཀྱི་ཐུན་དང་བཞིའོ། །

ཐུས་སྐྱེས། སྐྱེ་གནས་བཞིའི་ཡ་གྱལ། ཁུ་ཁྲག་སོགས་ཆུང་མ་བྱས་པར་ཡན་ལག་དང་དབང་པོ་སོགས་ཅིག་ཅར་ཅར་དུ་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་གནས་ཤིག

རྗེའུ། ཇ་མ་ཆུང་ངུ།

རྗེའུ་ཆོས། ① འབྲས་ཐྲག་ཞིམ་པོ། །དངུལ་ཆུའི་གསུང་ལ་གཞི་བྱས། ②དཔོན་པོ་ལྟ་བུའི་བཞེས་ཆུའི་ཟས་ཉུང་ངུ་རྙེད་དུ་གཡོས་པ་ལ་རེར། ཞེས་ཀློང་རོལ་ཏུ་མ་གསུང་། ③ ཇ་སྨོད་ཆུང་ངུའི་ནང་དུ་བཙོས་པའི་ཁ་ཟས་བྱོ་བ་ཆེན་པོ། ཞེས་དགེ་ཡིག་རྣམས་སུ་གསལ། རྗེའུ་ཆོས་ཡང་འཐད་དེ། ཚད་ལྡན་གྱི་བསྟན་བཅོས་མང་པོར་སྣང་།

རྗེའུ་ཆོས་སུམ་བཅུའི་ཁ་ཟས། འབྲས་བྱེ་བཅུ་ཡན་ཆད་བཤོང་བའི་འབྲས་ཐུག་གི་ཕུ་བ་སུམ་བཅུ་ལ་རེར། ཞེས་དངུལ་ཆུའི་གསུང་དམར་ཁྲིད་སོགས་ཀྱི་བརྡ་རྟེང་གི་བཤད་པའི་ནང་གསལ། དཔེར་ན། རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ་ལམ་རིམ་ཆེན་མོར་དྲངས་པ་ལས། རྗེའུ་ཆོས་སུམ་བཅུའི་ཁ་ཟས་དག །ཉིན་རེ་དུས་གསུམ་སྦྱིན་པས་ཀྱང་། །བྱམས་པ་ཡུད་ཙམ་ཐང་ཅིག་གི། །བསོད་ནམས་དག་ལ་ཆར་མི་ཕོད། །ཅེས་གསུངས།

རྩོགས་ཆེན། དྲི་མ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་དུ་ལྟའི་རིག་པ་གསལ་སྟོང་རྗེན་པ་འདི་ལ་རྩོགས་པ་ཆེན་པོ་ཟེར། སྒྲ་བཤད་ནི། སྟང་སྲིད་ལྷོར་འདས་ཀྱིས་བསྟུས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རིག་དུ་རྩོགས་པས་ན་རྩོགས་པ་དང་། དེ་ལས་ལྷག་པའི་ལྷོར་བ་ལས་བློལ་བའི་ཐབས་གཞན་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་མེད་པས་ན་ཆེན་པོ་ཟེར་གསུང་། ཕྱག་ཆེན་སྒོམ་ལམ་གྱི་འགྲེལ་པ་སི་ཏུ་བསྟན་པའི་ཉིན་བྱེད་ཀྱིས་མཛད་པ་ལས། འདི་ལ་དགོངས་ནས་བདེ་གཤེགས་ཕག་པོ་གྲུབ་པས། ལྷོར་དང་ཤུ་ངན་འདས་པའི་ཆོས། ། སེམས་སུ་རྩོགས་པས་རྩོགས་ཆེན་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

རྩོགས་བྱེད་ཀྱི་ལས། རྟེན་དེ་ལ་ཡན་ལག་དང་ཉིང་ལག་དབང་པོ་རྣམས་ཚང་མ་ཚང་། བདེ་སྐྱག་དབྱལ་ཕྱུག་སོགས་སོ་སོར་འབྱེན་པར་བྱེད་པའི་ལས།

རྩོགས་རིམ། བསྒོམས་སྟོབས་ཀྱིས་རླུང་དབུ་མར་ཞུགས་གནས་ཐིམ་གསུམ་བྱས་པ་ལས་བྱང་བའི་སྣོད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་དེ། རྩོགས་རིམ་གྱི་མཚན་ཉིད་དུ་པཾ་ཆེན་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གསུང་། དེ་ལ་དཔལ་ལྡན་ཆོས་རྗེས་སྐྱེའི་རྩོགས་རིམ་ཐུ་དང་དུ་བྱས་སམ་སྐྱམ་སྐྲི། སྐྱེ་རྩོགས་རིམ་ཡིན་ན་རླུང་དབུ་མར་ཞུགས་གནས་ཐིམ་གསུམ་བྱས་པ་ལས་བྱང་བས་མ་ཁྲབ་པའི་ཕྱེ་རེ། དུས་འཁོར་ཐུ་ལྡགས་ཀྱི་སོ་བསམ་གཏེར་རླུང་དབུ་མར་འཕྲུད་པའི་སྔོན་འགྲོ་ཡིན་པའི་ཕྱེ་ར། ཞེས་ཀྱང་གསུངས། སྒྲ་བཤད་ནི། རྩོགས་པ་ནི་གྲུབ་པ། རིམ་པ་ནི་རྣམ་པའོ། །རིམ་པ་ནི། རྣམ་པ་དང་ཆ་དང་ཡོགས་ཞེས་བྱ་བའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་པར། ཀུན་རྫོབ་པས་གསུངས་ཞེས་སྔགས་རིམ་ཆེན་མོར་གསལ། དེས་ན་བློས་ཀ་བཅོས་པར་གྲུབ་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་པས་རྩོགས་རིམ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་བསྒྲིད་རིམ་ལྟར་བློས་བཅོས་ནས་བསྒྲིད་པ་ཙམ་མིན་པར་དངོས་གནས་ལ་ཆུང་སེམས་ཙམ་ལས་རང་ཉིད་ལྷའི་སྐུར་རྩོགས་པའམ་གྲུབ་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ། ཀུས་པར་སྔགས་རིམ་ཆེན་མོ་ལས་

ཤེས་པར་བྱའོ། །མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ནི། རིམ་པ་གཉིས་པ། རྫོགས་པའི་རིམ་པ། མ་བརྟགས་པའི་རིམ་པ། རྣལ་མའི་རྣལ་འབྱོར་ཞེས་བྱའོ། །རྗེའི་སྐུགས་རིམ་ཆེན་མོ་ལྟར་བཀོད།

རྫོགས་རིམ་ཁྲིད་ཆེན་བརྒྱད། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་ཐུགས་ཀྱི་ཉིང་ཁུ་རྫོགས་རིམ་ཁྲིད་ཆེན་བརྒྱད་དུ་གྲགས་པ་ནི། ། འདུས་པ་འཕགས་ལུགས་ཀྱི་རྫོགས་རིམ་ལྔ། ། གསང་འདུས་འཇམ་དཔལ་རམ་ཡེ་ཤེས་ཞབས་ལུགས་ཀྱི་རྫོགས་རིམ་གྲོལ་བའི་ཐེག་ལེའམ་ཐེག་ལེ་བཞི་ལྡན། ། བདེ་མཆོག་ལྷུ་ཉི་པའི་རྫོགས་རིམ་རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོ། ๔ བདེ་མཆོག་དྲིལ་བུ་ལུས་དཀྱིལ་གྱི་རྫོགས་རིམ་དྲིལ་བུ་རིམ་ལྔ ๕ དཔལ་དང་པོའི་སངས་རྒྱས་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་རྫོགས་རིམ་སྒོར་བ་ཡན་ལག་དྲུག ๖ རྡོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་རྫོགས་རིམ་རྣལ་འབྱོར་བཞི། ๗ ཕུག་རྡོར་འཁོར་ཆེན་གྱི་རྫོགས་རིམ་བྱིན་རླབས་བཞི་ལྡན། ๙ ཐྲ་མེད་སྒྱུ་འཕྲུལ་རྫོགས་རིམ་དང་ཁྱད་པར་མ་རྒྱུད་ཀུན་ལ་སྒྲུབ་ཚོར་ཆོས་དྲུག་སྟེ་བརྒྱད་དོ། །

རྫོགས་རིམ་གྱོལ་བའི་ཐེག་ལེ། སྒོབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཞབས་ཀྱིས་མཛད་པའི་བསྟན་བཅོས་ཤིག། གྱོལ་བའི་ཐེག་ལེ་ཡང་ཟེར།

རྫོགས་རིམ་དུ་གྱུར་པའི་ལུས་དབེན། ཆུང་དབུ་མར་ཞུགས་གནས་ཐེམ་གསུམ་བྱས་པ་ལས་བྱང་བའི་བདེ་སྟོང་སྒྲུབ་བའི་ཐོ་ནས་རང་གི་ཕུང་སོགས་ལྟར་སྒོམ་པ། རྗེའི་རིམ་པ་གསལ་ལ་གཞི་བྱས།

རྫོགས་རིམ་རྣལ་འབྱོར་བཞི། འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་རྫོགས་རིམ་གྱི་ལམ་བགྱིད་པའི་རིམ་པ་ལ་རྣལ་འབྱོར་བཞིའི་ཐ་སྙད་བྱེད་དེ། ། སྒྲགས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར། (འདི་གསང་འདུས་ཀྱི་ལུས་དབེན་དག་དབེན་གཉིས་ཀྱི་དོད་ཐུབ་ཡིན) ། དམ་ཚིག་གི་རྣལ་འབྱོར། (སེམས་དབེན་གྱི་དོད་ཐུབ) ། དབྱིབས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར། (དག་མ་དག་གི་སྒྱུ་ལུས་ཀྱི་དོད་ཐུབ) ๔ རྣམ་དག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་(སེམས་དབེན་མཐུག་དཔེ་ཡི་འོད་གསལ་དང་། རིམ་པ་བཞི་པའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་གྱི་དོད་ཐུབ་ཡིན་པར་བཤད) དང་བཞིའོ། །འཇིགས་བྱེད་ལྷ་བཅུ་གསུམ་མ། དཔའ་གཅེག། དགུ་ནག། གཤེད་དམར། རོ་ལངས་བརྒྱད་སྐོར། ཞེ་དགུ་མ་རྣམས་ལ་རྫོགས་རིམ་རྣལ་འབྱོར་བཞིའི་ཐ་སྙད་བྱེད་པར་འདྲ་བར་གསུངས། གསང་འདུས་ཀྱི་རྫོགས་རིམ་གྱི་ལམ་བགྱིད་པའི་རིམ་པ་ལ། དབེན་པ་གསུམ་གྱི་རྣལ་འབྱོར། སྒྱུ་ལུས་དང་འོད་གསལ་གྱི་རིམ་པའི་ཐ་སྙད་བྱེད།

རྫོགས་རིམ་རིམ་པ་ལྔ ། ངག་དབེན་གྱི་རིམ་པ། ། སེམས་དབེན་གྱི་རིམ་པ། སྒྱུ་ལུས་ཀྱི་རིམ་པ། འོད་གསལ་གྱི་རིམ་པ། ཟུང་འཇུག་གི་རིམ་པ་དང་ལྡ། (ལུས་དབེན་ལ་བསྒྱིད་རིམ་གྱི་ཚ་ཡང་ཡོད་པས་མ་དྲངས) ཡང་ན། ། རྡོ་བཟླས་ཀྱི་རིམ་པ། ། དགོངས་པ་ཟབ་ན་མེད་པའི་རིམ་པ། ། བདག་བྱིན་ཆུབས་ཀྱི་རིམ་པ།

ཅ མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་རིམ་པ། ཨ རྒྱང་འཕྲིག་གི་རིམ་པ་དང་ལྡ རིམ་ལྔའི་ཐ་སྙད་མི་འདྲ་བ་ གཉིས་འབྱུང་ཡང་དོན་གཅིག རིམ་པ་ལྔ་གཅིག

རྫོགས་རིམ་རིམ་པ་དྲུག ལུས་དབེན། ངག་དབེན། སེམས་དབེན། སྐྱེ་ལུས། འོད་གསལ། རྒྱང་འཕྲིག་གི་རིམ་པ་དང་དྲུག (རྫོགས་རིམ་རིམ་ལྔ་འདྲིན་ཚེ་ལུས་དབེན་མ་དྲངས་ལ། འདིར་དྲངས་པ་ནི་རྫོགས་རིམ་དུ་གྱུར་པའི་ལུས་དབེན་ནོ།)

རྫོགས་རིམ་རིམ་པ་ལྔ་པ། རིམ་པ་ལྔ་པ་ཡང་ཟེར། སྤྲོས་དཔོན་ཀུ་སྐྱབ་ཀྱིས་མཛད།

བརྟན། རྟན་གྱི་འབྲི་ཚུལ་གཞན། གཞུང་མང་པོར་བརྟན་ཞིས་བྲིས་སྟང་།

བརྟན་པ། ཟུ་གཅ

ཀ

ཀླ་ཀཱ། (ལིགས་སྒྲ་) ངག། གསུང་།

ཀླ་ར་ཀ་སྦྱི། (ལིགས་སྒྲ་) སྦྱོན་པས་བདེན་བཞིའི་ཚོས་འཁོར་ཐོག་མར་བསྐོར་བའི་ཡུལ། སྐྱ་བཞད་ནི། ཀུན་གཟེགས་ལ་ཆེན་པོའི་གསུང་ལས། ཀླ་ར་ཀ་ཕུབ་དང་ཙ་སྦྱི། རལ་གྲི་སྐེ་སྦོན་ཡུལ་དེར་འཁྲུགས་པ་ཤིན་ཏུ་དར་བས་གོ་མཚོན་རྒྱུན་དུ་བསྐེན་པས་ཕུབ་རལ་ཅན་ནམ། ཡང་ན་ཀླ་ར་འཁོར་མོ་དང་ཀ་སྦྱི་འཇིག་པར་བཞེད་པ་དང་། པཎྜི་ཏ་འགའ་ཞེག་ཆུ་བོ་ཀླ་ར་ཀ་དང་། ཙ་སྦྱིའི་བར་གྱི་ཡུལ་ཡིན་པས་མཚམས་སྦྱར་བས་ཀླ་ར་ཀ་སྦྱི་ཡིན་གསུངས། ཞེས་འབྱུང་སྟེ། ཕྱི་མ་ནི་བྱེ་བྲག་བཞད་མཛོད་ལས། ཅིའི་ཕྱིར་ཀླ་ར་ཀ་སྦྱི་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། འདི་ནི་ཆུ་ཀླུང་མིང་ཡིན་ཏེ། དེ་ལས་མི་རིང་བ་ན་ཆུལ་པོའི་གྲོང་ཁྱེར་བཙུན་པས། དེའི་ཕྱིར་གྲོང་ཁྱེར་འདིང་ཀླ་ར་ཀ་སྦྱི་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཆུ་ནག་གི་འགྲེན་ཆེན་དུ་དྲངས་པ་དང་མཐུན་ནོ། །

ཀླཀྱེ། (ལིགས་སྒྲ་) འཕྲིལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ཐུ་མིས་དབུ་མེད་ཀྱི་དཔེ་མཛད་སའི་ཆུ་གར་གྱི་ཡི་གེ་ཞེག་ཡིན་པར་མཁས་པ་གཞན་དག་གིས་བཤད་ཀྱང་། མཁས་དབང་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱིས། དབུ་ཅན་དང་དབུ་མེད་གཉིས་ཐོག་མ་ཞེག་ནས་མཉམ་དུ་མཛད་པ་མིན་པར། དབུ་ཅན་འདི་ཀ་རང་མཐོག་པར་བྱིས་པ་ལས་དབུ་མེད་རང་བཞིན་གྱིས་བྱང་བ་ཡིན་པར་བཤད། ཀླཀྱེའི་མ་དཔེ་ལ་མཛུག་ཏུ་བཀོད་ཡོད་པ་དེར་གཅིག།

ཀླན། (ལིགས་སྒྲ་) ཡི་གེ། ཁ་དོག

ཀ

ཀུ་སིར་ཅོད་པན་འཆང་བའི་རིང་ལུགས། དགེ་ལུགས་པའི་གྲྭབ་མཐའ། སྒྲ་བཤད་ནི། ཏ་ཆེན་དགོངས་པ་རབ་གསལ་གྱིས་ཀུ་མིས་དབུས་སུ་འབྱོན་ཁར་དབུ་ཀུ་སིར་པོ་བཞེས་འཕྲོ་ཞིག་གཟང་ནས་འདི་གྱོན་ལ། ང་རྗེས་སུ་དྲན་པར་གྱིས་ཞེས་གསུངས་པར་བརྗེན་སྔོན་ཀྱི་འདུལ་འཛིན་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་དབུ་ཀུ་སིར་པོ་མན་བས་པ་ཡིན་པས། རྗེ་བླ་མ་ཅོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་ཀྱང་འདུལ་བའི་བསྟན་པ་ཉམས་པ་གཞི་ནས་གསོ་བའི་རྐེན་འབྱེལ་དུ་དབུ་ཀུའི་ཁ་དོག་སྔོན་གྱི་འདུལ་འཛིན་རྣམས་དང་མཐུན་པའི་སེར་པོ་མཛད་པར་བརྗེན། རྗེའི་རིང་ལུགས་ལ་ཀུ་སིར་ཅོད་པན་འཆང་བའི་རིང་ལུགས་ཞེས་ཀྱང་གསོས།

ཀག་ལོན། ཆ་ལ་བརྟེན་པའི་ཉེས་བྱས་བརྒྱད་ཀྱི་གསུམ་པ་ནི། རྒྱང་ཁང་མ་ཡིན་པའི་མཚམས་དང་། དེའི་ཉེ་འགོར་དུ་དགེ་སློང་གིས་བཟའ་བཅའ་སོགས་སྨན་གྱི་རིགས་བཞག་སྟེ་སྐུ་རེས་ཤར་བའི་ཚེ་ན་ཞག་ལོན་གྱི་ཉེས་པ།

ཀང་ཚལ་པ། ཚལ་པ་བཀའ་བརྒྱད་དང་འདྲ།

ཀབས་ཀྱི་པན་ཁྲི། ❶ ཀབས་པན་ཁྲིའི་གཟུགས་སུ་བཀོད་པའོ། ❷ ཀབས་འོག་གི་པན་ཁྲིའི་གདན།

ཀལ་ཐུ། ❶ སྤུན་ཐུ སྐུ་དངོས་ཀྱི་དྲུང་། ❷ ཏ་མའི་མཚན་གྱི་མཐར་སྤྱར་ཆུའི་ཞེ་སའི་ཚེགས་ཅིག། དཔེར་ན། ཏ་མའི་མཚན་རིན་ཆེན་རྡོ་རྗེ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ན། མཚན་གྱི་གོང་དུ་ཁྲད་པར་གྱི་ཚིག་རྗེ་བཙུན་དམ་པ་དང་། མཐར་ཞལ་ཐུ་ཞེས་པ་སྤྱར་བ། དཔེར་ན། རྗེ་བཙུན་དམ་པ་རིན་ཆེན་རྡོ་རྗེའི་ཞལ་ཐུ་ནས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། རྗེའི་གསུང་ལྟར་རོ། །

ཀལ་ཀ། ❶ ཁ་ཀ། བཀའ་སློབ། ལམ་སྟོན། སློབ་སྟོན། དཔེར་ན། ཆུལ་བ་བསོད་ནམས་ཆུ་མཚོ་དེར་ཕེབས་དུས་ཀལ་ཀ་མཛད་པ་བཞིན། གཙང་དགོན་གྱི་གྲྭ་ཚང་བཙུགས། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❷ ལས།

ཀལ་ཀ་བ། དགེ་འདུན་གྱི་ལས་བྱེད།

ཀལ་ཀ་བྱེད་པ། ལས་ཀ་བྱེད་པ།

ཀལ་འཕངས། གཞན་དུ་ཡོད་ཚུལ་བཤད་པ། ཁ་འཕངས་པ། ཀལ་འཕངས་པ། ཀལ་འཕངས་མཛད་པ་རྣམས་འདྲ།

ཀལ་མི་གཉེས་པ། གཉེས་སུ་མེད་པ། ངོ་བོ་དབྱེར་མ་མཆིས་པ།

ཞལ་གཟེགས། ● ཡི་དམ་ཐུགས་དང་བླ་མ་སོགས་ཀྱི་ཞལ་མཐོང་བ། དཔེར་ན་གཙོན་ནུའི་དུས་ནས་ཡི་དམ་ལྷ་ཡི་ཞལ་གཟེགས། ལྷ་བྱ། ❷ ལྷ་དང་བླ་མ་སོགས་ཀྱི་ཞལ་དངོས་སུ་བསྟན་པ།

ཞལ་ལུང་། ● འཇམ་དཔལ་ཞལ་ལུང་དང་། རྗེ་བཙུན་ཐུབ་ཞལ་ལུང་ཡང་རེར། དེ་ནི་སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོའི་སློབ་མ་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཞབས་ཀྱིས་འཇམ་དཔལ་ཐུགས་ལ་རེན་བྱེས་སུ་མཛད་དེ་སྦྱར་བའི་གཞུང་ཞེས་བྱ། རྗེ་ཚོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་རིམ་ལྟ་གསལ་སྒྲོན་སོགས་གསང་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་མང་པོར་ཞལ་ལུང་ཞེས་བྱང་བ་དེ། འཇམ་དཔལ་ཞལ་ལུང་ལ་གོ་དགོས། འདི་འཇམ་དཔལ་ཐུགས་རྗེས་ཀྱི་གསུངས་ཞེས་ཡིན། ● ཞལ་ལས་བྱུང་བའི་མཆངས་གསུང་ཆུན། ● ཁྲིད་སྣང་པའི་ཚོགས་སྐྱེ། བླ་མ་སོགས་ཀྱི་ཞལ་ལས་བྱུང་བ་བཞིན་བཀོད་ཀྱི་རང་སྐྱེས་ཀྱིས་མ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ནོ། །དཔེར་ན། ཀུན་བཟང་བླ་མའི་ཞལ་ལུང་། མཁས་པའི་ཞལ་ལུང་། ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

ཞལ་ཤེས། བླ་མའི་ཞལ་ལས་ཤེས་དགོས་པའི་དཀའ་གནས་དང་གསང་བ་དམ་པོ་བྱེད་དགོས་པའི་རིགས་ཀྱི་མན་ངག

ཞི་སྒོ་གཉིས་པ་མེད་པ། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ལ་ཟེར་ཏེ། ཞི་བ་ནི་ཐར་པ་ཡིན་ལ། སྒོ་ནི་རྒྱུའམ་ཐབས་དང་། གཉིས་པ་མེད་པ་ཞེས་པ་ནི་གཅིག་པུ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པས། ཐར་པ་ཐོབ་པའི་རྒྱ་མེད་པའི་ཐབས་སམ་རྒྱུ་གཅིག་པུ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ནོ། །འདི་དང་རྣམ་ཐར་སྒོ་གསུམ་བཤད་པ་གཉིས་མི་འགལ་བ་ནི། དེ་གསུམ་གཅང་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་གཅིག་གི་ནང་ད་འདུས་པས་སོ། །

ཞི་གནས། སེམས་རྩེ་གཅིག་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན། སྒྲ་བཤད་ནི། སེམས་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་ལ་རྒྱུག་པ་ཞི་ནས་ནང་དུ་དམིགས་པ་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་གནས་པས་ན་ཞི་གནས་ཞེས་པྱའོ། །ཞི་གནས་ནི་དཔྱད་འཇོག་གི་སྒོམ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་འཇོག་སྒོམ་ཡིན།

ཞི་གནས་ཚོགས་དུག མཐུན་པའི་ཡུལ་ན་གནས་པ། འདོད་པ་རྣུང་བ། ཆོག་ཤེས་པ། བྱ་བ་མང་པོ་སྤངས་པ། རྫུལ་ཕྲིམས་ཡོངས་སུ་དག་པ། འདོད་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་རྟོག་ཡོངས་སུ་སྤངས་པ་དང་དུག་གོ།

ཞི་གནས་གསོ་སྦྱོང་། གསོ་སྦྱོང་གི་བྱ་བྱག་ཅིག་སྟེ། ཞི་གནས་བསྒོམ་པ།

ཞི་བའི་རྟོ་རྗེ། ཁོ་བའི་རྟོ་རྗེའི་ལྷོག་ཡོགས་ཏེ། ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་རྟོ་རྗེ།

ཞི་བྱེད། སྤྲོ་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཉིས་པའི་འགོར་ཕ་དམ་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྲོལ་གཏོད་པའི་ཤེར་ཕྱིན་ཅམས་ལེན་གྱིས་སྤྱིའི་སྡུག་བསྔལ་ཐམས་ཅད་ཞི་བར་བྱེད་པའི་གྲུབ་མཐའ་ཞེག །སྒྲ་བཤད་ནི། ཆོས་འདིས་

ཆོ་རབས་སྐ་མའི་ལས་དབང་གིས་ཆོ་འདི་ར་ལྷས་དམན་པར་གྱུར་པ་དང་། ནད་བྱ་ཅན་དང་། དབྱལ་ཡོངས་དང་། མི་མ་ཡིན་པས་གཅེས་པ་དག་གི་སྐུ་བསྲལ་རྣམས་འཕྲལ་དུ་ཞི་བར་བྱེད་ནས་རྣལ་འབྱོར་ལ་སྤྱོད་བར་བྱེད་པས་དམ་ཆོས་སྐུ་བསྲལ་ཞེས་མིང་དུ་ཐོགས་སོ། །ཞི་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱིང་པོར་གྱུར་པ་ནི། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཡུལ་རྒྱས་འབྱིང་བསྟོས་གསུམ་གྱི་དོན་མ་ལུས་པ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་མན་ངག་ཀུན་ལ་མ་གྲུགས་པའི་ཁྱད་ཆོས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཉིད་ཡིན་ནོ། །གཅོད་ཀྱི་གདམས་ཉན་ཞི་བྱེད་པའི་ཆོས་ཚན་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་སྨོས་ཀྱང

ཞི་ལྷག་རྒྱང་འབྲིལ། ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གཉིས་ཡ་མ་བྲལ་བར་མཉམ་དུ་འཇུག་པ། སྒྲ་བཤད་ནི། ཞི་ལྷག་གཉིས་མཉམ་དུ་འཇུག་པས་ན་ཞི་ལྷག་རྒྱང་འབྲིལ་ཏེ། དེ་ཡང་རྒྱང་ནི་གཉིས་ཀྱི་དོན་ཡིན་ལ། འབྲིལ་བ་ནི་ཁ་ཡར་དུ་མ་སོང་བའམ་མཉམ་དུ་འཇུག་པའི་དོན་ནོ། །

ཞེས་ཀ། དེ་ཀ། འདི་ཀ། དེ་རང་། དཔེར་ན། བུ་སྙོན་རིན་པོ་ཆེའི་རྣམ་ཐར་ལས། ཆོས་དང་གང་རུག་ལ་སྡེ་རིས་སུ་ཕྱེ་ནས་སྨོད་པ་འདི་འཇིགས་སུ་རུང་། དམྱལ་བ་རེར་བ་ཞེས་གཞན་ཏ་ལས་གཞན་ཏ་མི་མཆི་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།

ཞེས། (བཙ་སྤྲོད) ཆིག་ཆིག་གི་ཚོད་དུ་འཇུག་པ་དང་། སྐལ་ཆེག་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱད་གཞན་དབང་ཅན་ཞེས ❶ ཆིག་ཆིག་གི་ཚོད་དུ་འཇུག་པའི་“ཞེས” སྒྲ་ནི། གྲངས་ཀ་“གཅིག” གི་དོན་དང་མི་འདྲ་བས། གྲངས་ཀྱི་“གཅིག”དང་མ་རེར་བར་བྱེད་དགོས། དཔེར་ན། ཆེ་རབས་དུ་མ་ཞེས །མི་མང་པོ་ཞེས་འདུག་ཅེས་པ་ལྟ་བུ། ❷ སྐལ་ཆེག་ལ་འཇུག་པ། ཡིད་ལ་རྒྱང་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། སྤྲོར་ཚུལ་ནི། ལྷོན་དབང་ལས། ང་ན་མ་འདང་རལ་མཐའ་མེད་མཐར། །ཞིང་ཞེས་ཞེའོ་ཞེ་ན་ཞེས །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཞིང་། (བཙ་སྤྲོད) མཚམས་སྤྲོར་ཀྱི་དོན་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱད་གཞན་དབང་ཅན་ཞེས ❶ གཞི་མཐུན་པའི་མཚམས་སྤྲོར་ལ་འཇུག་པ། དཔེར་ན། དགའ་ཞིང་མཁྱེ། གསལ་ཞིང་རིག་པ། ལྟ་བུ། ❷ དུས་གཅིག་ཅར་ཀྱི་མཚམས་སྤྲོར་ལ་འཇུག་པ། དཔེར་ན། འགྱོར་ཞིང་འགྲོ། ལྟ་བུ། ❸ གཞན་འདྲེན་ཙམ་གྱི་མཚམས་སྤྲོར་ལ་འཇུག་པ། དཔེར་ན། རྗེ་གྱང་ཐང་པས། གཟུར་གནས་རིག་པར་ལྷན་པ་དེས། །གཞན་གྱི་ཡོན་ཏན་ལེན་པར་བྱེད། །སྲང་ལྷོངས་གཙང་མའི་དལ་འགྲོ་མ། །ལྷུང་ལྷུང་རེར་ཞིང་མེ་དོག་འཐུ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དེ་དེ་སྐྱེ་གསུམ་དང་འཇུག་པ་མཚུངས། སྤྲོར་ཚུལ་ནི། ལྷོན་དབང་ལས། ཆོག་ཕྱད་ཞིང་སོགས་ང་ན་མ། །འ་དང་རལ་མཐའ་མེད་མཐར། །ཞིང་ཞེས་ཞེའོ་ཞེ་ན་ཞེས །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །སྒྲ་སྒོ་ལས། ཀྱང་ཡང་སོགས་དང་འཇུག་པ་མཐུན་པའི་བསྡུ་བའི་དོན་ལ་འཇུག་པ་ཡང་བཤད་དེ། དེ་ཉིད་ལས། ཅིང་ལ་སོགས་པ་བསྡུ་བ་དང་། །མཚམས་སྤྲོར་དག་ཏུ་འདོད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདིའི་བསྡུ་བ་ཞེས་པ། ཆོས་གཉིས་གཞི་གཅིག་གི་སྟེང་སྡུད་པར་བྱེད་པ་ལ་ཅར་བ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། ལག་པ་འདི་ནི་འཇམ་ཞིང་མཉེན་ནོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །འདིའི་བསྡུ་བ་དང་གོང་གི་གཞི་མཐུན་པའི་མཚམས་སྤྲོར་གཉིས་དོན་གཅིག་ཡིན་པར་སེམས་སོ། །❹ ཡུལ། ཡུལ་ལུང་། དཔེར་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་། དག་པའི་ཞིང་། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཞིང་སྐྱེས། ཡུལ་ཉར་བཞི་ན་བཞུགས་པའི་མཁའ་འགྲོ་མ་དང་དབེན་གསུམ་སྐྱུ་ལུས་ཅི་རིགས་ལ་དབང་བའི་གསང་སྔགས་ཀྱི་ཕུག་རྒྱ་མཐམ་རྟལ་འབྱོར་མ། དེའི་ཡོན་ཏན་ནི། མཛེས་ཤིང་ཡིད་དུ་འོང་བ། རོ་སྙད་རྒྱས་ཤིང་འདོམ་སྦུག་པ། ནུ་འབྲར་རྒྱས་ཤིང་ནུ་བར་དོག་པ། ལུས་ལས་དྲི་བཟང་པོ་འཕྲོ་བ། འཕྱུད་པ་དང་འོ་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱུ་རྩལ་དྲུག་ཏུ་རྫ་བཞི་ལ་མཁས་པའི་བྱད་མེད་དོ། །འདོད་དོན་མྱུར་དུ་སྒྲུབ་པའི་མེ་ལ་ཡོ་ཉའི་བང་ཆེན་ཞེས་པ་ལྟར། འདིས་ཀྱང་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེ་སྟོང་ལ་མཉམ་པའི་ཕྱི་ནང་བྱའོ། །སྒྲ་བཤད་ནི། ཡུལ་ཉར་བཞིའི་ཞིང་ལས་སྐྱེས་པའི་དཔའ་མོའི་རེགས་ཡིན་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །

ཞིང་སྐྱོང་བརྒྱད། ཤིང་ཆེན་པོ་བརྒྱད་ཀྱི་རྩེ་མོར། ཤར་དུ་གླང་པོའི་གདོང་ཅན་དཀར་པོ། ལྷོར་མ་ཉའི་གདོང་ཅན་སྔོན་པོ། ནུབ་ཏུ་སྤྲུལ་གདོང་ཅན་དཀར་པོ། བྱང་དུ་མི་གདོང་ཅན་སེར་པོ། བྱང་ཤར་དུ་གླང་གདོང་ཅན་དཀར་པོ། ཤར་ལྷོར་ར་སྐྱེས་གདོང་ཅན་དམར་པོ། ལྷོ་ནུབ་ཏུ་རོ་ལངས་གདོང་ཅན་སྔོན་པོ། ནུབ་བྱང་དུ་ཤ་བའི་གདོང་ཅན་དུད་ཁ་སྐེ་བཀྲད་དོ། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དག་ཅིང་གཏུམ་ལ་རྣུ་འཕྲུལ་ཆེ་བ། ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་པ། ཤིང་གསེབ་ནས་ལུས་ཕྱེད་ཕྱིར་འཐོན་པ། གཡས་ཐོད་པ་ཁྲག་གིས་གང་བ་འཇིམ་ཅིང་། གཡོན་ཐམས་ཅད་གཅོད་མ་བཟང་ནས་བྲལ་བའི་ཚུལ་དུ་གནས་པའོ། །

ཞིང་བཙུ་ཚང་བའི་དགྲ་བོ། བསྲལ་བའི་ཞིང་བཅུའོ། །དེ་ནི་སངས་རྒྱས་བསྟན་པ་བཤིག་པ། དགོན་མཆོག་དབུ་འཕང་སྐད་པ། དགེ་འདུན་དགོར་འཕྱོག་པ། ཐེག་ཆེན་སྨོད་ཅིང་སྤུན་འབྱིན་པ། ཏྲ་མའི་སྐུ་ལ་བསྡོ་བ། རྫོ་རྗེ་སྤུན་སྤུན་འབྱིན་པ། སྐྱབས་ལ་བར་ཆད་བྱེད་པ། བརྟེ་བ་དང་སྙིང་རྗེ་གཏན་མེད་པ། དམ་ཆོག་སྡོམ་པ་བྱལ་བ། ལས་འབྲས་ལ་ལོག་པར་ལྟ་བ། དེ་དག་ལ་བསྲལ་བའི་ཞིང་བཙུ་རེར། ཞེས་སྨོང་རྫོལ་བྱ་མ་གསུང་།

ཁྲུ་བ་གླུ་བསྐུལ། ལྷ་བསྐྱེད་ཚུལ་ཞིག་སྟེ། གཙོ་བོ་འོད་གསལ་དུ་ཐིམ་པ། ལྷ་མོ་བཞིས་གླུས་བསྐུལ་ཏེ་བཞིངས་པ་ལ་རེར། གསང་འདུས་བདག་བསྐྱེད་ལས། ཡབ་ཡུམ་སྟོམ་པར་ཁྲུགས་པའི་ཏིན་གྱིས་ཡུམ་ཡབ་ལ་ཐེམ། ཞེས་པ་ནས། ནུ་དཔེ་འོད་གསལ་དུ་ཐིམ་པར་གྱུར། དེ་ནས་ཚད་མེད་པ་བཞིའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ལྷ་མོ་བཞི་གཙོ་བོ་མ་མཐོང་བས་གདུང་བའི་ཡིད་ཀྱིས་བལྟ་བར་འདོད་དེ་སྟན་པའི་གླུ་དབྱངས་ཀྱིས་བསྐུལ་བ་ནི། ཞེས་སོགས་ལྟར་དང་། ཀློང་རྫོལ་བ་མས། གཙོ་བོ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་བཞུག། །ཚད་མེད་ལྷ་མོ་བཞི་ཡིས་བསྐུལ། །བྱར་ཡང་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལས་ལྡང་། །ཁྲུ་བ་གླུ་བསྐུལ་བྱེད་ཚུལ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས།

ཞུམ་པ། ❶ སྒོབས་པ་ཉམས་པ། ❷ བྱིང་བ། དེ་ལ་འཇུག་པ་ནི། སློབ་དཔོན་ཙཏྟ་ཀོ་མིས། བརྩོན་པ་བསྟེན་ན་ཚོད་པ་འབྱུང་འགྱུར་ཞིང་། ཀེ་སྒང་ན་ནི་ཞུམ་པ་སྐྱེ་བར་འགྱུར། །འདི་ཡི་རིགས་པར་མཉམ་འཇུག་རྟེད་དཀའ་ན། །བདག་གི་སེམས་དཀྱུག་པས་ནི་ཅི་ཞིག་བགྱི། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །བྱིང་བ་ནི། འགྱུར་མང་པོ་ལས་ཞུམ་པ་ཞེས་པར་ཡང་བསྟན་ཏེ། ཡིད་ཤེ་བའི་ཞུམ་པ་དང་ནི་མི་གཅིག་གོ། ཞེས་ལམ་རིམ་ཆེན་མོར་གསུངས། སྒྲ་བཤད་ནི། སེམས་ཏ་ཅང་ནང་དུ་བསྡུས་པས་ན་ཞུམ་པ་ཟེར།

ཞེ་འཁམ་པ། ཁོ་བ་དང་དོན་གཅིག ཞེ་ལ་རྟུབ་པའི་སེམས་ཀར་ཀར་བའོ། །

ཞེ་སྡང་སྐྱེ་བའི་ཡུལ་གསུམ། སེམས་ཅན། སྡུག་བསྔལ། སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྒྱུ་སྟེ་གསུམ།

ཞེ་སྡང་ཐབས་རྣམ། གཤེད་དམར། དགྲ་ནག །འཇིགས་བྱེད་བཅས་ཀྱི་རྒྱུད།

ཞེ་སྡང་དོ་རྗེ། དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས་ཤེས། སྒྲ་བཤད་ནི། ཞེ་སྡང་འདུལ་བར་བྱེད་པས་ན་ཞེ་སྡང་ཞེས་བཏགས་ལ། དོ་རྗེ་ནི་མི་ཕྱེད་པའམ་གཉིས་སུ་མེད་པས་དོན་ཡིན་པས་བདེ་སྟོང་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཞེ་སྡང་འདུལ་བའི་ལྷར་བཞེངས་པས་ན་དེ་སྐད་ཅེས་བརྗོད།

ཞེ་སྡང་མེད་པ། དགེ་བ་བཅུ་གཅིག་གི་ལྟ་པ་ནི། ཞེ་སྡང་སྐྱེ་བའི་ཡུལ་གསུམ་གང་ཟུང་ལ་དམིགས་ནས་ཞེ་སྡང་དངོས་སུ་འཇོམས་ཤིང་གནོད་པ་བྱ་བར་འདོད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཀུན་ནས་མནར་སེམས་མེད་པའི་རིག་པའོ། །ཞེ་སྡང་སྐྱེ་བའི་ཡུལ་གསུམ་ནི། སེམས་ཅན། སྡུག་བསྔལ། སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྒྱུ་སྟེ་གསུམ།

ཞེ་སྡང་མེད་པའི་སེམས་བྱུང་། ཞེ་སྡང་མེད་པ་དང་དོན་འདྲ།

ཞེ་སྡང་ལ་སྦྱོད་པའི་གཉེན་པོར་བྱམས་པ། དབུ་གཉེན་བར་མ་གསུམ་ལ་དམིགས་ནས་སེམས་སྨོམས་པ་བསྒྲུབས་ཏེ་ཕན་བདེ་བསྒྲུབ་པའི་བསམ་པ་བསྐྱེད་པའོ། །

ཞེན་པ་བཞི་བྱལ། དཔལ་ས་སྐྱ་པའི་གདམས་ངག་ཅིག་སྟེ། ཆོ་འདི་ལ་ཞེན་ན་ཆོས་པ་མིན། །འཁོར་བ་ལ་ཞེན་ན་ངེས་འབྱུང་མིན། །བདག་དོན་ལ་ཞེན་ན་བྱང་སེམས་མིན། །འཇིག་པ་བྱུང་ན་ལྟ་བ་མིན། །ཞེས་གསུངས། འདི་ནི་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་ལམ་ཐོག་ནས་ཀྱང་ཆོ་ག་ལ་ཞེན་པ་ཁོ་ནའི་ཁྱད་དུ་བྱས་ཏེ། དགེ་ལྡན་པའི་ལམ་གཅོ་རྣམ་གསུམ་མམ། སྐྱེས་བུ་གསུམ་གྱི་ལམ་རིམ་དང་དོན་འདྲའོ། །

ཞེན་རིག ཏོག་པའི་མིང་།

ཞེའོ། ཞེས་བྱའོ། །ཟེར་རོ། །དེ་འདྲ་ཟེར་རོ། །ཞེས་པ་དང་དོན་འདྲ་བར་ཚོག་གི་མཇུག་སྡུད་པའི་དོན་ལ་འཇུག་པོར་ན། རི་རྣམས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་ན་རིའི་རྒྱལ་པོ་ཞེའོ། །ལྟ་བུ།

ཞེས། (བདེ་སྨྲོད) ཚོག་ཕྱེ་མ་འདྲེན་བྱེད་ཀྱི་ཕྲད་གཞན་དབང་ཅན་ཞན་ཞིག "ཞེས" "ཅེས" "ཤེས" "ཞེས་པ" "ཅེས་པ" "ཤེས་པ" རྣམས་ཕལ་ཆེར་དོན་དོན་འདྲ། ཕལ་སྐད་དུ། "ཟེར་བ" "ཟེར་གའི" "ཟེར་ནས" "ཟེར་གྱི་འདུག" "ཟེར་གྱི" རྣམས་ཕལ་ཆེར་དོན་འདྲ། དཔེར་ན། པཊ་ཚེན་སྐྱོ་བཟང་ཚོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱིས། གཅི་མུག་མུན་པས་ཡིད་བསྐད་ངོ་ཚ་བྱའི །བག་མེད་སྨྱོན་པའི་རྣམ་གཡེང་སྣ་ཚོགས་ཀྱང་། །ཐེག་མཚོག་གསང་བའི་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་ཞེས། "ཟེར་ནས" །ཀུ་གྱའི་རྣམ་ཐར་རྒྱལ་ལའང་བདག་མི་མོས། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ཡང་ཕྱི་རྒྱལ་བའི་བརྡོད་དོན་མཚོན་ཏྲགས། quotation mark ["...." ."] དང་ཡང་དོན་འདྲ་སྟེ། དཔེར་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས། ངས་ནི་ཁྱོད་ལ་ཐར་པའི་ལམ་བསྟན་གྱི། །ཐར་པ་རང་ལ་རག་ལས་ཤེས་པར་གྱིས། །"ཞེས" གསུངས་ས། །ལྟ་བུ། སྤྱོར་རྒྱལ་ནི། ལྷོན་དབང་ལས། ཚོག་ཕྲད་ཞོར་སོགས་ང་ན་མ། །འ་དང་ར་ལ་མཐའ་མེད་མཐར། །ཞེང་ཞེས་ཞེའོ་ཞེ་ན་ཞེག། ཅེས་གསྲངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཞེས་པ། ཟེར་བ།

ཞོ་གཅིག། རྒྱུ་ཁུ་ཤུག་འོད་གསལ།

ཞོ་ཟན། སྦྱིན་སྲིག་གི་སྐབས་ཞོ་ཟན་ཞེས་པ། རྩམ་པ་དང་། མར། ཞོ་གསུམ་བསྲེས་པའི་ཟས་ལ་ཟེར།

ཞོ་ཤས་འཚོ་བ། (པོ་རྟ་ཀེ་ཡཱ) མཐུའམ་ནུས་པ། བཀའ་དྲིན་ལ་བརྟེན་ནས་འཚོ་བ། བྱན་གཡོག་གི་མིང་དུ་བཤད་པའང་མཐོང་།

ཞོག་ཅང་། ཀུབ། མོ་མཚན། དཔེར་ན། གཞང་འཚོང་མ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

ཞོག་གྲགས། གཞན་ལ་གྲགས་པ་སྟེ། གཞན་ལ་གྲུབ་པའོ། །རང་གྲགས་དང་དོན་འདྲ་སྟེ། རྗེའི་བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། ཕྱི་ཆོལ་རང་ལ་གྲགས་པ་དང་། སྔ་ཆོལ་དབུ་མ་པ་ལ་ལྷོས་ཏེ་གཞན་ལ་གྲགས་པ་ཁཉེས་གཞན་གཅིག་གོ། ཞེས་གསྲངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཞོག་གྲགས་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར། མུ་གེ་ཚོས་ཅན། རང་གི་རྒྱུ་ལ་མ་ལྷོས་པར་ཐལ། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ལྟ་བུ།

གཞན་གྲགས་ཀྱི་གཏན་ཚིགས། ❶ གྲངས་ཅན་པ་དང་དབྱ་མ་པ་རྟོད་པའི་ཚེ་ན། གཞན་གྲགས་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ནི། ཤུ་གུ་ཚོས་ཅན། བདག་ལས་མི་སྐྱེ་སྟེ། ཡོད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་བུམ་པ་བཞིན་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ཡང་ན། བདག་ལས་སྐྱེ་བར་འདོད་པའི་ཤུ་གུ་དེ་ནི་ཚོས་ཅན། བདག་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་དེ། རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །སྒྲ་བཞད་ནི། གཞན་ལ་གྲགས་པའི་ཚོས་ཅན་དང་རྟགས་ལ་སོགས་པ་བརྗོད་ནས་ཕ་རོལ་པོ་འགོག་པས་དེ་ལྟར་བཏགས་སོ། །❷ དབྱ་མ་ཐལ་རང་གཉིས་རྟོད་པའི་ཚེ་ན། གཞན་གྲགས་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ནི། མིག་ཚོས་ཅན། སྔོན་པོ་ལ་མི་ལྟ་སྟེ། རང་ལ་མི་བལྟ་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་བུམ་པ་བཞིན་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །འདིར་གཞན་གྲགས་ཀྱི་སྒྲ་བཞད་ནི། མིག་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་ཡུལ་ལ་བལྟ་བ་དེ། རང་ལུགས་ལ་གྲགས་པའམ་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་ལ། གཞན་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་སྒྲ་ག་ཁོ་ན་ལ་གྲགས་པ་སྟེ་གྲུབ་པས་གཞན་གྲགས་ཞེས་བརྗོད་དོ། །

གཞན་གྲགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག། ❶ གཞན་གྲགས་ཀྱི་སྒྲོར་ངག་སྟེ། གཞན་ལ་གྲགས་པ་སྟེ་གྲུབ་པའི་སྒྲབ་ངག་གི། འདི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལ་གཞི་བྱས། སྒྲབ་ངག་ལ་རྗེས་དཔག་གིས་ཐ་སྙད་སྒྲུར་བ་ཡང་། སྒྲུབ་ངག་ཡང་དག་ལ། གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གིས་ཐ་སྙད་བཏགས་པ་དང་འདྲའོ། །❷ གཞན་གྲགས་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པའི་རྗེས་དཔག

གཞན་གྲགས་ཀྱི་སྒྲོར་བ། མིག་ཚོས་ཅན། གཟུགས་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མི་ལྟ་སྟེ། རང་ལ་མི་ལྟ་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་བུམ་པ་བཞིན། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ཚོས་ཅན་དང་རྟགས་དཔེ་སོགས་དངོས་སུ་བ་རང་གི་ལུགས་ལ་རང་མཚན་སྣང་བ་ལ་ལྟོས་ཏེ་མ་འགྲུལ་བའི་ཚད་མའི་རྟེན་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་བ་དང་། དབྱ་མ་པ་ལས་གཞན་དངོས་སུ་བའི་ལུགས་ལ་དེ་ལྟར་གྲགས་པས་གཞན་གྲགས་ཀྱི་སྒྲོར་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཚོས་ཅན་དང་རྟགས་དཔེ་སོགས་ཐུན་ཁོན་གྱིས་ཁས་ལེན་ཀྱང་དེ་དག་རང་མཚན་ལ་མ་འགྲུལ་བའི་ཚད་མས་རྟེད་པ་ཕྱི་ཚོལ་ཁོ་ན་ལས་ཚོལ་བ་གཉིས་ཀ་ལ་མཐུན་སྣང་དུ་མ་གྲུབ་པས་ན་གཉིས་ཀ་ལ་མ་གྲུབ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཡང་ཤེས་སོ། །ཁོང་གི་དེ་ལམ་རིམ་ཆེན་མོའི་གསུང་ཚུལ་དང་། ཡང་གསུང་ཚུལ་གཞན་ཞིག་ལ། གཞན་གྲགས་ཀྱི་རྟགས་ཞེས་པ་ཡུལ་རང་ངོས་ནས་མ་ཡིན་པར། ཐ་སྙད་གཞན་ལ་གྲགས་པའི་རྟགས་དང་སྒྲོར་བ་ལ་ཟེར། ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མ་ལ་གཞན་ཟེར་བ་དང་། གཞན་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མ་དེ་ལ་ལྡོག་ནས་རྟགས་ཚོས་འཇིག་ལུགས་འགྲོ་འོང་གི་དཔེས་གསུངས་སོ། །ཞེས་ཀྱང་མཁས་པ་འགའ་གསུང་།

གཞན་ཏེ། གཞན་དག། དཔེར་ན་ཐུ་སྟོན་རྣམ་ཐར་ལས། ཆོས་དང་གང་ཟག་ལ་སྡེ་རེས་སུ་ཕྱེ་ནས་སྨོད་པ་འདི་འཇིགས་སུ་རུང་། དམྱལ་བ་ཟེར་བ་ཞིག་ཀ་ལས་གཞན་ཏ་མི་མཆི་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

གཞན་སྨོང་གི་ལྟ་བ། གཞན་སྨོང་གི་ལྟ་བ་ནི་དོན་དམ་བདེན་པ་སྤྲུལ་པ་རང་དབང་བའི་རྟག་པ་ཡིན་པར་འདོད་ཅིང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཁམས་བདེ་བར་གཤེགས་སྙིང་པོ་རྟག་བརྟན་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་ཀྱིས་མཚན་པ་རང་ཆས་སུ་ཡོད་པ་ཞིག་ཏུ་འདོད་དོ། །འདི་ནི་གང་ཟ་ཅན་གྱི་མཁས་པའི་ཡང་ཅི་རྣམས་ཀྱིས་ལུང་རིགས་བརྒྱ་ཕྲག་གིས་འགོག་པར་མཛད་དེ། བུ་སྟོན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་བདེར་གཤེགས་སྙིང་པོ་གསལ་ཞིང་མཛེས་པའི་རྒྱན་ཞེས་བྱ་བ་དང་། ཐུགས་སྐས་ལོ་ངོ་བས་བདེར་གཤེགས་སྙིང་པོའི་མཛེས་རྒྱན་གྱི་རྒྱན་ཞེས་བྱ་བ་དང་། སྡེ་སྣོད་འཛིན་པ་བརྒྱན་འགྲས་དཔལ་གྱེས་བདེར་གཤེགས་སྙིང་པོ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་སྒྲོན་མེ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། ཡར་འབྲོག་པ་རིན་ཆེན་དོག་གིས་མཉམ་མེད་དབང་པོའི་རྗེ་རྗེ་དང་། ཡི་ཤེས་ཐོག་དོག་དང་། རོ་རྗེའི་ཐོ་བ་བྱ་བའི་དགག་ཡིག་གི་བསྟན་བཅོས་མང་པོ་མཛད་ཅིང་། ས་སྐྱའི་མཁས་པ་གནས་དྲུག་པ་དགེ་འདུན་དཔལ་དང་། བདེ་བ་ཅན་གྱི་སྡེ་སྣོད་འཛིན་པ་རིན་ཆེན་གཞོན་ནུ་དང་། བཀའ་བཞི་པ་རིན་ཆེན་རོ་རྗེ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་བཀག། མཉམ་མེད་རེད་མདའ་བ་ཆེན་པོ་དང་། ཀུན་མཁྱེན་ཚོང་ཁ་ཆེན་པའི་གསུང་རབ་རྣམས་སྡའང་ལྟ་བ་དེ་འགོག་པའི་ལུང་རིགས་མང་དུ་བཀའ་བརྩལ་བར་གསུངས་སོ། །གཞན་སྨོང་ངམ་ཇི་ཙམ་ཞིག་པའི་ལྟ་བའི་ཁྱད་རིགས་ཀྱི་ཁ་ནས་ཐོ་རངས་ཤིན་དུ་ཁྱད་པར་ཆེ་བ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོས་སུ་ཇི་ཙམ་དགའ་སྐོལ་མཆོག་དང་། ཁྱད་པར་དུ་སྐོལ་མཆོག་གི་སྐྱེ་བ་ཀུ་རུ་ནུ་ཐས་གཞན་སྨོང་གི་ལྟ་བ་སྤྲུར་གསོ་མཛད་ནས་འཆད་སྲིལ་དང་ཡིག་འཛིག་ཀྱང་མང་དུ་བརྩམས། རྟག་བརྟན་ཕུན་ཚོགས་ཀྱིལ་ལྟུག་པ་དག། ཇི་ནང་ལུགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་དུ་མའི་དཔར་བསྐྲུན་ས། །ལྷང་སྐྱ་རོལ་པའི་རྗེ་རྗེ་དང་། ཐུབ་བཀའ་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མའི་གསུང་ལ་གཞི་བྱས།

གཞན་དོན་རྗེས་དཔག སྤྲུལ་ངག་ཡང་དག། སྤྲ་བཤད་ནི། ངག་སྒྲ་བ་པོ་རང་ཉིད་ལས་གཞན་པའི་གང་ཟག་གིས་བསྒྲུབ་བྱ་རྟོགས་པའི་དོན་བྱེད་པས་གཞན་གྱི་དོན་ཞེས་སྨོས་ལ། རྗེས་དཔག་ཅེས་པ་ནི། རྒྱུ་ལ་འབྲས་བུའི་

མིང་ཁེས་བཏགས་པའོ། །གཞན་དོན་རྗེས་དཔག། རྟགས་ཚིག་ཡང་དག །སྒྲུབ་ངག་ཡང་དག་རྣམས་དོན་གཅིག་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན། སྔོ་བདུན་ཡིད་ཀྱི་མུན་སེལ་ལ་གཞི་བྱས།

གཞན་རིག རང་རིག་ལས་གཞན་པའི་བློ། སྒྲ་བཤད་ནི། ནང་ཤེས་པ་ལས་གཞན་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཚོས་རྣམས་ཤེས་པས་དེ་སྐད་བྱ། འདི་ནི་རང་རིག་ཁས་ལེན་པའི་གྲུབ་མཐའི་ཐ་སྙད་ཅིག

གཞན་དྲིང་མི་འཛོག་པ། གཞན་ལ་དྲི་མི་དགོས་པའམ། གཞན་ལ་རག་མ་ལས་པ།

གཞན་འདྲིན་ལྟག་བཅས་ཀྱི་སྒྲུ། (བརྟོད་སྒྲིད) བསྟན་བྱའི་ལྟག་མ་ཙམ་ཞིག་སྨོན་གྱི། དེ་ལས་གཞན་སྔ་ཕྱི་མཚམས་སྦྱོར་བ་དང་། ཕྱི་མས་སྔ་མར་གསལ་བཤད་བྱས་པ་སོགས་དོན་གཞན་གང་ཡང་མི་སྨོན་པའི་ལྟག་བཅས་ཀྱི་སྒྲ་ལ་ཟེར། དཔེར་ན། ཆུ་ཤིང་གི་བསྟན་ཆོས་ལས། དགེ་དང་མི་དགེ་ཆུང་ངུ་རྣམས།། བསགས་པས་ཤེས་ཆུད་གང་འགྱུར་ཏེ། །ཆར་གྱི་ཐིགས་པ་བསགས་པས་ཀྱང་། །མཐའ་གླས་ཆུ་ཡི་དཀྱིལ་འཁོར་ཆགས། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

གཞན་གཅོད་གཞི་དང་བཅས་པ། མི་དགེ་བ་བཅུ། སྒྲ་བཤད་ནི། གཞན་ལ་དངོས་སུ་གཅོད་པ་ནི་སྲོག་གཅོད་སོགས་ལུས་ངག་གི་མི་དགེ་བ་བདུན་པོ་རྣམས་ཡིན་ལ། དེ་རྣམས་ཀྱི་གཞིའམ་རྒྱུ་ནི་བསྟབ་སེམས་སོགས་ཡིད་ཀྱི་མི་དགེ་བ་གསུམ་མོ། །བཅས་པ་ནི་ཕན་ཚུན་སྡུད་པ་སྟེ་ཆ་ཚང་བའི་དོན་ནོ། །

གཞན་འཕྲུལ་དབང་བྱེད། འདོད་ལྷ་རེགས་དྲུག་གི་ནང་གསེས། གཞན་གྱིས་སྤྲུལ་པའི་ལོངས་སྤྱོད་ལ་དབང་བྱེད་པས་གཞན་འཕྲུལ་དབང་བྱེད་ཅེས་བྱ།

གཞན་འབྱོར་ལྡ། སངས་རྒྱས་བྱོན་དང་དམ་ཚོས་སྨོན། བསྟན་པ་གནས་དང་དེ་རྗེས་འཇུག །གཞན་ཕྱིར་སྐྱིང་ནི་བརྩེ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སངས་རྒྱས་འཇིག་རྟེན་དུ་བྱོན་པ། སངས་རྒྱས་སམ་དེའི་ཉན་ཐོས་ཀྱིས་ཚོས་སྨོན་པ། བསྟན་པ་གནས་པ། དེ་ལ་རྒྱུན་ལྡན་དུ་རྗེས་སུ་འཇུག་པ། མཐུན་ཀྱེན་སྦྱོར་བའི་སྤྲིན་བདག་ཡོད་པ་དང་ལྡའོ། །སྒྲ་བཤད་ནི། གཞན་རྒྱུད་ལ་ཡོད་ཅིང་ཚོས་སྤྲུབ་པའི་ཆ་ཀྱེན་ཡིན་པས་གཞན་འབྱོར་རོ། །

གཞི་ཇི་བཞིན་པ། སྤྱང་པའི་ཡོན་ཏན་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་གསེས། རྟུའམ་ལོ་མའི་སྣན་བཏིང་པ་ལས་གཞན་འབོལ་སྣན་དང་རས་ལ་སོགས་པའི་སྣན་ལ་ཆགས་པ་སྤང་ས་པའི་ཕྱིར་གཞི་ཇི་བཞིན་པའོ། །སྒྲ་བཤད་ནི། རྟུའམ་ལོ་མ་བཏིང་བའི་སྐྱིང་དུ་མལ་འཆའ་བར་བྱེད་ཅིང་། དེ་ཡང་ལན་ཅིག་ཇི་ལྟར་བཏིང་པ་དེ་ཁོ་ནའི་སྐྱིང་དུ་མལ་འཆའ་བར་བྱེད་ཀྱི་ཡང་ཡང་མི་བརྗེ་བས་གཞི་ཇི་བཞིན་པ་ཞེས་བྱའོ། །

གཞི་བཅུ་བདུན། རབ་ཏུ་འབྱུང་བའི་གཞི། གསོ་སྦྱོང་གཞི། དགག་དབྱེའི་གཞི། དབྱར་གྱི་གཞི། ཀོ་ཐུགས་ཀྱི་གཞི། སྨན་གྱི་གཞི། གོས་ཀྱི་གཞི། སྤྱ་བཏུང་གི་གཞི། ཀོ་ཤམྦིའི་གཞི། ལས་ཀྱི་གཞི། དམར་ཅན་གྱི་གཞི། གང་ཟག་གི་གཞི། སྤོ་བའི་གཞི། གསོ་སྦྱོང་བཞག་པའི་གཞི། གནས་མལ་གྱི་གཞི། རྩོད་པའི་གཞི། དགེ་འདུན་གྱི་དབྱེན་གྱི་གཞི་དང་བཅུ་བདུན་ནོ། །སྒྲ་བཤད་ནི། རབ་ཏུ་འབྱུང་བ་དང་གསོ་སྦྱོང་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་རྟོགས་པར་བྱེད་པའི་གཞིའམ་རྟེན་དུ་གྱུར་པས་ན་གཞི་ཞེས་བྱའོ། །གཞིའི་སྐད་དོད་བསྟུ་ཞེས་བྱ།

གཞི་བཅོ་བཅུད། གཞི་བཅུ་བདུན་ལས། ཕྱི་རབཅོས་ལ་ལྷུང་བ་ཕྱི་རབཅོས་དང་རྩོད་པ་ཕྱི་རགཉིས་ཕྱེ་སྟེ་བཅུད་དོ། །

གཞི་དུས་ཀྱི་ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས། འཆི་བ་འོད་གསལ་ཡུལ་དུ་ཕྱེད་པའི་བློ། དེ་ལ་གཞིའི་རྟོགས་པ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཡང་ཟེར།

གཞི་དུས་ཀྱི་མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས། བདེ་སྟུག་བཏང་སྙོམས་གསུམ་ཆོར་བར་རིགས་གཅིག་ཏུ་དྲན་པའི་ཤེས་པ་ལ་བཤད།

གཞི་དུས་ཀྱི་བྱ་གྲུབ་ཡེ་ཤེས། འཇིག་རྟེན་པའི་ཕྱིའི་བྱ་བ་དང་དགོས་པ་སོགས་དྲན་པའི་ཤེས་པ་ལ་བཤད།

གཞི་དུས་ཀྱི་མེ་ལོང་ཡེ་ཤེས། མེ་ལོང་ལ་གཟུགས་བརྙན་སྣང་བ་བཞིན་དུ་ཡུལ་དུ་མ་ཅིག་ཅར་དུ་གསལ་བར་སྣང་བའི་ཤེས་པ་ཞིག་ལ་བཤད།

གཞི་དུས་ཀྱི་འོད་གསལ། (དགེ་ལུགས) ཐ་མལ་པའི་འཆི་བ་འོད་གསལ། (བཀའ་བཅུད) གཞི་གདོད་མའི་འོད་གསལ་དང་དོན་འདྲ། གཞི་གདོད་མའི་འོད་གསལ་ལ་གཟིགས།

གཞི་དུས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལྔ། གཞི་དུས་ཀྱི་མེ་ལོང་ཡེ་ཤེས། གཞི་དུས་ཀྱི་མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས། གཞི་དུས་ཀྱི་སོར་རྟོག་ཡེ་ཤེས། གཞི་དུས་ཀྱི་བྱ་གྲུབ་ཡེ་ཤེས། གཞི་དུས་ཀྱི་ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་དང་ལྡོའོ། །

གཞི་དུས་ཀྱི་སོར་རྟོག་ཡེ་ཤེས། ཉེ་དུ་སོགས་ཀྱི་མིང་སོ་སོར་དྲན་པའི་ཤེས་པ་ལ་བཤད།

གཞི་གདོད་མའི་འོད་གསལ། (བཀའ་བཅུད) སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཁྱབ་བདག་དེ་ལ་ཟེར། གཞི་དུས་ཀྱི་འོད་གསལ་དང་དོན་གཅིག

གཞི་མེད་སྐུ་རའི་བས་ཀྱི་ལྷག་མ། ལྷག་མ་བཅུ་གསུམ་གྱི་བཅུད་པ་ནི། དགེ་སློང་རྣམ་དག་ལ་ཕམ་པའི་སྐུ་ར་བའི་བས་པའི་ལྷག་མ།

གཞི་མེད་རྩ་བྱ། (ཕུག་ཆེན) ① ཚུ་དང་ཀྱེན་གང་གིས་ཀྱང་མ་བྱས་པ། བྱང་ས་དང་གནས་ས་ཐེམ་ས་ཐམས་ཅད་དང་བྱལ་བ། ② རིགས་པས་དཔྱད་པ་ན་མ་རྟེད་པར་རང་ཡལ་དུ་སོང་བ། རིགས་པས་དཔྱད་བཟོད་མིན་པ། གང་དུའང་ངོས་བཟུང་དང་བྱལ་བ། ③ སེམས་ཀྱི་གནས་ལུགས། སྐྱ་བཤད་ནི། དོན་གྱི་གཞིའམ་རྩ་བ་སེམས་ལྟ་བུ་ཚུ་ཀྱེན་གང་ལས་བྱུང་། ངོ་བོ་དང་དབྱིབས་སོགས་ཇི་ལྟ་བུར་འདུག་སྟམ་དུ་བརྟགས་པ་ན་གང་དུའང་ངོ་བཟུང་དང་བྱལ་བས་ན་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། ।④ ཡང་ན། བདེ་སྐྱག་གི་ཉམས་མྱོང་ཐམས་ཅད་ནི་དཔེར་ན་མི་ལམ་ན་བདེ་སྐྱག་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་བཞིན་དེ་གཞི་མ་གྲུབ་པ་ཡིན། དྲན་རྟོག་མཐའ་དག་ནི་དཔེར་ན་ནམ་མཁའི་སྤྲིན་བཞིན་བྱུང་ས་དང་གནས་ས་དང་ཐེམ་ས་དང་བྱལ་བས་རྩ་བྱལ་ཡིན། ཞེས་ཀརྨ་པ་དབང་ཕྱུག་རྡོ་རྗེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ।

གཞི་གསུམ་གྱིས་བསྟུས་པའི་རྣམ་དཀར། གཞི་གསུམ་གྱིས་བསྟུས་པའི་རྣམ་དཀར་གྱི་ཕྱང་པོ་ཞེས་པའི་གཞི་གསུམ་ནི། སྤྲིན་པ་ལས་བྱུང་བའི་གཞི་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་ལས་བྱུང་བའི་གཞི་དང་། བསྒོམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་གཞི་གསུམ་ལ་བྱ་བར་དཏུལ་ཆུའི་གསུང་དྲི་ལན་དུ་གསལ་ལོ། ।

གཞི་གས་པ། འཇིག་པའི་འདས་པ་སྐེ། ཞེག་པའི་འབྲི་ཚུལ་གཞན།

གཞི་འཁུ་གསུམ། ཐ་མལ་པའི་སྐྱེ་བ་གཞི་འགྲུལ་སྐུ། ཐ་མལ་པའི་འཆི་བ་གཞི་ཆོས་སྐུ། ཐ་མལ་པའི་བར་དོ་གཞི་ལོངས་སྐུའོ། ।

གཞི་ཉི་ཚུངས། ① ཙ་རྒྱང་ཐེག་ལེའི་རྣམ་གཞག་ལ་ཅེར། ② རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུའི་གདུལ་བྱ། ཞེས་མཁས་པ་འགའ་ཞེག་གསུང་། ③ (བཀའ་བཅུད) ཐོག་མཐའ་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀུན་དུ་བཟང་པོ་ར་བ་གཞི་གྱིས་འོད་གསལ་བ་གང་ཡིན་པའི། །ཤེས་བྱ་མཛོད་འགྲེལ་ལ་གཞི་བྱས་ཏེ་བཀོད།

གཞི་ཉི་ཆོས་སྐུ། ❶ ཐ་མལ་པའི་འཆི་བ། ❷ འཆི་བ་འོད་གསལ། ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་སྐེ། ཉིར་ཐོག་འོད་གསལ་ལ་ཐེམ་ཞིང་། ཉིར་ཐོག་ཀྱི་སྐད་དྲན་མེད་དེ་སང་ས་ནས། གཉིས་སྣང་ར་གས་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་སྟོན་གྱི་རྣམ་མཁའ་གཡའ་དག་པ་ལ་ཟླ་འོད་ཉི་འོད་མྱུན་པ་སྐེ། ཟློང་བྱེད་ཀྱི་རྒྱན་གསུམ་དང་བྲལ་བའི་ཐོ་རངས་ཀྱི་རྣམ་མཁའི་རང་མདོག་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན། སྟོང་སང་ཤིན་ཏུ་དྭངས་པའི་སྣང་བ་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཉམ་གཞག་གི་སྣང་བ་འདྲ་བ་འཆར་བ་དེ་ལ་ཅེར།

གཞི་ཉི་སྤྲུལ་སྐུ། ཐ་མལ་པའི་སྐྱེ་བ་སྐེ། སྐྱེ་གནས་སུ་ཉིང་མཚམས་སྦྱར་ནས་རགས་པའི་ལུས་སུ་སྐྱེ་བ་ཟླངས་པ་ལ་གཞི་ཉི་སྤྲུལ་སྐུ་ཅེར།

གཞིའི་འོད་གསལ། ཐ་མལ་པའི་འཆི་ཀ་འོད་གསལ།

གཞིའི་ལོངས་སྤྱོ། ཐ་མལ་པའི་བར་དོ། ཤ་ཁྲག་རྡོས་བཅས་སོགས་འབྱུང་ལུས་རགས་པ་སྐྱངས་པའི་རྒྱུང་ཙམ་ལས་གྱུབ་པའི་ཡིད་ལུས་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བའི་བར་དོ།

གཞིའི་ལྷན་སྐྱེས། (བཀའ་བརྒྱད) སེམས་ཀྱི་གནས་ལུགས། འཁོར་འདས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞིའམ་སྟིང་པོར་གྱུར་པའི་སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བ་ལ་ཟེར།

གཞུ་ཁྲིམ། དགུན་གྱི་དུས། སྤྲ་བཤད་ནི། གཞུ་སྤ་བའི་དུས་ཡིན་པས་དེ་སྐད་བརྗོད།

གཞུ་གང་། ཁྲུ་བཞིའི་ཚད་ལ་ཟེར། གཞུ་འདོམ་གང་། འདོམ་པ་གང་རྣམས་དོན་གཅིག

གཞུ་ལས་རྒྱལ་གྱི་ཀློང་། ཡན་ལག་གི་རྩྭ་ལྟའི་ཡ་གྱལ་ཏེ། ལུས་ཀྱི་བ་སྤུའི་བུ་ག་ཐམས་ཅད་ན་གནས་ཤིང་། བྱེད་ལས་རེག་བྱ་འཇམ་རྩྭ་སོགས་འཇིན་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པའི་རྩྭང་ཞིག་གི། དེ་ལ་ནོར་རྒྱལ་གྱི་ཀློང་ཞེས་འགྲེལ་པ་རྣམས་སུ་བཤད་པའང་ཡོད་དོ། །ཞེས་རྗེའི་རིམ་ལྟ་གསལ་སྒྲོན་ན་གསལ། སྤྲ་བཤད་ནི། མགལ་མ་གཞུའི་དབྱིབས་དང་འདྲ་བ་ལས་བྱུང་བས་དེ་ལྟར་བཏགས།

གཞུག་པ་ལྷིམ་དགོངས། ❶ (དགེ་ལུགས) ལྷེམ་དགོངས་བཞིའི་ནང་གསེས། མཚན་གཞི་ནི། གཞན་སྡེ་འགའ་ཞིག་བསྟན་པ་ལ་གཞུག་པའི་དོན་དུ་གང་ཟག་གི་བདག་ཡོད་པར་གསྲུངས་པ་ལྟ་བུ། སྤྲ་བཤད་ནི། བསྟན་པ་ལ་གཞུག་པའི་དོན་དུ་དགོངས་གཞི་གཞན་ལ་བསམས་ནས་ཐད་ཀར་མི་གསྲུངས་པར་ལྷིམ་པོར་ཅི་འགྱོག་པོར་གསྲུངས་པས་ན་གཞུག་པ་ལྷིམ་དགོངས་ཟེར། ❷ (བཀའ་བརྒྱད) ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་ཁ་ཅིག་སྟོང་པས་སྐྱག་ནས་ཐེག་ཆེན་དུ་མི་འཇུག་པ་དག་གཞུག་པའི་དོན་དུ་གཟུགས་ཡོད་དོ་ཞེས་སྨོས་པས། ཉན་པ་པོས་དོན་ལ་གྱུབ་པར་ཐོ་ནས་འཇུག་ལ། འཆད་པ་པོས་སྡང་ཚོད་ལ་རྗེ་ལམ་ལྟར་ཡོད་པ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །

གཞུང་ཆེན་པོ་ཀེ་ལྟ། དགེ་ལུགས་པའི་མདོ་ཕྱོགས་ཀྱི་སྨོབ་གཉེར་བྱ་ཡུལ་གྱི་གཞུང་ཆེན་པོ་ཀེ་ལྟ་ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་ནི། རྣམ་འགྲེལ། ཕར་ཕྱིན། དབུ་མ། འདུལ་བ། མཛོད་དང་ལྔའོ། །བཀའ་པོད་ལྟ་འབྱུང་བ་ཡང་བསྟབ་གསུམ་ཡ་མ་བྱལ་བར་ཉམས་སུ་ལེན་དགོས་པའི་གནད་ཀྱིས་ཡིན་ཏེ། རྗེ་གང་ཐང་པའི་སྨོབ་གཉེར་བསྟབ་བྱ་ལས། དབུ་ཚད་རྩང་དུ་འཇུག་པའི་ལྟ་བ་དང་། །ཆོས་མངོན་མཛོད་དང་ཁ་རོལ་ཕྱིན་པའི་སྨོམ། །བསྟན་པའི་ནང་མཛོད་འདུལ་བའི་སྡོད་པ་རྣམས། །མ་ཚང་བསྟབ་གསུམ་ཡ་བྱལ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། །བཀའ་པོད་ལྟ་ལ་ཚང་བར་སྨྲོས་ཤིག་ཟང་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ཡང་དབུ་ཚད་མཛོད་

གསུམ་གྱིས་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྒྲབ་པ། ཕར་ཕྱིན་གྱིས་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བསྒྲབ་པ། འདུལ་བས་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསྒྲབ་པ་གཅོ་བོར་བསྟན་པ་བཅས་སོ། །

གཞུང་དམ་པ། འདུལ་བ་ལུང་སྡེ་བཞིའི་ཡ་གྱལ་ཏེ། སོ་ཐར་གྱི་མདོའི་དོགས་གཅོད་གཅོ་བོར་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་མདོ།

གཞུང་ཕྱི་མོའི་དབུ་མ་པ། མཚན་པོ་ཀུ་སུལ་དང་། སྐོབ་དཔོན་ཞཏྲ་དེ་ལ་གཉིས་ལ་ཟེར། ཚུ་མཚན་ནི། ཡབ་སྲས་གཉིས་ཀྱི་དགོངས་པ་མཐར་ཐུག་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་སུ་གནས་ཀྱང་གཞུང་གི་བསྟན་ཚོད་ལ། ཐ་སྙད་དུ་དངོས་པོ་ལ་རང་མཚན་ཞལ་གྱིས་བཞེས་མི་བཞེས་པ་དང་། ཕྱི་དོན་ཞལ་གྱིས་བཞེས་མི་བཞེས་དང་། གཞན་གྲགས་ཙམ་གྱི་སྐོར་ནས་ཕྱི་ནང་སོགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གསལ་བར་ཕྱེ་བ་མེད་པས་ཐལ་རང་གི་ཕྱོགས་གཉིས་ཀའི་སྤྱི་ལ་བཞུགས་པས་ན་ཕྱི་མོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཕྱི་མོ་ནི། ཁྲང་སྟ་བ། གཞི་མ་བཅས་ལ་ཟེར།

གཞུང་བྱིས། ❶ ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པས་མདོ་སྡུད་བཀྲ་ཤིས་འཕྲིལ་དུ། ཤིང་ཕྱི་༡༩༩༥ ལོར་བཀྲ་ཤིས་སྐོར་མང་གི་ཆོས་སྡེ་ཆེན་པོ་ཕུག་བཏབ་པའི་ཆེ་ཁང་བཟོའི་ངོ་དང་ཤིང་། རྟེན་བཞེངས་ཀྱི་བཟོ་བོ་མཁས་པ་རྣམས་དབུས་གཞུང་ལ་སྐྱབས་ཞུས་ཀྱིས་གཏོང་གཉང་མཛད་ཁོང་ས་ལྷ་བྱིས་མཁས་པ་བདེ་ཆེན་གསང་སྔགས་མཁར་པའི་ཆེ་འཕེལ་ཟེར་བ་ཞིག་བྱུང་སྟེ། དེས་མདོ་སྡུད་ཙ་མདོའི་རིབ་ཁྲལ་དུ་སྐྱན་ལུགས་ཀྱི་བྱིས་ཆུན་སྒེལ་ཁྲབ་ཆུ་ཆེ་བྱས་པའི་བཟོ་ཆུན་ལ་ཟེར། ❷ སྔར་ཆེ་སྐོབ་གྲྭ་བས་འབྲི་བའི་ཡིག་གཟུགས་ལ་ཟེར། དེ་ལ་གཞུང་བྱིས་སམ། གཞུང་རིས་ཞེས་ཟེར།

གཞུང་བཏུགས། རྩལ་དུ་བཏོན་པ། དམིགས་སུ་བཀར་བ། ཤང་བཏུགས། དཔེར་ན་གཞུང་བཏུགས་ནས་བཤད་ཅེས་པ་ལྟ་བུ།

གཞོགས་སྐྱེགས། གཞོགས་སྐྱེགས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཉ་ཅང་བཤད་པར་མི་འཚུག་ཅིང་བཏུན་སྲུ་མ་ཉམས་པར་འཛོ་སྐྱེགས་དང་ཀུན་ཏུ་རྩེ་བ་ལ་སོགས་པ་ལུས་དང་ངག་གི་ལས་སོ། །ཞེས་འདུལ་བ་ལུང་གཞིའི་འགྲེལ་པ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

གཞོགས་སློང་། ❶ ལོག་འཚོ་ལྟའི་ཡ་གྱལ་ཞིག་སྟེ། ཇས་དེ་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་གཞན་གྱི་ཇས་ལ་བསྟོགས་པ་བྱེད་པའོ། །❷ འདུལ་བ་ལུང་ཕུན་ཚོགས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལས། གཞོགས་སློང་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། རྩེད་པའི་

བསམ་པས་ལུས་ཀྱི་གནོད་པའི་གཞི་ཡང་དག་པར་སྤྲན་པ་དང་། མངོན་པར་འདོད་པའི་དངོས་པོ་ཆེག་གིས་མངགས་པ་དང་། ཕྱི་རོལ་གྱི་རྒྱུ་མཚན་ལྟང་སྤྲན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

གཞོན་ནུའི་གློང་ཁྲིར། རྒྱ་མཚོའི་གླིང་ཕྲན་བྱད་མེད་གཟུགས་བཟང་པོ་ཤ་སྟག་ཡོད་པའི་ཡུལ་ལ་བཞེད།

གཞོན་ནུ་མ། ❶ བྱད་མེད་གཞོན་ནུ་མ། ❷ གཞོན་ནུ་གངོང་དུག་གི་ཆུང་མ།

གཞོན་ཤ་ཆགས་པ། ཤ་ཆགས་དམ་པ། གཞོན་ནུའི་ཉམས།

གཞོལ་བ། ❶ ཞུགས་པ། འཇུག་པ། ❷ འབད་པ། བརྩོན་པ། དཔེར་ན། དཔུང་བཟང་གིས་ཞུས་པ། རྗེའི་ལམ་རིམ་དུ་དྲངས་པ་ལས། དེ་ནི་ཐོག་ཕྱན་གཟུགས་བཟང་གཙང་སྦྲ་ཆེ། །རིགས་ནི་བཙུན་ཞིང་ཆོས་ལ་གཞོལ་བ་དང་། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❸ འབབ་པ།

བཞད། ལུས་དཀར་ཞིང་མཆུ་སེར་པའི་བྱ་ཞེག། པཊ་ཆེན་ཐོག་བཟང་ཆོས་ཆུན་གསུང་།

བཞི་བརྒྱ་པ། ཐོག་དཔོན་འཕགས་པ་ལྷས་མཛད། པ་ཚབ་ཀྱི་འགྲུབ།

བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ། ཐོག་དཔོན་ཟླ་བ་གྲགས་པས་མཛད། པ་ཚབ་ཀྱི་འགྲུབ།

བཞི་པའི་གནས་སྐབས་བསྒྲིད་པའི་ཐེག་ལེ། བཞི་པ་ནི་སད་མི་གཅིད་མཐུག་གསུམ་གྱི་བཞི་པ་ཡིན་པས། ཁམས་ནོར་བུའི་རྩེ་ནས་འབབ་པའི་ཚེ་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེ་བ་དེ་ལ་བཞི་པའི་གནས་སྐབས་རེར། ལུས་ཀྱི་སྙོད་ཚུལ་རགས་པ་ཐམས་ཅད་ལྷི་བར་གནས་ཚེ་བཞི་པའི་གནས་སྐབས་བསྒྲིད་པའི་ཐེག་ལེ། སྙིང་ཁར་གནས་ཚེ་གཅིད་མཐུག་གི་ཐེག་ལེ། མཁྱེན་པར་གནས་ཚེ་རྨི་ལམ་གྱི་ཐེག་ལེ། དཔུལ་བར་གནས་ཚེ་སད་པའི་ཐེག་ལེ། སྣད་ཆུང་རགས་པ་རྣམས་ལྷི་བར་གནས་ཚེ་སད་པའི་ཐེག་ལེ། གསང་གནས་ཀྱི་རྩ་བར་སྤྲིབས་པའི་ཚེ་རྨི་ལམ་གྱི་ཐེག་ལེ། ནོར་བུའི་དབུས་སུ་སྤྲིབས་ཚེ་གཅིད་མཐུག་གི་ཐེག་ལེ། ལུས་ཀྱི་ཆུང་དང་ཁམས་མཉམ་དུ་གསང་གནས་ཀྱི་ནོར་བུའི་རྩེ་ར་སྤྲིབས་པ་བཞི་པའི་གནས་སྐབས་བསྒྲིད་པའི་ཐེག་ལེ་ཡོད་གསུངས་སོ། །

བཞིན། ❶ ཞལ་རས། གདོང་། ❷ ནང་བཞིན། འདྲ་བ།

བཞིན་བཟང་། ❶ ཞལ་རས་མཛེས་པོ། བཞིན་བཟང་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བཞིན་རབ་ཏུ་དང་བའོ། །རྗེའི་འགྲེལ་པ་བཞི་སྦྲགས་ན་གསལ། ❷ འབོད་ཚོགས་ཅིག་སྟེ། སྟན་པའི་ཚོགས་གིས་འབོད་པ།

བཞིན་བཟངས། བཞིན་བཟང་དང་འདྲ། ས་མཐའ་ཅན་འདི་འདྲལ་བ་ལྟང་སོགས་ཡིག་རིགས་རྣིང་པ་རྣམས་སུ་མང་པོ་སྣང་།

ཟ

ཟ་སྦྱར། སྦྱར་མ། ཤིང་གིས་བཟོས་པའི་སྦྱར་མ། དཔེར་ན། ཕྱག་ངར་ཟ་སྦྱར་སྐམ་པོ་བཞིན་དུ་རིད་པོ་སིང་སེང་པོར་གྱུར། ཅེས་པ་ལྟ་བུ།

ཟ་མ། ❶ འདོད་པ་བསྟེན་པའི་ནུས་པ་མེད་པའི་སྐྱེས་བུ། ❷ དབང་པོ་མེད་པའི་གང་ཟག ❸ བྱད་མེད། དཔེར་ན་ཟ་མ་བྱད་མེད་ཅེས་པ་ལྟ་བུ། ❶ ལྷོ་ཆས། དཔེར་ན་ཟ་མ་ཟོས་ཟིན་ཏམ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

ཟ་མ་མ་ནིང་། ❶ འདོད་པ་བསྟེན་པའི་ནུས་པ་མེད་པ་ལ་ཟ་མ་དང་། ཡོད་ཀྱང་སྐྱེས་ཅན་ལ་མ་ནིང་ཟེར། ❷ དབང་པོ་མེད་པ་ལ་ཟ་མ་དང་། ཡོད་ཀྱང་ཉམས་པ་ལ་མ་ནིང་། མཆིམས་མཛོད་གསུང་།

ཟ་ཀོར། <སཀ་ཊ> ཆུ་གར་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་ཡུལ་སྐྱརྐ་ལ་ཞེས་བྱ་བ། མཁན་ཆེན་ཞི་བ་འཚོ་དང་ཇོ་བོ་རྗེ་དཔལ་ལྡན་ཨ་ཏི་ཤ་འཁྲུངས་པའི་ཡུལ། ཆུ་གར་གྱི་ས་ཀོ་ར་རྒྱར་ཚག་པར་མངོན་ཏེ། ཆུ་གར་བ་རྣམས་ས་ཀོ་ར་ཞེས་འབོད་ཅེས་དེབ་ཐེར་སྤྲོན་པོ་སྐོད་ཚ་༡༩༨ ན་གསལ།

ཟག་པ། ❶ ལྷང་བ། ❷ ཅོན་མོངས། སྐྱ་བཤད་ནི། ཉམོར་བར་ཟག་པཉམ་ལྷང་བར་བྱེད་པས་ན་ཟག་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཕྱང་པོ་ལྟའི་རབ་བྱེད་ལ་གཞི་བྱས། ❸ རྟོག་པ། ❶ ཁ་ལྟད་སྨན་ལྟད་བཤང་གཅི་སོགས་མི་གཙང་བའི་ཇས། ❺ སྐྱེ་བ། དཔེར་ན། གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཡུལ་ལས་སྐྱེ་བ་ལ་ཡུལ་ལས་ཟག་པ། ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ། ཕྱང་པོ་ལྟའི་རབ་བྱེད་ལ་གཞི་བྱས།

ཟག་པ་བཞི། འདོད་པའི་ཟག་པ། སྲིད་པའི་ཟག་པ། མ་རིག་པའི་ཟག་པ། ལྟ་བའི་ཟག་པ་སྟེ་བཞི།

ཟག་བྱེད། ཚོ་མོའི་དབང་པོ། སྐྱ་བཤད་ནི། མི་གཙང་བ་ཟག་པར་བྱེད་པས་ན་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ།

ཟང་ཐལ། ❶ ཐོགས་དྲགས་མེད་པཉམ་ཐོགས་པ་མེད་པ། ❷ བར་མཚམས་མེད་པ།

ཟང་ཟིང་། ❶ ཟང་ངི་ཟིང་ངའི་བསྟུས་ཚོག ❷ རྐེད་པ། ❸ འདོད་ཡོན། ❶ གཟུགས། ❺ ཟས། དེ་ཡང་རྣམ་བཤད་རིག་པ་ལས། ཟང་ཟིང་ཞེས་བྱ་རྐེད་པ་དང་། །འདོད་ཡོན་གཟུགས་དང་ཟས་ལ་ཡོད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །❻ སྲིད་པ། འདོད་ཚམ །དཔེར་ན། སྲིད་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཚོར་བ་ལ། ཟང་ཟིང་དང་བཅས་པའི་ཚོར་བ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

ཟང་ཟེང་དང་བཅས་པའི་ཚོར་བ། ཟག་བཅས་ཀྱི་ཚོར་བ། མཚན་གཞི་ནི། ལུས་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ལ་སྲིད་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཚོར་བ་ལྟ་བུ། འཕོར་བས་བསྟུས་པའི་མི་འདོད་པའི་ཟང་ཟེང་སྣ་ཚོགས་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་ཀྱི་ཚོར་བ་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཚོར་བ་ཡིན་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ།

ཟང་ཟེང་མེད་པའི་ཚོར་བ། ཟག་མེད་ཀྱི་ཚོར་བ། མཚན་གཞི་ནི། བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཚོར་བ་ལྟ་བུ། བདག་འཛིན་ལ་དངོས་སུ་གནོད་པའི་རྣམ་ཤེས་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཚོར་བ་ཡིན་པས་ཟང་ཟེང་མེད་པའི་ཚོར་བ་ཞེས་བྱ།

ཟངས་གྲིང་། ལྕགས་དང་། ཕྲི་ལྕགས། སིལ་ལ། སོ་ཁ། ཙམར་དྲྭི་པ། ཀུམྒྲི་པ་ཞེས་བྱ་བ་རྣམས་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན། སིལ་ལའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

ཟད་པ། (འཇུག་པའི་འདས་པ།) ① ཇོ་གས་པ། ② མ་ལུས་པ། དཔེར་ན། ཉོན་མོངས་ལས་དང་སྐྱེ་གསྟལ་དང་། །གསུམ་པོ་དག་ཏུ་ཟད་པར་འདུས། །ཞེས་བློ་དཔོན་ཀུ་ཐུན་འབྲེལ་སྟིང་པོའི་རྣམ་བཤད་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཟད་པར་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་བཅུ། ས་ཆུ་མེ་རླུང་གི་འབྱུང་བ་བཞི། སྲོ་སེར་དཀར་དམར་བཅས་འབྱུང་འགྱུར་བཞི། ཚོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ནམ་མཁའ། ཡིད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་རྣམ་ཤེས་དང་བཅུའོ། །ཟད་པར་གྱི་མིང་དོན་ནི། ཟད་པར་ཏེ། མ་ལུས་པར་ཁྱབ་པར་བྱེད་པ་དང་། ཆུས་པར་བྱེད་པའི་དོན།

ཟད་པར་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན། ས་ཆུ་ལ་སོགས་པ་ཇི་ལྟར་འདོད་པར་ལྟར་ཁྱབ་པར་སྤྲོ་ནུས་ཤིང་། སྐར་ཡང་སྤྱད་ནུས་པ་སོགས་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན། ཟད་པར་སའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལྟ་བུ་ལ་མཚོན་ན། ས་ཚུ་སྐོ་ཅན་ལྟ་བུའང་སྤྱམ་ཞིང་འདྲིལ་ལ་ཁོད་སྟེམས་པ་སོགས་ཇི་ལྟར་འདོད་པར་སྤྲོ་ནུས་པ་དང་། ཟད་པར་ནམ་མཁའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་མཚོན་ན། ནམ་མཁའ་ལ་འགྲོ་བོང་བྱེད་ནུས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཟད་མི་སྐྱེ་ཤེས་པ། རང་རྒྱུད་ལ་ཉོན་མོངས་ཟད་པ་དང་། སྤྱག་བསྟལ་མི་སྐྱེ་བར་ཤེས་པའོ། །

ཟན་ཚང་། སྦྱིན་སྲིག་གི་སྐབས་ཟན་ཚང་ཞེས་པ་ནི། འབྲས་ཚང་ངས་ཚོས་བྱས་པ་ལ་ཞེ་དང་མར་ཁུ་བསྲེས་པ་དེ་ལ་ཟེར།

ཟབ་མོ་ནང་དོན། ཀརྨ་པ་གསུམ་པ་རང་བྱུང་རྟོ་རྗེས་མཛད་པའི་སྟག་ས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ཤིག

ཟབ་མོ་ནང་དོན་གྱི་བརྗོད་བྱ་ལེའུ་བཅུ་གཅིག (བཀའ་བརྒྱུད) ༡ འཕོར་འདས་ཀྱི་རྒྱུ་རྒྱན་སྦྱིར་བསྟན་པ། ༢ དེ་ནས་སྲིད་པར་བསྒྲིད་པའི་རིམ་པ་དང་མཐུན་པར་ལུས་གྲུབ་ཚུལ། ༣ དེ་ལ་གནས་པའི་རྟེན། ༤ དེ་ལ་རྒྱུ་

བའི་རླུང་། ༨ དེ་དག་ལ་བརྟེན་པའི་ཐིག་ལེ། ༩ གནས་སྐབས་བཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་འབྲེལ་བའི་ཚུལ། ༡༠ ཕྱི་སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ནང་དུ་སྣང་བ། ༡༡ ཀུན་བརྟགས་ཀྱི་བསྒྲིད་རིམ་ལ་སྦྱར་བ། ༡༢ སྤྲུལ་གཞི་སྤྲོང་བྱེད་ཆོས་མཚུངས་སུ་བསྟན་པ། ༡༣ ས་དང་ལམ་གྱི་རིམ་པ་བསྟན་པ། ༡༤ མཐར་དེ་དག་འཇིག་ཅིང་སྤྲུལ་པ་རིམ་པ་གཉིས་པ་དང་འབྲེལ་བ་དང་བཅུ་གཅིག་གོ།

ཟབ་མོ་དག་སྣང་གི་བསྒྲུབ་པ། གླུབ་པའི་གོ་འཕང་བརྙེས་པ་འགའ་ཞིག་ལ་ལྷག་པའི་ལྟས་ཞུལ་བསྟན་ནས་དངོས་སུ་གསུངས་པའི་གདམས་པ་ལ་ཟེར། འདི་གླུབ་མཐའ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་ཅིང་། ལྷག་པར་རྣོང་མའི་ཡོགས་སུ་མང་བར་གསུང་།

ཟབ་ཞི་སྒོམ་བྱལ། སྣོང་ཉིད་ཀྱི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཤེས། །དོན་རྟོགས་དཀའ་བས་ཟབ་པ། རྟོགས་ན་གདུང་བ་དང་འབྲལ་བས་ཞི་བ། མཚན་འཛིན་གྱི་དམིགས་གཏད་ཀྱིས་སྣོང་པས་སྒོམ་པ་དང་བྲལ་བའོ། །

ཟས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར། (སྒྲས) བདུང་བ་སོགས་ཀྱི་ཁ་ཟས་བསྟེན་པའི་ཚེ་ནའང་ཇང་ཉིད་ལྷར་དྲན་ཅིང་ཁ་ཟས་བདུད་རྩིར་བྱིན་གྱིས་བརླབས་ནས་ལྷ་མཆོད་པའི་བསམ་པས་ལོངས་སྤྱོད་པའོ། །ཞེས་རྗེའི་སྲིགས་རིམ་ཆེན་པོ་ན་གསལ།

ཟས་ཀྱི་ཚོད་རིགས། ཟས་ཀ་ཅང་མང་ཉུང་དུ་ཟོས་པ་སྤང་སྙེ་དགེ་བའི་བྱ་བ་ལ་མི་གནོད་པའི་ཚོད་ཙམ་དུ་ཟ་བ།

ཟས་གོས་ཀྱིས་འཆོ་བའི་ཚུང་མ། ཚུང་མ་དུག་གི་ཡ་གྱལ་ཏེ། ཟས་གོས་ཀྱི་འཆོ་བའི་ཆེད་དུ་ཚུང་མར་གྱུར་པ་གང་ཡིན་པ།

ཟས་གཅོད་པའི་ལྷུང་བྱེད། འབའ་ཞིག་པ་དག་བཅུའི་ང་གཅིག་པ། དགེ་སློང་ལ་ཁྱིམ་པས་ཟས་འདྲེན་པ་ཕན་སེམས་མེད་པར་གཅོད་བཅུག་པ་ཁྱིམ་པས་གོ་བའོ། །

ཟས་གཙང་མ། ❶ ཚུལ་པོ་ཟས་གཙང་མ་སྟེ་བདག་ཅག་གི་སྙིན་པའི་ཡབ། སྤྲ་བཤད་ནི། གང་ཉིད་བཙས་པའི་ཚེ་ཕས་སྲོང་མོ་བ་དག་ལ་ཟས་གཙང་མའམ་བཟང་པོ་འབའ་ཞིག་གི་སྦྱིན་པ་སྦྱིན་པས་དེ་ལྟར་དུ་བཏགས། ལུང་གཞིའི་འགྲེལ་པ་ལ་གཞི་བྱས། ❷ ཁ་ཟས་གཙང་མ།

ཟས་གཙང་སྦས། སྙོན་པ་ཀློག་ཐུབ་པ།

ཟི་ལྗི་ར། ❶ སྤྲང་བུའི་རིགས་ཆེན་པོ་ཞེག། གཏམ་དཔེ་ལྟོ་ཞེས་ཟི་ལྗི་རས་དཔུང་བསྡེགས། །ཆམ་མཁའ་འུར་སྐྱས་བཙུངས། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ། གཏམ་དཔེ་འདི་མཁན་རྒྱར་རིན་པོ་ཆེ་བཟང་དབང་ཕྱུག་མཆོག་གིས་དཔེ་ཁྲིད་ཀྱིས་བིད་ཆོར་

ཀུ་རེའི་ཚུལ་དུ་གསང་གི་ཡོད། ❷ དར་གྱི་ཆས་གོས་ལྟའི་ཡ་གྱལ་ཞིག་སྟེ། དར་མཐིང་ཁའི་ཅོད་པན་ལྟག་པ་ནས་ཕྱིར་འཕྱང་བ་ལ་ཟེར། རྡོ་རྗེའི་སེམས་དཔའི་སྐུའི་ཆས་གོས་ཀྱི་གྲས་ཤིག

ཟེ་ཟེ། སྤྲང་མའི་ཚོགས་ཀྱི་སྐྱ།

ཟེན་པྲིས། བརྗེད་ཐོ། སྐྱ་བཤད་ནི། མི་བརྗེད་པར་བློ་ལ་ཟེན་པའི་ཚེད་དུ་པྲིས་པའི་ཐོ་ཡིག་ཡིན་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ།

ཟྱང་། ❶ འཛིན་པའི་སྐུལ་ཚོག ❷ གཉིས། ཚ།

ཟྱང་འཇུག ❶ འོད་གསལ་སྐྱུ་ལུས་ཟྱང་དུ་འཇུག་པའི་རྫོགས་རིམ་ལ་ཟེར་ཏེ། རིམ་པ་བཞི་པའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་དེ་ལས་ཆུང་ཙུང་ཟད་གཡོས་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་འོད་གསལ་དེའི་བཞོན་པར་གྱུར་པའི་ཆུང་གི་ཉེར་ལེན་དང་། འོད་གསལ་གྱི་སེམས་ཀྱི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་ཀྱིན་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དག་པའི་སྐུ་མའི་སྐུར་བཞེངས་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། སྤྲོབ་པ་མཐའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་གྱི་བར་གྱི་རྫོགས་རིམ་ནི། སྤྲོབ་པའི་ཟྱང་འཇུག་གམ་བདེན་གཉིས་དབྱེར་མེད་ཀྱི་རྫོགས་རིམ་གྱི་ངོ་བོའོ། །རིམ་པ་བཞི་པའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ལས་ལུགས་ལྔོག་གི་ཉེར་ཐོབ་ཏུ་ལངས་པ། དག་པའི་སྐུ་མའི་སྐུ་ཐོབ་པ། ཐུངས་པ་ཟུང་འཇུག་ཐོབ་པ། ཉོན་སྒྲིབ་ཐུངས་པ། ས་གཉིས་པར་འཕོས་པ། སྒོམ་ལམ་ཐོབ་པ་རྣམས་དུས་མཉམ་མོ། །❷ སྔང་སྣོང་ཟུང་འཇུག དཔེར་ན། པཊ་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་རང་རྣམ་ལས། དབྱིངས་སྤྲོས་བྲལ་གདོད་ནས་དག་པ་དང་། །ལས་རྒྱུ་འབྲས་བསྟུ་བ་མེད་པ་ཡི། །ཡུལ་སྣང་སྟོང་རེས་འཇོག་མ་ཡིན་པའི། །དོན་ཟུང་འཇུག་མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་ལམ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །❸ བདེ་སྟོང་ཟུང་འཇུག

ཟྱང་འཇུག་གི་སྟིང་རྗེ། (བཀའ་བརྒྱད) བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས། སྤྲ་བཤད་ནི། བདེ་བ་ཆེན་པོ་དེ་བདེ་སྟོང་ཟུང་འཇུག་ཡིན་པ་དང་། རང་གཞན་གྱི་སྡུག་བསྔལ་འཇོམས་པའི་ཕྱིར་སྟིང་རྗེ་དང་ཟུང་ལས་མཚུངས་པས་སྟིང་རྗེའི་མིང་གི་བཏགས་པས། ཟུང་འཇུག་གི་སྟིང་རྗེ་ཞེས་བྱའོ། །སྟོང་ཉིད་སྟིང་རྗེའི་སྟིང་པོ་ཅན་དང་དོན་འདྲ།

ཟྱངས། ❶ འཛིན་པའི་སྐུལ་ཚོག་སྟེ། ཟུང་གི་འབྲི་ཚུལ་གཞན། དཔེར་ན། མདོ་ལས། ལེགས་པར་རབ་ཏུ་ཉོན་ལ། ཡིད་ལ་ཟུངས་ཤིག ཅེས་པ་ལྟ་བུ། ❷ སྟོབས། ལུས་ཀྱི་ཟུངས་ཟད། ལྟ་བུ།

ཟྱར་ཟ། གོ་རྒྱ་བཏང་ནས་སྐྱོན་བརྗོད་པ།

ཟྱར་བཀོལ། ལོགས་སུ་བཏོན་པ། དཔེར་ན། ཟུར་བཀོལ་བཞི་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

རྒྱར་བཀོལ་བཞི། དྲང་ངེས། དགེ་འདུན་ཉི་ཤུ། བསམ་གཟུགས། རིན་འབྱིལ་གྱི་སྐོར་བཅས་ཀྱི་ས་རྣ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་གསུང་རྟོམ་བཞི།

རེ་འབྲུ། རེའུ་འབྲུ་དང་དོན་གཅིག རེའུ་འབྲུལ་གཟེགས།

རེའུ་ཁ། མགོ་ལ་བཅིང་རྒྱའི་རས་དམར་པོ་ལྟ་བུ་ཞིག་ལ་རེས། ཞེས་མཁས་པ་འགའ་གསུང་། དཔེར་ན། སྒགས་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། རེའུ་ཁ་དང་སྐར་བཤད་པའི་གཏུག་ཏོར་གྱི་གཟུགས་བརྟན་བཅིང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ།

རེའུ་འབྲུ། མེ་ཏོག་གི་ལྷེ་བའམ་རེ་ག

རོང་། བཙོང་བར་བྱ་བའི་དངོས་པོ།

རོལ་འཛོག སྣང་མེད་དུ་འཛོག་པ། དཔེར་ན། ངོ་དགའ་རོལ་འཛོག་ཅེས་པ་ལྟ་བུ།

རོལ་སྒྲོར། གཡོ་ཐབས། སྒྲ་བཤད་ནི། རོལ་ནི་བཅོས་མའམ་གཡོ། སྒྲོར་ནི་སྒྲོར་བ་སྟེ་ཐབས་ཀྱི་དོན།

རོས། (འདས་ཚེག) བཟས་པའི་འབྲི་ཚུལ་གཞན།

ཀླ་གམ། ❶ ཀླ་བ་ཕྱེད་པའི་དབྱིབས་ཀྱི་མིང་། ❷ ཀླ་ཕྱེད་དང་དབྱིབས་མཚུངས་པའི་དགེ་འདུན་གྱི་ཚོགས་དབྱས་སུ་གྲོན་རྒྱའི་ན་བཟའ་ཞེག། འདི་སར་ལ་ཐེར་ཐེར་བྱས་ནས་བཀྲམ་ན་ཀླ་ཕྱེད་ཀྱི་དབྱིབས་དང་འདྲ་བ་ཞེག་ཡོད། འདིའི་འགྲེལ་བཤད་རྒྱས་པ་སེར་བྱེས་མཁས་སྟན་གྱི་ཚོ་ཆོགས་གཏམ་ཆེན་མོའི་ནང་གསལ།

ཀླ་བ་གྲགས་པ། ཐལ་འགྱུར་བའི་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་དཔལ་ལྡན་ཀླ་བ་གྲགས་པ་ནི། སྤྱི་ལོའི་དུས་རབ་བདུན་པ་ཙམ་ལ། རྒྱ་གར་ལྷོ་ཕྱོགས་ས་མ་ནར་སྐུ་འཁྲུངས། མདོ་རྒྱུད་ཀྱི་དོན་ལ་སྦྱངས་པས་ཀུ་སྦྱུབ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་གསུང་རབ་ལ་བརྟེན་ནས་མཁས་པ་ཆེན་པོར་གྱུར་ཅིང་། དཔལ་ན་ལེནྡྲའི་མཁན་པོ་ཡང་མཛད། རྒྱ་བ་ལུ་བཏུར་འཛམ་དཔལ་གྱིས་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པ། རི་མོར་བྱེས་པའི་བ་ལས་འི་སྐོར་བྱེས་པའི་མ་འཁོར་རྣམས་པ། རྗེ་བོ་ཀ་བ་ལ་ཕྱག་མི་ཐོགས་པར་འགྲོ་ནས་པ། བསྟན་བཅོས་ཀྱང་། དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་རྩ་ཀ་འགྲེལ། བཞི་བཅུ་པའི་འགྲེལ་པ། རྩ་ཤེའི་འགྲེལ་པ་ཆོག་གསལ། གསང་འདུས་འགྲེལ་པ་སྒྲོན་གསལ། སྤྱི་བ་དཔོན་ཀླ་བ་གྲགས་པ་ནི་མགོན་པོ་ཀུ་སྦྱུབ་ཀྱི་སྤྱི་མ་ཡིན་པར་ཇོ་རྗེ་དཔལ་ལྡན་ཨ་ཏི་ཤ། (ཇོ་བོའི་གསུང་སྒྲོས་རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོར་དྲངས་པ་ལས། འདིའང་ཇོ་བོས། སྐྱང་ཅིང་གིས་རྟོགས་ཤེ་ན། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ལུང་བསྟན་ཅིང་། ཆོས་ཅིད་བདེན་པ་གཅིག་པ་ཡི། །ཀུ་སྦྱུབ་སྤྱོད་མ་ཀླ་གྲགས་ཡིན། །དེ་ལས་བཀྱེད་པའི་མན་ངག་གིས། །ཆོས་ཅིད་བདེན་པ་རྟོགས་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས།) རྗེ་འགོས། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ་སོགས་བཞེད་དོ། །རྒྱས་པར་རྗེའི་རིམ་ལྟ་གསལ་སྒྲོན་ན་གསལ།

ཟླ་བ་ནོར་བྱ། རྡོ་ལས་བྱུང་བའི་དྲྭངས་ཤེལ། དེ་ལ་ཆུ་ཤེལ། ཟླ་བ་ནོར་བྱ། ནོར་བུ་དཀར་པོ་སོགས་ཅེར། རིན་པོ་ཆེའི་ཁྱད་པར་ཞེག་སྟེ། ཁྱིམ་གང་ན་ཡོད་པ་དེར་འབྱོར་པ་རྣམས་ཆུས་པར་འགྱུར་བར་གྱུར། ཕྱི་ཆུལ་བས། Crystal ཅེར།

ཟླ་བ་ཕྱེད་ཕྱེད་ཅིང་། ཟླ་བ་ཕྱེད་ཕྱེད་དུ།

ཟླ་འཛོག་གི་སྒང་པ། སྒང་ལྟང་སྐམ་ཙའི་གསུམ་པ་ནི། གོས་ཆུ་ཁྲུ་གང་ནས་འཁོར་གསུམ་ཁིབས་པའི་བར་ལ་གོས་དེའི་ཁ་སྐོང་གི་རི་བ་ཡོད་བཞིན་བྱིན་གྱིས་མ་བརླབས་པར་རང་སྐྱེབས་སམ། ཤན་སྐྱེབས་ཀྱིས་ཟླ་གཅིག་འདས་ནའོ། །

ཟླ་ཕྱེད་མ་ནིང་། མ་ནིང་ལྟའི་ཡ་གྱལ་ཏེ། ཟླ་བ་ཕྱེད་ཕྱེད་དུ་ཐོའི་འདོད་པ་བསྟེན་ལ། ཟླ་བ་ཕྱེད་གཞན་དུ་མོའི་འདོད་པ་བསྟེན་པའི་མ་ནིང་།

ཟླས་དྲངས་ན། ལྷོག་ཟླའི་ངོས་ནས་བཤད་ན། ལྷོག་ཕྱོགས་ཀྱི་ངོས་ནས་བཤད་ན་ཞེས་པའི་དོན།

ཟླས་དྲངས་པ། ལྷོག་ཟླའི་ངོས་ནས་བཤད་པ། ལྷོག་ཕྱོགས་ཀྱི་ངོས་ནས་བཤད་པ། ཞེས་པ་རྣམས་དོན་འདྲ།

ཟློག་བཞིན་དུ། འགོག་བཞིན་དུ།

ཟློས་གར། རིག་གནས་ཆུང་བ་ལྟའི་ཡ་གྱལ་ཏེ། སྔོན་གྱི་བྱང་བའམ་ལོ་ཆུས་རྣམས་ལུས་ཀྱི་རྣམ་འགྱུར་དང་སྐད་རིགས་སྡུ་ཚོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་གླུ་ལེན་ཞིང་གར་བྱེད་པའི་འཁྲབ་སྟོན་ལ་ཅེར། ཆུལ་པོ་སྤྲིན་གྱི་གཞོན་པས་ཀླུ་སྒོག་བསྒྲུབས་པའི་སྐྱེས་རབས་ཀླུ་ཀུན་ཏུ་དགའ་བའི་ཟློས་གར་དགའ་བའི་ལྷས་མཛད་པ་དང་། གཙུག་ན་རོར་བུས་གཙུག་གི་རོར་བུའི་བར་བཏང་ནས་བྱམ་ཅའི་དབུལ་བ་བསལ་ཕྱིར་རང་འཚོང་དུ་བཙུག་སྟེ་དབུལ་སྟེར་དུ་བཙུག་པས་ཐམས་ཅད་བཏུལ་ནས་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་སྐྱེས་རབས་འཇིག་རྟེན་ཀུན་ཏུ་དགའ་བའི་ཟློས་གར་ཙཏྟ་གོ་མིས་མཛད་པ་ལ་སོགས་པའོ། །སྒྲ་བཤད་ན། ཀླུ་དབྱངས་ཟློས་པའམ་ལེན་ཞིང་གར་བྱེད་པའི་འཁྲབ་སྟོན་ཡིན་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ།

གཟའ་གཏད། ཞེན་པ། འཇིན་པ།

གཟའ་གཏད་མེད་པ། ❶ ཞེན་པ་མེད་པ། འཇིན་པ་མེད་པ། ❷ (ཕུག་ཆེན) སྐྱོན་པ་ལྟ་བུའི་སྐྱོད་པ། སྐྱོན་པའི་སེམས་ལ་གང་གི་ཡང་གཟའ་གཏད་མེད་པ་ལྟར། ལེགས་ཉེས་ཅི་ལའང་དགག་སྒྲུབ་དང་བྲང་དོར་སོགས་ཀྱི་ཞེན་པ་མེད་པའོ། །

གཅེ་བརྡེད། ① མཐུ་དང་། ནུས་པའི་མིང་། བརྒྱད་སྟོང་པའི་འགྲེལ་པ་གནད་ཀྱི་རྒྱ་འོད་དང་། སྟེང་པོ་མཆོག་གཉིས་ཀ་ལ་གཞི་བྱས། ② ཉམས་དང་བཀག་མདངས། ③ ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ། ལས་དོན་གཅེ་བརྡེད་ཅན་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

གཟུགས་བརྙན་གྱི་སྒོ་ཡུལ། གཟུགས་བརྙན་སྒོ་ཡུལ་ཞེས་པ་ནི། གང་ལ་དམིགས་པའི་དམིགས་པ་རང་མཚན་པ་དེ་དངོས་མིན་པར་དེའི་རྣམ་པ་བློ་ལ་སྣང་བ་དེ་ལ་ཅེར། དེ་དང་ཞེ་ལྷག་གི་དམིགས་པའི་སྐབས་ཀྱི་གཟུགས་བརྙན་ཞེས་པ་དོན་གཅིག

གཟུགས་མཐའ། དུལ་ཕྱ་རབ། གཟུགས་ཀྱི་ཆུང་མཐའ།

གཟུགས་ཀྱི་མཐའ། གཟུགས་མཐའ་དང་འདྲ།

གཟུགས་ཀྱི་ལྟ། ལྟ་ཡི་དེ་ཉིད་དུག་གི་ཡ་ཐུལ་ཏེ། རང་སེམས་རྟ་བའི་འོད་ཀྱིས་དོན་གཉིས་བྱས་ཏེ་ཡོངས་སུ་ཐྱོང་པ་ལས་ལྷའི་གཟུགས་རྫོགས་པར་བསྒོམ་པའོ། །ཤེས་བྱ་མཛོད་འགྲེལ་ན་གསལ།

གཟུགས་ཁམས་གནས་རིས་བཏུ་བདུན། ཚངས་རིས། ཚངས་པ་མདུན་ན་འདོན། ཚངས་ཆེན་ཏེ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་གནས་གསུམ། འོད་ཆུང་། ཚད་མེད་འོད། འོད་གསལ་ཏེ་བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་གནས་གསུམ། དགེ་ཆུང་། ཚད་མེད་དགེ དགེ་རྒྱས་ཏེ་བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་གནས་གསུམ། སྤྲིན་མེད། བསོད་ནམས་སྐྱེས། འབྲས་བུ་ཆེ་བ། མི་ཆེ་བ། མི་གདུང་བ། ཐུ་རྩེམ་སྣང་བ། ཤིན་ཏུ་མཐོང་བ། འོག་མིན་ཏེ་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་གནས་བརྒྱད་དེ་བཏུ་བདུན་ནོ། དགེ་ལུགས་པས་གཟུགས་ཁམས་གནས་རིས་བཏུ་བདུན་དང་། དུས་འཁོར་ཐུ་ལུགས་དང་། བཀའ་རྙིང་གི་གཞུང་དུ་གཟུགས་ཁམས་གནས་རིས་བཏུ་དུག་གི་ཐ་སྙད་མཛད།

གཟུགས་ཁམས་གནས་རིས་བཏུ་དྲུག ① (དུས་འཁོར་) དུས་འཁོར་ཐུ་ལུགས་ལ་ཐུ་རྩེམ་སྣང་བ་མེད་པས་གཟུགས་ཁམས་གནས་རིས་བཏུ་དྲུག་གི་ཐ་སྙད་བྱེད། ཅེས་ཀློང་རྡོལ་ཏ་མ་གསུང་། ② (བཀའ་བཅུད) གཟུགས་ཁམས་གནས་རིས་བཏུ་བདུན་ལས་ཐུ་རྩེམ་སྣང་དང་ཤིན་ཏུ་མཐོང་བ་གཅིག་མིང་སོ་སོར་བརྗོད་པ་ཙམ་ལས་དོན་གཅིག་ཡིན་པས་གཟུགས་ཁམས་གནས་རིས་བཏུ་དྲུག་གི་ཐ་སྙད་བྱེད། ཟབ་མོ་ནང་དོན་ཐུ་འགྲེལ་པ་ན་གསལ།

གཟུགས་སུ་རུང་བ། གཟུགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་། གཟུགས་སུ་བསྟན་དུ་རུང་བའི་བསྡུས་མིང་། དཔེར་ན། ལུམ་པ་ལྟ་བུ་ལ་འདི་གཟུགས་སོ་ཞེས་མིག་ཤེས་ལ་བསྟན་དུ་ཡོད་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ།

གཟུང་རྣམ་ཕྱར་ཤར་བ། ཤེས་པའི་སྣང་ཡུལ་ཕྱར་ཤར་བ་ལ་ཟེར། ཤེས་པའི་སྣང་ཡུལ་ཤེས་པ་ཡིན་པས་ཤེས་པ་ཉིད་ཕྱར་ཤར་བ་ལ། གཟུང་རྣམ་ཕྱར་ཤར་བ་ཟེར་བ་ཡིན་ཞེས་མཁས་པ་རྣམས་གསུང་།

གཟུང་འཛིན་གྱང་སངས་མཉམ་པ། ❶ རྣམ་ཤེས་གྱང་སངས་མཉམ་པ་སྟེ། རྣམ་པ་དུ་མ་ཤར་བ་ན་ཤེས་པ་ཡང་དུ་མ་ཁས་ལེན་པའི་སེམས་ཙམ་རྣམ་བདེན་པའོ། །❷ དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་པའི་མདོ་སྡེ་པ་རྣམས།

གཟུང་ས། <སྒྲ་རིཏ> སྒྲ་རི་ཏི་ཞེས་བྱ་བ་འཛིན་པའི་དོན་ཡིན་པས། ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཆོས་གསུང་རབ་ཀྱི་ཚིག་དོན་བསྒལ་པའི་བར་དུ་ཡང་མི་བཟློད་པར་འཛིན་རྗེས་པའི་དྲན་པ་ལ་ཟེར། (གཟུང་ས་ཀྱི་སྐོར་འགའ་ཞིག་འོག་ཏུ་གཟུང་ས་དང་སྦྱོས་པ་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟེགས) འདི་ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་གཟུང་ས་ཀྱི་གོ་དོན་ཡིན། སྤྱིར་བཏང་གཞུང་ཆེན་མོའི་ནང་། གཟུང་ས་ཀྱི་ངོ་བོ་ནི། ཞེ་གནས་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་དྲན་པ་དང་ཤེས་རབ་ལ་བཤད་ཡོད་ཅིང་། དེ་ལ་དབྱི་ནི། ། བཅོད་པའི་གཟུང་ས། (སྒོང་ཉིད་ལ་མི་སྐྱག་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་སྤྱོད་ལམ་བཅོད་པ་ནས་ཐོབ་པར་བཤད) ། གསང་སྔགས་ཀྱི་གཟུང་ས། (སྒོང་ཉིད་ལ་མི་སྐྱག་པའི་བཅོད་པ་ཐོབ་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་གཞན་ཕྱི་ནང་གི་གནོད་པ་ལས་སྐྱོབ་པར་ནུས་པའི་གསང་སྔགས་ཀྱི་གཟུང་ས། སྤྱིར་ལམ་བཅོད་པ་དང་། ལྷག་པར་མཐོང་ལམ་ནས་ཐོབ་པར་བཤད) ། ཚོགས་གི་གཟུང་ས། (ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཆོས་གསུང་རབ་ཀྱི་ཚིག་བསྒལ་པའི་བར་དུ་ཡང་མི་བཟློད་པར་འཛིན་ནུས་པའི་དྲན་པ་ལ་ཟེར) ། དོན་གྱི་གཟུང་ས། (ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཆོས་གསུང་རབ་ཀྱི་དོན་བསྒལ་པའི་བར་དུ་ཡང་མི་བཟློད་པར་འཛིན་ནུས་པའི་དྲན་པ་ལ་ཟེར) གཟུང་ས་ནི་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་དོན་དང་། གཟུང་ས་ཞེས་པ་ཉིད་བར་ཏེ་ཐ་ཙམ་ཡིན་ཏམ་སྙམ་སྟེ། དཔེར་ན་འདུལ་བ་ལུང་སོགས་བཀའ་བསྟན་མང་པོར། སྟོང་རྩིང་ལ་"སྟོང་རྩིངས"དང་། བཞིན་བཅང་ལ"བཞིན་བཅངས།" ལགཟུང་ལ"ལག་གཟུངས" ཚང་གཟུང་ལ"ཚང་གཟུངས" ཞེས་ས་མཐའ་ཅན་མང་དུ་སྣང་ངོ་། །

གཟུངས་ཆུལ་ནས་གསུངས་པའི་འཁོར་ལོ་གསུམ། ནོར་བུ་མཁན་མཁས་པའི་ནོར་བུ་སྤྱོད་བའི་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་གདུལ་བྱ་རྣམས་འཁོར་ལོ་དང་པོས། དང་པོར་བདེན་བཞིའི་གནས་ཚུལ་བསྟན་པའི་སྐོ་ནས་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱི་བ་ལ་སྤྱི་བ་བསྒྲེད་དེ། བསྒབ་པ་རིན་པོ་ཆེན་རྣམ་པ་གསུམ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ལ་འཇུག་པར་མཛད། འཁོར་ལོ་བར་པས། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་སྟོང་པ་ཉིད་རྟོགས་པ་ལ་འཇུག་པར་མཛད། འཁོར་ལོ་ཐ་མས། ཐབས་ཀྱི་ཚ་རྒྱ་ཆེན་པོས་ཟིན་པའི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལམ་ལ་འཇུག་པར་མཛད། ཞུགས་པར་གྱུར་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཚོས་ཉིད་རྟོགས་པ་ན་ཏླ་ན་མེད་པའི་ཡོན་

གནས་ཆེན་པོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ནོར་བུ་མཁན་གྱིས་ནོར་བུ་སྦྱོང་ཚུལ་ནི། དང་པོར་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེའི་རིགས་ཀུ་མཆོ་ཆེན་པོའི་འཇིམ་རྡུལ་ལ་སོགས་པས་ཡོངས་སུ་མ་དག་པའི་གོང་བུ་བླངས་ཏེ། ལན་ཚྭའི་ཁྲ་བ་སྐེ་ཀུ་མཆོའི་ཆུ་ལ་སྦངས་ཏེ་སྐྱའི་རེ་བས་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བར་བྱེད། དེ་ཙམ་གྱིས་བརྙོན་པ་མི་འདོར་བར། དེའི་འོག་ཏུ་ཅས་ནོན་པོ་སྐེ་ཉ་ཁྲ་བ་སྐེ་སྨམ་བུ་སྤབ་མོས་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བར་བྱེད། དེ་ཙམ་གྱིས་བརྙོན་པ་མི་འདོར་བར། དེའི་འོག་ཏུ་སྨན་ཆེན་པོའི་ཁྲ་བ་སྐེ་དངུལ་ཆུ་ལ་སྦངས་ཏེ་རས་སྤབ་མོས་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བར་བྱེད་དོ། །ཡོངས་སུ་སྦྱངས་ཏེ་དྲི་མ་དང་བྲལ་བ་བཟློ་རྟའི་རིགས་ཆེན་པོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཟུངས་སྔགས། ❶ ཕྱ་ཉིད་བཏུ་བྱའི་སྔགས་ཀྱི་ཡིག་འབྲུའི་རྣམ་པར་ཤར་བ་ལ་གཟུངས་སྔགས་ཟེར། རྗེའི་འཕྲིལ་པ་བཞི་སྦྲགས་ལས། ཕྱ་དང་དབྱེར་མེད་པའི་སྔགས་སྨའི་རྣམ་པར་ཕྱུང་བ། ཞེས་དང་། གཟུངས་སྔགས་དེ་ཇི་ཙམ་འཆང་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་རྗེ་བསྟས་པ་ལས་སྨའི་ཚུལ་དུ་ཕྱུང་ཞིང་བཀའ་སྩལ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །❷ གཟུངས་སྔགས་ཀྱི་གོ་དོན་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་མོད། ཕྱིས་བཟུ་བྱའི་སྔགས་ཡོད་ཚད་ལ་གཟུངས་སྔགས་ཞེས་པའི་མིང་ཐོགས།

གཟུངས་དང་སྨོན་པ། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཆོག་དོན་མི་བརྗེད་པར་འཛིན་པར་ནུས་པས་གཟུངས་དང་། དྲི་བ་ཀུན་ལ་ལན་ལྷོན་པར་ནུས་པས་སྨོན་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། རྗེའི་འཇམ་དབྱངས་བསྟོད་སྨོན་ཀུ་མཆོ་ལས། ཆོས་ཀུན་ཆོག་དོན་མི་བརྗེད་དན་པས་གཟུངས། །དྲི་བ་ཀུན་གྱི་ལན་ལྷོན་སྨོན་པ་མཆོག། ཅེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ། གཞན་ཡང་རྗེའི་བདེ་ཅན་སྨོན་ལམ་ལས། སྐྱེ་བ་ཐམས་ཅད་དུ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བའི་ཚུལ་ཇི་ལྟ་བཞིན་དུ་ཁོང་དུ་ཆུད་ནས་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཡན་ལག་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཆོག་དང་དོན་མ་ལུས་པ་མི་བརྗེད་པར་འཛིན་པའི་གཟུངས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཐོབ་པར་གྱུར་ཅིག། རང་ཉིད་ཀྱིས་བཟུང་བ་བཞིན་དུ་གཞན་ལ་སྨིན་པ་ལ་ཐོགས་པ་མེད་པའི་སྨོན་པ་རྣམ་པར་དག་པ་ཐོབ་པར་གྱུར་ཅིག། ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

གཟེ་མ་རྟ་མགོ། ❶ ས་ལ་ཉལ་ནས་སྐྱེ་བའི་ཚེར་ལྡུམ་ཞིག། ཚེར་མ་རྟ་མགོ་ཡང་ཟེར། དེའི་འབྲས་བུ་སྨན་བྱེད་ཆོག་ཅེས་བཤད། ❷ རྗོག་ལོས་མཛད་པའི་བོད་དུ་སྦྲགས་ལོག་འབྱིན་པའི་བསྟན་བཅོས་ཤིག་ཡིན་པར་མངོན། འདི་ལ་ལེགས་བཤད་གཟེ་མ་རྟ་མགོ་ཟེར། ཐུབ་བཀྲིན་གྱིས་མཐར་ཐུང་ཟད་གསལ།

གཟེབ་ཀྱི་སྒོག་མ། ① སྐྱུག་མའི་བཟོས་པའི་གོས་ལ་སོགས་པ་འཛོག་སའི་སྣོད་ཅིག ② གཞོང་པ་ཞལས་ཅན། ཞེས་བསྟན་དར་ལྟ་རམས་པ་གསུང་།

བཟང་གྱེས། སྒོམ་ཡུན་ཐུང་ཞིང་ཡིད་ཐང་མ་ཆད་པ་དང་། དུ་དུང་ཕྱན་བྱའི་བསྒོམ་ནའང་འོང་བ་འདུག་སྣམ་པའི་སྒྲོ་ཤུགས་མ་ཉམས་པའི་ངང་ནས་སྒོམ་ཐུན་གྲོལ་བ་ལ་ཅེར།

བཟང་འགྲོ། བདེ་འགྲོ། དཔེར་ན། འདུལ་བ་ལུང་ལས། འདི་ནི་བཟང་འགྲོར་འགྲོ་བ་ཡི། །ངེས་པའི་ཚུ་ལོན་ཟམ་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ।

བཟང་པོའི་འཕེན་པ། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་སུ་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས།

བཟང་པོའི་འདུག་སྟངས། སྐན་མཐོན་པོ་ཁ་གནས་ཏེ་རྟང་པ་གཉིས་དྲང་པོར་བསྡང་བའི་བཞུགས་སྟངས་ཀྱི་མིང་སྟེ། རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་མགོན་པོའི་བཞུགས་སྟངས་ལྟ་བུ།

བཟང་པོའི་བཞུགས་སྟངས། བཟང་པོའི་འདུག་སྟངས་དང་འདྲ།

བཟང་སྤྱོད་འཇུག་ལ། (བཟང་སྤྱོད་ཀྱི་སྨོན་ལམ་གཅེགས)

བཟང་སྤྱོད་ཀྱི་སྐུ། འཕགས་པ་བཟང་པོ་སྤྱོད་པའི་མདོའི་ཀྱི་སྐུ་སྟེ་འཇུག་པ་ལ། རྒྱ་གར་མཁས་པའི་ཀྱི་སྐུ་མི་འདྲ་བ་ལྟ་སྟར་ཐང་པར་མའི་བསྟན་འགྱུར་(མདོ་ཉི་པའི་)ནང་བཞུགས། བོད་འཇུལ་གྱུགས་ཆེ་བ་འགའ་ཞིག་བརྗོད་ན། ལོ་ཙྪ་བ་ཡི་ཤེས་སྟེའི་བཟང་སྤྱོད་ཀྱི་སྐུ། གཙང་ཆུང་ཆོས་གྲྭགས་ཀྱ་མཆོའི་བཟང་སྤྱོད་ཀྱི་སྐུ། ལྷང་སྐུ་ཡི་ཤེས་བསྟན་སྤྲོན་གྱི་བཟང་སྤྱོད་ཀྱི་སྐུ་བཅས་སོ། ।

བཟང་བཟང་པོ། བཟང་པོ་བས་ཀྱང་བཟང་པོ།

བཟའ་བཅའ། ❶ ཟས་སྤྱིའི་མིང་། སྤྲ་བཤད་ནི། ཐབཟ་བ་ནི་མིད་པ། བཅའ་བ་ནི་སོ་ཡིས་ལྷད་པའོ། །❷ (འདུལ་བ) བཟའ་བཅའི་ཁྱད་པར་ནི། གཙོ་ཕལ་གྱི་སྤྲོ་ནས་བཞག བཟའ་བ་ནི་འདི་ར་སྤྱོག་འཚོ་བའི་ཕྱི་ར་བཟའ་བའི་ཟས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ལ་ཟེར། དཔེར་ན། ཟན་དྲོན། འབྲས་ཆན། ཅ་ཀ། ཤ། སྐྱམ་ཁུར་དང་ལྟ་ལྟ་བུ། །བཅའ་བ་ནི་འདི་ར་ཟས་ཕལ་པ་ལ་ཟེར་ཏེ། དཔེར་ན། རྩ་བ། སྡོང་བུ། ལོ་མ། མེ་ཏོག། འབྲས་བུའི་བཅའ་བ་དང་ལྟ་ལྟ་བུའོ། །ཡང་ན། བཙོས་ནས་བཟའ་རྒྱའི་རིགས་ཀྱི་ཟས་ལ་བཟའ་བ། ཤིང་ཏོག་སོགས་རྗེན་པའི་རིགས་ལ་བཅའ་བ་ཟེར།

བཟའ་བ་ལྟ་ཟན་དྲོན། འབྲས་ཆན། ཅ་ཀ། ཤ། སྐྱམ་ཁུར་རོ། །ཞེས་སེ་ར་རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་འདུལ་བྱེད་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་བཀོད།

བཟའ་བ་དང་བཅའ་བ། བཟའ་བཅའ་དང་དོན་གཅིག བཟའ་བཅའ་ལ་གཅིགས།

བཟེ་རེ། བཟོད་བསྟན་ཚུང་བའམ། གཙོད་པ་ཆུང་ངུ་ཡང་བཟོད་མི་ཐུབ་པ། སྤྱོད་འཇུག་ལས། བཟེ་རེ་ཅན་ལ་གཙོད་མང་ཞིང་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ।

བཟོད་བརྗུལ། བཟོད་པའི་བརྗུལ་ཞུགས་སམ་གོ་ཆ།

བཟོད་ན། ❶ སྡུག་བསྔལ་དང་དུ་ཟླང་ནུས་ན། ❷ འདོད་ན། དཔེར་ན་དགེ་འདུན་གྱིས་གནང་ཞིང་བཟོད་ན་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

བཟོད་པ། ❶ ཇི་མི་སྐམ་པ། ❷ དང་དུ་ལེན་པ། ❸ མི་སྐྱག་པ།

བཟོད་པ་རྣམ་པ་གསུམ། གཙོད་བྱེད་ལ་ཇི་མི་སྐམ་པའི་བཟོད་པ། སྡུག་བསྔལ་དང་ལེན་གྱི་བཟོད་པ། ཆོས་ལ་ངེས་སེམས་ཀྱི་བཟོད་པ་དང་གསུམ།

བཟློག་པ། ❶ ཡང་ཡང་འདོན་པ། དཔེར་ན། ངག་བཟློག་ལྟ་བུའོ། །❷ ཡིད་ཀྱིས་འདོན་པ་ལྟར་བྱེད་དེ་བསླེམ་པ། དཔེར་ན། སྔགས་ངག་ཏུ་མི་བརྗོད་པར་ཡིད་ཀྱིས་བཟློས་པ་ཡིད་བཟློས་ལྟ་བུའོ། །དབྱི་ན། དམ་ཚིག་གི་བཟློས་པའམ་སྤྱོ་བསྡུའི་བཟློས་པ་ནི། ཐུགས་གཤེ་ས་བོན་ལས་ཟླུང་འབྱུང་བ་ན་ལྟ་རྣམས་སྤྲོས་འགྲོ་དོན་བྱས་ནས། ཟླུང་འཇུག་པ་ན་ཟླར་ས་བོན་ལ་བསྡུ་ཞིང་དེའང་སྔགས་མགོ་བརྗོད་པ་ན་སྤྲོ་བ་དང་བརྗོད་པ་རྗེས་པ་ན་བསྡུ་བའོ། །ཁྲོས་ཀྱི་བཟློས་པའམ་དོ་ལིའི་བཟློས་པ་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་མོས་པར་སྔགས་ཕྱིང་རང་གི་ཞལ་དུ་ཞུགས་པ་རྗོ་རྗེ་ནས་ཡུམ་གྱི་པད་སོང་ཞིང་ཏུ་ཉི་ལས་ཞལ་ནས་བྱུང་བ་རང་གི་ཞལ་དུ་ཞུགས་ཤིང་འཁོར་བར་བསམ་པའོ། །དེག་པོའི་བཟློས་པའམ་ཁྲོས་པའི་བཟློས་པ་ནི། སྔགས་ཕྱིང་རང་གི་ཞལ་ནས་ཡུམ་གྱི་ཞལ་དུ་ཞུགས་ཏེ་རྗེ་རང་བྱུང་ཞིང་འཁོར་བར་བསམ་པའོ། །ཁོང་བུའི་བཟློས་པ་ནི། ཐུགས་ཀའི་ས་བོན་ལ་བཟླ་ཚུའི་སྔགས་མགོ་གྱེན་བསྟན་ཟླུམ་པོར་བསྒོར་བར་དམིགས་ལ། དེ་སེམས་ཀྱིས་དྲི་བའམ་བཀག་པ་ལྟར་བཟླ་བ་དང་། རྗོར་བཟློས་ནི། ཟླུང་འབྱུང་འཇུག་གནས་གསུམ་དང་སྦྱར་ཏེ་ཟླུང་བསྡུམས་ནས་ཡིད་ཀྱིས་བཟླ་བ་འགོག་བཟློས་དང་། བཟླ་བའོ། །སྔགས་ངག་ཏུ་མི་བརྗོད་པར་ཡིད་ཀྱིས་བཟློས་པ་ཡིད་བཟློས་དང་། ཡི་གེ་རིང་ཐུང་བྱེད་པར་སྐད་གསང་ཆེན་པོས་བཟླ་བ་རིག་བྱེད་འདོན་པ་ལྟ་བུའི་བཟློས་པ་རྣམས་སོ། །བཏུག་གཉིས་ཀྱི་ཐྱི་དོན་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་བཀོད།

བརྒྱས་བརྗོད་ཡན་ལག་བཞི། བདག་གི་གཞི། གཞན་གྱི་གཞི། སེམས་ཀྱི་ཡན་ལག །སྒྲ་ཡི་ཡན་ལག་སྟེ་བཞིའོ།། བདག་གི་གཞི་ནི། རང་ལྷའི་ང་རྒྱལ་དུ་བྱས་པའོ། །གཞན་གྱི་གཞི་ནི། མདུན་བསྒྲེད་ཀྱི་ལྷ་སྒོམ་པའོ། । སེམས་ཀྱི་ཡན་ལག་ནི། མདུན་བསྒྲེད་ཀྱི་ཐུགས་ཀར་བཀོད་པའི་རྩ་བའོ། །དེ་ཡང་ལྷའི་ཐུགས་སམ་ཀུན་རྗོབ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་རང་བཞིན་ནོ། །སྒྲའི་ཡན་ལག་ནི། ཀྱ་བའི་སྟེང་དུ་གང་བཏུ་རྒྱའི་སྟག་བཀོད་པའི་སྟག་ཕྲེང་གདངས་ཅན་དུ་བསམ་པའོ། །དེ་ཡང་བསམ་གཏན་ཕྱི་མ་ལས། སྒྲ་དང་སེམས་དང་གཞི་ལ་གཞོལ། །གསང་སྟག་མི་འགྱུར་གཞི་ལ་གནས། །ཡན་ལག་མ་ཉམས་གསང་སྟག་བཏུས། །ངལ་ན་བདག་ལ་ངལ་སོས་ཤེག། ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །སྟག་རིམ་ཆེན་མོ་སོགས་ལ་གཞི་བྱས་ཏེ་བཀོད།

བརྒྱས་པ་ཡན་ལག་བཞི། བཏུས་བརྗོད་ཡན་ལག་བཞི་དང་དོན་འདྲ།

བཏུས་པའི་དེ་ཉིད། བྱ་རྒྱུད་ཀྱི་བསྟེན་པའི་དེ་ཉིད་བཞིའི་ཚ་གྱལ་ཏེ། ལྷར་གསལ་བའི་ཐུགས་ཀར་ཀུན་རྗོབ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་རྩ་དཀྱིལ་གྱི་སྟེང་དུ། བཏུ་བྱའི་སྟག་སྒྲ་གདངས་དང་བཅས་པ་གསལ་བཏབ་སྟེ། སེམས་རྩེ་གཅིག་པས་སྟག་བཏུ་བའོ། ।

བཏྲོག་པ་ལྟ། ཅེས་སྤྱོད་ལས་བཏྲོག་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་ལྟ་སྟེ། བཞམས་ཏེ་བསྒོ་བ། གསོལ་བ། ལས་བརྗོད་པ་གསུམ་སྟེ་ལྟའོ། །སྒྲ་བཤད་ནི། ཅེས་སྤྱོད་ལས་དངོས་སུ་བཏྲོག་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་ཡིན་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། ।

ཉ

འབར་སུ། (ཡུལ་སྐད) རྒྱ་ཁྱོན། ལས་ཀ་འབར་སུ་མ་འདུས་པ།

འོག་ན་གདན་ལྔར་མཇེས་པའི་ཡི་གེ་གསུམ། ཡ་ཏ། ར་ཏ། ཞབས་ཀྱུ་དང་གསུམ།

འོག་པས། སྐེད་རགས་ཏེ། དྲ་བ་དྲ་ཕྱེད་རིང་པོ་འཕྱང་འཕྱལ་སྣ་ཚོགས་སུ་ཡོད་པ་ལ་ཟེར།

འོག་རྒྱར། ཡུལ་མི།

འོག་མིན། གཟུགས་ཁམས་གནས་རིས་བཅུ་བདུན་གྱི་ཐ་མ་འོག་མིན་ནི། མཆིམས་མཇོད་ལས། དེའི་གོང་ན་གནས་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར་འོག་མིན། ཞེས་གསུངས།

འདོད་ཀྱི་ཐེག་ལེ། ཙ་ཐུང་ཤད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་ཐེག་ལེ་ནུ་དང་དང་བཅས་པ། དེའི་ནུ་དུ་ལས་འཕྲོས་པའི་འདོད་དཀར་པོ་སྤོས་རིང་གི་དུ་བ་འདྲ་བ་ཞེག་ཡོད་པ་དེ་ལ་ཟེར།

འདོད་ཆུང་། གཟུགས་ཁམས་གནས་རིས་བཅུ་བདུན་གྱི་བཞི་པ། སྐུ་བཤད་ནི། གོང་མ་བས་འདོད་ཆུང་བས་འདོད་ཆུང་ཞེས་བྱ།

འདོད་མའི་ཚལ། སྨྱག་མ་སྨྲེམ་པོའི་ནགས་ཚལ།

འདོད་ཟེར་སྦྲ་ལྷ། དཀར། སེར། དམར། ལྗང་། སྲོ་བའི་འདོད་ཟེར་རྣམ་པ་ལྔའོ། །སྲུགས་ཀྱི་སྐབས་འདོད་ཟེར་སྦྲ་ལྟས་ཡི་ཤེས་ལྟ་མཆོག་པར་གསུང་།

འདོད་གསལ། ❶ ཡུལ་གྱི་འདོད་གསལ། དཔེར་ན། སྒོང་ཉིད་ལྟ་བུ། ❷ ཡུལ་ཅན་གྱི་འདོད་གསལ། དཔེར་ན། སྒོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ལྟ་བུ། སྐུ་བཤད་ནི། གནས་ལུགས་ཀྱི་རང་འདོད་འགག་མེད་དུ་གསལ་བའམ་རང་བཞིན་མེད་ཀྱང་ལྷན་གྱིས་གྲུབ་ཏུ་སྣང་བས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ། སྐུ་དོན་འདི་ཤེས་བྱ་མཛོད་འགྲེལ་ན་གསལ། ❸ གཟུགས་ཁམས་གནས་རིས་བཅུ་བདུན་གྱི་དྲུག་པ། སྐུ་བཤད་ནི། འདོད་ཤིན་ཏུ་གསལ་བའི་ཕྱིར་འདོད་གསལ། མཆོམས་མཛོད་གསུང་།

འདོད་གསལ་འཆར་བའི་སྐབས་ལྟ་ཤི་བ། བརྒྱལ་བ། གཅིད་ལོག་པ། སྐལ་བ། འཁྲིག་པ་སྤྱོད་པའི་དུས་དང་ལྡོའོ། །དེ་དག་གི་དུས་སུ་ཡུད་ཙམ་རེ་འཆར་བར་གསུང་། ཇེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་སྡེགས་རིམ་ཆེན་མོར་གསལ།

འདོད་གསལ་རྗེས་མཐུན་པ། (བཀའ་བརྒྱད) དབང་དུས་སུ་སྐྱེས་པའི་དཔེའི་ཡི་ཤེས་དང་། བསྐྱེད་རིམ་གྱི་འདོད་གསལ་རྣམས་སོ། །ཞེས་ཤེས་བྱ་མཛོད་འགྲེལ་གསུང་།

འདོད་གསལ་སྐྱུ་མ། (བཀའ་བརྒྱད) རྫོགས་རིམ་སྒོམ་སྒོགས་ཀྱིས་བྱང་བའི་སྒོང་གཟུགས་པ་ཕག་པ་ལྟ་བུ་ཞེས། ཤེས་བྱ་མཛོད་འགྲེལ་གསུང་།

འདོད་གསལ་མ་བུ་འདྲེས་པ། འདོད་གསལ་མ་བུ་བསྲེས་པ་དང་དོན་འདྲ།

འདོད་གསལ་མ་བུ་བསྲེས་པ། འདོད་གསལ་མ་བུ་འཕྲོད་པ་དང་དོན་གཅིག འདོད་གསལ་མ་བུ་འཕྲོད་པ་ལ་གཉིགས།

འདོད་གསལ་མ་བུ་འཕྲོད་པ། ལམ་དུས་སུ་བསྒོམས་སྒོགས་ཀྱིས་ཤར་བའི་འདོད་གསལ་ལ་བུའི་འདོད་གསལ་དང་། གཞི་དུས་ཀྱི་འདོད་གསལ་ལ་མའི་འདོད་གསལ་ཟེར་བས། དེ་གཅིས་འཆི་བ་འདོད་གསལ་གྱི་དུས་སུ་ངོ་འཕྲོད་པ་ལ་ཟེར། མ་བུ་ངོ་འཕྲོད་ཅེས་པ། ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་མ་བུ་དང་། མ་ཡིག་དང་བུ་ཡིག་ལ་སྦྱར་ནས་

གསུང་མཁན་གྱི་ལུགས་གཉིས་ཡོད། ཇི་ཤེས་རབ་ཀུ་མཆོའི་འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་ཇོ་གསས་རིམ་གྱི་ཁྲིད་ཡིག་ལས། རང་གིས་བསྒོམ་པའི་འོད་གསལ་བྱ་དང་། གཞིའི་འོད་གསལ་ལ་མར་བྱས་ནས་དེ་གཉིས་མ་ཡིག་དང་བྱ་ཡིག་ལྟར་ངོ་འཕྲོད་པ་ལ་འོད་གསལ་མ་བྱ་འཕྲོད་པ་ཞེས་བྱ་ཡི། ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་མ་བྱ་དཔེར་བཀོད་པ་མིན། ཞེས་ཀྱང་སྣང་ངོ་། །མ་ཡིག་དང་བྱ་ཡིག་ཅེས་པ། མ་དཔེ་དང་དེ་ལ་དཔེ་བལྟས་ཏེ་བྱེས་པའི་ཡི་གེ་ལ་ཟེར།

འོད་གསལ་ཡང་དག་པ། (བཀའ་བརྒྱད) ཇོ་གས་རིམ་ལས་སྐྱེས་པའི་འོད་གསལ། ཤེས་བྱ་མཛོད་འགྲེལ་ གསུང་།

འོན་ཀྱང་། ཡིན་ནའང་། དུ་དུང་བརྟག་པར་བྱའོ་ཞེས་པའི་དོན།

འོན་ཏང་། འོན་ཀྱང་དང་དོན་འདྲ།

འོན་ཏེ། འོན་ཀྱང་དང་དོན་འདྲ།

འོར་ཆེ། སྐུ་དྲིན་ནམ་བཀའ་དྲིན། བློ་སྦྱོང་དོན་བདུན་མ་ལས། འོར་ཆེ་མ་འདོད་ཅེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ།

ཡ

ཡ་མ་རྒྱང་། ར་མ་ལུགས། ཆ་མི་མཚུངས་པ། ཆ་མི་སྙོམས་པ། གཞི་མི་མཚུངས་པ། དཔེར་ན་ཆ་ལུགས་ཡ་མ་རྒྱང་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ཨལ་སྐད་དུ། ཆ་མེན་ཡ་དོར་ཞེས་པ་དང་ཨལ་ཆེར་དོན་འདྲ།

ཡ་ལྟ་ཀྱི་ཏ། (ལེགས་སྦྱར) གཤིན་རྗེ་མཐར་བྱེད། སྒྲ་བཤད་ནི། གཤིན་རྗེ་ནི་དམྱལ་བ་ལ་སོགས་པ་ངན་སོང་གསུམ་གྱི་ལས་སྒྲིབ་དང་། དེ་འཇིག་ཅིང་རབ་མཛད་པས་ན་གཤིན་རྗེ་མཐར་བྱེད་དེ། དྲང་དོན་ནོ།། གཤིན་རྗེ་ནི་རྒྱངས་པའི་མུན་པ་སྐེ་མ་རེག་པའོ། །རྒྱངས་པ་དེ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་འོད་གསལ་དུ་ཞུགས་པས་མཐར་ཐུག་པར་མཛད་ཅིང་འཇིག་པར་མཛད་པས་ན་གཤིན་རྗེ་མཐར་བྱེད་དེ། ངེས་དོན་ནོ།། རྗེའི་འགྲེལ་པ་བཞི་སྒྲགས་ལ་གཞི་བྱས།

ཡ་མཚན་ཅན། མུ་སྟེགས་པའི་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་སྤྱིའི་མིང་། སྒྲ་བཤད་ནི། རྟོའི་རྒྱབ་ལ་མུ་ཐུ་མི་སྐྱེ་བ་དང་མུ་སྟེགས་ཅན་ལ་ཐར་པའི་མུ་ཐུ་སྐྱེ་བར་འདོད་པ་ནི་ཡ་མཚན་ཅན་ཡིན་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ་ཞེས་མཁས་པ་འཐད་གསུང་ངོ་། །

ཡ་ཅ་མ་ལུགས་ གང་གིས་ཅས་ཇི་ལྟར་རྟོས་པ་དག་མ་ཞུ་བར་ཤིན་རའ་བྱུང་བ།

ཡང་དག་མཐའ། ཡང་དག་པའི་མཐའ་དང་དོན་འདྲ། ཡང་དག་པའི་མཐའ་ལ་གཉིགས།

ཡང་དག་པའི་མཐའ། སྟོང་ཉིད། སྒྲ་བཤད་ནི། ཡང་དག་པ་ནི་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ། མཐའ་ནི་རྩེ་མོའམ་མཚམ་གཅིག་ཀྱི། དེས་ན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་མཚམ་ཡིན་པས་ན་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །མཐའ་ནི་རྩེ་མོ་དང་མཚམས་གྲི་དོན་ལ་འཇུག་པར། བརྒྱད་སྟོང་པའི་དཀའ་འགྲེལ་སྙིང་པོ་མཚམ་ལས་གསུངས་སོ། །

ཡང་དག་སྤྱོང་བ། ① ལེགས་པར་སྤྱོང་བ། ② སྔོག་པ་སྤྱོང་བ་དང་དགེ་བ་བསྒྲུབ་པ་ལ་འབད་པའི་བརྩོན་འགྲུས་ལ་ཟེར། སྒྲ་བཤད་ནི། ཐུང་བྱ་ཡང་དག་པར་ཉེ་ལེགས་པར་སྤྱོང་བས་ན་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །

ཡང་དག་སྤྱོང་བ་བཞི། བྱང་ཕྱོགས་སྔེ་ཚན་བདུན་གྱི་གཉིས་པ་ཡང་དག་སྤྱོང་བ་བཞི་ནི། མི་དགེ་བ་མ་སྐྱེས་པ་མི་སྐྱེད་པའི་ཡང་དག་སྤྱོང་བ། སྐྱེས་པ་སྤྱོང་བའི་ཡང་དག་སྤྱོང་བ། དགེ་བ་མ་སྐྱེས་པ་སྐྱེད་པའི་ཡང་དག་སྤྱོང་བ། སྐྱེས་པ་གྱིལ་བའི་ཡང་དག་སྤྱོང་བ་དང་བཞིའོ། །ཡང་དག་སྤྱོང་བ་ལ་གཅིགས།

ཡང་དག་པར་བླངས་པ་ལས་བྱུང་པའི་གཟུགས། ས་ཐར་གྱི་སྡོམ་པ་ལྟ་བུ་ལ་ཟེར། འདི་ནི་ཆོས་མངོན་པའི་གཞུང་གི་བདུད་རྩིའོ།

ཡང་དག་པར་འཇིན་དུ་བཅུག་པ། སྒྱིན་པ་ལ་སོགས་པར་བཀོད་པ།

ཡང་དག་པར་རྗོགས་པའི་སངས་རྒྱས། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་ལུགས་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དེ་ཉིད་དུ་མ་རྗོགས་པའི་དངོས་པོ་མེད་པར་ཤེན་ཏུ་གསལ་བར་བྱང་ཆུབ་པའི་ཕྱིར་ཡང་དག་པར་རྗོགས་པའི་སངས་རྒྱས་སུ་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། །དཔའ་བོ་གཙུག་ལག་ཁྱིང་བ་རྣལ་འབྱོར་མའི་ཁྲིད་ཡིག་ན་གསུངས།

ཡང་དག་པར་གཟེངས་བསྟོད་པ། སྒྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཕན་ཡོན་བརྗོད་པ།

ཡང་དག་པར་རབ་ཏུ་དགའ་བར་མཛོད་པ། འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་གྱི་ཕན་ཡོན་བརྗོད་པ།

ཡང་ཞིང་གཡོ་བ། ཟླུང་གི་མཚན་ཉིད། སྒྲ་བཤད་ནི། ཡང་ཞིང་ཞེས་པས་ངོ་བོ། གཡོ་བ་ཞེས་པས་ཁྱད་ལས་དངོས་པོ་གཞན་གཡོ་བ་དང་རྒྱས་པར་ཁྱད་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །

ཡང་ཡང་ཟས་ཟ་བའི་ལྷུང་ཁྱད། འབའ་ཞིག་པ་དགུ་བཅུའི་སོ་གཅིག་པ་ནི། ཉིན་གཅིག་ལ་ཁྱིམ་པས་མགྲོན་དུ་བོས་པ་ལན་གཉིས་བྱང་ཆེ་ལན་གཉིས་ཟོས་པའོ། །

ཡང་སོས། ཚ་དམྱལ་བརྒྱད་ཀྱི་དང་པོ། དང་པོ་ཡང་སོས་ན་ནི། སེམས་ཅན་དེ་དག་ཕན་ཚུན་འདུས་ནས་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་བྱང་བའི་མཚོན་ཆ་སྣ་ཚོགས་རིམ་གྱིས་འབྱང་བ་རྣམས་ཀྱིས་གཅིག་གི་གཅིག་སྣུན་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ནས་བརྒྱལ་ཏེ་ས་ལ་འགྱེལ་བ་དང་ནམ་མཁའ་ལས་ཁྱིད་རྣམས་ཡང་སོས་པར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་པའི་

སྒྲ་འབྱུང་ངོ་། །དེ་ནས་ཡང་ལངས་ཏེ་སྟར་ལྟར་སྣུན་པར་བྱེད་པས་སྲུག་བསྡལ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཉམས་སུ་མྱོང་བར་འགྱུར་རོ། །

ཡང་པ། ཀུ་ཆེ་བ།

ཡང་པ་ཅན། ཀུ་གར་གྱི་གློང་ཁྱིར་ཞེས། སྒྲ་བཤད་ནི། ཁྱིམ་དང་འབྲོར་བ་ཡང་ཤིང་ཀུ་ཆེ་བའི་གློང་ཁྱིར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཡང་པ་ཅན་ནམ། ཡང་ན། མི་རྣམས་བསོད་ནམས་ཀུ་ཆེ་ཞིང་ལྡའི་ཕུན་ཚོགས་དང་ལྡན་པའི་གློང་ཁྱིར་ཡིན་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ།

ཡན་ལག་གི་རླུང་ལྔ ཀུ་བ། (ཀུ་བ་ངོ་དགེ་དམར་པོ།) རྣམ་པར་ཀུ་བ། (རྣམ་པར་ཀུ་བ་སྔོན་པོ།) ཡང་དག་པར་ཀུ་བ། (ཡང་དག་པར་ཀུ་བ་སེར་པོ།) རབ་ཏུ་ཀུ་བ། (རབ་ཏུ་ཀུ་བ་དཀར་པོ།) ངེས་པར་ཀུ་བ་དང་ལྡབ། (ངེས་པར་ཀུ་བ་ལྕང་ཁེས་རྣ་འགོས་གསུང་ངོ་། །ཁེས་རྣའི་རིམ་ལྟ་གསལ་སྒོན་ན་གསལ།) དེ་དག་ལ་ཀུ་དང་། རུས་སྦལ། རྩངས་པ། ལྟ་སྤྱིན། གཞུ་ལས་ཀུལ་ལམ། གཞུ་ཁེས་ཀྱང་འཐད། གཞུ་ལས་ཀུལ་ལ་འགྲེལ་པ་རྣམས་ལས། ཆོར་ལས་ཀུལ་ཁེས་བཤད་པའང་ཡོད་དོ། །ཁེས་རྣའི་རིམ་ལྟ་གསལ་སྒོན་ན་གསལ། དེ་དག་ལ་མིང་དེ་ལྟར་བཏགས་པའི་ཀུ་མཚན་ནི། ཆླུང་དེ་དག་གི་དབྱིབས་ཀྱུ་སྟེ་སྦུལ་སོགས་དང་འདྲ་བའི་ལུས་ཀྱི་ཆ་ཤས་ལས་བྱུང་བས་དེ་ལྟར་བཏགས་ཏེ། ཀུལ་ཚབ་ཆོས་རྗེས། ཡན་ལག་གི་ཆུང་ལ་ཐ་སྙད་སྤ་མ་ལྟར་འདོགས་པའི་ཀུ་མཚན་ནི། རྗེ་འགོས་ཀྱི་གསུང་ལས། དེ་ལྟ་པོ་རིམ་པ་བཞིན་དུ། གཉེ་མ་སྦུལ་འབྲུ་བ་དང་། མཆིན་པ་རུས་སྦལ་འབྲུ་བ། ཐྲོ་བ་རྩངས་པ་འབྲུ་བ། སྟེང་ལྟ་སྤྱིན་པུ་མོའི་གོས་དང་འབྲུ་བ། མཁལ་མ་གཞུའི་དབྱིབས་དང་འབྲུ་བ་ལས་བྱུང་བས་དེ་ལྟར་བཏགས་ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཡན་ལག་ལྟའི་ཕྱག ཡན་ལག་ལྟ་ས་ལ་ཕབ་པའི་ཕྱག་དང་དོན་གཅིག། དཔྱལ་བ། ལག་མཐིལ་གཉིས། པུས་མོའི་ལྟ་ང་གཉིས་བཅས་ས་ལ་གཏུགས་པའི་ཕྱག་གོ།

ཡན་ལག་བདུན་པ། ༡ ཕྱག་འཚལ་བ། ༢ མཆོད་པ་འབུལ་བ། ༣ བཟླས་པ། ༤ ཇེས་སུ་ཡི་རང་། ༥ ཆོས་འཁོར་བསྐོར་བར་བསྐུལ་བ། ༦ མྱ་ངན་ལས་མི་འདའ་བར་གསོལ་བ་འདེབས་པ། ༧ བསྟོ་བ་དང་བདུན་ནོ། །དེ་ཡང་ཕྱག་འཚལ་བས་ང་རྒྱལ་གྱི་གཉེན་པོ། མཆོད་པས་སེར་སྣའི་གཉེན་པོ། བཟླས་པས་དུག་གསུམ་གའི་གཉེན་པོ། ཇེས་སུ་ཡི་རང་གིས་ཕྱག་དོག་གི་གཉེན་པོ། ཆོས་འཁོར་བསྐོར་བར་བསྐུལ་བས་ཆོས་སྒོང་གི་གཉེན་པོ། མྱ་ངན་ལས་མི་འདའ་བར་གསོལ་བ་འདེབས་པས་ཐ་སྙད་བྱོང་རྒྱས་སྐྱེས་པའི་གཉེན་པོ། བསྟོ་བས་ལོག་ལྟའི་གཉེན་པོ་བྱེད་པ་བཅས་སོ། །

ཡམ་བཤད། ཡིད་བརྟན་མེད་པའི་བཤད་པ། སྟེང་པོ་མེད་པའི་བཤད་པ། དཔེར་ན། རྗེ་གྱང་ཐང་པས། ཡམ་བཤད་སྤུན་པའི་ཕྱང་པོ་འཕྱར་མིན་པར། །ཡང་དག་དོན་གྱི་སྟེང་པོ་སེལ་མ་ཡིས། །ཡ་རབ་ཐར་འདོད་ཁིང་པའི་རེ་སྐོང་གི། ཡོངས་འཛིན་གང་དེ་གཙུག་གི་བསྟེན་བྱ་ཡིན། །ཁེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ།

ཡར་ལྟན། མི་ཉམས་གོང་འཕེལ། དཔེར་ན། འོག་མའི་ཡོན་ཏན་མ་ཉམས་པའི་སྟེང་དུ་གོང་མའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་ལ་ཡོན་ཏན་ཡར་ལྡན་ཁེས་པ་ལྟ་བུ།

ཡལ་འཇུག་པ། རྒྱལ་བཙུག་པ།

ཡས་འདེད། སྟེང་ནས་འོག་ཏུ་འདེད་པ།

ཡས་བབས། ལུགས་འབྱུང་སྟེ། སྟེང་ནས་འོག་ཏུ་བབས་པ།

ཡས་རིམ། སྟེང་ནས་འོག་ཏུ་ཆགས་པའི་རིམ་པ།

ཡི་གེའི་ལྟ། ལྟའི་དེ་ཉིད་དུག་གི་ཡ་གྱལ་ཏེ། རང་སེམས་ཀླ་བར་གྱུར་པ་ལ་སྐབས་ཀྱི་ལྟ་གང་ཡིན་གྱི་སྒྲུབ་ཀྱི་ཡིག་འབྲུ་བྱིས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་བཀོད་དེ་བསྒོམ་པའམ། ཀླ་བ་ཁོ་ན་བསྒོམ་པའོ། །

ཡི་དྭགས། <ཕྲེད> ❶ བཀྲིས་སྐོམ་གྱིས་ཤིན་ཏུ་གདུང་བའི་ངན་སོང་བ། ངེས་ཚིག་ནི། པྲེ་ཏ་ཁེས་པ་པྲེ་དང་ཚེ་ཏ་མཚམས་སྦྱར་བ་ལས། པྲ་རབ་དང་ཚེ་ཏ་སོང་བ་སྟེ་དབུགས་རབ་ཏུ་སོང་བ་སྟེ། ཤི་བ་ཁེས་པའི་དོན། ཀྱེ་རྡོར་གྱི་འགྲེལ་པར་གཞི་བྱས། སྒྲ་བཤད་ནི། མཆིམས་མཛོད་ལས། ཟས་སྐོམ་ཡིད་ལ་བཏགས་པའམ་དེར་སོང་བ་རྣམས་ཕྱེར་མི་ལྡོག་པས་སམ། སྐོམ་པ་དང་ལྡན་པས་ཡི་དྭགས་ཏེ་པྲེ་ཏ་ཁེས་བྱ་བའི་དོན་ནོ། །ཁེས་གསུངས། ཡི་ཁེས་པ་ད་ཡིག་ཕྱིས་པ་ཙམ་ལས་ཡིད་དང་འདྲ། དཔེར་ན་ཡི་དམ་ཁེས་པ་ལྟ་བུ། དྭགས་ཁེས་པ། བཏགས་པ། {འདིའི་བཏགས་པ་ཁེས་པ་མངའ་བ། ལྡན་པ། ཡོད་པ། ཅྱད་པ། ཉར་བ་བཅས་ཀྱི་དོན་ཡིན།} རྒྱགས་པ། བློས་པ། རྒྱ་བ། འགྲོ་བ། སོང་བ་བཅས་ཀྱི་དོན་ཡིན་སྟམ་ཡང་དཔྱད། དཔེར་ན་རི་ལ་འགྲོ་བའམ་རྒྱ་བས་ན་རི་དྭགས་ཁེས་པ་ལྟ་བུ། ❷ ཡི་དྭགས་ནི་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་ཞོན་པའི་སོར་མོ་ཕྱེར་ལྟ་བ་དང་། ཁེས་རྗེའི་མདོ་རྟའི་རྟེན་བྱེས་ལས་གསུངས།

ཡི་དྭགས་ཀླ་ཕྱེད། ཚེས་བཅུ་དྲུག་ནས་འགོ་རྩོམ་པའི་མར་ངོ་ནི་ཡི་དྭགས་ཀླ་ཕྱེད་དོ། །པྲེ་ཏ་ཁེས་པ་པྲེ་དང་ཚེ་ཏ་མཚམས་སྦྱར་བ་ལས། པྲ་རབ་དང་ཚེ་ཏ་སོང་བ་སྟེ་དབུགས་སོང་བ་ཁེས་པ། ཀླ་བ་མར་ངོ་ལ་ཤི་བའི་མིང་གིས་བརྗོད་དོ། །ཁེས་ཀྱི་རྡོར་གྱི་འགྲེལ་པ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་བཀོད།

ཡི་དམ། ❶ སངས་རྒྱས་ཀྱིས་སྨྲལ་པའི་ཞི་ཁྲོའི་རྣམ་འགྱུར་སྣ་ཚོགས་སུ་ཡོད་པའི་ཡིད་ཀྱིས་ལྷག་པར་བསྒེན་པར་བོས་པའི་ལྷ་གསང་བདེ་འཇིགས་གསུམ་ལྷ་བྱ་ལ་རེར། ཚོགས་ཞིང་གི་གོ་རིམ་ལྟར་བྱས་ན། ཏྲ་མ། ཡི་དམ། སངས་རྒྱས། བྱང་སེམས། ཉན་རང་། དཔའ་བོ་མཁའ་འགྲོ། ཆོས་སྐྱོང་སྲུང་མ་བཅས་ཡོད་པའི་རིམ་པ་གཉིས་པ་དེ་ཡིན། སྲུང་མའི་རིགས་ནི་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་མ་འདས་ཇི་ལྟར་ཡང་ཡི་དམ་གྱི་གསལ་སྡེ་མི་འཛོག ❷ ཡིད་ཀྱི་དམ་བཅའ། དཔེར་ན་ཡི་དམ་བརྟན་པོ། སྲུང་སྡེ་པའི་ཡི་དམ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ཡིག་བཀྱེ། ངོ་ཇེ་སེམས་དཔའི་སྐུགས། (ལེགས་སྦྱར་ཀྱི་སྐད་དུ) བཙུ་སྐྱ་མ་ཡེ། མ་ནུ་པྲ་ལ་ཡེ། བཙུ་སྐྱ་དུ་ནི་ཤ་ཀིཏ། དྲིཙྪ་མེ་སྟ་བ། སུ་ཀྲ་ཏྱེ་མེ་སྟ་བ། ཞ་ནུ་རཱཀ་མེ་སྟ་བ། སུ་པ་ཏྱེ་མེ་སྟ་བ། སཏ་སིད་ཏེ་མེ་པྲ་ཡཚྪ། སཏ་ཀཱམ་སུ་ཙ་མེ། ཙེ་ཊཱི་ཀྱི་ཡ་ཀྱུ་ར། ཆ་ཁ་ཁྱེན་སཏ་ཀ་སྟ་ཁ་ཏ། བཙུ་མ་མེ་མུཚྪ། བཙྪེ་སྟ་བ། མཀྵ་མ་ཡ་སཀྵ། (ཐོད་ཀད་དུ་བཞུར་ན) ངོ་ཇེ་སེམས་དཔའ་དམ་ཚིག་ཇེས་སུ་སྐྱོང་ཤིག །ངོ་ཇེ་སེམས་དཔའ་ཉིད་ཀྱིས་ཉེ་བར་གནས་པར་མཛོད། བདག་ལ་བརྟན་པའི་དངོས་པོར་མཛོད། བདག་ལ་ཤིན་ཏུ་དགྱེས་པའི་དངོས་པོར་མཛོད། བདག་ལ་ཇེས་སུ་ཆགས་པའི་དངོས་པོར་མཛོད། བདག་ལ་ཤིན་ཏུ་ཆུས་པའི་དངོས་པོར་མཛོད། དངོས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་བདག་ལ་རབ་ཏུ་སྩོལ། ལས་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་བདག་གི་སེམས་དཔོ་བར་མཛོད། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ངོ་ཇེ་བདག་མ་གཏོང་ཞིག། ངོ་ཇེ་ཅན་གྱི་དངོས་པོར་མཛོད་དམ་ཚིག་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ། ཞེས་པའོ། །དེ་ཡང་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་གྱི་ཙཱི་ཙཱུ་ཏྱུཾ་གསུམ་དང་། ཅ་བཞི་དང་ཅོ་སྦྱི་ལྟ་མི། བོད་སྐད་དུ་བསྡུར་ཚུ་མེད་ཀྱང་ངོ་ཇེ་གསུམ་དང་ཡེ་ཤེས་ལྷའི་མཆོན་བྱིད་ཡིན་པར་གསུངས། ལྷག་མ་ཡི་གེ་གོ་གཅིག་ལའང་བསྡུར་ལུགས་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་ལེགས་ཆ་བསྟུས་ནས་བསྡུར་ན། བཙུ་ངོ་ཇེ། སཀྵ་སེམས་དཔའ། ས་མ་ཡ་དམ་ཚིག །མ་ནུ་ཇེས་སུ། པྲ་ལ་ཡ་སྐྱོང་ཤིག་སྟེ། ངོ་ཇེ་སེམས་དཔའ་དམ་ཚིག་ཇེས་སུ་སྐྱོང་ཤིག །ཅེས་དང་། བཙུ་ངོ་ཇེ། སཀྵ་སེམས་དཔའ། ཀྵེ་ནོ་ཉིད་ཀྱིས། ཞུ་པ་ཉེ་བར། ཉིཙྪ་གནས་པར་མཛོད་དེ། ངོ་ཇེ་སེམས་དཔའ་ཉིད་ཀྱིས་ཉེ་བར་གནས་པར་མཛོད། ཅེས་དང་། དྲིཙྪ་བཅོམ་པ། མེ་བདག་ལ། སྙ་ན་དངོས་པར་མཛོད་དེ། བདག་ལ་བཅོམ་པའི་དངོས་པོར་མཛོད། ཅེས་དང་། སུ་ཤིན་ཀྱི། ཀོ་ཏྱེ་དགྱེས་པ། མེ་བདག་ལ། སྙ་ན་དངོས་པོར་མཛོད་དེ། བདག་ལ་ཤིན་ཏུ་དགྱེས་པའི་དངོས་པོར་མཛོད། ཅེས་དང་། ཞ་ནུ་ཇེས་སུ། རཱཀ་ཆགས་པ། མེ་བདག་ལ། སྙ་ན་དངོས་པོར་མཛོད་དེ། བདག་ལ་ཇེས་སུ་ཆགས་པའི་དངོས་པོར་མཛོད། ཅེས་དང་། སུ་ཤིན་ཀྱི། པོ་ཏྱེ་ཆུས་པ། མེ་བདག་ལ། སྙ་ན་དངོས་པོར་མཛོད་དེ། བདག་ལ་ཤིན་ཏུ་ཆུས་པའི་དངོས་

པོར་མཛོད། ཅེས་དང་། སྡུ་ཐམས་ཅད། སིད་ཟི་དང་ངེས་གྲུབ། མེ་བདག་ལ། ཀུ་རབ་ཏུ། ཡཙ་སྟོལ་ཏེ། དངོས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་བདག་ལ་རབ་ཏུ་སྟོལ། ཅེས་དང་། སྡུ་ཐམས་ཅད། ཀཱམ་ལས། སུ་ཙ་ལ་ཡང་། མེ་བདག་གི །ཇོ་སྐྱེ་སེམས། ཀྱི་ཡ་དག་བར། ཀུ་རུ་མཛོད་དེ། ལས་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་བདག་གི་སེམས་དག་བར་མཛོད། ཅེས་དང་། ཆ་ག་ལྟན་བཅོམ་ལྡན་འདས། སྡུ་ཐམས་ཅད། ཏ་སྤྲ་དེ་བཞིན། ཀ་ཏ་ཀཱཡེཥས་པ། བཙུ་དོ་རྗེ། མ་མེ་མུཉ། བདག་མ་གཏོང་ཞེག་སྟེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོ་རྗེ་བདག་མ་གཏོང་ཞེག །ཅེས་དང་། བརྟུ་དོ་རྗེ་ཅན། ཆུ་བ་དངོས་པོར་མཛོད། མཏུ་ཆེན་པོ། ས་མ་ཡ་དམ་ཚིག། སཏྭ་སེམས་དཔའ་སྟེ། དོ་རྗེ་ཅན་གྱི་དངོས་པོར་མཛོད་དམ་ཚིག་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ། ཞེས་པའོ། །པཊ་ཆེན་བློ་བཟང་ཚོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་གསུང་བཞིན་བཀོད།

ཡིག་ཆ། ❶ སྒོས་ཆོགས་དང་གོང་རིམ་ནས་ཐག་བཅད་པའི་དོན་ཡི་གེར་བཀོད་པའི་མིང་། ❷ གླ་ཚང་སོ་སོའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྤོབ་གཉེར་བྱ་ཡུལ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་གཞུང་ཆེན་རྣམས་ལ་ཟེར།

ཡིད། ❶ ཡིད་ཀྱི་ཁམས་དང་འདྲ། ❷ སེམས་དང་། ཡིད་དང་། རྣམ་ཤེས། གཙོ་སེམས་རྣམས་དོན་འདྲ།

ཡིད་ཀྱི་ཁམས། དྲུག་པ་ཡིད་ཤེས་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་ཏུའྱུན་དུ་གྱུར་པའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ལ་ཟེར།

ཡིད་ཀྱི་གླང་པོ། རང་གི་སེམས། གདུལ་བར་བྱ་བ་གླང་པོ་ཆེ་མ་དུལ་བ་དང་འདྲ་བས་དེའི་གཟུགས་སུ་བཀོད། དཔེར་ན། དབུ་མ་སྟིང་པོ་ལས། ཡིད་ཀྱི་གླང་པོ་ལོག་འགྲོ་བ། །དམིགས་པའི་ཀ་བ་བརྟན་པོ་ལ། །དེན་པའི་ཐག་པས་ངེས་བཅིངས་ནས། །ཤེས་རབ་ལྗགས་ཀྱས་རིམ་དབང་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ।

ཡིད་ཀྱི་བརྗོད་པ། ཡིད་ཀྱིས་འདི་ནི་འདིའོ་ཞེས་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་དོན་ཏེ། དཔེར་ན། ཡིད་ཀྱི་བརྗོད་པ་སྒང་ས་ལ་ཞེའི་ཁམས་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་ནོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོར་གསལ།

ཡིད་ཀྱི་བརྟགས་པ། ཡིད་བརྟགས་དང་འདྲ།

ཡིད་ཀྱི་ལུགས། ❶ བར་དོའི་ལུགས། ❷ བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལུགས། ཞེས་མཁས་པ་འགའ་གསུང་།

ཡིད་ཀྱི་ཤིང་རྟ། ❶ བསམ་པ། ❷ འདོད་ཆགས། བསྟན་དར་ལྟ་རམས་པ་གསུང་།

ཡིད་འགྱུར་གྱི་མྱོང་བ། འབད་རྩོལ་དང་བཅས་ཏེ་སྨོམ་པའི་ཚེ་སྐྱེ་བའི་རྩོལ་བཅས་ཀྱི་མྱོང་བ་ལ་ཟེར། དེ་དང་མྱོང་བ་སྐྱ་རེན། མྱོང་བ་ཐན་ཐུན་རྣམས་དོན་འདྲ་བར་བཤད།

ཡིད་ཅན། སེམས་ཅན་དང་། ལུས་ཅན། ཡིད་ཅན་རྣམས་དོན་འདྲ། སེམས་ཅན་ལ་གཟེགས།

ཡིད་ཆེས་གསུམ་ལྡན། ❶ རྒྱུད་ལ་ཡིད་ཆེས་པ། བླ་མ་ལ་ཡིད་ཆེས་པ། བདག་ཉིད་ལ་ཡིད་ཆེས་པ་དང་གསུམ། པཊ་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་རྒྱན་གྱི་དུས་འཁོར་གྱི་རྒྱས་འགྲེལ་ལས། བླ་མའི་མན་ངག་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱུད་དོན་ལྟང་རིགས་ཀྱིས་ཚུལ་བཞིན་དུ་ངེས་པ་ན་རྒྱུད་ལ་ཡིད་ཆེས་པ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱུད་དེ་ན་དེ་ལྟར་སྟོན་པའི་བླ་མ་ལ་ཡིད་ཆེས་པ་དང་། དེ་ནས་བླ་མས་ཇི་ལྟར་བསྟན་པ་ལྟར་བསྒོམས་པས་རྒྱུད་ལས་ཇི་ལྟར་བཤད་པ་ལྟར་མྱོང་བ་སྐྱེས་པ་ན་བདག་ཉིད་ལ་ཡིད་ཆེས་པ་སྟེ་ཡིད་ཆེས་གསུམ་ཚང་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་ཡོངས་སུ་དག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས། འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་དང་། ཀོང་སྤྲུལ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོའི་ཤེས་བྱ་མཛོད་འགྲེལ་གྲིགས་བམ་སྣད་ཆ་ལས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་གསལ། ❷ ཇི་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་ཟུ་རིའི་ཆོས་དྲྭ་གཅི་ཁྲིད་ཡིག་ཡིད་ཆེས་གསུམ་ལྡན།

ཡིད་བརྟན་པ། ཡིད་ཆེས་པ།

ཡིད་དུ་འོང་བ། ཡིད་དུ་འཐད་པོ། སེམས་ལ་འབབ་པོ། སྙིང་དུ་འབབ་པོ། སྐྱ་བཞད་ནི། ཡིད་ཀྱིས་སྐད་ཅིག་ཙམ་ཡང་མི་གཏོང་བའི་ཕྱིར་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ། འདུལ་བ་ལུང་ཕྲན་ཆེགས་ཀྱི་འགྲེལ་པར་གསལ།

ཡིད་བྱེད་བཞི། ཞི་གནས་སྒྲུབ་པའི་སྐབས་ཡིད་བྱེད་བཞི་ཞེས་པ་ནི། བསྒོམས་ཏེ་འཇུག་པའི་ཡིད་བྱེད། ཆད་ཅིང་འཇུག་པའི་ཡིད་བྱེད། ཆད་པ་མེད་པར་འཇུག་པའི་ཡིད་བྱེད། རྩོལ་བ་མེད་པར་འཇུག་པའི་ཡིད་བྱེད་དང་བཞིའོ། །

ཡིད་བཟློས། སྔགས་ངག་ཏུ་མི་བརྗོད་པར་ཡིད་ཀྱིས་བསྒྲུབ་བ།

ཡིད་འོང་། ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་འདྲ།

ཡིད་བཞིན་རྟ་མཆོག ཡིད་བཞིན་གྱི་རྟ་མཆོག་ཞེས་པ་རྟ་མཆོག་ཆེན་པོ་དངོས་གཞི་མ་ཡིན་པར། བློང་བར་གྱི་མཆོག་ཚུང་ཤིན་ཏུ་མཇེས་ཤིང་ཡིད་དུ་འོང་བ་དགོས་འདོད་པམས་ཅད་འབྱུང་བ་ཞེས་པ་ལ་རྟེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། ཞེས་རྗེ་གྲུང་པའི་ཕྱག་ཆེན་གྱི་ཁྲིད་ཡིག་ཏུ་གསལ།

ཡིད་ལ་བརྟགས་པ། ཡིད་ལ་ཡང་ཡང་བསམ་པའི་དོན།

ཡིད་ལ་བྱེད་པ། ① རང་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་དམིགས་པ་བྱེ་བྲག་པ་ལ་གཏོད་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་སེམས་བྱུང་ཞེས་གསལ་ཁེད། ② སེམས་ལ་དྲན་པར་བྱེད་པ། བསམ་བློ་གཏོང་བ།

ཡིད་ལས་བྱུང་། བར་དོ་བ། སྐྱ་བཞད་ནི། ཁ་ཁྲག་སོགས་ཀྱི་རྒྱུ་ལ་མ་ལྷོས་པར་ཡིད་ཙམ་ལས་སྐྱེས་པས་ན་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །

ཡིད་སྐྱབས། ❶ བདུད། ❷ འདོད་པ། བསྟན་དར་ལྟ་རམས་པ་གསུང་།

ཡིན་ལ་མ་ཡིན། ཡིན་མིན་ངེས་དཀའ་བའམ་ཐེ་ཚོམ་གྱི་གཞིའི་དོན།

ཡིན་ལ་མིན་ལ། ཡིན་ལ་མ་ཡིན་དང་དོན་འདྲ།

ཡིན་ལུགས། སྣང་ཉིད།

ཡིན་ལུགས་ལ་ཕྱ་ཐག་ཆོད་པ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་འཆོལ་བའི་ཚེ་དགག་བྱའི་བདག་དེ་མཐའ་ཐམས་ཅད་ནས་འཆོལ་ལུགས་མ་ཚང་བ་མེད་པའི་རིགས་པས་བཙལ་བ་ན་མེད་པར་ཐག་ཆོད་པའི་ཚེ་ཡིན་ལུགས་ལ་ཕྱ་ཐག་ཆོད་པའོ། །

ཡུ་ཐི་ཀྱ། (ལེགས་སྦྱར) མེ་དོག་ཀུན་རྟོའི་བྱེ་བྲག་ཅིག ཀུན་ལ་གཅིགས།

ཡུད་ཙམ། ཉིན་ཞག་གཅིག་ཆ་སྙམ་ཅུར་ཕྱི་བའི་ཆ་གཅིག་ལ་ཟེར། དེང་དུས་ཀྱི་ཚུ་ཆོད་ལ་སྦྱར་ན། སྐར་མ་བཞི་བཅུ་ཞེ་བརྒྱད་ཡོད།

ཡུམ་སྐྱེ་མ་ལྟ་མཛེས། བདག་ཅག་གི་སྙིན་པའི་མ་ཡུམ། སྐྱ་བཤད་ནི། སྐྱ་མ་མཁན་གྱིས་ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་སྐྱལ་པའི་བུད་མེད་དམ་ལྟ་མོ་དང་མཛེས་རྒྱ་མཚན་པས་སྐྱ་མ་ལྟ་མཛེས་སམ་ལྟ་མོ་སྐྱ་འཕྲལ་ཆེན་མོ་ཞེས་བྱའོ། །པཊ་ཆེན་བྱི་བཟང་ཆོས་ཀྱན་གྱིས། ལང་ཆོ་པནྜི་ཏས་བ་འདི། །དེ་ལེ་རྒྱ་གྱང་ཤིང་སྐྱ་མ་ཡིས། །ཆེད་དུ་ལྟག་པར་སྤྲལ་པ་བཞིན། །དེ་ཕྱིར་སྐྱ་མ་ལྟ་མཛེས་སམ། །ལྟ་མོ་སྐྱ་འཕྲལ་ཆེན་མོ་ཞེས། །ཕྱོགས་ཀུན་སྐྱ་འཇིན་ཀུན་དུ་བྱས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཡུལ་གྱི་འོད་གསལ། (བཀའ་བསྒྱུར) གཞི་ཆོས་ཉིད་རྟག་ཆད་སོགས་ཀྱི་མཐའ་དང་བྲལ་བའོ། །

ཡུལ་ངེས་ལྟ། འདུན་པ། མོས་པ། དྲན་པ། ཏིང་ངེ་འཛིན། ཤེས་རབ་དང་ལྡའོ། །སྐྱ་བཤད་ནི། ཡུལ་ཚད་མས་ངེས་པའང་འདི་ལ་ཚང་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་དེ་ཙམ་ཞེས་འདིའི་ངེས་པའི་དོན་མིན་ནོ། །འོ་ན་གང་ཞེ་ན། དེ་ནི་ཡུལ་སོ་སོར་ངེས་པ་སྟེ་ཡུལ་གཏན་འཁེལ་བའི་དོན་ཡིན། དཔེར་ན། འདུན་པའི་ཡུལ་ལ་འདོད་པའམ་བསམ་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་དགོས་པ་དང་། མོས་པའི་ཡུལ་ལ་ཚད་མས་ངེས་ཟེན་གྱི་ཡུལ་ཡིན་དགོས་པ་དང་། དྲན་པའི་ཡུལ་ལ་འདྲིས་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་དགོས་པ་དང་། ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཡུལ་ལ་བརྟགས་ཟེན་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་དགོས་པ་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཡུལ་ལ་བརྟག་བྱའི་དངོས་པོ་ཡིན་དགོས་པ་ལྟ་བུ་ལ་ཟེར།

ཡུལ་ཅན་ཀྱི་འོད་གསལ། (དགེ་ལུགས) སྣང་ཉིད་རྟོགས་པའི་བློ། (བཀའ་བསྒྱུར) གཞི་ཆོས་ཉིད་རྟག་ཆད་སོགས་ཀྱི་མཐའ་དང་བྲལ་བ་དེ་ཉིད་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྟོགས་པ། །ཤེས་བྱ་མཛོད་འགྲེལ་གསུང་།

ཡུལ་ཆོས། ཡུལ་གྱི་ལུགས་སྲོལ། དཔེར་ན། འདུལ་བ་ཡུལ་ཆོས་དང་བསྟུན། ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

ཡུལ་དབུས། ❶ སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཁོར་རྣམ་བཞི་རྒྱུ་བའི་ཡུལ། ❷ རྒྱ་གར་དོ་ཧེ་གདན་དབུས་སུ་བྱས་ཏེ། previous ལྟར་དུ་ལི་ཁ་ར་ཤིང་འཕེལ་གྱི་མདུན་གྱི་ནགས་ལི་ཁ་རའི་ཚང་ཚེང་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་དང་། ལྷོར་གྲོང་ཁྱེར་འདབ་བུ་ཅན་གྱི་ལྷོ་ན་ཆུ་ཀླུང་འདམ་བུ་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་དང་། ནུབ་ཏུ་བྱམ་ཟའི་གྲོང་ཁབ་དང་ཉེ་བའི་ཀཐ་ཅོས་བྱ་བ་གཉིས་དང་། བྱང་དུ་ཡུ་ཤི་རའི་རི་ཞེས་བྱ་བའི་ཡུལ་དེ་དག་ཚུན་ཆད་ཀྱི་ཡུལ་ལོ། །དེག་ལེགས་བཤེས་གཉེན་སོགས་མང་པོ་གསུང་།

ཡེ་ཆུ། ཡིད་ཀྱི་བསྒོམ་པའི་ཕུག་ཆུ་མ། སྒྲ་བཤད་ནི། རང་གི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྣང་ཆ་ལས་གྱུབ་པའི་ཕུག་ཆུ་མ་ཡིན་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །

ཡེ་ཤེས། <རྟེན> ❶ (དགེ་ལུགས) འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ་དང་། ལམ་སྤྱིའི་མིང་། སྒྲ་བཤད་ནི། ཡེ་ནི་ཐོག་མཉམ་གདོད་མ། ཤེས་ནི་ཤེས་པ་སྟེ། གདོད་མའི་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ། དགེ་ལྡན་པའི་ལུགས་ལ་གདོད་མའི་ཤེས་པ་ཞེས་པ་གཉུག་མ་ལྟན་ཅེག་སྐྱེས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་ངོས་བཟུང་ན་ལས་གཞན་མཚན་གཞི་རྟེན་དཀའོ།། སྤྱིར་བཏང་། ཡེ་ཤེས་དང་། ཕུག་ཆུ་དང་། གོ་རིམ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཆུ་གར་ན་ཡེ་དང་། ཕུག་དང་། གོ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲ་མེད་ཀྱང་། བོད་ལ་ཆོག་སྒྲར་བ་བའི་བོན་དུ་བསྟན་ནས་བསྒྲུར་བ། མཁས་འཇུག་ཏུ་གསུངས་ཞེས་རྟེ་གུང་ཐང་པ་གསུང་ངོ་། །ས་པཊ་གྱི་སྡོམ་གསུམ་རབ་དབྱེ་ལས་ཀྱང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ནི་བཤད་པ་ལ། །གདོད་མའི་ཤེས་པར་འཆད་པ་དང་། །ཞེས་ཆོག་ལ་འཁྲུལ་བའི་གྲངས་སུ་གསུངས་ནས་དགག་པ་མཛད་པར་གསུངས་སོ། །ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐད་དོད་ཪྱ་ནའི་ངེས་ཚིག་ནི། སྒྲོན་གསལ་ལས། ཪྱ་ནི་རྟོག་པ་ལ་འཇུག་སྟེ། གང་ལ་རྟོག་པ་མེད་པ་དེ་ནི་ཡེ་ཤེས་སོ། །ཞེས་རྟོག་བྲལ་ལ་ཡེ་ཤེས་ཞེས་བཤད། རྗེའི་སྒྲོན་གསལ་གྱི་མཆན་བྱར། ཪྱ་ནི་རྟོག་པ་སྟེ་སྣང་བ་གསུམ་གྱི་ཡེ་ཤེས་སོ། །ན་ནི་དགག་པ་ལ་འཇུག་སྟེ། འོད་གསལ་གང་ལ་སྣང་བ་གསུམ་གྱི་རྟོག་པ་མེད་པ་སྟེ་དག་པ་དེ་ནི་ཡེ་ཤེས་སོ། །ཞེས་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་ལ་རྟོག་པ་དག་པའམ་རྟོག་བྲལ་དུ་བཤད་དོ། ། ❷ (བཀའ་བརྒྱུད) སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་རང་ཆས་སམ་རང་བཞིན་གྱིས་གནས་པའི་སྣང་གསལ་གྱི་རིག་པ། སྒྲ་བཤད་ནི། ཡེ་གདོད་མ་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་རང་ཆས་སུ་གནས་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །

ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རླུང་། སྟིང་ཁའི་དབུ་མའི་ནང་ན་རྣམ་ཤེས་དང་ལྟན་ཅེག་སྐྱེས་པའི་རླུང་། དེ་ལ་མི་ཤིགས་པའི་ཐིག་ལེ་ཞེས་ཀྱང་ཟེར་རོ། །ཞེས་རྟེའི་གསུང་བདེ་མཆོག་གི་ཟེན་བྱེས་སུ་གསལ།

ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སས། སྔོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས། སྒྲ་བཤད་ནི། རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་སའམ་རྟེན་གཞི་བྱེད་པའི་རྣམ་མཚན་གྱིས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ས་ཞེས་བྱའོ། །

ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ས་ཐོབ་པ། ཆོས་ཐམས་ཅད་འོད་གསལ་བར་ཞུགས་པ་ལ་བྱ།

ཡེ་ཤེས་སྒྲུབ་མ། (འགའ་བཞུད) དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་གསང་གསྔགས་མི་ཟད་པ་རྣམ་གྱི་འཁོར་ལོ་རྣམས། ཤེས་བྱ་མཛོད་འགྲེལ་གསྲུང་།

ཡེ་ཤེས་གྲུབ་པ། རྒྱལ་པོ་ཕིརྡ་སྒྲ་དེས་མཛད། བྱ་སྙོན་གྱིས་ལམ་གྱི་རིམ་པ་སྣ་ཚོགས་སྙོན་པའི་གཞུང་གི་གྲས་སུ་འཛོག། དེབ་སྡོན་དུ་འདི་(གསང་བ)འདུས་པ་ལ་བརྟེན་པར་ཤིན་དུ་གསལ་ལོ་ཞེས་ཀྱང་གསལ།

ཡེ་ཤེས་སྙིང་པོ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ། སྒོབ་དཔོན་འཕགས་པ་ལྷས་མཛད། ཆོས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་འགྲུབ།

ཡེ་ཤེས་སྙིང་པོ་ཀུན་ལས་བཏུས་པའི་འགྲེལ་པ། སྒོབ་དཔོན་བྱང་ཆུབ་བཟང་པོས་མཛད། ཆོས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་འགྲུབ།

ཡེ་ཤེས་རྡོ་རྗེ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ། དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་བཤད་རྒྱུད་ཀྱི་གྲས་ཤིག །ཀུ་དངོས་གྲུབ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱལ་བའི་འགྲུབ།

ཡེ་ཤེས་ཞལས། རྒྱ་གར་གྱི་སྒོབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཞལས། སྒོབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་ཞལས། དཔལ་གསང་བ་འདུས་པ་ལ། འདུས་པ་འཕགས་ལུགས་དང་། ཡེ་ཤེས་ཞལས་ལུགས་གཉིས་ཡོད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཞལས་ཞེས་པ་དེ་སྒོབ་དཔོན་འདིའི་ལུགས་ཡིན། གྲོལ་བའི་ཐེག་ལེ་དང་། སྔོན་པའི་དཀའ་འགྲེལ་སོགས་མཛད་པ་ཡོ་ཡིན། རྒྱས་པར་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཞལས་ལ་གཟེགས།

ཡེ་ཤེས་ཞལས་ལུགས། སྒེག་རྡོར་གྱི་སྒོབ་མ་སྒོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཡེ་ཤེས་ཞལས་ལ་རྗེ་བཙུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱིས་འདུས་པའི་དོན་བཤད་པའི་རིམ་པ་ལ་ནི་ཡེ་ཤེས་ཞལས་ལུགས་ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་སོ། །ཞེས་རྗེའི་རིམ་ལྟ་གསལ་སྒྲོན་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ।

ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ། ① རང་ཡི་དམ་དུ་གསལ་བཏབ་པའི་ཡི་དམ་དེ་ལ་དམ་ཚིག་སེམས་དཔའ་ཞེས་བྱ་ལ། དེའི་ཐུགས་ཀར་གསལ་བཏབ་པའི་ཡི་དམ་ལ་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ་ཞེས་བྱའོ། །② ཡང་ན་རང་དམ་ཚིག་སེམས་དཔའ་རྡོ་རྗེ་འཆང་སྔོན་པོར་གསལ་བའི་ཐུགས་ཀར། སྣ་ཚོགས་པདྨ་དང་ཟླ་བའི་གདན་ལ་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ་སྐུ་མདོག་དམར་པོ་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་ཀྱིས་རྡོ་རྗེ་དང་དྲིལ་བུ་འཛིན་པས་རང་སྣང་གི་

ཤེས་རབ་མ་ལ་མཁྱུད་པ་དེ་ལ་ཡི་ཤེས་སེམས་དཔའ་ཞེས་བྱའོ། །སྒྲ་བཤད་ནི། བདེ་སྐྱོང་དབྱིར་མེད་ཀྱི་ཡི་ཤེས་ལྟ་སྐྱེའི་རྣམ་པར་ཤར་བས་ན་ཡི་ཤེས་སེམས་དཔའ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །

ཡི་ཤེས་སེམས་དཔའི་འཇུག་པ། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་སྐྱེད་ནས་ཕྱིར་ཐོག་མེད་དུ་འཇུག་པའོ། །

ཡོ་ག (ལེགས་སྦྱར) རྣལ་འབྱོར། སྦྱོར་བ། ཡོ་ག་ཞེས་པ་རྣལ་འབྱོར་དང་སྦྱོར་བ་གཉིས་ལ་འཇུག་པར་རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་འདོད་འཇོ་ལས་གསུངས།

ཡོ་བྱད། ཉེར་མཁོའི་ཅ་ལག། ཕྱི་རོལ་གྱི་གནོད་འཚེ་ལས་སྐྱོབ་བྱེད།

ཡོ་བྱད་དུག (འདུལ་བ) དགེ་སློང་གིས་ངེས་པར་རྫུན་དུ་འཆང་དགོས་པའི་ཡོ་བྱད་དུག་ནི། ཆོས་གོས་རྣམ་གསུམ། གདིང་བ། ཆུ་ཚགས། ལྷུང་བཟེད་དང་དུག་གོ།

ཡོ་ལང་། ① རྒྱ་ནོར་སོགས་མགོ་བའི་ཡོ་བྱད་མང་པོ་ལ་ཟེར། སྒྲ་བཤད་ནི། ཡོ་ནི་ཡོ་བྱད། ལང་ནི་ལང་ལོང་སྟེ་འདི་ར་མང་པོའི་དོན་ནོ། །སྤྱིར་ལང་ལོང་ནི། བྱར་བྱར་འཕྱུར་བ་ལ་ཟེར། ② (ཡུལ་སྐད) མང་པོ། ཡུལ་སྐད་འགའ་ཞིག་ལ་མང་པོ་ལ་ཡོ་ལང་ཟེར། ③ ཟང་ཟེང་། ④ མང་པོའི་སྤྲོས་པ།

ཡོང་ཡེ། ❶ ངེས་པར། ❷ རྣ་པ་ཀུན་ཏུ། ❸ གཏན་ནས། གཏན་དུ།

ཡོང་ཡེ་འབྱལ། གཏན་དུ་འབྱལ།

ཡོངས་གྲུབ། སྐྱེ་ཤེད། སྒྲ་བཤད་ནི། རབ་རིབ་དང་བྲལ་བའི་མིག་གིས་ནམ་བལྟས་ཀྱང་དོན་དངོས་གནས་པ་དེ་ཤེད་ཇི་ལྟར་སྣང་བ་བཞིན། འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་ཡི་ཤེས་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་གཟིགས་པ་བཞིན་དག་མ་དག་སྟོན་དང་ཕྱི་མའི་དུས་གང་གི་ཚེའང་འགྱུར་ལྡོག་མེད་པར་ཡུལ་གྱི་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་གདོད་ནས་གྲུབ་པས་ཡོངས་གྲུབ་ཅེས་བྱའོ། །

ཡོངས་དག་འབྱལ་བ། དགེ་སྦྱོང་ནད་པ་དང་ལས་བྱེད་སོགས་གསོ་སྦྱོང་དང་དགག་དབྱེར་འདུར་མ་བཏུབ་པ་རྣམས། འདུན་པ་མ་ཕུལ་བའི་སྐྱེན་གྱིས་དག་པའི་སྤང་། དགེ་འདུན་གྱིས་བསྒོས་པའི་དགེ་སྦྱོང་ལ་ཡོངས་དག་འབྱལ་བའི་སྒྲགས་ཚོག་ལན་གསུམ་བརྗོད་པའོ། །སྒྲ་བཤད་ནི། གསོ་སྦྱོང་གི་སྟོད་དུ་འགྱུར་བ་དང་། འདུན་པ་མ་ཕུལ་བའི་སྐྱེན་གྱིས་དག་པར་འགྱུར་བས་དེ་ལྟར་དུ་བརྗོགས་སོ། །

ཡོངས་སུ་འདྲིས་པའི་སྟོབས། འདྲིས་པའི་སྟོབས་དང་འབྲེ། འདྲིས་པའི་སྟོབས་ལ་གཞིགས།

ཡོད་མཐའ། ཡོད་མཐའ་དང་། རྟག་མཐའ་དང་། སྒོ་འདོགས་ཀྱི་མཐའ་རྣམས་དོན་གཅིག། མཐའ་དང་མཐར་འཛིན་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི། མཐའ་ལ་མེད་པ་དང་མཐར་འཛིན་ལ་ཡོད་པ་ཞེག་དགོས་སོ། །བདེན་གྲུབ་ཏུ་ཡོད་པ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་ལ་ཡོད་མཐའ་དང་རྟག་མཐའ་སོགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་བཏགས་སོ། །

ཡོན་ཆབ་བདུན་ཚར། ཡོན་ཆབ་ལ་བདུན་ཚར་རམ་བདུན་ཚན་དུ་བྱེད་པའི་ཆུ་མཚན་ནི། ཆུ་གཉིས་དང་། ཉིར་སྤྱོད་ལྟེ་བདུན་མཚོན་བྱེད་ཡིན། ཆུ་གཉིས་ནི། མཆོད་ཡོན་དང་། ཞལས་བསེལ་ལོ། །ཉིར་སྤྱོད་ལྟ་ནི། མེ་དཀྱུ། བདུག་སྤོས། མར་མེ། དྲི་ཆབ། ཞལ་ཟས་དང་ལྟའོ། །

ཡོན་དན། ❶ ཤེས་བྱ་བསླབས་ནས་ངེས་པའི་སྒོའམ་ནུས་པ། དཔེར་ན། ཡོན་དན་ཅན་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❷ ཤེས་བྱ། དཔེར་ན། ཡོན་དན་བསླབ་ཅེས་པ་ལྟ་བུ། ❸ ཁྱད་ཆོས། དཔེར་ན་སྒྲའི་ཁྱད་ཆོས་བྱས་མི་རྟག་སོགས་ལ་སྒྲའི་ཡོན་དན་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། དེ་ཡང་རྣམ་འགྲེལ་རྩ་བ་ལས། དེ་ཕྱི་རངོས་པོ་མཐོང་བ་ཡིས།། ཡོན་དན་མཐའ་དག་མཐོང་བ་ཉིད། །ཅེས་དང་། རྣམ་འགྲེལ་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས་ཀྱང་། སྒྲ་འཛིན་མངོན་སུམ་ཆོས་ཅན། སྒྲ་དང་གྲུབ་སྟེ་ཇ་ས་གཅིག་པའི་ཡོན་དན་མཐའ་དག་མཐོང་བ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། སྒྲ་ཡི་དངོས་པོ་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་ནས་མཐོང་བ་ཡིས་སོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❹ དོན། དཔེར་ན། འདོད་པའི་དོན་ལྟ་ལ། འདོད་པའི་ཡོན་དན་ལྟའམ། འདོད་ཡོན་ལྟ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❺ གང་ས་གསུམ་གྱི་མིང་། རྡུལ་དང་། མུན་པ། སྟིང་སྐྱེས་ཀྱི་ཡོན་དན་གསུམ་ཡོད་པས་གང་ས་གསུམ་མཆོད་པར་ཆོག་མཛོད་རྣམས་སུ་གསལ།

ཡོན་དན་གྱི་སྒྲ། (འདུལ་བའི་བད་ཆད་ཅིག) ཉེས་པ་མང་པོ། ཀུཀྱ་འོད་གསུང་།

ཡོན་དན་འོད། རྒྱན་དྲུག་མཆོག་གཉིས་ཀྱི་ཡ་རྒྱལ། དབྱིག་གཉེན་གྱི་རྒྱབ་མ་བཞིའི་ནང་ཚན། འདུལ་བ་རང་ལས་མཁས་པ་བྱམ་ཅའི་སློབ་དཔོན་ཡོན་དན་འོད་ནི། རང་གཞན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་རྒྱ་མཚོའི་ཕ་རོལ་ཏུ་སོན་པ། བདེ་བར་གཤེགས་པའི་ཚོས་འདུལ་བ་བདུད་རྩིའི་ཉིང་ཁུས་ཤེས་རབ་ཀྱི་དབང་པོ་རྒྱས་པ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་བཀའ་དམ་པ་ནན་ཏན་སྟིང་པོ་སྐྱབ་པ། ཞེས་འབྱུང་བའི་ཡོན་དན་དང་ལྡན་པ་དེས། འདུལ་བ་མདོ་ཙ་བ་དང་། ལས་བཅུ་ཙ་གཉིས་དང་། བྱང་སེའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལེའུའི་འགྲེལ་པ། འདུལ་བའི་མདོ་ལ་རང་འགྲེལ་ལ་སོགས་པ་མཛད་དོ། །

ཡོན་གནས། ཡོན་དན་དང་ལྡན་པ། མཆོད་ཡུལ།

གཡག་ཏོ་བཞིན་བསྡུང་བ། ཚུལ་ཁྲིམས་ཇི་ལྟར་བསྡུང་ཚུལ་གྱི་དཔེ་ཞེག་སྟེ། ཇི་ལྟར་གང་ས་ཀྱི་གཡག་དེ་རང་གི་ངམའི་ཉག་མ་གཅིག་ཤིང་དག་ལ་ཐོགས་ན། དེ་བསྡུང་བའི་ཕྱིར་མ་ཤི་བར་དུ་དེར་སྐོད་པ་དེ་བཞིན་དུ། ཉེས་

བྱས་ཕྱ་མོ་ཡན་ཆད་ལ་ཡང་ལུས་སྟོག་ལ་མི་ལྟ་བར་བསྟང་བར་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ནོ། །མའི་སོ་ཐར་གྱི་མདོའི་འགྲེལ་པར་གསུངས་སོ།

གཡག་ཞར་བས་རྟུ་ཟ་བ་ལྟར། ཕྱོགས་གཅིག་མཐོང་ལ་གཅིག་མ་མཐོང་བའི་དཔེར་ཟད།

གཡང་གཞི། ❶ རི་དྭགས་ཀྱི་མགོ་སུག་གི་པགས་པ་ཆ་ཚང་བ། ❷ མི་ལྷགས་ཀྱི་སྦུབས་བཤུས་ཆ་ཚང་བ།

གཡན་པ། ཁྱི་ངོ་སྐེ། ཟ་འཕྲུག་ལང་ཞིང་ཆུ་སེར་དང་རྣག་ཁྲག་འཛོག་པའི་པགས་ནད་ཅིག

གཡན་པ་དགབ་པ་ཚད་ལས་ལྷག་པ་བྱིད་པའི་ལྟང་བྱིད། འབའ་ཞིག་པ་དགུ་བཅུའི་ཐུ་བདུན་པ། གཡན་པ་དགབ་པ་སྲིད་དུ་ཁྲུ་དུག་ཐིང་དུ་ཁྲུ་གསུམ་སྟེ་དེ་ལས་ལྷག་པར་བྱས་པའོ། །

གཡམ། ཞར། ཞོར། དཔེར་ན། གཡམ་ལ་རྒྱག །བཟང་པོ་གཡམ་རྒྱག་ཅེས་པ་ལྟ་བུ།

གཡམ་ལ་རྒྱག གཞན་གྱི་ཞར་ལ་རྒྱག་པ་སྟེ། རང་ལ་ངེས་ཤེས་མེད་པར་གཞན་གྱི་ལད་མོ་བྱེད་པ་ལྟ་བུའོ། །

གཡའ་བཟང་བཀའ་བརྒྱད། དྲྭས་པོ་བཀའ་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་གསེས་ཤིག་སྟེ། འགྲོ་མགོན་ཕག་མོ་གྲུ་པའི་སྐོབ་མ་སྐལ་ལྡན་ཡེ་ཤེས་སེང་གེ་ལས་བརྒྱད་པའི་བཀའ་བརྒྱད་པའི་གྲུབ་མཐའ་ཞིག

གཡའ་བ། ❶ ཟ་འཕྲུག་ལང་བ། ❷ གཡན་པའི་རྣམ་པ་ཉིད་རྣག་མི་འཛོག་པའོ། །

གཡས་ཆུང་། སྣང་ཆུང་། མཐོང་ཆུང་། དཔེར་ན། རྗོ་རྗེའི་གསུང་རྣམས་ལ་དགོས་པ་སོ་སོར་མཆིས་པས་གཡས་ཆུང་དུ་མི་བོར་བར་རགས་བསྡུས་སུ་འགོད་ན། ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

གཡར། ཁའམ་གདོང་། དཔེར་ན། ཁས་ལེན་པ་ལ་གཡར་དམ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ཞེས་བསྟན་དར་ལྟ་རམས་པ་གསུང་།

གཡར་ངོ་། གདོང་།

གཡར་འདྲེན། སྤྱན་འདྲེན།

གཡར་ལམ། (བར་ཆེང) མི་ལམ། ཀུ་རིའི་བུ་མངལ་དུ་ཞུགས་པ་ན་མ་ལ་མི་ལྟས་ངོ་མཚར་ཅན་མང་པོ་བྱུང་ཚུལ་སྨོན་པའི་ཐད་ཀྱི་འདུལ་བ་ལུང་གཞི་ལས། བདག་གི་བྱམ་ཅེ་མོས་མི་ལམ་འདི་དང་འདི་ལྟ་བུ་ཞེས་མི་སེམས་ན་ཅི་ལ་ལྟ། དེ་དག་གིས་སྨྲས་པ། མཁན་པོ་གཡར་ལམ་དེ་བཟང་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

གཡས་སུ་འཁྱིལ་བ། དུང་དཀར་གཡས་འཁྱིལ་དང་འདྲ།

གཡེ་ཐང་། དབྱེ་ཐང་ཀ་དང་འདྲ། གཡེ་ནི་དགོན་པ་ལས་ཀྱང་ཐག་རིང་བའི་འབྲོག་དགོན་ཏེ། སྒོ་མཐའ་ཡས་པའི་གཟུངས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལས། དགོན་པ་ནི་གྲོང་ལས་འདོམ་ལྷ་བརྒྱ་ཕན་ཆད་དོ། །གཡེ་ནི་དེ་བས་ཀྱང་རིང་བའོ་ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །ཞེས་བསྟན་དར་ལྟ་རམས་པ་གསུང་།

གཡེལ་བ། ❶ འབྲལ་བ། དཔེར་ན། གཡེལ་བ་མེད་པར་རྟག་ཏུ་གྲོགས་བྱེད་ཤོག །ཅེས་པ་ལྟ་བུ། ❷ བརྗེད་པ། དཔེར་ན། མ་གཡེལ་མ་གཡེལ་ངོ་རྗེའི་དམ་ཚིག་དགོངས། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❸ འདའ་བ། ཡོལ་བ། དཔེར་ན། ཐུར་གྱི་དམ་བཅའ་ལས་གཡེལ་བ་མེད་པ་ཞིག་བྱའོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❹ གཡེང་བ། གཡ་ཡངས། ལྷོད་ཡངས།

གཡོ། ཉེ་ཉོན་ཉི་ཤུའི་བཙུད་པ་ནི། འདོད་ཆགས་དང་གཉི་ག་གི་ཆར་གཏོགས་གང་ཞིག །རྟེད་བཀུར་ལ་ཆགས་པའི་དབང་གིས་གཞན་མགོ་མོར་ཐུབ་པར་བྱེད་འདོད་ཅིང་། རང་གི་ཉེས་པ་གཞན་གྱིས་མི་ཤེས་པར་བྱེད་འདོད་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་རེག་པའོ། །བྱེད་ལས་ནི། དྲིས་པའི་ལན་གསལ་པོ་མི་འདེབས་པས་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་གདམས་ངག་རྟེད་པའི་བར་དུ་གཅོད་པའི་ལས་ཅན་ནོ། །

གཡོ་སྒྲ། ❶ གཡོ་ནི། རང་གི་ཉེས་པ་སྤྲེད་པ་ལ་རེར། སྒྲ་ནི། རང་ལ་ཡོན་ཏན་མེད་བཞིན་དུ་ཡོད་པར་ལྟར་སྨྲེན་པའོ། །དེ་གཉིས་ཀའང་འདོད་ཆགས་དང་གཉི་ག་གང་ཟུང་གི་ཆར་གཏོགས་པ་འདྲ་བ་ཡིན་ནོ། । ལམ་རིམ་ཆེན་མོར་གསུངས་པ་ལྟར་བཀོད། ❷ རྗེའི་རྣམ་གཞག་རིམ་པའི་རྣམ་བཤད་དུ། ཡོན་ཏན་མེད་བཞིན་དུ་ཡོད་པར་ལྟར་སྨྲེན་པ་གཡོ། རང་རྒྱུན་སྤྲེད་པ་ལ་སྒྲ་ཞེས་ཀྱང་གསུངས།

གཡོ་སྒྲ་ཁྲམ་གསུམ། གཡོ་ནི་རང་རྒྱུན་སྤྲེད་པ། སྒྲ་ནི་རང་ལ་ཡོན་ཏན་མེད་བཞིན་དུ་ཡོད་པ་ལྟར་སྨྲེན་པ། ཁྲམ་པ་ནི་མངོན་སུམ་དུ་རྟུན་བཤད་པའོ། ।

གཡོ་བ། ❶ འཁྲུལ་རྒྱོད་རྣུག་པ། ཕན་ཚུན་དུ་རྒྱོད་པ། ❷ འགྱུར་བ། མི་བརྟན་པ། དཔེར་ན། རྟེའི་ཡོན་ཏན་གཞིར་གྱུར་མ་ལས། ལུས་སྲོག་གཡོ་བ་ཆུ་ཡི་ཆུ་ལྟུར་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །❸ ཟས་བཟོ་བ། དཔེར་ན། ཟས་གཡོ་བཅམ་གཡོས་པ། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ཟས་བཟོ་སྣའམ་ཐབ་ཚང་ལ་གཡོས་ཤང་། ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

གཡོ་བ་ཆུང་། ཆ་ཆུང་ཐེག་ལེའི་ནང་ཚན་གྱི་ཆུང་། སྒྲ་བཤད་ནི། གཡོ་བ་ནི་འདི་ར་བརྟེན་པ་ལ་ཟེར་ཏེ། ལུས་ཀྱི་ཆ་ནི་རྟེན་དང་ཆུང་ནི་གཡོ་བ་སྟེ་བརྟེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན་སྨོད་བཅུད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ལ་རྟེན་གཡོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། ।

གཡོ་མོ། ཇ་དུམ་སོ་བཏང་བའམ། ཁམ་ཐོར་གྱི་དུམ་བུ་ལ་ཟེར།

གཡོན་ཅན། ❶ ཕ་རོལ་པོ་སྤུ་མཁན། ❷ འཇབ་བུས་ཀུ་མཁན། ❸ སྐྱུ་ཐབས་ཀྱིས་ཀུ་མཁན།

གཡོས་ཁང་། ཐབ་ཚང་།

གཡོས་མལ། ཐབ་ཚང་།

ར

རྟ་གར་ཀྱི། [ལེགས་སྦྱར] འདོད་ཆགས་དགའ་མ་སྐྱེ། གོས་དཀར་མོའོ། །སྐྱ་བཤད་ནི། འདོད་ཆགས་ནི་འོད་དཔག་མེད་པའོ། །དེ་ལ་དགའ་བས་ན་འདོད་དགའ་མ་སྐྱེ། དྲང་དོན་ནོ། །འདོད་ཆགས་རྣམ་པར་དག་པ་འོད་གསལ་ལ་དགའ་བ་ནི་འདོད་ཆགས་དགའ་མ་སྐྱེ། ངེས་དོན་ནོ། །འཕྲིལ་པ་བཞི་སྦྲགས་ན་གསལ།

ར་གན། རགས་གི་མིང་།

རྟ་མ། [ལེགས་སྦྱར] རྟེད་བྱིད་དམ་དགའ་བྱེད། ནག་པོ། མཛེས་པ། འཕགས་བོད་སྐད་གཉིས་ཀན་སྦྱར་ན་གསལ།

རྟ་མ་པྲ་ལ། [ལེགས་སྦྱར] དགའ་བ་སྐྱོང་བ། དེབ་སྡོན་དུ་གསལ།

རྟ་ཪ། [ལེགས་སྦྱར] ❶ རྒྱལ་པོ། ❷ གཞན་ལས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ། ❸ གསལ་བ། ❹ གཞན་གྱིས་མི་བརྗེ་བ། ❺ མི་མཐུན་ཕྱོགས་འཇོམས་པའི་སྟོབས་དང་ལྡན་པ། ❻ རྒྱལ་སྲིད་ལ་དབང་སྒྱུར་བར་བྱེད་པ། ❼ འཁོར་ཆོགས་མང་པོ་དང་ལྡན་པ་བཅས་ལ་འཇུག་པར་བཤད།

ར་སཱ། ལྷ་སའི་མིང་རྟེང་པ་སྟེ། ར་ལ་ས་བཀལ་ནས་འོ་ཐང་[འ་མ་ཐང་ཡང་ཟེར] གི་མཆོ་བསྲབས་པའི་ཐོག་ཏུ་ཇོ་བོ་མི་བསྐྱོད་དོ་རྗེ་བཞུགས་སུ་གསོལ་རྒྱའི་ར་ས་འཕྲལ་སྣང་གི་གཏུག་ལགས་ཁང་བཞེངས་པ་ནས་བཟུང་། ར་ས་ཞེས་པའི་མིང་ཆགས།

ར་ས་ཀླུ། [ལེགས་སྦྱར] རོ་མ། རྩ་དབུ་མའི་གཡས་སུ་གནས་པའི་རྩ་ཞིག། རྩ་རོ་མ་དང་དོན་གཅིག རྩ་རོ་མ་ལ་གཅིག་ས།

རཀྵ། [ལེགས་སྦྱར] ❶ ཁྲག ❷ ཆགས་པ། རྗེའི་སྐས་དོན་ཀུན་གསལ་ན་གསལ།

རཀ་དུང་། རགས་ལས་བཟོས་པའི་དུང་ཆེན། དུང་ཆེན་ལ་གཅིག་ས།

རགས་པ་ཉི་ཤུ། རང་གི་ཕུང་པོ་ལྔ ཁམས་བཞི། སྐྱེ་མཆེད་དྲུག །ཡུལ་ལྔ་སྟེ་ཉི་ཤུའོ། །རགས་པ་ཉི་ཤུའི་ཐ་སྙད་འདི་རྣམས་ཅམ་ལྟོས་ནས་ཐོགས་པ་ཡིན་ན་གསལ།

རགས་པ་ཉིར་ལྟ། རང་གི་ཕུང་པོ་ལྔ ཁམས་བཞི། སྐྱེ་མཆེད་དྲུག །ཡུལ་ལྔ གཞི་དུས་ཀྱི་ཡི་ཤེས་ལྔ་སྟེ་ཉི་ལྔའོ། །རགས་པ་ཉིར་ལྟའི་ཐ་སྙད་འདི་རྣམས་ཅམ་ལྟོས་ནས་ཐོགས་ན་གསལ།

རགས་པ་དྲན་པ་གཅིག་པའི་རྣལ་འབྱོར། བསྒྲིད་རིམ་རགས་པ་དང་དོན་གཅིག །དེ་ལ་དྲན་པ་གཅིག་པའི་རྣལ་འབྱོར་ཡང་ཟེར། དྲན་པ་གཅིག་ཅོས་པ་ལྟ་དྲན་ཐེབས་གཅིག་གམ་ལྟ་གཅིག་ཙམ་དྲན་པ་ལ་མི་ཟེར་གྱི། གཅིག་ཏུ་ལྟ་དྲན་པའམ་རང་དང་ལྟ་གཅིག་ཏུ་དྲན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་སྤྱིར་ལྟ་ཕྱ་རགས་གཉིས་ཀ་སྒོམ་པ་ལ་འཇུག་ཀྱང་། འདིར་ནི་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་རགས་པའི་ལྟའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་ནོ། །ཞེས་རྗེའི་མཐའ་སྤྱོད་རིན་པོ་ཆེའི་ཟུག་ཏུ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ।

རང་མཚམས་ཀྱི་སྤོབ་མ་བཞི། སྤོབ་དཔོན་དབྱིན་གཉེན་གྱི་སྤོབ་མའི་གཙོ་བོ་བཞི་སྟེ། ཚད་མ་རང་ལས་མཚམས་པ་སྤོབ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོ། འདུལ་བ་རང་ལས་མཚམས་པ་སྤོབ་དཔོན་ཡོན་ཏན་འོད། ཕར་ཕྱིན་རང་ལས་མཚམས་པ་འཕགས་པ་རྣམ་གྲོལ་སྡེ། མངོན་པ་རང་ལས་མཚམས་པ་སྤོབ་དཔོན་བྷི་གྲོས་བཅུན་པ་རྣམས་སོ། ।

རང་གར་བཞག ① བཅོས་བསྟད་མེད་པར་བཞག་པ། ② (ཕྱག་ཆེན) སེམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་སམ་འདུག་ལུགས་ཅི་ཡོད་པ་དེ་ཀ་རང་ལུགས་སུ་ཅི་བདེར་བཞག་པ།

རང་གི་མཚན་ཉིད། ཆོས་རང་རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མཚན་ཉིད་དམ་ངོ་བོ། དཔེར་ན། སྤ་ཞིང་འཐས་པ་ནི་ས་ཡི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ། ।

རང་གིས་རང་རིག (འཁའ་བཚུད) སེམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་རིག་པ། རང་གིས་རང་རིག་པ། རང་རིག་པ། རང་རིག །སེམས་མཐོང་བ་རྣམས་དོན་འདྲ། སྒྲ་བཤད་ནི། སེམས་རང་གིས་སེམས་ཀྱི་མཚང་རིག་པས་ན་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། ।

རང་གྲགས་ཀྱི་གཏན་ཚིགས། གཞན་གྲགས་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་དང་དོན་འདྲ། སྒྲ་བཤད་ནི། ཕ་རོལ་པོའི་ཁས་ལྷངས་ལ་འཁྲིས་ནས་ཕ་རོལ་པོ་རང་ལ་གྲགས་པའི་གཏན་ཚིགས་འགོད་པས་དེ་ལྟར་དུ་བཏགས་སོ། ལྷང་སྐུ་རོལ་པའི་དོ་རྗེ་གསུང་། རྗེའི་བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། ཕྱི་ཆོལ་རང་ལ་གྲགས་པ་དང་། ཐུ་ཆོལ་དབུ་མ་པ་ལ་ལྟོས་ཏེ་གཞན་ལ་གྲགས་པ་གཅིག་གནད་གཅིག་གོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ।

རང་གྲོལ། (ཕྱག་ཆེན) ❶ གཉེན་པོས་ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་སྤངས་པ་མ་ཡིན་པར་རང་དག་དུ་སོང་བ། དཔེར་ན། སྦྲུལ་ལ་མདུད་པ་བོར་ནས་བཞག་ན་རང་གྲོལ་དུ་འགྲོ་བ་ལྟ་བུ། ❷ རང་བཞིན་གྱིས་གྲོལ་བ། གདོད་མ་ནས་གྲོལ་བའམ་དག་པ། ❸ སེམས་ཀྱི་ཚོས་ཉིད།

རང་འགྱུར། ❶ རང་གིས་བརྩམས་པའི་བསྟན་བཅོས་རང་གིས་བསྒྱུར་བ་ལ་ཟེར། ❷ རང་སྐད་ནས་གཞན་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བ་ལའང་རང་འགྱུར་ཟེར།

རང་འགྲེལ། རྩ་བ་རང་གིས་བརྩམས་ནས་དེའི་འགྲེལ་བཤད་ཀྱང་རང་གིས་བརྩམས་པའི་འགྲེལ་པ་ལ་ཟེར།

རང་རྒྱུད། རང་བཞིན། རང་དབང་། བདག་དབང་རྣམས་དོན་གཅིག་པར་འཆི་མེད་མཛོད་དུ་གསལ།

རང་རྒྱུད་པ། དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་དང་འབྲ།

རང་སྣོང་། དགེ་ལྡན་པས་སྣོང་ཉིད་དང་དོན་གཅིག་ཀུ་བཞིད། སྒྲ་བཤད་ནི། སྣོང་གཞི་བུམ་པ་ལྟ་བུ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པས་སྣོང་པ་ལ་རང་སྣོང་ཟེར། དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་ལས། གང་ཕྱིར་དེ་ཡི་རང་བཞིན་དེ།། ཡིན་ཕྱིར་མིག་ནི་མིག་གིས་སྟོང་། ཞེས་མིག་མིག་གིས་སྟོང་ཞེས་པ་དེ། དཔེར་ན་ཤིང་ཏ་ཤིང་རྟའི་སྟེང་དུ་བཙལ་བ་ན་དེའི་ཚོགས་པ་དང་ཡ་གྱལ་གང་གིས་སྟེང་དུ་ཆེད་རྒྱུ་མེད་པ་ལྟ་བུ་ལ་ཟེར་གྱི། ཕྱིར་ཤིང་ཏ་ཤིང་རྟས་སྟོང་པ་དང་མིག་མིག་གིས་སྟོང་ཟེར་རྒྱུ་གལ་ཡིན། དགེ་ལྡན་པའི་མཁས་པ་འགའ་ཞིག་གིས་རང་སྟོང་གཞན་སྟོང་གང་གི་ཡང་ཐ་སྙད་མི་བྱེད་གསུང་།

རང་དོན་རྗེས་དཔག རྗེས་དཔག་དང་དོན་གཅིག སྒྲ་བཤད་ནི། རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་གི་སྒྲོ་འདོགས་སེལ་བའི་བྱ་བ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རང་གི་དོན་ཞེས་བྱ་ལ། རྟགས་མཐོང་ཞིང་འབྱེལ་བ་དྲན་པའི་རྗེས་སུ་བསྒྲུབ་བྱ་དཔོག་པའི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྗེས་དཔག་ཅེས་བྱའོ། ।

རང་འདྲའི་ཡུམ། རང་གི་གཟུགས་བརྙན་ཕར་ཤར་བ་ལྟ་བུའི། ཞལ་ཕྱག་དང་རྒྱན་ཆ་ལུགས་འདྲ་བའི་རིག་མའོ། ।རང་སྣང་གི་རིག་མ་དང་དོན་གཅིག

རང་རྣམ། རང་ཉིད་ཀྱིས་བྱིས་པའི་རང་གི་ལོ་རྒྱུས།

རང་སྣང་གི་རིག་མ། རང་གི་སེམས་ཀྱི་སྣང་ཚ་ལྟ་མོའི་རྣམ་པར་ཤར་བའམ། རང་གི་གཟུགས་བརྙན་ཕར་ཤར་བ་ལྟ་བུའི། ཞལ་ཕྱག་དང་རྒྱན་ཆ་ལུགས་སོགས་རང་དང་འདྲ་བའི་ཡུམ། རང་འདྲའི་ཡུམ་དང་དོན་གཅིག

རང་བྱུང་། ❶ སྟོན་པ་སངས་རྒྱས། ❷ རང་སངས་རྒྱས། ❸ སྐྱེས་བུའི་རྩོལ་བ་ལ་མ་ལྟོས་པར་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བའི་ཚོས། སྒྲ་ཐཤད་ནི། རྩོལ་བ་ལ་མི་ལྟོས་པར་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རམ། ཡང་ན་གཞན་གྱི་ལུང་མེད་པར་བློ་ནས་མེད་པའི་མཁྱེན་པ་བརྟེས་པའི་ཕྱིར་རང་བྱུང་ཞེས་བྱའོ།

རང་འབྱོར་ལྟ་ མི་ཡིན་པ། ཡུལ་དབུས་སུ་སྐྱེས། དབང་པོ་ཚང་བ། ལས་མཐའ་མ་ལོག་པ། གནས་ལ་དད་པ་སྟེ་ལྟའོ། །སྒྲ་ཐཤད་ནི། ལྟ་པོ་དེ་རང་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྟུས་ཤིང་ཆོས་བསྒྲུབ་པའི་ཆ་རྐྱེན་ཡིན་པས་རང་འབྱོར་ཞེས་བྱའོ། །

རང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད། རང་གི་མཚན་ཉིད་དང་། སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བསྟུས་ཚིག

རང་བབས་སུ་བཞག མ་བཅོས་པར་བཞག་པ་དང་དོན་འདྲ།

རང་མལ་དུ་བཞག མ་བཅོས་པར་བཞག་པ་དང་དོན་འདྲ།

རང་མཚན། ❶ རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་བསྟུས་ཚིག ❷ མི་རྟག་པ། སྒྲ་བཤད་ནི། རང་གི་ངོ་བོ་དགག་བྱ་སོགས་གཞན་ལ་སྐྱོས་མེད་དུ་རང་དབང་དུ་འཆར་རྒྱུ་ཡོད་པའི་མཚན་ཉིད་དེ་རང་བཞིན་ཅན་ཡིན་པས་རང་གི་མཚན་ཉིད་དང་། ཞེས་སྨོ་བདུན་ཡིད་ཀྱི་མྱན་སེལ་ན་གསལ།

རང་བཞིན་ཁྱད་པར་གསུམ་ལྟན། ༡ ངོ་བོ་རྒྱུ་རྐྱེན་གྱིས་མ་བསྒྲིད་པ། ༢ གནས་སྐབས་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བ། ༣ རྣམ་འཇོག་གཞན་ལ་མི་སྐྱོས་པ་དང་གསུམ་མོ། སྒྲ་བཤད་ནི། རང་བཞིན་ཁྱད་པར་གསུམ་ལྟན་ཞེས་པ་ནི། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་ན་དེ་ལྟ་བུའི་ཁྱད་པར་གསུམ་ལྟན་ཡིན་དགོས་སོ་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །དེ་ལ་རང་བཞིན་རྣམ་དགག་བྱ་ཁྱད་པར་གསུམ་ལྟན་ཞེས་ཀྱང་བྱ་ངེད། འདིའི་སྐོར་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་དང་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར་གཟེགས།

རང་བཞིན་གྱི་རྟགས། རྟགས་ཚོས་རང་བཞིན་གཅིག་པའི་རྟགས། དཔེར་ན། སྒྲ་ཚོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་བུམ་པ་བཞིན། ཞེས་བགོད་པའི་བྱས་པ་ལྟ་བུ། རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་སྨོན་པའི་མདོའི་ཁྲུངས་ནི། གང་ཟུང་ཟད་སྐྱེ་བའི་བདག་ཉིད་ཅན། དེ་ཐམས་ཅད་ནི་འགག་པའི་ཚོས་ཅན་ནོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་མདོ་ལྟ་བུའོ། །

རང་བཞིན་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ། ❶ རྟེན་ཅིམ་པ་དང་རབ་བྱང་གང་གིས་གཞི་དེ་ལ་ཞུགས་ཀྱང་སྟེགས་དུ་འགྱུར་བ་ལ་ཟེར། ❷ རྒྱའི་ཁྱད་པར་མི་དགེ་བས་ཀུན་ནས་བསླངས་པ། ངོ་བོའི་ཁྱད་པར་མི་དགེ་བ་དང་བདག་ ཉིད་

གཅིག་པ། འབྲས་བུའི་ཁྱད་པར་རྣམ་སྨིན་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་འབྱིན་པའི་ནུས་པ་དང་ལྡན་པའི་ལྷུང་བ་ནི་རང་བཞིན་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཡིན། མཚོ་ཀླུ་ལ་གཞི་བྱས་ཏེ་བཀོད།

རང་བཞིན་གྱི་གནས། རང་བཞིན་ནི་དང་པོའམ་གདོད་མའི་དོན་ཡིན་ལ། རང་བཞིན་གྱི་གནས་ནི་དང་པོ་གང་དུ་སངས་རྒྱས་པའི་ལོངས་སྤྱོའི་གནས་ལ་བྱེད་པ་དང་། གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་དག་པའི་ཆོས་སྐུ་ལ་བྱེད་པ་གཉིས་ཡོད།

རང་བཞིན་གྱི་མཚམས། རྒྱང་གྲགས། རྩེག་པ། ཆུའི་མཚམས་རྣམས་ལ་ཟེར། སྒྲ་བཤད་ནི། ལས་ཀྱི་ཆོ་གས་མ་བཅས་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་མཚམས་སུ་གྲུབ་པས་དེ་ལྟར་བཏགས།

རང་བཞིན་རྣམ་དག ལྷོང་ཉིད་དང་དོན་གཅིག

རང་བཞིན་གསུམ། མཚན་ཉིད་གསུམ་དང་དོན་འདྲ་སྟེ། ལོག་དཔོན་ཀུ་སྒྲུབ་ཀྱི་རང་བཞིན་གསུམ་ལ་འཇུག་པ་ལས། ཀུན་བཏགས་དང་ནི་གཞན་དབང་དང་། །ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་ཉིད་དང་ནི། །བསྟན་པ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་གསུམ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

རང་བཞིན་ལྷུན་གྲུབ་ཀྱི་སངས་རྒྱས། (བཀའ་རྩིང་) སེམས་ཀྱི་གནས་ལུགས། སྒྲ་བཤད་ནི། ཡེ་ནས་འདུས་མ་བྱས་སུ་རང་ལ་རང་ཆས་སུ་ཡོད་པའི་ཆ་ནས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །

རང་རེག ❶ རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་ཡུལ་དེ་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གྱི་གཉེས་སྦྱང་བྱལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་རིག་པའི་བློ་ཞེག་ལ་ཟེར། རང་རིག་འདོད་མཁན་ནི། མདོ་སྡེ་པ། སེམས་ཙམ་པ། དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་བཅས་ཡིན། ❷ (བཀའ་བརྒྱད) ཕྱག་ཆེན་གྱི་ཆོས་བདུ་ཞེག་སྟེ། སེམས་ཀྱིས་སེམས་ལ་དཔྱད་པས་སེམས་དེ་ཉིད་ཀྱི་གདོད་མའི་གནས་ལུགས་མཚན་མའི་སྤྲོས་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་རང་མཚང་རིག་པ་ལ་ཟེར། དེ་ལ་རང་གིས་རང་རིག །རང་རིག་པ། སེམས་མཐོང་བ་ཞེས་བྱའོ། །དཔྱད་པོ་བཀྲིས་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་ཕྱག་ཆེན་ཁྲིད་ཡིག་ལ་གཞི་བྱས་ཏེ་བཀོད། སྒྲ་བཤད་ནི། སེམས་རང་གིས་སེམས་ཀྱི་མཚང་རིག་པས་ན་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །

རང་ལུགས་སུ་བཞག མ་བཅོས་པར་བཞག་པ་དང་དོན་འདྲ།

རང་སངས་རྒྱས། <ཕྱ་ཅི་བྱང་ཆུབ> སྤྱིད་པ་ཐ་མའི་ཚེ་སློབ་དཔོན་གཞན་གྱི་གདམས་ངག་ལ་མི་ལྟོས་པར་རང་ཉིད་གཅིག་པུའི་ཕྱིར་དགྲ་བཅོམ་ཐོབ་པའམ་འཐོབ་པར་བྱེད་པའི་གང་ཟག་ལ་ཟེར། ཕྱ་ཅི་བྱང་ཆུབ་ཞེས་པའི་ངེས་ཚིག་ནི། ཕྱ་ཅི་ཆུན། ཨེ་ཀ་གཅིག། བྱང་ཆུབ་དོགས་པ་ལ་བྱས་ཏེ། དུར་ཁྲོད་ཀྱི་རུས་གོང་ལྔ་བྱ་ལ་དམིགས་ནས་

རྟེན་འབྲེལ་ལྟགས་འབྱུང་ལྡོག་སོགས་ཀྱིས་ཆུན་རྣམས་རྟོགས་པས་ན་ཆུན་རྟོགས་ཞེས་ཀྱང་གསུངས་ཏེ། ཞེས་རྗེ་གྱང་ཐང་པ་གསུང་། རང་སངས་རྒྱས་དུས་ནམ་གྱི་ཚེ་འབྱུང་བ་ནི། དབུ་མ་རྩ་བ་ཤེས་རབ་ལས། རྫོགས་སངས་རྒྱས་རྣམས་མ་བྱུང་ཞིང་། །ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱང་ཟད་པ་ན། །རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡི་ཤེས་ནི། །རྟེན་པ་མེད་པར་རབ་ཏུ་འབྱུང་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཐུབ་པ་ཁོད་རང་ཉིད་ཀྱི་ལུང་ལ་མ་བརྟེན་པར་རང་ཉིད་གཅིག་པུའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་པ་སྟེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཁོང་དུ་ཆུད་པས་ན་རང་སངས་རྒྱས་ཞེས་བྱ། རང་སངས་རྒྱས། དེ་ཉིད་རྟོགས་འབྲིང་། ཆུན་རྟོགས་རྣམས་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན།

རང་སར་བཞག མ་བཅོས་པར་བཞག་པ་དང་དོན་འདྲ།

རང་སོར་བཞག མ་བཅོས་པར་བཞག་པ་དང་དོན་འདྲ།

རངས། ❶ ཚང་མའམ་གང་པོ། ཉིལ་པོ། དཔེར་ན། བུ་སྟོན་གྱི་རྣམ་ཐར་ལས། ཉམས་རྟོགས་ལྡན་པའི་སློབ་བུ་ཐོན་པ་ལ་བལྟས་ན་སྐུ་ཚེ་རངས་ཁྲིད་བསྐྱངས་པ་འདྲ་བ་ཡོད། ཅེས་པ་ལྟ་བུ་དང་། ཉིན་རངས་ཆོས་གསུངས། མཚན་རངས་དབང་བསྐུར་མཛད། ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ། ། ❷ དགའ་བ།

རངས་པོ། རངས་དང་འདྲ།

རཀྵ་ཀྵི་ཀཱ། (ལེགས་སྦྱར) རིན་ཆེན་འཆང་སྟེ། རིན་འབྱུང་ངོ་། །སྐྱབས་ཤིང་། བསམ་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱེད་པའི་རིན་པོ་ཆེ་ཕུག་མཚན་དུ་འཛིན་པར་མཛད་པས་ན་རིན་ཆེན་འཆང་སྟེ། དྲང་དོན་ནོ། །ཡང་དག་པའི་མཐའི་རིན་པོ་ཆེ་འཛིན་པར་མཛད་པས་ན་རིན་ཆེན་འཆང་སྟེ། ངེས་དོན་ནོ།། འགྲེལ་པ་བཞི་སྦྲགས་ན་གསལ།

རད་རོད། འབར་འབྱར། རང་རོང་། རང་ངེ་རོང་ངེ། དཔེར་ན་ཡབ་སྲས་མཛལ་བའི་མདོ་ལས། སོ་ནི་ཐགས་བཟང་སོ་རྣམས་རད་རོད་མེད། །ཅེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། ।

རབ། ❶ མཆོག། ཕུལ་དུ་བྱུང་བ། ཡང་དག་པ། ལེགས་པ། ལེགས་ཤོས། ❷ ཆེས་ཆེར། མང་པོ། མཐའ་ཡས་པ།

རབ་ཏུ། (ཚེག་ཆུན) ཆེས་ཆེར། (དཔེར་ན་རབ་ཏུ་དང་བ་ལྟ་བུ) ཡང་དག་པར། (དཔེར་ན་རབ་ཏུ་སྐྱེས་ལྟ་བུ) ངེས་པར་ (དཔེར་ན་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ལྟ་བུ) སོགས་ཀྱི་དོན་ལ་འཇུག་པ་དང་། སྐབས་རེར་ཚེག་གི་ཉམས་འདོན་བྱེད་ཙམ་གྱི་ཚེག་ཕུད་ཅིག་སྟེ། བྱིར་རྣམ་པར། ཉེ་བར། རབ་ཏུ། ཤིན་ཏུ་ཞེས་པ་རྣམས་ཕལ་ཆེར་དོན་འདྲའོ། ।

རབ་ཏུ་ཚོ་བ། ཚ་དམྱལ་བཅུད་ཀྱི་བདུན་པའོ། །རབ་ཏུ་ཚ་བ་ནི། ལྷག་ས་ཀྱི་གསལ་ཤིང་རྩེ་གསུམ་པ་འཕངས་སུ་བཏུག་སྟེ་རྩེ་གཡས་གཡོན་གཉིས་ཕྱག་པ་གཉིས་དང་དབུས་མ་སྤྱི་བོ་ནས་འབྱིན་ཏོ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཁ་ལ་སོགས་པའི་སྒོ་རྣམས་སུ་མེ་ཕྱི་འབར་བ་འབྱུང་ངོ་། །ལྷག་ས་གྲིབས་པ་ཚ་ཞིང་རབ་ཏུ་འབར་བས་ལུས་དཀྲི་ཞིང་ལྷགས་ཟངས་འགྱུར་བྱེད་འབར་བས་གང་བའི་ནང་དུ་སྤྱིའུ་ཚུགས་བྱས་ནས་བསྐོལ་བ་ན་སྐྱེང་འོག་ཐད་ཀ་རྣམས་སུ་འགྲོའོ། །དེའི་ཚེ་པགས་པ་དང་ཤ་ཁྲག་རྣམས་ཞིག་ནས་ཀེང་རུས་འབའ་ཞིག་ལུས་པའི་ཚེ། ཡང་ཕྱུང་ནས་ལྷགས་ཀྱི་ས་གཞི་ལ་འགྲེམས་སོ། །དེ་ནས་པགས་པ་དང་ཤ་ཁྲག་སྐྱེས་པ་ན་ཡང་ནང་དུ་འཇུག་གོ། ལྷག་མ་ནི་ཚ་བ་དང་འདྲའོ། །ཞེས་རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེ་ཆུང་དུ་གསུངས་པ་ལྟར་བཀོད།

རབ་ཏུ་དགེན་པ། ལུས་འདུ་འཛི་དང་བྲལ་བ། སེམས་རྣམ་རྟོག་དང་བྲལ་བ་ཞིག་ལ་ཟེར།

རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་རྟགས། གོས་ངུར་སྨིག་གྱོན་པ་དང་། སྐུ་དང་ཁ་སྤུ་རིང་པོར་མི་འཛོག་པ་སོགས་སོ། ।

རབ་ཏུ་མི་སྐྱག་པའི་མཚན་མ་བཏུ་གཉིས། མི་སྐྱག་པའི་མཚན་མ་བཏུ་གཉིས་དང་དོན་འདྲ།

རབ་འབྱམས་གསུང་རབ་ཀུན་ལ་ལྟ་བའི་མིག ❶ དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན། ❷ ཁ་ཅིག་བྱང་ཆུབ་ལམ་སྟོན་ལ་བཞེད།

རབ་བྱུང་། ལོ་དྲུག་ཅུ་ལ་རབ་བྱུང་གཅིག་རེར། དེ་ལ་ནག་རྩེས་པས་ལོ་ཆན་ཡང་རེར། ཞེས་ཀློང་རྡོལ་ཀླ་མ་གསུང་། རབ་བྱུང་གི་འགོ་ནི་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༥ ནས་ཆུགས་པར་དག་ཡིག་གསར་བསྒྲིགས་ལས་བཤད་དོ། ।

རབ་བྱུང་སྟེ་ལྟ། དགེ་ཚུལ་པ་མ་གཉིས། དགེ་སློབ་མ། དགེ་སློང་པ་མ་གཉིས་ཏེ་ལྟོའོ། ।

རབ་སོང་འདུས་པ། རོ་འདུས་པའི་དུར་ཁྲོད་ཆེན་པོ། སྐུ་བཤད་ནི། རབ་སོང་ནི་དབུགས་རབ་ཏུ་སོང་བ་སྟེ་ཤི་བའམ་རོའི་དོན་ཡིན་ལ་དེ་འདུས་པའི་གནས་ནི་དུར་ཁྲོད་དོ། ।

རམ་འདེགས། རོགས་པ། དཔུང་རོགས། རྗེ་གྲང་ཐང་པས། ལང་ཚོ་སྡུག་བཞི་འཇུགས་པ་འའོ། །ཕྱུགས་ཀྱི་ལད་མོ་བྱས་པ་མིན། །བྱིན་པས་ལྷུས་པོ་མ་ཐེག་པའི། །རམ་འདེགས་ལག་པས་བྱེད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ।

རམ་ཕྱིས། (བརྡ་སྙིང་) སྐུག་ཚའི་བྱམ་པ། མཚོ་ཀླུའི་གི་མཆན་བྱ་ལས། ཡུལ་ཁ་ཅིག་ན་སྐུག་བྱམ་ལ་རམ་ཕྱིས་ཟེར་རོ། །ཞེས་གསལ།

རོ་ཡོ་ཁོ། (སྙིང་མ) མ་དག་པའི་ཉེས་སྐྱོན་རྣམས་བསྲེགས་སྦྱང་གཏོར་གསུམ་བྱེད་པའི་དོན་ནོ། །དེའི་ཚུལ་ནི། རང་ཉིད་ལྷར་གསལ་བའི་ཐུགས་ཀའི་ཏྲཱུ་ལས་ཡི་གེ་རོ་ཡོ་ཁོ་རྣམས་འཕྲོས་པས་ཚོགས་ཕུས་སམ་མཆོད་

ཇས་ཀྱི་མ་དག་པའི་ཉེས་སྐྱོན་རྣམས་རྀ་ལས་མེ་འབར་བས་བསྲེགས། ཁྱོ་ལས་ཆུ་བྱང་སྦྲི་སྦྱངས། ཡོ་ལས་ཤུང་བྱང་བས་གཏོར་ཏེ་སྟོངས་པར་བསམ་པའོ། །རིགས་འཇིན་འདུས་པའི་རིན་བྱེས་རིགས་འཇིན་ཞལ་ལྟང་ལ་གཞི་བྱས་ཏེ་བཀོད།

རལ་སྐོར་མཁན། གཞན་གྱིས་མཆོན་ཆ་ཅི་འཕང་ཡང་རལ་གྲི་བསྐོར་ནས་གཅོད་པ་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པའི་མི། འདི་སྐོར་འདུལ་བ་ལྟང་ལས་འབྱུང་བར་བཤད། རལ་སྐོར་མཁན་ཆུ་གར་དང་ཆུ་ནག་ན་ཡོད། བོད་དུ་མེད་པར་བཤད།

རལ་སྐོར་མཁན་བཞིན། རལ་སྐོར་མཁན་བྱ་བ་གཞན་གྱིས་མཆོན་ཆ་ཅི་འཕང་ཡང་རལ་གྲི་བསྐོར་ནས་གཅོད་ནས་པ་བཞིན། རྣམ་རྟོག་གང་སྐྱེས་དེ་མ་ཐག་ངོས་བཟུང་ནས་འགོག་ཐུབ་པའི་དཔེ་ཞེག། པཊ་ཆེན་ཁྲི་བཟང་ཆོས་ཀུན་གྱི་ཕྱག་ཆེན་རྩ་བ་ལས། ཡང་ན་རལ་སྐོར་མཁན་བཞིན་དུ། །རྣམ་རྟོག་ཅི་སྐྱེས་ཤདད་ཤད་གཅོད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

རལ་གཅིག་མ། སྐུ་མདོག་སོགས་སྒྲིལ་མ་དང་འདྲ་བའི་ལྷ་མོ་ཞེག། རྗེའི་འགྲེལ་པ་བཞི་སྒྲགས་ན་གསལ།

རལ་པའི་ཐོར་ཅོག དབུ་སྐྲ་རལ་པའི་ལན་བྱ་ལྟར་སོ་སོར་སྐས་ནས་ཡར་བསྒྲུར་ཏེ་རྩེ་མོ་ནང་དུ་བཅུག་ནས་དཀྱིས་གཉིས་ཀྱབ་པའམ། ཡང་ན་མ་སྐས་པར་དེ་ལྟར་བྱས་པ་ལ་རལ་པའི་ཐོར་ཅོག་ཅེར།

རས་ཆེན་གྱི་སྤྱང་པ། སྤང་ལྟང་སྡུམ་ཐུའི་ཉེར་བཀྲད་པ་ནི། དབུར་ཁས་ལེན་གྱི་སྐུ་རོལ་ཀྵ་གཅིག་གི་གོང་དུ་རས་ཆེན་བཙལ་ཏེ་ཐོབ་པའམ་དགག་དབྱེ་གློལ་ནས་ཀྵ་ཕྱེད་འདུས་རྗེས་རས་ཆེན་འཆང་བའོ། །

རས་ཆེན་ཚད་ལས་ལྷག་པ་བྱེད་པའི་ལྟང་བྱེད། འབའ་ཞིག་དག་བཐུའི་གྱ་དག་པ། རས་ཆེན་སྤྱིད་དུ་ཁྱུ་དག་ཞིང་དུ་ཁྱུ་གསུམ་སོར་བཅོ་བཀྲད། དེ་ལས་ལྷག་པར་བྱས་པའོ། །

རཀྵི་ཀྵ་རི། (ལེགས་སྦྱར) དགའ་བའི་དབང་ཕྱུག་ཤི། ཆུ་གར་ཤར་ཡོན་གྱས་ཆུལ་པོ་དགའ་བའི་དབང་ཕྱུག་གི་གོང་ཁྱེར་ན་སྦྱུག་གནས་རྡོའི་ལིརྟ་ཏྲའི་རྗོག་མ་ལྟ་བུས་མཆོན་པ་ཡོད་པ་ལ་བཞེད། ཏྲའི་ཇོག་མ་ནི་ཏྲའི་ཟེ་བ་ལ་ཟེར། རི་ཕྱག་ བསྟན་དར་ལྟ་རམས་པ་གསྲང་།

རི་བཆུད། ཤར་དུ་རིན་པོ་ཆེའི་ལྷུན་པོ། ཨོར་མ་ལ་ཡ་སེར་པོ། ནུབ་ཏུ་ཀེ་ལ་ཤ་དཀར་པོ། བྱང་དུ་མཛོ་ར་ལྗང་ཁུ་བྱང་ཤར་དུ་དབང་ཆེན་ནག་པོ། ཤར་ཨོར་སྤོས་ལྷན་སེར་པོ། ཨོ་ནུབ་ཏུ་གང་ས་ཅན་དཀར་པོ། ནུབ་བྱང་དུ་དཔལ་རི་སྟོན་པ་དང་བཆུད་དོ། །

རི་དྭགས་ཀྱི་བདག་པོ། སེང་གེ། སྒྲ་བཤད་ནི། སེང་གེས་རི་དྭགས་འཇོམས་པའམ་གསོད་པས་རི་དྭགས་ཀྱི་བདག་པོ་ཞེས་བཏོན་དོ། །ཞེས་མཁས་གྲུབ་ཆོས་རྗེའི་གསུང་ལྟར་རོ། །

རི་དྭགས་དང་གཅན་གཟན་ཀྱི་ཁྱད་པར། སྔར་མོ་ཅན་ལ་གཅན་གཟན་དང་། ཚིག་པ་ཅན་ལ་རི་དྭགས་ཟེར་བ་དང་། ཡང་ཆུ་ཕྱེས་འདག་པ་ལ་གཅན་གཟན་དང་། མཆུས་འཐུང་བ་ལ་རི་དྭགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་བྱེད་ཅེས་མཁས་པ་འགའ་གསུང་ངོ། །

རི་དྭགས་རྣས་མའི་སྤྱོད་པ། (ཕུག་ཆེན) སྤྱོད་པ་ལྟའི་ནང་གསེས། རི་དྭགས་རྣས་མ་དེ་ཏ་གོགས་གཞན་དང་མི་འགྲོགས་ཤིང་གང་ལའང་བློ་མི་འཇུག་པར་ཡན་གར་དུ་གནས་པ་ལྟར། ཆེ་འདིའི་དགྲ་འདུལ་གཉེན་སྤྱོང་དང་སྤྱིན་བདག་གི་ངོ་བསྲུང་སོགས་ལ་བློ་མི་འཇུག་ཅིང་ཏ་ཏ་གོགས་སྤང་ས་ནས་གཅིག་པུར་གནས་པའི་སྤྱོད་པའོ། །

རི་དྭགས་རུ་རྟ། རུ་རུ་དང་དོན་གཅིག ཏུ་ཏུ་ལ་གཅིགས།

རི་དྭགས་སིལ་སྐྱན། རི་དྭགས་འདི་གང་ས་དང་གཡའི་མཚམས་སུ་སྡོད་པ། སྐོསས་ཀྱི་ངོས་ནས་སྐས་ཀྱང་ཐུབ་པ་མེད་པ་ཞེག་ཡིན་ཀྱང་སྐྱིང་རྗེ་ཅང་ཆེ་བས། འདི་གསོད་ཅ་ན་སོང་ནས་མི་རྣམས་རལ་ཁ་བཀྱི་བ་མི་བཟོད་པར་བར་དུ་འཚང་ཡོང་བའི་ཆེ་བསོད་པ་ཡིན། འདིའི་པགས་པ་ལ་ཤང་པ་རེག་པ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་སེམས་བྱམས་ཉིང་ངེ་འགྲོ་བས་ཧོ་བོས་ཀྱང་གདན་དུ་བཏིང་བ་ཡིན། ཡོགས་བཅུའི་སང་ས་ཚུས་ཐུམས་ཙད་ལས་ཀྱང་ཁྱིད་ཅག་བོད་རྣམས་ལ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་རང་ཉིད་ལྟ་ཁྱིད་རེ་ཞིག་ཏུ་རི་དྭགས་སིལ་སྐྱན་གྱི་པགས་པས་ནུ་མ་གཡོན་པ་བཀབ་པ་ཡིན། ཞེས་རྗེ་གྱང་ཐང་པའི་ལྟ་ཁྱིད་ཀྱི་ཁྲིད་ཀྱིས་ན་གསལ།

རི་ནག་པོ་འབིགས་བྱེད། རི་བོ་འབིགས་བྱེད་དང་དོན་གཅིག རི་བོ་འབིགས་བྱེད་ལ་གཅིགས།

རི་བོ་འབིགས་བྱེད། ① སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལུང་གིས་ཅིན་པའི་རི་བོ་འབིགས་བྱེད། རི་ནག་པོ་འབིགས་བྱེད། འབིགས་བྱེད་ཅེས་ཀྱང་བྱ། ཡང་ན་ཡོངས་གྲགས་སུ་བྱག་དམར་སྤྱི་མཐོ་ཞེས་བྱ་བ། རྒྱ་གར་གྱི་ཇོ་ཇེ་གདན་གྱི་བྱང་ཕྱོགས། འཕགས་བོད་གཉིས་ཀྱི་སོ་མཚམས། སྤྲོན་རྣལ་འབྱོར་གྱི་དབང་ཕྱུག་ཇེ་མི་ལའི་སྐུ་ཤྲལ་པ་མཛད་པའི་གནས་རི་རྩ་ཆེན་ཞེས་སྦྱི། སྤང་གི་དབུས་སུ་བྱག་རི་རྩེ་མོ་རྩེ་ལ་དཔངས་མཐོ་བ། མཐའ་ཚུ་ཡེས་བསྐོར་ལ། སྐན་གྱི་ལྕོན་པ་སྟ་ཚོགས་ཀྱིས་བརྒྱན་པ། གྲུབ་ཐོབ་དང་རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱི་བསྟི་གནས་ཤེག་གོ། སྔོན་བཤད་ནི། རྩེ་མོ་རྩེ་བས་འབིགས་བྱེད་ཅེས་བཏགས་པར་སེམས། འདིའི་སྐོར་ཇི་མི་ལའི་རྣམ་མགུར་ཤོག་གྲངས་༥༨ ནས ༦༣༠ བར་གསལ། སྤྲོལ་བསྟོད་ལས། ཕུག་འཚལ་ཏུ་རེའི་ཞབས་ནི་

བརྡབས་པའི། །དྲྭ་གི་རྣམ་པའི་ས་བོན་ཉིད་མ། །རེ་རབ་མཐུ་ར་དང་འབིགས་བྱེད། ། འཇིག་རྟེན་གསུམ་རྣམས་གཡོ་བ་ཉིད་མ། །ཞེས་གསུངས་པའི་འབིགས་བྱེད་ཀྱང་རེ་ནག་པོ་འབིགས་བྱེད་ལ་རེ་ར། དཔུལ་ཆུའི་སྐྱེལ་བསྟོད་ཀྱི་ཏྲི་ཀ་ལས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་གསལ། ② ཡང་བོད་ཆུ་ཆོག་མཛོད་ཆེན་མོ་ར། ཆུ་གར་ཀྱི་ལྷ་ཡྱོགས་སུ་ཡོད་པའི་རེ་འདིའི་ཉེ་འཁོར་དཔག་ཚད་བཅུ་ཡོད་པ་ལས་ཆུ་ཀླུང་ན་ར་མ་དྲུ་དང་། ཆུབས་ལྡན་དང་། ཤུགས་ལྡན་དང་། ནག་པོ་འཁྱིལ་བ་བཞི་འབབ། ཅེས་ཀྱང་གསལ་བས་འདི་དང་གོང་དུ་ཁོ་བོས་བཤད་པ་གཉིས་ཀ་ལ་ཞེས་དཔྱོད་བྱ་དགོས་པ་འདུག

རེ་བོང་དུལ། ཆུ་དུལ་བདུན་ལ་རེ་བོང་དུལ་གཅིག

རེ་མོར་བྱ་བ། ① སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་གནས་སུ་གཞན། སྨོན་དཔོན་ཆུལ་ཁྲིམས་བསྐྱངས་གསུང་། ② མཆོད་པ་འབྱིང་། བཅུད་སྐོང་འཁྲིལ་ཆེན་ལས་གསུངས།

རྟྭ་ཁྲིགས། (ཞེགས་སྐྱར) དྲང་སྲོང་གི་མིང་ཡིན་པར་བཤད།

རེ་སུལ། ① རེའི་གཙོང་བྱ། རེ་འདབས་ཀྱི་གཙོང་བྱ། རེ་འདབས་ཀྱི་ཡུལ་གཙོང་གི་མིང་། ཡཊ་སུས་མཛེལ་བའི་མཛོ་ལས། རེ་སུལ་གསེལ་ཏུ་བྱེད་ནས་འགྲེངས་གནས། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ། ② རེ་སུལ་ནི་ཆུའི་འོད་ཟེར་པས་རྀཥི་པའི་གཙོང་སྟེ། ལུང་གཞིའི་འཁྲིལ་པ་ལས། རེ་སུལ་ནི་ཆུའི་འོད་ཟེར་པས་རྀཥི་པའི་རེ་སུལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། ।

རེག་སྦྱགས། འཛོམས་ཤིང་སེལ་བ། (རེག་སྦྱགས་ཞེས་པ་གཅོ་བོ་མ་རེག་པ་འཛོམས་ཤིང་སེལ་བའི་དོན་ཡིན་ཀྱང་། སྐབས་མང་པོར་གཞན་འཛོམས་པའི་སྦྱགས་དང་ངན་སྦྱགས་ལྟ་བུ་ཞེས་ཀྱང་ཡོད་པའི་རེག་སྦྱགས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དང་། གཞན་ཡང་དྲུ་ར་ནུ་ཐའི་ཆུ་གར་ཆོས་འཕྲུང་ལས། དེས་དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོའི་རེག་སྦྱགས་བསྒྲུབས་ཏེ་ཀླུ་ཞེག་འདུལ་བར་བཅུམས་པ་ན་ཐུབ་ནས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།) ཐོབ་པ། ང་བོ་ཉིད་རེག་པ། བདེན་པ་གསུབ་པ་བཅས་ཀྱི་ངོན་ཡིན་ཏེ། ལོ་ངུ་བ་རོང་རྩོམ་ཆོས་བཟང་གི་གསུང་ལས། བིདྱ་ཞེས་པ། བིདྱ་ཏ་སྟེ། འཛོམས་ཤིང་སེལ་བ་ལ་བྱ་བས། མ་རེག་པའི་ཉོན་མོངས་པ་འཛོམས་ཤིང་སེལ་བ་ལ་བཤད། བིདྱ་མ་རྟེ་ཐོབ་པ་ལ་བྱ་བས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཐོབ་པ་ལ་བྱ། ངག་གི་རེག་པ་ཐོབ་པ་ལ་ཡང་བྱ། ཡང་ན་བིདྱ་སུ་སྟྭ་བ་སྟེ། ངོ་བོ་ཉིད་རེག་པ་ལ་ཡང་བྱ་བ་དང་། སྤྱིར་བདེན་པ་གསུབ་པའི་དོན་དུ་ཡང་སྨོན་པས་རེག་སྦྱགས་ཞེས་བྱའོ། । བྱིད་ལས་ནི། མ་རྟོགས་པ་བཅོམ་ཞིང་བསལ་ཏེ་དངོས་པོའི་དོན་རེག་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་རོང་རྩོམ་ཆོས་བཟང་གི་གསུང་ཐོབ་བྱ་ཞེས་ཀྱང་། ཀོང་སྤྲུལ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོའི་ཤེས་བྱ་མཛོད་འགྲེ་པ་ལས། རེག་སྦྱགས་ནི།

བྱད་མེད་ཀྱི་གཟུགས། དབྱིབས་ཀྱི་ལྟ། དེ་སྐྱོན་ཡིའི་སྐྱ་དང་། ཕུག་རྒྱ་ལ་སོགས་པའོ། །དེ་ལས་བཟློག་པ་ནི་གསང་སྒགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དོ། ། ཞེས་གསུངས།

རིག་གནས། ● ཤེས་བྱ་ཡོན་ཏན་སྤྱིའི་མིང་། དཔེར་ན་རིག་གནས་ཆེ་བ་ལྟ་དང་ཆུང་བ་ལྟ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། རིག་གནས། ཤེས་ཡོན། ཡོན་ཏན། བསླབ་བྱའི་གནས། ཤེས་བྱའི་གནས། སྐྱང་བྱའི་གནས་རྣམས་དོན་ཡང་ཆེར་འདྲ་བར་སྣང་ངོ་། །སྐྱ་བཞད་ནི། ཤེས་པར་བྱ་བའི་གནས་སམ་ཡུལ་ཡིན་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ་བའམ། ཡང་ན་རིག་པ་ནི་ཤེས་པ་གནས་ནི་ཡུལ་ཞེས་སྐྱ་བཞད་པ་ཡང་སྣང་། ● ཡི་གེ་དང་བང་སྐྱོང་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་གྱི་མིང་། ཁོས་དཔེ་ཆ་ཤེས་ཀྱང་རིག་གནས་མི་ཤེས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། འདི་སྐྱི་མིང་ཉེ་བྱས་ལ་ཐོག་པ་འདྲའོ། ।

རིག་གནས་ཆུང་བ་ལྟ། སྐྱན་ངག་ མངོན་བརྗོད། སྡེབ་སྦྱོར། ཚིག་གོར། སྐར་རྩིས་ཏེ་ལྟའོ། ।

རིག་གནས་ཆུང་བ་གཞི། སྐྱ་རིག་པའི་ཡན་ལག་རིག་གནས་ཆུང་བ་གཞི་ནི། ༡ མངོན་བརྗོད། མངོན་བརྗོད་ཤེས་ན་མིང་ལ་མི་ཤྱོང་སྟ། ༢ སྡེབ་སྦྱོར། སྡེབ་སྦྱོར་ཤེས་ན་ཆོག་པ་བཅད་ལ་མི་ཤྱོང་སྟ། ༣ ཆོག་ཏུན། ཆོག་ཏུན་ཤེས་ན་སྐྱབ་དགོ་ལ་མི་ཤྱོང་སྟ། ༤ ཚིག་གོར། ཚིག་གོར་ཤེས་ན་སྐད་རིགས་ལ་མི་ཤྱོང་ཤེས་འཆད་དོ། ।

རིག་གནས་ཆེ་བ་ལྟ། བཟོ་རིག་པ། གསོ་བ་རིག་པ། སྐྱ་རིག་པ། གཅན་ཚོགས་རིག་པ། ནང་དོན་རིག་པ་དང་ལྟའོ། ।

རིག་པ། <ས།> ● (ཡུལ་ཅན) ཤེས་པ། ● (ཡུལ) ཤེས་བྱ། ཤེས་ཡོན། དཔེར་ན་ས་པཉ་ཐུབ་པ། རིག་པ་ནང་པར་འཆི་ཡང་བསྟབ། །ཅེས་པ་ལྟ་བུ། ● (བྱ་བ) མཐོང་བ། ཏོགས་པ། བློས་ཡུལ་རིག་པའི་བྱ་བའི་མིང་། བློས་རིག་ཅེས་པ་ལྟ་བུ། ● (གཞུང) ཤེས་ཡོན་སྡེབ་པའི་གཞུང་། དཔེར་ན་གསོ་བ་རིག་པ་ཞེས་པ་གཞུང་ལའང་གོ་ཟུང་བ་ལྟ་བུ། མདོར་ན་རིག་པ་ཞེས་པ། ཡུལ་དང་། ཡུལ་ཅན། བྱ་བ། གཞུང་བཅས་ལ་འཇུག ● བློ་གསོས། རྣམ་དཔྱོད། དཔེར་ན་རིག་པཉམ་རྣམ་རིག་བཀྲ་བ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ● (གསང་སྔགས) ཁོད་གསལ། རྗེའི་འཕྲིལ་པ་གཞི་སྒྲགས་ལས། རིག་པ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཡ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཁོད་གསལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས། ● (བཀའ་བསྒྱུར) སེམས་ངོ་མཚོང་བ། (རྩིང་མ) མ་རིག་པས་བསྐྲད་པ་མ་ཞུགས་པའི་དབང་གིས་གཟུང་འཛིན་ཀྱི་སྒྲིས་ཡ་དང་བྲལ་ཞིང་། གསལ་སྟོང་འཛིན་མེད་ཀྱི་སྟོང་པ་ངོས་ཤེས་པ་ལ་རིག་པ་ཟེར། ཞེས་ཐུབ་བཀྲན་ཀྱི་བཟང་ཚོས་ཀྱི་ཉི་མའི་གྲུབ་མཐར་གསལ།

རིག་པ་ཅན་མ། སྐུལ་བྱེད་མ། ལྷ་མོ་ཙུ་ཏྲ་རྣམས་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་པར་གསུང་།

རིག་པ་ཆེན་པོ། འོད་གསལ་གྱི་ཡེ་ཤེས། དོན་དམ་བདེན་པ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས། སྒྲ་བཤད་ནི། ཡུལ་གྱི་གནས་ཚུལ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རིག་པས་ན་རིག་པ། ཆེན་པོ་ནི་མཆོག་གམ་མང་དུ་བྱུང་བས་ཆེན་པོའོ། །

རིག་པ་ཆེན་པོའི་སྐུགསུ། མཐའ་བྲལ་གྱི་ཤེས་རབ། སྒྲ་བཤད་ནི། སྐུགསུ་ཀྱི་སྐད་དོད་མཚུ་ཞེས་པའི་མ་ན་ཡིད་དང་ཏ་སོ་སོར་ཕྱལ་ན་ཏ་ར་སྐྱོབ་པ་ལ་འཇུག་པས། སྲིད་པ་ཕྱི་རགས་ཀྱི་འཇིགས་པ་མཐའ་དག་ལས་ཡིད་སྐྱོབ་བྱེད་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཤེས་རབ་དེ་ཉིད་ཡིན་པས་སོ། །ཞེས་གྲང་ཐང་བསྟན་པའི་སྐྱེན་མེའི་རྗེའི་བསྟོད་པ་དོན་ལྡན་མའི་འགྲེལ་པ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

རིག་པ་བརྟུལ་ཞུགས། རིག་པ་བརྟུལ་ཞུགས་ཀྱི་སྐྱོད་པ་དང་འདྲ།

རིག་པ་བརྟུལ་ཞུགས་ཀྱི་སྐྱོད་པ། (དཔེ་ལྟུགས) རིམ་གཉིས་ལ་བོགས་འདོན་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་རིག་མའི་འདོད་ཡོན་ལ་སྐྱོད་པ་ལ་ཟེར། ཞེན་པར་བཤད་ན། སྐྱེས་བཅས། སྐྱེས་མེད། ཤེན་ཏུ་སྐྱེས་མེད་ཀྱི་སྐྱོད་པ་རྣམ་པ་གསུམ་ལ་རིག་པ་བརྟུལ་ཞུགས་ཀྱི་སྐྱོད་པ་ཟེར། རྗེའི་རིམ་པ་གསལ་སྐྱོན་དང་སྒགས་རིམ་ཆེན་མོ་རྣམས་སུ་དེ་དག་གི་སྐོར་ཤེན་ཏུ་རྒྱས་པར་གསུངས་ཡོད་པས་དེ་དག་ལ་བལྟ་བར་བྱའོ། །(བཀའ་བསྒྱུར) ཁོང་སྤྲུལ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོའི་ཤེས་བྱ་མཛོད་འགྲེལ་དུ་རིག་པ་བརྟུལ་ཞུགས་ཀྱི་སྐྱོད་པའི་ངོ་བོ་བཤད་པ་ན། སྐྱོད་པ་གསུམ་ལ་སྦྱར་ནས་ཁོང་དང་འདྲ་བར་བཤད། ཡང་གཞན་དག་གིས། སྐྱོད་པ་ལྟའི་ནང་གསེས། ལུས་གཅེར་བུར་བྱས་རྒྱན་དྲུག་གིས་བརྒྱན་ཀྱི་རྒྱ་ཆུ་བའི་སྐྱོད་པ་ལ་ཟེར། སྐྱོད་པ་གསུམ་ལ་གཟེགས།

རིག་པ་དང་ཞབས་སུ་ལྡན་པ། ❶ རིག་པ་ནི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་ཡིན་ལ། ཞབས་ནི་ལམ་གྱི་ཡན་ལག་བདུན་ནོ། །ཞེས་སྐྱོབ་དཔོན་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྒྲུངས་གསུང་། ❷ ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྒྲུབ་པའི་རིག་པ་དང་། དེང་ངེ་འཛིན་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསྒྲུབ་པའི་ཞབས་གཉིས་སུ་ལྡན་པའོ། །

རིག་པ་ཚད་ཞིབས། (རྩིང་མ) རིག་པའི་དབྱིངས་སྐྱོང་པ་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཤེང་། དེའི་སྣང་ཚའི་ལྷ་སྐུ་དངོས་གནས་ལ་གྲུབ་པ་ལ་རིག་པ་ཚད་ལ་ཞིབས་པ་ཞེས་བྱའོ། །རིག་འཛིན་འདུས་པའི་འགྲེལ་པ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་བཀོད།

རིག་པ་འཛིན་པའི་སྟེ་སྐྱོད། ❶ རིག་སྔགས་འཆང་བ་རྣམས་ཀྱི་བསྒྲུབ་པའི་གཞི་དང་གྲུབ་མཐའ་སྐྱེན་པའི་གཞུང་ལ་ཟེར། རྗེའི་སྔགས་རིམ་ཆེན་མོ་ལྟར་བཀོད། ❷ (བཀའ་བསྒྱུར) ལྷ་སྔགས་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་རྣམས་ནི་རིག་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་ཐབས་ཟབ་མོས་འཛིན་པས་རིག་འཛིན་གྱི་སྟེ་སྐྱོད།

རིག་པའི་རྒྱལ་པོ། <ཁེའུ་རྣ་ཐུ> ཁྲོ་བོ་ལ་རེར། རིག་པའི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་པ་ནི། ངེས་དོན་གྱི་ཁྲོ་བོ་རིག་པ་བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པས་དེ་སྐད་ཅེས་རེར།

རིག་བྱེད་འདོན་པ་ལྟ་བུའི་བརྒྱས་པ། ཡི་གེ་རིང་ཐུང་བྱེད་པར་སྐད་གསང་ཆེན་པོས་བརྒྱ་བ་རིག་བྱེད་འདོན་པ་ལྟ་བུའི་བརྒྱས་པའོ། །

རིག་བྱེད་བཞི། ཕྱི་རོལ་པའི་རིག་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་བཞི། ངེས་བརྗོད། (ངེས་བརྗོད་ཀྱི་རིག་བྱེད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་ཆོག་གི་ཚད་ངེས་པ་སྟེ། ཤེས་པ་བསྒྲུབ་པའི་ཆོག་གོ) མཆོད་སྦྱིན། (མཆོད་སྦྱིན་གྱི་རིག་བྱེད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་ཆོག་སྦྱར་བའི་ཚད་ངེས་པར་བྱེད་པ་དག་གོ) སྨན་ཆོག (སྨན་ཆོག་གི་རིག་བྱེད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་བཙུ་སྦྱིན་དང་། ཚངས་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་བསྟོད་པའི་ཆོག་དག་གོ) སྲིད་སྲུང་གི་རིག་བྱེད་དང་བཞིའོ། །(སྲིད་སྲུང་གི་རིག་བྱེད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་རྒྱུ་དགུ་སྲུང་བའི་ཐབས་སྟོན་པའོ) འདུལ་བ་གཞིའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་ལས་གསུངས།

རིག་གཞུང་། ❶ ཤེས་བྱ་ཡོན་ཏན་སྟོན་པའི་གཞུང་། རིག་པའི་གཞུང་ལུགས། ❷ དམངས་ཁྲོད་ཀྱི་སྐད་ཆའི་ནང་། ཆོས་དང་རིག་གཞུང་ཞེས་པའི་རིག་གཞུང་དེ། མི་རིགས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་དང་གོམས་སྦྱོལ་ཤེས་ཡོན་ལྟ་བུ་ཞིག་ལ་ངོས་འཛིན་བྱེད།

རིགས། ❶ རྒྱུ། འཕགས་པའི་རིགས་བཞི་ལྟ་བུ། ❷ འབྱུང་ཁུངས། གསེར་མང་པོ་ཡོད་པའི་རི་ལ་གསེར་གྱི་ཁམས་སམ་རིགས་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ། ❸ མི་རྒྱུད། རྒྱལ་པོ་ལ་སོགས་པའི་མི་རྒྱུད་ལ་རྒྱལ་པོའི་རིགས་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ། ❹ འོས་ཤིང་བཟང་བ། འབྲད་པ། དཔེར་ན་དེ་ནི་ཤིན་ཏུ་རིགས་སོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❺ རང་བཞིན། དཔེར་ན་སྐན་གྱི་རིགས། དུག་གི་རིགས། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❻ བྱེ་བྲག་གམ་ཁྱད་པར། དཔེར་ན་སྐན་གྱི་རིགས་སྣ་ཚོགས་པ།

རིགས་ཀྱི་བྱ། (མཛོ) ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་དང་ལྡན་པའི་བྱ་ཡིན་པས་ན་རིགས་ཀྱི་བྱ། ཡང་ན། ཐེག་པ་རང་རང་གི་རིགས་དང་ལྡན་པས་རིགས་ཀྱི་བྱ། (སྒྲགས) འབོད་པ་སྟེ། རིགས་ནི་ངོ་རྟེའི་རིགས་ལ་སོགས་པའི་རིགས་རྣམས་ཡིན་ལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་རྣམས་རིགས་དེ་རྣམས་ལས་སྐྱེས་པས་ན་རིགས་ཀྱི་བུའོ། །རྟེའི་འགྲེལ་པ་བཞི་སྦྲགས་ན་གསལ།

རིགས་བརྒྱ། གསང་འདུས་ལྟ་སོ་གཉིས་ཀྱི་ཁྲོ་བཅུ་དང་བྱམས་པ་ཀུན་བཟང་བཅས་ཕུད་པའི་ལྷག་མ། གཤེགས་པ་ལྟ་ཡུམ་བཞི། ས་སྟིང་སོགས་སེམས་དཔའ་དྲུག་ཐུགས་ལྟ་སྟེ། ལྷ་ཉི་ཤུ་པོ་རྣམས་ལ། རྣམ་སྣང་གི་རྣམ་སྣང་། རྣམ་སྣང་གི་མི་བསྐྱོད་པ། རྣམ་སྣང་གི་རིན་འབྱུང་། རྣམ་སྣང་གི་འོད་དཔག་མེད།

རྣམ་སྣང་གི་དོན་གྲུབ་བཅས། ལྷ་རེ་རེ་ལ་རིགས་ལྟ་ལྟར་ཕྱི་བས་དམ་པ་རིགས་
བརྒྱའོ། ।

རིགས་བརྒྱའི་ཁྱབ་བདག རྒྱལ་བ་རྗེ་རྗེ་འཚང་།

རིགས་ལྟ ❶ རྒྱལ་བ་རིགས་ལྟ་སྟེ། རྣམ་སྣང་། རིན་འབྱུང་། འོད་དཔག་མེད། དོན་གྲུབ། མི་བསྐྱོད་པ་སྟེ་
ལྔའོ། ❷ རྒྱལ་བ་རིགས་ལྟ་མཆོག་བྱེད་ཀྱི་ཅོད་པན། རྒྱལ་བ་རིགས་ལྟ་ལ་གཅིགས།

རིགས་ལྡན། རང་བཞིན་གྱིས་འཇམ་པའོ། །ཞེས་སློབ་དཔོན་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྐྱངས་གསུང་།

རིགས་པ་བཞི། བལྟོས་པའི་རིགས་པ། བྱ་བ་བྱེད་པའི་རིགས་པ། འཐད་པའི་བསྟུན་པའི་རིགས་པ། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་
རིགས་པ་དང་བཞིའོ། ।

རིགས་པའི་དགག་བྱ། ❶ བདེན་འཛིན། ❷ དགག་བྱ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ།

རིགས་པའི་རྒྱལ་པོ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གཏན་ཚིགས། མྱ་ངུ་ཆོས་ཅན། རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དེ། རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་རིགས་པ་ལ་ཟེར། འདི་ལ་རིགས་པའི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཚུ་མཚན་ནི། ལྷང་སྐྱའི་
གྲུབ་མཐར་གསུངས་པ་ལྟར། དཔེར་ན་བློན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་བྱ་བ་ཆེ་ཆུང་གང་ལའང་ཡྷཱག་ཏུ་གྲོས་ཇི་ཙམ་
བྱས་ཀྱང་། མཐར་རྒྱལ་པོ་ལ་གཏུགས་ཏེ་ཐག་གཅོད་དགོས་པ་བཞིན་དུ། རིགས་པ་གཞན་རྣམས་ཀྱིས་
དཔྱད་པ་ཅི་ཙམ་བྱས་ཀྱང་མཐར་རྟེན་འབྲེལ་ལ་གཏུགས་དགོས་པའིགནད་ཀྱིས་ཡིན་པར་གསུངས་ལ།
ཡང་རྗེ་གྱང་ཐང་བསྟན་པའི་སྒོན་མེའི་རྗེའི་བསྟོད་པ་དོན་ལྡན་མའི་འགྲེལ་པ་ལས། མཐའ་གཅིས་ངེག་ཅར་
དུ་སེལ་བའི་ཆུ་མཚན་གྱིས་རིགས་པའི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་བཏགས་པར་གསུངས་ཏེ། སྣང་བ་ཆུ་མཚན་དུ་བྱས་ཏེ་
གདགས་གཞིའི་ངོས་ནས་མ་གྲུབ་པ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཆུ་མཚན་དུ་བྱས་ཏེ་སྣང་བ་ཅིར་ཡང་
འཆར་རུང་བར་བསྒྲུབས་པས་མཐའ་གཅིས་སེལ་ཚུལ་འདི་ནི། གོང་དུ་སྨོས་པ་ལྟར། སྟོང་པ་ཞེས་པ་དང་
རྟེན་འབྲེལ་ཞེས་པ་དོན་གོ་ཚུལ་གཅིག་ཏུ་འབབ་པ་ལ་ཐུག་པས། གཏན་ཚིགས་འདི་ལ་མཐའ་གཅིས་ངེག་
ཅར་སེལ་བའི་རིགས་པའི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །ཞེས་གསུངས། རྗེའི་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་ལས།
ཐོག་མར་གང་ཟག་ལ་རྣམ་པ་བདུན་དུ་བཙལ་ན་མི་རྙེད་པ་དང་། རང་གི་ཕུང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་འདོགས་པ་
འདི་གོ་སྟ་བས་འཁྲིད་པའི་རིམ་པ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །འདི་ཡང་ཕུང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་
བདུན་པོ་དེར་གང་ཟག་མི་རྙེད་པ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཀྱི་དོན་ཡིན་པས་རྟེན་འབྲེལ་གི་རིགས་པ་ལ་ཐུག་
གོ། ཞེས་གསུངས་པ་ནི་ལྷང་སྐྱའི་གསུང་གི་ཁྲུངས་བཅོལ་ས་ཡིན་པར་མངོན།

རིགས་པའི་གནས་བཅོ་བརྒྱད། རོལ་མོ། འཁྲིག་ཐབས། སོ་ཚིགས། གླང་ཅན། སྐྱ། གསོ་བ། ཆོས་ལུགས། བཟོ། འཕོང་དཔྱད། གཏན་ཚིགས། སྒྲོར་བ། ཐོས་པ། དྲན་པ། སྐར་མའི་དཔྱད། རྩིས། མིག་འཕྲུལ། སྔོན་གྱི་རབས། སྔོན་གྱི་བྱང་བ་དག་དང་བཅོ་བརྒྱད་དོ། ।

རིགས་པའི་དབང་ཕྱུག ❶ དཔལ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས། ❷ རིགས་པ་ལ་མངའ་བརྩེས་པའི་སྐྱེས་བུ།

རིགས་པས་དཔྱད་བཟོད། དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པས་དཔྱད་མཐར་རྟེད་པ། སྐྱེ་བའི་ཐ་སྙད་བཏགས་པའི་བཏགས་སའི་དོན་མྱ་ཀུ་ལྟ་བུ་ས་བོན་ལས་སྐྱེ་ན་རང་བཞིན་གྱིས་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་དུ་སྐྱེ་ཞེས་དཔྱད་དེ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱིས་རྟེད་ན་རིགས་པས་དཔྱད་བཟོད་དུ་འགྱུར་ལ། ཐ་སྙད་བཏགས་པའི་བཏགས་དོན་བཙལ་བའི་ཚེ་ན་རྟེད་པ་ཞེས་པར་ཡང་འགྱུར་རོ། །དེའུ་མ་པས་རིགས་པས་དཔྱད་བཟོད་མི་འདོད།

རིགས་པས་འཕྲལ། རིགས་པས་འཕྲལ་མཚམས་དང་དོན་འདྲ།

རིགས་པས་འཕྲལ་མཚམས། ① གཞན་གྱི་ཁས་བླངས་ལ་གཞིགས་ནས་ནན་གྱིས་རིགས་པས་གནོད་བྱེད་བརྗོད་པ། ② སྐྱོན་དེ་གཞན་གྱིས་དངོས་སུ་ཁས་མ་བླངས་ཀྱང་། ཁྱོད་ལྟར་ན་སྐྱོན་འདི་དང་འདི་ལྟ་བུར་འགྱུར་རོ་ཞེས་རིགས་པས་གནོད་བྱེད་བརྗོད་པ། འཕྲལ་མཚམས་དང་དོན་གཅིག

རིགས་བདག་གིས་རྟགས་བཏབ། རིགས་བདག་དང་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་སོང་བའི་དོན། བསྟན་དར་ལྟ་རམས་པས། རྟ་ཡིས་བཏབ་པ་ནི་ཐ་མི་དད་པའི་དོན་ཡིན་པས་རིགས་བདག་གིས་རྟགས་བཏབ་པ་ནི་རིགས་ཀྱི་བདག་པོ་དང་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་སོང་བའི་དོན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

རིགས་ཆོགས་ལྟ། དབུ་མ་རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་དོར་བའི་རིགས་ཆོགས་ལྟགས་མ་ལྟའོ། །བཀའ་བརྒྱད་པ་སོགས་ཀྱིས་རིགས་ཆོགས་ལྟའི་ཐ་སྙད་བྱེད། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་རིགས་ཆོགས་ལྟའི་ཐ་སྙད་བྱེད་ཀྱང་། རྗེས་འཇུག་གི་དགེ་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་རིགས་ཆོགས་དུག་གི་ཐ་སྙད་བྱེད་དོ། ।

རིགས་ཆོགས་དུག ❶ རྟ་བ་ཤེས་རབ། རྩོད་བཟློག སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པ། རིགས་པ་དུག་ཅུ་པ། ཞིབ་མོ་རྣམ་འཐག། རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་དང་དུག་གོ། ❷ བུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེས། སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པ། རྟ་བ་ཤེས་རབ། རིགས་པ་དུག་ཅུ་པ། རྩོད་པ་བཟློག་པ། ཞིབ་མོ་རྣམ་འཐག། ཐ་སྙད་གྲུབ་པ་དང་དུག་ཏུ་བཞེད། ❸ ཡང་འགའ་ཞིག་གིས་རིགས་ཆོགས་ལྟའི་སྟེང་དུ་གལས་འཇིགས་མེད་བསྟན་ནས་དུག་ཏུ་བཞེད། (དོགས་གཅོད) དགེ་ལྡན་པའི་ཕྱོགས་ལ་རིགས་ཆོགས་དུག་ཅེས་པའི་ཐ་སྙད་འདི་ཟླུང་ལྟར་གྲགས་ཀྱང་། རྗེའི་

ལེགས་བཤད་གསེར་ཕྲེང། ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ། འཇུག་པའི་ཏྀཀཱ་ཆེན། ལམ་རིམ་ཆེ་ཆུང་། སྒགས་རིམ་ཆེན་མོ། རིམ་ལྔ་གསལ་སྒྲོན་སོགས་སུ་རིགས་ཆོགས་དུག་གི་ཐ་སྙད་མི་འབྱུང་ཞིང་། གསེར་ཕྲེང་ལས་ཀྱང་རིགས་ཆོགས་ལྟའི་ཐ་སྙད་འབྱུང་གི་དུག་ཅེས་པ་ཁ་ཅིག་གི་བཞེད་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། དེ་ཡང་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ཀུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་བསྒྲུབ་བྱ་བདེན་དངོས་དང་སྒྲུབ་བྱེད་རྟོག་གེའི་རིགས་པ་འགོག་པ་གཉིས་ཀྱི་དབང་དུ་མཛད་ནས། དང་པོ་ལ་རང་གཞན་གྱི་སྡེ་པ་ཐུང་མོང་དུ་འགོག་པ་དགུ་མའི་རྩ་བ། དེའི་རབ་བྱེད་དང་པོ་ཏྲི་བརྟག་པ་ལས་འཕྲོས་པ་རྩོད་པ་བཟློག་པ། རབ་བྱེད་བདུན་པ་སྒྲེ་གནས་འཇིག་པ་བརྟག་པ་ལས་འཕྲོས་པ་སྟོང་ཉིད་བདུན་བཅུ་པ། རང་སྡེ་བྱེ་བྲག་ཏུ་འགོག་པ་རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པ་སྡེ་བཞི། སྒྲུབ་བྱེད་རྟོག་གེའི་ཆོག་དོན་བཅུ་དྲུག་འགོག་པ་ཞིབ་མོ་རྣམ་འཐག་སྟེ་ལྔའོ། །འདི་ལ་ཁ་ཅིག་ཐ་སྙད་གྲུབ་པའམ་རིན་ཆེན་ཕྲེང་བའམ་ག་ལས་འཇིགས་མེད་བསྟན་ནས་རིགས་ཆོགས་དུག་གི་གྲངས་ངེས་འདོད་པ་དང་། ཞེས་གསུངས། འོ་ན་གསེར་ཕྲེང་གི་ལུང་སེ་ར་རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་ཆུལ་མཚན་གྱི་སྐབས་དང་པོའི་སྤྱི་དོན་དུ་དྲངས་པ་ན་འདུག་སྟམ་ན། དེ་ནི་ཡི་གེ་མ་དག་པ་ཡིན་ཏེ། གསེར་ཕྲེང་ལས། དངོས་བསྟན་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་དོན་རིགས་ཆོགས་དང་། ཞེས་གསུངས་པ་ཙམ་ལས་དུག་ཅེས་པའི་ཐ་སྙད་མ་གསུངས་སོ། །སྒྲུབཔ་ནི། ཟབ་མོའམ་དབུ་མའི་དོན་རིགས་པས་སྒྲུབ་པས་རིགས་ཆོགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་བྱེད་དོ། །དེས་ན་རིན་ཆེན་ཕྲེང་བས་ཟབ་དོན་གཅོ་བོར་མི་སྟོན་པས་རིགས་ཆོགས་ཀྱི་གྲས་སུ་འགྲོ་མི་འགྲོ་དཔྱད་པར་བྱའོ། །

བཀའ་བསྒྱུར་པའི་གཞུང་རྣམས་སུ་རིགས་ཆོགས་ལྟའི་ཐ་སྙད་བྱེད།

རིགས་རུས། ཕ་ཡི་ཕྱོགས་ཀྱི་གཅིན་གྱི་མིང་།

རིགས་རུས་ཆོ་འབྲང་། ཕའི་རྒྱུད་ལ་རིགས་རུས་དང་། མའི་རྒྱུད་ལ་ཆོ་འབྲང་ཟེར། ཆུལ་མཆོག་ལྡ་པ་ཆེན་པོའི་རང་རྣམ་དུ་ཀུ་ལའི་གོས་བཟང་ལས། (རིགས)རིགས་ནི་མཁས་མཛངས་དཔའ་ཞིང་ཀུལ་ཕོད་པ་བཀའ་བཅན་ལ་དགྱེལ་ཆེ་བ་གཞུང་བཟང་ལ་འགྲོགས་བདེ་བ་སོགས་ཡ་རབས་ཀྱི་སྒྲོན་ཚུལ་ཅི་རིགས་དང་ལྡན་པ། (རུས)རུས་ནི་རིགས་མ་ཉམས་པའི་ཕ་དེའི་རྒྱུད་ལས་བྱུང་། (ཆོ)ཆོ་ནི་ཞང་པོ་ཁངས་དང་ལྡན་པ། (འབྲང)འབྲང་བ་ནི་བཤད་མ་ཐག་པ་གསུམ་པོ་དང་ལྡན་པའི་སྒྲོན་པའི་འབྲང་ས་འཇིན་པ་ཡིན་ཞེས་གསལ།

རིགས་གསུམ། གསང་བ་རིགས་གསུམ་ལ་གཟིགས།

རིང་བསྲེལ། <ཤཱནྟཱ> ❶ སྐུ་གདུང་སོགས་ལས་བབ་པའི་རིལ་བུ་དཀར་པོ་སྲོ་མའི་ཚད་ཙམ་པ་ཞིག། བྷ་མ་རྩ་ཆེན་འགའ་ཞིག་གི་སྐུ་ལུས་གསོན་པོ་ལས་ཀྱང་འབབ་རུང་ཡོད། ❷ སྐྱེས་ཆེན་དམ་པའི་སྐུ་གདུང་མེར་བསྲེགས་པའི་སྐུ་དུས།

རིན་ཆེན་རྣམ་གསུམ། ❶ དཀོན་མཆོག་གསུམ། ❷ ཤིན་ཏུ་རྩ་ཆེ་བའི་ཆོས་གསུམ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས། རིགས་ལམ་པུ་མོ་འབྱིད་པའི་རྣམ་དཔྱོད་དང་། ཐེག་ཆུང་ལུགས་གདམས་པར་ཤར་བའི་ཉམས་ལེན་དང་། ཆོག་སྦྱོར་ཚུལ་ལ་མཁས་པའི་ངག་གི་དཔལ། །ས་སྡེང་འདི་ན་རིན་ཆེན་རྣམ་གསུམ་སྣང་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

རིན་ཆེན་སྣ་བདུན། རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བདུན་དང་འདྲ།

རིན་ཆེན་དཔལ། (སྒགས) དཀོན་མཆོག་དཔལ་དང་འདྲ།

རིན་ཆེན་དམར་པོ། པདྨ་རཱ་གའི་མིང་།

རིན་ཆེན་སེམས། ❶ བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས། སྒྲ་བཤད་ནི། སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་ཕན་བདེ་སྤྱིན་པའི་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་དང་འདྲ་བས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །སེམས་ཀྱི་རིན་ཆེན་དང་དོན་འདྲ། ❷ (བཀའ་བརྒྱད) སེམས། སྒྲ་བཤད་ནི། སེམས་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱལ་སྤྱིན་གྱི་ཡོན་ཏན་དུག་ཏུ་ཚ་བཞི་སོགས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ལྡན་གྱིས་གྲུབ་པས་དེར་རིན་པོ་ཆེའི་མིང་གིས་བཏགས་སོ། །ཇི་སྐད་དུ། རིན་ཆེན་སེམས་ལས་ཕྱིར་གྱུར་པའི། །སངས་རྒྱས་མེད་ཅིང་སེམས་ཅན་མེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

རིན་པོ་ཆེ། ❶ རྩ་བ་ཆེན་པོའི་རྒྱུ་ནོར་གྱི་མིང་། སྒྲ་བཤད་ནི། རིན་ཐང་ཆེ་བས་ན་རིན་པོ་ཆེ་ཞེས་བྱ། ❷ བྷ་སྒྲུལ་སོགས་ཡུལ་གོང་མ་ལ་འབོད་པའི་ཚེ་བསྟོད་ཀྱི་ཚིག་ཅེག

རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བདུན། པདྨ་རཱ་གཱ ཨིནྡྲ་ནཱི་ལ། བཻཌཱུརྻ། མརྒད། དཱ་རེ། མུ་ཏིག །བྱུ་རུ་བཅས་བདུན་ནོ། །རྗེའི་འགྲེལ་པ་བཞི་སྒྲགས་ལྟར་བགོད། དཔལ་ལྡན་ཟླ་བའི་སྒོན་གསལ་ལས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་གསལ།

རིན་པོ་ཆེ་དམར་པོ། རིན་ཆེན་དམར་པོ་དང་འདྲ། རིན་ཆེན་དམར་པོ་ལ་གཅིགས།

རིན་པོ་ཆེའི་ཆུན་བཏུད། ① ༡ རིན་པོ་ཆེའི་དབུ་ཆུན། ༢ སྐེན་ཆུན། ༣ མཁྲིན་པ་འཁོར་ཙམ་གྱི་མགུལ་ཆུན། ༤ ནུ་མ་འཁོར་ཙམ་གྱི་ཞེ་མོ་དོ། ༥ ལྟེ་བ་འཁོར་ཙམ་གྱི་དོ་ཤལ། ༦ སྐུ་ཤེད་ལ་སྐར་གསལ་ཟེག་པག། ༧ ཕྱག་གདུབ། ༨ ཞབས་གདུབ་དང་བཏུད་དོ། །དཔྱལ་ཆུའི་གསུང་ཟིན་བྱིས་ལྟར་བཀོད། ② ༡ རིན་

པོ་ཆེའི་དབུ་རྒྱན། ༣ སྐེན་རྒྱན། ༤ མགུལ་རྒྱན། ༥ ཕུག་གདུབ། ༦ ཞལས་གདུབ། ༧ སྐ་རགས། ༨ དོ་ཤལ། (རིན་པོ་ཆེའི་དོ་ཤལ་ཕྱེ་ཟོགས་ཡན་ལག་ཅན་ལ།) ༩ སེ་མོ་དོ། (ནུ་མའི་བར་སྟེང་པའི་དོ་ཤལ་ཐུང་ལ།)

རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུའི་གང་ཟག ཆུང་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ལྟའི་ཡ་གྱལ་ཏེ། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྡན་ཞིང་མཁས་པ། མགོ་སྐྱེས་པས་གོ་བའི་ཤེས་རབ་དང་ལྡན་པ། ཏ་ན་མེད་པའི་ཐེག་པར་རིགས་ངེས་པ། ཐོས་དོན་གཞན་ལ་ལེགས་པར་སྟོན་ནུས་པའི་གདུལ་བྱ་མཆོག་གི། སྐུ་བཞད་ནི། རྟེད་པར་དཀའ་ཞིང་འདོད་པའི་འབྲས་བུ་འབྱིན་པས་རིན་པོ་ཆེ་དང་འདྲ་བས་དེ་སྐད་ཅེས་བཀུགས་སོ། །རྟེའི་འཁྲིལ་པ་ཐཞི་སྐྱགས་ལ་གཞི་བྱས་ཏེ་བཀོད།

རིན་པོ་ཆེ་ལ་རེག་པའི་ལྷུང་བྱེད། ལོངས་པ་གཞིར་གཏོགས་ཀྱི་ལྷུང་བྱེད་དང་འདྲ།

རིམ་གྱིས་པ། ① རིམ་པ་བཞིན་དུ་བགྲོད་པ། རིམ་པ་མཐར་ཆགས་སུ་འགྲོ་བ། ② (ཕུག་ཆེན) དབང་པོ་རྣུལ་པོའམ་སྟོན་སྦྱངས་ཆུང་ངུར་གོ་སྐྱོང་རྟོགས་གསུམ་དང་ནུལ་འབྱོར་བཞི་རིམ་གྱིས་སྐྱེ་བའི་ཚུལ་ཞིག་སྟེ། དཔེར་ན། གཅོང་རོང་གི་ལུང་པ་མ་ཡིན་པའི་གནམ་ཁ་ཞིང་ཅན་གྱི་ལུང་པར་ཉེ་མ་ཤར་མ་ཐག་ས་རྡོ་དྲོས་པ་དང་། འཁྲུག་པ་འཇུ་བ་མི་ནུས་པ་དང་འདྲ་བར་བཤད།

རིམ་གྲོ་པ། ཆུན་པར་སྐུ་མདུན་དུ་སྟོད་མཁན།

རིམ་ལྡེ། ❶ རིམ་པ་ལྟ་དང་དོན་འདྲ། རིམ་པ་ལྟ་ཁ་ཅིག ❷ འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་མཛད་པའི་གསང་འདུས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ཞེས། རིམ་པ་ལྟ་པ་དང་དོན་གཅིག རིན་ཆེན་བཟང་པོའི་འགྲུལ

རིམ་ལྟ་གདན་རྫོགས། ཆུང་ཀྱི་ཆུལ་པོ་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་རྫོགས་རིམ་རིན་ཆེན་ལྟ་གདན་རྫོགས་ཀྱི་དམར་ཁྲིད་ཅེས་བྱ་བ། ཇེ་ཙོང་ཁ་ཆེན་པོས་མཛད། སྐྱ་བཞད་ནི། རིམ་ལྟ་སྐྱན་གཅིག་གི་སྐྱེང་དུ་འགོར་ལོ་ཅན་དུ་རྫོགས་པར་སྒོམ་པ་ལ་རིམ་ལྟ་གདན་རྫོགས་ཟེར་བས། ཞེས་རྟེའི་རིམ་ལྟ་གསལ་སྒོན་ན་གསལ།

རིམ་ལྟ་ལམ་གྱི་རིམ་པར་བསྒྲིགས་ཚུལ། བསྐྱེད་རིམ་ཚོགས་ལམ་ལྷས་དབེན་སྒོར་ལམ་དྲོ། །ལྷས་དབེན་ལ་ཡང་བསྐྱེད་རྫོགས་གཉིས་ཀ་ཡོད། །རང་དཔེན་རྩེ་མོ་སེམས་དཔའ་བཟོད་པའོ། །ལྷས་དབེན་སྐབས་སུ་གཏུམ་མོའི་རྩལ་འབྱོར་གྱིས། །ཁས་བཙས་མས་བཏུན་དགའ་བཞི་འདེན་པའི་ལམ། །གཙོ་བོར་བསྐྱེད་པའི་ཆ་ནས་དྲོད་ཅེས་བཤད། །རང་དཔེན་སྐབས་སུ་སྟེང་གི་སྟ་རྩེའི་རླུང་། །དབང་དུ་སྡུད་པའི་ནུས་པ་ཐོག་མ་ར། །སྐྱེ་བར་འགྱུར་བས་སྒྲོར་ལམ་རྩེ་མོ་དང་། །སེམས་དཔེན་སྐབས་སུ་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བའི་སེམས། །ཀུན་རྟོག་བརྒྱད་ཙུས་བསྐྱོད་ནས་བདེ་སྟུག་གིས། །བསྐྱེད་པའི་འཁྲུལ་སྣང་བཟོད་པས་བཟོད་པ་དང་། །འཇིག་རྟེན་

པ་ཡི་ལམ་གྱི་མཆོག་གྱུར་པས། །མ་དག་སྒྲུ་ལུས་སྤྲོར་ལམ་ཆོས་མཆོག་སྟེ། །དོན་གྱི་འོད་གསལ་མཐོང་ལམ་རབ་དགའི་ས། །ཟློག་པའི་ཟུང་འཇུག་སྒོམ་ལམ་ས་དགུ་དང་། །མི་སློབ་ཟུང་འཇུག་ཀུན་ཏུ་འོད་ཀྱི་ས། །མོས་སྤྱོད་ས་དང་བཅས་པ་ས་བཅུ་གཉིས། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། ।

རིམ་ལྔ་གསལ་སྒོམ། ཚུལ་ཀྱི་ཚུལ་པོ་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་མན་ངག་རིམ་པ་ལྔ་རབ་ཏུ་གསལ་བའི་སྒོམ་མི་ཞེས་བྱ་བ། རྗེ་ཙོང་ཁ་ཆེན་པོས་མཛད་པའི་བསྟན་བཅོས་ཤིག

རིམ་པ། རིམ་པ་དང་། རྣམ་པ་དང་། ཆ་དང་། ཡོན་ཏན་དུ་ནི་རྣམས་གྲངས་ས། །ཞེས་སྒོམ་དཔོན་ཀུན་དགའ་བཟང་པོས་ཟབ་གསུང་། རྣམ་པ་ལ་འཇུག་པ་ནི་དཔེར་ན། བསྒྲིད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ་གྱི་རིམ་པ་ནི་རྣམ་པ་ལ་ཐོ་དགོས་པ་ལྟ་བུའོ། ।

རིམ་པ་ལྔ ❶ རྫོགས་རིམ་རིམ་པ་ལྔ ངག་དབེན། སེམས་དབེན། སྒྱུ་ལུས། འོད་གསལ། རྒྱུ་འཇུག་དང་ལྡན་ཚུལ་པ་རྫོགས་རིམ་པ་ལ་ལ་གཅིགས། ❷ བསྒྲིད་རིམ། ཅ ལུས་དབེན་ངག་དབེན་གཉིས་སེམས་དབེན་ལ་བསྟུས་ནས་སེམས་དམིགས་ཀྱི་རིམ་པ་ཞེས་གྲངས་གཅིག་ཏུ་བཀྱེས། ཅ སྒྱུ་ལུས། ཅ འོད་གསལ། ཨ རྒྱུ་འཇུག་དང་ལྡའོ། །དེ་འདྲའི་བཀྱེ་ལུགས་ཀྱང་ཡོད་པར་རྗེ་ཤེས་རབ་ཀྱི་མཛོ་གསུང་།

རིམ་པ་ལྔ་པ། ❶ རིམ་པ་ལྔ་དང་ལྡན་པ། ❷ རྫོགས་རིམ་རིམ་པ་ལྔ་པ་ཡང་ཟེར། སྤོབ་དཔོན་ཀློ་སྒྲུབ་ཀྱིས་མཛད།

རིམ་པ་བདུན་གྱི་ས་འོག རས་འོག་རིམ་པ་བདུན་ལ་གཟེགས།

རིམ་པ་བཞི་པ། སྤོབ་དཔོན་ནག་པོ་སྒྲུབ་པས་མཛད་པའི་བསྟན་བཅོས་ཤིག

རིམ་པ་བཞི་པའི་འོད་གསལ། དོན་གྱི་འོད་གསལ་མངོན་དུ་འགྱུར་བའི་ཐབས་ཉེ་བའི་རྒྱུ་ནས་བཟུང་སྟེ་ཟུང་འཇུག་མ་ཐོབ་པའི་བར་གྱི་རྫོགས་རིམ་གྱི་རིམ་པའི་ངོ་བོ་ཡིན། རིམ་པ་བཞི་པའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ནི། ཕྱིའི་རླུང་ཉེ་སྲོད་ཀྱི་སྐབས་ཤས་ཆེ་རར་ས་ཀྱི་དུས་སུ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་ལྷོག་ཆ་ནས་ཕྱིའི་མངོན་བྱང་དང་། ནང་གི་སྐང་མཚེད་ཐོབ་གསུམ་ཐེམ་པའི་འོད་གསལ་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཡིན་པའི་ལྷོག་ཆ་ནས་ནང་གི་མངོན་བྱང་བཤད་དོ། །རིམ་པ་བཞི་པའི་དོན་འོད་གསལ་ཐོབ་པ། ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེ་བ་ཆེན་པོས་སྟོང་པ་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ། ཐུགས་ཀྲ་མེད་ཀྱི་མཐོང་ལམ་ཐོབ་པ། དེའི་ས་དང་པོ་ཐོབ་པ་དུས་མཉམ་མོ། །སེམས་དབེན་མཐར་ཐུག་དཔེའི་འོད་གསལ་དང་དོན་གྱི་འོད་གསལ་གཉིས་ཀ་གཉུག་སེམས་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བ་ཡིན་པ་མཚུངས་ཀྱང་རྟོག་པ་རྟོག་མེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་ལ།

དོན་གྱི་འོད་གསལ་གྱི་ཚེ་རྟོག་པ་ཕྲ་རགས་ཐམས་ཅད་ཆུང་དང་བཅས་པ་ཐིམ་དགོས་པས། རྟོག་པའི་བཞེན་པར་གྱུར་པའི་ཆུང་གི་དངོས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་བྱས་པའི་སྒྲུ་ལུས་ཀྱང་ཐིམ་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །

རིལ་བ། ❶ ཐུར་དུ་ལྷུང་བ། ❷ བཀྲུ་བཤལ་བྱ་བའི་སྟོན་ཅིག

རིལ་མིད་བགྱིད་པ། ཁྱེར་མིད་དུ་གཏོང་བ།

རིལ་འཇིན། ལུས་འོད་གསལ་དུ་བཅུག་སྟེ་འཇིན་པ། སྒྲ་བཤད་ནི། རིལ་པོ་ནི་རང་གི་ལུས་དང་དེ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་འཇིན་པ་ནི་རིལ་འཇིན་དོན་དུ་ཙ་ཚྭས་བཤད་དེ། ཞེས་རིམ་ལྟ་གདན་ཇོ་གས་ན་གསལ།

རུ་རྀ། ཤ་བའི་ཁྱེ་བྲག་ཅིག་གི་མིང་། རི་དྭགས་རུ་རྀ་དང་དོན་གཅིག

རྩང་ཁང་། ❶ དགེ་འདུན་གྱི་སྤྱི་ཇོས་བཞག་སེ། ❷ ཟས་སྐམ་བཞག་སེ། ❸ ཟས་གཡོས་ཁང་། སྒྲ་བཤད་ནི། མཚམས་ཀྱི་ནང་ཡིན་ཡང་དེར་ཟས་བཙོ་བ་དང་། ཞག་ལོན་དུ་བཞག་ཏུ་རྩང་བས་ན་རྩང་ཁང་ཞེས་བྱ།

རྩས་སྒལ་གྱི་ཆུང་། ཡན་ལག་གི་ཆུང་ལྟའི་ཡ་གྱལ་ཏེ། ཆ་བར་གནས་ཤིང་། བྱིད་ལས་སྒྲ་འཇིན་པ་དང་ཀང་ལག་བསྒྱིད་པ་སོགས་ཀྱི་བྱ་བ་བྱེད་པའི་ཆུང་ཞེས། སྒྲ་བཤད་ནི། ཆུང་དེ་རྩས་སྒལ་གྱི་དབྱིབས་དང་འདྲ་བའི་མཆིན་པ་ལས་བྱུང་བས་དེ་ལྟར་དུ་བཏགས།

རེ་ཁ། (ལེགས་སྦྱར) རེ་མོ་དང་ཐེག་གི་མིང་།

རེ་དོགས། ལེགས་སུ་རེ་བ་དང་། ཉེས་སུ་དོགས་པ་སྟེ། ཡག་པོ་ཞིག་བྱུང་ན་སྙམ་པའི་རེ་བ་དང་། སྡུག་ག་ཞིག་མི་ཡོང་ངམ་སྙམ་པའི་དོགས་པའོ། །

རེ་ལྷི། ❶ གཡས་རྐེད་ལས་བཟོས་པའི་རེ་བ། ❷ སྒྲུག་མ་ལ་སོགས་པ་ལས་ལྷས་པའི་དབྱིབས་གྲུ་བཞི་པ་ཞིག། མདོ་རྩ་ར་ངའྲིལ་གསུང་།

རེ་ལྷེ་ལྕོངས་རིངས། དཀྱུས་སུ་རིང་བའི་རེ་ལྷི། མདོ་ར་ངའྲིལ་གསུང་།

རེ་ཞིག གནས་སྐབས། དུས་ཐུང་ངུ། དུས་གང་ཉམས་ཞིག། ནམ་ཞིག

རེ་ཞིག་གི་ཚེ། ནམ་ཞིག་གི་ཚེ། བྱ་སྙིན་ཆོས་འབྱུང་ལས། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་སྐྱ་ག་པི་ཏྲ་ར་ཞེས་བྱ་བ་ན་འབྲ་མར་གྱིས་ཅང་གསེར་གཡུག་ཏུ་ཁའི་ནང་ན་བཞུགས་ཏེ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་དུ་ཉན་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་རེ་ཞིག་གི་ཚེ་ཤི་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ།

རེག་ཅིང་རྩོལ་བ། རེག་ཅིང་མཉེད་པ། རེག་ནས་འཕུར་འཕུར་གཏོང་བ།

རེག་ཅིང་བརྟལ་བ། རེག་ཅིང་རྩོལ་བ་དང་དོན་འདྲ།

རེག་པ། ❶ ལག་པས་ཐུག་པ། ❷ འཐོབ་པ། སྤྲོད་པ། དཔེར་ན། ཇོ་གས་པའི་སངས་རྒྱས་ལ་རེག་གྱུར་ཅིག། ཅེས་པ་ལྟ་བུ། ❸ ཚོར་བའི་རྐེན་བྱེད་པའི་སེམས་བྱུང་ཞིག་སྟེ། ཡུལ་དབང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་འདུས་ནས་ཚོར་བ་བདེ་སྡུག་བཏང་སྙོམས་གསུམ་སྐྱེ་བའི་རྐེན་བྱེད་པའི་སེམས་བྱུང་ཞིག་ལ་ཟེར།

རེག་པའི་ཟས། ལུས་སེམས་རྒྱས་པར་བྱེད་པའི་རེག་པ་ལ་ཟེར། དཔེར་ན། བགྲེས་པས་ཉེན་པའི་མི་ཞིག་ཟས་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་ཡིད་ལ་དགའ་བདེ་སྐྱེ་བ་ལྟ་བུ་རེག་པ་ཟས་སུ་སོང་བ་ཡིན། སྨྲ་བཤད་ནི། རེག་པའང་ཡིན་ལ་ཟས་དང་བྱེད་ལས་ཚོས་མཚུངས་པས་རེག་པའི་ཟས་ཞེས་ཐ་སྙད་བཏགས་སོ། །

རེག་པའི་ལྷག་མ། བྱད་མེད་ཀྱི་ལུས་སམ་སྐྲ་སོགས་ལ་ཆགས་སེམས་ཀྱིས་རེག་པའི་ལྟང་བ་དང་ངོས་གཞིའོ། །

རེག་བྱ་དོ་རྗེ་མ། ❶ དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་ཡུམ་གྱི་མཚན། ཁྲོ་མོའི་ཉམས་ཅུང་ཟད་ཡོད་པ་ལ་རེག་བྱ་དོ་རྗེ་མ་ཟེར། ལྷ་མོ་དེ་དག་ཀྱང་ངེས་དོན་དུ་དོ་རྗེ་འཆང་དང་ངོ་བོ་མཉམ་པས་དོ་རྗེ་ཞེས་བཏགས། གཟུགས་དོ་རྗེ་སོགས་ལའང་རིགས་འགྲེའོ། ❷ སྤྲུལ་སྐུ་སྔོན་པོའི་ཡུམ་རེག་བྱ་དོ་རྗེ་མ་ཞེས་ཟེར།

རེས་འགའ་བ། ཡུལ་དུས་འགའ་ཞིག་ན་ཡོད་ཅིང་ལ་ལར་མེད་པའི་ཚོས།

རོ། ❶ བྲོ་བ། རོ་མངར་བ་དང་སྐྱུར་བ་ལྟ་བུ། ❷ སྲོག་དང་བྲལ་བའི་ལུས། མི་རོ་དང་ཁྱི་རོ་ལྟ་བུ། ❸ སྙིང་པོ་ཕྱུང་ཟེན་པ། ཟས་ཀྱི་སྙིགས་རོ། ❶ ཞེད་མེད། ས་རོ། ཏོ་རོ། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❺ ངང་བཞིན། རོ་གཅིག་ཏུ་གྱུར་ཅེས་པ་ལྟ་བུ། ❻ ར་མཐར་སྒྲུར་ཆུའི་ཇོ་གས་ཆོག་གི་ཕྱད་ཅིག

རོ་ཀུང་དབུ་མ་གསུམ་གྱི་ཡར་སྟེ་དང་མར་སྟེ། ① རོ་ཀུང་དབུ་མ་གསུམ་ནི་ཤྲི་བོ་ནས་ཕོ་མོ་གང་ཡིན་གྱི་རྟགས་ཀྱི་རྩེར་ཚོར་ཤེས་ཀྱི་ཤུར་ཕྱོགས་ཅིག་ཏུ་ཕྱེ་ནས་ཕྱི་ནང་མཐིལ་གཉིས་སུ་ཡོད་པའང་རྗེའི་གསུང་ཞེན་བྱིས་མ་ཀུན་ཀྱི་ཇོ་གས་རིམ་དཔྱིད་ཐིག་ལས་གསུངས། ② རྩ་དབུ་ནི་ཤྲི་བོ་ནས་རྟགས་ཀྱི་རྩེའི་བར་ཡོད་ལ། རོ་མ་ནི་ཡར་སྐྱ་བྱག་གི་རུས་པའི་བུ་གა་ནས། མར་སྐྱ་བཤང་ལམ་གྱི་བར་དུ་སོང་ནས་བཤང་བ་འཁེན་འཛིན་བྱེད་པར་གསུངས། ཀུང་མ་ནི། ཡར་སྐྱ་བྱག་གི་རུས་པའི་བུ་གა་ནས། མར་སྐ་རྟགས་ཀྱི་རྩེའི་བར་སོང་སྟེ་དྲི་ཆུ་དང་ཁུ་ཁྲག་འཁེན་འཛིན་བྱེད་པར་བཤད་དོ། །

རོ་ཁུར་བ་ལྟར། ཆུབ་འགལ་དུ་སོང་བའི་དཔེའོ། །རོ་ཁུར་ལུགས་ཤེག་སྟེ། སྔར་བོད་དུ་རོ་ཁུར་བ་ན་ཐག་པས་གོང་བུར་བསྡམས་ཏེ་ཆུབ་སྤྲོད་བྱས་ཏེ་ཁུར་བའི་སྒོལ་ཡོད་པ་དེ་དཔེར་བརྗོད་བའོ། །

རོ་བཏུ་དང་བཅུད། རོ་བཅུ་རྩ་བཅུད་ནི། རོ་མངར་བ། སྐྱུར་བ། བསྐ་བ། ཁ་བ། ཚ་བ། ལན་ཚ་བ་སྟེ་རྩ་བའི་རོ་དྲུག་དང་། དེ་རེ་རེ་ལ་མངར་བའི་མངར་བ། མངར་བའི་སྐྱུར་བ། མངར་བའི་བསྐ་བ། མངར་བའི་ཁ་བ། མངར་བའི་ཚ་བ། མངར་བའི་ལན་ཚ་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྐྱུར་བའི་སྐྱུར་བ། སྐྱུར་བའི་མངར་བ་སོགས་དྲུག་དྲུག་ཏུ་དབྱེ་བས་སུམ་ཅུ་སོ་དྲུག། དེ་རེ་རེ་ལ་དམན་འབྲིང་མཆོག་གསུམ་དུ་དབྱེ་བས་བཅུ་རྩ་བཅུད་དོ། །ཞེས་དངུལ་ཆུའི་གསུང་ཟེན་བྷིས་ན་གསལ།

རོ་གཅིག་གི་རྣལ་འབྱོར། (བཀའ་བརྒྱད) ཕུག་ཆེན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་བཞིའི་ནང་གསེས། འཁོར་འདས་དང་བདེ་སྡུག་སོགས་གཉིས་ཆོས་དུ་མ་ཡང་དབྱེར་མེད་ཟུང་འཇུག་གི་ངོ་བོར་རོ་གཅིག་ཏུ་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར། སྒྲ་བཤད་ཀྱང་དེས་ཤེས་སོ། །དེ་ལ་ཆུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་ཡོད། འདི་དང་རྣལ་འབྱོར་བཞིའི་གཉིས་པ་སྒྲོས་བྱལ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི། སྒྲོས་བྱལ་གྱི་སྐབས་སྟོང་ཕྱོགས་ལ་བདེ་ཞིང་ཕྱོགས་ལ་མི་བདེ་བ་ཡོད་ལ། འདིའི་སྐབས་སུ་ནི་སྟང་སྟོང་གཉིས་ཀར་མི་བདེ་བ་མེད་པར་དེ་གཉིས་དབྱེར་མེད་ཟུང་འཇུག་གི་ངོ་བོར་རོ་གཅིག་ཏུ་རྟོགས་པས་ཁྱད་པར་ཡོད་དོ། །

རོ་སྟོམས་པ། ❶ ཆ་སྟོམས་པ། ནུས་པ་སྟོམས་པ། དཔེར་ན། འབྲུང་བ་རོ་སྟོམས་ཞེས་པ་དང་། ཚ་གྲང་རོ་སྟོམས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❷ རང་བཞིན་གཅིག་པ། ③ སྟོམས་པ། དཔེར་ན། སྒྲིང་རས་པས། འཁོར་བ་ནམ་རྟོག་གི་གྲོང་ཁྱེར་ན། །འཇིག་རྟེན་ཆོས་བརྒྱད་ཀྱི་རོ་ལངས་ཀྱི། །དུར་ཁྲོད་འཇིགས་སུ་རྔུང་བ་ཞེག་དེ་ན་གདའ། །ཐ་མ་རོ་སྟོམས་ཤེག་མཇད་ན་དེ་རུ་མཇོད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། འཇིག་རྟེན་ཆོས་བརྒྱད་གང་བྱང་ཆུང་ཡང་། དགའ་སྤྲུག་གི་འཛོ་འགྱུར་མེད་པར་སེམས་སྟོམས་པའམ་བརྟན་པོ་ཞེག་དགོས་ཞེས་པའོ། །

རོ་སྟོམས་སྐོར་དྲུག (བཀའ་བརྒྱད) འགྲོ་མགོན་གཙང་པ་ཀུ་རས་མོགས་ཀྱི་ཕུག་ཆེན་འཁྲིད་ལུགས་ཀྱི་གདམས་པ་ཞེག་སྟེ། རྣམ་རྟོག་ལམ་ཁྱེར། ཉོན་མོངས་ལམ་ཁྱེར། ན་ཚ་ལམ་ཁྱེར། ལྟ་འདྲི་ལམ་ཁྱེར། སྤྲུག་བསྔལ་ལམ་ཁྱེར། འཆི་བ་ལམ་ཁྱེར་དང་དྲུག་གོ། གདམས་པ་འདི་རྣ་བཏུན་རས་ཆུང་པས་གཉེར་དུ་སྦས་པ་འགྲོ་མགོན་གཙང་པ་ཀུ་རས་ཀྱིས་བཀོད་པར་མཛད།

རོ་སྟོད། ལུས་ཀྱི་སྟོད།

རོ་སྟོད་སེང་གེ་འདྲ་བ། སེང་གེ་ལྟར་བྱང་ཞིང་ཆེ་བ།

རོ་ལྟན། ❶ དུར་ཁྲོད། ❷ བྱད་མེད་ཀྱི་མིང་། བྱད་མེད་ལ་རོ་ལྟན་ཞེས་པ་ནི། བོད་སྐད་དུ། རོ་ལྟན་ཞེས་པ་བྱད་མེད་ལ་མི་འཇུག་ཀྱང་། དེའི་སྐད་དོད། ཨཏ་ཀ་བྷི་ཞེས་པ་ལྟང་ལོ་ཅན་དང་། རོ་ལྟན་གཅིག་ཀ་ལ་འཇུག་

པས། ལྷང་ལོ་ཅན་ཞེས་པ་བྱད་མེད་ལ་འཇུག་པའི་དབང་དུ་བྱས་སོ། །❸ ཟས་བློ་བ་དང་ལྡན་པ། ❶ ཟློག་པ། ❺ ལྷེ། ❻ ཙམྤ།

རོ་མ། རྩ་རོ་མ་དང་དོན་འདྲ། རྩ་རོ་མ་ལ་གཟེགས།

རོ་ཏེ་ཏཻ། (ཡིགས་སྒྲུར) ❶ དམར་པོའི་མིང་། ❷ དམར་ལྡན། ❸ མདོག་དམར་ཞེས་བྱ་བ་ཟོས་ན་ཞིམ་པའི་ཉ་ཞེག་གི་མིང་། རྗེའི་དུས་འཁོར་གྱི་ཟིན་བྲིས་མཁས་གྲུབ་རྗེས་བཏབ་པ་ལས་ཀྱང་། ཉ་རོ་ཏེ་ཏ་ལྟར་དམར་བས་ཉའི་རྣམ་པར་གྱུར། ཞེས་གསུངས། ❶ རྒྱང་གི་མིང་ཡིན་པར་ཡང་བཤད།

རོང་ཟོམ་པཏྟྲི་ཀ། བུ་སྟོན་ཆོས་འབྱུང་དུ་བོད་ཀྱི་ལོ་ངྷ་བ་གྲགས་ཅན་བཙུ་དང་གོ་གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཐོ་བཞུགས་པའི་གུ་དགུ་པ་རོང་པ་ཆོས་བཟང་ཟེར་བ་དེ་ཡིན་པར་སེམས། ཁྱུང་གཤེགས་ལོ་ཆེགས་གསལ་པོ་མ་རྟེད་ཀྱང་། ཕལ་ཆེར་ཇོ་བོ་རྗེ་དང་མཇལ་བ་དང་། འགོས་ཁྲག་པ་ལྟ་བཅས་དང་དེའི་བླ་མ་ནག་པོ་དམ་ཆེག་སྤྱོད་པ་བོད་དུ་ཕེབས་པ་དང་དུས་མཚུངས་པར་བྱུན་པར། འགོས་ལོ་ངྷ་བ་གཞོན་ནུ་དཔལ་གྱི་དེབ་ཐེར་སྟོན་པོར་གསལ། ཏྲིན་གསུམ་རབ་ཏུ་བཤད་པ་རོང་ཟོམ་ཆོས་བཟང་གི་འགྱུར། རོང་ཟོམ་ཆོས་བཟང་དང་འདྲ།

རོང་ཟོམ་ཆོས་བཟང་། རོང་ཟོམ་པཏྟྲི་ཀ་དང་འདྲ། རོང་ཟོམ་པཏྟྲི་ཀ་ལ་གཟེགས།

རོལ་བ། ❶ རྩེད་མོ་རྩེ་བའི་དོན། ❷ དགའ་བཞེན་དུ་ལོངས་སུ་སྤྱོད་པ། དགྱེས་བཞེན་དུ་ལོངས་སུ་སྤྱོད་པ། འདི་དག་ལ་དོན་གཞན་ཡང་ཡོད་པ་ཆོག་མཛོད་རྣམས་སུ་གཟེགས།

ལྷུང་། ❶ འབྱུང་བ་བཞིའི་ཡ་གྱལ་ཏེ། ཡང་ཞིང་གཡོ་བ། ❷ ནུབ་བྱང་། ལྷུང་ལྷ་གང་དུ་གནས་པའི་ཕྱོགས་ཡིན་པས་ནུབ་བྱང་ལ་ལྷུང་ཞེས་བྱ། ❸ དབུགས། ལྷུང་ཆམ་ལ་དབབ་ཅེས་པ་ལྟ་བུ། ❶ ཁོང་ཁྲོ། མི་ལྷུང་ཚ་པོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

ལྷུང་ཁ་སྤྱོར། ལྷུང་བུམ་པ་ཅན་འདྲ།

ལྷུང་ཁ་སྦྱར། ལྷུང་ཁ་སྤྱོར་དང་འདྲ།

ལྷུང་གི་རྣལ་འབྱོར། ལྷུང་གི་ཉམས་ལེན། ལྷུང་བུམ་པ་ཅན་དང་། ངག་དབེན་གྱི་སྐབས་སུ་རྩོ་རྗེ་བཟླས་པ་ལྟ་བུའི་ཉམས་ལེན་རྣམས་སོ། །

ལྷུང་སྐྱ་ཅན། དབུགས་གཅོང་བའི་ཚེ་ཕར་ཆུ་ཚུར་ཆུའི་སྐྱ་ཐོས་ཆུ་ཡོད་པའི་སྐྱ།

ལྷུང་ཤོད་བག་ཅན། དབུགས་རང་བཞས་སུ་མི་འཛོག་པར་འབད་རྩོལ་ཆེན་པོ་བྱེད་དེ་གཅོང་བ།

ལྷུང་ངག་དབྱེར་མེད། ལྷུང་འཇུག་གནས་ལྟང་གསུམ་གྱིས་ཨོཾ་ཨཱཿཧཱུྃ་གི་རང་སྐྱ་སྤྲོག་པ།

ཚུད་ཟ་མས་པ། དབྱགས་གཏོང་བའི་ཚེ་བྱིལ་བ་བྱིད་ནས་མགྱོགས་པོ་གཏོང་བ།

ཚུད་ཆམ་ལ་དབབ། དབྱུག་དལ་བུའི་གཏོང་བ། སྒོམ་ལ་ཐོག་མར་འཇུག་པའི་ཚེ། དབྱུག་འགྲོ་འོང་ཉེར་གཅིག་ཙམ་བགྲང་པའི་སྒོ་ནས་རྣམ་རྟོག་ཤིན་ཏུ་རགས་པ་ཞེ་བར་བྱིད་ནས་ཚུད་སྐེ་དབྱུག་དལ་བུའི་གཏོང་བ་ལ་ཅེར། འདི་ནི་རྟོག་པ་ཕྱི་རོལ་དུ་གཡེང་བ་ལྟོག་པའི་ཐབས་དམ་པའོ། །

ཚུད་ཆམ་ལ་ཕབ། ཚུད་ཆམ་ལ་དབབ་དང་དོན་འདྲ།

ཚུད་ཏི། ཀུང་རྟ་དང་དོན་འདྲ། ཀུང་རྟ་ལ་གཅིགས།

ཚུད་རྣམ་ཤེས་ལ་ཐིམ། ཚུད་རྣམ་ཤེས་ལ་ཐིམ་ཞེས་པ་ནི། སྐ་སྒོར་ཆུ་བའི་ཚུད་རགས་པས་ཤེས་པའི་རྟེན་མི་བྱེད་པའམ། ཡང་ན་ཚུད་རགས་པ་དེ་སྟིང་གའི་ཙ་མདུད་ནང་གི་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ཚུད་ཕྱ་བ་ལ་ཐིམ་པའོ།། ཞེས་རྗེའི་གསུང་ཅེན་བྱིས་ན་གསལ།

ཚུད་འཕོ་ཆེན་བཙུ་གཉིས། སྐྱེས་བུ་ནད་མེད་གཅིག་ལ་ནངས་ཚ་མོ་སྐུ་རེངས་ཤར་བ་ནས། སང་སྐུ་རེངས་མ་ཤར་གོང་གི་ཉིན་ཞག་རྩིལ་པོ་གཅིག་ལ་དབུགས་ཁུག་པ་(༡༩༥༠) ཉི་ཁྲི་ཆིག་སྟོང་དྲུག་བཅུ་སྟེ། (༡༥༠) ཆིག་སྟོང་བཅུད་བཅུ་པ་ཕྱག་བཙུ་གཉིས་ཡོད་པས། ཆིག་སྟོང་བཅུད་བཅུ་ཚན་པ་ (༡༥༠) རེ་ལ་ཚུད་འཕོ་ཆེན་རེ་ཞེར་བ་ཡིན། འདི་དུས་འཁོར་ལུགས་ཡིན། གསང་བའི་ལ་སོགས་པའི་འཕོ་ཆེན་རྩི་ཚུལ་དང་མི་འདྲ་བར་བཤད།

ཚུད་བྱམ་པ་ཅན། ཚུད་གི་རྣལ་འབྱོར་ཞེས། ཚུད་ཁ་སྦྱར། ཁ་སྦྱར། ཚུད་བྱམ་པ་ཅན་རྣམས་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན། སྒྲ་བཤད་ནི། སྟེང་འོག་གི་ཚུད་ལྟེ་འོག་ཏུ་ཆོར་ཀྱི་གནན་ཏེ་དབྱིའས་བྱམ་པ་ལྟར་ཡོད་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །དེ་བསྒོམ་ཚུལ་ནི། ལུས་དང་པོར་བསྒང་སྟེ། ལག་པ་གཉིས་ཀྱི་མཐེབ་ཆེན་ནང་དུ་དགུག། ཐད་ཀ་ནས་ཚུད་ཤིན་ཏུ་དལ་ལ་རིང་བར་ནང་དུ་བརྟུབས་ཏེ། ལྟེ་འོག་ཙམ་དུ་མཆིལ་མ་སྒྲ་མེད་པར་མིད་ནས་ཆོར་ཀྱིས་མནན། དེའི་རྗེས་སུ་འོག་ཚུད་ལྟེ་འོག་ཏུ་མི་དྲག་པ་ཞིག་དྲངས་ཏེ། ཁ་སྦྱར་ཏུ་བཅུང་། ཤེས་པ་ལྟེ་བའི་ཙ་ལ་ཁོར་ཀྱིས་དབུས་སུ་གཏད་ལ། ནུས་ཚད་དུ་འཇེན་པ་ནི་བྱམ་པ་ལྟར་གང་བ་སྟེ། ཚུད་མི་ཐུབ་པ་ན་ཁ་ནས་ཡེ་མ་ཤོར་བར་སྒ་སྒོ་ནས་དལ་བུས་གཏོང་བ་ནི། དམིགས་གསལ་མེད་པ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་རྗེའི་གསུང་ལ་གཞི་བུས་ཏེ་བཀོད། ཚུད་གི་རྣལ་འབྱོར་ལ་དུས་འཁོར་ནས་ཚུད་བྱམ་པ་ཅན་ལ་རྩལ་དུ་འདོན་པ་དང་། འཕགས་སྐོར་གྱི་གཞུང་ནས་རྟོ་རྗེ་བཟློས་པ་སོགས་ལ་རྩལ་དུ་འདོན་པར་རྗེའི་གསུང་ཇོགས་རིམ་དཔྱིད་ཀྱི་ཐིག་ལེ་ན་གསལ།

ཚུང་དབུ་མར་འཇུག་པའི་སྒོ་བཀྲ། ཆ་དབུ་མའི་❀ཡར་སྟེ་❁མར་སྟེ་གཉིས། ཆ་འཕོར་དྲུག་གི་དབུས་དང་བཅས། དཔལ་བ་ཚུང་གི་འཕོར་ལོ་འདབ་མ་དྲུག་པ་དང་། མཁྲིག་པ་དང་སྟིང་ཁའི་བར་དུ་མེ་ཡི་འཕོར་ལོ་འདབ་མ་གསུམ་པ་སྟེ་བཀྲའོ། །❀ དབུ་མའི་ཡར་སྟེ་བྱི་ན་གདེ་བ་ལ་ཁྱད་ཆེ་བ་དང་། ❁ མར་སྟེ་བྱི་ན་གཏུམ་མོ་འབར་བ་ལ་ཁྱད་ཆེ་བར། རྗེའི་རིམ་པ་གདན་ཇོ་གསར་སུ་གསུངས་སོ། །

ཚུང་དབུ་མར་ཞུགས་གནས་ཐིམ་གསུམ་བྱས་པའི་རྟགས། <ཞུགས་པའི་རྟགས་ནི> ཆོར་བྱའི་དབུས་ཀྱི་དམིགས་རྟེན་ཕྱ་མོ་ལྟ་བུ་ལ་དམིགས་པ་གཏད་རིས་ཀྱིས་སྣ་བཀྲ་གཉིས་ཀ་ནས་ཚུང་མཉམ་རྒྱ་ཤོད་མཚུངས་ངེས་ཅན་དུ་ཐེངས་པ་བྱུང་ན། བསྒོམ་སྟོབས་ཀྱིས་ཚུང་དབུ་མར་ཞུགས་པའི་རྟགས་ཡིན། <གནས་པའི་རྟགས་ནི> སྣ་བཀྲ་གི་རྒྱ་བ་འཆད་པ་དང་ལྟོ་བ་མི་འགྱེལ་བ་གཉིས་ཆོགས་བྱུང་ན་རྟགས་འཁྲུལ་མེད་ཡིན་པར་གསུངས། སྣ་བཀྲ་གི་རྒྱ་བ་འཆད་པ་ཙམ་ནི་བྱིང་བ་ཕྱ་མོ་བསགས་པ་ལའང་འབྱུང་སྲིད་པར་གསུངས། <ཐིམ་པའི་རྟགས་ནི> ས་ཆུ་ལ་ཐིམ་པ་སོགས་རྟགས་ཅན་བཅུད་དང་། སྨིག་རྒྱུ་སོགས་ནང་རྟགས་བཅུད་གི་རིམ་མ་འཆོལ་བར་ངེས་ཅན་དུ་བྱུང་ན་ཚུང་དབུ་མར་ཐིམ་པའི་རྟགས་ཡིན། གོ་རིམ་ངེས་པ་མེད་པའི་ཆ་འབྲ་དྲན་མེད་དུ་བཅུལ་བ་སོགས་ལའང་འབྱུང་སྲིད་པས་ཡིད་བརྟན་མེད་པར་གསུངས་སོ། །

ཚུང་མཆམས། ནུབ་བྱང་གི་མིང་། སྒྲ་བཤད་ནི། ཚུང་ལྷ་གང་དུ་གནས་པའི་ཕྱོགས་ཡིན་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ།

ཚུང་རོ་དགུ་ཕྲུགས་སུ་བསལ་བ། སྟན་བདེ་བ་ལ་སྐྱིད་ཀྱང་གང་བདེ་བྱ་ལ་ཅིད་པ་བསྟང་། ལག་པ་གཉིས་པུས་མོ་ལ་དགག ཚུང་སྟ་བྱག་གཡས་ནས་ཕེན་ནས་གཡོན་དུ་བལྟས་ཏེ། དེ་ངོས་ཀྱི་སྟ་བྱག་ནས་དལ་བྱས་རིང་བར་ལྷག་མ་མེད་པར་བྱའ། ཡང་གཡོན་ནས་ཕེན་ནས་གཡས་སུ་བལྟས་ཏེ། དེ་ངོས་ཀྱི་སྟ་བྱག་ནས་སྟར་བཞིན་དུ་བྱའ། དེ་ནས་དབུས་ནས་སྟ་བྱག་གཉིས་ཀ་ནས་ཕེན་ཏེ། ཐད་ཀར་ལན་ཅིག་སྟར་བཞིན་བྱའ། དེ་འདྲ་བའི་ཚུལ་གྱིས་སྐར་ཡང་གསུམ་ཚན་གཉིས་ཏེ། དགུ་ཕྲུགས་སུ་ཚུང་རོ་བསལ་ཏེ། དེ་ཡང་ཕར་ལ་འབྱད་པ་དང་། ཚུར་འདྲེན་པའི་དུས་གཉིས་ཀར་ཁ་ནས་འགྲོ་འོང་ཁ་པའི་གསུང་ལྟར་བཀོད། སྒྲ་བཤད་ནི། ལུས་ཀྱི་ནང་གི་ཚུང་རོ་སྟེ་ཚུང་རྩིང་པ་རྣམས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་སེལ་བ་སྟེ་འདོན་པའི་གདམས་པ་ཡིན་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །དེའི་དགོས་པ་ནི། ཚུང་ཆམ་ལ་ཕབ་པ་དང་། ཚུང་རོ་བསལ་བ་དེ་ཡིན་ནོ། །

ཚུང་ལ་བསྐུར་བ། ❶ ཚུང་གིས་འཁྱིར་དུ་བཏུག་པ། ❷ ཆུད་གཟོད་དུ་གཏོང་བ། སྟོང་ཟད་དུ་གཏོང་བ། དཔེར་ན། དེ་ལྟ་མོད་ཀྱང་བདེན་དང་རྟག་འཛིན་གདོན། །སྟིང་ལ་འཛམས་པས་འདི་སྟང་སྒྲིའུའི་གར། །བར་མེད་

ཡོན་པོར་བསྒྲུར་བའི་རྣམ་གཡེང་གིས། །གཏད་འདུན་རྣུང་ལ་བསྐུར་བའི་གཏམ་འདི་བྱིང་། །ཞེས་སྐྱབས་རྗེ་ཐྲི་བྱང་ངོ་རྗེ་འཚང་གི་རང་སྐྱེས་ཀྱི་ཚུལ་ལྟར་བཤད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན། །ཆོས་ཀྱི་གསལ་བྱེད་ཟླ་བ་ཤར་ན་གཏན་སྐྱེད་འབྱུང་། །ཞེས་རྟོགས་ལྡན་བསམ་གཏན་དཔལ་གསུང་བ་ལྟར་རོ། །

ཆུང་ལྷ། ཡོགས་སྐྱོང་བཅུད་ཀྱི་ཡ་གྱལ་ཏེ། ཆུང་ལྷ་དུད་ཀ་ཤ་བ་ལ་ཞོན་པའོ། །

བརྟན་ཞིང་གཤེར་བ། ཆུའི་མཚན་ཉིད། སྐྱ་བཤད་ནི། བརྟན་ཞིང་ཞེས་པས་ངོ་བོ་དང་། བྱེད་ལས་གཤེར་བ་སྟེ་བརྟན་པར་བྱེད་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བརྗོད།

བརྒྱང་བ། བརྒྱང་པོ་དང་དོན་གཅིག ❶ བརྟན་པོ་དང་། འགྱུར་བ་མེད་པ། ❷ ཟབ་པ། ❸ གཅེས་པའམ་དོ་གལ་ཆེ་བ། དེ་ལ་འཇུག་པ་ནི། རྗེའི་དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུ་ཕུན་ཚོགས་ནི་ཆེས་བརྒྱང་བ་སྟེ་ཤིན་ཏུ་གཅེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པ་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

བརྒྱང་པོ། བརྒྱང་བ་དང་དོན་གཅིག

ལ།

ལ་ཆུ། སྐན་གྱགས། གཅེས་ཞེན། ཤ་ཞེན། མཐའ་དབུས་བདེ་ཞིང་སྤྱི་སྒེར་ལ་རྒྱར་བཟང་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

ལ་སྒྲ། ལ་དོན་གྱི་སྒྲ། ❶ ལ་སྒྲ་རྣམ་དབྱེ་གཉིས་པ་ལ་འཇུག་པ་ནི། ཚོས་རལ་འགྲོ། ལྟ་བུ། ❷ ལ་སྒྲ་རྣམ་དབྱེ་བཞི་པ་ལ་འཇུག་པ་ནི། དཔེ་ཁྱིད་ལ་ཡོན། ལྟ་བུ། ❸ ལ་སྒྲ་གནས་གཞི་ལ་འཇུག་པ་ནི། མགོ་ལ་སྐྱ་དཀར་འདུག། ང་ལ་ཤམ་ཐབས་གསར་པ་ཞེག་ཡོད། ལྟ་བུ། ❹ ལ་སྒྲ་ཚེ་སྐབས་ལ་འཇུག་པ་ནི། ཁོགས་པ་ཚུ་ཚོ་དུག་པ་ལ་ཡར་ལངས། ལྟ་བུ། ❺ ལ་སྒྲ་དེ་ཉིད་ལ་འཇུག་པ་ནི། ལེགས་སྦྱར་ནས་བོད་ཡིག་ལ་བསྒྱུར། ཁོ་ད་རང་ལ་གྱུར། ད་ར་ཆུ་ཁུ་ལ་གྱུར། མི་ངན་པ་བཟང་པོ་ལ་གྱུར། ཅེས་པ་ལྟ་བུ། ❻ ལ་སྒྲ་མཐུན་པའི་ཚོགས་ཀུན་ལ་འཇུག་པ། དཔེར་ན། སྤང་ལ་རང་བཞིན་མེད་པ། ལྟ་བུ། གསལ་ལ་དྲངས་པ། མཐོ་ལ་བཤིང་པ་ལྟ་བུའོ། །❼ ལ་སྒྲ་མཚམས་སྦྱོར་ཚམ་ལ་འཇུག་པ་ནི། "ཞིང་སྒའི"འཇུག་པ་དང་མཚུངས་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། ས་སྐྱ་ལེགས་བཤད་ལས། བསྟོད་པས་དགའ་བར་མི་འགྱུར་ལ། སྤང་པས་མི་དགའ་མི་འགྱུར་ཞིང་། །རང་གི་ཡོན་ཏན་ལེགས་གནས་པ། །སྐྱེས་བུ་དམ་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན། ། ལྟ་བུ། དེ་ནི་ཆོག་ཐུ་ཡི་མཚམས་སྦྱར་ནས་འབྲེལ་ཆགས་པ་ཚམ་ལས་དོན་གཞན་མི་སྟོན། ❽ ལ་སྒྲ་ལྟག་བཅས་ཀྱི་དོན་

ལ་འཇུག་པ་ནི། "སྐེ་ཏེ་དེ" "ནས" བཅས་དང་འཇུག་པ་མཐུན་ཏེ། མཉམ་པར་བཞག་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སེམས། ལག་པ་བསྟལ་ལ་ཟས་ཟ། ལྟ་བུ། ས་སྐྱ་ལེགས་བཤད་ལས། གནོད་པར་བྱེད་པ་ཆུང་ངུ་ཡང་། །ཐུབ་དུ་བསལ་ལ་འདུམ་པར་བྱ། །ཡུར་བ་ཆུང་ངུའི་རྗེས་ཞུགས་ནས། །འོད་པ་ཆེན་པོ་མ་མཐོང་ངམ། །ལྟ་བུ། ❾ ལ་སྐྱ་ཐུ་མཚན་ནམ། ཨལ་སྐད་དུ་ཡིན་གཙང་ཞེས་པའི་དོན་ལ་འཇུག་པ་ནི། ས་སྐྱ་ལེགས་བཤད་ལས། ལེགས་པར་བརྟགས་ནས་བྱས་པ་"ལ"། །བྱ་བ་ཉམས་པ་གཅིག་སྟེད། །མིག་ལྟན་བརྟགས་ནས་འགྲོ་བ་ན། །གཡང་སར་གོམ་པ་འདོར་རམ་ཅི། །ལྟ་བུ། གཞོན་ནུ་ཤེད་ལས། བདག་ནི་ཞེ་བར་གནས་པ་"ལ"། ཁྲོ་བའི་གོ་སྐབས་མ་མཆིས་ཀྱང་། །ཆོལ་བ་ལ་ནི་སྟིང་རྗེ་ཡིས།། སྐྱོང་བའི་བརྩལ་ཞུགས་གྱུབ་པ་མིད། །ལྟ་བུ། ❿ ལ་སྐྱ་ཡིད་སྐྱོན་སོགས་ལ་འཇུག་པ་ནི། དགའ་བ་ལ། སྐྱིད་པ་ལ། ཕངས་པ་ལ། སྟིང་རྗེ་བ་ལ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་རོ། ||[11] ལ་སྐྱ་ངེས་བརྒྱང་གི་སྐབས་ཁོ་ནའི་དོན་ལ་འཇུག་པ་ནི། ལམ་སྐྱོན་ལས། དམིགས་པ་གང་རུང་གཅིག་དག་ལ། །ཡིད་ནི་དགེ་ལ་གཞན་པར་བྱ། །ཞེས་གཅིག་དག་ལ་ཞེས་པ་ངེས་བརྒྱང་གི་ཚིག་ཏུ་ལམ་རིམ་འབྱིང་པོར་གསུངས།

ལ་དུ། ཐུས་བཙུད་སྐྱར་བའི་བཟའ་བའི་མིང་དུ་བཤད།

ལ་བའི་མཆོག ཡུལ་པར་སིག་ལས་བྱུང་བའི་ཤིན་ཏུ་རིན་ཆེ་བ་དང་མཐུག་པ་མཐུ་བ་ཀུ་ཚད་ལས་ལྷག་པས་སྐུ་ཅན་གྱི་གོས།

ལྷ་བའི་མཆོག ལ་བའི་མཆོག་དང་འདྲ།

ལ་རྩོ་བ། ལ་བརྩ་བ་དང་འདྲ།

ལ་བརྩ་བ། ❶ སོམ་ཉི་མི་བྱེད་པར་ཐག་གཅོད་པ། ཕྱག་ཆེན་གྱི་སྐབས། སྐྱེ་མེད་ཟང་ཐལ་དུ་ལ་བརྩ་བ། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❷ ལ་བཚལ་བ།

ལ་བཀྲ། ལ་བརྩ་བ་དང་འདྲ།

ལ་ལ། འགའ་ཞིག། ཁ་ཤས།

ལ་ལ་ཏུ། (ལེགས་སྦྱར) ཙཱ་ཀྲིང་མ་དང་དོན་འདྲ། ཙཱ་ཀྲིང་མ་ལ་གཅིག།

ལ་ལ་ལ། འགའ་ཞིག་ལ། ཁ་ཤས་ལ།

ལ་ལི་ཏ། (ལེགས་སྦྱར) རོལ་བའམ་སྐྱིག་པ།

ལ་ལི་ཀ་བརྡ། (ལེགས་སྦྱར) བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ན། རོལ་བའམ་སྒེག་པའི་རྟ་རྣ། སྤྲོབ་དཔོན་ལ་ལི་ཀ་བརྡ་ནི་རྟ་རྣ་རོ་ལངས་མས་ཞལ་མངོན་སུམ་དུ་བསྟན་ནས་གཤེན་རྗེ་གཤེད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་དབང་བསྐུར། མན་ངག་བསྒོམ་པས་དྲོད་ཐོབ། རིག་པ་བརྟུལ་ཞུགས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་མཛད། ཚོ་ཆུན་ནས་སྐུ་གསུང་ཐུགས་གཤེན་རྗེ་གཤེད་ནག་པོའི་རྒྱུད། སྔོམ་པ་གསུམ་པ། རྟོག་བདུན་སོགས་མང་པོ་ཐུགས་ལ་བཟུང་ནས་བྱོན། འཕགས་པའི་ཡུལ་སོགས་སུ་དེ་དག་གསལ་བར་མཛད། མངོན་སྤྱོད་ཀྱི་ཕྱིན་ལས་ཀྱིས་བསྟན་ལ་སྐང་བའི་མུ་སྟེགས་དང་ཏ་ཅི་སོགས་མང་པོ་ཚར་བཅད་ནས་བསྟན་པ་བསྐྱངས་སོ། །

ལག་རྗེས། ❶ ལག་པའི་དཔར་རྗེས། ❷ གྲུབ་འབྲས། བྱས་རྗེས། འབྲས་བུ་བཅས་ཀྱི་མིང་།

ལག་ཅ། ཆ་ལ་བརྟེན་པའི་ཅེས་བྱས་བཀྱད་ཀྱི་དང་པོ། ཅས་གང་ཡང་རུང་བ་བྱིན་ལེན་མ་བྱས་པར་ཟ་བའི་བསམ་པ་ལས་གཞན་པས་རེག་པའོ། །

ལག་གི་ཤ། དགེ་འདུན་གྱི་ལས་བྱེད།

ལག་པ་གཅའ་གོང་དུ་བསྡོལ་བ། ལག་གཅེས་ལྷག་ཆུབ་ཏུ་དམ་དུ་བཅངས་པ།

ལག་པ་ལྷག་པར་བསྡོལ་བ། ❶ ལག་པ་གཡས་པ་གཡོན་པའི་དཔུང་སྐེང་དང་གཡོན་པ་གཡས་པའི་དཔུང་སྐེང་དུ་བཞག་པ། (འདི་ལག་གཅེས་མདུན་ནས་བསྡོལ་བ་ཡིན) སྤྲོབ་དཔོན་དཔའ་བོའི་སོ་ཐར་གྱི་མདོའི་འགྲེལ་པར་གསུང་། ❷ ལག་པ་གཅེས་གཅའ་གོང་དུ་བསྡོལ་བ་དང་འདྲ། (འདི་ལག་གཅེས་ལྷག་པའི་ཆུབ་ནས་བསྡོལ་བ་ཡིན) ལག་པ་གཅེས་གཅའ་གོང་དུ་བསྡོལ་བ་ལ་གཅེགས།

ལག་གཟུངས། ལྷགས་ལས་བཟོས་པའི་ལག་པ་འཛུ་སའི་སྒོའི་ཐ་ལུང་། འདུལ་བ་མདོ་རྩ་བའི་རང་འགྲེལ་དང་། འདུལ་བ་གཞིའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་སོགས་སུ་ལག་གཟུངས་ཞེས་ས་མཐའ་ཅན་དུ་སྣང་བ་ལྟར་བྱེས།

ལག་ལེན་དོག་མཐའ། ལག་ལེན་དོག་ཕྱོགས། འདུལ་བ་སོགས་ཀྱི་ལག་ལེན་ལ་དམ་དོག་ཆེ་བའི་ཕྱོགས་དང་། ཅུང་ཟད་ཡང་བའི་ཕྱོགས་གཅེས་ཡོད་པ་ལས། དམ་དོག་ཆེ་བའི་ཕྱོགས་ལ་ཟེར།

ལག་སོར་རླུམ་པོ་འཇེས་པ། གང་རྣམས་ཀྱི་ལག་པའི་སོར་མོ་སྣུལ་གྱི་གདེངས་ཀ་འདྲ་བ་རྣམས་སོ། །ཡོན་ཏན་འོད་ཀྱི་རང་འགྲེལ་ན་གསལ།

ལུརྐ། སིརྐ་ལ་དང་དོན་འདྲ། སིརྐ་ལའི་ཐད་དུ་གཟེགས།

ལམ་རྫོགས་ཐ་མ། རྟོག་མདོག་ལྡན་བ་རེ་རེར་ཆགས་པའི་ལམ་ཞེས་བྱ་བ་ཐུ་མིས་དབུ་ཅན་གྱི་དཔེ་མཛད་སའི་རྒྱ་རར་གྱི་ཡི་གེ་ཞེག་ཡིན་པར་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བཤད། ལམ་ལྔའི་ཡི་གེ་འདྲ་བ་དང་། ལྷག་ཀྱའི་ཡི་གེ་འདྲ་བ་ཡིན་སྐོར་རྒྱལ་རབས་གསལ་བའི་མེ་ལོང་ནས་གསལ། ལམ་ལྔའི་མ་དཔེ་ལ་མཇུག་ཏུ་བཀོད་ཡོད་པ་དེར་གཟིགས།

ལན་གྲངས་གཞན་ལ་མྱོང་འགྱུར་གྱི་ལས། ཚེ་གསུམ་པ་ཕན་ཆད་དུ་མྱོང་བའི་ལས།

ལན་པ། ནོངས་པ། ནོར་འཁྲུལ་ཞོར་བ། (ཕལ་སྐད) མ་བྱུང་བ། དེ་ཁོས་མ་བྱུང་བ་རེད། དེ་ཁོས་ལན་པ་རེད་ཅེས་པ་ལྟ་བུ།

ལན་ཚུན་རྒྱ་མཚོའི་ནང་སྐྱེས། ❶ ཕྱིའི་རྒྱ་མཚོའི་ནང་ན་ཁྱབ་འཇུག་གིས་བྱས་པའི་རྣམ་སྨང་གི་སྐུ་ཡོད་པ་དང་ཉེ་བའི་སྐྱིང་ཕྱན་ཞེག་ལ་བཞེད། ❷ ཉ་རི་ཀེ་ལའི་བྱི་བྲག་ཅིག་ལ་ཤ་སྟེ། པས་བཤད། ❸ ཁ་ཅིག་ཟ་བའི་སྐྱིང་ཞེས་པ་ཤར་ཕྱོགས་སྟན་ལའི་མཚོ་སྐྱིང་ལ་འདོད།

ལབ་ལོ། ① དོན་མེད་ཀྱི་གཏམ། བསྟན་དར་ལྟ་རམས་པ་གསུང་། ② བསྒོ་སྐྱིང་།

ལབ་ལོ་གཏོང་བ། བསྒོ་སྐྱིང་བྱེད་པ། དཔེར་ན་དཔེ་ཆ་ལབ་ལོ་གཏོང་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

ལམ་ཁྱེར་དྲུག (བཀའ་བཀྱུད) ཕུག་ཆེན་གྱི་གདམས་པ་དྲུག་སྟེ། ༡ རྣམ་རྟོག་ལམ་ཁྱེར། ༢ ཉོན་མོངས་ལམ་ཁྱེར། ༣ ལྟ་འདྲི་ལམ་ཁྱེར། ༤ སྡུག་བསྔལ་ལམ་ཁྱེར། ༥ ན་ཚ་ལམ་ཁྱེར། ༦ འཆི་བ་ལམ་ཁྱེར་དང་དྲུག་གོ།

ལམ་གྱི་དགག་བྱ། ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་གཉིས།

ལམ་གྱི་རྒྱུད། ① རྒྱུད་སྡེ་འོག་མ་ལ་མཚན་བཅས་མཚན་མེད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་དང་། གོང་མ་ལ་བསྒྱེད་རྫོགས་ཀྱི་ལམ་ལྟ་བུ་ལ་བྱའོ། །② (བཀའ་བཀྱུད) འོད་གསལ་གྱི་ཡེ་ཤེས། སྒྲ་བཤད་ནི། ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་མཐར་ཐུག་གི་འབྲས་བུ་ཕུན་པའི་ཐབས་ཡིན་པས་ལམ་དང་། གོམས་པའི་སྒོར་བ་བརྟན་པར་གནས་པས་རྒྱུད་ཅེས་བྱའོ། །ཤེས་བྱ་མཛོད་འགྲེལ་ལ་གཞི་བྱས།

ལམ་གྱིས་འཆོ་བ། འཕགས་པའི་གང་ཟག

ལམ་གྱི་ལྷན་སྐྱེས། (བཀའ་བཀྱུད) ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ངོ་བོ་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པའི་ལྷ་བ་ལ་ཟེར།

ལམ་མཆོག་སྒོ་འབྱེད། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་མཛད་པའི་ལམ་རིམ་བྱ་མ་བཀྱུད་པའི་གསོལ་འདེབས་ལམ་མཆོག་སྒོ་འབྱེད་ཅེས་བྱ་བ། འདིའི་ལོ་རྒྱུས་ནི། རྒྱ་སྐྱིང་གི་དགོན་པར་ཇོ་བོའི་སྐུ་འདྲ་དབུ་ཡོན་མ་ཆེ་བར་གྲགས་པའི་དྲུང་དུ་ཉིན་ཞག་མང་པོའི་བར་གསོལ་བ་བཏབ་པས། ཐུབ་པའི་དབང་པོ་ནས་མཁའ་ཆེན་ནམ་

མཁའ་རྒྱལ་མཚན་བར་གྱི་བླ་མ་བརྒྱད་པ་རྣམས་དང་། ཁྱད་པར་དུ་ཇོ་བོ་རྗེ། འབྲོམ་སྟོན་པ། པོ་ཏོ་བ། ཀ་ར་བ་རྣམས་ཀྱི་གཅེག་གི་བར་དུ་གཅིག་ཤིང་གདམས་པ་དང་རྗེས་སུ་བསྟན་པའང་མང་དུ་བསྡུལ་ནས་མཐར་པོ་ཏོ་བ་སོགས་གསུམ་ཇོ་བོ་ལ་ཐིམ། ཞི་ཏེ་ཤས་ཕུག་སྤྱི་བོར་བཞག་ནས་བསྟན་པ་ལ་བྱ་བ་རྒྱ་ཆེར་གྱིས་དང་། བྱང་ཆུབ་སྤྲུལ་པ་དང་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ཉིད་པའི་ཐོགས་བདག་ཁིས་ཀྱང་བྱ་ཡི་གསུང་ས་ནས་མི་སྣང་བར་གྱུར། ལམ་རིམ་བརྒྱད་པའི་གསོལ་འདེབས་ལམ་མཆོག་སྒོ་འབྱེད་སྐབས་དེ་དུས་མཇད་པར་གསུང་།

ལམ་དུས་ཀྱི་ཆོས་སྐུ། ཐ་མལ་གྱི་འཆི་བ་ཁེགས་ནས་ཆོས་སྐུའི་བསྟེ་བ་དངོས་སུ་གྱུར་པས་ལམ་དུས་ཀྱི་ཆོས་སྐུ་ཞེས་བྱའོ། ।

ལམ་དུས་ཀྱི་ལོངས་སྐུ། བར་དོ་ཁེགས་ཏེ་ལོངས་སྐུའི་བསྟེ་བ་དངོས་སུ་གྱུར་པས་ལམ་དུས་ཀྱི་ལོངས་སྐུ་ཞེས་བྱའོ། ।

ལམ་གྱི་ངོ། (ཁེགས་རྒྱུ་) འཕྲང་བ་ཅན། ❶ གར་ལོག་གི་རྒྱབ་བྱག་དང་ཆུ་འཐབ་པའི་འགྲམ་ཞེག་ན་ཡོད་པར་བཞེད། ❷ རྒྱ་གར་ནུབ་ཕྱོགས་ཙོ་རྒན་ལས་ཐུང་ཟད་ཤར་དུ་ཕྱིན་པ་ན་ཡོད་པར་གསུང་ངོ་། ।

ལམ་གཅོ་རྣམ་གསུམ། ❶ ངེས་འབྱུང་། བྱང་སེམས། ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་གསུམ། དེས་སྐྱེས་བུ་ཆུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་གྱི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ཡང་བསྟུས་པ་ཡིན་ཏེ། ངན་སོང་གི་སྡུག་བསྔལ་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ཞེས་སྨྲོས་བུ་ཆུང་ངུ་དང་། འཁོར་བ་སྤྱི་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་ཞེས་སྨྲོས་བུ་འབྲིང་གི་ལམ་རིམ་བསྟུས་པ་ཡིན། ཐ་མ་གཉིས་ཀྱིས་སྨྲོས་བུ་ཆེན་པོའི་ལམ་རིམ་བསྟུས་སོ། ། ❷ རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་མཛད་པའི་བསྟན་བཅོས་ཤེས

ལམ་གཅོ་རྣམ་གསུམ་གྱི་ཀྱེ་ཀ། པཊ་ཆེན་བློ་བཟང་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མཛད་པའི་ལམ་གཅོའི་རྣམ་བཤད། སོག་པོ་བསྟན་དར་ལྷ་རམས་པའི་ལམ་གཅོའི་རྣམ་བཤད། སྒྲིད་ཤོད་ཞབས་དྲུང་བསྟན་འཛིན་བློ་བཟང་ཀུ་མཆོའི་ལམ་གཅོའི་རྣམ་བཤད། ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་ཀུལ་མཚན་གྱི་ལམ་གཅོའི་ཀྱེ་ཀ་སོགས་མང་པོ་ཡོད།

ལམ་རིམ་ཁྲི་ཆེན་བཀྲུད། རྗེ་བཙུན་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་རིམ་ཆེ་འབྲིང་གཉིས་དང་ཆུང་བ་ཉམས་མགུར་དང་བཅས་གསུམ་དང་། ཀུལ་དབང་བསོད་ནམས་ཀུ་མཆོའི་ལམ་རིམ་གསེར་ཞུན་མ། དེའི་འགྲེལ་པ་ལྟ་བུར་ཀུལ་མཆོག་ལྡེ་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་རིམ་འཇམ་དཔལ་ཞལ་ལུང་། པཊ་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་ཀུན་གྱི་བདེ་

ལམ། དེའི་འགྲེལ་པ་ལྟ་བུར་ཇེ་བཙུན་ཐོབ་ཀྱི་མྱུར་ལམ་དམར་ཁྲིད། དྲྭས་པོ་ངག་དབང་གྲགས་པའི་ལམ་རིམ་ལེགས་གསུང་ཉིང་ཁུ་བསྡན་པས་དེ་བཅུད་ལ་ལམ་རིམ་ཁྲིད་ཆེན་བཅུད་དུ་གྲགས།

ལམ་སྒྲན་འབྱིན་པ། ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་བ།

ལམ་སྤང་། ལམ་དོག་པོ།

ལས་ཀྱི་བགོ་སྐལ་ལ་སྤྱོད་པ། ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ལ་ཉེ་བར་ལོངས་སྤྱོད་པ།

ལས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ། སྡིག་པའམ་ཉེས་པ་ལ་ཤས་ཆེར་སྤྱོད་པ།

ལས་ཀྱི་ལམ། སེམས་པ་ནི་ལས་ཡིན་ལ། དེ་གང་དུ་འཇུག་པའི་གཞི་ཡིན་པས་ལས་ཀྱི་ལམ་ཞེས་བརྗོད། ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། སེམས་པ་ནི། ལས་ཡིན་ལ་ལས་ཀྱི་ལམ་ནི་མིན་ནོ། །ལུས་ངག་གི་བདུན་ནི་ལས་ཀྱང་ཡིན་ལ། སེམས་འཇུག་པའི་གཞི་ཡིན་པས་ལས་ཀྱི་ལམ་ཡང་ཡིན་ནོ། །བརྒྱས་སེམས་སོགས་གསུམ་ནི་ལས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་ཀྱི་ལས་ནི་མིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

ལས་ཀྱི་ས་པ། འཛམ་བུ་གླིང་པའི་མིའི་རྐེན། སྐྱ་བཞད་ནི། ཚེ་དེ་ལ་བསགས་པའི་ལས་ཀྱིས་ཚེ་དེ་ཉིད་ལ་འབྲས་བུ་འགྲུབ་པའི་རྐེན་ལ་ཟེར། གླིང་གཞན་རྣམས་ནི་ལས་ཀྱི་ས་པ་མིན་པར་གསུངས། ཇི་ཙི་རྣམ་གཞག་རིམ་པའི་རྣམ་བཞད་ལ་གཞི་བྱས་ཏེ་བཀོད།

ལས་གྲལ་ནས་མི་སྐྱ་བར་འགྲོ་བའི་ལྷུང་བྱེད། འབའ་ཞིག་པ་དག་བཅུའི་དོན་བདུན་པ། དགེ་འདུན་གྱི་ཚོས་ལྟན་གྱི་ལས་ལ་འདུས་ནས་དགེ་སློང་ལ་མ་སྐྱས་པར་ཐོས་པའི་ཉེ་སློར་ལས་འདས་པ་ཕྱིན་པའོ། །

ལས་ཆུ། གསང་ཡུམ། གསང་སྔགས་ཀྱི་ཡུམ། ཕྱག་ཆུ་མ། ཤེས་རབ་མ། སྐྱ་བཞད་ནི། ཡིད་ཀྱིས་བསྒོམ་པ་ཅམ་ཐྱིས་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་པར། དངོས་གནས་ལ་ལས་དབང་གིས་སྐྱེ་བ་ཟྭངས་པའི་ཕྱག་ཆུ་ཡིན་པས་ལས་ཆུ་ཞེས་བྱའོ། །ཡང་ན། འཁྱུད་པ་ལ་སོགས་པའི་ལས་ཀྱིས་དགའ་བ་སྐྱེར་བས་ན་ལས་ཆུ་ཞེས་བརྗོད། སྐས་དོན་ཀུན་གསལ་ལ་གཞི་བྱས། ལས་ཆུ་བསྟེན་པའི་དགོས་པ་ནི་དེ་བསྟེན་པའི་སྒོག་དབུ་མར་ཞུགས་ཏེ། ཡས་བཐས་དང་མས་བརྟན་གྱི་དགའ་བཞི་བསྐྱེད་པའི་ཚེད་དུ་ཡིན། པན་ཅན་ལ་སོགས་པའི་ཕྱག་ཆུ་མ་བཞིའི་དོན་ནི། ཙ་དབྱིབས་མི་འདྲ་བ་བཞིའི་སྐོ་ནས་བཞད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རྟྭ་ཏྲིའི་མར་སྐའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་གླང་པོ་ཅན་གྱི་རྩའི་མར་སྐ་ནི། ཙ་སྐ་གཡོན་ནས་གཡས་སུ་རྩང་ཟད་འཁྱིལ་བའི་རྣམ་པར་ཡོད་ལ། དེའི་རྟགས་ཙ་དེའི་ཡས་སྐ་ཡོད་ཕྱོགས་ཀྱི་བྱད་མེད་དེའི་སྐ་གཡོན་ནས་གཡས་སུ་འཁྱིལ་བའི་རྣམ་པ་ཅན་ལ་སོགས་པ་ལས། ཕྱག་ཆུ་དེ་གླང་པོ་ཅན་གྱི་རིགས་སུ་གཏོགས་པ་ཡིན་ནོ། །དུང་

ཅན་མ་ནི་རྩ་དེའི་མར་སྟ་དུང་དཀར་གྱི་ཁ་ལྟར་འཁྱིལ་ཞིང་། གུག་ལ་རིང་བ་ཞིག་ཡོད་པས། དེའི་རྟགས་ལ་རྩའི་མར་སྟ་ཡོད་ཕྱོགས་ཀྱི་སྐྲ་དང་སྟ་ཡང་རིང་བ་ལ་སོགས་པ་དུང་ཅན་མའི་རིགས་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ།། རི་དྭགས་ཅན་མ་ནི་རྩ་དེའི་མར་སྟ་རི་དྭགས་སྐྲ་བའི་ཕྱི་བ་འདྲ་བ་ཁ་བཙུམ་ཞིང་འགོར་ཡོའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་ཡོད་པས། རྩ་དེའི་ཁ་ཤིན་ཏུ་ཚོལ་དཀའ་བས། དེ་ནི་རྣལ་འབྱོར་པས་སེན་མོས་བཙལ་དགོས་པར་གསུངས་སོ། །མར་སྟ་དེའི་རྟགས་ལ་ཡར་སྟའི་ཕྱོགས་ཀྱི་སྟ་ལ་རི་མོ་ཡོད་ལ་དེར་མ་ཟད་ལུས་གཞན་ལས་སྤྲེམ་པ་སོགས་ཡིན་ནོ། །པན་ཅན་ནི་མར་སྟ་མེ་དོག་པརྨའི་དབྱིབས་ལྟ་བུར་ཡོད་པས་རྩ་དེ་ཁ་བཙལ་ཏེང་། འབྱིད་པར་སྐ་བས་ཕྱག་རྒྱའི་མཚོག་ཏུ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཕྱག་རྒྱ་བཞིའི་རྩ་ལ་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་དེ་ལྟར་ཡོད་པའི་སྒོ་ནས་པརྨ་ཅན་སོགས་སུ་བཞག་པའི་དོན་དེ་ཉིད། རང་གི་ཐུ་མ་ཁོ་ནའི་མན་ངག་ཡིན་པས། རང་ཁོ་ནའི་སྙིང་ལ་བཅང་རྒྱ་ཡིན་གསུངས། དེའི་རྒྱ་མཚན་ཆགས་ལམ་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པར་གྲགས་པའི་བླ་མ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རྒྱུད་ནས་གསུངས་པའི་ཕྱག་རྒྱ་རིགས་བཞིའི་ཁྱད་པར་སྟ་གཡོན་གཡས་སུ་འཁྱིལ་བ་དང་། ཞེས་སོགས་རྣམས་རྩའི་དབྱིབས་ལ་བརྟགས་པའི་དོན་ལ་བློ་ཁ་ཅམ་ཡང་མ་ཕྱོགས་ཤིང་། རྩ་ལ་མི་འདྲ་བ་བཞི་ཡོད་པའི་གནད་མ་རྟོགས་པ་ཤ་སྟག་ཡིན་པས། ཕྱོགས་འདི་ལ་ཁ་པོ་ཇི་ལྟར་ཆེ་ཡང་མཁས་པའི་བཞད་གད་ཀྱི་གནས་འབའ་ཞིག་ཡིན་གསུང་ངོ་། །

ལས་རྒྱལ་མཆོག ① དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྟ་ཡིས་ཇ་ས་སྟགས་འཁྱུལ་འཁོར་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་ཞི་སོགས་ཀྱི་ལས་ཐམས་ཅད་འགྲུབ་པར་མཛད་པ་ལ་ཟེར། ཇི་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས། དེས་ནི་ཇ་ས་སྟགས་འཁྱུལ་འཁོར་བསམ་གཏན་ལ། །བརྟེན་ནས་གྲུབ་པ་ཆེན་པོ་བརྒྱད་དང་ནི། །ཞི་སོགས་རབ་འབྱམས་ལས་ཀུན་འགྲུབ་པ་ཡིས། །ལས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་མཆོག་ནི་འགྲུབ་པར་ཤོག །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཐུགས་རིམ་ཆེན་མོར་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་གསུངས་སོ། །② ཡེ་ཤེས་པ་གཉུག་པ་སོགས་ལ་ཟེར། ཀོང་སྤྲུལ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོའི་རྒྱུད་བཏུགས་གཉིས་ཀྱི་སྤྱི་དོན་ལས་གསལ།

ལས་སྒྲིག ལས་ཀྱི་སྒྲིབ་པའི་བསྲུས་ཚིག

ལས་མཐའ་ལོག་པ། ❶ མཚམས་མེད་བྱས་སམ་བྱིད་དུ་བཏུག་པ། འདི་ནི་ལམ་རིམ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་དང་། ❷ (རྩིང་མ) ཀུན་བཟང་བློ་མའི་ཞལ་ལུང་དུ། ལས་མཐའ་ལོག་པ་ཞེས་རྗེ་པ་དང་སྨད་ཚོང་ལ་སོགས་པའི་རིགས་བརྒྱུད་དུ་སྐྱེས་པས་ཆུང་ངུ་ནས་ལས་ཀྱི་མཐའ་ལོག་པའི་ལམ་དུ་ཞུགས་པ་ལ་ཟེར་ཡང་དོན་དུ་སྒོ་གསུམ་ཆོས་འགལ་གྱི་བྱ་བ་བྱིད་ཚད་ལས་མཐའ་ལོག་པར་ཞུགས་པ་ཡིན། ཞེས་ཀྱང་གསུངས་

སོ། །❸ (རྟེང་མ) སྔོན་ལ་ཆོས་སྒོར་ཞུགས་ཀྱང་ལོག་ནས་སྡིག་པ་སྡུ་དགུ་བྱེད་པ་རྣམས་ལ་ཟེར། ཀློང་ཆེན་པའི་ཡིད་བཞིན་མཛོད་ལ་གཞི་བྱས་ཏེ་བཀོད།

ལས་མཐའ་མ་ལོག མཚམས་མེད་བྱས་སམ་བྱེད་དུ་བཅུག་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་ཟེར། ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་དང་། ཇེ་སྐབས་པོ་པའི་དྲུགས་པོ་ཐར་ཆུན་གཉིས་ཀར་གསལ།

ལས་འཕྲོ་ཅན། སྐྱེ་གསུམ་ལ་ཆོས་བྱེད་པའི་འཕྲོ་ཡོད་པ་དེ་སྐྱེས་དུས་སྔོན་གྱི་བྱ་བ་བཟང་པོ་ལ་གོམས་པའི་བག་ཆགས་སད་དེ། སྔར་གྱི་འཕྲོ་གང་ཡོད་ཀྱི་ཆོས་ལ་སྤྲོད་པ་ལ་ཟེར།

ལས་ལ་ངན། མི་ལེ་ལོ་ཅན་གྱི་མིང་སྐྱེ། རང་གི་བྱ་བ་ལ་འཇུག་པ་ལ་མཆེར་སྣང་དང་ལྡན་པའི་གང་ཟག་ལ་ལམ་རིམ་གསུང་།

ལི་ཁར། <ཀ་ར> དཀྲགས་རྟོག་པོར་བྱས་པ་སྐྱེ། བྱ་རམ་རྟོག་པོར་བྱས་པ།

ལི་ཁ་ར། ལི་ཁར་དང་དོན་འདྲ།

ལྷུ་གུ་རྒྱུད། ❶ གཅིག་རྟེས་གཅིས་མཐུད་དུ་འོང་བ། བར་མ་ཆད་དུ་འོང་བ། ❷ ཕན་ཚུན་དམ་དུ་བཅིངས་ཤིང་འབྲེལ་ནས་ཡོད་པ། དཔེར་ན། མཁས་གྲུབ་པའི་རྗེའི་རྣམ་ཐར་དང་པའི་འཇུག་ངོགས་ལས། དེད་དཔོན་རྒྱང་འདི་ཕན་ཚུན་ལྷུ་གུ་རྒྱུད་དུ་འཁྱུད་པའི་འབྲེལ་པ་ཡོངས་སུ་ཆད་པ་མེད་པའི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས། ཐོག་མ་ཉིད་ནས་དཔོན་སློབ་ཤིན་ཏུ་ཐུགས་གཅུགས་པར་གྱུར་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ❷ ཕན་ཚུན་འཛིངས་ནས་ཁུག་མདུད་ནས་སོང་བ་ལ་ཟེར། ❶ གསེར་ལས་བྱས་པའི་རྒྱན་ཀྱ་གམ་གསུམ་པ་དག་ལས་བྱས་པའི་འོག་པག་གང་ཡིན་པའོ། །སློབ་དཔོན་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྐྱངས་གསུང་།

ལྷུ་དྲིལ་ནག་གསུམ། ཀུ་གར་གྱི་གྲུབ་ཆེན་ལྷུ་ཡི་པ་དང་། གྲུབ་ཆེན་དྲིལ་བུ་པ། གྲུབ་ཆེན་ནག་པོ་པའམ་ནག་པོ་སྤྱོད་པ་སྐྱེ། འདི་གསུམ་ནི་དཔལ་འཁོར་ལོ་བདེ་མཆོག་གི་ཐོག་མའི་ཤིང་རྟའི་སྒོལ་འབྱེད་ཡིན་ཞིང་། སྤྱི་བོའི་ཀུན་གྱི་རྒྱལ་པོའི་ཡི་ལྷ་ཐོ་ཐོ་རེ་གཉན་བཙན་དང་ཕལ་ཆེར་དུས་མཚུངས་པར་ཙམ་ལ་བྱོན། འདི་ཙོ་ཀུན་གྱི་རྒྱལ་པོའི་ཡིག་མཁན་ཡིན་ལ་མཚན་ཀུན་ཏུ་དགེ་བར་གྲགས། དང་པོའི་བླ་མ་གྲུབ་ཐོབ་ཀ་བ་རེ་པ་ཡིན་ཞིང་། ཀུ་གར་ཁར་ཡོགས་ཆུང་ལར་ཉི་ཟླ་གསོལ་ཞིང་སྐྱབ་པ་མཛད་པས་ཀུ་གར་དུ་ལྷུ་ཡི་པ། བོད་སྐད་དུ་ཉི་ལྷོ་པར་གྲགས། གྲུབ་པ་

བརྟེས་ནས་ཡུལ་ཨོ་ཅོ་བི་ཤའི་རྒྱལ་པོ་དང་བློན་པོ་ཇུ་འཕྲལ་གྱིས་བཏུལ། ཕྱིས་རྒྱལ་པོས་གླགས་པ་ཐོབ་པ་དུ་རི་ཀ་པ་སྟེ་འཁོར་ཁྲི་དུག་སྟོང་དང་བཅས་པ་འཇའ་ལུས་ཐོབ། བློན་པོ་གྲུབ་པ་ཐོབ་པ་ནི་ཉིན་པ་སྟེ་འཁོར་ལ་བཀུ་དང་བཅས་པ་འཇའ་ལུས་བརྟེས་སོ། །བློབ་དཔོན་འདིས་རྣལ་འབྱོར་མ་ཀུན་སྡུད་ཀྱི་རྒྱུད་སོགས་སྒྲུབ་དབང་ཤིང་འཁོར་ལོ་སྡོམ་པའི་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་གཞུང་མཛད། དེ་ལ་ལུ་བ་པས་འགྲེལ་པ་མཛད། རྒྱ་བོད་ཐམས་ཅད་དུ་ཤིན་ཏུ་དར་ཞིང་འཁོར་ལོ་སྡོམ་པའི་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་རྒྱ་འགོ་ལྟ་བུར་གྲགས་སོ། །

ལུ་ཏི་པ། (ལིགས་སྒྲུབ) ལུ་ཡི་པ་དང་འདྲ།

ལུགས་ཁྱིམ། དཔྱིད་ཀྱི་དུས། སྒྲ་བཤད་ནི། ལུ་གུ་སྐྱེ་བའི་དུས་ཡིན་པས་དེ་སྐད་བརྗོད།

ལུགས་དྲུལ། རི་བོང་དྲུལ་བདུན་ལ་ལུགས་དྲུལ་གཅིག

ལུགས་ལྔོག ❶ སྔ་མ་སྔ་མ་འགགས་པས་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་འགག་པ། སྒྲ་བཤད་ནི། ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་ལུགས་སྒྲལ་ལས་ལྔོག་པས་ན་ལུགས་ལྔོག་གོ། ❷ ངོག་ནས་ཀྱེན་དུ་འགྲོ་བ། ལུགས་ལྔོག་གི་དགའ་བ་བཞི་ལྟ་བུ།

ལུགས་འབྱུང་། ❶ ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་གོ་རིམ་ལྟར་འབྱུང་བ། དཔེར་ན་ཐུ་ལས་འབྲས་བུ་འབྱུང་བ་ལྟ་བུ། སྒྲ་བཤད་ནི། ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་ལུགས་སྒྲལ་ལྟར་འབྱུང་བས་ན་ལུགས་འབྱུང་ངོ། ❷ སྟེང་ནས་ངོག་ཏུ་འབབ་པ་ལ་རེར། ལུགས་འབྱུང་གི་དགའ་བ་བཞི་ལྟ་བུ།

ལུང་གི་ཚད་མ། དཔྱད་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་གི་རྟགས་ལས། སྤྱིན་པས་ལོངས་སྤྱོད་ཁྲིམས་ཀྱིས་བདེ། ཞེས་པའི་ལུང་རང་གི་བསྟན་བྱའི་དོན་ལ་མི་སླུ་བར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད། རིགས་པའི་དབང་ཕྱུག་རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གསུང་།

ལུང་བསྟན་དབྱུག་དབྱུང་། ལུང་བསྟན་པའི་སྒོ་ནས་གཟེངས་བསྟོད་པ།

ལུང་བསྟན་པའི་སྡེ། གསུང་རབ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་གསུམ་པ་ལུང་བསྟན་པའི་སྡེ་ནི། གང་ལས་ཉན་ཐོས་འདས་ཏེ་ཤི་འཕོས་པ་དང་མ་འོངས་པ་ན་འབྱུང་བ་ལུང་སྟོན་པ་དང་རིས་དོན་ཀྱི་མདོ་སྡེ་ནི་ལུང་བསྟན་པའི་སྡེ་དང་། ཞེས་མཆིམས་མཛོད་གསུང་།

ལུང་རྣམ་འབྱེད། འདུལ་བ་ལུང་སྡེ་བཞིའི་ཡ་གྱལ་ཏེ། སོ་ཐར་གྱི་མདོའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ཆ་གཙོ་བོར་འགྲེལ་པའི་མདོ།

ལུང་ཕྲན་ཚེགས། འདུལ་བ་ལུང་སྡེ་བཞིའི་ཡ་གྱལ་ཏེ། སོ་ཐར་གྱི་མདོའི་ཁ་སྐོང་གི་ཚ་གཙོ་བོར་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་མདོ། སྒྲ་བศད་ནི། བསྟན་པའི་གཞི་དང་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཕྱི་ཞིང་ཕྱི་བ་རྣམས་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་ཡིན་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །ཕྲན་ཚེགས་ནི། ཕྱ་གེ ཆུང་གེ ཉང་ཉུང་ལོག་ཅིང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་། དཔེར་ན། ཡུམ་རྒྱས་འབྱིང་གསུམ་ལྟ་བུའོ། །

ལུང་གཞི། འདུལ་བ་ལུང་སྡེ་བཞིའི་ཡ་གྱལ་ཏེ། སོ་ཐར་གྱི་མདོའི་ཀུན་བསྡུས་གྱི་ཚ་གཙོ་བོར་འབྱེལ་པའི་མདོ།

ལུས། ❶ གཟུགས་པོ། ❷ བསགས་པ་དང་། སྐྱེས་པ་དང་། ཚོགས་པ་ལ་ལུས་ཞེས་ཟེར། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྣམས་ལའང་རྒྱུན་སྡུ་ཕྱི་བསགས་པ་ཡོད་པས། ལུས་ཡིན་ཀྱང་གཟུགས་ཡིན་མི་དགོས་པའི་ཁྱད་པར་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །སྒྲ་བศད་ནི། འབྲལ་ཅིང་ཤུལ་དུ་ལུས་པས་ལུས་ཞེས་བྱའོ། །

ལུས་ཀྱི་དབང་པོ། རྒྱུའི་ཁྱད་པར་རང་རྒྱུ་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་ལས་བྱུང་བ། བྱེད་ལས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལུས་ཤེས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་ཉིན་བྱེད་པ། ངོ་བོའི་ཁྱད་པར་ནང་གི་གཟུགས་དྲུབ་པ་ལྟ་བུ། །དབྱིབས་ནི་བྱ་རིན་ན་འཇམ་གྱི་ཤུན་པ་ལྟ་བུ།

ལུས་དཀྱིལ། རང་གི་ལུས་ཀྱི་ཚ་ཤས་སོ་སོ་ལས་གཞལ་ཡས་ཁང་བསྒྲིད་པ་ལ་ཟེར། ལུས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ནི། ལུས་ཉིད་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་གྱུར་པའི་རྩལ་གྱིས་ལུས་ལས་བསྒྲིད་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ལུས་དཀྱིལ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན་མིག་གི་དབང་པོས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་བྱས་ནས། བསྒྲིད་པའི་ཤེས་པ་ལ་མིག་གི་ཤེས་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་རྒྱུ་ཡིན་ཕྱིར། དེ་ཡི་ཐ་སྙད་དབང་པོས་བྱས། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །འོ་ན་ལུས་ཀྱི་ཚ་དེ་དང་དེ་ལས་བསྒྲིད་པས་ས་བོན་གྱི་ཡི་གེ་ལས་བསྒྲིད་པ་དོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། སྒོམ་མེད་དེ་བདེ་མཚོག་ལུས་དཀྱིལ་གྱི་སྐབས་སུ་སྒོ་མཚམས་མ་བཀྲད་ས་བོན་ལས་ཀྱང་བསྒྲིད་པར་གསུངས་པ་ལྟར་ལུས་དང་ཡི་གེ་གཉིས་ཚར་ལས་བསྒྲིད་པའི་རྒྱུ་མ་ཡོད་པས་སོ། །དེས་ན་རང་གི་གཟུགས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་དེ་ཉིད་ཡི་གེ་ཙཱི་གྱི་རྣམ་པར་གྱུར་ནས་དེ་ཞུ་བ་ལས་རྣམ་སྨིང་དུ་བསྒྲིད་པ་དང་དེའི་ཚེའང་རང་གི་གཟུགས་ཕྱང་དང་དབྱེར་མེད་པར་གཟུགས་ཕྱང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་མོས་པའི་ང་རྒྱལ་རེ་རེ་བྱེད་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་གཟུགས་ཕྱང་དུ་གྱུར་པའི་ལྷ་ཡིན་པ་དང་ལྷ་དེའི་ང་རྒྱལ་དང་རྣམ་པ་དྲན་པ་དང་གཟུགས་ཕྱང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་མོས་པ་གསུམ་ཚར་དང་ལྡན་པ་དགོས་སོ།། གོང་དུ་ལུས་བརྗེན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་བསྒོམས་ཟིན་པས་ཕྱིས་ཡང་ལུས་ལྟར་བསྒོམ་པ་མི་འཐད་དེ་གང་ཟག་གཅིག་ལ་ལུས་གཉིས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། འོ་ན་མིག་དབང་སོགས་སེམས་དཔར་བསྒོམས་པ་དང་། ས་ཁམས་སྤུན་མ་སོགས་

ཡུམ་བཞི་བཙོམ་པ་སོགས་ཀྱང་མི་འཐད་པ་དང་། གཟུགས་གཟུགས་ཅོ་རྗེ་མར་བཙོམ་པ་སོགས་ཀྱང་མི་འཐད་པར་ཐལ་ཏེ། གཟུགས་ཕུང་རྣམ་སྣང་དུ་བཙོམས་ཟིན་ཕའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་འདི་ནི་དངོས་པོའི་གནས་ཚོད་དང་བློས་བཙོམ་པ་གཅིས་མ་ཕྱིད་པ་ཡིན་ཏེ་སྒགས་ཀྱི་སྐབས་འདིར་ཇང་ཉིད་སངས་རྒྱས་ཡིན་པར་བཙོམས་ནས་ཡང་སྐྱེ་གཅིས་ཕྱིས་དག་པ་བཙོམ་པ་སོགས་མང་ངོ། །ཞེས་རྗེའི་གསང་འདུས་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་རིན་ཉིས་ལས་གསུངས།

ལུས་འགྱུར་བ། མཚན་འགྱུར་བ།

ལུས་སྐྱུར་བ། ལུས་སྤུལ་སྐག་སོགས་སུ་བསྐྱུར་བ།

ལུས་ངན། རྣམ་སྨས་ཀྱི་མིང་།

ལུས་ངན་མོ། ལུས་ངན་གྱི་ཚུང་མ། ཁ་ཅིག་འདི་གཤེན་རྗེའི་ཚུང་མར་འདོད་དོ། །ཞེས་རྗེའི་འགྲེལ་པ་བཞི་སྦྲགས་ན་གསལ།

ལུས་བརྗེ་བ། འཆི་བ།

ལུས་ཐ་མལ་དུ་གནས་པ། (འདུལ་བ) གཟུགས་གཞན་དུ་མ་སྤྲུལ་ཞིང་། ལུས་མི་སྣང་བར་བྱས་པ་མ་ཡིན་པ།

ལུས་འཕགས་པོ། སྐྱིང་བཞིའི་ཡ་གྱལ་ཏེ། རི་རབ་ཀྱི་ཤར་ངོས་སུ་ཡོད་པའི་སྐྱིང་ཆེན། སྒྲ་བཤད་ནི། སྐྱིང་དེ་ནི་གཞན་པས་ཤིང་ཏ་ལ་བདུན་སྣིད་ཀྱིས་འཕགས་པའམ་དེར་སྐྱེས་པའི་མི་རྣམས་འདི་པ་བས་ལུས་ཆེ་བའི་ཕྱིར་ལུས་འཕགས་པོའོ། །ཞེས་མཆིམས་མཛོད་གསུང་།

ལུས་ཕྱ་བ། གནས་པ་ཙ། གཡོ་བ་ཆུང་། བཀོད་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕེམས་ཐེག་ལེ་དཀར་དམར་རྣམས་ལྟ་བུ། བྱུབ་མཐའ་ལ་མ་སྦྱངས་པའི་འཇིག་རྟེན་རང་དགའ་བ་རྣམས་ཀྱི་ཆོའི་སྒྲོད་ཡུལ་མིན་པས་ན་ཕྱ་བའོ། །

ལུས་དབེན། ལུགས་འདིའི་བསྐྱེད་རིམ་ཕྱ་རགས་མཐར་ཕྱིན་པའི་རྣལ་འབྱོར་པས་འོག་སྐྱེ་བཞི་ཆོས་སྐྱེ་ཕྱ་མོ་བཙོམས་པས་ཆུང་དབུ་མར་ཞུགས་གནས་ཐེམ་གསུམ་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བའི་སྐྱང་པའི་ཡེ་ཤེས་སྐྱེས་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། སྐྱང་འོག་གི་ཆུང་རྣམས་སྐྱེ་གའི་རྟེ་རྡུ་ཐེམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཡེ་ཤེས་མ་སྐྱེས་ཚུན་ཆད་ཀྱི་ཇོ་གསར་རིམ་ནི། ཇོ་གསར་དུ་གྱུར་པའི་ལུས་དབེན་གྱི་ངོ་བོའོ། །ལུས་དབེན་གྱི་དབྱེ་ན། ཇོ་གསར་རིམ་དུ་གྱུར་པའི་ལུས་དབེན། བསྐྱེད་རིམ་དུ་གྱུར་པའི་ལུས་དབེན་གཅིས་ལས། དང་པོ་ལ་དམ་པ་རིགས་བཅུའི་ལུས་དབེན། དེ་ཉིད་རིགས་ལྔའི་ལུས་དབེན། གསང་བ་རིགས་གསུམ་གྱི་ལུས་དབེན། གསང་ཆེན་རིགས་གཅིག་གི་ལུས་དབེན་རྣམས་སོ། །ཡང་ན། ཇེས་ཐོབ་ཏུ་ཡུལ་དབང་སོགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་བདེ་སྟོང་གི་རྣམ་འགྱུར་དུ་

འཆར་བའི་སོར་སྦྱད་དང་། བདེ་སྐྱོང་གི་རྣམ་འགྱུར་ལྟར་འཆར་བའི་བསམ་གཏན་གཅིས་ཡོད། <ལུས་དབེན་གྱི་དབེན་གཞི་ནི།> རགས་པ་ཉིར་ལྟ་སྟེ། རང་གི་ཕུང་པོ་ལྟ །ཁམས་བཞི། སྐྱེ་མཆེད་དྲུག། ཡུལ་ལྟ་གཞི་དུས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལྟ་སྟེ་ཉིར་ལྟའོ། །རགས་པ་ཉིར་ལྟའི་རྣམ་གཞག་འདི་རྗེའི་རིམ་ལྟ་གདན་རྩོགས་ནས་གསལ། རགས་པ་ཉི་ཤུའི་རྣམ་གཞག་འདི་རྗེའི་རིམ་ལྟ་གསལ་སྒོམ་ན་གསལ། <གང་དབེན་ཐུན་ནི།> དེ་དག་བདེ་སྐྱོང་གི་ཏིས་བཏབ་སྟེ་སྒོམ་པའོ། །

ལུས་སྒྱིང་འཕྱལ་འཁོར་དྲུག ༡ བྱམ་པ་ལྟར་བཀང་བ། ༢ འཁོར་ལོ་ལྟར་བསྐོར་བ། ༣ ལྷགས་ཀྱུ་ལྟར་དགུག་པ། ༤ རྡོ་རྗེ་བསྟམས་པའི་ཕྱག་ཏུ་གནམ་དུ་འཕངས་ཤིང་འོག་ཏུ་བསྒྲུར་བ། ༥ ཁྱི་མོ་ལྟར་སྐྱག་སྟངས་ཀྱིས་མདའ་ལྟར་བསྟང་བ། ༦ མགོ་ལུས་ཚཀ་ཆོག་ཐམས་ཅད་ཕྱར་ཞིང་གཡང་མོ་ལྟར་སྤྲུག་པ་དང་དྲུག

ལུས་མེད་བདག་པོ། བདུད་དཀའ་རབ་དབང་ཕྱག་གི་མིང་། སྒྲ་བཤད་ནི། ལུས་མེད་བདག་པོ་ཞེས་པ་མངོན་བརྗོད་ཀྱི་གཞུང་ལས། འདོད་ཁམས་པ་རྣམས་གོང་མ་ལ་ལྷོས་ན་ལུས་ཆུང་བས་ལུས་མེད་པ་དང་འདྲ་ལ། འདི་དེའི་བདག་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རམ། ཡང་ན་དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོ་དཀའ་ཐུབ་ལ་གནས་པའི་ཚེ། འདིས་མོངས་བྱེད་བརྒལ་བྱེད་སྒོ་བྱེད་དང་། གསོད་བྱེད་བརྗེད་བྱེད་བཅས་ཀྱི་མདའ་ལྟའོ། །ཞེས་པ་ལྟར་རམ། ཆོག་གཏེར་འགྲེལ་པར་བཤད་པ་ལྟར། ཚོས་བྱེད། དེགས་བྱེད། མོངས་བྱེད། འཆིང་བྱེད་ཀྱི་གདའ་ལྟ་འཕངས་པའི་ཚེ། དཀའ་ཐུབ་ཉམས་པས་ཁྲོས་ཏེ་ཤ་ཟ་བ་མིའི་མིག་གི་དབུས་མ་མིའི་མིག་གིས་བསྒེགས་ཏེ་ལུས་མེད་པར་བྱས་པར་བཤད་པས་དེ་ལྟར་དུ་བཏགས་སོ། །

ལུས་ཆོར་ར། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་ཏུན་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ཆོར་བ། མིག་ཤེས་འཁོར་གྱི་ཆོར་བ་ནས་ལུས་ཤེས་འཁོར་གྱི་ཆོར་བའི་བར་ལྟའོ། །ལུས་ཆོར་ལ་ལུས་ཤེས་འཁོར་གྱི་ཆོར་བ་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་པ་ཡང་དེས་ཤེས་སོ། །

ལུས་རགས་པ། འབྱུང་བ་དང་འབྱུང་གྱུར་གྱི་གཟུགས་ལུས་རགས་པ་འདིའོ། །

ལུས་ལ་གནད་དུ་བསྟན། ལུས་ཀྱི་གནད་ཆེ་ས་ར་སེམས་གཏད་དེ་མ་ཡེངས་པར་བསྒོམ་པ། ལུས་ཀྱི་གནད་ཆེ་ས་ནི་སྐྱིང་གའི་རྩ་འཁོར་གྱི་རླུང་ཏྲིའི་དབུས་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། བསྟན་ཞེས་པ་ནི་དམིགས་པ་ལ་སེམས་གཏད་དེ་བསྒོམ་པ་ལ་ཟེར་རོ། །རྗེའི་དགོངས་པ་ལྟར་རོ། །

ལུས་ཤིན་ཏུ་ཕྱ་བ། སྐྱིར་སྐྱོང་པ་བཞིའི་བཞོན་པའི་ཚུལ་དང་། ཁྱད་པར་དུ་ཐམས་ཅད་སྐྱོང་པ་འོད་གསལ་གྱི་ཚུལ་གི་མིང་། ཤིན་ཏུ་ཕྱ་བའི་ལུས་དང་དོན་འབྲ།

ལུས་ཤིན་སྦྱངས། ❶ ལུས་དགེ་བའི་བྱ་བ་ལ་ཇི་ལྟར་འདོད་འདོད་དུ་བཀོལ་དུ་རུང་བའི་ལས་རྩང་གི་ཚ། དེ་ནི་ལུས་ཀྱི་ནང་གི་རེག་བྱ་ཆེས་ཡིད་དུ་འོང་བ་ཞིག་ཡིན་གྱི་སེམས་བྱུང་ནི་མིན་པར། ལམ་རིམ་ཆེན་མོར་གསལ། ❷ ལུས་ལས་རྩང་དུ་བྱེད་པའི་སེམས་བྱུང་ལ་རེར། རྒྱལ་ཚབ་ཆོས་རྗེས། ལུས་སེམས་ལས་སྤྲུལ་བར་བྱེད་པའི་སེམས་བྱུང་ལ་ལུས་སེམས་ཤིན་དུ་སྦྱངས་པ་ཞེས་བྱའི། ལུས་སེམས་དངོས་ནི་མིན་ནོ། །ཞེས་ཀྱང་སྣང་ངོ། །

ལུས་སེམས་ཤིན་སྦྱངས། ❶ ལུས་སེམས་ལས་སྤྲུལ་རྩང་བའི་ཚ། ❷ ལུས་སེམས་ལས་སྤྲུལ་རྩང་བར་བྱེད་པའི་སེམས་བྱུང་ལ་ལུས་སེམས་ཤིན་དུ་སྦྱངས་པ་ཞེས་བྱའི། ལུས་སེམས་དངོས་ནི་མིན་ནོ། །འདི་རྒྱལ་ཚབ་ཆོས་རྗེས་གསུངས་པ་ལྟར་བཀོད།

ལུས་སེམས་ཤིན་སྦྱངས་ཀྱི་བདེ་བ། ལུས་སེམས་ལས་རྩང་གི་ཚ་ནི་ཤིན་སྦྱངས་ཡིན་ལ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ལུས་སེམས་ལ་བདེ་ཉམས་ཆེན་པོ་སྐྱེ་བ་ལ་ཟེར།

ལུས་སྦྱལ་པོ། མིའི་སྤོག་འཕྱོག་པ་ཁ་སྣ་བྱང་ལ་དོད་པའི་ཡི་དྭགས་ཀྱི་རིགས་ཤིག །རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་མདོ་རྩ་བའི་རྟེན་བྱིས་ལ་གཞི་བྱས་ཏེ་བཀོད།

ལི་ཡུལ། ལི་ཡུལ་དེ་ནི་བོད་ཀྱི་བྱང་ཤུལ་དང་། ཡུ་རུ་སུའི་ལྷོ་མཐར་ཆགས་པའི་ཡུལ། ཤུ་གར་སྐད་དུ་ཀཱ་ས་དེ་ཤ་ཡུལ་གཞན་དུ་ཏུར་ཀི་སྟན་དང་། ཤུ་ནག་པས་སིན་ཌང་དུ་འབོད་པ་འདི་ཡིན་ཏེ། ཞེས་མཁས་དབང་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱི་དེབ་ཐེར་དཀར་པོར་གསལ། ཡང་འགོས་ལོའི་དེབ་སྔོན་དུ། ལི་ཡུལ་ལ་འདོད་ཚུལ་མང་སྟེ། ཡུལ་འདི་ཤུ་ནག་གི་བྱང་ངོས་བོད་ནས་བྱང་ཤར་གྱི་མཚམས་ན་ཡོད་ཅེས་པའི་འདོད་ཚུལ་གཅིག། ཡང་བལ་ཡུལ་ཉིད་ལི་ཡུལ་དུ་འདོད་པ་གཅིག། ཡང་བལ་ཡུལ་ཉིད་ན་ཆུ་བོའི་ཕར་འགྲམ་གྱི་ངོས་ལ་བལ་ཡུལ་དང་ཚུར་ཐུགས་ལ་ལི་ཡུལ་ཞེས་འདོད་པའི་ཚུལ་གཅིག་སོགས་ཡོད་པ་དེབ་སྟོན་སྨད་ཚ ནས་གསལ།

ལི་ལན། ❶ ཁག་ཉེས། ལི་ཁག། ལན་རྩ། ལན་པ། མ་བྱུང་བ། སྐྱོན་རྩ། བློ་སྦྱོང་ལས། ལི་ལན་ཐམས་ཅད་གཅིག་ལ་བདག །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །ལི་ཁག་དང་ལན་རྩ་གཉིས་ལི་ལན་གྱི་དོན་དུ་དབྱལ་ཚུ་ཆམ་ཐ་དད་གསུང་། ❷ གཙོད་ལན་ནམ་འཕོན་ལན། ས་སྐྱ་ལེགས་བཤད་ལས། ཕ་རོལ་གནད་དུ་འབེབ་པའི་ཚོག་དགག་བོ་ལ་ཡང་སྐྱ་མི་བྱ། །བྱག་ཚ་བཞིན་དུ་རང་ཉིད་ལ། །དེ་མ་ཐག་ཏུ་ལེ་ལན་འབྱུང་། །ཞེས་གསུངས།

ལེ་ལན་ཐམས་ཅད་གཅིག་ལ་བདའ། །ཁག་ཉེས་ཐམས་ཅད་གཅིག་ལ་དགྱི། ཞེས་པའི་དོན་ཏེ། གང་དུ་འབྲོས་ཀྱང་མི་གཏོང་བར་དེའི་རྗེས་སུ་སྟེགས་པ་ལ་བདའ་བའམ་འདིད་པ་ཟེར་བ་བཞིན་དུ། རང་ལ་ཀུན་ངན་གོད་ཆགས་གང་བྱང་ཐམས་ཅད་བདག་འཛིན་ནམ་རང་གཅེས་འཛིན་གྱིས་བྱས། སེམས་མི་སྐྱིད་པ་འདི་ཡང་དེས་བྱས། ལུས་ལ་ན་ཚ་བྱང་བ་ཡང་དེས་བྱས། ཞེས་པ་ལྟ་བུས་ཉེས་ཁག་ཐམས་ཅད་བདག་འཛིན་ནམ་རང་གཅེས་འཛིན་ལ་དགྱི་བའི་དོན་ནོ། །

ལེ་ལོ། ❶ བྱ་བ་གང་ཞིག་ལ་འཇུག་སྟིང་མི་འདོད་ཅིང་ཕྱི་བཟོལ་བྱེད་པའི་སེམས། ❷ ཉེ་ཉོན་ཉི་ཤུའི་བཅུ་དྲུག་པའི། གཉི་ཤུག་གི་ཚར་གཉིས་གང་ཞིག ཉལ་བ་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་དགེ་བ་ལ་མི་དགའ་བར་བྱེད་པས་རབ་ཏུ་ཕྱི་བའི་རིག་པའོ། །བྱེད་ལས་ནི། དེ་ཡོད་ན་དགེ་བ་གང་ཡང་བྱེད་མི་འདོད་པའི་ལས་ཅན་ནོ། །

ལེ་ལོའི་དགྲ། བརྩོན་འགྲུས། པཊ་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱན་གྱིས། མཐའ་དག་ཤེས་བྱའི་ཀུ་མཚོ་ཆེ་ར། །རྣམ་སྤྲོད་གྲུ་ཡིས་ལེགས་ཞུགས་ཏེ། །ལེ་ལོའི་དགྲ་ཡིས་བསྐྱོད་པ་ཡིས། །ཐ་རོལ་སོན་པ་ཅིས་མི་འགྱུར། । ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ།

ལེ་ཤོ་ར། ལེ་ལོའི་དབང་གིས་མཐུས་ཤོར་དུ་སོང་བ།

ལེགས་པར་གསུངས་པ། ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་གསུངས་པ།

ལེགས་བཤད་ལྷོན་དབང་། སུམ་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པ། དངུལ་ཆུ་རྡམ་སྦ་དྲའི་སྐོབ་མ་དབྱངས་ཅན་གྱུབ་པའི་རྗེ་ཇེས་མཛད། བདག་གི་བླ་མ་རིན་པོ་ཆེ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་བཀྲ་ཤིས་འབྱམ་གྱི་ཞལ་སྔ་ནས། ཆ་བ་ལས་ཀྱང་ཆོག་ཉང་ལ་དོན་གསལ་བའི་ལེགས་བཤད་ངོ་མཚར་ཅན་ཞེག་ཡིན་ཚུལ་གསུང་། ། ལེགས་སྦྱད། ① དགེ་བ། སྤྱོད་འཇུག་ལས། སྤྱིན་དང་བའི་གཤེགས་མཆོད་ལ་སོགས། །ལེགས་སྦྱད་གང་ཡིན་དེ་ཀུན་ཡང་། ।ཁོང་ཁྲོ་གཅིག་གིས་འཇིམས་པར་བྱེད། ।ཅེས་གསུངས། ② ཚུལ་ཁྲིམས། སློབ་དཔོན་དགེ་བ་ལྟའི་སྤྱོད་འཇུག་གི་འགྲེལ་པ་ལས། ལེགས་སྦྱད་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཏེ་གང་ཡིན་དེ་ཀུན་ཀྱང་། ཁོང་ཁྲོ་གཅིག་གིས་འཇིམས་པར་བྱེད། ཅེས་གསུངས། སྒྲ་བཤད་ནི། ཤིན་ཏུ་ངལ་བ་ཆེར་བྱས་པས་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ལེགས་སྦྱད་དོ། །ཞེས་སློབ་དཔོན་ཤེས་རབ་འབྱུང་གནས་ཆུ་གྲོས་ཀྱི་སྤྱོད་འཇུག་འགྲེལ་ཆེན་དུ་གསུངས།

ལེགས་སྦྱར་གྱི་ཁྲུས། རླུང་འདྲེན་པའི་ཆ་ལ་དང་སྟོང་བ་དང་ལོ་མ་དང་འབྲས་བུ་དག་བསྐོལ་ནས་ཁྲུས་བྱེད་པའི་མིང་། ཞེས་བསྟན་དར་ལྟ་རམས་པ་གསུང་།

ལེགས་བྱིས། ① ལྷ་སྲིའི་མིང་། ② གཙོ་བོ་ལྷ་ཡི་དབང་པོ་བཙུ་བྱིན་གྱི་མིང་ཏེ། དེ་རྣམས་ཀྱི་མཁྱེན་པ། ཀང་པ། ལག་པ་རྣམས་ལ་བཀྱི་ཤིས་པའི་རི་མོས་ལེགས་པར་རམ་མཛེས་པར་བྱེས་ཡོད་པས་དེ་ལྟར་དུ་བཏོན།

ལེགས་སོ། རིགས་སོ། །བཟང་ངོ་། །ཡག་པོ་རེད།

ལེགས་སོ་ལེགས་སོ། རིགས་སོ་རིགས་སོ་ཞེས་པའི་རྟོགས་པའི་ཚིག། གུས་པའི་ཕྱིར་ལན་གཉིས་སུ་བཟློས་སོ། །

ལེན་པའི་རྟེན་འབྲེལ། རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་དགུ་པ་ནི། སྲར་གྱི་ལས་ནུས་པ་མཐུ་ཅན་དུ་བྱས་པའི་སྐོན་ཡང་སྲིད་ཕྱི་མ་ལེན་དུ་འཇུག་པའོ། །སྐུ་བཞད་ནི། ཅིའི་ཕྱིར་དེ་ལ་ལེན་པ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། ལེན་པ་ནི། ཉེ་བར་ལེན་པའི་བསྡུས་ཚིག་སྟེ། དེ་ནི་འདུན་ཞིང་ཆགས་པའི་དོན་ཡིན་ལ། མདོར་ན་དེ་འདོད་ཆགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡིན་པས་དེ་སྐད་བྱ་བའམ། ཡང་ན། དེས་ཡང་སྲིད་ཕྱི་མ་ལེན་དུ་འཇུག་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བརྗོད།

ལེན་པའི་རྣམ་ཤེས། (སེམས་ཙམ་པ) ལེན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་འདྲ།

ལེན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ། ལུས་ལེན་པའི་རྣམ་ཤེས།

ལེན་པའི་སྒང་ལྷུང་། སྒང་ལྷུང་སྐམ་ཏུའི་ལྟ་པ་དགེ་སློང་མ་ལས་གོས་ལེན་པའི་སྒང་ལྷུང་ནི། དགེ་སློང་མ་ཆོས་བཙུད་ལྡན་ལ་གོས་ཟུང་ཐ་ཚད་ལྡན་བསྐངས་ཏེ་ཐོབ་པའོ། །

ལེའུ། དུམ་བུའི་མིང་། སྡེ་ཚན། རབ་ཏུའུ། རབ་ཕྱེད། ཆོམས། སྐབས། རྟོག་པ། བརྟག་པ། བརྟགས་པ། རབ་ཏུ་བརྟགས་པ། སེམས་བསྒྲེད། སྒོ། དུམ་བུ། ཆ་ཀ། ཆ་ཀ་ཞིབ་མོ། སཀཱ། རབ་འབྱམས། འདུས་པ་རྣམས་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན། (རབ་ཏུའུ) ཆ་བ་ཤེས་རབ་ཏུ་ལེའུ་ལ་རབ་ཏུའུ་ཀྱི་ཐ་སྙད་མཛད། (ཆོམས) མདོ་ལས་ཏ་ཡི་ཆོམས་དང་གླང་པོའི་ཆོམས་ཞེས་སོགས་ཆོམས་ཀྱི་ཐ་སྙད་མཛད། (སྐབས) མངོན་རྟོགས་རྒྱན་དུ་སྐབས་དང་། (བརྟག་པ) ཀྱི་ངོར་ཕྱི་རྒྱུད་དུ་བརྟག་པ་དང་། (སེམས་བསྒྲེད) དབུ་མ་ལ་འཇུག་པར་སེམས་བསྒྲེད་ཀྱི་ཐ་སྙད་མཛད། (སྒོ) ལུང་ཕུན་ཚོགས་ཀྱི་འགྲེལ་པར་སྒོའི་ཐ་སྙད་བྱེད་དེ། ཕུན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོག་རྣམ་པར་བཤད་པ་སྟེ་སྒོ་གཉིས་པའོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ། (དུམ་བུ) དེབ་ཐེར་སྡེན་པོར། དུམ་བུའི་ཐ་སྙད་མཛད། ལེའུའི་སྐད་དོད། པ་ཏ་གོས་སམ་སྡམ་བུ་ལ་འཇུག་པས། གོས་ཀྱིས་སྒྲུང་བུ་མཆུ་རིང་ལ་སོགས་པའི་ཉེ་འཆེ་ལས་བཟློག་པ་དེ་བཞིན་དུ། ཆུང་ཀྱི་དོན་རིམ་པ་གཉིས་པོ་འདིས་ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། ལས་དང་། སྐྱེ་བའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ལས་བཟློག་པས་ན་གོས་དང་འདྲ་བའི་ཕྱིར་ལེའུའོ། །ལ་ཏི་ནི་ལེན་པར་བྱེད་པ་སྟེ། དེ་ལྟ་བུའི་ཉར་འཆེ་ལས་བཟློག་བྱེད་དེ་གཞུང་འདིས་བཟློད་བྱར་ལེན་པར་བྱེད་པས་ན་གཞུང་གི་ཚོགས་ལའང་ལེའུ་ཞེས་བྱའོ། །རྗེའི་འགྲེལ་པ་བཞི་སྦྲགས་ལ་གཞི་བྱས་ཏེ་

བགོད། སྤྱིར་ལེའུར་སྐད་དོད་མི་འདྲ་བ་མང་དུ་ཡོད་དེ། པ་ཏ་གོས་སམ་སྣམ་བུ་ལ་འཇུག་པ་ནི་ལྟ་དུ་ཞེས་པ་ཡོངས་སུ་བསྒྲུར་བའམ་ཡོངས་སུ་བརྗེ་བས་ན་ལེའུ། པ་རི་ཚོད་ཅེས་པ་ཡོངས་སུ་གཅོད་པ་སྟེ། བརྗོད་བྱའི་དོན་ཚན་སོ་སོར་ཡོངས་སུ་གཅོད་པས་ན་ལེའུ། ཀུ་མ་སྟེད་ཞེས་པ་རིམ་པར་ཕྱེ་བ་སྟེ། བརྗོད་བྱའི་དོན་རིམ་པ་སོ་སོར་ཕྱེ་སྟེན་པས་ན་ལེའུ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ལེའུ་ལ་སྐད་དོད་མང་དུ་ཡོད་པར། མཁས་གྲུབ་ཆོས་རྗེའི་འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད་ཀྱི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་ལས་གསུངས།

ལོ། ❶ ཏཱ་བ་བཏུ་གཉིས། ❷ ལ་མཐར་སྦྱར་རྒྱའི་ཆོག་ཕྱད་ཅེག །བྱ་མ་རྣམས་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❸ ལོ་གྲག་ཟེར་གསུམ་གྱི་ཡ་གྱལ་གྱི་ཆོག་ཕྱད་ཅེག །ས་སྐྱ་ལེགས་བཤད་ལས། ཤེས་རབ་མེད་པའི་ རྒྱ་མཚན་གྱིས། །ཐུན་པོ་ཡོན་ཏན་མི་སྨོད་ལོ། । “ཟེར་གིས” བརྡགས་ན་ཤེས་རབ་མེད་ཅིད་ཀྱིས། । ཐུན་པོས་འབད་པ་ལྟག་པར་དགོས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །❶ རྒྱང་ངམ་ཆོག། དཔེར་ན་ཟ་ཁེ་ལོད་མི་ལོད། ཅེས་པ་ལྟ་བུ། ❺ ཁྲལ། ཚུལ་ལམ་ཟོལ། སྨོབ་ལོ་སྦྱང་ལོ་ཙམ་བྱས་པས་ཡར་སྐྱེད་མི་ཐོན། ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

ལོ་ཐང་། ཆུལ་པོའི་དཔྱ་ཡིན་ཞེས་རྣམ་འབྱེད་འགྲེལ་ལས་བྱུང་བས་ལོ་དུས་ཀྱི་ཆུལ་པོ་ལ་དབུལ་བའི་དཔྱད་ལོ། । ཞེས་བསྟན་དར་ལྟ་རམས་པ་གསུང་།

ལོ་དྲུག་སྟན་གྱི་སྒང་པ། སྒང་ལྟང་སུམ་ཅུའི་བཅུ་བཞི་པ། སྟན་ཡོད་བཞིན་དུ་གནང་བ་མ་ཐོབ་པར་ལོ་དྲུག་ནང་སྟན་གཉིས་པ་བྱེད་ན་ལོ་དྲུག་སྟན་གྱི་སྒང་པའོ། ।

ལོ་མའི་བཅའ་བ། བཅའ་བ་ལྟའི་ནང་གསེས་ཤེག། ལ་ཕྱག་གི་ལོ་མ་ལྟ་བུ།

ལོ་རྩ་བ། (ལེགས་སྦྱར) འཇིག་རྟེན་མིག། སྐད་གཉིས་སྨྲ་བ། ཆུལ་བའི་བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དགོངས་དོན་རང་གིས་དཔྱིས་ཕྱེན་པ་ཐུགས་སུ་ཆུད་པའི་སྒོ་ནས་རང་སྐད་དུ་སྒྱུར་བར་བྱེད་པའི་བཀའ་དྲིན་ཅན་གྱི་ཞལ་བྱེད་རྣམས་ལྟ་བུ།

ལོ་རྩ་བ་བློ་ལྡན་ཤེས་རབ། རྗོག་ལོ་བསྟན་པའི་ཉི་མ་བློ་ལྡན་ཤེས་རབ་དང་འདྲ།

ལོ་གསུམ་ཕྱོགས་གསུམ། ལོ་གསུམ་དང་རྒྱ་བ་ཕྱེད་གསུམ། ལོ་གསུམ་ནི་གོ་སྟ། ཕྱོགས་གསུམ་ནི་རྒྱ་བའི་དཀར་ཕྱོགས་དང་དམར་ཕྱོགས་རེ་རེར་བཅིས་པས་རྒྱ་ཕྱེད་གསུམ་མོ། །ལོ་གསུམ་ཕྱོགས་གསུམ་ལ་ཞག་གྲངས་ཆེ་གས་སྙིང་ཆེ་གས་བཙུ་ཉི་ཤུ་ལྔ་ཡོད། གོང་གི་དཀར་ཕྱོགས་དང་དམར་ཕྱོགས་ཞེས་པ་ནི། ཡར་ངོ་ལ་རྒྱ་བའི་དཀར་ཆ་འཕེལ་བ་དང་། མར་ངོ་ལ་དམར་ཆ་འགྲིབ་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཡིན།

ལོག་སྐྱེ། ● དྲིན་ལན་ལོག་འཇལ་བྱེད་པ། ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། མི་བཟོད་པ་དང་བཟོད་པའི་སྐྱོན་ཡོན་ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྟོགས་ནས་སེམས་བཏུལ་བས་ལོག་སྐྱེ་དང་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་མི་འཕྲོག་པ་དང་། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ། ● གོ་བ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ལེན་པ།

ལོག་འཇལ། དྲིན་ལན་ལོག་འཇལ། ལོག་སྐྱེ་ལ་གཟེགས།

ལོག་ལྟ། ལོག་པར་ལྟ་བ་དང་དོན་གཅིག ལོག་པར་ལྟ་བ་ལ་གཟེགས།

ལོག་འདྲེན། <ཅི་སྟ་ཡ་ཀྱ> ལྟ་དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོའི་བུ་ལོག་འདྲེན་ཏེ། ཆོགས་བདག་གླང་སྐའི་མིང་། ཅི་སྟ་ཡ་ཀྱ་ལ་གཟེགས།

ལོག་གཏོན། ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་བསམ་པ་རྟེལ་གྱིས་གཏོན་པའམ་ཚར་གཅོད་པ། ཆོས་མིན་གྱི་བློ་འཛིག་པར་བྱེད་པ། བློ་སྐྱོང་དོན་བདུན་མ་ལས། ལོག་གཏོན་ཐམས་ཅད་གཅིག་གིས་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ལོག་པ། ● ནོར་བ། ནོར་འཁྲུལ། ཕྱིན་ཅི་ལོག། ལོག་པའི་ལམ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ● ཚུར་ཡོང་བའམ་སྤེལས་པ། ནང་ལ་ལོག་ཅེས་པ་ལྟ་བུ། ● འགྱེལ་བ། ཉེལ་བ། ཞེག་པ། རྩི་པ་ལོག་ཅེས་པ་ལྟ་བུ།

ལོག་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ། ཡུལ་དེ་མེད་བཞིན་དུ་མོས་སྐྱོམ་བྱེད་པ།

ལོག་པར་ལྟ་བ། ཆེ་ཐུ་ཕྱི་དང་ལས་འབྲས་སོགས་མེད་ཅེས་སྐུར་པ་འདེབས་པ་དང་། དབང་ཕྱུག་དང་གཙོ་བོ་ལ་སོགས་པ་འགྲོ་བའི་རྒྱུ་འཇིག་པའི་ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་ནོ། །ཞེས་རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོར་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ལོག་པར་ལྟང་བ། ལོག་པར་ལྟང་བ་དང་དོན་གཅིག། ངན་སོང་གི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་པ་ལམ་རིམ་ཆེན་མོར་གསུངས།

ལོག་པར་སྤྱོད་པ། ● འཕྲིག་པ་སྤྱོད་པ། མི་ཚངས་པར་སྤྱོད་པ། འདི་དང་མི་ཚངས་པར་སྤྱོད་པ། ལོག་པར་ཞུགས་པ་གསུམ་ཀ་ཡང་། བྱ་བ་མ་ཡིན་པའམ་མི་རིགས་པ་བྱེད་པའི་སྤྱི་མིང་བྱ་བྲག་ལ་ཆགས་པའོ། । ● བྱ་བ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་བྱེད་པ། མི་དགེ་བ་ལ་འཇུག་པ།

ལོག་པར་ཞུགས་པ། ལོག་པར་སྤྱོད་པ་དང་དོན་འདྲ།

ལོག་འཆོ་ལྟ། ཚུལ་འཆོས། ཁ་གསག། གཞོགས་སློང་། ཐོབ་ཀྱིས་འཇལ་བ། རྟེད་པས་རྟེད་པ་འཆོལ་བ་སྟེ་ལྟའོ། །ཚུལ་འཆོས་ནི། རྟེད་བཀུར་ལ་ཆགས་ནས་སྤྱོད་ཚུལ་ལེགས་པར་འཆོས་པའོ། ।।ཁ་གསག་ནི། བསམ་པ་དེ་ལྟ་བུས་ཀུན་ནས་བསླངས་ཏེ་ངོ་བསྟོད་ཀྱི་ཆེད་སྨྲ་བའོ། ।གཞོགས་སློང་ནི། དངོས་སུ་མི་སློང་

བར་བསྐོར་ནས་སྤོང་བའོ། །ཐོབ་ཀྱིས་འཇལ་བ་ནི། རྟེད་པའི་ཕྱིར་གཞན་ལ་མངོན་སུམ་དུ་སེར་སྣ་ཆེ་བ་སོགས་ཀྱིས་སྤོང་པའོ། །རྟེད་པས་རྟེད་པ་འཆོལ་བ་ནི། སྤྱིན་བདག་གི་མདུན་དུ་ཐུར་རང་གིས་ཐོབ་པའི་ཕྱས་ལ་བསྒགས་པ་བཤྱོད་པའོ། །

ལོག་ཡིག་དྲུག ང་ཁ་ཅ་ཆ་ཏ་ཀྱ། ཁའི་ཀྱོག་ཚུལ་ནི། ཤ་ཁ་ཡར་སྐྱར་ས་ལྟར་བཀྱག །དེའིར་ན་ན་མཐུན (ཕུག་འཚལ་ལོ་གཏུམ་པོ) ལྟ་བྱའི་ཤ་དང་། ཁྱད་ཀྱི་ཁ་(གཏུག་དོར) ལྟ་བྱའི་ཁ་གཅིས་ཡར་སྐྱར་ལ་ས་ལྟར་བཀྱག་སྐྱེ་དེའིར་ན། ན་མས་ཅན། ཁྱས་རྟེ་ཁ་ལྟ་བྱར་བཀྱག་གོ། ཡང་ཁ་ནི་ཁ་དང་ཆ་མཐུན་པར། ཤ་ཁ་ཀྱི་ཕུག་ས་ས་སྐྱོང་ཀྱིས་འདོན། ཁེས་པས་སྐྱེན་དེ། ཁ་ནི་བོད་ཀྱི་ཁའི་གདངས་དང་ཆ་ཐུང་ཞེག་མཐུན་པར། ཤ་ཁ་ཀྱི་ཕུག་ས་ནི་ཁ་ཀྱི་ཁ་ལ་བའི་ཚུལ་དུ་སྐྱོང་ཀྱིས་འདོན་ལ། བོད་ཀྱི་ཁ་ལྟར་གསལ་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཁེས་གསུངས། སྐར་ཐང་ལོ་ཏྲ་བའི་སྒྲགས་ཀྱི་བཀྲག་ཐབས་སོགས་ལས་གསུངས། དེང་སང་ཀུ་གར་གཞི་ཤ་ཁ་གཅིས་ཀ་ཤ་ལྟ་བུར་བཀྲག་ཚེ། ལོག་ཡིག་བྱུང་ཚུལ་ནི། སོ་ཀྱོ་ཏའི་སྐད། བོད་དུ་གཟུངས་སྒྲགས་སུ་འགྱུར་དུས། ཡི་གེའི་རྣམ་དཔྱོད་ལ་མཁས་པའི་པཉྩེ་རྣམས་ཀྱིས་ཏིང་དུ་བཅོས་པར་ཤུལ་རབས་གསལ་བའི་མེ་ལོང་དུ་གསུངས།

ལོག་ས་པ། གཞན་པ། རྒྱར་པ། རྒྱར་དུ། ལོག་ས་སུ།

ལོང་མེད། ① ཁོམ་མེད། མི་ཁོམ་པ། ② ཆོས་བྱ་ལོང་མེད་པར་སྨྲར་དུ་འཇིག་ནས་འཆི་འགྲོ་བའི་དོན།

ལོང་མེད་སྒྲུགས་ལ་འཁྲུངས་པ། འཆི་བ་མི་རུག་པའི་རྟོགས་པ་ཆུད་ལ་སྐྱེས་པ། དེ་ཡང་ཆོས་བྱ་ལོང་མེད་པར་སྨྲར་དུ་འཇིག་ནས་འཆི་འགྲོ་བའི་ཚུལ་ཤེས་པའི་དོན།

ལོང་མེད་སྒྲུགས་ལ་འཁྲུངས་པའི་ཞེས་སོགས། ལོང་མེད་སྒྲུགས་ལ་འཁྲུངས་པའི་པོ་དོ་བ། །བདག་པས་གཞན་གཅེས་སྐོམ་པའི་སྤྱན་སྔ་བ། །སྐྲུབ་པ་སྟེང་པོར་མཇད་པའི་ཕུ་ཚུང་བ། །ཆུལ་སྲས་སྐུ་མཆེད་གསུམ་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །ཞེས་པའི་ཚིགས་བཅད་འོག་ཅེས་གསུངས་པར་བཤད།

ལོངས་སྐུ། <སངས་རྒྱས་ཀུན་ཨ> ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུ་ནི། རྩ་བར། མཚན་ནི་སུམ་ཅུ་རྩ་གཅིས་དང་། །དེའི་བྱད་བཟང་བརྒྱད་ཅུའི་བདག་ཉིད་འདི། །ཐེག་ཆེན་ཉེ་བར་ལོངས་སྤྱོད་ཕྱེར། །ཐུབ་པའི་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་སྐུར་བཞེད། །ཅིས་འབྱུང་། ལོངས་སྐུའི་མཚན་ཉིད་ནི། ངེས་པ་ལྟ་ལྟན་ཀྱི་གཟུགས་སྐུ་མཐར་ཐུག། ངེས་པ་ལྟ་ནི། གཞན་ངེས་པ་འོག་མིན་ཁོ་ནར་བཞུགས་པ། སྐུ་ངེས་པ་མཚན་དེའི་གསལ་རྫོགས་ཀྱིས་སྤྲས་པ། འཁོར་ངེས་པ་བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ཤ་སྟག་གིས་བསྐོར་བ། ཆོས་ངེས་པ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོས་འབའ་ཞིག་གསུང་བ། དུས་ངེས་པ་འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་མ་སྟོང་གི་བར་དུ་བཞུགས་པ་རྣམས་སོ། །སྤྲུ་བཤད་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ལ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་ལོངས་སྤྱོད་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ།

ལོངས་པ། རྒྱས་པ། ངོམ་པ། ཁེངས་པ། དེགས་པ།

ལོངས་པ་གཞིར་གཏོགས། རྒྱས་པ་སྐྱེ་བའི་གཞིའམ་རྒྱུར་གཏོགས་པ།

ལོངས་པ་གཞིར་གཏོགས་ཀྱི་ལྟུང་བྱེད། འབའ་ཞིག་པ་དག་བཅུའི་ང་དག་པ། རང་གི་མ་ཡིན་པའི་རིན་པོ་ཆེ་དང་དེར་སྨོས་པ་ལ་རེག་གམ་རེག་ཏུ་བཅུག་པའོ། །སྐྱ་བཤད་ནི། ལོངས་པ་ནི་རྒྱས་པའི་མིང་ལ། དེ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུར་གཏོགས་པའི་རིན་པོ་ཆེ་ལ་རེག་པའི་ལྟུང་བྱེད་ཡིན་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བརྗོད།

ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་ས་པ། འཇམ་བུའི་གླིང་ལས་གཞན། གླིང་ལྷག་མ་གསུམ་གྱི་མིའི་རྟེན། སྐྱ་བཤད་ནི། དེ་རྣམས་ཚེ་སྡུ་མར་བསགས་པའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཚེ་འདིར་མྱོང་བས་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་ས་པ་ཞེས་བྱ།

ལོངས་སྤྱོད་ཆེ་བ། གནའ་བོ་རྒྱ་གར་ན་གྲོང་དང་འབྲུལ་སོགས་པ་མང་བ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་ཆེ་བ་ཟེར།

ཀ

ཀ་བཀྱ། ལུས་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྲ་ཁྲོ་བོར་ཡོད་པ། ཀ་གཟེ་གུ་ཡང་ཟེར།

ཀ་ལྷ ① བ་ལང་གི་ཀ། ཁྱིའི་ཀ། གླང་པོ་ཆེའི་ཀ། རྟའི་ཀ། མིའི་ཀ་དང་ལྡའོ། ②མ་ཉེ། སེརྒེ། གླང་པོ་ཆེ་ཐལ་ཀར་མཆེ་བ་དྲུག་ལྡན། རྟ་ཅང་ཤེས། མི་བྱམ་ཟེ་སྐྱེ་བ་བདུན་པའི་ཀ་དང་ལྡའོ། །དེ་རྣམས་ལ་ལྷགས་ཀྱུ་ལྟ་ཡང་ཟེར།

ཀ་ལྟ་དང་བདུད་རྩི་ལྟའི་མཆོད་དོན། ཀ་ལྟས་གཤེགས་པ་ལྟ་དང་། བདུད་རྩི་ལྟས་གཤེགས་མ་ལྟ་མཆོན།

ཀ་ལྟའི་དོད། ཙ་རུ་གསེར་མདོག་གམ་བུ་རམ་ལ་བྱེད་པར་བཤད།

ཀ་ཆེན། ❶ མི་ཀ ❷ ཀ་བརྡུང་བའི་ཁུ་བ ❸ ཤའི་དྲྭས་མ། ས་སྐྱའི་རྗེ་བཙུན་གྲགས་པ་ཆུལ་མཚན་གསུང་།

ཀ་ཐང་ཐང། ཀ་ཟད་ཟད།

ཀ་ཟ། <ཡིཀཪཿ> ❶ ཡི་དྭགས་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ཟས་སུ་ཀ་ཟ་བ་ནག་པོ་ཆེན་པོ། ཞེས་རྗེའི་གསུང་མདོ་རྩའི་ཟིན་བྱེས་ལས་གསུངས། དཀྱི་ལེགས་བཤེས་གཉེན་ཡང་དེ་བཞིན་གསུང་། མདོ་ལས་ཀྱང་། འདི་ནི་བྱམ་ཟེ་མ་ལགས་ཀྱི་ཡི་དྭགས་ཀ་ཟ་ལགས་པས། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ❷ འདྲེ་ལ་ཟེར། སྔོ་བདུན་ཡིད་ཀྱི་མྱན་སེལ་གསུང་།

ཀ་གཟེ་གུ། ཀ་བཀྱ་དང་འདྲ།

ཀ་ར་དྲ་ཀི། རེཁས་ཤིཁ་ཁི་མིང་།

ཀ་ར་དྲ་ཀིའི་བྱ། ཀུ་རིའི་བྱ་དང་འདྲ། སྐྱ་བཀའ་ནི། རེཁས་ཀ་ར་དྲ་ཀི་ཡིན་པས་ན་ཀ་ར་དྲ་ཀིའི་བྱ་ཞེས་བཏགས་པར། བཙུད་སྨོང་པའི་འཁྲིལ་པ་སྟིང་པོ་མཆོག་ན་གསལ།

ཀུ་རི་ཀླུ། (ལིཁས་སྐྱར) རི་སྐེགས་ཀི། མགོ་ལ་སྐྲའི་གཙུག་ཕུད་ཡོད་པའི་བྱ་ནག་པོ་ཞིག

ཀུ་རིའི་བྱ། སྨོན་པའི་འཁོར་མཆོག་རྒྱང་གི་ཡ་གྱལ་ཤེས་རབ་ཅན་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་དུ་གྱུར་པ། སྐྱ་བཀའ་ནི། མའི་མིག་གཉིས་བྱ་ཀུ་རི་ཀླ་འདྲ་བས་དེའི་མིང་ཀུ་རི་ཀླ་ཞེས་བཏགས་ལ། དེའི་བྱ་ཡིན་པས་ཀུ་རིའི་བྱ་ཞེས་བཏགས་སོ། །འདི་འདྲལ་བ་ལུང་གཞི་ན་གསལ།

ཀླུཀླ། (ལིཁས་སྐྱར) པོད་པ། ནུས་པ། ཐུབ་པ་བཅས་ཀྱི་དོན་ཏེ་ཐུར་ཆུ་གར་གྱི་རེཁས་ཆུད་ཅིག་ཤི་མིང་། འདྲལ་བ་གཞིའི་རྩ་ཆེར་འཁྲིལ་ལས། ཀླུཀ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གཞན་གྱིས་མི་ནུས་པའི་ལས་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ནུས་ཞེས་བྱའོ། ཞེས་གསུངས།

ཀླུཀ་ཐུབ་པ། བདག་ཅག་གི་སྨོན་པ། སྐྱ་བཀའ་ནི། ཐོན་ཆུལ་བྱ་གཞོན་ནུ་དོན་གྲུབ་ལྷམ་ཡི་ནིའི་ཚལ་ཏུ་སྐུ་བལྟམས་ཏེ། རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བཞི་ལས་བྱས་པའི་ཁྲོགས་ཀྱི་སྟེང་དུ་བཞག་ནས། སྐུ་པོ་མང་པོ་དང་ལྡན་ཅིག་ཁྱོད་ཁྱེར་སེར་སྐྱར་གཤེགས་པ་ན། རིགས་ཀྱིས་དེགས་པའི་ང་ཆུལ་ཅན་ཀླུཀ་རྣམས་ཐུབ་པའམ་དུལ་བ་བཞིན་དུ་གྱུར་པ་ན། ཆུལ་པོ་ཅས་གཙང་མས་གཞོན་ནུ་འདི་ཀླུཀ་རྣམས་ཐུབ་པས་ན། ཀླུཀ་ཐུབ་པ་ཞེས་མཚན་གསོལ།

ཀླུཀ་འོད། མཆོག་གཉིས་ཀྱི་ཡ་གྱལ། སྤོབ་དཔོན་ཡོན་ཏན་འོད་ཀྱི་སྤོབ་མ་སྤོབ་དཔོན་ཀླུཀ་འོད་ནི། འདྲལ་བ་བསྟན་པ་ལ་བཀྲིན་ཆེ་བའི་སྤོབ་དཔོན་ཞེས་པ། ཁོང་གིས་དགེ་ཚུལ་གྱི་ཀ་རི་ཀ་སུམ་བཅུ་པ་དང་། དེའི་འཁྲིལ་པ་འོད་ལྡན་མཛད།

ཀཀས་འཁྱིད་པ། རྩོད་པ་རྒྱག་པ།

ཀཀྐ་ར། (ལིཁས་སྐྱར) བདེ་བྱེད་དེ། ལྷ་དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོའི་མིང་།

ཀངས་ལེན། སྨྲེ་ལེན། དཔེར་ན་ཕེབས་བསུ་དང་ཀངས་ལེན་གཟབ་རྒྱས་ཁྲུས་ལྟ་བུ།

ཀད་སྒྲུངས། ❶ ལས་རུང་དུ་བྱེད་པ། སྒོམ་སྒྲུང་བ། དུལ་བར་བྱེད་པ། འཇམ་པོའམ་མཉེན་པར་བྱེད་པ། འཇིངས་པ་སེལ་བར་བྱེད་པ་བཅས་ལ་ཟེར། ❷ གསལ་བཀའ་བྱེད་པ། དཔེར་ན་བླ་མ་ལྟ་བུས་རང་གིས་བསྒྲུབ་པར་མི་ནུས་པ་དང་། བསྒྲུབ་ནུས་ཀྱང་ཆོས་མིན་གྱི་བསྒོ་བ་ལྟ་བུ་ལ་ཆོག་འཇམ་པོས་རྒྱུ་མཚན་

ལེགས་པར་བཙལ་ཐོབ་པའི་ཐོབ་མི་ནུས་པའི་ཚུལ་བཤད་པ་ལྟ་བུ་ལ་ཅེར། ཐུབ་ཤཱཀ་ནི། ཤཱ་དང་སྦྱངས་ཞེས་པ་གཉིས་དོན་གཅིག་སྟེ། བལ་འཛིངས་པ་སེལ་ཞིང་ལས་རྩང་དུ་བྱེད་པ་ལ། བལ་ཤད་ཟུག། བལ་ཤད། བལ་སྦྱངས། བལ་མཁེལ་ཞེས་བཤད་པ་ལྟ་བུ། ཤད། སྦྱངས། མཁེལ་ཞེས་པའི་ཚིག་གསུམ་ཀ་གཞི་བལ་ལྟ་བུ་ལ་སྦྱར་ན་དོན་འདྲ། མཚོ་ཏྲིཀ་ལས། དཔེར་ན་བལ་ལེགས་པར་མཁེལ་བ་ལ་སྦྱངས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། བལ་མ་མཁེལ་ན་འཛིངས་ཤིང་བལ་བཀལ་བར་བྱ་བའི་ལས་སུ་མི་རྩང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས།

ཤད་ཀྱིས་སྦྱངས། ཤད་སྦྱངས་དང་དོན་གཅིག

ཤམ་ཐབས་བླང་པོ་ཆེ་སྟ་ལྟར། ཤམ་ཐབས་ཀྱི་ཁ་ཚར་དང་ཕུན་ཚར་གྱི་མཐའ་མ་བཅད་པའི་གྲྭ་དག་བླང་པོ་ཆེའི་སྟ་ལྟར་ན་ར་བ།

ཤམ་ཐབས་ཏ་ལའི་ལོ་མ་ལྟར། ཤམ་ཐབས་ཀྱི་སྐྱེ་གེ་ཁ་ལོགས་ལྟེ་བའི་གོང་རོལ་དུ་ཏ་ལའི་ལོ་མ་ལྟར་ལྟེབས་ཤིང་འདུག་པ།

ཤམ་ཐབས་འབྲའི་ཕུར་མ་ལྟར། ཤམ་ཐབས་སྐོ་ནས་ཕྱི་རོལ་གྱི་རིམ་པའི་གྲྭ་འབྲའི་ཕུར་མ་ལྟར་བལྟབས་ཏེ་འཛོག་པ།

ཤམ་ཐབས་སྤྲུལ་མཁོའི་གདིང་སར་ལྟར། ཤམ་ཐབས་ཀྱི་ནང་དང་འབྲེལ་བའི་ཁ་ལོགས་མདུན་ཕྱི་ལྟེ་བའི་འོག་ཏུ་སྤྲུལ་མཁོའི་གདིང་སར་ཕྱེར་ཕྱུང་བ།

ཤམ་ཐབས་རྒྱུམ་པོ། ཤམ་ཐབས་མཐའི་ཁ་མཉམ་པར་འདུག་པ།

ཤམ་ཐབས་ཏ་ཅང་རྩེངས་པ། ཤམ་ཐབས་པུས་མོ་གཅིས་ལས་གོང་དུ་ཐལ་བ།

ཤམ་ཐབས་ཏ་ཅང་འཛོལ་བ། ཤམ་ཐབས་ལོང་བུའི་ཚིགས་ལ་རེག་པ།

ཤམ་ལ། (ལེགས་སྦྱར) ཀུཀྐི་རིགས་ཤམ་ཀ་ཞེས་བྱ་བས་བརྒྱང་བའི་ཡུལ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་དུ་གྲགས་པའམ། འགའ་ཞིག་གིས། ཤམ་ལ་ཞེས་པའི་ལ་ནི་བརྒྱང་བ་དང་འཛིན་པ་ལ་འཇུག་པས། ཤམ་ས་བརྒྱང་བ་ཞེས་གྲགས་པར་བཤད། ཡང་ན་བདེ་འབྱུང་འཛིན་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། བདེ་འབྱུང་ནི་ལྷ་དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོའི་མིང་ཡིན་ལ། དེས་བརྒྱང་བའི་ཡུལ་ལ་ཤམ་ལ་ཅེར། ཡུལ་གྱི་བཀོད་པ་ནི། དབྱིབས་རྒྱམ་པོ་མཐའ་རིས་བསྐོར་བའི་ནང་པརྞ་འདབ་བཞུད་ཀྱི་དབྱིབས་ཅན། འདབ་མའི་དབྱིབས་ཀྱི་བར་ནམས་ཆུ་པོས་བཅད་པ། དབུས་ཀྱི་ཟེའུ་འབྲུ་ལྟ་བུ་ཁང་གང་ས་ཆེན་པོ་ཡོད་པ། པད་འདབ་ར་རའི་ནང་དུ་གྲོང་ཁྱེར་བྱི་བ་ཕྱག་བཏུ་གཅིས་བཏུ་གཅིས་གནས་པས་ཀུན་བསྡོམས་པས་གྲོང་ཁྱེར་འབུམ་ཕྱག་བཅུ་བཅུ་ཡོད་ཅིང་། གྲོང་ཁྱེར་བྱི་བ་རེ་ལ་

ཡུལ་ཁམས་འབྱམ་ཕྱག་བརྒྱ་ཐུབ་ཡོད་ཅིང་། བྱི་ཀ་རེ་རེ་ལ་དབང་བསྒྱུར་བའི་རྒྱལ་ཕྲན་ཀྱང་རེ་རེ་ཡོད་དོ། །ཡུལ་དེའི་དབུས་ན་སྤར་ཡང་གངས་རིས་བཅད་པའི་ས་སྒིང་བཞིའི་ཚུལ་དུ་ཡོད་པའི་དབུས་ན། ཀུ་ལ་པའི་གྲོང་དང་། དེའི་ལྟོའི་ཕྱོགས་ན་མ་ལ་ཡའི་སྐྱིད་ཚལ་དུ་ཆོས་རྒྱལ་ཐུབ་བཅོམ་ཕྱིར་བཞེངས་པའི་དུས་འཕོར་གྱི་ལྷས་བསྐང་ཆེན་པོ། ཤར་དུ་ཉི་བའི་མཚོ། ནུབ་ཏུ་པད་དཀར་མཚོ། བྱང་དུ་ཆོས་རྒྱལ་རིགས་ལྡན་རྣམས་ཀྱི་བཞུགས་གནས་ཆ་བསགས་ཀྱི་ཡོ་བྱང་ཆེན་པོ་ཡོད་དོ། །ཞེས་བྱུང་། ཤཱཀྱ་ལའི་ཡུལ་ཡོད་པ་ནི། འཇམ་དཔལ་རྩ་རྒྱུད་ལས་ཤཱཀྱ་ལ་ཞེས་དངོས་སུ་གསལ་བར་གསུངས་ཡོད་པར་བཤད།

ཐོ་ཀུ་ན། (ལེགས་སྦྱར) དུར་ཁྲོད།

ཤས། ❶ ཤུགས། དཔེར་ན་སྟིང་རྗེ་ཤས་ཆེ་བ། རྣམ་རྟོག་ཤས་ཆུང་བ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❷ ཤ་ཡིས། འདི་ཡི་སྐུ་ནི་བདུན་དག་མཐོ་བ་དང་། །ཞེས་པའི་ཐད་ཀྱི་རྣམ་བཤད་སྟིང་པོའི་ཆུན་ལས། ཕུག་གཉིས་དང་ཞབས་གཉིས་ཀྱི་ཆུབ་བཞི་དང་ཕྲག་པའི་བར་གཉིས་དང་ལྟག་པའི་ཕྱོགས་ཤས་ཁྲིངས་པས་མཐོ་བའི་ཕྱིར། བདུན་མཐོ་བ་ཉིད་དང་ལྡན་ཏེ། བདོག་པ་ལ་སོགས་པ་ཤིན་ཏུ་གུ་རྣམ་པ་བྱིན་པས་དེ་ལྟར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས།

ཤཀྱ། (ལེགས་སྦྱར) བསྟན་བཅོས། ངེས་ཚིག་ནི། ཤ་ས་འཚོས་པ་དང་། དྷ་ཡ་སྒོག་པ།

ཤི་གྲབས་བྱེད་པ། འཆི་བ་ལ་ཉེ་བ།

ཤི་བ། སྡོག་དབང་འགགས་པའི་མིང་། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ནི། སྐུ་མྱ་ངན་ལས་འདས། སྐུ་གཤེགས་པ། སྐུའི་བཀོད་པ་བསྡུས། སྐྱེས་བོ་རྣམས་ཚོས་ལ་བསྐུལ་བའི་ཕྱིར་གཟུགས་སྐུ་རགས་པའི་བཀོད་པ་བསྡུས་ཏེ། ཡིད་ཀྱི་ལུས་བྱང་ཕྱོགས་ལྟང་ལོ་ཅན་གྱི་ཚོ་བྱང་དུ་གཤེགས། དགོངས་པ་ཚོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། དགོངས་པ་ཞི་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། དགོངས་པ་གཞན་དོན་དུ་གཤེགས། དགོངས་པ་རྫོགས་པ། གྲོང་པ། འཆི་འཕོས་པ། འཇིག་རྟེན་འདི་ནས་ཀ་གྱེས་པ། འཇིག་རྟེན་འདི་ནས་ཕྱི་མའི་ལྟ་ལམ་དུ་གྱུར་པ། འཇིག་རྟེན་འདི་ནས་ཞལ་གྱེས་པ། དགུ་ཞི་དུ་གཤེགས་པ། དུས་ཀྱི་ཆོས་དང་ལྡན་པར་གྱུར་པ། [སོང་ཁི་ཐ་སྙད་འདི་འདུལ་བ་ལུང་ནང་མང་དུ་སྣང] འདས། དབྱགས་ཆད་པ། མྱ་ངན་ལས་འདས་པ། ཆེ་ལས་འདས་པ། ཞལ་དབྱགས་ཀྱི་ཆུ་ཐ་འགགས་ཏེ་རགས་པའི་སྐུ་ལུས་མ་དག་པའི་ཞིང་འདིར་ཡོངས་སུ་བོར་ནས། དགའ་ལྡན་ཡིད་དགའ་ཆོས་འཛིན་དུ་ཆུལ་ཐ་མི་ཕམ་མཁོན་པོའི་མདུན་སར་གཤེགས། ཞི་བའི་དབྱིངས་སུ་གཞོལ། ཞི་བར་གཤེགས། ཞི་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། གཟུགས་སྐུའི་བཀོད་པ་ཉེ་བར་བསྡུས། གཟུགས་སྐུའི་བཀོད་པ་

བསྡུས་ཏེ་ཚོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ལུས་བཞེས་པ། ལུས་གྲངས་པ། སྒོག་གི་རྒྱུན་ནུབ་པ། སྒོག་ཆད་པ། སྒོག་དོར་བ་སོགས་ཤིན་ཏུ་མང་ངོ། །

ཤི་སྒར་འཐམས་པ། ① སེར་སྐ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བའི་དཔེ་སྟེ། འཆི་བའི་སྐབས་སུའང་རྒྱུ་རོར་སོགས་ལ་ལག་པས་དམ་པོར་འཛིན་ཞིང་མི་གཏོང་བའི་དོན། ② ཞེན་པ་ཤིན་ཏུ་དམ་པའི་དཔེ་སྟེ། པཊ་ཆེན་གློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་རང་རྣམ་ལས། སྐྱོ་ཤས་དང་ངེས་འབྱུང་བསྒོམས་ལ་གསོལ་ཀྱང་། །རྟག་འཛིན་གྱི་གདོན་ཆེན་ཐུགས་གསོལ་བས། །ཕྱི་ནང་གི་དངོས་ལ་ཤི་སྒར་འཐམས། །གསུང་ཚུལ་དང་རྣམ་ཐར་འགལ་ཉེན་གདའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ།

ཤི་མིན་རོ་མིན། ཤི་ལ་ཁད་དང་འདྲ།

ཤི་ལ་ཁད། འཆི་གྲབས་བྱེད་པ། ཤི་གྲབས་བྱེད་པ།

ཤི་མ་གསོན། ཤི་མིན་རོ་མིན་དང་འདྲ།

ཤི་མིན་གསོན་མིན། ཤི་ལ་ཁད་དང་འདྲ།

ཤི་ལ་མ་ཤི། ཤི་ལ་ཁད། ཤི་གྲབས་བྱེད་པ། ཤི་མིན་རོ་མིན། ཤི་མ་གསོན། ཤི་མིན་གསོན་མིན་རྣམས་དོན་འདྲ།

ཤྲི་ལ། (ལེགས་སྦྱར) དོན་བསྡུར་ན་ཚུལ་ཁྲིམས། སྒྲ་བསྡུར་ན་བསེལ་ཐོབ་ཅེས་བྱ། ཁ་ན་མ་ཐོ་བའི་གདུང་བ་ལས་བསེལ་བ་ཐོབ་པའི་དོན་གྱིས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །ཤྲི་ལ་ཞེས་པ་དེ་ལ་ཤི་ཏ་ཞེས་སྒའི་ཀྱེན་བྱིན་ན་བསེལ་བ་ཞེས་སོ། །ལ་ན་ཞེས་སྒའི་ཀྱེན་བྱིན་ན་ཐོབ་པ་ཡིན་པས་བསེལ་ཐོབ་ཅེས་བྱའོ། །ཞེས་མཁས་པ་རྣམས་གསུང་།

ཤྲི། (ལེགས་སྦྱར) ❶ དཔལ་དང་། ❷ བསྟེན་པར་བྱ་བ།

ཤྲི་ཙཀྲ་སཾ་བ་ར། (ལེགས་སྦྱར) དཔལ་འཁོར་ལོ་སྡོམ་པའམ། དཔལ་འཁོར་ལོ་བདེ་མཆོག །མཚན་མི་འདྲ་བ་གཅིག་བྱང་བ་ནི། ལེགས་སྦྱར་གྱི། སཾ་བ་ར་སྡོམ་པའམ། ཡང་ན། སཾམམ་ཁམ་ནི། བདེ་བ། བ་ར་མཆོག་གི་དོན་ལ་འཇུག་པས། བདེ་མཆོག་གོ། ཇེའི་གསུང་བཞིན་བཀོད།

ཤྲི་ལཱཾ། ལཱཾ་དང་དོན་གཅིག། སིཾཧ་ལ། སེའུ་ལ། ཟངས་སྒིང་། ཙམར་དྲྭ་པ། ཏྲཱསྟྲི་ཞེས་བྱ་བ་རྣམས་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན། སིཾཧ་ལའི་ཐད་དུ་གཟེགས།

ཤྲི་ཏེ་ཏུ་ཀཱ (ལེགས་སྦྱར) དཔལ་ཁྲང་འབྱང་སྟེ། འཁོར་ལོ་བདེ་མཆོག་གི་མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས་ཤེས། །ཤྲི་ནི་གཟེགས་མེད་ཡེ་ཤེས་དེ། །ཏེ་ནི་རྒྱ་སོགས་སྦྱོང་པ་ཉིད། །ཏུ་ནི་ཆོགས་དང་བྲལ་བ་ཉིད། །ཀཱ་ནི་གང་དུའང་མི་

གནས་པའོ། །ཞེས་ཀྱི་རྗེ་རེ་ཀྱི་རྒྱུད་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གོང་གི་དོན་ནི། ཀློ་ཞེས་པ་འདོད་ཅིང་བསྟེན་པར་བྱ་བ་གཅིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཏེ་ཐེག་པ་མཆོག་གི་གོ་འཕང་དོན་དུ་གཅེར་བས་བསྟེན་པའི་གནས་སུ་གྱུར་པའོ། །ཏེ་ཡིག་གིས་ནི་ཏེ་རྟུ་རྒྱུ་སྟེ་སོགས་ཁོང་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་དང་གཞན་དང་གཅིས་ཀ་དང་རྒྱུ་མེད་ལས་སྐྱེ་བ་སྟང་ས་པས་སྟོང་པ་ཉིད་དོ། །རྟུ་ཡིག་གིས་ནི་རྟུ་པ་ཞེས་པ་གཟུགས་ཏེ་གནས་པ་དང་འཇིག་པའི་ཆོགས་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ། ཀ་ཡིག་གིས་ནི་ཀ་ཅོ་ཏ་སྟེ། རྟག་པ་དང་ཆད་པའི་མཐའ་གཅིས་པོ་གང་དུའང་མི་གནས་པའོ་ཞེས་པ་སྟེ། འདི་ལ་ཁྱག་འགྱུང་དུ་བརྗོད་པ་མི་ལེགས་ཞེས་ཀུན་མཁྱེན་བྱ་སྟོན་འཆད་དོ། །ཞེས་ཀྱི་རྗེ་རིའི་འགྲེལ་པར་གསལ།

ཤིག (བད་སྤྲོད) ཆིག་ཆེག་གི་ཆོད་དུ་འཇུག་པ་དང་། སྐྱལ་ཆེག་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱད་གཞན་དབང་ཅན་ཞེས་ ❶ ཆིག་ཆེག་གི་ཆོད་དུ་འཇུག་པའི་"ཤིག" སྤྲི་ནི། གྲངས་ཀ་"གཅིག" གི་དོན་དང་མི་འདྲ་བས། གྲངས་ཀྱི་"གཅིག" མ་ནོར་བར་བྱེད་དགོས། དཔེར་ན། སྟ་ཆོགས་ཤིག །ཅེས་པ་ལྟ་བུ། ❷ སྐྱལ་ཆེག་ལ་འཇུག་པ། མ་ནོར་བར་ཤེས་པར་གྱིས་ཤིག །ཅེས་པ་ལྟ་བུ། སྤྲོར་ཚུལ་ནི། ལྷོན་དབང་ལས། ས་མཐར་དམིགས་བསལ་ཞེས་མ་གཏོགས། ཤིང་ཤེས་ཤེའོ་ཤེ་ན་ཤིག །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ❸ མིའི་ཁྲག་འཇིག་པའི་འབྱུ་ཞིག

ཤིང་། (བད་སྤྲོད) མཚམས་སྤྲོར་གྱི་དོན་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱད་གཞན་དབང་ཅན་ཞེས་ ❶ གཞི་མཐུན་པའི་མཚམས་སྤྲོར་ལ་འཇུག་པ། དཔེར་ན། འཇིགས་ཤིང་སྐྲག །ཅེས་པ་ལྟ་བུ། ❷ དུས་གཅིག་ཅར་གྱི་མཚམས་སྤྲོར་ལ་འཇུག་པ། དཔེར་ན། ཐུགས་རྗེས་ཤིང་དམིགས་པ་བྱེད། ཅེས་པ་ལྟ་བུ། ❸ གཞན་འདྲེན་ཙམ་གྱི་མཚམས་སྤྲོར་ལ་འཇུག་པ། དཔེར་ན། ཡུས་མོ་ས་ལ་བཙུགས་ཤིང་ཐལ་མོ་སྤྱར་ནས་གསོལ་བ་གདབ་བོ།། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཏེ་དེ་སྐྱེ་གསུམ་དང་འཇུག་པ་མཚུངས། སྤྲོར་ཚུལ་ནི། ལྷོན་དབང་ལས། ས་མཐར་དམིགས་བསལ་ཞེས་མ་གཏོགས། །ཤིང་ཤེས་ཤེའོ་ཤེ་ན་ཤིག །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །སྤྲ་སྤྲོ་ལས། ཀུང་ཡང་སོགས་དང་འཇུག་པ་མཐུན་པའི་བསྡུ་བའི་དོན་ལ་འཇུག་པ་ཡང་བཤད་དེ། དེ་ཉིད་ལས། ཅིང་ལ་སོགས་པ་བསྡུ་བ་དང་། །མཚམས་སྤྲོར་དག་ཀུ་འདོད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། ❸ ལྷོན་ཤིང་།

ཤིང་གི་རིབ་མ། ཤིང་གི་ར་བ།

ཤིང་ང་དཔྱང་ཆད། (འདུལ་བ) དགེ་སློང་མའི་ནུ་མ་འཁེལབས་བྱེད་ཀྱི་གོས་ཤིག །དེ་གྱོན་ལྟགས་ནི་མཆན་འོག་ལ་དཀྱིས་ཏེ་ཆུབ་ནས་དཔྱང་པ་གཅིས་ཀྱི་གོང་ནས་ནས་དར་དཔྱངས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་གྱོན་པའོ། །དེའི་

ཚད་ནི་བྱ་གོས་དང་འདྲ་བར་མཚོ་ཏླི་ཀ་ལས་བཤད་དོ། །དེ་དང་དྲུལ་གཟན་གཅིས་ཚད་མཉམ་ཞིང་གྲིམས་བུ་ཡོད་པ་ཞེས་ཏུ་བཤད།

ཤིང་གཅིག་དྲུང་། ཤིང་གཅིག་གི་ཉེ་འདབ། སྦུ་བཤད་ནི། ཤིང་གཅིག་ནི། ཤིང་དེས་གྲིབ་མས་ཤིང་གཞན་མི་ནོན། ཤིང་གཞན་གྱི་གྲིབ་མས་ཤིང་དེ་མི་ནོན་པའམ། ཡང་ན་རྒྱང་གྲགས་གཅིག་གི་ཁོར་ཡུག་ཏུ་ཤིང་གཞན་མེད་པ་ལ་ཟེར། རྗེའི་འགྲེལ་པ་བཞི་སྦྲགས་ལྟར་བཀོད། དྲུང་ནི་རྟ་བའམ་ཉེ་འདབས་ཀྱི་མིང་།

ཤིང་ཏ་ལ། ཏ་ལ་དང་འདྲ།

ཤིང་དོག་པི་ཧ་ཡུ་རུ། སེ་འབྲུ་ཡིན་པར་དུས་འཁོར་མཆན་བུ་ལས་བཤད་ཅེས། ཀློང་རྡོལ་བྱ་མ་གསུང་།

ཤིང་རྟའི་སྲོལ་འབྱེད། ཐུར་སྲོལ་ཉམས་པ་སོར་ཆུད་དེ་ཆུ་ཆེར་སྤེལ་མཁན་ཞེས་ལ་ཟེར། མང་པོས། Pioneer ཞེས་བསྒྲུར་ཀྱང་། དེ་ནི་སྲོལ་ཐུར་མེད་གསར་དུ་གཏོད་པ་པོ་ཙམ་ཞེས་ལ་ཟེར་ལ། ཤིང་རྟའི་སྲོལ་འབྱེད་ནི། ཐུར་སྲོལ་བར་སྐབས་སུ་ཉམས་ཏེ་ཉུང་པ་སྤར་ཡང་སོར་ཆུད་དེ་སྤེལ་མཁན་ཞེས་ལ་ཟེར་བས་ཁྱད་པར་ཆེའོ། །སྦུ་བཤད་ནི། ཐུར་གྱི་ཆུ་ལམ་ལྟ་བུའི་སྲོལ་དེ་ཉིད་བར་སྐབས་སུ་ཕལ་ཆེར་ནུབ་སྟེ་ཀང་ལམ་ལྟ་བུར་གྱུར་པ་ལ། སྤར་ཡང་སོར་ཆུད་དེ་ཤིང་རྟ་འགྲོ་བསྒྲུབ་ཐུབ་ཆོག་པའི་ལམ་ཆེན་དུ་འགྱུར་བར་ཐུབ་པ་པོ་ལྟ་བུ་ཞེས་ལ་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་འབྱེད་ཅེས་བྱའོ། །འདི་ཡང་བདག་གི་བློ་མ་དམ་པ་དག་གི་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་བཀྲ་ཤིས་འབྱམ་གྱི་ཞལ་ནས་ཀྱིས་དཔེ་ཁྱིད་སྐབས་ཡང་ཡང་གསུང་བ་གོ་རྒྱུ་ཆེའོ། །ཡང་ན་ཤིང་རྟ་སོང་བའི་འཕང་ལོས་བཏོད་པའི་ལམ་ལ་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་འབྱེད་ཅེས་བཟློད་ཀྱང་རུང་བར་སེམས་ཏེ། འདྲུལ་བ་གཞིའི་ཆུ་ཆེར་འགྲེལ་ལས། ལམ་སྲོལ་ཞེས་བྱ་ན་ཤིང་རྟ་འགྲོ་བའི་འཕང་ལོས་དྲངས་པའི་རྗེས་སོ། །ཞེས་གསུངས། ཚུལ་དེའི་དོན་ལ་གོ་བ་ལེགས་པར་ཆགས་ན། ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་ཞེས་པའི་ཆོག་ཙམ་ཞིས་བཀའ་དྲིན་རྗེས་སུ་དྲན་པའི་དད་གུས་ཀྱི་ཐུག་ལོང་དབང་ཤེད་དུ་གཡོ་བ་ཞེག་འོང་ངོ་། །རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་ཀྱང་། རེས་འགའ་ཤུལ་ལ་དད་པའི་དགའ་བ་ཐུས། །སྐབས་འགར་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོའི་སྐུ་དྲིན་དྲན། །གཞན་ཆེ་མཁས་པའི་བཤེས་ལ་གསུས་པ་ དང་། །ཉམ་ཆུང་འགྲོ་ལ་སྙིང་རྗེས་བཅུ་བ་དང་། །བསྟན་པ་རིན་ཆེན་རིང་དུ་གནས་འདོད་པ། །འདི་དག་ཕན་ཚུན་འགྲན་ཞིང་འཕེལ་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ། དེས་ན་སྲོལ་གཏོད་པ་པོ་དང་། ཤིང་རྟའི་སྲོལ་འབྱེད་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་མ་འདྲེས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

ཤིང་བལ་གྱིས་གོས་པར་བྱེད་པའི་ལྷུང་བྱེད། འབའ་ཞིག་པ་དག་བཙུའི་གྱ་དུག་པ། དགེ་འདུན་གྱི་གནས་མལ་ལ་ཤིང་བལ་གྱི་གོས་པར་བྱས་པའོ། །

ཤིང་ལོ་མ་བདུན་པ། ལོ་མ་བདུན་ཚན་བདུན་ཚན་དུ་བྱས་ནས་ཡོད་པའི་ཤིང་ཞིག

ཤིང་ཤ་པ། དྲི་ཉལ་ཏེ་ཨ་ཀ་རུའི་མིང་པར་བཤད།

ཤྲིང་གི། (ལེགས་སྦྱར) དུག་དམར་པོ་སྟེ། བའི་ཤུ་ལ་བསྐྱས་ན་འོ་མ་དམར་པོ་འོང་བའི་དུག་ཅིག། ཇི་འི་འཁྲིལ་པ་བཞི་སྦྲགས་ན་གསལ།

ཤིན་ཏུ་ཆུས་པའི་སྟེ། གསུང་རབ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་བཅུ་པ་ཤིན་ཏུ་ཆུས་པའི་སྡེ་ནི། གང་ལས་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དང་སྣོབས་བཅུ་ལ་སོགས་པ་དང་སྦྲེལ་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་སྣུབ་པར་བྱེད་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ལམ་བསྟན་པའི་སྡེ་སྣོད་དོ། །

ཤིན་ཏུ་ཕྱ་བའི་སེམས། གཉུག་སེམས་ཕྱ་མོ་དང་འདྲ།

ཤིན་སྦྱངས། ① ལུས་སེམས་ལས་རྩང་དུ་བྱེད་པའི་སེམས་བྱུང་། དེ་ནི་དཔེར་ན། གླང་པོ་ཆེ་འདུལ་སྦྱོང་མཁན་དང་འདྲ། ② ལུས་སེམས་ལས་སུ་རུང་བའི་ཆ། འདི་ནི་དུལ་བའི་གླང་པོ་ཆེ་དང་འདྲ།

ཤིན་སྦྱངས་ཀྱི་བདེ་བ། ལུས་སེམས་ལས་རྩང་གི་ཆ་ནི་ཤིན་སྦྱངས་ཡིན་ལ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ལུས་སེམས་ལ་བདེ་ཉམས་ཆེན་པོ་སྐྱེ་བ་དེ་ལ་ཟེར།

ཤིན་སྦྱངས་གཉིས་དང་བདེ་བ་གཉིས་ཀྱི་སྐྱེ་བའི་གོ་རིམ། ཤིན་སྦྱངས་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་དང་པོར་སེམས་ཤིན་སྦྱངས་སྐྱེ། བདེ་བ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་དང་པོར་ལུས་ཤིན་སྦྱངས་ཀྱི་བདེ་བ་སྐྱེ་བ་ཡིན་ཏེ། སེམས་དམིགས་པ་ལ་རྟེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་གཞག་སྟོབས་ཀྱིས་སེམས་ལས་རྩང་སྐྱེ། དེའི་རྗེས་སུ་ལུས་ལས་རྩང་སྐྱེའོ། །དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ལུས་ལ་བདེ་ཉམས་ཆེན་པོ་སྐྱེ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ལ་དགའ་བདེ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

ཤིན་ཏུ་སྟོང་པ། (སྦྱགས) སྟོང་པ་བཞིའི་ཡ་གྱལ་ཏེ། སྐྱ་བཤད་ནི། སྟང་བ་ཆུང་དང་བཅས་པས་སྟོང་པས་ཤིན་ཏུ་སྟོང་པའོ། །

ཤིན་ཏུ་མཐོང་བ། གཟུགས་ཁམས་གནས་རིས་བཅུ་བདུན་གྱི་བཅུ་དུག་པ་ནི། མཆིམས་མཛོད་ལས། ལྟ་བ་བཟང་བའི་ཕྱིར་ཤིན་ཏུ་མཐོང་བ་དང་། ཞེས་གསུངས།

ཤིན་ཏུ་མ་སྨྱངས་པ། ཤིན་སྨྱངས་ཀྱི་ལྷོག་ཕྱོགས། ལུས་སེམས་ལྷུ་བ་ཉིད་དེ། ལྷུ་ན་ནི་མི་གསལ་བ་ཉིད་དེ་ཏྲིང་བ་དང་རྒྱགས་པའི་བདག་ཉིད་དོ། །ཞེས་ཕྱང་པོ་ལྟའི་རབ་བྱེད་ལས་གསུངས།

ཤིས་སྐྱེད། མཁྲིག་མ་ལ་གདགས་པའི་བཀྲ་ཤིས་པའི་ཚོན་སྐྱེད་ལྟ་པའོ། །

ཤིས་བརྗོད། མངོན་པར་འདོད་པའི་ཕྱན་ཚོགས་པ་སྐྱིད་པར་བྱེད་པའི་ཚིག་ལ་ཟེར། སློབ་དཔོན་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྐྱངས་གསུང་ངོ། །

ཤིས་པ། ཕྱན་སུམ་ཚོགས་པ་ལ་ཟེར། སློབ་དཔོན་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྐྱངས་ཀྱི་གསུང་ལ་གཞི་བྱས།

ཤུ་ཀྲ། (ལེགས་སྦྱར) ཁུ་བའམ་ཐིག་ལེ། ཤུ་ལ། ཤོ་ཀ་ན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མྱ་ངན་ནོ། །ཀྲ། ཀ་ཙ་ནི་སོག་ལེ་སྐེ། མྱ་ངན་རྣམ་སྤྲུག་བསྟལ་སོགས་ལེ་ལྟར་གཅོད་པས་ན་ཤུ་ཀྲའོ། །རྗེའི་འགྲེལ་པ་བཞི་སྦྲགས་ན་གསལ།

ཤུགས། ❶ ནུས་སྟོབས། ནུས་ཤུགས་ཆེན་པོ་ལྟ་བུ། ❷ ངང་། རང་བཞིན། རང་ཤུགས་ཀྱིས་འགགས་ལྟ་བུ། ❸ ནུས་པ་རྒྱུན་ཆགས་པར་འཇུག་པ། བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་ཤུགས་ཀྱིས་ཟེན་ལྟ་བུ།

ཤུན་ལྷགས། ཤིང་ཤུན།

ཤུབྷ་ཀྲ། (ལེགས་སྦྱར) སྟོང་པ་ཉིད། ངེས་ཚིག །ཤུབྷ་ནི་སྟོང་པ་དང་། ཀྲ་ནི་ཉིད་དོ། འགྲེལ་པ་བཞི་སྦྲགས་ན་གསལ།

ཤུབ་བུའི་བཏྲ་བ། ལྷེ་མཆུ་གཡོ་ཙམ་དུ་བཏྲ་བ།

ཤུར་བྱ། སྐེ་རགས་རིང་པོ། སྐུད་པ་མང་པོ་ལས་ལྷས་པ་སྦུབ་ལ་ཞེང་ཆེ་བ་ཞིག

ཤུར་བུ་ཕྲེ་རྒྱ། སྐེ་རགས་ཐུང་ངུ།

ཤུར་བུ་ཕྲེའུ། སྐུད་པ་ཕྲ་མོ་དང་ལྷས་པ་ལྷའམ་དྲུག་དུ་བྱས་པས་དྲ་བ་ལྟར་བར་བར་དུ་འབྲེལ་བ་ཅན་ནོ། །སློབ་དཔོན་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྐྱངས་གསུང་། ཆོག་མཛོད་ཆེན་མོ་དང་ཐུང་མི་འདྲ།

ཤེད་ལས་སྐྱེས། མིའི་མིང་། སྐྱ་བཤད་ནི། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པ་སྣ་བསྐལ་པ་དང་པོའི་མི་རྣམས་ཁུ་ཁྲག་ལ་མ་ལྷོས་པར་ཡིད་ཙམ་གྱིས་སྐྱེས་པས་ཤེད་ལས་སྐྱེས་ཞེས་བྱའོ། །

ཤེའོ། ཇོགས་ཆོག་དང་འདྲ་བའི་ཕྲད་གཅིས་འདུས། ཞེའོ། །ཅེའོ། །ཤེའོ་གསུམ་ནི། ཞེས་བྱའོ། །ཟེར་རོ། །དེ་འདྲ་ཟེར་རོ། །ཞེས་པ་དང་དོན་འདྲ་བར་ཆོག་གི་མཛུག་སྡུད་པའི་དོན་ལ་འཇུག །དཔེར་ན། རི་རྣམས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་ན་རིའི་རྒྱལ་པོ་ཞེའོ་ལྟ་བུ། ཆོག་དོན་ཀུན་རྟོགས་ཤེའོ་ལྟ་བུའོ། །

ཤེར་ཕྱིན་མན་ངག རློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་པས་མཛད་པའི་བསྟན་བཅོས་ཤིག

ཤེར་དབང་། ① བྱ་མས་རང་ལ་མཚན་ལྡན་གྱི་རིག་མ་གཏདད་དེ་རང་དང་རིག་མ་གཉིས་ཡི་དམ་ཡབ་ཡུམ་དུ་གསལ་བའི་མཁའ་གསང་བྱིན་གྱིས་བརླབས་ཏེ་རང་ལྷར་སྒོམ་པ་ལུས་ལ་ལྷའི་འདུ་ཤེས། རོ་རྗེ་པདྨའི་སྐུབས་སུ་ཕཏ་ཡིག་སྒོམ་པ་ངག་ལ་སྔགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས། ཐབས་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་ཟག་མེད་ཀྱི་བདེ་བ་མངོན་དུ་བྱའོ་སྙམ་པ་ཡིད་ལ་ཆོས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་ཏེ་འདུ་ཤེས་གསུམ་ལྡན་གྱི་སྒོ་ནས་དགའ་བཞི་རིམ་གྱིས་དབྱངས་ཏེ། བཞི་པ་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེ་བ་དང་སྟོང་པ་སྦྱར་བའི་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་རེར། ཉིད་ལས་ནི། བརྟན་སེམས་སོགས་དང་། གང་སྣང་ཀུན་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་དུ་འཆར་བ་ལ་གེགས་བྱེད་ཀྱི་དྲི་མ་སྤྱངས། ལམ་འོད་གསལ་ཕུག་རྒྱ་ཆེན་པོ་སྒོམ་པ་ལ་དབང་། འབྲས་བུ་ཆོས་སྐུ་འགྲུབ་པའི་ནུས་པ་བཞག་གི། རྗེ་ཅོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་གསང་འདུས་སྒོམ་ལས། གསུམ་པ་ལྷན་སྐྱེས་དགའ་བའི་ཡུགས་ཀྱི་ཡིས། །ཡིད་ནི་འོད་གསལ་དབྱེར་སུ་འདྲེན་པར་ཤོག། ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །② (བཀའ་བསྒྱུར)

ཤེར་དབང་ནི། ཐབས་ཤེས་སྟོམས་འཇུག་བྱས་པས་བྱང་སེམས་ཆོར་བྱའི་ཚེ་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་ལྷན་སྐྱེས་ཡེ་ཤེས་སོ། །སྒྲ་བཤད་ནི། ཤེས་རབ་ལས་ཀྱི་ཕུག་རྒྱ་མ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷན་སྐྱེས་ཡེ་ཤེས་གཏན་ལ་དབབ་པའི་དབང་ཡིན་པས་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དབང་ཞེས་བྱའོ། །བྱེད་ལས་ནི། གཅོ་བོར་ཡིད་ཀྱི་དྲི་མ་འགྲུད་ཅིང་ཡིད་དག་པར་བྱས་ནས་ཐུགས་རྗེའམ་ཆོས་སྐུ་འགྲུབ་པའི་ནུས་པ་འཛིན་པའོ། ।

ཤེས་ཀྱི་མཁའ། ཆོས་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་གྱིས་འཇིག་རྟེན་གྱི་མཁའ་ཐོབ་པར་རེ་བ་ལ་ཟེར།

ཤེས་འཆལ། ཤེས་རབ་འཆལ་བ་དང་དོན་འདྲ། ཤེས་རབ་འཆལ་བ་ལ་གཟེགས།

ཤེས་མཐོང་གིས་བལྟས་ནས་འདའ་བར་བྱ་བ། བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྟོགས་རིགས་ཀྱང་པར་ཅན་ཡོད་པས་གཞི་ཤེས་སོགས་ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་རིགས་རྣམས་ཉེ་བར་མི་མཁོ་བས་དོར་བར་བྱ་བའི་རིགས་སུ་བཞག་པའི་དོན་ནོ། ।

ཤེས་ལྡན། ❶ བློ་གསོས་དང་ལྡན་པ། ❷ འབོད་པའི་ཞེ་སའི་ཚོགས་ཅན།

ཤེས་བཞིན། ❶ ལུས་སེམས་ལ་ཡང་ཡང་བརྟག་པའི་ཤེས་རབ་ལ་ཡང་ཟེར་ཏེ། སྤྱོད་འཇུག་ལས། ལུས་དང་སེམས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ལ། །ཡང་དང་ཡང་དུ་བརྟག་བྱ་བ། །དེ་དེ་ཁོ་ན་མདོར་ན་ནི། །ཤེས་བཞིན་བསྲུང་བའི་མཚན་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །❷ ཞི་གནས་ཀྱི་སྐབས་ཡིན་ན། དྲན་པ་བསྟེན་པའི་ངང་ནས་བྱིང་ཚོད་འབྱུང་མི་འབྱུང་ལ་བྱ་ར་ཐུ་རེ་བྱས་ནས་སེམས་འཇོག་པའི་ཤེས་རབ་ལ་ཟེར། ཤེས་བཞིན་

ནི་གླང་པོ་ཆེ་མ་སྤུལ་བ་འདུལ་བྱེད་ཀྱི་ལུགས་ཀྱ་དང་ཆོས་མཚུངས་པ་ཡིན། སྒྲ་བཤད་ནི། བྱིང་ཚོད་འབྱུང་མི་འབྱུང་ཪ་ལྟ་བ་བཞིན་ཤེས་པས་ན་ཤེས་བཞིན་ཟེར། འདིའི་སྒྲ་བཤད་པ་ན་ཆོག་ཙ་ཕྱི་ཁོ་ལྟོག་སྟེ་བཤད་ན་མ་གཏོགས་ཐད་ཀར་བཤད་དུ་མེད། དཔེར་ན། བསྟེན་རྫོགས་ཀྱི་སྒྲ་བཤད་པ་ན། རྫོགས་པ་ནི་མྱང་ངན་ལས་འདས་པ་ཡིན་ལ། བསྟེན་པ་དེ་ལ་ཉེ་བའི་དོན་ནོ། །ཞེས་པ་ལྟར་ཆོག་ཙ་ཕྱི་བསྟུར་ཏེ་སྒྲ་བཤད་པ་དགོས་པ་བཞིན་ནོ། །རྗེའི་གསུང་ཟེན་པོས་མ་རྟུད་ཀྱི་རྫོགས་རིམ་དཔྱིད་ཐེག་ལས། ཤེས་བཞིན་ནི་དམིགས་པའི་ཚེ་བྱིང་ཚོད་གང་རུང་སྐྱེས་མ་ཐག་ཏུ་ངོ་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་སེམས་བྱུང་ངོ། །ཞེས་གསུངས། བཀའ་བསྩུད་པའི་ཕུག་ཆེན་ཀ་བའི་འོད་ཟེར་ལས་ཀྱང་། དྲན་པའི་རྩུན་བསྐྱངས་པ་ལས་དེའི་ཁྱངས་ནས་ཡིན་མིན་བརྟག་ཅིང་བསྡུང་བའི་བྱ་ར་ཐུབ་རེ་བྱེད་པ་ཞིག་ལ་བཞེད་ཅེས་གསུངས།

ཤེས་བཞིན་གྱི་སྟོབས། རྣམ་རྟོག་དང་ཅི་ཡོན་གྱི་མཚན་མ་ལ་འཕྲོ་བའི་ཅེས་དམིགས་ཤེས་བཞིན་གྱིས་རིག་ནས་ཅེས་དམིགས་སུ་བལྟས་པས་དེ་གཅིས་ལ་འཕྲོར་མི་སྐྱེར་བའི་ཤེས་བཞིན་སྟོབས་ཆེ་བ་ཞེག་ལ་ཟེར། སྟོབས་དྲུག་གི་བཞི་པའོ། །འདིས་སེམས་གནས་ལྟ་པ་དུལ་བར་བྱེད་པ་དང་དྲུག་པ་སེམས་ཞི་བར་བྱེད་པའི་སེམས་གནས་གཅིས་འགྲུབ་པར་བྱེད་དོ། །

ཤེས་བཞིན་མ་ཡིན་པ། ❶ ཅི་ཅིན་ཅི་ཤུའི་བཏུ་དགུ་པ་ནི། ཅིན་མོང་པའི་ཆར་གཏོགས་པའི་ཤེས་རབ་གང་ཞིག །སྒོ་གསུམ་གྱི་སྤྱོད་པ་གང་རུང་ལ་མི་ཤེས་བཞིན་དུ་འཇུག་པར་བྱེད་པས་རབ་ཏུ་ཕྱི་བའི་རིག་པའོ། །བྱེད་ལས་ནི། དེ་ཡོད་ན་རང་ཤུགས་ཀྱིས་ཅེས་པ་འཕེལ་བར་འགྱུར་བའི་ལས་ཅན་ནོ། །❷ (བཀའ་བསྩུད) བླང་དོར་གྱི་གནས་ལ་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པར་དཔྱོད་པའི་ཅིན་མོང་ཅན་སེམས་པ།

ཤེས་རབ། ❶ ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་སེམས་བྱུང་ཞིག་ལ་ཟེར། འདིའི་ཁྱད་པར་ཞིག་པར་ཕུང་པོ་ལྔའི་རབ་འབྱེད་དང་། རྗེའི་ལམ་རིམ་དུ་གཟིགས། ❷ ཤེས་བཞིན། དཔེར་ན། དབུ་མ་སྟེང་པོ་ལས། ཡིད་ཀྱི་བླང་པོ་ལོག་འགྲོ་བ། །དམིགས་པའི་ཀ་བ་བརྟན་པོ་ལ། དྲན་པའི་ཐག་པས་ངེས་བཅིངས་ནས། ཤེས་རབ་ལྟགས་ཀྱས་རིམ་དབང་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སྐབས་འདིའི་ཤེས་རབ་ཤེས་བཞིན་ལ་འཇུག་པར་ལམ་རིམ་ཆེན་མོར་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །སྒྲ་བཤད་ནི། ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ནས་མཆོག་ཡིན་པས་ན་ཤེས་རབ་ཅེས་པའམ། ཡང་ན། ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཤེས་པས་ན་ཤེས་རབ་བོ། །འདིར་སྒྲ་བཤད་པ་ན་ཆོག་ཙ་ཕྱི་བསྟུར་ཏེ་བཤད་དགོས་ཏེ། རབ་ནི་ཡང་དག་པའམ། ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ཞེས་པའི་དོན་

ཡིན་ལ། ཤེས་ཞེས་པ་ནི་དེ་ལྟར་དུ་ཤེས་སོ་ཞེས་པའོ། །གཞན་ཡང་ཆོག་སྟ་ཕྱི་བསླུར་ཏེ་སྒྲ་བཤད་དགོས་པ་མང་དུ་ཡོད་དེ། དཔེར་ན། བསྟེན་རྫོགས། ཤེས་བཞིན་ལྟ་བུའོ། །

ཤེས་རབ་ཀྱི་དམ་ཆོག་བརྒྱད། ཤེས་རབ་མ་ལ་བརྟེན་པའི་དམ་ཆོག་བརྒྱད་དང་དོན་འདྲ།

ཤེས་རབ་ཀུང་གྲོལ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྡོགས་ཙམ་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྒོབས་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པ་མཐའ་དག་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་དགྲ་བཅོམ་པ་ལ་ཟེར། མཆིམས་མཛོད་ལྟར་རོ། །དེ་དང་འགོག་སྟོམས་མ་ཐོབ་པའི་དགྲ་བཅོམ་པ། དགྲ་བཅོམ་རྐྱན་མེད་རྣམས་དོན་གཅིག ཤེས་རབ་ཀུང་གྲོལ་གྱི་དགྲ་བཅོམ་པ། ཤེས་རབ་ཀུང་གྲོལ་དང་འདྲ།

ཤེས་རབ་སྒྲོན་མ། དབུ་མ་རྩ་བ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཚིག་འགྲེལ་ཤེས་རབ་སྒྲོན་མ། སྒོབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱིས་མཛད། ཀླུའི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་འགྱུར། (དབུ་མ་རྩ་བ་ཤེས་རབ་ཀྱི་དོན་འགྲེལ་དབུ་མ་སྟིང་པོ།)

ཤེས་རབ་སྒྲོན་མའི་འགྲེལ་བཤད། སྤྱན་རས་གཟིགས་བཀའ་ལུགས་ཀྱིས་མཛད། ཀླུའི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་འགྱུར།

ཤེས་རབ་སྒྲོན་མེ། ཤེས་རབ་སྒྲོན་མ་དང་འདྲ།

ཤེས་རབ་སྒྲོན་མེའི་ཕྲེང་བ། སྒོབ་དཔོན་བྱང་ཆུབ་ཤྲཱི་ཛྙཱ་ན་མཛད།

ཤེས་རབ་འཆལ་བ། ཤེས་རབ་ཉམས་ཤིང་ཆུད་དེ་ཟློ་མི་གསལ་བར་གྱུར་པ་དང་། ཟློ་མི་བརྟན་པའམ་བརྗེད་ངས་ཆེ་བར་གྱུར་པ། ཟློ་བྱལ་བ། ཡུལ་མི་རྟོགས་པ་དང་། ལོག་པར་རྟོག་པ་དང་། ཐེ་ཚོམ་དང་བཅས་པར་གྱུར་པ་རྣམས་ལ་ཟེར། ཤེས་རབ་འཆལ་བ། ཤེས་འཆལ། འཆལ་བའི་ཤེས་རབ་རྣམས་དོན་འདྲ། ཤེས་རབ་འཆལ་བའི་སྐོར་རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་དང་། ཐོག་མཐའ་མའི་ནང་ཟུར་ཙམ་གསལ།

ཤེས་རབ་ཆེ་བ། ཤེས་རབ་ཆེ་བ་སྟེ་ཤེས་རབ་རླབས་ཆེ་བ་དང་གསལ་བ་གཉིས་ཀ་འཆད་པ་ལ་མཁས་པའི་ཡན་ལག་སྟེ། ཁྱང་དོར་གྱི་གནས་རྣམས་རང་སྟོབས་ཀྱིས་འབྱེད་ནུས་པའི་ཤེས་རབ་ཅེག་ལ་ཟེར།

ཤེས་རབ་འཆལ་བ། སྒོ་གོས་དམན་པར་གྱུར་པ།

ཤེས་རབ་སྟིང་པོ། ཡུམ་རྒྱས་འབྱེད་བསྡུས་གསུམ་སོགས་ཤེར་ཕྱིན་མདོ་སྡེ་རིན་པོ་ཆེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཉེར་ཁྲིམས་སྟིང་པོ་ཕྱོང་བ་ལྟ་བུའི་མདོ་ཞེས་གྲགས། རྒྱ་གར་སྐད་དུ། ཐ་གཡ་ཀེ་པཎྜི་ཏཱ་མི་ཏཱ་ཧྲི་དཡ་པཱ་ར་མི་ཏཱ་ཧྲི་དཡ་ཡ། བོད་སྐད་དུ། བཅོམ་ལྡན་འདས་མ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་སྟིང་པོ། ཡང་། རྒྱ་འགྲེལ་འགའ་ཞེག་ཏུ། རྒྱ་གར་སྐད་དུ། ཤྲཱི་པཎྜི་ཏཱ་མི་ཏཱ་ཧྲི་དཡ་པཱ་ར་མི་ཏཱ་ཧྲི་དཡ་ཡ། བོད་སྐད་དུ། འཕགས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་སྟིང་པོ། ཞེས་ཀྱང་སྨོང་།

ཤེས་རབ་སྙིང་པོའི་འགྲེལ་པ། (ཤེས་རབ་སྙིང་པོའི་ཀྲིཀཱ་ལ་གཅིག་ས།)

ཤེས་རབ་སྙིང་པོའི་ཀྲིཀཱ། ཤེས་རབ་སྙིང་པོ་ལ་རྒྱ་གར་མཁས་པའི་ཀྲིཀཱ་སྙེ་འགྲེལ་པ་མི་འདྲ་བ་བཏུ། (བསྟན་འགྱུར་མ་པའི་) ནང་བཞུགས། བོད་འགྲེལ་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་གྲགས་ཆེ་བ་འཁའ་ཞིག་བརྗོད་ན། སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཤེར་སྙིང་ཀྲིཀཱ། འཇམ་དབྱངས་དགའ་བློའི་ཤེར་སྙིང་ཀྲིཀཱ། སཱ་སྐྱའི་ཀུན་མཁྱེན་རོང་ཀྲིཀཱ་པའི་ཤེར་སྙིང་ཀྲིཀཱ། གང་ཟུ་རྒྱལ་མཚན་བཟང་པོའི་ཤེར་སྙིང་ཀྲིཀཱ། སྒྲིལ་ཤོད་ཞབས་དྲུང་བསྟན་འཛིན་བློ་བཟང་རྒྱ་མཚོའི་ཤེར་སྙིང་མཚན་འགྲེལ། ཅོ་ནེ་ཀླ་མ་གྲགས་པ་བཤད་སྒྲུབ་ཀྱི་ཤེར་སྙིང་ཀྲིཀཱ། སོགས་མང་དག་ཅིག་སྣང་ངོ། །

ཤེས་རབ་རྣམ་པ་གསུམ། དོན་དམ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ། ཀུན་རྫོབ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱ་བ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་གསུམ། ཤེས་རབ་ཐ་མི་ལམ་རིམ་ལས། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་འདི་དང་ཕྱི་མའི་དོན་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པར་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་ཤེས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཤེས་རབ་མ། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ལྟ་མོའི་རྣམ་པར་ཤར་བ་སྟེ། དོ་རྗེ་དབྱིངས་ཀྱི་དཀང་ཕྱུག་མ་སྟེ། དོ་རྗེ་འཆང་གི་ཡུམ་མོ། །

ཤེས་རབ་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཁྱད་པར། ཤེས་རབ་ནི་ཉ་བ་རྟོགས་ཚུལ་དང་། ཡེ་ཤེས་ནི་ཇི་སྙེད་པ་རྟོགས་ཚུལ་གྱི་སྟེང་ནས་འཇོག་པར། རྗེའི་དགོངས་པ་རབ་གསལ་དང་བྱང་ས་སོགས་ན་གསལ་བར་གསུངས། ཞེས་རྗེ་གྱང་ཐང་པའི་གསུང་རེའི་བྱེས་མདོ་ཚམ་བྱས་བའི་བཤད་པ་ན་གསལ།

ཤེས་རབ་མ་ལ་བརྟེན་པའི་དམ་ཚིག་བཀུད། གཡོན་པའི་ཀུན་སྤྱོད་མི་བརྟས་མཆོད། །མཚན་ལྡན་མེན་ལ་སྟོམས་འཇུག་སྤང་། །སྤྱོར་ཚེ་ལྟ་དང་འབྲལ་མི་བྱ། །ཆགས་ལམ་ལ་མོས་འགྱུར་མི་བྱ། །ཕྱག་རྒྱ་རྣམ་གཉིས་འདོར་མི་བྱ། །ཕྱི་ནང་ཐབས་ལ་གཅོ་བོར་འབད། །ཀུན་མི་འབྱིན་ཚངས་སྤྱོད་བསྟེན། །བྱང་སེམས་ལེན་ཚེ་སྐྱག་པྲོ་སྤང་། ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །འདི་བདེ་མཆོག་རྩ་རྒྱུད་ལེའུ་ཉེར་དྲུག་པ་ལས། དེ་ནས་རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད་དུ་ནི། །རྟེན་དཀའི་དམ་ཚིག་ངེ་ཤེས་བཤད། ཅེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་ཅེང་། ཇི་རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱུད་འགྲེལ་སྒྲས་དོན་ཀུན་གསལ་བར། བསྒྱིད་རིམ་འདོད་འཛིན་སོགས་སུ་བཀལ་བ་གསུང་བཟློང་བས་ཇི་བཞིན་གོ་དཀའ་བ་ལ། ཇི་ལྟང་སྐུ་རོལ་པའི་ཏོ་རྗེས་བདེ་མཆོག་ལུས་དཀྱིལ་གྱི་བསྒྱིད་རིམ་བཀའ་རྒྱ་མར་ཆིག་ལྷག་ཏུ་གསལ་བར་གསུངས་པ་ལ། དངུལ་ཆུ་ཆོམ་ཐ་དད་དུ་བསྒྲིགས་ནས་གསུངས།

ཤེས་རབ་ཕྱུར་བ། རྩོད་པ་ལ་མཁས་པའི་ཡན་ལག་སྟེ། མ་རྟོགས་པ་དང་ལོག་པར་རྟོག་པ་དང་ཐེ་ཚོམ་གྱི་བསམ་པ་སྐྱེས་མ་ཐག་ཏུ་མ་ལུས་པ་འགོག་ནུས་པའི་ཤེས་རབ་ལ་ཟེར།

ཤེས་རབ་ཟབ་པ། རྩོམ་པ་ལ་མཁས་པའི་ཡན་ལག་ཅིག་སྟེ། གཞན་གྱིས་ཚད་གཟུང་མི་ནུས་པར་གསུང་རབ་ཀྱི་ཚེག་དོན་ལ་གཏུགས་པ་སྟེ་ཐོགས་པ་མེད་པར་འཇུག་པའི་ཤེས་རབ་ལ་ཟེར།

ཤེས་རབ་གསལ་བ། ཤེས་རབ་ཆེ་བ་དང་གསལ་བ་གཉིས་ཀ་འཆད་པ་ལ་མཁས་པའི་ཡན་ལག་ཅིག་སྟེ། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བའི་ཆ་ཤས་ཕྱེ་ཞིང་ཕྱ་བ་རྣམས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མ་འདྲེས་པར་འབྱེད་ནུས་པའི་ཤེས་རབ་ལ་ཟེར།

ཤེས་ལ་མ་ཤེས། ཅུང་ཟད་ཤེས་པའམ། ཕལ་ཆེར་མ་ཤེས་པ་དང་འདྲ་བ།

ཤོ་གམ། དཔྱ་ཁྲལ་ཏེ། འབྲུ་སོགས་ཆུལ་པོའམ་སྲིད་གཞུང་གི་སྐལ་བ།

ཤློ་ཀ། (ལེགས་སྦྱར) ཤོ་ལོ་ཀའི་འབྲི་ཚུལ་གཞན་ཞེས། །ཚིག་ཀར་བཞི་རེ་ལ་ཚེགས་བཅད་དམ། ཤློ་ཀ། ཚེག་ལེའུར་བྱས་པ་ཟེར། ཆུ་གར་གྱི་ཡི་གེའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཚེགས་བཅད་རེ་ལ་ཚེག་བར་སོ་གཉིས་དང་། བོད་ཡིག་གི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཉིར་བཅུད་ཡོད།

གཤིན་རྗེའི་འཇིག་རྟེན། དམྱལ་བ།

གཤིན་རྗེ་མཐར་བྱེད། <ཡ་མཚན་གྱིས> གཤིན་རྗེ་གཤིད་དང་འདྲ།

གཤིན་རྗེ་གཤིད། <ཡ་མཚན་གྱིས> ཁྲོ་བཅུའི་ཡ་གྱལ་ཞེག

གཤིན་རྗེ་གཤིད་ཀྱི་ཆུང་ཀྱི་སྐོར། དགྲ་ནག་གི་ཆུང་། ཆུལ་ཁྲིམས་ཆུལ་བ། དར་མ་གཞས། རྒྱ་རྗེ་ཐུགས་ཀྱི་འགྱུར། གཤིན་རྗེ་གཤིད་ནག་པོའི་འཁོར་ལོ་ལས་ཐམས་ཅད་གྱུབ་པར་བྱེད་པ་གཞོན་ནུ་གདོང་དྲུག་གི་ཆུང་། དཔལ་རྡོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་ཆུང་རྟོག་པ་བདུན་པ། རྡོ་རྗེ་ཐུགས་ཀྱི་འགྱུར། འཇིགས་བྱེད་སྐྱེ་ལྷགས་པའི་རྟོག་པ་གསུམ་པ་དང་། རྟོག་པ་གཅིག་པ་དང་གསུམ་འདོད། གཤིན་རྗེ་གཤིད་དམར་པོའི་ཆུང་། ཐུགས་པ་ཆུལ་མཚན་དང་། ཁོང་ཐོ་བཅུན་གྱི་འགྱུར། བྱ་སྐྱོན་གྱི་གསུང་ལྟར་བཀོད།

གཤིས་གདངས་རྩལ་གསུམ། (བཀའ་བརྒྱད) ༡ གཤིས་སྐྱེ་མེད། ༢ གདངས་འགགས་མེད། ༣ རྩལ་སྣ་ཚོགས་དང་གསུམ་སྟེ། ཅབ་མོ་ནང་དོན་གྱི་འགྲེལ་པ་ལས། གཤིས་སྐྱེ་མེད་ཀྱི་ཆ་ནས་ཟླུང་། གདངས་འགགས་མེད་ཀྱི་ཆ་ནས་རྩ། རྩལ་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་ཆ་ནས་ཐེག་ལེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

གཤིན་པ། ལས་རྒྱང་། དཔེར་ན་ཞིང་ས་གཤིན་པ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

གཤེགས་པ། ❶ སོང་བ། ❷ ཐུགས་སུ་ཆུད་པ། བརྟེས་པ། ❸ མྱ་ངན་ལས་འདས་པ།

གཤེར། བཞའ་ཚན། བཞན་ཏན།

གཤེར་ཐག་ཆོད་པ། སྐམ་ཐག་ཆོད་པ།

བཤགས (མ་འོངས་པ) ཉེས་སྤྱོད་འདག་པར་བྱེད་པ།

བཤགས་པའི་ཡན་ལག རང་གིས་ཐར་བྱས་ཀྱི་ལྷིག་པའི་ཉེས་དམིགས་དྲན་ནས་དེ་ལ་འགྱོད་སེམས་དང་། ཕྱིན་ཆད་མི་བྱེད་སྡོམ་པའི་སྡོམ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལ་ཟེར། ཡན་ཡོན་ནི། ཐར་བྱས་ཀྱི་ལྷིག་པའི་འཕེལ་ཁ་འཆད་ཅིང་། ཕྱི་མ་རྣམས་འཕྲོ་འཆད་དོ། ।

བཤད་བཀའ། བཤད་པའི་བཀའ་སྩལ་དང་དོན་གཅིག དཔེར་ན། ཐྲ་མས་གཞུང་གི་ཚིག་རེ་རེ་ནས་དོན་འདི་དང་། འདི་ཡིན་ནོ་ཞེས་ར་སྤྲད་ནས་ཐོས་པའི་སྒྲ་འདོགས་གཅོད་པའི་བཀའ་སྩལ་བཟང་པོ་དེ་ལ་ཟེར།

བཤད་ཕྲིད། ཚིག་འབྲུ་རེ་རེ་ནས་འཁྲིལ་བཤད་རྒྱས་པར་བྱེད་པའི་བཤད་པ་ལ་ཟེར།

བཤད་གྲྭ། གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་།

བཤད་རྒྱུད། རྩ་རྒྱུད་དེ་དང་དེར་མི་གསལ་བ་གསལ་བར་བྱེད་པ་དང་། མ་ཚང་བ་ཁ་སྐོང་བ་དང་། མདོར་བསྡུས་པ་རྒྱས་པར་འཆད་པ་དང་། རྣམ་གྲངས་གཞན་ཡང་སྤྱན་པ་དང་། ཚིག་དོན་ཞིབ་པར་འཆད་པ་སོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་རང་གི་རྩ་རྒྱུད་དེའི་འགྲེལ་པ་ལྟ་བུར་གནས་པའི་རྒྱུད་ལ་ཟེར། དཔེར་ན། གསང་འདུས་ཀྱི་བཤད་རྒྱུད་དོ་རྗེ་འཛིན་བ་དང་། བདེ་མཆོག་གི་བཤད་རྒྱུད་མངོན་བརྗོད་བྱ་མ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་མཁས་གྲུབ་ཆོས་རྗེས་གསུངས།

བཤད་རྒྱུད་དོ་རྗེ་ཛིན་བ། དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་བཤད་རྒྱུད་དོ་རྗེ་ཛིན་བ་ཞེས་བྱ་བ་དེའོ། །ལྷ་བླ་མ་ཡི་ཤེས་འོད་ཀྱི་འགྲུ་ར། དོ་རྗེ་ཛིན་བ་དང་དོན་གཅིག

བཤད་པའི་མདོ། དགེ་སློང་ཕ་མའི་སོ་ཐར་གྱི་མདོ་ནི་རྩ་བའི་མདོ་ཡིན་ལ། དེའི་བཤད་པ་སྟེ་འགྲེལ་པའི་མདོའོ། །དཔེར་ན། འདུལ་བ་ལུང་སྡེ་བཞི་ལྟ་བུ།

བཤད་ལུང་། ཚིག་འབྲུ་རེ་རེ་ནས་འཁྲིལ་བཤད་རྒྱས་པར་བྱེད་པའི་ཕྲིད་རྒྱུན། བཤད་ལུང་ལ་གཞུང་ཚིག་རྣམས་ཐྲ་མས་ཚིག་གཅིག་ཀྱང་ཆད་ལྷག་མེད་པར་བཏོན་དགོས། ཐྲ་མས་གཞུང་ཚིག་ཆད་ལུས་སུ་སོང་ན་སྐོབ་མས་འཕྲལ་དུ་ཡར་ཞུ་དགོས་ཤིང་། བཤད་ལུང་གི་རིགས་རྣམས་ཐེངས་འགའ་ཤས་ཞུ་བའི་རྒྱུ་མཚན་

ཡང་བླ་མས་སམ་ཡང་ན་རང་གིས་རྟ་བ་མ་བཏང་པ་སོགས་ཀྱིས་ཆད་ལྷག་སོང་ན། ལན་འགའ་ཞུས་པས་ཕན་ཚུན་གན་གསབ་ལྟ་བུས་མཐར་བཤད་ལུང་ཆ་ཚང་བ་ཞིག་ཐོབ་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན།

བཤེས་གཉེན་བསྟེན་ཚུལ་ཀྱི་རྣོགས་པ་རྣུད་ལ་སྐྱེས་པའི་ཚད། རང་གི་རྩ་བའི་བླ་མ་སངས་རྒྱས་སྤྱ་མཐོང་བའི་དད་པ་བརྟན་པོ་སྐྱེས་པ་ན། བཤེས་གཉེན་བསྟེན་ཚུལ་ཀྱི་རྣོགས་པ་རྣུད་ལ་སྐྱེས་པར་འཛོག་པར་གསུང་།

ས།

ས་སྐྱ་གོང་མ་རྣམ་ལྔ། ས་ཆེན་གོང་མ་ལྔ་དང་དོན་འདྲ། ས་ཆེན་གོང་མ་ལྔ་ལ་གཟིགས།

ས་སྐྱ་པཎྜི་ཏ། ས་སྐྱ་པཎྜི་ཏ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་ནི། ཕྱི་ལོ་༡༢༨༢ ལོར་གཙང་དུ་སྐྱ་འབྲུང་སྐ། སྐྱ་བལྷམས་མ་ཐག་ཏུ་སོ་སྐྱོ་ཏའི་སྐད་གསུང་སྐ། ཇེ་བཙུན་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་ལས་ས་སྐྱ་གོང་མའི་གསུང་བཅུད་མདོ་སྡེགས་ཀྱི་ཟབ་གནད་མ་ལུས་པ་གསན། མནལ་ལམ་དུ་མཁས་མཆོག་དབྱིག་གཉེན་ལས་ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་དང་། ཁ་ཆེ་པཎ་ཆེན་ལས་ངོ་ཇེའི་སྐུ་སོགས་གསན། ཞུ་སྟོན་ངོ་ཇེ་སྐྱབས་ལས་བྱམས་ཆོས་སོགས་ལུང་གི་སྐོར། མི་བྱ་བྱང་བཙོན་དང་། ཚུར་སྟོན་གཞོན་སེང་ལས་ཚད་མ། རྩེགས་པ་དབང་ཕྱུག་སེང་གེ་ལས་གྲུབ་མཐའ། སྤྱི་བོ་ལྷས་པ་བྱང་ཆུབ་འོད་ལས་གདམས་པ་སྐ་ཆོགས་གསན། དགུང་ལོ་ཉེར་གསུམ་དུས་ཁ་ཆེ་པཎ་ཆེན་དང་མཇལ། ཁ་ཆེ་པཎ་ཆེན་དང་དེའི་སློབ་མ་སཀྱ་ཤྲཱི། སུ་ག་ར་ཤྲཱི། དྷ་ན་ཤྲཱི་ལ་རྣམས་ལས་སྒྲ་ཚད་སོགས་རིག་གནས་ཆེ་བ་ལྟ། སྐན་ངག་མངོན་བརྗོད་སོགས་རིག་གནས་ཆུང་བ་ལྟ་སྟེ། རིག་པའི་གནས་བཅུ་ལ་སྦྱངས་པ་མཐར་ཕྱིན་པར་མཛད་པས། བོད་ཀྱི་ལྷོངས་སུ་པཎྜི་ཏའི་མཚན་སྐན་ཐོབ་པའི་ཐོག་མ་ཡིན་པར་གསུངས། དགུང་ལོ་ཉེར་བདུན་པ་ལ་ཁ་ཆེ་པཎ་ཆེན་ལས་བསྟེན་པར་རྫོགས། རིག་གཉེར་དང་། སྔོན་གསུམ་རབ་དབྱེ་སོགས་བརྩམས་ནས་སྒྲ་བ་ངན་པ་དང་། ལྷ་བ་ངན་པ་མཐའ་དག་སུན་ཕྱུང་། སྐྱིད་གྲོང་དུ་རྒྱ་གར་ལྷོ་ཕྱོགས་ཀྱི་མུ་སྟེགས་འཕྲོག་བྱེད་གཅོས་པའི་ཚོལ་ངན་དུག་རིགས་པས་ཚར་བཅད་ནས། བསྟན་པ་ལ་བཙུག་པས་སྐན་པའི་གྲགས་པས་ས་སྟེང་ཁྱབ། སོག་ཡུལ་གྱི་རྒྱལ་པོ་གོ་དན་གྱིས་གདན་དྲངས་ནས་ཡུལ་དེར་བཤད་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྟན་པ་གཏིལ། དགུང་གྲངས་བདུན་ཅུའི་སྟེང་གཟུགས་སྐུའི་བཀོད་པ་བསྡུས། འཁྲུངས་འདས་ལོ་ཚེགས། (1182-1251)

སཱ་བཾཀཱ་བའི་ལྷང་བྱེད། འབའ་ཞིག་པ་དག་བཅུའི་དོན་གསུམ་པ། སཱ་སོར་བཞི་ཡན་ཆད་རང་གིས་བསྒོ་བའམ་
བཾཀཱ་བཅུག་པའོ། །

སཱ་སྒྲེས་དོ་སྒྲེས། ❶ སཱ་ཆ་དེ་རང་དུ་སྒྲེས་ཤིང་འཚར་ལོངས་བྱས་པའི་དོན། ❷ དར་བ།

སཱ་སྒྲོང་། <སྡུག་པ> ཆུལ་པོའི་མིང་། བཙན་པོ། ཇེ། མངའ་བདག། ཀླ། མི་དབང་། སཱ་སྒྲོང་རྣམས་མིང་གི་
རྣམ་གྲངས་སུ་བཤད།

སཱ་སྒྲོང་མོ། བཙུན་མོ་སྤྱིའི་མིང་།

སྤྲ་གར། (ལིགས་སྤྲུར) ཀུ་མཆོ།

སཱ་བཅད། ཐོ་བའི་བ་དང་མི་འཐུག་པའི་ཕྱིར་སཱ་བཀྲའི་ཚུལ་དུ་བཀོད་པའི་གཞུང་གི་བསྟུས་དོན། སྒྲ་བཤད་ནི།
འདི་ནས་འདིའི་བར་ཞེས་གཞུང་སྔ་ཕྱིའི་སཱ་མཚམས་ལེགས་པར་བཅད་ནས་སྟོན་པར་བྱེད་པས་ན་སཱ་
བཅད་ཅེས་བྱ།

སཱ་བཅད་བསྟུས་དོན། ཀུད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཀུལ་པོ་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་རྟ་ཀུད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་སྒོན་མ་གསལ་
བར་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཀུ་ཆེར་བཤད་པས་འཆད་པའི་བསྟུས་དོན་ཞེས་བྱ་བ། ཇེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་
དགའ་ལྡན་རྣམ་པར་ཀུལ་བའི་གླིང་དུ་སྤྱར་བའོ། །

སཱ་ཆུ་ལ་ཐིམ། འཆི་དུས་སུ་འབྱུང་བ་ཐིམ་རིམ་སྐབས་སཱ་ཆུ་ལ་ཐིམ་ཞེས་པ་ཡང་། སཱ་ཁམས་ཡི་མེད་དུ་སོང་བ་
མིན་པར། སཱ་ཁམས་ཀྱི་ནུས་པ་ཉམས་ནས། ཤེས་པའི་རྟེན་མི་བྱེད་པ་ལ་སཱ་ཆུ་ལ་ཐིམ་ཞེས་པ་སྟོན་བྱས།
ཆུ་མེ་ལ་ཐིམ་པ་སོགས་ལའང་དེ་དང་འདྲ། ཇེའི་གསུང་ཅེན་ལ་གཞི་བྱས།

སཱ་ཆེན་པོ། གླིང་བཞི།

སཱ་ཆེན་གོང་མ་ལྔ། སཱ་ཆེན་ཀུན་དགའ་སྟིང་པོ། ཇེ་བཙུན་བསོད་ནམས་རྩེ་མོ། ཇེ་བཙུན་གྲགས་པ་ཀུལ་མཆན།
(གོང་གི་བྷ་མ་གསུམ་ནི་གོས་དཀར་ལྟང་ཚན་ཡིན་པས། དཀར་པོ་རྣམ་གསུམ་ཞེས་ཟེར་རོ) སཱ་སྐྱ་པཎྜི་ཏ་ཀུན་དགའ་
ཀུལ་མཆན། འཕགས་པ་བློ་གྲོས་ཀུལ་མཆན་(འགྲོ་མགོན་ཆོས་ཀུལ་འཕགས་པ) བཅས་སོ། །(ཁང་རྣམ་གཉིས་
རབ་བྱང་ངུ་སྒྲིག་འཇིན་པ་ཡིན་པས་དམར་པོ་རྣམ་གཉིས་སུ་གྲགས།) སཱ་སྐྱ་གོང་མ་རྣམ་ལྔ་དང་དོན་གཅིག

སཱ་ཆོད། སཱ་ཕྱོད་དང་འདྲ།

སྒོ་ར་མ་ཀྱི། (ལེགས་སྦྱར) ❶ དབུ་མ་རྩ་བ་ཤེས་རབ་ལ་རྒྱ་འགྲེལ་གྲགས་ཆེན་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ནང་གསེས་ཏེ། སྤོབ་དཔོན་བློ་གྲོས་བརྟན་པས་མཛད། འདི་བོད་དུ་མ་འགྱུར། ❷ རྒྱ་ཅིའི་རྒྱ་འགྲེལ་གྲགས་ཆེན་བརྒྱད་ལ་གཅིགས། ❷ རྒྱ་གར་ཀྱི་སྤོབ་དཔོན་བློ་གྲོས་བརྟན་པ།

སྤྲ་ཆ་ག། (ལེགས་སྦྱར) ❶ སྤྲུལ་ཐབས། ❷ མཆོད་པ་དང་། མཉེས་པར་བྱེད་པ་སོགས་ལ་འཇུག་པར་གསུང་།

སা་ཡྱོད། རྟགས། སྟོབས་ཀྱིས། སྤྲིབས་ཀྱིས།

སা་བོན་འཇོམས་པའི་ལྷུང་བྱེད། འབའ་ཞིག་པ་དགུ་བཅུའི་བཅུ་གཅིག་པ་ནི། སা་བོན་མ་ཉམས་པ་དང་སྐྱེ་བ་གང་རིགས་རུང་ཐ་མ་བྱས་པར་རང་གིས་ཉམས་པར་བྱེད་དམ་གཞན་ལ་བྱེད་དུ་བཅུག་པའོ།།

སা་བོན་ཉམས་སྨད་པར་བྱེད་པ། ཞི་རགས་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་ལམ་གྱིས་ཉོན་མོངས་མངོན་ཕྱར་པ་རེ་ཞིག་སྤངས་པའི་སྐོ་ནས་མངོན་དུ་མི་འགྱུར་བར་བྱས་པ་ཙམ་ལ་ཟེར།

སা་བོན་དང་བཀ་ཆགས། བདེན་འཛིན་ལྟ་བུ་ལ་སྐྱར་ན། བདེན་འཛིན་ཕྱི་མ་སྐྱེད་བྱེད་ལ་ས་བོན་དང་དེའི་སྣང་བ་ཕྱི་མ་སྐྱེད་བྱེད་ལ་བཀ་ཆགས་ཟེར། བཀ་ཆགས། བཀ་ལ་ཉལ་བ། བཀ་ལ་ཞ་བ་རྣམས་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན། ཡང་ན། སྣམ་ནང་གི་ཀ་པུར་ལྟ་བུ་ས་བོན་དང་། ཀ་པུར་མེད་ཀྱང་དེའི་ཤུལ་དུ་ཆགས་པའི་དྲི་ནི་བཀ་ཆགས་དང་འདྲ།

སা་བོན་ལས་བསྐྱེད་པའི་མཆོན་དོན། ཐུགས་ཀྱི་སྐབས་རླུང་དཀྱིལ་དང་མེ་དཀྱིལ་ཤ་ལྟ་དང་བདུད་རྩི་ལྟ་སོགས་ཐམས་ཅད་ས་བོན་ལས་བསྐྱེད་པས་ནི། དེ་ཐམས་ཅད་མིང་གིས་བཏགས་ཙམ་གྱི་རྟེན་འབྱུང་དུ་མཛོན།

སা་དབང་། རྒྱལ་པོ། བློན་པོ།

སা་དབང་མོ། ❶ བཙུན་མོ་སྤྱིའི་མིང་། ས་དབང་མོ་དང་། ས་སྲུང་མོ་དང་། ས་འཚོ་མ་རྣམས་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན། ❷ རྒྱལ་བྱ་གཞོན་ནུ་དོན་གྲུབ་ཀྱི་བཙུན་མོ་གྲགས་འཇིན་མའི་མིང་ཡང་ཡིན། དེ་སྤྱི་མིང་ཅི་བྲག་ལ་བཏགས་པ་ཡིན།

སা་ཚིགས། ས་མཚམས་དང་དོན་གཅིག

ས་མཚམས། དབྱི་མཚམས།

ས་འཚོ། རྒྱལ་པོ།

སཱ་འཚོ་མ། ❶ བཙུན་མོ་སྤྱིའི་མིང་། ❷ རྒྱལ་བྱ་གཞོན་ནུ་དོན་གྲུབ་ཀྱི་བཙུན་མོ་གྲགས་འཇིན་མའི་མིང་ཡང་ཡིན། ❸ ཡང་རྒྱལ་བྱ་གཞོན་ནུ་དོན་གྲུབ་ཀྱི་བཙུན་མོ་གཅོ་མོ་གསུམ་གྱི་ནང་གི་སྤྱིད་མའི་མིང་ཡང་ཡིན། དེ་གཉིས་སྤྱི་མིང་ཉེ་བྱག་ལ་བཏགས་པ་ཡིན།

སཱ་གཞན་ན་གནས་པ། ཚད་ལས་ལ་གནས་པ། སྒྲ་བཤད་ནི། ས་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་ལ་ལྷས་ནས་ས་གཞན་དེ་གནས་ནས་ཕྱང་བ་སོགས་ཀྱིས་དམན་པའི་ས་ལ་གནས་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ། གོ་ས་འོག་ཏུ་ཕབ་པའི་ཚད་ལས་ལ་གནས་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ།

ས་གཞི་སྤོས་བྱུགས་མ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམ་དུ་སྣང་མཛད་པར་ཀློང་རྡོལ་ཏུ་མ་གསྲུང་།

ས་འོག་རིམ་པ་བདུན། གཞི་དང་། ལྷག་པའི་གཞི་དང་། གཞི་མེད་དང་། གཞི་ཉིད་དང་། བཙུད་ཀྱི་གཞི་དང་། གཞི་བཟང་པོ་དང་། དག་པའི་གཞི་སྟེ་བདུན་ནོ། །དངུལ་ཆུའི་སྒྲིལ་ཏྲིག་ན་གསལ།

ས་ལའི་ཡོ་ཅ་མོ། ཀླུ་སྒྲུབ་ལྗང་གསལ་པའི་མདོ་འཇམ་དཔལ་རྩ་རྒྱུད་དུ། དེ་ཡི་རིགས་པ་གྲུབ་པ་ནི། །ས་ལའི་ཡོ་ཅ་མོ་ཞེས་བརྗོད། །ཅེས་པའི་ས་ལའི་ཡོ་ཅ་མོ་ནི་དབྱངས་ཅན་མ་དམར་མོ་ཡིན་པ་མཁས་པ་འགའ་གསུང་ལ། འཁོན་སྟོན་འགྲེལ་ཏྲིག་ཏུའང་དེ་བཞིན་དུ་གསུངས།

སྤུ་ལུའི་ནགས། སྤུ་ལུའི་ཞིང་སྟེ་འབྲས་ཞིང་།

ས་ལི་སྒྲམ། གསེར་གྱི་མིང་།

ས་གསུམ། ས་འོག་ས་སྟེང་ས་བླ་གསུམ་སྟེ། ས་འོག་ཀླུ་ཡི་འཇིག་རྟེན། ས་སྟེང་མི་ཡི་འཇིག་རྟེན། ས་བླ་ལྷ་ཡི་འཇིག་རྟེན་དང་གསུམ་མོ། །

ས་གསུམ་མ། ཇི་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་རྣམ་ཐར་གསོལ་འདེབས་དཔལ་ལྡན་ས་གསུམ་མ་ཞེས་བྱ་བ་རྗེའི་སྐས་ཀྱི་ཐུ་བོ་མཁས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་མཛད།

ས་གསུམ་མའི་ཀློག་ཆོག་དོན་གསལ་བ། ས་གསུམ་མའི་འགྲེལ་པ་ཆོག་དོན་གསལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་པཾ་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་མཛད།

ས་ཀོ་ར། (ལེགས་སྦྱར) ཟ་ཀོར། ཟ་ཀོར་ལ་གཟེགས།

སའི་དྲེག་པ་ལྟར། མང་བའི་དཔེ།

སངས་རྒྱས། ❶ མ་རིག་པའི་གཉིད་རྒྱུན་ཆད་པས་སངས་པ་སྟེ་གཉིད་སད་པ་བཞིན། ཡང་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མི་ཤེས་པའི་ཟུམ་པ་བཅོམ་ཞིང་ཤེས་བྱ་ལ་ཐོག་མས་པད་འདབ་རྒྱས་པ་བཞིན་ཏེ། དེ་འདྲའི་སངས་རྒྱས་དང་། ཞེས་དང་། སྐྱབས་འགྲོ་བདུན་རྒྱ་པ་ལས་ཀྱང་། །ཤེས་བྱ་ལ་ནི་ཐོག་མས་རྒྱས། ། མྱོང་པའི་ཟུམ་པ་བཅོམ་པས་ན། །སངས་རྒྱས་པད་མ་ལྟར་རྣམ་རྒྱས། །ཞེས་རྗེའི་ལེགས་བཤད་གསེར་ཕྲེང་གསུང་། ❷ རྟོགས་པའམ་ཁོང་དུ་ཆུད་པ། དཔེར་ན། རང་རྒྱལ་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པ་འབྱིང་པོའམ། སངས་རྒྱས་འབྱིང་ཞེས་བརྗོད་པ་བཞེན་ནོ། །

སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་དགྱེ་ལན་གསུམ་བྱུང་ཚུལ། བསྟན་པ་ལ་དགྱེ་ལན་གསུམ་བྱུང་ཚུལ་ལ་གཟེགས།

སངས་རྒྱས་ཆོས་ཆོགས་མ། སངས་རྒྱས་ཆོས་དང་ཆོགས་ཀྱི་མཆོག་རྣམས་ལ། །བྱང་ཆུབ་བར་དུ་བདག་ནི་སྐྱབས་སུ་མཆི། །བདག་གིས་སྦྱིན་སོགས་བགྱིས་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱིས། །འགྲོ་ལ་ཕན་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་འགྲུབ་པར་ཤོག། ཅེས་པའི་སྐྱབས་སེམས་ཀྱི་ཆོགས་བཅད་འདི། ཇོ་བོ་རྗེ་དཔལ་ལྡན་ཨ་ཏི་ཤས་མཛད་པར་གསུངས། ཆོག་ཤང་དང་པོ་འདི་ལ་འདོན་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་འཁའ་ཞིག་ཡོད་པ་འདི་ལྟར། བདག་གིས་སྦྱིན་སོགས་བགྱིས་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱིས། །ཞེས་བཏོན་ན་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་ཙམ་དང་། བདག་གིས་སྦྱིན་སོགས་བགྱིས་པའི་ཆོགས་རྣམས་ཀྱིས། །ཞེས་བཏོན་ན་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་གཉིས་ཀ་ལ་གོ་བས་ཁྱབ་ཅེ། ཆོས་འཆད་ཉན་བྱེད་པའི་སྐབས་ལྟ་བུར། བྱ་མས། བདག་གིས་ཆོས་བཤད་བགྱིས་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱིས། །ཞེས་དང་། སློབ་མ་རྣམས་ནས། བདག་གིས་ཆོས་ཉན་བགྱིས་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱིས། །ཞེས་པ་སྦྱར་བྱེད་དགོས།

སངས་རྒྱས་འདུལ་བ། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་ཆོས་འདུལ་བ།

སངས་རྒྱས་རྣམ་གཟེགས། སངས་རྒྱས་དཔའ་བོ་བདུན་གྱི་ཡ་གྱལ། སངས་རྒྱས་རྣམ་གཟེགས་དུས་ནམ་གྱི་ཆོ་བྱུང་བ་ནི། འདུལ་བ་གཞིའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས། འདི་ནས་བསྐལ་པ་ཆེན་པོ་དགུ་བཅུ་རྩ་གཅིག་འདས་པའི་མདུན་རོལ་དུ་སངས་རྒྱས་རྣམ་པར་གཟེགས་འཇིག་རྟེན་བྱུང་བ་ལ་སོགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་འཇིག་པའི་བསྐལ་པ་དག་གིས་འཇིག་རྟེན་འདི་ཞེག་པར་གྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་འབྱུང་།

སངས་རྒྱས་པ་ལ་བཞི་པ་དང་ཞེས་སོགས། སངས་རྒྱས་པ་ལ་བཞི་པ་དང་། །ལྟ་པ་ཐུབ་པའི་དགོངས་པ་མིན། །ཞེས་པ་འདི་ཙོ་རྗེ་སྟིང་འགྲེལ་གྱི་གཞུང་ཆོག་ཡིན་པར། སི་ཏུ་བསྟན་པའི་ཉིན་བྱེད་ཀྱི་ཕྱག་ཆེན་སློན་ལམ་གྱི་འགྲེལ་པར་གསལ།

སངས་རྒྱས་འབྲིང་། རང་སངས་རྒྱས། སྤྲུ་བཞད་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐད་དོད་བྱད་ཆ་ནི། རྟོགས་པའམ་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་ལའང་འཇུག་པས། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པས་ན་སངས་རྒྱས་ཞི་སྣད་བཏགས་ལ། ཉན་ཐོས་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་ཤིང་། སངས་རྒྱས་ལས་དམན་པས་ན་འབྲིང་ངོ་། །

སངས་རྒྱས་ཞིང་དུ་དམིགས་ཏེ་དབྱལ་བར་བགྱི། མཆུལ་གྱི་སྐབས། སངས་རྒྱས་ཞིང་དུ་དམིགས་ཏེ་དབྱལ་བར་བགྱི། །ཞེས་བརྗོད་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དེ་འབྱལ་རྒྱའི་ཇུས་དང་། སངས་རྒྱས་ཞིང་ལ་དམིགས་ཏེ་དབྱལ་བར་བགྱི། །ཞེས་བརྗོད་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དེ་འབྱལ་སའི་ཡུལ་ལ་བཞག་ནས་དེ་ལ་དབྱལ་བར་བགྱི། ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པ། འདི་ཀུན་མཁྱེན་འཇིགས་མེད་དབང་པོ་སོགས་མཁས་པ་མང་པོ་གསུང་།

སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཞབས། བློ་བདོན་སེང་གེ་བཟང་པོའི་སྐོབ་མ་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཞབས་ནི། ཙོང་ཁྲའི་ཡུལ་དུ་བྱོན་ནས། ལུགས་ཆེན་མོ་མཉེས་པར་བྱས། གཞན་ཡང་སྡུང་བའི་ཞབས་དང་འཇམ་དཔལ་བཤེས་གཉེན་སོགས་ལས་གསང་བ་འདུས་པའི་དབང་ཆུང་མན་ངག་དང་བཅས་པ་མཆོག་ནས་བསྒོམས་པས་ཀྱང་གྲུབ་སྟེ། པི་ཀྲ་མ་ཤྲི་ལ་ལར་ཐུགས་ཀྱི་ཏོ་ཇེ་སྐོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་མཇད་དེ་ཀྱི་ཡོག་སྟེ་གསུམ་དང་། ཚང་ཆུང་སྟེ་ལྟ་སྟེ། འདུས་པ། སྒྲུབ་ཐབས་བྱ་བ། སངས་རྒྱས་མཉམ་སྒྲོམ། རྒྱ་གསང་ཐིག་ལེ། འཇམ་དཔལ་ཁྲོས་པ་རྣམས་དང་། ཁྲད་པར་གསང་བ་འདུས་པའི་ཆུད་གཅོ་བོར་བཤད་པས་རྟོ་རྗེ་ཐེག་པའི་བསྟན་པ་ཆུ་ཆེར་རྒྱས་པར་མཇད། སྒྲུབ་ཐབས་ཀུན་བཟང་། ཇོ་གོས་རིམ་གྲོལ་བའི་ཐེག་ལེ་སོགས་མཇད་ཅིང་འདུས་པ་ཡི་ཤེས་ཞབས་ལུགས་ཞེས་སྒོལ་ཆེན་གཅིག་ཏུ་གྲགས། འཇམ་དཔལ་གྱི་གསུང་ལ་རིན་ཐྲིས་སུ་མཇད་པ་འཇམ་དཔལ་ཞལ་ལུང་སོགས་གཞུང་བཏུ་བཞི་དང་གཞན་ཡང་གཞུང་མང་པོ་མཇད། སློབ་མ་ཤིན་ཏུ་མང་ཡང་གཙོ་བོར་རྒྱལ་ཚབ་ཀྱི་ས་ལ་གནས་པ་བཅོ་བརྒྱད་དང་། མཐོང་བའི་ཚོས་ལ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་མར་མེ་མཇད་བཟང་པོ། རབ་ཞི་བཤེས་གཉེན། སྒྲ་གཅན་འཇིན་བཟང་པོ། རྟོ་རྗེ་བདེ་བ་ཆེན་པོ་སྟེ་མཆོག་བཞི་སོགས་བྱོན་ནོ། །

སཀྱ། (ལེགས་སྦྱར) **སེམས་དཔའ། (བཀྲ་ཤིས་ནི)** སའོ་ལྷ་ལྟ་བུར་བཀྲ་ཤི་ཞེས་གསུང་ངོ་། །དེ་བཞིན་དུ། སྤྱན་བཞེས་པ་ལ། སོ་ལྷ་སྟ་ལྷ་དང་། ཕེ་ཤྲ་ཞེས་པ་ལ། ཕེ་ཤི་ལྷ་ར་དང་། སྤྱ་ར་ཞེས་པ་ལ། སོ་ལྷ་ར་དང་། ཕྱེ་ལ་ཞེས་པ་ལ། ཕྱེ་ལྷ་ལྟ་བུར་བཀྲ་ཤི་གསུང་། དེས་དེ་དང་འདྲ་བ་གཞན་རྣམས་ལའང་རིགས་འཐྱིའོ། །

སད་དུས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་སྤྲུལ་སྐུའི་བསྟེ་བ། བསྟེ་བ་སྒོར་དགུའི་གསུམ་པ་དང་སད་དུས་ཀྱི་བསྟེ་བ་གསུམ་ཀྱིའང་གསུམ་པ་ནི། སད་དུས་ཀྱི་ལོངས་སྤྱོལ་ལངས་པ་སྤྲུལ་སྐུ་དང་བསྟེ་བ་ནི། གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་ཀྱི་སྐྱུ་མའི་སྐུ་ལས་ལྡང་བར་རྩོམ་པ་ན། རྣམ་སྨིན་གྱི་ལུས་འདི་གསང་འདུས་ཀྱི་སྐབས་ཡིན་ན། སྤྲུལ་སྐུ་དོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་འམ། དོ་རྗེ་འཆང་གི་སྐུར་ལྡང་བ་དང་། འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་སྐབས་ཡིན་ན། སྤྲུལ་སྐུ་འབྲས་བུ་དོ་རྗེ་འཇིག་པ་དཔལ་དོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་སྐུར་ལངས་ལ། གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བའི་ཟློང་སེམས་ལས་གྲུབ་པའི་ལོངས་སྐུ་དེ་ཡང་སྤྲུལ་སྐུའི་ཐུགས་ཀར་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའི་ཚུལ་གྱིས་བཞུགས་པའི་སྤྲུལ་སྐུར་ལྡང་བ་ནི། སད་དུས་ཀྱི་ལོངས་སྐུ་ལས་ལངས་པ་སྤྲུལ་སྐུ་དང་བསྟེ་བའོ། །

སད་དུས་ཀྱི་ཆོས་སྐུའི་བསྟེ་བ། བསྟེ་བ་སྒོར་དགུའི་དང་པོ་དང་སད་དུས་ཀྱི་བསྟེ་གསུམ་གྱིའང་དང་པོ་ནི། ཏོ་རྗེའི་ལུས་ལ་གནད་དུ་བསྡུན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཟློང་སྟིང་གའི་རྩྭ་ཏྲིའི་ནང་དུ་ཞུགས་གནས་ཐིམ་གསུམ་བྱས་པ་ལས་སྨིག་རྒྱུ་བ་ལ་སོགས་པའི་རྟགས་རྣམས་འཆར་ཞིང་། དེའི་རྗེས་སུ་སྣང་བ། མཆེད་པ། ཉིར་ཐོག ངོད་གསལ་རྣམས་འཆར་ལ། དེ་རྣམས་ཀྱི་དུས་སུ་ལྟ་བ་དྲན་པར་བྱེད་ཅིང་། ཁྲད་པར་འོད་གསལ་ཀྱི་དུས་སུ་གདམས་ངག་དང་སྦྱར་ནས་སྒོམ་པར་བྱེད་པ་ནི་སད་དུས་ཀྱི་ཆོས་སྐུའི་བསྟེ་བ་ཡིན་ནོ། །

སད་དུས་ཀྱི་ལོངས་སྐུའི་བསྟེ་བ། བསྟེ་བ་སྒོར་དགུའི་གཉིས་པ་དང་སད་དུས་ཀྱི་བསྟེ་བ་གསུམ་ཀྱིའང་གཉིས་པ་ནི། སད་དུས་ཀྱི་སྐྱུ་ལུས་ལོངས་སྐུ་དང་བསྟེ་བ་ནི། གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་ཀྱི་འོད་གསལ་ཆོས་སྐུ་དང་བསྟེ་བ་དེ་ལས་ལྡང་བར་རྩོམ་པ་ན་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བའི་ཟློང་སེམས་ཙམ་ལས་རྣམ་སྨིན་གྱི་ཕུང་པོ་ལས་ལོགས་སུ་ཕྱེ་སྟེ། གསང་འདུས་སྐབས་སུ་ཡིན་ན། ལོངས་སྐུ་དང་པོའི་མགོན་པོ་དང་། འཇིག་བྱེད་ཀྱི་སྐབས་ཡིན་ན། རྩུ་རྩ་རྒྱུའི་ཟློང་པ་འཇམ་དཔལ་གཞོན་ནུར་གྱུར་པ་འཇའ་ཚོན་ལྟ་བུའི་སྐུར་སྐད་ཅིག་གིས་ལྡང་བ་ནི་སད་དུས་ཀྱི་སྐྱུ་མ་ལོངས་སྐུ་དང་བསྟེ་བ་ཡིན་ནོ། །

སད་པ། ❶ (ཐ་མི་དད་པ) སངས་པ། དཔེར་ན། གཉིད་སད་ཅེས་པ་ལྟ་བུ། ❷ མངོན་དུ་གྱུར་པ། རྟོས་པ། བརྟས་པ། དཔེར་ན་བག་ཆགས་སད། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་སད་ཅེས་པ་ལྟ་བུ། ❸ གོ་རྟོགས་ཇི་མཐོང་སོང་བ། དཔེར་ན། གོ་རྟོགས་སད་ཅེས་པ་ལྟ་བུ། ❹ བརྟག་དཔྱད་བྱེད་པ། ཉམས་ཆོད་ལེན་པ། ཆོད་དཔག་དང་ཆོད་ལྟ་བྱེད་པ། དཔེར་ན། ཅི་ཟེར་བརྟག་པའི་ཆེ་གལ། སད་གདའ་ཟེར་བ་ལྟ་བུ། བུ་སྙོན་ཆོས་འབྱུང་ལས། བོད་ལ་བཙུན་པ་གཏུབ་མི་གཏུབ་སད་པའི་ཕྱེར་སད་མི་མི་བདུན་རབ་ཏུ་བྱུང་སྟེ། ལྟ་བུ།

སད་པ་སྤྲུལ་སྐུའི་བསྟེ་བ། བསྟེ་བ་སྐོར་དགུའི་དྲུག་པ་དང་གཉིད་དུས་ཀྱི་བསྟེ་བ་གསུམ་གྱི་གསུམ་པ་མེ། སད་པ་སྤྲུལ་སྐུ་དང་བསྟེ་བ་མེ། གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དེ་ལས་ལྡང་བར་རྟོག་པ་མེ། རྣམ་སྨིན་གྱི་ལུས་ཉིད་སྤྲུལ་སྐུ་ངོ་རྫེ་སེམས་དཔའ་དང་། ངོ་རྫེ་འཆང་གང་རུང་དང་། འཛིགས་བྱེད་ལྟར་ན་སྤྲུལ་སྐུ་འབྲས་བུ་ངོ་རྫེ་འཛིན་པ་དཔལ་ངོ་རྫེ་འཛིགས་བྱེད་ཀྱི་སྐུར་བསྒོམ་ལ། དེའི་ཐུགས་ཀར་རྡོ་ལམ་གྱི་ལོང་སྐུ་དེ་ཡི་ཤེས་སེམས་དཔའི་ཚུལ་གྱིས་བཞུགས་པར་བསྒོམ་པའམ། སྤྲུལ་སྐུར་བསྒོམ་པ་མེ། སད་པ་སྤྲུལ་སྐུ་དང་བསྟེ་བའོ། །

སད་འབྱམ། གཉིད་ཡང་ཡང་སད་ནས་གཉིད་མི་འོང་བ་ལ་སད་འབྱམ་ཟེར།

སམྦུ་ཏ། (ལེགས་སྦྱར) ❶ ཁ་སྦྱོར་རམ་གཉུ། འཕགས་པོད་སྐད་གཉིས་ཤན་སྦྱར་ན་གསལ། ❷ ཀྱེ་རྡོར་གྱི་རྒྱུད་དང་། གཞན་ཡང་རྒྱུད་མང་པོའི་བཤད་རྒྱུད་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་པར། ཀུན་མཁྱེན་བུ་སྟོན་གསུང་། བདེ་དགྱེས་གཉིས་ཀའི་ཐུན་མོང་བའི་བཤད་རྒྱུད་ཡིན་པར། ལྷང་སྐྱ་ངག་དབང་བློ་བཟང་ཆོས་ལྡན་གསུང་།

སཾ་བུ་ཏ། (ལེགས་སྦྱར) སམྦུ་ཏ་དང་འདྲ། སམྦུ་ཏ་ལ་གཟིགས།

སཾ་བུ་ཏའི་འགྲེལ་པ་བཞི། ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་དྲན་པའི་སྣང་བ། ཞེན་རྟུ་ཉིས་མཛད། རབ་དཀྲུ་གསལ་བ་ཁ་སྦྱོར་གྱི་འགྲེལ་པ། བློ་བ་དཔོན་ཀ་ཡ་ཐ་བཞིས་པོས་མཛད། མན་ངག་སྡེ་མ། བློ་བ་དཔོན་འཇིགས་མེད་འབྱུང་གནས་སྤྲས་པས་མཛད། ཆུ་ཆེར་བཤད་པ་རིན་པོ་ཆེའི་ཕྲེང་བ། བློ་བ་དཔོན་དཔའ་བོ་ངོ་རྫེ་མཛད་པ་དང་བཞིའོ། བྱ་སྡེན་ཆོས་འབྱུང་ན་གསལ།

སཀྐ། (ལེགས་སྦྱར) ལེའུ། གོ་རིམ། རིམ་པ། སྒྱིར་སཀྐ་ཞེས་པ་འབྱུང་ཁུངས། གཤེས་ཀ། བྱིས་པ་སོགས་དོན་མང་པོ་འཇུག་པར་ལེགས་སྦྱར་གྱི་ཆེག་མཛོད་རྣམས་སུ་གསལ་བ་ལ་གཟེགས།

སཀྐ་མ་ལོག་པ། འཇུག་སྒོ་མ་ནོར་བ་ལ་ཟེར། ཆོས་ཀྱི་སཀྐ་མ་ལོག་པ་དང་འདྲ། ཆོས་ཀྱི་སཀྐ་མ་ལོག་པ་ལ་གཟེགས།

སྤྲུཊ། (ལེགས་སྦྱར) ❶ གཞི་ཚུགས་ཤིག ❷ སྟེག་པ་ཞི་བ། ❸ དགེ་ཚོགས་འཕེལ་བ། ལེགས་པ་ཀུན་སྡུམ།

ས་ཀ་ཀྱ་ར། (ལེགས་སྦྱར) ❶ ཤིང་ཏོག་ཙ་མྲ་དང་དེའི་ཤིང་གི་མིང་། ཆུ་གར་ཡུལ་སྐད་ལ་ཛམྦུ་ཞེས་པའི་ཤིང་ཏོག་དང་དེའི་ཤིང་སྟོང་། ❷ བྱོགས་བྱེད་པ་སོགས་ཀྱི་དོན་ཡིན་པར་བཤད།

སི་ཏྟ། (ལེགས་སྦྱར) ❶ རོལ་རྩེད་མ་སྟེ་ར་མ་རྣའི་ཆུང་མའི་མིང་། ❷ བྱེ་མ་ཀ་ར། ❸ དཀར་མོ། ❹ སྒོས་བྱེ་བྲག་པ། ❺ ཆུ་བོ་སི་ཏ་སོགས་ལ་འཇུག་པར་བཤད།

སི་པ་ཏྲི། ཆུ་སྲིན་སྟེར་མོ་སྟེ་བྲག་ལ་སྐྱེས་པ་དེའོ། །

སིན་ལ། (ལིཁས་སྦྱར) བོད་སྐད་དུ་བསྒྱར་ན་སིནྡྷེ་འཇིན་ཞེས་བྱ། དེ་ལ་ལྕགས་དང་། ཤྲི་ལྕགས་ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས། དེའི་འོག་ཏུ་སིནྡྷ་ལའམ་ཡོངས་གྲགས་སུ་སོ་ཏལ་ཞེས་ཀུན་གྱིས་འབོད་པར་བཤད། མིང་གཞན་ཡང་ཪཧམར་དྲྀ་པ་བྱ་བ། ཁོང་ཅག་གི་རྒྱལ་རབས་ན་ཡང་མིང་དེ་གསལ་བར་བཤད། གཞན་ཡང་ཏུམྦྲུ་པ། སྐེ་ཟངས་གྲིང་ཡང་འདི་ལ་ཟེར། རང་རེའི་འདུལ་བའི་དཔེ་མེད་མའི་བྱང་བའི་སྐབས་ན་ཡང་གསལ་ལ། ཁོང་དག་ལ་ཡང་རྒྱས་འདུག། ཅེས་མཁས་དབང་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱི་སིནྡ་ལའི་ལོ་རྒྱས་ན་གསལ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་སྔོན་བདུད་འབུམ་གཅིག་བཏུལ་བ་དང་། ལྕགར་གཤེགས་པའི་མདོ་བྱ་བའི་ཡུལ་དེ་ཡང་འདི་ཀ་རང་ཡིན། སྲིན་པོ་ལྕགམཚིན་བཅུའི་ཡུལ་ཡིན་པ་ནི་ཀུ་གར་བ་རྣམས་ལ་ཡོངས་སུ་གྲགས།

སིང་ཀ། (ལིཁས་སྦྱར) སིནྡྷ། སོ་ཏ་དང་དོན་གཅིག

སིནྡྷུ། (ལིཁས་སྦྱར) ❶ ཀུ་གར་གྱི་ཆུ་བོ་ཆེན་པོ་བཞིའི་ཡ་གྱལ་ཞེག ❷ ཆུ་བོ་ཆེན་པོ་སིནྡྷུ་འབབ་པའི་ཡུལ་ཀུ་གར་ལྷོ་ཕྱོགས་ན་ཡོད་པ་ལ་བཞེད། འགའ་ཞིག་གིས་ཀུ་གར་ནུབ་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པར་བཞེད།

སོ་ཏ། (ལིཁས་སྦྱར) སིནྡྷ།

སོ་ཏལ། (ལིཁས་སྦྱར) བོད་སྐད་དུ་བསྒྱར་ན་སིནྡྷེ་འཇིན། སིནྡྷ་ལ་དང་དོན་གཅིག ལྕགྲ་དང་། ཤྲི་ལྕགྲ། ཟངས་གྲིང་། ཪཧམར་དྲྀ་པ། ཏུམྦྲུ་པ་ཞེས་བྱ་བ་རྣམས་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན། སིནྡྷ་ལའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ། ལྷའི་གནས་ཤིག་སྟེ། བསྟན་བཅོས་ལ་གྲགས་པ་ནི། གྲོང་ཁྱེར་གྱི་ཕྱོགས་བཞི་ན། འཁོར་གྱི་གཅོ་བོ་ལྷ་བཏུད་བཏུད་དེ་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་དང་། དབུས་ན་ལྷའི་དབང་པོ་བཅུ་ཕྱིན་དང་སོ་གསུམ་མོ།། འཇིག་རྟེན་ན་གྲགས་པ་ནི། ནོར་ལྷ་བཏུད་དང་། ཉེ་མའི་བུ་བཅུ་གཉིས་དང་། དྲག་པོ་བཅུ་གཅིག། ཐ་སྐར་གྱི་བུ་གཉིས་ཏེ་སོ་གསུམ་མོ། ।

སུམ་ཅུའི་དབང་ཕྱུག ལྷའི་དབང་པོ་བཅུ་ཕྱིན་གྱི་མིང་། སྒོབ་དཔོན་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྒྲུངས་གསུང་།

སེ་མོ་དོ། ❶ ནུ་མ་སྒེགས་ཙམ་དུ་འཕྱང་བའི་མུ་ཏིག་གི་ཕྲེང་བ་ལ་ཟེར། སེ་མོ་དོ་དང་དོ་ཤལ་གྱི་ཁུད་པར་ནི། ནུ་མ་སྒེགས་ཙམ་དུ་འཕྱང་བ་ནི་སེ་མོ་དོ་དང་། མུ་ཏིག་གི་ཕྲེང་བ་ཕྱེ་བ་སྒེགས་ཙམ་དུ་འཕྱང་བ་ནི་དོ་ཤལ་ལོ། །མདོར་ན་དེ་གཉིས་ནི་རིང་ཐུང་གི་ཁྱད་པར་ཙམ་མོ། །འདུལ་བ་རྣམ་འབྱེད་འགྲེལ། ཕྱན་ཆེགས་འགྲེལ། ལུང་གཞིའི་འགྲེལ་པ། མཚོ་ཏྲིཀ་སོགས་ཀུ་བོད་ཀྱི་གཞུང་མང་པོར་ལེགས་པར་བརྟགས་ཏེ་བཀོད། ❷ ཡང་རྗེ་མི་ལའི་རྣམ་མཁར་རས་ཆུང་མའི་སྐོར་གྱི་ཤོག་གྲངས་ཅ་༡༥ ལས། རེ་ཞིག་གི་བར་དུ་རས་

ཆུང་པའི་ཐུགས་དམ་གྱི་གློག་མཛད། དེ་ནས་བྱང་གི་གནམ་མཆོ་ཕུག་མོའི་“སེ་མོ་དོ” ལ་ངག་བཅད་ནས་ལོ་བཏུད་ཀྱི་བར་དུ་བསྒོམས་པའི་མཐར། ཞེས་ཀྱང་སྣང་བས་འདིའི་དོན་གང་ཡིན་བརྟག་པར་བྱའོ། །

སེ་རལ་ཁུ། ① ཕྱག་པ་ནས་མཆན་ཁྲང་བར་རྒྱ་གྱམ་དུ་འཆིང་ཆུའི་མི་རུས་ཀྱི་ཕྲེང་རྒྱན་ཞེས། སྐུད་པ་སེ་རལ་ཁུ་ཚངས་སྐུད། མཆོད་ཕྱིར་ཐོགས་རྣམས་དོན་གཅིག མཆོད་ཕྱིར་ཐོགས་ལ་གཟེགས། ② ཡང་རྗེ་ཤེས་རབ་ཀྱི་མཆོའི་གསང་འདུས་བསྒྲེད་རིམ་ལས། སེ་མོ་དོ། མཆོད་ཕྱིར་ཐོགས། སེ་རོས་བྱས། སེ་རལ་ཁ་རྣམས་དོན་གཅིག་པར་གསུངས་འདུག་ཀྱང་དཔྱད་དོ། །

སེ་རོས་བྱས། སེ་མོ་དོ་དང་དོན་གཅིག རྗེ་ཤེས་རབ་ཀྱི་མཆོ་གསུང་།

སེང་ཁྲིམ། དབྱར་གྱི་དུས། སྤྲ་བཤད་ནི། སེང་གེས་ཆགས་པ་སྤྲོད་པའི་དུས་ཡིན་པས་དེ་སྐད་བརྗོད།

སེང་གེ། ❶ རི་དྭགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ། འདམ་སེང་དང་། གང་ས་སེང་ངམ། སེང་གེ་དཀར་པོ་ལྟ་བུ། ❷ མཆོག་གམ་གཅོ་བོ། དཔེར་ན། ནགས་ན་གནས་པ་རྣམས་ཀྱི་སེང་གེ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

སེང་གེ་དཀར་པོ། གང་ས་སེང་། བོད་ཀྱི་གང་རི་མཐོན་པོ་འགའ་ཞིག་ནང་སེང་གེ་དཀར་པོ། རལ་པ་སྤོན་པོ་ཅན་ཡོད་རྩལ་བརྗོད་སྤོལ་ཡོད། མཐོང་ཚུལ་བ་ནི་ངག་དབང་ཆོས་གྲགས་ཀྱི་སྒྲ་དབྱངས་ཤོག་ཅིག་བ་ཅ ནང་། རྗེ་འདི་བོ་དེ་གྱང་རྒྱལ་གྱི་གང་ས་ཁེའི་ཅེར་ཕེབས་སྐབས་ཀྱི་རྗེས་འདྲ་བ་ཞིག་མཐོང་། རྗེས་དེད་དེ་ཕྱིན་པས། སྐབས་ཤིག་ཆུང་ནས་ར་ཕོ་སྤོན་པོ་འདྲ་བ་ཞིག་མཐོང་། ཉེ་བར་སྤེབས་པ་ན་སེང་གེ་རལ་པ་ཅན་ཞིག་འདུག། ཅེས་གསལ། གཞན་ཡང་ཐུ་མ་དང་། གྲུབ་ཐོབ་འགའ་ཤས་ལ་མི་མ་ཡིན་གྱིས་སེང་གེའི་ཁོ་མ་ཡིན་ཞེས་ཕུལ་ཏེ་རིན་ཆེན་རིལ་བུ་དང་། བྱིན་རྟེན་ཁག་ནང་ཕབ་ཆུན་བཞུགས་པའི་ལོ་ཆུས་མང་པོ་ཡོད། ཅེས་ཞྭ་སྣབ་པ་དབང་ཕྱུག་བདེ་ལྡན་གྱི་ཆུལ་རབས་ནང་གསལ།

སེང་གེ་ཀང་པ་བཅུད་པ། ❶ ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་ཀང་ལག་བཞི་དང་། གཡས་གཡོན་དུ་གཤོག་པ་གཉིས་གཉིས་ཏེ་བཅུད་ཡོད་པའི་སྲོག་ཆགས་ཤིག །དེ་རྣམས་ཀྱིས་འགྲོ་བའི་ཐུ་བ་ཁྱིད་པས་ཀང་པ་དང་འདྲ་བས་ཀང་པ་ཞེས་བཏགས་སོ། །དེ་ལ་སེང་གེ་ཤར་ཕྱ་ཞེས་ཀྱང་ཟེར་རོ། །དཏུལ་ཚུ་ཆུམ་ཕྱ་དྲུ་གསུང་། ❷ སེང་གེའི་མགོ་བོ་ལ་ཁྱུང་གི་མཆུ་ཅན་གྱི་སྲོག་ཆགས་ཤིག་སྟེ། སེང་གེ་དང་མཁའ་ལྡིང་འདུས་པ་ལས་ཁྱུང་བའི་སེང་གེ་སྟེ། སེང་གེ་སྤྲར་མོ་བཞེ་དང་། ཁྱུང་གཤོག་གཉིས། སྤེར་མོ་གཉིས་དང་བཅུད་ཡིན་ལ། ཞེས་མཁས་པ་འགའ་ཞིག་བཞེད།

སེང་གེ་བཟང་པོ། <ཀ་རི་སྐྱ།> སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ་ནི། ཆུལ་རིགས་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་བ། ཕྱི་ནང་གི་གྲུབ་མཐའ་ཐམས་ཅད་ལ་མཁས་པ། ཁྱད་པར་ཡུམ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་དོན་ལ་རིང་དུ་གོམས་པ་ཞིག་སྟེ། དེས་རང་གི་མཁན་པོ་རྣམ་སྣང་བཟང་པོ་ལ་བྱམས་པའི་སྒྲུབ་ཐབས་ཤུལ་བཞིན་སྒོ་ཅུར་ཀུམ་གྱི་མདོག་ཅན་སྒྲོན་ལམ་མཛེས་པ་ཞིག་རིས། ཤར་ཕྱོགས་ཁན་ཏ་པུ་ཉི་སོང་ཞིག་ཅེས་ལུང་བསྟན་ཏོ། །གཉིད་སད་དེ་དེར་སོང་ནས་ཞག་གསུམ་དུ་གནས་བྱས་ཏེ། རྒྱ་ཅོག་པུ་རི་གི་ཤར་རིའི་གཙུག་ལའི་སྟེང་གི་ནམ་མཁའ་ལ། སྒྲིན་ཕུང་འབྱག་པོ་ཞིག་གི་གསེབ་ནས་ལྷའི་ལུས་སྟོན་སྒྲིན་གྱི་གསེབ་ནས་ཕྱུང་ནས། མཆོད་ཡས་སྐ་ཚོགས་ཀྱིས་མཆོད་པ་མཐོང་སྟེ། ཅི་བྱེད་དྲིས་པས་ཤེ་བཙུན་བྱམས་པ་བཙུད་སྟོང་པ་གསུང་བ་ལ་མཆོད་པ་བྱེད་པ་ཡིན་ཟེར་ཏེ། རིང་དུ་བལྟས་པས་ཤེ་བཙུན་ཞལ་གསེར་མདོག་ཅན་སྤྱི་གཙུག་མཆོད་རྟེན་གྱིས་སྤྲས་པ། ཕུག་གཡས་ཚེས་འཆད་ཀྱི་ཕུག་ཙུ་མཐད་པ་ཞིག་མཐོང་ནས་ཕུག་དང་མཆོད་པ་བྱས་ཏེ། ཉིད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ལ་དེང་སང་འགྲེལ་པ་མང་དུ་མཆིས་ན་གང་གི་རྗེས་སུ་འཇུག་པར་བགྱི་ཞེས་ཞུས་པས། ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞུང་ལེགས་པར་རྟོགས་ལ་འཐད་པ་བསྟུས་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་རྩོམས་ཤིག་ཅེས་གསུང་གི་གནང་བ་ཐོབ་བོ།། བསྟན་བཅོས་ཀྱང་། ཅི་ཁྲིལ་ལ་བཙུད་མ། བཙུད་སྟོང་འགྲེལ་ཆེན། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། སྡུད་པའི་དཀའ་འགྲེལ་རྟོགས་སྐ། ཤེར་ཕྱིན་སྒོམ་པ་ལ་སོགས་པ་མཛད་དོ་ཞེས་གྲགས་སོ། །སྒྲ་བཤད་ནི། མ་སེང་གེས་བསད་ནའང་བྱ་མ་ཤི་བར་བཙན་པས་སེང་གེ་བཟང་པོ་ཞེས་བཏགས་སོ། ।

སེང་གེའི་སྒྲ། ❶ དམ་པའི་ཚོས་ཀྱི་སྒྲ། སྒྲ་བཤད་ནི། དེ་སེང་གེའི་སྒྲ་དང་འདྲ་བར་ལས་འབྲས་དང་བླང་དོར་གྱི་གནས་ལ་རྨོངས་པའི་འགྲོ་བ་སྐྱང་པོ་ཆེ་ལྟ་བུ་རྣམས་སྐྲག་པར་བྱེད་ཅིང་། རིགས་ཀྱི་བུ་མི་ཡི་སེང་གེ་ཕུག་ཀུ་ལྟ་བུ་དག་སྡུད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །❷ ཚོག་གཞན་ཐམས་ཅད་ཟེལ་གྱིས་གཅོན་པའི་ཚོག ❸ སྒོག་ཆགས་སེང་གེའི་སྐད་གདངས།

སེང་རས། རས་སྒབ་སྒག སོས་སྒབ་སྒག སོས་སྒབ་པོ།

སེན་མོ་གཅོད་པ། ❶ སེན་མོ་གྱི་སོགས་ཀྱིས་གཅོད་པ། ❷ སེན་མོ་གཅོད་བྱེད་ཀྱི་ལག་ཆ།

སེམས། ❶ ཡུལ་གྱི་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་གཉིས་ལས་ངོ་བོ་གཅོ་བོར་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་བློ་ལ་ཟེར། གཅོ་སེམས་དང་དོན་གཅིག ❷ སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གི་བྱེ་བྲག་མ་ཕྱི་བའི་སེམས་སྤྱི་ཙམ་པ་ཞེག་ལའང་སེམས་ཞེས་ཟེར་ཏེ། དཔེར་ན། ང་སེམས་སྐྱེད་པོ་འདུག སེམས་སྐྱེད་པོ་མི་འདུག་ཅེས་པ་ལྟ་བུ།

སེམས་ཀྱི་སྐྱང་པོ། ཡིད་ཀྱི་སྐྱང་པོ་དང་འདྲ།

སེམས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་། སེམས་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་བྱེད་པའི་ཚོས། བསམ་གཏན་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་སྒོམ་པ་ལྟ་བུ། སོ་ཐར་ཀྱི་སྒོམ་པ་ནི་དེ་ལས་ལྡོག་སྟེ་སེམས་གཡེངས་པ་དང་སེམས་མེད་པའི་གནས་སྐབས་སུ་ཡང་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། སེམས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་ཞེས་མི་བྱའོ། །

སེམས་ཀྱི་ཏ། རང་གི་སེམས། ཚེག་དོན་ནི་འདུལ་བ་དང་། འགྲེས་པ་དང་། ཁ་དྲངས་དཀའ་བས་སེམས་ཏ་དམྱ་ཞོད་ཀྱི་གཟུགས་སུ་བཀོད་པའོ། །དཔེར་ན། སོ་སོར་ཐར་པའི་མདོ་ལས། ཏ་ཏ་ཀུ་འབད་པས་བདའ་བ་ཡི། །སེམས་ཏ་ཁ་བྱན་དཀའ་བ་ལ། །མཐུན་པའི་གཟེར་རྟོན་བཙུ་པ་ཡི། །སྲབ་ནི་སོ་སོར་ཐར་འདི་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

སེམས་ཀྱི་དམ་པ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས།

སེམས་ཀྱི་རྟོ་རྗེ། ཐུགས་ལུགས་ཀྱི་སྙིང་ཅིད་ཀྱི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཤེག། འདི་གཅོ་བོ་ཐུགས་ལུགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཅིག་ཡིན་ཡང་། སྤྱི་ར་བཏང་མདོ་ཐུགས་གཅིས་ཀའི་ཐ་སྙད་ཡིན་ཏེ། ཀུ་སྤྲུབ་ཀྱི་བསྟོད་ཚོགས་ནང་། སེམས་ཀྱི་རྟོ་རྗེ་ལ་བསྟོད་པ་ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟ་བུ་ཞེས་མཁས་པ་རྣམས་གསུང་། པཊ་ཚེན་བློ་བཟང་ཆོས་རྒྱན་གྱི་ཕུག་ཚེན་རྩ་བར་ཡང་། ཀུན་ཁྱབ་ཀུན་གྱི་རང་བཞིན་ཕུག་རྒྱ་ཚེ། །དབྱེར་མེད་བརྗོད་བྱལ་སེམས་ཀྱི་རྟོ་རྗེའི་དབྱིངས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ།

སེམས་ཀྱི་རྣམ་པ། སེམས་རང་གི་ངོ་བོ། སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན། སེམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། སེམས་ཀྱི་རྣམ་པ་རྣམས་དོན་འདྲ་བར་བཤད་དེ། མན་ཉིལས། དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་རང་བཞིན་དང་རྣམ་པ་ཞེས་པ་དོན་གཞན་མ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་ངོ་བོ་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ།། ཞེས་སྨོས་དཔོན་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྒྲུངས་དང་། བཀའ་བསྒྱུར་པའི་ཕུག་ཚེན་རྩ་བའི་འོད་ཟེར་ལས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་གསུངས།

སེམས་ཀྱི་རྣམ། ❶ སེམས་ལ་ཟེར། བསྡུང་དགོས་པ་དང་བག་ཅེན་བྱེད་དགོས་པས་སེམས་རྣ་ཡི་གཟུགས་སུ་བཀོད་པའོ། །དཔེར་ན། སྤྱོད་འཇུག་ལས། མ་དྲངས་དྲོལ་བའི་ཁྲོད་གནས་ན། །སྤྲིམས་དེ་རྣ་ཡི་བག་བྱེད་བཞིན། །སྐྱེ་བོ་ངན་ཁྲོད་གནས་པས་ཀྱང་། །སེམས་ཀྱི་རྣ་འདི་རྟག་ཏུ་བསྡུང་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ། ❷ སེམས་ཀྱི་རྣ་ཞེས་པ། སེམས་ཀྱི་སྐྱེན་ཉོན་མོངས་ལའང་ཁོ།

སེམས་ཀྱི་ཡོ་བྱད། སེར་སྣ་དང་བྲལ་བའི་སེམས། སྒྲ་བཤད་ནི། དཔེར་ན། ཡོ་བྱད་ཀྱིས་ཕྱི་རོལ་གྱི་གནོད་འཚེ་ལས་སྐྱོབ་པར་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ། འདིས་ཀྱང་མི་དགེ་བ་མང་པོ་ལས་སེམས་སྡུང་བར་བྱེད་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བཀྲས་སོ། །

སེམས་ཀྱི་རིན་ཆེན། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས། དཔེར་ན། སྤྱོད་འཇུག་ལས། གཞན་དག་རང་གི་དོན་དུ་ཡང་། །མི་འབྱུང་སེམས་ཅན་དོན་སེམས་གང་། །སེམས་ཀྱི་རིན་ཆེན་ཁྱད་པར་འདི། །ཐུབ་ཅེས་མེད་པའི་རྒྱད་ཅིག་འཁྲུངས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །རིན་ཆེན་སེམས་དང་དོན་འདྲ།

སེམས་ཀྱི་གསང་། སེམས་ཀྱི་གསང་བ་དང་འདྲ།

སེམས་ཀྱི་གསང་བ། སེམས་ཀྱི་གནས་ལུགས། སྤྱོད་འཇུག་ལས། གང་གིས་ཆོས་ཀྱི་གཙོ་བོ་མཆོག །སེམས་ཀྱི་གསང་འདི་མ་ཤེས་ན། །བདེ་ཐོབ་སྤྱག་བསྔལ་གཞོམ་འདོད་ཀྱང་། །དེ་དག་དོན་མེད་ཕྱི་ནར་འཁྱམ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །སྒྲ་བཤད་ནི། སྤྲོད་མིན་ལ་མི་བསྟན་པས་ན་གསང་བའོ། །ཞེས་རྒྱལ་ཚབ་ཆོས་རྗེའི་གསུངས་པ་ལྟར་རམ། ཡང་ན། ཡྐོག་ཏུ་གྱུར་པའི་དོན་གཞིས་ན་གསང་བའོ། །

སེམས་བསྒོམ། ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྒོམ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྒོད་རྣམས་དོན་གཅིག། སྒྲ་བཤད་ནི། ཐུར་རང་དོན་ཁོ་ན་བསམ་པ་དེ་ལས་བཟློག་སྟེ་སེམས་དམིགས་པ་རྒྱ་ཆེན་པོར་གྱུར་པས་ན་བསྒོད་ཅེས་བྱ། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྒོད་ལ་གཅིགས།

སེམས་བསྒོད་ལེན་པའི་ཚོ་གཅིག སེམས་བསྒོད་ལེན་པའི་ཚོ་གཅིག་ཏུ་མདོར་བསྡུས་ལ། ། སྤྱོར་བའི་ཚོ་གཅིག ❶ སྐྱབས་འགྲོ་ཁྱད་པར་ཅན་བྱ་གི ❷ ཚོགས་བསགས་པ། ❸ བསམ་པ་སྦྱང་པའོ། །སྐྱབས་འགྲོ་ཁྱད་པར་ཅན་བྱ་བ་ལ། ① གནས་བཅུན་ཅིང་མཆོད་ཡོས་བཤམས་པ། ② གསོལ་བ་གདབ་ཅིང་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ། ③ སྐྱབས་འགྲོའི་བསླབ་བྱ་བཙོང་པའོ། ། གཉིས་པ་སེམས་བསྒོད་ཀྱི་དོན་དུ་གསོལ་བ་གདབ་པ་ནི། བླ་མ་ལ་སོགས་པའི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་ཕུག་འཚལ་ཏེ་ཡོན་དང་མཆོད་ཕུལ་ལ་པུས་མོ་གཡས་པའི་ལྟང་ས་ལ་བཙུགས་ནས་ཐལ་མོ་སྦྱར་ཏེ། ཇི་ལྟར་སྨོན་ཀྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་ཅིག་ཤོས་ཆེན་པོ་ལ་བཞུགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དང་པོར་སངས་རྒྱས་རྣམས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་མ་ཆེན་པོ་ལ་བཞུགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དང་པོར་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ལ་སེམས་ཇི་ལྟར་ཞུགས་པ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཁོ་ན་ཁོ་ལ་བཞུགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དང་པོར་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྒོད་དུ་གསོལ། ཞེས་ལན་གསུམ་བརྗོད། སྐྱབས་འགྲོ་ཁྱད་པར་ཅན་བྱ་བ་ནི། སྤྱོད་དཔོན་བཀའ་སྩལ་ཏེ། སྐྱེ་བོ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཐུབ་པ་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆི་ལ། །ཆོས་

རྣམས་ཀྱི་མཆོག་ཞེ་བ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཚོས་རྣམས་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆིའོ།། ཚོགས་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་འཕགས་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་དགེ་འདུན་རྣམས་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆིའོ། །ཞེས་ལན་གསུམ་བརྗོད་དོ། །ཅ (གཉིས་པ་སེམས་བརྩེ་བའི་ཚ་ཐ་དངོས་གཞི་ནི།) ཕྱོགས་བཅུ་རྣམས་ན་བཞུགས་པའི་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་བདག་ལ་དགོངས་སུ་གསོལ། སྐྱབ་དོའམ་དགོངས་སུ་གསོལ། བདག་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བས་སྐྱེ་བ་འདི་དང་སྐྱེ་བ་གཞན་དང་གཞན་དག་ཏུ་སྡིག་པའི་ཤང་བཞིན་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཤང་བཞིན་དང་བསྒོམས་པའི་ཤང་བཞིན་གྱི་དགེ་བའི་རྩ་བ་བདག་གིས་བགྱིས་པ་དང་བགྱིད་དུ་བསྟལ་བ་དང་བགྱིད་པ་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་ཤང་བའི་དགེ་བ་རྩ་བ་དེས། ཇི་ལྟར་སྔོན་གྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ལ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་ཡི་རང་ཞེན་པ་ལ་རབ་ཏུ་བཞུགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཀུན་ནས་ལྡང་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་བསྐྱེད་པར་བགྱིའོ། (རང་གི་མིང་ནས་སྨོས) འདི་ཞེས་བགྱི་བས་ཀྱང་དུས་འདི་ནས་བརྩང་སྟེ་ཇི་སྲིད་བྱང་ཆུབ་སྙིང་པོ་ལ་མཆིས་ཀྱི་བར་དུ་ཀུན་ཤེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་ལ་སེམས་བསྐྱེད་པར་བགྱིའོ། །སེམས་ཅན་མ་བསྒྲལ་བ་རྣམས་བསྒྲལ་བར་བགྱིའོ། །མ་གྲོལ་བ་རྣམས་གྲོལ་བར་བགྱིའོ། །དབུགས་མ་ཕྱིན་པ་རྣམས་དབུགས་དབྱུང་བར་བགྱིའོ། །ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་མ་འདས་པ་རྣམས་མྱ་ངན་ལས་འདས་པར་

བགྱིའོ། །ཞེས་ལན་གསུམ་བརྗོད་པར་བྱའོ། །སྐྱབ་དོའམ་ཞེས་བྱ་བ་འགྲོས་གཞན་རྣམས་འདྲའོ། །མཐུག་གི་ཚ་ཐ་ནི། སྐྱབ་དོའམ་དགོངས་སུ་གསོལ། ཞེས་པའི་ཚིག་སྐྱངས་པ་མ་གཏོགས་གཞན་རྣམས་འདྲའོ། །མཐུག་གི་ཚ་ཐ་ནི། སྐྱབ་དོའམ་ཀྱིས་སྐྱེན་སེམས་ཀྱི་བསྟབ་བྱ་རྣམས་སྐྱབ་མ་ལ་བརྗོད་པར་བྱའོ། །

སེམས་ཁོང་དུ་ཆུད། སེམས་མི་དགའ་བར་གྱུར་པའམ། མྱ་ངན་བྱེད་པའི་དོན་ཡིན།

སེམས་ངོ་། (བཀའ་བསྒྱུར) སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ།

སེམས་ངོ་མཚོང་བ། (བཀའ་བསྒྱུར) སེམས་ངོ་མཚོང་བ། སེམས་ངོ་ཤེས་པ། སེམས་ངོ་འཕྲོད་པ། སེམས་ཀྱི་ཚོས་ཉིད་མཐོང་བ་རྣམས་དོན་འདྲ། སྒྲ་བཤད་ནི། སེམས་ཀྱི་ངོ་བོའམ་རང་བཞིན་ཚོས་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་མཐོང་བས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ།

སེམས་ངོ་འཕྲོད་པ། (བཀའ་བསྒྱུར) སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་གང་གིས་མ་བསྒྲིབས་པ། རྟེན་ངོས་ཀྱི་ཏྲལ་པ་རབ་ཚུན་ཆད་ཀྱང་འཆར་བའི་ཚོད་ལྟ་བུའི་དྲང་སྲོང་གསལ་ལ། ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་འདི་འཆར་ལ་འདི་མི་འཆར་བྱ་རྒྱུ་མེད་པར་སྣ་ཚོགས་སུ་འཆར་བའི་ཏིག་གེ་བ། དབྱིབས་དང་ཁ་དོག་ལ་སོགས་པའི་དབྱིབས་གཟུགས་ཅན་

གང་དུའང་མ་གྲུབ་པའི་སྟོང་སང་ངོས་བཟུང་མེད་པ་དེ་ལྟ་བུ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་ནི། སེམས་ངོ་འཕྲོད་པ་དང་། སེམས་ཀྱི་ཚོས་ཉིད་མཐོང་བ་ཡིན་པས། འདི་ནི་དཔེར་ན་གཞན་ལ་ཟན་ཚང་སྐྱེར་བ་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་སྐར་བཅངས་སུ་གཏོད་པའི་གདམས་པ་བླ་ན་མེད་པ་ཡིན་ཞེས་ཟེར། (དགེ་ལྡན་པ) དགེ་ལྡན་པས་ཕྱག་རྒྱ་སེམས་ངོ་འཕྲོད་པའམ་མཐོང་ཞེས་པ་དེ། སེམས་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་པའི་ངོ་བོ་ཙམ་ཞིག་མཐོང་བ་ཡིན་གྱི་གནས་ལུགས་མཐོང་བ་མིན་པར་འདོད་དེ། རྗེ་གུང་ཐང་པས་ཕྱག་ཆེན་ཁྲིད་ཡིག་ལས། རང་ལུགས་ལ། དེས་སེམས་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་པའི་ངོ་བོ་ཙམ་ཞིག་མཐོང་བ་དང་། སེམས་གནས་སྐྱབས་པའི་ཐབས་ཙམ་ཞིག་ཡིན་ལ། ཞེས་སོགས་གསུངས།

སེམས་ངོ་ཤེས་པ། (བཀའ་བརྒྱད) སེམས་མཐོང་བ་དང་དོན་འདྲ།

སེམས་ཅན། ❶ སྐྱེ་པ་མ་སྐྱངས་པའི་གང་ཟག། དེ་དང་སེམས་ཅན། ཡིད་ཅན། ལུས་ཅན་རྣམས་དོན་གཅིག་སྐྱ་བཤད་ནི། (བྱ་ཏི་རེན་ཆེན་གྲགས) རྣམ་པར་རྟོག་པས་སེམས་པར་བྱེད་ཅིང་དཔེ་དབང་དུ་གྱུས་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ། ❷ (ཡུལ་སྐད) དུད་འགྲོ།

སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཅེས་སོགས། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བདེ་བ་དང་བདེ་བའི་རྒྱུ་དང་ལྡན་པར་གྱུར་ཅིག། ཅེས་སོགས་ཀྱི་ཚད་མེད་བཞི་སྟོན་པའི་ཆེགས་བཅད་འདི་ཡོ་གའི་རྒྱུད་ལས་གསུངས་པར་བཤད།

སེམས་ཅན་དུ་བརྗོད་པ། (མཛོད) སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་པ་དང་དོན་འདྲ།

སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་པ། (མཛོད) ❶ རྒྱུད་ཀྱིས་བསྡུས་པ། དཔེར་ན། མཛོད་ལས། རྣམ་སྨིན་ལུང་དུ་མ་བསྟན་ཆོས། །སེམས་ཅན་བརྗོད་ལུང་བསྟན་ཕྱིས་འབྱུང་། ཞེས་གསུངས་པ་དང་མཐུན་ནོ། །❷ བརྗོད་བྱ་སྟོན་པའི་སྒྲ། དེ་ནི། མཛོད་ལས། སྒྲ་ནི་རྣམ་པ་བཏུད་ཡོད་དེ། ཞེས་སྒྲ་རྣམ་པ་བཏུད་གསུངས་པ་ལས་ཤེས་སོ། །སྒྲ་བཤད་སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་པའི་སྒྲ་ལ་གཟེགས།

སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་པའི་སྒྲ། (མཛོད) ❶ ཤེས་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་སྒྲ། སྒྲ་བཤད་ནི། འདི་ནི་སེམས་ཅན་ཀྱི་ཤེས་རྒྱུད་དུ་གཏོགས་སོ་ཞེས་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ལུང་དུ་སྟོན་པའམ་གསུངས་པའི་སྒྲ་ཡིན་པས་ན་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །ཡང་ན། སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་པ་ཞེས་པ་ནི། སེམས་ཅན་ཡིན་པར་གོ་བར་བྱེད་པའི་སྒྲ་ཡིན་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ། དཔེར་ན། རྨ་བྱའི་སྒྲ་ཐོས་པ་ན་དེ་ནི་རྨ་བྱའིའོ་ཞེས་རྨ་བྱ་སྟོན་པ་འཁོར་ཡུག་ཏུ་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ། །དཔལ་ལྡན་ཆོས་མཛད་པར་གྲགས་པའི་ཕྱང་པོ་ལྟའི་རབ་བྱེད་ལ་གཞི་བྱས་ཏེ་བཀོད། ❷ བརྗོད་བྱ་

སྨོན་པའི་སྒྲའམ། ངག་གི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་ལ་རེར་ཏེ། མཛོད་རང་འགྲེལ་ལས། སེམས་ཅན་དུ་སྨོན་པ་ནི། ངག་གི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲའོ། །ཞེས་གསུངས།

སེམས་ཅན་དུ་མི་སྨོན་པའི་སྒྲ། ❶ བརྗོད་བྱ་མི་སྨོན་པའི་སྒྲ། ❷ ཤེས་རྟུལ་ཀྱིས་མ་བསྟུས་པའི་སྒྲ། དཔེར་ན། རྟ་སྒྲ་ལྟ་བུ། སྒྲ་བཤད་ནི། འདི་ནི་སེམས་ཅན་ཀྱི་ཤེས་རྟུལ་དུ་གཏོགས་སོ་ཞེས་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའམ་མ་གསུངས་པའི་སྒྲ་ཡིན་པས་ན་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །

སེམས་ཅན་བློས་སྨོང་བ། མི་འཐད་པ་བྱས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཀུན་འགའ་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་དུས་ནམ་དུའང་འདིའི་དོན་མི་བྱའོ་སྙམ་པའི་བློ་སྐྱེས་པ་ན། སེམས་ཅན་བློས་སྟང་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནི་བྱང་སེམས་ཀྱི་བསླབ་བྱ་དང་འགལ་བར་ལམ་རིམ་ཆེན་མོར་གསུངས།

སེམས་ཉིད། ❶ སྨོང་ཉིད། སེམས་ཉིད་ངེས་པའི་ཉིད་སྐྱའི་སྐད་དོད། ཀ་ཏྟ་ཞེས་པ་སྨོང་ཉིད་ཡིན་པས་སེམས་ཤུང་མིན་པར་དེའི་གནས་ལུགས་ལ་བྱ་དགོས་པ། དཔེར་ན། སེམས་སྨོང་པ་ཉིད་ལ་སྣར་ཆེན་བྱས། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། (བཀའ་རྟེང་) སེམས་ཀྱི་ཚོས་ཉིད་དམ་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ། སྒྲ་བཤད་ནི། སེམས་ཞེས་པས་སེམས་རང་གི་ངོ་བོ་དང་། ཉིད་ངེས་པས་ཚོས་ཉིད་དེ་སེམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་བསྟན། ❷ སེམས་ཁོ་ན། སེམས་ཉིད་ལྷན་ངེས་སྐྱེས་པ། (བཀའ་བསྒྱུར) སེམས་ཀྱི་གནས་ལུགས། སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་གསལ་ལ་རྟོག་པ་མེད་པ་སྤྲོས་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་དེ་ལ་ཟེར།

སེམས་མཉམ་འཇུག བྱིང་རྒོད་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་དང་བྲལ་བའི་དབུ་མ་སྐྱེ་ཚ་མཉམ་དུ་གནས་པའི་སེམས་ལ་ཟེར། ཐ་སྙད་འདི་ལམ་རིམ་དུ་གསལ།

སེམས་རྟ། སེམས་ཀྱི་རྟ་དང་འདྲ།

སེམས་མཐོང་བ། (བཀའ་བསྒྱུར) ཕུག་ཆེན་ཀྱི་བདུ་སྐྱེ། སེམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་མཐོང་བ། སེམས་ཉིད་གདོད་མ་ནས་སྤྲོས་པའི་མཐའ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་མཚང་རིག་པ་ལ་ཟེར། སེམས་ངོ་ཤེས་པ། རང་རིག་རང་རིག་པ། རང་གིས་རང་རིག་པ་རྣམས་དོན་འདྲ།

སེམས་དང་ཡིད་དང་རྣམ་ཤེས། ❶ གཙོ་སེམས་དང་དོན་གཅིག ❷ (ཁྲི་ཟྭག་སྒྲ་བ) དགེ་མི་དགེ་འབྱིད་པར་བྱེད་པས་ན་སེམས། ཡུལ་ཤེས་པས་ན་ཡིད། དམིགས་པ་རྣམ་པར་ཤེས་པས་ན་རྣམ་ཤེས་ཞེས་ཟེར། ❸ (མངོ་རྫོ་པ) དགེ་མི་དགེའི་བག་ཆགས་གསོག་པར་བྱེད་པས་ན་སེམས། རྟེན་ཀྱི་ཆ་ནས་ཡིད། བརྟེན་པའི་ཆ་ནས་རྣམ་ཤེས་ཞེས་ཟེར། ❶ (སེམས་ཅམ་པ་ཁ་ཅིག་ནི) སེམས་ནི་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་

ཏེ། །ངར་འཇིན་པ་ནི་ཡིད་ཡིན་ནོ། །ཡུལ་ལ་སོ་སོར་རྣམ་རིག་པ། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་དག་ཏུ་འདོད།། ཅེས་ཀྱང་ཟེར། སྤྱིར་ན་སེམས་དང་ཡིད་དང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་དོན་གཅིག་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན། ❻ (བཀའ་བསྒྱུར) སེམས་ནི་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས། ཡིད་ནི་བདུན་ཡིད། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་འཇུག་ཤེས་དྲུག་ལ་བཞེད། ཟབ་མོ་ནང་དོན་གྱི་འགྲེལ་པ་ན་གསལ།

སེམས་དང་སེམས་བྱུང་། ཡུལ་གྱི་ངོ་བོ་གཅོ་བོར་རིག་པ་སེམས། ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར་གཅོ་བོར་རིག་པ་ལ་སེམས་བྱུང་ཞེས་ཟེར་ཏེ། དབུས་མཐའ་ལས། དེ་ལ་དོན་མཐོང་རྣམ་པར་ཤེས། །དེ་ཡི་ཁྱད་པར་སེམས་ལས་བྱུང་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དཔེར་ན། བུམ་པ་ཙམ་རིག་པ་ནི་སེམས་དང་། བུམ་པ་ཆེ་རྒྱང་དང་ལེགས་ཉེས་སོགས་དེའི་ཁྱད་པར་རིག་པ་ནི་སེམས་བྱུང་ངོ། །

སེམས་གནས་པའི་ཐབས་དགུ། ༡ སེམས་འཇོག་པ། ༢ རྒྱུན་དུ་འཇོག་པ། ༣ ཉན་ཏེ་འཇོག་པ། ༤ ཉེ་བར་འཇོག་པ། ༥ དུལ་བར་བྱེད་པ། ༦ ཞི་བར་བྱེད་པ། ༧ རྣམ་པར་ཞི་བར་བྱེད་པ། ༨ རྩེ་གཅིག་ཏུ་འཇོག་པ། ༩ མཉམ་པར་འཇོག་པ།

སེམས་པ། རང་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སེམས་ཡུལ་རྣམས་ལ་གཡོ་ཞིང་སྐུལ་བར་བྱེད་པའི་སེམས་བྱུང་ཡིད་ཀྱི་ལས་སོ། །ཞེས་རྗེའི་ལམ་རིམ་དུ་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེས་སེམས་ཡུལ་ལ་གཡོ་བར་བྱེད་ཚུལ་ནི། ངོ་ཁབ་ལེན་ལ་ཀུན་སློང་མེད་ཀྱང་རིག་པ་ཙམ་གྱིས་ལྷགས་པྱེ་གཡོ་བར་བྱེད་པ་ལྟར་**སེམས་སྤྲོན་ཡོད་ལ་** སོགས་པའི་ཡུལ་ལ་གཡོ་བར་བྱེད་པའོ། །

སེམས་པ་དང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་གཅིས་ཀྱི་ཁྱད་པར། སེམས་པས་སེམས་སྤྱིར་ཡུལ་ལ་གཡོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། ཡིད་ལ་བྱེད་པས་དམིགས་པ་བྱེ་བྲག་པ་ལ་ཡང་དང་ཡང་དུ་གདོད་པ་ཡིན་ནོ། །

སེམས་དཔའ་སྡུམ་བརྩེགས། ① རང་ཉིད་ཡི་དམ་གྱི་ལྷར་གསལ་བཏབ་པའི་ཡི་དམ་གྱི་ལྷ་དེ་ལ་དམ་ཚིག་སེམས་དཔའ། དེའི་སྒཐས་ཀར་གསལ་བཏབ་པའི་ཡི་དམ་གྱི་ལྷ་དེ་ལ་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ། ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ་དེའི་སྒཐས་ཀར་གསལ་བཏབ་པའི་ཀུཾ་ཡིག་ལ་སོགས་པའི་ཡིག་འབྲུ་དེ་རྣམས་ལ་ཉིང་ངེ་འཛིན་སེམས་དཔའ་ཞེས་བྱའོ། །② ཡང་ན་བླ་མ་སྒྲབ་པའི་དབང་པོ་དམ་ཚིག་སེམས་དཔའ། དེའི་སྒཐས་ཀའི་རྒྱལ་བ་རྗེ་འཆང་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ། རྗེ་འཆང་གི་སྒཐས་ཀའི་ཀུཾ་ཡིག་སྔོན་པོ་ཉིང་ངེ་འཛིན་སེམས་དཔའ་བཅས་གསུམ་མོ། །དེ་ཡང་། ལུས་རགས་པ་མཚོན་པའི་དམ་ཚིག་སེམས་དཔའ། ཕྲ་བ་

གཉུག་མའི་ལུས་མཚོན་པའི་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ། གཉུག་མའི་སེམས་མཚོན་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་སེམས་དཔའོ། །

སེམས་པའི་ཟས། རེ་ཞིག་ཤུགས་དྲག་དང་བཅས་པའི་སེམས་པ། སྒྲ་བཤད་ནི། སེམས་པའང་ཡིན་ལ་ཟས་དང་ཆེད་ལས་ཀྱང་མཚུངས་པས་སེམས་པའི་ཟས་ཞེས་བྱ། དེ་ཡང་རེ་ཞིག་དང་བཅས་པའི་སེམས་པས་ལུས་སྲོག་གནས་པར་བྱེད་པ་ནི། སྟོན་མུ་གེ་བྱང་བའི་ཚེ་རང་གི་བུ་གཉིས་དང་ལྡན་ཅིག་ཏུ་ཉན་ཐ་མ་བཟོད་པར་ཐལ་བའི་ཀུལ་པ་སྡུད་བུས་ཁ་བཅིངས་པར་རྩམ་པའི་ཀུལ་པར་སྣོས་པའི་ཚེ། རེ་ཞིག་དང་མ་བྱལ་བར་མ་ཤི་བ་དང་། ཁ་ཕྱེ་བས་ཐལ་བར་མཐོང་ནས་རེ་ཞིག་བྱལ་ནས་ཤི་བ་དང་། གྲུ་ཆག་པའི་ཚོང་པ་རྣམས་མཚོའི་ལྷུ་བ་ལ་ཐང་དུ་ལཏྲལ་ནས། རེ་ཞིག་མ་བྱལ་བས་མ་ཤི་བ་དང་། རེ་ཞིག་བྱལ་བའི་ཚེ་ཤི་བ་ལྟ་བུ། སེམས་དཔའི་དཀྱིལ་ཀྱང་། ① ངོ་རྗེ་དཀྱིལ་ཀྱང་ལས་ཤང་པ་གཡོན་གདན་ལ་ཕབ་ནས་གཡས་བརྐུམ་ཏེ་དུ་བཞག་པའི་དཀྱིལ་ཀྱང་། ② ཡབ་ཀྱི་བརླའི་སྟེང་ནས་ལམྦིལ་བའི་སེམས་དཔའི་སྐྱིལ་ཀྲུང་། དབུལ་ཆུའི་གཤུང་ཟིན་བྲིས་ན་གསལ།

སེམས་ཕྱ་བ། ཀུན་ཏོག་བཙུད་ཐུ་དང་ཉོན་མོངས་སོགས། སྒྲ་བཤད་ནི། དེ་དག་དབང་པོའི་ཤེས་པ་ལས་ཕྱ་བའི་སེམས་ཡིན་པས་ན་སེམས་ཕྱ་བ་ཞེས་བརྗོད།

སེམས་དཔའ། ནང་གི་ཉོན་ངོར་བཟློས་དང་བསམ་གཏན་གཉིས་ཀྱི་སྡུད་ཅིམ་དང་། ཕྱིའི་ཉོན་ཕུག་ཆུའི་སྲོག་ལོ་བཅེན་ནས་སྟིང་གའི་ཆ་མདུད་ཇོགས་པར་གྲོལ་ཏེ་ཆུ་མདུད་ཇོགས་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། མ་དག་པའི་སྐུ་ལུས་མ་ཐོབ་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཇོགས་ཅིམ་ནི། སེམས་དཔའ་ཉི་ཤེམ་པའི་ངོ་བོའོ། །<དཔའ་གཞི་ནི།> འཕོར་འདས་ཀྱི་ཆ་བར་གྱུར་པའི་སེམས་སོ། །< དཔའ་རྩུ་ནི།> ཀུན་ཏོག་ཤུང་དང་བཅས་པའོ། །<དཔའ་པའི་དོན་ནི།> སྐོམ་སྐོབས་ཀྱིས་ཀུན་ཏོག་ཤུང་དང་བཅས་པ་སྟིང་གར་ཐིམ་པ་ནི་དཔའ་པའི་དོན་ནོ། །

སེམས་དཔའ་ཇེས་མཐུན་པ། སྟིང་ཁར་མི་ཤིགས་པ་སྐོམ་པའི་གནད་ལེགས་པར་ཤེས་ནས། ཡུན་རིང་དུ་གོམས་པ་ལས་སྟོང་བཞིའི་ཡེ་ཤེས་ཐོག་མར་སྐྱེ་བ་ན་སེམས་དཔའ་ཇེས་མཐུན་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཇེའི་རིམ་ལྟ་གསལ་སྐོན་ལས་གསུངས།

སེམས་བྱུང་། ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར་གཅོ་བོར་མཐོང་བའི་བློ། དཔེར་ན། འདི་ནི་གསེར་གྱི་བུམ་པའོ། །འདི་ནི་དབྱལ་གྱི་བུམ་པའོ། །འདི་ནི་ཆུ་བའོ། །འདི་ནི་ཆུང་བའོ་ཞེས་སོགས་ཁྱད་པར་གཅོ་བོར་མཐོང་བའི་བློའོ། ।།(བསྐྱ་

བཙུད། སྒྲ་བཤད་ནི། སེམས་ལ་རག་ལས་ཤིང་སེམས་ལས་སྐྱེས་པའམ། སེམས་ལས་ཐོན་ཅིང་སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བས་སམ། ཡང་ན་ཚུ་བོའི་རླབས་ཚུ་བོའི་རྣམ་འགྱུར་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་སེམས་ཀྱི་རྣམ་འགྱུར་ཡིན་པས་ན་སེམས་བྱུང་ཞེས་བྱ། ཞེས་འཇམ་མགོན་ཀོང་སྤྲུལ་བློ་གྲོས་མཐའ་ཡས་ཀྱི་ཤེས་བྱ་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་ན་གསལ། སེམས་བྱུང་ནི་དུང་གི་སྒྲ་དང་མེ་ལྕེ་བཞིན་འཕྲལ་འཕྲལ་དུ་འབྱུང་བས་རིགས་འདྲ་ལས་འབྱུང་བའང་མི་དགོས་པར་གསུངས།

སེམས་བློང་བློང་པོ། ① རིག་པ་གསལ་སྟང་མེད་པའམ་མི་གསལ་བའི་དོན་ཏུ་མཚོ་ཆེགས་སུང་། མཚན་གཞི་ནི། རྒྱགས་པ་ལྟ་བུ། ② ཡིད་མུག་པའི་དོན་ཡིན།

སེམས་མི་རྟོག་པར་བཞག་པ། སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ལེགས་པར་དཔྱད་པའི་མཐར། དཀྱང་དཔྱོད་བཞིན་མི་སྤྱོད་པར། སེམས་ཞི་གནས་འབའ་ཞིག་གི་ངང་ཏུ་མི་གཡོ་བར་བཞག་པ་ལ་ཟེར།

སེམས་ཙམ་པ། ཕྱི་དོན་མི་འདོད་ཅིང་རང་རིག་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འདོད་པའི་ཐེག་ཆེན་ཕྱི་གྲུབ་མཐའ་སྒྲ་བའི་གང་ཟག་དེ་ལ་སེམས་ཙམ་རྣམ་བདེན་པ་དང་། རྣམ་ཇྱན་པ་གཉིས་ཡོད།

སེམས་ཙམ་རྣམ་བདེན་པ། ཤེས་པའི་གཟུང་རྣམ་ཇ་ས་གྲུབ་ཏུ་འདོད་པའི་སེམས་ཙམ་པའོ། །ཡང་ན། ཚུར་མཐོང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་གཟུགས་འཇིན་མངོན་སུམ་ལ་གཟུགས་རགས་པར་སྣང་བའི་ཆ་ལ་མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱིས་བསླད་པ་མ་ཞུགས་པར་འདོད་པའི་སེམས་ཙམ་པའོ། །དེ་ལ་དབྱི་ན། གཟུང་འཇིན་གྱངས་མཉམ་པ། སྣོང་ཕྱེད་ཚལ་བ། སྣ་ཚོགས་གཉིས་མེད་པ་དང་གསུམ་མོ། །དྲི་བཅས་རྣམ་ཇྱན་དང་། དྲི་མེད་རྣམ་ཇྱན་གཉིས་སོ། །

སེམས་ཙམ་རྣམ་ཇྱན་པ། ཤེས་པའི་གཟུང་རྣམ་སྣོ་བཏགས་སུ་འདོད་པའི་སེམས་ཙམ་པའོ། །ཡང་ན། ཚུར་མཐོང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་གཟུགས་འཇིན་མངོན་སུམ་ལ་གཟུགས་རགས་པར་སྣང་བའི་ཆ་ལ་མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱིས་བསླད་པ་ཞུགས་པར་འདོད་པའི་སེམས་ཙམ་པའོ། །

སེམས་རྣེ་གཅིག་པ། དམིགས་པ་གཅིག་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་སེམས། སྒྲ་བཤད་ནི། རྣེ་ནི་དམིགས་པའི་དོན་ཡིན་པས། དམིགས་པ་གཅིག་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་སེམས་ཡིན་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བརྗོད།

སེམས་ཚོར། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་ཉེན་ཡིད་དབང་ལ་བརྟེན་པའི་ཚོར་བ། དཔེར་ན་ཡིད་ཤེས་འཁོར་གྱི་ཚོར་བ་ལྟ་བུའོ། །མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ནས་ལུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་སོགས་ལྟའི་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་ཚོར་བ་རྣམས་ནི་སེམས་ཀྱི་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་ཚོར་བ་ཡིན་ཡང་སེམས་ཚོར་མིན་པས་ཞིབ་ཆ་ཡང་ཤེས་དགོས།

སེམས་རགས་པ། དབང་པོའི་ཤེས་པ།

སེམས་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བ། སྤྱིར་སྐྱེ་པ་བཞིའི་སེམས་དང་། ཁྱད་པར་དུ་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་པའི་སེམས་ལ་ཟེར།

སེམས་ཤིན་སྦྱངས། སེམས་དགེ་བའི་དམིགས་པར་གཏོད་པ་ལ་དགའ་མཁུར་འཇུག་ཏུ་མི་རུང་བ་དང་བྲལ་ནས་དམིགས་པ་ལ་ཐོགས་པ་མེད་པར་འཇུག་པའོ། །འདི་སེམས་བྱུང་ལྔ་བཅུ་ང་ཤེས་གཅིག་གི་ནང་ཚན་དགེ་བ་བཅུ་གཅིག་ལས་ཤིན་སྦྱངས་ཞེས་པ་དེ་ཡིན།

སེམས་སེམས་བྱུང་། ཡུལ་ཅི་ངོ་གཅོ་བོར་མཐོང་བ་སེམས། དཔེར་ན། འདི་ནི་བུམ་པའོ་སྙམ་པ་ཙམ་གྱི་བློ་ལྟ་བུ། ཡུལ་ཅི་ཁྱད་པར་གཅོ་བོར་མཐོང་བ་སེམས་བྱུང་། དཔེར་ན། འདི་ནི་གསེར་གྱི་བུམ་པའོ། །འདི་ནི་དངུལ་གྱི་བུམ་པའོ། །འདི་ནི་ཆ་བའོ། །འདི་ནི་ཆུང་བའི་ཞེས་སོགས་ཁྱད་པར་གཅོ་བོར་མཐོང་བའི་བློའོ། ।

སེར་སྐྱ། གྲོང་ཁྱེར་གནས་བཅས་སེར་སྐྱ་ནི་“གནས་བཅས་དང་དོན་འདྲ”སངས་རྒྱས་སྐུ་འཕྲུངས་པའི་ཡུལ་ཟས་གཙང་གི་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ན་ཡོད་པར་བཤད། གནས་བཅས་ནི་གྲོང་ཁྱེར་ཆེན་པོ་དྲུག་གི་ཡ་གྱལ་གྱི་ཀུ་ཀ་ཏ། Sâketa ཟེར་བ་དེའོ། ।

སེར་སྐྱ། ཉེ་ཉོན་ཉི་ཤུའི་དྲུག་པ་ནི། འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཆར་གཏོགས་གང་ཞེག། རྟེད་བཀུར་ལ་ཆགས་རས་ཡོ་བྱད་གཏོང་མི་འདོད་པས་རབ་ཏུ་ཕྱི་བའི་རིག་པ། ཕྱིད་ལས་ནི། ཡོ་བྱད་སོགས་མི་གཏོང་བའི་ལས་ཅན་ནོ། ।

སོ་གཏོང་བ། ས་ཕག་དང་ཐ་སོགས་མེར་བསྲེགས་ཏེ་སྤ་བཏུན་དུ་བྱེད་པ།

སོ་ཐམ་པ། གྲང་དམྱལ་བཅུད་ཀྱི་གསུམ་པ། གྲང་བའི་ཟུག་ངུ་བསྲན་མི་བཟོད་པར་ཁ་དང་སོ་དག་ལས་སྐྲ་ཐམ་ཐམ་ཟེར་བ་འབྱུང་བའོ། །སྐྲ་བཤད་ནི། རྟག་ཏུ་ཁ་དང་སོ་དག་ལས་སྐྲ་ཐམ་ཐམ་ཟེར་བ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དེ་སྐད་ཅིས་བརྗོད།

སོ་ཐམ་ཐམ་པ། སྐྲ་ཡི་ཁྱད་པར་ཞེག་སྟེ། སོ་ཐམ་པ་དང་འདྲ།

སོ་ཐར་རིགས་བཅུད། བསྟེན་གནས། དགེ་བསྟེན་ཕ་མ་གཉིས། དགེ་ཚུལ་ཕ་མ་གཉིས། དགེ་སློབ་མ། དགེ་སློང་ཕ་མ་གཉིས་ཏེ་བཅུད། བསྟེན་གནས་ལ་ཕ་མ་གཉིས་མི་བཟང་པ་ནི་དེ་སྲོམ་པ་གཞན་རྣམས་ལས་དམན་པ་དང་དུས་ཐུང་བའི་ཚུ་མཚན་གྱིས་ཡིན།

སོ་ཐར་རིགས་བདུན། དགེ་བསྟེན་ཕ་མ་གཉིས། དགེ་ཚུལ་ཕ་མ་གཉིས། དགེ་སློབ་མ། དགེ་སློང་ཕ་མ་གཉིས་ཏེ་བདུན། བྱ་སྲོམ་ལས། སོ་ཐར་རིགས་བདུན་བཀང་ཚེ་བསྟེན་གནས་མིན། །ཞེས་གསུངས།

སོ་བློན། སྟོན་དུས་སུ་སོ་མཚམས་ལ་མེལ་ཚེ་དང་སོ་ཕྱིད་པའི་བློན་པོའི་མིང་། དེ་ཡང་ཕྱིའི་དགྲ་ལ་སོ་ཕྱིད་པའི་ཕྱི་སོ་བྱ་བ་ཞིག་དང་། བོད་སྒེ་རང་གི་ནང་དུ་སོ་ཕྱིད་པའི་ནང་སོ་བྱ་བ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱི་མ་ནི་དུད་ཡང་གོ་གནས་ཀྱི་མིང་དུ་ཡོད་ལ། དེ་དག་ལ་སོ་བློན་བྱ་བའི་ཐ་སྙད་ཀྱང་ཇོ་རིང་སོགས་ལ་གསལ་ལོ། ། ཞེས་མཁས་དབང་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གསུང་།

སོ་མ། ❶ གསར་པའམ་རྡེ་ནོག་མིད་པ། དཔེར་ན། གོས་སོ་མ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❷ (བཀའ་བཀྱོད) གདོད་མའི་གནས་ཚུལ་རང་མཚན་པ།

སོ་མང་། སྐྱ་ཤད། ཆུང་ཤད།

སོ་མངས། སོ་མང་དང་དོན་འདྲ། ཡིག་རྟེང་གི་རིགས་ལ་ཡངས་འཇུག་ཅན་འདི་མང་ངོ་། །

སོ་མ་རང་ལུགས་སུ་བཞག (བཀའ་བཀྱོད) སོ་མར་བཞག་པ་དང་འདྲ། གདོད་མའི་གནས་ཚུལ་ཅི་ཡོད་པ་དེ་ལ་སྐར་བཟོ་བཅོས་མི་བྱེད་པར་བཞག་པ།

སོ་མར་བཞག ❶ བཅོས་བསྒྲད་མེད་པར་བཞག་པ། རང་གར་བཞག། སྒོད་ལ་བཞག། ལྷག་པར་བཞག། ཐ་མལ་དུ་བཞག་ཅེས་པ་རྣམས་སྤྱིར་དོན་འདྲ། ❷ (ཕྱག་ཆེན) ཏིལ་མས་ངོ་སྤྲད་པའི་སེམས་ཉིད་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ངོ་བོའམ་རང་བཞིན་ཡེ་ནས་སྤྲོས་པ་དང་བྲལ་ཞིང་ངོ་མཚུང་མེད་པའི་དོན་དེ་ཉིད་རང་སོར་བཞག་པ།

སོ་མར་བཞག་པ། སོ་མར་བཞག་དང་དོན་འདྲ།

སོཾ་སྭཱཧཱ། (ལེགས་སྦྱར) ཡུལ་འཁོར་བཟང་པོ་ཅན་ཞེས་པ་སྤེ་ནུབ་ཕྱོགས་སུ་རྩ་བ་ཕྱེད་དང་གསུམ་ཕྱིན་པ་སོ་ན་ཐ་ཞེས་པ་ཕྱི་པའི་རྟེན་ཡོད་པ་ལ་བཞེད།

སོ་མིང་། (སྒྲགས) ❶ སོ་འཕྲུད་བྱེད་ཀྱི་ཤིང་། རོ་ཐུང་ཟད་བསྐ་བ་ཕྱ་སྒོམ་མཛུབ་མོ་ཙམ་པ་ལ། རིང་ཚད་མཐོ་གང་ཙམ་པའི་སོ་འཕྲུད་བྱེད་ཀྱི་ཤིང་བྱ་ཞེས། དེང་སང་ཡང་ཆུ་གར་གྱི་གྲོང་གསེབ་འགའ་ཞེག་དུ་བེད་སྤྱོད་བྱེད། ❷ དབང་བསྐུར་སྐབས་དངོས་གྲུབ་གང་འགྲུབ་རྟོག་བྱེད་ཀྱི་ཤིང་བྱ་སོར་བཏུ་གཉིས་པ་ཞེག་སྟེ། ཆུ་ནི་འབྱོར་ན་ཤིང་ཚ་ཤུད་ཐ་དང་། མ་འབྱོར་ཡང་ཤིང་འོ་མ་ཅན་ཏ་ཅང་སྤྱོམ་པ་དང་ཕྲ་བ་མིན་པ། དྲང་ཞིང་སྤྱོགས་ཆགས་མེད་པ། མ་གས་པ་མགོ་མཐུག་མཉམ་པ་དྲི་བཟང་གི་ཆུས་བཀྲུས་པ། བདུག་པས་བདུགས་པ། སོར་བཏུ་གཉིས་པ་རྟེ་མོར་མེ་ཏོག་བཅིངས་པའི་ཤིང་བུའོ། །སྒྲགས་རིམ་ལ་གཞི་བྱས།

སོ་ཤིང་དོར་བ། (འདུལ་བ) ❶ ཁའི་དྲི་མ་སྤྱངས་ནས་སོ་ཤིང་གི་དུམ་བུ་དབེན་པར་དོར་བའོ། །(གསང་སྒགས) ❷ དབང་གི་སྐབས་དངོས་གྲུབ་གང་འགྲུབ་བརྟག་པའི་ཕྱིར་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་སོ་ཤིང་དོར་བའོ།།

སོ་སོ། ❶ རེ་རེ། ཐ་དད་པ། ཁག་ཁག། མི་འདྲ་བ། ❷ མ་འདྲིས་པ། དཔེར་ན་སྒྲ་དོན་གྱི་སྤྱི་དང་མ་འདྲིས་པར་རིག་པ་ལ་སོ་སོ་རང་རིག་ཅེས་པ་ལྟ་བུ། ❸ དང་པོ། དཔེར་ན། སོ་སོར་ཐར་པའི་སྐད་དོད་པ་ཏི་མོ་ཀའི་དོན་མཛོད་ལས་དང་པོར་ཐར་པའི་དོན་དུ་བཤད། ཅེས་རྗེའི་རིམ་ལྟ་གསལ་སྒོན་ན་གསལ། ❹ ཡང་ཡང་། ཟློས་པ། དཔེར་ན། སོར་སྡུད་ཅེས་པ་ལྟ་བུ་དང་། སོ་སོར་བརྟན་པོར་བདག་གིས་གཟུང་། ། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། རྗེའི་རིམ་ལྟ་གསལ་སྒོན་དང་། རྗེའི་གསང་སྔགས་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་རྣམ་བཤད་དང་རོས་སྒྲབ་སྟེ་མ་ལ་གཞི་བྱས། (བོད་སྐད་ཀྱི་སོ་སོ་ལ་ཡང་ཡང་གི་དོན་མེད་ཀྱང་། སྐད་དོད་པ་ཏི་ལ་ཡོད་པར་གསུངས་སོ།) ❺ ཕྱད་པ། དཔེར་ན། སོ་སོའི་སྐད་དོད་པ་ཏི་ཞེས་པ་རྣེན་འབྲེལ་གྱི་སྐབས་སུ་ཆོག་གསལ་ལས་ཕྱད་པ་དང་ཟློས་པའི་དོན་དུ་བཤད། ཅེས་རྗེའི་རིམ་ལྟ་གསལ་སྒོན་ན་གསལ།

སོ་སོ་སྐྱེ་བོ། ❶ ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་སྐྱེ་གནས་སོ་སོར་འགྲོ་ཞིང་ཟག་པ་མེད་པའི་ལམ་མ་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་ལ་ཟེར། སྒྲ་བཤད་ནི། ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་སྐྱེ་གནས་སོ་སོར་སྐྱེ་འཆི་བྱེད་པས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའམ། ཡང་ན། སོ་སོ་ནི་ཐ་དད་པ་སྟེ་མི་འདྲ་བའི་དོན་ཡིན་པས་འཕགས་པ་དང་མི་འདྲ་བའི་སྐྱེ་བོ་ཡིན་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །

སོ་སོ་ནས་སྒྲགས་པ་སློང་བའི་སྒང་ལྟང་། སྒང་ལྟང་སྲམ་ཙྪའི་དགུ་པ་ནི། ཁྱིམ་པ་ཡི་མོ་གཅེས་སོ་སོ་ནས་དགེ་སློང་ལ་གོས་རེ་རེ་བསྟོས་པ་དགེ་སློང་གིས་དེ་ལས་ལྷག་པ་བསླངས་ཏེ་ཐོབ་པའོ། །

སོ་སོ་རང་རིག ❶ རང་གིས་མྱོང་བ་ལྟར་གཞན་ལ་བརྗོད་དུ་མེད་པས་སོ་སོ་རང་རིག ❷ ཡང་། སོ་སོ་འཕགས་པ་ལ་བྱས་ནས་འཕགས་པ་ནང་ཕན་ཚུན་ཁོ་ནའི་མངོན་སུམ་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ཡིན་གྱི་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱི་མིན་པས། སོ་སོ་རང་རིག ❸ ཡང་། སོ་སོ་ཞེས་པ་མ་འདྲིས་པ་ལ་བྱས་ནས་སྒྲ་དོན་གྱི་སྤྱི་དང་མ་འདྲིས་པར་རིག་པ་ལ་སོ་སོ་རང་རིག་ཅེས་མཁས་པ་རྣམས་གསུང་ངོ་། །

སོ་སོ་རང་གིས་རིག་པ། སོ་སོ་རང་རིག་དང་འདྲ། སོ་སོ་རང་རིག་ལ་གཅིག

སོ་སོར་ཐར་པའི་སྤོམ་པ། <ཎ་ཏི་མོཀྵ> ངེས་འབྱུང་གི་བསམ་པའི་ཀུན་ནས་བསླངས་ཏེ། ཏླ་མའི་སྒྲུབ་ཐེབ་ལ་གཅོད་པ་གཞི་དང་བཅས་པ་ལས་ལྡོག་པར་ཁས་ལྡན་པ་ཤིང་དམ་བཅས་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་སོ།། ཟླ་བཤད་ལ་སྐད་དོད་ཀྱི་སྐྱེང་ནས་གཅིས་ལས་དང་པོ་ནི། ཚུལ་ཁྲིམས་བསྲུང་བའི་གང་ཟག་སོ་སོ་ངན་འགྲོ་དང་འཁོར་བ་ལས་ཐར་བར་འགྱུར་གྱི། གཞན་གྱིས་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྲུངས་པས་གཞན་ཐར་པར་མི་འགྱུར་བས་སོ་སོར་ཐར་པ་དང་། ལུས་ངག་ཡང་དག་པར་སྡོམ་པས་སྡོམ་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཡང་ན་སྡོམ་མིན་ལས་

དང་པོ་སྟེ་ཐོག་མར་ཐར་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །ཅི་བྱག་ཏུ་སྣ་བའི་དེ་བསྟན་མེད་ཐོགས་མེད་ཀྱི་གཟུགས་ཅན་ཏེ། སྔོམ་ལྡན་གྱི་ལུས་ཀྱི་དུལ་ཕྱ་རབ་རྣམས་ཀྱི་བར་ན་ནགས་ལ་མི་ལྷེ་ཞུགས་པ་ལྟར་གནས་པར་འདོད། མདོ་སྡེ་པ་དང་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྒོང་བའི་སེམས་པ་ལ་འདོད་ལ། སེམས་ཙམ་པས་ནི་སེམས་ཡོད་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་སྒོང་བའི་སེམས་པ་རྒྱུན་ཆགས་པ་དང་། སེམས་མེད་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་དེའི་ས་བོན་ལ་འདོད། དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་པས་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་པའི་གཟུགས་སུ་བཞེད།

སོར་སྡུད། <པ་ཏྲ་ཤ> སོར་སྡུད་ནི་ཇེས་ཐོབ་ཏུ་འདོད་ཡོན་ལྔ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ་ན་བདེ་སྐྱོང་གིས་རྒྱས་བཏབ་ནས་ལོངས་སྤྱོད་པའི་ལུས་དབེན་ནོ། །སྤྲུ་བཤད་ནི། སོར་ཞེས་པ་ནི་སོ་སོ་སྐྱ་ཡང་ཡང་གི་དོན་ཡིན་ལ། [བོད་སྐད་ཀྱི་སོར་སྡུད་ཀྱི་སྡུད་པ་ལེན་པ་ལ་འཇུག་པ་ཡོད་ཅིང་། སོ་སོ་ཡང་ཡང་གི་དོན་ལ་འཇུག་པ་མིད་ཀྱང་སྐད་དོད་ལ་ཡོད་པ་མི་འགལ་ལོ། །ཞེས་རིམ་ལྟ་གསལ་སྒྲོན་ན་གསལ།] སྡུད་ཅེས་པ་ནི་ལེན་པ་སྟེ། ཁྲལ་བླངས་པ་ལ་ཁྲལ་བསྡུས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། དབང་པོས་ཡུལ་ལྟ་བའི་སྟོང་གི་རྣམ་འགྱུར་དུ་འཆར་བའི་སྒོ་ནས་ཡང་ལོངས་སྤྱོད་པས་ན་སོར་སྡུད་ཅེས་བྱའོ། །རྟེའི་རིམ་ལྟ་གསལ་སྒྲོན་ལ་གཞི་བྱས། གཞན་ཡང་རྟེའི་རིམ་ལྟ་གསལ་སྒྲོན་ལས། དང་པོར་སོར་སྡུད་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཡུལ་དབང་སོགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་བའི་སྟོང་གི་རྣམ་འགྱུར་དུ་ལྟ་བ་ལ་བསྟབས། དེ་བཅོམ་པ་ན་བདེ་སྟོང་གི་རྣམ་འགྱུར་ལྟར་འཆར་བའི་བསམ་གཏན་ལ་བསྟབ་བོ། །ཞེས་གསུངས།

སོར་མོ། མཐུག་ཀུ། མཐུ་མོ།

སོར་མོ་ལྟ། ། མཐེ་བོང་། [མཐུག་ཀུ་སྟོམ་ཤོས] ། མཐུ་མོ། [མཐེ་བོང་ནས་བརྒྱས་པའི་མཐུག་ཀུ་གཉིས་པ] ། ཀུང་མོ། [མཐུག་ཀུ་གསུམ་པའམ་དཀྱིལ་མཐུ་ཐ] ། སྲིན་མཐུ་བ། [མཐུག་ཀུ་བཞི་པ] ། མཐེའུ་ཆུང་། [མཐུག་ཀུ་ཆུང་ཤོས]

སོར་བཞག རང་འཇགས་བཞག་པ། རང་གར་བཞག །སོ་མར་བཞག་པ་དང་དོན་འདྲ།

སོ་སོར་ཐར་པ། སོ་སོར་ཐར་པའི་སྡོམ་པ་དང་འདྲ།

སོ་སོར་བཤགས་པར་བྱ་བ། སོར་བཤགས་དང་དོན་འདྲ།

སོར་བཤགས། ལྷུང་བ་དང་ངན་གཞི་རྫོགས་པ་ཡིན་ཞིང་རང་གི་ངོ་བོའི་ཆ་ནས་ཆོ་ག་བརྗོད་ཚུལ་སོར་བཤགས་ཀྱི་མིང་རིགས་བརྗོད་པས་ཚུལ་བཞིན་དུ་ཕྱིར་བཟོས་ན་འདག་ཏུ་རུང་བའོ། །སྤྲུ་བཤད་ནི། མཐོལ་བ་དང་བཤགས་པ་སོ་སོར་བྱ་བ་ཡིན་པས་ན་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། ।

སོར་བཤགས་བཞི། དགེ་སློང་མ་ཉེ་དུ་མ་ཡིན་པ་ལས་ཟས་ལེན་པ་ལ་སོགས་པ་བཞིའོ། །སྒྲ་བཤད་ནི། ཉེས་པ་དེ་ཕྱིར་བཅོས་པ་ལ་དགེ་སློང་སོ་སོར་མཐོལ་བ་སྟོན་དུ་བཏང་ནས་བཤགས་དགོས་པས་ན་སོ་སོར་བཤགས་པ་ཞེས་བྱའོ། །

སོར་བསམ་གཉིས། སོར་སྡུད་དང་བསམ་གཏན་ཅི་ལྟས་དབེན་གྱི་དབྱེ་བའོ། །སོར་སྡུད་ནི་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་འདོད་ཡོན་ལྔ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ་ན་བདེ་སྟོང་གིས་ཆུས་བཏབ་ནས་ལོངས་སྤྱོད་པའི་ལྟས་དབེན་དང་། བསམ་གཏན་ནི་འདོད་ཡོན་རྣམས་བདེ་སྟོང་གིས་ཆུས་བཏབ་ནས་སྒོམ་པ་ཙམ་དུ་མ་ཟད་ཀྱི་དེ་དག་ལྟར་བསྒོམས་ནས་ལོངས་སྤྱོད་པའི་ལྟས་དབེན་ནོ། །རྗེའི་རིམ་ལྟ་གསལ་སྒྲོན་ལ་གཞི་བྱས། མདོར་ན་དེ་གཉིས་ཀའང་འདོད་ཡོན་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ་ལམ་དུ་བྱེད་པ་འདྲ་ཡང་། འདོད་ཡོན་རྣམས་ལྟར་སྒོམ་པ་དང་མི་སྒོམ་པའི་ཁྱད་པར་རོ། །གཞན་ཡང་རྗེའི་རིམ་ལྟ་གསལ་སྒྲོན་ལས། དང་པོར་སོར་སྡུད་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཡུལ་དབང་སོགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་བདེ་སྟོང་གི་རྣམ་འགྱུར་དུ་ལྟ་བ་ལ་བསླབས། དེ་བརྟན་པ་ན་བདེ་སྟོང་གི་རྣམ་འགྱུར་ལྟར་འཆར་བའི་བསམ་གཏན་ལ་བསླབ་བོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

སོལ་ཕུང་། མེ་མ་མུར་གྱི་ཕུང་པོ།

སྒ་བཀྲུང་། དབྱར་ཚུལ་ནང་འཆང་འབྲལ་ལ་སོགས་པའི་ལྷུང་བ་མི་འབྱུང་བའི་བག་ཡངས་ཀྱི་སྣང་དུ། ཐུན་མོང་དུ་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པའི་དགེ་འདུན་སྤྱིའི་ཆོས་གོས། སྒྲ་བཤད་ནི། ལོངས་མ་སྤྱད་པའི་གསར་པ་ཡིན་པས་ན་སྒ། གཅེད་ཀྱི་སྒོག་མའི་ནང་བཀྲངས་ཏེ་བཞག་པས་ན་བཀྲང་ཞེས་བྱའོ། །

སྒ་བཀྲུང་གདིང་བ། དབྱར་ཚུལ་ཀྱི་ནང་དགེ་སློང་རྣམས་ཀྱིས་རང་རང་གི་ཆོས་གོས་ཀྱི་ཁྱིན་རླབས་དབྱུང་སྟེ། འཆང་འབྲལ་སོགས་ལྷུང་བ་མི་འབྱུང་བའི་བག་ཡངས་ཀྱི་སྣང་དུ། སྤྱིའི་ཆོས་གོས་གཅེག་ཏུ་ཁྱིན་གྱིས་བརླབས་ཏེ་སྐྱེས་བུ་ཕལ་པ་ལ་ཟེར་བ

སྒ་བ་ཀ། (ལེགས་སྦྱར) ཉན་ཐོས། ཐོས་སྒྲོགས། (བཟློག་ཚུལ་ནི) སར་བ་ཀ་ཞེས་པ་ལྷ་བུར་བཟློག་གོ།

སྒ་ཆི། འོད་ལྡན་ལས། སྒ་ཅི་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཤིང་སངས་ཤཱཀྱའི་ཞེས་སོ། ཞེས་མཆོ་ཉྀཀ་སྒད་ཆ་དགེ་སློང་རྣམ་འབྱེད་ལས་གསུངས།

སྒ་ཞིང་འཐས་པ། སངི་མཚན་ཉིད་དེ། སྒྲ་བཤད་ནི། སྒ་ཞིང་ཞེས་པས་ངོ་བོ་དང་། འཐས་པ་ཞེས་པས་བྱེད་ལས་ཏེ་ཐུར་དུ་མི་ལྡང་བར་སྒ་བར་འཇིན་པས་དོན་ནོ། །ཡང་ན་འཐས་པ་ཞེས་པ་ནི། མཐུང་བར་གྱུར་

པའམ། མཁྱེགས་པོ་ཆགས་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། ལུང་ཕྱན་ཆེགས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལས། ས་འཐས་པ་ཡང་མཁྱང་བར་གྱུར་པ་སྟེ། འཇིམ་པའི་གོང་བུ་འཐས་པར་གྱུར་པའོ། །ཞེས་གསུངས།

སྡང་ཁྲིམ། སྡོན་གྱི་དུས། སྐྱ་བཀའ་ནི། སྡང་ངམ་ཉ་གལ་ཇ་མར་འདེགས་པའི་དུས་ཡིན་པས་དེ་སྐད་བཤོད།

སྡང་བྱ། སྐུད་པའི་མིང་། འདི་སྐུད་པའི་མིང་དུ་གྲགས་ཆེ་ཡང་། ཐག་པ་ལའང་འཇུག་སྟེ། མཆོ་ཀྱིག་ལས། སྡང་བུ་བྲིས་པ་ལ་སྦུ་གུ་བཏུག་ནས་དེ་ལ་འཇུས་ཞེས་ཀྱེ་ཀ་ལས་བཀའ་དོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

སྲིང་མོ་གསོད། ཟོས་ན་ཆགས་པས་མྱོས་ནས་འཆི་ཞེས་གྲགས་པའི་སྡོ་རིགས་ཤིག། སིརྒྱ་ལའི་ཡུལ་སོགས་སུ་སྐྱེ། སྡོ་དེ་མུ་སྟེགས་ཀྱི་མན་ངག་རྣམས་ན་གྲགས་ཆེ། ཅུང་ཟད་ཟོས་པ་དང་མིད་པ་ཚ་ཟིར་རེ་ཞེག་ལས་གཞན་ཅི་ཡང་འོང་རྒྱུ་མི་འདུག་ཅེས་རྟུལ་རབས་དེབ་ཐེར་དཀར་པོ་ན་གསལ།

སྲིད་པ་འཁོར་ལོའི་དཔེ་རིས་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད། སྟོན་པས་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་རྣམས་འཁོར་བ་ལ་སྐྱོ་ཤས་ཆགས་ཏེ། ཕྱིར་གཙུག་ལག་ཁང་གི་སྒོ་ཁང་དུ་སྲིད་པའི་འཁོར་ལོ་ཆ་ལུ་པ་བྲི་བར་གསུངས་ཤིང་། ཆ་ལུ་ནི། ལྟ་མི། དམྱལ་བ། ཡི་དྭགས། དུད་འགྲོ་དང་ལྷའོ། །སྲིད་པ་འཁོར་ལོའི་དཔེ་རིས་འདི་ཉིད་དང་པོར་རྒྱ་གར་ཀུ་ཤི་ནཱ་ར་ཞེས་བྱ་གྲོང་ཁྱེར་ཅན་སྟོང་པའི་དང་པོ་ཡིན། རྒྱལ་པོས་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ལན་འབུལ་བྱེད་དུ་བྲིས་ཤིང་བཟོ་རིག་པའི་དང་པོ་ཡིན། རྒྱལ་པོས་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་ལ་བསམས་ཤིང་མཉམ་པར་བཞག་སྟེ་འཕགས་པའི་གོ་འཕང་ཐོབ་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད་ཅིང་། རྟེན་འབྲེལ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་འཁོར་བར་འཇུག་ལྟོག་གི་ཚུལ་ལ་སེམས་པ་འདི་འཁོར་བ་ལ་སྐྱོ་ཤས་སྐྱེ་བའི་ཐབས་རྣད་དུ་བྱུང་བ་ཞེག་ཏུ་གསུངས་ཤིང་། སྐྱེས་བུ་གསུམ་གྱི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ཡང་འདིའི་ནང་དུ་ཚང་སྟེ། ངན་འགྲོའི་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་འཇུག་ལྟོག་སེམས་པ་ནི་སྐྱེས་བུ་ཆུང་ངུའི་སྐོར་དང་། བདེ་འགྲོའི་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་འཇུག་ལྟོག་སེམས་པ་ནི་སྐྱེས་བུ་འབྲིང་གི་སྐོར། རང་གི་ཉམས་ལ་དཔགས་ནས་མར་གྱུར་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱང་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་འཁོར་བར་འཕྱམས་པ་ལ་བྱམས་པ་དང་སྙིང་རྗེ་བསྐྱེད་དེ། དེ་རྣམས་ཀྱི་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་ལ་ཐོག་མེད་སྤྲོང་བ་དང་དེའི་ལམ་ལ་སྤོབ་པ་ནི་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་སྐོར་དུ་འཆད་དོ། । <དཔེ་རིས་ཀྱི་མཚོན་དོན་དངོས་འཆད་པ་ལ> དཔེ་རིས་འདིའི་དབུས་སུ་བྱ་ (ཕུག་རོན) ཕག་སྤྲུལ་གསུམ་བྲིས་པ་ནི། བྱའི་རིགས་འདོད་ཆགས་ཤས་ཆེ་བ་དང་། སྤྲུལ་གྱི་རིགས་ལ་ཞེ་སྡང་ཤས་ཆེ་བ། ཕག་གི་རིགས་ལ་གཉི་ག་སྙོམ་ཤས་ཆེ་བས་དེ་གསུམ་གྱིས་རང་རིགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཙམ་ཞིག་ཅུ་བ་འདོད་ཆགས། ཞེ་སྡང་། གཉི་ག་སྙོམ་གསུམ་མཚོན་པ་ཡིན། བྱ་སྤྲུལ་གཉིས་ཕག་པའི་ཁ་ནས་ཐོན་པར་

བྱིས་པ་ནི། རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱིས་གཙོས་པའི་འཁོར་བའི་ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་ཉོན་མོངས་དུག་གསུམ་རྩ་བ་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་མ་ཟད། ཆགས་སྡང་གཉིས་ཀྱང་རྩ་བ་གཅིག་མུག་ལས་བྱུང་བར་མཚོན། (ཕུག་རོན་དང་། སྐུལ་དང་། ཕག་གི་རྣམ་པ་བྱི་བ་ནི་ལུང་ལས་དངོས་སུ་མ་གསུངས་ཀྱང་ཉ་བྱག་བཤད་མཚོན་ལས་གསུངས། ཞེས་མཚོན་ཏེ་ཀ་སྐད་ཆ་ལས་གསུངས།) དེའི་མཐར་ལམ་དཀར་ནག་གཉིས་བྱིས་པ་ནི། བདེ་འགྲོ་དང་ངན་འགྲོའི་བར་སྲིད་ལ་དགེ་སྡིག་གི་ལས་དཀར་ནག་གཉིས་སུ་ངེས་པར་མཚོན། དེ་ཡང་མི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱིས་ངན་སོང་དུ་སྐྱེ་བ་ཞེག་ཡིན་ན། བར་སྲིད་སྐབས་མཚན་མོར་མགོ་བོ་ཐུར་དུ་བཙུགས་ནས་འགྲོ་བའི་སྣང་བ་དང་། དགེ་བའི་ལས་ཀྱིས་མཐོ་རིས་སུ་སྐྱེ་བ་ཞེག་ཡིན་ན། མཚན་མོར་ཟླ་འོད་ཀྱིས་ཁྱབ་པའམ། གང་ས་རི་ལ་ཉི་འོད་ཀྱིས་ཐོག་མར་ཡོག་པ་ལྟ་བུ་དང་། ལམ་གྱེན་དུ་འགྲོ་བའམ། ཐད་ཀར་འགྲོ་བ་སོགས་ཀྱི་སྣང་བ་འཆར། ལས་མཁན་གྱིས་ཐག་པས་བཀྱིགས་ནས་འཁྲིད་པར་བྱིས་པ་ནི། ངན་སོང་དུ་འགྲོ་བའི་བར་སྲིད་པ་རྣམས་ནི་སྡིག་པའི་ལས་ཀྱིས་རང་དབང་མེད་པར་བདག་པ་དང་། འཁའ་ཤས་ལས་མཁན་འཇིགས་སུ་རུང་བས་ཐག་པས་བསྐམས་ནས་འཐེན་པའི་འཇིགས་སྣང་དཔག་མེད་སྐྱེ་བ་མཚོན། བདེ་འགྲོའི་བར་སྲིད་ཡིན་ན་དེ་འདྲའི་འཇིགས་སྣང་མེད། བར་དུ་ལྟ་དང་མེ། ལྟ་མ་ཡིན། དམྱལ་བ། ཡི་དྭགས། དུད་འགྲོའི་བཟོད་པ་བྱིས་པ་ནི། འཁོར་བ་འཁོར་བའི་གནས་ལ་འགྲོ་བ་རིགས་དྲུག་ཏུ་ངེས་པ་མཚོན། ། མཐའ་སྐོར་དུ་གཡས་ཡོགས་སུ་དང་པོར་དམྱས་ལོང་འཁར་བ་ལ་བརྟེན་ནས་འགྲོ་བ་བྱིས་པ་ནི། མ་རིག་པའི་རྟེན་འབྲེལ་མཚོན་ཏེ། དམྱས་ལོང་བདེ་བའི་ལམ་དུ་འགྲོ་བ་ལ་རྨོངས་པ་ལྟར་མ་རིག་པས་ལས་འབྲས་དང་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གནས་ལུགས་ལ་རྨོངས་ཤིང་ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་ལ་བརྟེན་ནས་ཡྱེ་ཅོ་ལོག་ཏུ་བརྟང་སྟེ་དགེ་སྡིག་གི་ལས་ལ་གུ་ཆོམ་དུ་འཇུག་པར་བྱེད་པའོ། །འ གཉིས་པར་ཕྱ་མཁན་བྱིས་པ་ནི། འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་མཚོན་ཏེ། ཕྱ་མཁན་གྱིས་ཕྱ་མ་ཆེ་ཆུང་དང་བཟང་ངན་སྡུ་ཆོགས་བཟོ་ཐུབ་པ་ལྟར་ལས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་གྱིས་རྣམ་སྨིན་གྱི་ཕུང་པོ་ཆེ་ཆུང་དང་བཟང་ངན་སྡུ་ཆོགས་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཡིན། ཅ གསུམ་པར་སྤྲེའུ་ཤིང་རྩེར་བྱིས་པ་ནི། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་མཚོན་ཏེ། སྤྲེའུས་ཤིང་གི་རྩེ་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱུད་དེ་འཕོ་བསྐྱོད་བྱེད་པ་ལྟར་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་ཐུ་ཕྱི་བར་གསུམ་གྱི་རྣམ་སྨིན་གྱི་ཕུང་པོ་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱོད་དེ་སྐྱེ་འཆི་འདོར་ལེན་བྱེད་པ་ཡིན། ཇ བཞི་པར་གྲུ་གཟིངས་བྱིས་པ་ནི། མིང་གཟུགས་ཅེ་ར་གས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་མཚོན་ཏེ། གྲུ་གཟིངས་འགྲུལ་པ་ཚུ་རོལ་ནས་ཕ་རོལ་སྐྱེལ་འདྲེན་བྱེད་པའི་རྟེན་གཞི་དང་། མགོ་བའི་དངོས་པོ་འཛིག་པའི་སྣོད་བྱེད་པ་ལྟར་མིང་གཟུགས་ཅེ་རེགས་པས་ཀྱང་སྐྱེ་བ་ཐུ་མ་ནས་འདི་ར་འོང་ས་ཤིང་། འདི་ནས་ཕྱི་མར་འགྲོ་བའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་དང་འབྲས་བུ་བདེ་སྡུག་

ཐམས་ཅད་འབྱུང་བའི་སྟོང་དམ་ཡང་པོའི་ངོ་བོར་འཛིན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ༤ ལྟ་པར་ཁང་པ་སྟོང་པ་
བྱེས་པ་ནི། རྒྱུ་མཚེད་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་མཚོན་ཏེ། ཁང་སྟོང་གནས་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་ཀྱང་། བརྟེན་པ་བདག་པོ་
མེད་པ་ལྟར། རྒྱུ་མཚེད་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་དབང་པོ་ལྔའི་ངོ་བོ་རྫོགས་པར་གྱུར་ཀྱང་བརྟེན་པ་རྣམ་ཤེས་ལྔ་
འགྲུབ་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ༥ དྲུག་པར་ཕོ་མོ་ཕན་ཚུན་འཐྲུད་ཅིང་འབྲེལ་པའི་རྣམ་འགྱུར་བྱེས་པ་ནི། རེག་
པའི་རྟེན་འབྲེལ་མཚོན་ཏེ། ཕོ་མོ་ཕན་ཚུན་འཐྲུད་ཅིང་འབྲེལ་པའི་ཚེ་རེག་པའི་བདེ་བ་ཙམ་ལས་འཕྲིག་
པའི་བདེ་བ་ཡོངས་སུ་མི་རྫོགས་པ་ལྟར་རེག་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཚེ་ཚ་གྲང་འཇམ་རྩུབ་ལ་སོགས་པའི་རེག་
བྱ་གང་དང་གང་འཕྲད་ཀྱང་དེ་ལྟར་རེག་པའི་སྣང་བ་ཙམ་ལས་དེ་ལས་བྱུང་བའི་ཚོར་བ་བདེ་སྡུག་རྫོགས་
པར་མྱང་མི་ཐུབ་པའི་གནས་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ༧ བདུན་པར་མིག་ལ་མདའ་རྒྱག་པ་བྱེས་པ་ནི། ཚོར་
བའི་རྟེན་འབྲེལ་མཚོན་ཏེ། མིག་ལ་མདའ་རྒྱག་མ་ཐག་ཏུ་ཚོར་བ་སྡུག་བསྔལ་ངང་གིས་སྐྱེ་བ་ལྟར་རེག་པ་
དེ་ཉིད་ནུས་པ་ཤས་ཆེར་གྱུར་ནས་ཚ་གྲང་དང་། འཇམ་རྩུབ་ཇི་ལྟར་རེག་པ་ན་དེའི་ཚོར་བ་བདེ་སྡུག་ངང་
གིས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། ༨ བརྒྱད་པར་སྐྱེས་བུ་ཆང་འགྲང་བ་བྱེས་པ་ནི། སྲིད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་མཚོན་ཏེ། ཆང་
འགྲང་སྐྱེས་བུས་ཆང་གི་བྱོ་བ་མྱོང་བ་ན་དེ་ལ་ཆགས་ཞེན་རང་ཤུགས་ཀྱིས་འཕེལ་ཏེ་རང་སེམས་དེ་ལ་
གཡེང་བ་ལྟར། སྲིད་པས་འཕྲུལ་སྣང་གི་དངོས་པོར་ཡིད་ཆགས་ཏེ་དེ་དང་དེ་ཐོབ་ན་སྙམ་པའམ་དེ་དང་མ་
བྲལ་ན་སྙམ་པའི་སྲིད་ཞེན་གྱིས་ཡིད་གདུང་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ༩ དགུ་པར་སྤྲིའུས་ཤིང་ཏོག་ལེན་པ་བྱེས་
པ་ནི། ལེན་པའི་རྟེན་འབྲེལ་མཚོན་ཏེ། སྤྲིའུས་རང་གི་ཡིད་དུ་འོང་བའི་ཤིང་ཏོག་ལ་སེམས་གཡོ་ཤིང་
ལག་ཏུ་ལེན་བཞིན་པལྟར། སྲིད་པ་དེ་ཉིད་ཤས་ཆེར་སོང་ནས་འདོད་པའི་དངོས་པོ་དང་དུ་ལེན་པའི་
སེམས་རབ་ཏུ་གཡོ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ༡༠ བཅུ་པར་བྱང་མེད་སྤྲུམ་མ་བྱེས་པ་ནི། སྲིད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་
མཚོན་ཏེ། སྤྲུམ་མས་རང་གི་ཕུ་གུ་ཕྱི་འབྱུང་བར་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་ལྟར་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱེ་དུ་འདུ་བྱེད་
ཀྱི་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་བཞག་པ་ལ་སྲིད་ལེན་གྱིས་གསོས་བཏབ་སྟེ་ལས་ཀྱི་ནུས་པ་མཐུ་ཆེན་དུ་གྱུར་ཏེ་རྣམ་
སྨིན་གྱི་ཕུང་པོ་གསར་དུ་འགྲུབ་པ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པའི་ཕྱིར། ༡༡ བཅུ་གཅིག་པར་ཕུག་གུ་བཙའ་བ་བྱེས་
པ་ནི། སྐྱེ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་མཚོན་ཏེ། ཕུག་གུ་མའི་མངལ་ནས་ཕྱི་རོལ་དུ་ཐོན་པའི་སྐབས་ལྟར་རྣམ་ཤེས་
ཕུང་པོ་རྣེང་པ་ནས་ཕྱིར་ཐོན་ཏེ་བར་སྲིད་དུ་ཞུགས་པ་དང་། བར་སྲིད་ནས་སྐྱེ་སྲིད་དུ་འཕོ་བར་བྱེད་པའི་
ཕྱིར། ༡༢ བཅུ་གཉིས་པར་མི་རོ་འཁྲུར་བ་བྱེས་པ་ནི། ཁ་ཅི་ཅི་རེཐས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་མཚོན་ཏེ། མིའི་རོ་
མཐོང་བ་དེའི་རྒྱུན་གྱིས་འཆི་བ་ངང་གིས་དྲན་ཞིང་གི་ན་ཚོད་གཞན་དུ་འགྱུར་ཏེ་ཇི་སྐད་དུ་སོང་བ་ནས་
བརྒྱད་ཐ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་དང་། འབྱུང་བཞི་རིམ་གྱིས་བསྡུས་ནས་ཆེ་འདིའི་ཕུང་པོ་དང་། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་

ཤེས་གཉིས་འབྲེལ་ཐག་ཆད་པ་ན་ཤི་བའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱུར་པ་ཡིན། དེ་དག་འཁོར་ལོའི་རྣམ་པར་ སྐྱེ་པོ་ཁྲོས་པའི་འཆི་བདག་དམར་པོའི་ཁ་དང་། ཀང་ལག་ཞེ་དམ་དུ་བཟུང་བར་བྱེས་པ་ནི། ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་སྲིད་པ་འདིར་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་མཐའ་དག་མཐར་འཆི་བདག་གི་དབང་དུ་མ་གྱུར་པ་མེད་པ་དང་། དེ་ཡང་ལན་རེ་གཉིས་ཙམ་མ་ཡིན་པར་ཇི་སྲིད་འཁོར་བའི་རྒ་བ་མ་སྤངས་པ་དེ་སྲིད་སྐྱེ་ཤི་ན་འཆིའི་སྡུག་བསྔལ་འཁོར་མོར་ཤུང་སྟེ་སྲིད་རྩེ་ནས་མནར་མེད་བར་རྟག་ཏུ་འཁོར་བར་མཚོན་པ་ཡིན། སྟེང་དུ་ཟད་བའི་གཟུགས་བརྟན་བྱིས་པ་ནི། སྔག་བསྔལ་མཐའ་དག་ཞི་བའི་ཞི་བ་ཤུང་འདོམས། བདུད་བཞི་བཅོམ་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐོ་འཕང་མཆོག་པ་ཡིན། དེ་ལ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཕྱག་བཀུར་ཏེ་བསྟན་པ་ནི། ཞི་བ་ཤུང་འདས་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་མ་ཐོབ་ན་འཁོར་བ་ཆུ་མཚོའི་སྔགས་བསྔལ་གྱི་འཇིག་རྟེན་པས་འཕྲོ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཞི་བ་ཤུང་འདས་ཀྱི་ཐོ་འཕང་ཐོབ་པའི་ཐབས་ལ་བརྩོན་དགོས་ཞེས་བཙན་ཐབས་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཡིན་ཏེ། ཡང་བདེན་ཞིའི་བློ་དོར་མཚོན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། འགྲོ་བ་རིགས་དྲུག་གི་སྡོང་བཅུད་ཀྱིས་བགོད་པས་སྔགས་བསྔལ་བདེན་པ་མཚོན། དབུས་ཀྱི་བྱ་ཕག་སྔལ་གསུམ་གྱིས་ཉོན་མོངས་པའི་ཀུན་འབྱུང་དང་། དེའི་མཐར་ལམ་དཀར་ནག་གཉིས་ཀྱིས་ལས་ཀྱིས་ཀུན་འབྱུང་མཚོན། རྟེན་འབྲེལ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་རི་མོས་འཁོར་བ་ཇི་ལྟར་འཁོར་བའི་ཚུལ་དང་། ཐུབ་པའི་གཟུགས་བརྟན་གྱིས་ལམ་བདེན། རྒྱ་ཤར་བ་དེས་ཞི་བ་འགོག་བདེན་མཚོན་ཞིང་དེ་ལ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཕྱག་བཀུར་པ་ནི། ལམ་བདེན་ལ་བརྟེན་ནས་ཞི་བ་ཤུང་འདས་ཇི་ལྟར་ཐོབ་པའི་ཐབས་མཚོན་པ་ཡིན། དེས་ན་གཏན་གྱི་བདེ་བ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་འགྲོ་བ་བློ་གྲོས་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྟེན་འབྲེལ་ལུགས་འབྱུང་ལྟོག་གི་རྣམ་གཞག་ཞེབ་དུ་ཆུབ་པར་བྱས་ཏེ། བདེན་བཞིའི་བློང་དོར་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་ལམ་ཉམས་སུ་ལྡངས་ནས་གཏན་གྱི་བདེ་བ་མཐར་ཐུག་མཚོག་གསུམ་རྟུལ་བའི་གོ་འཕང་ཐོབ་པའི་ཐབས་ལ་ཅི་ནས་འབད་པ་གལ་ཆེའོ་ཞེས་བླ་མ་རྣམས་གསུང་ངོ། །

སྲིད་པའི་རྟེན་འབྲེལ། རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་བཅུ་པ་ནི། སྔར་གྱི་འདུ་བྱེད་ཀྱིས་རྣམ་ཤེས་ལ་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་བསྗོས་པ་སྲིད་ལེན་གཉིས་ཀྱིས་གསོས་བཏབ་པས་ཡང་སྲིད་ཕྱི་མ་འདྲེན་པ་ལ་ནུས་པ་མཐུ་ཅན་དུ་གྱུར་པ་སྟེ། དེ་ལས་ཡིན་ཀྱང་དེ་ལ་སྲིད་པའི་མིང་གིས་བཏགས་པ་ནི། ཆུ་ལ་འབྲས་བུའི་མིང་གིས་བཏགས་པའོ། །དཔེར་ན། ཀུ་ཤའི་སྡོང་པོ་བཞིན་ནོ། །སྐྱོ་དོན་ཡང་དེས་ཤེས་སོ། །

སྒྲིབ་པ་ཐ་མ་པ། ཐར་པ་ཐོབ་པ་ལ་སྐར་ཡང་སྒྲིབ་པར་སྐྱེ་བ་བླང་མི་དགོས་པར་ཆེ་དེ་ཉིད་ལ་ཐར་པ་ཐོབ་པར་ངེས་པའི་ཁང་ཟག་ལ་ཟེར།

སྒྲིབ་པའི་སྒོ། ❶ ཁུ་བའི་ལམ། ❷ ཁ། དཔེར་ན། རྣམ་ཤེས་སྒྲིབ་པའི་སྒོ་ནས་འཕོས། ཞེས་པ་རྣམ་ཤེས་ཁུ་བའི་ལམ་མམ། ཡང་ན་ཁ་ནས་འཕོས་ཞེས་པའི་དོན།

སྒྲིབ་པའི་ཚུ་བོ། སྒྲིབ་པའི་ཟག་པ་དང་འདྲ།

སྒྲིབ་པའི་ཟག་པ། ཁམས་ཁོང་གི་ཉོན་མོངས།

སྒྲིམ་པོ། <རྟགས> མི་ཤ་ཟ་ཞིང་ཁྲོ་གཏུམ་ཆེ་བའི་མིའི་རིགས་ཚུད་ཅིག། བོད་ཀུ་ཆོག་མཛོད་ཆེན་མོར། གདུག་འདྲི་སྒྲིའི་མིང་ཞེས་གསུངས་འདུག་ཀྱང་། གདུག་འདྲི་ནི་ཤ་ཟ་འབྲུང་པོའི་རིགས་དང་། སྒྲིམ་པོ་ནི་མིའི་རིགས་ཡིན་པས་ཁྱད་པར་ཆེའོ། །གཞན་ཡང་གདུག་འདྲིའམ་འབྲུང་པོ་ལ་ལེགས་སྦྱར་དུ་"སྦྲུ་ཏ"ཟེར་བས་དཔྱད་དོ། །ཀུ་གར་ཡུལ་སྐད་དུའང་"རཀྵས"དང་"ཌཱཀ" ཟེར་བ་ཁོ་བོས་བཤད་པ་དང་མཐུན་པ་ཞིག་ལ་ངོས་འཛིན་བྱེད།

སྒྲིམ་བལ་གྱི་སྤང་པ། སྤང་ལྷུང་སྡམ་ཅུའི་བཅུ་གཅིག་པ་ནི། སྒྲིམ་བལ་གྱི་སྐྱན་བྱེད་དེ་ཟེན་པ་ན་སྒྲིམ་བལ་གྱི་སྤང་པའོ། །

སྒྲིམ་བྱས་ཕྱག་འཚལ། སྡོག་ཆགས་འབྱུ་སྒྲིམ་ཞིག་མདུན་གྱི་ས་འོག་ནས་ཀེར་ཏེ་ཐོན་ནས་སངས་རྒྱས་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ་ཟེར་བ་ནི་མི་སྒྲིད་པ་དང་། ཅི་སྐྱེ་དེ་ལྟར་བྱུང་ན་ཤིན་ཏུ་ངོ་མཚར་བའི་གནས་ཡིན་པ་བཞིན་དུ། དལ་འབྱོར་གྱི་རྟེན་རྙེད་ནས་དམ་པའི་ཆོས་དང་མཇལ་བ་ཡང་མི་སྒྲིད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པས། ངོ་མཚར་དུ་བཅིས་ནས་ཚུད་ཟེས་སུ་མི་གཏོང་བར་སྐྱོང་པོ་ལེན་དགོས་པའི་དཔེའོ། །

སྒྲིལ། བལ་གོས་སོགས་ཟ་བའི་སྒྲིན་བུ་ཞེས

སྒྲུང་མདུད། གཙོད་པ་སྒྲུང་ཟྭེད་ཀྱི་སྐུད་པ་དམར་པོ་སུམ་མདུད་ཅན་ཞེས། དེ་དཔྱང་པ་གཡས་གཡོན་གང་དུ་འདོགས་ཀྱང་ཁྱད་པར་མེད། དེ་ཡང་སྐུད་པ་ལུས་ཚད་ཅན་སུམ་ཕྱབས་སུ་བྱས་པ་ནི། རྩ་རོ་ཀུང་དབུ་མ་གསུམ་མཚོན་པའི་ཆེད་དང་། སུམ་མདུད་དུ་བྱས་པ་ནི། དོ་རྗེ་གསུམ་སྟེ་ཀུལ་བའི་སྐུ་གསུང་ཐུགས་གསུམ་མཚོན་པར་རྗེའི་སྐུགས་རིམ་ཆེན་མོ་དང་། དབང་དོན་དེ་ཉིད་རབ་གསལ་སོགས་སུ་གསུངས།

སྐུལ་པོ། ཡི་དྭགས་ཀྱི་ཏེ་བག་ཅིག། ཀུ་གར་གྱི་སྐོབ་དཔོན་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྐྱངས་ཀྱི་ལུང་ཕྲན་ཚེགས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལས། གྲུལ་བུམ་དང་སྐུལ་པོ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཚད་ཆུང་བ་དྲི་ཟ་ལ་སོགས་པ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་གྱུར་པ་ཅན་ཡི་དྭགས་ཁོ་ནའོ། །ཞེས་གསུངས།

སྤེ་མོང་། ནེའུ་ལེ། བཤད་སྒོལ་ལ་འདིས་ནོར་བུ་རྒྱག་སྐད། ཅི་བྱ་འགའ་ཞིག་ལ་ནོར་བུ་སྐྱག་པ་བྱིས་ཡོད། ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་སྐད་དུ་ mongoose ཟེར་བ་དེའོ། །

སྤྲེག་ཐུབ། ཐུར་ཀུ་བལ་ན་སྐྱིས་པའི་ར་དང་བྱད་མེད་གསོན་པོ་ལྟན་ཅིག་ཏུ་བསྲེགས་པ་ལ་སྤྲེག་ཐུབ་ཟེར། དཔའ་བོ་གཅུག་ལག་ཕྲེང་བ་གསུང་།

སྤྲེད་མེད་ཀྱི་བྱའི་སྒོ་བསམ། སྒོ་བས་ཀྱི་མིང་སྟེ། དཔེར་ན་ཁྲང་ཀྱི་གནས་གཞན་དུག་ཏུ་པ་ལ་གྲང་སར་མེད་ཅེས་བཤོད་པ་བཞིན་ནོ། །ཁྲང་ཆེན་ཕལ་པ་དང་། སྐོས་ཀྱི་ཁྲང་པོ་ཆེ། ཚན་པོ་ཆེ་ཆེན་པོ། རབ་གནོན། ཡན་ལག་མཆོག །སྒོ་བས་མཆོག །སྤྲེད་མེད་ཀྱི་བྱ་རྣམས་ཏེ་བདུན་པོ་དེ་དག་ཐུ་མ་ཐུ་མ་ལས་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་བཅུ་བསྡུར་གྱིས་ལྷག་པའོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུའི་རུས་པའི་ཆོགས་རེ་རེ་ལའང་སྤྲེད་མེད་ཀྱི་བྱའི་སྒོ་བས་མངའ་བར་གསུངས། ཞེས་མཆིམས་མཛོད་གསུང་།

སྤྱོ་ཤི་བ། (བཙན་རྩེང) ① དཔའ་ཞུམ་པ། དཔེར་ན། ཁྱད་ཆོགས་བྱུང་ན། ཡི་ཆད། སྤྱོ་ཤི། སྒྲིད་ལུགས་པ་སོགས་ཀྱི་དབང་དུ་མ་སོང་བར་སྒྲིད་ན་སྒྲིད་ཁྲག །སྲུག་ན་རྩུག་ཁྲག་པ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །② ནུས་པ་ཉམས་པ།

སྤྲོག་གཅོད་ཀྱི་ཕམ་པ། མིའམ་མིར་ཆགས་པ་ལ་གསོད་སེམས་ཀྱིས་རང་ངམ་བཅོལ་བའི་སྡུར་བས་གསད་བྱ་རང་གི་སྲ་རོལ་ཏུ་ཤི་བའོ། །

སྤྲོག་ཆགས། འབུ་སྒེན་གྱི་རིགས་ཆེ་ཆུང་། སྤུ་བཤད་ནི། སྤྲོག་ཙམ་ཆགས་པ་སྟེ་འཛིན་གྱི་དེ་ལས་གཞན་ཤེས་རབ་དང་སྟེང་སྐོས་སོགས་གང་དང་ཡང་མི་ལྡན་པས་སྤྲོག་ཆགས་ཞེས་བྱའོ། །

སྤྲོག་ཆགས་གསུམ། སེང་གེ་ཀང་པ་བཅུད་པ། ཉ་སྤུ་ཆུས་པ། ཆུ་སྒེན་མ་ར་ཀ་དང་གསུམ་མོ། །

སྤྲོག་ཆགས་ཁྲུཊཏིང་ཀ། ཁྲུཊཏིང་ཀ་ལ་གཟིགས།

སྤྲོག་པ་རྩ། ར་ཀྲུང་དབུ་མ་སོགས་རྩ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟེན་དུ་སྤྲོག་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་རྩའོ། །དེ་ནི་སྐལ་ཆེགས་ཀྱི་ནང་ཙམ་ལ་སྐལ་ཆེགས་ལ་བརྟེན་ནས་གནས་པ་ཡིན། སྤྲོག་པ་རྩ་དེའི་མགོ་བོ་གྲུ་གསུམ་ཡོད་ལ། མཐིན་པ་

གཞོན་ནུ་མའི་ནུ་མ་འདྲ་བ་དང་། སྙིང་ག་བའི་མིག་འདྲ་བ་དང་། ལྟེ་བ་པད་མ་འདྲ་བ་དང་། གསང་གནས་ན་རྡོ་རྗེ་དང་འདྲ་བ་དང་། ནོར་བུའི་རྩེ་ན་ཟར་མའི་མེ་ཏོག་དང་དབྱིབས་འདྲ་བའོ། །

སྤོས་རྩ། སྤོས་པ་རྩ་དང་འདྲ།

སྤོས་རྩོལ། ❶ <པཎྜུ་ཡ་མ> (གསང་འདུས) ཚེ་སྤོས་གནས་པ་དང་རིང་བར་བྱེད་པའི་ནང་གི་ཚུལ། ཐུབ་ཤགས་ནི། སྤོས་ནི་ཚེ་དང་རྩོལ་བ་ནི་རིང་བར་བྱེད་པ་སྟེ་ཚེ་སྲིང་བར་བྱེད་པའི་ཚུལ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ནོ། །དེ་ཡང་རྩོལ་བའི་སྐད་དོད། ཡ་ཡུ་མ་ཞེས་པ་འབད་པ། འགོག་པ། མཚུ་རིང་བ་རྣམས་ལ་འཇུག་པ་ལས་འདིར་རིང་བ་ལ་འཇུག་པའི་དབང་དུ་བྱས་སོ། །ཤིང་སྐད་ཀྱི་རྩོལ་བ་ནི་འགོག་པ་དང་སྲིང་བར་བྱེད་པ་གཅིས་ཀ་ལ་མི་འཇུག་ཀང་། དེའི་སྐད་དོད་ཀྱི་སྙིང་ནས་དེ་གཅིས་སུ་བྱར་ཡོད་ལ། ཞེས་རྗེའི་རིམ་པ་གསལ་སྒྲོན་ན་གསལ། ❷ (དུས་འཁོར) སྤོས་ནི་རྩུང་དང་། རྩོལ་བ་ནི་འགོག་པའོ། །དེའི་དོན་ནི་སྤོས་ར་ཀུང་གི་རྩུང་གཅིས་དང་། རྩོལ་བ་དེ་གཅིས་ར་ཀུང་དུ་ཆུ་བ་བཀག་ནས་རྟ་ཀྱེར་འཇུད་པ་ལ་ཟེར། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་རིམ་པ་གསལ་སྒྲོན་ལ་གཞི་བྱས་ཏེ་བཀོད། ❸ (ཆུད་ཟེའོཾ་མ་གསུམ་ནས་བཤད་པའི་སྤོས་རྩོལ་ནི) མིག་སྨ་སོགས་ལུས་ཀྱི་བུ་གა་རྣམས་ནས་ཆུ་བའི་རྩུང་ནི་སྤོས་དང་། རྐོག་པ་ཡུལ་གཞན་ལ་གཡེར་ས་ཅིང་འཕྲོ་བ་ནི་རྩོལ་བའོ། །ཡང་ན། སྤོས་ཐུར་དང་འབྲེལ་རྩོལ་བ་ནི་འབྱུང་འཇུག་བྱེད་པ་བཀག་ནས་ཆུ་བ་ཆུན་བཅད་པའོ། །རྗེའི་ཐུགས་རིམ་ཆེན་མ་ལྟར་བཀོད། ❶ སྤྱོར་བ་ཡན་ལག་དྲུག་གི་ནང་མཚན་གྱི་སྤོས་རྩོལ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ཡན་ལག་ལ་སྤོས་རྩོལ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་བཏགས་ལ། དེ་ནི་སྤོས་རྩོལ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ཡན་ལག་ལ་སྤོལ་རྩོལ་ཞེས་མིང་བསྟན་པའོ། །རྗེའི་རིམ་པ་གསལ་སྒྲོན་ལ་གཞི་བྱས།

སྤོས་རྩོལ་སྒོམ་པ། (ཐ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད) སྤོས་ནི་རྩུང་ཡིན་ལ། དེ་ར་ཀུང་ལ་ཆུ་བ་བཀག་ནས་རྟ་ཀྱེར་འཇུད་པ་ལ་སྤོས་རྩོལ་ལམ་སྤོས་རྩོལ་སྒོམ་པ་ཞེས་བྱའོ། །(ཆུད་ཟེ་འོཾ་མ་གསུམ) སྤོས་རྩོལ་བསྒོམ་པའམ་འགོག་པའི་དོན་ནི་དབང་པོའི་སྒོ་ནས་ཆུ་བའི་རྩུང་ནི་སྤོས་དང་། རྐོག་པ་ཡུལ་གཞན་ལ་གཡེར་ས་ཅིང་འཕྲོ་བ་ནི་རྩོལ་བ། རྩུང་དང་རྐོག་པ་གཅིས་ཀ་ཕྱིར་འཕྲོ་མི་འཇུག་པར་ནང་དུ་འཇོན་པ་ནི་བསྒོམ་པའམ་འགོག་པ་ཡིན། དེ་ཡང་གསལ་སྟང་དང་ངུལ་བསྐྱེད་ནས་རྩེ་གཅིག་ཏུ་བསྒོམ་པ་ནི་ལྷའི་བསྟེན་པའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་གལ་ཆེན་ཏུ་ཆེ་བར་གསུང་ངོ། །

སྤོས་རྩོལ་གྱི་རྩུང་། ❶ སྤོག་འཇིན་གྱི་རྩུང་ཕྲ་བ་ནི། རྩ་བའི་རྩུང་ལྟ་ཡི་ཡ་གྱལ་ཏེ། ལུས་ཀྱི་སྙིང་གའི་རྩ་མདུད་ཀྱི་རྟྭ་ཏྲིའི་ནང་ན་གནས་ཏེ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་བཞོན་པ་བྱེད་ཅིང་། སྤོས་རིང་དུ་འཆོ་བར་བྱེད་པ། འཆི་དུས་མ་

གཏོགས་རྟ་དབུ་མ་ནས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་མི་རྒྱུ་བའི་ཚུང་ཞིག་གོ། ཁ་དོག་ནི་དཀར་པོ་ཡིན་པར་རྗེའི་རིམ་ལྟ་
བསལ་སྒྲོན་ན་གསལ། ❷ སྒོག་འཛིན་སྣ་བཀག་ནས་རྒྱུ་བ་ནི། སྟེང་གར་གནས་ཀྱང་། སྟེང་གའི་རྟ་མདུད་
ཀྱི་རྩ་དྲིའི་ནང་ན་གནས་པ་མིན། སྒོག་འཛིན་ཀྱི་ཚུང་ལ་ཕྱ་རགས་ཀྱི་དབྱི་བ་འདི། རྗེའི་རིམ་ལྟ་གསལ་སྒྲོན་
ན་གསལ། གཞན་ཡང་། རྗེའི་གསྲུང་ཟིན་བྱིས་རྗོགས་རིམ་དཔྱིད་ཀྱི་ཐིག་ལེ་ལས། ཡན་ལག་གི་ཚུང་ལྟ་ནི་
རྟ་བའི་ཚུང་གི་གནས་སྐབས་ཡིན་ནོ། །སྒོག་ཚུང་སྒོ་དེ་དག་ནས་རྒྱུ་བ་ལ་མིང་དེ་ལྟར་བཏགས་པའོ། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

སྒོག་བཙན་སྐམ་པའི་བཏུན་མོ་དྲུག རྒྱ་བཟའ་ཀོང་ཇོ། བལ་བཟའ་ཁྲི་བཏུན། ཞང་ཞུང་བཟའ། རྩ་ཡོང་བཟའ།
མི་ཉག་བཟའ། མང་བཟའ་ཁྲི་ལྷམ་དང་དྲུག་གོ། མང་བཟའ་ཁྲི་ལྷམ་ལ། སྐས་གྱང་རེ་གྱང་བཙན་འཁྲང་སྐ བཏུན་མོ་
གཞན་རྣམས་ལ་སྐས་མ་འཁྲང་ཞེས་རྒྱལ་རབས་གསལ་བའི་མེ་ཡོང་ན་གསལ།

ལྷི་ཏེ། ཤིང་གི་ཁྱེ་བྲག་ཅིག

སྒོལ་དཔོན་མཁྱེང་མིག་ཅན། སྒོལ་དཔོན་རྒྱ་བ་གྲགས་པའི་མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས་ཤེས་ཡིན། སྐྱ་བཤད་ནི། མཁྱར་
མཆོས་གཉིས་ལ་སྐྱེ་བ་མཁྱེང་གི་རྟེན་གཅིག་མིག་དང་འདྲ་བ་ཡོད་པས་དེ་ལྟར་གྲགས་སོ། །

སྒོལ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་ཞབས། སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཞབས་དང་འདྲ།

སྒོལ་མ། ❶ དགེ་ཕུག །རྗེས་འཇུག ❷ སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཉན་ཐོས།

སྒོལ་མའི་འཇུག་པ། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་སྐོར་ནས་འཇུག་པའི་དོན་ནོ། ।

སྒོང་བའི་སྦུང་ལྷུང་། སྦུང་ལྷུང་སྡུམ་ཙུའི་དྲུག་པ་ཁྱིམ་པ་ལ་གོས་སྒོང་བའི་སྦུང་ལྷུང་ནི། ཁྱིམ་པ་ཆོས་དྲུག་ལྡན་ལ་
དགེ་སྒོང་རང་ཉིད་ཆོས་གོས་ཚད་བཞིན་དུ་ཆོས་གོས་ཟུང་བ་ཚད་ལྡན་བསྐང་ནས་ཐོབ་པ་
ནའོ། །ཆོས་དྲུག་ནི། ཁྱིམ་པ་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པ། ཐ་སྙད་ལྟ་དང་ལྡན་པ། རང་དང་ནོར་ཐ་དད་ཡིན་
པ། ལུས་ཐ་མལ་དུ་གནས་པ། ཅི་བདེར་སྦྱོབས་པ་མ་ཡིན་པ། ཉེ་དུ་མ་ཡིན་པ་སྟེ་དྲུག་གོ།

སྒོང་བ་རིགས་པ་སྒོང་བའི་སྦུང་ལྷུང་། སྦུང་ལྷུང་སྡུམ་ཙུའི་བདུན་པ་ནི། ཁྱིམ་པ་ཆོས་དྲུག་ལྡན་ལ་དགེ་སྒོང་རང་
ཉིད་ཆོས་གོས་མེད་པར་སྒོང་བ་རིགས་ཀྱང་ཆོས་གོས་ཟུང་གཅིག་ལས་ལྷག་པ་བསྐང་ཏེ་ཐོབ་པའོ། ।

. སྒོལ་སྒྲིང་། ཙཏྟ་གོ་མིས་བརྩམས། དཔལ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་འགྲུར།

སྒོལ་སྒྲིང་དཀའ་འགྲེལ། བི་རོ་ཙ་ན་རཀྵི་ཏས་མཛད། ནག་ཚོའི་འགྱུར།

སྒོལ་སྒྲིང་གི་འགྲེལ་པ། སྒོལ་དཔོན་ཤེས་རབ་འབྱུང་གནས་བློ་གྲོས་ཀྱིས་མཛད། ཆོས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་འགྱུར།

སྒོབ་བཤད། སྒོབ་བཤད་ནི་སྟན་རྒྱུད་འཛིན་བའི་སྒོབ་མ་རེ་རེ་ཙམ་ལ་ཚྲོགས་ཁྲིད་དུ་བྱེད་པ་ལ་ཟེར།

གསང་སྔགས། སྔོད་མིན་ལ་གསང་ཞིང་སྐས་པས་འགྲུབ་པ་དང་། ཐབས་ཤེས་ཁྱད་པར་ཅན་གྱིས་ཡིད་ཐ་མལ་གྱི་སྣང་ཞེན་ལས་སྒྲོབ་པར་བྱེད་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །

གསང་སྔགས་ཀྱི་བསྟན་པ་འབྱུང་བའི་བསྟན་པ་གསུམ། འཇིག་རྟེན་ཁམས་འདིར་སངས་རྒྱས་སྔོང་འབྱུང་བ་ལས་གསང་སྔགས་ཀྱི་བསྟན་པ་ཡོད་པའི་བསྟན་པ་ནི་གསུམ་ཉིད་དེ། རྣམ་འདྲེན་བཞི་པ་ཀློག་ཐུབ་པའི་བསྟན་པ། བཅུ་གཅིག་པ་སྤྲུན་ལེགས། ཐ་མ་མོས་པ་སྔང་མཛད་དང་གསུམ་མོ། །

གསང་སྔགས་ཀྱི་ཐེག་པ། གསང་སྔགས་དང་དོན་འདྲ། གསང་སྔགས་ལ་གཅིགས།

གསང་སྔགས་རྣེང་མ། པཉྩ་ཏ་སྒྲོ་ཏི་བྱོན་པ་ཡན་ཆོད་དུ་བསྒྲུར་བའི་རྒྱུད་རྣམས་ལ་གསང་སྔགས་རྣེང་མ། ཞེས་ཐུབ་བཀྲན་གྱུབ་མཐར་གསལ།

གསང་སྔགས་པ། སྔགས་པ་དང་དོན་འདྲ། སྔགས་པ་ལ་གཅིགས།

གསང་སྔགས་རིག་སྔགས་གཟུངས་སྔགས་གསུམ། དེ་གསུམ་གྱི་ཁྱད་པར་ནི། གསང་སྔགས་ཀྱིས་ལྷ་དེ་ལ་འབོད་པ་དང་། རིག་སྔགས་ཀྱིས་རིག་པ་ཁྱད་པར་ཅན་བསྒྲིད་པ་དང་། གཟུངས་སྔགས་ཀྱིས་ཡང་བའི་གནས་སུ་ལྷུང་བ་ལས་འཛིན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཁྲི་རྒྱལ་མཆན་སེང་གེའི་གསུང་ལ་གཞི་བྱས།

གསང་སྔགས་གསར་མ། ལོ་ཙྪ་བ་རིན་ཆེན་བཟང་པོ་ཕྱི་ཆད་དུ་བསྒྲུར་བའི་རྒྱུད་རྣམས་ལ་གསང་སྔགས་གསར་མའི་ཐ་སྙད་བྱེད་དོ། །

གསང་ཆེན་རིགས་གཅིག རིགས་གཅིག་དང་འདྲ།

གསང་འདུས་ཀྱི་ལྷ་ཐམས་ཅད་ཞལ་གསུམ་པར་ཡོད་པའི་མཆོད་དོན། གསང་འདུས་ཀྱི་ལྷ་ཐམས་ཅད་ཞལ་གསུམ་པ་ཅན་དུ་ཡོད་པའི་མཆོད་དོན་གང་ཡིན་སྙམ་ན། གཡས་ཞལ་གྱིས་ཐབས་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་མཆོན། གཡོན་ཞལ་གྱིས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ། རྟ་ཞལ་གྱིས་བདེ་བ་དང་སྟོང་པ་དབྱེར་མེད་པ་མཆོན། ཡང་ན་གཡས་ཞལ་གྱིས་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་སྤྲུ་མའི་སྐུ་དང་། གཡོན་ཞལ་གྱིས་ཤེས་རབ་དོན་དམ་བདེན་པ་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས། རྟ་ཞལ་གྱིས་དེ་གཉིས་སྐུ་དང་ཐུགས་སུ་ཟུང་དུ་འཇུག་པའི་ཟུང་འཇུག་དེ་མཆོན་ནོ། །མཆོན་དོན་དེ་དག་དྲན་པའི་སྒོ་ནས་ཞལ་གསུམ་པར་བསྒོམ་པ་ཡིན་ནོ། །རྗེའི་གསང་འདུས་བསྒྲིད་རིམ་བྱོ་གསལ་བྱང་བའི་རེ་སྐོང་ལ་གཞི་བྱས།

གསང་འདུས་འཕགས་ལུགས། འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཞབས་ཀྱི་མན་ངག་ལས་བྱང་བའི་གསང་བ་འདུས་པའི་ཚོས་སྐོར་དང་། དེའི་ཡི་དམ་ཞེས། གསང་འདུས་འཕགས་ལུགས་ནི་ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་གསང་བ་འདུས་པ་དེ་ཡིན། འདི་ལ་ཡབ་ཡུམ་སོ་སོར་བཀྲངས་པའི་ལྷ་སོ་གཉིས་ཡོད། སྐུ་མདོག་ཕྱག་མཚན་སོགས་ནི། སྒོག་འཛིན་གྱི་རྒྱུང་ལ་ཁ་དོག་སྔ་ཚོགས་ཡོད་པས་དེ་མཚོན་ཞིང་། [ཞེས་པའི་དོན་ཞལ་ལ་ནག་དཀར་དམར་བའི་ཁ་དོག་སྔ་ཚོགས་ཡོད་པ་དེས་སྒོག་འཛིན་གྱི་རྒྱུང་ལ་ཁ་དོག་སྔ་ཚོགས་ཡོད་པ་མཚོན་ཏེད་ཡིན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན།] སྐྱེ་ལུས་རྩལ་དུ་འདོན་པས་རྩ་ཞལ་ནག་པོ་བྱས། གཡས་ཞལ་གྱེས་སྐྱེ་ལུས་དང་རོ་མ་དཀར་མོ་སྐེ་ར་ས་ཆུ། གཡོན་གྱེས་འོད་གསལ་དང་རྐང་མ་དམར་མོ་སྐེ་ལ་ལྟ་ན། རྩ་ཞལ་གྱེས་རྒྱང་འཐུག་དང་དབུ་མཚོན་དང་། ཡང་དཀར་པོས་སྐང་བ། དམར་པོས་མཆེད་པ། ནག་པོས་ཉེར་ཐོབ། གསུམ་ཀས་རྒྱང་འཐུག་མཚོན། ཕྱག་དྲུག་གིས་གཡས་པ་གསུམ་གྱེས་ལུགས་འབྱུང་གིས་སྐྱང་པ་གསུམ་དང་། གཡོན་པ་གསུམ་གྱེས་ལུགས་ལྷོག་གི་སྐང་བ་གསུམ་བཞེན་པའི་ཆུང་དང་བཅས་པ་མཚོན། ཕྱག་གཡས་ཀྱི་དང་པོས་དོ་རྗེ་རྩེ་ལྔ་པ་ཐུགས་ཀར་འཛིན་པ་མི་བསྐྱོད་པ་དང་། གཉིས་པས་འཕོར་ལོ་རྩེ་ཐས་བཏུད་པའམ་བཏུ་གཉིས་པ་རྣམ་སྐང་། གསུམ་པས་པདྨ་དམར་པོ་འོད་དཔག་མེད། གཡོན་གྱི་ཕྱག་དང་པོས་ཐུགས་ཀར་དྲིལ་བུ་འཛིན་པ་དོ་རྗེ་འཆང་། གཉིས་པས་རིན་པོ་ཆེ་རིན་འབྱུང་། གསུམ་པས་རལ་གྲི་དོན་གྲུབ་ཀྱི་ཕྱག་མཚན་དང་། དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་སྐང་ལ་གཡས་འཕོར་ལོ་རྩེ་ཐབྱ་སོགས་རང་རང་གི་རིགས་ཀྱི་ཕྱག་མཚན་དང་པོ་མཛད་པ་མ་གཏོགས་ལྷ་རེ་རེས་ཀྱང་རིགཔ་དྲུག་གི་ཕྱག་མཚན་བསྟམས་པ་མེད། རྣམ་པ་རིགས་སོ་སོའི་ལྷར་སྐང་ཡང་དོན་ལ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རིགས་ཀུན་གྱི་ཁྱབ་བདག་དང་། རིགས་དྲུག་ཀ་བསྡུས་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པ་མཚོན།

གསང་འདུས་ཀྱི་བཀྲུབ། ༡ ཆུལ་བ་རྩོ་རྗེ་འཆང་། [གསང་འདུས་རྩ་ཁྲུད་ལེའུ་བཅུ་བདུན་པ། ཁྲུད་ཕྱི་མ་ལེའུ་བཅོ་བཀྲུབ་པ། བཤད་ཁྲུད་རྩོ་རྗེ་ཤྲིང་བ། དགོངས་པ་ལུང་སྟོན། ཡེ་ཤེས་རྩོ་རྗེ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ། ལྷ་མོ་བཞིས་ཞུས་པ། རྩོ་རྗེ་སྙིང་པོ་ཁྲུན་ཀྱི་ཁྲུད། དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་བཤད་ཁྲུད་གཉིས་སུ་མེད་པ་མཉམ་པ་ཉིད་རྣམ་པར་ཁྲུལ་བ། ཐམས་ཅད་གསང་བ་བཅས་སོ།] ༢ གསང་བདག [ཁྲུད་སྡུད་པ་པོ།] ༣ ཡིན་རྒྱ་ཆེ། [གཞུང་མཛད་པ་མི་སྣང་ཞེས་རྩོ་རྗེ་ཐོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ་གསུང་།] ༤ ཀློའི་མཁའ་འགྲོ་མཁམ། ཀློའི་རྣལ་འབྱོར་མ་ཡང་རེ་ར། [འདིས་གཞུང་མཛད་པ་མི་སྣང་ཞེས་རྩོ་རྗེ་ཐོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ་གསུང་།] ༥ ར་བདག་པི་སྭ་ཀཱཔྤ། [འདིས་ཀྱང་གཞུང་མཛད་པ་མི་སྣང་རྩོ་རྗེ་ཐོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ་གསུང་།] ༦ དཔལ་ལྡན་ས་ར་ཧ། [འདིས་ཀྱང་གསང་འདུས་ཀྱི་གཞུང་འགྲེལ་མཛད་པ་མི་སྣང་ཞེས་རྩོ་རྗེ་ཐོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ་གསུང་།] ༧ ཀློག་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ། [བསྒྲིང་རིམ་སྐོན་པ། འདུས་པའི་སྒྲུབ་ཐབས། མདོ་བསྡུ། དཀྱིལ་ཆོག་ཉུང་པ། ཧོཏས་རིམ་སྐོན་པ། རིམ་པ་ལྔ་པ་ལ་སོགས་པ་

མཛད་དོ།། ཇེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ་དང་། བྱ་སྤྲོན་གཉིས་ཀའི་གསུང་ལ་གཞི་བྱས།) ཅ འཕགས་པ་ལྷ། (རིམ་ལྔའི་དོན་འཆིལ་བྱོད་བསྡུས་སྒོན་མ། བདག་ཉིན་ཐིག་ལེས་བརྟན་པའི་རིམ་པ། ཇེ་གསུང་།) ༡༠ ཀློའི་བྱང་ཆུབ། (རྣམ་གཞག་རིམ་པ། འདི་བཞིད་རིམ་གཅོ་བོ་དང་ཇོ་གསར་རིམ་ཡང་སྒོན་པ་ཡིན་པར་ཇེ་གསུང་ངོ་།) ༡༡ ཀློག་བཤེས་གཉེན། ༡༢ མ་དང་གི། ༡༣ དཔལ་ལྡན་རྩ་བ་གྲགས་པ། (གསང་འདུས་འཆིལ་པ་སྒོན་གསལ།) ༡༤ ལྷོབ་དཔོན་སྒེག་པའི་དོ་ཇེ། (འདིས་ཆུང་ཀྱི་ཤིང་གཞིའི་བཤད་པ་ཙམ་མཛད་ཅེས་ཇེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ་གསུང་།) ༡༥ སྒེག་དོར་གྱི་སྒོབ་མ་སྒོབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཞབས། (སྒོབ་དཔོན་འདིས་གསང་འདུས་བཤིད་རིམ་གྱི་སྒོར་ལ། སྒྲུབ་ཐབས་ཀུན་བཅང་དང་། བཞི་བསྡུ་པ་བཅུ་པ་གཉིས། ཇོ་གསར་རིམ་གྱི་སྒོར་ལ། གྲོལ་ཐའི་ཐིག་ལེ་གསུངས།)

གསང་འདུས་འཇམ་དོར། གྱར་གྱམ་མདོག་ཅན་ཞལ་གསུམ་ཕྱག་དྲུག་པ། དབུས་ཞལ་དམར་སེར་གཡས་སྔོ་གཡོན་དཀར་ཞིང་། །རྩ་ཕྱག་གཉིས་ཀྱིས་རང་འདྲའི་ཡུམ་ལ་འཁྱུད། །ལྷག་མ་གཡས་གཉིས་རལ་གྲི་མདའ་འཇིན་ཅིང་། །གཡོན་པས་ཞུན་ཐུབ་སྔོན་པོ་གཞུ་འཇིན་པ། །རྒྱར་ཕྱད་ལྡ་ལྡན་རིན་ཆེན་རྒྱན་བྱིས་བཙུན། །སྐྱ་ཆོགས་པད་རྒྱར་སེམས་དཔའི་སྒྲིལ་ཀུང་གིས། །བཞུགས་པའི་འཇམ་དོར་ཡབ་ཡུམ་ལ་ཕྱག་འཚལ། ཞོ་ཛ་སྒེང་སྐྱ་ངག་དབང་ཆོས་ལྡན་གྱི་ལྷ་མང་པོའི་སྐུ་མདོག་ཕྱག་མཚན་སོགས་ཀྱི་བཤད་པ་ལས་གསུངས། འདི་ལྟ་བུ་དགུའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པར་ཇེའི་རིམ་ལྟ་གསལ་སྒྲོན་གསུང་། འཇམ་དོར་ལའང་རིགས་མི་འདྲ་བ་ཡོད་ངེས་ཏེ། བོད་ཀྱི་ཞལ་ཐང་དུས་རབ་བཙུ་བཞི་པའི་ནང་བཞིངས་ཞེས་པའི་ཞལ་ཐང་གི་འདྲ་དཔར་ཞི་གསུམ་ཕྱག་དྲུག་ཡུམ་བཅས་ལྷ་སོ་ལྔའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཞེས་གསུངས། འདི་ལྟ་བུ་ལ་ཁ་དོག་དང་ཕྱག་མཚན་མི་འདྲ་ཞིང་། ཞལ་ཕྱག་གི་གྲངས་འདྲ་བར་བཤད་པ་སོགས་སྐྱ་ཆོགས་པ་ཞིག་ཡོད་པས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་མི་བཟུང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་འདྲ་མིན་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་པར་ངེས་སོ། །

གསང་འདུས་འཇམ་དཔལ་ཇོ་ཇེ། གསང་འདུས་འཇམ་ཇོ་བོ་དང་འདྲ།

གསང་འདུས་བཤད་རྒྱུད། གསང་འདུས་རྩ་རྒྱུད་ལེའུ་བཅོ་བརྒྱད་པ། ལྷ་མོ་བཞིས་ཞུས། དགོངས་པ་ལུང་སྟོན། རྡོ་རྗེ་འཕྲེང་བ། ཡེ་ཤེས་རྡོ་རྗེ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ། ལྷའི་དབང་པོས་ཞུས་པ་རྣམས་སོ། །ཕྱི་མ་འདི་བོད་དུ་མ་འགྱུར་ཞིས་རྗེ་ཅོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ་གསུང་ངོ་། །

གསང་གནས། ❶ ཞི་མོའི་རྟགས་སམ། དེ་དག་གང་དུ་ཡོད་སའི་གནས། ❷ ལྷེ་འོག་སོར་གསུམ་བཞིའི་མཚམས། ❸ ལྷེ་བའི་གནས། ❶ གསང་བ་དམ་པོ་བྱེད་སའི་ས་གནས།

གསང་གནས་བདེ་སྐྱོང་གི་འགྲོར་ལོ། གསང་གནས་བདེ་སྐྱོང་གི་འགྲོར་ལོ་རྩ་འདབ་སོ་གཉིས་པ་གདུགས་ཁ་སྤྲུབས་པ་ལྟ་བུ། དེ་ནི་བརླའི་རྩ་བའི་ཐད་ཀྱི་སྐུམ་མདོ་རྟགས་ཀྱི་ཁོང་ཚམ་དུ་དབུ་མ་ལས་སྐར་ལྟར་ཕྱེས་ཕས་གསང་གནས་བདེ་སྐྱོང་གི་འགྲོར་ལོ་རྩ་འདབ་སོ་གཉིས་པ་གདུགས་ཁ་སྤྲུབས་པ་ལྟ་བུའོ། །སྤྲུ་བཤད་ནི། ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེ་བ་གཅོ་བོ་གསང་གནས་སུ་སྐྱོང་བས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །

གསང་སྒྲུབ། (བཀའ་བརྒྱད) སྒྲུབ་པ་ལྟའི་ཚང་གཞིས། ཀུན་བཟང་གི་སྒྲུབ་པ་ལ་བོགས་འདོན་པའི་སྐབ་དུ་དུར་ཁྲོད་དམ། ཤིང་གཅིག་ལ་སོགས་པའི་གནས་སུ་ཕུག་ཆུ་མི་དང་ལྡན་ཅིག་གནས་པའོ། །ངེས་དོན་ཆུ་མཆོ་ལ་གཞི་བྱས།

གསང་སྒྲུབ་ལྷོག་སྒོམ། (བཀའ་བརྒྱད) འགྲོ་མགོན་གཙང་པ་ཆུ་རས་ཀྱི་ཁྲིད་ཆེན་བཅུད་ཀྱི་གུ་གྱལ་ཏེ། གཅོ་བོར་གཏུམ་མོ་ལ་སོགས་པའི་ལམ་གྱི་བོགས་འབྱིན་པའི་སྒྲུབ་པ་ཞེས།

གསང་ཕུ། རྡོག་ལོ་ཀྱ་བ་ལེགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཇོ་བོའི་ལུང་བསྟན་ལྟར་ཕུག་བཏབ།

གསང་བ། ❶ སྒེད་པ། གཞན་ལ་མི་མངོན་པར་བྱེད་པ། ❷ གནས་ལུགས། སྒྲུབ་འཇུག་ལས། གང་གིས་ཆོས་ཀྱི་གཅོ་བོ་མཆོག །སེམས་ཀྱི་གསང་འདི་མ་ཤེས་ན། །བདེ་ཐོབ་སྤྲུག་བསྔལ་གཞོམ་འདོད་ཀྱང་། །དེ་དག་དོན་མེད་ཕྱི་ནར་འཁྱམས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །སྒྲུབ་འཇུག་དར་ཏྲིཀ་ལས། སྔོན་མིན་ལ་མི་སྟོན་པས་སེམས་ཀྱི་གསང་བ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། । ❸ མི་མངོན་པའི་དངོས་པོའམ། ཡོགས་ཀྱུར་ཕྱི་དོན། རྟོགས་པའམ་དཔོག་པར་དཀའ་བ། ལྷོའི་སྒྲིབ་ཡུལ་དུ་མ་ཀྱུར་པ་སོགས་ལ་འཇུག ❶ ཞི་མོའི་རྟགས། ❺ ལྷེ་འོག་སོར་གསུམ་བཞིའི་མཚམས། དཔེར་ན་གསང་གནས། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❻ ལྷེ་བ། དཔེར་ན་ལྷེ་བའི་ཆུ་སྐྱེས་ལ་གསང་བའི་ཆུ་སྐྱེས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། སྤྲུགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་གསང་བ་ཞེས་པ་ལྷེ་བ་ལའང་འཇུག་པར་བཤད་དེ། ཇེའི་སྤྲུགས་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། གསང་བ་ནི་ལྷེ་བ་ལ་གོ་དགོས་པ་མང་དུ་

ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས། སྒྲ་བཤད་ནི། སྟོང་མིན་ལ་མི་སྟོན་པས་སམ་ཡང་ན་ཕྱག་ཏུ་གྱུར་པའི་དོན་ཡིན་པས་གསང་བ་ཞེས་བྱའོ། །

གསང་བ་གསུམ་པ། ཐོག་དཡོན་པབླ་བཏྲས་མཇད། ནག་ཚོའི་འགྱུར། བུ་སྟོན་གྱིས་ལམ་གྱི་རིམ་པ་སྟ་ཚོགས་སྟོན་པའི་གཞུང་གི་གྲས་སུ་འཛོག། འདི་(གསང་བ)འདུས་པ་བཅོན་པར་གཞུང་འདི་ཉིད་ན་གསལ་ཞེས་དང་། གསང་བ་གྱུབ་པ་མཇད་པ་པོ་པབླ་དོ་རྗེ་ཞེས་བྱ་བ་ཡང་ཞིང་པ་པབླ་དོ་རྗེ་བྱ་བ་ཉིད་ཡིན་པ་འདྲའོ། །ཞེས་དེབ་སྡོམ་གསུང་།

གསང་བ་འདུས་པ། ❶ ཐུ་མེད་ཀྱི་ཡི་དམ་ཞིག་སྐྱེ། ཞེ་སྡང་དོ་རྗེ་ཡང་ཟེར། དགེ་ལྡན་པའི་ཡི་དམ་གྲགས་ཆེ་གསུམ་གྱི་ཡ་གྱལ་ལོ། །❷ རྒྱལ་བ་དོ་རྗེ་འཆང་། སྒྲ་བཤད་ནི། དོ་རྗེ་འཆང་ནི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གསང་གསུམ་དབྱེར་མི་ཕྱེད་པའམ་འདུས་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །རྗེའི་རྣམ་གཞག་རིམ་པའི་རྣམ་བཤད་ལ་གཞི་བྱས་ཏེ་བཀོད།

གསང་བ་འདུས་པའི་སྐྱའི་མཆོན་དོན། ཞལ་ལ་ནག་དཀར་དམར་བའི་ཁ་དོག་སྟ་ཚོགས་ཡོད་པ་དེས་སྤྲོག་འཇོན་གྱི་རླུང་ལ་ཁ་དོག་སྟ་ཚོགས་ཡོད་པ་དེ་མཆོན། སྐྱེ་ལུས་རྩལ་དུ་འདོན་པས་རྩ་ཞེན་ནག་པོར་བྱས། གཡས་ཞལ་གྱིས་སྐྱེ་ལུས་དང་རོ་མ་དཀར་མོ་སྟེ་ར་ས་ཆུ། གཡོན་ཞལ་གྱིས་འོད་གསལ་དང་རྟུང་མ་དམར་མོ་སྟེ་ལ་ལྷ་ན། རྩ་ཞལ་གྱིས་རྒྱང་འཇུག་དང་རྩ་དབུ་མ་མཆོན། ཡང་དཀར་པོས་སྣང་བ། དམར་པོས་མཆེད་པ། ནག་པོས་ཉིར་ཐོག གསུམ་ཀས་རྒྱག་འཇུག་མཆོན། ཕྱག་དྲུག་གིས་གཡས་པ་གསུམ་གྱིས་ལུགས་འབྱུང་གིས་སྟོང་པ་གསུམ་དང་། གཡོན་པ་གསུམ་གྱིས་ལུགས་ལྷོག་གི་སྣང་བ་གསུམ་བཞོན་པའི་ཆུང་དང་བཅས་པ་མཆོན། ཕྱག་གཡས་ཀྱི་དང་པོས་དོ་རྗེ་རྩེ་ལྔ་པ་ཐུགས་ཀར་འཛིན་པ་མི་བསྐྱོད་པ་དང་། གཉིས་པས་འཕོར་ལོ་རྩེ་བཞི་བཅུད་པའམ་བཅུ་གཉིས་པ་རྣམ་སྣང་། གསུམ་པས་པབླ་དམར་པོ་འོད་དཔག་མེད། གཡོན་གྱི་ཕྱག་དང་པོས་ཐུགས་ཀར་དྲིལ་བུ་འཛིན་པ་དོ་རྗེ་འཆང་། གཉིས་པས་རིན་པོ་ཆེ་རིན་འབྱུང་། གསུམ་པས་རལ་གྲི་དོན་གྲུབ་ཀྱི་ཕྱག་མཚན་དང་། དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་སྣང་ལ་གཡས་འཕོར་ལོ་རྩེ་རྩེ་པབླ་སོགས་རང་རང་གི་རིགས་ཀྱི་ཕྱག་མཚན་དང་པོ་མཇད་པ་མ་གཏོགས་ལྟ་རེ་རིས་ཀྱང་རིགས་དྲུག་གི་ཕྱག་མཚན་བསྟམས་པ་ནི། རྣམ་པ་རིགས་སོ་སོའི་ལྷར་སྣང་ཡང་དོན་ལ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རིགས་ཀུན་གྱི་ཁྱབ་བདག་དང་། རིགས་དྲུག་ཀ་བསྟུས་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པ་མཚོན།

གསང་བ་འདུས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྐོར། གསང་འདུས་རྩ་རྒྱུད་ལེའུ་བཅུ་བདུན་པ། ལོ་ཙྪ་བ་རིན་ཆེན་བཟང་པོའི་འགྲེལ་རྒྱུད་ཕྱི་མ་ལེའུ་བཅོ་བརྒྱད་པ། ལོ་ཙྪ་བ་རིན་ཆེན་བཟང་པོའི་འགྲེལ། བཤད་རྒྱུད་དོ་རྗེ་ཕྲེང་བ། ལྷ་བླ་མ་ཡེ་ཤེས་འོད་ཀྱི་འགྲེལ། དགོངས་པ་ལྡང་སྐྱེན། ལོ་ཙྪ་བ་རིན་ཆེན་བཟང་པོའི་འགྲེལ། ཡེ་ཤེས་དོ་རྗེ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ། ཁ་དངོས་གླབ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཆུལ་བའི་འགྲེལ། ལྷ་མོ་བཞིས་ཞུས་པ། རྒྱྭ་ཏིའི་འགྲེལ། དོ་རྗེ་སྙིང་པོ་རྒྱན་གྱི་རྒྱུད། ལྷ་ཡེ་ཤེས་ཆུལ་མཚན་གྱི་འགྲེལ། དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་བཤད་རྒྱུད་གཉིས་སུ་མེད་པ་མཉམ་པ་ཉིད་རྣམ་པར་ཆུལ་བ། ཆོས་ཀྱི་ཏྲི་ཐྲེས་ཀྱི་འགྲེལ། ཐམས་ཅད་གསང་བ། རིན་ཆེན་བཟང་པོའི་འགྲེལ།

གསང་བ་འདུས་པའི་ལུགས་གཉིས། དོ་རྗེ་འཆང་ནས། འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་སོགས་ལས་བརྒྱུད་པ་ལ། འདུས་པ་འཕགས་ལུགས་དང་། རྗེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ནས། སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཞབས་ལ་སོགས་པ་ནས་བརྒྱུད་པ་ལ། ཡེ་ཤེས་ཞབས་ལུགས་ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་གཉིས་སོ། ।

གསང་བ་རིགས་གསུམ། སྐུ་དོ་རྗེ་རྣམ་སྣང་། གསུང་དོ་རྗེ་འོད་དཔག་མེད། ཐུགས་དོ་རྗེ་མི་བསྐྱོད་པ་དང་གསུམ་མོ། །སྐུ་དོ་རྗེ་རྣམ་སྣང་གི་རིགས་ཀྱི་ནང་དུ་རིན་འབྱུང་། གསུང་དོ་རྗེ་འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་རིགས་ཀྱི་ནང་དུ་དོན་གྲུབ། ཐུགས་དོ་རྗེ་མི་བསྐྱོད་པའི་རིགས་ཀྱི་ནང་དུ་དུག་པ་དོ་རྗེ་འཆང་བསྡུས་པའོ། । རིགས་གསུམ་དང་འདྲ། རིམ་ལྟ་གསལ་སྒྲོན་ལྟར་རོ། ।

གསང་བ་གསུམ། སྐུའི་གསང་བ་གསུམ་དང་དོན་གཅིག

གསང་བའི་ཐེག་པ། ཐུགས་ཀྱི་ཐེག་པ་དང་འདྲ། སྒྲ་བཤད་ནི། སློང་མིན་ལ་གསང་ཞིང་སྒས་པས་འགྲུབ་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ།

གསང་བའི་བདག་པོ། ཕུག་ན་དོ་རྗེ། སྒྲ་བཤད་ནི། གསང་བ་པ་ཞེས་པ་གཙོད་སྒྲིན་ལ་བྱས་ནས་དེའི་བདག་པོ་དང་། ཡང་ན། སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅམས་ཅད་ཀྱི་སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་གསང་བ་ཀུན་གྱི་བདག་པོ་དང་། ཡང་ན་གསུང་གི་གསང་བ་ཐམས་ཅད་འཛིན་པ་སོགས་སྒྲ་བཤད་ཚུལ་མང་དུ་ཡོད་པར་གསུང་ངོ་། ।

གསང་བའི་སྙ་རྟེ། དབུ་མའི་མར་སྣ། (སྙ་རྟེ། སྣ སྙེ་མོ། མཐའ་རྣམས་འདིར་དོན་འབྲ།)

གསང་དབང་། ① (དགེ་ལུགས) གསང་དབང་གི་ངོ་བོ་ནི། ཏླ་མ་ཡབ་ཡུམ་གྱི་ཐིག་ལེ་ལྷུ་ལ་བཞག་པ་མྱངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པའི་བདེ་བ་དང་བཅས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་བྱའོ། །སྒྲ་བཤད་ནི། ཡབ་ཡུམ་གྱི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་གསང་བའི་ཐུས་ཀྱིས་བསྐྱེ་བའི་དབང་ཡིན་པས་ན་གསང་བའི་དབང་ངོ་། །ཞེས་རྗེའི་སྤྱིགས་རིམ་ཆེན་མོར་གསལ་བ་ལྟར་བཀོད། རྗེ་ཙོང་ཁ་ཆེན་པོའི་གསང་འདུས་སྒོན་ལམ་ལས། གསང་དབང་ཡི

ཤེས་བདུད་རྩི་མྱངས་པ་ཡིས། །ངག་གནས་ཚུང་གིས་སྦ་གས་སྲ་འཆར་བར་ཤོག། ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །② (བཀའ་བརྒྱད) གསང་དབང་ནི། ཏ་མ་ཡའ་ཡུམ་གྱི་བྱང་སེམས་མྱངས་པ་ལས་བྱུང་བའི་བདེ་སྐྱོང་གི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་ཟེར། སྒྲ་བཤད་ནི། ཡབ་ཡུམ་གྱི་བྱང་སེམས་གསང་བའི་�longམས་ཀྱིས་བསྐྱང་བའི་དབང་ཡིན་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །ཁྱེད་ལས་ནི། གཙོ་བོར་ངག་གི་དྲི་མ་འཁྲུད་ཅིང་ངག་དག་པར་བྱས་ནས་གསུང་རྡོ་རྗེའི་ལོངས་སྤྱོད་པའི་ནུས་པ་འཛོག་པའོ། །

གསང་བའི་མཚན། དབང་གསུམ་པའི་རྟོགས་པ་བདེ་སྐྱོང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཡིག་གི་རྣམ་པར་སྦྱོས་པ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས་རེ་རབ་གྲིང་བཞི་མཁོ་དགུའི་དཔལ་འབྱོར་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པར་བསྒྲུར་ནས་དབུལ་བ་ཟེར། ཆུལ་མཚོག་བདུན་པ་ཆེན་པོས། ཐབས་མཚོག་བདེ་ཆེན་རྡོ་རྗེའི་རོལ་རྩེད་ཀྱི། །སྐྱོང་ཡུགས་ཤེས་རབ་པཎྜི་རོལ་པ་ལས། །ཅག་མེད་ལྷན་སྐྱེས་དགའ་བའི་རང་བཞིན་ཀྱི། །སྔོད་བཅུད་དཀྱིལ་འཁོར་བཀོད་པས་མཉེས་གྱུར་ཅེག །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གཞན་ལས། ཀུན་གཟིགས་ལྷ་པ་ཆེན་པོས། རྡོ་རྗེའི་ལུས་ཀྱི་གསེར་ལྷན་ལྟོ་བ་ན། །མཉམ་སྦྱོར་རྡོ་རྗེ་པདྨའི་ལྷུན་པོ་མཆོག །བཅུ་དྲུག་དགའ་བའི་རེ་མཆོ་སྐྱིང་བཞིས་བསྐོར། །དབུ་མ་བཅུ་གཉིས་ཁྱིམ་གྱི་རྒྱ་ལམ་དུ། །རོ་རྒྱང་རྩང་གི་ཉི་ཟླའི་དཀྱིལ་འཁོར་འཆར། །སྒྱུ་མའི་ལུས་སུ་ལྡང་བའི་རིན་ཆེན་བདུན། །རྒང་འཇུག་བྱམ་བཟང་ཡོངས་འདུ་ས་བརྟེལ་སོགས།། དཀྱིལ་འཁོར་མཐོན་པོ་དཔལ་ལྡན་ཀླ་མར་འབྱལ། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །

གསང་ཚེག དུག་སོགས་སེལ་བའི་མན་ངག་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོས་བཤད་པའི་རིག་བྱེད་དང་གསང་སྔགས། འདུལ་བ་གཞིའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་ལ་གཞི་བྱས།

གསང་གསུམ་མི་ཟད་པ་རྒྱན་གྱི་འཁོར་ལོ། སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་ལྡན་གྱིས་གྲུབ་པ་དང་རྒྱུད་མི་འཆད་པའི་དོན། སྒྲ་བཤད་ནི། དེ་རྣམས་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་ཆེ་བས་ན་མི་ཟད་པ། རང་གཞན་གྱི་དོན་གཉིས་ལྡན་གྱིས་གྲུབ་པས་ན་རྒྱན། འཕྲིན་ལས་རྒྱུན་མི་འཆད་པས་ན་འཁོར་ལོའོ། །དབྱལ་ཆུ་རྩམ་སྡ་དྲའི་གསུང་ལ་གཞི་བྱས་དེ་བཀོད། ཡང་རྗེ་གྱང་ཐང་པའི་རྗེའི་བསྟོད་འགྲེལ་ལས། སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གཞན་གྱི་ཚོགས་ལྟན་གྱིས་གྲུབ་པས་ན་གསང་བ་དང་། འཇིག་རྟེན་མཐའ་དག་གི་དོན་དུ་གྱུར་པས་ན་རྒྱན། གཉིག་ན་ས་གཉིག་ཏུ་བརྒྱད་དེ་འཁོར་བ་མ་སྟོང་བར་དུ་འཇུག་པས་འཁོར་ལོ་སྟེ། ཞེས་གསུངས།

གསལ་ལ་མ་གསལ། ཆུད་ཟད་གསལ་ཡང་ཕལ་ཆེར་མི་གསལ་བ།

གསལ་གསལ་བ། གསལ་བ་དག་པས་ཀུང་ཆེས་དྲི་མ་མེད་ཅིང་གསལ་བ། སྟོབ་དཔོན་དག་ལེགས་བཤེས་གཉེན་གསུང་།

གསལ་གསལ་པོ། གསལ་གསལ་བ་དང་འདྲ།

གསལ་བ་བསལ་ཀུང་གསལ་བ། གསལ་གསལ་བ་དང་འདྲ།

གསལ་ཆ་དང་གནས་ཆ། སེམས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བའི་གསལ་ཆའི་ངར་དང་ལྡན་པ་དང་། དམིགས་པ་ལ་རྩེ་གཅེག་ཏུ་གནས་པའི་མི་རྟོག་པའི་གནས་ཆ་དང་ལྡན་པ་ལ་ཟེར། ཞེ་གནས་ཀྱི་སྐབས་གསལ་ཆ་ཞེས་པ་ཡུལ་གྱི་གསལ་ཆཤམ་དུངས་ཆ་ཡོད་པ་ཙམ་ལ་མི་ཟེར་གྱི། ཡུལ་ཅན་སེམས་ཀྱིས་དམིགས་པ་འཇིན་པའི་འཇིན་སྟངས་མ་ལྷོད་པར་གསལ་བར་རམ་དམ་པར་འཇིན་པ་ལ་ཟེར། སེམས་ལ་མྱུན་པ་བཏས་པ་ལྟ་བུའི་ཡུལ་མི་གསལ་བ་དང་། ཆྱིའི་འཇིན་སྟངས་དམའ་ཞུ་སོང་བ་བཀག་ནས། དམིགས་པ་གསལ་བ་དང་། འཇིན་སྟངས་ཀྱི་གྲེམས་ཆ་གཅེས་ཀ་དགོས་སོ། །ཡུལ་གྱི་གསལ་ཆཤམ་དུངས་ཆ་ནི་བྱིང་བ་ཕྱི་མོའི་སྐབས་སུ་ཡང་ཡོད་པར་མངོན་ནོ། ।

གསུགས་པ། ཐུ་ཌན། ངན་པ།

གསུང་དབྱངས་ཡན་ལག་དྲུག་ཅུ། ① མཉེན་པོ། (སེམས་ཅན་ཀྱི་ཁམས་ལ་དགེ་རྩ་སྐྱེན་པའི་ཕྱིར་མཉེན་པོ) འཇམ་པ། (ཐོས་པའི་མོད་ལ་ཡིད་བདེ་བར་བྱེད་པས་གསུང་འཇམ་པ) ཡིད་དུ་འོང་བ། (འཇོད་བྱའི་དོན་བཟང་བས་ཡིད་ཁོང) ཡིད་དུ་འཐབ་པ། (ཇོད་བྱེད་ཀྱི་ཚེག་བཟང་བས་ཡིད་དུ་འཐབ) དག་པ། (འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ཐུན་མོང་པའི་ཇེས་ལ་ཐོབ་པས་དག་པ) དྲི་མ་མེད་པ། (ཉོན་མོངས་པའི་བག་ཆགས་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བས་དྲི་མ་མེད་པ་ཞེས་བྱ།) གསལ་བ། (ཚིག་དང་ཡི་གེ་ས་སོར་གྲགས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་གསལ་བ) སྙན་ཅིང་འཇེབས་པ། (མྱ་ཉིགས་ཅན་ཐུགས་ངན་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལྟ་བ་འཇོམས་པའི་སྒོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་སྙན་ཅིང་འཇེབས་པ) མཉེན་པར་འོས་པ། (སྨྲ་བ་པས་ངེས་པར་འོས་པ) མི་ཚུགས་པ། (ཚ་རོལ་གྱི་སྨྲ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་གཅད་པར་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མི་ཚུགས་པ) སྙན་པ། (ཡིད་དགའ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་སྙན་པ) དུལ་བ། (འདོད་ཆགས་ཀྱི་གཉེན་པོ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དུལ་བ) མི་རྨུག་པ། (བསྒོམ་པ་བཅའ་བའི་བདེ་བའི་ཐབས་ཅེད་ཀྱི་ཕྱིར་མི་རྨུག་པ) མི་རློང་པ། (དེ་ལས་འདས་པ་ན་ཡང་དག་པར་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་མི་རློང་པ) རབ་ཏུ་དུལ་བ། (ཐེག་པ་གསུམ་ཁྱེས་འདུལ་བ་ཉིད་བར་སྐྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རབ་ཏུ་དུལ) རྣ་བར་སྙན་པ། (རྣམ་པར་གཡེང་བའི་གཉེན་པོ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རྣ་བར་སྙན་པ) ལུས་ཆོམ་པར་བྱེད་པ། (རྟེང་ངེ་འཛིན་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ལུས་ཆོམ་བྱེད) སེམས་ཆོམ་པར་བྱེད་པ། (ཕྱག་མཐོང་གི་རབ་ཏུ་དགའ་བ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་སེམས་ཆོམ་བྱེད) སྙིང་དགའ་བར་བྱེད་པ། (ཐེ་ཚོམ་གཅོད་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་སྙིང་དགའ་བར་བྱེད་པ) དགའ་བདེ་སྐྱེད་པ། (ལོག་པར་ངེས་པ་སེལ་བའི་ཕྱིར་དགའ་བདེ་སྐྱེད) ཡོངས་སུ་གདུང་བ་མེད་པ། (སྐྱབ་པ་པོ་འགྲོད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཡོངས་སུ་གདུང་མེད) ཀུན་ཏུ་ཤེས་པར་བྱ་བ། (ཐོས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་

པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་རྟེན་ཅིང་ཉི་ཤུ་ཕྱེད་ཀྱི་ཐུན་ཤེས་བྱ། རྣམ་པར་རིག་པར་བྱ་བ། (བསམས་པ་ལས་བྱང་བའི་ཤེས་པ་ཕུན་ཚོགས་པའི་རྟེན་ཅིང་ཉི་ཤུ་རྣམ་པར་རིག་བྱ) རྣམ་པར་གསལ་བ། (སྒོམ་དཔོན་ཐུས་དཔེ་མཁྱུད་མེད་པར་ཚོས་སྒོན་པའི་ཐུན་རྣམ་གསལ་བ) དགའ་བར་བྱ་བ། (རང་གི་དོན་རྗེས་སུ་ཐོབ་པ་རྣམས་དགའ་བར་བྱེད་པ་ཅིང་ཉི་ཤུ་དགའ་བར་བྱ་བ) མངོན་པར་དགའ་བར་འོས་པ། (རང་གི་དོན་རྗེས་སུ་ཐོབ་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྤྲོ་བར་བྱ་བ་ཅིང་ཉི་ཤུ་མངོན་པར་དགའ་བར་འོས་པ) ཀུན་ཏུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་གཞུག་ཏུ་འོས་པ། (བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་ཚོས་ཡང་དག་པར་སྒོམ་པ་ཅིང་ཉི་ཤུ་ཀུན་ཤེས་པར་བྱ་བ་གཞུག་ཏུ་འོས་པ) རྣམ་པར་རིག་པར་བྱ་བར་གཞུག་ཏུ་འོས་པ། (བསམ་པར་བྱ་བའི་ཚོས་ཡང་དག་པར་སྒོན་པ་ཅིང་ཉི་ཤུ་རྣམ་པར་རིག་བྱར་གཞུག་ཏུ་འོས་པ) རིགས་པ། (ཚད་མ་དང་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར་རིགས་པ) འབྲེལ་བ། (རྗེ་ལྟར་འོས་པར་གདུལ་བྱ་ལ་སྒོན་པའི་ཕྱིར་འབྲེལ་བ) རྒྱོས་པའི་སྐྱོན་མེད་པ། (འབྲས་བུ་མེད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྒྱོས་སྐྱོན་མེད་པ) སེང་གེའི་སྒྲ་ཡི་ཤུགས་ཅན། (ཟུ་སྤེགས་ཀྱི་ཚོགས་ཐམས་ཅད་སྒྲག་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ) བྱང་ཡོ་ཆའི་སྒྲ་སྐད། (ཆུ་ཆེ་བ་ཅིང་ཉི་ཤུར་བྱང་ཡའི་སྒྲ་སྐད) འབྲུག་གི་སྒྲ་དབྱངས། (ཟབ་པ་ཅིང་ཉི་ཤུ་འབྲུག་སྒྲའི་དབྱངས) བྱའི་དབང་པོའི་སྒྲ་དབྱངས། (གཟུང་བར་འོས་པ་ཅིང་ཉི་ཤུ་བྱའི་དབང་པོའི་སྒྲ་དབྱངས) དྲི་ཟའི་བྱ་དབྱངས། (སྙན་པ་ཅིང་ཉི་ཤུ་ཟ་ཟའི་བྱ་དབྱངས) ཀ་ལ་པིཾ་སྒྲ་དབྱངས། (རྟོ་བ་དང་ཐཻབས་པའི་ཕྱིར་ཀ་ལ་པིཾ་སྒྲ་དབྱངས) ཚངས་པའི་སྒྲ་དབྱངས་བསྒྲགས་པ། (ཐག་རིང་པོར་གྲགས་པ་ཅིང་ཉི་ཤུར་ཚངས་པའི་སྒྲ་དབྱངས་བསྒྲགས་པ)ཤང་ཤང་ཅིའུའི་སྒྲ་དབྱངས་གྲགས་པ། (གྲུབ་པ་ཐམས་ཅད་ལ་བཀྲེས་པ་ཅིང་ཉིས་སྡོམ་དུ་འགྱོ་བ་ཅིང་ཉི་ཤུར་ཤང་ཤང་ཅིའུའི་སྒྲ་དབྱངས་སུ་གྲགས་པ) ལྷ་ཡི་དབང་པོའི་དབྱངས་ལྟར་སྙན་པ། (འདའ་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ལྷའི་དབང་པོའི་དབྱངས་ལྟར་སྙན་པ) ངའི་སྒྲ། (ངའི་སྒྲ་ནི་བདུད་དང་ཟླགས་འཚོལ་བ་ཐམས་ཅད་ལས་ཀྱལ་བའི་སྡོམ་དུ་འགྱོ་བ་ཅིང་ཉི་ཤུར་ཅེས་བྱ) མ་ཁྲིངས་པ། (བསྟོད་པས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་མ་ཁྲིངས) མི་དམའ་བ། (སྨད་པས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་མི་དམའ) སྒྲ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྗེས་སུ་ཞུགས་པ། (ལུང་སྟོན་པ་ཐམས་ཅད་ལ་མཚན་ཉིད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ལ་རྗེས་སུ་ཞུགས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་སྒྲ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྗེས་སུ་ཞུགས་པ) སྒྲ་རྒྱར་མ་ཚགས་པ། (དྲན་པ་ཉམས་པས་མི་གསུང་བའི་ཕྱིར་སྒྲ་རྒྱར་མ་ཚགས་པ) མ་ཚངང་བ་མེད་པ། (གདུལ་བྱའི་བྱ་བ་རྣམས་ལ་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་ཉེ་བར་གནས་པའི་ཕྱིར་མ་ཚངང་བ་མེད་པ) མ་ཞུམ་པ། (རྟེད་པ་དང་བཀུར་སྟི་ལ་མི་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་མ་ཞུམ་པ) མི་ཞན་པ། (འཇིགས་པ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་མི་ཞན་པ) ར་བ་ཀུ་དཀའ་བ། (མི་སྐྱོ་བའི་ཕྱིར་ར་བ་ཀུ་དཀའ་བ) ཁྱབ་པ། (རིག་པའི་གནས་ཐམས་ཅད་མཁས་པ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ཁྱབ་པ) ཆུབ་པ། (སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་དོན་ཐམས་ཅད་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཆུབ་པ) ཆྱུན་ཆགས་པ། (ཆུན་མི་འཆད་པ་ཅིང་ཉི་ཤུར་ཆུན་ཆགས) འབྲེལ་བ། (རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་སུ་ཅི་བར་གནས་པ་ཅིང་ཉི་ཤུར་འབྲེལ་བ) སྒྲ་ཐམས་ཅད་རྗོགས་པར་བྱེད་པ། (སྒྲ་གཅིག་ལས་སྒྲའི་རྣམ་པར་རིག་

པ་དུ་མ་ཉེ་བར་གནས་པའི་ཕྱིར་སྒྲ་ཐམས་ཅད་རྗེགས་པར་བྱེད་པ། དབང་པོ་ཐམས་ཅད་ཚོམ་པར་བྱེད་པ། (གཅིག་ལས་དོན་དུ་མའི་རྣམ་པར་རིག་པ་ཉེ་བར་གནས་པའི་ཕྱིར་དབང་པོ་ཐམས་ཅད་ཚོམ་པར་བྱེད་པ།) མ་སྨད་པ། (དམ་བཅའ་བ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་གནས་པའི་ཕྱིར་མ་སྨད་པ།) མི་འགྱུར་བ། (དུས་ལ་བབ་པར་རབ་ཏུ་སྤྱོར་བའི་ཕྱིར་མི་འགྱུར་བ།) མ་བརྟགས་པ། (རྟག་རྟག་པོ་སྐེ་བྲིལ་ཟིང་ཚབ་ཚུབ་ཏུ་མི་གསུང་བའི་ཕྱིར་མ་བརྟགས་པ།) ཁོར་ཡུག་ཏུ་ཀུན་ཏུ་བྱགས་པ། (རིང་བ་དང་ཉེ་འཁོར་དུ་མཚུངས་པར་ཐོས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་འཁོར་ཀུན་ཏུ་བྱགས་པ།) རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་དང་ལྡན་པ། (འཇིག་རྟེན་པའི་དོན་ཐམས་ཅད་དེཡིའི་ཚོས་སུ་བཟུང་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཆོག་དང་ལྡན་པ།) ཀྱི་གར་གྱི་སྒོབ་དཔོན་ཨ་ཙཱ་རའི་ཐུབ་པ་དགོངས་ནུན་ལ་འཕྲི་སྟོན་ཟུང་ཟད་ཅིག་ཉི་བགོས། ② སྒོབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱི་རྟོག་གེ་འབར་བར་ཡང་ཚེག་རྒྱ་རེ་གཉིས་མ་གཏོགས་དེ་དང་འདྲ་བར་གསུངས།

གསུང་དབྱངས་ཡན་ལག་དྲུག་ཏུ་རྟ་བཞི། མདོ་དགོན་མཆོག་བརྩེགས་སུ་གསུངས་པའི་གསུང་དབྱངས་ཡན་ལག་དྲུག་ཏུ་རྟ་བཞི་མེ། མཉེན་འཇམ་ཡིད་འོང་ཡིད་དུ་འབྱད། །དགེ་ཞིང་དྲི་མེད་འོད་གསལ་འཇེའམ།། མཉན་འོས་མི་ཚུགས་སྟན་ཞིང་དུལ། །མི་རྟུབ་མི་བརླང་རབ་ཏུ་དུལ། །རྣ་སྟན་ལྷས་དང་སེམས་ཚོམ་བྱེད། །སྟིང་དགའ་བྱེད་དང་དགའ་བདེ་སྐྱེད། །ཡོངས་སུ་མི་གདུང་ཀུན་ཤེས་བྱ། །རྣམ་པར་རིག་བྱ་རྣམ་པར་གསལ། །དགའ་དང་མངོན་པར་དགའ་བར་བྱེད། །ཀུན་ཏུ་ཤེས་བྱེད་རྣམ་རིག་བྱེད། །རིགས་པ་དང་འབྲེལ་སྐྱོན་མེད། །སེང་གེའི་ང་རོའི་ཤུགས་དང་ལྡན། །ཟུང་ཆེན་སྐྱ་དང་འབྲུག་གི་དབྱངས། །ཀླུ་དང་དྲི་ཟ་ཀ་པིང་དབྱངས། ཚངས་དབྱངས་ཤང་ཤང་ཅི་འའི་དབྱངས། ལྷ་དབང་དབྱངས་དང་རྡ་ཡི་སྐྱ། །མ་ཁེངས་པ་དང་མི་དམའ་དང་། །སྐྱ་རྣམས་ཀུན་གྱི་ཇེས་སུ་ཞུགས། །ཆོག་ཟུར་མ་ཆད་ལྷབ་ཁྱིབ་ མེད། །མ་ཚང་མེད་ཅིང་མ་ཞུམ་དང་། །མི་ཞན་རབ་དགའ་ཁྱབ་པ་དང་། །ཆུབ་དང་ཆུན་ཆགས་འབྲེལ་བ་དང་། །སྐྱ་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཇེགས་པར་བྱེད། །དབང་པོ་ཐམས་ཅད་ཚོམ་པར་བྱེད། །མ་སྨད་མི་'''འགྱུར་མ་བརྟགས་དང་། །འཁོར་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཀུན་ཏུ་བྱགས །འདོད་ཆགས་ཞེ་བྱེད་ཞེ་སྡང་འདྲལ། ། གཉི་ཤུག་སེལ་བྱེད་བདུད་ཚར་གཅོད། །རྣམ་པ་ཀུན་མཆོག་ལྡན་པ་སྐེ། །གསུང་དབྱངས་དྲུག་ཏུ་རྟ་བཞི་ལོ། །ཞེས་གསུངས། རྗེའི་འཇམ་དབྱངས་བསྟོད་སྤྲིན་ཆུ་མཆོ་ལས་ཀྱང་། གསུང་མཉེན་འཇམ་ཞིང་ཡིད་འོང་ཡིད་དུ་འབྱད། ། དགེ་ཅིང་དྲི་མེད་འོད་གསལ་ལ་འཇེའམ། །ཞེས་སོགས་ནས། དེ་ལྟར་བཞི་ཡིས་ལྷག་པའི་དྲུག་བཅུའི་དབྱངས། །ཞེས་པའི་བར་གྱི་བསྟན།

གསུང་མི་ཟད་པ་རྒྱན་གྱི་འགོར་ལོ། གསུང་གི་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་ལྡན་གྱིས་གྲུབ་པ་དང་རྒྱུད་མི་འཆད་པའི་དོན། རྟུ་བཤད་ནི། གསུང་གི་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་ཆེ་བས་ན་མི་ཟད་པ། རང་གཞན་གྱི་དོན་གཉིས་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པས་ན་རྒྱན། འཕྲིན་ལས་རྒྱུན་མི་འཆད་པས་ན་འགོར་ལོའོ། །དཏུལ་རྒྱ་ཆུམ་རྟ་བྱའི་གསུང་ལ་གཞི་བྱས་ཏེ་བཀོད།

གསུམ་ལྡན། ཡིད་ཆེས་གསུམ་ལྡན་ལ་གཟེགས།

གསེགས་ཤང་། བསོད་སྙོམས་བསྒང་བའི་བརྡ་གོ་བྱེད། གསིལ་བྱེད། འཁར་གསིལ་རྣམས་དོན་གཅིག

གསེར། ❶ རིན་ཆེན་དང་པོ་ཟེར། ❷ ཞེ་སའི་ཆོག་སྟེ། དཔེར་ན། སྐུ་གདུང་ལ་གསེར་གདུང་། ཞལ་རས་ལ་གསེར་ཞལ། ཚང་དང་བཏུང་བ་ལ་གསེར་སྐྱེམས། བཀའ་ཡིག་ལ་གསེར་ཡིག །རྣ་བ་ལ་གསེར་སྣན་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

གསེར་སྐྱེམས། ཞལ་སྐྱེམས་པའམ་སྐོམ་པའི་དུས་སུ་འཐུང་རྒྱའི་བཏུང་བའི་རིགས་ལ་སྐྱེམས་ཞེས་ཟེར། གསེར་ཞེས་པ་ནི་གསེར་ལྟར་རིན་ཐང་ཆེ་བའམ་རྩ་བ་ཆེ་བ་སྟེ་ཞེ་སའི་ཆོག་གོ། དཔེར་ན། །རྣ་མཆོག་ལ་གསེར་སྣན་ཞེས་པ་དང་། གདོང་ལ་གསེར་ཞལ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཁྲོང་དོལ་བྱ་མས་ཀྱང་དེ་དང་འདྲ་བར་བཤད་དེ། རྒྱལ་པོ་ཞལ་སྐོམ་པའི་སྐབས་སུ་བཏུང་བ་ཆང་ལྟ་བུ་བཞེས་རྒྱ་ལ་གསེར་སྐྱེམས་ཟེར་ཞིང་ཞེ་ས་བྱས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་ཆང་གི་ནང་དུ་འབྲུ་དང་གསེར་ཁྲག་སྟེ་ཕུལ་བ་གསེར་སྐྱེམས་སུ་བྱས་པ་བརྗོད་དོན་མ་གོ་བའི་བབ་ཅོལ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས།

གསེར་གྱི་མངལ། ལྷ་ཚངས་པའི་མིང་སྟེ། གསེར་གྱི་མདོག་ཅན་གྱི་པདྨ་ལས་སྐྱེས་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བརྗོད། ཡང་བཤད་ཚུལ་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་བར། གསེར་གྱི་རང་བཞིན་གྱི་སྒོ་ང་ནི་གསེར་ཡིན་ལ་དེའི་སྟེང་པོ་ནི་མངལ་ཏེ་དེ་ལས་བྱུང་བས་སོ། །དཏུལ་ཆུ་ཆུམ་རྟ་བྱའི་གསུང་ན་གསལ།

གསེར་གྱི་ཕྲེང་བ། ❶ གསེར་གྱི་རྡོག་པོ་མང་པོ་སྐུད་པ་སོགས་ལ་བརྒྱས་པའི་ཆུན། ❷ གསེར་ལས་བྱས་པའི་མགོ་བོའི་ཆུན་ཞེག། སྒོབ་དཔོན་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྒྲུབས་གསུང་།

གསེར་འགྱུར་གྱི་རྩི། ལུགས་ཟངས་སོགས་གསེར་དུ་འགྱུར་བར་བྱེད་པའི་རྩི་སྟེ། དཏུལ་ཆུ་ཡང་ཟེར། འདིའི་སྐོར་ཞེས་པ་པ་རྩེའི་སྟེགས་རིམ་ཚེན་མོར་གསལ།

གསེར་གྲིང་། སུ་ལྟར་དྲྭི་པ་སྟེ་ཀུ་གར་ལྷོ་ཕྱོགས་མི་མེད་པའི་གསེར་གྲིང་ཞེག་སྟེ་གསེར་གྲིང་ཀུལ་པོའི་གྲིང་ཆུང་ཞེག་ལ་བཞེད།

གསེར་དངུལ་ལེན་པའི་སྒང་པ། སྒང་ལྟུང་སུམ་རྩའི་བཅོ་བརྒྱད་པ་ནི། རང་དབང་བའི་རིན་པོ་ཆེ་རྩང་བ་མ་བྱས་པར་རང་གིས་རེག་གམ་གཞན་རེག་ཏུ་བཅུག་པ་བདག་གིར་བྱེད་པའོ། །

གསེར་གདུང་། ❶ ཏྲ་མའི་སྐུ་གདུང་ལ་རེར་ཏེ། གསེར་ནི་འདིར་ཞེ་སའི་ཆོག་ཡིན་ལ། གདུང་ནི་སྐུ་གདུང་ངོ་། དཔེར་ན། དགའ་ལྡན་གསེར་གདུང་ཆེན་མོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❷ གསེར་ལས་བཟོས་པའི་ཏྲ་མའི་སྐུ་གདུང་བཞུགས་སའི་མཆོད་རྟེན། ❸ གསེར་ལས་བཟོས་པའི་མཆོད་ཆ་གདུང་།

གསེར་ཞལ། གདོང་གི་ཞེ་ས་སྟེ། རྒྱལ་པོ་དང་ཏྲ་མ་སོགས་མི་ཆེན་རྣམས་ཀྱི་ཞལ་རས་ལ་རེར།

གསེར་ཡིག། བཀའ་ཡིག། གསེར་ནི་འདིར་ཞེ་སའི་ཆོག་གོ།

གསོ་སྦྱོང་། ❶ མདོ་དོན་ཉམས་སུ་ལྷོང་བའི་སྒོ་ནས་སྔོམ་པ་ཉམས་པ་གསོ་ཞིང་ལྟུང་བ་སྦྱོང་བའི་ཆོ་ག་ཞེག། སྒྲ་བཤད་ནི། ཚུལ་ཁྲིམས་གསོ་ཞིང་ལྟུང་བ་སྦྱོང་བས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །❷ བསླབ་པ་གསུམ་གསོ་ཞིང་དེའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སྦྱོང་བ། གསོ་སྦྱོང་ལ་དབྱེ་ན། བཀྲིས་གསོ་སྦྱོང་། ཞི་གནས་གསོ་སྦྱོང་། འདུམ་པའི་གསོ་སྦྱོང་། ཐུ་བུར་ཁྱི་གསོ་སྦྱོང་ངམ་གནོད་བརླག་གསོ་སྦྱོང་། དུས་དྲན་གསོ་སྦྱོང་དང་ལྡའོ། །

གསོ་སྦྱོང་བཅུ་བཞི་པ། ཏྲ་བ་ཡ་གང་ཡིན་ཁྱི་ཡར་ངོའི་གསོ་སྦྱོང་ལ་རེར། དཔེར་ན། ཏྲ་བ་དང་པོ། གསུམ་པ། ལྔ་པ། བདུན་པ། དགུ་པ། བཅུ་གཅིག་པ་བཅས་ཀྱི་ཚེས་བཅུ་བཞིའི་གསོ་སྦྱོང་རྣམས། ལོ་གཅིག་ལ་གསོ་སྦྱོང་བཅུ་བཞི་པ་དུག་གོ།

གསོ་སྦྱོང་བཅོ་ལྔ་པ། ལོ་སྐོར་ཏྲ་བ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་མར་ངོ་དང་། ཏྲ་བ་ཆ་སྙི་ཏྲ་བ་གཉིས་པ། བཞི་པ། དྲུག་པ། བརྒྱད་པ། བཅུ་པ་བཅས་ཀྱི་ཡར་ངོའི་ཉིན་ཞག་བཅོ་ལྔ་པ་གང་ཡིན་ཁྱི་གསོ་སྦྱོང་ལ་རེར། བསྡོམས་ན་ལོ་གཅིག་ལ་གསོ་སྦྱོང་བཅོ་ལྔ་པ་བཅོ་བརྒྱད་ཡོད།

གསོ་སྦྱོང་བཞག་པ། གསོ་སྦྱོང་བཞག་པའི་ནན་ཏུར་དང་དོན་གཅིག །གདམས་ངག་བཞག་པས་མ་དུལ་བ་ལ་དགེ་འདུན་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་གསོ་སྦྱོང་བྱེད་དུ་མི་འཇུག་པའི་འདུལ་བའི་ཆད་ལས།

གསོ་སྦྱོང་བཞག་པའི་ནན་ཏུར། གསོ་སྦྱོང་བཞག་པ་དང་འདྲ།

གསོག་འཇོག་གི་སྒང་པ། སྒང་ལྟུང་སུམ་རྩའི་ཐ་མ་ནི། སྨན་བཞི་པོ་བྱིན་ལེན་བྱས་པ་མ་ཞིག་བཞིན་དུ་ཉིན་དགུང་། སྲོད་ཐུན་གྱི་མཐའ། མཚན་མཐའ་རྣམས་ལས་འདས་པའོ། །

གསོག་འཇོག་ཏུ་སོང་བ་ཟ་བའི་ལྟུང་བྱེད། འབའ་ཞིག་པ་དག་བཏུའི་སོ་བཅུད་པ་ནི། སྨན་བཞི་པོ་གང་ཟུང་གསོག་འཇོག་ཏུ་སོང་བ་ཁམ་གཅིག་ཡན་ཆད་ཟོས་པའོ། །

གསོལ་གསོག་བརྩན་དུ་སྨྲ་བ། བརྗོད་བྱས་སྟོང་ཞིང་སྟིང་པོ་མེད་པའི་བརྩན་ཚིག་སྨྲ་བ། སྨྲ་བཤད་ནི། ཚིག་བརྗོད་བྱས་སྟོང་པས་ན་གསོབ། དགོས་པཉམ་སྟིང་པོ་མེད་པས་ན་གསོག །ལོག་པར་འདུ་ཤེས་པས་སྨྲ་བས་བརྩན་ནོ། །

གསོར་མི་རུང་བ། བཅོས་སུ་མི་རུང་བ། བཅོས་སུ་མེད་པ། གསོ་རྩ་མེད་པ། དཔེར་ན། གསོར་མི་རུང་བའི་ལྟ་བ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

གསོལ་བ་འདེབས། གསོལ་བ་ནི་ཞུ་བ་དང་། འདེབས་པ་འབྱལ་བའི་དོན་ཡིན། ཞེས་གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོའི་ཞལ་སྔ་ནས་ཡང་ཡང་ཐོས།

གསོལ་བ་ཕུར་ཚུགས་སུ་འདེབས་པ། སྐྱབས་ཡུལ་གཅིག་ཉིད་ལ་གསོལ་བ་འདེབས་པ་ལ་ཟེར། སྨྲ་བཤད་ནི། ཕུར་པ་ས་ལ་འདེབས་ཆེ་གནས་གཅིག་ར་ད་འདེབས་པ་ལྟར་འདིའི་གསོལ་འདེབས་ཀྱང་ཡུལ་གཅིག་ར་ལ་བྱིད་པས་ན་དེ་ལྟར་དུ་བཤད།

གསོལ་བ། གོ་བར་བྱེད་པ།

གསོལ་བཞིའི་ལས། (འདུལ་བ) གསོལ་བ་གཅིག་དང་། བཤད་པ་གསུམ་སྟེ་བཞིའི་ལས་ལ་གསོལ་བཞིའི་ལས་ཟེར། བཤད་པ་གསུམ་ནི། བཤད་པ་དང་པོ་ཉིད་ལན་གསུམ་དུ་བརྗོས་པ་ཡིན། བཤད་པ་གསུམ་པོ་རེ་རེ་ལ་ཡང་། ངོ་བོ་བཤད་པ། བྱ་བ་བཤད་པ། བྱེད་པ་བཤད་པ་གསུམ་གསུམ་ཡོད། བསྟེན་རྫོགས་ཀྱི་སྟོམ་པ་ལྟ་བུ་ལ་སྦྱར་ན། (དགེ་འདུན་བཙུན་པ་རྣམས་གསན་དུ་གསོལ། ཞེས་པ་ནས། འདི་ནི་གསོལ་བའོ། །ཞེས་པའི་བར་གསོལ་འདེབས།) དགེ་འདུན་བཙུན་པ་རྣམས་གསན་དུ་གསོལ། ཚེ་དང་ལྡན་པ་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བ་འདི། མཁན་པོ་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བས་དགེ་འདུན་ལས་བསྟེན་པར་རྫོགས་པར་འཚལ་ན། ཚེ་དང་ལྡན་པ་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བ་འདི། མཁན་པོ་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བས་དགེ་འདུན་ལས་བསྟེན་པར་རྫོགས་པར་གསོལ་ཏེ། སྐྱེས་པ་ཡང་ལགས། སྐྱེས་པའི་དབང་པོ་དང་ཡང་ལྡན། ལོ་ཉི་ཤུ་ཡང་ལོན། འདིའི་ཚོས་གོས་གསུམ་དང་། ལྷུང་བཟེད་ཀྱང་ཚང་། བར་ཆད་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཀྱང་ཡོངས་སུ་དག་གོ་ཞེས་ཁོ་ན་ཉིད་མཆི་སྟེ། ཚེ་དང་ལྡན་པ་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བ་འདི། མཁན་པོ་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བས་དགེ་འདུན་ལས་བསྟེན་པར་རྫོགས་པར་གསོལ་ན། གལ་ཏེ་དགེ་འདུན་གྱིས་དུས་ལ་བབ་ཅིང་བཟོད་ན། དགེ་འདུན་གྱིས་གནང་བར་མཛོད་ཅིག་དང་། དགེ་འདུན་གྱིས་ཚེ་དང་ལྡན་པ་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བ། མཁན་པོ་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བས་བསྟེན་པར་རྫོགས་པར་མཛད་དོ། །འདི་ནི་གསོལ་བའོ། །(ངོ་བོ་བཤད་པ་ནི། དགེ་འདུན་བཙུན་པ་ནས། ཁོ་ན་ཉིད་མཆི་སྟེ་

ཞེས་པའི་བར་རོ། བརྗོད་པ་དང་པོ་ལ་སྦྱགས་ལ་གཏད་པར་ཞུ། དགེ་འདུན་བཙུན་པ་རྣམས་གསན་དུ་གསོལ། ཚེ་དང་ལྡན་པ་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བ། མཁན་པོ་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བས་དགེ་འདུན་ལས་བསྟེན་པར་ རྫོགས་པར་འཚལ་ནས། ཚེ་དང་ལྡན་པ་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བ་འདི། མཁན་པོ་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བས། དགེ་འདུན་ལས་བསྟེན་པར་རྫོགས་པར་གསོལ་ཏེ། སྐྱེས་པ་ཡང་ལགས། སྐྱེས་པའི་དབང་པོ་དང་ཡང་ལྡན། ལོ་ཉི་ཤུ་ཡང་ལོན། འདིའི་ཚོས་གོས་གསུམ་དང་། ལྷུང་བཟེད་ཀྱང་ཚང་། བར་ཆད་ཀྱི་ཚོས་རྣམས་ཀྱང་ ཡོངས་སུ་དག་གོ་ཞེས་ཁོ་ན་ཉིད་མཆི་སྟེ། (བྱ་བ་བརྗོད་པ་ནི། ཚེ་དང་ལྡན་པ་ཞེས་པ་ནས། གསོལ་ནས་ཞེས་པའི་བར་རོ།) ཚེ་དང་ལྡན་པ་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བ་འདི། མཁན་པོ་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བས་དགེ་འདུན་ལས་བསྟེན་པར་ རྫོགས་པར་གསོལ་ན། (ཉིད་པ་བརྗོད་པ་ནི། དེའི་སྐད་དུ་ནས། མཇུག་མ་རྫོགས་ཀྱི་བར་རོ།) དེའི་སྐད་དུ་དགེ་འདུན་ གྱིས་ཚེ་དང་ལྡན་པ་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བ། མཁན་པོ་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བས་བསྟེན་པར་རྫོགས་པར་ མཛད་ན། ཚེ་དང་ལྡན་པ་གང་དག་ཚེ་དང་ལྡན་པ་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བ། མཁན་པོ་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་ བས་དགེ་འདུན་ལས་བསྟེན་པར་རྫོགས་པར་མཛད་པར་བཟོད་པར་དེ་དག་གིས་ཅང་མ་གསྲུང་ཞེག། གང་ དག་མི་བཟོད་པ་དེ་དག་ནི་གསྲུངས་ཤིག། ཞེས་པའི་བར་རོ། །མདོ་རྩ་བ་ལས། བརྗོད་པ་ཐ་མ་གང་ཡིན་པའི་ ཚ་གསུམ་པ་ལ་གྲུབ་པ་ཉིད་དོ། །བསྟེན་རྫོགས་ཀྱི་སྔོན་པ་འབོག་པའི་ཚོ་གཅིག་བརྗོད་པ་གསུམ་ཡོད་པའི་ བརྗོད་པ་ཐ་མ་ལ་ཡང་ངོ་བོ་བརྗོད་པ། བྱ་བ་བརྗོད་པ། བྱེད་པ་བརྗོད་པ་གསུམ་ཡོད་པའི་ངོ་བོ་བརྗོད་པ་ དང་། བྱ་བ་བརྗོད་པའི་གསོལ་ནས་ཞེས་པའི་སྐབས་སུ། སྔོན་པ་འབོག་པ་པོས་སྐད་གཅིར་མཐོ་བ་དང་། སེ་གོལ་གྱིས་བད་སྤྲོད་པ་དེའི་ཚེ་བསྒྲུབ་བྱས་སྔོན་པ་ཐོབ་དུས་ཤེས་པའི་སྒོ་ནས་དེའི་རྒྱུད་ལ་བསྟེན་རྫོགས་ ཀྱི་སྔོན་པ་རྣམ་པར་དག་པ་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །

བསགས་ལ་མ་བྱས་པའི་ལས། ཀུ་སེམས་ཡོད་ཀྱང་ཀུ་བའི་བྱ་བ་ལ་དངོས་སུ་མ་ཞུགས་པ་ལྟ་བུ་ལ་ཟེར།

བསང་སྤྱངས་བསྐྱེད་བྱིན་རླབས་བཞི། ། ནང་མཆོད་ཀྱི་བསྒྲུབ་གཞི་ལ་གནས་པའི་བགེགས་བསང་། ། སྤྱང་པར་སྤྱངས། ། ཀ་ལྟ་དང་བདུད་རྩི་ལྟ་སྟར་མེད་གསར་དུ་བསྐྱེད། ། འབྱུང་གསུམ་གྱིས་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པ་དང་བཞི་བོ། །

བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པར་བསྟོད་པ། སྨོན་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་མཛད། པ་ཚབ་ཀྱི་འགྲུས།

བསམ་གཏན་གྱི་ཚོས་དྲུག། རེ་བ་སྤངས་པ། རྩང་རྩེ་སྤངས་པ། ཁྱིམ་སྤངས་པ། ནགས་ན་གནས་པ། དམིགས་ པ་བརྟན་པ། གཅིག་པུར་གནས་པ་དང་དྲུག་གོ།

བསམ་གཏན། <རྒྱུ་ན> ❶ དམིགས་པ་ལས་གཞན་དུ་མི་གཡེང་བར་གནས་པའི་སེམས་རྩེ་གཅིག་པའི་དགེ་བ་ལ་ཟེར། ལམ་རིམ་ཆེ་ཆུང་ན་གསལ། ངེས་ཚིག་ནི། བྱེ་སེམས་པ་ལ་བྱས་ནས་སེམས་པའམ་དྲན་པ་གཅོད་པར་བྱེད་པས་ན་བསམ་གཏན་ནམ། ❷ ཇོ་གསར་རིམ་གྱི་སྤྱི་བ་ཡན་ལག་དྲུག་གི་བསམ་གཏན་ནི། འདོད་ཡོན་རྣམས་བདེ་སྟོང་གིས་རྒྱས་བཏབ་ནས་སྒོམ་པ་ཙམ་དུ་མ་ཟད་ཀྱི་དེ་དག་ལྟར་བསྒོམས་ནས་ལོངས་སྤྱོད་པའི་ལུས་དབེན་ནོ། །རྗེའི་རིམ་ལྟ་གསལ་སྒྲོན་ལ་གཞི་བྱས། སོར་བསམ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི། དེ་གཉིས་ཀའང་འདོད་ཡོན་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ་ལམ་དུ་བྱེད་པ་འདྲ་ཡང་། འདོད་ཡོན་རྣམས་ལྟར་སྒོམ་པ་དང་མི་སྒོམ་པའི་ཁྱད་པར་རོ། །གཞན་ཡང་རྗེའི་རིམ་ལྟ་གསལ་སྒྲོན་ལས། དང་པོར་སོར་སྡུད་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཡུལ་དབང་སོགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་བདེ་སྟོང་གི་རྣམ་འགྱུར་དུ་ལྟ་བ་ལ་བསླབས། དེ་བརྟན་པ་ན་བདེ་སྟོང་གི་རྣམ་འགྱུར་ལྟར་འཆར་བའི་བསམ་གཏན་ལ་བསླབ་བོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །སྤྱི་བཤད་ནི། བསམ་ཞེས་པ་ནི་དམིགས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་ཅིང་གཅོད་པའི་སེམས་དང་། གཏན་ཞེས་པ་རྒྱུན་ལ་འཇུག་པས། སེམས་དམིགས་པ་ལ་གཏད་པའི་རྒྱུན་དེ་ཉིད་ལས་མི་གཡེལ་བས་ན་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ། ཞེས་བྱ་དེ་རིན་ཆེན་གྲུབ་ཀྱི་བསྟན་འབར་མའི་རྣམ་བཤད་ན་གསལ་བ་ལྟར་དང་། བསམ་གཏན་གྱི་སྒྲ་བཤད་དང་ངེས་ཚིག་གི་སྐོར་རྒྱས་པར། རྗེ་གྱང་ཐང་པའི་བསྟན་འབར་མའི་རྣམ་བཤད་ལས་གསལ་བས་དེར་བལྟ་བར་བྱའོ། །

བསམ་གཏན་གྱི་ཚེར་མ། སྒྲའམ། སྐད་ཅོར། འུར་སྒྲ། བསམ་གཏན་ནམ་སེམས་རྩེ་གཅིག་ཏུ་གནས་པ་ལ་བར་དུ་གཅོད་པས་ཚེར་མ་ཞེས་བཏགས།

བསམ་གཏན་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་སྤྲོམ་པ། (མཛོད་ཙང་འགྲེལ) བསམ་གཏན་གྱི་སྤྲོམ་པ་ནི་གཟུགས་ན་སྤྱོད་པ་རྣམས་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡིན་ནོ། །ཟག་མེད་ཀྱི་སྤྲོམ་པ་ནི་ཟག་པ་མེད་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འབྱུང་། (མཆིམས་མཛོད) སེམས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་གི་གཟུགས་ཟག་བཅས། བསམ་གཏན་གྱི་སྤྲོམ་པའི་མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི་ནི། ཟག་བཅས་ཀྱི་མཉམ་བཞག་ལས་སྒྱེས་པའི་སྤྱོང་བདུན་ལྟ་བུ། སེམས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་གི་གཟུགས་ཟག་མེད། ཟག་མེད་ཀྱི་སྤྲོམ་པའི་མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི་ནི། ཟག་མེད་ཀྱི་མཉམ་བཞག་ལས་སྒྱེས་པའི་སྤྱོང་བདུན་ལྟ་བུ། དེ་གཉིས་ལ་སེམས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཚུལ་མཚན་ནི། སེམས་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་བྱེད་པས་ན་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ། སོ་ཐར་གྱི་སྤྲོམ་པ་ནི་དེ་ལས་ལྡོག་སྟེ་སེམས་གཡེངས་པ་དང་སེམས་མེད་པའི་གནས་སྐབས་སུ་ཡང་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། སེམས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་ཞེས་མི་བྱའོ། །(མཛོད་ཀྱི་ཊཱི་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད) གཟུགས་སུ་གཏོགས་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས། བསམ་གཏན་གྱི་སྤྲོམ་པའི་མཚན་

ཉིད། ཟག་མེད་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས། ཟག་མེད་ཀྱི་སྡོམ་པའི་མཚན་ཉིད། (བཤད་ཚུལ་གཞན་ནི) བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་དག་པ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་འཆལ་ཚུལ་གྱི་ཀུན་སློང་འགོག་པའི་སེམས་ལ། བསམ་གཏན་གྱི་སྡོམ་པ། ཟག་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་འཆལ་ཚུལ་གྱི་ཀུན་སློང་འགོག་པའི་སེམས་ཤིག་ལ། ཟག་མེད་ཀྱི་སྡོམ་པ་ཞེས་བྱ།

བསམ་གཏན་རྣམ་པ་གསུམ། ཆེ་འདི་ལ་ལུས་སེམས་བདེ་བར་གནས་པར་བྱེད་པའི་བསམ་གཏན། ཡོན་ཏན་མངོན་པར་སྒྲུབ་པའི་བསམ་གཏན། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པའི་བསམ་གཏན་དང་གསུམ།

བསམ་གཏན་ས་བྱུག ༡ བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉར་བསྡོགས་མི་ལྷོགས་མེད། ༢ བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཙམ་པོ། ༣ བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཁྱད་པར་ཅན། ༤ གཉིས་པའི་དངོས་གཞི། ༥ གསུམ་པའི་དངོས་གཞི། ༦ བཞི་པའི་དངོས་གཞི་དང་དྲུག་གོ།

བསམ་པ། ❶ (མིང) བསམ་པ་ནི་ཀུན་སློང་ངམ་བསམ་བློའི་མིང་། ཇི་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་བློ་སྦྱོང་སྐབས་ལས། དཀར་ནག་ལས་རྣམས་བསམ་པ་བཟང་ངན་ལགས། །བསམ་པ་བཟང་ན་ས་དང་ལམ་ཡང་བཟང་། །བསམ་པ་དམན་ན་ས་དང་ལམ་ཡང་དམན། །ཐམས་ཅད་བསམ་པ་དག་ལ་རག་ལས་པས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ། ❷ (ཐུ་ཚེག) བསམ་པ་ནི་མ་འོངས་པ། སེམས་པ་ནི་དལ་བ། བསམས་ནི་འདས་པ། སོམས་ནི་སྐུལ་ཚོག་གོ།

བསམ་གཏན་གྱི་དི་ཉིད། ཐུ་ཆུང་ཀྱི་བསྟེན་པའི་དེ་ཉིད་བཞིའི་ཡ་གྱལ་ཏེ། མེར་གནས། སྐྱ་གནས། སྐྱ་མཐས་ཐར་པ་སྟེར་བའི་དེ་ཉིད་དམ་བསམ་གཏན་གསུམ་བསྡོམ་པ། དེ་ཉིད་གསུམ་ལ་གཅིགས།

བསམ་གཏན་གྱི་དི་ཁོ་ན་ཉིད། བསམ་གཏན་གྱི་དེ་ཉིད་དང་དོན་འདྲ།

བསམ་པ་དང་སེམས་པའི་ཁྱད་པར། ❶ (མིང) བསམ་པ་ནི་ཀུན་སློང་ངམ་བསམ་བློའི་མིང་ཡིན་ལ། སེམས་པ་ནི་བསམ་བློ་གདོང་མཁན་གྱི་སེམས་དེ་ལ་ཟེར། ❷ (ཐུ་ཚེག) བསམ་པ་ནི་སེམས་པའི་མ་འོངས་པ། སེམས་པ་ནི་དལ་བ།

བསམ་པའི་སྐོབས། ❶ དང་པོར་དམིགས་པ་ལ་བཏགས་པ་དེའི་རྒྱུན་ཡང་ཡང་བསམས་ནས་བསྒྲུངས་པ་ལས། རྒྱུན་ཅུང་ཟད་འཐུད་པར་ནུས་པ་ཐོག་མར་ཐོབ་པའི་བསམ་བློང་ཤེས་རབ་སྐོབས་ཆེ་བ་ཞེག། ཞེ་གནས་བསྒྲུབ་པའི་སྐོབས་དྲུག་གི་གཉེས་པའོ། །འདིས་སེམས་གནས་གཉེས་པ་རྒྱུན་དུ་འཛོག་པའི་སེམས་འགྲུབ་པར་བྱེད་དོ། །❷ ལྷག་བསམ་གྱི་ནུས་པ། བསམ་པ་བཟང་པོའི་ནུས་པ། སྨོན་ལམ་གྱི་ནུས་པ།

བསམ་གཟུགས་བཙུད། བསམ་གཏན་གྱི་སྟོམས་འཇུག་བཞི། གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་བཞི་སྟེ་བཙུད།

བསལ་ཚགས། གོས་ཀྱི་དུམ་བུའི་ཚགས་སོ། །ཀུཀུ་འོད་གསུང་།

བསོད་ནམས། དགེ་བའི་མིང་སྟེ། སྤྱོད་འཇུག་ལས། འཇིག་རྟེན་བསོད་ནམས་ཀློ་གོས་ཐང་འགའ་འབྱུང་། །
ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

བསོད་ནམས་སྐྱེས། གཟུགས་ཁམས་གནས་རིས་བཅུ་བདུན་གྱི་བཅུ་གཅིག་པ། སྒྲ་བཤད་ནི། མི་གཡོ་བའི་བསོད་ནམས་ལས་སྐྱེས་པས་བསོད་ནམས་སྐྱེས། མཆིམས་མཛོད་གསུང་།

བསོད་ནམས་ཀྱི་ཞིང་། སྐུབས་ཡུལ་དམ་པ། སྒྲ་བཤད་ནི། ཡུལ་གང་ལ་བསོད་ནམས་ཀྱི་བྱ་བ་རྒྱང་དུ་ཞིག་བྱས་ཀྱང་འབྲས་བུ་མཐའ་ཡས་པ་འབྱིན་པས་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཞིང་ཞེས་བྱ། རྗེའི་ལམ་རིམ་འབྲིང་པོར་གསུངས།

བསོད་ནམས་མིན་པ། མི་དགེ་བ། དཔེར་ན། མི་དགེ་བའི་ལས་ལ། བསོད་ནམས་མིན་པའི་ལས་ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ། །

བསོད་ནམས་ཞིང་དུ་གྱུར་པའི་ཞེས་སོགས། བསོད་ནམས་ཞིང་དུ་གྱུར་པའི་སངས་རྒྱས་ལ་ཞེས་སོགས་མཆོད་ཡྀང་འདི་ཇེ་ཀ་རིས་གསུངས་པར་བཤད།

བསོད་པ་སྤྲོང་བའི་ལྷུང་བྱེད། འབའ་ཞིག་པ་དག་བཅུའི་བཞི་བཅུ་པ་ནི། ཁྱིམ་པ་ཉེ་དུ་མ་ཡིན་པ་ལས་ཟས་བསོད་པ་སྤྲོང་སྟེ་ཟོས་པ།

བསྣང་བ། ལུས་ཀྱི་ཤེད་པའི་ཕྱོགས་ནས་བརྒྱས་ནས་ལུས་དང་པོར་བྱེད་པ།

བསྒེ་བ་སྐོར་དགུ། སད་དུས་སུ་སྐུ་གསུམ་དང་བསྒེ་བ། གཉིད་དུས་སུ་སྐུ་གསུམ་དང་བསྒེ་བ། འཆི་དུས་སུ་སྐུ་གསུམ་དང་བསྒེ་བ་དང་དགུའོ། །དང་པོ་ལ་སད་དུས་ཀྱི་འོད་གསལ་ཆོས་སྐུ་དང་བསྒེ་བ། སད་དུས་ཀྱི་ཐུགས་ལུས་ལོངས་སྐུ་དང་བསྒེ་བ། སད་དུས་ཀྱི་ལོངས་སྐུ་ལས་ལངས་པ་སྤྲུལ་སྐུ་དང་བསྒེ་བའོ། । <དང་པོ་ནི>
ངོ་རྗེའི་ལུགས་ལ་གནད་དུ་བསྟན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རླུང་སྙིང་གའི་ཐུན་རིའི་མང་དུ་ཞུགས་གནས་ཐེམ་གསུམ་བྱས་པ་ལས་སྨིག་ཆུ་དུ་བ་ལ་སོགས་པའི་རྟགས་རྣམས་འཆར་ཞིང་། དེའི་རྗེས་སུ་སྣང་བ། མཆེད་པ། ཉེར་ཐོབ། འོད་གསལ་རྣམས་འཆར་ལ། དེ་རྣམས་ཀྱི་དུས་སུ་ལྟ་བ་དྲན་པར་བྱེད་ཅིང་། ཁྱད་པར་འོད་གསལ་གྱི་དུས་སུ་གདམས་ངག་དང་སྨྲར་ནས་སྨོམ་པར་བྱེད་པ་ནི་སད་དུས་ཀྱི་འོད་གསལ་ཆོས་སྐུ་དང་བསྒེ་བ་ཡིན་ནོ། །<གཉིས་པ་སད་དུས་ཀྱི་སྐུ་ལུས་ལོངས་སྐུ་དང་བསྒེ་བ་ནི།> གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་འོད་གསལ་

ཆོས་སྐུ་དང་བསྟེ་བ་དེ་ལས་ལྷང་བར་རྟོམ་པ་ན། ཤེན་ཏུ་ཕྲ་བའི་ཟུང་སེམས་ཙམ་ལས་རྣམ་སྨིན་གྱི་ཕུང་པོ་ལས་ལོག་གས་སུ་བྱེ་སྟེ། གསང་འདུས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཡིན་ན། ལོངས་སྐུ་དང་པོའི་མཐོན་པོ་དང་། འཇིག་རྟེན་ཀྱི་སྐབས་ཡིན་ན། རྒྱ་རྩི་རྗེ་འཇིན་པ་འཇམ་དཔལ་གཞོན་ནུར་གྱུར་པ། འཇའ་ཚོན་ལྟ་བུའི་སྐུར་སྐད་ཅིག་གིས་ལྷང་བ་ནི་སད་དུས་ཀྱི་རྒྱུ་མ་ལོངས་སྐུ་དང་བསྟེ་བ་ཡིན་ནོ། །<གཉིས་པ་སད་དུས་ཀྱི་ལོངས་སྐུ་ལས་ལངས་པ་སྤྲུལ་སྐུ་དང་བསྟེ་བ་ནི།> གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་ཀྱི་རྒྱུ་མའི་སྐུ་ལས་ལྷང་བར་རྟོམ་པ་ན། རྣམ་སྨིན་གྱི་ལུས་འདི་གསང་འདུས་ཀྱི་སྐབས་ཡིན་ན་སྤྲུལ་སྐུ་རྩི་རྗེ་སེམས་དཔའམ། རྩི་རྗེ་འཚང་གི་སྐུར་ལྷང་བ་དང་། འཇིག་རྟེན་ཀྱི་སྐབས་ཡིན་ན། སྤྲུལ་སྐུ་འབྲས་བུ་རྩི་རྗེ་འཇིན་པ་དཔལ་རྩི་རྗེ་འཇིག་རྟེན་ཀྱི་སྐུར་ལངས་ལ། གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་ཤེན་ཏུ་ཕྲ་བའི་ཟུང་སེམས་ལས་གྲུབ་པའི་ལོངས་སྐུ་དེ་ཡང་། སྤྲུལ་སྐུའི་ཐུགས་ཀར་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའི་ཚུལ་གྱིས་བཞུགས་པའི་སྤྲུལ་སྐུར་ལྷང་བ་ནི། སད་དུས་ཀྱི་ལོངས་སྐུ་ལས་ལངས་པ་སྤྲུལ་སྐུ་དང་བསྟེ་བ་ནི། སད་དུས་ཀྱི་བསྟེ་བ་སྐོར་གསུམ་མོ། །<གཉིས་པ་གཉིད་དུས་སུ་སྐུ་གསུམ་དང་བསྟེ་བ་ལ་གསུམ།> གཉིད་དུས་ཀྱི་འོད་གསལ་ཆོས་སྐུ་དང་བསྟེ་བ། རྨི་ལམ་ལོངས་སྐུ་དང་བསྟེ་བ། གཉིད་སད་པ་སྤྲུལ་སྐུ་དང་བསྟེ་བའོ། །<དང་པོ་ནི།> སད་དུས་སུ་སྟེང་གར་ཞུགས་གནས་ཐིམ་གསུམ་བྱེད་པ་ལ་གོམས་པའི་གང་ཟག་གིས། གཉིད་དུ་འགྲོ་ཁར་ཟུང་སྤྲུད་པའི་དམིགས་པ་བྱས་ན། གཉིད་དུ་འགྲོ་བའི་ཚེ། ཡན་ལག་གི་ཟུང་རྣམས་རང་ཤུགས་ཀྱིས་སྟེང་གར་འདུ་བའི་གནད་ཀྱིས་སྟེང་གར་ཟུང་གཞན་པས་འདུ་ཚབས་ཆེ་བ་ཅིག་འོང་ཞིང་། དེའི་དུས་སུ་རྨི་ལམ་གྱི་ལུས་གནས་ལ། དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་གཉིད་དུ་སོང་བ་ན། སྣང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་འོད་གསལ་དང་བཅས་པ་འཆར་ལ། དེའི་འོད་གསལ་གྱི་དུས་སུ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ལྷ་བ་དྲན་པར་བྱས་ནས་འོད་གསལ་ལ་ཇི་ཙམ་གནས་གནས་ཀྱི་བར་དུ་འཛིན་པ་ནི། གཉིད་ཀྱི་འོད་གསལ་ཆོས་སྐུ་དང་བསྟེ་བའོ། །<གཉིས་པ་རྨི་ལམ་ལོངས་སྐུ་དང་བསྟེ་བ་ནི།> གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་འོད་གསལ་ལས་ལོག་ནས་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་སོགས་པར་འཛིན་པ་ནི། རྨི་ལམ་ལོངས་སྐུ་དང་བསྟེ་བའོ། །<གསུམ་པ་སད་པ་སྤྲུལ་སྐུ་དང་བསྟེ་བ་ནི།> གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་རྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དེ་ལས་ལྷང་བར་རྟོམ་པ་ན། རྣམ་སྨིན་གྱི་ལུས་འདི་སྤྲུལ་སྐུ་རྩི་རྗེ་སེམས་དཔའམ། རྩི་རྗེ་འཚང་གི་སྐུར་ལྷང་བ་དང་། འཇིག་རྟེན་ཀྱི་སྐབས་ཡིན་ན། སྤྲུལ་སྐུ་འབྲས་བུ་རྩི་རྗེ་འཇིན་པ་དཔལ་རྩི་རྗེ་འཇིག་རྟེན་ཀྱི་སྐུར་བསྒོམ་ལ།

དེའི་ཐུགས་ཀར་ཨྃ་ལམ་གྱི་ལོང་ས་སྐུ་དེ་ཡི་ཤེས་སེམས་དཔའི་ཚུལ་ཁྲིམས་བཞུགས་པར་བསྒོམ་པའམ། སྤྲུལ་སྐུར་བསྒོམ་པ་ནི། སངས་པ་སྤྲུལ་སྐུ་དང་བསྡེ་བ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་གཉིད་དུས་ཀྱི་བསྡེ་བ་སྐོར་གསུམ་མོ། །གསུམ་པ་འཆི་བའི་དུས་སུ་སྐུ་གསུམ་དང་བསྡེ་བ་གསུམ། འཆི་བའི་�འོད་གསལ་ཆོས་སྐུ་དང་བསྡེ་བ། བར་དོ་ལོང་ས་སྐུ་དང་བསྡེ་བ། སྐྱེ་བ་སྤྲུལ་སྐུ་དང་བསྡེ་བའོ། །<དང་པོ་ནི།> འཇིག་བྱ་སྐྱིང་པའི་མི་ཁམས་དུག་ལྡན་ཅིག་རིམ་གྱིས་འཆི་ཚེ་སྙིང་གར་རང་ཤུགས་ཀྱི་རླུང་འདུ་བའི་གནད་ཀྱིས། འཆི་བའི་ཚེ་སྣང་མཚེད་ཐོབ་གསུམ་འོད་གསལ་དང་བཅས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འཆར་ཞིང་། དུས་དེར་ཤར་བའི་འོད་གསལ་ནི། མའི་འོད་གསལ་ཡིན་ལ། སྙིང་གི་ལ་སོགས་པའི་གནས་རྣམས་སུ་གནོད་དུ་བསྡུན་པ་ལ་བརྟེན་ནས། སྣང་མཚེད་ཐོབ་གསུམ་འོད་གསལ་དང་བཅས་པ་ཤར་བའི་འོད་གསལ་ནི། བྱའི་འོད་གསལ་ཡིན་ཞིང་། འཆི་བའི་ཚེ་ཤྲུང་སྣད་པར་རྩོམ་པ་ན་སྙིང་གིའི་སྣད་རིམ་ལེགས་པར་བསྒོམས་ཏེ། འོད་གསལ་མ་བྱ་འདྲེས་པའི་འོད་གསལ་ཤར་བའི་ཚེ། ལྷ་ཐོག་ཏུ་ལེགས་པར་བཞག་སྟེ། འོད་གསལ་ལ་ཇི་ཙམ་གནས་གནས་ཀྱི་བར་འཇོག་པ་ནི་འཆི་བ་ཆོས་སྐུ་དན་བསྡེ་བའོ། །<གཉིས་པ་བར་དོ་ལོངས་སྐུ་དང་བསྡེ་བ་ནི།> གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་ཀྱི་འཆི་བའི་འོད་གསལ་དེ་ལས་ལངས་ན། བར་དོ་འཆར་བར་རྩོམ་པ་ན། བར་དོའི་ལུས་ཤིན་ཏུ་ཕྱ་བའི་ཤྲུང་སེམས་ཙམ་ལས་ལོངས་སྐུ་དང་ཡོའི་མགོན་པོའམ། རྗེ་རྗེ་འཆང་གི་སྐུ་གང་རུང་དུ་ལྟང་ཞིང་། འཇིགས་བྱེད་ལྟར་ན་ལོངས་སྐུ་རྩ་དེ་རྗེ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་ལྟ་བུའི་སྐུར་ལྟང་བར་བྱའོ། །འདི་ནི་ཐ་མལ་པ་ལ་བར་དོ་འདྲེ་བ་ལ་ཐུག་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། ཐ་མལ་པ་སྤྲུལ་སྐུ་དང་བསྡེ་བའི་ཁྲི་ལ་ཞྭ་ཅོག་ཙེ་ཐོག་ཏུ་ཁྲི་ཐོག་ཏུ

དུ་ལྷང་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་དེ་ལྟར་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཇི་ལྟར་གསུང་ཆེན་ཐེག་པ་ལས་ཤེས་གནད་ཀྱི་ཐེག་ཡིག་ན་གསལ།

བསྡེལ་བ། ❶ བཀག་ཅར་བྱེད་པ། མཚོ་ཏིག་ལས། ཇེས་བཅས་ལ་ཕ་མས་མ་གནང་བ་རབ་ཏུ་འབྱིན་པ་བཀག་པའི་ཕྱིར། མ་གནང་ན་རབ་ཏུ་འབྱིན་པས་རབ་ཏུ་མི་འབྱིན་པ་དེ་ཞག་བདུན་བསྡེལ་ཡང་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། གནང་ན་ནི་འངེས་མ་ཐག་ཏུ་དབྱུང་སྟེ་ཞག་བདུན་བསྡེལ་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་འཆད་དེ། ཞེས་གསུངས། རྒྱས་པར་མཚོ་ཏིག་ལ་གཟིགས། ❷ བདག་གཅེར་བྱེད་པ། དཔེར་ན། མཚོ་ཏིག་ལས། དགེ་འདུན་གྱི་གཡོག་ཏུ་བསྡེལ་བའི་མི་གང་དག་རབ་ཏུ་མ་བྱུང་བ་དེ་དག་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ། ❸ ཡོད་པ། ལྡན་པ། འཆང་བ། དཔེར་ན། ཏིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་པོའི་མདོ། ཇེའི་ལམ་རིམ་དུ་དྲངས་པ་ལས། དེ་ལྟར་བསྒྲགས་པ་བཟློད་པ་ཡི། །ཚན་དན་ཆུང་ཟད་བསྡེལ་ཏམ་ཞེས། །སྐྱེས་བུ་ལ་ལས་དེ་དྲིས་ན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །མདོ་རྩ་རང་འགྲེལ་ལས། དགེ་འདུན་གྱིས་མགར་སྦྱད་དག་བསྡེལ་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །❶ སྡེལ་བ། དཔེར་ན། རིང་བསྡེལ། རིང་དུ་བསྡེལ། ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

བསྡོམ་པང་། ❶ ཁྲུས་ཀྱི་ཆོ་ག་ཡོ་བྱད་དང་བཅས་པ། འདུལ་བ་གཞིའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་ལས་གསུངས། ❷ དགུན་གྱི་དུས་མལ་ཁྲི་འོག་ན་མེ་འཇོག་ས་ཡོད་པ་དེ་ལ་རེ་ཞིང་། དེ་ལ་དུགས་ཁང་ཡང་རེར། ཀློང་རྡོལ་ཐུ་མ་གསུང་།

བསྡོ་གང་། བསྡོམ་པང་དང་འདྲ། བསྡོམ་ལ་གཞིགས།

བསླབ་པ། ❶ སློབ་པའི་མ་འོངས་པ། ❷ བསླབ་བྱ། བསླབ་པར་བྱ་བ་ལ་བསླབ་པ་ཞེས་པ་ནི་བྱ་ཚོགས་མིང་དུ་གྱུར་པ་སྟེ། བསླབ་བྱ་གསུམ་ལ་བསླབ་པ་གསུམ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །❸ ཚུལ་ཁྲིམས་སམ་སྡོམ་པ།

བསླབ་པ་ཉམས་པ། ཚུལ་ཁྲིམས་ཉམས་པ། སྡོམ་པ་ཉམས་པ།

བསླབ་པ་ཕུལ་བ། སྡོམ་པའི་གཏོང་རྒྱུ་ཞེག་སྟེ། འབྲལ་ཡུལ་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པ་ལ་ལུས་ངག་གི་རིག་བྱེད་ཀྱིས་དངོས་སུ་སྡོམ་པ་གཏོང་བ་གོ་བར་བྱེད་པ།

བསླབ་པ་ཉེ་བར་འཛིན་པ་སྤང་པའི་ལྷང་བྱེད། འབའ་ཞིག་པ་དག་བཅུའི་དོན་ལྟ་པ། རང་ལ་དགེ་སློང་གིས་བསླབ་པའི་སྡོམ་ནས་བསྡོམ་བ་ན་ཆོག་གིས་སྤང་སྟེ་དོན་གོ་བ།

བསླབ་པ་སྤྱོད་པ། ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་སྤྱོད་པ་ལྟ་སྤོང་ཞིང་། དམན་སྤྱོད་ལྟ་དང་དུ་ལེན་པའི་ཆད་ལས་ལ་གནས་པ།

བསླབ་པ་སྤྱིན་པ། (འདུལ་བ) ❶ ཕམ་པ་འཆབ་མེད་ཀྱིས་གོས་ཁའི་དགེ་སློང་ལ་ཁྲད་པར་ཅན་གྱི་སྤྱོད་པ་ལྟ་སྤྱོད་ཞིང་། དམན་སྤྱོད་ལྟ་དང་དུ་ལེན་པའི་སྤྱོད་པ་འབོགས་པའོ། ❷ ཕམ་འདྲའི་ཉེས་བྱས་ཀྱིས་གོས་པའི་དགེ་སློལ་ལ་ཁྲད་པར་ཅན་གྱི་སྤྱོད་པ་ལྟ་སྤྱོད་ཞིང་། དམན་སྤྱོད་ལྟ་དང་དུ་ལེན་པའི་སྤྱོད་པ་འབོགས་པའོ། །

བསླབ་པ་གསུམ། བསྟན་བྱ་གསུམ་ནི། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསླབ་པ། ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བསླབ་པ། ཤེས་རབ་ཀྱི་བསླབ་པ་དང་གསུམ། སྒྲ་བཤད་ནི། བསླབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་ན་བསླབ་པ་སྟེ་བྱ་ཚེགས་མིང་དུ་གྱུར་པའོ། །དཔེར་ན། ཟས་ལ་བཟའ་བ་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསླབ་པས་ཐོག་མར་ལུས་ངག་གི་ཉེས་སྤྱོད་རགས་པ་རྣམས་འགོག་པར་བྱེད། ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བསླབ་པས་དེ་ལས་ཅུང་ཟད་ཕྲ་བའི་ {ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་བའི} ཉེས་སྤྱོད་རྣམས་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་བསླབ་པས་ནི་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བའི་ {ཉོན་མོངས་པའི་ས་བོན་དང་བཅས་པའི} ཉེས་སྤྱོད་རྣམས་རྩ་བ་ནས་འགོག་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བསླབ་པ་གསུམ་རྣམ་པར་བཞག་གོ། མདོར་ན་དང་པོ་ཉེས་སྤྱོད་རགས་པ། གཉིས་པས་ཅུང་ཟད་ཕྲ་བའི་ཉེས་སྤྱོད་རྣམས་འགོག་ཐབས་མཛད་དོ། །ཚུལ་འདི་ལ་བསམས་ན་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ནི་གདུལ་བྱ་འདུལ་བ་ལ་ཤིན་ཏུ་ཐབས་ལ་མཁས་པ་ཞེས་གོ་སྟམ་པའི་དད་པའི་ཐུ་ཚོང་དབང་མེད་དུ་གཡོ་བ་ཞེས་འོང་། །

བསླབ་བྱ། ❶ ཕམ་པ་འཆང་མེད་ཀྱི་ཆད་ལས་ལ་གནས་པའི་དགེ་སློང་ཕ་མ། ཕམ་པ་འཆབ་མེད་འདུག་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་ཁྲད་པར་ཅན་གྱི་སྤྱོད་པ་ལྟ་སྤྱོད་ཞིང་། དམན་སྤྱོད་ལྟ་དང་དུ་ལེན་པར་བྱེད་པའི་བསླབ་པ་བྱིན་ཞིང་། བསླབ་པ་དེ་དག་ཉམས་སུ་ལེན་པར་བྱེད་པའི་དགེ་སློང་ཕ་མ། ❷ ཕམ་པ་འཆབ་མེད་ཀྱིས་གོས་པའི་དགེ་སློང་ལ་ཁྲད་པར་ཅན་གྱི་སྤྱོད་པ་ལྟ་སྤྱོད་ཞིང་། དམན་སྤྱོད་ལྟ་དང་དུ་ལེན་པའི་སྤྱོད་པ་འབོགས་པའོ། ❸ ཕམ་པ་དང་འདྲ་བའི་ཉེས་བྱས་འདུག་པའི་དོན་དུ་ཁྲད་པར་ཅན་གྱི་སྤྱོད་པ་ལྟ་སྤྱོད་ཞིང་། དམན་སྤྱོད་ལྟ་དང་དུ་ལེན་པའི་ཆད་ལས་ལ་ཞུགས་པའི་དགེ་ཚུལ་ཕ་མ། ❶ ཕམ་འདྲའི་ཉེས་བྱས་ཀྱིས་གོས་པའི་དགེ་ཚུལ་ལ་ཁྲད་པར་ཅན་གྱི་སྤྱོད་པ་ལྟ་སྤྱོད་ཞིང་། དམན་སྤྱོད་ལྟ་དང་དུ་ལེན་པའི་སྤྱོད་པ་འབོགས་པའོ། །

བསླབ་བྱིན་དགེ་སློང་། ཕམ་པ་འཆབ་མེད་ཀྱི་ཆད་ལས་ལ་གནས་པའི་དགེ་སློང་། ཕམ་པ་འཆབ་མེད་འདུག་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་ཁྲད་པར་ཅན་གྱི་སྤྱོད་པ་ལྟ་སྤྱོད་ཞིང་། དམན་སྤྱོད་ལྟ་དང་དུ་ལེན་པར་བྱེད་པའི་བསླབ་པ་བྱིན་ཞིང་། བསླབ་པ་དེ་དག་ཉམས་སུ་ལེན་པར་བྱེད་པའི་དགེ་སློང་།

བསླབ་སྤྱིན། བསླབ་པ་སྤྱིན་པ་དང་དོན་འདྲ།

བསླབ་གཞི་ཁྱད་དུ་བསོད་པའི་ལྷུང་བྱེད། འབའ་ཞིག་པ་དག་བཙུའི་གྱ་གསུམ་པ། གསོ་སྦྱོང་གི་ཚེ་སོ་ཐར་གྱི་མདོ་འདོན་པའི་དུས་སུ་རང་གི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསླབ་གཞི་ཁྱད་དུ་བསད་པ་གཞན་གྱིས་དོན་གོ་བའོ། འདི་ལ་སྔོམ་གསུམ་བསླབ་བྱར། ཁྱད་དུ་གསོད་པའི་ལྷུང་བྱེད། ཅེས་ཐ་སྙད་སྦྱར་འདུག་ཀྱང་དེ་ལྟར་ན་ལྷུང་བྱེད་བཙུ་པ་ལའང་ཁྱད་དུ་གསོད་པའི་ལྷུང་བྱེད། ཅེས་མིང་སྦྱར་བས་དེ་གཉིས་ཆོར་བར་དོགས་ནས་མིང་ཟུར་པ་ཞིག་བཏགས།

བསླབ་ཚེགས། བསླབ་སྔོམ་གྱི་རིམ་པ། དགེ་བསྙེན་ནི་དགེ་ཚུལ་གྱི་བསླབ་ཚེགས་སྟ་མ་དང་། དགེ་སློང་ནི་དགེ་ཚུལ་གྱི་བསླབ་ཚེགས་ཕྱི་མ་ཡིན་པ་ལྟ་བུ།

ཀ

ཀོ་ཡིག ངོན་ལ་ཕ་ལས་ཐོབ་པའི་ཁམས་དཀར་པོ་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་ཀོ་ཡིག་གི་གཟུགས་སུ་ཡོད་པ་དེ་ལ་ཟེར།

ཀ་ཡ། (ལེགས་སྦྱར) ཀ།

ཀ་རི། (ལེགས་སྦྱར) སེང་གེ། གཤིན་རྗེ། སྤྲིལ། ནེ་ཙོ། འཕམ་པ་བཅས་ལ་འཇུག་པར། འཕགས་པོད་སྐད་གཉིས་ཤན་སྦྱར་ན་གསལ།

ཀ་རི་ཥྞྱ། (ལེགས་སྦྱར) སེང་གེ་བཟང་པོ།

ཀ་རི་ཙཌྜ། (ལེགས་སྦྱར) ཙཌྜ་དཀར་པོའི་མིང་། བ་ལང་མགོ། ས་མཚོ་རྣམས་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་སུ་མངོན་བརྗོད་རྣམས་སུ་གསུངས།

ཀ་རི་ཀཱི་ལ། (ལེགས་སྦྱར) ནམ་མཁའི་ཤིང་ལྟན་ཞེས་པ་ཡོད་པར་གྲགས་པ་ལ་བཞེད་དེ། དེ་ཡང་ཡུལ་དབུས་ནས་ཕྱོར་དཔག་ཚད་སུམ་བཅུ་འདས་པ་ན་ཡུལ་ཀོང་ཀ་ནར་ཐ་མེད་པར་ཤིང་རྣམས་འཕྲིལ་ཞིང་དུ་བཞེས་པ་ལྟ་བུར་གནས་པ་ལ་བཞད།

ཀ་རི་ཙཌྜ། (ལེགས་སྦྱར) ཙན་དན་དམར་པོའི་མིང་དུ་ལེགས་སྦྱར་སྐད་གཉིས་ཤན་སྦྱར་དུ་བཞད། བོད་ཀྱི་ཆོག་མཛོད་ཆེན་མོར་ཙན་དན་དཀར་པོའི་མིང་དུ་བཞད།

ཀ་ལ་ཀ་ལ། (ལེགས་སྦྱར) དུག་གི་རིགས་ཤིག། ཇིའི་འགྲེལ་པ་བཞི་སྦྲགས་ན་གསལ།

ཀ་ལོ། མི་ཏོག་ལྷམ་པའི་རིགས་ཤིག་གི་མིང་པར་བཞད།

ཏ་སི་དེ་བ། (ལེགས་སྦྱར) དབང་ལག

ཏྭ་ཤང་གི་ལྟ་བ། རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཞེག་ཡིན་ཕྱིན་ཆད་ངན་རྟོག་ཡིན་ན་ལྟ་ཅི་སྨོས་ཏེ་བཟང་རྟོག་ཡིན་ནའང་ འབའ་ཞིང་བས་དེའི་འབྲས་བུ་འགྲོ་བ་ལས་མི་འདའ་སྟེ། གསེར་སྨྲག་དང་ཐག་སྨྲག་གིས་བཅིངས་པ་ དང་། སྲིན་དཀར་ནག་གཉིས་ཀས་ནམ་མཁའ་བསྐྲེགས་པ་དང་། ཁྱི་དཀར་ནག་གང་གིས་ཕུག་ཀྱང་སྡུག་ བསྔལ་བསྐྱེད་པ་དང་འདྲའོ། །དེས་ན་ཅིར་ཡང་མི་རྟོག་པར་བཞག་པ་ཉིད་འཕགས་པའི་ལུགས་ཡིན་ལ། སྐྱེན་པ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྡུང་བ་སོགས་ནི་དེ་ལྟ་བུའི་ངེས་དོན་བསྟོམ་པར་མི་ནུས་པའི་སྐྱེ་བོ་ཟླུན་པོའི་དོན་ དུ་གསུངས་པ་ཡིན་པས། ངེས་དོན་དེ་རྣེད་ནས་སྐྱོད་པ་དེ་དག་ལ་འཇུག་པ་ནི་ཆུལ་པོ་དམངས་ཀྱི་སར་བབ་ པའམ། ཟུང་པོ་རྣེད་ནས་ཟུང་པོའི་རྗེས་ཆོལ་བ་དང་འདྲ་བར་སྣང་ངོ། །དེ་ལ་ཏྭ་ཤང་གིས་ནི་ཅིར་ཡང་མི་ རྟོག་པ་ལ་བསྟན་པ་མཛད་པའི་མདོའི་ཁུངས་བཀུད་ཅུ་དྲངས་ནས་བསྒྲུབས་སོ། །འདིས་ནི་ཐབས་ཀྱི་ཆ་ ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་རྣལ་མ་མིན་ནོ་ཞེས་ཀུན་རྫོབ་ལ་སྐུར་བ་ཆེན་པོ་བཏབ་ཅིང་། རྒྱལ་བའི་ བསྟན་པའི་སྙིང་པོ་བདག་མེད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དཔྱོད་པ་བཀག་པས་ དོན་དམ་པའི་ཚུལ་ཟུང་ངེང་དུ་སྐྱངས་ཏེ། ཇི་ལྟར་ཁྱད་ཞུགས་ཀྱང་ཞེ་གནས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཙམ་དུ་བསྟར་རུང་ བའི་སེམས་ཅོམ་འཇོག་ཅེག་ལ་ལམ་གྱི་དམ་པར་བརྟང་བའི་ལོག་ལྟ་རྣམས་ཀྱི་ཐ་ཆད་འདི་ནི། ཟུང་ཚུལ་ སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཀུ་ལ་ཤྲི་ལས་ལྷང་དང་རེགས་པ་དྲི་མ་མེད་པའི་ཆོགས་ཀྱིས་ལེགས་པར་བཀག་ནས་ ཆུལ་ག་དགྱེས་པའི་ལམ་བཟང་པོ་ཆུས་པར་མཛད་མོད། འོན་ཀྱང་བསྟན་པ་ནུབ་པ་ལ་ཅེ་བར་སྤེབ་པ་དང་ ལམ་གྱི་གནད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ངེས་པའི་དོན་གྱི་ལྷང་དང་དྲི་མ་མེད་པའི་རེགས་པས་མཐའ་ཆོད་པར་ ངེས་པའི་དམ་པ་རྣམས་ཟད་པ་དང་། སེམས་ཅན་བསོད་ནམས་ཤིན་ཏུ་དམན་ཞིང་ཆོས་ལ་དད་པ་ཆུང་ ཟད་ཡོད་ཀྱང་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྣོབས་ཤིན་ཏུ་ཆུང་བ་མངས་པས། དེ་དུང་ཡང་ཁ་ཅིག་ནི་བསྟུང་སྡོམ་ལ་སོགས་ པའི་སྐྱོན་ཡོགས་རྣམས་ཁྱད་དུ་བསད་ནས་ལམ་བསྒོམ་པའི་ཚེ་དེ་དག་འདོར་བ་ལ་སོགས་པ་ཏྭ་ཤང་ངེ་ལྟ་ བ་བཞིན་ཐེད་ཅིང་། ལ་ལ་ནི་ཐབས་ཀྱི་ཆ་ལ་སྐུར་བ་དེ་མ་གཏོགས་པ་ལྟ་བའི་གོ་ལུགས་ཏྭ་ཤང་གི་དེ་ ལེགས་པར་འདོད་ལ། གཞན་དག་ནི་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་དོར་ནས་ཅི་ཡང་མི་སེམས་པའི་ཏྭ་ཤང་ གི་སྒོམ་དེ་ལེགས་པར་འདོད་པ་སྣང་ངོ། །དེ་དག་གི་ལམ་དེ་ནི་སྟོང་ཉིད་བསྒོམ་པའི་ཡོགས་དང་ཡུལ་ནའང་ མི་སྣང་མོད། གལ་ཏེ་སྟོང་ཉིད་བསྒོམ་པ་ཡིན་དུ་ཆུག་ཀྱང་། སྟོང་ཉིད་ཀྱི་དོན་ཡིན་ཅི་མ་ལོག་པ་རྟེན་ནས་ བསྒོམ་ལུགས་མ་ནོར་བར་བསྒོམ་པའི་རྟོགས་པ་ཡོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྟོང་ཉིད་ཁོ་ན་བསྒོམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ལ།

སྤྱོད་པ་ཐོགས་ཀྱི་རྫོབ་པའི་ཡུལ་ཅན་རྣམས་མི་བསྒོམ་ཞེས་པའམ་ཡང་ན་དེ་རྣམས་མཐིལ་དུ་བཟུང་ནས་སྒོ་ཐུབ་མ་ནས་འབད་མི་དགོས་སོ་ཞེས་སྨྲ་ན་ནི་གསུང་རབ་མཐའ་དག་དང་འགལ་ཞིང་རིགས་པའི་ལམ་ལས་འདས་པ་ཁོ་ནར་སྣང་སྟེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་པ་རྣམས་ཀྱིས་བསྟུབ་པར་བྱ་བ་ནི་མི་གནས་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་འཁོར་བ་ལ་མི་གནས་པ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་དོན་དམ་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་དང་ཟབ་མོའི་ལམ་ཞེས་པ་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཆ་ཞེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བསྟུབ་པ་ཡིན་ལ། ཞི་བ་མྱང་འདས་ལ་མི་གནས་པ་ནི་ཇི་སྙེད་པ་རིག་པའི་ཤེས་རབ་དང་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་དང་ཐུ་ཚི་བའི་ལམ་དང་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་དང་ཐབས་ཀྱི་ཆ་ཞེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བསྟུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས་ཁས་སྟུང་སྟེ།

ཏ་ཏ། (ལེགས་སྦྱར་) ❶ ཀྱེ་དཀྱུ། འཕགས་བོད་སྐད་གཅིས་ཤན་སྦྱར་ན་གསལ། ❷ སྟེགས་པའི་གང་མོ། ② གང་མོ་དགོད་པ།

དཀྱགས། <ཤ་ཀར> བྱ་རམ་གྱི་ལྷུ་བའི་ཕྱེ་མ་རྡོག་པོར་བྱས་པ་ལ་དཀྱགས་ཞེས་བྱ།

དད་དེ་བ། ❶ མི་གསལ་བ། འདི་ཡིན་འདི་མིན་གྱི་རྣམ་དབྱེ་འབྱེད་པར་དཀའ་བ། དཔེར་ན། གང་དུའང་ངོས་བཟུང་མེད་པའི་སྟོང་སང་དད་དེ་བ། ❷ སེམས་མི་གསལ་བའམ། དྲན་པ་འཕོར་བའི་ཉམས།

དཔྱ། (པར་སྒཊ་གི་སྐད) བདུན་ཕྱག་གཅིག་གི་མིང་། ཐ་སྙད་འདི་དིང་སང་རྒྱ་གར་གྱི་ཡུལ་སྐད་ལ་བདུན་ཕྱག་གཅིག་གི་མིང་དུ་རྟུང་ལྟར་གྲགས་ཀྱང་། ཐ་སྙད་འདིའི་ཐོག་མའི་འབྱུང་ཁུངས་ནི་པར་སྒཊ་ཡིན་ཞིང་། དེ་དག་གི་སྐད་ལ་སྒེན་རྟུ་ལ་ཉིན་དུ་དང་། སཾ་ལ་ཉཾ (བདུན་ཕྱག་གཅིག་གི་མིང) སོགས་སུ་འབོད་པ། མཁས་དབང་དག་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱི་དེབ་ཐེར་དཀར་པོར་གསལ་ལོ། །དིང་སང་རྒྱ་གར་དུ་འཆར་ལོངས་བྱེད་པའི་བོད་ཕྱག་གཞོན་སྐྱེས་རྣམས་ནས་ཐ་སྙད་འདི་བོད་སྐད་དང་རྒྱ་སྐད་གང་ཡིན་གྱི་རྣམ་དབྱེ་འབྱེད་དཀའ་སེ་ཐ་ཞིག་ཏུ་སྐྱར་ཡོད། དེ་འདྲའི་ཉེན་ཁ་ནི་བོད་དུའང་ཡོད་ངེས་པས་དེ་འདྲའི་རིགས་ལ་བོད་རིགས་ཚང་མས་ཡིད་གཅབ་མ་གནང་ཆེ་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་རྩ་བརླག་ཏུ་འགྱོ་ཉེན་ཆེའོ། ।

དི་དི། སྒེག་པའི་གང་མོ།

དྷུ་ལྷ་དྷུ་ལྷ། ཞུགས་ཤིག། དྷུ་ལྷ་དྷུ་ལྷ་ནི་སྔ་མ་ཀ་ཅིག་གཙོད་སྒྲིན་གྱི་སྐད་ཡིན་པས་བདག་ཅག་གི་སྒྲས་བཤད་དུ་མེད་པས་གང་དུ་ཡང་བཤད་ཅེས་ཟེར་བ་ནི་མཐོང་ཆུ་ཚུངས་པའི་སྐྱོན་ཏེ། མཉམ་སྒྲོར་ཕྱི་མའི་ཕྱི་མར། དྷུ་ལྷ་དྷུ་ལྷ་ཞུགས་ཤིག་པའོ། །རྗེའི་འགྲེལ་པ་བཞི་སྒྲགས་ན་གསལ།

ཉིན་དུ་སྨན། ཆུ་གར་གྱི་མིང་། མཁས་དབང་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱི་དེབ་ཐེར་དཀར་པོ་ལས། དེང་སང་ཆུ་གར་ལ་ཉིན་དུ་སྨན་དུ་གཏགས་པ་འདི་ཡང་པར་སྐུག་གི་ཐ་སྙད་ཡིན་ཞིང་། དེ་དག་གི་སྐད་ལ་སིན་ཏྷ་ལ་ཉིན་དུ་དང་། སཾ་ལ་ཉཾ་ [བདུན་ཕྲག་གཅིག་གི་མིང] སོགས་སུ་འབོད་པས། ཉིན་དུ་བྱ་བ་ཡང་ཐོག་མར་ཆུ་གར་ནུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་སིན་ཏྷེའི་ཡུལ་གཅིག་པུའི་མིང་ཡིན་ལ། རིམ་གྱིས་ཆུ་གར་སྤྱིའི་མིང་དུ་འཇགས་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

ཉུཾ། [ལེགས་སྦྱར] ❶ ཐུགས་ཀྱི་ས་བོན་ཏེ། སེམས་མཆོག་པར་ཅིང་པའི་ཡི་གེ་ཞེས [བཟླ་ཚུལ་ནི] ཙཾ་ལ་མ་དང་ཉུཾ་ལ་ང་རྒྱ་པ་ཡིན་ཏེ། ཀུ་སུམྦྷ་ཀྱི་སྡུགས་ཀྱི་ཐབས་སུའང་དེ་ལྟར་དུ་བཤད་དོ། །ཞེས་སྨར་ཐང་ལོ་ཙྪ་བ་གསུང་ངོ་། །❷ བསྒྲལ་བ།

ཉུཾ་ཕྲག [ལེགས་སྦྱར] ① ཟླ་ཡང་བསྒྲལ་བ། ② བསོད་པའི་ཕྱིར་བསྒྲལ་བ། རྗེའི་འདོད་འཇོ་ལས། བསོད་པའི་ཕྱིར་བསྒྲལ་བ་ཡིན་པར་སྨྲོན་གསལ་ལས་གསུངས་ཏེ། ཞེས་གསུངས།

ཉྩཾ་མཇད། ཁྲོ་བོ་འཇིག་རྟེན་གསུམ་རྒྱལ་ཏེ། ཙཾ་ཞེའུ་སྐྱེ། གཡས་སེར། གཡོན་ལྗང་འའི་ཞལ་གསུམ་གདངས་ཤིང་མཆེ་བ་གཅིགས་པ་ལྟགས་འདྲིལ་བ། ཞལ་རེ་རེ་ཞིང་སྨིན་མ་འཁྲིག་ཅིང་ཁྲོ་གཉིར་དང་བཅས་པ། ཐུན་གསུམ་དམར་ཞིང་ཟླུམ་པ། འཁོར་ལོ་ལ་སོགས་པའི་ཕྱག་རྒྱ་དང་ལྡན་པ། དཔལ་བར་ཐོད་པ་ལྟས་བརྒྱན་ཅིང་ཁྲག་འཇག་པའི་མགོ་ཕྲེང་མགུལ་པ་ལ་འཕྱང་བ། མགོ་བོ་དང་བཅས་པའི་སྐ་རགས་ཅན་སྐྱག་ཁྱགས་ཀྱི་ན་བཟའ་འཕྱང་བ། མཐའ་ཡས་ནག་པོས་བཅིངས་པའི་དབུ་སྐྲ་ཁམ་པ་གྱེན་དུ་འབར་བ་འཇོག་པོ་སོགས་ཀྱའི་རྒྱབ་ཏུ་བརྒྱད་ཀྱིས་བརྒྱན་པ། ཕྱག་དྲུག་གི་དང་པོ་གཉིས་རྡོར་དྲིལ་འཇིན་པས་རྡོ་རྗེ་ཁྲུ་ཆུང་གཉིས་རྒྱབ་སྐྱར་དེ་མཐིང་ཆུང་གཉིས་སྐྱིལ་ཞིང་། མཇུག་མོ་གཉིས་བརྒྱངས་པའི་འཇིག་རྟེན་གསུམ་རྒྱལ་གྱི་ཕྱག་རྒྱ་ཅན་སྟོམས་པར་འཇུག་པ། གཡས་འོག་མ་གཉིས་ཀྱིས་ལྷགས་ཀྱུ་དང་ཞགས་པ་དང་། གཡོན་འོག་མ་གཉིས་ཀྱིས་ཐོད་པ་དང་ཁ་ཊྭཾ་གའི་འཇིན་པ། གཡས་བརྒྱངས་ཤིང་གཡོན་བསྒོམས་པའི་ཞབས་གཉིས་ཀྱིས་སྐྱ་ཆེགས་ཀྱི་ཐོད་པ་དང་ཁྲག་ཁ་ཁྱེར་བ་ཤ་ལྟས་པའི་ཞགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་འབར་བ་འབྱོ་བ་མ་ལུས་པའི་བགེགས་ཐམས་ཅད་ཟ་བ་ལྟ་བུ། རྡོ་གི་སྐྱ་དྲག་པོ་སྐྱེགས་ཅིང་ཕྱོགས་སུ་ལྟ་བས་ཤང་གི་སྟེང་གའི་རྡོ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཁོད་ཟེར་གྱིས་ཕྱོགས་བཅུའི་བགེགས་རྣམས་བཀུག་སྟེ་རྡོ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཁྲོ་བོ་བཅུ་ལ་གཏད་དེ་དབང་དུ་འདུས་ཤིང་བཏུལ་བར་བྱའོ་བར་བྱེད་པ་ཞེས་གསུངས་རྣམ་ཆེན་མོ་ལྟར་བཀོད། བགེགས་བསྐྱད་ཀྱི་སྐབས་ཤང་རྡོ་

མཛད་དུ་བསྒྱིད་པ་ཡང་། ཀྱོ་མཛད་ཀྱི་སྡོན་དུག་པོ་དབང་ཕྱུག་ལ་སོགས་པའི་མ་རུངས་པ་ཐམས་ཅད་བཏུལ་བར་གསུངས་པས། རྣེས་འཇུག་ལ་ཡང་དེའི་ང་རྒྱལ་བྱས་ནས་གདུགས་པ་ཅན་རྣམས་བཏུལ་ན་ཁྱད་པར་ཆེ་བར་རྟེའི་སྐུགས་རིམ་དུ་གསུངས་སོ། །

ཀྱོ་མཛད་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ། དོ་རྗེ་ཁུ་ཚུར་གཉིས་རྒྱབ་སྦྱར་ཏེ་མཐེའུ་ཆུང་གཉིས་སྦྲེལ་ཞིང་། མཛུབ་མོ་གཉིས་བརྒྱངས་པའི་ཕྱག་རྒྱའོ། །འཇིག་རྟེན་གསུམ་རྒྱལ་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ཡང་ཟེར།

ཀྱོཾ་ཡིག། ཀྱོཾ་དང་དོན་འདྲ། ཀྱོཾ་ལ་གཅིགས།

ཀེ་ཀེ། དགྱེས་པའི་གད་མོ།

ཀེ་བཇོ། (ལིགས་སྒྲུར) ཀྱེ་ཧོ་རྗེ། དགྱེས་པ་ཧོ་རྗེ། རོལ་པའི་ཧོ་རྗེ་རྣམས་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་སོ། །ཀེ་ནི། འབོད་ཅིང་བསྐུལ་བའམ། དགྱེས་པའི་དོན་དུ་འགྱུར་ཞིང་། ཡང་ན། ཀེ་ལ་ལ་བསྟན་པས་ཀེ་ལ་རོལ་པ་སྟེ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལ་རོལ་པའི་སྐུར་སྟོན་པས་ན་རོལ་པ་ཞེས་སྦྱོ་འཇུག

ཀོ་ཀོ། ཟེལ་གྱིས་གཆེན་པའི་གད་མོ་སྟེ་དཔའ་བོའི་གད་མོ་བཅུད་སྡུག་པ།

ཀོལ་ཆུག ཀུ་ཚོམ་དུ་ཆུག་པ། མ་བརྟགས་མ་དཔྱད་པར་ཆུག་པ། མ་བརྟགས་པར་གཞན་གྱིས་གང་ཟེར་གྱི་ཇི་སྙམ་ཆུག་པ།

ཀོལ་བཤད། མ་བརྟགས་མ་དཔྱད་པའི་གཏམ། འཆལ་གཏམ།

ཀྱི་དྲ། (ལིགས་སྒྲུར) ① ཐུགས། རྗེའི་འགྲེལ་པ་བཞི་སྒྲགས་ན་གསལ། དེའི་བཤགས་ཚུལ་ནི། ཀྱར་དུ་ཞེས་ཚུར་བ་བཤགས་དགོས། ② སྐྱིང་པོ། ③ སྐྱིང་།

ཀྱིལ་ལི་ལི། ཀྱིལ་ཀྱིལ་དུ་ཏབ་ལ་འདྲིལ་ཐ། དཔེར་ན་སྡན་མ་སྐམ་པོ་ཐུར་དུ་འདྲིལ་བའི་ཚུལ་ལྟར་རོ། །

ཀྱུད་ཀྱུད་པོ། རྒྱབ་པོ། རྒྱབ་པ།

ཀྱུལ། རྒབ་ཀྱལ། རྐིང་གོག། ཐ་ཤལ། དཔེར་ན་གོས་ཀྱུལ། ཁྱབ་ཀྱལ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། རྒྱལ་བའི་དོན་ཡིན་པར། བསྟན་དར་ལྟ་རམས་པ་གསུང་།

ལྷ། <དེ་ལ> ❶ འཁོར་བའི་སྐྱེ་གནས་བཟང་ཤོས་ཤིག། ལེགས་སྤྱར་དུ་དེ་བ་སྟེ་རྩེ་ཞིང་རོལ་པར་བྱེད་པས་ལྟ་ཞེས་བྱ་བའམ། ཡང་ན། དེ་ཅོ་ཀསྟ་ཏེ་འདི་རྣམས་ཀྱི་ཁྱིམ་མཐོ་རིས་སུ་ཡོད་པས་མཐོ་རིས་གནས་བྱེད་དམ་མཁའ་ཁྱིམ་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཡང་འགའ་ཞིག་གིས། ལུས་ལ་འོད་དང་ལྡན་པས་ན་ལྟ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ཞེས་ཀྱང་སྨྲང་། ❷ ཆུལ་པོ་ལའང་འཇུག

ལྷ་བསྒྲིད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་བཞི། སྐད་ཅིག་དཀྱོང་བསྒྲིད། ཆོ་ག་གསུམ་བསྒྲིད། མངོན་བྱང་ལྷ་བསྒྲིད། ཞུ་བ་གྲུ་བསྒུལ་བྱིད་ཚུལ་དང་གསུམ། དེ་ཡང་གློང་རྡོལ་བྱ་མས། ལྷ་ནི་བསྒྲིད་ལྷགས་རྣམ་བཞི་པོ། །མཁའ་ལ་སྒྲིན་ཕྱང་རྡོལ་བ་བཞིན། །སྐད་ཅིག་དཀྱོང་བསྒྲིད་བྱིད་ཚུལ་ཡིན། །ས་བོན་ཕྱག་མཚན་སྐུ་རྩོགས་པ། །ཆོ་ག་གསུམ་བསྒྲིད་བྱིད་ཚུལ་ཡིན། །སྒྲོང་ཉིད་ (སྒྲོང་ཉིད་དམ་དེ་བཞིན་ཉིད་ལས་བྱང་ཆུབ་པ་ནི། འཆི་བ་ཆོས་སྐུའི་ལམ་ཁྱིར) ཉི་ཟླ་གང་རུང་གཉིས། །ཕྱག་མཚན་ས་བོན་སྐུ་རྩོགས་གསུམ། །ཡེ་ཤེས་ལྟ་རུ་སྤྲུར་ནས་བསྒྲིད། །མངོན་བྱང་ལྷ་བསྒྲིད་བྱིད་ཚུལ་ཡིན། །གཙོ་བོ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་བཞུད། །ཚད་མེད་ལྷ་མོ་བཞི་ཡིས་བསྐུལ། །སྤྲུར་ཡང་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལས་ལྡང་། །ཞུ་བ་གྲུ་བསྐུལ་བྱིད་ཚུལ་ཡིན། །དེ་བཞི་མ་གཏོགས་བསྒྲིད་ཚུལ་མེད། །ཅིས་ཀྱོང་རྡོལ་བྱ་མ་གསུང་།

ལྷ་ཁང་། ལྷ་ནི་རྣམ་པར་དག་པའི་ལྷ་སྐྱེ་སངས་རྒྱས་ཡིན་ལ། དེའི་བཞུགས་གནས་དེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཞུགས་གནས་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ནོ། །

ལྷ་ཆོས། སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས། སྒྲ་བཤད་ནི། ལྷ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ལ། དེས་གསུངས་པའི་ཆོས། དཔེར་ན། ལྷ་ཆོས་དགེ་བ་བཅུ་ཟེར་བ་ལྟ་བུ།

ལྷ་ཆོས་དགེ་བ་བཅུ། དགེ་བ་བཅུའི་ལས། སྒྲ་བཤད་ལྷ་ཆོས་ལ་གཟེགས།

ལྷ་རྫི། སྨན་པའི་མིང་། སྒྲ་བཤད་ནི། ལྷ་ཞེས་པ་ནི་རྒྱལ་པོ་ལའང་འཇུག་པས། དེས་ཀྱང་གོང་དུ་བཀུར་བས་ལྷ་རྫི་ཞེས་གྲགས་སོ། །འདིའི་སྐོར་རྒྱས་པ་ཀོང་སྤྲུལ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོའི་ཤེས་བྱ་མཛོད་འགྲེལ་དེབ་གཟུགས་སྟོང་ཆ་ཤོག་གངས་ཁ་ལ་གཟེགས།

ལྷ་དང་ལྷ་མིན་ཅོད་པན་གྱིས་ཞེས་སོགས། ལྷ་དང་ལྷ་མིན་ཅོད་པན་གྱིས། །ཞབས་ཀྱི་པདྨོ་ལ་བདུད་རྩས། །ཐོང་པ་ཀུན་ལས་སྒྲོལ་མཛད་མ། །སྒྲོལ་མའི་ཡུམ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །ཞེས་པའི་ཚིགས་བཅད་འདི་ཉི་མ་སྤས་པ་གསུངས་པར་བཤད།

ལྷ་ལྷན། ལྷ་ས། སྒྲ་བཤད་ནི། ལྷ་ས་ལ་ལྷ་ལྡན་ཟེར་བ་ནི། ཧོ་ཤག་རྣམ་པ་གསུམ་ལ་སོགས་པའི་ལྷ་སྐུའི་རྟེན་རྫ་ཚིན་རྣམས་གང་དུ་བཞུགས་པའི་ཡུལ་ལམ་གནས་ཡིན་པས་ལྷ་ལྡན་ཞེས་བྱ་བའོམ། ཡང་ན། ལྷ་ལྡན་རྒྱར་ཆགས་པ་སྟེ། རང་བྱོན་ལྷ་ལྡན་གྱི་གཙུག་ལག་ཁང་དེར་ཡོད་པས་དེ་སྐད་ཅེས་ཟེར། རང་བྱོན་ལྷ་ལྡན་ནི། ལྷ་སའི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་ཡོད་པའི་ཐུགས་རྟེ་ཆེན་བཏུ་གཅིག་ཞལ་ལ་ཟེར་ལ། རང་བྱོན་རྣམ་རང་བྱུང་ལྷ་ནི། ཧོ་བོ་བཏུ་གཅིག་ཞལ་གྱི་སྲོག་ཤིང་ཙན་དན་སྤྲུལ་གྱི་སྟེང་པོ་ལ་རང་བྱོན་འཕགས་པའི་སྐུ་དང་གཅིག་ སྐུ་

སྟོད་བཞིངས་མ་དགོས་པར་རང་བྱོན་དུ་བྱུང་བ་གཉིས་པ། རྒྱ་བཟའ་ནུ་མ་གཡས། བལ་བཟའ་ནུ་མ་གཡོན། རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོ་རང་ཉིད་ཐུགས་ཁར་ཐིམ་ཞིང་སྤྲུལ་པའི་སྐུ་ཡི་བཀོད་པ་སྡུད་པ་གསུམ་སྟེ་ལྷ་ཟེར། ཀློང་རྡོལ་བ་མའི་གསུང་ལ་གཞི་བྱས་ཏེ་བཀོད།

ལྷ་བདུད་དུ་བབ། ① འཇིག་རྟེན་པའི་ལྷ་བསྟེན་ཚུལ་ཉིས་ནས། རང་ལ་གནོད་པ་བྱེད་པ་ལ། ལྷ་བདུད་དུ་བབ་ཟེར། ② (ཆོས་སྐྱོང) འཇིག་རྟེན་པའི་ལྷ་བསྟེན་ཚུལ་ཉིས་ནས། རང་ལ་གནོད་པ་བྱེད་པ་ལ། ལྷ་བདུད་དུ་བབ་ཟེར་བ་ལྟར། ཆོས་ཆོས་སུ་མ་སོང་བར། ང་རྒྱལ་དང་ཆགས་སྡང་འཕེལ་བའི་གྲོགས་སུ་སོང་ན། ལྷ་བདུད་དུ་བབ་ཟེར།

ལྷ་དཔང་དུ་བླངས་པ། ལྷ་སྟིང་ལ་བསམས་ཏེ་གསོལ་བ་བཏབ་པ།

ལྷ་བབ་མཆོད་རྟེན། མཆོད་རྟེན་ཆ་བཙུད་ཀྱི་ལྟ་པ་སྟེ། སྟོན་པ་ཐུབ་པའི་དབང་པོ་སུམ་རྟེན་དུ་དབྱར་གནས་མཇད་དེ་ཡུམ་བདེན་པ་ལ་བཀོད་ཅིང་ཐུ་དོ་དགག་དབྱེ་མཇད། ཕྱི་དོ་འཇམ་བུའི་གྲོང་དུ་ཕེབས་པའི་ཚེ་བཞེངས་པ། བང་རིམ་བཞིའམ་བཙུད་པ་ངོས་རར་གློ་འབུར་དང་བཅས་པའི་གློ་འབུར་གྱི་དབུས་ན་ཐིམ་སྐས་ཡོད་པའི་མཆོད་རྟེན་ནོ། །དེ་ལ་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་ལྷ་ཡི་མཆོད་རྟེན་ཡང་ཟེར།

ལྷ་བབ་དུས་ཆེན། རྒོར་རྩ་དགུ་པའི་ཚེས་ཉེར་གཉིས་ལ་ཡུམ་སྤྱི་མ་ལྷ་མཇེས་ཀྱི་སྐུའི་སྐྱེ་བ་སོགས་ལྷ་མང་པོ་བདེན་པ་མཐོང་བ་ལ་བཀོད་དེ་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་ནས་འཕྲོ་བ་བྱིང་དུ་བྱོན་པས་ལྷ་ལས་བབ་པའི་དུས་ཆེན་ཞེས་བྱའོ། ।

ལྷ་མོ་སྤྱི་འཕྲུལ་མ། ཡུམ་སྤྱི་མ་ལྷ་མཇེས་དང་འདྲ།

ལྷ་མོ་སྤྱི་འཕྲུལ་ཆེན་མོ། ལྷ་མོ་སྤྱི་འཕྲུལ་མ་དང་འདྲ།

ལྷ་མོ་བཀྲད། ལུགས་སྐྱ་མ། ཞགས་པ་མ། ལུགས་སྤྲོགས་མ། དྲིལ་བུ་མ་སྟེ་བཞི་ནི་སྤྲོ་མ་བཞི་དང་། ཆོ་རུ་ཆུན་མ། སྐུལ་བྱེད་མ། ཁྲོ་གཉེར་ཅན་མ། ཕྲེང་བ་མ་སྟེ་བཞི་ནི་སྐུལ་བྱེད་མ་སོགས་ལྷ་མོ་བཞི་སྟེ་བཀྲད།

ལྷ་མོ་བཞི་ཞུས། ལྷ་མོ་བཞིས་ཞུས་པ་དང་འདྲ།

ལྷ་མོ་བཞིས་ཞུས་པ། དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་བཤད་ཆུང་ཀྱི་གྲས་ཤིག སྤྲོ་ཏིའི་རང་འགྱུར།

ལྷ་མོ་བཞི་ཞུས་ཀྱི་རྣམ་བཤད། སློབ་དཔོན་ཨེ་ཤེས་སྟིང་པོས་མཛད།

ལྷ་མོ་ཙུཏྟ། ཙུཏྟ་དང་འདྲ།

ལྷ་མོ་བཞི་ཞུས་ཀྱི་རྣམ་བཤད་མན་ངག་རྒྱས་པ། སློབ་དཔོན་སྤྲོ་ཏི་ཥྚ་ན་ཀྲིཥྞས་མཛད།

ལྷ་ཞལ། ལྷའི་ཁ་དང་དོན་འདྲ།

ལྷ་ཚེ་རིང་པོ། འདུ་ཤེས་མེད་པ་བའི་མིང་ཡིན་ལ། དེ་ནི་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་གནས་འབྲས་བུ་ཆེ་བའི་ཕྱོགས་གཅིག་ན་གྲོང་ལས་དགོན་པའི་ཚུལ་དུ་ཡོད་ཅིང་། དེར་སྐྱེས་མ་ཐག་དང་འཆི་བའི་ཚེ་མ་གཏོགས་པ་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གི་རྒྱུ་བ་འགགས་ནས་བསྐལ་ཆེན་མང་པོར་གནས་པར་མངོན་པ་ནས་གསུངས་སོ། །

ལྷ་ཡབ་ཡུམ་ཞལ་སྤྲོར་གྱི་མཆོད་དོན། དེའི་མཆོད་དོན་ནི། ཟུང་འཇུག་གི་གོ་འཕང་དེ་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཞེས་ཀྱི་སྒོབས་ཀྱིས་འཐོབ་པར་གོ་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ཏེ། རྗེའི་འགྲེལ་པ་བཞི་སྦྲགས་ལས། དངོས་གྲུབ་མཆོག་ནི་བདེ་ཆེན་གྱིས་འཐོབ་པའི། །ཚུལ་འདི་བསྟན་ཕྱེར་རིག་མའི་མཆོག་དང་ནི། །མཉམ་སྤྲོར་བྱ་མ་དང་པོའི་མགོན་པ་ཡི། །ཞབས་ཀྱི་པདྨོར་སྤྱི་བོས་ཕྱག་འཚལ་ཏེ། །ཞེས་གསུངས། གཞན་ཡང་། སྒོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལྷ་སྐུའི་བཞིན་ལག་གི་རྣམ་པར་ཤར་བ་ཡུམ། བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་བཞིན་ལག་གི་རྣམ་པར་ཤར་བ་ཡབ། རྒྱུ་ཞི་ལྷག་དང་སྒོང་ཉིད་དང་སྙིང་རྗེ་སོགས་ཟུང་འཇུག་ཏུ་བསྒྲུབས་པས་སྲིད་ཞིའི་མཐའ་སྤངས་ཏེ་ཟུང་འཇུག་རབ་ཏུ་མི་གནས་པ་ཁོ་སྤྲོར་ཡན་ལག་བདུན་ལྡན་གྱི་གོ་འཕང་འགྲུབ་པའི་དོན་ནོ། །རྣམ་པར་དག་པའི་ཚུལ་འདི་ལྟ་བུ་མི་ཤེས་པར་འཁྲིག་པའི་འདོད་ཆགས་ཀྱིས་ལྷ་ཞལ་སྤྲོར་དུ་རྟོམ་པ་སོགས་ནི་སངས་རྒྱས་པའི་གསང་སྔགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་བཤད་དོ། །

ལྷ་ཡི་འཁོར་ལོ། ❶ རྐེན་ལྷ་ཡི་གཞལ་ཡས་ཁང་། ❷ བརྐེན་པ་ལྷ་ཡི་སྐུའོ། ।

ལྷ་ཡི་ཐེག་པ། འདོད་པའི་མངོན་སྤྱོད་ཀྱི་ལམ། དཔེར་ན་དགེ་བཅུའི་ལས་ལམ་ལྟ་བུ། སྐྱབས་ཤད་ནི། ལྷ་ནི་འདོད་ལྷ་རིས་དྲུག་དང་ཐེག་པ་ནི་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ལམ་མོ། །ལྷ་ཡིས་མཆོད་པའི་འདོད་པའི་མངོན་མཐོ་ཐམས་ཅད་སྤྱད་པའི་ཐབས་ཡིན་ཀྱང་། ལྷ་ཡི་ཞེས་བརྗོད་པ་ནི་བསྟུབ་བྱའི་གཙོ་བོ་ལྷ་ཡིན་པའི་གནད་ཀྱིས་ཡིན།

ལྷ་ཡི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད། ལྷའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད། ལྷ་ཡི་དེ་ཉིད་རྣམས་དོན་འདྲ།

ལྷ་ཡི་རྣལ་འབྱོར། རང་ཉིད་ལྷར་བསྒོམ་པའམ་རང་གི་མདུན་དུ་ལྷ་བསྒོམ་པ་ལ་རེ་རེ།

ལྷ་ཡི་བུ་མོ་ཐེག་ལེ་མཆོག་མ། ལྷ་ཡི་སྐད་འཆོང་མ་བཏུ་གསུམ་གྱི་ནང་ཚན་བྱོག་གི་འོད་ཅན་མའི་མིང་།

ལྷ་ཡི་བླ་མ། དྲང་སྲོང་ཕུར་བུ། སྟོན་བཙུ་བྱིན་གྱིས་དྲང་སྲོང་ཕུར་བུ་ལྷ་གཞོན་ནུ་རྣམས་ལ་ལེགས་སྦྱར་སྤེལ་པའི་སྤོབ་དཔོན་དུ་བསྐོས་པས་ལྷ་ཡི་བླ་མ་ཞེས་མིང་ཐོགས།

ལྷ་ཡི་ལྷ། སྟོན་པ་ཐུབ་པའི་དབང་པོ། སྒྲ་བཤད་ནི། འཇིག་རྟེན་པའི་ལྷ་དབང་ཕྱུག་དང་བཙུ་ཏྲིན་དང་ཚངས་པ་དང་། ཁྱབ་འཇུག་ལ་སོགས་པ་ནི་ལྷ་ཡིན་ལ། དེ་ནམས་ཀྱིས་ཀྱང་བཅོམ་ལྡན་འདས་གང་གི་ཞབས་ཀྱི་པདྨ་གསུམ་པས་གཙུག་གི་རྒྱན་དུ་བསྟེན་པས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་ལྷ་ཡི་ལྷ་ཞེས་བརྗོད།

ལྷ་རམས་པ། དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པ་དང་འདྲ། དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པ་ལ་གཅིག་གམ།

ལྷ་ལས་ཕུལ་བྱུང་གི་བསྟོད་པ། སློབ་དཔོན་བདེ་བྱེད་བདག་པོས་མཛད།

ལྷ་ལས་ཕུལ་བྱུང་གི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། སློབ་དཔོན་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཆས་མཛད།

ལྷ་སའི་རྡོ་རིང་། རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོ་འཕྲུལ་ནས་ལོ་ཉེས་བརྒྱ་དང་ལྔ་བཅུ་རྩ་གཉིས་འདས་པ་ལྷགས་མོ་གླང་གི་ལོ་ལ་རྒྱལ་པོ་རབས་པ་ཅན་གྱིས་རྒྱ་དང་དུམས་མཛད། དེའི་ཕྱི་ལོ་ཆུ་ཕོ་སྦགས་ལ་ལྷ་སའི་རྡོ་རིང་བཙུགས། ཞེས་དེབ་སྔོན་དུ་གསལ།

ལྷག་བཅས་ཀྱི་སྒྲ། (བད་སྒྲོད) བསྒྲུབ་ཞུའི་ལྷག་མ་འདྲིན་པའི་ཕྱད་གཞན་དབང་ཅན་ཞེས་ཁེག་ལ་ཟེར། "དེ" "དེ" "སྐྱེ" བཅས་ཚིག་ཕྱད་གསུམ་ཡོད། ལྷག་བཅས་ལ་དབྱེ་ན་བཞི་སྟེ། མཚམས་སྦྱོར་ལྷག་བཅས་ནི། དཔེར་ན། འཕར་"དེ"འགྲོ། ཞེས་པ་དང་། ཆོས་བཤད་"དེ" གོ། ལུ་བྱ། དམ་བཅའ་ལྷག་བཅས་ནི། དཔེར་ན། དངོས་པོ་ནི་གསུམ་"སྐྱེ" བེམ་པོ་དང་། ཤེས་པ་དང་། ལྷན་མིན་འདུ་བྱེད་དོ་ལུ་བྱ། གཞན་འདྲིན་ལྷག་བཅས་ནི། དཔེར་ན། ཁྱོད་ནི་དཔལ་"དེ" ཁྱོད་ནི་མགོན། ལུ་བྱ། བོད་ཀྱི་ཆིག་མཛོད་ཆེན་མོར། ཆོག་ཕྱད། "ནས" "ལ" གཉིས་ཀྱང་ལྷག་བཅས་ཀྱི་སྒྲ་ཐུ་བཞག་ཡོད། དཔེར་ན། མིག་གིས་བལྟས་"ནས" མཐོང་ཞེས་པ་ལུ་བྱ་དང་། ལག་པ་བཀྲུས་"ལ"ལྟོ་བཅས་ལུ་བྱ།

ལྷག་མཐོང་། ཞི་གནས་ཀྱི་གོམས་དང་ལྡན་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཁྱད་པར་ཅན་ཞེག །སྒྲ་བཤད་ནི། གནས་ཆ་ཙམ་དུ་མ་ཟད་དེ་བས་ལྷག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དཔྱོད་པའི་ཡོན་ཏན་ཁྱད་པར་ཅན་ཐོབ་པས་ལྷག་མཐོང་ཞེས་བྱའོ།། ལྷག་མཐོང་འདི་དཔྱད་འཛོག་གི་སྒོམ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་དཔྱད་སྒོམ་ཡིན།

ལྷག་མཐོང་ཆུང་ངུ། རྗེའི་ལམ་རིམ་འབྲིང་ཡིའི་ལྷག་མཐོང་གི་སྐོར་གྱི་གཞུང་ཚན།

ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོ། རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོའི་ལྷག་མཐོང་གི་སྐོར་གྱི་གཞུང་ཚན།

ལྷག་མཐོང་རྗེས་མཐུན་པ། ཞི་གནས་ཀྱི་ངང་ནས་རང་གི་དམིགས་པ་ལ་དཔྱད་སྟོབས་ཀྱིས་དྲངས་པའི་ཤེན་སྤྲང་ཀྱི་བདེ་བ་མ་སྐྱེས་གོང་གི་ལྷག་མཐོང་དང་ཆ་འདྲ་བའི་ཤེས་རབ་ལ་ཟེར། མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེ་ཆུང་དུ་དྲངས་པ་ལས། དེ་ལྟར་ཡང་དགོངས་འགྲེལ་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱང་ཆུབ

སེམས་དཔའ་དེ་ཇི་སྲིད་དུ་ལུས་དང་སེམས་ཤིན་དུ་སྦྱངས་པ་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ། ཇི་ལྟར་ལེགས་པར་བསམས་པའི་ཚོས་དེ་དག་ལ་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྟོབས་ཡུལ་གཟུགས་བརྟན་ནང་དུ་ཡིད་ལ་བགྱིད་པའི་ཡིད་ལ་ཅི་ཞེས་བགྱི། བྱམས་པ་ལྷག་མཐོང་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ལྷག་མཐོང་དང་ཇེས་མཐུན་པའི་མོས་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་དང་། ཤེར་ཕྱིན་མན་ངག་ལས་ཀྱང་། ཇི་སྲིད་དུ་ལུས་དང་སེམས་ཤིན་དུ་སྦྱངས་པ་མ་སྐྱེས་པ་དེ་སྲིད་དུ་ནི། ལྷག་མཐོང་དང་ཇེས་སུ་མཐུན་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། གང་གི་ཚེ་སྐྱེས་པ་དེའི་ཚེ་ལྷག་མཐོང་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

ལྷག་མཐོང་མཚན་ཉིད་པ། ཞི་གནས་ཀྱི་ངང་ནས་རང་གི་དམིགས་པ་ལ་དཔྱད་སྦྱངས་ཀྱིས་དྲངས་པའི་ཤིན་སྦྱངས་ཀྱི་བདེ་བས་ཟིན་པའི་ཤེས་རབ། ཇེའི་ལམ་རིམ་ཚེན་མོ་ལས། ཤིན་དུ་སྦྱངས་པ་དེ་མ་སྐྱེས་ཚུན་ཚོད་དུ་ལྷག་མཐོང་ཇེས་མཐུན་པ་ཡིན་ལ། ཤིན་དུ་སྦྱངས་པ་སྐྱེས་པ་ན་ལྷག་མཐོང་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །བོད་ཀྱི་ཚེག་མཛོད་ཚེན་མོར། གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་ཆ་འདྲ་ཙམ་མཐོང་བ། ལྷག་མཐོང་ཇེས་མཐུན་པའི་དོན་དང་། གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་ཡང་དག་པ་མཐོང་བ། ལྷག་མཐོང་མཚན་ཉིད་པའི་གོ་དོན་དུ་བཞག་འདུག་པ་ཁྱབ་ཚུང་པས་སྐྱོན་ཏེ། ལྷག་མཐོང་ཇེས་མཐུན་པ་དང་མཚན་ཉིད་པའི་དོན་ནི། མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ། ཤེར་ཕྱིན་མན་ངག། ཇེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་རྣམས་སུ་གསལ་བ་ལྟར། དཔྱད་སྦྱངས་ཀྱིས་དྲངས་པའི་ཤིན་སྦྱངས་ཀྱི་བདེ་བས་ཅི་ནའང་ཞི་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་མཐོང་བ་ཁོ་ནར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ལྷག་མཐོང་ལ་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་མཐོང་བ་ཁོ་ནར་དགོས། ཁོང་སྤྲུལ་ཡོན་ཏན་ཀུ་མཚོའི་ཤེས་བྱ་མཛོད་འགྲེལ་སྣད་ཆ་ཤོག་གྲངས་༡༩༩ ན་དེ་དག་གི་མཚན་ཉིད་ཇེའི་གསུང་དང་མཐུན་པར་གསུངས་འདུག། མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་དང་ཤེར་ཕྱིན་མན་ངག་གི་ལུང་གོང་དུ་ལྷག་མཐོང་ཇེས་མཐུན་པའི་ཐད་དུ་གཅིགས།

ལྷག་གནས། སྒོ་གོན། ཁ་སྒྲིག། སྒྲ་བཤད་ནི། སློབ་མ་སྒོ་གོན་བྱས་པས་སློབ་མའི་རྒྱུད་སྡུར་ལས་ལྷག་པའམ་རབ་དང་མཚོག་ཏུ་བྱས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཡིན། ཞེས་དངོས་ལ་རྩ་རྟམ་སྒོ་དྲུག་གཅིགས།

ལྷག་གནས་བྱའོ། ❶ སྒོ་གོན་བྱའོ་ཞེས་པའི་དོན། ❷ རབ་གནས་བྱའོ་ཞེས་པའི་དོན།

ལྷག་པ་དང་མཉམ་པའི་སྒོམ་པ་སྒོང་བ། ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་སྒོམ་པ་ལྟ་སྒོང་བའི་ཡ་གྱལ་ཏེ། དགེ་སློང་གཞན་དང་ལྡན་ཅིག་ཏུ་འདྲ་མཉམ་གྱིས་འགྲོ་བ་སྒོང་བ། སྤྲན་མཐོན་པོའམ་མཉམ་པ་ཉིད་ལ་འདུག་པ་སྒོང་བ། དགེ་སློང་གཞན་དང་གནས་ཁང་གཅིག་ཏུ་མལ་བཤམས་པ་སྒོང་བ་སོགས་སོ། །སྒྲ་བཤད་ནི། ལྷག་པ་ནི་དགེ་སློང་

གཞན་གྱི་སྐན་ལས་རང་གི་སྐན་ལྟག་པ་སྟེ་མཐོ་བ་ལ་འདུག་པ་སྟོང་བ་དང་། མཉམ་པ་ནི་གཞན་དང་སྐན་མཐོ་དམན་མཉམ་པར་འདུག་པ་སྟོང་བས་དེ་ལྟར་དུ་བརྗོད།

ལྟག་པའི་བསྟབ་པ་གསུམ། སྐྱབས་འགྲོས་ཅིན་པའི་བསྟབ་པ་གསུམ་ལ་ལྟག་པའི་བསྟབ་པ་གསུམ་ཟེར། དེ་གསུམ་ནི། ལྟག་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསྟབ་པ། ལྟག་པ་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བསྟབ་པ། ལྟག་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྟབ་པ་དང་གསུམ། སྐྱ་བཤད་ནི། ཕྱི་རོལ་པའི་བསྟབ་པ་གསུམ་ལས་ལྟག་པའི་ཆ་ནས་དེ་སྐད་ཅེས་བརྗོད།

ལྟག་མ། <སཾསྐྲཏཔཱཔ> ❶ དགེ་འདུན་ལྟག་མའི་ལྷང་བ། ❷ ཕེད་སྐྱེད་པའི་འཕྲོ།

ལྟག་མའི་སྐུར་འདེབས་ཀྱི་ལྷང་བྱེད། འབའ་ཞིག་པ་དག་བཅུའི་རེ་དགུ་པ། དགེ་སློང་ལ་གཞི་མེད་པར་ལྟག་མའི་སྐུར་པ་བཏབ་པའོ། ।

ལྟག་མོས་ཀྱི་ལྟ། ས་བོན་ཕུག་མཚན་སོགས་ལས་བསྒྲེད་མི་དགོས་པར་ལྟག་པར་ཏེ་ཤས་ཆེར་མོས་པ་ཙམ་གྱིས་བསྒྲེད་པའི་ལྟ་ལ་ལྟག་མོས་ཀྱི་ལྟ་ཟེར།

ལྟག་མོས་འོད་གསལ་དུ་སྣང་པའི་དེ་ཉིད། བསྒྲེད་རིམ་པའི་འཆི་ཁ་ཆོས་སྐྱའི་ལམ་འགྲེར། འཆི་ཁ་ཆོས་སྐྱའི་ལམ་འགྲེར། དེ་བཞིན་ཉིད་ལས་བྱང་ཆུབ་པ། དོན་དམ་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་རྣམས་དོན་འདྲ། ཇིའི་ཁསང་འདུས་བསྒྲེད་རིམ་བློ་གསལ་བྱང་བའི་རེ་སྐོང་ལ་གཞི་བྱས་ཏེ་བགོད།

ལྟག་བསམ་རྣམ་དག ❶ གཞན་ཕན་གྱི་བསམ་པ་ཡང་དག་པ། ལྷད་མེད་ཀྱི་སྤྲུལ་སེམས་བཟང་པོ། ❷ རྒྱུ་འབྲས་མན་ངག་བདུན་གྱི་དྲུག་པ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་སྐུལ་རྒྱུ་དང་བཅས་པ་ལས་བྱལ་ན་ཅི་མ་རུང་། འབྲལ་བར་བདག་གིས་བྱའོ་སྙམ་པའི་བསམ་པ། ཁྱད་ཆེར་གྱི་བསམ་པ་དང་ལྡན་པས་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ལས་ལྟག་པའོ། ।

ལྟགས་པ། ❶ འབྱོར་བའམ་སྤེགས་པ། ❷ གྲལ་དུ་འཁོད་པ། དཔེར་ན་ཆོས་ཉན་པའི་ཕྱིར་ཆོས་གྲལ་དུ་ལྟགས་པ། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❸ ཉམས་པ། དཔེར་ན་ལོ་མ་དང་མེ་ཏོག་དང་འབྲས་བུ་རྣམས་ཡོངས་སུ་ལྟགས་པར་གྱུར་ཏོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❹ གཏད་པ། ལྷང་སྐུ་རོལ་པའི་རྟོ་རྗེ་གསུང་། ❺ ཚུང་ཟཱུགས་ཆེན་པོ། དཔེར་ན་ལྟགས་པ་ཚ་པོ་ཆུགས་གི་འདུག་ཅེས་པ་ལྟ་བུ།

ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་ཡོ་ཤ། འོད་གསལ་དང་ཟུང་འཇུག་གི་ཏིགས་པ་བརྟེས་པའི་གསང་སྔགས་ཀྱི་ཕུགས་ཆུ་མའམ་རྣལ་འབྱོར་མ། དེའི་ཡོན་ཏན་ནི། མཇེས་ཤིང་ཡིད་དུ་འོང་བ། རོ་སྙད་ཆུས་ཤིང་འདོམ་སྤུག་པ། ནུ་འབྲུར་ཆུས་ཤིང་ནུ་བར་དོག་པ། ལུས་ལས་དྲི་བཟང་པོ་འཕྲོ་བ། འཁྱུད་པ་དང་འོ་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱ་རྟུལ་

དྲག་ཅུ་རྩ་བཞི་ལ་མཁས་པའི་བུད་མེད་དོ། །འདོད་དོན་མྱུར་དུ་སྒྲུབ་པའི་མི་ལ་པོ་ཉའི་བང་ཆེན་ཞེས་པ་ལྟར། འདིས་ཀྱང་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེ་སྟོང་མྱུར་དུ་བསྒྲེད་པའི་ཕྱིར་པོ་ཉ་ཞེས་བཏགས།

ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེ་བ། ཤིན་ཏུ་ཕྱ་བའི་སེམས་ཀྱིས་མྱོང་བའི་བདེ་བ་ལ་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེ་བ་ཟེར། ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་དོན་ཡང་། གང་ཟག་དེ་འཁོར་བ་ཐོག་མེད་ནས་འགྲོ་བ་བཟང་ངན་ཅི་འདྲར་གྱུར་ཀྱང་། དེའི་རྒྱུད་ལ་འབྲལ་མེད་དུ་གནས་པས་ལྷན་སྐྱེས་ཞེས་བྱ།

ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ཟླུང་། ཤིན་ཏུ་ཕྱ་བའི་ཟླུང་། ཐོག་མེད་ནས་གང་ཟག་དེ་དང་འབྲལ་མེད་དུ་གནས་པས་ན་ལྷན་སྐྱེས་ཞེས་བྱ།

ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་སེམས། ཤིན་ཏུ་ཕྱ་བའི་སེམས། ཐོག་མེད་ནས་གང་ཟག་དེ་དང་འབྲལ་མེད་དུ་གནས་པས་ན་ལྷན་སྐྱེས་ཞེས་བྱ།

ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པ། (དཀི་ལུགས།) ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་དོན་འདྲ། (བཀའ་བསྟུན་) ❶ སེམས་ཉིད། རྒྱས་པར་བཤད་ན། འགྲོ་མགོན་གྱིས། སེམས་དང་རྣམ་རྟོག་ཚོས་སྐུ་གསུམ། །དང་པོ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པ་དེ། ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། སེམས་ཉིད་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པ་ཚོས་ཀྱི་སྐུ། །རྣམ་རྟོག་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པ་ཚོས་སྐའི་ཟློས། །སྣང་བ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པ་ཚོས་སྐའི་འོད། །སྣང་སེམས་དབྱེར་མེད་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །སྒྲུབ་ཐབས་ནི། སེམས་ཉིད་གཅིག་པུ་འདི་ལ་རིག་སྟོང་གསལ་གསུམ་ལྷན་ཅིག་ཏུ་སྐྱེས་པ་སྟེ། དཔེར་ན། གསེར་གྱི་ངོ་བོ་གཅིག་ལ་ཁ་དོག་སོར་བ། ཕྱིད་ཆེ་བ། བཞུ་བཏུལ་བྱས་པས་ངན་དུ་མི་འགྱོ་བ་གསུམ་དུས་མཚུངས་སུ་གནས་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །❷ དུས་མཚུངས་པར་སྐྱེས་པ། དཔེར་ན། ཆོགས་པ་གཅིག་པའི་འབྱུང་བ་བཞི་ལྟ་བུ།

ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་བདེ་བ། དགའ་བ་བཞིའི་ཐ་མ། དགའ་བ་བཞི་ལ་གཅིགས།

ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་སྒྲོར། (བཀའ་བསྟུན་) ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་གདམས་པ། སྒྲུབ་ཐབས་ནི། འགྲོ་མགོན་གྱིས། སེམས་དང་རྣམ་རྟོག་ཚོས་སྐུ་གསུམ། །དང་པོ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པ་དེ། །གདམས་པས་གཅིག་ཏུ་སྒྲོར་བའི་ཕྱིར། ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་སྒྲོར་ཞེས་སུ་བཤད། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རམ། ཡང་ན་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པ་ནི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཡིན་ལ། དེ་རྟོགས་པ་ལ་སྒྲོར་བའམ་དེ་རྟོགས་པའི་ཐབས་ཡིན་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ། འདི་ཇི་སྲིད་པོ་བས་ཕྱག་ཆེན་འཁྲིད་ལུགས་ཀྱི་གདམས་པ་ཡིན།

ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་ཡེ་ཤེས། ❶ (དགེ་ལུགས།) ཤིན་ཏུ་ཕྱ་བའི་སེམས། གཉུག་མ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་ཡེ་ཤེས། སྟོང་པ་བཞི་པ་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་གསལ་གྱི་སེམས་བཅས་ལ་ཟེར། ཐུང་ཟད་རྒྱས་པར་བཤད་ན། རྗེའི་སྐུགས་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། ཀློག་མ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་ཤེས་པའི་ལྟ་བ་དང་ལྷན་པ་ལ་ཏ་མས་དབང་གསུམ་པའི་ཡེ་ཤེས་སྐབས་གང་དུ་སྐྱེ་བ་བད་སྤྲད་ནས་དབང་བསྐུར་བའི་ཚེ་རིག་མ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ནོར་བུར་བརྟང་བས་གཉེས་སྟང་གི་རྟོག་པ་རགས་པ་ལོག་པ་ན་ལྟ་བ་དྲན་པར་བྱས་ནས་ལྟ་ཐོག་ཏུ་བཞག་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ལ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པ་ཞེས་བྱ་ཡི། ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་སྤྲུ་བཞད་རྗེའི་སྐུགས་རིམ་ཆེན་མོ་ཁོག་གྲངས་༣༠༤ མདུན་ན་རྒྱར་ཙམ་གསལ། ❷ (བཀའ་བཅུད) སེམས་ངོ་ཤེས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སེམས།

ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་མ་རིག་པ། (བཀའ་བཅུད) སེམས་ངོ་མ་ཤེས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སེམས།

ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས། ལྷན་ཅིག་པ་ནི་དུས་གཅིག་པ། དམིགས་པ་ནི་ཚད་མས་རྟོགས་པ། ངེས་པ་ནི་ཁྲལ་པའོ། །མདོར་ན་དུས་གཅིག་ཏུ་རྟོགས་པས་ཁྱབ་པ་ཞེས་པའོ། །དེ་ལོར་ན་སྔོན་པོ་སྔོན་འཛིན་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མས་ནམ་དམིགས་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་སྔོན་འཛིན་མངོན་སུམ་ཡང་རང་ལྟོང་བའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་དམིགས་པས་ཁྱབ་ལ། སྔོན་འཛིན་མངོན་སུམ་ཚད་མ་རང་རིག་གིས་དམིགས་པའི་ཚེ་སྔོན་པོ་ཡང་སྔོན་འཛིན་ཚད་མས་དམིགས་པས་ཁྱབ་པ་ལྟ་བུའོ། །འདི་ནི་སེམས་ཙམ་པས་གཟུང་འཛིན་ཇོས་གཞན་མེད་པར་བསྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་ཞེས་པ་ཡིན། ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཁྱོད་ཀྱི་སེམས་ཙམ་པས་གཟུང་འཛིན་ཇོས་གཞན་མེད་པར་བསྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་ཞེས་པ་ཡིན། ཕྱོགས་མེད་པར་བསྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་ཞེས་པ་ཡིན། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཁོ་ནས་ན་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

ལྷན་ཅིག་ཁབྱུང་བའི་རྒྱུ། རྒྱུ་དྲུག་གི་གཉིས་པ་ནི། ཚོགས་པ་གཅིག་གི་ནང་དུ་ཕན་ཚུན་གེགས་མི་བྱེད་པར་ལྷན་ཅིག་ཏུ་གནས་པ་ཙམ་ལ་འཇོག། དཔེར་ན་ཚོགས་པ་གཅིག་པའི་ཁབྱུང་བ་བཞི་ལྟ་བུའོ། །

ལྷན་ཅིག་སྤྲུར་བ། སྡེ་ཚན། ཕུགས། མདོ་རྩ་བ་ལས། ལོ་ལྟ་ལོན་ཞིང་ལྷན་ཅིག་སྤྲུར་བ་ཐ་མ་དང་ལྷན་ན་གནས་མ་བཅས་པར་ལྷོང་ས་རྒྱུས་འགྲུབ་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ལྷན་ཅིག་ལམ་དུ་འགྲོ་བའི་ལྷུང་བྱེད། འབའ་ཞིག་དགུ་བཅུའི་ཉེར་དྲུག་པ་ནི། དགེ་སློང་མ་དང་ལྷན་ཅིག་ལམ་དུ་ཆུང་གསེག་འདས་པར་ཕྱིན་པའོ། །

ལྷན་ལྷན། མི་གཡོ་བ། བརྟན་པོ།

ལྷན་ལྷན་སྲོད་པ། མི་གཡོ་བར་སྲོད་པ། ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། དེས་ན་སེམས་དམིགས་པ་ལས་མི་གཡེང་བར་གར་བཞག་ཏུ་ལྷན་ལྷན་སྲོད་པ་ནི་ཞི་གནས་ཀྱི་ལག་ཇེས་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ།

ལྷའི་ཁ། ❶ ལྷའི་ཞལ་གྱི་སྐོ། ❷ མེ། སྤྱིན་སྲེག་གི་མེ། ལྟ་ལ་ཕུལ་བའི་བསྲེག་ཇས་རྣམས་ཟ་བའི་སྐོ་ཡིན་པས་ལྷའི་ཁ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་བདགས་ལ། མེ་དེ་ཉིད་མེ་ལྷའི་ངོ་བོར་བསྒྲུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར། མེ་ནི་ལྟ་རྣམས་ཀྱི་ཞལ་ཡིན་པར་གསུངས། ❸ མེ་ལྟ།

ལྷའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད། བྱ་རྒྱུད་ཀྱི་བསྟེན་པའི་དེ་ཉིད་བཞིའི་ཡ་གྱལ་ཏེ། རང་ལྷར་གསལ་བའི་སྐུ་ལ་རྟེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་གཟུགས་སྐུ་ལམ་བྱེད།

ལྷའི་རྣལ་འབྱོར། ལྟ་ཡི་རྣལ་འབྱོར་དང་འདྲ། ལྟ་ཡི་རྣལ་འབྱོར་ལ་གཅིགས།

ལྷའི་ཕོ་ཉ། སྐྱེ་ཏ་ན་འཆིའི་སྐྱག་བསྡལ་གྱི་མིང་། རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས། ལྷའི་ཕོ་ཉ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། སེམས་ཅན་སྐྱེ་བ་དང་ཏ་བ་དང་འཆི་བ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། དེ་དག་གིས་སྐྱོ་བ་བསྐྱེད་དེ་དགེ་བ་ལ་བརྩོན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་སོ། །ཞེས་མཆོ་ངྷི་ཀ་ལས་གསུངས།

ལྷའི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་ཕོ་བྲང་། རི་རབ་ཀྱི་རྩེ་མོའི་དབུས་ན། གྲོང་ཁྱེར་ལྷ་སྡུག་ཅེས་བྱ་བ་ཡོད། དེའི་དབུས་ན་ལྷའི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་ཕོ་བྲང་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་ཁང་བཟང་ཡོད།

ལྷའི་དབང་པོས་ཞུས་པ། དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་བཤད་རྒྱུད་ཀྱི་གྲས་ཤིག། འོན་ཀྱང་འདི་བོད་དུ་མ་འགྱུར་ཞེས་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ་གསུང་།

ལྷའི་དམན་མ། ཡོན་ཆབ་ཀྱི་ཆུ་རྩེང་པ་དང་། མཆོད་མེའི་སྲོང་ར། མཆོད་པ་དང་གཏོར་མ་རྩེང་པ་སོགས།

ལྷའི་མཆན་མ་དང་དམན་མ། ལྷའི་མཆན་མ་ནི། རིན་པོ་ཆེ་དང་རལ་གྲི་སོགས། ལྷའི་དམན་མ་ནི། ཡོན་ཆབ་ཀྱི་ཆུ་རྩེང་པ་དང་། མཆོད་མེའི་སྲོང་ར། མཆོད་པ་དང་གཏོར་མ་རྩེང་པ་སོགས།

ལྷའི་ཞལ། ལྷའི་ཁ་དང་དོན་འདྲ།

ལྷའི་རིན་པོ་ཆེ་ལྟ། ཙིཏྟ་ནྱི་ལ། ཙིཏྟ་གོ་བ། མཐོན་ཀ། མཐོན་ཀ་ཆེན་པོ། བཀོད་མཛེས་དང་ལྡའོ། །རྒྱལ་རབས་གསལ་བའི་མེ་ལོང་ན་གསལ།

ལྷས་བྱིན་གྱི་བརྟུལ་ཞུགས་ལྟ། ལྷས་བྱིན་གྱི་བསླབ་ཚིགས་ལྟ་དང་འདྲ།

ལྷས་བྱིན་གྱི་རླུང་། ཡན་ལག་གི་རླུང་ལྟའི་ཡ་གྱལ་ཏེ། ལྷེ་ལ་གནས་ཤིང་། བྱེད་ལས་རོ་འཛིན་པ་དང་། གླལ་པ་སོགས་ཀྱི་བྱ་བ་བྱེད་པའི་རླུང་ཞེག། ཟླ་བཤད་ནི། རླུང་དེ་སྙིང་ལྷས་བྱིན་གྱི་བྱ་མེའི་གོས་དང་འདྲ་བ་ལས་བྱུང་བས་དེ་ལྟར་དུ་བཏགས།

ལྷས་བྱིན་གྱི་བགླབ་ཚིགས་ལྟ་ བོ་མ་མི་འཐུང་། ཤ་དང་། ལན་ཚྭ་མི་ཟ། གོས་དྲས་ཤིང་དྲྭ་པ་མི་གྱོན་པ། དགོན་པར་མི་གནས་པ་སྟེ་ལྟའོ། །དེ་ཡང་ཁོ་མ་འཐུང་ན་ཉེའུ་ལ་གནོད་པ་དང་། ཤ་ཟ་ན་སེམས་ཅན་གྱི་ལུས་སོགས་ལ་གནོད་པ་དང་། ལན་ཚྭ་ཟོས་ན་འདོད་ཆགས་འཕེལ་བ་དང་། དྲས་ཏེ་གྱོན་ན་གོས་ཆུང་ཟོས་སུ་འགྲོ་བ་དང་། དགོན་པར་གནས་ན་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་དགག་བྱ་ཡོད་པས་དེར་མི་གནས་པ་བཅས་ཀྱི་བགླབ་ཚིགས་སམ་བཅས་མཚམས་ཟུར་པ་ཞིག་བྱས་སོ། ।

ལྷུག་པར་བཞག ❶ བཅོས་བསྐང་མེད་པར་བཞག་པ། ❷ (ཕུག་ཆེན) སེམས་ལ་ཡིན་མིན་ལེགས་ཉེས་ལ་སོགས་པའི་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་འཆིང་བ་མེད་པར་ཞེན་མེད་འཛིན་མེད་དུ་ཤེགས་ཀྱིས་གཏོང་བའོ། །ཕུག་ཆེན་ཀྱི་འདི་ལྟར་ཟེར་ན་གསལ།

ལྷུག་པར་ཤོད། ལྷུག་པར་བཤད་ལ་གཟེགས།

ལྷུག་པར་བཤད། ① གསལ་པོའམ་སྒས་གསང་མེད་པར་བཤད་པ། དཔེར་ན་ས་པཉ་ཀྱི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་དྲྭ་བ་ལས། མ་བཤད་ན་ཕས་ཀྱང་མི་གོ་བས་ལྷུག་པར་ཤོད། ཅེས་པ་ལྟ་བུ། ② སྐད་ཆ་ཞིབ་ཅིང་རྒྱས་པ་བཤད་པའི་དོན་ལ་ཆོག་མཛོད་རྣམས་སུ་གསལ།

ལྷང་བཟེད་ཁ་སྒྲུབས་པ། (འདུལ་བ) ཁྱིམ་པ་ལ་བཀལ་བའི་འདུལ་བའི་ཆད་ལས་ཞིག་སྟེ། ཁྱིམ་པས་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ལ་གཤེ་སྐུར་འདེབས་ན་གསོལ་བ་འབའ་ཞིག་པའི་ལས་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་རབ་བྱུང་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་དང་ཟང་ཟིང་གི་ལོངས་སྤྱོད་པ་སྤང་པའི་ཆད་ལས།

ལྷང་བཟེད་ཞག་ཐུ་འཆང་སྤང་། སྤང་ལྷང་སུམ་ཅུའི་ཉེར་གཅིག་པ་ནི། རང་གི་ལྷང་བཟེད་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པར་རང་སྟོབས་སམ། ཤན་སྟོབས་ཀྱིས་ཞག་བཅུ་འདས་པའོ། ।

ལྷང་བཟེད་དོ་གསུམ་ལས་ལྷག་པ་ལེན་པའི་ལྷང་བྱིད། འབའ་ཞིག་དག་བཅུའི་སོ་གསུམ་པ་ནི། དུས་ཟང་གི་ཟས་གཡོས་སུ་བྱས་པ་ལྷང་བཟེད་དོ་གསུམ་ལས་ལྷག་པ་བསྐང་ཉ་ཟོས་པའོ། ।

ལྷང་བཟེད་ལྷག་པོ་འཆོལ་བའི་སྤང་ལྷང་། སྤང་ལྷང་སུམ་ཅུའི་ཉེར་གཉིས་པ་ནི། རང་ལ་ལྷང་བཟེད་ཚད་ལྡན་ཡོད་བཞིན་དུ་ཁྱིམ་པ་ཆོས་དྲུག་ལྡན་ལ་ལྷང་བཟེད་སྐྱོང་སྟེ་ཐོབ་པའོ། ।

ལྷུང་ལྷུང་། འབབ་ཆུའི་སྒྲ་ཞེས། པཾ་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་ཀུན་གྱིས། དབུ་བའི་ཕྲེང་བ་མུ་ཏིག་གི་དོ་ཤལ་ལྟར་མཛེས་པའི་འབབ་ཆུ་དུ་མ་ནི་ལྷུང་ལྷུང་གི་སྒྲ་སྒྲོག །ཞེས་དང་། རྗེ་གྱང་ཐང་པས། གཟུར་གནས་རིག་པར་ལྡན་པ་དེས། །གཞན་གྱི་ཡོན་ཏན་ལེན་པར་བྱེད། །སྤང་བྱ་ངེས་གཙང་མའི་དལ་འབྱོར་མ། །ལྷུང་ལྷུང་ཟེར་ཞིང་མེ་དོག་འགྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཨ།

ཨ། ❶ ཀ་མད་སུམ་ཅུའི་ཐ་མ། ❷ ལེགས་སྦྱར་གྱི་ཨ་ཐུང་། ❸ ལེགས་སྦྱར་གྱི་དགག་ཚིག། སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པའི་རྣམ་བཤད་ལས་ཨ་དང་། མ་དང་། ན་དང་། རྟ་དག་དགག་ཚིག་ཏུ་གསུངས། ❹ སྟོང་ཉིད་སྟོན་པའི་སྒྲ།

ཨ་ཆུ། གྲང་དམྱལ་བཆུད་ཀྱི་བཞི་པ། གྲང་བའི་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་ཨ་ཆུ་ཞེས་སྒྲི་སྔགས་ཀྱན་མི་ཆད་དུ་འདོན་པ།

ཨ་ཉི་ཤ། ཕུལ་དུ་བྱུང་བ། ལ་ཧུས་ཪོ་བོ་རྗེ་དཔལ་ལྡན་ཨ་ཉི་ཤ་ལ་གཅིགས།

ཨ་ཐུང་། ❶ དབུ་ཆེན་གྱི་ཤད་གྱེན་དུ་འགྲེང་བའི་རྣམ་པ་འདྲ་བ་ཞེས། ཁམས་དམར་ཆའི་དྲང་སྣ་མཚོན་བྱེད་དང་། ཡང་སྲོག་འཛིན་གྱི་རླུང་ཕྱ་མོ་མཚོན་བྱེད་ཀྱང་ཡིན། ❷ ལེགས་སྦྱར་གྱི་དབྱངས་ཡིག་བཏུ་དྲུག་གི་དང་པོ་སྐེ། ཤད་མེད་པའི་ཨ་ཡིག་རྐྱང་པ་དེའོ། །བོད་ཡིག་གི་གཟུགས་སུ་བྱས་ན། (ཨ) འ་ཆུང་བཏགས་པའི་ཨ་ལ་ཨ་རིང་པོ་དང་། འ་ཆུང་མེད་པའི་ཨ་ལ་ཨ་ཐུང་ཟེར། རིང་ཐུང་ནི་སྐད་གདངས་རིང་ཐུང་གི་ཁྱད་པར་རོ། །

ཨ་ཐུང་ཤད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན། ཨ་ཐུང་ཡང་ཟེར། དེ་ལ་དབྱེ་ན། ཕྱི་བའི་མི་ཤིགས་པའི་ཨ་ཐུང་ནི། གཏུམ་མོའི་ཤེན་དང་། ཁམས་དམར་ཆའི་དྲང་སྣ་མཚོན་བྱེད། དབྱིགས་ནི་དབུ་ཆེན་གྱི་ཤད་གྱེན་དུ་འགྲེང་བའི་རྣམ་པ་འདྲ་བ་ཞེས་ཡིན། སྟིང་གའི་མི་ཤིགས་པའི་ཨ་ཐུང་ནི། ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བའི་སྲོག་འཛིན་གྱི་རླུང་མཚོན་བྱེད་ཡིན་ཞིང་། འཇམ་དཔལ་མཚན་བརྗོད་ལས། ཨ་ནི་ཡིག་འབྲུ་ཀུན་གྱི་མཆོག་ཅེས་པའི་ཨ་དེ་ཡང་། སྟིང་གའི་མི་ཤིགས་པའི་སྲོག་འཛིན་གྱི་རླུང་ཕྱ་མོ་མཚོད་བྱེད་ཀྱི་ཨ་ཐུང་དེ་ལ་ཟེར་བ་ཡིན། ཞེབ་པར་རྗེའི་རིམ་ལྟ་གསལ་སྒྲོན་སོགས་སུ་གཟིགས།

ཨཱ་དཏྟ། (ལེགས་སྦྱར) མེ་ལོང་།

ཞ་མདོ། འབྲི་ཆུའི་སེ་བོའི་ལུང་རིང་བཏལ་བའི་བ་ཡན་ཏ་རའི་ཤར་ངོས་ཞ་ཆེན་གང་རྒྱབ་ཀྱི་རི་དང་། མདོ་ལ་གཉིས་ཀྱི་མིང་བསྡོམས་པས་དེ་མན་ཆད་ལ་ཞ་མདོ་ཟེར། དེ་ངོས་ཀྱི་ཆུ་རྣམས་ཕྱོགས་འདྲིས་ཀྱིས་རྩ་གཡང་ཕྱུག་མོའི་གཞུང་དུ་འབབ་པ་ལ་རྩ་ཆུར་གྱུས་པ་མཆོ་སོ་ལོ་མའམ་སྐུ་རིངས་ཀྱི་གཞུང་རྒྱུ་ལྟོ་ཕྱོགས་སུ་འགྲོག་པའི་ཁྲག་སོ་མན་ཆད་ཞ་མདོ་ཉིད་ལ་ངོས་འཛིན་དགོས་ཞེས་འབྱུང་། ཡང་ཆོལ་ཁ་གསུམ་དུ་ཕྱེ་བའི་ཚེ་མངའ་རིས་གུང་ཐང་ནས་སོག་ལ་སྐུ་བོ་ཡན་ཆད་དབུས་གཙང་ཆོས་ཀྱི་ཆོལ་ཁ། དེ་ནས་རྩ་ཆུའི་ཁྲག་པ་ཡན་མདོ་སྨོད་མིའི་ཆོལ་ཁ། དེ་ནས་ཆུའི་མཆེད་རྟེན་དཀར་པོ་ཡན་མདོ་སྨད་རྟའི་ཆོལ་ཁར་བྱེད། མདོ་སྨད་ཆོས་འབྱུང་ན་གསལ། དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱི་རྒྱལ་རབས་དེབ་ཐེར་དཀར་པོ་ལས། ཞ་མདོ་བྱ་བ་ནི་མདོ་བྱ་བའི་ཆོག་འདིའི་སྡོན་འཇུག་དག་པར་བླངས་ཏེ་སྐབས་སྐྱོན་ལ་རང་ཤུགས་ཀྱིས་བྱང་བ་ཙམ་ཡིན་ལ། ཞ་མདོའི་ཡུལ་སྤྱི་ལ་ཐུ་མོའི་དུས་ནས་ཅོང་ཁ་བདེ་ཁམས་སུ་གསོས་ཤིང་། ཞེས་གསལ།

ཞ་ནི་ཡིག་འབྲུ་ཀུན་གྱི་མཆོག སྟེང་གའི་ཞ་ཐུང་ལ་ཟེར། རྒྱ་མཚན་ནི་སྟེང་གའི་སྡུགས་ལ་གོར་གྱི་དབྱངས་གསལ་གྱི་ཡི་གེ་གཞན་རྣམས་ལས་འོད་གསལ་འཆར་བ་ལ་ཞ་ཐུང་ཉིད་མཆོག་ཡིན་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །རྗེའི་རིམ་པ་གསལ་སྒྲོན་ལ་གཞི་བྱས།

ཞ་ནུ། ❶ བྱིས་པའི་མིང་། བསྟན་དར་ལྟ་རམས་པ་གསུང་། ❷ གཅེས་མིང་།

ཞ་བ་རྟ་ཀྱི། (ལེགས་སྦྱར) ཙ་དབུ་མའི་མིང་། ཀུན་སྤངས་མ། ཀུན་འདར་མ། ཕྱ་མོའི་གཟུགས། སྤ་མ་ན། ནང་གི་ཤིང་གཅིག ཚངས་པའི་དབྱུགས་པ་རྣམས་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན། ངེས་ཚིག་ནི། ཞ་བ་རྟ་ཀྱི་སྐེ། ཞ་བ་ནི་རྣམ་རྟོག་གི་སྟེགས་གོ །རྟ་རོ་ཀྱི་ནི་སྟེགས་པ་དེ་བསྒོད་པའམ་སེལ་བར་བྱེད་པ་མེ་འབར་བ་ཙན་ཡིན་ལ། མེ་དེའི་བདག་པོ་ཆ་ལ་ཡང་ཞ་བ་རྟ་ཀྱི་ཞེས་བརྗོད་དོ། །ཞེས་རྗེའི་སྤས་དོན་ཀུན་གསལ་ན་གསལ།

ཞ་རྟ་ཡུ་ཀ་ར། (ལེགས་སྦྱར) ཞ་རྟ་ཀ་ར་དང་དོན་གཅིག །ཞ་རྟ་ཡུ་ཀ་ར་གུམྤ། འཇིགས་མེད་འབྱུང་གནས་སྤས་པ་ཞེས་ཀྱང་ཟེར། པི་ཀྱ་མ་ཤྲི་ལའི་སློབ་དཔོན་ཞ་རྟ་ཡུ་ཀ་ར་ནི། ངོ་རྗེ་གདན། པི་ཀྱ་མ་ཤྲི་ལ། ན་ལེནྡ་གསུམ་གྱི་མཁན་པོ་མཛད་ཅིང་། འགྲན་དུ་མེད་པའི་བསྟན་པའི་བདག་པོ་ཆེན་པོར་གྱུར་ཏེ་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་བསྟན་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། ཁྱད་པར་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་ཆོས་ཚུལ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པར་མཛད་དེ་རྒྱན་དྲུག་གི་དུས་ཡོལ་ནས་མཁས་པ་སྣོ་དྲུག་གི་ཡ་གྱལ་རིན་འབྱུང་ཞེ་བ་དང་། སྲོག་དཔོན་འདི་གཉིས་ལས་བསྟན་འགྲོའི་དོན་རྒྱ་ཆེ་བར་མ་བྱུང་བར་གྲགས། ངོ་རྗེ་རྣལ་འབྱོར་མས་བྱིན་གྱིས་བརླབས་ཤིང་གནང་བ་བསྡུལ་ནས།

སམ་བུ་ཏའི་འགྲེལ་པ་མན་ངོ་དང་ལྡོང་བ་སྐོར་གསུམ་སོགས་སྦྱགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བ་མང་དུ་མཛད། འདིས་མཛད་པའི་བསྟན་བཅོས་རྣམས་ནི་ཕྱི་རབས་པ་དག་ལ་སྒོག་ཆད་ཀའི་བདུད་རྩིས་ཡུར་གྱུར་པ་ཡིན་ཏེ། དུས་ཕྱིས་འདི་དང་མཉམ་པའི་བསྟན་པའི་གསལ་བྱེད་མཁས་པ་ཆེན་པོ་གཞན་མ་བྱུང་བར་གྲགས་སོ། །

ཨ་སྟྲ་ཡ་ཀ་ར་གུཔྟ། (ལེགས་སྦྱར) ཨ་སྟྲ་ཡ་ཀ་ར་དང་འདྲ།

ཨ་སྟྲ་ཀ་ར། (ལེགས་སྦྱར) ཨ་སྟྲ་ཡ་ཀ་ར་དང་འདྲ།

ཨ་མ། ❶ སྐྱེད་བྱེད་མ། ❷ སྟོང་ཉིད། ཡུང་སྐྱ་རོལ་པའི་རྗེ་རྗེས། དཔལ་རང་རེ་ཡི་ཀློ་གསལ་འགའ་ཞིག། ཚུགས་ཐུབ་བདེན་གྲུབ་སོགས་བརྗ་ལ་ཞེན་པས། །སྟང་བ་ལིང་ལིང་དེ་རང་སོར་བཞག་ནས། །དགག་རྫུ་ཅན་ཞིག་འཆོལ་བར་སྟང་སྟེ། །སྒྲིབ་བྱལ་ཚ་མ་ཡི་བཞིན་རས་དེ་ན། །ལང་ལང་ལིང་ལིང་དེ་ཡོད་སྐད་མི་འདུག། གནད་འགག་མ་ཕེགས་པའི་བཤད་བཤད་མང་ན། །ཚ་མ་ཁན་མོ་དེ་བྱིས་དོགས་འདུག་གོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཨ་མ་ན་སའི་ཆོས་སྐོར། གསང་བ་གྲུབ་པ། ཐབས་ཤེས་གྲུབ་པ། ཡེ་ཤེས་གྲུབ་པ། གཉིས་མེད་གྲུབ་པ། གསང་ཆེན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་མན་ངག། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གྲུབ་པ། ལྷན་སྐྱེས་གྲུབ་པ་སྟེ་བདུན་ལ་གྲུབ་པ་སྟེ་བདུན་ཞེས་བྱ་ལ། དོ་ཏ་མཛོད། ཕྱག་རྒྱ་བཞི་གཅན་ལ་དབབ་པ། ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་གསལ་བ། གནས་པ་བསྟུས་པ། བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་རིམ་པའི་མན་ངག། སེམས་ཀྱི་སྒྲིབ་སྟུང་སྟེ་དྲུག་ལ་སྟོང་པོ་སྐོར་དྲུག་ཅེས་གྲགས་སོ། །ལྟ་བ་ངན་སེལ། དབུ་མ་དྲུག་པ། ལྟ་བ་ངན་སེལ་གྱི་དྲན་པ། ལྷན་སྐྱེས་གྲུབ་པ། རྡོ་ལམ་ངེས་བསྟན། སྟུ་མ་ངེས་བསྟན། རབ་ཏུ་མི་གནས་པ་གསལ་བར་བསྟན་པ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བཅུ་པ་སོགས་ཆོས་ཚུང་ཉི་ཤུ་རྩ་དྲུག་ལ་ཨ་མ་ན་སའི་ཆོས་སྐོར་ཞེས་བྱའོ། །བོད་ཐུ་རབས་པའི་ཅི་ཡང་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པའི་ལྟ་བ་ནི་གཞུང་དེ་དག་གི་ཆོག་ཅེན་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གྲུབ་མཐའ་ཆེན་རྣའི་མཚན་འགྲེལ་ན་གསལ།

ཨ་ཤྭ། (ལེགས་སྦྱར) རྟ་གར་ཡུལ་སྐད་དུ། ཤྲཱམ་ཞེས་པ་ནང་དུ་ཆོག་གུ་ཆེན་པོ་ཡོད་པའི་ཤིང་ཐོག་རོ་མང་ར་དང་ལྡན་པ་དེ་དང་དེའི་ཤིང་སྟོང་། རྟ་གར་སྤྱི་དང་ལྷག་པར་ལྷོ་ཕྱོགས་ལ་ཤིང་ཐོག་འདིའི་ཐོན་སྐྱེད་ཆེན་པོ་ཡོད། ཕྱི་རྒྱལ་བས། mango, mango tree ཟེར། རྒྱའི་སྐད་ལ་“མང་ཀོ”ཟེར་ཞེས་དག་ཡིག་གསར་བསྒྱིགས་ན་སྟང་། ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་མེང་ལྟ་ mango ཞེས་པ་དང་སྒྲ་གདངས་ཕལ་ཆེར་འདྲ། ཤིང་ངོག་དང་ཚལ་རིགས་

ཚོང་མཁན་གྱི་ཆུའི་བཟའ་མི་བཟང་པོ་ཞེག་ཡོད་པ་དེ་ལ་སྐད་ཆ་དྲིས་པས་"མང་ཀ་ལྟ"ལྟ་བུར་བརྗོད་ཀྱི་འདུག

ཞ་སྦྱི་ཏ། (ལེགས་སྦྱར) བདུད་རྩིའི་སྐད་དོད་ཞ་སྦྱི་ཏ་ཞེས་པའི་ཞ་ནི་དགག་སྟེ། སྦྱི་ཏ་ནི་འཆི་བ་ཡིན་པས། བོད་དུ་བསྒྱར་ན་འཆི་མེད་ཅེས་པ་ཡིན།

ཞ་ཙ་མ། ཞ་ཁ་ཞེས་པ་དང་དོན་གཅིག ཡིད་ཕམ་པ་དང་། ཕངས་པ། སྙིང་རྗེ་བའི་ཚོག་སྟེ། པཉྩེ་ཏ་སྦྱི་ཏི་ཀྱ་ན་བོད་དུ་བྱོན་ཏེ་ཐོག་མར་འགྲོ་དོན་ཆེར་མ་བྱུང་བར་ཁམས་སུ་འཁྱམས་ཏེ་ལུག་རྫི་ཡང་མཇད་ཚུལ་ཕྱིས་ཇོ་བོ་རྗེས་ཐོས་པ་ན། ཞ་ཙ་མ་ཁྱིད་བོད་བསོད་ནམས་རེ་ཚུང་། ངེད་ཀྱ་གར་ཤར་ནུབ་གཉིས་ན་པཉྩེ་ཏ་གཅིག་ལ་ཇོ་བོ་སྦྱི་ཏི་ཀྱ་ན་ལས་ལྷག་པ་མེད་གསུངས་ནས། ཕྱག་ཐལ་མོ་སྦྱར་ཏེ་སྤྱན་ཆབ་ཕྱུང་བར་བཞུགས། ཞེས་ལོ་རྒྱུས་དག་ལས་བྱུང་བ་བཞིན་ནོ། ।

ཞ་ཙ་ལ། (ལེགས་སྦྱར) གསང་འདུས་ལྷ་སོ་གཉིས་ཀྱི་ཡ་གྱལ་ཏེ། མི་གཡོ་བ། ངེས་ཚིག་ནི། ཞ་ནི་དགག་སྦྲ་དང་། ཙ་ལ་གཡོ་བའོ། ।

ཞ་ར་ལི། (ལེགས་སྦྱར) ཞ་ར་ལི་ནི་ཅེད་མོའམ་རོལ་པར་བསྒྱར་རོ། །ཞེས་རིམ་ལྟ་གསལ་སྒོན་ན་གསལ།

ཞ་རིང་པོ། ལེགས་སྦྱར་གྱི་ཞ་རིང་པོ་ནི། ཤད་དང་བཅས་པའི་ཞ་ལ་དེ་ལ་ཟེར། བོད་ཡིག་གི་གཟུགས་སུ་བྱས་ན། (ཨཱ) འ་ཚུང་བཏགས་པའི་ཞ་ལ་དེ་ལ་ཟེར།

ཞུ་རོ་ལིཀཱ། (ལེགས་སྦྱར) འཕོར་བ་འདས་ཏེ། འོད་དཔག་མེད། སྐུ་བཤད་ནི། ཞུ་ནི་མ་ལུས་པའོ། །རོ་ནི་འཕོར་བའོ། །ལིཀ་ནི་དེ་ལས་འདས་པས་ན་ཞུ་རོ་ལིཀཱ།

ཞ་རོ་གཱཿ (ལེགས་སྦྱར) ནད་མེད་པ། འཕགས་བོད་སྐད་གཅིས་ཤན་སྦྱར་ན་གསལ།

ཞ་རོག་ཱཿ (ལེགས་སྦྱར) ནད་མེད་པར་གྱུར་ཅིག འཕགས་བོད་སྐད་གཅིས་ཤན་སྦྱར་ན་གསལ།

ཞ་རོག་ཱཿ (ལེགས་སྦྱར) ནད་མེད་པར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་པར། བསྟན་དར་ལྟ་རམས་པས་གསུངས་ཀྱང་། ཡི་གེ་དག་མིན་དཔྱད། "ཞ་རོག་ཱཿ" ལ་གཅིག་ས།

ཞ་ལི། ཞ་ཝེང་། ཞ་ཞ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དབྱངས་ཡིག་རྣམས་ལ་ཅེར། སྒྲ་བཤད་ནི། ཞ་ནི་ཞ་ཞ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དབྱངས་ཡིག་རྣམས་ཡིན་ལ། ལི་ཞེས་པ་ནི། མྱ་ལི་རྩེ་སྦེ་ལེགས་སྦྱར་གྱི་ཝེང་བའི་སྐད་དོད་དོ། །དེས་ཀ་ལི་ལ་བང་རིགས་བགྲེས།

ཞུ་ལི། ཞ་ལི་དང་བདུ།

ཨཀྱ། [ལེགས་སྦྱར] ཏྲ།

ཨ་ཀྱཱཿ། [ལེགས་སྦྱར] ❶ ཤིང་མྱ་ངན་མེད། བྱང་ཆུབ་ཤིང་། རྡོ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་ཐུབ་དབང་ལ་བསྟོད་པ་ལས། མཁས་པའི་སྐྱེས་བོས་བསྟེན་པའི་མ་ཀ་རྩ། །མི་མཇེད་ཞིང་གི་སྟིང་པོ་རྡོ་རྗེའི་གདན། ། གང་དེར་ལེགས་སྦྱད་བཅུས་བསྐྱེད་བྱང་ཆུབ་ཤིང་། །ཨ་ཀྱད་ཐ་ཞེས་གྲགས་པ་དེའི་དྲུང་དུ། །བྱམས་པའི་མཆོག་གིས་བདུད་སྡེའི་དཔུང་བཅོམ་ནས། །ཞེས་གསུངས་པ། བྱང་ཆུབ་ཤིང་ཞེས་པར་གཟེགས། ❷ རྟ་གནས། ❸ ཁྲིད་པར་གནས། འཕགས་པོད་སྐད་གཉིས་ཤན་སྦྱར་ན་གསལ།

ཨ་ཀྱད་ཐ། [ལེགས་སྦྱར] ཨ་ཀྱཱཿདང་དོན་འདྲ། ཨ་ཀྱཱཿལ་གཟེགས།

ཨ་སུ་ར། [ལེགས་སྦྱར] ལྷ་མ་ཡིན། ངེས་ཚིག་ནི། ཨ་ནི་དགག་སྒྲ། སུ་རྟ་ལྷ་སྟེ། དམན་པའི་དོན་གྱི་དགག་སྒྲ་སྦྱར་བའོ། །ཡང་ན་བཅུད་མི་ལྡན་པ་སྟེ་བདུད་རྩིའི་བཅུད་དང་མི་ལྡན་པར་གྲགས་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ།

ཨ་ཀོ། ཨེ་མའོ། །ངོ་མཚར་དུ་གྱུར་པ།

ཨཾ་ག [ལེགས་སྦྱར] ཨང་ག་དང་དོན་འདྲ། དེ་ནི་དེང་སང་གི་ Bhagalpur ཞེས་པའི་གྲོང་ཁྱེར་དེ་ལ་ངོས་འཛིན་བྱེད་པར་སྣང་ཞིང་། Bhagalpur ནི་པི་ཏ་མངའ་སྡེའི་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་གྲོང་ཁྱེར་ཞེག་ཡིན།

ཨང་ག [ལེགས་སྦྱར] ཨཾ་ག་དང་འདྲ། ཨཾ་ག་ལ་གཟེགས།

ཨཱཏྨ་ར། [ལེགས་སྦྱར] ❶ ཡི་གེ། ❷ འགྱུར་མེད་གཉིས་ཀ་ལ་འཇུག་པར་རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་གསུང་།

ཨར་ཀའི་མེ་དོག ཟླ་བའི་མེ་དོག། ཆེར་མའི་མེ་དོག། ཐར་ནུའི་མེ་དོག་རྣམས་དོན་འདྲ།

ཨཀྵ། [ལེགས་སྦྱར] ཕྱིད།

ཨབྷ་ཀ། [ལེགས་སྦྱར] རྒྱ་གར་ལྷོ་ཕྱོགས་ན་རི་དབུས་མཐོ་མཐའ་དམའང་འབྲང་རྒྱས་འདྲ་མཐའ་ནས་ཚལ་མཐུག་པོས་འཁོར་བ་རྡོ་འཛོག་ཅེས་ཀྱང་གྲགས་པ་ལ་བཞེད།

ཨར་མོ་ནི་ག ཐུན་ཐག་མ་ཁྲ་བོ་རིང་པོ་དང་། ཁ་ཅིག་གིས་རྡོ་ལེབ་ཀྱི་མིང་ཡང་ཟེར། ཞེས་བསྟན་དར་ལྟ་རམས་པ་གསུང་།

ཨཇ་ཀ། [ལེགས་སྦྱར] མེ་དོག་ལྗམ་པ། ཉེ་དགའི་འབྲས་བུ། མཉྩི་ཀ་ནག་པོ། པན་ས། ཤིང་བལ་སོགས་སྤུ་བཤད་པ་སྟ་ཚོགས་སྤུ་མཐོང་། ཞེས་བསྟན་དར་ལྟ་རམས་པ་གསུང་། ཨཇ་ཀ་ཞེས་པའི་ཚིག་འདི་དིང་སང་གི་ལེགས་སྦྱར་གྱི་ཚིག་མཇོད་རྟམས་སུ་ཡོད་སྐད་མི་འདུག

ཞང་ཀ་ཡི་དོག་པ། མེ་ཏོག་ལྗམ་པའི་འབྲས་བུ།

ལྗဌ་དེ་བ། (ལེགས་སྦྱར) འཛམ་གླིང་མཛེས་པར་བྱེད་པའི་ཆུན་དུག་གི་ཡ་གྱལ། སྐྱབ་དཔོན་ལྗဌ་དེ་བ་ནི་སྐྱབ་དཔོན་ཀུ་སྦྱབ་ཀྱི་དངོས་སྐྱབ་ཡིན་ཞིང་། སྟོན་པ་མྱ་ངན་ལས་འདས་ནས་ལོ་ལྔ་བཅུ་ལོན་པ་ན། སེརྒ་ལའི་ཆུལ་པོ་པཙྪ་ཤྲིརྒ་ར་ཞེས་བྱ་བའི་པནྜི་ཏ་ལ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། འཕགས་པ་ཀུ་སྦྱབ་སྐྱབ་དཔོན་དུ་བསྟེན་ཏེ་ཕྱི་ནང་གི་གྲུབ་མཐའ་མཐའ་དག་ལ་མཁས་པར་སྐྱངས། མུ་སྟེགས་ཀྱི་སྨོན་པ་རྣ་དབྱངས་ལྟ་དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོ་གྲུབ་སྟེ། མངལ་སྐྱེས་གང་གིས་ཀྱང་མི་ཐུབ་པའི་མཆོག་སྤྲིན་ཡོད་པ་དེ་རྩོད་པས་ཕམ་པར་མཛད་དེ་ནང་པར་བཙུད་ནས་པརྞི་ཏ་ཆེན་པོར་གྱུར་ཏོ། །བསྟན་བཅོས་ཀྱང་། དབུ་མ་བཞི་བཅུ་པ། དབུ་མ་ལག་ཚད། དེ་ལ་རྩོད་སྤོང་འགྲུལ་བ་རྣམ་པའི་གཏན་ཚིགས་གྲུབ་པ། མདོ་སྡེགས་གཉིས་ཀའི་གྲུབ་མཐའི་རྣམ་གཞག་སྟོན་པ་ཡི་ཤེས་སྟོང་པོ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ། སྡེགས་པོཏྟ་ལ། སྤྱིད་བསྡུས་སྤྲིན་མ། སེམས་ཀྱི་སྤྲིན་སྤྱོང་། གདན་བཞིའི་དཀྱིལ་ཚོག་སྟོང་པོ་མདོར་བསྡུས། གདན་བཞིའི་སྒྲུབ་ཐབས། ཡི་ཤེས་མཁའ་འགྲོའི་སྒྲུབ་ཐབས། གཏོར་ཚོག ཤིང་གཅིག་གི་དཀའ་འགྲེལ་ལ་སོགས་པ་མཛད་དོ། །

ཞི་ཏིག་པ། ཞི་ཐེག་པ་དང་འདྲ།

ཞི་ཐེ་བ། སྟེང་པོ། རྣལ་མ། ཡང་དག་པ་བཅས་ཀྱི་དོན།

ཞི་ཐེག་པ། ཡང་དག་པ། དཔྱིས་ཕྱེན་པ། གནད་དུ་ཁིལ་བ། བྱ་སྟོན་ཆོས་འབྱུང་དུ། ཆུས་འཕྲིང་བསྡུས་གསུམ་གྱི་དགོངས་པ་ཞི་ཐེག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ལོངས། ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

ཞི་དཱཿ (ལེགས་སྦྱར) འདི།

ཞིཏྲ། (ལེགས་སྦྱར) ཀྲི་བ།

ཞིཏྲ་ནྟི་ལ། (ལེགས་སྦྱར) རིན་ཐང་ཆེ་བའི་རྡོ་རིགས་སྡོན་པོ་ཞེས། ངེས་ཚིག་ནི། ཞིཏྲ་དབང་པོ། ནྟི་ལ་སྡོན་པོ་སྟེ་དབང་སྡོན་ཞེས་བྱའོ། །གནའ་རབས་ཀྱི་ཆུལ་པོ་ཆོས་འདིས་ཕྲག་དོག་དང་གནོད་འཚེ་ལས་སྐྱོབ་པར་ཡིད་ཆེས་བྱེད། ཕྱི་ཆུལ་བའི་སྐད་དུ། sapphire རེར། Latin གྱི་སྐད་དུ། sapphirus ཞེས་པ་སྡོན་པོའི་མིང་ཡིན་ཞིང་། ཁ་དོག་སྡོན་པོ་གསལ་ཆེ་ཡང་། དེ་ལ་གསེར་པོ་དང་། རིང་སྐྱ། ལི་ཁྲི་བཅས་ཡོད་པར་དེང་དུས་ཀྱི་ཞིབ་འཇུག་པས་བཤད། འདིའི་ཐོག་མའི་འབྱུང་ཁུངས་ནི། Sri Lanka (Ceylon) ཡིན་པར་གྲགས་སོ། །

ཞིཏྲ་རྟྀལ། (ལེགས་སྦྱར) ཞིཏྲ་ནྟི་ལའི་འབྲི་ཚུལ་གཞན་ཞིག

ཞིཌྜ་སྒྲ་ཀྱི། (ལེགས་སྦྱར་) ❶ (ཞིཌྜ་སྒྲ་ཀྱི་ཆེ་བ) སངས་རྒྱས་ཞལ་བཞུགས་པའི་སྐབས་སུ་ནུབ་ཕྱོགས་ཨོ་རྒྱན་གྱི་ཡུལ་དུ་བྱུང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་མཚན་ཐོས་པས་དད་གུས་ཀྱིས་ཕྱག་འཚལ་ཞིང་། ཡིད་ཀྱིས་གསོལ་བ་བཏབ་པས་བཅོམ་ལྡན་འདས་མངོན་སུམ་དུ་བྱོན། གསང་འདུས་མི་བསྐྱོད་རྡོ་རྗེའི་དཀྱིལ་འཁོར་སྤྲུལ་ནས་དབང་གནང་། འདོད་ཡོན་མི་སྐྱོང་བར་ལམ་དུ་བྱེད་པའི་ཐབས་ཞུས་པ་བཞིན་རྒྱུད་བསྟན་ཅིང་གདམས་པས་རྗེས་སུ་བཟུང་། རྒྱལ་པོས་ཀྱང་དོན་རྣམས་ཐྲིས་བཅས་ཀྱི་སྐྱོད་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་བརྩམས་པས་འཁོར་དང་བཅས་པས་རིག་པ་འཇིན་པའི་ས་བརྙེས་སོ། །འདི་ལ་ཞིཌྜ་སྒྲ་ཀྱི་ཆེ་བ་ཞེས་གཏས། འདི་ཡི་ཤེས་ཐེག་ལེ་ལས་ལུང་བསྟན་པའི་ཞིཌྜ་སྒྲ་ཀྱི་ཡིན་ལ། སྐོབ་དཔོན་པདྨའི་ཡབ་དོད་དེའང་དེ་ཡིན་པ་སྙམ་ཞེས་མཁས་པའི་དགའ་སྙོན་དུ་གསལ། ❷ (ཞིཌྜ་སྒྲ་ཀྱི་བར་པ) བདེ་མཆོག་གི་འགྲེལ་པ་མཛད་པ་པོ་གྲུབ་ཆེན་ལྷ་བ་པས་བཏུལ་ནས་དེའི་སྐོབ་མར་གྱུར་པའི་ཞིཌྜ་སྒྲ་ནི་ཞིཌྜ་སྒྲ་ཀྱི་བར་པ་ཞེས་བྱ། ❸ (ཞིཌྜ་སྒྲ་ཀྱི་ཆུང་བ) ཡང་ཞིཌྜ་སྒྲ་ཀྱི་ཆུང་བ་ཞེས་བྱ་བ་ཞེག་ཀྱང་སྣང་བས། དེ་དག་གི་སྐོར་ཀུས་པར་བཀའ་བཀྱོད་ཀྱི་མཁས་པ་དཔའ་བོ་གཅིག་ལགས་ཤིང་བའི་ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྙོན་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། ।

ཨུ་རྒྱན། ཨོ་རྒྱན་གྱི་ཡུལ་དང་འདྲ།

ཨུ་སྤུ། (ལེགས་སྦྱར་) ལྟ་དབང་ཕྱག་ཆེན་པོའི་ཆུང་མའི་མིང་། གོ་སྲི། དཀའ་བཟློག་མ། རེ་སྐྱེས་རྣམས་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན།

ཨུཏྤལ། (ལེགས་སྦྱར་) གཙུག་དོར། ཨུས་ཏྤེ་ཏྲ་ལྟ་བུར་ས་སྦུ་འཐོན་པར་བཀག

ཨུཏྤལ། (ལེགས་སྦྱར་) མེ་དོག་པདྨའི་བྱེ་བྲག་ཅིག་སྟེ། པདྨ་སྔོན་པོའི་མིང་། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ལ། ཆུ་སྐྱེས་སྔོན་པོ། དབང་མཆོག སྟེང་འཐུང་། མིག་གི་གཉེན། ས་ཡི་གདུ་བུ་བཅས་སོ། ।

ཨུཏྤལ་ལྟ་བུའི་གང་ཟག ཆུང་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ལྟའི་ཡ་གྱལ་དེ། ཆུང་ཀྱི་ཆོག་དོན་མ་ལུས་པ་བླ་མ་ལས་ཐོས་ཤིང་། ཐོས་པའི་ཆོག་དོན་འཇེན་པ་ལ་མི་མཁས་ཀྱང་། རིང་པོར་མི་ཐོགས་པར་བརྟེད་པར་འགྱུར་བའི་གང་ཟག་གི་རིགས་ཤིག། སྒྲ་བཤད་ནི། ཨུཏྤལ་ཆུ་ནང་ན་གནས་པའི་ཚེ་དྲི་ཞིམ་པོ་མང་པོ་འཇེན་ཞིང་སྟེང་པ་མེད་ལ། ཆུ་ནས་བཏོན་མ་ཐག་སྟེང་དྲི་ཡལ་བ་དང་འདྲ་བས་དེ་སྐད་ཅེས་ཟེར། རྟེའི་འགྲེལ་པ་བཞི་སྒྲགས་ལ་གཞི་བྱས་ཏེ་བཀོད།

ཞུ་ཐུལ་ལྷར་གསོ་པ། གང་དམྱལ་བཏུད་ཀྱི་དྲུག་པ་ནི། གང་ངར་གྱི་ལྷགས་པ་ཆེན་པོས་ཕྱིའི་ལྷགས་མདོག་ཞུ་ཐུལ་ལྷར་སྔོན་པོར་གྱུར་ཞིང་ཚལ་པ་ལྟའམ་དྲུག་ཏུ་གསོ་ཏེ་སྲུག་བསྲལ་མྱོང་བའི་གང་དམྱལ་ཞིག བརླ་ལྷར་གསོ་པ་ལ་གཟིགས།

ཞུ་ཐུལ་བསླམས་པ། སྒྲིལ་མ།

ཞུ་དྲམ་བྱ་རའི་མེ་དོག ཞུ་དྲམ་བྱ་ར་དང་འདྲ།

ཞུ་དྲམ་བྱ་ར། (ལེགས་སྦྱར) ཞུ་དྲམ་བྱ་རམ། ཞུ་དྲྭ་ར་ཡང་སྨྲང་། མཆོག་འཕགས་སམ་ཆེར་འཛོགས་ཏེ། བདུད་འཛོམས་ཤིང་ཅེར། འཆར་ཆུ་དཀའ་ལ་ཡལ་ཆུ་སྐྱ་བས་ཏ་ཅང་དཀོན་པོ་དང་། འཕྲལ་དུ་ཡལ་འགྲོ་བའི་དཔེར་འཛོགས་པའི་མེ་དོག་ཅེས་ཀྱང་། ཞུ་དྲམ་བྱ་རའི་མེ་དོག་དེ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། མཆོ་མ་དྲོས་པའི་བྱང་ཕྱོགས་ན་རི་བོ་རྩེ་ལྟ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡོད་ཅིང་། དེའི་ཕ་རོལ་ན་ཞུ་དྲམ་བྱ་རའི་ཚལ་ཡོད་ལ་དེའི་མེ་དོག་གི་ཚད་ནི་ཤིང་རྟའི་འཕང་ལོ་ཙམ་ཡོད་ཅིང་། དེའི་མེ་དོག་ལོ་མའི་མཐར་སྐྱེ་བ་དང་། ཁ་དོག་ནི་ནམ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྒྱལ་རིགས་སུ་འབྱུང་བའི་ཚེ་དཀར་པོ། བྱམ་ཟེའི་རིགས་སུ་འཁྲུངས་པའི་ཚེ་དམར་པོ་འབྱུང་ཞིང་། དེ་ཡང་སངས་རྒྱས་ཡུམ་གྱི་ལྷམས་སུ་ཞུགས་པའི་ཚེ་ཁ་རྒྱམ། ལྷམས་ནས་བལྟམས་པའི་ཚེ་ཕྱི། སངས་རྒྱས་ཚུལ་བསྟན་པའི་ཚེ་མེ་དོག་རབ་ཏུ་རྒྱས། ཐུ་ངན་ལས་འདའ་ཚུལ་བསྟན་པའི་ཚེ་ལོ་མ་དང་མེ་དོག་འབྲས་བུ་རྣམས་བྱུལ་བར་འགྱུར། མེ་དོག་དེའི་ཡོན་ཏན་ནི། ཁ་དོག་མཛེས་ཤིང་འོད་གསལ་བ། དྲི་ཞིམ་ཞིང་ཁམས་དྲངས་པར་བྱེད་པས་དཔག་ཚད་གཅིག་འཕོར་ཡུག་ཏུ་ཁྱབ་པ། དྲན་པ་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་ཞིང་ནད་རབ་ཏུ་ཞི་བར་བྱེད་པ། དྲི་ང་བ་སེལ་ཞིང་། སྣང་བ་གསལ་བར་བྱེད་པ། དེ་ལྟ་བུའི་ཁྱད་པར་ཅན་སངས་རྒྱས་འབྱུང་བ་དང་དུས་གཅིག་ཏུ་སྐྱེ་བས་ན་ཤིན་ཏུ་དཀོན་པ་ཡིན་ནོ། ।

ཞུཊྚཀི་ཀ། (ལེགས་སྦྱར) ཞུཊཀིང་ཀ་ལ་གཟིགས།

ཞུཊཀིང་ཀ། (ལེགས་སྦྱར) མཆོང་ཞིང་འགྲོ་སྡོག་ཆགས་ཤིག་སྟེ། ཁྱི་ཤིག་གི་མིང་པར་སྣང་། དེས་སོ་བཀྲབ་ན་ཞོ་མཚན་ལང་ཞེས་འདུལ་བ་ལུང་རྣམ་འབྱེད་སོགས་ལས་བཤད། དེ་ཡང་ཞོའི་དབང་པོ་ལས་རྟུང་དུ་བྱེད་པའི་ཆུ་ལ་ཡོད་པར་བཤད་དེ། བཤང་བས་ཉེ་བར་ཟོན་པ་དང་། གཅེ་བས་ཉེ་བར་ཟོན་པ། ཆུང་གིས་ཉེ་བར་ཟོན་པ། སྡོག་ཆགས་ཞུཊཀིང་ཀས་ཟིན་པ། འདོད་ཆགས་ཀྱིས་ཀུན་ནས་དཀྲིས་པ་དང་ལྡན། ཁྱུ་པ་འདི་ལུང་རྣམ་འབྱེད་ལས་གསུངས་ཞེས་མཆོ་ངྷེ་ཀ་གསུང་། བསྟན་དར་ལྷ་རམས་པས། ཞུཊྚཀི་ཀ་ཞེས་པ་ཁྱི་ཤིག་གི་མིང་དུ་བཤད་འདུག་པས་དེ་གཅིས་དོན་གཅིག་པར་སྣང་ཡང་དཔྱད།

ཞེ་ཚིམ། (ལེགས་སྦྱར) འདི་སྐད། (དཀྱེ་ལུགས) ཞེའི་དོན་ནི། ཤེས་རབ་སྙོང་པ་ཉིད་དང་། ལྷའི་དོན་ནི་ཐབས་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས། ཐེག་ལེའི་དོན་ནི། ཐབས་ཤེས་དེ་གཉིས་དབྱེར་མེད་དུ་སྦྱོར་བའོ། །དེ་ལ་དབྱེ་ན། ཐོབ་བྱ་འབྲས་བུའི་ཞེ་ཚིམ། ཐོབ་བྱེད་ལམ་གྱི་ཞེ་ཚིམ། འདྲེན་བྱེད་རྒྱས་ཀྱི་ཞེ་ཚིམ་དང་གསུམ་མོ། །① ཐོབ་བྱ་འབྲས་བུའི་དབང་དུ་བྱས་ན། ཞེས་རྒྱུད་གསུངས་པའི་གནས། ཚིམ་གྱིས་རྒྱུད་སྙོན་པ་པོ་བསྟན། མདོར་ན། ཞེ་ཚིམ་གྱིས་གནས་དང་སྙོན་པ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །② ཐོབ་བྱེད་ལམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། ཞེའི་དོན་ནི། ཤེས་རབ་སྙོང་པ་ཉིད་དང་། ལྷའི་དོན་ནི་ཐབས་བདེ་བ་ཆེན་པོ། ཐེག་ལེའི་དོན་ནི། ཐབས་ཤེས་དེ་གཉིས་དབྱེར་མེད་དུ་སྦྱོར་བའོ། །③ འདྲེན་བྱེད་རྒྱས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། ཞེའི་དོན་ནི། ཡུམ་གྱི་ལྟ་ཁ། ལྷའི་དོན་ནི། ཡབ་ཀྱི་རྡོ་རྗེ། ཐེག་ལེའི་དོན་ནི། སྐ་ཚོགས་པའི་སྤྲུལ་པ་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་རྗེ་རྗེ་སེམས་དཔའོ། །ཡབ་ཡུམ་གྱི་རྣམས་ཀྱི་ཞེ་ཚིམ་གཉིས་སྤྲུར་བ་ལས་ལམ་གྱི་ཞེ་ཚིམ་འདྲེན་པའི་ཐབས་བསྟན། རྒྱས་པར་རིམ་པ་གསལ་སྒྲོན་ན་གསལ། (བཀའ་བསྒྱུར) སྣང་སྟོང་རྩང་འཇུག རྣམ་ཀུན་མཆོག་ལྡན་གྱི་སྟོང་པ་ཉིད་ཞེ་ཡིག་གི་དོན་དང་། ཁྱད་ཆོས་གསུམ་ལྡན་གྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་ལྷའི་ཡིག་གི་དོན་ཏེ། ཁྱད་ཆོས་གསུམ་ནི། རང་བཞིན་འགྱུར་བ་མེད་པ། རང་རིག་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན། མཆོག་ཏུ་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་དང་གསུམ་མོ། །

ཞེ་མ། (ལེགས་སྦྱར) ཞེ་མའོ་དང་འདྲ།

ཞེ་མའོ། (ལེགས་སྦྱར) ❶ ངོ་མཚར་ཆེའོ། །རྗེའི་གསུང་ལྟར་བགོད། ངོ་མཚར་དུ་གྱུར་པ། ❷ རབ་ཏུ་དགའ་བ། ལུང་ཕྱན་ཚེགས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལས། ཞེ་མའོ་ནུས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་ཞེ་མའི་སྒྲ་ནི་འདི་ར་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ཡིན་ལ་ཞེས་གསུངས།

ཞེ་མ་ཏོ། (ལེགས་སྦྱར) ཞེ་མའོ་དང་འདྲ།

ཞེ་རཏྣ་ཡི་འབྲས། ཞེ་རཏྣ་ཡི་འབྲས་བུ་ནི་མེ་ཏོག་ཤར་ནས་འབྲས་བུ་མ་སྨིན་གོང་ས་ལ་བྱལ་འགྲོ་བའི་ཤིང་འབྲས་ཤིག་གི་མིང་སྟེ། སྟེང་པོ་མེད་པའི་དཔེའོ། །རྒྱལ་དབང་ལྷ་པ་ཆེན་པོའི་རང་རྣམ་དུ་ཀུན་ལའི་གོས་བཟང་ལས། སྨྲོ་བཏགས་གྲིང་མོའི་མི་གཙང་ཕུང་པོའི་ལུས། །སྨྲ་དོན་སྟན་འགྱུར་རིན་ཅེན་རྒྱན་སྤུད་ནས། །རྟུན་གྱི་གར་བསྒྱུར་ལྷེ་བདེའི་བཤོད་པ་ལ། །སྟེང་པོར་རློམ་ཡང་ཞེ་རཏྣ་ཡི་འབྲས། །ཞེས་གསུངས་པས་ཤེས་སོ། །

ཞེ་ལའི་འདོད་ཀྱི། ཤེང་ཞེ་ལ་སྦེ་ཏ་ལའི་འདོད་ཆགས་སུ་གནས་པའི་ཀུ་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་འདུ་སྟེ། ཞེ་ལ་ཆུ་སྐད་སོར་བཞག་འདུ་ཞིང་མུར་ལམ་དུ་ཏ་ལ་དང་དོན་གཅིག་པར་བཤད་པས་བརྟག་གོ། ཞེས་དངུལ་ཆུ་གསུང་།

ཞེ་ཉི་ཏི། (ལེགས་སྦྱར་) ཚུར་སྤྱོན་ཚུར་སྤྱོན། (བཀག་ཚུལ་ནི) ཞེ་ཏེ་ཡ་ཏི། ཡང་ན། ཞེ་ཏེ་ལྟ་བུར་བཀག་དགོས།

ཞེ་ཙོ། (ལེགས་སྦྱར་) འགྲེང་བྱ་གཉིས་བརྩེགས་དང་ན་ར་གཉིས་བརྩེགས་ཅན་གྱི་ཡི་གེ་འདི་རྣམས་ལ་ཀེ་ཤ་ཅན་ཟེར། དེ་གཉིས་ཀྱི་བཀག་ཚུལ་ནི། ཞེ་ཞི་ཙོ་ཞུ་ཞེས་པར་བཀག །ཅེས་པ་ལྟར། ཞེ་ལ། ཞེ་ཞི་དང་། ཙོ་ལ། ཙོ་ཞུ་ཞེས་བཀག་པར་བྱའོ། །འདི་གཉིས་ནི་ཤིན་དུ་རིང་བའི་ཡི་གེ་ཡིན་པས། མིག་འཛུམ་པ་གསུམ་གྱི་ཡུན་དུ་བཀག་པར་བྱའོ། །ཞེས་བོད་ཀྱི་ལོ་ཙྪ་བ་ཆེན་པོ་རྣམས་གསུང་ངོ། ।

ཙོ་ཆུན། ཙོ་ཆུན་གྱི་ཡུལ་དང་འདྲ།

ཙོ་ཆུན་གྱི་ཡུལ། ❶ ཙོ་ཏྲེ་ཡ་ན་རྒར་ཆགས་པ་སྦེ་ཕུར་འགྲོ་ཞེས་པ། ཆུ་གར་གྱི་ནུབ་བྱང་ན་རྡོའི་ཆོས་འབྱུང་གིས་མཚན་པ་ཆུལ་པོ་ཚིན་རྒྱ་སྐྱེ་བྱོན་པའི་ཡུལ་དང་། སྤྲོ་དཔོན་པབ་འབྱུང་གནས་གང་དུ་འཁྲུངས་པའི་ཡུལ། འགའ་ཞིག་གིས་Afghanistan དང་ཆུ་གར་གྱི་ Kashmir གཟིར་ཞེས་པའི་ཡུལ་གཉིས་ཀྱི་བར་ན་ཡོད་པའི་ཚོད་དུཔག་བྱེད། Afghanistan ཞབ་སྐྱ་ནི་ས་ཐྲན་ཞེས་པའི་ཁ་ཆེའི་ལུང་པ་དེར་གནའ་པོ་ནང་པའི་བསྟན་པ་དར་པའི་མངོན་རྟགས་ཆེ་ཤོས་ནི། བྲག་རི་ལ་བཀོས་བཆུབ་ནས་བཞིངས་པའི་ཐུབ་དབང་གི་འདུ་སྐུ་ཐོག་བརྙེགས་མང་པོ་ཅན་འགའ་ཤས་ཉེ་དུས་ཀྱི་བར་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་སྐུ་ཡོད་པར་དེ་ལྟར་ལགས་ཀྱང་། ཁ་ཆེའི་འཇིགས་སྐྱེལ་རིང་ལུགས་པ་ཐ་ལི་ཆནྡ་ཞེས་པས་འཇའ་ཚུན་སོགས་ནང་པའི་ཆུལ་ཁས་མང་པོས་ཞུ་འཐེན་རེ་སྐུལ་བྱས་ཀྱང་མ་ཉམས་པར་མེ་མདའ་བཆུབ་ནས་ཆེ་གཅིག་མེད་དུ་བཏང་། གཉོར་ བཤེག་གཉོང་སྐབས་གཟུགས་མཐོང་བརྟན་འཕྲིན་ནང་ཆུང་བསྲིངས་བྱས་སོང་། དེང་སང་སྲིད་གཞུང་གསར་པས་དེ་དག་སྤུར་ཡང་ཉམས་གསོ་བྱེད་ཆུའི་འཆར་གཞི་ཡོད་འདུག ❷ ཡང་བཀའ་བཆུད་ཀྱི་མཁས་པ་དཔའ་བོ་གཙུག་ལག་ཕྲེང་བས་མཛད་པའི་ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་ལགས། མཉན་ཡོད་ནས་དཔག་ཚད་སུམ་བཅུ་ན་ཙོ་ཆུན་གྱི་ཡུལ་ཡོད་པར་བཤད།

ཙོ་ཏན་པུ་རི། (ལེགས་སྦྱར་) ཙོ་ཏན་པུ་རིའི་གཙུག་ལག་ཁང་ནི་ཆུ་གར་གྱི་མངའ་སྡེ་པི་ཏ་ནང་སྡར་དགོན་པ་ཆེ་ཤིག་ཡིན་ཞིང་། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༣ ལོར་ཁ་ཆེའི་དམག་དཔོན་ཛེག་ཏི་ཡུ་རན། མ་མུ་ཡི་མན་ནས་རྩ་མེད་ དུ་གཏོར་ཏེ་དེང་སང་དགོན་ཀུལ་ཅམ་ལས་མེད། ཅེས་ཞུ་སྐབ་པའི་ཆུལ་རབས་ན་གསལ། དེ་ནི་ཆུལ་པོ་ཁྲི་

སྲོང་ཐེ་བཙན། མཁས་ཆེན་ཞི་བ་འཚོ། སློབ་དཔོན་པདྨ་འབྱུང་གནས་གསུམ་གྱིས་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་ནང་བཞེངས་སུ་བཅུག་པའི་བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་དཔེ་མཛད་སའི་ཨོ་དཀྲ་པུ་རིའི་གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་པོ་ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་དེའོ། །མ་ག་ཊའི་ཡུལ་གྱི་དཀྱིལ་ན་ཨོ་དཀྲ་པུ་རིའི་ཤུལ་ཡོད་ཅེས་རྒྱལ་རབས་དེབ་ཐེར་པོར་གསལ།

ཙོངྐྲི་ཡ་ན། (ལེགས་སྦྱར) ཨོ་རྒྱན་དང་འདྲ།

ཨོ་ཏེ། (ལེགས་སྦྱར) ལྷོ་ཕྱོགས་རྒྱལ་པོ་ཤིང་ཀ་བཙུ་པའི་ཡུལ་ན་སྦྲུབ་གནས་ངོའི་ལིང་གི་ནུ་མ་ལྟ་བུས་མཚན་པ་ཡོད་པ་ལ་བཞེད།

ཨོཾ། (ལེགས་སྦྱར) ❶ སྔགས་ཀྱི་འགོ་འདྲེན་དང་། བསྒྲུབ་ན་རབ་སྔགས་སམ་སྲུངས་ཤིག་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་པར། དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ས་གར་དང་མཚོད་གར་གྱི་སྔགས་དོན་བཏོ་ཁྲུལ་ཁྲུངས་ལྟན་བདུད་རྩིའི་ཟེགས་མ་ལས་གསུངས། ❷ ནོར་བུ་འཛིན་པའི་སྔགས་ཟེར། ཨཾ་ལ་ཛ་ཨུ་མ་གསུམ་འདུས་པས། སྐུ་གསུང་ཐུགས་གསུམ་མཚོན། དེ་གསུམ་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཨཾ་གྱིས་ངོ་ཤེ་གསུམ་དབྱེར་མི་ཕྱེད་པ་མཚོན། སྔགས་དེའི་མཚོན་དོན་བྱན་པའི་སྒོ་ནས་ངག་ཏུ་བཤོད་ན་བསོད་ནམས་མང་དུ་སྤྱད་པས་ནོར་བུ་འཛིན་པའི་སྔགས་ཞེས་བཤོད་དེ། རྒྱུད་ངོ་ཤེ་རྩེ་མོ་ལས། ཨཾ་ནི་རྩེ་ཞེས་ཁོ་ཤེས་ཏེ་ཤ་དང་དཔལ་དང་གཡང་། །སྐལ་བཟང་རྣམ་པ་དང་ལྡན་ཞིང་། །དམ་བཅའ་བ་དང་བཀྲ་ཤིས་དོན། །ནོར་བུ་འཛིན་པའི་སྔགས་སུ་བཤོད། །ཅེས་གསུངས། ཡི་གེ་གསུམ་པོ་ངོ་ཤེ་གསུམ་དུ་འཆོག་རྒྱལ་སྐལ་ལྡན་གྲགས་པས་ཡ་མི་བསྐྱོད་པ། ཡུ་སྣང་མཐའ། མ་རྣམ་སྣང་དུ་བཞེད། ལོ་ཙྪ་བ་འགའ་ཞེག། ཨ་རྡེ་ཀ་ཙ་ལུས། ཡུ་ཙ་ར་ངམ། ཨཾ་མན་ཙ་ཡིད་དུ་འདོད་ཅེས་ཤེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་གསུངས་སོ། །ཞེས་དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ས་གར་དང་མཚོད་གར་གྱི་སྔགས་དོན་བདུད་རྩིའི་ཟེགས་མ་ཞེས་བྱ་བ་ལས་གསུངས། ❸ བཀྲ་ཤིས་པ་དང་གཡང་གི་དོན་ཡིན་པར་སྣར་ཐང་ལོ་ཙྪ་བ་གསུང་།

ཨཾ་མ་ཉེ་པའྀ་ཀྵི། (ལེགས་སྦྱར) ཨཾ་ལ་ཛ་ཨུ་མ་གསུམ་འདུས་པས། སྐུ་གསུང་ཐུགས་གསུམ་མཚོན། མ་ཉེ་ནོར་བུ། པདྨ་ནི་མེ་ཏོག་པདྨ། མེ་ཞེས་པའི་རིང་ཚ་ནི་བྱིས་པས་མ་ལ་འབོད་པའི་ཚེ་གདངས་རིང་པོས་འབོད་པ་ལྟར། ཞེ་ཞེས་པ་རྣམ་དབྱེ་བཅུད་པ་འབོད་པའི་སྒྲ་ཡིན་པར་གསུང་། ཀྵི་ནི་བསྐལ་བ་དང་འབོད་པའི་དོན་ཡིན་པར་གཞུང་མང་པོར་གསུངས་ས་[གཞུང་འགའ་ཞེག་ཏུ་ཐུགས་ཀྱི་ས་བོན་ཡིན་པར་ཡང་གསུངས་ས] པས། ཀྱི་ནོར་བུ་པདྨ་ཅན་ཞེས་[ནོར་བུ་ཆུ་ཤེལ་གྱི་ཁྱེར་བ་དང་། གསེར་གྱི་པདྨ་ཕུག་མཚན་དུ་བསྟམས་པའི] ལྟའི་མཚན་ནས་བོས་ཏེ་

བདག་ལ་སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་དངོས་སྒྲུབ་སྩོལ་ཅིག་ཅེས་ཐུགས་རྗེད་བསྐུལ་བའོ། །མ་རྟེའི་མཇུག་ཏུ་ཏྲི་སྒྲོར་མི་དགོས་ཤེང་། དེ་བྱས་ན་ཡི་གེ་བདུན་དུ་འགྲོ་ཞིང་འདི་ལ་རྒྱུད་ཐེ་རྣམས་སྡུའང་གཟུངས་ཡི་གེ་དྲུག་པ་ཞེས་ཐ་སྙད་བྱ་སྟེ། ཡི་གེ་དྲུག་གིས་སྒྲུང་གཞི་འགྲོ་བ་རིགས་དྲུག། སྒྲུང་བྱ་དེ་མ་དྲུག། སྒྲོང་བྱེད་ལམ་ཕར་ཕྱིན་དྲུག། སྒྲངས་འབྲས་རྒྱལ་བ་རིགས་ལྔ་དང་དོ་ཌེ་འཆང་སྟེ་རིགས་དྲུག་མཆོག། ཞེབ་ཏུ་བཤད་ན། [སྒྲུང་གཞི་སེམས་ཅན་] ཙཾ་ཀྱིས་ལྷ་སྐྱེ་འཆིའི་ [འཆི་ལྟས་དང་སྐྱེ་ལྟས་ཀྱི་] སྐུག་བསྔལ་སེལ། མ་ཡིས་ལྷ་མ་ཡིན་འཐབ་རྩོད་ཀྱི་སྐུག་བསྔལ་ཞི། ཏེ་ཡིས་མི་སྐྱེ་ཁ་ན་འཆིའི་སྐུག་བསྔལ་སེལ། པད་ཀྱིས་དུད་འགྲོ་བཀོལ་སྤྱོད་ཀྱི་སྐུག་བསྔལ་སེལ། མེ་ཡིས་ཡི་དྭགས་བཀྱེས་སྐོམ་ཀྱི་སྐུག་བསྔལ་སེལ། ཏྲཱུ་གིས་དམྱལ་བ་ཚ་གྲང་གི་སྐུག་བསྔལ་སེལ་ལོ། །[སྒྲུང་བྱ་དེ་མ] ཙཾ་ཀྱིས་[ལྷའི] ང་རྒྱལ། མ་ཡིས་[ལྷ་མ་ཡིན་ཀྱི] ཕྲག་དོག། ཏེ་ཡིས་[མིའི] འདོད་ཆགས། པད་ཀྱིས་[དུད་འགྲོའི] གཏི་མུག། མེ་ཡིས་[ཡི་དྭགས་ཀྱི] བརྣབ་སེམས། ཏྲཱུ་གིས་[དམྱལ་བའི] གནོད་སེམས་སམ་ཞེ་སྡང་མཚོན། [སྒྲུང་བྱེད་པའི་] ཙཾ་ཀྱིས་སྒྲིབ་པའི་ཕར་ཕྱིན། མ་ཡིས་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན། ཏེ་ཡིས་བཟོད་པའི་ཕར་ཕྱིན། པད་ཀྱིས་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན། མེ་ཡིས་བསམ་གཏན་གྱི་ཕར་ཕྱིན། ཏྲཱུ་གིས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་མཆོག། [སྒྲུང་ས་འབྲས] [མ་རྟེའི་ཡིག་འབྲུ་རྣམས་དཀར་ནེར་དམར་ལྗང་སྔོ་བའི་ཁ་དོག་སྣ་ཚོགས་སུ་ཐྲེད་པ་འདི་མཛེས་མཛེས་ལྟར་བྱས་པ་མིན་པར་མཆོན་དོན་ཡོད་པར་ཤེས་པར་བྱ་དགོས་ཏེ།] ཙཾ་དཀར་པོས་རྣམ་སྣང་དཀར་པོ། མ་ལྗང་ཁུས་དོན་གྲུབ་ལྗང་ཁུ། ཏེ་ནེར་པོས་རིན་འབྱུང་ནེར་པོ། པད་སྔོན་པོས་དོ་ཌེ་འཆང་སྟོན་པོ། མེ་དམར་པོས་འོད་དཔག་མེད་དམར་པོ། ཏྲཱུ་སྔོན་པོས་མི་བསྐྱོད་པ་སྔོན་པོ་མཆོག། བསྒོམ་བཟླས་བྱ་ཚུལ་ནི། ཏླ་མ་དང་སྦྱན་རས་གཟིགས་དབྱེར་མེད་དུ་སྒོམ་པའི་ཐུགས་ཀར་ཏླ་བའི་ཟླེང་དུ་ཏྲཱུ་ཡིག་དཀར་པོའི་མཐར་ཡིག་དྲུག་གིས་བསྐོར་བ་ལ་དམིགས་ཏེ་བསྒོམ་བཟླས་བྱ་དགོས། མ་རྟེའི་འགྲེལ་བཤད་ཅྱེད་ཚུལ་གཞན་ཡང་ཡོད་པས་འདི་ཁོ་ནར་མ་ངེས་སོ། །ཙཾ་གྱི་ཚ་ཞུ་མ་གསུམ་པོ་དོ་ཌེ་གསུམ་དུ་འཇོག་ཚུལ་ཙཾ་ལ་གཟེགས།

ཙཾ་ཞ་ར་པ་ཙ་ན་ཏྲིཿ [ལེགས་སྦྱར] འགྲོ་བ་སྨིན་པར་བྱེད་པའི་ཐུགས་རྗེ་ཅན་ལའོ། །ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པར་སྣར་ཐང་ལོ་ཙྪ་བའི་ཐུགས་ཀྱི་བཀླག་ཐབས་སུ་གསུང་།

ཙཾ་ཞཀྵཾ་ཛཿཏྲཱུྃ། [ལེགས་སྦྱར] ཡིག་འབྲུ་གསུམ་གྱི་བར་དུ་མཆོད་ཡོན་སོགས་ཀྱི་མིང་སྒོགས་སྦེལ་ཏེ་མཆོད་པ་འབུལ་བའི་ཚུལ་མཚན་ནི། མཆོད་ཡས་རྣམས་དོ་ཌེ་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་དུ་བྱིན་གྱིས་བརླབ་པའི་ཆེད་ཡིན་

ཏེ། འབྲས་དུས་ཀྱི་ངེས་དོན་ཤི་རྟེ་གསུམ་དབྱེར་མེད་མི་ཕྱེད་པའི་བདག་ཉིད་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་མེ་དོག་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་ཤར་བར་མོས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ནོ། །

ཚོགས་ཚུལ་དྲུག། (ལེགས་སྦྱར་) རྟེ་རྟེ་གསུམ་སྟེ། རྒྱལ་བའི་སྐུ་གསུང་ཐུགས་མཆོག་བྱིད་ཀྱི་ས་བོན་ཡིན་ཏེ། སྤྱི་བོར་ཚོགས་མཁྱེན་པར་ཚུལ། ཐུགས་ཀར་ཉི་ཟླ་བོན་བཀོད་པའི་རྒྱུ་མཆན་ལང་དེ་ཡིན། གཞན་ཡང་། ཞལ་ཐང་གི་སྐུ་རྒྱབ་ཏུ་ཚོགས་ཀྱི་མཆོད་དོན་ཡིན་ལ། སྐུ་རྒྱབ་ཀྱི་ཚོགས་ལྷུའི་དབུའི་ཐད་དང་། ཚུལམཁྱེན་པའི་ཐད་དང་། ཉི་ཐུགས་ཀྱི་ཐད་དུ་འཁེལ་བ་བྱས་ནས་བྱེ་དགོས།

ཚོགས་ཚུལ་ཉི་ཟླ་གུ་རུ་པདྨ་སིདྡྷི་ཉི། (ལེགས་སྦྱར་) (སྙེང་མ) རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱི་རྟེ་རྟེ་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་དམ་རྟེ་རྟེ་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་ཆེན་པོ་ཚད་མེད་པས་ལྡི་ཞིང་གང་བ་རྒྱལ་དབང་པདྨ་ཞེས་བོས་ནས་བདག་ལ་མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་སྐུ་གསུམ་ཆེན་པོ་གོ་འཕང་སྟོལ་ཅེག་ཅེས་པའི། །དེ་ལ་ཚོགས་ཚུལ་ཉི་ནི་སྐུ་གསུམ་གྱི་ས་བོན་དང་། བརྟེ་ནི་རྟེ་རྟེ་དང་། གུ་རུ་ནི་བླ་མ་སྤྱི་གུ་ཡོན་ཏན་དང་ལྡི་བ་ལ་འཇུག་པས་ཡོན་ཏན་གྱི་ཁུར་གྱིས་ལྡི་བས་བླ་མ་དང་། པདྨ་ནི་ཟུ་ན་ཀོ་ཤའི་མཆོ་ཁྲིང་དུ་པདྨའི་སྤུབས་ལས་འཁྲུངས་པས་སམ་གསུང་པདྨའི་རིགས་ཡིན་པས་པདྨ་འབྱུང་གནས་ཞེས་མཆན་དུ་གསོལ། དོན་ནི་པདྨ་འདམས་ལས་སྐྱེས་ཀྱང་འདམས་ཀྱིས་མ་གོས་པ་ལྟར་གདུལ་བྱའི་དོན་སྣ་ཚོགས་མཛད་ཀྱང་འཁོར་བའི་ཉེས་པས་མ་གོས་པའོ།། སིདྡྷི་ནི་དངོས་གྲུབ་དང་། ཉི་ནི་ཉ་ཟླ་མ་གསུམ་འདུས་པ་སྐུ་གསུམ་གྱི་ཡི་གེའོ། །གཞན་ཡང་། ཚོགས་ཚུལ་ཉི། རྟེ་རྟེ་གསུམ་གྱི་ས་བོན་གྱི་ཁུར་གྱི་ལྡི་བས་ན་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུ་ཡིན་ཏེ། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ཉི་ཟླ་མ་ཡིན་ཏེ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ཉི་ཟླ་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ཉི་ཟླ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ

ལྷམས་བཅད་ནས་འདོན་དགོས་པར། དཔེར་ན། ཨཿ དང་། ཨཱཿ ལྟ་བུའོ། །❶ མཚམས་མ་ནོར་བར་
འཛིན་བྱེད་ཀྱི་རྟགས་ཤིག །མཆོན་རྟགས་འདི་ཇི་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་འགྲེལ་པ་བཞི་སྒྲགས་ན་མང་དུ་སྣང་།
ཁ ཁའེར་ཆེག། ཆོས་དེ་ཁའེར་ཆོས་ཡིན་པ་གོ་བྱེད་ཀྱི་བད་མཆོན་ཞིག

བསྟོ་བ་དང་མཇུག་བྱང་།

ཁང་ས་ཅན་པ་ལ་མ་ལྷར་བཅུ་བའི་མགོན། །འཕགས་མཆོག་འཇིག་རྟེན་དབང་ཕྱུག་མི་ཡི་ཟླ།།
ཞི་བདེའི་དེད་དཔོན་བསྟན་འཛིན་ཐུ་མཆོ་མཆོག །རྒྱ་ཆེ་བརྟན་ཅང་མཛད་ཕྱིན་ཆུས་གྱུར་ཅིག།

རྟག་ཏུ་བྱིན་གྱིས་བརླབས་ཤིང་ཕན་ལན་ལ། །སྐད་ཅིག་ཙམ་ཡང་མི་རེ་གཞན་དོན་དུ།།
རྟག་ཏུ་གཞོལ་བའི་དགེ་བའི་བཤེས་རྣམས་ཀྱི། །ཐུགས་ཀྱི་བཞེད་པ་ཇི་བཞིན་འགྲུབ་གྱུར་ཅིག།

བྱམས་བརྩེས་བསྐྱངས་པའི་བྱིན་ཆེན་ཕ་མ་དང་། །ལོ་མང་འཚོ་བ་སྐྱར་བའི་སྦྱིན་བདག་རྣམས།།
དལ་འབྱོར་རྟེན་ཐོབ་ཆུལ་བའི་བསྟན་པ་ལ། །ཞུགས་ནས་ཚོས་ཀྱི་དགེའ་སྟོན་མྱོང་བར་ཤོག།

ལོག་འཚོའི་གཅིག་ཡྱགས་གྱོན་པའི་དགེ་སྦྱོང་གི། །ངང་ཚུལ་བྱལ་ཏེ་གྲོགས་མེད་ལུས་པ་ན།།
བརྩེ་བས་བསྐྱངས་ཤིང་འདོད་ཆུའི་དཔལ་གྱིས་བསྲུས། །གསང་ཡུམ་མཆོག་འདིའི་བཀའ་དྲིན་སྙིང་ལ་ཕྱི།།

ཆུལ་བའི་བསྟན་ལ་ལོ་ནི་བཅུ་ཕྲག་གསུམ། །ཕྱག་ཙམ་ཐོས་བརྩོན་བགྱིས་པའི་ལེགས་བྱས་ཀུན།།
ཆུང་མི་ཟ་བར་བསྟན་དང་འགྲོ་བ་ལ། །ཕན་པའི་དངོས་པོར་གྱུར་ལ་ཤིན་དུ་རངས།།

ནམ་ཞིག་གཤིན་རྗེའི་ཡོ་ཧས་ཟིན་པ་ལས། །ལུས་ནི་རྗེས་མེད་ས་འོག་སོང་ན་ཡང་།།
ཐོས་པས་བསགས་པའི་གཅེས་ནོར་དེ་ཆུང་འདིས། །བསྐལ་པའི་བར་དུ་གཞན་དོན་བྱེད་པར་ཤོག།

སྡོམ་བསགཏས་གོམས་པའི་ལས་འཕྲོ་སད་པ་ལས། །རྣ་བ་འཇམ་པོའི་ས་མཐའི་རི་ཁྲོད་དུ།།
ཚེ་དང་སྦྱོར་པ་མཉམ་པའི་ཉམས་ལེན་ལ། །གཞོལ་བའི་སྐལ་བཟང་འཐོབ་པའི་དགེ་ལེགས་སྩོལ།།

སྐར་ཡང་སྐས་པ།
བསྐྱབ་ཚུལ་ལང་ཚོ་ཉམས་ན་ཡང་། །ཤེས་རབ་ལང་ཚོ་གཅིག་ཉམས།།
སྐྱང་ཆེན་ཤི་བའི་མཆེ་བ་ལའང་། །བ་སོར་ཆེས་ཆེར་བསྟགས་ལ་ལྟོས།།

ཞེས་རང་ལ་གཟེངས་བསྟོད་པའི་ཚིག་བཟང་པོའི་མཛུག་སྡུད་དང་བཅས། རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་ལ་དཀའ་སྤྱད་དང་སྙིང་ཇུས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བརྩོན་པ་རིང་དུ་བསྟེན་ཞིང་། གསེར་གྱི་ལྷུན་པོ་ལྟ་བུའི་འགྲན་ཟླ་དང་བྲལ་བའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དུ་མའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་པའི་སྐལ་བཟང་ཐོབ་ཅིང་། རེས་མེད་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་ཡོངས་ལ་སྙིང་ནས་དད་པ་ཐོབ་པའི། རེགས་པ་སྐྱ་བ་སྒོམ་སྟེ་ལྟ་ཤམས་པ་དགེ་བཤེས་ཐུབ་བསྟན་བསམ་གྱུར་ཏུ་འབོད་པའི་དད་ངལ་ཆེན་པོས། ཕྱི་ལོ་༡༠༠༤ དཔྱིད་ཀྱི་ཟླ་ལོའི་གླུ་དབྱངས་ལེན་ཞིང་། ལོ་མ་དང་མེ་ཏོག་སོགས་ཀྱི་རྟེ་བཏུད་འཕེལ་ལ། སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཡིད་ཤབ་དགའ་བའི་དཔྱིད་ཀྱི་དུས། གོང་ས་སྐུབས་མགོན་ཆེན་པོའི་སྐུའི་ཐུ་གཟའི་གཟའ་སྐར་དགེ་བའི་ཉིན་བཟང་པོར། ཁེ་ན་ཥའི་གྲོང་ཁྱེར་ཁྲ་ལྷའི་ཤང་ཤག་ཏུ་མཛུག་གྱུབ་པར་བགྱིས་པའོ། །
དགེའོ། །དགེའོ།། ॥

<ཞུ་དག་མཛད་པ་པོ>

བདག་ལ་རིག་གནས་ཀྱི་སྒྲ་ལྷེ་སྦྱིན་པའི་དིང་དུས་ཀྱི་སྟན་ངག་སྒྲ་བའི་དབང་པོ། མདོ་སྡུད་པ་མཁས་དབང་དགེ་འདུན་སྦྱིན་པ་ལགས་ནས་ཞུ་དག་མཛད། གང་ཉིད་དིང་སྐབས་གཞུང་ཞབས་སོགས་ཀྱིས་མཛད་བྱེལ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་ནའང་བསྟན་འགྲོར་སྒྲན་པའི་དགོངས་བཞེས་ཆུ་ཆེན་པོས་རེ་སྐུལ་ཞུས་མ་ཐག་ཞལ་བཞེས་གནང་སྟེ། སྐུ་ངལ་འཛེམ་མེད་ཀྱིས་ཞུ་དག་རོགས་ཚན་གནད་སྒྲིན་གནང་བར་སྟིང་ཐག་པ་ནས་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ།

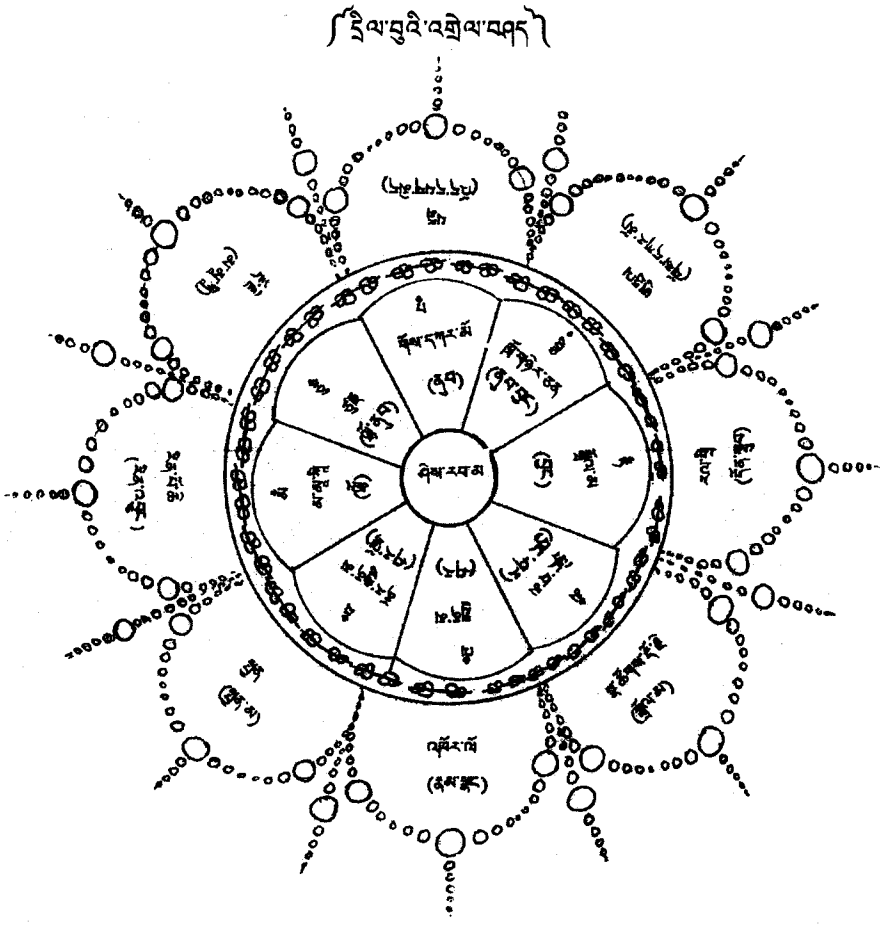
སྐར་ཞུ། ཚན་དགེ་འདུན་སྦྱིན་པ་ལགས་ནས་ཞུ་དག་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད་རྗེས། སྐར་ཡང་ཁོ་བོ་ནས་ཤོག་ལྷེབས་ཅིས་བཏུ་ལྟ་སྐོར་ཞིག་རྩོམ་སྒྲིག་གསར་སྟོན་བགྱིས་པས། ཆད་ལྷག་ཀྱི་ནོར་པ་མཆིས་ན་བདག་གིས་ཅིས་སོ། །

དཔར་སྐྲུན་མཐུན་འགྱུར།

ཨཿམ་སྒོང་ཞི་བདེའི་དེད་དཔོན་ཆེན་པོ་གོང་སར་ལྷ་མིའི་རྣམ་འདྲེན་སྐུབས་མགོན་རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཅིང་གཟིགས་པ་ཆེན་པོ་མཆོག་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༤༤ ཡས་མས་ཤིག་ལ་རྒྱ་གར་ལྷོ་ཕྱོགས་རེ་ས་ཐེག་ཆེན་གྲྭིང་དུ་ཉིན་བཅུ་གཉིས་ཙམ་རིང་རྩོད་རྒྱགས་ཉིན་འགྲོང་གཟིགས་ཞིབ་གནང་བ་ནས་བཟུང་། བོང་བ་གསེར་གཟིགས་ཀྱིས་ལན་གཉིས་ཆིད་འགྲུག་གིས་དམིགས་བསལ་མཛལ་ཁ་དང་། ལེགས་སྐྱེས་སོགས་གསོལ་རས་བཀའ་དྲིན་ཆེ་བྱུང་བ་ནས། ཉི་ཆར་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠ ལོར་ཁེ་ན་ཉའི་གྲོང་ཁྱེར་ཀྲོ་རན་ཀྲོ་རུ་དུས་འཁོར་དབང་ཆེན་བཀའ་དྲིན་ཆེ་སྐབས་ཆོག་མཛོད་ཀྱི་དཔར་ཕུད་བསྐར་ཞུའི་སྐལ་བཟང་ཐོབ་ཅིང་། སྐབས་དེར་མགོན་པོ་གང་ཉིད་མཛད་བྱེལ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་ནའང་ཆིབས་ཞལ་བསྒྲུར་ཉིན་རང་ལ་གཟིམ་རྒྱང་མཛལ་ཁའི་དུས་སྐབས་གནང་ཞིང་ཐུགས་དགྱེས་དགྱེས་མཛད་དེ་ཆོག་མཛོད་འདི་བཞིན་ལེགས་པོ་བྱུང་ཡོད་སྐོར་གྱིས་གཟེངས་བསྟོད་ལེགས་སྐྱེས་དང་། ངེད་ནི་སྟོད་ས་ཕྱི་རྒྱལ་དུ་ཡོད་ཀྱང་འཁོས་སྤྱི་ར་ཞན་པར་ཀུམས་གཟེགས་ཆེན་པོས་དཔར་འགྲེམས་མཐུན་འགྱུར་ཞལ་སྒོར་གསུམ་སྐྱོང་གསོལ་རས་བསྟལ་བར་སྨིང་ཐག་པ་ནས་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ།

ཕྱན་ཀྱི་སྤོལ་བུ་སྒོམ་སྡེ་ལྷ་རམས་པ་དགེ་བཤེས་མཁྱེན་རབ་རྒྱལ་མཚན་ནས་ཅི་སྒོར་བདུན་སྐྱོང་དང་། སྤོལ་བུ་མ་ཡི་ཀལ་ཤྲི་བཟང་ཡི་ཤེས་ནས་ཞ་སྒོར་ལྟ་བཀྱ། བཀའ་བཀྲུད་པའི་མཁན་ཆེན་ཁྲ་འགུ་རིན་པོ་ཆེའི་ཞལ་སྤོལ་ཕྱན་ཀྱི་མཆེད་གྲོགས་བློ་མ་པན། ཆོ་དང་ལས་ནས་ཞ་སྒོར་ཅི་བཀྱ་ཅི་ཀུ་རྩ་ལྟ་བཅས་དཔར་སྐྱན་མཐུན་འགྱུར་གནང་མཁན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ།

དཔར་སྐྱན་ཞལ་འདེབས་བྱང་ཁོང་ནས་ཐོག་མའི་འཆར་གཞི་ཤེས་རིག་དཔར་ཁང་ལ་དཔར་སྐྱན་མཐུན་འགྱུར་འབྲལ་རྒྱའི་འཆར་གཞི་མེད་རུང་། འོན་ཀྱང་བོད་གཞུང་ཤེས་རིག་དཔར་ཁང་འདི་བཞིན་གྱི་བཙུན་སོགས་དབྱལ་ཡོངས་འཁོས་ཀ་ཞན་རེགས་ལ་ཕན་ཐོག་བཀའ་དྲིན་ཅི་ཙང་ཆེ་བ་ཞིག་ཡིན་སྤྱས་དེའི་དྲིན་གསོབ་ཀྱི་ཚུལ་དུ་ཉིན་སྒོར་ལྟ་སྤྲི་ཐམ་པ་ཞིག་ཆ་རྐྱེན་དུ་འབྲལ་རྒྱའི་གོ་སྐབས་སོན་པར་དགའ་སྒོའི་ཚོར་བ་མཆོག་ཏུ་བརྟག། འཕྲོས་ལྷས་རྣམས་སེ་རའི་རང་ཤག་གི་དགེ་ཕྱག་རྣམས་ལ་དཔར་སྐྱན་མཐུན་རྐྱེན་དུ་གཙང་འབྲལ་ཞུས། ॥

(དྲིལ་བུའི་ཚོ་བྱང་གི་སྟེང་གི་བད་འདབ་བརྒྱད་ལ་གནས་པའི་ལྷ་མོ་བརྒྱད་ནི།)

ཤར་དུ་(ལྷོ) ལོ་ཙྪ། སྒྲན་མ། ཤར་ལྷོར་(བྱི)བ་སུ་དྷེ། ནོར་རྒྱན་མ། ལྷོར་(མྱོ)མ་སྨ་ཀི། སྐྱེམས་མ། ལྷོ་ནུབ་ཏུ་(ཐྱོ)ཙུཎྜེ། སྐུལ་བྱེད་མ། ནུབ་ཏུ་(ཡོ)པཊ་ཏ་ར་ཁ་ཎི་ནི། གོས་དཀར་མོ། ནུབ་བྱང་དུ་(སྐྱོ)སྐྱེ་ཀྱ་ནེ། ཁྲོ་གཉེར་ཅན་མ། བྱང་དུ་(དཀྱོ)དྷ་ར། སྒྲོལ་མ། བྱང་ཤར་དུ་(མྱོ)སྨ་ལི་ནྡི། ཕེང་བ་མ།

Copyright @ 2005 Gomde Lharampa

ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿಯ ಬೆಳವಣಿಗೆ

ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿಯ ಬೆಳವಣಿಗೆ

ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿಯ ಬೆಳವಣಿಗೆ